

# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.



Erste Abtheilung.



---

**KRAKAU.**

Aus der k. k. Universitäts-Buchdruckerei.

1856.

# DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Okręgu administracyjnego Krakowskiego.



**Oddział Pierwszy.**



---

**W KRAKOWIE,**

z Drukarni Ces. Król. Uniwersytetu.

1856.

BIBLIOTECA CIVICA



MAGELLONICA

100245

III

# Chronologisches Verzeichniß

der

## Gesetze und Verordnungen,

welche in dem Jahrgange 1856

in der

**Ersten Abtheilung**

**des Landes-Regierungs-Blattes**

für das

**Krakauer Verwaltungsgebiet aufgenommen erscheinen.**



Spis Chronologiczny

## Ustaw i Rozporządzeń,

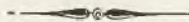
które w roku 1856

**w Oddziale Piérwszym**

**DZIENNIKA RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**Okregu administracyjnego Krakowskiego umieszczone, wyszły.**



| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der Ver-<br>ordnung | I n h a l t  | Nummer des |                 | Seite |
|--|--|------------|-----------------|-------|
|  |  | Stückes    | Gesetzes<br>nr. |       |
| <b>1855.</b>   |  |            |                 |       |
| 3. Septemb.  | Nachtrags-Vertrag, betreffend den revidirten Postvereins-Vertrag vom 5. December 1851 . . . . .  | XXI        | 82              | 170   |
| 2. Novemb.   | Verordnung des Ministeriums des Innern, wirksam für das Großherzogthum Krakau, wodurch die für Galizien giltigen Vorschriften bezüglich der Erbfolge in Bauerngütern auch auf das Großherzogthum Krakau ausgedehnt werden . . . . .  | II         | 6               | 5     |
| 13. "  | Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Frankreich, betreffend die gegenseitige Auslieferung der Verbrecher . . . . .   | IV         | 17              | 15    |
| 19. Decemb.  | Erlaß des Finanzministeriums, betreffend die Aufhebung der venetianischen Nebenzollämter zu Porto Lignano und Porto Tagliamento, dann Errichtung eines Hilfszollamtes zu Per-tegada . . . . .  | I          | 1               | 2     |
| 20. "  | Erlaß des Finanzministeriums, betreffend die Erhebung des Nebenzollamtes I. Classe in Ostiglia zum Hauptzollamt II. Classe . . . . .   | I          | 2               | 2     |
| 20. "  | Verordnung des Finanzministeriums, gültig für sämtliche im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer, betreffend die Art der Erklärung jener Waaren, welche, wenn sie in Be-hältnissen von $\frac{1}{4}$ österreichischer Maß oder darunter oder in solchen vorkommen, die zu den kurzen Waaren u. s. f. gehö-ren, als Parfümeriewaaren zu verzollen sind . . . . . | I          | 3               | 2     |
| 21. "  | Kaiserliche Verordnung, betreffend die Competenz-Erweiterung der Handelsgerichte in Wien und Triest auf Rechtsangelegen-heiten außer Streitsachen . . . . .  | II         | 7               | 6     |
| 24. "  | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für die Kronländer Ungarn, Kroatien und Slavonien, die serbische Wojwodschafft mit dem Temeser Banate und Siebenbürgen, betreffend das Recht der, zur Ausübung des Richteramtes befähigten Per-sonen, sich in ihren eigenen Rechtsangelegenheiten selbst zu vertreten . . . . .   | II         | 8               | 6     |
| 25. "  | Verordnung der Minister des Innern und der Justiz, womit der Beginn der Amtswirksamkeit der im Königreiche Ungarn, dann in der Wojwodschafft Serbien und in dem Temeser Banate, zu bestellenden Urbarialgerichte kundgemacht wird . . . . .  | I          | 4               | 3     |
| 26. "  | Verordnung des Ministeriums des Innern, hinsichtlich der An-wendung der Allerhöchsten Norm vom 20. August 1819, be-ztreffend die Ausmittlung der Ruhestands- und Versorgungs-gebühren für Beamte und Diener, welche verschiedenen Fon-den gedient haben, beziehungsweise für deren Witwen und Waisen . . . . .   | II         | 9               | 6     |
| 27. "  | Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen, gültig für die Kronländer Galizien und die Buko-   |            |                 |       |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć   | L i c z b a |                | Stronicy |
|---|---|-------------|----------------|----------|
|   |   | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1855.</b>                            |   |             |                |          |
| 3. Wrześ.                               | Traktat dodatkowy, dotyczący rewidowanego traktatu Związku pocztowego z dnia 5. Grudnia 1851 . . . . .  | XXI         | 82             | 170      |
| 2. Listop.                              | Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, obowiązujące w Wielkiem Księstwie Krakowskiem, mocą którego przepisy dla Galicyi wydane w przedmiocie sukcesyi w dobrach chłopskich, także na Wielkie Księstwo Krakowskie rozciągnięte zostają . . . . .  | II          | 6              | 5        |
| 13. „                                   | Traktat Rządowy między Austryą i Francją, względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy . . . . .   | IV          | 17             | 15       |
| 19. Grud.                               | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, względem zniesienia Weneckich celnych urzędów pobocznych w Porto Lignano i Porto Tagliamento i założenia pomocniczego urzędu celnego w Pertegada . . . . .  | I           | 1              | 2        |
| 20. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, względem podniesienia ubocznego urzędu celnego I. klasy w Ostyglii do głównego urzędu celnego II. klasy . . . . .   | I           | 2              | 2        |
| 20. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, mające moc obowiązującą dla wszystkich, powszechnym obrębem celnym objętych Krajów koronnych, względem sposobu deklarowania owych towarów, które jako towary perfumowe mają być oclone, jeżeli znajdują się w naczyniach mieszczących $\frac{1}{4}$ miary Austryackiej, lub niżej, albo też w naczyniach do kramarszczyzny i t. d. należących . . . . . | I           | 3              | 2        |
| 21. „                                   | Rozporządzenie Cesarskie, dotyczące rozciągnięcia kompetencyi sądów handlowych w Wiedniu i Tryeście na sprawy cywilne bezsporne . . . . .   | II          | 7              | 6        |
| 24. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, działające w Krajach koronnych Węgierskim, Kroatyckim, Sławońskim, w Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie, dotyczące prawa zastępowania się we własnych sprawach cywilnych osób, do wykonania urzędu sędziowskiego uzdolnionych . . . . .  | II          | 8              | 6        |
| 25. „                                   | Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, mocą którego obwieszcza się czas działalności urzędowej ustanowić się mających sądów urbaryalnych w Królestwie Węgierskiem, niemniej w Województwie Serbskiem i Temeskim Banacie . . . . .   | I           | 4              | 3        |
| 26. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, pod względem zastosowania Najwyższego Normalu z dnia 20. Sierpnia 1819 r. co do oznaczenia należytości stanu społecznego i należytości uprowidowania dla urzędników i służ, którzy przy różnych funduszach służbę pełnili? względnie dla ich wdów i sierót . . . . .  | II          | 9              | 6        |
| 27. „                                   | Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Skarbu, obowiązujące w Krajach koron-  |             |                |          |

| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der Ver-<br>ordnung | I n h a l t   | Nummer des |               | Seite |
|--|---|------------|---------------|-------|
|  |   | Stückes    | Belages<br>N. |       |
| <b>1855.</b>   |   |            |               |       |
|  | wina, über die Fortdauer der Vertretung der galizischen Untertanen in ihren Rechtsstreiten mit ihren vormaligen Grundherren durch die Finanzprocuratur . . . . .  | I          | 5             | 3     |
| 31. Decemb.  | Erlaß des Handelsministeriums, wirksam für alle Kronländer, in welchen das Allerhöchste Hausgesetz vom 4. September 1852 Gültigkeit hat, womit die, im §. 17 des Allerhöchsten Hausgesetzes vom 4. September 1852 enthaltenen Begünstigungen auf die Bewohner des Zimäuer Montanbezirkes und der Gemeinden von Severin und Bosiljevo, die Bewohner des Flitscher Bezirkes, die Bewohner von Andrichow, Kenty, Przeworsk, Dembowiec und Gorlice in Galizien, die Bewohner der ehemaligen Warasdiner Vicegespannschaft und endlich auf Beutelnmacher von Mijawa in Ungarn, rücksichtlich des Hausverkehrs mit gewissen Waaren ausgedehnt werden . . . . . | II         | 10            | 7     |
| <b>1856.</b>   |   |            |               |       |
| 1. Jänner  | Kaiserliches Patent, wirksam für das Großfürstenthum Siebenbürgen, wodurch die Bestimmungen, in welcher Art, und aus welchen Quellen die ermittelte Urbarialentschädigung den Berechtigten unter Wahrung der Rechte aller dabei Betheiligten mit aller Beschleunigung zu leisten ist, sowie wegen Aufhebung des Moratoriums, für das Großfürstenthum Siebenbürgen festgestellt werden . . . . .   | III        | 12            | 11    |
| 3. "   | Erlaß des Justizministeriums, gültig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze, die Bestimmung der k. k. Hof- und Staatsdruckerei zur Beurtheilung der Echtheit der Stämpelmarken betreffend . . . . .  | II         | 11            | 7     |
| 10. "  | Erlaß des Finanzministeriums, gültig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer, betreffend die Ausdehnung der zwischen Böhmen und Baiern bestehenden Erleichterungen des Verkehrs mit Leinengarn und roher Leinwand auf eine weitere Gränzstrecke . . . . .   | III        | 13            | 11    |
| 10. "  | Verordnung des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer der Monarchie, womit der Zeitpunkt der Wirksamkeit der Finanz-Bezirksdirectionen in Oesterreich ob und unter der Enns, dann Salzburg, bekannt gegeben wird . . . . .   | III        | 14            | 11    |
| 10. "  | Erlaß des Finanzministeriums, gültig für sämtliche Kronländer des allgemeinen Zollverbandes, betreffend die schleunige zollamtliche Abfertigung des Postwagens und der auf Dampfschiffen versendeten Gülgüter . . . . .   | III        | 15            | 12    |
| 10. "  | Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für das lombardisch-venetianische Königreich, in Betreff der Errichtung der Finanzprocuraturen zu Mailand und Venedig . . . . .   | III        | 16            | 13    |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozządzenia | T r e ś ć   | L i c z b a |                | Stronica |
|--------------------------------------|---|-------------|----------------|----------|
|                                      |   | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1855.</b>                         |   |             |                |          |
| 31. Grud.                            | ných Galicyi i Bukowinie, względem dalszego trwania zastępstwa poddanych galicyjskich w sporach prawnych z ich dawniejszymi panami przez Prokuraturę Finansów.<br>Rozrządzenie Ministerstwa Handlu, obowiązujące we wszystkich Krajach, w których moc ma Najwyższa Ustawa o domokrajtwie z dnia 4. Września 1852 r., którym co się tyczy handlu domokrajtnego pewnemi towarami rozciągnięte zostają uwzględnienia, zawarte w §. 17 Najwyższej Ustawy o domokrajtwie z dnia 4. Września 1852 r., na mieszkańców Fiumańskiego powiatu górniczego, tudzież gmin Severina i Bosiljewa, na mieszkańców powiatu Flitsch, na mieszkańców Andrychowa, Kentów, Przeworska, Dembowca i Gorlic w Galicyi, na mieszkańców dawnego Vice-Ispanistwa Waradzyńskiego i nakoniec na wyrobników płótna na pytle z Mijawy w Węgrzech . . . . . | I           | 5              | 3        |
| <b>1856.</b>                         |   |             |                |          |
| 1. Stycznia                          | Patent Cesarski, mający moc obowiązującą dla Wielkiego Księstwa Siedmiogrodzkiego, mocą którego ustanawiają się dla Wielkiego Księstwa Siedmiogrodu postanowienia tak co do sposobu, w jaki, i źródeł, z których uiszczone być na jak najspieszniej wynagrodzenie urbarialne dla uprawnionych oznaczone, z zastrzeżeniem praw wszystkich przytęm interesowanych, jak co do zniesienia moratoryum . . . . .  | II          | 10             | 7        |
| 3. "                                 | Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego, dotyczące przeznaczenia C. K. Drukarni Nadwornej i Rządowej do osądzenia prawdziwości znaczków stęplowych . . . . .   | III         | 12             | 41       |
| 10. "                                | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w Krajach koronnych, powszechnym Związkiem celnym objętych, względem rozszerzenia istniejących między Czechami i Bawaryą ułatwień w obrocie handlowym przędzą lnianą i surowem płótnem na dalszą przestrzeń graniczną . . . . .  | II          | 41             | 7        |
| 10. "                                | Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych Monarchii, mocą którego obwieszcza się czas działania Skarbowej Dyrekeyi powiatowej w Austrii wyżej i niżej Anizy, niemniej w Solnogradzie . . . . .   | III         | 13             | 44       |
| 10. "                                | Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych Monarchii, mocą którego obwieszcza się czas działania Skarbowej Dyrekeyi powiatowej w Austrii wyżej i niżej Anizy, niemniej w Solnogradzie . . . . .   | III         | 14             | 11       |
| 10. "                                | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych powszechnego Związku celnego, względem spieszego celno-urzędowego odprawiania wozu pocztowego i rzeczy pospiesznie na statkach parowych przesyłanych . . . . .   | III         | 15             | 12       |
| 10. "                                | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w Królestwie Lombardzko-Weneckiem, względem zaprowadzenia Prokuratur Skarbowych w Medyolanie i Wenecyi . . . . .   | III         | 16             | 13       |



| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der Ver-<br>ordnung | I n h a l t  | Nummer des |                | Seite |
|--|--|------------|----------------|-------|
|  |  | Stückes    | Stückes<br>Nr. |       |
| <b>1856.</b>   |  |            |                |       |
| 10. Jänner   | Erlaß des Finanz- und Justizministeriums, wirksam für alle Kronländer, in Betreff der Orte, wo rücksichtlich der nachbenannten öffentlichen Obligationen die Creditsbücher geführt werden  | IV         | 18             | 23    |
| 11. "  | Erlaß des Justizministeriums, wodurch in Folge Allerhöchster Entschliessung vom 9. Jänner 1856 die Zahl der Notare im Kronlande Steiermark auf 70 erhöht, und Judenburg zum Amtssitze des neu bewilligten Notarpostens bestimmt wird   | IV         | 19             | 24    |
| 15. "  | Erlaß des Finanzministeriums, womit die Vorschrift in Betreff der Prüfungen für den höheren Conceptsdienst bei den Finanzprocuraturen auch im lombardisch-venetianischen Königreiche eingeführt wird   | V          | 20             | 26    |
| 16. "  | Verordnung des Armees-Ober-Commando, womit in Gemässheit der Allerhöchsten Entschliessung vom 14. Jänner 1856 mehrere Aenderungen im Organismus der Landes-Militär-Behörden vom 1. Februar 1856 angefangen angeordnet werden   | V          | 21             | 26    |
| 18. "  | Erlaß des Finanzministeriums, gültig für das Grossfürstenthum Siebenbürgen und das Herzogthum Bukowina, betreffend die Zollbehandlung der Fischgattung Wels (Waller)   | V          | 22             | 28    |
| 23. "  | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für das lombardisch-venetianische Königreich, betreffend die im §. 84 des Allerhöchsten Patentes vom 9. August 1854, Nr. 208 des Reichs-Gesetz-Blattes, angeordneten Bekanntmachungen von Erbschaften und Vermächtnissen  | V          | 23             | 28    |
| 27. "  | Verordnung des Finanzministeriums, über die Bedingungen, unter denen das allgemeine Berggesetz in der Militärgränze in Wirksamkeit zu treten hat   | V          | 24             | 28    |
| 2. Februar   | Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz, wirksam für das Königreich Ungarn, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat, die Einführung einer Instruction über die innere Einrichtung und die Geschäftsordnung der Appellatgerichte betreffend  | VI         | 25             | 30    |
| 7. "   | Kaiserliche Verordnung, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches, womit angeordnet wird, daß die Darlehen, welche nach der Kundmachung der gegenwärtigen Verordnung in klingender Münze gegeben werden, von dem Schuldner, wenn sich der Gläubiger die Verzinsung und Zurückzahlung in der gegebenen bestimmten Münzsorte oder doch in klingender Münze bedingt, auf die bedungene Weise zu verzinsen und zurückzubezahlen seien, daß es aber in Ansehung der Zahlungen jeder anderen |            |                |       |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć   | L i c z b a |                | Stronica |
|---|---|-------------|----------------|----------|
|   |   | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |   |             |                |          |
| 10. Stycz.                              | Rozrządzenie Ministerstwa Finansów i Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, co się tyczy miejsc, w których prowadzone będą księgi kredytowe dla obligacyj publicznych, poniżej wymienionych.  | IV          | 18             | 23       |
| 11. "                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, mocą którego w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 9. Stycznia 1856 r. podwyższa się liczbę notaryuszów w Kraju koronnym Styryi do 70, przeznaczając oraz Judenburg na siedzibę urzędową notaryatu nowo utworzonego . .  | IV          | 19             | 24       |
| 15. "                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, mocą którego także i w Królestwie Lombardzko-Weneckim zaprowadzony zostaje przepis, dotyczący examínów dla wyższej służby konceptowej przy Prokuraturach Finansowych . .  | V           | 20             | 26       |
| 16. "                                   | Rozporządzenie Nadkomendy Wojsk, mocą którego, stosownie do Najwyższego Postanowienia z dnia 14. Stycznia 1856 r., zarządzone zostają niektóre zmiany w organizmie władz Krajowych Wojskowych, poczynwszy od dnia 1. Lutego 1856 r. . . . .   | V           | 21             | 26       |
| 18. "                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące w Wielkiem Księstwie Siedmiodrodzkim i Księstwie Bukowińskim, dotyczące postępowania celnego z gatunkiem ryb sumami zwanymi . . . . .  | V           | 22             | 28       |
| 23. "                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w Królestwie Lombardzko-Weneckim, dotyczące obwieszczenia spadków i legatów zarządzzonego w §. 84 Najwyższego Patentu z dnia 9. Sierpnia 1854 r., N. 208 Dziennika Praw Państwa . . . . .   | V           | 23             | 28       |
| 27. "                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, co do warunków, pod któremi powszechna ustawa górnicza w Pograniczu Wojskowym w życie wejść ma . . . . .  | V           | 24             | 28       |
| 2. Lutego                               | Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, obowiązujące w Królestwie Węgierskiem, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim, dotyczące zaprowadzenia instrukcyi o wewnętrznem urządzeniu i toku czynności sądów urbaryalnych . .  | VI          | 25             | 30       |
| 7. "                                    | Cesarskie Rozporządzenie, mające moc obowiązującą dla wszystkich Krajów koronnych, z wyjątkiem Lombardzko-Weneckiego Królestwa, mocą którego ustanawia się, izby pożyczki, dane po obwieszczeniu niniejszego Rozporządzenia w monecie brzęczącej, spłacone były przez dłużnika tak w odsetkach jak kapitale, jeżeli wierzyciel odsetki i spłatę w wyszczególnionym pewnym rodzaju monety albo zaś w brzęczącej monecie za warunek położył, w sposób obwarowany, przyczem jednak pod |             |                |          |

| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der Ver-<br>ordnung | I n h a l t  | Nummer des |                   |            |
|--|--|------------|-------------------|------------|
|  |  | Ertheiltes | Ertheiltes<br>Nr. | Seite<br>S |
| <b>1856.</b>   |  |            |                   |            |
|  | Nr. bei den Bestimmungen des Patentes vom 2. Juni 1848, Nr. 1157 der Justiz-Gesetz-Sammlung, zu verbleiben habe  | VI         | 26                | 30         |
| 8. Februar   | Erlaß des Ministeriums für Cultus und Unterricht, an die rechts- und staatswissenschaftlichen Facultäten zu Wien, Prag, Pesth, Kreutz, Lemberg, Graß und Innsbruck und an alle Commissionen der theoretischen Staatsprüfungen, über die Anwendung der Bestimmungen des Erlasses vom 2. October 1855, Nr. 172, auf solche Studierende, welche in einem Sommersemester in die rechts- und staatswissenschaftlichen Studien eingetreten sind, oder in Zukunft einzutreten beabsichtigen | VI         | 27                | 31         |
| 12. "  | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für Ungarn, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat, mit einer Belehrung der Gerichtsbehörden über die Unzulässigkeit der Execution zur Einbringung von Rückständen, welche an den, gegen Entschädigung aufgehobenen Urdarstellungen erst seit dem 1. Mai 1848 entstanden sind   | VII        | 28                | 34         |
| 16. "  | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, zur Belehrung über die Frage, in welcher Ordnung die, bei mehreren Gerichtshöfen bestehenden Vicepräsidenten (Senatspräsidenten) bei Beratungen unter der Leitung des Gerichtsvorstehers ihre Stimmen abzugeben haben  | VII        | 29                | 34         |
| 16. "  | Verordnung des Finanzministeriums, womit die Amtsgebiete der Berghauptmannschaften in Schemnitz, Nagy-Bánya und Schmölnitz, sowie der exponirten Bergcommissäre derselben, mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisation von Ungarn, neu abgegränzt werden  | VII        | 30                | 34         |
| 20. "  | Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer der Monarchie, womit der Zeitpunkt der Wirksamkeit der Finanz-Bezirksdirectionen im Königreiche Böhmen bekannt gemacht wird  | VII        | 31                | 35         |
| 21. "  | Verordnung des Arme-Ober-Commando, des Ministeriums des Innern und des Ministeriums der Finanzen, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, betreffend die Vorschrift über Stellvertretung im Militärdienste  | VII        | 32                | 35         |
| 24. "  | Kaiserliche Verordnung, wirksam für die Königreiche Ungarn, Kroatien und Slavonien, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat, über die Erweiterung der Fristen, welche mit den kaiserlichen Patenten vom 2. März 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 38, 40 und 41) zur Aufsechtung von Occupationen und zur Rücklösung der Pottgründe in Ungarn und der   |            |                   |            |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć  | L i c z b a |                | Stronicy |
|---|--|-------------|----------------|----------|
|   |  | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| 8. Lutego                               | względem spłat każdego innego rodzaju pozostać mają w mocy Postanowienia Patentu z dnia 2. Czerwca 1848 r., Nr. 1157 Zbioru ustaw sądowych . . . . .   | VI          | 26             | 30       |
| 8. Lutego                               | Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświeccenia, dane fakultetom prawniczo- i polityczno-naukowym w Wiedniu, Pradze, Peszeie, Krakowie, Lwowie, Gracu i Insbruku i wszystkim komisjom teoretycznym examinów rządowych, względem zastosowania Postanowień Rozrządzenia z dnia 2. Października 1855 r., Nr. 172, dla takich uczniów; którzy w kursie letnim wstąpili do nauk prawniczych i politycznych, lub na przyszłość wstąpić zamierzają . . . . . | VI          | 27             | 31       |
| 12. "                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w Węgrzech, Kroatyi, Sławonii, Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim, objaśnienie dając władzom sądowym o nieprzypuszczalności exekucyi do ściągnięcia zaległości, powstałych dopiero z dniem 1. Maja 1848 r., w prestacyach urbaryalnych, za wynagrodzeniem zniesionych . . . . .   | VII         | 28             | 34       |
| 16. "                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego, z objaśnieniem co do kwestyi, w jakim porządku wice-prezydenci (prezydenci senatu), przy niektórych trybunałach istniejący, głos swój oddawać winni przy naradach, pod sterem przełożonego w sądzie odbywanych . . . . .   | VII         | 29             | 34       |
| 16. "                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, mocą którego ze względem na nową organizacyę Węgier polityczno-sądową, na nowo odgraniczone zostają okręgi urzędowe starostw górniczych w Szemnicach, Nagybanya i Schmöllnitz, równie jak ich exponowanych komisarzy górniczych.   | VII         | 30             | 34       |
| 20. "                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych Monarchii, którem obwieszczoney zostaje początek działalności dyrekeyj powiatowych Finansowych w Królestwie Czeskiem . . . . .  | VII         | 31             | 35       |
| 21. "                                   | Rozporządzenie Nadkomendy Wojsk, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego, dotyczące przepisu o zastępstwie w służbie wojskowej . . . . .  | VII         | 32             | 35       |
| 24. "                                   | Rozporządzenie Cesarskie, mające moc obowiązującą w Królestwach Węgierskiem, Kroatyckiem i Sławońskiem, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim, o rozciągnięciu terminów ustanowionych Cesarskiemi Patentami z dnia 2. Marca 1853 r. (Dziennik Praw Państwa, Nr. 38, 40, 41) do opugnacyi zajętych posiadłości i do re-   |             |                |          |

| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der Ver-<br>ordnung | I n h a l t   | Nummer des |                 |       |
|--|---|------------|-----------------|-------|
|  |   | Stückes    | Gesetzes<br>nr. | Seite |
| <b>1856.</b>   |   |            |                 |       |
|  | Wojwodtschaft Serbien mit dem Temeser Banate, dann zur Rücklösung der Rottgründe und zur Regulirung und Rücklösung der Berg- und Zinsgründe in Kroaticn und Slavonien festgesetzt worden sind . . . . .   | VIII       | 33              | 44    |
| 25. Februar  | Erlaß des Finanzministeriums, betreffend die Errichtung einer Hauptzollamts-Expositur zu Dembica . . . . .  | VIII       | 34              | 44    |
| 26. "  | Erlaß des Justizministeriums, wirksam für das Königreich Ungarn, die mit Allerhöchstem Cabinetschreiben vom 25. Februar 1856 Seiner kaiserlichen Hoheit dem Herrn Erzherzoge General-Gouverneur von Ungarn ertheilte Ermächtigung zur Verhängung und Wiederanhebung des Standrechtes betreffend   | VIII       | 35              | 44    |
| 27. "  | Verordnung des Armees-Ober-Commando und der Ministerien des Innern und der Finanzen, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, betreffend die Durchführung des Gesetzes über Stellvertretung im Militärdienste bei der Recrutirung des Jahres 1856 . . . . .   | VIII       | 36              | 44    |
| 3. März  | Erlaß des Finanzministeriums, über die Einstellung des Verkaufes des geschnittenen ordinären Rauchtabakes um den bisherigen Preis von 14 kr. pr. Pfund im Gränzbezirke des neuen Monopolsgebietes und der weiteren Verabfolgung des sogenannten Limito-Rauchtabakes an die Bergleute . . . . .  | IX         | 37              | 61    |
| 8. "   | Erlaß des Handelsministeriums, über die Vereinigung der bisherigen beiden Sectionen der k. k. südlichen Staats-Eisenbahn  | IX         | 38              | 61    |
| 10. "  | Verordnung des Ministeriums für Cultus und Unterricht, an alle Länder-Chefs, in deren Verwaltungsgebiete Commissionen für die theoretischen Staatsprüfungen bestehen, an die Vorstände sämmtlicher, in Gemäßheit des Erlasses vom 2. October 1855, Nr. 172 des Reichs-Gesetz-Blattes, eingerichteten rechts- und staatswissenschaftlichen Lehranstalten und an alle Commissionen der theoretischen Staatsprüfungen, womit, im Einvernehmen mit dem Finanzministerium, neue Bestimmungen über die von den Candidaten der theoretischen Staatsprüfungen zu entrichtenden Prüfungstagen getroffen werden . . . . . | XI         | 42              | 84    |
| 11. "  | Erlaß des Finanzministeriums, gültig für alle Länder des gemeinsamen Zollverbandes, betreffend eine Aenderung des Lösungsverfahrens mit Waaren, die als Muster zur Vorzeigung benützt werden wollen . . . . .   | IX         | 39              | 61    |
| 11. "  | Verordnung des Armees-Ober-Commando, des Finanzministeriums und der obersten Polizeibehörde, wirksam für den ganzen Um-   |            |                 |       |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć  | L i c z b a |                | Stronica |
|---|--|-------------|----------------|----------|
|   |  | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |  |             |                |          |
|   | luicyi karczowisk w Węgrzech i w Województwie Serbskim z Banatem Temeskim, niemniej do rełucyi karczowisk i do uregulowania i rełucyi gruntów górniczych i czynszowych w Kroacyi i Sławonii . . . . .  | VIII        | 33             | 44       |
| 25. Lutego                              | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, względem utworzenia expozytury głównego urzędu celnego w Dembicy . . . . .   | VIII        | 34             | 44       |
| 26. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w Królestwie Węgierskim, dotyczące umocowania zaprowadzenia lub zniesienia sądu doraźnego, udzielonego Najwyższym Reskryptem gabinetowym z dnia 25. Lutego 1856 r., Jego Cesarskiej Wysokości Arcyksiążęciu i Panu Jenerałowi-Gubernatorowi Królestwa Węgierskiego . . . . .   | VIII        | 35             | 44       |
| 27. „                                   | Rozporządzenie Nadkomendy Wojskowej, tudzież Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego, względem przeprowadzenia ustawy o zastępstwie w służbie wojskowej przy rekrutacyi roku 1856 . . . . .   | VIII        | 36             | 44       |
| 3. Marca                                | Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, o zawieszeniu sprzedaży krajanego tytoniu ordynarnego po dotychczasowej cenie 14 kr. za funt w okręgu granicznym nowego terytorium monopolu, równie jak o ustaniu dalszego wydawania górnikom tak zwanego Limito tytoniu . . . . .   | IX          | 37             | 61       |
| 8. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Handlu, o połączeniu dotychczasowych sekcij C. K. kolei żelaznej Rządowej [południowej] . . . . .  | IX          | 38             | 61       |
| 10. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia, dla wszystkich Namiestników, w których obrębach zarządu istnieją komisye dla teoretycznych examinów Rządowych, do przełożonych wszystkich Zakładów naukowych prawniczych i politycznych, urządzonych stósownie do Rozrządzenia z dnia 2. Października 1855 r., Nr. 172 Dziennika Praw Państwa, i do wszystkich komisyj teoretycznych examinów Rządowych, mocą którego w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, wydane są nowe Postanowienia względem tax, przez kandydatów teoretycznych examinów rządowych płacić się mających . . . . . | XI          | 42             | 84       |
| 11. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące we wszystkich Krajach spólnego Związku celnego, dotyczące zmiany postępowania z towarami mającemi być użytymi jako wzory do pokazania, w razie oświadczenia ich na sprzedaż niepewną . . . . .  | IX          | 39             | 61       |
| 11. „                                   | Rozporządzenie Nadkomendy Armii, Ministerstwa Skarbu i Najwyższej Władzy Policyjnej, obowiązujące w całej  |             |                |          |

| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der<br>Verordnung | I n h a l t  | Nummer des |                | Seite |
|--|--|------------|----------------|-------|
|  |  | Stückes    | Stückes<br>2c. |       |
| <b>1856.</b>   |  |            |                |       |
|  | fang des Reiches, wodurch die Wirksamkeit der Verordnung vom 28. November 1855, Nr. 205 des Reichs-Gesetz-Blattes, über das Gebührenausmaß für die Gensd'armeriemannschaft vom Wachmeister abwärts, aus Anlaß ihrer Vorladung als Zeugen in Straffällen vor die Civil-Strafgerichte, auch auf die Fälle ihrer Vorladung vor die Militärgerichte, oder bei Gefällsverhandlungen ausgedehnt wird | XIV        | 50             | 97    |
| 15. März   | Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der obersten Polizeibehörde, wirksam für Tirol und Vorarlberg und für das lombardisch-venetianische Königreich, über die Competenz zur Untersuchung und Bestrafung der Uebertretungen der, in diesen Kronländer hinsichtlich des Besizes und Tragens verbotener Waffen und des Verkehrs mit denselben bestehenden Gesetze                | IX         | 40             | 63    |
| 20. "  | Finanzministerial-Erlaß, womit die Allerhöchst genehmigten Statuten und das Reglement der, bei der privilegierten österreichischen Nationalbank errichteten Abtheilung für den Hypothekar-Credit fundgemacht werden  | X          | 41             | 65    |
| 20. "  | Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels, gültig für die Kronländer des allgemeinen Zollverbandes, betreffend mehrere Tarifs-Änderungen   | XI         | 43             | 87    |
| 26. "  | Erlaß des Finanzministeriums, wegen Einziehung sämtlicher seit dem Jahre 1848 vom Staate ausgegebenen Geldzeichen, mit Ausnahme der ungarischen Münzscheine zu zehn Kreuzer  | XII        | 44             | 91    |
| 27. "  | Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, über das Verfahren bei Ertheilung von Concessionen zu periodischen Landtransport-Unternehmungen   | XIV        | 51             | 97    |
| 28. "  | Verordnung des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer der Monarchie, womit der Zeitpunkt der Wirksamkeit der Finanz-Bezirksdirectionen im Verwaltungsgebiete der Lemberger Finanz-Landesdirection bekannt gegeben wird  | XII        | 45             | 92    |
| 29. "  | Erlaß der Ministerien des Aeußern und des Handels, womit eine zwischen der kaiserlich-österreichischen und der königlich-sicilianischen Regierung vereinbarte, Erweiterung des Handels- und Schifffahrts-Vertrages vom 4. Juli 1846 fundgemacht wird   | XII        | 46             | 93    |
| 30. "  | Verordnung des Ministers des Innern, betreffend die Einrichtung und Amtswirksamkeit der Statthaltereien im lombardisch-venetianischen Königreiche  | XII        | 47             | 93    |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć   | L i c z b a |                | Stronica |
|---|---|-------------|----------------|----------|
|   |   | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |   |             |                |          |
|   | rozległości Cesarstwa, mocą którego rozciąga się działalność Rozporządzenia z dnia 28. Listopada 1855 r., Nr. 205 Dziennika Praw Państwa, o wymiarze należytości dla Żandarmeryi niżej wachmistrza, z powodu wezwania Żandarmów na świadków w przypadkach karnych przez sądy karne cywilne, również w razach wezwania ich przed sądy wojskowe lub w sprawach skarbowych . . . . . | XIV         | 50             | 97       |
| 15. Marca                               | Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, tudzież Najwyższej Władzy Policyjnej, moc mające w Tyrolu z Vorarlbergiem i w Królestwie Lombardzko-Weneckiem, o kompetencyi co do śledztwa i ukarania przestępstw ustaw, istniejących w rzeszonych Krajach koronnych pod względem posiadania i noszenia broni zakazanych, równie jak obrotu onemiż . . . . .    | IX          | 40             | 63       |
| 20. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, którym obwieszczone zostają zatwierdzone przez Najjaśniejszego Pana Statuta i regulamin wydziału uprzywilejowanego Banku Narodowego Austryackiego, utworzonego dla kredytu hipotecznego . . . . .   | X           | 41             | 65       |
| 20. „                                   | Rozporządzenie Ministerstw Skarbu i Handlu, mające moc obowiązującą w koronnych Krajach powszechnego Związku celnego, względem kilku zmian w taryfie cłowej . . . . .   | XI          | 43             | 87       |
| 26. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, względem ściągania wszystkich od roku 1848 przez Państwo wydanych znaków pieniężnych z wyjątkiem węgierskich biletów monetowych dziesięć-krajcarowych . . . . .   | XII         | 44             | 91       |
| 27. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego, o postępowaniu przy udzielaniu koncessyj na przedsiębiorstwa peryodycznych transportów krajowych . . . . .  | XIV         | 51             | 97       |
| 28. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, mające moc obowiązującą we wszystkich Krajach koronnych Monarchii, mocą którego obwieszcza się czas działalności Dyrekcyj powiatowych w obrębie Zarządu Lwowskiej Finansowej Dyrekcyj Krajowej . . . . .  | XII         | 45             | 92       |
| 29. „                                   | Rozrządzenie Ministerstw Spraw zagranicznych i Handlu, mocą którego podaje się do wiadomości przyjęte przez Cesarsko-Austryacki i Królewsko-Sycyliński rozszerzenie traktatu handlowego i żeglugi z dnia 4. Lipca 1846.   | XII         | 46             | 93       |
| 30. „                                   | Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, względem urzędzenia i działalności urzędowej Namiestnictw w Lombardzko-Weneckiem Królestwie . . . . .   | XII         | 47             | 93       |



| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der<br>Verordnung | I n h a l t  | Nummer des |                 | Seite |
|--|--|------------|-----------------|-------|
|  |  | Stückes    | Gesetzes<br>No. |       |
| <b>1856.</b>   |  |            |                 |       |
| 30. März   | Verordnung des Armees-Ober-Commando und des Ministeriums des Innern, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, mit Bestimmungen hinsichtlich des, künftig bei Einreichung der ausdienenden Mannschaft in die Reserve und bei der Entlassung der Reservemannschaft zu beobachtenden Verfahrens   | XIII       | 48              | 95    |
| 30. "  | Erlaß des Finanzministeriums, gültig für sämtliche Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes, betreffend die Zollbehandlung der Darmseile  | XIII       | 49              | 95    |
| 30. "  | Staatsvertrag zwischen Oesterreich, Frankreich, Großbritannien, Preußen, Rußland, Sardinien und der Türkei. Geschlossen zu Paris am 30. März 1856. In den bezüglichen Ratifikationen daselbst ausgewechselt am 27. April 1856  | XVII       | 67              | 124   |
| 3. April   | Erlaß des Ministeriums für Cultus und Unterricht, wirksam für den ganzen Umfang der Monarchie, womit die Einführung von Absolutorien, als der legalen Beweisdocumente über den Umstand, daß ein Studirender einer rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät oder Rechtsakademie seine akademischen Studien den bestehenden Gesetzen gemäß zurückgelegt habe, angeordnet, und das Verhältniß dieser Absolutorien zu den bisher üblichen Abgangszeugnissen bestimmt wird | XIV        | 52              | 98    |
| 3. "   | Erlaß des Finanzministeriums, gültig für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches und Dalmatiens, womit in Folge Allerhöchster Entschliesung vom 31. März 1856, vom 1. Mai 1856 angefangen, zu den bestehenden Verkaufspreisen des zum menschlichen Genuße bereiteten Salzes, und sonach auch des Limitsalzes wo es besteht, ein Zuschlag von 25 Kreuzern für den Wiener Centner eingeführt wird  | XVIII      | 68              | 159   |
| 4. "   | Erlaß des Finanzministeriums, über die Abgränzung des unmittelbaren Amtsgebietes der Berghauptmannschaft in Zalatna und der Amtsbezirke der exponirten Bergcommissäre derselben, mit Rücksicht auf die neue politischgerichtliche Organisation von Siebenbürgen  | XIV        | 53              | 101   |
| 5. "   | Erlaß des Finanzministeriums, gültig für alle Kronländer, womit das bisher bestandene provisorische Central-Fiscalamt in Temeswar in eine Finanzprocuratur umgestaltet wird  | XIV        | 54              | 101   |
| 6. "   | Verordnung des Finanzministeriums, gültig für alle Kronländer, mit welcher in Folge Allerhöchster Entschliesung von 2. April 1856 etliche Bestimmungen zu den Gesetzen vom 9. Februar und 2. August 1850 kundgemacht werden  | XIV        | 55              | 102   |
| 6. "   | Erlaß der Ministerien der Finanzen und des Handels, gültig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer, betref-  |            |                 |       |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć  | L i c z b a |                | Stronice |
|---|--|-------------|----------------|----------|
|   |  | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |  |             |                |          |
| 30. Marca                               | Rozporządzenie Nadkomendy Armii i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, obowiązujące wszystkie Kraje koronne, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego, z Postanowieniami względem postępowania, zachować się mającego przy umieszczaniu wysługujących żołnierzy w rezerwie i przy oddalaniu żołnierzy rezerwy . . . . .   | XIII        | 48             | 95       |
| 30. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące wszystkie Kraje koronne wspólnego Związku cłowego, względem postępowania cłowego z linami jelicianemi . . . .   | XIII        | 49             | 95       |
| 30. „                                   | Traktat między Austryją, Francją, Wielką Brytanią, Prusami, Rosyją, Sardynią i Turcyją. Zawarty w Paryżu na dniu 30. Marca 1856 r. w dotyczących ratyfikacjach tamże zamieniony na dniu 27. Kwietnia 1856 r. . . . .   | XVII        | 67             | 124      |
| 3. Kwiet.                               | Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia, obowiązujące całą Monarchią, mocą którego nakazuje się zaprowadzenie absolutoryów jako prawnych dokumentów dowodu tej okoliczności, iż uczeń fakultetu nauk prawnych i politycznych lub akademii prawniczej odbył swe nauki akademiczne zgodnie z istniejącymi prawami, i ustanawia się stosunek tychże absolutoryów do używanych dotąd zaświadczeń odchodowych . . . . .         | XIV         | 52             | 98       |
| 3. „                                    | Rozrządzenie Ministra Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Lombardzko-Weneckiego Królestwa i Dalmacyi, którym w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 31. Marca 1856 r., począwszy od 1. Maja 1856 r., zaprowadza się do istniejących cen sprzedaży soli przyrządzonej do użytku ludzkiego, a przeto także limito-soli, gdzie takowa istnieje, dodatek 25 krajcarów na cetnar wiedeński . . . . . | XVIII       | 68             | 159      |
| 4. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, o odgraniczeniu bezpośredniego obrębu urzędowego starostwa górniczego w Zalatnie i powiatów urzędowych exponowanych ich komisarzy górniczych, ze względem na nową polityczno-sądową organizacją w Siedmiogrodzie . . . . .   | XIV         | 53             | 101      |
| 5. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, mocą którego istniejący dotąd prowizoryczny centralny urząd fiskalny w Temeswarze przemienionym zostaje na Prokuraturę Finansową.  | XIV         | 54             | 101      |
| 6. „                                    | Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, którym obwieszczone zostają niektóre Postanowienia do ustaw z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850 r., w skutek Najwyższej Uchwały z dnia 2. Kwietnia 1856 r. . . . .   | XIV         | 55             | 102      |
| 6. „                                    | Rozrządzenie Ministerstw Finansów i Handlu, obowiązujące w Krajach koronnych, powszechnym obrębem cel-   |             |                |          |

| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der<br>Verordnung | I n h a l t   | Nummer des |              | Seite |
|--|---|------------|--------------|-------|
|  |   | Stückes    | Stü-<br>ckes |       |
| <b>1856.</b>   |   |            |              |       |
|  | send die Ermächtigung mehrerer venetianischen Neben-Zoll-<br>ämter zur Verzollung legitimirter Weine aus den Zollaus-<br>schlüssen . . . . .  | XIV        | 56           | 103   |
| 11. April  | Kundmachung des Finanzministeriums, betreffend die Verlegung<br>des Controlamtes in Würbenthal nach Zuckmantl . . . . .   | XIV        | 57           | 103   |
| 11. "  | Verordnung des Justizministeriums, womit die dem Kreisgerichte<br>zu Döös zustehende Berggerichtsbarkeit delegationsweise an<br>das Kreisgericht zu Carlsburg übertragen wird . . . . .   | XVI        | 60           | 119   |
| 12. "  | Verordnung der Ministerien der Justiz, der Finanzen und der<br>obersten Polizeibehörde, gültig für alle Kronländer, wodurch<br>der §. 92 des organischen Gesetzes der Gensd'armee vom<br>18. Jänner 1850, XII. Stück, Nr. 19 des Reichs-Gesetz-<br>Blattes, erläutert wird . . . . .  | XVI        | 61           | 119   |
| 12. "  | Erlaß des Finanzministeriums, gültig für alle Kronländer des<br>allgemeinen Zollgebietes, betreffend die Einreichung des schwe-<br>zischen Ammoniak unter die Zoll-Tarifspost 37 f) . . . . .   | XVI        | 62           | 119   |
| 12. "  | Verordnung des Handelsministeriums, im Einverständnisse mit<br>dem Ministerium des Innern und der obersten Polizeibehörde,<br>gültig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze,<br>betreffend die Erläuterung der Verordnung vom 11. Februar<br>1854, XVIII. Stück, Nr. 48 des Reichs-Gesetz-Blattes, Jahr-<br>gang 1854, in Betreff der zu beobachtenden Sicherheitsmaß-<br>regeln bei der Translocation oder dem Verkaufe von alten<br>bereits abgenützten Dampfeseln . . . . . | XVI        | 63           | 120   |
| 14. "  | Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Fi-<br>nanzen, betreffend die von Seiner k. k. Apostolischen Majestät<br>Allergnädigst bewilligte Errichtung eines Comitatsgerichtes für<br>das Saaboleser Comitats im Großwardeiner Oberlandesgerichts-<br>sprengel mit dem Amtssitze Nagy-Káló . . . . .  | XIV        | 58           | 103   |
| 16. "  | Verordnung des Ministeriums für Cultus und Unterricht, wirk-<br>sam für den ganzen Umfang der Monarchie, in Betreff der<br>Einrichtung und Abhaltung der, in Gemäßheit der Allerhöchsten<br>Entschließung vom 25. September 1855, von den Studiren-<br>den der Rechts- und Staatswissenschaften abzulegenden theo-<br>retischen Staatsprüfungen . . . . .   | XV         | 59           | 105   |
| 19. "  | Kaiserliche Verordnung, betreffend die Organisation der Forstver-<br>waltung in der gefürsteten Grafschaft Tirol mit Vorarlberg . . . . .   | XX         | 75           | 166   |
| 20. "  | Erlaß des Finanzministeriums, betreffend die Zollbehandlung<br>grober landwirthschaftlicher Maschinen aus Holz in Verbin-   |            |              |       |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć   | L i c z b a |                | Stronica |
|---|---|-------------|----------------|----------|
|   |   | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |   |             |                |          |
|   | nym objętych, dotyczące upoważnienia niektórych urzędów celnych bocznych Weneckich do oclenia win wylegitymowanych z wyłączeń celnych . . . . .   | XIV         | 56             | 103      |
| 11. Kwiet.                              | Obwieszczenie Ministerstwa Skarbu, dotyczące przeniesienia urzędu kontrolnego w Würbenthal do Zuckmantl .   | XIV         | 57             | 103      |
| 11. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, mocą którego Sądownictwo górnicze, przystojące sądowi obwodowemu w Déés, delegacyjnie przeniesioném zostaje do sądu obwodowego w Karlsburgu . . . . .  | XVI         | 60             | 119      |
| 12. „                                   | Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości, Finansów i Najwyższej Władzy Policyjnej, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, mocą którego objaśnionym zostaje §. 92 ustawy organicznej dla Żandarmeryi z dnia 18. Stycznia 1850 r., Część XII, Nr. 19 Dziennika Praw Państwa . . . . .  | XVI         | 61             | 119      |
| 12. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, mające moc we wszystkich Krajach koronnych powszechnego terytorium celnego, dotyczące wcielenia siarczanu amoniaku do pozycyi taryfy celnej 37, f) . . . . .  | XVI         | 62             | 119      |
| 12. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Handlu w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Najwyższej Władzy Policyjnej, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze Wojskowe, dotyczące objaśnienia Rozporządzenia z dnia 11. Lutego 1854 r., Część XVIII, Nr. 48 Dziennika Praw Państwa, Rok 1854, w przedmiocie środków bezpieczeństwa, przestrzegać się mających przy translokacyi lub sprzedaży starych kotłów parowych już zużytych . . . . . | XVI         | 63             | 120      |
| 14. „                                   | Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Finansów, dotyczące utworzenia sądu komitadowego dla Komitatu Szabolskiego w obrębie wyższego sądu krajowego Wielko-Warażdyńskiego z siedliskiem urzędowém w Nagy-Kallo, w skutek Najlaskawszego Zezwolenia Jego C. K. Apostolskiej Mości . . . . .  | XIV         | 58             | 103      |
| 16. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświeccenia, obowiązujące w całym obrębie Cesarstwa, względem urządzania i odbywania teoretycznych examinów rządowych stósownie do Najwyższego Postanowienia z dnia 25. Września 1855 r., przez uczniów nauk prawnych i politycznych składać się mających . . . . .  | XV          | 59             | 105      |
| 19. „                                   | Cesarskie Rozporządzenie, względem organizacyi administracyi lasów w uksiążęconém hrabstwie Tyrolu z Vorarlbergiem . . . . .  | XX          | 75             | 166      |
| 20. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, dotyczące postępowania celnego z machinami drzewianemi, wiejsko-eko-  |             |                |          |

| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der<br>Verordnung | I n h a l t   | Nummer des |        | Seite |
|--|---|------------|--------|-------|
|  |   | Stü ck     | Stü ck |       |
| <b>1856.</b>   |   |            |        |       |
|  | nung mit Eisenbestandtheilen von untergeordnetem Gewichte   | XVI        | 64     | 120   |
| 21. April  | Verordnung des Justizministeriums, wodurch die Trennung der Straf- und Civilgerichtsbarkeit bei den dreistädtisch delegirten Bezirksgerichten in Pesth angeordnet wird  | XVIII      | 69     | 159   |
| 21. "  | Erlaß des Finanzministeriums, gültig für alle Kronländer, betreffend die Ausdehnung der den Nebenzollämtern I. Classe längs der Gränze gegen Preussisch-Schlesien und die Grafenschaft Glatz eingeräumten Ermächtigung zur Anwendung des Begünstigungszolles für das mit Ursprungszeugnissen versehene Roheisen bis Ende Juni 1857  | XVIII      | 70     | 159   |
| 21. "  | Erlaß des Finanzministeriums, womit der Viehsalz-Verschleiß um ermäßigten Preis auch in Ungarn und Siebenbürgen, unter gleichzeitiger Bedeckung des Bedarfes auch für Kroatien und Slavonien, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat eröffnet wird   | XVIII      | 71     | 160   |
| 21. "  | Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Baiern, wegen Verbindung der beiderseitigen Eisenbahnen  | XXVI       | 105    | 227   |
| 23. "  | Erlaß der Ministerien des Aeußern, des Innern, der Justiz und des Handels, sowie des Armees-Ober-Commando, gültig für alle Kronländer der Monarchie, womit die zur Beobachtung während des letzten Krieges vorgezeichneten Grundsätze hinsichtlich des Handels und der Schifffahrt auf dem Meere außer Anwendung gesetzt werden   | XVI        | 65     | 121   |
| 23. "  | Erlaß der Ministerien des Handels und der Finanzen, gültig für alle Kronländer, womit die seither bis auf weiteres verfügten Verbote der Aus- und Durchfuhr von Waffen und Munition, dann von Salpeter, Schwefel und Blei, sowie der Ausfuhr von Pferden außer Wirksamkeit gesetzt werden   | XVI        | 66     | 121   |
| 23. "  | Erlaß der Ministerien der Finanzen und des Handels, gültig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer, betreffend die Ermächtigung des Hauptzollamtes Cavanella di Po zur begünstigten Verzollung von legitimirtem, geräuchertem und gepöckeltem Fleische aus Dalmatien  | XVIII      | 72     | 160   |
| 26. "  | Erlaß des Ministeriums des Innern und des Armees-Ober-Commando, wirksam für Niederösterreich, Oesterreich ob der Enns, Salzburg, Steiermark, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien, Krakau und die Bukowina, Krain, Kärnthén, Görz, Istrien, Triest und Tirol mit Vorarlberg, in Betreff der Herabsetzung der Strafdienstbauer im Militär für Selbstverstümmelter und Recrutirungsflüchtige | XVIII      | 73     | 160   |
| 2. Mai   | Erlaß des Ministeriums des Innern und jenes für Cultus und öffentlichen Unterricht, gültig für alle Kronländer, betreffend  |            |        |       |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć  | L i c z b a |                | Stronica |
|---|--|-------------|----------------|----------|
|   |  | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |  |             |                |          |
| 21. Kwiet.                              | nomicznemi, w połączeniu z częściami składowemi żelaznemi wagi podrzędnej . . . . .  | XVI         | 64             | 120      |
| 21. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, mocą którego rozporządza się rozdzielenie jurysdykcji karnej i cywilnej przy trzech miejsko-delegacyjnych powiatowych sądach w Peszcie . . . . .  | XVIII       | 69             | 159      |
| 21. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, mające moc obowiązującą we wszystkich Krajach koronnych, względem rozciągnięcia przysługującego ubocznym urzędom cłowym I. klasy wzdłuż granicy ku Szląskowi Pruskiemu i hrabstwu Kładsko umocowania do zastosowania cła niższego od zaopatrzonego świadectwami pochodzenia żelaza surowego aż do końca Czerwca 1857 r. . . . .                                      | XVIII       | 70             | 159      |
| 21. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, mocą którego otwiera się sprzedaż soli dla bydła po umiarkowanej cenie także w Węgrzech i Siedmiogrodzie, przy równoczesnym pokryciu potrzeby także dla Kroacyi i Sławonii, Województwa Serbskiego i Banatu Temeskiego . . . . .   | XVIII       | 71             | 160      |
| 21. „                                   | Traktat między Austrią i Bawaryą, względem połączenia obustronnych kolei żelaznych . . . . .   | XXVI        | 105            | 227      |
| 23. „                                   | Rozrządzenie Ministerstw Spraw Zewnętrznych, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Handlu, tudzież Najwyższej Komendy Wojskowej, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych Monarchii, w skutek którego tracą moc swą zasady, wskazane do przestrzegania podczas wojny ostatniej, co się tyczy handlu i żeglugi na morzu . . . . .   | XVI         | 65             | 121      |
| 23. „                                   | Rozrządzenie Ministerstw Handlu i Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach Koronnych, mocą którego zniesione zostają wydane aż do dalszego rozporządzenia zakazy wywozu i przywozu broni i amunicji, tudzież saletry, siarki i ołowiu, niemniej też wyprowadzania koni . . . . .   | XVI         | 66             | 121      |
| 23. „                                   | Rozrządzenie Ministerstw Skarbu i Handlu, obowiązujące w Krajach koronnych, powszechnym obrębem cłowym objętych, względem umocowania głównego urzędu cłowego Cavanella di Po do niższego ocenia mięsa legitymowanego, wędzonego i peklowanego z Dalmacyi . . . . .   | XVIII       | 72             | 160      |
| 26. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Nadkomendy wojskowej, obowiązujące w Austrii niższej, Austrii wyższej Anizy, Solnogradzie, Styryi, Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi, Krakowie i Bukowinie, Krynicy, Karyntyi, Gorycyi, Istrii, Tryście i Tyrolu z Vorarlbergiem, względem niższenia czasu służby karnej w wojsku dla kaleczących się samowolnie i zbiegów przed rekrutacją . . . . . | XVIII       | 73             | 160      |
| 2. Maja                                 | Rozrządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, tudzież Wyznań i Publicznego Oświeccenia, obowiązujące we   |             |                |          |

| Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung | I n h a l t  | Nummer des |                 | Seite |
|--|--|------------|-----------------|-------|
|  |  | Stückes    | Gefetzes<br>No. |       |
| <b>1856.</b>                                     |  |            |                 |       |
|  | die Nichtberechtigung der über Chirurgie approbirten barmherzigen Ordensbrüder zur Ausübung der chirurgischen Praxis im weltlichen Stande  | XX         | 76              | 166   |
| 3. Mai   | Erlaß des Ministeriums des Aeußern, giltig für alle Kronländer, mit der Declaration der am Friedenscongresse zu Paris vertretenen Mächte über die Rechte der Neutralen   | XIX        | 74              | 163   |
| 3. "   | Erlaß des Finanzministeriums, giltig für die im allgemeinen Zollverbände begriffenen Kronländer, über die Bestellung des Nebenzolles I. Classe in Pola als Waaren-Controllamt  | XX         | 77              | 166   |
| 3. "   | Erlaß des Finanzministeriums, giltig für alle Kronländer, in denen das Gefälls-Strafgesetz in Wirksamkeit steht, betreffend eine Aenderung der Bestimmungen des §. 849, Z. 2 des Gefälls-Strafgesetzes vom 11. Juli 1835, über die Einbringung von Vermögensstrafen  | XX         | 78              | 167   |
| 5. "   | Verordnung der Ministerien des Innern und des Handels, giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, betreffend die Zimentirung gußeiserner Gewichte   | XX         | 79              | 167   |
| 5. "   | Vertrag zwischen dem Kirchenstaate und Oesterreich, zur Regelung des telegraphischen Verkehrs  | XLVI       | 198             | 587   |
| 6. "   | Erlaß des Justizministeriums, wirksam für sämtliche Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, womit eine nähere Bestimmung des §. 41 der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854, Nr. 165 des Reichs-Gesetz-Blattes, wegen Einbringung der Berufung der Staatsanwaltschaften wider Erkenntnisse der Bezirksgerichte (Stuhlgerichte, Präturen) in Uebertretungsfällen angeordnet wird | XX         | 80              | 167   |
| 6. "   | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für das Königreich Ungarn, wodurch, im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern und der Finanzen, der §. 28 des Allerhöchsten Patenten vom 16. Jänner 1854, Nr. 21 des Reichs-Gesetz-Blattes, in Betreff der Kundmachung der im Verfahren bei Zuweisung der Grundentlastungs-Capitalen ergehenden Edicte erläutert wird                      | XX         | 81              | 168   |
| 6. "   | Verordnung des Ministeriums der Finanzen, wodurch erklärt wird, daß die Ueberstämpfung der Stämpelmarken mit dem Notariatsiegel zur Erfüllung der Stämpelpflicht nicht gestattet ist   | XXII       | 85              | 196   |
| 6. "   | Verordnung der Ministerien des Innern und der Finanzen, giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, betreffend die Behandlung der Waisen und Waisfen der in  |            |                 |       |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć  | L i c z b a |                | Stronica |
|---|--|-------------|----------------|----------|
|   |  | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856</b>                             | wszystkich Krajach koronnych, względem nieprzyuszczalności aprobowanych w chirurgii braci zakonu miłosierdzia do wykonywania praktyki chirurgicznej w stanie świeckim . . . . .  | XX          | 76             | 166      |
| 3. Maja                                 | Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Zewnętrznych, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z deklaracją Mocarstw, zastąpionych na kongresie pokoju w Paryżu, w przedmiocie praw neutralnych . . . . .   | XIX         | 74             | 163      |
| 3. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, objętych powszechnym związkiem cłowym, względem ustanowienia ubocznego urzędu celnego I klasy w Pola jako urzędu kontroli towarów . . . . .  | XX          | 77             | 166      |
| 3. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w których prawo karne skarbowe ma zastosowanie, względem zmiany postanowień §. 894, w. 2 prawa karnego skarbowego z dnia 11. Lipca 1835, o ściąganiu kar pieniężnych . . . . .   | XX          | 78             | 167      |
| 5. „                                    | Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Handlu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, względem cementowania lanych z żelaza ciężarów wagowych . . . . .   | XX          | 79             | 167      |
| 5. „                                    | Traktat między Państwem Kościelnym i Austryą, względem uregulowania obrotu telegraficznego . . . . .   | XLVI        | 198            | 587      |
| 6. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, mocą którego rozporządza się bliższe oznaczenie §. 41 instrukcyi karno sądowej z dnia 16. Czerwca 1854, Nr. 165 Dziennika Praw Państwa, względem wniesienia odwołań prokuratoryj rządowych przeciw wyrokom sądów powiatowych (sądów stolicowych, pretur) w razach przestępstwa . . . . . | XX          | 80             | 167      |
| 6. „                                    | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w Królestwie Węgierskiem, mocą którego, w porozumieniu z Ministerstwami Spraw Wewnętrznych i Skarbu objaśnia się §. 28 Najwyższego Patentu z dnia 16. Stycznia 1854, Nr. 21 Dziennika Praw Państwa, względem obwieszczenia wychodzących edyktów, w postępowaniu przy przekazywaniu kapitałów uwolnienia gruntowego . . . . .                               | XX          | 81             | 168      |
| 6. „                                    | Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, mocą którego oświadcza się, iż ostępowanie mark stępowych pieczęcią notaryalną dla dopełnienia obowiązku stępowego nie jest dozwolonem . . . . .   | XXII        | 85             | 196      |
| 6. „                                    | Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, względem postępowania   |             |                |          |



| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der<br>Verordnung | I n h a l t   | Nummer des |               | Seite |
|--|---|------------|---------------|-------|
|  |   | Stücker    | Blätter<br>u. |       |
| <b>1856.</b>   |   |            |               |       |
|  | der Verwendung gegen die Cholera-Epidemie gestorbenen Aerzte,<br>Wundärzte und Krankenwärter  | XXVIII     | 118           | 250   |
| 7. Mai   | Erlaß des Finanzministeriums, betreffend die Bewilligung des<br>Streckenungsverfahrens für den Transport über das durch die<br>Zoll-Linie von Aisch bis zur Elbe begrenzte ausländische Gebiet  | XXI        | 83            | 193   |
| 8. "   | Verordnung der Ministerien des Innern, des Cultus und der<br>Finanzen, dann des Armees-Ober-Commando, wirksam für alle<br>Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, betreffend die<br>Befreiung der Wohnungen der Geistlichkeit von der Militär-<br>Einquartierung  | XXI        | 84            | 193   |
| 10. "  | Erlaß des Ministeriums für Cultus und Unterricht, wirksam für<br>den ganzen Umfang der Monarchie, womit nach gepflogenenem<br>Einvernehmen mit den Ministerien des Innern, der Justiz,<br>der Finanzen und des Handels, dann mit dem Armees-Ober-<br>Commando und der obersten Polizeibehörde, Uebergangsbe-<br>stimmungen über die Aufnahme jener Candidaten des Concepts-<br>dienstes, welche die theoretischen Staatsprüfungen noch nach<br>dem, auf dem Gesetze vom 30. Juli 1850, Nr. 327 des Reichs-<br>Gesetz-Blattes, basirten Staatsprüfungs-Systeme abzulegen<br>haben, geroffen werden, und der Zeitpunkt bestimmt wird,<br>mit welchem die neuen Anordnungen über das Staatsprü-<br>fungsweisen in Wirksamkeit zu treten haben. | XXII       | 86            | 196   |
| 11. "  | Verordnung des Ministeriums der Justiz, wirksam für alle Kron-<br>länder, mit Ausnahme der Militärgränze, betreffend die Ge-<br>bühren, welche für die von den Gerichtsbeamten aufgenomme-<br>nen Wechselproteste zu entrichten sind  | XXII       | 87            | 198   |
| 15. "  | Handels- und Schiffsahrts-Vertrag zwischen dem Kaiserthume De-<br>sterreich und dem Königreiche der Niederlande. Abgeschlossen<br>im Haag am 29. December 1855. In den Ratificationen<br>ausgewechselt ebendaselbst am 15. Mai 1856   | XXIX       | 124           | 256   |
| 15. "  | Convention zwischen dem Kaiserthume Oesterreich und dem Kö-<br>nigreiche der Niederlande, betreffend die Aufstellung österrei-<br>chischer Consularämter in den niederländischen Colonien. Ab-<br>geschlossen im Haag am 29. December 1855. In den Rati-<br>ficationen ausgewechselt ebendaselbst am 15. Mai 1856   | XXIX       | 125           | 271   |
| 19. "  | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für Niederösterreich,<br>Oberösterreich, Salzburg, Steiermark, Käruthen, Krain, Görz,<br>Istrien und Triest, Tirol, Böhmen, Mähren, Schlesien, Ga-<br>lizien, Krakau und die Bukowina, wodurch die Gerichte ange-<br>wiesen werden, bei gerichtlichen Versteigerungen von unbeweg-<br>lichen Gütern auf die Forderungen des Grundentlastungs-<br>Fondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen  | XXIII      | 88            | 201   |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć   | L i c z b a |                | Stronica |
|---|---|-------------|----------------|----------|
|   |   | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856</b>                             |   |             |                |          |
|   | z wdowami i sierotami po zmarłych w urzędowaniu podczas epidemii cholery lekarzom, cyrulikom i dozorcach chorych . . . . .  | XXVIII      | 118            | 250      |
| 7. Maja                                 | Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, dotyczące pozwolenia postępowania w sposób pewnych przestrzeni, dla transportu przez obce terytorjum ograniczone linią celną od Aseh aż do Elby . . . . .   | XXI         | 83             | 193      |
| 8. „                                    | Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Wyznań i Finansów, tudzież Nadkomendy Wojskowej, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, dotyczące uwolnienia pomieszkań duchowieństwa od kwaterunku wojskowego . . . . .   | XXI         | 84             | 193      |
| 10. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia, obowiązujące w całym obrębie Monarchii, mocą którego, po zasięgnięciu porozumienia z Ministerstwami Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości, Skarbu i Handlu, tudzież z Nadkomendą Wojskową i Najwyższą Władzą Policyjną, wydane zostają postanowienia przechodowe co do przyjmowania kandydatów służby koncepcyjnej, którzy składać mają examina rządowe teoretyczne jeszcze wedle systemu examinów rządowych, zasadzającego się na ustawie z dnia 30. Lipca 1850 r., Nr. 327 Dziennika Praw Państwa, z oznaczeniem oraz czasu, kiedy te nowe urzędnicy w rzeczy examinów rządowych, w życie wejść mają . . . . . | XXII        | 86             | 196      |
| 11. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, dotyczące należności, mających być opłaconemi od protestów wexlowych, przez urzędników sądowych spisanych . . . . .   | XXII        | 87             | 198      |
| 15. „                                   | Traktat handlu i żeglugi między Cesarstwem Austryackim i Królestwem Niderlandzkim, zawarty w Hadze dnia 29. Grudnia 1855. Zamieniony tamże w ratyfikacyach dnia 15. Maja 1856 . . . . .   | XXIX        | 124            | 256      |
| 15. „                                   | Konwencya między Cesarstwem Austryackim i Królestwem Niderlandzkim, dotycząca ustanowienia urzędów konsularnych w koloniach Niderlandzkich. Zawarta w Hadze na dniu 29. Grudnia 1855 r. Tamże w zamian dana w ratyfikacyach na dniu 15. Maja 1856 r. . . . .  | XXIX        | 125            | 271      |
| 19. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w Austrii niższej i wyższej, Solnogrodzie, Styrii, Karyntyi, Krainie, Gorycyi, Istrii i Tryeście, Tyrolu, Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi, Krakowie i w Bukowinie, mocą którego poleca się sądom, przy sądowych licytacyach dóbr nieruchomych brać urzędownie uwagę na wierzytelności funduszu uwolnienia gruntowego . . . . .  | XXIII       | 88             | 201      |

| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der<br>Verordnung | I n h a l t   | Nummer des |         |       |
|--|---|------------|---------|-------|
|  |   | Stückes    | Blattes | Seite |
| <b>1856.</b>   |   |            |         |       |
| 19. Mai  | Erlaß der Ministerten des Handels und der Finanzen, betreffend die Auflassung der Moldauzölle auf der unteren Moldaustraße zwischen Prag und Melnik . . . . .   | XXIII      | 89      | 201   |
| 20. "  | Verordnung des Finanzministeriums, wirksam für Böhmen, Mähren und Schlesien, womit die provisorische Bergzehent-Entschädigung der ehemaligen Grundherren unmittelbar verfügt und den aufgestellten Bergzehent-Entschädigungs-Commissionen die Durchführung der definitiven Bergzehent-Entschädigung übertragen wird . . . . .   | XXIII      | 90      | 202   |
| 20. "  | Kundmachung des Finanzministeriums, gültig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer, über die Creditirung fälliger Einfuhrzollbeträge . . . . .  | XXIII      | 91      | 202   |
| 24. "  | Verordnung des Ministeriums für Cultus und Unterricht, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches und der Militärgränze, betreffend die Privatprüfungen an Volksschulen. . . . .   | XXVII      | 113     | 243   |
| 26. "  | Erlaß des Justizministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, mit einer Erläuterung des §. 238 des Gesetzes über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Gerichtsbehörden vom 3. Mai 1853, Nr. 81 des Reichs-Gesetz-Blattes, und der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854, Nr. 165 des Reichs-Gesetz-Blattes, in Beziehung auf die Einsichtnahme der strafgerichtlichen Acten . . . . . | XXIII      | 92      | 210   |
| 28. "  | Erlaß des Finanzministeriums, gültig für alle Kronländer, in Betreff der Errichtung einer Finanzprocuratur für das Verwaltungsgebiet der Krakauer-Finanz-Landesdirection . . . . .  | XXIV       | 93      | 213   |
| 28. "  | Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, betreffend die Concession für den Bau der italienischen Central-Eisenbahn . . . . .   | XXIV       | 94      | 213   |
| 29. "  | Erlaß des Finanzministeriums, gültig für alle Kronländer des allgemeinen Zollgebietes, betreffend die Zollbehandlung von Wolltafeln (Wollwatta), von zweifach schwefelsaurem Kali, zubereitetem Orseille und Persio . . . . .   | XXV        | 95      | 217   |
| 29. "  | Erlaß des Finanzministeriums, gültig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer, betreffend die Zollbehandlung von Gold und Silberblechen und Folien . . . . .   | XXV        | 96      | 217   |
| 31. "  | Erlaß des Finanzministeriums, gültig für alle Kronländer, womit die §§. 10 und 11 des Gesetzes vom 26. Jänner 1853 (Nr. 18 des Reichs-Gesetz-Blattes) erläutert werden . . . . .  | XXV        | 97      | 218   |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć  | L i c z b a |                | Stronica |
|---|--|-------------|----------------|----------|
|   |  | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856</b>                             |  |             |                |          |
| 19. Maja                                | Rozrządzenie Ministerstw Handlu i Skarbu, względem zniesienia ceł na Mołdawie na przestrzeni dolnej Mołdawy między Pragą i Melnikiem . . . . .   | XXIII       | 89             | 201      |
| 20. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w Czechach, Morawii i na Szląsku, mocą którego nakazuje się bezpośrednio prowizoryczne wynagrodzenie dziesięciny górniczej dawnych właścicieli ziemskich i wkłada na ustanowione komisye wynagrodzenia dziesięciny górniczej przeprowadzenie ostatecznego wynagrodzenia dziesięciny górniczej . . . . .   | XXIII       | 90             | 202      |
| 20. „                                   | Obwieszczenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące w Krajach koronnych, powszechnem terytorjum celnem objętych, o kredytowaniu płatnych sum cła przychodowego . . . . .   | XXIII       | 91             | 202      |
| 24. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Lombardzko-Weneckiego Królestwa i Pogranicza wojskowego, względem examiniów prywatnych w szkołach ludowych . . . . .  | XXVII       | 113            | 243      |
| 26. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, objaśniające §. 238 ustawy o wewnętrznem urządzeniu i toku czynności władz sądowych z dnia 3. Maja 1853 r., Nr. 81 Dziennika Praw Państwa, tudzież instrukcyę karno-sądową z dnia 16. Czerwca 1854 r., Nr. 165 Dziennika Praw Państwa, pod względem przejrzenia aktów karno-sądowych . . . . . | XXIII       | 92             | 210      |
| 28. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, względem utworzenia prokuratury finansowej dla administracyjnego obrębu Krakowskiej skarbowej Dyrekeyi krajowej . . . . .  | XXIV        | 93             | 213      |
| 28. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli Publicznych, względem koncesyi na budowę włoskiej centralnej kolei żelaznej . . . . .  | XXIV        | 94             | 213      |
| 29. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych powszechnego obrębu cłowego, względem postępowania cłowego z arkuszami wełnianemi (wąta wełniana) z podwójnego siarkanu potażowego, przysposobionej orsyli i persyo . . . . .   | XXV         | 95             | 217      |
| 29. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w Krajach koronnych, objętych powszechnym obrębem cłowym, względem postępowania celnego z blachami i foliami złotemi i srebrnemi . . . . .  | XXV         | 96             | 217      |
| 31. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, objaśniające §§. 10 i 11 ustawy z dnia 26. Stycznia 1853 r. (Nr. 18 Dziennika Praw Państwa) . . . . .  | XXV         | 97             | 218      |

| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der Ver-<br>ordnung | I n h a l t   | Nummer des |                 |       |
|--|---|------------|-----------------|-------|
|  |   | Stückes    | Verleges<br>nr. | Seite |
| <b>1856.</b>   |   |            |                 |       |
| 1. Juni  | Erlaß des Handelsministeriums, womit, in Folge Allerhöchster Entschließung vom 29. Mai 1856, der Zeitpunkt für die Durchführung der kaiserlichen Verordnung vom 18. Juni 1855, Nr. 127 des Reichs-Gesetz-Blattes, in Betreff der Einführung des Wiener Maßes und Gewichtes im Königreiche Böhmen bis zum 1. September 1856 erstreckt wird . . . . . | XXV        | 98              | 218   |
| 2. "   | Erlaß des Finanzministeriums, giltig für das Kronland Dalmatien, über das Ausmaß der Vergütung für Zeugen und Sachverständige im Gefälls-Strafverfahren in Dalmatien . . . . .  | XXV        | 99              | 219   |
| 5. "   | Erlaß des Finanzministeriums, giltig für sämtliche Länder des gemeinschaftlichen Zollverbandes, betreffend die Zollbehandlung halbgarer Ziegen- und Schaffelle . . . . .  | XXV        | 100             | 219   |
| 6. "   | Erlaß des Ministeriums des Aeußern, giltig für alle Kronländer, womit die, in Gemäßheit der neuen Studiengesetze, modificirten Bestimmungen über die vor dem Eintritte in den Conceptsbienst des Ministeriums des Aeußern abzulegenden Prüfungen bekannt gegeben werden . . . . .   | XXV        | 101             | 219   |
| 7. "   | Verordnung des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer der Monarchie, womit der Zeitpunkt der Wirksamkeit der Finanz-Bezirksdirectionen in dem Amtsgebiete der steierisch-illyrisch-küstenländischen Finanz-Landesdirection zu Graz kundgemacht wird . . . . .  | XXV        | 102             | 223   |
| 8. "   | Erlaß des Justizministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, mit einer Erläuterung des §. 427 der Strafproceß-Ordnung über den Anfangspunct der Frist zur Anmeldung der Berufung und deren Ausführung gegen strafgerichtliche Erkenntnisse in Uebertretungsfällen . . . . .   | XXV        | 103             | 224   |
| 8. "   | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für die Kronländer Ungarn, Kroatien und Slawonien, die serbische Wojwodschafft mit dem Temeser Banate und Siebenbürgen, wodurch der Artikel IX. der Einführungsverordnung zur provisorischen Concurs-Ordnung vom 18. Juli 1853, Nr. 132 des Reichs-Gesetz-Blattes, erläutert wird . . . . .              | XXV        | 104             | 225   |
| 8. "   | Erlaß des Finanzministeriums, giltig für alle im allgemeinen Zollverbande begriffenen Länder, betreffend die Zollbehandlung der Erlewinde und einer Art Holzschuhe . . . . .  | XXVI       | 106             | 232   |
| 12. "  | Erlaß der Ministerien der Finanzen und des Handels, giltig für alle im gemeinschaftlichen Zollverbande begriffenen Länder, betreffend die Zollbehandlung von Stoffen zu Krämpelbelegen . . . . .  | XXVI       | 107             | 233   |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć   | L i c z b a |                | Stronica |
|---|---|-------------|----------------|----------|
|   |   | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856</b>                             |   |             |                |          |
| 1. Czerw.                               | Rozrządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 29. Maja 1856 r., rozciąga się czas dla przeprowadzenia Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 18. Czerwca 1855 r., Nr. 127 Dziennika Praw Państwa, względem zaprowadzenia Wiedeńskiej miary i wagi w Królestwie Czeskiem aż do 1. Września 1856 r. . . . .                     | XXV         | 98             | 218      |
| 2. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w koronnym Kraju Dalmacyi, względem wymiaru wynagrodzenia świadków i znawców rzeczy w postępowaniu karnem skarbowem w Dalmacyi . . . . .   | XXV         | 99             | 219      |
| 5. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach powszechnego Związku celnego, względem postępowania celnego z półgarbowanemi skórami kozimi i owczemi . . . . .  | XXV         | 100            | 219      |
| 6. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Zewnętrznych, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, mocą którego obwieszczają się stósownie do nowych ustaw o studyach, zmodyfikowane Postanowienia co do examinów, przed wstąpieniem do służby koncepcyjnej Ministerstwa Spraw Zewnętrznych, złożyć się mających . . . . .   | XXV         | 101            | 219      |
| 7. „                                    | Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych Monarchii, mocą którego obwieszcza się początek działalności Dyrekcji finansowych powiatowych w okręgu urzędowym styryjsko-illirysko-pobrzeżnej Dyrekcji krajowej finansowej w Gracu . . . . .   | XXV         | 102            | 223      |
| 8. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze wojskowe, objaśniające §. 427 procedury karnej co się tyczy początku terminu do zgłoszenia odwołania i jego przeprowadzenia przeciw wyrokom karno-sądowym w przypadkach przestępstwa . . . . .   | XXV         | 103            | 224      |
| 8. „                                    | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w Krajach koronnych Węgierskim, Kroackim i Sławońskim, w Województwie Serbskiem oraz z Banatem Temeskim i Siedmiogrodzie, którem objaśnionym zostaje artykuł IX rozporządzenia wprowadzającego do prowizorycznego regulaminu konkursowego z dnia 18. Lipca 1853, Nr. 132 Dziennika Praw Państwa . . . . . | XXV         | 104            | 225      |
| 8. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach, objętych powszechnym Związkiem celnym, względem postępowania cłowego z korą olszową i rodzajem trzewie drewnianych . . . . .  | XXVI        | 106            | 232      |
| 12. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu i Handlu, obowiązujące we wszystkich Krajach objętych powszechnym Związkiem celnym, względem postępowania z materiałami do okładów gręplowych . . . . .  | XXVI        | 107            | 233      |

| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der Ver-<br>ordnung | I n h a l t   | Nummer des |                              | Seite |
|--|---|------------|------------------------------|-------|
|  |   | Stückes    | Gesetzes<br>n <sup>o</sup> . |       |
| <b>1856.</b>   |   |            |                              |       |
| 12. Juni   | Additional-Artikel zu dem zwischen Oesterreich und Griechenland unterm 4. März 1835 geschlossenen Handels- und Schifffahrts-tractate, die Behandlung der beweglichen Verlassenschaften der beiderseitigen Unterthanen betreffend  | XL         | 174                          | 474   |
| 13. "  | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für sämtliche Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, mit einer Erläuterung der in den §§. 178 und 179 des Strafgesetzes enthaltenen Vorschriften über die Bestrafung des Verbrechens des Diebstahles  | XXVI       | 108                          | 233   |
| 15. "  | Kaiserliche Verordnung, womit das niederösterreichische Maß und Gewicht in dem Herzogthume Schlesien als allein gesetzliches Maß und Gewicht erklärt wird   | XXX        | 129                          | 284   |
| 16. "  | Erlaß der Ministerien des Aeußern und der Finanzen, gültig für alle Kronländer, die Wartgelder und Pensionen der diplomatischen Beamten betreffend  | XXVI       | 109                          | 234   |
| 16. "  | Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz, wirksam für die Kronländer Krain, Käruthen, Görz und Gradiska, Istrien und die Stadt Triest mit ihrem Gebiete, wodurch in Folge Allerhöchster Ermächtigung besondere Bestimmungen über das Verfahren zum Behufe der Lösung der Octava hinsichtlich jener Dominical-Gutskörper angeordnet werden, deren Besitzer schon vor der allgemeinen Einführung der landesfürstlichen Gerichte die Jurisdiction heimgesagt, oder bloß die Grundbücher über ihre unterthänigen Realitäten geführt haben | XXVI       | 110                          | 237   |
| 17. "  | Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen, der obersten Rechnungs-Controlsbehörde, der obersten Polizeibehörde und des Armees-Ober-Commando, wirksam für sämtliche Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, über die Gebühren bei der Militär-Assistenz und der Militär-Wachcommanden für Anstalten der Civilverwaltung   | XXVI       | 111                          | 237   |
| 18. "  | Verordnung des Finanzministeriums, mit neuen Tabakverschleiß-Tarifen für das lombardisch-venetianische Königreich   | XXVI       | 112                          | 241   |
| 19. "  | Erlaß des Finanzministeriums, womit hinsichtlich des anrechenbaren Gepäckübergewichtes bei Ueberfiedlungsreisen der Staatsbeamten auf Eisenbahnen und Dampfschiffen nähere Bestimmungen kundgemacht werden  | XXVII      | 114                          | 245   |
| 19. "  | Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Sardinien, in Betreff des Anschlusses der lombardischen und sardinischen Eisenbahnen, worüber die beiderseitigen Ratificationen am 24. Juli 1856 in Wien ausgewechselt wurden  | XLVIII     | 213                          | 609   |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć   | L i c z b a |                | Stronica |
|---|---|-------------|----------------|----------|
|   |   | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |   |             |                |          |
| 12. Czerw.                              | Artykuły addycjonalne do traktatu handlowego i żeglugo-<br>wego, zawartego między Austrią i Grecją pod dniem<br>4. Marca 1835 r., dotyczące postępowania z ruchomemi<br>puszczniami poddanych Stron obydwu . . . . .  | XL          | 174            | 474      |
| 13. "                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące<br>we wszystkich Krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze<br>wojskowe, z objaśnieniem przepisów zawartych w §§. 178<br>i 179 ustawy karnéj o ukaraniu zbrodni kradzieży . . . . .   | XXVI        | 108            | 233      |
| 15. "                                   | Cesarskie rozporządzenie, mocą którego niższo-austryacka<br>miara i waga ogłoszoną zostaje w Księstwie Szląskiem<br>jako wyłącznie prawna miara i waga . . . . .  | XXX         | 129            | 284      |
| 16. "                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Zewnętrznych i Finan-<br>sów, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych,<br>dotyczące plac tymczasowych i pensyj urzędników dy-<br>plomatycznych . . . . .   | XXVI        | 109            | 234      |
| 16. "                                   | Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Spra-<br>wiedliwości, obowiązujące w Krajach koronnych Krajinie,<br>Karyntyi, Gorycyi i Gradysee, Istrii i w mieście Tryeście<br>wraz z okręgiem jego, mocą którego zarządzone zostają<br>w skutek Najwyższego upoważnienia osobne postanowie-<br>nia co się tyczy postępowania celem wykreślenia oktawy<br>co do tych dóbr dominikalnych, których posiadacze ju-<br>rydykcyę już przed powszechném zaprowadzeniem są-<br>dów Cesarskich zdali, albo tylko księgi gruntowe wzglę-<br>dem poddańczych realności swych prowadzili . . . . . | XXVI        | 110            | 237      |
| 17. "                                   | Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Spra-<br>wiedliwości i Finansów, Najwyższej Władzy kontrolnéj<br>Rachunkowéj, Najwyższej Władzy Policyjnéj i Nadkom-<br>mendy Wojskowej, obowiązujące we wszystkich Krajach<br>koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, o nale-<br>żytościach przy asystencyi wojskowej i zakomenderowa-<br>niach straży wojskowej dla zakładów administracyi cy-<br>wilnéj . . . . .   | XXVI        | 111            | 237      |
| 18. "                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, z nowemi taryfami<br>sprzedaży tabaki i tytoniu dla Królestwa Lombardzko-<br>Weneckiego . . . . .   | XXVI        | 112            | 241      |
| 19. "                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, którém obwieszczone<br>zostają bliższe postanowienia co do obliczalnéj przewyżki<br>pakunku w podróżach przesiedlenia urzędników rządo-<br>wych za pomocą kolei żelaznych i okrętów parowych . . . . .  | XXVII       | 114            | 245      |
| 19. "                                   | Traktat Rządowy między Austrią i Sardynią, względem<br>połączenia żelaznych kolei Lombardzkich i Sardyńskich,<br>o czém obustronne ratyfikacye wymieniono w Więdniu<br>dnia 24. Lipca 1856 . . . . .  | XLVIII      | 243            | 609      |



| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der<br>Verordnung | I n h a l t  | Nummer des |                |       |
|--|--|------------|----------------|-------|
|  |  | Stückes    | Gesetzes<br>u. | Seite |
| <b>1856.</b>   |  |            |                |       |
| 20. Juni   | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für alle Kronländer, in welchen das allgemeine Berggesetz vom 23. Mai 1854, Nr. 146 des Reichs-Gesetz-Blattes, wirksam ist in Betreff der Execution auf Bergwerke . . . . .   | XXVII      | 115            | 246   |
| 20. "  | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, zur Erläuterung der Bestimmungen der §§. 258 und 260, lit. b), des Strafgesetzes, in Ansehung der Strafe der körperlichen Züchtigung . . . . .   | XXVII      | 116            | 246   |
| 20. "  | Verordnung des Justizministeriums, wodurch der §. 2 der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855, Nr. 23 des Reichs-Gesetz-Blattes, und der §. 8 der Verordnung vom 31. März 1855, Nr. 58 des Reichs-Gesetz-Blattes, in Bezug auf die Competenz der k. k. Consulargerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Widerklagen wider fremde Staatsangehörige und die Zulässigkeit der Execution der, von fremden Consulaten wider österreichische Unterthanen oder Schutzgenossen im Wege der Widerklage gefällten Urtheile erläutert wird . . . . . | XXVII      | 117            | 247   |
| 23. "  | Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Modena, wegen gegenseitiger Auslieferung der Verbrecher, Deserteur, Conscriptions- und Recrutirungs-Flüchtlinge. In den beiderseitigen Ratificationen ausgewechselt zu Modena am 31. Juli 1856 . . . . .  | XXXVII     | 158            | 440   |
| 23. "  | Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Modena, in Betreff der Durchführung der gleichzeitig abgeschlossenen Convention wegen gegenseitiger Auslieferung der Verbrecher, Deserteur, Conscriptions- und Recrutirungs-Flüchtlinge in dem Falle, als die Truppen des einen oder anderen der contrahirenden Theile im Gebiete des zweiten operiren oder stationirt sind. In den beiderseitigen Ratificationen ausgewechselt zu Modena am 31. Juli 1856 . . . . .  | XXXVII     | 159            | 457   |
| 24. "  | Erlaß der Ministerien der Finanzen und des Handels, gültig für alle Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes, betreffend die Zollbehandlung der gebleichten oder gefärbten Bindfäden (Spagat) . . . . .   | XXVIII     | 119            | 251   |
| 25. "  | Kaiserliche Verordnung, in Betreff des, in den venetianischen Provinzen unter dem Namen „Pensionatico“ bestehenden Weiderechtes . . . . .  | XXIX       | 126            | 281   |
| 26. "  | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgränze, betreffend die Behandlung der im österreichischen Kaiserstaate befindlichen beweglichen Nachlässe verstorbenen Angehöriger der vereinigten Königreiche Großbritannien und Irland . . . . .   | XXVIII     | 120            | 251   |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć  | L i c z b a |                | Stronica |
|---|--|-------------|----------------|----------|
|   |  | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |  |             |                |          |
| 20. Czerw.                              | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w których moc ma powszechna ustawa górnicza z dnia 23. Maja 1854 r., Nr. 146 Dziennika Praw Państwa, dotyczące eksekucyi na kopalnie . . . . .  | XXVII       | 115            | 246      |
| 20. "                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, objaśniające Postanowienia §§. 258 i 260, lit. b) ustawy karnej pod względem kary chłosty cielesnej . . . . .  | XXVII       | 116            | 246      |
| 20. "                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, mocą którego objaśnionym zostaje §. 2 Cesaarskiego Rozporządzenia z dnia 29. Stycznia 1855, Nr. 23 Dziennika Praw Państwa, tudzież §. 8 Rozporządzenia z dnia 31. Marca 1855 r., Nr. 58 Dziennika Praw Państwa, tak pod względem właściwości C. K. sądów konsularnych co do rozprawy i rozstrzygnięcia w skargach z przeciwnej strony wyniesionych przeciw obcym przynależącym, jak pod względem przypuszczalności eksekucyi wyroków, przez obecne konsulaty przeciw Austryackim poddanym lub Austryackiej opiece doznającym w drodze przeciwpozwu wydanych . . . . . | XXVII       | 117            | 247      |
| 23. "                                   | Traktat Rządowy między Austryą i Modeną, względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy, dezertarów, zbiegów przed konskrypcją i rekrutacją. Dany w zamian w obustronnych ratyfikacyach w Modenie dnia 31. Lipca 1856 . . . . .   | XXXVII      | 158            | 440      |
| 23. "                                   | Traktat Rządowy między Austryą i Modeną, o przeprowadzeniu równocześnie zawartej konwencji względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy, dezertarów, zbiegów przed konskrypcją i rekrutacją w przypadku, gdy wojska jednej lub drugiej z Stron kontraktujących działają lub rozłożone są w Państwie Strony drugiej. W obustronnych ratyfikacyjach w zamian dany w Modenie pod dniem 31. Lipca 1856 . . . . .  | XXXVII      | 159            | 457      |
| 24. "                                   | Rozrządzenie Ministerstw Skarbu i Handlu, obowiązujące we wszystkich Krajach spólnego Związku celnego, względem postępowania cłowego z bielonemi lub farbowanemi sznurkami do wiązania (szpagatu) . . . . .  | XXVIII      | 119            | 251      |
| 25. "                                   | Cesaarskie Rozporządzenie, dotyczące prawa paszy, istniejącego w prowincjach Weneckich pod nazwiskiem „Pensionatico“ . . . . .   | XXIX        | 126            | 281      |
| 26. "                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w całej objętości Cesarstwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, względem postępowania ze znajdującemi się w Cesarstwie Austryackim ruchomemi spadkami po zmarłych przynależnych połączonych Królestw Wielkiej Brytanii i Irlandyi . . . . .  | XXVIII      | 120            | 251      |

| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der<br>Verordnung | I n h a l t   | Nummer des |              | Seite |
|--|---|------------|--------------|-------|
|  |   | Stüdes     | Stüdes<br>n. |       |
| <b>1856.</b>   |   |            |              |       |
| 28. Juni   | Verordnung des Ministeriums des Innern, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgränze, betreffend die Behandlung der katholischen Vereine oder Bruderschaften . . . . .   | XXIX       | 127          | 281   |
| 29. "  | Erlaß des Justizministeriums, mit welchem der neu systemisirte Personal- und Besoldungsstand des k. k. obersten Gerichtshofes bekannt gemacht wird . . . . .  | XXVIII     | 124          | 252   |
| 2. Juli  | Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz, der Finanzen, des Handels, der Gewerbe und öffentlichen Bauten, dann der obersten Polizei- und der obersten Rechnungs-Controlbehörde, wirksam für Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slavonien und die serbische Wojwodschafft mit dem Temeser Banate, betreffend die Beistellung der Reisezettel und die Fuhrkosten-Vergütung bei Hof- und Dienstreisen der Civilbeamten . . . . . | XXVIII     | 122          | 254   |
| 5. "   | Verordnung des Finanzministeriums, betreffend die Erhebung des Bergcommissariates zu Laibach zu einer Berghauptmannschafft für Krain und das Küstenland . . . . .   | XXVIII     | 123          | 254   |
| 11. "  | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, womit Vereinfachungen rücksichtlich einiger von den Gerichtsbehörden vermöge der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854, Nr. 165 des Reichs-Gesetz-Blattes, zu erstattenden Geschäfts-Anzeige angeordnet werden . . . . .  | XXX        | 130          | 285   |
| 12. "  | Kaiserliche Verordnung, mit welcher die Grundzüge rücksichtlich der, mehreren Personen ertheilten Nachsicht des aus Anlaß der Empörung in dem Königreiche Ungarn und dem Großfürstenthume Siebenbürgen in den Jahren 1848 und 1849 kriegsrechtlich verhängten Vermögensverfalles bekannt gemacht werden . . . . .   | XXIX       | 128          | 282   |
| 14. "  | Verordnung des Ministeriums des Innern, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, über die Regelung der Militärbefreiung der Candidaten des geistlichen Standes und der Laienbrüder der katholischen Kirche . . . . .  | XXX        | 131          | 288   |
| 14. "  | Verordnung des Ministeriums des Innern, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, über die Regelung der Militärbefreiung der Candidaten des geistlichen Standes und der Laienbrüder des griechisch-orthodoxen Glaubensbekenntnisses, dann der Candidaten des geistlichen Standes der augsbürgischen und helvetischen Confession und des unitarischen Glaubensbekenntnisses . . . . .                             | XXX        | 132          | 289   |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć   | L i c z b a |                | Stronicy |
|---|---|-------------|----------------|----------|
|   |   | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |   |             |                |          |
| 28. Czerw.                              | Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, mające moc w całym obrębie Państwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, dotyczące traktowania stowarzyszeń lub bractw katolickich . . . . .  | XXIX        | 127            | 281      |
| 29. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, mocą którego podaje się do wiadomości nowo usystemizowany stan personalu i placu C. K. Najwyższego trybunału sądowego . . . . .  | XXVIII      | 121            | 252      |
| 2. Lipca                                | Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości, Skarbu, Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych, niemniej Najwyższej Władzy Policyjnej i Najwyższej Władzy obrachunkowej kontrolnej, obowiązujące w Królestwie Węgierskiem, Siedmiogrodzie, Krocacyi, Sławonii i Województwie Serbskiem wraz z Banatem Temeskim, względem dostawy środków podróży i wynagrodzenia kosztów podróży w podróżach Dworu i służby urzędników cywilnych . . . . . | XXVIII      | 122            | 254      |
| 5 „                                     | Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, względem wyniesienia komisaryatu górniczego w Lublanie na starostwo górnicze dla Krainy i Pobrzeża . . . . .  | XXVIII      | 123            | 254      |
| 11. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, którem zarządzane zostają uproszczenia co się tyczy niektórych wykazów czynności, przez władze sądowe zdawać się mających na mocy karno-sądowej instrukcyi z dnia 16. Czerwca 1854 r., Nr. 165 Dziennika Praw Państwa . . . . .   | XXX         | 130            | 285      |
| 12. „                                   | Cesarskie Rozporządzenie, mocą którego obwieszczone zostają zasady względem udzielonego niektórym osobom przepuszczenia kary przepadku majątku, sądem wojennym orzeczonej z powodu powstania w Królestwie Węgierskiem i Wielkiem Księstwie Siedmiogrodzkiem w latach 1848 i 1849 . . . . .  | XXIX        | 128            | 282      |
| 14 „                                    | Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego, o regulacyi uwolnienia od wojska kandydatów stanu duchownego i laików kościoła katolickiego . . . . .   | XXX         | 131            | 288      |
| 14. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze wojskowe, o regulacyi uwolnienia od wojska kandydatów stanu duchownego i bractw zakonnych wyznania greckiego nieunickiego, tudzież kandydatów stanu duchownego konfesyi augsburskiej i helweckiej jako też wyznania unitaryuszów . . . . .  | XXX         | 132            | 289      |

| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der Ver-<br>ordnung | I n h a l t   | Nummer des |                 | Seite |
|--|---|------------|-----------------|-------|
|  |   | Stückes    | Gesetzes<br>Nr. |       |
| <b>1856.</b>   |   |            |                 |       |
| 14. Juli   | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für Ungarn, Kro-<br>atien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft mit dem Teme-<br>ser Banate und für Siebenbürgen, zur Erläuterung der Fra-<br>ge, binnen welcher Frist und bei welcher Behörde Recurse ge-<br>gen Verfügungen der Gerichte in Disciplinar-Angelegenheiten<br>der Advocaten anzubringen seien . . . . . | XXX        | 133             | 290   |
| 14. "  | Verordnung des Justizministeriums, womit die, dem Kreisgerich-<br>te zu Stanislaw zustehende Verggerichtsbarkeit delegationswei-<br>se an das Landesgericht in Czernowitz übertragen wird . . . . .   | XXX        | 134             | 290   |
| 14. "  | Erlaß des Finanzministeriums, mit welchem im lombardisch-ve-<br>netianischen Königreiche und in Tirol mit Vorarlberg die Be-<br>steuerung der gebrannten geistigen Flüssigkeiten nach den in<br>den übrigen Kronländern bestehenden Grundsätzen eingeführt<br>wird . . . . .  | XXXI       | 135             | 292   |
| 15. "  | Verordnung des Justizministeriums, gültig für diejenigen Kron-<br>länder, in welchen die provisorische Advocatenordnung vom 16.<br>August 1849, Nr. 364 des Reichs-Gesetz-Blattes, in Wirk-<br>samkeit ist, über die Art der Einbringung der mit der Amts-<br>wirksamkeit der Advocatenkammer und deren Ausschüsse ver-<br>bundenen Kosten . . . . .                | XXXI       | 136             | 292   |
| 19. "  | Verordnung des Ministeriums für Cultus und Unterricht, wirk-<br>sam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-ve-<br>netianischen Königreiches, betreffend die Stellung der katholi-<br>schen Religionslehrer an Gymnasien . . . . .  | XXXVI      | 151             | 425   |
| 20. "  | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für alle Kronlän-<br>der, mit Ausnahme der Militärgränze, über die Gestattung,<br>die erforderliche Praxis zur Richteramtprüfung in Aufsehung<br>der den Polizeibehörden zugewiesenen Uebertretungen bei Be-<br>zirksgerichten (Stuhlgerichten, Präturen) ablegen zu dürfen . . . . .                                    | XXXI       | 137             | 292   |
| 22. "  | Verordnung der Minister des Innern und der Justiz, über die<br>urbargalgerichtliche Competenz in Bezug auf die im Districte<br>Jazygien und Cumanien gelegenen Gemeinden Tarna - Hörs<br>Puszta-Monostor, Kerekudvar, Abattyán und Janoshida . . . . .  | XXXI       | 138             | 292   |
| 22. "  | Verordnung des Armees-Ober-Commando, des Ministeriums des<br>Innern und des Ministeriums der Finanzen, womit die In-<br>struction zur Durchführung der Vorschrift über Stellvertretung<br>im Militärdienste verlaublich wird . . . . .  | XXXIII     | 144             | 338   |
| 23. "  | Verordnung des Armees-Ober-Commando und der Ministerien<br>des Innern und der Finanzen, wirksam für alle Kronländer,<br>mit Ausnahme der Militärgränze, betreffend das, mit Aller-<br>höchster Entschließung vom 13. Februar 1856, den, nach dem<br>Gesetze vom 23. December 1849 reengagierten Freiwilligen  |            |                 |       |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć  | L i c z b a |                | Stronica |
|---|--|-------------|----------------|----------|
|   |  | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |  |             |                |          |
| 14. Lipca                               | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w Węgrzech, Kroacyi, w Województwie Serbskiem wraz z Banatem Temeskim, tudzież w Siedmiogrodzie, w przedmiocie objaśnienia kwestyi, w jakim terminie i do której Władzy rekursa wytoczone być winny przeciw rozporządzeniom sądów w sprawach dyscyplinarnych adwokackich | XXX         | 133            | 290      |
| 14. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, mocą którego drogą delegacyi przeniesionem zostaje do sądu krajowego w Czerniowcach sądownictwo górnicze, sądowi obwodowemu w Stanisławowie przysługujące   | XXX         | 134            | 290      |
| 14. „                                   | Rozrządzenie Ministra Skarbu, mocą którego zaprowadza się podatki od spirytusowych płynów gorzelnianych w Lombardzko-Weneckiem Królestwie i Tyrolu z Vorarlbergiem na zasadach, istniejących w innych Krajach koronnych  | XXXI        | 135            | 292      |
| 15. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w tych Krajach koronnych, w których działa prowizoryczny regulamin adwokatów z dnia 16. Sierpnia 1849 r. Nr. 364 Dziennika Praw Państwa, o sposobie ściągania kosztów połączonych z urzędową działalnością izby adwokatów i jej wydziałów                                | XXXI        | 136            | 292      |
| 19. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego, względem stanowiska katolickich nauczycieli religii w gimnazyach   | XXXVI       | 151            | 425      |
| 20. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, o pozwoleniu składania potrzebnej praktyki do egzaminu na urząd sędziowski względem przydzielonych władzom policyjnym przestępstw przy sądach powiatowych (stolicowych, preturach)                   | XXXI        | 137            | 292      |
| 22. „                                   | Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, o kompetencyi urbaryalno-sądowej względem położonych w dystryktach Jazygii i Kumanii gmin Tarna, Eörs, Pusztas Monostor, Kerekudvar, Abattyan i Janoshida   | XXXI        | 138            | 292      |
| 22. „                                   | Rozporządzenie Nadkomendy Wojskowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Skarbu, mocą którego obwieszoną zostaje instrukcja do przeprowadzenia przepisu o zastępstwie w służbie wojskowej   | XXXIII      | 144            | 338      |
| 23. „                                   | Rozporządzenie Nadkomendy Wojskowej i Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego, względem uczynionego Najwyższem Postanowieniem z dnia 13. Lutego 1856 reorganizowanym wedle  |             |                |          |

| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der Ver-<br>ordnung | I n h a l t  | Nummer des |                      | Seite |
|--|--|------------|----------------------|-------|
|  |  | Stückes    | Gesetzes<br>u.<br>c. |       |
| <b>1856.</b>   | gewährte Zugeständniß der Abfertigung mit einem Capitale .   | XXXIII     | 145                  | 393   |
| 23. Juli   | Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für das lombardisch-venetianische Königreich und Tirol mit Vorarlberg über die Vollziehung der Anordnungen des Erlasses vom 14. Juli 1856 (Nr. 130 des Reichs-Gesetz-Blattes), über die Einhebung der Verzehrungssteuer von gebrannten geistigen Flüssigkeiten   | XXXIV      | 146                  | 395   |
| 24. "  | Erlaß des Ministeriums für Cultus und Unterricht, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, womit das, mit Allerhöchster Entschliessung vom 17. April 1856 genehmigte definitive Gesetz über die Prüfung der Candidaten des Gymnasial-Lehramtes kundgemacht wird . . . . .  | XXXV       | 148                  | 405   |
| 25. "  | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für die Kronländer Ungarn, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft mit dem Temeser Banate und Siebenbürgen, das Verfahren bei der Eidesabnahme von israelitischen Glaubensgenossen betreffend . . . . .  | XXXI       | 139                  | 293   |
| 27. "  | Verordnung des Ministeriums des Innern, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, in Betreff der Vorschriften, welche bei der Verpackung und Versendung von Reibzündfabrikaten zu beobachten sind . . . . .   | XXXI       | 140                  | 293   |
| 27. "  | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches mit Ausnahme der Militärgränze, betreffend die Vollstreckung der von großherzoglich-badenschen Gerichten in Civilrechtsfachen gefällten Urtheile . . . . .  | XXXI       | 141                  | 294   |
| 28. "  | Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen, dann der obersten Rechnungs-Controlsbehörde, wirksam für die Kronländer Galizien, Krakau und die Bukowina, mit der Instruction für die cassemäßige Behandlung des Waisen-, Curanden- und Depositen-Vermögens . . . . .   | XXXII      | 142                  | 296   |
| 28. "  | Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen, dann der obersten Rechnungs-Controlsbehörde, wirksam für die Kronländer Ungarn, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft mit dem Temeser Banate und Siebenbürgen, betreffend die Frist der, in den §§. 7 und 27 der Instruction für die cassemäßige Behandlung des Waisen- und Curanden-Vermögens vom 4. November 1854 (Nr. 297 des Reichs-Gesetz-Blattes) angeordneten Einsendung der Abschrift des Erlags- und Empfangs-Anweisungsbuches und des Journalles an die Staatsbuchhaltung . . . . . | XXXII      | 143                  | 336   |
| 28. "  | Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen, wirksam für das Königreich Galizien und Lodomez  |            |                      |       |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć  | L i c z b a |                | Stronica |
|---|--|-------------|----------------|----------|
|   |  | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |  |             |                |          |
| 23. Lipca                               | prawa z dnia 23. Grudnia 1849 ochotnikom przyznania odprawy z kapitałem . . . . .  | XXXIII      | 145            | 393      |
|   | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w Królestwie Lombardzko-Weneckiem i Tyrolu z Vorarlbergiem, o wykonaniu postanowień Rozporządzenia z dnia 14. Lipca 1856 (Nr. 130 Dziennika Praw Państwa) w przedmiocie pobierania podatku konsumcyjnego od wypalanych płynów spirytusowych . . . . .   | XXXIV       | 146            | 395      |
| 24. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia, obowiązujące w całej objętości Cesarstwa, mocą którego obwieszczoną jest zatwierdzona stanowczo Najwyższem Postanowieniem z dnia 17. Kwietnia 1856 r. ustawa o examinie kandydatów nauczycielskiego urzędu gimnazjalnego . . . . .  | XXXV        | 148            | 405      |
| 25. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w Krajach koronnych: Węgrzech, Krocacyi, Sławonii, Województwie Serbskiem i Banatem Temeskim i Siedmiogrodzie, względem postępowania przy odbiorze przysięgi od wyznawców wiary izraelskiej . . . . .  | XXXI        | 139            | 293      |
| 27. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, względem ostrożności, jakie zachowane być mają przy pakowaniu i rozsyłaniu fabrykantów palnych za potarciem . . . . .   | XXXI        | 140            | 293      |
| 27. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w całej objętości Cesarstwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, względem wykonania wydanych przez Wielkokięsko-Badeńskie sądy wyroków w cywilnych sprawach spornych . . . . .  | XXXI        | 141            | 294      |
| 28. „                                   | Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Finansów, tudzież Najwyższej Władzy rachunkowo-kontrolnej, obowiązujące w Krajach koronnych: Galicyi, Krakowa i Bukowiny, z instrukcją o kasowem postępowaniu z majątkiem sierót, kurandów, tudzież depozytowym . . . . .   | XXXII       | 142            | 296      |
| 28. „                                   | Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Finansów, tudzież Najwyższej Władzy rachunkowo-kontrolnej, obowiązujące w Krajach koronnych Węgierskim, Krocackim, Sławońskim, w Województwie Serbskiem wraz z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie, dotyczące terminu, kiedy nastąpić winno zarządzone w §§. 7 i 27 instrukcyi o kasowem postępowaniu z majątkami sierocińskimi i kuratelskimi z dnia 4. Listopada 1854 r. (Nr. 297 Dziennika Praw Państwa) przesłanie odpisu księgi poleceń złożenia i odbioru tudzież zurnalu do buchalteryi rządowej . . . . . | XXXII       | 143            | 336      |
| 28. „                                   | Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Finansów, obowiązujące w Królestwie Ga-   |             |                |          |



| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der<br>Verordnung | I n h a l t   | Nummer des |                |       |
|--|---|------------|----------------|-------|
|  |   | Stückes    | Blattes<br>et. | Stift |
| <b>1856.</b>   |   |            |                |       |
|  | rien, das Großherzogthum Krakau und das Herzogthum Bukowina, wodurch in Folge Allerhöchster Genehmigung vom 16. Juli 1856, die Behandlung jener aus dem bestandenem grundherrlichen Verhältnisse herrührenden Anforderungen und Streitigkeiten, welche im Wege der Grundentlastung ihre Erledigung nicht gefunden haben, geregelt wird . . . . .  | XXXIV      | 147            | 395   |
| 30. Juli   | Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme von Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien und Slawonien, der serbischen Wojwodschafft, des Temeser Banates, des lombardisch-venetianischen Königreiches, Tirols mit Vorarlberg, der Militärgränze und von Dalmatien, wegen Modificirung einiger Normen über die Brauntweinsteuer, in Uebereinstimmung mit den unterm 1. April 1853 eingeführten Alkoholometern . . . . . | XXXV       | 149            | 422   |
| 2. August  | Verordnung des Ministeriums der Justiz, wirksam für sämtliche Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, über die Art der Verpackung von Gegenständen strafgerichtlicher Untersuchungen . . . . .  | XXXV       | 150            | 423   |
| 5. "   | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für sämtliche Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, über das Verfahren bei der Vernehmung auf freiem Fuße befindlicher und von dem Orte der Schlußverhandlung entfernt wohnender Angeklagter nach §. 216 der Strafproceß-Ordnung durch den Gerichtsvorsitzenden . . . . .  | XXXVI      | 152            | 428   |
| 7. "   | Verordnung der Ministerien der Justiz, der Finanzen und des Cultus und Unterrichts, wirksam für Galizien und die Bukowina, betreffend die Erhebung und Verrechnung der gesetzlichen und freiwilligen Normalerschul-Fondsbeiträge . . . . .  | XXXVIII    | 160            | 464   |
| 8. "   | Erlaß des Finanzministeriums, in Betreff des Amtssitzes der bisherigen Pesth-Oefner Finanzprocuratur-Abtheilung . . . . .   | XXXVI      | 153            | 429   |
| 9. "   | Kundmachung des Ministeriums der Finanzen, giltig für alle im allgemeinen Zollverbande begriffenen Kronländer, über die Aufhebung des Hauptzollamtes II. in Ofen und die Uenderung in der Leitung des Hauptzollamtes I. in Pesth . . . . .  | XXXVI      | 154            | 429   |
| 14. "  | Kaiserliche Verordnung, womit das niederösterreichische Maß und Gewicht in dem Kronlande Dalmatien als allein gesetzliches Maß und Gewicht erklärt wird . . . . .   | XXXVIII    | 161            | 464   |
| 21. "  | Justizministerial-Erlaß, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, über den Gerichtsstand der unehelichen und Findelkinder nach ihrem Austritte aus der Versorgung durch eine öffentliche Anstalt . . . . .  | XXXVI      | 155            | 429   |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć   | L i c z b a |                | Stronica |
|---|---|-------------|----------------|----------|
|   |   | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |   |             |                |          |
|   | licyi i Lodomeryi, w Wielkiem Księstwie Krakowskiem i w Księstwie Bukowińskiem, mocą którego w skutek Najwyższej Uchwały z dnia 16. Lipca 1856, uregulowanem zostaje postępowanie z onemi z byłego dominikalnego stósunku wynikającemi pretensyami i sporami, które nie znalazły załatwienia w drodze uwolnienia gruntowego   | XXXIV       | 147            | 395      |
| 30. Lipca                               | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Węgier, Siedmiogrodu, Krocacyi i Sławonii, Województwa Serbskiego, Banatu Temeskiego, Lombardzko-Weneckiego Królestwa Tyrolu z Vorarlbergiem, Pogranicza Wojskowego i Dalmacyi, względem zmiany niektórych postanowień o podatku od wódki zgodnie z zaprowadzonymi z dniem 1. Kwietnia 1853 alkoholometrami | XXXV        | 149            | 422      |
| 2. Sierp.                               | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, o sposobie zapakowania przedmiotów śledztwa karno-sądowego  | XXXV        | 150            | 423      |
| 5. "                                    | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, o postępowaniu z skarżonymi, na wolnej stopie się znajdującymi a od miejsca rozprawy ostatecznej daleko mieszkającymi, w razie przesłuchania ich wedle §. 216 procedury karnej przez prezydującego w sądzie   | XXXVI       | 152            | 428      |
| 7. "                                    | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, Finansów, tudzież Wyznań i Oświecenia, obowiązujące w Galicyi i Bukowinie, względem pobierania i obrachowania prawnych i dobrowolnych datków do funduszu szkół normalnych  | XXXVIII     | 160            | 464      |
| 8. "                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, dotyczące siedziby urzędowej dotychczasowego wydziału prokuratury finansowej Peszto-Budzyńskiej.  | XXXVI       | 153            | 429      |
| 9. "                                    | Obwieszczenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, powszechnym Związkiem celnym objętych, o zniesieniu głównego urzędu celnego II w Budzynie i o zamianie w kierunku głównego urzędu celnego I w Peszcie  | XXXVI       | 154            | 429      |
| 14. "                                   | Cesarzkie Rozporządzenie, mocą którego Niższo-Austryacka miara i waga w Kraju koronnym Dalmacyi ogłoszoną zostaje jako wyłącznie prawna miara i waga  | XXXVIII     | 161            | 464      |
| 21. "                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego, o jurysdykcyi dzieci łoża nieprawego i podrzutków po wystąpieniu ich z publicznego zakładu zaopatrzenia   | XXXVI       | 155            | 429      |

| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der<br>Verordnung | I n h a l t  | Nummer des |                | Seite |
|--|--|------------|----------------|-------|
|  |  | Stücker    | Blattes<br>1c. |       |
| <b>1856.</b>   |  |            |                |       |
| 21. August   | Verordnung des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer der Monarchie, womit der Zeitpunkt der Wirksamkeit der Finanz-Bezirksdirectionen im Verwaltungsgebiete der Krakaner Finanz-Landesdirection bekannt gegeben wird . . . . .   | XXXVI      | 156            | 430   |
| 23. "  | Erlaß des Finanzministeriums, gültig für alle im Zollgebiete begriffenen Länder, betreffend die Zollfreiheit für jene Durchfuhrsgüter, welche auf dem Po eintreten, und bei Cavanella di Po diesen Fluß verlassend mittelst der inneren Canäle nach Chioggia oder Venedig befördert werden . . . . .   | XXXVIII    | 162            | 464   |
| 24. "  | Erlaß des Handelsministeriums, wodurch die mit Allerhöchster Entschließung vom 6. Juli 1856 genehmigte Reorganisirung der österreichischen Staats-Telegraphen-Anstalt kundgemacht und festgesetzt wird, daß die neu errichtete Telegraphen-Direction ihre Wirksamkeit am 1. September 1856 zu beginnen habe . . . . .  | XXXVI      | 157            | 430   |
| 29. "  | Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit in Folge Allerhöchster Entschließung vom 13. August 1856 der Zeitpunkt für die Durchführung der kaiserlichen Verordnung vom 6. August 1855 (Nr. 145 des Reichs-Gesetz-Blattes) in Verreß der Einführung des niederösterreichischen Maßes und Gewichtes in Galizien, der Bufowina und dem Krakaner Gebiete bis zum 1. Jänner 1857 erstreckt wird . . . . . | XXXVIII    | 163            | 465   |
| 29. "  | Circular-Verordnung des Armees-Ober-Commando, betreffend die Auflösung des Landes-Militärgerichtes in Graz . . . . .   | XLV        | 191            | 556   |
| 31. "  | Erlaß des Justizministeriums, womit die Verlegung der Prätur I. Classe in Brivio (Provinz Como) nach Merate kundgemacht und der Zeitpunkt der Amtswirksamkeit derselben an dem letztgenannten Orte bestimmt wird . . . . .   | XXXVIII    | 164            | 465   |
| 2. Sept.   | Verordnung des Finanzministeriums, betreffend die Aufhebung des Bleifugel-Monopols in Dalmatien . . . . .  | XXXVIII    | 165            | 465   |
| 2. "   | Verordnung des Finanzministeriums, gültig für die Kronländer des allgemeinen Zollverbandes, betreffend die Erweiterung der Befugnisse des Hauptzollamtes II. Classe in Schärding . . . . .   | XXXVIII    | 166            | 466   |
| 2. "   | Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und des Handels, wirksam für das Verwaltungsgebiet der Krakaner Landesregierung, über das Verfahren zur Beseitigung haufälliger, Lebens- oder Feuergefähr drohender Gebäude . . . . .  | XXXIX      | 169            | 469   |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć  | L i c z b a |                | Stronica |
|---|--|-------------|----------------|----------|
|   |  | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |  |             |                |          |
| 21. Sierp.                              | Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych Monarchii, mocą którego obwieszonym zostaje czas działalności Dyrekcji powiatowych finansowych w okręgu administracyjnym Dyrekcji Krajowej Finansowej Krakowskiej . . . . .   | XXXVI       | 156            | 430      |
| 23. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące we wszystkich Krajach, w powszechném terytorjum celném leżących, dotyczące wolności celnéj dla tych przedmiotów przechodowych, które rzeką Padu wchodzą, a pod Cavanella di Po rzekę tę opuszczając, za pomocą wewnętrznych kanałów do Chioggia lub Wenecyi przesłane bywają . . . . .  | XXXVIII     | 162            | 464      |
| 24. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Handlu, którym obwieszcza się reorganizacya Austryackiego zakładu telegrafów Rządowych, uchwalona Najwyższém Postanowieniem z dnia 6. Lipca 1856 r. wraz z tém ustanowieniem, iż nowo utworzona Dyrekcya telegrafów działalność swą na dniu 1. Września 1856 r. rozpocząć ma . . . . .   | XXXVI       | 157            | 430      |
| 29. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli Publicznych, mocą którego w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 13. Sierpnia 1856 r. odroczone zostaje aż do 1. Stycznia 1857 r. czas, wyznaczony do przeprowadzenia Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 6. Sierpnia 1855 r. (Nr. 145 Dziennika Praw Państwa) co się tyczy zaprowadzenia Niższo-Austryackiej miary i wagi w Galicyi, Bukowinie i Okręgu Krakowskim . . . . . | XXXVIII     | 163            | 465      |
| 29. „                                   | Rozporządzenie obiegowe Nadkomendy Wojskowej, względem rozwiązania krajowego sądu wojskowego w Gradcu.   | XLV         | 191            | 556      |
| 31. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, mocą którego obwieszonym zostaje przeniesienie pretury klasy I. w Brivio (w prowincyi Como) do Merate przy ustanowieniu oraz chwili działalności jej urzędowej w miejscu na ostatku wspomnioném . . . . .   | XXXVIII     | 164            | 465      |
| 2. Wrześ.                               | Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, dotyczące zniesienia monopolu kul ołowianych w Dalmacyi . . . . .  | XXXVIII     | 165            | 465      |
| 2. „                                    | Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w Krajach koronnych powszechnego Związku celnego, dotyczące rozciągnięcia upoważnień głównego urzędu celnego klasy II. w Schärdingu . . . . .   | XXXVIII     | 166            | 466      |
| 2. „                                    | Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Handlu, obowiązujące w Obrębie administracyjnym Rządu Krajowego Krakowskiego, o postępowaniu w przedmiocie uprzątnienia budynków, grożących upadkiem, niebezpieczeństwem życia lub ognia . . . . .  | XXXIX       | 169            | 469      |

| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der Ver-<br>ordnung | I n h a l t   | Nummer des |                 | Seite |
|--|---|------------|-----------------|-------|
|  |   | Stüches    | Gesetzes<br>nr. |       |
| <b>1856.</b>   |   |            |                 |       |
| 3. Sept.   | Kundmachung des Finanzministeriums, betreffend die Aufhebung mehrerer Nebenzollämter II. Classe im Gebiete der k. k. Finanz-Landesdirection in Agram . . . . .  | XXXVIII    | 167             | 466   |
| 4. "   | Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme Dalmatiens und des Zollausschlusses von Brody, betreffend die Besteuerung gebrannter geistiger Flüssigkeiten bei der Erzeugung . . . . .  | XXXVIII    | 168             | 466   |
| 4. "   | Verordnung des Ministeriums für Cultus und Unterricht, wirksam für die Universitäten zu Wien, Prag, Lemberg, Krakau, Graz und Innsbruck, über die Verlängerung der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes über die Organisation der akademischen Behörden . . . . .  | XXXIX      | 170             | 470   |
| 9. "   | Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für die Kronländer Ungarn, Kroatien und Slavonien, Siebenbürgen, die Wojwodschafft Serbien und das Temeser Banat, betreffend die Erhöhung der Lizenzgebühr für den Tabakbau zum eigenen Gebrauche . . . . .   | XXXIX      | 171             | 471   |
| 10. "  | Erlaß des Ministeriums des Innern im Einvernehmen mit dem Justizministerium und dem Armee-Ober-Commando, giltig für alle Kronländer, über die Verwendung der Civilärzte bei gerichtlichen Leichenuntersuchungen im k. k. Heere und in der Militärgränze, dann über die Entlohnung dieser Aerzte und der von den Civilbehörden zu gerichtlichen Leichenuntersuchungen verwendeten Militärärzte . . . . .   | XXXIX      | 172             | 471   |
| 10. "  | Erlaß des Finanzministeriums, giltig für die im allgemeinen Zollverbände begriffenen Kronländer, betreffend die Ermächtigung der Nebenzollämter II. Classe zur Eingangs-Abfertigung der Seidengallerten (Cocons) . . . . .  | XXXIX      | 173             | 472   |
| 15. "  | Verordnung des Ministers für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch die Ministerial-Verordnung vom 1. April 1853 (Nr. 66 des Reichs-Gesetz-Blattes), bezüglich der Einführung amtlich geprüfter und als solche bezeichneter Alkoholometer zur Bestimmung der Stärke des Branntweines und Weingeistes im Verkehre, auf Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat ausgedehnt wird . . . . . | XL         | 175             | 477   |
| 20. "  | Erlaß des Finanzministeriums, womit der Zeitpunkt der beginnenden Wirksamkeit des exponirten Bergcommissärs in Fünfkirchen bestimmt wird . . . . .  | XL         | 177             | 478   |
| 20. "  | Verordnung des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, womit der Zeitpunkt der Wirksamkeit der Finanzbezirksdirectionen in Mähren und Schlessen und die Abgränzung der Verwaltungsgebiete derselben bekannt gegeben wird . . . . .   | XL         | 176             | 478   |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć   | L i c z b a |                | Stronica |
|---|---|-------------|----------------|----------|
|   |   | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |   |             |                |          |
| 3. Wrzes.                               | Obwieszczenie Ministerstwa Skarbu, dotyczące zniesienia niektórych urzędów celnych bocznych klasy II. w okręgu C. K. Dyrekcji Finansowej Krajowej w Zagrzebiu.  | XXXVIII     | 167            | 466      |
| 4. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych z wyjątkiem Dalmacyi i wyłączenia celnego w Brodach, dotyczące opodatkowania wypalanych płynów spirytusowych przy fabrykacji   | XXXVIII     | 168            | 466      |
| 4. „                                    | Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia, obowiązujące w Uniwersytetach w Wiedniu, w Pradze, Lwowie, Krakowie, Gracu i Insbruku, o przedłużeniu działalności ustawy prowizorycznej o organizacyi władz akademicznych   | XXXIX       | 170            | 470      |
| 9. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, dla Krajów koronnych: Węgier, Kroacyi i Sławonii, Siedmiogrodu, Województwa Serbskiego i Banatu Temeskiego, dotyczące podniesienia należności za licencyę do uprawy tytoniu do użycia własnego  | XXXIX       | 171            | 471      |
| 10. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości i Najwyższą Komendą Wojskową, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, o używaniu lekarzy cywilnych przy sądowych oględzinach trupów w C. K. Wojsku i na Pograniczu, tudzież o nagrodach tak lekarzy tych jak lekarzy wojskowych, przez władze cywilne używanych do sądowych oględzin trupów                    | XXXIX       | 172            | 471      |
| 10. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w Krajach koronnych, powszechnym Związkiem celnym objętych, dotyczące upoważnienia urzędów celnych ubocznych klasy II. do odprawy przy wchodzie zasklepów jedwabniczych (kokonów).   | XXXIX       | 173            | 472      |
| 15. „                                   | Rozporządzenie Ministra Handlu, Przemysłu i Budowli Publicznych, mocą którego Rozporządzenie Ministeryalne z dnia 1. Kwietnia 1853 r. (Nr. 66 Dziennika Praw Państwa), o zaprowadzeniu urzędowniczo rozpoznanych i tak naznaczonych alkoholometrów do ustanowienia mocy wódki i spirytusu winnego w obrocie, rozciągniętem zostaje na Węgry, Siedmiogród, Kroacya, Sławonia, Województwo Serbskie i Banat Temeski | XL          | 175            | 477      |
| 20. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, którym oznaczonym zostaje początek działalności exponowanego Komisarza w Fünfkirchen  | XL          | 176            | 478      |
| 20. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, którym obwieszczonym zostaje początek działalności Dyrekcji finansowych powiatowych w Morawii, Szląsku, tudzież odgraniczenie ich Okręgów administracyjnych   | XL          | 177            | 478      |

| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der Ver-<br>ordnung | I n h a l t   | Nummer des |               | Seite |
|--|---|------------|---------------|-------|
|  |   | Stückes    | Gesetz<br>ic. |       |
| <b>1856.</b>   |   |            |               |       |
| 20. Sept.  | Erlaß des Ministeriums für Cultus und Unterricht, wirksam für Ungarn, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat, Kroatien und Slavonien, womit bei den katholischen, griechisch-orthodoxen und israelitischen Volksschulen dieser Kronländer die Errichtung von Schulfassionen angeordnet wird .  | XLI        | 179           | 481   |
| 21. "  | Rundmachung des Finanzministeriums, giltig für die im allgemeinen Zollverbände begriffenen Kronländer, betreffend die Erhebung des Nebenzollamtes I. Classe in Bils zu einem Hauptzollamte II. Classe, Aenderung seines Standortes und Errichtung eines Aufgabepostens zu Schönbichl in Tirol .   | XL         | 178           | 479   |
| 22. "  | Ministerial-Erklärung, ausgewechselt in Dresden gegen eine gleichlautende königlich-sächsische Ministerial-Erklärung vom 1. October 1856, womit einige ergänzende Bestimmungen zu der, zwischen Oesterreich und dem Königreiche Sachsen getroffenen Verabredung vom 30. Juli 1852, Nr. 171 des Reichs-Gesetz-Blattes, die gegenseitige Hilfeleistung der Gensd'armee-Mannschaft bei Verfolgung flüchtiger Verbrecher auf das Gebiet des anderen Staates, dann bei Feuer- und Wassergefahr und dergleichen, betreffend, festgesetzt werden . | XLV        | 192           | 556   |
| 22. "  | Berordnung der Ministerien der Justiz und des Handels, und des Armees-Ober-Commando, giltig für alle Kronländer, mit Einschluß der Militärgränze, womit die, unterm 5. April 1853, Nr. 60 des Reichs-Gesetz-Blattes, für das Kronland Erzherzogthum Oesterreich unter der Enns erlassene Berordnung über die Zustellungen gerichtlicher Erledigungen durch die Post gegen Retour-Receipte auf sämtliche übrige Kronländer, die Militärgränze und auf die Zustellungen durch die Militärgerichte ausgedehnt wird .                           | XLVIII     | 214           | 626   |
| 24. "  | Berordnung des Justizministers, giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, über die Gestattung der Ausschreibung von Concurse zur Befegung der, gedienten Militärs ausschließlich vorbehaltenen Civilbedienstungen .   | XLI        | 180           | 481   |
| 24. "  | Berordnung des Ministers der Finanzen, wirksam für das lombardisch-venetianische Königreich, Tirol und Vorarlberg, über die Frist zur Vorlage der Register der Erzeuger geistiger Flüssigkeiten .   | XLI        | 181           | 482   |
| 29. "  | Erlaß des Ministeriums für Cultus und Unterricht, wirksam für alle Kronländer, womit die Bestimmungen der Allerhöchsten Entschließung vom 17. September 1856, betreffend die Zulassung von Individuen, die bei einer öffentlichen Behörde in Verwendung stehen oder practiciren, zur Aufnahme als ordentliche oder außerordentliche Hörer öffentlicher Vorlesungen  |            |               |       |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć   | L i c z b a |                | Stronica |
|---|---|-------------|----------------|----------|
|   |   | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |   |             |                |          |
| 20. Wrzes.                              | Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia, obowiązujące w Węgrzech, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim, Krocacji i Sławonii, mocą którego urządzone jest zaprowadzenie fassyj szkolnych przy szkołach ludowych tychże Krajów koronnych katolickich, grecko-nieunickich i żydowskich . . . . .  | XLI         | 179            | 481      |
| 21. „                                   | Obwieszczenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w Krajach koronnych, powszechnym Związkiem celnym objętych, dotyczące wyniesienia urzędu celnego ubocznego klasy I. w Vils na urząd celny główny klasy II., tudzież zmieniienia stanowiska jego i utworzenia posterunku opowiedniczego w Schönbiel w Tyrolu . . . . .   | XL          | 178            | 479      |
| 22. „                                   | Oświadczenie Ministeryalne, dane w zamian w Dreźnie za równobrzniące Królewsko-Saskie Oświadczenie Ministeryalne z dnia 1. Października 1856 r., mocą którego ustanowione są niektóre uzupełniające Postanowienia do zawartej między Austryą i Królestwem Sasiem umowy z dnia 30. Lipca 1852 r., Nr. 171 Dziennika Praw Państwa, dotyczące wzajemnej pomocy Żandarmeryi przy ściganiu zbiegłych zbrodniarzy na terytoryum Państwa drugiego, niemniej przy niebezpieczeństwie ognia i wody i t. p. . . . . | XLV         | 192            | 556      |
| 22. „                                   | Rozrządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Handlu, tudzież Nadkomendy Wojskowej, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych włącznie z Pograniczem Wojskowym, mocą którego rozciąga się wydane pod dniem 5. Kwietnia 1853 r., Nr. 60 Dziennika Praw Państwa, dla koronnego Kraju Arcyksięstwa Austrii niżej Anizy Rozporządzenie względem doręczenia sądowych dekretów pocztą za retour-recepisem na wszystkie inne Kraje koronne, Pogranicze Wojskowe, i na doręczenia przez sądy wojskowe . . . . .   | XLVIII      | 214            | 626      |
| 24. „                                   | Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, o dozwoleniu rozpisania konkursów na obsadzenie posad w służbie cywilnej, zachowanych wyłącznie dla wysłużonych wojskowych . . . . .  | XLI         | 180            | 481      |
| 24. „                                   | Rozporządzenie Ministra Skarbu, obowiązujące w Lombardzko-Weneckiem Królestwie, Tyrolu i Vorarlbergu, o terminie do przedłożenia regestrów wyrabiających płyny spirytusowe . . . . .  | XLI         | 181            | 481      |
| 29. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, mocą którego obwieszczają się uchwały Najwyższego Postanowienia z dnia 17. Września 1856 r., względem przypuszczania indywiduów, zostających w użyciu przy jakiej władzy publicznej lub praktykujących, do przyjęcia jako zwy-   |             |                |          |



| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der<br>Verordnung | I n h a l t  | Nummer des |              | Seite |
|--|--|------------|--------------|-------|
|  |  | Stückes    | Stü-<br>ckes |       |
| <b>1856.</b>   | über rechts- und staatswissenschaftliche, sowie auch über technische Gegenstände, kundgemacht werden   | XLI        | 182          | 482   |
| 30. Sept.  | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, wodurch der §. 1 der Kriegsministerial-Verordnung vom 1. September 1852, Nr. 176 des Reichs-Gesetz-Blattes, in Beziehung auf die gegenseitige Kompetenz der Civil- und Militärgerichte bei Wechselfällen näher bestimmt wird | XLI        | 183          | 483   |
| 3. Oct.  | Verordnung der obersten Polizeibehörde, betreffend das allgemeine Verbot der Druckschrift: „The Austrian Dungeons in Italy by F. Orsini“   | XLII       | 184          | 485   |
| 4. "   | Kundmachung des Finanzministeriums, giltig für das Freihafengebiet von Venedig, betreffend die Festsetzung eines Verzehrungssteuer-Äquivalentes bei der Einfuhr gebrannter geistiger Flüssigkeiten in das Freihafengebiet von Venedig  | XLII       | 185          | 485   |
| 5. "   | Kundmachung der Ministerien der Finanzen und des Handels, betreffend die Verlegung des vereinten Zoll- und Sanitätsamtes zu Lovrana nach Ika und Errichtung eines provisorischen Zoll- und Sanitätsamtes in Draga Moschienizza   | XLII       | 186          | 485   |
| 5. "   | Erlaß des Finanzministeriums, giltig für die im allgemeinen Zollverbande begriffenen Kronländer, betreffend die Erhöhung rücksichtlich Festsetzung des Durchfuhrzollses für Seidengalleten, rohe unfilirte Seide, gemeinste und gemeine Wollewaaren  | XLIII      | 188          | 488   |
| 5. "   | Erlaß des Finanzministers, womit für sämtliche Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches und von Dalmatien, neue Tabakverschleiß-Tarife kundgemacht werden  | XLV        | 193          | 558   |
| 5. "   | Erlaß des Finanzministeriums, womit das Verbot der Uebertragung einiger Tabakgattungen aus Tirol und aus dem illyrischen Küstenlande in das lombardisch-venetianische Königreich kundgemacht wird  | XLV        | 194          | 583   |
| 7. "   | Verordnung des Armees-Ober-Commando, des Ministeriums des Innern und des Ministeriums der Finanzen, wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme der Militärgränze, betreffend die Feststellung der Militärdienstbefreiungstage für das Jahr 1857  | XLII       | 187          | 486   |
| 8. "   | Erlaß des Ministeriums für Cultus und Unterricht, wirksam für den ganzen Umfang der Monarchie, über die Aenderungen, welche in dem gegenwärtig bestehenden Plane der juristisch-politischen Studien an den Universitäten Padua und Pavia mit Beginn des Studienjahres 1856—57 ins Leben zu tre-            |            |              |       |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć  | L i c z b a |                | Stronicy |
|---|--|-------------|----------------|----------|
|   |  | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |  |             |                |          |
|   | ezajnych lub nadzwyczajnych słuchaczy odczytów publicznych w przedmiotach prawniczo- i polityczno- naukowych jako też technicznych . . . . .   | XLI         | 182            | 482      |
| 30. Wrześ.                              | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w całej objętości Cesarstwa, którym oznacza się bliżej §. 1 Rozporządzenia Wojenno-Ministryalnego z dnia 1. Września 1852, Nr. 176 Dziennika Praw Państwa, względem wzajemnej kompetencji sądów cywilnych i wojskowych przy skargach wexlowych . . . . . | XLI         | 183            | 483      |
| 3. Paźdź.                               | Rozporządzenie Najwyższej Władzy Policyjnej, względem powszechnego zakazu drukowego pisma: „The Austri an Dungeons in Italy by F. Orsini“ . . . . .  | XLII        | 184            | 485      |
| 4. „                                    | Obwieszczenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w obrębie wolnego portu Weneckiego, względem ustanowienia ekwiwalentu podatku konsumcyjnego w przywozie gorzelnianych płynów spirytusowych do obrębu wolnego portu Weneckiego . . . . .  | XLII        | 185            | 485      |
| 5. „                                    | Obwieszczenie Ministerstw Skarbu i Handlu, względem przeniesienia połączonego urzędu cłowego i sanitarnego w <i>Lovrana</i> do <i>Ika</i> i założenia prowizorycznego urzędu cłowego i sanitarnego w <i>Draga Moschiennizza</i> . . . . .  | XLII        | 186            | 485      |
| 5. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w Krajach koronnych, powszechnym Związkiem celnym objętych, o podniesieniu względnie ustanowieniu cła przechodowego od zasklepów jedwabniczych, jedwabiu surowego nieprzędzonego, towarów wełnianych gatunku najpośledniejszego i pośledniego . . . . .             | XLIII       | 188            | 488      |
| 5. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, mocą którego obwieszcza się nowe taryfy przedaży tytoniu dla wszystkich Krajów koronnych, z wyjątkiem Lombardzko-Weneckiego Królestwa i Dalmacyi . . . . .   | XLV         | 193            | 558      |
| 5. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, mocą którego obwieszcza się zakaz przenoszenia niektórych gatunków tytoniu z Tyrolu i Pobrzeża Illiryjskiego do Lombardzko-Weneckiego Królestwa . . . . .  | XLV         | 194            | 583      |
| 7. „                                    | Rozporządzenie Nadkomendy Wojskowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, względem ustanowienia tary uwohnienia od służby wojskowej na rok 1857 . . . . .   | XLII        | 187            | 486      |
| 8. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia, obowiązujące w całej Monarchii, o zmianach, jakie w życie wejść mają w dotychczasowym planie nauk jurydyczno-politycznych w uniwersytetach Padwie i Pawii z początkiem roku szkolnego 1856—57, końcem przygotowania   |             |                |          |

| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der Ver-<br>ordnung | I n h a l t   | Nummer des |                |       |
|--|---|------------|----------------|-------|
|  |   | Stückes    | Gesetzes<br>n. | Seite |
| <b>1856.</b>   |   |            |                |       |
|  | ten haben, um dort den Uebergang zu einer neuen Einrichtung der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien vorzubereiten  | XLIII      | 189            | 488   |
| 8. Octob.  | Kaiserliches Patent, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, womit, in Ausführung des Artikels X. des Concordates, über die Eheangelegenheiten der Katholiken im Kaiserthume Oesterreich, in soweit sie dem Bereiche der bürgerlichen Gesetzgebung angehören, ein neues Gesetz erlassen, und festgesetzt wird, daß dasselbe mit dem 1. Jänner 1857 seinem vollen Inhalte nach in Wirksamkeit zu treten hat | XLIV       | 190            | 492   |
| 9. "   | Erlaß des Finanzministeriums, betreffend die Ermächtigung des k. k. Zollamtes Luvino und der königlich-sardinischen Zollämter Arona und Intra zur gegenseitigen Ueberweisung von Durchführwaaren  | XLV        | 195            | 584   |
| 9. "   | Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wirksam für das Königreich Ungarn und die serbische Wojwodschafft nebst dem Temeser Banate, betreffend die Behandlung der Theißregulirung   | XLVI       | 199            | 592   |
| 11. "  | Verordnung des Justizministeriums, gültig für alle Kronländer, in welchen das Strafgesetz über Gefällsübertretungen vom 11. Juli 1835 in Wirksamkeit ist, über die Anwendung körperlicher Züchtigung als Strafverschärfung bei Gefällsübertretungen   | XLV        | 196            | 584   |
| 13. "  | Verordnung des Ministers des Innern, gültig für das Großfürstenthum Siebenbürgen, wodurch Abschlagszahlungen auf die verfallenen Renten der Grundentlastungs = Entschädigung bewilliget werden  | XLV        | 197            | 585   |
| 14. "  | Kaiserliches Patent, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, womit die directen Steuern für das Verwaltungsjahr 1857 ausgeschrieben werden   | XLVII      | 203            | 601   |
| 15. "  | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgränze, betreffend den gegenseitigen Schriftenwechsel der österreichischen und schweizerischen Gerichtsbehörden   | XLVI       | 200            | 593   |
| 16. "  | Erlaß des Ministeriums des Innern, des Armees = Ober = Commando und des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, über die Vergütung der Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge vom 1. November 1856 bis 30. April 1857   | XLVI       | 201            | 598   |
| 16. "  | Erlaß des Finanzministeriums, betreffend die Gebühr für die von den k. k. Consulen und von den Agenten der Wiener Börse vermittelten Geschäfte  | XLVI       | 202            | 599   |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć  | L i c z b a |                | Stronica |
|---|--|-------------|----------------|----------|
|   |  | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |  |             |                |          |
|   | tamże przejścia do nowego urzędzenia nauk prawniczopolitycznych . . . . .  | XLIII       | 189            | 488      |
| 8. Paźdź.                               | Cesarski Patent, obowiązujący w całym Państwie, mocą którego, w przeprowadzeniu Artykułu X konkordatu, co się tyczy spraw małżeńskich katolików w Cesarstwie Austriackim, o ile takowe do zakresu prawodawstwa cywilnego należą, nowa ustawa wydana, a oraz ustanowionem zostaje, iż ta wedle zupełnej treści swój wejść ma w wykonanie z dniem 1. Stycznia 1857 . . . . . | XLIV        | 190            | 492      |
| 9. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, względem upoważnienia C. K. urzędu celnego Luvino i K. Sardyńskich urzędów celnych Arona i Intra do wzajemnego przekazywania towarów przechodowych . . . . .   | XLV         | 195            | 584      |
| 9. „                                    | Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych, obowiązujące Królestwo Węgierskie i Województwo Serbskie z Banatem Temeskim, względem postępowania do uregulowania Cisy . . . . .   | XLVI        | 199            | 592      |
| 11. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w których ma moc ustawa karna o przestępstwach skarbowych z dnia 11. Lipca 1835, o zastosowaniu chłosty cielesnej jako zastrzeżenia kary przy przestępstwach skarbowych . . . . .   | XLV         | 196            | 584      |
| 13. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, obowiązujące w Wielkim Księstwie Siedmiogrodzkiem, mocą którego pozwalają się wypłaty odrażalne na zapadłe renty wynagrodzenia uwolnienia gruntowego . . . . .   | XLV         | 197            | 585      |
| 14. „                                   | Patent Cesarski, obowiązujący w całej objętości Cesarstwa, mocą którego rozpisują się bezpośrednio podatki na rok administracyjny 1857 . . . . .   | XLVII       | 203            | 601      |
| 15. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w całej objętości Cesarstwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, względem wzajemnej wymiany pisu sądowych władz Austriackich i Szwajcarskich . . . . .  | XLVI        | 200            | 593      |
| 16. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Nadkomendy Wojskowej i Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, o wynagrodzeniu zaopatrzenia wojska w przechodzie od 1. Listopada 1856 do 30. Kwietnia 1857 . . . . .   | XLVI        | 201            | 598      |
| 16. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, względem należytości za załatwione przez C. K. sensalów i agentów giełdy wiedeńskiej sprawy . . . . .  | XLVI        | 202            | 599      |

| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der Ver-<br>ordnung | I n h a l t   | Nummer des |                |       |
|--|---|------------|----------------|-------|
|  |   | Stückes    | Gesetzes<br>n. | Seite |
| <b>1855.</b>   |   |            |                |       |
| 20. Octob.   | Verordnung des Ministeriums des Innern, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches und der Militärgränze über die Verchtigung der Kosten für die Escortirung der Inquisiten und Verbrecher durch die Gensd'armee . . . . .   | XLVII      | 204            | 602   |
| 24. "  | Verordnung des Justizministeriums, womit der Zeitpunkt der Activirung des Comitatsgerichtes zu Szolnok im Pesther Oberlandesgerichts-Sprengel bestimmt wird . . . . .   | XLVII      | 205            | 603   |
| 25. "  | Erlaß der Ministerien der Finanzen und des Handels, gültig für die Länder des gemeinsamen Zollverbandes, über die Zollbehandlung mehrerer Pflanzen und Pflanzentheile . . . . .   | XLVII      | 206            | 603   |
| 27. "  | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, über den Geschäftsverkehr zwischen den k. k. Gerichten erster Instanz und den k. k. Consularämtern in der Türkei in Strassachen . . . . .   | XLVII      | 207            | 604   |
| 27. "  | Erlaß des Finanzministeriums, über den Zeitpunkt, mit welchem die Wirksamkeit der provisorischen Oberleitung zu Pesth für die Tabakblätter-Einlösung eingestellt wird . . . . .   | XLVII      | 208            | 604   |
| 31. "  | Verordnung der Ministerien der Justiz und des Handels, wirksam für den ganzen Umfang der Monarchie, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches, Dalmatiens und der Militärgränze, über das Verfahren bei Constatirung der Realeigenschaft der, in den Grundbüchern als radicirt eingetragenen Gewerbe . . . . . | XLVII      | 209            | 604   |
| 2. Nov.  | Kaiserliche Verordnung, betreffend die näheren Bestimmungen über den Wirkungskreis und die Geschäftsbehandlung der Central-Congregationen im lombardisch-venetianischen Königreiche . . . . .   | XLVII      | 210            | 606   |
| 3. "   | Erlaß des Finanzministeriums, gültig für die Wojwodschafft Serbien und das Temeser Banat, über die Errichtung eines Lottos-Antes dritter Classe in Temeswar . . . . .   | XLVII      | 211            | 606   |
| 3. "   | Erlaß des Finanzministeriums, betreffend die Ermächtigung des Controlamtes zu Neuhaus in Böhmen zur Einhebung des Eingangszolles für die bereits bei einem anderen Zollamte der inneren Unterjuchung unterzogenen und die mit der Post anlangenden Waaren . . . . .   | XLVIII     | 215            | 627   |
| 4. "   | Erlaß des Finanzministeriums, gültig für alle Kronländer, betreffend eine Aenderung der Bestimmungen über die Annahme ausländischer Gold- und Silbermünzen bei Zollzahlungen, sowie der Bestimmung über das Werthverhältniß der hierzu verwendeten inländischen Goldmünzen . . . . .  | XLVII      | 212            | 606   |
| 6. "   | Erlaß des Finanzministeriums, betreffend die Umwandlung des Anjagepostens zu Hilgersdorf in ein Nebenzollamt II. Classe . . . . .   | XLVIII     | 216            | 627   |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć  | L i c z b a |                | Stronice |
|---|--|-------------|----------------|----------|
|   |  | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |  |             |                |          |
| 20. Paźdz.                              | Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Lombardzko-Weneckiego Królestwa i Pogranicza wojskowego, o zaplaceniu kosztów za eskortowanie inkwizytów i zbrodniarzy przez żandarmeryą . . . . .   | XLVII       | 204            | 602      |
| 24. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, §mocą którego ustanawia się czas wejścia w czynność sądu komitatowego w Szolnoku w okręgu Wyższego sądu krajowego Pesztońskiego . . . . .   | XLVII       | 205            | 603      |
| 25. „                                   | Rozrządzenie Ministerstw Skarbu i Handlu, obowiązujące w Krajach spólnego Związku cłowego, o postępowaniu cłowym względem kilku roślin i części roślinnych} . . . . .  | XLVII       | 206            | 603      |
| 27. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, o korespondencji między C. K. sądami pierwszej instancyi i C. K. urzędami konsularnemi w Turcyi w sprawach karnych . . . . .   | XLVII       | 207            | 604      |
| 27. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, względem czasu, z którym znosi się działalność tymczasowego nadkierownictwa wykupna liści tytoniowych w Peszcie . . . . .  | XLVII       | 208            | 604      |
| 31. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości i Handlu, obowiązujące w całej objętości Cesarstwa, z wyjątkiem Lombardzko-Weneckiego Królestwa, Dalmaeyi i Pogranicza wojskowego, o postępowaniu przy konstatowaniu realnej własności profesyj, wniesionych do ksiąg gruntowych jako radykowanych . . . . . | XLVII       | 209            | 604      |
| 2. Listop.                              | Cesarskie Rozporządzenie, względem bliższych postanowień o zakresie działania i postępowania w sprawach kongregacyj centralnych w Lombardzko-Weneckiem Królestwie  | XLVII       | 210            | 606      |
| 3. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim, o zaprowadzeniu urzędu loteryjnego trzeciej klasy w Temeswarze   | XLVII       | 211            | 606      |
| 3. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, względem umocowania urzędu kontrolnego w Neuhaus w Czechach do odbierania cla przychodowego od poddanych już wewnętrznej rewizyi u innego urzędu cłowego i pocztą przybywających towarów . . . . .   | XLVIII      | 215            | 627      |
| 4. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, względem zmiany postanowień o przyjmowaniu zagranicznych monet złotych i srebrnych przy oplatach cłowych, również postanowienia o stósunku wartości używanych ku temu złotych monet krajowych                            | XLVII       | 212            | 606      |
| 6. „                                    | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, względem przemiany posterunku zapowiadawczego w Hilgersdorf w urząd cłowy uboczny II klasy . . . . .   | XLVIII      | 216            | 627      |

| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der Ver-<br>ordnung | I n h a l t  | Nummer des |                 | Seite |
|--|--|------------|-----------------|-------|
|  |  | Stückes    | Gesetzes<br>Nr. |       |
| <b>1856.</b>   |  |            |                 |       |
| 10. Novem.   | Verordnung des Plance-Ober-Commando, wodurch die Ministerial-Verordnung vom 1. April 1853, Reichs-Gesetz-Blatt, XXI. Stück, Nr. 66, bezüglich der Einführung ämtlich geprüfter und als solche bezeichneter Alkoholometer zur Bestimmung der Stärke des Branntweines und Weingeistes im Verkehre auf die Militärgränze ausgedehnt wird  | XLIX       | 218             | 629   |
| 11. "  | Erlaß des Justizministeriums, wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme der Militärgränze, wodurch die durch Allerhöchste Entschließung vom 22. October 1856 erfolgte Erläuterung des §. 49. des Gesetzes vom 3. Mai 1853, Nr. 81 des Reichs-Gesetz-Blattes, über die Strafbarkeit der Geschenkannahme von Seite der Gerichtspersonen kundgemacht wird  | XLVIII     | 217             | 627   |
| 13. "  | Erlaß des Finanzministeriums, gültig für alle Kronländer, in Betreff der Errichtung einer Finanzprocuratur für das Verwaltungsgebiet der kroatisch-slavonischen Finanz-Landesdirection   | XLIX       | 219             | 629   |
| 14. "  | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgränze, über die Beobachtung der Reciprocität in Ansehung der Zustellung von Klagen, welche von königlich-sächsischen gegen österreichische Unterthanen vor einem königlich-sächsischen Gerichte, als Gerichtsstand des Vertrages, angebracht werden, und in Ansehung der Vollstreckung der hierüber erlassenen Urtheile               | XLIX       | 220             | 629   |
| 14. "  | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgränze, betreffend den Schriftenwechsel zwischen den österreichischen und den Gerichtsbehörden der vereinigten Staaten von Nord-Amerika  | XLIX       | 221             | 630   |
| 15. "  | Verordnung des Finanzministeriums, womit die Allerhöchste Entschließung über die künftige Errichtung einer Berg-, Salinen-, Forst- und Güter-Direction in der Marmaros kundgemacht wird  | XLIX       | 222             | 631   |
| 20. "  | Verordnung des Ministers der Justiz, gültig für die Königreiche Ungarn, Croatien und Slavonien, für die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat, über die Behandlung derjenigen Anmeldungen, welche nach Weisung des §. 3 Absatz 1 und 2 der Verordnung vom 15. December 1855, Nr. 222 des Reichs-Gesetz-Blattes, in Betreff der verlaublichen Grundbuchprotokolle, jedoch erst nach verstrichener Anmelldungsfrist, angebracht werden | XLIX       | 223             | 631   |
| 21. "  | Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen, gültig für Ungarn, Croatien und Slavonien, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat, dann für   |            |                 |       |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć  | L i c z b a |                | Stronica |
|---|--|-------------|----------------|----------|
|   |  | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |  |             |                |          |
| 10. Listop.                             | Rozporządzenie Naczelnej Komendy Wojskowej, mocą którego rozciągnięciem zostaje na Pogranicze wojskowe Rozporządzenie Ministeryalne z dnia 1. Kwietnia 1853 r., Dziennik Praw Państwa, Część XXI, Nr. 66, o zaprowadzeniu urzędownie dochodzonych i jako takie oznaczonych alkoholometrów do oznaczenia tężości wódki i spirytusu w obrocie . . . . .  | XLIX        | 218            | 629      |
| 11. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, mocą którego obwieszcza się wydane w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 22. Października 1856 objaśnienie §. 49 ustawy z dnia 3. Maja 1853, Nr. 81 Dziennika Praw Państwa, względem karogodności przyjmowania darów ze strony osób sądowych   | XLVIII      | 217            | 627      |
| 13. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, o urządzeniu prokuratury finansowej dla obrębu administracyjnego Krocacko-Slawońskiej dyrekcji krajowej finansów . . . . .   | XLIX        | 219            | 629      |
| 14. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w całym obrębie Państwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, o zachowaniu wzajemności pod względem doręczenia skarg, wniesionych ze strony poddanych Królewsko-Saskich, przeciw poddanym Austriackim przed trybunał Królewsko-Saski jako sąd właściwy kontraktu, niemniej pod względem wykonania wyroków w tej mierze zapadłych . . . . .                                       | XLIX        | 220            | 629      |
| 14. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w całym obrębie Państwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, dotyczące zamiany korespondencji między Austriackimi władzami sądowymi i władzami podobnymi w Państwach Związkowych-Północno-Amerykańskich . . . . .   | XLIX        | 221            | 630      |
| 15. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, którym obwieszczeniem zostaje Najwyższe Postanowienie o przyszłym założeniu dyrekcji górniczej, solnej, leśnej i dóbr w Marmaros . . . . .   | XLIX        | 222            | 631      |
| 20. „                                   | Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, obowiązujące w Królestwach Węgierskiem, Krocackiem i Slawońskiem, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim, o postępowaniu z ogłoszeniami, wniesionemi wprawdzie wedle informacji §. 3 ustępu 1 i 2 Rozporządzenia z dnia 15. Grudnia 1855, Nr. 222 Dziennika Praw Państwa, co się tyczy ogłoszonych protokółów księgi gruntowej, atoliż dopiero po upłynionym terminie zgłoszenia . . . . . | XLIX        | 223            | 631      |
| 21. „                                   | Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Skarbu, obowiązujące w Węgrzech, Krocacji i Slawonii, w Województwie Serbskiem i Banacie Te-  |             |                |          |



| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der Ver-<br>ordnung | I n h a l t  | Nummer des |                 |       |
|--|--|------------|-----------------|-------|
|  |  | Stücker    | Gesetzes<br>Bl. | Seite |
| <b>1856.</b>   |  |            |                 |       |
|  | Siebenbürgen, zur Erläuterung der Frage, ob und in wie weit Gläubiger gegen ihren Willen von urbarialberechtigten Gutsbesitzern auf das Entschädigungscapital überwiesen werden können.  | XLIX       | 224             | 631   |
| 22. Novem.   | Verordnung des Ministers des Innern, mit welcher die Allerhöchste Entschließung vom 16. November 1856 über die Titulatur der Landeschefs in Siebenbürgen, Kroatien und Slavonien, der Wojwodschafft Serbien und dem Temescher Banate, Triest und Dalmatien kundgemacht wird  | L          | 225             | 633   |
| 25. "  | Verordnung des Ministeriums für Cultus und Unterricht, an die Statthalteri-Abtheilungen in Ungarn und die Statthaltereien zu Agram, Hermannstadt und Temeswar, womit Bestimmungen über die Wiederholungs-Prüfungen der Studirenden an den k. k. Rechtsakademien erlassen werden  | L          | 226             | 634   |
| 27. "  | Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen, dann der obersten Rechnungs-Controlsbehörde wirksam für die Kronländer, in welchen die Instruction vom 16. November 1850 (Nr. 448 des Reichs-Gesetz-Blattes), über die cassemäßige Behandlung des Waisen-, Curanden- und Depositen Vermögens, dann die Instruction vom 4. November 1854 (Nr. 297 des Reichs-Gesetz-Blattes), über die cassemäßige Behandlung des Waisen- und Curanden-Vermögens eingeführt ist, in Betreff der Verfassung und Vorlage der Gesamtübersichten über den Stand des Waisen- und Curanden-Vermögens und der hiebei von den Staatsbuchhaltungen auszuübenden Controle | L          | 227             | 634   |
| 5. Dec.  | Erlaß des Finanzministeriums, gültig für alle im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer, betreffend die fünfjährige Zoll-Nachfrist für mehrere Getreidearten und für Hülsenfrüchte, dann für Maismehl, bei der Einfuhr über die Zollämter Istriens und der quarnerischen Inseln  | L          | 228             | 635   |
| 7. "   | Verordnung des Ministeriums des Innern, wirksam für sämtliche Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches und der Militärgränze, über die Competenz der politischen Behörden in, aus dem Dienstverhältnisse oder dem Lohnvertrage herrührenden Streitigkeiten zwischen den Dienstgebern und Dienstboten, dann zwischen Gewerbsleuten oder Fabriksinhabern und ihren Gesellen, Lehrlingen und anderen Hilfsarbeitern.  | L          | 229             | 635   |
| 7. "   | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für das lombardisch-venetianische Königreich, betreffend die Hypothekarfähigkeit der, von den lombardisch-venetianischen Provinzial-Baudirectionen  |            |                 |       |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć   | L i c z b a |                | Stronica |
|---|---|-------------|----------------|----------|
|   |   | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |   |             |                |          |
|   | meskim, tudzież w Siedmiogrodzie, objaśniające kwestyą, czyli i jak dalece wierzyciele mimo woli swęj przekazani być mogą do kapitału indemnizacyjnego ze strony urbarjalno-uprawnionych posiadaczy dóbr . . . . .  | XLIX        | 224            | 631      |
| 22. Listop.                             | Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, którem obwieszcza się Najwyższe Postanowienie z dnia 16. Listopada 1856 o tytułowaniu Szefów krajowych w Siedmiogrodzie, Krocacy i Sławonii, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim, w Tryeście i Dalmacyi . . . . .   | L           | 225            | 633      |
| 25. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia, do Oddziałów namiestniczych w Węgrzech i do Namiestnictw w Zagrzebiu, Hermanstadzie i Temeswarze, mocą którego wydane zostają postanowienia o powtórnych examinach uczniów po C. K. akademiach prawniczych . . . . .   | L           | 226            | 634      |
| 27. „                                   | Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Finansów, tudzież Najwyższej Władzy rachunkowo-kontrolnej, obowiązujące w Krajach koronnych, w których zaprowadzona jest instrukcyja z dnia 16. Listopada 1850 (Nr. 448 Dziennika Praw Państwa), o kasowem postępowaniu z majątkiem sierocińskim, kuratelskim i depozytowym, tudzież instrukcyja z dnia 4. Listopada 1854 r. (Nr. 297 Dziennika Praw Państwa), o kasowem postępowaniu z majątkiem sierocińskim i kuratelskim, względem ułożenia i przedłożenia ogólnych przeglądów o stanie majątku sierocińskiego i kuratelskiego tudzież względem kontroli, przytém wykonywać się mającej, przez buchalteryę rządowe . . . . . | L           | 227            | 634      |
| 5. Grud.                                | Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, powszechnym obrębem celnym objętych, dotyczące pięcioletniego zniżenia cła dla niektórych gatunków zboża i dla owoców strączkowych, tudzież dla mąki kukurydzanej, w przywozie przez urzędy celne Istrii i wysp Gwarneryjskich . . . . .  | L           | 228            | 635      |
| 7. „                                    | Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego i Pogranicza wojkowego, o kompetencyi władz politycznych w sporach, pochodzących ze stosunku służbowego lub kontraktu o nagrodę za najem usług, między służbodawcami i służącymi, tudzież między profesjonalistami lub właścicielami fabryk i ich czeladnikami, chłopcami terminującymi i innymi robotnikami pomocniczymi . . . . .   | L           | 229            | 635      |
| 7. „                                    | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w Królestwie Lombardzko-Weneckiem, dotyczące zdolności hipotecznej dokumentów i układów, wydanych przez   |             |                |          |

| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der Ver-<br>ordnung | I n h a l t  | Nummer des |                |       |
|--|--|------------|----------------|-------|
|  |  | Stückes    | Blattes<br>1c. | Seite |
| <b>1856.</b>   |  |            |                |       |
|  | und von der lombardisch-venetianischen Eisenbahn-Vandirection<br>errichteten Urkunden und Verträge   | L          | 230            | 636   |
| 9. Decem.  | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für die zum Poli-<br>zeibezirke der Stadt Wien gehörigen, außerhalb der Linien<br>derselben gelegenen Ortschaften, betreffend die Ausdehnung der<br>Wirksamkeit der Ausziehordnung vom 18. October 1782,<br>Nr. 93 der J. G. S., und der hiezu nachträglich ergange-<br>nen Verordnungen auf diese Ortschaften  | L          | 231            | 636   |
| 13. "  | Verordnung des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronlän-<br>der, womit die Anzahl, die Standorte und der Zeitpunkt der<br>Wirksamkeit der im neuen Organismus der Finanz-Bezirks-<br>behörden Bestellten, in die Amtsgebiete der Finanz-Präfectu-<br>ren für die venetianischen und lombardischen Provinzen gehö-<br>rigen Finanz-Bezirksdirectionen (Intendenze di Finanza)<br>fundgemacht wird   | LI         | 232            | 638   |
| 17. "  | Verordnung des Justizministeriums, wirksam für alle Kronländer,<br>mit Ausnahme der Militärgränze, über das Verbot auf an-<br>hängige Rechtsfachen durch Empfehlungen, Besprechungen, Mit-<br>theilung von Denkschriften oder unerlaubte Bekanntma-<br>chung von Aeren Einfluß zu nehmen   | LI         | 233            | 638   |
| 18. "  | Verordnung der Ministerien des Inneren und der Justiz, womit<br>der Zeitpunkt der Activirung des Comitatsgerichtes und des<br>politischen Stuhlrichteramtes zu Nagy-Kálló im Großwardei-<br>ner Verwaltungsgebiete bestimmt wird   | LI         | 234            | 639   |
| 19. "  | Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen, wirk-<br>sam für die Kronländer Ungarn, Kroatien und Slavonien,<br>die serbische Wojewodschaft mit dem Temeszer Banate und<br>Siebenbürgen, betreffend den Rechts- und Gnadenweg gegen<br>die buchhalterischen Erledigungen von Rechnungen, welche den<br>Staatschatz oder einen unter der Verwaltung des Staates<br>stehenden Fond betreffen, dann die Sicherstellung und Ein-<br>bringung der durch dieselben auferlegten Erlöse | LII        | 235            | 644   |
| 21. "  | Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen, wirk-<br>sam für alle Kronländer, mit Ausnahme Dalmatiens. Festset-<br>zung einer Vermögensstrafe für gewisse Unrichtigkeiten der<br>Waarenerklärungen behufs der Handhabung der Maßregeln<br>für die Ueberwachung des Verkäufs- und Gewerbsbetriebes  | LII        | 236            | 644   |
| 21. "  | Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen, gültig<br>für sämtliche Kronländer des allgemeinen Zollverbandes,<br>berreffend die Erläuterung der Strafbestimmungen gegen Un-<br>richtigkeiten der Waarenerklärungen   | LII        | 237            | 642   |

| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć  | L i c z b a |                | Stronica |
|---|--|-------------|----------------|----------|
|   |  | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |  |             |                |          |
|   | provincjonalne dyrekcye budownicze Lombardzko-Weneckie, tudzież przez Lombardzko-Wenecką dyrekcję budowniczą kolei żelaznej . . . . .  | L           | 230            | 636      |
| 9. Grud.                                | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, moc mające w miejscach, do policyjnego okręgu miasta Wiednia należących, zewnątrz linii onegoż znajdujących się, względem rozciągnięcia na miejsca takowe działalności ustawy o wyprowadzeniu się, z dnia 18. Października 1782, Nr. 93 Z. U. S. wraz z należącemi do niej rozporządzeniami, następnie wydanemi . . . . .   | L           | 231            | 636      |
| 13. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, mocą którego obwieszcza się liczba, stanowiska i czas działalności powiatowych dyrekcji skarbowych (Intendenze di Finanza), ustanowionych w nowym organizmie powiatowych władz skarbowych, a należących do urzędowych obwódów prokuratur finansowych dla prowincyj Lombardzko-Weneckich . . . . .                                      | LI          | 232            | 638      |
| 17. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, o zakazie wpływania na wniesione sprawy sporne, przez rekomendacye, rozmowy, udzielanie pamiętników lub niedozwolone ogłaszanie aktów . . . . .  | LI          | 233            | 638      |
| 18. „                                   | Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, mocą którego ustanawia się czas aktywowania sądu komitatowego i politycznego stolicowo-sędziowskiego urzędu w Nagy-Kallò w obrębie administracyjnym Wielko-Waradyńskim . . . . .  | LI          | 234            | 639      |
| 19. „                                   | Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Skarbu, obowiązujące w Krajach koronnych w Węgrzech, Kroacyi i Sławonii, w Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim i Siedmiogrodzie, dotyczące drogi prawa i łaski przeciw buchalterycznym rezolucyom rachunków, dotyczących skarbu Państwa lub funduszu zostającego pod administracją Państwa, niemniej zabezpieczenia i ściągania włożonych temiż wynagrodzeń . . . . . | LII         | 235            | 641      |
| 21. „                                   | Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach, z wyjątkiem Dalmacyi. Ustanowienie kary pieniężnej na pewne niedokładności deklaracyj towarów celem wykonywania prawideł co do czuwania nad obrotem handlowym i przemysłowym . . . . .  | LII         | 236            | 641      |
| 21. „                                   | Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych powszechnego Związku cłowego. Objasnienie ustanowień karnych na niedokładności w deklaracjach towarów . . . . .  | LII         | 237            | 642      |

| Datum<br>des Gesetzes,<br>Patentes<br>oder der<br>Verordnung | I n h a l t  | Nummer des |                              | Seite |
|--|--|------------|------------------------------|-------|
|  |  | Stückes    | Gefetzes<br>N <sup>o</sup> . |       |
| <b>1856.</b>   |  |            |                              |       |
| 21. Decem.   | Verordnung der Minister der Justiz und des Handels, wirksam für die Kronländer Ungarn, Kroatien, Slavonien und die serbische Wojwodschaf mit dem Temeser Banate, betreffend den Instanzenzug gegen die Entscheidungen der zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmten Gerichtshöfe erster Instanz   | LII        | 238                          | 642   |
| 22. "  | Erlaß des Finanzministeriums, gültig für die im allgemeinen Zollverbände befindlichen Kronländer, betreffend die Aufhebung des Nebenzollamtes II. Classe St. Roch im Licaner Gränz-Regimente und die Uebertragung seiner Functionen an das Zollamt Obrovazzo in Dalmatien  | LII        | 239                          | 643   |
| 23. "  | Verordnung des Justizministeriums und des Armees-Ober-Commando, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, wodurch eine Erläuterung des §. 404. der Straf-proceß-Ordnung und des §. 4, Absatz „Zweitens“ der Militär-Jurisdictionsnorm vom 22. December 1851, Nr. 255 des Reichs-Gesetz-Blattes, in Beziehung auf die Competenz der Civil-Standgerichte über die, der Militär-Jurisdiction unterstehenden Personen erlassen wird | LII        | 240                          | 643   |



| Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia | T r e ś ć  | L i c z b a |                | Stronica |
|---|--|-------------|----------------|----------|
|   |  | Zeszytu     | Ustawy i t. d. |          |
| <b>1856.</b>                            |  |             |                |          |
| 21. Grud.                               | Rozporządzenie Ministrów Sprawiedliwości i Handlu, obowiązujące w Krajach koronnych, w Węgrzech, Krocacji, Sławonii i w Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim, względem kolejności instancyj przeciw rezolucyom przeznaczonych do wykonywania jurysdykcyi handlowej trybunałów sądowych pierwszej instancyi . . .  | LII         | 238            | 642      |
| 22. „                                   | Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w Krajach koronnych, objętych powszechnym Związkiem cłowym, względem zniesienia ubocznego urzędu cłowego II klasy w St. Roch w Likańskim pułku granicznym i przeniesienia jego czynności do urzędu cłowego Obrovazzo w Dalmacyi . . . . .   | LII         | 239            | 643      |
| 23. „                                   | Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości i Nadkomendy wojskowej, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, mocą którego wydaje się objaśnienie §. 404 procedury karnej i §. 4 pozycya „powtóre“ wojskowej normy jurysdykcyi z dnia 22. Grudnia 1851, Nr. 255 Dziennika Praw Państwa, względem kompetencyi ustanowionych sądów cywilnych do osób, podlegających jurysdykcyi wojskowej | LII         | 240            | 643      |





# Spis alfabetyczny

zawierający Ustawy i Rozporządzenia, które od 1. Stycznia do 31. Grudnia 1856 dla Zarządu Okręgu Krakowskiego wydane i w pierwszym oddziale Dziennika Rządu Krajowego ogłoszone zostały (Rok III, Zeszyt I do LII, N. 1 do 240).

## A.

### Abb — Adm

**Abbatyán;** o kompetencji urbaryalno-sądowej względem położonych w dystryktach Jazygii i Kumanii gmin Tarna-Eörs, Pusztamonostor, Kerekudwar, Abbatyán i Janoshida. N. 138, S. 292.

**Absolutorya;** stosunek tychże do używanych dotąd zaświadczeń odchodowych uczniów fakultetu nauk prawniczych i politycznych lub akademii prawniczej. N. 52, S. 98.

— zaprowadzenie takowych, jako prawnych dokumentów dowodu tej okoliczności, iż uczeń fakultetu nauk prawniczych i politycznych lub akademii prawniczej odbył swe nauki akademiczne zgodnie z istniejącymi prawami. N. 52, S. 98.

**Addycjonalne artykuły** do traktatu handlowego i żeglugowego, zawartego między Austryą i Grecyą pod dniem 4. Marca 1853 r.; p. *artykuły addycjonalne etc.*

**Adjutanci;** utworzenie własnego korpusu adjutantów dla wyższej służby adjutanckiej w ogólności. N. 21, S. 26.

**Adjutant J. C. Mości,** Najjaśniejszego Pana, pierwszy jenerałny, oraz pierwszy jenerałny adjutant w armii; zamianowanie takowego szefem korpusu adjutantów. N. 21, S. 26.

**Administracyi** cywilnej zakłady; o należyłościach przy asystencyi wojskowej i zakomenderowaniach straży wojskowej dla tychże. Nr. 111, S. 237.

### Adm — Age

**Administracyi** lasów w uksiążęconém hrabstwie Tyrolu z Vorarlbergiem organizacya; Césarskie Rozporządzenie względem takowej. N. 75, S. 106.

**Administracyjny obręb** Kroacko-Slawońskiej Dyrekcyi Krajowej Finansów; rozrządzenie o urządzeniu Prokuratury Finansów dla tegóż. N. 219, S. 629.

— rok 1857; rozpisanie bezpośrednich podatków na tenże. N. 203, S. 601.

**Adwokackie** sprawy dyscyplinarne; Rozporządzenie, obowiązujące w Węgrzech, Kroacyi, w Województwie Serbskiem wraz z Banatem Temeskim, tudzież w Siedmiogrodzie, w przedmiocie objaśnienia kwestyi, w jakim terminie i do której władzy rekursa wytoczone być winny przeciw Rozporządzeniom sądów w sprawach dyscyplinarnych adwokackich. N. 133, S. 290.

**Adwokatów izba;** Rozporządzenie, obowiązujące w tych Krajach koronnych, w których działa prowizoryczny regulamin adwokatów z dnia 16. Sierpnia 1849, N. 364 Dziennika Praw Państwa, o sposobie ściągania kosztów, połączonych z urzędową działalnością Izby Adwokatów i jej Wydziałów. N. 136, S. 292.

**Agenci** giełdy Wiedeńskiej; Rozrządzenie względem należyłości za załatwione przez C. K. sensalów i agentów giełdy wiedeńskiej sprawy. N. 202, S. 599.

Uwaga. Dla łatwiejszego rozpoznania, pod jakim numerem i na jakiej stronie poszukiwana ustawa lub dotyczące rozporządzenie w Dzienniku Rządu Krajowego się znajduje, umieszczono w końcu każdego ekstraktu po wypuszczeniu liczby Zeszytu, dwie cyfry; z nich pierwsza, mająca przed sobą literę **N.**, oznacza numer porządkowy, zaś druga, mająca przed sobą literę **S.**, oznacza liczbę stronicy.



## Aka — Alk

**Akademiczne nauki**; p. nauki akademyczne.

— **władze**; przedłużenie działalności ustawy prowizorycznej o organizacyi władz akademycznych. N. 170, S. 470.

**Akademie prawnicze**; postanowienia o powtórnych examinach uczniów po takowych. N. 226, S. 634.

**Akademij** prawnych uczniowie; rozporządzenie względem urzędowania i odbywania teoretycznych examinów rządowych stosownie do Najwyższego Postanowienia z dnia 25. Września 1855, przez uczniów wydziałów prawniczo-politycznych w Wiedniu, Pradze, Krakowie, Peszcie, Lwowie, Gracu i Insbruku, tudzież C. K. Akademij prawnych składających się mających. N. 59, S. 105.

— — — — — zaprowadzenie absolutoryów jako prawnych dokumentów dowodu tej okoliczności, iż uczeń fakultetu nauk prawnych i politycznych lub akademii prawniczej odbył swe nauki akademyczne zgodnie z istniejącymi prawami i ustanowienie stosunku tychże absolutoryów do używanych dotąd zaświadczeń odchodowych. N. 52, S. 98.

**Aktów** karno-sądowych przejrzanie; objaśnienie §. 238 ustawy o wewnętrznem urzędowaniu i toku czynności władz sądowych z dnia 3. Maja 1853 r., Nr. 81 Dziennika Praw Państwa, tudzież instrukcyi karno-sądowej z dnia 16. Czerwca 1854, N. 168 Dziennika Praw Państwa, pod względem przejrzania aktów karno-sądowych. N. 92, S. 210.

— niedozwolone ogłoszenie; zakaz wpływania na wniesione sprawy sporne przez takowe, niemniej przez rekomendacyę, rozmowy lub udzielanie paniętników. N. 233, S. 638.

**Aktywowanie** sądu komitatowego i politycznego stolicowo-sędziowskiego urzędu Nagy-Kálló w obrębie administracyjnym Wielkwaradyńskim; Rozporządzenie, którem czas takowego ustanowionym zostaje. N. 234, S. 639.

**Alkoholometry**; rozciągnięcie Rozporządzenia Ministeryalnego z dnia 1. Kwietnia 1853 r., (Dziennik Praw Państwa, Część XXI, Nr. 66), o zaprowadzeniu urzędownie dochodzonych i jako takie oznaczonych alkoholometrów do oznaczenia tężości wódki i spirytusu w obrocie na Pogranicze Wojaskowe. N. 218, S. 629.

## Alk — Aro

**Alkoholometry**; rozciągnięcie Rozporządzenia Ministeryalnego z dnia 1. Kwietnia 1853 r., (N. 66, Dziennika Praw Państwa), o zaprowadzeniu urzędownie rozpoznanych i tak naznaczonych alkoholometrów do ustanowienia mocy wódki i spirytusu winnego w obrocie, na Węgry, Siedmiogród, Kroacya, Sławonię, Województwo Serbskie i Banat Temeski. N. 175, S. 477.

— zmiany niektórych postanowień o podatku od wódki zgodnie z zaprowadzonymi z dniem 1. Kwietnia 1853 r. alkoholometrami. N. 149, S. 422.

**Amerykańsko - północne** Państwa Związkowe; Rozporządzenie, dotyczące zamiany korespondencyi między Austriackimi władzami sądowemi i władzami podobnemi w Państwach Związkowych Północno-Amerykańskich. N. 221, S. 630.

**Amoniaku** siarczan; wcielenie takowego do pozycyi taryfy celnj 37, f). N. 62, S. 119.

**Amortyzacya** 4% obligacyj, powstałych z pokupu kolei żelaznej górno-Szląskiej Krakowskiej uskuteczniiona być ma w Wiedniu w C. K. Sądzie krajowym. N. 18, S. 23.

**Amunicya**; zniesienie zakazów, zawartych w Rozządzeniu Ministerstw Handlu i Finansów z dnia 31. Maja 1854 r. (Nr. 135 Dziennika Praw Państwa, stronnica 494 i 495) co do wywozu i przewozu broni i amunicyi przez granicę Państwa Austriackiego ku Państwu Rossyjskiemu i Otto-mańskiemu. N. 66, S. 121.

**Andrychów**; Rociągnięcie uwzględnień, zawartych w §. 17 Najwyższej Ustawy o domokrążtwie z dnia 4. Września 1852 r. na mieszkańców tego miasta, co się tyczy handlu domokrążnego ewelichem i drelichem. N. 10, c), S. 7.

**Aprobowani** w chirurgii bracia zakonu miłosierdzia; Rozporządzenie względem nieprzypuszczalności takowych do wykonywania praktyki chirurgicznej w stanie świeckim. N. 76, S. 166.

**Arkusze wełniane** (wata wełniana); Rozządzenie względem postępowania cłowego z arkuszami wełnianemi (wąta wełniana) z podwójnego siarkanu potażowego, przysposobionej orsylii i persyo. N. 95, S. 217.

**Arona**; upoważnienie C. K. urzędu celnego Luvino i K. Sardyńskich urzędów celnych Arona i Intra do wzajemnego przekazywania towarów przechodowych. N. 195, S. 584.

**Artykuł IX** Rozporządzenia, wprowadzającego do prowizorycznego regulaminu konkursowego z dnia 18. Lipca 1853 r. Nr. 132 Dziennika Praw Państwa; objaśnienie tego artykułu. N. 104, S. 225.

**Artykuły** addycjonalne z dnia 12. Czerwca 1856 r. do traktatu handlowego i żeglugowego, zawartego między Austryą i Grecyą pod dniem 4. Marca 1835, dotyczące postępowania z ruchomemi puściznami poddanych Stron obydwu. N. 174, S. 474.

**Asch:** Rozządzenie, dotyczące pozwolenia postępowania w sposób pewnych przestrzeni, dla transportu, przez obce terytorjum ograniczone linią celną od Asch aż do Elby. N. 83, S. 193.

**Assygnacye** na dochody Kraju królestwa Węgierskiego po 1 Zlr., 5 Zlr., 10 Zlr., 100 Zlr. i 1000 Zlr.;

— kasy centralnej, pięćprocentowe, z dnia 1. Września 1848 i 1. Marca 1849 po 30 Zlr., 60 Zlr., 90 Zlr., 300 Zlr., 600 Zlr., i 900 Zlr.;

— — Państwa (Viglietti del Vesoro), w Królestwie Lombardzko-Weneckim wydane, po upływie miesiąca Sierpnia 1856 tylko jeszcze za przyzwoleniem Ministerstwa skarbu na pięćprocentowe kartecje Lombardzko-Weneckiego Monte u Monteprefektury zamienione będą N. 44, S. 91.

— — centralnej trzechprocentowe z dnia 1. Stycznia 1850 i 1851 r.;

— krajowe węgierskie po 2 Zlr.;

takowe, począwszy od 31. Sierpnia 1856, tylko za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu od wszystkich kas Państwa w zapłatach przyjmowane i we wszystkich kasach bankowych za noty bankowe wymieniane być mogą. N. 44, S. 91.

takowych nie wolno, począwszy od 1. Listopada 1856, w zapłatach używać lub zamieniać. N. 44, S. 91.

**Assystencya wojskowa;** o należytościach, jeżeli takowa dla zakładów Administracyi cywilnej zawezwana zostanie. N. 111, S. 237.

**Austrya i Bawarya;** traktat między temi Państwami, względem połączenia obustronnych kolei żelaznych. N. 105, S. 227.

— — Francya; traktat Rządowy, względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy. N. 17, S. 15.

**Austrya i Grecya;** artykuły addycjonalne do traktatu handlowego i żeglugowego, zawartego między Austryą i Grecyą pod dniem 4. Marca 1835 r. dotyczące postępowania z ruchomemi puściznami poddanych Stron obydwu. N. 174, S. 474.

— — Królestwo Saskie; ustanowienie niektórych uzupełniających postanowień do zawartej między Austryą i Królestwem Sakiem umowy z dnia 30. Lipca 1852, Nr. 171 Dziennika Praw Państwa, dotyczące wzajemnej pomocy żandarmeryi przy ściganiu zbiegłych zbrodniarzy na terytorjum Państwa drugiego, niemniej przy niebezpieczeństwie ognia i wody i t. p. N. 192, S. 556.

— — Modena; traktat Rządowy, między temi Państwami, zawarty względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy, dezterterów, zbiegów przed konskrypcyą i rekrutacyą. N. 158, S. 440.

— — Sycylia; Rozządzenie, mocą którego podaje się do wiadomości przyjęte przez Rządy Cesarsko-Austryacki i Królewsko-Sycyliński rozszerzenie traktatu handlowego i żeglugi z dnia 4. Lipca 1856. N. 46, S. 93.

— wyżej i niżej Anizy; obwieszczenie czasu działania skarbowej Dyrekcyi powiatowej w Austryi wyższej i niższej Anizy niemniej w Solnogradzie. N. 14, S. 11.

— wyższa i Bawarya; rozszerzenie istniejących między Czechami i Bawaryą ułatwień w obrocie handlowym przędzą lnianą i surowem płótnem, także na pogranicze między Austryą wyższą i Bawaryą od Dunaju ku północy aż do Bischofsreuth. N. 43, S. 11.

**Austryaccy poddani w Turcyi;** objaśnienie §. 8. Rozporządzenia z dnia 31. Marca 1855. Nr. 58 Dziennika Praw Państwa (Nr. 77 Dziennika Rządu Krajowego dla Okręgu administracyjnego Krakowskiego), pod względem przypuszczalności egzekucyi wyroków cywilnych, przez znajdujące się w Państwie Ottomańskim konsulaty Państw obcych w drodze przeciwpozwu przeciw Austryackim poddanym w Turcyi bawiającym, wydanych. N. 117, S. 247.

**Austryackiego Banku Narodowego** uprzywilejowanego noty; przy spłaceniu pożyczek, danych po obwieszczeniu Rozporządzenia z dnia 7. Lutego 1856, jeżeli wierzyciel spłatę od setek i kapitału w wyszczególnionym pewnym rodzaju monety albo zaś w brzęczącej monecie za waru-

**Aus — Aus**

nek położył, dłużnik z wyrzeczonego Patentem z dnia 2. Czerwca 1848 obowiązku wierzyciela przyjęcia banknotów korzystać nie może, ale pożyczki te tak w odsetkach jak w kapitale w sposób obwarowany spłacone być winny. N. 26, S. 30.

**Austryackiego** Banku Narodowego wydział, dla kredytu hipotecznego utworzony; obwieszczenie zatwierdzonych przez Najjaśniejszego Pana statutów i regulaminu ogłosz. N. 41, S. 65.

**Aus — Aus**

**Austryackiej** opieki w Turcyi doznające osoby; o przypuszczalności exekucyi wyroków przez obce konsulaty przeciw tym osobom w drodze przeciwpowzu wydanych. N. 117, S. 247.

**Austryacki** zakład telegrafów rządowych; obwieszczenie reorganizacyi takowego, uchwalonej Najwyższem Postanowieniem z dnia 6. Lipca 1856 r. wraz z tém ustanowieniem, iż nowo utworzona Dyrekeya telegrafów działalność swą na dniu 1. Września 1856 rozpocząć ma. N. 157, S. 430.

**B.****Bad — Ban**

**Badeńskie sądy**; rozporządzenie względem wykonania wydanych przez Wielkokońskie-Badeńskie sądy wyroków w cywilnych sprawach spornych. N. 141, S. 294.

**Banat Temeski**; obwieszczenie czasu urzędowej działalności ostanowić się mających sądów urbaryalnych w Królestwie Węgierskiem, niemniej w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim N. 4, S. 3.

— — rozporządzenie, obowiązujące w Węgrzech, Krocacyi, Sławonii, Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim, dające objaśnienie władzom sądowym o nieprzypuszczalności exekucyi do ściągnięcia za ległości, powstałych dopiero z dniem 1. Maja 1848 w prestacyach urbaryalnych, za wynagrodzeniem zniesionych. N. 28, S. 34.

— — Rozporządzenie względem zaprowadzenia instrukcyi o wewnętrznem urządzeniu i toku czynności sądów urbaryalnych w Banacie Temeskim, niemniej w Królestwie Węgierskiem i Województwie Serbskiem. N. 25, S. 30.

— — — — — urzędownie rozpoznanych i tak naznaczonych alkoholometrów do ustanowienia mocy wódki i spirytusu winnego w obrocie w Węgrzech, Siedmiogrodzie, Krocacyi, Sławonii, Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim. N. 175, S. 477.

**Banknoty**; przy spłaceniu pożyczek, danych po obwieszczeniu niniejszego Rozporządzenia w monecie brzęczącej, jeżeli wierzyciel odsetki i spłatę w wyszczególnionym pewnym rodzaju monety albo zaś w brzęczącej monecie za warunek położył, dłużnik z wyrzeczonego Patentem z dnia 2. Czerwca 1848 obowiązku wierzyciela przyjmowania

**Ban — Bil**

banknotów korzystać nie może. N. 26, S. 30.

**Banku** narodowego Austryackiego uprzywilejowanego noty; p. *banknoty*.

— — — wydział dla kredytu hipotecznego; obwieszczenie zatwierdzonych przez Najjaśniejszego Pana statutów i regulaminu tego wydziału. N. 41, S. 65.

**Bawarya**; rozszerzenie istniejących między Czechami i Bawaryą ułatwień w obrocie handlowym przedzą lnianą i surowem płótnem, na Pogranicze między Austryą wyższą i Bawaryą od Dunaju ku północy aż do Bischofsreuth. N. 13, S. 11.

— traktat między Austryą i Bawaryą, względem połączenia obustronnych kolci żelaznych. N. 105, S. 227.

**Bezpośrednie podatki**; rozpisanie takich na rok administracyjny 1857. N. 203, S. 601.

**Bezprocentowe bilety** skarbowe po 5 zhr., 50 zhr., 100 zhr., 500 zhr., i 1000 zhr.; p. *bilety skarbowe bezprocentowe etc.*

**Bezsporne** sprawy cywilne; rozciągnięcie kompetencyi sądów handlowych w Więdnii i Tryeście na takowe Nr. 7, S. 6.

**Bielone sznurki** do wiązania (szpagat); Rozządzenie względem postępowania cłowego z takowemi. N. 119, S. 251.

**Bilety monetowe** węgierskie sześć krajcarowe; takowe od 31. Sierpnia 1856 tylko za szczególnym pozwoleniem Ministerstwa Skarbu od wszystkich kas w zapłatach przyjmowane i za noty bankowe wymieniane być mogą. N. 44, S. 91.

## Bil — Bos

**Bilety** niemieckie monetowe sześć- i dziesięć krajcarowe od 1. Listopada 1856 ani w zapłatach używane ani zamieniane być nie mogą. N. 44, S. 91.

— skarbowe bezprocentowe po 5 zlr., 50 zlr., 100 zlr., 500 zlr. i 1000 zlr.; takowe od 31. Sierpnia 1856, tylko za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu od kas Państwa w zapłatach przyjmowane i za banknoty wymieniane być mogą. N. 44, S. 91.

|   |  |
|---|--|
| — — Państwa z dnia 1. Stycznia 1850 i 1851, procentowe              | } Po upływie miesiąca Października 1856, nawet ze strony Ministerstwa Skarbu nie może być pozwolone przyjęcie w zapłatach lub wymiana tych gatunków monety papiérowej. N. 44, S. 91. |
| — — po 10 zlr.;   |  |
| — — procentowe z lat 1852 i 1853 po 1000 zlr., 500 zlr. i 100 zlr.; |  |

**Bischofsreuth**; rozszerzenie istniejących między Czechami i Bawaryą ułatwień w obrocie handlowym przedzą lnianą i surowem płótnem na Pogranicze między Austryą Wyższą i Bawaryą od Dunaju ku północy aż do Bischofsreuth. N. 13, S. 11.

**Blachy** złote i srebrne; Rozrządzenie względem cłowego postępowania z takowemi. N. 96, S. 217.

**Blizsze oznaczenie §. 41** instrukcyi karno-sądowej z dnia 16. Czerwca 1854, Nr. 165 Dziennika Praw Państwa, względem wniesienia odwołań Prokuratorcyi Rządowych przeciw wyrokom sądów powiatowych (sądów stolicowych, pretur) w razach przestępstwa. N. 80, S. 167.

— postanowienia co do obliczalnej przewyżki pakunku w podróżach przesiedlenia urzędników rządowych za pomocą kolei żelaznych i okrętów parowych. N. 114, S. 245.

**Błędy drukarskie**; p. *sprostowanie błędów drukarskich*.

**Bobki**; takowe wyłączają się z pozycyi taryfy celnej 13, h) (rośliny i części roślinne osobno nie wymienione) i przenoszą do pozycyi taryfy 13, c) (siemię olejne). N. 206, S. 603.

**Bosiljewa** i Sewerina gminy; rozciągnięcie uwzględnień zawartych w §. 17 Najwyższej Uchwały o domokrajtwie z dnia 4. Września 1852, na mieszkańców tych gmin, co się tyczy handlu domokrajnego owemi towarami, w których uwzględnionymi zostali mieszkańcy Gotschej, Polantu i Reil-

## Bób — Buch

nitzy; lit f, §. 17 ustawy o domokrajtwie. Nr. 10, S. 7.

**Bób**; pięcioletnie opuszczenie cła dla takowego (pozycya taryfy 10, b). Nr. 228, S. 635.

**Bracia** zakonu miłosierdzia; w chirurgii aprobowani; o nieprzypuszczalności takowych do wykonywania praktyki chirurgicznej w stanie świeckim. N. 76, S. 166.

**Braciszki** zakonni wyznania grecko-nieumieckiego; Rozporządzenie względem regulacyi uwolnienia od wojska braciszków zakonnych i kandydatów stanu duchownego wyznania grecko-nieumieckiego, tudzież kandydatów stanu duchownego konfesyi augsburskiej i helweckiej jako też wyznania unitaryuszów. N. 132, S. 289.

**Bractwa katolickie**; p. *stowarzyszenia katolickie*.

**Brivio** (w prowincyi Como); obwieszczenie przeniesienia pretury klasy I w Brivio (w prowincyi Como) do Merate. N. 164, S. 465.

**Broni**; zniesienie zakazów, zawartych w Rozporządzeniu Ministerstw Handlu i Finansów z dnia 31. Maja 1854 r. (N. 135 Dziennika praw Państwa, N. 143 Dziennika Rządowego dla Galicyi, Rok 1854, Oddział pierwszy) eo do wywozu i przewozu broni i amunicyi w kierunku przez granicę państwa Austryackiego ku Państwu Rosyjskiemu i Ottomańskiemu. N. 66, S. 121.

**Broni** zakazanych posiadanie i noszenie; Rozporządzenie, mające moc w Tyrolu z Vorarlbergiem i w Królestwie Lombardzko-Weneckim, o kompetencyi co do śledztwa i ukarania przestępstw ustaw, istniejących w rzeczonych krajach koronnych pod względem posiadania i noszenia broni zakazanych, równie jak obrotu onemiż. Nr. 40, S. 63.

**Buchalteryczne rezolucye**; Rozporządzenie dla krajów koronnych Węgier, Krocacyi i Sławonii, Województwa Serbskiego z Banatem Temeskim i Siedmiogrodu, dotyczące drogi prawa i łaski przeciw buchalterycznym rezolucyom rachunków, dotyczących skarbu Państwa lub funduszu zostającego pod administracyą Państwa, niemniej zabezpieczenia i ściągania włożonych temiż wynagrodzeń. N. 235, S. 641.

**Buchalterye rządowe**; Rozporządzenie, dotyczące terminu, kiedy nastąpić winno zarządzone w §§. 7 i 27 instrukcyi o kasowem postępowaniu z majątkami sierocińskimi i kuratelskimi z dnia 4. Listo-

**Buch—Bud**

pada 1854 (N. 207 Dziennika Praw Państwa) przesłanie odpisu księgi poleceń złożenia i odbioru tudzież żurnalu do buchalteryi rządowych. N. 143, S. 336.

**Buchalterye rządowe**; Rozporządzenie względem ułożenia i przedłożenia ogólnych przeglądów o stanie majątku sierocińskiego i kuratelskiego, tudzież względem kontroli, przy tém wykonywać się mającej przez buchalterye rządowe. N. 227, S. 634.

**Budownicze dyrekeye** prowincjonalne Lombardzko - Weneckie; p. *dyrekeye budownicze prowincjonalne Lombardzko - Weneckie*.

**Budynki**; Rozporządzenie, obowiązujące w obrębie administracyjnym Rządu Krajowego Krakowskiego, o postępowaniu w przedmiocie uprzątnięcia budynków, grożących

**Bud—Był**

upadkiem, niebezpieczeństwem życia lub ognia N. 169, S. 469.

**Budzyń**; zniesienie głównego urzędu celnego II. w Budzynie i o zmianie w kierunku głównego urzędu celnego I. w Peszcie. N. 154, S. 429.

**Bukowina**; Rozporządzenie mocą którego w skutek Najwyższego Postanowienia z d. 13. Sierpnia 1856 r. odroczonym zostaje aż do 1. Stycznia 1857 r. czas, wyznaczony do przeprowadzenia Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 6. Sierpnia 1855 r. (N. 145 Dziennika Praw Państwa) co się tyczy zaprowadzenia Niższo-Austryackiej miary i wagi w tymże kraju koronnym. N. 163, S. 465.

**Były stósunek dominikalny**; p. *stósunek dominikalny były*.

**C.****Cab—Cel**

**Cabotage**; przyjęte przez Rządy Cesarsko-Austryacki; Królewsko-Sycylijskie rozszerzenie traktatu handlowego i żeglugi z d. 4. Lipca 1846, nie pociągnie za sobą żadnej zmiany w dawniejszej umowie, względem zabezpieczonego wyłącznie krajowym okrętom prawa do żeglugi i obrotu między portami własnych obrębów krajowych, nazwanego zwykle cabotage. N. 46, S. 93.

**Cavanella di Po**; Rozrządzenie dotyczące wolności celnej dla tych przedmiotów przechodowych, które rzeką Padu wchodzą, a pod Cavanella di Po rzekę tę opuszczając, za pomocą wewnętrznych kanałów do Chioggia lub Wenecyi przesłane bywają. N. 162, S. 464.

— — — umocowanie głównego urzędu celnego Cavanella di Po do zniżonego oclenia mięsa legitymowanego wędzonego i peklowanego z Dalmacyi. N. 72, S. 100.

**Celna wolność**; Rozporządzenie dotyczące takowej dla tych przedmiotów przechodowych, które po opuszczeniu rzeki Padu pod Cavanella di Po, za pomocą wewnętrznych kanałów do Chioggia lub Wenecyi przesłane bywają. N. 162, S. 464.

**Celne postępowanie** z gatunkiem ryb, sumami zwanych; Rozporządzenie względem tegoż. N. 22, S. 28.

**Cel**

**Celne postępowanie** ze sprowadzaniem grubemi wiejsko-ekonomicznymi machinami drzewianymi w połączeniu z częściami składowymi żelaznymi wagi podrzędnej. N. 64, S. 120.

— — z towarami, mającemi być użytymi jako wzory do pokazania, w razie oświadczenia ich na sprzedaż niepewną; zmiana takowego. N. 39, S. 61.

— — — — — urzęda boczne klasy II; obwieszczenie dotyczące zniesienia niektórych urzędów takowych w okręgu C. K. Dyrekeyi Finansowej Krajowej w Zagrzebiu. N. 167, S. 466.

— — — — — upoważnienie tych urzędów do odprawy przy wchodzie zasklepów jedwabniczych (Kokonów) N. 173, S. 472.

— — — — — uboczne w Porto Lignano i Porto Tagliamento; Rozporządzenie względem zniesienia takowych. N. 1, S. 2.

— — — — — wyłączenia; upoważnienia niektórych urzędów celnych bocznych weneckich do oclenia win wylegitowanych z tychże. N. 56, S. 103.

**Celno-urządowe** odprawianie; Rozrządzenie względem spiesznego celno-urządowego odprawienia wozu pocztowego i rzeczy pospiesznie na statkach parowych przesyłanych. N. 15, S. 12.

**Cel—Chol**

- Celny urząd** główny klasy II w Schärdingu; rozciągnięcie upoważnień tego urzędu, odejmujące także ostępowanie opłaty celnej. N. 166, S. 466.
- — — w Dembicy; utworzenie expozytury tegoż urzędu. N. 34, S. 44.
  - — pomocniczy w Pertegada; założenie takowego. N. 1, S. 2.
  - — uboczny klasy I w Ostyglii; podniesienie takowego do urzędu celnego II klasy. N. 2, S. 2.
  - — — — w Vils; wyniesienie takowego na urząd główny klasy II, tudzież zmniejszenie stanowiska jego i utworzenie posterunku opowiedniczego w Schönbichl w Tyrolu. N. 178, S. 479.
  - — — w Pola; ustanowienia takowego jako urzędu kontroli towarów. N. 77, S. 166.
- Cementowanie** lanych z żelaza ciężarów wagowych; Rozporządzenie względem takowego. N. 79, S. 167.
- Centralne kongregacye;** bliższe postanowienia o zakresie działania i postępowania w sprawach kongregacyj centralnych w Lombardzko-Weneckim Królestwie. N. 210, S. 606.
- Ceny soli**, do użytku ludzkiego przyrządzonej; za zaprowadzenie dodatku 25 krajczarów na cetrnar wiedeński do istniejących cen sprzedaży. Nr. 68, S. 159.
- Ceny soli**, limitu zwanej; p. *Limito-sól*.
- Chioggia**; p. *Celna wolność*.
- Chirurgiczna praktyka;** o nieprzypuszczalności aprobowanych w chirurgii braci zakonu miłosierdzia do wykonywania takowej w stanie świeckim. N. 76, S. 166.
- Chłopcy terminujący;** o kompetencji władz politycznych w sprawach, pochodzących ze stosunku służbowego lub kontraktu o nagrodę za najem usług, między służbodawcami i służącymi, tudzież między profesjonalistami lub właścicielami fabryk i ich czeladnikami, chłopcami terminującymi i innymi robotnikami pomocniczymi. N. 229, S. 635.
- Chłopskie dobra;** rozciągnięcie przepisów dla Galicyi wydanych w przedmiocie sukcesyi w dobrach chłopskich, także na Wielkie Księstwo Krakowskie. N. 6, S. 5.
- Cholera;** Rozporządzenie względem postępowania z wdowami i sierotami po zmarłych w urzędowaniu podczas epidemii cholery

**Chłos—Cres**

- lekarzach, cyrulikach i dozorcach chorych. N. 118, S. 250.
- Chłosta cielesna;** o zastosowaniu takiej jako zaostrenia kary przy przestępstwach skarbowych. N. 196, S. 584.
- — kara; p. *cielesnej chłosty kara*.
  - — kara; objaśnienie postanowień §§. 258 i 260, lit. b) ustawy karniej pod względem tej kary. N. 116, S. 246.
- Cieżary wagowe;** cementowanie lanych z żelaza ciężarów wagowych. N. 79, S. 167.
- Cisa;** Rozporządzenie, obowiązujące Królestwo Węgierskie i Województwo Serbskie z Banatem Temeskim, względem postępowania do uregulowania tej rzeki. N. 199, S. 592.
- Cła** na Moldawie; zniesienie takowych na przestrzeni dolnej Mołdawy między Pragą i Melnikiem. N. 89, S. 201.
- przychodowego płatne sumy; o kredytowaniu takowych. N. 91, S. 202.
- Cło** przechodowe; o podniesieniu względnie ustanowieniu cła przechodowego od zasklepow jedwabniczych, jedwabiu surowego nieprzędzonego, towarów wełnianych gatunku najpośledniejszego i pośledniego. N. 188, S. 480.
- zmniejszone; rozciągnięcie przysługującego ubocznym urząd com cłowym I klasy wzdłuż granicy ku Szląskowi Pruskiemu i hrabstwu Kłądko umocowania do zastosowania cła zmniejszonego od zaopatrzonego świadectwami pochodzenia żelaza surowego aż do końca Czerwca 1857 r. N. 70, S. 159.
- Cłowe postępowanie** z bionem i lub farbowanemi sznurkami do wiązania; Rozporządzenie względem takowego. N. 119, S. 251.
- — — kora olszową i rodzajem trzewie drewnianych; Rozrządzenie względem takowego. N. 106, S. 232.
  - — — linami jelicianemi. N. 49, S. 95.
  - urzęda uboczne wzdłuż granicy ku Szląskowi Pruskiemu i hrabstwu Kłądko; p. *Szląsk Pruski*.
- Cłowej taryfy** zmian kilka; Rozporządzenie względem tych zmian. N. 43, S. 87.
- Cłowy urząd** uboczny II klasy w St. Roch; zniesienie takowego i przeniesienie jego czynności do urzędu cłowego w Obrovazzo w Dalmacyi. N. 239, S. 643.

**Cres — Cza**

**Crespino**; upoważnienie istniejącego tamże urzędu celnego do ocenia win wylegitymowanych z Dalmacyi N. 56, S. 103.

**Cwelichem** domokrażny handel; rozciągnięcie uwzględnień zawartych w §. 17 Najwyższej Ustawy o domokrażtwie z dnia 4. Września 1852, na mieszkańców Andrychowa i Kentów w obwodzie Wadowickim, tudzież Przeworska w obwodzie Rzeszowskim, co się dotyczy handlu domokrażnego cwelichem. N. 10, c), S. 7.

**Cyrułicy**; o postępowaniu z wdowami i sierotami po zmarłych w urzędowaniu podczas epidemii cholery cyrułikach. N. 118, S. 250.

**Cywilne sądy**; bliższe oznaczenie §. 1. Rozporządzenia wojenno-ministryjalnego z dnia 1. Września 1852, N. 176 Dziennika Praw Państwa względem wzajemnej kompetencji sądów cywilnych i wojskowych przy skargach wexlowych. N. 183, S. 482.

— — objaśnienie §. 404 procedury karnéj i §. 4 pozycya „powtóre“ wojskowej normy jurysdykcyjnej z dnia 22. Grudnia 1851, N. 255 Dziennika Praw Państwa, względem kompetencji ustanowionych sądów cywilnych do osób, podlegających jurysdykcyi wojskowej. N. 240. S. 643.

— **sprawy** bezsporne; Rozporządzenie, działające w krajach koronnych Węgierskim, Kroackim, Sławońskim, w Województwie Serbskiem z Bonatem Temeskim i w Siedmiogrodzie, dotyczące prawa zastępywania się w własnych sprawach cywilnych osób, do wykonywania urzędu sędziowskiego uzdolnionych. N. 8, S. 6.

— — sporne; o wykonaniu wydanych przez Wielkokięsko-Badeńskie sądy wyroków w tych sprawach. N. 141, S. 294.

**Cywilni urzędnicy**; Rozporządzenie względem dostawy środków podróży i wynagrodzenia kosztów podwojy w podróżach Dworu i służby urzędników cywilnych. N. 122, S. 254.

**Czas** aktywowania sądu komitatowego i politycznego stolicowo-sędziowskiego urzędu w Nagy-Kálló; ustanowienie takowego. N. 234, S. 639.

— dla przeprowadzenia Rozporządzenia Cearskiego z dnia 18. Czerwca 1855 r., N. 127 Dziennika Praw Państwa, względem zaprowadzenia Wiedeńskiej miary i wagi

**Cza**

w Królestwie Czeskiem, rozciągnięcie takowego aż do 1. Września 1856 r. N. 98, S. 218.

**Czas** od którego owe gatunki papiérowej mone-ty Państwa, których wymiana poleconą była na mocy Rozrządzenia z dnia 23. Lutego 1854 r., Dziennik Praw Państwa, Część XVI, Nr. 45, (Dziennik Rządowy dla Galicyi z r. 1854, Nr. 52, Część XII), uprzywilejowanemu Austryackiemu Bankowi Narodowemu, tylko za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu w kasach przyjmowane i za noty bankowe wymieniane być mogą. N. 44, S. 91.

— działalności Dyrekcyi południowej kolei żelaznej; ustanowienie takowego. N. 39, S. 61.

— — Dyrekcyj powiatowych Finansowych w Okręgu Administracyjnym Dyrekcyi Krajowej Finansowej Krakowskiej; Rozporządzenie względem ustanowienia takowego. N. 156, S. 430.

— — instrukcyi do przeprowadzenia przepisu o zastępstwie w służbie wojskowej; oznaczenie tegoż dla tych, którzy za złożeniem taxy życzą sobie uzyskać uwolnienie od służby wojskowej lub wypuszczenie z niej, jak nie równie i dla tych, którzy w zastępstwo będą angażowani. N. 144, S. 338.

— — skarbowych Dyrekcyj powiatowych w Obrębie Zarządu Lwowskiej Finansowej Dyrekcyi Krajowej; Rozporządzenie względem tegoż. N. 45, S. 92.

— — urzędowej ustanowieć się mających sądów urbaryalnych w Królestwie Węgierskiem, niemniej w Województwie Serbskiem i Temeskim Banacie; obwieszczenie takowego. N. 4, S. 3.

— działania Skarbowej Dyrekcyi powiatowej w Austryi wyżej i niżej Anizy, niemniej w Solnogrodzie; obwieszczenie takowego. N. 14, S. 11.

— służby karnéj w wojsku; zniżenie onegoż dla kaleczących się samowolnie i zbiegów przed rekrutacją i konskrypcją. N. 73, S. 160.

— wnijścia w działalność Rozporządzenia, dotyczącego dodatku do cen soli, przyrządzonej do użytku ludzkiego, a przeto także limito-soli; oznaczenie tego czasu. N. 68, S. 159.

— wnijścia w życie połączenia obydwóch sekcji południowej kolei żelaznej; oznaczenie takowego. N. 38, S. 61.

**Cze — Czer**

**Czechy i Bawarya**; rozszerzenie istniejących między temiż ulatwień w obrocie handlowym przędzą lnianą i surowem płótnem także na Pogranicze między Austryą Wyzszą i Bawaryą od Dunaju ku północy aż do Bischofsreuth. N. 13, S. 11.

**Czeladnicy**; o kompetencyi władz politycznych w sporach, pochodzących ze stósunku służbowego lub kontraktu o nagrodę za najem usług, między właścicielami fabryk i ich czeladnikami. N. 229, S. 635.

**Czerniowce**; Rozporządzenie, mocą którego drogą delegacyi przeniesionem zostaje do Sądu Krajowego w Czerniowcach Sądownictwo Górnicze, Sądowi obwodowemu

**Czyn**

w Stanisławowie przysługujące. N. 134, S. 290.

**Czynszowe grunta**; rozciągnięcie terminów ustanowionych Patentem z dnia 2. Marca 1853 r. (Dziennik Praw Państwa, N. 38, 40, 41) do uregulowania i rełucyji gruntów górniczych i czynszowych w Kroacyi i Sławonii. N. 33, S. 44.

**Czynności wykazy** władz sądowych; uproszczenie co się tyczy niektórych wykazów czynności, przez Władze sądowe zdawać się mających na mocy karno-sądowej instrukcyi z dnia 16. Czerwca 1854 r. (N. 165 Dziennika Praw Państwa). N. 130, S. 285.

**D.****Dal — Daw**

**Dalmacya**; Cesarskie Rozporządzenie, mocą którego Niższo-Austryacka miara i waga w tym Kraju Koronnym ogłoszoną zostaje jako wyłącznie prawna miara i waga. N. 161, S. 464.

— Rozrządzenie względem wymiaru wynagrodzenia świadków i znawców rzeczy w postępowaniu karném skarbowém w Dalmacyi. N. 99, S. 219.

— tytułowanie Szefa tego Kraju Koronnego. N. 225, S. 633.

— umocowanie głównego urzędu celnego Cavanella di Pó do niższego oclenia mięsa legitymowanego wędzonego i peklowanego z Dalmacyi. N. 72, S. 160.

— zniesienie monopolu kul ołowianych w tym Kraju Koronnym. N. 165, S. 465.

**Dary**; o karogodności przyjmowania takowych ze strony urzędników sądowo-manipulacyjnych. N. 217, S. 627.

**Datki** do funduszu szkół normalnych; Rozporządzenie, obowiązujące w Galicyi i Bukowinie, względem pobierania i obrachowania prawnych i dobrowolnych datków do funduszu szkół normalnych. N. 160, S. 464.

**Dawni właściciele ziemscy**; Rozporządzenie, obowiązujące w Czechach, Morawii i na Szląsku, mocą którego nakazuje się bezpośrednio prowizoryczne wynagrodzenie dziesięciny górniczej dawnych właścicieli ziemskich i wkłada na ustanowione komisye wynagrodzenia dziesięciny

**Dée — Dek**

górnicej przeprowadzenie ostatecznego wynagrodzenia dziesięciny górniczej. N. 90, S. 202.

**Dées**; Rozporządzenie, mocą którego sądownictwo górnicze, przystające Sądowi obwodowemu w Dées, delegacyjnie przeniesionem zostaje do Sądu obwodowego w Karlsburgu. N. 60, S. 119.

**Deklaracya Mocarstw**, zastąpionych na kongresie pokoju w Paryżu, w przedmiocie praw neutralnych. N. 74, S. 163.

**Deklaracye towarów**; ustanowienie kary pieniężnej na pewne niedokładności deklaracyi towarów celem wykonywania prawideł co do czuwania nad obrotem handlowym i przemysłowym. N. 236, S. 641.

— — objaśnienie ustanowień karnych na niedokładności w takowych. N. 237, S. 642.

**Deklarowanie towarów**; sposób deklarowania owych towarów, które jako towary perfumowe mają być oclone, jeżeli się znajdują w naczyniach mieszczących  $\frac{1}{4}$  miary Austryackiej, lub niżej, albo też w takich, które pod względem własności swęj należą do towarów przednich skórzanych i gumowych, najprzedniejszych glinianych lub kramarszczyzny. N. 3, S. 2.

**Dekreta sądowe**; rozciągnięcie wydanego pod dniem 5. Kwietnia 1853 r. (N. 60 Dziennika Praw Państwa) dla Koronnego Kraju Arcyksięstwa Austrii niżej Anizy Rozporządzenia względem doręczenia sądowych dekretów pocztą za retour-recepti-



## Dem — Dob

sem na wszystkie inne Kraje Koronne, Pogranicze Wojskowe i na doręczenia (przez sądy wojskowe. N. 214, S. 626.

**Dembica**; utworzenie ekspozytury głównego urzędu celnego tamże. N. 34, S. 44.

**Dembowiec**; rozciągnięcie uwzględnień, zawartych w §. 17. Najwyższej Ustawy o domokrajstwie z dnia 4. Września 1852 r. na mieszkańców tego miasta, co się tyczy handlu domokrajnego płótnem. N. 10, S. 7.

**Depozytowy majątek**; Rozporządzenie, obowiązujące w Krajach Koronnych Galicji, Krakowa i Bukowiny, dające C. K. urzędem poborem instrukcją o kasowym postępowaniu z takowym. N. 142, S. 296.

**Dezerterzy**; traktat Rządowy między Austrią i Modeną względem wzajemnego wydawania tychże. N. 158, S. 440.

— — — — — o przeprowadzeniu zawartej konwencji względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy, dezertarów, zbiegów przed konskrypcją i rekrutacją w przypadku, gdy wojska jednej lub drugiej z Stron kontraktujących działają lub rozłożone są w Państwie Strony drugiej. N. 159, S. 457.

**Dobra chłopskie**; rozciągnięcie przepisów dla Galicji wydanych w przedmiocie sukcesji w takich, także na Wielkie Księstwo Krakowskie. N. 6, S. 5.

— **dominikalne**; Rozporządzenie, obowiązujące w Krajach Koronnych Krainie, Karyntyi, Gorycy i Gradysee, Istrii i w mieście Tryeście wraz z Okręgiem jego, mocą którego zarządzone zostają w skutek Najwyższego Upoważnienia, osobne Postanowienia co się tyczy postępowania celem wykreślenia oktawy co do tych dóbr dominikalnych, których posiadacze jurysdykcję już przed powszechnem zaprowadzeniem Sądów Cesarskich zdali, albo tylko księgi gruntowe względem poddańczych realności swych prowadzili. N. 110, S. 237.

— **nieruchome**; Rozporządzenie, obowiązujące w Austrii Niższej i Wyższej, Solnogradzie, Styrii, Karyntyi, Krainie, Gorycy, Istrii i Tryeście, Tyrolu, Czechach, Morawii, Szląsku, Galicji, Krakowie i w Bukowinie, mocą którego poleca się Sądom, przy sądowych licytacjach dóbr nieruchomych brać urzędowo uwagę na wierzitelności funduszu uwolnienia gruntowego. N. 88, S. 204.

**Dobrowolne** datki do funduszu szkół normalnych; Rozporządzenie, obowiązujące

## Dod — Dom

w Galicji i Bukowinie, względem pobierania i obrachowania takowych. N. 160, S. 464.

**Dodatek** do cen soli; Rozrządzenie, obowiązujące we wszystkich Krajach Koronnych, z wyjątkiem Lombardzko-Weneckiego Królestwa i Dalmacji, którym w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 31. Marca 1856 r., począwszy od 1. Maja 1856 r., zaprowadza się do istniejących cen przedaży soli, przyrządzonej do użytku ludzkiego, a przeto także limito-soli, gdzie takowa istnieje, dodatek 25 krajearów na cetnar wiedeński. N. 68, S. 159.

**Dodatkowy traktat**, dotyczący rewidowanego traktatu Związku pocztowego z dnia 5. Grudnia 1851 r. N. 82, S. 170.

**Dokumenty**; zaprowadzenie absolutoryów jako prawnych dokumentów dowodu tej okoliczności, iż uczeń fakultetu nauk prawnych i politycznych lub akademii prawniczej odbył swe nauki akademiczne zgodnie z istniejącymi prawami, oraz ustanowienie stosunku tychże absolutoryów do używanych dotąd zaświadczeń odchodowych. N. 52, S. 98.

— i układy, wydane przez prowincjonalne dyrekcje budownicze Lombardzko-Weneckie, tudzież przez Lombardzko-Wenecką dyrekcję budowniczą kolei żelaznej; zdolność hipoteczna tychże. N. 230, S. 636.

**Dom handlowy** E. Heiman w Wroclawiu; księgi kredytowe i prenotacje względem 4% obligacji, powstałych z pokupu kolei żelaznej górno-szląskiej Krakowskiej, prowadzone będą w tymże domu handlowym; amortyzacja zaś takowych obligacji uskuteczniiona być ma w Wiedniu w C. K. Sądzie Krajowym. N. 18, S. 23.

**Dominikalny stosunek**; uregulowanie postępowania z onemi z byłego dominikalnego stosunku wynikającymi pretensjami i sporami, które nie znalazły załatwienia w drodze uwolnienia gruntowego. N. 147, S. 395.

**Domokrajny handel** bruskami; rozciągnięcie uwzględnień, zawartych w §. 17 Najwyższej Ustawy o domokrajstwie z dnia 4. Września 1852 r., na mieszkańców byłego Vice-Ispaństwa Waradzyńskiego, co się tyczy handlu domokrajnego bruskami. N. 10, S. 7.

— — cwelichem; p. *Cwelichem domokrajny handel*.

## Dom — Dos

- Domokrązny handel** drelichem; p. *Drelich*.
- — drewnianemi szafkami; p. *Szafle drewniane*.
  - — garnkami; p. *Garnki*.
  - — łopatami; p. *Łopaty*.
  - — łyżkami; p. *Łyżki*.
  - — plecionymi towarami; p. *Koszownicze towary plecione*.
  - — płótnem; p. *Płótno*.
  - — płótnem na pytle; p. *Mijawa*.
  - — rogózkami; p. *Rogózki*.
  - — sukniem; p. *Sukniem domokrązny handel*.
- Doreczenie** sądowych dekretów; rozciągnięcie wydanego pod dniem 15. Kwietnia 1853 r., Nr. 60 Dziennika Praw Państwa dla Koronnego Kraju Arcyksięstwa Austrii niżej Anizy Rozporządzenia względem doreczenia sądowych dekretów pocztą za retour-recepisem na wszystkie Kraje Koronne i Pogranicze Wojskowe. N. 214, S. 626.
- Doreczenie** skarg, wniesionych ze strony poddanych Królewsko-Saskich przeciw poddanym Austryackim; Rozporządzenie o zachowaniu wzajemności pod względem doreczenia skarg, wniesionych ze strony poddanych Królewsko-Saskich przeciw poddanym Austryackim przed Trybunał Królewsko-Saski jako sąd właściwy kontraktu, niemniej pod względem wykonania wyroków w tej mierze zapadłych. N. 220, S. 629.
- Doreczenia** przez sądy wojskowe; rozciągnięcie wydanego dla Kraju Koronnego Arcyksięstwa Austrii niżej Anizy Rozporządzenia względem doreczenia sądowych dekretów pocztą za retour-recepisem na takowe. N. 214, S. 626.
- Dostawa** środków podróży; Rozporządzenie, obowiązujące w Królestwie Węgierskiem, Siedmiogrodzie, Krocacji, Sławonii i Województwie Serbskiem wraz z Banatem Temeskim, względem dostawy środków podróży i wynagrodzenia kosztów podwoły w podrózach Dworu i służby urzędników cywilnych. N. 122, S. 254.
- Dostawienie** zbrodniarza, listami gończemi ściganego; za uskutecznione przez Żandarmerję dostawienie takiego zbrodniarza, taglia należy się w miarę §. 92 organicznej ustawy o Żandarmerji z dnia 18. Stycznia 1850 r., Część XII, Nr. 19 Dziennika Praw Państwa. N. 61, S. 119.

## Dos — Dru

- Dostawy** płodów i pożyczki wojennej galicyjskie obligacye; księgi kredytowe i prenotacya dla tychże prowadzone być mają we Lwowie. N. 18, S. 23.
- Dowód** odbycia nauk prawnych i politycznych zgodnie z istniejącymi przepisami; zaprowadzenie absolutorjów jako dokumentów takowego. N. 52, S. 98.
- Doznajacy Austryackiej opieki** w Turcji poddani Państw obcych; p. *Austryackiej opieki doznający etc.*
- Dozorecy chorych**; Rozporządzenie względem postępowania z wdowami i sierotami po zmarłych w czynności podczas epidemii cholery dozorcach chorych. N. 118, S. 250.
- Dozwolenie** rozpisania konkursów na obsadzenie posad w służbie cywilnej, zachowanych wyłącznie dla wysłużonych wojskowych; Rozporządzenie względem takowego. N. 180, S. 481.
- Draga Moschiennizza**; obwieszczenie względem założenia prowizorycznego urzędu cłowego i sanitarnego tamże. N. 186, S. 485.
- Drelich**; rozciągnięcie ułatwień, zawartych w §. 17 Najwyższej Ustawy o domokrąztwie z dnia 4. Września 1852 r., na mieszkańców Andrychowa i Kentów w obwodzie Wadowickim, tudzież Przeworska w obwodzie Rzeszowskim, co się tyczy handlu domokrążnego drelichem. N. 10, S. 7.
- Drewniane szafle**; p. *Szafle drewniane*.
- **trzewice**; Rozporządzenie względem cłowego postępowania z takowemi, jeżeli opatrzone są jedynie rzemieniem skórzanym do utwierdzenia na nodze. N. 106, S. 232.
- Droga** prawa i łaski; Rozporządzenie, obowiązujące w Krajach Koronnych Węgrzech, Krocacji i Sławonii, w Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim i Siedmiogrodzie, dotyczące takowej przeciw buchalterycznym rezolucyom rachunków, dotyczących Skarbu Państwa lub funduszu zostającego pod administracyą Państwa, niemniej zabezpieczenia i ściągania włożonych temż wynagrodzeń. N. 235, S. 641.
- Drukarnia** Nadworna i Rządowa, C. K.; przeznaczenie takowej do osadzenia prawdziwości znaczków stepłowych. N. 11, S. 7.
- Drukarskie błędy**; p. *Sprostowanie błędów drukarskich*.
- Drukowe pismo**: „The Austrian Dungeons in Italy by F. Orsini“; powszechny zakaz takowego. N. 184, S. 485.

## Drz — Dyr

**Drzewiane** wiejsko-ekonomiczne maszyny; Rozządzenie dotyczące celnego postępowania z niemi, gdy się znajdują w połączeniu z częściami składowymi żelaznymi wagi podrzędnej. N. 64, S. 120.

**Duchowieństwo**; uwolnienie pomieszkań tegoż od kwaterunku wojskowego. N. 84, S. 193.

**Duchowne sądy** Cesarstwa Austriackiego; instrukcja dla takowych co do spraw małżeńskich. N. 190, S. 512.

**Dworu** i służby podróże urzędników cywilnych; Rozporządzenie, obowiązujące w Królestwie Węgierskiem, Siedmiogrodzie, Krocacji, Sławonii, Województwie Serbskiem wraz z Banatem Temeskim, względem dostawy środków podróży i wynagrodzenia kosztów podwojy w takowych. Nr. 122, S. 254.

**Dymisyja** lub uwolnienie od służby wojskowej; Rozporządzenie względem takowej. N. 32, S. 36.

**Dyplomatyczni urzędnicy**; Rozządzenie dotyczące płac tymczasowych i pensyj dla tychże. N. 109, S. 234.

**Dyplomatyczny examini**; zmodyfikowane Postanowienia co do examiniów, przed wstąpieniem do służby conceptowej Ministerstwa Spraw Zewnętrznych złożyć się mających. N. 104, S. 219.

**Dyrekeya** budownicza kolei żelaznej, Lombardzko-Wenecka; o zdolności hipotecznej dokumentów i układów przez takową wydanych. N. 230, S. 636.

— górnicza, solna, leśna i dóbr w Marmaros; Rozporządzenie, któremu przyszłe założenie takowej obwieszczonóm zostaje. N. 222, S. 631.

— Krajowa Finansów Kroacko-Slawońska; urządzenie Prokuratury Finansowej dla okręgu administracyjnego téjże. N. 219, S. 629.

— — — w Zagrzebiu; zniesienie niektórych urzędów celnych bocznych klasy II w Okręgu téjże. N. 167, S. 466.

— — Skarbowa Krakowska; p. *Krakowska Dyrekeya Skarbowa Krajowa*.

— telegrafów; ustanowienie, iż takowa działalność swą na dniu 1. Września 1856 r. rozpocząć ma. N. 157, S. 430.

**Dyrekeye** budownicze prowincjonalne, Lombardzko-Weneckie; o zdolności hipotecznej dokumentów i układów przez takowe wydanych. N. 230, S. 636.

## Dyr — Dzi

**Dyrekeye** Finansowe powiatowe; obwieszczenie początku działalności tychże w okręgu urzędowym Styryjsko - Illiryjsko-Pobrzeżnej Dyrekeyi Krajowej Finansowej w Gracu. N. 102, S. 223.

— — — oznaczenie liczby, stanowisk i czasu działalności tychże w Okręgu administracyjnym Dyrekeyi Krajowej Finansowej Krakowskiej. N. 156, S. 430.

— — — Rozządzenie, którem obwieszczonym zostaje początek działalności tychże w Królestwie Czeskiem. N. 31, S. 35.

— Skarbowe powiatowe (Intendenze di Finanza), do urzędowych okręgów Prokuratury Finansowych dla prowincyj Lombardzko-Weneckich należące; obwieszczenie liczby, stanowisk i czasu działalności tychże. N. 232, S. 638.

— — — w Austrii wyżej i niżej Anizy, niemniej w Solnogrodzie; obwieszczenie czasu działania téjże. N. 14, S. 11.

— — — w Morawii i na Szląsku; obwieszczenie początku działalności tychże, tudzież odgraniczenia ich okręgów administracyjnych. N. 177, S. 478.

— — — w okrębie Zarządu Lwowskiej Finansowej Dyrekeyi Krajowej; obwieszczenie czasu działalności tychże. N. 45, S. 92.

**Dyscyplinarne sprawy** adwokackie w Węgrzech, Krocacji, Sławonii, Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim i Siedmiogrodzie; objaśnienie kwestyi, w jakim terminie i do której władzy rekursa wytoczone być winny przeciw Rozporządzeniom Sądów w takowych. N. 133, S. 290.

**Dystrykta** Jazygii i Kumanii; p. *Jazygia i Kumania*.

**Działalność** dyrekeyi telegrafów, nowo utworzonej; ustanowienie takowej. N. 157, S. 430.

— exponowanego Komisarza w Fünfkirchen; oznaczenie początku téjże. N. 176, S. 478.

— nowej ustawy, co się tyczy spraw małżeńskich katolików w Cesarstwie Austriackiem, o ile takowe do zakresu prawodawstwa cywilnego należą; ustanowienie początku téjże z dniem 1. Stycznia 1857 r. Nr. 190, S. 492.

— połączonej Dyrekeyi przedsiębiorstwa C. K. kolei żelaznej południowej. N. 38, S. 61.

— Rozporządzenia z dnia 28. Listopada 1855, Nr. 205 Dziennika Praw Państwa (Dziennik Rządu Krajowego z r. 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XLV, Nr. 219. str. 543),

**Dzi — Dzi**

o wymiarze należytości dla żandarmeryi niżej wachmistrza, z powodu wezwania żandarmów na świadków w przypadkach karnych przed sądy karne cywilne; rozciągnięcie takowej także na wypadki wezwania żandarmów na świadków przed sądy wojskowe lub w sprawach skarbowych. N. 50, S. 97.

**Działalność** sądu komitatowego i politycznego stolicowo-sędziowskiego w Nagy-Kálló w obrębie administracyjnym Wielko-Waradyńskim; ustanowienie czasu takowej. N. 234, S. 639.

— — — w Szolnoku w okręgu wyższego sądu krajowego Peszteńskiego; ustanowienie czasu wejścia w takową. N. 205, S. 603.

— ustawy prowizorycznej o organizacyi władz akademicznych; przedłużenie takowej na uniwersytetach w Wiedniu, Pradze, Lwowie, Krakowie, Gracu i Insbruku. N. 170, S. 470.

— urzędowa dyrekcji finansowych powiatowych w Austrii wyżej i niżej Anizy, tudzież w Solnogradzie. N. 14, S. 11.

— — — — w Czechach; obwieszczenie początku téjże. N. 31, S. 35.

— — — — w Morawii i na Szląsku. N. 177, S. 478.

— — — — (Intendenze di Finanza) w nowym organizmie powiatowych władz skarbowych ustanowionych, a należących do urzędowych obrębów prokuratur finansowych dla prowincyi Lombardzko-Weneckich. N. 232, S. 638.

— — — — w obrębie Zarządu Krakowskiej Krajowej Dyrekcji Finansów. N. 156, S. 430.

— — — — — Lwowskiej Krajowej Dyrekcji Finansowej. N. 45, S. 92.

**Dzia — Dzie**

**Działalność** urzędowa dyrekcji finansowych powiatowych w okręgu urzędowym Styryjsko-Ilirysko-Pobrzeżnej Krajowej Dyrekcji Finansów. N. 102, S. 223.

— — izby adwokatów i jej wydziałów; sposób ściągania kosztów z takową połączonych. N. 136, S. 292.

— — i urządzenie Namiestnictw w Lombardzko-Weneckim Królestwie. N. 47, S. 93.

— — pretury klasy I w Merate. N. 164, S. 465.

— — sądów urbaryalnych, w Królestwie Węgierskiem, niemniej w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim ustanowić się mających; obwieszczenie czasu takowej. N. 4, S. 3.

**Dzieci** łoża nieprawego; jurysdykcji takowych po wystąpieniu ich z publicznego zakładu zaopatrzenia. N. 155, S. 429.

**Dziesięcina** górnicza; Rozporządzenie, obowiązujące w Czechach, Morawii i na Szląsku, mocą którego nakazuje się bezpośrednio prowizoryczne wynagrodzenie dziesięciny górniczej dawnych właścicieli ziemskich i wkłada na ustanowione komisye wynagrodzenia dziesięciny górniczej przeprowadzenie ostatecznie wynagrodzenia takowej. N. 90, S. 202.

**Diesięć - krajcarowe bilety** monetowe niemieckie; p. *Bilety niemieckie monetowe sześć- i dziesięć-krajcarowe*.

— — — — węgierskie; takowe wyjmują się od Rozporządzenia z dnia 26. Marca 1856, względem ściągania wszystkich od roku 1848 przez Państwo wydanych znaków pieniężnych. N. 44, S. 91.

**E.****Edy — Ekw**

**Edykta**, wychodzące w postępowaniu przy przekazywaniu kapitałów uwolnienia gruntowego; objaśnienie §. 28 Najwyższego Patentu z dnia 16. Stycznia 1854, względem obwieszczenia takowych. N. 81, S. 168.

**Ekwiwalent** podatku konsumcyjnego; ustanowienie takowego w przywozie gorzelnia-

**Elb — Epi**

nych płynów spirytusowych, do obrębu wolnego portu Weneckiego. N. 185, S. 485.

**Elba**; p. *Asch*.

**Epidemia** cholery; postępowanie z wdowami i sierotami po zmarłych w urzędowaniu podczas takowej lekarzach, cyrulikach i dozorcach chorych. N. 118, S. 250.

**Esk — Exa**

**Eskortowanie** inkwizytów i zbrodniarzy przez żandarmerię; postanowienia o zapła-  
ceniu kosztów za takowe. N. 204, S. 602.

**Examin** sądowy rządowy, który składać mają  
ukończeni zwyczajni słuchacze prawa C.  
K. akademij prawniczych; postanowienia  
względem takowego. N. 59, S. 113.

**Examina** dla wyższej służby conceptowej  
przy Prokuraturach finansowych; zaprowa-  
dzenie także i w Królestwie Lombardzko-  
Weneckim przepisu, dotyczącego takowych.  
N. 20, S. 26.

— kandydatów nauczycielskiego urzędu gi-  
mnazyalnego; obwieszczenie zatwierdzonej  
stanowczo Najwyższemu Postanowieniem z  
dnia 17. Kwietnia 1856 r. ustawy o tako-  
wych. N. 148, S. 405.

— na urząd sędziowski; pozwolenie składania  
potrzebnej praktyki do egzaminu na urząd  
sędziowski względem przydzielonych wła-  
dzom policyjnym przestępstw przy sądach  
powiatowych (stolicowych, preturach). N.  
137, S. 292.

— powtórne uczniów po C. K. akademiach  
prawniczych; postanowienia o takowych,  
obowiązujące w Węgrzech i w okręgach  
administracyjnych namiestnictw w Zagrze-  
biu, Hermanstadzie i Temeswarze. N. 226,  
S. 634.

— prywatne w szkołach ludowych; Rozporzą-  
dzenie względem takowych. N. 113, S. 243.

— przed wstąpieniem do służby conceptowej  
Ministerstwa Spraw Zewnętrznych złożyć  
się mające; obwieszczenie stosownie do no-  
wych ustaw o studiach zmodyfikowanych  
postanowień co do takowych. N. 101, S.  
219.

— rządowe, składać się mające przez uczniów,  
którzy w kursie letnim wstąpili do nauk  
prawniczych i politycznych, lub na przy-  
szłość wstąpić zamierzają; postanowienia  
względem czasu takowych. N. 27, S. 31.

— — teoretyczne; nowe postanowienia wzglę-  
dem tax, przez kandydatów tych egzaminów  
płacić się mających. N. 42, S. 84.

— — — oznaczenie czasu, w którym nowe  
urządzenia w rzeczy egzaminów rządowych  
w życie wejść mają. N. 86, S. 196.

— — — szczególne Rozporządzenia względem  
tych kandydatów, którzy na mocy §. 7  
Rozporządzenia z dnia 2. Października

**Exa — Exp**

1855, do takowych są przypuszczeni. N.  
59, S. 114.

**Examina**, rządowe teoretyczne; urządzenie  
i odbywanie takowych, stosownie do Naj-  
wyższego Postanowienia z dnia 25. Wrze-  
śnia 1855, przez uczniów nauk prawniczych  
i politycznych składać się mających. N.  
59, S. 105.

**Exekucya** do ściągnięcia zaległości, powsta-  
łych dopiero z dniem 1. Maja 1848 w pre-  
stacyach urbaryalnych, za wynagrodzeniem  
zniesionych; Rozporządzenie względem nie-  
przypuszczalności takowej. N. 28, S. 34.

— na kopalnie; postanowienie, iż przy oce-  
nieniu przypuszczalności takowej głównie  
postanowienia powszechnej ustawy górni-  
czej z dnia 23. Maja 1854, Nr. 146 Dzien-  
nika Praw Państwa, i powszechne przepisy  
procedury cywilnej, w każdym Kraju ko-  
ronnym właściwej, za podstawę służyć mają.  
N. 115, S. 246.

— wyroków, przez obce konsulaty w Państwie  
Ottomańskiem przeciw Austryackim pod-  
danym lub Austryackiej opiece doznającym,  
w drodze przeciwpozwu wydanych; Rozpo-  
rządzenie względem przypuszczalności ta-  
kowej. N. 117, S. 247.

**Exponowani** komisarze starostw górniczych  
w Szemnicach, Nagybánya i Schmölnitz;  
nowe odgraniczenie ich okręgów urzędo-  
wych, ze względem na nową organizację  
Węgier polityczno-sądową. N. 30, S. 34.

— — starostwa górniczego w Zalatlua; nowe  
odgraniczenie ich okręgów urzędowych, ze  
względem na nową organizację Siedmiog-  
rodu polityczno-sądową. N. 53, S. 101.

**Exponowany** komisarz w Fünfkirchen; o-  
znaczenie czasu początku działalności te-  
goż. N. 176, S. 478.

**Expozytura** głównego urzędu celnego w  
Dembicy; utworzenie takowej. N. 34,  
S. 44.

— Prokuratury finansów; skarga w sporach  
prawnych poddanych galicyjskich z ich  
dawniejszemi panami, czy takowa przez  
dawniejszego poddanego pod zastępstwem  
Prokuratury finansów, czy też przez Pań-  
stwo gruntowe jest założoną, poddaną być  
ma do trybunału sądowego pierwszej in-  
stancji, na którego czele znajduje się po-  
wołana do zastępstwa Prokuratura finansów  
lub téjże expozytura. N. 5, S. 3.

## F.

## Fab — Fin

**Fabryk** czeladnicy; p. *Czeladnicy fabryk.*

— właściciele i ich czeladnicy, chłopcy terminujący i inni robotnicy pomocniczy; kompetencya władz politycznych w sporach, pochodzących ze stosunku służbowego lub kontraktu o nagrodę za najem usług, między takowymi. N. 229, S. 635.

**Fabrykacya**; opodatkowanie wypalanych płynów spirytusowych przy takowej. N. 168, S. 466.

**Fabrykanci** i kupcy, w handlowych sądach w Wiedniu i Tryeście protokulowani i w siedzibie tych sądów mieszkający, również małoletnie dzieci tychże; rozciągnięcie kompetencyi sądów handlowych w Wiedniu i Tryeście na ich sprawy cywilne bezsporne. N. 7, S. 6.

**Fabrykaty**, palce za potarciem; ostrożności, jakie zachowane być mają przy pakowaniu i rozsyłaniu takowych. N. 140, S. 293.

**Fakultet** prawniczo- i polityczno-naukowy; zaprowadzenie absolutorjów jako prawnych dokumentów dowodu tej okoliczności, iż uczeń fakultetu nauk prawnych i politycznych lub akademii prawniczej odbył swe nauki akademiczne zgodnie z istniejącymi prawami, i ustanowienie stosunku tychże absolutorjów do używanych dotąd zaświadczeń odchodowych. N. 52, S. 98.

— — — — — zastosowanie postanowień Rozporządzenia z d. 2. Października 1855, N. 172 Dziennika Praw Państwa, do takich uczniów, którzy w kursie letnim wstąpili do nauk prawnych i politycznych, lub na przyszłość wstąpić zamierzają. N. 27, S. 31.

**Farbowane** sznurki do wiązania (szpagat); cłowe postępowanie z takowemi. N. 119, S. 251.

**Fasyje** szkolne; urządzenie zaprowadzenia takowych przy szkołach ludowych katolickich, grecko-nieunieckich i żydowskich, w Węgrzech, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim, niemniej w Krocyci i Sławonii. N. 179, S. 481.

**Ficarolo**; upoważnienie urzędu celnego boczego także do oclenia win wylegitymowanych z wyłączeń celnych. N. 56, S. 103.

**Finansowa** Dyrekcya Krajowa dla Krocyci i Sławonii; urządzenie Prokuratury Finan-

## Fin — Fin

sów dla okręgu administracyjnego téjże. N. 219, S. 629.

**Finansowa** Dyrekcya Krajowa w Gracu, Styryjsko-Illiryjsko-Pobrzeżna; obwieszczenie początku działalności dyrekcji finansowych powiatowych w okręgu urzędowym téjże. N. 102, S. 223.

— — — — — w Krakowie; obwieszczenie czasu, w którym powiatowe dyrekcje finansowe w jej administracyjnym okręgu ustanowione, działalność swą rozpoczną. N. 156, S. 430.

— — — — — utworzenie Prokuratury Finansowej w Krakowie dla administracyjnego okręgu téjże. N. 93, S. 213.

— — — — — we Lwowie; obwieszczenie początku działalności w jej administracyjnym okręgu ustanowionych skarbowych dyrekcji powiatowych. N. 45, S. 92.

— — — — — w Zagrzebiu; zniesienie niektórych urzędów celnych bocznych klasy II w okręgu téjże. N. 167, S. 466.

**Finansowe** Dyrekcje powiatowe (Intendenze di Finanza), należące do urzędowych okręgów prokuratur finansowych prowincyj Lombardzko-Weneckich; obwieszczenie liczby, stanowisk i czasu działalności takowych. N. 232, S. 638.

— — — — — w Austrii wyżej i niżej Anizy, w Solnogradzie; obwieszczenie czasu działalności tychże. N. 14, S. 11.

— — — — — w Czechach; obwieszczenie początku działalności takowych. N. 31, S. 65.

— — — — — w Morawii i Szląsku; obwieszczenie początku działalności, tudzież odgraniczenie ich okręgów administracyjnych. N. 177, S. 478.

— — — — — w okręgu administracyjnym Krakowskiej Dyrekcji Krajowej Finansów; obwieszczenie początku ich działalności. N. 156, S. 430.

— — — — — Lwowskiej Krajowej Dyrekcji Finansowej; obwieszczenie czasu, w którym takowe swą działalność rozpoczną. N. 45, S. 92.

— — — — — w okręgu urzędowym Styryjsko-Illiryjsko-Pobrzeżnej Dyrekcji Krajowej Finansów; obwieszczenie początku ich działalności. N. 102, S. 223.

— i sądowe władze; postanowienie, iż się takowe w celu rozpoznania i przedłożenia wy-

**Fin — Fol**

wodu rzeczy co do prawdziwości lub nie-prawdziwości znaczka stęplowego wyłącznie do C. K. Drukarni Nadwornej i Rządowej w Wiedniu bezpośrednio udać powinny. N. 11, S. 7.

**Finansowe** władze powiatowe; obwieszczenie liczby, stanowisk i czasu działalności powiatowych Dyrekcyj skarbowych (Intendenze di Finanza); ustanowionych w nowym organizmie tychże, a należących do urzędowych obrębów prokuratur finansowych dla prowincyj Lombardzko-Weneckich. N. 232, S. 638.

— prefektury; p. *Finansowe władze powiatowe.*

**Finansów** Prokuratura w Krakowie; utworzenie takowej dla okręgu administracyjnego Krajowej Dyrekcyj Finansów w Krakowie. N. 93, S. 213.

— — w Temeswarze; p. *Fiskalny urząd centralny w Temeswarze.*

— — w Zagrzebiu; utworzenie takowej dla okręgu administracyjnego Kroatko-Slawońskiej Dyrekcyj Krajowej Finansów. N. 219, S. 629.

— Prokuratury w Królestwie Lombardzko-Weneckim; zaprowadzenie także i w tych przepisach dotyczącego egzaminu dla wyższej służby koncepcyjnej przy prokuraturach finansowych. N. 20, S. 26.

— — w Medyolanie i Wencji; zaprowadzenie takowych. N. 16, S. 13.

**Finansowej** Prokuratury, Peszto-Budzyńskiej wydział; Rozporządzenie, dotyczące siedziby takowego. N. 153, S. 429.

**Fiskalny** urząd centralny w Temeswarze, prowizoryczny; przemienienie takowego na Prokuraturę finansową. N. 54, S. 101.

**Fiumański** powiat górniczy; rozciągnięcie uwzględnień, zawartych w §. 17 Najwyższej Ustawy o domokrajstwie z dnia 4. Września 1852, na mieszkańców tegoż powiatu, co się tyczy handlu domokrajstwowymi towarami, w których uwzględnionymi zostali mieszkańcy Gotschei, Polantu i Reifnitzy, lit. f), §. 17 ustawy o domokrajstwie. N. 10, S. 7.

**Flitsch**, powiat; rozciągnięcie uwzględnień, zawartych w §. 17 Najwyższej Ustawy o domokrajstwie z dnia 4. Września 1852, na mieszkańców tego powiatu, co się tyczy handlu domokrajstwowym sukniem. N. 10, S. 7.

**Folie** złote i srebrne; postępowanie cłowe z takowemi. N. 96, S. 217.

**For — For**

**Formularz** konsygnacji wynagrodzeń, jakie w skutek Rozporządzenia z d. 17. Czerwca 1856 asystencyi wojskowej i zakomenderowanym straży wojskowej dla zakładów administracji cywilnej, uiszczane być mają. N. 111, S. 237, 241.

— protokołu co do wyvodu przez biegłych w rzeczy pod względem prawdziwości lub nieprawdziwości znaczka stęplowego. N. 11, S. 7, 8—9.

**Formularze** do instrukcji do przeprowadzenia przepisu z dnia 21. Lutego 1856 o zastępstwie w służbie wojskowej. N. 144, S. 338, 349—391.

— — — o kasowem postępowaniu z majątkiem sierocińskim, kuratelskim i depozytowym, w Galicyi, Krakowie i Bukowinie. N. 142, S. 296, 313—334.

— — — o wewnętrznem urządzeniu i toku czynności sądów urbaryalnych w Węgrzech, Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim. N. 25, S. 30.

— do Rozporządzenia, dotyczącego kredytowania płatnych sum dla przychodowego. N. 91, S. 202, 207—210.

— — — o wykonaniu Rozporządzenia z dnia 14. Lipca 1856 (N. 130 Dziennika Praw Państwa) w przedmiocie pobierania podatku konsumcyjnego od wypalanych płynów spirytusowych, w Królestwie Lombardzko-Weneckim, Tyrolu i Vorarlbergu. N. 146, S. 395.

— — — — ustawy o zastępstwie w służbie wojskowej przy rekrutacji w roku 1856. N. 36, S. 44, 48—49.

— — — względem zaprowadzenia fassyj szkolnych przy szkołach ludowych katolickich, grecko-nieunickich i żydowskich w Węgrzech, Kroaty, Sławonii, Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim. N. 179, S. 481.

— do Rozporządzenia z dnia 28. Lipca 1856, mocą którego uregulowaniem zostaje postępowanie z onemi z byłego dominikalnego stosunku wynikającymi pretensjami i sporami, które nie znalazły załatwienia w drodze uwolnienia gruntowego. N. 147, S. 395, 402—403.

— miesięcznych wykazów czynności, przez władze sądowe zdawać się mających na mocy karno-sądowej instrukcji z dnia 16. Czerwca 1854, Nr. 165 Dziennika Praw Państwa; uproszczenie niektórych. N. 130, S. 285, 287.

## Fra — Fun

**Francya**; traktat między Austryą, Wielką Brytanią, Prusami, Rosyą, Sardynią i Turcyą. N. 67, S. 124.

— i Austrya; traktat rządowy, między temi Państwami względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy zawarty. N. 17, S. 15.

**Fundusz** szkół normalnych; pobieranie i obrachowania prawnych i dobrowolnych datków do takowego. N. 160, S. 464.

— uwolnienia gruntowego; Rozporządzenie, obowiązujące w Austrii niższej i wyższej, Solnogradzie, Styryi, Karyntyi, Krainie, Gorycyi, Istrii i Tryeście, Tyrolu, Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi, Krako-

## Fun — Fün

wie i w Bukowinie, mocą którego poleca się sądom, przy sądowych licytacyach dóbr nieruchomych brać urzędownie uwagę na wierzytelności takowego. N. 88, S. 201.

**Fundusz** zostający pod administracyą Państwa; Rozporządzenie, dotyczące drogi prawa i łaski przeciw buchalterycznym rezolucyom rachunków, takowego dotyczących, dla Węgier, Krocacyi i Sławonii, Województwa Serbskiego z Banatem Temeskim i Siedmiogrodu wydane. N. 235, S. 641.

**Fünfkirchen**; oznaczenie początku działalności exponowanego komisarza tamże. N. 176, S. 478.

## G.

## Gal — Gal

**Galicya** i Lodomerya; uregulowanie postępowania z onemi z byłego dominikalnego stósunku wynikającymi sporami i pretensjami, które nie znalazły załatwienia w drodze uwolnienia gruntowego. N. 147, S. 395.

— instrukcyja o kasowém postępowaniu z majątkiem sierocińskim, kuratelskim i depozytowym w tymże Kraju koronnym. N. 142, S. 296.

— odroczenie aż do 1. Stycznia 1857 czasu, wyznaczonego do przeprowadzenia Cesarzkiego Rozporządzenia z dnia 6. Sierpnia 1855 (Nr. 145 Dziennika Praw Państwa), co się tyczy zaprowadzenia niższo-Austryackiej miary i wagi w tym Kraju koronnym. N. 163, S. 465.

— rozciągnięcie przepisów, dla tego Kraju koronnego, w przedmiocie sukcesyj w dobrach chłopskich wydanych, także na Wielkie Księstwo Krakowskie. N. 6, S. 5.

— rozciągnięcie uwzględnień, zawartych w §. 17 Najwyższej Ustawy o domokrażtwie z dnia 4. Września 1852, na mieszkańców Andrychowa, Kentów, Przeworska, Dembowca i Gorlic w tym Kraju koronnym. N. 10, S. 7.

— Rozporządzenie względem dalszego trwania zastępstwa galicyjskich poddanych w sporach prawnych z ich dawniejszemi panami przez Prokuraturę Finansów. N. 5, S. 3.

— niższenie czasu służby karniej w wojsku dla kaleczących się samowolnie i zbiegów przed konskrypcyą i rekrutacyą. N. 73, S. 160.

## Gal — Głó

**Galicyjscy** panowie; p. *Galicyjscy poddani, byli.*

— poddani byli; zastępstwo tychże i gmin poddańczych w sporach prawnych z ich dawniejszemi panami, przez prokuraturę Finansów, pozostać ma jeszcze i po przeprowadzeniu organizacyi władz sądowych. N. 5, S. 3.

**Galicyjskie** obligacye pożyczki wojennej i dostawy płodów; księgi kredytowe i prenotacye dla tychże mają być prowadzone we Lwowie. N. 18, S. 23.

**Garnki**; rozciągnięcie uwzględnień, zawartych w §. 17 Najwyższej Ustawy o domokrażtwie z dnia 4. Września 1852, na mieszkańców byłego Vice-Ispanstwa Warzdyńskiego, co się tyczy handlu domokrażnego takowemi. N. 10, S. 7.

**Giełda** wiedeńska; Rozrządzenie względem należności za załatwione przez C. K. sensalów i agentów sprawy téjże. N. 202, S. 599.

**Głognicko-wiedeńskiej** kolei żelaznej 5%<sup>o</sup> pierwo-obligacye; księgi kredytowe i prenotacye dla takowych prowadzone być mają w Wiedniu. N. 18, S. 24.

**Głównego** urzędu celnego ekspozytura w Dembicy; utworzenie takowej. N. 34, S. 44.

**Główny** urząd celny Cavanella di Po; umocowanie takowego do niższego ocenienia mięsa legitymowanego wędzonego i peklowanego z Dalmacyi. N. 72, S. 160.

— — — klasy I w Peszcie; zmiana w kierunku takowego. N. 154, S. 429.



## Głó — Gór

**Główny** urząd celny klasy II; wyniesienie urzędu celnego ubocznego klasy I w Vils na takowy. N. 178, S. 479.

— — — — — w Budzynie; zniesienie takowego. N. 154, S. 429.

— — — — — w Ostyglii; wyniesienie dotychczasowego urzędu celnego ubocznego klasy I. na takowy. N. 2, S. 2.

— — — — — w Schärdingu; rozszerzenie upoważnień takowego. N. 166, S. 466.

**Gminy** poddańcze; zastępstwo tychże w sporach prawnych z ich dawniejszymi panami przez prokuraturę finansów pozostać ma jeszcze i po przeprowadzeniu organizacyi władz sądowych. N. 5, S. 3.

— położone w dystryktach Jazygii i Kumanii; p. *Jazygia i Kumania*.

— Sewerina i Bosiljewa; rozciągnięcie uwzględnień, zawartych w §. 17 Najwyższej Ustawy o domokrajstwie z dnia 4. Września 1852, na mieszkańców tych gmin co się tyczy handlu domokrajnego pewnemi towarami. N. 10, S. 7.

**Gorlice**; p. *Plótnem domokrajny handel*.

**Gorzelniane** płyny spirytusowe; Rozrządzenie względem przeprowadzenia Rozporządzenia z dnia 14. Lipca 1856 (Nr. 130 Dziennika Praw Państwa) w przedmiocie pobierania podatku konsumcyjnego od takowych w Królestwie Lombardzko-Weneckiem, Tyrolu i Vorarlbergu. N. 146, S. 395.

— — — ustanowienie ekwiwalentu podatku konsumcyjnego od takowych przy wprowadzeniu do obrębu wolnego portu Weneckiego. N. 185, S. 485.

— — — wymiar podatku konsumcyjnego od takowych przy wyrabianiu. N. 168, S. 466.

— — — zaprowadzenie opodatkowania takowych w Królestwie Lombardzko-Weneckiem i Tyrolu z Vorarlbergiem według zasad, istniejących w innych Krajach koronnych. N. 135, S. 292.

**Górnicy**; ustanie dalszego wydawania tymże tak zwanego Limito-tytuniu. N. 37, S. 61.

**Górnicza** dyrekcya; utworzenie takowej w Szigeth dla Marmaros. N. 222, S. 631.

— dziesięcina dawnych właścicieli ziemskich; nakaz bezpośrednio prowizorycznego wynagrodzenia takowej w Czechach, Morawii i na Szląsku. N. 90, S. 202.

## Gór — Gra

**Górniczne grunta**; p. *Grunta górniczne*.

— sądownictwo, przystojące sądowi obwodowemu w Déés; przeniesienie takowego drogą delegacyi do sądu obwodowego w Karlsburgu. N. 60, S. 119.

— — — — — w Stanisławowie; przeniesienie takowego drogą delegacyi do Sądu Krajowego w Czerniowcach. N. 134, S. 290.

— starostwa w Szemnicach, Nagybánya i Schmöllnitz; odgraniczenie okręgów urzędowych tychże ze względem na nową organizacyą Węgier polityczno-sądową, równie jak ich eksponowanych komisarzy górniczych. N. 30, S. 34.

— starostwo dla Krainy i Pobrzeża; wyniesienie komissaryatu górniczego w Lublanie na takowe. N. 123, S. 254.

— — w Zalatnie; odgraniczenie bezpośredniego obrębu urzędowego tegoż i powiatów urzędowych eksponowanych jego komisarzy górniczych, ze względem na nową polityczno-sądową organizacyą w Siedmiogrodzie. N. 53, S. 101.

**Górnicyz** komisaryat w Lublanie; wyniesienie takowego na starostwo górnicze dla Krainy i Pobrzeża. N. 123, S. 254.

— komisarze eksponowani starostw górniczych w Szemnicach, Nagybánya i Schmöllnitz; p. *Górniczne starostwa w Szemnicach, Nagybánya i Schmöllnitz*.

— komisarze eksponowani starostwa górniczego w Zalatnie; p. *Górniczne starostwo w Zalatnie*.

— powiat Fiumański; p. *Fiumański powiat górniczy*.

**Górno-szląska** Krakowska kolój żelazna; księgi kredytowe i prenotacye względem 4% obligacyj, powstałych z pokupu tej kolój, prowadzone będą w prawdzie w domu handlowym E. Heimann w Wrocławiu, amortyzacya atoliż takowych obligacyj uskuteczniiona być ma w Wiedniu w c. k. Sądzie krajowym. N. 18, S. 23.

**Grac**; obwieszczenie początku działalności Dyrekcji finansowych powiatowych w okręgu urzędowym-stryjsko-illirysko-pobrzeżnej Dyrekcji Krajowej finansowej tamże. N. 102, S. 223.

— przedłużenie działalności prowizorycznej ustawy z dnia 27. Września 1849 o organizacyi władz akademicznych, na tamecznym uniwersytecie. N. 170, S. 470.

**Gra — Grę**

**Grac**; rozwiązanie istniejącej tamże Dyrekcji przedsiębiorstwa południowej kolei żelaznej sekcji II, z dniem 1. Maja 1856 r. N. 38, S. 61.

— rozwiązanie wojskowego krajowego sądu tamże. N. 191, S. 556.

— zastosowanie postanowień Rozporządzenia z dnia 2. Października 1855, N. 172 Dziennika Praw Państwa do takich uczniów, którzy na tamecznym fakultecie do nauk prawnych i politycznych w kursie letnim wstąpili, lub na przyszłość wstąpić zamysłają. N. 27, S. 31.

**Greccy poddani**; artykuły addycjonalne z dnia 12. Czerwca 1856 r. do traktatu handlowego i żeglugowego, zawartego między Austryą i Grecyą pod dniem 4. Marca 1835, dotyczące postępowanie z ruchomymi puściznami po tychże w Austryi. N. 174, S. 474.

**Grecko-nieunieckie** szkoły ludowe w Węgrzech, Kroacyi, Sławonii, Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim; zaprowadzenie fassyj szkolnych dla takowych. N. 179, S. 481.

— nieunieckiego wyznania kandydaci stanu duchownego i bractw; regulacja uwolnienia od wojska tychże. N. 132, S. 289.

**Grecya i Austrya**; p. *Austrya i Grecya*.

**Gręplowe okłady**; celne postępowanie z materiałami do takowych. N. 107, S. 233.

**Gro — Gym**

**Groch**; Rozporządzenie, dotyczące pięcioletniego opuszczenia cła dla tegoż, w przywozie przez urzędy celne Istrii i wysp Gwarneryjskich. N. 228, S. 635.

— cukrowy; p. *Groch*.

**Grunta** górnicze i czynszowe w Kroacyi i Sławonii; rozciągnięcie terminów, ustanowionych Cesarskim Patentem z dnia 2. Marca 1853, do uregulowania i relucyi tychże. N. 33, S. 44.

**Gruntu odebranie**; postępowanie względem takowego. N. 147, S. 395.

**Gubernator-Jenerał** Królestwa Węgierskiego; umocowanie tegoż do zaprowadzenia lub zniesienia sądu doraźnego, udzielone Najwyższym Reskryptem Gabinetowym z dnia 25. Lutego 1856, Jego Cesarskiej Wysokości Arcyksięciu i Panu Jenerał-Gubernatorowi Węgier. N. 35, S. 44.

**Gwarneryjskie wyspy**, pięcioletnie opuszczenie cła dla niektórych gatunków zboża i dla owoców strązkowych, tudzież dla mąki kukurydzowej, w przywozie przez urzędy celne Istrii i tychże. N. 228, S. 635.

**Gymnazyja**; stanowisko katolickich nauczycieli religii w takowych. 151, S. 425.

**Gymnazyalny** urząd nauczycielski; obwieśzczenie zatwierdzonej stanowczo Najwyższem Postanowieniem z dnia 17. Kwietnia 1856 r. ustawy o examinie kandydatów onegoż. N. 148, S. 405.

**H.****Han — Han**

**Handel** domokrażny ewelichem i drelichem; rozciągnięcie uwzględnień, zawartych w §. 17. Najwyższej Ustawy o domokrażtwie z dnia 4. Września 1852, na mieszkańców Andrychowa, Kent i Przeworska w Galicyi, co się tyczy takowego. N. 10, S. 7.

— — garnkami, drewnianymi szafkami, łopatkami i łyżkami, rogózkami, plecionymi towarami koszowniczymi i bruskami mieszkańców byłego Vice-Ispanstwa Warazdynskiego; rozciągnięcie uwzględnień zawartych w §. 17 Najwyższej Ustawy o domokrażtwie z dnia 4. Września. 1852, co się tyczy takowego. N. 10, S. 7.

— — pewnemi towarami; p. *Ustawa o domokrażtwie z dnia 4. Września 1852*.

**Han — Han**

**Handel** płótnem mieszkańców Dembowca i Gorlic w Galicyi; rozciągnięcie uwzględnień, zawartych w §. 17. Najwyższej Ustawy z dnia 4. Września 1852 co się tyczy handlu domokrażnego pewnemi towarami, na takowy. N. 10, S. 7.

— — — na pytle rozciągnięcie uwzględnień zawartych w §. 17 Najwyższej ustawy o domokrażtwie z dnia 4. Września 1852, na wyrobników takowego z Mijawy w Węgrzech, co się tyczy takowego. N. 10, S. 7.

— domokrażny sukmem, mieszkańców powiatu Flitsch; rozciągnięcie uwzględnień zawartych w §. 17. Najwyższej Ustawy o domokrażtwie z dnia 4. Września 1852, co się tyczy takowego. N. 10 S. 7.

**Han — Han**

**Handel** i żegluga na morzu; zasady, wskazane do przestrzegania podczas ostatniej (wschodniej) wojny, co się tyczy takowego tracą swą moc. N. 65, S. 121.

**Handlowa jurysdykcyja**; kolejność instancyj przeciw rezolucyom trybunałów sądowych pierwszej instancyi, przeznaczonych do wykonywania takowej w Węgrzech, Kroacji, Sławonii i Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim. N. 238, S. 642.

**Handlowe sądy** w Wiedniu i Tryeście; rozciągnięcie kompetencyi takowych na sprawy cywilne bezsporne. N. 7, S. 6.

**Handlowy obrót**; ustanowienie kary pieniężnej na pewne niedokładności deklaracji towarów celem wykonywania prawideł co do czuwania nad takowym. N. 236, S. 641.

— — — — — przędzą lnianą i surowem płótnem; rozszerzenie istniejących w tymże między Czechami i Bawaryą ułatwień na dalszą przestrzeń graniczną. N. 13, S. 11.

**Handlu i żeglugi** traktat między Austryą i Królestwem Niderlandzkim z dnia 15. Maja 1856. N. 124, S. 256.

— — — — — z dnia 4. Marca 1834 między Austryą i Grecyą; artykuły addycjonalne do takowego, względem postępowania z ruchomemi puściznami po zmarłych poddanych stron obydwóch. N. 174, S. 474.

— — — — — z dnia 4. Lipca 1846, między Rządem Cesarsko-Austryackim i Królewsko-

**Hei — Hra**

Sycyliąskim; rozszerzenie takowego. N. 46, S. 93.

**Heimann E.**, dom handlowy; upoważnienie takowego do prowadzenia ksiąg kredytowych i prenotacyj względem czteroprocentowych obligacyj, powstałych z pokupu kolei żelaznej górno-Szląskiej Krakowskiej. N. 18, S. 23.

**Hilgersdorf** w Czechach; zamienienie tamecznego urzędu zapowiadawczego na urząd celny poboczny klasy II. N. 246, S. 630.

**Hipoteczna** zdolność dokumentów i układow, wydanych przez prowincjonalne dyrekcye budownicze Lombardzko-Weneckie, tudzież przez Lombardzko-Wenecką dyrekcye budowniczą kolei żelaznej. N. 230, S. 636.

**Hipoteczny bank**; statuta i regulaminu onegoż. N. 41, S. 65.

— kredyt; obwieszczenie zatwierdzonych przez Najjaśniejszego Pana statutów i regulaminu wydziału uprzywilejowanego Banku Narodowego Austryackiego, utworzonego dla tegoż. N. 41, S. 65.

**Hrabstwo Kłodzko**; rozciągnięcie przysługującego ubocznym urzędom cłowym I. klasy wzdłuż granicy ku Szląskowi Pruskim i temu Hrabstwu, umocowania do zastosowania cła zniżonego od zaopatrzonego świadectwami pochodzenia żelaza surowego aż do końca Czerwca 1857. N. 70, S. 159.

**I.****Jan — Jly**

**Janoschida**, p. *Abbatyan*.

**Jazygia i Kumania**; o kompetencyi urbaryalno-sądowej względem położonych w tych dystryktach gmin Tarna-Eörs, Pusztamonostor, Kerekudwar, Abbatyan i Janoschida. N. 138, S. 292.

**Jka**; przeniesienie połączonego urzędu cłowego i sanitarnego w Lovrana do tego miejsca. N. 186, S. 485.

**Jlyryjskie pobrzeże**; zakaz przenoszenia niektórych gatunków tytoniu z tego kraju koronnego i z Tyrolu do prowincyi Lombardzko-Weneckich. N. 194, S. 583.

**Jlyryjsko-** pobrzeżno-styryjska Dyrekcya Krajowa finansów.

**Ind —**

**Indemnizacyjny kapitał**; objaśnienie kwestyi, czyli i jak dalece wierzyciele mimo woli swój przekazani być mogą do takowego ze strony urbaryalno-uprawnionych posiadaczy dóbr. N. 224, S. 631.

**Indywidualna** stanu cywilnego, listami gończeni ścigane; postanowienia, iż za dostawienie takowych, Zandarmeryi taglia także się należy. N. 61, S. 119.

— zostające w użyciu przy jakiej władzy publicznej lub praktykujące; przypuszczenie takowych do przyjęcia jako zwyczajnych lub nadzwyczajnych słuchaczy odczytów publicznych w przedmiotach prawniczo- i polityczno-naukowych jako też technicznych. N. 182, S. 482.

## Ink — Ins

**Inkwizyci** i zbrodniarze; zapłacenie kosztów za eskortowanie takowych przez Zandarmeryą. N. 204, S. 602.

**Insbruk:** przedłożenie działalności prowizorycznej ustawy o organizacyi władz akademickich. N. 170, S. 470.

— urządzenie i odbywanie teoretycznych egzaminów rządowych stosownie do Najwyższego Postanowienia z dnia 25. Września 1855, przez uczniów nauk prawnych i politycznych w tamiecznym uniwersytecie składać się mających. N. 59, S. 105.

— zastosowanie Postanowień Rozporządzenia z dnia 2. Października 1855, N. 172 Dziennika Praw Państwa, do takich uczniów, którzy w kursie letnim wstąpili do nauk prawnych i politycznych, lub na przyszłość wstąpić zamierzają, i na tamiecznym uniwersytecie. N. 27, S. 31.

**Instancye** przeciw rezolucjom przeznaczonych do wykonania jurysdykcyi handlowej Trybunałów Sądowych pierwszej instancyi; Rozporządzenie dla Węgier, Krocacyi, Sławonii i Województwa Serbskiego z Banatem Temeskim, względem kolejności takowych. N. 238, S. 642.

**Instrukcyja** do przeprowadzenia przepisu o zastępstwie w służbie wojskowej. N. 144, S. 338.

— karno-sądowa; p. *Karno-sądowa instrukcyja*.

— — z dnia 16. Czerwca 1854; bliższe oznaczenie §. 41 téjże, względem wniesienia odwołań Prokuratury Rządowych przeciw wyrokom sądów powiatowych (sądów stolicowych, prefur) w razach przestępstwa. N. 80, S. 167.

**Instrukcyja** karno-sądowa z d. 16. Czerwca 1854; uproszczenia niektórych wykazów czynności, przez władze sądowe na mocy téjże zdawać się mających. N. 130, S. 285.

— o kasowem postępowaniu z majątkiem sierocińskim, kuratelskim i depozytowym; objaśnienie względem ułożenia i przedłożenia ogólnych przeglądów o stanie majątku sierocińskiego i kuratelskiego, tudzież względem kontroli, przytém wykonywać się mające przez buchalterye rządowe. N. 227, S. 634.

— — — — — wydana dla Galicyi, Krakowa i Bukowiny. N. 142, S. 296.

— — — — — wydana dla Węgier, Krocacyi, Sławonii, Województwa Serbskiego z Banatem Temeskim i Sie-

## Ins — Izb

dmiogradu; bliższe oznaczenie terminu, kiedy nastąpić winno zarządzone w §§. 7 i 27 téj instrukcyi przesłanie odpisu księgi poleceń złożenia i odbioru tudzież żurnalu do Buchalteryi Rządowej. N. 143, S. 335.

**Instrukcyja** o wewnętrzném urządzeniu i toku czynności sądów urbaryalnych w Węgrzech, Województwie Serbskim i Banacie Temeskim. N. 25, S. 30.

**Intendencze** di finanza; p. *Finansowe Dyrekccyje powiatowe*.

**Intra;** p. *Arona*.

**Izraelskie** szkoły ludowe w Węgrzech, Krocacyi, Sławonii, Województwie Serbskim i Banacie Temeskim; zaprowadzenie fasyj szkolnych dla takowych. N. 179, S. 481.

**Izraelskićj** wiary wyznawcy; postępowanie przy odbiorze przysięgi od nich. N. 139, S. 293.

**Istrya,** pięcioletnie opuszczenie cła dla niektórych gatunków zboża i dla owoców strączkowych, tudzież dla mąki kukurydźowej, w przywozie przez urzędy celne tego Kraju koronnego. N. 228, S. 635.

— polecenie sądom, przy sądowych licytacyach dóbr nieruchomych brać urzędownie uwagę na wierzytelności funduszu uwolnienia gruntowego. N. 88, S. 201.

— przeniesienie połączonego urzędu cłowego i sanitarnego w Lovrana do Ika i założenie prowizorycznego urzędu cłowego i sanitarnego w Draga Moschiennizza. N. 186, S. 485.

— szczegółowe Postanowienia co się tyczy postępowania celem wykreślenia oktawy co do tych dóbr dominikalnych, których posiadacze jurysdykcyę już przed powszechném zaprowadzeniem sądów Cesarskich zdali, albo tylko księgi gruntowe względem poddańczych realności swych prowadzili. N. 110, S. 237.

— ustanowienie ubocznego urzędu celnego klasy I. w Pola jako kontrolnego urzędu towarów. N. 77, S. 166.

— zniżenie czasu służby karnój w wojsku dla kaleczących się samowolnie i zbiegów przed rekrutacyą. N. 73, S. 160.

**Izba adwokatów** i jćj wydziały; sposób ściągania kosztów połączonych z urzędową działalnością téjże. N. 136, S. 292.

## J.

## Jed — Jur

**Jedwab surowy** nieprzedzony; podniesienie, względnie ustanowienie cła przechodowego od takowego. N. 188, S. 488.

**Jedwabnicze zaskłupy**; podniesienie, względnie ustanowienie cła przechodowego od tychże. N. 188, S. 488.

— — (kokony); upoważnienie urzędów celnych ubocznych klasy II. do odprawy takowych przy wchodzie. N. 173, S. 472.

**Jeliciane liny**; postępowanie cłowe z takowemi. N. 49, S. 95.

**Jeneral-Gubernator** Królestwa Węgierskiego, Jego Cesarska Wysokość Arcyksiążę Albrecht; umocowanie takowego do zaprowadzenia lub zniesienia sądu doradczego. N. 35, S. 44.

**Jęczmień**; pięcioletnie opuszczenie cła dla takowego, w przywozie przez urzędy celne Istrii i wysp Gwarneryjskich. N. 228, S. 635.

**Judenburg**; przeznaczenie tego miasta na siedzibę urzędową notaryatu nowo dla Styryi utworzonego. N. 19, S. 24.

**Jurydyczno-polityczne** nauki w Uniwersytetach Padwie i Pawii; zmiany, jakie

## Jur

w życie wejść mają w dotychczasowym planie tychże z początkiem roku szkolnego 1856—57, końcem przygotowania tamże przejścia do nowego urządzenia nauk prawniczo-politycznych. N. 189, S. 488.

**Jurydykcyja** dzieci łoża nieprawego i podrzutków, po wystąpieniu ich z publicznego zakładu zaopatrzenia. N. 155, S. 429.

— handlowa; kolejność instancji przeciw rezolucjom przeznaczonych do jej wykonywania Trybunałów sądowych pierwszej instancji w Węgrzech, Krocacji, Sławonii, Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim. N. 238, S. 642.

— karna i sądowa trzech miejsko-delegowanych sądów w Peszeie; rozdzielenie téjże. N. 69, S. 159.

**Jurydykcyjna** norma wojskowa; z dnia 22. Grudnia 1851 r. objaśnienie §. 4 pozycya „powtóre“ téjże, względem kompetencyi sądów cywilnych do osób, podlegających jurysdykcyi wojskowej. N. 240, S. 643.

**Juryści**; p. *Uczniowie nauk prawniczych i politycznych.*

## K.

## Kal — Kan

**Kaleczacy się samowolnie**; zniżenie czasu służby karnéj w wojsku. N. 73, S. 160.

**Kanały** wewnętrzne, wolność celna dla tych przedmiotów przechodowych, które rzeką Padu wchodzą, a pod Cavanella di Po rzekę tę opuszczając, za pomocą takowych do Chioggia lub Wenecyi przesłane bywają. N. 162, S. 464.

**Kandydaci** egzaminów teoretycznych Rządowych; urządzenie i odbywanie takowych stósownie do Najwyższego Postanowienia z dnia 25. Września 1855 r., przez uczniów nauk prawniczych i politycznych składać się mających. N. 59, S. 105.

— — — — wydanie nowych Postanowień względem tax, przez kandydatów takowych płacić się mających. N. 42, S. 84.

— — — — nauczycielskiego urzędu gimnazyalnego; obwieszczenie zatwierdzonej stanowczo Naj-

## Kan

wyższém Postanowieniem z dnia 17. Kwietnia 1856 r. ustawy o examinie tychże. N. 148, S. 405.

**Kandydaci** służby konceptowéj; przechodnie Postanowienia co do przyjmowania tych kandydatów służby konceptowéj, którzy składać mają egzamina Rządowe teoretyczne jeszcze wedle systematu egzaminów Rządowych, zasadzającego się na Ustawie z dnia 30. Lipca 1850 r. N. 86, S. 196.

— stanu duchownego i bractw zakonni wyznania greckiego nieunickiego, regulacya uwolnienia od wojska tychże. N. 132, S. 289.

— — — — konfessyi Augsburskiej i Helweckiej; regulacya uwolnienia od wojska tychże. N. 132, S. 289.

— — — — kościoła katolickiego; regulacya ich uwolnienia od wojska. N. 131, S. 288.

**Kan — Kar**

**Kandydaci** stanu duchownego wyznania unitaryuszów; regulacja uwolnienia od wojska tychże. N. 132, S. 289.

**Kantonalne władze**, Szwajcarskie; przegląd tychże, do których się udawać mają C. K. Sądy Austriackie w wymianie pism sądowych. N. 200, S. 593.

**Kapitał indemnizacyjny**; objaśnienie kwestyi, czyli i jak dalece wierzyciele mimo swęj woli przekazani być mogą do takiego ze strony urbaryalno-uprawnionych posiadaczy dóbr w Węgrzech, Krocacji i Sławonii, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim, tudzież w Siedmiogrodzie. N. 224, S. 631.

**Kapitałów** uwolnienia gruntowego przekazywanie; objaśnienie §. 28 Najwyższego Patentu z dnia 16. Stycznia 1854 r., Nr. 21 Dziennika Praw Państwa, względem obwieszczenia wychodzących edyktów w postępowaniu przy tém. Nr. 81, S. 168.

**Kara cielesnej chłosty**; objaśnienie §§. 259 i 260 lit. b) Ustawy karnéj pod względem takowéj. N. 116, S. 246.

— — — zastósowanie takowéj jako zastrzeżenia przy przestępstwach skarbowych. N. 196, S. 584.

— **przypadku majątku**; obwieszczenie zasady względem udzielonego niektórym osobom przepuszczenia téjże, sądem wojennym orzeczonéj z powodu powstania w Królestwie Węgierskiem i Wielkiem Księstwie Siedmiogrodzkiem w latach 1848 i 1849. N. 128, S. 282.

— przy przestępstwach Skarbowych; zastósowanie chłosty cielesnéj jako zastrzeżenia takowéj. N. 196, S. 584.

**Karczowiska**; rozciągnięcie terminów ustanowionych Cesarskimi Patentami z dnia 2. Marca 1853 r. do relucyi tychże w Węgrzech i Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim, niemiéj do relucyi tychże w Krocacji i Sławonii. N. 33, S. 44.

**Karlsburg**; przeniesienie drogą delegacyi Sądownictwa górniczego, przystojącego Sądowi obwodowemu w Décs do Sądu obwodowego tamże. N. 60, S. 119.

**Karna służba w wojsku**; zniżenie czasu takowéj dla kaleczących się samowolnie i zbiegów przed rekrutacją w Austrii Niższej, Austrii wyżéj Anizy, Solnogradzie, Styryi, Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi, Krakowie i Bukowinie, Krainie, Ka-

**Kar — Kas**

ryntyi, Gorycyi, Istrii, Tryeście i Tyrolu z Vorarlbergiem. N. 73, S. 160.

**Karne ustanowienia** na niedokładności w deklaracyach towarów; objaśnienie takowych. N. 237, S. 642.

**Karnéj ustawy** włoski przekład; w takim znajdujący się na wstępie §. 179 wyraz „aber“ został opuszczony, przeto w przekładzie paragrafu tego po wyrazach „si pronuncierà“ wyraz „per altro“ ma być dodanym. N. 108, S. 234.

**Karno-sądowa** instrukcyja z dnia 16. Czerwca 1854 r.; bliższe oznaczenie §. 41 téjże względem wniesienia odwołania Prokuratorji Rządowych przeciw wyrokom sądów powiatowych (sądów stolicowych, pretur) w razach przestępstwa. N. 80, S. 167.

— — — z dnia 16. Czerwca 1854 r.; objaśnienie téjże pod względem przejrzenia aktów karno-sądowych. N. 92, S. 210.

— — — z dnia 16. Czerwca 1854 r.; uproszczenie niektórych wykazów czynności przez władze sądowe na mocy téjże zdawać się mających. N. 130, S. 285.

**Karno-sądowe akta**; objaśnienie instrukcyi karno-sądowéj pod względem przejrzania tychże. N. 92, S. 130.

**Karno-sądowego** śledztwa przedmioty; o sposobie zapakowania takowych. N. 150, S. 423.

**Kartele**, z zamiany assygnacyj Skarbowych powstałe; księgi kredytowe i prenotacye względem takowych prowadzone być mają w Medyolanie. N. 18, S. 23, 24.

**Karygodność** przyjmowania darów ze strony osób sądowych; zastósowanie takowéj do wszystkich urzędników sądowych, przeto także i do sądowo-manipulacyjnych. N. 217, S. 627.

**Kary pieniężne** za pewne niedokładności deklaracyi towarów; ustanowienie takowych celem wykonywania prawideł co do czuwania nad obrotem handlowym i przemysłowym. N. 236, S. 641.

— — — za przestępstwa Skarbowe; zmiana Postanowien §. 894, w. 2 prawa karnego Skarbowego z dnia 11. Lipca 1835 r., o ściągnięciu takowych. N. 78, S. 167.

**Kasowe postępowanie** z majątkiem sierocieńskim, kuratelskim i depozytowym w Galicyi, Krakowie i Bukowinie; instrukcyja względem takowego, dla Galicyi, Krakowa i Bukowiny. N. 142, S. 296.

## Kas — Kol

**Kasowe postępowanie** z majątkiem sierocińskim i kuratelskim w Węgrzech, Siedmiogrodzie, Kroczy, Sławonii, Województwie Serbskim z Banatem Temeskim; oznaczenie terminu, kiedy nastąpić winno zarządzane w §§. 7 i 27 instrukcyi o takowem przesłanie odpisu księgi poleceń złożenia i odbioru tudzież żurnalu do buchalteryi Rządowej. N. 143, S. 336.

**Kasy centralnej asygnacye**, pięćprocentowe, z dnia 1. Września 1848 r. i 1. Marca 1849 r. po 30 zlr., 60 zlr., 90 zlr., 300 zlr., 600 zlr. i 900 zlr.; zupełne tychże ściągnięcie. N. 44, S. 91.

**Katolicy nauczyciele** religii w gimnazyach; oznaczenie ich stanowiska. N. 151, S. 425.

**Katolickie bractwa**; p. *Katolickie stowarzyszenia*.

— stowarzyszenia lub bractwa; traktowanie takowych. N. 127, S. 281.

— szkoły ludowe w Węgrzech, Kroczy, Sławonii, Województwie Serbskim i Banacie Temeskim; zaprowadzenie tasyj szkolnych dla takowych. N. 179, S. 481.

**Katolickiego kościoła stanu duchownego kandydaci**; p. *Kandydaci stanu duchownego kościoła katolickiego*.

— — laicy; regulacya ich uwolnienia od wojska. N. 131, S. 288.

**Katolicy w Austrii**; nowa ustawa co do spraw małżeńskich tychże, o ile takowe do prawodawstwa cywilnego należą. N. 190, S. 492.

**Kenty**; p. *Mieszkańcy Andrychowa, Kent it. d.*

**Kerekudvar**; p. *Tarna-Eörs, Puszta-Monostor i Kerekudvar*.

**Kładsko**, Hrabstwo; p. *Hrabstwo Kładsko*.

**Kokony** (zasklepy jedwabnicze); podniesienie, względnie ustanowienie cla przychodowego od takowych. N. 188, S. 488.

— — — upoważnienie urzędów celnych ubocznych klasy II. do odprawy przy wchodzie takowych. N. 173, S. 472.

**Kolei żelaznej Komo-Monza Medyolańskiej** 4% obligacye; księgi kredytowe i prenotacye względem tychże prowadzone być mają w Medyolanie. N. 18, S. 23, 24.

— — Lombardzko-Wenecka Dyrekeya budownicza; o zdolności hipotecznej dokumentów i układów przez takową wydanych. N. 230, S. 636.

## Kol — Kom

**Kolei żelaznej Wiedeńsko-Głognickiej** 5% pierwo-akcyje; księgi kredytowe i prenotacye względem tychże prowadzone być mają w Wiedniu. N. 18, S. 23, 24.

**Kolej żelazna Górno-Szląska Krakowska**; p. *Górno-Szląska Krakowska kolej żelazna*.

— — Rządowa południowa; połączenie obuch dotychczasowych jej sekcyj pod nazwą: „C. K. kolej żelazna Rządowa południowa i ustanowienie połączonej Dyrekeyi przedsiębiorstwa w Wiedniu dla całej linii od Wiednia aż do Lublany“ (a na przyszłość aż do Tryestu). N. 38, S. 61.

— — włoska, centralna; koncesya na budowę téjże. N. 94, S. 213.

**Koleje żelazne Austrii i Bawaryi**, traktat Rządowy między oboma temi Państwami zawarty względem połączenia tychże. N. 105, S. 227.

— — i statki parowe; bliższe Postanowienia co do obliczalnej przewyżki pakunku w podróżach przesiedlenia urzędników Rządowych za pomocą takowych. N. 114, S. 245.

— — Sardyńskie i Lombardzkie; traktat Rządowy między Austrią i Sardynią z dnia 19. Czerwca 1856 r. względem obopólne-go połączenia tychże. N. 213, S. 609.

**Kolejność instancyj** przeciw rezolucjom przeznaczonych do wykonania jurysdykcyi handlowej Trybunałów sądowych pierwszej instancyi w Węgrzech, Kroczy, Sławonii, i Województwie Serbskim z Banatem Temeskim; Rozporządzenie względem takowej. N. 238, S. 642.

**Kolonie Niderlandzkie**; konwencya między Cesarstwem Austryackim i Królestwem Niderlandzkim z dnia 15. Maja 1856 r., dotycząca ustanowienia urzędów konsularnych w takowych. N. 125, S. 271.

**Komenda Jeneralna Krajowa**; Rozporządzenie, iż od dnia 1. Lutego 1856 r. władze krajowe Wojskowe tę nazwę nosić będą. N. 21, S. 26.

**Komendy Armii i Komendy Korpusów Armii**; takowe tworzą od dnia 1. Lutego 1856 r. pod nazwą: „Komenda Jeneralna Krajowa“ władzę krajową wojskową dla dotyczących Krajów Koronnych. N. 21, S. 26.

— — — — — zaprowadzenie tytułów dla Szefów Komend Armii i Komend Korpusów Armii. N. 21, S. 27.

**Komi — Komp**

**Komisaryat górniczy** w Lublanie; wyniesienie takowego na Starostwo górnicze dla Krainy i Pobrzeże. N. 123, S. 254.

**Komisarz exponowany** w Fünfkirchen; oznaczenie początku działalności tegoż. N. 176, S. 478.

**Komisarze exponowani** Starostw górniczych w Szenmicach, Nagybánya i Schmöllnitz; nowe odgraniczenie ich okręgów urzędowych ze względu na nową organizacyą Węgier polityczno-sądową. N. 30, S. 34.

— — Starostwa górniczego w Zalaticen; nowe odgraniczenie ich okręgów urzędowych ze względu na nową polityczno-sądową organizacyą Siedmiogrodu. N. 53, S. 101.

**Komisye teoretycznych examinów** Rządowych; Rozządzenie, względem zastosowania Postanowień z dnia 2. Października 1855 r., N. 172 Dziennika Praw Państwa, do takich uczniów, którzy w kursie letnim wstąpili do nauk prawnych i politycznych, lub na przyszłość wstąpić zamysłają. N. 27, S. 31.

— wynagrodzenia dziesięciny górniczej Rozporządzenie, mocą którego na takowe przeprowadzenie ostatecznego wynagrodzenia dziesięciny górniczej w Czechach, Morawii i na Szląsku włożonciu zostaje. N. 90, S. 202.

**Komitat Szabolski**; utworzenie sądu komitatowego dla tegoż w obrębie Wyższego Sądu Krajowego Wielko-Warazdyńskiego z siedziskiem urzędowem w Nagy-Kálló. N. 58, S. 103.

**Komitatowy sad** dla komitatu Szabolskiego; p. *Komitat Szabolski*.

**Komo-Monza** Medyolańskiej kolei żelaznej obligacye; p. *Obligacye Komo-Monza Medyolańskiej kolei żelaznej*.

**Komo** (prowincya); przeniesienie znajdującę się tamże pretury klasy I z Brivio do Merate. N. 164, S. 465.

**Kompetencya** co do śledztwa i ukarania przestępstw ustaw, istniejących w Tyrolu z Vorarlbergiem i w Królestwie Lombardzko-Weneckiem, pod względem posiadania i noszenia broni zakazanych, równie jak obrotu onemiż. N. 40, S. 63.

— sądów cywilnych do osób, podlegających jurysdykcyi wojskowej; objaśnienie §. 404 procedury karnęj i §. 4 pozycya „powtóre“ wojskowej normy jurysdykcyjnej z dnia 22. Grudnia 1851 r., N. 255 Dziennika Praw Państwa, względem takowej. N. 240, S. 643.

— — i wojskowych przy skargach wexlowych, wzajemna; bliższe oznaczenie §. 1 Rozporządzenia wojenno - ministerjalnego

**Kom — Kon**

z dnia 1. Września 1852 r., N. 176 Dziennika Praw Państwa, względem takowej. N. 183, S. 483.

**Kompetencya** sądów handlowych w Wiedniu i Tryeście; rozciągnięcie takowej na sprawy cywilne bezsporne. N. 7, S. 6.

— — konsularnych w Państwie Ottomańskiem co do rozprawy i rozstrzygnięcia w skargach z przeciwnęj strony wniesionych przeciw obcym przynależącym; objaśnienie §. 2 Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 29. Stycznia 1855 r. i §. 8 Rozporządzenia z dnia 31. Marca 1855 r. N. 117, S. 247.

— urbaryalno-sądowa względem położonych w dystryktach Jazygii i Kumanii gmin Tarna-Eörs, Pusztá - Monostor, Kerekudvar, Abbatyán i Janoschida. N. 138, S. 292.

— władz politycznych w sporach, pochodzących ze stósunku służbowego lub kontraktu o nagrodę za najem usług, między służbodawcami i służącymi, tudzież między profesjonistami lub właścicielami fabryk i ich czeladnikami, chłopcami terminującymi i innymi robotnikami pomocniczymi. N. 229, S. 635.

**Konceptowa służba**; przechodnie Postanowienia co do przyjmowania owych kandydatów téjże, którzy składają mają examina Rządowe teoretyczne jeszcze wedle systematu examinów Rządowych, zasadzającego się na Ustawie z dnia 30. Lipca 1850 r. N. 86, S. 196.

— — Ministerstwa Spraw Zewnętrznych; obwieszczenie stósownie do nowych ustaw o studyach zmodyfikowanych Postanowień co do examinów, przed wstąpieniem do téjże złożyć się mających. N. 101, S. 219.

— — Wyższa przy Prokuraturach Finansowych; zaprowadzenie także i w Królestwie Lombardzko-Weneckiem przepisu, dotyczącego examinów dla takowej. N. 20, S. 26.

**Koncesya** na budowę włoskiej centralnej kolei żelaznej. N. 94, S. 213.

**Koncesye** na transport osób krajowy, peryodyczny; postępowanie przy udzielaniu takowych. N. 51, S. 97.

**Konfesyi** Augsburskiej i Helweckiej stanu duchownego kandydaci; regulacya uwolnienia takowych od wojska. N. 132, S. 289.

**Konfiskacya** majątku; p. *Kara przepadku majątku*.

**Kongregacye** centralne w Lombardzko-Weneckiem Królestwie; bliższe Postanowienia



**Kong — Kons**

o zakresie działania i postępowania w sprawach tychże. N. 210, S. 606.

**Kongres** pokoju w Paryżu; deklaracya Moearstw, zastąpionych na tymże w przedmiocie praw Neutralnych. N. 74, S. 163.

**Konie**; zniesienie zakazu wyprowadzania tychże przez wszelkie granice Państwa. N. 66, S. 121.

**Konkordat**, między Cesarstwem Austryackim i Państwem Kościelném zawarty; nowa ustawa co się tyczy spraw małżeńskich katolików w Austrii, wydana dla przeprowadzenia artykułu X tegoż. N. 190, S. 492.

**Konkursa** na obsadzenie posad w służbie cywilnej, zachowanych wyłącznie dla wysłużonych wojskowych; dozwoleńie rozpisania takowych. N. 180, S. 481.

**Konkursowy** regulamin, prowizoryczny, z dnia 18. Lipca 1853 r. dla Węgiei, Krocacyi, Sławonii, Województwa Serbskiego z Banatem Temeskim i Siedmiogrodu; objaśnienie artykułu IX Rozporządzenia wprowadzającego do tegoż. N. 104, S. 225.

**Konstatowanie** realnej własności profesyj, wniesionych do ksiąg gruntowych jako radykowanych; postępowanie przy tém. N. 209, S. 604.

**Konsularne sady**, C. K., w Państwie Otomańskim; objaśnienie §. 2 Cesarzkiego Rozporządzenia z dnia 29. Stycznia 1855 r. N. 23 Dziennika Praw Państwa, tudzież §. 8 Rozporządzenia z dnia 31. Marca 1855 r. N. 58 Dziennika Praw Państwa, tak pod względem własności tychże co do rozprawy i rozstrzygnięcia w skargach z przeciwniej strony wniesionych przeciw obcym przynależącym, jak pod względem przypuszczalności exekucyi wyroków, przez obce konsulaty przeciw Austryackim poddanym lub Austryackiej opieki doznającym, w drodze przeciwpozwu wydanych. N. 117, S. 247.

— urzędy w Turcyi; uregulowanie korespondencyi między temi i sądami pierwszej instancyi w sprawach karnych. N. 207, S. 604.

— — Austryackie, w koloniach Niderlandzkich; konwencya między Austrią i Królestwem Niderlandzkim z dnia 15. Maja 1856 r. względem ustanowienia takowych. N. 125, S. 271.

**Konsulaty**; p. *Konsularne sądy*.

— obce, w Państwie Otomańskim; objaśnienie względem przypuszczalności exekucyi wyroków przez takowe przeciw Au-

**Kon — Kor**

stryackim poddanym lub Austryackiej opieki doznającym w drodze przeciwpozwu wydanych. N. 117, S. 427.

**Konsulowie**; p. *Konsularne sądy*.

**Konsumpcyjny podatek**; ustanowienie ekwiwalentu takowego od gorzelnianych płynów spirytusowych przy wprowadzaniu do obrębu wolnego portu Weneckiego. N. 185, S. 485.

— — wykonanie Postanowień Rozporządzenia z dnia 14. Lipca 1856 r. (N. 130 Dziennika Praw Państwa), w przedmiocie pobierania tegoż od wypalanych płynów spirytusowych. N. 146, S. 395.

— — wymiar takowego przy wyrabianiu gorzelnianych płynów spirytusowych. N. 168, S. 466.

**Kontrakt** o nagrodę za najem usług; p. *Kompetencya władz politycznych*.

**Kontrola** Buchalteryj Rządowych względem ułożenia i przedłożenia ogólnych przeglądów o stanie majątku sierocińskiego i kuratelskiego; Rozporządzenie względem wykonywania takowej. N. 227, S. 634.

**Kontrolny urząd** w Neuhaus w Czechach; umocowanie tegoż do odbierania cła przychodowego od poddanych już wewnętrznej rewizyi u innego urzędu cłowego i poczty przybywających towarów. N. 215, S. 627.

— — w Würbenenthal; przeniesienie takowego do Zuckmantl. N. 57, S. 103.

**Konwencya** między Austrią i Grecyą, handlowa i żeglugaowa z dnia 4. Marca 1835 r.; artykuły addycjonalne z dnia 12. Czerwca 1856 r. do takowej, dotyczące postępowania z ruchomemi puściznami poddanych Stron obu. N. 174, S. 474.

— — — i Modeną, z dnia 23. Czerwca 1856 r. względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy, dezertarów, zbiegów przed konskrypcyą i rekrutacyą. N. 158, S. 440.

— — Cesarstwem Austryackim i Królestwem Niderlandzkim z dnia 15. Maja 1856 r., dotycząca ustanowienia urzędów konsularnych Austryackich w koloniach Niderlandzkich. N. 125, S. 271.

— — z dnia 1. Maja 1851 r.; obwieszczenie Postanowień względem włoskiej centralnej kolei żelaznej. N. 94, S. 213.

**Kopalnie**; Rozporządzenie dotyczące exekucyi na takowe. N. 115, S. 246.

**Kora olszowa** i rodzaj trzewic drewnianych; postępowanie cłowe z takowemi. N. 106, S. 232.

**Kor — Kra**

**Korespondencya** między Austryackimi władzami sądowymi i władzami podobnymi w Państwach Związkowych Północno-Amerykańskich. N. 221, S. 630.

— C. K. Sądami pierwszej instancji i C. K. urzędami konsularnymi w Turcyi, w sprawach karnych. N. 207, S. 604.

**Korpus adjutantów**; utworzenie takowego. N. 21, S. 26.

**Koszownicze** towary plecione; rozciągnięcie uwzględnień zawartych w §. 17 Najwyższej Ustawy o domakrątwie z dnia 4. Września 1852 r., na mieszkańców byłego Vice-Ispañstwa Waradzyńskiego co się tyczy handlu domokrątwego takowemi. N. 10, S. 7.

**Koszta** podwojone w podróży Dworu i służby urzędników cywilnych w Królestwie Węgierskiem, Kroatyi, Sławonii, Województwie Serbskiem wraz z Banatem Temeskim; wynagrodzenie tychże. N. 122, S. 254.

**Koszta** połączone z urzędową działalnością izby adwokatów i jej wydziałów; sposób ściągania tychże. N. 136, S. 292.

— za eskortowanie i przyprowadzenie inkwizytów i zbrodniarzy przez Żandarmów, niemniej koszta za świadectwo Żandarmów; zapłacenie takowych. N. 204, S. 602.

**Kościelne Państwo i Austria**; traktat z dnia 5. Maja 1856 r., względem uregulowania obrotu telegraficznego. N. 198, S. 587.

**Kościół katolickiego** stanu duchownego kandydaci; regulacja uwolnienia tychże od wojska. N. 131, S. 288.

**Kotły parowe**, stare, już zużyte; objaśnienie Rozporządzenia z dnia 11. Lutego 1854 r. Część XVIII, N. 48 Dziennika Praw Państwa, w przedmiocie środków bezpieczeństwa, przestrzegać się mających przy translokacyi lub sprzedaży takowych. N. 63, S. 120.

**Kozie i owce skóry**, półgarbowane; postępowanie celne z takowemi. N. 100, S. 219.

**Kradzieży zbrodnia**; objaśnienie przepisów zawartych w §§. 178 i 179 ustawy karniej o ukaraniu téjże. N. 108, S. 233.

**Kraina**; osobne Postanowienia co się tyczy postępowania celem wykreslenia oktawy co do tych dóbr dominikalnych, których posiadacze jurysdykcyę już przed powszechnym zaprowadzeniem sądów Cesarskich

**Krai — Kraj**

zdali, albo tylko księgi gruntowe względem poddańczych realności swych prowadzili. N. 110, S. 237.

**Kraina**; polecenie sądom, przy sądowych licytacyach dóbr nieruchomości brać urzędowo uwagę na wierzytelności funduszu uwolnienia gruntowego. N. 88, S. 201.

— zniżenie czasu służby karniej w wojsku dla kaleczących się samowolnie i zbiegów przed konskrypcyą i rekrutacyą. N. 73, S. 160.

— i Pobrzeże; wyniesienie dotychczasowego komisaryatu górniczego w Lublanie na starostwo górnicze dla obydwu tych Krajów Koronnych. N. 123, S. 254.

**Krajany tytuł**, ordynamy; zawieszenie sprzedaży takowego po dotychczasowej cenie 14 kr. za funt w okręgu granicznym nowego terytorium monopolu. N. 37, S. 61.

**Krajowa Dyrekeya Finansowa** dla Kroatyi i Sławonii; urządzenie Prokuratur Finansowych dla obrębu administracyjnego téjże. N. 219, S. 629.

— — — w Gracu; obwieszczenie początku działalności powiatowych Dyrekeyj Finansowych w okręgu urzędowym téjże. N. 102, S. 223.

— — — w Krakowie, obwieszczenie początku działalności Dyrekeyj Finansowych powiatowych w jej okręgu administracyjnym. N. 156, S. 430.

— — — — utworzenie Prokuratury Finansowej w Krakowie dla administracyjnego obrębu téjże. N. 93, S. 213.

— — — we Lwowie; obwieszczenie początku działalności ustanowionych w jej okręgu administracyjnym powiatowych Dyrekeyj Finansowych. N. 45, S. 92.

— — — w Zagrzebiu; zniesienie niektórych urzędów celnych bocznych klasy II. w okręgu téjże. N. 167, S. 466.

— jeneralna komenda; Rozrządzenie, iż od 1. Lutego 1856 r., krajowe władze wojskowe ten tytuł nosić będą. N. 21, S. 26.

**Krajowe monety**, złote; stosunek wartości tychże do zagranicznych monet złotych i srebrnych, przy opłatach celnych używanych. N. 212, S. 606.

— władze wojskowe; zmiany w organizmie takowych. N. 21, S. 26.

**Krajowi Szefowie** w Siedmiogrodzie, Kroatyi, Sławonii, Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim, Tryeście i Dalmacyi; obwieszczenie tytułowania tychże. N. 225, S. 633.

**Kraj — Krak**

**Krajowy Sąd** w Czerniowcach; przeniesienie drogą delegacji Sądownictwa Górniczego, przysługującego sądowi obwodowemu w Stanisławowie do tegoż. N. 134, S. 290.

— — w Krakowie; p. *Krakowski Sąd Krajowy*.

— — we Lwowie; p. *Lwowski Sąd Krajowy*.

— — w Medyolanie; przeznaczenie takowego do prowadzenia ksiąg kredytowych i prenotacji względem kartelów, obligacji i certyfikatów kredytowych długu, powstałego z zamiany assygnacyj skarbowych, tudzież dla 4% obligacji kolei żelaznej Komono-Monza Medyolańskiej. N. 18, S. 23.

— — w Wiedniu; p. *Wiedeński Sąd Krajowy*.

— — wojskowy, w Gracu; zniesienie takowego. N. 191, S. 556.

— transport osób, peryodyczny; postępowanie przy udzielaniu koncesyj na takowy. N. 51, S. 97.

**Krakowska Dyrekcya Finansowa Krajowa**; obwieszczenie początku działalności w jej okręgu urzędowym ustanowionych powiatowych Dyrekcji Skarbowych. N. 156, S. 430.

— Finansowa Prokuratura; ustanowienie takowej dla urzędowego okręgu Krakowskiej Krajowej Dyrekcji Skarbowej. N. 93, S. 213.

**Krakowski okręg**; zaprowadzenie Niższo-Austryackiej miary i wagi jako jedynie urzędowej w takowym. N. 163, S. 465.

— prawniczo- i polityczno-naukowy fakultet; p. *Prawnico- i polityczno-naukowe fakultety w Wiedniu, Pradze, Peszcie, Krakowie i t. d.*

— Sąd Krajowy; przeznaczenie takowego do prowadzenia ksiąg kredytowych i prenotacji względem 4% pierwo-akcyj kolei żelaznej Górno-Szląskiej Krakowskiej. N. 18, S. 23.

— uniwersytet; przedłużenie działalności prowizorycznej ustawy z dnia 27. Września 1849 r. o organizacyi władz akademicznych w tymże. N. 170, S. 470.

**Krakowskiego** głównego urzędu celnego ekspozytura; utworzenie téjże w Dembicy. N. 34, S. 44.

**Krakowskiej** Górno-Szląskiej kolei żelaznej cztero-procentowe pierwo-akcje; p. *Górno-Szląska Krakowska kolej żelazna*.

**Kraków**; instrukcya o kasowym postępowaniu z majątkiem sierocińskim, kuratelskim

**Kra — Kro**

i depozytowym w tym Kraju Koronnym. N. 6, S. 5.

**Kraków**; polecenie tamczym sądom, przy sądowych licytacyach dóbr nieruchomości brać urzędownie uwagę na wierzytelności funduszu uwolnienia gruntowego. N. 88, S. 201.

— postępowanie w przedmiocie uprzątnienia budynków, grożących upadkiem, niebezpieczeństwem życia lub ognia. N. 169, S. 469.

— uregulowanie postępowania z onemi z byłego dominikalnego stosunku wynikającymi pretensjami i sporami, które nie znalazły załatwienia w drodze uwolnienia gruntowego. N. 147, S. 395.

— zniżenie czasu służby karnej w wojsku dla kaleczących się samowolnie i zbiegów przed konskrypcją i rekrutacją. N. 147, S. 395.

**Krakowskie Wielkie Księstwo**; rozciągnięcie przepisów dla Galicyi wydanych w przedmiocie sukcesyi w dobrach chłopskich na takowe. N. 6, S. 5.

**Kredyt hipoteczny**; obwieszczenie zatwierdzonych przez Najjaśniejszego Pana statutów i regulaminu wydziału uprzywilejowanego Banku Narodowego Austriackiego, utworzonego dla tegoż. N. 41, S. 65.

**Kredytowanie** płatnych sum dla przychodowego; pozwolenie takowego. N. 91, S. 202.

**Kredytowe** certyfikaty długu, powstałego z zamiany assygnacyj skarbowych; księgi kredytowe i prenotacje względem takowych prowadzone być mają w Medyolanie. N. 18, S. 23.

— księgi; p. *Księgi kredytowe*.

**Kroacko-Slawońska** Krajowa Dyrekcya Finansowa w Gracu; utworzenie Finansowej Prokuratury w Zagrzebiu dla administracyjnego okręgu téjże. N. 219, S. 629.

**Kroacza i Sławonia**; objaśnienie artykułu IX Rozporządzenia wprowadzającego do prowizorycznego regulaminu konkursowego z dnia 18. Lipca 1853 r. N. 104, S. 225.

— — — dane sądowym władzom o nieprzypuszczalności exekucyi do ściągnięcia zaległości powstałych dopiero z dniem 1. Maja 1848 r. w prestacyach urbaryalnych za wynagrodzeniem zniesionych. N. 28, S. 34.

— — — kwestyi, czyli i jak dalece wierzyciele pomimo swój woli przez urbary-

**Kro**

alno-uprawnionych posiadaczy dóbr przekazani być mogą do kapitału uwolnienia gruntowego. N. 224, S. 631.

**Kroacya i Sławonia**; objaśnienie kwestyi, w jakim terminie i do której Władzy rekursa wytoczone być winny przeciw Rozporządzeniom sądów w sprawach dyscyplinarnych adwokackich. N. 133, S. 290.

— — — postanowienia względem dostawy środków podróży i wynagrodzenia kosztów podwojy w podróżach Dworu i służby urzędników cywilnych. N. 122, S. 254.

— — — — — względem kolejności instancyj przeciw rozsolucyom przeznaczonych do wykonywania jurysdykcyi handlowej trybunałów pierwszej instancyi. N. 238, S. 642.

— — — — — powtórnych examinów uczniów po C. K. akademiach prawnych. N. 226, S. 634.

— — — — — zastępywania się w własnych sprawach cywilnych osób, do wykonywania urzędu sędziowskiego uzdolnionych. N. 8, S. 6.

— — — — — postępowanie przy odbiorze przysięgi od wyznawców wiary izraelskiej. N. 139, S. 293.

— — — — — postępowanie ze zgłoszeniami, wniesionemi wprawdzie wedle informacji §. 3 ustępu 1 i 2 Rozporządzenia z dnia 15. Grudnia 1855 r., N. 222 Dziennika Praw Państwa, co się tyczy ogłoszonych protokółów księgi gruntowej, atoliż dopiero po upłynionym terminie zgłoszenia. N. 223, S. 631.

— — — — — rozciągnięcie Ministeryalnego Rozporządzenia z dnia 1. Kwietnia 1853 r., co się tyczy zaprowadzenia urzędownie rozpoznanych i jako takie oznaczonych alkoholometrów do oznaczenia tężości wódki i spirytusu w obrocie, na ten Kraj Koronny. N. 175, S. 477.

— — — — — rozciągnięcie terminów ustanowionych Cesarskiem Patentem z dnia 2. Marca 1853 r. do reuicyi karczowisk, tudzież do regulowania i reuicyi gruntów górniczych i czynszowych w tym Kraju koronnym. N. 33, S. 44.

— — — — — Rozporządzenie dotyczące drogi prawa i łaski przeciw buchalterycznym rozsolucyom rachunków, dotyczących Skarbu Państwa lub funduszu zostającego pod administracyą Państwa, tudzież względem zabezpieczenia i ściągania temż włożonych wynagrodzeń. N. 235, S. 641.

**Kro — Kuk**

**Kroacya i Sławonia**; Rozporządzenie dotyczące terminu, kiedy nastąpić winno zarządzane w §§. 7 i 27 instrukcyi o kasowém postępowaniu z majątkami sierocińskimi i kuratelskimi z dnia 4. Listopada 1854 r. (N. 297 Dziennika Praw Państwa) przesłanie odpisu księgi poleceń złożenia i odbioru tudzież żurnalu do Buchalteryi Rządowej. N. 143, S. 336.

— — — — — równoczesne pokrycie potrzeby soli dla bydła w tym Kraju Koronnym przy utworzeniu sprzedaży takiej soli po umiarowanej cenie także w Węgrzech i Siedmiogrodzie. N. 71, S. 160.

— — — — — tytułowanie Szefa tego Kraju Koronnego. N. 225, S. 633.

— — — — — zaprowadzenie fasyj szkolnych dla katolickich, grecko-nieuniickich i żydowskich szkół ludowych. N. 179, S. 481.

**Księgi kredytowe** i prenotacye; oznaczenie miejsc, w których takowe prowadzone być mają dla niektórych publicznych obligacyj. N. 18, S. 23.

**Księgi gruntowej** ogłoszone protokółą; postępowanie ze zgłoszeniami, wniesionemi wprawdzie wedle informacji §. 3 ustępu 1 i 2 Rozporządzenia z dnia 15. Grudnia 1855 r. co się tyczy takowych protokółów, atoliż dopiero po upłynionym terminie zgłoszenia. N. 223, S. 631.

— — — — — poleceń złożenia i odbioru odpis; Rozporządzenie, dotyczące terminu, kiedy nastąpić winno zarządzane w §§. 7 i 27 instrukcyi o kasowém postępowaniu z majątkami sierocińskimi i kuratelskimi z dnia 4. Listopada 1854 r. przesłanie tegoż. N. 143, S. 336.

**Księstwo Krakowskie, Wielkie**; p. *Krakowskie Wielkie Księstwo*.

— — — — — Śląskie; ogłoszenie Niższo - Austryackiej miary i wagi jako wyłącznie prawnej miary i wagi w tym Kraju Koronnym. N. 129, S. 284.

**Kukurydza**; pięcioletnie opuszczenia cła dla takowej przy wchodzie przez urzędy celne Istrii i wysp Gwarneryjskich. N. 228, S. 635.

**Kukurydzowa** mąka; p. *Mąka kukurydzowa*.

**Kule ołowiane**; zniesienie monopolu tychże w Dahnacyi. N. 165, S. 465.

**Kumania**; p. *Dystrykta Jazygii i Kumanii*  
**Kurandów** majątek; p. *Majątek sierót, kurandów, tudzież depozytowy*.

**Kur**

**Kuratelski** i sierociński majątek; p. *Majątek sierociński i kuratelski*.

**Lai — Lic**

**Laicy kościoła katolickiego**; regulacya uwolnienia tychże od wojska. N. 131, S. 288.

**Lane** z żelaza ciężary wagowe; cementowanie tychże. N. 79, S. 166.

**Lasy**; organizacya administracyi tychże w uksiążęconém Hrabstwie Tyrolu z Vorarlbergiem. N. 75, S. 166.

**Laski droga**; p. *Droga prawa i laski*.

**Lekarze cywilni**; Rozrządzenie względem używania tychże przy sądowych oględzinach trupów w C. K. wojsku i na Pograniczu, tudzież o wynagrodzeniu tychże przez władze cywilne używanych do sądów oględzin trupów. N. 172, S. 471.

**Lekarze**, podczas epidemii cholery w urzędowaniu zmarli; postępowanie z wdowami i sierotami po tychże. N. 118, S. 250.

— wojskowi; o wynagrodzeniu tychże przez władze cywilne używanych do sądowych oględzin trupów. N. 172, S. 471.

**Legalne** dokumenta dowodu tej okoliczności, iż uczeń fakultetu nauk prawnych i politycznych lub akademii prawniczej odbył swe nauki akademiczne zgodnie z istniejącymi prawami; zaprowadzenie absolutoryów jako takowych. N. 52, S. 98.

**Legaty i spadki**; Rozporządzenie, dotyczące obwieszczenia takowych, zarządzonego w §. 84 Najwyższego Patentu z dnia 9. Sierpnia 1854. N. 23, S. 28.

**Legitymowane**. wędzone i peklowane mięso z Dalmacyi; umocowanie głównego urzędu celnego Cavanella di Pó do zniżonego ocenia tegoż. N. 72, S. 160.

— wina z wyłączeń celnych; umocowanie niektórych urzędów celnych ubocznych Weneckich do ocenia tychże. N. 56, S. 103.

**Leśna dyrekecyja**; p. *Dyrekecyja górnicza, solna, leśna i dóbr w Marmaros*.

**Licencya** do uprawy tytoniu do użytku własnego; podniesienie należitości za takową. N. 171, S. 471.

**Kwa**

**Kwaterunek** wojskowy; uwolnienie pomieszkań duchowieństwa od takowego. N. 84, S. 193.

**L.****Lic — Lni**

**Licytacye** sądowe dóbr nieruchomości; polecenie sądom brać urzędownie uwagę na wierzytelności funduszu uwolnienia gruntowego przy takowych. N. 88, S. 201.

**Liczba** notaryuszów w Styryi; podwyższenie takowej do 70. N. 19, S. 24.

**Likański** pułk graniczny; zniesienie ubocznego urzędu cłowego II klasy w St. Roch w tymże i przeniesienie jego czynności do urzędu cłowego Obrovazzo w Dalmacyi. N. 239, S. 643.

**Limito-sól**; zaprowadzenie do istniejących cen sprzedaży takowej dodatku 25 krajcarów na cetnar wiedeński. N. 68, S. 159.

— tytuł; zawieszenie dalszego wydawania tegoż górnikom. N. 37, S. 61.

**Linia** celna od Aseh aż do Elby; pozwolenie postępowania w sposób pewnych przestrzeni, dla transportu przez obce terytoryum, ograniczone tą linią. N. 83, S. 193.

**Linij jeliciane**; postępowanie cłowe z takowemi. N. 49, S. 95.

**List konwojowy**; postanowienia względem zewnętrznej własności takowego i postępowania z takowym. N. 82, S. 170, 175.

**Listy**; stępowanie takowych. N. 82, S. 170, 184.

**Listami** gończemi ścigani zbrodniarze; postanowienie, iż także za uskutecznione przez Żandarmów dostawienie zbrodniarzy, takimi listami ściganych, taglija należec się będzie w miarę §. 92 organicznej Ustawy o Żandarmeryi z dnia 18. Stycznia 1850. N. 61, S. 119.

**Liści** tytoniowych wykupna nadkierownictwo; oznaczenie czasu, z którym znosi się działość tymczasowego nadkierownictwa wykupna liści tytoniowych w Peszeie. N. 208, S. 604.

**Lniiana przedza**; rozszerzenie istniejących między Czechami i Bawaryą ulatwień w obrocie handlowym takową na dalszą przestrzeń graniczną. N. 13, S. 11.

## Lom — Lom

**Lombardya** i Wenecya: bliższe postanowienia co do zakresu działania i postępowania w sprawach kongregacyj centralnych w tych Krajach koronnych. N. 240, S. 606.

— — — nowe taryfy sprzedaży tabaki i tytoniu dla tych Krajów koronnych. N. 112, S. 241.

— — — obwieszczenie liczby, stanowisk i początku działalności powiatowych Dyrekcyj skarbowych (Intendenze di Finanza), ustanowionych w nowym organizmie powiatowych władz skarbowych, a należących do urzędowych obrębów prokuratur finansowych dla prowincyj Lombardzko-Weneckich. N. 232, S. 638.

— — — oznaczenie terminu do przedłożenia rejestrowanych wyrabiających płyny spirytusowe. N. 181, S. 481.

— — — postanowienia względem urzędzenia i urzędowej działalności Namiestnictw w w tych Krajach koronnych. N. 47, S. 93.

— — — przeniesienie pretury I klasy w Brivio (prowincya Como) do Merate i oznaczenie początku urzędowej działalności tejże w Merate. N. 164, S. 465.

— — — Rozporządzenie, dotyczące obwieszczenia spadków i legatów zarządzanego w §. 81 Najwyższego Patentu z dnia 9. Sierpnia 1854 r. N. 23, S. 28.

— — — utworzenie Finansowej Prokuratury w Medyolanie i Wenecyi. N. 16, S. 13.

— — — zakaz przenoszenia niektórych gatunków tytoniu z Tyrolu i Pobrzeża Illiryskiego do tych Krajów koronnych. N. 194, S. 583.

— — — zaprowadzenie opodatkowania wypalanych płynów spirytusowych według zasad, istniejących w innych Krajach koronnych. N. 135, S. 298.

— — — — przepisu, dotyczącego egzaminów dla wyższej służby konceptowej przy prokuraturach finansowych. N. 20, S. 26.

— — — zdolność hipoteczna dokumentów i układów, wydanych przez prowincjonalne dyrekeye budownicze Lombardzko-Weneckie, tudzież przez Lombardzko-Wenecką dyrekeyę budowniczą kolei żelaznej. N. 230, S. 636.

**Lombardzkie** prowincye; p. *Lombardya* i *Wenecya*.

## Lom — Lwo

**Lombardzko - Weneckie** prowincjonalne Dyrekeye budownicze; p. *Dokumenty i układy wydane przez prowincjonalne budownicze dyrekeye Lombardzko-Weneckie*.

— Sardyńskie koleje żelazne; traktat między Austryą i Sardinią z dnia 19. Czerwca 1856, zawarty względem połączenia takowych. N. 213, S. 609.

— Weneckiej kolei żelaznej budownicza dyrekeya, zdolność hipoteczna dokumentów i układów przez takąową wydanych. N. 230, S. 636.

**Loteryjny** urząd trzeciej klasy w Temeswarze; zaprowadzenie takowego. N. 211, S. 606.

**Lovrana** w Istrii; przeniesienie tamecznego połączonego urzędu cłowego i sanitarnego do Ika. N. 186, S. 485.

**Lublana**; wyniesienie tamecznego komisaryatu górniczego na starostwo górnicze dla Krainy i Pobrzeża. N. 123, S. 254.

**Ludowe szkoły**; Rozporządzenie względem egzaminów prywatnych w takowych. N. 113, S. 243.

— — w Węgrzech, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim, Kroacyi i Sławonii; urządzenie zaprowadzenia fassyj tychże Krajów koronnych, katolickich, grecko-nieunieckich i żydowskich. N. 179, S. 481.

**Luvino**; upoważnienie tamecznego C. K. urzędu celnego i K. Sardyńskich urzędów celnych Arona i Intra do wzajemnego przekazywania towarów przechodowych. N. 195, S. 584.

**Lwowska** Krajowa Dyrekeya Finansów; obwieszczenie początku działalności ustanowionych w jej administracyjnym okręgu powiatowych Dyrekcyj skarbowych. N. 45, S. 92.

**Lwowski** prawniczo- i polityczno-naukowy fakultet; p. *Prawnicy i polityczno-naukowe fakultety w Wiedniu, Pradze, Peszcie, Krakowie, Lwowie i t. d.*

— sąd krajowy; przeznaczenie takowego do prowadzenia ksiąg kredytowych i prenotacyj względem galicyjskich obligacyj pożyczki wojennej i dostawy płodów. N. 18, S. 23.

— uniwersytet; przedłużenie działalności prowizorycznej Ustawy z dnia 27. Września 1849 r. o organizacyi władz akademickich w tymże. N. 170, S. 470.

**Eop**

**Eopaty**; rozciągnięcie uwzględnień zawartych w §. 17 Najwyższej Ustawy o domokrajtwie z dnia 4. Września 1852, na mieszkańców byłego Vice-Ispanstwa Warazdyńskiego co

**Eyz**

się tyczy handlu domokrajtnego takowemi. N. 10, S. 7.

**Eyzki**; p. *Mieszkańcy byłego Vice-Ispanstwa Warazdyńskiego*.

**M.****Mac — Mak**

**Machiny** drzewiane, wiejsko-ekonomiczne, w połączeniu z częściami składowemi żelaznemi wagi podrzędnej; postępowanie celne z takowemi. N. 64, S. 120.

**Majatek** sierociński i kuratelski; Rozporządzenie względem ułożenia i przłożenia ogólnych przeglądów o stanie tegoż; tudzież względem kontroli przy tem wykonywać się mającej. N. 227, S. 634.

— sierot, kurandów tudzież depozytowych; instrukcyja o kasowem postępowaniu z takowym w C. K. urzędach poborezych w Galicyi, Krakowie i Bukowinie. N. 142, S. 266.

**Majątki** sierocińskie i kuratelskie; Rozporządzenie, dotyczące terminu, kiedy nastąpić winno zarządzone w §§. 7 i 27 instrukcyi o kasowem postępowaniu z majątkami sierocińskimi i kuratelskimi z dnia 4. Listopada 1854 przesłanie odpisu księgi poleceń złożenia i odbioru tudzież żurnalu do buchalteryi rządowej N. 143, S. 336.

**Mażeństwa** katolików w Cesarstwie Austryackim; p. *Mażeńskie sprawy*.

**Mażeńskie** sprawy katolików w Cesarstwie Austryackim; nowa ustawa o takowych, o ile do zakresu prawodawstwa cywilnego należą, z ustanowieniem, iż ta z dniem 1. Stycznia w wykonanie wejść ma. N. 190, S. 492.

**Manipulacyjni** urzędnicy, sądowi; karogodność przyjmowania darów przez takowych. N. 217, S. 627.

**Marki stęplowe**; ostęplowanie takowych pieczęcią notaryalną dla dopełnienia obowiązku stęplowego nie jest dostatecznym. N. 85, S. 196.

**Marmaros**; założenie dyrekcyi górniczej, solnej, leśnej i dóbr tamże. N. 222, S. 631.

**Materyały** do okładów gręplowych; postępowanie z takowemi. N. 107, S. 233.

**Maka kukurydzowa**; pięcioletnie opuszczenie cła dla takowej przy wchodzie przez

**Med — Mia**

urzędy celne Istrii i wysp Gwameryjskich. N. 228, S. 635.

**Medyolan**; utworzenie Finansowej Prokuratorury tamże. N. 16, S. 13.

**Medyolański** sąd Krajowy; prznaczenie takowego do prowadzenia ksiąg kredytowych i prenotacyj dla kartelów, obligacyj i certyfikatów kredytowych długi, powstałego z zamiany assygnacyj skarbowych, tudzież dla 4<sup>o</sup>/<sub>o</sub> obligacyj kolei żelaznej Komo-Monza-Medyolańskiej. N. 18, S. 23.

**Medyolańskiej-Komo-Monza** kolei żelaznej 4<sup>o</sup>/<sub>o</sub> obligacye; p. *Medyolański Sąd Krajowy*.

**Melnik**; zniesienie cel na Moldawie na przestrzemi dolnej Moldawy między Pragą i Melnikiem. N. 89, S. 201.

**Merate**; przeniesienie pretury I klasy w Brivio (w prowincyi Komo) i ustanowienie chwili działalności jej urzędowej tamże. N. 164, S. 465.

**Miara i waga** Niższo-Austryacka; zaprowadzenie takowej w Dalmacyi. N. 161, S. 464.

— — — — zaprowadzenie takowej w Księstwie Szląskiem. N. 129, S. 284.

— — — — w Dalmacyi; zaprowadzenie Niższo-Austryackiej miary i wagi jako wyłącznie urzędowej w tym Kraju koronnym. N. 161, S. 464.

— — — — w Galicyi, Bukowinie i okręgu Krakowskim; odroczenie aż do 1. Stycznia 1857 r. czasu, wyznaczonego do przeprowadzenia Cesarzkiego Rozporządzenia z d. 6. Sierpnia 1855 (N. 145 Dziennika Praw Państwa) co się tyczy zaprowadzenia Niższo-Austryackiej miary i wagi. N. 163, S. 465.

— — — — Wiedeńska; rozciągnięcie czasu do przeprowadzenia Cesarzkiego Rozporządzenia z dnia 18. Czerwca 1855, względem zaprowadzenia takowej w Królestwie Czeskiem aż do 1. Września 1856 r. N. 98, S. 218.

## Mie — Min

**Miejsca**, w których prowadzone będą księgi kredytowe dla obligacyj publicznych; Rozporządzenie co się tyczy takowych. N. 18, S. 23.

**Miejsko** - delegowane powiatowe sądy w Pezcei; rozdzielenie jurysdykcyi karnej i cywilnej przy takowych. N. 69, S. 159.

**Miesięczne** wykazy, przez władze sądowe zdawać się mające na mocy karno-sądowej instrukcyi z dnia 16. Czerwca 1854; uproszczenie niektórych. N. 130, S. 285.

**Mieszkańcy** Andrychowa, Kent, Przeworska, Denibowca i Gorlic w Galicyi; rozciągnięcie uwzględnień zawartych w §. 17, Najwyższej Ustawy o domokrajtwie z dnia 4. Września, 1852 r. co się tyczy handlu domokrajtnego ewelichem i drelichem, jako też i płótnem na tyelże. N. 10, S. 7.

— byłego Vice - Ispanstwa Warazdyńskiego; rozciągnięcie na tyelże uwzględnień zawartych w §. 17 Najwyższej Ustawy o domokrajtwie z dnia 4. Września 1852, co się tyczy handlu domokrajtnego garnkami, drewnianemi szafkami, lopatami i łyżkami, rogózkami, plecionemi towarami koszownicami i bruskami. N. 10, S. 7.

**Mieszkańcy** Fiumańskiego powiatu; p. *Fiumański powiat górniczy*.

— gmin Sewerina i Bosiljewa; rozciągnięcie uwzględnień, zawartych w §. 17 Najwyższej Ustawy o domokrajtwie z dnia 4. Września 1852, co się tyczy handlu domokrajtnego pewnemi towarami na takowych. N. 10, S. 7.

— powiatu Flitsch; rozciągnięcie uwzględnień zawartych w §. 17. Najwyższej Ustawy o domokrajtwie z dnia 4. Września 1852 r. co się tyczy handlu domokrajtnego sukniem na takowych. N. 10, S. 7.

**Mieso** legitymowane wędzone i peklowane z Dahnacyi; unocowanie głównego urzędu cłowego Cevanella di Pó do niższego o-clenia takowego. N. 72, S. 160.

**Mijawa** w Węgrzech; rozciągnięcie uwzględnień zawartych w §. 17 Najwyższej Ustawy o domokrajtwie z dnia 4. Września 1852, co się tyczy handlu domokrajtnego płótnem na pytle, na wyrobników płótna na pytle ztamał. N. 10, S. 7.

**Ministerstwo** Spraw Zewnętrznych; obwieszczenie stósownie do nowych ustaw o studiach zmodyfikowanych postanowień co do examiów, przed wstąpieniem do służby

## Moc — Mor

, konceptowej tegoż Ministerstwa złożyć się mających. N. 101, S. 219.

**Mocarstwa** zastąpione na kongresie pokoju w Paryżu; deklaracya tyelże w przedmiocie praw Neutralnych. N. 74, S. 163.

**Modena** i Austrya; traktat Rządowy między temi Państwami z dnia 23. Czerwca 1856, o przeprowadzeniu równocześnie zawartej konwencyi względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy, dezertarów, zbiegów przed konskrypcyją i rekrutacyją w przypadku, gdy wojska jednej lub drugiej z Stron kontraktujących działają lub rozłożone są w Państwie Strony drugiej. N. 159, S. 457.

— — — traktat między temi Państwami zawarty względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy; dezertarów, zbiegów przed konskrypcyją i rekrutacyją. N. 158, S. 440.

**Moldawa**; zniesienie ceł na tyelże na przestrzeni dolnej Moldawy między Pragą i Melnikiem. N. 89, S. 201.

**Moldawy** dolna przestrzeń; p. *Moldawa*.

**Monetowe** bilety węgierskie dziesięcio-krajarowe; wyjątek tyelże od zupełnego ściągnięcia wszystkich od r. 1848 przez Państwo wydanych znaków pieniężnych. N. 44, S. 91.

— — — sześćcio-krajarowe; zupełne ściągnięcie tyelże. N. 44, S. 91.

**Monety** krajowe, złote; postanowienie o stósunku wartości tyelże, przy opłatach cłowych używanych, do zagranicznych monet złotych i srebrnych. N. 212, S. 606.

— wyszczególniony pewny rodzaj; p. *Pożyczki, dane w monecie brzęczącej*.

**Monety** zagraniczne złote i srebrne; zmiana Postanowień o przyjmowaniu takowych przy opłatach cłowych, również Postanowienia o stósunku wartości używanych ku temu złotych monet Krajowych. N. 212, S. 606.

**Monza-Como** Medyolańskiej kolei żelaznej 4% obligacye; p. *Medyolańskiej Monza-Como kolei żelaznej 4% obligacye*.

**Monopoli** kul ołowianych w Dahnacyi; zniesienie takowego. N. 165, S. 465.

**Monopolu** nowe terytorium p. *Nowe terytorium monopolu*.

**Moratorium** w Wielkiem Księstwie Siedmiogrodzkiem, zniesienie takowego. N. 12, S. 11.

**Morawia**; polecenie sądom, przy sądowych licytacyach dóbr nieruchomych brać urzę-



## Mor

downie uwagę na wierzytelności funduszu uwolnienia gruntowego. N. 88, S. 201.

**Morawia**; Rozporządzenie, mocą którego nakazuje się bezpośrednio prowizoryczne wynagrodzenie dziesięciny górniczej dawnych właścicieli ziemskich i wkłada na ustanowione komisje wynagrodzenia dziesięciny górniczej przeprowadzenie ostatecznego wynagrodzenia dziesięciny górniczej. N. 90, S. 202.

## Mor

**Morawia**; zniesienie czasu służby karnej w wojsku dla kaleczących się samowolnie i zbiegów przed rekrutacją. N. 73, S. 160.

— i Śląsk; obwieszczenie początku działalności Dyrekcyj Finansowych powiatowych w tych Krajach Koronnych, tudzież odgraniczenie ich okręgów administracyjnych. N. 177, S. 478.

## N.

## Nac — Nag

**Naczynia** do kramarszczyzny; p. *Naczynia mieszczące 1/4 miary Austriackiej*.

— — — — — towarów najprzedniejszych glinianych; p. *Naczynia mieszczące 1/4 miary Austriackiej*.

— — — — — przednich skórzanych i gumowych; p. *Naczynia mieszczące 1/4 miary Austriackiej*.

— — — — — mieszczące 1/4 miary Austriackiej, lub niżej; oleje i balsamy, spomniane w oddziale taryfy 33 (artykuły leczne i wonne), jeżeli się w takowych znajdują, albo mają być deklarowane jako towary wonne, albo okoliczność ta ma być od strony w deklaracji wyraźnie podana. N. 3, S. 2.

**Nadkierownictwo** wykupna liści tytoniowych w Peszcie; Rozrządzenie względem czasu, z którym się działalność takowego. N. 208, S. 604.

**Nadworna** i Rządowa drukarnia; przeznaczenie takowej do osądzenia prawdziwości znaczków stepłowych. N. 11, S. 7.

**Nagrody** tak lekarzy cywilnych jak lekarzy wojskowych, przez władze cywilne do sądowych oględzin trupów używanych; Rozrządzenie o takowych. N. 172, S. 471.

**Nagybánya**; p. *Szemnice, Nagybánya i Schnölnitz*.

**Nagy-Kálló**; ustanowienie czasu aktywania Sądu komitatowego i politycznego stolicowo-sędziowskiego tamże, w obrębie administracyjnym Wielko-Warazdyńskim. N. 234, S. 639.

— — — — — utworzenie sądu komitatowego dla komitatu Szabolskiego w obrębie Wyższego Sądu Krajowego Wielko-Warazdyńskiego z siedliskiem urzędowym w Nagy-Kálló. N. 58, S. 103.

## Naj — Naj

**Najwyższe Postanowienie** z dnia 19. Marca 1856 r.; kilka zmian w taryfie cłowej w skutek tegoż. N. 43, S. 87.

— — — — — 9. Sierpnia 1854 r.; Rozporządzenie dotyczące obwieszczenia spadków i legatów, zarządzonego w §. 84 takowego. N. 23, S. 28.

— — — — — 9. Stycznia 1856 r.; Rozporządzenie dotyczące podwyższenia liczby notaryuszów w Kraju Koronnym Styryi do 70. N. 19, S. 24.

— — — — — 25. Listopada 1855 r.; Rozporządzenie względem połączenia sekcji C. K. kolei żelaznej południowej. N. 38, S. 61.

— — — — — 14. Stycznia 1856 r.; zmiany w organizmie Władz Krajowych Wojskowych. N. 21, S. 26.

**Najwyższy Normal** z dnia 20. Sierpnia 1819 r. co do oznaczenia należitości stanu spoczynkowego i należitości uprowidowania dla urzędników i sług, którzy przy różnych funduszach służbę pełnili, względnie dla ich wdów i sierót; Rozporządzenie względem zastosowania takowego. N. 9, S. 6.

— Patent z dnia 16. Stycznia 1854; objaśnienie §. 28 tegoż względem obwieszczenia wychodzących edyktów w postępowaniu przy przekazywaniu kapitałów uwolnienia gruntowego w Królestwie Węgierskiem. N. 81, S. 168.

— Trybunał Sądowy; obwieszczenie nowo usystemizowanego stanu personalu i płacy takowego. N. 121, S. 252.

**Należytość** dla Żandarmów niżej wachmiistrza z powodu wezwania ich na świadków w przypadkach karnych przed sądy karne cywilne, również w razach wezwania ich

**Nal — Nas**

przed sądy wojskowe jak w sprawach skarbowych. N. 50, S. 97.

**Należytość** stanu spoczynkowego i należytość uprowidowania dla urzędników i sług, którzy przy różnych funduszach służbę pełnili, względnie dla ich wdów i sierót; Rozporządzenie względem zastosowania Najwyższego Normalu z dnia 20. Sierpnia 1849 co do oznaczenia takowej. N. 9, S. 6.

**Należytości**, mające być opłacone od protestów wexlowych, przez urzędników sądowych spisanych; Rozporządzenie względem takowych. N. 87, S. 198.

— przechodowe; p. *Rewidowany traktat Związku pocztowego z dnia 5. Grudnia 1851.*

— przechowania sądowego; objaśnienie §§. 10 i 11 Ustawy z dnia 26. Stycznia 1853 o takowych. N. 97, S. 218.

— przy asystencyi wojskowej i zakomenderowaniach straży wojskowej dla zakładów Administracyi cywilnej; Rozporządzenie o takowych. N. 111, S. 237.

— świadków i znawców rzeczy w postępowaniu karném skarbowém w Dalmacyi; Rozrządzenie względem wymiaru tychże. N. 99, S. 219.

— urzędników cywilnych w Królestwie Węgierskiem, Kroacyi, Sławonii, Województwie Serbskiem wraz z Banatem Temeskim podróżach dworu i służby tychże. N. 122, S. 254.

**Należytości** za licencyę do uprawy tytoniu do użytku własnego; podniesienie takowych w Węgrzech, Kroacyi i Sławonii, Siedmiogrodzie Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim. N. 171, S. 471.

— — załatwione przez c. k. sensalów i agentów giełdy Wiedeńskiej sprawy. N. 202, S. 599.

**Namiestnictwa** w Lombardzko-Weneckiem Królestwie Rozporządzenia względem urzędzenia i działalności urzędowej tychże. N. 47, S. 93.

**Narady**, pod sterem przełożonego w sądzie odbywane; objaśnienie co do kwestyi, w jakim porządku wice - prezydenci (prezydenci senatu) przy niektórych trybunałach istniejący głos swój przy takowych oddawać winni. N. 29, S. 34.

**Narodowy** bank, uprzywilejowany austriacki; statuta i regulamin utworzonego dla kredytu hipotecznego wydziału tegoż. N. 41, S. 65.

**Nasienie** Ricinus (semen cataputiae majoris); postępowanie cłowe względem takowego. N. 206, S. 602.

**Nau — Nie**

**Nauczyciele** religii w gymnazjach, katolickiej; stanowisko takowych. N. 151, S. 425.

**Nauczycielski** urząd gimnazjalny; obwieszczenie zatwierdzonej stanowczo Najwyższem Postanowieniem z dnia 17. Kwietnia 1856 Ustawy o examinie kandydatów tego urzędu. N. 148, S. 405.

**Nauki akademiczne**; zaprowadzenie absolutoryów jako prawnych dokumentów dowodu tej okoliczności, iż uczeń fakultetu nauk prawnych i politycznych lub akademii prawniczej odbył takowe zgodnicie z istniejącymi prawami, i ustanowienie stosunku tychże absolutoryów do używanych dotąd zaświadczeń odehodowych. N. 52, S. 98.

**Nauki-jurydyczno-polityczne** w uniwersytetach Padwie i Pawii; zmiany, jakie w życie wejść mają w dotychczasowym planie tychże z początkiem roku szkolnego 1856 — 57, końcem przygotowania tamże przejścia do nowego urzędzenia nauk prawniczo-politycznych. N. 189, S. 488.

**Nauki** prawnicze i polityczne; zastosowanie postanowień Rozrządzenia z dnia 2. Października 1855, N. 172 Dziennika Praw Państwa, do takich uczniów, którzy wstąpili do tych nauk w kursie letnim, lub na przyszłość wstąpić zamysłają. N. 27, S. 31.

**Neufhaus w Czechach**; umocowanie urzędu kontrolnego tamże do odbierania cła przychodowego od poddanych już wewnętrznej rewizyi u innego urzędu cłowego i pocztą przybywających towarów. N. 215, S. 627.

**Neutralnych** prawa; deklaracya Mo-carstw, zastąpionych na kongresie w Paryżu w przedmiocie takowych. N. 74, S. 163.

**Niderlandzkie kolonie**; konwencya między Cesarstwem Austriackiem i Królestwem Niderlandzkim, dotycząca ustanowienia urzędów konsularnych w tychże. N. 125, S. 271.

**Niderlandzkie Królestwo**; p. *Konwencya między Cesarstwem Austriackim i Królestwem Niderlandzkim z dnia 15. Maja 1856 r.*

**Niebezpieczeństwem** życia lub ognia grożące budynki; postępowanie w przedmiocie uprzątnienia takowych w obrębie administracyjnym Rządu Krajowego Krakowskiego. N. 169, S. 469.

**Niebezpieczeństwo** ognia i wody; ustanowienie niektórych uzupełniających postanowień do zawartej między Austrią i

**Nied — Nier**

Królestwem Saskiem umowy z dnia 30. Lipca 1852, N. 171 Dziennika Praw Państwa, dotyczącej wzajemnej pomocy Zandarmeryi przy ściganiu zbiegłych zbrodniarzy na terytorjum Państwa drugiego, niemniej przy niebezpieczeństwie ognia i wody i t. p. N. 192, S. 556.

**Niedokładności** deklaracyi towarów, pewno; ustanowienie kary pieniężnej na takowe celem wykonywania prawideł co do czuwania nad obrotem handlowym i przemysłowym. N. 236, S. 641.

— w deklaracyach towarów; objaśnienie ustanowień karnych na takowe. N. 237, S. 642.

**Niedozwolone** ogłaszanie aktów; zakaz wpływania na wniesione sprawy sporne przez takowe. N. 233, S. 638.

**Niektóre** gatunki tytoniu; zakaz przenoszenia takowych z Tyrolu i Pobrzcza Illiryskiego do Lombardzko-Weneckiego Królestwa. N. 194, S. 583.

— — zboża; pięcioletnie opuszczenie cła dla takowych przy wchodzie przez urzędy celne Istrii i wysp Gwameryjskich. N. 228, S. 635.

**Nieprawdziwość** znaczków stęplowych p. *Znaczkii stęplowe.*

**Nieprawego** łoża dzieci i podrzutki; jurysdykcyja takowych po wystąpieniu ich z publicznego zakładu zaopatrzenia. N. 155, S. 429.

**Nieprzedzony jedwab**; podniesienie względnie ustanowienie cła przechodowego od takowego. N. 188, S. 488.

**Nieprzypuszczalność** braci zakonu miłosierdzia, w chirurgii aprobowanych, do praktyki chirurgicznej w stanie świeckim. N. 76, S. 166.

— ekscucyi do ściągnięcia zaległości, powstałych dopiero z dniem 1. Maja 1848, w prestacyach urbaryalnych, za wynagrodzeniem zniesionych w Węgrzech, Kroatyi, Sławonii, Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim. N. 28, S. 34.

— — na kopalnie; p. *Przypuszczalność ekscucyi na kopalnie.*

— ostęplowania mark stęplowych pieczęcią notaryalną dla dopełnienia obowiązku stęplowego. N. 85, S. 196.

**Nieruchome dobra**; polecenie sądom w niektórych Krajach koronnych, przy sądowych licytacyach tychże brać urzędownie uwagę na wierzytelności funduszu uwolnienia gruntowego. N. 88, S. 201.

**Nie — Now**

**Nieunikiego** wyznania kandydaci stanu duchownego; regulacya uwolnienia tychże od wojska. N. 132, S. 289.

**Niższo-Austryacka** miara i waga; odroczenie czasu, wyznaczonego do przeprowadzenia Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 6. Sierpnia 1855, co się tyczy zaprowadzenia téjże w Galicyi, Bukowinie i okręgu Krakowskim, aż do 1. Stycznia 1857. N. 163, S. 465.

— — — — ogłoszenie takowej jako wyłącznie prawnej miary i wagi w Kraju koronnym Dalmacyi. N. 161, S. 464.

— — — — ogłoszenie takowej jako wyłącznie prawnej miary i wagi w Księstwie Śląskiem. N. 129, S. 284.

**Norma** jurysdykcyjna, wojskowa; objaśnienie §. 4 pozycya „powtórce“ téjże i §. 404 procedury karnej; względem kompetencyi ustanowionych sądów cywilnych do osób podlegających jurysdykcyi wojskowej. N. 240, S. 643.

**Normalne** szkoły w Galicyi i Bukowinie; pobieranie i obrachowanie prawnych i dobrowolnych dodatków do funduszu tychże. N. 160, S. 464.

**Noszenie** broni zakazanych; kompetencya co do śledztwa i ukarania przestępstw ustaw, istniejących w Krajach koronnych Tyrolu z Vorarlbergiem i w Królestwie Lombardzko-Weneckiem, pod względem takowego. N. 40, S. 64.

**Notaryalna pieczęć**; ostęplowanie mark stęplowych takową dla dopełnienia obowiązku stęplowego nie jest dozwolonem. N. 85, S. 196.

**Notaryusze**; podwyższenie liczby tychże w Kraju koronnym Styryi do 70. N. 49, S. 24.

**Noty** uprzywilejowanego Banku Narodowego Austryackiego; p. *Pożyczki dane w monecie hrzecczycy.*

**Nowa** polityczno-sądowa organizacya Siedmiogrodu; p. *Siedmiogród.*

— ustawa co się tyczy spraw małżeńskich katolików w Cesarstwie Austryackiem, o ile takowe do sądownictwa cywilnego należą. N. 190, S. 492.

**Nowe** odgraniczenie urzędowych okręgów starostw górniczych w Szemnicach, Nagybanya i Schmöllnitz, tudzież exponowanych ich komisarzy ze względem na nową polityczno-sądową organizacyę Węgier. N. 30, S. 34.

**Now — Now**

- Nowe** postanowienia względem tax, przez kandydatów teoretycznych examinów rządowych składać się mających. N. 42, S. 84.
- taryfy sprzedaży tytoniu, obwieszczenie takowych. N. 193, S. 558.
- taryfy sprzedaży tytoniu dla Królestwa Lombardzko-Weneckiego. N. 112, S. 241.
- urzędnicy w rzeczy examinów rządowych; oznaczenie czasu, kiedy takowe w życie wejść mają. N. 86, S. 196.
- urządzenie nauk prawnych i politycznych w uniwersytetach Padwie i Pawii; postanowienia celem przygotowania przejścia do takowego. N. 189, S. 488.
- ustawy o studiach; obwieszczenie zmodyfi-

**Now — Now**

kowanych stósownie do tychże postanowień co do examinów, przed wstąpieniem do służby konceptowej Ministerstwa Spraw Zewnętrznych składać się mających. N. 101, 249.

**Nowo-**asystemizowany stan personalu i płacy urzędników Najwyższego Trybunału Sądowego. N. 121, S. 252.

**Nowy** organizm powiatowych władz skarbowych; obwieszczenie liczby, stanowisk i początku działalności powiatowych Dyrekcji skarbowych (Intendenze di Finanza), w tymże ustanowionych, a należących do urzędowych obrębów prokuratur finansowych dla prowincji Lombardzko-Weneckich. N. 232, S. 638.

**O.****Obc — Obj**

**Obce** konsulatory w Państwie Otomańskim; objaśnienie §. 8 Rozporządzenia z dnia 31. Marca 1855, względem przypuszczalności egzekucji wyroków, przez takowe przeciw Austriackim poddanym lub Austriackiej opiece doznającym w drodze przeciwpozwu wydanych. N. 117, S. 247.

— terytorjum, ograniczone linią celną od Aesch aż do Elby; pozwolenie postępowania w sposób pewnych przestrzeni dla transportu przez takowe. N. 83, S. 193.

**Obcy** przynależący w Turcyi; objaśnienie §. 2. Cesarzkiego Rozporządzenia z dnia 29. Stycznia 1855, pod względem właściwości C. K. sądów konsularnych co do rozprawy i rozstrzygnięcia w skargach z przeciwnej strony przeciw tymże wyniesionych. N. 117, S. 247.

**Objaśnienie** artykułu IX Rozporządzenia wprowadzającego do prowizorycznego regulaminu konkursowego z dnia 18. Lipca 1853 r. w Krajach koronnych Węgierskim, Kroatyckim, Sławońskim, w Województwie Serbskim w raz z Banatem Temeskim i Siedmiogrodzie. N. 104, S. 225.

— dane władzom sądowym w Węgrzech, Kroatyckim, Sławonii, Województwie Serbskim i Banacie Temeskim, o nieprzypuszczalności egzekucji do ściągnięcia zaległości, powstałych dopiero z dniem 1. Maja 1848 w prestacyach urbaryalnych, za wynagrodzeniem zniesionych. N. 28, S. 34.

**Obj — Obj**

**Objaśnienie** kwestyi, w jakim terminie i do której władzy w Węgrzech, Kroatyckim, w Województwie Serbskim wraz z Banatem Temeskim, tudzież w Siedmiogrodzie, rekursa przeciw Rozporządzeniom sądów w sprawach dyscyplinarnych adwokackich wytoczone być winny. N. 133, S. 290.

— postanowień §§. 258 i 260, lit. b) ustawy karnej pod względem kary cielesnej chłosty. N. 116, S. 246.

— przepisów, zawartych w §§. 178 i 179 Ustawy karnej o ukaraniu zbrodni kradzieży. N. 108, S. 233.

— Rozporządzenia z dnia 11. Lutego 1854, w przedmiocie środków bezpieczeństwa, przestrzegać się mających przy translokacyi lub sprzedaży starych kotłów parowych już zużytych. N. 63, S. 120.

— ustanowień karnych na niedokładności w w deklaracyach towarów. N. 237, S. 642.

— §. 2. Cesarzkiego Rozporządzenia z dnia 29. Stycznia 1855, tudzież §. 8 Rozporządzenia z dnia 31. Marca 1855 r., tak pod względem właściwości C. K. Sądów konsularnych co do rozprawy i rozstrzygnięcia w skargach z przeciwnej strony wyniesionych przeciw obcym przynależącym, jak pod względem przypuszczalności egzekucji wyroków, przez obce konsulatory przeciw Austriackim poddanym lub Austriackiej opiece doznającym w drodze przeciwpozwu wydanych. N. 117, S. 247.



**Obw — Och**

**Obwieszczenie** początku działalności pretry I klasy, z Brivio do Merate przeniesionej. N. 164, S. 465.

— — — sądów urbaryalnych w Węgrzech, w Województwie Serbskim i Banacie Temeskim ustanowić się mających. N. 4, S. 3.

— — — sądu komitatowego w Szolnoku w okręgu Wyższego Sądu krajowego Pesztenińskiego. N. 205, S. 603.

— — — i politycznego stolicowo-sędziowskiego urzędu w Nagy-Kálló w obrębie administracyjnym Wielko-Warazdyńskim. N. 234, S. 639.

— spadków i legatów, zarządzane w §. 84 Najwyższego Patentu z dnia 9. Sierpnia 1854 r.; Rozporządzenie względem takowego. N. 23, S. 28.

— początku działalności urzędowej władz powiatowych finansowych w Austrii wyżej i niżej Anizy i w Solnogradzie. N. 14, S. 11.

— — — — władz finansowych powiatowych w Królestwie Czeskim. N. 31, S. 35.

— — — — władz finansowych powiatowych w Morawii i na Szląsku. N. 101, S. 478.

— — — — władz finansowych powiatowych w obrębie administracyjnym Krakowskiej Krajowej Dyrekeyi Finansów. N. 156, S. 430.

— — — — władz finansowych powiatowych w obrębie zarządu Lwowskiej Krajowej Dyrekeyi Finansów. N. 45, S. 92.

— wychodzących edyktów w postępowaniu przy przekazywaniu kapitałów uwolnienia gruntowego; objaśnienie §. 28 Najwyższego Patentu z dnia 16. Stycznia 1854, względem tegoż. N. 81, S. 168.

— zakazu przenoszenia niektórych gatunków tytoniu z Tyrolu i Pobrzeża Illiryskiego do Lombardzko-Weneckiego Królestwa. N. 194, S. 583.

**Obwodowy** sąd w Déés; p. *Déés*.

— — — Karlsburgu; p. *Karlsburg*.

— — — Stanisławowic; p. *Stanisławów*.

**Ochotnicy**; p. *Przepis o zastępstwie w służbie wojskowej*.

— reangazowani wedle prawa z d. 23. Grudnia 1849; rozciągnięcie uczynionego Najwyższem Postanowieniem z dnia 13. Lutego 1856 angażowanym ochotnikom wedle prawa z r. 1849 przyznania odprawy z kapitałem za zrzeczeniem się dożywotniego datku i

**Ocl — Odp**

prawa zapisu w testamencie nad trzydzieści Reńskich, na wszystkich jeszcze czynnie służących zastępców. N. 145, S. 393.

**Oclenie** mięsa legitymowanego, wędzonego i peklowanego z Dalmacyi, niższe; umocowanie głównego urzędu cłowego Cavanella di Po do takowego. N. 72, S. 160.

— towarów jako perfumowych; sposób deklarowania owych towarów, które jako towary perfumowe mają być oclone, jeżeli znajdują się w naczyniach mieszczących  $\frac{1}{4}$  miary austriackiej lub niżej, albo też w naczyniach do kramarszczyzny i t. d. należących. N. 3, S. 2.

**Odbywanie** i urządzenie teoretycznych egzaminów rządowych sątosownie do Najwyższego Postanowienia z dnia 25. Września 1855, przez uczniów nauk prawniczych i politycznych składać się mających; Rozporządzenie względem takowego. N. 59, S. 105.

**Odechodowe** zaświadczenia; stosunek tychże do nowo zaprowadzonych absolutoryów. N. 52, S. 98.

**Odczyty** publiczne w przedmiotach prawniczo- i polityczno-naukowych jako też technicznych; przypuszczenie indywiduów, zostających w użyciu przy jakiej Władzy publicznej lub praktykujących, do przyjęcia jako zwyczajnych lub nadzwyczajnych słuchaczy tych odczytów, N. 182, S. 482.

**Oddalanie** żołnierzy rezerwy; postanowienia względem postępowania przytém zachować się mającego. N. 48, S. 95.

— — — ustanowienie czasu, w którym takowe nastąpić powinno. N. 48, S. 95.

**Odebranie** gruntu; postępowanie względem tego. N. 147, S. 399.

**Odgraniczenie** okręgów administracyjnych Dyrekeyij Finansowych powiatowych w Morawii i Szląsku; obwieszczenie takowego. N. 177, S. 478.

**Odpis** księgi poleceń złożenia i odbioru tudzież żurnalu; oznaczenie terminu, kiedy nastąpić winno zarządzane w §§. 7 i 27 instrukcyi z dnia 4. Listopada 1854 o kasowem postępowaniu z majątkami sierocińskimi i kuratelskimi w Krajach koronnych Węgierskim, Kroackim, Sławońskim, w Województwie Serbskim wraz z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie, przesłanie takowego do buchalteryi rządowej. N. 143, S. 336.

**•Odp — Okr**

**Odpisy** z aktów karno-sądowych, ocenienie pozwolenia wydania takowych stronice pozostawione jest sądom. N. 92, S. 210.

**Odprawa** zasklepów jedwabniczych (kokonów) przy wchodzie; upoważnienie urzędów celnych ubocznych klasy II do takowej. N. 173, S. 472.

— z kapitałem; rozciągnięcie niezynionego Najwyższem Postanowieniem z dnia 13. Lutego 1856 reangażowanym wedle prawa z dnia 23. Grudnia 1849 ochotnikom przyznania takowej na wszystkich jeszcze czynnie służących zastępców. N. 145, S. 393.

**Odprawienie**, celno-urzędowe, spieszne, wozu pocztowego i rzeczy pospiesznie na statkach parowych przesyłanych; Rozządzenie względem takowego. N. 15, S. 12.

**Odsetki**; p. *Pożyczki dane w brzęczącej monecie.*

**Odwołanie** przeciw wyrokom karno-sądowym w przypadkach przestępstwa; objaśnienie §. 427 procedury karniej co się tyczy początku terminu do zgłoszenia i przeprowadzenia takowego. N. 103, S. 224.

**Oględziny** trupów; p. *Trupy.*

**Ogłaszanie** aktów, niedozwolone; zakaz wpływania na wniesione sprawy sporne przez takowe. N. 233, S. 638.

**Ogłoszone** protokółu księgi kredytowej, postępowanie ze zgłoszeniami co się tyczy tychże, wniesionemi wprawdzie wedle informacyi §. 3 ustępu 1 i 2 Rozporządzenia z dnia 15. Grudnia 1855 r., atoliż dopiero po upłynionym terminie zgłoszenia. N. 223, S. 631.

**Ogólne** przeglądy o stanie majątku sierocińskiego i kuratelskiego; Rozporządzenie względem ułożenia i przedłożenia tychże, tudzież względem kontroli, przy tém przez Buchalterye Rządowe wykonywać się mającej. N. 227, S. 634.

**Ognia** niebezpieczeństwo; p. *Niebezpieczeństwo ognia i wody.*

**Okłady** gręplowe; postępowanie celne z materiałami do takowych. N. 107, S. 233.

**Okręg** graniczny nowego terytorium monopolu; zawieszenie sprzedaży krajanego tytoniu ordynarnego po dotychczasowej cenie 14 kr. za funt w tymże. N. 27, S. 61.

— Krakowski; odroczenie czasu, wyznaczonego do przeprowadzenia Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 6. Sierpnia 1855 r., co się tyczy zaprowadzenia Niższo-Austry-

**•Okr — Opo**

ackiej miary i wagi w tymże, aż do 1. Stycznia 1857 r. N. 163, S. 465.

**Okręg** urzędowy Styryjsko-Illirysko-Pobrzeżnej Krajowej Dyrekeyi Finansowej w Gracu; obwieszczenie początku działalności ustanowionych w tymże powiatowych Dyrekcij Skarbowych. N. 102, S. 223.

**Okregi urzędowe** exponowanych komisarzy starostwa górniczego w Zalatnie; odgraniczenie takowych ze względem na nową polityczno-sądową organizacyą Siedmiogrodu. N. 53, S. 101.

— Starostw górniczych w Szemnicach, Nagybanya i Schmöllnitz, równie jak ich exponowanych komisarzy górniczych; odgraniczenie takowych ze względem na nową polityczno-sądową organizacyą Węgier. N. 30, S. 34.

**Okrety** parowe i koleje żelazne; bliższe Postanowienia co do obliczalnej przewyżki pakunku w podróżach przesiedlenia urzędników Rządowych za pomocą takowych. N. 114, S. 245.

**Oktawa**; osobne Postanowienia co się tyczy postępowania celem wykreślenia takowej co do tych dóbr dominikalnych w Krainie, Karyntyi, Gorycey i Gradysee, Istrii i w mieście Trieście wraz z Okręgiem jego, których posiadacze jurysdykeyę już przed powszechnem zaprowadzeniem Sądów Cesarskich zdali, albo tylko księgi gruntowe względem poddańczych swych realności prowadzili. N. 110, S. 237.

**Olszowa** kora; postępowanie celne z taką. N. 106, S. 232.

**Ołowiane** kule; zniesienie monopolu tychże w Dalnacyi. N. 165, S. 465.

**Ołów**; zniesienie zakazu wywozu i przewozu takowego przez granicę Państwa Austriackiego do Państw Rosyjskich jako i do Turcyi. N. 66, S. 121.

**Opakowanie** przesyłek pocztą; własności tegoż. N. 82, S. 170, 176.

**Opieki** Austriackiej dozajacy obcy poddani w Turcyi; p. *Obcy przynależący w Turcyi.*

**Opłaty** celne; zmiany Postanowien o przyjmowaniu zagranicznych monet złotych i srebrnych przy takowych, tudzież Postanowienia o stosunku wartości używanych ku temu złotych monet Krajowych. N. 212, S. 606.

## Opo — Oso

- Opodatkowanie** wypalonych płynów spirytusowych przy fabrykacji; Rozządzenie względem takowego. N. 168, S. 466.
- Opowiedniczy** posterunek; utworzenie takowego w Schönbiel w Tyrolu z upoważnieniami urzędu celnego ubocznego klasy II. N. 178, S. 479.
- Opugnacya** zajętych posiadłości; rozciągnięcie terminu, Cesarskim Patentem z dnia 2. Marca 1853 r. dla Węgier, Województwa Serbskiego i Banatu Temeskiego do téjże ustanowionego. N. 33, S. 44.
- Organiczna** ustawa dla Żandarmeryi z dnia 18. Stycznia 1850 r.; objaśnienie §. 92 téjże. N. 61, S. 119.
- Organiczne** przepisy dla urządzenia Wojskowych Władz Krajowych; p. *Organizm Władz Krajowych Wojskowych.*
- Organizacya** administracyi lasów w Tyrolu z Vorarlbergiem. N. 75, S. 166.
- nowa, polityczno-sądowa, Siedmiogrodu; p. *Siedmiogrod.*
- władz akademicznych w Uniwersytetach w Graeu, Insbruku, Krakowie, Lwowie, Pradze i Wiedniu; przedłużenie działalności prowizorycznej Ustawy z dnia 27. Września 1849 r. o téjże. N. 170, S. 470.
- Organizm** nowy powiatowych władz skarbowych; obwieszczenie liczby, stanowisk i początku działalności Powiatowych Dyrekcyj Skarbowych (Intendenze di Finanza), ustanowionych w tymże, a należących do urzędów obrotów Prokuratur Finansowych dla prowincyj Lombardzko-Weneckich. N. 232, S. 638.
- Władz Krajowych Wojskowych; zmiany w takowym. N. 21, S. 26.
- Oryentalna** wojna; p. *Wojna ostatnia (Wschodnia.)*
- Orsini F.**; powszechny zakaz drukowego pisma: „The Austrian Dungeons in Italy“, przez niego wydanego. N. 184, S. 485.
- Orsylija** przysposobiona; p. *Webniane arkusze.*
- Osobne** Postanowienia co się tyczy postępowania celem wykreślenia oktawy co do tych dóbr dominikalnych w Krajach Koronnych Krainie, Karyntyi, Gorycyi i Gradysee, Istrii i w mieście Tryeście wraz z okręgiem jego, których posiadacze jurysdykcyę już przed powszechnym zaprowadzeniem Sądów Cesarskich zdali, albo

## Oso — Owi

- tylko księgi gruntowe względem poddańczych swych realności prowadzili. N. 110, S. 237.
- Osoby** do wykonywania urzędu sędziowskiego uzdolnione; prawo takowych zastępowania się w własnych sprawach cywilnych. N. 8, S. 6.
- podlegające jurysdykcyi wojskowej; objaśnienie §. 404 procedury karnej i §. 4 pozycya „powtóre“ wojskowej normy jurysdykcyjnej z dnia 22. Grudnia 1851 r., względem kompetencyi ustanowionych sądów cywilnych do tychże. N. 240, S. 643.
- sądowe; objaśnienie §. 49 Ustawy z dnia 3. Maja 1853 r. względem karogodności przyjmowania darów ze strony tychże. N. 217, S. 627.
- Osób** peryodycznego transportu Krajowego przedsiębiorstwa; postępowanie przy udzielaniu koncesyj na takowe. N. 51, S. 97.
- Ostateczne** wynagrodzenie dziesięciny górniczej; nakaz dany ustanowionym komisjom wynagrodzenia dziesięciny górniczej przeprowadzenia takowego. N. 90, S. 202.
- Ostatnia** (Wschodnia wojna); zniesienie zasad, wskazanych do przestrzegania co się tyczy handlu i żeglugi na morzu, podczas takowej. N. 65, S. 121.
- Ostępowanie** marków stępowych pieczęcią notaryalną dla dopełnienia obowiązku stępowego nie jest dozwolonem. N. 85, S. 196.
- Ostrożności** przy pakowaniu i rozsyłaniu fabrykatów palnych za potarciem zachować się mające; Rozporządzenie względem takowych. N. 140, S. 293.
- Ostyglia**; podniesienie tamecznego urzędu celnego ubocznego I. klasy do głównego urzędu celnego II. klasy. N. 2, S. 2.
- Ottomańskie Państwo**; p. *Konsularne Sądy C. K. w Państwie Ottomańskim.*
- — p. *Obce konsulatory w Państwie Ottomańskim.*
- — i Austrya; p. *Traktat między Austryją i Turcyją.*
- Owece** i kozie skóry, półgarbowane; postępowanie celne z takowemi. N. 100, S. 219.
- Owies**; pięcioletnie opuszczenie cla dla takowego przy wchodzie przez urzędy celne Istrii i wysp Gwarneryjskich. N. 228, S. 635.



**Owo — Ozu**

**Owoce** strączkowe; pięcioletnie opuszczenie dla przy wchodzie przez urzędy celne Istrii i wysp Gwarneryjskich dla takowych. N. 228, S. 635.

**Oznaczenie** przesyłki; p. *Sygnatura przesyłki*.

**Ozn**

**Oznaczenie** tężości wódki i spirytusu w obrotach; zaprowadzenie w Pograniczu Wojskowym urzędownie rozpoznanych i jako takie oznaczonych alkoholometrów do takowego. N. 218, S. 629.

**P.****Pad — Pań**

**Pad**, rzeka; celna wolność dla tych przedmiotów przechodowych, które rzeką tą wchodzi, a pod Cavanella di Po takową opuszczając, za pomocą wewnętrznych kanałów do Chioggia lub Wenecyi przesłane bywają. N. 162, S. 464.

**Padwa** i Pawia; Rozporządzenie względem zaprowadzenia absolutoryów w miejsce używanych dotąd zaświadczeń odchodowych, dla ukończonych słuchaczy prawa tamiecznych Uniwersytetów nie ma jeszcze zastosowania. N. 52, S. 98, 101.

— zmiany w dotychczasowym planie nauk politycznych i jurystycznych tamiecznych Uniwersytetów, z początkiem roku szkolnego 1856—57 w życie wejść mające, końcem przygotowania tamże przejścia do nowego urzędzenia nauk prawnych i politycznych. N. 189, S. 488.

**Pakowanie** i rozsyłanie fabrykatów palnych za potarciem; ostrożności, jakie przy tém zachowane być mają. N. 140, S. 293.

**Pakunku** obliczalna przewyżka; bliższe Postanowienia co do takowej w podróżach przesiedlenia urzędników Rządowych za pomocą kolei żelaznych i okrętów parowych. N. 114, S. 245.

**Palne** za potarciem fabrykaty; ostrożności przy pakowaniu i rozsyłaniu takowych zachowane być mające. N. 140, S. 293.

**Panowie** galicyjscy, dawniejsi; Rozporządzenie względem dalszego trwania zastępstwa przez prokuraturę finansową poddanych w sporach prawnych z tymi. N. 5, S. 3.

**Państwa** Skarb; Rozporządzenie względem drogi prawa i łaski przeciw buchalterycznym rezolucjom rachunków, dotyczących takowego. N. 235, S. 641.

**Państwa** związkowe, Północno-Amerykańskie; zamiana korespondencyj między Austry-

**Pań — Pat**

ackimi władzami sądowymi i władzami podobnymi w tychże. N. 221, S. 630.

**Państwo** kościelne i Austrya; traktat z dnia 5. Maja 1856 r., względem uregulowania obrotu telegraficznego. N. 198, S. 587.

— Rosyjskie i Otomańskie; zniesienie zakazu co do wywozu i przewozu broni i amunicyi w kierunku przez granicę Państwa Austriackiego ku tymże. N. 66, S. 121.

**Papieski** Rząd; p. *Rząd papieski*.

**Parfumowe** towary; sposób deklarowania towarów, które jako takowe mają być oclone, jeżeli znajdują się w naczyniach mieszczących  $\frac{1}{4}$  miary Austriackiej lub niżej, albo téż w naczyniach do kramarszczyzny i t. d. należących. N. 3, S. 2.

**Paryski** kongres pokoju; deklaracya Mocarstw zastąpionych na tymże, w przedmiocie praw Neutralnych. N. 74, S. 163.

**Paszy** prawo, istniejące w prowincjach Weneckich pod nazwiskiem: „Pensionatico“. N. 126, S. 281.

**Patent** z dnia 16. Stycznia 1854 r., Najwyższy; objaśnienie §. 28 takowego, względem obwieszczenia wychodzących edyktów w postępowaniu przy przekazywaniu kapitałów. N. 81, S. 168.

— — — 9. Sierpnia 1854 r.; objaśnienie §. 84 tegoż względem obwieszczenia spadków i legatów przez Lombardzko-Weneckie Sądy. N. 23, S. 28.

— — — 2. Czerwca 1848 r. względem spłaty kapitału i odsetek; takowy we wszystkich w Rozporządzeniu z dnia 7. Lutego 1856 r. nie pomienionych punktach, pozostaje w zupełnej swój mocy. N. 26, S. 30.

**Patenta** z dnia 2. Marca 1853 r. (Dziennik Praw Państwa, N. 38, 40 i 41); rozciągnięcie terminów, takowemi ustanowionych do opugnacyi zajętych posiadłości i do re-

**Pek — Pes**

luicyi karczowisk w Węgrzech, i w Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim, niemniej do reluğuicy karczowisk i do uregulowania i reluğuicy gruntów górniczych i czynszowych w Kroacyi i Sławonii. N. 33, S. 44.

**Peklowane** i wędzone legitymowane mięso z Dalmacyi; unocowanie głównego urzędu cłowego Cavanella di Po do niższego ocenia takowego. N. 72, S. 160.

**Pensionatico**; postanowienia względem prawa paszy, pod tą nazwą w prowincyach Lombardzkich istniejącego. N. 126, S. 281.

**Pensye** i place tymczasowe urzędników dyplomatycznych; przepisy o udzielaniu takowych. N. 109, S. 234.

— prowizye i dodatki wychowania dla wdów i sierót po zmarłych w urzędowaniu podczas epidemii cholery lekarzach, cyrulikach i dozorcach chorych; Rozporządzenie względem udzielania takowych. N. 118, S. 250.

**Personalu** i placy C. K. Najwyższego Trybunału Sądowego stan nowo usystemizowany. N. 121, S. 252.

**Persyo**; p. *Arkusze wełniane*.

**Pertegada**; założenie pomocniczego urzędu celnego tamże. N. 1, S. 2.

**Peryodyczne** krajowe transporta; postępowanie przy udzielaniu koncesyj na przedsiębiorstwa takowych. N. 51, S. 97.

**Pestki** z maryl (aprykoz), brzoskwini i śliwki; postępowanie cłowe z takowemi. N. 206, S. 603.

**Peszt**; oznaczenie czasu, z którym się znosi działalność prowizorycznego Nadkierownictwa wykupna liści tytoniowych tamże. N. 208, S. 604.

— rozdzielenie jurysdykcyi karniej i cywilnej przy trzech miejsko-delegowanych powiatowych sądach tamże. N. 69, S. 159.

— zmiana w kierunku głównego urzędu celnego I. tamże. N. 154, S. 429.

**Peszteński** prawniczo- i polityczno-naukowy fakultet; p. *Prawnicy i polityczno-naukowe fakultety w Wiedniu, Pradze, Peszcie i t. d.*

— Wyższy Sąd Krajowy; ustanowienie czasu wejścia w czynność sądu komitatowego w Szolnoku w okręgu tegoż. N. 205, S. 603.

**Peszto** - Budzyńskiej Prokuratury skarbowej wydział; przeniesienie siedziby takowego do Pesztu. N. 153, S. 429.

**Pie — Ple**

**Pieczec** notaryalna; ostępowanie takową marków stępowych dla dopehnienia obowiązku stępowego nie jest dozwoloném. N. 85, S. 196.

**Pięcioletnie** opuszczenie cła dla niektórych gatunków zboża i dla owoców strączkowych, tudzież dla mąki kukurydzowej, w przewozie przez urzędy celne Istrii i wysp Gwarneryjskich. N. 228, S. 635.

**Pienięzna** kara na pewne niedokładności w deklaracyi towarów; ustanowienie takowej celem wykonywania prawideł co do czuwania nad obrotem handlowym i przemysłowym. N. 236, S. 641.

**Pienięzne kary**; zmiany postanowień §. 894, w. 2 prawa Karnego skarbowego z dnia 11. Lipca, 1835 r. o ściąganiu takowych. N. 78, S. 167.

— przesyłki; opakowanie i zamknięcie takowych. N. 82, S. 170, 177.

— znaki, wydane przez Państwo od roku 1848; Rozporządzenie względem ściągania wszystkich, z wyjątkiem węgierskich biletów monetowych dziesięć-krajearowych. N. 44, S. 91.

**Pierwo-akcye**, 4%, kolei żelaznej górno-szląskiej Krakowskiej; księgi kredytowe i prenotacye dla takowych prowadzone być mają w Wiedniu. N. 18, S. 23.

**Pierwo-obligacye** kolei żelaznej Wiedeńsko-Głognickiej; p. *Publiczne obligacye*.

**Pierwszej** instancyi Trybunały sądowe; p. *Kolejność instancyj przeciw rezolucyom etc.*

**Pierwszy** adjutant jeneralny J. C. Apostolskiej Mości, oraz pierwszy jeneralny adjutant w armii; zamianowanie takowego szefem korpusu adjutantów. N. 21, S. 26.

**Pisma** sądowe władz Austriackich i Szwajcarskich; Rozporządzenie względem wzajemnej wymiany takowych. N. 200, S. 593.

**Pismo** drukowe: „The Austrian Dungeons in Italy by F. Örsini“; powszechny zakaz takowego. N. 184, S. 485.

**Plan** nauk jurydyczno-politycznych w uniwersytetach Padwii i Pawii; zmiany, jakie w takowym z początkiem roku szkolnego 1856 — 57 końcem przygotowania tamże przejścia do nowego urzędzenia nauk prawniczo-politycznych w życie wejść mają. N. 189, S. 488.

**Pięcione** towary, koszownicze; rozciągnięcie uwzględnień zawartych w §. 17. Najwyższej Ustawy o domokracztwie z dnia 4. Września 1852, na mieszkańców byłego Vice-Ispañstwa Waradzyńskiego co się ty-

## Pła — Poc

czy handlu domokrajnego takowemi. N. 10, S. 7.

**Płace** tymczasowe i pensye urzędników dyplomatycznych; przepisy o udzielaniu takowych. N. 109, S. 234.

**Płatne** sumy cla przychodowego; dozwole nie na próbę kredytowania takowych. N. 91, S. 202.

**Płótno**; rozciągnięcie ułatwień zawartych w §. 17 Najwyższej Ustawy z dnia 4. Września 1852, co się tyczy handlu domokrajnego pewnemi towarami, na mieszkańców Dembowca i Gorlic w Galicyi co się tyczy handlu domokrajnego takowem. N. 10, S. 7.

— na pytle; p. *Mijawa*.

— **surowe**; rozszerzenie istniejących między Czechami i Bawaryą ułatwień w obrocie handlowym takowem na dalszą przestrzeń graniczną. N. 13, S. 11.

**Płynny** spirytusowe; Rozporządzenie o terminie do przedłożenia rejestrów wyrabiających takowe w Lombardzko-Weneckiem Królestwie i Tyrolu z Vorarlbergiem. N. 181, S. 481.

— — gorzelniane; ustanowienie ekwiwalentu podatku konsumcyjnego w przywozie tychże do obrębu wolnego portu Weneckiego. N. 185, S. 485.

— — — zaprowadzenie podatkovania od takowych w Lombardzko-Weneckiem Królestwie i w Tyrolu z Vorarlbergiem, na zasadach istniejących w innych krajach koronnych. N. 135, S. 292.

— — wypalane; opodatkowanie takowych przy fabrykacyi. N. 168, S. 466.

— — — wykonanie postanowień Rozporządzenia z dnia 14. Lipca 1856 w przedmiocie pobierania podatku konsumcyjnego od takowych. N. 146, S. 395.

**Pobieranie** podatku konsumcyjnego od wypalanych płynów spirytusowych; wykonanie postanowień Rozporządzenia z dnia 14. Lipca 1856 o takowem. N. 146, S. 395.

— prawnych i dobrowolnych datków do funduszu szkół normalnych w Galicyi i Bukowinie; Rozporządzenie względem takowego. N. 160, S. 464.

**Początek** działalności Dyrekcyj Finansowych powiatowych w okręgu urzędowym Styryjsko-Illirysko-Pobrzeżnej Dyrekcyj Krajowej Skarbowej w Gracu; obwieszczenie takowego. N. 102, R. 203.

## Poc — Poc

**Początek** działalności eksponowanego komisarza w Fünfkirchen; oznaczenie takowego. N. 176, S. 478.

— — nowej Ustawy co do spraw małżeńskich katolików w Cesarstwie Austriackiem; ustanowienie takowego. N. 190, S. 492.

— — nowo utworzonej dyrekcji telegrafów rządowych. N. 157, S. 430.

— — nowo utworzonej połączonej Dyrekcyj przedsiębiorstwa c. k. kolei żelaznej rządowej południowej. N. 38, S. 61.

— — nowych urzędzeń w rzeczy examinów rządowych; oznaczenie takowego. N. 86, S. 196.

— — pretury I klasy, przeniesionej z Brivio do Merate; ogłoszenie takowego. N. 164, S. 465.

— roku szkolnego 1856 — 57; p. *Rok szkolny 1856 — 57*.

— działalności sądów urbaryalnych w Węgrzech, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim ustanowić się mających. N. 4, S. 3.

— — sądu komitatowego w Szolnoku w okręgu Wyższego Sądu Krajowego w Peszcie. N. 205, S. 603.

— — — i politycznego stolicowo-sędziowskiego urzędu w Nagy-Kálló w obrębie administracyjnym Wielko-Warazdyńskim. N. 234, S. 639.

— — władz finansowych powiatowych w Austrii wyżej i niżej Anizy i w Solnogradzie; obwieszczenie takowego. N. 14, S. 11.

— — — powiatowych finansowych w Królestwie Czeskiem; oznaczenie takowego. N. 31, S. 35.

— — — — w Morawii i na Szląsku; ustanowienie takowego. N. 101, S. 478.

— — — — w obrębie administracyjnym Krakowskiej Krajowej Dyrekcyj Skarbowej. N. 156, S. 430.

— — — — w obrębie zarządu Lwowskiej Krajowej Dyrekcyj Finansowej; Rozporządzenie względem takowego. N. 45, S. 92.

**Poczta** za retuor-recepisem doręczenie sądowych dekretów; rozciągnięcie wydanego pod dniem 5. Kwietnia 1853 dla kraju koronnego Arcyksięstwa Austrii niżej Anizy Rozporządzenia względem tego doręczenia, na wszystkie inne Kraje koronne, Pogranicze wojskowe i na doręczenia przez sądy wojskowe. N. 214, S. 626.

**Poc — Pod**

- Pocztowego** związku rewidowany traktat; p. *Rewidowany traktat*.
- Pocztowy wóz**; Rozządzenie względem spiesznego celnourzędowego odprawienia takowego. N. 15, S. 12.
- **związek**; traktat dodatkowy z dnia 3. Września 1855, dotyczący rewidowanego traktatu tegoż. N. 82, S. 170.
- Podatek** konsumcyjny od wypalanych płynów spirytusowych; o wykonaniu postanowień Rozporządzenia z dnia 14. Lipca 1856 w przedmiocie pobierania takowego. N. 146, S. 395.
- — w przywozie gorzelnianych płynów spirytusowych do obrębu wolnego portu Weneckiego; ustanowienie ekwiwalentu takowego. N. 185, S. 485.
- od wódki; zmiany niektórych postanowień o takowym zgodnie z zaprowadzonymi z dniem 1. Kwietnia 1853 alkoholometrami. N. 149, S. 422.
- Podatki** bezpośrednie; rozpisanie takowych na rok administracyjny 1857. N. 203, S. 601.
- Podatkowanie** gorzelnianych płynów spirytusowych przy fabrykacji. N. 168, S. 466.
- wypalanych płynów spirytusowych w Lombardzko - Weneckim Królestwie i Tyrolu z Vorarlbergiem; zaprowadzenie takowego na zasadach, istniejących w innych Krajach koronnych. N. 135, S. 292.
- Poddani** Austriacy lub Austriackiej opieki doznający w Turcyi; objaśnienie §. 2. Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 29. Stycznia 1855, tudzież §. 8. Rozporządzenia z dnia 31. Marca 1855 r., tak pod względem właściwości C. K. Sądów konsularnych co do rozprawy i rozstrzygnięcia w skargach z przeciwniej strony wyniesionych przeciw obcym przynależącym, jak pod względem przypuszczalności wykonania wyroków, przez obce konsulaty przeciw Austriackim poddanym lub Austriackiej opieki doznającym w drodze przeciwpozwu wydanych. N. 117, S. 247.
- galicyjscy; Rozporządzenie względem dalszego trwania zastępstwa tychże w ich sprawach spornych z ich dawniejszymi panami przez Prokuraturę Finansową. N. 5, S. 3.
- Poddani** Grecyi i Austrii; Artykuły addycjonalne do traktatu handlowego i żeglownego, zawartego między Austrią i Gre-

**Pod — Pol**

- cyą, dotyczące postępowania z ruchomymi puściznami tychże. N. 174, S. 474.
- Poddani** Królewsko-Sascy; zachowanie wzajemności pod względem doręczenia skarg, wniesionych ze strony tychże przeciw poddanym Austriackim przed Trybunał Królewsko-Saski jako sąd właściwy kontraktu, niemniej pod względem wykonania wyroków w tej mierze zapadłych. N. 220, S. 629.
- Wielkiej Brytanii i Irlandyi, w Austrii zmarli; przepisy względem postępowania z ruchomymi ich puściznami, w Austrii się znajdującymi. N. 120, S. 251.
- Poddańcze gminy**; p. *Gminy poddańcze*.
- realności w Krainie, Karyntyi, Gorycyi i Gradysee, Istrii i w mieście Tryeście wraz z okręgiem jego; p. *Wykreślenie oktawy*.
- Podróże** Dworu i służby urzędników cywilnych w Królestwie Węgierskim, Krocacji, Sławonii, Województwie Serbskim wraz z Banatem Temeskim; o dostawie środków podróży i wynagrodzeniu kosztów podróży w takowych. N. 122, S. 254.
- przesiedlenia urzędników rządowych za pomocą kolei żelaznych lub okrętów parowych; bliższe postanowienia co do obliczalnej przewyżki pakunku w takowych. N. 114, S. 245.
- Podrzutki**; jurysdykcyja takowych po wystąpieniu z publicznego zakładu zaopatrzenia. N. 155, S. 429.
- Pogranicze** wojskowe; rozciągnięcie Ministerjalnego Rozporządzenia z dnia 1. Kwietnia 1853, względem zaprowadzenia urzędownie rozpoznanych i jako takie oznaczonych alkoholometrów do oznaczenia tęgości wódki i spirytusu w obrocie, na takowe. N. 218, S. 629.
- — rozciągnięcie wydanego pod dniem 5. Kwietnia 1853 dla koronnego kraju Arcyksięstwa Austrii niżej Anizy Rozporządzenia względem doręczenia sądowych dekretów pocztą za retour-recepisem na takowe. N. 214, S. 626.
- — — warunki, pod jakimi powszechna ustawa górnicza tamże w życie wejść ma. N. 24, S. 28.
- Pola**; ustanowienie tamecznego ubocznego urzędu celnego I. klasy jako urzędu kontroli towarów. N. 77, S. 166.
- Polesella**; upoważnienie tamecznego urzędu celnego bocznego do oclenia win wylegi-

## Pol — Poł

tymowanych z wyłączeń celnych. N. 56, S. 103.

**Policyjne** władze; pozwolenie składania potrzebnej praktyki do egzaminu na urząd sędziowski względem przydzielonych tymże przestępstw przy sądach powiatowych (stolicowych, preturach). N. 137, S. 292.

**Policyjny** okrąg miasta Wiednia; rozciągnięcie działalności ustawy o wyprawdaniu się z dnia 18. Października 1782, na miejsca, do takowego należące, zewnątrz linii onegoż znajdujące się. N. 231, S. 636.

**Polityczne** władze; kompetencya takowych w sporach, pochodzących ze stosunku służbowego lub kontraktu o nagrodę za najem usług, między służbodawcami i służącymi, tudzież między profesjonalistami lub właścicielami fabryk i ich czeladnikami, chłopcami terminującymi i innymi robotnikami pomocniczymi. N. 229, S. 635.

**Polityczno-** jurydyczne nauki w uniwersytetach Padwii i Pawii; zmiany, jakie w dotychczasowym planie takowych z początkiem roku szkolnego 1856 — 57 końcem przygotowania tamże przejścia do nowego urzędzenia nauk i jurydycznych i politycznych w życie wejść mają. N. 189, S. 488.

— sądowa organizacya, nowa, Siedmiogrodu; p. *Siedmiogród*.

**Polityczny** stolicowo-sędziowski urząd w Nagy-Kalló w obrębie administracyjnym Wielko-Warazdyńskim; czas aktywowania takowego. N. 234, S. 639.

**Połączenie** istniejących dotąd sekcij c. k. południowej kolei żelaznej rządowej. N. 38, S. 61.

— kolei żelaznych Austrii i Bawaryi; traktat względem takowego między oboma Państwami zawarty. N. 105, S. 227.

— — — Lombardzko - Weneckich; traktat rządowy między Austrią i Sardynią względem tego. N. 213, 609.

— drewnianych wiejsko-ekonomicznych maszyn z żelaznymi częściami składowymi wagi podrzędnej; postępowanie celne z takimi maszynami. N. 64, S. 120.

**Połączone** Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi; przepisy względem postępowania z ruchomymi puściznami po zmarłych w Austrii poddanych tychże Królestw. N. 120, S. 251.

## Poł — Pos

**Południowa** kolej żelazna rządowa; połączenie dotychczasowych jej sekcij. N. 38, S. 61.

**Północno-Amerykańskie** Państwa Związkowe; zamiana korespondencyj między Austriackimi władzami sądowymi i władzami podobnymi tychże. N. 221, S. 630.

**Półboże**; p. *Pięcioletnie opuszczenie cła dla niektórych gatunków zboża i t. d.*

**Pomieszkanie** duchowieństwa; uwolnienie tychże od kwaterunku wojskowego. N. 84, S. 193.

**Pomoc** Żandarmeryi; ustanowienie niektórych uzupełniających postanowień do zawartej między Austrią i Królestwem Saskiem z dnia 30. Lipca 1852, dotyczących takowej przy ściganiu zbiegłych zbrodniarzy na terytorium Państwa drugiego, niemniej przy niebezpieczeństwie ognia i wody i t. p. N. 192, S. 556.

**Pomocniczy** urząd celny w Pertegada; założenie takowego. N. 1, S. 2.

**Port** Wenecki wolny; ustanowienie ekwiwalentu podatku konsumcyjnego w przywozie gorzelnianych płynów spirytusowych do jego obrębu. N. 185, S. 485.

**Porto Lignano** i Porto Tagliamento; zniesienie Weneckich celnych urzędów ubocznych tamże. N. 1, S. 2.

**Porto Tagliamento**; p. *Porto Lignano*.

**Porządek**, w jakim wice-prezydenci (prezydenci senatu), przy niektórych trybunałach istniejący głos swój oddawać winni przy naradach, pod sterem prełożonego w sądzie odbywanych; objaśnienie kwestyi co do takowego. N. 29, S. 34.

**Posady** w służbie cywilnej; zachowane wyłączenie dla wysłużonych wojskowych; dozwolenie rozpisania konkursów na obsadzenie tychże. N. 180, S. 481.

**Posiadacze** dóbr, urbaryalno-uprawnieni, w Węgrzech, Kroacyi i Sławonii, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim tudzież w Siedmiogrodzie; objaśnienie kwestyi, czyli i jak dalece wierzyciele mimo swój woli przekazani być mogą do kapitału indemnizacyjnego przez tychże. N. 224, S. 631.

**Posiadanie** i noszenie broni zakazanych w Tyrolu z Vorarlbergiem i w Królestwie Lombardzko - Weneckim; kompetencya co do śledztwa i ukarania przestępstw ustaw, istniejących w tych Krajach koronnych pod względem takowego. N. 40, S. 63.

**Posi — Post**

**Posiadłości** zajęte w Węgrzech i Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim; rozciągnięcie terminu ustanowionego do ich opugnacyi. N. 33, S. 44.

**Postanowienia**, bliższe o zakresie działania i postępowania w sprawach kongregacyj centralnych w Lombardzko-Weneckiem Królestwie. N. 210, S. 606.

— — względem obliczalnej przewyżki pakunku w podróżach przesiedlenia urzędników rządowych za pomocą kolei żelaznych lub okrętów parowych. N. 114, S. 245.

**Postanowienia** Cesarskiego Patentu z dnia 1. Stycznia 1856, dla Wielkiego Księstwa Siedmiogrodu, tak co do sposobu, w jaki, i źródeł, z których uiszczono być ma jak najspieszniej wynagrodzenie urbaryalne dla uprawnionych oznaczone, z zastrzeżeniem praw wszystkich przy tém interesowanych, jak co do zniiesienia moratoryum. N. 12, S. 11.

— nowe względem tax, składać się mających przez kandydatów teoretycznych examinów rządowych. N. 42, S. 84.

— względem postępowania, zachować się mającego przy unieszczeniu wysługujących żołnierzy rezerwie i przy oddaleniu żołnierzy rezerwy. N. 48, S. 95.

— — przyjmowania zagranicznych monet złotych i srebrnych przy opłatach cłowych, również o stosunku wartości używanych ku temu złotych monet krajowych. N. 212, S. 606.

— zmodyfikowane stósownie do nowych ustaw o studyach, co do examinów, przed wstąpieniem do służby konceptowej Ministerstwa Spraw Zewnętrznych złożyć się mających. N. 101, S. 219.

**Posterunek** zapowiadawczy w Hilgersdorf; zamienienie takowego na urząd celny uboczny klasy II. N. 216, S. 630.

**Postępowanie** celem wykreślenia oktawy w Krajach koronnych Krainie, Karyntyi, Gorycy i Gradysee, Istrii i w mieście Tryeście wraz z okręgiem jego, co do tych dóbr dominikalnych, których posiadacze jurysdykcyę już przed powszechnóm zaprowadzeniem sądów Cesarskich zdali, albo tylko księgi gruntowe względem poddańszych swych realności prowadzili. N. 110, S. 237.

— cłowe z korą olszową. N. 106, S. 232.

— — z linami jelicianemi. N. 49, S. 95.

**Pos — Pow**

**Postępowanie** cłowe z sumami, gatunkiem ryb tak zwanych. N. 22, S. 28.

— — z sznurkami do wiązania, bielonemi lub farbowanemi (szpagatem). N. 119, S. 251.

— do uregulowania Cisy. N. 199, S. 592.

— kasowe z majątkiem sierocińskim i kuratelskim w Węgrzech, Siedmiogrodzie, Kroacyi, Sławonii, Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim; oznaczenie terminu, kiedy nastąpić winno zarządzone w §§. 7 i 27. instrukcyi o takowóm przesłaniu odpisu księgi poleceń i złożenia odbioru tudzież żurnalu do buchalteryi rządowej. N. 143, S. 336.

— — — — kuratelskim i depozytowym w Galicyi, Krakowie i Bukowinie; instrukcyja względem takowego. N. 142, S. 296.

— przy odbiorze przysięgi od wyznawców wiary izraelskiej w Węgrzech, Kroacyi, Sławonii, Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie. N. 139, S. 293.

— — umieszczenie wysługujących żołnierzy w rezerwie zachować się mające. N. 48, S. 95.

— z materiałami do okładów grepłowych. N. 107, S. 233.

— z ruchomemi puściznami poddanych Grecyi i Austrii; Artykuły addycjonalne do traktatu handlowego i żeglugowego, zawartego między Austryją Grecyą, względem takowego. N. 174, S. 474.

— — spadkami po zmarłych przynależnych połączonych Królestw Wielkiej Brytanii i Irlandyi, w Cesarstwie Austryackiem się znajdującemi; Rozporządzenie względem takowego. N. 120, S. 251.

— z sporami i pretensyami, z byłego dominikalnego stósunku w Galicyi i Lodome-ryi, w Wielkiem Księstwie Krakowskiem i w Księstwie Bukowińskim wynikającemi, które w drodze uwolnienia gruntowego załatwienia nie znalazły. N. 147, S. 395.

— z wdowami i sierotami po zmarłych w urzędowaniu podczas epidemii cholery lekarzami, cyrulikami i dozorcami (posługaczami) chorych. N. 118, S. 250.

— z zaskarżonemi, na wolnej stopie się znajdującemi a od miejsca rozprawy ostatecznej daleko mieszkającemi, w razie przesłuchania ich wedle §. 216 procedury karnej prezydującego w sądzie. N. 152, S. 428.

**Powiat** Flitsch; p. *Mieszkańcy powiatu Flitsch.*

**Pow — Poz**

**Powiat** Fiumański; p. *Mieszkańcy Fiumańskiego powiatu.*

**Powiatowe** Dyrekcye Finansowe; p. *Finansowe Dyrekcye powiatowe.*

— władze finansowe; p. *Finansowe władze powiatowe.*

**Powiaty** urzędowe eksponowanych komisarzy starostwa górniczego w Żalatinie; odgraniczenie takowych ze względem na nową polityczno-sądową organizacyę Siedmiogrodu. N. 53, S. 101.

**Powszechna** taryfa cłowa z dnia 5. Grudnia 1853; obwieszczenie niektórych zmian téjże. N. 43, S. 87.

— ustawa górnicza; warunki, pod jakimi takowa w Pograniczu Wojskowym w życie wejść ma. N. 24, S. 28.

**Powszechne** zaprowadzenie sądów Cesarских; osobne Postanowienia dla Karyntyi, Krainy, Gorycyi i Tryestu wraz z określeniem względem postępowania celem wykreślenia oktawy co do tych dóbr dominikalnych, których posiadacze już przed takowem jurysdykcyę zdali, albo tylko księgi gruntowe względem poddańczych swych realności prowadzili. N. 110, S. 237.

**Powszechny** zakaz drukowego pisma: „The Austrian Dungeons in Italy by F. Orsini“. N. 184, S. 485.

**Powstanie** w r. 1848 i 1849, w Królestwie Węgierskiem; obwieszczenie zasad względem udzielonego niektórym osobom przepuszczenia kary przepadku majątku, sądem wojennym z powodu tegoż orzeczonej. N. 128, S. 282.

**Powtórne examina** uczniów po C. K. Akademiach prawnych w Węgrzech, Siedmiogrodzie, Kroacyi, Sławonii i w Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim; Postanowienia o takowych. N. 226, S. 634.

**Pozwolenie** postępowania w sposób pewnych przestrzeni dla transportu przez obce terytoryum ograniczone linią celną od Aseh aż do Elby. N. 83, S. 193.

— składania potrzebnej praktyki do examinu na urząd sędziowski względem przydzielonych władzom policyjnym przestępstw przy sądach powiatowych (stolicowych, preturach). N. 137, S. 292.

**Pożyczki** dane w monecie brzęczącej po obwieszczeniu Cesarzkiego Rozporządzenia z dnia 7. Lutego 1856 r.; Postanowienie,

**Poz — Pra**

izby takowe przez dłużnika, jeżeli wierzyciel odsetki i spłatę w wyszczególnionym pewnym rodzaju monety albo zaś w brzęczącej monecie za warunek położył, tak w odsetkach jak w kapitale w sposób obwarowany spłacone były. N. 26, S. 28.

**Pożyczki** wojennej i dostawy płodów galicyjskie obligacye; p. *Publiczne obligacye.*

**Praga**; p. *Melnik.*

— p. *Prawniczo- i polityczno-naukowe wydziały w Wiedniu, Pradze i t. d.*

— przedłużenie działalności prowizorycznej Ustawy z dnia 27. Września 1849 r. o organizacyi władz akademicznych w tamczynym Uniwersytecie. N. 170, S. 479.

— urządzenie i odbywanie teoretycznych examinów Rządowych stosownie do Najwyższego Postanowienia z dnia 25. Września 1855 r., przez uczniów nauk prawnych i politycznych składać się mających. N. 59, S. 105.

— zastosowanie Postanowień Rozporządzenia z dnia 2. Października 1855 r., do takich uczniów, którzy w kursie letnim wstąpili do nauk prawnych i politycznych lub w przyszłości wstąpią. N. 27, S. 31.

**Praktyka** chirurgiczna; nieprzypuszczalność aprobowanych w chirurgii braci zakonu miłosierdzia do wykonywania takowej w stanie świeckim. N. 76, S. 166.

— do examinu na urząd sędziowski względem przydzielonych władzom policyjnym przestępstw przy sądach powiatowych (stolicowych, preturach); pozwolenie składania téjże. N. 137, S. 292.

**Praktykauci** przy jakiej Władzy publicznej; przypuszczenie tychże do przyjęcia jako zwyczajnych lub nadzwyczajnych słuchaczy odczytów publicznych w przedmiotach prawniczo- i polityczno-naukowych jako téż technicznych. N. 182, S. 482.

**Prawa** i laski droga przeciw buchalterycznym rezolucyom rachunków, dotyczących Skarbu Państwa lub funduszu zostającego pod administracyą Państwa. N. 235, S. 641.

— Neutralnych; deklaracya Mocarstw, zastąpionych na kongresie pokoju w Paryżu w przedmiocie takowych. N. 74, S. 163.

**Prawdziwość** marek stęplowych; przeznaczenie C. K. Drukarni Nadwornej i Rządowej do osądzenia takowej. N. 11, S. 7.

**Prawidła** eo do czuwania nad obrotem handlowym; ustanowienie kary piędznej na

**Praw**

pewne niedokładności deklaracji towarów celem wykonywania takowych. N. 236, S. 641.

**Prawne** i dobrowolne datki do funduszu szkół normalnych w Galicyi i Bukowinie; pobieranie i obrachowanie tychże. N. 160, S. 464.

**Prawnicza** akademja; p. *Uczniowie prawniczo- i polityczno-naukowego wydziału lub akademii prawniczej.*

**Prawnicze** akademie w Węgrzech, Siedmiogrodzie, Krocacji, Sławonii, Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim; Postanowienia o powtórnych examinach uczniów tych akademij. N. 226, S. 634.

**Prawniczo-** i polityczno-naukowe fakultety w Wiedniu, Pradze, Peszcie, Krakowie, Lwowie, Gracu i Insbruku; Rozporządzenie względem zastosowania Postanowienia Rozporządzenia z dnia 2. Października 1855 r. do takich uczniów, którzy w kursie letnim do nauk prawnych i politycznych wstąpili lub na przyszłość wstąpić zamierzają. N. 27, S. 31.

— — — studia w Uniwersytetach w Padwie i Pawii; Postanowienia przechodnie celem przygotowania tamże przejścia do nowego urządzenia nauk jurydycznych i politycznych. N. 189, S. 488.

— polityczne odczyty; p. *Publiczne odczyty w przedmiotach prawniczo-politycznych jako też technicznych.*

**Prawny** czas służby wojskowej; Rozporządzenie względem przedłużenia czasu karnej służby w wojsku dla kalęczących się samowolnie i zbiegów przed rekrutacją tylko o dwa lata takowego. N. 73, S. 160.

**Prawo** karne; objaśnienie Postanowienia §§. 258 i 260, lit. b) takowego pod względem kary cielesnej chłosty. N. 116, S. 246.

— — objaśnienie przepisów zawartych w §§. 178 i 179 takowego o ukaraniu zbrodni kradzieży. N. 108, S. 233.

— — skarbowe; Rozporządzenie o zastosowaniu chłosty cielesnej jako zaostrenia kary przy przestępstwach Skarbowych. N. 196, N. 584.

— — — zmiana Postanowień §. 894, w. 2, o ściąganiu kar pieniężnych. N. 78, S. 167.

— paszy, istniejące w prowincjach Weneckich pod nazwiskiem: „Pensionatico“; Cesarzkie Rozporządzenie, dotyczące takowego. N. 126, S. 281.

**Pra — Pro**

**Prawo** zastępowania się w własnych sprawach cywilnych osób, do wykonywania urzędu sędziowskiego uzdolnionych; Rozporządzenie dotyczące takowego dla Węgier, Krocacji, Sławonii, Województwa Serbskiego z Banatem Temeskim i Siedmiogrodu. N. 8, S. 7.

**Prestacje** urbaryalne, za wynagrodzeniem zniesione; objaśnienie sądowych władz w Węgrzech, Krocacji, Sławonii, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim, o nieprzypuszczalności exekucyi do ściągnięcia zaległości, powstałych dopiero z dniem 1. Maja 1848 r. w takowych. N. 28, S. 34.

**Pretensye** pregrawacyjne przeciw byłym dominionom; przeprowadzenie takowych. N. 147, S. 395, 398.

— i spory wynikające z byłego stosunku dominikalnego w Galicyi i Lodomerji, w Wielkiem Księstwie Krakowskiem, w Księstwie Bukowińskiem, niezadowolone w drodze uwolnienia gruntowego; uregulowanie postępowania z takowemi. N. 147, S. 395.

**Pretura** I. klasy w Brivio; przeniesienie takowej do Merate i oznaczenie początku działalności téjże. N. 164, S. 465.

**Pretury**; p. *Sądy powiatowe (stolicowe, pretury).*

— p. *Wyroki sądów powiatowych (stolicowych pretur).*

**Prezydenci** Senatu, przy niektórych Trybunałach sądowych istniejący; p. *Viceprezydenci.*

**Prezydujący** w Sądzie; postępowanie z skarżonemi, na wolnej stopie się znajdującemi a od miejsca rozprawy ostatecznej daleko mieszkającymi, w razie przesłuchania ich wedle §. 216 Procedury karnej przez tegoż. N. 152, S. 428.

**Próba** kotłów parowych już zużytych, nowa, przy translokacyi lub sprzedaży dawnych kotłów parowych już zużytych winno być przed ustawieniem tychże w miejsce nowego przeznaczenia ze strony właściciela uczynione doniesienie do Władzy politycznej, która po wysłuchaniu biegłych w rzeczy ustanowić ma, czy takowe nowój próbie poddane być muszą. N. 63, S. 120.

**Próbki** towarów i wzory; portoryum od takowych. N. 82, S. 170, 173.

**Procedura** karna; objaśnienie §. 404 téjże i §. 4, pozycya „powtóre“ wojskowej normy jurydykcyjnej względem kompetencyi



## Proc — Prot

sądów cywilnych, do osób jurysdykcji wojskowej podlegających. N. 240, S. 643.

**Procedura** karna; objaśnienie §. 427 téjże co się tyczy początku terminu do zgłoszenia odwołania i jego przeprowadzenia przeciw wyrokowi karno-sądowemu w przypadkach przestępstwa. N. 103, S. 224.

— — objaśnienie téjże co się tyczy postępowania z zaskarżoncami, na wolnej stopie się znajdującymi a od miejsca rozprawy ostatecznej daleko mieszkającymi, w razie przesłuchania ich wedle §. 216 téjże przez przydującego w Sądzie. N. 152, S. 428.

**Profesye**; do ksiąg gruntowych jako radykowane wniesione; postępowanie przy konstatowaniu realnej własności takowych. N. 209, S. 604.

**Profesyonisci** lub właściciele fabryk i ich czeladnicy, chłopy terminujący i inni robotnicy pomocniczy; kompetencya władz politycznych w sporach między tymi, pochodzących ze stósunku służbowego lub kontraktu o nagrodę za najem usług. N. 229, S. 635.

**Prokuratura** Finansowa w Krakowie; utworzenie takowej dla okręgu administracyjnego Krakowskiej Krajowej Dyrekcji Skarbowej. N. 93, S. 213.

— — w Temeswarze; przemienienie fiskalnego urzędu centralnego w Temeswarze na takową. N. 54, S. 101.

— — w Zagrzebiu; utworzenie takowej dla okręgu administracyjnego Kroacko-Slawońskiej Krajowej Dyrekcji Finansów. N. 219, S. 629.

**Prokuratury** Finansowe w Królestwie Lombardzko-Weneckim; zaprowadzenie przepisu, dotyczącego examinu dla wyższej służby conceptowej przy takowych. N. 20, S. 26.

— — w Medyolanie i Wenecyi; zaprowadzenie takowych. N. 16, S. 13.

— Finansowej Peszto-Budzyńskiej wydział; Rozporządzenie względem siedziby takowego. N. 153, S. 429.

**Protesty** wexlowe, przez urzędników sądowych spisane; należitości od takowych. N. 87, S. 198.

**Protokoły** księgi gruntowej w Królestwach Węgierskiem, Kroackiem i Slawońskiem, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim; postępowanie ze zgłoszeniami, wniesionymi wprawdzie wedle informacji

## Pro — Prz

§. 3 ustępu 1 i 2 Rozporządzenia z dnia 15. Grudnia 1855 r., co się tyczy ogłoszenia takowych, atoliż dopiero po upływnym terminie zgłoszenia. N. 223, S. 631.

**Prowincye** Lombardzko-Weneckie; p. *In tendenza di Finanza*.

— Weneckie; p. *Pensionatico*.

**Prowincjonalne** dyrekeye budownicze, Lombardzko-Weneckie; zdolność hipoteczna dokumentów i układów przez nie wydanych. N. 230, S. 636.

**Prowizye**; p. *Należytości stanu spoczynkowego*.

— p. *Pensye, prowizye i dodatki wychowania dla wdów i sierót i t. d.*

**Prowizoryczna** ustawa z dnia 27. Września 1849 r., o organizacyi władz akademicznych; przedłużenie jej działalności w Uniwersytetach w Wiedniu, Pradze, Gracu, Insbruku, Krakowie i Lwowie. N. 170, S. 470.

**Prowizoryczne** nadkierownictwo wykupna liści tytoniowych w Peszcie, oznaczenie czasu, z którym się znosi działalność urzędowa takowego. N. 298, S. 604.

— wynagrodzenie dziesięciny górniczej dawnych właścicieli ziemskich w Czechach, Morawii i na Szląsku; nakaz bezpośredniej wypłaty takowego. N. 90, S. 202.

**Prowizoryczny** regulamin konkursowy z dnia 18. Lipca 1853 r. w Krajach koronnych: Węgierskim, Kroackim, Slawońskim, w Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim; objaśnienie artykułu IX Rozporządzenia wprowadzającego do takowego. N. 104, S. 225.

— urząd cłowy i sanitarny w Draga-Moschiczenizza; utworzenie takowego. N. 186, S. 485.

**Pruski Szląsk**; p. *Hrabstwo Kłydsko*.

**Prusy**; traktat między Austryą, Francją, Wielką Brytanią, Prusami, Rossyą, Sardynią i Turcyą. N. 67, S. 124.

**Prywatne** examina w szkołach; urządzenie i odbywanie tychże, oraz oznaczenie taxy od nich. N. 113, S. 243.

**Przechowanie** sądowe dokumentów i innych przedmiotów; objaśnienie §. 10 i 11 Ustawy z dnia 26. Stycznia 1853 r. względem wymiaru należitości i kwoty stęplowej. N. 97, S. 218.

**Przechód** wojska od 1. Listopada 1856 do 30. Kwietnia 1857; wynagrodzenie zaopatrzenia wojska w tymże. N. 201, S. 599

**Przec — Przep**

- Przeciwpozwu** droga; p. *Skargi w drodze przeciwpozwu wydane.*
- Przedłużenie** działalności prowizorycznej ustawy o organizacyi władz akademicznych, w uniwersytetach, w Wiedniu, Pradze, Gracu, Insbruku, Krakowie i Lwowie. N. 170, S. 470.
- Przedmioty** karno-sądowego śledztwa; sposób zapakowania tychże. N. 150, S. 423.
- przechodowe, które rzeką Padu wchodzą, a pod Cavanella di Pó rzekę tę opuszczając, za pomocą wewnętrznych kanałów do Wenecyi lub Chioggia przesłane bywają. N. 162, S. 464.
- wyłączone od przesyłki pocztą; wyszczególnienie takowych. N. 82, S. 172, 178.
- Przedsiębiorstwa** peryodycznego transportu osób; postępowanie przy udzielaniu koncesyj na takowe. N. 51, S. 97.
- Przeгляdy**, ogólne, o stanie majątku sierocińskiego i kuratorskiego; Rozporządzenie względem ułożenia i przedłożenia takowych. N. 227, S. 634.
- Przejrzenie** aktów karno-sądowych; objaśnienie instrukcyi karno-sądowej z dnia 16. Czerwca 1854, pod względem tego. N. 92, S. 210.
- Przekazanie** wierzycieli do kapitału indemnizacyjnego; objaśnienie kwestyi, czyli jak dalece takowe mimo woli wierzycieli miejsce mieć może. N. 224, S. 631.
- Przekazywanie** kapitałów uwolnienia gruntowego; objaśnienie §. 28 Najwyższego Patentu z dnia 16. Stycznia 1854, względem obwieszczenia wychodzących edyktów w postępowaniu przy takowym. N. 81, S. 168.
- Przekład** włoski ustawy karniej; sprostowanie §. 179. N. 108, S. 233.
- Przemysłowy** i handlowy obrót; ustanowienie kary pieniężnej na pewne niedokładności w deklaracyi towarów celem wykonywania prawideł co do czuwania nad takowym. N. 236, S. 641.
- Przenoszenie** niektórych gatunków tytoniu z Tyrolu i Pobrzeża Illiryskiego do Lombardzko-Weneckiego Królestwa. N. 194, S. 583.
- Przepis** o examine dla Wyższej służby conceptowej przy Prokuraturach finansowych; zaprowadzenie takowego w Królestwie Lombardzko-Weneckiem. N. 20, S. 26.

**Przep — Przes**

- Przepis** o ukaraniu zbrodni kradzieży, w §§. 178 i 179 ustawy karniej zawarty; objaśnienie takowego. N. 108, S. 233.
- o zastępstwie w służbie wojskowej. N. 32, S. 37.
- — — — — od 1. Lutego 1856 r. począwszy; instrukcyja dla przeprowadzenia onegoż. N. 144, N. 338.
- względem udzielania plac tymczasowych i pensyj dyplomatycznych urzędników. N. 109, S. 234.
- — uregulowanie Cisy. N. 199, S. 592.
- Przepisy** o sukcesyi w dobrach chłopskich, dla Galicyi wydane; rozciągnięcie takowych na Wielkie Księstwo Krakowskie. N. 6, S. 5.
- Przeprowadzenie** Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 6. Sierpnia 1855, względem zaprowadzenia Niższo-Austryackiej miary i wagi w Galicyi, Bukowinie i Krakowskim okręgu; odroczenie do tego wyznaczonego czasu aż do 1. Stycznia 1857. N. 163, S. 465.
- — z dnia 18. Czerwca 1855 względem zaprowadzenia Wiedeńskiej miary i wagi w Królestwie Czeskiem; odroczenie czasu do tego wyznaczonego aż do 1. Września 1856. N. 98, S. 218.
- ostatecznego wynagrodzenia dziesięciny górniczej w Czechach, Morawii i na Śląsku; przeniesienie takowego do komisyj wynagrodzenia dziesięciny górniczej. N. 90, S. 202.
- przepisu o zastępstwie w służbie wojskowej; instrukcyja dla takowego. N. 144, S. 338.
- ustawy o zastępstwie w służbie wojskowej przy rekrutacyi w r. 1856; Rozporządzenie dotyczące takowego. N. 36, S. 44.
- zawartej między Austryją i Modeną konwencyi względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy, dezertarów, zbiegów, przed konskrypcyą i rekrutacyą w przypadku, gdy wojska jednej lub drugiej z Stron kontraktujących działają lub rozłożone są w Państwie Strony drugiej. N. 159, S. 457.
- Przepuszczenie** kary przepadku majątku, udzielone niektórym osobom; obwieszczenie zasad względem przypuszczenia tej kary, sądem wojennym orzeczonej z powodu powstania w Królestwie Węgierskiem i Wielkiem Księstwie Siedmiogrodzkiem w latach 1848 i 1849. N. 125, S. 282.
- Przesiedlenie** urzędników rządowych za pomocą kolei żelaznych lub statków paro-

**Prze — Prze**

wych; bliższe postanowienia co do obliczalnej przewyżki pakunku w podróżach takowego. N. 114, S. 245.

**Przesłanie** odpisu księgi poleceń złożenia i odbioru tudzież żurnalu do buchalteryi rządowej; oznaczenie terminu, kiedy takowe według §§. 7 i 27 instrukcyi o kasowym postępowaniu z majątkami sierocińskimi i kuratelskimi w Węgrzech, Kroacyi, Sławonii, w Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie, nastąpić winno. N. 143, S. 336.

**Przesłuchanie** przez przyzującego w Sądzie; postępowanie z zaskarżonemi, na wolnej stopie się znajdującymi, a od miejsca ostatecznej rozprawy daleko mieszkającymi w tym razie. N. 152, S. 428.

**Przestępstw** przypadki; p. *Przestępstwa*.

**Przestępstwa**; objaśnienie §. 427 procedury karnej co się tyczy początku terminu do zgłoszenia, odwołania i jego przeprowadzenia przeciw wyrokom karno-sądowym w przypadkach tychże. N. 103, S. 224.

— policyjnym władzom przydzielone; pozwolenie składania potrzebnej praktyki do egzaminu na urząd sędziowski względnie tychże, przy sądach powiatowych (stolicowych, preturach). N. 137, S. 292.

— Rozporządzenie względem bliższego oznaczenia §. 41 instrukcyi karno-sądowej z d. 16. Czerwca 1854, względem wniesienia odwołań prokuratoryj rządowych przeciw wyrokom sądów powiatowych (sądów stolicowych, pretur). N. 80, S. 167.

— ustaw, istniejących w Tyrolu z Vorarlbergiem i w Lombardzko-Weneckiem Królestwie względem posiadania i noszenia broni zakazanych, tudzież obrotu takowemi; przepis o kompetencyi władz do śledztwa i ukarania tych przestępstw, N. 40, S. 63.

**Przestrzeń** graniczna między Austryą Wyzszą i Bawaryą od Dunaju ku północy aż do Bischofsreuth; rozszerzenie istniejących między Czechami i Bawaryą ułatwień w obrocie handlowym przedzą lnianą na takową. N. 13, S. 11.

**Przesyłki** pocztowe; pobieranie opłaty pocztowej od nich. N. 82, S. 170, 172.

**Przeworsk**; p. *Mieszkańcy Andrychowa, Kent, Przeworska i t. d.*

**Przedzą** lnianą obrót handlowy; p. *Przestrzeń graniczna między Austryą Wyzszą i Bawaryą i t. d.*

**Prze — Przy**

**Przewyżka**, obliczalna, pakunku; p. *Przesiedlenie urzędników sądowych*.

**Przychodowe** cla, w taryfie cłowej z dnia 5. Grudnia 1853 ustanowione; obwieszczenie niektórych zmian, zaszych w tychże w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 19. Marca 1856. N. 43, S. 87.

— clo od gatunku ryb, sumami zwanych, przy wchodzie przez linię celną Siedmiogrodu i Bukowiny; ustanowienie takowego. N. 22, S. 28.

— — — wiejsko-ekonomicznych maszyn drewnianych w połączeniu z żelaznemi częściami składowemi wagi podrzędnej. N. 64, S. 120.

— — umocowanie urzędu kontrolnego Neuhau w Czechach do odbierania takowego od poddanych wewnętrznej rewizyi już u innego urzędu cłowego i pocztą przybywających towarów. N. 215, S. 627.

**Przychodowego** cla opuszczenie, pięcioletnie, dla niektórych gatunków zboża i owoców strączkowych, tudzież mąki kukurydzowej przy wchodzie przez urzędy celne Istrii i wysp Gwarneryjskich. N. 228, S. 635.

— — płatne sumy; dozwoleń na próbę kredytowania tychże. N. 91, S. 202.

**Przyjęcie** indywiduów, zostających w użyciu przy jakiej Władzy publicznej lub praktykujących, jako zwyczajnych lub nadzwyczajnych słuchaczy odczytów publicznych w przedmiotach prawniczo- i polityczno-naukowych. N. 182, S. 482.

— kandydatów do służby conceptowej; przechodnie postanowienia o takowej co się tyczy tych kandydatów, którzy teoretyczne egzamina rządowe jeszcze według systemu, zasadzającego się na Ustawie z dnia 30. Lipca 1850 składać mają. N. 86, S. 196.

**Przyjmowanie** darów ze strony osób sądowych; objaśnienie §. 49 Ustawy z dnia 3. Maja 1853 względem karogodności takowego. N. 217, S. 627,

— zagranicznych monet złotych i srebrnych przy opłatach cłowych; zmiana postanowień o takowem. N. 212, S. 606.

**Przynależności** kopalni; p. *Kopalnie*.

**Przypadki** przestępstw; p. *Przestępstwa*.

**Przypuszczalność** egzekucyi wyroków, przez obce konsulaty przeciw Austriackim poddanym lub Austriackiej opiece w Turcyi doznającym w drodze przeciwpozwu wy-

**Przys — Przyz**

danych; objaśnienie §. 8 Rozporządzenia z dnia 31. Marca 1855 względem takowego. N. 117, S. 247.

**Przysięga**; postępowanie przy odbiorze takowej od wyznawców wiary izraelskiej w Węgrzech, Krocacji, Sławonii, Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim i Siedmiogrodzie. N. 139, S. 293.

**Przywozowe** clo; p. *Przychodowe clo*.

**Przywóz** gorzelnianych płynów spirytusowych do obrębu wolnego portu Weneckiego; ustanowienie ekwiwalentu podatku konsumcyjnego w takowym. N. 185, S. 485.

— niektórych gatunków zboża i owoców strączkowych, tudzież mąki kukurydzowej przez urzędy celne Istrii i wysp Gwarnejskich; pięcioletnie opuszczenia cla dla tych gatunków zboża w tymże. N. 228, S. 635.

**Przyznanie** odprawy z kapitałem, uczynione

**Pub — Pus**

ochotnikom reangazowanym wedle prawa z dnia 23. Grudnia 1849 r. N. 145, S. 393.

**Publiczne** obligacye; oznaczenie miejsc, w których księgi kredytowe i prenotacye względem niektórych prowadzone będą. N. 18, S. 23.

**Publiczny** zakład zaopatrzenia; p. *Dzieci łoża nieprawego*.

**Pułk** graniczny Likański; p. *Likański pułk graniczny*.

**Puścizny** ruchome po zmarłych poddanych Grecyi i Austrii; artykuły addycjonalne z dnia 12. Czerwca 1856 r. do traktatu handlowego i żeglugowego, zawartego między Austryą i Grecyą pod dniem 4. Marca 1853 r., dotyczące postępowania z takowemi. N. 174, S. 474.

**Puszcza** Monostor; p. *Dystrykta Jazygii i Kumanii*.

**R.****Rac — Reg**

**Rachunki**, dotyczące skarbu Państwa lub funduszu zostającego pod administracją Państwa; droga prawa i laski przeciw buchalterycznym rezolucyom takowych. N. 235, S. 641.

**Radykowane** profesyje; postępowanie przy konstatowaniu realnej własności profesyj, wniesionych do ksiąg gruntowych jako takowe. N. 209, S. 604.

**Realna** własność profesyj, wniesionych do ksiąg gruntowych jako radykowanych; postępowanie przy konstatowaniu takowej. N. 209, S. 604.

**Reangazowani** wedle prawa z dnia 23. Grudnia 1849 r. ochotnicy; przyznanie tymże odprawy z kapitałem. N. 145, S. 393.

**Recepisse**; p. *Retour-recepisse*.

**Regestra** wyrabiających płyny spirytusowe; termin do przedłożenia takowych w Królestwie Lomardzko-Weneckiem i w Tyrolu z Vorarlbergiem. N. 181, S. 481.

**Regulamia** konkursowy z dnia 18. Lipca 1853; objaśnienie artykułu IX Rozporządzenia wprowadzającego do takowego w Krajach koronnych Węgierskim, Krocackim i Sławońskim, w Województwie Serbskiem wraz z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie. N. 104, S. 225.

**Reg — Ren**

**Regulamia** wydziału uprzywilejowanego Austryackiego Banku Narodowego, utworzonego dla kredytu hipotecznego. N. 41, S. 65.

**Rekomendacye**; zakaz wpływania na wniesione sprawy sporne przez nie. N. 233, S. 638.

**Rekrutacya** w r. 1856; przeprowadzenie Ustawy o zastępstwie w służbie wojskowej przy takowej. N. 36, S. 44.

**Rekursa** przeciw Rozporządzeniom Sądów w sprawach dyscyplinarnych adwokackich Węgrzech, Krocacji, w Województwie Serbskiem wraz z Banatem Temeskim, tudzież w Siedmiogrodzie; objaśnienie kwestyi, w jakim terminie i do której Władzy takowe wytoczone być winny. N. 133, S. 290.

**Relucya** karczowisk w Węgrzech i w Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim; rozciągnięcie terminu do takowej. N. 33, S. 44.

— gruntów górniczych i czynszowych w Krocacji i Sławonii; rozciągnięcie terminu do takowej. N. 33, S. 44.

**Renty**, zapadłe, uwolnienia gruntowego; dozwoleń wyplat odrącalnych w Wielkiem Księstwie Siedmiogrodzkiem. N. 197, S. 585.

## Reo — Rok

**Reorganizacya** Austriackiego zakładu telegrafów rządowych. N. 157, S. 430.

**Retour-recepisse**; rozciągnięcie wydanego pod dniem 5. Kwietnia 1853 dla Kraju koronnego Arcyksięstwa Austrii niżej Anizy Rozporządzenia względem doręczenia sądowych dekretów pocztą za retour-recepissem na wszystkie inne Kraje koronne, Pogranicze wojskowe i na doręczenia przez sądy wojskowe. N. 214, S. 626.

**Rewidowany** traktat związku pocztowego z dnia 5. Grudnia 1851; traktat dodatkowy do niego. N. 82, S. 170.

**Rewolucya**; p. *Powstanie w r. 1848 i 1849.*

**Rezerwa**; postępowanie przy oddaleniu żołnierzy. N. 48, S. 95.

— postępowanie przy umieszczeniu wysługujących żołnierzy téjże. N. 48, S. 95.

**Rezolucye** buchalteryczne rachunków, dotyczących skarbu Państwa lub funduszu zostającego pod administracyą Państwa; droga prawa i łaski przeciw tymże. N. 235, S. 641.

**Ricinus**, nasienie (semen cataputiae majoris); postępowanie cłowe z takowem. N. 206, S. 603.

**Robotnicy** pomocniczy; kompetencya władz politycznych, pochodzących ze stosunku służbowego lub kontraktu o nagrodę za najem usług między profesjonalistami lub właścicielami fabryk z tymi. N. 229, S. 635.

**Rodzaj** trzewie drewnianych; p. *Trzewice drewniane.*

**Rogózki**; rozciągnięcie ułatwień zawartych w §. 17 Najwyższej Ustawy z dnia 17. Września 1852 co się tyczy handlu domokrażnego niektórymi towarami, na mieszkańców byłego Vice-Ispaństwa Warazdyńskiego co się tyczy handlu domokrażnego takowemi. N. 10, S. 7.

**Rok** 1857; ustanowienie taxy uwolnienia od służby wojskowej na tenże rok. N. 187, S. 486.

— administracyjny 1857; Patent Cesarski względem rozpisania bezpośrednich podatków na ten rok. N. 203, S. 601.

— szkolny 1856 — 57; zmiany, jakie w dotychczasowym planie nauk prawniczo-politycznych w uniwersytetach Padwie i Pawii końcem przygotowania tamże przejścia do nowego urzadzenia nauk prawniczo-po-

## Roze — Rozp

litycznych z początkiem onego w życie wejść mają. N. 189, S. 488.

**Rozeiagnienie** kompetencyi sądów handlowych w Wiedniu i Tryeście na sprawy cywilne bezsporne. N. 7, S. 6.

— przepisów, wydanych dla Galicyi w przedmiocie sukcesyi w dobrach chlopskich, na Wielkie Księstwo Krakowskie. N. 6, S. 5.

— Rozporządzenia Ministeryalnego z dnia 1. Kwietnia 1853 r. o zaprowadzeniu urzędownie rozpoznanych i jako takie oznaczonych alkoholometrów do oznaczenia tęgości wódki i spirytusu w obrocie na Pogranicze Wojskowe. N. 218, S. 629.

— terminów ustanowionych Cesarskimi Patentami z dnia 2. Marca 1853 r. do opugnacyi zajętych posiadłości i do relucyi karczowisk w Węgrzech i w Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim, niemniej do uregulowania i relucyi gruntów górniczych i czynszowych w Kroacyi i Sławonii. N. 33, S. 44.

— ubocznym urzędem cłowym I klasy wzdłuż granicy ku Szląskowi Pruskiemu i Hrabstwu Kłądko przysługującego umocowania do zastosowania cla zniżonego od zaopatrzzonego świadectwami pochodzenia żelaza surowego aż do końca Czerwca 1857 r. N. 70, S. 159.

— uwzględnień zawartych w §. 17 Najwyższej Ustawy o domokrażtwie z dnia 17. Września 1852 r., na mieszkańców Fiumańskiego powiatu górniczego tudzież gmin Severina i Bosiljevo, na mieszkańców powiatu Flitsch, na mieszkańców Andrychowa, Kent, Dembowca i Gorlie w Galicyi, na mieszkańców dawnego Vice-Ispaństwa Warazdyńskiego i nakoniec na wyrobników płótna na pytle z Mijawy w Węgrzech. N. 10, S. 7.

**Rozdzielenie** jurysdykcyi karnéj i cywilnéj przy trzech miejsko-delegowanych sądach powiatowych w Peszcie. N. 69, S. 159.

**Rozmowy**; zakaz wpływania na wniesione sprawy sporne przez takowe. N. 233, S. 638.

**Rozpisanie** bezpośrednich podatków na rok administracyjny 1857 na mocy Cesarskiego Patentu z dnia 14. Października 1856 r. N. 203, S. 601.

— konkursów na obsadzenie posad w służbie cywilnéj, zachowanych wyłącznie dla wysługujących wojskowych. N. 180, S. 481.

## Roz.

**Rozpoczęcie** nauk prawniczo-politycznych w letnim kursie; zastosowanie Postanowień Rozporządzenia z dnia 2. Października 1855 r. do takich uczniów, którzy w kursie letnim do nauk prawniczo-politycznych wstąpili lub na przyszłość wstąpić zamysłają. N. 27, S. 31.

**Rozporządzenie** Cesarskie z dnia 6. Sierpnia 1855 r., dotyczące zaprowadzenia Niższo-Austryackiej miary i wagi w Galicyi, Bukowinie i Krakowskim okręgu; odroczenie czasu do przeprowadzenia takowego. N. 163, S. 465.

— — — 29. Stycznia 1855 r.; objaśnienie §. 2 tegoż, tudzież §. 8 Rozporządzenia z dnia 31. Marca 1855 r., tak pod względem właściwości C. K. Sądów konsularnych co do rozprawy i rozstrzygnięcia w skargach z przeciwniej strony wyniesionych przeciw obcym przynależącym, jak pod względem przypuszczalności wykonania wyroków, przez obce konsulaty przeciw Austryackim poddanym lub Austryackiej opiece doznającym w drodze przeciwpozwu wydanych. N. 117, S. 247.

— — — 18. Czerwca 1855 r. względem zaprowadzenia Wiedeńskiej miary i wagi w Czechach; odroczenie czasu wyznaczonego do przeprowadzenia takowego. N. 98, S. 218.

— — — 15. Grudnia 1855 r., co się tyczy ogłoszonych protokółów księgi gruntowej; postępowanie z zgłoszeniami, wniesionemi wprawdzie wedle informacji §. 3 ustępu 1 i 2 tegoż Rozporządzenia, atoli dopiero aż po upłynionym terminie zgłoszenia. N. 223, S. 631.

— — — 28. Listopada 1855 r., dotyczące wymiaru należytości dla Żandarmeryi, niżej wachmistrza, z powodu wezwania Żandarmów na świadków w przypadkach karanych przez sądy cywilne; rozciągnięcie działalności tego Rozporządzenia również w razach wezwania ich przed sądy wojskowe lub w sprawach skarbowych. N. 50, S. 97.

— — — 31. Marca 1855 r.; objaśnienie §. 8. tegoż i §. 2 Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 29. Stycznia 1855 r., tak co do kompetencji C. K. Sądów konsularnych do rozprawy i rozstrzygnięcia w skargach przeciw obcym poddanym wyniesionych, jako co do wykonania wyroków, przez obce konsulaty przeciw Austryackim poddanym lub Austryackiej opiece doznającym w drodze przeciwpozwu wydanych. N. 117, S. 247.

## Roz — Rza

**Rozporządzenie** z dnia 5. Kwietnia 1853 r., wydane dla Kraju Koronnego Arcyksięstwa Austrii niżej Anizy, względem doręczenia sądowych dekretów pocztą za re-tour-recepisem; rozciągnięcie działalności takowego na wszystkie Kraje Koronne, Pogranicze Wojskowe i na doręczenia przez sądy wojskowe. N. 214, S. 626.

— — — 11. Lutego 1854 r., wydane w przedmiocie środków bezpieczeństwa, zachować się mających przy translokacji lub sprzedaży starych, już zużytych kotłów parowych. N. 63, S. 120.

**Rozsyłanie** i pakowanie fabrykatów palnych za potarciem; ostrożności przy tém zachować się mające. N. 140, S. 293.

**Rosya**; traktat między Austrią, Francją, Wielką Brytanią, Prusami, Rosją, Sardynią i Turcją. N. 67, S. 124.

**Rozstrzygnięcie** w skargach z przeciwniej strony przeciw obcym przynależącym w Turcyi wydanych; kompetencya C. K. Sądów konsularnych do takowego. N. 117, S. 247.

**Rozszerzenie** traktatu handlowego i żeglugowego z dnia 4. Lipca 1856 r., przyjęte przez Rządy Cesarsko-Austryacki i Królewsko-Sardyński; ogłoszenie takowego. N. 46, S. 93.

— umocowań głównego urzędu celnego II klasy w Schardingu. N. 166, S. 466.

**Ruchome** spadki Austryackich i Greckich poddanych, artykuły addycjonalne do traktatu handlowego i żeglugowego z dnia 4. Marca 1835 r., zawartego między Austrią i Grecją, dotyczące postępowania z takowemi. N. 174, S. 474.

— spuścizny, w Austrii znajdujące się, po zmarłych przynależnych połączonych Królestw Wielkiej Brytanii i Irlandyi. N. 120, S. 251.

**Ryb** gatunek, sumami zwanych; celne postępowanie z takowemi. N. 22, S. 28.

**Rządowa** buchalterya w Węgrzech, Kroczy, Sławonii, Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie; Rozporządzenie dotyczące terminu, kiedy nastąpić winno zarządzone, w §§. 7 i 27 instrukcyi o kasowem postępowaniu z majątkami sierocińskimi i kuratelskimi, przesłanie odpisu księgi poleceń złożenia i odbioru tudzież żurnalu do tójże. N. 143, S. 336.

**Rza — Rza**

**Rządowa** i Nadworna Drukarnia; p. *Drukarnia Nadworna i Rządowa*.

— kolej żelazna, C. K. południowa; połączenie istniejących dotąd sekcij téjże. N. 38, S. 61.

**Rządowe** buchalterye; Rozporządzenie względem ułożenia i przedłożenia ogólnych przeglądów o stanie majątku sierocińskiego i kuratelskiego, tudzież względem kontroli przy tém przez nią wykonywać się mającej. N. 227, S. 634.

-- prokuratorye; bliższe objaśnienie §. 41 procedury karnéj z dnia 16. Czerwca 1854, względem wniesienia odwołania

**Rza — Rze**

tychże przeciw wyrokom sądów powiatowych (stolicowych, pretur) w razach przestępstwa. N. 80, S. 167.

**Rządowi** urzędnicy; bliższe oznaczenie postanowień względem obliczalnej przewyżki pakunku w podróżach przesiedlenia tychże za pomocą kolei żelaznych lub okrętów parowych. N. 114, S. 245.

**Rządowych** telegrafów Austriacki zakład; reorganizacya takowego. N. 157, S. 430.

**Rzeczy**, pospiesznie na statkach parowych przesyłane; Rozporządzenie względem spieszniejszego celno urzędowego odprawienia takowych. N. 15, S. 12.

S.

**Sal — Sas**

**Saletra**; zniesienie zakazu wywozu i przywozu takowej przez granicę Państwa Austriackiego do Państw Rosyjskich i do Turcyi. N. 66, S. 121.

**Santa** Maria in Punta; upoważnienie tamiecznego urzędu celnego do oclenia win wylegitymowanych z wyłączeń celnych. N. 56, S. 103.

**Sardynia**; traktat między Austryą, Francją, Wielką Brytanią, Prusami, Rosyją, Sardynią i Turcyą. N. 67, S. 124.

— i Austrya; traktat rządowy między temi Państwami zawarty względem połączenia kolei żelaznych Lombardzkich i Sardyńskich. N. 213, S. 609.

**Sardyńska** kolej żelazna; p. *Sardynia i Austrya*.

**Sardyńskie** urzędy celne Arona i Intra; umocowanie tychże i C.K. urzędu celnego w Luvino do wzajemnego przekazywania towarów przechodowych. N. 195, S. 584.

**Sascy poddani**; zachowanie wzajemności pod względem doręczenia skarg, wniesionych ze strony tychże przeciw poddanym Austriackim przed Trybunał Królewsko-Saski jako sąd właściwy kontraktu, niemniej pod względem wykonania wyroków w téj mierze zapadłych. N. 220, S. 629.

**Saski trybunał**, Królewski; p. *Sascy poddani*.

**Saskie** Królestwo; uzupełniające postanowienia do zawartéj między Austryą i Królestwem Sasiem umowy z dnia 30. Lipca

**Sąd — Sąd**

1852, dotyczące wzajemnej pomocy Żandarmeryi przy ściganiu zbiegłych zbrodniarzy na terytorjum Państwa drugiego, niemniej przy niebezpieczeństwie ognia, wody i t. p. N. 192, S. 556.

**Sąd dorazny**; umocowanie do zaprowadzenia lub zniesienia takowego, udzielone Najwyższym Reskryptem gabinetowym z dnia 25. Lutego 1856 Jego Cesarskiej Wysockości i Panu Generalowi-Gubernatorowi Królestwa Węgierskiego. N. 35, S. 44.

— komitatowy w Nagy-Kálló; ustanowienie czasu aktywowania takowego. N. 234, S. 639.

— — w Szolnoku w okręgu Wyższego Sądu Krajowego Peszteńskiego; ustanowienie czasu wejścia w czynność takowego. N. 205, S. 603.

— — — utworzenie takowego z siedliskiem urzędowem w Nagy-Kálló. N. 58, S. 103.

— krajowy w Czerniowcach; przeniesienie drogą delegacyi sądownictwa górniczego, sądowi obwodowemu w Stanisławowie przysługującego, do tegoż. N. 134, S. 290.

**Sąd** krajowy w Więdnii; p. *Więdeński Sąd krajowy*.

— — Wyższy Wielko-Warazdyński; p. *Sąd Komitatowy w Szolnoku*.

— obwodowy w Déés; przeniesienie drogą delegacyi Sądownictwa górniczego, przysługującego sądowi obwodowemu w Karlsburgu, do tegoż. N. 60, S. 119.

**Sąd — Sąd**

**Sąd** obwodowy w Karlsburgu; p. *Sąd obwodowy w Déés.*

- — w Stanisławowie; p. *Sąd krajowy w Czerniowcach.*
- właściwy kontraktu; p. *Sascy poddani.*
- wojenny; obwieszczenie zasad względem udzielonego niektórym osobom przepuszczenia kary przypadku majątku, tymże orzeczonej z powodu powstania w Królestwie Węgierskiem i w Wielkiem Księstwie Siedmiogrodzkiem w latach 1848 i 1849. N. 728, S. 282.
- wojskowy, krajowy, w Gracu; rozwiązanie takowego. N. 191, S. 556.

**Sądowe dekreta**; rozciągnięcie wydanego pod dniem 5. Kwietnia 1853 dla Kraju koronnego Arcyksięstwa Austrii niżej Anizy Rozporządzenia względem doręczenia takowych pocztą za retour-recepsem, na wszystkie inne Kraje koronne, Pogranicze Wojskowe i na doręczenia przez sądy wojskowe. N. 214, S. 626.

**Sądowe licytacje dóbr nieruchomości**; polecenie sądom przy takowych brać urzędownie uwagę na wierzytelność funduszu uwolnienia gruntowego. N. 88, S. 201.

- oględziny trupów, przez cywilne władze przedsiębiorane; Rozporządzenie o używaniu i nagrodach lekarzy tak cywilnych jak wojskowych, ku tymże używanych. N. 172, S. 471.
- — — w c. k. wojsku i na Pograniczu Wojskowym; o nagrodach lekarzy cywilnych przy nich używanych. N. 172, S. 471.
- trybunały pierwszej instancji, przeznaczone do wykonania jurysdykcji handlowej; kolejność instancji przeciw rezolucjom tychże w Węgrzech, Krocacji, Sławonii, Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim. N. 238, S. 642.

**Sądowe władze**; p. *Trybunał Sądowy.*

- — uproszczenie niektórych wykazów czynności, przez takowe zdawać się mających na mocy karno-sądowej instrukcji z dnia 16. Czerwca 1854. N. 130, S. 285.

**Sądownicтво górnicze**, przysługujące sądowi obwodowemu w Déés; przeniesienie takowego drogą delegacji do sądu obwodowego w Karlsburgu. N. 60, S. 119.

- — przystojące sądowi obwodowemu w Stanisławowie; przeniesienie takowego drogą delegacji do sądu krajowego w Czerniowcach. N. 134, S. 290.

**Sąd — Sąd**

**Sądowo** - manipulacyjni urzędnicy; karogodność przyjmowania darów przez takowych. N. 217, S. 627.

**Sądowy** examin rządowy, teoretyczny, który składać mają ukończeni zwyczajni uczniowie prawa c. k. akademij prawniczych; przepisy o przedsięwzięciu takowego. N. 59, S. 105, 113.

**Sądy** p. *Sądowe licytacje dóbr nieruchomości.*

- badeńskie; p. *Badeńskie sądy.*
- cywilne i wojskowe; bliższe oznaczenie §. 1. Rozporządzenia wojenno-ministryalnego z dnia 1. Września 1852, względem wzajemnej kompetencji tychże przy skargach wekslowych. N. 183, S. 483.
- duchowne; instrukcja dla takowych w sprawach małżeńskich. N. 190, S. 492, 512.
- handlowe w Wiedniu i Tryeście; rozciągnięcie kompetencji takowych na sprawy cywilne bezsporne. N. 7, S. 6.
- karne cywilne; rozciągnięcie działalności Rozporządzenia z dnia 28. Listopada 1855, o wymiarze należytości dla Żandarmeryi niżej wachmistrza, z powodu wezwania Żandarmów na świadków w przypadkach karnych przed takowe. N. 50, S. 97.
- konsularne, C.K., w Państwie Ottomańskiem; objaśnienie §. 2. Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 29. Stycznia 1855, tudzież §. 8 Rozporządzenia z dnia 31. Marca 1855, tak pod względem właściwości tychże do rozprawy i rozstrzygnięcia w skargach z przeciwnej strony wyniesionych przeciw obcym przynależącym, jak pod względem przypuszczalności egzekucji wyroków, przez obce konsulaty przeciw Austriackim poddanym lub Austriackiej opieki doznającym w drodze przeciwpozwu wydanych. N. 117, S. 247.

**Sądy** miejsko-delegowane, trzy, w Peszcie; rozdzielenie jurysdykcji karnej i cywilnej w tychże. N. 69, S. 159.

— pierwszej instancji, C. K. i C. K. urzędy konsularne w Turcji; korespondencya tychże w sprawach karnych. N. 207, S. 604.

— powiatowe (stolicowe, pretury); bliższe oznaczenie §. 41 instrukcji karno-sądowej z dnia 16. Czerwca 1854, względem wniesienia odwołań Prokuratorij Rządowych przeciw wyrokom tychże w razach przestępstwa. N. 80, S. 167.

— — (stolicowe, pretury); pozwolenie składania potrzebnej praktyki do examinu na



## Sąd — Sci

urząd sędziowski względem przydzielonych władzom policyjnym przestępstw przy tychże. N. 137, S. 292.

**Sady stolicowe**; p. *Sądy powiatowe*.

- szwajcarskie; p. *Szwajcarskie władze sądowe*.
- urbaryalne w Królestwie Węgierskiem, niemniej w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim; obwieszczenie czasu urzędowej działalności tychże. N. 4, S. 3.
- urbaryalne w Węgrzech, Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim; Rozporządzenie dotyczące zaprowadzenia instrukcyi o wewnętrznym urządzeniu i toku czynności tychże. N. 25, S. 30.
- wojskowe; rozciągnięcie działalności Rozporządzenia z dnia 28. Listopada 1855, o wymiarze należytości dla Żandarmeryi niżej wachmistrza z powodu wezwania Żandarmów na świadków, również w razach wezwania ich przed takowe. N. 50, S. 97.
- — rozciągnięcie działalności wydanego pod dniem 5. Kwietnia 1853 dla Arcyksięstwa Austrii niżej Anizy Rozporządzenia względem doręczenia sądowych dekretów pocztą za retour-recepisem, i na doręczenia przez takowe. N. 214, S. 626.

**Schärding**; rozszerzenie upoważnień tamecznego urzędu celnego głównego II klasy. N. 166, S. 466.

**Schönbichl** w Tyrolu; przeniesienie istniejącego tamże dotąd pobocznego urzędu celnego I klasy do Vils i utworzenie posterunku zapowiadawczego tamże z prawami pobocznego urzędu celnego II klasy. N. 178, S. 479.

**Sciaganie** kosztów połączonych z urzędową działalnością izby adwokatów i jej wydziałów; sposób takowego. N. 136, S. 292.

**Sciagnienie** kar pieniężnych za przestępstwa skarbowe; zmiany postanowień §. 894 w. 2 prawa karnego skarbowego z dnia 11. Lipca 1835, o takowym. N. 78, S. 167.

- wszystkich od r. 1848 przez Państwo wydanych znaków pieniężnych. N. 44, S. 91.
- i zabezpieczenie wynagrodzeń, włożonych przez buchalterye rządowe rezolucjami rachunków, dotyczących Skarbu Państwa lub funduszu zostającego pod administracyą Państwa. N. 235, S. 641.
- zaległości, nie zlikwidowanych już przez organa oswobodzenia gruntowego. N. 147, S. 395.

## Sci — Sie

**Sciagnienie** zaległości, powstałych dopiero z dniem 1. Maja 1848 w prestacyach urbaryalnych za wynagrodzeniem zniesionych; nieprzypuszczalność exekucyi do takowego. N. 28, S. 34.

- zaliczek zapomogi danej ze strony byłych dominij dawnym poddanym z zasobów własnych; postępowanie przy takowym. N. 147, S. 395, 399.

**Sekeye** południowej kolci żelaznej, rządowej; połączenie tychże. N. 38, S. 61.

**Sensale** giełdy Wiedeńskiej; należytość za załatwienie przez nich sprawy giełdy Wiedeńskiej. N. 202, S. 599.

**Severino** i Bosiljevo; p. *Mieszkańcy gmin Severina i Bosiljeva*.

**Sędziowski** urząd względem przydzielonych władzom policyjnym przestępstw; pozwolenie składania potrzebnej praktyki do examinu na takowy przy sądach powiatowych (stolicowych, preturach). N. 137, S. 292.

**Siarczan** amoniaku; weclenie takowego do pozycyi taryfy celnj 37, f). N. 62, S. 119.

**Siarka**; zniesienie zakazu wywozu i przywozu téjże przez granicę Państwa Austriackiego do Państw Rossyjskich i do Turcyi. N. 66, S. 121.

**Siarkan potażu**; p. *Wielkane arkusze*.

**Siedmiogród**; celne postępowanie z gatunkiem ryb, sumani zwanych, przy wchodzie przez linię celną tego Kraju koronnego. N. 22, S. 28.

- objaśnienie Artykułu IX Rozporządzenia wprowadzającego do prowizorycznego regulaminu konkursowego z dnia 18. Lipca 1853. N. 104, S. 225.

- objaśnienie §§. 7 i 27 instrukcyi o kasowym postępowaniu z majątkami sierocińskimi i kuratelskimi z dnia 4. Listopada 1854, względem terminu do przesłania księgi poleceń złożenia i odbioru tudzież żurnalu do buchalteryi rządowej. N. 143, S. 336.

- objaśnienie kwestyi, czyli i jak dalece wierzyciele mimo swój woli ze strony urbaryalno - uprawnionych posiadaczy dóbr przekazani być mogą do kapitału indemnizacyjnego. N. 224, S. 631.

- objaśnienie kwestyi, w jakim czasie i u której władzy rekursa przeciw Rozporządzeniom sądów w dyscyplinarnych sprawach adwokackich przedłożone być winny. N. 133, S. 290.

## Sied — Sier

- Siedmiogród**, odgraniczenie bezpośredniego obszaru starostwa górniczego w Zalatnie i powiatów urzędowych exponowanych komisarzy téjże, ze względu na nową polityczno-sądową organizację Siedmiogrodu. N. 53, S. 101.
- Postanowienia względem egzaminów powtórných po C. K. akademiach prawnych. N. 197, S. 585.
  - — względem dostawy środków podróży i wynagrodzenia kosztów podróży w podróżach Dworu i służby urzędników cywilnych. N. 122, S. 254.
  - — względem prawa zastępowania się w własnych sprawach cywilnych osób, do wykonywania urzędu sędziowskiego uzdolnionych. N. 8, S. 6.
  - postępowanie przy odbieraniu przysięgi od wyznawców wiary izraelskiej. N. 139, S. 293.
  - przepis dotyczący drogi prawa i łaski przeciw buchalterycznym rezolucjom rachunków, dotyczących Skarbu Państwa lub funduszu, zostającego pod administracją Państwa, tudzież względem zabezpieczenia i ściągnięcia włożonych temuż wynagrodzeń. N. 235, S. 641.
  - rozciągnięcie Ministeryalnego Rozporządzenia z dnia 1. Kwietnia 1853 r. względem zaprowadzenia urzędownie rozpoznanych i jako takie oznaczonych alkoholometrów do oznaczenia tęgości wódki i spirytusu w obrocie, na ten Kraj koronny. N. 175, S. 477.
  - i Węgry; p. *Powstanie w r. 1848 i 1849.*
- Siedziba** nowo-utworzonego 70. notaryusza w Kraju koronnym Styryi; przeznaczenie Judenburgu na taką. N. 19, S. 24.
- urzędowa dotychczasowego wydziału Pesztobudzyńskiej Prokuratury Skarbowej; przeniesienie takiej do Pesztu. N. 153, S. 429.
  - — nowo utworzonego sądu komitatowego dla komitatu Szabolskiego w obszarze Wyższego Sądu Krajowego Wielko-Waradzyńskiego; oznaczenie téjże w Nagy-Kálló. N. 58, S. 103.
- Sieroty**; p. *Wdowy i sieroty.*
- p. *Wdowy i sieroty po urzędnikach i służbach, którzy przy różnych funduszach służbę pełnili.*
- Sierociński** i kuratelski majątek; przepis względem ułożenia i przedłożenia ogólnych przeglądów o stanie tegoż, tudzież wzglę-

## Sier — Ska

- dem kontroli przez Buchalterye Rządowe przy tém wykonywać się mającej. N. 227, S. 634.
- Sierociński**, kuratelski i depozytowy majątek w Galicyi, Krakowie i Bukowinie instrukcyja o kasowym postępowaniu z takim. N. 142, S. 296.
- — — — w Węgrzech, Kroacyi, Sławonii, Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim, tudzież w Siedmiogrodzie; oznaczenie terminu do zarządzonego w §§. 7 i 27 instrukcyi o kasowym postępowaniu z takimym przesłania odpisu księgi polecenń złożenia i odbioru tudzież żurnalu do buchalteryi Rządowej. N. 143, S. 336.
- Skarb** Państwa; droga prawa i łaski przeciw buchalterycznym rezolucjom rachunków, dotyczących takiego. N. 235, S. 641.
- Skarbowe** bilety bezprocentowe po 5, 50, 100, 500 i 1000 zlr.; ściąganie tychże. N. 44, S. 91.
- — Państwa procentowe z dnia 1. Stycznia 1850, i 1851 r.; ściąganie tychże. N. 44, S. 91.
  - bilety po 10 zlr.;
  - — procentowe z } ściąganie tychże.  
lat 1852 i 1853, po } N. 44, S. 91.  
1000, 500 i 100 zlr.;
- dyrekcye powiatowe; p. *Finansowe Dyrekcye powiatowe.*
  - postępowania karne w Dalmacyi; wymiar wynagrodzenia świadków i znawców rzeczy w takim. N. 99, S. 219.
  - prawo karne; zmiana Postanowień §. 894 w. 2 takiego o ściąganiu kar pieniężnych. N. 78, S. 167.
  - władze; p. *Finansowe władze.*
- Skargi** wexlowe; bliższe oznaczenie §. 1 Rozporządzenia Wojenno-Minsteryalnego z dnia 1. Września 1852 r., względem wzajemnej kompetencyi sądów cywilnych i wojskowych w tychże. N. 183, S. 483.
- wniesione ze strony poddanych Królewsko-Saskich przeciw Austryackim poddanym przed Trybunał Królewsko-Saski jako sąd właściwy kontraktu; zachowanie wzajemności pod względem doręczenia tychże. N. 220, S. 629.
  - z przeciwnéj strony przeciw obcym przynależącym do Austryackich sądów konsularnych wyniesione; objaśnienie §. 2 Cezarskiego Rozporządzenia z dnia 29. Stycz-

## Ska — Słu

nia 1855 r. i §. 8 Rozporządzenia z dnia 31. Marca 1855 r., pod względem właściwości C. K. Sądów konsularnych do rozpraw i rozstrzygnięcia takowych. N. 117, S. 427.

**Skargi** z przeciwniej strony przeciw poddanym Austryackim lub Austryackiej opieki doznającym do obcych konsulatów Turcyi wniesione; o przypuszczalności exekucyi zapadłych na nie wyroków. N. 117, S. 247.

**Składanie** potrzebnej praktyki do egzaminu na urząd sędziowski względem przydzielonych władzom policyjnym przestępstw, przy sądach powiatowych (stolicowych, preturach); pozwolenie takowego. N. 137, S. 292.

**Składowe** części żelazne wagi podrzędnej; celne postępowanie z maszynami wiejsko-ekonomicznymi w połączeniu z takowemi. N. 60, S. 120.

**Skóry** półgarbowane, kozie i owece; postępowanie celne z takowemi. N. 100, S. 219.

**Slawonia**; p. *Kroacja i Slawonia*.

**Slawońsko-Kroacka** Krajowa Dyrekcya Finansowa; p. *Kroacko-Slawońska Krajowa Dyrekcya Finansów w Gracu*.

**Sledztwa** karno-sądowego przedmioty; sposób zapakowania tychże. N. 150, S. 423.

**Sledztwo** i ukaranie przestępstw ustaw, istniejących w Krajach koronnych Tyrolu z Vorarlbergiem, pod względem noszenia i posiadania broni zakazanych, tudzież obrotu handlowego temiż. N. 40, S. 63.

**Słód**; pięcioletnie opuszczenie cła od takowego w przywozie przez urzędy celne Istrii i wysp Gwarneryjskich. N. 228, S. 635.

**Służący**; p. *Służbodawcy*.

**Służba** cywilna; dozwoleńie rozpisania konkursów na obsadzanie posad w téjże, zachowanych wyłącznie dla wysłużonych wojskowych. N. 180, S. 481.

— konceptowa Ministerstwa Spraw Zewnętrznych; obwieszczenie stósownie do nowych ustaw o studiach zmodyfikowanych Postanowień co do egzaminów, przed wstąpieniem do téjże składać się mających. N. 101, S. 219.

— — wyższa, przy Prokuraturach finansowych; zaprowadzenie przepisu, dotyczącego egzaminów dla téjże, także w Królestwie Lombardzko-Weneckiem. N. 20, S. 26.

## Słu — Sól

**Służba** w wojsku, karna; zniżenie czasu téjże dla kaleczących się samowolnie i zbiegów przed rekrutacyą i konskrypcyą. N. 73, S. 160.

— wojskowa; obwieszczenie instrukcyi do przeprowadzenia przepisu o zastępstwie w takowej. N. 144, S. 338.

— — przepis o dymisyi lub uwolnieniu od téjże za złożeniem taxy. N. 31, S. 35.

— — ustanowienie taxy uwolnienia od téjże na rok 1857. N. 187, S. 486.

**Służbodawcy** i słudzy; kompetencya władz politycznych w sporach ze stósunku służbowego lub kontraktu o nagrodę za najem usług, między niemi. N. 229, S. 635.

**Służbowy** stósunek; p. *Służbodawcy i słudzy*.

**Służby** konceptowej kandydaci, którzy składać mają egzamina Rządowe teoretyczne jeszcze wedle systematu egzaminów Rządowych, zasadzającego się na Ustawie z dnia 30. Lipca 1850 r.; Postanowienia przechodowe co do przyjmowania takich kandydatów. N. 86, S. 196.

**Słudzy** i urzędnicy, którzy przy różnych funduszach służbę pełnili; zastosowanie Najwyższego Normalu z dnia 20. Sierpnia 1819 r. co do oznaczenia należytości stanu spoczynkowego i należytości uprowidowania dla nich, względnie dla ich wdów i sierót. N. 9, S. 6.

**Służebności** spory; postępowanie względem takowych. N. 147, S. 395, 399.

**Solna** dyrekcya w Marmaros; p. *Dyrekcya górnicza, solna, leśna i dóbr w Marmaros*.

**Solnogród**; obwieszczenie początku działalności finansowych powiatowych Dyrekcij tego Kraju koronnego. N. 14, S. 11.

— polecenie sądowi przy sądowych licytacyach dóbr nieruchomych brać urzędownie uwagę na wierzytelności funduszu oswo-bodzenia gruntowego. N. 88, S. 201.

— zniżenie czasu służby karniej w wojsku dla kaleczących się samowolnie i zbiegów przed konskrypcyą i rekrutacyą. N. 73, S. 160.

**Sól** dla bydła; otwarcie sprzedaży takowej po umiarkowanej cenie także w Węgrzech i Siedmiogrodzie, przy równoczesnem pokryciu potrzeb także dla Kroacyi i Slawonii, Województwa Serbskiego i Banatu Temeskiego. N. 71, S. 160.

— do użytku ludzkiego przyrządzona i limito-sól; zaprowadzenie do istniejących cen

## Sól — Spo

przedają téż, dodatku 25 krajcarów na cecnar Wiedeński. N. 68, S. 159.

**Sól** limito zwana; p. *Sól do użytku ludzkiego przyrządzona*.

**Spadki** i legata; Rozporządzenie dla Królestwa Lombardzko-Weneckiego, dotyczące obwieszczenia tychże, zarządzonego w §. 84 Najwyższego Patentu z dnia 9. Sierpnia 1854 r. N. 23, S. 28.

— ruchome, w Austrii się znajdujące, po zmarłych poddanych połączonych Królestw Wielkiej Brytanii i Irlandyi; Postanowienia o postępowaniu z takowemi. N. 120, S. 251.

**Spieszne** celno-urzędowe odprawienie wozu pocztowego i rzeczy pospiesznie na statkach parowych przesyłanych; rozporządzenie względem takowego. N. 15, S. 12.

**Spirytusowe** płyny gorzelniane; p. *Płyny spirytusowe*.

— wypalane; p. *Płyny spirytusowe*.

**Spłacenie** pożyczek, danych w brzęczącej monecie; p. *Pożyczki, dane w brzęczącej monecie*.

**Spoczynkowego** stanu należytości dla urzędników i sług, którzy przy różnych funduszach służbę pełnili, względnie dla ich wdów i sierót; zastosowanie Najwyższego Patentu z dnia 20 Sierpnia 1819 r. co do oznaczenia tychże. N. 9, S. 6.

**Spory**, pochodzące ze stosunku służbowego lub kontraktu o nagrodę za najem usług; kompetencya władz politycznych w tychże. N. 229, S. 635.

— prawne galicyjskich poddanych z ich dawniejszymi panami; rozporządzenia względem dalszego trwania zastępstwa poddanych galicyjskich w tychże. N. 5, S. 3.

— służebności; p. *Służebności spory*.

— wynikające z byłego dominikalnego stosunku, nie załatwione w drodze uwolnienia gruntowego; uregulowanie postępowania z temiż. N. 147, S. 395.

**Sposób** deklarowania towarów, które jako towary perfumowe mają być ocłone, jeżeli się znajdują w naczyniach mieszczących  $\frac{1}{4}$  miary Austrjackiej lub niżej, albo téż w naczyniach do kramarszczyzny i t. d. należących. N. 3, S. 2.

— w jaki, i źródła, z których w Wielkiem Księstwie Siedmiogrodu uiszczone ma być jak najspieszniej wynagrodzenie urbarjalne dla uprawnionych oznaczone, z zastępczeniem praw wszystkich przy tém interesowanych. N. 12, S. 11.

## Spo — Spr

**Sposób** zapakowania fabrykatów palnych za potarciem. N. 140, S. 293.

— — przedmiotów śledztwa karno-sądowego. N. 150, S. 423.

**Sprawy** cywilne bezsporne; rozciągnięcie kompetencyi sądów handlowych w Wiedniu i Tryeście na takowe. N. 7, S. 6.

— — sporne; p. *Sprawy sporne, cywilne*.

— — własne; prawo zastępywania się w tychże, dane osobom, do wykonywania urzędu sędziowskiego uzdolnionym. N. 8, S. 6.

— dyscyplinarne, adwokackie, w Węgrzech, Krocacy, Sławonii, Województwie Serbskiem wraz z Banatem Temeskim, tudzież w Siedmiogrodzie; p. *Adwokackie sprawy dyscyplinarne*.

— kongregacyj centralnych w Lombardzko-Weneckiem Królestwie; bliższe Postanowienia o zakresie działania i postępowania w tychże. N. 210, S. 606.

— małżeńskie; nowa ustawa z dnia 8. Października 1856 r., co się tyczy tychże, o ile one do zakresu sądownictwa cywilnego należą. N. 190, S. 492.

— nie załatwione w drodze uwolnienia gruntowego, wynikające z byłego dominikalnego stosunku; uregulowanie postępowania z temiż. N. 147, S. 395.

— skarbowe; wymiar należytości dla Żandarmeryi niżej wachmistra z powodu wezwania Żandarmów na świadków przed sądy wojskowe w tychże. N. 50, S. 97.

— sporne, wniesione; zakaz wpływania na takowe przez rekomendacye, rozmowy, udzielanie pamiętników i niedozwolone ogłaszanie aktów. N. 233, S. 638.

— — cywilne; Rozporządzenie względem wykonania wyroków, przez Wielko-Księsko-Badeńskie sądy w tychże wydanych. N. 141, S. 294.

— załatwione przez C. K. sensalów i agentów giełdy Wiedeńskiej; należytości za takowe. N. 202, S. 599.

**Sprostowanie** błędów drukarskich, zaszłych w Dzienniku Rządowym Krakowskim z roku 1856.

|  | II.    | Zeszyt, | stron. | 6.   |
|--|--------|---------|--------|------|
|  | V.     | "       | "      | 29.  |
|  | VII.   | "       | "      | 42.  |
|  | XVI.   | "       | "      | 122. |
|  | XXVII. | "       | "      | 248. |
|  | L.     | "       | "      | 635. |

**Sprzedaz** krajanego tytoniu ordynarnego po dotychczasowej cenie 14 kr. za funt w o-



## Suk — Sys

- Sukcesya** w dobrach chłopskich; rozciągnięcie przepisów o tejże dla Galicyi wydanych, na Wielkie Księstwo Krakowskie. N. 6, S. 5.
- Suknem** domokrajny handel; p. *Mieszkańcy powiatu Flitsch*.
- Suny** (silurus glanis), gatunek ryb tak zwany; postępowanie celne z takowemi. N. 22, S. 28.
- platne, cła przychodowego; pozwolenie zaprowadzenia na próbę kredytowania tychże. N. 91, S. 202.
- Surowe** płótno; rozszerzenie istniejących między Czechami i Bawaryą ułatwień w obrocie handlowym témże na Pogranicze między Austryą Wyższą i Bawaryą od Dunaju ku północy aż do Bischofsreuth. N. 13, S. 11.
- żelazo, świadectwami pochodzenia zaopatrzone; rozciągnięcie przysługującego ubocznym urzędom cłowym I. klasy wzdłuż granicy ku Śląskowi Pruskiemu i Hrabstwu Kłądko umocowania do zastosowania cła niższego od takowego aż do końca Czerwca 1857 r. N. 70, S. 159.
- Surowy** jedwab, nieprzedziony; podniesienie względnie ustanowienie cła przychodowego od takowego. N. 188, S. 488.
- Świadectwa** odchodowe uczniów nauk prawnych i politycznych; p. *Absolutorya*.
- Świadectwo** żandarmów; p. *Żandarmerya*.
- Świadkowie**; rozciągnięcie działalności Rozporządzenia z dnia 28. Listopada 1855 r. o wymiarze należności dla Żandarmeryi niżej wachmistrza, z powodu wezwania Żandarmów na świadków w przypadkach karnych przed sądy karne cywilne, również w razach wezwania ich przed sądy wojskowe lub w sprawach skarbowych. N. 50, S. 97.
- i znawcy rzeczy; wymiar wynagrodzenia takowych w postępowaniu karném skarbowém w Dalmaeyi. N. 99, S. 219.
- Sycylia**; p. *Sycyliński i Austriacki Rząd*.
- Sycyliński** i Austriacki Rząd; obwieszczenie przyjętego przez oba te Rządy rozszerzenia traktatu handlowego i żeglugowego. N. 46, S. 93.
- Sygnatura** przesyłek pocztowych; oznaczenie takowej. N. 82, S. 170, 176.
- System** teoretycznych egzaminów Rządowych, zasadzający się na ustawie z dnia 30. Lip-

## Sza — SzW

- ca 1850 r.; Postanowienia przechodowe o przyjmowaniu tych kandydatów służby koncepcyjnej, którzy teoretyczne examina rządowe jeszcze według niego składać mają. N. 86, S. 196.
- Szabolski** komitat; utworzenie sądu komitatowego dla tegoż w okręgu Wyższego Sądu Krajowego Wielko-Warażdyńskiego z siedzibą urzędową w Nagy-Kálló. N. 58, S. 103.
- Szafle** drewniane; p. *Mieszkańcy byłego Vice-Ispañstwa Warażyńskiego*.
- Szefowie** Krajowi w Siedmiogrodzie, Kroacyi, Slawonii, Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim, Tryeście i Dalmaeyi; obwieszczenie tytułowania tychże. N. 225, S. 633.
- Szemnice**; p. *Starostwa górnicze w Szemnicach, Nagybanja i Schmöllnitz*.
- Sześćcio-krajearowe** monetowe bilety Węgierskie; zupełne ściągnięcie tychże. N. 44, S. 91.
- Szkoły** ludowe; Postanowienia o egzaminach prywatnych w tychże odbywać się mających. N. 113, S. 243.
- — katolickie, grecko-nie-unickie i żydowskie w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim; zaprowadzenie fasyj szkolnych dla tychże. N. 179, S. 481.
- Szkolne** fasye; p. *Fasye szkolne*.
- Szkolny** rok 1856—57; p. *Rok szkolny 1856—1857*.
- Szląsk**; p. *Morawia i Śląsk*.
- pruski; p. *Surowe żelazo*.
- Sznurki** do wiązania, bielone lub farbowane; celne postępowanie z temiż. N. 119, S. 251.
- Szołnok**; oznaczenie czasu aktywowania tamecznego sądu komitatowego w okręgu Sądu Wyższego Krajowego Peszteńskiego. N. 205, S. 605.
- Szpagat**; p. *Sznurki do wiązania*.
- Szwajcarskie** władze kantonalne; przegląd tych, do których się C. K. Austriackie sądy udawać mają.
- — sądowe; zamiana korespondencyj między C. K. Austriackimi władzami sądowymi i temiż. N. 200, S. 593.

## T.

## Tab — Teo

**Tabaka**; p. *Tytuni*.

**Taglia** żandarmów za ujęcie i osądzenie osób ze stanu cywilnego, listami gończemi ściganych; Rozządzenie, iż się takowa należy według §. 92 organicznej ustawy o żandarmeryi z dnia 18. Stycznia 1850 r. N. 61, S. 119.

**Tarna-Eörs**; p. *Dystrykta Jazygii i Kumunii*.

**Taryfa** cłowa; kilka zmian w takowej. N. 61, 43, S. 87.

**Taryfy** przedaży tytoniu i tabaki, nowe; ogłoszenie takowych. N. 193, S. 558.

— — — — — w Królestwie Lombardzko-Weneckiem. N. 112, S. 241.

**Tatarka**; p. *Opuszczenie cła pięcioletnie*.

**Taxa** uwolnienia od służby wojskowej; ustanowienie takowej na rok 1857. N. 187, S. 486.

**Taxy** od egzaminów teoretycznych Rządowych, przez uczniów nauk prawnych i politycznych składać się mające; nowe Postanowienia co się tyczy wysokości i sposobu płacenia tychże. N. 42, S. 84.

**Technicznych** przedmiotów publiczne odczyty; p. *Odczyty publiczne w przedmiotach prawniczo- i polityczno-naukowych i t. d.*

**Telegraficzny** obrót między Austryą i Państwem Kościelnem; traktat z dnia 5. Maja 1856 r., względem uregulowania tegoż zawarty. N. 198, S. 587.

**Telegrafów** Rządowych Dyrekeya, nowo utworzona; czas wejścia w życie téjże. N. 157, S. 430.

— — zakład Austriacki; reorganizacya takowego. N. 157, S. 430.

**Temeski** Banat; p. *Województwo Serbskie*.

**Temeswar**; p. *Fiskalny urząd centralny w Temeswarze*.

— utworzenie loteryjnego urzędu III. klasy tamże. N. 211, S. 606.

**Teologowie**; p. *Kandydaci stanu duchownego*.

**Teoretyczne** examina Rządowe; p. *Taxy od egzaminów teoretycznych i t. d.*

— — — — — składać się mające przez uczniów nauk prawnych i politycznych; Rozporządzenie względem urządzenia i odbywania tych dla przeprowadzenia Najwyższego Postanowienia z dnia 25. Września 1855 r. N. 59, S. 105.

## Teo — Tra

**Teoretyczne** examina rządowe, składać się mające według systematu teoretycznych egzaminów Rządowych, zasadzającego się na Ustawie z dnia 30. Lipca 1850 r.; Postanowienia przechodowe względem przyjęcia kandydatów służby konceptowej, którzy takowe składać mają. N. 86, S. 196.

**Termin** do przesłania odpisu księgi poleceń złożenia i odbioru, tudzież zurnalu do Buchalteryi Rządowej; p. *Objaśnienie §. 7 i 27 instrukcyi o kasowem postępowaniu z majątkiem sierocińskim, kuratelskim i depozytowym*.

— — wniesienie rekursów przeciw Postanowieniom w sprawach dyscyplinarnych adwokackich; p. *Sprawy dyscyplinarne adwokackie*.

— — zgłoszenia, odwołania i wykonania przeciw wyrokom karno-sądowym; p. *Prokuratorye Rządowe*.

**Terminia** do opugnacyi i relucyi karczowisk; p. *Karczowiska*.

— — przedłożenia rejestrów wypalających płyny spirytusowe; p. *Rejestra*.

**Terminujący** chłopcy; p. *Chłopcy terminujący*.

**Terytoryum** monopolu, nowe; p. *Monopol*.  
— ograniczone linią celną od Asch aż do Elby; p. *Linia celna*.

**The Austrian** Dungeons in Italy by F. Orsini; powszechny zakaz tego pisma drukowego. N. 184, S. 485.

**Tok** czynności i wewnętrzne urządzenie sądów; objaśnienie §. 49 ustawy z dnia 3. Maja 1853 r., względem karogodności przyjmowania darów ze strony urzędników sądowno-manipulacyjnych. N. 217, S. 627.

— — — — — urbaryalnych w Węgrzech, Województwie Serbskiem i Temeskim Banacie; instrukcyja o takowem. N. 25, S. 30.

**Traktat** Rządowy między Austryą i Bawaryą, względem obustronnego połączenia kolei żelaznych. N. 105, S. 227.

— — — — — Francją, Wielką Brytanią, Prusami, Rosją, Sardynią i Turcją. N. 67, S. 124.

— — — — — i Francją z dnia 13. Listopada 1855 r., względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy, dezertarów, zbiegów przed konskrypcją i rekrutacją. N. 17, S. 15.

## Tra — Tur

**Traktat** Rządowy między Austryą i Królestwem Niderlandzkim, dotyczący handlu i żegluga na morzu. N. 124, S. 256.

— — — — i Modeną, względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy, dezertarów, zbiegów przed rekrutacją i konskrypcją. N. 158, S. 440.

— — — — — z dnia 13. Czerwca 1856 r. do przeprowadzenia równocześnie zawartej umowy względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy, dezertarów, zbiegów przed konskrypcją i rekrutacją w przypadku, gdy wojska jednej z Stron kontraktujących działają lub rozłożone są w terytorium Państwa drugiego. N. 159, S. 457.

— — — — i Sardynią, względem połączenia kolei żelaznych Lombardzkich i Sardyńskich. N. 213, S. 609.

**Traktowanie** stowarzyszeń lub bractw katolickich. N. 127, S. 281.

**Translokacya** starych kotłów parowych; p. *Kotły parowe stare*.

**Transport** krajowy, peryodyczny; postępowanie przy udzieleniu koncesyj na przedsiębiorstwa takowego. N. 51, S. 97.

— przez obce terytorium, ograniczone linią celną od Asch aż do Elby; dozwoleń postępowania w sposób pewnych przestrzeni na takowym. N. 83, S. 193.

**Trupy**; nagrody lekarzy tak cywilnych jak wojskowych, używanych przez władze cywilne do sądowych oględzin trupów. N. 172, S. 471.

— w C. K. wojsku, o używaniu lekarzy cywilnych przy sądowych oględzinach tychże i na Pograniczu. N. 172, S. 471.

**Trybunał** Saski; p. *Saski trybunał*.

— Sądowy, Najwyższy; nowe usystemizowanie stanu personalu i placy tegoż. N. 121, S. 252.

**Trybunały** sądowe pierwszej instancji; p. *Kolejność instancji przeciw wyrokom i t. d.*

**Tryest**; tytułowanie Szefa Krajowego tego Kraju koronnego. N. 225, S. 633.

— zniżenie czasu służby karniej w wojsku dla kaleczących się samowolnie i zbiegów przed konskrypcją i rekrutacją. N. 73, S. 160.

**Trzewice** drewniane; p. *Drewniane trzewice*.

**Turecja**; p. *Konsularne sądy w Turcji*.

— p. *Konsularne urzędy w Państwie Otomańskim*.

— p. *Obce konsulaty w Turcji*.

## Tur — Tyt

**Turecja** i Austria; p. *Traktat między Austryą, Francją, Turcją i t. d.*

**Tyrol**; polecenie sądom przy sądowych licytacjach dóbr nieruchomości brać urzędownie uwagę na wiarytelności funduszu uwolnienia gruntowego. N. 88, S. 201.

— przemienienie ubocznego urzędu celnego w Wils na główny urząd celny II. klasy i zniesienie stanowiska jego, również zaprowadzenie posterunku zapowiadawczego w Schönbiel i z upoważnieniami ubocznego urzędu celnego II. klasy. N. 178, S. 479.

— zakaz przenoszenia niektórych gatunków tytoniu z tego Kraju koronnego i Pobrzeża Illiryskiego do Lombardzko-Weneckiego Królestwa. N. 194, S. 583.

— i Vorarlberg; organizacya administracyi lasów w tym Kraju koronnym. N. 75, S. 166.

— — — oznaczenie terminu do przedłożenia regestrów wyrabiających płyny spirytusowe. N. 181, S. 481.

— — — przepis, dotyczący przeprowadzenia Rozporządzenia z dnia 14. Lipca 1856 r. o pobieraniu podatku konsumpcyjnego od wypalanych płynów spirytusowych. N. 146, S. 395.

— — — Rozporządzenie o kompetencyi co do śledztwa i ukarania przestępstw ustaw, istniejących w tym Kraju koronnym pod względem posiadania i noszenia broni zakazanych, tudzież obrotu onemiż. N. 40, S. 63.

— — — zaprowadzenia opodatkowania gorzelnianych płynów spirytusowych według zasad, istniejących w innych Krajach koronnych. N. 135, S. 292.

— — — zniżenie czasu służby karniej w wojsku dla kaleczących się samowolnie i zbiegów przed konskrypcją i rekrutacją. N. 73, S. 160.

**Tytułowanie** Szefów Krajowych w Siedmiogrodzie, Kroczy, Sławonii, Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim, Tryście i Dalmaacyi. N. 225, S. 633.

**Tytuł**; p. *Krajany tytułi ordynarny*.

— p. *Limbo-tytuł*.

— zakaz przenoszenia niektórych gatunków takowego z Tyrolu i Pobrzeża Illiryskiego do Królestwa Lombardzko-Weneckiego. N. 194, S. 583.

**Tytuniowych** liści wykupna prowizoryczne nadkierownictwo; zniesienie działalności takowego w Peszcie. N. 208, S. 604.



**Tyt**

- Tytuniu** sprzedaż taryfy nowe; obwieszczenie takowych. N. 193, S. 558.
- — — w Lombardzko-Weneckim Królestwie. N. 112, S. 241.

**Tyt**

- Tytuniu** uprawa do użytku własnego; podwyższenie należności za licencję do tego. N. 171, S. 471.

**U****Ubo — Ucz**

- Uboczne** urzędy celne Weneckie; umocowanie niektórych do oclenia legitymowanych win z wyłączeń celnych. N. 56, S. 103.
- — — w Porto Lignano i Porto Tagliamento; zniesienie takowych. N. 1, S. 2.
- — — I. klasy wzdłuż granicy ku Szląskowi Pruskiemu i Hrabstwu Kłądko; rozciągnięcie przysługującego tymże prawa do zastosowania cła niższego od zaopatrzonego świadectwami pochodzenia żelaza surowego aż do końca Czerwca 1856 r. N. 70, S. 159.
- — — II. klasy; umocowanie tychże do odprawy przy wchodzie zasklepów jedwabniczych (kokonów). N. 173, S. 472.
- — — — w okręgu Krajowej Dyrekcji Finansowej w Zagrzebiu; zniesienie niektórych z tychże. N. 167, S. 466.

**Uboczny** urząd celny II. klasy w Hilgersdorf w Czechach; obwieszczenie początku działalności tegoż. N. 216, S. 630.

- — — I. klasy w Pola; ustanowienie takowego jako urząd kontroli towarów. N. 77, S. 166.
- — — II. klasy w St. Roch w Likańskim pułku granicznym; zniesienie takowego a przeniesienie jego czynności do urzędu celnego w Obrovazzo w Dalmacji. N. 239, S. 643.

**Uczniowie** akademij prawnych w Węgrzech, Siedmiogrodzie, Krocacji, Sławonii, Województwie Serbskim i Banacie Temeskim; przepis o powtórnych egzaminach tychże. N. 226. S. 634.

- fakultetu nauk prawnych i politycznych lub akademii prawnej; zaprowadzenie absolutorjów, jako prawnych dokumentów dowodu tej okoliczności, iż swe nauki akademiczne zgodnie z istniejącymi przepisami ukończyli. N. 52, S. 98.
- nauk prawnych i politycznych, którzy w kursie letnim do tych nauk wstąpili lub na przyszłość wstąpić zamierzają; zastoso-

**Ucz — Umo**

wanie postanowień Rozporządzenia ministerjalnego z dnia 2. Października 1855 r. do tychże. N. 27, S. 31.

**Uczniowie** nauk prawnych i politycznych; postanowienia o urządzeniu i odbywaniu teoretycznych egzaminów rządowych, stosownie do Najwyższego Rozporządzenia z dnia 25. Września 1855 przez tychże składać się mających. N. 59, S. 105.

**Udzielanie** koncesyj na przedsiębiorstwa peryodycznego transportu krajowego; postępowanie przy takowem. N. 51, S. 97.

- pamiętników; zakaz wpływania na wniesione sprawy sporne przez takowe. N. 233, S. 638.

**Uгода** między Rządem Cesarsko-Austryackim i Królewsko-Badeńskim z r. 1819 i 1838 względem wzajemnego wykonywania cywilno-sądowych wyroków; zmiana niektórych punktów téjże i rozciągnięcie na wyjęte w onym czasie Kraje koronne. N. 141. S. 294.

**Ukończenie** nauk prawnych i politycznych zgodnie z istniejącymi przepisami o studyach; zaprowadzenie absolutorjów jako prawnych dokumentów dowodu tegoż. N. 52, S. 98.

**Ułatwienia** w obrocie handlowym przędzą lnianą i surowem płótnem między Czechami i Bawaryą istniejące; rozszerzenie takowych na pogranicze między Austrią Wyzszą i Bawaryą od Dunaju ku północy aż do Bischofsreuth. N. 13, S. 11.

**Umieszczenie** wysługujących żołnierzy w rezerwie; postanowienia względem postępowania przytém zachować się mającego. N. 48, S. 95.

**Umocowanie** głównego urzędu celnego Cavanella di Pó do niższego oclenia legitymowanego, wędzonego i peklowanego mięsa z Dalmacji. N. 72, S. 160.

- Jego Cesarskiej Wysokości Arcyksięcia i Pana Jenerał-Gubernatora Węgier do zaprowadzenia i zniesienia sądu doraźnego. N. 35, S. 44.

## Umo — Urb

**Umocowanie** kontrolnego urzędu w Neuhaus w Czechach do pobierania cła przychodowego od poddanych już wewnętrznej rewizji u innego urzędu cłowego i pocztą przybywających towarów. N. 215, S. 630.

— niektórych Weneckich urzędów celnych ubocznych do ocenia wina wylegitymowanych z wyłączeń celnych. N. 56, S. 103.

— ubocznych urzędów celnych I. klasy wzdłuż granicy ku Szląskowi Pruskiemu i Hrabstwu Kłądko do zastosowania cła zniżonego od zapotrzonego świadectwami pochodzenia żelaza surowego; rozciągnięcie takowego aż do końca Czerwca 1857. N. 70, S. 157.

— urzędu celnego c. k. Luvino i król. Sardyńskich urzędów cłowych Arona i Intra do wzajemnego przekazywania towarów przechodowych. N. 195, S. 584.

**Unitaryusze**; p. *Wyznanie unitaryuszów*.

**Uniwersytety** w Padwie i Pawii; zmiany w dotychczasowym planie nauk prawnych i politycznych w tychże, mające wejść w życie z początkiem roku szkolnego 1856 — 57, końcem przygotowania tamże przejścia do nowego urzędzenia nauk prawniczo-politycznych. N. 189, S. 488.

**Upadkiem** grożące budynki; postępowania w obrębie administracyjnym Rządu Krajowego krakowskiego, w przedmiocie uprzątnienia tychże. N. 169, S. 469.

**Uprawa** tytoniu do użytku własnego; podwyższenie należności za licencję do takowego w Węgrzech, Krocacji i Sławonii, Siedmiogrodzie, Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim. N. 171, S. 471.

**Uproszczenia** niektórych wykazów czynności, przez władze sądowe zdawać się mające na mocy karno-sądowej instrukcji z dnia 16. Czerwca 1854. N. 130, S. 285.

**Uprowidowanie**; p. *Stanu spoczynkowego należności*.

**Uprzątnienie** budynków, upadkiem grożących; p. *Upadkiem grożące budynki*.

**Urbaryalne** prestacje, za wynagrodzeniem znisione; nieprzypuszczalność eksekucji do ściągnięcia zaległości, powstałych dopiero z dniem 1. Maja 1848, w takowych. N. 28, S. 44.

— sądy w Węgrzech, Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim; oznaczenie początku działalności tychże. N. 4, S. 3.

— w Węgrzech, Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim; zaprowadzenie in-

## Urb — Urz

strukcyj o wewnętrznem urządzeniu i toku czynności tychże. N. 25, S. 30.

**Urbaryalne** wynagrodzenie, w Wielkiem Księstwie Siedmiogrodzkim, dla uprawnionych oznaczone; postanowienia tak co do sposobu, w jaki, źródel, z których takowe jak najspieszniej uiszczone być ma, z zastrzeżeniem praw wszystkich przytém interesowanych. N. 12, S. 11.

**Urbaryalno-sądowa** kompetencya względem położonych w dystryktach Jazygii i Kumanii gmin Tarna-Eörs, Pusztá-Monostor, Kerekudvar, Abbatyan i Janoschida. N. 138, S. 292.

— uprawnieni posiadacze dóbr w Węgrzech, Krocacji, Sławonii, Województwie Serbskiem, Banacie Temeskim i Siedmiogrodzie; objaśnienie kwestyi, czyli i jak dalece wierzyciele tychże mimo swęj woli przekazani być mogą do kapitału indemnizacyjnego. N. 224, S. 631.

**Uregulowanie** Cisy; p. *Cisa*.

— obrotu telegraficznego; traktat rządowy między Austrią i Państwem Kościelnem względem tego zawarty. N. 198, S. 587.

— uwolnienia od służby wojskowej kandydatów stanu kościoła katolickiego. N. 131, S. 288.

— uwolnienia od wojska kandydatów stanu duchownego i bractw zakonnych wyznania greckiego niemieckiego, tudzież konfesji augsburskiej i helweckiej. N. 132, S. 289.

**Urząd** celny, główny; p. *Główny urząd celny*.

— — uboczny; p. *Ubozny urząd celny*.

— cłowy i sanitarny w Lovrana; p. *Lovrana*.

— kontroli towarów; p. *Neuhaus*.

— nauczycielski gymnazyalny; stanowcza ustawa o examinie kandydatów takowego. N. 148, S. 405.

**Urządzenie** examinów teoretycznych rządowych; p. *Examina teoretyczne rządowe*.

— nowe nauk prawnych i politycznych w uniwersytetach Padwie i Pawii; przechodowe postanowienia celem przygotowania przejścia do takowego. N. 189, S. 488.

— sądów urbaryalnych; p. *Urbaryalne sądy*.

— władz krajowych wojskowych; organiczne przepisy o takowem. N. 21, S. 26.

**Urzędy** celne główne; p. *Główne urzędy celne*

— — uboczne; p. *Ubozne urzędy celne*.

## Urz — Ust

- Urzednicy** cywilni; p. *Podróże Dicoru i służby urzędników cywilnych.*
- dyplomatyczni; przepisy o udzielaniu tymczasowych plac i pensyj tymże. N. 109, S. 234.
  - sądowo-manipulacyjni; p. *Sądowo-manipulacyjni urzędnicy.*
- Urzędowna** uwaga na wierzytelności funduszu oswobodzenia gruntowego; p. *Sądowe licytacje.*
- Urzędownie** rozpoznane i jako takie oznaczone alkoholometry; p. *Alkoholometry.*
- Ustanowienie** dyrekcji górniczej, solnej, leśnej i dóbr w Marmaros. N. 222, S. 631.
- — telegrafów. N. 157, S. 430.
  - ekspozytury głównego urzędu celnego w Dembicy. N. 34, S. 44.
  - faszj szkolnych dla katolickich, greckoniemieckich i żydowskich szkół ludowych w Węgrzech, Kroacji, Sławonii, Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim. N. 179, S. 481.
  - finansowej prokuratury dla obrębu Krakowskiej Krajowej Dyrekcji Finansów. N. 93, S. 213.
- Ustanowienie** finansowej prokuratury dla Kroacko-Sławońskiej Krajowej Dyrekcji Skarbowej. N. 219, S. 629.
- finansowych prokuratur w Medyolanie i Wenecyi. N. 16, S. 13.
  - korpusu adjutantów. N. 21, S. 26,
  - loteryjnego urzędu III. klasy w Temeswarze. N. 211, S. 606.
  - prowizorycznego urzędu celnego i sanitarnego w Draga Moschiennizza. N. 186, S. 485.
  - sądu komitatowego dla Komitatu Szabolskiego. N. 58, S. 103.

## Ust — Uwz

- Ustanowienie** stosunku wartości zagranicznych monet złotych i srebrnych, używanych przy opłatach cłowych, do krajowych monet złotych. N. 212, S. 606.
- urzędu zapowiadawczego z upoważnieniami ubocznego urzędu celnego II. klasy w Schönbichl w Tyrolu. N. 178, S. 479.
- Ustawa** górnicza, powszechna; warunki, pod jakimi takowa w Pograniczu Wojskowem w życie wejść ma. N. 24, S. 28.
- nowa co się tyczy spraw małżeńskich katolików w Cesarstwie Austriackiem, o ile takowe do sądownictwa cywilnego należą. N. 190, S. 492.
  - o domokrażtwie z dnia 14. Września 1852; rozciągnięcie uwzględnień, zawartych w §. 17 téjże ustawy co się tyczy handlu domokrażnego niektórymi towarami na mieszkańców Fiumańskiego powiatu górniczego i gmin Severina i Bosiljewa, na mieszkańców powiatu Flitsch, Andrychowa, Kentów, Przeworska, Dembowca i Gorlic w Galicyi, na mieszkańców byłego Vice-Ispanstwa Warazdyńskiego i na wyrobników płótna na pytle z Mijawy. N. 10, S. 7.
  - ostateczna o examinie kandydatów nauczycielskiego urzędu gymnazyalnego. N. 148, S. 405.
- Utworzenie**; p. *Ustanowienie.*
- Uwolnienie** od służby wojskowej p. *Uregulowanie od służby wojskowej i t. d.*
- — — — za złożeniem tacy; p. *Służba wojskowa.*
  - pomieszkań duchowieństwa od kwaterunku wojskowego. N. 84, S. 193.
- Uwzględnienia**; p. *Rozszerzenie uwzględnień zawartych i t. d.*

## W.

## Wag — Wat

- Waga** i miara Niższo-Austriacka; p. *Niższo-Austriacka miara i waga.*
- — — Wiedeńska; p. *Miara i waga Wiedeńska.*
- Wagowe** ciężary, z żelaza lane; cementowanie tychże. N. 79, S. 166.
- Warunki**, pod jakimi powszechna ustawa górnicza w Pograniczu Wojskowem w życie wejść ma. N. 24, S. 28.
- Wata** wehiana; p. *Wehnicame arkusze.*

## Wei — Wdo

- Weiczenie** siarczana amoniaku do pozycyi taryfy celnój 37, f); Rozporządzenie dotyczące takowego. N. 62, S. 119.
- Wdowy** i sieroty po urzędnikach i sługach, którzy przy różnych funduszach służbę pełnili; Rozporządzenie względem zastosowania Najwyższego Normalu z dnia 20. Sierpnia 1819 co do oznaczenia należytości stanu spoczynkowego i uprowidowania dla tychże. N. 9, S. 6.

**Wdo — Węg**

**Wdowy** i sieroty po zmarłych w urzędowaniu podczas epidemii cholery lekarzom, cyrulikom i dozorcach chorych; postanowienia względem ich prawa do pensyj, prowizyj i dodatków wychowania. N. 118, S. 250.

**Welniane** arkusze (wata wełniana) z podwójnego siarkanu potażowego, przysposobionej orsylvii i persyo; cłowe postępowanie z takowemi. N. 95, S. 217.

**Weneeya**; celna wolność dla owych towarów przechodowych, które rzeką Padu przechodzą, a pod Cavanella di Po rzekę tę opuszczając, za pomocą wewnętrznych kanałów do Chioggia lub Wenecyi przesyłane bywają. N. 162, S. 464.

— ustanowienie ekwiwalentu podatku konsumcyjnego w przywozie gorzelnianych płynów spirytusowych do obrębu wolnego portu Weneckiego. N. 185, S. 485.

— ustanowienie finansowej prokuratury tamże. N. 16, S. 13.

**Weneckie** prowincye; Cesarskie Rozporządzenie dotyczące prawa paszy pod nazwiskiem „Pensionatio“ w tychże istniejącego. N. 126, S. 281.

**Wexlowe** protesty, przez urzędników rządowych spisane; należności, mające być opłacone od takowych. N. 87, S. 198.

— skargi; p. *Skargi wexlowe*.

**Wędzone** i peklowane legitymowane mięso z Dalmacyi; umocowanie głównego urzędu celnego Cavanella di Po do niższego oclenia tegoż. N. 72, S. 160.

**Węgierskie** bilety monetowe, dziesięciokrajcarowe; takowe zostają wyjęte od ściągnięcia wszystkich od r. 1848 przez Państwo wydanych znaków pieniężnych. N. 44, S. 91.

— — — sześciokrajcarowe; zupełnie ściągnięcie tychże. N. 44, S. 91.

**Węgry**; objaśnienie Artykułu IX Rozporządzenia wprowadzającego do prowizorycznego regulaminu konkursowego. N. 104, S. 225.

— objaśnienie kwestyi czyli i jak dalece wierzyciele mimo swęj woli przekazani być mogą ze strony urbaryalno-uprawnionych posiadaczy dóbr do kapitału indemnizacyjnego. N. 224, S. 631.

— objaśnienie kwestyi w jakim terminie i do której władzy wniesione być winny rekurs przeciw Rozporządzeniom sądów w

**Węg — Wiel**

sprawach dyscyplinarnych adwokackich. N. 133, S. 290.

**Węgry**; podwyższenie należności za licencję do uprawy tytoniu do użytku własnego. N. 171, S. 471.

— postanowienia o powtórnych examinach uczniów C. K. akademij prawniczych. N. 171, S. 471.

— postępowanie przy odbiorze przysięgi od wyznawców wiary izraelskiej. N. 139, S. 293.

— przepis o uregulowaniu Cisy. N. 199, S. 592.

**Wice-prezydenci** (prezydenci senatu) przy niektórych trybunatach istniejący; objaśnienie kwestyi, w jakim porządku takowi swój głos oddawać mają przy naradach, pod sterem położonego w sądzie odbywanych. N. 29, S. 34.

**Wiedeńska** giełda; należności za załatwienie przez C. K. sensalów i agentów téjże sprawy. N. 202, S. 599.

— miara i waga; odroczenie czasu, wyznaczonego do przeprowadzenia Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 18. Lipca 1855 r. o zaprowadzeniu téjże w Ozechach do 1. Września 1856 r. N. 98, S. 218.

**Wiedeński** sąd handlowy; rozeźnięcie kompetencyi tegoż na sprawy cywilne bezsporne. N. 7, S. 6.

— — krajowy; przeznaczenie takowego do prowadzenia ksiąg kredytowych i prenotacyj względem wszystkich od r. 1850 wydanych obligacyj Państwa (z wyjątkiem 4% obligacyj powstałych z pokupu kolei żelaznej Górno-Szląskiej Krakowskiej), dalej dla 5% pierwo-obligacyj Wiedeńsko-Głognickiej kolei żelaznej i do amortyzacyi 4% obligacyj powstałych z pokupu kolei żelaznej Górno-Szląskiej Krakowskiej. N. 18, S. 23.

— wydział nauk prawniczych i politycznych; p. *Prawniczo-polityczno-naukowe wydziały w Wiedniu, Pradze i t. d.*

— uniwersytet; przedłużenie działalności prowizorycznej Ustawy o organizacyi władz akademicznych w tymże. N. 170, S. 470.

**Wiedeńsko-Głognickiej** kolei żelaznej 5% pierwo-akcyj; p. *Obligacje publiczne*.

**Wiejsko-ekonomiczne** maszyny; p. *Maszyny*.

**Wielka Brytania** i Irlandya; postanowienia względem postępowania z ruchomemi puściznami po zmarłych przynależnych tych połączonych Królestw. N. 120, S. 251.

**Wiel — Wyd**

- Wielka Brytania**; p. *Traktat między Austrią, Francją, Wielką Brytanią i t. d.*
- Wielkie** Księstwo Krakowskie; rozszerzenie przepisów dla Galicji wydanych w przedmiocie sukcesji w dobrach chłopskich na takowe. N. 6, S. 5.
- Wierzyciele**; p. *Pożyczki dane w brzęczącej monecie.*  
— p. *Posiadacze dóbr, urbaryjalno-uprawnieni.*
- Wierzytelności** funduszu uwolnienia gruntowego; p. *Sądowe licytacje.*
- Wina** z wyłączeń celnych, legitymowane; u-mocowanie niektórych Weneckich urzędów celnych do oclenia tychże. N. 56, S. 103.
- Wody** niebezpieczeństwo; p. *Niebezpieczeństwo ognia i wody.*
- Wódka**; p. *Alkoholometri.*  
— zmiana niektórych przepisów o podatkowaniu téżże zgodnie z zaprowadzonymi z dniem 1. Kwietnia 1853 r. alkoholometrami. N. 149, S. 422.
- Wojennój** pożyczki i dostawy płodów galicyjskie obligacje; p. *Publiczne obligacje.*
- Wojna**, wschodnia; p. *Oryentalna wojna.*
- Wojsko**; wynagrodzenie zaopatrzenia takowego w przechodzie od 1. Listopada 1856 r. do 30. Kwietnia 1857 r. N. 201, S. 598.
- Wojskowi** wysługujący; p. *Żołnierze wysługujący.*  
— wysłużeni; p. *Wysłużeni wojskowi.*
- Wojskowy** Sąd Krajowy w Gracu; zniesienie takowego. N. 191, S. 556.
- Wolność** celna; p. *Wenecya.*
- Wóz** pocztowy; spieszne celno-urzędowe odprawienie tegoż. N. 15, S. 12.
- Wrocław**; p. *Heimann E. w Wrocławiu.*
- Wirbenthal**; p. *Kontrolny urząd w Wirbenthal.*
- Wydawanie** górnikom tak zwanego Limito-tytuniu; zawieszenie tegoż. N. 37, S. 61.
- Wydawanie**, wzajemne, zbrodniarzy; traktat rządowy z dnia 13. Listopada 1855 między Austrią i Francją względem tego zawarty. N. 17, S. 15.  
— — zbrodniarzy, dezertarów i zbiegów przed konskrypcją i rekrutacją; traktat rządowy między Austrią i Modeną pod dniem 23. Czerwca 1856 względem tego zawarty. N. 158, S. 440.  
— — zbrodniarzy, dezertarów, zbiegów przed konskrypcją i rekrutacją; konweneya mię-

**Wyd — Wyw**

- dzy Austrią i Modeną z dnia 23. Czerwca 1856 dla przeprowadzenia równocześnie zawartego traktatu w przypadku, gdy wojska jednej ze Stron kontraktujących działają lub rozłożone są w terytorjum Państwa drugiego. N. 159, S. 457.
- Wydział** austriackiego Banku Narodowego, utworzony dla kredytu hipotecznego; statuta i regulamin tegoż. N. 41, S. 65.
- Wydziały** jurydyczne; p. *Prawniczo-polityczno-naukowe wydziały w Wiedniu i t. d.*
- Wykonanie** wyroków; p. *Ezekucya wyroków.*
- Wykreślenie** oktawy co do tych dóbr dominikalnych, których posiadacze już przed powszechném zaprowadzeniem sądów Cesarskich jurysdykcyję zdali albo tylko księgi gruntowe względem poddańczych swych realności prowadzili; osobne postanowienia względem tego. N. 110, S. 237.
- Wynagrodzenie** dziesięciny górniczej; Rozporządzenie, mocą którego nakazuje się bezpośrednio prowizoryczne wynagrodzenie dziesięciny górniczej dawnych właścicieli ziemskich i wkłada na ustanowione komisyc takowego, przeprowadzenie ostateczne wynagrodzenia dziesięciny górniczej. N. 90, S. 202.  
— przez buchalterye rządowe nalożone w rezolucyach rachunków, dotyczących Skarbu Państwa lub funduszu zostającego pod administracyą Państwa; zapewnienie i ściąganie takowego. N. 235, S. 641.  
— świadków i znawców rzeczy w postępowaniu karném skarbowém w Dalmacyi; Rozporządzenie względem wymiaru takowego. N. 99, S. 219.  
— za zaopatrzenie wojska w przechodzie od 1. Listopada 1856 do 30. Kwietnia 1857. N. 201, S. 598.
- Wyrabiający** płyny spirytusowe; termin do przedłożenia rejestrów tychże. N. 181, S. 481.
- Wyrobniicy** płótna na pytle; p. *Mijawa.*
- Wysłużeni** wojskowi; dozwoleńie rozpisania konkursów na obsadzenie posad w służbie cywilnej, zachowanych wyłącznie dla tychże. N. 181, S. 481.
- Wywóz** i przywóz broni i amunicyi, tudzież saletry, siarki i ołowiu przez granicę Państwa Austriackiego ku Państwu Rossyjskim i do Turcyi; zniesienie zakazu takowego. N. 66, S. 121.

**Wyz — Vic**

**Wyższa** służba conceptowa przy prokuraturach skarbowych; zaprowadzenie przepisu o examinie dla téjże także i w Królestwie Lombardzko - Weneckiem. N. 20, S. 26.

**Vallice**; upoważnienie tamecznego urzędu celnego bocznego do oczenia win legitymowanych z wyłączeń celnych. N. 56, S. 103.

**Vice-Ispanstwo** Warazdyńskie, byłe; rozciągnięcie uwzględnień zawartych w §. 17 Najwyższej Ustawy o domokrażtwie z dnia

**Vig — Vor**

4. Września 1852, co się tyczy handlu domokrażnego pewnemi towarami na mieszkańców takowego. N. 10, S. 7.

**Viglietti** de Tesoro; p. *Asygnacya kasy Państwa*.

**Vils** w Tyrolu; wymieszenie tamecznego ubożnego urzędu celnego I klasy do głównego urzędu celnego II klasy i zmienie nie dotychczasowe stanowiska tegoż. N. 178, S. 479.

**Vorarlberg**; p. *Tyrol i Vorarlberg*.

**Z.****Zab — Zak**

**Zabezpieczenie** i ściąganie wynagrodzeń, włożonych buchalterycznemi rezolucjami rachunków, dotyczących skarbu Państwa lub funduszu zostającego pod administracją Państwa; Rozporządzenie względem tego. N. 235, S. 641.

**Zagraniczne** monety złote i srebrne; zmiana postanowień o przyjmowaniu tychże przy opłatach cłowych, również postanowienia o stosunku wartości tychże do krajowych monet złotych. N. 212, S. 606.

**Zagrzeb**; p. *Finansowa Dyrekcya Krajowa w Zagrzebiu*.

— p. *Finansowa Prokuratura w Zagrzebiu*.

**Zajete** posiadłości i karczowiska w Węgrzech i w Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim; rozciągnięcie terminu do opunacyi tychże. N. 33, S. 44.

**Zakaz**, powszechny, drukowego pisma: „The Austrian Dungeons in Itali by F. Orsini“; ogłoszenie takowego. N. 184, S. 485.

— przenoszenia niektórych gatunków tytoniu z Tyrolu i Pobrzeża Illiryjskiego do Lombardzko - Weneckiego Królestwa; obwieszczenie takowego. N. 194, S. 583.

**Zakazana** broń; kompetencya co do śledztwa i ukarania przestępstw ustaw, istniejących w Tyrolu z Vorarlbergiem i w Królestwie Lombardzko - Weneckiem, pod względem posiadania i noszenia broni zakazanych, tudzież obrotu onemiż. N. 40, S. 63.

**Zakazy** przewozu i wywozu broni i amunicyi, tudzież saletry, siarki i ołowiu, niemniej téż wyprowadzenia koni; zniesienie takowych. N. 66, S. 121.

**Zak — Zad**

**Zakład** telegrafów rządowych; reorganizacya takowych. N. 157, S. 430.

**Zakłady** administracyi cywilnej; należytości przy asystencyi wojskowej i zakomenderowaniach straży wojskowej dla takowych. N. 111, S. 237.

— publiczne zaopatrzenia; p. *Dzieci łoża nieprawego*.

— — — p. *Podrzutki*.

**Zakomenderowania** straży wojskowej dla zakładów administracyi cywilnej; należytości przy takowych. N. 111, S. 237.

**Zakon** miłosierdzia; nieprzypuszczalność aprobowanych w chirurgii braciszków tego zakonu do wykonywania praktyki chirurgicznej w stanie świeckim. N. 75, S. 166.

**Zakonni** braciszkiowie wyznania greckiego nieunickiego; regulacya uwolnienia tychże od służby wojskowej. N. 132, S. 289.

**Zakres** działania i postępowania w sprawach kongregacyj centralnych w Lombardzko - Weneckiem Królestwie; bliższe postanowienie o takowym. N. 210, S. 606.

**Zalutna**; odgraniczenie bezpośredniego obrębu powiatowego tamecznego starostwa górniczego i okręgów urzędowych exponowanych jego komisarzy, ze względem na nową polityczno - sądową organizacyę Siedmiogrodu. N. 53, S. 101.

**Zaległe** prestacye; p. *Prestacye zaległe*.

**Zaległości**, powstałe dopiero z dniem 1. Maja 1848 w prestacyach urbaryalnych za wynagrodzeniem zniesionych; nieprzypuszczalność exekucyi do ściągania takowych w Węgrzech, Krocacyi, Sławonii, Woje-

**Zal — Zap**

wództwie Serbskiem i Banacie Temeskim. N. 28, S. 34.

**Zaliczki** zapomogi, danej byłym poddanym ze strony byłych dominij z własnych zasobów; ściąganie takowych. N. 147, S. 395.

**Założenie**; p. *Ustanowienie*.

**Zamknięcie** przesyłek pocztowych; własności tegoż. N. 82, S. 170, 177.

**Zaopatrzenie** wojska w przechodzie; należyłości za takowe od 1. Listopada 1856 do 30. Kwietnia 1857. N. 201, S. 598.

**Zaostrzenie** kary przy przestępstwach skarbowych; zastosowanie cielesnej chłosty jako takie. N. 196, S. 584.

**Zapadłe** renty wynagrodzenia uwolnienia gruntowego; dozwoleń wypłat odtrącalnych na takowe. N. 197, S. 585.

**Zapakowanie** przedmiotów śledztwa karnosądowego; sposób takowego. N. 150, S. 423.

**Zapomoga**; p. *Zaliczki zapomogi dane i t. d.*

**Zapowiadawczy** posterunek w Hilgersdorf; przemienienie takowego w urząd cłowy uboczny II klasy. N. 216, S. 627.

**Zaprowadzenie** absolutoryów jako prawnych dokumentów dowody tej okoliczności, iż uczeń fakultetu prawniczo- i polityczno-naukowego odbył swe nauki akademiczne zgodnie z istniejącymi przepisami. N. 52, S. 98.

— alkoholometrów, urzędownie rozpoznanych i jako takie oznaczonych do oznaczenia tężości wódki i spirytusu w obrocie; rozciągnięcie Rozporządzenia z dnia 1. Kwietnia 1853 względem takowego na Pogranicze wojskowe. N. 218, S. 629.

— dodatku 25 kraj. na centnar wiedeński do istniejących cen sprzedaży soli, do użytku ludzkiego przyrządzonej, i limitu-soli. N. 68, S. 159.

— instrukcyi o wewnętrznem urządzeniu i toku czynności urbaryalnych sądów w Węgrzech, Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim. N. 25, S. 30.

— opodatkowanie gorzelnianych płynów spirytusowych w Królestwie Lombardzko-Weneckiem na zasadach, istniejących w innych Krajach koronnych. N. 135, S. 292.

— powszechne Cesarских sądów; osobne postanowienia dla Krainy, Karyntyi, Gorycyi, Gradyski, Istrii, Tryestu i jego okręgu, względem postępowania celem wykreślenia okławy co do tych dóbr dominikalnych, których posiadacze jurysdykcyę

**Zap — Zat**

już przed takowem zdali, albo tylko księgi gruntowe względem poddańczych swych realności prowadzili. N. 110, S. 237.

**Zaprowadzenie** urzędownie rozpoznanych i jako takie naznaczonych alkoholometrów do oznaczenia tężości wódki i spirytusu w obrocie; rozciągnięcie Rozporządzenia z dnia 1. Kwietnia 1853 względem takowego na Węgry, Siedmiogród, Krocagę, Sławonię, Województwo Serbskie i Banat Temeski. N. 175, S. 477.

**Zasady** podatkowania spirytusowych płynów gorzelnianych; p. *Zaprowadzenie opodatkowania gorzelnianych płynów i t. d.*

— wskazane do przestrzegania podczas wojny ostatniej (wschodniej), co się tyczy handlu i żeglugi na morzu; zniesienie takowych. N. 65, S. 121.

— względem udzielonego niektórym osobom przepuszczenia kary przepadku majątku, sądem wojennym orzeczonej z powodu powstania w Królestwie Węgierskiem i Wielkiem Księstwie Siedmiogrodzkim w latach 1848 i 1849; obwieszczenie takowych. N. 128, S. 282.

**Zaskarżeni**, na wolnej stopie się znajdujący a od miejsca ostatecznej rozprawy daleko mieszkający; postępowanie z niemi w razie przesłuchania ich przez przyzującego w sądzie. N. 152, S. 428.

**Zasklepy** jedwabnicze; p. *Jedwabnicze zasklepy*.

**Zastępstwo** galicyjskich poddanych w sporach prawnych z ich dawniejszemi panami przez Prokuraturę finansów pozostać ma jeszcze i po przeprowadzeniu organizacyi władz sądowych. N. 5, S. 3.

— w służbie wojskowej; instrukcyja do przeprowadzenia Ustawy o takowem z dnia 21. Lutego 1856. N. 144, S. 338.

— — — — Rozporządzenie względem przeprowadzenia ustawy o takowem przy rekrutacyi w roku 1856. N. 36, S. 44.

— — — — ustawa o takowem. N. 32, S. 37.

**Zastępywanie** się w własnych sprawach cywilnych; Rozporządzenie dotyczące prawa osób, do wykonywania urzędu sędziowskiego uzdolnionych, do tegoż. N. 8, S. 6.

**Zaświadczenia** odchodowe; p. *Absolutorya*.

**Zatwierdzenie** statutów i regulaminu wydziału uprzywilejowanego Austriackiego Banku Narodowego, utworzonego dla kredytu hipotecznego. N. 41, S. 65.

**Zbi — Zgł**

**Zbiegi** przed konskrypcją i rekrutacją; traktat rządowy między Austrią i Modeną z dnia 23. Czerwca 1856, względem wzajemnego wydawania tychże. N. 158, S. 440.

— — — — — traktat rządowy z dnia 23. Czerwca 1856 między Austrią i Modeną, dla przeprowadzenia równocześnie zawartej umowy o wzajemnem wydawaniu tychże, w przypadku, gdy wojska jednej ze Stron kontraktujących działają lub rozłożone są w terytoryum Państwa drugiego. N. 159, S. 457.

— — rekrutacją i konskrypcją i kaleczący się samowolnie; zniżenie czasu służby karnej w wojsku dla mieszkańców niektórych Krajów koronnych. N. 73, S. 160.

**Zbiegli** zbrodniarze; uzupełniające postanowienia do zawartej między Austrią i Królestwem Saskiem umowy z dnia 30. Lipca 1852, dotyczące wzajemnej pomocy Żandarmeryi przy ściganiu tychże. N. 192, S. 556.

**Zboże**; pięcioletnie opuszczenie cła dla niektórych gatunków tegoż przy wchodzie przez urzędy celne Istrii i wysp Gwarne-ryjskich. N. 228, S. 635.

**Zbrodnia** kradzieży; objaśnienie §§. 178 i 179 Ustawy karnej o ukaraniu téjże. N. 108, S. 233.

**Zbrodniarze**; p. *Zbiegli zbrodniarze*.

— traktat rządowy między Austrią i Francją względem wzajemnego wydawania tychże. N. 108, S. 233.

— — — — — i Modeną z dnia 23. Czerwca 1856, względem wzajemnego wydawania tychże. N. 158, S. 440.

— — — — — i Modeną z dnia 23. Czerwca 1856, celem przeprowadzenia równocześnie zawartej konwencji o wzajemnem wydawaniu tychże w przypadku, gdy wojska jednej ze Stron kontraktujących działają lub rozłożone są w terytoryum Państwa drugiego. N. 159, S. 457.

— i inkwizycyi; postanowienia o zapłaceniu kosztów za eskortowanie tychże przez Żandarmeryą. N. 204, S. 602.

— stanu cywilnego, listami gończemi ścigani; postanowienie, iż za ich przyprowadzenie Żandarmeryi taglia się należy. N. 61, S. 149.

**Zgłoszenia** upłyniony termin; postępowanie ze zgłoszeniami, wniesionemi wprawdzie wedle informacji §. 3 ustępu 1 i 2 Roz-

**Zgł — Zni**

porządzenia z dnia 15. Grudnia 1855, co się tyczy ogłoszonych protokółów księgi gruntowej, atoliż dopiero po takowym. N. 223, S. 631.

**Zgłoszenie** i przeprowadzenie odwołania przeciw wyrokowi karno-sądowym w przypadkach przestępstwa; objaśnienie §. 427 procedury karnej co się tyczy początku terminu do tego. N. 103, S. 224.

**Złote** i srebrne monety; p. *Zagraniczne monety złote i srebrne*.

**Zmarli** w urzędowaniu podczas epidemii cholery lekarze, cyrulicy i dozorecy chorych; postępowanie przy wymiarze pensyj, prowizyj i dodatków wychowania dla wdów i sierót po tychże. N. 118, S. 250.

— przynależni połączonych Królestw Wielkiej Brytanii i Irlandyi; postępowanie ze znajdującymi się w Cesarstwie Austriackiem ruchomemi spadkami po tychże. N. 120, S. 251.

**Zmiany** postanowień §. 894 w. 2 Ustawy karnej skarbowej z dnia 11. Lipca 1835, względem ściągania kar pieniężnych. N. 78. S. 167.

— w kierunku głównego urzędu celnego I klasy w Peszcie. N. 154, S. 429.

— w organizmie władz wojskowych krajowych. N. 21, S. 26.

— w postępowaniu z towarami, mającemi być użytymi za wzory. N. 39, S. 61.

— w taryfie cłowej powszechnej z dnia 5. Grudnia 1853. N. 43, S. 87.

**Znaki** pieniężne; ściąganie wszystkich od r. 1848 przez Państwo wydanych. N. 44, S. 91.

**Znawcy** rzeczy i świadkowie w postępowaniu karném skarbowém w Dalmacyi; wymiar należności dla tychże. N. 99, S. 219.

**Zniesienie** cła na Mołdawie na przestrzeni dolnej Mołdawii między Pragą i Melnikiem. N. 89, S. 201.

— głównego urzędu celnego II klasy w Budzynie. N. 154, S. 499.

— lub zaprowadzenie sądu doraźnego w Węgrzech; umocowanie Jego Cesarskiej Wysokości i Pana Jenerał-Gubernatora tego Kraju koronnego do takowego. N. 35, S. 44.

— monopolu kul ołowianych w Dalmacyi. N. 165, S. 465.

— moratorium; postanowienia co do tego. N. 12, S. 11.



**Zni — Zan**

**Zniesienie** niektórych artykułów rewidowanego traktatu Związku pocztowego z d. 5. Grudnia 1851. N. 82, S. 170, 174.

— zakazu przewozu i wywozu broni i amunicji, tudzież siarki i ołowiu, niemniej wyrowadzenia koni. N. 66, S. 121.

**Zniżenie cła**; p. *Zniżone oclenie*.

— czasu służby karnej w wojsku dla kaleczących się samowolnie i zbiegów przed konskrypcją i rekrutacją w niektórych Krajach koronnych. N. 73, S. 160.

**Zniżone oclenie** mięsa legitymowanego, wędzonego i peklowanego z Dalmacji; umocowanie głównego urzędu celnego Cavanella di Po do tego. N. 72, S. 160.

— — żelaza surowego, świadectwami pochodzenia zaopatrzonego; umocowanie urzędów celnych wzdłuż granicy ku Szląskowi Pruskiemu i Hrabstwu Kłądsko do zastosowania tegoż. N. 70, S. 159.

**Związek pocztowy**; traktat dodatkowy z dnia 3. Września 1855, dotyczący rewidowanego traktatu tegoż. N. 82, S. 170.

**Zandarmerya**; Rozporządzenie o zapłaceniu kosztów za eskortowanie inkwizytów i zbrodniarzy przez nią. N. 204, S. 602.

— uzupełniające postanowienia do zawartej między Austrią i Królestwem Sasiem umowy z dnia 30. Lipca 1852, dotyczące wzajemnej pomocy téż przy ściganiu zbiegłych zbrodniarzy na terytorjum Państwa drugiego, niemniej przy niebezpieczeństwie ognia i wody i t. d. N. 192, S. 556.

**Zandarmi**; objaśnienie §. 92 organicznej Ustawy dla Zandarmeryi względem taglii zandarmów za przytrzymanie zbrodniarzy, listami gończemi ściganych. 61, S. 119.

— niżej wachmistrza; rozszerzenie działalności Rozporządzenia z dnia 28. Listopada 1855, o wymiarze należytości dla tychże, z po-

**Zeg — Zyd**

wodu wezwania ich na świadków w sprawach karnych przez sądy karne cywilne, również w razach wezwania ich przed sądy wojskowe lub w sprawach skarbowych. N. 50, S. 97.

**Żegluga**; p. *Handlu i żegluga traktat*.

— i handel na morzu; zniesienie zasad, wskazanych do przestrzegania podczas wojny ostatniej (orientalnej) co się tyczy téż. N. 65, S. 121.

**Żegluga** traktat z dnia 4. Lipca 1846; obwieszczenie przyjętego przez Rządy Cearsko-Austryacki i Królewsko-Sycyliński rozszerzenia tegoż. N. 46, S. 93.

**Żelazne** części składowe wagi podrzędnej; postępowanie celne z maszynami wiejsko-ekonomicznemi w połączeniu z takowemi. N. 64, S. 120.

— koleje; p. *Koleje żelazne*.

**Żołnierze** rezerwy; postępowanie przy odwołaniu tychże. N. 48, S. 95.

— wysługujący; postępowanie przy umieszczeniu tychże w rezerwie. N. 48, S. 95.

— wysłużeni; p. *Wojskowi wysłużeni*.

**Żurnalu** odpis; oznaczenie terminu, kiedy nastąpić winno zarządzone w §§. 7 i 27 instrukcyi o kasowym postępowaniu z majątkami sierocińskimi i kuratelskimi w Węgrzech, Krocacji, Sławonii, w Województwie Serbskiem wraz z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie, przesłanie takowego do buchalteryi rządowej. N. 143, S. 336.

**Życia** niebezpieczeństwem grożące budynki; Rozporządzenie względem uprzątnienia tychże w okręgu administracyjnym Krakowskiego Rządu Krajowego. N. 169, S. 469.

**Żydowskie** szkoły ludowe w Węgrzech, Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim, Krocacji i Sławonii; zaprowadzenie fasyj szkolnych dla tychże. N. 179, S. 481.

# Sprostowanie

błędów drukarskich, zaszłych w alfabetycznym spisie Ustaw i Rozporządzeń, zawartych w pierwszym oddziale Dziennika Rządu Krajowego z r. 1856.

| Stron.: | ekstrakt:                   | ustęp: | wiersz: | zamiast:                                   | ma być:                                    |
|---------|-----------------------------|--------|---------|--|--|
| 2       | Aktów                       | 7      | 3       | „ rekomendacyę                             | „ rekomendacye                             |
| „       | Andrychów                   | 7      | 1       | „ rociągnienie                             | „ rozciągnięcie                            |
| 3       | Austryackiego               | 8      | 5       | „ od setek                                 | „ odsetek                                  |
| 5       | Błachy                      | 7      | 1       | „ srebrne                                  | „ srebrne                                  |
| „       | bracia                      | 2      | 1       | „ miłosierdzia;                            | „ miłosierdzia,                            |
| 6       | buchalterye                 | 1      | 4       | „ buchalteryi                              | „ buchalteryj                              |
| „       | Cabotage                    | 5      | 2       | „  | „ i  |
| „       | „                           | „      | „       | „ Sycylianaiskie                           | „ Sycylianaiski;                           |
| 7       | Ceny soli                   | 9      | 2       | „ za zaprowadzenie                         | „ zaprowadzenie                            |
| „       | Chłosty cielesnej           | 3      | 1       | „ — —                                      | „ chłosty cielesnej                        |
| „       | „ „                         | 4      | 1       | „ — —                                      | „ cielesnej chłosty                        |
| „       | Clowy urząd                 | 16     | 2       | „ prziesienienie                           | „ przeniesienie                            |
| 9       | Deklaracya                  | 3      | 3       | „ neutralnych                              | „ Neutralnych                              |
| 10      | dom handlowy                | 6      | 5       | „ handlowym;                               | „ handlowym,                               |
| 12      | Dyrekcya górnicza           | 9      | 2       | „ któremu                                  | „ którem                                   |
| 13      | dzieci łoża nieprawego      | 6      | 1       | „ jurysdykcyi                              | „ jurysdykcya                              |
| „       | dziesięcina                 | 7      | 8       | „ ostatecznie                              | „ ostateczne                               |
| 17      | Galicya                     | 4      | 2       | „ koronnego,                               | „ koronnego                                |
| 18      | Grac                        | 12     | 3       | „ urzędowym-styryjsko-illirysko-pobrzeżnej | „ urzędowym Styryjsko-Illirysko-Pobrzeżnej |
| 19      | Greccy poddani              | 4      | 5       | „ postępowanie                             | „ postępowania                             |
| 19      | Handel                      | 2      | 1       | „ — —                                      | „ — —                                      |
| „       | „                           | „      | „       | „ na pytle                                 | „ na pytle;                                |
| 20      | Illirysko - Pobrzeżno etc.  | 5      | 1       | „ Illirysko - pobrzeżno-styryjska          | „ Illirysko - Pobrzeżno-Styryjska          |
| 21      | Insbruk                     | 2      | 1       | „ przedłożenie                             | „ przedłużenie                             |
| 22      | Kanały                      | 2      | 1       | „ kanały,                                  | „ kanały;                                  |
| 24      | Kasy centralnej             | 2      | 5       | „ ściągnięcie                              | „ ściągnięcie                              |
| 25      | Komisarze exponowani        | 4      | 2       | „ Zalatien                                 | „ Zalatnie                                 |
| „       | Komisye wynagrodzenia       | 6      | 1       | „ górniczej                                | „ górniczej;                               |
| 29      | Kukurydza                   | 9      | 1       | „ opuszczenia                              | „ opuszczenie                              |
| 31      | Ludowe szkoły               | 8      | 3       | po wyrazie „fassyj“                        | opuszczono wyrazy „w szkołach ludowych“    |
| 32      | Medyolański sąd             | 3      | 1       | zamiast: prznaczenie                       | ma być: przeznaczenie                      |
| 33      | Modena i Austrya            | 4      | 3       | „ zbrodniarzy                              | „ zbrodniarzy,                             |
| „       | Moratorium                  | 15     | 2       | „ Siedmiogrodzkiem,                        | „ Siedmiogrodzkiem;                        |
| 34      | Nadkierownictwo             | 7      | 3       | po wyrazie „sic“                           | opuszczono wyraz „znosi“                   |
| 35      | Namiestnictwo               | 11     | 2       | zamiast: Krolestwie                        | ma być: Królestwie;                        |
| „       | „                           | „      | „       | „ rozporządzenia                           | „ rozporządzenie                           |
| 36      | Nieprzedzony                | 8      | 1       | „ nieprzedzony                             | „ nieprzedziony                            |
| 46      | pomieszkanie                | 4      | 2       | „ tychże                                   | „ tegoż                                    |
| „       | posady                      | 10     | 1       | „ cywilnej;                                | „ cywilnej,                                |
| 47      | postępowanie z zaskarżonymi | 13     | 5       | po wyrazach „procedury karnéj“             | opuszczono wyraz „przez“                   |
| 53      | przywóz niektórych etc.     | 5      | 4       | zamiast: opuszczenia                       | ma być: opuszczenie                        |
| 54      | robotnicy                   | 9      | 2       | po wyrazie „politycznych“                  | opuszczono wyraz „w sprawach“              |
| 57      | sądowe licytacye            | 7      | 3       | zamiast: wierzytelność                     | ma być: wierzytelności                     |

| Stron.: | ekstrakt:                 | ustęp: | wiersz: | zamiast:                                       | ma być:             |
|---------|---------------------------|--------|---------|--|---------------------|
| 64      | taglia                    | 2      | 1       | „ osądzenie                                    | „ osadzenie         |
| „       | termin                    | 3      | 1       | „ wniesienie                                   | „ wniesienia        |
| 66      | uboczny urząd celny       | 9      | 2       | „ urząd  | „ urzędu            |
| 67      | urbarywalne wynagrodzenie | 2      | 4       | po wyrazie „w jaki“ opuszczono wyraz „tudzież“ |                     |
| 68      | ustawa o domokrążtwie     | 5      | 1       | zamiast: 14. Września                          | ma być: 4. Września |
| „       | Wcielenie                 | 12     | 1       | „ siarczana                                    | „ siarczanu         |
| 71      | zakład                    | 5      | 2       | „ takowych                                     | „ takowego          |
| 72      | zaprowadzenie             | 15     | 1       | „ opodatkowanie                                | „ opodatkowania     |

## Alphabetisches Verzeichniß

der im Krafauer Verwaltungsgebiete vom 1. Jänner bis 31. December 1856 in der ersten Abtheilung des Landes-Regierungs-Blattes (III. Jahrgang, I. bis LII. Stück Nr. 1 bis 240 kundgemachten Gesetze und Verordnungen \*).

### A.

#### Aba—Abg

- Abänderung**, f. Modificirung.
- Abänderungen**, f. Aenderungen.
- Abattyan** und Janoshida; Zuweisung der urbarialgerichtlichen Competenz über diese, in den Districten Jazygien und Gumanien gelegenen Gemeinden an das Szolnofer Urbarialgericht. N. 138, S. 292.
- Abfertigung**, f. Eingang = Abfertigung.
- mit einem Capitale; Ausdehnung des, hinsichtlich derselben den, nach dem Gesetze vom 23. December 1849 reengagirten Freiwilligen gewährten Zugeständnisses auf alle noch activ dienenden Soldaten. N. 145, S. 393.
  - zollamtliche, des Postwagens und der auf Dampfschiffen versendeten Güter; Bestimmungen über deren Beschleunigung. N. 15, S. 12.
- Abgabe** der Stimme, f. Abstimmung.
- des Befundes, f. Befund.
- Abgangs = Zeugnisse**, bisher übliche; Bestimmung des Verhältnisses derselben zu den, als legalen Beweis = Documenten, über den Umstand, daß ein Studiender einer rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät, Rechtsakademie seine akademischen Studien den bestehenden Gesetzen gemäß zurückgelegt habe, neu eingeführten Absolutorien. N. 52, S. 98.
- Abgemühte** alte Dampffessel; Erläuterung der Verordnung vom 11. Februar 1854, in Betreff der bei deren Translocation oder Verkauf zu beobachtenden Sicherheitsmaßregeln. N. 63, S. 120.

#### Abg—Abh

- Abgränzung** der Verwaltungsgebiete der Finanz-Bezirks-Directionen in Mähren und Schlesien. N. 177, S. 478.
- des unmittelbaren Amtsgebietes der Berghauptmannschaft in Zalathna und der Amtsbezirke der exponirten Bergcommissäre derselben mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisation von Siebenbürgen. N. 53, S. 101.
  - neue, der Amtsgebiete der Berghauptmannschaften Schennitz, Nagybánya und Schmöllnitz, sowie der exponirten Bergcommissäre derselben mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisation in Ungarn. N. 30, S. 34.
- Abhaltung** der, in Gemäßheit Allerhöchster Entscheidung vom 25. September 1855 von den Studirenden der Rechts- und Staatswissenschaften abzulegenden theoretischen Staatsprüfungen; Bestimmungen hierüber. N. 59, S. 105.
- Abhandlung**, f. Abhandlungs-, Curatels- und Pupillar-Angelegenheiten.
- f. Nachlässe.
- Abhandlungs-, Curatels- und Pupillar-Angelegenheiten** der, bei den Handelsgerichten in Wien und Triest protokolirten und am Standorte dieser Gerichte wohnhafter Handelsleute und Fabrikanten und ihrer, wenn auch nicht am selben Orte domicilirenden öffentlichen Gesellschaften; Erweiterung der Competenz der Handelsgerichte in Wien und Triest auf diese Angelegenheiten. N. 7, S. 6.
- Abhörnung**, f. Vernehmung.

\*) Anmerkung. Zur Erleichterung des Nachsuchens, unter welcher Nummer und Seitenzahl das Gesetz oder die betreffende Verordnung in dem Landes-Regierungs-Blatte zu finden ist, wurden bei jedem Schlagworte, mit Hinweglassung der Angabe des Stückes, bloß zwei Zahlen angeführt, und um deren Unterschied leicht faßlich zu machen, bei der Gesetzesnummer der Buchstab **N**, dagegen bei der Seitenzahl der Buchstab **S**, vorgelegt.

## Abf—Act

**Ablegung** der, zur Richteramts-Prüfung bezüglich der, den Piltzeibehörden zugewiesenen Uebertretungen erforderlichen Praxis; Gestattung, daß dieselbe bei Bezirksgerichten (Stuhlgerichten, Präturen) stattfinden dürfe. N. 137, S. 292.

**Abnahme** des Eides, s. Eidesabnahme.

**Abschlagszahlungen** auf die verfallenen Renten der Grundentlastungs-Entschädigung in Siebenbürgen; Bewilligung derselben. N. 197, S. 585.

**Abchrift** des Erlags- und Empfangs-Anweisungsbuches und des Journales; Bestimmung der Frist zu der, in den §§. 7 und 27 der Instruction vom 4. November 1854 über die cassemäßige Behandlung des Waisen- und Curanden-Vermögens in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodtschaft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen, angeordneten Einsendung derselben an die Staatsbuchhaltung. N. 143, S. 336.

**Absolutorien** für die Studirenden einer rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät oder Rechtsakademie, deren Einführung als legaler Beweisdocumente über den Umstand, daß diese Studirende ihre akademischen Studien den bestehenden Gesetzen gemäß zurückgelegt haben, und Bestimmung des Verhältnisses derselben zu den bisher üblichen Abgangs-Zeugnissen. N. 52, S. 98.

**Abstimmung** der, bei mehreren Gerichtsbehörden bestehenden Vice-Präsidenten (Senats-Präsidenten) bei Beratungen unter der Leitung des Gerichtsvorsiehers; Belehrung über die Frage, in welcher Ordnung dieselbe zu erfolgen hat. N. 29, S. 34.

**Abtheilung** der Finanz-Procuratur, s. Finanz-Procuratur's-Abtheilung.

— der privilegierten österreichischen Nationalbank für den Hypothekar-Credit; Statuten und Reglement für dieselbe. N. 41, S. 65.

**Academische** Behörden an den Universitäten Wien, Prag, Lemberg, Krakau, Innsbruck und Graz; Verlängerung des provisorischen Gesetzes vom 27. September 1849 über deren Organisation. N. 170, S. 470.

— Studien s. Zurücklegung der akademischen Studien.

**Acten**, s. strafgerichtliche Acten.

— **Mittheilung**, unerlaubte; Verbot, durch dieselbe auf anhängige Rechtsfachen Einfluß zu nehmen. N. 233, S. 638.

**Actien**, vierprocentige Prioritäts-, der Krakauer oberschlesischen Eisenbahn, s. öffentliche Obligationen.

## Act—Aen

**Activ** dienende Soldaten; Ausdehnung des Zugehörigkeitsverhältnisses auf dieselben, welches den nach dem Gesetze vom 23. December 1849 reengagierten Freiwilligen hinsichtlich der Abfertigung mit einem Capitale gewährt wurde. N. 145, S. 393.

**Activirung** des Comitatsgerichtes Szolnok im Pesther Oberlandesgerichts-Sprengel; Bestimmung des Zeitpunctes derselben. N. 205, S. 603.

— des Comitatsgerichtes und des politischen Stuhlrichteramtes zu Nagy-Kálló im Großwardeiner Verwaltungsgebiete. N. 234, S. 639.

**Additional-Artikel** zu dem zwischen Oesterreich und Griechenland geschlossenen Handels- und Schiffahrtstractate, betreffend die Behandlung der beweglichen Verlassenschaften der beiderseitigen Unterthanen. N. 174, S. 474.

**Adjutanten-Corps**; Errichtung desselben. N. 21, S. 26.

**Administration** der Forste, s. Forstverwaltung.

**Advocaten** in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodtschaft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen; Erläuterung der Frage, binnen welcher Frist und bei welcher Behörde Recurse gegen Verfügungen der Gerichte in Disciplinar-Angelegenheiten derselben anzubringen sind. N. 133, S. 290.

**Advocatenkammer** und deren Ausschüsse; Bestimmung der Art der Einbringung der mit der Amtswirksamkeit derselben verbundenen Kosten. N. 136, S. 292.

**Advocaten-Ordnung**, s. Advocatenkammer.

**Aemter** der Forstverwaltung, s. Forstverwaltungsbehörden, Aemter und Organe.

**Aemtlich** geprüfte und als solche bezeichnete Alkoholometer zur Bestimmung der Stärke des Brauntweines und Weingeistes im Verkehre; Ausdehnung der wegen Einführung derselben für andere Kronländer erlassenen Verordnung vom 1. April 1853 auf die Militärgränze. N. 218, S. 629.

— geprüfte und als solche bezeichnete Alkoholometer zur Bestimmung der Stärke des Brauntweines und Weingeistes im Verkehre; Ausdehnung der wegen Einführung derselben für andere Kronländer erlassenen Verordnung vom 1. April 1853 auf Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodtschaft und das Temeser Banat. N. 175, S. 477.

**Aenderung** der Bestimmungen des s. 894, Jah 2, des Gefälls-Strafgesetzes vom 11. Juli

## Aen—Auf

1835, über die Einbringung von Vermögensstrafen. N. 78, S. 167.

**Aenderung** der Bestimmungen über die Annahme ausländischer Gold- und Silbermünzen bei Zoll-Zahlungen, sowie der Bestimmung über das Werthverhältniß der hiezu verwendeten inländischen Goldmünzen. N. 212, S. 606.

— des bisherigen Standortes des Nebenzollamtes I. Classe zu Schönbrunn durch dessen Verlegung nach Wils. N. 178, S. 479.

— des Lösungsverfahrens mit Waaren, die als Muster zur Vorzeigung benutzt werden wollen. N. 39, S. 61.

— in der Leitung des Hauptzollamtes I. Classe in Pesth. N. 154, S. 429.

**Aenderungen** des allgemeinen Zolltarifes vom 5. December 1853. N. 43, S. 87.

— im gegenwärtig bestehenden Plane der juristisch-politischen Studien an den Universitäten Padua und Pavia; Bestimmung, daß dieselben mit Beginn des Studienjahres 1856—57 ins Leben zu treten haben, um den Uebergang zu einer neuen Einrichtung der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien vorzubereiten. N. 189, S. 488.

— im Organismus der Landes- = Militärbehörden. N. 21, S. 26.

**Aequivalent**, f. Verzehrungssteuer = Aequivalent.

**Arzte**, f. Civil = Arzte.

— f. Militär = Arzte.

— während ihrer Verwendung gegen die Cholera-Epidemie gestorbene; Bestimmungen über die Behandlung der Witwen und Waisen derselben hinsichtlich der Pensionen, Provisionsen und Erziehungsbeiträge. N. 118, S. 250.

**Aeußeres**, f. Ministerium des Aeußern.

**Agenten** und Senjalen der Wiener Börse; Festsetzung der Gebühr für die von denselben vermittelten Geschäfte. N. 202, S. 599.

**Agramer** Finanz-Landes-Direction; Aufhebung mehrerer in deren Gebiete befindlicher Nebenzollämter II. Classe. N. 167, S. 366.

— Finanz-Procuration, f. Finanz-Procuration in Agram.

**Albrecht**, Erzherzog, kaiserliche Hoheit; Ermächtigung Höchstdeselben, als General-Gouverneur von Ungarn zur Verhängung und Wiederaufhebung des Standrechtes. N. 35, S. 44.

**Alkoholometer**, ämtlich geprüfte und als solche bezeichnete; Ausdehnung der Ministerial-Verordnung vom 1. April 1853 über deren

## Auf—Am

Einführung zur Bestimmung der Stärke des Branntweines und Weingeistes im Verkehre, auf Ungarn, Kroatien, Slavonien, Siebenbürgen, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat. N. 175, S. 477.

**Alkoholometer**, ämtlich geprüfte und als solche bezeichnete, zur Bestimmung der Stärke des Branntweines und Weingeistes im Verkehre; Ausdehnung der über deren Einführung für andere Kronländer geltenden Ministerial-Verordnung vom 1. April 1853 auf die Militärgränze. N. 218, S. 629.

— unterm 1. April 1853 eingeführte; Modificirung einiger Normen über die Branntweinsteuer in Uebereinstimmung mit diesen Flüssigkeits-Maßstäben. N. 149, S. 422.

**Allerhöchste** Norm vom 20. August 1819, f. Norm Allerhöchste, vom 20. August 1819.

**Allerhöchstes** Hausgesetz vom 4. September 1852, f. Hausgesetz vom 4. September 1852.

— Patent, f. Patent Allerhöchstes.

**Allgemeine** Einführung landesfürstlicher Gerichte; besondere Bestimmungen für Kärnten, Krain, Görz, Istrien und Triest sammt Gebiet, über das Verfahren zum Behufe der Löschung der Octava hinsichtlich jener Dominical-Gutskörper, deren Besitzer schon vor derselben die Jurisdiction heimgesagt oder bloß die Grundbücher über ihre unterthänigen Realitäten geführt haben. N. 110, S. 237.

**Allgemeiner** Zolltarif vom 5. December 1853; Kundmachung mehrerer Aenderungen desselben. N. 43, S. 87.

**Allgemeines** Berggesetz, f. Berggesetz, allgemeines.

— Verbot der Druckschrift: The Austrian Dungeons in Italy by F. Orsini. N. 184, S. 485.

**Alte**, bereits abgemigte Dampffessel; Erläuterung der Verordnung vom 11. Februar 1854, in Betreff der zu beobachtenden Sicherheitsmaßregeln bei deren Translocation oder Verkauf. N. 63, S. 120.

**Amonial**, schwefelsaures; Einreihung desselben unter die Zolltarifspost 37, f). N. 62, S. 119.

**Amortisation** der, in Folge der Einlösung der Krafauer ober-schlesischen Eisenbahn entstandenen vierprocentigen Obligationen; Bestimmung, daß dieselbe beim Landesgericht in Wien zu erwirken ist. N. 18, S. 23.

**Amortisirung**, f. Amortisation.

## Amts

**Amtsbezirke** der exponirten Bergcommissäre der Berghauptmannschaft in Zalathna; Abgränzung derselben mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisirung von Siebenbürgen. N. 53, S. 101.

**Amtsgebiet** der steierisch-illirisch-küstenländischen Finanz-Landesdirection zu Graz; Kundmachung über den Zeitpunkt des Beginnes der Amtswirksamkeit der in demselben befindlichen Finanz-Bezirksdirectionen. N. 102, S. 223.

— unmittelbares, der Berghauptmannschaft Zalathna; Abgränzung desselben und der Amtsbezirke der exponirten Bergcommissäre derselben mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisirung von Siebenbürgen. N. 53, S. 101.

**Amtsgebiete** der Berghauptmannschaften Schemnitz, Nagybánya und Schmöllnitz, sowie der exponirten Bergcommissäre derselben; neue Abgränzung derselben mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisirung Ungarns. N. 30, S. 34.

— der Finanzpräfecturen für die lombardisch-venetianischen Provinzen; Kundmachung über die Zahl, die Standorte und den Zeitpunkt der Wirksamkeit der, im neuen Organismus der Finanz-Bezirksbehörden bestellten, in diese Gebiete gehörigen Finanz-Bezirksdirectionen (Intendenze di finanza). N. 232, S. 638.

**Amtsort**, s. Amtssitz.

**Amtssitz** der bisherigen Pests-Ofner Finanz-Procuratur-Abtheilung; Verlegung desselben nach Pesth. N. 153, S. 429.

— des neu errichteten Comitatsgerichtes für das Szabolczer Comitath im Großwardeiner Oberlandesgerichts-Sprengel; Bestimmung desselben in Nagy-Kálló. N. 58, S. 105.

— des 70. Notars für Steiermark; Bestimmung der Stadt Judenburg als solcher. N. 19, S. 24.

**Amtswegen**, s. Bedachtnahme von Amtswegen.

**Amtswirksamkeit**, s. Beginn der Wirksamkeit.

— der Advocatenkammern und deren Ausschüsse; Bestimmung der Art der Einbringung der mit denselben verbundenen Kosten. N. 136, S. 292.

— der, in Ungarn, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate zu bestellenden Appellationsgerichte; Bestimmung des Beginnes derselben. N. 4, S. 3.

— und Einrichtung der Statthaltereien im lombardisch-venetianischen Königreiche. N. 47, S. 93.

## And — Num

**Andrichow**, s. Bewohner von Andrichow.

**Anfang**, s. Beginn der Wirksamkeit.

**Anfangspunct** der Frist zur Anmeldung der Berufung und deren Ausführung gegen strafgerichtliche Erkenntnisse in Uebertretungsfällen; Erläuterung des §. 427 der Strafproceß-Ordnung hierüber. N. 103, S. 224.

**Anfechtung** von Occupationen in Ungarn, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate; Erweiterung der hiezu mit dem Patente vom 2. März 1853 festgesetzten Fristen. N. 33, S. 44.

**Anforderungen** und Streitigkeiten, aus dem bestandenen grundherrlichen Verhältnisse herrührende, die im Wege der Grundentlastung ihre Erledigung nicht gefunden haben; Regelung der Behandlung derselben in Galizien, Podomeren, Krakan und der Bukowina. N. 147, S. 395.

**Angehörige** der Gemeinde, s. Bewohner.

— verstorbene, der vereinigten Königreiche Großbritannien und Irland; Bestimmungen über die Behandlung der in Oesterreich befindlichen beweglichen Nachlässe derselben. N. 120, S. 251.

**Angeklagte**, auf freiem Fuße befindliche und vom Orte der Schlußverhandlung entfernt wohnende; Verfahren bei deren Vernehmung nach §. 216 der Strafproceß-Ordnung durch den Gerichtsvorstehenden. N. 152, S. 428.

**Angelegenheiten** außer Streitsachen, s. Rechtsangelegenheiten außer Streitsachen.

**Anhängige** Rechtsachen; Verbot, auf dieselben durch Empfehlungen, Besprechungen, Mittheilung von Denkschriften oder unerlaubte Bekanntmachung von Acten Einfluß zu nehmen. N. 233, S. 638.

**Anheimfugung** der Jurisdiction, s. Heimfugung der Jurisdiction.

**Anmeldung** der Berufung und deren Ausführung gegen strafgerichtliche Erkenntnisse in Uebertretungsfällen; Erläuterung des §. 427 der Strafproceß-Ordnung über den Anfangspunct der Frist hiezu. N. 103, S. 224.

— s. Edictal-Anmeldungsfrist.

**Anmeldungen**, zwar nach §. 3, Absatz 1 und 2 der Verordnung vom 15. December 1855 (in Betreff der verlaublichen Grundbuchs-Protokolle), jedoch erst nach verstrichener Anmeldungsfrist angebrachte; Bestimmungen über deren Behandlung in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate. N. 223, S. 631.

## Ann — Anst

**Annahme** ausländischer Gold- und Silbermünzen bei Zollzahlungen; Aenderung der Bestimmungen hierüber. N. 212, S. 606.

— von Geschenken, s. Geschenkannahme.

**Anneze** zum Friedensvertrage zwischen Oesterreich, Frankreich, Großbritannien, Preußen, Rußland, Sardinien und der Türkei. N. 67, S. 124.

**Anordnung** der Einführung von Absolutorien als legaler Beweisdocumente des Umstandes, daß ein Studirender einer rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät oder Rechtsakademie seine akademischen Studien den bestehenden Gesetzen gemäß zurückgelegt habe. N. 52, S. 98.

— der Trennung der Straf- und Civilgerichtsbarkeit bei den 3 städtisch-delegirten Bezirksgerichten in Pesth. N. 69, S. 159.

— einer näheren Bestimmung des §. 41 der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854, wegen Einbringung der Berufung der Staatsanwaltschaften wider Erkenntnisse der Bezirksgerichte (Stuhlgerichte, Präturen) in Uebertretungsfällen. N. 80, S. 167.

**Anordnungen**, s. Verfügungen.

— neue, über das Staats-Prüfungswezen; Bestimmung des Zeitpunctes, mit welchem dieselben in Wirksamkeit zu treten haben. N. 86, S. 196.

— über die Brauntweinsteuer; Modificirung einiger derselben, in Uebereinstimmung mit den unterm 1. April 1853 eingeführten Alkoholometern. N. 149, S. 422.

**Anrechenbares** Maximal-Gepäck-Uebergewicht bei Ueberstreckungsreisen der Staatsbeamten auf Eisenbahnen und Dampfschiffen; nähere Bestimmungen über dasselbe. N. 114, S. 245.

**Anfageposten**; Errichtung eines solchen zu Schönbichl in Tirol mit den Befugnissen eines Nebenzollamtes II. Classe. N. 178, S. 479.

— Hilgersdorf im Leitmeritzer Kreise Böhmens; Umwandlung desselben in ein Nebenzollamt II. Classe. N. 216, S. 630.

**Anschluß**, s. Verbindung.

— der lombardischen und sardinischen Eisenbahnen; Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Sardinien vom 19. Juni 1856 hierüber. N. 213, S. 609.

**Anspruch** der Gensd'armie auf Taglöhne bei Aufgreifung und Verurtheilung steckbrieflich verfolgter Individuen vom Civilstande; Lösung eines hierüber entstandenen Zweifels. N. 61, S. 119.

**Anstalten** der Civilverwaltung; Gebühren für die denselben geleistete Militär-Assistenz und

## Anst — Ap

die denselben beigeestellten Militär-Wach-Commanden. N. 111, S. 237.

**Anstalten** öffentliche, s. öffentliche Anstalten.

**Anstellungen**, s. Civilbedienstungen.

— bei verschiedenen Fonds, s. Beamte und Diener, welche verschiedenen Fonds gedient haben.

**Anweisung** der Gerichte in mehreren Kronländern, bei gerichtlichen Versteigerungen unbeweglicher Güter auf die Forderungen des Grundentlastungs-Fondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.

— für die geistlichen Gerichte des Kaiserthumes Oesterreich in Betreff der Ehefachen. N. 190, Anhang II., S. 512.

**Anweisungen** auf die Landes-Einkünfte des Königreiches Ungarn zu 1, 5, 10, 100 und 1000 fl.; deren Einziehung. N. 44, S. 91.

**Anweisungsbuch**, s. Abschrift des Erlasses und Empfangs-Anweisungsbuches.

**Anwendung** der Allerhöchsten Norm vom 20. August 1819, über die Ausmittlung der Ruhestands- und Versorgungsgebühren für Beamte und Diener, die verschiedenen Fonds dienten, beziehungsweise für deren Witwen und Waisen. N. 9, S. 6.

— der Bestimmungen des Erlasses des Unterrichtsministeriums vom 2. October 1855, auf solche Studirende, die in einem Sommersemester in die rechts- und staatswissenschaftlichen Studien eintraten, oder in Zukunft eintreten werden; Belehrung hierüber an die rechts- und staatswissenschaftlichen Facultäten in Wien, Prag, Pesth, Krakau, Lemberg, Graz und Innsbruck und alle Commissionen der theoretischen Staatsprüfungen. N. 27, S. 31.

— des Begünstigungszolles für das mit Ursprungszeugnissen versehene Roheisen; Ausdehnung der, den Nebenzollämtern I. Classe längs der Gränze gegen Preussisch-Schlesien und die Grafschaft Glatz hiezu eingeräumten Ermächtigung bis Ende Juni 1857. N. 70, S. 159.

— körperlicher Züchtigung als Strafverschärfung bei Gefällig-Uebertretungen; Gestattung derselben. N. 196, S. 584.

**Anzahl** der im neuen Organismus der Finanz-Bezirksbehörden bestellten, in die Amtsgebiete der Finanzpräfecturen für die venetianischen und lombardischen Provinzen gehörigen Finanz-Bezirksdirectionen (Intendenze di finanza); Kündmachung derselben. N. 232, S. 638.

**Approbirte** barmherzige Ordensbrüder, über die Chirurgie; Nichtberechtigung derselben zur Aus-



## Auf — Auf

übung der chirurgischen Praxis im weltlichen Stande. N. 76, S. 166.

**Aprikosenferne**; Zollbehandlung derselben. N. 206, S. 603.

**Arona und Intra**; Ermächtigung der daselbst befindlichen Beamten königlich-sardinischer Zollämter und des k. k. Zollamtes Luino zur gegenseitigen Ueberweisung von Durchfuhrwaaren. N. 195, S. 584.

**Art** der Einbringung der, mit der Amtswirksamkeit der Advocatenkammer und deren Ausschüsse verbundenen Kosten; Bestimmungen über dieselbe. N. 136, S. 292.

— der Einhebung der von den Candidaten der theoretischen Staatsprüfungen zu entrichtenden Prüfungstagen; neue Bestimmungen hierüber. N. 42, S. 84.

— der Erklärung jener Waaren, die, wenn sie in Behältnissen von  $\frac{1}{4}$  österreichischen Maß oder darunter oder in solchen vorkommen, die zu den kurzen Waaren u. s. f. gehören, als Parfümerie-Waaren zu verzollen sind. N. 3, S. 2.

— der Verpackung von Gegenständen strafgerichtlicher Untersuchungen; Vorschrift hierüber. N. 150, S. 423.

— in welcher die für Siebenbürgen ermittelte Urbarial-Entschädigung der Berechtigten unter Wahrung der Rechte aller dabei Betheiligten mit aller Beschleunigung zu leisten ist; Bestimmungen des Patentes vom 1. Jänner 1856 hierüber. N. 12, S. 11.

**Artikel IX.** der Einführungs-Verordnung zur provisorischen Concurs-Ordnung vom 18. Juli 1853 für Ungarn, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft, das Temeser Banat und Siebenbürgen; Erläuterung desselben. N. 104, S. 225.

**Aisch** bis zur Elbe; Bewilligung des Streckenzugverfahrens für den Transport über das durch die Zoll-Linie von jener Stadt bis zu diesem Flusse begränzte ausländische Gebiet. N. 83, S. 193.

**Affistenz** des Militärs, f. Militär-Affistenz.

**Auferlegte** Ersätze, f. Ersätze.

**Aufgehobene** Urbarialleistungen, f. Urbarialleistungen gegen Entschädigung, aufgehobene.

**Aufgehobenes** grundherrliches Verhältniß, f. grundherrliches Verhältniß.

**Aufgreifung** und Verurtheilung steckbrieflich verfolgter Individuen vom Civilstande durch die Gens'd'armee; Entscheidung, daß hiefür die Taglia gebühre. N. 61, S. 119.

## Auf — Auf

**Aufhebung** der bisher landesüblichen Vorspann bei Hof- und Dienstreisen der Civilbeamten in Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate. N. 122, S. 254.

— Aufhebung der venetianischen Nebenzollämter Porto-Lignano und Porto-Tagliamento N. 1, S. 2.

— der während des (orientalischen) Krieges verfügten Verbote der Aus- und Durchfuhr von Waffen und Munitio, dann von Salpeter, Schwefel und Blei, sowie der Ausfuhr von Pferden. N. 66, S. 121.

— der, zur Beobachtung während des letzten (orientalischen) Krieges vorgezeichneten Grundsätze hinsichtlich des Handels und der Schifffahrt auf dem Meere. Nr. 65, S. 121.

— des Bleifugels-Monopols in Dalmatien. N. 165, S. 465.

— des Hauptzollamtes II. Classe in Ofen. N. 154, S. 429.

— des Moratoriums in Siebenbürgen; Bestimmungen des Patentes vom 1. Jänner 1856 hierüber. N. 12, S. 11.

— des Nebenzollamtes II. Classe Sanct-Roch im Riecaner Gränz-Regimente. N. 239, S. 643.

— des Unterthans-Verhältnisses, f. Grundherrliches Verhältniß.

— mehrerer Nebenzollämter II. Classe im Gebiete der Finanz-Landes-Direction in Ugram. Nr. 167, S. 466.

— f. Auflassung.

— f. Einstellung.

— f. Wiederaufhebung.

**Aufhören**, f. Einstellung.

**Auflassung** der Moldauzölle auf der unteren Moldaustrecke zwischen Prag und Melnik. Nr. 89, S. 201.

**Auflösung** der bisher zu Graz bestandenen k. k. Betriebs-Direction der k. k. südlichen Staatsbahn II. Section. Nr. 38, S. 61.

— des Landes-Militärgerichtes in Graz. Nr. 191, S. 556.

**Aufnahme**, f. Eintritt in den Conceptsdienst.

— von Candidaten in den Conceptsdienst; Uebergangsbestimmungen über dieselbe hinsichtlich jener Candidaten, welche die theoretischen Staatsprüfungen nach den, auf dem Gesetze vom 30. Juli 1850 basirten Staatsprüfungs-System abzulegen haben. Nr. 86, S. 196.

## Auf — Aus

- Aufnahme** von Individuen, die bei einer öffentlichen Behörde in Verwendung stehen oder practiciren als ordentliche oder außerordentliche Hörer öffentlicher Vorlesungen über rechts- und staatswissenschaftliche, sowie auch über technische Gegenstände; Zulässigkeit derselben. N. 182, S. 482.
- von Wechsel-Protesten durch Gerichtsbeamte; Bestimmungen über die Gebühren, welche hierfür zu entrichten sind. N. 87, S. 198.
- Auffchiebung**, s. Erstreckung.
- Aufstellung** österreichischer Consular-Ämter in den niederländischen Colonien; Convention vom 15. Mai 1856 zwischen Oesterreich und den Niederlanden hierüber. N. 125, S. 271.
- Augsburgische** und helvetische Confession; Regelung der Militärbefreiung der Candidaten des geistlichen Standes dieser beiden Confessionen. N. 132, S. 289.
- Ausdehnung** der bisher bloß für Niederösterreich erlassenen Verordnung vom 5. April 1853, über die Zustellungen gerichtlicher Erledigungen durch die Post gegen Retour-Receipte auf sämtliche übrige Kronländer, die Militärgränze und auf Zustellungen durch die Militärgerichte. N. 214, S. 626.
- der, den Nebenzollämtern I. Classe längs der Gränze gegen Preussisch-Schlesien und die Grafschaft Glatz eingeräumten Ermächtigung zur Anwendung des Begünstigungszolles für das mit Ursprungszeugnissen versehene Roh Eisen bis Ende Juni 1857. N. 70, S. 159.
- der, für Galizien gültigen Vorschriften bezüglich der Erbfolge in Bauerngüter auf das Großherzogthum Krakau. N. 6, S. 5.
- der, für mehrere Kronländer geltenden Vorschriften über die Erhebung und Verrechnung der gesetzlichen und freiwilligen Normal-schoolfondsbeiträge auf Galizien und die Bukowina. N. 160, S. 464.
- der, im §. 17 des Allerhöchsten Hausirgesetzes vom 4. September 1852 enthaltenen Begünstigungen des Hausirhandels mit gewissen Waaren auf die Bewohner des Stumaner Montanbezirkes und die Gemeinden Severin und Boskijevo, die Bewohner des Flitscher Bezirkes, die Bewohner von Andrichow, Keny, Przeworsk, Dembowice und Gorlice in Galizien, die Bewohner der ehemaligen Warasdiner Vice-Gespanschaft und die Beutelnachmacher von Mijava in Ungarn. N. 10, S. 7.
- der Ministerialverordnung vom 1. April 1853, über die Einführung ämlich geprüfter und als solche bezeichneter Alkoholometer zur Bestimmung der Stärke des Branntweines und Weingeistes

## Aus — Aus

- in Verkehre, auf die Militärgränze. N. 218, S. 629.
- Ausdehnung** der Ministerialverordnung vom 1. April 1853, über die Einführung ämlich geprüfter und als solche bezeichneter Alkoholometer zur Bestimmung der Stärke des Branntweines und Weingeistes im Verkehre, auf Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slawonien, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat. N. 175, S. 470.
- der Wirksamkeit der Ausziehordnung vom 18. October 1782 und der nachträglichen Verordnungen hiezu, auf die, zum Wiener Polizeibezirke gehörigen, außer der Linie gelegenen Ortschaften. N. 231, S. 636.
- der Wirksamkeit der Verordnung vom 28. November 1855, über das Gebühren-Ausmaß für die Gensd'armie-Mannschaft vom Wachtmeister abwärts, aus Anlaß ihrer Vorladung als Zeugen in Straffällen vor die Civil-Strafgerichte, auch auf die Fälle ihrer Vorladung vor die Militärgerichte oder bei Gefallsverhandlungen. N. 50, S. 97.
- der, zwischen Böhmen und Baiern bestehenden Erleichterungen des Verkehrs mit Leinengarn und roher Leinwand, auf eine weitere Gränzstrecke. Nr. 13, S. 11.
- des Zugeständnisses, welches den nach dem Gesetze vom 23. December 1849 reengagierten Freiwilligen hinsichtlich der Abfertigung mit einem Capitale gewährt wurde, auf alle noch activ dienenden Soldaten. Nr. 145, S. 393.
- s. Erweiterung.
- Ausdienende** Mannschaft; Bestimmungen über das künftig bei deren Einreihung in die Reserve zu beobachtende Verfahren. Nr. 48, S. 95.
- Ausfolgung**, unmittelbare, der provisorischen Bergzehen = Entschädigung an die ehemaligen Grundherren in Böhmen, Mähren und Schlesien; Anordnung derselben. N. 90, S. 202.
- Ausführung** der Berufung gegen strafgerichtliche Erkenntnisse in Uebertretungsfällen; Erläuterung des §. 427 der Strafproceß-Ordnung über den Anfangspunct der Frist zur Anneldung derselben. N. 103, S. 224.
- Ausfuhrverbote** während des (orientalischen) Krieges verfügte, von Waffen und Munition, Salpeter, Schwefel, Blei und Pferden; Aufhebung derselben. N. 66, S. 121.
- Ausgediente** Soldaten, s. ausdienende Mannschaft.
- Ausgemittelte** Urbarial-Entschädigung in Siebenbürgen, s. Urbarial-Entschädigung, ermittelte, in Siebenbürgen.

## Aus — Aus

- Ausländische** Gold- und Silbermünzen; Aenderung der Bestimmungen über deren Annahme bei Zollzahlungen, N. 212, S. 606.
- Ausländisches** Gebiet; Bewilligung des Streckungsverfahrens für den Transport über dasselbe, welches durch die Zoll-Linie von Asch bis zur Elbe begränzt wird. N. 83, S. 193.
- Auslieferung**, gegenseitige, von Verbrechern; Staatsvertrag hierüber vom 13. November 1855 zwischen Oesterreich und Frankreich. N. 17, S. 15.
- gegenseitige, von Verbrechern, Deserturen, Conscriptions- und Recrutirungs-Flüchtlingen; Staatsvertrag vom 23. Juni 1856 hierüber zwischen Oesterreich und Modena. N. 158, S. 440.
- gegenseitige, von Verbrechern, Deserturen, Conscriptions- und Recrutirungs-Flüchtlingen; Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Modena vom 23. Juni 1856 zur Durchführung der gleichzeitig hierüber abgeschlossenen Convention im Falle als Truppen des einen oder andern der beiden contrahirenden Staaten im Gebiete des zweiten operiren oder stationirt sind. N. 159, S. 457.
- Auslieferungsvertrag**, s. Auslieferung, gegenseitige von Verbrechern.
- Ausmaß**, s. Ausmittlung.
- der Vergütung für Zeugen und Sachverständige im Gefälls-Strafverfahren in Dalmatien. N. 99, S. 219.
- der Verzehrungssteuer, welche von gebrannten geistigen Flüssigkeiten bei deren Erzeugung einzuheben ist. N. 168, S. 466.
- der Zeugengebühren, s. Gebühren-Ausmaß.
- Ausmittlung** der Ruhestands- und Versorgungsgebühren für Beamte und Diener, die verschiedenen Fonds dienen, beziehungsweise für deren Witwen und Waisen; Vorschrift über die Anwendung der hierüber bestehenden Allerhöchsten Norm vom 20. August 1819. N. 9, S. 6.
- Ausschließlich** vorbehaltene Civilbedienstungen, s. Civilbedienstungen.
- Aus schreibung** der directen Steuern für das Verwaltungsjahr 1857. N. 203, S. 601.
- von Concurfen, s. Concurf-Aus schreibung.

## Aus — Aus

- Aus schüsse** der Advocatenkammer, s. Advocatenkammer und deren Ausschüsse.
- Außerkräftigung** der zur Beobachtung während des letzten (orientalischen) Krieges vorgezeichneten Grundsätze hinsichtlich des Handels und der Schifffahrt auf dem Meere. N. 65, S. 121.
- Außerordentliche** Hörer, s. ordentliche oder außerordentliche Hörer.
- Außer** Streitfachen, s. Rechtsangelegenheiten außer Streitfachen.
- Wirksamkeitsetzung, s. Außerkräftigung.
- Ausstände**, s. Rückstände.
- Austrian** (the) Dungeons in Italy by F. Orsini; Allgemeines Verbot dieser Druckschrift. N. 184, S. 485.
- Austritt** unehelicher und Findelkinder aus der Versorgung durch eine öffentliche Anstalt; Gerichtsstand dieser Kinder nach demselben. N. 155, S. 429.
- von Durchfuhrgütern, s. Durchfuhrgüter.
- Ausübung** der chirurgischen Praxis im weltlichen Stande; Verordnung daß die über Chirurgie approbirten barmherzigen Brüder hiezu nicht berechtigt sind. N. 76, S. 166.
- der Handelsgerichtsbarkeit; Bestimmungen über den Instanzenzug gegen die Entscheidungen der hiezu bestimmten Gerichtshöfe I. Instanz für Ungarn, Kroatien Slavonien, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat. N. 238, S. 642.
- des Richteramtes; Bestimmung, daß die hiezu in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen befähigten Personen das Recht haben, sich in ihren eigenen Rechtsangelegenheiten selbst zu vertreten. N. 8, S. 6.
- Ausweise**, s. Geschäftsausweise.
- Auszahlung**, s. Ausfolgung.
- Auszichordnung** vom 18. October 1782 für Wien; Ausdehnung derselben, und der nachträglichen Verordnungen zu derselben auf die, zum Wiener Polizeibezirke gehörigen, aber außer den Linien gelegenen Ortschaften. N. 231, S. 636.

## Bad — Beau

**Baden** (Großherzogthum); Grundsätze über die Vollstreckung der von den Gerichten dieses Staates gefällten Urtheile in Civil-Rechtssachen. N. 141, S. 294.

**Baden'sche Gerichte**, s. Baden.

**Badische Gerichte**, s. Baden.

**Baiern und Böhmen**, s. Böhmen und Baiern.

— und Oberösterreich, s. Gränzstrecke zwischen Oberösterreich und Baiern.

— und Oesterreich, s. Oesterreich und Baiern.

**Banat**, s. Temeser Banat.

**Bank**, s. Darleihen in klingender Münze.

**Bank**, s. Hypothekbank.

— s. Nationalbank.

**Banknoten** der priv. österr. Nationalbank; s. Darleihen in klingender Münze.

**Barmherzige Ordensbrüder**, über Chirurgie approbirte; Nichtberechtigung derselben zur Ausübung der chirurgischen Praxis im weltlichen Stande. N. 76, S. 166.

**Bau** der italienischen Central-Eisenbahn; Concession für dieselbe. N. 94, S. 213.

**Baubehörden** für die Theiß-Regulirung; Dienst- und Geschäftsordnung für dieselben. N. 199, S. 592.

**Baudirection** für Eisenbahnen, s. Eisenbahn-Baudirection.

**Baudirectionen**, s. Provinzial-Baudirectionen.

**Bauerngüter**, Ausdehnung der für Galizien gültigen Vorschriften über die Erbfolge in diese Güter auf Krakau. N. 61, S. 5.

**Baufällige** Gebäude in Krakau, welche Lebens- oder Feuersgefahr drohen; Vorschrift über das Verfahren zu deren Beseitigung. N. 169, S. 469.

**Baumartiger Baumwollstrauch**; Zollbehandlung der Samenkerne desselben. N. 206, S. 603.

**Baumwollbaum**; Zollbehandlung der Samenkerne desselben. N. 206, S. 603.

**Baumwollgewächse**; Zollbehandlung der Samenkerne derselben. N. 206, S. 603.

**Baumwollstrauch**, baumartiger und frantartiger; Zollbehandlung der Samenkerne derselben. N. 206, S. 603.

**Beamte**, s. Civilbeamte.

— s. Gerichtsbeamte.

— s. Staatsbeamte.

## Beamt — Bef

**Beamte** der Diplomatie, s. Diplomatische Beamte.

— eines Gerichtes, s. Manipulations-Beamte.

— und Diener, welche verschiedenen Fonds gedient haben; Vorschrift über die Anwendung der Altershöchsten Norm vom 20. August 1819, hinsichtlich der Ausmittlung der Ruhestands- und Versorgungsgebühren für dieselben und beziehungsweise für deren Witwen und Waisen. N. 9, S. 6.

**Beanständete** Stämpelmarken, s. Echtheit der Stämpelmarken.

**Bedachtnahme** von Auswegen auf die Forderungen des Grundentlastungsfonds bei gerichtlichen Versteigerungen unbeweglicher Güter; Anweisung der Gerichte mehrerer Kronländer hierzu. N. 88, S. 201.

**Bedarf** an Viehsalz um ermäßigten Preis in Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate; gleichzeitige Bedeckung desselben mit der Eröffnung des Viehsalzverschleißes um ermäßigten Preis auch in Ungarn und Siebenbürgen. N. 71, S. 160.

**Bedeckung** des Bedarfes an Viehsalz um ermäßigten Preis für Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat; Anordnung derselben unter gleichzeitiger Eröffnung des Viehsalzverschleißes um ermäßigten Preis auch in Ungarn und Siebenbürgen. N. 71, S. 160.

**Bedienstungen**, s. Civil-Anstellungen.

**Bedingungen** unter denen das allgemeine Berggesetz in der Militärgränze in Wirksamkeit zu treten hat; Festsetzung derselben. N. 24, S. 28.

**Bedungene** Münzsorte, s. Darleihen in klingender Münze.

**Befähigte** Personen, zur Ausübung des Richteramtes in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen; Bestimmung, daß dieselben das Recht haben, sich in ihren eigenen Rechtsangelegenheiten selbst zu vertreten. N. 8, S. 6.

**Beförderung** von Durchfuhrgütern; s. Durchfuhrgüter.

**Befreiung** der Wohnungen der Geistlichkeit von der Militär-Quartierung. N. 84, S. 193.

— vom Eingangszolle, s. Eingangszoll-Befreiung.

— vom Militär; Regelung derselben hinsichtlich der Candidaten des geistlichen Standes und der Laienbrüder der katholischen Kirche. N. 131, S. 288.

## Bef — Beg

- Befreiung** vom Militär; Regelung derselben hinsichtlich der Candidaten des geistlichen Standes und der Laienbrüder des griechisch-nichtunirten Glaubensbekenntnisses, dann den Candidaten des geistlichen Standes der augsbürgischen und helvetischen Confession und des unitarischen Glaubensbekenntnisses. N. 132, S. 289.
- von der Entrichtung der Prüfungstage für die Candidaten der theoretischen Staatsprüfungen; neue Bestimmungen über die Bedingungen unter denen dieselbe erwirkt werden kann. N. 42, S. 84.
- Befreiungstage** vom Militärdienste; Feststellung derselben für 1857. N. 187, S. 486.
- Befugnisse** des Hauptzollamtes II. Classe in Schwäbding; Erweiterung derselben. N. 166, S. 466.
- Befugniß** zur Eingangsabfertigung der Seiden-Galleen (Cocons); Ermächtigung der Nebenzollämter II. Classe hiezu. N. 173, S. 472.
- Befund** über die Echtheit oder Unechtheit einer Stämpelmarke; Bestimmung, daß sich sämtliche Finanzbehörden und Gerichte hierwegen an die k. k. Hof- und Staatsdruckerei zu wenden haben. N. 11, S. 7.
- Beginn** der Amtswirksamkeit der, in Ungarn, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate zu bestellenden Urbarrichter. N. 4, S. 3.
- der Wirksamkeit der Finanz-Bezirksdirectionen im Amtsgebiete der steierisch-kärnthnerländischen Finanz-Landesdirection zu Graz; Bestimmung desselben. N. 102, S. 223.
- — — im neuen Organismus der Finanz-Bezirksbehörden bestellten, in die Amtsgebiete der Finanzprefecturen für die venetianischen und lombardischen Provinzen gehörigen Finanz-Bezirksdirectionen (Intendenze di finanza); Kundmachung über denselben. N. 232, S. 638.
- — — Finanz-Bezirksbehörden im Verwaltungsgebiete der Krakaner Finanz-Landesdirection. N. 156, S. 430.
- — — — im Verwaltungsgebiete der leMBERGER Finanz-Landesdirection; Bekanntgebung desselben. N. 45, S. 92.
- — — — in Böhmen; Kundmachung des Zeitpunctes desselben. N. 31, S. 35.
- — — — in Mähren und Schlesien. N. 101, S. 478.
- — — — — in Oesterreich ob und unter der Enns und Salzburg. N. 14, S. 11.
- — — der in Wien aufgestellten vereinigten Betriebs-Direction der k. k. südlichen Staats-Eisenbahn. N. 38, S. 61.

## Beg — Beh

- Beginn** der Amtswirksamkeit der neu errichteten Staats-Telegraphen-Direction. N. 157, S. 430.
- — — der neuen Anordnungen über das Staats-Prüfungswesen; Bestimmung des Zeitpunctes desselben. N. 86, S. 196.
- — — der von Brivio nach Merate verlegten Prätur I. Classe. N. 164, S. 465.
- — — des Comitatsgerichtes Szolnok im Pesther Ober-Landesgerichts-Sprengel. N. 205, S. 603.
- — — des Comitatsgerichtes und des politischen Stuhlrichteramtes zu Nagy-Kalló im Großwardeiner Verwaltungsgebiete. N. 234, S. 639.
- — — des exponirten Bergcommissärs in Fünfkirchen. N. 176, S. 478.
- — — des neuen Ehegesetzes für die Katholiken Oesterreichs; Festsetzung desselben auf den 1. Jänner 1857. N. 190, S. 492.
- des Studienjahres 1856—1857, s. Studienjahr 1856—1857.
- Begleitung**, s. Escortirung.
- Begrenztes** ausländisches Gebiet, s. Ausländisches Gebiet.
- Begünstigte** Verzollung von legitimirtem geräuchertem und gepökeltem Fleische aus Dalmatien; Ermächtigung des Hauptzollamtes Cavanella di Po hiezu. N. 72, S. 160.
- Begünstigungen** des Verkehrs, s. Erleichterungen des Verkehrs.
- im §. 17 des Allerhöchsten Hausstrgesetzes vom 4. September 1852, hinsichtlich des Hausstrhandels mit gewissen Waaren, enthaltene; Ausdehnung derselben auf die Bewohner des Finmaner Montanbezirkes und den Gemeinden von Severin und Bosiljevo, die Bewohner des Pflitzer Bezirkes, die Bewohner von Andrichow, Kenty, Przeworsk, Dembowice und Gorlice in Galizien, die Bewohner der ehemaligen Warasdiner Vicegespannschaft und die Deuteltuchmacher von Mijava in Ungarn. N. 10, S. 7.
- Begünstigungszoll** für das mit Ursprungszeugnissen versehene Roheisen; Ausdehnung der den Nebenzollämtern I. Classe längs der Gränze gegen Preussisch-Schlesien und die Grafenschaft Glatz zur Anwendung desselben eingeräumten Ermächtigung bis Ende Juni 1857. N. 70, S. 159.
- Behältnisse** von  $\frac{1}{4}$  österreichischen Maß oder darunter, oder ihrer Beschaffenheit nach zu den feinen Leder- und Gummi-, feinsten Thon- oder kurzen Waaren gehörende; Bestimmung über die Art der Erklärung jener Waaren, welche in

**Beh — Bei**

denselben vorkommen und hiernach als Parfümeriewaaren zu verzollen sind. N. 3, S. 2.

**Behandlung**, f. Abfertigung, zollamtliche.

— f. cassenmäßige Behandlung.

— beweglicher Verlassenschaften der österreichischen und griechischen Unterthanen; Additional-Artikel hierüber zu dem zwischen Oesterreich und Griechenland abgeschlossenen Handels- und Schifffahrts-Tractate. N. 174, S. 474.

— der in Oesterreich befindlichen beweglichen Nachlässe verstorbener Angehöriger der vereinigten Königreiche Großbritannien und Irland. N. 120, S. 251.

— der Theils-Regulirung; Vorschrift hierüber für Ungarn und die serbische Wojwodschast mit dem Temeser Banate. N. 199, S. 592.

— der Witwen und Waisen der, in der Verwendung gegen die Cholera-Epidemie gestorbenen Aerzte, Wundärzte und Krankenwärter. N. 118, S. 250.

— jener aus dem bestandenen grundherrlichen Verhältnisse herrührenden Anforderungen und Streitigkeiten, die im Wege der Grundentlastung ihre Erledigung nicht gefunden haben; Regelung derselben in Galizien und Podomeren, Krafau und der Bukowina. N. 147, S. 395.

— katholischer Vereine oder Bruderschaften; Bestimmungen über dieselben. N. 127, S. 281.

— von Anmeldungen; f. Anmeldungen.

**Behörde**, bei welcher Recurse gegen Verfügungen der Gerichte in Disciplinar-Angelegenheiten der Advocaten anzubringen sind; Erläuterung dieser Frage für Ungarn, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschast, das Temeser Banat und Siebenbürgen. N. 133, S. 290.

**Behörden**, f. Forstverwaltungs-Behörden.

— f. öffentliche Behörden.

— akademische, f. akademische Behörden.

— des Militärs, f. Landes-Militärbehörden; f. auch Militär-Landesstellen.

— zur Untersuchung und Bestrafung der Uebertretungen, der in Tirol und Vorarlberg und im lombardisch-venetianischen Königreiche, hinsichtlich des Besitzes und Tragens verbotener Waffen und des Verkehrs mit denselben, bestehenden Gesetze; Bestimmung derselben. N. 40, S. 63.

**Beide** Sicilien und Oesterreich, f. Oesterreich und beide Sicilien.

**Beihilfe** des Militärs, f. Militär-Assistenz.

**Beistellung** der Reiseumittel und Fuhrkostenvergütung bei Hof- und Dienstreisen der Civil-Be-

**Beit — Ber**

amten; Bestimmungen hierüber für Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschast und das Temeser Banat. N. 122, S. 254.

**Beitrag** zum Normalschul-fonde, f. Normalschul-fonds-Beitrag.

**Bekanntgebungen**, f. Bekanntmachungen.

**Bekanntmachung** von Acten, unerlaubte; Verbot, durch dieselbe auf anhängige Rechtsfachen Einfluß zu nehmen. N. 233, S. 638.

**Bekanntmachungen** von Erbschaften und Vermächtnissen, im §. 84 des Allerhöchsten Patentens vom 9. August 1854 angeordnete; Bestimmung, daß dieselben von den lombardisch-venetianischen Gerichten in Hinkunft unmittelbar an die betreffende Provinzial-Delegation zu machen sind. N. 23, S. 28.

**Belege** zu Krämpfen, f. Krämpel-Belege.

**Belehrung** der Gerichtsbehörden in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschast und dem Temeser Banate über die Unzulässigkeit der Execution zur Einbringung von Rückständen, die an den, gegen Entschädigung aufgehobenen Urbarial-Leistungen, erst seit 1. Mai 1848 entstanden sind. N. 28, S. 34.

— über die Frage, in welcher Ordnung die bestehenden Vice-Präsidenten (Senats-Präsidenten) bei mehreren Gerichtsbehörden, bei Berathungen unter der Leitung des Gerichtsvorstehers ihre Stimme abzugeben haben. N. 29, S. 34.

**Benützung** von Waaren als Muster zur Vorzeigung; Aenderung des Lösungsverfahrens mit Waaren, bei denen dieß beabsichtigt wird. N. 39, S. 61.

**Beobachtung** der Reciprocität, f. Reciprocität.

— von Sicherheits-Maßregeln bei der Translocation oder dem Verkaufe von alten bereits abgenützten Dampfesseln; Erläuterung hierüber zur Verordnung vom 11. Februar 1854. N. 63, S. 120.

**Berathungen** unter der Leitung des Gerichtsvorstehers; Bestimmung der Ordnung, in welcher die bei mehreren Gerichtshöfen bestehenden Vice-Präsidenten (Senats-Präsidenten) hiebei abzustimmen haben. N. 29, S. 34.

**Berechtigte** zur Urbarial-Entschädigung in Siebenbürgen; Bestimmungen des Patentens vom 1. Jänner 1856 über die Art in welcher, und die Quellen aus welchen denselben diese Entschädigung unter Wahrung der Rechte aller dabei Theilhaftigen mit aller Beschleunigung zu leisten ist. N. 12, S. 11.

## Berg — Berg

**Bergbau** in der Militärgränze, s. Berggesetz, allgemeines.

**Bergbehörden** in der Militärgränze, s. Berggesetz, allgemeines.

**Bergcommissär**, exponirter, in Fünfkirchen; Bestimmung des Beginnes seiner Wirksamkeit. N. 176, S. 478.

**Bergcommissäre**, exponirte, der Berghauptmannschaft in Zalathua; Abgränzung der Amtsbezirke derselben mit Rücksicht auf die neue, politisch-gerichtliche Organisation von Siebenbürgen. N. 53, S. 101.

— der Berghauptmannschaften Schemnitz, Nagybánya und Schmölnitz; neue Abgränzung der Amtsgebiete derselben, mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisation von Ungarn. N. 30, S. 34.

**Bergcommissariat** in Laibach; Erhebung desselben zu einer Berghauptmannschaft für Krain und das Küstenland. N. 123, S. 254.

**Berggerichtsbarkeit**, dem Kreisgerichte in Döös zustehende; Uebertragung derselben an das Kreisgericht in Carlsburg. N. 60, S. 119.

— dem Kreisgerichte zu Stanislaw zustehende; delegationsweise Uebertragung derselben an das Landesgericht in Czernowiz. N. 134, S. 290.

**Berggesetz**, allgemeines, vom 23. Mai 1854; Erläuterung zu demselben hinsichtlich der Execution auf Bergwerke. N. 115, S. 246.

— vom 23. Mai 1854; Festsetzungen der Bedingungen, unter denen dasselbe in der Militärgränze in Wirksamkeit zu treten hat. N. 24, S. 28.

**Berghauptmannschaft** für Krain und das Küstenland; deren Bestellung in Laibach. N. 123, S. 254.

— in Zalathua; Abgränzung des unmittelbaren Amtsgebietes derselben und der Amtsbezirke der exponirten Bergcommissäre derselben, mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisation von Siebenbürgen. N. 53, S. 101.

**Berghauptmannschaften** Schemnitz, Nagybánya und Schmölnitz und deren exponirte Bergcommissäre; neue Abgränzung der Amtsgebiete derselben mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisation Ungarns. N. 30, S. 34.

**Bergleute**; Einstellung der weiteren Verabfolgung des sogenannten Limito-Rauchtabakes an dieselben. N. 37, S. 61.

**Bergordnung**, s. Berggesetz, allgemeines.

**Bergregal** in der Militärgränze s. Berggesetz, allgemeines.

## Berg — Beru

**Bergz.**, Salinen-, Forst- und Güterdirection in Szigetsh für die Marmaros; Errichtung derselben. N. 222, S. 631.

**Bergz.** und Zinsgründe in Croatien und Slavonien; Erweiterung der zu deren Regulirung und Cultivirung mit Patent vom 2. März 1853 festgesetzten Fristen. N. 33, S. 44.

**Bergwerke**; Bestimmung, daß bei Beurtheilung der Zulässigkeit der Execution auf dieselben und deren Zugehör, lediglich die Bestimmungen des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854, und die allgemeinen Vorschriften der in jedem Kronlande geltenden Civil-Proceßordnung zur Nichtschuur zu dienen haben. N. 115, S. 246.

**Bergzehent** = Entschädigung, definitive; Uebertragung der Durchführung derselben in Böhmen, Mähren und Schlesien an die bestehenden Bergzehent-Entschädigungs-Commissionen. N. 90, S. 202.

— — provisorische, der ehemaligen Grundherren in Böhmen, Mähren und Schlesien; Anordnung zur unmittelbaren Ausfolgung derselben. N. 90, S. 202.

— Entschädigungs-Commissionen in Böhmen, Mähren und Schlesien aufgestellte; Uebertragung der Durchführung den definitiven Bergzehent-Entschädigung an dieselben. N. 90, S. 202.

**Berichtigung** der italienischen Uebersetzung des §. 179 des Strafgesetzes. N. 108, S. 233.

— der Kosten für die Escortirung der Inquisiten und Verbrecher durch die Gensd'armerie, dann der Kosten für die Zeugenschaft von Gensd'armen. N. 204, S. 602.

— von Druckfehlern in dem Jahrgange 1856 des Landes-Regierungs-Blattes:

|            |       |      |
|------------|-------|------|
| II. Stück, | Seite | 6.   |
| V.         | "     | 29.  |
| VII.       | "     | 42.  |
| XVI.       | "     | 122. |
| XXVII.     | "     | 248. |
| L.         | "     | 635. |

**Berufung** der k. k. Hof- und Staatsdruckerei, s. Bestimmung der k. k. Hof- und Staatsdruckerei.

— der Staatsanwaltschaften, wider Erkenntnisse der Bezirksgerichte (Euhlgerichte, Präturen) in Uebertretungsfällen; Anordnung einer näheren Bestimmung des §. 41 der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854 wegen Einbringung derselben. N. 80, S. 167.

— und deren Ausführung gegen strafgerichtliche Erkenntnisse in Uebertretungsfällen, Erläuterung des §. 427 der Strafproceß-Ordnung über den

## Best — Best

Anfangspunct der Frist zur Anmeldung derselben. N. 103, S. 224.

**Beschleunigung** der Leistung der Arbarial-Entschädigung in Siebenbürgen; Bestimmungen des Patentes vom 1. Jänner 1856 über die Art in welcher, und die Quellen aus welchen dieselbe unter Wahrung der Rechte aller dabei Theilnehmenden zu geschehen hat. N. 12, S. 11.

— der zollamtlichen Abfertigung des Postwagens und der auf Dampfschiffen versendeten Gütern; Bestimmungen hierüber. N. 15, S. 12.

**Beschränkung** des Zwangscourjes der Banknoten der privilegierten österreichischen Nationalbank, s. Darleihen in klingender Münze.

**Beschuldigte**, s. Angeklagte.

**Beschwerden**, s. Recurse.

**Beseitigung** banfälliger Lebensgefahr oder Feuersgefahr drohender Gebäude in Krakau; Vorschrift über das Verfahren hiezu. N. 169, S. 469.

**Besetzung** der, gedienten Militärs ausschließlich vorbehaltenen Civilbedienstungen; Gestattung der Ausschreibung von Concursen hiezu. N. 180, S. 481.

**Besitz** und Tragen verbotener Waffen und Verkehr mit denselben; Vorschrift über die Competenz zur Untersuchung und Bestrafung der Uebertretungen der hierüber bestehenden Gesetze, für Tirol und Vorarlberg und das lombardisch-venetianische Königreich. N. 40, S. 63.

**Besitzer** von Dominical-Gutskörpern in Krain, Kärnten, Görz, Gradiska, Istrien und Triest sammt Gebiet, welche schon vor der allgemeinen Einführung der landesfürstlichen Gerichte die Jurisdiction anheimgesagt, oder bloß die Grundbücher über ihre unterthänigen Realitäten geführt haben; besondere Bestimmungen über das Verfahren zum Behufe der Löschung der Octava rücksichtlich derselben. N. 110, S. 237.

**Besitzergreifungen**, s. Occupationen.

**Besitznahme**, s. Occupationen.

**Besoldungsstand**, s. Personal- und Besoldungsstand.

**Besprechungen**; Verbot, durch dieselben auf abhängige Rechtsachen Einfluß zu nehmen. N. 233, S. 638.

**Bestandenes** grundherrliches Verhältniß, s. Grundherrliches-Verhältniß.

**Bestellung** des Nebenzollamtes I. Classe in Pola als Waaren-Controllamt. N. 77, S. 166.

**Besteuerung** der gebrannten geistigen Flüssigkeiten im lombardisch-venetianischen Königreiche

## Best — Best

und in Tirol mit Vorarlberg; Einführung derselben nach den in den übrigen Kronländern bestehenden Grundsätzen. N. 135, S. 292.

**Besteuerung** gebrannter geistiger Flüssigkeiten bei der Erzeugung. N. 168, S. 466.

**Bestimmte** Münzsorte, s. Darleihen in klingender Münze.

**Bestimmung**, s. Ausmittlung.

— s. Festsetzung.

— der k. k. Hof- und Staatsdruckerei zur Theilung der Arbeit der Stämpelmarken. N. 11, S. 7.

— der Stadt Judenburg als Amtssitz des für Steiermark Allerhöchst bewilligten 70 Notares. N. 19, S. 24.

— der Stärke des Branntweines, s. Alkoholometer.

— des Werthverhältnisses der zu Zollzahlungen verwendeten inländischen Goldmünzen; Aenderung derselben. N. 212, S. 606.

— des Zeitpunctes, von welchem die neuen Anordnungen über das Staats-Prüfungswesen in Wirksamkeit zu treten haben. N. 86, S. 196.

— nähere des §. 41 der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854, wegen Einbringung der Berufung der Staats-Anwaltschaften wider Erkenntnisse der Bezirksgerichte (Stuhlgerichte, Präturen) in Uebertretungsfällen. N. 80, S. 167.

**Bestimmungen** des Erlasses des Unterrichtsministeriums vom 2. October 1855, s. Anwendung der Bestimmungen des Erlasses des Unterrichtsministeriums vom 2. October 1855.

— des kaiserlichen Patentes vom 1. Jänner 1856 für Siebenbürgen, in welcher Art und aus welchen Quellen die ermittelte Arbarial-Entschädigung den Berechtigten unter Wahrung der Rechte aller dabei Theilnehmenden mit aller Beschleunigung zu leisten ist. N. 12, S. 11.

— hinsichtlich des, künftig bei Einreichung der ausdienenden Mannschaft in die Reserve und bei Entlassung der Reserve-Mannschaft zu beobachtenden Verfahrens. N. 48, S. 95.

— modificirte, durch die neuen Studiengesetze, über die vor dem Eintritte in den Conceptsdienst des Ministeriums des Inneren abzulegenden Prüfungen; Kundmachung derselben. N. 101 S. 219.

— nähere, über den Wirkungsbereich und die Geschäftsbehandlung der Central-Congregationen im lombardisch-venetianischen Königreiche. N. 210, S. 606.



**Besti — Bew**

**Bestimmungen** nähere, über das anrechenbare (Maximal-) Gepäck Uebergewicht bei Ueberstreckungsreisen auf Eisenbahnen und Dampfschiffen der von Amtswegen ohne Gewinn versetzten Staatsbeamten. N. 114, S. 245.

- neue, über die von den Candidaten der theoretischen Staatsprüfungen zu entrichtenden Prüfungstagen. N. 42, S. 84.
- organische, s. Organische Bestimmungen.
- über die Annahme ausländischer Gold- und Silbermünzen bei Zollzahlungen; Aenderung derselben. N. 212, S. 606.

**Bestrafung**, s. Untersuchung und Bestrafung.

- des Verbrechens des Diebstahls, Erläuterung der in den §§. 178 und 179 des Strafgesetzes enthaltenen Vorschriften über dieselben. N. 108, S. 233.

**Bestreitung**, s. Anfechtung.

**Betheiligte**, bei der Grundendlastung in Siebenbürgen; Bestimmungen des Patentes vom 1. Jänner 1856 über die Art in welcher, und die Quellen aus welchen die ermittelte Arbarial-Entschädigung der Berechtigten unter Wahrung der Rechte derselben mit aller Beschleunigung zu leisten ist. N. 12, S. 11.

**Betrag** der Prüfungstage, von den Candidaten der theoretischen Staatsprüfungen zu entrichtender; Festsetzung desselben. N. 42, S. 84.

**Betriebsdirection** der südlichen Staats-Eisenbahn II. Section in Gray; Auflösung derselben. N. 38, S. 61.

- vereinigte, für die k. k. südliche Staats-Eisenbahn; deren Bestellung, Amtssitz und Beginn der Amtswirksamkeit. N. 38, S. 61.

**Beurtheilung** der Echtheit der Stämpelmarken; Berufung der k. k. Hof- und Staatsdruckerei hiezu. N. 11, S. 7.

**Beutelstuch**, s. Hausirhandel mit Beutelstuch.

**Beutelstuchmacher** von Mtiava in Ungarn; Ausdehnung der, im §. 17 des Allerhöchsten Hausirgesetzes vom 4. September 1852 enthaltenen Begünstigungen des Hausirhandels mit gewissen Waaren auf deren Erzeugnisse. N. 10, S. 7.

**Bewegliche** Nachlässe, in Oesterreich befindliche, von verstorbenen Angehörigen der vereinten Königreiche Großbritannien und Irland; Bestimmungen über deren Behandlung. N. 120, S. 251.

- Verlassenschaften österreichischer und griechischer Unterthanen; Additional-Artikel über deren Be-

**Bew — Bez**

handlung zu dem Handels- und Schifffahrts-Vertrage zwischen Oesterreich und Griechenland. N. 174, S. 474.

**Beweisdocumente**, s. legale Beweisdocumente.

**Bewilligung**, s. Gestattung.

- des Streckenzug-Verfahrens für den Transport über das durch die Zoll-Linie von Asch bis zur Elbe begrenzte ausländische Gebiet. N. 83, S. 193.
- von Concessionen, s. Ertheilung von Concessionen.

**Bewohner** der ehemaligen Warasdinier Vicegespannschaft; Ausdehnung der Begünstigungen des §. 17 des Allerhöchsten Hausirgesetzes vom 4. September 1852 auf dieselben. N. 10, S. 7.

- des Finmaner Montanbezirk; Ausdehnung der im §. 17 des Allerhöchsten Hausirgesetzes vom 4. September 1852 enthaltenen Begünstigungen rücksichtlich des Hausirhandels mit gewissen Waaren auf dieselben. N. 10, S. 7.

- der Gemeinden von Severin und Bosiljevo; Ausdehnung der im §. 17 des Allerhöchsten Hausirgesetzes vom 4. September 1852 enthaltenen Begünstigungen rücksichtlich des Hausirhandels mit gewissen Waaren auf dieselben. N. 10, S. 7.

- des Flitscher Bezirkes; Ausdehnung der im §. 17 des Allerhöchsten Hausirgesetzes vom 4. September 1852 enthaltenen Begünstigungen rücksichtlich des Hausirhandels mit gewissen Waaren auf dieselben hinsichtlich des Hausirhandels derselben mit Tuch. N. 10, S. 7.

- von Andrichow, Kenty, Przeworsk, Dembowice und Gorlice in Galizien; Ausdehnung der im §. 17 des Hausirgesetzes vom 4. September 1852 enthaltenen Begünstigungen des Hausirhandels auf deren Hausirhandel mit Zwilch und Drillich und mit Leinwand. N. 10, S. 7.

**Bezahlung**, s. Ausfolgung.

**Bezirk** von Fiume, s. Bewohner des Finmaner Montanbezirk.

- von Flitsch, s. Bewohner des Flitscher Bezirkes.

**Bezirksbehörden**, s. Finanz-Bezirks-Directionen.

**Bezirksdirectionen**, s. Finanz-Bezirks-Directionen.

**Bezirksgerichte**, s. Erkenntnisse der Bezirksgerichte.

- städtisch-delegirte, in Pesth; Trennung der Straf- und Civil-Gerichtsbareit bei denselben. N. 69, S. 159.

## Bez — Bör

- Bezirksgerichte**, (Stuhlgerichte, Präturen); Gestattung bei denselben die erforderliche Praxis zur Richteramtprüfung über die, den Polizeibehörden zugewiesenen Uebertretungen ablegen zu dürfen. N. 137, S. 292.
- Bindfäden**, gebleichte oder gefärbte (Spagat); Zollbehandlung derselben. N. 119, S. 251.
- Bischoffsreuth**, f. Gränzenstrecke zwischen Oberösterreich und Baiern von der Donau nordwärts bis Bischoffsreuth.
- Bisherige** zwei Sectionen der k. k. südlichen Staats-Eisenbahn; Veretnigung derselben. N. 38, S. 61.
- Bisheriger** Preis von 14 kr. pr. Pfund des geschnittenen ordinären Rauchtabaks; Einstellung des Verkaufes um diesen Preis im Gränzbezirk des neuen Monopolsgebietes. N. 37, S. 61.
- Bleche**, f. Gold- und Silber-Bleche.
- Blei**, f. Salpeter, Schwefel und Blei.
- Bleifugel-Monopol** in Dalmatien; Aufhebung desselben. N. 165, S. 465.
- Böhmen**; Anweisung der Gerichte, bei gerichtlichen Versteigerungen unbeweglicher Güter auf Forderungen des Grundentlastungsfondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.
- Bekanntmachung des Zeitpunctes der Wirksamkeit der Finanz-Bezirks-Directionen dieses Kronlandes. N. 31, S. 35.
  - Erstreckung des Zeitpunctes für die Durchführung der kaiserlichen Verordnung vom 18. Juni 1855, über die Einführung des Wiener Maßes und Gewichtes in diesem Kronlande bis zum 1. September 1856. N. 98, S. 218.
  - Herabsetzung der Strafdienstdauer im Militär für Selbstverstümmelter und Recrutirungspflichtige. N. 73, S. 160.
  - Verordnung, womit die provisorische Bergzehent-Entschädigung der ehemaligen Grundherren unmittelbar veräußert und den aufgestellten Bergzehent-Entschädigungs-Commissionen die Durchführung der definitiven Bergzehent-Entschädigung übertragen wird. N. 90, S. 202.
  - f. Hilgersdorf in Böhmen.
  - f. Neuhaus in Böhmen.
  - und Baiern; Ausdehnung der, zwischen diesen beiden Ländern bestehenden Erleichterungen des Verkehres mit Leinengarn und roher Leinwand auf eine weitere Gränzstrecke. N. 13, S. 11.
- Börse** in Wien; Festsetzung der Gebühr für die an derselben von den k. k. Senfalen und Agenten vermittelten Geschäfte. N. 202, S. 599.

## Bör — Buf

- Börsegeschäfte**, f. Börsegesetz.
- Börsegesetz** vom 11. Juli 1854; Erläuterung desselben in Ansehung der Gebühr für die von den k. k. Senfalen und Agenten an der Wiener Börse vermittelten Geschäfte. N. 202, S. 599.
- Bohnen**, f. Hülsenfrüchte.
- Bombax pentandrum**; Zollbehandlung der Samenkerne desselben. N. 206, S. 603.
- Bosiljevo**, f. Bewohner der Gemeinden von Severin und Bosiljevo.
- Brauntwein**, f. Alkoholometer.
- Brauntweinsteuer**; Modifizierung einiger Normen über dieselbe in Uebereinstimmung mit den, unterm 1. April 1853, eingeführten Alkoholometern. N. 149, S. 422.
- Brivio**; Verlegung der Prätur I. Classe von diesem Orte nach Merate und Bestimmung des Beginnes der Amtswirksamkeit derselben. N. 164, S. 465.
- Bruderschaften** oder Vereine, katholische; Bestimmungen über deren Behandlung. N. 127, S. 281.
- Brüder**, f. Laienbrüder.
- des Barmherzigen-Ordens; Nichtberechtigung der über Chirurgie approbirten, zur Ausübung der chirurgischen Praxis im weltlichen Stande. N. 76, S. 166.
- Buccarica**; Aufhebung des dortigen Nebenzollamtes II. Classe. N. 167, S. 466.
- Buchhalterische** Erledigungen von Rechnungen, die den Staatsschatz oder einen unter der Verwaltung des Staates stehenden Fond betreffen; Vorschrift über den Rechts- und Gnadenweg gegen dieselben, dann über die Sicherstellung und Einbringung der durch dieselben auferlegten Erfäße für Ungarn, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft, das Temeser Banat und Siebenbürgen. N. 235, S. 641.
- Buchhaltungen**, f. Staats-Buchhaltungen.
- Bücher**, f. Creditsbücher.
- Bukowina**; Anweisung der Gerichte, bei gerichtlichen Versteigerungen unbeweglicher Güter auf Forderungen des Grundentlastungsfondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.
- Ausdehnung der für mehrere Kronländer geltenden Vorschriften über die Erhebung und Verrechnung der gesetzlichen und freiwilligen Normalschulfondsbeiträge auf dieses Kronland. N. 160, S. 464.

## Buk — Buk

**Bukowina;** Bestimmungen über die Fortdauer der Vertretung der dortigen Unterthanen in ihren Rechts-Streiten mit ihren vormaligen Grundherrn durch die Finanz-Procuratur. N. 5, S. 3.

- Erstreckung des Zeitpunktes der Einführung des niederösterreichischen Maßes und Gewichtes daselbst. N. 158, S. 572.
- Herabsetzung der Strafdienstdauer im Militär für Selbstverstümmler und Reerutirungspflichtige. N. 73, S. 160.

## Buk — Buk

**Bukowina;** Instruction für die cassamäßigste Behandlung des Waisen-, Curanden- und Depositen-Vermögens in diesem Kronlande. N. 142, S. 296.

- Regelung der Behandlung jener, aus dem bestehenden grundherrlichen Verhältnisse herrührenden Anforderungen und Streitigkeiten, die im Wege der Grundentlastung ihre Erledigung nicht gefunden haben. N. 147, S. 395.
- Zollbehandlung der Fischgattung Wels (Waller) beim Eingange über die Zoll-Linie dieses Kronlandes. N. 22, S. 28.

## C.

## Caa — Cass

**Candidaten** der theoretischen Staatsprüfungen; neue Bestimmungen über die von denselben zu entrichtenden Prüfungstaxen. N. 42, S. 84.

- des Conceptsdienstes; Uebergangsbestimmungen über die Aufnahme jener derselben, welche die theoretischen Staatsprüfungen nach dem, auf dem Gesetze vom 30. Juli 1850 basirten Staatsprüfungssysteme abzulegen haben. N. 86, S. 196.
- des geistlichen Standes der katholischen Kirche; Regelung der Militärbefreiung derselben. N. 131, S. 288.
- des geistlichen Standes des griechisch-nicht-unirten Glaubensbekenntnisses, dann der augsburgischen und helvetischen Confession und des unitarischen Glaubensbekenntnisses; Regelung der Militärbefreiung derselben. N. 132, S. 289.
- des Gymnasial-Lehrantes; definitives Gesetz über die mit denselben vorzunehmenden Prüfungen. N. 148, S. 405.

**Cantonalbehörden,** schweizerische; Uebersicht jener derselben, an welche sich die k. k. österreichischen Gerichte zu wenden haben. N. 200, S. 593.

**Capitals = Abfertigung,** s. Abfertigung mit einem Capitale.

**Carlsburg,** s. Kreisgericht in Carlsburg.

**Cartele,** der, aus der Convertirung der Tresorscheine entstandenen Schuld, s. öffentliche Obligationen.

**Cassenanweisungen,** s. Central-Cassenanweisungen, fünfpercentige.

## Caa — Caa

**Cassamäßige** Behandlung des Waisen-, Curanden- u. Depositen-Vermögens in Galizien, Krakau u. der Bukowina; Instruction hierüber für Galizien, Krakau und die Bukowina. N. 142, S. 296.

- — — — — und Curanden-Vermögens in Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate; Bestimmung der Frist der in den §§. 7 und 27 der Instruction hierüber angeordneten Einsendung der Abschrift des Erlags- und Empfangs-Anweisungsbuches und des Journals an die Staatsbuchhaltung. N. 143, S. 336.

**Cataputiae majoris semen;** Zollbehandlung derselben. N. 206, S. 603.

**Cavanella di Pò;** Ermächtigung des dortigen Hauptzollamtes zur begünstigten Verzollung von legitimirtem geräuchertem und gepöckeltem Fleisch aus Dalmatien. N. 72, S. 160.

- — — Zollfreiheit jener Durchfuhrgüter, die auf dem Pò eintreten und daselbst diesen Fluß verlassend, mittelst der inneren Canäle nach Chioggia oder Venedig befördert werden. N. 162, S. 464.

**Centralkasse-Anweisungen,** fünfpercentige, vom 1. September 1848 und 1. März 1849 zu 30, 60, 90, 300, 600 und 900 fl.; gänzliche Einziehung derselben. N. 44, S. 91.

**Central-Congregationen** im lombardisch-venetianischen Königreiche; nähere Bestimmungen über den Wirkungskreis und die Geschäftsbehandlung bei denselben. N. 210, S. 606.

**Central-Eisenbahn,** italienische; Concession für den Bau derselben. N. 94, S. 213.

**Central-Fiscalamt** in Temesvár, bisher bestandenes provisorisches; Umgestaltung desselben in eine Finanz-Procuratur. N. 54, S. 101.

## Cer — Civ

- Certificate**, der, aus der Convertirung der Trezorscheine entstandenen Schuld, s. öffentliche Obligationen.
- Chioggia**; Zollfreiheit jener Durchfuhrgüter, die auf dem Po eintreten und bei Cavanella di Po diesen Fluß verlassend, mittelst der inneren Canäle dahin oder nach Venedig befördert werden. N. 162, S. 464.
- Chirurgen**, s. Wundärzte.
- Chirurgie**; Nichtberichtigung der über dieselbe approbirten barmherzigen Ordensbrüder zur Ausübung der chirurgischen Praxis im weltlichen Stande. N. 76, S. 166.
- Chirurgische Praxis**, s. Chirurgie.
- Cholera: Epidemie**; Bestimmungen über die Behandlung der Wittven und Waisen, der, in der Verwendung gegen diese Krankheit gestorbenen Aerzte, Wundärzte und Krankenhüter. N. 118, S. 250.
- Cirkavenica**; Aufhebung des dortigen Nebenzollamtes II. Classe. N. 167, S. 466.
- Civilärzte**; Vorschrift über die Verwendung und Entlohnung derselben bei gerichtlichen Leichenuntersuchungen im k. k. Heere und in der Militärgränze. N. 172, S. 471.
- Civilbeamte** in Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschast und dem Temejer Banate; Bestimmungen über die Beistellung der Reisemittel und die Fuhrkosten-Vergütung bei Hof- und Dienst-Reisen derselben. N. 122, S. 254.
- Civilbedienstungen**, den gedienten Militärs ausschließlich vorbehalten; Gestattung der Ausschreibung von Concurren zur Besetzung derselben. N. 180, S. 481.
- Civilgerichtliche Urtheile**, von den Gerichten im Großherzogthume Baden gefällte; Grundsätze über deren Vollstreckung. N. 141, S. 294.
- Civilisten**, s. Individuen des Civilstandes, steckbrieflich verfolgte.
- Civilrechtsachen**, s. Civilgerichtliche Urtheile.
- Civilstandgerichte**; Erläuterung über die Competenz derselben über die der Militär-Jurisdiction unterstehenden Personen. N. 240, S. 643.
- Civil- und Militärgerichte**; nähere Bestimmung der gegenseitigen Competenz derselben bezüglich der Wechsellagen. N. 183, S. 483.
- Civil- und Strafgerichtsbarkeit** bei den 3 städtischbelegirten Bezirksgerichten in Pesth; Trennung derselben. N. 69, S. 159.
- Civilverwaltung**, s. Anstalten der Civilverwaltung.

## Cla —

- Clanac**; Aufhebung des dortigen Nebenzollamtes II. Classe. N. 167, S. 466.
- Cocons** (Seidengalleten); Erhöhung und rücksichtlich Festsetzung des Durchfuhrzolles für dieselben. N. 188, S. 488.
- Ermächtigung der Nebenzollämter II. Classe zur Eingangsabfertigung derselben. N. 173, S. 472.
- Colonien** der Niederlande, s. Niederländische Colonien.
- Comitat** von Szabolcs, s. Szabolcser Comitat.
- Comitatsgericht** für das Szabolcser Comitat im Großwardeiner Oberlandesgerichts-Sprengel; dessen Errichtung mit dem Amtssitze in Nagy-Kalld N. 58, S. 103.
- Nagy-Kalld im Großwardeiner Verwaltungsgebiete; Kundmachung des Zeitpunctes seiner Activirung. N. 234, S. 639.
- Szolnok in Pesther Oberlandesgerichts-Sprengel; Bestimmung des Zeitpunctes seiner Activirung. N. 205, S. 603.
- Commissionen** der theoretischen Staatsprüfungen; Belehrung derselben über die Anwendung der Bestimmungen des Erlasses des Unterrichtsministeriums vom 2. October 1855 auf solche Studierende, die in einem Sommersemester in die rechts- und staatswissenschaftlichen Studien eintreten oder in Zukunft eintreten werden. Nr. 27, S. 31.
- für die Verzehent-Entschädigung, s. Verzehent-Entschädigungs-Commissionen.
- Como** (Provinz); Verlegung der daselbst befindlichen Prätur I. Classe von Brivio nach Merate. N. 164, S. 465.
- Mailand-Monza Eisenbahn-Obligationen, vierprozentige, s. öffentliche Obligationen.
- Competenz** der Civilstandgerichte über die der Militär-Jurisdiction unterstehenden Personen; Erläuterung hierüber. N. 240, S. 643.
- der k. k. Consular-Gerichte im osmanischen Reiche zur Verhandlung und Entscheidung von Widerklagen wider fremde Staatsangehörige; Erläuterung des §. 2 der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855 und des §. 8 der Verordnung vom 31. März 1855. N. 117, S. 247.
- gegenseitige, der Civil- und Militärgerichte bei Wechsellagen; nähere Bestimmung derselben. N. 183, S. 483.
- in urbairalgerichtlichen Angelegenheiten erster Instanz bezüglich der im Districte Jazygien und Cumanien gelegenen Gemeinden Tarna-Eörs, Puszta-Monostor, Korekudwar, Abatthyan, Janoshida; Zutweisung derselben an die Ur-

## Com — Con

varialgerichte in Erlau und Szolnok. N. 138, S. 292.

**Competenz**; der politischen Behörden in, aus dem Dienstverhältnisse oder dem Lohnvertrage herrührenden Streitigkeiten zwischen den Dienstgebern und Dienstbotem, dann zwischen Gewerksleuten oder Fabriksinhabern und ihren Gefellen, Lehrlingen und anderen Hilfsarbeitern. N. 229, S. 635.

— zur Untersuchung und Bestrafung der Uebertretungen der in Tirol und Borarlberg und im lombardisch-venetianischen Königreiche hinsichtlich des Besitzes und Tragens verbotener Waffen und des Verkehrs mit denselben bestehenden Gesetze; Vorschrift hierüber. N. 40, S. 63.

— **Erweiterung** der Handelsgerichte in Wien und Triest auf Rechtsangelegenheiten außer Streitsachen. N. 7, S. 6.

**Conceptsdienst**; Uebergangsbestimmungen über die Aufnahme jener Candidaten desselben, welche die theoretischen Staatsprüfungen noch nach dem, auf dem Gesetze vom 30. Juli 1850 basirten Staatsprüfungs-Systeme abzulegen haben. N. 86, S. 196.

— des Ministeriums des Aeußern; Kundmachung der, in Folge der neuen Studiengesetze modificirten Bestimmungen über die vor dem Eintritt in denselben abzulegenden Prüfungen. N. 101, S. 219.

— höherer, bei Finanz-Procuraturen; Einführung der Vorschrift über die Vornahme der Prüfungen für denselben, auch im lombardisch-venetianischen Königreiche. N. 20, S. 26.

**Concession** für den Bau der italienischen Central-Eisenbahn. N. 94, S. 213.

**Concessionen** zu periodischen Land- (Personen-) Transports-Unternehmungen; Verfahren bei Ertheilung derselben. N. 51, S. 97.

**Concordat** zwischen Oesterreich und dem Kirchenstaate; neues Ehegesetz für die Katholiken Oesterreichs zur Ausführung des Artikels X desselben Nr. 190, S. 492.

**Concurs-Ausschreibung** zur Besetzung der gedienten Militärs, ausschließlich vorbehaltenen Civilbedienstungen; Gestattung derselben. N. 180, S. 481.

— **Ordnung**, provisorische, vom 18. Juli 1853 für Ungarn, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschast, das Temeser Banat und Siebenbürgen, Erläuterung des Artikels IX der Einführungs-Verordnung zu derselben. N. 104, S. 225.

**Confession**, helvetische und augsburgische; Regelung der Militärbefreiung der Candidaten des

## Conf — Cont

geistlichen Standes derselben. N. 132, S. 289.

— f. Glaubensbekenntniß.

**Confiscation** des Vermögens, f. Vermögens-Verfall.

**Congregationen**, f. Central-Congregationen.

**Congreß** in Paris, f. Friedenscongreß zu Paris.

**Conscriptions- und Recrutierungs-Flüchtlinge**; Staatsvertrag vom 23. Juni 1856 zwischen Oesterreich und Modena, wegen deren gegenseitiger Auslieferung. N. 158, S. 440.

— — — Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Modena vom 23. Juni 1856 zur Durchführung der gleichseitigen Convention wegen gegenseitiger Auslieferung derselben in dem Falle, als die Truppen des einen oder anderen der contrahirenden Theile im Gebiete des zweiten operiren oder stationirt sind. N. 159, S. 457.

**Constatirung** der Nealeigenschaft der, in den Grundbüchern als radizirt eingetragenen Gewerbe; Verfahren hierbei. N. 209, S. 604.

**Consular-Nemter** in der Türkei; Regelung des Geschäftsverkehrs zwischen denselben und den Gerichten erster Instanz in Strafsachen. N. 207, S. 604.

— österreichische, in den niederländischen Colonien; Convention zwischen Oesterreich und den Niederlanden vom 15. Mai 1856 über deren Aufstellung. N. 125, S. 271.

**Consulargerichte**, k. k., im osmanischen Reiche; Erläuterung des §. 2 der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855 und des §. 8. der Verordnung vom 31. März 1855 in Bezug auf die Competenz derselben zur Verhandlung und Entscheidung von Widerklagen wider Central-Staatsangehörige und die Zulässigkeit der Exekution der von fremden Consulaten wider österreichische Unterthanen oder Schutzgenossen im Wege der Widerklage gefällten Urtheile. N. 117, S. 247.

**Consulate**, f. Consular-Nemter.

— fremde, im osmanischen Reiche; Erläuterung über die Zulässigkeit der Exekution der von denselben wider österreichische Unterthanen oder Schutzgenossen im Wege der Widerklage gefällten Urtheile. N. 117, S. 247.

— österreichische, f. Consulargerichte, k. k.

**Consulu**, f. Consular-Nemter.

**Controle** der Staatsbuchhaltungen bei Vorlage und Verfassung der Gesamtübersichten über

## Con — Cre

den Stand des Waisen- und Curanden-Vermögens; Bestimmungen über die Ausübung derselben. N. 227, S. 634.

**Controlsamt** in Würbenthal; Verlegung desselben nach Zuckmantl. N. 57, S. 103.

— Neuhaus in Böhmen; Ermächtigung desselben zur Einhebung des Eingangszolles für die bereits bei einem anderen Zollamte der inneren Untersuchung unterzogenen und die mit der Post anlangenden Waaren. N. 215, S. 630.

— , f. Waaren-Controlsamt.

**Convention**, f. Additional-Artikel.

— f. Staatsvertrag.

— zwischen Oesterreich und den Niederlanden vom 15. Mai 1856 über die Aufstellung österreichischer Consular-Ämter in den niederländischen Colonien. N. 125, S. 271.

**Corps** der Adjutanten. f. Adjutanten-Corps.

**Creditirung** fälliger Einfuhrzollbeträge; versuchsweise Einführung derselben. N. 91, S. 202.

**Creditsbücher** über mehrere Arten von öffentlichen Obligationen; Bestimmung der Orte wo dieselben zu führen sind. N. 18, S. 23.

— und Vormerkungen der, in Folge der Einlösung der Krakauer-Oberschleischen Eisenbahn entstandenen vierprocentigen Obligationen; Be-

## Cre — Cze

stimmung, daß dieselben bei dem Handlungs-hause G. Heimann in Breslau zu führen sind. N. 18, S. 23.

**Creditscertificate** der, aus der Convertirung der Tresorscheine entstandenen Schuld, f. Definitive Obligationen.

**Cudbear**, f. Persio.

**Cumanien**, f. Sazygien und Cumanien.

**Curandenvermögen**, f. Waisen- und Curandenvermögen.

**Curanden**, Waisen- und Depositenvermögen in Galizien, Krakan und der Bukowina; Instruction für cassemäßige Behandlung desselben. N. 142, S. 296.

**Curatels**, Abhandlungs- und Pupillar-Angelegenheiten der, bei den Handelsgerichten Wien und Triest protokolirten und daselbst wohnhaften Handelsleute und Fabrikanten und ihrer, wenn auch nicht am selben Orte Domicilirenden öffentlichen Gesellschafter; Erweiterung der Competenz der Handelsgerichte in Wien und Triest auf diese Angelegenheiten. N. 7, S. 6.

**Czernowitzer Landesgericht**; delegationsweise Uebersetzung der, dem Kreisgerichte zu Stanislaw zustehende Berggerichtsbarkeit an dasselbe. N. 134, S. 290.

D.

## Dal — Dan

**Dalmatien**, f. dalmatinisches legitimirtes geräuchertes und gepöckeltes Fleisch.

— f. Obrovazzo in Dalmatien.

— Aufhebung des Bleifugel-Monopols. N. 165, S. 465.

— Bestimmung des Ausmaßes der Vergütung für Vorladungen von Zeugen und Sachverständigen im Gefälls-E Strafverfahren. N. 99, S. 219.

— Einführung des niederösterreichischen Maßes und Gewichtes daselbst. N. 161, S. 464.

— Titulatur des Landeschefs dieses Kronlandes. N. 225, S. 633.

**Dalmatinisches** legitimirtes geräuchertes und gepöckeltes Fleisch; Ermächtigung des Hauptzollamtes Cavanella di Pò zu dessen begünstigter Verzollung. N. 72, S. 160.

**Dampfboote**, f. Dampfschiffe.

## Dampf

**Dampfkessel**, alte bereits abgenützte; Erläuterung der Verordnung vom 11. Februar 1854 in Betreff der zu beobachtenden Sicherheitsmaßregeln bei deren Translocation oder Verkauf. N. 63, S. 120.

— Probegesetz vom 11. Februar 1854; Erläuterung desselben in Betreff der zu beobachtenden Sicherheitsmaßregeln bei der Translocation oder dem Verkaufe von alten, bereits abgenützten Dampfkesseln. N. 63, S. 120.

**Dampfmaschinen**, f. Dampfkessel.

**Dampfschiffe**; Bestimmungen über die schleunige zollamtliche Abfertigung der mit denselben versendeten Güter. N. 15, S. 12.

— und Eisenbahnen; nähere Bestimmungen hinsichtlich des anrechenbaren (Maximal-) Gepäcks-Übergewichtes bei Uebersiedlungsreisen der Staatsbeamten auf denselben. N. 114, S. 245.

## Dar -- Dep

**Darlehen**, s. Darleihen.

**Darlehens-Obligationen**, galizische, Kriegs-; s. öffentliche Obligationen.

**Darleihen**, in klingender Münze, nach Kundmachung der kaiserlichen Verordnung vom 7. Februar 1856 gegebene; Bestimmung, daß dieselben vom Schuldner, wenn sich der Gläubiger die Verzinsung und Zurückzahlung in der gegebenen bestimmten Münzsorte, oder doch in klingender Münze bedingt, auf die bedingene Weise zu verzinsen und zurückzahlen seien. N. 26, S. 30.

**Darmseile**; Bestimmungen über deren Zollbehandlung. N. 49, S. 95.

**Dauer** des Strafdienstes, s. Strafdienstdauer.

**Declaration** der am Friedenscongresse in Paris vertretenen Mächte über die Rechte der Neutralen. N. 74, S. 163.

**Déés**, s. Kreisgericht in Déés.

**Definitive Vergzeheit = Entschädigung**; Uebertragung der Durchführung derselben in Böhmen, Mähren und Schlesien an die bestehenden Vergzeheit = Entschädigungs-Commissionen. N. 90, S. 202.

**Definitives Gesetz** über die Prüfung der Candidaten des Gymnasial = Lehramtes. N. 148, S. 405.

**Delegation**, s. Delegation.

— s. Provinzial-Delegation.

— des Landesgerichtes in Czernowitz zur Ausübung der dem Kreisgerichte zu Stanislaw zustehenden Verggerichtsbarkeit. N. 134, S. 290.

**Delegirte Bezirksgerichte**, s. Städtisch-delegirte Bezirksgerichte.

**Delegirung** des Kreisgerichtes zu Carlsburg zur Ausübung der dem Kreisgerichte zu Déés zustehenden Verggerichtsbarkeit. N. 60, S. 119.

**Dembica**; Errichtung einer Hauptzollamts-Expositur daselbst. N. 34, S. 44.

**Dembowice**, s. Bewohner von Andrichow, Kenty, Przeworsk, Dembowice. . . .

**Denkschriften**; Verbot, durch die Mittheilung derselben auf anhängige Rechtsfachen Einfluß zu nehmen. N. 233, S. 638.

**Depositenamts Instruction** vom 26. Jänner 1853; Erläuterung der §§. 10 und 11 derselben hinsichtlich der Verwahrungsgebühren bei gewissen Erfolgslassungen. N. 97, S. 218.

**Depositen = Taxen**, s. Verwahrungs = Gebühren.

— Waisen- und Curandenvermögen in Galizien, Krakau und der Bukowina; Instruction für

## Des -- Dip

die cassemäßige Behandlung desselben. N. 142, S. 296.

**Deserteure**; Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Modena vom 23. Juni 1856, wegen gegenseitiger Auslieferung derselben. N. 158, S. 440.

— Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Modena vom 23. Juni 1856, zur Durchführung der gleichzeitigen Convention wegen gegenseitiger Auslieferung derselben in dem Falle als Truppen des einen oder anderen contrahirenden Theiles im Gebiete des zweiten operiren oder stationirt sind. N. 159, S. 457.

**Deutsch-Oesterreichischer Postverein**; Nachtrags-Vertrag vom 3. September 1855 zu dem residirten Postvereins-Vertrage vom 5. December 1851. N. 82, S. 170.

**Diebstahls-Verbrechen**; Erläuterung der in den §§. 170 und 179 des Strafgesetzes enthaltenen Vorschriften über die Bestrafung derselben. N. 108, S. 233.

**Dienende Soldaten**, s. Activ dienende Soldaten.

**Diener** und **Beamte**, welche verschiedenen Fonden gedient haben; Vorschrift über die Anwendung der Allerhöchsten Norm vom 20. August 1819, hinsichtlich der Ausmittlung der Ruhestands- und Versorgungsgebühren für dieselben und beziehungsweise für deren Witwen und Waisen. N. 9, S. 6.

**Dienst**, s. Conceptsdienst.

— bei verschiedenen Fonden, s. Beamte und Diener, welche verschiedenen Fonden gedient haben.

**Dienstboten**, s. Dienstgeber und Dienstboten.

**Dienstdauer**, s. Strafdienstdauer.

**Dienstgeber** und **Dienstboten**; Competenz der politischen Behörden in Streitigkeiten zwischen denselben aus dem Dienstverhältnisse oder Lohnvertrage. N. 229, S. 639.

**Dienstleistungen** bei verschiedenen Fonden, s. Beamte und Diener, welche verschiedenen Fonden gedient haben.

**Dienstreisen**, s. Hof- und Dienstreisen.

**Dienst- und Geschäfts-Ordnung** für die Theilregulirungs-Baubehörden. N. 199, S. 592.

**Dienstverhältniß**, s. Streitigkeiten aus dem Dienstverhältnisse.

**Diplomaten-Prüfung**; modificirte Bestimmungen über die vor dem Eintritte in den Conceptsdienst des Ministeriums des Aeußern abzulegende. N. 101, S. 219.

## Dip — Druck

**Diplomatische Beamte:** Vorschrift über die Verleihung von Wartgeldern und Pensionen an dieselben. N. 109, S. 234.

**Diplome** der über Chirurgie approbirten barmherzigen Ordensbrüder; Verordnung, daß dieselben nach dem Austritte der barmherzigen Ordensbrüder aus dem Orden an die Körperschaft zurückzustellen sind, welche dieselben ausfertigte. N. 76, S. 166.

**Directe Steuern;** Ausschreibung derselben für das Verwaltungsjahr 1857. N. 203, S. 601.

**Direction** der Saline u., Berg-, Salinen-, Forst- und Güter-Direction.

— der Telegraphen-Anstalt, s. Telegraphen-Direction.

**Directionen,** s. Finanz-Bezirks-Directionen.

**Disciplinar-Angelegenheiten** der Advocaten in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen; Erläuterung der Frage, binnen welcher Frist und bei welchen Behörden Recurse gegen die Verfügungen der Gerichte in diesen Angelegenheiten anzubringen sind. N. 133, S. 290.

**Districte** Jaegyien und Gumanien, s. Jaegyien und Gumanien.

**Doctoren,** s. Militär-Aerzte.

**Dominien,** s. Dominical-Gutskörper.

**Dominical-Gutskörper** in Krain, Kärnten, Görz, Gradiska, Istrien und Triest sammt Gebiet, deren Besitzer schon vor der allgemeinen Einführung landesfürstlicher Gerichte die Jurisdiction heimgesagt, oder bloß die Grundbücher über ihre unterthänigen Realitäten geführt haben; besondere Bestimmungen über das Verfahren zum Behufe der Löschung der Octava von derselben. N. 110, S. 237.

**Donau,** s. Gränzstrecke zwischen Oberösterreich und Baiern von der Donau nordwärts.

**Draga-Moschiennizza;** Errichtung eines provisorischen Zoll- und Sanitätsamtes daselbst. N. 186, S. 485.

**Drillich** und Zwilch, s. Hanfirhandel mit Zwilch und Drillich.

**Druckfehlerverbesserungen,** s. Berichtigung von Druckfehlern.

**Druckschrift:** The Austrian Dungeons in Italy by F. Orsini; Allgemeines Verbot derselben. N. 184, S. 485.

## Dun — Durch

**Dungeons** (the Austrian) in Italy by F. Orsini; Allgemeines Verbot dieser Druckschrift. N. 184, S. 485.

**Durchführung,** s. Vollzugsvorschrift.

— der definitiven Bergzucht = Entschädigung von Böhmen, Mähren und Schlesien; Uebertragung derselben an die bestehenden Bergzucht = Entschädigungs = Commissionen. N. 90, S. 202.

— der kaiserl. Verordnung vom 18. Juni 1855 über die Einführung des Wiener Maßes und Gewichtes in Böhmen; Erstreckung des Zeitpunctes für dieselbe bis 1. September 1856. N. 98, S. 218.

— der kaiserl. Verordnung vom 6. August 1855 in Betreff der Einführung des niederösterreichischen Maßes und Gewichtes in Galizien, der Bukowina und dem Krakauer Gebiete; Erstreckung des Zeitpunctes hiezu. N. 163, S. 465.

— der Vorschrift über Stellvertretung im Militär-dienste; Instruction hierüber. N. 144, S. 338.

— des Gesetzes über Stellvertretung im Militärdienste bei der Recrutierung vom Jahre 1856; Vorschrift hiezu. N. 36, S. 44.

— des Staatsvertrages vom 23. Juni 1856 zwischen Oesterreich und Modena, wegen gegenseitiger Auslieferung der Verbrecher, Desertire, Conscriptions- und Recrutierungs-Flüchtlinge in dem Falle als Truppen des einen oder anderen der beiden contrahirenden Staaten im Gebiete des zweiten operiren oder stationirt sind; Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Modena vom 23. Juni 1856 hierüber. N. 159, S. 457.

**Durchführungsverordnung** über die Einrichtung und Abhaltung der, in Gemäßheit Allerhöchsten Erlasses vom 25. September 1851 von den Studirenden der Rechts- und Staatswissenschaften abzulegenden theoretischen Staatsprüfungen. N. 59, S. 105.

**Durchfuhrsgüter,** welche auf dem Po eintreten und bei Cavanella di Pd diesen Fluß verlassend, mittelst der inneren Canäle nach Chioggia oder Venedig befördert werden; Zollfreiheit derselben. N. 162, S. 464.

**Durchfuhrverbote,** während des (orientalischen) Krieges verfügte, von Waffen, Munition, Salpeter, Schwefel und Blei; Aufhebung derselben. N. 66, S. 121.

**Durchfuhrwaaren;** Ermächtigung des k. k. Zollamtes Luvino und der königl. sardinischen



**Durch**

Zollämter Arona und Intra zur gegenseitigen Ueberweisung derselben. N. 195, S. 584.

**Durchfuhrzoll** für Seidengalleren, rohe, unfilzte Seide, gemeinste und gemeine Wollwaaren. N. 188, S. 488.

**Durch**

**Durchzug** der Militärmannschaft; Bestimmung der Vergütung für die hiebei stattfindende Verpflegung vom 1. November 1856 bis 30. April 1857. N. 201, S. 598.

**G.****Echt — Eig**

**Echtheit** der Stämpelmarken; Berufung der k. k. Hof- und Staatsdruckerei zur Beurtheilung derselben. N. 11, S. 7.

**Edictal-Anmeldungsfrist**, verstrichene; Bestimmungen in Betreff der Behandlung jener Anmeldungen, die zwar nach derselben, sonst aber nach Weisung des §. 3, Absatz 1 und 2 der Verordnung vom 15. December 1855, in Betreff der verlaunbaren Grundbuchs-Protokolle, angebracht wurden. N. 223, S. 631.

**Edicte**, im Verfahren bei Zuweisung der Grundentlastungs-Capitalien, ergehende; Erläuterung des §. 28 der Allerhöchsten Entschliesung vom 16. Jänner 1854, in Betreff der Kundmachung derselben. N. 81, S. 168.

**Eheangelegenheiten** der Katholiken in Oesterreich; neues Gesetz hierüber. N. 190, S. 492.

**Ehegerichte**, s. Geistliche Gerichte.

**Ehegesetz**, neues, über die Eheangelegenheiten der Katholiken Oesterreichs, in soweit sie dem Bereiche der bürgerlichen Gesetzgebung angehören. N. 190, S. 492.

**Ehemalige** Grundherren in Böhmen, Mähren und Schlesien; Anordnung, daß denselben die provisorische Bergzehent-Entschädigung unmittelbar ausgefolgt werde. N. 90, S. 202.

**Ehesachen**, s. Eheangelegenheiten.

**Eid**, s. Eidesabnahme.

**Eidesabnahme** von israelitischen Glaubensgenossen in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen; Festsetzung des Verfahrens hiebei. N. 139, S. 293.

**Eigene** Rechtsangelegenheiten der, zur Ausübung des Richteramtes in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen befähigten Personen; Bestimmung, daß diese Personen in diesen Angelegenheiten das Recht haben, sich selbst zu vertreten. N. 8, S. 6.

**Eigener** Gebrauch, s. Tabakbau zum eigenen Gebrauche.

**Eig — Ein**

**Eigenthümer**, s. Besitzer.

**Eilfrachten**, s. Eilgüter.

**Eilgüter**, mit den Postwagen oder auf Dampfschiffen versendete; Bestimmungen über die Beschleunigung deren zollamtlicher Abfertigung. N. 15, S. 12.

**Eilwagen**, s. Postwagen.

**Einbringung**, s. Aufgreifung.

— s. Sicherstellung und Einbringung.

— der Berufung der Staatsanwaltschaften wider Erkenntnisse der Bezirksgerichte (Stuhlgerichte, Präturen) in Ueberrretungsfällen; Anordnung einer näheren Bestimmung des §. 41 der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854 hierüber. N. 80, S. 167.

— der, mit der Amtswirkksamkeit der Advocatenkammer und deren Ausschüsse verbundenen Kosten; Bestimmungen über die Art, wie dieselbe zu geschehen hat. N. 136, S. 292.

— rückständiger Leistungen, s. Grundherrliches Verhältniß.

— von Rückständen, die an den, gegen Entschädigung aufgehobenen Urbarellaistungen erst seit 1. Mai 1848 entstanden sind; Belehrung der Gerichtsbehörden in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate über die Unzulässigkeit der Execution hiezu. N. 28, S. 34.

— von Unterstützungsvorschüssen, s. Grundherrliches Verhältniß.

— von Vermögensstrafen; Aenderung der hierüber bisher geltenden Bestimmungen des §. 894, Z. 2, des Gefälls-Strafgesetzes vom 11. Juli 1835. N. 78, S. 167.

**Einfach** schwefelsaures Kali; Zollbehandlung desselben. N. 95, S. 217.

**Einflussnahme** auf anhängige Rechtsachen durch Empfehlungen, Besprechungen, Mittheilung von Denkschriften, oder unerlaubte Bekanntmachung von Acten; Verbot derselben. N. 233, S. 638.

## Einfüb

- Einführung** ämtlich geprüfter und als solche bezeichneter Alkoholometer zur Bestimmung der Stärke des Branntweines und Weingeistes im Verkehre; Ausdehnung der hierüber erlassenen Ministerialverordnung vom 1. April 1853 auf die Militärgränze. N. 218, S. 629.
- — — — — und als solche bezeichneter Alkoholometer zur Bestimmung der Stärke des Branntweines und Weingeistes im Verkehre; Ausdehnung der hierüber erlassenen Ministerialverordnung vom 1. April 1853 auf Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slavonien die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat. N. 175, S. 477.
- allgemeine Landesfürstlicher Gerichte; besondere Bestimmungen für Krain, Kärnthén, Görz, Gradiška, Istrien und Triest sammt Gebiet, über das Verfahren zum Behufe zur Löschung der Octava hinsichtlich jener Dominical = Gutskörper, deren Besitzer schon vor derselben die Jurisdiction heimgesagt, oder bloß die Grundbücher über ihre unterthänigen Realitäten geöffert haben. N. 110, S. 237.
- der Besteuerung der gebrannten geistigen Flüssigkeiten im lombardisch = venetianischen Königreiche und in Tirol mit Vorarlberg nach den in den übrigen Kronländern bestehenden Grundfüßen. N. 135, S. 292.
- des niederösterreichischen Maßes und Gewichtes in Dalmatien. N. 161, S. 464.
- — — — — in Galizien, der Bukowina und dem Krakauer Gebiete; Erstreckung des Zeitpunctes derselben. N. 163, S. 465.
- — — — — in Schlesién. N. 129, S. 284.
- des Wiener Maßes und Gewichtes in Böhmen; Erstreckung des Zeitpunctes für die Durchführung der kaiserlichen Verordnung vom 18. Juni 1855 hierüber bis 1. September 1856. N. 98, S. 218.
- einer Instruction über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Urbarialgerichte in Ungarn, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate. N. 25, S. 30.
- eines Zuschlages von 25 Kreuzern für den Wiener Centner zu den bestehenden Verkaufspreisen des zum menschlichen Genuße bereiteten Salzes und des Limitosalzes. N. 68, S. 159.
- versuchsweise, der Zollcredite für fällige Einfuhrzollbeträge. N. 91, S. 202.
- von Absolutorien, als legaler Beweisdokumente des Umstandes, daß ein Studirender einer rechts = und staatswissenschaftlichen Facultät o

## Einf — Eing

der Rechtsakademie seine akademischen Studien den bestehenden Gesetzen gemäß zurückgelegt habe. N. 52, S. 98.

**Einführungsverordnung** zur provisorischen Concursordnung vom 18. Juli 1853 für Ungarn, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft, das Temeser Banat und Siebenbürgen; Erläuterung des Art. IX. derselben. N. 104, S. 225.

**Einfuhr** gebrannter geistiger Flüssigkeiten in das Freihafengebiet von Venedig; Festsetzung eines Verzehrungssteuer = Aequivalents hiebei. N. 185, S. 485.

— mehrere Getreidearten und Hülsenfrüchte, dann des Maismehls über die Zollämter Istriens und der quarnerischen Inseln; fünfjährige Eingangszoll = Befreiung dieser Gegenstände hiebei. N. 228, S. 635.

— von schwefelsaurem Ammoniak; Einreihung desselben bei derselben unter die Zolltarifspost 37, f). N. 62, S. 119.

**Einfuhrzölle**, s. Eingangszoll = Beträge.

— in Folge Zolltarifs vom 5. December 1853 bestehende; Kundmachung mehrerer durch Allerhöchste Entschliessung vom 19. März 1856, rücksichtlich derselben eingetretener Ermäßigungen. N. 43, S. 87.

**Einfuhrzoll**, s. Eingangszoll.

**Einfuhrzoll = Beträge**, fällige; versuchsweise Einführung der Creditirung derselben. N. 91, S. 202.

**Eingangsbefertigung** der Seidengalleten (Coccons); Ermächtigung der Nebenzollämter II. Classe hiez. N. 173, S. 472.

**Eingangszoll**, s. Eingangszoll = Befreiung.

— Ermächtigung des Controlamtes Neuhaus in Böhmen zur Einhebung desselben von den bereits bei einem anderen Zollamte der inneren Untersuchung unterzogenen und von den mit der Post anlangenden Waaren. N. 215, S. 630.

— des Fisches Wels (Waller) bei der Einfuhr über die Zoll = Linie Siebenbürgens und der Bukowina; Festsetzung desselben. N. 22, S. 28.

— von groben landwirthschaftlichen Maschinen von Holz in Verbindung mit Eisenbestandtheilen von untergeordnetem Gewichte. N. 64, S. 120.

— **Befreiung**, fünfjährige, mehrerer Getreidearten und der Hülsenfrüchte, dann des Weismehls bei der Einfuhr über die Zollämter Istriens und der quarnerischen Inseln. N. 228, S. 635.

**Einb — Einr**

**Einhebung** der Verzehrungssteuer von gebrannten geistigen Flüssigkeiten bei deren Erzeugung; Bestimmung in welchem Ausmaße dieselbe zu geschehen hat. N. 168, S. 466.

— — — von gebrannten geistigen Flüssigkeiten im lombardisch-venetianischen Königreiche und Tirol mit Vorarlberg; Volksgesetzvorschrift zu dem hierüber ergangenen Erlasse vom 14. Juni 1856. N. 146, S. 395.

— der von den Candidaten der theoretischen Staatsprüfungen zu entrichtenden Prüfungstaxen; neue Bestimmungen über die Art und Weise und den Betrag, in welchem dieselbe zu geschehen hat. N. 42, S. 84.

— des Eingangszolles für die bereits bei einem anderen Zollamte der inneren Unterjochung unterzogenen und für die mit der Post anlangenden Waaren; Ermächtigung des Controlamtes Neuhans in Böhmen hiezu. N. 215, S. 630.

**Einlösung**, s. Rücklösung.

— der Tabakblätter; Einstellung der Wirksamkeit der hiesfür bestehenden provisorischen Oberleitung zu Pesth. N. 208, S. 604.

**Einquartierung** des Heeres; Befreiung der Wohnungen der Geistlichkeit hievon. N. 84, S. 193.

— — — Bestimmung der Vergütung, welche für die Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge vom 1. November 1856 bis 30. April 1857 zu leisten ist. N. 201, S. 598.

**Einreibung** der ausdienenden Mannschaft in die Reserve; Bestimmungen über das künftig hiebei zu beobachtende Verfahren. N. 48, S. 95.

— des schwefelsauren Ammoniak unter die Zolltarifspost 37, f). N. 62, S. 119.

**Einrichtung** der, in Gemäßheit der Allerhöchsten Entschliesung vom 25. September 1855 von den Studirenden der Rechts- und Staatswissenschaften abzulegenden Staatsprüfungen. N. 59, S. 105.

— der Militär-Landesstellen; organische Bestimmungen hierüber. N. 21, S. 26.

— innere, und Geschäftsordnung der Gerichtsbehörden, s. Gesetz über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Gerichtsbehörden.

— — — der Urbartalgerichte in Ungarn, der serbischen Wojwodtschaft und dem Temeser Banate; Einführung einer Instruction hierüber. N. 25, S. 30.

— neue, der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien an den Universitäten Padua und Pa-

**Ein — Eis**

ria; Uebergangsbestimmungen, um dieselbe vorzubereiten. N. 189, S. 488.

**Einrichtung**, s. Organismus.

— und Nutzwirkbarkeit der Statthalterereien im lombardisch-venetianischen Königreiche. N. 47, S. 93.

**Einwendung** der Abschrift des Erlasse und Empfangs- und Anweisungsbuches und des Journals an die Staatsbuchhaltung; Bestimmung der in den §§. 7 und 27 der Instruction vom 4. November 1854 über die cassemäßige Behandlung des Waisen- und Curanden-Vermögens in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodtschaft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen angeordneten Frist hiezu. N. 143, S. 336.

**Einziehung** strafgerichtlicher Acten; Erläuterung des §. 238 des Gesetzes über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Gerichtsbehörden vom 3. Mai 1853 und der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854 bezüglich derselben. N. 92, S. 210.

**Einstellung** der Wirksamkeit der provisorischen Oberleitung in Pesth für die Tabakblätter-Einlösung. N. 208, S. 604.

— des Verkaufes des geschnittenen ordinären Rauchtabaks um den bisherigen Preis von 14 kr. pr. Pfund im Gränzbezirke des neuen Monopolsgebietes und der weiteren Verabfolgung des sogenannten Limite-Rauchtabaks an die Bergleute. N. 37, S. 61.

**Einbringung**, s. Einbringung.

**Eintritt** eines Studirenden der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien in einem Sommersemester; Belehrung über die Anwendung der Bestimmungen des Erlasses des Unterrichtsministeriums vom 2. October 1855 beim Stattfinden desselben. N. 27, S. 31.

— in den Conceptsdienst des Ministeriums des Aeußern; Kundmachung der, in Gemäßheit der neuen Studiengesetze, modificirten Bestimmungen über die von den Aspiranten desselben abzulegenden Prüfungen. N. 101, S. 219.

— von Durchfuhrgütern, s. Durchfuhrgüter.

**Einwohner**, s. Bewohner.

**Einziehung** sämmtlicher seit dem Jahre 1848 vom Staate ausgegebenen Geldzeichen, mit Ausnahme der ungarischen 10 Kreuzer-Münzscheine. N. 44, S. 91.

**Eisen**, s. Roheisen.

**Eisenbahn**, s. Italienische Centraleisenbahn.

## Eif — Ent

**Eisenbahn**, f. Staatsbahn.

— **Bandirection** in der Lombardie und in Venedig; Hypothekar-Fähigkeit der von denselben errichteten Urkunden und Verträge. N. 230, S. 636.

**Eisenbahnen**: Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Baiern wegen Verbindung der in diesen beiden Staaten befindlichen. N. 105, S. 227.

— sardinische und lombardische; Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Sardinien vom 19. Juni 1856 über deren Anschluß. N. 213, S. 609.

— und Dampfschiffe; nähere Bestimmungen hinsichtlich des anrechenbaren (Maximal-) Gewäch-Uebergewichtes bei Uebergangsreisen der Staatsbeamten auf denselben. N. 114, S. 245.

**Eisenbahn-Obligationen**, vierprocentige Mailand-Mouza-Como; f. öffentliche Obligationen.

— — Wien-Gloggnitzer fünfprocentige Prioritäts; f. öffentliche Obligationen.

**Eisenbestandtheile** von untergeordnetem Gewichte; Zollbehandlung grober landwirthschaftlicher Maschinen aus Holz in Verbindung mit denselben. N. 64, S. 120.

**Eiserne Gewichte**, f. Gusseiserne Gewichte.

**Elbe**, f. Nsch bis zur Elbe.

**Empfangs-Anweisungsbuch**, f. Abschrift des Erlags- und Empfangs-Anweisungsbuches.

**Empfehlungen**: Verbot, durch dieselben auf abhängige Rechtsachen Einfluß zu nehmen. N. 233, S. 638.

**Empörung** in Ungarn und Siebenbürgen in den Jahren 1848 und 1849; Grundsätze rücksichtlich der mehreren Personen ertheilten Nachsicht des, über dieselben aus diesem Anlasse kriegsrechtlich verhängten Vermögensverlustes. N. 128, S. 282.

**Engländer**, verstorbene; Bestimmungen über die Behandlung der in Oesterreich befindlichen beweglichen Nachlässe derselben. N. 120, S. 251.

**Entfernt** vom Orte der Schlussverhandlung wohnende und auf freiem Fuße befindliche Angeklagte; Verfahren bei deren Vernehmung nach §. 216 Strafproceß-Ordnung, durch den Gerichtsvorsitzenden. N. 152, S. 428.

**Entlassung** der Reservemannschaft; Bestimmungen über das hiebei in Zukunft zu beobachtende Verfahren. N. 48, S. 95.

**Entlastung**, f. Urbarial-Entschädigung.

## Ent — Erb

**Entlastungscapitalien**, f. Grund-Entlastungscapitalien.

**Entlastungsfond**, f. Grund-Entlastungsfond.

— f. Urbarial-Entschädigung.

**Entlohnung** von Civil- und Militärärzten, die bei gerichtlichen Leichenuntersuchungen im Heere und in der Militärgränze verwendet wurden; Vorschrift hierüber. N. 172, S. 471.

**Entrichtung** der Gebühren für Wechselproteste, welche von Gerichtsbeamten aufgenommen wurden; Bestimmungen hierüber. N. 87, S. 198.

— der Prüfungstage für die theoretischen Staatsprüfungen, neue Bestimmungen, in welchem Vertrage dieselben von den betreffenden Candidaten zu geschehen hat. N. 42, S. 84.

**Entschädigung**, f. Grundentlastungs-Entschädigung.

— f. Urbarial-Entschädigung.

— f. Urbarial-Leistungen, gegen Entschädigung aufgehobene.

— des Bergzehents, f. Bergzehent-Entschädigung.

**Entschädigungscapital**; Erläuterung der Frage, ob und in wie weit Gläubiger gegen ihren Willen und urbarialberechtigtem Gutsbesitzern in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen auf dasselbe überwiesen werden können. N. 224, S. 631.

**Entschädigungscapitalien**, f. Grund-Entlastungscapitalien.

**Entschädigungskommissionen** für den Bergzehent, f. Bergzehent-Entschädigungskommissionen.

**Entscheidung** von Widerklagen, f. Widerklagen.

**Entscheidungen** der zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmten Gerichtshöfe I. Instanz; Bestimmungen über den Instanzenzug gegen dieselben für Ungarn, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft und des Temeser Banat. N. 238, S. 642.

**Entzündung** der Reißzundwaaren bei deren Verpackung und Versendung; Vorschriften zur Beseitigung derselben. N. 140, S. 293.

**Epidemie**, f. Cholera-Epidemie.

**Erbfolge** in Bauerngütern; Ausdehnung der hierüber für Galizien gültigen Vorschriften auf Krakau. N. 6, S. 5.

**Erb — Erb**

**Erbchaften** und Vermächtnisse in der Lombar- die und Venedig; Bestimmung, daß die im §. 84 des Allerhöchsten Patentes vom 9. August 1854 angeordnete Bekanntmachung derselben in Hinblick von den lombardisch-venetianischen Gerichten unmittelbar an die betreffende Provinzial-Delegation zu geschehen hat. N. 23, S. 28.

**Erbfen**, s. Hülsenfrüchte.

**Erfolglassungen** bei Depositenämtern; Erläuterung der §§. 10 und 11 des Gesetzes vom 26. Jänner 1853, über die für einige derselben zu entrichtenden Verwahrungsgebühren. N. 97, S. 218.

**Erfüllung** der Stämpelpflicht; Bestimmung, daß Behufs derselben die Ueberstämpfung der Stämpelmarken mit dem Notariatsiegel nicht gestattet ist. N. 85, S. 196.

**Ergänzende** Bestimmungen zu der zwischen Oesterreich und Sachsen getroffenen Verabredung vom 30. Juli 1852, über die gegenseitige Hilfeleistung der Gensd'armeriemannschaft bei Verfolgung flüchtiger Verbrecher auf das Gebiet des anderen Staates, dann bei Feuer- und Wassergefahr und dergleichen. N. 192, S. 556.

**Ergreifung**, s. Aufgreifung.

**Erhebung** des Bergcommissariates in Laibach zu einer Berghauptmannschaft für Krain und das Küstenland. N. 123, S. 254.

— des Nebenzollamtes I. Classe in Vils zu einem Hauptzollamte II. Classe. N. 178, S. 479.

— Erhebung des Nebenzollamtes I. Classe in Ostiglia zum Hauptzollamte II. Classe. N. 2, S. 2.

— und Verrechnung der gesetzlichen und freiwilligen Normalschulfondsbeiträge; Ausdehnung der hierüber für mehrere Kronländer geltenden Vorschriften auf Galizien und die Bukowina. N. 160, S. 464.

— von Wechselprotesten, s. Aufnahme von Wechselprotesten.

**Erhöhung** der bestehenden Verkaufspreise des zum menschlichen Genuß bereiteten Salzes und des Limitosalzes durch Einführung eines Zuschlages von 25 Kreuzern für den Wiener Centner. N. 68, S. 159.

— der Lizenzgebühr für den Tabakbau zum eigenen Gebrauche in Ungarn, Kroatien, Slavonien, Siebenbürgen, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate. N. 171, S. 471.

— der Zahl der Notare in Steiermark auf 70. N. 19, S. 24.

**Erb — Erl**

**Erhöhung** des Durchfuhrzolles für Seidengalle- ten, rohe unfilirte Seide, gemeinste und gemeine Wollwaaren. N. 188, S. 488.

**Erkenntnisse** der Bezirksgerichte (Stuhlgerichte, Präturen), in Uebertretungsfällen; nähere Bestimmung des §. 41 der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854, wegen Einbringung der Berufung der Staatsanwaltschaften wider dieselben. N. 80, S. 167.

— strafgerichtliche, in Uebertretungsfällen; Erläuterung des §. 427 der Strafproceß-Ordnung, über den Anfangspunct der Frist zur Numel- dung der Berufung und deren Ausführung gegen dieselben. N. 103, S. 224.

**Erklärung** der am Friedenscongresse zu Paris vertretenen Mächte über die Rechte der Neu- tralen. N. 74, S. 163.

— s. Waarenklärung.

— jener Waaren, die, wenn sie in Behältnissen vom  $\frac{1}{4}$  österreichischer Maß oder in solchen vorkommen, die zu den kurzen Waaren u. s. f. gehören, als Parfümerie-Waaren zu vorzollen sind; Bestimmungen über die Art derselben. N. 3, S. 2.

**Erläuterung** der Bestimmungen der §§. 258 und 260, lit. b) des Strafgesetzes in Anse- hung der Strafe der körperlichen Züchtigung. N. 116, S. 246.

— der Frage, binnen welcher Frist und bei wel- cher Behörde in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft, dem Temeser Ba- nate und Siebenbürgen Recurse gegen Verfö- gungen der Gerichte in Disciplinar-Angelegen- heiten der Advocaten anzubringen sind. N. 133, S. 290.

— der in den §§. 178 und 179 des Strafge- setzes enthaltenen Vorschriften über die Bestra- fung des Verbrechens des Diebstahles. N. 108, S. 233.

— der §§. 10 und 11 des Gesetzes vom 26. Jän- ner 1853, über die Verwahrungsgebühren bei Depositenämtern. N. 97, S. 218.

— der Strafbestimmungen gegen Unrichtigkeiten der Waaren-Erklärungen. N. 237, S. 642.

— der Verordnung vom 11. Februar 1854, in Betreff der zu beobachtenden Sicherheitsmaßre- geln bei der Translocation oder dem Verkaufe von alten, bereits abgenützten Dampffesseln. N. 63, S. 120.

— des Art. IX. der Einführungsverordnung zur provisorischen Concursordnung vom 18. Juli 1853, für Ungarn, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft, das Temeser Banat und Siebenbürgen. N. 104, S. 225.

**Erl — Erl**

**Erläuterung** des §. 2 der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855 und des §. 8 der Verordnung vom 31. März 1855, in Bezug auf die Competenz der k. k. Consulargerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Widerklagen wider fremde Saatsangehörige und die Zulässigkeit der Execution der, von fremden Consulaten wider österreichische Unterthanen oder Schutzgenossen im Wege der Widerklage gefällten Urtheile. N. 117, S. 247.

— des §. 28 des Allerhöchsten Patentes vom 16. Jänner 1854, in Betreff der Kundmachung der, im Verfahren bei Zuweisung der Grundentlastungs-Capitalien ergehenden Edicte. N. 81, S. 168.

— des §. 49 des Gesetzes vom 3. Mai 1853, über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Gerichte, bezüglich der Strafbarkeit der Geschenkanahme von Seite der bei Gerichten dienenden Manipulationsbeamten. N. 217, S. 630.

— des §. 92 des organischen Gesetzes für die Grundsämmerle. N. 61, S. 119.

— des §. 238 des Gesetzes über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Gerichtsbehörden und der Strafgerichts-Instruction bezüglich auf die Einsichtnahme strafgerichtlicher Acten. N. 92, S. 210.

— des §. 404 der Strafproceß-Ordnung und des §. 4 Absatz „Zweitens“ der Militär-Jurisdictionsnorm bezüglich der Competenz der Civilstandgerichte über die, der Militär-Jurisdiction unterstehenden Personen. N. 240, S. 643.

— des §. 427 der Strafproceß-Ordnung, über den Anfangspunct der Frist zur Anmeldung der Berufung und deren Ausführung gegen strafgerichtliche Erkenntnisse in Ueberreizungsfällen. N. 103, S. 224.

**Erläuterungen** zu den Gebührengesetzen vom 9. Februar und 2. August 1850. N. 55, S. 102.

**Erlags- und Empfangs-Anweisungsbuch**, s. Abschrift des Erlags- und Empfangs-Anweisungsbuches.

**Erlaß** vom 2. October 1855, s. Anwendung der Bestimmungen des Erlasses des Unterrichtsministeriums vom 2. October 1855.

— vom 14. Juli 1856, s. Vollzugsvorschrift zum Erlasse vom 14. Juli 1856.

**Erlaubniß**, s. Gestattung.

**Erlauer** Urbariatgericht; Zuweisung der urbariatgerichtlichen Competenz über die im Districte

**Erl — Erm**

Jazygien und Cumanien gelegenen Gemeinden Tarna-Eörs, Puszta-Monostor und Kereskudvar und Jaroslinda, Abakján an dasselbe. N. 138, S. 292.

**Erledigungen**, s. Gerichtliche Erledigungen.

— von Rechnungen, s. buchalterische Erledigungen von Rechnungen.

**Erleichterungen** des Hausverkehrs, s. Begünstigungen.

— des Verkehrs mit Leinwand und roher Leinwand zwischen Böhmen und Baiern; Ausdehnung derselben auf eine weitere Gränzstrecke. N. 13, S. 11.

**Erlenrinde**; Zollbehandlung derselben. N. 106, S. 232.

**Ermächtigung** der Nebenzollämter I. Classe längs der Gränze gegen Preussisch-Schlesien und die Grafschaft Glatz, zur Anwendung des Begünstigungszolles für das mit Ursprungszertificaten versehene Roheisen; Ausdehnung derselben bis Ende Juni 1857. N. 70, S. 157.

— — — II. Classe zur Eingangsbefertigung der Seidengalleten (Cocons). N. 173, S. 472.

— des Controlamtes zu Neuhaus in Böhmen zur Einhebung des Eingangszolles für die bereits bei einem anderen Zollamte der inneren Untersuchung unterzogenen und die mit der Post anlangenden Waaren. N. 215, S. 630.

— des Hauptzollamtes Cavanella di Pò zur begünstigten Verzollung von legitimirtem geräuchertem und gepökeltem Fleisch aus Dalmatien. N. 72, S. 160.

— des k. k. Zollamtes Luvino und der k. sardischen Zollämter Arona und Intra zur gegenseitigen Ueberweisung von Durchfuhrwaaren. N. 195, S. 584.

— mehrerer venetianischen Nebenzollämter zur Verzollung legitimirter Weine aus den Zollausschlüssen. N. 56, S. 103.

— Seiner kaiserlichen Hoheit des Herrn Erzherzogs General-Gouverneurs von Ungarn zur Verhängung und Wiederaufhebung des Standrechtes. N. 35, S. 44.

**Ermäßigter** Preis des Viehsalzes für Ungarn und Siebenbürgen; Eröffnung des Verschleißes hierfür. N. 71, S. 160.

**Ermäßigungen** der bestehenden Einfuhrzölle; Kundmachung mehrerer mit Allerhöchster Entschliessung vom 19. März 1856 bewilligter. N. 43, S. 87.

**Ern — Erst**

**Ermittelte** Urbartal-Entschädigung in Siebenbürgen, f. Urbartal-Entschädigung, ermittelte, in Siebenbürgen.

**Ermittlung**, f. Ausmittlung.

**Eröffnung** des Viehsalzverschleißes um ermäßigten Preis auch in Ungarn und Siebenbürgen, unter gleichzeitiger Bedeckung des Bedarfs auch für Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat N. 71, S. 160.

**Errichtung** der Finanzprocuraturen zu Mailand und Venedig. Nr. 16, S. 13.

— einer Berg-, Salinen-, Forst- und Güterdirection für die Marmaros in Szigeth. N. 222, S. 631.

— einer eigenen Telegraphendirection. N. 157, S. 430.

— einer Finanzprocuratur für das Verwaltungsgebiet der Krafaner Finanz-Landesdirection. Nr. 93, S. 213.

— — — für das Verwaltungsgebiet der kroatisch-slavonischen Finanz-Landesdirection. Nr. 219, S. 629.

— einer Hauptzollamts-Expositur zu Dembica. N. 34, S. 44.

— eines Ansagepostens mit den Befugnissen eines Nebenzollamtes II. Classe zu Schönwichel in Tirol. N. 178, S. 479.

— eines Comitatsgerichtes für das Szabolzer Comitats im Großwardeiner Oberlandesgerichts-Sprengel mit dem Amtssthe in Nagy-Kálló. N. 58, S. 103.

— eines eigenen Adjutanten-Corps. N. 21, S. 26.

— eines Lottoamtes III. Classe in Temeswar. N. 211, S. 606.

— eines provisorischen Zoll- und Sanitätsamtes in Draga-Moschiemizza. N. 186, S. 485.

— von Schulfasslonen; Anordnung derselben bei den katholischen, griechisch-nichtunirten und israelitischen Volksschulen in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate. N. 179, S. 481.

**Ersätze**, durch die buchhalterischen Erledigungen von Rechnungen, die den Staatsschatz oder einen unter der Verwaltung des Staates stehenden Fond betreffen, auferlegte; Vorschrift über deren Sicherstellung und Einbringung für Ungarn, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft, das Temeser Banat und Siebenbürgen. N. 235, S. 641.

**Erste Instanzen**, f. Gerichte I. Instanz.

**Erst — Eva**

**Erstreckung** des Zeitpunctes der Durchführung der kaiserlichen Verordnung vom 18. Juni 1855, über die Einführung des Maßes und Gewichtes in Böhmen bis 1. September 1856. N. 98, S. 218.

— — — der Einführung des niederösterreichischen Maßes und Gewichtes in Galizien, der Bukowina und dem Krafaner Gebiete. N. 163, S. 465.

**Ersuchschreiben**, f. Schriftenwechsel.

**Ertheilung** von Concessionen zu periodischen Land- (Personen-) Transportunternehmungen; Verfahren hiebei. N. 51, S. 97.

**Erweiterung**, f. Ausdehnung.

— der Befugnisse des Hauptzollamtes II. Classe in Schärding. N. 166, S. 466.

— der Competenz der Handelsgerichte in Wien und Triest auf Rechtsangelegenheiten außer Streitfachen. N. 7, S. 6.

— der Fristen, die mit den Patenten vom 2. März 1853 zur Aufsechtung von Occupationen und zur Rücklösung der Kottgründe in Ungarn, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate, dann zur Rücklösung der Kottgründe und zur Regulirung und Rücklösung der Berg- und Zinsgründe in Kroatien und Slavonien festgesetzt wurde. N. 33, S. 44.

— des zwischen Oesterreich und dem Königreiche beider Sicilien abgeschlossenen Handels- und Schifffahrtsvertrages vom 4. Juli 1846; Staatsübereinkommen hierüber. N. 46, S. 93.

**Erzeugen** geistiger Flüssigkeiten in Tirol und Vorarlberg und dem lombardisch-venetianischen Königreiche; Bestimmen der Frist zur Vorlage der Register. N. 181, S. 481.

**Erzeugung** gebrannter geistiger Flüssigkeiten; Bestimmung des Ausmaßes der Verzehrungssteuer, welche hiebei einzubeheben ist. N. 168, S. 466.

**Erzherzog Albrecht**, kaiserliche Hoheit; Ermächtigung Höchstdeselben als General-Gouverneur von Ungarn zur Verhängung und Wiederaufhebung des Standrechtes N. 35, S. 44.

**Erziehungsbeiträge**, f. Pensionen, Provisionen und Erziehungsbeiträge.

— f. Ruhestands- und Versorgungsgenüsse.

**Escortirung** der Inquisiten und Verbrecher durch die Gend'armerte; Bestimmungen über die Verächtigung der Kosten hiefür. N. 204, S. 602.

**Evangelische**, f. Augsburgische und helvetische Confession.

**Gre — Gre**

**Execution** auf Bergwerke; Bestimmung, daß bei Beurtheilung der Zulässigkeit derselben lediglich die Bestimmungen des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854, N. 146 des Reichs-Gesetz-Blattes, und die allgemeinen Vorschriften der in jedem Kronlande geltenden Civilproceß-Ordnung zur Richtschnur zu dienen haben. N. 115, S. 246.

**Execution** der, von fremden Consulaten im osmanischen Reiche wider österreichische Unterthanen oder Schutzgenossen im Wege der Widerklage gefällten Urtheile; Erläuterung über die Zulässigkeit derselben. N. 117, S. 247.

— zur Einbringung von Rückständen, die an den, gegen Entschädigung aufgehobenen Urbarralleinstimmungen erst seit 1. Mai 1848 entstanden sind, Belehrung der Gerichtsbehörden in Ungarn,

**Grp — Grp**

Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschast und dem Temeser Banate über die Unzulässigkeit derselben. N. 28, S. 34.

**Erponirte** Bergcommissäre der Berghauptmannschaft in Zalatna; Abgränzung der Amtsbezirke derselben, mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisirung von Siebenbürgen. N. 53, S. 101.

— der Berghauptmannschaften in Schemnitz, Nagybánya und Schmölntz; neue Abgränzung der Amtsgebiete derselben, mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisirung Ungarns. N. 30, S. 34.

**Erponirter** Bergcommissär in Fünfkirchen; Bestimmung des Zeitpunctes des Beginnes seiner Wirksamkeit. N. 176, S. 478.

**Expositur**, s. Hauptzollamts-Expositur.

**F.****Fab — Feu**

**Fabrikanten** und Handelsleute, s. Handelsleute und Fabrikanten.

**Fabrikant**, s. Gewerbsleute oder Fabrikant.

**Facultäten**, s. Rechts- und staatswissenschaftliche Facultäten in Wien, Prag u.

**Fällige** Einfuhrzollbeträge; versuchsweise Einföhrung der Creditirung derselben. N. 91, S. 202.

**Fassionen**, s. Schulfassionen.

**Fehler**-Berichtigungen, s. Druckfehler-Berichtigungen.

**Feilbietungen**, gerichtliche, s. Versteigerungen, gerichtliche.

**Felle**, s. Ziegen- und Schaffelle.

**Festsetzung** der Gebühr für die von den k. k. Consulaten und Agenten an der Wiener Börse vermittelten Geschäfte. N. 202, S. 599.

— des Durchfuhrzolles für Seidengallaten, rohe unfiltrirte Seide, gemeinste und gemeine Wollwaaren. N. 188, S. 488.

**Feststellung** der Militärdienst-Befreiungstage für das Jahr 1857. N. 187, S. 486.

**Feuergesährliche**, baufällige Gebäude in Krakau; Vorschrift über das Verfahren zu deren Beseitigung. N. 169, S. 469.

**Feuersgefahr**, s. Gefahren.

**Feuer**- und Wassergefahr; ergänzende Bestimmungen zu der zwischen Oesterreich und Sachsen

**Fid — Fin**

getroffenen Verabredung vom 30. Juli 1852, über die gegenseitige Hülfeleistung der Genesd'amerie hiebei und in ähnlichen Fällen. N. 192, S. 556.

**Fidibusse**, s. Reibzundfabrikate.

**Finanzbehörden**; Bestimmung, daß sich dieselben wegen Prüfung und Abgabe des Befundes über Echtheit oder Unechtheit einer Stämpelmarke an die k. k. Hof- und Staatsdruckerei zu wenden haben. N. 11, S. 7.

**Finanz**-Bezirksbehörden, s. Finanz-Bezirks-Directionen.

— Bezirksbehörden; Kundmachung über die Zahl, die Standorte und den Zeitpunkt der Wirksamkeit der, im neuen Organismus derselben bestellten, in die Amtsgebiete der Finanzpräfecturen für die lombardisch-venettanischen Provinzen gehörigen Finanz-Bezirks-Directionen (Intendenza di finanza). N. 232, N. 638.

— Bezirks-Directionen im Amtsgebiete der steierisch-illirisch-küstenländischen Finanz-Landes-Direction zu Grätz; Kundmachung über den Beginn der Wirksamkeit derselben. N. 102, S. 223.

— im Verwaltungsgebiete der Krakauer-Finanz-Landes-Direction; Bestimmung des Beginnes deren Wirksamkeit. N. 156, S. 430.

— im Verwaltungsgebiete der Lemberger Finanz-Landes-Direction; Kundmachung des Beginnes der Wirksamkeit derselben. N. 45, S. 92.



## Fin — Fin

- Finanz-Bezirks-Directionen** in Böhmen; Bekanntmachung des Zeitpunctes der Wirksamkeit derselben. N. 31, S. 35.
- — in Mähren und Schlesien; Beginn deren Wirksamkeit und Abgränzung deren Verwaltungsgebiete. N. 177, S. 478.
- — in Oesterreich ob und unter der Enns und Salzburg; Bekanntmachung des Zeitpunctes der Wirksamkeit derselben. N. 14, S. 11.
- — (Intendenze di finanza), in die Amtsgebiete der Finanzpräfecturen der Lombardie und Venedigs gehörige; Kundmachung über deren Zahl, Standorte und den Zeitpunct ihrer Wirksamkeit. N. 232, S. 638.
- Landes-Direction für Kroatien und Slavonien; Errichtung einer Finanz-Procuration für das Verwaltungsgebiet derselben. N. 219, S. 629.
- — in Agram; Aufhebung mehrerer in deren Gebiete befindlicher Nebenzollämter II. Classe. N. 167, S. 466.
- — in Graz, steierisch-illirisch-küstenländische; Kundmachung über den Beginn der Wirksamkeit der im Amtsgebiete derselben befindlichen Finanz-Bezirks-Directionen. N. 102, S. 223.
- — in Krakau; Bestimmung des Zeitpunctes der Wirksamkeit der im Verwaltungsgebiete derselben befindlichen Finanz-Bezirks-Directionen. N. 156, S. 430.
- — in Krakau; Errichtung einer Finanz-Procuration in Krakau für das Verwaltungsgebiet derselben. N. 93, S. 213.
- — in Lemberg; Kundmachung über den Beginn der Wirksamkeit der im Verwaltungsgebiete derselben befindlichen Finanz-Bezirks-Directionen. N. 45, S. 92.
- Präfecturen für die lombardisch-venetianischen Provinzen; Kundmachung über die Zahl, die Standorte und den Zeitpunct der Wirksamkeit der, im neuen Organismus der Finanz-Bezirksbehörden bestellten, in die Amtsgebiete derselben gehörigen Finanz-Bezirks-Directionen (Intendenze di finanza). N. 232, S. 638.
- Procuration für Galizien; Bestimmung, daß dieselbe auch fortan zur Vertretung der galizischen Untertanen in ihren Rechtsstreiten mit ihren vormaligen Grundherren verpflichtet ist. N. 5, S. 3.
- Procuration in Agram; Errichtung derselben für das Verwaltungsgebiet der kroatisch-slavonischen Finanz-Landes-Direction. N. 219, S. 629.
- Procuration in Krakau; deren Errichtung für das Verwaltungsgebiet der Krakauer Finanz-Landes-Direction. N. 93, S. 213.

## Fin — Fon

- Finanz-Procuration** in Temeswar; Umgestaltung des bisher bestandenen provisorischen Central-Fiscalamtes in Temeswar in dieselbe. N. 54, S. 101.
- = Procurationen im lombardisch-venetianischen Königreiche; Einführung der Vorschrift über die Bornahme der Prüfungen für den höheren Conceptsdienst bei Finanzprocurationen auch bei denselben. N. 20, S. 26.
- — zu Mailand und Venedig; Errichtung derselben. N. 16, S. 13.
- = Procuration = Abtheilung Pest-Ofen; Bestimmung des Amtssitzes derselben nach Pesth. N. 153, S. 429.
- Findelfinder;** Gerichtsstand derselben nach ihrem Austritte aus der Versorgung durch eine öffentliche Anstalt. N. 155, S. 429.
- Fiscalamt** in Temeswar, s. Central-Fiscalamt in Temeswar.
- Fischgattung** Wels (Waller); Zollbehandlung derselben bei der Einfuhr derselben über die Zoll-Linie Siebenbürgens und der Bukowina. N. 22, S. 28.
- Finianer** Montanbezirk, s. Bewohner des Finianer Montanbezirk.
- Comitatz; Aufhebung mehrerer im Provinziale desselben befindlichen Nebenzollämter II. Classe. N. 167, S. 466.
- Fleisch,** legitimirtes, geräuchertes und gepöckeltes, aus Dalmatien; Ermächtigung des Hauptzollamtes Cavanella di Pò zu dessen begünstigter Verzollung. N. 72, S. 160.
- Flitscher** Bezirk, s. Bewohner des Flitscher Bezirks.
- Flüchtige,** s. Recrutirungsflüchtige.
- Verbrecher, s. Verfolgung flüchtiger Verbrecher.
- Flüchtlinge,** s. Conscriptioens- und Recrutirungsflüchtlinge.
- Flüssigkeiten,** gebrannte, geistige, s. gebrannte geistige Flüssigkeiten.
- — — Ausmaß der Verzehrungssteuer von denselben bei deren Erzeugug. N. 168, S. 466.
- — — Festsetzung eines Verzehrungssteuer-Äquivalentes von denselben bei deren Einfuhr in das Freihafengebiet von Venedig. N. 185, S. 485.
- geistige, s. geistige Flüssigkeiten.
- Folien,** s. Gold- und Silberfolien.
- Fond,** unter der Verwaltung des Staates stehender; Vorschrift über den Rechts- und Gnaden-

## Fon — For

weg gegen die buchhalterischen Erledigungen von Rechnungen, die einen solchen betreffen, für Ungarn, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft, das Temeser Banat und Siebenbürgen. N. 235, S. 641.

**Fonde**, verschiedene, s. Beamte und Diener, welche verschiedenen Fonden gedient haben.

**Fondsbeamte**, s. Beamte und Diener welche verschiedenen Fonden gedient haben.

**Forderungen** des Grundentlastungsfondes; Anweisung der Gerichte mehrerer Kronländer auf dieselben bei gerichtlichen Feilbietungen unbeweglicher Güter von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.

**Formulare** der von den Untersuchungsgerichten nach §. 62 der Strafproceß-Ordnung zu überreichenden monatlichen Geschäftsübersichten Vereinfachung derselben. N. 130, S. 285, 287.

— einer Consignation zur Behebung der Gebühren, welche zu Folge der Vorschrift vom 17. Juni 1856 der Militär-Assistenz und den Militär-Wachcommanden für, den Anstalten der Civilverwaltung geleistete Dienste, zu zahlen sind. N. 111, S. 237, 241.

— eines Protokolles über den Befund der Sachverständigen bezüglich der Echtheit oder Unechtheit einer Stämpelmarke. N. 11, S. 7, 8—9.

— zu der Instruction über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Urbarial-Gerichte in Ungarn, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate. N. 25, S. 30.

— zu der Verordnung vom 28. Juli 1856, mit welcher für Galizien, Lodomerien, Krakau und die Bukowina die Behandlung jener Anforderungen und Streitigkeiten geregelt wird, die aus den bestandenen grundherrlichen Verhältnissen hervörühren und ihre Erledigung nicht im Wege der Grundentlastung gefunden haben. N. 147, S. 395, 402—403.

— zu der Vollzugsvorschrift des Gesetzes über Stellvertretung im Militärdienste bei der Re-erüftung im Jahre 1856. N. 36, S. 44, 48—59.

— zur Instruction für die cassemäßige Behandlung des Waisen-, Curanden- und Depositenvermögens in Galizien, Krakau und der Bukowina. N. 142, S. 296, 313—334.

— — — zur Durchführung der Vorschrift vom 21. Februar 1856 über Stellvertretung im Militärdienste. N. 144, S. 338, 349—391.

## For — Fre

**Formulare** zur Verordnung über die Errichtung von Schulfassionen bei den katholischen, griechisch-nichtunirten und israelitischen Volksschulen in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate. N. 179, S. 481.

— zur Vollzugsvorschrift zum Erlasse vom 14. Juli 1856 über die Einhebung der Verzehrungssteuer von gebrannten geistigen Flüssigkeiten im lombardisch-venetianischen Königreiche, Tirol und Vorarlberg. N. 146, S. 395.

— zur Vorschrift über die versuchsweise Einführung von Zollcrediten für fällige Einfuhrzollbeträge. N. 91, S. 202, 207—210.

**Formularien**, s. Formulare.

**Forstdirection**, s. Berg-, Salinen-, Forst- und Güterdirection.

**Forstverwaltung** in Tirol und Vorarlberg; Verordnung über deren Organisation. N. 75, S. 166.

**Forst-Verwaltungsbehörden**, Aemter und Organe in Tirol und Vorarlberg; Personal- und Besoldungsstand derselben. N. 75, S. 166.

**Fortdauer** der Vertretung der Unterthanen in Galizien in ihren Rechtsstreiten mit ihren vorwaltigen Grundherrn durch die Finanz-Procuratur, Bestimmung hierüber. N. 5, S. 3.

**Frachten**, s. Eilgüter.

**Frankreich** und Oesterreich, s. Friedensvertrag.

— — — s. Oesterreich und Frankreich.

**Fratres**, s. Laienbrüder.

— des Barmherzigen-Ordens, s. Brüder des Barmherzigen-Ordens.

**Freier Fuß**, s. Angeklagte, auf freiem Fuß befindliche.

**Freihafengebiet** von Venedig; Festsetzung eines Verzehrungssteuer-Äquivalentes bei der Einfuhr gebrannter geistiger Flüssigkeiten in dasselbe. N. 185, S. 485.

**Freiwillige**, nach dem Gesetze vom 23. December 1849 reengagirte; Ausdehnung des denselben gewährten Zugeständnisses hinsichtlich der Abfertigung mit einem Capitale auf alle noch activ dienenden Soldaten. N. 145, S. 393.

— Normalschulfondsbeiträge, s. Normalschulfondsbeiträge.

**Fremde** Consulate im osmanischen Reiche; Erläuterung über die Zulässigkeit der Execution der, von denselben wider österreichische Unterthanen oder Schutzgenossen im Wege der Wiberklage gefällten Urtheile. N. 117, S. 247.

## Fre — Fri

**Fremde** Staatsangehörige, s. Wiederklage wider fremde Staatsangehörige.

**Friedenscongreß** zu Paris; Erklärung der daselbst vertretenen Mächte über die Rechte der Neutralen. N. 74, S. 163.

**Friedensvertrag** zwischen Oesterreich, Frankreich, Großbritannien, Preußen, Rußland, Sardinen und der Türkei, vom 30. März 1856. N. 67, S. 124.

**Frist**, binnen welcher Recurse gegen Verfügungen der Gerichte in Disciplinar-Angelegenheiten der Advocaten anzubringen sind; Erläuterung dieser Frage für Ungarn, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft, das Temeser Banat und Siebenbürgen. N. 133, S. 290.

— der, in den §§. 7 und 27 der Instruction für die cassemäßige Behandlung des Waisen- und Curanden-Vermögens vom 4. November 1854 (für Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat) angeordneten Einfindung der Abschrift des Erlags- und Empfangs-Anweisungsbuches und des Journales an die Staatsbuchhaltung; nähere Bestimmung derselben. N. 143, S. 336.

— zur Anmeldung der Berufung und deren Ausföhrung gegen strafgerichtliche Erkenntnisse in Uebertretungsfällen; Erläuterung des §. 427 der Strafproceß-Ordnung über den Anfangspunct derselben. N. 103, S. 224.

— zur Vorlage der Register der Erzeuger geistiger Klüftigkeiten; Bestimmung derselben für das lombardisch-venetianische Königreich, Tirol und Vorarlberg. N. 181, S. 481.

**Fristen**, mit dem Patente vom 2. März 1853 zur Aufsechtung von Occupationen und zur Rücklösung der Kottgründe in Ungarn, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate, dann zur Rücklösung der Kottgründe und zur Regulirung und Rücklösung der Berg- und Zinsgründe in Kroatien und Slavonien festgesetzt; Erweiterung derselben. N. 33, S. 44.

## Füh — Fun

**Föhrung** der Creditbücher und Vormerkungen bezüglich der in Folge der Einlösung der Krattau-Obereschlesischen Eisenbahn entstandenen 4% Obligationen; Bestimmung des Handlungshauses C. Heiman in Breslau hiezu. N. 18, S. 23.

— — — — über einige Arten von öffentlichen Obligationen; Bestimmung der Orte, wo dieselbe zu geschehen hat. N. 18, S. 23.

— der Grundbücher über die unterthänigen Realitäten; besondere Bestimmungen für Krain, Kärnten, Görz, Gradiska, Istrien, Triest sammt Gebiet, über das Verfahren zum Behufe der Löschung der Octava hinsichtlich jener Dominical-Gutskörper, deren Besitzer sich schon vor der allgemeinen Einföhrung landesfürstlicher Gerichte auf dieselben beschränkten oder die Jurisdiction hetnagesagt hatten. N. 110, S. 237.

**Fünfiährige** Zollnachsieht für mehrere Getreide-Arten und Hülsenfrüchte, dann für Maismehl, bei der Einföhr über die Zollämter Istriens und der quarnerischen Inseln. N. 228, S. 635.

**Fünfkürchen**; Bestimmung des Beginnes der Amtswirksamkeit des daselbst exponirten Bergcommissärs. N. 176, S. 478.

**Fünfpercentige** Central-Casse-Anweisungen vom 1. September 1848 und 1. März 1849 zu 30, 60, 90, 300, 600 und 900 fl.; deren gänztliche Einziehung. N. 44, S. 91.

— Prioritäts-Obligationen der Wien-Gloggnitzer Eisenbahn. s. öffentliche Obligationen.

**Fuhrkosten-Vergütung** bei Hof- und Dienstreisen der Civilbeamten; Bestimmungen hinsichtlich derselben für Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat. N. 122, S. 254.

**Functionen** des aufgehobenen Nebenzollamtes II. Classe St. Roch im Piccaner Gränz-Regimente; Uebertragung derselben an das Zollamt Obrovazzo in Dalmatien. N. 239, S. 643.

## G.

## Gal — Gal

**Galizien**; Anweisung der Gerichte bei gerichtlichen Versteigerungen unbeweglicher Güter auf die Forderung des Grundentlastungs-Fondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.

— Ausdehnung der für mehrere Kronländer über die Einhebung und Verrechnung der gesetzlichen

## Gal — Gal

und freiwilligen Normalfondsbeiträge geltenden Vorschriften auch auf dieses Kronland. N. 160, S. 464.

**Galizien**; Beginn der Wirksamkeit der Finanz-Bezirks-Directionen im Verwaltungsgebiete der Lemberger Finanz-Landes-Direction. N. 45, S. 92.

## Gal — Geb

**Galizien;** Bestimmungen über die Fortdauer der Vertretung galizischer Unterthanen in ihren Rechtsstreiten mit ihren demaligen Grundherren, durch die Finanz-Procuratur. N. 5, S. 3.

- Erstreckung des Zeitpunctes der Einführung des niederösterreichischen Maßes und Gewichtes daselbst. N. 163, S. 465.
- Herabsetzung der Strafdienstdauer im Militär für Selbstverwundete und Requirirungsflüchtige. N. 73, S. 160.
- Instruction für die cassemäßige Behandlung des Waisen-, Curanden- und Depositen-Vermögens in diesem Kronlande. N. 142, S. 296.
- f. Bewohner von Andrichow, Kenty, Przeworsk, Dembowice und Gorlice in Galizien.
- f. Vorschriften über die Erbfolge in Bauerngüter für Galizien.
- und Lodomerien; Regelung der Behandlung jener, aus dem bestandenen grundherrlichen Verhältnisse hervührenden Anforderungen und Streitigkeiten, die im Wege der Grundentlastung ihre Erledigung nicht gefunden haben. N. 147, S. 395.

**Galizische** Kriegsdarlehens- und Naturallieferungsbobligationen, f. öffentliche Obligationen.

**Galleten,** f. Seiden-Galleten (Cocons).

**Garn,** f. Leinengarn.

**Gebäude,** baufällige, Lebens- oder Feuergefährdrohende, in Krakau; Vorschrift über das Verfahren zu deren Beseitigung. N. 169, S. 469.

**Gebiet** des Auslandes, f. ausländisches Gebiet.

— f. Amtsgebiet.

— Finanz-Landes-Direction Agram; Aufhebung mehrerer in demselben befindlichen Nebenollämter II. Classe. N. 167, S. 466.

**Geblichte** oder gefärbte Bindfäden (Spagat); Zollbehandlung derselben. N. 119, S. 251.

**Gebraunte** geistige Flüssigkeiten; Ausmaß der Einhebung der Verzehrungssteuer von denselben bei deren Erzeugung. N. 168, S. 466.

— — — Einführung der Besteuerung derselben im lombardisch-venetianischen Königreiche und in Tirol mit Vorarlberg nach den in den übrigen Kronländern bestehenden Grundsätzen. N. 135, S. 292.

— — — Festsetzung eines Verzehrungssteuer-Äquivalentes von denselben bei deren Einfuhr in das Freihafengebiet von Venedig. N. 185, S. 485.

## Geb — Gef

**Gebraunte** geistige Flüssigkeiten; Vollzugsvorschrift zum Erlasse vom 14. Juli 1856, über die Einhebung der Verzehrungssteuer von denselben, in der Lombardie, Venedig, Tirol und Vorarlberg. N. 146, S. 395.

**Gebrauchte** Dampfkessel, f. alte, bereits abgenützte Dampfkessel.

**Gebühr** für den Tabakbau, f. Lizenz-Gebühr für den Tabakbau.

— für die von den k. k. Consalen und Agenten der Wiener Börse vermittelten Geschäfte; Festsetzung derselben. N. 202, S. 599.

**Gebühren,** f. Zengengebühren.

— der Civilbeamten in Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slawonien, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate bei Hof- und Dienststellen derselben. N. 122, S. 254.

— der Militär-Assistenz und der Militär-Bachcommanden für Anstalten der Civilverwaltung. N. 111, S. 237—241.

— für den Ruhestand, f. Ruhestands- und Versorgungsgewühren.

— für Zeugen und Sachverständige im Gefälls-Strafverfahren in Dalmatien; Ausmaß derselben. N. 99, S. 219.

— welche für die von Gerichtsbeamten aufgenommenen Wechsel-Protocoll zu entrichten sind. N. 87, S. 198.

**Gebührenaussatz** für die Gensd'ameriemannschafft vom Wachtmeister abwärts, aus Anlaß ihrer Vorladung als Zeugen in Straffällen vor die Civilstrafgerichte; Ausdehnung des mit Verordnung vom 28. November 1855 festgesetzten auch auf deren Vorladung vor die Militärgerichte oder bei Gefällsverhandlungen. N. 50, S. 97.

**Gebührengesetze** vom 9. Februar und 2. August 1850; Erläuterungen zu denselben. N. 55, S. 102.

**Gediente** Militärs; Gestattung der Ausschreibung von Concurseu zur Besetzung der denselben ausschließlich vorbehaltenen Civilbedienstungen. N. 180, S. 481.

**Gefälls-Strafgesetz,** f. Strafgesetz über Gefällsübertretungen.

— Strafverfahren in Dalmatien; Bestimmung des Ausmaßes der Vergütung, welche den in demselben vorgeladenen Zeugen und Sachverständigen zu leisten ist. N. 99, S. 219.

— Uebertretungen; Gestattung der Anwendung körperlicher Züchtigung als Strafverschärfung bei denselben. N. 196, S. 584.

## Gef — Geg

**Gefälls-Strafgesetz**, Verhandlungen; Ausdehnung der Verordnung vom 28. November 1855, über die Gebührenausmaß für die Gensd'armeriemannschaft vom Wachtmeister abwärts, aus Anlaß ihrer Vorladung als Zeugen in Strafsfällen vor die Civil-Strafgerichte auch auf die Fälle ihrer Vorladung vor die Militärgerichte oder bei solchen Verhandlungen. N. 50, S. 97.

**Gefärbte** oder gebleichte Bindfäden (Spagat); Zollbehandlung derselben. N. 119, S. 251.

**Gefahr**, s. Feuer- und Wassergefahr.

**Gefahren** durch Entzündung der Reibzindfabrikate bei deren Versendung zu befürchtende; Anordnung von Vorrichtungen zu deren Beseitigung. N. 140, S. 293.

**Geflochtene** Korbwaren, s. Hausirhandel mit Töpfen, Holzwaren, Schaffeln, Schanfeln und Rösseln, mit Schilfwaren, geflochtenen Korbwaren u.

**Gegebene** bestimmte Münzsorte, s. Darleihen in flugender Münze.

**Gegenseitige** Auslieferung der Verbrecher; Staatsvertrag hierüber zwischen Oesterreich und Frankreich vom 13. November. 1855. N. 17, S. 15.

— — von Verbrechern, Deserturen, Conscriptions- und Rekrutungs-Flüchtlingen; Staatsvertrag vom 23. Juni 1856 hierüber zwischen Oesterreich und Modena. N. 158, S. 440.

— — — — Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Modena vom 23. Juni 1856, zur Durchführung der hierüber gleichzeitig abgeschlossenen Convention in dem Falle, als Truppen des einen oder anderen contrahirenden Staates im Gebiete des Zweiten operiren oder stationirt sind. N. 159, S. 457.

— — — — Kompetenz der Civil- und Militärgerichte bei Wechselklagen; nähere Bestimmung des §. 1 der Kriegsministerial-Verordnung vom 1. September 1852 bezüglich derselben. N. 183, S. 483.

— — — — Hilfeleistung der Gensd'armeriemannschaft bei Verfolgung flüchtiger Verbrecher auf das Gebiet des anderen Staates; dann bei Feuer- und Wassergefahren und dergleichen; ergänzende Bestimmungen zu der hierüber zwischen Oesterreich und Sachsen getroffenen Verabredung vom 30. Juli 1852. N. 192, S. 556.

— — — — Ueberweisung von Durchführwaren; Ermächtigung des k. k. Zollamtes Luvino und der k. sardinischen Zollämter Arona und Intra hiezu. N. 195, S. 584.

**Gegenseitiger** Schriftwechsel der österreichischen und schweizerischen Gerichtsbehörden; Bestimmungen hierüber. N. 200, S. 593.

## Geg — Gem

**Gegenstände** strafgerichtlicher Untersuchungen; Vorschrift über die Art der Verpackung derselben. N. 150, S. 423.

**Geistige** Flüssigkeiten, s. gebrannte geistige Flüssigkeiten.

— — — — Bestimmung der Frist zur Vorlage der Register der Erzeuger derselben im lombardisch-venetianischen Königreiche und Tirol mit Vorarlberg. N. 181, S. 481.

— — — — gebrannte; Ausmaß der Einhebung der Verzehrungssteuer von denselben bei deren Erzeugung. N. 168, S. 466.

— — — — Festsetzung eines Verzehrungssteuer-Äquivalentes von denselben bei deren Einfuhr in das Freihafengebiet von Venedig. N. 185, S. 485.

**Geistlicher** Stand, s. Candidaten des geistlichen Standes.

**Geistliche**, angehende, des griechisch-nicht-unirten Glaubensbekenntnisses, der augsbургischen und helvetischen Confession und des unitarischen Glaubensbekenntnisses; Regelung der Militärbefreiung derselben. N. 132, S. 289.

— — — — katholische; Regelung der Militärbefreiung derselben. N. 131, S. 288.

— — — — Gerichte des Kaiserthumes Oesterreich in Ehe-sachen; Anweisung für dieselben. Anhang II. N. 190, S. 512—552.

**Geistlichkeit**; Befreiung der Wohnungen derselben von der Militär-Einquartierung. N. 84, S. 193.

**Gelddarleihen**, s. Darleihen in flugender Münze.

**Geldstrafen**, s. Vermögensstrafen.

**Geldzeichen**, vom Staate seit dem Jahre 1848 ausgegebene; Einziehung aller derselben mit Ausnahme der ungarischen 10 Kreuzer Münz-scheine. N. 44, S. 91.

**Gemeinde**-Angehörige, s. Bewohner.

— — — — von Severin und Bostjowo, s. Bewohner der Gemeinden von Severin und Bostjowo.

**Gemeine** und gemeinste Wollenwaren; Erhöhung und rücksichtlich Festsetzung des Durchfuhrzolles für dieselben. N. 188, S. 488.

**Gemeiner** Weis (Waller); Zollbehandlung dieser Fischgattung in der Einfuhr über die Zoll-Linie Siebenbürgens und der Bukowina. N. 22, S. 28.

**Gemeinste** und gemeine Wollenwaren; Erhöhung und rücksichtlich Festsetzung des Durchfuhrzolles für dieselben. N. 188, S. 488.

## Gen — Ger

**General** = Commando, f. Landes- = General-Commando.

- Gouverneur von Ungarn, kaiserliche Hoheit Erzherzog Albrecht; Ermächtigung Höchstselben zur Verhängung und Wiederaufhebung des Staudrechtes. N. 35, S. 44.

**Gen's d'armerie;** Bestimmungen über die Verichtigung der Kosten für die Escortirung der Inquisiten und Verbrecher durch dieselben und in Ansehung der Zeugenschaft derselben. N. 204, S. 602.

- Erläuterung des §. 92 des organischen Gesetzes für dieselbe vom 18. Jänner 1850, hinsichtlich des Anspruches derselben auf Taglöhne bei Aufgreifung und Verurtheilung strafbriefflich verfolgter Individuen vom Civilstande. N. 61, S. 119.

- Mannschaft; ergänzende Bestimmungen zu der zwischen Oesterreich und Sachsen getroffenen Verabredung vom 30. Juli 1852 über die gegenseitige Hilfeleistung derselben bei Verfolgung flüchtiger Verbrecher auf das Gebiet des anderen Staates, dann bei Feuer- und Wasserfahren und dergleichen. N. 192, S. 556.

- vom Wachtmeister abwärts; Ausdehnung der Wirksamkeit der Verordnung vom 28. November 1855, über das Gebührenaussmaß für dieselbe, aus Anlaß ihrer Vorladung als Zeugen in Straffällen vor die Civilstrafgerichte, auch auf die Fälle ihrer Vorladung vor die Militärgerichte, oder bei Gefällsverhandlungen. N. 50, S. 97.

**Gepäck** = Uebergewicht, anrechenbares Maximal-, bei Uebersiedlungsreisen der Staatsbeamten auf Eisenbahnen und Dampfschiffen; nähere Bestimmungen über dasselbe. N. 114, S. 245.

**Gepöckeltes** und geräuchertes Fleisch aus Dalmatien, legitimirtes; Ermächtigung des Hauptzollamtes Cavanella di Po zu dessen begünstigter Verzollung. N. 72, S. 160.

**Geprüfte** Alkoholometer, f. Nentlich geprüfte und als solche bezeichnete Alkoholometer.

- Richter, f. Richteramt.

**Geräuchertes** und gepöckeltes Fleisch aus Dalmatien, legitimirtes; Ermächtigung des Hauptzollamtes Cavanella di Po zu dessen begünstigter Verzollung. N. 72, S. 160.

**Gerichte;** Bestimmung, daß sich dieselben wegen Prüfung und Abgabe des Befundes über Echtheit oder Unechtheit einer Stämpelmarke an die k. k. Hof- und Staatsdruckerei zu wenden haben. N. 11, S. 7.

## Ger — Ger

**Gerichte** f. Gerichtsbehörden.

- f. Handelsgerichte in Wien und Triest

- f. Urbairial-Gerichte.

- f. Verfügungen der Gerichte in Disciplinar-Angelegenheiten der Advocaten.

- Erläuterung des §. 49 des Gesetzes vom 3. Mai 1853, über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung derselben, bezüglich der Geschäftskannahme von Seite der Manipulationsbeamten derselben. N. 217, S. 627.

- des Großherzogthumes Baden; Grundsätze über die Vollstreckung der von denselben gefällten civilgerichtlichen Urtheile. N. 141, S. 294.

- des Königreiches Sachsen; Anweisung der österreichischen Gerichte zur Beobachtung der Reciprociät in Ansehung der Zustellung von Klagen der königlich-sächsischen gegen österreichische Unterthanen vor einem solchen Gerichte, als Gerichtsstand des Vertrages angebracht werden und bezüglich der Vollstreckung der hierüber erflössenen Urtheile. N. 220, S. 629.

- erster Instanz; Regelung des Geschäftsverkehrs derselben mit den Consular-Beamten in der Türkei in Strafsachen. N. 207, S. 604.

- geistliche, in Ehesachen, f. Geistliche Gerichte.

- in der Lombardie und in Venedig; Anweisung derselben die, im §. 84 des Allerhöchsten Patentens vom 9. August 1854 angeordneten Bekannmachungen von Erbschaften und Vermächtnissen, in Zukunft unmittelbar an die betreffende Provinzialdelegation zu machen. N. 23, S. 28.

- in Niederösterreich, Oberösterreich, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Görz, Istrien, Triest, Tirol, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien, Krakan und der Bukowina; Anweisung derselben, bei gerichtlichen Versteigerungen unbeweglicher Güter auf die Forderungen des Grundentlastungs-Fondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.

- landesfürstliche, f. Allgemeine Einführung landesfürstlicher Gerichte.

- österreichische und schweizerische; Bestimmungen über deren gegenseitigen Schriftwechsel. N. 200, S. 593.

**Gerichtliche** Erledigungen; Ausdehnung der über deren Zustellung durch die Post, gegen Retour-Recepisse, bloß für Niederösterreich erlassenen Verordnung vom 5. April 1853, auf sämtliche übrige Kronländer, die Militärgränze und

## Ger — Ger

auf Zustellungen durch die Militärgerichte. N. 214, S. 626.

**Gerichtliche** Leichenuntersuchungen; Vorschrift über die Verwendung der Civil-Aerzte bei dem im k. k. Heere und in der Militärgränze vorkommenden und über die Entlohnung dieser Aerzte und der von Civilbehörden zu solchen Untersuchungen verwendeten Militär-Aerzte. N. 172, S. 471.

— Versteigerungen von unbeweglichen Gütern; Anweisung der Gerichte mehrerer Kronländer bei denselben auf die Forderungen des Grundentlastungs-Fondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.

**Gerichtlich** = politische Organisation, neue, von Siebenbürgen, s. Siebenbürgen.

**Gerichtsbarkeit** bei den drei städtisch-delegirten Bezirksgerichten in Pesth; Anordnung der Trennung derselben für die Civil- und Strafschäfte. N. 69, S. 159.

**Gerichtsbeamte;** Gebühren, welche für die von denselben aufgenommenen Wechselproteste zu entrichten sind. N. 87, S. 198.

— s. Gerichtspersonen.

**Gerichtsbehörden,** s. Gerichte.

— s. Gesetz über die innere Einrichtung und Geschäfts-Ordnung der Gerichtsbehörden.

— Vereinfachung mehrerer von denselben in Folge der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854 zu erhaltender Geschäfts-Ausweise. N. 130, S. 285—287.

— in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate; Belehrung derselben über die Unzulässigkeit der Execution zur Einbringung von Rückständen, die an den, gegen Entschädigung aufgehobenen Urbarial-Leistungen erst seit 1. Mai 1848 entstanden sind. N. 28, S. 34.

— österreichische und der vereinigten Staaten von Nordamerika; Bestimmungen über den Schriftenwechsel zwischen denselben. N. 221, S. 630.

**Gerichtshöfe,** s. Vicepräsidenten (Senats-Präsidenten) bei mehreren Gerichtshöfen bestehende.

— I. Instanz, zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmte; Bestimmungen über den Instanzenzug gegen die Entscheidungen derselben. N. 238, S. 642.

**Gerichtshof,** oberster; neu systemisirter Personal- und Besoldungsstand desselben. N. 121, S. 252.

## Ger — Ges

**Gerichtspersonen;** Bestimmung, daß die durch §. 49 des Gesetzes vom 3. Mai 1853 über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Gerichte normirte Strafbarkeit der Geschenkannahme durch dieselben auch auf alle Manipulationsbeamte der Gerichte volle Anwendung haben. N. 217, S. 627.

**Gerichts-Präsident,** s. Gerichts-Vorsteher.

**Gerichtsstand** der unehelichen und Findelkinder nach ihrem Austritte aus der Versorgung durch eine öffentliche Anstalt. N. 155, S. 429.

— des Vertrages; Anweisung der österreichischen Gerichte zur Beobachtung der Reciprocität, bezüglich der Zustellung von Klagen, die von k. sächsischen gegen österreichische Unterthanen vor einem k. sächsischen Gerichte, als solchem angebracht werden, und in Ansehung der Vollstreckung der hierüber erstossenen Urtheile. N. 220, S. 629.

**Gerichtsvorsitzender;** Verfahren bei Vernehmung auf freiem Fuße befindlicher und vom Orte der Schlussverhandlung entfernt wohnender Angeklagter durch denselben nach §. 216 der Strafproceß-Ordnung. N. 152, S. 428.

**Gerichtsvorsteher;** Belehrung über die Frage, in welcher Ordnung die bei mehreren Gerichtshöfen bestehenden Vicepräsidenten (Senats-Präsidenten) bei Berathungen unter der Leitung desselben ihre Stimme abzugeben haben. N. 29, S. 34.

**Gerste,** s. Hülsenfrüchte.

**Gesamtitüberichten** über den Stand des Waisen- und Erwaunden-Vermögens; Bestimmungen über deren Verfassung und Vorlage, und die hiebei von den Staatsbuchhaltungen auszuübende Courrole. N. 227, S. 634.

**Geschäfte** an der Wiener Börse von k. k. Consuln und Agenten vermittelte; Festsetzung der Gebühr für dieselben. N. 202, S. 599.

**Geschäftsansweise,** von den Gerichtsbehörden in Folge Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854 zu erhaltende; Vereinfachung mehrerer derselben. N. 130, S. 285—287.

**Geschäftsbehandlung** der Central-Congregation im lombardisch-venetianischen Königreiche; nähere Bestimmungen hierüber. N. 210, S. 606.

— Einrichtung und Wirkungsbereich der Statthaltereien im lombardisch-venetianischen Königreiche; Bestimmungen hierüber. N. 47, S. 93.

**Geschäftsordnung,** s. Dienst- und Geschäftsordnung.

## Ges — Ges

- Geschäftsordnung**, der Gerichtsbehörden, s. Gesetz über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Gerichtsbehörden.
- und innere Einrichtung der Gerichte; Erläuterung zu §. 49 des Gesetzes vom 3. Mai 1853 hierüber, bezüglich der Strafbarkeit der Geschenkannahme von Seite der Manipulationsbeamten bei Gerichten. N. 217, S. 627.
- — — — — der Urbairialgerichte in Ungarn, der serbischen Wojwodschast und dem Temeser Banate; Einführung einer Instruction hierüber. N. 25, S. 30.
- Geschäftsübersichten**, s. Geschäfts-Ausweise.
- Geschäftstabellen**, s. Geschäfts-Ausweise.
- Geschäftsverkehr** zwischen den k. k. Gerichten I. Instanz und den k. k. Consularämtern in der Türkei in Strafsachen; Regelung desselben. N. 207, S. 604.
- Geschenkannahme** durch Gerichtspersonen; Erläuterung, daß die im §. 49 des Gesetzes vom 3. Mai 1853, über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Gerichte normirte Strafbarkeit auch auf die bei Gerichten dienenden Manipulationsbeamten volle Anwendung finde. N. 217, S. 627.
- Geschnittener** ordinärer Rauchtabak; Einstellung des Verkaufes desselben um den bisherigen Preis von 14 kr. pr. Pfund im Grenzbezirke des neuen Monopolsgebietes. N. 37, S. 61.
- Gesellen**, Lehrlingen und andere Hilfsarbeiter; Competenz der politischen Behörden in Streitigkeiten zwischen denselben und ihren Gewerbs- oder Fabriksherren, die aus dem Dienstverhältnisse oder Lohnvertrage herrühren. N. 229, S. 635.
- Gesellschafter**, öffentliche, s. Öffentliche Gesellschafter.
- Gesetz**, definitives, über die Prüfung der Candidaten des Gymnasial-Lehrantes. N. 148, S. 405.
- für die Gensd'armie, s. Organisches Gesetz für die Gensd'armie.
- über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Gerichtsbehörden vom 3. Mai 1853; Erläuterung des §. 238 desselben bezüglich auf die Einnahme der strafgerichtlichen Acten. N. 92, S. 210.
- über Stellvertretung im Militärdienste; Vollzugsvorschrift hierzu für die Recrutierung im Jahre 1856. N. 36, S. 44.

## Ges — Gew

- Gesetz**, vom 27. September 1849, s. Provisorisches Gesetz vom 27. September 1849.
- vom 9. Februar und 2. August 1850, s. Gebühren-Gesetze vom 9. Februar und 2. August 1850.
- vom 30. Juli 1850 über die theoretischen Staatsprüfungen; Uebergangsbestimmungen über die Aufnahme jener Candidaten des Conceptsdienstes, welche die theoretischen Staatsprüfungen noch nach dem, auf diesem Gesetze basirten Staatsprüfungssysteme abzulegen haben. N. 86, S. 196.
- vom 26. Jänner 1853 über die Verwahrungsgelühren (Zählgelder, Depositentaxen), bei den Civil- und Militär-Depositänämtern; Erläuterung der §§. 10 und 11 desselben. N. 97, S. 218.
- vom 3. Mai 1853 über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Gerichte; Erläuterung zu §. 49 desselben, über die Strafbarkeit der Geschenkannahme von Seite der Manipulationsbeamten bei Gerichten. N. 217, S. 627.
- Gesetzliche** und freiwillige Normalschulfondsbeiträge, s. Normalschulfondsbeiträge.
- Gesetzliches** Maß und Gewicht in Dalmatien; Erklärung des niederösterreichischen als solches. N. 161, S. 464.
- — — — — Schlesien; Einführung des niederösterreichischen Maßes und Gewichtes als solches. N. 129, S. 284.
- Gestattung** der Ausschreibung von Concursen zur Besetzung der, gedienten Militärs ausschließlich vorbehaltenen Civilbedienstungen. N. 180, S. 481.
- die erforderliche Praxis zur Richteramts-Prüfung bezüglich der den Polizeibehörden zugewiesenen Ueberrungen bei Bezirksgerichten (Stuhlgerichten, Präturen) ablegen zu dürfen. N. 137, S. 292.
- Gestorbene** Aerzte, s. Tod von Aerzten.
- Getreide**; fünfjährige Zollnachfrist für mehrere Arten derselben bei der Einfuhr über die Zollämter Istriens und der quarnerischen Inseln. N. 228, S. 635.
- Gewerbe**, in den Grundbüchern als radicirt eingetragene; Verfahren bei Constatirung der Realeigenschaft derselben. N. 209, S. 604.
- Gewerbsbetrieb**, s. Verkehrs- und Gewerbsbetrieb.
- Gewerbsleute** oder Fabrikhaber und deren Gesellen, Lehrlingen und andere Hilfsarbeiter;



## Gew — Gör

Competenz der politischen Behörden in Streitigkeiten zwischen denselben, die aus dem Dienstverhältniſſe oder Lohnvertrage herrühren. N. 229, S. 635.

**Gewicht**, f. Maß und Gewicht.

— f. Uebergewicht.

— untergeordnetes, f. Eisenbestandtheile von untergeordnetem Gewichte.

**Gewichte**, gußeiserne; Bestimmungen hinsichtlich deren Zimentirung. N. 79, S. 167.

**Gewisse** Unrichtigkeiten, f. Unrichtigkeiten.

— Waaren, f. Hausirgeseß vom 4. September 1852.

**Gläubiger** eines Darlehens in klingender Münze, f. Darlehen in klingender Münze.

— von urbairalberechtigten Gutsbesitzern, in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbische Wojwodschafft und dem Temeser Banate und Siebenbürgen; Bestimmung, ob und in wie weit dieselben gegen ihren Willen auf das Entschädigungscapital überwiesen werden können. N. 224, S. 631.

**Glaubensbekenntniß**, f. Confession.

— griechisch = nicht = unirtes; Regelung der Militär = befreiung der Candidaten des geistlichen Standes und der Laienbrüder desselben. N. 132, S. 289.

— unirtes; Regelung der Militär = befreiung der Candidaten des geistlichen Standes dieser Confession. N. 132, S. 289.

**Glaß**, f. Gränze gegen Preussisch = Schlessien und die Grafschafft Glaß.

**Gloggnitzer** Eisenbahn = Obligationen, 5% Prioritäts =; f. öffentliche Obligationen.

**Gnadengaben**, f. Ruhestands = und Versorgung = Gebühren.

**Gnadenweg**, f. Rechts = und Gnadenweg.

**Görz**; Anweisung der Gerichte bei gerichtlichen Versteigerungen unbeweglicher Güter auf die Forderungen des Grundentlastungsfondes von Amtswegen bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.

— Herabsetzung der Strafdienstbauer im Militär für Selbstverwundete und Recrutirungsschlichtige. N. 73, S. 160.

— und Gradiska; besondere Bestimmungen über das Verfahren behufs der Löschung der Octava hinsichtlich jener Dominical = Gutskörper, deren Besitzer schon vor der allgemeinen Einführung landesfürstlicher Gerichte die Jurisdiction heimgeſagt oder bloß die Grundbücher über ihre unterthänige Realitäten geführt haben. N. 110, S. 237.

## Gol — Gra

**Gold**; und Silberbleche; Zollbehandlung derselben. N. 96, S. 217.

— und Silber = Folien; Zollbehandlung derselben. N. 96, S. 217.

— und Silbermünzen, ausländische; Aenderung der Bestimmungen über deren Annahme bei Zollzahlungen. N. 212, S. 606.

**Goldmünzen**, inländische; Aenderung der Bestimmung des Werthverhältnisses der zu Zollzahlungen verwendeten. N. 212, S. 606.

**Gorlice**, f. Bewohner von Andrichow, Kenty, Przeworsk, Dembowice und Gorlice in Galizien.

**Gossypium** arboreum et herbaceum; Zollbehandlung der Samenferne desselben. N. 206, S. 603.

**Gouverneur**, f. Landes = Chef.

— von Ungarn, f. General = Gouverneur von Ungarn.

**Gracac**; Aufhebung des dortigen Nebenzollamtes II. Classe. N. 167, S. 466.

**Gradiska**, f. Görz und Gradiska.

**Gränzbezirk** des neuen Monopolsgebietes; Einstellung des Verkaufes des geschnittenen ordinarären Rauchtobakes um den bisherigen Preis von 14 fr. pr. Pfund in demselben. N. 37, S. 61.

**Gränze**, f. Militär = Gränze.

— gegen Preussisch = Schlessien und die Grafschafft Glaß; Ausdehnung der, den Nebenzollämtern I. Classe längs derselben eingeräumten Ermächtigung zur Anwendung des Begünstigungszolles für das mit Ursprungszeugnissen versehene Roheisen bis Ende Juni 1857. N. 70, S. 159.

**Gränzstrecke** zwischen Oberösterreich und Baiern von der Donau nordwärts bis Bischofsreuth; Ausdehnung der zwischen Böhmen und Baiern bestehenden Erleichterungen des Verkehrs mit Leinwand und roher Leinwand auf dieselbe. N. 13, S. 11.

**Grazer** Finanz = Landes = Direction, steierisch = illirisch = küstenländische; Kundmachung über den Beginn der Wirksamkeit der im Amtsgebiete derselben befindlichen Finanz = Bezirks = Directionen. N. 102, S. 223.

— k. k. Betriebs = Direction der südlichen Staats = Eisenbahn, II. Section; Auflösung derselben. N. 38, S. 61.

— Landes = Militärgericht; Auflösung desselben. N. 191, S. 556.

— rechts = und staatswissenschaftliche Facultät, f. Rechts = und staatswissenschaftliche

## Gra — Gru

Facultäten in Wien, Prag, Pesth, Krakau, Lemberg, Graß u.

**Grazer** Universität; Verlängerung der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes vom 27. September 1849 über die Organisation der akademischen Behörden an derselben. N. 170, S. 470.

**Griechenland** und Oesterreich, s. Oesterreich und Griechenland.

**Griechische** Unterthanen, s. Unterthanen, griechische und österreichische.

**Griechisch-nicht-unirte** Theologen und Laienbrüder; Regelung der Militärbefreiung derselben. N. 132, S. 289.

— — — Volksschulen, in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate; Anordnung der Errichtung von Schulfassungen für dieselben. N. 179, S. 481.

**Griechisch-nicht-unirtes** Glaubensbekenntniß; Regelung der Militärbefreiung der Candidaten des geistlichen Standes und der Laienbrüder desselben. N. 132, S. 289.

**Grobe** landwirthschaftliche Maschinen aus Holz in Verbindung mit Eisenbestandtheilen von untergeordnetem Gewichte; Zollbehandlung derselben. N. 64, S. 120.

**Großbritannien** und Irland; Bestimmungen über die Behandlung der in Oesterreich befindlichen beweglichen Nachlässe verstorbenen Angehöriger dieser vereinigten Königreiche. N. 120, S. 251.

— und Oesterreich, s. Friedensvertrag.

**Großwardeiner** Oberlandesgerichts-Sprengel; Errichtung eines Comitatsgerichtes für das Szabolczer Comitats in diesem Sprengel mit dem Amtssitze in Nagy-Kalló. N. 58, S. 103.

— Verwaltungsgebiet; Activirung des in denselben befindlichen Comitatsgerichtes und politischen Stuhlrichteramtes zu Nagy-Kalló. N. 234, S. 639.

**Gründe**, s. Berg und Zinsgründe.

— s. Kottgründe.

**Grundbuchs-Protokolle** in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate; Bestimmungen über die Behandlung jener Anmeldungen, die zwar nach Weisung des §. 3, Absatz 1 und 2 der Verordnung vom 15. December 1855, über die Verlautbarung derselben, jedoch erst nach verstrichener Anmeldefrist angebracht wurden. N. 223, S. 631.

## Gru — Gru

**Grundbücher**; Verfahren bei Constaturung der Realeigenschaft der in denselben als radicirt eingetragenen Gewerbe. N. 209, S. 604.

— über unterthänige Realitäten, s. Führung der Grundbücher über unterthänige Realitäten.

**Grundentlastung**, s. Urbarial-Entschädigung.

— in Galizien, Lodomerien, Krakau und der Bukowina; Regelung der Behandlung jener, aus dem bestandenen grundherrlichen Verhältnisse herrührenden Anforderungen und Streitigkeiten, die hiedurch ihre Erledigung nicht gefunden haben. N. 147, S. 395.

**Grundentlastungscapitalien**; Erläuterung des §. 28 des Allerhöchsten Patentes vom 16. Jänner 1854 in Betreff der Kundmachung der im Verfahren bei Zuweisung derselben ergebenden Edicte. N. 81, S. 168.

**Grundentlastungsentanschädigung**, s. Urbarial-Entschädigung.

— in Siebenbürgen; Bewilligung von Abschlagszahlungen auf die verfallenen Renten derselben. N. 197, S. 585.

**Grundentlastungsfond**, s. Urbarialentanschädigung.

— Anweisung der Gerichte mehrerer Kronländer bei gerichtlichen Versteigerungen von unbeweglichen Gütern auf deren Forderungen von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.

**Grundentziehungs-Streitigkeiten**, siehe Streitigkeiten und Anforderungen.

**Grundherrliches** Verhältniß, bestandenes in Galizien und Lodomerien, Krakau und der Bukowina; Regelung der Behandlung jener aus diesem Verhältnisse herrührenden Anforderungen und Streitigkeiten, die ihre Erledigung im Wege der Grundentlastung nicht gefunden haben. N. 147, S. 395.

**Grundherren**, ehemalige, in Böhmen, Mähren und Schleien; Anordnung, daß denselben die provisorische Vergütung-Entschädigung unmittelbar ausgefolgt werde. N. 90, S. 202.

— vormalige, in Galizien und der Bukowina; Bestimmungen über die Fortdauer der Vertretung der Finanz-Procuratur hinsichtlich der galizischen Unterthanen in ihren Rechtsstreiten mit denselben. N. 5, S. 3.

**Grundsätze** für die Besteuerung der gebrannten geistigen Flüssigkeiten, in den übrigen Kronländern bestehende; Einführung derselben im lom-

## Gru — Güt

bordisch-venetianischen Königreiche und in Tirol mit Vorarlberg. N. 135, S. 292.

**Grundsätze** hinsichtlich des Handels und der Schifffahrt auf dem Meere, während des letzten (orientalischen) Krieges zur Beobachtung vorgezeichnete; Aufhebung derselben. N. 65, S. 121.

— rücksichtlich der mehreren Personen erteilten Rücksicht des aus Anlaß der Empörung in Ungarn und Siebenbürgen in den Jahren 1848 und 1849 kriegsrechtlich verhängten Vermögensverfalls; Kundmachung derselben. N. 128, S. 282.

— über die Vollstreckung der von Gerichten im Großherzogthume Baden gefällten civilgerichtlichen Urtheile. N. 141, S. 294.

**Güter**, f. Dominical-Güterskörper.

— f. Eilgüter.

## Güt — Gym

**Güter** der Bauern, f. Bauerngüter.

— in der Durchfuhr, f. Durchfuhrgüter.

— unbewegliche, f. unbewegliche Güter.

**Güterdirection**, f. Bergz, Salinenz, Forst- und Güterdirection.

**Gußeisene** Gewichte; Bestimmung über deren Zimentirung. N. 79, S. 167.

**Gutsbesitzer**, f. Grundherren.

— f. urbarialisberechtigte Gutsbesitzer.

**Gutskörper**, f. Dominical-Güterskörper.

**Gymnasial-Lehramt**; definitives Prüfungsgesetz für die Candidaten desselben. N. 148, S. 405.

**Gymnasien**; Bestimmungen über die Stellung der katholischen Religionslehrer an denselben. N. 151, S. 531.

## S.

## Saf — San

**Safer**, f. Getreide.

**Salbare** Ziegen- und Schaffelle; Zollbehandlung derselben. N. 100, S. 219.

**Salbgetreide**, f. Getreide.

**Handel** und Schifffahrt auf dem Meere; Aufhebung der hinsichtlich desselben zur Beobachtung während des letzten (orientalischen) Krieges vorgezeichneten Grundsätze. N. 65, S. 121.

**Handelsgericht**, f. Handelsgerichte in Wien und Triest.

**Handelsgerichte** in Wien und Triest; Erweiterung der Competenz derselben auf Rechtsangelegenheiten außer Streitsachen. N. 7, S. 6.

**Handelsgerichtsbarkeit**; Bestimmungen über den Instanzenzug gegen die Entscheidungen der zur Ausübung derselben bestimmten Gerichtshöfe I. Instanz, für Ungarn, Kroatten, Slawonien, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat. N. 238, S. 642.

**Handelsleute** und Fabrikanten, bei den Handelsgerichten in Wien und Triest protokollierte und im Standorte dieser Gerichte wohnhafte und deren minderjährige Kinder; Erweiterung der Competenz der Handelsgerichte in Wien und Triest hinsichtlich deren Abhandlungszerrates- und Pupillar-Angelegenheiten. N. 7, S. 6.

**Handels- und Schifffahrts-tractat** vom 4. März 1834 zwischen Oesterreich und Griechenland; Additional-Artikel zu demselben, betreffend die

## San — Sau

Behandlung der beweglichen Verlassenschaften der beiderseitigen Antberthanen. N. 174, S. 474.

**Handels- und Schifffahrts-Vertrag** vom 4. Juli 1846; Erweiterung dieses zwischen Oesterreich und Neapel bestehenden Vertrages. N. 46, S. 93.

— — — zwischen Oesterreich und den Niederlanden vom 15. Mai 1856. N. 124, S. 256.

**Handhabung**, der Maßregeln für die Ueberwachung des Verkehrs- und Gewerbsbetriebes; Festsetzung einer Vermögensstrafe für gewisse Unrichtigkeiten der Waaren-Erklärungen zur Erleichterung derselben. N. 236, S. 641.

**Handlungshaus** C. Heilmann in Breslau, f. C. Heilmann, Handlungshaus in Breslau.

**Handlungs- und Fabriks-Inhaber**, f. Handelsleute und Fabrikanten.

**Hauptzollamt** Cavanella di Po; Ermächtigung desselben zur begünstigten Verzollung von legitimem geräuchertem und gepöckeltem Fleische aus Dalmatien. N. 72, S. 160.

— I. Classe in Pesth; Aenderung in der Leitung desselben. N. 154, S. 429.

— Krakau; Errichtung einer Expositur desselben zu Demblca. N. 34, S. 44.

— II. Classe; Erhebung des bisherigen Nebenzollamtes I. Classe Bils in Tirol hiezu. N. 178, S. 479.

## Hau — Hau

- Hauptzollamt** II. Classe in Ofen; Aufhebung desselben. N. 154, S. 429.
- zweiter Classe zu Ostiglia; Erhebung des bisherigen Nebenzollamtes erster Classe hiezu. N. 2, S. 2.
  - II. Classe in Scharding; Erweiterung der Befugnisse desselben. N. 166, S. 466.
- Hauptzollamts-Expositur** zu Dembica; Errichtung derselben. N. 34, S. 44.
- Hausirgesetz** vom 4. September 1852; Ausdehnung der im §. 17 desselben enthaltenen Begünstigungen rüchichtlich des Hausirhandels mit gewissen Waaren auf die Bewohner des Ziumaner Montanbezirkes und der Gemeinden von Severin und Bosiljevo, die Bewohner des Klitscher Bezirkes, die Bewohner von Andrichow, Kenty, Przeworsk, Dembowice und Gorlice in Galizien, die Bewohner der ehemaligen Warasbiner Vicegespannschaft und die Deuteltuchmacher von Mijava in Ungarn. N. 10, S. 7.
- Hausirhandel** mit Deuteltuch der Deuteltuchmacher von Mijava in Ungarn; Ausdehnung der Begünstigungen des §. 17 des Allerhöchsten Hausirgesetzes vom 4. September 1852 hinsichtlich des Hausirhandels mit gewissen Waaren auf denselben. N. 10, S. 7.
- mit gewissen Waaren, s. Hausirgesetz vom 4. September 1852.
  - mit Velnwand der Bewohner von Dembowice und Gorlice in Galizien; Ausdehnung der im §. 17, des Allerhöchsten Hausirgesetzes vom 4. September 1852 enthaltenen Begünstigungen auf denselben. N. 10, S. 7.
  - mit Töpfen, hölzernen Schaffeln, Schaufeln und Köffeln, mit Schilfmatten, geflochtenen Korbwaaren und Schleifsteinen der Bewohner der ehemaligen Warasbiner Vicegespannschaft; Ausdehnung der im §. 17 des Allerhöchsten Hausirgesetzes vom 4. September 1852 enthaltenen Begünstigungen des Hausirhandels mit gewissen Waaren auf denselben. N. 10, S. 7.
  - mit Tuch der Bewohner des Klitscher Bezirkes; Ausdehnung der im §. 17 des Allerhöchsten Hausirgesetzes vom 4. September 1852 enthaltenen Begünstigungen auf denselben. N. 10, S. 7.
  - mit Zwilch und Drillich der Bewohner von Andrichow, Kenty und Przeworsk in Galizien; Ausdehnung der im §. 17 des Allerhöchsten Hausirgesetzes vom 4. September 1852 enthaltenen Begünstigungen des Hausirhandels mit gewissen Waaren auf denselben. N. 10, S. 7.

## See — Söl

- See**, s. Einquartierung des Heeres.
- k. k. und Militär-Gränze; Vorschrift über die Verwendung und Entlohnung der bei gerichtlichen Leichenuntersuchungen in demselben beschäftigten Civil-Aerzte. N. 172, S. 471.
- Seide**, s. Getreide.
- Seiman C.**, Handlungshaus in Breslau; Bestimmung desselben zur Führung der Creditsbücher und Vormerkungen bezüglich der, in Folge der Einlösung der Krakaner-Oberschlesischen Eisenbahn entstandenen vierprocentigen Obligationen. N. 18, S. 23.
- Seinsagung** der Jurisdiction vor der allgemeinen Einführung landesfürstlicher Gerichte; besondere Bestimmungen für Krain, Kärnthen, Görz, Gradiska, Istrien und Triest sammt Gebiet, über das Verfahren zum Behufe der Löschung der Octava hinsichtlich jener Dominical-Gutskörper, deren Besitzer dieselbe veranlaßt hatten. N. 110, S. 237.
- Helvetische** und Augsburgische Confession; Regelung der Militärbefreiung der Candidaten des geistlichen Standes dieser beiden Confessionen. N. 132, S. 289.
- Herabsetzung**, s. Ermäßigungen.
- der Strafdienstdauer im Militär für Selbstverstümmelter und Recrutirungspflichtige in mehreren Kronländern. N. 73, S. 160.
- Hereinbringung**, s. Einbringung.
- Herrschaften**, s. Dominical-Gutskörper.
- Herrschaftsbesitzer**, s. Grundherren.
- Hilfeleistung**, gegenseitige, der Gens'd'armie-Mannschaft bei Verfolgung flüchtiger Verbrecher auf das Gebiet des anderen Staates, dann bei Feuer- und Wassergefahr und dergleichen; ergänzende Bestimmungen zu der hierüber zwischen Oesterreich und Sachsen getroffenen Verabredung vom 30. Juli 1852. N. 192, S. 556.
- Hilfsarbeiter**, s. Gesellen, Lehrlingen und andere Hilfsarbeiter.
- Hilgersdorf** in Böhmen; Umwandlung des dortigen Anlagepostens in ein Nebenzollamt II. Classe. N. 216, S. 630.
- Hinauschiebung**, s. Erstreckung.
- Hinwegräumung**, s. Beseitigung.
- Höherer Conceptsdienst** bei den Finanz-Brocuren; Einführung der Vorschrift über die Vornahme der Prüfungen für denselben, auch im lombardisch-venetianischen Königreiche. N. 20, S. 26.
- Hölzerne** grobe landwirthschaftliche Maschinen in Verbindung mit Eisenbestandtheilen von unter-

## Höl — Hof

geordnetem Gewichte; Zollbehandlung derselben. N. 64, S. 120.

**Hölzerne** Schaffeln, s. Hausirhandel mit Töpfen, hölzernen Schaffeln u.

**Hörer** der Rechte, s. Studirende der rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät oder Rechtsakademie.

— — — s. Studirende der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien.

**Hörer** ordentliche oder außerordentliche, öffentlicher Vorlesungen über rechts- und staatswissenschaftliche, sowie auch über technische Gegenstände; Zulassung von Individuen, die bei einer öffentlichen Behörde in Verwendung stehen oder practiciren, zur Aufnahme als solche. N. 182, S. 482.

**Hof-** und Dienstreisen der Civilbeamten in Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate; Bestimmungen über die Beistellung der Reisemittel und die Fuhrkosten-Vergütung bei denselben. N. 122, S. 254.

## Hof — Hyp

**Hof-** und Staatsdruckerei k. k.; Bestimmung, derselben zur Beurtheilung der Echtheit der Stämpelmarken. N. 11, S. 7.

**Hobe Pforte** und Oesterreich, s. Friedensvertrag.

**Holzschuhe;** Zollbehandlung der bloß mit einem Lederveimen zur Festhaltung am Fuße versehenen. N. 106, S. 232.

**Hülfsfrüchte;** fünfjährige Eingangszollbefreiung derselben, bei deren Einfuhr über die Zollämter Istriens und der quarnerischen Inseln. N. 228, S. 635.

**Hypothekar-Credit;** Statuten und Reglement der bei der privilegierten österreichischen Nationalbank errichteten Abtheilung für denselben. N. 41, S. 65.

— **zähigkeit** der, von der lombardisch-venetianischen Provinzial-Baudirection und von der lombardisch-venetianischen Eisenbahn-Baudirection errichteten Urkunden und Verträge. N. 230, S. 636.

**Hypotheken-Bank;** Statuten und Reglement für dieselbe. N. 41, S. 65.

## 3.

## Ika — Ind

**Ika** in Istrien; Verlegung des erweiterten Zoll- und Sanitätsamtes von Lovrana dahin. N. 186, S. 485.

**Illirisches** Küstenland; Verbot der Uebertragung einiger Tabakgattungen aus diesem Kronlande und aus Tirol ins lombardisch-venetianische Königreich. N. 194, S. 583.

**Illirisch-küstenländisch-steierische** Finanz-Landes-Direction, s. Steierisch-illirisch-küstenländische Finanz-Landes-Direction.

**Indigo,** rother, s. Persto.

**Individuen,** s. Personen.

— des Civilstandes, steckbrieflich verfolgt; Bestimmungen, daß der Gensd'armie für deren Einbringung ebenfalls die Taglia gebühre. N. 61, S. 119.

— die bei einer öffentlichen Behörde in Verwendung stehen oder practiciren; Zulassung derselben zur Aufnahme als ordentliche oder außerordentliche Hörer öffentlicher Vorlesungen über rechts- und staatswissenschaftliche, sowie auch über technische Gegenstände. N. 182, S. 482.

## Inb — Jun

**Inhaltsübersicht** der Instruction über die neue Einrichtung und Geschäftsordnung der Urbarialgerichte in Ungarn, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate. N. 25, S. 30.

— zum Anhange II. des neuen Ehegesetzes. N. 190, S. 553.

**Inländische** Goldmünzen, zu Zollzahlungen verwendete; Aenderung der Bestimmung des Werthverhältnisses derselben. N. 212, S. 606.

**Innere** Einrichtung und Geschäftsordnung der Gerichte; Erläuterung des §. 49 des Gesetzes vom 3. Mai 1853 hierüber, bezüglich der Strafbarkeit der Geschenkaufnahme von Seite der Manipulationsbeamten bei Gerichten. N. 217, S. 630.

— — — — — Gerichtsbehörden, s. Gesetz über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Gerichtsbehörden.

— — — — — Urbarialgerichte in Ungarn, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate; Einführung einer Instruction hierüber. N. 25, S. 30.

## Juu — Just

**Innere Canäle** im Venetianischen; Zollfreiheit jener Durchfuhrgüter, die auf dem Po eintreten und bei Cavanella di Po diesen Fluß verlassend mittelst derselben nach Chioggia oder Venedig befördert werden. N. 162, S. 469.

**Insubruker** rechts- und staatswissenschaftliche Facultät, s. Rechts- und staatswissenschaftliche Facultäten in Wien, Prag, Pesth, Krakau, Lemberg, Grag und Innsbruck.

— Universität; Verlängerung der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes über die Organisation der akademischen Behörden. N. 170, S. 470.

**Inquisiten** und Verbrecher; Bestimmungen über die Berichtigung der Kosten für deren Escortierung durch die Gensd'armie. N. 204, S. 602.

**Instanzenzug** gegen Entscheidungen der, zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmten Gerichtshöfe I. Instanz; Bestimmungen hierüber für Ungarn, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat. N. 238, S. 642.

**Instruction** für die cassemäßige Behandlung des Waisen-, Curanden- und Depositen-Vermögens; Erläuterung zu derselben in Betreff der Verfassung und Vorlage der Gesammtübersichten über den Stand des Waisen- und Curanden-Vermögens und der hiebei von den Staatsbuchhaltungen auszuübenden Controle. N. 227, S. 634.

— — — — des Waisen-, Curanden- und Depositen-Vermögens in Galizien, Krakau und der Bukowina. N. 142, S. 296.

— — — — des Waisen- und Curanden-Vermögens für Ungarn, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft, das Temeser Banat und Siebenbürgen; nähere Bestimmung der in den §§. 7 und 27 derselben festgesetzten Frist für die Einsendung der Abschrift des Erlags- und Empfangs-Anweisungsbuches und des Journal's an die Staatsbuchhaltung. N. 143, S. 336.

— für die Strafgerichte, s. Strafgerichts-Instruction.

— — — — vom 16. Juni 1854; nähere Bestimmung des §. 41 derselben, wegen Einbringung der Berufung der Staatsanwaltschaften wider Erkenntnisse der Bezirksgerichte (Einklgerichte, Präturen) in Uebertretungsfällen. N. 80, S. 167.

— — — — vom 16. Juni 1854; Vereinfachung mehrerer von den Gerichtsbehörden vermögliche derselben zu ersattender Geschäftsausweise. N. 130, S. 285, 287.

## Just — Ita

**Instruction** über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Ueberialgerichte in Ungarn, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate. N. 25, S. 30.

— zur Durchführung der Vorschrift über die Stellvertretung im Militärdienste. N. 144, S. 338.

**Intendenza di finanza**, s. Finanz-Bezirks-Directionen.

**Interessenzahlungen**, s. Verzinsung von Darleihen in klingender Münze.

**Intra**, s. Arona und Intra.

**Irländer**, verstorbene; Bestimmungen über die Behandlung der in Oesterreich befindlichen beweglichen Nachlässe derselben. N. 120, S. 251.

**Irland**, s. Irländer.

**Israeliten**, s. israelitische Glaubensgenossen.

**Israelitische** Glaubensgenossen in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen; Festsetzung des Verfahrens bei der Eidesabnahme von denselben. N. 139, S. 293.

— Volksschulen in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate; Anordnung von Schulkastionen für dieselben. N. 179, S. 481.

**Isrien**: Anweisung der Gerichte bei gerichtlichen Versteigerungen unbeweglicher Güter auf die Forderungen des Grundentlastungsfondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.

— besondere Bestimmungen über das Verfahren zum Behufe der Löschung der Octava hinsichtlich jener Domicil-Gutskörper, deren Besitzer schon vor der allgemeinen Einführung der landesfürstlichen Gerichte die Jurisdiction heimgefast, oder bloß die Grundbücher über ihre unterthänige Realitäten geführt haben. N. 110, S. 237.

— Bestellung des Nebenzollamtes I. Classe in Pola als Waaren-Controllamt. N. 77, S. 166.

— Herabsetzung der Strafdienstdauer im Militär für Selbstverstümmelter und Recrutierungsflüchtige. N. 73, S. 160.

— Verlegung des vereinten Zoll- und Sanitätsamtes zu Lovrana nach Ita und Errichtung eines provisorischen Zoll- und Sanitätsamtes in Draga-Moschiennizza. N. 186, S. 485.

— s. Zollämter Isriens und der quarnerischen Inseln.

**Italienische** Central-Eisenbahn; Concession für den Bau derselben. N. 94, S. 213.

## Ita — Jud

**Italienische** Uebersetzung des §. 179 des Strafgesetzes; Berichtigung derselben. N. 108, S. 233.

**Italy** (The Austrian Dungeons in), by F. Orsini; allgemeines Verbot dieser Druckschrift. N. 184, S. 485.

**Zanoshida**, s. Abattyán und Janoshida.

**Zajngien** und **Gumanien**; Zuweisung der urbarialgerichtlichen Competenz über die in diesen Districten gelegenen Gemeinden Tarna-Córs, Puszta-Monostor, Kerefyvár, Abattyán und Janoshida an die Urbarialgerichte Erlau und Szolnok. N. 138, S. 292.

**Joseph**, St., s. St. Joseph.

**Journal**, s. Abschrift des Erlags- und Empfangs-Anweisungsbuches und des Journales.

**Juden**, s. Israelitische Glaubensgenossen.

**Judenburg**; Bestimmung dieser Stadt zum Amtssitze des 70 Notars in Steiermark. N. 19, S. 24.

## Jüd — Jur

**Jüdische** Glaubensgenossen, s. Israelitische Glaubensgenossen.

— Volksschulen, s. Israelitische Volksschulen.

**Juridisch-politische** Studien an den Unversitäten Padua und Pavia; Aenderungen an dem jetzt bestehenden Plane derselben, die mit dem Studienjahre 1856—1857 ins Leben zu treten haben, um daselbst den Uebergang zu einer neuen Einrichtung der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien vorzubereiten. N. 189, S. 488.

**Jurisdiction**, s. Heimjagung der Jurisdiction.

**Juristen**, s. Studirende an einer rechts- oder staatswissenschaftlichen Facultät oder Rechtsakademie.

— s. Studirende der Rechts- und staatswissenschaftlichen Studien.

## K

## Kär — Kai

**Kärnten**; Anweisung der Gerichte bei gerichtlichen Versteigerungen unbeweglicher Güter auf die Forderungen des Grundentlastungsfondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.

— besondere Bestimmungen über das Verfahren behufs der Löschung der Octava hinsichtlich jener Dominical-Gutskörper, deren Bestehen schon vor der allgemeinen Einführung landesfürstlicher Gerichte die Jurisdiction heimgesagt, oder bloß die Grundbücher über ihre unterthänigen Realitäten geführt haben. N. 110, S. 237.

— Herabsetzung der Strafdienstdauer im Militär für Selbstverstümmelter und Recrutirungsflüchtige. N. 73, S. 160.

**Kaiserliche** Verordnung vom 29. Jänner 1855; Erläuterung des §. 2 derselben und des §. 8 der Verordnung vom 31. März 1855 bezüglich der Competenz der k. k. Consulargerichte, zur Verhandlung und Entscheidung von Wiederklagen wider fremde Staatsangehörige und die Zulässigkeit der Execution der von fremden Consulaten wider österreichische Unterthanen oder Schutzgenossen im Wege der Widerklage gefällten Urtheile. N. 107, S. 247.

## Kai — Kan

**Kaiserliche** Verordnung vom 18. Juni 1855 über die Einführung des Wiener Maßes und Gewichtes in Böhmen; Erstreckung des Zeitpunctes für die Durchführung derselben bis 1. September 1856. N. 98, S. 218.

— Verordnung vom 6. August 1855, in Betreff der Einführung des niederösterreichischen Maßes und Gewichtes in Galizien, der Bukowina und dem Krakauer Gebiete; Erstreckung des Zeitpunctes der Durchführung derselben. N. 163, S. 465.

**Kali**, einfach und zweifach schwefelsaures; Zollbehandlung desselben. N. 95, S. 217.

**Kálló**, s. Nagy-Kálló.

**Kammer** der Advocaten, s. Advocatenkammer.

— **Procuraturen** in Mailand und Venedig; Umgestaltung derselben in Finanz-Procuraturen. N. 16, S. 13.

**Kanäle**, innere, im Venetianischen; Zollfreiheit jener Durchfuhrgüter, die auf dem Po eintreten und bei Cavanella di Po diesen Fluß verlassend, mittelst derselben nach Chioggia oder Venedig befördert werden. N. 162, S. 464.

**Kat — Kor**

- Katholiken** Oesterreichs; neues Ehegebiß für dieselben. N. 190, S. 492.
- Katholische Kirche**, s. Katholische Theologen und Laienbrüder.
- Religionslehrer an Gymnasien; Bestimmungen über deren Stellung. N. 151, S. 425.
  - Theologen und Laienbrüder; Regelung der Militärbefreiung derselben. N. 131, S. 288.
  - Volksschulen in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate; Anordnung der Errichtung von Schulsäfftionen für dieselben. N. 179, S. 481.
  - Vereine oder Bruderschaften; Bestimmungen über deren Behandlung. N. 127, S. 281.
- Kenty**, s. Bewohner von Andrichow, Kenty u.
- Kerekudvar**, s. Tarna-Eörs, Pusztá-Monostor und Kerekudvar.
- Kerne** der Marillen (Apricosen), Pflümche und Pfäumen; Zollbehandlung derselben. N. 206, S. 603.
- Kinder**, s. Witwen und Waisen von Beamten und Dienern, welche verschiedenen Fonden gedient haben.
- minderjährige, s. Minderjährige Kinder.
- Kirchenstaat** und Oesterreich, s. Oesterreich und der Kirchenstaat.
- Klagen**, von königlich-sächsischen gegen österreichische Unterthanen vor einem königlich-sächsischen Gerichte als Gerichtsstand des Vertrages angebracht; Anweisung der österreichischen Gerichte zur Beobachtung der Reciprocität bezüglich der Zustellung derselben. N. 220, S. 629.
- Klingende Münze**, s. Darleihen in klingender Münze.
- Kloster-Laienbrüder**, s. Laienbrüder.
- Königlich-sächsische Gerichte**, s. Gerichte des Königreiches Sachsen.
- Unterthanen, s. Unterthanen des Königreiches Sachsen.
- Körperliche Züchtigung**; Erläuterung der Bestimmungen der §§. 258 und 260 lit. b) des Strafgesetzes in Ansehung dieser Strafe. N. 116, S. 246.
- Gestattung der Anwendung derselben als Strafverschärfung bei Gefällsübertretungen. N. 196, S. 584.
- Korbwaaren**, geflochtene, s. Hanfirhandel mit Töpfen, hölzerner Schaffeln, Schaufeln und Löffeln, mit Schilfmatten, geflochtenen Korbwaaren und Schleifsteinen.

**Kost — Kra**

- Kosten** für die Escortirung der Inquisiten und Verbrecher durch die Gensd'armen und für die Zeugenschaft der Gensd'armen; Bestimmungen über die Berichtigung derselben. N. 204, S. 602.
- mit der Amtswirkfamkeit der Advocatenkammer und deren Ausschüsse verbundene; Bestimmung der Art der Einbringung derselben. N. 136, S. 292.
- Krämpel-Belege**; Zollbehandlung von Stoffen zu denselben. N. 107, S. 233.
- Krain**; Anweisung der Gerichte, bei gerichtlichen Versteigerungen unbeweglicher Güter auf die Forderungen des Grundentlastungsfondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.
- besondere Bestimmungen über das Verfahren behufs der Löschung der Octava hinsichtlich jener Dominical-Gutskörper, deren Besitzer schon vor der allgemeinen Einführung der landesfürstlichen Gerichte die Jurisdiction heimgesagt, oder bloß die Grundbücher über ihre unterthänigen Realitäten führten. N. 110, S. 237.
  - Herabsetzung der Strafdienstdauer im Militär für Selbstverstümmelter und Recrutirungsflüchtige. N. 73, S. 160.
  - und das Küstenland; Erhebung des bisherigen Berg-Commissariates in Laibach zu einer Berghauptmannschaft für diese beiden Kronländer. N. 123, S. 254.
- Krafau**; Anweisung der Gerichte, bei gerichtlichen Versteigerungen unbeweglicher Güter auf die Forderungen des Grundentlastungsfondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.
- Ausdehnung der für Galizien gültigen Vorschriften bezüglich der Erbfolge in Bauerngütern auch auf dieses Großherzogthum. N. 6, S. 5.
  - Herabsetzung der Strafdienstdauer im Militär für Selbstverstümmelter und Recrutirungsflüchtige. N. 73, S. 160.
  - Instruction für die cassemäßige Behandlung des Waisens, Curanden- und Depostenvermögens in diesem Kronlande. N. 142, S. 296.
  - Regelung der Behandlung jener aus dem bestandenen grundherrlichen Verhältnisse herrührenden Anforderungen und Streitigkeiten, die im Wege der Grundentlastung ihre Erledigung nicht gefunden haben. N. 147, S. 395.
  - Vorschrift über das Verfahren zur Beseitigung baufälliger, Lebens- oder Feuergefähr drohender Gebäude. N. 169, S. 469.



## Kra — Kro

**Krakau;** s. Krakauer Landesgericht.

**Krakauer Finanz-Landes-Direction;** Bestimmung des Zeitpunctes der Wirksamkeit der im Verwaltungsbetriebe derselben befindlichen Finanz-Bezirks-Directionen. N. 156, S. 430.

— — Procuratur; deren Errichtung für das Verwaltungsgebiet der Krakauer Finanz-Landes-Direction. N. 93, S. 213.

— Gebiet; Erstreckung der Einführung des niederösterreichischen Maßes und Gewichtes daselbst. N. 163, S. 465.

— Hauptzollamt; Errichtung einer Expositur desselben zu Dembica. N. 34, S. 44.

— Landesgericht; Bestimmung desselben zur Führung der Creditsbücher und Vormerkungen der 4<sup>o</sup>/<sub>o</sub> Prioritäts-Actien der Krakauer ober-schlesischen Eisenbahn. N. 18, S. 23.

— ober-schlesische Eisenbahn-Prioritäts-Actien, 4<sup>o</sup>/<sub>o</sub>, s. Oeffentliche Obligationen.

— rechts- und staatswissenschaftliche Facultät, s. Rechts- und staatswissenschaftliche Facultäten in Wien, Prag, Pesth, Krakau u.

— Universität; Verlängerung des provisorischen Gesetzes vom 27. September 1849 über die Organisation der akademischen Behörden an derselben. N. 170, S. 470.

**Krankenwärter,** während ihrer Verwendung gegen die Cholera-Epidemie gestorbene; Bestimmungen über die Behandlung der Witwen und Waisen derselben hinsichtlich der Pensionen, Provisoren- und Erziehungsbeiträge. N. 118, S. 250.

**Krautartiger Baumwollstrauch;** Zollbehandlung der Samenkerne desselben. N. 206, S. 603.

**Kreisgericht** in Carlsburg; Delegation desselben zur Ausübung der dem Kreisgerichte in Döös zustehenden Berggerichtsbarkeit. N. 60, S. 119.

— in Döös; Uebertragung der demselben zustehenden Berggerichtsbarkeit an das Kreisgericht in Carlsburg. N. 60, S. 119.

— in Stanislan; delegationsweise Uebertragung der demselben zustehenden Berggerichtsbarkeit an das Landesgericht in Czernowiz. N. 134, S. 290.

**Krieg,** s. Orientalischer Krieg.

**Kriegsdahrlehn-** und Natural-Ablieferungs-Obligationen, galizische, s. Oeffentliche Obligationen.

**Kriegsrechtlich** verhängter Vermögensverfall, s. Vermögensverfall.

**Kroatien** und Slavonien; Anordnung der Errichtung von Schulschiffen bei den katholischen,

## Kro — Kro

griechisch-orthodoxen und israelitischen Volksschulen. N. 179, S. 481.

**Kroatien** und Slavonien; Ausdehnung der Ministerialverordnung vom 1. April 1853 bezüglich der Einführung ämtlich geprüfter und als solche bezeichneter Alkoholometer zur Bestimmung der Stärke des Brauwines und des Weingeistes im Verkehre auf dieses Kronland. N. 175, S. 477.

— — — Behandlung jener Anmeldungen, die zwar nach Weisung des §. 3, Abs. 1 und 2 der Verordnung vom 15. December 1855 in Betreff der verlaublichen Grundbuchsprotokolle, jedoch erst nach verstrichener Anmeldungsfrist angebracht werden. N. 223, S. 631.

— — — Belehrung der Gerichtsbehörden über die Unzulässigkeit der Execution zur Einbringung von Rückständen, die an den, gegen Entschädigung aufgehobenen Lebarial-Leistungen, erst seit 1. Mai 1848 entstanden sind. N. 28, S. 34.

— — — Bestimmung, daß die zur Ausübung des Richteramtes befähigten Personen dieses Kronlandes das Recht haben, sich in ihren eigenen Rechtsangelegenheiten selbst zu vertreten. N. 8, S. 6.

— — — Bestimmungen über den Instanzenzug gegen Entscheidungen der zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmten Gerichtshöfe I. Instanz. N. 238, S. 642.

— — — Bestimmungen über die Bestellung der Reijemittel und die Fuhrkostenvergütung bei Hof- und Dienstreisen der Civilbeamten. N. 122, S. 254.

— — — Bestimmungen über die Wiederholungs-Prüfungen der Studirenden an Rechts-Akademien. N. 226, S. 634.

— — — Erhöhung der Lizenzgebühr für den Tabakbau zum eigenen Gebrauche. N. 171, S. 471.

— — — Erläuterung der Frage, binnen welcher Frist und bei welcher Behörde Recurse gegen Verfügungen der Gerichte in Disciplinar-Angelegenheiten der Advocaten anzubringen sind. N. 133, S. 290.

— — — — — ob und in wie weit Gläubiger gegen ihren Willen von urbarialberechtigten Gutsbesitzern auf das Entschädigungscapital überwiesen werden können. N. 224, S. 631.

— — — — — des Artikels IX. der Einführungsverordnung zur provisorischen Concursordnung vom 18. Juli 1853. N. 104, S. 225.

— — — — — über die Frist der in den §§. 7 und 27 der Instruction für die cassenmäßige Behandlung des Waisen- und Curandenvermö-

**Kro — Kro**

gens vom 4. November 1854 angeordneten Einreichung der Abschrift des Erlags- und Empfangs-Anweisungsbuches und des Journalen an die Staatsbuchhaltung. N. 143, S. 336.

**Kroatien** und Slavonien; Erweiterung der mit Patent vom 2. März 1853 festgesetzten Fristen zur Rücklösung der Kottgründe und zur Regulierung und Rücklösung der Berg- und Zinsgründe. N. 33, S. 44.

— — — Festsetzung des Verfahrens bei der Eidesabnahme von israelitischen Glaubensgenossen. N. 139, S. 293.

— — — gleichzeitige Bedeckung des Bedarfes an Viehsalz um ermäßigten Preis in diesem Kronlande, mit der Eröffnung des Viehsalzverschleißes um ermäßigten Preis auch in Ungarn und Siebenbürgen. N. 71, S. 160.

— — — Titulatur des Landes-Chefs dieses Kronlandes. N. 225, S. 633.

— — — Vorschrift über den Rechts- und Gnadeweg gegen die buchhalterischen Erledigungen von Rechnungen; die den Staatsschatz oder eine unter der Verwaltung des Staates ste-

**Kro — Kun**

henden Fond betreffen, dann über die Sicherstellung und Einbringung der durch dieselben auferlegte Ersätze. N. 235, S. 641.

**Kroatien** und Slavonien; s. Kroatisch-slawonische Finanz-Landes-Direction.

**Kroatisch-slawonische** Finanz-Landes-Direction; Errichtung einer Finanz-Procuratur zu Agram für das Verwaltungsgebiet derselben. N. 219, S. 629.

**Küstenländisch-illirisch-steierische** Finanz-Landes-Direction, s. Steierisch-illirisch-küstenländische Finanz-Landes-Direction.

**Küstenland**, s. Illirisches Küstenland.

— s. Krain und das Küstenland.

**Kundmachung** der im Verfahren bei Zuweisung der Grundentlastungs-Capitalien ergehenden Edicte; Erläuterung des §. 28 des Allerhöchsten Patenten vom 16. Jänner 1854 hierüber. N. 81, S. 168.

**Kundmachungen**, s. Bekanntmachung.

**Kunstverständige**, s. Sachverständige.

L.

**Lai — Lan**

**Laiabach**; Erhebung des bisherigen Berg-Commissariates daselbst zu einer Berghauptmannschaft für Krain und das Küstentland. N. 123, S. 254.

**Laienbrüder** der katholischen Kirche; Regelung der Militärbefreiung derselben. N. 131, S. 288.

— des griechisch-nichtunirten Glaubensbekenntnisses; Regelung der Militärbefreiung derselben. N. 132, S. 289.

**Landeschefs** in Siebenbürgen, Kroatien, Slavonien, der Wojwodschafft Serbien und dem Temeser Banat, Triest und Dalmatien; Kundmachung der Titulatur derselben. N. 225, S. 633.

**Landesgericht** in Czernowitz; Delegationsweise Uebertragung der, dem Kreisgerichte zu Stannislau zustehenden Berggerichtsbarkeit an dasselbe. N. 134, S. 290.

— in Krakau, s. Krakauer Landesgericht.

— in Lemberg, s. Lemberger Landesgericht.

— in Mailand, s. Mailänder Landesgericht.

— in Wien, s. Wiener Landesgericht.

**Lan — Leb**

**Landesfürstliche** Gerichte, s. Allgemeine Einführung landesfürstlicher Gerichte.

**Landes-General-Commando**; Bestimmung, daß vom 1. Februar 1856 angefangen, die Landes-Militärbehörden diese Benennung zu führen haben. N. 21, S. 26.

— Militärbehörden; Aenderungen im Organismus derselben. N. 21, S. 26.

— — — s. Militär-Landesstellen.

— Militärgericht in Graz; Auflösung desselben. N. 191, S. 556.

**Landtransports-Unternehmungen**, periodische; Verfahren bei Ertheilung von Concessionen zu denselben. N. 51, S. 97.

**Landwirthschaftliche** Maschinen, grobe, aus Holz in Verbindung mit Eisenbestandtheilen von untergeordnetem Gewichte; Zollbehandlung derselben. N. 64, S. 120.

**Lebensgefährliche**, auffällige Gebäude in Krakau; Vorschrift über das Verfahren zu deren Beseitigung. N. 169, S. 469.

## Leg — Lem

**Legale** Beweis-Documente über den Umstand, daß ein Studirender einer rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät oder Rechtsakademie seine akademischen Studien den bestehenden Gesetzen gemäß zurückgelegt habe; Einführung von Absolutorien als solcher. N. 52, S. 98.

**Legitimirte** Weine aus den Zollauslässen; Ermächtigung mehrerer venetianischer Nebenzollämter zu deren Verzollung. N. 56, S. 103.

**Legitimirtes** geräuchertes und gepöckeltes Fleisch aus Dalmatien; Ermächtigung des Hauptzollamtes Cavanella di Po\* zur begünstigten Verzollung desselben. N. 72, S. 160.

**Lehramt**, s. Gymnasial-Lehramt.

**Lehrer** der Religion, s. Religionslehrer.

**Lehrjungen**, s. Gesellen, Lehrjungen und andere Hilfsarbeiter.

**Leichenuntersuchungen**, gerichtliche; Vorschrift über die Verwendung der Civilärzte bei denselben im k. k. Heere und in der Militärgränze, dann über die Entlohnung dieser Ärzte und der von den Civilbehörden hiezu verwendeten Militärärzte. N. 172, S. 471.

**Leinengarn** und rohe Leinwand; Ausdehnung der zwischen Böhmen und Baiern bestehenden Erleichterungen des Verkehrs mit diesen beiden Artikeln auf eine weitere Gränzstrecke. N. 13, S. 11.

**Leinwand**, s. Hausirhandel mit Leinwand.

— rohe, und Leinengarn; Ausdehnung der bezüglich des Verkehrs mit denselben zwischen Böhmen und Baiern bestehenden Erleichterungen auf eine weitere Gränzstrecke. N. 13, S. 11.

**Leistung** der ermittelten Urbarial-Entschädigung in Siebenbürgen; Bestimmungen des Patentes vom 1. Jänner 1856 in welcher Art und aus welchen Quellen dieselbe an den Berechtigten, unter Wahrung der Rechte aller dabei Beteiligten mit aller Beschleunigung zu geschehen hat. N. 12, S. 11.

**Leitung** des Gerichtsvorstehers; Bestimmung der Ordnung in welcher bei Verhandlungen unter demselben die bei mehreren Gerichtshöfen bestehenden Vice-Präsidenten (Senats-Präsidenten) abzustimmen haben. N. 29, S. 34.

— des Hauptzollamtes I. in Pesth; Aenderung derselben. N. 154, N. 429.

**Lemberg**, s. Lemberger Landesgericht.

**Lemberger** Finanz-Landes-Direction; Kundmachung des Beginnes der Wirksamkeit der in dem Verwaltungsgebiete derselben befindlichen Finanz-Bezirks-Directionen. N. 45, S. 92.

## Lem — Lom

**Lemberger** Landesgericht; Bestimmung desselben zur Führung der Creditsbücher und Vormerkungen über die galizischen Kriegsdarlehen- und Natural-Lieferungs-Obligationen. N. 18, S. 23.

— rechts- und staatswissenschaftliche Facultät, s. Rechts- und staatswissenschaftliche Facultäten in Wien, Prag, Pesth, Krakau, Lemberg u.

— Universität; Verlängerung der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes vom 27. September 1849 über die Organisation der akademischen Behörden an derselben. N. 170, S. 470.

**Levitur** von Wechsel-Protecten, s. Aufnahme von Wechsel-Protecten.

**Liccaner** Gränzregiment, s. St. Roch im Liccaner Gränzregiment.

— Gränzregiments-Gebiet; Aufhebung mehrerer in demselben befindlichen Nebenzollämter II. Classe. N. 167, S. 466.

**Licenzgebühr** für den Tabakbau zum eigenen Gebrauche in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschast und dem Temescher Banate; Erhöhung derselben. N. 171, S. 471.

**Licitationen**, gerichtliche, s. Versteigerungen, gerichtliche.

**Limito-Nauchtakaf**, jogenannter; Einstellung der weiteren Verabfolgung desselben an die Bergleute. N. 37, S. 61.

**Limitosalz**; Erhöhung des derzeit für dasselbe bestehenden Verkaufspreises durch Einführung eines Zuschlages von 25 Kreuzern für den Wiener Centner. N. 68, S. 159.

**Linsen**, s. Hülsenfrüchte.

**Lodomerien**, s. Galizien und Lodomerien.

**Löffel**, s. Hausirhandel mit Löffeln, hölzernen Schaffeln, Schanfeln, Löffeln u.

**Löschung** der Octava; besondere Bestimmungen für Krain, Kärnten, Görz, Gradiska, Istrien und Triest sammt Gebiet, über das Verfahren zum Behufe derselben hinsichtlich jener Dominical-Gutskörper, deren Besitzer schon vor der allgemeinen Einführung landesfürstlicher Gerichte die Jurisdiction heimgesagt, oder bloß die Grundbücher über ihre unterthänigen Realitäten geführt haben. N. 110, S. 237.

**Lohnvertrag**, s. Streitigkeiten aus dem Dienstverhältnisse oder dem Lohnvertrage.

**Lombardie**; Verlegung der Prätur I. Classe in Brivio (Provinz Como) nach Merate und Bestimmung des Beginnes der Amtswirksamkeit derselben in Merate. N. 164, S. 465.

**Lom — Lom**

- Lombardie** und Venedig; Bestimmung daß die im §. 84 des Allerhöchsten Patentes vom 9. August 1854 angeordneten Bekanntmachungen von Erbschaften und Vermächtnissen von den Gerichten dieser Kronländer in Zukunft unmittelbar an die betreffende Provinzial-Delegation zu machen sind. N. 23, S. 28.
- — — Bestimmung der Frist zur Vorlage der Register der Erzeuger geistiger Flüssigkeiten. N. 181, S. 481.
- — — Bestimmungen über die Einrichtung und Amtswirksamkeit der Staatshaltereien dieser beiden Königreiche. N. 47, S. 93.
- — — Einführung der Besteuerung von gebrannten geistigen Flüssigkeiten nach den, in den übrigen Kronländern bestehenden Grundätzen. N. 135, S. 298.
- — — Einführung der Vorschrift über die Vornahme von Prüfungen für den höheren Conscriptdienst bei Finanz-Procuraturen auch für diese Kronländer. N. 20, S. 26.
- — — Errichtung von Finanz-Procuraturen in Mailand und Venedig. N. 16, S. 13.
- — — Hypothekarfähigkeit der von den lombardisch-venetianischen Provinzial-Bandirectionen und von der lombardisch-venetianischen Eisenbahn-Bandirection errichteten Urkunden und Verträge. N. 230, S. 636.
- — — Kundmachung über die Zahl, die Standorte und den Zeitpunkt der Wirksamkeit der, im neuen Organismus der Finanz-Bezirksbehörden bestellten, in die Amtsgebiete der Finanz-präfecturen dieser beiden Kronländer gehörigen Finanz-Bezirks-Directionen (Intendenze di finanze.) N. 232, S. 638.
- — — nähere Bestimmungen über den Wirkungskreis und die Geschäftsbehandlung der Central-Congregationen dieser beiden Kronländer. N. 210, S. 606.
- — — neue Tabak-Verschleiß-Tarife für diese beiden Kronländer. N. 112, S. 241.
- — — Verbot der Uebertragung einiger Tabakgattungen aus Tirol und aus dem illyrischen Küstenlande in diese beiden Kronländer. N. 194, S. 583.

**Lom — Luv**

- Lombardie** und Venedig; Vorschrift über die Competenz zur Untersuchung und Bestrafung der Uebertretungen der, in diesen Kronländern hinsichtlich des Besizes und Tragens verbotener Waffen und des Verkehrs mit denselben bestehenden Gesetze. N. 40, S. 63.
- — — Vorschrift zur Vollziehung der Anordnungen des Erlasses vom 14. Juli 1856 über die Einhebung der Verzehrungssteuer von gebrannten geistigen Flüssigkeiten daselbst. N. 147, S. 395.
- Lombardisches Königreich**, s. Lombardie, f. auch Lombardie und Venedig.
- Lombardisch-sardinische Eisenbahnen**; Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Sardinien vom 19. Juni 1856 über deren Anschluß. N. 213, S. 609.
- venetianische Eisenbahn-Bandirection; Hypothekarfähigkeit der von derselben errichteten Urkunden und Verträge. N. 230, S. 636.
- — Provinzen, s. Lombardie und Venedig.
- — Provinzial-Bandirectionen; Hypothekarfähigkeit der von denselben errichteten Urkunden und Verträge. N. 230, S. 636.
- venetianisches Königreich, s. Lombardie und Venedig.
- Lorbeer**; Zollbehandlung derselben. N. 206, S. 603.
- Lösungsverfahren** mit Waaren, die als Muster zur Vorzeigung benützt werden wollen; Aenderung desselben. N. 39, S. 61.
- Lottaamt** III. Classe in Temeswar; Errichtung desselben und Personal- und Besoldungsstand desselben. N. 211, S. 606.
- Lovrana** in Istrien; Verlegung des dortigen vereinten Zoll- und Sanitätsamtes nach Ita. N. 186, S. 485.
- Lutheraner**, s. Augsburgische und helvetische Confession.
- Luvino**, k. k. Zollamt zu; Ermächtigung desselben und der königl. sardinischen Zollämter Arona und Intra zur gegenseitigen Ueberweisung von Durchfuhr-Waaren. N. 195, S. 584.

**M.**

**Mäh — Mäh**

**Mähren**; Anweisung der Gerichte, bei gerichtlichen Versteigerungen unbeweglicher Güter auf die Forderungen des Grundentlastungsfondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.

**Mäh — Mäh**

**Mähren**; Herabsetzung der Strafdienstdauer im Militär für Selbstverstümmelter und Recrutirungsflüchtige. N. 73, S. 160.

— Verordnung, womit die provisorische Bergzehnt-Entschädigung der ehemaligen Grundherren un-

mittelbar verfügt und den aufgestellten Bergzehlent-Entschädigungs-Commissionen die Durchführung der definitiven Bergzehlent-Entschädigung übertragen wird. N. 90, S. 202.

**Mähren** und Schlesien; Beginn der Wirksamkeit der dortigen Finanz-Bezirks-Directionen und Abgränzung der Verwaltungsgebiete derselben. N. 177, S. 478.

**Mailänder Landesgericht**; Bestimmung desselben zur Führung der Creditsbücher und Vormerkungen für die Cartele, Obligationen und Credits-Certificate der, aus der Convertirung der Trepsorscheine entstandenen Schuld, dann der vierprocentigen Mailand-Monza-Como-Eisenbahn-Obligationen. N. 18, S. 23.

**Mailand-Monza-Como-Eisenbahn-Obligationen**, vierprocentige, s. Oeffentliche Obligationen.

— Errichtung einer Finanz-Procuratur daselbst. N. 16, S. 13.

— s. Mailänder Landesgericht.

**Mais**, s. Getreide.

**Maismehl**; fünfjährige Eingangszollbefreiung desselben bei der Einfuhr über die Zollämter Istriens und der quarnerischen Inseln. N. 228, S. 635.

**Malz**, s. Hülsenfrüchte.

**Manipulationsbeamte** eines Gerichtes; Bestimmung, daß die im §. 49 des Gesetzes vom 3. Mai 1853 über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Gerichte normirte Strafbarkeit der Geschenkannahme von Seite der Gerichtspersonen, auch auf dieselben volle Anwendung finde. N. 217, S. 627.

**Mannschaft**, ausdienende; Bestimmungen über das, künftig bei deren Einreihung in die Reserve zu beobachtende Verfahren. N. 48, S. 95.

— der Gensd'armie, s. Gensd'armie-Mannschaft.

**Marillenkerne**; Zollbehandlung derselben. N. 206, S. 603.

**Marken**, s. Stämpelmarken.

**Marmoros**; Errichtung einer Berg-, Salinen-, Forst- und Güterdirection für dieselbe in Sziget. N. 222, S. 631.

**Maschinen**, landwirthschaftliche grobe, aus Holz in Verbindung mit Eisenbestandtheilen von untergeordnetem Gewichte; Zollbehandlung derselben. N. 64, S. 120.

**Maß** und Gewicht in Dalmatien; Einführung des niederösterreichischen daselbst. N. 161, S. 464.

**Maß** und Gewicht in Schlesien; Einführung des niederösterreichischen als allein gesetzliches. N. 129, S. 284.

— — — niederösterreichisches; dessen Einführung in Dalmatien. N. 161, S. 464.

— — — dessen Einführung in Schlesien. N. 129, S. 284.

— — — in Galizien, der Bukowina und dem Krakauer Gebiete; Erstreckung des Zeitpunctes der Einführung desselben daselbst. N. 163, S. 465.

— — — Wiener; Erstreckung des Zeitpunctes der Durchführung der kaiserlichen Verordnung vom 18. Juni 1855 über dessen Einführung in Böhmen bis 1. September 1856. N. 98, S. 218.

**Maßregeln** der Sicherheit, s. Sicherheitsmaßregeln.

— für die Ueberwachung des Verkehrs- und Gewerbetriebes; Festsetzung einer Vermögensstrafe für gewisse Unrichtigkeiten der Waaren-erklärungen behufs der Handhabung derselben. N. 236, S. 641.

**Matten**, s. Hausirhandel mit Töpfen, hölzernen Schaffeln und Löffeln, mit Strohmatte u.

**Maximalgewicht-Übergewicht**, anrechenbares, bei Uebersiedlungsreihen der Staatsbeamten auf Eisenbahnen und Dampfschiffen; nähere Bestimmungen über dasselbe. N. 114, S. 245.

**Meerhandel** und Meer-Schiffahrt; Aufhebung der hinsichtlich desselben zur Beobachtung während des letzten (orientalischen) Krieges vorgezeichneten Grundzüge. N. 65, S. 121.

**Mehl**, s. Maismehl.

**Melnig-Prager** untere Moldaustrecke; Auflassung der Moldaunölle aus derselben. N. 89, S. 209.

**Merate**; Verlegung der Prätur I. Classe von Brivio dahin und Bestimmung des Zeitpunctes, von welchem an die Amtswirksamkeit an diesem Orte beginne. N. 164, S. 465.

**Mercantilgerichte**, s. Handelsgerichte.

**Mijava** in Ungarn, s. Beutelstuchmacher von Mijava in Ungarn.

**Militär**, s. Militärdienstbauer.

**Militärärzte**, von den Civilbehörden zu gerichtlichen Leichenuntersuchungen verwendete; Vorschritt über deren Entlohnung. N. 172, S. 471.

**Militärassistenzen**; Gebühren für dieselbe, wenn dieselbe für Anstalten der Civilverwaltung geleistet wird. N. 111, S. 237—241.

## Mil — Mil

**Militärbefreiung;** Regelung derselben hinsichtlich der Candidaten des geistlichen Standes und der Laienbrüder der katholischen Kirche. N. 131, S. 288.

— Regelung derselben hinsichtlich der Candidaten des geistlichen Standes und der Laienbrüder des griechisch-nicht-unirten Glaubensbekenntnisses, dann der Candidaten des geistlichen Standes der augsburgischen und helvetischen Confession und des unirten Glaubensbekenntnisses. N. 132, S. 289.

**Militärbehörden,** s. Landes-Militärbehörden.

**Militärdienst = Befreiungstaxe** für 1857; Feststellung derselben. N. 187, S. 486.

**Militärdienst;** Instruction zur Durchführung der Vorschrift vom 21. Februar 1856 über die Stellvertretung in demselben. N. 144, S. 338.

— Vollzugsvorschrift zu dem Gesetze über die Stellvertretung in demselben, bezüglich der Recruitment vom Jahre 1856. N. 36, S. 44.

— Vorschrift über die Stellvertretung in demselben. N. 32, S. 37.

**Militärdienstzeit** für Selbstverstümmelter und Recruitmentssüchtige; Herabsetzung der als Strafe festgesetzten in mehreren Kronländern. N. 73, S. 160.

**Militäreinquartierung;** Befreiung der Wohnungen der Geistlichkeit hiervon. N. 84, S. 193.

**Militärgerichte;** Ausdehnung der Wirksamkeit der Verordnung vom 28. November 1855, über das Gebührenmaß für die Gensd'armie-Mannschaft vom Wachtmeister abwärts, aus Anlaß ihrer Vorladung als Zeugen in Straffällen vor die Civil-Strafgerichte auch auf die Fälle ihrer Vorladung vor diese Gerichte. N. 50, S. 97.

— s. Zustellungen der Militärgerichte.

**Militärgränze;** Ausdehnung der Ministerialverordnung vom 1. April 1853, über Einführung amtlich geprüfter und als solche bezeichneter Alkoholometer zur Bestimmung der Stärke des Branntweines und Weingeistes im Verkehre auf dieselbe. N. 218, S. 629.

— Ausdehnung der ursprünglich bloß für Niederösterreich erlassenen Verordnung vom 5. April 1853 über die Zustellung gerichtlicher Erledigungen durch die Post gegen Retour-Recepisse auch auf dieselbe. N. 214, S. 626.

— Festsetzung der Bedingungen, unter denen daselbst das allgemeine Berggesetz in Wirksamkeit zu treten hat. N. 24, S. 28.

— s. Heer k. k. und Militärgränze.

## Mil — Min

**Militärische** Behörden, s. Landes-Militärbehörden.

— Operationen, s. Truppen-Operationen.

**Militär = Jurisdiction,** s. Personen der Militär = Jurisdiction unterstehende.

— Jurisdictionsnorm; Erläuterung des §. 4, Absatz „Zweitens“ derselben und des §. 404, Strafproceß-Ordnung, bezüglich der Competenz der Civilstandgerichte über die der Militär = Jurisdiction unterstehende Personen. N. 240, S. 643.

— **Landesbehörde,** s. Landes-Militärbehörden.

— **Landesstellen,** s. Landes-Militärbehörden.

**Militärmannschaft** auf dem Durchzuge; Bestimmung der Vergütung für deren Verpflegung vom 1. November 1856 bis 30. April 1857. N. 201, S. 598.

— ausdienende; Bestimmungen über das künftig bei deren Einreihung in die Reserve zu beobachtende Verfahren. N. 48, S. 95.

**Militärs,** gediente, s. gediente Militärs.

**Militär = und Civilgerichte;** nähere Bestimmung der gegenseitigen Competenz derselben bei Wechselklage. N. 183, S. 483.

**Militär = Wachecommanden** für Anstalten der Civilverwaltung; Gebühren für dieselben. N. 111, S. 237—241.

**Minderjährige** Kinder von in Wien oder Triest wohnhaften und bei den dortigen Handelsgewerichten protokollierten Handelsleuten und Fabrikanten und deren, wenn auch nicht daselbst wohnhaften öffentlichen Gesellschaftern; Erweiterung der Competenz der Handelsgewerichte in Wien und Triest bezüglich der Abhandlungs-, Curatels- und Pupillar = Angelegenheiten derselben. N. 7, S. 6.

**Ministerialerlaß** vom 2. October 1855, s. Anwendung der Bestimmungen des Erlasses des Unterrichtsministeriums vom 2. October 1855.

**Ministerialverordnung** vom 1. April 1853, über die Einführung amtlich geprüfter und als solche bezeichneter Alkoholometer zur Bestimmung der Stärke des Branntweines und Weingeistes im Verkehre; Ausdehnung derselben auf die Militärgränze. N. 218, S. 629.

— vom 1. April 1853, über die Einführung amtlich geprüfter und als solche bezeichneter Alkoholometer zur Bestimmung der Stärke des Branntweines und Weingeistes im Verkehre; Ausdehnung derselben auf Ungarn, Siebenbü-

## Min — Mon

gen, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat. N. 175, S. 477.

**Ministerium** des Außern; Kundmachung der, in Folge der neuen Studiengesetze modificirten Bestimmungen über die vor dem Eintritte in den Conceptsbienst desselben abzulegenden Prüfungen. N. 101, S. 219.

**Minorene**, f. Minderjährige Kinder.

**Mittheilung** von Denkschriften; Verbot, durch dieselbe auf abhängige Rechtsfachen Einfluß zu nehmen. N. 233, S. 638.

**Modena** und Oesterreich, f. Oesterreich und Modena.

**Modificirte** Bestimmungen über die vor dem Eintritte in den Conceptsbienst des Ministeriums des Außern abzulegenden Prüfungen. N. 101, S. 219.

**Modificirung** einiger Normen über die Branntweinsteuer in Uebereinstimmung mit den untern 1. April 1853 eingeführten Alkoholometern. N. 149, S. 422.

**Moldaustrecke**, untere, zwischen Prag und Melnik; Auflassung der Moldaustrecke auf derselben. N. 89, S. 201.

**Moldaustrecke** auf der untern Moldaustrecke zwischen Prag und Melnik; Auflassung derselben. N. 89, S. 201.

**Monatliche** Geschäftsausweise, f. Geschäftsausweise.

## Mon — Must

**Monopol**, f. Bleifugel = Monopol.

**Monopolsgebiet**, neues, f. Gränzbezirk des neuen Monopolsgebietes.

**Montanbezirk** von Fiume, f. Bewohner des Montanbezirkes von Fiume.

**Montanwerke**, f. Bergwerke.

**Monza** = Mailand = Como = Eisenbahn = Obligationen, vierpercentige, f. Oeffentliche Obligationen.

**Moratorium** in Siebenbürgen; Bestimmungen des Patentes vom 1. Jänner 1856 über dessen Aufhebung. N. 12, S. 11.

**Moschiennizza**, f. Draga = Moschiennizza.

**Münze**, klingende, f. Darleihen in klingender Münze.

**Münzen**, f. ausländische Gold- und Silbermünzen.

**Münzscheine**, ungarische, zu 6 kr.; deren gänzliche Einziehung. N. 44, S. 91.

— zu zehn Kreuzern; Ausnahme derselben von der gänzlichen Einziehung der übrigen seit 1848 vom Staate, ausgegebenen Geldzeichen. N. 44, S. 91.

**Münzforte**, bestimmte, f. Darleihen in klingender Münze.

**Munition**, f. Waffen und Munition.

**Muster**, zur Vorzeigung zu benützende; Aenderung des Lösungsverfahrens mit Waaren die hiezu dienen sollen. N. 39, S. 61.

## N.

## Nach — Nach

**Nachlässe**, f. Verlassenschaften.

— in Oesterreich befindliche bewegliche verstorbenen Angehöriger der vereinigten Königreiche Großbritannien und Irland; Bestimmungen über deren Behandlung. N. 120, S. 251.

**Nachlaß**, f. Abhandlungs-, Curatels- und Pupillar-Angelegenheiten.

**Nachricht** des, aus Anlaß der Empörung in Ungarn und Siebenbürgen in den Jahren 1848 und 1849 kriegsrechtlich verhängten Vermögensverfalles mehreren Personen erteilte; Kundmachung der Grundsätze für dieselbe. N. 128, S. 282.

**Nachträgliche** Verordnungen zur Ausziehordnung, f. Ausziehordnung.

## Nach — Näh

**Nachtrags-Vertrag** vom 3. September 1855 zu dem revidirten Postvereins-Vertrage vom 5. December 1851. N. 82, S. 170.

**Nähere** Bestimmung des §. 41 der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854 wegen Einbringung der Berufung der Staatsanwaltschaften wider Erkenntnisse der Bezirksgerichte (Stuhlgerichte, Präturen) in Uebertretungsfällen. N. 80, S. 167.

— über das anrechenbare (Maximal-) Gepäckübergewicht bei Ueberstiehrreisen der Staatsbeamten auf Eisenbahnen und Dampfschiffen. N. 114, S. 245.

— Bestimmungen über den Wirkungskreis und die Geschäftsbehandlung der Central-Congregatio-

## Nag — Neb

nen im lombardisch-venetianischen Königreiche. N. 210, S. 606.

**Nagy-Banya**, f. Berghauptmannschaften Schemnitz, Nagy-Banya und Schmöllnitz.

**Nagy-Káló**: Activirung des Comitatsgerichtes und politischen Stuhlrichteramtes daselbst. N. 234, S. 639.

— Errichtung eines Comitatsgerichtes für das Szabolcer Comitats im Großwardeiner Oberlandesgerichts-Sprengel mit dem Amtssitze daselbst. N. 58, S. 103.

**Nationalbank**, f. Darlehen in klingender Münze.

— privilegierte österreichische; Statuten und Reglement für die, bei derselben errichtete Abtheilung für den Hypothekar-Credit. N. 41, S. 65.

**Naturallieferungs- und Kriegsdarlehens-Obligationen**, galizische; f. Oeffentliche Obligationen.

**Neapel** und Oesterreich, f. Oesterreich und beide Sicilien.

**Nebenzollämter** I. Classe längs der Gränze gegen Preussisch-Schlesien und die Grafschaft Glatz; Ausdehnung der denselben eingeräumten Ermächtigung zur Anwendung des Begünstigungszolles für das mit Ursprungszengnissen versehene Roheisen bis Ende Juni 1857. N. 70, S. 159.

— venetianische; Ermächtigung mehrerer derselben zur Verzollung legitimirter Weine aus den Zollauschlüssen. N. 56, S. 103.

— — zu Porto-Lignano und Porto-Tagliamento Aufhebung derselben. N. 1, S. 2.

— II. Classe; Ermächtigung derselben zur Eingangsbefreiung der Seiden-Galleten (Coccons). N. 173, S. 472.

— II. Classe im Gebiete der Finanz-Landes-Direction in Agram; Aufhebung mehrerer derselben. N. 167, S. 466.

**Nebenzollamt** I. Classe in Pola; Bestellung desselben als Waaren-Controlsamt. N. 77, S. 166.

— I. Classe in Bütz; Erhebung desselben zu einem Hauptzollamte II. Classe und Aenderung seines dormaligen Standortes. N. 178, S. 479.

— II. Classe in Hilgersdorf in Böhmen; Kundmachung über dessen Wirksamkeit. N. 216, S. 630.

— II. Classe in St. Roch im Piccaner Gränz-Regimente; Aufhebung desselben und Uebertragung seiner Functionen an das Zollamt Obrovazzo in Dalmatien. N. 239, S. 643.

## Neu — Neu

**Neu** systemisirter Personal- und Besoldungsstand des obersten Gerichtshofes. N. 121, S. 252.

**Neue** Abgränzung der Amtsgebiete der Berghauptmannschaften Schemnitz, Nagy-Banya und Schmöllnitz, sowie deren exponirten Bergcommissäre, mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisirung von Ungarn. N. 30, S. 34.

— Anordnungen über das Staatsprüfungswesen; Bestimmung des Zeitpunctes, von welchem dieselben in Wirksamkeit zu treten haben. N. 86, S. 196.

— Bestimmungen über die von den Candidaten der theoretischen Staatsprüfungen zu entrichtenden Prüfungstagen. N. 42, S. 84.

— Einrichtung der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien an den Universitäten Padua und Pavia; Uebergangsbestimmungen zur Vorbereitung derselben. N. 189, S. 488.

— politisch-gerichtliche Organisirung von Siebenbürgen, f. Siebenbürgen.

— Studiengesetze; Kundmachung der in Folge derselben modificirten Bestimmungen über die vor dem Eintritte in den Conceptsdienst des Ministeriums des Aeußern abzulegenden Prüfungen. N. 101, S. 219.

— Tabakverschleiß-Tarife; Kundmachung derselben. N. 193, S. 558.

— — — für das lombardisch-venetianische Königreich. N. 112, S. 241.

**Neuer** Organismus der Finanz-Bezirksbehörden; Kundmachung über die Zahl, die Standorte und den Zeitpunkt der Wirksamkeit der in denselben bestellten, in die Amtsgebiete der Finanz-Präfecturen für die venetianischen und lombardischen Provinzen gehörigen Finanz-Bezirks-Directionen (Intendenze di finanza). N. 232, S. 638.

**Neues** Ehegesetz für die Katholiken Oesterreichs in soweit die Eheangelegenheiten dem Bereiche der bürgerlichen Gesetzgebung angehören. N. 190, S. 492.

— Monopolsgebiet, f. Gränzbezirk des neuen Monopolsgebietes.

— Staats-Prüfungssystem; Bestimmung des Zeitpunctes, mit welchem die Anordnungen hierüber in Wirksamkeit zu treten haben. N. 86, S. 196.

**Neubaus** in Böhmen; Ermächtigung des daselbst befindlichen Controlsamtes zur Einhebung des Eingangszolles für die bereits bei einem andern Zollamte der inneren Untersuchung unterzogenen und die mit der Post anlangenden Waaren. N. 215, S. 630.



## Neu — Nie

- Neutrale;** Erklärung der am Pariser Friedenscongresse vertretenen Mächte über die Rechte derselben. N. 74, S. 163.
- Nichtberichtigung** der über Chirurgie approbireten barmherzigen Ordensbrüder zur Ausübung der chirurgischen Praxis im weltlichen Stande. N. 76, S. 166.
- Nichtgestattung** der Ueberstämpfung der Stämpelmarken mit dem Notariats-Siegel zur Erfüllung der Stämpelpflicht. N. 85, S. 196.
- Nichtstreitige** Rechtsangelegenheiten, f. Rechtsangelegenheiten außer Streitsachen.
- Nichtunirte,** f. Griechisch = nicht = unirte Glaubensbekenntniß.
- Volksschulen, f. Griechisch = nicht = unirte Volksschulen.
- Niederländische** Colonien; Convention zwischen Oesterreich und den Niederlanden vom 15. Mai 1856 über die Aufstellung österreichischer Consular-Ämter in denselben. N. 125, S. 271.
- Niederlande** und Oesterreich, f. Oesterreich und die Niederlande.
- Niederösterreich,** f. Oesterreich unter der Enns.
- Niederösterreichisches** Maß und Gewicht, f. Wiener Maß und Gewicht.
- — — — dessen Einführung in Dalmatien. N. 161, S. 464.
- — — — — in Schlesien. N. 129, S. 284.

## Nie — Not

- Niederösterreichisches** Maß und Gewicht, in Galizien, der Bukowina und dem Krakauer Gebiete; Erstreckung des Zeitpunctes der Einführung desselben daselbst. N. 163, S. 465.
- Nordamerika,** f. Nordamerikanische Gerichtsbehörden.
- Nordamerikanische** Gerichtsbehörden; Bestimmungen über den Schriftenwechsel zwischen denselben und den österreichischen. N. 221, S. 630.
- Norm,** Allerhöchste, vom 20. August 1819 über die Ausmittlung der Ruhestands- und Versorgungsgebühren für Beamte und Diener, die verschiedenen Fonden dienen, beziehungsweise für deren Witwen und Waisen; Vorschrift über deren Anwendung. N. 9, S. 6.
- Normal-Schulfondsbeiträge,** gesetzliche und freiwillige; Ausdehnung der über deren Erhebung und Verrechnung für mehrere Kronländer erlassenen Vorschriften auch auf Galizien und die Bukowina. N. 160, S. 464.
- Normen,** f. Anordnungen.
- Notare** in Steiermark; Erhöhung der Zahl derselben auf 70. N. 19, S. 24.
- Notariats-Siegel;** Bestimmung, daß die Ueberstämpfung der Stämpelmarken mit demselben zur Erfüllung der Stämpelpflicht nicht gestattet ist. N. 85, S. 196.
- Noten** der privilegirten österreichischen Nationalbank, f. Darlehen in klingender Münze.

## O.

## Obe — Obe

- Oberlandesgerichts-Sprengel** Pesth, f. Pesther Oberlandesgerichts-Sprengel
- — von Großwardein, f. Großwardeiner Oberlandesgerichts-Sprengel.
- Oberleitung,** provisorische, zu Pesth, für die Tabakblätter-Einlösung; Einstellung der Wirksamkeit derselben. N. 208, S. 604.
- Oberösterreich,** f. Oesterreich ob der Enns.
- Oberösterreich** und Baiern, f. Gränzstrecke zwischen Oberösterreich und Baiern.
- Oberschlesische** 4% Eisenbahn-Prioritäts-Actien, f. Öffentliche Obligationen.
- Oberster** Gerichtshof; neu systemisirter Personal- und Besoldungsstand desselben. N. 121, S. 252.

## Obl — Obr

- Obligationen** der aus der Convertirung der Treasorscheine entstandenen Schuld, f. Öffentliche Obligationen.
- der Mailänder-Monza-Como-Eisenbahn, vierpercentige; f. öffentliche Obligationen.
- der Wien-Bloggitzer-Eisenbahn, fünfpercentige Prioritäts-; f. öffentliche Obligationen.
- galizische, über Kriegsdarlehen und Naturallieferungen, f. öffentliche Obligationen.
- öffentliche; Bestimmung der Orte, wo rücksichtlich mehrerer derselben Creditbücher und Vormerkungen zu führen sind. N. 18, S. 23.
- Obrovazzo** in Dalmatien; Uebertragung der Functionen des aufgehobenen Nebenollamtes II.

## Dec — Dest

Classe St. Roch im Viccaner Gränz-Regimente an das dortige Zollamt. N. 239, S. 643.

**Occupationen** in Ungarn, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate; Erweiterung der zur weiteren Aufsehung derselben im Patente vom 2. März 1853 festgesetzten Fristen. N. 33, S. 44.

**Octava;** Besondere Bestimmungen für Krain, Kärnthen, Görz, Gradiska, Istrien und Triest sammt Gebiet, über das Verfahren zum Bezuhufe der Löschung derselben hinsichtlich jener Dominical-Gutskörper, deren Besitzer schon vor der allgemeinen Einführung der landesfürstlichen Gerichte die Jurisdiction heimge sagt, oder bloß die Grundbücher über ihre unterthänigen Realitäten geführt haben. N. 110, S. 237.

**Oeffentliche** Anstalten; Gerichtsstand der unehelichen und Findelkinder nach ihrem Austritte aus der Versorgung durch dieselben. N. 155, S. 429.

— Behörden; Zulassung der bei denselben in Verwendung stehenden oder practicirenden Individuen zur Aufnahme als ordentliche oder außerordentliche Hörer öffentlicher Vorlesungen über rechts- und staatswissenschaftliche, sowie auch über technische Gegenstände. N. 182, S. 482.

— Bücher, s. Creditsbücher.

— Creditsbücher, s. Creditsbücher.

— Gesellschafter von, in Wien oder Triest wohnhaften und bei den Handelsgerichten in Wien oder Triest protokollierten Handelsleuten und Fabrikanten; Erweiterung der Competenz der Handelsgerichte in Wien und Triest auf deren und ihrer minderjährigen Kinder Abhandlungs-, Curatel- und Pupillar-Angelegenheiten. N. 7, S. 6.

— Obligationen; Bestimmung der Orte, wo rücksichtlich mehrerer derselben die Creditsbücher und Vormerkungen zu führen sind. N. 18, S. 23.

— Vorlesungen, s. Vorlesungen öffentliche.

**Oel Saat,** s. Pflanzen und Pflanzentheile.

**Oesterreich;** Bestimmungen über die Behandlung der daselbst befindlichen beweglichen Nachlässe verstorbenen Angehörigen der vereinigten königreiche Großbritannien und Irland. N. 120, S. 251.

— Frankreich, Großbritannien, Preussen, Rußland, Sardinien und die Türkei; Friedensvertrag zwischen diesen Staaten vom 30. März 1856. N. 67, S. 124.

— ob der Enns; Anweisung der Gerichte bei gerichtlichen Versteigerungen unbeweglicher Güter auf die Forderungen des Grundentlastungs-

## Dest — Dest

des von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.

**Oesterreich** ob der Enns; Bekanntgebung des Zeitpunctes der Wirksamkeit der dortigen Finanz-Bezirks-Directionen. N. 14, S. 11.

— — — — Erweiterung der Befugnisse des Hauptzollamtes II. Classe zu Scharding. N. 166, S. 466.

— — — — Herabsetzung der Strafdienstdauer im Militär für Selbstverstümmelter und Recrutirungssüchtige. N. 73, S. 160.

— — — — s. Oesterreich.

— und Baiern; Staatsvertrag zwischen diesen beiden Ländern wegen Verbindung der beiderseitigen Eisenbahnen. N. 105, S. 227.

— und beide Sicilien, Kundmachung eines zwischen den Regierungen dieser beiden Staaten vereinbarten Erweiterung des Handels- und Schifffahrtsvertrages vom 4. Juli 1846. N. 46, S. 93.

— und der Kirchenstaat; Vertrag vom 5. Mai 1856 zwischen diesen beiden Staaten zur Regelung des telegraphischen Verkehrs. N. 198, S. 587.

— und die am Pariser Friedenscongresse vertretenen Mächte; Erklärung derselben über die Rechte der Neutralen. N. 74, S. 163.

— und die Niederlande; Convention vom 15. Mai 1856 zwischen diesen beiden Staaten, betreffend die Aufstellung österreichischer Consular-Ämter in den niederländischen Colonien. N. 125, S. 271.

— — — — Handels- und Schifffahrts-Vertrag vom 15. Mai 1856. N. 124, S. 256.

— und Frankreich; Staatsvertrag vom 13. November 1855 zwischen diesen beiden Staaten wegen gegenseitiger Auslieferung der Verbrecher. N. 17, S. 15.

— und Griechenland; Additional-Artikel zu dem zwischen diesen beiden Staaten geschlossenen Handels- und Schifffahrts-Tractate über die Behandlung der beweglichen Verlassenschaft der beiderseitigen Unterthanen. N. 174, S. 474.

— und Modena; Staatsvertrag vom 23. Juni 1856 zwischen diesen beiden Regierungen wegen gegenseitiger Auslieferung der Verbrecher, Deserteur, Conscriptions- und Recrutirungssüchtige. N. 158, S. 440.

— — — — Staatsvertrag vom 23. Juni 1856 zwischen diesen beiden Staaten zur Durchführung der gleichzeitigen Convention wegen gegenseitiger Auslieferung der Verbrecher, Deserteur, Conscriptions- und Recrutirungssüchtigen

## Dest — Dest

in dem Falle, als die Truppen des einen oder anderen contrahirenden Staates im Gebiete des zweiten operiren oder stationirt sind. N. 159, S. 457.

**Oesterreich** und Sachsen; ergänzende Bestimmungen zu der, zwischen diesen beiden Staaten getroffenen Verabredung vom 30. Juli 1852, über die gegenseitige Hilfeleistung der Gensd'armie-Mannschaft bei Verfolgung flüchtiger Verbrecher auf das Gebiet des anderen Staates, dann bei Feuer- und Wassergefahr und dergleichen. N. 192, S. 556.

— und Sardinien; Staatsvertrag zwischen diesen beiden Staaten in Betreff des Anschlusses der lombardischen und sardinischen Eisenbahnen. N. 213, S. 609.

— unter der Ems; Anweisung der Gerichte bei gerichtlichen Versteigerungen unbeweglicher Güter auf die Forderungen des Grundentlastungs-Fondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.

— — — Bekanntgebung des Zeitpunctes der Wirksamkeit der dortigen Finanz-Bezirks-Directionen. N. 14, S. 11.

— — — Herabsetzung der Strafdienstdauer im Militär für Selbstverwundete und Recrutierungsflüchtige. N. 73, S. 160.

**Oesterreichisch-deutscher** Postverein; Nachtragsvertrag zu dem revidirten Postvereins-Vertrage vom 5. December 1851. N. 82, S. 170.

**Oesterreichische** Consular-Aemter in den niederländischen Colonien; Convention zwischen Oesterreich und den Niederlanden vom 15. Mai 1856 über deren Aufstellung. N. 125, S. 271.

— Consular-Gerichte, s. Consular-Gerichte, t. t., im osmanischen Reiche.

— Nationalbank, privilegirte; Statuten und Reglement für die bei derselben errichtete Abtheilung für den Hypothekar-Credit. N. 41, S. 65.

— — s. Darleihen in klingender Münze.

— Staats-Telegraphen-Anstalt; Reorganisations-Statut derselben. N. 157, S. 430.

— und Gerichtsbehörden der vereinigten Staaten von Nordamerika; Bestimmungen über den Schriftenwechsel zwischen denselben. N. 221, S. 630.

— und schweizerische Gerichtsbehörden; Bestimmungen über deren gegenseitigen Schriftenwechsel. N. 200, S. 593.

— Unterthanen; Anweisung der österreichischen Gerichte zur Beobachtung der Reciprocität bezüglich

## Dest — Org

der Zustellung von Klagen, die gegen dieselben von königlich sächsischen Unterthanen vor einem königlich sächsischen Gerichte als Gerichtsstande des Vertrages angebracht werden und in Ausführung der Vollstreckung der hierüber erfolgten Urtheile. N. 220, S. 629.

**Oesterreichische** Unterthanen, s. Unterthanen, griechische und österreichische.

— — und Schutzgenossen im osmanischen Reiche; Erläuterung über die Zulässigkeit der Execution, der wider dieselben von fremden Consulaten im osmanischen Reiche im Wege der Widerklage gefällten Urtheile. N. 107, S. 244.

**Oesterreichischer** Kaiserstaat, s. Oesterreich.

**Ofen**; Aufhebung des dortigen Hauptzollamtes II. Classe. N. 154, S. 429.

**Operationen** von Truppen, s. Truppen-Operationen.

**Ordensbrüder**, s. Barmherzigen Ordens-Brüder.

**Ordentliche** oder außerordentliche Hörer öffentlicher Vorlesungen über rechts- und staatswissenschaftliche, sowie auch über technische Gegenstände; Zulassung von Individuen, die bei einer öffentlichen Behörde in Verwendung stehen oder practiciren zur Aufnahme als solche. N. 182, S. 482.

**Ordinärer** Rauchtabaß, s. Geschnittener ordinärer Rauchtabaß.

— — s. Limito-Rauchtabaß.

**Ordnung** der Stimmenabgabe der Vicepräsidenten (Senats-Präsidenten) bei mehreren Gerichtshöfen bei Berathungen unter der Leitung des Gerichtsvorstehers; Belehrung hierüber. N. 29, S. 34.

**Organe** der Forstverwaltung, s. Forstverwaltungs-Behörden, Aemter und Organe.

**Organisation**, s. Organismus.

— der akademischen Behörden an den Universitäten Graz, Innsbruck, Krakau, Lemberg, Prag und Wien; Verlängerung der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes vom 27. September 1849 hierüber. N. 170, S. 470.

— der Forstverwaltung in Tirol und Vorarlberg. N. 75, S. 166.

**Organische** Bestimmungen für die Einrichtung der Militär-Landesstellen. N. 21, S. 26.

**Organisches** Gesetz für die Gensd'armie vom 18. Jänner 1850; Erläuterung des §. 92 desselben. N. 61, S. 119.

**Organisirung**, s. Organismus.

— s. Reorganisirung.

**Org — Ors**

**Organisirung**, neue, politisch gerichtliche, von Siebenbürgen, f. Siebenbürgen.

**Organismus** der Landes-Militär-Behörden; Aenderungen desselben. N. 21, S. 26.

— neuer, der Finanz-Bezirksbehörden; Kundmachung über die Zahl, die Standorte und den Zeitpunkt der Wirksamkeit der in demselben bestellten, in die Amtsgebiete der Finanz-Präfecturen für die venetianischen und lombardischen Provinzen gehörigen Finanz-Bezirks-Directionen (Intendenze di finanza). N. 232, S. 638.

— f. Einrichtung.

**Orientalischer Friede**, f. Friedensvertrag.

— Krieg; Aufhebung der während desselben vorgezeichneten Grundsätze, hinsichtlich des Handels und der Schifffahrt auf dem Meere. N. 65, S. 121.

**Orseille**, zubereiteter; Zollbehandlung desselben. N. 95, S. 217.

**Orsini F.**: allgemeines Verbot der von demsel-

**Ort — Orti**

ben herausgegebenen Druckschrift: The Austrian Dungeons in Italy. N. 184, S. 485.

**Ort** der Schlußverhandlung, f. Schlußverhandlung.

**Orte**, wo rücksichtlich mehrerer öffentlicher Obligationen die Creditsbücher und Vormerkungen zu führen sind; Bestimmung derselben. N. 18, S. 23.

**Ortschaften**, zum Wiener Polizeibezirke gehörige, aber außer den Linien gelegene; Ausdehnungen der Wiener Anzeihordnung vom 18. October 1782 und der hiezu ergangenen nachträglichen Vorordnungen auf dieselben. N. 231; S. 636.

**Osmanisches Reich**, f. Consulargerichte, f. f., im osmanischen Reiche.

— — f. fremde Consulate im osmanischen Reiche.

— — und Oesterreich, f. Friedensvertrag.

**Ostgalia**; Erhebung des dortigen Nebenzollamtes I. Classe zum Hauptzollamte II. Classe. N. 2, S. 2.

**P.****Pad — Pat**

**Padua und Pavia**; Aenderungen, die im bestehenden Plane der juridisch-politischen Studien der dortigen Universitäten vom Studienjahre 1856—57 ins Leben zu treten haben, um dasselbst den Uebergang zu einer neuen Einrichtung der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien vorzubereiten. N. 189, S. 488.

**Papiergeld** des Staates, f. Staats-Papiergeld.

**Parfümeriewaaren**; Bestimmung, daß als solche die in der Tarifsabtheilung 33 (Arznei- und Parfümeriestoffe) unter lit. a) und b) genannten Oele und Balsame, wenn sie in Behältnissen von  $\frac{1}{4}$  österreichischer Maß oder darunter oder in solchen Behältnissen vorkommen, die zu den kurzen Waaren u. s. w. gehören, zu erklären und zu verzollen sind. N. 3, S. 2.

**Pariser Friede**, f. Friedensvertrag.

— Friedenscongress; Declaration der daselbst vertretenen Mächte über die Rechte der Neutralen. N. 74, S. 163.

**Patent** vom 2. Juni 1848 über die Zahlung und Verzinsung von Gelddarleihen; Aufrechterhaltung desselben in allen durch die Verordnung vom 7. Februar 1856 nicht berührten Punkten. N. 26, S. 30.

**Pat — Pen**

**Patent** vom 16. Jänner 1854, Allerhöchstes; Erläuterung des §. 28 desselben, in Verceß der Kundmachung der im Verfahren bei Zuweisung der Grundentlastungs-Capitalien erhebenden Edicte. N. 81, S. 168.

— vom 9. August 1854; Erläuterung der, im §. 84 desselben angeordneten Bekanntmachungen von Erbschaften und Vermächtnissen durch die lombardisch-venetianischen Gerichte. N. 23, S. 28.

**Patente** vom 2. März 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 38, 40 und 41); Erweiterung der mit denselben festgesetzten Fristen zur Ansechtung von Occupationen und zur Rücklösung der Rottgründe in Ungarn, der serbischen Wojwodschast und dem Temeser Banate, dann zur Rücklösung der Rottgründe und zur Regulirung und Rücklösung der Berg- und Zinsgründe in Croatien und Slavonien. N. 33, S. 44.

**Pavia**, f. Padua und Pavia.

**Pecencie**: Aufhebung des dortigen Nebenzollamtes II. Classe. N. 167, S. 466

**Pensionatico**: Bestimmungen über das unter diesem Namen in den venetianischen Provinzen bestehende Weiderecht. N. 126, S. 281.

## Wen — Pest

- Pensionen**, s. Ruhestandes- und Versorgungsgeldern.
- Provisionen und Erziehungsbeiträge für Witwen und Waisen, der, in Verwendung gegen die Cholera-Epidemie gestorbenen Aerzte, Wundärzte und Krankenwärter; Bestimmungen rücksichtlich deren Ertheilung. N. 118, S. 250.
  - und Wartgelder der diplomatischen Beamten; Vorschrift über die Verleihung derselben. N. 109, S. 234.
- Periodische Land- (Personen-) Transports-Unternehmungen**; Verfahren bei Ertheilung von Concessionen hiezu. N. 51, S. 97.
- Persto** (rother Indigo, Cudbear); Zollbehandlung desselben. N. 95, S. 217.
- Personal- und Besoldungsstand der Forstverwaltungs-Behörden, Aemter und Organe in Tirol und Vorarlberg**. N. 75, S. 166.
- — — der Statthaltereie im lombardisch-venetianischen Königreiche; Uebersicht desselben. N. 47, S. 93.
  - — — der Theiß-Regulirungs- u. Baubehörden. N. 199, S. 592.
  - — — des Lotzkautes III. Classe in Temeswar. N. 211, S. 606.
  - — — neu systemisirter, des obersten Gerichtshofes. N. 121, S. 252.
- Personen, der Militär-Jurisdiction unterstehend**; Erläuterung bezüglich der Competenz der Civil-Standgerichte über dieselben. N. 240, S. 643.
- zur Ausübung des Richteramtes befähigte, in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen; Bestimmung, daß denselben das Recht zusteht, sich in ihren eigenen Rechtsangelegenheiten selbst zu vertreten. N. 8, S. 6.
  - **Transports-Unternehmungen**, periodische; Verfahren bei Ertheilung von Concessionen zu denselben. N. 51, S. 97.
- Vertegada**; Errichtung eines Hilfszollamtes dasselbst. N. 1, S. 2.
- Pesth**; Aenderung in der Leitung des dortigen Hauptzollamtes I. Classe. N. 154, S. 429.
- s. Pesth-Osner Finanz-Procuratur-Abtheilung.
- Pesth-Osner Finanz-Procuratur-Abtheilung**; Verlegung des Amtssitzes derselben nach Pesth. N. 153, S. 429.
- Pesther Oberlandesgerichts-Sprengel**; Bestimmung des Zeitpunctes der Activirung des in demselben befindlichen Comitatsgerichtes Szolnok. N. 205, S. 603.

## Pest — Pol

- Pesther** provisorische Oberleitung für die Tabakblätter-Eulösung; Einstellung der Wirksamkeit derselben. N. 208, S. 604.
- rechts- und staatswissenschaftliche Facultät, s. Rechts- und staatswissenschaftliche Facultäten in Wien, Prag, Pesth u.
  - städtisch-delegirte Bezirksgerichte; Anordnung der Trennung der Straf- und Civilgerichtsbarkeit bei denselben. N. 69, S. 159.
- Pferde**; Aufhebung des während des (orientalischen) Krieges erlassenen Ausfuhrverbotes derselben. N. 68, S. 121.
- Pfirschkerne**; Zollbehandlung derselben. N. 206, S. 603.
- Pflanzen und Pflanzentheile**; Zollbehandlung mehrerer derselben. N. 206, S. 603.
- Pflanzentheile**, s. Pflanzen und Pflanzentheile.
- Pflaumenkerne**; Zollbehandlung derselben. N. 206, S. 603.
- Pforte, hohe, und Oesterreich**, s. Friedensvertrag.
- Plan**, s. Studienplan der juridisch-politischen Studien.
- Po**; Zollfreiheit jener Durchfuhrgüter, die aus dem Po eintreten und bei Cavanella di Po diesen Fluß verlassend, mittelst der inneren Canäle nach Chioggia oder Venedig befördert werden. N. 162, S. 464.
- Pöckelfleisch**, s. gepöckeltes und geräucher-tes Fleisch.
- Pola**; Bestellung des dortigen Nebenzollamtes I. Classe als Waaren-Controllamt. N. 77, S. 166.
- Politische Behörden**; Competenz derselben in Streitigkeiten aus dem Dienstverhältnisse oder Lohnverträge zwischen den Dienstgebern und Dienstboten, dann zwischen den Gewerbsleuten oder Fabrikinhabern und ihren Gesellen, Lehrlingen und anderen Hilfsarbeitern. N. 229, S. 635.
- Politisches Stuhlrichteramt zu Nagy-Kalló** im Großwardeiner Verwaltungsgebiete; Activirung desselben. N. 234, S. 639.
- Politisch-gerichtliche Organisation**, neue, von Siebenbürgen, s. Siebenbürgen.
- Politisch-juridische Studien**, s. juridisch-politische Studien.
- Polizeibehörden**, s. Uebertretungen, den Polizeibehörden zugewiesene.

## Pol — Pra

- Polizeibezirk** Wien, s. Ortschaften, zum Wiener Polizeibezirk gehörige.
- Porto - Lignano** s. Aufhebung des dortigen — **Tagliamento**; Neben Zollamt. N. 1, S. 2.
- Post**; Ausdehnung der bloß für Niederösterreich erlassenen Verordnung vom 5. April 1853, über die Zustellungen gerichtlicher Erledigungen durch dieselbe, gegen Retour = Receptisse, auf sämtliche übrige Kronländer, die Militärgränze und auf Zustellungen durch die Militärgerichte, N. 214, S. 626.
- Postverein**, österreichisch-deutscher; Nachtragsvertrag vom 3. September 1855 zu dem revidirten Postvereins-Vertrage vom 5. December 1851. N. 82, S. 170.
- Postvereins-Vertrag**, revidirter vom 5. December 1851; Nachtragsvertrag vom 3. September 1855 zu demselben. N. 82, S. 170.
- Postwagen**; Bestimmungen über die schnelle Abfertigung der mit demselben versendeten Güter N. 15, S. 12.
- Practikanten** bei einer öffentlichen Behörde; Zulassung derselben zur Aufnahme als ordentliche oder außerordentliche Hörer öffentlicher Vorlesungen über rechts- und staatswissenschaftliche, sowie auch über technische Gegenstände. N. 182, S. 482.
- Präfecturen**, s. Finanz = Präfecturen.
- Prägravations-Ansprüche**, s. Grundherrliches Verhältniß.
- Präsident** eines Gerichtes, s. Gerichtsvorsteher.
- Prätur** I. Classe in Brivio; Verlegung derselben nach Merate und Bestimmung des Beginnes deren Amtswirksamkeit. N. 164, S. 465.
- Prätoren**, s. Bezirksgerichte (Stuhlgerichte, Prätoren).  
— s. Erkenntnisse der Bezirksgerichte (Stuhlgerichte, Prätoren).
- Prag-Melniker** untere Moldaustrasse; Auflassung der Molbauzölle auf derselben. N. 89, S. 201.
- Prager** rechts- und staatswissenschaftliche Facultät, s. rechts- und staatswissenschaftliche Facultäten in Wien, Prag u.  
— Universität; Verlängerung der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes vom 27. September 1849, über die Organisation der akademischen Behörden an derselben. N. 170, S. 470.
- Praxis** in der Chirurgie, s. Chirurgische Praxis.  
— zur Richteramts = Prüfung, bezüglich der, den Polizeibehörden zugewiesenen Uebertretungen,

## Pre — Pro

- erforderliche; Gestattung derselben bei Bezirksgerichten (Stuhlgerichten, Prätoren) ablegen zu dürfen. N. 137, S. 292.
- Preis**, bisheriger, von 14 fr. pr. Pfund, des geschnittenen ordinären Rauchtobaks; Einstellung des Verkaufes um diesen Preis im Gränzbezirk des neuen Monopolsgebietes. N. 37, S. 61.
- Preise**, s. Verkaufspreise.
- Preiserhöhung**, s. Erhöhung der bestehenden Verkaufspreise.
- Preisermäßigung** des Viehsalzes in Ungarn und Siebenbürgen; Eröffnung des Verschleißes mit demselben. N. 101, S. 219.
- Preußen** und Oesterreich, s. Friedensvertrag.
- Preussisch = Schlesien**, s. Gränze gegen Preussisch = Schlesien.
- Prioritäts-Actien**, vierprocentige, der kranauer ober-schlesischen Eisenbahn, s. öffentliche Obligationen.
- Prioritäts-Obligationen**, fünfprocentige, der Wien-Vienniger Eisenbahn, s. öffentliche Obligationen.
- Privat-Prüfungen** an Volksschulen; Bestimmungen über dieselben. N. 113, S. 243.
- Privatunternehmungen** periodischer Personen-Transporte; Verfahren bei Ertheilung von Concessionen hiezu. N. 51, S. 97.
- Privilegirte** österreichische Nationalbank; Statuten und Reglement der, bei derselben errichteten Abtheilung für den Hypothekar-Credit. N. 41, S. 65.  
— — — s. Darlehen in klingender Münze.
- Procuraturen**, s. Finanz = Procuraturen.
- Protestantische Theologen**; Regelung der Militärbefreiung derselben. N. 132, S. 289.
- Professoren** der Religion, s. Religionslehrer.
- Proteste**, s. Wechsel = Proteste.
- Protestlevirung**, s. Ausnahme von Wechsel = Protesten.
- Protokoll** über den Befund der Sachverständigen, hinsichtlich der Echtheit oder Unechtheit einer Stämpelmarke; Formulare desselben. N. 11, S. 7.
- Protokollirte** Fabrikanten, s. Handelsleute und Fabrikanten bei den Handelsgerichten in Wien oder Triest protokolirte.  
— Handelsleute und Fabrikanten, s. Handelsleute und Fabrikanten bei den Han-

## Pro — Prü

belsgerichten in Wien oder Triest protokolirte.

**Provincial-Baudirectionen** in der Lombardie und in Venedig; Hypothekarfähigkeit der von denselben errichteten Urfunden und Verträge. N. 230, S. 636.

= **Delegationen** in der Lombardie und in Venedig; Bestimmung, daß die im §. 84 des Allerhöchsten Patentés vom 9. August 1854 angeordnete Bekannmachung gewisser Erbschaften und Vermächtnisse in Zukunft von den lombardisch-venetianischen Gerichten an dieselben zu machen sei. N. 23, S. 28.

**Provisionen**, s. Pensionen, Provisonen und Erziehungsbeiträge.

— s. Ruhestands- und Versorgungsgebühren.

**Provisorische Bergzucht-Entschädigung** der ehemaligen Grundherren in Böhmen, Mähren und Schlesien; Anordnung der unmittelbaren Ausfolgung derselben. N. 90, S. 202.

— Concurs-Ordnung vom 18. Juli 1853, für Ungarn, Kroatien, Slawonien, die serbische Wojwodschafft, das Temeser Banat und Siebenbürgen; Erläuterung des Artikels IX. der Einführungsverordnung zu derselben. N. 104, S. 225.

— Oberleitung in Pesth für die Tabakblätter-Einlösung; Einstellung der Wirksamkeit derselben. N. 298, S. 604.

**Provisorisches Central-Fiscalamt in Temeswar**, s. Central-Fiscalamt in Temeswar

— Gesetz vom 27. September 1849, über die Organisation der akademischen Behörden; Verlangung der Wirksamkeit desselben an den Universitäten Wien, Prag, Graz, Innsbruck, Krakau und Lemberg. N. 170, S. 470.

— Zoll- und Sanitätsamt in Praga-Moschienitzza; Errichtung desselben. N. 186, S. 485.

**Prüfung**, s. Richteramts-Prüfung.

— der Echtheit oder Unechtheit einer Stämpelmarke; Bestimmung, daß die k. k. Hof- und

## Prü — Pus

Staatsdruckerei dieselbe vorzunehmen habe. N. 11, S. 7.

**Prüfungen**, s. Privatprüfungen an Volksschulen.

— s. Staatsprüfungen, theoretische

— s. theoretische Staatsprüfungen.

— s. Wiederholungs-Prüfungen.

— für den höheren Conceptsdienst bei den Finanz-Prücnaturen; Einführung der, mit Verordnung des Finanzministeriums vom 23. November 1855 für einige Kronländer kundgemachten Vorschrift hierüber, auch im lombardisch-venetianischen Königreiche. N. 20, S. 26.

— vor dem Eintritte in den Conceptsdienst des Ministeriums des Aeußeren abzulegende; Kundmachung der, in Gemäßheit der neuen Studiengesetze modificirten Bestimmungen hierüber. N. 101, S. 219.

**Prüfungs-Commissionen**; theoretische Staats-, s. Commissionen der theoretischen Staatsprüfungen

**Prüfungsgesetz**, s. Staatsprüfungen.

— definitives, für die Candidaten des Gymnasial-Lehrantes. N. 148, S. 405.

**Prüfungssystem**, s. Saats-Prüfungssystem.

**Prüfungstaren**, von den Candidaten der theoretischen Staatsprüfungen zu entrichtende; neue Bestimmungen über den Betrag und die Art der Einhebung derselben. N. 42, S. 84.

**Przeworsk**, s. Bewohner von Andrichow, Kenty, Przeworsk ic.

**Pupillar**, Curatels- und Abhandlungs-Angelegenheiten der, bei den Handelsgerichten Wien und Triest protokolirten und daselbst wohnhaften Handelsleute und Fabrikanten, und ihrer, wenn auch nicht am selben Orte wohnhaften öffentlichen Gesellschafter; Erweiterung der Competenz der Handelsgerichte in Wien und Triest bezüglich derselben. N. 7, S. 6.

**Pushta-Monostor**, s. Tarna-Görs, Pushta-Monostor und Kerekudvar.

## Q.

## Qua — Que

**Quarnerische Inseln**, s. Zollämter Istriens und der quarnerischen Inseln.

**Quellen**, aus welchen die für Siebenbürgen ermittelte Urbarial-Entschädigung den Berechtigten, unter Wahrung der Rechte aller dabei Be-

## Qui — Qui

theiligten, mit aller Beschleunigung zu leisten ist; Bestimmungen des Patentés vom 1. Jänner 1856 über dieselben. N. 12, S. 11.

**Quiesscenten**= Genüsse, s. Ruhestands- und Versorgungs genüsse.

## Nad — Nech

**Nadicirt** eingetragene Gewerbe, in den Grundbüchern; Verfahren bei Constaturung der Real-eigenschaft derselben. N. 209, S. 604.

**Nathöfzungen**, s. Berathungen.

**Nauchfleisch**, s. Geräuchertes Fleisch.

**Nauchtabak**, s. Limito-Nauchtabak.

— ordnärer, geschnittener; Einstellung des Verkaufes desselben um den bisherigen Preis von 14 kr. pr. Pfund im Grenzbezirke des neuen Monopolsgebietes. N. 37, S. 61.

**Nealeigenschaft** der, in den Grundbüchern als radicirt eingetragenen Gewerbe; Verfahren bei Constaturung derselben. N. 209, S. 604.

**Nealitäten**, unterthänige, s. Führung der Grundbücher über unterthänige Nealitäten.

**Necepisse**, s. Retour-Necepisse.

**Nechnungen**, die den Staatschatz oder einen unter der Verwaltung des Staates stehenden Fond betreffen; Vorschrift über den Rechts- und Gnadenweg gegen die buchhalterischen Erledigungen derselben, für Ungarn, Kroatien, Slawonien, die serbische Wojwodschafft, das Temeser Banat und Siebenbürgen. N. 235, S. 641.

**Necht** der, zur Ausübung des Richteramtes in Ungarn, Kroatien, Slawonien, der serbischen Wojwodschafft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen befähigten Personen, sich in ihren Rechtsangelegenheiten selbst zu vertreten; Bestimmungen hierüber. N. 8, S. 6.

**Nechte** aller bei der Grundentlastung in Siebenbürgen Betheiligten; Bestimmungen des Patentes vom 1. Jänner 1856 über die Art, in welcher, und die Quellen aus welchen die ermittelte Arbarial-Entschädigung der Berechtigten unter Wahrung dieser Rechte mit aller Beschleunigung zu leisten ist. N. 12, S. 11.

— der Neutralen; Declaration der am Friedenscongresse zu Paris vertretenen Mächte über dieselben. N. 74, S. 163.

**Rechtsakademie**, s. Studirende einer rechts- oder staatswissenschaftlichen Facultät oder Rechtsakademie.

**Rechtsakademien** in Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slawonien, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate; Bestimmungen über die Wiederholungs-Prüfungen der Studirenden an denselben. N. 226, S. 634.

## Nech — Nech

**Rechtsangelegenheiten** außer Streitsachen; Erweiterung der Competenz der Handelsgerichte in Wien und Triest auf dieselben. N. 7, S. 6.

— eigene, der zur Ausübung des Richteramtes in Ungarn, Kroatien, Slawonien, der serbischen Wojwodschafft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen befähigten Personen; Bestimmung, daß diese Personen in den bezeichneten Rechtsangelegenheiten das Recht haben, sich selbst zu vertreten. N. 8, S. 6.

**Rechtshörer**, s. Studirende der Rechts- und staatswissenschaftlichen Studien.

— s. Studirende einer rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät oder Rechtsakademie.

**Rechtsachen**, s. Rechtsangelegenheiten außer Streitsachen.

— s. Rechtsangelegenheiten, eigene.

— noch anhängige; Verbot auf dieselben durch Erwählungen, Besprechungen, Mittheilung von Denkschriften oder unerlaubte Bekanntmachung von Acten Einfluß zu nehmen. N. 233, S. 638.

**Rechtsfreieite** der galizischen Unterthanen mit ihren vormaligen Grundherrn; Bestimmungen über die Fortdauer der Vertretung dieser Unterthanen durch die Finanz-Procuratur. N. 5, S. 3.

**Rechts- und Gnadenweg** gegen die buchhalterischen Erledigungen von Nechnungen, die den Staatschatz oder einen unter der Verwaltung des Staates stehenden Fond betreffen; Vorschrift hierüber für Ungarn, Kroatien, Slawonien, die serbische Wojwodschafft, das Temeser Banat und Siebenbürgen. N. 235, S. 641.

— und staatswissenschaftliche Facultät, s. Studirende einer rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät oder Rechtsakademie.

— — Facultäten in Wien, Prag, Pesth, Krakau, Lemberg, Graz und Innsbruck; Belehrung für dieselben hinsichtlich der Anwendung der Bestimmungen des Erlasses des Unterrichtsministeriums vom 2. October 1855 auf solche Studirende, die in einem Sommersemester in die rechts- und staatswissenschaftlichen Studien eingetreten sind, oder in Zukunft eintreten. N. 27, S. 31.

— und staatswissenschaftliche Studien, s. Studirende der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien.



## Nech — Neg

**Rechts-** und staatswissenschaftliche Studien an den Universitäten Padua und Pavla; Uebergangsbestimmungen um eine neue Einrichtung derselben vorzubereiten. N. 189, S. 488.

— und staatswissenschaftliche Vorlesungen, s. Vorlesungen, öffentliche, über rechts- und staatswissenschaftliche, sowie auch technische Gegenstände.

**Reciprocität** bei Zustellung von Klagen, die von königlich-sächsischen gegen österreichische Unterthanen von einem königlich-sächsischen Gerichte als Gerichtsstand des Vertrages angebracht werden, und bezüglich der Vollstreckung der hierüber erlassenen Urtheile; Anweisung der österreichischen Gerichte zur Beobachtung derselben. N. 220, S. 629.

**Recrutirung** des Jahres 1856; Vollzugsvorschrift zum Gesetze über Stellvertretung im Militärdienste für dieselbe. N. 36, S. 44.

**Recrutirungsflüchtlinge**, s. Conscriptions- und Recrutirungsflüchtlinge.

— und Selbstverstümmler; Herabsetzung deren Strafdienstbauer im Militär für mehrere Kronländer. N. 73, S. 160.

**Refurse** gegen Verfügungen der Gerichte in Disciplinar-Angelegenheiten der Advocaten; Erläuterung der Frage, binnen welcher Frist und bei welcher Behörde dieselben in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen anzubringen sind. N. 133, S. 290.

**Reengagirte** Freiwillige; nach dem Gesetze vom 23. December 1849; Ausdehnung des denselben hinsichtlich der Abfertigung mit einem Capitale gewährten Zugeständnisses auf alle noch activ dienenden Soldaten. N. 145, S. 393.

**Reformirte**, s. Augsburgerische und helvetische Confession.

**Regelung** der Behandlung der aus dem bestehenden grundherrlichen Verhältnisse herrührenden Anforderungen und Streitigkeiten, die im Wege der Grundentlastung ihre Erledigung nicht gefunden haben; Bestimmungen hiezu für Galizien und Lodomerien, Krakau und die Bukowina. N. 147, S. 395.

— der Militärbefreiung der Candidaten des geistlichen Standes und der Laienbrüder der katholischen Kirche. N. 131, S. 288.

— der Militärbefreiung der Candidaten des geistlichen Standes und der Laienbrüder des griechisch-nicht-unirten Glaubensbekenntnisses, dann der Candidaten des geistlichen Standes der augsbürgerischen und helvetischen Confession

## Neg — Neg

und des unitarischen Glaubensbekenntnisses. N. 132, S. 289.

**Regelung** des telegraphischen Verkehrs zwischen Oesterreich und dem Kirchenstaate; Vertrag vom 5. Mai 1856 hierüber. N. 198, S. 587.

— s. Regulirung.

**Register** der Erzeuger geistiger Flüssigkeiten; Bestimmung der Frist zur Vorlage derselben im lombardisch-venetianischen Königreiche und Tirol mit Vorarlberg. N. 181, S. 481

**Reglement** der, bei der privilegierten österreichischen Nationalbank errichteten Abtheilung für den Hypothekar-Credit. N. 41, S. 65.

**Regulirung** der Theils; Vorschrift hierüber. N. 199, S. 592.

— und Rücklösung der Berg- und Zinsgründe in Kroatien und Slavonien; Erweiterung der mit dem Patente vom 2. März 1853 hiezu festgesetzten Fristen. N. 33, S. 44.

**Reibkerzen**, s. Reibzündfabrikate.

**Reibzündfabrikate**; Anwendung von Vorsichtsen die bei deren Verpackung und Versendung zu beobachten sind. N. 140, S. 293.

**Reichsschatzscheine**, unverzinsliche, zu 5, 50, 100, 500 und 1000 fl.; Einziehung derselben. N. 44, S. 91.

**Reihenfolge**, s. Ordnung.

**Reisegebühren** und Reismittel der Civilbeamten in Ungarn, Kroatien, Slavonien, Siebenbürgen, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate bei Hof- und Dienstreisen derselben. N. 122, S. 254.

**Reisemittel**, s. Reisegebühren.

**Reisen**, s. Hof- und Dienstreisen.

— s. Ueberfiedlungsreisen.

**Religionslehrer**, katholische, an Gymnasien; Bestimmungen über deren Stellung. N. 151, S. 425.

**Renten**, verfallene, der Grundentlastungs-Entschädigung in Siebenbürgen; Bewilligung von Abschlagszahlungen auf dieselben. N. 197, S. 585.

**Reorganisirung** der österreichischen Staats-Telegraphen-Anstalt. N. 157, S. 430.

**Republicirung** des Standrechtes in Ungarn; Ermächtigung Sr. kaiserlichen Hoheit des Herrn Erzherzogs, General-Gouverneurs von Ungarn hiezu. N. 35, S. 44.

**Requisitionen**, s. Schriftenwechsel.

— in Strassachen zwischen den Gerichten I. Instanz und den Consular-Ämtern in der Türkei; Regelung derselben. N. 207, S. 604.

## Res — Rob

**Reserve;** Bestimmungen hinsichtlich des künftig bei Einreichung der Mannschaft zu beobachtenden Verfahrens. N. 48, S. 95.

**Reserve-Mannschaft,** s. Reservir.

**Retour-Receipte;** Ausdehnung der bloß für Niederösterreich erlassenen Verordnung vom 5. April 1853, über die Zustellung gerichtlicher Erledigungen durch die Post gegen dieselben auf sämtliche übrige Kronländer, die Militärgränze und auf Zustellungen durch Militärgerichte. N. 214, S. 626.

**Revidirter** Postvereins-Vertrag vom 5. December 1851; Nachtrags-Vertrag vom 3. September 1855 zu demselben. N. 82, S. 170.

**Revolution** in Ungarn und Siebenbürgen in den Jahren 1848 und 1849; Grundsätze rücksichtlich der mehreren Personen erteilten Nachsicht des, über dieselben, aus diesem Anlasse kriegsrechtlich verhängten Vermögens-Vorfalles. N. 128, S. 282.

**Richter,** geprüfte, s. Richteramte.

**Richteramte;** Bestimmung, daß die zu dessen Ausübung in Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen befähigten Personen das Recht haben, sich in ihren eigenen Rechtsangelegenheiten selbst zu vertreten. N. 8, S. 6.

**Richteramts-Prüfung** über die, den Polizei-Behörden zugewiesenen Uebertretungen; Bestätigung die hiezu erforderliche Praxis bei Bezirksgerichten (Stuhlgerichten, Präturen) ablegen zu dürfen. N. 137, S. 292.

**Ricinus = Same;** Zollbehandlung desselben. N. 206, S. 603.

**Rinde** von Erlen, s. Erleurrinde.

**Robot-Rückstände,** s. Rückstände.

**Roß,** s. Sanct Roß.

**Roggen,** s. Getreide.

**Roßeisen;** Ausdehnung der, den Nebenzollämtern I. Classe längs der Gränze gegen Preussisch-Schlesien und die Graffschafft Glatz eingeräumten Ermächtigung zur Anwendung des Begün-

## Rob — Ruf

stigungs-Zolles für das mit Ursprungs-Zeugnissen versehene, bis Ende Juni 1857. N. 70, S. 159.

**Rohe** Leinwand und Leinengarn; Ausdehnung der, zwischen Böhmen und Baiern bestehenden Erleichterung des Verkehrs mit diesen beiden Artikeln auf eine weitere Gränzstrecke. N. 13, S. 11.

— unfiltrirte Seide; Erhöhung und rücksichtlich Festsetzung des Durchfuhrzollens, für dieselbe. N. 188, S. 488.

**Rother Indigo,** s. Persio

**Rottgründe** in Ungarn, der serbischen Wojwodschafft, dem Temeser Banate, dann Kroatien und Slavonien; Erweiterung der mit dem Patente vom 2. März 1853 zur Rücklösung derselben festgesetzten Fristen. N. 33, S. 44.

**Rücklösung** der Rottgründe, s. Rottgründe.

— und Regulirung der Berg- und Zinsgründe in Kroatien und Slavonien; Erweiterung der mit Patent vom 2. März 1853 hiezu festgesetzten Fristen. N. 33, S. 44.

**Rückstände,** erst seit 1. Mai 1848 entstandene, an den, gegen Entschädigung aufgehobenen Usbarial-Leistungen; Belehrung der Gerichtsbehörden in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate über die Unzulässigkeit der Execution zu deren Eintreibung. N. 28, S. 34.

**Rückständige** Leistungen, s. Grundherrliches Verhältniß.

**Ruhestands-** und Versorgungsgebühren für Beamte und Diener, die verschiedenen Fonden gedient haben, beziehungsweise für deren Wittwen und Waisen; Vorschrift über Anwendung der Allerhöchsten Norm vom 20. August 1819, hinsichtlich der Ausmittlung derselben. N. 9, S. 6.

**Rustical-Güter,** s. Banerngüter.

**Rußland** und Oesterreich, s. Friedensvertrag.

S.

## Saa — Saa

**Saame** der Baumwollgewächse; Zollbehandlung derselben. N. 206, S. 603.

— des Ricinus; Zollbehandlung desselben. N. 206, S. 603.

**Saamenkerne** des Baumwollbaumes, des baumartigen und des krautartigen Baumwollstrau-

## Sach — Sach

ses; Zollbehandlung derselben. N. 206, S. 603.

**Sachsen** und Oesterreich, s. Oesterreich und Sachsen.

**Sachverständige;** Formulare des Protokolles derselben über ihren Befund hinsichtlich der Ech-

## Sach — Sar

heit oder Unechtheit einer Stämpelmarke. N. 11, S. 7.

**Sachverständige** und Zeugen im Gefälls-Strafverfahren in Dalmatien; Ausmaß der Gebühren für dieselben. N. 99, S. 219.

**Sächsische Gerichte**, s. Gerichte des königreichs Sachsen.

— **Untertanen**, s. Untertanen des königreichs Sachsen.

**Salinendirection**, s. Berg-, Salinen-, Forst- und Güterdirection.

**Salpeter**, Schwefel und Blei; Aufhebung der während des (orientalischen) Krieges verfügten Aus- und Durchfuhr-Verbote derselben. N. 66, S. 121.

**Salz**, zum menschlichen Genuße bereitetes und Limtosalz; Einführung eines Zuschlages von 25 Kreuzern für den Wiener Centner zu den für dasselbe derzeit bestehenden Verkaufspreisen. N. 68, S. 159.

**Salzburg**; Anweisung der Gerichte bei gerichtlichen Versteigerungen unbeweglicher Güter auf die Forderungen des Grundentlastungsfondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.

— Bekanntgebung des Zeitpunktes der Wirksamkeit der Finanz-Bezirksdirectionen dieses Kronlandes. N. 14, S. 11.

— Herabsetzung der Strafdienstdauer im Militär für Selbstverstümmelter und Recrutirungsflüchtige. N. 73, S. 160.

**Salzverschleiß**, s. Viehsalzverschleiß.

**Sanct-Joseph**; Aufhebung des dortigen Nebenzollamtes II. Classe. N. 167, S. 466.

**Sanct-Moich** im Viccaner Gränzregiment; Aufhebung des daselbst befindlichen Nebenzollamtes II. Classe und Uebertragung seiner Functionen an das Zollamt Obrovazzo in Dalmatien. N. 239, S. 643.

**Sanitätsamt**, s. Zoll- und Sanitätsamt.

**Sanitätspersonale**, s. Aerzte, s. Wundärzte und s. Krankenwärter.

**Sardinien** und Oesterreich; s. Friedensvertrag.

— — — s. Oesterreich und Sardinien.

**Sardinische** und lombardische Eisenbahnen; Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Sardinien vom 19. Juni 1856 über deren Anschluß. N. 213, S. 609.

— Zollämter Arona und Intra; Ermächtigung derselben und des k. k. Zollamtes Luvino zur

## Schä — Schl

gegenseitigen Ueberweisung von Durchfuhrwaaren. N. 195, S. 584.

**Schärding**; Erweiterung der Befugnisse des vorigen Hauptzollamtes II. Classe. N. 166, S. 466.

**Schaffeln**, hölzerne, s. Hausirhandel mit Töpfen, hölzernen Schaffeln u.

**Schaf-** und Ziegenwolle, halbgare; Zollbehandlung derselben. N. 100, S. 219.

**Schaide**, s. Wels.

**Schaukeln**, s. Hausirhandel mit Töpfen, hölzernen Schaffeln, Schaukeln u.

**Schemnitz**, s. Berghauptmannschaften Schemnitz u.

**Schiffahrt** und Handel auf dem Meere; Aufhebung der hinsichtlich derselben zur Beobachtung während des letzten (orientalischen) Krieges vorgezeichneten Grundzüge. N. 65, S. 121.

**Schiffahrts-tractat**, s. Handels- und Schiffahrts-tractat.

**Schiffahrtsvertrag**, s. Handels- und Schiffahrtsvertrag.

— s. Handels- und Schiffahrtsvertrag vom 4. Juli 1846.

**Schilfmatten**, s. Hausirhandel mit Töpfen, hölzernen Schaffeln, Schaukeln und Löffeln, mit Schilfwaaren u.

**Schleifsteine**, s. Hausirhandel mit Töpfen, hölzernen Schaffeln, Schaukeln und Löffeln, mit Schilfmatten, geflochtenen Korbwaaren und Schleifsteinen.

**Schlesien**, s. Mähren und Schlesien.

— Anweisung der Gerichte, bei gerichtlichen Versteigerungen unbeweglicher Güter auf die Forderungen des Grundentlastungsfondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.

— Einführung des niederösterreichischen Maßes und Gewichtes daselbst. N. 129, S. 284.

— Herabsetzung der Strafdienstdauer im Militär für Selbstverstümmelter und Recrutirungsflüchtige. N. 73, S. 160.

— Verordnung, womit die provisorische Bergzehent-Eutschädigung der ehemaligen Grundherren unmittelbar verfügt und der aufgestellten Bergzehent-Eutschädigungs-Commission die Durchführung der definitiven Bergzehent-Eutschädigung übertragen wird. N. 90, S. 202.

— s. Gränze gegen Preussisch-Schlesien.

**Schleunige** zollamtliche Abfertigung des Postwagens und der auf Dampfschiffen versendeten

## Schl — Schw

- Silgüter**; Bestimmungen hierüber. N. 15, S. 12.
- Schlussverhandlung**; Verfahren bei Vernehmung auf freiem Fuße beständlicher und von dem Orte derselben entfernt wohnender Angeklagter nach §. 216 der Strafproceßordnung durch den Gerichtsvorsitzenden. N. 152, S. 428.
- Schmöllnitz**, s. Berghauptmannschaften Schemnis, Nagy-Bánya und Schmöllnitz.
- Schönbichl** in Tirol; Verlegung des bisher tafelfelbst bestandenen Nebenzollamtes I. Classe nach Bils und Errichtung eines Aufsagepostens dafelbst mit den Befugnissen eines Nebenzollamtes II. Classe. N. 178, S. 479.
- Schriftenwechsel**, gegenseitiger, der österreichischen und schweizerischen Gerichtsbehörden; Bestimmungen hierüber. N. 200, S. 593.
- zwischen den österreichischen und den Gerichtsbehörden der vereinigten Staaten von Nordamerika; Bestimmungen über denselben. N. 221, S. 630.
- Schube** aus Holz, s. Holzschube.
- Schuldner** eines Darlehens in klingender Münze, s. Darlehen in klingender Münze.
- Schuldverschreibungen**, öffentliche, des Staates, s. Öffentliche Obligationen.
- über Darlehen in klingender Münze, s. Darlehen in klingender Münze.
- Schulen**, s. Volksschulen.
- Schulfassionen**; Anordnung der Errichtung derselben bei den katholischen, griechisch-nicht-unirten und israelitischen Volksschulen in Ungarn, der serbischen Wojwodtschaft und dem Temeser Banate. N. 179, S. 481.
- Schulfondsbeiträge**, s. Normal-Schulfondsbeiträge.
- Schutzgenossen**, österreichische, s. Oesterreichische Unterthanen oder Schutzgenossen.
- Schwefel**, s. Salpeter, Schwefel und Blei.
- Schwefelsaures Ammoniak**; Einreihung desselben unter die Zolltarifspost 37 k. N. 62, S. 119.
- Kali, einfach und zweifach; Zollbehandlung desselben. N. 95, S. 217.
- Schweizerische Cantonalbehörden**; Uebersicht jener derselben, an welche sich die k. k. österreichischen Gerichte zu wenden haben. N. 200, S. 593.

## Schw — Serb

- Schweizerische** und österreichische Gerichtsbehörden; Bestimmungen über deren gegenseitigen Schriftenwechsel. N. 200, S. 593.
- Sechskreuzer-Münzscheine**, ungarische; deren gänzliche Einziehung. N. 44, S. 91.
- Sectionen** der k. k. südlichen Staatseisenbahn; Vereinigung der bisher bestandenen beiden. N. 38, S. 61.
- Seehandel** und Seeschifffahrt; Aufhebung des bezüglich derselben zur Beobachtung während des letzten (orientalischen) Krieges vorgezeichneten Grundsätze. N. 65, S. 121.
- Seide**, rohe, unfilirte; Erhöhung und rücksichtlich Festsetzung des Durchfuhrzolles für dieselbe. N. 188, S. 488.
- Seidengalleten** (Cocons); Erhöhung und rücksichtlich Festsetzung des Durchfuhrzolles für dieselben. N. 188, S. 488.
- Ermächtigung der Nebenzollämter II. Classe zu deren Eingangsbefertigung. N. 173, S. 472.
- Selbstverstümmeler** und Recrutirungsflüchtige; Herabsetzung der Strafdienstdauer im Militär derselben in mehreren Kronländern. N. 73, S. 160.
- Selbstvertretung** der zur Ausübung des Richteramtes in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodtschaft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen befähigten Personen; Bestimmung, daß denselben das Recht hiezu in ihren eigenen Rechtsangelegenheiten zusteht. N. 8, S. 6.
- Semen cataputiae majoris**; Zollbehandlung desselben. N. 206, S. 603.
- Senats-Präsidenten**, s. Vice-Präsidenten.
- Senjalen** und Agenten der Wiener Börse; Festsetzung der Gebühr für die von denselben vermittelten Geschäfte. N. 202, S. 599.
- Senfarie** für die von den k. k. Senjalen und Agenten der Wiener Börse vermittelten Geschäfte; Bestimmung derselben. N. 202, S. 599.
- Serbien**, Wojwodtschaft und Temeser Banat; Anordnung der Errichtung von Schulfassionen bei den katholischen, griechisch-nicht-unirten und israelitischen Volksschulen. N. 179, S. 481.
- — — — — Ausdehnung der Ministerialverordnung vom 1. April 1853 bezüglich der Einführung amtlich geprüfter und als solche bezeichnete Alkoholometer zur Bestimmung der Stärke des Braunnweines und Weingeistes im Verkehre auf dieses Kronland. N. 175, S. 477.

**Serb — Serb**

- Serbien**, Wojwodtschaft und Temeser Banat; Belehrung der Gerichtsbehörden über die Unzulässigkeit der Execution zur Einbringung von Rückständen, die an den, gegen Entschädigung aufgehobenen Urbarialleistungen erst seit 1. Mai 1848 entstanden sind. N. 28, S. 34.
- — — — — Bestimmung, daß die zur Ausübung des Richteramtes befähigten Personen dieses Kronlandes das Recht haben, sich in ihren eigenen Rechtsangelegenheiten selbst zu vertreten. N. 8, S. 6.
- — — — — Bestimmung des Beginnes der Amtswirksamkeit der daselbst zu bestellenden Urbarialgerichte. N. 4, S. 3.
- — — — — Bestimmungen über den Justizuzug gegen Entscheidungen der zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmten Gerichtshöfe I. Instanz. N. 238, S. 642.
- — — — — Bestimmungen über die Behandlung jener Anmeldungen, die zwar nach Weisung des §. 3, Absatz 1 und 2 der Verordnung vom 15. December 1855, in Betreff der verlaublichen Grundbuchs-Protokolle, jedoch erst nach verstrichener Anmeldefrist, angebracht werden. N. 223, S. 631.
- — — — — Bestimmungen über die Beistellung der Reisenmittel und die Fuhrkostenvergütung bei Hof- und Dienstreisen der Civilbeamten. N. 122, S. 254.
- — — — — Bestimmungen über die Wiederholungs-Prüfungen an Rechtsakademien. N. 226, S. 634.
- — — — — Erhöhung der Lizenzgebühr für den Tabakbau zum eigenen Gebrauche. N. 171, S. 471.
- — — — — Erläuterung der Frage, binnen welcher Frist und bei welcher Behörde Recurse gegen Verfügungen der Gerichte in Disciplinar-Angelegenheiten der Advocaten anzubringen sind. N. 133, S. 290.
- — — — — Erläuterung der Frage, ob und in wie weit Gläubiger gegen ihren Willen von urbarialberechtigten Gutsbesitzern auf das Entschädigungscapital überwiesen werden können. N. 224, S. 631.
- — — — — Erläuterung des Artikel IX der Einführungsverordnung zur provisorischen Concursordnung vom 18. Jult 1853. N. 104, S. 225.
- — — — — Erläuterung über die Frist der in den §§. 7 und 27 der Instruction für die cassemäßige Behandlung des Waisen- und Curandenvermögens vom 4. November 1854 angeordneten Einsendung der Abschrift des Er-

**Serb — Sic**

- lags- und Empfangs-Anweisungsbuches und des Journales an die Staatsbuchhaltung. N. 143, S. 336.
- Serbien**, Wojwodtschaft und Temeser Banat, Einrichtung eines Pottaantes III. Classe in Temeswar. N. 211, S. 606.
- — — — — Erweiterung der mit Patent vom 2. März 1853 festgesetzten Fristen zur Aufsehung von Occupationen und zur Rücklösung der Mottgründe. N. 33, S. 44.
- — — — — Festsetzung des Verfahrens bei der Eidesabnahme von israelitischen Glaubensgenossen. N. 139, S. 293.
- — — — — gleichzeitige Bedeckung des Bedarfes an Viehsalz um ermäßigten Preis in diesem Kronlande mit der Eröffnung des Viehsalzverschleißes um ermäßigten Preis in Ungarn und Siebenbürgen. N. 71, S. 160.
- — — — — Instruction über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Urbarialgerichte. N. 25, S. 30.
- — — — — Titulatur des Landes-Chefs dieses Kronlandes. N. 225, S. 633.
- — — — — Vorschrift für die Theiß-Regulierung. N. 199, S. 592.
- — — — — Vorschrift über den Rechts- und Gnadenweg gegen die buchhalterischen Erledigungen von Rechnungen, die den Staatsschatz oder einen unter der Verwaltung des Staates stehenden Fond betreffen, dann über die Sicherstellung und Einbringung der durch dieselben auferlegten Erzfäße. N. 235, S. 641.
- Serbische** Wojwodtschaft, s. Serbien, Wojwodtschaft.
- Servitutestreitigkeiten**, s. Streitigkeiten und Anforderungen.
- Severin** und Bosiljevo, s. Bewohner der Gemeinden von Severin und Bosiljevo.
- Sicherheitsmaßregeln** bei der Translocation oder dem Verkaufe von alten bereits abgenützten Dampfesseln; Erläuterung der Verordnung vom 11. Februar 1854 über die Beobachtung derselben. N. 63, S. 120.
- Sicherstellung** und Einbringung der, durch die buchhalterischen Erledigungen von Rechnungen, die den Staatsschatz oder einen unter der Verwaltung des Staates stehenden Fond betreffen, auferlegten Erzfäße; Vorschrift hierüber für Ungarn, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodtschaft, das Temeser Banat und Siebenbürgen. N. 235, S. 641.
- Sicilien**, beide, und Oesterreich, s. Oesterreich und beide Sicilien.

## Sie — Sie

**Siebenbürgen;** Abgränzung des unmittelbaren Amtsgebietes der Berghauptmannschaft in Zalathna und der Amtsbezirke der exponirten Bergcommissäre derselben, mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisation dieses Kronlandes. N. 53, S. 101.

— Ausdehnung der Ministerialverordnung vom 1. April 1853 über die Einführung amtlich geprüfter und als solche bezeichneter Alkoholometer zur Bestimmung der Stärke des Branntweines und des Weingeistes im Verkehre auf dieses Kronland. N. 175, S. 477.

— Bestimmung, daß die zur Ausübung des Richteramtes befähigten Personen dieses Kronlandes das Recht haben, sich in ihren eigenen Rechtsangelegenheiten selbst zu vertreten. N. 8, S. 6.

— Bestimmungen über die Beistellung der Reisezmittel und die Fuhrkostenvergütung bei Hof- und Dienstreisen der Styllbeamten. N. 122, S. 254.

— Bestimmungen über die Wiederholungs-Prüfungen an Rechtsakademien. N. 226, S. 634.

— Bewilligung von Abschlagszahlungen auf die verfallenen Renten der Grundentlastungs-Entschädigung. N. 197, S. 585.

— Erhöhung der Lizenzgebühr für den Tabakbau zum eigenen Gebrauche. N. 171, S. 471.

— Erläuterung der Frage, binnen welcher Frist und bei welcher Behörde Recurse gegen Verfügungen der Gerichte in Disciplinar-Angelegenheiten der Advocaten anzubringen sind. N. 133, S. 290.

— Erläuterung der Frage, ob und in wie weit Gläubiger gegen ihren Willen von urbarialberechtigten Gutsbesitzern auf das Entschädigungs-Capital überwiesen werden können. N. 224, S. 631.

— Erläuterung der §§. 7 und 27 der Instruction für die cassemäßige Behandlung des Waisen- und Curandenvermögens vom 4. November 1854 über die Frist zur Einsendung der Abschrift des Erlags- und Empfangs-Anweisungsbuches und des Journales an die Staatsbuchhaltung. N. 143, S. 336.

— Erläuterung des Artikel IX der Einführungsverordnung zur provisorischen Concurssordnung vom 18. Juli 1853. N. 104, S. 225.

— Eröffnung des Viehsalzverschleißes um ermäßigten Preis auch in diesem Kronlande. N. 71, S. 160.

## Sie — Som

**Siebenbürgen;** Festsetzung des Verfahrens bei Eidesabnahme von israelitischen Glaubensgenossen. N. 139, S. 293.

— Patent vom 1. Jänner 1856 mit Bestimmungen, in welcher Art und aus welchen Quellen die ermittelte Urbarial-Entschädigung den Berechtigten unter Wahrung der Rechte aller dabei Betheiligten mit aller Beschleunigung zu leisten ist und über die Aufhebung des Moratoriums daselbst. N. 12, S. 11.

— Titulatur des Landes-Chefs dieses Kronlandes. N. 225, S. 633.

— Vorschrift über den Rechts- und Gnadenweg gegen die buchalterischen Erledigungen von Rechnungen, die den Staatsschatz oder einen unter der Verwaltung des Staates stehenden Fond betreffen, dann über die Sicherstellung und Einbringung der durch dieselben angelegten Erfäße. N. 235, S. 641.

— Zollbehandlung der Fischgattung Wels (Waller) beim Eingange über die Zoll-Linie dieses Kronlandes. N. 22, S. 28.

— und Ungarn; Kundmachung der Grundsätze rücksichtlich der, mehreren Personen ertheilten Nachsicht des Vermögensverfalles, welcher über dieselben aus Anlaß der in den Jahren 1848 und 1849 in diesen Ländern stattgefundenen Empörung kriegsrechtlich verhängt wurde. N. 128, S. 282.

**Siegel** der Notare f. Notariats-Siegel.

**Silberblech,** f. Gold- und Silberblech.

**Silberfolien,** f. Gold- und Silberfolien.

**Silbermünzen,** f. Gold- und Silbermünzen.

**Silurus glanis;** f. Wels.

**Sitz,** f. Amtssitz.

**Sitzungen,** f. Beratungen.

**Slawonien,** f. Kroatien und Slawonien.

**Soldaten,** ausgediente, f. ausdienende Mannschaft.

— gediente, f. gediente Militärs.

— noch activ dienende; Ausdehnung des Zugeständnisses auf dieselben, welches den, nach dem Gesetze vom 23. December 1849 reengagierten Freiwilligen hinsichtlich der Abfertigung mit einem Capitale gewährt wurde. N. 145, S. 393.

**Sommersemester;** Belehrung über die Anwendung des Erlasses des Unterrichtsministeriums vom 2. October 1855 auf jene Studirende, die in einem solchen Semester in die rechts- und staatswissenschaftlichen Studien eintraten oder in Zukunft eintreten werden. N. 27, S. 31.

## Epa — Eta

- Spagat**; Zollbehandlung desselben. N. 119, S. 251.
- Staaten** von Nordamerika, s. nordamerikanische Gerichtsbehörden.
- Staatsangehörige**, fremde, s. Widerklagen wider fremde Staatsangehörige.
- Staatsanwaltschaften**; nähere Bestimmung des §. 41 der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854, wegen Einbringung der Berufung durch dieselben, wider Erkenntnisse der Bezirksgerichte (Stuhlgerichte, Präturen) in Uebertretungsfällen. N. 80, S. 167.
- Staatsbeamte**, s. Beamte und Diener.
- nähere Bestimmungen hinsichtlich des anrechenbaren (Maximal-) Gepäck-Übergewichtes bei den Ueberfiedlungsreisen derselben auf Eisenbahnen und Dampfschiffen. N. 114, S. 245.
- Staatsbuchhaltung** in Ungarn, Croatien, Slavonien, der serbischen Wojwodtschaft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen; Bestimmung der Frist zu der, in den §§. 7 und 27 der Instruction für die cassemäßige Behandlung des Waisen- und Curandenvermögens angeordneten Einsendung der Abschrift des Erlags- und Empfangs-Ausweisungsbuches und des Journalles an dieselbe. N. 143, S. 336.
- Staatsbuchhaltungen**; Bestimmungen über die von denselben bei Verfassung und Vorlage der Gesamt-Übersichten über den Stand des Waisen- und Curandenvermögens auszuübende Controle. N. 227, S. 634.
- Staatsdiener**, s. Beamte und Diener.
- Staatsdruckerei**, s. Hof- und Staatsdruckerei, s. f.
- Staatsseisenbahn**, k. k. südliche; Vereinigung der bisher bestandenen beiden Sectionen derselben. N. 38, S. 61.
- Staatsobligationen**, s. öffentliche Obligationen.
- seit dem Jahre 1850 ausgegebene, s. öffentliche Obligationen.
- Staats-Papiergeld**; Einziehung sämtlicher seit dem Jahre 1848 vom Staate ausgegebenen Geldzeichen mit Ausnahme der ungarischen 10 kr. Münzbeine. N. 44, S. 91.
- Staatsprüfungen**, s. Diplomatenprüfungen.
- theoretische; neue Bestimmungen über die von den Candidaten für dieselben zu entrichtenden Prüfungstagen. N. 42, S. 84.
- — noch nach dem, auf dem Gesetze vom 30. Juli 1850, basirten Staats-Prüfungssysteme abzulegende; Uebergangsbestimmungen über die

## Eta — Eta

- Aufnahme jener Candidaten des Conceptsdienstes, die hiezu verpflichtet sind. N. 86, S. 196.
- Staatsprüfungen**, theoretische, von den Studirenden der Rechts- und Staatswissenschaften abzulegende; Bestimmungen in Betreff der Einrichtung und Abhaltung derselben zur Durchführung der Allerhöchsten Entschliessung vom 25. September 1855. N. 59, S. 105.
- Staatsprüfungs-Commissionen**, s. Commissionen der theoretischen Staatsprüfungen.
- = System, auf das Gesetz vom 30. Juli 1850 basirtes; Uebergangsbestimmungen über die Aufnahme jener Candidaten des Conceptsdienstes, welche die theoretischen Staatsprüfungen nach diesem Systeme abzulegen haben. N. 86, S. 196.
- — neues; Bestimmung des Zeitpunctes, mit welchem die Anordnungen hierüber in Wirksamkeit zu treten haben. N. 86, S. 196.
- Prüfungswesen, s. Staatsprüfungssystem, neues.
- Staatsjahr**, s. Rechnungen, die den Staatsjahr betreffen.
- Staats-Schuldverschreibungen**, s. Öffentliche Obligationen.
- Telegraphenanstalt, österreichische; Reorganisations-Statut derselben. N. 157, S. 430.
- und rechtswissenschaftliche Studien, s. rechts- und staatswissenschaftliche Studien.
- Staatsvertrag**, s. Additional-Artikel.
- s. Convention.
- zwischen Oesterreich, Frankreich, Großbritannien, Preußen, Russland, Sardinien und der Türkei vom 30. März 1856. N. 67, S. 124.
- — — und Baiern, wegen Verbindung der beiderseitigen Eisenbahnen. N. 105, S. 227.
- — — und den Niederlanden vom 15. Mai 1856, bezüglich des Handels und der Schifffahrt. N. 124, S. 256.
- — — und Frankreich vom 13. November 1855 wegen gegenseitiger Auslieferung der Verbrecher. N. 17, S. 15.
- — — und Modena vom 23. Juni 1856, wegen gegenseitiger Auslieferung der Verbrecher, Deserteur, Conscriptions- und Recrutierungsflüchtlinge. N. 158, S. 440.
- — — — vom 23. Juni 1856, zur Durchführung der gleichzeitigen Convention, wegen gegenseitiger Auslieferung der Verbrecher, Deserteur, Conscriptions- und Recrutierungsflüchtlinge in dem Falle, als die Truppen des einen

## Staa — Sta

oder anderen Staates im Gebiete des zweiten operiren oder stationirt sind. N. 159, S. 457.

**Staatsvertrag**, zwischen Oesterreich und Sardinien vom 19. Junl 1856, in Betreff des Anschlusses der lombardischen und sardinischen Eisenbahnen. N. 213, S. 609.

**Staats-Verwaltung**, s. Fond, unter der Verwaltung des Staates stehender.

**Staatswissenschaftliche Facultät**, s. Rechts- und staatswissenschaftliche Facultäten in Wien ic.

— — s. Studirende einer rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät oder Rechtsakademie.

— Studien, s. Studirende der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien.

— Vorlesungen, s. Vorlesungen über rechts- und staatswissenschaftliche, sowie auch über technische Gegenstände.

**Städtische Fondsbeamte**, s. Beamte und Diener, welche verschiedenen Fonden gedient haben.

**Städtisch-delegirte** Bezirksgerichte in Pesth; Trennung der Straf- und Civilgerichtsbarkeit bei denselben. N. 69, S. 159.

**Stämpelmarken**; Bestimmung, daß deren Ueberstämpfung mit dem Notariatsiegel zur Erfüllung der Stämpelpflicht nicht gestattet ist. N. 85, S. 196.

— Bestimmung der k. k. Hof- und Staatsdruckerei zur Beurtheilung der Echtheit derselben. N. 11, S. 7.

**Stämpelpflicht**; Bestimmung, daß zur Erfüllung derselben die Ueberstämpfung der Stämpelmarken mit dem Notariatsiegel nicht gestattet ist. N. 85, S. 196.

**Stämpfung**, s. Ueberstämpfung

**Ständische**, Fondsbeamte, s. Beamte und Diener, welche verschiedenen Fonden gedient haben.

**Stärke** des Branntweines und Weingeistes, s. Alkoholometer.

**Stand** des Waisen- und Curanden-Vermögens; Bestimmungen über die Verfassung und Vorlage der Gesamtübersichten hierüber und die hiebei von den Staatsbuchhaltungen auszunehmende Controle. N. 227, S. 634.

**Standgerichte**, s. Civil-Standgerichte.

**Standorte** der, im neuen Organismus der Finanz-Bezirksbehörden bestellten, in die Amtsgebiete der Finanz-Präfecturen für die venetianischen und lombardischen Provinzen gehörigen

## Sta — Ste

Finanz-Bezirks-Directionen (*Intendenza di finanza*); Kundmachung derselben. N. 232, S. 638.

**Staudrecht** in Ungarn; Ermächtigung Seiner kaiserlichen Hoheit des Herrn Erzherzog General-Gouverneurs von Ungarn zu dessen Verhängung und Wiederaufhebung. N. 35, S. 44

**Stanislauer Kreisgericht**; delegationsweise Uebertragung der demselben zustehenden Berggerichtsbarkeit an das Landesgericht in Czernowitz. N. 134, S. 290.

**Stationirung** von Truppen, s. Truppen-Operationen oder Stationirungen.

**Statthalter**, s. Landes-Chefs.

**Statthaltereien** im lombardisch-venetianischen Königreiche; Bestimmungen über deren Einrichtung und Amtswirksamkeit. N. 47, S. 93.

**Status**, s. Personal- und Besoldungsstand.

**Statuten** der bei der priv. österr. Nationalbank errichteten Abtheilung für den Hypothekar-Credit. N. 41, S. 65.

**Steckbrieflich** verfolgte Individuen vom Civilstande; Bestimmung, daß auch für die durch Gens'darmen bewirkte Einbringung eines solchen Verbrechers die Taglia nach §. 92 des organischen Gesetzes für die Gens'darmerie vom 18. Jänner 1850 gebühre. N. 61, S. 119.

**Steierisch-illirisch-küstenländische Finanz-Landes-Direction** zu Graz; Kundmachung über den Beginn der Wirksamkeit der im Amtsgebiete derselben befindlichen Finanz-Bezirks-Directionen. N. 102, S. 223.

**Steiermark**; Anweisung der Gerichte bei gerichtlichen Versteigerungen unbeweglicher Güter, auf die Forderungen des Grundentlastungsfondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.

— Erhöhung der Zahl der dortigen Notare auf 70 und Bestimmung von Judenburg zum Amtssitze dieses 70 Notars. N. 19, S. 24.

— Herabsetzung der Strafdienstdauer im Militär für Selbstverwundete und Recrutirungspflichtige. N. 73, S. 160.

**Stellung**, s. Recrutirung.

— der katholischen Religionslehrer an Gymnasien; Bestimmungen hierüber. N. 151, S. 425.

**Stellvertretung** im Militärdienste; Instruction zur Durchführung der hierüber erlassenen Vorschrift vom 21. Februar 1856. N. 144, S. 338.



## Ste — Str

**Stellvertretung** im Militärdienste; Vollzugsvorschrift zu dem hierüber erlassenen Gesetze bezüglich der Recrutirung im Jahre 1856. N. 36, S. 44.

— — — Vorschrift über dieselbe. N. 32, S. 37.

**Steuerausschreibung** der directen Steuern für das Verwaltungsjahr 1857. S. 203, S. 601.

**Steuern**, directe; Ausschreibung derselben für das Verwaltungsjahr 1857. N. 203, S. 601.

**Stimmabgabe**, s. Abstimmung.

**Stoffe** zu Krempelbelegen; Zollbehandlung derselben. N. 107, S. 233.

**Strafbarkeit** der Geschenkannahme durch Gerichtspersonen; Erläuterung, daß die hierüber im §. 49 des Gesetzes vom 3. Mai 1853 über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Gerichte gegebene Bestimmung auch auf Manipulationsbeamte der Gerichte volle Anwendung finde. N. 217, S. 627.

**Strafbestimmungen**, gegen Unrichtigkeiten der Waaren-Erklärungen; Erläuterung derselben. N. 237, S. 642.

**Strafdienstdauer** im Militär für Selbstverstümmler und Recrutirungsflüchtige; Herabsetzung derselben für mehrere Kronländer. N. 73, S. 160.

**Strafe** der körperlichen Züchtigung; Erläuterung der Bestimmungen der §§. 258 und 260 lit. b) des Strafgesetzes in Ansehung derselben. N. 116, S. 246.

**Strafen**, s. Vermögensstrafen.

**Strafgerichtliche** Acten; Erläuterung des §. 238 des Gesetzes über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Gerichtsbehörden vom 3. Mai 1853 und der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854 in Beziehung auf die Einsichtnahme derselben. N. 92, S. 210.

— Erkenntnisse in Uebertretungsfällen; Erläuterung des §. 427 der Strafproceß-Ordnung über den Anfangspunct der Frist zur Anmeldung der Berufung und deren Ausführung gegen solche Erkenntnisse. N. 103, S. 224.

— Untersuchungen; Vorschrift über die Art der Verpackung von Gegenständen, die hiezu gehören. N. 150, S. 423.

**Strafgerichts-Instruction**, s. Instruction für die Strafgerichte.

— — vom 16. Juni 1854; Erläuterung derselben bezüglich auf die Einsichtnahme der strafgerichtlichen Acten. N. 92, S. 210.

— — vom 16. Juni 1854; Vereinfachung mehrerer von den Gerichtsbehörden in Gemäßheit

## Stra — Stre

dieser Instruction zu erstattender Geschäfts-Anzeige. N. 130, S. 285.

**Strafgesetz** über Gefällsübertretungen; Aenderung der Bestimmungen des §. 849, Z. 2 desselben, über die Einbringung von Vermögensstrafen. N. 78, S. 167.

**Strafgesetz** über Gefällsübertretungen; Erläuterung desselben hinsichtlich der Anwendung körperlicher Züchtigung bei Gefällsübertretungen, als Strafverschärfung. N. 196, S. 584.

— — Verbrechen; Erläuterung der Bestimmungen der §§. 258 und 260 lit. b) desselben in Ansehung der Strafe der körperlichen Züchtigung. N. 116, S. 246.

— — Erläuterung der in den §§. 178 und 179 desselben enthaltenen Vorschriften über die Bestrafung des Verbrechens des Diebstahles und Berichtigung der italienischen Uebersetzung des §. 179 derselben. N. 108, S. 233.

**Strafproceß-Ordnung**; Erläuterung des §. 404 desselben und des §. 4, Absatz „Zweitens“ der Militär-Jurisdictionsnorm bezüglich der Competenz der Civilstandgerichte über, der Militär-Jurisdiction unterstehende Personen. N. 240, S. 643.

— — Erläuterung zu derselben, bezüglich des Verfahrens bei der Vernehmung auf freiem Fuße beständlicher und vom Orte der Schlussverhandlung entfernt wohnender Angeklagter nach §. 216 derselben durch den Gerichtsvorsitzenden. N. 152, S. 428.

— — vom 29. Juli 1853; Erläuterung des §. 427 derselben über den Anfangspunct der Frist zur Anmeldung der Berufung und deren Ausführung gegen strafgerichtliche Erkenntnisse in Uebertretungsfällen. N. 103, S. 224.

**Strafsachen**; Regelung des Geschäftsverkehrs zwischen den Gerichten I. Instanz und den Consularämtern in der Türkei bezüglich derselben. N. 207, S. 604.

**Straf- und Civilgerichtsbarkeit** bei den 3 städtisch-delegirten Bezirksgerichten in Pesth; Anordnung deren Trennung. N. 69, S. 159.

**Strafverfahren** über Gefällsübertretungen in Dalmatien; Bestimmung des Ausmaßes der Vergütung, welche den in demselben vorgeladenen Zeugen und Sachverständigen zu leisten ist. N. 99, S. 219.

**Strafverschärfung** der körperlichen Züchtigung; Gestattung der Anwendung derselben bei Gefällsübertretungen. N. 196, S. 584.

**Strecke**, s. Gränzstrecke.

## Str — Stu

**Strecke**, zwischen Prag und Melnik, s. Untere Moldaustrecke zwischen Prag und Melnik.

**Streckenjug-Verfahren**; Bewilligung desselben für den Transport über das durch die Zoll-Linie von Risch bis zur Elbe begränzte ausländische Gebiet. N. 83, S. 193.

**Streitigkeiten** aus dem Dienstverhältnisse oder dem Lohnvertrage herrührende, zwischen Dienstgebern und Dienstboten, dann zwischen Gewerbsleuten oder Fabriksinhabern und ihren Gesellen, Lehrlingen und anderen Hilfsarbeitern; Competenz der politischen Behörden bezüglich derselben. N. 229, S. 635.

— und Anforderungen, aus dem bestandenen grundherrlichen Verhältnisse herrührende, die ihre Erledigung nicht durch die Grundentlastung gefunden haben; Regelung der Behandlung derselben in Galizien, Lodomerien, Krakau und der Bukowina. N. 147, S. 395.

**Streitsachen**, s. Rechtsangelegenheiten außer Streitsachen.

**Studien**, s. Studirende der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien.

— akademische, s. Zurücklegung der akademischen Studien.

— juristisch-politische, s. juridisch-politische Studien.

— rechts- und staatswissenschaftliche, s. rechts- und staatswissenschaftliche Studien.

**Studiengesetze**, neue; Kundmachung der, in Folge derselben modificirten Bestimmungen über die vor dem Eintritte in den Conceptsdienst des Ministerium des Aeußern abzulegenden Prüfungen. N. 101, S. 219.

**Studienjahr** 1856-57; Aenderungen, die mit dem Beginne desselben in dem gegenwärtigen Plane der juridisch-politischen Studien an den Universitäten Padua und Pavia ins Leben zu treten haben, um dort den Uebergang zu einer neuen Einrichtung der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien vorzubereiten. N. 189, S. 488.

**Studienplan** der juridisch-politischen Studien an den Universitäten Padua und Pavia; s. Studienjahr.

**Studirende** an den Rechtsakademien in Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschast und dem Temeser Banate; Bestimmungen über die von denselben

## Stu — Szi

abzulegenden Wiederholungs-Prüfungen. N. 226, S. 634.

**Studirende** der Rechts- und Staatswissenschaften; Bestimmungen über die Einrichtung und Abhaltung der in Gemäßheit der Allerhöchsten Entschliebung vom 25. September 1855 von denselben abzulegenden theoretischen Staatsprüfungen. N. 59, S. 105.

— der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien, die in einem Sommersemester in diese Studien eintreten, oder in Zukunft eintreten; Belehrung über die Anwendung der Bestimmungen des Erlasses des Unterrichtsministeriums vom 2. October 1855 auf dieselben. N. 27, S. 31.

— der Theologie, griechisch-nicht-unirte, der augsbürgischen und helvetischen Confession und des unitarischen Glaubensbekenntnisses; Regelung der Militärbefreiung derselben. N. 132, S. 289.

— — katholische; Regelung der Militärbefreiung derselben. N. 131, S. 288.

— einer rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät oder Rechtsakademie; Einführung von Absolutorien, als der legalen Beweisdocumente über den Umstand, daß ein solcher seine akademische Studien den bestehenden Gesetzen gemäß zurückgelegt habe. N. 52, S. 98.

**Stuhlgerichte**, s. Bezirksgerichte (Stuhlgerichte, Präturen).

— s. Erkenntnisse der Bezirksgerichte (Stuhlgerichte, Präturen).

**Stuhlrichteramt**, s. Politisches Stuhlrichteramt.

**Südliche** Staatseisenbahn, k. k.; Vereinigung der bisher bestandenen beiden Sectionen derselben. N. 38, S. 61.

**Südtirol**, s. Tirol und Vorarlberg.

**System** der Staatsprüfungen, s. Staatsprüfungssystem.

**Systemisirung**; Bekanntgebung des neuen Personal- und Bejoldungsstandes des obersten Gerichtshofes. N. 121, S. 252.

**Szabolcs**er Comitatz; Errichtung eines Comitatzgerichtes für dasselbe im Großwardeiner Oberlandesgerichts-Sprengel mit dem Amtsfize Nagy-Kálló. N. 58, S. 103.

**Szigeth** in der Marmaros; Errichtung einer Berg-, Salinen-, Forst- und Güterdirection daselbst. N. 222, 631.

**Szolu**

- Szolnofer** Camitatsgericht im Pesther Oberlandesgerichts-Sprengel; Zeitpunkt der Activirung desselben. N. 205, S. 605.
- Urbarialgericht; Zuweisung der Urbarialge-

**Szolu**

richts-Competenz über die im Districte Jazygien und Cumanien gelegenen Gemeinden Abbattyán und Janoshida an dasselbe. N. 138, S. 292.

**T****Tab — Tarn**

- Tabak**, s. Geschnittener ordinärer Rauchtobak.
- s. Limito-Rauchtobak.
- Tabakbau** zum eigenen Gebrauche in Ungarn, Kroatien, Slawonien, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate; Erhöhung der Lizenzgebühr für denselben. N. 171, S. 471.
- Tabakblättereinlösung;** Einstellung der Wirksamkeit der prov. Oberleitung zu Pesth für dieselbe. N. 208, S. 604.
- Tabakgattungen;** Verbot der Uebertragung einiger derselben aus Tirol und dem illyrischen Küstenlande in's lombardisch-venetianische Königreich. N. 194, S. 583.
- Tabakverschleiß-Tarife**, neue; Kundmachung derselben. N. 193, S. 558.
- — — für das lombardisch-venetianische Königreich. N. 112, S. 241.
- Tabellen** der Strafgerichte, s. Geschäftsausweise.
- über die in Folge der Organisation der Forstverwaltung in Tirol und Vorarlberg gebildeten Forstinspections-, Forstwirtschafts- und Forstaufsichtsbezirke. N. 75, S. 166.
- zur Verordnung, womit für Ungarn, die serbische Wojwodschafft, das Temeser Banat, Kroatien und Slawonien die Errichtung von Schulfassonen bei den katholischen, griechisch-nicht-unirten und israelitischen Volksschulen angeordnet wird. N. 179, S. 481.
- Taglien** der Gensd'armerie für Aufgreifung und Verurtheilung steckbrieflich verfolgter Individuen vom Civilstande; Entscheidung, daß dieselben gebühren. N. 61, S. 119.
- Tarif**, s. Zolltarif.
- Tarife**, neue, für den Tabakverschleiß; Kundmachung derselben. N. 193, S. 558.
- — — — im lombardisch-venetianischen Königreiche. N. 112, S. 241.
- Tarifspost**, s. Zolltarifspost.
- Tarna-Eörs**, Puszta-Monostor und Kerkudvar; Zuweisung der urbarialgerichtlichen

**Tag — Theol**

- Competenz über diese, in den Districten Jazygien und Cumanien gelegenen Gemeinden an das Erlauer Urbarialgericht. N. 138, S. 292.
- Tagz** für die Militärdienstbefreiung; Feststellung derselben für das Jahr 1857. N. 187, S. 486.
- Tagen** für Prüfungen; s. Prüfungstagen.
- Technische** Vorlesungen, s. Vorlesungen, öffentliche, über rechts- und staatswissenschaftliche, sowie auch über technische Gegenstände.
- Telegraphenanstalt**, österreichische Staats-; Reorganisations-Statut derselben. N. 157, S. 430.
- Telegraphendirection**, neu errichtete; Beginn der Wirksamkeit derselben. N. 157, S. 430.
- Telegraphischer** Verkehr zwischen Oesterreich und dem Kirchenstaate; Vertrag vom 5. Mai 1856 zur Regelung desselben. N. 198, S. 587.
- Temeser Banat**; Bestimmung des Beginnes der Amtswirksamkeit der für dasselbe zu bestellenden Urbarialgerichte. N. 4, S. 3.
- Temeswar**, s. Central-Fiscalamt in Temeswar.
- Temeswar**; Errichtung eines Lottoamtes III. Classe daselbst. N. 211, S. 606.
- Termin**, s. Frist.
- Termine**, s. Fristen.
- The Austrian Dungeons in Italy** by F. Orsini; Allgemeines Verbot dieser Druckschrift. N. 184, S. 485.
- Theisregulirung**; Vorschrift hierüber. N. 199, S. 592.
- Theologen**, griechisch-nicht-unirte, der ausbürgischen und helvetischen Confession und des unitarischen Glaubensbekenntnisses; Regelung der Militärbefreiung derselben. N. 132, S. 289.
- katholische; Regelung der Militärbefreiung derselben. N. 131, S. 288.

**Theor — Tir**

- Theoretische Staatsprüfungen**; neue Bestimmungen über die von den Candidaten für dieselben zu entrichtenden Prüfungstagen. N. 42, S. 84.
- — nach dem, auf dem Gesetze vom 30. Juli 1850, basirten Staatsprüfungs-Systeme; Uebergangsbestimmungen über die Aufnahme jener Candidaten des Conceptsdienstes, welche noch zu deren Ablegung verpflichtet sind. N. 86, S. 196.
- — von den Studirenden der Rechts- und Staatswissenschaften abzulegende; Bestimmungen in Betreff der Einrichtung und Abhaltung derselben zur Durchführung der Allerhöchsten Verordnung vom 25. September 1855. N. 59, S. 105.
- Staatsprüfungs-Commissionen, s. Commissionen der theoretischen Staatsprüfungen.
- Tirol**; Anweisung der Gerichte, bei gerichtlichen Versteigerungen unbeweglicher Güter auf Forderungen des Grundentlastungsfondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.
- Erhebung des Nebenzollamtes I. Classe in Wils zu einem Hauptzollamte II. Classe und Aenderung seines Standortes, und Errichtung eines Anlagepostens zu Schönbichl mit Befugnissen eines Nebenzollamtes II. Classe. N. 178, S. 479.
- Verbot der Uebertragung einiger Tabakgattungen aus diesem Kronlande und aus dem illyrischen Küstenlande in das lombardisch-venetianische Königreich. N. 194, S. 583.
- und Vorarlberg; Bestimmung der Frist zur Vorlage der Register der Erzeuger geistiger Flüssigkeiten. N. 181, S. 481.
- — Einführung der Besteuerung der gebrannten geistigen Flüssigkeiten nach den, in den übrigen Kronländern bestehenden Grundätzen. N. 135, S. 292.
- — Herabsetzung der Strafdienstdauer im Militär für Selbstverstümmelter und Recrutirungsflichtige. N. 73, S. 160.
- — Organisation der Forstverwaltung in diesem Kronlande. N. 75, S. 166.
- — Vollzugsvorschrift zum Erlasse vom 14. Juli 1856 über die Einhebung der Verzehrungssteuer von gebrannten geistigen Flüssigkeiten daselbst. N. 146, S. 395.
- — Vorschrift über die Competenz zur Untersuchung und Bestrafung der Uebertretung der in diesem Kronlande hinsichtlich des Besitzes und Tragens verbotener Waffen und des Verchres mit denselben, bestehenden Gesetze. N. 40, S. 63.

**Tisk — Tri**

- Tiskovac**; Aufhebung des dortigen Nebenzollamtes II. Classe. N. 167, S. 466.
- Titulatur** der Landes- = Chefs in Siebenbürgen, Kroatien und Slavonien, der Wojwodschafft Serbien, und dem Temeser Banat, Triest und Dalmatien. N. 225, S. 633.
- Tod** von Aerzten, Wundärzten und Krankenwärttern während ihrer Verwendung gegen die Cholera-Epidemie; Bestimmungen über die Behandlung deren Witwen und Waisen rücksichtlich der Pensionen, Provisionen und Erziehungsbeiträge. N. 118, S. 250.
- Todtenbeschau**, s. Leichenuntersuchungen.
- Töpfe**, s. Hausirhandel mit Töpfen u.
- Tractat**, s. Handels- und Schifffahrts-tractat.
- Staatsvertrag.
- Tragen** verbotener Waffen, s. Besitz und Tragen verbotener Waffen.
- Translocation** oder Verkauf von alten bereits abgemigten Dampfesseln; Erläuterung der Verordnung vom 11. Februar 1854 über die hierbei zu beobachtenden Sicherheitsmaßregeln. N. 63, S. 120.
- Transport** über das durch die Zoll- = Linie von Aisch bis zur Elbe begränzte ausländische Gebiet; Bewilligung des Streckenzugverfahrens für denselben. N. 83, S. 193.
- Transports- = Untersuchungen**, periodische, zu Lande; Verfahren bei Ertheilung von Concessionen zu denselben. N. 51, S. 97.
- Trennung** der Straf- und Civil- = Gerichtsbarkeit bei den drei städtisch-delegirten Bezirksgerichten in Pesth. N. 69, S. 159.
- Triest**, s. Triester Handelsgericht.
- Anweisung der Gerichte, bei gerichtlichen Versteigerungen unbeweglicher Güter auf Forderungen des Grundentlastungsfondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.
- Herabsetzung der Strafdienstdauer im Militär für Selbstverstümmelter und Recrutirungsflichtige. N. 73, S. 160.
- Titulatur des Landes- = Chefs dieses Kronlandes. N. 225, S. 633.
- und Gebiet; besondere Bestimmungen über das Verfahren zum Behufe der Löschung der Decava hinsichtlich jener Dominical- = Gutskörper, deren Besitzer schon vor der allgemeinen Einführung der landesfürstlichen Gerichte die Jurisdiction heimgesagt, oder bloß die Grundbücher über ihre unterthänigen Realitäten geführt haben. N. 110, S. 237.

**Tri — Trupp**

**Triester** Fabrikanten und Handelsleute, s. Handelsleute und Fabrikanten.

— Handelsgericht; Erweiterung der Competenz desselben auf Rechtsfachen außer Streitsachen. N. 7, S. 6.

— Handelsleute und Fabrikanten, s. Handelsleute und Fabrikanten.

**Truppen-Operationen** oder Stationirungen; Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Modena vom 23. Juni 1856 zur Durchführung der gleichzeitigen Convention wegen gegenseitiger Auslieferung der Verbrecher, Deserteure, Conscriptioens- und Recrutirungsflüchtlinge in dem Falle als derartige Operationen von den Trup-

**Tuch — Türk**

pen des einen oder anderen contrahirenden Staates auf dem Gebiete des zweiten stattfinden. N. 159, S. 457.

**Tuch**, s. Hausirhandel mit Beuteltuch.

— s. Hausirhandel mit Tuch.

**Tuchmacher** von Mijava, s. Beuteltuchmacher von Mijava in Ungarn.

**Türkei**, s. Consularämter in der Türkei.

— s. Consulargerichte, k. k., im osmanischen Reiche.

— s. Fremde Consulate im osmanischen Reiche.

— und Oesterreich, s. Friedensvertrag.

**II.****Uebere — Ueberst**

**Uebereinkommen**, s. Convention.

— s. Staatsvertrag.

— s. Vereinbarung.

**Uebereinkunft**, s. Additional-Artikel.

— s. Staatsvertrag.

**Uebergang** zu einer neuen Einrichtung der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien an den Universitäten Padua und Pavia; Bestimmungen hierüber. N. 189, S. 488.

**Uebergangsbestimmungen** über die Aufnahme jener Candidaten des Conceptsdienstes, welche die theoretischen Staatsprüfungen noch nach dem, auf dem Gesetze vom 30. Juli 1850 basirten Staatsprüfungs-Systeme abzulegen haben. N. 86, S. 196.

**Uebergewicht**, anrechenbares (Maximal-) Gepäck-, bei Uebersiedlungsreisen der Staatsbeamten auf Eisenbahnen und Dampfschiffen. N. 114, S. 245.

**Uebersetzung**, italienische, s. Italienische Uebersetzung.

**Uebersicht**, s. Inhalts-Uebersicht.

— der schweizerischen Cantonalbehörden, an welche die k. k. österreichischen Gerichte sich zu wenden haben. N. 200, S. 593.

**Uebersichten**, s. Gesamtübersichten.

— s. Geschäftsausweise.

**Uebersiedlungsreisen** der Staatsbeamten auf Eisenbahnen und Dampfschiffen; nähere Bestimmungen hinsichtlich des anrechenbaren (Maximal-) Gepäck-Uebergewichtes bei denselben. N. 114, S. 245.

**Ueberst — Uebert**

**Ueberstempelung** der Stämpelmarken mit dem Notariatsiegel; Bestimmung, daß dieselbe Behufs der Erfüllung der Stämpelpflicht nicht gestattet ist. N. 85, S. 196.

**Uebertragung** der dem Kreisgerichte zu Dées zustehenden Berggerichtsbarkeit an das Kreisgericht in Carlsburg. N. 60, S. 119.

— der, dem Kreisgerichte zu Stanislaw zustehenden Berggerichtsbarkeit an das Landesgericht in Czernowiz. N. 134, S. 290.

— der Durchführung der definitiven Bergzehent-Entschädigung an die in Böhmen, Mähren und Schlesien aufgestellten Bergzehent-Commissionen. N. 90, S. 202.

— der Functionen des aufgehobenen Nebenzollamtes II. Classe St. Roch im Licaner Grenz-Regimente an das Zollamt Obrovazzo in Dalmatien. N. 239, S. 643.

— einiger Tabakgattungen aus Tirol und dem illyrischen Küstenlande in das lombardisch-venetianische Königreich; Verbot derselben. N. 194, S. 583.

**Uebertretungen**; Anordnung einer näheren Bestimmung des §. 41 der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854, wegen Einbringung der Berufung der Staatsanwaltschaften wider Erkenntnisse der Bezirksgerichte (Stuhlgerrichte, Präturen) über dieselben. N. 80, S. 167.

— der, in Tirol und Vorarlberg und dem lombardisch-venetianischen Königreiche bestehenden Gesetze über den Besitz und das Tragen verbotener Waffen und den Verkehr mit denselben; Vorschrift über die Competenz der Behör-

## Heb - Une

den zur Untersuchung und Bestrafung derselben. N. 40, S. 63.

**Uebertretungen**, den Polizeibehörden zugewiesene; Gattung der erforderlichen Praxis zur Richteramtprüfung über dieselben, bei Bezirksgerichten (Stuhlgerichten, Präturen) ablegen zu dürfen. N. 137, S. 292.

**Uebertretungsfälle**, s. Uebertretungen.

— Erläuterung des §. 427 der Strafproceß-Ordnung über den Anfangspunct der Frist zur Anmeldeung der Berufung und deren Ausführung gegen strafgerichtliche Erkenntnisse über solche Fälle. N. 103, S. 224.

**Ueberwachung** des Verkehrs- und Gewerbetriebs; Festsetzung einer Vermögensstrafe für gewisse Unrichtigkeiten der Waaren-Erklärungen behufs der Handhabung der Maßregeln für dieselbe. N. 236, S. 641.

**Ueberweisung** der ermittelten Entschädigung, s. Urbarial-Entschädigung.

— eines Gläubigers auf das Entschädigungs-Capital; Bestimmung in wie weit dieselbe gegen den Willen des Gläubigers von urbarialberechtigten Gutsbesitzern in Ungarn, Kroatten, Slavonien, der serbischen Wojwodschast, dem Temeser Banate und Siebenbürgen stattfinden kann. N. 224, S. 631.

— gegenseitige, von Durchfuhrwaaren; Ermächtigung des k. k. Zollamtes Luvino und der k. sardinischen Zollämter Arona und Intra hiezu. N. 195, S. 584.

**Umgestaltung** der beiden Kammer-Procuraturen in Mailand und Venedig in Finanz-Procuraturen. N. 16, S. 13.

— des bisher bestandenen provisorischen Central-Fiscalamtes in Temeswar in eine Finanz-Procuratur. N. 54, S. 101.

**Umstellung**, s. Umgestaltung.

**Umwandlung** des Anjagepostens zu Hiltgersdorf im Leitmeritzer Kreise Böhmens in ein Neben-zollamt II. Classe. N. 216, S. 630.

**Unbewegliche Güter**; Anweisung der Gerichte mehrerer Kronländer bei gerichtlichen Versteigerungen derselben auf die Forderungen des Grundentlastungsfondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.

**Unechtheit** der Stämpelmarken, s. Echtheit der Stämpelmarken.

**Unechliche** und Findelkuder; Gerichtsstand derselben nach ihrem Austritte aus der Versorgung durch eine öffentliche Anstalt. N. 155, S. 429.

## Uue - Ung

**Unerlaubte** Bekanntmachung von Acten; Verbot, durch dieselbe auf anhängige Rechtsfachen Einfluß zu nehmen. N. 233, S. 638.

**Unerledigte** Anforderungen und Erecitigkeiten, s. Anforderungen und Streitigkeiten.

**Unfilirte** Seide, rohe; Erhöhung und rücksichtlich Festsetzung des Durchfuhrzollses für dieselbe. N. 188, S. 488.

**Ungarische** Münzscheine zu 6 kr.; deren gänzliche Einziehung. N. 44, S. 91.

— zu zehn Kreuzer; Ausnahme derselben von der Einziehung sämtlicher seit 1848 vom Staate ausgegebenen Geldzeichen. N. 44, S. 91.

**Ungarn**; Anordnung der Errichtung von Schulfassionen bei den katholischen, griechisch-nicht-unirten und israelitischen Volksschulen. N. 179, S. 481.

— Ausdehnung der Ministerialverordnung vom 1. April 1853 über Einführung amtlich geprüfter und als solche bezeichneter Alkoholometer zur Bestimmung der Stärke des Brauntweines und Weingeistes im Verkehre auf dieses Kronland. N. 175, S. 477.

— Behandlung jener Anmeldungen, die zwar nach §. 3, Absatz 1 und 2 der Verordnung vom 15. December 1855, in Betreff der verlaublichen Grundbuchs-Protokolle, jedoch erst nach verstrichener Anmeldefrist angebracht werden. N. 223, S. 631.

— Belehrung der Gerichtsbehörden dieses Kronlandes über die Unzulässigkeit der Execution zur Einbringung von Rückständen, die an den, gegen Entschädigung aufgehobenen Urbarialleistungen erst seit 1. Mai 1848, entstanden sind. N. 28, S. 34.

— Bestimmung, daß die zur Ausübung des Richteramtes befähigten Personen dieses Kronlandes das Recht haben, sich in ihren eigenen Rechtsangelegenheiten selbst zu vertreten. N. 8, S. 6.

— des Beginnes der Amtswirksamkeit der für dieses Königreich zu bestellenden Urbarialgerichte. N. 4, S. 3.

— Bestimmung des Zeitpunctes der Activirung des Comitatsgerichtes Szolnok im Pesther Oberlandesgerichts-Sprengel. N. 205, S. 603.

— Bestimmungen über den Instanzenzug gegen Entscheidungen der zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmten Gerichtshöfe I. Instanz. N. 238, S. 642.

— Bestimmungen über die Beistellung der Reisemittel und die Fuhrkosten-Vergütung bei Hof- und

## Ung — Ung

Dienstreisen der Civilbeamten. N. 122, S. 254.

**Ungarn;** Bestimmungen über die Wiederholungs-Prüfungen der Studirenden an den Rechts-Akademien. N. 226, S. 634.

- Erhöhung der Lizenzgebühr für den Tabakbau zum eigenen Gebrauche. N. 171, S. 471.
- Erläuterung bezüglich der Frist der, in den ss. 7 und 27 der Instruction für die cassemäßige Behandlung des Waisen- und Curandenvermögens vom 4. November 1854 angeordneten Einfindung der Abschrift des Erlags- und Empfangs-Anweisungsbuches und des Journals an die Staatsbuchhaltung. N. 143, S. 336.
- Erläuterung der Frage, binnen welcher Frist und bei welcher Behörde Recurse gegen Verfügungen der Gerichte in Disciplinar-Angelegenheiten der Advocaten anzubringen sind. N. 133, S. 290.
- Erläuterung der Frage, ob und in wie weit Gläubiger gegen ihren Willen von urbarialberechtigten Ortsbesitzern auf das Entschädigungscapital überwiesen werden können. N. 224, S. 631.
- Erläuterung des Artikels IX der Einführungs-Verordnung zur provisorischen Concursordnung vom 18. Juli 1853. N. 104, S. 225.
- Erläuterung des §. 28 des Allerhöchsten Patentens vom 16. Jänner 1854 in Betreff der Kundmachung der, im Verfahren bei Zuweisung der Grundentlastungs-Capitalien ergebenden Urtheile. N. 81, S. 168.
- Ermächtigung Seiner kaiserlichen Hoheit des Herrn Erzherzogs General-Gouverneurs dieses Kronlandes zur Verhängung und Wiederanhebung des Standrechts. N. 35, S. 44.
- Eröffnung des Viehsalzverschleißes um ermäßigten Preis auch für dieses Kronland. N. 71, S. 160.
- Errichtung einer Berg-, Salinen-, Forst- und Güterdirection in der Marmaros zu Szigeth. N. 222, S. 631.
- Erweiterung der mit Patent vom 2. März 1853 festgesetzten Fristen zur Aufsechtung von Occupationen und zur Rücklösung der Kottgründe. N. 33, S. 44.
- Festsetzung des Verfahrens bei der Eidesabnahme von israelitischen Glaubensgenossen. N. 139, S. 293.
- Instruction über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Urbarialgerichte. N. 25, S. 30.
- neue Abgränzung der Amtsgebiete der Berghauptmannschaft Schemnitz, Nagybánya, Schmöll-

## Ung — Univ

nitz und die untergeordneten Bergcommissäre derselben mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisation dieses Kronlandes. N. 30, S. 34.

**Ungarn;** Trennung der Straf- und Civilgerichtsbarkeit bei den drei städtisch-delegirten Bezirksgerichten in Pesth. N. 69, S. 159.

- Vorschrift für die Theisregulirung. N. 199, S. 592.
- Vorschrift über den Rechts- und Gnadenweg gegen die buchhalterischen Erledigungen von Rechnungen, die den Staatsschatz oder einen unter der Verwaltung des Staates stehenden Fond betreffen, dann über die Sicherstellung und Einbringung der durch dieselben auferlegten Erfolge. N. 235, S. 641.
- Zuweisung der urbarialgerichtlichen Competenz bezüglich der im Districte Jazygien und Cumanien gelegenen Gemeinden Tarna-Eörs, Pusztamonostor und Kerekudvar an das Erlauer Urbarialgericht und der Gemeinden Abattyán und Janoshida an das Szolnoter Urbarialgericht. N. 138, S. 292.
- f. Bentelstuchmacher von Mijava in Ungarn.
- f. Bewohner der ehemaligen Warasbinder Vice-Gespannschaft.
- f. Nagy-Kálló.
- f. Szabolcser Comitát.
- und Siebenbürgen; Kundmachung der Grundsätze rücksichtlich der, mehreren Personen erteilten Nachsicht, des, aus Anlaß der, in den Jahren 1848 und 1849 in diesen Ländern stattgefundenen Empörung, kriegsrechtlich verhängten Vermögensverfalles. N. 128, S. 282.
- Unitarische** Theologen; Regelung der Militärbefreiung derselben. N. 132, S. 289.
- Unitarisches** Glaubensbekenntniß; Regelung der Militärbefreiung der Candidaten des geistlichen Standes dieser Confession. N. 132, S. 289.
- Universitäten** Padua und Pavia; Aenderungen an dem dort bestehenden Plane der juridisch-politischen Studien, die mit dem Schuljahre 1856—57 ins Leben zu treten haben, um dort den Uebergang zu einer neuen Einrichtung der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien vorzubereiten. N. 189, S. 488.
- Wien, Prag, Lemberg, Krakau, Innsbruck und Graz; Verlängerung der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes vom 27. September 1849 über die Organisation der akademischen Behörden an denselben. N. 170, S. 470.

## Umm — Unt

**Unmittelbare** Ausfolgung der provisorischen Bergzehent-Entschädigung an die ehemaligen Grundherren in Böhmen, Mähren und Schlesien; Anordnung derselben. N. 90, S. 202.

**Unmittelbares** Amtsgebiet der Berghauptmannschaft in Zalatna; Abgränzung desselben und der Amtsbezirke der exponirten Bergcommissäre derselben mit Rücksicht auf die neue politische gerichtliche Organisation von Siebenbürgen. N. 53, S. 101.

**Unrichtigkeiten** der Waaren-Erklärungen; Erläuterung der Strafbestimmung gegen dieselben. N. 237, S. 642.

— gewisse, der Waaren-Erklärungen; Festsetzung einer Vermögensstrafe für dieselben behufs der Handhabung der Maßregeln für die Ueberwachung des Verkehrs- und Gewerbsbetriebes. N. 236, S. 641.

**Untere** Moldaufstrecke zwischen Prag und Melnik; Auflassung der Moldauzölle auf derselben. N. 89, S. 201.

**Untergeordnetes** Gewicht, f. Eisenbestandtheile von untergeordnetem Gewichte.

**Unternehmungen** zum Personentransport, f. Personentransports-Unternehmungen.

**Unterrichts-**Ministerialerlaß vom 2. October 1855, f. Anwendung der Bestimmungen des Erlasses des Unterrichtsministeriums vom 2. October 1855.

**Unterstützungsvorschüsse**, f. Grundherrliches Verhältniß.

**Untersuchung** und Bestrafung der Uebertretung der, in Tirol und Vorarlberg und im lombardisch-venetianischen Königreiche bestehenden Gesetze über den Besitz und das Tragen verbotener Waffen und des Verkehrs mit denselben; Vorschrift über die Competenz der Behörden hiezu. N. 40, S. 63.

**Untersuchungen**, strafgerichtliche, f. Strafgerichtliche Untersuchungen.

**Untersuchungsgerichte:** Vereinfachung mehrerer von denselben zu Folge Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854 zu erstattenden Geschäftsausweise. N. 130, S. 285, 287.

**Untertänige** Realitäten, f. Führung der Grundbücher über untertänige Realitäten.

**Untertanen**, f. Angehörige.

— des Königreiches Sachsen; Anweisung der österreichischen Gerichte zur Beobachtung der Reciprocität in Ansehung der Zustellung der von denselben von einem königlich-sächsischen Gerichte, als Gerichtsstand des Vertrages, gegen

## Unt — Urb

österreichische Untertanen angebrachten Klagen und in Ansehung der Vollstreckung der hierüber erlassenen Urtheile. N. 220, S. 629.

**Untertanen**, galizische, Bestimmung über die Fortdauer der Vertretung derselben in ihren Rechtsstreiten mit ihren vormaligen Grundherrn durch die Finanz-Procuratur. N. 5, S. 3.

griechische und österreichische; Additional-Artikel zu dem zwischen Oesterreich und Griechenland geschlossenen Handels- und Schifffahrts-Vertratte, betreffend die Behandlung der beweglichen Verlassenschaften derselben. N. 174, S. 474.

— österreichische, f. Oesterreichische Untertanen.

— — f. Oesterreichische Untertanen oder Schutzgenossen.

**Untertansverband**, f. Grundherrliches Verhältniß.

**Unverzinsliche** Reichsschatzscheine zu 5, 50, 100, 500 und 1000 fl.; deren Einziehung. N. 44, S. 91.

**Unzulässigkeit** der Execution zur Einbringung von Rückständen, die an den, gegen Entschädigung aufgehobenen Urbarial-Leistungen erst seit 1. Mai 1848 entstanden sind; Belehrung der Gerichtsbehörden in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodtschaft und dem Temeser Banate hierüber. N. 28, S. 34.

— der Ueberstämpfung der Stämpelmarken mit dem Notariatsiegel zur Erfüllung der Stämpelpflicht. N. 85, S. 196.

**Urbarialberichtigte** Gutsbesitzer in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodtschaft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen; Erläuterung der Frage, ob und in wie weit Gläubiger derselben gegen ihren Willen von denselben auf das Entschädigungscapital überwiesen werden können. N. 224, S. 631.

**Urbarial-Entschädigung**, f. Grundentlastungs-Entschädigung.

— ermittelte, in Siebenbürgen; Bestimmungen des Patentes vom 1. Jänner 1856 über die Art, in welcher, und die Quellen, aus welchen dieselbe den Berichtigten, unter Wahrung der Rechte aller dabei Beteiligten mit aller Beschleunigung zu leisten ist. N. 12, S. 11.

**Urbarialgericht** in Erlau, f. Erlauer Urbarialgericht.

— in Szolnok, f. Szolnoker Urbarialgericht.

**Urbarialgerichte** in Ungarn, der serbischen Wojwodtschaft und dem Temeser Banate; Einführung einer Instruction über deren innere Einrichtung und Geschäftsordnung. N. 25, S. 30.



## Urb — Urj

**Urbarialgerichtliche** für Ungarn, die Wojwodtschaft Serbien und das Temeser Banat zu bestellende; Bestimmung des Beginnes der Amtswirkksamkeit derselben. N. 4, S. 3.

- Angelegenheiten, s. Urbarialgerichtliche Competenz.
- Competenz über die im Districte Jazygien und Cumanien gelegenen Gemeinden Tarna-Eörs, Puszta-Monostor, Korekudver, Abattyán und Janoshida; Zuweisung derselben in erster Instanz an die Urbarialgerichte in Erlau und Szolnok. N. 138, S. 292.

**Urbarial-Leistungen**, gegen Entschädigung aufgehobene; Belehrung der Gerichtsbehörden in Ungarn, Kroatien, Slawonien, der serbischen Wojwodtschaft und dem Temeser Banate, über die Unzulässigkeit der Execution zur Einbringung von, erst seit 1. Mai 1848 entstandenen, Rückständen an denselben. N. 28, S. 34.

**Urkunden** und Verträge, von den lombardisch-venetianischen Provinzial-Bau-Directionen und von der lombardisch-venetianischen Eisenbahn-Bau-Direction errichtete; Hypothekarfähigkeit derselben. N. 230, S. 636.

## Urj — Urz

**Ursprungszeugnisse** für Koberstein; Ausdehnung der, den Nebenzollämtern I. Classe längs der Gränze gegen Preussisch-Schlesien und die Grafenschaft Glaz eingeräumten Ermächtigung zur Anwendung des Begünstigungszolles beim Vorkommen solcher Zeugnisse bis Ende Juni 1857. N. 70, S. 159.

**Urtheile**, s. Erkenntnisse.

- in Civil-Rechtssachen, von den Gerichten im Großherzogthume Baden gefällte. Grundsätze über deren Vollstreckung. N. 141, S. 294.
- von einem königlich-sächsischen Gerichte erlassene, über Klagen, die von königlich-sächsischen gegen österreichische Unterthanen von einem königlich-sächsischen Gerichte als Gerichtsstand des Vertrages angebracht wurden; Anweisung der österreichischen Gerichte zur Beobachtung der Reciprocität bei Vollstreckung derselben. N. 220, S. 629.
- von fremden Consulaten wider österreichische Unterthanen oder Schutzgenossen im osmanischen Reiche im Wege der Widerklage gefällte; Erläuterung über die Zulässigkeit der Execution derselben. N. 117, S. 247.

## B.

## Ven — Ven

**Venedig**; Errichtung einer Finanz-Procuratur daselbst. N. 16, S. 13.

- Festsetzung eines Verzehrungssteuer-Äquivalentes bei der Einfuhr gebrannter geistiger Flüssigkeiten in das dortige Freihafengebiet. N. 185, S. 485.
- Zollfreiheit jener Durchfuhrgüter, die auf dem Po eintreten und bei Cavanella di Po diesen Fluß verlassend, mittelst der inneren Canäle dahin oder nach Chioggia befördert werden. N. 162, S. 464.
- s. Lombardie und Venedig.
- s. venetianische Provinzen.

**Venetianische** Nebenzollämter; Ermächtigung mehrerer derselben zur Verzollung legitimirter Weine aus den Zollausschlüssen. N. 56, S. 103.

- Provinzen; Bestimmungen über das in denselben unter dem Namen „Pensionatico“ bestehende Weiderecht. N. 126, S. 281.

**Venetianisches** Königreich, s. Venedig, s. auch Lombardie und Venedig.

## Vera — Verb

**Verabfolgung**, weitere, des sogenannten Linito-Rauchtabakes an die Bergleute; Einstellung derselben. N. 37, S. 61.

**Verabredung**, s. Oesterreich und Sachsen.

**Verbesserung** der italienischen Uebersetzung des §. 179 des Strafgesetzes. N. 108, S. 233.

- von Druckfehlern, s. Berichtigung von Druckfehlern.

**Verbindung** der Eisenbahnen von Oesterreich und Baiern; Staatsvertrag hierüber. N. 105, S. 227.

- grober Landwirthschaftlicher Maschinen aus Holz mit Eisenbestandtheilen von untergeordnetem Gewichte; Zollbehandlung dieser Maschinen in derselben. N. 64, S. 120.

**Verbot**, allgemeines, der Druckschrift: The Austrian Dungeons in Italy by F. Orsini. N. 184, S. 485.

- auf anhängige Rechtssachen durch Empfehlungen, Besprechungen, Mittheilung von Deut-

## Verb — Vere

- .. schriften oder unerlaubte Bekanntmachung von Acten Einfluß zu nehmen. N. 233, S. 638.
- Verbot**, der Ueberstämpfung der Stämpelmarken mit dem Notariatsiegel zur Erfüllung der Stämpelpflicht. N. 85, S. 196.
- der Uebertragung einiger Tabakgattungen aus Tirol und dem illirischen Küstenlande in das lombardisch-venetianische Königreich. N. 194, S. 583.
- Verbote** der Aus- und Durchfuhr, während des orientalischen Krieges, verfügte, von Waffen, Munition, Salpeter, Schwefel, Blei und Pferden; Aufhebung derselben. N. 66, S. 121.
- Verbotene Waffen**; Vorschrift über die Competenz zur Untersuchung und Bestrafung der Uebertretungen der hinsichtlich des Besitzes und Tragens derselben und den Verkehr mit denselben bestehenden Gesetze in Tirol und Vorarlberg und im lombardisch-venetianischen Königreich. N. 40, S. 63.
- Verbrechen** des Diebstahles; Erläuterung der in den §§. 178 und 179 des Strafgesetzes enthaltenen Vorschriften über die Bestrafung desselben. N. 108, S. 233.
- Verbrecher**; Staatsvertrag vom 13. November 1855 zwischen Oesterreich und Frankreich wegen deren gegenseitiger Auslieferung. N. 17, S. 15.
- des Civilstandes, flüchtiglich verfolgte; Bestimmung, daß der Gensd'armie für deren Einbringung ebenfalls die Taglta gebühre. N. 61, S. 119.
  - flüchtige, s. Verfolgung flüchtiger Verbrecher.
  - = Auslieferungsvertrag vom 23. Juni 1856 zwischen Oesterreich und Modena. N. 158, S. 440.
  - — zwischen Oesterreich und Modena vom 23. Juni 1856; Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Modena vom 23. Juni 1856 zur Durchführung dieses ersteren Vertrages in dem Falle, als die Truppen des einen oder anderen der contrahirenden Staaten im Gebiete des zweiten operiren oder stationirt sind. N. 159, S. 457.
  - — s. Verbrecher.
  - und Inquisiten; Bestimmungen über die Berichtigung der Kosten für deren Escortirung durch die Gensd'armie. N. 204, S. 602.
- Vereinbarung** zwischen der kaiserlich-österreichischen und der königlich-sicilianischen Regierung wegen Erweiterung des Handels- und Schifffahrts-Vertrages vom 4. Juli 1846. N. 46, S. 93.

## Vere — Verf

- Vereinbarung**, s. Staatsvertrag
- Vereine** oder Bruderschaften, katholische; Bestimmungen über deren Behandlung. N. 127, S. 281.
- Vereinfachung** mehrerer von den Gerichtsbehörden nach der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854 zu erstattender Geschäftsausweise. N. 130, S. 285.
- Vereinigte** Königreiche Großbritannien und Irland, s. Großbritannien und Irland.
- Staaten von Nordamerika, s. Nordamerikanische Gerichtsbehörden.
- Vereinigung** der bisherigen beiden Sectionen der k. k. südlichen Staats-Eisenbahn. N. 38, S. 61.
- Vereintes** Zoll- und Sanitätsamt zu Lovrana; Verlegung desselben nach Ika. N. 186, S. 485.
- Verfahren** bei Constatirung der Realeigenschaft der, in den Grundbüchern als radicirt eingetragenen Gewerbe. N. 209, S. 604.
- bei der Eidesabnahme von israelitischen Glaubensgenossen in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen; Festsetzung desselben. N. 139, S. 293.
  - bei Einhebung der Verzehrungssteuer, s. Einhebung der Verzehrungssteuer.
  - bei Ertheilung von Concessionen zu periodischen Land- (Personen-) Transports-Unternehmungen. N. 51, S. 97.
  - bei Ueberweisung der ermittelten Entschädigung, s. Urbarial-Entschädigung.
  - bei Vernehmung solcher Angeklagter durch den Gerichtsvorsitzenden nach §. 216 der Strafproceßordnung, die sich auf freiem Fuße befinden und vom Orte der Schlußverhandlung entfernt wohnen. N. 152, S. 428.
  - bei Zuweisung der Grundentlastungscapitalien; Erläuterung des §. 28 des Allerhöchsten Patentes vom 16. Jänner 1854 in Betreff der Kundmachung der hiebei ergehenden Edicte. N. 81, S. 168.
  - künftig bei Einreihung der aussdienenden Mannschaft in die Reserve und bei Entlassung der Reservemannschaft zu beobachtendes; Bestimmungen hierüber. N. 48, S. 95.
  - zum Behufe der Löschung der Octava hinsichtlich jener Dominical-Gutskörper, deren Besitzer schon vor der allgemeinen Einführung landesfürstlicher Gerichte die Jurisdiction heimgesagt, oder bloß die Grundbücher über ihre unterthä-

## Verf — Verb

nigen Realitäten geführt haben; besondere Bestimmungen hierüber für Kärnthen, Krain, Görz, Gradiška, Istrien und Triest sammt Gebiet. N. 110, S. 237.

**Verfahren** zur Beseitigung haufälliger, Lebens- oder Feuergefähr drohender Gebäude; Vorschrift für Krakau. N. 169, S. 469.

**Verfall** des Vermögens, s. Vermögensverfall.

**Verfallene** Renten der Grundentlastungs-Entschädigung in Siebenbürgen; Bewilligung von Abschlagszahlungen auf dieselben. N. 197, S. 585.

**Verfassung** und Vorlage der Gesamtübersichten über den Stand des Waisen- und Erwandervermögens und Controle der Staatsbuchhaltungen hierüber; Bestimmungen in Betreff derselben. N. 227, S. 634.

**Verfolgte** Individuen vom Civilstande, s. stedbriefflich verfolgte Individuen vom Civilstande.

**Verfolgung** flüchtiger Verbrecher; ergänzende Bestimmungen zu der zwischen Oesterreich und Sachsen getroffenen Verabredung vom 30. Juli 1852, über die gegenseitige Hilfeleistung der Gensd'armerie-Mannschaft bei derselben auf das Gebiet des anderen Staates. N. 192, S. 556.

**Verfügungen** der Gerichte in Disciplinar-Angelegenheiten der Advocaten; Erläuterung der Frage, binnen welcher Frist und bei welcher Behörde Recurse gegen dieselben in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft, dem Temeser Banat und Siebenbürgen anzubringen seien. N. 133, S. 290.

**Vergütung** der Fuhrkosten bei Hof- und Dienstreisen der Civilbeamten; Bestimmungen hierüber für Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat. N. 122, S. 254.

— der Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge vom 1. November 1856 bis 30. April 1857. N. 201, S. 598.

— der Zeugen und Sachverständigen für Vorladung im Gefälls-Strafverfahren in Dalmatien zu leistende; Bestimmung des Ansmasses derselben. N. 99, S. 219.

**Verhältniß** der Absolutorien als legaler Beweismittel über den Umstand, daß ein Studirender einer rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät oder Rechts-Akademie seine akademischen Studien den bestehenden Gesetzen gemäß zurückgelegt habe, zu den bisher üblichen Abgangszeugnissen; Bestimmung desselben. N. 52, S. 98.

## Verb — Verl

**Verhältniß** der Grundherrlichkeit, s. grundherrliches Verhältniß.

**Verhängung** und Wiederaufhebung des Standrechtes in Ungarn; Ermächtigung Seiner kaiserlichen Hoheit des Herrn Erzherzogs General-Gouverneurs von Ungarn hierzu. N. 35, S. 44.

**Verhandlung** und Entscheidung von Widerklagen, s. Widerklagen.

**Verhör**, s. Vernehmung.

**Verkauf** des geschnittenen ordinären Rauchtabaks um den bisherigen Preis von 14 fr. per Pfund im Grenzbezirke des neuen Monopolsgebietes; Einstellung desselben. N. 37, S. 61.

**Verkauf** oder Translocation von alten bereits abgenutzten Dampfesseln; Erläuterung der Verordnung vom 11. Februar 1854 über die hierbei zu beobachtenden Sicherheitsmaßregeln. N. 63, S. 120.

**Verkaufspreise** des zum menschlichen Genuß bereiteten Salzes und des Limitosalzes; Erhöhung der derzeit bestehenden durch die Einführung eines Zuschlages von 25 fr. für den Wiener-Zentner. N. 68, S. 159.

**Verkehr** mit Branntwein und Weingeist, s. Alkoholometer.

— mit Leinwand und roher Leinwand zwischen Böhmen und Baiern; Ausdehnung der diefalls bestehenden Erleichterungen desselben auf eine weitere Grenzstrecke. N. 13, S. 11.

— mit verbotenen Waffen; Vorschrift über die Competenz zur Untersuchung und Bestrafung der Uebertretungen der, hinsichtlich desselben in Tirol und Vorarlberg und dem lombardisch-venetianischen Königreiche bestehenden Gesetze. N. 40, S. 63.

— telegraphischer, zwischen Oesterreich und dem Kirchenstaate; Vertrag vom 5. Mai 1856 zur Regelung desselben. N. 198, S. 587.

**Verkehrs-Begünstigungen**, s. Erleichterungen des Verkehrs.

— **Erleichterungen**, s. Erleichterungen des Verkehrs.

— und Gewerbsbetrieb; Feststellung einer Vermögensstrafe für gewisse Unrichtigkeiten der Waaren-Erklärungen behufs der Handhabung der Maßregeln für die Ueberwachung desselben. N. 236, S. 641.

**Verlängerung** der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes über die Organisation der akademischen Behörden an den Universitäten Wien, Prag, Lemberg, Krakau, Graz und Innsbruck. N. 170, S. 470.

## Berl — Bern

**Verlassenschaft**, s. Abhandlungs-, Curatels- und Pupillar-Angelegenheiten.

**Verlassenschaften**, bewegliche, österreichischer und griechischer Unterthanen; Additional-Artikel zu dem Handels- und Schiffahrtsvertrage zwischen Oesterreich und Griechenland über deren Behandlung. N. 174, S. 474.

— f. Nachlässe.

**Verlautbarung** der Grundbuchs-Protokolle in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate; Bestimmungen über die Behandlung jener Anmeldungen, die zwar nach Weisung des §. 3, Absatz 1 und 2 der Verordnung vom 15. December 1855 über dieselbe, jedoch erst nach verstrichener Anmeldungsfrist angebracht werden. N. 223, S. 631.

**Verlegung** der Bräuer I. Classe von Brivio nach Morate. N. 164, S. 465.

— des Amtsstüzes der bisherigen Pesth-Ofner Finanz-Procuratur-Abtheilung nach Pesth. N. 153, S. 429.

— des bisherigen Nebenzollamtes I. Classe zu Schönbichl nach Bils. N. 178, S. 479.

— des Controlamtes in Würbenthal nach Zuckmantl. N. 57, S. 103.

— des vereinten Zoll- und Sanitätsamtes zu Lorrana nach Ika. N. 186, S. 485.

**Verleihung** von Wartgeltern und Pensionen an diplomatische Beamte; Vorschrift hierüber. N. 109, S. 234.

**Vermächtnisse** und Erbschaften, s. Erbschaften und Vermächtnisse.

**Vermittlung** von Geschäften an der Wiener Börse; Festsetzung der Gebühren für die hierbei intervenirenden Senale und Agenten. N. 202, S. 599.

**Vermögen** der Waisen und Curanden, s. Waisen- und Curandenvermögen.

**Vermögensstrafe** für gewisse Unrichtigkeiten der Waarenverkäufer behufs der Handhabung der Maßregeln für die Ueberwachung des Verkehrs- und Gewerbetriebes; Festsetzung derselben. N. 236, S. 641.

**Vermögensstrafen**; Aenderung der Bestimmungen des §. 894, Zahl 2 des Gefällsstrafgesetzes vom 11. Juli 1835, über deren Einbringung. N. 78, S. 167.

**Vermögensverfall**, aus Anlaß der Empörung in Ungarn und Siebenbürgen in den Jahren 1848 und 1849 kriegsrechtlich verhängter; Kundmachung der Grundsätze für die Nachsicht

## Bern — Bern

von demselben, welche mehreren Personen theilt wurde. N. 128, S. 282.

**Vernehmung** auf freiem Fuße befindlicher und vom Orte der Schlußverhandlung entfernt wohnender Angeklagter nach §. 216 der Strafproceß-Ordnung durch den Gerichtsvorsitzenden; Verfahren hiebei. N. 152, S. 428.

**Verordnung**, kaiserliche, s. kaiserliche Verordnungen.

— vom 1. April 1853, s. Ministerial-Verordnung vom 1. April 1853.

— vom 5. April 1853 für Oesterreich unter der Enns, über die Zustellung gerichtlicher Urtheile durch die Post gegen Retour-Recepisse; Ausdehnung derselben auf alle anderen Kronländer, die Militärgränze und auf die Zustellungen durch die Militärgerichte. N. 214, S. 626.

— vom 11. Februar 1854; Erläuterung derselben in Betreff der zu beobachtenden Sicherheitsmaßregeln bei der Translocation oder dem Verkaufe von alten bereits abgemessenen Dampfketten. N. 63, S. 120.

— vom 31. März 1855; Erläuterung des §. 8 derselben und des §. 2 der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855, bezüglich der Kompetenz der k. k. Consulargerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Widerklagen wider fremde Staatsangehörige und die Zulässigkeit der Execution, der, von fremden Consularen wider österreichische Unterthanen oder Schutzgenossen im Wege der Widerklage gefällten Urtheile. N. 117, S. 247.

— vom 28. November 1855, über das Gebührenausmaß für die Gensd'armie-Mannschaft vom Wachtmeister abwärts, aus Anlaß ihrer Vorladung als Zeugen in Strafällen vor die Civilstrafgerichte; Ausdehnung der Wirksamkeit derselben auch auf die Fälle ihrer Vorladung vor die Militärgerichte oder bei Gefällsverhandlungen. N. 50, S. 97.

— vom 15. December 1855, in Betreff der verlaublichen Grundbuchs-Protokolle; Erläuterung derselben bezüglich der Behandlung jener Anmeldungen, die zwar nach Weisung des §. 3, Absatz 1 und 2 derselben, jedoch erst nach verstrichener Anmeldungsfrist angebracht wurden. N. 223, S. 631.

**Verordnungen** zur Wiener Ausziehungordnung nachträglich ergangene, s. Ausziehungordnung.

**Verpackung** und Versendung von Reibzündfabrikaten; Anordnung von Vorständen, um den hiebei durch Entzündung dieser Fabrikate entstehenden Gefahren vorzubeugen. N. 140, S. 293.

**Verp — Verp**

**Verpackung** von Gegenständen strafgerichtlicher Untersuchungen; Vorschrift über die Art derselben. N. 150, S. 423.

**Verpflegung** der Militärmannschaft auf dem Durchzuge; Bestimmung der Vergütung hiefür vom 1. November 1856 bis 30. April 1857. N. 201, S. 598.

**Verrechnung**, f. Erhebung und Verrechnung.

**Verschiedene** Fonde, f. Beamte und Diener, welche verschiedenen Fonden gedient haben.

**Verschleiß**, f. Verkauf.

— von Viehsalz um ermäßigten Preis; Eröffnung desselben auch in Ungarn und Siebenbürgen unter gleichzeitiger Bedeckung des Bedarfs auch für Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat. N. 71, S. 160.

— **Tarife**, f. Tabakverschleiß-Tarife.

**Versendung** und Verpackung von Reibzunderfabrikaten; Anordnung von Vorsichten, die hiebei zu beobachten sind, um die Entzündung dieser Fabrikate zu beseitigen. N. 140, S. 293.

**Versorgung** nachlicher und Findelkinder durch eine öffentliche Anstalt; Gerichtsstand dieser Kinder nach ihrem Austritte aus derselben. N. 155, S. 429.

**Versorgungsgebühren**, f. Ruhestands- und Versorgungsgebühren.

**Verspätete** Anmeldung, f. verstrichene Edictal-Anmeldungsfrist.

**Versicherungen**, gerichtliche, von unbeweglichen Gütern; Anweisung der Gerichte mehrerer Kronländer bei denselben auf die Forderungen des Grundentlastungsfondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen. N. 88, S. 201.

**Verstorbene** Angehörige der vereinigten Königreiche Großbritannien und Irland; Bestimmungen über die Behandlung der in Oesterreich befindlichen Nachlässe derselben. N. 120, S. 251.

**Verstrichene** Edictal-Anmeldungsfrist; Bestimmung über die Behandlung jener Anmeldungen, die zwar nach derselben, aber sonst nach Weisung des §. 3, Absatz 1 und 2 der Verordnung vom 15. December 1855, in Betreff der verlaublichen Grundbuchs-Protokolle angebracht wurden. N. 223, S. 631.

**Verstümmelung**, f. Selbstverstümmelung.

**Versuchsweise** Einführung der Zollcredite für fällige Einfuhrzollbeträge. N. 91, S. 202.

**Vert — Vertw**

**Verträge**, f. Urkunden und Verträge.

**Vertrag**, f. Additional-Artikel

— f. Friedensvertrag.

— f. Gerichtsstand des Vertrages.

— f. Nachtrags-Vertrag.

— f. Staatsvertrag.

— vom 4. Juli 1846, f. Handels- und Schifffahrts-Vertrag vom 4. Juli 1846.

— zwischen Oesterreich und dem Kirchenstaate vom 5. Mai 1856, zur Regelung des telegraphischen Verkehrs. N. 198, S. 587.

— zwischen Oesterreich und den Niederlanden vom 15. Mai 1856 über den Handel und die Schiffahrt. N. 124, S. 256.

— f. Convention.

**Vertretung** der galizischen Unterthanen in ihren Rechtsstreiten mit ihrem vormaligen Grundherren durch die Finanz-Procuratur; Bestimmungen über die Fortdauer derselben. N. 5, S. 3.

— der, zur Ausübung des Richteramtes in Ungarn, Kroatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen befähigten Personen in ihren eigenen Rechtsangelegenheiten; Bestimmung, daß diese Personen hiezu selbst das Recht haben. N. 8, S. 6.

**Vertretungsrecht**, f. Vertretung.

**Verurtheilung** und Aufgreifung steckbrieflich verfolgter Individuen vom Civilstande, durch Mitwirkung der Gensd'armirie erfolgte; Bestimmung, daß hiefür der Gensd'armirie die Taglialgebühre. N. 61, S. 119.

**Verwahrungs-Gebühren** (Zahlgelder, Depositen-Taxen) bei den Civil- und Militär-Depositentemern; Erläuterung der §§. 10 und 11 des Gesetzes vom 26. Jänner 1853 über dieselben. N. 97, S. 218.

**Verwaltung** der Forste, f. Forstverwaltung.

— des Bergregales in der Militärgränze, f. Berggesetz, allgemeines.

— des Staates, f. Fond unter der Verwaltung des Staates stehender.

**Verwaltungsgebiet** der krakauer Finanz-Landes-Direction; Bestimmung des Zeitpunctes der Wirksamkeit der in demselben befindlichen Finanzbezirks-Directionen. N. 156, S. 430.

— der krakauer Finanz-Landes-Direction; Errichtung einer Finanz-Procuratur in Krakau für dasselbe. N. 93, S. 213.

## Verw — Verz

**Verwaltungsgebiet** der kroatisch-slawonischen Finanz-Landes-Direction; Errichtung einer Finanz-Procuratur zu Agram für dasselbe. N. 219, S. 629.

der Lemberger Finanz-Landes-Direction; Kundmachung über den Beginn der Wirksamkeit der in demselben befindlichen Finanzbezirks-Directionen. N. 45, S. 92.

— Großwardein, s. Großwardener Verwaltungsgebiet.

**Verwaltungsgebiete** der Finanzbezirks-Directionen in Mähren und Schlesien; Abgränzung derselben. N. 177, S. 478.

**Verwaltungsjahr** 1857; Ausschreibung der directen Steuern für dasselbe. N. 203, S. 601.

**Verwendung** bei einer öffentlichen Behörde; Zulassung solcher Individuen, die sich in derselben befinden, zur Aufnahme als ordentliche oder außerordentliche Hörer öffentlicher Vorlesungen über rechts- und staatswissenschaftliche, sowie auch über technische Gegenstände. N. 182, S. 482.

— gegen die Cholera-Epidemie; Bestimmungen über die Behandlung der Witwen und Waisen jener Aerzte, Wundärzte und Krankenwärter, die in derselben gestorben sind. N. 118, S. 250.

— und Entlohnung der Civil-Aerzte bei gerichtlichen Leichenuntersuchungen im k. k. Heere und in der Militärgränze; Vorschrift hierüber. N. 172, S. 471.

**Verzehrungssteuer** von gebrannten geistigen Flüssigkeiten; Vollzugsvorschrift zum Erlasse vom 14. Juli 1856 über Einhebung dieser Steuern im lombardisch-venetianischen Königreiche und in Tirol mit Vorarlberg. N. 146, S. 395.

— von gebrannten geistigen Flüssigkeiten bei deren Erzeugung; Bestimmung des Ausmaßes, in welchem dieselbe einzuhoben ist. N. 168, S. 466.

**Verzehrungssteuer = Aequivalent;** Festsetzung eines solchen bei der Einfuhr gebrannter geistiger Flüssigkeiten in das Freihafengebiet von Venedig. N. 185, S. 485.

**Verzeichniß** der mit Allerhöchster Entschließung vom 19. März 1856 genehmigten Aenderungen des allgemeinen Zolltariffes vom 5. December 1853. N. 43, S. 87.

**Verzinsung** von Darleihen in klingender Münze, welche nach Kundmachung der kaiserlichen Verordnung vom 7. Februar 1856 gegeben wurden; Bestimmung, daß dieselbe vom Schuldner auf die vom Gläubiger bedungene Weise entweder in der bestimmten gegebenen Münzsorte

## Ver — Voll

oder doch in klingender Münze zu geschehen hat. N. 26, S. 30.

**Verzollung**, s. Abfertigung.

— s. Begünstigungszoll.

— s. Zollbehandlung.

— begünstigte, von legitimirtem geräucherem und gepöckeltem Fleische aus Dalmatien; Ermächtigung des Hauptzollamtes Cavanella di Pola hierzu. N. 72, S. 160.

— jener Waaren, die in Behältnissen vom  $\frac{1}{4}$  österreichischen Maß oder darunter, oder in solchen vorkommen, die zu den kurzen Waaren u. s. f. gehören, als Parfümeriewaaren N. 3, S. 2.

legitimierter Weine aus den Zoll-Ausschlüssen; Ermächtigung mehrerer venetianischen Nebenzollämter hiezu. N. 56, S. 103.

**Vicegespannschaft** Warasdin, s. Bewohner der ehemaligen Warasdiner Vicegespannschaft.

**Vicepräsidenten** (Senats-Präsidenten) bei mehreren Gerichtshöfen bestehende; Belehrung über die Frage, in welcher Ordnung dieselben ihre Stimme bei den unter der Leitung des Gerichtsvorstehers stattfindenden Berathungen abzugeben haben. N. 29, S. 34.

**Viehsalzbedarf**, s. Bedarf an Viehsalz.

**Viehsalzverschleiß** um ermäßigten Preise; Eröffnung desselben auch in Ungarn und Siebenbürgen unter gleichzeitiger Bedeckung des Bedarfes auch für Kroatien und Slavonien, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat. N. 71, S. 160.

**Vierprocentige** Mailand-Monza-Como-Eisenbahn-Obligationen, s. öffentliche Obligationen.

— Prioritätsactien der Krakaner-Oberschlesischen Eisenbahn, s. öffentliche Obligationen.

**Vils** in Tirol; Erhebung des dortigen Nebenzollamtes I. Classe zu einem Hauptzollamte II. Classe und Aenderung seines bisherigen Standortes. N. 178, S. 479.

**Volkschulen;** Bestimmungen über die an denselben abzubaltenden Privatprüfungen. N. 113, S. 243.

— katholische, griechisch-nicht-unirte und israelitische in Ungarn, Kroatien und Slavonien, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate; Anordnung der Errichtung von Schulstationen für dieselben. N. 179, S. 481.

**Vollendung** der akademischen Studien, s. Zurücklegung der akademischen Studien.

## Voll — Vor

**Vollstreckung** der von einem königlich-sächsischen Gerichte erlassenen Urtheile über Klagen, die von königlich-sächsischen Unterthanen gegen österreichische Unterthanen vor einem königlich-sächsischen Gerichte als Gerichtsstand des Vertragsges angebracht wurden; Anweisung der österreichischen Gerichte zur Beobachtung der Reciprocität bezüglich derselben. N. 220, S. 629.

— der von großherzoglich-baden'schen Gerichten in Civil-Rechtssachen gefällten Urtheile; Grundsätze für dieselbe N. 141, S. 294.

**Vollziehung**, s. Vollzugsvorschrift.

**Vollzug**, s. Vollstreckung.

**Vollzugsvorschrift** zum Erlasse vom 14. Juli 1856, über die Einhebung der Verzehrungssteuer von gebrannten geistigen Flüssigkeiten im lombardisch-venetianischen Königreiche und in Tirol mit Vorarlberg N. 146, S. 395.

— zum Gesetze über Stellvertretung im Militärdienste bei der Recrutierung im Jahre 1856. N. 36, S. 44.

**Vorarlberg**, s. Tirol und Vorarlberg.

**Vorbehaltene** Civilbedienstungen, s. Civilbedienstungen.

**Vorbereitung**, s. Uebergang.

**Vorführung**, s. Escortirung.

**Vorgang**, s. Verfahren.

**Vorladung** der Gensd'armee-Mannschaft vom Wachtmeister abwärts als Zeugen vor die Militär-Gerichte oder bei Gefällsverhandlungen; Ausdehnung der Wirksamkeit der Verordnung vom 28. November 1855, über das Gebührenausmaß bei deren Vorladungen als Zeugen in Straffällen vor die Civil-Strafgerichte auch auf die Fälle derselben. N. 50, S. 97.

**Vorladungen** von Zeugen und Sachverständigen im Gefälls-Strafverfahren in Dalmatien; Bestimmung des Ausmaßes der für dieselben zu leistenden Vergütung. N. 99, S. 219.

**Vorlage** der Register der Erzeuger geistiger Flüssigkeiten; Bestimmung der Frist hierzu im lombardisch-venetianischen Königreiche und in Tirol mit Vorarlberg. N. 181, S. 481.

— und Verfassung der Gesamtüberichten über den Stand des Waisen- und Curanden-Vermögens; Bestimmungen hierüber und über die hierbei von den Staatsbuchhaltungen auszuübende Controle. N. 227, S. 634.

**Vorlesungen**, öffentliche, über rechts- und staatswissenschaftliche, sowie auch über technische Gegenstände; Zulassung solcher Individuen zur

## Vorm — Vors

Aufnahme als ordentliche oder außerordentliche Hörer derselben, die bei einer öffentlichen Behörde in Verwendung stehen oder practiciren. N. 182, S. 482.

**Vormalige** Warasdiner Vicegespannschaft, s. Bewohner der ehemaligen Warasdiner Vicegespannschaft.

**Vormerkungen** über einige Arten von öffentlichen Obligationen; Bestimmung der Orte, wo dieselben zu führen sind. N. 18, S. 23.

— und Creditsbücher bezüglich der, in Folge der Einlösung der Krakauer-Oberschlesischen Eisenbahn entstandenen 4procentigen Obligationen; Bestimmung daß dieselben bei dem Handlungshause C. Heimann in Breslau zu führen sind. N. 18, S. 23.

**Vormundschafts-Angelegenheiten**, s. Curatels-, Abhandlungs- und Pupillar-Angelegenheiten.

**Vorschrift** über die Bestrafung des Verbrechens des Diebstahles in den §§. 178 und 179 des Strafgesetzes enthaltene; Erläuterung derselben. N. 108, S. 233.

— über die Prüfungen für den höheren Conceptsdienst bei den Finanz-Procuraturen vom 23. November 1855; Einführung derselben im lombardisch-venetianischen Königreiche. N. 20, S. 26.

— über die Stellvertretung im Militärdienste. N. 32, S. 37.

— über die Stellvertretung im Militärdienste vom 21. Februar 1856; Instruction zu deren Durchführung. N. 144, S. 338.

— über die Theil-Regulirung die Ungarn und die serbische Wojwodschafft mit dem Temeser Banate. N. 199, S. 592.

— über die Verleihung von Wartgeldern und Pensionen an diplomatische Beamte. N. 109, S. 234.

— vom 11. Februar 1854, s. Verordnung vom 11. Februar 1854.

— zum Vollzuge, s. Vollzugsvorschrift.

**Vorschriften** über die Erbfolge in Bauerngütern für Galizien; Ausdehnung derselben auf Krakau. N. 6, S. 5.

**Vorsichten**, bei Verpackung und Versendung von Reibzündfabrikaten zu beobachtende; Anordnung derselben. N. 140, S. 293.

**Vorsitz**, s. Leitung

**Vorsitzender** des Gerichtes, s. Gerichts-Vorsitzender.

**Vorf — Vorst**

**Vorspann**, landesübliche, bei Hof- und Dienstreisen der Civilbeamten in Ungarn, Siebenbürgen, Croatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate; Aufhebung derselben. N. 122, S. 254.

**Vorstand** eines Gerichtes, s. Gerichtsvorsteher.

**Vorst — Vorz**

**Vorstehet**, eines Gerichtes, s. Gerichtsvorsteher.

**Vorzweigung** von Waaren als Muster; Aenderung des Lösungsverfahrens bei, zu solchem Zwecke eingeführten Waaren. N. 39, S. 61

**W.****Waa — Waff**

**Waaren**, s. Durchfuhrgüter.

— bereits bei einem anderen Zollamte der inneren Untersuchung unterzogene, oder mit der Post einlangende; Ermächtigung des Controlamtes Neuhaus in Böhmen zur Einhebung des Eingangszolles von denselben. N. 215, S. 630.

— die als Muster zur Vorzeigung benützt werden wollen; Aenderung des Lösungsverfahrens mit denselben. N. 39, S. 61.

— **Controlamt**; Bestellung des Neben Zollamtes I. Classe in Pola als solches. N. 77, S. 166.

**Waarenerklärung** jener Waaren die als Parfümeriewaaren zu verzollen sind, wenn sie in Behältnissen von  $\frac{1}{4}$  österreichischer Maß oder darunter oder in solchen vorkommen, die zu den kurzen Waaren u. s. f. gehören; Bestimmung über die Art derselben. N. 3, S. 2.

— **Erklärungen**; Erläuterung der Strafbestimmungen gegen Unrichtigkeiten derselben. N. 237, S. 642.

— Festsetzung einer Vermögensstrafe für gewisse Unrichtigkeiten derselben behufs der Handhabung der Maßregeln für die Ueberwachung des Verkehrs- und Gewerbsbetriebes. N. 236, S. 641.

— gewisse, s. Hausirgesetz vom 4. September 1852.

**Wachcommanden**, s. Militär = Wachcommanden.

**Wärter**, s. Krankenwärter.

**Waffen**, s. verbotene Waffen.

— und Munition; Aufhebung der, während des orientalischen Krieges verfügten Aus- und Durchfuhrverbote derselben. N. 66, S. 121.

— **Patente**, für Tirol und Vorarlberg und das lombardisch-venetianische Königreich; Vorschrift über die Competenz zur Untersuchung und Bestrafung der in diesen Patenten bezeichneten Uebertretungen hinsichtlich des Besitzes

**Wab — War**

und Tragens verbotener Waffen und des Verkehrs mit denselben. N. 40, S. 63.

**Wahrung** der Rechte aller, bei der Grundentlastung in Siebenbürgen Betheiligten; Bestimmungen des Patentens vom 1. Jänner 1856 über die Art, in welcher, und die Quellen, aus welchen die ermittelte Urbartal-Entschädigung der Berechtigten mit aller Beschleunigung mit Rücksicht auf dieselbe zu leisten ist. N. 12, S. 11.

**Waisen**, s. Witwen und Waisen.

— s. Witwen und Waisen von Beamten und Dienern, welche verschiedenen Fonden gedient haben.

— Curanden- und Depositenvermögen in Galizien, Krafau und der Bukowina; Instruction für die cassemäßige Behandlung desselben. N. 142, S. 296.

— und Curanden-Vermögen; Bestimmungen über die Verfassung und Vorlage der Gesamtübersichten über den Stand desselben und die hierbei von den Staatsbuchhaltungen anzukündende Controle. N. 227, S. 634.

— und Curanden-Vermögen in Ungarn, Croatien, Slavonien, der serbischen Wojwodschafft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen; Bestimmung der Frist der, in den §§. 7 und 27 der Instruction vom 4. November 1854 über die cassemäßige Behandlung dieses Vermögens angeordneten Einsendung der Abschrift des Erlags- und Empfangs-Anweisungsbuches und des Journalens an die Staatsbuchhaltung. N. 143, S. 336.

**Waller**, s. Wels.

**Warasdiner Vicegespannschaft**, s. Bewohner der ehemaligen Warasdiner Vicegespannschaft.

**Wartgelder** und Pensionen der diplomatischen Beamten; Vorschrift über deren Verleihrung. N. 109, S. 234.



**Waff — Wid**

**Wassergefahr**, f. Feuer- und Wassergefahr,

**Watta**, f. Wolltafeln.

**Wechselflagen**; nähere Bestimmungen der gegenseitigen Kompetenz der Civil- und Militärgerichte bei denselben. N. 183, S. 483.

**Wechselproteste**, von Gerichtsbeamten aufgenommene; Bestimmungen über die Gebühren welche hiesfür zu entrichten sind. N. 87, S. 198.

**Wechselprotest-Letirung**, f. Aufnahme, Wechselproteste.

**Wechselfeitige Auslieferung**, f. gegenseitige Auslieferung.

**Weiderecht**, unter dem Namen „Pensionatico“ in den venetianischen Provinzen bestehendes; Bestimmungen hinsichtlich desselben. N. 126, S. 281.

**Weide-Servitut**, f. Weiderecht.

**Weine** aus den Zollauszschläffen, legitimirte; Ermächtigung mehrerer venetianischer Nebenollämter zu deren Verzollung. N. 56, S. 103.

**Weingeist**, f. Alkoholometer.

**Weitere Gränzstrecke**, f. Gränzstrecke.

— Verabfolgung des sogenannten Linito-Rauchtabakes an die Bergleute; Einstellung derselben. N. 37, S. 61.

**Wels**, gemeiner (Silvius glanis, Schaidt, Waller); Bestimmung über die Zollbehandlung dieses Fisches im zubereiteten Zustande in der Einfuhr über die Zoll-Linie Siebenbürgens und der Bukowina. N. 22, S. 28.

**Weltlicher Stand**; Verordnung, daß die über Chirurgie approbirten barmherzigen Ordensbrüder zur Ausübung der chirurgischen Praxis in diesem Stande nicht berichtigt sind. N. 76, S. 166.

**Werthverhältniß** der zu Zollzahlungen verwendeten inländischen Goldmünzen; Aenderung der Bestimmung desselben. N. 212, S. 606.

**Wicken**, f. Hülsenfrüchte.

**Widerklagen** wider fremde Staatsangehörige bei österreichischen Consulargerichten im osmanischen Reiche angebracht; Erläuterung des §. 2 der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855 und des §. 8 der Verordnung vom 31. März 1855 in Bezug auf die Kompetenz der k. k. Consulargerichte zur Verhandlung und Entscheidung derselben. N. 117, S. 247.

— wider österreichische Unterthanen oder Schutzgenossen im osmanischen Reiche bei fremden Consulaten angebracht; Erläuterung über die

**Wied — Wien**

Zulässigkeit der Execution der dießfalls gefällten Urtheile. N. 117, S. 247.

**Wiederaufhebung** des in Ungarn verhängten Standrechts; Ermächtigung Seiner kaiserlichen Hoheit des Herrn Erzherzogs General-Gouverneurs von Ungarn hierzu. N. 35, S. 44.

**Wiederholungs-Prüfungen** der Studirenden an den Rechtsakademien in Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slavonien und der Wojwodschafft Serbien mit dem Temeser Banate. N. 226, S. 634.

**Wien**; Aufstellung einer vereinigten Betriebsdirection für beide Sectionen der k. k. südlichen Staats-Eisenbahn mit dem Amtssitze daselbst. N. 38, S. 61.

— f. Wiener Handelsgericht

— f. Wiener Landesgericht

**Wiener Auszieh-Ordnung**, f. Auszieh-Ordnung.

— Börse; Festsetzung der Gebühr zur die von den k. k. Consulen und Agenten an derselben vermittelten Geschäfte. N. 202, S. 599.

— Fabrikanten und Handelsleute, f. Handelsleute und Fabrikanten.

— Handelsgericht; Erweiterung der Kompetenz desselben auf Rechtsangelegenheiten außer Streitfachen. N. 7, S. 6.

— Handelsleute und Fabrikanten, f. Handelsleute und Fabrikanten.

— Landesgericht; Bestimmung desselben zur Führung der Vermerkungen und Creditsbücher über sämtliche seit dem Jahre 1850 ausgegebene Staatsobligationen (mit Ausnahme der in Folge der Einlösung der Krakauer Oberschlesischen Eisenbahn entstandenen 4% Obligationen), dann für die 5% Prioritäts-Obligationen der Wien-Bloggitzer Eisenbahn und zur Amortisation der in Folge der Einlösung der Krakauer-Oberschlesischen Eisenbahn entstandenen 4% Obligationen. N. 18, S. 23.

— Maß und Gewicht; Erstreckung des Zeitpunktes der Durchführung der kaiserlichen Verordnung vom 18. Juli 1855 über dessen Einführung in Böhmen auf den 1. September 1856. N. 98, S. 218.

— Maß und Gewicht, f. niederösterreichisches Maß und Gewicht.

— Polizeibezirk, f. Drischaffen, zum Wiener Polizeibezirk gehörige.

— rechts- und staatswissenschaftliche Facultät, f. rechts- und staatswissenschaftliche Facultäten in Wien etc.

— Universität; Verlängerung der Wirksamkeit des

**Wien — Wirk**

provisorischen Gesetzes vom 27. September 1849 über die Organisation der akademischen Behörden an derselben. N. 170, S. 470.

**Wien-Sloggnitzer**, 5% Eisenbahn-Prioritäts-Obligationen, s. öffentliche Obligationen.

**Wirksamkeit**, s. Beginn der Wirksamkeit.

— der provisorischen Oberleitung zu Pesth für die Tabakblätter-Einlösung; Einstellung derselben. N. 208, S. 604.

— der Verordnung vom 28. November 1855, über das Gebührenausmaß für die Gensd'armie-Mannschaft vom Wachtmeister abwärts aus Anlaß ihrer Vorladung als Zeugen in Straffällen vor die Civil-Strafgerichte; Ausdehnung derselben auch auf die Fälle ihrer Vorladung vor die Militärgerichte oder bei Gefällsverhandlungen. N. 50, S. 97.

— des allgemeinen Berggesetzes in der Militärgränze; Festsetzung der Bedingungen, unter welchen dieselbe zu geschehen hat. N. 24, S. 28.

— des provisorischen Gesetzes über die Organisation der akademischen Behörden; Verlängerung derselben an den Universitäten Wien, Prag, Graz, Innsbruck, Krakau und Lemberg. N. 170, S. 470.

**Wirkungskreis** der Central-Congregation im lombardisch-venetianischen Königreiche; nähere Bestimmungen über denselben. N. 210, S. 606.

— und Einrichtung der Statthaltereien im lom-

**Witw — Wundä**

bardisch-venetianischen Königreiche. N. 47, S. 93.

**Witwen** und Waisen der, in der Verwendung gegen die Cholera-Epidemie gestorbenen Aerzte, Wundärzte und Krankenwärter; Bestimmungen über deren Ansprüche auf Pensionen, Provisionen und Erziehungsbeiträge. N. 118, S. 250.

— von Beamten und Dienern, welche verschiedenen Fonds gedient haben; Vorschrift über die Anwendung der Allerhöchsten Norm vom 20. August 1819 hinsichtlich der Ausmittlung der Ruhestands- und Versorgungsgebühren für dieselben. N. 9, S. 6.

**Wohnungen** der Geistlichkeit; Berechtigung derselben von der Militär-Einquartierung. N. 84, S. 193.

**Wojwodschast**, Serbica, s. Serbien, Wojwodschast.

**Wolltafeln** (Wollwatta); Zollbehandlung derselben. N. 95, S. 217.

**Wollwatta**, s. Wolltafeln.

**Wollenwaaren**, gemeinste und gemeine; Erhöhung und rücksichtlich Festsetzung des Durchfuhrzollses für dieselben. N. 188, S. 488.

**Würbenthal**, s. Controlsammt in Würbenthal.

**Wundärzte**, während ihrer Verwendung gegen die Cholera-Epidemie gestorbene; Bestimmungen über die Behandlung der Witwen und Waisen derselben hinsichtlich der Pensionen, Provisionen und Erziehungsbeiträge. N. 118, S. 250.

## 3.

**Zäh — Zeh**

**Zählgelder**, s. Verwahrungsgebühren.

**Zahl**, s. Anzahl.

— der Notare im Kronlande Steiermark; Erhöhung derselben auf 70. N. 19, S. 21.

**Zahlung**, s. Ausfolgung.

— s. Zurückzahlung.

— der ermittelten Urbarialentenschädigung in Siebenbürgen, s. Leistung der ermittelten Urbarialentenschädigung in Siebenbürgen.

**Zahlungen**, s. Abschlagszahlungen.

**Zalathna**, s. Berghauptmannschaft in Zalathna.

**Zehententschädigung**, s. Bergzehent-Entschädigung.

**Zeh — Zeh**

**Zehentrückstände**, s. Rückstände.

**Zehnkreuzer-Münzscheine**, ungarische; Ausnahme derselben von der gänzlichen Einziehung der gesammten übrigen seit 1848 vom Staate ausgegebenen Geldzeichen. N. 44, S. 91.

**Zeitpunct** der Activirung des Comitatsgerichtes Szolnok im Pesther Oberlandesgerichts-Sprengel; Bestimmung desselben. N. 205, S. 603.

— der Durchführung der kaiserlichen Verordnung vom 18. Juni 1855 über die Einführung des Wiener Maßes und Gewichtes in Böhmen; Erstreckung desselben bis zum 1. September 1856. N. 98, S. 218.

— der Wirksamkeit, s. Beginn der Wirksamkeit.

— — — der neuen Anordnungen über das Staats-

**Zei — Zoll**

prüfungsweise; Bestimmung desselben. N. 86, S. 196.

**Zeitpunkt** für die Durchführung der kaiserlichen Verordnung vom 6. August 1855, in Betreff der Einführung des niederösterreichischen Maasses und Gewichtes in Galizien, der Bukowina und dem Krakaner Gebiete; Erstreckung desselben. N. 163, S. 465.

mit welchem die Wirksamkeit der provisorischen Ueberleitung zu Pesth für die Tabakblätter-Einlösung eingestellt wird; Bekanntgebung desselben. N. 208, S. 604.

**Zeugen** und Sachverständige im Gefälls- = Strafverfahren in Dalmatien; Ausmaß der Gebühren für dieselben. N. 99, S. 219.

**Zeugengebühren** für die Gensd'armerie-Mannschaft vom Wachtmeister abwärts, aus Anlaß ihrer Vorladung als Zeugen in Straffällen vor die Civil- = Strafgerichte; Ausdehnung der mit Verordnung vom 28. November 1855 festgesetzten, auch auf deren Vorladung vor die Militärgerichte oder bei Gefällsverhandlungen. N. 50, S. 97.

**Zeugenschaft** der Gensd'armen; Bestimmungen über die Berichtigung der Kosten derselben. N. 204, S. 602.

**Zeugnisse** über den Ursprung, s. Ursprungszeugnisse.

**Ziegen-** und Schaffelle, halbgare; Zollbehandlung derselben. N. 100, S. 219.

**Zimentirung** gußeiserner Gewichte. N. 79, S. 167.

**Zins-** und Berggründe, s. Berg- und Zinsgründe.

**Zölle**, s. Einfuhrzölle.

— auf der Moldau, s. Moldanzölle.

**Zoll**, s. Begünstigungszoll.

— s. Eingangszoll.

— s. Zollbehandlung.

— s. Zolltarifspost.

— für Darmseile. N. 49, S. 95.

**Zollämter** Istriens und der quarnerischen Inseln; fünfjährige Eingangszollbefreiung mehrerer Getreide-Arten und Hülsenfrüchte und des Maismehles bei der Einfuhr über dieselben. N. 228, S. 635.

— sardinische, s. sardinische Zollämter.

**Zollämtliche** Abfertigung des Postwagens und der auf Dampfschiffen versendeten Güter; Bestimmungen wegen deren Beschleunigung. N. 15, S. 12.

**Zolla — Zoll:**

**Zollamt**, k. k., zu Luvino; Ermächtigung desselben und der königlich-sardinischen Zollämter Arona und Intra zur gegenseitigen Ueberweisung von Durchfuhrwaaren. N. 195, S. 584.

— Obrovazzo, s. Obrovazzo in Dalmatien.

**Zollamtsexpositur**, s. Hauptzollamts-Expositur.

**Zollauschlüsse**, s. legitimirte Weine aus den Zollauschlüssen.

**Zollbehandlung**, s. Abfertigung.

— der Darmseile. N. 49, S. 95.

— der Erlenrinde und einer Art Holzschuh. N. 106, S. 232.

— der Fischgattung Wels (Waller) beim Eingange über die Zoll-Linie Siebenbürgens und der Bukowina. N. 22, S. 28.

— der gebleichten und gefärbten Bindfäden (Spagat). N. 119, S. 251.

— grober landwirthschaftlicher Maschinen in Verbindung mit Eisenbestandtheilen von untergeordnetem Gewichte. N. 64, S. 120.

— halbgarer Ziegen- und Schaffelle. N. 100, S. 219.

— mehrerer Pflanzen und Pflanzentheile. N. 206, S. 603.

— von Gold- und Silberblechen und Folien. N. 96, S. 217.

— von Stoffen zu Krämpelbelegen. N. 107, S. 233.

— von Wolltafeln (Wollwatta), von zweifach schwefelsaurem Kali, zubereitetem Orseille und Perseo. N. 95, S. 217.

**Zollcredit** für fällige Einfuhrzollbeträge; versuchsweise Einführung desselben. N. 91, S. 202.

**Zollfreiheit** jener Durchfuhrgüter, die auf dem Po eintreten und bei Cavanella di Po diesen Fluß verlassend, mittelst der inneren Canäle nach Chioggia oder Venedig befördert werden. N. 162, S. 464.

**Zoll-Linie** von Asch bis zur Elbe, Bewilligung des Errectenungsverfahrens für den Transport über das ausländische Gebiet, welches von dieser Linie begrenzt wird. N. 83, S. 193.

— Nachsicht, fünfjährige, für mehrere Getreidearten und für Hülsenfrüchte, dann für Maismehl bei der Einfuhr über die Zollämter Istriens und der quarnerischen Inseln. N. 228 S. 635.

**Zoll — Zül**

**Zolltarif**, allgemeiner, vom 5. December 1853; Kundmachung mehrerer Aenderungen desselben. N. 43, S. 87.

**Zolltarifpost** 37, f); Einreichung des schwefelsauren Amoniaks unter dieselbe. N. 62, S. 119.

**Zoll-** und Sanitätsamt, provisorisches, in Drago-Moschiennizza; Errichtung desselben. N. 186, S. 485.

— — — vereintes, zu Lovrana; Verlegung desselben nach Ita. N. 186, S. 485.

**Zollzahlungen**; Aenderung der Bestimmungen über die Annahme ausländischer Gold- und Silbermünzen hiebei, sowie der Bestimmung über das Werthverhältniß der hiezu verwendeten inländischen Goldmünzen. N. 212, S. 606.

**Zubereiteter** Orseille; Zollbehandlung desselben. N. 95, S. 217.

— Wels, f. Wels.

**Zuckererbsen**, f. Hülsenfrüchte.

**Zuckmantl**; Verlegung des bisher zu Würbenthal bestandenen Controlamtes dahin. N. 57, S. 103.

**Züchtigung**, körperliche; Erleichterung der Bestimmungen der §§. 258 und 260, lit. b) des Strafgesetzes in Ansehung dieser Strafe. N. 116, S. 246.

— körperliche; Gestattung derselben als Strafverschärfung bei Gefälligübertretungen. N. 196, S. 584.

**Zünder**, f. Reibzündfabrikate.

**Zündfabrikate**, f. Reibzündfabrikate.

**Zündhölzchen**, f. Reibzündfabrikate.

**Zündschwämme**, f. Reibzündfabrikate.

**Zugeständniß**, den nach dem Gesetze vom 23. December 1849 engagirten Freiwilligen gewährtes, deren Abfertigung mit einem Capitale; Ausdehnung desselben auf alle noch activ dienenden Soldaten. N. 145, S. 393.

**Zulässigkeit** der Execution der, von fremden Consulaten im osmanischen Reiche wider österreichische Unterthanen oder Schutzgenossen im Wege der Widerklage gefällten Urtheile; Erläuterung des §. 2 der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855 und des §. 8 der Verordnung vom 31. März 1855 hierüber. N. 117, S. 247.

**Zulassung** von Individuen, die bei einer öffentlichen Behörde in Verwendung stehen oder practiciren zur Aufnahme als ordentliche oder außerordentliche Zuhörer von Vorlesungen ü-

**Zur — Zuw**

ber rechts- und staatswissenschaftliche, sowie auch über technische Gegenstände. N. 182, S. 482.

**Zurücklegung** der akademischen Studien; Einführung von Absolutorien, als der legalen Beweisdocumente über den Umstand, daß dieselbe von einem Studierenden einer rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät oder Rechtsakademie den bestehenden Gesetzen gemäß erfolgt sei. N. 52, S. 98.

**Zurückzahlung** von Darleihen in klingender Münze, die nach Kundmachung der kaiserlichen Verordnung vom 7. Februar 1856 gegeben wurden; Bestimmung, daß dieselbe vom Schuldner auf die vom Gläubiger bedingene Weise entweder in der gegebenen bestimmten Münzsorte oder doch in klingender Münze zu geschehen hat. N. 26, S. 30.

**Zusammenstellung** der Uebersicht der, in Folge der Organisation der Forstverwaltung in Tirol und Vorarlberg gebildeten Forstinspections-, Forstwirthschafts- und Forstaufsichts- Bezirke. N. 75, S. 166.

**Zuschlag** zu den bestehenden Verkaufspreisen des, zum menschlichen Genuße bereiteten Salzes und sonach auch des Limitosalzes, wo es besteht; dessen Einführung mit 25 Kreuzern vom Wiener Centner. N. 68, S. 159.

**Zustellung** von Klagen, die von königlich-sächsischen gegen österreichische Unterthanen vor einem königlich-sächsischen Gerichte, als Gerichtsstand des Vertrages angebracht werden; Anweisung der österreichischen Gerichte zur Beobachtung der Reciprocität hiebei. N. 220, S. 629.

**Zustellungen**, f. Schriftenwechsel.

— der Militärgerichte; Ausdehnung der am 5. April 1853 bloß für Niederösterreich erlassenen Verordnung über die Zustellungen gerichtlicher Erledigungen durch die Post gegen Retour-Receipte auch auf dieselben. N. 214, S. 626.

— gerichtlicher Erledigungen durch die Post gegen Retour-Receipte; Ausdehnung der hierüber bloß für Niederösterreich erlassenen Verordnung vom 5. April 1853 auf sämmtliche übrige Kronländer, die Militärgränze und auf Zustellungen durch die Militärgerichte. N. 214, S. 626.

**Zuweisung** der Grundentlastungs-Capitalien; Erläuterung des §. 28 des Allerhöchsten Patentgesetzes vom 16. Jänner 1854 in Betreff der Kundmachung, der im Verfahren hiebei ergehenden Edicte. N. 81, S. 168.

**Zvon — Zwangsc**

**Zvonigrad:** Aufhebung des dortigen Neben-  
zollamtes II. Classe. N. 167, S. 466.

**Zwangscours** der Banknoten der österreichischen  
privilegirten Nationalbank, s. Darlehen in  
Klingender Münze.

**Zweif — Zwilch**

**Zweifach** schwefelsaures Kali; Zollbehandlung  
desselben. N. 95, S. 217.

**Zwilch** und Drillich, s. Hausirhandel mit  
Zwilch und Drillich.

**Berichtigung.**

Man ersucht in der Ueberschrift der im XX. Stück des Landes-Regierungs-Blat-  
tes vom Jahre 1856 Nr. 78, Seite 167 enthaltenen Verordnung des Finanzministe-  
riums vom 3. Mai 1856 den §. „849“, in den richtigen: „894“ zu verbessern; der-  
selbe Druckfehler ist auch im chronologischen Verzeichnisse Seite XI., Zeile 12, zu be-  
richtigen.

# Berichtigungen.

Man ersucht im vorliegenden alphabetischen Verzeichnisse folgende Verbesserungen vornehmen zu wollen: und zwar

| Seite; | Schlagwort;            | Abfag; | Zeile; | und;   | statt: und;                     |
|--------|------------------------|--------|--------|--------|---------------------------------|
| 1,     | Absfertigung,          | 3,     | 1,     | steht: | und;                            |
| 2,     | Abschlagszahlungen,    | —      | 3,     | „      | Siebenbürgen;                   |
| „      | Aenderung,             | —      | 1,     | „      | Zahl;                           |
| 6,     | Aufgreifung,           | —      | 4,     | „      | gebühre.                        |
| „      | Aufhebung,             | 3,     | 5,     | „      | Pferden.                        |
| 7,     | Aufnahme,              | 2,     | 1,     | „      | durch;                          |
| „      | Ausdehnung,            | 1,     | 5,     | „      | Verfeher;                       |
| 9,     | Bank,                  | 1,     | 1,     | „      | Bank;                           |
| „      | Banengüter,            | —      | 3,     | „      | 61;                             |
| „      | Bedachtnahme,          | —      | 2,     | „      | Grundentlastungsfondes;         |
| „      | Befähigte,             | —      | 4,     | „      | und;                            |
| 10,    | Beginn,                | 7,     | 2,     | „      | 177;                            |
| „      | Begünstigungszoll,     | —      | 6,     | „      | Ende;                           |
| 11,    | Beitstellung,          | —      | 5,     | „      | und;                            |
| 12,    | Bergzehent,            | 3,     | 1,     | „      | Entschädigungs;                 |
| „      | „                      | 3,     | 1,     | „      | Mähren;                         |
| „      | „                      | 3,     | 3,     | „      | der;                            |
| „      | Berufung,              | 1,     | 1,     | „      | und;                            |
| 14,    | Bestimmungen,          | 1,     | 2,     | „      | Gewäck;                         |
| „      | „                      | 1,     | 2,     | „      | Ueberfied;                      |
| „      | Bevohner,              | 4,     | 2,     | „      | Hausfugeses;                    |
| „      | „                      | 5,     | 6,     | „      | und;                            |
| 15,    | Böymer,                | 8,     | 4,     | „      | eine;                           |
| 16,    | Cassenmäßige,          | 1,     | 1,     | „      | Waisen;                         |
| 17,    | Comitat,               | —      | 1,     | „      | Szabolcser;                     |
| „      | Comitatsgericht,       | 3,     | 2,     | „      | feine;                          |
| „      | Commissionen,          | 2,     | 1,     | „      | Bergzehent;                     |
| 18,    | Concurs,               | 2,     | 4,     | „      | Erläuterung;                    |
| „      | „                      | 2,     | 5,     | „      | Verordnung;                     |
| 19,    | Conraters,             | —      | 5,     | „      | Domicilirenden;                 |
| 23,    | Einführung,            | 2,     | 2,     | „      | Bestimmung;                     |
| „      | Einfuhr,               | 2,     | 1,     | „      | mehrerer;                       |
| „      | Eingangszoll,          | 2,     | 3,     | „      | anderen;                        |
| 24,    | Einklösung,            | 2,     | 2,     | „      | provisorischen;                 |
| 25,    | Eisenbahn,             | 2,     | 3,     | „      | und;                            |
| „      | Eisenbahnen,           | 2,     | 1,     | „      | und;                            |
| „      | Eutfernt,              | —      | 2,     | „      | uende;                          |
| 26,    | Erläuterung,           | 7,     | 4,     | „      | Wajwodschast;                   |
| 27,    | Erlauer,               | —      | 4,     | „      | Kerekudvar;                     |
| „      | „                      | —      | 5,     | „      | Junoshida;                      |
| „      | „                      | —      | 5,     | „      | Abattyán;                       |
| 29,    | Fehler-Berichtigungen, | —      | 1,     | „      | f. Druckfehler-Berichtigungen,  |
| 30,    | Finanz-Procuratur,     | 4,     | 1,     | „      | Finanz-Procuratur = Abtheilung; |
| 30,    | Fündelkinder,          | —      | 2,     | „      | Versorgung;                     |
| 30,    | Flüssigkeiten,         | 2,     | 2,     | „      | Erzeugung;                      |
| 31,    | Fratres,               | 2,     | 2,     | „      | Barmherzigen;                   |
| 32,    | Führung,               | 2,     | 1,     | „      | öffentli-                       |
| „      | Fuhrkosten,            | —      | 4,     | „      | Slawonien;                      |
| 33,    | Gebühren,              | 2,     | 4,     | „      | Dienstreisen;                   |

| Seite; | Schlagwort;              | Abfatz; | Zeile; | steht:                   | statt:                 |
|--------|--------------------------|---------|--------|--------------------------|------------------------|
| 35,    | Geräuchertes,            | —       | 1,     | steht: Geräuchertes,     | Geräuchertes;          |
| "      | Gericht,                 | 7,      | 4,     | " gege,                  | gegen;                 |
| "      | "                        | 11,     | 6,     | " unbeweglicher,         | unbeweglicher;         |
| 36,    | Gerichtsbarkeit.         | —       | 1,     | " städtisch,             | städtisch;             |
| 37,    | Gesetz,                  | 3,      | 6,     | " abzulegen,             | abzulegen;             |
| 38,    | Görz,                    | —       | 2,     | " Versteigerungen,       | Versteigerungen;       |
| "      | "                        | 3,      | 2,     | " Löschung,              | Löschung;              |
| 39,    | Griechische,             | —       | 2,     | " und,                   | und;                   |
| "      | Großwardeiner,           | 2,      | 2,     | " befündlichen,          | befündlichen;          |
| "      | Grundentlastungsfond.    | 2,      | 2,     | " unbewe-                | unbeweg-               |
| 40,    | Grundsätze,              | 1,      | 1,     | " hordisch,              | hordisch;              |
| 40,    | Güter,                   | 4,      | 1,     | " i,                     | in;                    |
| "      | Gutsförper,              | —       | 1,     | " Gutsförper,            | Gutsförper;            |
| "      | Gymnasial-Lehrant,       | —       | 1,     | " definitives,           | definitives;           |
| "      | Handelsgerichtsbarkeit.  | —       | 5,     | " und,                   | und;                   |
| 41,    | Herrschaftsbesitzer.     | —       | 1,     | " Grundherren.           | Grundherren;           |
| 45,    | Katholische Kirche.      | 3,      | 1,     | " her,                   | der;                   |
| 47,    | Kroatien.                | 1,      | 2,     | " Emp-                   | Ein-;                  |
| "      | "                        | 4,      | 3,     | " Eröffnung,             | Eröffnung;             |
| 50,    | Melnik.                  | 1,      | 1,     | " Melnik,                | Melnik;                |
| 51,    | Militär-                 | 1,      | 3,     | " Wechselklage,          | Wechselklagen;         |
| 56,    | Ordensbrüder,            | 1,      | 1,     | " Ordensbrüder,          | Ordensbrüder;          |
| 58,    | Pferde,                  | 1,      | 3,     | " N. 68,                 | N. 66;                 |
| 59,    | Prägravations-Ansprüche, | 1,      | 1,     | " f. Grundherrliches,    | f. Grundherrliches;    |
| "      | Privat-Prüfungen,        | 1,      | 2,     | " dieselbru,             | dieselben;             |
| 60,    | Protokollirte,           | 1,      | 2,     | " protokolirte,          | protokolirte;          |
| "      | Provisorische,           | 3,      | 3,     | " N. 298,                | N. 208;                |
| 61,    | Rechtsstreite,           | 1,      | 1,     | " galizischen,           | galizischen;           |
| 68,    | Staatsbuchhaltung.       | 1,      | 8,     | " Ausweisungsbuches,     | Anweisungsbuches;      |
| "      | Staatsvertrag,           | 1,      | 1,     | " Staatsvertrag,         | Staatsvertrag;         |
| 70,    | Strafprozeß,             | 2,      | 3,     | " befündlicher,          | befündlicher;          |
| 72,    | Tarna-Eörs,              | 1,      | 4,     | " gelegenen,             | gelegenen;             |
| 75,    | Ungarn,                  | 5,      | 4,     | " Rechtsangelegenheiten. | Rechtsangelegenheiten; |
| 77,    | Urbarialgerichte.        | 1,      | 3,     | " Instruction,           | Instruction;           |
| 78,    | Urbarialgerichtliche,    | 1,      | 1,     | " Urbarialgerichtliche,  | Urbarialgerichte;      |
| "      | "                        | 2,      | 1,     | " —                      | Urbarialgerichtliche;  |
| "      | Urtheile,                | 3,      | 6,     | " Beobachtung,           | Beobachtung;           |
| 79,    | Verfahren,               | 6,      | 3,     | " befinden,              | befinden;              |
| 81,    | Vermögensstrafe,         | 1,      | 1,     | " Unrichtigkeiten,       | Unrichtigkeiten;       |
| "      | Verpachtung,             | 1,      | 4,     | " Gefahren,              | Gefahren;              |
| 83,    | Vicegespannschaft.       | 1,      | 2,     | " ehemaligen,            | ehemaligen;            |
| 84,    | Vollzugsvorschrift.      | 1,      | 3,     | " Flüssigkeiten,         | Flüssigkeiten;         |
| "      | Vormerkungen,            | 2,      | 5,     | " Breslau,               | Breslau;               |



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

I. Stück.

Ausgegeben und versendet am 10. Jänner 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt I.

Wydany i rozesłany dnia 10 Stycznia 1856.



## 1.

**Erlaß des Finanzministeriums vom 19. December 1855,**

betreffend die Aufhebung der venetianischen Nebenzollämter zu **Porto Lignano** und **Porto Tagliamento**, dann Errichtung eines Hilfszollamtes zu **Perlegada**.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XLIX. Stück, Nr. 223, ausgegeben am 28. December 1855.

## 2.

**Erlaß des Finanzministeriums vom 20. December 1855,**

betreffend die Erhebung des Nebenzollamtes I. Classe in **Ostiglia** zum Hauptzollamt II. Classe.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XLIX. Stück, Nr. 224, ausgegeben am 28. December 1855.

## 3.

**Verordnung des Finanzministeriums vom 20. December 1855,**

(Reichs-Gesetzblatt, XLIX. Stück, Nr. 225, ausgegeben am 28. December 1855),

giltig für sämtliche im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

betreffend die Art der Erklärung jener Waaren, welche, wenn sie in Behältnissen von  $\frac{1}{4}$  österreichischer Maß oder darunter oder in solchen vorkommen, die zu den kurzen Waaren u. s. f. gehören, als Parfumeriewaaren zu verzollen sind.

Aus Anlaß einer Anfrage wird erklärt, daß in jenen Fällen, wo die in der Tarifsabtheilung 33 (Arznei- und Parfumeriestoffe) unter lit. a) und b) genannten Oele und Balsame in Behältnissen von  $\frac{1}{4}$  österreichischer Maß und darunter oder in solchen vorkommen, die ihrer Beschaffenheit nach zu den feinen Leder- und Gummi-, feinsten Ebon- oder kurzen Waaren gehören, dieser Umstand von der Partei in der Erklärung entweder ausdrücklich anzugeben ist, oder daß diese Waaren als Parfumeriewaaren zu erklären sind. Ebenso ist sich in den Fällen der Anmerkung zu der Tarifspost 25, a), der Anmerkung 1 zu der Tarifspost 76, a), der Anmerkung 3 zu der Tarifspost 76, d) und der Anmerkung 2 zu den Tarifsposten 77, e) und f) zu benehmen.

Diese Bestimmungen haben mit dem Tage, an welchem sie den Zollämtern bekannt werden, in Wirksamkeit zu treten, jedoch sind Erklärungen, welche diesen Bestimmungen nicht entsprechen, nur dann, wenn dieselben nach Ablauf von sechs Wochen, vom Tage der Kundmachung des gegenwärtigen Erlasses im Wege des Reichs-Gesetzblattes, überreicht werden, in Strafanspruch zu ziehen, bis dahin aber bloß als unvollständig zurückzuweisen.

## 1.

**Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 19 Grudnia 1855,**

względem zniesienia weneckich celnych urzędów ubocznych w **Porto Lignano i Porto Tagliamento** i założenia pomocniczego urzędu celnego w **Portegada**.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XLIX, N. 223, wydaną dnia 28 Grudnia 1855.

## 2.

**Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 20 Grudnia 1855,**

względem podniesienia ubocznego urzędu celnego I klasy w **Ostiglii** do głównego urzędu celnego II klasy.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XLIX, N. 224, wydaną dnia 28 Grudnia 1855.

## 3.

**Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 20 Grudnia 1855,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XLIX, Nr. 225, wydana dnia 28 Grudnia 1855),

mające moc obowiązującą dla wszystkich, powszechnym obrebem celnym objętych krajów koronnych,

względem sposobu deklarowania owych towarów, które jako towary perfumowe mają być oczone, jeżeli znajdują się w naczyniach mieszczących  $\frac{1}{3}$  miary austriackiej, lub niżej, albo też w naczyniach do kramarszczyzny i t. d. należących.

Z powodu zapytania oświadcza się, iż w owych razach, w których wspomniane w oddziale taryfy 33 (artykuły leczne i wonne) pod lit. *a*) i *b*) oleje i balsamy znajdują się w naczyniach  $\frac{1}{3}$  miary austriackiej, lub niżej, albo w takich, które pod względem własności swój należą do towarów przednich skórzanych i gumowych, najprzedniejszych glinianych lub kramarszczyzny, okoliczność ta albo wyraźnie ma być od strony w deklaracyi podaną, albo towary te mają być deklarowane jako towary wonne. Tak samo postąpić należy w razach uwagi do pozycyi taryfowej 25, *a*), uwagi 1 do pozycyi taryfowej 76, *a*), uwagi 3 do pozycyi taryfowej 76, *d*) i uwagi 2 do pozycyj taryfowych 77 *e*) i *f*).

Postanowienia te wejdą w działalność z tym dniem, którym urzędom celnym obwieszzone zostaną, deklaracje wszelako, które postanowieniom tym nie odpowiadają, w tenczas tylko mają być pociągnięte do odpowiedzialności karniej, jeżeli takowe po upływie sześciu tygodni od dnia obwieszczenia niniejszego Rozporządzenia w drodze Dziennika Praw Państwa podane będą, do tej zaś chwili jedynie odrzucone będą jako niedokładne.

Baron **Bruck** m. p.

## 4.

## Verordnung der Minister des Innern und der Justiz vom 25. December 1855,

womit der Beginn der Amtswirksamkeit der im Königreiche Ungarn, dann in der Wojwodschafft Serbien und in dem Temeser Banate, zu bestellenden Urbarmalgerichte kundgemacht wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XLIX. Stück, Nr. 226, ausgegeben am 28. December 1855.

## 5.

## Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen vom 27. December 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLIX. Stück, Nr. 227, ausgegeben am 28. December 1855),

giltig für die Kronländer Galizien und die Bukowina,

über die Fortdauer der Vertretung der galizischen Unterthanen in ihren Rechtsstreiten mit ihren vormaligen Grundherren durch die Finanzprocuratur.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschliessung vom 9. December 1855 zu gestatten geruht, daß bis zu einer weiteren Allerhöchsten Schlußfassung die auf Grundlage der Erlässe des Ministeriums des Innern vom 23. Mai 1851, Z. 10.776\*), und 18. Februar 1852, Z. 2473\*\*), bis zum 29. September 1855 bestandene Vertretung der galizischen ehemaligen Gutsunterthanen und unterthänigen Gemeinden auch noch nach erfolgter Organisirung der Gerichtsbehörden stattzufinden habe.

Daher ist auch in den vorkommenden Fällen die Klage, sie möge von dem ehemaligen Unterthan unter Vertretung der Finanzprocuratur, oder von der Grundherrschaft angestrengt werden, bei dem Gerichtshofe erster Instanz, an dessen Orte sich die zur Vertretung berufene Finanzprocuratur oder deren Expositur befindet, zu überreichen.

Freiherr von **Bach** m. p.    Freiherr von **Krauß** m. p.    Freiherr von **Bruck** m. p.

\*) Landes-Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1851, XXVII. Stück, Nr. 207, Seite 698.

\*\*) Ebendasselbst vom Jahre 1852, XIII. Stück, Nr. 70, Seite 202.

## 4.

## Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 25 Grudnia 1855,

mocą którego obwieszcza się czas działalności urzędowej ustanowić się mających sądów urbaryalnych w Królestwie Węgierskiem, niemniej w Województwie Serbskiem i Temeskim Banacie.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XLIX, N. 226, wydaną dnia 28 Grudnia 1855.

## 5.

## Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Skarbu z dnia 27 Grudnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLIX, Nr. 227, wydana dnia 28 Grudnia 1855),

obowiązujące w krajach koronnych Galicyi i Bukowinie,

względem dalszego trwania zastępstwa poddanych galicyjskich w sporach prawnych z ich dawniejszymi panami przez prokuraturę finansów.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył dozwolić Najwyższem Postanowieniem z dnia 9 Grudnia 1855, iż aż do dalszego Najwyższego Postanowienia zastępstwo byłych galicyjskich poddanych wiejskich i gmin poddańczych, na podstawie rozrządzeń Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 23 Maja 1851, L. 10776 \*), i 18 Lutego 1852, L. 2473 \*\*) istniejące aż do 29 Września 1855, pozostać ma jeszcze i po przeprowadzeniu organizacji władz sądowych.

Ziąd też skarga w razach zajęć mogących, czy takowa przez dawniejszego poddanego pod zastępstwem prokuratora finansów, czy też przez państwo gruntowe jest założoną, podaną być ma do trybunału sądowego pierwszej instancji, na którego czele znajduje się powołana do zastępstwa prokuratura finansów lub téjże expozytura.

Baron **Bach** m. p.

Baron **Krauss** m. p.

Baron **Bruck** m. p.

\*) Dziennik praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1851, Część XXVII, Nr. 207, str. 698.

\*\*) Tamże z roku 1852, Część XIII, Nr. 70, str. 202.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

II. Stück.

Ausgegeben und versendet am 18. Jänner 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt II.

Wydany i rozesłany dnia 18 Stycznia 1856.

## Verordnung des Ministeriums des Innern vom 2. November 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, I. Stück, Nr. 1, ausgegeben am 10. Jänner 1856),

wirksam für das Großherzogthum Krakau,

wodurch die für Galizien gültigen Vorschriften bezüglich der Erbfolge in Bauerngüter auch auf das Großherzogthum Krakau ausgedehnt werden.

Das Ministerium des Innern findet im Einvernehmen mit dem Justizministerium im Grunde des Allerhöchsten Patentes vom 23. März 1852, Nr. 77 des Reichs-Gesetz-Blattes\*), die für Galizien gültigen Vorschriften bezüglich der Erbfolge in Bauerngüter, nämlich das kaiserliche Patent vom 10. Mai 1787, die Hofdecrete vom 31. März 1788, vom 18. Mai 1788 und vom 18. Februar 1790, in soferne dieselben mit Rücksicht auf die erfolgte Aufhebung der grundobrigkeitlichen Gerichtsbarkeit und die neue Gerichtsorganisation noch in Kraft bestehen, auch auf das Großherzogthum Krakau auszudehnen und zu verordnen, daß dieselben vom 29. September 1855, als dem Tage, an welchem das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch in gesetzliche Kraft getreten ist, in Wirksamkeit zu treten haben.

Von diesem Zeitpunkte hat sonach im Großherzogthume Krakau in Ansehung des gesetzlichen Erbrechtes auch bei dem Bauernstande die allgemeine Erbfolgeordnung mit der Beschränkung einzutreten:

1. daß bei der Theilung zwischen mehrere Kinder das Bauerngut dem ältesten Sohne mit der Verpflichtung, die Miterben zu befriedigen, zuzutheilen ist.

2. Daß der überlebende Ehegatte, welcher Miteigenthümer des Bauerngutes ist, das ganze Bauerngut an sich lösen kann.

3. Daß Niemand ohne behördliche Bewilligung zugleich zwei besessene Bauerngüter besitzen darf, und

4. daß die zu einem Bauerngute gehörigen Stiftgründe ohne politische Bewilligung nicht zerstückt werden dürfen.

Die angeführten Beschränkungen haben nicht nur bei den altbäuerlichen, sondern auch bei jenen Gründen einzutreten, welche durch die Ruralcommission auf den Staats- und Fondsgütern oder durch die Grundherrschaften auf den Privatgütern von den herrschaftlichen Gründen zu den altbäuerlichen Gründen zugetheilt, in Erbpacht vergeben, oder als besondere Bauernwirthschaften errichtet worden sind.

Freiherr von **Bach** m. p.

---

\*) Landes-Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, XVI. Stück, Nr. 81, Seite 221.

## 6.

## Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 2 Listopada 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część I, Nr. 1, wydana dnia 10 Stycznia 1856,

obowiązujące w Wielkiem Księstwie Krakowskiem,

**mocą którego przepisy dla Galicyi wydane w przedmiocie sukcesyi w dobrach  
chłopskich, także na Wielkie Księstwo Krakowskie rozciągnięte zostają.**

Ministryum Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości uznaje za rzecz potrzebną rozciągnąć na podstawie Najwyższego Patentu z dnia 23 Marca 1852 Nr. 77 Dziennika Praw Państwa \*) także i na Wielkie Księstwo Krakowskie przepisy dla Galicyi wydane w przedmiocie następstwa spadkobierczego w dobrach chłopskich, jako to: Patent Cesarski z dnia 10 Maja 1787, dekreta nadworne z dnia 31 Marca 1788, z dnia 18 Maja 1788 i z dnia 18 Lutego 1790, o ile te ze względu na zniesione sądownictwo zwierzchności gruntowej tudzież na nową organizację sądową w mocy jeszcze zostają, a zarazem rozporządzić, ażeby takowe w działalność wstąpiły od dnia 29 Września 1855 r. jako dnia, na którym w moc weszła powszechna księga ustaw cywilnych.

Od tej przeto chwili w Wielkiem Księstwie Krakowskiem pod względem prawa dziedzictwa, ustawami urządzonego, także i co do stanu chłopskiego wejść ma w życie powszechny porządek sukcesyjny z tém ograniczeniem:

1. iż przy podziale między więcej dzieci realność chłopska przydzieloną być winna najstarszemu synowi z obowiązkiem zaspokojenia współsukcesorów;
2. iż pozostały przy życiu małżonek, będący współwłaścicielem realności chłopskiej, całą realność chłopską na siebie zakupić może;
3. iż nikt bez pozwolenia zwierzchności jednocześnie dwóch ufundowanych realności chłopskich posiadać nie może; tudzież
4. iż grunta ufundowane, należące do realności chłopskiej, bez zezwolenia politycznego rozdrobionemi być nie mogą.

Rzeczone właśnie ograniczenia wejść mają w życie nie tylko przy gruntach starochłopskich, lecz też i przy takich, które przez komisję ruralną na dobrach rządowych i funduszowych lub przez dominia na dobrach prywatnych z pańskich gruntów do staro-chłopskich zostały przydzielonemi, w dzierżawę wieczystą wypuszczonemi lub jako odrębne gospodarstwo chłopskie utworzonemi.

Baron **Bach** m. p.

---

\*) Dziennik Praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1852, część XVI, Nr. 81, strona 221.



7.

## Kaiserliche Verordnung vom 21. December 1855,

betreffend die Competenz = Erweiterung der Handelsgerichte in Wien und Triest auf Rechtsangelegenheiten außer Streitsachen.

Siehe Reichs = Gesetzblatt, I. Stück, Nr. 2, ausgegeben am 10. Jänner 1856.

8.

## Verordnung des Justizministeriums vom 24. December 1855,

wirksam für die Kronländer Ungarn, Kroatien und Slavonien, die serbische Wojwodschaf mit dem Temeser Banate und Siebenbürgen,

betreffend das Recht der, zur Ausübung des Richteramtes befähigten Personen, sich in ihren eigenen Rechtsangelegenheiten selbst zu vertreten.

Siehe Reichs = Gesetzblatt, I. Stück, Nr. 3, ausgegeben am 10. Jänner 1856.

9.

## Verordnung des Ministeriums des Innern vom 26. December 1855,

(Reichs = Gesetzblatt, I. Stück, Nr. 4, ausgegeben am 10. Jänner 1856),

hinsichtlich der Anwendung der Allerhöchsten Norm vom 20. August 1819, betreffend die Ausmittlung der Ruhestands = und Versorgungsgebühren für Beamte und Diener, welche verschiedenen Fonden gedient haben, beziehungsweise für deren Witwen und Waisen.

Seine kaisertlich = königliche Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschlie-  
ßung vom 17. December 1855 unter Aufrechthaltung der Allerhöchsten Norm vom 30.  
August 1819, betreffend die Ausmittlung der Ruhestands = und Versorgungsgebühren  
für Beamte und Diener, welche verschiedenen Fonden gedient haben, beziehungsweise  
für deren Witwen und Waisen, Allergnädigst zu gestatten geruht, daß für jene städti-  
schen, ständischen und Fondsbeamten, welche als solche einen Pensionsanspruch erworben  
haben, dann aber provisorisch in den Staatsdienst übergetreten sind und vor Erreichung  
von zehn Dienstjahren und der definitiven Dienst Eigenschaft in den Ruhestand versetzt wer-  
den sollen, Anträge auf Bewilligung von Gnadengaben gestellt werden dürfen, welche  
zur Hälfte aus dem Staatsschatze und zur anderen Hälfte aus der betreffenden ständi-  
schen oder städtischen Fondscasse zu ersetzen sein werden, dann anzuordnen befunden, daß  
nach denselben Grundsätzen auch bei Behandlung der Witwen und Waisen vorzugehen sei.

Freiherr von Bach m. p.

## 7.

**Rozporządzenie Cesarskie z dnia 21 Grudnia 1855,**

**dotyczące rozciągnięcia kompetencyi sądów handlowych w Wiedniu i Tryeście na sprawy cywilne bezsporne.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, część I, Nr. 2, wydana dnia 10 Stycznia 1856.

## 8.

**Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 24 Grudnia 1855,**

**działające w Krajach koronnych Węgierskim, Kroackim, Sławońskim, w Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie,**

**dotyczące prawa zastępywania się w własnych sprawach cywilnych osób, do wykonywania urzędu sędziowskiego uzdolnionych.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, część I, Nr. 3, wydana dnia 10 Stycznia 1856.

## 9.

**Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 26 Grudnia 1855,**

(Dziennik Praw Państwa, część I, Nr. 4, wydana dnia 10 Stycznia 1856),

**pod względem zastosowania Najwyższego Normatu z dnia 20 Sierpnia 1819 co do oznaczenia należytości stanu spoczynkowego i należytości uprowidowania dla urzędników i sług, którzy przy różnych funduszach służbę pełnili, względnie dla ich wdów i sierót.**

Najwyższém Postanowieniem z dnia 17 Grudnia 1855 raczył Najjaśniejszy Pan, Jego Cesarsko-Królewska Apostolska Mość, przy utrzymaniu Najwyższego Normatu z dnia 30 Sierpnia 1819 co do oznaczenia należytości stanu spoczynkowego tudzież należytości uprowidowania dla urzędników i sług, którzy przy różnych funduszach służbę pełnili, względnie dla ich wdów i sierót, Najlaskawiej zezwolić, iż dla urzędników miejskich, stanowych i funduszowych, którzy w téjto własności prawa do pensyi nabyli, później zaś prowizorycznie do służby rządowej przeszli a przed osiągnięciem lat dziesięciu służby i stałej posady na stan spoczynku przeniesieniby być mieli, czynione być mogą wnioski na dozwoleń darów łaski, które w jednej połowie ze skarbu Państwa, w drugiej z dotyczącej kasy funduszowej stanowej lub miejskiej, zastąpione być mają, zarazem téż rozporządzić, ażeby wedle tych samych zasad postępowano także z wdowami i sierotami.

Baron **Bach** m. p.

## 10.

## Erlaß des Handelsministeriums vom 31. December 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, I. Stück, Nr. 5, ausgegeben am 10. Jänner 1856),

wirksam für alle Länder, in welchen das Allerhöchste Hausirgesetz vom 4. September 1852 Gültigkeit hat,

womit die, im §. 17 des Allerhöchsten Hausirgesetzes vom 4. September 1852 enthaltenen Begünstigungen auf die Bewohner des Finmaner Montanbezirkes und der Gemeinden von Severin und Bosiljevo, die Bewohner des Flitscher Bezirkes, die Bewohner von Andrichow, Kenty, Przeworski, Dembowice und Gorlice in Galizien, die Bewohner der ehemaligen Warasdiner Vicegespanschaft und endlich auf die Benteltuchmacher von Mijava in Ungarn, rücksichtlich des Hausirhandels mit gewissen Waaren ausgedehnt werden.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 18. November 1855 die im §. 17 des Allerhöchsten Hausirgesetzes vom 4. September 1852\*) enthaltenen Begünstigungen:

- a) den Bewohnern des Finmaner Montanbezirkes und der Gemeinden von Severin und Bosiljevo bezüglich des Hausirhandels mit jenen Waaren, rücksichtlich welcher die Bewohner von Gotschee, Pölant und Reifnitz, lit. f, §. 17 des Hausirgesetzes begünstigt sind;
- b) den Bewohnern des Flitscher Bezirkes bezüglich des Hausirhandels mit Tuch;
- c) den Bewohnern von Andrichow und Kenty im Wadowicer Kreise und von Przeworski im Rzeszower Kreise, rücksichtlich des Hausirhandels mit Zwilch und Drillich, dann jenen von Dembowice und Gorlice im Jasloer Kreise Galiziens, rücksichtlich des Hausirhandels mit Leinwand;
- d) den Bewohnern der ehemaligen Warasdiner Vicegespanschaft, bezüglich des Hausirhandels mit Töpfen, hölzernen Schaffeln, Schaufeln und Pöffeln, mit Schilfmatten, geflochtenen Korbwaaren und Schleifsteinen; endlich
- e) den Benteltuchmachern von Mijava bezüglich des Hausirhandels mit Benteltuch Allergnädigst zu gewähren geruht.

Ritter von Toggenburg m. p.

## 11.

## Erlaß des Justizministeriums vom 3. Jänner 1856,

(Reichs-Gesetzblatt I. Stück, Nr. 6, ausgegeben am 10. Jänner 1856),

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

die Bestimmung der k. k. Hof- und Staatsdruckerei zur Beurtheilung der Echtheit der Stempelmarken betreffend.

Das Finanzministerium hat angeordnet, daß, da die mit der Ministerialverordnung vom 28. März 1854 (Nr. 70 des Reichs-Gesetz-Blattes \*\*) eingeführten Stempelmarken ausschließlich von der k. k. Hof- und Staatsdruckerei erzeugt werden, diese auch

\*) Landes-Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, XLVII. Stück, Nr. 333, Seite 833.

\*\*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XVIII. Stück, Nr. 77, Seite 231.

## 10.

**Rozrządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 31 Grudnia 1855,**

(Dziennik Praw Państwa, część I, Nr. 5, wydana dnia 10 Stycznia 1856),

obowiązujące we wszystkich krajach, w których moc ma Najwyższa Ustawa o domokrażtwie z dnia 4 Września 1852,

którem co się tyczy handlu domokrażnego pewnemi towarami rozciągnięte zostają uwzględnienia, zawarte w §. 17 Najwyższej Ustawy o domokrażtwie z dnia 4 Września 1852, na mieszkańców Fiumańskiego powiatu górniczego tudzież gmin Severina i Bosiljewa, na mieszkańców powiatu Flitsch, na mieszkańców Andrychowa, Kentów, Przeworska, Dembowic i Gorlic w Galicyi, na mieszkańców dawnego Vice-Ispanstwa Warażyńskiego i nakoniec na wyrobników płótna na pytle z Mijawy w Węgrzech.

Najwyższem Postanowieniem z dnia 18 Listopada 1855 raczył Jego C. K. Apostolska Mość Najlaskawiej udzielić uwzględnienia, zawarte w §. 17 Najwyższej Ustawy o domokrażtwie z dnia 4 Września 1852 \*):

- a) mieszkańcom Fiumańskiego powiatu górniczego tudzież gmin Severinu i Bosiljewa co się tyczy handlu domokrażnego owemi towarami, w których uwzględnionemi zostali mieszkańcy Gotschei, Polantu i Reifnitzy; lit. f §. 17 ustawy o domokrażtwie;
- b) mieszkańcom powiatu Flitsch co się tyczy handlu domokrażnego sukmem;
- c) mieszkańcom Andrychowa i Kentów w obwodzie Wadowickim, tudzież Przeworska w obwodzie Rzeszowskim, co się tyczy handlu domokrażnego cwelichem i drelichem; niemniej mieszkańcom Dembowic i Gorlic obwodu Jasielskiego w Galicyi, co się tyczy handlu domokrażnego płótnem;
- d) mieszkańcom byłego Vice-Ispanstwa Warażyńskiego, co się tyczy handlu domokrażnego garnkami, drewnianemi szallami, łopatom i łyżkami, rogóżkami, plecionemi towarami koszowniczymi i bruskami; nakoniec
- e) wyrobnikom płótna na pytle z Mijawy co się tyczy handlu domokrażnego płótnem na pytle.

Kawaler de **Toggenburg** m. p.

## 11.

**Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 3 Stycznia 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, część I, Nr. 6, wydana dnia 10 Stycznia 1856),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

**dotyczące przeznaczenia C. K. drukarni nadwornej i rządowej do osądzenia prawdziwości znaczków stęplowych.**

Ministryum Finansów rozporządziło, iż ponieważ znaczki (marki) stęplowe, zaprowadzone Rozporządzeniem Ministryalnym z dnia 28 Marca 1854 (Nr. 70 Dziennika Praw Państwa \*\*) wyłącznie w C. K. drukarni Nadwornej i Rządowej

\*) Dziennik Praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1852, część XLVII, Nr. 333, strona 833.

\*\*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział pierwszy, Część XVIII, Nr. 77, strona 231.

nach §. 719 des Strafgesetzes über Gefällsübertretungen allein berufen sei, die Beurtheilung der wegen Verdacht der Unechtheit beanständeten Stempelmarken vorzunehmen.

Es haben sich demnach sämtliche Finanzbehörden und Gerichte in solchen Fällen unmittelbar an die k. k. Hof- und Staatsdruckerei in Wien wegen Prüfung und Abgabe des Befundes über die Echtheit oder Unechtheit einer Stempelmarke zu wenden.

Diese hat zu dem Prüfungsacte auch einen für das Untersuchungsgeschäft bestimmten Beamten der Wiener Finanz-Bezirksbehörde im kurzen Wege beizuziehen, und hiebei mit Rücksicht auf die §§. 720 und 724 des Gefällsstrafgesetzes vorzugehen, wobei in dem, in Form eines Protokolles nach dem beiliegenden Muster abzugebenden Befunde jedesmal mit Bestimmtheit sich auszusprechen sein wird, ob die beanständete Marke aus der Erzeugungstätte der k. k. Hof- und Staatsdruckerei stamme, und daher als echt anzusehen, oder ob dieß nicht der Fall sei. Hiernach haben sich alle Gerichtsbehörden in vorkommenden Fällen zu benehmen.

Freiherr von **Krauß** m. p.

### **Protokoll über den Befund der Sachverständigen.**

Aufgenommen zu  
am            ten                            18                            um                            Uhr                            mittags.

**Gegenwärtige:**

Als Beistand:

Als Untersuchender:

**Protokollsführer:**

**Veranlassung:**

- I. Name und Vorname, Alter, Stand, Wohnort und Beschäftigung der Sachverständigen.

produkowane bywają, taż właśnie wedle §. 719 ustawy karniej na przestępstwa dochodów skarbowych wyłącznie powołaną jest do osądzenia znaczków stęplowych o stałszowanie w podejrzeniu będących.

Wszystkie przeto władze finansowe i sądowe winny będą w takowych rzeczach bezpośrednio zgłaszać się do C. K. drukarni Nadworniej i Rządowej w Wiedniu celem rozpoznania i przedłożenia wyводу rzeczy co do prawdziwości lub nieprawdziwości znaczka stęplowego.

Taż drogą krótką przybrać winna do aktu rozpoznawczego także urzędnika władzy powiatowej finansowej w Wiedniu, do czynności śledczej przeznaczonego i działać będzie w tój mierze ze względem na §§. 720 i 724 ustawy karniej na przestępstwa dochodów skarbowych, przyczem każdego razu z dokładnością wyrzec należy w wywodzie rzeczy, przedłożyć się mającym w formie protokołu wedle załączonego tu wzoru, czy znaczek stęplowy, w podejrzeniu będący pochodzi z wyrobni C. K. drukarni Nadworniej i Rządowej, przeto za prawdziwy ma być uważany, lub czy rzecz inaczej się ma. Do tego stosować się winny w przypadkach zachodzących wszystkie władze sądowe.

Baron **Krauss** m. p.

### **Protokół co do wyvodu przez biegłych w rzeczy.**

Spisany w

na dniu

18

o godzinie

przed  
po

południ<sup>em</sup>  
u

O b e c n i:

Jako asystent:

Jako śledzący:

Protokół spisujący:

### **Powód:**

I. Imię i nazwisko, wiek, stan, miejsce pomieszkania i zatrudnienie biegłych w rzeczy.

- II. Ob denselben eine Einwendung entgegenstehe? insbesondere:
- a) Ob sie mit dem Beschuldigten oder Haftenden in einem Verhältnisse der Verwandtschaft oder Verschwägerung und in welchem stehen?
- b) Ob sie mit dem Beschuldigten oder Haftenden in Feindschaft leben?
- c) Ob sie von dem Erfolge des Befundes einen Vortheil oder Nachtheil zu erwarten haben?
- III. Ob sie beeidigt sind? und wann, dann wo? oder im Falle dieses nicht der Fall ist, Beeidigung derselben.
- IV. Verfahren der Sachverständigen bei der Prüfung des Gegenstandes und Gutachten derselben.
- V. Bemerkungen der Gegenwärtigen.
- VI. Gegenbemerkungen und Aufklärungen der Sachverständigen.
- VII. Schluß.

II. Czy zachodzi przeciw nim zarzut jaki?  
mianowicie:

a) Czy z obwinionym lub odpowiedzialnym znajdują się w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa i w jakim?

b) Czy zostają w nieprzyjaźni z obwinionym lub odpowiedzialnym?

c) Czy z wyniku wyvodu rzeczy oczekiwać mają jakiej korzyści lub szkody?

III. Czy są zaprzysiężeni? i kiedy, tudzież gdzie? albo w razie, gdyby to miejsca nie miało, zaprzysiężenie onychże.

IV. Postępowanie biegłych w sztuce przy rozpoznawaniu przedmiotu i sprawozdanie (opinia) ich.

V. Uwagi obecnych.

VI. Uwagi przeciwnie i objaśnienia biegłych w sztuce.

VII. Koniec.





# Landes-Regierungs-Blatt

für das

**Krakauer Verwaltungsgebiet.**

Jahrgang 1856.

**Erste Abtheilung.**

III. Stück.

Ausgegeben und versendet am 28. Jänner 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt III.

Wydany i rozesłany dnia 28 Stycznia 1856.

## 12.

## Kaiserliches Patent vom 1. Jänner 1856,

wirksam für das Großfürstenthum Siebenbürgen,

wodurch die Bestimmungen, in welcher Art, und aus welchen Quellen die ermittelte Arbarialentschädigung den Berechtigten unter Wahrung der Rechte aller dabei Betheiligten mit aller Beschleunigung zu leisten ist, sowie wegen Aufhebung des Moratoriums, für das Großfürstenthum Siebenbürgen festgestellt werden.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, II. Stück, Nr. 7, ausgegeben am 19. Jänner 1856.

## 13.

## Erlaß des Finanzministeriums vom 10. Jänner 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, II. Stück, Nr. 8, ausgegeben am 19. Jänner 1856),

giltig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

betreffend die Ausdehnung der zwischen Böhmen und Baiern bestehenden Erleichterungen des Verkehrs mit Feinengarn und roher Feinwand auf eine weitere Grenzstrecke.

Im Einvernehmen mit dem königlichen bayerischen Staatsministerium des Handels wurde beschlossen, unter Vorbehalt des Widerrufs, die mit dem Erlasse vom 13. Jänner 1854 (Reichs-Gesetz-Blatt vom Jahre 1854, Seite 15 \*) bekannt gemachten Erleichterungen des Verkehrs mit Feinengarn und roher Feinwand, welche bisher auf die Grenzstrecke zwischen Böhmen und Baiern beschränkt waren, auf die Grenzstrecke zwischen Oberösterreich und Baiern von der Donau nordwärts bis Bischoffsreuth auszu-dehnen.

Diese Bestimmungen haben vom 1. Februar 1856 angefangen in Wirksamkeit zu treten.

Freiherr von **Bruck** m. p.

## 14.

## Verordnung des Finanzministeriums vom 10. Jänner 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, II. Stück, Nr. 9, ausgegeben am 19. Jänner 1856),

wirksam für alle Kronländer der Monarchie,

womit der Zeitpunkt der Wirksamkeit der Finanz-Bezirksdirection in Oesterreich ob und unter der Enns, dann Salzburg bekannt gegeben wird.

Mit Bezug auf die Verordnung des Finanzministeriums vom 12. December 1855, womit die Bestimmungen über die Herstellung der Gleichförmigkeit im Organismus der Finanz-Bezirksbehörden kundgemacht wurden (XLVI. Stück, Nr. 217 des Reichs-Gesetz-Blattes \*\*), wird bekannt gegeben, daß die Finanz-Bezirksbehörden in Oesterreich ob und

\*) Landes-Regierungsblatt für Galizien, Jahrgang 1854, erste Abtheilung, V. Stück, Nr. 21, Seite 32.

\*\*) Landes-Regierungsblatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet vom Jahre 1855, erste Abtheilung, XLVII. Stück, Nr. 231, Seite 556.

## 12.

**Patent Cesarski z dnia 1 Stycznia 1856,**

mający moc obowiązującą dla Wielkiego Księstwa Siedmiogrodzkiego,

**mocą którego ustanawiają się dla Wielkiego Księstwa Siedmiogrodu postanowienia tak co do sposobu, w jaki, i źródła, z których uiszczone być ma jak najspieszniej wynagrodzenie urbarjalne dla uprawnionych oznaczone, z zastrzeżeniem praw wszystkich przytęm interesowanych, jak co do zniesienia moratorium.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, część II, N. 7, wydaną dnia 19 Stycznia 1856.

## 13.

**Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 10 Stycznia 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, część II, Nr. 8, wydana dnia 19 Stycznia 1856),

obowiązujące w Krajach koronnych, powszechnym Związkiem celnym objętych,

**względem rozszerzenia istniejących między Czechami i Bawaryą ułatwień w obrocie handlowym przedzą lnianą i surowém płótnem na dalszą przestrzeń graniczną.**

W porozumieniu się z Królewskiem Ministerstwem handlu Państwa Bawarskiego postanowioném zostało, przy zastrzeżeniu odwołania, rozszerzenie ogłoszonych rozrządzeniem z d. 13 Stycznia 1854 (Dziennik Praw Państwa z r. 1854, strona 15 \*) ułatwień obrotu handlowego przedzą lnianą i surowém płótnem, ograniczonych dotąd na przestrzeń graniczną między Czechami i Bawaryą, także na pogranicze między Austryą-Wyższą i Bawaryą od Dunaju ku północy aż do Bischofsreuth.

Postanowienia te wejść mają w wykonanie z dniem 1 Lutego 1856.

Baron **Bruck** m. p.

## 14.

**Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 10 Stycznia 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, część II, Nr. 9, wydana dnia 19 Stycznia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych Monarchii,

**mocą którego obwieszcza się czas działania skarbowej Dyrekeyi powiatowej w Austryi wyżej i niżej Anizy, niemniej w Solnogradzie.**

Odnosnie do rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z 12 Grudnia 1855, mocą którego ogłoszone zostały postanowienia o przywróceniu jednokształtności w organizmie skarbowych władz powiatowych (część XLVI, N. 217 Dziennika Praw Państwa \*\*) oznajmia się, iż skarbowe władze powiatowe w Austryi wyżej i ni-

\*) Dziennik Rządowy dla Galicyi, Rok 1854, Oddział pierwszy, część V, N. 21, strona 32.

\*\*) Dziennik Rządu krajowego dla zarządu obrebu Krakowskiego z roku 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XLVII, N. 231, str. 556.

unter der Enns, dann Salzburg, welche durch die Abtrennung des Kreises D. W. W. von der Finanz-Bezirksbehörde zu Stein und Errichtung einer Finanz-Bezirksdirection zu St. Pölten für den besagten Kreis nunmehr die Zahl von neun erreichen, am 28. Februar 1856 in Wirksamkeit treten werden.

Diese neun Finanz-Bezirksdirectionen sind aufgestellt:

1. zu Wien für die Haupt- und Residenzstadt und die Steueramtsbezirke Klosterneuburg, Hernals, Hiezing, Sechshaus, Mödling, Burkersdorf und Schwechat.

Die bisher dem Bezirke der Wiener Finanz-Bezirksbehörde einverleibt gewesenen, am linken Donau-Ufer gelegenen Ortschaften Jedlersdorf, Jedlersee, Floridsdorf, am Spiz und die schwarze Lackenau werden von demselben abgetrennt, und werden der Finanz-Bezirksdirection in Kornenburg zugewiesen.

2. Zu Kornenburg für den ganzen Kreis U. M. B.

3. Zu Wiener Neustadt für den Kreis U. W. W., mit Ausnahme der zur Wiener Finanz-Bezirksdirection einbezogenen Steueramtsbezirke.

4. Zu Stein für den Kreis D. M. B.

5. Zu St. Pölten für den Kreis D. W. W.

6. Zu Linz für die Kronlandes-Hauptstadt und den Mühlkreis, mit Einschluß der in der nächsten Umgebung von Linz befindlichen, im Hausruckkreise gelegenen Gemeinden Hirsching, Kleinmünchen, Kirchberg, Leonding, Oftering, Pasching, St. Peter, Traun und Wilhering.

7. Zu Wels für den Traun- und Hausruckkreis.

8. Zu Ried für den Innkreis.

9. Zu Salzburg für das Herzogthum Salzburg.

Freiherr von Bruck m. p.

## 15.

### Erlaß des Finanzministeriums vom 10. Jänner 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, II. Stück, Nr. 10, ausgegeben am 19. Jänner 1856),

giltig für sämtliche Kronländer des allgemeinen Zollverbandes,

betreffend die schnelle zollämtliche Abfertigung des Postwagens und der auf Dampfschiffen versendeten Güüter.

Obwohl vorausgesetzt werden darf, daß bei den Zollämtern der aus dem Auslande einlangende Postwagen stets sogleich abgefertiget wird, so findet man doch, um jedem Zweifel zu begegnen, zu erinnern, daß auf die zollämtliche Abfertigung des Postwagens die durch den §. 119 der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung und die §§. 36, 42 und 81 des Amts-Unterrichtes für die ausübenden Aemter vorgezeichnete Reihenfolge nicht anzuwenden, und beziehungsweise für die Kronländer, wo die Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung nicht in Wirksamkeit ist, und daß die älteren Anordnungen vom 11. August 1801, vom 13. Mai 1804 und 14. August 1818 noch als geltend zu betrachten sind.

żej Anizy, niemniej w Solnogradzie, które przez oddzielenie obwodu W. L. W. od skarbowej władzy powiatowej w Stein i zaprowadzenie skarbowej Dyrekcji powiatowej w St. Pölten dla rzonego obwodu liczby dziewięciu dosięgają, z dniem 28 Lutego 1856 wchodzą w wykonanie.

Te skarbowe dyrekcye powiatowe w liczbie dziewięciu ustanowione są:

1. W Wiedniu dla stolicy i rezydencji i powiatów urzędów podatkowych w Klosterneuburg, Herrnals, Hietzing, Sechshaus, Mödling, Purkersdorf i Schwechat.

Przyłączone dotychczas do powiatu Wiedeńskiej skarbowej władzy powiatowej miejsca, na lewym brzegu Dunaju położone: Jedlersdorf, Jedlersee, Floridsdorf, am Spitz i Schwarze Lackenau oddzielają się od niego i przydzielają się skarbowej dyrekcji powiatowej w Korneuburg.

2. W Korneuburg dla całego obwodu N. G. M.

3. W Wiener Neustadt dla obwodu N. L. W. z wyjątkiem przyłączonych do Wiedeńskiej skarbowej dyrekcji powiatowej powiatów urzędów podatkowych.

4. W Stein dla obwodu W. G. M.

5. W St. Pölten dla obwodu W. L. W.

6. W Lincu dla stolicy Kraju koronnego i obwodu Mühl, włącznie z znajdującymi się w najbliższej okolicy Lincu w obwodzie Hausruck położonymi gminami Horsching, Kleinmünchen, Kirchberg, Leonding, Ofterding, Pasching, St. Peter, Traun i Wilhering.

7. We Wels dla obwodu Traun i Hausruck.

8. W Ried dla obwodu Inn.

9. W Solnogradzie dla Księstwa Solnogradzkiego.

Baron **Bruck** m. p.

## 15.

### Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 10 Stycznia 1856.

(Dziennik Praw Państwa, Część II, Nr. 10, wydana dnia 19 Stycznia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych powszechnego Związku celnego,

**względem spieszego celnourzędowego odprawienia wozu pocztowego i rzeczy po-  
spiesznie na statkach parowych przesyłanych.**

Aczkolwiek przypuścić należy, iż przybywający u urzędów celnych z zagranicy wóz pocztowy zawsze natychmiast odprawiony będzie, przypomina się wszelako dla zapobieżenia wszelkiej wątpliwości, iż porządek §fem 119 regulaminu o cłach i monopoliach rządowych i §§fami 36, 42 i 81 instrukcyi urzędowej dla wykonywających urzędów przepisany, nie ma zastosowania do celno-urzędowego odprawienia wozu pocztowego, i że zwłaszcza w tych Krajach koronnych, w których nie obowiązują regulamin o cłach i monopoliach rządowych, dawniejsze rozporządzenia z dnia 11 Sierpnia 1801, z dnia 15 Maja 1804 i 14 Sierpnia 1818 za obowiązujące uważać należy.

Da übrigens auch die schnelle zollämtliche Abfertigung der mittelst der Dampfschiffahrt beförderten Eilgüter, nämlich solcher, welche nicht durch Remorqueurs auf Schleppschiffen, sondern auf den nicht als Remorqueure dienenden Dampfbooten selbst befördert werden, von wichtigen Interessen des Verkehrs geboten wird, so findet man zu bestimmen, daß auch solche Güter, wenn sich die Erklärungen und die übrigen Bedingungen des Zollverfahrens in gehöriger Ordnung befinden, immer sogleich der Amtshandlung unterzogen werden.

Freiherr von **Bruck** m. p.

## 16.

### Erlaß des Finanzministeriums vom 10. Jänner 1856,

wirkiam für das lombardisch-venezianische Königreich,

in Betreff der Errichtung der Finanz-Procurationen zu Mailand und Venedig.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, II. Stück, Nr. 11, ausgegeben am 19. Jänner 1856.

Gdy zresztą szybkie celno-urzędowe odprawienie przesyłanych pospiesznie za pomocą żeglugi parowej rzeczy, to jest takich, które nie są przesyłane na statkach, przez remorkery wleczonych, ale na statkach parowych, nie czyniących służby remorkerów, ważnym w obrocie handlowym służy interesom, postanawia się przeto, iżby i takie rzeczy, jeżeli deklaracje i inne warunki postępowania celnego w przynależnym znajdują się porządku, zawsze natychmiast były poddane czynności urzędowej.

Baron **Bruck** m. p.

## 16.

### Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 10 Stycznia 1856,

obowiązujące w Królestwie Lombardzko-Weneckiem,

względem zaprowadzenia prokuratur skarbowych w Medyolanie i Wenecyi.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część II, Nr. 11, wydaną d. 19 Stycznia 1856.



### **Berichtigung.**

Man ersucht auf Seite 6 des II. Stückes des Landes-Regierungs-Blattes vom Jahre 1856 in der dritten und zweiten Zeile von unten statt: „ständischen oder städtischen Fondscasse“ zu setzen: „ständischen, städtischen oder Fondscasse“.

# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krautauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

IV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 4. Februar 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt IV.

Wydany i rozesłany dnia 4 Lutego 1856.

## Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Frankreich vom 13. November 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, III. Stück, Nr. 12, ausgegeben am 22. Jänner 1856),

betreffend die gegenseitige Auslieferung der Verbrecher.

(In den beiderseitigen Ratificationen ausgetauscht zu Wien am 6. December 1855).

**Nos Franciscus Josephus Primus,**  
**divina favente clementia Austriae Imperator;**  
**Rex Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae,**  
**Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illiriae; Archidux Au-**  
**striae; Magnus Dux Etruriae et Cracoviae; Dux Lotharingiae, Sa-**  
**lisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae et Bucovinae, superioris et**  
**inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Mora-**  
**viae; Comes Habsburgi, Tirolis etc. etc.**

**N**otum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Nostro et a Plenipotentiaro Suae Imperatoris Francorum Majestatis conventio de mutua maleficorum extraditione Lutetiis Parisiorum die 13. mensis Novembris anni 1855 inita et signata est tenoris sequentis:

### Urtext.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche et Sa Majesté l'Empereur des Français, désirant, d'un commun accord, conclure une Convention pour l'extradition réciproque des malfaiteurs, ont nommé à cet effet, pour Leurs Plenipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, M. Alexandre Baron de Hübnér, Grand' Croix de l'Ordre Impérial de la Couronne de fer, Grand Officier de l'Ordre Impérial de la Légion d'honneur, etc.

### Uebersetzung.

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich und Seine Majestät der Kaiser der Franzosen, in der Absicht durch gemeinschaftliches Einverständnis eine Uebereinkunft über die gegenseitige Auslieferung der Verbrecher abzuschließen, haben zu diesem Ende zu Ihren Bevollmächtigten ernannt, und zwar:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, den Herrn Alexander Freiherrn von Hübnér, Ritter I. Classe des kaiserlich-österreichischen Ordens der eisernen Krone, Groß-Offizier des kaiserlich-französischen

## 17.

# Traktat Rządowy między Austryą i Francją z dnia 13 Listopada 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część III, Nr. 12, wydana dnia 22 Stycznia 1856),

**względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy.**

(Dany w zamian w obustronnych ratyfikacyach w Wiedniu dnia 6 Grudnia 1855).

**Nos Franciscus Josephus Primus,**  
**divina favente clementia Austriae Imperator;**  
**Rex Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae,**  
**Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illiriae; Archidux Au-**  
**striae; Magnus Dux Nebruniae et Cracoviae; Dux Lotharingiae, Sa-**  
**lisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae et Bucovinae, superioris et**  
**inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Mora-**  
**viae; Comes Habsburgi, Tirolis etc. etc.**

**N**otum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Noštro et a Plenipotentiaro Suae Imperatoris Francorum Majestatis conventio de mutua maleficorum extraditione Lutetiis Parisiorum die 13. mensis Novembris anni 1855 inita et signata est tenoris sequentis:

### **Przekład.**

Jego Mość Cesarz Austrii i Jego Mość Cesarz Francuzów, zamierzywszy w spólném porozumieniu zawrzeć umowę o wzajemném wydawaniu zbrodniarzy, mianowali tym końcem Swymi pełnomocnikami, a to:

Jego Mość Cesarz Austrii, Pana Aleksandra Barona *Hübnera*, kawalera I klasy Cesarsko-Austryackiego orderu żelaznej korony, wielkiego oficera Cesarsko-Francuzkiego orderu Legii honorowej i t. d. i t. d., Swego rzeczywistego tajnego radeę, nadzwyczajnego posła i umocowanego Ministra na dworze Jego Mości Cesarza Francuzów, a

etc. — Son Conseiller intime actuel, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur des Français; et

Sa Majesté l'Empereur des Français, M. le Comte Alexandre Colonna Walewski, Grand Officier de l'Ordre Impérial de la Légion d'honneur, Grand Croix des Ordres de Danebrog du Danemarck; de St. Janvier des Deux Siciles; des St. Maurice et Lazare de Sardaigne; de St. Joseph de Toscane; de la Conception du Portugal; du Medjidié de Turquie; du Sauveur de Grèce, etc. etc. — Sénateur, Son Ministre et Secrétaire d'Etat au Département des Affaires étrangères.

Lesquels, après avoir échangé leurs pleins-pouvoirs, trouvés en bonne et due forme sont convenus des Articles suivants.

#### Art. 1.

Les Gouvernements d'Autriche et de France s'engagent par la présente Convention à se livrer réciproquement, sur la demande que l'un des deux Gouvernements adressera à l'autre, à la seule exception de leurs nationaux, tous les individus réfugiés de France et de ses possessions d'outremer dans les Etats autrichiens ou des Etats autrichiens en France et dans ses possessions d'outre-mer, et poursuivis ou condamnés pour l'un des crimes énumérés ciaprès, par les tribunaux des deux Pays où le crime aura été commis.

Ordens der Ehrenlegion u. u., Allerhöchst-Ihren wirklichen geheimen Rath, außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am Hofe Seiner Majestät des Kaisers der Franzosen, — und

Seine Majestät der Kaiser der Franzosen den Herrn Grafen Alexander Colonna Walewski, Groß-Offizier des kaiserlich-französischen Ordens der Ehrenlegion; Großkreuz des dänischen Danebrog-, des sizilianischen St. Januarius- und des sardinischen St. Mauritius- und Lazarus-, des toscanischen St. Josephs-, des portugiesischen Conceptions-, des ottomanischen Medjedje-, des griechischen Erlöser-Ordens u. u., Allerhöchst-Ihren Minister und Staatssecretär in dem Departement der auswärtigen Angelegenheiten.

Welche nach gegenseitiger Mittheilung ihrer in gehöriger Form befundenen Vollmachten über folgende Artikel übereingekommen sind:

#### Art. 1.

Die österreichische und französische Regierung verpflichten sich durch gegenwärtigen Staatsvertrag, einander auf das von einer der beiden Regierungen an die andere zu richtende Begehren alle jene Individuen, mit alleiniger Ausnahme ihrer Staatsangehörigen, anzuliefern, welche aus Frankreich und dessen überseeischen Besitzungen in die österreichischen Staaten, oder aus den österreichischen Staaten nach Frankreich und dessen überseeischen Besitzungen geflüchtet sind, und welche wegen eines der nachfolgend aufgezählten Verbrechen, von den Gerichtsbehörden der beiden Länder, wo das Verbrechen begangen worden, verfolgt werden oder verurtheilt sind.

Jego Mość Cesarz Francuzów Pana hrabiego Aleksandra Kolonnę *Walewskiego*, wielkiego oficera Cesarsko-Francuzkiego orderu Legii honorowej; kawalera Wielkiego krzyża orderów: Duńskiego-Danebroga, Sycylińskiego Ś. Januarego, i Sardyńskiego Ś. Maurycego i Łazarza, Toskańskiego Ś. Józefa, Portugalskiego Poczęcia, Ottomańskiego Medjedje, Greckiego Zbawiciela i t. d. i t. d. Swego Ministra i Sekretarza stanu w oddziale Spraw Zagranicznych.

Którzy po obustronném udzieleniu sobie pełnomocnictw, w należytej formie wystawionych, na następujące zgodzili się artykuły:

#### Art. 1.

Rząd Austryacki i Francuzki obowiązują się niniejszym traktatem Państwa wydawać sobie na żądanie, od jednego z obu Rządów do drugiego wystósowane, wszystkie indywidua, z jedynym wyjątkiem przynależnych Państwa własnego, które z Francyi i jój pozamorskich posiadłości zbiegły do Państw Austryackich, lub z Państw Austryackich do Francyi i jój pozamorskich posiadłości, a które z powodu jednój z wyliczanych następnie zbrodni, od władz sądowych obu krajów, w których zbrodnia popełnioną była, ścigane są lub skazane zostały.

La demande d'extradition devra toujours être faite par la voie diplomatique.

Art. 2.

Les crimes à raison desquels l'extradition sera accordée, sont les suivants:

1. Assassint, empoisonnement; paricide, infanticide, avortement, meurtre; coups et blessures volontaires ayant occasionné soit la mort, soit une maladie ou incapacité de travail pendant plus de vingt jours; castration; association de malfaiteurs; menaces d'attentat contre les personnes ou les propriétés; extorsion de titres et de signatures; séquestration ou arrestation ou détention illégale des personnes;

2. Viol; attentat à la pudeur consommé ou tenté avec violence; attentat à la pudeur consommé ou tenté, même sans violence, sur une personne au sujet de laquelle et en considération de son âge, un pareil attentat constituerait un crime;

3. Incendie;

4. Vol, lorsqu'il a été accompagné de circonstances qui lui donnent le caractère de crimes;

5. Fabrication, introduction, émission de fausse monnaie; contrefaçon ou altération de papier-monnaie ou émission de papier-monnaie contrefait ou altéré; contrefaçon des poinçons servant à marquer les matières d'or et d'argent; contrefaçon des sceaux de l'Etat et des timbres nationaux, alors même que la fabrication ou contrefaçon aurait

Das Begehren um Auslieferung hat jederzeit auf diplomatischem Wege zu geschehen.

Art. 2.

Die Verbrechen, wegen welcher die Auslieferung bewilliget werden soll, sind die folgenden:

1. Mordmord, Giftmord, Elternmord, Kindermord, Abtreibung der Leibesfrucht, Mord, Verletzungen und absichtliche körperliche Beschädigungen, welche entweder den Tod oder eine Krankheit oder Erwerbsunfähigkeit durch mehr als zwanzig Tage herbeigeführt haben, Entmannung, Vergesellschaftung von Verbrechern, gefährliche Drohung gegen Personen oder das Eigenthum, Erpressung von Urkunden und Unterschriften, gesetzwidrige Gefangennehmung, Verhaftung oder Festhaltung von Personen;

2. Nothzucht, mit Gewalt versuchter oder vollführter Angriff gegen die Schamhaftigkeit, versuchter oder vollführter Angriff gegen die Schamhaftigkeit auch ohne Anwendung von Gewalt gegen eine Person, in Beziehung auf welche in Anbetracht ihres Alters ein solcher Angriff ein Verbrechen ist.

3. Brandlegung.

4. Diebstahl, wenn er von solchen Umständen begleitet war, welche ihm den Charakter eines Verbrechens verleihen.

5. Nachmachung, Einföhrung, Ausgabe falscher Münze, Nachmachung oder Verfälschung von Papiergeld oder Ausgabe von nachgemachtem oder verfälschtem Papiergelde; Nachmachung der Stempel oder Pinzen, welche zur Bezeichnung von Gegenständen aus Gold oder Silber dienen; Nachmachung der Staatsiegel und der Landesstempel auch dann, wenn die Ver-

Żądanie o wydanie nastąpić ma zawsze drogą dyplomatyczną.

## Art. 2.

Zbrodnie, względem których wydanie ma być dozwolone, są następujące:

1. Skrytobójstwo, otrucie, rodzicobójstwo, dzieciobójstwo, spędzenie płodu, morderstwo, nadwężenie lub umyślne cielesne uszkodzenia, które spowodowały albo śmierć albo chorobę albo nieudolność zarobkowania, przez więcej niż dwa-dzieścia dni, kastracja, stowarzyszenie zbrodniarzy, niebezpieczna groźba przeciw osobom lub własności, wymożenie dokumentów i podpisów, nieprawne pojmanie, uwięzienie lub zamknięcie osób.

2. Zgwałcenie niewiasty, zamierzony gwałtownie lub skuteczniejszy zamach na wstydlivość, zamierzony lub skuteczniejszy zamach na wstydlivość nawet bez użycia gwałtu przeciw osobie, względem której z uwagi na jej wiek zamach taki jest zbrodnią.

3. Podpalenie.

4. Kradzież, jeżeli jej takie towarzyszyły okoliczności, które jej charakter zbrodni nadają.

5. Podrobienie, wprowadzenie, wydanie fałszywej monety; podrobienie lub fałszowanie monety papierowej lub wydawanie podrobionej albo fałszowanej monety papierowej, podrobienie stęplów lub punców służących do oznaczenia przedmiotów złotych lub srebrnych; podrobienie pieczęci rządowych i stępli krajowych nawet wtenczas, gdyby fabrykacya lub podrobienie miejsce mieć miało poza granicami tego Państwa, które żąda wydania.



eu lieu en dehors de l'Etat qui réclamerait l'extradition;

6. Faux en écriture publique ou authentique et de commerce, y compris la contrefaçon d'effets publics de quelque nature qu'ils soient et des billets de banque; l'usage de ces faux titres. Sont exceptés les faux qui ne sont pas accompagnés de circonstances qui leur donnent le caractère de crimes;

7. Faux témoignage, lorsqu'il est accompagné de circonstances qui lui donnent le caractère d'un crime; subornation de témoins;

8. Soustractions et concussions commises par des dépositaires revêtus d'un caractère public des valeurs qu'ils avaient entre les mains, à raison de leurs fonctions; soustractions commises par des caissiers d'établissements publics ou de maisons de commerce, mais seulement dans le cas où ces soustractions sont accompagnées de circonstances qui leur donnent le caractère de crimes;

9. Banqueroute frauduleuse;

10. Baraterie de patrons.

#### Art. 3.

Tous les objets saisis en la possession d'un prévenu, lors de son arrestation, seront livrés au moment où s'effectuera l'extradition; et cette remise ne se bornera pas seulement aux

fertigung oder Nachmachung außerhalb desjenigen Staates, welcher die Auslieferung begehrt, stattgefunden hätte.

6. Verfälschung von öffentlichen oder authentischen und Handels-Urkunden mit Subgriff der Nachmachung von öffentlichen Creditspapieren was immer für einer Art und von Banknoten; der Gebrauch solcher verfälschter Urkunden. Hievon sind jene Verfälschungen ausgenommen, welche nicht von solchen Umständen begleitet sind, die ihnen den Charakter eines Verbrechens verleihen.

7. Falsches gerichtliches Zeugniß und falscher gerichtlicher Eid, wenn selbe von solchen Umständen begleitet sind, die ihnen den Charakter eines Verbrechens verleihen; Verleitung von Zeugen zu einer falschen gerichtlichen Aussage.

8. Unterschlagung und Veruntreuung, welche durch, mit einem öffentlichen Charakter bekleidete Depositare, an Geld oder Geldeswerth, welche dieselben kraft ihres Amtes in Händen hatten, begangen werden; Unterschlagungen, welche von Cassieren bei öffentlichen Anstalten oder in Handlungshäusern begangen werden, jedoch nur in dem Falle, wenn diese Unterschlagungen von solchen Umständen begleitet sind, welche ihnen den Charakter von Verbrechen verleihen;

9. betrügerischer Bankerott;

10. Unterschleif von Seite der Schiffspatrone (Baraterie).

#### Art. 3.

Alle jene Gegenstände, welche im Besitz eines Angeklagten bei seiner Verhaftung in Beschlag genommen werden, sollen zur selben Zeit, wo die Auslieferung stattfindet, übergeben werden, und diese Übergabe

6. Fałszowanie publicznych lub autentycznych i handlowych dokumentów, włącznie z podrobieniem publicznych papierów kredytowych jakiegobądź rodzaju i banknotów; używanie takich fałszowanych dokumentów. Wyjęte są fałszerstwa, którym nie towarzyszą okoliczności, nadające im charakter zbrodni.

7. Fałszywe sądowe świadectwo, i fałszywa sądowa przysięga, jeżeli im towarzyszą okoliczności, nadające im charakter zbrodni: nakłonienie świadków do złożenia sądownie fałszywego świadectwa.

8. Skradzenie i przemieszczenie, popełnione przez depozytaryuszów, piastujących charakter publiczny, na pieniądzach lub wartościach pieniężnych, które takowi, na mocy urzędu swego w swych mieli rękach; skradzenia, popełnione przez kasyerów przy zakładach publicznych albo w domach handlowych, w tym jednak tylko razie, jeżeli skradzeniom tym takie towarzyszą okoliczności, które im charakter zbrodni nadają;

9. Oszustne bankructwo;

10. Przemycania ze strony patronów okrętu (baraterya).

### Artykuł 3.

Wszystkie owe przedmioty, które w posiadaniu oskarżonego przy jego ujęciu zajęte zostały, oddane być mają równocześnie z wydaniem, a oddanie to nie tylko na skradzione przedmioty ma się ograniczać, ale na wszystkie rzeczy ma być rozciągnięte, któreby posłużyć mogły do udowodnienia zbrodni.

objets volés, mais comprendra tous ceux qui pourraient servir à la preuve du crime.

#### Art. 4.

Si l'individu réclamé est poursuivi ou condamné pour un crime ou délit qu'il a commis dans le pays où il s'est réfugié, son extradition sera différée jusqu'à ce qu'il ait été jugé et qu'il ait subi sa peine. Dans le cas où il serait poursuivi ou détenu dans le même pays, à raison d'obligations par lui contractées envers des particuliers, son extradition aura lieu néanmoins, sauf à la partie lésée à poursuivre ses droits devant l'autorité compétente.

#### Art. 5.

L'extradition ne sera accordée que sur la production soit d'un arrêt de condamnation, soit d'un mandat d'arrêt, décerné contre l'accusé et expédié dans les formes prescrites par la législation du Gouvernement qui demande l'extradition, soit de tout autre acte ayant au moins la même force que ce mandat et indiquant également la nature et la gravité des faits poursuivis, ainsi que la pénalité applicable à ces faits. Les pièces seront accompagnées du signallement de l'individu réclamé.

soll sich nicht nur auf die entwendeten Gegenstände beschränken, sondern auf alle jene erstrecken, welche zum Beweise des Verbrechens dienen könnten.

#### Art. 4.

Wenn das reclamirte Individuum wegen eines in dem Lande, wohin es sich geflüchtet hat, begangenen Verbrechens oder Vergehens gerichtlich verfolgt oder verurtheilt ist, so soll seine Auslieferung bis nach seiner Aburtheilung und Ueberstehung seiner Strafe verschoben werden. In dem Falle, daß das Individuum in demselben Lande auf Grund von Verpflichtungen, die es gegen Privatpersonen eingegangen, gerichtlich verfolgt oder in Haft gehalten würde, soll seine Auslieferung dennoch stattfinden, wobei dem beschädigten Theile die Verfolgung seiner Rechtsansprüche vor der competenten Behörde vorbehalten bleibt.

#### Art. 5.

Die Auslieferung wird nur bewilliget auf die Vorweisung einer Verurtheilung oder eines Verhaftsbefehles, welcher in der, durch die Gesetzgebung des die Auslieferung verlangenden Staates vorgeschriebenen Form gegen den Angeklagten erlassen und ausgefertigt wurde, oder auf jeden anderen Act, welcher mindestens dieselbe Wirksamkeit, wie ein solcher Verhaftsbefehl hat, und worin sowohl die Beschaffenheit und Schwere der gerichtlich verfolgten Handlungen, als auch die Strafbestimmung angegeben erscheint, die darauf anwendbar ist.

Diesen Schriftstücken ist eine Personbeschreibung des reclamirten Individuums beizufügen.

#### Artykuł 4.

Jeżeli indywiduum reklamowane ścigane jest sądownie lub osądzone względem popełnionej w tym kraju, do którego zbiegło, zbrodni lub wykroczenia, naley wydanie jego odroczone być ma aż do jego osądzenia i odbycia kary. W razie tym, gdyby indywiduum w tymże samym kraju na mocy zobowiązań, przyjętych względem osób prywatnych, sądownie było ścigane lub w więzieniu trzymane, wydanie jego przecież ma nastąpić, przycież stronie poszkodowanej zastrzega się wolność poszukiwania swych prawnych uroszczeń u przynależnej władzy.

#### Artykuł 5.

Wydanie dozwoloném jedynie będzie na mocy przedłożonego wyroku skazującego lub rozkazu uwięzienia, wydanego na winowajcę i wyexpedyowanego w formach przepisanych przez prawodawstwo Rządu, który żąda wydania, lub w skutek każdego innego aktu, mającego tę samą przynajmniej moc, co ów rozkaz uwięzienia i oznaczającego również naturę i ciężkość czynów sądownie ściganych, jako też orzeczenie kary, do nich zastosować się mającej.

Do aktów tych dołączone być ma opisanie osoby reklamowanego indywiduum.

## Art. 6.

Si le prévenu ou le condamné n'est pas sujet de celui des deux Etats contractants qui le réclame, l'extradition pourra être suspendue jusqu'à ce que son Gouvernement ait été, s'il y a lieu, consulté et invité à faire connaître les motifs qu'il pourrait avoir de s'opposer à l'extradition.

Dans tous les cas, le Gouvernement saisi de la demande d'extradition restera libre de donner à cette demande la suite qui lui paraîtra convenable et de livrer le prévenu pour être jugé, soit à son propre pays, soit au pays où le crime aura été commis.

## Art. 7.

L'extradition ne pourra avoir lieu que pour la poursuite et la punition des crimes communs. Il est expressément stipulé que le prévenu ou le condamné dont l'extradition aura été accordée ne pourra être, dans aucun cas, poursuivi ou puni pour aucun crime ou délit politique antérieur à l'extradition, ni pour aucun des crimes ou délits non prévus par la présente Convention.

## Art. 8.

L'extradition ne pourra avoir lieu si depuis les faits imputés, la poursuite ou la condamnation, la prescription de l'action ou de la peine est acquise, d'après les lois du pays où le prévenu

## Art. 6.

Ist der Angeklagte oder der Verurtheilte kein Unterthan desjenigen der beiden Staaten, welcher ihn reclamirt, so kann die Auslieferung verschoben werden, bis seine Regierung, wenn Veranlassung vorhanden, begrüßt und zur Bekanntgebung der Beweggründe eingeladen worden ist, welche sie der Auslieferung entgegenzustellen haben könnte.

Zu jedem Falle bleibt der Regierung, an welche das Ersuchen der Auslieferung ergangen ist, freigestellt, diesem Ersuchen die ihr angemessen scheinende Folge zu geben, und den Angeklagten zum Behufe des gerichtlichen Verfahrens gegen denselben, entweder an sein eigenes Land oder an das Land, wo das Verbrechen begangen worden ist, auszuliefern.

## Art. 7.

Die Auslieferung kann nur wegen der gerichtlichen Verfolgung und Bestrafung der gemeinen Verbrechen stattfinden. Es ist ausdrücklich festgesetzt, daß der Angeklagte oder Verurtheilte, dessen Auslieferung zugestanden worden, in keinem Falle wegen irgend eines der Auslieferung verangegangenen politischen Verbrochens oder Vergehens, noch wegen eines in gegenwärtiger Uebereinkunft nicht vorgesehenen Verbrochens oder Vergehens gerichtlich verfolgt oder bestraft werden könne.

## Art. 8.

Die Auslieferung kann nicht stattfinden, wenn seit der Bezeichnung, der gerichtlichen Verfolgung, oder der Aburtheilung die Verjährung der Anklage oder der Strafe nach den Gesetzen des Landes,

## Artykuł 6.

Jeżeli oskarżony lub osądzony nie jest poddanym tego z obu Państw, którego reklamuje, natenczas wydanie może być odroczone, dopóki Rząd jego, jeżeli po temu są okoliczności, nie będzie o tém uwiadomionym, a oraz zaproszonym do objawienia powodów, któreby przeciw wydaniu mógł założyć.

W każdym razie zostawia się wolność Rządowi, do którego podaną była prośba o wydanie, nadania prośbie téj skutku, jaki jej stósownym zdawać się będzie, i wydania oskarżonego, celem wytoczenia przeciw niemu sądowego postępowania, bądź jego własnemu krajowi, bądź temu krajowi, w którym zbrodnia popełniona była.

## Artykuł 7.

Wydanie nastąpić może jedynie z powodu sądowego ścigania i ukarania zbrodni pospolitych. Ustanawia się wyraźnie, iż oskarżony lub skazany, na którego wydanie przyzwolono, nie może w żadnym razie sądownie być ścigany lub ukarany za poprzedzającą wydanie polityczną zbrodnię lub wykroczenie, lub za nieprzewidzianą niniejszą umową zbrodnię lub wykroczenie.

## Artykuł 8.

Wydanie nie będzie mogło mieć miejsca, jeżeli od chwili poszlakowania czynu, sądowego ścigania lub osądzenia nastąpiło zadawnienie skargi lub kary wedle ustaw kraju, do którego zbiegł oskarżony.

s'est réfugié.

Art. 9.

Les frais occasionnés par l'arrestation, la détention, la garde, la nourriture et le transport des extradés au lieu où la remise s'effectuera, seront supportés par celui des deux Etats sur le territoire duquel les extradés auront été saisis.

Art. 10.

Lorsque dans la poursuite d'une affaire pénale, un des deux Gouvernements jugera nécessaire l'audition de témoins domiciliés dans l'autre Etat, une commission rogatoire sera envoyée à cet effet par la voie diplomatique et il y sera donné suite, en observant la loi du pays où les témoins seront invités à comparaitre.

Les Gouvernements respectifs renoncent à toute réclamation ayant pour objet la restitution des frais résultant de l'exécution de la commission rogatoire. Si, dans une cause pénale la comparition personnelle d'un témoin est nécessaire, le Gouvernement du pays auquel appartient le témoin l'engagera à se rendre à l'invitation qui lui sera faite, et, en cas de consentement, il lui sera accordé des frais de voyage et de séjour d'après les tarifs et règlements en vigueur dans les pays où l'audition devra avoir lieu.

wohin sich der Beklagte geflüchtet hat, eingetreten ist.

Art. 9.

Die durch die Verhaftung, den Gewahrsam, die Bewachung, Verpflegung und den Transport der Ausgelieferten nach dem Orte, wo die Uebergabe stattfindet, entstandenen Auslagen, sind von jenem der beiden Staaten zu bestreiten, auf dessen Gebiete die Ausgelieferten ergriffen worden sind.

Art. 10.

Wenn im Verlaufe einer strafgerichtlichen Verhandlung eine der beiden Regierungen die Abhörung von Zeugen, welche in dem anderen Staate wohnhaft sind, für nothwendig erachtet, so ist dieses mittelst eines gerichtlichen Ersuchschreibens im diplomatischen Wege zu begehren, und dieses Begehren unter Beobachtung der Gesetze des Landes, wo die Zeugen vorgefordert werden, in Ausführung zu bringen.

Die betreffenden Regierungen entsagen jedem Anspruche auf Rückerstattung der aus der Vollziehung des gerichtlichen Ersuchschreibens erwachsenden Kosten. Wenn in einer strafgerichtlichen Verhandlung das persönliche Erscheinen eines Zeugen nöthig ist, so wird die Regierung des Landes, welchem der Zeuge angehört, denselben auffordern, der an ihn ergangenen Einladung Folge zu leisten, und im Zustimmungsfalle werden ihm die Reise- und Aufenthaltskosten nach den in dem Lande, wo seine Abhörung stattzufinden hat, bestehenden Tarifen und gesetzlichen Bestimmungen vergütet.

### Artykuł 9.

Koszta spowodowane przez aresztowanie, trzymanie w więzieniu, strzeżenie, wyżywienie i przewiezienie wydanych tam, gdzie ich oddanie nastąpić ma, poniesie to z Państw obu, na którego terytorjum wydani przytrzymani zostali.

### Artykuł 10.

Jeżeli w toku sprawy karnosądowej jeden z dwóch Rządów uzna potrzebę wysłuchania świadków, zamieszkałych w drugim Państwie, tedy celem tym wysłane będzie drogą dyplomatyczną wezwanie sądowe, które załatwionem zostanie z zachowaniem ustaw kraju, w którym świadkowie dla przesłuchania będą zapozwani.

Względne Rządy zrzekają się wszelkiej pretensyi do powrócenia kosztów, jakieby z wykonania wezwania sądowego wynikły. Jeżeli w sprawie karniej potrzebnem jest osobiste stawienie się świadka, natenczas zawezwie go Rząd kraju, do którego świadek przynależy, by zadość uczynił zaproszeniu, a w razie przyzwolenia wynagrodzone mu będą koszta podróży i pobytu wedle istniejącej taryfy i prawnych postanowień owego kraju, gdzie się ma odbyć jego przesłuchanie.



## Art. 11.

Lorsque, dans une cause pénale instruite dans l'un des deux pays, la confrontation de criminels détenus dans l'autre, où la production des pièces de conviction ou documents judiciaires sera jugée utile, la demande en sera faite par la voie diplomatique, et l'on y donnera suite, à moins que des considérations particulières ne s'y opposent et sous l'obligation de renvoyer les criminels et les pièces.

## Art. 12.

Les Gouvernements contractans renoncent à toute réclamation de frais résultant du transport et du renvoi, dans les limites de leurs territoires respectifs, de criminels à confronter, et de l'envoi et de la restitution des pièces de conviction et documents.

## Art. 13.

La présente Convention ne sera exécutoire que dix jours après sa publication; elle continuera à être en vigueur pendant cinq années. Dans le cas où, six mois avant l'expiration de ce terme, aucun des deux Gouvernements n'aurait déclaré y renoncer, elle sera valable pour cinq autres années, et ainsi de suite de cinq ans en cinq ans.

Elle sera ratifiée et les Ratifications en seront échangées dans l'espace de trois mois ou plutôt, si faire se peut.

## Art. 11.

Wenn bei einer, in einem der beiden Länder eingeleiteten strafgerichtlichen Verhandlung die Confrontation von Verbrechern, welche in dem anderen in Haft gehalten sind, oder die Vorlegung von Beweisstücken oder gerichtlichen Acten für zweckdienlich erachtet wird, so wird das dießfällige Begehren auf diplomatischem Wege gestellt, und demselben Folge gegeben werden, wosfern nicht besondere Rücksichten entgegenstehen, und unter der Verpflichtung, die Verbrecher und Schriftstücke zurückzuschicken.

## Art. 12.

Die contrahirenden Regierungen verzichten auf jeden Ersatz derjenigen Kosten, welche sowohl durch die Fortschaffung und Zurücksendung der zu confrontirenden Verbrecher innerhalb der Grenzen ihrer Gebiete, als auch durch die Einsendung und Zurückstellung der Beweisstücke und Urkunden entstehen.

## Art. 13.

Die gegenwärtige Uebereinkunft wird erst zehn Tage nach ihrer Kundmachung in Kraft treten; sie wird durch fünf Jahre in Wirksamkeit bleiben. In dem Falle, daß sechs Monate vor dem Ablaufe dieser Frist keine der beiden Regierungen erklärt hätte, davon zurücktreten zu wollen, bleibt dieselbe durch weitere fünf Jahre in Gültigkeit und so fort von fünf zu fünf Jahren.

Sie wird ratifizirt und die Ratifikationen werden in dem Zeitraume von drei Monaten, oder wo möglich früher, ausgetauscht werden.

## Artykuł 11.

Jeżeli w wyprowadzonej w jednym z obu krajów sprawie karnosądowej uznana będzie użyteczność konfrontacyi zbrodniarzy, uwięzionych w drugim kraju, albo przedłożenia aktów dowodnych lub sądowych dokumentów, uczynionem będzie tym celem wezwanie drogą dyplomatyczną i wysłuchaniem, jeżeli mu szczególniejsze uwagi nie stoją na przeszkodzie, i pod warunkiem odesłania zbrodniarzy i aktów.

## Artykuł 12.

Rządy kontraktujące zrzekają się wynagrodzenia kosztów, powstających z przewozu i odesłania w granicach względnych terytoryów zbrodniarzy konfrontować się mających, jako téż z przesłania i odesłania aktów dowodu i dokumentów.

## Artykuł 13.

Niniejsza umowa wejdzie w moc prawa dopiero w dziesięć dni po jej ogłoszeniu; pozostanie ona w mocy przez lat pięć. W razie, jeżeli na sześć miesięcy przed upływem tego terminu żaden z obu rządów nie oznajmił, iż od niej chce odstąpić, pozostanie ona na dalsze pięć lat w mocy i tak dalej od pięciu do pięciu lat.

Umowa ta będzie ratyfikowaną, a ratyfikacye zamienione będą w przeciągu trzech miesięcy lub rychlej, jeżeli to być może.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs l'ont signée et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait à Paris, le treizième jour du mois de novembre de l'an de grâce mil huit cent cinquante cinq.

(LS) Hübner m. p.

(LS) Walewski m. p.

Urkund dessen haben die beiderseitigen Bevollmächtigten dieselbe unterzeichnet und ihre Siegel begedruckt.

So geschehen zu Paris am 13. November im Jahre des Heiles Eintausend achthundert fünf und fünfzig.

(LS) Hübner m. p.

(LS) Walewski m. p.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis, illos omnes et singulos ratos hisce confirmatosque habere proilemur ac declaramus verbo Nostro Caesareo-Regio adpromittentes, Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandatueros esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo-Regio adpresso firmari jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna, die 6. mensis Decembris anno millesimo octingentesimo quinquagesimo quinto, Regnorum Nostrorum octavo.

**Franciscus Josephus** m. p.



**Comes a Buol-Schauenstein** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

**Joannes Vesque de Püttingen** m. p.

C. R. Consiliarius aulicus et ministerialis.

18.

**Erlass des Finanz- u. Justizministeriums v. 10. Jänner 1856,**

(Reichs-Gesetzblatt, III. Stück, Nr. 13, ausgegeben am 22. Jänner 1856),

wirksam für alle Kronländer,

in Betreff der Orte, wo rücksichtlich der nachbenannten öffentlichen Obligationen die Creditsbücher geführt werden.

Mit Beziehung auf die, mit den Allerhöchsten Patenten vom 20. November 1852, Nr. 251\*), 20. November 1852, Nr. 259, 20. November 1852, Nr. 261, 16. Fe-

\*) Landes-Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, XLV. Stück, Nr. 331, Seite 771.

W dowód czego podpisali ją obustronni pełnomocnicy i pieczęcie herbów swych na niej wycisnęli.

Dano w Paryżu 13 Listopada roku zbawienia tysiąc osmset pięćdziesiątego piątego.

(LS) **Hübner** m. p.

(LS) **Walewski** m. p.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis, illos omnes et singulos ratos hisce confirmatosque habere profiteamur ac declaramus verbo Nostro Caesareo-Regio adpromittentes, Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandatuos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo-Regio adpresso firmari jusimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna, die 6. mensis Decembris anno millesimo octingentesimo quinquagesimo quinto, Regnorum Nostrorum octavo.

**Franciscus Josephus** m. p.



**Comes a Buol-Schauenstein** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae  
et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

**Joannes Vesque de Püttlingen** m. p.

C. R. Consiliarius aulicus et ministerialis.

18.

**Rozządzenie Minist. Finans. i Sprawiedl. z d. 10 Stycznia 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część III, Nr. 43, wydana dnia 22 Stycznia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych,

**co się tyczy miejsc, w których prowadzone będą księgi kredytowe dla obligacyj publicznych, poniżej wymienionych.**

Oдноśnie do przepisu, obwieszczonego Najwyższemi Patentami z dnia 20 Listopada 1852, Nr. 251 \*), z dnia 20 Listopada 1852, Nr. 259, z dnia 20 Li-

\*) Dziennik praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1852, Część XLV, Nr. 331, strona 771.

bruar 1853, Nr. 30, und vom 3. Juli 1853, Nr. 129, kundgemachte Vorschrift über den Wirkungskreis und die Zuständigkeit der Gerichte in bürgerlichen Rechtsfachen, welche im §. 32 die Bestimmung enthält, daß zur Amortisirung der Staatsobligationen und der denselben gleich geachteten Creditspapiere jene Landesgerichte berufen sind, an deren Amtsstze die bezüglichen Creditsbücher geführt werden, wird im Nachhange zu den Erlässen des Finanzministeriums vom 6. Juli 1850, Nr. 268, vom 13. Mai 1852, Nr. 123\*), vom 28. September 1854, Nr. 246\*\*), und vom 26. Jänner 1855, Nr. 22\*\*\*), zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die Creditsbücher und Vormerkungen für nachbenannte Staatsobligationen, als:

für sämtliche seit dem Jahre 1850 ausgegebenen Staatsobligationen, mit Ausnahme der in Folge der Einlösung der Krakauer obererschlesischen Eisenbahn entstandenen 4% Obligationen, dann für die 5% Prioritäts-Obligationen der Wien = Gloggnitzer Eisenbahn in Wien;

für die Cartele, Obligationen und Creditscertificate der, aus der Convertirung der Tresorscheine entstandenen Schuld, dann für die 4% Mailänder-Monza-Como-Eisenbahn-Obligationen in Mailand;

für die galizischen Kriegsdarlehens- und Naturallieferungs-Obligationen in Lemberg;

für die 4% Prioritätsactien der Krakauer obererschlesischen Eisenbahn in Krakau geführt werden.

Die Creditsbücher und Vormerkungen bezüglich der in Folge der Einlösung der Krakauer obererschlesischen Eisenbahn entstandenen 4% Obligationen werden zwar bei dem Handlungshause E. Heimann in Breslau geführt. Die Amortisation solcher Obligationen ist jedoch bei dem k. k. Landesgerichte in Wien zu erwirken.

Freiherr von **Bruck** m. p.      Freiherr von **Krauß** m. p.

## 19.

### Erlaß des Justizministeriums vom 11. Jänner 1856,

wodurch in Folge Allerhöchster Entschlieung vom 9. Jänner 1856, die Zahl der Notare im Kronlande Steiermark auf 30 erhöht, und Judenburg zum Amtsstze des neu bewilligten Notarpostens bestimmt wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, III. Stück, Nr. 14, ausgegeben am 22. Jänner 1856.

\*) Landes-Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, XXIII. Stück, Nr. 139, Seite 362.

\*\*\*) Landes-Regierungsblatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet vom Jahre 1854, erste Abtheilung, VIII. Stück, Nr. 28, Seite 42.

\*\*\*\*) Ebendasselbst vom Jahre 1855, erste Abtheilung, XI. Stück, Nr. 36, Seite 138.

stopada 1852, Nr. 261, z dnia 16 Lutego 1853, Nr. 30, i z dnia 3 Lipca 1853, Nr. 129, w przedmiocie zakresu działalności i właściwości sądów w sprawach cywilnych, zawierającego w §. 32 postanowienie co do tego, iż do amortyzacji obligacyj rządowych i na równi z nimi uważanych papierów kredytowych powołane są te sądy krajowe, w których siedzisku urzędowym prowadzone bywają dotyczące księgi kredytowe, w dodatku do rozządzeń Ministerstwa Finansów z dnia 6 Lipca 1850, Nr. 268, z dnia 13 Maja 1852, Nr. 123 \*), z dnia 28 Września 1854, Nr. 246 \*\*), i z dnia 26 Stycznia 1855, Nr. 22 \*\*\*), podaje się niniejszemu do powszechnej wiadomości, iż prowadzone będą księgi kredytowe i prenotacje dla niżej wymienionych obligacyj rządowych, jako to:

dla wszelkich obligacyj rządowych od roku 1850 wydanych, z wyjątkiem 4% obligacyj powstałych z pokupu kolei żelaznej górno-szląskiej Krakowskiej, tudzież dla 5% pierwo-obligacyj kolei żelaznej Wiedeńsko-Gloggnickiej w Wiedniu;

dla kartelów, obligacyj i certyfikatów kredytowych długu, powstałego z zamiany asygnacyj skarbowych, tudzież dla 4% obligacyj kolei żelaznej Komo-Monza Medyolańskiej w Medyolanie;

dla galicyjskich obligacyj pożyczki wojennej i dostawy płodów we Lwowie;  
dla 4% pierwo-akcyj kolei żelaznej górno-szląskiej Krakowskiej w Krakowie.

Księgi kredytowe i prenotacje względem 4% obligacyj, powstałych z pokupu kolei żelaznej górno-szląskiej Krakowskiej, prowadzone będą wprawdzie w domu handlowym *E. Heimann* w Wrocławiu; amortyzacja atoliż takowych obligacyj uskutecznioma być ma w Wiedniu w C. K. sądzie krajowym.

Baron **Bruck** m. p.      Baron **Krauss** m. p.

## 19.

### Rozządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 11 Stycznia 1856,

mocą którego w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 9 Stycznia 1856 r. podwyższa się liczbę notaryuszów w Kraju koronnym Styrii do 20, przeznaczając oraz **Judenburg** na siedzibę urzędową notaryatu nowo utworzonego.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część III, Nr. 14, wydaną dnia 22 Stycznia 1856.

\*) Dziennik praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1852, Część XXIII, Nr. 139, strona 362.

\*\*\*) Dziennik Rządu Krajowego dla okręgu zarządu Krakowskiego z roku 1854, oddział pierwszy, Zeszyt VIII, Nr. 28, strona 42.

\*\*\*) Tamże z roku 1855, oddział pierwszy, Zeszyt XI, Nr. 36, strona 138.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

V. Stück.

Ausgegeben und versendet am 9. Februar 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt V.

Wydany i rozesłany dnia 9 Lutego 1856.



## 20.

## Erlaß des Finanzministeriums vom 15. Jänner 1856,

womit die Vorschrift in Betreff der Prüfungen für den höheren Conceptsdienst bei den Finanz-  
Procuraturen auch im lombardisch-venetianischen Königreiche eingeführt wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, IV. Stück, Nr. 15, ausgegeben am 31. Jänner 1856.

## 21.

## Verordnung des Armee-Ober-Commando vom 16. Jänner 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, IV. Stück, Nr. 16, ausgegeben am 31. Jänner 1856),

womit in Gemäßheit der Allerhöchsten Entschließung vom 11. Jänner 1856, mehrere Änderungen im Organismus der Landes-Militärbehörden, vom 1. Februar 1856 angefangen, angeordnet werden.

Seine Majestät der Kaiser haben mit Allerhöchster Entschließung vom 14. I. M. angeordnet, daß im Organismus der Landes-Militärbehörden mit 1. Februar 1856 nachfolgende Änderungen eintreten:

- a) Diese Stellen haben neben dem Titel der taktischen Heeres-eintheilung, nämlich Armee- und Armee-Corps-Commanden als Behörde künftig die Benennung „Landes-General-Commando“ des betreffenden Kronlandes zu führen, und die Militär-Landesstelle mit einem commandirenden General an der Spitze zu bilden.
- b) Bei allen diesen Landesstellen ist dem Commandirenden ein General ad latus zuzuwenden, der denselben in vorkommenden Fällen in jeder Beziehung zu vertreten berufen ist; dagegen hat die für einzelne dieser Militär-Landesstellen bisher vorgeschriebene Aufstellung von Generalen als Chefs der III. Section aufzuhören.
- c) Die Armee-Corps-Commanden bleiben in militärischer Beziehung den Armee-Commanden wie bisher untergeordnet; dagegen hat in administrativer Beziehung nunmehr der selbständige und unmittelbare Verkehr der Armee-Corps-Commanden mit eigener Administration (der Landes-General-Commanden) zwischen sich und dem Armee-Ober-Commando einzutreten.
- d) Der Dienstbetrieb und die Geschäftseintheilung bei den Landes-General-Commanden wird durch besondere Vorschriften geregelt.

Ferner haben Seine Majestät der Kaiser mit derselben Allerhöchsten Entschließung für den Dienst in den militärischen Geschäftsabtheilungen des Armee-Ober-Commando sowohl, als der vorgenannten Landes-Militärbehörden, so wie für den höheren Adjutantendienst überhaupt, die Errichtung eines eigenen Adjutantencorps anbefohlen, und zum Chef dieses Corps Allerhöchst Seinen Ersten Generaladjutanten und Ersten Ge-

## 20.

**Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 15 Stycznia 1856,**

mocą którego także i w Królestwie Lombardzko-Weneckim zaprowadzony zostaje przepis, dotyczący *examinów dla wyższej służby conceptowej przy prokuraturach finansowych.*

Obacz Dziennik Praw Państwa, część IV, Nr. 15, wydana dnia 31 Stycznia 1856.

## 21.

**Rozporządzenie Nadkomendy Wojsk z d. 16 Stycznia 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, część IV, Nr. 16, wydana dnia 31 Stycznia 1856,

mocą którego, stósownie do Najwyższego Postanowienia z dnia 14 Stycznia 1856, zarządzane zostają niektóre zmiany w organizmie władz krajowych wojskowych, począwszy od dnia 1 Lutego 1856.

Najwyższem Postanowieniem z dnia 14 b. m. raczył Najjaśniejszy Pan, Jego Cesarska Mość, zarządzić, ażeby w organizmie władz wojskowych krajowych weszły w życie z dniem 1 Lutego 1856 r. zmiany następujące:

- a) Rzeczone władze prowadzić będą na przyszłość oprócz tytułu taktycznego podziału wojska to jest tytułu: komendy armii i komendy korpusów armii jako władze nazwę: „*komenda jeneralna krajowa*“ dotyczącego Kraju koronnego, i tworzyć będą władzę krajową wojskową z jenerałem komenderującym na czele.
- b) Przy wszystkich takowych władzach krajowych przydzielony będzie komenderującemu jenerał *ad latus*, który powołanym jest zastępywać onegoż we wszelkich przypadkach zachodzących; a za to ustaje przepisane dla pojedynczych takowych władz krajowych wojskowych dotychczasowe ustanowienie jenerałów jako szefów sekeyi III.
- c) Komendy korpusów armii zostają jak dotąd podporządkowane we względzie *wojskowym* komendom armii, a zaś we względzie administracyjnym istnieć będzie odtąd samodzielna i bezpośrednia styczność komend korpusów armii z własną administracją (komend jeneralnych krajowych) między sobą i komendą wojsk naczelną.
- d) Tok służby i podział czynności przy komendach jeneralnych krajowych osobnemi przepisami uregulowanym zostanie.

Nadto raczył Najjaśniejszy Pan, Jego Cesarska Mość, rozkazać mocą tegoż samego Najwyższego Postanowienia, ażeby dla służby w wojskowych wydziałach czynności tak nadkomendy wojsk, jako też władz wojskowych krajowych, powyższej wymienionych, równie jak dla wyższej służby adjutanckiej w ogólności, utworzony był własny *korpus adjutantów*, a szefem korpusu tegoż Najłaskawiej mia-

neraladjutanten der Armee, mit allen einem Regimentsinhaber zustehenden Befugnissen, Allergnädigst zu ernennen geruht.

**Erzherzog Wilhelm** m. p.  
Feldmarschall-Lieutenant.

Anhang zur vorstehenden Verordnung Nr. 21.

### **Organische Bestimmungen für die Einrichtung der Militär-Landesstellen.**

Im Organismus der Armees-Commanden, Armees-Corps-Commanden mit Administration und Militär-Gouvernements haben mit 1. Februar 1856 folgende Änderungen einzutreten:

- a) Die Armees-Commanden, Armees-Corps-Commanden mit Administration und Militär-Gouvernements bilden unter der als Behörde künftig zu führenden Benennung „Landes-General-Commando“ die Militär-Landesstelle der betreffenden Kronländer, mit einem commandirenden Generale an der Spitze, und es haben für die Chefs dieser Behörden nachstehende Titel in Anwendung zu kommen, und zwar:

Bei dem I. Armees-Commando:

Commandant der I. Armee, und commandirender General in Nieder- und Oberösterreich, Salzburg, Steiermark und Tirol.

Bei dem 1. Armees-Corps-Commando:

Commandant des 1. Armees-Corps, und commandirender General in Böhmen.

Bei dem 9. Armees-Corps-Commando:

Commandant des 9. Armees-Corps, und commandirender General in Mähren und Schlesien.

Bei dem II. Armees-Commando:

Commandant der II. Armee, General-Gouverneur im lombardisch-venetianischen Königreiche, und commandirender General in diesem Königreiche, dann in Kärnthen, Krain und im Küstenlande.

Bei dem III. Armees-Commando:

Commandant der III. Armee, Gouverneur und commandirender General in Ungarn.

Bei dem 12. Armees-Corps-Commando:

Commandant des 12. Armees-Corps, Gouverneur und commandirender General in Siebenbürgen.

Bei dem IV. Armees-Commando:

Commandant der IV. Armee, und commandirender General in Galizien und in der Bukowina.

Bei dem Militär- und Civil-Gouvernement in Agram:

Ban, Oberster Capitän in Kroatien und Slavonien, Gouverneur und commandirender General in Kroatien, Slavonien und Dalmatien, Gouverneur von Fiume.

nować Swego pierwszego adjutanta jeneralnego oraz pierwszego jeneralnego adjutanta w armii, z wszelkimi prerogatywami, właścicielowi pułku przysługującymi.

**Arcyksiążę Wilhelm** m. p.

Feldmarszałek - Porucznik.

Dodatek do powyższego rozporządzenia Nr. 21.

### **Organiczne przepisy dla urządzenia władz krajowych wojskowych.**

W organizmie komend armii, komend korpusów armii z administracją i rządem wojskowym wejść mają z dniem 1 Lutego 1856 zmiany następujące:

- a) Komendy armii, komendy korpusów armii z administracją i rządem wojskowym na przyszłość tworzyć będą jako władze pod nazwą: „*komenda jeneralna krajowa*“ władzę krajową wojskową dotyczących Krajów koronnych z komenderującym jenerałem na czele, a oraz zaprowadzone być mają dla szefów tychże władz tytuły następujące, jako to:

*Przy komendzie Iej armii:*

Komendant I armii, i jenerał komenderujący w Austrii niższej i wyższej, Solnogradzie, Styryi i Tyrolu.

*Przy komendzie 1go korpusu armii:*

Komendant 1go korpusu armii, i jenerał komenderujący w Czechach.

*Przy komendzie 9go korpusu armii:*

Komendant 9go korpusu armii, i jenerał komenderujący w Morawii i Szląsku.

*Przy komendzie IIej armii:*

Komendant IIej armii, jenerał gubernator w Królestwie Lombardzko-Weneckim, i jenerał komenderujący w témże Królestwie, tudzież w Karyntyi, Krainie i w Pobrzeżu.

*Przy komendzie IIIej armii:*

Komendant IIIej armii, gubernator i jenerał komenderujący we Węgrzech.

*Przy komendzie 12go korpusu armii:*

Komendant 12go korpusu armii, gubernator i jenerał komenderujący w Siedmiogrodzie.

*Przy komendzie IVej armii:*

Komendant IVej armii, i jenerał komenderujący w Galicyi i na Bukowinie.

*Przy gubernii wojskowej i cywilnej w Zagrzebiu:*

Banus, najwyższy kapitan w Kroacyi i Sławonii, gubernator i jenerał komenderujący w Kroacyi, Sławonii i Dalmacyi, gubernator Fiumy.

Bei dem Militär- und Civil-Gouvernement in Temeswar:  
Gouverneur und commandirender General im Banate und in der serbischen Wojwodschast.

Bei dem Gouvernement in Zara:

Gouverneur-Stellvertreter, und Stellvertreter des commandirenden Generals in Dalmatien.

- b) Bei allen diesen Landesstellen ist dem Commandirenden ein General ad latus zuzuwenden, der denselben in vorkommenden Fällen in jeder Beziehung zu vertreten berufen ist, dagegen hat die für einzelne dieser Militär-Landesstellen bisher vorgeschriebene Aufstellung von Generalen als Chefs der III. Section aufzuhören.
- c) Die Armee-Corps-Commanden bleiben in militärischer Beziehung den Armee-Commanden wie bisher untergeordnet, dagegen hat in administrativer Beziehung nunmehr der selbständige und unmittelbare Verkehr der Armee-Corps-Commanden mit eigener Administration (der Landes-General-Commanden) zwischen sich und dem Armee-Ober-Commando einzutreten.

## 22.

### Erlaß des Finanzministeriums vom 18. Jänner 1856,

giltig für das Großfürstenthum Siebenbürgen und das Herzogthum Bukowina,  
betreffend die Zollbehandlung der Fischgattung Wels (Waller).

Siehe Reichs-Gesetzblatt, IV. Stück, Nr. 17, ausgegeben am 31. Jänner 1856.

## 23.

### Verordnung des Justizministeriums vom 23. Jänner 1856,

wirksam für das lombardisch-venetianische Königreich,  
betreffend die, im §. 81 des Allerhöchsten Patentens vom 9. August 1851, Nr. 209 des Reichs-Gesetz-Blattes, angeordneten Bekanntmachungen von Erbschaften und Vermächtnissen.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, IV. Stück, Nr. 18, ausgegeben am 31. Jänner 1856.

## 24.

### Verordnung des Finanzministeriums vom 27. Jänner 1856,

über die Bedingungen, unter denen das allgemeine Berggesetz in der Militärgrenze in Wirksamkeit zu treten hat.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, IV. Stück, Nr. 19, ausgegeben am 31. Jänner 1856.

*Przy gubernii wojkowej i cywilnej w Temeswarze:*

Gubernator i generał komenderujący w Banacie i w Województwie Serbskiem.

*Przy gubernii w Zadrze:*

Zastępca gubernatora, i zastępca generała komenderującego w Dalmacji.

- b) Przy wszystkich tych Rządach krajowych komenderującemu przydzielony będzie generał *ad latus*, który onegoż zastępywać ma w każdym względzie w przypadkach zachodzących, za toż ustaje ustanowienie generałów, jako szefów III-ej sekcji, przepisane dotąd dla pojedynczych takowych władz krajowych wojskowych.
- c) Komendy korpusów armii zostają pod względem *wojskowym* jak dotąd podporządkowane komendom armii, przeciwnie zaś pod względem *administracyjnym* istnieć będzie samodzielna i bezpośrednia styczność komend korpusów armii z własną administracją (komend generałnych krajowych) między sobą i naczelną komendą wojsk.

## 22.

### Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z d. 18 Stycznia 1856,

obowiązujące w Wielkiem Księstwie Siedmiogrodzkiem i Księstwie Bukowińskiem.

dotyczące postępowania celnego z gatunkiem ryb, sumami zwanych.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część IV, Nr. 17, wydaną dnia 31 Stycznia 1856.

## 23.

### Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 23 Stycznia 1856.

obowiązujące w Królestwie Lombardzko - Weneckiem,

dotyczące obwieszczenia spadków i legatów zarządzonego w §. 41 Najwyższego Patentu z dnia 9 Sierpnia 1854 r. Nr. 208 Dziennika Praw Państwa.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część IV, Nr. 18, wydaną dnia 31 Stycznia 1856.

## 24.

### Rozporządzenie Ministerstwa Finansów z d. 27 Stycznia 1856,

co do warunków, pod któremi powszechna ustawa górnicza w Pograniczu wojskowym w życie wejść ma.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część IV, Nr. 19, wydaną dnia 31 Stycznia 1856.

## Berichtigungen.

Man ersucht folgende Verbesserungen vornehmen zu wollen:

1. Im XXXIX. Stücke des Landes-Regierungs-Blattes vom Jahre 1855, Nr. 192: Seite 423, §. 44, Zeile 22, steht: ob nicht schon bestandene u. s. w., statt:

ob nicht eine schon u. s. w.;

- „ 427, §. 54, Zeile 12, steht: bei letzteren, statt: bei letzterem;
- „ 430, §. 62 „ 5, „ Frische, statt: frische;
- „ 432, §. 66 „ 10, „ weniger steif, statt: weniger tief;
- „ 439, Zeile 13, steht: Dicke, statt: dicke;
- „ 444, §. 85, Zeile 6, „ Anomalien an derselben, statt: an denselben;
- „ 445, Zeile 8, steht: vom Peritonäum, ausgebildete Hohlgänge, statt: vom Peritonäum aus, gebildete Hohlgänge;
- „ 447, Zeile 17, ist das Wort dieser Zeile „sind“ zu löschen;
- „ „ Zeile 18, steht: Verschwürungen, statt: Verswörungen;
- „ 448, Zeile 3, steht: divertikalartige, statt: diverticelartige;
- „ 450, Zeile 26, fehlt in dieser Zeile nach dem Worte anlangend ein Beistrich;
- „ 454, Zeile 2, steht: und der, statt: und den;
- „ 459, §. 106, Zeile 5, steht: in den, statt: in dem;
- „ 460, Zeile 3, lit. d, steht: auf das, statt: auch das.

2. In dem am 28. Jänner 1856 erschienenen III. Stücke des Landes-Regierungs-Blattes, Nr. 15, Seite 12:

In der 6. Zeile von oben der bezogenen Nr. 15, müssen die Anfangsworte jener Zeile: „nicht anzuwenden, und“ so lauten: „nicht anzuwenden **ist**, und **daß**“; ferneres haben die, in der 7. Zeile von oben derselben Nr. 15 vorkommenden Worte: „Wirksamkeit ist, und daß die älteren Anordnungen“ zu lauten: „Wirksamkeit steht, die älteren Anordnungen“.

3. Ferner wird ersucht, die, in der Überschrift des, im IV. Stück des Landes-Regierungs-Blattes vom Jahre 1856, unter Nr. 17 erschienenen Staats-Vertrages zwischen Osterreich und Frankreich vom 13. November 1855, betreffend die gegenseitige Auslieferung der Verbrecher, vorkommende irrige Angabe: daß die beiderseitigen Ratificationen dieses Vertrages zu Wien am 6. December 1855 ausgewechselt worden seien, dahin zu verbessern, daß es heißen muß: „In den beiderseitigen Ratificationen ausgewechselt zu Paris am 27. December 1855.“

## Sprostowania.

Uprasza się następujące poprawki uskutecznić:

1. W części XXXIX, Nr. 192 Dziennika Rządu Krajowego z r. 1855, na str. 432, w §. 66, wierszu 9, zamiast: „mniej sztywnie“ ma być „*mniej głęboko*“.
2. W części IV, Nr. 17 Dziennika Rządu Krajowego z r. 1856, ma być w napisie zamiast: „w Wiedniu dnia 6 Grudnia 1855“ „w Paryżu dnia 27 Grudnia 1855“.

# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

VI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 21. Februar 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt VI.

Wydany i rozestany dnia 21 Lutego 1856.



## 25.

## Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz vom 2. Februar 1856,

wirksam für das Königreich Ungarn, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat,  
die Einführung einer Instruction über die innere Einrichtung und die Geschäftsordnung der  
Urbarialgerichte betreffend.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, V. Stück, Nr. 20, ausgegeben am 9. Februar 1856.

## 26.

## Kaiserliche Verordnung vom 7. Februar 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, VI. Stück, Nr. 21, ausgegeben am 13. Februar 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches,

womit angeordnet wird, daß die Darleihen, welche nach der Kundmachung der gegenwärtigen  
Verordnung in klingender Münze gegeben werden, von dem Schuldner, wenn sich der Gläubiger  
die Verzinsung und Zurückzahlung in der gegebenen bestimmten Münzsorte oder doch in klingen-  
gender Münze bedingt, auf die bedungene Weise zu verzinsen und zurückzubezahlen seien, daß  
es aber in Ansehung der Zahlungen jeder anderen Art bei den Bestimmungen des Patentes vom  
2. Juni 1848, Nr. 1157 der Justiz-Gesetz-Sammlung, zu verbleiben habe.

Um die, mit dem Patente vom 2. Juni 1848 ausgesprochene Verbindlichkeit zur  
Annahme der Noten der privilegirten österreichischen Nationalbank bei allen Zahlungen,  
einer Beschränkung, so weit es die gegenwärtigen Umstände zulassen, zu unterziehen, fin-  
de Ich, nach Vernehmung Meiner Minister und Anhörung Meines Reichsrathes, anzu-  
ordnen, daß die Darleihen, welche nach der Kundmachung der gegenwärtigen Verord-  
nung in klingender Münze gegeben werden, von dem Schuldner, wenn sich der Gläu-  
biger die Verzinsung und Zurückzahlung in der gegebenen bestimmten Münzsorte oder  
doch in klingender Münze bedingt, auf die bedungene Weise zu verzinsen und zurückzu-  
bezahlen sind, ohne daß der Schuldner die bemerkte Verbindlichkeit des Gläubigers zur  
Annahme der Banknoten für sich geltend machen kann; wogegen es in Ansehung der  
Zahlungen jeder anderen Art, bis zur gänzlicher Aufhebung des Zwangscurses, bei den  
Bestimmungen des Patentes vom 2. Juni 1848 zu verbleiben hat.

Wien, den 7. Februar 1856.

**Franz Joseph** m. p.

Graf **Buol-Schauenstein** m. p.    Freiherr von **Krauß** m. p.    Freiherr von **Bruck** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

**Rausounet** m. p.

## 25.

**Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 2 Lutego 1856,**

obowiązujące w Królestwie Węgierskiem, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim,  
dotyczące zaprowadzenia instrukcyi o wewnętrzném urządzeniu i toku czynności  
sądów urbaryalnych.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część V, Nr. 20, wydaną dnia 9 Lutego 1856.

## 26.

**Cesarskie Rozporządzenie z dnia 7 Lutego 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, część VI, Nr. 21, wydana dnia 13 Lutego 1856),

mające moc obowiązującą dla wszystkich krajów koronnych z wyjątkiem Lombardzko-Weneckiego Królestwa, mocą którego ustanawia się, iżby pożyczki, dane po obwieszczeniu niniejszego rozporządzenia w monecie brzęczącej, spłacone były przez dłużnika tak w odsetkach jak kapitale, jeżeli wierzyciel odsetki i spłatę w wyszczególnionym pewnym rodzaju monety albo zaś w brzęczącej monecie za warunek położył, w sposób obwarowany, przyczém jednak pod względem spłat każdego innego rodzaju pozostać mają w mocy postanowienia Patentu z dnia 2 Czerwca 1848, Nr. 1157 Zbioru ustaw sądowych.

Dla ograniczenia, o ile na to obecne okoliczności pozwalają, wyrzeczonego Patentem z 2 Czerwca 1848 obowiązku przyjmowania not uprzywilejowanego Narodowego Banku Austriackiego przy wszystkich spłatach, rozporządzam po wysłuchaniu Moich Ministrów i zasięgnięciu zdania Mojej Rady Państwa, iżby pożyczki, dane po obwieszczeniu niniejszego rozporządzenia w monecie brzęczącej, spłacone były przez dłużnika tak w odsetkach jak kapitale, jeżeli wierzyciel odsetki i spłatę w wyszczególnionym pewnym rodzaju monety albo zaś w brzęczącej monecie za warunek położył, w sposób obwarowany, tak, iż dłużnik z wzmiankowanego obowiązku wierzyciela przyjęcia banknotów korzystać nie może; co do spłat zaś każdego innego rodzaju, pozostać ma aż do zupełnego zniesienia kursu przymusowego przy postanowieniach Patentu z dnia 2 Czerwca 1848.

Więdeń dnia 7 Lutego 1856.

**Franciszek Józef** m. p.

Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p. Baron **Krauss** m. p. Baron **Bruck** m. p.

Z rozkazu Najwyższego:

**Hansonnet** m. p.

## Erlaß des Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 8. Februar 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, VI. Stück, Nr. 22, ausgegeben am 13. Februar 1856),

an die rechts- und staatswissenschaftlichen Facultäten zu Wien, Prag, Pesth, Krakau, Lemberg, Graz und Innsbruck,  
und an alle Commissionen der theoretischen Staatsprüfungen,

über die Anwendung der Bestimmungen des Erlasses vom 2. October 1855, Nr. 172, auf  
solche Studirende, welche in einem Sommersemester in die rechts- und staatswissenschaftlichen  
Studien eingetreten sind, oder in Zukunft einzutreten beabsichtigen.

Ueber die von mehreren akademischen Behörden angeregten Zweifel hinsichtlich der  
Behandlung derjenigen ordentlichen Studirenden der rechts- und staatswissenschaftlichen  
Facultät, welche ihre Universitätsstudien mit einem Sommersemester begonnen haben,  
und über die Frage, ob und mit welchen Folgen es fernerhin zulässig sei, daß Studi-  
rende als ordentliche Rechtshörer in einem Sommersemester neu aufgenommen werden,  
wird mit Beziehung auf den hierortigen Erlaß vom 2. October 1855, Nr. 172 des  
Reichs-Gesetz-Blattes \*), Folgendes angeordnet:

1. Es ist denjenigen Abiturienten des Gymnasiums, welche nach bestandener Ma-  
turitytatsprüfung sich den rechts- und staatswissenschaftlichen Studien widmen wollen, nicht  
untersagt, auch fernerhin ihre Universitätsstudien mit dem Sommersemester zu beginnen.

Sie werden jedoch im Allgemeinen in Beziehung auf ihre rechts- und staatswissen-  
schaftlichen Studien, und insbesondere rücksichtlich der Zeit der von ihnen abzulegenden  
Staatsprüfungen so zu behandeln seyn, als ob sie in die rechts- und staatswissenschaft-  
lichen Studien erst mit dem nächst darauf folgenden Wintersemester eingetreten wären,  
und demnach diese Studien nicht eher als binnen vier Jahren, von diesem Zeitpunkte  
an gerechnet, vollenden können. Es steht ihnen frei, sich für das genannte Sommerse-  
mester in die philosophische oder in die rechts- und staatswissenschaftliche Facultät im-  
matriculiren zu lassen, und an der ersteren beliebige Collegien, an der letzteren aber  
Collegien über Geschichte und Institutionen des römischen Rechtes, sowie über Rechts-  
geschichte, falls etwa solche in dem Sommersemester für neu Eintretende gehalten wer-  
den, zu frequentiren.

Bezüglich der Zeit und Anordnung ihrer weiteren Studienlaufbahn haben die in  
diesem Semester gehörten Collegien die Wirkung, daß:

- a) ihnen die dießfälligen Collegienstunden in ihren folgenden acht Semestern bei Be-  
rechnung der gesetzlichen Stundenzahl von zwanzig und respective zwölf Stunden  
in der Woche zu Guten gerechnet werden, und
- b) daß die von ihnen während dieser Zeit etwa gehörten Collegien über praktische  
Philosophie, über Geschichte, über Institutionen oder Rechtsgeschichte, als die dieß-  
fälligen in dem neuen Studienplane vorgezeichneten Obligatcollegien gelten können.

\*) Landes-Regierungsblatt vom Jahre 1855, erste Abtheilung, XXXVI. Stück, Nr. 185, Seite 385.

## 27.

## Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 8 Lutego 1856,

(Dziennik Praw Państwa, część VI, Nr. 22, wydana dnia 13 Lutego 1856),

dane fakultetem prawniczo- i polityczno-naukowym w Wiedniu, Pradze, Peszcie, Krakowie, Lwowie, Graeu i Insbruku i wszystkim komisjom teoretycznych egzaminów rządowych,

**względem zastosowania postanowień Rozrządzenia z 2 Października 1855, Nr 172, do takich uczniów, którzy w kursie letnim wstąpili do nauk prawniczych i politycznych, lub na przyszłość wstąpić zamierzają.**

Na wzniecone przez kilka władz akademickich wątpliwości względem obchodzenia się z tymi zwyczajnymi uczniami fakultetu prawniczo- i polityczno-naukowego, którzy swe nauki uniwersyteckie w letnim rozpoczęli kursie, i na zapytanie, czy i z jakim skutkiem nadal stać się może, iżby uczniowie jako zwyczajni słuchacze praw w kursie letnim nowo przyjmowani byli, rozporządza się odnośnie do tułejszego rozrządzenia z dnia 2 Października 1855, Nr. 172 Dziennika Praw Państwa \*), co następuje:

1. Abityryentom gimnazyalnym, którzy po odbyłym egzaminie dojrzałości chcą się poświęcić studjom prawniczo- i polityczno-naukowym, nie jest zakazaném, rozpoczynać i nadal kursem letnim swoje uniwersyteckie nauki.

Postąpiono wszakże z nimi będzie w ogólności względem ich studyów prawniczo- i polityczno-naukowych, a w szczególności względem czasu egzaminów rządowych, przez nich składać się mających, tak, jak gdyby do studyów prawniczo- i polityczno-naukowych wstąpili byli dopiero w następującym zaraz kursie zimowym, zaczęm nauki te nie prędeż, jak w czterech latach, począwszy od téjże chwili, ukończyć mogą. Pozostawia im się wolność imatrikulowania się na rzezonony kurs letni do fakultetu filozoficznego lub jurydyczno- i polityczno-naukowego i uczęszczania w pierwszym do dowolnych kolegiów, w ostatnim zaś na kolegia historii i instytucyj prawa rzymskiego, jako téż historii prawa, jeżeli takowe w kursie letnim otwarte będą dla nowoprzybyłych.

Względem czasu i urzędzenia ich dalszego zawodu naukowego, odsłuchane w tymże kursie kolegia tę mają działalność, iż:

a) pomienione godziny kolegialne policzone będą na ich korzyść przy obliczeniu przepisanej prawem liczby godzin dwudziestu, a względnie dwunastu godzin w tygodniu, i

b) że kolegia, jakie w tymże czasie odsłuchać mogli w przedmiocie filozofii praktycznej, historii, instytucyj albo historii prawa, uważane być mogą za odpowiednie, nowym planem nauk przepisane kolegia obowiązkowe.

\*) Dziennik Rządu Krajowego z roku 1855, oddział pierwszy, zeszyt XXXVI, Nr. 185, strona 385.

2. Diejenigen Rechtshörer, welche in dem Sommersemester 1854-55 ihre Universitätsstudien begonnen haben, sind jedenfalls gehalten, ihre ferneren Studien nach dem neuen Studienplane einzurichten und die Staatsprüfungen oder Rigorosen nach dem neuen Systeme abzulegen.

Das Sommersemester 1854-55 ist ihnen, wenn sie dasselbe den bisherigen Studienanordnungen gemäß zurückgelegt haben, in ihr gesetzliches Quadriennium einzurechnen.

In welcher Art und Weise aber sie in den folgenden Semestern die Inscription in die obligaten Collegien einzurichten, und zu welchem Zeitpunkte sie unter der in dem Aufsatze 5 des hierorigen Erlasses vom 2. October 1855, Nr. 172, enthaltenen Sanction ihre erste (rechtshistorische) Staatsprüfung abzulegen haben werden, darüber haben sie sich unbedingt den Weisungen zu fügen, welche ihnen dießfalls von dem betreffenden Decan des rechts- und staatswissenschaftlichen Professorencollegiums mit Rücksicht auf die von ihnen bisher gehörten Collegien werden ertheilt werden.

3. Denjenigen Rechtshörern, welche mit dem Wintersemester 1855-56 in das vierte Semester ihrer Universitätsstudien eingetreten sind, wird hiemit freigestellt, sich den theoretischen Staatsprüfungen entweder nach dem durch das Gesetz vom 30. Juli 1850, Nr. 327, und durch die dazu publicirten nachträglichen Verordnungen bestimmten, oder nach dem neuen auf den hierorigen Erlaß vom 2. October 1855, Nr. 172, basirten Staatsprüfungssysteme abzulegen. In dem einen wie in dem anderen Falle sind sie aber verpflichtet, sich längstens während ihres fünften Semesters oder während der ordentlichen Inscriptiionsfrist des Wintersemesters 1856-57 der rechtshistorischen Staatsprüfung des neuen, oder einer der Staatsprüfungen des Staatsprüfungssystemes vom Jahre 1850 zu unterziehen, widrigens ihnen das Wintersemester 1856-57 in keinem Falle in ihr Quadriennium eingerechnet würde, und bei längerer Verzögerung ihnen auch die weiteren Semester, in welchen sie vor Ablegung der Prüfung noch inscribirt sein mögen, für die Einrechnung in das gesetzliche Quadriennium verloren gehen würden.

Übrigens haben sie sich gegenwärtig zu halten, daß sie, falls sie seiner Zeit den rechts- und staatswissenschaftlichen Doctorsgrad erlangen wollen, die strengen Prüfungen nach den Bestimmungen des Erlasses vom 2. October 1855 abzulegen haben werden, und es wird ihnen für diesen Fall angelegentlich empfohlen, in den neuen Studienplan einzulernen, und sich am Schlusse ihres fünften, oder mit Beginn ihres sechsten Semesters der rechtshistorischen Staatsprüfung zu unterziehen.

4. Studirende, welche mit dem Wintersemester 1855-56 in das sechste Semester ihrer Universitätsstudien eingetreten sind, haben jedenfalls die theoretischen Staatsprüfungen nach dem älteren Staatsprüfungssysteme abzulegen.

5. Indem es offenbar zweckmäßig und auch in der neuen Studienregulirung anerkannt und durchgeführt erscheint, daß die Candidaten der theoretischen Staatsprüfungen, bevor sie sich denselben unterziehen, die Vorträge über die Gegenstände der betreffenden Prüfung gehört haben, so sind diejenigen Studirenden, welche sich nach den oben sub 3 und 4 gegebenen Bestimmungen für die Staatsprüfungen des älteren Staatsprüfungssystemes vorbereiten, nicht zu verhalten, bei der Wahl der Vorlesungen dem neuen Lehrplane in einem Maße, welcher obigem Zwecke Eintrag thun würde, zu accomodiren.

Thun m. p.

2. Słuchacze prawa, którzy swe nauki uniwersyteckie rozpoczęli w półroczu letniem 1854—55, obowiązani są, urządzić swe dalsze nauki wedle nowego planu nauk, i składać examina rządowe albo rygorozą według nowego systemu.

Półrocze letnie 1854—55, jeżeli takowe zgodnie z dotychczasowemi rozrządzeniami o naukach odbyli, policzone im będzie do przepisanej prawem czteroletnia.

W jaki zaś sposób urządzić mają w następujących półroczach wpisy na kolegia obowiązkowe, i w jakim czasie złożyć będą mieli swój pierwszy (prawniczo-historyczny) examin rządowy pod zawartą w ustępie 5 lutejszego rozrządzenia z dnia 2 Października 1855, N. 172, sankcją, poddadzą się w tym względzie bezwarunkowo zleceniom, które im w takim razie od przyzwoitego dziekana prawniczo- i polityczno-naukowego kolegium profesorów ze względem na odsłuchane dotąd przez nich kolegia udzielonemi będą.

3. Słuchaczom prawa, którzy z półroczem zimowem 1855—56 wstąpili w czwarte półrocze swych nauk uniwersyteckich, zostawia się niniejszém wolność składania teoretycznych examinów rządowych według przepisów prawa z dnia 30 Czerwca 1850, N. 327, i obwieszczonych do nich postanowień dodatkowych, lub na podstawie nowego na lutejszém rozrządzeniu z d. 2 Października 1855, N. 172, polegającego systematu examinów rządowych. W pierwszym atoli jak i w drugim razie, obowiązani oni będą poddać się najdalej podczas ich piątego półrocza albo podczas zwyczajnego terminu wpisu półrocza zimowego 1856—57 prawniczo-historycznemu examinowi rządowemu wedle nowego albo jednemu z examinów rządowych wedle systemu examinów rządowych z r. 1850, w przeciwnym bowiem razie nie policzy się im do czteroletnia półrocze zimowe 1856—57, a przy dłuższej odwołce utraciliby w policzeniu przepisanej prawem czteroletnia także dalsze półrocza, na któreby jeszcze przed złożeniem examinu zapisani byli.

Zresztą mają oni mieć na uwadze, iż jeżeli w swym czasie uzyskać chcą prawniczo- i polityczno-naukowy stopień doktora, ściśle examina według postanowień rozrządzenia z 2go Października 1855 zdawać będą mieli, i zaleca się im w takim razie usilnie, kierowanie się wedle nowego planu nauk i poddanie examinowi rządowemu prawniczo-historycznemu z końcem piątego lub początkiem szóstego półrocza.

4. Uczniowie, którzy w zimowem półroczu 1855—56 w szóste swych nauk uniwersyteckich wstąpili półrocze, zdawać mają bez wyjątku teoretyczne examina rządowe wedle dawniejszego examinów rządowych systemu.

5. Gdy się okazuje rzeczą oczywiście stosowną, tudzież uznaną i przeprowadzoną w nowem nauk urzędzeniu, iżby kandydaci teoretycznych examinów rządowych, zanim się takowym poddadzą, słuchali wykładu przedmiotów względnego examinu, przeto uczniowie, którzy się przygotowują wedle podanych wyżej pod 3 i 4 postanowień do examinów rządowych dawniejszego systemu examinów rządowych, nie są obowiązani zastosować się przy wyborze odczytów do nowego planu nauk w takiej mierze, któraby powyższemu celowi ująć czynić mogła.

**Thun** m. p.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Kraukauer Verwaltungsgelbiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

VII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 8. März 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt VII.

Wydany i rozesłany dnia 8 Marca 1856.



## 28.

## Verordnung des Justizministeriums vom 12. Februar 1856,

wirksam für Ungarn, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschast und das Temeser Banat,  
mit einer Belehrung der Gerichtsbehörden über die Unzulässigkeit der Execution zur Einbringung von Rückständen, welche an den, gegen Entschädigung aufgehobenen Urbaralleistungen erst seit dem 1. Mai 1848 entstanden sind.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, VII. Stück, Nr. 23, ausgegeben am 26. Februar 1856.

## 29.

## Verordnung des Justizministeriums vom 16. Februar 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, VII. Stück, Nr. 24, ausgegeben am 26. Februar 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

zur Belehrung über die Frage, in welcher Ordnung die, bei mehreren Gerichtshöfen bestehenden Vicepräsidenten (Senatspräsidenten) bei Berathungen unter der Leitung des Gerichtsvorstehers ihre Stimme abzugeben haben.

Zur Beseitigung des entstandenen Zweifels, in welcher Ordnung die, bei mehreren Gerichtsbehörden bestehenden Vicepräsidenten (Senatspräsidenten) in denjenigen Berathungen ihre Stimme abzugeben haben, welche mit ihrer Beiziehung unter dem Voritze des Gerichtsvorstehers oder dessen Stellvertreters abgehalten werden, wird von dem Justizministerium folgende Belehrung ertheilt:

Der §. 162 des Gesetzes vom 3. Mai 1853, Nr. 81 des Reichs-Gesetz-Blattes\*), enthält ausdrücklich nur in Ansehung der Rätthe die Bestimmung, daß der Vorsitzende die Stimmführer, von dem ältesten Rathe angefangen, nach ihrem Range zur Äußerung ihrer Meinung aufzufordern habe. Daher hat bei denjenigen Gerichtsbehörden aller Instanzen, bei welchen eigene Vicepräsidenten (Senatspräsidenten) bestehen, in den Berathungen, welche von dem Vorsteher des Gerichtes oder dessen Stellvertreter unter deren Beiziehung abgehalten werden, der anwesende Vicepräsident oder Senatspräsident stets erst nach allen Rätthen, unter mehreren anwesenden aber, der auch schon früher bestandenen Übung gemäß, stets der jüngere Vicepräsident oder Senatspräsident vor dem älteren seine Stimme abzugeben.

Freiherr von Krauß m. p.

## 30.

## Verordnung des Finanzministeriums vom 16. Februar 1856,

womit die Amtsgebiete der Berghauptmannschaften in Schemnitz, Nagybanja und Schmöllnig, sowie der exponirten Bergcommissäre derselben, mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisirung von Ungarn, neu abgegrenzt werden.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, VII. Stück, Nr. 25, ausgegeben am 26. Februar 1856.

\*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, XXII. Stück, Nr. 104. Seite 253.

## 28.

**Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 12 Lutego 1856,**

obowiązujące w Węgrzech, Krocacji, Sławonii, Województwie Serbskiemu i Banacie Temeskim.

**objaśnienie dając władzom sądowym o nieprzyuszczalności exekucyi do ściągnięcia zaległości, powstałych dopiero z dniem 1 Maja 1848 w prestacyach urbaryalnych, za wynagrodzeniem zniesionych.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część VII, Nr. 23, wydana d. 26 Lutego 1856.

## 29.

**Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 16 Lutego 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część VII, Nr. 24, wydana dnia 26 Lutego 1856).

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

**z objaśnieniem co do kwestyi, w jakim porządku wice-prezydenci (prezydenci senatu), przy niektórych trybunałach istniejący, głos swój oddawać winni przy naradach, pod sterem przełożonego w sądzie odbywanych.**

Celem usunięcia wątpliwości, powstałej co do porządku, w którym istniejący przy niektórych władzach sądowych wice-prezydenci (prezydenci senatu) głos swój oddawać winni w naradach, z ich przybraniem odbywanych pod sterem przełożonego w sądzie lub zastępcy jego, udziela Ministerstwo Sprawiedliwości objaśnienie następujące:

Przepis §162 ustawy z dnia 3 Maja 1853 r., Nr. 81 Dziennika Praw Państwa\*), zawiera wyraźnie tylko pod względem radców postanowienie, iż prezydujący wezwane głosujących do oddania opinii swęj, wedle rangi ich, zacząwszy od najstarszego radcy. Zaczem przy trybunałach wszelkich instancyj, przy których istnieją właśni wice-prezydenci (prezydenci senatu) w naradach, odbywanych przez przełożonego sądu lub zastępcę jego z przybraniem onychże, obecny wice-prezydent lub prezydent senatu zawsze dopiero po wszystkich radcach, między kilkoma obecnymi zaś, już wedle dawniej istniejącego zwyczaju zawsze młodszy wice-prezydent, lub prezydent senatu przed starszym głos swój oddawać będzie.

Baron **Krauss** m. p.

## 30.

**Rozporządzenie Ministerstwa Finansów z d. 16 Lutego 1856,**

**mocą którego ze względem na nową organizację Węgier polityczno-sądowa, na nowo odgraniczone zostają okręgi urzędowe starostw górniczych w Szemnicach, Nagybanya i Schmöllnitz, równie jak ich eksponowanych komisarzy górniczych.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część VII, Nr. 25, wydana dnia 26 Lutego 1856.

\*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział pierwszy, Część XXII, Nr. 104, strona 253.

## 31.

## Erlaß des Finanzministeriums vom 20. Februar 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, VII. Stück, Nr. 26, ausgegeben am 26. Februar 1856),

wirksam für alle Kronländer der Monarchie,

womit der Zeitpunkt der Wirksamkeit der Finanzbezirks-Directionen im Königreiche Böhmen bekannt gemacht wird.

Mit Bezug auf die Verordnung des Finanzministeriums vom 12. December 1855, womit die Bestimmungen über die Herstellung der Gleichförmigkeit im Organismus der Finanzbezirks-Behörden kundgemacht wurden (Reichs-Gesetz-Blatt, XLVI. Stück, Nr. 217\*), wird bekannt gegeben, daß die Finanzbezirks-Directionen im Königreiche Böhmen, welche durch die Abtrennung des Chrudimer Kreises von der Finanzbezirks-Behörde zu Czaslau und jene des Taborer Kreises von der Finanzbezirks-Behörde zu Budweis und Errichtung von Finanzbezirks-Directionen zu Chrudim und Tabor die Zahl von vierzehn erreichen, am 29. März 1856 in Wirksamkeit treten werden.

Diese vierzehn Finanzbezirks-Directionen sind aufgestellt zu Prag, für die Landeshauptstadt Prag mit der Bergstadt Bysschrad, gleichfalls zu Prag für den neuen Prager Kreis, dann zu Czaslau, Chrudim, Königgrätz, Gitschin, Jungbunzlau, Leitmeritz, Saaz, Eger, Pilsen, Bisek, Budweis und Tabor für die neuen gleichnamigen Kreise.

Freiherr von Bruck m. p.

## 32.

## Verordnung des Armees-Ober-Commando, des Ministeriums des Innern und des Ministeriums der Finanzen vom 21. Februar 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, VII. Stück, Nr. 27, ausgegeben am 26. Februar 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

betreffend die Vorschrift über Stellvertretung im Militärdienste.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschliepfung vom 13. Februar 1856 die nachstehende, mit den Ministerien des Innern und der Finanzen vereinbarte Vorschrift über Stellvertretung im Militärdienste mit dem Beifügen Allerquädigst zu genehmigen geruht, daß sowohl über das Geschäftsverfahren bei der Durchführung dieser Vorschrift, als auch über die besonderen Bestimmungen, nach welchen dieselbe schon bei der heurigen Rekrutenstellung in Anwendung zu kommen hat, die erforderlichen Weisungen zu erlassen sind. Unter Einem ist für das Jahr 1856 die Befrei-

\*) Landes-Regierungsblatt für das Krafauer Verwaltungsgebiet vom Jahre 1855, erste Abtheilung, XI. VII. Stück, Nr. 231, Seite 556.

## 31.

**Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 20 Lutego 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część VII, Nr. 26, wydana dnia 26 Lutego 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych Monarchii,

**którem obwieszony zostaje początek działalności dyrekcji powiatowych finansowych w Królestwie Czeskim.**

Oдноśnie do Rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 12 Grudnia 1855, którym obwieszczone zostały postanowienia co do przywrócenia jednostajności w organizmie władz finansowych powiatowych, (Dziennik Praw Państwa, Część XLVI, Nr. 217 \*), obwieszcza się niniejszém, iż dyrekcye powiatowe finansowe w Królestwie Czeskim, które przez oddzielenie obwodu Chrudzimskiego od władzy finansowej powiatowej w Czasławie, tudzież obwodu Taborskiego od władzy finansowej powiatowej w Budziejowicach, zarazem utworzenie Dyrekcji finansowych powiatowych, dochodzą liczby czternastu, działalność swą rozpocząć mają z dniem 29 Marca 1856 roku.

Te czternaście Dyrekcji powiatowych finansowych ustanowione są w Pradze, dla głównego miasta krajowego Pragi, wraz z miastem górniczém Wysehradem, równie też w Pradze dla nowego obwodu Pragskiego, tudzież w Czasławie, Chrudzinie, Königgracu, Gitschynie, Jungbunclawie, Litomierzu, Zateczu, Egierze, Pilźnie, Piseku, Budziejowicach i Taborze dla obwodów téj saméj nazwy.

Baron **Bruck** m. p.

## 32.

**Rozporządzenie Nadkomendy Wojsk, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Skarbu z dnia 21 Lutego 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część VII, Nr. 27, wydana dnia 26 Lutego 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego.

**dotyczące przepisu o zastępstwie w służbie wojskowej.**

Najwyższém Postanowieniem z dnia 13 Lutego 1856, raczył Najjaśniejszy Pan Jego Cesarsko-Królewska Apostolska Mość, zatwierdzić Najlaskawiej przepis poniżej następujący, wydany za porozumieniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Skarbu w przedmiocie zastępstwa w służbie wojskowej, z tém nadmienieniem, iż tak co do toku czynności w przeprowadzeniu niniejszego przepisu, jak co do szczególnych postanowień, wedle których takowy już do przypadającej obecnie dostawy rekrutów w zastosowanie wejść ma, potrzebne zarządzenia wydane być mają.

\*) Dziennik Rządu Krajowego dla Zarządu okręgu Krakowskiego z roku 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XLVII, Nr. 231, strona 556.

ungstare mit dem für alle Kronländer gleichen Betrage von Eintausend fünfshundert Gulden festgesetzt worden.

Ferner haben Seine k. k. Apostolische Majestät sich Allergnädigst bewogen befunden, den in Gemäßheit des Gesetzes vom 23. December 1849 (Reichs-Gesetz-Blatt vom Jahre 1850, IV. Stück, Nr. 5) reengagirten, noch im activen Dienste befindlichen Freiwilligen, damit auch sie in die Lage kommen, von den Bestimmungen des neuen Gesetzes Gebrauch zu machen, die Rücksicht von zwei Dienstjahren und die fernere Begünstigung zu gewähren, daß jedem derselben, welcher die achtjährige Engagierungs-Dienstzeit wirklich vollstreckt, im Falle er es vorzieht, ein Capital von vierhundert Gulden, und jedem derselben, welcher sechs Engagierungs-Dienstjahre wirklich vollstreckt, im Falle er es vorzieht, ein Capital von dreihundert Gulden gegen Verzichtleistung auf die lebenslängliche Zulage und auf das Testirungsrecht über dreißig Gulden, bar auf die Hand gezahlt werden dürfe, dagegen für alle übrigen bisher engagirten Freiwilligen aber, welche vor Vollstreckung der Reengagierungs-Dienstzeit aus was immer für Ursachen aus dem activen Militärdienste entweder schon getreten sind, oder noch in der Folge treten, die Bestimmungen des Gesetzes vom 23. December 1849 fortan in Wirksamkeit zu bleiben haben.

Die zur Durchführung des vorbelegten Gesetzes bei der nächsten Recrutirung erforderliche Anweisung, sowie das in der Folge hiebei zu beobachtende Geschäftsverfahren wird nachträglich bekannt gegeben werden.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p. Freiherr von **Bamberg** m. p. G. M.

## Vorschrift über Stellvertretung im Militärdienste.

### Erster Abschnitt.

Ueber die Befreiung oder Entlassung vom Militärdienste gegen Erlag einer Tare.

#### §. 1.

Die Enthebung vom Eintritte in den Militärdienst, sowie die Entlassung aus demselben, wird Denjenigen, welche nach den bestehenden Vorschriften nicht von dieser Begünstigung ausgeschlossen sind, gegen Erlag einer Tare in der Regel in Friedenszeiten gestattet, in soferne nicht Seine k. k. Apostolische Majestät hierin nach Maßgabe der Umstände eine Beschränkung oder die gänzliche Suspendirung eintreten zu lassen finden.

Die Stellvertretung im Wege von Privatverträgen wird, außer zwischen Brüdern, auch fernerhin nicht gestattet.

#### §. 2.

Zur Zeit einer Kriegsausrüstung oder eines ausgebrochenen Krieges wird die Befreiung oder Entlassung vom Militärdienste gegen Erlag einer Tare gänzlich eingestellt.

Zarazem ustanowioną została taxa uwolnienia na rok 1856, w jednostajnej dla wszystkich Krajów koronnych kwocie złotych reńskich tysiąc pięćset.

Ażeby zaś i ochotnicy, stósownie do ustawy z dnia 23 Grudnia 1849 r. (Dziennik Praw Państwa z roku 1850, część IV, Nr. 5) reangażowani, w czynnej służbie jeszcze zostający, z postanowień nowej ustawy korzystać byli w stanie, raczył Najjaśniejszy Pan Jego Ces. Król. Apostolska Mość udzielić im dyspensę od dwóch lat służby z tém dalszém uwzględnieniem, ażeby każdemu, który rzeczywiście odbył ośmioletni ciąg angażowanej służby swój, w razie, gdyby to przekładał, w gotówce wypłacony był na rękę kapitał Złotych Reńskich czterysta, każdemu zaś, który rzeczywiście odbył sześć lat angażowanej służby swój, w razie gdyby to przekładał, kapitał Złotych Reńskich trzysta, za zrzeczeniem się dożywotniego dodatku i prawa przekazania w ostatniej woli sumy Złotych Reńskich trzydziestu, zresztą atoli dla wszystkich innych dotąd angażowanych ochotników, którzyby przed dopełnieniem czasu służby reangażowania z jakikolwiekibądź przyczyn albo obecnie już z czynnej służby wojskowej, albo na przyszłość jeszcze wystąpili, zostają i nadal w mocy Postanowienia ustawy z dnia 23 Grudnia 1849 r.

Informacya, potrzebna do przeprowadzenia wyżej rzeczonej ustawy przy następnym nowym zaciągu, równie jaki przytém tok czynności na przyszłość zachować się ma, później obwieszczone zostaną.

Baron **Bach** m. p. Baron **Bruck** m. p. Baron **Bamberg** m. p. J. M.

## Przepis o zastępstwie w służbie wojskowej.

### Oddział pierwszy.

*O dymisji lub uwolnieniu od służby wojskowej za złożeniem taxy.*

#### §. 1.

Wolność od służby wojskowej, niemniej dymisya, udzieloną będzie za złożeniem taxy w powszechności w czasach pokoju tym, którzy wedle przepisów istniejących nie są wyłączeni od tegoż uwzględnienia, o ile Jego Ces. Król. Apostolska Mość w miarę okoliczności nie zarządzi jakiego ograniczenia lub zupełnej suspenzyi.

Zastępstwo w drodze ugód prywatnych, wyjąwszy między braćmi, także i nadal nie jest dozwoloném.

#### §. 2.

W czasie wyprawy na wojnę lub w czasie wybuchłej wojny uwolnienie lub dymisya ze służby wojskowej za złożeniem taxy zupełnie jest wstrzymana.

## §. 3.

Derjenige, für welchen die Befreiungstare erlegt wurde, ist, soferne die gesetzlichen Bedingungen eintreten, von jedem Militärdienste ganz und für immer enthoben.

## §. 4.

Der Betrag der zu erlegenden Tare wird vom Armeo-Ober-Commando im Einverständnisse mit den Ministerien des Innern und der Finanzen, jährlich speciell festgesetzt, und allgemein verlautbart. Diese Tare muß in der festgesetzten Ziffer und in der gesetzlichen Währung jenes Kronlandes erlegt werden, welchem der Befreiungswerber seiner heimathlichen Zuständigkeit nach angehört.

## §. 5.

Jene Militärypflichtigen, welche gegen Ertrag der Tare vom Eintritte in den Militärdienst enthoben zu werden wünschen, haben im Monate October des der Recrutirung, bei welcher sie zu den Stellungspflichtigen Altersklassen gehören, vorangehenden Jahres bei der politischen Behörde ihres Stollungsbezirkos, um die Vormerkung zum Tarerlage anzusuchen.

## §. 6.

Ob und wie viele von den zum Ertrag der Tare Vorgemerkten zur Befreiung durch den Tarerlag wirklich zugelassen werden, ist durch die politischen Behörden in jedem Kronlande öffentlich kundzumachen.

## §. 7.

Die Befreiungstare ist nach erhaltener Bewilligung zum Ertrag innerhalb der in der schriftlichen Verständigung mit dem Kalendertage ausgedrückten, längstens vierzehntägigen Frist bei einer k. k. Steuer- oder Sammlungscasse (Intendanz-Casse) zu erlegen.

Der Tarerleger hat sich bei der betreffenden Casse mit der erhaltenen schriftlichen Ertragsbewilligung auszuweisen.

Die Casse behält diese Ertrags-Bewilligung als Journals-Belag zurück, und folgt dem Erleger über den ihr abgeführten Tarbetrag einen Abfuhrschein aus.

## §. 8.

Wenn der in der Ertrags-Bewilligung anberaumte Ertrags-Termin verabsäumt worden ist, erlischt das Recht, sie erlegen zu dürfen, somit auch jeder Anspruch auf Befreiung oder Entlassung vom Militärdienste aus diesem Titel, und es sind die betreffenden Militärypflichtigen bei der Recrutirung nach ihrem Vose zu stellen, allenfalls beurlaubte Offert-Entlassungswerber aber sogleich zu ihrem Truppenkörper einrücken zu machen.

## §. 9.

Dienenden Soldaten wird die Entlassung gegen Ertrag der Tare (im sogenannten Offertwege) in der Regel nur dann zugestanden, wenn sie bereits zwei Dienstjahre voll-

## §. 3.

Ten, za którego taxa uwolnienia złożoną została, o ile zachodzą warunki prawne, zupełnie i na zawsze wolnym zostaje od wszelkiej służby wojskowej.

## §. 4.

Kwota taxy, złożyc się mającej, co rok szczególnie ustanowioną będzie przez Nadkomendę wojsk w porozumieniu z Ministerjami Spraw Wewnętrznych i Skarbu, i powszechnie obwieszczoną zostanie. Taxa ta złożoną być musi wedle cyfry ustanowionej i waluty prawnej tego Kraju koronnego, do którego ubiegający się o uwolnienie wedle rodzimój przynależności swój należy.

## §. 5.

Ulegający służbie wojskowej, chcący za złożeniem taxy być uwolnieni od pełnienia onéjże, obowiązani będą w miesiącu Październiku, roku poprzedzającego rekrutacyę, w której należą do klas lat, odstawieniu ulegających, prosić u władzy politycznej własnego okręgu odstawienia, o prenotacyę do złożenia taxy.

## §. 6.

Czy i jak wielu z prenotowanych do złożenia taxy rzeczywiście przypuszczonymi będą do uwolnienia przez złożenie taxy, do powszechnój wiadomości podaném będzie przez władze polityczne w każdym Kraju koronnym.

## §. 7.

Taxa uwolnienia złożoną być ma po otrzymaniu licencyi złożenia w C. K. kasie poborowój lub zbiorowój (kasie intendancyjnój) w ciągu terminu, wyrażonego w piśmienném uwiadomieniu wedle dnia kalendarzowego, najdłużej czternastodniowego.

Składający taxę wykazać się ma w kasie dotyczącej z licencyi złożenia na piśmie otrzymanej.

Kasa zatrzymuje tę licencyę złożenia jako alegat żurnalu, i wydaje składającemu certyfikat na odwieziona tamże kwotę taxalną.

## §. 8.

Jeżeli termin do złożenia taxy w licencyi wyznaczony pominięty został, wówczas gaśnie prawo do jój złożenia, przeto téż i wszelkie roszczenie uwolnienia lub dymisji od wojska z tego tytułu, a dotyczącej wojskowej służbie ulegający do nowego zaciągu wedle losu odstawieni, niemniej urlopowani, na drodze oferty o uwolnienie starający się, natychmiast do swego korpusu wojska odwołani być winni.

## §. 9.

Żołnierzom, służbę pełniącym, uwolnienie ze służby ze złożeniem taxy (na tak zwanój drodze ofertowój) w powszechności wtenczas tylko udzieloném będzie,



streckt haben und rüchlichtswürdige Gründe für ihre Entlassung nachzuweisen im Stande sind.

Ubrigens bleiben die für Dffert-Entlassungen bestehenden Vorschriften maßgebend.

#### §. 10.

Die Rückzahlung einer erlegten Befreiungstare findet nur Statt, wenn es sich nachträglich zeigen sollte, daß Derjenige, für welchen sie erlegt wurde, von dieser Begünstigung durch die bestehenden Vorschriften ausgeschlossen ist.

### Zweiter Abschnitt.

Ueber die statt der Tarerleger zu engagirenden Stellvertreter.

#### §. 11.

Im Sinne der Bestimmungen des §. 5 haben sich Diejenigen, welche als Stellvertreter engagirt zu werden wünschen, in soferne sie in activer Dienstleistung stehen, bei ihren betreffenden Abtheilungen, in soferne sie aber beurlaubt oder im Reservestande, oder im Zivilstande sind, bei jenem Werbbezirks-Commando, in dessen Bereiche sie wohnen, im Monate August jeden Jahres zu melden.

#### §. 12.

Uebersteigt die Zahl der Engagirungswerber die Zahl der vorgemerkten Befreiungswerber, so entscheidet das Armees-Ober-Commando, welche von den Engagirungswerbern wirklich als Stellvertreter anzunehmen, und welche für eine künftige Reengagirung in Vormerkung zu halten sind.

#### §. 13.

Die Engagirung der Stellvertreter wird durch das Armees-Ober-Commando nach folgenden Grundsätzen bewirkt:

1. In der Regel sind Unterofficiere, und alle in diese Kategorie gehörigen Chargen jeder Waffengattung und Branche, welche sich noch in activer Dienstleistung befinden, ihre gesetzliche Einien-Dienstzeit oder die früher eingegangene Reengagirungs-Dienstzeit vollstreckt, während derselben gute Conduite und Verwendbarkeit bewährt haben, und die volle physische Angemessenheit zur Vollstreckung der neuen Dienst-Verpflichtungszeit besitzen, wenn sie sich dazu melden, als Stellvertreter zu reengagiren.

2. Wenn die Zahl der zur Engagirung sich meldenden Unterofficiere nicht hinreicht, sind auch in der Voco-Dienstleistung befindliche Leute vom Befreiten abwärts als Stellvertreter zu reengagiren, wenn an deren Beibehaltung wegen ihrer speciellen Branchbarkeit und guten Verwendung dem Dienste besonders gelegen ist, und auch die im ersten Punkte dieses Paragraphes aufgestellten sonstigen Bedingungen zu treffen.

Hierunter sind zu verstehen: anerkannt tapfere, decorirte Soldaten, ausgezeichnete Schützen, tüchtige Kavalleristen, Vormeister, Oberkanoniere, Fahrkanoniere, Professionisten, Officiers-Diener, Matrosen, Musikkundige, Tambours, Hornisten, Trompeter,

jeżeli odbyli już dwa lata służby i w stanie są wykazać powody uwzględnienia godne, za uwolnieniem przemawiające.

Zresztą służyć mają za prawidło przepisy, dla uwolnień ofertowych istniejące.

#### §. 10.

Zwrócenie złożonej tacy uwolnienia wtenczas tylko ma miejsce, jeżeliby się następnie wykazało, iż ten, za którego takowa złożoną została, od tegoż uwolnienia z mocy przepisów istniejących jest uwolniony.

### **Oddział drugi.**

*O zastępcach, w miejsce składających taxę do wojska zaciągać się mających.*

#### §. 11.

W myśl postanowień §. 5 mają ci, którzy jako zastępcy angażowani być chcą, o ile oni w czynnej służbie zostają, zgłosić się do swych dotyczących oddziałów, jeżeli zaś są na urlopie lub w stanie rezerwy, albo w stanie cywilnym, do komendy okręgu werbunkowego, gdzie mieszkają, a to w miesiącu Sierpniu każdego roku.

#### §. 12.

Jeżeli liczba o zaciągnięcie się ubiegających przechodzi liczbę o uwolnienie starających się, tedy rozstrzyga Nadkomenda wojsk, którzy z kompetentów zaciągnięcia rzeczywiście jako zastępcy mają być przyjęci, a którzy dla przyszłego zaciągu zanotowani.

#### §. 13.

Zaciągnięcie zastępców skutecznionem będzie przez Nadkomendę wojsk wedle zasad następujących:

1. W powszechności podoficerowie, i wszelkie do téj kategorii należące szarże jakiegobądź rodzaju zbroi i branszy, którzy w czynnej służbie jeszcze zostają, prawny swój czas służby liniowej lub dawniej na się wzięty czas służby na nowo zaciągnionej odbyli, w ciągu tegoż dobrą konduite i aplikację udowodnili, zarazem téż pełne posiadają fizyczne usposobienie do odbycia powtórnie czasu obowiązkowego służby wojskowej, mogą na nowo być zaciągnięci jako zastępcy, do tego się zgłaszający.

2. Jeżeli liczba podoficerów, do angażowania się zgłaszających, nie wystarcza, reangażowani być mają jako zastępcy także i szeregowcy od gefrajtra niżej, zostający w miejscu w czynnej służbie, jeżeli szczególnie zależy służbie na ich zatrzymaniu dla specyjalnej ich użyteczności i dobrej aplikacji, a oraz zachodzą téż i inne warunki, w pierwszym punkcie niniejszego paragrafu ustanowione.

Tu w mowie są: żołnierze uznanej waleczności, dekorowani, dzielni strzelcy, walni kawalerzyści, formajstrowie, nadkanonierzy, kanonierzy jezdni, profesyonisci, służy oficerzy, majtkowie, znawcy muzyki, dobosze, horniści, trębacze, doświad-

erfahrene, unverdrossene Krankenkünder u. dgl., worüber die Beurtheilung den Truppen- und Abtheilungs-Commandanten, welche hierbei nur das wahre Interesse des Dienstes vor Augen zu halten haben, anheimgestellt wird.

3. Leute, welche sich im Stande der Beurlaubten oder der Reserve befinden, dergleichen solche, welche nach gänzlich vollstreckter Militärverpflichtung die Entlassung genommen haben, können ebenfalls als Stellvertreter engagirt werden, wenn die in den vorhergehenden Punkten dieses Paragraphes bezeichneten Kategorien nicht hinreichen, oder ihre Engagirung für den Dienst besonders vortheilhaft erscheint.

#### §. 14.

So lange das Beste des Dienstes es nicht unumgänglich nothwendig macht, rücksichtlich der Stellvertreter eine Ausgleichung unter den verschiedenen Truppentörpern zu treffen, werden in der Regel die Reengagirten bei jenen Truppentörpern belassen, in welchen sie ihre frühere Dienstzeit vollstreckt haben.

Jene Stellvertreter, welche im Interesse des Dienstes zu anderen Truppentörpern transferirt, namentlich aber diejenigen, welche für den Aufsichtsdienst zu den Disciplinar-Compagnien commandirt werden müssen, werden nach Thunlichkeit durch Beförderung, oder nach Vollstreckung ihrer Reengagirungs-Dienstzeit durch vorzugsweise Verleihung einer Civil-Staatsbedienstung berücksichtigt.

#### §. 15.

In der Regel werden alle Stellvertreter mit der Verpflichtung, die durch das Rekrutirungs-Gesetz bestimmte Linien-Dienstzeit abzutragen, engagirt.

Ausnahmsweise können jedoch über specielle Bewilligung des Armees-Ober-Commando die im §. 13, Punkt 1, bezeichneten Individuen, darunter vorzugsweise aber die zur Aufsicht in Disciplinar-Compagnien verwendeten, oder solche, welche eine Reengagirungs-Dienstverpflichtung bereits vollstreckt haben, auch auf die Hälfte der obenerwähnten Linien-Dienstzeit, und nach Ablauf ihrer Verpflichtung sie selbst abermals, oder neue Bewerber derselben Kategorie, unter gleichen Bedingungen als Stellvertreter engagirt werden.

Das Armees-Ober-Commando hat durch eine besondere Vormerkung dafür zu sorgen, daß auch rücksichtlich der auf halbe Dienstzeit reengagirten Stellvertreter die entsprechende Ausgleichung mit den Tarerlegern eingehalten werde. Jeder Stellvertreter kann überhaupt, wenn er die früher eingegangene Dienstverpflichtung vollstreckt hat, und noch die im §. 13 bezeichneten Eigenschaften besitzt, unter den nämlichen Bedingungen und mit den nämlichen Genüssen, sonach auch unter neuerlicher Auszahlung des entfallenden Capitaless für eine zweite, und sodann für eine fernere Linien-Dienstverpflichtung reengagirt werden, wobei ohne Rücksicht auf das Lebensalter, nur die vollkommene Eignung zum Stellvertreter maßgebend ist.

czeniu nieutrudzeni dozorczy chorych i t. p., w której to mierze ocenienie pozostawioném jest komendantom wojskowym i wydziałowym, którzy przytém tylko prawdziwy interes służby na uwadze mieć winni.

3. Ludzie, znajdujący się w stanie urlopowanych lub rezerwy, tudzież, którzy dymisyę otrzymali po zupełnie odbytej służbie wojskowej, mogą równie jako zastępcy być angażowani, jeżeli nie wystarczą kategorye, w poprzedzających punktach niniejszego paragrafu wymienione, lub téż ich angażowanie dla służby szczególnie korzystném się być okazuje.

#### §. 14.

O ile dobro służby nie czyni koniecznie potrzebném, uczynić co się tyczy zastępców wyrównanie między różnemi korpusami wojska, w powszechności reangażowani pozostawieni będą przy tych korpusach wojska, w których dawniejszy swój czas służby odbyli.

Zastępcy, którzy w interesie służby do innych korpusów wojska przeniesieni, mianowicie zaś, którzy dla służby dozorczej do kompanij dyscyplinarnych komenderowani być muszą, uwzględnieni będą ile możności przez promocyę, albo po spełnieniu reangażowanego swego czasu służby, przez pierwszeństwo w udzieleniu służby rządowej cywilnej.

#### §. 15.

W powszechności wszyscy zastępcy angażowani będą z obowiązkiem spełnienia czasu służby liniowej, oznaczonego w ustawie o rekrutacyi.

Za specjalném zezwoleniem Nadkomendy wojskowej mogą atoliż wyjątkowo indywidua, w §. 13, punkcie 1 wspomniane, między temi zaś mianowicie do nadzoru w kompaniach dyscyplinarnych użyte, albo które już odbyły obowiązek służby reangażowanój, także na połowę wyż wspomnionego czasu służby liniowej, a po upływie obowiązku téż same znowu, albo nowi kompetenci téjże kategoryi, pod równemi warunkami jako zastępcy być angażowani.

Nadkomenda wojskowa w osobnej prenotacyi nad tém czuwać będzie, ażeby także i co do zastępców na połowę czasu służby reangażowanych zachowano odpowiednie wyrównanie z składającemi taxę. Każdy zastępca w ogólności, który odbył przyjęty na się dawniej obowiązek służbowy, a posiada jeszcze przymioty w §. 13 wskazane, może pod temi samemi warunkami i z temi samemi poborami, a przeto także z powtórnią wypłatą kapitału wypadającego, reangażowanym być na drugie, a nawet i na dalsze zobowiązanie do służby liniowej, przyczém bez względu na wiek, stanowić będzie tylko zupełne uzdolnienie na zastępcę.

## §. 16.

Wenn nach §. 2 die Befreiung oder Entlassung vom Militär gänzlich eingestellt ist, findet auch keine Engagirung von Stellvertretern Statt.

## §. 17.

In Kriegszeiten sind alle Stellvertreter— im Sinne des Reserve-Statutes §. 26— auch nach vollstreckter Engagirungs-Dienstzeit, zum Fortdienen verpflichtet.

Es wird jedoch auf ihre baldmöglichste Entlassung alle thunliche Rücksicht genommen werden.

## §. 18.

Bei der Engagirung übernimmt jeder Stellvertreter die Verpflichtung, die ihn je nach der im §. 15 festgesetzten Modalität seines Wiedereintrittes betreffende Anzahl von Dienstjahren vollständig, mit guter Conduite und den bestehenden Militärgesetzen gemäß in was immer für einem zur k. k. Armee gehörigen Körper anzudienen.

Wird diese Verpflichtung in einer oder der anderen Beziehung nicht erfüllt, so gehen für den Betreffenden, wenn er hieran selbst Schuld trägt, die den Stellvertretern zuerkannten Bezüge und Begünstigungen nach den Bestimmungen der hier folgenden §§. 19 und 20 theilweise oder gänzlich verloren.

## §. 19.

Der zeitliche Verlust der Stellvertreter-Zulage tritt während der Dauer eines Untersuchungs- oder Strafarestes, oder einer Degradirung, ferner auf die Zeit des Aufenthaltes als Corrigend in einer Disciplinärcompagnie ein.

Derlei zeitlich eingestellte Zulagen fallen dem Arar anheim.

Wenn jedoch ein Stellvertreter als schuldlos erklärt, aus dem Untersuchungsarreste entlassen wird, ist ihm die Stellvertreter-Zulage nachträglich zu erfolgen.

## §. 20.

Bei allen Verbrechen, welche nach dem Militär-Strafgesetzbuche mit der Bestrafung auch den Verlust der Tapferkeitsmedaille nach sich ziehen, gehen für den Betreffenden die, den Stellvertretern zugesicherten Bezüge und Begünstigungen ganz und für immer verloren, vorbehaltlich jedoch des Anspruches auf jene Capitalsquote, welche mit Rücksicht auf die früher vollstreckten Dienstjahre bis zur Schöpfung des Urtheiles entfällt.

## §. 21.

Außer den in den §§. 19 und 20 angeführten Fällen darf einem Stellvertreter die Reengagirungs-Zulage niemals entzogen, oder mit Verbot belegt werden, sondern ist ihm während seiner activen Dienstleistung mit der Löhnung, während einer allenfallsigen Beurlaubung aber vierteljährig zu erfolgen.

Für die Zeit, während welcher ein Stellvertreter im Spitale krank liegt, oder ohne sein Verschulden sich in der Kriegsgefangenschaft befindet, wird ihm die Zulage nachgetragen.

## §. 16.

Jeżeli stósownie do §. 2 wstrzymaném jest zupełne uwolnienie od wojska lub dymisya, wówczas nie ma miejsca angażowanie zastępców.

## §. 17.

W czasie wojny wszysey zastępcy, w myśl statutu rezerwowego §. 26, także i po spełnieniu czasu służby angażowanej, do dalszego służenia obowiązani są.

Wszakże wszelki wzgląd możliwy miany będzie na jak najspieszniejsze ich uwolnienie.

## §. 18.

Przy angażowaniu bierze na się każdy zastępca obowiązek, odsłużyć zupełnie pewną liczbę lat służby w miarę sposobu powtórnego wstąpienia jego, w §. 15 wyszczególnionego, z dobrą konduita i wedle istniejących ustaw wojskowych w jakimkolwiek bądź korpusie, do C. K. wojska należącym.

Jeżeli obowiązkowi swemu nie odpowie w tym lub owym względzie, tedy utracą dotyczący, winę w tém ponoszący, częściowo lub zupełnie pobory i uwzględnienia, zastępcom przyznane, a to wedle Postanowień paragrafów 19 i 20, poniżej następujących.

## §. 19.

Czasowa utrata dodatku zastępczego ma miejsce w ciągu aresztu śledczego lub karnego, albo degradacyi, dalej w ciągu pobytu na poprawie w kompanii dyscyplinarniej.

Takowe czasowo zawieszono dodatki przypadają skarbowi.

Jeżeli zaś zastępca bezwinnym uznany, z aresztu śledczego wypuszczonym będzie, wówczas następnie mu wypłaconym być ma dodatek zastępczy.

## §. 20.

W razie zbrodni, pociągających za sobą wedle księgi ustaw karnych wojskowych obok kary także utratę medalionu waleczności, utracą dotyczący *zupełnie i na zawsze* pobory i uwzględnienia, przyznane zastępcom, z zastrzeżeniem jednak prawa do téj kwoty kapitału, która ze względem na dawniej odbyte lata służby aż do wydania wyroku przypada.

## §. 21.

Oprócz przypadków, w §§. 19 i 20 wymienionych, nie może być zastępca nigdy pozbawionym reangażowania dodatku, zapowiedzeniu równie nieulegającego, lecz takowy mu podczas rzeczywistej służby wraz z żołdem, w czasie zachodzącego zaś urlopu kwartalnie wypłaconym być ma.

Za czas, w ciągu którego zastępca w szpitalu chorobą złożony lub mimo winy swój w niewoli zostaje, dodatek następnie mu wypłaconym będzie.

## §. 22.

Alle auf die ganze Linien-Dienstzeit reengagirten Stellvertreter haben gemäß der dießfalls bestehenden Vorschriften auf die Betheilung mit dem Dienstzeichen, und zwar am Tage ihrer Reengagirung, die nur auf halbe Dienstzeit reengagirten aber erst mit dem Tage einer abermaligen Reengagirung Anspruch.

## §. 23.

Die den Stellvertretern zukommenden Bezüge bestehen in Folgendem:

1. Als Handgeld werden jedem Stellvertreter am Tage der Engagirung dreißig Gulden bar ausbezahlt.

2. Jeder, nach §. 15 auf die ganze Zeit der Linien-Dienstverpflichtung engagirte Stellvertreter erhält das Ganze, und jeder nach dem zweiten Absatze eben dieses Paragraphes auf die Hälfte der Linien-Dienstzeit reengagirte Stellvertreter die Hälfte von jenem Tarbetrage, welcher in Gemäßheit des §. 4 für das Jahr, in welchem er engagirt wurde, festgesetzt worden ist, als eigenthümliches, jedoch bis zur Auszahlung unangreifbares Capital, und bezieht von demselben bis zur Erfolge des Capitals oder der entfallenden Quote, die fünfprocentigen Interessen, welche als Zulage mit der Pöhnung ausbezahlt werden.

3. Jedem Stellvertreter wird nach pflichtmäßig vollstreckter Dienstzeit das hier im Punkte 2 bezeichnete Capital, von welchem er die fünfprocentigen Interessen bezogen hat, bar auf die Hand bezahlt.

Den zu Oberofficieren beförderten reengagirten Stellvertretern wird mit dem Zeitpunkte dieser ihrer Beförderung der volle ihnen gebührende Capitalsbetrag ohne Rücksicht auf die Dauer ihrer Dienstzeit bar erfolgt.

4. Auch jenen Stellvertretern, welche vor Vollstreckung ihrer Engagirungs-Dienstzeit in Folge der vor dem Feinde, oder überhaupt in Ausübung ihrer Dienstpflicht, während des Friedens überkommenen Wunden oder schweren Verletzungen realinvalide geworden sind, wird das im Punkte 2 bezeichnete Capital, von welchem sie die fünfprocentigen Interessen bezogen haben, vollständig auf die Hand bezahlt, und sie erhalten überdieß, wenn sie auch bürgerlich realinvalide sind, die ihnen mit Allerhöchster Entschliebung vom 25. Juni 1849 (Ergänzungsband des Reichs-Gesetz-Blattes vom Jahre 1849, Nr. 293) in einem höheren Ausmaße zuerkannten Invalidengebühren.

5. Stellvertreter, welche vor Vollstreckung ihrer Engagirungs-Dienstzeit aus was immer für anderen, als den hier im Punkte 4 angeführten Ursachen ohne eigenes Verschulden oder Ansuchen aus der Militär-Dienstleistung treten, erhalten für jedes vollstreckte Dienstjahr die entsprechende Quote des im Punkte 2 bezeichneten Capitals, von welchem sie die fünfprocentigen Interessen bezogen haben.

6. Jeder Stellvertreter, welcher ohne sein Verschulden militärisch und bürgerlich realinvalide geworden ist, erhält außerdem die systemmäßigen ordinären Invalidengebühren, er möge die Engagirungs-Dienstzeit vollstreckt haben oder nicht.

## §. 22.

Wszyscy zastępcy, reangażowani na pełny czas służby liniowej, mają stosownie do przepisów w tej mierze istniejących, prawo do odznaczenia siebie znakiem służbowym, a to już w dniu reangażowania swego, reangażowani zaś tylko na połowę czasu służbowego dopiero w dniu powtórnego reangażowania.

## §. 23.

Pobory, przysługujące zastępcom są następujące:

1. Każdemu zastępcy wypłacona będzie na rękę w gotówce w dniu angażowania suma Złotych Reńskich trzydzieści.

2. Każdy zastępca, wedle §. 15 angażowany na cały czas zobowiązania swego do służby liniowej, otrzyma całą kwotę, a każdy wedle drugiego ustępu co dopiero wspomnianego paragrafu na połowę czasu służby liniowej reangażowany zastępca, połowę tej tacy, która stosownie do §. 4 ustanowioną została na rok, w którym angażowanym został, jako własny kapitał, który jednak nienaruszonym być ma, aż do chwili wypłaty, i od którego pobierać będzie aż do chwili wydania mu tegoż lub kwoty wypadającej, pięćprocentowe prowizye, które jako dodatek wraz z żółdem wypłacone będą.

3. Każdemu zastępcy gotówką wypłacony będzie na rękę kapitał, tu w punkcie 2gim wskazany, z którego pobierał pięćprocentowe prowizye, po odbytych zgodnie z obowiązkami czasie służby.

Zastępcom reangażowanym, którzyby nadoficerami zostali, z chwilą téjto promocyi wypłacony będzie w gotówce pełny kapitał im się przynależący bez względu na długość czasu ich służby.

4. Także i tym zastępcom, którzy przed spełnieniem czasu angażowanej swęj służby, w skutek ran lub ciężkich nadwreżeń w boju, lub ogólnie w wykonaniu swego obowiązku służbowego podczas pokoju otrzymanych, stali się realinwalidami, wypłacony być ma na rękę w całości kapitał w punkcie 2 wskazany, z którego pobierali prowizye pięćprocentowe, a nadto otrzymają, jeżeli są oraz i cywilnymi realinwalidami, należności inwalidowe, w wyższym wymiarze im przyznane Najwyższem Postanowieniem z dnia 25 Czerwca 1849 (tom uzupełniający Dziennik Praw Państwa z roku 1849, N. 293).

5. Zastępcy, przed spełnieniem angażowanego swego czasu służby występujący ze służby wojskowej dla jakichkolwiek bądź innych powodów, prócz wymienionych tu w punkcie 4, bez winy własnej lub prośby ku temu zmierzonej, otrzymają za każdy spełniony rok służby odpowiednią kwotę kapitału, w punkcie 2gim wskazanego, z którego pobierali prowizye pięćprocentowe.

6. Każdy zastępca, który bez winy swęj wojskowo i cywilnie stał się realinwalidą, otrzyma oprócz tego usystemizowane zwyczajne należności inwalidowe, bez względu, czy takowy odbył angażowany czas służby, lub nie.



Auch vom Bezuge von Zulagen aus besonderen Stiftungen sind die Stellvertreter nicht ausgeschlossen.

7. Jenen Stellvertretern, welche wegen Kriegszeit oder Kriegsbereitschaft nicht entlassen worden sind, wird die über ihre Stellvertreter-Verpflichtung zugebrachte Dienstzeit bei etwaiger neuer Reengagirung eingerechnet.

8. Den Erben eines Stellvertreters wird, wenn hierüber keine andere letztwillige Anordnung vorliegt, jenes Capital oder jene Quote desselben ausbezahlt, worauf dem Verstorbenen nach den vorstehenden Puncten der Anspruch zugestanden ist.

### **Berichtigung.**

Man ersucht in der, im V. Stücke des Landes-Regierungs-Blattes vom Jahre 1856 unter Nr. 21 enthaltenen Verordnung des Armeo-Ober-Commando vom 16. Jänner 1856, die Zeile 10 (von unten) der Seite 27 dahin zu verbessern, daß dieselbe so zu lauten hat: „Commandant der III. Armeo, General-Gouverneur und commandirender General in Ungarn.“

Także od poboru dodatków z szczególnych fundacyj zastępcy nie będą wyłączeni.

7. Zastępcom, z powodu czasów wojennych lub wyprawy na wojnę ze służby niewuolnionym, policzonym będzie w razie zachodzącego powtórnego reangażowania czas służby, nad zobowiązanie zastępstwa odbyty.

8. Spadkobiercom zastępcy, jeżeli się nie znajduje inne rozporządzenie ostatniej woli, wypłacony będzie ten kapitał lub ta kwota onegoż, do której zmarły przyznane sobie miał prawo wedle punktów wyżej wymienionych.

### **Sprostowanie.**

W rozporządzeniu Nadkomendy Wojsk z dnia 16 Stycznia 1856, zawartém w Zeszytcie V. Dziennika Rządu Krajowego z roku 1856 pod N. 21, uprasza się wiérsz 9 od dołu na stronie 27 poprawić, jak następuje: „Komendant III. Armii, *Jenerał*-Gubernator i Jenerał komenderujący w Węgrzech.”



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Kraukauer Verwaltungsgelbiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

VIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 12. März 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt VIII.

Wydany i rozestany dnia 12 Marca 1856.

33.

Kaiserliche Verordnung vom 24. Februar 1856,

wirksam für die Königreiche Ungarn, Kroatien und Slavonien, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat,

über die Erweiterung der Fristen, welche mit den kaiserlichen Patenten vom 2. März 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 38, 40, 41) zur Aufsechtung von Occupationen und zur Rücklösung der Kottgründe in Ungarn und der Wojwodschafft Serbien mit dem Temeser Banate, dann zur Rücklösung der Kottgründe und zur Regulirung und Rücklösung der Berg- und Zinsgründe in Kroatien und Slavonien festgesetzt worden sind.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, VIII. Stück, Nr. 28, ausgegeben am 28. Februar 1856.

34.

Erlaß des Finanzministeriums vom 25. Februar 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, VIII. Stück, Nr. 29, ausgegeben am 28. Februar 1856),

betreffend die Errichtung einer Hauptzollamts-Expositur zu Dembica.

Aus Anlaß der Eröffnung der Strecke der östlichen Staatsseisenbahn von Krakau bis Dembica wurde in diesem Orte eine Expositur des Hauptzollamtes Krakau errichtet, welche mit dem 25. Februar 1856 in Wirksamkeit getreten ist.

Freiherr von Bruck m. p.

35.

Erlaß des Justizministeriums vom 26. Februar 1856,

wirksam für das Königreich Ungarn,

die mit Allerhöchstem Cabinettschreiben vom 25. Februar 1856, Seiner kaiserlichen Hoheit dem Herrn Erzherzog General-Gouverneur von Ungarn ertheilte Ermächtigung zur Verhängung und Wiederanhebung des Standrechtes betreffend.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, VIII. Stück, Nr. 30, ausgegeben am 28. Februar 1856.

36.

Verordnung des Armees-Ober-Commando und der Ministerien des Innern und der Finanzen vom 27. Februar 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, VIII. Stück, Nr. 31, ausgegeben am 28. Februar 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

betreffend die Durchführung des Gesetzes über Stellvertretung im Militärdienste bei der Recrutirung des Jahres 1856.

Mit Bezug auf die im Reichs-Gesetz-Blatte vom 26. Februar 1856, VII. Stück, Nr. 27 \*) enthaltene Verordnung vom 21. Februar 1856 werden in Betreff der Durchführung des Gesetzes über Stellvertretung im Militärdienste bei der Recrutirung im Jahre 1856 folgende Bestimmungen erlassen:

\*) Landes-Regierungsblatt, erste Abtheilung, VII. Stück, Nr. 32, Seite 35.

## 33.

**Rozporządzenie Cesarskie z dnia 24 Lutego 1856,**

mające moc obowiązującą w Królestwach Węgierskiem, Kroackiem i Sławońskiem, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim,

**o rozciągnięciu terminów ustanowionych Cesarskimi Patentami z d. 2 Marca 1853 (Dziennik Praw Państwa, N. 38, 40, 41) do opugnacyi zajętych posiadłości i do relucyi karczowisk w Węgrzech i w Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim, niemniej do relucyi karczowisk i do uregulowania i relucyi gruntów górniczych i czynszowych w Krocacji i Sławonii.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, część VIII, N. 28, wydaną dnia 28 Lutego 1856.

## 34.

**Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 25 Lutego 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, część VIII, N. 29, wydana dnia 28 Lutego 1856),

względem utworzenia expozytury głównego urzędu celnego w Dembicy.

Z powodu otworzenia przestrzeni wschodniej kolei żelaznej rządowej od Krakowa do Dembicy utworzoną została w témże miejscu expozytura głównego urzędu celnego Krakowskiego, która z dniem 25 Lutego 1856 działalność swą rozpoczęła.

Baron **Bruck** m. p.

## 35.

**Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 26 Lutego 1856,**

obowiązujące w Królestwie Węgierskiem,

dotyczące umocowania do zaprowadzenia lub zniesienia sądu doraznego, udzielonego Najwyższym Reskryptem gabinetowym z dnia 25 Lutego 1856. Jego Cesarskiej Wysokości Arcyksięciu i Panu Jenerałowi-Gubernatorowi Królestwa Węgierskiego.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część VIII, N. 30, wydaną dnia 28 Lutego 1856.

## 36.

**Rozporządzenie Nadkomendy Wojskowej, tudzież Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Skarbu z 27 Lutego 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, część VIII, N. 31, wydana dnia 28 Lutego 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

względem przeprowadzenia ustawy o zastępstwie w służbie wojskowej przy rekrutacyi roku 1856.

Oдноśnie do rozporządzenia z dnia 21 Lutego 1856, zawartego w Dzienniku Praw Państwa z 26 Lutego 1856, część VII, (N. 27 \*), wydają się względem przeprowadzenia ustawy o zastępstwie w służbie wojskowej przy rekrutacyi w roku 1856 następujące postanowienia:

\*) Dziennik Rządu Krajowego, Oddział pierwszy, Zeszyt VII, N. 32, strona 33.

1. Die Bezirksbehörden (Bezirksämter, Stuhlrichterämter, Districtscommissariate) und in Gemeinden, welche einer solchen Behörde nicht unterstehen, die zur politischen Geschäftsführung bestellten Gemeindebehörden, haben die schriftlich oder mündlich gemachten und zu Protokoll genommenen Anmeldungen der zu dieser Recrutirung berufenen und um Militärbefreiung gegen Erlag der Tare bittenden Individuen, in Betreff der Zulässigkeit ihrer dießfälligen Bitte genauestens zu prüfen.

2. Den vorerwähnten Behörden wird für dießmal, nachdem das Armee-Ober-Commando Vorsorge trifft, eine zureichende Anzahl von Stellvertretern aufzubringen, die Ermächtigung ertheilt, jedem Bewerber um den Tar-Erlag, bei welchem keine gesetzlichen Anstände gegen die Erlangung der Befreiung vom Militärdienste auf diesem Wege obwalten, die erbetene Begünstigung zu gestatten und denselben hiervon mittelst der nach Muster 1 zu verfassenden Erlagsbewilligung, in welcher die Frist zum Erlage der Befreiungstare bei der zunächst befindlichen Steuer- (Sammlungs-, Intendant-) Casse genau und mit Buchstaben anzusetzen ist, sogleich zu verständigen.

3. Für diese bevorstehende Recrutirung wird ferner ausnahmsweise der Termin zum Erlage der Tare bis zum Anfangstage der Recrutirung in dem Lösungsbzirkte des betreffenden Befreiungswerbers ausgedehnt.

4. Die bezügliche Steuer- (Sammlungs-, Intendant-) Casse hat dem Erleger den Abfuhrschein nach Formulare 2 sogleich auszufolgen.

Im Falle einer Versäumung der Erlagsfrist darf die Tare ohne specielle Bewilligung des Armee-Ober-Commando nicht mehr übernommen werden, wofür die Steuer- (Sammlungs-, Intendant-) Cassen strengstens verantwortlich bleiben.

5. Die k. k. Kriegscassen sind nicht mehr berufen, Befreiungstaren weder von den Erlegern unmittelbar, noch im Wege der Abfuhr von den Steuer- und Sammlungs- (Intendant-) Cassen zu übernehmen.

6. Der über die erlegte Befreiungstare erhaltene Abfuhrschein ist jener politischen Behörde, von welcher die Bewilligung zum Erlage ertheilt wurde, ohne Verzug zu übergeben.

Diese Behörde behält den Abfuhrschein in ihrer Verwahrung und folgt dem Militärpflichtigen die Urkunde über die Enthebung vom Militärdienste nach Formulare 3 sogleich aus.

7. Am Tage der Recrutirung legen diese Behörden sämtliche Abfuhrscheine der politisch-militärischen Assentirungscommission vor, welche auf das betreffende Recrutencontingent so viele Recruten, als die Tare erlegt haben, in Einrechnung bringt.

Die Werbbezirks-Commanden übernehmen die Abfuhrscheine, unterlegen dieselben nach bewirkter Protokollirung, Formulare 4, mittelst Verzeichniß nach Muster 5 allsogleich im vorgeschriebenen Dienstwege dem vorgesezten Landes-General-Commando, welches letzteres dieselben mittelst des nach Formulare 6 zu verfassenden Verzeichnisses ungesäumt dem Armee-Ober-Commando zu überreichen hat.

1. Władze powiatowe (urzędy powiatowe, urzędy stolicowo-sędziowskie, komisaryaty dystryktowe), a w gminach, władzy takiej niepodlegających, ustanowione dla załatwiania spraw politycznych władze gminne roztrząsać mają dokładnie zrobione pisemnie lub ustnie i do protokołu wzięte zameldowania powołanych do tejże rekrutacyi i o uwolnienie od wojska za złożeniem taxy proszących indywidualów względem dopuszczalności ich odnośnej prośby.

2. Gdy jest staraniem Nadkomendy Wojskowej zebrać dostateczną liczbę zastępców, nadaje się na ten raz pomienionym władzom umocowanie do przyzwolenia na proszone uwzględnienie każdego o złożenie taxy ubiegającego się, u którego w tymże względzie nie ma prawnych przeszkód w uzyskaniu uwolnienia od służby wojskowej i uwiadomienia go o tém natychmiast za pomocą ułożonej na wzór 1 licencyi na złożenie, w której dodać się ma dokładnie literami termin do złożenia taxy uwolnienia w najbliższej kasie poborowej, (zbiorowej, intendancyjnej).

3. Przy nastąpić mającej rekrutacyi rozciąga się dalej wyjątkowo termin do złożenia taxy aż do początkowego dnia rekrutacyi w powiecie losowania dotyczącego ubiegającego się o uwolnienie.

4. Względna kasa podatkowa (zbiorowa, intendancyjna) ma natychmiast wydać składającemu certyfikat złożenia wedle formularza 2.

W razie omieszkania terminu złożenia, taxa bez szczególnego przyzwolenia Nadkomendy Armii nie może już być przyjętą i w tym względzie kasy podatkowe (zbiorowe, intendancyjne) ściśle odpowiedzialne zostają.

5. C. K. kasy wojenne nie są więcęć powołane do przyjmowania tax uwolnienia ani bezpośrednio od składających, ani drogą odwozu od kas podatkowych i zbiorowych (intendancyjnych).

6. Otrzymany za złożoną taxę uwolnienia certyfikat oddany ma być bezzwłocznie owęj władzy politycznej, przez którą udzielone było pozwolenie do złożenia.

Władza ta zatrzyma certyfikat w zachowaniu i wyda natychmiast obowiązalnemu do wojska dokument o uwolnieniu od służby wojskowej wedle formularza 3.

7. W dzień rekrutacyi przedkładają te władze wszystkie certyfikaty polityczno-wojskowej komisji asenterunkowej, która na odnośny kontyngent rekrutów, tyłu wniesie w rachunek rekrutów, ilu złożyło taxę.

Komendy powiatów werbunkowych przyjmą certyfikaty, przedłożą takowe po skutecznioném zaprotokółowaniu wedle formularza 4, za pomocą spisu wedle wzoru 5, natychmiast przepisana drogą służby przełożonej generalnej Komendzie Krajowej, która je znów za pomocą uczynionego wedle formularza 6 spisu bezzwłocznie przedłożyć ma Nadkomendzie Wojsk.



8. Um jene Militärpflichtigen, welche bei der heurigen Recrutirung nach den für selbe getroffenen Einleitungen schon in den ersten Wochen zur Abstellung berufen werden, hiedurch gegen jene, welche hiezu erst später gelangen, nicht unbillig in Nachtheil zu versetzen, wird ferner gestattet, daß jeder in dem Zeitraume vom 15. März bis einschließig 15. April laufenden Jahres zum Militär Gestellte, vorausgesetzt, daß er vom Erlage der Tare nicht sonst ausgeschlossen ist, die Tare noch bis einschließig 30. April laufenden Jahres, ohne die sonst bei Entlassungen im Offertwege vorgeschriebenen Bedingungen zu erfüllen, erlegen und hierauf sogleich aus dem Militär entlassen werden darf.

Die Ausfertigung der Erlagsbewilligung und des Abfuhrscheines über die erlegte Tare hat von den im Absage 1 und 4 benannten Behörden nach den vorgezeichneten Formularen 1 und 2 besorgt zu werden, nur ist in denselben noch der Assenttag und Truppenkörper des Entlasswerbers ersichtlich zu machen. Der bezügliche Abfuhrschein ist von der politischen Behörde dem Werbbezirks-Commando behufs der Protokollirung und Einsendung an das Armees-Ober-Commando zu übergeben. Der betreffende Truppenkörper ist von Seite des Werbbezirks-Commandos unverzüglich wegen Ausstellung des Entlassungs-Certificates zu verständigen.

9. Den Landes-General-Commanden, dem serbisch-banater Armees-Corps-Commando, den Truppen-Brigaden der General-Majore Baron Baumgarten und von Schmerling haben die im unterstehenden Bereiche dislocirten Truppenkörper und Abtheilungen, inclusive der Gensd'armerie-Regimenter und Militär-Polizeiwach-Corps-Abtheilungen, beziehungsweise Werbbezirks-Commanden unverweilt die nach Formulare 7 in duplo zu verfassenden Nominal-Consignationen über die um Reengagierung als Stellvertreter bittenden Individuen, und zwar jene des Activstandes:

- a) welche nach dem Gesetze vom 23. December 1849 als Freiwillige engagirt und mit Ende April 1856 volle sechs Dienstjahre zurückgelegt haben, ferner
- b) jene, welche mit Ende April 1856 ihre gesetzliche achtfährige oder vertragmäßige Capitulation abgedient haben, endlich
- c) die Urlauber bei Erfüllung der sub b) aufgestellten Bedingungen, die Reservemänner und die nach vollstreckter Militär-Dienstleistung Entlassenen, vorausgesetzt, daß dieselben sowohl in physischer als moralischer Beziehung hiezu geeignet sind, unter Beischluß eines nach Muster 8 und beziehungsweise 9 zu verfassenden summarischen Ausweises einzusenden, welche dieselben bis Ende April 1856 mittels des nach Formulare 10 zu verfassenden Hauptsummars dem Armees-Ober-Commando zu überreichen haben.

Die vorerwähnten Nominal-Consignationen sind bezüglich der sub a) und b) angeführten Reengagierungswerber mit den vorschristmäßig vom Vorstande der betreffenden Rechnungskanzlei, oder wo letzterer nicht besteht, vom Abtheilungs-Commandanten ausgefertigten, feldkriegscommissariatisch bestätigten Grundbuchsextracten, dann mit den re-

8. Ażeby owych do wojska obowiązanych, którzy przy tegorocznej rekrutacji wedle zrobionych dla téjże przygotowań już w pierwszych tygodniach do stawienia się będą powołani, nie położyć niesłusznie przeciw tym w niekorzyści, którzy do tego później dopiero przystąpią, dozwala się dalej, iż każdy w przeciągu czasu od 15 Marca do 15 Kwietnia bieżącego roku włącznie do wojska stawiony, przypuściwszy, iż od złożenia tacy nie jest zinnad wykluczony, złożyć może taxę jeszcze do 30 Kwietnia bieżącego roku włącznie, nie wypełniając wcale przepisanych przy dymisyach drogą oferty warunków, poczem od wojska natychmiast uwolnionym być może.

Wydanie pozwolenia do złożenia i certyfikatu na złożoną taxę nastąpić ma przez pomienione w ustępie 1 i 4 władze wedle przepisanych formularzów 1 i 2, tylko w nich jeszcze dzień asenterunku i korpus wojska ubiegającego się o uwolnienie ma być zanotowany. Dotyczący certyfikat oddany być ma przez władzę polityczną Komendzie powiatu werbunkowego celem zaprctokółowania i odesłania do Nadkomendy Armii. Dotyczący korpus wojskowy uwiadomiony ma być niezwłocznie ze strony Komendy powiatu werbunkowego względem wydania certyfikatu dymisyi.

9. Generalnym Komendom Krajowym, Komendzie Serbsko-Banackiego korpusu Armii, brygadam wojska General-Majorów Barona Paumgartlena i Schmerlinga niezwłocznie przesłać mają dyslokowane w poddanym obrębie korpusy wojsk i oddziały, włącznie z pułkami Żandarmeryi i oddziałami korpusu wojskowej straży policyjnej, względnie komendy powiatów werbunkowych, ułożone *in duplo* wedle formularza 7, konsygnacye nominalne proszących o reangażowanie w zastępstwo indywiduów, a mianowicie owych stanu czynnego:

- a) którzy zaangażowani według prawa z 23 Grudnia 1849 jako ochotnicy z końcem Kwietnia 1856 pełnych sześć lat służby odbyli, dalej
- b) owych, którzy z końcem Kwietnia 1856 wysłużyli prawną ośmioletnią albo kontraktową kapitulacyę, nakoniec
- c) urlopników przy wypełnieniu postawionych pod b) warunków, mężów rezerwy i dymysonowanych po spełnieniu służby wojskowej, przypuściwszy, iż takowi tak w fizycznym jak moralnym względzie do tego są uzdolnieni, z załączeniem ułożyć się mającego wedle wzoru 8 i względnie 9 wykazu sumarycznego, które takowe aż do końca Kwietnia 1856 za pomocą ułożyć się mającego wedle formularza 10 sumaryusza głównego przedłożyć mają Nadkomendzie Armii.

Pomienione konsygnacye nominalne instruowane być mają względem przytoczonych pod a) i b) o reangażowanie ubiegających się wydanemi zgodnie z przepisami przez przełożonego dotyczącej kancelaryi rachunkowej, lub gdzie takowy nie istnieje, przez komendanta oddziału, zatwierdzonemi przez polnowojenny ko-

glementsmäßigen Conduitelisten und Strafertracten, endlich hinsichtlich der sub c) aufgeführten Individuen mit einem Zeugnisse der Obrigkeit ihres bisherigen Aufenthaltsortes, über ihren unverehelichten Stand, dann über ihren Lebenswandel, das bei Reservemännern und Entlassenen auch vom Bezirksamte in der Beziehung bestätigt sein muß, ob und wegen welchem Vergehen sie etwa während dieser Zeit gerichtlich untersucht und abgestraft wurden, zu instruiren.

10. Die nicht in der Verpflegung stehenden, um die Vormerkung zur Reengagierung bei den Werbbezirks-Commanden bittenden Leute sind bei diesen ohne Aufenthalt abzufertigen, und das Resultat ihrer Untersuchung, nämlich, ob sie vorläufig zur Annahme als Stellvertreter noch geeignet befunden und vorgemerkt wurden, oder aus welchen Ursachen dieß nicht der Fall ist, kommt auf ihren Urlaubspässen, Reservekarten und Abschieden unter der Fertigung des Werbbezirks-Commandanten anzusetzen.

11. Wie vielen von sämmtlichen zur Annahme als Stellvertreter consignirten Individuen das Armeo-Ober-Commando die Reengagierung zu bewilligen erachtet, wird den betreffenden Truppenkörpern und Abtheilungen nachträglich bekannt gegeben werden.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p. Freiherr von **Bamberg** m. p. G. M.

misaryat ekstraktami tabularnemi, niemniej wystawionemi zgodnie z regulaminem, listami konduity i wyciągami karnemi, nakoniec względem przywiedzionych pod c) indywiduów, świadectwem zwiérzchności ich dotychczasowego miejsca pobytu, o ich bezzennym stanie, o ich sposobie życia, które przy ludziach rezerwy i dymisyonowanych pod tym względem także przez urząd powiatowy potwierdzoném być ma, czy i dla jakiego wykroczenia w tymże czasie sądownie byli inkwirowani i karani.

10. Niezostający w wojskowém uprowidowaniu a o zanotowanie do reangażowania u komend powiatu werbunkowego proszący ludzie, odprawieni u nich być mają bez zwłoki, a wynik ich wysłedzenia, mianowicie, czy przedstępnie do przyjęcia w zastępstwo za zdolnych byli uznani i zanotowani, lub z jakich powodów tak nie jest, namieniony być ma w ich paszportach urlopowych, kartach rezerwowych i abszylach z podpisem komendanta werbunkowego powiatu.

11. Wielu ze wszystkich do przyjęcia w zastępstwo konsygnowanym indywiduom reangażowanie przez Nadkomendę Armii dozwołoném zostało, poda się później dotyczącym korpusom wojskowym i oddziałom do wiadomości.

Baron **Bach** m. p.

Baron **Bruck** m. p.

Baron **Bamberg** m. p. J. M.

Geschäfts-ZahlFormulare II.**Bewilligung**

zum Erlage der Militär-Befreiungs Taxe.

Für den N. N., Sohn des . . . geboren im Jahre . . . zuständig nach (Sit) . . .  
 Amtsbezirk . . . Kreis (Delegation, Comitat) ic. . . . Land . . . katholisch, ledig . . .  
 Profession, welchem über die gestellte Bitte, im Wege des Erlages der Taxe vom Eintritte in den  
 Militärdienst befreit zu werden, in Folge hohen Ministerial-Erlasses vom . . . . . (N. G. B.  
 Nr. . . .) hiemit die Bewilligung zum Erlage dieser Taxe mit dem Beifügen bekannt gegeben wird,  
 daß dieselbe im Betrage von (mit Buchstaben) Gulden Conventions-Münze zuverlässig längstens bis  
 einschließig (mit Buchstaben) 1856 in die k. k. Steuer- (Sammlungs-Intendantz-) Casse zu . . .  
 erlegt werden muß, widrigens bei Versäumung dieser Frist die Taxe von keiner k. k. Casse mehr  
 übernommen werden darf, und die Bewilligung zur Befreiung mittelst des Tax-Erlages erloschen ist.

Vom k. k. Bezirksamte zu . . . . .

am . . . . .

(Siegel.)

Unterschrift des Amtsvorstehers.

Liczba bieżącaFormularz I.

## Pozwolenie

### do złożenia taksy uwolnienia od wojska.

Dla N. N., syna . . . urodzonego w roku . . . przynależnego do (miejsce) . . . powiatu urzędowego . . . obwodu (delegacyi, komitatu) etc. . . . religii katolickiej, stanu bezżennego, . . . profesyi, któremu na podaną prośbę o uwolnienie od wstąpienia w służbę wojskową w drodze złożenia taksy, w skutek Wysokiego Ministeryalnego Rozrządzenia z . . . (D. P. P. Nr. . . . ), daje się niniejszém pozwolenie złożenia téjże, z tém dołączeniem, iż takowa w ilości (literami) Złotych Reńskich monetą konwencyjną z pewnością najdalej aż do (literami) 1856 włącznie w C. K. kasie podatkowej (zbiorowej, intendancyjnej) w . . . złożoną być ma, gdyż z omieszkaniem tego terminu taxa przez żadną C. K. kasę przyjętą więcej nie będzie, i ustaje pozwolenie uwolnienia za pomocą złożenia taksy.

Od C. K. urzędu powiatowego w . . .

dnia . . .

(pieczęć)

Podpis przełożonego urzędu.

R. R. . . . . Casse.

Formulare 2.

### Abfuhr-Schein.

Ueber . . . fl., Sage! . . . Gulden Conventions-Münze, welche für den R. R., Sohn  
des . . . , geboren im Jahre . . . , zuständig nach (Ort) . . . , Amtsbezirk . . . , Kreis  
. . . , (Delegation, Comitat ic.) \*) . . . , Land . . . , ratholisch, ledig, Profession . . . ,  
als Militärdienst-Befreiungstaxe zu Folge erhaltener Bewilligung des k. k. Bezirksamtes N. . . .  
ddo. am . . . ten 185 . . . Nr. . . . in die obgenannte k. k. Casse abgeführt worden  
sind, und unter dem Journal-Artikel . . . im Empfange verrechnet wurden.

. . . . . am . . . . . 185 . . .

Von der k. k. Casse zu R.  
R. R.

\*) Bei Ungarn und Galizien, dann bei dem lombardisch-venetianischen Königreiche sind noch die politischen Landes-Verwaltungsgebiete anzusehen.

C. K. Kasa w . . . . .

**Formularz 2.****Certyfikat odwozu kasowego.**

Na . . . . ZłR. mówię . . . . . Złotych Reńskich monetą konwencyjną, złożone w pomienionej C. K. kasie za N. N. syna . . . . , urodzonego w roku . . . . , przynależnego do (miejsce) . . . . , powiatu urzędowego . . . . , obwodu . . . . , (delegacji, komitatu etc) \*) . . . . , kraju . . . . , religii katolickiej, stanu bezziennego, profesyi . . . . , jako taxa uwolnienia od służby wojskowej w skutek otrzymanego pozwolenia C. K. urzędu powiatowego N. . . . dno dnia . . . . go . . . . 185 . Nr. . . . i wra-  
chowane w odbiór pod artykułem dziennym . . . .

. . . . dnia . . . . 185 . .

Od C. K. Kasy w N.  
N. N.

\*) W Węgrzech i Galicyi, tudzież w Lombardzko-Weneckim Królestwie dodane być mają nadto polityczne  
obreby administracyjne.



## Enthebung

### vom Eintritte in das Militär.

N. N. Sohn des . . . . geboren im Jahre . . . . zuständig nach (Ort) . . . . Amtsbezirk . . . . Kreis (Delegation, Comitat) v. . . . . Land . . . . katholisch, ledig, Profession . . . . hat nach der ihm mit dem Erlasse des Bezirksamtes zu . . . . vom . . . . Zahl . . . . bekaunt gegebenen Bewilligung zum Erlage der Militär-Befreiungs-Lare laut des beigebrachten Abfuhrscheines der . . . . Casse zu . . . . vom . . . . Zahl . . . . am . . . . diese Lare im Verrage von . . . . (schreibe . . . .) erlegt, wo dieser Tarbe-  
trag unter dem Journal-Artikel . . . . in Empfang genommen worden ist.

N. N. wird daher vom Eintritte in das Militär hiermit ganz und für immer entheben.

Vom k. k. Bezirksamte zu . . . . .

am . . . . .

(Siegel.)

Unterschrift des Amtsvorstehers.

Liczba bieżącaFormularz 3.

## Uwolnienie

### od wstąpienia do wojska.

N. N. syn . . . . urodzony roku . . . . przynależny do (Miejsce) . . . . powiatu urzędowego . . . . obwodu (delegacji, komitatu) etc. . . . . kraju . . . . religii katolickiej, stanu bezziennego, profesji . . . . złożył po udzieloném sobie rezolucją urzędu powiatowego w . . . . pod d. . . . do liczby . . . . pozwoleniu do złożenia taksy uwolnienia od wojska wedle załączonego certyfikatu kasy . . . . z dnia . . . . do liczby . . . . na dniu . . . . też taksę w ilości . . . . (piszę . . . .), gdzie taż kwota taxalna pod artykułem dziennym . . . . w odbiór przyjętą została.

N. N. uwalnia się przeto niniejszém od wstąpienia w służbę wojskową zupełnie i na zawsze.

Od C. K. urzędu powiatowego w . . . .

dnia . . . .

(pieczęć)

Podpis przełożonego urzędu.



S p i s

podanych certyfikatów na złożone taxy służbowe wymienionych poniżej ubiegających się o uwolnienie od służby wojskowej.

| Liczba bieżąca | Certyfikatu |         |     |                           | Nazwa<br>C. K. kasy,<br>certyfikat<br>wystawiają-<br>cej | Ubiegającego się o uwolnienie |           |         |                    |                                  |                            |         |      |          |      | Uwaga | Złożenie<br>taxy<br>w m. k. |      |
|----------------|-------------|---------|-----|---------------------------|--|-------------------------------|-----------|---------|--------------------|----------------------------------|----------------------------|---------|------|----------|------|-------|-----------------------------|------|
|                | Dzień       | Miesiąc | Rok | Nr. artykułu<br>dziennego |  | Imię                          | Urodzenia |         |                    |                                  |                            | Religia | Stan | Profesya | Złr. |       | kr.                         |      |
|                |             |         |     |                           |  |                               | Rok       | Miejsce | Powiat<br>urzędowy | Obwód<br>(delegacya,<br>komitat) | Oddział na-<br>miesztniczy |         |      |          |      |       |                             | Kraj |
|                |             |         |     |                           |  |                               |           |         |                    |                                  |                            |         |      |          |      |       |                             |      |

Formulare 5.

N. N. Infanterie- (Jäger-) Regiment, Bataillon, Werbbezirks-Commando.

## Verzeichniß

über die, dem Landes-General-Commando zu N. vorzulegenden Abfuhrscheine, über die von nachbenannten Militärpflichtigen erlegten Dienstbefreiungs-Lagen.

| Laufende Nr.                               | Name des Befreiungswerbers |     | Anmerkung | Anzahl der Abfuhrscheine |
|--|----------------------------|-----|-----------|--------------------------|
| 1  | N.                         | N.  |           |                          |
| 2  |                            |     |           |                          |
| 3  |                            |     |           |                          |
| 4  |                            |     |           |                          |
| 5  |                            |     |           |                          |
| 6  |                            |     |           |                          |
| 7  |                            |     |           |                          |
| 8  |                            |     |           |                          |
| 9  |                            |     |           |                          |
| 10   |                            |     |           |                          |
| 11   |                            |     |           |                          |
| S u m m e . . .                            |                            |     |           |                          |
| N. am                                      |                            | ten | 185       |                          |
| N. N.<br>Major,<br>Werbbezirks-Commandant. |                            |     |           |                          |

**Formularz 5.**

N. N. Piechoty (strzelców) pułk, batalion, komenda powiatu werbunkowego.

**S p i s**

**certyfkatów, generalnej Komendzie krajowej przedłożyć się mających, względem  
słożonych tax uwolnienia od służby przez niżej pomienionych do wojska  
obowiązanych.**

| Nr. bie-<br>iący   | I m i ę<br>ubiegającego się o uwolnienie |    | U w a g a  | Liczba<br>ce,tyf-<br>katów |
|--|--|----|------------|----------------------------|
| 1  | N.                                       | N. |            |                            |
| 2  |  |    |            |                            |
| 3  |  |    |            |                            |
| 4  |  |    |            |                            |
| 5  |  |    |            |                            |
| 6  |  |    |            |                            |
| 7  |  |    |            |                            |
| 8  |  |    |            |                            |
| 9  |  |    |            |                            |
| 10   |  |    |            |                            |
| 11   |  |    |            |                            |
|  |  |    | Suma . . . |                            |
| N. dnia      go      186   |  |    |            |                            |
| <p style="text-align: right;">N. N.<br/>M a j o r,<br/>komendant powiatu werbunkowego.</p> |  |    |            |                            |

Landes-General-Commando zu N.

## V e r z e i c h n i s s

über die, von nachbenannten Werbbezirks-Commanden vorgelegten Abfuhrscheine über erlegte  
Militär-Dienstbefreiungs-Tagen.

| Des Werbbezirktes |                                    | Anmerkung | Anzahl<br>der Ab-<br>fuhr-<br>scheine |
|-------------------|------------------------------------|-----------|---------------------------------------|
| Nr.               | N a m e                            |           |                                       |
| 4                 | N. N. Infanterie                   |           | 6                                     |
| 14                | N. N. Infanterie                   |           | 8                                     |
| 27                | N. N. Infanterie                   |           | 3                                     |
| 47                | N. N. Infanterie                   |           | 2                                     |
| 49                | N. N. Infanterie                   |           | 4                                     |
| —                 | Kaiser Franz Joseph Säger-Regiment |           | 6                                     |
| Summe . . . . .   |                                    |           | 29                                    |
| N. am      ten    |                                    | 185       | N. N.                                 |

**Formularz 6.**

Generalna Komenda krajowa w . . .

**S p i s**

certyfikatów przedłożonych przez wymienione poniżej Komendy powiatów werbunkowych na złożone taxy uwolnienia od służby wojskowej.

| Powiatu werbunkowego |   | U w a g a | Liczba<br>certyfi-<br>katów |
|----------------------|---|-----------|-----------------------------|
| Nr.                  | N a z w a                                   |           |                             |
| 4                    | N. N. Piechota                              |           | 6                           |
| 14                   | N. N. Piechota                              |           | 8                           |
| 27                   | N. N. Piechota                              |           | 3                           |
| 47                   | N. N. Piechota                              |           | 2                           |
| 49                   | N. N. Piechota                              |           | 4                           |
| —                    | Pułk strzelców Cesarza Franciszka<br>Józefa |           | 6                           |
| Suma . . .           |   |           | 29                          |

N. dnia . . . go . . . . 185

N. N.



3. 3. Verbejrhungs-Commando als Truppenkörper.

Formulare 7.

# Nominal-Confignation

über nachbenannte, um Stellvertreter bittende Individuen.

| Truppenkörper oder Abtheilung | Compagnie oder Section | Charge | Name | Geburts- |     |          |            |                               |                         |      | Profession | Dienst-Bezeichnung |      | Geldärztlicher Befund | Ist bereit |  |   |   |       | Anmerkung |              |           |                 |                         |       |  |  |  |
|-------------------------------|------------------------|--------|------|----------|-----|----------|------------|-------------------------------|-------------------------|------|------------|--------------------|------|-----------------------|------------|--|---|---|-------|-----------|--------------|-----------|-----------------|-------------------------|-------|--|--|--|
|                               |                        |        |      | Jahr     | Ort | Gemeinde | Amtsbezirk | Streis (Delegation, Cantonal) | Erfählicher, Abtheilung | Kant |            | Stellung           | Grad |                       | Stellung   | bittet als Stellvertreter reingehört zu werden | 8 | 1 | Sahre |           | im Lecehande | beurlaubt | im Heere-Stande | mit Heeschick entlassen | Summe |  |  |  |
|                               |                        |        | N.   |          |     |          |            |                               |                         |      |            |                    |      |                       |            |  |   |   |       |           |              |           |                 |                         |       |  |  |  |
|                               |                        |        | N.   |          |     |          |            |                               |                         |      |            |                    |      |                       |            |  |   |   |       |           |              |           |                 |                         |       |  |  |  |
|                               |                        |        | N.   |          |     |          |            |                               |                         |      |            |                    |      |                       |            |  |   |   |       |           |              |           |                 |                         |       |  |  |  |
|                               |                        |        | N.   |          |     |          |            |                               |                         |      |            |                    |      |                       |            |  |   |   |       |           |              |           |                 |                         |       |  |  |  |
|                               |                        | Summe. |      |          |     |          |            |                               |                         |      |            |                    |      |                       |            |  |   |   |       |           |              |           |                 |                         |       |  |  |  |

am . . . ten . . . 1856.

N. N. Commandant.

### Konsygnacja nominalna

wymienionych poniżej indywiduów, o przyjęcie w zastępstwo proszących.

| Korpus wojska lub od-<br>dział | Kompania lub szwadron | Szarża | Imię |    | Urodzenia |         |       |                 |                                |                           |      | Religia | Stan | Profesya | prosi o reanga-<br>żowanie jako<br>zastępcę, na | Opisanie<br>służby | Zdanie<br>lekarskie | Jest obecnie |   |     |                  |            | Uwaga. |                  |                           |      |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|--------------------------------|-----------------------|--------|------|----|-----------|---------|-------|-----------------|--------------------------------|---------------------------|------|---------|------|----------|---|--------------------|---------------------|--------------|---|-----|------------------|------------|--------|------------------|---------------------------|------|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|
|                                |                       |        |      |    | Rok       | Miejsce | Gmina | Powiat urzędowy | Obwód (delegacya,<br>komisarz) | Oddział namiestni-<br>czy | Kraj |         |      |          |   |                    |                     | ♂            | ♀ | lat | w stanie miejsca | na urlopie |        | w stanie rezerwy | uwolniony z abszy-<br>tem | Suma |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|                                |                       |        | N.   | N. |           |         |       |                 |                                |                           |      |         |      |          |   |                    |                     |              |   |     |                  |            |        |                  |                           |      |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|                                |                       |        | N.   | N. |           |         |       |                 |                                |                           |      |         |      |          |   |                    |                     |              |   |     |                  |            |        |                  |                           |      |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|                                |                       |        | N.   | N. |           |         |       |                 |                                |                           |      |         |      |          |   |                    |                     |              |   |     |                  |            |        |                  |                           |      |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|                                |                       |        |      |    |           |         |       |                 |                                |                           |      |         |      |          |   |                    | Suma .              |              |   |     |                  |            |        |                  |                           |      |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |

... dnia ... go ... 1856.

N. N. Komendant.

# Summarischer Ausweis

über jene Mannschaft, welche sich um Engagierung als Stellvertreter gemeldet hat, hierzu vollkommen geeignet und in der vorgeschriebenen Configuration aufgenommen ist.

| Anzahl der Beilag. | Aus dem     |  | Unter diesen befinden sich |        |          |          |         |           |             |           |         |                  |       |                   |                 |          |       |            | Anmerkung |                                       |             |       |         |        |           |        |                   |              |                            |                     |           |       |  |  |  |
|--------------------|-------------|--|----------------------------|--------|----------|----------|---------|-----------|-------------|-----------|---------|------------------|-------|-------------------|-----------------|----------|-------|------------|-----------|---------------------------------------|-------------|-------|---------|--------|-----------|--------|-------------------|--------------|----------------------------|---------------------|-----------|-------|--|--|--|
|                    |             |  | Soldwibel                  | Führer | Corporal | Gefreite | Lambour | Hornissen | Zimmerleute | Grenadier | Bemeine | Officiers-Diener | Summe | Nieder-Osterreich | Ober-Osterreich | Salzburg | Tirol | Steiermark |           | Lombardisch-venetianisches Königreich | Kärntenland | Krain | Kärnten | Ungarn | Salzigien | Böhmen | Mähren, Schlesien | Siebenbürger | Banat, serb. Wojwodschafft | Kroatien, Slavonien | Dalmatien | Summe |  |  |  |
| Loco-Stand         | auf 8 Jahre |  |                            |        |          |          |         |           |             |           |         |                  |       |                   |                 |          |       |            |           |                                       |             |       |         |        |           |        |                   |              |                            |                     |           |       |  |  |  |
|                    | auf 4 Jahre |  |                            |        |          |          |         |           |             |           |         |                  |       |                   |                 |          |       |            |           |                                       |             |       |         |        |           |        |                   |              |                            |                     |           |       |  |  |  |
| Zusammen . . .     |             |  |                            |        |          |          |         |           |             |           |         |                  |       |                   |                 |          |       |            |           |                                       |             |       |         |        |           |        |                   |              |                            |                     |           |       |  |  |  |

N. am ten 1856.

Anmerkung. Die Anzahl der Colonnen für die verschiedenen Chargen ist nur nach Bedarf zu ziehen.

## Wykaz sumaryczny

tych żołnierzy, którzy się dla zaangażowania w zastępstwo meldowali, do tego zupełnie są zdolni i do przepisanej konsygnacji wciągniętymi zostali.

| Liczba alegatów                      | Między tymi znajdują się |        |        |         |        |          |        |           |        |                   |      |                |                |          | Uwaga. |       |        |                               |          |        |          |       |         |        |                 |             |                        |                   |          |      |  |  |
|--------------------------------------|--------------------------|--------|--------|---------|--------|----------|--------|-----------|--------|-------------------|------|----------------|----------------|----------|--------|-------|--------|-------------------------------|----------|--------|----------|-------|---------|--------|-----------------|-------------|------------------------|-------------------|----------|------|--|--|
|                                      | lejtant                  | sierż. | kapral | praiter | dobosz | hornista | cieśle | grenadier | prosty | szereg. oficerski | Suma | Austria Niższa | Austria Wyższa | Salmgród |        | Tyrol | Styrya | Lombardzko-Weneckie królestwo | Pobrzeże | Kraina | Karyntya | Węgry | Galicya | Czechy | Morawia, Szląsk | Siedmiogród | Banat, Wojew. Serbskie | Kroacja, Sławonia | Dalmacya | Suma |  |  |
| Stanu miejscea                       | na 8 lat                 |        |        |         |        |          |        |           |        |                   |      |                |                |          |        |       |        |                               |          |        |          |       |         |        |                 |             |                        |                   |          |      |  |  |
|                                      | na 4 lata                |        |        |         |        |          |        |           |        |                   |      |                |                |          |        |       |        |                               |          |        |          |       |         |        |                 |             |                        |                   |          |      |  |  |
| Razem . . . . .                      |                          |        |        |         |        |          |        |           |        |                   |      |                |                |          |        |       |        |                               |          |        |          |       |         |        |                 |             |                        |                   |          |      |  |  |
| N. dnia . . . . . go . . . . . 1856. |                          |        |        |         |        |          |        |           |        |                   |      |                |                |          |        |       |        |                               |          |        |          |       |         |        |                 |             |                        |                   |          |      |  |  |

U w a g a. Liczba kolumn rozmaitych szereg zrobiona być ma w miarę potrzeby.







| Nr. alegatów | Korpus wojska |            | Między tymi znajdują się |                  | Ze stanu urlopników                         |       | Ze stanu rezerwy |                  | Z dymisjonowanych za urlopem (certyfikatem) |        |          |       |         |        |               |             |                   |                   |          |         |                |                |           |       |        |           |           |         |                |                |           |       |           |           |           |           |         |           |  |  |
|--------------|---------------|------------|--------------------------|------------------|---|-------|------------------|------------------|---|--------|----------|-------|---------|--------|---------------|-------------|-------------------|-------------------|----------|---------|----------------|----------------|-----------|-------|--------|-----------|-----------|---------|----------------|----------------|-----------|-------|-----------|-----------|-----------|-----------|---------|-----------|--|--|
|              |               |            | Ze stanu urlopników      | Ze stanu rezerwy | Z dymisjonowanych za urlopem (certyfikatem) |       |                  |                  |   |        |          |       |         |        |               |             |                   |                   |          |         |                |                |           |       |        |           |           |         |                |                |           |       |           |           |           |           |         |           |  |  |
| Nr.          |               |            | Austria niższa           | Austria wyższa   | Solnogród                                   | Tyrol | Styrya           | Lomb. Wcn. Król. | Pobrzeże                                    | Kraina | Karyntyn | Węgry | Galicya | Czechy | Morawa, Śląsk | Siedmiogród | Banat, Serb. Woj. | Kroacja, Sławonia | Dalmacya | S u m a | Austria niższa | Austria wyższa | Solnogród | Tyrol | Styrya | etc. etc. | etc. etc. | S u m a | Austria wyższa | Austria niższa | Solnogród | Tyrol | etc. etc. | etc. etc. | etc. etc. | etc. etc. | S u m a | R a z e m |  |  |
|              |               |            |                          |                  |   |       |                  |                  |   |        |          |       |         |        |               |             |                   |                   |          |         |                |                |           |       |        |           |           |         |                |                |           |       |           |           |           |           |         |           |  |  |
|              |               | N. N. Pułk |                          |                  |   |       |                  |                  |   |        |          |       |         |        |               |             |                   |                   |          |         |                |                |           |       |        |           |           |         |                |                |           |       |           |           |           |           |         |           |  |  |
|              |               |            | 8                        | 8                | 8   | 8     | 8                | 8                | 8   | 8      | 8        | 8     | 8       | 8      | 8             | 8           | 8                 | 8                 | 8        | 8       | 8              | 8              | 8         | 8     | 8      | 8         | 8         | 8       | 8              | 8              | 8         | 8     | 8         | 8         | 8         | 8         | 8       | 8         |  |  |
|              |               | S u m a    | 4                        |                  |   |       |                  |                  |   |        |          |       |         |        |               |             |                   |                   |          |         |                |                |           |       |        |           |           |         |                |                |           |       |           |           |           |           |         |           |  |  |

N. dnia

go

185

N. N.

Nie potrzeba ciągnąć wszystkich rubryk szarzy i narodowości, lecz tylko te, które z partykularzów rzeczywiście wypadają, tak samo można względnie równostojne szarże w jedną złożyć kolumnę.





Serbosko-Banacka Komenda korpusu armii, vel Brygada wojska generał-majora Barona Paumgarten vel Schmerling.

Sumaryusz główny

tych żołnierzy, którzy na mocy załączonych instruuowanych wykazów proponowani są do reangazowania w zastępstwo.

| Korpus wojska     | Ze stanu miejscowego        |       |        |        |        |         |       | Ze stanu urlopników |        |                  |      |        |       |        | Ze stanu rezerwy |        |         |       |             |        |                  | Dysponowani za abszytem (certyfikatem) |        |       |        |        |        |         |       |             |        |                  |      |        |       |        |        |        |         |       |             |        |                  |      |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|-------------------|-----------------------------|-------|--------|--------|--------|---------|-------|---------------------|--------|------------------|------|--------|-------|--------|------------------|--------|---------|-------|-------------|--------|------------------|--|--------|-------|--------|--------|--------|---------|-------|-------------|--------|------------------|------|--------|-------|--------|--------|--------|---------|-------|-------------|--------|------------------|------|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|
|                   | Felfel                      | főler | kapral | főrtőr | dobosz | haromsz | csőbe | granadabryz         | plócső | sődész oficeresz | Suma | Felfel | főler | kapral | főrtőr           | dobosz | haromsz | csőbe | granadabryz | plócső | sődész oficeresz | Suma                                   | Felfel | főler | kapral | főrtőr | dobosz | haromsz | csőbe | granadabryz | plócső | sődész oficeresz | Suma | Felfel | főler | kapral | főrtőr | dobosz | haromsz | csőbe | granadabryz | plócső | sődész oficeresz | Suma |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|                   | [Empty grid for data entry] |       |        |        |        |         |       |                     |        |                  |      |        |       |        |                  |        |         |       |             |        |                  |  |        |       |        |        |        |         |       |             |        |                  |      |        |       |        |        |        |         |       |             |        |                  |      |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| N. N. Polk        | 4                           |       |        |        |        |         |       |                     |        |                  |      |        |       |        |                  |        |         |       |             |        |                  |  |        |       |        |        |        |         |       |             |        |                  |      |        |       |        |        |        |         |       |             |        |                  |      |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| N. N. Zandarmerya | 8                           |       |        |        |        |         |       |                     |        |                  |      |        |       |        |                  |        |         |       |             |        |                  |  |        |       |        |        |        |         |       |             |        |                  |      |        |       |        |        |        |         |       |             |        |                  |      |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| [Blank]           | 4                           |       |        |        |        |         |       |                     |        |                  |      |        |       |        |                  |        |         |       |             |        |                  |  |        |       |        |        |        |         |       |             |        |                  |      |        |       |        |        |        |         |       |             |        |                  |      |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| [Blank]           | 4                           |       |        |        |        |         |       |                     |        |                  |      |        |       |        |                  |        |         |       |             |        |                  |  |        |       |        |        |        |         |       |             |        |                  |      |        |       |        |        |        |         |       |             |        |                  |      |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| [Blank]           | 4                           |       |        |        |        |         |       |                     |        |                  |      |        |       |        |                  |        |         |       |             |        |                  |  |        |       |        |        |        |         |       |             |        |                  |      |        |       |        |        |        |         |       |             |        |                  |      |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| [Blank]           | 4                           |       |        |        |        |         |       |                     |        |                  |      |        |       |        |                  |        |         |       |             |        |                  |  |        |       |        |        |        |         |       |             |        |                  |      |        |       |        |        |        |         |       |             |        |                  |      |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| Suma              | 4                           |       |        |        |        |         |       |                     |        |                  |      |        |       |        |                  |        |         |       |             |        |                  |  |        |       |        |        |        |         |       |             |        |                  |      |        |       |        |        |        |         |       |             |        |                  |      |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |

| Nr.                  | Truppenkörper | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | Darunter befinden sich |                  |          |       |            |                    |            |                          |          |          |          |                        |                  |              |                    |                                      |           |       |                    |                  |          |       |            |         |         |         |         |       |                    |                  |
|----------------------|---------------|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|----|----|------------------------|------------------|----------|-------|------------|--------------------|------------|--------------------------|----------|----------|----------|------------------------|------------------|--------------|--------------------|--------------------------------------|-----------|-------|--------------------|------------------|----------|-------|------------|---------|---------|---------|---------|-------|--------------------|------------------|
|                      |               |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    | Aus dem Loco-Stande    |                  |          |       |            |                    |            | Aus dem Urlaubers-Stande |          |          |          | Aus dem Reserve-Stande |                  |              |                    | Mit Abschied (Certificat) Entlassene |           |       |                    |                  |          |       |            |         |         |         |         |       |                    |                  |
|                      |               |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    | Nieder-Oesterreich     | Ober-Oesterreich | Salzburg | Tirol | Steiermark | lomb. ven. Königr. | Wästenland | Krain                    | Kärnthén | Illyrien | Galtzien | Böhmen                 | Mähren, Schlefen | Siebenbürgen | Danab, serb. Wojib | Kroatien, Slavonien                  | Dalmatien | Summe | Nieder-Oesterreich | Ober-Oesterreich | Salzburg | Tirol | Steiermark | 10. 10. | 10. 10. | 10. 10. | 10. 10. | Summe | Nieder-Oesterreich | Ober-Oesterreich |
| N. N. Regiment       | 8             | 4 |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |                        |                  |          |       |            |                    |            |                          |          |          |          |                        |                  |              |                    |                                      |           |       |                    |                  |          |       |            |         |         |         |         |       |                    |                  |
| N. N. Gensd'armierie | 8             | 4 |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |                        |                  |          |       |            |                    |            |                          |          |          |          |                        |                  |              |                    |                                      |           |       |                    |                  |          |       |            |         |         |         |         |       |                    |                  |
| Summe                | 4             | 8 |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |                        |                  |          |       |            |                    |            |                          |          |          |          |                        |                  |              |                    |                                      |           |       |                    |                  |          |       |            |         |         |         |         |       |                    |                  |

N. N. am . . . . . 1856

N. N.

Es sind nicht alle Chargen und Nationalitäts-Rubriken, sondern nur diejenigen aufzunehmen, welche sich nach den Particularien wirklich ergeben, ebenso können beziehungsweise die equiparirenden Chargen in eine Colonne zusammengefasst werden

Eintrag des k. k. Ober-Commando u. der präsidenten des k. k. 27. Februar 1856.

Eintrag des k. k. Ober-Commando u. der präsidenten des k. k. 27. Februar 1856.





# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

IX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 31. März 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt IX.

Wydany i rozesłany dnia 31 Marca 1856.

## 37.

## Erlass des Finanzministeriums vom 3. März 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, IX. Stück, Nr. 32, ausgegeben am 18. März 1856),

über die Einstellung des Verkaufes des geschnittenen ordinären Rauchtabakes um den bisherigen Preis von 14 fr. pr. Pfund im Grenzbezirke des neuen Monopolsgebietes und der weiteren Verabfolgung des sogenannten Linito-Rauchtabakes an die Bergleute.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschliessung vom 17. Februar 1856 anzuordnen geruht, daß der Verkauf des geschnittenen ordinären Rauchtabakes um den gegenwärtigen Preis von 14 fr. das Pfund im Grenzbezirke des neuen Monopolsgebietes, mit alleiniger Ausnahme der Militärgrenze, wo derselbe noch zugelassen wird, eingestellt werde, ferner, daß die Verabfolgung des ordinären Rauchtabakes an die Bergleute um einen limitirten Preis, in soweit sie gegenwärtig stattfindet, allorts gänzlich aufzuhören habe.

Diese Allerhöchsten Anordnungen treten mit 1. April 1856 in Wirksamkeit.

Freiherr von Bruck m. p.

## 38.

## Erlass des Handelsministeriums vom 8. März 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, IX. Stück, Nr. 33, ausgegeben am 18. März 1856),

über die Vereinigung der bisherigen beiden Sectionen der k. k. südlichen Staats-Eisenbahn.

Zu Folge Allerhöchster Entschliessung vom 25. November 1855 werden die bisherigen beiden Sectionen der südlichen Staats-Eisenbahn unter der Bezeichnung: „k. k. südliche Staats-Eisenbahn“ vereinigt und zur Verwaltung derselben wird eine vereinigte Betriebs-Direction mit dem Amtssitze in Wien für die ganze Linie von Wien bis Laibach (und in der Folge bis Triest) aufgestellt.

Diese Vereinigung hat am 1. Mai 1856 in das Leben zu treten; mit diesem Tage wird die bisher zu Graz bestandene k. k. Betriebs-Direction der südlichen Staatsbahn II. Section aufgelöst und die in Wien aufgestellte vereinigte Betriebs-Direction ihre Amtsthätigkeit auf die ganze südliche Staats-Eisenbahn ausdehnen.

Ritter von Foggenburg m. p.

## 39.

## Erlass des Finanzministeriums vom 11. März 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, IX. Stück, Nr. 34, ausgegeben am 18. März 1856),

giltig für alle Länder des gemeinsamen Zollverbandes,

betreffend eine Aenderung des Lösungsverfahrens mit Waaren, die als Muster zur Vorzeigung benützt werden wollen.

\* Es hat sich der Fall ergeben, daß Handelsleute, welche einzelne, auch zum selbständigen Gebrauche geeignete Stücke inländischer oder im Zollgebiete verzollter Waaren

## 37.

**Rozządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 3 Marca 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, część IX, Nr. 32, wydana dnia 18 Marca 1856),

**o zawieszeniu sprzedaży krajanego tytoniu ordynarnego po dotychczasowej cenie 14 kr. za funt w okręgu granicznym nowego terytorium monopolu, równie jak o ustaniu dalszego wydawania górnikom tak zwanego Limito tytoniu.**

Najwyższem Postanowieniem z dnia 17 Lutego 1856 r. raczył Najjaśniejszy Pan Jego C. K. Apostolska Mość zarządzić, ażeby sprzedaż krajanego tytoniu ordynarnego po dotychczasowej cenie 14 kr. za funt w okręgu granicznym nowego terytorium monopolowego, z jedynym wyjątkiem Pogranicza wojskowego, gdzie takowa jeszcze dozwoloną jest, zawieszoną została, tudzież iż wszędzie zupełnie ustać ma wydawanie górnikom ordynarnego tytoniu po cenie limitowanej, o ile to obecnie miejsce znajduje.

Najwyższe te Rozporządzenia wchodzą w życie z dniem 1 Kwietnia 1856 r.

Baron **Bruck** m. p.

## 38.

**Rozządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 8 Marca 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, część IX, Nr. 33, wydana dnia 18 Marca 1856),

**o połączeniu dotychczasowych sekcji C. K. kolei żelaznej rządowej południowej.**

W skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 25 Listopada 1855 r. połączone zostają dotychczasowe obie sekcye południowej kolei żelaznej rządowej pod nazwą: „*C. K. kolój żelazna rządowa południowa*“ a do jój zarządu ustanowioną jest połączona dyrekcya przedsiębiorstwa z siedziskiem urzędowem w *Wiedniu* dla całej linii od *Wiednia aż do Lublany* (a na przyszłość aż do *Tryestu*).

Połączenie to w życie wejść ma z dniem 1 Maja 1856 r.; z tym dniem istniejąca dotąd w Gracu C. K. Dyrekcya przedsiębiorstwa południowej kolei żelaznej sekcji II rozwiązana będzie, a ustanowiona w *Wiedniu* połączona dyrekcya przedsiębiorstwa działalność swą na całą południową kolój żelazną rządową rozciągnie.

Kawaler de **Toggenburg** m. p.

## 39.

**Rozządzenie Ministerstwa Finansów z d. 11 Marca 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, część IX, Nr. 34, wydana dnia 18 Marca 1856),

obowiązujące we wszystkich krajach spólnego związku celnego,

**dotyczące zmiany postępowania z towarami mającemi być użytymi jako wzory do pokazania, w razie oświadczenia ich na sprzedaż niepewną.**

Wydarzył się wypadek, iż kupcy, prowadzący ze sobą pojedyncze, także do samoistnego użycia służące sztuki towarów krajowych lub w terytorium cel-



mit sich führen, um sie sowohl in- als außerhalb des Zollgebietes als Muster vorzuzeigen, an der Verwendung dieser Stücke zu dem angeführten Zwecke im Zollgebiete dadurch gehindert wurden, weil sie dieselben behufs der Sicherung der zollfreien Rückkehr dem Losungsverfahren unterziehen mußten, und mit Vexerem bisher stets die Anlegung des amtlichen Verschlusses an das Waarenbehältniß sowohl in der Ausfuhr als Wiedereinfuhr verbunden war.

Allerdings steht dem Handelsmanne auch nach der bisherigen Gepflogenheit die freie Verfügung mit seiner Waare innerhalb des Zollgebietes dadurch frei, daß er dieselbe erst bei einem Grenzzollamte dem Losungsverfahren unterzieht; allein dieß legt ihm die Verpflichtung auf, die Waaren über dasselbe Grenzzollamt wieder in das Zollgebiet einzuführen, was oft nicht in seinem Interesse gelegen ist.

Um nun dem Handel die Möglichkeit zu verschaffen, solche Musterstücke sowohl vor dem Austritte über die Zoll-Linie als nach dem Wiedereintritte über dieselbe im Zollgebiete frei benutzen zu können, werden nun hinsichtlich einzelner, d. i. jedes mit einer anderen Form oder Zeichnung versehener Stücke inländischer Waaren, folgende Ausnahmen von dem bestehenden Losungsverfahren bewilliget:

1. Das Amt, bei welchem die Waare zur Losung erklärt wird, ist ermächtigt, diese Stücke nach erfolgter genauer Beschreibung und dort, wo es möglich ist, nach amtlicher Bezeichnung jedes derselben ledig zu entlassen, und darum in den Expeditionen alle jene Rubriken unausgefüllt zu lassen, die sich auf das Behältniß der Waare, deren Sporcogewicht und den amtlichen Behältnißverschluß beziehen.

2. Es ist nicht bloß, wie bereits vorgeschrieben, in Ansehung der gesammten Losungsfrist, sondern auch in Ansehung der vorzuzeichnenden Frist behufs der Stellung der Waare zum Austrittsamt sich ganz nach der Angabe der Partei zu halten, falls nur im Ganzen das im §. 180, aa) festgesetzte Maximum der Losungsfrist nicht überschritten wird.

3. Das Amt, über welches der Austritt der Waare erfolgt, hat die einzelnen Stücke zu besichtigen, und sich von deren Uibereinstimmung mit der Beschreibung und von dem Vorhandensein der amtlichen Bezeichnung zu überzeugen.

4. Das Amt, über welches der Wiedereintritt der Waare in das Zollgebiet erfolgt, hat die Revision der Waare in demselben Umfange, wie das Austrittsamt vorzunehmen, und, wenn gegen die Identität der Waare kein Anstand obwaltet, das vorgeschriebene Verfahren mit dem einzigen Unterschiede zu vollziehen, daß die einzelnen Stücke ledig entlassen werden, folglich weder das Behältniß, in dem die Waare sich befindet, noch das Sporcogewicht angegeben wird, und auch die Rubrik für den amtlichen Verschluß leer bleibt.

ném oclonych, w tym celu, by je wewnątrz równie jak zewnątrz terytorium celnego jako wzory pokazywać, — w użyciu tych sztuk do celu wspomnionego przeto przeszkodzonymi byli, iż je dla zabezpieczenia wolnego od cła powrotu poddać musieli postępowaniu na sprzedaż niepewną, a z témże dotąd zawsze połączone było zamknięcie schowku towaru tak w wywozie jak przywozie napowrót.

W rzeczy samej przysłuża kupcowi także i wedle dotychczasowego zwyczaju wolność zarządzania towarem swym w obrębie terytorium celnego w skutek tego, iż go wprzód podda w urzędzie celnym granicznym postępowaniu na sprzedaż niepewną; jednakże to wkłada nań obowiązek, wprowadzenia towarów napowrót do terytorium celnego przez ten sam urząd celny graniczny, co często nie jest w interesie jego.

By przeto w handlu nie zbywało na sposobności wolnego użycia takowych sztuk wzorowych tak przed wystąpieniem przez linię celną, jako po wstąpieniu napowrót przez nią w terytorium celném, pozwalają się względem pojedynczych, to jest poszczególnie inną formą lub rysunkiem opatrzonych sztuk towarów krajowych, następujące wyjątki od istniejącego postępowania na sprzedaż niepewną:

1. Urząd, w którym towar na sprzedaż niepewną zadeklarowano, upoważniony zostaje wypuszczać sztuki takowe na wolne po uskutecznieniu dokładnego ich opisanania zarazem, gdzie to miejsce mieć może, po urzędowém oznaczeniu każddej z nich poszczególnie, a przeto w ekspedycjach zostawić niezapełnione wszystkie rubryki, odnoszące się do schowku towaru, jego wagi surowej i urzędowego zamknięcia schowku.

2. Stósować się należy nie tylko, jak to już przepisano, pod względem ogólnego terminu dla sprzedaży niepewnej, lecz téż i w mierze wyznaczyć się mającego terminu dla dostawy towaru w urzędzie wystąpienia zupełnie do podania strony, skoro tylko w całości nie jest przekroczoném ustanowione w §. 180, aa) maximum terminu sprzedaży niepewnej.

3. Urząd, przez który towar występuje, obejrzeć ma sztuki pojedyncze, i przekonać się o zgodności ich z opisaniem, równie jak o rzeczywistości urzędowego oznaczenia.

4. Urząd, przez który towar napowrót wchodzi do terytorium celnego, przedsięwziąć winien rewizję towaru w téj samej objętości, co urząd wystąpienia, i jeżeli przeciw tożsamości towaru nie zachodzi wątpliwość, wykonać postępowanie przepisane z tą jedynie różnicą, iż pojedyncze sztuki na wolne wypuszczone zostaną, a przeto nie będzie wyszczególnionym ani schowek, w którym się towar znajduje, ani téż waga *Sporco*, w skutek czego i rubryka dla zamknięcia urzędowego próżną zostanie.

5. Die Frist, binnen welcher die Waare zu dem Amte, bei welchem die Erklärung zur Lösung erfolgte, zu stellen ist, ist ganz nach der Angabe der Partei zu bestimmen, falls nur dadurch die ursprünglich festgesetzte Stellungsfrist nicht überschritten wird.

6. Das Amt, bei welchem die Erklärung zur Lösung erfolgte, ist von dem Wiedereintritte der Waare auf die vorgeschriebene Art zu verständigen.

Diese Bestimmungen haben sogleich in Wirksamkeit zu treten.

Freiherr von **Bruck** m. p.

#### 40.

### Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz und der obersten Polizeibehörde vom 15. März 1856,

wirksam für Tirol und Vorarlberg und für das lombardisch-venetianische Königreich,

über die Competenz zur Untersuchung und Bestrafung der Uebertretungen der, in diesen Kronländern hinsichtlich des Besitzes und Tragens verbotener Waffen und des Verkehrs mit denselben, bestehenden Gesetze.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, IX. Stück, Nr. 35, ausgegeben am 18. März 1856.

5. Termin, w którym towar dostawionym być winien do urzędu, gdzie deklaracya na sprzedaż niepewną nastąpiła, zupełnie wedle podania strony ma byćznaczony, skoro tylko przez to nie jest przekroczony pierwotnie ustanowiony termin dostawy.

6. Urząd, w którym deklaracya na sprzedaż niepewną nastąpiła, uwiadomionym być ma w sposób przepisany o wstąpieniu napowrót towaru.

Postanowienia niniejsze natychmiast zastosowanie znajdują.

Baron **Bruck** m. p.

#### 40.

### Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, tudzież Najwyższej Władzy Polic. z d. 15 Marca 1856,

moje mające w Tyrolu z Vorarlbergiem i w Królestwie Lombardzko-Weneckiem,

**o kompetencji co do śledztwa i ukarania przestępstw ustaw. istniejących w rzeczonych Krajach koronnych pod względem posiadania i noszenia broni zakazanych, również jak obrotu onemiż.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, część IX, N. 35, wydaną dnia 18 Marca 1856.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

**Krakauer Verwaltungsgebiet.**

Jahrgang 1856.

**Erste Abtheilung.**

X. Stück.

Ausgegeben und versendet am 12. April 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt X.

Wydany i rozesłany dnia 12 Kwietnia 1856.

## 41.

**Finanzministerial-Erlass vom 20. März 1856,**

(Reichs-Gesetzblatt, X. Stück, Nr. 36, ausgegeben am 29. März 1856),

womit die Allerhöchst genehmigten Statuten und das Reglement der, bei der privilegirten österreichischen Nationalbank errichteten Abtheilung für den Hypothekar-Credit kundgemacht werden.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschliessung vom 16. März 1856 die Statuten und das Reglement der, bei der privilegirten österreichischen Nationalbank errichteten Abtheilung für den Hypothekar-Credit Allergnädigst zu genehmigen geruht.

Diese Statuten und das Reglement werden, im Nachhange zu dem Finanzministerial-Erlasse vom 21. October 1855 (Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 185 \*), mit dem Beifuge zur öffentlichen Kenntniß gebracht, daß die erwähnte Abtheilung der Nationalbank am 1. Juli 1856 ihre Wirksamkeit beginnen werde.

Freiherr von **Bruck** m. p.

**S t a t u t e n**

**der bei der privilegirten österreichischen Nationalbank errichteten Abtheilung für den Hypothekar-Credit.**

## §. 1.

In Folge der, mit der Allerhöchsten Entschliessung vom 12. October 1855 ertheilten Ermächtigung, erweitert die privilegirte österreichische Nationalbank ihren Geschäftskreis durch Errichtung einer Abtheilung für den Hypothekar-Credit.

Für diese Geschäftsabtheilung wird ein Betrag von 40 Millionen Gulden Bankvaluta aus den Fonds der Nationalbank gewidmet; und es werden derselben überdieß alle Geldmittel zugewendet werden, welche durch die Hinausgabe von Pfandbriefen (§§. 39 und 41) einfließen.

## §. 2.

Außer den, mit dem Allerhöchsten Patente vom 1. Juli 1841 und mit der Allerhöchsten Entschliessung vom 13. Juli 1844 (Regierungs-Circular vom 14. October 1844) der Nationalbank zugestandenen Begünstigungen werden derselben für die Hypothekar-Creditsgeschäfte noch folgende besondere Begünstigungen eingeräumt:

- a) die Nationalbank wird von jeder, die Höhe des Zinsfußes beschränkenden gesetzlichen Verfügung losgezählt;
- b) über den Betrag einer in Execution zu ziehenden Forderung liefern die Hauptbücher der Nationalbank, somit auch die Auszüge aus denselben, vollen Beweis;

\*) Landes-Regierungsblatt, erste Abtheilung, XI. Stück, Nr. 199, Seite 482.

## 41.

**Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 20 Marca 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część X, Nr. 36, wydana dnia 29 Marca 1856),

**którem obwieszczone zostają zatwierdzone przez Najjaśniejszego Pana statuta i regulamin wydziału uprzywilejowanego Banku Narodowego Austriackiego, utworzonego dla kredytu hipotecznego.**

Najwyższém Postanowieniem z dnia 16 Marca 1856 r., raczył Najjaśniejszy Pan, Jego C. K. Apostolska Mość, zatwierdzić Najłaskawiej statuta i regulamin wydziału, utworzonego przy Banku Narodowym Austriackim uprzywilejowanym dla *kredytu hipotecznego*.

Rzeczony statuta i regulamin podają się niniejszém do powszechnej wiadomości w dodatku do Rozrządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 21 Października 1855, (Dziennik Praw Państwa, Nr. 185 \*), z tém nadmienieniem, iż rzeczony wydział Banku Narodowego rozpocznie działalność swą z dniem 1 Lipca 1856 r.

Baron **Bruck** m. p.**S t a t u t a****wydziału utworzonego przy Banku Narodowym Austriackim uprzywilejowanym dla kredytu hipotecznego.<sup>1</sup>**

## §. 1.

W skutek upoważnienia, udzielonego Najwyższém Postanowieniem z dnia 12 Października 1855 r., rozszerza uprzywilejowany Bank Narodowy Austriacki zakres działalności swój przez utworzenie wydziału dla *kredytu hipotecznego*.

Dla wydziału tego wyznacza się kwota 40 *milionów Złotych Reńskich* waluty bankowej z funduszków Banku Narodowego; a nadto przydzielone mu będą wszelkie środki pieniężne, wpływające przez *wydanie listów zastawnych* (§§. 39 i 41).

## §. 2.

Oprócz uwzględnień, przyznanych Bankowi Narodowemu Najwyższym Patentem z dnia 1 Lipca 1841 r. tudzież Najwyższą Uchwałą z dnia 13 Lipca 1844 r. (Cyrkularz Rządowy z dnia 14 Października 1844 r.), nadają mu się następujące jeszcze szczególne uwzględnienia dla czynności kredytowych hipotecznych:

- a) Bank Narodowy uwolniony zostaje od wszelkiego rozrządzenia prawnego, ograniczającego wysokość stopy procentowej;
- b) co do kwoty wierzytelności, exekucyi podpadającej, stanowią pełny dowód główne księgi Banku Narodowego, a zatem także i wyciągi z nich;

\* ) Dziennik Rządu Krajowego, Oddział pierwszy, Zeszyt XL, Nr. 199, strona 482.



- c) Urkunden der Nationalbank bedürfen zu ihrer Intabulationsfähigkeit nicht der Mitfertigung von Zeugen;
- d) die Nationalbank ist berechtigt, auf Grund des zu ihren Händen ausgestellten Schuldscheines oder einer anderen Verbindlichkeitserklärung (§. 15) und der Auszüge aus ihren Hauptbüchern, gegen den säumigen Schuldner oder den Besitzer des verhypothecirten Gutes sogleich die Execution anzusuchen (§§. 21—38), wenn die bezügliche Verpflichtungsurkunde gerichtlich oder von einem Notare legalisirt worden ist;
- e) unter der, in dem vorigen Absätze erwähnten Bedingung steht der Nationalbank das Recht zu, verfallene Zinsen mit denselben Zwangsmitteln einbringen zu lassen, mit welchen die landesfürstliche Grundsteuer eingebracht wird;
- f) fällt der Schuldner oder der Besitzer des hypothecirten Gutes in Concurs, so wird der Nationalbank die Möglichkeit gewährt, das Liquidationsurtheil noch vor Ablauf der Edictalfrist und die Feilbietung des hypothecirten Gutes sogleich, nachdem das Liquidationsurtheil rechtskräftig geworden ist, zu erwirken (§. 35);
- g) gerichtliche Erlässe, welche dem Verwalter oder Pächter des hypothecirten Gutes in Abwesenheit des Gutsbesizers zugestellt, oder wenn auch jene abwesend wären, in Gegenwart von zwei Zeugen an der Thüre der Wohnung des Gutsbesizers, Verwalters oder Pächters angeschlagen wurden, sind so zu betrachten, als wären sie zu Händen des Gutsbesizers zugestellt worden.

### §. 3.

Alle der Nationalbank eingeräumten Begünstigungen reichen auch über die Dauer des ihr verliehenen Privilegiums, in soferne dieselben zur völligen Abwicklung ihrer Hypothekar-Creditsgeschäfte nothwendig sind.

### §. 4.

Der für die Nationalbank bestellte landesfürstliche Hofcommissär hat auch die Geschäftsbehandlung der Abtheilung für den Hypothekar-Credit zu überwachen, und bleibt streng dafür verantwortlich, daß kein Darlehen ohne vollkommene Sicherstellung (§. 6) erfolgt, und daß bei der Hinausgabe der Pfandbriefe (§. 39) die im §. 41 festgesetzte Grenze genau beachtet werde.

### §. 5.

Die Operationen der für den Hypothekar-Credit errichteten Abtheilung der Nationalbank beziehen sich:

- a) auf die von ihr unmittelbar zu gewährenden (§§. 6—14) oder abzulösenden (§. 15) Hypothekar-Darlehen (§§. 6—38), und
- b) auf die von ihr hinauszugebenden Pfandbriefe (§§. 39—55).

- c) dokumenta Banku Narodowego nie potrzebują spółpodpisu świadków do u-  
zdolnienia swego intabulacyjnego;
- d) Bank Narodowy uprawniony jest na zasadzie wręzonego mu zapisu długu  
lub innego oświadczenia wiążącego (§. 15) i wyciągów z głównych ksiąg  
swoich, przeciw nieuiszczającemu się dłużnikowi lub posiadaczowi realności  
zahipotekowanej żądać natychmiast egzekucyi (§§. 21—38), jeżeli dotyczący  
dokument zobowiązania sądownie lub przez notaryusza jest legalizowany;
- e) pod warunkiem, w poprzednim ustępie namienionym, Bankowi Narodowemu  
przysłuza prawo, kazać ściągnąć zapadłe procenta temi samemi środkami przy-  
musowemi, któremi ściąganym bywa podatek gruntowy Cesarski;
- f) jeżeli dłużnik lub posiadacz dobra zahipotekowanego w konkurs wpadnie,  
Bankowi Narodowemu poda się sposobność pozyskania *wyroku likwidacyj-  
nego jeszcze przed upływem terminu edyktałnego* jako też i licytacyi dobra  
zahipotekowanego natychmiast, skoro wyrok likwidacyjny stał się prawomo-  
cnym (§. 35);
- g) rozporządzenia sądu, doręczone administratorowi lub dzierżawcy dobra zahi-  
potekowanego w niebytności właściciela, albo jeżeli i ci są nieobecni,  
przybite przy dwóch świadkach na drzwiach pomieszkania właściciela, ad-  
ministratorsa lub dzierżawcy, tak mają być uważane, jak gdyby do rąk wła-  
ściciela były oddane.

### §. 3.

Wszelkie uwzględnienia przyznane Bankowi Narodowemu, trwają także nad  
czas nadanego mu przywileju, o ile są potrzebne do zupełnego załatwienia czyn-  
ności hipotecznych kredytowych.

### §. 4.

Komisarz nadworny Cesarski, dla Banku Narodowego ustanowiony, czuwać  
też będzie i nad tokiem czynności wydziału dla kredytu hipotecznego, i ściśle  
odpowiedzialnym zostaje za to, ażeby żadna pożyczka nie miała miejsca bez zu-  
pełnego zabezpieczenia (§. 6), niemniej, ażeby przy wydaniu listów zastawnych  
(§. 39) ściśle zachowano granicę, w §. 41 ustanowioną.

### §. 5.

Operacye wydziału Banku Narodowego, utworzonego dla kredytu hipoteczne-  
go odnosić się będą:

- a) do pożyczek hipotecznych (§§. 6—38), wprost udzielonemi (§§. 6—14) lub  
wywrocławonemi (§. 15) być mających, tudzież
- b) do listów zastawnych, przezeń wydanemi być mających (§§. 39—55).

## Von den Hypothekar-Darlehen.

### §. 6.

Die Nationalbank ist nur dann berechtigt, ein Darlehen zu geben, wenn dasselbe durch eine Hypothek vollkommen sichergestellt ist, d. h. wenn das Darlehen, mit Hinzurechnung der, auf der angebotenen Hypothek etwa schon haftenden Lasten, den Werth der ersteren höchstens bis zur Hälfte erschöpft; oder wenn die verbücherten Gläubiger und deren Pfertgläubiger die einzuverleibende Erklärung abgeben, daß sie der Nationalbank für das zu ertheilende Darlehen und die damit verbundenen statutenmäßigen Rechte den Vorrang einräumen, damit das Darlehen sammt den statutenmäßigen Rechten in der ersten Hälfte des Hypothekenwerthes die vollkommene Sicherheit erlange.

### §. 7.

Überdies dürfen Häuser, die für sich allein, und Wirthschaftsgebäude, die als Bestandtheile eines Gutes hypothecirt werden wollen, nur dann als Hypothek angenommen werden, wenn sie bei einer oder mehreren inländischen Feuerversicherungsgesellschaften versichert sind.

### §. 8.

Die Rangordnung, welche dem Hypothekar-Darlehen der Nationalbank eingeräumt werden soll, ist durch amtliche Auszüge aus den öffentlichen Büchern nachzuweisen.

Der Werth der Hypothek aber kann durch gerichtliche Schätzungen, mehrjährige Ertragnisausweise oder durch Kaufcontracte ermittelt werden. Als Werth von Grundstücken kann der hundertfache Betrag der ordentlichen (einfachen) Grundsteuer mit Hinweglassung der Zuschüsse; als Werth von Zinshäusern aber, deren guter Bauzustand dargethan ist, kann derjenige Betrag angenommen werden, welcher sich ergibt, wenn man von dem nachgewiesenen Durchschnitts-Ertragnisse der letzten 6 Jahre ein Drittel abzieht, und den Rest zu 5% capitalisirt.

### §. 9.

Die Nationalbank wird mit Zuziehung von Vertrauensmännern aus der Reihe von Guts- und Hausbesitzern entscheiden, ob der Werth der angebotenen Hypothek nur aus einem oder aus mehreren der, im §. 8 erwähnten Behelfe zu ermitteln sei. Sie behält sich auch vor, durch ihre Organe die Überzeugung von dem Werthe der angebotenen Hypothek zu erlangen. Die Kosten einer solchen Werthsermittlung, welche immer nur mit Zustimmung des Darlehenswerbers vorgenommen wird, sind von diesem zu bestreiten.

### §. 10.

Der Betrag des Darlehens, soferne er nur vollkommen sichergestellt ist, dann die Bestimmung: ob dasselbe im Baren oder in Pfandbriefen (§. 39) gegeben werden soll;— die Festsetzung der Zeit der Rückzahlung, und ob diese auf Ein Mal oder in Raten oder Annuitäten geschehen solle, endlich die Höhe des Zinsfußes wird dem beiderseitigen Übereinkommen überlassen.

## O pożyczkach hipotecznych.

### §. 6.

Bank Narodowy wtedy dopiero do dania pożyczki jest uprawnionym, jeżeli ta *zupelnie jest zabezpieczoną przez hipotekę*, to jest jeżeli pożyczka, wraz z ciężarami, na hipotecę ofiarowanej już będącemi, wartości téjże *najdalej w połowie dochodzi*; albo jeżeli wierzyciele i ich podwierzyciele zainstabulowani czynią oświadczenie zainstabulować się mające, iż Bankowi Narodowemu odstępują pierwszeństwo co do pożyczki, udzielić się mającej i praw statutowych, z nią połączonych, ażeby pożyczka wraz z prawami statutowemi *dostała zupelnego bezpieczeństwa w pierwszej połowie wartości hipotecznej*.

### §. 7.

Nadto domy, które same przez się, tudzież budynki gospodarcze, które jako części, w skład dobra wchodzące, mają być w hipotekę dane, wtedy tylko na hipotekę mogą być przyjęte, jeżeli są zaasekurowane od ognia u jednego lub więcej towarzystw krajowych asekuracyjnych.

### §. 8.

*Kolejność rangi*, przyznana pożyczce hipotecznej Banku Narodowego, wykazaną być winna przez urzędowe wyciągi z ksiąg publicznych.

*Wartość hipoteki* zaś wyśrodkowaną być może przez *sądowe ocenienia*, kilkoletnie *wykazy dochodu* lub przez *kontrakty kupna*. Jako wartość *gruntów* służyć może stokrotna kwota zwyczajnego (pojedynczego) podatku gruntowego, z opuszczeniem dodatków; jako wartość *domów czynszowych* zaś, których dobry stan budowy jest wykazany, przyjętą być może ta kwota, która wypadnie, gdy od wykazanego dochodu w przecięciu z lat ostatnich 6 jedna trzecia odtrąconą, a reszta jako 5% skapitalizowaną zostanie.

### §. 9.

Bank Narodowy rozstrzygać będzie z przybraniem mężów zaufania z grona posiadaczy dóbr i domów, czy wartość hipoteki ofiarowanej oznaczoną być ma wedle jednego lub więcej sposobów, w §. 8 wspomnianych. Zastrzega sobie oraz Bank powziąć przekonanie o wartości hipoteki ofiarowanej przez organa własne. Koszta takowego ocenienia wartości, które zawsze tylko z przyzwoleniem ubiegającego się o pożyczkę ma być przedsiębraném, przez tegoż opędzone być winny.

### §. 10.

*Kwota pożyczki*, skoro tylko ta *zupelnie zabezpieczoną jest*, tudzież postanowienie co do tego, czy takowa daną być ma w *gotówce*, czy w *listach zastawnych* (§. 39); — ustanowienie *czasu odpłaty*, i czy taż *na raz* lub w *ratach* lub corocznych upłaceniami nastąpić ma, nakoniec wysokość *stopy procentowej* zależeć będzie od umowy obopólnej.

## §. 11.

Der Schuldschein, so wie jene Urkunden, welche zu Gunsten der Nationalbank in den, im §§. 6 und 15 erwähnten Fällen ausgestellt werden, müssen entweder gerichtlich oder von einem Notar legalisirt sein.

In dem Schuldscheine aber muß der Darlehenswerber sich verpflichten:

- a) die Zinsen, so wie das Capital oder die allfälligen Capitalsraten genau und in den bedungenen Fristen, und zwar die ersteren halbjährig vorhinein, zu bezahlen;
- b) nach Ablauf eines jeden Jahres innerhalb einer angemessenen Frist, wenn es verlangt wird, nicht nur die Entrichtung der Zinsen oder Renten von den, dem Darlehen der Nationalbank vorausgehenden Hypothekarposten unter Vorlage der Quittungen nachzuweisen, sondern auch die Bestätigung beizubringen, daß auf der hypothecirten Realität kein Steuer-Rückstand hafte;
- c) bei Erlag der, an die Nationalbank zu entrichtenden Zinsen des zweiten Semesters eines jeden Jahres den Nachweis zu liefern, daß die Prämie des laufenden Jahres für die, gegen Feuerschaden versicherten Realitäten berichtigt sei;
- d) alle, durch die Nichterfüllung der übernommenen Verbindlichkeiten verursachten Kosten der Nationalbank zu vergüten;
- e) sich dem niederösterreichischen Landesgerichte in allen Fällen einer gerichtlichen Execution und auch in Streitigkeiten, welche sich auf das Darlehen oder auf die Hypothek beziehen, zu unterwerfen, wenn die Nationalbank es nicht vorzieht, ihn bei dem ordentlichen, in den Jurisdictionsvorschriften bestimmten Gerichtsstande zu belangen; oder wenn dieser letztere nicht schon in den Statuten selbst aufrecht erhalten worden ist (§§. 21 und 34);
- f) sich den Statuten als einer ihn bindenden Norm zu unterwerfen.

## §. 12.

Die Nichterfüllung einer von den im §. 11, a), b) und c) aufgeführten Verpflichtungen ist in dem Schuldscheine als eine auflösende Bedingung zu bezeichnen; sie hat daher die Folge, daß die Nationalbank berechtigt ist, das Darlehen, ohne alle Aufkündigung und ohne Rücksicht auf die festgesetzten Zahlungsmodalitäten, einzubringen.

## §. 13.

Die Darlehensvaluta wird erst dann erfolgt, wenn die Priorität des Darlehens in den öffentlichen Büchern ausgezeichnet worden ist. Aber auch nachdem dieß geschehen, kann die Erfolgung der Darlehensvaluta verweigert werden, wenn seit der Bewilligung des Darlehens der Werth der Hypothek auch nur durch einen Zufall so verringert wurde, daß nach dem Befunde der Nationalbank diese mit dem bewilligten Darlehen nicht mehr vollkommen sichergestellt wäre (§. 6), oder wenn der Darlehenswerber binnen 30 Tagen nach erhaltener Verständigung: daß die Darlehensvaluta zur Erfolgung bereit liege, dieselbe nicht erhebt, oder wenn er mit Tod abgegangen, oder wenn über sein Vermögen der Conkurs eröffnet worden ist.

## §. 11.

Zapis długu, równie jak dokumenta, wystawione w przypadkach, w §§. 6 i 15 wspomnionych, na rzecz Banku Narodowego, muszą albo sądownie albo przez notariusza być legalizowane.

W zapisie długu zaś musi ubiegający się o pożyczkę zobowiązać się, iż

- a) wypłaci prowizye, równie jak kapitał lub raty kapitału, gdzie takowe miejsce mają, dokładnie i w terminach umówionych, a to pierwsze półrocznie *z góry*;
- b) po upływie każdego roku w ciągu stósownego terminu, *jeżeli to żądaném będzie*, wykaże się nie tylko z opłaty prowizyj lub rent od pozycyj hipotecznych, poprzedzających pożyczkę Banku Narodowego, z przedłożeniem kwitów, lecz też przedłoży oraz potwierdzenie, że na realności zahipotekowanej nie ciąży żadna zaległość podatków;
- c) przy złożeniu prowizyj, opłacić się mających Bankowi Narodowemu w drugim półroczu każdego roku, przedłoży wykaz, że zapłaconą została premia roku bieżącego od realności, od ognia zabezpieczonych;
- d) zwróci wszelkie koszta Bankowi Narodowemu, spowodowane przez niedopełnienie obowiązków, na się przyjętych;
- e) podda się sądowi krajowemu niższo-austriackiemu we wszystkich przypadkach exekucyi sądowej, tudzież w sporach, dotyczących pożyczki lub hipoteki, jeżeli Bank Narodowy nie przenosi zapozwać go przed sąd zwyczajny, w przepisach jurysdykcyjnych ustanowiony; albo jeżeli tenże ostatni nie jest już w samychże statutach utrzymany (§§. 21 i 34);
- f) podda się statutom, jako normie, obowiązującej go.

## §. 12.

Niedopełnienie obowiązków, w §. 11, a), b) i c) wyszczególnionych, w zapisie długu wyrażoném być ma jako *warunek rozwiązujący*; co przeto ten skutek za sobą bierze, iż Bank Narodowy uprawnionym będzie, ściągnąć pożyczkę bez wszelkiego wypowiedzenia i bez względu na ustanowione modalności wypłaty.

## §. 13.

Waluta pożyczki wtedy dopiero wydana będzie, gdy pierwszeństwo pożyczki w księgach publicznych będzie zaciągnioném. Lecz nawet, gdyby i to nastąpiło, może wydanie waluty pożyczki być odmówioném, jeżeli od chwili dozwoleń pożyczki wartość hipoteki, chociaż tylko przypadkowo, tak dalece spadła, iżby ta wedle uznania Banku Narodowego już nie zabezpieczała zupełnie pożyczki dozwoleń (§. 6), albo, jeżeli ubiegający się o pożyczkę w ciągu dni 30 po otrzymaniu wiadomości: że waluta pożyczki do wydania gotową jest, takowej nie podnosi, albo jeżeli tenże ze świata zszedł, albo upadłość majątku jego ogłoszoną została.

## §. 14.

Da die Direction der österreichischen Nationalbank ihrer in den Kronländern bestehenden Filialen sich bedient, die Wirksamkeit der Geschäftsabtheilung für den Hypothekar-Credit zu unterstützen, so wird sie auf Verlangen der Parteien gegen vorausgegangene bei der Direction selbst geschehene Anmeldung die Darlehensvaluta anstatt bei ihrer Centralcasse in Wien bei ihren Filialcassen erfolgen lassen. An diese können auch gegen gleichmäßige Anmeldung die Zinsen entrichtet und das Darlehen zurückgezahlt werden.

## §. 15.

Die Nationalbank wird auch bereits haftende Hypothekar-Capitalien an sich lösen, wenn ihr hierbei alle Rechte gesichert werden, welche ihr nach diesen Statuten bei jedem Darlehen eingeräumt werden müssen. Wenn daher diese Rechte in dem ursprünglichen Schuldscheine nicht zugesichert erscheinen, oder dieser nicht gerichtlich oder von einem Notare legalisirt ist, so muß der Schuldschein in dieser Beziehung durch eine entsprechende Nachtragserklärung des Eigenthümers der hypothecirten Realität ergänzt werden. Auch müssen die nachfolgenden Hypothekar-Gläubiger sowohl die Priorität der abzulösenden Forderung anerkennen, und der Nationalbank die Priorität auch bezüglich der in der erwähnten Nachtragserklärung zugesicherten Rechte einräumen. Alle von dem Schuldner oder Eigenthümer der hypothecirten Realität und von den nachfolgenden Gläubigern hiernach auszustellenden Erklärungen müssen vom Gerichte oder von einem Notare legalisirt sein und in die öffentlichen Bücher eingetragen werden.

## §. 16.

Der Schuldner kann die Rückzahlung des Capitals ganz oder zum Theile auch vor Ablauf der festgesetzten Zahlungsfrist leisten, wenn der zur Rückzahlung angebotene Betrag durch 100 ohne Rest theilbar ist, und wenn der Schuldner diesen Betrag wenigstens 6 Monate vorher in einer gerichtlich oder von einem Notare legalisirten Eingabe kündigt, oder für die noch nicht abgelaufene Kündigungsfrist die vertragmäßigen Zinsen entrichtet.

Wird das Capital nach abgelaufener Kündigungsfrist nicht erlegt, so ist der Schuldner so zu behandeln, als ob er die in dem Schuldscheine festgesetzte Frist versäumt hätte (§. 20).

## §. 17.

Wenn die Beschaffenheit der Hypothek durch einen Zufall oder durch ein Verschulden des Besitzers derselben so verändert wird, daß die Forderung der Nationalbank nicht mehr statutenmäßig sichergestellt erscheint (§. 6), so steht derselben das Recht zu, unter glaubwürdiger Nachweisung dieser veränderten Beschaffenheit der Hypothek die Forderung ohne Rücksicht auf die bedungene Zahlungsfrist 3 Monate vorhinein im Wege des niederösterreichischen Landesgerichtes aufzukündigen.

## §. 14.

Ponieważ Dyrekcyja austryackiego Banku Narodowego używać będzie filij swych, w krajach koronnych istniejących, do poparcia działalności wydziału, utworzonego dla kredytu hipotecznego, przeto na żądanie stron, za uprzedniem u samej Dyrekcyi nastąpić mającém zgłoszeniem, wydać każe walutę pożyczki zamiast w kasie centralnej w Wiedniu, w swych kasach filialnych. W tychże mogą także spłacone być za podobniem zgłoszeniem tak prowizye jako i pożyczka.

## §. 15.

Bank Narodowy przyjmie także na siebie ciężące już kapitały hipoteczne, jeżeli mu zabezpieczone będą wszelkie przytém prawa, które mu wedle niniejszych statutów przy każdej pożyczce zastrzeżone być muszą. Jeżeli więc prawa rzeczony w pierwotnym zapisie długu nie są zabezpieczone, albo takowy nie jest sądownie lub przez notaryusza legalizowany, wówczas zapis długu pod tym względem uzupełnionym być winien w odpowiedniem oświadczeniu dodatkowém właściciela realności zahipotekowanej. Nadto muszą następujący wierzyciele hipoteczni uznać nie tylko pierwszeństwo wierzytelności, mającej być przez Bank Narodowy wyrzeczoną, lecz przyznać mu także pierwszeństwo co do praw w wspomnionem oświadczeniu dodatkowém zabezpieczonych. Wszelkie przez dłużnika lub właściciela hipotecznój realności, tudzież przez następujących wierzycieli w tej mierze wystawic się mające oświadczenia muszą sądownie lub notaryalnie być legalizowane i w publicznych księgach zaciągnięte.

## §. 16.

Dłużnik może spłacić kapitał w całości, lub w części, jeszcze *przed upływem terminu, do wypłaty ustanowionego*, jeżeli suma do wypłaty ofiarowana podzielną jest przez 100 bez reszty, i jeżeli dłużnik sumę tę wypowiada przynajmniej 6 miesięcy wprzód w podaniu, sądownie lub notaryalnie legalizowaném, i oraz opłaca prowizye, kontraktem ustanowione, za nieupłyniony jeszcze termin wypowiedzenia.

Jeżeli kapitał po upłynionym terminie wypowiedzenia nie będzie złożonym, dłużnik tak ma być uważanym, jak gdyby zaniedbał termin, w zapisie długu ustanowiony (§. 20).

## §. 17.

Jeżeli stan hipoteki przez przypadek lub winę posiadacza jój tak został zmienionym, iż wierzytelność Banku Narodowego już nie jest wedle statutów zabezpieczoną (§. 6), wówczas przysłuza temuż prawo, przy wiarogodniem wykazaniu tak zmienionego stanu hipoteki, wypowiedzieć wierzytelność bez względu na umówiony termin wypłaty 3 miesiące wprzód, przez sąd krajowy niższo-austryacki.



## §. 18.

Wird Derjenige, dem die Forderung in dem im §. 17 bemerkten Falle aufgekündigt wird, die Aufkündigung bestreiten, so hat er seine Einwendungen binnen 14 Tagen, ist aber die Hypothek außer Niederösterreich gelegen, binnen 30 Tagen, vom Tage der Zustellung der gerichtlichen Aufkündigung gerechnet, bei dem niederösterreichischen Landesgerichte anzubringen, widrigens die Aufkündigung in Wirksamkeit tritt.

Ueber die rechtzeitig angebrachten Einwendungen wird eine Tagessatzung auf möglichst kurze Zeit angeordnet, und das Verfahren nach den Vorschriften über den summarischen Proceß in Civil-Rechtssachen gepflogen. Hierbei hat das Gericht die angebrachten Einwendungen als Einrede anzusehen, und nach geschlossener Verhandlung zu erkennen, ob die Aufkündigung rechtswirksam sei oder nicht.

## §. 19.

Die Verpflichtungen des Schuldners oder des Besitzers der hypothecirten Realität ergeben sich aus dem Inhalte des Schuldscheines und in den Fällen des §. 15 aus der Nachtragsklärung. Die Zahlung der Zinsen und die Rückzahlung des Capitalles kann aber jedenfalls nach Wahl des Schuldners oder Besitzers der hypothecirten Realität ganz oder theilweise im Baren, oder in Pfandbriefen der Nationalbank, welche längstens binnen einem Jahre verfallen, oder auch in fälligen Coupons von Pfandbriefen (§. 47) gültig erfolgen.

## §. 20.

Wenn die Zahlung der Zinsen oder des Capitalles, der Capitalraten oder der Annuitäten zur Verfallsfrist nicht erfolgt, so ist die Nationalbank berechtigt, sich auch aus solchen Geldern und Effecten des persönlichen Schuldners, in deren Inhabung sie durch was immer für ein Geschäft gelangt ist, ohne gerichtliche Dazwischenkunft zahlbar zu machen. Sie ist aber auch berechtigt, ihre Darlehensforderung sogleich im Wege der Execution (§. 2, d) einbringlich zu machen.

## §. 21.

Die gerichtliche Execution kann auch auf andere als die im §. 20 erwähnten beweglichen Güter des persönlichen Schuldners oder auf das der Nationalbank verpfändete unbewegliche Gut geführt werden. In beiden Fällen wird das niederösterreichische Landesgericht auf Grund der gelieferten Nachweisungen die Execution bewilligen und vollziehen, oder, wenn dasselbe nicht die zuständige Behörde wäre, die Vollziehung der Execution von der letzteren verlangen.

## §. 22.

Wird die Execution auf bewegliche Güter des persönlichen Schuldners geführt, so ist, ohne daß es eines besonderen Schätzungsgesuches bedarf, mit der Pfändung zugleich die Schätzung vorzunehmen. Wären aber keine geeigneten Schätzleute in der Nähe zu finden, so ist die Schätzung unmittelbar vor der Feilbietung vorzunehmen. Bietet

## §. 18.

Jeżeli ten, któremu wierzytelność w przypadku §. 17 została wypowiedzianą, zarzuty czynić ma przeciw wypowiedzeniu, tedy wytoczyć je winien do sądu krajowego niższo-austryackiego w dniach 14, a jeżeli hipoteka poza Austryą niższą jest położona, w dniach 30, licząc od dnia doręczenia wypowiedzenia sądowego, inaczej bowiem wypowiedzenie w moc swą wejść ma.

W przedmiocie zarzutów, wczesnie wniesionych, rozporządzonym będzie termin sądowy na czas jak najkrótszy, a postępowanie miejsce mieć będzie wedle przepisów o procedurze sumarycznej w sprawach cywilnych. Przymiędzy sąd wniesione zarzuty uważać będzie za odezwę przeciwną, a po zamknięciu postępowania orzec winien, czy wypowiedzenie prawomocnym jest lub nie.

## §. 19.

Obowiązki dłużnika lub posiadacza realności hipotekowanej wykazują się z treści zapisu długu, a w przypadkach §. 15, z oświadczenia dodatkowego. Wypłata prowizyj, tudzież spłata kapitału nastąpić może każdego razu prawomocnie wedle woli dłużnika lub posiadacza realności hipotekowanej w całości lub w części, gotówką albo listami zastawnymi Banku Narodowego, najdalej w ciągu roku zapadającymi, albo też kuponami od listów zastawnych, już zapadłymi (§. 47).

## §. 20.

Jeżeli wypłata prowizyj lub kapitału, rat kapitału lub upłać rocznych nie nastąpi w terminie zapadłym, wówczas Bank Narodowy prawo mieć będzie, poszukiwać wypłaty także na pieniądzech i efektach dłużnika osobistego, które w swojej mocy ma w skutek jakiegokolwiek interesu, *bez wszelkiej interwencji sądowej*. Równie ma też oraz prawo, ściągnąć pożyczoną wierzytelność natychmiast drogą egzekucji (§. 2, d).

## §. 21.

*Sądowa* egzekucja prowadzoną być może także i na innych prócz wspomnianych w §. 20 dobrach *ruchomych* dłużnika osobistego, lub na przedmiocie *nieruchomym*, w Banku Narodowym zastawionym. W obu przypadkach sąd krajowy niższo-austryacki dozwoli egzekucji i wykona takową na zasadzie wykazów przedłożonych, lub też, jeżeliby nie był władzą właściwą, żądać będzie przeprowadzenia egzekucji od takowej.

## §. 22.

Jeżeli egzekucja prowadzoną będzie na *ruchomych* dobrach dłużnika osobistego, wówczas bez osobnego upraszania ocenienia, przedsięwziętym być ma przy zajęciu także i ocenienie. Jeżeliby zaś nie było zdolnych w pobliżności ludzi do ocenienia, wówczas ocenienie przedsięwziętym być winno bezpośrednio przed licy-

Niemand schon bei der ersten Feilbietung den Schätzungswerth an, so hat die Veräußerung auch unter dem Schätzungswerthe zu geschehen.

§. 23.

Die Execution auf das verpfändete unbewegliche Gut wird entweder durch die Sequestration oder durch die Veräußerung des Gutes vollzogen. Es hängt von der Nationalbank ab, die eine oder die andere dieser Vollziehungsarten, und jedenfalls die letzterwähnte zu wählen, wenn die erste zur rechtzeitigen Einbringung des schuldigen Betrages ungenügend erscheint.

§. 24.

Wählt die Nationalbank die Sequestration des hypothecirten Gutes, so kann sie diese auf alle Einkünfte ausdehnen, oder nur auf eine gewisse Gattung derselben beschränken, und sie kann bestimmen, ob die Einkünfte von dem Sequester unmittelbar verwaltet, oder ob sie verpachtet werden sollen.

§. 25.

Das Gericht hat den von der Nationalbank vorgeschlagenen Sequester, jedoch auf deren Gefahr und Verantwortung (§. 27), zu bestellen. Hätte es gegen die Person des vorgeschlagenen Sequesters gegründete Bedenken, so wird es die Nationalbank zum Vorschlage eines anderen Sequesters auffordern, den vorgeschlagenen aber inzwischen bestellen.

§. 26.

Der Besitzer des sequestrirten Gutes hat seine Einwendungen gegen den, auf den Vorschlag der Nationalbank bestellten Sequester längstens binnen 14 Tagen geltend zu machen. Über diese Einwendungen wird das Gericht unverweilt mit beiden Theilen verhandeln, und wenn sich diese über die Person des Sequesters nicht einigen, von Amtswegen einen Sequester bestellen. Bis dieß geschehen, wird der über Vorschlag der Nationalbank vom Gerichte bestellte Sequester unbeirrt sein Amt handeln.

§. 27.

Die Gefahr und Verantwortung der Nationalbank für den von ihr vorgeschlagenen Sequester (§. 25) erlischt, nachdem die im §. 26 festgesetzte Frist verflossen, ohne daß der Besitzer des sequestrirten Gutes gegen die Person des Sequesters Einwendungen erhoben, oder von dem Zeitpunkte, wo beide Theile sich über die Person des Sequesters verständiget haben, oder von dem Gerichte der Sequester von Amtswegen bestellt wurde.

§. 28.

Der Sequester hat, nachdem er die Vorgangsposten, als: die landesfürstlichen Steuern und sonstigen Anlagen, die Zinsen der vorausgehenden Tabularposten u. s. w. berichtigt, die rückständigen und laufenden Gebühren unmittelbar an die Nationalbank und

tacją. Jeżeli już przy pierwszej licytacji nikt nie ofiaruje ceny szacunkowej, wówczas sprzedaż nastąpić winna także i niżej ceny szacunkowej.

§. 23.

Exekucya na zastawionych dobrach *nieruchomych* przeprowadzoną będzie albo przez *sekwestracyę* albo przez *sprzedaż* dóbr. Zależecć będzie od woli Banku Narodowego, wybrać ten lub ów sposób wykonania exekucyi, a każdego razu ostatni, jeżeli pierwszy nie okazuje się być dostatecznym do wczesnego ściągnięcia sumy dłużnej.

§. 24.

Jeżeli Bank Narodowy wybiera *sekwestracyę* dóbr zahipotekowanych, może ją rozciągnąć na wszystkie dochody, lub tylko ograniczyć na pewny gatunek takowych, oraz może orzec, czy dochody bezpośrednio przez sekwestratora *mają być administrowane*, lub w *dzierżawę* wypuszczone.

§. 25.

Sąd ustanowić może sekwestratora, zaproponowanego przez Bank Narodowy, wszakże na niebezpieczeństwo i odpowiedzialność tegoż (§. 27). Jeżeliby zaś przeciw osobie zaproponowanego sekwestratora zachodziły trudności uzasadnione, wówczas zawezwanym będzie Bank Narodowy przez sąd do zaproponowania innego sekwestratora, tymczasem zaś ustanowionym będzie zaproponowany.

§. 26.

Posiadacz zasekwestrowanych dóbr wyprowadzić ma zarzuty swoje przeciw sekwestratorowi, ustanowionemu na propozycyę Banku Narodowego, najdalej w ciągu dni 14. W przedmiocie zarzutów takowych sąd bezzwłocznie z obiema stronami rozprawę toczyć ma, a jeżeli te względem osoby sekwestratora się nie pogodzą, ustanowić winien z urzędu sekwestratora. Dopóki to nie nastąpi, sekwestrator przez sąd na wniosek Banku Narodowego ustanowiony, bez przeszkody urząd swój pełnić będzie.

§. 27.

Niebezpieczeństwo i odpowiedzialność Banku Narodowego za sekwestratora przezeń zaproponowanego (§. 25) upada, skoro termin w §. 26 ustanowiony upłynął, a posiadacz dóbr zasekwestrowanych przeciw osobie sekwestratora żadnych zarzutów nie poczynił, albo też ustaje z chwilą, gdzie obie strony względem osoby sekwestratora się porozumiały, lub sekwestrator przez sąd z urzędu ustanowionym został.

§. 28.

Sekwestrator obowiązany będzie po wypłaceniu pozycyji pierwszeństwa, jako to: podatków Cesarskich i innych rozkładów, prowizyj od poprzedzających pozycyji tabularnych i t. d., odwieźć należytości zaległe i bieżące wprost do Banku Naro-

nur den hiernach sich ergebenden Überschuss der Einkünfte nach den jeweiligen Bestimmungen des Gerichtes abzuführen.

#### §. 29.

Der Sequester hat die Rechnungen alljährlich, und zwar längstens binnen 30 Tagen nach Ablauf des Solarjahres, oder— wenn die Sequestration nicht ein Jahr lang dauerte— binnen 14 Tagen nach Aufhebung der Sequestration, gehörig belegt an das Gericht zu überreichen, welches die Rechnungen nach Vernehmung des Besitzers des sequestrirten Gutes ungesäumt zu erledigen hat.

#### §. 30.

Will die Nationalbank die einzelnen oder die gesammten Erträgnisse des sequestrirten Gutes verpachten, so kann dieß nur im Wege der öffentlichen Versteigerung geschehen. Zu diesem Behufe hat die Nationalbank die Versteigerungsbedingnisse vorzuschlagen, welche das Gericht ohne Einvernehmung des Besitzers des sequestrirten Gutes prüfen, und— wenn es sie unbedenklich gefunden— genehmigen wird.

Hiernach wird das Gericht die Versteigerung veranlassen und bestimmen, an wem der Pachtshilling, nach Abzug der im §. 28 erwähnten Vorgangsposten und der an die Nationalbank zu leistenden Zahlungen, abzuführen sei.

#### §. 31.

Wenn die Nationalbank die Veräußerung des hypothecirten Gutes für nothwendig erachtet (§. 23), so ist der, nach §§. 8 und 9 von ihr ermittelte Werth als Schätzungswerth und Ausrufspreis anzunehmen. Es bedarf daher keiner executorischen Schätzung.

#### §. 32.

Die Nationalbank ist auch dann, wenn das hypothecirte Gut auf Ansuchen eines anderen Gläubigers veräußert werden soll, berechtigt, die Versteigerungsbedingnisse zu entwerfen, und hierbei darauf bedacht zu sein, daß die Forderung der Nationalbank baldthunlichst befriediget werde.

Dieses Recht steht der Nationalbank auch dann zu, wenn ein anderer Gläubiger die Verpachtung des Gutes im Sequestrationswege verlangt, oder wenn das Gut im Zuge der Concursverhandlung veräußert werden soll.

Das Gericht wird in allen hier erwähnten Fällen die Versteigerungsbedingnisse, nach Einvernehmung der vorausgehenden Gläubiger, prüfen, und— wenn kein Bedenken obwaltet— ohne weiters genehmigen.

#### §. 33.

Wenn ein anderer Gläubiger das, der Nationalbank hypothecirte Gut in Execution zieht, die dießfälligen Schritte aber durch 14 Tage lang nicht verfolgt, so ist die Nationalbank berechtigt, diese Execution im eigenen Namen auf der Grundlage der bereits erfolgten Executionschritte fortzusetzen.

dowego, a tylko zwyżkę dochodów, nad to wypadającą, wedle szczególnych postanowień sądu.

§. 29.

Sekwestrator corocznie przedkładać winien sądowi rachunki należycie obłożone, a to najdalej w ciągu dni 30 po upływie roku słonecznego, lub, jeżeli sekwestracja mniej jak rok trwała, w ciągu dni 14 po zniesieniu sekwestracji, poczem sąd rzeczony rachunki po wysłuchaniu posiadacza dóbr zasekwestrowanych bezzwłocznie załatwić ma.

§. 30.

Jeżeli Bank Narodowy *w dzierzawę wypuścić* chce pojedyncze lub wszelkie dochody dóbr zasekwestrowanych, to nastąpić może tylko w drodze publicznej licytacji. Bank Narodowy zaproponować może tym końcem warunki licytacji, które sąd bez zasięgnięcia posiadacza dóbr zasekwestrowanych rozpoznać, i jeżeli je uzna za przyzwoite, zatwierdzić ma.

Poczem sąd zarządzić powinien licytację, a oraz ustanowić, do czyich rąk po strąceniu pozycyji pierwszeństwa, w §. 28 wspomnionych, i spłat, dla Banku Narodowego uiszczonemi być mających, czynsz dzierżawny ma być odwieziony.

§. 31.

Jeżeli Bank Narodowy uznaje konieczną *sprzedaż* dóbr zahipotekowanych (§. 23), wówczas przyjętą być ma wartość, przezeń wypośredkowana wedle §§. 8 i 9, jako wartość szacunkowa i cena wywoławcza. Nie potrzeba już zatem żadnego ocenienia exekucyjnego.

§. 32.

Bank Narodowy nawet i wtenczas, gdy dobra hipoteczne na żądanie innego wierzyciela sprzedane być mają, prawo mieć będzie, ułożyć warunki licytacyjne, i oraz nad tém czuwać, ażeby wierzytelność Banku Narodowego jak najspieszniej zaspokojoną została.

Prawo to przysłużyć będzie Bankowi Narodowemu wtenczas nawet, gdy inny wierzyciel żądać będzie wydzierzawienia dóbr w drodze sekwestracji, lub gdy dobra w drodze rozprawy konkursowej sprzedane być mają.

Sąd we wszystkich tu wspomnionych przypadkach rozpoznawać będzie warunki licytacyjne, po wysłuchaniu wierzycieli poprzedzających, i zatwierdzi takowe, jeżeli przeciw nim nie zachodzi żadna trudność.

§. 33.

Jeżeli inny wierzyciel ściąga exekucję na dobra, zahipotekowane Bankowi Narodowemu, dotyczących zaś kroków nie przedsięwzięje już dalej przez dni 14, wówczas Bank Narodowy prawo mieć będzie, prowadzić dalej exekucję w imieniu własnem, na zasadzie kroków exekucyjnych, już poczynionych.

## §. 34.

Wird über das Vermögen des Schuldners oder des Besitzers des hypothecirten Gutes der Concurß eröffnet; so muß zwar die Nationalbank ihre Forderung binnen der Edictalfrist bei der Concurß-Instanz anmelden; jedoch ist hierüber, selbst vor Ablauf der Edictalfrist und Ernennung des Creditoren-Ausschusses, ohne Aufschub mündlich zu verhandeln, und der Massevertreter bloß anzuweisen, den Creditoren-Ausschuß, oder— wenn dieser noch nicht ernannt wäre— die ihm bekannten, im Gerichtsorte wohnenden Gläubiger zu vernehmen.

In dem Liquidations-Urtheile, welches mit thunlichster Beschleunigung zu schöpfen ist, muß auch über das, der Nationalbank zuständige Hypothekar-Recht erkannt werden.

## §. 35.

Sobald das Liquidations-Urtheil rechtskräftig geworden, kann die Nationalbank auch vor Schöpfung des Classifications-Urtheiles verlangen, daß das hypothecirte Gut sogleich feilgeboten, bei der gerichtsmäßigen letzten Feilbietung auch unter dem Schätzungswerthe veräußert, und daß sie aus dem Erlöse befriediget werde. Sollte sich im weiteren Zuge der Concurß-Verhandlung ergeben, daß der Nationalbank mehr gegeben wurde, als ihr gebührte; so muß dieselbe den empfangenen Mehrbetrag nebst den vierpercentigen Zinsen sogleich der Masse zurückerlegen.

## §. 36.

So oft die Nationalbank von dem im §. 2, e) den Zinsen-Rückständen eingeräumten Vorrechte Gebrauch machen will, hat sie dem betreffenden Bezirks- (Stuhlrichter-) Amte den Betrag der Zinsen-Rückstände nachzuweisen (§. 2, b). Die politische Behörde ist verpflichtet, über diesen Nachweis nach Maßgabe der bestehenden Executions-Vorschriften Amt zu handeln.

## §. 37.

Alle Executions-Kosten hat zwar die Nationalbank vorschußweise zu bestreiten, der Exquirente aber ohne weiters zu vergüten. Es ist daher die Execution immer auch auf den Betrag dieser Kosten auszudehnen, und am Schlusse der Execution zu begleichen.

## §. 38.

Glaubt die Partei, gegen welche die Execution geführt wird, daß die Forderung gar nicht, oder nicht in dem, von der Nationalbank angegebenen Betrage zu Recht bestehe, und hat sie darüber vollkommen beweisende Urkunden in Händen, so kann sie mit dem gehörig belegten Gesuche bei dem niederösterreichischen Landesgerichte die Sistirung der Execution begehren, das niederösterreichische Landesgericht wird die Execution einstweilen sistiren, hiervon die Nationalbank und — wenn Zinsen im politischen Wege eingetrieben werden— auch die politische Behörde verständigen, eine Tag-

## §. 34.

Jeżeli otworzonym będzie konkurs do majątku dłużnika lub posiadacza dóbr zahipotekowanych, w ówczas Bank Narodowy wierzytelność swą wprawdzie w ciągu terminu edyktałnego do instancyi konkursowej zgłosić musi; wszelakoż w tym przedmiocie nawet przed upływem terminu edyktałnego i zamianowaniem wydziału kredytorów, bez zwłoki ustnie postępować, a zastępcy masy li ku temu zlecenie dać należy, ażeby zasięgnął zdania wydziału kredytorów, lub też gdyby takowy nie był jeszcze zamianowany, znanych mu wierzycieli, w miejscu sądu zamieszkałych.

W wyroku likwidacyjnym, z jak największą spiesznością wydać się mającym, orzec należy także i co do prawa hipotecznego, Bankowi Narodowemu przysługującego.

## §. 35.

Skoro wyrok likwidacyjny stał się prawomocnym, Bank Narodowy nawet przed wydaniem wyroku klasyfikacyjnego żądać może, aby dobra hipoteczne natychmiast były licytowane, przy przedsięwziętej wedle procedury sądowej ostatniej licytacji także i niżej ceny szacunkowej sprzedane, i ażeby zaspokojonym został z ceny osiągniętej. Gdyby w dalszym toku postępowania konkursowego wykazało się, iż Bank Narodowy otrzymał więcej, jak mu się należało, wówczas tenże zwyczaj odebraną natychmiast zwrócić obowiązany jest, wraz z prowizją czteroprocentową.

## §. 36.

Ile razy Bank Narodowy użytek robić chce z prerogatywy, przyznanej mu w §. 2, e) co do zaległości prowizyjnych, wykazać winien w właściwym urzędzie powiatowym (stolicowo-sędziowskim) kwotę zaległości prowizyjnych (§. 2, b). Władza polityczna obowiązana tedy jest, pełnić urząd swój w przedmiocie wykazu wedle istniejących przepisów exekucyjnych.

## §. 37.

Wszelkie koszty exekucyjne opędzić ma wprawdzie z góry Bank Narodowy, exekwowany atoli zwrócić je winien bez oporu. Exekucję przetoż zawsze i na sumę kosztów tych rozciągnąć należy, których zwrot w końcu exekucyi nastąpić ma.

## §. 38.

Jeżeli strona, przeciw której exekucya prowadzona jest, mniema, iż wierzytelność albo *wcale nie istnieje* w prawie, albo *nie w ilości*, przez Bank Narodowy podanej, i *posiada zarazem w tej mierze dokumenta, zupełny dowód stanowiące*, natedy żądać może zawieszenia exekucyi w podaniu należycie obłożoném, do niższo-austryackiego sądu krajowego wystósowaném, który exekucję tymczasem wstrzymać, o tém Bank Narodowy, oraz, jeżeli prowizye w drodze politycznej mają być ściągnięte, także i władzę polityczną zawiadomić, termin są-



sagung auf kurze Zeit anordnen, und sonach durch Bescheid erkennen, ob es von der Execution abzukommen habe oder nicht.

Stehen aber der Partei vollkommen beweisende Urkunden nicht zu Gebote; so kann sie bei dem niederösterreichischen Landesgerichte eine Klage anbringen, über welche das summarische Verfahren einzuleiten ist. Im Zuge dieses Verfahrens kann der Lauf der Execution nur dann gehemmt werden, wenn die Partei nachträglich die vollkommen beweisenden Urkunden mit einem besonderen Gesuche überreicht, in welchem Falle dann, ohne Rücksicht auf das über die Klage eingeleitete Verfahren, in der oben bezeichneten Weise vorzugehen ist.

### Von den Pfandbriefen.

#### §. 39.

Pfandbriefe sind Urkunden, durch welche die Nationalbank dem Eigenthümer derselben die Verzinsung und Bezahlung eines Capitalcs unter den, in den Pfandbriefen selbst angegebenen Bestimmungen zusichert.

#### §. 40.

Für die pünctliche Verzinsung und Bezahlung des Pfandbrief-Capitalcs haften vorzugsweise die hypothecirten Capitalien, und außerdem das sonstige bewegliche und unbewegliche Vermögen der Nationalbank.

#### §. 41.

Die Nationalbank ist zwar berechtigt, Pfandbriefe bis zum fünffachen Betrage des für die Geschäfte der Hypothekar-Credits-Abtheilung bestimmten Fonds (§. 1) hinauszugeben; doch darf die Gesamtsumme der wirklich hinausgegebenen Pfandbriefe niemals die Gesamtsumme der jeweilig bestehenden Hypothekar-Forderungen überschreiten (§. 4).

#### §. 42.

Die Pfandbriefe können zur fruchtbringenden Anlegung von Capitalien der Gemeinden, Körperschaften, Stiftungen, unter öffentlicher Aufsicht stehender Anstalten, dann der Pupillar- und Depositen-Gelder verwendet werden.

#### §. 43.

Die Verpfändung oder Abtretung von Pfandbriefen unterliegt nicht der Entrichtung der mit dem Allerhöchsten Patente vom 9. Februar 1850 vorgeschriebenen Gebühren.

#### §. 44.

Die Nationalbank ist berechtigt, ihre Pfandbriefe, unter Beobachtung der statutenmäßigen Bestimmungen und nach Zulänglichkeit des im Einverständnisse mit dem Finanzministerium festzustellenden Fonds, zu escomptiren, oder Vorschüsse darauf zu erfolgen. Die Nationalbank ist auch berechtigt, sie vor ihrer Verfallszeit einzulösen.

dowy na czas krótki zarządzić, a następnie przez rezolucję orzec winien, czy exekucyi zaniechać należy lub nie.

*Jeżeli zaś strona nie posiada dokumentów, zupełny dowód stanowiących, wówczas wnieść może skargę do sądu krajowego niższo-austryackiego, w przedmiocie której sumaryczne postępowanie zarządzone będzie. W ciągu postępowania tego tok exekucyi wtedy tylko wstrzymanym być może, jeżeli strona dodatkowo w osobnym podaniu przedłożyła dokumenta, zupełny dowód stanowiące, w którym to razie, bez względu na wytoczone w przedmiocie skargi postępowanie, działać należy w sposób powyżej oznaczony.*

### ○ listach zastawnych.

#### §. 39.

Listy zastawne są dokumenta, przez które Bank Narodowy właścicielowi onychże zabezpiecza prowizye i zapłatę kapitału pod warunkami, w samychże listach zastawnych wyszczególnionemi.

#### §. 40.

Gwarancją punktualnego spłacenia prowizyj i kapitału listu zastawnego są najwłaściwiej kapitały zahipotekowane, a nadto wszelki ruchomy i nieruchomy majątek Banku Narodowego.

#### §. 41.

Bank Narodowy jest wprowadzie uprawnionym do wydawania listów zastawnych aż do pięciokrotnej sumy funduszu, przeznaczonego dla czynności wydziału kredytu hipotecznego (§. 1); *ogólna atoliż suma istotnie wydanych listów zastawnych nie ma nigdy przenosić ogólnej sumy wierzytelności hipotecznych, kiedykolwiek bądź istniejących (§. 4).*

#### §. 42.

Listy zastawne użytemi być mogą do korzystnej lokacyi kapitałów gmin, korporacyj, fundacyj zakładów, pod publicznym dozorem stojących, tudzież pieniędzy pupilarnych i depozytowych.

#### §. 43.

Zastawienie lub odstąpienie listów zastawnych nie podlega opłacie należytości, przepisanych Najwyższym Patentem z dnia 9 Lutego 1850 r.

#### §. 44.

Bank Narodowy uprawnionym jest do eskomptowania swych listów zastawnych, z przestrzeganiem postanowień statutowych, i w miarę dostateczności funduszu, ustanowić się mającego w porozumieniu z Ministerstwem Finansów, niemniej i do wydawania zaliczek na takowe. Bank Narodowy uprawniony jest także, wymienić takowe przed czasem ich terminu zapadłego.

## §. 45.

Die Pfandbriefe dürfen an der Börse verkauft oder verpfändet, und in dem Börsezettel notirt werden.

## §. 46.

Ohne Zustimmung des Finanzministeriums dürfen die Pfandbriefe auf keine kürzere als eine zwölfmonatliche Verfallszeit lauten.

## §. 47.

Die Pfandbriefe werden entweder auf den Ueberbringer, oder auf einen bestimmten Namen ausgestellt. Die Pfandbriefe auf Ueberbringer sind mit der entsprechenden Anzahl von Coupons versehen, gegen deren Rückstellung die Zinsen nach der Verfallszeit bezahlt werden.

## §. 48.

Die Nationalbank erkennt den Inhaber des auf den Ueberbringer lautenden Pfandbriefes und des Coupons als dessen Eigenthümer. Ein gerichtlicher Verbot kann die Auszahlung des Pfandbriefes und des Coupons nur unter jenen Beschränkungen hindern, unter welchen dieß bei den auf Ueberbringer lautenden Staats-Schuldverschreibungen und deren Coupons gesetzlich vorgeschrieben ist.

## §. 49.

Die Zinsen von den auf bestimmte Namen lautenden Pfandbriefen werden gegen Quittung erfolgt, wenn diese alle wesentlichen Merkmale des Pfandbriefes (die Nummer, den Capitalsbetrag, den Zinsfuß und das Datum), dann die richtige Verfallszeit und den richtigen Zinsbetrag angibt, und mit dem Namen Desjenigen versehen ist, auf den der Pfandbrief lautet.

## §. 50.

Die Nationalbank erkennt zwar Denjenigen, auf den der Pfandbrief lautet, als den Eigenthümer derselben, und sie fordert, daß in allen Fällen, in welchen es sich um die Uebertragung des Eigenthumes auf einen Anderen, oder um die Verzinsung oder Auszahlung des Capitals handelt, die Cession und beziehungsweise die Quittung von dem Eigenthümer unterfertigt werde. Sie nimmt jedoch eine Haftung für die Echtheit der Namensunterschrift nicht auf sich.

## §. 51.

Verlangt aber der Eigenthümer des Pfandbriefes in einer schriftlichen, vor oder bei der Empfangnahme des Pfandbriefes überreichten, oder mit dem Pfandbriefe belegten Eingabe, daß nur jene Namensfertigung als echt angenommen werde, welche mit der von ihm vorgelegten Namensunterschrift übereinstimmt, oder welche durch gerichtliche oder notarielle Legalisirung beglaubiget ist, so haftet die Nationalbank dafür, daß sie nur Demjenigen, der die in der einen oder anderen Weise bezeichnete Unterschrift bringt, die Zinsen berichtet, das Capital bezahlt oder den Pfandbrief umschreibt oder umtauscht (§. 28 des Reglements).

## §. 45.

Listy zastawne mogą na giełdzie być sprzedawane lub zastawiane, oraz w karcie giełdowej notowane.

## §. 46.

Bez przyzwolenia Ministerstwa Finansów nie mogą listy zastawne wystawione być na krótszy termin zapadły jak *dwunastomiesięczny*.

## §. 47.

Listy zastawne wystawione będą albo na *okaziciela*, albo na imię pewne. Listy zastawne opatrzone są w odpowiednią kuponów liczbę, za których zwróceniem prowizye wypłacone będą po terminie zapadłym.

## §. 48.

Bank Narodowy uznaje *posiadacza* tak listu zastawnego jak kuponu, na okaziciela wystawionego, jako *właściciela*. Sądowe zapowiedzenie wypłatę listu zastawnego i kuponu pod temi tylko warunkami wstrzymać może, pod jakimi to prawnie przepisaniem jest przy zapisach długu Państwa, na okaziciela opiewających, wraz z ich kuponami.

## §. 49.

Prowizye od listów zastawnych, na pewne imię opiewających, spłacone będą za kwitem, jeżeli ten wymienia wszelkie istotne znamiona listu zastawnego (numer, sumę kapitału, stopę procentów i datę), tudzież prawdziwy czas terminu zapadłego i prawą kwotę prowizyjną, oraz jeżeli opatrzony jest nazwiskiem tego, na którego list zastawny jest wystawionym.

## §. 50.

Bank Narodowy uznaje wprowadzie tego, na którego list zastawny jest wystawionym, za właściciela listu takowego, i żąda, ażeby w każdym razie, gdzie idzie o przeniesienie własności na drugiego, lub o spłacenie prowizyj lub kapitału, cesya, a względnie kwit, podpisanym był przez właściciela. Nie bierze atoliż żadnej odpowiedzialności na siebie za prawdziwość podpisu.

## §. 51.

Jeżeli zaś właściciel listu zastawnego żąda w podaniu piśmienném, przed, lub przy odbiorze listu zastawnego podaniem, lub też listem zastawnym obłożoném, ażeby ten tylko podpis za prawdziwy był uważanym, który się zgadza z przedłożonym przezeń podpisem, albo który uwierzytelnionym jest przez legalizację sądową lub notaryalną, wówczas Bank Narodowy gwarantuje, iż tylko temu, który przedłoży podpis, w ten lub ów sposób oznaczony, prowizye wypłaci, kapitał spłaci, list zastawny przepisze lub zamieni (§. 28 regulaminu).

## §. 52.

Rückfichtlich solcher Pfandbriefe, welche auf den Namen von Gemeinden oder anderen, unter dem Schutze der Behörden stehenden Corporationen oder Anstalten lauten, wird zu den Quittungen das Siegel des Eigenthümers gefordert. Wenn aber das Capital bezahlt oder cedirt, oder der Pfandbrief gegen einen auf Überbringer lautenden Pfandbrief umgewechselt werden soll, muß noch die Bewilligung der Tutelarbehörde beigebracht werden.

## §. 53.

Lautet ein Pfandbrief ausdrücklich auf den Namen eines Minderjährigen oder Curanden, so sind die Quittungen von dem sich legitimirenden Vormunde oder Curator zu unterfertigen. In allen im §. 52 gedachten Fällen ist die Bewilligung der Vormundschafts- oder Curatelsbehörde nachzuweisen.

## §. 54.

Pfandbriefe, Coupons und Zinsquittungen können nicht nur bei der Centralcasse der Nationalbank in Wien, sondern auch, nach vorausgegangener vierzehntägiger Anmeldung (§. 14), bei den Filialcassen der Nationalbank zur Zahlung beigebracht werden.

## §. 55.

Zinsen, welche nicht binnen 3 Jahren, und Pfandbriefs-Capitalien, welche nicht binnen 30 Jahren nach ihrer Verfallszeit erhoben werden, sind verjährt, und können somit nicht mehr gefordert werden.

## R e g l e m e n t

der bei der privilegirten österreichischen Nationalbank errichteten Abtheilung für den Hypothekar-Credit.

### Von der Verwaltung der Abtheilung für den Hypothekar-Credit.

## §. 1.

Die bei der österreichischen Nationalbank errichtete Abtheilung für den Hypothekar-Credit wird, wie jede Geschäftsabtheilung der Nationalbank, von der Bankdirection geleitet. Diese bestimmt den Zinsfuß für die zu gewährenden Darlehen oder abzulösenden Hypothekar-Forderungen, sowie für die Pfandbriefe, dann die längste Dauer der Verfallszeit der letzteren.

## §. 2.

Jene Geschäfte der Abtheilung für den Hypothekar-Credit, bei welchen es sich um die Anwendung der Statuten und des Reglements auf einzelne vorkommende Angelegenheiten handelt, werden unter dem Vorsitze des Bankgouverneurs oder seines Stellvertreters von einem Comité besorgt, das aus zwei von der Bankdirection aus ihrer

## §. 52.

Co się tyczy takich listów zastawnych, które wystawione są na imię gmin lub innych korporacyj albo zakładów, zostających pod opieką władz, wymagać się będzie przy kwitach pieczęci właściciela. Jeżeli zaś kapitał ma być spłaconym lub odstąpionym, albo list zastawny zamienionym na list zastawny, na okaziciela opiekujący, musi nadto przedłożoném być pozwolenie władzy tutelarnej.

## §. 53.

Jeżeli list zastawny opiewa wyraźnie na imię małoletniego lub kuranda, wówczas kwity podpisane być winny przez opiekuna lub kuratora legitymującego się. We wszystkich przypadkach, w §. 52 wspomnionych, wykazać należy pozwolenie władzy opiekuńczej albo kuratelnej.

## §. 54.

Listy zastawne, kupony i kwity prowizyjne przedłożone być mogą do wypłaty nie tylko w kasie centralnej Banku Narodowego w Wiedniu, lecz téż po uprzedniém czternastodniowém zgłoszeniu (§. 14), i w kasach filialnych Banku Narodowego.

## §. 55.

Prowizye, które w ciągu lat 3, a kapitały listów zastawnych, które w ciągu lat 30 po terminie zapadłym nie będą podniesione, przedawniają i nie mogą już więcej być żądane.

## R e g u l a m i n

wydziału, utworzonego przy uprzywilejowanym Banku Narodowym Austryackim dla kredytu hipotecznego.

### O zarządzie wydziału dla kredytu hipotecznego.

## §. 1.

Wydział, utworzony przy Banku Narodowym Austryackim dla kredytu hipotecznego, kierowanym będzie jak każdy wydział czynności Banku Narodowego, przez Dyрекcyę Banku. Taż stanowi o *stopie procentowej* od pożyczek udzielić się, lub wierzytelności hipotecznych, wyznaczyć się mających, równie od listów zastawnych, tudzież o *najdłuższém trwaniu* terminu zapadłego ostatnich.

## §. 2.

Czynności wydziału dla kredytu hipotecznego, przy których idzie o zastosowanie statutów i regulaminu do pojedynczych spraw zachodzących, załatwione będą pod przewodnictwem gubernatora Banku lub zastępcy jego przez komitet złożony z dwóch członków, przez dyrekcycę Banku z jój grona wybranych, i sekretarza

Mitte gewählten Mitgliedern und dem General-Secretär oder dessen Stellvertreter als dem Referenten mit berathender Stimme gebildet ist.

§. 3.

Wenn es sich aber um die Entscheidung der Frage handelt, ob ein zu gewährendes Darlehen oder eine abzulösende Hypothekar-Forderung gehörig sicher gestellt ist? werden dem Comité zwei Vertrauensmänner aus der Reihe der Guts- oder Hausbesitzer (je nachdem die Hypothek in einem landwirthschaftlichen Gute oder in einem Hause besteht) beigezogen, welche über jene Frage auch eine entscheidende Stimme haben.

§. 4.

Die Bankdirection wird eine entsprechende Anzahl von Vertrauensmännern, welche dieses Ehrenamt für die Dauer von 3 Jahren zu versehen bereit und geneigt sind, dem Finanzminister vorschlagen, welcher unmittelbar die Ernennung ausspricht und veröffentlicht, und in dessen Hände die Ernannten die eifrige und gewissenhafte Erfüllung ihrer übernommenen Amtspflichten feierlich angeloben.

§. 5.

Die Vertrauensmänner haben bei den ihnen eingeräumten Amtsbefugnissen sich stets gegenwärtig zu halten, daß sie ihre Meinung mit strenger Unparteilichkeit abzugeben haben, und im Zweifel sich immer für jene Ansicht aussprechen müssen, bei welcher die Nationalbank an Sicherheit ihres Vermögens gewinnt.

§. 6.

Kein Vertrauensmann darf in solchen Fällen abstimmen, in welchen er selbst oder jene Personen theilhaftig sind, für die er vor Gericht zu zeugen nicht befähiget ist.

§. 7.

Das Comité wird sich an den von dem Bankgouverneur bestimmten Tagen zur gemeinschaftlichen Berathung und Schlußfassung versammeln.

Nach Umständen kann auch ohne vorläufige Berathung ein Beschluß durch schriftliche Abstimmung gefaßt werden, wenn die bezüglichen Behelfe den Comité-Mitgliedern zur Prüfung mitgetheilt worden sind.

§. 8.

Alle Gegenstände, über welche von dem Comité nach vorausgegangener mündlicher Berathung ein Beschluß gefaßt worden ist, dann die Abstimmungen der einzelnen Mitglieder und der Beschluß selbst werden in einem förmlichen Protokolle zusammengefaßt.

Hat der landesfürstliche Commissär gegen einen Beschluß Einsprache erhoben, so ist die Entscheidung des Finanzministers einzuholen.

§. 9.

Ist ein Beschluß durch eine schriftliche Abstimmung zu Stande gekommen (§. 7), so sind die bezüglichen Acten dem landesfürstlichen Commissär zur Beifügung seiner allfälligen Bemerkungen und zur Mitfertigung zuzusenden.

jeneralnego, lub zastępcy jego jako referenta z głosem poradczym.

### §. 3.

Jeżeli idzie o rozstrzygnięcie kwestyi, czy pożyczka udzielić się mająca, lub wierzytelność hipoteczna, wyręczoną być mająca, należyte zabezpieczoną jest? przybrani będą do komitetu dwaj mężowie zaufania z rzędu posiadaczy dóbr lub domów (w miarę tego, czy hipotekę stanowią dobra wiejsko-gospodarcze lub domy), którzy w téjże kwestyi równie mieć będą głos stanowczy.

### §. 4.

Dyrekcya Banku proponuje Ministrowi Skarbu odpowiednią liczbę mężów zaufania, którzy gotowymi i skłonny mi są piastować urząd ten honorowy przez ciąg lat 3, a Minister bezpośrednio orzecz e i ogłosi zamianowanie, w którego téż ręce zamianowani uroczyście złożą przyrzeczenie, że dopełnią gorliwie i sumiennie obowiązku urzędu swego, na się przyjętego.

### §. 5.

Mężowie zaufania przy prawach im przyznanych, ciągle na uwadze mieć winni, iż obowiązani są zdać opinię swą z ścisłą bezstronnością, i że w wątpliwości oświadczyć się muszą za tém zdaniem, przy którym Bank Narodowy zyskuje na bezpieczeństwie majątku swego.

### §. 6.

Żaden z mężów zaufania w tych przypadkach głosować nie może, w których albo on sam albo osoby są interesowane, którym dać przed sądem świadectwo zdolności nie posiada.

### §. 7.

W dniach przez Gubernatora Banku oznaczonych, zgromadzać się będzie komitet do wspólnej narady i stanowienia uchwały.

Wedle okoliczności może nawet i bez uprzedniej narady uchwała być stanowioną drogą piśmiennego głosowania, jeżeli dotyczące akta udzielone zostały członkom komitetu do rozpoznania.

### §. 8.

Wszelkie przedmioty, w których zapadła uchwała przez komitet po uprzedniej naradzie ustnej, tudzież głosy pojedynczych członków i uchwała sama, spisane będą w formalnym protokóle.

Jeżeli komisarz Cesarski założył przeciw uchwale opozycyą, wówczas zasięgnąć należy rozstrzygnięcia Ministra finansów.

### §. 9.

Jeżeli uchwała nastąpiła drogą piśmiennego głosowania (§. 7), wówczas dotyczące akta przesłane być winny komisarzowi Cesarskiemu do załączenia uwag, jakieby zachodziły, i oraz do współpodpisu.



## §. 10.

Das Ergebniß der gesammten Geschäftsgebarung der Abtheilung für den Hypothekar-Credit wird der Bankdirection allwochentlich zur Kenntniß gebracht, und von dieser allmonatlich mit den Ergebnissen der übrigen Geschäftsabtheilungen der Nationalbank veröffentlicht.

### Von den Hypothekar-Darlehen.

## §. 11.

Die Nationalbank gewährt kein Darlehen und löset keine Hypothekar-Forderung ab, wenn der Betrag nicht wenigstens 5000 fl. erreicht, und wenn er nicht durch 100 ohne Rest theilbar ist.

## §. 12.

Wer sich um ein Darlehen bewerben oder eine Hypothekar-Forderung durch die Nationalbank ablösen lassen will, hat in einer schriftlichen Eingabe den Betrag und die Valuta des Darlehens oder der Hypothekar-Forderung dann die zur Sicherstellung gewidmete Hypothek genau zu bezeichnen, und alle jene Behelfe beizubringen, welche nach dem §. 8 der Statuten geeignet sind, die bücherliche Rangordnung (Priorität) des darzuleihenden oder abzulösenden Capitaltes, dann den Werth der Hypothek zu ermitteln.

Dem Einschreiten um Ablösung einer Hypothekar-Forderung muß überdieß noch eine Abschrift der ursprünglichen Schuldurkunde und der etwa darauf Bezug nehmenden Cessionsurkunden beigelegt werden.

## §. 13.

Das Comité wird über die Eingabe und zwar nach Umständen über vorläufiges Einvernehmen eines Rechtskundigen unverweilt entscheiden, ob und unter welchen Modalitäten dem Einschreiten Folge zu geben sei.

## §. 14.

Wird über die Eingabe ablehnend entschieden, so wird die Partei hievon ohne Mittheilung der Ablehnungsgründe verständiget.

## §. 15.

Wird dem Einschreiten nur mit der Beschränkung auf einen geringeren oder in einer anderen Valuta zu gewährenden Capitalsbetrag oder nur gegen Erfüllung gewisser Bedingungen willfahrt, so wird gleichzeitig eine Frist bestimmt, binnen welcher die Partei über die Annahme des geringeren, oder in der Valuta geänderten Betrages sich erklären, oder die Erfüllung der Bedingungen nachweisen muß. Der fruchtlose Ablauf der Frist gilt als eine stillschweigende Erklärung, daß die Partei den geringeren oder in der Valuta geänderten Betrag nicht annehmen, oder die gestellten Bedingungen nicht erfüllen wolle.

## §. 10.

Rezultaty ogólnego zawiadowania czynnościami wydziału dla kredytu hipotecznego co tydzień podane będą do wiadomości Dyrekcyi Banku, która je co miesiąc ogłosi wraz z wynikami innych oddziałów czynności Banku Narodowego.

**o pożyczkach hipotecznych.**

## §. 11.

Bank Narodowy nie udzieli żadnej pożyczki, ani też nie wyręczy żadnej wierzytelności hipotecznej, jeżeli suma nie dochodzi przynajmniej 5000 ZłR. i oraz nie jest podzielna przez 100 bez reszty.

## §. 12.

Kto się ubiegać chce o pożyczkę lub życzy sobie mieć wyręczoną wierzytelność hipoteczną przez Bank Narodowy, winien jest w piśmiennym podaniu dokładnie oznaczyć kwotę i walutę pożyczki lub wierzytelności hipotecznej, tudzież hipotekę na zabezpieczenie służącą, i oraz przedłożyć wszelkie akta, któreby wedle §. 8 statutów zdolnymi były do oznaczenia tak tabularnej kolejności rangi (pierwszeństwa) kapitału wypożyczyć lub wyręczyć się mającego, jako też wartości hipoteki.

Do podania o wyręczenie wierzytelności hipotecznej załączonym być musi nadto jeszcze odpis pierwotnego dokumentu długu, jako i dokumentów cesyjnych, do onegoż się odnoszących.

## §. 13.

Komitet rozstrzygać będzie bezzwłocznie w przedmiocie podania, a to wedle okoliczności za uprzedniem wysłuchaniem prawnika, czy i pod jakimi modalnościami podaniu zadość uczynioném być ma.

## §. 14.

Jeżeli podanie *odrzuconém* będzie, uwiadomioną zostanie o tém strona bez zakomunikowania jej powodów odrzucenia.

## §. 15.

Jeżeli podanie przyjętém zostanie tylko pod ograniczeniem na *mniejszą* sumę lub *w innej walucie* udzielić się mającego kapitału, lub tylko za dopełnieniem pewnych *warunków*, tedy wyznaczonym będzie oraz termin, w ciągu którego strona oświadczyć się musi względem przyjęcia mniejszej, lub w walucie zmienionej sumy, lub wykazać dopełnienie warunków. Upływ terminu bez skutku uważanym będzie za oświadczenie domniemalne, iż strona nie chce przyjąć sumy mniejszej lub w walucie zmienionej, ani też dopełnić warunków ustanowionych.

Eine nachträgliche entgegengesetzte Erklärung und selbst die nachträgliche Erfüllung der gestellten Bedingungen gibt der Partei kein Recht, von der Nationalbank die Verwirklichung des gegebenen beschränkten oder bedingten Versprechens zu verlangen.

§. 16.

Wird die Bewilligung des Darlehens oder der Capitalsablösung an die Bedingung gebunden, daß die Nationalbank durch ihre eigenen Organe sich von dem Werthe der angebotenen Hypothek die Überzeugung verschaffe (§. 9 der Statuten), so wird der Partei zugleich der Betrag, welcher zur Bestreitung der wegen Vornahme des Augenscheines auflaufenden Kosten zu erlegen ist, und die Frist, binnen welcher der Erlag geschehen muß, bekannt gegeben. Der fruchtlose Ablauf dieser Frist hat die im §. 15 erwähnte Folge.

§. 17.

Hat die Partei den nach §. 16 zu leistenden Betrag in der bestimmten Frist erlegt, so wird ihr bekannt gegeben, an welchem Tage der Augenschein vorgenommen werden soll, damit sie dabei gegenwärtig sein und ihre allfälligen Aufklärungen liefern könne.

Das Ergebniß des vorgenommenen Augenscheines berechtigt die Partei noch keineswegs, die Gewährung des Darlehens oder der Capitalsablösung anzusprechen, da die endliche Entscheidung nur dem Comité vorbehalten bleibt.

§. 18.

Jede Bewilligung eines Darlehens oder einer Capitalsablösung ist selbstverständlich an die Bedingung geknüpft, daß die im §. 7 der Statuten geforderte Nachweisung geliefert, und daß die in den §§. 11, 12, 13 und 15 der Statuten erwähnten Urkunden im Sinne der dort vorgezeichneten Bestimmungen ausgefertigt, einverleibt und beziehungsweise supereinverleibt worden sind. Diese Urkunden müssen daher mittelst einer abgesonderten Eingabe vorgelegt werden.

§. 19.

Die Vorlage der im §. 18 gedachten Urkunden wird der Partei mittelst eines Empfangscheines bestätigt, worin zugleich erklärt wird, daß die beurkundete Darlehens- oder Ablösungs-Baluta erst dann erfolgt werde, wenn die Urkunden anstandslos befunden worden sind.

§. 20.

Sind alle Urkunden anstandslos befunden worden, so werden sie mit der instructionsmäßigen Widmung versehen der betreffenden Casse zur Aufbewahrung übergeben. Diejenige Casse aber, bei welcher die Partei die Baluta erheben will (§. 14 der Statuten), erhält zugleich den Auftrag, dem Überbringer des im §. 19 erwähnten Empfangscheines, soferne er die im §. 13 der Statuten festgesetzte Behebungsfrist nicht überschreitet, die Baluta nach Abzug der vorhinein zu entrichtenden Zinsen und gegen

Przeciwnie późniejsze oświadczenie a nawet późniejsze dopełnienie warunków ustanowionych nie daje stronie prawa żądania od Banku Narodowego urzeczywistnienia danego przyrzeczenia ograniczonego lub warunkowego.

#### §. 16.

Jeżeli zezwolenie na pożyczkę lub wyłączenie kapitału przywiązaniem jest do warunku, iż Bank Narodowy przez własne organa poweźmie przekonanie o wartości hipoteki ofiarowanej (§. 9 statutow), wówczas stronie obwieszoną zostanie oraz kwota, która złożoną być winna na opędzenie kosztów, z powodu naocznego obejrzenia wynikających, równie jak termin, w ciągu którego złożenie nastąpić musi. Bezskuteczny upływ terminu tego pociąga za sobą skutek, w §. 15 wyrzeczony.

#### §. 17.

Jeżeli strona złożyła kwotę, wedle §. 16 przypadającą, w terminie wyznaczonym, wówczas zawiadomiona zostanie, w którym dniu przedsięwziętém będzie obejrzenie naoczne, ażeby strona przytém była obecną i dać mogła objaśnienia, jakieby potrzebne były.

Rezultat przedsięwziętego obejrzenia naocznego nie daje stronie bynajmniej prawa do roszczenia udzielenia pożyczki lub wyłączenia kapitału, albowiem ostateczne rozstrzygnięcie pozostawioném jest w tej mierze komitetowi.

#### §. 18.

Każde zezwolenie na pożyczkę lub wyłączenie kapitału jak się to już samo przez się rozumie, przywiązaniem jest do warunku, iż przedłożonym jest wykaz, wymagany §fem 7 statutow, i że dokumenta wspomniane w §§fach 11, 12, 13 i 15 statutow, w myśl postanowień, tamże skreślonych, zostały wystawione, intabulowane a względnie superintabulowane. Dokumenta te muszą przeto w oddzielném podaniu być przedłożone.

#### §. 19.

Przedłożenie dokumentów, w §. 18 wspomnionych, potwierdzoném będzie stronie certyfikatem odbioru, w którym oraz wyrażoném będzie, iż udokumentowana waluta pożyczki lub wyłączenia wtedy dopiero wydana zostanie, gdy dokumenta uznane będą za niewątpliwe.

#### §. 20.

Jeżeli wszystkie dokumenta uznane zostały za niewątpliwe, wówczas takowe opatrzone wiza instrukcyjną, oddane zostaną kasie dotyczącej do przechowania. Kasa zaś, w której strona walutę podnieść chce (§. 14 statutow), otrzyma zarazem zlecenie, wydać walutę okazielowi wspomnianego w §. 19 certyfikatu odbioru, jeżeli ten nie przekracza terminu do podniesienia ustanowionego w §. 13 statutow, po odtrąceniu prowizyj, z góry opłacić się mających, i za zwróceniem certyfikatu

Rückstellung des Empfangscheines zu erfolgen. Die für den ersten Termin zu bezahlenden Zinsen werden jedoch nur vom Tage der Behebung der Valuta bis zum zweiten Verfallstermine berechnet.

#### §. 21.

Über die Zinsen- und Capitalsverfalls-Termine, sowie über die nach §. 11, b) und c) der Statuten nachzuweisenden Leistungen werden genaue Vorschriften geführt; die bezüglichen Beweisurkunden über die erfolgten Leistungen sind mit Anführung ihrer Ausstellungsdaten in Vormerkung zu nehmen.

#### §. 22.

Wird ein Zinsen- oder Capitalsverfalls-Termin nicht genau eingehalten, oder werden die im §. 21 erwähnten Beweisurkunden zu rechter Zeit nicht beigebracht, so wird gegen den Hypothekenbesitzer ohne weiters nach Maßgabe des §. 20 der Statuten vorgegangen werden.

#### §. 23.

Wenn die Nationalbank in den Fall kommen sollte, sich im Sinne der ihr zugestandenene Begünstigung (§. 20 der Statuten) ohne gerichtliche Dazwischenkunft zahlhaft zu machen, so hat sie nach §. 120 des Bankreglements vorzugehen.

#### §. 24.

Ueber jede Zinsen- oder Capitalszahlung, welche von dem Hypothekarschuldner geleistet, oder gegen ihn eingebracht worden ist, werden Quittungen, mit dem Siegel der Nationalbank versehen, hinausgegeben.

Löschungsfähige von dem Bankcassier auszustellende Quittungen aber müssen von dem Bankgouverneur oder seinem Stellvertreter und von einem Bankdirector unterfertigt sein. Cessionen, welche die Nationalbank ausstellt, müssen mit den für löschungsfähige Quittungen vorgeschriebenen Förmlichkeiten versehen sein.

#### §. 25.

Die dem Hypothekarschuldner im §. 16 der Statuten vorbehaltenene Kündigung muß gerichtlich oder von einem Notar legalisirt sein, widrigens sie als gar nicht geschehen betrachtet wird. Ebenso wird, wenn ein durch 100 ohne Rest nicht theilbarer Betrag gekündigt würde, der Theilungsrest für nicht gekündigt angesehen.

### **Von den Pfandbriefen.**

#### §. 26.

Jeder Pfandbrief wird entweder von dem Bankgouverneur oder seinem Stellvertreter, dann von einem Bankdirector und einem Cassier der Nationalbank unterfertigt, und durch das Siegel der Nationalbank bekräftigt. Er enthält:

- a) die Capitalssumme, über welche er ausgestellt ist;
- b) die Währung, in welcher die Capitalssumme bezahlt und verzinst wird;

odbioru. Prowizye za *piérwszy* termin opłacić się mające, obliczone będą tylko *od dnia podniesienia waluty* aż do drugiego terminu zapadającego.

### §. 21.

Co się tyczy terminów, zapadłych tak w prowizyach jak kapitale, równie co się tyczy uiszczuć wykazać się mających, wedle §. 11, *b)* i *c)* statutów, prowadzone będą dokładne zapisywania; dotyczące dokumenta dowodne co do uiszczuć nastąpionych, notowane będą przy wyszczególnieniu dat wystawienia onychże.

### §. 22.

Jeżeli nie jest ściśle dotrzymanym termin zapadły w prowizyach lub kapitale, albo jeżeli dokumenta dowodne, w §. 21 wspomniane, nie będą w czasie przyzwoitym przedłożone, natedy postąpić należy przeciw posiadaczowi hipoteki wprost wedle przepisu §. 20 statutów.

### §. 23.

Jeżeliby Bank Narodowy znajdował się w położeniu, poszukiwać wypłaty bez sądowej interwencji w inyśl przyznanego sobie uwzględnienia (§. 20 statutów), wówczas postąpić mu przyjdzie wedle §. 120 regulaminu bankowego.

### §. 24.

Na każdą zapłatę, w prowizyach lub kapitale przez dłużnika hipotecznego uiszczoną, lub na rachunek jego ściągnioną, wydane zostaną kwity, opatrzone pieczęcią Banku Narodowego.

*Extabulacyjne* zaś kwity, mające przez kasyera Bankowego być wystawione, muszą być podpisane przez Gubernatora Banku lub zastępcę jego i przez jednego z dyrektorów Banku. Cesy, które Bank Narodowy wystawia, muszą być opatrzone formalnościami przepisanimi dla kwitów, do extabulacji zdolnych.

### §. 25.

Wypowiedzenie zastrzeżone dłużnikowi hipotecznemu w §. 16 statutów, legalizowane być musi sądownie lub przez notaryusza, inaczej bowiem nie będzie wcale uważane za rzeczywiście nastąpione. Równie téż, gdyby wypowiedzianą była kwota przez 100 bez reszty niepodzielna, reszta z podziału wypadająca nie będzie uważaną za wypowiedzianą.

## ● listach zastawnych.

### §. 26.

Każdy list zastawny podpisanym będzie przez Gubernatora Banku lub zastępcę jego, tudzież jednego dyrektora Banku i jednego kasyera Banku Narodowego, przy wyciśnięciu pieczęci Banku Narodowego. Takowy zawiera:

- a) sumę kapitału, na którą jest wystawiony;
- b) walutę, w której suma kapitału wypłaconą i u procentowaną być ma;

- c) den Zinsfuß in die nachhinein verfallenden Zinsentermine;
- d) den Namen des Gläubigers oder die Bestimmung, daß dem Ueberbringer Capital und Zinsen erfolgt werden;
- e) die Bestimmung der Frist zur Capitalszahlung;
- f) die Haftung der Nationalbank für Capital und Zinsen; und
- g) die von dem landesfürstlichen Hofcommissär unterzeichnete Bestätigung, daß der Pfandbrief auf Grund von gehörig versicherten in die öffentlichen Bücher eingetragenen Forderungen der Nationalbank ausgestellt worden sei.

§. 27.

Die auf Ueberbringer lautenden Pfandbriefe werden über Beträge von 100, 500, 1000 und 5000 fl. ausgestellt; es können aber die der höheren Kategorie gegen Pfandbriefe niedrigerer Kategorie umgetauscht und Pfandbriefe auf Ueberbringer in Pfandbriefe auf bestimmte Namen umgeschrieben werden.

§. 28.

In allen Fällen, in welchen ein auf Ueberbringer lautender Pfandbrief eingezogen wird, müssen die demselben beigegebenen noch nicht verfallenen Coupons zurückgestellt, oder es muß der Nominalbetrag derselben bar ersetzt werden.

§. 29.

Die auf bestimmte Namen lautenden Pfandbriefe werden über jeden durch 100 ohne Rest theilbaren Betrag ausgefertigt. Sie können auf einen anderen Namen umgeschrieben, in Pfandbriefe von geringeren, jedoch wenigstens 100 fl. erreichenden Beträgen auseinandergeschrieben, in Pfandbriefe über höhere Beträge zusammengeschrieben, endlich gegen Pfandbriefe auf Ueberbringer umgetauscht werden.

§. 30.

In allen im §. 29 angegebenen Fällen muß der Eigenthümer dem Pfandbriefe nach Vorschrift der §§. 50, 51 und 52 der Statuten seine Namens-Unterschrift indorsiren, mit der beigelegten Angabe, wie der Pfandbrief um-, auseinander- oder zusammengeschrieben, oder gegen welche Kategorie von auf Ueberbringer lautenden Pfandbriefen er umgetauscht werden soll.

§. 31.

Die durch Umtausch (§. 27), Umschreibung, Zusammen- oder Auseinanderschreibung (§. 29) entstandenen Pfandbriefe können nur mit demjenigen Capitalsverfalls-Termine ausgestellt werden, auf welchen der umgetauschte, oder um-, zusammen- oder auseinandergeschriebene Pfandbrief lautet. Bei einer Verschiedenheit der Zinsen-Verfallstermine von umzutauschenden oder zusammenzuschreibenden Pfandbriefen ist die Ausgleichung der Zinsen nicht in der Weise vorzunehmen, daß die Nationalbank eine Zinsenvorauszahlung leiste.

§. 32.

Für jeden einzelnen durch Um-, Zusammen- oder Auseinanderschreibung entstande-

- c) stopę procentową i następnie zapadające terminu prowizyjne;
- d) imię wierzyciela lub też postanowienie, iż okazicielowi kapitał i prowizye będą wypłacone;
- e) ustanowienie terminu do wypłaty kapitału;
- f) gwarancję Banku Narodowego za kapitał i prowizye; tudzież
- g) stwierdzenie, podpisane przez Komisarza Cesarskiego Nadwornego, iż list zastawny wystawionym został na zasadzie należycie zabezpieczonych wierzytelności Banku Narodowego, wciągnionych w księgi publiczne.

## §. 27.

Listy zastawne, opiewające na *okaziciela*, wystawione będą na sumy po 100, 500, 1000 i 5000 Zlr.; mogą wszakże należące do *wyższej* kategorii zamienione być na listy zastawne *niższej* kategorii, równie jak listy zastawne na okaziciela brzmiące, przepisane być na listy, pewne imiona noszące.

## §. 28.

W każdym razie, gdzie list zastawny na okaziciela opiewający, ściągniętym będzie, zwrócone być muszą kupony do niego załączone i jeszcze niezapadłe, albo też kwota ich nominalna w gotówce zwróconą być musi.

## §. 29.

Listy zastawne *na pewne imiona* opiewające, wystawione będą na każdą sumę przez 100 bez reszty podzielną. Mogą być na inne imię *przepisane*, na listy zastawne o mniejszych, wszakże najmniej 100 Zlr. dochodzących sumach *rozpisane*, na listy zastawne o wyższych sumach *spisane*, nareszcie na listy zastawne, na okaziciela brzmiące, *zamienione*.

## §. 30.

We wszystkich, w §. 29 wyszczególnionych przypadkach, musi właściciel podpis swój zamieścić na stronie odwrotnej listu zastawnego wedle przepisu §§ów 50, 51 i 52 statutów, z dołożeniem, w jaki sposób list zastawny ma być *przepisany*, *rozpisany* lub *spisany*, albo na którą kategorię listów zastawnych na okaziciela opiewających, tenże ma być *zamieniony*.

## §. 31.

Listy zastawne, powstałe przez zamianę (§. 27), przepisanie, spisanie lub rozpisanie (§. 29) wystawione być mogą z tym tylko terminem w kapitale zapadłym, na który opiewa list zastawny zamieniony, albo przepisany, spisany lub rozpisany. Przy różności terminów zapadłych w *prowizyach* od listów, zamienionymi lub spisaniem być mających, wyrównanie prowizyj nie ma w ten sposób być przedsiębrane, ażeby Bank Narodowy przedpłatę prowizyj czynił.

## §. 32.

Za każdy pojedynczy list zastawny, powstały przez przepisanie, spisanie lub



nen Pfandbrief ist eine Gebühr zu entrichten, welche von Zeit zu Zeit durch die Direction der Nationalbank festgesetzt werden wird.

§. 33.

Der Besitzer eines verfallenden Pfandbriefes hat das Vorrecht, einen neuen Pfandbrief in soferne zu verlangen, als hiedurch die im §. 41 der Statuten oben erwähnte Grenze nicht überschritten wird.

Es ist eine besondere Verpflichtung der Bank, die Gesammtsumme der vollkommen sichergestellten Hypothekar-Capitalien und jene der hinausgegebenen Pfandbriefe in steter Evidenz zu halten.

§. 34.

Sollte ein Hypothekar-Besitzer das der Nationalbank schuldige Capital vor der festgesetzten Verfallszeit und zwar im baren Gelde zurückzahlen, so hat die Nationalbank dafür zu sorgen, daß ein dem zurückgezahlten Capitale gleicher Betrag in Pfandbriefen eingelöst werde, wenn der zurückgezahlte Betrag nicht etwa in der Zwischenzeit anderwärts mit gehöriger Sicherstellung auf eine Realität elocirt worden ist.

rozpisanie, opłaconą być ma należność, od czasu do czasu przez Dyrekcyą Banku Narodowego ustanowiona.

§. 33.

Posiadacz zapadającego listu zastawnego ma pierwsze prawo żądać nowego listu zastawnego o tyle, o ile przez to nie jest przekroczoną granica, wyż wspomniana w §. 41. statutów.

Szczególnym będzie obowiązkiem Banku, utrzymywać w ciągłej ewidencji ogólną sumę tak kapitałów zupełnie zabezpieczonych, jak listów zastawnych wydanych.

§. 34.

Gdyby posiadacz hipoteczny spłacił Bankowi Narodowemu kapitał dłużny przed ustanowionym czasem zapadłym, a to w gotówce, wówczas Bank Narodowy staranie mieć będzie, ażeby wymienioną została suma w listach zastawnych, równa kapitałowi spłaconemu, jeżeli tenże nie został tymczasem ulokowany gdzieindziej na realności z należnym ubezpieczeniem.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 16. April 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XI.

Wydany i rozesłany dnia 16 Kwietnia 1856.

## 42.

## Verordnung des Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 10. März 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XI. Stück, Nr. 37, ausgegeben am 29. März 1856),

an alle Länder-Chefs, in deren Verwaltungsgebieten Commissionen für die theoretischen Staatsprüfungen bestehen, an die Vorstände sämmtlicher, in Gemäßheit des Erlasses vom 2. October 1855, Nr. 172 des Reichs-Gesetz-Blattes, eingerichteten rechts- und staatswissenschaftlichen Lehranstalten und an alle Commissionen der theoretischen Staatsprüfungen,

womit, im Einvernehmen mit dem Finanzministerium, neue Bestimmungen über die von den Candidaten der theoretischen Staatsprüfungen zu entrichtenden Prüfungstaxen getroffen werden.

Nachdem durch die Allerhöchste Entschliessung vom 25. September 1855 (hierortiger Erlass vom 2. October 1855, Nr. 172 des Reichs-Gesetz-Blattes \*) mehrere Aenderungen in dem Systeme der theoretischen Staatsprüfungen eingeführt worden sind, werden über den Betrag und über die Art der Einhebung der dießfalls zu entrichtenden Taxen, sowie über die Befreiung von denselben nach gepflogenen Einvernehmen mit dem Finanzministerium folgende Anordnungen getroffen:

### §. 1.

Der hierortige Erlass vom 11. November 1850, N. 449 des Reichs-Gesetz-Blattes, wird hiermit außer Kraft und Wirksamkeit gesetzt, und hat die Taxentrichtung rücksichtlich aller theoretischen Staatsprüfungen, welche nach Kundmachung dieses Erlasses vorgenommen werden, nach folgenden Bestimmungen zu geschehen.

### §. 2.

Die Prüfungstaxe für alle theoretischen Staatsprüfungen sowohl des neuen Staatsprüfungssystemes (rechtshistorische, judicielle und staatswissenschaftliche) als des Staatsprüfungssystemes vom Jahre 1850 (allgemeine, administrative, judicielle Staatsprüfung) wird gleichförmig, für jede, sowohl von den öffentlichen Rechtshörern der Universität, als auch von den öffentlich oder privatim Studirenden der Rechtsakademien abzulegende theoretische Staatsprüfung auf acht Gulden Conventions-Münze festgesetzt.

### §. 3.

Nur solche Candidaten, welche auf Grundlage des Absatzes 7 des hierortigen Erlasses vom 2. October 1855, Nr. 172 des Reichs-Gesetz-Blattes, die Bewilligung des Unterrichtsministeriums erhalten werden, sich ohne vorausgegangenen regelmäßigen Universitätsbesuch als Privatstudirende den theoretischen Staatsprüfungen in Gemäßheit der Allerhöchsten Anordnungen vom 25. September 1855 zu unterziehen, werden für jede Prüfung eine Taxe von vierundzwanzig Gulden Conventions-Münze zu entrichten haben.

---

\*) Landes-Regierungsblatt, erste Abtheilung, XXXVI. Stück, Nr. 185, Seite 385.

## 42.

## Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 10 Marca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, część XI, N. 37, wydana dnia 29 Marca 1856),

do wszystkich Namiestników, w których obiegach zarządu istnieją komisye dla teoretycznych examinów rządowych, do przełożonych wszystkich zakładów naukowych prawniczych i politycznych, urządzonych stósownie do rozrządzenia z 2 Października 1855, N. 172 Dziennika Praw Państwa i do wszystkich komisyj teoretycznych examinów rządowych,

**mocą którego, w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, wydane są nowe Postanowienia względem tax, przez kandydatów teoretycznych examinów rządowych płacić się mających.**

Po zaprowadzeniu Najwyższém Postanowieniem z dnia 25 Września 1855 (tutejszém rozrządzeniem z dnia 2 Października 1855, N. 172 Dziennika Praw Państwa \*), niektórych zmian w systemacie teoretycznych examinów rządowych, wydają się co do ilości i sposobu ściągania tax w tym względzie płacić się mających, również co do uwolnienia od tychże w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu następujące rozporządzenia:

### §. 1.

Tutejsze rozrządzenie z dnia 11 Listopada 1850, N. 449 Dziennika Praw Państwa, przestaje mieć odtąd moc obowiązującą, zaczęm opłata tax od wszystkich teoretycznych examinów rządowych, przedsięwziętych po obwieszczeniu niniejszego rozrządzenia uiszczaną być ma według następujących postanowień.

### §. 2.

Taxa od examinu dla wszystkich teoretycznych examinów rządowych tak wedle nowego examinów rządowych systematu (prawniczo-historecznego, sądowego i z umiejętności politycznych) jak wedle systematu examinów rządowych z roku 1850 (examinu rządowego powszechnego, administracyjnego i sądowego) ustanawia się jednostajnie od każdego teoretycznego examinu rządowego tak dla publicznych słuchaczów prawa na Uniwersytecie, jako też dla publicznych lub prywatnych uczniów w akademiach prawniczych na ośm Złotych Reńskich w monecie konwencyjnej.

### §. 3.

Tacy tylko kandydaci, którzy na mocy ustępu 7 tutejszego rozrządzenia z d. 2 Października 1855, N. 172 Dziennika Praw Państwa, otrzymali pozwolenie Ministerstwa Oświecenia do poddania się teoretycznym examinom rządowym na mocy Najwyższych Postanowień z d. 25 Września 1855 jako uczniowie prywatni bez poprzedniego regularnego do Uniwersytetu uczęszczania, obowiązani są płacić od każdego examinu taxę dwudziestu i czterech Złotych Reńskich w monecie konwencyjnej.

\*) Dziennik Rządu Krajowego, Oddział pierwszy, Zeszyt XXXVI, N. 185, strona 385.

## §. 4.

Die Staatsprüfungstaxe ist von dem Candidaten stets vor Ablegung der Prüfung zu entrichten, und bei dieser Gelegenheit auch der Betrag für den Stempel des Prüfungszugnisses zu berichtigen.

## §. 5.

Die Einhebung der Taxen und Stempelbeträge ist eine Angelegenheit der einzelnen Prüfungs-Commissionen, welche hiezu einen Thesaurar, und zwar in der Regel aus ihrer Mitte, zu bestellen haben werden.

## §. 6.

Längstens 24 Stunden vor der Prüfung hat sich der Candidat bei dem betreffenden Präses über die Berichtigung der Tax- und Stempelgebühr, oder über die ihm zukommende Befreiung von der Taxe auszuweisen.

Die beigebrachten Quittungen sind von den Commissionsvorständen zum Behufe der Controle, der schließlichen Verrechnung und Vertheilung aufzubewahren. Auf den Quittungen der Halbbefreiten, oder auf den, den gänzlich Befreiten auszustellenden Quittungen über die Stempelgebühr, ist Datum und Zahl desjenigen Documentes anzumerken, auf dessen Grundlage der Präses die Taxbefreiung eines Candidaten anerkannt hat.

## §. 7.

Am Schlusse eines jeden Studiensemesters wird der Gesamtertrag der für jede Prüfungsabtheilung eingeflossenen Taxen, sowohl der öffentlichen als der Privatstudirenden (siehe oben §. 2 und 3) unter den Präses und die Prüfungscommissäre der betreffenden Commission nach der Anzahl der Candidaten vertheilt, deren Prüfungen jedes Commissionsmitglied wirklich beigewohnt hat.

## §. 8.

Der Präses jeder Commission hat am Schlusse den Gesamtertrag der eingeflossenen Taxen von dem Thesaurar in Empfang zu nehmen, die Repartition zu entwerfen, sie in einer Sitzung oder im Circulationswege den Commissären bekannt zu geben, und die auf Jeden entfallende Quote auf kurzem Wege ihm zukommen zu lassen.

## §. 9.

Jeder ordentliche Studirende einer rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät, welcher in demjenigen Semester, in dem er sich einer Staatsprüfung unterzieht, von dem rechts- und staatswissenschaftlichen Professoren-Collegium die Befreiung von dem ganzen oder halben Collegiengelde erhalten hat, ist eben dadurch auch schon von der ganzen oder halben Prüfungstaxe ipso facto befreit. Bei denjenigen Studirenden, welche sich einer Staatsprüfung binnen der ersten vier Wochen eines Semesters unterziehen, kann in dieser Beziehung auch die in dem nächst vorhergegangenen Semester erlangte Befreiung vom Collegiengelde zur Cynosur genommen werden.

Alles hier Gesagte gilt auch von den Befreiungen vom Unterrichtsgelde, welche eine Statthalterei dem Studirenden einer Rechtsakademie ertheilt hat.

## §. 4.

Taxa od examinu rządowego płaconą być ma przez kandydata zawsze przed złożeniem examinu, przy której sposobności także należytość stęplowa za świadectwo examinu ma być uiszczoną.

## §. 5.

Odbieranie tax i należytości stęplowych jest rzeczą pojedynczych komisyj examinacyjnych, które w tym celu ustanowią skarbnika, a to w zasadzie z grona swego.

## §. 6.

Najdalej 24 godzin przed examinem wykazać się winien kandydat przed właściwym prezesem z opłacenia taxy i należytości stęplowej, albo téż z przysługującego mu uwolnienia od taxy.

Przedłożone kwity zachowane być mają przez przełożonych komisyj celem kontroli, ostatecznego obliczenia i podziału. Na kwitach kandydatów uwolnionych w połowie, lub na pokwitowaniach należytości stęplowej, wydawanych uwolnionym zupełnie, zanotowaną ma być data i liczba owego dokumentu, na którego mocy prezes uznał uwolnienie kandydata od taxy.

## §. 7.

Z końcem każdego naukowego półrocza rozdzieli się suma wpłynionych za każdy oddział examínów tax tak od uczniów publicznych jako i prywatnych (patrz wyżej §. 2 i 3) między prezesa i komisarzy examinacyjnych dotyczącej komisji według liczby kandydatów, których examinom każdy członek komisji rzeczywiście był przytomnym.

## §. 8.

Prezes każdej komisji ma w końcu odebrać całą ilość wpłynionych tax od skarbnika, uczynić repartycją, donieść o niej komisarzom w posiedzeniu albo drogą obnośną (*circulando*) i doręczyć po krótkce każdemu przypadającą nań kwotę.

## §. 9.

Każdy zwyczajny uczeń fakultetu prawniczo- i polityczno-naukowego, który w owém półroczu, w którym się examiniowi rządowemu poddaje, otrzymał od prawniczo- i polityczno-naukowego kolegium profesorów uwolnienie od całej lub połowy opłaty kolegiальной, już tém samém uwolniony jest *ipso facto* od całej lub połowy taxy examinacyjnej. U tych uczniów, którzy się w czterech pierwszych tygodniach poddają examiniowi rządowemu, może być cynozurą w tym względzie uzyskane w poprzednio ostatniém półroczu uwolnienie od opłaty kolegiальной.

Wszystko co się tu rzekło, ma także zastosowanie na uwolnienia od opłaty szkolnej, udzielone przez Namiestnictwo uczniom akademii prawniczej.



## §. 10.

Die aus dem Titel einer Befreiung vom Collegien- oder Unterrichtsgelde einem Candidaten während seines letzten Studiensemesters zukommende Befreiung von der Prüfungstare erstreckt ihre Wirksamkeit auch noch auf jene Staatsprüfungen, welche derselbe während des darauf folgenden Studienjahres ablegt.

Für später abgelegte Prüfungen aber ist er unnachlässiglich zur Tarzahlung verpflichtet.

## §. 11.

In der Regel hat es von nun an von eigenen Gesuchen um Befreiung von der ganzen oder halben Prüfungstare ganz abzukommen. Die bisher den Länder-Chefs allgemein in erster Instanz vorbehaltenen Wirksamkeit, über Befreiungsgesuche von den Staatsprüfungstaren zu entscheiden, hat somit zu entfallen, doch bleiben selbstverständlich diejenigen Befreiungen, welche dieselben in Gemäßheit des hierortigen Erlasses vom 11. November 1850 bei Kundmachung dieser Verordnung an Candidaten für das Studienjahr 18<sup>55</sup>/<sub>56</sub> bereits erteilt haben, für dieses Studienjahr in Kraft.

## §. 12.

Es bleibt den Länder-Chefs nur ferner noch in erster und letzter Instanz die Ertheilung von Befreiungen von der ganzen oder halben Tare in den Fällen des §. 8 der hierortigen Verordnung vom 1. Mai 1852, Nr. 99 des Reichs-Gesetz-Blattes \*) vorbehalten, in soweit solche Candidaten nicht etwa schon auf Grundlage erhaltener Befreiungen vom Collegiengelde eine gesetzliche Befreiung von der Prüfungstare genießen.

## §. 13.

Von den oben §. 3 erwähnten Prüfungstaren findet in keinem Falle weder eine ganze noch halbe Befreiung Statt.

## §. 14.

Alle aus was immer für einem Titel entspringenden Tarbefreiungen haben für Wiederholungsprüfungen keine Anwendung.

## §. 15.

Glaubt sich ein Candidat durch die Tarforderung von Seite des Commissionspräsidenten beschwert, so steht ihm der Recurs an den Landes-Chef zu.

## §. 16.

Gegen die in solchen Fällen von den Länder-Chefs gefällten Entscheidungen, sowie gegen Entscheidungen derselben in dem Falle des §. 12 dieser Verordnung, findet kein weiterer Recurs Statt.

**Thun** m. p.

---

\*) Landes-Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, XX. Stück, Nr. 117, Seite 330.

## §. 10.

Przysługające tytułem uwolnienia od opłaty kolegiальной lub szkolnej kandydatowi podczas jego ostatniego naukowego półrocza uwolnienie od taksy examinacyjnej rozciąga swą działalność także na owe examina rządowe, które tenże składa podczas następującego roku szkolnego.

Za później zaś złożone examina zapłacić ma taxę bezwzględnie.

## §. 11.

W zasadzie zaniechane być mają nadal własne próby o uwolnienie od całkowitej lub połowy taksy examinacyjnej. Odpadnie przeto przyznana w ogólności w pierwszej instancji Namiestnikom działalność w rozstrzyganiu prób o uwolnienie od taksy examinów rządowych, rozumie się wszakże, iż te uwolnienia, które takowi na mocy tutejszego rozrządzenia z dnia 11 Listopada 1850 udzielili już przy obwieszczeniu niniejszego rozporządzenia kandydatom na rok 18<sup>55</sup>/<sub>56</sub>, na tenże rok szkolny w mocy pozostają.

## §. 12.

Pozostaje przeto nadal Namiestnikom jeszcze tylko w pierwszej i ostatniej instancji udzielanie uwolnień od całej lub połowy taksy w razach §. 8 tutejszego rozporządzenia z 1 Maja 1852, Nr. 99 Dziennika Praw Państwa \*), o ile takowi kandydaci nie używają już prawnego uwolnienia od taksy examinacyjnej na mocy otrzymanego uwolnienia od opłaty kolegiальной.

## §. 13.

Od wzmiankowanych powyżej w §. 3 taks examinacyjnych nie ma uwolnienia ani całkowitego ani połowicznego.

## §. 14.

Wszelkie z jakiegobądź tytułu pochodzące uwolnienia od taksy nie mają zastosowania przy examinach powtórnych.

## §. 15.

Kandydat, mniemający się być pokrzywdzonym przez żądanie taksy ze strony prezesa komisji, może założyć rekurs do Namiestnika.

## §. 16.

Przeciw wydanym w takich razach przez Namiestników rezolucjom, również jak przeciw rezolucjom tychże w razie §. 12 niniejszego rozporządzenia, nie ma dalszego rekursu.

Thun m. p.

---

\*) Dziennik praw Krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1852, część XX, Nr. 117, strona 330.

## Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels vom 20. März 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XI. Stück, Nr. 38, ausgegeben am 29. März 1856),

giltig für die Kronländer des allgemeinen Zollverbandes,

betreffend mehrere Zolltarifs-Änderungen.

In Folge Allerhöchster Entschliessung vom 19. März 1856 werden die in dem nachfolgenden Verzeichnisse ersichtlichen Änderungen des allgemeinen Zolltarifes vom 5. December 1853 bekannt gemacht, welche sich durchgängig als Ermäßigungen der bestehenden Einfuhrzölle darstellen.

Die unter den Zahlen 1 bis 7 eingeführten Änderungen treten mit 1. April 1856, die unter den Zahlen 8 bis 13 aufgeführten mit 1. Juli 1856 in Wirksamkeit.

Die in dem nachfolgenden Verzeichnisse nicht berührten Posten der angeführten Tarifsabtheilungen und die auf die abgeänderten Tarifsbestimmungen sich beziehenden, jedoch nicht ausdrücklich abgeänderten Anmerkungen, insbesondere die Tarifsposten: 1 a); 14 a), b); 23 c), d); 28 a), b), c), d); 40 a), c), d), e), und f); 49 b) und c); 50 a); und 51 b); dann die Anmerkungen zur Tarifspost 14 c); die Anmerkungen 2 und 3 zur Tarifspost 23 b); die Anmerkungen zur Tarifspost 27; zu den Tarifsposten 28 e) und 40 b), c), d), g), h); zur Tarifsabtheilung 49 und zur Tarifspost 50 c); endlich die Bestimmungen des Tarifes über das Ausmaß der Tara-Abzüge und über die zur Verzollung ermächtigten Zollämter bleiben aufrecht.

Sedoch wird zur Anmerkung 2 der Tarifspost 23 b), bestimmt, daß Olivenöl, in Fässern eingehend, nur dann zu dem Begünstigungszolle von 45 kr. für den Centner sporeo zuzulassen sei, wenn die Abfertigung bei Hauptzollämtern stattfindet und hiebei auf den Centner 1 Pfund Terpentinöl oder vier Loth Rosmarinöl zugesetzt werden.

Freiherr von **Bruck** m. p.    Ritter von **Toggenburg** m. p.

## 43.

## Rozporządzenie Ministerstw Skarbu i Handlu z dnia 20 Marca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, część XI, Nr. 38, wydana dnia 29 Marca 1856),

mające moc obowiązującą w koronnych Krajach powszechnego związku cłowego,

**względem kilku zmian w taryfie cłowej.**

W skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 19 Marca 1856, podają się do wiadomości wykazane w załączonym spisie zmiany powszechnej taryfy cłowej z dnia 5 Grudnia 1853, przedstawiające się bez wyjątku jako ułatwienia istniejących ceł przywozowych.

Zaprowadzone pod liczbą 1 do 7 zmiany wchodzi w działalność z 1 Kwietniem 1856, przytoczone pod liczbami 8 do 13 z dniem 1 Lipca 1856.

Pozostają w mocy nietknięte w następnym spisie pozycje przytoczonych oddziałów taryfy, tudzież odnoszące się do zmienionych postanowień taryfy lecz nie zmienione wyraźnie uwagi, mianowicie pozycje taryfy: 1 *a*); 14 *a*), *b*); 23 *c*), *d*); 28 *a*), *b*, *c*), *d*); 40 *a*), *c*), *d*), *e*) i) *f*); 49 *b*) i *c*); 50 *a*); i 51 *b*); dalej uwagi do pozycji taryfy 14 *c*); uwagi 2 i 3 do pozycji taryfy 23 *b*); uwagi do pozycji taryfy 27; do pozycji taryfy 28 *e*) i 40 *b*), *c*), *d*), *g*), *h*); do oddziału taryfy 49 i do pozycji taryfy 50 *c*); nakoniec postanowienia taryfy o wymiarze potrąceń tary i o urzędach cłowych do oclenia upoważnionych.

Ustanawia się wszakże do uwagi 2 pozycji taryfy 23 *b*), iż oliwa w beczkach wprowadzana, wtenczas tylko do ułatwionego cła 45 kr. od centnara *sporco* ma być przypuszczoną, jeżeli odprawa u głównych urzędów cłowych odbywa się i przytém dodaném będzie na centnar jeden funt oleju terpentynowego lub cztery luty olejku rozmarynowego.

Baron **Bruck** m. p. Kawaler **Toggenburg** m. p.

# V e r z e i c h n i s s

der mit Allerhöchster Entscheidung vom 19. März 1856 genehmigten Tarifs-Änderungen.

| Fortlaufende<br>Zahl | Zarifs-<br>abtheilung | Benennung der Gegenstände   | Für die Einfuhr                |            |     |
|----------------------|-----------------------|---|--------------------------------|------------|-----|
|                      |                       |   | Maßstab<br>der Ver-<br>zollung | Zollbetrag |     |
|                      |                       |   |                                | fl.        | fr. |
| 1                    | 1 b)                  | Cacao, gemahlen, Cacao-Butter auch Cacaomasse . . . . .   | 1 Zoll-<br>Ctr. netto          | 10         | .   |
| 2                    | 2 a)                  | Caffee, roh, auch Caffeeurrogate . . . . .  | »                              | 7          | 30  |
|                      | b)                    | Caffee, gebrannt . . . . .  | »                              | 10         | .   |
| 3                    | 3 a)                  | Gewürze, gemeine, als: Badian, Cardamomen, Cubeben, Galgant,<br>Ingber, Pfeffer (auch Pfefferstaub und Pfefferkorn, langer, rother<br>[spanischer], auch weißer Pfeffer), dann Piment (Neugewürz) . .   | .                              | 7          | 30  |
|                      | b c)                  | Feine Gewürze, als: Zimmt, echter, Zimmtcasie, (Holzcasie, Mut-<br>terzimmt), Zimmtlöhchen, Gewürznelken und Reikenstiele, Mus-<br>katblüthe, Muskatnüsse, Vanille, Safran . . . . .  | .                              | 15         | .   |
| 4                    | 7 a)                  | Zucker, raffinirt, d. i. sowohl in Hüten als gestossen (wie immer<br>zerkleinert), folglich auch Melis, Pastern, Rumpeuzucker und<br>Zuckerfandis . . . . .   | .                              | 12         | 30  |
|                      | b)                    | Zuckermehl (Rohzucker), wie auch flüssiger Zucker . . . . .   | .                              | 9          | .   |
|                      | c)                    | Zuckermehl für Raffineure, gegen Erfüllung der bestehenden Bedin-<br>gungen . . . . .   | .                              | 6          | .   |
|                      | d)                    | Zuckersyrup, d. i. Abfallsyrup der Raffinerien und nicht krystalli-<br>sirbarer Capillarsyrup . . . . .   | .                              | 3          | .   |
| 5                    | 14 c)                 | Fische, nicht besonders genannte, zubereitet, d. i. gesalzen, getrock-<br>net, geräuchert, marinirt, Muscheln, Schalthiere aus der See<br>(s. B. Austern, Hummern, Meerespinnen, Schildkröten) . . . .  | .                              | 2          | 30  |
| 6                    | 23 a)                 | Öle, fette, in Flaschen und Krügen . . . . .  | .                              | 12         | 30  |
|                      | b)                    | Olivenöl (Baumöl), in Fässern und Schläuchen . . . . .  | .                              | 3          | .   |
| A n m e r k u n g.   |                       |   |                                |            |     |
|                      |                       | 1. Olivenöl, Dalmatiner, in Fässern in der Einfuhr zur See<br>über Triume, Triest, Venedig, Chioggia und Cavanelle di Po gegen<br>Erfüllung der bestehenden Bedingungen . . . . .   | .                              | 1          | 30  |
| 7                    | 27 a)                 | Wein (auch Obstwein, Wein- und Obstmost), in Flaschen und Krü-<br>gen . . . . .   | .                              | 12         | 30  |
|                      | b)                    | Wein (auch Obstwein, Wein- und Obstmost), in Fässern und Schläu-<br>chen . . . . .  | .                              | 10         | .   |
| 8                    | 28 e)                 | Eßwaaren, feine, d. i. 1. Chocolade, wie auch Chocolade-Surrogate<br>und Fabrikate, Macahout des Arabes, Confitüren, Zuckerwerk,<br>Kuchenwerk, Zwieback (mit Ausnahme von Schiffszwieback);<br><br>2. alle in Flaschen, Büchsen u. dgl. eingemachte, eingedämpfte<br>oder auch eingesalzene, dann alle in Zucker, Honig, Öl oder sonst<br>eingelegte Früchte, Gewürze, Gemüse und andere Conjointibilien<br>(Pflze, Trüffel, Geflügel, Seethiere u. dgl.), ferner<br><br>3. Pasteten, Tafelbouillons, Gelees (Sulzen), Saucen und an-<br>dere nicht besonders genannte zubereitete Speisen . . . . . | .                              | 15         | .   |
| 9                    | 39 a)                 | Blei, roh (auch Bleiasche, altes gebrochenes Blei und Bleiabfälle,<br>Hartblei, Schriftpfefermetall), dann Bleiglätte . . . . .   | .                              | 2          | .   |

## S p i s

dozwolonych Najwyższm Postanowieniem z d. 19 Marca 1856 zmian w taryfie.

| Liczba bieżąca | Oddział taryfy | Wyszczególnienie przedmiotów  | Za przywóz         |                 |     |
|----------------|----------------|---|--------------------|-----------------|-----|
|                |                |   | miara ocenia       | Należność cłowa |     |
|                |                |   |                    | ZłR.            | kr. |
| 1              | 1 b)           | Kakao, mielone, masło kakaowe także masa kakaowa . . . . .  | 1 cłowy ctr. netto | 10              | -   |
| 2              | 2 a)           | Kawa, surowa, tudzież surogaty kawowe . . . . .   | "                  | 7               | 30  |
|                | b)             | Kawa, palona . . . . .  | "                  | 10              | -   |
| 3              | 3 a)           | Korzenie, ordynaryjne, jako to: badyan, kardamomy, kubeby, gałgant, imbir, pieprz (także pieprz w mieliznie i krzyny pieprzowe (pusti), pieprz długi, czerwony (hiszpański), także biały, i piment (nowe korzenie) . . . . .  | "                  | 7               | 30  |
|                | b c)           | Korzenie przednie, jako to: cynamon, prawdziwy, kasya cynamonowa (ksylokasya, cynamon maciczny), kwiat cynamonowy, gwoździki i szypułki gwoździkowe, kwiat muszkatołowy, gałki muszkatołowe, wanilia, szafran . . . . .   | "                  | 15              | -   |
| 4              | 7 a)           | Cukier rafinowany, to jest nie tylko w głowach ale i tłuczony (jakkolwiek bądź rozdrobiony), zatem i melis, baster, lump i cukier lodowaty . . . . .  | "                  | 12              | 30  |
|                | b)             | Mączka cukrowa (cukier surowy), niemniej cukier płynny . . . . .  | "                  | 9               | -   |
|                | c)             | Mąka cukrowa dla rafinerów, za dopełnieniem warunków przepisanych . . . . .   | "                  | 6               | -   |
|                | d)             | Syrop z cukru t. j. syrop przy rafinowaniu odchodzący i syrop kapilarkowy niekrystalizowany . . . . .   | "                  | 3               | -   |
| 5              | 14 c)          | Ryby, nie wymienione poszczegółowo, przyrządzone, t. j. solone, suszone, wędzone, marynowane, muszle, płazy skorupiaste z morza (np. ostrygi, raki wielkie morskie, raczki morskie, żółwie) . . . . .   | "                  | 2               | 30  |
| 6              | 23 a)          | Oleje, tłuste, we flaszkach i dzbanach . . . . .  | "                  | 12              | 30  |
|                | b)             | Oliwa, w beczkach i szawłokach . . . . .  | "                  | 3               | -   |
| U w a g a .    |                |   |                    |                 |     |
|                |                | 1. Oliwa, dalmatyńska, w beczkach wprowadzana morzem przez Fiume, Tryest, Wenecyą, Chioggia i Cavanella di Po za dopełnieniem warunków przepisanych . . . . .   | "                  | 1               | 30  |
| 7              | 27 a)          | Wino (także wino owocowe, moszcz winny i owocowy), we flaszkach i baniach . . . . .   | "                  | 12              | 30  |
|                | b)             | Wino (także wino owocowe, moszcz winny i owocowy), w beczkach i rurach . . . . .  | "                  | 10              | -   |
| 8              | 28 e)          | Wiktuały, gatunku przedniego, t. j. 1. czekolada, niemniej surogaty czekolady i fabrykaty czekoladowe, Racahout des Arabes, konfitury, cukierki, ciasteczka suchary (wyjąwszy suchary okrętowe);<br>2. wszelkie we flaszkach, słojach i t. p. marynowane, duszone lub też solone, tudzież wszelkie w cukrze, miodzie lub w inny sposób zaprawne frukta, korzenie, jarzyny i inne artykuły konsumcyjne (grzyby, trufle, drób, zwierzęta morskie i t. p.) dalej<br>3) pasztety, buliony (treści rosółowe), galarety, sosy i inne poszczególnie niewymienione potrawy przyprawne . . . . . | "                  | 15              | -   |
| 9              | 39 a)          | Ołów surowy (także popiół ołowiany, ołów stary, połamany i okruchy ołowiu, ołów twardy, materiał pisma drukowego) i białokrusz . . . . .  | "                  | 2               | -   |

| Fortlaufende<br>Zahl | Tarifs-<br>abtheilung | Benennung der Gegenstände   | Für die Einfuhr           |            |     |
|----------------------|-----------------------|---|---------------------------|------------|-----|
|                      |                       |   | Maßstab<br>der Verzollung | Zollbetrag |     |
|                      |                       |   |                           | fl.        | fr. |
|                      |                       | Anmerkung.  |                           |            |     |
|                      |                       | Zur See und über die Grenzen gegen die fremden italienischen Staaten . . . . .  |                           | 2          | 30  |
| 10                   | b)                    | Blei, gegossenes (als: Kessel, Röhren, Platten, Kugeln, Schrotte u. dgl.), auch gerolltes und gezogenes Blei, Buchdruckerlettern, Stereotyp-Platten . . . . .   |                           | 5          | .   |
|                      | 40 b)                 | Eisen, gefrischtes (d. i. geschmiedetes und gewalztes), in Stäben, nicht faconnirtes, auch Luppeneisen . . . . .  |                           | 2          | .   |
|                      |                       | Anmerkung.  |                           |            |     |
|                      |                       | Zur See und über die Grenzen gegen die fremden italienischen Staaten, mit Ausnahme der Einfuhr über die Grenzen der transappenninischen Gebietstheile Modenas und Parmas . . . . .                                    |                           | 2          | 30  |
|                      | 40 g)                 | Stahldraht, polirter, und Stahlfaiten . . . . .   |                           | 5          | .   |
|                      | 40 h)                 | Eisenguß, roher, d. i. alle Eisengußwaaren, die nicht abgedreht, gefeilt, gestemmt, gelocht, gebohrt, geschliffen, polirt, gefirnißt und nicht in Verbindung mit anderen Stoffen sind . . . . .                       | 1 Zoll-<br>Etr. spocco    | 1          | .   |
| 11                   | 49 a)                 | Baumwollgarne (ungemischt oder gemischt mit Leinen und Wolle), roh, d. i. nicht gebleicht, nicht gefärbt und nicht drei- oder mehrdrähtig gezwirnt . . . . .  | 1 Zoll-<br>Etr. netto     | 5          | .   |
| 12                   | 50 b)                 | Leinengarne (d. i. Garne aus Flachß, Hanf, Werg und anderen vegetabilischen Stoffen, mit Ausnahme der Baumwolle), gebleicht (auch bloß abgekocht), geäschert (gebücht) oder gefärbt (jedoch nicht gezwirnt) . . . . . |                           | 7          | 30  |
|                      | c)                    | Leinengarne, gezwirnt . . . . .   |                           | 12         | 30  |
| 13                   | 51 a)                 | Wollgarne (d. i. Garne aus Wolle oder anderen Thierhaaren), roh, d. i. nicht gefärbt und nicht drei- oder mehrdrähtig gezwirnt . . . . .  |                           | 5          | .   |

| Liczba bicząca | Oddział taryfy | Wyszczególnienie przedmiotów   | Za przywóz                    |                 |     |
|----------------|----------------|--|-------------------------------|-----------------|-----|
|                |                |  | miara oczenia                 | Należność cłowa |     |
|                |                |  |                               | ZłR.            | kr. |
|                |                | U w a g a .  |                               |                 |     |
|                |                | Morzem i przez granice ku obcym państwom włoskim . . . . .   |                               | 2               | 30  |
|                | b)             | Ołów lany (jako to: kotły, rury, blaty, kule, śróty i t. p.) tudzież ołów wałkowany i ciągniony, czcionki drukarskie, płyty stereotypowe . . . . .   |                               | 5               |     |
| 10             | 40 b)          | Żelazo fryszowane (t. j. kowane i walcowane), w sztabach, niefasonowane, także topione w bryłach . . . . .   |                               | 2               |     |
|                |                | U w a g a .  |                               |                 |     |
|                |                | Morzem i przez granice ku obcym państwom włoskim z wyjątkiem przywozu przez granice transapenińskich części terytoryalnych Modeny i Parmy . . . . .  |                               | 2               | 30  |
|                | 40 g)          | Drut stalowy, polerowany i struny stalowe . . . . .  |                               | 5               |     |
|                | 40 h)          | Żelazo lane surowe t. j. wszelkie towary z żelaza lanego, które nie są toczone, piłowane, dłutem wyrabiane, wiercone, świrdrowane, szlifowane, polerowane, pokostowane, ani też z innymi materiałami połączone . . . . . | 1 cłowy<br>ctr. <i>sporco</i> | 1               |     |
| 11             | 49 a)          | Przędze bawełniane (nie mieszane lub mieszane ze lnem lub wełną), surowe to jest nie bielone, nie farbowane i nie kręcone w trzy lub więcej nici . . . . .   | 1 cłowy<br>ctr. <i>netto</i>  | 5               |     |
| 12             | 50 b)          | Przędze lniane t. j. przędze ze lnu, konopi, pakuł i innych materiałów roślinnych (z wyjątkiem bawełny), blichowane (lub tylko odwarzone), w popiole gotowane, albo farbowane (na nie wszakże nie kręcone) . . . . .     |                               | 7               | 30  |
|                | c)             | Przędze lniane w nie kręcone . . . . .   |                               | 12              | 30  |
| 13             | 51 a)          | Przędze wełniane (t. j. przędze z wełny i innego włosu zwierzęcego) surowe t. j. nie farbowane i nie kręcone w trzy lub więcej nici . . . . .  |                               | 5               |     |





# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Kraukauer Verwaltungsgelbiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 17. April 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XII.

Wydany i rozestany dnia 17 Kwietnia 1856.

## Erlaß des Finanzministeriums vom 26. März 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XII. Stück, Nr. 39, ausgegeben am 3. April 1856),

wegen Einziehung sämmtlicher seit dem Jahre 1848 vom Staate ausgegebenen Geldzeichen, mit Ausnahme der ungarischen Münzscheine zu zehn Kreuzer.

Damit sämmtliche seit dem Jahre 1848 vom Staate ausgegebenen Geldzeichen, mit alleiniger Ausnahme der ungarischen Münzscheine zu zehn Kreuzer, gänzlich aus dem Umlaufe gebracht werden, sieht sich das Finanzministerium bestimmt, zu verordnen, daß jene Gattungen von Staats-Papiergeld, deren Einlösung laut des Erlasses vom 23. Februar 1854 (Reichs-Gesetz-Blatt, XVI. Stück, Nr. 45\*) an die privilegirte österreichische Nationalbank übertragen wurde, und zu welchen

1. die Anweisungen auf die Landeseinkünfte des Königreiches Ungarn zu 1 fl., 5 fl., 10 fl., 100 fl. und 1000 fl.,
2. die unverzinslichen Reichsschlagscheine zu 5 fl., 50 fl., 100 fl., 500 fl. und 1000 fl., und
3. die fünfprocentigen Centralcasse-Anweisungen vom 1. September 1848 und vom 1. März 1849 zu 30 fl., 60 fl., 90 fl., 300 fl., 600 fl. und 900 fl. gehören, nur noch bis 31. August 1856, und nach Ablauf dieser Zeit nur über eine besondere, bei dem Finanzministerium zu erwirkende Bewilligung, bei allen Staatscassen als Zahlung angenommen, und bei allen Bankcassen gegen Banknoten verwechselt werden.

Dieselbe Frist wird auch für die Annahme an Zahlungsstatt oder für die Verwechslung in der bisher üblichen Weise bezüglich der ungarischen Münzscheine zu sechs Kreuzer festgesetzt.

Auch die mit dem Erlasse vom 22. April 1849 (Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 226) im lombardisch-venetianischen Königreiche hinausgegebenen k. k. Cassen-Staatsanweisungen (Viglietti del Tesoro) werden nach Ablauf des Monates August 1856 nur mehr mit Bewilligung des Finanzministeriums gegen fünfprocentige Cartelle des lombardisch-venetianischen Monte bei der Monteprefectur umgewechselt.

Nach Ablauf des Monates October 1856 kann auch von Seite des Finanzministeriums eine Annahme an Zahlungsstatt oder Verwechslung der hier erwähnten Papiergeld-Gattungen nicht mehr bewilliget werden. Dieß gilt um so mehr von jenen Geldzeichen, welche schon mit früheren Erlässen aus dem Umlaufe gezogen wurden, und schon gegenwärtig nur mit besonderer Bewilligung des Finanzministeriums umgewechselt werden durften, als:

\*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XII. Stück, Nr. 52, Seite 168.

## 44.

## Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 26 Marca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XII, Nr. 39, wydana dnia 3 Kwietnia 1856),

względem ściągnięcia wszystkich od roku 1848 przez Państwo wydanych znaków pieniężnych z wyjątkiem węgierskich biletów monetowych dziesięć-krajcarowych.

Ażeby wszystkie od roku 1848 przez Państwo wydane znaki pieniężne, z jedynym wyjątkiem węgierskich biletów monetowych dziesięć-krajcarowych, zostały zupełnie z obiegu ściągnięte, uznaje Ministerstwo Skarbu potrzebę rozporządzenia, iżby owe gatunki papiérowej monety Państwa, których wymiana poleconą była na mocy rozrządzenia z dnia 23 Lutego 1854 (Dziennik Praw Państwa, Część XVI, Nr. 45 \*) uprzywilejowanemu Austryackiemu Bankowi Narodowemu, a do których należą:

1. *Asygnacje* na dochody kraju Królestwa Węgierskiego po 1 Złr., 5 Złr., 10 Złr., 100 Złr. i 1000 Złr.,
2. Bezprocentowe *bilety skarbowe* po 5 Złr., 50 Złr., 100 Złr., 500 Złr. i 1000 Złr. i
3. Pięćprocentowe *asygnacje kasy centralnej* z dnia 1 Września 1848 i 1 Marca 1849 po 30 Złr., 60 Złr., 90 Złr., 300 Złr., 600 Złr. i 900 Złr., *tylko jeszcze do 31 Sierpnia 1856*, a po upływie tego czasu tylko za szczególnym w Ministerstwie Skarbu uzyskać się mającym pozwoleniem od wszystkich kas Państwa w zapłatach przyjmowane i we wszystkich kasach bankowych za noty bankowe wymieniane były.

Tenże sam termin ustanawia się dla przyjmowania w zapłatach lub dla wymiany w sposób, dotąd używany, węgierskich biletów monetowych sześć-krajcarowych.

Również wydane Rozrządzeniem z dnia 22 Kwietnia 1849 (Dziennik Praw Państwa, Nr. 226) w Lombardzko-Weneckim Królestwie C. K. *asygnacje kasy Państwa (Viglietti del Tesoro)* zamienione będą *po upływie miesiąca Sierpnia 1856* tylko jeszcze za przyzwoleniem Ministerstwa Skarbu na pięćprocentowe kartele Lombardzko-Weneckiego Monte u Monteprefektury.

*Po upływie miesiąca Października 1856, nawet ze strony Ministerstwa Skarbu nie będzie mogło być pozwolone przyjęcie w zapłatach ani zamiana wymienionych tu gatunków monety papiérowej.* Rozumić się to tém więcej o owych znakach pieniężnych, które już dawniejszemi Rozrządzeniami z obiegu były ściągnięte i obecnie już tylko za szczególnym przyzwoleniem Ministerstwa Skarbu zamienione być mogły, jako to:

\*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział pierwszy, Część XII, Nr. 52, Strona 168.

- a) von den ungarischen Landesanweisungen zu 2 fl.;
- b) den Reichsschatzscheinen zu 10 fl.;
- c) den dreiprocentigen Centralcasse-Anweisungen vom 1. Jänner und 1. Juli 1849 und 1. Jänner 1850;
- d) den verzinslichen Reichsschatzscheinen vom 1. Jänner 1850 und 1851;
- e) den verzinslichen Reichsschatzscheinen von den Jahren 1852 und 1853 zu 1000 fl., 500 fl. und 100 fl. und
- f) den deutschen Münzscheinen zu sechs und zehn Kreuzer.

Hiernach darf vom 1. November 1856 an kein Staats-Papiergeld von den seit dem Jahre 1848 hinausgegebenen Gattungen (die ungarischen Münzscheine zu zehn Kreuzer allein ausgenommen) zur Zahlung verwendet oder umgewechselt werden.

Freiherr von **Bruck** m. p.

## 45.

### Verordnung des Finanzministeriums vom 28. März 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XII. Stück, Nr. 40, ausgegeben am 3. April 1856),

wirksam für alle Kronländer der Monarchie,

womit der Zeitpunkt der Wirksamkeit der Finanz-Bezirksdirectionen im Verwaltungsgebiete der Lemberger Finanz-Landesdirection bekannt gegeben wird.

Mit Bezug auf die Verordnung des Finanzministeriums vom 12. December 1855, womit die Bestimmungen über die Herstellung der Gleichförmigkeit im Organismus der Finanz-Bezirksbehörden kundgemacht wurden (Reichs-Gesetz-Blatt, XLVI. Stück, Nr. 217\*), wird bekannt gegeben, daß die Finanz-Bezirksdirectionen im Verwaltungsgebiete der Lemberger Finanz-Landesdirection am 30. April 1856 in Wirksamkeit treten werden.

Diese Finanz-Bezirksdirectionen, zwölf an der Zahl, sind aufgestellt: zu Lemberg für die Landeshauptstadt und den Lemberger Kreis; zu Przemyśl, Sanok, Sambor, Zolkiew, Stry, Brzezan, Stanislaw, Kolomea für die gleichnamigen Kreise; zu Brody für den Kreis Buczow; zu Tarnopol für die Kreise Tarnopol und Czortkow, und zu Czernowitz für das Herzogthum Bukowina.

Freiherr von **Bruck** m. p.

---

\*) Landes-Regierungsblatt vom Jahre 1855, erste Abtheilung, XLVII. Stück, Nr. 231, Seite 556.

- a) o węgierskich *asygnacjach krajowych* po 2 Złr.;
- b) o *biletach skarbowych* po 10 Złr.;
- c) o trzechprocentowych *asygnacjach kasy centralnej* z dnia 1 Stycznia i 1 Lipca 1849 i 1 Stycznia 1850;
- d) o procentowych *biletach skarbowych Państwa* z dnia 1 Stycznia 1850 i 1851;
- e) o procentowych *biletach skarbowych* z lat 1852 i 1853 po 1000 Złr., 500 Złr. i 100 Złr. i
- f) o *niemieckich biletach monetowych* sześć- i dziesięć-krajcarowych.

Według tego więc nie wolno od 1 Listopada 1856 używać w zapłatach lub zamieniać żadnych papierowych pieniędzy Państwa z gatunków od roku 1848 wydanych (z jedynym wyjątkiem węgierskich biletów monetowych dziesięć-krajcarowych.)

Baron **Bruck** m. p.

## 45.

### Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 28 Marca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XII, Nr. 40, wydana dnia 3 Kwietnia 1856),

mając moc obowiązującą we wszystkich Krajach Koronnych Monarchii,

**mocą którego obwieszcza się czas działalności skarbowych Dyrekcyj powiatowych w obrębie zarządu Lwowskiej Finansowej Dyrekcyi Krajowej.**

Odnosnie do Rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 12 Grudnia 1855, mocą którego obwieszczone zostały Postanowienia względem przeprowadzenia jednokształtności w organizmie skarbowych władz powiatowych (Dziennik Praw Państwa, Część XLVI, Nr. 217 \*), podaje się do wiadomości, iż skarbowe Dyrekcyje powiatowe w obrębie zarządu Lwowskiej Skarbowej Dyrekcyi Krajowej wnikną w działalność z dniem 30 Kwietnia 1856.

Te Skarbowe Dyrekcyje powiatowe, w liczbie dwanaście, ustanowione są: we Lwowie dla stolicy krajowej i obwodu lwowskiego; w Przemyślu, Sanoku, Samborze, Żółkwi, Stryju, Brzeżanach, Stanisławowie, Kołomei dla obwodów tegoż imienia; w Brodach dla obwodu Złoczowskiego; w Tarnopolu dla obwodów Tarnopolskiego i Czortkowskiego, i w Czerniowcach dla Księstwa Bukowiny.

Baron **Bruck** m. p.

---

\* ) Dziennik Rządu Krajowego z roku 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XLVII, Nr. 231, strona 556.

## 46.

Erlaß der Ministerien des Aeußern und des Handels vom  
29. März 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XII. Stück, Nr. 41, ausgegeben am 3. April 1856),

womit eine, zwischen der kaiserlich-österreichischen und der königlich-sicilianischen Regierung vereinbarte Erweiterung des Handels- und Schiffahrts-Vertrages vom 4. Juli 1846 kundgemacht wird.

Die Regierung Seiner Majestät des Kaisers von Oesterreich und jene Seiner Majestät des Königs beider Sicilien, stets von dem Wunsche beseelt, die commerziellen Beziehungen zwischen Ihren beiderseitigen Unterthanen immer mehr zu begünstigen und auszudehnen, haben im gemeinschaftlichen Einverständnisse festzustellen befunden, daß die Vortheile bezüglich der Zoll- und Schiffahrts-Rechte, welche kraft des, am 4. Juli 1846 zwischen den beiden Häfen abgeschlossenen Staatsvertrages nur den directen Provenienzen zugestanden wurden, in den Häfen des österreichischen Kaiserstaates, sowie in jenen des Königreiches beider Sicilien für die Dauer des obbezeichneten Tractates, sowohl für die Einfuhr als für die Ausfuhr, nunmehr auch auf die indirecten Provenienzen, ohne Rücksicht auf ihren Ursprung oder ihre Bestimmung, ausgedehnt werden sollen.

Eine solche Ausdehnung wird indeß keine Aenderung in dem früheren Uebereinkommen, betreffend das den inländischen Schiffen ausschließlich vorbehaltenene Recht zur Schiffahrt und zum Verkehre zwischen dem einen und dem anderen Hafen der eigenen Ländergebiete, gemeinlich cabotage genannt, nach sich ziehen.

Vorstehendes Uebereinkommen wird hiemit zur allgemeinen Kenntniß mit dem Besage gebracht, daß selbes vom 9. Februar 1856, als dem Tage, an welchem die diesfälligen beiderseitigen Ministerial-Erklärungen zu Neapel ausgetauscht wurden, in Kraft getreten ist.

Für den abwesenden Minister des Aeußern:

Jof. Freiherr Werner m. p.

Toggenburg m. p.

## 47.

Verordnung des Ministers des Innern vom 30. März 1856,  
betreffend die Einrichtung und Amtswirksamkeit der Statthaltereien im lombardisch-venetianischen Königreiche.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XII. Stück, Nr. 42, ausgegeben am 3. April 1856.

## 46.

## Rozrządzenie Ministerstw Spraw Zagranicznych i Handlu z dnia 29 Marca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XII, Nr. 41, wydana dnia 3 Kwietnia 1856),

**mocą którego podaje się do wiadomości przyjęte przez Rządy Cesarstwo-Austryacki i Królewsko-Sycyliński rozszerzenie traktatu handlowego i żeglugi z d. 4 Lipca 1846.**

Rządy Jego Mości Cesarza Austrii i Jego Mości Króla Obojga Sycylii, ożywione bezustanném życzeniem ciągłego ułatwiania i dalszego rozszerzania związków handlowych między obopólnymi poddanymi Swemi uznały w wzajemném porozumieniu postanowić, iżby korzyści względem praw cłowych i żeglugi, które na mocy zawartego na dniu 4 Lipca 1846 między oboma Dworami traktatu Państwa bezpośrednim tylko przyznane są proveniencyom w portach Cesarstwa Austryackiego jako i owych Królestwa Obojga Sycylii na czas trwania pomienionego wyżej traktatu, tak co do przywozu jak wywozu, rozciągnięte były nadal także na pośrednie proveniencye bez względu na ich pochodzenie lub przeznaczenie.

Rozszerzenie takowe nie pociągnie jednak za sobą żadnej zmiany w dawniejszej umowie, względem zabezpieczonego wyłącznie krajowym okrętom prawa do żeglugi i obrotu między temi a owemi portami własnych obrębów Krajowych, nazywanego zwykle *cabotage*.

Niniejsza umowa podaje się do powszechnej wiadomości z tém dołączeniem, iż takowa weszła w moc z dniem 9 Lutego 1856, na którym odnośne obustronne oświadczenia Ministeryalne w Neapolu w zamian były dane.

Za nieobecnego Ministra Spraw Zagranicznych:

**Józ. Baron Werner** m. p.      **Toggenburg** m. p.

## 47.

## Rozporządzenie Ministra Spraw Wewn. z d. 30 Marca 1856, względem urzędzenia i działalności urzędowej Namiestnictw w Lombardzko-Weneckim Królestwie.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XII, Nr. 42, wydana d. 3 Kwietnia 1856.





# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 18. April 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XIII.

Wydany i rozesłany dnia 18 Kwietnia 1856.

## 48.

## Verordnung des Armees-Ober-Commando und des Ministeriums des Innern vom 30. März 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XIII. Stück, Nr. 43, ausgegeben am 5. April 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

mit Bestimmungen hinsichtlich des, künftig bei Einreihung der ausdienenden Mannschaft in die Reserve und bei der Entlassung der Reservemannschaft zu beobachtenden Verfahrens.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben hinsichtlich des künftig zu beobachtenden Verfahrens bei Einreihung der ausdienenden Mannschaft in die Reserve, dann bei Entlassung jener Reservemannschaft, welche ihrer zweijährigen Reserveverpflichtung Genüge geleistet hat, mit der Allerhöchsten Entschliessung vom 13. Februar 1856 Folgendes zu bestimmen geruht:

Um die Ergänzungsverhältnisse Meiner Armee zu regeln, finde Ich das mit dem Patente vom 31. Juli 1852 \*) erlassene Reservestatut dahin zu modificiren, daß die Einreihung der ausdienenden Mannschaft in die Reserve künftighin nicht mehr mit Ende December desjenigen Jahres, in welchem der Soldat seine Dienstzeit vollstreckt, sondern erst dann zu geschehen habe, wenn derselbe volle acht Jahre, vom Tage seiner Affentirung an gerechnet, gedient hat.

Da unter gewöhnlichen Verhältnissen die jährliche Recrutenstellung in dem Zeitraume vom 15. März bis Ende April stattzufinden haben wird, so wird das Ende des Monates April die regelmäßige Zeitepoche für die Einreihung der ausdienenden Mannschaft in die Reserve und für die Entlassung jener Reservemannschaft sein, welche ihrer zweijährigen Reserveverpflichtung Genüge geleistet hat.

Die Militär-Administrativbehörden werden dafür zu sorgen haben, daß diesen Bestimmungen gemäß kein Soldat länger als acht Jahre im activen und zwei Jahre im Reservestande der Armee zurückbehalten werde, wenn nicht die im §. 26 des Reservestatutes erwähnten Fälle eintreten.

Im Uebrigen bleiben die Bestimmungen des Reservestatutes in Kraft.

Freiherr von **Bach** m. p.

Freiherr von **Bamberg** m. p., G. M.

## 49.

## Erlaß des Finanzministeriums vom 30. März 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XIII. Stück, Nr. 44, ausgegeben am 5. April 1856),

gültig für sämtliche Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes,

betreffend die Zollbehandlung der Darmseile.

Darmseile, d. i. Stricke aus gröberem Gedärmen, vorzugsweise aus Rindsdärmen, wie sie zum Gebrauche bei Drehbänken, Schleifrädern u. dgl. angefertigt werden, sind nach der Tarifspost 21, lit. b) in der Einfuhr mit 45 Kreuzer für den Sporcocentner zu verzollen.

Vorstehende Bestimmungen haben mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem sie den Zollämtern bekannt werden.

Freiherr von **Bruck** m. p.

\*) Landes-Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, XXVII. Stück, Nr. 181, Seite 429.

## 48.

## Rozporządzenie Nadkomendy Armii i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 30 Marca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XIII, Nr. 43, wydana dnia 5 Kwietnia 1856),

obowiązujące wszystkie Kraje koronne, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

z postanowieniami względem postępowania, zachować się mającego przy umieszczeniu wysługujących żołnierzy w rezerwie i przy oddalaniu żołnierzy rezerwy.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył względem zachować się nadal mającego postępowania przy umieszczeniu wysługujących żołnierzy w rezerwie, i przy uwolnieniu owych żołnierzy rezerwy, którzy obowiązkowi swemu dwuletniej służby w rezerwie zadość uczynili, postanowić Najwyższą Uchwałą z dnia 13 Lutego 1856 r. co następuje:

Celem uregulowania stosunków uzupełnienia Mój Armii, uznaję potrzebną zmianę wydanego Patentem z dnia 31 Lipca 1852 \*) statutu rezerwy w ten sposób, iżby nadal umieszczanie wysługujących żołnierzy w rezerwie nie już z końcem Grudnia tego roku, w którym żołnierz czas służby dokonywa, lecz wtenczas dopiero nastąpiło, gdy tenże pełnych ośm lat, począwszy od dnia swego asenterowania, wysłużył.

Gdy roczne odstawianie rekrutów w zwykłych stosunkach w przestrzeni czasu od 15 Marca aż do końca Kwietnia ma się odbywać, koniec tedy miesiąca Kwietnia będzie regularną epoką czasu dla umieszczania wysługujących żołnierzy w rezerwie i dla uwolnienia owych żołnierzy rezerwy, którzy swemu dwuletniemu obowiązkowi służby w rezerwie zadość uczynili.

Będzie to staraniem wojskowych władz administracyjnych, iżby zgodnie z temi Postanowieniami żaden żołnierz dłużej lat ośmiu w czynnej i dwu lat w stanie rezerwy Armii zatrzymanym nie był, jeżeli nie nastąpią wspomniane w §. 26 statutu rezerwy wypadki.

Z resztą pozostają w mocy Postanowienia statutu rezerwy.

Baron **Bach** m. p.      Baron **Bamberg** m. p. J. M.

## 49.

## Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 30 Marca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XIII, Nr. 44, wydana dnia 5 Kwietnia 1856),

obowiązujące wszystkie Kraje koronne wspólnego związku cłowego,

względem postępowania cłowego z linami jelicianemi.

Liny jeliciane, t. j. powrozy z trzew grubszych, zwłaszcza z trzew wołowych, wyrabiane do użytku przy tokarniach, kołach ślufierskich i t. p., oclone być mają wedle pozycji taryfy 21, lit. b) w przywozie 45 krajcami za centnar *sporco*.

Niniejsze Postanowienia wchodzą w moc z dniem, w którym dojdą do wiadomości cłowych urzędów.

Baron **Bruck** m. p.

\*) Dziennik Praw Krajowych i Rządowych dla Galicji z roku 1852, Część XXVII, Nr. 181, strona 429.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XIV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 30. April 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XIV.

Wydany i rozestany dnia 30 Kwietnia 1856.

## 50.

## Verordnung des Armee-Ober-Commando, des Finanzministeriums und der obersten Polizeibehörde vom 11. März 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XIV. Stück, Nr. 45, ausgegeben am 17. April 1856),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

wodurch die Wirksamkeit der Verordnung vom 28. November 1855, Nr. 205 des Reichs-Gesetz-Blattes \*), über das Gebührenausmaß für die Gensd'armeriemannschaft vom Wachtmeister abwärts, aus Anlaß ihrer Verladung als Zeugen in Straffällen vor die Civil-Strafgerichte, auch auf die Fälle ihrer Vorladung vor die Militärgerichte oder bei Gefällsverhandlungen ausgedehnt wird.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 8. März 1856 anzuordnen geruhet, daß die in der Verordnung vom 28. November 1855, Nr. 205 des Reichs-Gesetz-Blattes \*\*), verzeichneten, das Gebührenausmaß für die Gensd'armeriemannschaft vom Wachtmeister abwärts, aus Anlaß ihrer Vorladung als Zeugen in Straffällen vor die Civil-Strafgerichte regelnden Bestimmungen, im ganzen Umfange der Kaiserstaates, auch auf jene Fälle ausgedehnt werden, wo der Gensd'arme vor den Militärgerichten oder bei Gefällsverhandlungen als Zeuge zu erscheinen hat.

Die Zeugengebühr ist in den letztangedeuteten Fällen auf Rechnung jenes Verwaltungszweiges zu erfolgen, in dessen Bereich die Vernehmung des Gensd'armen stattgefunden hat.

Freiherr von **Kempen** m. p.    Freiherr von **Bruck** m. p.    Freiherr von **Bamberg** m. p.

## 51.

## Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 27. März 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XIV. Stück, Nr. 46, ausgegeben am 17. April 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über das Verfahren bei Ertheilung von Concessionen zu periodischen Landtransport-Unternehmungen.

Im Nachhange und zur Erläuterung des Erlasses des Handelsministeriums vom 20. December 1850 über Privatunternehmungen periodischer Personentransporte (Reichs-Gesetz-Blatt, I. Stück, Jahrgang 1851, Nr. 1\*\*) und der Verordnung vom 15. Jänner 1855, über das Verfahren bei Ertheilung der Befugnisse zu solchen Unternehmungen (Reichs-Gesetz-Blatt, IV. Stück, Jahrgang 1855, Nr. 11\*\*\*), wird im Einver-

\*) Landes-Regierungs-Blatt vom Jahre 1855, erste Abtheilung, XLV. Stück, Nr. 219, Seite 543.

\*\*) Landes-Gesetz- und Regierungs-Blatt für Galizien, Jahrgang 1851, III. Stück, Nr. 3, Seite 59.

\*\*\*) Landes-Regierungs-Blatt, Jahrgang 1855, erste Abtheilung, VIII. Stück, Nr. 25, Seite 128.

## 50.

Rozporządzenie Nadkomendy Armii, Ministerstwa Skarbu  
i Najwyższej Władzy Policyjnej z dnia 11 Marca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XIV, Nr. 45, wydana dnia 17 Kwietnia 1856),

obowiązujące w całej rozległości Cesarstwa,

**mocą którego rozciąga się działalność Rozporządzenia z dnia 28 Listopada 1855, Nr. 205 Dziennika Praw Państwa \*), o wymiarze należitości dla żandarmeryi niżej wachmistrza, z powodu wezwania żandarmów na świadków w przypadkach karnych przed sądy karne cywilne, również w razach wezwania ich przed sądy wojskowe lub w sprawach skarbowych.**

Jego C. K. Apostolska Mość raczył rozporządzić Najwyższą Uchwałą z dnia 8 Marca 1856, iżby postanowienia przepisane Rozporządzeniem z dnia 28 Listopada 1855, Nr. 205 Dziennika Praw Państwa \*), regulujące wymiar należitości dla żandarmeryi niżej wachmistrza, z powodu wezwania żandarmów na świadków w przypadkach karnych, rozciągnięte były w całej rozległości Cesarstwa także na owe wypadki, w których żandarm jako świadek ma się stawić przed sądem wojskowym lub w sprawach skarbowych.

W razach tych na ostatku wymienionych, wydaną będzie należitość na rachunek owęj gałęzi administracyi, w której zakresie nastąpiło wysłuchanie żandarma.

Baron **Kempen** m. p.Baron **Bruck** m. p.• Baron **Bamberg** m. p.

## 51.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli  
publicznych z dnia 27 Marca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XIV, Nr. 46, wydana dnia 17 Kwietnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

**o postępowaniu przy udzielaniu koncesyj na przedsiębiorstwa peryodycznych transportów krajowych.**

W dodatku do objaśnienia Rozrządzenia Ministerstwa Handlu z dnia 20 Grudnia 1850 r., o prywatnych przedsiębiorstwach peryodycznych transportów osób (Dziennik Praw Państwa, Część I, Rok 1851, Nr. 1 \*\*) i Rozporządzenia z dnia 15 Stycznia 1855, o postępowaniu przy udzielaniu koncesyj na takie przedsiębiorstwa (Dziennik Praw Państwa, Część IV, Rok 1855, Nr. 11 \*\*\*), ustanawia się

\*) Dziennik Rządu Krajowego z roku 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XIV, Nr. 219, stronica 543.

\*\*) Dziennik Praw Krajowych i Rządowych dla Galicyi, Rok 1851, Część III, Nr. 3, strona 59.

\*\*\*) Dziennik Rządu Krajowego, Rok 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt VIII, Nr. 25, strona 128.



nehmen mit dem Ministerium des Innern festgesetzt, daß nur jene periodischen Personentransport-Unternehmungen an die Concession der Landesstelle gebunden sind, welche auf Poststraßen und mit Pferdewechsel betrieben werden.

Alle anderen periodischen Personentransport-Unternehmungen können von den gewöhnlichen Gewerbsbehörden erster Instanz verliehen werden, und es ist ihre Verleihung an keine anderen als die allgemeinen, hinsichtlich der Fuhrgewerbs-Berechtigungen bestehenden Normen gebunden.

Als Poststraßen werden hierbei nur jene Straßen angesehen, auf welchen Fahrpost-Stationen bestehen.

Gegen die Verweigerung einer Concession der letzteren Kategorie steht der Recurs an die politische Landesstelle, und in dritter Instanz, sowie bei Concessionen der ersten Kategorie in zweiter Instanz, an das Ministerium für Handel und Gewerbe offen, welches bei Entscheidung derartiger Recurse mit dem Ministerium des Innern das Einvernehmen pflegen wird.

Ritter von Toggenburg m. p.

## 52.

### Erlaß des Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 3. April 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XIV. Stück, Nr. 47, ausgegeben am 17. April 1856),

wirksam für den ganzen Umfang der Monarchie,

womit die Einführung von Absolutorien, als der legalen Beweisdocumente über den Umstand, daß ein Studirender einer rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät oder Rechtsakademie seine akademischen Studien den bestehenden Gesetzen gemäß zurückgelegt habe, angeordnet und das Verhältniß dieser Absolutorien zu den bisher üblichen Abgangszeugnissen bestimmt wird.

Um in Zukunft, und insbesondere in der ersten Periode der Durchführung des neuen rechts- und staatswissenschaftlichen Studienplanes den Staatsbehörden, Staatsprüfungs-Commissionen und rechts- und staatswissenschaftlichen Facultäten eine feste und sichere Cynosur der Beurtheilung darzubieten, ob ein Candidat, welcher sich bei ihnen zur Aufnahme in die Conceptspraxis oder zu einer die volle Absolvierung des akademischen Studiums voraussetzenden Prüfung meldet, diese Bedingung den bestehenden Gesetzen gemäß erfüllt, das ist, sein akademisches Quadriennium oder beziehungsweise Triennium gültig vollendet habe, wird hiemit Folgendes angeordnet:

#### §. 1.

Für die ordentlichen Rechtshörer der Universitäten Wien, Prag, Pesth, Krakau, Lemberg, Graz und Innsbruck, und der bestehenden k. k. Rechtsakademien, welche mit dem Sommersemester 1855-56 oder späterhin ihr akademisches Quadriennium oder Triennium vollenden, und nach den bestehenden Anordnungen eines Beweises hierüber

w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, iż tylko te peryodyczne przedsiębiorstwa transportu osób zawisły od koncesyj Władzy Krajowej, które po *gościńcach pocztowych* i z *odmianą koni* odbywają się.

Wszystkie inne przedsiębiorstwa peryodycznego transportu osób nadane być mogą od zwykłej władzy przemysłowej pierwszej instancyi, a udzielanie takowych nie zawisło od żadnych innych, jak tylko ogólnych względem uprawnienia do przemysłu furmańskiego istniejących przepisów.

Za gościńce pocztowe uważane są tylko te gościńce, na których stacye pocztowe istnieją.

Przeciw odmówieniu koncesyi kategorii ostatniej wolny jest rekurs do politycznej Władzy Krajowej, a w instancyi trzeciej, niemniej przy koncesyach pierwszej kategorii w drugiej instancyi, do Ministerstwa Handlu i Przemysłu, które przy rozstrzyganiu takowych rekursów z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych porozumie się.

Kawaler de **Toggenburg** m. p.

## 52.

### Rozządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 3 Kwietnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XIV, Nr. 47, wydana dnia 17 Kwietnia 1856),

obowiązujące całą Monarchią,

**mocą którego nakazuje się zaprowadzenie absolutoryów, jako prawnych dokumentów dowodu téj okoliczności, iż uczeń fakultetu nauk prawnych i politycznych lub akademii prawniczej odbył swe nauki akademiczne zgodnie z istniejącymi prawami, i ustanawia się stosunek tychże absolutoryów do używanych dotąd zaświadczeń odchodowych.**

Celem nadania nadal, a zwłaszcza w pierwszym okresie przeprowadzenia nowego planu nauk prawnych i politycznych, władzom Państwa, komisjom egzaminów rządowych i fakultetom prawniczo- i polityczno-naukowym stałej i pewnej cynozury w osądzeniu, czy kandydat, meldujący się u nich do przyjęcia na praktykę konceptową albo do egzaminu poprzedzonego zupełnym odbyciem nauk akademicznych, dopełnił tegoż warunku zgodnie z istniejącymi prawami, to jest odbył akademiczne czteroletnie lub względnie trzyletnie, rozporządza się niniejszém co następuje:

#### §. 1.

Dla zwyczajnych słuchaczy prawa na Uniwersytetach Wiedeńskim, Pragskim, Peszleńskim, Krakowskim, Lwowskim, Grackim i Insbruckim, tudzież w istniejących C. K. akademiach prawnych, którzy w półroczu letniém 1855—1856 lub później skończą akademiczne czteroletnie lub trzyletnie, i wedle istniejących

zu was immer für einem praktischen oder akademischen Zweck benötigen, werden hie- mit eigene Absolutorien als das dießfällige legale Beweisdocument eingeführt.

### §. 2.

Diese Absolutorien sind den öffentlichen Rechts Hörern der Facultäten und den öffentlichen oder privatim studirenden Schülern der k. k. Rechtsakademien auf eigens dazu vorgedruckten Blanqueten auszufertigen.

### §. 3.

Diese Absolutorien haben zum Unterschiede von den Abgangszugnissen (Universitätszugnissen)

1. Die Aufschrift „Absolutorium“ zu führen,
2. die Auführung aller Collegien zu enthalten, welche der Candidat während seiner ganzen akademischen Studienzeit an einer und derselben oder an den verschiedenen rechts- und staatswissenschaftlichen Lehranstalten, an denen er studirt hat, gehört, oder aus welchen er als Privatstudirender einer k. k. Rechtsakademie die Prüfungen abgelegt hat,
3. im Eingange den ausdrücklichen Beisatz zu enthalten, daß derselbe seine volle akademische Studienzeit den bestehenden Anordnungen gemäß zurückgelegt habe.

Im Uebrigen sind sie im Wesentlichen nach den bisher für die Abgangszugnisse geltenden Anordnungen auszufertigen.

### §. 4.

Ob ein Candidat während und nach seiner vollendeten Studienzeit auch die ihm obliegenden theoretischen Staatsprüfungen abgelegt habe, darüber hat das Absolutorium nichts zu enthalten, sondern hierüber ist der Beweis durch die Staatsprüfungs-Zeugnisse herzustellen.

### §. 5.

Solche Absolutorien beizubringen, sind nur diejenigen zur Aufnahme in die Conceptspraxis oder zur letzten Staatsprüfung sich meldenden Candidaten nicht verpflichtet, welche, ohne regelmäßigen Besuch der Universitätsvorlesungen, den rechts- und staatswissenschaftlichen Studien auf Grundlage des hierortigen Erlasses vom 2. October 1855 (Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 172, Absatz 7 \*) sich gewidmet haben.

Dieselben werden sich bei ihrer Meldung zur Conceptspraxis lediglich mit der bezüglichen Bewilligung des Unterrichtsministeriums und mit den Zeugnissen über die mit gutem Erfolge abgelegten theoretischen Staatsprüfungen auszuweisen haben.

### §. 6.

Diejenigen Studirenden, welche ein Absolutorium zu erhalten wünschen, dürfen um dasselbe sich schon im Laufe ihres letzten Studiensemesters bei dem betreffenden Decanate oder Directorate melden.

\*) Landes-Regierungs-Blatt vom Jahre 1855, erste Abtheilung, XXXVI. Stück, Nr. 185, Seite 385.

przepisów potrzebują o tém dowodu do jakiegobądź celu praktycznego lub akademicznego, zaprowadzają się niniejszém właściwe absolutorye jako odpowiednie prawne dokumenta dowodu.

### §. 2.

Absolutorya wydawane być mają publicznym słuchaczom prawa w fakultetach, tudzież publicznym lub prywatnym uczniom C. K. Akademij prawniczych na wydrukowanych w tym właśnie celu blankietach.

### §. 3.

Absolutorya te prowadzić będą dla różnicy od świadectw odchodowych (świadectw uniwersyteckich)

1. Napis „absolutoryum“,

2. zawierać będą wyszczególnienie wszystkich kolegiów, słuchanych przez kandydata podczas jego całego czasu nauk akademicznych w jednym i tymże samym lub w różnych zakładach naukowych prawniczych i politycznych, do których na nauki uczęszczał, lub z których jako uczeń prywatny C. K. akademii prawniczej examina złożył.

3. Umieszczą na wstępie wyraźny dodatek, iż tenże całkowity swój czas nauk akademicznych odbył zgodnie z istniejącymi przepisami.

Zresztą wydawane być mają zgodnie z istotą dotychczasowych Rozporządzeń względem świadectw odchodowych.

### §. 4.

Czy kandydat podczas i po ukończonym czasie nauk złożył teoretyczne examina Rządowe, do których jest obowiązany, nie czyni o tém absolutoryum żadnej wzmianki, ale dowód o tém uskutecznia się przez zaświadczenia examinatorów Rządowych.

### §. 5.

Do przedłożenia takich absolutoryów ci tylko meldujący się do przyjęcia w praktykę conceptową albo do ostatniego examinu Rządowego kandydaci nie są obowiązani, którzy bez regularnego uczęszczania na odczyty uniwersyteckie, poświęcili się prawniczym i politycznym naukom na podstawie tutejszego Rozrządzenia z dnia 2 Października 1855 (Dziennik Praw Państwa, Nr. 172, ustęp 7 \*).

Takowi mają się wykazać przy swém do praktyki conceptowej zameldowaniu jedynie odnośném przyzwoleniem Ministerstwa Oświecenia i zaświadczeniami o złożonych z dobrym skutkiem teoretycznych, examinach Rządowych.

### §. 6.

Uczniowie, którzy życzą sobie otrzymać absolutoryum, mogą o to już w biegu swego ostatniego półrocza nauk meldować się w przyzwoitym dekanacie lub dyrektoracie.

\*) Dziennik Rządu Krajowego z roku 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XXXVI, Nr. 185, strona 385.

Sie haben hiebei ihre sämmtlichen Studiendocumente (Maturitätszeugniß, Meldungsbuch, Prüfungszeugnisse aller Art u. s. w.) im Originale oder in Duplicaten beizubringen.

#### §. 7.

Die Beurtheilung, ob der Candidat nach den bestehenden Vorschriften seine Studien vollgiltig absolvirt habe, steht zunächst den Decanen der Professorencollegien und Directoren der Rechtsakademien zu.

In zweifelhaften Fällen aber, und insbesondere, wenn es sich um solche Candidaten handelt, welche sonst ordentlich und fleißig ihre Studienzeit verwendet, welche aber, sei es in ihrem Studiengange, sei es in der Stundenzahl der von ihnen gehörten Collegien, namentlich in der Uebergangsperiode, nicht vollkommen den bestehenden Anordnungen gemäß ihre Studien eingerichtet haben, wird hiermit die Entscheidung einer Commission übertragen, welche an den rechts- und staatswissenschaftlichen Facultäten aus dem fungirenden Decan und zwei Decanen der nächstvorhergegangenen Decanatsperioden, — an den Rechtsakademien aus dem Director und zwei speciell von dem Unterrichtsministerium hiezu bestimmten ordentlichen Professoren zu bestehen hat.

Auch in Pesth und Krakau hat letztere Anordnung in solange zu gelten, bis die Einsetzung der ordentlichen akademischen Functionäre die Möglichkeit bieten wird, an ihnen die Commission in gleicher Weise wie an den übrigen Universitäten zu organisiren.

#### §. 8.

Findet die betreffende Commission die Ausfertigung eines Absolutoriums unzulässig, so hat der Vorstand derselben dieß dem Candidaten schriftlich unter beigefügter Motivirung zu eröffnen, wogegen diesem, je nachdem er an einer Facultät oder an einer Rechtsakademie zuletzt studirt hat, der Recurs an die akademische Oberbehörde oder an das Ministerium offen steht.

#### §. 9.

Die bisher bestandenen Abgangs- (Universitäts-) Zeugnisse sind weiterhin nur für solche Rechtshöher auszustellen, welche von einer rechts- und staatswissenschaftlichen Lehrabtheilung (Facultät oder Rechtsakademie) an eine andere, behufs der Fortsetzung ihrer Studien überzutreten, oder aus letzteren vor Vollendung derselben auszutreten gedenken.

Für dieselben werden neue Formularien unter Einem hinausgegeben. Bei der Ausfertigung dieser neuen Abgangszeugnisse hat die detaillirte Aufzählung der gehörten Collegien zu entfallen und sich das Zeugniß lediglich auf die Bestätigung der geschehenen Aufnahme, der an der Lehranstalt zugebrachten Studienzeit und auf die Bemerkungen bezüglich des akademischen Benehmens des Candidaten zu erstrecken.

Im Uebrigen sind sie auch fernerhin nach den mit den hierortigen Erlässen vom 10. und 29. März 1850 (Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 117 und 144) getroffenen Anordnungen, soweit dieselben durch die voranstehenden Verfügungen nicht aufgehoben oder

Przytém obowiązani są załączyć wszystkie swe dokumenta nauk (świadcstwo dojrzałości, książkę meldunkową, zaświadczenia examinów wszelkiego rodzaju i t. d.) w oryginale albo w duplikatach.

#### §. 7.

Osądzenie, czy kandydat odbył nauki swe zgodnie z istniejącymi przepisami, przystoi naprzód dziekanom kolegiów profesorskich i dyrektorom akademij prawniczych.

W wątpliwych zaś razach, a zwłaszcza gdy idzie o takich kandydatów, którzy wprawdzie porządnie i pilnie odbyli swój czas nauk, którzy jednak, czy to w toku swych nauk, czy téż w liczbie godzin słuchanych przez nich kolegiów, mianowicie w okresie przechodnim, nie urządzili swych nauk zupełnie zgodnie z istniejącymi przepisami, oddane będzie rozstrzygnięcie komisji, złożonej w fakultetach prawniczych i politycznych z rzeczywistego dziekana i dwóch dziekanów ostatnio-poprzednich okresów dziekańskich, w akademiach prawniczych z dyrektora i dwóch szczegółowo od Ministerstwa Oświecenia ku temu przeznaczonych zwyczajnych profesorów.

Ostatnie rozządzenie obowiązywać ma także w Peszcie i Krakowie na tak długo, dopóki ustanowienie zwyczajnych akademickich funkcyonaryuszów nie przedstawi możebności, uorganizowania w nich komisyj w równy sposób, jak po innych Uniwersytetach.

#### §. 8.

Jeżeli przyzwoita komisja wydanie absolutoryum uzna nie podobnem, tedy przełożony jej uwiadomi o tém kandydata pisemnie z dodaném umotywowaniem, któremu w razie takim, wedle tego, czy na fakultecie, czy w akademii prawniczej słuchał nauk w ostatnim czasie, przysłuża rekurs do wyższej Władzy akademickiej lub do Ministerstwa.

#### §. 9.

Dotychczasowe świadectwa odchodowe (uniwersyteckie) wydawane nadal będą tylko takim słuchaczom prawa, którzy przechodzą z jednego oddziału prawniczo-i polityczno-naukowego do innego celem kontynuowania swych nauk, lub występują z ostatnich przed ich ukończeniem.

Dla tychże wydadzą się równocześnie nowe formularze. Przy wydawaniu tychże nowych świadectw odchodowych odpadnie szczegółowe wyliczenie słuchanych kolegiów, a świadectwo umieści tylko potwierdzenie skutecznego przyjęcia, czasu nauk przebytego w zakładzie naukowym i uwagi względem akademicznego prowadzenia się kandydata.

Zresztą wydawane być mają i nadal wedle przyjętych w tutejszych Rozządzeniach z dnia 10 i 29 Marca 1850 (Dziennik Praw Państwa, Nr. 117 i 144) postanowień, o ile takowe niniejszemi Rozporządzeniami nie są zniesione lub zmie-

abgeändert sind, auf den hiefür bestimmten und zur Hervorhebung ihres Unterschiedes von den Absolutorien in kleinerem Formate vorgedruckten Blanqueten auszufertigen.

## §. 10.

Absolutorien und Abgangszeugnisse der genannten Universitäten und Rechtsakademien sind fortan in der Sprache auszustellen, in welcher die Formularien hinausgegeben werden.

## §. 11.

Von jedem Abgangszeugnisse und jedem Absolutorium ist das Concept oder ein Pare bei den akademischen Acten in eigenen Fasciceln wohl aufzubewahren, um nöthigen Falles hiernach Duplicate ausfertigen zu können.

## §. 12.

Auf die absolvirten Rechtshörer der Universitäten Padua und Pavia, sowie auf die theologischen, medicinischen und philosophischen Facultäten der übrigen Universitäten, haben diese Bestimmungen vorläufig noch keine Anwendung.

**Thun** m. p.

## 53.

### Erlaß des Finanzministeriums vom 4. April 1856,

über die Abgrenzung des unmittelbaren Amtsgebietes der Berghauptmannschaft in Salathna und der Amtsbezirke der exponirten Bergcommissäre derselben, mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisirung von Siebenbürgen.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XIV. Stück, Nr. 48, ausgegeben am 17. April 1856.

## 54.

### Erlaß des Finanzministeriums vom 5. April 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XIV. Stück, Nr. 49, ausgegeben am 17. April 1856),

giltig für alle Kronländer,

womit das bisher bestandene provisorische Central-Fiscalamt in Temeswar in eine Finanzprocuratur umgestaltet wird.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschliesung vom 23. März 1856 die Umstaltung des bisherigen provisorischen Central-Fiscalamtes zu Temeswar in eine Finanzprocuratur nach den für die Finanzprocuraturen überhaupt bestehenden Grundsätzen Allergnädigst zu genehmigen geruht.

Die k. k. Finanzprocuratur zu Temeswar tritt sofort in Wirksamkeit.

Freiherr von **Druck** m. p.

nione, na przeznaczonych ku temu, a dla uwydatnienia różnicy od absolutorjów w mniejszym formacie wydrukowanych blankietach.

§. 10.

Absolutorja i świadectwa odchodowe pomienionych uniwersytetów i akademij prawniczych wydawane nadal będą w tym języku, w którym wydane zostaną formularze.

§. 11.

Z każdego świadectwa odchodowego i z każdego absolutorjum schowany będzie starannie koncept lub *Pare* w aktach akademicznych we właściwych fascykułach, by z nich w razie potrzeby wydawać można duplikaty.

§. 12.

Do ukończonych słuchaczy prawa uniwersytetów Padwy i Pawii i do fakultetów teologicznych, medycznych i filozoficznych innych uniwersytetów, niniejsze Rozządzenia nie mają jeszcze żadnego zastosowania.

Thun m. p.

53.

**Rozządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 4 Kwietnia 1856,**

**o odgraniczeniu bezpośredniego obrebu urzędowego starostwa górniczego w Zalaźnie i powiatów urzędowych exponowanych ich komisarzy górniczych, ze względem na nową polityczno-sądową organizacją w Siedmiogrodzie.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XIV, Nr. 48, wydaną d. 17 Kwietnia 1856.

54.

**Rozządzenie Ministerstwa Finansów z d. 5 Kwietnia 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XIV, Nr. 49, wydana dnia 17 Kwietnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych,

**mocą którego istniejący dotąd prowizoryczny centralny urząd fiskalny w Temeswarze przemienionym zostaje na prokuraturę finansową.**

Najwyższém Postanowieniem z dnia 23 Marca 1856 r., raczył Najjaśniejszy Pan Jego C. K. Apostolska Mość Najlaskawiej zatwierdzić przeistoczenie dotychczasowego prowizorycznego urzędu fiskalnego centralnego w Temeswarze na prokuraturę finansową, wedle zasad, dla prokuratur finansowych ogólnie istniejących.

C. K. prokuratura finansowa w Temeswarze wchodzi natychmiast w życie.

Baron Bruck m. p.



## Verordnung des Finanzministeriums vom 6. April 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XIV. Stück, Nr. 50, ausgegeben am 17. April 1856,

giltig für alle Kronländer,

mit welcher, in Folge Allerhöchster Entschliessung vom 2. April 1856, einige Bestimmungen zu den Gesetzen vom 9. Februar und 2. August 1850 kundgemacht werden.

Zu Folge Allerhöchster Entschliessung vom 2. April 1856 haben zu den Gesetzen vom 9. Februar und 2. August 1850 nachstehende Bestimmungen in Wirksamkeit zu treten:

1. Wenn die zur unmittelbaren Entrichtung der Gebühren verpflichteten Personen die zur Gebührenbemessung erforderlichen Behelfe und Nachweisungen innerhalb der zur Anzeige des Rechtsgeschäftes gesetzlich anberaumten Frist nicht einbringen können, so sind dieselben verpflichtet, um Fristerweiterung unter Nachweisung der obwaltenden Umstände und des Zeitbedürfnisses anzusuchen.

Das Gesuch ist, wenn die Mittheilung des gebührenpflichtigen Actes einem Gerichte obliegt, bei diesem; in anderen Fällen bei dem zur Gebührenbemessung bestimmten Amte einzubringen.

Ist eine Fristerweiterung nicht nachgesucht und erwirkt worden, und wird die gesetzliche Frist oder wird die erweiterte überschritten, so sind die Parteien durch Ordnungsstrafen zur Erfüllung ihrer Verpflichtung anzuhalten.

Die Ordnungsstrafen sind mit 5 bis 50 fl. und im Falle der Erfolglosigkeit dieser Strafen mit 50 bis 100 fl. zu bemessen. Sie können aber auch mit jenem Betrage, welcher den fünfprocentigen Zinsen von der erst zu bemessenden Gebühr für die Dauer der Fristüberschreitung entspricht, angedroht und für den Fall zuerkannt werden, wenn der Gebührenpflichtige oder sein Vertreter bei eingetretener Fristüberschreitung nicht nachweist, daß die Ueberreichung der Behelfe oder Nachweisungen in der gegebenen Frist ohne sein Verschulden unterblieben ist.

Die Dauer der Fristüberschreitung wird von dem Tage nach Ablauf der zur Ueberreichung der Behelfe und Nachweisungen offen gewesenen Frist bis zum Tage der Ueberreichung berechnet.

Die Zuerkennung der Ordnungsstrafen steht den Finanz-Bezirksbehörden, bei Nachlaß-Ausweisen aber und überhaupt, wenn die Erhebung der Grundlagen der Gebührenbemessung von den Gerichten gepflogen wird, diesen zu.

Zum Vollzuge jener Ordnungsstrafen, welche sich nach dem Betrage der erst zu bemessenden Gebühr richten, haben die Gerichte auf dem Nachlaßausweise und überhaupt auf der an das zur Gebührenbemessung bestimmte Amt gelangenden Mittheilung die Zuerkennung dieser Ordnungsstrafe und die Dauer der Fristüberschreitung zu bemerken.

## 55.

**Rozporządzenie Ministerstwa Finansów z d. 6 Kwietnia 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XIV, Nr. 50, wydana dnia 17 Kwietnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych.

**którem obwieszczone zostają niektóre Postanowienia do ustaw z dnia 9 Lutego i 2 Sierpnia 1850, w skutek Najwyższej Uchwały z dnia 2 Kwietnia 1856 r.**

W skutek Najwyższej Uchwały z dnia 2 Kwietnia 1856 r. wejść mają w życie w dodatku do ustaw z dnia 9 Lutego i 2 Sierpnia 1850 r. następujące Postanowienia:

1. Jeżeli osoby ulegające obowiązkowi bezpośredniego opłacenia należności, nie mogą przedłożyć potrzebnych do wymierzenia należności alegatów i wykazów w terminie, prawnie wyznaczonym do oznajmienia interesu prawnego, wówczas obowiązane są prosić o odroczenie terminu, udowadniając okoliczności zachodzące i potrzebę czasu.

Podanie wniesionem być winno do sądu, jeżeli zakomunikowanie aktu, należności ulegającego, jego jest rzeczą; w innych przypadkach do urzędu, przeznaczonego do wymierzenia należności.

Jeżeli nie proszono i nie pozyskano odroczenia terminu, a termin prawem ustanowiony lub odroczony przekroczono, wówczas strony karami porządku zniewolone być mają do wypełnienia obowiązku swego.

Kary porządku wymierzone być winny w kwocie 5 aż do 50 Złr., a w razie ich bezskuteczności od 50 do 100 Złr. Mogą atoliż zagrożone być także w kwocie, odpowiedniej prowizyom pięćprocentowym od należności, mającej dopiero być wymierzoną, za przeciąg przekroczenia terminu, co téż orzeczonem być ma w tym razie, gdy należnościom ulegający lub zastępca jego w zaszłym przestąpieniu terminu nie wykaże, iż podanie alegatów lub wykazów bez winy jego zaniechanem zostało w terminie danym.

Przeciąg przestąpienia terminu liczonym będzie od dnia po upływie terminu w otwarciu zostającego do podania alegatów i wykazów, aż do dnia podania.

Orzeczenie kar porządkowych przysłuża władzom powiatowym finansowym, przy wykazach zaś spadkowych, i w ogólności, jeżeli dochodzenie podstaw wymierzenia należności przez sądy odbywa się, tymże.

Co do przeprowadzenia kar porządkowych, stósujących się do sumy należności, dopiero się wymierzyć mającej, sądy na wykazie spadkowym, a w ogólności na komunikacyi nadesłanej do urzędu, mającego przeznaczenie wymierzenia należności, nadmienić winny o orzeczeniu téj kary porządkowej i o przeciągu przestąpienia terminu.

2. Wird die gesetzliche Zahlungsfrist überschritten, so sind von dem auf den letzten Tag dieser Frist folgenden Tage angefangen fünfprocentige Verzugszinsen von der zu erlegenden Gebühr nebst derselben (im lombardisch-venetianischen Königreiche statt des Capo soldo) zu entrichten.

In der Regel sind diese Verzugszinsen auch dann zu entrichten, wenn eine Erweiterung der Zahlungsfrist zugestanden worden ist.

Freiherr von **Bruck** m. p.

## 56.

### Erlaß der Ministerien der Finanzen und des Handels vom 6. April 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XIV. Stück, Nr. 51, ausgegeben am 17. April 1856),

giltig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

betreffend die Ermächtigung mehrerer venetianischen Nebenzollämter zur Verzollung legitimirter Weine aus den Zollausschlüssen.

Die nach der Anmerkung 1 zur Abtheilung 27 des Zolltarifes vom 5. December 1853 bei der Einfuhr zur See auf Hauptzollämter II. Classe beschränkte Befugniß zur Verzollung legitimirter Weine aus Dalmatien oder überhaupt aus den Zollausschlüssen gegen ermäßigten Zoll in unbeschränkter Menge, wird von den am Po liegenden venetianischen Nebenzollämtern I. Classe folgenden, als: Santa Maria in Punta, Crespino, Polesella, Vallice und Ficarolo verliehen. Diese Verfügung hat von dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem sie den erwähnten Nebenzollämtern bekannt wird.

Freiherr von **Bruck** m. p.      Ritter von **Toggenburg** m. p.

## 57.

### Kundmachung des Finanzministeriums vom 11. April 1856,

betreffend die Verlegung des Controlamtes in Würbenthal nach Zuckmantl.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XIV. Stück, Nr. 52, ausgegeben am 17. April 1856.

## 58.

### Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen vom 14. April 1856,

betreffend die, von Seiner k. k. Apostolischen Majestät Allergnädigst bewilligte Errichtung eines Comitatsgerichtes für das Szabolcszer Comitats im Großwardeiner Oberlandesgerichtsprängel mit dem Amtssitze in Nagy-Kálló.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XIV. Stück, Nr. 53, ausgegeben am 17. April 1856.

2. Jeżeli przekroczonym jest prawny termin wypłaty, wówczas, poczynawszy od dnia następującego po dniu ostatnim terminu tego, opłacone być winny pięć-procentowe prowizye zaległości od należitości, złożoną być mającej wraz z tą (w Królestwie Lombardzko-Weneckim zamiast *Capo soldo*).

W powszechności te prowizye zaległości także i wtedy opłacone być winny, jeżeli dozwoloném zostało odroczenie terminu wypłaty.

Baron **Bruck** m. p.

## 56.

### Rozrządzenie Ministerstw Finansów i Handlu z dnia 6 Kwietnia 1856.

(Dziennik Praw Państwa, Część XIV, Nr. 51, wydana dnia 17 Kwietnia 1856),

obowiązujące w Krajach Koronnych, powszechnym oobrem celnym objętych,

**dotyczące upoważnienia niektórych urzędów celnych bocznych weneckich do oclenia win wylegitymowanych z wyłączeń celnych.**

Mocą uwagi 1 do oddziału 27 taryfy celnej z dnia 5 Grudnia 1853 r. ograniczone przy wprowadzeniu morzem na urzędy celne główne klasy II upoważnienie do oclenia win wylegitymowanych z Dalmacyi lub ogólnie z wyłączeń celnych za cłem zniżoném, w ilości nieograniczonej, udzieloném zostaje następującym weneckim urzędom celnym bocznym klasy I nad Padem leżącym, jako to: *Santa Maria in Punta, Crespino, Polesella, Vallice* i *Ficarolo*. Rozporządzenie to wejść ma w życie z dniem, w którym takowe obwieszconém zostanie urzędom celnym bocznym wspomnianym.

Baron **Bruck** m. p.      Kawaler de **Toggenburg** m. p.

## 57.

### Obwieszczenie Ministerstwa Skarbu z dnia 11 Kwietnia 1856,

**dotyczące przeniesienia urzędu kontrolnego w Würbenthal do Zuckmantl,**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XIV, Nr. 52, wydaną dnia 17 Kwietnia 1856.

## 58.

### Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Finansów z dnia 14 Kwietnia 1856,

**dotyczące utworzenia sądu komitatowego dla Komitatu Szabolskiego w obrębie wyższego sądu krajowego Wielko-Warażyńskiego z siedziskiem urzędowem w Nagy-Kálló, w skutek Najłaskawszego Zezwolenia Jego C. K. Apostolskiej Mości.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XIV, Nr. 53, wydaną dnia 17 Kwietnia 1856.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 10. Mai 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XV.

Wydany i rozesłany dnia 10 Maja 1856.

## Verordnung des Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 16. April 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XV. Stück, Nr. 54, ausgegeben am 26. April 1856),

wirksam für den ganzen Umfang der Monarchie,

in Betreff der Einrichtung und Abhaltung der, in Gemäßheit der Allerhöchsten Entschliessung vom 25. September 1855, von den Studirenden der Rechts- und Staatswissenschaften abzulegenden theoretischen Staatsprüfungen.

In Durchführung der mit der Allerhöchsten Entschliessung vom 25. September (hierortiger Erlass vom 2. October) 1855, Nr. 172 des Reichs-Gesetz-Blattes\*), getroffenen Allerhöchsten Anordnungen über die von den Studirenden der rechts- und staatswissenschaftlichen Facultäten zu Wien, Prag, Krakau, Pesth, Lemberg, Graz und Innsbruck, und der k. k. Rechtsakademien abzulegenden theoretischen Staatsprüfungen, wird Folgendes angeordnet:

I. Von den Prüfungen, welche die an den genannten Universitäten öffentlich Studirenden abzulegen haben.

### §. 1.

Die ordentlichen Hörer der rechts- und staatswissenschaftlichen Facultäten, welche sich auf Grundlage dieser Studien dem Staatsdienste widmen wollen, ohne das rechts- und staatswissenschaftliche Doctorat zu erwerben, haben, in soferne sie nicht nach dem hierortigen Erlasse vom 2. October 1855, Nr. 172 des Reichs-Gesetz-Blattes\*) und vom 8. Februar 1856, Nr. 22 des Reichs-Gesetz-Blattes\*\*), die theoretischen Staatsprüfungen noch nach dem Staatsprüfungssysteme vom Jahre 1850 abzulegen berechtigt sind, drei Prüfungen zu bestehen, welche nach dem vorherrschenden Charakter der betreffenden Prüfungsgegenstände mit den Benennungen „rechtshistorische, judicielle und staatswissenschaftliche“ bezeichnet werden.

Dieselben sind in der angeführten Ordnung, und anbelangend die Zeit, im Allgemeinen in der Weise abzulegen, daß die rechtshistorische zu Ende des vierten oder im Verlaufe des fünften, die judicielle nicht früher als in den letzten sechs Wochen des achten Semesters, die staatswissenschaftliche nicht vor vollständig zurückgelegtem Quadriennium bestanden werden kann. Die rechtshistorische Prüfung haben künftig in gleicher Weise auch Diejenigen abzulegen, welche das Doctorat zu erwerben beabsichtigen.

\*) Landes-Regierungsblatt, Jahrgang 1855, erste Abtheilung, XXXVI. Stück, Nr. 185, Seite 385.

\*\*) Landes-Regierungsblatt, Jahrgang 1856, erste Abtheilung, VI. Stück, Nr. 27, Seite 31.

59.

## Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 16 Kwietnia 1856.

(Dziennik Praw Państwa, Część XV, Nr. 54, wydana dnia 26 Kwietnia 1856),

obowiązujące w całym obrębie Cesarstwa.

**względem urzędzenia i odbywania teoretycznych examinów rządowych stosownie do Najwyższego Postanowienia z dnia 25 Września 1855, przez uczniów nauk prawnych i politycznych składać się mających.**

W przeprowadzeniu uchwalonych Najwyższem Postanowieniem z dnia 25 Września (tutejsze Rozrządzenie z dnia 2 Grudnia) 1855, Nr. 172 Dziennika Praw Państwa \*), Najwyższych urzędzeń względem teoretycznych examinów rządowych, przez uczniów wydziałów prawniczo-politycznych w Wiedniu, Pradze, Krakowie, Peszcie, Lwowie, Gracu i Insbruku, tudzież C. K. Akademij prawniczych składać się mających rozporządza się co następuje:

### *I. O examinach, składać się mających na pomienionych Uniwersytetach przez uczniów publicznych.*

#### §. 1.

Zwyczajni słuchacze fakultetów prawniczo- i polityczno-naukowych, którzy na podstawie tych nauk służbie publicznej chcą się poświęcić, bez prawniczo- i polityczno-naukowego doktoratu, mają, o ile wedle tutejszego Rozrządzenia z dnia 2 Października 1855, Nr. 172 Dziennika Praw Państwa \*) i z dnia 8 Lutego 1856, Nr. 22 Dziennika Praw Państwa \*\*) do złożenia teoretycznych examinów rządowych jeszcze według systematu examinów rządowych z roku 1850 nie są upoważnieni, trzy złożyć examina, które wedle przeważającego charakteru odnośnych przedmiotów examinacyjnych nazwami „prawniczo-histerycznego, sądowego i polityczno-naukowego“ oznaczają się.

Examina te składać się mają w przywiedzionym porządku, a co się tyczy czasu, w ogólności w ten sposób, iżby prawniczo-histeryczny z końcem czwartego lub w toku piątego, sądowy nie wcześniej jak w ostatnich sześciu tygodniach ósmego półrocza, polityczno-naukowy aż po zupełnie odbytém czteroletniu był złożony. Examin prawniczo-histeryczny zdawać będą nadal w równy sposób także i ci, którzy doktorat uzyskać zamierzają.

\*) Dziennik Rządu Krajowego, Rok 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XXXVI, Nr. 185, strona 385.

\*\*) Dziennik Rządu Krajowego, Rok 1856, Oddział pierwszy, Zeszyt VI, Nr. 27, strona 31.



## §. 2.

Die Gegenstände dieser Prüfungen sind:

- a) bei der rechtshistorischen:  
römisches Recht, canonisches Recht und deutsche Reichs- und Rechtsgeschichte in Verbindung mit österreichischer Geschichte;
- b) bei der judiciellen:  
österreichisches bürgerliches Recht, österreichisches Handels- und Wechselrecht, österreichisches civilgerichtliches Verfahren in und außer Streitsachen, österreichisches Strafrecht und Strafproceß;
- c) bei der staatswissenschaftlichen:  
österreichische Statistik, Nationalökonomie (Volkswirtschaftslehre und Volkswirtschaftspflege) und Finanzwissenschaft.

## §. 3.

Unter dem römischen Rechte ist auch die Geschichte desselben, unter dem civilgerichtlichen Verfahren auch die Darstellung der Organisation der Gerichte und ihrer Competenz mit einbegriffen.

Aus der österreichischen Statistik sind solche Details, welche auswendig zu wissen nicht von bleibendem Werthe ist, und die daher nur für die Prüfung memorirt werden müßten, nicht zu fordern.

Hingegen sind auch die für die Rechts- und Staatsgeschichte wichtigsten Thatsachen aus der österreichischen Geschichte, dann allgemeine Kenntniß des österreichischen Verfassungs- und Verwaltungsorganismus, d. i. die Wesenheit der wichtigsten politischen und Finanzgesetze, sowohl bei der staatswissenschaftlichen als bei der judiciellen Prüfung, in soweit sich hiezu ein Anlaß bietet, zu fordern.

Doch sollen hiemit die österreichische Geschichte, Verwaltungs- und Finanzgesetzkunde nicht zu selbständigen Gegenständen der Prüfung gemacht werden.

## §. 4.

Zur Vornahme der Prüfungen werden von dem Unterrichtsministerium eigene Commissionen in solchen Städten, welche zugleich Sitz einer Universität sind, bestellt werden.

## §. 5.

Jede Commission besteht für jede Prüfungsabtheilung aus einem Präses, nach Umständen Einem oder zwei Präsesstellvertretern (Vicepräses) und so vielen Prüfungskommissären, als nach der Zahl der Candidaten, und zum Behufe eines häufigeren Wechsels in Bestellung der Specialcommissionen erforderlich erscheint. Der Präses, die ernannten Stellvertreter und die Prüfungskommissäre bilden die Hauptcommission für jede Prüfungsabtheilung.

Aus ihnen setzt der Präses nach seinem Ermessen die Commissionen für die einzelnen Prüfungsacte (Specialcommissionen) zusammen.

## §. 2.

Przedmioty tych examinów są:

- a) przy prawniczo-histerycznym:  
prawo rzymskie, prawo kanoniczne tudzież historya niemieckiego Państwa i prawa w połączeniu z dziejami austryackimi;
- b) przy sądowym:  
austryackie prawo cywilne, austryackie prawo handlowe i wexlowe austryackie postępowanie cywilno-sądowe w sprawach spornych i nie spornych, austryackie prawo karne i procedura karna;
- c) przy polityczno-naukowym:  
statystyka austryacka, ekonomia narodowa (nauka o narodowym gospodarstwie i administracya gospodarstwa narodowego) i umiejętność skarbowa.

## §. 3.

Do prawa rzymskiego należy także onegoż historya do postępowania cywilno-sądowego, także wywód organizacyi sądów i ich kompetencyi.

Ze statystyki austryackiej nie mają być wymagane takie szczegóły, których wiadomość nie ma trwałej wartości, a których przeto li dla examinu, na pamięć uczyćby się musiano.

Wymagane przeciwnie zaś będą także zdarzenia z dziejów austryackich dla historyi prawa i Państwa najważniejsze, niemniej ogólna znajomość austryackiego organizmu konstytucyjnego i administracyjnego, t. j. istota najważniejszych ustaw politycznych i skarbowych, tak przy examinie polityczno-naukowym, jako i sądowym, o ile ku temu sposobność się nadarzy.

Dzieje austryackie, nauka administracyi i ustaw skarbowych nie mają być samoistnemi przedmiotami examinu.

## §. 4.

Dla przedsiębrania examinów ustanowi Ministerstwo Oświecenia właściwe komisye w takich miastach, które oraz są siedzibą Uniwersytetu.

## §. 5.

Każda komisya składa się dla każdego oddziału examinu z jednego prezesa, wedle okoliczności z jednego lub dwóch zastępców prezesa (wiceprezesów) i tylu komisarzy examinacyjnych, ilu wedle liczby kandydatów i celem częstszėj zmiany w ustanowieniu komisyj specjalnych okaże się potrzeba. Prezes, mianowani zastępcy i komisarze examinacyjni stanowią komisję główną dla każdego oddziału examinów.

Z nich składa prezes wedle swego uznania komisye dla pojedynczych aktów examinacyjnych (komisye specjalne).

## §. 6.

Zu Prüfungscommissären sind vorzugsweise Professoren, aber auch praktische Staatsbeamte, ausgezeichnete Advocaten und Notare, Doctoren der Rechte, oder sonstige Fachgelehrte zu bestimmen. Beamte können von dem Unterrichtsministerium nur im Einvernehmen mit den ihnen vorgesetzten Ministerien zu Vorständen oder Mitgliedern der Prüfungscommissionen ernannt werden. Jeder zu diesen Functionen berufene Professor oder Beamte ist verpflichtet, dieselben zu übernehmen.

## §. 7.

Der Präses der judiciellen Prüfungscommission ist zugleich Examinator.

Bei den zwei anderen Prüfungscommissionen dagegen hat es als Regel zu gelten, daß sich der Präses nicht als Examinator bei der Prüfung betheilige.

## §. 8.

In Verhinderungsfällen wird der Präses durch den Vicepräses, oder falls für die Commission ein solcher nicht speciell ernannt ist, durch den, den Dienstjahren nach ältesten der Commission als Mitglied angehörigen Professor vertreten.

## §. 9.

Die Prüfungen der judiciellen und staatswissenschaftlichen Abtheilung werden über Anmeldung der Candidaten das ganze Jahr hindurch mit Ausnahme der Herbst- und der Zwischenferien gehalten.

## §. 10.

Für die Functionen der rechtshistorischen Prüfung dagegen werden als ordentliche Termine: die letzten Wochen des Juli und die ersten Wochen des October, als außerordentlicher Termin die letzte Woche jedes Wintersemesters bestimmt. (Wintertermin).

In dem letzteren können nur solche Candidaten zur Prüfung zugelassen werden, welche

- a) im Sinne des §. 7 des Erlasses vom 2. October 1855, Nr. 172 des Reichs-Gesetz-Blattes \*), dem Privatstudium obliegen, oder
- b) welche bei einer im Juli- oder October-Termine abgelegten Prüfung reprohirt wurden, und welchen dabei nicht etwa eine längere Frist zur Wiederholung der Prüfung anberaumt worden ist.

## §. 11.

Die rechtshistorischen Prüfungen im Juli-Termine sind so einzurichten, daß damit erst am 30. oder 31. Juli geschlossen werde; im October-Termine haben sie mit 3. oder 4. October zu beginnen.

Es ist dafür Sorge zu tragen, daß durch ihre Vornahme die dabei beschäftigten Professoren ihrem unmittelbaren Lehrberufe nicht länger, als unumgänglich nothwendig ist, entzogen werden.

\*) Landes-Regierungsblatt, Jahrgang 1855, erste Abtheilung, XXXVI. Stück, Nr. 185, Seite 385.

## §. 6.

Komisarzami examinacyjnymi przeznaczeni być mają głównie profesorowie, ale także praktyczni urzędnicy Państwa, szczególnych zdolności adwokaci i notaryusze, doktorowie prawa, lub inni uczeni fachowi. Urzędnicy mianowani być mogą przez Ministerstwo Oświecenia jedynie w porozumieniu z przełożonem ich Ministerstwem, przełożonymi lub członkami komisyj examinacyjnych. Każdy do funkcyj tych powołany nauczyciel lub urzędnik obowiązany jest takowe przyjąć.

## §. 7.

Prezes sądowej komisji examinacyjnej jest oraz examinatorem.

Przy dwu innych zaś komisjach examinacyjnych ma być za zasadę przyjętą, iżby prezes nie brał udziału w examinie jako examinator.

## §. 8.

W razach przeszkody zastąpiony będzie prezes przez wiceprezesa, lub gdyby takowy dla komisji nie był specjalnie mianowany, przez najstarszego czasem służby profesora, należącego do komisji jako członek.

## §. 9.

Examina oddziału sądowego i polityczno-naukowego odbywać się będą za zgłaszaniem się kandydatów przez cały rok z wyjątkiem feryj jesiennych i śródrocznych.

## §. 10.

Dla funkcyj zaś prawniczo-historycznego examinu ustanawiają się jako terminy zwyczajne: ostatnie tygodnie Lipca i pierwsze tygodnie Października, jako termin nadzwyczajny ostatni tydzień każdego półrocza zimowego. (Termin zimowy.)

W tymże ostatnim tacy tylko kandydaci do examinu przypuszczonymi być mogą, którzy

- a) w myśl §. 7 rozrządzenia z dnia 2 Października 1855, Nr. 172 Dziennika Praw Państwa \*) prywatnej oddali się nauce, albo
- b) którzy przy złożonym w terminie lipcowym lub październikowym examinie reprobowani zostali, a którym przytém dłuższego snąc terminu do powtórzenia examinu nie wyznaczono.

## §. 11.

Prawniczo-historyczne examina w terminie lipcowym tak mają być urządzone, iżby dopiero 30 lub 31 Lipca zakończyły się, w terminie październikowym mają one rozpocząć się z dniem 3 lub 4 Października.

Przy tém na uwadze mieć należy, iżby przez ich przedsięwzięcie zatrudnieni przy nich profesorowie nie byli odrywani dłużej od swego bezpośredniego naukowego powołania, jak tego konieczna wymaga potrzeba.

\*) Dziennik Rządu Krajowego, Rok 1855, oddział pierwszy, Zeszyt XXXVI, N. 185, strona 385.

Während dieser Prüfungsstermine dürfen an den rechts- und staatswissenschaftlichen Facultäten keine Rigorosen oder Disputationen abgehalten werden, bei welchen die zu Vorständen oder Gliedern der Commission für die rechtshistorische Prüfung ernannten Professoren zu fungiren hätten.

§. 12.

Die rechtshistorische Prüfung kann nur vor der Commission in dem Orte der Universität, an welcher der Candidat zur Zeit der Prüfung immatriculirt ist, abgelegt werden.

Zur Ablegung der beiden anderen Prüfungen kann sich der Candidat in der Regel bei jeder ihm beliebigen Commission melden.

Wer reprobirt worden ist, hat jedoch die Prüfung vor derselben Commission zu wiederholen, von welcher er reprobirt worden ist.

§. 13.

Ausnahmen von den, in dem vorhergehenden Paragraphe enthaltenen Bestimmungen bei besonders rücksichtswürdigen Gründen zu gestatten, ist dem Unterrichtsministerium vorbehalten.

§. 14.

Bei der Meldung zur rechtshistorischen Prüfung hat der Candidat:  
 seinen Matrikelschein,  
 sein Maturitätszeugniß  
 oder das, dasselbe vertretende Document, und  
 sein Meldungsbuch;  
 bei den folgenden Prüfungen noch überdies:  
 die Zeugnisse über die vorausgegangenen theoretischen Staatsprüfungen und insbesondere bei der letzten auch noch  
 das Absolutorium  
 beizubringen.

§. 15.

Alle diese Documente sind im Originale beizubringen und müssen auch der Commission während der Vornahme der Prüfung vorliegen.

Ohne dieselben darf kein Candidat zur Prüfung zugelassen werden.

§. 16.

Die Meldung zu den Prüfungen hat mittelst eines kurzen und gehörig belegten Gesuches zu geschehen, welches

rücksichtlich der rechtshistorischen Prüfung dem Decane des betreffenden rechts- und staatswissenschaftlichen Professoren-Collegiums,

rücksichtlich der beiden folgenden Prüfungen dem Präses der bezüglichen Prüfungscommission unmittelbar zu überreichen ist.

Podczas tych terminów examinacyjnych nie mogą odbywać się na prawniczo- i polityczno-naukowych fakultetach żadne rygoroza lub dysputacje, przy którychby mianowani przełożonymi lub członkami komisji dla prawniczo-historycznego examinu profesorowie zatrudnionymi być mieli.

§. 12.

Prawniczo-historyczny examina złożony jedynie być może przed komisją w siedzibie uniwersytetu, w którym kandydat w czasie examinu jest immatrykulowany.

Dla złożenia obu innych examinów może kandydat w zasadzie zgłosić się do każdej komisji wedle upodobania.

Kto jednak był reprobowany, ma examina przed tą samą komisją powtórzyć, która go reprobowała.

§. 13.

Pozwolenie wyjątków od zawartych w poprzednim paragrafie postanowień z powodów na szczególne uwzględnienie zasługujących, zawisło od Ministerstwa Oświecenia.

§. 14.

Przy zgłoszeniu się do prawniczo-historycznego examinu załączyć ma kandydat: swój certyfikat matrykularny, swe świadectwo dojrzałości, lub dokument, takowe zastępujący, i swą książkę meldunkową; przy następujących examinach jeszcze nadto: świadectwa poprzednich teoretycznych examinów rządowych i w szczególności przy ostatnim także jeszcze absolutorium.

§. 15.

Wszystkie te dokumenta załączone być mają w oryginale i przedłożone komisji podczas examinu.

Żaden kandydat nie może być bez nich przypuszczonym do examinu.

§. 16.

Zgłoszenie się do examinu nastąpić ma za pomocą krótkiej i należycie obłożonej prośby, która względem prawniczo-historycznego examinu podaną być ma do dziekana odnośnego prawniczo- i polityczno-naukowego kolegium profesorów, względem obu następnych examinów bezpośrednio do prezesa właściwej komisji examinacyjnej.

## §. 17.

Die Meldungen zu den im Juli-Termine abzuhaltenden rechtshistorischen Prüfungen haben in der Zeit vom 15. Mai bis 15. Juni, die Meldungen für die Prüfungen des October-Termines im Monate Juli zu geschehen.

Diejenigen Candidaten der rechtshistorischen Prüfung endlich, welche in dem außerordentlichen Termine zu dieser Prüfung zugelassen werden wollen, haben ihre Gesuche mindestens drei Wochen vor dem Ausgange des Wintersemesters zu überreichen.

## §. 18.

Der Decan hat das Gesuch und die Beilagen zu prüfen, und wenn die Zulassung zu der Prüfung keinem Anstande unterliegt, dasselbe durch kurze Indorsirung der Bewilligung zu erledigen. Das Gesuch sammt Beilagen ist dem Candidaten einzuhändigen, und von diesem bei Ablegung der Prüfung dem Präses der Commission vorzulegen.

## §. 19.

Bei geringeren Anständen, welche von dem Candidaten sofort behoben werden können, sind diesem die entsprechenden Weisungen zu ertheilen, in zweifelhaften Fällen aber, wenn der Candidat von dem Gesuche nicht absteht, ist die Sache dem Professoren-Collegium zur Entscheidung vorzulegen.

## §. 20.

Nach dem Schlusse des Meldungstermines hat der Decan die zur Prüfung zuzulassenden Candidaten in ein nach ihrem Familiennamen alphabetisch geordnetes Verzeichniß zu bringen, und dieses auf kurzem Wege dem Präses der Prüfungscommission einzuhändigen.

## §. 21.

Der Präses der Prüfungscommission hat nach der Zahl der Candidaten und nach der Zahl der ihm beigegebenen Prüfungscommissäre, nach Einvernehmen mit dem Decan zu beurtheilen, ob, ohne die Zeit der Vorlesungen unverhältnißmäßig abzukürzen, die Aufstellung einer Prüfungscommission genügend sei, oder ob zwei gleichzeitig prüfende Specialcommissionen zu bilden seien. Er bestimmt hienach die Zahl der Prüfungstage, setzt in dem Verzeichnisse der Candidaten den Tag, an welchem, und wenn zwei Specialcommissionen fungiren, die Nummer der Commission, vor welcher jeder der Candidaten zu erscheinen hat, den Namen der Candidaten bei, und übergibt das Verzeichniß dem Decan. Dieser hat dann für die Affigirung desselben am schwarzen Brette der Facultät, und für die etwa dienlichen Verlautbarung in den Hörsälen zu sorgen.

## §. 22.

Für die Meldung zu den beiden anderen Prüfungen besteht kein bestimmter Termin. Die Festsetzung der Prüfungstage geschieht von Fall zu Fall durch den Präses.

Derselbe hat sich jedoch dabei im Allgemeinen an die Ordnung zu halten, in welcher sich die Candidaten bei ihm zur Prüfung meldeten.

## §. 17.

Zgłaszania się do odbywać się mających w terminie lipcowym prawniczo-histerycznych examinów nastąpić mają w czasie od 15 Maja do 15 Czerwca, a zgłoszenie się do examinów terminu październikowego w miesiącu Lipcu.

Ci nakoniec kandydaci examinu prawniczo-histerycznego, którzy w nadzwyczajnym terminie do tegoż examinu chcą być przypuszczonymi, mają podać swe prośby najmniej trzy tygodnie przed upływem półrocza zimowego.

## §. 18.

Dziekan ma rozpoznać prośbę z alegatami i załatwić ją krótkim indorsatem przyzwolenia, jeżeli przypuszczenie do examinu żadnej nie podlega trudności. Prośba z alegatami wręczoną ma być kandydatowi i przez niego przy złożeniu examinu przedłożoną prezesowi komisji.

## §. 19.

Przy pomniejszych trudnościach, które kandydat bezzwłocznie usunąć może, dane mu będą odpowiednie zlecenia, w wątpliwych zaś razach, jeżeli kandydat od prośby nie odstępuje, przedłożoną będzie rzecz kolegium profesorów do rozstrzygnięcia.

## §. 20.

Po zamknięciu terminu zgłoszenia ułoży dziekan uporządkowany alfabetycznie spis kandydatów, do examinu przypuścić się mających, wedle ich imion familijnych, i doręczy go krótką drogą prezesowi komisji examinacyjnej.

## §. 21.

Prezes komisji examinacyjnej osądzić ma według liczby kandydatów i według liczby przydzielonych sobie komisarzy examinacyjnych po porozumieniu się z dziekanem, czy bez niestósunkowego skrócenia czasu prelekcji, ustanowienie jednej komisji examinacyjnej wystarczy, lub też dwie równocześnie examinujące komisje utworzone być mają. Oznaczy on po temu liczbę dni examinacyjnych, doda w spisie kandydatów dzień, na którym, a gdy dwie specjalne komisje są w czynności, numer komisji, przed którą każdy kandydat stawić się ma, zamieści imiona kandydatów, i odda spis dziekanowi. Tenże postara się o jego przybicie na czarnej desce fakultetu, a może i o jego stósowne rozgłoszenie w salach prelekcyjnych.

## §. 22.

Dla zgłaszania się do obu innych examinów nie ma stałych terminów. Ustanowienie dni examinu odbywa się od czasu do czasu przez prezesa.

Tenże ma się przytém jednak trzymać w ogólności porządku, w jakim się kandydaci u niego do examinu zgłaszali.



## §. 23.

Den Candidaten steht es nicht zu, einen Tag zu bestimmen, an welchem sie die Prüfung ablegen wollen.

Wenn bei der Meldung etwa in dieser Beziehung ein Wunsch ausgesprochen werden sollte, so liegt es lediglich in dem Ermessen des Präses der Commission, ob und in wie weit hierauf Rücksicht genommen werden könne.

## §. 24.

Gegen die Verweigerung der Zulassung zu einer Staatsprüfung von Seite eines Decans des Professorencollegiums, oder eines Präses der Prüfungscommission steht dem Candidaten der Recurs an das Unterrichtsministerium offen, welchem es vorbehalten ist, in Fällen, wo offenbare Billigkeitsrückichten, insbesondere zu Gunsten ausgezeichnete Studirender eine Abweichung von der Strenge des Gesetzes rechtfertigen, auch Ausnahmen zu gestatten.

## §. 25.

Jeder Candidat hat sich an dem ihm bestimmten Tage zur Prüfung einzufinden. Erscheint er nicht, so hat er, was immer die Ursache seines Ausbleibens sein mag, die daraus erwachsenden Nachtheile als Folge seines Verschuldens, oder als einen ihn treffenden unglücklichen Zufall zu tragen.

Alle Candidaten, welchen zur Ablegung der rechtshistorischen Prüfung ein und derselbe Tag anberaumt worden ist, haben an diesem vor Beginn der Prüfungen zu erscheinen, und gegenwärtig zu sein, bis sie die Prüfung abgelegt haben.

## §. 26.

Ein Tausch der Prüfungstage zwischen zwei oder mehreren Candidaten, ist nur mit Bewilligung des Präses gestattet, in dem Falle des Bestehens von zwei Specialcommissionen für die rechtshistorische Prüfung aber nur unter der Bedingung zulässig, daß durch den Tausch nicht ein Wechsel der für die Candidaten vorbestimmten Commissionsabtheilung geschieht.

## §. 27.

Die Prüfungen werden mündlich und öffentlich abgehalten.

Die Vorstände der Prüfungscommissionen haben alle nothwendigen Maßregeln zu treffen, um jede Störung der Ruhe und Ordnung, welche gegen die Würde und Wichtigkeit des Actes verstoßen, oder auf die Prüflinge in Ansehung ihrer Fassung oder Freiheit des Urtheiles einen beirrenden Einfluß nehmen könnte, hintanzuhalten.

Sie haben einzelne Ruhestörer abzuschaffen, oder nach Erforderniß der Umstände die gänzliche Räumung des Prüfungsaales zu verfügen.

## §. 28.

Die Berathung und Abstimmung der Commission über die Resultate der vorgenommenen Prüfung erfolgt geheim.

## §. 23.

Nie przystoi kandydatom naznaczać dnia, w którym examina chcą składać.

Jeżeli przy zgłoszeniu się życzenie w tym względzie było wyrażone, zawisło to jedynie od zdania prezesa komisji, czy i jak dalece na to względ ma być wzięty.

## §. 24.

Przeciw odmówieniu przypuszczenia do examinu rządowego ze strony dziekana kolegium profesorów, lub prezesa komisji examinacyjnej, założyć może kandydat rekurs do Ministerstwa Oświecenia, od którego zawisło, w razach, w których oczywiste względy słuszności, zwłaszcza na korzyść wzorowych uczniów, odstąpienie od surowości prawa usprawiedliwiają, także na wyjątki przyzwolić.

## §. 25.

Każdy kandydat stawić się ma do examinu na dniu oznaczonym. Kto się nie stawi, poniesie, jakakolwiekby mogła być przyczyna jego niebytności, wynikłe ztąd niekorzyści, jako następstwo swęj winy, lub jako trafiający go nieszczęśliwy przypadek.

Wszyscy kandydaci, którym do złożenia prawniczo-histerycznego examinu jeden i tenże sam dzień był naznaczony, stawić się mają na tymże przed rozpoczęciem examina i być obecnymi dopóki examinu nie zdadzą.

## §. 26.

Zamiana dni examina pomiędzy dwoma lub kilku kandydatami, wolną tylko jest za przyzwoleniem prezesa, w razie zaś istnienia dwóch specjalnych komisji dla prawniczo-histerycznego examinu pod tym tylko warunkiem dopuszczoną być może, iżby przez zamianę nie nastąpiła zmiana przeznaczonego dla kandydata oddziału komisji.

## §. 27.

Examina odbywają się ustnie i publicznie.

Przełożeni komisji examinacyjnych postarają się o wszystkie potrzebne środki zapobieżenia każdemu zamieszaniu spokoju i porządku, któreby godności i ważności aktu przeciwnem być lub na kandydatów examinu pod względem przytomności ich umysłu lub wolności zdania obłądliwy wpływ wywierać mogło.

Mają oni oddalić pojedynczych burzycieli pokoju lub wedle wymagania okoliczności rozporządzić zupełne wypróżnienie sali examinacyjnej.

## §. 28.

Narada i głosowanie komisji nad wynikami przedsięwziętego examinu odbywa się tajemnie.

Zuerst stimmen die Commissionsglieder nur darüber ab, ob der Candidat sich durch die Prüfung „befähiget“ oder „nicht befähiget“ habe.

Zur Befähigung ist erforderlich, daß für den Candidaten die absolute Mehrheit der Botanten, unter welche stets auch der Präses der betreffenden Specialcommission zu rechnen ist, sich ausgesprochen habe.

Eine Abstimmung über den Umstand, ob ein Candidat in Einem, mehreren oder allen Prüfungsfächern besonders ausgezeichnete Fähigkeiten an den Tag gelegt habe, und somit einen Calcul der Auszeichnung erhalten solle, darf nur unter der Voraussetzung eingeleitet werden, wenn er mit Stimmeneinhelligkeit approbirt worden ist.

Lautet das Resultat der Abstimmung auf Reprobation, so ist dann über den Termin abzustimmen, vor dessen Ablauf der Candidat zur Wiederholung der Prüfung nicht zugelassen werden darf.

#### §. 29.

Das Resultat der Abstimmung wird in das Prüfungsprotokoll eingetragen und öffentlich kundgemacht.

#### §. 30.

Der Präses fertigt das Zeugniß mit Angabe der Art, des Tages und des Erfolges der Prüfung aus, fügt bei den zum ersten Male Repobirten den Termin der gestatteten Wiederholung; bei ausgezeichneten Candidaten jene Fächer bei, aus welchen sie einen auszeichnenden Calcul sich erworben haben, unterschreibt das Zeugniß zugleich mit den übrigen Commissionsgliedern, die an der Prüfung Theil genommen haben, und bekräftiget es mit dem eigenen Siegel der Commission.

In denjenigen Kronländern, in welchen gestattet ist, die Prüfung theilweise auch in einer anderen als der deutschen Sprache abzulegen, hat das Zeugniß auch die Angabe zu enthalten, in welcher Sprache der Candidat die Prüfung abgelegt, und welchen Grad von Gewandtheit er hierin bewiesen habe.

#### §. 31.

Der Präses hat ferner das Ergebnis der Prüfung auch noch in das Meldungsbuch des Candidaten unter Beidrückung des Commissionsiegels einzutragen.

Bei Repobationen sind der allfällige Wiederholungstermin, und sonstige dem Repobirten auferlegte Bedingungen der Zulassung zu einer neuerlichen Prüfung beizusetzen.

#### §. 32.

Von jeder (ersten oder wiederholten) Repobation eines Candidaten ist in gleicher Weise sogleich das Decanat derjenigen rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät, an welcher der Candidat laut seines Meldungsbuches zuletzt studirt hat, in Kenntniß zu setzen, damit dieses die Repobation in den Catalogen vormerke, und bei allfälliger, später bewilligter Ausfertigung eines Duplicates des Meldungsbuches die Mittheilung über den Repobationsfall in das Duplicat übertragen werden könne.

Naprzód głosują członkowie komisji nad tém tylko, czy kandydat przez examina „uzdolnił się“ lub „nie uzdolnił“.

Do uzdolnienia potrzeba, iżby za kandydatem bezwzględna większość głosujących, do których zawsze i prezes odnośnej specjalnej komisji ma być policzony, przemawiała.

Głosowanie nad okolicznością, czy kandydat w jednym, kilku lub wszystkich przedmiotach examinu, złożył dowody nadzwyczaj wyszczególniających zdolności, a przeto otrzymać ma kałkuł odszczególnienia, pod tém tylko przypuszczeniem może być zaprowadzonem, jeżeli jednogłośnie aprobowany został.

Jeżeli wynik głosowania na reprobacją opiewa, tedy odbędzie się głosowanie nad terminem, przed którego upływem kandydat do powtórzenia examinu przypuszczonym być nie może.

#### §. 29.

Wynik głosowania wciągnięty będzie do protokołu examinacyjnego i publicznie ogłoszony.

#### §. 30.

Prezes wystawia świadectwo z dodaniem sposobu, dnia i skutku examinu, dodaje u reprobowanych po raz pierwszy termin pozwolonego powtórzenia; u kandydatów celujących owe przedmioty, z których odszczególniający kałkuł otrzymali, podpisze oraz świadectwo z resztą członków komisji, którzy w examinie udział mieli i potwierdzi go własną komisji pieczęcią.

W tych krajach koronnych, w których pozwolonem jest, składać częściowo examina także w innym niżeli niemieckim języku, zawierać ma świadectwo i to dołączenie, w jakim języku kandydat examina składał i jakiego stopnia biegłości przytém złożył dowody.

#### §. 31.

Prezes zaciągnie nadto skutek examinu do meldunkowej książki kandydata przy wyciśnięciu pieczęci komisji.

Przy reprobacjach dodane będą wyznaczony termin powtórzenia i inne reprobowanemu nałożone warunki przypuszczenia do nowego examinu.

#### §. 32.

O każdej (pierwszej lub powtórnjej) reprobacji kandydata uwiadomionym będzie natychmiast w równyż sposób dekanat tego prawniczo- i polityczno-naukowego fakultetu, na którym kandydat jak świadczy książka meldunkowa nauki naostalku pobierał, ażeby tenże reprobacją w katalogach zanotował i w razie później przyzwolonego wydania duplikatu książki meldunkowej, doniesienie o zajęciu reprobacji do duplikatu wciągnięte być mogło.

## §. 33.

Ist ein Candidat bei einer und derselben Staatsprüfung zum zweiten Male reprobirter worden, so sind hievon alle rechts- und staatswissenschaftlichen Facultäten der Monarchie und alle k. k. Rechtsakademien in Kenntniß zu setzen, und es ist kein solcher Candidat an ihnen weiterhin als ordentlicher Studirender aufzunehmen.

## §. 34.

Eine mißlungene Prüfung kann nur Einmal und nicht vor jenem Zeitpuncte, welchen die Commission hiezu bestimmt, gültig wiederholt werden.

Ein auch bei wiederholter Prüfung reprobirter Candidat, ist weder zur Wiederholung der mißlungenen, noch zur Ablegung einer anderen theoretischen Staatsprüfung, noch zu den rechts- und staatswissenschaftlichen Rigorosen zuzulassen.

## §. 35.

Der Wiederholungstermin für die im Juli oder October mißlungene rechtshistorische Prüfung kann von der Commission:

- a) entweder für den nächsten außerordentlichen Termin (Ende des Wintersemesters);
- b) oder für den nächsten Juli-Termin bestimmt werden.

Im letzten Falle hat die Commission stets zugleich die Lehrfächer zu bestimmen, über welche der Candidat während dieses Jahres Vorlesungen zu besuchen hat, und sind die während dieses Jahres von dem Candidaten besuchten Collegien in keiner Weise später bei Berechnung seiner akademischen Studienzzeit, oder der Stundenzahl der von ihm nach Vorschrift der akademischen Gesetze zu besuchenden Collegien in Anschlag zu bringen. Im ersten Falle kann der Reprobirte zwar provisorisch für das nächste Wintersemester in die obligaten Collegien des III. Jahrganges aufgenommen werden.— Es kann ihm aber dieses Semester nur dann in seine akademische Studienzzeit eingerechnet werden, wenn er in dem außerordentlichen Prüfungstermine am Schlusse des Wintersemesters die rechtshistorische Prüfung mit genügendem Erfolge abgelegt hat.

Hat er sich dieser Prüfung bis dahin nicht unterzogen, so ist die provisorische Aufnahme in aller und jeder Beziehung als unwirksam zu betrachten, und geht dem Candidaten jedenfalls das ganze Jahr für die Einrechnung in sein Quadriennium verloren.

Doch steht nichts im Wege, daß derlei Candidaten zur wiederholten Prüfung über gehörige Meldung sodann im nächsten Juli- oder October-Termine zugelassen werden.

## §. 36.

Gegen die von den Prüfungscommissionen ausgegangene Bestimmung der Frist zur Wiederholung einer Prüfung findet weder ein Recurs noch ein Gnadengesuch Statt.

## §. 37.

Wenn ein reprobirter Candidat die Zulassung zur Wiederholung der Prüfung vor der bestimmten Zeit, oder bei einer anderen als der competenten Commission erschlichen, oder sonst die hier gegebenen Anordnungen umgangen hat, so ist nicht nur die etwa

## §. 33.

Jeżeli kandydat przy jednym i tymże samym examinie rządowym po raz drugi był reprobowanym, uwiadomione o tém zostaną wszystkie prawniczo i polityczno-naukowe fakultety Monarchii i wszystkie C. K. akademie prawnicze, i żaden taki kandydat nie może być u nich nadal przyjęty jako zwyczajny słuchacz.

## §. 34.

Nieudatny examin raz tylko ważnie powtórzonym być może, a to nie przed onym czasem, który komisya ku temu przeznaczą.

Reprobowany kandydat także przy powtórnym examinie nie może być przypuszczony ani do powtórzenia nieudatnego, ani do złożenia innego teoretycznego examinu rządowego, ani do rygorozów prawniczo- i polityczno-naukowych.

## §. 35.

Termin powtórzenia dla nieudatnego w Lipcu lub Październiku złożonego prawniczo-histerycznego examinu wyznaczony być może od komisji:

- a) albo na następujący nadzwyczajny termin (koniec półrocza zimowego);
- b) albo na najbliższy termin lipcowy.

W ostatnim razie wyznaczy oraz komisya przedmioty naukowe, których prelekcji kandydat podczas tego roku będzie miał słuchać, a kolegia, na które kandydat w tymże roku uczęszczał, nie mogą w żadnym razie później być wzięte w rachunek jego akademicznego czasu nauk lub liczby godzin uczęszczanych przez niego kolegów wedle przepisów ustaw akademicznych. W pierwszym razie może reprobowany prowizorycznie być przyjęty na następujące półrocze zimowe do obowiązkowych kolegów III. roku.— Ale to półrocze wtenczas tylko do jego akademicznego czasu nauk policzone być może, jeżeli w nadzwyczajnym terminie examinacyjnym z końcem półrocza zimowego zdał z dostatecznym skutkiem examin prawniczo-histeryczny.

Jeżeli do tego czasu nie poddał się examinowi, tedy przyjęcie prowizoryczne w każdym i jakimkolwiek względzie za nieważne ma być uważane, a kandydat traci na każdy wypadek cały rok w policzeniu swego czteroletnia.

Nie jednak nie stoi na przeszkodzie, iżby tacy kandydaci do powtórnego examinu za należytem zgłoszeniem się w najbliższym lipcowym lub październikowym terminie przypuszczeni byli.

## §. 36.

Przeciw wysłemu od komisji examinacyjnej postanowieniu terminu do powtórzenia examinu nie ma ani rekursu ani drogi łaski.

## §. 37.

Jeżeli kandydat reprobowany, przypuszczenie do powtórzenia examinu przed wyznaczonym czasem lub u innój, niżeli właściwej komisji, podstępnie uzyskał, lub inaczej nadane tu rozporządzenia obszedł, tedy nietylko złożony snąć z do-

mit günstigem Erfolge abgelegte Prüfung ungiltig, sondern er kann auch, abgesehen von den sonstigen ihn nach den allgemeinen Strafgesetzen etwa treffenden Folgen, falls er noch in den akademischen Studien sich befindet, von allen rechts- und staatswissenschaftlichen Lehranstalten auf einige Zeit oder auf immer ausgeschlossen werden.

§. 38.

Alle von nun an mit Approbation abgelegten theoretischen Staatsprüfungen behalten ihre volle Wirksamkeit, auch wenn zwischen ihrer Ablegung ein längerer als zweijähriger Zwischenraum eintreten sollte, und es wird die Anordnung des §. 27 des hierortigen Erlasses vom 30. Juli 1850, Nr. 327 des Reichs-Gesetz-Blattes, hiermit außer Kraft gesetzt.

§. 39.

Der an einer österreichischen Universität erlangte Grad eines Doctors der Rechte hat für die ganze Monarchie die gleiche Wirkung mit den vollkommen abgelegten theoretischen Staatsprüfungen.

Dispensen von den theoretischen Staatsprüfungen können, in soferne nicht für einzelne Dienstzweige hierüber besondere gesetzliche Bestimmungen getroffen werden, nur bei Männern von ausgezeichnete fachwissenschaftlicher und praktischer Bildung, deren Gewinnung für den Staatsdienst von besonderer Wichtigkeit ist, von den betreffenden Ministerien ertheilt werden.

§. 40.

Über die für diese Prüfungen zu bezahlenden Taren enthält der hierortige Erlass vom 10. März 1856, Nr. 37 des Reichs-Gesetz-Blattes\*), die nöthigen Bestimmungen.

§. 41.

Nähere Bestimmungen über die Vornahme der theoretischen Staatsprüfungen und das von den Commissionen dabei einzuhaltende Benehmen werden in einer besonderen Instruction enthalten sein.

## II. Von der judiciellen Staatsprüfung, welche die absolvirten ordentlichen Rechtshörer der k. k. Rechtsakademien abzulegen haben.

§. 42.

Zur Vornahme der von den absolvirten ordentlichen Rechtshörern der k. k. Rechtsakademien abzulegenden judiciellen theoretischen Staatsprüfung werden an den Sizen der k. k. Rechtsakademien eigens für dieselben bestimmte Prüfungscommissionen eingesetzt werden.

§. 43.

Die Candidaten können nur bei der Prüfungscommission derjenigen Stadt geprüft werden, an deren Rechtsakademie sie zuletzt studirt haben.

Ausnahmen zu bewilligen bleibt dem Unterrichtsministerium vorbehalten.

\*) Landes-Regierungsblatt vom Jahre 1856, erste Abtheilung, XI. Stück, Nr. 42, Seite 84.

brym skutkiem examina jest nieważny, ale kandydat może także, bez względu na inne skutki, które go wedle powszechnych ustaw karnych trafić mogą, jeżeli jeszcze znajduje się w naukach akademicznych, wykluczonym być ze wszystkich prawniczo- i polityczno-naukowych zakładów na jakiś czas lub na zawsze.

#### §. 38.

Wszystkie odtąd z aprobacją złożone examina rządowe teoretyczne zachowują moc zupełną, choćby między ich złożeniem dłuższy niż dwuletni przedział miał nastąpić, a przeto traci niniejszém moc rozrządzenie §. 27 tutejszego rozporządzenia z dnia 30 Lipca 1850 Nr. 327 Dziennika Praw Państwa.

#### §. 39.

Uzyskany na uniwersytecie austryackim stopień doktora prawa ma z złożonymi dokładnie teoretycznymi examinami rządowemi równy skutek dla całej Monarchii.

Dyspensy od teoretycznych examinów rządowych udzielone być mogą od odpowiednich Ministerstw, o ile dla pojedynczych gałęzi służby nie ma szczególnych w tym względzie prawnych postanowień, tylko mężom szczególnego facho-wo-naukowego i praktycznego wykształcenia, których pozyskanie dla służby Państwa nadzwyczajnej jest wartości.

#### §. 40.

O taxach za te examina płacić się mających zawiera tutejsze rozrządzenie z dnia 10 Marca 1856, Nr. 37 Dziennika Praw Państwa \*) potrzebne postanowienia.

#### §. 41.

Bliższe Postanowienia o przedsięwzięciu teoretycznych examinów rządowych i o stósownym przytém postępowaniu komisyj zawierać będzie szczególna instrukcyja.

*II. O sądowym examinie Rządowym, który składać mają ukończeni zwyczajni słuchacze prawa C. K. akademij prawniczych.*

#### §. 42.

Dla przedsięwzięcia sądowego teoretycznego examinu rządowego, przez ukończonych zwyczajnych słuchaczy prawa C. K. akademij prawniczych składać się mającego, ustanowione będą w siedzibach C. K. akademij prawniczych umyślnie dla nich przeznaczone komisye examinacyjne.

#### §. 43.

Kandydaci mogą tylko przed komisją examinacyjną tego miasta być exami-nowanymi, na którego akademii prawniczój naostatku nauki pobierali.

Przyzwolenie wyjątków zawisło od Ministerstwa Oświecenia.

\*) Dziennik Rządu krajowego z roku 1856, Oddział pierwszy, Zeszyt XI, Nr. 42, strona 84.



## §. 44.

Im Allgemeinen gelten von diesen Prüfungen die sub I. dieses Erlasses vorkommenden Anordnungen über die theoretisch-judicelle Staatsprüfung, in soferne hier nichts besonderes angeordnet wird.

## §. 45.

Bei der Vornahme der Prüfung muß jedenfalls das Studien-Absolutorium des Candidaten vorliegen.

## §. 46.

Wenn ein Candidat bei dieser Prüfung wiederholt reprobit worden ist, so hat der Präses der Prüfungscommission die wiederholte Reprobation auf dem Absolutorium des Candidaten unter Beidrückung des Commissionsiegels anzumerken, und hievon die Directorate der k. k. Rechtsakademien und die Decanate sämtlicher rechts- und staatswissenschaftlichen Facultäten zur geeigneten Bemerkung in den akademischen Acten in Kenntniß zu setzen. Ferner werden die betreffenden Decane und Directoren hiemit angewiesen, wenn sich ihnen der Verdacht aufdringt, daß etwa ein von einer Rechtsakademie ausgetretener und sich zur Aufnahme bei ihnen meldender Studirender schon zweimal bei dieser Staatsprüfung reprobit worden sei, mit dem Präses der betreffenden Prüfungscommission oder dem Director der Rechtsakademie das nöthige Einvernehmen zu pflegen.

## §. 47.

Die Prüfungen werden in einem hierzu geeigneten Locale der k. k. Rechtsakademie vorgenommen und die Acten und Siegel u. s. w. der Commission von dem Director der Rechtsakademie aufbewahrt.

III. Besondere Anordnungen in Betreff derjenigen Candidaten, welche auf Grundlage des §. 7 des hierortigen Erlasses vom 2. October 1855, Nr. 172 des Reichs-Gesetz-Blattes \*), zu den Staatsprüfungen zugelassen werden.

## §. 48.

Um ohne regelmäßigen Besuch der Universitätsvorlesungen auf Grundlage des §. 7 des Erlasses vom 2. October 1855, Nr. 172 des Reichs-Gesetz-Blattes \*), zu den theoretischen Staatsprüfungen zugelassen werden zu können, bedarf der Candidat specieller Bewilligungen des Unterrichtsministeriums

1. zur Ablegung der rechtshistorischen Prüfung, und späterhin
2. zur Ablegung der beiden anderen Prüfungen.

## §. 49.

Diese Bewilligungen müssen dem Präses der Commission bei der Meldung zu den Prüfungen im Originale vorgelegt werden. Die darin enthaltenen Bedingungen der Zu-

\*) Landes-Regierungsblatt vom Jahre 1855, erste Abtheilung, XXXVI. Stück, Nr. 185, Seite 385.

## §. 44.

W ogólności mają moc względem tychże examinów zawarte *sub I* tegoż Rozrządzenia Postanowienia o teoretyczno-sądowym examinie rządowym, o ile tu nic szczególnego postanowioném nie jest.

## §. 45.

Przy przedsięwzięciu examinu przedłożone być musi w każdym razie absolutorium nauk kandydata.

## §. 46.

Jeżeli kandydat przy tymże examinie powtórnie był reprobowany, tedy prezes komisji examinacyjnej zanotuje powtórna reprobacją na absolutorium kandydata, przy wyciśnięciu pieczęci komisji i uwiadomi o tém dyrektoraty C. K. akademij prawniczych i dekanaty wszystkich prawniczo- i polityczno-naukowych wydziałów, celem właściwego zanotowania w aktach akademicznych. Prócz tego wezwani zostają niniejszém przyzwoici dziekani i dyrektorowie, jeźliby nastęczyło im się podejrzenie, iż wystąpiony z akademii prawniczej i do przyjęcia u nich zgłaszający się uczeń, już dwakroć przy examinie rządowym był reprobowany, do potrzebnego porozumienia się z prezesem odnośnej komisji examinacyjnej lub z dyrektorem akademii prawniczej.

## §. 47.

Examina odbywać się mają w przysposobionej ku temu lokalności C. K. akademii prawniczej, a akta i pieczęć i t. p. komisji schowane będą przez dyrektora akademii prawniczej.

**III. Szczególne Rozporządzenia względem tych kandydatów, którzy na mocy §. 7. tutejszego Rozrządzenia z dnia 2. Października 1855, Nr. 172 Dziennika Praw Państwa \*) przypuszczeni są do examinów rządowych.**

## §. 48.

Aby bez regularnego uczęszczania na odczyty uniwersyteckie na mocy §. 7. Rozrządzenia z dnia 2 Października 1855, Nr. 172 Dziennika Praw Państwa \*), do teoretycznych examinów rządowych być przypuszczonym, potrzebuje kandydat specjalnego przyzwolenia Ministerstwa Oświecenia

1. do złożenia prawniczo-historycznego examinu, a później
2. do złożenia obu innych examinów.

## §. 49.

Przyzwolenia te przedłożone być muszą prezesowi komisji w oryginale przy zgłoszeniu się do examinów. Zawarte w nich warunki przypuszczenia, również

\*) Dziennik Rządu Krajowego z roku 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XXXVI, Nr. 185, strona 385.

lassung, sowie anderweitige besondere Bestimmungen über die Art, den Termin der Prüfung, einen hierbei etwa speciel einzuhaltenden Vorgang sind von der Commission genau zu beachten.

§. 50.

Die Meldung zu allen diesen Prüfungen hat schriftlich bei den Vorständen der in dem Bewilligungsdecrete bezeichneten Prüfungscommissionen zu geschehen.

§. 51.

Zu der rechtshistorischen Prüfung dürfen diese Candidaten nach ihrer Wahl in sämmtlichen oben §. 10 erwähnten drei Terminen zugelassen werden.

§. 52.

Jeder mündlichen Prüfung solcher Candidaten hat 1 bis 4 Wochen vorher eine schriftliche Prüfung vorauszugehen.

Diese besteht in einer Clausurarbeit, welche von dem Candidaten in einem continuirlichen Zeitraume von sieben Stunden über zwei aus den Gegenständen der betreffenden Prüfungsabtheilung entnommene Fragen unter Beaufsichtigung der Prüfungscommissäre ohne äußere Hilfsmittel zu verfassen ist.

§. 53.

Am Tage der schriftlichen Prüfung versammeln sich die zur Ueberwachung bestimmten Prüfungscommissäre einige Zeit vor Eröffnung der Prüfung, um sich über wenigstens zehn geeignete Fragen zu verständigen.

Von diesen werden je zwei auf einzelne Blätter geschrieben, zusammengefaltet, und der Candidat (falls mehrere zugleich der schriftlichen Prüfung sich unterziehen sollten, der dem Alphabete nach Erste) löst aus ihnen Ein Blatt heraus.

Die auf demselben enthaltenen zwei Fragen bilden für die Candidaten, welche sich denselben Tag gemeldet haben, das Object der schriftlichen Ansbearbeitung.

§. 54.

Zu die Ueberwachung theilen sich die Prüfungscommissäre in der Art, daß immer Einer in dem Prüfungslocale gegenwärtig ist.

Die zu Stande gebrachten Ansbearbeitungen übernimmt der anwesende Commissär, bemerkt auf denselben die Stunde der Ablieferung, durchzieht sie, wenn sie aus mehreren Blättern bestehen, mit einem Faden, und siegelt ihn, so daß kein Blatt in das Elaborat unbemerkt eingeschoben oder herausgenommen werden kann.

Zur bestimmten Stunde müssen alle Candidaten ihre Elaborate abliefern, sie mögen mit ihrer Aufgabe zu Ende gekommen sein oder nicht.

§. 55.

Ein Candidat, der sich an dem ihm bestimmten Tage der schriftlichen Prüfung nicht unterzogen hat, ist zur mündlichen Prüfung nicht zuzulassen.

§. 56.

Die schriftlichen Ansbearbeitungen werden von dem Präses zwei Commissären zur

inne szczególne Postanowienia o sposobie, terminie examinu, tudzież specyalne zachować się mające postępowanie, dokładnie przez komisję przestrzegane być winny.

§. 50.

Zgłaszanie się do wszystkich tych examinów ma się odbywać pisemnie u przełożonych oznaczonych w dekrete przyzwolenia komisji examinacyjnych.

§. 51.

Do examinu prawniczo-historycznego mogą ci kandydaci wedle wyboru swego we wszystkich wyżej §. 10. pomienionych trzech terminach być przypuszczeni.

§. 52.

Każdy examin ustny takich kandydatów poprzedzony będzie na 1 do 4 tygodni examinem piśmiennym.

Tenże składa się z wyrobienia klauzuralnego, które przez kandydata w nieprzerwanym ciągu siedmiu godzin nad *dwoma*, z przedmiotów odnośnego oddziału examinacyjnego wziętymi pytaniami, pod nadzorem komisarzy examinacyjnych, bez zewnętrznych środków pomocy wypracowane być winno.

§. 53.

W dzień examinu piśmiennego zgromadzą się ustanowieni do nadzoru komisarze examinacyjni na jakiś czas przed rozpoczęciem examinu, by się przynajmniej względem dziesięciu pytań porozumieć.

Z tych po dwa spisane będą na osobnych kartkach i złożone, a kandydat (w razie, gdyby kilku naraz piśmiennemu poddać się miało examinowi, pierwszy wedle alfabety) wylosuje z nich jedną kartkę.

Zawarte w niej dwa pytania stanowią dla kandydatów, którzy się tegoż samego dnia zgłosili, przedmiot piśmiennego wyrobienia.

§. 54.

W nadzorze dzielą się komisarze examinacyjni w ten sposób, iżby zawsze jeden w lokalności examinu był obecny.

Dokonane wyrobienia odbiera przytomny komisarz, notuje na nich godzinę oddania, zszywa je, jeżeli z kilku kartek się składają nicią, którą pieczętuje, tak, iżby żadna kartka wypracowania nie mogła być nieznacznie wsuniętą lub wyjętą.

W godzinie oznaczonej muszą wszyscy kandydaci oddać swe wyrobienia, czy zadanie swe do końca doprowadzili lub nie.

§. 55.

Kandydat, który nie poddał się w dniu sobie przeznaczonym examinowi piśmiennemu, nie będzie przypuszczonym do examinu ustnego.

§. 56.

Wyrobienia piśmienne przydzielone zostaną przez Prezesa dwom Komisarzom

Begutachtung zugetheilt, diese Gutachten sind sodann bei der Abstimmung über den mündlichen Prüfungsact zu berücksichtigen.

§. 57.

Die mündliche Prüfung eines solchen Candidaten hat mindestens volle anderthalb Stunden zu dauern, falls sich nicht etwa schon früher in entschiedener Weise das Unzureichende seiner Kenntnisse, und daher die Nothwendigkeit seiner Reprobation herausgestellt haben sollte.

§. 58.

Ein Candidat, welcher bei einer Prüfung reprohirt wurde, darf in gar keinem Falle vor Ablauf eines Semesters zur Wiederholung derselben zugelassen werden.

§. 59.

Über die von solchen Candidaten abgelegten Prüfungen und ihren Erfolg ist am Schlusse eines jeden Studienjahres ein individueller Ausweis von jedem Commissionspräsidenten bei Gelegenheit seines zu erstattenden allgemeinen Berichtes an das Unterrichtsministerium einzusenden.

In diesem Ausweise ist bei den zum ersten Male Reprohirten der zur Wiederholung bestimmte Termin, bei wiederholt Reprohirten der Umstand der wiederholten Reprobation besonders ersichtlich zu machen.

#### IV. Übergangsbestimmungen.

§. 60.

Für diejenigen Studirenden, welche nach den Bestimmungen der Erlässe vom 2. October 1855, Nr. 172 des Reichs-Gesetz-Blattes\*), oder vom 8. Februar 1856, Nr. 22 des Reichs-Gesetz-Blattes\*\*), entweder verpflichtet sind, die theoretischen Staatsprüfungen nach dem älteren Staatsprüfungs-Systeme abzulegen, oder bei der in diesem letzteren Erlasse, §. 3, freigestellten Wahl sich hiefür entschieden haben, bleiben fortan die Bestimmungen des Gesetzes vom 30. Juli 1850 in Anwendung, soweit dieselben nicht durch nachträgliche Anordnungen aufgehoben oder modificirt worden sind, oder in den folgenden Paragraphen eine Änderung erleiden.

§. 61.

Der §. 27 des Gesetzes vom 30. Juli 1850 wird hiemit auch rücksichtlich dieser Candidaten außer Kraft gesetzt (siehe oben §. 38).

Es werden rücksichtlich der Dauer der Prüfungen dieser Candidaten statt der im §. 28 des obigen Gesetzes enthaltenen Bestimmungen jene Anordnungen zu gelten haben, welche dießfalls in der neuen hinauszugehenden Instruction enthalten sein werden.

Endlich hat es von den bisherigen Modalitäten der Evidenzhaltung der Reprohirten und der dießfalls angeordneten Correspondenz der Prüfungscommissionen abzukom-

\*) Landes-Regierungsblatt vom Jahre 1855, erste Abtheilung, XXXVI. Stück, Nr. 185, Seite 385.

\*\*) Landes-Regierungsblatt, vom Jahre 1856, erste Abtheilung, VI. Stück, Nr. 27, Seite 31.

do sprawozdania, te sprawozdania uwzględnione później być mają przy głosowaniu nad ustnym aktem examinu.

§. 57.

Ustny examin takiego kandydata trwać ma najmniej pełne półtóry godziny, o ile już przed tém nie okazała się w sposób stanowczy niedostateczność jego wiadomości, a przeto konieczność jego reprobacyi.

§. 58.

Kandydat, reprobowany przy jednym examinie, w żadnym razie przed upływem półrocza do powtórzenia tegoż przypuszczonym być nie może.

§. 59.

O złożonych przez takich kandydatów examinach i ich skutku, przeszle każdy prezes komisji z końcem każdego roku szkolnego wykaz indywidualny przy okazji swęj ogólnej złożyć się mającej relacyi do Ministerstwa Oświecenia.

W wykazie tym szczególnie widocznie wykazany ma być termin oznaczony do powtórzenia reprobowanym po raz piérwszy, u reprobowanych powtórnie, okoliczność powtórnej reprobacyi.

IV. *Postanowienia przechodnie.*

§. 60.

Dla tych uczniów, którzy wedle postanowień rozrządzeń z dnia 2 Października 1855, Nr. 172 Dziennika Praw Państwa \*) lub z dnia 8 Lutego 1856, Nr. 22 Dziennika Praw Państwa, \*\*) albo obowiązani są do złożenia teoretycznych examínów rządowych wedle dawniejszego systematu examínów rządowych, lub przy zostawionym im w témże ostatniém rozrządzeniu, §. 3, wolnym wyborze dla tegoż zdecydowali się, pozostaje nadal w mocy postanowienia prawa z dnia 30 Lipca 1850, o ile przez późniejsze rozporządzenia nie zostały zniesione lub zmienione, lub w następujących paragrafach zmiany nie doznają.

§. 61.

§. 27 prawa z dnia 30 Lipca 1850 przestaje mieć moc obowiązującą także względem tychże kandydatów (patrz wyżej §. 38).

Względem trwania examínów tychże kandydatów obowiązywać będą zamiast zawartych w §. 28 powyższego prawa postanowień, owe rozporządzenia, które w tym względzie w nowęj, wydać się mającej instrukcyi umieszczone zostaną.

Nakoniec zaniechane zostaną dotychczasowe modalności w utrzymaniu ewidencyi reprobowanych i zarządzona w tymże względzie korespondencya komisyj exa-

\*) Dziennik Rządu Krajowego z roku 1855, Oddział piérwszy, Zeszyt XXXVI, Nr. 185, strona 385.

\*\*) Dziennik Rządu Krajowego z roku 1856, Oddział piérwszy, Zeszyt VI, Nr. 27, strona 31.

men, und haben fortan auch bei diesen Candidaten die oben §§. 30—34, 36 und 37 gegebenen Bestimmungen zu gelten.

Auch bei Vornahme der Prüfungen dieser Candidaten müssen dem zu Folge ihre Meldungsbücher stets vorliegen, und die Resultate der Prüfung in dieselben von dem Präses eingetragen werden.

#### §. 62.

Die Bestimmung sub III. K. des hierortigen Erlasses vom 2. October 1855, Nr. 172 des Reichs-Gesetz-Blattes\*), wornach die rechtshistorische Prüfung für die im Studienjahre 1855—56 im zweiten Jahre ihrer Studienzzeit stehenden Rechtshörer sich nur auf das römische und canonische Recht zu erstrecken hat, findet ihre Anwendung auf Alle, die sich dieser Prüfung im Juli- oder October-Termine 1856 oder in dem außerordentlichen Termine 1857 unterziehen werden.

Vom Juli-Termine 1857 an hat auch die deutsche Reichs- und Rechtsgeschichte für alle Candidaten mit alleiniger Ausnahme Derjenigen, welche im Juli- oder October-Termine 1856 reprobirt worden sind, und im Winter-Termine oder Juli-Termine 1857 die Prüfung wiederholen, in der vorgeschriebenen Art und Weise einen Gegenstand der Prüfung zu bilden.

#### §. 63.

Wenn diejenigen Rechtshörer, von welchen sub 2. und 3. des hierortigen Erlasses vom 8. Februar 1856, Nr. 22 des Reichs-Gesetz-Blattes\*\*), die Rede ist, sich der rechtshistorischen Prüfung in der ihnen von dem Decan vorgezeichneten Zeit nicht unterziehen, oder bei derselben reprobirt werden, so verlieren sie jedenfalls den Vortheil, ihre Studien binnen acht Semestern, gerechnet von dem Sommersemester, mit dem ihr Eintritt in die akademischen Studien geschah, absolviren zu können.

Mit Rücksicht hierauf hat der Decan in solchem Falle den Studirenden vorzuzeichnen, welchen Plan sie fortan hinsichtlich der zu besuchenden obligaten Collegien zu befolgen haben.

### V. Über die Beziehung dieser Anordnungen auf die Universitäten Padua und Pavia.

#### §. 64.

In wieweit die hier getroffenen Anordnungen seiner Zeit auch auf die öffentlich und Privat-Studirenden der Rechts- und Staatswissenschaften an den Universitäten zu Padua und Pavia Anwendung zu finden haben, bleibt nachträglichen Bestimmungen vorbehalten.

**Thun** m. p.

\*) Landes-Regierungsblatt vom Jahre 1855, erste Abtheilung, XXXVI. Stück, Nr. 185, Seite 385.

\*\*) Landes-Regierungsblatt vom Jahre 1856, erste Abtheilung, VI. Stück, Nr. 27, Seite 31.

minacyjnych, a podane wyżej w §§. 30—34, 36 i 37 postanowienia obowiązywać będą nadal i tychże kandydatów.

Również przy przedsięwzięciu examinów tychże kandydatów, przedłożone za-  
tém być muszą ich książki meldunkowe, a wyniki examinu wciągnięte do nich  
będą przez prezesa.

#### §. 62.

Postanowienie *sub III K.* tutejszego rozrządzenia z dnia 2 Października 1855, Nr. 172 Dziennika Praw Państwa \*), wedle którego examin prawniczo-historyczny dla słuchaczy prawa, zostających w roku szkolnym 1855 – 56 w drugim roku swego czasu nauk, tylko na rzymskie i kanoniczne prawo ma być rozciągnięty, znajduje swe zastosowanie do wszystkich, którzy examinowi temu w terminie lipcowym lub październikowym 1856 lub w nadzwyczajnym terminie 1857 poddadzą się.

Począwszy od terminu lipcowego 1857 stanowić także będzie historia Państwa i prawa niemieckiego dla wszystkich kandydatów, z jedynym wyjątkiem tych, którzy w terminie lipcowym lub październikowym 1856 reprobowani zostali, i w terminie zimowym lub lipcowym 1857 examin powtarzają, w sposób przepisany przedmiot examinu.

#### §. 63.

Jeżeli ci słuchacze prawa, o których mowa jest *sub 2 i 3* tutejszego rozrządzenia z dnia 8 Lutego 1856, Nr. 22 Dziennika Praw Państwa \*\*), nie poddadzą się examinowi prawniczo-historycznemu w czasie, przez dziekana im wyznaczonym, lub przy nim reprobowani zostaną, tedy tracą w każdym razie korzyść ukończenia swych nauk w przeciągu ośmiu półroczy, licząc od półrocza letniego, z którym wstęp ich do nauk akademicznych nastąpił.

Ze względu na to ma dziekan w takim razie oznaczyć uczniom, jakiego planu nadal względem uczęszczanych przez nich obowiązkowych kolegów trzymać się mają.

### V. O odnoszeniu się tychże rozporządzeń do Uniwersytetów w Padwie i Pawii.

#### §. 64.

Jak dalece przyjęte tu urządzenia będą miały w swoim czasie zastosowanie także do publicznych i prywatnych uczniów nauk prawniczych i politycznych na uniwersytetach w Padwie i Pawii to będzie przedmiotem dalszych postanowień.

**Thun** m. p.

---

\*) Dziennik Rządu Krajowego z roku 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XXXVI, Nr. 185, strona 385.

\*\*) Dziennik Rządu Krajowego z r. 1856, Oddział pierwszy, Zeszyt VI, Nr. 27, strona 31.





# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Kraukauer Verwaltungsgelbiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XVI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 13. Mai 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XVI.

Wydany i rozesłany dnia 13 Maja 1856.

## 60.

**Verordnung des Justizministeriums vom 11. April 1856,**  
womit die dem Kreisgerichte zu **Dees** zustehende Berggerichtsbarkeit delegationsweise an das  
Kreisgericht in **Carlsburg** übertragen wird.

(Reichs-Gesetzblatt, XVI. Stück, Nr. 55, ausgegeben am 26. April 1856).

## 61.

**Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen**  
**und der obersten Polizeibehörde vom 12. April 1856,**

(Reichs-Gesetzblatt, XVI. Stück, Nr. 56, ausgegeben am 26. April 1856),

giltig für alle Kronländer,

wodurch der §. 92 des organischen Gesetzes der Gensd'armee vom 18. Jänner 1850, XII.  
Stück, Nr. 19 des Reichs-Gesetz-Blattes, erläutert wird.

Zur Behebung eines Zweifels, welcher hinsichtlich des Anspruches der Gensd'armee auf Taglöhne bei Aufgreifung und Verurtheilung steckbrieflich verfolgter Individuen vom Civilstande entstanden ist, haben Seine k. k. Apostolische Majestät mit Allerhöchster Entschliessung vom 20. März 1856 zu bestimmen geruht, daß auch für die durch Gensd'armen bewirkte Einbringung eines steckbrieflich verfolgten Verbrechers nach Maßgabe des §. 92 des organischen Gesetzes der Gensd'armee vom 18. Jänner 1850, XII. Stück, N. 19 des Reichs-Gesetz-Blattes, die Taglöhne gebühre.

Freiherr von **Krauß** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p. **Kempen** m. p., J. M. L.

## 62.

**Erlass des Finanzministeriums vom 12. April 1856,**

(Reichs-Gesetzblatt, XVI. Stück, Nr. 57, ausgegeben am 26. April 1856),

giltig für alle Kronländer des allgemeinen Zollgebietes,

betreffend die Einreihung des schwefelsauren Ammoniak unter die Zolltarifspost **37, c).**

Schwefelsaures Ammoniak wird aus der Tarifspost 76, e) ausgeschieden und in die Tarifspost 37, f) gereiht, wornach es bei der Einfuhr einem Zolle von 1 fl. 30 kr. pr. Centner sporco unterliegt.

Die gegenwärtige Anordnung hat von dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem dieselbe jedem einzelnen Zollamte zukömmt.

Freiherr von **Bruck** m. p.

## 60.

**Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 11 Kwietnia 1856,**  
 mocą którego Sądownictwo górnicze, przystojące sądowi obwodowemu w *Déés*, de-  
 legacyjnie przeniesioném zostaje do sądu obwodowego w *Karlsburgu*.  
 Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XVI, Nr. 55, wydaną dnia 26 Kwietnia 1856.

## 61.

**Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości, Finansów  
 i Najwyższej Władzy Policyjnej z dnia 12 Kwietnia 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XVI, Nr. 56, wydana dnia 26 Kwietnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych,

mocą którego objaśnionym zostaje §. 92 ustawy organicznej dla żandarmeryi z dnia  
 18 Stycznia 1850 r., Część XII, Nr. 19 Dziennika Praw Państwa.

Celem uchylenia wątpliwości, zaszłej z powodu roszczenia prawa żandarme-  
 ryi do taglij przy ujęciu i osądzeniu osób ze stanu cywilnego, listami gończemi  
 ściganych, raczył Najjaśniejszy Pan, Jego C. K. Apostolska Mość, Najwyższém  
 Postanowieniem z dnia 20 Marca 1856 r. zarządzić, iż także i za uskutecznione  
 przez żandarmów dostawienie zbrodniarza, *listami gończemi* ściganego, taglija się  
 należeć będzie w miarę §fu 92 organicznej ustawy o żandarmeryi z dnia 18 Sty-  
 cznia 1850, Część XII, Nr. 19 Dziennika Praw Państwa.

Baron **Krauss** m. p.      Baron **Bruck** m. p.      **Kempen** m. p. F. M. P.

## 62.

**Rozządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 12 Kwietnia 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XVI, Nr. 57, wydana dnia 26 Kwietnia 1856),

mające moc we wszystkich Krajach koronnych powszechnego terytorjum celnego,

dotyczące wcielenia siarczanu amoniaku do pozycyi taryfy celnej 37, f).

Siarczan amoniaku zostaje z pozycyi taryfowej 76, e) wyłączonym i do pozy-  
 cyi taryfowej 37 f) wcielonym, zaczém podlega w przywozie cłu 1 Złt. r. 30 kr.  
 od celnara sporko.

Niniejsze Rozporządzenie wejść ma w życie z dniem, w którym takowe doj-  
 dzie do każdego urzędu celnego poszczególnego.

Baron **Bruck** m. p.

## 63.

## Verordnung des Handelsministeriums im Einverständnisse mit dem Ministerium des Innern und der obersten Polizeibehörde vom 12. April 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XVI. Stück, Nr. 58, ausgegeben am 26. April 1856),

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

betreffend die Erläuterung der Verordnung vom 11. Februar 1854, XVIII. Stück, Nr. 48 des Reichs-Gesetz-Blattes, Jahrgang 1854 \*), in Betreff der zu beobachtenden Sicherheitsmaßregeln bei der Translocation oder dem Verkaufe von alten bereits abgenützten Dampfkesseln.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten findet sich bestimmt, im Einverständnisse mit dem Ministerium des Innern und der obersten Polizeibehörde in Erläuterung der Vorschriften in Betreff der zu beobachtenden Sicherheitsmaßregeln gegen die Gefahr der Explosion bei Dampfkesseln aller Art, vom 11. Februar 1854, anzuordnen, daß bei der Translocation oder dem Verkaufe von alten bereits abgenützten Dampfkesseln, welche mit dem Certificate der überstandenen Probe begleitet sind, bevor sie an ihrem neuen Bestimmungsorte aufgestellt oder eingemauert werden, von dem Eigenthümer bei sonstiger gesetzlicher Bestrafung die Anzeige hiervon an die politische Ortsbehörde zu erstatten ist, welche nach Vernehmung von Sachverständigen zu bestimmen haben wird, ob mit Rücksicht auf den gegenwärtigen Zustand des Kessels der letztere einer neuen Probe unterzogen werden müsse.

Diese Anzeige enthebt aber den Eigenthümer oder Benutzer des Dampfkessels noch keineswegs von der im §. 20 des Dampfkesselprobe-Gesetzes vom 11. Februar 1854 auferlegten Verbindlichkeit.

Ritter von **Toggenburg** m. p.

## 64.

## Erlaß des Finanzministeriums vom 20. April 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XVI. Stück, Nr. 59, ausgegeben am 26. April 1856),

betreffend die Zollbehandlung grober landwirthschaftlicher Maschinen aus Holz in Verbindung mit Eisenbestandtheilen von untergeordnetem Gewichte.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 16. April 1856 Allergnädigst zu gestatten geruht, daß der Bezug grober landwirthschaftlicher Maschinen aus Holz in Verbindung mit Eisen, wenn deren anrechenbare Eisenbestandtheile (nämlich jene, die nicht ohnehin nach §. 7, lit. a) der Vor Erinnerung zum Zolltarife vom 5. December 1853 als bloße Befestigungs- oder Verbindungsmittel unbeachtet bleiben) nach ämtlicher Schätzung fünfzehn Percent des Gesamtgewichtes nicht überschreiten, von den leitenden Finanzbehörden den Gutsbesitzern, welche diese Maschi-

\*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XIII. Stück, Nr. 55, Seite 172.

## 63.

## Rozporządzenie Ministerstwa Handlu w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Najwyższej Władzy Policyjnej z dnia 12 Kwietnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XVI, Nr. 58, wydana dnia 26 Kwietnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze Wojskowe,

**dotyczące objaśnienia Rozporządzenia z dnia 11 Lutego 1854, Część XVIII, Nr. 48 Dziennika Praw Państwa, Rok 1854 \*)**, w przedmiocie środków bezpieczeństwa, przestrzegać się mających przy translokacji lub sprzedaży starych kotłów parowych już zużytych.

Ministerstwo Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych spowodowanem się widzi, w porozumieniu z Ministerstwami Spraw Wewnętrznych i Najwyższej Władzy Policyjnej, w objaśnieniu przepisów z dnia 11 Lutego 1854, co do środków bezpieczeństwa przeciw eksplozyi przy kotłach parowych wszelkiego rodzaju, zarządzić, ażeby przy translokacji lub sprzedaży dawnych kotłów parowych już zużytych, zaopatrzonych certyfikatem próby odbytej, nim takowe ustawione lub wmurowane będą w miejscu nowego przeznaczenia swego, ze strony właściciela uczynionem zostało o tém doniesienie do politycznej Władzy miejscowej, która po wysłuchaniu biegłych w rzeczy ustanowić winna, czy ze względem na obecny stan kotła, tenże nowęj próbie poddany być musi.

Doniesienie to zaś nie uwalnia bynajmniej właściciela lub kociel parowy używającego od obowiązku, nałożonego w §. 20 ustawy z dnia 11 Lutego 1854 r. o próbie kotła parowego.

Kawaler de **Toggenburg** m. p.

## 64.

## Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z d. 20 Kwietnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XVI, N. 59, wydana dnia 26 Kwietnia 1856),

**dotyczące postępowania celnego z machinami drzewianymi, wiejsko-ekonomicznymi, w połączeniu z częściami składowymi żelaznymi wagi podrzędnej.**

Najwyższem Postanowieniem z dnia 16 Kwietnia 1856 r. raczył Najjaśniejszy Pan Jego C. K. Mość Apostolska Najlaskawiej zezwolić, ażeby za opłatą cła wchodowego, ustanowionego dla towarów drzewianych gatunku najordynarniejszego w pozycji taryfowej 64 a), przez kierujące władze finansowe dozwołanem było posiadaczom dóbr, potrzebującym machin takowych do celów rolniczych, prowadzanie grubych wiejsko-ekonomicznych machin drzewianych w połączeniu z żelazem, jeżeli ich części składowe żelazne, do policzenia sposobne, (to jest nie

\*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział pierwszy. Część XIII, Nr. 55, strona 172.

nen zu Ackerbauzwecken benöthigen, gegen Entrichtung des für Holzwaaren gemeinster Art, Tarifpost 64, a) festgesetzten Eingangszolles bewilliget werden dürfe.

Diese Allerhöchste Anordnung hat im lombardisch-venetianischen Königreiche von dem durch die International-Zollvereins-Commission in Mailand zu bestimmenden Tage, in den übrigen Kronländern des allgemeinen Zollverbandes aber sogleich in Wirksamkeit zu treten.

Freiherr von **Bruck** m. p.

## 65.

### Erlaß der Ministerien des Außern, des Innern, der Justiz und des Handels, so wie des Armee-Obercommando vom 23. April 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XVI. Stück, Nr. 60, ausgegeben am 26. April 1856),

giltig für alle Kronländer der Monarchie,

womit die zur Beobachtung während des letzten Krieges vorgezeichneten Grundsätze hinsichtlich des Handels und der Schifffahrt auf dem Meere außer Anwendung gesetzt werden.

In Folge des unterm 30. März 1856 zu Paris abgeschlossenen Friedens werden mit Allerhöchster Genehmigung Seiner k. k. Apostolischen Majestät vom 22. April 1856 die mit Erlaß der Ministerien des Außern, des Innern, der Justiz und des Handels, so wie des Armee-Obercommando vom 25. Mai 1854 (Nr. 127 des Reichs-Gesetzblattes, Seite 477—479 \*) sämtlichen k. k. Civil- und Militär-Behörden und allen österreichischen Unterthanen, zur Beobachtung während des jetzt beendigten Krieges vorgezeichneten Anordnungen, vom Tage der gegenwärtigen Kundmachung außer Wirksamkeit gesetzt.

Graf **Buol-Schauenstein** m. p. Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p.  
Ritter von **Toggenburg** m. p. Freiherr von **Bamberg** m. p. G. M.

## 66.

### Erlaß der Ministerien des Handels und der Finanzen vom 23. April 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XVI. Stück, Nr. 61, ausgegeben am 26. April 1856),

giltig für alle Kronländer,

womit die seither bis auf Weiteres verfügten Verbote der Aus- und Durchfuhr von Waffen und Munition, dann von Salpeter, Schwefel und Blei, so wie der Ausfuhr von Pferden außer Wirksamkeit gesetzt werden.

In Folge Allerhöchster Genehmigung Seiner k. k. Apostolischen Majestät vom 22.

\*) Landes-Regierungsblatt für Galizien Jahrgang 1854, erste Abtheilung, XXXI. Stück, Nr. 139, Seite 426.

są takie, które bez tego już nie zasługują na wzgląd wedle §. 7 lit. a) uwag wstępnych do taryfy celnej z dnia 5 Grudnia 1853 r. li jako środki do utwierdzenia lub połączenia służące) wedle urzędowego szacunku nie przenoszą piętnaście procentów wagi ogólnej.

Najwyższe rozporządzenie to w Królestwie Lombardzko-Weneckim wejść ma w życie z dniem, wyznaczyć się mającym przez internacjonalną komisję związku celnego w Medyolanie, w innych zaś Krajach koronnych powszechnego związku celnego natychmiast.

Baron **Bruck** m. p.

## 65.

### Rozządzenie Ministerstw Spraw Zewnętrznych, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Handlu, tudzież Najwyższej Komendy wojskowej z dnia 23 Kwietnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XVI, Nr. 60, wydana dnia 26 Kwietnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych Monarchii,

**w skutek którego tracą moc swą zasady, wskazane do przestrzegania podczas wojny ostatniej, co się tyczy handlu i żeglugi na morzu.**

W skutek zawartego pod dniem 30 Marca 1856 w Paryżu pokoju, za Najwyższą Uchwałą Jego C. K. Apostolskiej Mości z dnia 22 Kwietnia 1856, tracą z dniem niniejszego obwieszczenia, moc swą rozporządzenia podczas wojny obecnie ukończonej do przestrzegania wskazane wszystkim C. K. władzom cywilnym jak wojskowym, tudzież wszystkim poddanym austriackim w rozrządzeniu Ministerstw spraw zewnętrznych, spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i handlu równie jak Najwyższej Komendy wojskowej z dnia 25 Maja 1854 r. (Nr. 127 Dziennika Praw Państwa, stronica 477—479 \*).

Hrabia **Boul-Schauenstein** m. p.      Baron **Bach** m. p.      Baron **Krauss** m. p.  
Kawaler de **Toggenburg** m. p.      Baron **Bamberg** m. p. J. M.

## 66.

### Rozządzenie Ministerstw Handlu i Skarbu z dnia 23 Kwietnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XVI, Nr. 61, wydana dnia 26 Kwietnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych,

**mocą którego zniesione zostają wydane aż do dalszego rozporządzenia zakazy wywozu i przewozu broni i amunicyi, tudzież saletry, siarki i ołowiu, niemniej też wyprawdzania koni.**

W skutek Najwyższej Uchwały Jego C. K. Apostolskiej Mości z dnia 22 Kwie-

\*) Dziennik Rządowy dla Galicyi, Rok 1854, Oddział pierwszy, Część XXXI, Nr. 139, strona 426.



April 1856 wird bekannt gemacht, daß das mit Erlaß der Ministerien des Handels und der Finanzen vom 31. Mai 1854 (Nr. 135 des Reichs-Gesetz-Blattes, Seite 494 und 495\*) verfügte Verbot der Ausfuhr und Durchfuhr von Waffen und Munition in der Richtung über die österreichische Staatsgrenze gegen die russischen und osmanischen Staaten, nebst der dort ausgesprochenen Beschränkung der Waffen- und Munitions-Ausfuhr Seitens der aus den österreichischen Seehäfen absegelnden Schiffe, ferner das mit Erlaß der Ministerien des Handels und der Finanzen vom 1. December 1855 (Nr. 208 des Reichs-Gesetz-Blattes, Seite 665\*\*) verfügte Verbot der Ausfuhr und Durchfuhr von Salpeter, Schwefel und Blei über die österreichische Staatsgrenze nach den russischen Staaten, dann nach der Türkei, endlich auch das mit Erlaß der Ministerien des Handels und der Finanzen vom 4. December 1855 (Nr. 209 des Reichs-Gesetz-Blattes, Seite 665\*\*\*) ergangene Verbot der Ausfuhr von Pferden über alle Grenzen des Reiches mit dem Tage der gegenwärtigen Kundmachung außer Wirksamkeit treten, und demnach, von dem nämlichen Tage angefangen, die Ausfuhr und Durchfuhr aller bemerkten Gegenstände nach Maßgabe der bestehenden Zolltarifs- und sonst bestehenden Vorschriften, wieder allgemein gestattet ist.

Ritter von **Toggenburg** m. p.      Freiherr von **Bruck** m. p.

### B e r i c h t i g u n g.

In der Verordnung vom 20. März 1856, betreffend mehrere Zolltarifs-Änderungen im XI. Stücke des Landes-Regierungsblattes, Nr. 43, sind in dem Verzeichnisse (Seite 89) unter der fortlaufende Zahl 11, in der dritten Zeile, nach „gezwirnt“ die Worte: „und Baumwollwatta“ beizufügen.

\*) Landes-Regierungsblatt für Galizien, Jahrgang 1854, erste Abtheilung, XXXI. Stück, Nr. 143, Seite 440.

\*\*) Landes-Regierungsblatt, Jahrgang 1855, erste Abtheilung, XLV. Stück, Nr. 222, Seite 545.

\*\*\*) Ebendasselbst unter Nr. 223, Seite 545.

tnia 1856 r. obwieszcza się, iż tracą moc swą z dniem obwieszczenia niniejszego zakazy, zawarte w rozrządzeniu Ministerstw Handlu i Finansów z dnia 31 Maja 1854 roku (Nr. 135 Dziennika Praw Państwa, strona 494 i 495 \*) co do wywozu i przewozu broni i amunicyi w kierunku przez granicę Państwa Austryackiego ku Państwom Rosyjskiemu i Ottomańskiemu, wraz z ograniczeniem, tamże wyrzeczonym co do wywozu broni i amunicyi ze strony okrętów, odwijających z portów morskich austryackich, tudzież w rozrządzeniu Ministerstw Handlu i Finansów z dnia 1 Grudnia 1855 (Nr. 208 Dziennika Praw Państwa, stronica 665 \*\*) co do wywozu i przewozu saletry, siarki i ołowiu przez granicę Państwa Austryackiego do Państw Rosyjskich jako i do Turcyi, nakoniec téż w rozrządzeniu Ministerstw Handlu i Finansów z dnia 4 Grudnia 1855 (Nr. 209 Dziennika Praw Państwa, stronica 665 \*\*\*) co do wyprowadzania koni przez wszelkie granice Państwa, zaczęm więc, począwszy od dnia onegoż, powszechnie znowu dozwolonym jest tak wywóz jak przewóz wszelkich przedmiotów, wyż wspomnianych, w miarę nie tylko istniejących przepisów celno-taryfowych lecz téż i innych.

Kawaler de **Toggenburg** m. p.      Baron **Bruck** m. p.

### S p r o s t o w a n i e.

W rozporządzeniu z dnia 20 Marca 1856, dotyczącem niektórych zmian w taryfie celnój, a zawartém w Zeszytcie XI Dziennika Rządu krajowego pod N. 43, należy w spisie (na stronie 89) pod liczbą bieżącą 11, w wierszu trzecim po „więcej nici“ dodać słowa: „i wata bawełniana“.

\*) Dziennik Rządowy dla Galicyi, Rok 1854, Oddział piérwszy, Część XXXI, Nr. 143, strona 440.

\*\*) Dziennik Rządu krajowego, Rok 1855, Oddział piérwszy, Część XLV, Nr. 222, strona 545.

\*\*\*) Tamże pod Nr. 223, na stronie 545.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XVII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 29. Mai 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XVII.

Wydany i rozesłany dnia 29 Maja 1856.

# Staatsvertrag zwischen Oesterreich, Frankreich, Großbritannien, Preußen, Rußland, Sardinien und der Türkei.

Geschlossen zu Paris am 30. März 1856.

In den bezüglichen Ratificationen daselbst ausgewechselt am 27 April 1856.

(Reichs-Gesetzblatt, XVII Stück, Nr. 62, ausgegeben am 30. April 1856).

**Nos Franciscus Josephus Primus,**  
divina favente clementia Austriae Imperator;  
**Rex Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae,**  
**Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illiriae; Rex Hierosoli-**  
**mae etc.; Archidux Austriae; Magnus dux Hebruriae et Cracoviae;**  
**Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae et Bu-**  
**covinae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Dux**  
**superioris et inferioris Silesiae, Mutinae, Parmae, Placentiae et**  
**Quastalae, Osveciniae et Zatoriae, Teschinae, Foro-Julii, Ragusae et**  
**Gaderae etc.; Comes Habsburgi, Tirolis, Kyburgi, Goritiae et Gra-**  
**discae; Princeps Tridenti et Brixinae etc.; Marchio superioris et**  
**inferioris Lusatiae et Istriae; Comes Altae-Amisiae, Feldkirchiae,**  
**Brigantiae, Sonnenbergae etc.; Dominus Tergesti, Cattari, Marchiae,**  
**Slavoniae etc. etc.**

**N**otum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam Nos et Augustissimi ac Potentissimi Principes, Britanniae Hiberniaeque Regina, Francorum nec non Omnium Russiarum Imperatores, porro Sardiniae Rex atque Magnus Osmanorum Sultanus, desiderati ad reconciliandam certam diuturnamque pacem, quae bello in Oriente flagrante perturbata erat, consensus causa, Ministros plenipotentiariorum nominavimus, qui Lutetiae Parisiorum in congressum convenerunt; posteaquam porro, consensione feliciter stabilita, Nos aequae ac praefati Serenissimi Principes Augustissimum ac Potentissimum Principem, Borussiae Regem, utpote qui Conventionem Londini 13. Julii 1841 initam simul quoque signaverat in totius Europae commodum et utilitatem ad participationem in negotiis

## 67.

**Traktat między Austryą, Francją, Wielką-Brytanią, Prusami,  
Rosyją, Sardynią i Turcyą.**

Zawarty w Paryżu na dniu 30 Marca 1856 r.

W dotyczących ratyfikacyach tamże zamieniony na dniu 27 Kwietnia 1856.

(Dziennik Praw Państwa, Część XVII, Nr. 62, wydana dnia 30 Kwietnia 1856).

**Nos Franciscus Josephus Primus,**

**divina favente clementia Austriae Imperator;  
Rex Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae,  
Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomerae et Iliriae; Rex Hierosoli-  
mae etc.; Archidux Austriae; Magnus Dux Etruriae et Cracoviae;  
Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae et Bu-  
covinae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Dux  
superioris et inferioris Silesiae, Mutinae, Parmae, Placentiae et  
Quastalae, Osveciniae et Zatoriae, Teschiae, Foro-Julii, Ragusae et  
Gaderae etc.; Comes Habsburgi, Tirolis, Kyburgi, Goritiae et Gra-  
discae; Princeps Tridenti et Brixinae etc.; Marchio superioris et  
inferioris Lusatae et Istriae; Comes Altae-Amisiae, Feldkirckiae,  
Brigantiae, Sonnenbergae etc.; Dominus Tergesti, Cattari, Marchiae,  
Slavoniae etc. etc.**

**N**otum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam Nos et Augustissimi ac Potentissimi Principes, Britanniae Hiber-  
niaeque Regina, Francorum nec non Omnium Russiarum Imperatores, porro Sar-  
dinae Rex atque Magnus Osmanorum Sultanus, desiderati ad reconciliandam certam  
diuturnamque pacem, quae bello in Oriente flagrante perturbata erat, consensus  
causa, Ministros plenipotentiariorum nominavimus, qui Lutetiae Parisiorum in con-  
gressum convenerunt; posteaquam porro, consensione feliciter stabilita, Nos aequae  
ac prae-fati Serenissimi Principes Augustissimum ac Potentissimum Principem, Bo-  
russiae Regem, utpote qui Conventionem Londini 13. Julii 1841 initam simul quoque  
signaverat in totius Europae commodum et utilitatem ad participationem in negotiis

illis invitavimus, hincque etiam Serenissimus Princeps Ministros Suos plena potestate munitos ad Congressum miserat, Plenipotentiarum ablegati de sequentibus conveniunt articulis:

### Urtext.

Au nom de Dieu Tout-Puissant.

Leurs Majestés l'Empereur des Français, la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, l'Empereur de toutes les Russies, le Roi de Sardaigne et l'Empereur des Ottomans, animées du désir de mettre un terme aux calamités de la guerre, et voulant prévenir le retour des complications qui l'ont fait naître, ont résolu de s'entendre avec Sa Majesté l'Empereur d'Autriche sur les bases à donner au rétablissement et à la consolidation de la paix, en assurant, par des garanties efficaces et réciproques, l'indépendance et l'intégrité de l'Empire Ottoman.

A cet effet, Leurs dites Majestés ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche:

Le Sieur Charles Ferdinand Comte de Buol-Schauenstein, Grand' Croix de l'Ordre Impérial de Léopold d'Autriche et Chevalier de l'Ordre de la Couronne de fer de première classe, Grand' Croix de l'Ordre Impérial de la Légion d'honneur, Chevalier des Ordres de l'Aigle noir et de l'Aigle rouge de Prusse, Grand' Croix des Ordres Impériaux d'Alexandre Newski, en brillants, et de l'Aigle blanc de Russie, Grand' Croix de l'Ordre de

### Uebersetzung.

Im Namen des allmächtigen Gottes.

Ihre Majestäten der Kaiser der Franzosen, die Königin des vereinigten Königreiches von Großbritannien und Irland, der Kaiser aller Rußen, der König von Sardinien und der Kaiser der Ottomanen, von dem Wunsche beseelt, den Drangsalen des Krieges ein Ende zu machen, sowie um der Wiederkehr der Verwicklungen, die denselben hervorgerufen, vorzubeugen, haben beschlossen, sich mit Seiner Majestät dem Kaiser von Oesterreich über die der Wiederherstellung und Befestigung des Friedens zu gebenden Grundlagen unter Sicherung der Unabhängigkeit und Integrität des ottomanischen Reiches vermittelst wirksamer und gegenseitiger Bürgschaften, einzuverstehen.

Zu diesem Behufe haben die vorerwähnten Majestäten zu Ihren Bevollmächtigten ernannt, und zwar:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich:

Allerhöchst-Ihren wirklichen geheimen Rath und Kämmerer, Minister des Hauses und der auswärtigen Angelegenheiten und Präsidenten der Minister-Conferenz, Carl Ferdinand Grafen von Buol-Schauenstein, Großkreuz des k. k. Leopold-Ordens, Ritter des Ordens der eisernen Krone erster Classe, Großkreuz der kaiserlich-französischen Ehren-Legion, Ritter der königlich-preussischen Orden des schwarzen und rothen Adlers, Großkreuz des kaiserlich-russischen Alexander-Newski-Dr.

illis invitavimus, hicque etiam Serenissimus Princeps Ministros Suos plena potestate munitos ad Congressum miserat, Plenipotentiarum ablegati de sequentibus conveniunt articulis:

### Przekład.

W imię Boga Wszchemogącego.

Najjaśniejsi Ich-Mościowie, Cesarz Francuzów, Królowa połączonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi, Cesarz Wszzech Rosyi, Król Sardynii i Cesarz Ottomanów, pragnący łamę położyć przygodom wojny, a chcący oraz zapobiedz powrotowi zawikłań, które ją wywołały, postanowili porozumieć się z Jego Mością, Najjaśniejszym Cesarzem Austryi co do zasad, za podstawę służyć mających ku przywróceniu i utwierdzeniu pokoju, zabezpieczając niezawisłość i całość Państwa Ottomanckiego gwarancyami skutecznymi i wzajemnymi.

Tym końcem wyż rzeczeni Najjaśniejsi Ich-Mościowie zamianowali pełnomocnikami Swymi, a to:

Jego Mość Najjaśniejszy Cesarz Austryi:

Swego rzeczywistego tajnego Radcę i Szambelana, Ministra Domu i Spraw zewnętrznych oraz Prezydenta konferencyi Ministrów, Karola Ferdynanda Hrabiego *Buol-Schauenstein*, Wielkiego Krzyża C. K. orderu Leopolda, Kawalera orderu korony żelaznej klasy pierwszej, Wielkiego Krzyża Cesarsko-Francuzkiej legii honorowej, Kawalera Królewsko-Pruskiego orderu Orła czarnego i czerwonego, Wielkiego Krzyża Cesarsko-Rossyjskiego orderu Alexandra Newskiego w brylantach i orderu Orła białego, Wielkiego Krzyża orderu Świętego Jana z Jerozolimy, zaszczyconego Cesarskim orderem *Medjidie* klasy pierwszej etc. etc., tudzież



St. Jean de Jérusalem, décoré de l'Ordre Impérial du Medjidy de première classe, etc. etc. etc., Son Chambellan et Conseiller intime actuel, Son Ministre de la Maison et des affaires étrangères, Président de la Conférence des Ministres, et

le Sieur Joseph Alexandre Baron de *Hübner*, Chevalier de l'Ordre Impérial de la Couronne de fer de première classe, Grand Officier de l'Ordre Impérial de la Légion d'honneur, Son Conseiller intime actuel et Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Cour de France;

Sa Majesté l'Empereur des Français:

Le Sieur Alexandre Comte Colonna *Walewski*, Sénateur de l'Empire, Grand Officier de l'Ordre Impérial de la Légion d'honneur, Chevalier Grand' Croix de l'Ordre équestre des Séraphins, Grand' Croix de l'Ordre des Saints Maurice et Lazare, décoré de l'Ordre Impérial du Medjidy de première classe, etc. etc. etc., Son Ministre et Secrétaire d'Etat au Département des affaires étrangères, et

le Sieur François Adolphe Baron de *Bourqueney*, Grand' Croix de l'Ordre Impérial de la Légion d'honneur et de l'Ordre de Léopold d'Autriche, décoré du Portrait du Sultan, en diamants, etc. etc. etc., Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique;

Sa Majesté la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande:

Le très-honorable George Guillaume Frédéric Comte de *Clarendon*, Baron

deus in Brillanten und des weißen Adler-Ordens, Großkreuz des Ordens des heiligen Johann von Jerusalem, Inhaber des kaiserlichen Medjidie-Ordens erster Classe u. u., und

Allerhöchst-Ihren wirklichen geheimen Rath und außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am kaiserlich-französischen Hofe, Joseph Alexander Freiherrn von *Hübner*, Ritter des Ordens der eiserernen Krone erster Classe, Großofficier der kaiserlich-französischen Ehrenlegion u. u.;

Seine Majestät der Kaiser der Franzosen:

Allerhöchst-Ihren Minister-Staatssecretär der auswärtigen Angelegenheiten Alexander Grafen *Colonna Walewski*, Senator des Reiches, Großofficier der französischen Ehrenlegion, Großkreuz des Seraphinen-Ordens, des Ordens des heiligen Mauritius und Lazarus, Inhaber des kaiserlichen Medjidie-Ordens erster Classe u. u., und

Allerhöchst-Ihren außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am kaiserlich-österreichischen Hofe Franz Adolph Freiherr von *Bourqueney*, Großkreuz des französischen Ordens der Ehrenlegion, Großkreuz des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens, Inhaber des Bildnisses des Sultans in Brillanten u. u.

Ihre Majestät die Königin des vereinigten Königreiches von Großbritannien und Irland:

den sehr ehrenwerthen Georg Wilhelm Friedrich Grafen von *Clarendon* Baron

Swego rzeczywistego tajnego Radcę i nadzwyczajnego Posła oraz upelnomocnionego Ministra przy Cesarsko-Francuzkim Dworze, Józefa Alexandra barona *Hübner*, Kawalera orderu żelaznej korony klasy pierwszej, Wielkiego Oficera orderu Cesarsko-Francuzkiej legii honorowej etc. etc.;

Jego Mość Najjaśniejszy Cesarz Francuzów:

Swego Ministra Sekretarza Stanu spraw zewnętrzných Alexandra hrabię *Kollona Walewskiego*, Senatora Państwa, Wielkiego Oficera Francuskiej legii honorowej, Wielkiego Krzyża orderu Serafińskiego, Wielkiego Krzyża orderu Świętych Maurycego i Łazarza, zaszczyconego Cesarskim orderem *Medjidie* klasy pierwszej etc. etc., tudzież

Swego nadzwyczajnego Posła i upelnomocnionego Ministra przy Dworze Cesarsko-Austryackim Franciszka Adolfa barona *Bourqueney*, Wielkiego Krzyża Francuzkiego orderu legii honorowej, Wielkiego Krzyża Cesarsko-Austryackiego orderu Leopolda, zaszczyconego portretem Sułtana w brylantach etc. etc.

Jej Mość Najjaśniejsza Królowa połączonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi:

Wielce czcigodnego Jerzego Wilhelma Fryderyka Hrabie *Clarendon* barona *Hyde de Hindou*, Para połączonego Królestwa, Członka tajnej Rady Najjaśniejszej

*Hyde de Hindou*, Pair du Royaume-Uni, Conseiller de Sa Majesté Britannique en Son Conseil privé, Chevalier du très-noble Ordre de la Jarretière, Chevalier Grand' Croix du très-honorable Ordre du Bain, Principal Secrétaire d'Etat de Sa Majesté pour les affaires étrangères, et

le très-honorable *Henri Richard Charles Baron Cowley*, Pair du Royaume-Uni, Conseiller de Sa Majesté en Son Conseil privé, Chevalier Grand' Croix du très-honorable Ordre du Bain et Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire de Sa Majesté près Sa Majesté l'Empereur des Français;

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies:

Le Sieur *Alexis Comte Orloff*, Son Aide de Camp général et Général de cavalerie, Commandant du Quartier général de Sa Majesté, Membre du Conseil de l'Empire et du Comité des Ministres; décoré des deux Portraits en diamants de Leurs Majestés feu l'Empereur Nicolas et l'Empereur Alexandre II., Chevalier de l'Ordre de Saint André en diamants et des Ordres de Russie, Grand' Croix de l'Ordre de Saint Etienne d'Autriche, de l'Aigle noir de Prusse en diamants, de l'Annonciade de Sardaigne et de plusieurs autres Ordres étrangers; et

le Sieur *Philippe Baron de Brunnow*, Son Conseiller privé, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près la Confédération Germanique et près S. A. R. le Grand Duc de Hesse, Chevalier de l'Ordre de Saint Wladimir de première classe, de Saint Alexandre Newski, enrichi

Hyde de Hindou, Pair des vereinigten Königreiches, Mitglied des geheimen Rathes Ihrer großbritannischen Majestät, Ritter des hochadeligen Hofenband-Ordens, Großkreuz des sehr ehrenwerthen Bath-Ordens, Ihrer Majestät ersten Staatssecretär für die auswärtigen Angelegenheiten, und

den sehr ehrenwerthen *Heinrich Richard Carl Baron Cowley*, Pair des vereinigten Reiches, Mitglied des geheimen Rathes Ihrer Majestät, Großkreuz des sehr ehrenwerthen Bath-Ordens, außerordentlichen und bevollmächtigten Botschafter Ihrer Majestät bei Seiner Majestät dem Kaiser der Franzosen u. u.;

Seine Majestät der Kaiser aller Russen:

Allerhöchst-Ihren General-Adjutanten und General der Cavallerie *Alexis Grafen Orloff*, Commandanten des kaiserlichen Hauptquartiers, Mitglied des Reichsrathes und des Minister-Comités, Inhaber der beiden Bildnisse Ihrer Majestäten des verstorbenen Kaiser Nicolaus und des Kaiser Alexander II. in Brillanten, Ritter des Ordens des heiligen Andreas in Diamanten und der russischen Orden, Großkreuz des kaiserlich-österreichischen St. Stephan-Ordens, des königlich-preussischen schwarzen Adler-Ordens in Diamanten, des Ordens der Annonciade von Sardinien und mehrerer anderer fremder Orden, und

Allerhöchst-Ihren geheimen Rath und außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am deutschen Bunde und bei Seiner königlichen Hoheit dem Großherzoge von Hessen, *Philipp Freiherrn von Brunnow*, Ritter des St. Wladimir-Ordens erster Classe, des St. Alexander-Newski-Dr-

szej Jój Mości Wielko-Brytańskiej, Kawalera wysoko-ślachetnego orderu Podwiązki, Wielkiego-Krzyża nader czcigodnego orderu Bath, Najjaśniejszej Jój Mości pierwszego Sekretarza Stanu dla spraw zewnętrznych, tudzież

Wielce czcigodnego Henryka Ryszarda Karola barona *Cowley*, Para Pństwa połączonego, Członka tajnej Rady Jój Mości, Wielkiego-Krzyża wielce czcigodnego orderu Bath nadzwyczajnego i uppełnomocnionego posła Najjaśniejszej Jój Mości u Jego Mości Najjaśniejszego Cesarza Francuzów etc. etc.;

#### Jego Mość, Najjaśniejszy Cesarz Wszech-Rossyi:

Swego Jenerała Adjutanta i Jenerała kawaleryi Alexego hrabię *Orloff* Komendanta głównej kwatery Cesarskiej, Członka Rady Stanu i komitetu Ministrów, zaszczyconego ohydroma portretami Najjaśniejszych Ich Mościów zmarłego Cesarza Mikołaja i Cesarza Alexandra II w brylantach, kawalera orderu Świętego Jędrzeja w dyamentach i orderów rosyjskich, Wielkiego-Krzyża Cesarско-Austriackiego orderu S. Szczepana, Królewsko-Pruskiego orderu Orła czarnego w dyamentach, orderu sardyńskiego Anuncyady i kilku innych orderów zagranicznych, tudzież

Swego tajnego Radcę i nadzwyczajnego Posła i uppełnomocnionego Ministra przy Związku Niemieckim i u Jego Królewskiej Wysokości Wielkiego-Księcia Haskiego, Filipa Barona *Brunnow* Kawalera orderu S. Włodzimierza pierwszej klasy, orderu S. Alexandra Newskiego w dyamentach, orderu białego Orła, orderu S. Anny klasy pierwszej, orderu S. Stanisława klasy pierwszej, Wielkiego-Krzyża Królewsko-Pruskiego orderu Orła czerwonego klasy pierwszej, Komandora Cesarско-Austriackiego orderu S. Szczepana i kilku innych orderów obcych;

de diamants; de l'Aigle blanc; de Sainte Anne de première classe; de Saint Stanislas de première classe; Grand' Croix de l'Ordre de l'Aigle rouge de Prusse de première classe; Commandeur de l'Ordre de Saint Etienne d'Autriche et de plusieurs autres Ordres étrangers;

Sa Majesté le Roi de Sardaigne:

Lé Sieur Camille Benso, Comte de Cavour, Grand' Croix de l'Ordre des Saints Maurice et Lazare, Chevalier de l'Ordre du Mérite civil de Savoie, Grand' Croix de l'Ordre Impérial de la Légion d'honneur, décoré de l'Ordre Impérial du Medjidyé de première classe, Grand' Croix de plusieurs autres Ordres étrangers, Président du Conseil des Ministres et Son Ministre Secrétaire d'Etat pour les Finances, et

le Sieur Salvator, Marquis de Villamarina, Grand' Croix de l'Ordre des Saints Maurice et Lazare, Grand Officier de l'Ordre Impérial de la Légion d'honneur, etc., etc., etc., Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Cour de France; et

Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Mouhammed Emin Aali Pacha, Grand-Vézir de l'Empire Ottoman, décoré des Ordres Impériaux du Medjidyé et du mérite de première classe, Grand' Croix de l'Ordre Impérial de la Légion d'honneur, de Saint Etienne d'Autriche, de l'Aigle rouge de Prusse, de Sainte Anne de Russie, des Saints Maurice et Lazare de Sardaigne, de l'Etoile polaire de Suède et de plusieurs autres Ordres étrangers, et

dens in Diamanten, des weißen Adler-Ordens, des St. Annen-Ordens erster Classe, des St. Stanislaus-Ordens erster Classe, Großkreuz des königlich-preussischen rothen Adler-Ordens erster Classe, Commandeur des kaiserlich-österreichischen St. Stephan-Ordens und mehrerer anderer fremder Orden;

Seine Majestät der König von Sardinien:

Allerhöchst-Ihren Präsidenten des Ministerrathes und Minister-Staatssecretär für die Finanzen Camill Benso Grafen von Cavour, Großkreuz des St. Mauritius- und Lazarus-Ordens, Ritter des savoyischen Civil-Verdienst-Ordens, Großkreuz der französischen Ehrenlegion, Inhaber des Medjidie-Ordens erster Classe, Großkreuz mehrerer anderer fremder Orden, und

Allerhöchst-Ihren außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am kaiserlich-französischen Hofe Salvator Marquis de Villamarina, Großkreuz des Ordens der heiligen Mauritius und Lazarus, Groß-Officier der französischen Ehrenlegion u. u., endlich

Seine Majestät der Kaiser der Ottomanen:

den Groß-Bezir des ottomanischen Reiches Muhammed Emin Aali Pascha, Inhaber des Medjidie- und Verdienst-Ordens erster Classe, Großkreuz des kaiserlichen Ordens der Ehrenlegion, des kaiserlich-österreichischen Stephan-Ordens, des königlich-preussischen rothen Adler-Ordens, des russischen St. Annen-Ordens, des St. Mauritius- und Lazarus-Ordens, des schwedischen Nordstern- und mehrerer anderer fremder Orden, und

Jego Mość, Najjaśniejszy Król Sardynii:

Swego Prezydenta Rady Ministrów i Ministra Sekretarza Stanu dla Skarbu Kamilla Benso, Hrabiego *Carour*, Wielkiego-Krzyża orderu S. Maurycego i Łazarza, Kawalera orderu Sabaudzkiego zasług cywilnych, Wielkiego-Krzyża francuzkiej legii honorowej, zaszczyconego Cesarskim orderem *Medjidie* pierwszej klasy, Wielkiego-Krzyża kilku innych orderów obcych, tudzież

Swego nadzwyczajnego Posła i upelnomocnionego Ministra przy Cesarsko-Francuzkim dworze Salwatora Markiza de *Villamarina*, Wielkiego-Krzyża orderu Świętych Maurycego i Łazarza, Wielkiego-Oficera legii honorowej francuzkiej etc. etc. nakoniec

Jego Mość, Najjaśniejszy Cesarz Ottomanów:

Wielkiego-Wezyra Państwa Ottomańskiego Muhameda Emina *Aali Paszę*, zaszczyconego orderami Cesarskimi. *Medjidie* i zasług klasy pierwszej, Wielkiego-Krzyża Cesarskiego orderu legii honorowej, Cesarsko-Austryackiego orderu S. Szczepana, Królewsko-Pruskiego orderu Orła czerwonego, rosyjskiego orderu S. Anny, orderu ŚŚ. Maurycego i Łazarza, Szwedzkiego orderu gwiazdy północnej i kilku innych orderów zagranicznych, tudzież

Mehemmed Djemil Bey, décoré de l'Ordre Impérial du Medjidyé de seconde classe et Grand' Croix de l'Ordre des Saints Maurice et Lazare, Son Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur des Français, accrédité en la même qualité près Sa Majesté le Roi de Sardaigne;

Lesquels se sont réunis en Congrès à Paris.

L'entente ayant été heureusement établie entre eux, Leurs Majestés l'Empereur d'Autriche, l'Empereur des Français, la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, l'Empereur de toutes les Russies, le Roi de Sardaigne et l'Empereur des Ottomans, considérant que dans un intérêt européen, Sa Majesté le Roi de Prusse, signataire de la Convention du treize Juillet mil huit cent quarante un, devait être appelée à participer aux nouveaux arrangements à prendre, et appréciant la valeur qu'ajouterait à une oeuvre de pacification générale le concours de Sa Majesté, l'ont invitée à envoyer des Plénipotentiaires au Congrès.

En conséquence, Sa Majesté le Roi de Prusse a nommé pour Ses Plénipotentiaires, savoir:

Le Sieur Othon Théodore Baron de Manteuffel, Président de Son Conseil et Son Ministre des affaires étrangères; Chevalier de l'Ordre de l'Aigle rouge de Prusse première classe, avec feuilles de chêne, couronne et sceptre, Grand Commandeur de l'Ordre de Hohenzollern; Chevalier de l'Ordre de Saint Jean de Prusse, Grand

Allerhöchst-Ihren außerordentlichen und bevollmächtigten Botschafter an den Höfen Seiner Majestät des Kaisers der Franzosen, sowie Seiner Majestät des Königs von Sardinien, Mehemed Djemil Bey, Inhaber des Medjidie-Ordens zweiter Classe, Großkreuz des St. Mauritius- und Lazarus-Ordens;

welche zu einem Congresse in Paris zusammen getreten sind.

Nachdem das Einvernehmen zwischen ihnen glücklich hergestellt war, haben Ihre Majestäten der Kaiser von Oesterreich, der Kaiser der Franzosen, die Königin des vereinigten Königreiches von Großbritannien und Irland, der Kaiser aller Reussen, der König von Sardinien und der Kaiser der Ottomanen, in Erwägung, daß in einem europäischen Interesse Seine Majestät der König von Preußen als Unterzeichner der Convention vom 13. Juli 1841 zur Theilnahme an den neu zu treffenden Vereinbarungen berufen werden müsse, und in Würdigung des erhöhten Werthes, den die Theilnahme der gedachten Majestät einem allgemeinen Friedenswerke gewähren würde, Dieselbe eingeladen, Bevollmächtigte an den Congreß zu senden.

In Folge dessen haben Seine Majestät der König von Preußen zu Seinen Bevollmächtigten ernannt:

Allerhöchst-Ihren Minister-Präsidenten und Minister der auswärtigen Angelegenheiten Otto Theodor Freiherrn von Manteuffel, Ritter des rothen Adler-Ordens erster Classe mit Eichenlaub, Krone und Scepter, Groß-Commandeur des Ordens von Hohenzollern, Ritter des preussischen Johanniter-Ordens, Großkreuz des kaiserlich-österreichi-

Swego nadzwyczajnego i uppełnomocnionego Posła przy Dworach Jego Mości Najjaśniejszego Cesarza Francuzów i Jego Mości Najjaśniejszego Króla Sardynii, Mehmeda *Djemil Bey*, zaszczyconego Cesarskim orderem *Medjidie* klasy drugiej, Wielkiego-Krzyża orderu SS. Maurycego i Łazarza;

którzy zebrali się na kongres w Paryżu.

A gdy porozumienie między nimi szczęśliwie uskutecznióm zostało, Najjaśniejsi Ich Mościowie Cesarz Austrii, Cesarz Francuzów, Królowa połączonego Królestwa Wielkiej-Brytanii i Irlandyi, Cesarz Wszech-Rosyi, Król Sardynii i Cesarz Ottomanów, zważywszy, iż w interesie europejskim Jego Mość Najjaśniejszy Król Pruski, jako podpisujący konwencyę z dnia 13 Lipca 1841 r. zawezwanym być musi do udziału w układach, nowo utworzonemi być mających, a zarazem ceniąc wyższość wartości, jakiejby użyzył dziełu pokoju powszechnego udział właśnie rzeczonój Najjaśniejszój Mości Jego, zaprosili Go do wystania na kongres pełnomocników.

W skutek tego Jego Mość Najjaśniejszy Król Pruski zamianował pełnomocnikami swoimi:

Swego Ministra Prezydenta i Ministra spraw zagranicznych Ottona Teodora barona *Manteuffel*, Kawalera orderu Orła czerwonego klasy piérwszój z liściem dębowym, koroną i berłem, Wielkiego-Komandora orderu Hohenzollern, Kawalera Pruskiego orderu Joannitów, Wielkiego-Krzyża Cesarsko-Austryackiego orderu S. Szczepana, Kawalera orderu Alexandra Newskiego, Wielkiego-Krzyża orderu ŚŚ. Maurycego i Łazarza i Tureckiego orderu *Nichan-Istihar*, tudzież



Croix de l'Ordre de Saint Etienne d'Austriche; Chevalier de l'Ordre de Saint Alexandre Newski; Grand' Croix de l'Ordre des Saints Maurice et Lazare et de l'Ordre du Nichan Istihar de Turquie etc., etc., etc., et

le Sieur Maximilien Frédéric Charles François Comte de Hatzfeldt-Wildenburg-Schönstein, Son Conseiller privé actuel, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Cour de France, Chevalier de l'Ordre de l'Aigle rouge de Prusse, seconde classe, avec feuilles de chêne et plaque, Chevalier de la Croix d'Honneur de Hohenzollern, première classe, etc., etc., etc.

Les Plénipotentiaires, après avoir échangé leurs Pleins-Pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

#### Article 1.

Il y aura, à dater du jour de l'échange des ratifications du présent traité, paix et amitié entre Sa Majesté l'Empereur des Français Sa Majesté la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, Sa Majesté le Roi de Sardaigne, Sa Majesté Impériale le Sultan, d'une part, et Sa Majesté l'Empereur de toutes le Russies, de l'autre part, ainsi qu'entre Leurs héritiers et successeurs, Leurs états et sujets respectifs à perpétuité.

#### Article 2.

La paix étant heureusement rétablie entre Leurs dites Majestés, les territoires conquis ou occupés par Leurs armées, pendant la guerre, seront réciproquement évacués.

schen Stephan-Ordens, Ritter des Alexander-Newski-Ordens, Großkreuz des Ordens der heiligen Mauritius und Lazarus und des türkischen Nichan-Istihar-Ordens, und

Allerhöchst = Ihren geheimen Rath und außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am französischen Hofe, Mar Friedrich Carl Franz Grafen von Hatzfeldt-Wildenburg-Schönstein, Ritter des königlich-preussischen rothen Adler-Ordens zweiter Classe mit Eichenlaub und Stern, Ritter des hohenzollern'schen Ehrenkreuzes erster Classe &c. &c.

Die Bevollmächtigten sind, nachdem dieselben ihre Vollmachten wechselseitig ausgetauscht und in gehöriger Form befunden hatten, über folgende Punkte übereingekommen:

#### Artikel 1.

Von dem Tage des Austausch der Ratificationen des gegenwärtigen Vertrages wird zwischen Seiner Majestät dem Kaiser der Franzosen, Ihrer Majestät der Königin des vereinigten Reiches von Großbritannien und Irland, Seiner Majestät dem Könige von Sardinien, Seiner Majestät dem Sultan einerseits, und Seiner Majestät dem Kaiser aller Ruussen andererseits, sowie zwischen Ihren Erben und Nachfolgern, Ihren respectiven Staaten und Unterthanen für ewige Zeiten Friede und Freundschaft bestehen.

#### Artikel 2.

Da der Friede zwischen den vorerwähnten Majestäten glücklich wieder hergestellt ist, so werden die während des Krieges von Ihren Armeen eroberten oder besetzten Gebiethstheile gegenseitig geräumt werden.

Swego tajnego Radcę i nadzwyczajnego Posła oraz upewnomocnionego Ministra przy Dworze Francuzkim, Maxymiliana Frederyka Karola Franciszka Hrabie *Hatzfeld-Wildenburg-Schönstein*, Kawalera Królewsko-Pruskiego orderu Orła czerwonego drugiej klasy z liściem dębowym i gwiazdą, Kawalera Krzyża honorowego hohenzollerskiego klasy pierwszój etc. etc.

Pełnomocnicy, zamieniwszy między sobą wzajemnie pełnomocnictwa swoje, i uznawszy je w formie należytej, zgodzili się na punkta następujące:

#### Artykuł 1.

Od dnia zamiany ratyfikacyj niniejszego traktatu na wieczne czasy istnieć będzie pokój i przyjaźń między Najjaśniejszym Cesarzem Francuzów, Najjaśniejszą Królową połączonego Państwa Wielkiej-Brytanii i Irlandyi, Najjaśniejszym Królem Sardynii, Najjaśniejszym Sultanem z jednej, a Najjaśniejszym Cesarzem Wszech-Rosyi z drugiej strony, niemniej między Ich Dziedzicami i Następcami, Ich dotychczasami Państwami i poddanymi.

#### Artykuł 2.

Ponieważ pokój między wyrzeczonymi Najjaśniejszymi Ichmościami szczęśliwie został przywróconym, przeto wzajemnie opuszczone być mają terytorya, przez Ich wojska zdobyte lub zajęte.

Des arrangemens spéciaux régleront le mode de l'évacuation qui devra être aussi prompte que faire se pourra.

### Article 3.

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies S'engage à restituer à Sa Majesté le Sultan la ville et citadelle de Kars, aussi bien que les autres parties du territoire Ottoman dont les troupes russes se trouvent en possession.

### Article 4.

Leurs Majestés l'Empereur des Français, la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, le Roi de Sardaigne et le Sultan S'engagent à restituer à Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies les villes et ports de Sébastopol, Balaklava, Kamiesch, Eupatoria, Kertsch, Jénikale, Kimburn, ainsi que tous autres territoires occupés par les troupes alliées.

### Article 5.

Leurs Majestés l'Empereur des Français, la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, l'Empereur de toutes les Russies, le Roi de Sardaigne et le Sultan accordent une amnistie pleine et entière à ceux de Leurs sujets qui auraient été compromis par une participation quelconque aux événemens de la guerre en faveur de la cause ennemie.

Il est expressément entendu que cette amnistie s'étendra aux sujets de chacune des parties belligérantes qui auraient continué, pendant la guerre, à être employés dans le service de l'un des autres belligérants.

Besondere Vereinbarungen werden die Modalitäten der Räumung bestimmen, welche so rasch als möglich bewerkstelliget werden muß.

### Artikel 3.

Seine Majestät der Kaiser aller Rußen verpflichtet Sich, Seiner Majestät dem Sultan die Stadt und Citadelle von Kars, sowie die anderen Theile des ottomanischen Gebietes, in deren Besiß sich die russischen Truppen befinden, zurückzugeben.

### Artikel 4.

Ihre Majestäten der Kaiser der Franzosen, die Königin des vereinigten Reiches von Großbritannien und Irland, der König von Sardinien und der Sultan verpflichten Sich, Seiner Majestät dem Kaiser aller Rußen die Städte und Häfen von Sebastopol, Balaklava, Kamiesch, Eupatoria, Kertsch, Jenikale, Kimburn, sowie alle anderen von den alliirten Truppen besetzten Gebiethstheile zurückzugeben.

### Artikel 5.

Ihre Majestäten der Kaiser der Franzosen, die Königin des vereinigten Reiches von Großbritannien und Irland, der Kaiser aller Rußen, der König von Sardinien und der Sultan gewähren allen jenen Ihrer Unterthanen, welche sich irgendwie zu Gunsten der feindlichen Sache einer Theilnahme an den Kriegsereignissen schuldig gemacht hätten, volle Amnestie.

Es ist dabei ausdrücklich verstanden, daß diese Amnestie sich auch auf diejenigen Unterthanen einer jeden Krieg führenden Macht ausdehnt, welche während des Krieges in den Diensten einer der anderen Krieg führenden Mächte verblieben wären.

Specyalne układy ustanowią modalności ustąpienia tego, które jak najspieszniej uskutecznić być musi.

### Artykuł 3.

Jego Mość Najjaśniejszy Cesarz Wszech-Rosyi obowiązuje się oddać Jego Mości Najjaśniejszemu Sultanowi miasto Kars wraz z cytadellą, równie jak inne części terytoryum Ottomańskiego, w których posiadaniu wojska Rosyjskie się znajdują.

### Artykuł 4.

Najjaśniejsi Ichmościowie, Cesarz Francuzów, Królowa połączonego Państwa Wielkiej-Brytanii i Irlandyi, Król Sardynii i Sultan obowiązują się oddać Cesarzowi Wszech-Rosyi miasta i porty: Sebastopol, Bałakławę, Kamiesch, Eupatoryę, Kertsch, Jenikale, Kimburn, równie jak wszelkie inne terytorya, przez wojska sprzymierzone zajęte.

### Artykuł 5.

Najjaśniejsi Ichmościowie Cesarz Francuzów, Królowa połączonego Państwa Wielkiej-Brytanii i Irlandyi, Cesarz Wszech-Rosyi, Król Sardynii i Sultan udzielają zupełną amnestyę wszystkim Swoim poddanym, którzyby się w jakibądź sposób stali byli winnymi udziału w wypadkach wojennych na korzyść sprawy nieprzyjacielskiej.

Przytém wyraźnie rozumieć się ma, iż amnestya ta rozciągać się winna także i na tych poddanych każdego z Mocarstw wojnę prowadzących, którzyby podczas wojny w służbie drugiego Mocarstwa wojnę prowadzącego, zostawali byli.

## Article 6.

Les prisonniers de guerre seront immédiatement rendus de part et d'Autre.

## Article 7.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Sa Majesté l'Empereur des Français, Sa Majesté la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, Sa Majesté le Roi de Prusse, Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies et Sa Majesté le Roi de Sardaigne déclarent la Sublime Porte admise à participer aux avantages du droit public et du concert européens. Leurs Majestés S'engagent, chacune de Son côté, à respecter l'indépendance et l'intégrité territoriale de l'Empire Ottoman, garantissent en commun la stricte observation de cet engagement, et considéreront, en conséquence, tout acte de nature à y porter atteinte comme une question d'intérêt général.

## Article 8.

S'il survenait, entre la Sublime Porte et l'une ou plusieurs des autres Puissances signataires, un dissentiment qui menaçât le maintien de leurs relations, la Sublime Porte et chacune de ces Puissances, avant de recourir à l'emploi de la force mettront les autres parties contractantes en mesure de prévenir cette extrémité par leur action médiatrice.

## Article 9.

Sa Majesté Impériale le Sultan, dans Sa constante sollicitude pour le bien-être de Ses sujets, ayant octroyé un firman

## Artikel 6.

Die Kriegsgefangenen werden unverweilt von beiden Seiten zurückgegeben werden.

## Artikel 7.

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, Seine Majestät der Kaiser der Franzosen, Ihre Majestät die Königin des vereinigten Königreiches von Großbritannien und Irland, Seine Majestät der König von Preussen, Seine Majestät der Kaiser aller Russen und Seine Majestät der König von Sardinien erklären hiermit die Zulassung der hohen Pforte zur Theilnahme an den Vorteilen der europäischen Staatengemeinschaft und des europäischen Völkerrechtes. Ihre Majestäten verpflichten sich, jede von Ihrer Seite, die Unabhängigkeit und territoriale Integrität des ottomanischen Reiches zu achten, garantiren gemeinschaftlich die strenge Beobachtung dieser Verbindlichkeit und werden dem zu Folge jeden Akt, der geeignet wäre, dieselbe zu verletzen, als eine Frage von allgemeinem Interesse betrachten.

## Artikel 8.

Wenn zwischen der hohen Pforte und einer oder mehreren der anderen Vertrag schließenden Mächte eine Mißhelligkeit entstände, welche die Aufrechthaltung ihrer gegenseitigen Beziehungen gefährden könnte, so wird die hohe Pforte und jede dieser Mächte, bevor dieselben zur Anwendung der Waffengewalt schreiten, die anderen Vertrag schließenden Mächte in den Stand setzen, durch ihr vermittelndes Einschreiten der Anwendung dieses äußersten Mittels vorzubeugen.

## Artikel 9.

Da Seine kaiserliche Majestät der Sultan, in Seiner beharrlichen Fürsorge für das Wohl Seiner Unterthanen einen Firman er-

## Artykuł 6.

Jeńcy z obu stron bezzwłocznie oddani będą.

## Artykuł 7.

Jego Mość Najjaśniejszy Cesarz Austrii, Jego Mość Najjaśniejszy Cesarz Francuzów, Jej Mość Najjaśniejsza Królowa połączonego Królestwa Wielkiej-Brytanii i Irlandyi, Jego Mość Najjaśniejszy Król Pruski, Jego Mość Najjaśniejszy Cesarz Wszech-Rosyi i Jego Mość Najjaśniejszy Król Sardyński oświadczają niniejszém Wysoką Portę przypuszczoną do udziału w korzyściach spółnictwa Państw europejskich i europejskiego prawa narodów. Najjaśniejsi Ichmościowie obowiązują się, iż każdy z Swój strony szanować będzie niezawisłość i terytoryalną całość Państwa Ottomańskiego, zaręczają sobie spólnie, iż ściśle przestrzegać będą obowiązku tego, zaczęm téż wszelki akt, zdolny do naruszenia onegoż uważać będą za kwestyę interesu powszechnego.

## Artykuł 8.

Gdyby między Wysoką Portą a jedném lub kilką innemi Mocarstwami traktat niniejszy zawierającami, powstało poróżnienie, zagrozić mogące utrzymaniu wzajemnych stósunków między niemi, wówczas Wysoka Porta i każde z tych Mocarstw, nim przystąpią do użycia broni, poddadzą innym Mocarstwom kontraktującym sposobność do zapobieżenia użyciu najostatniejszego środka tego drogą pośrednictwa.

## Artykuł 9.

Jego Cesarska Mość Sultan, w ustawicznój opiece Swój o dobro poddanych swoich wydał ferman, który ulepszeniem losu onychże, bez różnicy religijnego wyznania i narodowości, uświetnia wielkomyślność zamiarów Jego ku ludom

qui, en améliorant leur sort, sans distinction de religion ni de race, consacre Ses généreuses intentions envers les populations chrétiennes de Son Empire, et voulant donner un nouveau témoignage de Ses sentimens à cet égard, a résolu de communiquer aux Puissances contractantes le dit firman, spontanément émané de Sa volonté souveraine.

Les Puissances contractantes constatent la haute valeur de cette communication. Il est bien entendu qu' elle ne saurait, en aucun cas, donner le droit aux dites Puissances de s'immiscer soit collectivement, soit séparément, dans les rapports de Sa Majesté le Sultan avec Ses sujets, ni dans l'administration intérieure de son Empire.

#### Article 10.

La Convention du 13. Juillet mil huit cent quarante-un, qui maintient l'antique règle de l'Empire Ottoman relative à la clôture des Détroits du Bosphore et des Dardanelles, a été révisée d' un commun accord.

L' acte conclu à cet effet et conformément à ce principe, entre les Hautes Parties contractantes, est et demeure annexé au présent traité, et aura même force et valeur que s'il en faisait partie intégrante.

#### Article 11.

La mer Noire est neutralisée:— ouverts à la marine marchande de toutes les nations, ses eaux et ses ports sont, formellement et à perpétuité, interdits au

lassen hat, welcher, indem Er das Schicksal derselben ohne Unterschied des Religionsbekenntnisses und der Nationalität verbessert, Seine großmüthigen Absichten gegen die christlichen Völkerschaften Seines Reiches bekräftiget, — und da Derselbe einen neuen Beweis Seiner Genügnungen in dieser Beziehung zu geben gedenkt, so hat er beschlossen, den contrahirenden Mächten den vorgedachten aus Seinem freien souveränen Willen erflassenen Firman mitzutheilen.

Die Vertrag schließenden Mächte beurkunden den hohen Werth dieser Mittheilung. Es ist wohlverstanden, daß dieselbe in keinem Falle den vorgedachten Mächten das Recht einräumt, sich, sei es gemeinschaftlich oder einzeln, in die Beziehungen Seiner Majestät des Sultans zu Seinen Unterthanen, oder in die innere Verwaltung Seines Reiches einzumischen.

#### Artikel 10.

Die Convention vom 13. Juli 1841, welche das alte Grundgesetz des ottomanischen Reiches in Betreff der Schließung der Meerengen des Bosphorus und der Dardanellen aufrecht hält, ist in gemeinsamer Uebereinstimmung revidirt worden.

Der zu diesem Zwecke und in Gemäßheit dieses Prinzipes zwischen den contrahirenden Mächten vereinbarte Akt ist und bleibt dem gegenwärtigen Vertrage angeschlossen, und wird dieselbe bindende Kraft und Gültigkeit haben, als ob er einen Theil desselben ausmache.

#### Artikel 11.

Das schwarze Meer ist neutralisirt;— der Handelsmarine aller Nationen geöffnet, bleiben seine Gewässer und Häfen ausdrücklich und auf ewige Zeiten der Kriegsflotte,

chrześcijańskim Państwa Jego; a chcąc dać nowy dowód umysłu Swojego w tym względzie, postanowił udzielić Mocarstwom kontraktującym wyż rzeczony ferman, wydany z własnej woli Swojej udzielnój.

Mocarstwa kontraktujące uznają wielką wartość komunikacyi téj. Wszakże rozumié się tu, iż takowa żadną miarą wyż rzeczonym Mocarstwom nie nadaje prawa mieszania się bądź spólnie, bądź pojedynczo, w stosunki Jego Mości Najjaśniejszego Sultana do poddanych Jego, lub w wewnętrzną administracyę Państwa Jego.

#### Artykuł 10.

Konwencya z dnia 13 Lipca 1841 r., utrzymująca w mocy stare prawo zasadnicze Państwa Ottomańskiego co do zamknięcia cieśnin morskich Bosforu i Dardanelów, zrewidowaną została w spólném porozumieniu się.

Akt ułożony w tym celu i stósownie do zasady onój między Wysokimi Mocarstwami kontraktującemi, jest i zostaje przytączonym do traktatu niniejszego, i mieć będzie tę samę moc obowiązującą i ważność, jakby stanowił część onegoż.

#### Artykuł 11.

Czarne morze jest neutralizowaném, marynarce handlowej wszelkich narodów otworzoném, jego wody i porty wyraźnie i na wieczne czasy zamkniętymi zostają dla bandery wojennój, czy to Państw pobrzeżnych, czy innego jakiego Mocarstwa, przy zastrzeżeniu wyjątków, zawartych w artykułach 14 i 19 traktatu niniejszego.



pavillon de guerre soit des Puissances riveraines, soit de toute autre Puissance, sauf les exceptions mentionnées aux articles 14 et 19 du présent traité.

#### Article 12.

Libre de toute entrave, le commerce, dans les ports et dans les eaux de la mer Noire, ne sera assujéti qu'à des réglemens de santé, de douane, de police, conçus dans un esprit favorable au développement des transactions commerciales.

Pour donner aux intérêts commerciaux et maritimes de toutes les nations la sécurité désirable, la Russie et la Sublime Porte admettront des Consuls dans leurs ports situés sur le littoral de la mer Noire, conformément aux principes du droit international.

#### Article 13.

La mer Noire étant neutralisée, aux termes de l'article 11, le maintien ou l'établissement sur son littoral d'arsenaux militaires-maritimes devient sans nécessité comme sans objet. En conséquence, Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies et Sa Majesté Impériale le Sultan s'engagent à n'élever et à ne conserver sur ce littoral, aucun arsenal militaire-maritime.

#### Article 14.

Leurs Majestés l'Empereur de toutes les Russies et le Sultan, ayant conclu une Convention à l'effet de déterminer la force et le nombre des bâtimens légers, nécessaires au service de Leurs côtes, qu'Elles se réservent d'entretenir dans la mer Noire, cette Convention est annexée au présent traité, et aura même force et valeur que

sowohl der Uferstaaten als jeder anderen Macht, vorbehaltlich der in den Artikeln 14 und 19 des gegenwärtigen Vertrages enthaltenen Ausnahmen verschlossen.

#### Artikel 12.

Frei von allen Hemmnissen wird der Handel in den Häfen und Gewässern des schwarzen Meeres nur den Quarantäne-, Zoll- und Polizeivorschriften, welche in einem der Entwicklung der Handelsverbindungen günstigen Geiste abgefaßt sein werden, unterworfen bleiben.

Um den Handels- und Schifffahrts-Interessen aller Nationen die wünschenswerthe Sicherheit zu gewähren, werden Rußland und die hohe Pforte, in Gemäßheit der Grundsätze des Völkerrechtes, Consule in den an dem Ufer des schwarzen Meeres gelegenen Häfen zulassen.

#### Artikel 13.

Da das schwarze Meer nach dem Wortlaute des Artikels 11 neutralisirt ist, so wird die Erhaltung oder die Errichtung von militärischen See-Arsenalen an den Ufern desselben unnöthig und zwecklos. Dem zu Folge verpflichten sich Seine Majestät der Kaiser aller Rußen und Seine kaiserliche Majestät der Sultan, an den gedachten Ufern Militär-See-Arsenale weder zu errichten, noch zu erhalten.

#### Artikel 14.

Da Ihre Majestäten der Kaiser aller Rußen und der Sultan eine Convention behufs der Bestimmung der Stärke und Zahl derjenigen zum Küstendienste erforderlichen leichten Fahrzeuge geschlossen haben, deren Unterhaltung im schwarzen Meere Sie sich vorbehalten, so wird diese Convention dem gegenwärtigen Vertrage angeschlossen und

### Artykuł 12.

Wolny od wszelkich przeszkód, ulegać będzie handel w portach i wodach morza Czarnego tylko przepisom kwarantanny, cła i policji, które ułożone będą w duchu, sprzyjającym rozwojowi handlowych związków.

Chcąc użyzyć pożądaney bezpieczeństwa interesom handlowym i żeglugowym wszelkich narodów, przypuszczą Rosya i Wysoka Porta, konsulów w Swych portach pobrzeżnych morza Czarnego, stósownie do zasad prawa narodowego.

### Artykuł 13.

Ponieważ morze Czarne wedle osnowy artykułu 11 neutralizowaném jest, przeto utrzymanie lub założenie wojskowych arsenałów morskich pobrzeżnych jest niepotrzebném i bez celu. Tym końcem obowiązują się Jego Mość Najjaśniejszy Cesarz Wszech-Rosyi i Najjaśniejsza Cesarska Mość Sułtan, iż nie będą ani zakładać ani utrzymywać arsenałów morskich wojskowych na Pobrzeżach rzeczonych.

### Artykuł 14.

Ponieważ Najjaśniejsi Ichmościowie Cesarz Wszech-Rosyj i Sułtan zawarli między Sobą konwencyę celem ustanowienia siły i liczby tych lekkich statków, dla służby pobrzeżnej potrzebnych, których utrzymanie w Czarném morzu Sobie zastrzegają, przeto konwencya ta przyłączoną zostaje do traktatu niniejszego, mając tę samę moc i ważność, jakby była częścią jego integrującą. Nie może przeto bez przyzwolenia Mocarstw, traktat niniejszy podpisujących, ani być zniesioną, ani zmienioną.

si elle en faisait partie intégrante. Elle ne pourra être ni annulée ni modifiée sans l'assentiment des Puissances signataires du présent traité.

#### Article 15.

L'acte du Congrès de Vienne ayant établi les principes destinés à régler la navigation des fleuves qui séparent ou traversent plusieurs États, les Puissances contractantes stipulent entre Elles qu'à l'avenir, ces principes seront également appliqués au Danube et à Ses embouchures. Elle déclarent que cette disposition fait, désormais, partie du droit public de l'Europe, et la prennent sous leur garantie.

La navigation du Danube ne pourra être assujettie à aucune entrave ni redevance qui ne serait pas expressément prévue par les stipulations contenues dans les articles suivants. En consequence il ne sera perçu aucun péage basé uniquement sur le fait de la navigation du fleuve ni aucun droit sur les marchandises qui se trouvent à bord des navires. Les réglemens de police et de quarantaine à établir pour la sûreté des États séparés ou traversés par ce fleuve, seront conçus de manière à favoriser autant que faire se pourra la circulation des navires. Sauf ces réglemens, il ne sera apporté aucun obstacle, quelque'il soit, à la libre navigation.

wird dieselbe Kraft und Giltigkeit haben, als wenn sie ein integrierender Theil desselben wäre. Sie kann daher ohne Zustimmung der den vorliegenden Vertrag unterzeichnenden Mächte weder aufgehoben, noch verändert werden.

#### Artikel 15.

Da durch die Wiener Congress-Akte die Grundsätze für die Regelung der Schifffahrt auf denjenigen Flüssen, die mehrere Staaten trennen oder durchlaufen, festgestellt worden sind, so kommen die Vertrag schließenden Theile unter sich überein, daß diese Grundsätze in Zukunft gleicher Maßen auf die Donau und ihre Mündungen Anwendung finden sollen. Sie erklären diese Bestimmung von nun an als zum öffentlichen europäischen Rechte gehörend, und stellen dieselbe unter ihre Garantie.

Die Schifffahrt auf der Donau darf künftig weder irgend einer Hemmnis noch einer Abgabe unterworfen werden, welche durch die in den nachfolgenden Artikeln enthaltenen Bestimmungen nicht ausdrücklich vorgesehen wären.— Es wird daher auch weder ein Zoll, welcher allein auf die Thatsache der Beschiffung des Flusses gegründet wäre, noch irgend eine Abgabe von den Waaren erhoben werden, die sich am Bord der Schiffe befinden.— Die für die Sicherheit der durch diesen Fluß getrennten oder durchlaufenen Staaten zu erlassenden Polizei- und Quarantäne-Vorschriften werden in einer Weise abgefaßt werden, um so viel als nur immer möglich, die freie Bewegung der Schiffe zu begünstigen. Mit Ausnahme dieser Vorschriften wird der freien Schifffahrt kein Hindernis irgend einer Art entgegengesetzt werden.

## Artykuł 15.

Ponieważ aktem kongresu Wiedeńskiego ustanowione zostały zasady co do regulacyi żeglugi na rzekach, kilka Państw przedzielających lub przecinających, Mocarstwa kontraktujące stanowią między Sobą, iż rzeczzone zasady na przyszłość równie zastosowanie mieć winny do Dunaju i ujść jego. Oświadczają Postanowienie niniejsze odtąd już za rzecz, do publicznego prawa europejskiego należącą, biorąc je pod gwarancję swoją.

Żegluga na Dunaju nie może już na przyszłość podlegać ani jakiejś tamie, ani opłacie, nie będącej wyraźnie przewidziane postanowieniami w artykułach następnych zawartych. Nie będzie zatem pobieraném żadne cło, zasadzające się jedynie na istotności żeglugi na rzece téj, ani téż jakabądź opłata od towarów na okrętach się znajdujących. Przepisy policyi i kwarantany, mające być wydane dla bezpieczeństwa Państw, przez rzekę tę oddzielonych lub przeciętych, w taki sposób będą ułożone, ażeby uwzględniona była ile możności wolność obrotu okrętowego. Wyjąwszy przepisy wspomniane wolnej żegludze, żadna przeszkoda, jakiegobądź rodzaju w drodze stać nie będzie.

## Article 16.

Dans le but de réaliser les dispositions de l'article précédent, une commission dans laquelle l'Autriche, la France, la Grande-Bretagne, la Prusse, la Russie, la Sardaigne et la Turquie seront chacune, représentées par un délégué, sera chargée de désigner et de faire exécuter les travaux nécessaires depuis Isatcha, pour dégager les embouchures du Danube, ainsi que les parties de la mer y avoisantes, des sables et autres obstacles qui les obstruent, afin de mettre cette partie du fleuve et les dites parties de la mer dans les meilleures conditions possibles de navigabilité.

Pour couvrir les frais de ces travaux ainsi que des établissemens ayant pour objet d'assurer et de faciliter la navigation aux bouches du Danube, des droits fixes, d'un taux convenable, arrêtés par la commission à la majorité des voix, pourront être prélevés, à la condition expresse que, sous ce rapport comme sous tous les autres, les pavillons de toutes les nations seront traités sur le pied d'une parfaite égalité.

## Article 17.

Une Commission sera établie et se composera des délégués de l'Autriche, de la Bavière, de la Sublime Porte et du Wurtemberg (un pour chacune de ces Puissances) auxquels se réuniront les commissaires des trois Principautés Danubiennes, dont la nomination aura été approuvée par la Porte. Cette commission qui sera permanente:

## Artikel 16.

In der Absicht, die Bestimmungen des vorstehenden Artikels in's Werk zu setzen, wird eine Commission, in welcher Oesterreich, Frankreich, Großbritannien, Preußen, Rußland, Sardinien und die Türkei je durch einen Abgeordneten vertreten sein werden, den Auftrag erhalten, die nothwendigen Arbeiten zu bezeichnen und vollführen zu lassen, um von Isatcha an, die Mündungen der Donau und die angrenzenden Theile des Meeres, von den Sandbänken und den übrigen die Schiffahrt erschwerenden Hindernissen so zu befreien, daß die erwähnten Theile des Flusses und Meeres in den bestmöglichen Zustand der Schiffbarkeit versetzt werden.

Um die Kosten dieser Arbeiten, sowie derjenigen Anstalten zu decken, welche zum Zwecke haben, die Schiffahrt an den Mündungen der Donau zu sichern und zu erleichtern, können fixe, Seitens der Commission mit Stimmenmehrheit festgesetzte, Gebühren von angemessener Höhe erhoben werden, jedoch unter der ausdrücklichen Bedingung, daß in dieser, sowie in jeder anderen Beziehung die Flaggen aller Nationen auf dem Fuße einer vollständigen Gleichheit zu behandeln sein werden.

## Artikel 17.

Es wird eine Commission, bestehend aus Abgeordneten von Oesterreich, Baiern, der hohen Pforte und Württemberg (je ein Abgeordneter für jede dieser Mächte) eingesetzt werden, mit welchen sich Commissäre der drei Donau-Fürstenthümer zu vereinigen haben, deren Ernennung die Bestätigung der Pforte zu erhalten hat.— Diese Commission, die beständig sein wird, hat:

## Artykuł 16.

By do skutku przywieść postanowienia artykułu poprzedniego, komisya, w której Austriya, Francya, Wielka-Brytania, Prusy, Rosya, Sardynia i Turcya, szczególnie zastąpione będą przez jednego delegowanego, otrzyma zlecenie oznaczyć roboty potrzebne i kazać je wykonać, ażeby począwszy od *Isatcha*, ujścia Dunaju i pograniczne części morza od haków piaszczystych i innych żeglugę utrudniających przeszkód tak uwolnić, iżby wspomniane części rzeki i morza wprowadzone zostały w jak najlepszy stan żeglugi.

Dla pokrycia kosztów, połączonych z robotami takowemi, tudzież z zakładami mającemi na celu ubezpieczyć i ułatwić żeglugę w ujściach Dunaju, mogą być pobierane stałe, ze strony komisji większością głosów ustanowione należności wysokości odpowiedniej, wszakże pod tym wyraźnym warunkiem, iż tak w tym, jak w każdym innym względzie bandery wszelkich narodów traktowane będą wedle równej zupełnie stopy.

## Artykuł 17.

Ustanowioną będzie komisya składająca się z delegowanych Austrii, Bawaryi, Wysokiej Porty i Württembergu (dla każdego z tych Mocarstw po jednym delegowanym), z którymi się komisarze trzech Księstw Naddunajskich połączą, a których nominacya otrzymać będzie winna potwierdzenie Porty. Do komisji téj, która będzie stałą, należeć będzie:

1<sup>o</sup>. élaborera les règlements de navigation et de police fluviale;

2<sup>o</sup>. fera disparaître les entraves de quelque nature qu'elles puissent être, qui s'opposent encore à l'application au Danube des dispositions du Traité de Vienne;

3<sup>o</sup>. ordonnera et fera exécuter les travaux nécessaires sur tout le parcours du fleuve; et

4<sup>o</sup>. veillera après la dissolution de la Commission Européenne au maintien de la navigabilité des embouchures du Danube et des parties de la mer y avoisinantes.

#### Article 18.

Il est entendu que la Commission Européenne aura rempli sa tâche et que la Commission riveraine aura terminé les travaux désignés dans l'article précédent sous les Nro 1 et 2, dans l'espace de deux ans. Les Puissances signataires réunies en Conférence, informées de ce fait, prononceront, après en avoir pris acte, la dissolution de la Commission Européenne, et, dès lors, la commission riveraine permanente jouira des mêmes pouvoirs que ceux dont la Commission Européenne aura été investie jusqu'alors.

#### Article 19.

Afin d'assurer l'exécution des règlements qui auront été arrêtés d'un commun accord d'après les principes ci-dessus énoncés, chacune des Puissances contractantes aura le droit de faire stationner, en tout temps, deux bâtiments légers aux embouchures du Danube.

1. Die Schiffarths- und Strompolizei-Vorschriften auszuarbeiten;

2. die Hindernisse, welcher Natur sie immer sein mögen, zu beseitigen, die sich der Anwendung der Bestimmungen des Wiener Vertrages auf die Donau noch entgegenstellen;

3. die längs des ganzen Laufes des Flusses nothwendigen Arbeiten anzuordnen und ausführen zu lassen, und

4. nach Auflösung der europäischen Commission, über die Aufrechthaltung der Schiffbarkeit der Donaumündungen und der angrenzenden Theile des Meeres zu wachen.

#### Artikel 18.

Es ist wohl verstanden, daß während eines Zeitraumes von zwei Jahren die europäische Commission ihre Aufgabe erfüllt, und die Uferstaaten-Commission die in dem vorstehenden Artikel unter Nr. 1 und 2 bezeichneten Arbeiten vollendet haben wird. Sobald diese Thatsache zur Kenntniß der in Conferenz vereinigten unterzeichnenden Mächte gelangt sein wird, werden dieselben, nachdem sie hievon Akt genommen haben, die Auflösung der europäischen Commission aussprechen, und von da an wird die beständige Uferstaaten-Commission mit denselben Befugnissen versehen sein, mit welchen bis dahin die europäische Commission ausgestattet gewesen ist.

#### Artikel 19.

Um die Ausführung der Vorschriften, welche nach den oben ausgesprochenen Grundsätzen, durch gemeinsame Uebereinkunft beschlossen worden sein werden, zu sichern, wird je de der Vertrag schließenden Mächte das Recht haben, zu jeder Zeit zwei leichte Schiffe an den Mündungen der Donau aufzustellen.

1. ułożenie przepisów żeglugowych i policyi rzecznej;
2. usunięcie przeszkód, jakiegokolwiek bądź natury będących, stojących jeszcze w drodze zastosowaniu postanowień traktatu Wiedeńskiego do Dunaju;
3. zarządzenie i uskutecznienie robót potrzebnych wzdłuż całego biegu rzeki, tudzież
4. po rozwiązaniu komisji europejskiej, czuwanie nad utrzymaniem dobrego stanu spławności ujść Dunajskich i pogranicznych części morza.

#### Artykuł 18.

Rozumieć się ma, iż komisja europejska swe zadanie w przeciągu lat dwóch spełni, niemniej że i komisja Państw Nadbrzeżnych ukończy roboty, w poprzednim artykule pod Nrem 1 i 2 wyszczególnione. Skoro okoliczność ta dojdzie do wiadomości Mocarstw podpisujących, w konferencji połączonych, orzekną takowe, powziąwszy o tém akt, rozwiązanie komisji europejskiej, a odtąd już stała komisja Państw Nadbrzeżnych opatrzoną zostanie temi samemi upoważnieniami, jakie poówczas udzielone były komisji europejskiej.

#### Artykuł 19.

By zabezpieczyć wykonanie przepisów, któreby na drodze wspólnej konwencji zostały uchwalone, wedle zasad wyżej wyrzeczonych, każde z Mocarstw kontraktujących prawo mieć będzie, każdego czasu wystawić dwa lekkie okręty przy ujściach Dunaju.



## Article 20.

En échange des villes, ports et territoires énumérés dans l'article 4 du présent traité, et pour mieux assurer la liberté de la navigation du Danube, Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies consent à la rectification de sa frontière en Bessarabie.

La nouvelle frontière partira de la mer Noire, à un kilomètre à l'Est du lac Bourna-Sola, rejoindra perpendiculairement la route d'Akerman, suivra cette route jusqu'au Val de Trajan, passera au Sud de Bolgrad, remontera le long de la rivière de Yalpuck, jusqu'à la hauteur de Saratsika et ira aboutir à Kalamori sur le Pruth. En amont de ce point l'ancienne frontière, entre les deux Empires, ne subira aucune modification.

Des délégués des Puissances contractantes fixeront, dans ses détails, le tracé de la nouvelle frontière.

## Article 21.

Le territoire, cédé par la Russie, sera annexé à la Principauté de Moldavie, sous la suzeraineté de la Sublime Porte.

Les habitants de ce territoire jouiront des droits et privilèges assurés aux Principautés, et, pendant l'espace de 3 années, il leur sera permis de transporter ailleurs leur domicile, en disposant librement de leurs propriétés.

## Article 22.

Les Principautés de Valachie et de Moldavie continueront à jouir, sous la suzeraineté de la Porte et sous la garantie des Puissances contractantes, des privilèges et des immunités dont Elles sont en posses-

## Artikel 20.

Im Austausch der Städte, Häfen und Gebiete, welche sich im Artikel 4 des gegenwärtigen Vertrages aufgezählt finden, und um die Freiheit der Donauschiffahrt besser zu sichern, willigen Seine Majestät der Kaiser aller Russen in eine Berichtigung Ihrer Grenze in Bessarabien.

Die neue Grenze wird am schwarzen Meere, Einen Kilometer östlich vom See Bourna-Sola, ihren Ausgangspunct nehmen, die Straße von Akermann senkrecht erreichen, diese Straße bis zum Trajanswall verfolgen, im Süden von Bolgrad vorüberziehen, dem Flusse Yalpuck entlang bis zur Höhe von Saratsika hinaufsteigen und bei Kalamori den Pruth erreichen. Stromaufwärts von diesem Punkte wird die alte Grenze zwischen den beiden Reichen keine Aenderung erleiden.

Abgeordnete der Vertrag schließenden Mächte werden den Zug der neuen Grenze im Detail festsetzen.

## Artikel 21.

Das von Rußland abgetretene Gebiet wird mit dem Fürstenthume Moldau unter der Suzeränität der hohen Pforte vereinigt werden.

Die Bewohner dieses Gebietes werden der den Fürstenthümern zugesicherten Rechte und Privilegien theilhaftig werden, und es wird ihnen erlaubt sein, während eines Zeitraumes von drei Jahren ihren Wohnsitz anderswo zu nehmen, unter freier Verfügung über ihr Eigenthum.

## Artikel 22.

Die Fürstenthümer Walachei und Moldau werden unter der Suzeränität der Pforte und unter Garantie der Vertrag schließenden Theile diejenigen Privilegien und Vorrechte

## Artykuł 20.

W zamianie miast, portów i terytoryów, będących wyliczonemi w artykule 4 traktatu niniejszego, oraz dla lepszego ubezpieczenia wolności żeglugi na Dunaju, zezwala Jego Mość Najjaśniejszy Cesarz Wszech-Rosyj, na rektyfikacyę Swęj granicy w Besarabii.

Nowa granica bierze tedy początek swój od Czarnego morza o jeden kilometr ku wschodowi od jeziora *Bourna-Sola*, sięga pionowo gościńca *Akiermanu*, idzie gościńcem dalej aż do *Walu Trajańskiego*, przechodzi ku południowi od *Bolgradu*, i wzdłuż rzeki *Jalpuck* aż do wzgórza *Saratsyki* się wznosząc, dochodzi rzeki *Prutu* przy *Katamori*. Po rzekę tę dalej od punktu wskazanego stara granica między oboma Państwami żadnej nie doznaje zmiany.

Delegowani Mocarstw kontraktujących stale oznaczą bieg nowęj granicy w szczególowości.

## Artykuł 21.

Terytoryum to, ze strony Rosyi odstąpione, połączone będzie z Księstwem Mołdawskiem, pod udzielną władzą Wysokiej Porty.

Mieszkańcy terytoryum tego będą uczestnikami praw i przywilejów, Księstwom zapewnionych, oraz dozwolone sobie mieć będą przenieść siedzibę mieszkania swego gdzie indziej w przeciągu lat 3, doznając wolności zarządzenia majątkiem swym.

## Artykuł 22.

Księstwa Wołoszczyzny i Mołdawii używać będą i nadal pod zwierzchnictwem Porty i pod gwarancyą Stron kontraktujących tych przywilejów i prerogatyw, jakie posiadają. Żadne z Mocarstw kontraktujących nie będzie wykonywać wyłącznego prawa opieki nad niemi. Nie będzie też istnieć żadne szczególne

sion. Aucune protection exclusive ne sera exercée sur Elles par une des Puissances garantes. Il n'y aura aucun droit particulier d'ingérence dans leurs affaires intérieures.

#### Article 23.

La Sublime Porte s'engage à conserver aux dites Principautés une administration indépendante et nationale, ainsi que la pleine liberté de culte, de législation, de commerce et de navigation.

Les lois et statuts, aujourd'hui en vigueur seront révisés. Pour établir un complet accord sur cette révision, une Commission spéciale, sur la composition de laquelle les Hautes Puissances contractantes s'entendront, se réunira sans délai, à Bucharest, avec un commissaire de la Sublime Porte.

Cette commission aura pour tâche de s'enquérir de l'état actuel des Principautés et de proposer les bases de leur future organisation.

#### Article 24.

Sa Majesté le Sultan promet de convoquer immédiatement, dans chacune des deux Provinces un divan *ad hoc*, composé de manière à constituer la représentation la plus exacte des intérêts de toutes les classes de la société. Ces divans seront appelés à exprimer les vœux des populations relativement à l'organisation définitive des Principautés.

zu genießen fortfahren, welche sie besitzen. Von keinem der Vertrag schließenden Theile wird ein ausschließliches Schutzrecht über sie ausgeübt werden.— Es wird kein besonderes Recht der Einmischung in ihre inneren Angelegenheiten bestehen.

#### Artikel 23.

Die hohe Pforte verpflichtet sich, den gedachten Fürstenthümern eine unabhängige und nationale Administration, sowie die volle Freiheit des Cultus, der Gesetzgebung, des Handels und der Schifffahrt zu belassen.

Die Gesetze und Statuten, welche heute in Kraft sind, werden einer Revision unterzogen werden.— Um in dieser Beziehung eine völlige Übereinstimmung zu erzielen, wird eine besondere Commission, rücksichtlich deren Zusammensetzung die hohen Vertrag schließenden Mächte sich einverstehen werden, ohne Zeitverlust mit einem Commissäre der hohen Pforte in Bukarest sich vereinigen. Die Aufgabe dieser Commission wird sein, über den gegenwärtigen Zustand der Fürstenthümer Erhebungen zu pflegen und über die Grundlagen ihrer künftigen Organisation Vorschläge zu erstatten.

#### Artikel 24.

Seine Majestät der Sultan versprechen, in jeder der beiden Provinzen unverzüglich einen Divan *ad hoc* zusammenzuberufen, der in einer Weise zusammengesetzt sein wird, um die genaueste Vertretung der Interessen aller Classen der Gesellschaft darzustellen.— Diese Divans werden berufen sein, die Wünsche der Bevölkerungen in Bezug auf die definitive Organisation der Fürstenthümer auszusprechen.

prawo mieszania się w ich sprawy wewnętrzne.

### Artykuł 23.

Wysoka Porta obowiązuje się pozostawić rzeczony Księstwa przy niezawisłej i narodowej administracji, równie jak przy zupełnej wolności wyznania, ustawodawstwa, handlu i żeglugi.

Ustawy i statuta, jakie obecnie moc mają, rewizyi poddane zostaną.— By w tej mierze zupełną osiągnąć zgodność, komisya specjalna, względem złożenia której porozumia się Wysokie Mocarstwa kontraktujące, połączy się bezzwłocznie w Bukarescie z jednym komisarzem Wysokiej Porty.

Zadaniem tej komisji będzie, dochodzić obecnego stanu Księstw i zdać sprawę z propozycją zasad ich organizycyi na przyszłość.

### Artykuł 24.

Jego Mość Najjaśniejszy Sultán przyrzeka, w każdój z obu prowincyj bezzwłocznie zwołać Dywan *ad hoc* który złożonym będzie w ten sposób, ażeby wyobrażał jak najdokładniejsze zastępstwo interesów wszelkich klas społeczeństwa. Dywany takowe powołane będą do wyrzeczenia życzeń ludności co do ostatecznej organizycyi Księstw.

Une instruction du Congrès réglera les rapports de la commission avec ces Divans.

#### Article 25.

Prenant en considération l'opinion émise par les deux Divans, la Commission transmettra sans retard au siège actuel des Conférences le résultat de son propre travail.

L'entente finale avec la Puissance suzeraine sera consacrée par une Convention conclue à Paris entre les Hautes Parties contractantes; et un Hatti-Schériff conforme aux stipulations de la Convention, constituera définitivement l'organisation de ces Provinces, placée désormais sous la garantie collective de toutes les Puissances signataires.

#### Article 26.

Il est convenu qu'il y aura, dans les Principautés, une force armée nationale organisée dans le but de maintenir la sûreté de l'intérieur et d'assurer celle des frontières. Aucune entrave ne pourra être apportée aux mesures extraordinaires de défense que, d'accord avec la Sublime Porte, Elles seraient appelées à prendre pour repousser toute agression étrangère.

#### Article 27.

Si le repos intérieur des principautés se trouvait menacé ou compromis, la Sublime Porte s'entendra avec les autres Puissances contractantes sur les mesures à prendre pour maintenir ou rétablir l'ordre légal. Une intervention armée ne pourra

Eine Instruction des Congresses wird die Beziehungen der Commission mit diesen Divans regeln.

#### Artikel 25.

Die Commission wird, nachdem sie die von den beiden Divans ausgesprochenen Ansichten in Erwägung gezogen hat, das Resultat ihrer eigenen Arbeit ohne Zeitverlust an den gegenwärtigen Sitz der Conferenzen übermitteln.

Das schließliche Einverständnis mit der suzeränen Macht wird durch eine zu Paris zwischen den Vertrag schließenden Theilen abgeschlossene Convention bekräftigt werden, und ein mit den Bestimmungen der Convention im Einklange stehender Hatti-Scheriff wird die Organisation dieser Provinzen, welche in Zukunft unter die gemeinsame Garantie aller Vertrag schließenden Theile gestellt sein werden, definitiv festsetzen.

#### Artikel 26.

Man ist übereingekommen, daß in den Fürstenthümern eine nationale bewaffnete Macht zu dem Zwecke bestehen wird, um die Sicherheit im Innern aufrecht zu halten, und jene der Grenzen zu schützen. Den außerordentlichen Vertheidigungs-Maßregeln, welche sich dieselben, einverständlich mit der hohen Pforte, zur Zurückweisung jedes fremden Angriffes zu treffen veranlaßt sehen sollten, darf kein Hinderniß irgend einer Art entgegen gestellt werden.

#### Artikel 27.

Wenn die innere Ruhe der Fürstenthümer bedroht oder gefährdet sein sollte, wird sich die hohe Pforte mit den übrigen Vertrag schließenden Mächten über die geeigneten Maßregeln ins Einvernehmen setzen, um die gesetzliche Ordnung zu erhalten, oder

Instrukcyja kongresu ureguluje styczności komisji z temi Dywanami.

#### Artykuł 25.

Komisya rzeczona, rozważywszy zdania, wyrzeczone przez oba Dywany, odeśle rezultat własnej swój pracy bez zwłoki do niniejszój siedziby konferencyj.

Ostateczne porozumienie się z władzą zwierzchniczą stwierdzonem zostanie konwencyą, będącą zawartą w Paryżu między Stronami wysokimi kontraktującemi, a *Hatti-Scheriff*, będący w zgodności z postanowieniami konwencyi, ustanowi ostatecznie organizacyę tych prowincyj, oddanych na przyszłość pod spólną gwarancyą wszystkich Mocarstw kontraktujących.

#### Artykuł 26.

Zgodzono się na to, ażeby w Księstwach istniała siła zbrojna narodowa koncem utrzymania bezpieczeństwa wewnętrznego, i dla obrony granic. Nadzwyczajnym środkiem obrony, jakieby Księstwa w porozumieniu z Wysoką Portą dla odparcia obcego najścia zarządzić były spowodowane, nie może być stawiana żadna przeszkoda.

#### Artykuł 27.

Jeżeliby wewnętrzny spokój Księstw miał być zagrożonym lub na niebezpieczeństwo narażonym, porozumię się Wysoka Porta z innemi Mocarstwami kontraktującemi co do środków stosownych, by prawny porządek był utrzymany lub przywrócony. Zbrojna interwencyja nie może mieć miejsca bez uprzedniego porozumienia się Mocarstw między sobą.

avoir lieu sans un accord préalable entre ces Puissances.

#### Article 28.

La Principauté de Servie continuera à relever de la Sublime Porte, conformément aux Hats Impériaux qui fixent et déterminent ses droits et immunités, placés désormais sous la garantie collective des Puissances contractantes.

En conséquence, la dite Principauté conservera son administration indépendante et nationale, ainsi que la pleine liberté de culte, de législation, de commerce et de navigation.

#### Article 29.

Le droit de garnison de la Sublime Porte, tel qu'il se trouve stipulé par les règlements antérieurs, est maintenu. Aucune intervention armée ne pourra avoir lieu en Servie, sans un accord préalable entre les Hautes Puissances contractantes.

#### Article 30.

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies et Sa Majesté le Sultan maintiennent dans son intégrité l'état de leurs possessions en Asie, tel qu'il existait légalement avant la rupture.

Pour prévenir toute contestation locale, le tracé de la frontière sera vérifié, et, s'il y a lieu, rectifié, sans qu'il puisse en résulter un préjudice territorial pour l'une ou l'autre des deux Parties.

wieder herzustellen. Eine bewaffnete Intervention kann ohne ein vorläufig zwischen den Mächten getroffenes Einverständnis nicht stattfinden.

#### Artikel 28.

Das Fürstenthum Servien wird in seinem Abhängigkeitsverhältnisse zu der hohen Pforte verbleiben, in Gemäßheit der kaiserlichen Hats, welche seine von nun an unter die gemeinsame Garantie der Vertrag schließenden Theile gestellten Rechte und Freiheiten festsetzen und bestimmen.

Das gedachte Fürstenthum wird demnach seine unabhängige und nationale Verwaltung, sowie die volle Freiheit des Cultus, der Gesetzgebung, des Handels und der Schifffahrt behalten.

#### Artikel 29.

Das Garnisonsrecht der hohen Pforte, in der Art, wie sich dasselbe durch die früheren Bestimmungen festgesetzt findet, ist unverändert erhalten. Keine bewaffnete Intervention kann ohne vorläufige Verständigung der hohen Vertrag schließenden Theile in Servien stattfinden.

#### Artikel 30.

Seine Majestät der Kaiser aller Reussen und Seine Majestät der Sultan halten Ihren Besitzstand in Asien, so wie derselbe vor dem Ausbruche der Feindseligkeiten gesetzlich bestand, in seiner Integrität aufrecht.

Um jedem örtlichen Streite vorzubeugen, wird jedoch der Zug der Grenze erhoben, und, falls es nothwendig sein sollte, berichtigt werden, jedoch so, daß hieraus weder für den einen noch den anderen der beiden Theile, ein Nachtheil für den Gebietsumfang erwachsen kann.

## Artykuł 28.

Księstwo Serbskie pozostaje w stosunku swojej zawisłości od Wysokiej Poty, stósownie do Cesarskich *Hatów*, stanowiących i skreślających prawa i swobody jego, odtąd poddane pod spólną gwarancją stron kontraktujących.

Rzeczone Księstwo zatrzymuje przeto swoją niezależną i narodową administrację, tudzież zupełną wolność wyznania, prawodawstwa, handlu i żeglugi.

## Artykuł 29.

Prawo garnizonu Wysokiej Poty w ten sposób, jak takowe ustanowioném się znajduje w dawniejszych postanowieniach, w swój mocy utrzymuje się. Nie może mieć miejsca w Serbii żadna interwencya zbrojna bez uprzedniego porozumienia się Wysokich Stron kontraktujących.

## Artykuł 30.

Jego Mość Najjaśniejszy Cesarz Wszech-Rosyj, tudzież Jego Mość Najjaśniejszy Sułtan utrzymują stan posiadania Swego w Azji w całości, jak takowy istniał prawnie przed wybuchnieniem wojny.

By zapobiedz wszelkiemu sporowi miejscowości, sprawdzić należy bieg granicy, i jeżeliby tego wymagała potrzeba, urektyfikować ją, jednakże w ten sposób, ażeby ani dla jednéj ani dla drugiéj z stron obu nie mógł urósć żaden uszczerbek terytoryalny.



A cet effet, une Commission mixte, composée de deux Commissaires Russes, de deux Commissaires Ottomans, d'un Commissaire Français et d'un Commissaire Anglais sera envoyée sur les lieux immédiatement après le rétablissement des relations diplomatiques entre la Cour de Russie et la Sublime Porte. Son travail devra être terminé dans l'espace de huit mois à dater de l'échange des Ratifications du présent Traité.

#### Article 31.

Les territoires occupés pendant la guerre par les troupes de Leurs Majestés l'Empereur d'Autriche, l'Empereur des Français, la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande et le Roi de Sardaigne, aux termes des Conventions signées à Constantinople le douze Mars mil huit cent cinquante quatre entre la France, la Grande-Bretagne et la Sublime Porte; le quatorze Juin de la même année entre l'Autriche et la Sublime Porte, et le quinze Mars mil huit cent cinquante cinq entre la Sardaigne et la Sublime Porte, seront évacués après l'échange des Ratifications du présent Traité, aussitôt que faire se pourra. Les délais et les moyens d'exécution feront l'objet d'un arrangement entre la Sublime Porte et les Puissances dont les troupes ont occupé son territoire.

#### Article 32.

Jusqu'à ce que les Traités et Conventions qui existaient avant la guerre entre les Puissances belligérantes aient été ou renouvelés ou remplacés par des actes nouveaux, le commerce d'importation ou d'exportation aura lieu récipro-

Zu diesem Ende wird eine gemischte Commission, zusammengesetzt aus zwei russischen, zwei türkischen, einem französischen und einem englischen Commissäre, unmittelbar nach Wiederherstellung der diplomatischen Beziehungen zwischen dem kaiserlich-russischen Hofe und der hohen Pforte an Ort und Stelle gesendet werden. Ihre Arbeit soll binnen eines Zeitraumes von acht Monaten, von dem Austausch der Ratifikationen des gegenwärtigen Vertrages an zu rechnen, vollendet sein.

#### Artikel 31.

Die von den Truppen Ihrer Majestäten des Kaisers von Oesterreich, des Kaisers der Franzosen, der Königin des vereinigten Königreiches von Großbritannien und Irland und des Königes von Sardnien, kraft der zu Constantinopel am 12. März 1854 zwischen Frankreich, Großbritannien und der hohen Pforte, den 14. Juni desselben Jahres zwischen Oesterreich und der hohen Pforte, dann den 15. März 1855 zwischen Sardinien und der hohen Pforte abgeschlossenen Verträge, besetzt gehaltenen Gebiete werden nach Austausch der Ratifikationen des gegenwärtigen Vertrages sobald als möglich geräumt werden. Die Fristen und die Mittel der Ausführung werden den Gegenstand einer Vereinbarung zwischen der hohen Pforte und den Mächten ausmachen, deren Truppen ihr Gebiet besetzt haben.

#### Artikel 32.

Bis die zwischen den Krieg führenden Mächten vor dem Kriege bestandenen Verträge und Conventionen erneuert oder durch neue dießfällige Uebereinkommen ersetzt werden sein werden, wird der Einfuhr- und Ausfuhrhandel wechselseitig nach Maßgabe der

Tym końcem wysłaną zostanie komisya mieszana, złożona z dwóch komisarzy rosyjskich, dwóch tureckich, jednego francuskiego i jednego angielskiego, bezpośrednio po przywróceniu stósunków dyplomatycznych między Dworem Cezarsko-Rosyjskim a Wysoką Portą. Ich roboty wykończone być winny w ciągu ośmiu miesięcy, licząc od chwili wymiany ratyfikacyj traktatu niniejszego.

### Artykuł 31.

Terytorya, zajęte podczas wojny przez wojska Najjaśniejszych Ichmościów Cesarza Austryi, Cesarza Francuzów, Królowej połączonego Królestwa Wielkiej-Brytanii i Irlandyi tudzież Króla Sardynii na mocy traktatów, w Konstantynopolu zawartych na dniu 12 Marca 1854 między Francją, Wielką-Brytanią i Wysoką Portą, na dniu 14 Czerwca tegoż samego roku między Austryą i Wysoką Portą, tudzież na dniu 15 Marca r. 1855 między Sardynią i Wysoką Portą, po zamianie ratyfikacyj traktatu niniejszego jak najrychlej opuszczone być mają. Termina i środki wykonania stanowiąc będą przedmiot układu między Wysoką Portą a Mocarstwami, których wojska terytoryum onéjże zajęły.

### Artykuł 32.

Póki traktaty i konwencye przed wojną istniejące między Mocarstwami, wojnę prowadzącemi, nie będą odnowione lub przez nowe w téj mierze ułożone konwencye zastąpione, handel tak przywozowy jak wywozowy miejsce mieć będzie wedle postanowień, jakie przed wojną zostawały w mocy, a poddani tych mocarstw wzajemnie traktowani będą pod każdym innym względem wedle téj saméj zasady, co poddani narodu, najwięcej uwzględnionego.

quement sur le pied des règlements en vigueur avant la guerre; et leurs sujets, en toute autre manière, seront respectivement traités sur le pied de la nation la plus favorisée.

#### Article 33.

La Convention conclue, en ce jour, entre Leurs Majestés l'Empereur des Français, la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, d'une part, et Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies, de l'autre part, relativement aux Iles d'Aland, est et demeure annexée au présent Traité et aura même force et valeur que si elle en faisait partie.

#### Article 34.

Le présent Traité sera ratifié et les Ratifications en seront échangées à Paris dans l'espace de quatre semaines ou plutôt, si faire se peut.

En foi de quoi le Plénipotentiaires respectifs l'ont signé et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait à Paris le trentième jour du mois de Mars de l'an mil huit cent cinquante six.

(L. S.) **Buol-Schauenstein.**  
 (L. S.) **Hübner.**  
 (L. S.) **A. Walewski.**  
 (L. S.) **Bourqueney.**  
 (L. S.) **Clarendon.**  
 (L. S.) **Cowley.**  
 (L. S.) **Manteuffel.**  
 (L. S.) **Hatzfeldt.**  
 (L. S.) **Orloff.**  
 (L. S.) **Brunnow.**  
 (L. S.) **C. Cavour.**  
 (L. S.) **De Villamarina.**  
 (L. S.) **Aali.**  
 (L. S.) **Mehemed Djemil.**

vor dem Kriege in Kraft gestandenen Bestimmungen stattfinden, und ihre Unterthanen werden gegenseitig in jeder anderen Beziehung auf demselben Fuße, wie jene der am meisten begünstigten Nation behandelt werden.

#### Artikel 33.

Die an diesem Tage zwischen Ihren Majestäten dem Kaiser der Franzosen, der Königin des vereinigten Königreiches von Großbritannien und Irland einerseits und Seiner Majestät dem Kaiser aller Russen andererseits, in Betreff der Aland-Inseln geschlossene Convention ist und bleibt dem gegenwärtigen Vertrage angeschlossen und wird dieselbe Kraft und Gültigkeit haben, als wenn sie einen Bestandtheil desselben ausmachen würde.

#### Artikel 34.

Der gegenwärtige Vertrag wird ratificirt und die Ratificationen werden zu Paris binnen vier Wochen — oder wenn möglich — früher ausgewechselt werden.

Urkund dessen haben die respectiven Bevollmächtigten denselben unterzeichnet und mit ihrem Wapensiegel versehen.

So geschehen zu Paris den dreißigsten Tag des Monates März des Jahres Eintausend achthundert sechsundfünfzig.

(L. S.) **Buol-Schauenstein.**  
 (L. S.) **Hübner.**  
 (L. S.) **A. Walewski.**  
 (L. S.) **Bourqueney.**  
 (L. S.) **Clarendon.**  
 (L. S.) **Cowley.**  
 (L. S.) **Manteuffel.**  
 (L. S.) **Hatzfeldt.**  
 (L. S.) **Orloff.**  
 (L. S.) **Brunnow.**  
 (L. S.) **C. Cavour.**  
 (L. S.) **De Villamarina.**  
 (L. S.) **Aali.**  
 (L. S.) **Mehemed Djemil.**

### Artykuł 33.

Konwencya tego samego dnia zawarta między Najjaśniejszymi Ich Mościami Cesarzem Francuzów, Królową połączonego Królestwa Wielkiej-Brytanii i Irlandyi z jednej, a Jego Mością Najjaśniejszym Cesarzem Wszech-Rosyj, z drugiej strony w przedmiocie wysp Alandzkich, jest i zostaje przyłączoną do niniejszego traktatu z tą samą ważnością i mocą, jakby stanowiła część onegoż składową.

### Artykuł 34.

Niniejszy traktat będzie ratyfikowanym a ratyfikacye będą w Paryżu wymienione w ciągu czterech tygodni, lub jeżeli być może, pierwój jeszcze.

W dowód czego dotyczący pełnomocnicy podpisali go i pieczęcią herbu swego opatrzyl.

Dan w Paryżu na dniu trzydziestym miesiąca Marca w roku tysiąc ośmset pięćdziesiątym szóstym.

(L. S.) **Buol-Schauenstein.**  
(L. S.) **Hübner.**

(L. S.) **A. Walewski.**

(L. S.) **Bourqueney.**

(L. S.) **Clarendon.**

(L. S.) **Cowley.**

(L. S.) **Manteuffel.**

(L. S.) **Hatzfeldt.**

(L. S.) **Orloff.**

(L. S.) **Brunnow.**

(L. S.) **C. Cavour.**

(L. S.) **De Villamarina.**

(L. S.) **Aali.**

(L. S.) **Mehemmed Djemil.**

*Article additionnel et transitoire.*

Les stipulations de la Convention des Détroits, signée en ce jour, ne seront pas applicables aux bâliments de guerre employés par les Puissances belligérantes pour l'évacuation par Mer des territoires occupés par leurs armées, mais les dites stipulations reprendront leur entier effet, aussitôt que l'évacuation sera terminée.

Fait à Paris, le trentième jour du mois de Mars de l'an mil huit cent cinquante six.

(L. S.) **Buol-Schauenstein.**

(L. S.) **Hübner.**

(L. S.) **A. Walewski.**

(L. S.) **Bourquenev.**

(L. S.) **Clarendon.**

(L. S.) **Cowley.**

(L. S.) **Manteuffel.**

(L. S.) **Hatzfeld.**

(L. S.) **Orloff.**

(L. S.) **Brunnow.**

(L. S.) **C. Cavour.**

(L. S.) **De Villamarina.**

(L. S.) **Aali.**

(L. S.) **Mehemmed Djemil.**

*Transitorischer Zusatz-Artikel.*

Die Bestimmungen des am heutigen Tage unterzeichneten Vertrages über die Meerengen, werden auf die von den Krieg führenden Mächten zur Räumung der von Ihren Armeen besetzten Gebietstheile verwendeten Kriegsschiffe keine Anwendung finden; die vorgedachten Bestimmungen werden jedoch unmittelbar nach Beendigung dieser Räumung wieder in volle Kraft treten.

So geschehen zu Paris den dreißigsten Tag des Monates März des Jahres Eintausend achthundert sechsundfünfzig.

(L. S.) **Buol-Schauenstein.**

(L. S.) **Hübner.**

(L. S.) **A. Walewski.**

(L. S.) **Bourquenev.**

(L. S.) **Clarendon.**

(L. S.) **Cowley.**

(L. S.) **Manteuffel.**

(L. S.) **Hatzfeldt.**

(L. S.) **Orloff.**

(L. S.) **Brunnow.**

(L. S.) **C. Cavour.**

(L. S.) **De Villamarina.**

(L. S.) **Aali.**

(L. S.) **Mehemmed Djemil.**

Nos igitur viso et examinato dicto tractatu atque articulo additionali et transitorio, eos approbavimus et approbamus in omnibus et singulis dispositionibus, quae in illis continentur, atque ipsas hisce ratas gratasque habere declaramus, Verbo Nostro Imperatorio adpromittentes Nos eas fideliter adimpleturos esse; in quorum fidem ac robur praesens ratihabitionis Nostrae Instrumentum manu Nostra signavimus sigilloque Nostro majori adpenso firmari jussimus.

Dabantur in urbe Nostra principe Vienna die 15. mensis Aprilis anno Domini millesimo octingentesimo quinquagesimo sexto, Regnorum Nostrorum octavo.

**Franciscus Josephus**



**Comes A. Buol-Schauenstein.**

Ad mandatum Sacr. Caes. ac Reg. Apostolicae  
Majestatis proprium:

**Otto Liber Baro de Meysenbug m. p.**

*Tranzytoryczny artykuł dodatkowy.*

Postanowienia traktatu, pod dniem dzisiejszym podpisanego co do cieśnin morskich, nie mają bynajmniej zastosowania do okrętów wojennych, użytych przez Mocarstwa, wojnę prowadzące, do opuszczenia terytoriów, przez ich wojska zajętych; wszelakoż rzeczony właśnie postanowienia bezpośrednio po ustąpieniu znowu w zupełną moc wejdą.

Dan w Paryżu na dniu trzydziestym miesiąca Marca roku tysiąc ośmset pięćdziesiątym szóstym.

(L. S.) **Buol-Schauenstein.**

(L. S.) **Hübner.**

(L. S.) **A. Walewski.**

(L. S.) **Bourquency.**

(L. S.) **Clarendon.**

(L. S.) **Cowley.**

(L. S.) **Manteuffel.**

(L. S.) **Hatzfeld.**

(L. S.) **Orloff.**

(L. S.) **Brunnow.**

(L. S.) **C. Cavour.**

(L. S.) **De Villamarina.**

(L. S.) **Aali.**

(L. S.) **Mehemmed Djemil.**

Nos igitur viso et examinato dicto tractatu atque articulo additionali et transitorio, eos approbavimus et approbamus in omnibus et singulis dispositionibus, quae in illis continentur, atque ipsas hisce ratas gratasque habere declaramus, Verbo Nostro Imperatorio adpromittentes Nos eas fideliter adimpletuos esse; in quorum fidem ac robur praesens ratihabitionis Nostrae Instrumentum manu Nostra signavimus sigilloque Nostro majori adpenso firmari jussimus.

Dabantur in urbe Nostra principe Vienna die 15. mensis Aprilis anno Domini millesimo octingentesimo quinquagesimo sexto, Regnorum Nostrorum octavo.

**Franciscus Josephus**



**Comes A Buol-Schauenstein.**

Ad mandatum Sacr. Caes. ac Reg. Apostolicae  
Majestatis proprium:

**Otto Liber Baro de Meysenbug m. p.**

## B e i l a g e n.

I.

Au nom de Dieu Tout-Puissant. \*)

Leurs Majestés l'Empereur d'Autriche, l'Empereur des Français, la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, le Roi de Prusse, l'Empereur de toutes les Russies, signataires de la Convention du treize Juillet mil huit cent quarante un, et Sa Majesté le Roi de Sardaigne, voulant constater en commun leur détermination unanime de se conformer à l'ancienne règle de l'Empire Ottoman, d'après laquelle les Détroits des Dardanelles et du Bosphore sont fermés aux bâtiments de guerre étrangers, tant que la Porte se trouve en paix;

Les dites Majestés, d'une part, et Sa Majesté le Sultan, de l'autre, ont résolu de renouveler la Convention conclue à Londres le treize Juillet mil huit cent quarante un, sauf quelques modifications de détail qui ne portent aucune atteinte au principe sur lequel elle repose.

En conséquence Leurs dites Majestés ont nommé à cet effet pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche:

Le Sieur Charles Ferdinand Comte de *Buol-Schauenstein*, Grand' Croix de

I.

Im Namen des allmächtigen Gottes\*)

Nachdem Ihre Majestäten der Kaiser von Oesterreich, der Kaiser der Franzosen, die Königin des vereinigten Königreiches von Großbritannien und Irland, der König von Preußen, der Kaiser aller Russen, Allerhöchst welche die Übereinkunft von dreizehnten Juli des Jahres Eintausend Achthundert Einundvierzig unterzeichnet haben, und Seine Majestät der König von Sardinien Ihren einmüthigen Entschluß, Sich an die von Aetters her bestehende Regel des Osmanischen Reiches zu halten, welcher zufolge die Meerengen der Dardanellen und der Bosphorus für fremde Kriegsschiffe geschlossen sind, so lange die Pforte sich im Frieden befindet, gemeinschaftlich bekunden wollten;

so sind Ihre genannten Majestäten einerseits und Seine Majestät der Sultan andererseits übereingekommen, die zu London am dreizehnten Juli Eintausend Achthundert Einundvierzig abgeschlossene Convention mit einigen Abänderungen in Nebenbestimmungen, welche dem ihr zum Grunde liegenden Principe keinen Eintrag thun, zu erneuern.

Ihre gedachten Majestäten haben sonach zu diesem Ende die Nachbenannten zu Ihren Bevollmächtigten ernannt:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich:

Allerhöchst = Ihren wirklichen geheimen Rath, Kämmerer, Minister des kaiserlichen

\*) Dieser Vertrag ist gleichfalls von Seiner kaiserlich-königlichen Apostolischen Majestät durch ein besonderes Ratificirungs-Instrument, ditto Wien 15. April d. J., ratificirt worden, welches gegen eine analoge Ratificirung der hohen Pforte am 27. April d. J. zu Paris ausgewechselt wurde.

## D o d a t k i.

### I.

W Imię Boga Wszechmogącego \*)

Ponieważ Najjaśniejsi Ichmościowie Cesarz Austryi, Cesarz Francuzów, Królowa połączonego Królestwa Wielkiej-Brytanii i Irlandyi, Król Pruski, Cesarz Wszech-Rossyj, którzy konwencyę z dnia trzynastego Lipca roku tysiąc ośmset czterdziestego pierwszego podpisali, tudzież Najjaśniejszy Król Sardynii jednomyślną uchwałą swą, stósować się do zasady Państwa Ottomańskiego od dawna istniejącej, wedle której cieśniny morskie Dardanelów i Bosforu dla obcych okrętów wojennych zamkniętymi są, jak długo Porta się w stanie pokoju znajduje, spólnie objawić chcieli, —

przeto rzeczeni Najjaśniejsi Ichmościowie z jednej, a Jego Mość Najjaśniejszy Sułtan z drugiej strony postanowili odnowić Konwencyę, zawartą w Londynie na dniu trzynastym Lipca roku tysiąc ośmset czterdziestego pierwszego, z niektórymi zmianami w postanowieniach poprzednich, niewuwłączającemi bynajmniej zasadzie, onéjże za podstawę służącej.

Rzeczeni przeto Najjaśniejsi Ichmościowie mianowali tym końcem Swymi pełnomocnikami niżej wymienionych:

Jego Mość, Najjaśniejszy Cesarz Austryi:

Swego rzeczywistego tajnego Radcę, Szambelana Ministra Domu Cesarzkiego i spraw zewnętrznych, Prezydenta na konferencyach Ministrów, Karola Fer-

\*) Traktat niniejszy równie ratyfikowanym został przez Jego Cesarsko-Królewską Apostolską Mość osobnym dokumentem ratyfikacyjnym, dno Wiedeń 15 Kwietnia r. b., który za podobną ratyfikacją Włoskiej Porty na dniu 27 Kwietnia r. b. w Paryżu wymienionym został.



l'Ordre Impérial de Léopold d'Autriche et Chevalier de l'Ordre de la Couronne de fer de première classe, Grand' Croix de l'Ordre Impérial de la Légion d'honneur, Chevalier des Ordres de l'Aigle noir et de l'Aigle rouge de Prusse, Grand' Croix des Ordres Impériaux d'Alexandre Newski, en brillants, et de l'Aigle blanc de Russie; Grand' Croix de l'Ordre de St. Jean de Jérusalem, décoré de l'Ordre Impérial du Medjidyé de première classe, etc. etc. etc., Son Chambellan et Conseiller intime actuel, Son Ministre de la Maison et des affaires étrangères, Président de la Conférence des Ministres, et

le Sieur Joseph Alexandre Baron de Hübner, Chevalier de l'Ordre Impérial de la Couronne de fer de première classe, Grand Officier de l'Ordre Impérial de la Légion d'honneur, Son Conseiller intime actuel et Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Cour de France;

Sa Majesté l'Empereur des Français:

Le Sieur Alexandre Comte Colonna Walewski, Sénateur de l'Empire, Grand Officier de l'Ordre Impérial de la Légion d'honneur, Chevalier Grand' Croix de l'Ordre équestre des Séraphins, Grand' Croix de l'Ordre des Saints Maurice et Lazare, décoré de l'Ordre Impérial du Medjidyé de première classe, etc. etc. etc., Son Ministre et Secrétaire d'Etat au Département des affaires étrangères, et

le Sieur François Adolphe Baron de Bourqueney, Grand' Croix de l'Ordre Impérial de la Légion d'honneur et de

Hausers und des Außern, Präsidenten der Minister-Conferenzen, Carl Ferdinand Grafen von Buol-Schauenstein, Großkreuz des kaiserlichen Leopold-Ordens und Ritter des Ordens der eisernen Krone erster Classe, Großkreuz des kaiserlich-französischen Ordens der Ehrenlegion, Ritter des königlich-preussischen schwarzen und rothen Adler-Ordens, Großkreuz des kaiserlich-russischen Alexander-Newski-Ordens in Brillanten und des weißen Adler-Ordens, Großkreuz des Ordens des heiligen Johann von Jerusalem, Inhaber des kaiserlich-osmanischen Medjidie-Ordens erster Classe u. s. w., und

Allerhöchst = Ihren wirklichen geheimen Rath und außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am kaiserlich-französischen Hofe, Joseph Alexander Freiherrn von Hübner, Ritter des kaiserlichen Ordens der eisernen Krone erster Classe, Groß-Officier des kaiserlich-französischen Ordens der Ehrenlegion u. s. w.

Seine Majestät der Kaiser der Franzosen:

Allerhöchst=Ihren Minister-Staatssecretär der auswärtigen Angelegenheiten Alexander Grafen Colonna Walewski, Senator des Kaiserreiches, Großofficier des kaiserlichen Ordens der Ehrenlegion, Großkreuz des Seraphinen-Ordens, und des St. Mauritius- und Lazarus-Ordens, Inhaber des kaiserlichen Medjidie-Ordens erster Classe u. s. w., und

Allerhöchst=Ihren außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister bei Seiner kaiserlich-königlichen Apostolischen Ma-

dynanda Hrabiego *Buol-Schauenstein*, Wielkiego-Krzyża Cesarskiego orderu Leopolda i Kawalera orderu korony żelaznej klasy pierwszej, Wielkiego-Krzyża Cesarsko-Francuzkiego orderu legii honorowej, Kawalera Królewsko-Pruskiego orderu Orła czarnego i czerwonego, Wielkiego-Krzyża Cesarsko-Rosyjskiego orderu Alexandra Newskiego w brylantach i orderu Orła białego, Wielkiego-Krzyża orderu Świętego Jana z Jerozolimy, zaszczyconego Cesarsko-Ottomańskim orderem Medjidie klasy pierwszej i t. d., tudzież

Swego rzeczywistego tajnego Radcę i nadzwyczajnego Posła i upelnomocnionego Ministra przy Dworze Cesarsko-Francuzkim, Józefa Alexandra Barona *Hübner*, kawalera Cesarskiego orderu Korony żelaznej klasy pierwszej, Wielkiego-Oficera Cesarsko-Francuzkiego orderu legii honorowej i t. d.

Jego Mość, Najjaśniejszy Cesarz Francuzów:

Swego Ministra Sekretarza Stanu spraw zewnetrznych Alexandra Hrabie Kollona *Walewskiego*, Senatora Cesarstwa, Wielkiego-Oficera Cesarskiego orderu legii honorowej, Wielkiego-Krzyża orderu Serafinów i orderu Świętych Maurycego i Łazarza, zaszczyconego Cesarskim orderem Medjidie klasy pierwszej i t. d. tudzież

Swego nadzwyczajnego Posła i upelnomocnionego Ministra u Jego Cesarsko-Królewskiej Apostolskiej Mości, Franciszka Adolfa Barona *Bourquenay*, Wielkiego-Krzyża Cesarskiego orderu legii honorowej i Cesarsko-Austryackiego orderu Leo-

l'Ordre de Léopold d'Autriche, décoré du Portrait du Sultan, en diamants, etc. etc. etc., Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique;

Sa Majesté la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande:

Le très-honorable George Guillaume Frédéric Comte de Clarendon, Baron *Hyde de Hindou*, Pair du Royaume-Uni, Conseiller de Sa Majesté Britannique en Son Conseil privé, Chevalier du très-noble Ordre de la Jarretière, Chevalier Grand Croix du très-honorable Ordre du Bain, Principal Secrétaire d'Etat de Sa Majesté pour les affaires étrangères, et

le très-honorable Henri Richard Charles Baron *Cowley*, Pair du Royaume-Uni, Conseiller de Sa Majesté en Son Conseil privé, Chevalier Grand Croix du très-honorable Ordre du Bain et Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire de Sa Majesté près Sa Majesté l'Empereur des Français;

Sa Majesté le Roi de Prusse:

Le Sieur Othon Théodore Baron de *Manteuffel*, Président de Son Conseil et Son Ministre des affaires étrangères; Chevalier de l'Ordre de l'Aigle rouge de Prusse, première classe, avec feuilles de chêne, couronne et sceptre, Grand Commandeur de l'Ordre de Hohenzollern; Chevalier de l'Ordre de Saint Jean de Prusse, Grand Croix de l'Ordre de Saint Etienne d'Autriche; Chevalier de l'Ordre de Saint Alexandre Newski; Grand Croix de l'Ordre de Saint Maurice et Lazare et de l'Ordre

jestät, Franz Adolph Freiherr von Bourqueneu, Großkreuz des kaiserlichen Ordens der Ehrenlegion, und des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens, Inhaber des Portraits des Sultans in Brillanten u. s. w.

Ihre Majestät die Königin der vereinigten Königreiche von Großbritannien und Irland:

Den sehr ehrenwerthen Georg Wilhelm Friedrich Grafen von Clarendon, Baron Hyde von Hindou, Pair der vereinigten Königreiche, Mitglied des geheimen Rathes Ihrer großbritannischen Majestät, Ritter des hochadeligen Hosenband- und Großkreuz des sehr ehrenwerthen Bath-Ordens, Ihren Ersten Staatssekretär für die auswärtigen Angelegenheiten und

den sehr ehrenwerthen Heinrich Richard, Carl Baron Cowley, Pair des vereinigten Königreiches, Mitglied des geheimen Rathes Ihrer großbritannischen Majestät, Großkreuz des sehr ehrenwerthen Bath-Ordens, Ihren außerordentlichen und bevollmächtigten Botschafter bei Seiner Majestät dem Kaiser der Franzosen:

Seine Majestät der König von Preußen:

Unerhöchste Ihren Minister-Präsidenten und Minister der auswärtigen Angelegenheiten Otto Theodor Freiherrn von Manteuffel, Ritter des rothen Adler-Ordens erster Classe mit Eichenlaub, Krone und Scepter, Groß-Commandeur des Ordens von Hohenzollern, Ritter des preussischen Johanniter-Ordens, Großkreuz des kaiserlich-österreichischen Stephan-Ordens, Ritter des Alexander-Newski-Ordens, Großkreuz des Ordens der heiligen Mauritius und Lazarus und des türkischen Nihan-Itihar-Ordens, und

polda, zaszczyconego portretem Sultana w brylantach i t. d.

**Jéj Mość, Najjaśniejsza Królowa połączonego Królestwa Wielkiej-Brytanii i Irlandyi:**

Wielce czcigodnego Jerzego Wilhelma Frederyka Hrabiego *Clarendon*, Barona *Hyde de Hindou*, Para połączonego Królestwa, Członka tajnej rady Najjaśniejszej Jéj Mości Wielko-Brytańskiej, Kawalera wysoko-ślachetnego orderu Podwiązki i Wielkiego-Krzyża nader czcigodnego orderu Bath, Swego pierwszego Sekretarza Stanu dla spraw zewnętrznych, tudzież

Wielce czcigodnego Henryka Ryszarda, Karola barona *Cowley*, Para połączonego Królestwa, Członka tajnej Rady Najjaśniejszej Jéj Mości Wielko-Brytańskiej, Wielkiego-Krzyża nader czcigodnego orderu Bath, Swego nadzwyczajnego i upoważnionego Posła u Jego Mości Najjaśniejszego Cesarza Francuzów.

**Jego Mość, Najjaśniejszy Król Pruski:**

Swego Ministra-Prezydenta i Ministra spraw zagranicznych Ottona Teodora barona *Manteuffel*, Kawalera orderu Orła czerwonego klasy pierwszej z liściem dębowym, koroną i berłem, Wielkiego-Komandora orderu Hohenzollern, Kawalera Pruskiego orderu Joannitów, Wielkiego-Krzyża Cesarsko-Austryackiego orderu S. Szczepana, Kawalera orderu Alexandra Newskiego, Wielkiego-Krzyża orderu ŚŚ. Maurycego i Łazarza i Tureckiego orderu *Nichan-Iftihar*, tudzież

du Nichan Ilhar de Turquie etc. etc.,  
etc., et

le Sieur Maximilien Frédéric Charles François Comte de *Hatzfeld-Wildenburg-Schönstein*, Son Conseiller privé actuel, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Cour de France, Chevalier de l'Ordre de l'Aigle rouge de Prusse, seconde classe, avec feuilles de chêne et plaque, Chevalier de la Croix d'Honneur de Hohenzollern, première classe, etc. etc. etc.

Sa Majesté l'Empereur de toutes  
les Russies:

Le sieur Alexis Comte *Orloff*, Son Aide de Camp général et Général de cavalerie, Commandant du Quartier général de Sa Majesté, Membre du Conseil de l'Empire et du Comité des Ministres; décoré des deux Portraits en diamants de Leurs Majestés feu l'Empereur Nicolas et l'Empereur Alexandre II., Chevalier de l'Ordre de Saint André en diamants et des Ordres de Russie, Grand' Croix de l'Ordre de Saint Etienne d'Autriche, de l'Aigle noir de Prusse en diamants, de l'Annonciade de Sardaigne et de plusieurs autres Ordres étrangers, et

le Sieur Philippe Baron de *Brunnow*, Son Conseiller privé, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près la Confédération Germanique et près S. A. R. le Grand Duc de Hesse, Chevalier de l'Ordre de Saint Wladimir de première classe, de Saint Alexandre Newski, enrichi de diamants; de l'Aigle blanc; de Sainte Anne de première classe; de Saint Stanislas de première classe; Grand' Croix de

Allerhöchst-Ihren geheimen Rath und außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am französischen Hofe, Mar Friedrich Carl Franz Grafen von *Hatzfeldt-Wildenburg-Schönstein*, Ritter des königlich-preussischen rothen Adler-Ordens zweiter Classe mit Eichenlaub und Stern, Ritter des hohenzollern'schen Ehrenkreuzes erster Classe u. u.

Seine Majestät der Kaiser aller  
Ruissen:

Allerhöchst-Ihren General-Adjutanten und General der Cavallerie Alexis Grafen *Orloff*, Commandanten des kaiserlichen Hauptquartiers, Mitglied des Reichsrathes und des Minister-Comités, Inhaber der beiden Bildnisse Ihrer Majestäten des verstorbenen Kaiser Nikolaus und des Kaiser Alexander II. in Brillanten, Ritter des Ordens des heiligen Andreas in Diamanten und der russischen Orden, Großkreuz des kaiserlich-österreichischen St. Stephan-Ordens, des königlich-preussischen schwarzen Adler-Ordens in Diamanten, des Ordens der Annonciade von Sardinien und mehrerer anderer fremder Orden, und

Allerhöchst-Ihren geheimen Rath und außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am deutschen Bunde und bei Seiner königlichen Hoheit dem Großherzoge von Hessen, Philipp Freiherrn von *Brunnow*, Ritter des St. Wladimir-Ordens erster Classe, des St. Alexander-Newski-Ordens in Diamanten, des weißen Adler-Ordens, des St. Annen-Ordens erster Classe, des St. Stanislaus-Ordens erster Classe,

Swego tajnego Radcę i nadzwyczajnego Posła oraz upelnomocnionego Ministra przy Dworze Francuzkim, Maxymiliana Frederyka Karola Franciszka Hrabie *Hatzfeld-Wildenburg-Schönstein*, Kawalera Królewsko-Pruskiego orderu Orła czerwonego drugiej klasy z liściem dębowym i gwiazdą, Kawalera Krzyża honorowego hohenzollerskiego klasy pierwszej etc.

### Jego Mość, Najjaśniejszy Cesarz Wszech-Rossyj:

Swego Jenerała Adjutanta i Jenerała kawaleryi Alexego hrabię *Orloff* Komendanta głównej kwatery Cesarskiej, Członka Rady Stanu i komitetu Ministrów, zaszczyconego obydwoma portretami Najjaśniejszych Ich Mościów zmarłego Cesarza Mikołaja i Cesarza Alexandra II w brylantach, kawalera orderu Świętego Jędrzeja w dyamentach i orderów rosyjskich, Wielkiego-Krzyża Cesarsko-Austryackiego orderu S. Szczepana, Królewsko-Pruskiego orderu Orła czarnego w dyamentach, orderu Sardyńskiego Anuncyady i kilku innych orderów zagranicznych, tudzież

Swego tajnego Radcę i nadzwyczajnego Posła i upelnomocnionego Ministra przy Związku Niemieckim i u Jego Królewskiej Wysokosci Wielkiego-Księcia Haskiego, Filipa Barona *Brunnow*, Kawalera orderu S. Włodzimierza pierwszej klasy, orderu S. Alexandra Newskiego w dyamentach, orderu białego Orła, orderu S. Anny klasy pierwszej, orderu S. Stanisława klasy pierwszej, Wielkiego-Krzyża Królewsko-Pruskiego orderu Orła czerwonego klasy pierwszej, Komandora Cesarsko-Austryackiego orderu S. Szczepana i kilku innych orderów obcych;

l'Ordre de l'Aigle rouge de Prusse de première classe; Commandeur de l'Ordre de Saint Etienne d'Autriche et de plusieurs autres Ordres étrangers;  
Sa Majesté le Roi de Sardaigne:

Le Sieur Camille Benso, Comte de Cavour, Grand' Croix de l'Ordre des Saints Maurice et Lazare, Chevalier, de l'Ordre du Mérite civil de Savoie, Grand' Croix de l'Ordre Impérial de la Légion d'honneur, décoré de l'Ordre Impérial du Medjidyé de première classe, Grand' Croix de plusieurs autres Ordres étrangers, Président du Conseil des Ministres et Son Ministre Secrétaire d'Etat pour les Finances, et

le Sieur Salvator, Marquis de Villamarina, Grand' Croix de l'Ordre des Saints Maurice et Lazare, Grand Officier de l'Ordre Impérial de la Légion d'honneur, etc. etc. etc., Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Cour de France; et

Sa Majesté Impériale le Sultan:

Mouhammed Emin Aali Pacha, Grand-Vézir de l'Empire Ottoman, décoré des Ordres Impériaux du Medjidyé et du mérite de première classe, Grand' Croix de l'Ordre Impérial de la Légion d'honneur, de Saint Etienne d'Autriche, de l'Aigle rouge de Prusse, de Sainte Anne de Russie, des Saints Maurice et Lazare de Sardaigne, de l'Etoile polaire de Suède et de plusieurs autres Ordres étrangers, et

Mehemmed Djemil Bey, décoré de l'Ordre Impérial du Medjidyé de seconde classe et Grand' Croix de l'Ordre des Saints Maurice et Lazare, Son Ambassa-

Grand' Croix des königlich-preussischen rothen Adler-Ordens erster Classe. Commandeur des kaiserlich-österreichischen St. Stephan-Ordens und mehrerer anderer fremder Orden;  
Seine Majestät der König von Sardinien:

Allerhöchst-Ihren Präsidenten des Ministerrathes und Minister-Staatssecretär für die Finanzen Camill Benso Grafen von Cavour, Großkreuz des St. Mauritius- und Lazarus-Ordens, Ritter des sardynischen Civil-Verdienst-Ordens, Großkreuz der französischen Ehrenlegion, Inhaber des Medjidie-Ordens erster Classe, Großkreuz mehrerer anderer fremder Orden, und

Allerhöchst-Ihren außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am kaiserlich-französischen Hofe Salvator Marquis de Villamarina, Großkreuz des Ordens der heiligen Mauritius und Lazarus, Groß-Officier der französischen Ehrenlegion ic. ic., und

Seine kaiserliche Majestät der Sultan:

den Groß-Bezir des ottomanischen Reiches Muhammed Emin Aali Pascha, Inhaber des Medjidie- und Verdienst-Ordens erster Classe, Großkreuz des kaiserlichen Ordens der Ehrenlegion, des kaiserlich-österreichischen Stephan-Ordens, des königlich-preussischen rothen Adler-Ordens, des russischen St. Annen-Ordens, des St. Mauritius- und Lazarus-Ordens, des schwedischen Nordstern- und mehrerer anderer fremder Orden, und

Allerhöchst-Ihren außerordentlichen und bevollmächtigten Botschafter an den Höfen Seiner Majestät des Kaisers der Franzosen, sowie Seiner Majestät des Königs von Sar-

### Jego Mość, Najjaśniejszy Król Sardynii:

Swego Prezydenta Rady Ministrów i Ministra-Sekretarza Stanu dla Skarbu Kamilla Benso, Hrabiego *Cavour*, Wielkiego-Krzyża orderu S. Maurycego i Łazarza, Kawalera orderu Sabaudzkiego zasług cywilnych, Wielkiego-Krzyża francuzkiej legii honorowej, zaszczyconego Cesarskim orderem *Medjidie* pierwszej klasy, Wielkiego-Krzyża kilku innych orderów obcych, tudzież

Swego nadzwyczajnego Posła i upelnomocnionego Ministra przy Cesarsko-Francuzkim dworze Salwatora Markiza de *Villamarina*, Wielkiego-Krzyża orderu Świętych Maurycego i Łazarza, Wielkiego-Oficera legii honorowej francuzkiej etc. etc. nakoniec

### Jego Cesarska Mość, Sułtan:

Wielkiego-Wezyra Państwa Ottomańskiego Muhameda Emina *Aali Paszę*, zaszczyconego orderami Cesarskimi. *Medjidie* i zasług klasy pierwszej, Wielkiego-Krzyża Cesarskiego orderu legii honorowej, Cesarsko-Austryackiego orderu S. Szczepana, Królewsko-Pruskiego orderu Orła czerwonego, rosyjskiego orderu S. Anny, orderu ŚŚ. Maurycego i Łazarza, Szwedzkiego orderu gwiazdy północnej i kilku innych orderów zagranicznych, tudzież

Swego nadzwyczajnego i upelnomocnionego Posła przy Dworach Jego Mości Najjaśniejszego Cesarza Francuzów i Jego Mości Najjaśniejszego Króla Sardynii, Mehmeda *Djemil Bey*, zaszczyconego Cesarskim orderem *Medjidie* klasy drugiej, Wielkiego-Krzyża orderu SS. Maurycego i Łazarza;



leur extraordinaire et plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur des Français, accrédité en la même qualité près Sa Majesté le Roi de Sardaigne;

Lesquels, après avoir échangé Leurs Pleins-Pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

#### Article 1.

Sa Majesté le Sultan, d'une part, déclare qu'il a la ferme résolution de maintenir à l'avenir le principe invariablement établi comme ancienne règle de Son Empire, et en vertu duquel il a été de tout temps défendu aux bâtimens de guerre des Puissances étrangères d'entrer dans les détroits des Dardanelles et du Bosphore, et que, tant que la Porte se trouve en paix, Sa Majesté n'admettra aucun bâtiment de guerre étranger dans les dits détroits.

Et Leurs Majestés l'Empereur d'Autriche, l'Empereur des Français, la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, le Roi de Prusse, l'Empereur de toutes les Russies et le Roi de Sardaigne, de l'autre part, s'engagent à respecter cette détermination du Sultan et à se conformer au principe ci-dessus énoncé.

#### Article 2.

Le Sultan se réserve, comme par le passé, de délivrer des firmans de passage aux bâtimens légers sous pavillon de guerre, lesquels seront employés, comme il est d'usage, au service des Légations des Puissances amies.

#### Article 3.

La même exception s'applique aux bâtimens légers sous pavillon de guerre

dinien, Mehemmed Djemil Bey, Inhaber des Medjidie-Ordens zweiter Classe, Großkreuz des St. Mauritius- und Lazarus-Ordens;

welche, nach Auswechslung ihrer in gehöriger Form befundenen Vollmachten, sich über nachstehende Artikel geeinigt haben:

#### Artikel 1.

Seine Majestät der Sultan einerseits erklärt seinen festen Entschluß, den als altbergebrachte Regel Seines Reiches unveränderlich feststehenden Grundsatz, Kraft dessen von jeher den Kriegsschiffen fremder Mächte das Einlaufen in die Meerengen der Dardanellen und des Bosphorns untersagt war, in Zukunft aufrecht zu halten, und, so lange die Pforte sich im Frieden befindet, kein fremdes Kriegsschiff in die genannten Meerengen zuzulassen.

Und andererseits verpflichten Sich Ihre Majestäten der Kaiser von Oesterreich, der Kaiser der Franzosen, die Königin des vereinigten Königreiches Großbritannien und Irland, der König von Preußen, der Kaiser aller Reussen und der König von Sardinien diesen Entschluß des Sultans zu achten und nach dem oben ausgesprochenen Grundsatz Sich zu richten.

#### Artikel 2.

Der Sultan behält Sich vor, wie bisher den herkömmlicher Weise für den Dienst der Gesandtschaften befreundeter Mächte verwendeten leichten Kriegsfahrzeugen Fermane zur Durchfabrt auszustellen.

#### Artikel 3.

Dieselbe Ausnahme gilt von den unter Kriegsflagge segelnden leichten Fahrzeugen,

którzy, po zamianie swych pełnomocnictw, w należytej formie uznanych, zgodzili się na artykuły następujące:

#### Artykuł 1.

Jego Mość, Najjaśniejszy Sultan, z jednej strony, oświadcza, iż stałem jest postanowieniem Jego, utrzymać w swęj mocy na przyszłość zasadę niezmiennie stojącą jako starodawne prawidło Państwa Swojego, wedle którego od niepamiętnych czasów okrętom wojennym obcych mocarstw zabronioném było wpływać do cieśnin Dardanelów i Bosforu, i, jak długo się Porta w stanie pokoju znajduje, nie przypuszczać żadnego obcego okrętu wojennego do rzeczonych cieśnin morskich.

Z drugiej strony zaś obowiązują się Najjaśniejsi Ich-Mościewie Cesarz Austryi, Cesarz Francuzów, Królowa połączonego Królestwa Wielkiej-Brytanii i Irlandyi, Król Pruski, Cesarz Wszech-Rosyj i Król Sardynii, szanować postanowienie to Sultana i stósować się do zasady powyżej wyrzeczonėj.

#### Artykuł 2.

Sultan zastrzega Sobie, jak dotąd, wydawać fermany do przejazdu lekkimi stawkami wojennemi, używanemi wedle zwyczaju dla służby poselstw mocarzy sprzyjażnionych.

#### Artykuł 3.

Ten sam wyjątek zastosowanie znajduje do lekkich stawków, płynących pod banderą wojenną, które każde z Mocarstw kontraktujących prawo ma utrzymywać

que chacune des Puissances contractantes est autorisée à faire stationner aux embouchures du Danube, pour assurer l'exécution des règlements relatifs à la liberté du fleuve et dont le nombre ne devra pas excéder deux pour chaque Puissance.

#### Article 4.

La présente Convention, annexée au Traité général, signé à Paris en ce jour, sera ratifiée et les ratifications en seront échangées dans l'espace de quatre semaines ou plus tôt, si faire se peut.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs l'ont signée et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait à Paris, le trentième jour du mois de Mars de l'an mil huit cent cinquante six.

(L. S.) **Boul-Schauenstein.**

(L. S.) **Hübner.**

(L. S.) **A. Walewski.**

(L. S.) **Bourqueney.**

(L. S.) **Clarendon.**

(L. S.) **Cowley.**

(L. S.) **Manteuffel.**

(L. S.) **Hatzfeld.**

(L. S.) **Orloff.**

(L. S.) **Brunnow.**

(L. S.) **C. Cavour.**

(L. S.) **De Villamarina.**

(L. S.) **Ali.**

(L. S.) **Mehemmed Djemil.**

#### II.

Au nom de Dieu Tout-Puissant.

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies et Sa Majesté Impériale le Sultan prenant en considération le principe de la neutralisation de la mer Noire éta-

welche jede der Vertrag schließenden Mächte berechtigt ist, an den Mündungen der Donau zur Sicherung der Ausführung der auf die Freiheit des Stromes bezüglichen Vorschriften zu unterhalten, und deren Zahl zwei für jede Macht nicht überschreiten darf

#### Artikel 4.

Die gegenwärtige Uebereinkunft, welche eine Beilage des am heutigen Tage zu Paris unterzeichneten Hauptvertrages bildet, wird ratificirt und die Ratificationen werden binnen vier Wochen oder, wenn möglich, noch früher ausgewechselt werden.

Urkund dessen haben die betreffenden Bevollmächtigten selbe unterzeichnet und ihr Wapen-Siegel beigedrückt.

Geschehen zu Paris, am dreißigsten Tage des Monates März des Jahres Eintausend Achthundert sechsundfünfzig.

(L. S.) **Boul-Schauenstein.**

(L. S.) **Hübner.**

(L. S.) **A. Walewski.**

(L. S.) **Bourqueney.**

(L. S.) **Clarendon.**

(L. S.) **Cowley.**

(L. S.) **Manteuffel.**

(L. S.) **Hatzfeldt.**

(L. S.) **Orloff.**

(L. S.) **Brunnow.**

(L. S.) **C. Cavour.**

(L. S.) **de Villamarina.**

(L. S.) **Ali.**

(L. S.) **Mehemmed Djemil.**

#### II.

Im Namen des allmächtigen Gottes.

Seine Majestät der Kaiser aller Rußen und Seine kaiserliche Majestät der Sultan haben in Anbetracht des Grundsatzes der Neutralisirung des schwarzen Meeres, wel-

przy ujściach Dunaju dla ubezpieczenia wykonania przepisów, do swobody rzeki odnoszących się, a których liczba nad dwa dla każdego Mocarstwa nie ma mieć miejsca.

#### Artykuł 4.

Niniejsza konwencya, stanowiąca dodatek do traktatu głównego, na dniu dzisiejszym w Paryżu podpisanego, będzie ratyfikowaną, a ratyfikacye wymienione będą w ciągu tygodni czterech, lub jeżeli to być może, pierwój jeszcze.

W dowód czego dotyczący pełnomocnicy takową podpisali i na niej pieczęć herbu swego wycisnęli.

Dano w Paryżu na dniu trzydziestym miesiąca Marca roku tysiąc ósmset pięćdziesiątego szóstego.

(L. S.) **Buol-Schauenstein.**

(L. S.) **Hübner.**

(L. S.) **A. Walewski.**

(L. S.) **Bourqueney.**

(L. S.) **Clarendon.**

(L. S.) **Cowley.**

(L. S.) **Manteuffel.**

(L. S.) **Hatzfeldt.**

(L. S.) **Orloff.**

(L. S.) **Brunnow.**

(L. S.) **C. Cavour.**

(L. S.) **De Villamarina.**

(L. S.) **Aali.**

(L. S.) **Mehemmed Djemil.**

## II.

W Imię Boga Wszchemogącego.

Jego Mość Najjaśniejszy Cesarz Wszech-Rosyj i Jego Cesarska Mość Sułtan, z uwagi na zasadę neutralizacyi Czarnego morza, ustanowioną w preliminarych, zawartych w protokóle Nr. 1 podpisanym w Paryżu na dniu 25 Lutego roku bieżącego, chcąc w skutku tego ustanowić w spólném porozumieniu się liczbę

bli par les préliminaires consignés au Protocole Nr. 1, signé à Paris le 25 Février de la présente année et voulant, en conséquence, régler d'un commun accord le nombre et la force des bâtimens légers qu'Elles se sont réservé d'entretenir dans la mer Noire pour le service de leurs côtes, ont résolu de signer, dans ce but, une Convention spéciale, et ont nommé à cet effet:

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies:

Le Sieur Alexis Comte Orloff, Son Aide de Camp général et Général de cavalerie, Commandant du Quartier général de Sa Majesté, Membre du Conseil de l'Empire et du Comité des Ministres; décoré des deux Portraits en diamants de Leurs Majestés feu l'Empereur Nicolas et l'Empereur Alexander II., Chevalier de l'Ordre de Saint André en diamants et des Ordres de Russie, Grand Croix de l'Ordre de Saint Etienne d'Autriche, de l'Aigle noir de Prusse en diamants, de l'Annonciade de Sardaigne et de plusieurs autres Ordres étrangers, et

le Sieur Philippe Baron de Brunnow, Son Conseiller privé, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près la Confédération Germanique et près S. A. R. le Grand Duc de Hesse, Chevalier de l'Ordre de Saint Wladimir de première classe, de Saint Alexandre Newski, enrichi de diamants, de l'Aigle blanc, de Sainte Anne de première classe, de

cher durch die in dem Protokolle Nr. 1, unterzeichnet zu Paris am 25. Februar des laufenden Jahres, enthaltenen Präliminarien festgestellt ist, und in der Absicht hiernach im gemeinschaftlichen Einverständnisse die Zahl und die Stärke der leichten Fahrzeuge zu bestimmen, die Sie Sich vorbehalten haben, im schwarzen Meere zum Behufe des Dienstes an Ihren Küsten zu unterhalten,— beschlossen, zu diesem Ende eine besondere Uebereinkunft zu unterzeichnen und hierzu ernannt:

Seine Majestät der Kaiser aller Ruessen:

Allerhöchst-Ihren General-Adjutanten und General der Cavallerie Alexis Grafen Orloff, Commandanten des kaiserlichen Hauptquartiers, Mitglied des Reichsrathes und des Minister-Comités, Inhaber der beiden Bildnisse Ihrer Majestäten des verstorbenen Kaiser Nicolaus und des Kaisers Alexander II. in Brillanten, Ritter des Ordens des heiligen Andreas in Diamanten und der russischen Orden, Großkreuz des kaiserlich-österreichischen St. Stephan-Ordens, des königlich-preussischen schwarzen Adler-Ordens in Diamanten, des Ordens der Annonciade von Sardinien und mehrerer anderer fremden Orden, und

Allerhöchst-Ihren geheimen Rath und außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am deutschen Bunde und bei Seiner königlichen Hoheit dem Großherzoge von Hessen, Philipp Freiherrn von Brunnow, Ritter des St. Wladimir-Ordens erster Classe, des St. Alexander-Newski-Ordens in Diamanten, des weißen Adler-Ordens, des St. Annen-Ordens erster Classe,

i siłę statków lekkich, które Sobie zastrzegli utrzymywać na morzu Czarném dla służby w pobrzeżach Swoich, — postanowili, podpisać tym końcem osobną konwencyę i mianowali ku temu:

Jego Mość, Najjaśniejszy Cesarz Wszech-Rosyj:

Swego Jenerała-Adjutanta i Jenerała Kawaleryi Alexego hrabię *Orloff* Komendanta głównej kwatery Cesarskiej, Członka Rady Stanu i komitetu Ministrów, zaszczyconego obydwoma portretami Najjaśniejszych Ich Mościów zmarłego Cesarza Mikołaja i Cesarza Alexandra II w brylantach, Kawalera orderu Świętego Jędrzeja w dyamentach i orderów rosyjskich, Wielkiego-Krzyża Cesarsko-Austryackiego orderu Świętego Szczepana, Królewsko-Pruskiego orderu Orła czarnego w dyamentach, orderu sardyńskiego Anuncyady i kilku innych orderów zagranicznych, tudzież

Swego tajnego Radcę i nadzwyczajnego Posła i upelnomocnionego Ministra przy Związku Niemieckim i u Jego Królewskiej Wysokości Wielkiego-Księcia Haskiego, Filipa Barona *Brunnow* Kawalera orderu S. Włodzimierza piéwszój klasy, orderu S. Alexandra Newskiego w dyamentach, orderu białego Orła, orderu S. Anny klasy piéwszój, orderu S. Stanisława klasy piéwszój, Wielkiego-Krzyża Królewsko-Pruskiego orderu Orła czerwonego klasy piéwszój, Komandora Cesarsko-Austryackiego orderu S. Szczepana i kilku innych orderów obcych;

Saint Stanislas de première classe, Grand Croix de l'Ordre de l'Aigle rouge de Prusse de première classe, Commandeur de l'Ordre de Saint Etienne d'Autriche et de plusieurs autres Ordres étrangers; et

des St. Stanislaus-Ordens erster Classe, Großkreuz des königlich-preussischen rothen Adler-Ordens erster Classe, Commandeur des kaiserlich-österreichischen St. Stephan-Ordens und mehrerer anderer fremder Orden, und

Sa Majesté Imperiale le Sultan:

Seine kaiserliche Majestät der Sultan:

Mouhammed Emin Aali Pacha, Grand-Vézir de l'Empire Ottoman, décoré des Ordres Impériaux du Medjidyé et du mérite de première classe, Grand Croix de l'Ordre Impérial de la Légion d'honneur, de Saint Etienne d'Autriche, de l'Aigle rouge de Prusse, de Sainte Anne de Russie, des Saints Maurice et Lazare de Sardaigne, de l'Etoile polaire de Suède et de plusieurs autres Ordres étrangers, et

den Groß-Bezir des ottomanischen Reiches Muhanmmed Emin Aali Pascha, Inhaber des Medjidie- und Verdienst-Ordens erster Classe, Großkreuz des kaiserlichen Ordens der Ehrenlegion, des kaiserlich-österreichischen Stephan-Ordens, des königlich-preussischen rothen Adler-Ordens, des russischen St. Annen-Ordens, des St. Mauritius- und Lazarus-Ordens, des schwedischen Nordstern- und mehrerer anderer fremder Orden, und

Mehemmed Djemil Bey, décoré de l'Ordre Impérial du Medjidyé de seconde classe et Grand Croix de l'Ordre des Saints Maurice et Lazare, Son Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur des Français, accrédité en la même qualité près Sa Majesté le Roi de Sardaigne;

Allerhöchst-Ihren außerordentlichen und bevollmächtigten Botschafter an den Höfen Seiner Majestät des Kaisers der Franzosen, sowie Seiner Majestät des Königs von Sardinien, Mehemed Djemil Bey, Inhaber des Medjidie-Ordens zweiter Classe, Großkreuz des St. Mauritius- und Lazarus-Ordens;

Lesquels, après avoir échangé leurs Pleins-Pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

welche nach Austausch ihrer in gehöriger Form befundenen Vollmachten sich über folgende Artikel geeinigt haben:

Article 1.

Artikel 1.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent mutuellement à n'avoir dans la mer Noire d'autres bâtimens de guerre que ceux dont le nombre, la force et les dimensions sont stipulées ci-après.

Die hohen Vertrag schließenden Theile verpflichten Sich gegenseitig, im schwarzen Meere keine anderen Kriegsfahrzeuge zu unterhalten, als jene, deren Anzahl, Stärke und Ausmaß hier unten festgesetzt sind.

Article 2.

Artikel 2.

Les Hautes Parties Contractantes se réservent d'entretenir chacune, dans cette mer, six bâtimens à vapeur de cinquante

Die hohen Vertrag schließenden Theile behalten Sich vor, jeder in dem genannten Meere sechs Dampfschiffe von fünfzig Meter

### Jego Cesarska Mość Sułtan:

Wielkiego Wezyra Państwa Ottomańskiego Muhameda Emina *Aali Pasze*, zaszczyconego orderami Cesarskimi *Medjidie* i zasług klasy pierwszej, Wielkiego-Krzyża Cesarskiego orderu legii honorowej, Cesarsko-Austryackiego orderu S. Szczepana, Królewsko-Pruskiego orderu Orła czerwonego, rosyjskiego orderu S. Anny, orderu ŚŚ. Maurycego i Łazarza, Szwedzkiego orderu gwiazdy północnej i kilku innych orderów zagranicznych, tudzież

Swego nadzwyczajnego i uppełnomocnionego Posła przy Dworach Jego Mości Najjaśniejszego Cesarza Francuzów, i Jego Mości Najjaśniejszego Króla Sardynii, Mehmeda *Djemil Bey*, zaszczyconego Cesarskim orderem *Medjidie* klasy drugiej, Wielkiego-Krzyża orderu ŚŚ. Maurycego i Łazarza;

którzy po zamianie Swych pełnomocnictw, w należytej formie uznanych, zgodzili się na artykuły następujące:

#### Artykuł 1.

Wysokie Strony kontraktujące obowiązują się wzajemnie, nie utrzymywać w Czarném morzu żadnych innych statków wojennych, prócz tych, których liczba, siła i rozmiar niżej są ustanowione.

#### Artykuł 2.

Wysokie Strony kontraktujące zastrzegają Sobie, utrzymywać każda w tém morzu sześć okrętów parowych o pięćdziesięciu metrach długości po nad wodą i miąższości okrętu najdalej do ośmiuset beczek, tudzież cztery lekkie okręty



mètres de longueur à la flottaison, d'un tonnage de huit cents tonneaux au maximum, et quatre bâtimens légers à vapeur, ou à voile d'un tonnage qui ne dépassera pas deux cents tonneaux chacun.

### Article 3.

La présente Convention, annexée au Traité général, signé à Paris en ce jour, sera ratifiée, et les Ratifications en seront échangées dans l'espace de quatre semaines, ou plus tôt si faire se peut.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs l'ont signée et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait à Paris, le trentième jour du mois de Mars de l'an mil huit cent cinquante six.

(L. S.) **Orloff.**

(L. S.) **Brunnow.**

(L. S.) **Aali.**

(L. S.) **Mehemmed Djemil.**

### III.

Au nom de Dieu Tout-Puissant.

Sa Majesté l'Empereur des Français, Sa Majesté la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande et Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies, voulant étendre à la mer Baltique l'accord si heureusement rétabli entre Elles en Orient et consolider par là les bienfaits de la paix générale, ont résolu de conclure une Convention et nommé à cet effet:

Sa Majesté l'Empereur des Français:

Le Sieur Alexandre Comte Colonna

Länge über dem Wasserspiegel und von einem Tonnengehalte von höchstens achthundert Tonnen, und vier leichte Dampf- oder Segelschiffe von je einem zweihundert Tonnen nicht überschreitenden Tonnengehalte zu unterhalten.

### Artikel 3.

Die gegenwärtige Uebereinkunft, welche eine Beilage des am heutigen Tage zu Paris unterzeichneten Hauptvertrages bildet, wird ratificirt und die Ratificationen werden binnen vier Wochen oder, wenn thunlich, früher ausgewechselt werden.

Urkund dessen haben die betreffenden Bevollmächtigten selbe unterfertigt und mit ihrem Wapen-Siegel versehen.

Geschehen zu Paris, am dreißigsten Tage des Monates März im Jahre Eintausend Achthundert sechsundfünfzig.

(L. S.) **Orloff.**

(L. S.) **Brunnow.**

(L. S.) **Aali.**

(L. S.) **Mehemmed Djemil.**

### III.

Im Namen des allmächtigen Gottes.

Seine Majestät der Kaiser der Franzosen, Ihre Majestät die Königin des vereinigten Königreichs Großbritannien und Irland und Seine Majestät der Kaiser aller Ruessen, haben in der Absicht, das zwischen Ihnen so glücklicher Weise wieder hergestellte Einverständnis im Orient auf die Ostsee auszudehnen und dadurch die Segnungen des allgemeinen Friedens zu befestigen, beschloffen, eine Uebereinkunft zu treffen und zu diesem Ende ernannt:

Seine Majestät der Kaiser der Franzosen:

Allerhöchst-Ihren Minister-Staatssecre-

parowe lub żaglowe miąższości okrętowej, nie przenoszącej dwóchset beczek poszczególnie.

### Artykuł 3.

Niniejsza konwencya, stanowiąca dodatek do traktatu głównego, pod dniem dzisiejszym w Paryżu podpisanego, będzie ratyfikowaną, a ratyfikacye wymienione zostaną w ciągu tygodni czterech lub też, jeżeli to być może, pierwiej jeszcze.

W dowód czego dotyczący. Pełnomocnicy takową podpisali i pieczęcią herbu swego zaopatrzyli.

Dan w Paryżu, w dniu trzydziestym miesiąca Marca, roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego szóstego.

(L. S.) **Orloff.**

(L. S.) **Brunnow.**

(L. S.) **Aali.**

(L. S.) **Mehemmed Djemil.**

### III.

W imię Boga Wszchemogącego.

Jego Mość, Najjaśniejszy Cesarz Francuzów, Jój Mość Najjaśniejsza Królowa połączonego Królestwa Wielkiej-Brytanii i Irlandyi, tudzież jego Mość Najjaśniejszy Cesarz Wszech-Rossyj, chcąc przywrócone tak szczęśliwie porozumienie między Sobą w Oryencie rozciągnąć także i na morze Bałtyckie i utwierdzić przez to błogie skutki pokoju powszechnego, postanowili zawrzeć konwencyę i mianowali ku temu:

Jego Mość, Najjaśniejszy Cesarz Francuzów:

Swego Ministra-Sekretarza Stanu spraw zewnętrznych Alexandra hrabię

*Walewski*, Sénateur de l'Empire, Grand Officier de l'Ordre Impérial de la Légion d'honneur Chevalier Grand' Croix de l'Ordre équestre des Séraphins, Grand' Croix de l'Ordre des Saints Maurice et Lazare, décoré de l'Ordre Impérial du Medjidyé de première classe, etc. etc. etc., Son Ministre et Secrétaire d'Etat au Département des affaires étrangères, et

le Sieur François Adolphe Baron de *Bourquenay*, Grand' Croix de l'Ordre Impérial de la Légion d'honneur et de l'Ordre de Léopold d'Autriche, décoré du Portrait du Sultan, en diamants, etc. etc. etc., Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près Sa Majesté Imperiale et Royale Apostolique;

Sa Majesté la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande:

Le très-honorable George Guillaume Frédéric Comte de Clarendon, Baron Hyde de Hindou, Pair du Royaume-Uni, Conseiller de Sa Majesté Britanique en Son Conseil privé, Chevalier du très-noble Ordre de la Jarretière, Chevalier Grand' Croix du très-honorable Ordre du Bain, Principal Secrétaire d'Etat de Sa Majesté pour les affaires étrangères, et

le très-honorable Henri Richard Charles Baron Cowley, Pair du Royaume-Uni, Conseiller de Sa Majesté en Son Conseil privé, Chevalier Grand' Croix du très-honorable Ordre du Bain et Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire de Sa Majesté près Sa Majesté l'Empereur des Français, et

tär der auswärtigen Angelegenheiten Alexander Grafen Colonna Walewski, Senator des Reiches, Großofficier der französischen Ehrenlegion, Großkreuz des Seraphinen-Ordens, des Ordens der heiligen Mauritius und Lazarus, Inhaber des kaiserlichen Medjidie-Ordens erster Classe u. u., und

Allerhöchst-Ihren außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am kaiserlich-österreichischen Hofe Franz Adolph Freiherrn von Bourqueney, Großkreuz des französischen Ordens der Ehrenlegion, Großkreuz des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens, Inhaber des Bildnisses des Sultans in Brillanten u. u.

Ihre Majestät die Königin des vereinigten Königreiches von Großbritannien und Irland:

Den sehr ehrenwerthen Georg Wilhelm Friedrich Grafen von Clarendon Baron Hyde de Hindou, Pair des vereinigten Königreiches, Mitglied des geheimen Rathes Ihrer großbritannischen Majestät, Ritter des hochadeligen Hosenband-Ordens, Großkreuz des sehr ehrenwerthen Bath-Ordens, Ihrer Majestät ersten Staatssecretär für die auswärtigen Angelegenheiten, und

den sehr ehrenwerthen Heinrich Richard Carl Baron Cowley, Pair des vereinigten Reiches, Mitglied des geheimen Rathes Ihrer Majestät, Großkreuz des sehr ehrenwerthen Bath-Ordens, außerordentlichen und bevollmächtigten Botschafter Ihrer Majestät bei Seiner Majestät dem Kaiser der Franzosen u. u., und

**Kolonna Walewskiego**, Senatora Państwa, Wielkiego Oficera Francuskiej legii honorowej, Wielkiego-Krzyża orderu Serafińskiego, Wielkiego-Krzyża orderu Świętych Maurycego i Łazarza, zaszczyconego Cesarским orderem *Medjidie* klasy pierwszej etc. etc., tudzież

Swego nadzwyczajnego Posła i upelnomocnionego Ministra przy Dworze Cesarsko-Austryackim **Franciszka Adolfa barona Bourqueney**, Wielkiego-Krzyża Francuzkiego orderu legii honorowej, Wielkiego-Krzyża Cesarsko-Austryackiego orderu Leopolda, zaszczyconego portretem Sultana w brylantach etc. etc.

Jéj Mość, Najjaśniejsza Królowa połączonego Królestwa Wielkiej-Brytanii i Irlandyi:

Wielce czcigodnego **Jerzego Wilhelma Fryderyka Hrabie Clarendon** barona *Hyde de Hindou*, Para połączonego Królestwa, Członka tajnej Rady Najjaśniejszej Jéj Mości Wielko-Brytańskiej, Kawalera wysoko-szlachetnego orderu Podwiązki, Wielkiego-Krzyża nader czcigodnego orderu Bath, Najjaśniejszej Jéj Mości pierwszego Sekretarza Stanu dla spraw zewnętrznych, tudzież

Wielce czcigodnego **Henryka Ryszarda Karola barona Cowley**, Para Państwa połączonego, Członka tajnej Rady Jéj Mości, Wielkiego-Krzyża wielce czcigodnego orderu Bath, nadzwyczajnego i upelnomocnionego posła Najjaśniejszej Jéj Mości u Jego Mości Najjaśniejszego Cesarza Francuzów etc. etc.; nakoniec

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies:

Le Sieur Alexis Comte Orloff, Son Aide de Camp général et Général de cavalerie, Commandant du Quartier général de Sa Majesté, Membre du Conseil de l'Empire et du Comité des Ministres; décoré des deux Portraits en diamants de Leurs Majestés feu l'Empereur Nicolas et l'Empereur Alexandre II., Chevalier de l'Ordre de Saint André en diamants et des Ordres de Russie, Grand' Croix de l'Ordre de Saint Etienne d'Autriche, de l'Aigle noir de Prusse en diamants, de l'Annonciade de Sardaigne et de plusieurs autres Ordres étrangers, et

le Sieur Philippe Baron de Brunnow, Son Conseiller privé, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près la Confédération Germanique et près S. A. R. le Grand Duc de Hesse, Chevalier de l'Ordre de Saint Vladimir de première classe, de Saint Alexandre Newski, enrichi de diamants; de l'Aigle blanc, de Sainte Anne de première classe, de Saint Stanislas de première classe, Grand' Croix de l'Ordre de l'Aigle rouge de Prusse de première classe, Commandeur de l'Ordre de Saint Etienne d'Autriche et de plusieurs autres Ordres étrangers;

Lesquels, après avoir échangé leurs Pleins-Pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

#### Article 1.

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies, pour répondre au désir qui Lui a été exprimé par Leurs Majestés l'Em-

Seine Majestät der Kaiser aller Ruessen:

Allerhöchst-Ihren General-Adjutanten und General der Cavallerie Alexis Grafen Orloff, Commandanten des kaiserlichen Hauptquartiers, Mitglied des Reichsrathes und des Minister-Comités, Inhaber der beiden Bildnisse Ihrer Majestäten des verstorbenen Kaiser Nicolaus und des Kaiser Alexander II. in Brillanten, Ritter des Ordens des heiligen Andreas in Diamanten und der russischen Orden, Großkreuz des kaiserlich-österreichischen St. Stephan-Ordens, des königlich-preussischen schwarzen Adler-Ordens in Diamanten, des Ordens der Annonciade von Sardinien und mehrerer anderer fremder Orden, und

Allerhöchst-Ihren geheimen Rath und außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am deutschen Bunde und bei Seiner königlichen Hoheit dem Großherzoge von Hessen, Philipp Freiherrn von Brunnow, Ritter des St. Vladimir-Ordens erster Classe, des St. Alexander-Newski-Ordens in Diamanten, des weißen Adler-Ordens, des St. Annen-Ordens erster Classe, des St. Stanislaus-Ordens erster Classe, Großkreuz des königlich-preussischen rothen Adler-Ordens erster Classe, Commandeur des kaiserlich-österreichischen St. Stephan-Ordens und mehrerer anderer fremder Orden;

welche, nach Auswechslung ihrer vollkommen richtig befundenen Vollmachten, über die nachstehenden Artikel übereingekommen sind:

#### Artikel 1.

Seine Majestät der Kaiser aller Ruessen, um dem Ihm von Ihren Majestäten dem Kaiser der Franzosen und der Königin

## Jego Mość, Najjaśniejszy Cesarz Wszech-Rossyj:

Swego Jenerała Adjutanta i Jenerała kawaleryi Alexego hrabię *Orloff* Komendanta głównej kwatery Cesarskiej, Członka Rady Stanu i komitetu Ministrów, zaszczyconego obydwoma portretami Najjaśniejszych Ich Mościów zmarłego Cesarza Mikołaja i Cesarza Alexandra II w brylantach, Kawalera orderu Świętego Jędrzeja w dyamentach i orderów rosyjskich, Wielkiego-Krzyża Cesarsko-Austryackiego orderu Ś. Szczepana, Królewsko-Pruskiego orderu Orła czarnego w dyamentach, orderu Sardyńskiego Anuncyady i kilku innych orderów zagranicznych, tudzież

Swego tajnego Radcę i nadzwyczajnego Posła i upelnomocnionego Ministra przy Związku Niemieckim i u Jego Królewskiej Wysokości Wielkiego-Księcia Haskiego, Filipa Barona *Brunnow* Kawalera orderu Ś. Włodzimierza pierwszej klasy, orderu Ś. Alexandra Newskiego w dyamentach, orderu białego Orła, orderu Ś. Anny klasy pierwszej, orderu Ś. Stanisława klasy pierwszej, Wielkiego-Krzyża Królewsko-Pruskiego orderu Orła czerwonego klasy pierwszej, Komandora Cesarsko-Austryackiego orderu S. Szczepana i kilku innych orderów obcych;

którzy, po zamianie swych pełnomocnictw, zupełnie w należytej formie uznanych, zgodzili się na artykuły następujące:

## Artykuł 1.

Jego Mość, Najjaśniejszy Cesarz Wszech-Rossyj, odpowiadając życzeniu Sobie objawionemu, ze strony Ich Mościów, Najjaśniejszego Cesarza Francuzów i Najjaśniejszej Królowej Wielkiej-Brytanii i Irlandyi, oświadcza, iż wyspy Alandzkie

pereur des Français et la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, déclare que les Iles d'Aland ne seront pas fortifiées et qu'il n'y sera maintenu ni créé aucun établissement militaire ou naval.

Article 2.

La présente Convention, annexée au Traité général, signé à Paris en ce jour, sera ratifiée, et les Ratifications en seront échangées dans l'espace de quatre semaines ou plutôt si faire se peut.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs l'ont signée et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait à Paris, le trentième jour du mois de Mars de l'an mil huit cent cinquante six.

(L. S.) **A. Walewski.**

(L. S.) **Bourquency.**

(L. S.) **Clarendon.**

(L. S.) **Cowley.**

(L. S.) **Orloff.**

(L. S.) **Brunnow.**

des vereinigten Königreiches Großbritannien und Irland geäußerten Wünsche zu entsprechen, erklärt, daß die Aaland-Inseln nicht werden befestiget und daselbst weder ein militärisches noch ein See-Etablissement werde erhalten oder gegründet werden.

Artikel 2.

Die gegenwärtige Übereinkunft, welche eine Beilage des zu Paris am heutigen Tage unterzeichneten Hauptvertrages bildet, wird ratificirt und die Ratificationen werden innerhalb vier Wochen oder, wenn möglich, noch früher ausgewechselt werden.

Urkund dessen haben die betreffenden Bevollmächtigten selbe unterfertigt und mit ihrem Wapen-Siegel versehen.

Geschehen zu Paris, am dreißigsten Tage des Monates März im Jahre Eintausend Achthundert sechsundfünfzig.

(L. S.) **A. Walewski.**

(L. S.) **Bourquency.**

(L. S.) **Clarendon.**

(L. S.) **Cowley.**

(L. S.) **Orloff.**

(L. S.) **Brunnow.**

nie będą ufortyfikowane, oraz także ani zakłady wojskowe ani morskie utrzymywane lub zakładane.

### Artykuł 2.

Niniejsza konwencya, stanowiąca dodatek traktatu głównego w Paryżu pod dniem dzisiejszym podpisanego, będzie ratyfikowaną, a ratyfikacye będą w ciągu tygodni czterech, lub téż, jeżeli być może, pierwój jeszcze wymienione.

W dowód czego dotyczący Pełnomocnicy takową podpisali i ją pieczęcią herbu swego zaopatrzyli.

Dano w Paryżu, w dniu trzydziestym miesiąca Marca, roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego szóstego.

(L. S.) **A. Walewski.**

(L. S.) **Bourqueney.**

(L. S.) **Clarendon.**

(L. S.) **Cowley.**

(L. S.) **Orloff.**

(L. S.) **Brunnow.**





# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XVIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 31. Mai 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XVIII.

Wydany i rozesłany dnia 31 Maja 1856.

## 68.

## Erlaß des Finanzministers vom 3. April 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XVIII. Stück, Nr. 63, ausgegeben am 30. April 1856),

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches und Dalmatiens,

womit in Folge Allerhöchster Entschließung vom 31. März 1856, vom 1. Mai 1856 angefangen, zu den bestehenden Verkaufspreisen des zum menschlichen Genuße bereiteten Salzes, und sonach auch des Limitosalzes, wo es besteht, ein Zuschlag von 25 Kreuzern für den Wiener Centner eingeführt wird.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 31. März 1856 mich Allergnädigst zu ermächtigen geruht, zur entsprechenden Bedeckung der, seit dem Jahre 1851 namhaft gestiegenen Gesehungskosten des Salzes, und der vermehrten Erfordernisse des Staatshaushaltes in allen Kronländern der Monarchie — mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches und Dalmatiens — zu den bestehenden Verkaufspreisen des zum menschlichen Genuße bereiteten Salzes, und sonach auch des Limitosalzes, wo es besteht, einen Zuschlag von fünf und zwanzig Kreuzern (25 kr.) für den Wiener Centner einzuführen, welcher am 1. Mai 1856 in Wirksamkeit zu treten hat.

Freiherr von Bruck m. p.

## 69.

## Verordnung des Justizministeriums vom 21. April 1856,

wodurch die Trennung der Straf- und Civil-Gerichtsbarkeit bei den drei städtisch-delegirten Bezirksgerichten in Pesth angeordnet wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XVIII. Stück, Nr. 64, ausgegeben am 30. April 1856.

## 70.

## Erlaß des Finanzministeriums vom 21. April 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XVIII. Stück, Nr. 65, ausgegeben am 30. April 1856),

giltig für alle Kronländer,

betreffend die Ausdehnung der, den Nebenzollämtern I. Classe längs der Grenze gegen Preussisch-Schlesien und die Grafschaft Glatz eingeräumten Ermächtigung zur Anwendung des Begünstigungszolles für das mit Ursprungszeugnissen versehene Roheisen bis Ende Juni 1857.

In Folge eines vom königlich-preussischen Finanzministerium geäußerten Wunsches wird die mit dem hierortigen Erlasse vom 15. Juni 1855 (Reichs-Gesetzblatt, Nr. 103\*) den Nebenzollämtern erster Classe längs der Grenze gegen Preussisch-Schlesien und die

\*) Landes-Regierungsblatt, Jahrgang 1855, erste Abtheilung, XXVI. Stück, Nr. 114, Seite 318.

68.

## Rozrządzenie Ministra Skarbu z dnia 3. Kwietnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XVIII, N. 63, wydana dnia 30 Kwietnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Lombardzko-Weneckiego Królestwa i Dalmacyi, **którem w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 31 Marca 1856, począwszy od 1 Maja 1856, zaprowadza się do istniejących cen sprzedaży soli przyrządzonej do użytku ludzkiego, a przeto także limito-soli, gdzie takowa istnieje, dodatek 25 krajcarów na cetnar wiedeński.**

Jego c. k. Apostolska Mość raczył Najwyższem Postanowieniem z d. 31 Marca 1856 Najłaskawiej upoważnić mię, celem odpowiedniego pokrycia podwyższonych znacznie od roku 1851 kosztów produkeyi soli, i pomnożonych potrzeb utrzymania zarządu Państwa we wszystkich koronnych Krajach Monarchii— z wyjątkiem Lombardzko-Weneckiego Królestwa i Dalmacyi— bym zaprowadził do istniejących cen sprzedaży soli przyrządzonej do użytku ludzkiego, a przeto także *limito-soli*, gdzie takowa istnieje, dodatek *dwudziestu pięciu krajcarów (25 kr.) na cetnar wiedeński*, który z dniem 1 Maja 1856 ma wniknąć w działalność.

Baron **Bruck** m. p.

69.

## Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z d. 21 Kwietnia 1856,

**mocą którego rozporządza się rozdzielenie jurysdykcyi karnej i cywilnej przy trzech miejsko-delegacyjnych powiatowych sądach w Peszcie.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XVIII, Nr. 64, wydana d. 30 Kwietnia 1856,

70.

## Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 21 Kwietnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XVIII, N. 65, wydana dnia 30 Kwietnia 1856),

mające moc obowiązującą we wszystkich Krajach Koronnych,

**względem rozciągnięcia przysługującego ubocznym urządóm cłowym I. klasy wzdłuż granicy ku Szląskowi Pruskiemu i hrabstwu Kłodzko umocowania do zastosowania cła niższego od zaopatrzonego świadectwami pochodzenia żelaza surowego aż do końca Czerwca 1857.**

W skutek oznajmionego przez Królewsko-Pruskie Ministerstwo Skarbu życzenia, rozciąga się nadane tutejszém rozrządzeniem z dnia 15 Czerwca 1855 (Dziennik Praw Państwa, N. 103 \*) ubocznym urządóm cłowym piérwszej klasy wzdłuż

\*) Dziennik Rządu Krajowego, rok 1855, Oddział piérwszy, Zeszyt XXVI, N. 114, Strona 318.

Grafschaft Glatz auf die Zeit bis Ende Juni 1856 eingeräumte Ermächtigung zur Anwendung des Begünstigungszolles für das mit Ursprungszeugnissen der Bergbehörden versehene Roheisen gegen Beobachtung eines gleichen Verfahrens von Seite Preußens auf die Zeit bis Ende Juni 1857 ausgedehnt.

Freiherr von Bruck m. p.

## 71.

### Erlaß des Finanzministeriums vom 21. April 1856,

womit der Viehsalzverschleiß um ermäßigten Preis auch in Ungarn und Siebenbürgen, unter gleichzeitiger Bedeckung des Bedarfes auch für Kroatien und Slavonien, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat eröffnet wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XVIII. Stück, Nr. 66, ausgegeben am 30. April 1856.

## 72.

### Erlaß der Ministerien der Finanzen und des Handels vom 23. April 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XVIII. Stück, Nr. 67, ausgegeben am 30. April 1856),

giltig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

betreffend die Ermächtigung des Hauptzollamtes Cavanella di Pò zur begünstigten Verzollung von legitimirtem geräuchertem und gepöckeltem Fleisch aus Dalmatien.

Die nach der Anmerkung 2, zur Abtheilung 19 des Zolltarifes vom 5. December 1853, den Zollämtern in Venedig und Chioggia zustehende Befugniß zur Zulassung von legitimirtem geräuchertem oder gepöckeltem Fleisch aus Dalmatien gegen ermäßigten Zoll in unbeschränkter Menge, wird für die Einfuhr dieses Artikels zur See auch dem venetianischen Hauptzollamte II. Classe Cavanella di Pò eingeräumt.

Diese Verfügung hat von dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem sie dem vorerwähnten Hauptzollamte bekannt wird.

Freiherr von Bruck m. p.      Ritter von Togggenburg m. p.

## 73.

### Erlaß des Ministeriums des Innern und des Armees-Obercommando vom 26. April 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XVIII. Stück, Nr. 68, ausgegeben am 30. April 1856),

wirksam für Niederösterreich, Oesterreich ob der Enns, Salzburg, Steiermark, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien, Krakau und die Bukowina, Krain, Kärnthen, Görz, Istrien, Triest und Tirol mit Vorarlberg, in Betreff der Herabsetzung der Strafdienstdauer im Militär für Selbstverstrümmelter und Re-ercentirungsflüchtige.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschliessung vom 15. März 1856 es von der, mit Allerhöchster Entschliessung vom 25. Februar 1811 ver-

granicy ku Szląskowi Pruskiemu i hrabstwu Kłądko na czas do końca Czerwca 1856 umocowanie do zastosowania cła zniżonego od zaopatrzonego świadectwami pochodzenia władz górniczych żelaza surowego przy zachowaniu równegoż postępowania ze strony Prus, na czas aż do końca Czerwca 1857.

Baron **Bruck** m. p.

## 71.

### Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 21 Kwietnia 1856,

mocą którego otwiera się sprzedaż soli dla bydła po umiarkowanej cenie także w Węgrzech i Siedmiogrodzie, przy równoczesnym pokryciu potrzeby także dla Krocacji i Sławonii, Województwa Serbskiego i Sanatu Temeskiego.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XVIII, N. 66, wydana d. 30 Kwietnia 1856.

## 72.

### Rozrządzenie Ministerstw Skarbu i Handlu z dnia 23 Kwietnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XVIII, N. 67, wydana dnia 30 Kwietnia 1856),

obowiązujące w Krajach koronnych, Powszechnym obrebem cłowym objętych,

względem umocowania głównego urzędu cłowego *Cavanella di Pò* do zniżonego oclenia mięsa legitymowanego wędzonego i peklowanego z Dalmacji.

Przysługujące wedle uwagi 2, do oddziału 19 taryfy celnej z dnia 5 Grudnia 1853 urzędowi cłowym w Wenecyi i Chioggia upoważnienie do przypuszczania legitymowanego wędzonego lub peklowanego mięsa z Dalmacji za umiarkowanym cłem w ilości nieograniczonej, nadaje się dla przywozu tegoż artykułu morzem także weneckiemu głównemu urzędowi cłowemu II. klasy *Cavanella di Pò*.

Zarządzenie to wejdzie z tym dniem w wykonanie, na którym dojdzie do wiadomości pomienionego właśnie głównego urzędu cłowego.

Baron **Bruck** m. p.      Kawaler de **Toggenburg** m. p.

## 73.

### Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Nadkomendy wojskowej z d. 26 Kwietnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XVIII, Nr. 68, wydana dnia 30 Kwietnia 1856),

obowiązujące w Austrii niższej, Austrii wyższej Anizy, Solnogradzie, Styryi, Czechach, Morawii, Szląsku, Galicji, Krakowie i Bukowinie, Krainie, Karyntyi, Goryczi, Istrii, Tryeście i Tyrolu z Vorarlbergiem,

względem zniżenia czasu służby karniej w wojsku dla kaleczących się samowolnie i zbiegów przed rekrutacją.

Jego c. k. Apostolska Mość raczył Najwyższą Uchwałą z dnia 15 Marca 1856 postanowić, iżby odstąpiono od wyrzeczonej Najwyższem Postanowieniem z dnia

hängten Bestrafung der, der Selbstverstümmelung überwiesenen Militärpflichtigen in den sogenannten alt-conscriptirten Ländern und in Tirol mit Vorarlberg durch den gänzlichen Verlust der Wohlthat der Capitulation, so wie von der, mit der Allerhöchsten Entschliebung vom 11. Februar 1827 festgesetzten Verlängerung der Militärdienstzeit von drei Jahren für die Recrutirungsflüchtigen in den alt-conscriptirten Ländern abkommen und für beide Gattungen der Übertretungen nur die in allen übrigen Ländern bestehende Verlängerung der gesetzlichen Militärdienstzeit um zwei Jahre für die Zukunft eintreten zu lassen geruht.

Freiherr von **Bach** m. p.      Freiherr von **Bamberg** m. p. G. M.

25 Lutego 1811 kary względem tych obowiązanych do wojska, których przekonano o samowolném kalectwie w tak zwanych dawno-konskrybowanych Krajach i w Tyrolu z Vorarlbergiem, wymierzonej zupełną utratą dobrodziejstwa kapitulacyi, również jak od ustalonego Najwyższém Postanowieniem z d. 11 Lutego 1827 przedłużenia czasu służby wojskowej o trzy lata dla zbiegłych przed rekrutacją w dawno-konskrybowanych Krajach, i ażeby dla obu rodzajów przestępstw weszło nadal tylko istniejące we wszystkich innych krajach przedłużenie o dwa lata prawnego czasu służby wojskowej.

Baron **Bach** m. p. Baron **Bamberg** m. p. J. M.





# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Kraukauer Verwaltungsgelbiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 2. Juni 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XIX.

Wydany i rozesłany dnia 2 Czerwca 1856.

# Erlaß des Ministeriums des Außern vom 3. Mai 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XIX. Stück, Nr. 69, ausgegeben am 6. Mai 1856),

giltig für alle Kronländer,

mit der Declaration der am Friedenscongresse zu Paris vertretenen Mächte über die Rechte der Neutralen.

## Urtext.

### D é c l a r a t i o n .

Les Plénipotentiaires qui ont signé le Traité de Paris du trente Mars mil huit cent cinquante six, réunis en Conférence, considérant

que le droit maritime, en temps de guerre, a été, pendant longtemps, l'objet de contestations regrettables;

que l'incertitude du droit et des devoirs en pareille matière, donne lieu, entre les neutres et les belligérants, à des divergences d'opinion qui peuvent faire naître des difficultés sérieuses et même des conflits;

qu'il y a avantage, par conséquent, à établir une doctrine uniforme sur un point aussi important;

que les Plénipotentiaires assemblés au Congrès de Paris ne sauraient mieux répondre aux intentions dont Leurs Gouvernements sont animés qu'en cherchant à introduire dans les rapports internationaux des principes fixes à cet égard;

dûment autorisés, les susdits Plénipotentiaires sont convenus de se concerter sur les moyens d'atteindre ce but et, étant tombés d'accord, ont arrêté la déclaration solennelle ci-après:

1.° La course est et demeure abolie;

## Übersetzung.

### E r k l ä r u n g .

Die Bevollmächtigten, welche den Pariser Vertrag vom dreißigsten März eintausend acht-hundert sechsundfünfzig unterzeichnet haben, in Erwägung

daß das Seerecht in Kriegszeiten durch lange Zeit der Gegenstand bedauerlicher Streitigkeiten gewesen ist;

daß die Ungewißheit des Rechtes und der Pflichten in dieser Beziehung zu Meinungsverschiedenheiten zwischen den Neutralen und den Kriegführenden Anlaß gibt, aus welchen ernste Schwierigkeiten und selbst Konflikte entstehen könnten;

daß es folglich vortheilhaft ist, eine gleichmäßige Rechtsanschauung in einem so wichtigen Punkte festzustellen;

daß die auf dem Congresse zu Paris versammelten Bevollmächtigten den Absichten, von welchen ihre Regierungen befehlet sind, nicht besser zu entsprechen vermögen, als indem sie in dieser Hinsicht in die völkerrechtlichen Beziehungen feststehende Grundsätze einzuführen trachten;

sind, hierzu mit der gehörigen Vollmacht versehen, übereingekommen, sich über die Mittel zur Erreichung dieses Zweckes zu verständigen, und haben nach erzieltm Einverständnisse folgende feierliche Erklärung erlassen:

1. Die Caperei ist und bleibt abgeschafft.

## 74.

**Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Zewnętrz. z d. 3 Maja 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XIX., Nr. 69, wydana dnia 6 Maja 1856,

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych,

**z deklaracją Mocarstw, zastąpionych na kongresie pokoju w Paryżu, w przedmiocie  
praw Neutralnych.**

**Przekład.****D e k l a r a c y a.**

Pełnomocnicy, którzy traktat Paryżki z dnia trzydziestego Marca roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego szóstego podpisali,

zważywszy

iż prawo morskie w czasach wojny przez długi ciąg czasu było przedmiotem sporów nieodżałowanych;

iż niepewność prawa i obowiązków w tym względzie powodem się staje do poróżnienia zdań między Neutralnemi i wojnę prowadzącemi, z którego by urósł mogły trudności rzeczywiste a nawet i konflikty;

iż przeto korzystną jest rzeczą, ustanowić jednolitą zasadę w punkcie tak wielkiej wagi;

iż pełnomocnicy, zgromadzeni na kongresie w Paryżu, nie mogą lepiej odpowiedzieć zamiarom, któremi są natchnione Rządy ich, jak gdy postarają się zaprowadzić w tym względzie stałe zasady w stosunkach prawa narodowego;

będąc ku temu opatrzeni należytym pełnomocnictwem, postanowili porozumieć się względem środków ku osiągnięciu celu tego, i wydali po osiągnięciu porozumienia takowego deklarację uroczystą następującą:

1. Kaperstwo jest i zostaje uchylonem.

2° le pavillon neutre couvre la marchandise ennemie, à l'exception de la contrebande de guerre;

3° la marchandise neutre, à l'exception de la contrebande de guerre, n'est pas saisissable sous pavillon ennemi;

4° les blocus, pour être obligatoires, doivent être effectifs, c'est-à-dire, maintenus par une force suffisante pour interdire réellement l'accès du littoral de l'ennemi.

Les Gouvernemens des Plénipotentiaires soussignés s'engagent à porter cette déclaration à la connaissance des Etats qui n'ont pas été appelés à participer au Congrès de Paris et à les inviter à y accéder.

Convaincus que les Maximes qu'ils viennent de proclamer ne sauraient être accueillies qu'avec gratitude par le monde entier, les Plénipotentiaires soussignés ne doutent pas que les efforts de leurs Gouvernemens, pour on généraliser l'adoption, ne soient couronnés d'un plein succès.

La présente déclaration n'est et ne sera obligatoire qu'entre les Puissances qui y ont ou qui y auront accédé.

Fait à Paris le seize Avril mil huit cent cinquante-six.

Signé:

|                           |                         |
|---------------------------|-------------------------|
| <b>Buol-Schauenstein.</b> | <b>Hübner.</b>          |
| <b>A. Walewski.</b>       | <b>Bourqueney.</b>      |
| <b>Clarendon.</b>         | <b>Cowley.</b>          |
| <b>Manteuffel.</b>        | <b>Hatzfeldt.</b>       |
| <b>Orloff.</b>            | <b>Brunnow.</b>         |
| <b>C. Cavour.</b>         | <b>De Villamarina.</b>  |
| <b>Aali.</b>              | <b>Mehemmed Djemil.</b> |

Vorstehende Declaration wird hiemit

2. Die neutrale Flagge deckt die feindliche Waare, mit Ausnahme der Kriegs-Contrebande.

3. Die neutrale Waare kann mit Ausnahme der Kriegs-Contrebande unter feindlicher Flagge nicht mit Beschlag belegt werden.

4. Die Blockaden müssen, um rechtsverbindlich zu sein, wirksam sein, das heißt durch eine Streitmacht aufrecht erhalten werden, welche hinreichend stark ist, um dem Feinde die Annäherung an das Ufer wirklich verwehren zu können.

Die Regierungen der unterzeichneten Bevollmächtigten verpflichten sich, diese Erklärung zur Kenntniß derjenigen Staaten zu bringen, die nicht zur Theilnahme an dem Pariser Congresse berufen waren, und dieselben zum Beitritte einzuladen.

In der Überzeugung, daß die so eben kundgegebenen Grundsätze von der ganzen Welt nur mit Dankbarkeit aufgenommen werden können, zweifeln die unterzeichneten Bevollmächtigten nicht, daß die Bemühungen ihrer Regierungen, um die Annahme derselben allgemein zu machen, von vollständigem Erfolge gekrönt sein werden.

Die gegenwärtige Erklärung ist und wird nur zwischen denjenigen Mächten verbindende Kraft haben, die derselben beigetreten sind oder beitreten werden.

So geschehen zu Paris den 16. April 1856.

Unterzeichnet:

|                           |                         |
|---------------------------|-------------------------|
| <b>Buol-Schauenstein.</b> | <b>Hübner.</b>          |
| <b>A. Walewski.</b>       | <b>Bourqueney.</b>      |
| <b>Clarendon.</b>         | <b>Cowley.</b>          |
| <b>Manteuffel.</b>        | <b>Hatzfeldt.</b>       |
| <b>Orloff.</b>            | <b>Brunnow.</b>         |
| <b>C. Cavour.</b>         | <b>De Villamarina.</b>  |
| <b>Aali.</b>              | <b>Mehemmed Djemil.</b> |

zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Graf Buol-Schauenstein m. p.

2. Bandera neutralna chroni towar nieprzyjacielski, z wyjątkiem kontrabandy wojennej.

3. Towar neutralny, wyjąwszy kontrabandę wojenną, nie będzie ulegać zajęciu pod banderą wojenną.

4. Blokady, muszą by obowiązywały, być skutecznymi, to jest utrzymane być przez siłę wojenną, dość potężną dla zabronienia rzeczywiście nieprzyjacielowi zbliżenia się do brzegów.

Rządy pełnomocników podpisanych obowiązują się zawiadomić o deklaracji niniejszej Państwa, które nie były powołane do udziału w kongresie Paryskim, i zawezwać takowe do przystąpienia.

W przekonaniu będąc, iż obwieszczone tu właśnie zasady w całym świecie tylko z wdzięcznością przyjęte być mogą, nie wątpią bynajmniej pełnomocnicy, że usiłowania Rządów ich ku upowszechnieniu ich przyjęcia zupełnym zostaną skutkiem uwieńczone.

Niniejsza deklaracja jest i będzie w mocy obowiązującej między temi tylko Mocarstwami, które do niej przystąpiły lub przystąpią.

Dano w Paryżu dnia 16 Kwietnia 1856 r.

Podpisano:

**Buol-Schauenstein.**

**A. Walewski.**

**Clarendon.**

**Manteuffel.**

**Orloff.**

**C. Cavour.**

**Aali.**

**Hübner.**

**Bourquency.**

**Cowley.**

**Hatzfeldt.**

**Brunnow.**

**De Villamarina.**

**Mehemed Djemil.**

Powyższa deklaracja podaje się niniejszém do powszechnéj wiadomości.

Herabia **Buol-Schauenstein** m. p.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

**Kraukauer Verwaltungsgelbiet.**

Jahrgang 1856.

**Erste Abtheilung.**

XX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 3. Juni 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XX.

Wydany i rozesłany dnia 3 Czerwca 1856.



75.

**Kaiserliche Verordnung vom 19. April 1856,**

betreffend die Organisation der Forstverwaltung in der gefürsteten Grafschaft Tirol mit Vorarlberg.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XX. Stück, Nr. 70, ausgegeben am 10. Mai 1856.

76.

**Erlaß der Ministerien des Innern und jenes für Cultus und öffentlichen Unterricht vom 2. Mai 1856,**

(Reichs-Gesetzblatt, XX. Stück, Nr. 71, ausgegeben am 10. Mai 1856),

giltig für alle Kronländer,

betreffend die Nichtberechtigung der über Chirurgie approbirten barmherzigen Ordensbrüder zur Ausübung der chirurgischen Praxis im weltlichen Stande.

Die als Chirurgen approbirten barmherzigen Ordensbrüder sind nach ihrem Austritte aus dem Orden, im weltlichen Stande nicht berechtigt, die chirurgische Praxis auszuüben, daher bei dem Austritte eines jeden derlei Bruders aus dem Orden, sein Diplom durch die betreffende Behörde an die Körperschaft, welche es ausgefertigt hat, zurückzustellen ist.

Freiherr von **Bach** m. p.      Graf **Thun** m. p.

77.

**Erlaß des Finanzministeriums vom 3. Mai 1856,**

(Reichs-Gesetzblatt, XX. Stück, Nr. 72, ausgegeben am 10. Mai 1856),

giltig für die im allgemeinen Zollverbände begriffenen Kronländer,

über die Bestellung des Nebenzollamtes I. Classe in Pola als Waaren-Controlsamt.

Im Nachhange zu dem Finanzministerial-Erlasse vom 4. November 1855 (Reichs-Gesetzblatt, XLI. Stück, Nr. 192, S. 632\*) wird erklärt, daß unter der am Schlusse des obigen Erlasses angeführten Beschränkung auch das Nebenzollamt I. Classe zu Pola in Istrien als Waaren-Controlsamt bestellt ist.

Freiherr von **Bruck** m. p.

\*) Landes-Regierungsblatt, Jahrgang 1855, erste Abtheilung, XLII. Stück, Nr. 206, Seite 504.

75.

**Cesarskie Rozporządzenie z dnia 19 Kwietnia 1856,****względem organizacyi administracyi lasów w uksiążęconém hrabstwie Tyrolu z Vorarlbergiem.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XX, Nr. 70, wydaną dnia 10 Maja 1856.

76.

**Rozrządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, tuzież Wyznań i publicznego Oświecenia z dnia 2 Maja 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XX, Nr. 71, wydana dnia 10 Maja 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych,

**względem nieprzypuszczalności aprobowanych w chirurgii braci zakonu miłosierdzia do wykonywania praktyki chirurgicznej w stanie świeckim.**

Aprobowani chirurgami bracia zakonu miłosierdzia nie są upoważnieni, po wystąpieniu swém z zakonu, do wykonywania w stanie świeckim praktyki chirurgicznej, zaczém przy wystąpieniu każdego takiego braciszka z zakonu, dyplom jego zwrócony ma być przez dotyczącą władzę téj korporacyi, która go wystawiła.

Baron **Bach** m. p. Hrabia **Thun** m. p.

77.

**Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 3 Maja 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XX, Nr. 72, wydana dnia 10 Maja 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych objętych powszechnym związkiem cłowym,

**względem ustanowienia ubocznego urzędu celnego I klasy w Pola jako urzędu kontroli towarów.**

W dodatku do rozrządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 4 Listopada 1855 (Dziennik Praw Państwa, część XLI, Nr. 192, str. 632 \*), oświadcza się, iż pod przytoczoném na końcu powyższego rozrządzenia zastrzeżeniem, ustanowiony jest także uboczny urząd celny I klasy w Pola w Istrii jako urząd kontroli towarów.

Baron **Bruck** m. p.

---

\*) Dziennik Rządu Krajowego, rok 1855, oddział pierwszy, Część XLII, Nr. 206, strona 504.

## 78.

## Erlaß des Finanzministeriums vom 3. Mai 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XX. Stück, Nr. 73, ausgegeben am 10. Mai 1856),

giltig für alle Kronländer, in denen das Gefälls-Strafgesetz in Wirksamkeit steht,

betreffend eine Aenderung der Bestimmungen des §. 849, Z. 2 des Gefälls-Strafgesetzes vom 11. Juli 1835, über die Einbringung von Vermögensstrafen.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschliessung vom 24. April 1856 zu genehmigen geruht, daß die mit dem Strafgesetze über Gefällsübertretungen vom 11. Juli 1835, §. 894, Z. 2, gestattete Einbringung der Vermögensstrafen auf die, zur Einbringung rückständiger indirecter Abgaben vorgezeichnete Art auch in denjenigen Fällen stattfinden darf, wo der Betrag, der durch die Vollziehung der auf dem Gegenstande und den Hilfsmitteln der Uebertretung ruhenden Haftung nicht eingebracht werden kann, Einhundert Gulden überschreitet.

Diese Anordnung hat sogleich in Wirksamkeit zu treten.

Freiherr von Bruck m. p.

## 79.

## Verordnung der Ministerien des Innern und des Handels vom 5. Mai 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XX. Stück, Nr. 74, ausgegeben am 10. Mai 1856),

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

betreffend die Zimentirung gußeiserner Gewichte.

Im Einvernehmen mit dem Handelsministerium findet das Ministerium des Innern anzuordnen, daß gußeiserne Gewichte nur dann zimentirt werden dürfen, wenn sie mittelst eines eisernen Ringes, auf dem der Approbations-Stempel anzubringen ist, justirt sind, und daß gußeisernen Gewichten mit einem Blei- oder anderen Zusätze nicht nur die Approbation zu verweigern ist, sondern dieselben selbst confiscirt werden sollen.

Freiherr von Bach w. p. Ritter von Zoggenburg m. p.

## 80.

## Erlaß des Justizministeriums vom 6. Mai 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XX. Stück, Nr. 75, ausgegeben am 10. Mai 1856),

wirksam für sämtliche Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

womit eine nähere Bestimmung des §. 41 der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854, Nr. 165 des Reichs-Gesetz-Blattes\*), wegen Einbringung der Berufung der Staatsanwaltschaften wider Erkenntnisse der Bezirksgerichte (Stuhlgerichte, Präturen) in Uebertretungsfällen angeordnet wird.

Da sich in mehreren Kronländern aus der oft weiten Entfernung der Staatsan-

\*) Landes-Regierungsblatt für das Verwaltungsgebiet der Statthalterei in Lemberg, Jahrgang 1854, erste Abtheilung, XXXVIII. Stück, Nr. 209, Seite 536.

78.

**Rozządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 3 Maja 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XX, Nr. 73, wydana dnia 10 Maja 1856),  
obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w których prawo karne skarbowe ma zastosowanie,  
**względem zmiany postanowień §. 894, w. 2 prawa karnego skarbowego z dnia 11  
Lipca 1835, o ściąganiu kar pieniężnych.**

Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najwyższą Uchwałą z dnia 24 Kwietnia 1856 postanowić, iżby dozwolone prawem karnym o przestępstwach skarbowych z dnia 11 Lipca 1835, §. 894, w. 2 ściąganie kar pieniężnych w sposób, do ściągania zaległych pośrednich podatków przepisany, miało miejsce i w tych razach, w których ilość, niemogąca być ściągniętą przez rękojmię, spoczywającą na przedmiocie i pomocniczych środkach przestępstwa, *sto Reńskich* przerosła.

Rozporządzenie to ma wejść natychmiast w działalność.

Baron **Bruck** m. p.

79.

**Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Handlu z dnia 5 Maja 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XX, Nr. 74, wydana dnia 10 Maja 1856),  
obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,  
**względem cementowania lanych z żelaza ciężarów wagowych.**

W porozumieniu z Ministerstwem Handlu rozporządza Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, iż ciężary wagowe lane z żelaza, wtenczas tylko mogą być cementowane, jeżeli opatrzone są żelaznym pierścieniem, na którym stępel aprobacyjny ma być wyciśnięty, i żeby ciężarom wagowym lanym z żelaza z dodatkiem ołowiu lub czego innego nie tylko aprobaacyi nie dawano, ale takowe mają nawet być skonfiskowane.

Baron **Bach** m. p. Kawaler de **Toggenburg** m. p.

80.

**Rozządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z d. 6 Maja 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XX, Nr. 75, wydana dnia 10 Maja 1856),  
obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,  
**mocą którego rozporządza się bliższe oznaczenie §. 41 instrukcyi karno-sądowej z dnia 16 Czerwca 1854, Nr. 165 Dziennika Praw Państwa\*), względem wniesienia odwołań prokuratoryj Rządowych przeciw wyrokom sądów powiatowych (sądów stolicowych, pretur) w razach przestępstwa.**

Gdy w kilku Krajach koronnych z powodu dalekiej często odległości proku-

\*) Dziennik Rządowy dla okręgu administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie, Rok 1854, Oddział pierwszy, Część XXXVIII, Nr. 209, strona 536.

waltschaften von dem Siege der Bezirksämter (Bezirksgerichte, Stuhlgerichte, Präturen), welchen nach der Strafproceß-Ordnung das Verfahren gegen Übertretungen zusteht, Schwierigkeiten in Ansehung der rechtzeitigen Anmeldung der nach §. 427 auch dem Staatsanwälte gegen Erkenntnisse in Übertretungsfällen zustehenden Berufung ergeben haben, so findet das Justizministerium über den §. 427 der Strafproceß-Ordnung und den §. 41 der Instruction für die Strafgerichte vom 16. Juni 1854, Nr. 165 des Reichs-Gesetz-Blattes\*), zu bestimmen, daß die Bezirksgerichte in denjenigen Fällen, wo der Staatsanwalt verlangt, daß ihm das in einer anhängigen Untersuchung zu fällende Erkenntniß zugestellt werde, damit er nöthigen Falles die Berufung dagegen ergreifen könne, dieses Erkenntniß sammt den Untersuchungsacten unmittelbar an den Staatsanwalt einzuschicken haben, der Staatsanwalt aber befugt ist, sowohl die Anmeldung als die Ausführung seiner Berufung, wenn er wegen zu großer Entfernung des erkennenden Gerichtes besorgt, daß sie nicht rechtzeitig bei demselben einlangen werde, innerhalb der gesetzlichen Frist rechtswirksam auch bei einem der an seinem Siege befindlichen, und mit der Strafgerichtsbarkeit über Übertretungen versehenen städtisch-delegirten Bezirksgerichte (städtisch-delegirten Stuhlgerichte, Stadtprätur) einzubringen, welches diese Eingabe mit der darauf zu setzenden Anmerkung des Zeitpunctes, wann sie bei dem Einreichungsprotokolle desselben überreicht worden ist, ohne allen Verzug an das erkennende Bezirksgericht einzuschicken hat.

Wird aber von dem Staatsanwälte gegen das von ihm eingesehene Erkenntniß keine Berufung zu ergreifen beabsichtigt, so hat er die ihm eingeschickten Untersuchungsacten unverzüglich an das erkennende Gericht zurückzuschicken.

Ist gegen ein solches Erkenntniß schon von einem anderen Betheiligten die Berufung angemeldet, und von demselben deshalb nach §. 427 in Verbindung mit den §§. 302 und 203 die Einsicht der Untersuchungsacten begehrt worden, so hat die Absendung des Erkenntnisses sammt den Untersuchungsacten an den Staatsanwalt erst nach der von den übrigen Berufungswerbern genommenen Acteneinsicht zu geschehen.

Freiherr von **Krauß** m. p.

## 81.

### Verordnung des Justizministeriums vom 6. Mai 1856,

wirksam für das Königreich Ungarn,

wodurch, im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern und der Finanzen, der §. 28 des Allerhöchsten Patentes vom 16. Jänner 1854, Nr. 21 des Reichs-Gesetz-Blattes, in Betreff der Kundmachung der im Verfahren bei Zuweisung der Grundentlastungs-Capitalien ergehenden **Edicte** erläutert wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XX. Stück, Nr. 76, ausgegeben am 10 Mai 1856.

\*) Landes-Regierungsblatt für das Verwaltungsgebiet der Statthalterei in Lemberg, Jahrgang 1854, erste Abtheilung, XXXVIII. Stück, Nr. 209, Seite 536.

ratoryj rządowych od siedziby urzędów powiatowych (sądów powiatowych, sądów stolicowych, pretur), którym wedle porządku procedury karnéj przystoi postępowanie względem przestępstw, powstały trudności co do rychłego zameldowania przysługującego wedle §. 427 także prokuratorowi Rządowemu odwołania, przeciw wyrokom w razach przestępstwa, postanawia tedy Ministerstwo Sprawiedliwości o §. 427 porządku procedury karnéj i §. 41 instrukcyi dla sądów karnych z dnia 16 Czerwca 1854, Nr. 165 Dziennika Praw Państwa\*), iżby sądy powiatowe w tych razach, w których prokurator Rządowy żąda, żeby mu doręczono wydać się mający w bieżącej inkwizycyi wyrok, by w razie potrzeby wnieść mógł przeciw niemu odwołanie, wyrok ten wraz z aktami inkwizycyi przesłały bezpośrednio do prokuratora Rządowego, prokurator zaś jest umocowany do wniesienia tak zameldowania jako i przeprowadzenia swego odwołania, jeżeli się dla wielkiej odległości uznającego sądu obawia, że nie dojdzie wcześniej do niego, w terminie prawem oznaczonym, ze skutkiem prawa także u miejsko-delegowanego sądu powiatowego (miejsko-delegowanego sądu stolicowego, pretury miejskiej), znajdującego się w jego siedzibie i opatrzonego sądownictwem karném nad przestępstwami, który to sąd podanie to wraz z zanotowaniem czasu, kiedy w protokóle podawczym tegoż oddaném zostało, przesłać ma bez zwłoki do uznającego sądu powiatowego.

Jeżeli zaś prokurator nie zamierza wnieść odwołania przeciw rozeznanemu przez się wyrokowi, tedy przysłane sobie akta inkwizycyi odesłać ma bezzwłocznie do sądu uznającego.

Jeżeli przeciw takiemu wyrokowi już inny interesowany odwołanie zameldował i dla tego na mocy §. 427 w połączeniu z §§. 302 i 203 wglądu w akta inkwizycyi zażądał, natenczas odesłanie wyroku wraz z aktami inkwizycyi do prokuratora nastąpić ma dopiero po wziętym przez innych o odwołanie ubiegających się wglądzie w akta.

Baron **Krauss** m. p.

## 81.

### Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z d. 6 Maja 1856,

obowiązujące w Królestwie Węgierskiem,

mocą którego, w porozumieniu z Ministerstwami Spraw Wewnętrznych i Skarbu objaśnia się §. 28 Najwyższego Patentu z dnia 16 Stycznia 1854, Nr. 21 Dziennika Praw Państwa, względem obwieszczenia wychodzących edyktów w postępowaniu przy przekazywaniu kapitałów uwolnienia gruntowego.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XX, Nr. 76, wydaną dnia 10 Maja 1856.

---

\*) Dziennik Rządowy dla okręgu administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie, Rok 1854, Oddział pierwszy, Część XXXVIII, Nr. 209, strona 536.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

**Kraukauer Verwaltungsgelbiet.**

Jahrgang 1856.

**Erste Abtheilung.**

XXI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 10. Juni 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XXI.

Wydany i rozestany dnia 10 Czerwca 1856.



Nachtrags - Vertrag vom 3. September 1855,  
 (Reichs - Gesetzblatt, XXI. Stück, Nr. 77, ausgegeben am 14. Mai 1856),  
 betreffend den revidirten Postvereins-Vertrag vom 5. December 1851.

**Wir Franz Joseph der Erste,**  
**von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;**  
**König von Ungarn und Böhmen, der Lombardei und Venedig's, von**  
**Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galizien, Podomerien und Illyrien;**  
**Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Krakau; Herzog von**  
**Lothringen, Salzburg, Steyer, Kärnthén, Krain, der Bukowina,**  
**Ober- und Nieder-Schlesien; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf**  
**von Mähren; gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol:**

Thun kund und bekennen hienit:

Nachdem zum Behufe der weiteren Ausbildung des deutsch-österreichischen Postvereins und zur Einführung allgemeiner Verbesserungen in dem Postwesen in Gemäßheit des Artikels 75 des revidirten deutsch-österreichischen Postvereins-Vertrages vom 5. December 1851, die zweite Conferenz von den Bevollmächtigten der Vereins-Staaten zu Wien abgehalten und von diesen Bevollmächtigten ein Nachtrag zu dem vorbemerkten Postvereins-Vertrage nebst einem Anhange, enthaltend Bestimmungen über die äußere Beschaffenheit und die Behandlung der Postsendungen — am 3. September des vorigen Jahres vereinbart und unterzeichnet worden ist, von welchem Nachtrag und Anhang ein gedrucktes Exemplar hier angeflügt sich befindet; so haben Wir nach Prüfung sämtlicher Bestimmungen dieses Uebereinkommens dasselbe gut geheißén und genehmigt, versprechen auch mit Unserem kaiserlichen Worte für Uns und Unsere Nachfolger denselben seinem ganzen Inhalte nach getreu zu beobachten und beobachten zu lassen.

Zu dessen Bestätigung haben Wir gegenwärtige Urkunde eigenhändig unterzeichnet und selber Unser kaiserliches Insiegel beidrücken lassen.

So geschehen in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien den fünften Jänner im Jahre Eintausend achthundert sechs und fünfzig, Unserer Reiche im achten.

**Franz Joseph m. p.**

**Gr. Vuol Schauenstein m. p.**

Auf Allerhöchste Anordnung Seiner k. k. Apostolischen Majestät:  
**Ritter Liehmann von Palmrode m. p.**

82.

## Traktat dodatkowy z dnia 3 Września 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXI, Nr. 77, wydana dnia 14 Maja 1856),

dotyczący rewidowanego traktatu Związku pocztowego z dnia 5 Grudnia 1851.

# My Franciszek Józef Piérwszy, z Bożej Łaski Cesarz Austryacki;

**Krół Węgierski i Czeski, Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Sławonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogradu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, Wyższego i Niższego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu :**

Czynimy niniejszém wiadomo i wyznajemy:

Gdy celem dalszego wykształcenia Niemiecko-Austryackiego Związku pocztowego i dla zaprowadzenia powszechnych ulepszeń w pocztowości, odbyła się w Wiedniu na mocy artykułu 75 rewidowanego Niemiecko-Austryackiego traktatu Związku pocztowego z dnia 5 Grudnia 1851, druga konferencya pełnomocników Państw związkowych, a ciż pełnomocnicy ułożyli i podpisali na dniu 3 Września roku zeszłego dodatek do pomienionego traktatu Związku pocztowego wraz z aneksem, zawierający postanowienia względem zewnętrznych własności przesyłek pocztowych i obchodzenia się z nimi, z którego to dodatku i aneksu exemplarz drukowany jest tu załączony; po roztrząśnieniu tedy wszystkich postanowień téj umowy, uznaliśmy takową i zatwierdzili, nadto przyrzekamy także *Naszém* Cesarzskiem Słowem za *Nas* i *Naszych* Następców, iż ją wedle całej osnowy wiernie zachowamy i nakażemy by zachowaną była.

W dowód tego podpisaliśmy własnoręcznie niniejszy dokument i kazali na nim wycisnąć *Naszą* pieczęć Cesarską.

Dano w *Naszém* stołeczném i rezydencyonalném mieście *Wiedniu* dnia piętego Stycznia roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego szóstego, a ósmego panowania *Naszego*.

**Franciszek Józef m. p.**

**Hr. Buol-Schauenstein m. p.**

Za Najwyższym rozkazem Jego C. K. Apostolskiej Mości:

**Kawaler Liehmann de Palmrode m. p.**

# N a c h t r a g

zu dem

revidirten Postvereins-Vertrage vom 5. December 1851.

Auf der zweiten deutschen Post-Conferenz sind die unterzeichneten Bevollmächtigten, unter Vorbehalt der Ratification, über folgenden Nachtrag zu dem revidirten Postvereins-Vertrage vom 5. December 1851 übereingekommen:

## Artikel 1.

### **Außere Beschaffenheit und Behandlung der Postsendungen.**

In Bezug auf die äußere Beschaffenheit und Behandlung der Postsendungen bei der Auf- und Abgabe und bei der Weiterspedition gelten für den internationalen Postverkehr die in der Anlage enthaltenen besonderen Bestimmungen.

## Artikel 2.

### **Münzwährung, respective Saldirung.**

Die Saldirung der Abrechnungen im Wechselverkehre der Vereins-Postverwaltungen (Artikel 9 des revidirten Vereins-Vertrages) geschieht, soferne nicht anderweitige Verständigung besteht, in der Landesmünze derjenigen Postverwaltung, welche Saldo zu empfangen hat.

Der hierbei in Folge von Coursdifferenzen etwa eintretende Verlust wird von der zahlenden und der empfangenden Postverwaltung zu gleichen Theilen getragen.

## Artikel 3.

### **Transitgebühren.**

Zu den Gegenständen, für welche Transitgebühren nicht anzusetzen sind (Artikel 15, h. des Vereins-Vertrages) gehören auch die vom Porto befreiten Briefpost-Sendungen, ferner die Retourbriefe, die unrichtig instradirten Briefe, die Kreuz- und Streifband-Sendungen, und die Waarenproben, welche im internen Verkehre zwischen zwei Gebietstheilen eines und desselben Vereinsstaates vorkommen und durch dazwischen liegendes Gebiet aderer Vereins-Postverwaltungen transitiren.

## D O D A T E K

do

rewidowanego traktatu Związku pocztowego z d. 5 Grudnia 1851.

---

Na drugiej Niemieckiej konferencji pocztowej zgodzili się podpisani pełnomocnicy, pod zastrzeżeniem ratyfikacji, na następujący dodatek do rewidowanego traktatu Związku pocztowego z dnia 5 Grudnia 1851:

### A r t y k u ł 1.

**Zewnętrzne własności przesyłek pocztowych i obchodzenie się z niemi.**

Względem zewnętrznych własności przesyłek pocztowych i obchodzenia się z niemi przy podawaniu i oddawaniu i przy spedycyi dalszej, mają moc dla międzynarodowego obrotu pocztowego zawarte w załączeniu szczegółowe postanowienia.

### A r t y k u ł 2.

**Waluta monetowa, względnie saldowanie.**

Saldowanie obrachunków w obrocie zamiennym pocztowych administracji związkowych (artykuł 9 rewidowanego traktatu związkowego) odbywa się, o ile inne nie istnieją umowy, w monecie krajowej tej administracji pocztowej, która ma saldo otrzymać.

Strata, jakaby przytém w skutek różnicy kursów nastąpić mogła, poniesioną będzie w równych częściach przez placącą i otrzymującą administrację pocztową.

### A r t y k u ł 3.

**Należności przechodowe.**

Do przedmiotów, od których nie mają się zaciągać należności przechodowe (artykuł 15, b. traktatu związkowego) należą także wolne od portorium listowe przesyłki pocztowe, dalej listy zwrotne, listy niewłaściwe instradowane, przesyłki w okładce krzyżowej i przepaskowej, tudzież próbki towarowe, które w wewnętrznym obrocie między dwiema częściami obrebu jednego i tego samego Państwa związkowego przychodzą i przez międzyległy obreb innych pocztowych administracji związkowych przechodzą.

## Artikel 4.

**Beförderung mit der Briefpost.**

Portopflichtige Brieffschaften ohne Werthsaugabe unterliegen bis zum Gewichte von 4 Loth und ohne Unterschied des Formates durchweg der Behandlung als Briefpost-Sendungen; schwerere aber und bis zum Gewichte von 16 Loth nur dann, wenn es von dem Aufgeber durch einen Beisatz auf der Adresse oder durch Frankirung mittelst Marken verlangt wird.

Was die portofreien Gegenstände betrifft, so werden die im Artikel 27 des revirten Vereins-Vertrages bezeichneten Correspondenzen ohne Beschränkung auf ein bestimmtes Gewicht, die in den Artikeln 28 und 29 jenes Vertrages aufgeführten Dienst-Correspondenzen aber bis zum Gewichte von 1 Pfund einschließlich auch ohne ausdrücklichen Beisatz auf der Adresse mit der Briefpost befördert.

Außerdem sind die aus dem Vereins-Auslande mit der Briefpost eingehenden Sendungen ohne Unterschied des Gewichtes, insoferne die Vorschriften über zollämtliche Behandlung nicht entgegen stehen, mit der Briefpost weiter zu befördern, und sowohl hinsichtlich der Tarirung, als auch in Betreff des Portobezuges als Briefpost-Sendungen zu behandeln.

## Artikel 5.

**Unfrankirte und ungenügend frankirte Briefe.**

Unfrankirte Briefe sollen zwar abgesendet werden, jedoch einen Zuschlag von 1 Silbergroschen oder 3 Kreuzern pr. Loth zur Portotaxe erhalten.

Wenn Briefe unvollständig mit Marken oder gestempelten Couverts frankirt sind, so wird dafür das Ergänzungs-Porto und der Zuschlag eingehoben.

Bei Ermittlung des Werthes der verwendeten Marken u. s. w. werden die Silbergroschen stets zu 3 Kreuzern beiderlei Währung und umgekehrt, sowie die Kreuzer der einen Währung für Kreuzer der anderen Währung gerechnet, und es ist hiernach das Ergänzungs-Porto ohne weitere Reduction anzusetzen.

Der Zuschlag mit 1 Silbergroschen oder 3 Kreuzern pr. Loth aber ist bei solchen ungenügend frankirten Briefen dann, wenn der Werth der verwendeten Marken zc. nicht einmal dem Betrage der einfachen Portotaxe für den Brief gleichkommt, für das Gesamtgewicht des letzteren, in anderen Fällen jedoch nur für die unberichtigten Lothe (Tarsäge) oder Theile von Lothen anzurechnen.

Die Verweigerung der Nachzahlung des Porto gilt für eine Verweigerung der Annahme des Briefes.

## Artikel 6.

**Kreuz- oder Streifband-Sendungen.**

Für Kreuz- oder Streifband-Sendungen wird im Falle der Vorausbezahlung und der vorschriftsmäßigen Beschaffenheit ohne Unterschied der Entfernung der gleichmäßige

## Artykuł 4.

### Przesyłki pocztą listową.

Listy podległe opłacie pocztowej bez podanej wartości podlegają aż do wagi 4 łutów i bez różnicy formatu temu postępowaniu co pocztowe przesyłki listowe; cięższe jednak i aż do wagi 16 łutów wtenczas tylko, jeżeli żądał tego podawca dodatkiem na adresie lub frankowaniem za pomocą marków.

Co się tyczy przedmiotów wolnych od portoryum, przesłane będą oznaczone w artykule 27 rewidowanego traktatu związkowego korespondencye bez ograniczenia do pewnej wagi, przytoczone zaś w artykułach 28 i 29 onegoż traktatu korespondencye służby aż do wagi 1 funta włącznie nawet bez wyraźnego dodatku na adresie pocztą listową.

Prócz tego przychodzące z zagranicy związkowej pocztą listową przesyłki bez różnicy wagi, o ile przepisy o celno-urzędowem postępowaniu nie są na przeszkodzie, przesłane być mają dalej pocztą listową, z którymi tak względem taxowania jako i należyłości pocztowej obejść się należy jak z pocztowymi przesyłkami listowemi.

## Artykuł 5.

### Listy niefrankowane i niedostatecznie frankowane.

Listy niefrankowane mają wprawdzie być odesłane, otrzymają jednak dodatek 1go grosza srebrnego czyli 3 krajcarów od łuta do taxy portoryjnej.

Jeżeli listy niedokładnie markami lub stęplowanemi kuwertami są frankowane, to za nie odebrać się ma portoryum uzupełniające i dodatek.

Przy obliczeniu wartości użytych marków i t. d. liczony będzie grosz srebrny zawsze po 3 krajcary obojęd waluty i odwrotnie, tak jak krajcar jednéj waluty za krajcar innéj waluty, zaczęm porto uzupełniające bez dalszéd redukcji ma być ciągnięte.

Dodatek atoli 1 grosza srebrnego czyli 3 krajcarów od łuta obliczony być ma przy takich niedostatecznie frankowanych listach wtenczas, jeżeli wartość użytych marków nie wyrówna nawet ilości pojedynczéd taxy portowéd od listu, za całą wagę tegoż ostatniego, w innych zaś razach tylko za nieopłacone łuty (pozycye taxy) lub części łutów.

Odmówienie dodatkowéd zapłaty portoryum równa się odmówieniu przyjęcia listu.

## Artykuł 6.

### Przesyłki w okładce krzyżowéd lub przepaskowéd.

Za przesyłki w okładce krzyżowéd lub przepaskowéd pobiera się w razie przedpłaty i zgodnéj z przepisami właściwośc bez różnicy odległośc jednostajna

Satz von 1 Kreuzer (4 Silberpfennige) pr. Loth, sonst aber das gewöhnliche Briefporto erhoben.

Bei den mit Marken ungenügend frankirten Kreuz- oder Streifband-Sendungen wird das gewöhnliche Briefporto nebst Zuschlag ebenfalls nur für die unberichtigten Lothe oder Loththeile angesetzt. Kreuz- und Streifband-Sendungen werden jederzeit als zur Briefpost gehörig behandelt und tarirt, und dürfen nur bis zum Gewichte von 16 Loth angenommen werden.

#### Artikel 7.

##### Waarenproben und Muster.

Für Waarenproben und Muster, welche vorschriftgemäß verpackt sind, wird für je 2 Loth das einfache Briefporto nach der Entfernung erhoben.

Derlei Sendungen sind bis zum Gewichte von 16 Loth als Briefpost-Sendungen zu behandeln.

#### Artikel 8.

##### Garantie.

Zur Ergänzung der Bestimmungen des Artikels 62 des revidirten Postvereins-Vertrages wird festgesetzt, daß für Beschädigung am Inhalte einer Sendung die Postverwaltungen nur dann zu haften haben, wenn eine vorhandene äußerlich erkennbare Beschädigung in unzweifelhafter unmittelbarer Beziehung zu der vorhandenen inneren Beschädigung steht.

Außer diesem Falle tritt die Haftpflicht einer Postverwaltung wegen des Inhaltes nur dann ein, wenn ihr ein besonderes Verschulden und die geschehene Austieferung eines unbeschädigten Inhaltes, sowie dessen gehörige Verpackung, vollständig nachgewiesen wird.

Für Verluste und Beschädigungen, welche auf dem Transporte durch eine dem Vereine nicht angehörige Beförderungs-Anstalt eintreten, findet ein Ersatzanspruch, den Vereins-Postverwaltungen gegenüber, nicht Statt. Dagegen haben bei dießfalligen Reclamationen zunächst diejenigen Postanstalten, von welchen die Sendungen unmittelbar dem Auslande zugeführt worden sind, den Aufgeber zu vertreten, und demselben, falls ihre Bemühungen erfolglos bleiben sollten, alle vorliegenden Mittel (Urkunden über die Ablieferung der Sendung u. s. w.) an die Hand zu geben, welche ihn in den Stand setzen können, seine Ansprüche der ausländischen Beförderungs-Anstalt gegenüber selbst weiter zu verfolgen.

#### Artikel 9.

##### Nachnahmen.

Die Bestimmung in dem Absätze 2 des Artikels 63 des revidirten Vereins-Vertrages wird dahin modificirt, daß die Ausbezahlung des Nachnahmebetrages am Orte der Aufgabe im Allgemeinen und selbst bei einer vorschriftwidrig verzögerten Einsendung der Rückscheine nicht eher verlangt werden kann, als bis der Rückschein mit der Bemerkung, daß die Einlösung erfolgt sei, zurück gekommen ist.

pozycja 1 krajcara (4 feników srebrnych) od łąta, inaczej zwykle portoryum listowe.

Przy przesyłkach w okładce krzyżowej lub przepaskowej, niedostatecznie markami frankowanych, ustanawia się zwykle portoryum listowe wraz z dodatkiem również tylko za nieopłacone łąty lub części łątów. Przesyłki w okładkach krzyżowych lub przepaskowych podlegają zawsze postępowaniu i taxie jako do poczty listowej należące i tylko do wagi 16 łątów przyjętymi być mogą.

#### Artykuł 7.

##### **Próbki towarów i wzory.**

Za próbki towarów i wzory, które zgodnie z przepisami są zapakowane, pobiera się za każde 2 łąty pojedyncze portoryum listowe wedle oddalenia.

Przesyłki takowe uważane być winny aż do wagi 16 łątów za przesyłki pocztą listową.

#### Artykuł 8.

##### **Gwarancya.**

Celem uzupełnienia postanowień artykułu 62 rewidowanego traktatu Związku pocztowego ustanawia się, iż administracje pocztowe za uszkodzenie rzeczy przesłanych wtenczas tylko mają odpowiadać, jeżeli istniejące zewnątrznie poznać się dające uszkodzenie stoi w niewątpliwym bezpośrednim stósunku do istniejącego wewnątrznego uszkodzenia.

Oprócz tego wypadku następuje odpowiedzialność administracji pocztowej wtenczas tylko, jeżeli jej zupełnie dowiedzioném będzie szczególne przewinienie i dokonane podanie nieuszkodzonej treści, jako téjże należyte zapakowanie.

Za straty i uszkodzenia, które nastąpią w transporcie przez zakład przesyłkowy, nie należący do Związku, nie ma miejsca pretensya o wynagrodzenie przeciw pocztowym administracyom Związku. Natomiast zastąpić mają podawcę przy zaszłych w tym względzie reklamacyach naprzód te zakłady pocztowe, przez które przesyłki bezpośrednio za granicę wywiezione były, i temuż, w razie, gdyby usiłowania ich bez skutku pozostać miały, podać pod rękę wszelkie istniejące środki (dokumenta względem odstawy przesyłki i t. d.), które go postawić mogą w stanie poszukiwania samemu swych pretensyj przeciw zagranicznemu zakładowi przesyłek.

#### Artykuł 9.

##### **Zaliczki pocztowe.**

Postanowienie w ustępie 2 artykułu 63 rewidowanego traktatu związkowego modyfikuje się w ten sposób, iż wypłata kwoty zaliczki pocztowej w miejscu podania w ogólności, a nawet przy spóźnioném wbrew przepisom nadesłaniu certyfikatów zwrotnych nie prędzej może być żądana, dopóki certyfikat zwrotny nie powrócił z uwagą, iż wykupienie nastąpiło.



## Artikel 10.

**Zurückforderung von Postsendungen durch den Aufgeber.**

Der Absender ist befugt, über die der Postanstalt zur Beförderung übergebenen Sachen solange auf seine Kosten zu verfügen, als solche nicht an den von ihm bezeichneten Empfänger übergeben worden sind.

## Artikel 11.

**Aufhebung einzelner Artikel des revidirten Postvereins-Vertrages.**

Die Artikel 19, 21, 22, 23, 33 und 71 des revidirten Postvereins-Vertrages treten außer Geltung.

## Artikel 12.

**Ratification und Dauer des Nachtrages.**

Die Ratificationen der gegenwärtigen Vereinbarung, welche am 1. Jänner 1856 ins Leben treten, und von gleicher Dauer sein soll, wie der revidirte Postvereins-Vertrag, werden bis 1. December 1855 erfolgen.

Wien, den 3. September 1855.

Für Oesterreich:

(L. S.) **Max Löwenthal.**

„ Preußen:

(L. S.) **August Bierthaler.**

„ Bayern:

(L. S.) **Carl Adolph Wegner.**

„ Sachsen:

(L. S.) **Joseph Baumann.**

„ Hannover:

(L. S.) **Anton von Zahn.**

„ Württemberg:

(L. S.) **August Friesland.**

„ Baden:

(L. S.) **Theodor Kapp.**

„ Luxemburg:

(L. S.) **Carl Adolph Wegner,**

vi substitutionis.

„ Braunschweig:

(L. S.) **Friedrich Carl August Ribbentrop.**

„ Mecklenburg-Schwerin:

(L. S.) **Friedrich von Pritzbuer.**

„ Mecklenburg-Strelitz:

(L. S.) **Hermann Lingau,**

vi substitutionis.

„ Oldenburg:

(L. S.) **Johann Theodor Gieske.**

„ Lübeck,

(L. S.) **Hermann Lingau.**

„ Bremen:

(L. S.) **August Friesland,**

in Vertretung.

„ Hamburg:

(L. S.) **Carl Gustav Hencke.**

„ das Thurn und Taxis'sche Postgebiet: (L. S.) **Dr. Ludwig Bang.**

## Artykuł 10.

**Żądanie zwrotu przesyłek pocztowych przez podawcę.**

Odsyłający posiada moc dysponowania tak długo na koszt własny oddanemi do przesyłki zakładowi pocztowemu rzeczami, dopóki takowe oznaczonemu przezeń odbiorcy oddane nie zostały.

## Artykuł 11.

**Zniesienie niektórych artykułów rewidowanego traktatu Związku pocztowego.**

Artykuły 19, 21, 22, 23, 33 i 71 rewidowanego traktatu Związku pocztowego przestają mieć znaczenie.

## Artykuł 12.

**Ratyfikacya i trwanie dodatku.**

Ratyfikacye niniejszej umowy, wstępującej w życie z d. 1 Stycznia 1856 i mającej być równiej trwałości jak rewidowany traktat Związku pocztowego, nastąpią do dnia 1 Grudnia 1855.

Wiedeń dnia 3 Września 1855.

|                                   |  |
|-----------------------------------|--|
| Za Austryą:                       | (L. S.) <b>Max Löwenthal.</b>                                |
|                                   | (L. S.) <b>August Vierthaler.</b>                            |
| „ Prusy:                          | (L. S.) <b>Karol Adolf Metzner.</b>                          |
| „ Bawaryą:                        | (L. S.) <b>Józef Baumann.</b>                                |
| „ Saksonią:                       | (L. S.) <b>Antoni de Zahn.</b>                               |
| „ Hanoweryą:                      | (L. S.) <b>August Friesland.</b>                             |
| „ Wirtembergią:                   | (L. S.) <b>Teodor Kapp.</b>                                  |
| „ w. k. Badeńskie:                | (L. S.) <b>Hermann Zimmer.</b>                               |
| „ „ Luxemburgskie:                | (L. S.) <b>Karol Adolf Metzner,</b><br>na mocy substytucyi.  |
| „ „ Brunszwickie:                 | (L. S.) <b>Fryderyk Karol August Rib-</b><br><b>bentrop.</b> |
| „ „ Mekleburko-Skwirzynskie:      | (L. S.) <b>Fryderyk Pritzbuer.</b>                           |
| „ „ Meklenburgsko-Strzelickie:    | (L. S.) <b>Hermann Lingnau,</b><br>na mocy substytucyi.      |
| „ „ Oldenburgskie:                | (L. S.) <b>Jan Teodor Gieske.</b>                            |
| „ Lubekę:                         | (L. S.) <b>Hermann Lingnau.</b>                              |
| „ Breinę:                         | (L. S.) <b>August Friesland,</b><br>w zastępstwie.           |
| „ Hamburg                         | (L. S.) <b>Karol Gustaw Henke.</b>                           |
| „ Obręb pocztowy Thurna i Taxisa: | (L. S.) <b>Dr. Ludwik Bang.</b>                              |

# Bestimmungen

über die

## äußere Beschaffenheit und die Behandlung der Postsendungen.

---

### §. 1.

#### Allgemeine Beschaffenheit der Postsendungen.

Die im Vereinsverkehre mit der Post zu versendenden Briefe, Gelder und Güter müssen nach Maßgabe der nachfolgenden Bestimmungen gehörig adressirt und gezeichnet (signirt), und haltbar verpackt und verschlossen sein.

### §. 2.

#### Adresse.

Die Adresse muß den Bestimmungsort, sowie die Person Desjenigen, an welchen die Zustellung erfolgen soll, so bestimmt bezeichnen, daß jeder Ungewißheit darüber vorgebengt wird.

Dies gilt auch bei solchen mit poste restante bezeichneten Gegenständen, für welche die Post Garantie zu leisten hat. Bei gewöhnlichen Briefen mit dem Vormerk „poste restante“ darf statt des Namens des Empfängers eine Angabe in Buchstaben, Ziffern u. s. w. angewendet sein.

### §. 3.

#### Außenseite der Briefe.

Außer den, auf die Beförderung oder Bestellung einer Sendung bezüglichen Angaben darf noch der Name oder die Firma des Absenders, sonst aber soll keine, einer brieflichen Mittheilung gleich zu achtende Notiz auf der Außenseite enthalten sein.

Im Zuwiderhandlungsfalle kann ausnahmsweise die Beförderung eintreten, insoferne nach dem Ermessen des Postbeamten der Annahmestelle aus der Notiz unzweifelhaft erhellet, daß damit weder eine Entziehung des Porto, noch eine Injurie oder sonst strafbare Handlung beabsichtigt wird.

### §. 4.

#### Begleitbrief bei Fahrpost-Sendungen.

Jeder Fahrpost-Sendung, mit Ausnahme derjenigen in Brief- oder ähnlicher Form bis zum Gewichte von 16 Poth, muß ein Begleitbrief beigegeben sein, welcher mit Geld

## POSTANOWIENIA

względem  
zewnątrznej własności przesyłek pocztowych i postępowania  
z niemi.

### §. 1.

#### **Ogólne własności przesyłek pocztowych.**

Listy, pieniądze i dobra, przesyłane być mające pocztą w obrocie związkowym, muszą w miarę następujących Postanowień należycie być adresowane i oznaczone (sygnowane), tudzież mocno opakowane i zamknięte.

### §. 2.

#### **Adres.**

Adres oznaczać ma tak dokładnie miejsce przeznaczenia jako i osobę tego, względem którego nastąpić ma doręczenie, iżby w tém wszelkiej zapobiedz niepewności.

Tyczy się to i takich znakiem *poste restante* opatrzonych przedmiotów, za które poczta dać ma gwarancją. Przy zwykłych listach z uwagą „*poste restante*“ można użyć zamiast imienia odbiorcy podania w literach, cyfrach i t. d.

### §. 3.

#### **Zewnętrzna strona listów.**

Oprócz uwag, odnoszących się do transportu lub załatwienia przesyłki, może strona zewnętrzna mieścić jeszcze imię lub firmę odsyłającego, ale zresztą żadnej z listowném doniesieniem na równi stojącej zmianki.

W razie przeciwnym może wyjątkowo nastąpić przesłanie, o ile zdaniem urzędnika pocztowego w miejscu przyjęcia ze zmianki téj niewątpliwie wypływa, iż przez nią nie zamierzano ani ukrócenia portoryum ani zniewagi lub innéj karygodnej czynności.

### §. 4.

#### **List konwojowy towarzyszący przesyłkom pocztą wozową.**

Do każdej przesyłki pocztą wozową, z wyjątkiem onych w formie listowej lub podobnej aż do wagi 16 łutów dodanym być musi list konwojowy, który nie

oder sonstigen Gegenständen von angegebenem Werthe nicht beschwert sein darf, übrigens entweder aus einem förmlich verschlossenen Briefe oder einer bloßen Adresse bestehen kann, mindestens jedoch aus einem Viertel-Bogen Papier gefertigt sein muß.

#### §. 5.

##### **Erfordernisse eines Begleitbriefes.**

Auf dem Begleitbriefe oder der Begleit-Adresse muß die äußere Beschaffenheit der Sendung (eine Kiste bloß, eine Kiste in Leinen, ein Faß u. s. w.), ferner die Bezeichnung (Signatur), und wenn der Werth declarirt wird, die Werthangabe, enthalten sein. Der Begleitbrief oder die Begleit-Adresse muß mit einem Abdrucke desselben Petchastes, mit welchem die Sendung verschlossen ist, versehen sein.

#### §. 6.

##### **Mehrere Fahrpoststücke zu einem Begleitbriefe.**

Zu einem Begleitbriefe können zwar mehrere Stücke gehören, jedoch nicht zugleich Stücke mit und solche ohne Werth'sdeclaration.

Gehören mehrere Stücke mit Werth'sdeclaration zu einem Begleitbriefe, so muß auf demselben der Werth von jedem Stücke besonders angegeben sein.

#### §. 7.

##### **Signatur.**

Die Bezeichnung (Signatur) einer Sendung muß entweder aus der vollständigen Adresse oder aus mehreren großen lesbaren Buchstaben oder Zeichen, darf aber niemals aus Nummern allein bestehen, dieselbe muß den Bestimmungsort übereinstimmend mit der Bezeichnung auf dem Begleitbriefe enthalten.

Bei nach- oder zurücksendenden Postsendungen muß die Bezeichnung des Bestimmungsortes von der Postanstalt kostenfrei entsprechend abgeändert werden.

Die Signatur muß dauerhaft und haltbar sein.

#### §. 8.

##### **Verpackung.**

Die Verpackung der Sendungen muß nach Maßgabe der Länge der Transportstrecke, des Umfanges der Sendung und der Beschaffenheit des Inhaltes haltbar und sichernd eingerichtet sein.

Bei Gegenständen von geringerem Werthe, welche nicht unter Druck leiden, und nicht Fett oder Feuchtigkeit absetzen, daher auch bei Schriften- oder Acten-Sendungen, genügt im Allgemeinen bei einem Gewichte bis zu ungefähr sechs Pfund, wenn die Dauer des Transportes verhältnißmäßig kurz ist, eine Emballage von haltbarem Packpapier mit angemessener Verschnürung.

Auf größere Entfernungen zu versendende Gegenstände, sowie alle schwerere Fahrpost-Gegenstände, müssen, insofern nicht der Inhalt und Umfang eine andere festere Verpackung erfordert, mindestens in mehrfache Umschläge von starkem Packpapier verpackt sein.

może być obciążony pieniędzmi lub innymi przedmiotami podanej wartości, z resztą składać się może z zamkniętego formalnie listu lub samego li adresu, ale najmniej z ćwiartki papieru sporządzony być musi.

#### §. 5.

##### **Warunki listu konwojowego.**

Na liście konwojowym lub adresie towarzyszącym umieszczoną być musi zewnętrzna postać przesyłki (skrzynka sama, skrzynka w płótnie, beczka i t. d.), dalej oznaczenie (sygnatura), i podanie wartości, jeżeli wartość jest daklarowaną. List lub adres towarzyszący opatrzony być musi odciskiem téjże saméj pieczęci, którą przesyłka jest zamkniętą.

#### §. 6.

##### **Kilka przesyłek pocztą wozową do jednego listu konwojowego.**

Do jednego listu konwojowego może wprawdzie kilka należeć przesyłek, wszakże nie oraz z deklaracją wartości i bez niéj.

Jeżeli kilka przesyłek z deklaracją wartości do *jednego* listu konwojowego należy, tedy na nim wartość każdego kawałka w szczególności podaną być musi.

#### §. 7.

##### **Sygnatura.**

Oznaczenie (sygnatura) przesyłki składa się albo z zupełnego adresu lub z kilku wielkich czytelnych głosek albo znaków, lecz nigdy z liczb samych. Takowe zawierać ma miejsce przeznaczenia zgodnie z oznaczeniem listu konwojowego.

Przy dostać lub zwrócić się mających przesyłkach pocztowych zmienione być musi oznaczenie miejsca przeznaczenie odpowiednio bez kosztów przez zakład pocztowy.

Sygnatura musi być trwałą i mocną.

#### §. 8.

##### **Opakowanie.**

Opakowanie przesyłek ma być w miarę długości przestrzeni transportowéj, objętości przesyłki i własności treści urządzone w sposób trwały i pewny.

Przy przedmiotach mniejszój wartości, które pod naciskiem nie cierpią i nie ronią ıłuszczu lub wilgoci, przeto przy przesyłkach pism lub aktów, wystarczy w ogólności aż do wagi około sześciu funtów, jeżeli trwanie transportu jest stósunkowo krótkie, ambalowanie tęgim papierem pakowym ze stósowném obwieźdzeniem sznurowem.

Przedmioty, na dalsze odległości przesłanemi być mające, jako i wszystkie cięższe przedmioty poczty wozowéj, muszą, o ile treść i obwód nie wymaga innego mocniejszego opakowania, przynajmniej w kilka zawojów z mocnego papieru pakowego być zapakowane.

Sendungen von bedeutenderem Werthe, insbesondere solche, welche durch Rässe, Reibung oder Druck leicht Schaden nehmen, z. B. Spitzen, Seidenwaaren u. s. w. müssen nach Maßgabe ihres Werthes, Umfanges und Gewichtes in genügend sicherer Weise in Wachsteinwand, Pappe (Pappdeckel), in gut beschaffenen und nach Umständen emballirten Kisten u. s. w. verpackt sein.

Sendungen mit einem Inhalte, welcher anderen Postsendungen schädlich werden könnte, müssen so verpackt sein, daß eine solche Beschädigung fern gehalten wird. Mit Flüssigkeiten angefüllte kleinere Gefäße (Flaschen, Krüge u. s. w.) sind noch besonders in starken Kisten, Kübeln oder Körben zu verwahren. Fässer, in denen Flüssigkeiten zur Versendung kommen, müssen stark bereift und die Reifen gehörig befestiget sein.

Sendungen von Blutegehn müssen so beschaffen sein, daß von dem Inhalte des Gefäßes nichts herausdringen kann.

Wird eine Verschnürung angebracht, so muß dieselbe so beschaffen und festgestiegelt sein, daß sie ohne Verletzung der Sendungen und der Siegel nicht abgestreift oder geöffnet werden kann.

#### §. 9.

##### **Verschluss.**

Der Verschluss einer jeden Postsendung muß haltbar und so eingerichtet sein, daß ohne Beschädigung oder Eröffnung desselben dem Inhalte nicht beizukommen ist. (Wegen der Kreuz- und Streifband-Sendungen, sowie der Muster-Sendungen, vergleiche §§. 13 und 14).

Der Verschluss einer jeden Fahrpost-Sendung, mit Ausnahme der undeclarirten in Brief- oder ähnlicher Form bis zum Gewichte von 16 Loth, sowie der Vorschuß- und Einzahlungs-Briefe, muß in Befestigung der Schlüsse durch Siegellack mit Abdruck eines ordentlichen Petschaftes bestehen.

Briefe mit declarirtem Werthe (wegen der Geldsendungen, siehe §. 10) müssen mit einem Kreuz-Couvert und mit 5 Siegeln verschlossen sein.

#### §. 10.

##### **Verpackung und Verschluss der Geldsendungen.**

Briefe mit Geld oder Geldeswerth (Gold, Silber, Papiergeld, Werthpapiere u. s. w.) müssen mit einem haltbaren Kreuz-Couvert versehen und mit 5 Siegeln gut verschlossen sein.

Geldstücke, welche in Briefen versandt werden, müssen in Papier oder dergleichen eingeschlagen, und innerhalb des Briefes so befestiget sein, daß eine Veränderung ihrer Lage während des Transportes nicht Statt finden kann.

Briefe mit baarem Gelde dürfen das Gewicht von 8 Loth, Briefe mit Papiergeld das Gewicht von 16 Loth nicht übersteigen.

## §. 12.

**Przedmioty, przypuszczone warunkowo do transportu pocztą.**

Płyny, również rzeczy, wystawione na rychle zepsucie i gnicie, nieforemnie wielkie przedmioty, jako drzewa, krzaki i tym podobne, dalej zwierzęta żyjące mogą przez zakłady pocztowe być odrzucone.

Za takowe przedmioty, jeżeli przecież do transportu przyjęte zostały, jako też za przedmioty łatwo słuc się mogące i za rzeczy zapakowane w pudełkach, nie daje administracja poczty żadnego wynagrodzenia, jeżeli uszkodzenie lub strata nastąpiły z natury treści przesyłki lub z właściwości opakowania na transporcie.

Jeżeli płyny jako takie nie były deklarowane, tedy odsyłający wynagrodzić ma szkodę, która w skutek transportu takowych przesyłek innym dobrom pocztowym zrządzoną została.

Ciężar przesyłki pocztą wozową nie ma w ogólności przechodzić znacznie 100 funtów. Pojedyncze administracje pocztowe mogą porozumieć się względem przyjęcia najwyższego maximum ciężaru dla wzajemnego obrotu.

## §. 13.

**Przesyłki w okładce krzyżowej.**

Gazety, dzienniki, dzieła peryodyczne, pisma drukowane, muzykalia rozmnożone drukiem, litografią lub metalografią, katalogi, prospekty, kuranty cen, listy gier loteryjnych, obwieszczenia i inne doniesienia, również arkusze korekty bez dodanego manuskryptu, muszą, jeżeli taxa okładki krzyżowej ma mieć zastosowanie, podane być nieoprawne lub broszurowane pod wążką okładką krzyżową lub przepaską.

Z resztą okładka krzyżowa lub przepaska tak ma być przyłożoną, iżby mogła być ściągnięta, a ograniczenie treści przesyłki na przedmioty, których transport pod okładką jest dozwolony, mogło być poznane.

Rozsyłanie oznaczonych przedmiotów pod okładką krzyżową lub przepaską nie ma miejsca, jeżeli takowe po ich wyjściu z druku i t. d. otrzymały oprócz adresu dodatki lub cyfry pisane, lub w inny sposób n. p. stępem lub drukiem dołączone. Do kurantów cen wszelako, cyrkularzów i pism polecających, dodane być mogą, adres, datum i podpis imienia, do zewnętrznego adresu okładki krzyżowej lub przepaski imię lub firma odsyłającego, a do arkuszy korekty takie zmiany i dodatki, które do korektury należą i na też się ograniczają.

Kilka exemplarzy pod jedną okładką krzyżową lub przepaską muszą w razie podpisu od jednego i tego samego odsyłającego (firma) być podpisane, i nie mogą być opatrzone różnemi adresami lub szczególnemi okładkami adresowemi.



Circulare von Handlungshäusern dürfen mit der handschriftlichen Unterzeichnung der Firma von mehreren Theilnehmern der Handlung versehen sein.

Kreuzband-Sendungen, bei denen die Adresse nicht nur den eigentlichen Adressaten bezeichnet, sondern zugleich die Bestimmung enthält, daß die Sendungen auch anderen Personen mitgetheilt werden sollen, sind, wenn sie am Schalter aufgegeben werden, zurückzuweisen, wenn im Briefkasten vorgefunden, mit dem vollen Briefporto zu belegen.

#### §. 14.

##### **Waarenproben- und Musterfundungen.**

Waarenproben und Muster müssen, wenn auf die dafür zugestandene Porto-Ermäßigung Anspruch gemacht wird, dergestalt verpackt sein, daß die Beschränkung des Inhaltes auf diese Gegenstände leicht ersichtlich ist.

Diesen Sendungen darf, wenn die ermäßigte Tare eintreten soll, nur ein einfacher Brief beigefügt oder angehängt sein, welcher bei der Anstarrung mit der Waarenprobe oder dem Muster zusammen zu wiegen ist.

Ist der Brief schwerer, oder sind die Waarenproben oder Muster in den Brief gelegt, so wird die Sendung, d. h. Brief und Probe zusammen, als gewöhnlicher Brief tarirt.

#### §. 15.

##### **Recommandirte Briefe.**

Wünscht der Absender einer recommandirten Briefpost-Sendung die von dem Adressaten auszustellende Empfangsbcheinigung (Ablieferungsschein, Retour-Recepisse) zu erhalten, so muß ein solches Verlangen durch die Bemerkung: „gegen Ablieferungsschein“ („Retour-Recepisse“) auf der Adresse ausgedrückt sein.

Wird ein Brief, welcher unzweifelhaft als recommandirter Brief zu erkennen ist, wie ein gewöhnlicher Brief zuspedit, so ist derselbe von der empfangenden Postanstalt als recommandirter Brief zu behandeln, und ist dieß der zuspeditirenden Postanstalt zurückzumelden.

#### §. 16.

##### **Declaration.**

Die Declaration des Werthes einer Sendung muß, wenn sie im Falle des Verlustes oder der Beschädigung der Sendung bei der Ersatzleistung maßgebend sein soll, bei Briefen mit Geld oder sonstigem Inhalte von Werth auf der Adresse des Briefes, und bei anderen Sendungen sowohl auf der Adresse des Begleitbriefes, als auf der Sendung bei der Signatur, angegeben werden.

Die Declaration des Werthes einer Sendung hat in jedem einzelnen Vereinsbezirke, nach der, in demselben bestehenden Silberwährung zu erfolgen.

Besteht eine Geldsendung aus fremden Geldsorten oder aus Goldmünzen, so hat der Aufgeber (und aushilfsweise der annehmende Postbeamte) die Reduction vorzunehmen und den Werth der Sendung auf der Adresse in Silber-Contrant auszudrücken. Bei

Cyrkularze domów handlowych mogą być opatrzone własnoręcznymi podpisaniami firmy kilku uczestników handlu.

Przesyłki pod okładką krzyżową, u których adres nie tylko właściwego oznacza adresata, ale oraz zawiera postanowienie, iżby przesyłki i innym osobom były udzielone, mają być odrzucone przy podaniu u przytworku, zaś obłożone pełnym portoryum listowem jeżeli w skrzynce listowej będą znalezione.

#### §. 14.

##### **Próbki towarów i przesyłki wzorów.**

Próbki towarów i wzory, muszą, jeżeli przesyłający z przyznanego w takim razieniżenia portoryum chcą korzystać, tak być opakowane, iżby ograniczenie treści na te przedmioty łatwo dostrzedz można.

Przesyłkom tym, jeżeli nastąpić ma niżona taxa, nie może tylko pojedynczy list być dołączony lub przywieszony, który przy otaxowaniu ważony być ma razem z próbką towaru lub wzorem.

Jeżeli list jest cięższy, albo jeżeli próbki towarów lub wzory w list są włożone, tedy przesyłka, t. j. list i próbka razem, taxowane będą jako list zwyczajny.

#### §. 15.

##### **Listy rekomandowane.**

Jeżeli odsyłający rekomandowanej listowej przesyłki pocztowej życzy sobie otrzymać od adresata wystawić się mający certyfikat odebrania (certyfikat dostawy, retour-recepis), tedy żądanie takowe wyrażone być musi na adresie uwagą: „za certyfikatem dostawy“ („retour-recepisem“).

Jeżeli list, który bez wątpienia jako list rekomandowany poznać można, jako list zwykły został spedowany, tedy otrzymujący zakład pocztowy postąpi z nim jako z listem rekomandowanym, o czem ma się donieść zakładowi pocztowemu speduującemu.

#### §. 16.

##### **Deklaracya.**

Deklaracya wartości przesyłki musi, jeżeli w razie straty lub uszkodzenia przesyłki przy wynagrodzeniu szkody ma stanowić miarę, podaną być przy listach z pieniędzmi lub inną treścią wartości na adresie listu, a przy innych przesyłkach tak na adresie listu konwojowego jako i na przesyłce przy sygnaturze.

Deklaracya wartości przesyłki nastąpić ma w każdym pojedynczym powiecie związkowym według istniejącej w tymże waluty srebrnej.

Jeżeli przesyłka pieniężna składa się z obcych rodzajów pieniędzy lub monet złotych, tedy podawca (i pomocniczo przyjmujący urzędnik pocztowy) ma przedsięwziąć redukcya i wartość przesyłki na adresie wyrazić kurantem srebrnym.

Werthsendungen aus Ländern außerhalb des Postvereines erfolgt die Reduction in die landesübliche Silberwährung durch die Eingangsgrenz-Postanstalt.

§. 17.

**Durch Expressen zu bestellende Briefe.**

Briefe, welche sogleich nach der Ankunft den Adressaten besonders zugestellt werden sollen, müssen auf der Adresse wörtlich den Vermerk: „durch Expressen zu bestellen“ enthalten.

§. 18.

**Nachsendung der Postsendungen.**

Hat der Adressat seinen Aufenthalts- oder Wohnort verändert, und ist sein neuer Aufenthalts- oder Wohnort bekannt, so werden ihm Briefpost-Gegenstände nachgesendet, wenn er nicht eine andere Bestimmung ausdrücklich getroffen hat.

Bei Fahrpost-Sendungen, mit Einschluß der Vorschußbriefe und der Briefe, worauf Barzahlungen stattgefunden haben, erfolgt die Nachsendung nur auf ausdrückliches Verlangen des Absenders oder, bei vorhandener Sicherheit für Porto und Auslagen, auch des Adressaten. Letzterer ist in solchem Falle von dem Vorliegen einer Sendung ämtlich und portofrei in Kenntniß zu setzen.

§. 19.

**Unbestellbare Postsendungen.**

Briefe und andere Sendungen sind für unbestellbar zu erachten:

1. wenn der Adressat am Bestimmungsorte nicht zu ermitteln und die Nachsendung nach vorstehendem §. 18 nicht möglich oder nicht zulässig ist;
2. wenn die Sendung mit dem Vermerke „poste restante“ versehen ist, und nicht binnen 3 Monaten, vom Tage des Einlangens an gerechnet, von der Post abgeholt wird;
3. wenn eine Sendung mit Postvorschuß, auch wenn sie mit poste restante bezeichnet ist, innerhalb 14 Tagen nicht eingelöst worden ist;
4. wenn die Annahme verweigert wird.

Bevor in dem Falle ad 1. eine Sendung mit oder ohne Werthdeclaration deshalb als unbestellbar angesehen wird, weil mehrere dem Adressaten gleichbenannte Personen im Orte sich befinden und der wirkliche Empfänger nicht sicher zu unterscheiden ist, muß der Begleitbrief nach dem Aufgabsorte zurückgesandt werden, um den Absender, wenn derselbe an der äußeren Beschaffenheit des Begleitbriefes erkannt oder sonst auf geeignete Weise ermittelt werden kann, zur näheren Bezeichnung des Adressaten zu veranlassen. Die Übersendung des Begleitbriefes geschieht zwischen den Postanstalten unter Couvert und als Postsache.

Alle anderen Postsendungen sind, wenn sie als offenbar unbestellbar erkannt sind, ohne Verzug nach dem Aufgabsorte zurückzusenden. Nur bei Sendungen, die einem

Przesyłki znaczniejszej wartości, zwłaszcza takie, które przez wilgoć, tarcie lub nacisk łatwo uszkodzone być mogą, np. koronki, towary jedwabne i t. d., muszą w miarę ich wartości, objętości i ciężaru opakowane być w dostatecznie pewny sposób w płótno woskowe, tekturę, w dobrze opatrzonych a wedle okoliczności w ambolowanych skrzyniach i t. d.

Przesyłki z treścią, któraby innym przesyłkom pocztowym szkodliwą być mogła, muszą tak być zapakowane, iżby uszkodzenie takowe z dala było trzymane. Napelnione płynami mniejsze naczynia (flaszki, dzbany i t. d.) zachowane nadto być mają w mocnych skrzynkach, kubłach lub koszach. Beczki z płynami przesłać się mającemi, opatrzone być muszą w obręczę, które należyćie umocowane być winny.

Przesyłki pijawek tak muszą być urządzone, iżby z treści naczynia nie przeniknąć nie zdołało.

Jeżeli obwiedzenie sznurem jest uskutecznione, tedy takowe tak ma być urządzone i silnie opieczętowane, iżby bez uszkodzenia przesyłek i pieczęci nie mogło być zdjęte lub otworzone.

#### §. 9.

##### **Zamknięcie.**

Zamknięcie każdej przesyłki pocztowej musi być mocne i tak urządzone, iżby bez uszkodzenia lub otwarcia takowego, do treści dojść nie można. (Względem przesyłek w okładce krzyżowej lub przepaskowej, również jak względem przesyłek próbek, porównaj §§. 13 i 14).

Zamknięcie każdej przesyłki pocztą wozową, z wyjątkiem niedeklarowanych w formie listu lub podobnej aż do wagi 16 łutów, jako też listów zaliczki i wpłaty, składa się z umocowania końców lakiem z odciskiem porządnej pieczętki.

Listy z wartością deklarowaną (względem przesyłek pieniężnych, patrz §. 10) zamknięte być muszą kuwertą krzyżową i 5 pieczęciami.

#### §. 10.

##### **Opakowanie i zamknięcie przesyłek pieniężnych.**

Listy z pieniędzmi lub wartością pieniężną (złotem, srebrem, pieniędzmi papierowymi, papierami wartości i t. d.) opatrzone być muszą mocną kuwertą krzyżową i zamknięte dobrze 5 pieczęciami.

Monety, które w listach przesłane bywają, obwinięte być winny papierem lub temu podobnym i tak wewnątrz listu umocowane, iżby nastąpić nie mogła zmiana ich położenia podczas transportu.

Listy z gotowemi pieniędzmi nie mogą przechodzić wagi 8 łutów, listy z pieniędzmi papierowymi wagi 16 łutów.

Schwerere Geldsendungen sind in Packeten, Beuteln, Kisten oder Fässern fest zu verpacken.

Sendungen bis zum Gewichte von 3 Pfund, soferne der Werth bei Papiergeld nicht 3000 Thlr. oder 5000 fl. und bei barem Gelde nicht 300 Thlr. oder 500 fl. übersteigt, dürfen in Packeten von starkem, mehrfach umschlagenen und gut verschnürten Papier versendet werden.

Bei schwererem Gewichte und bei größeren Summen muß die äußere Verpackung in haltbaren Leinen, Wachleinwand oder Leder bestehen, gut umschnürt und vernäht, und die auswendige Naht versteget sein.

Geldbeutel (Säcke), welche keine weitere Verpackung erhalten, müssen von wenigstens doppelter Leinwand, die Naht darf nicht auswendig, der Kropf nicht zu kurz, und da, wo der Knoten geschürzt ist, und außerdem über beiden Schnur-Enden muß das Siegel deutlich aufgedrückt sein. Die Schnur, welche den Kropf umgibt, muß durch den Kropf selbst hindurch gezogen werden. Dergleichen Sendungen sollen nicht über 50 Pfund schwer sein.

Die Geldkisten müssen von starkem Holz angefertigt, gut gefügt und fest vernagelt sein, oder gute Schlösser haben; sie dürfen nicht mit überstehenden Deckeln versehen, und Eisenbeschläge müssen fest und dergestalt eingelassen sein, daß sie andere Gegenstände nicht zerschneiden können. Über 50 Pfund schwere Kisten müssen gut bereift und mit Handhaben (Handschlingen) versehen sein.

Die Geldfässer müssen gut bereift, die Schlußstreifen angenagelt, und an beiden Böden dergestalt verschnürt und versiegelt sein, daß ein Öffnen des Fasses ohne Verletzung der Umschnürung oder des Siegels nicht möglich ist.

Bei Packeten mit barem Gelde in größeren Beträgen muß der Inhalt gerollt sein. Gelder in Fässern oder Kisten müssen in Beuteln oder Packeten verpackt sein.

## §. 11.

### Von der Postbeförderung ausgeschlossene Gegenstände.

Zur Versendung mit der Post dürfen nicht aufgegeben werden Gegenstände, deren Beförderung mit Gefahr verbunden ist, namentlich alle durch Reibung, Luftzudrang oder Druck und sonst leicht entzündliche Sachen, sowie ägende Flüssigkeiten. Dahin gehören z. B. Schießpulver, Feuerwerks-Gegenstände, Reib- oder Streichzündler, Schießbaumwolle, Phosphor, Knallgold, Knallsilber, Knallquecksilber, Äther oder Naphta, Mineralsäuren u. s. w.

Diejenigen, welche derartige Sachen unter unrichtiger Declaration oder mit Verschweigung des Inhaltes der Sendung zur Post aufgeben, haben — vorbehaltlich der Bestrafung nach den Landesgesetzen — für jeden daraus entstehenden Schaden zu haften.

Cieęższe przesyłki pieniężne opakowane być mają mocno w paczkach, workach, skrzyniach lub beczkach.

Przesyłki aż do wagi 3 funtów, o ile wartość przy pieniądzach papierowych nie przechodzi 3000 talar. lub 5000 ZłR. a przy gotowych pieniądzach 300 talar. lub 500 ZłR. mogą przesłane być w paczkach z mocnego, kilkakroć obwinie- tego i dobrze sznurem związanego papieru.

Przy cięższej wadze i przy większych sumach składać się musi zewnętrzne opakowanie z mocnego płótna, płótna woskowego lub skóry, winno być sznurem obwiedzione i zaszyte, a szew zewnętrzny zapieczętowany.

Woreczki pieniężne (worki), które nie otrzymują żadnego dalszego opakowa- nia, muszą być przynajmniej z podwójnego płótna, szew nie może być zewnątrz, głowa nie zbyt krótka i tam, gdzie się węzeł zadziergnie, i oprócz tego na obu końcach sznura pieczęć wyraźnie ma być wyciśniętą. Sznur, który głowę otacza, musi przez samą głowę być przeciągnięty. Podobne przesyłki nie mogą nad 50 funtów być cięższe.

Skrzynki pieniężne sporządzone być muszą z mocnego drzewa, dobrze spo- jone i mocno gwoździami przybite, albo dobrymi zamkami opatrzone; nie mogą mieć wiek sterczących, a okucia żelazne muszą być mocne i tak zapuszczone, iżby innych przedmiotów przecierać nie mogły. Skrzynie nad 50 funtów cięższe, opatrzone być muszą w dobre obręcze i rękojeści.

Beczki pieniężne mają mieć dobre obręcze, na końcach gwoździami przybite i u obu den tak mają być sznurami obwiedzione i zapieczętowane, iżby otwarze- nie beczki bez uszkodzenia sznurów lub pieczęci możebnym nie było.

Przy paczkach z gotowemii pieniądzmi w ilościach większych ma być treść w wałek ułożoną. Piędziże w beczkach lub skrzyniach zapakowane być muszą w workach lub paczkach.

## §. 11.

### **Przedmioty, wyłączone od przesyłki pocztą.**

Celem przesyłania pocztą nie mogą być oddawane przedmioty, których trans- port z niebezpieczeństwem jest połączony, mianowicie wszystkie rzeczy, które przez tarcie, przystęp powietrza lub nacisk lub inaczéj łatwo zapalić się mogą, jako téż płyny gryzące. Do tych należą n. p. proch palny, przedmioty do ogniów sztucznych, zapalki frykcyjne, bawelna strzelna, fosfor, złoto, srebro, żywe srebro- piorunowe, eter lub nafta, kwasy mineralne i t. d.

Ci, którzy takowe rzeczy pod fałszywą deklaracją lub z zatajeniem treści przesyłki na pocztę podają, odpowiadać mają, z zastrzeżeniem ukarania według praw krajowych, za każdą ztąd powstałą szkodę.

## §. 12.

**Zur Postbeförderung bedingt zugelassene Gegenstände.**

Flüssigkeiten, desgleichen Sachen, die dem schnellen Verderben und der Fäulniß ausgesetzt sind, unförmlich große Gegenstände, sowie Bäume, Sträucher und dergleichen, ferner lebende Thiere, können von den Postanstalten zurückgewiesen werden.

Für dergleichen Gegenstände, wenn dieselben dennoch zur Beförderung angenommen werden, sowie für leicht zerbrechliche Gegenstände und für in Schachteln verpackte Sachen, leistet die Postverwaltung keinen Ersatz, wenn durch die Natur des Inhaltes der Sendung oder durch die Beschaffenheit der Verpackung auf dem Transporte eine Beschädigung oder ein Verlust entstanden ist.

Wenn Flüssigkeiten als solche nicht declarirt sind, so hat der Absender den Schaden zu ersetzen, welcher in Folge der Beförderung derartiger Sendungen anderen Postgütern verursacht wird.

Das Gewicht einer Fahrpost-Sendung soll im Allgemeinen 100 Pfund nicht erheblich übersteigen. Den einzelnen Postverwaltungen bleibt unbenommen, sich wegen Ausnahme eines höheren Maximalgewichtes für den gegenseitigen Verkehr zu verständigen.

## §. 13.

**Kreuzband-Sendungen.**

Zeitungen, Journale, periodische Werke, Druckschriften, durch den Druck, durch Lithographie oder Metallographie vervielfältigte Musikalien, Kataloge, Prospective, Preisconrante, Lotterie-Gewinnlisten, Ankündigungen und sonstige Anzeigen, desgleichen Correcturbogen ohne beigefügtes Manuscript, müssen, wenn die Kreuzband-Tare Anwendung finden soll, uneingebunden oder broschürt unter schmalen Streif- oder Kreuzband eingeliefert werden.

Uebrigens muß das Streif- oder Kreuzband dergestalt angelegt sein, das dasselbe abgestreift, und die Beschränkung des Inhaltes der Sendung auf Gegenstände, deren Versendung unter Band gestattet ist, erkannt werden kann.

Die Versendung der bezeichneten Gegenstände unter Streif- oder Kreuzband ist unzulässig, wenn dieselben nach ihrer Fertigung durch Druck u. s. w. außer der Adresse geschriebene oder auf andere Weise, z. B. durch Stempel oder Druck, beigefügte Ziffern oder Zusätze erhalten haben. Es kann jedoch den Preisconranten, Circularen und Empfehlungsschreiben Adresse, Datum und Namensunterschrift, der äußeren Adresse eines Streif- oder Kreuzbandes der Name oder die Firma des Absenders und den Correcturbogen können Aenderungen und Zusätze, welche zur Correctur gehören und auf diese sich beschränken, hinzugefügt werden.

Mehrere Exemplare unter einem Streif- oder Kreuzbande müssen im Falle der Unterschrift von einem und demselben Absender (Firma) unterzeichnet und dürfen nicht mit verschiedenen Adressen oder besonderen Adressumschlägen versehen sein.

Przy przesyłkach wartości z krajów zewnątrz związku pocztowego następuje redukcya w używaną w kraju walutę srebrną przez wstępno-graniczny zakład pocztowy.

### §. 17.

#### **Listy przez umyślnych zamówionemi być mające.**

Listy, które natychmiast po przybyciu wprost adresatom mają być doręczone, zawierać muszą na adresie dosłownie uwagę: „doręczyć przez umyślnego“.

### §. 18.

#### **Przesyłka następna przesyłek pocztowych.**

Jeżeli adresat zmienił miejsce pobytu lub mieszkania a nowe miejsce jego pobytu lub mieszkania jest znane, to się za nim przedmioty poczty listowej odeszłą, jeżeli nie zrobił wyraźnie innego postanowienia.

Przy przesyłkach pocztą wozową, włącznie z listami zaliczki i temi listami, na które wypłaty w gotówce nastąpiły, nastąpi przesyłka następna tylko na wyraźne żądanie odsyłającego albo także adresata, jeżeli jest bezpieczeństwo za portoryum i wydatki. Tenże ostatni uwiadomionym być ma w takim razie urzędownie i bez opłaty portoryum o leżącej przesyłce.

### §. 19.

#### **Przesyłki pocztowe niedoręczalne.**

Listy i inne przesyłki uważane być mają za niedoręczalne:

1. Jeżeli adresat w miejscu przeznaczenia nie może być znaleziony a przesyłka następna wedle poprzedzającego §. 18 nie jest możebną albo dopuszczalną;
2. jeżeli przesyłka uwagą „*poste restante*“ jest opatrzona i w przeciągu 3 miesięcy, rachując od dnia przybycia, z poczty nie była odebrana;

3. jeżeli przesyłka z zaliczką pocztową, chociaż *poste restante* jest oznaczoną, nie została wykupioną w przeciągu dni 14;

4. jeżeli przyjęcie bywa odmówione.

Zanim w razie od 1. przesyłka z deklaracją wartości lub bez niej za niedoręczalną dla tego ma być uważaną, iż kilka osób równego z adresatem imienia w miejscu się znajduje, a rzeczywisty odbiorca nie może z pewnością być odróżniony, musi list konwojowy nazad odesłanym być na miejsce podania, ażeby odsyłającego, jeżeli tenże po zewnętrznych własnościach listu konwojowego może być poznany lub w inny właściwy sposób znaleziony, nakłonić do bliższego oznaczenia adresata. Przesłanie listu konwojowego odbywa się między zakładami pocztowemi pod kopertą i jako rzecz poczty.

Wszelkie inne przesyłki pocztowe odesłane być mają bez zwłoki na miejsce podania, jeżeli oczywiście za niedoręczalne uznanemi zostały. Tylko przy przesył-



schnelles Verderben unterliegen, muß, soferne nach dem Ermessen der Abgabe-Postanstalt Grund zu der Besorgniß vorhanden ist, daß das Verderben auf dem Rückwege eintreten werde, von der Rücksendung abgesehen werden, und die Veräußerung des Inhaltes für Rechnung des Aufgebers erfolgen.

In allen vorgedachten Fällen ist der Grund der Zurücksendung, oder eintretenden Falles, daß und weßhalb die Veräußerung erfolgt sei, auf dem Begleitbriefe zu vermerken.

Die zurückzusendenden Gegenstände dürfen nicht eröffnet, müssen vielmehr noch mit dem, vom Aufgeber aufgedruckten Siegel verschlossen sein. Eine Ausnahme hievon tritt nur ein bezüglich der Briefe, welche von einer Person gleichlautenden Namens irrtümlich geöffnet wurden, und bezüglich der Briefe, welche Loose oder Offerte zu verbotenen Glücksspielen enthalten, die von den Adressaten nach den für sie geltenden Landesgesetzen nicht benutzt werden dürfen. Bei irrtümlicher Eröffnung von Briefen durch Personen gleichlautenden Namens ist übrigens, soferne dieß möglich ist, eine von letzteren selbst unter Namensunterschrift auf die Rückseite des Briefes niederzuschreibende bezügliche Bemerkung beizubringen.

#### §. 20.

##### **Einziehung des Porto für Retourbriefe.**

Die Aufgabe-Postanstalt erhebt bei Ausfolgung eines Retourbriefes an den Aufgeber ihr Porto in dem Betrage, wie es in ihrer eigenen Währung tarifmäßig bestimmt ist, nicht aber in einer Reduction aus der fremden Währung.

#### §. 21.

##### **Porto-Erhebung für nachzusendende Retourbriefe.**

Retourbriefe, die vom Aufgaborte an einen anderen Wohnort des Aufgebers zu senden sind, müssen ohne Ansaß von Porto für die neue Beförderungsstrecke nachgesendet werden.

#### §. 22.

##### **Bare Einzahlungen.**

Den Beträgen, welche zur Wiederanzahlung an einen bestimmten, innerhalb des Vereinsgebietes wohnenden Empfänger eingezahlt werden (bare Einzahlungen), muß ein einfacher gewöhnlicher Brief oder ein lediges Couvert beigegeben werden.

Bare Einzahlungen auf Sendungen unter Band, Sendungen mit Waarenproben, auf recommandirte Briefe, auf Briefe mit declarirtem Werthe und auf Begleitbriefe zu Packeten mit und ohne Werthsdeclaration zu leisten, ist unzulässig.

Auf der Adresse des Briefes oder Couverts muß der Empfänger genau bezeichnet, und der Betrag der baren Einzahlung mit den Worten:

„Hierauf eingezahlt . . . . .“

vermerkt, die Thaler- oder Guldensumme auch in Zahlen und in Buchstaben ausgedrückt sein.

kach, które prędkiemu podlegają zepsuciu, zaniechane ma być odesłanie, o ile zdaniem zakładu pocztowego oddającego zachodzi przyczyna obawy, iż zepsucie w drodze powrotu nastąpi, i przystąpić należy do sprzedania treści na rachunek podawcy.

We wszystkich pomienionych wypadkach zanotowaną ma być na liście konwojowym przyczyna odsyłki, lub w razie zaszłym, iż i dlaczego sprzedaż nastąpiła.

Przedmioty odesłanemi być mające, nie mogą być otworzone, ale raczej winny być zamknięte wyciśniętą przez podawcę pieczęcią. Wyjątek z tego robi się tylko względem tych listów, które mylnie otwarte zostały przez osobę równobrzmiącego imienia, i względem tych listów, które zawierają losy lub oferty na zakazane gry szczęścia, które przez adresatów wedle obowiązujących ich praw krajowych nie mogą być użytymi. Przy mylném otwarciu listów przez osoby równobrzmiącego imienia umieszczoną ma być zresztą, o ile to być może, uwaga odnośna na odwrotnej stronie listu przez téż ostatnie z podpisem imienia.

#### §. 20.

##### **Ściągnięcie porto za listy zwrotne.**

Pocztowy zakład podawczy podnosi przy wydaniu listu zwrotnego podawcy portu swe w ilości, jak w jego własnej walucie w taryfie jest oznaczone, ale nie w redukcji z obcej waluty.

#### §. 21.

##### **Podniesienie portoryum za listy zwrotne następnie posyłać się mające.**

Listy zwrotne, które z miejsca podania do innego miejsca mieszkania podawcy mają być odesłane, odesłane być muszą bez stanowienia portoryum za nową przestrzeń transportu.

#### §. 22.

##### **Wpłaty w gotowych pieniądzach.**

Ilościom, które złożone bywają do wypłaty pewnemu, wewnątrz obrębu związkowego zamieszkałemu odbiorcy (wpłaty w gotowych pieniądzach) dodanym być ma pojedynczy zwykły list albo próżna koperta.

Gotowe wpłaty na przesyłki pod przepaską, przesyłki z próbkami towarów, na listy rekomandowane, na listy z wartością deklarowaną i na listy konwojowe do paczek z deklaracją wartości lub bez niej nie mają miejsca.

Na adresie listu lub kuwerty musi odbiorca dokładnie być oznaczonym, i ilość gotowej wpłaty słowami:

„Zapłacone na to . . . . .“

zanotowaną, talary lub suma pieniężna także liczbami i literami być wyrażoną.

Die Gebühr wird erhoben nach der Währung der Postanstalt des Ortes der Einzahlung.

Die Vergütung der Barzahlung von einer Vereins-Postanstalt an die andere erfolgt in den Karten wie die Vergütung von Weiterfranco.

#### §. 23.

##### **Vorschussendungen.**

Briefe und sonstige Sendungen, auf welchen eine Nachnahme haftet (Vorschussendungen, Postvorschüsse), müssen auf der Adresse den Vorschußbetrag mit den Worten:

„Vorschuß oder Nachnahme . . . . .“

und die Thaler- oder Guldensumme in Zahlen und in Buchstaben ausgedrückt enthalten.

#### §. 24.

##### **Frankirungs-Bemerk.**

Briefe u. s. w., auf deren Adresse der Frankirungs-Bemerk (frei, franco, fr. ic.) durchstrichen, radirt oder abgeändert ist, sind bei der Annahme zurückzuweisen; werden Briefe mit einem solchen oder mit einem nicht durchstrichenen u. s. w. Frankirungs-Bemerk im Briefkasten vorgefunden, ohne daß das Porto dafür durch Freimarken oder gestempelte Briefcouverts entrichtet worden ist, so wird die Ungiltigkeit des Frankirungs-Bemerkes ämtlich attestirt.

#### §. 25.

##### **Mit fremden Freimarken versehene Briefe.**

Wenn in einem Vereinsgebiete Briefe mit Francomarken oder gestempelten Couverts eines anderen Gebietes zur Post kommen, so sind solche Briefe wie unfrankirte Briefe zu behandeln, und die fremden Marken als ungiltig zu bezeichnen.

Sind aber dergleichen Briefe nach demjenigen Vereinsgebiete bestimmt, welchem die Marken oder die gestempelten Couverts angehören, so zieht die empfangende Postanstalt von dem Adressaten nur das, nach Abzug des Werthes der Marken oder des Couverts verbleibende Porto ein, oder vergütet auf sonstige Weise dem Adressaten den Werth der unnütz verwendeten Marken.

#### §. 26.

##### **Briefe, welche an Postanstalten couvertirt sind.**

Wenn Briefe unter Couvert an Postanstalten zur Distribution oder Weiterbeförderung geschickt werden, so sind solche Briefe nicht zurückzusenden, sondern, und zwar ohne Rücksicht darauf, ob die ganze Sendung frankirt gewesen oder nicht, einzeln mit dem vollen Briefporto zu belegen. Für die von den Adressaten nicht angenommenen Briefe hat der Aufgeber das angelegte Porto zu entrichten.

#### §. 27.

##### **Einziehung der Bestellgebühr vom Absender.**

Von den Adressanten nicht berichtigte Bestellgebühr darf an den Aufgeber der Postsendung nicht zurückgerechnet werden.

Należytość pobiera się wedle waluty zakładu pocztowego miejsca wpłaty.

Wynagrodzenie wpłaty gotowej przez jeden zakład Związku pocztowego drugiemu następuje w kartach jak wynagrodzenie dalszego franko.

§. 23.

**Przesyłki zaliczkowe.**

Listy i inne przesyłki na których ciąży odbiór późniejszy (przesyłki zaliczkowe, zaliczki pocztowe) zawierać muszą wyrażoną na adresie ilość zaliczki słowami: „zaliczka czyli odbiór późniejszy . . . . .“  
tudzież talary i sumę pieniężną liczbami i głoskami.

§. 24.

**Nota franko.**

Listy i t. d. na których adresie nota franko (wolno, franko, fr. etc.) jest przekreśloną, skrobaną lub zmienioną, mają być odrzucone przy przyjęciu; jeżeli w skrzynce listowej znalezione będą listy z taką lub nieprzekreśloną i t. d. notą franko, za które portoryum markami lub stęplowanymi kuwertami nie było zapłacone, tedy poświadczoną zostanie urzędownie nieważność noty franko.

§. 25.

**Listy obcemi markami opatrzone.**

Jeżeli w obrębie związkowym oddane będą na pocztę listy z markami lub stęplowanymi kuwertami innego obrębu, tedy z listami takimi postąpić należy jak z niefrankowanymi i marki obce oznaczyć jako nieważne.

Jeżeli zaś listy takie przeznaczone są do tego obrębu związkowego, do którego należą marki lub stęplowane kuwerty, tedy zakład pocztowy odbierający ściąga od adresata pozostałe tylko po odtrąceniu wartości marków lub kuwerty portoryum, lub wynagrodzi w inny sposób adresatowi wartość niepotrzebnie użytych marków.

§. 26.

**Listy pod kuwertą do zakładów pocztowych.**

Jeżeli listy pod kuwertą do zakładów pocztowych celem rozesłania lub dalszego transportu przysłane zostaną, tedy listy takowe nie mają być odesłane, lecz, a to bez względu na to, czy cała przesyłka była frankowaną lub nie, obłożone pojedynczo pełnym portoryum listowym. Za listy przez adresatów nieprzyjęte zapłacić ma podawca nałożone portoryum.

§. 27.

**Ściągnięcie należytości doręczenia od odsyłającego.**

Nie załatwiona przez adresata należytość doręczenia nie może być policzoną oddawcy przesyłki pocztowej.

Nach erfolgter Verständigung zwischen den beteiligten Postverwaltungen soll jedoch gestattet sein, für Briefe von Privaten an Behörden die Bestellgebühr vom Aufgeber einzuhelien, und als Weiterfranco an die bezugsberechtigte Postanstalt zu vergüten.

### §. 28.

#### Gebührenfreie Anrechnung von Postgefällen.

Für die Anrechnung von Postgefällen irgend welcher Art, welche von dem Absender nicht voraus entrichtet worden sind, darf der Ansaß und die Einziehung einer Procuraturgebühr auch in dem Falle nicht erfolgen, wenn vorschristmäßig die betreffenden Gefälle bei der Anlieferung der Sendung zur Post hätten vorausbezahlt werden müssen.

### §. 29.

#### Lagergeld.

Die Postverwaltungen derjenigen Vereinsbezirke, in denen gesetzlich die Erhebung von Lagergeld für solche Fahrpost-Gegenstände vorgeschrieben ist, welche längere Zeit bei der Postanstalt aufbewahrt werden müssen, dürfen für unbestellbare, nach dem Abgangsorte zurückzusendende Fahrpost-Sendungen dieses Lagergeld nicht in Anrechnung bringen.

### §. 30.

#### Wiegen der Postsendungen.

Es werden gewogen und mit dem Gewichte bezeichnet:

1. die portopflichtigen Briefe, Briefe mit Waarenproben oder Mustern und Sendungen unter Band, sofern das Gewicht dieser Gegenstände das einfache Briefgewicht übersteigt;
2. Briefe mit Geld oder declarirtem Werthe, und
3. sonstige Fahrpoststücke jeder Art.

Das ermittelte Gewicht wird auf den Brief oder Begleitbrief oben links in der Ecke mit Tinte notirt; das Gewicht mehrerer Stücke zu einem Begleitbriefe wird neben oder unter einander in der vom Absender bei Anzählung der einzelnen Stücke beobachteten Reihenfolge notirt. Pfundtheile werden in Lothen, Loththeile in förmlichen Brüchen ausgedrückt. In denjenigen Vereinsstaaten, in welchen das Zollgewicht nicht in Anwendung ist, wird das ermittelte Landesgewicht auf den Adressen (bei Geld- und Werthsendungen so genau wie möglich) in Zollgewicht reducirt.

### §. 31.

#### Stempeln der Briefe &c.

Gestempelt werden:

1. die Briefe, Briefe mit Waarenproben, Sendungen unter Band, kleinere Fahrpost-Sendungen ohne Begleitbrief, und die Begleitbriefe mit dem Aufgabestempel des Ortes und Datums der Anlieferung

Dozwoloném wszakże jest po nastąpieniu się między interesowanemi administracyami pocztowemi, podniesienie należności doręczenia od podawcy za listy od prywatnych do władz i wynagrodzenie upoważnionemu do podniesienia zakładowi pocztowemu jako dalsze franko.

§. 28.

**Wolne od należności policzenie dochodów pocztowych.**

Za policzenie dochodów pocztowych jakiego bądź rodzaju, które przez posyłającego nie były z góry zapłacone nie może być zapłaconą i ściągniętą żadna należność prokury także i w tym razie, jeżeli stósownie do przepisów dotyczące dochody przy podaniu przesyłki na pocztę musiały być z góry zapłaconemi.

§. 29.

**Składowe.**

Administracye pocztowe tych powiatów związkowych, w których prawnie przepisane jest podniesienie składowego od takich przedmiotów poczty wozowój, które przez dłuższy czas w zakładzie pocztowym przechowane być muszą, nie mogą tego składowego policzać za niedoręczalne przesyłki pocztą wozową, które do miejsca odchodu mają być zwrócone.

§. 30.

**Ważenie przesyłek pocztowych.**

Mają być ważone i oznaczone ciężarem wagowym:

1. Listy portoryum podlegające, listy z próbkami towarów lub wzorami i przesyłki pod przepaską, o ile waga tych przedmiotów pojedynczą wagę listów przenosi;
2. Listy z pieniędzmi lub deklarowaną wartością, i
3. inne przedmioty poczty wozowój każdego rodzaju.

Oznaczona waga zanotowaną będzie na liście lub liście konwojowym atramentem na górze w rogu po lewój; waga kilku kawałków do listu konwojowego notowaną będzie obok siebie lub pod sobą w porządku, zachowanym przez odsyłającego przy wyliczeniu pojedynczych kawałków. Części funtów wyrażone będą łutami, części łutów formalnemi ułamkami. W tych Państwach Związkowych, w których waga łutowa nie ma zastosowania, zredukowaną będzie oznaczona waga krajowa na adresach (przy przesyłkach pieniężnych i wartości jak można najdokładniej) na wagę łutową.

§. 31.

**Stęplowanie listów etc.**

Stęplowane będą:

1. Listy, listy z próbkami towarów, przesyłki pod przepaską, mniejsze przesyłki wozowe bez listu konwojowego, i listy konwojowe stępem podania miejsca i datum dostawienia

auf der Adresse oben rechts:

2. die recommandirten Briefe, Briefe mit Waarenproben und Kreuzband-Sendungen mit dem Stempel „Recommandirt (Chargé, recomm.)“<sup>4</sup> in rother Farbe (deßgleichen auch beim Eingange dieser Sendungen vom Auslande);

3. dieselben Gegenstände, wie ad 1. und 2. so weit als thunlich bei der Uebernahme vom Auslande oder von der Postanstalt eines anderen Vereinsstaates mit dem Stempel des Ortes und Datums der übernehmenden Postanstalt auf der Rückseite;

4. die Freimarken mit dem landesüblichen Entwerthungsstempel.

Es bleibt den einzelnen Vereinsstaaten nubenommen, außerdem bei frankirten Briefen einen Frankirungsstempel, und bei unfrankirten Briefen einen die Höhe des Porto anzeigenden Stempel (in blauer Farbe) anzuwenden.

### §. 32.

#### Franco-Verzeichnung.

Wenn Postsendungen nicht mit Marken oder gestempelten Couverts frankirt sind, so ist das bar erhobene Franco auf der Adresse der Briefe, Begleitbriefe oder Adresspäckete unten links in der Ecke in kleinen Zahlen roth zu vermerken, und nöthigenfalls an dieser Stelle das Francozeichen hinzuzufügen.

Das außer dem Franco erhobene Weiterfranco wird in so vielen Beträgen, als Postverwaltungen an demselben Theil nehmen, in Bruchform unter das Franco gesetzt.

Bei Briefen nach dem Auslande, welche mit Marken frankirt sind, ist das fremde Franco unten links mit dem Beisage: „Weiterfranco“ („W. F.“) anzusetzen.

### §. 33.

#### Retour-Receipte.

Den recommandirten Briefen wird nur in dem Falle, wenn der Absender den vollzogenen Ablieferungsschein (Retour-Receipte) verlangt hat, das Formular dazu nach folgendem Muster gleich am Aufgaberte beigefügt.

Formular.

(Vorderseite.)

#### Des Empfängers

Stand

Name

Wohnung

Dieser Schein wird vom Empfänger unterschrieben.  
 Daß ich Endesunterschriebener von der Post-  
 hier selbst einen recommandirten Brief aus  
 von  
 richtig erhalten, bescheinige hiermit.

den

18

Vollzogen nach dem Aufgaberte des Briefes zurückzusenden.

na górze adresy po prawej;

2. Listy rekomendowane, listy z próbkami towarów i przesyłki pod przepaską stępem „Rekomendowano (*chargé recomm.*)“

kolorem czerwonym (również przy wstępie tych przesyłek z zagranicy);

3. te same przedmioty, jak ad 1 i 2 o ile można przy przyjęciu z zagranicy lub od zakładu pocztowego innego Państwa Związkowego stępem miejsca i datum odbierającego zakładu pocztowego na stronie odwrotnej;

#### 4. Marki

używanych w kraju stępem, wartość odejmującym.

Pozostawia się wolność pojedynczym Państwom Związkowym używania oprócz tego przy listach frankowanych stępla frankowania, a przy listach niefrankowanych stępla oznaczającego wysokość portoryum (koloru niebieskiego).

### §. 32.

#### Oznaczenie frankowania.

Jeżeli przesyłki pocztowe nie są frankowane markami lub stęplowanymi kuwertami, tedy podniesione gotówką franko ma być zanotowane na adresie listów, listów konwojowych lub pakietów adresowanych na dole po lewej w rogu małymi czerwonymi liczbami i w razie potrzeby dodany na témże miejscu znak franko.

Podniesione oprócz franko dalsze franko położoném będzie, ile administracyj pocztowych w niém udział mają, w formie ułamkowej pod franko.

Przy listach do zagranicy, które markami są frankowane, dodane ma być obce franko na dole po lewej z dodatkiem: „Dalsze franko“ (D. f.)

### §. 33.

#### Recepis zwrotny.

Do listów rekomandowanych w tym tylko razie dołącza się zaraz w miejscu podania formularz wedle następującego wzoru, jeżeli odsyłający zażądał uskuteczniejszego certyfikatu dostawy (recepisu zwrotnego).

#### Formularz.

(Strona przednia.)

### Odbierającego

Stan

Imię

Mieszkanie

Jako ja niżej podpisany przez pocztę  
tu list rekomandowany z  
od  
otrzymałem, niniejszém poświadczam.

dnia

18

Po uskutecznieniu odesłać do miejsca podania listu

Certyfikat ten podpisany  
będzie przez odbiorcę.



(Rückseite.)

**Retour = Receptisse**

nach

## §. 34.

**Behandlung der Nachnahme = Sendungen.**

Denjenigen Sendungen, auf welchen eine Nachnahme (ein Postvorschuß) haftet, sind am Aufgabsorte Rückscheine nach untenstehendem Formulare beizufügen, welche von der Abgabe-Postanstalt nach der Einlösung des Vorschusses ohne Verzug, oder im Falle der Nichteinlösung, spätestens nach vierzehn Tagen zugleich mit der nicht eingelösten Sendung nach dem Aufgabsorte mit dem Vermerke über die erfolgte oder nicht erfolgte Einlösung zurückzusenden sind.

Bei längerem Ausbleiben des Rückscheinens hat die Postanstalt am Aufgabsorte ihrer vorgesezten Postbehörde behufs der Abstellung der Unregelmäßigkeit Anzeige zu erstatten.

Formular.

(Vorderseite.)

**Rückschein über Postvorschuß = Gegenstände.**

D  
bemerkten, ob die mit der heutigen Post dahin abgehende zu wolle hierunter  
in , worauf Postvorschuß haften, eingelöst worden ist, oder nicht?  
den ten 18

**Post:**

Die oben erwähnte Vorschuß-Sendung ist am ten hier eingezungen und  
eingelöst worden.  
den ten 18

**Post:**

(Rückseite.)

**Vorschuß = Rückschein.**

nach

## §. 35.

**Bezeichnung der Fahrpost = Sendungen.**

Alle mit einem Begleitbriefe versehenen Fahrpost-Sendungen sind bei der Aufgabs-Postanstalt mit dem Ortsnamen und mit einer Aufgabenummer deutlich zu bezeichnen.

Der Name des Aufgabsortes und die Aufgabenummer sind als Merkmale der Sendung, während ihres ganzen Transportes durch das Vereinsgebiet unverändert beizubehalten, und haben in allen Karten zu erscheinen, in welche die Sendungen im Laufe ihrer Beförderung einzutragen sind.

Der Name des Aufgabsortes muß auf den Frachtstücken mittelst Aufklebung eines Zettels, worauf dieser Name gedruckt ist, angebracht werden.

(Strona odwrotna.)

**Recepis zwrotny**

do

## §. 34.

**Postępowanie z przesyłkami zaliczkowymi.**

Do przesyłek, na których cięży zaliczka pocztowa dołączone być mają w miejscu podania certyfikaty zwrotne wedle przywiedzonego niżej formularza, które odesłane być mają przez zakład pocztowy oddawczy bezzwłocznie po wykupieniu zaliczki, lub w razie niewykupienia najpóźniej w 14 dni wraz z niewykupioną przesyłką do miejsca podania z zanotowaniem o skutecznym lub nieskutecznym wykupieniu.

Przy dłuższem nienadejściu certyfikatu zwrotnego donieść ma o tém zakład pocztowy miejsca podawczego przełożonej władzy pocztowej celem usunięcia nie-regularności.

Formularz.

(Strona przednia).

**Certyfikat zwrotny o przedmiotach zaliczki pocztowej.**

|  |             |    |   |
|--|-------------|----|---|
|  | Poczta      | w  | raczy niżej   |
| zanotować, czy odchodząca tam dzisiaj pocztą |             | do |   |
| w  | , na której |    | cięży zaliczka pocztowa, wykupioną została lub nie? |
|  | dnia        | 18 |   |

**Poczta**

Pomieniona wyżej przesyłka zaliczkowa przybyła tu dnia \_\_\_\_\_ i została wykupiona \_\_\_\_\_  
dnia \_\_\_\_\_ 18

**Poczta**

(Strona odwrotna.)

**Certyfikat zwrotny na zaliczkę.**

do

## §. 35.

**Oznaczenie przesyłek pocztą wozową.**

Wszystkie przesyłki pocztą wozową opatrzone listem konwojowym oznaczone być mają przy zakładzie pocztowym podawczym imieniem miejsca i liczbą podania.

Imię miejsca podania i liczba podania zatrzymane być mają niezmiennie jako znamiona przesyłki podczas całego transportu przez obręb związkowy, i stać mają we wszystkich kartach, w które przesyłki w biegu ich transportu mają być wniesione.

Imię miejsca podania winno być przydane do przesyłek za pomocą przykle-  
pienia kartki, na której to imię jest wydrukowane.

Die Nummer ist auf den betreffenden Fahrpost-Sendungen und auch auf den dazu gehörigen Begleitbriefen mittelst gedruckter Zettel anzubringen.

### §. 36.

#### Briefpost- und Fahrpost-Sendungen.

Die Expedition der Briefpost- und Fahrpostgegenstände erfolgt durchweg getrennt.

Zur Briefpost gehören:

1. Briefe von Allerhöchsten und Höchsten Mitgliedern der Regenten-Familien der Postvereins-Staaten und von des Herrn Fürsten von Thurn und Taris Durchlaucht, sowie an dieselben;
2. Briefe ohne Werthangabe bis zum Gewichte von 4 Loth;
3. schwerere Briefe bis zum Gewichte von 16 Loth, deren Beförderung mit der Briefpost Seitens des Aufgebers durch einen Beisag auf der Adresse oder durch Francirung mit Marken verlangt ist;
4. recommandirte Briefe;
5. Briefe mit Waarenproben, Kreuz- oder Streifband-Sendungen, Zeitungen, Receptisse, Rückmeldungen, postämtliche Anfragen, Laufzettel u. dgl.;

6. die portofreien (ämtlichen) Dienst-Correspondenzen bis zum Gewichte von 1 Pfund.

Zur Fahrpost sind zu rechnen:

1. gewöhnliche Briefe über 4 Loth, deren Beförderung mit der Briefpost Seitens des Aufgebers nicht vorgeschrieben ist;
2. Briefe mit declarirtem Werthe;
3. Briefe, auf welche bare Einzahlungen stattgefunden haben;
4. Briefe mit Postvorschüssen (Nachnahmebriefe);
5. Gelder und Bäckereien aller Art.

### §. 37.

#### Eintragung in die Karten.

Recommandirte Briefe werden namentlich in die Karten eingetragen.

Gleich den recommandirten Briefen werden in die Karten speciell eingetragen:

1. die im §. 36 unter 1. erwähnten Briefe;
2. vollzogen zurückgehende Ablieferungsscheine (Retour-Receptisse) über recommandirte Briefe;
3. Rückscheine über eingelöste Postvorschuß-Sendungen;
4. Rückmeldungen über Berichtigung der Ansätze in den Karten;
5. Laufzettel über fehlende oder beschädigte Gegenstände, und
6. Briefpakete, welche in andere aufgenommen werden.

Liczba dodaną być ma do dotyczących przesyłek pocztą wozową jako i do należących do tego listów konwojowych za pomocą kartek drukowanych.

### §. 36.

#### **Przesyłki pocztą listową i pocztą wozową.**

Expedycja przedmiotów poczty listowej i poczty wozowej następuje zawsze oddzielnie.

Do *poczty listowej* należą:

1. Listy Najwyższych i Wysokich Członków Rodzin Panujących Państw Związku pocztowego, tudzież Jaśnie Oświeconego księcia Thurn i Taxis, jako i do tychże;

2. Listy bez podanej wartości aż do wagi 4 łutów;

3. Cięższe listy aż do wagi 16 łutów, o których transport pocztą listową proszono ze strony podawcy dodatkiem na adresie lub frankowaniem markami;

4. Listy rekomendowane.

5. Listy z próbkami towarów, przesyłki w okładce krzyżowej lub przepasce, gazety, recepty, meldowania zwrotne, zapytania urzędów pocztowych, karty obiegowe i t. p.

6. Wolne od portoryum urzędowe korespondencye służby aż do wagi 1 funta.

Do poczty wozowej mają być policzone:

1. Zwyczajne listy nad 4 łuty, których transport pocztą listową nie jest przepisany ze strony podawcy.

2. Listy z wartością deklarowaną.

3. Listy, na które nastąpiły wpłaty gotowe.

4. Listy z zaliczkami pocztowymi.

5. Pieniądze i paki wszelkiego rodzaju.

### §. 37.

#### **Wciąganie w karty.**

Listy rekomendowane wciągane będą poimiennie w karty.

Podobnie jak listy rekomendowane wciągane będą pojedynczo w karty:

1. Pomienione w §. 36 pod 1 listy.

2. Wracające po skutecznieniu certyfikaty dostawienia (retourrecepty) na listy rekomendowane.

3. Certyfikaty zwrotne na wykupione przesyłki zaliczki pocztowej.

4. Meldowania zwrotne o sprostowaniu pozycji w kartach.

5. Karty obiegowe względem brakujących lub uszkodzonych przedmiotów, i

6. Pakiety listowe, które w inne są wzięte.

## §. 38.

**Anfertigung und Abnahme der Briefkarten-Schlüsse.**

Bei Anfertigung eines Briefkarten-Schlusses werden die den jenseitigen Postverwaltungen zuzurechnenden Porto- und Auslagen-Beträge mit blauer Tinte in großen Zahlen auf den Adressen der Briefe notirt, wozu auch Stempel in Anwendung kommen können.

Die Postanstalt, welche von einer anderen Vereins-Postanstalt einen Briefkarten-Schluß empfängt, hat die in der Karte vermerkten Portobeträge und sonstigen Eintragungen zu prüfen, und etwa bemerkte Unrichtigkeiten dergestalt in den Karten abzuändern, daß das Abgeänderte ersichtlich bleibt. Der Grund der geschehenen Abänderung ist in der Karte kurz zu erörtern, auch ist von der vorgenommenen Berichtigung der absendenden Postanstalt ungesäumt Kenntniß zu geben. Diese Rückmeldungen sind, mit dem Anerkenntnisse der Postanstalt, an welche sie gerichtet sind, versehen, an die Postanstalt, welche dieselben erlassen hat, unter Recommendation zum Belege für die betreffende Karte zurückzusenden.

## §. 39.

**Behandlung und Uebernahme der Fahrpost-Sendungen.**

1. Bei Expedition der Fahrpost-Sendungen wird jedes Stück nach der Nummerfolge in die Frachtkarte einzeln eingetragen.

Begleitpapiere werden in der Regel unter der Nummer desselben Stückes vorge-merkt, zu welchem sie gehören.

Wo der Umfang des Verkehrs solches erfordert, werden die Briefe mit declarirtem Werthe, Briefe, worauf bare Einzahlungen stattgefunden haben, und Begleitbriefe, zu welchen Poststücke mit declarirtem Werthe gehören, in eine besondere Abtheilung der Karte (Geldkarte) eingetragen.

2. Die Ueberlieferung der Fahrpost-Stücke erfolgt zwischen den Vereins-Postanstalten, je nach den Verkehrsverhältnissen, entweder

- a) in bloßgehenden Kartenschlüssen, oder
- b) in geschlossenen Beuteln, oder
- c) in geschlossenen Körben, Kisten oder Felleisen.

3. Bei der Expedition in geschlossenen Beuteln werden in letztere aufgenommen:

- a) alle Briefe und Packete mit barem Gelde oder Papieren von Geldeswerth, soweit sie sich nach ihrer Beschaffenheit und ihrem Umfange dazu eignen;
- b) alle Sendungen von geringerem Umfange mit oder ohne declarirtem Werthe bis zu dem Gewichte von 16 Loth, soferne dieselben nicht nach den Zollvorschriften einzeln überliefert werden müssen;
- c) alle Begleitbriefe, Declarationen, Briefe mit Bareinzahlungen oder Nachnahmen u. s. w.

## §. 38.

**Sporządzenie i odebranie zamknięć kart listowych.**

Przy sporządzeniu zamknięcia kart listowych notowane będą wrachować się mające tamtostronnym administracyom pocztowym portorya i ilości wydatkowe niebieskim atramentem wielkimi liczbami na adresach listów, do czego także stęplów użyć można.

Zakład pocztowy, który od innego związkowego zakładu pocztowego otrzymuje zamknięcie kart listowych, roztrzasać ma zanotowane w karcie ilości portoryjne i inne wniesienia i zmienić w kartach znalezione snąć niedokładności w ten sposób, iżby zmiana widoczną pozostała.

Przyczyna uczynionój zmiany przywiedzioną będzie po krótkce w karcie, a o przedsięwziętém sprostowaniu donieść należy bezzwłocznie odsyłającemu zakładowi pocztowemu. Te zwrotne meldowania odesłane być mają, opatrzone uznaniem zakładu pocztowego, do którego są wymierzone, zakładowi pocztowemu, od którego wyszły, pod rekomendacją, w dowód dla dotyczącej karty.

## §. 39.

**Odbiór przesyłek pocztą wozową i postępowanie z niemi.**

1. Przy expedycyi przesyłek pocztą wozową wciągniony będzie każdy kawałek pojedynczo wedle porządku liczbowego do karty frachtowój.

Papiery konwojowe notowane będą w zasadzie pod liczbą tego samego kawałka, do którego należą.

Gdzie tego objętość obrotu wymaga, wciągane będą listy z wartością deklarowaną, listy, na które nastąpiły wpłaty gotowe, i listy konwojowe, do których należą przedmioty pocztowe z wartością deklarowaną, w szczególny oddział karty (kartę pieniężną).

2. Dostawienie przedmiotów pocztą wozową następuje między zakładami związku pocztowego, wedle stosunków obrotu, albo

- a) w luźnych zamknięciach kart, albo
- b) w zamkniętych torbach, albo
- c) w zamkniętych koszach, skrzyniach lub łomakach.

3. Przy expedycyi w torbach zamkniętych, wzięte będą do tych ostatnich:

- a) wszelkie listy i pakiety z gotowemi pieniędzmi lub papierami wartości pieniężnej, o ile wedle swych własności i objętości do tego są sposobne;
- b) wszelkie przesyłki mniejszój objętości z wartością deklarowaną lub bez nięj aż do wagi 16 łutów, o ile takowe wedle przepisów słowych pojedynczo nie mają być dostawione;
- c) wszystkie listy konwojowe, deklaracje, listy z wpłatami gotowemi lub zaliczkami pocztowemi t t. d.

Die übrigen zur Expedition in Bunteln nicht geeigneten Sendungen eines Kartenschlusses werden in der Karte, sofern diese nicht eine besondere Rubrik für Wagenstücke schon enthält, mit W („Wagenstück“) bezeichnet.

4. Befindet sich in einem Kartenschlusse nur Ein Geldbrief, so wird derselbe den sub Nr. 3, lit. c, angeführten Briefen beigelegt.

Sind dagegen zwei oder mehrere Briefe mit declarirtem Werthe vorhanden, so wird aus denselben ein besonderes Geldbrief-Packet formirt, und dieses dergestalt verschürt und versiegelt, daß der Inhalt des Packetes dadurch nicht leidet, gleichwohl aber so gesichert ist, daß demselben ohne Verletzung der Verpackung oder Versiegelung nicht beigegeben werden kann.

Ist eine besondere Geldkarte angefertigt, so werden außer den Geldbriefen auch alle übrigen in der Geldkarte eingetragenen Begleitbriefe u. s. w. in das Geldbrief-Packet, der Reihenfolge nach, mit aufgenommen.

Das Geldbrief-Packet wird mit der Bezeichnung: „Geldbrief-Packet“ versehen, bis auf die einzelnen Loththeile genau gewogen, und das ermittelte Gewicht mit der Stückzahl der, im Packete enthaltenen Briefe sowohl auf dem Packete selbst oben links, als auch am Schlusse der Karte vorgemerkt.

Bei der Abfertigung wird das Geldbrief-Packet mit den übrigen, im Buntel zu versendenden Fahrpost-Stücken, sowie mit den, in ein eigenes Bund, ohne weitere Gewichtserhebung vereinigten übrigen Briefen und den Declarationen, sofern nicht die offene Versendung der letzteren durch die Zollbehandlung bedingt ist, in den Fahrpost-Buntel verpackt, dieser am Kropfe fest verschürt, mindestens auf den beiden Enden der Schnur mit einem deutlichen Abdrucke des Dienststegels verschlossen und sodann gewogen.

Das ermittelte Gewicht wird gleich jenem des Geldbrief-Packetes mit der Stückzahl der im Buntel enthaltenen Sendungen am Schlusse der Karte vermerkt, und diese den Courspapieren offen beigelegt. Es bleibt übrigens die Anwendung besonderer Frachtzettel da, wo sie eingeführt sind, unbenommen.

5. Die in Verwendung kommenden Buntel müssen von starkem Leinen oder Zwillich, ohne Naht, oder von Leder sein, und die Bezeichnung: „Fahrpost“ mit dem Namen des Absendungs- und Bestimmungsortes auf sich tragen.

6. Bei Uebernahme der Buntel am Bestimmungsorte wird vor allem die Beschaffenheit des Buntels und dessen Verschluss untersucht, das Gewicht durch sorgfältiges Nachwiegen controlirt und der Buntel selbst in der Art geöffnet, daß lediglich die Schnur in der Nähe des Knotens durchschnitten, Knoten und Siegel selbst aber unverletzt erhalten wird.

Inne, do expedycji w torbach niesposobne przesyłki zamknięcia kartowego oznaczone będą w karcie, o ile ta nie mieści już osobnej rubryki dla wozowych przedmiotów literą *W* („Wozowy przedmiot“).

4. Jeżeli w zamknięciu kartowym *jeden* tylko jest list pieniężny, tedy dołączy się takowy do przytoczonych *sub* Nr. 3, lit. c, listów.

Są zaś dwa lub więcej listów z wartością deklarowaną, tedy z nich uformuje się osobny pakiet listów pieniężnych, który w ten sposób obwiedziony będzie sznurami i opieczętowany, iżby treść pakietu przez to nie cierpiała, wszelako tak była zabezpieczoną, iżby do niej bez uszkodzenia opakowania lub opieczętowania dojść nie można.

Jeżeli osobna karta pieniężna jest sporządzoną, natenczas wzięte będą oprócz listów pieniężnych wszystkie inne do karty pieniężnej wniesione listy konwojowe i t. d. wedle porządku do pakietu listów pieniężnych.

Pakiet listów pieniężnych opatrzony oznaczeniem: „pakiet pieniężny“ ważony będzie dokładnie aż do części łutowych, a oznaczona waga zanotowaną wraz z liczbą przedmiotów, zawartych w pakiecie listów, tak samym pakiecie u góry po lewej, jako i u końca karty.

Przy expedycji zapakowany będzie pakiet listów pieniężnych z innemi, w torbie przesłać się mającemi przedmiotami poczty wozowej, jako i z innemi, w osobną związkę, bez dalszego ważenia, połączonemi listami i deklaracyami, o ile otwarte przesyłanie ostatnich nie jest zawarowane postępowaniem cłowem, w torbę poczty wozowej, która u głowy mocno sznurem będzie obwiedziona, przynajmniej na obu końcach sznura wyraźnym odciskiem pieczęci służbowej zamkniętą i potem ważoną.

Oznaczona waga notuje się równie jak waga pakietu pieniężno-listowego wraz z liczbą zawartych w torbie przesyłek na końcu karty, i takowa dodaną będzie otwarciu do papierów kursowych. Pozostawia się wreszcie użycie osobnych kart frachtowych tam, gdzie te są zaprowadzone.

5. Przychodzące w używanie torby muszą być z mocnego płótna lub cwelichu, bez szwu, lub ze skóry i nosić na sobie oznaczenie „poczta wozowa“ z imieniem miejsca odsyłki i przeznaczenia.

6. Przy odbieraniu torb w miejscu przeznaczenia roztrząsaną przedewszystkiém będzie właściwość torby i jej zamknięcie, waga staranném odważeniem kontrolowaną i sama torba w ten sposób otworzoną, iżby tylko sznur w pobliżu węzła był przeciętym, węzeł zaś i pieczętka sama pozostały nienaruszonymi.



Dasselbe wird bei Behandlung der Geldbrief-Päckete beobachtet.

Alle beim Auspacken eines Beutels oder Geldbrief-Päcketes abgenommenen Bindfäden, Papierumschläge und Siegel-Abdrücke werden bis auf den kleinsten Theil sorgfältig zusammengehalten, und erst dann, wenn die Revision des Inhaltes ohne Anstand vollzogen ist, bei Seite geschafft.

7. Ist bei der Uebernahme der Beutel oder das Geldbrief-Päckete an seinem Verschlusse oder sonst beschädiget, oder ergibt sich bei Controle des Gewichtes eine Differenz mit den bezüglichen Vormerkungen in der Karte, so darf die Oeffnung und Revision des Beutels oder des Geldbrief-Päcketes, soweit dieß ausführbar ist, nur unter Beziehung des Conducteurs oder sonstigen Postbegleiters, welcher den Beutel überlieferte, sonst aber nur in Gegenwart von wo möglich mehreren, die Stelle desselben vertretenden unbetheiligten Zeugen und zwar erst dann vorgenommen werden, wenn sich diese von der stattgefundenen Beschädigung oder der bestehenden Gewichts-differenz überzeugt haben.

Wird ein Abgang an dem Inhalte erst bei der Revision entdeckt, so wird die letztere sofort sistirt, unter Beziehung des Conducteurs oder der Zeugen der gesammte Inhalt des Beutels sammt allen damit angekommenen Umschlagebögen, Bindfäden u. u. wieder in den Beutel verpackt, durch nochmaliges Nachwiegen die Uebereinstimmung des wirklichen und des angegebenen Gewichtes, sowie die gute Beschaffenheit des Beutels und des Verschlusses, constatirt und erst dann in der Revision weiter vorgeschritten.

In diesem, wie in jedem anderen Falle, wo der Inhalt des Beutels nicht richtig befunden wird, wird von dem übernehmenden Beamten unter Beziehung des Conducteurs oder der Zeugen

- a) nicht bloß die Gewichtsangabe jedes einzelnen Beutelsstückes durch Nachwiegen genau geprüft, sondern auch das Gewicht des leeren Beutels und sämmtlicher darin eingetroffenen Emballage sorgfältig ermittelt;
- b) das Ergebnis mit Angabe der einzelnen, allenfalls ermittelten Differenzen, der Signatur des Beutels und der einzelnen Bestandtheile der Emballage genau verzeichnet;
- c) über den ganzen Thatbestand sofort ein Protokoll aufgenommen und dieses mit obiger Verzeichnung und allen im Beutel vorgefundenen Einschlagbögen, Bindfäden und der zum Verschlusse des Beutels verwendeten Schnur mit Siegel nebst dem Beutel an die vorgesetzte Behörde eingeschendet;
- d) der absendende Postanstalt aber umgehend von dem ermittelten Abgange zu weiterer Nachforschung Kenntniß gegeben.

Gleiches Verfahren ist, soweit thunlich, bezüglich der bei einer Postanstalt lediglich zur Weiterpedition eingehenden Fahrpost-Beutel zu beobachten, welche bei ihrer Uebernahme eine Beschädigung erkennen lassen.

Toż samo przestrzeganém być ma przy postępowaniu z pakietami piéniężno-listowemi.

Wszelkie przy wypakowaniu torby lub pakietu piéniężno-listowego zdjęte sznurki, obwoje papiérowe i odciski pieczętek zebrane będą starannie aż do najmniejszej cząstki, i dopiero wtenczas uprzątnione, gdy rewizya treści bez pochyby skuteczną została.

7. Jeżeli przy odebraniu torba lub pakiet piéniężno-listowy uszkodzone są w zamknięciu lub gdzieindziej, lub jeżeli przy kontroli wagi zachodzi różnica z odnośnemi notami w karcie, tedy otwarcie i rewizya torby lub pakietu piéniężno-listowego, o ile to da się wykonać, przedsięwziętą być może tylko w przytomności konduktora lub innego poczcie towarzyszącego, który torbę dostawił, inaczej zaś tylko w przytomności o ile można kilku zastępujących miejsce tegoż nieinteresowanych świadków, a to wtenczas dopiero, gdy się takowi o zasłém uszkodzeniu lub istniejącej różnicy wagi przekonali.

Jeżeli brak w treści przy rewizyi dopiero był odkryty, tedy ostatnia ma być wstrzymana, cała treść torby za przyzwaniem konduktora lub świadków wraz z wszystkimi z nią przybyłemi arkuszami obwojowemi, sznurkami etc. etc. znów do torby zapakowaną, przez powtórne odważenie zgodność rzeczywistej i podanej wagi jako téż dobry stan torby i zamknięcia poświadczony, poczem dopiero w rewizyi dalej ma się postąpić.

W tym i każdym innym wypadku, w którym treść torby w stanie należytem znalezioną nie była, roztrząśniętą będzie starannie przez odbierającego urzędnika za przyzwaniem konduktora lub świadków

- a) nie tylko waga podana każdego z osobna kawałka, w torbie zawartego, przez odważenie, ale oznaczoną także waga próżnej torby i wszystkich z nią przybyłych obwojów;
- b) spisany będzie dokładnie wynik z podaniem pojedynczych różnic, jakieby się okazały, dotyczący sygnatury torby i pojedynczych części składowych ambalowania;
- c) o całej istocie czynu zrobiony będzie protokół i takowy przesłany przełożonej władzy wraz z powyższym spisem i wszystkimi w torbie znalezionymi arkuszami obwojowemi, sznurkami i użytym do zamknięcia torby sznurem z pieczęcią i torbą;
- d) zakład pocztowy odsyłający zaś uwiadomiony będzie za obrotem o wydobytym braku celem dalszego poszukiwania.

Również postępowanie, o ile można, zachowaném być ma względem torb poczty wozowej, nadchodzących do zakładu pocztowego jedynie do dalszej spedycji, na których przy odbieraniu spostrzedz można uszkodzenie.

Gestatten die Umstände eine derartige Behandlung durchgehender Fahrpost-Beutel nicht, so ist der Thatbestand der Verletzung oder der Gewichtsdivergenz festzustellen, der Beutel uneröffnet in einen anderen Beutel verpackt und sorgfältig versiegelt, mit dem Protokolle weiter zu senden und die nöthige Rückmeldung zu machen.

Bei der Expedition in geschlossenen Körben, Kisten oder Felleisen finden auf diese die gleichen Bestimmungen, wie für Fahrpost-Beutel, Anwendung.

8. Gehen bloßgehende Wagenstücke beschädigt ein, oder wird an solchen eine Gewichtsdivergenz bemerkt, so ist der Thatbestand in Gegenwart des Begleiters oder von Zeugen festzustellen, darüber ein Protokoll aufzunehmen und die nöthige Rückmeldung zu erlassen.

#### §. 40.

##### **Saftung bei Übernahme der Postladungen.**

Wird bei der Übernahme der Postladungen von der übernehmenden Postanstalt keine Ausstellung gemacht, so gilt dieses bis zur Führung des vollständigen Gegenbeweises als Quittung über den richtigen Empfang der Ladung.

In Fällen, wo bei der Übernahme das Gewicht nicht hat festgestellt werden können, z. B. bei Eisenbahn-Transporten, bleibt die übergebende Postanstalt, bei unverletzter äußerer Beschaffenheit der Sendungen, für die Richtigkeit des Gewichtes so lange verantwortlich, bis die Nachwiegung hat erfolgen können.

Gewichtsdivergenzen, welche sich bei solcher späteren Nachwiegung ergeben, müssen unter Beobachtung der im §. 39 enthaltenen bezüglichen Vorschriften festgestellt werden, wodurch jedoch die Führung des Gegenbeweises, daß die Sendung mit richtigem Gewichte ausgeliefert worden, nicht ausgeschlossen ist.

#### §. 41.

##### **Verfahren bei Überlieferung mangelhaft verpackter Sendungen.**

Mangelhaft verpackte Sendungen sollen bei der Überlieferung nicht zurückgewiesen werden.

Glaubt die übernehmende Postanstalt, daß die fehlerhafte Verpackung bei der Weiterbeförderung die Beschädigung oder das theilweise oder gänzliche Verderben der Sendung herbeiführen oder eine nachtheilige Einwirkung auf andere Sendungen zur Folge haben möchte, so muß unter Feststellung des Thatbestandes eine neue Verpackung der Sendung stattfinden, wobei, soweit als thunlich, die ursprüngliche Verpackung unter der neuen beizubehalten ist.

Der festgestellte Mangel, sowie die Beseitigung desselben, ist der zuspeditirenden Postanstalt mit nächster Post zurück zu melden.

Die Kosten für die neue Verpackung werden durch (kostenfreie) Anrechnung von

Jeżeli okoliczności nie pozwalają takowego postępowania z przechodzącą torbą poczty wozowej, natenczas sprawdzoną będzie istota czynu uszkodzenia lub różnica wagi, torba nieotworzona zapakowaną będzie w inną torbę i starannie zabezpieczoną, z protokołem dalej odesłaną i potrzebne meldowanie zwrotne zrobione.

Przy spedycyi w zamkniętych koszach, skrzywniakach lub tłomakach, zastosowane będą do tychże równe postanowienia, jak względem torb poczty wozowej.

8. Jeżeli luźne przedmioty wozowe nadchodzą uszkodzone, lub jeżeli na nich różnica wagi spostrzeżoną będzie, natenczas sprawdzoną będzie istota czynu w przytomności towarzyszącego lub świadków, zrobiony o tém protokół i wydane potrzebne meldowanie zwrotne.

#### §. 40.

##### **Odpowiedzialność przy odbieraniu ładunków pocztowych.**

Jeżeli przy odbieraniu ładunków pocztowych żadna nie była uczynioną pochyba przez odbierający zakład pocztowy, tedy ma to aż do przeprowadzenia zupełnego dowodu przeciwnego znaczenie kwitu na dokładne odebranie ładunku.

W razach, w których przy odbieraniu waga nie mogła być sprawdzoną, n. p. przy transportach koleją żelazną, pozostaje zakład pocztowy oddający, przy nie naruszonej zewnętrznej własności przesyłek, za dokładność wagi tak długo obowiązany, dopóki odważenie nastąpić nie mogło.

Różnice wagi, które przy takiem późniejszém odważeniu zachodzą, sprawdzone być muszą przy zachowaniu odnośnych, w §. 39 zawartych przepisów, przez co wszakże prowadzenie dowodu przeciwnego, iż przesyłka z dokładną wagą była odstawioną, nie jest wykluczoném.

#### §. 41.

##### **Postępowanie przy dostawieniu źle zapakowanych przesyłek.**

Niedokładnie zapakowane przesyłki nie mają być przy dostawieniu odrzucone.

Jeżeli pocztowy zakład odbierający sądzi, iż pochybne zapakowanie spowodować może przy dalszym transporcie uszkodzenie lub częściowe albo zupełne zepsucie przesyłki, lub za sobą szkodliwe działanie na inne przesyłki pociągnąć może, tedy przy sprawdzeniu istoty czynu nastąpić ma nowe opakowanie przesyłki, przy czém, o ile można, pierwotne opakowanie pod nowém zachowaném być winno.

Sprawdzony brak, jak i uchylenie takowego meldowane ma być zwrotnie zakładowi spedycyjnemu pocztą najbliższą.

Koszta nowego opakowania ściągnięte będą od adresata przez (wolne od kosz-

dem Adressaten, und soferne dieser die Zahlung verweigert, von dem durch ihn namhaft zu machenden Absender eingezogen.

#### §. 42.

#### **Expeditionswege für Fahrpost-Sendungen.**

Dem Aufgeber einer Fahrpost-Sendung soll in besonderen Fällen, wenn durch die Versendung auf einem anderen als dem gewöhnlichen Wege ein Vortheil erreicht werden kann, freistehen, den Expeditionsweg selbst zu bestimmen.

#### §. 43.

#### **Einziehung des fehlenden Weiterfranco.**

Wenn das Weiterfranco bei Fahrpost-Sendungen zu niedrig erhoben und berechnet ist, so wird der fehlende Betrag als Porto zugeschlagen und vom Adressaten erhoben.

Verweigert der Letztere die Zahlung, so ist ihm die Sendung ohne Portozahlung auszufolgen, soferne er den Absender namhaft macht und das Convert oder die Begleit-Adresse, oder eine Copie davon, zurückzunehmen gestattet.

Auf Grund des Converts u. s. w. wird alsdann der fehlende Portobetrag der Aufgabe = Postanstalt zurückgerechnet. Für denselben hat niemals eine den Transit leistende Vereins-Postanstalt zu haften.

#### §. 44.

#### **Zurücknahme aufgebener Postsendungen.**

Die zur Post eingelieferten Sendungen können von dem Absender vor deren Zustellung an den Adressaten zurückgenommen werden.

Die Zurücknahme kann erfolgen am Orte der Aufgabe oder am Bestimmungsorte, ausnahmsweise auch, insoferne dadurch keine Störung des Expeditionsdienstes herbeigeführt wird, an einem unterwegs gelegenen Umspeditionsorte.

In welcher Weise sich Derjenige, welcher eine Sendung zurückfordert, bei der absendenden Postanstalt über seine Berechtigung dazu und über seine Persönlichkeit auszuweisen hat, bestimmen die für jeden Postbezirk dieserhalb bestehenden Vorschriften.

Ist die Sendung bereits abgegangen, so hat Derjenige, welcher dieselbe zurückfordert, den Gegenstand bei der Postanstalt des Abgangsortes schriftlich so genau zu bezeichnen, daß derselbe unzweifelhaft als der reclamirte zu erkennen ist. Die gedachte Postanstalt fertigt das Reclamations Schreiben, aus welchem die Postanstalten des betreffenden Courjes Folge zu leisten haben.

Soll die Zurückforderung auf telegraphischem Wege geschehen, so darf eine dießfallige Depesche nicht abgesandt, oder derselben Folge gegeben werden, wenn nicht die

tów) porachowanie, a jeżeli ten zapłaty odmówi, od odsyłającego, przezeń wymienionym być mającego.

#### §. 42.

##### **Drogi spedycyjne dla przesyłek pocztą wozową.**

Podawcy przesyłki pocztą wozową, pozostawia się wszczęgólnych razach wolność oznaczenia samemu drogi spedycyjnej, jeżeli przesyłką na innej, niżeli zwykłej drodze, korzyść osiągniętą być może.

#### §. 43.

##### **Ściągnięcie brakującego dalszego franko.**

Jeżeli dalsze franko przy przesyłkach pocztą wozową za nisko jest podniesione i doliczone, tedy brakująca ilość dodaną będzie jako portoryum i podniesioną do adresata.

Jeżeli ostatni zapłaty odmówi, tedy przesyłka ma mu być wydana bez zapłaty portoryum, o ile odsyłającego wymieni i kopertę lub adres konwojowy lub kopią z nich wzięść dozwoli.

Na mocy koperty i t. d. policzy się brakująca ilość portoryum zakładowi pocztowemu podawczemu. Za takową nie odpowiada nigdy zakład Związku pocztowego, trudniący się przewozem.

#### §. 44.

##### **Powrotne odebranie podanych przesyłek pocztowych.**

Dostawione na pocztę przesyłki mogą być wzięte napowrót przez odsyłającego przed ich doręczeniem adresatowi.

Powrotne odebranie nastąpić może w miejscu podania lub przeznaczenia, wyjątkowo także, o ile przez to nie nastąpi przeszkoda w służbie ekspedycyjnej, w miejscu przespedycyjnym położoném po drodze.

W jaki sposób ten, który żąda zwrotu przesyłki ma się wykazać przed zakładem pocztowym odsyłającym swém do tego upoważnieniem i swoją osobistością, stanowią istniejące w tym względzie dla każdego powiatu pocztowego przepisy.

Jeżeli przesyłka już oddaną została, tedy ten, który żąda jej zwrotu oznaczyć ma przedmiot pisemnie przed zakładem pocztowym miejsca odchodu tak dokładnie, iż go niewątpliwie za reklamowany poczytać można. Rzeczony zakład pocztowy wystawi pismo reklamacyjne, któremu odpowiedzieć mają zakłady pocztowe kursu dotyczącego.

Jeżeli żądanie zwrotu nastąpić ma drogą telegraficzną, tedy odnośna depesza nie może być wysłaną ani posłuchaną, dopóki zakład pocztowy miejsca podania

Postanstalt des Aufgabortes ämtlich bescheiniget hat, daß der Absender sich als zur Zurückforderung berechtigt bei derselben legitimirt habe; daß dieß geschehen, muß in der Depesche bemerkt sein.

Ist die Sendung noch nicht abgegangen, so wird das bar erlegte Franco, nicht aber das durch Marken entrichtete Franco zurückgegeben.

Ist die Sendung bereits abgesandt, so hat der Absender das Porto wie für eine gewöhnliche Retour-Sendung zu entrichten, und zwar bei Fahrpost-Sendungen bis zu und von dem Orte, von dem der Gegenstand zurückgesandt wird.

## 83.

## Erlaß des Finanzministeriums vom 7. Mai 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXI. Stück, Nr. 78, ausgegeben am 14. Mai 1856),

betreffend die Bewilligung des Streckenzugverfahrens für den Transport über das durch die Zoll-Linie von Aisch bis zur Elbe begrenzte ausländische Gebiet.

Die Bestimmung des §. 21 der Vorschrift vom 31. Jänner 1836, über die Vollziehung der Zoll- und Staatsmonopols-Ordnung, wornach inländische Erzeugnisse oder ausländische, vorschristmäßig für den Verbrauch bezogene Waaren über das durch die Zoll-Linie von Bregenz bis Aisch begrenzte fremde Gebiet zollfrei aus einem Theile des Zollgebietes in den anderen geführt werden dürfen, wird auf Versendungen über das durch die Zoll-Linie von Aisch bis zur Elbe begrenzte ausländische Gebiet in der Art ausgedehnt, daß z. B. die Erzeugnisse der Industrie des Kreises Eger in Böhmen durch Sachsen mittelst der Eisenbahnen nach Bodenbach zollfrei versendet werden können, wobei das mit dem Erlasse vom 7. Juni 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt, Seite 521 \*) unter §§. 20—25 vorgezeichnete Verfahren anzuwenden ist.

Freiherr von Bruck w. p.

## 84.

## Verordnung der Ministerien des Innern, des Cultus und der Finanzen, dann des Armees-Ober-Commando vom 8. Mai 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXI. Stück, Nr. 79, ausgegeben am 14. Mai 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

betreffend die Befreiung der Wohnungen der Geistlichkeit von der Militär-Einquartierung.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 5. Mai 1856 Allergnädigst anzuordnen geruht, daß die im achten Absätze des §. 21 der

\*) Landes-Regierungsblatt für Galizien, Jahrgang 1853, erste Abtheilung, XXIII. Stück, Nr. 105, Seite 347.

urzędownie nie zatwierdził, iż odsyłający wylegitymował się przed nią jako upoważniony do żądania zwrotu; że tak się stało ma być zanotowanem w depeszy.

Jeżeli przesyłka jeszcze nie odeszła, tedy złożone gotówką franko, nie zaś franko markami zapłacone, ma być zwróconem.

Jeżeli przesyłka już odesłaną została, natenczas odsyłający zapłacić ma portoryum jak za zwykłą przesyłkę zwrotną, a to przy przesyłkach pocztą wozową aż do miejsca i od miejsca, od którego przedmiot będzie odesłany.

### 83.

#### Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z d. 7 Maja 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXI, Nr. 78, wydana dnia 14 Maja 1856),

**dotyczące pozwolenia postępowania w sposób pewnych przestrzeni, dla transportu przez obce terytoryum ograniczone linią celną od *Asch* aż do *Elby*.**

Postanowienie §. 21 przepisu z dnia 31 Stycznia 1836 r. co do przeprowadzenia ustawy o cłach i monopoliach Rządowych, wedle którego krajowe wyroby albo i zagraniczne towary, stósownie do przepisów na zużycie sprowadzone, przez obce terytoryum, ograniczone linią celną od *Bregencyi* aż do *Asch*, bez opłaty cła prowadzone być mogą z jednej części terytoryum celnego do drugiej, rozciągnionem zostaje na przesyłki przez terytoryum obce ograniczone linią celną od *Asch* aż do *Elby* w ten sposób, iż np. wyroby przemysłowe obwodu Egierskiego w Czechach bez opłaty cła przesłane być mogą przez Saksonię do Bodenbachu za pomocą kolei żelaznych, przyczém użytém być ma postępowanie, wskazane w §§fach 20—25 Rozrządzenia z dnia 7 Czerwca 1853 r. (Dziennik Praw Państwa stron. 521 \*).

Baron **Bruck** m. p.

### 84.

#### Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Wyznań i Finansów, tudzież Nadkomendy Wojskowej z d. 8 Maja 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXI Nr. 79, wydana dnia 14 Maja 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

**dotyczące uwolnienia pomieszkań duchowieństwa od kwaterunku wojskowego.**

Najwyższém Postanowieniem z dnia 5 Maja 1856 r. raczył Jego C. K. Apostolska Mość Najłaskawiej zarządzić, ażeby uwolnienie od kwaterunku wojska, w

\*) Dziennik Rządowy dla Galicyi, Rok 1853, Oddział piérwszy, Część XXIII, Nr. 105, strona 347.



Vorschrift über die Einquartierung des Heeres vom 15. Mai 1851 einigen Räumlichkeiten der Seelsorger und der höheren Geistlichkeit aller vom Staate anerkannten Religionsbekenntnisse zugesprochene Befreiung von der Einquartierung des Militärs, vom Tage der Kundmachung dieses Erlasses, auf die ganze Wohnung sammt Zugehör ausgedehnt werde, den Fall ausgenommen, wenn ein Militärgeistlicher desselben Religionsbekenntnisses, wie der in Frage stehende Seelsorger oder höhere Geistliche, unterzubringen ist.

Jene Befreiung von der Militär-Einquartierung hat hiernach auf Gebäude begünsteter geistlicher Pfründenbesitzer nicht Anwendung, wenn diese Gebäude nicht zur Wohnung des geistlichen Pfründenbesizers zu dienen haben.

Freiherr von **Bach** m. p. Graf **Thun** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p.  
Freiherr von **Bamberg** m. p. G. M.

ósmym ustępie §fu 21 przepisu o kwaterunku wojska z dnia 15 Maja 1851 przyznane niektórym lokalnościom dusznych pastérzy i duchowieństwa wyższego wszelkich wyznań religijnych w Państwie uznanych, z dniem obwieszczenia niniejszego Rozrządzenia rozciągnioném zostało na całe pomieszkanie wraz z przynależnościami, wyjąwszy ten przypadek, gdy pomieszczonym być ma wojskowy duchowny tegoż samego wyznania religijnego co pasterz dusz, w kwestyi będący, lub wyższy duchowny.

Owe uwolnienie od kwaterunku wojska nie ma zatém zastosowania do budynków posiadaczy prebend duchownych, dobrami uposażonych, jeżeli budynki rzeczone nie służą do pomieszkania duchownego posiadacza prebendy.

Baron **Bach** m. p.      Hrabia **Thun** m. p.      Baron **Bruck** m. p.  
Baron **Bamberg** m. p. J. M.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XXII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 12. Juni 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XXII.

Wydany i rozesłany dnia 12 Czerwca 1856.

## 85.

## Verordnung des Ministeriums der Finanzen vom 6. Mai 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXII. Stück, Nr. 80, ausgegeben am 16. Mai 1856),

wodurch erklärt wird, daß die Ueberstempelung der Stempelmarken mit dem Notariatsiegel zur Erfüllung der Stempelpflicht nicht gestattet ist.

Im Einvernehmen mit dem Ministerium der Justiz wird erklärt:

Die Notare können nicht zu den öffentlichen Behörden und Aemtern gezählt werden, welchen nach §. 7 der Verordnung vom 28. März 1854, Nr. 70 des Reichs-Gesetz-Blattes \*), die Ueberstempelung der Stempelmarken aufgetragen wurde.

Es müssen daher die von Notaren ausgefertigten stempelpflichtigen Urkunden, bei welchen nach §§. 3 und 4 der bezogenen Verordnung die Stempelpflicht durch die amtliche Ueberstempelung der Marke erfüllt werden kann, und nicht durch Ueberschreibung der Marke auf die im §. 3 dieser Verordnung angegebene Art erfüllt wurde, mit dem Amtssiegel eines der im §. 7 der gedachten Verordnung aufgezählten öffentlichen Organe überstempelt werden.

Durch die Ueberdruckung der Stempelmarken mit dem Notariatsiegel kann die Erfüllung der Stempelpflicht nicht bewirkt werden.

Freiherr von **Bruck** m. p.

## 86.

Erlaß des Ministeriums für Cultus und Unterricht vom  
10. Mai 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXII. Stück, Nr. 81, ausgegeben am 16. Mai 1856),

wirksam für den ganzen Umfang der Monarchie,

womit, nach gepflogenen Einvernehmen mit den Ministerien des Innern, der Justiz, der Finanzen und des Handels, dann mit dem Armee-Obercommando und der obersten Polizeibehörde, Uebergangsbestimmungen über die Aufnahme jener Candidaten des Conceptsdienstes, welche die theoretischen Staatsprüfungen noch nach dem, auf dem Gesetze vom 30. Juli 1850, Nr. 327 des Reichs-Gesetz-Blattes, basirten Staatsprüfungs-Systeme abzulegen haben, getroffen werden, und der Zeitpunkt bestimmt wird, mit welchem die neuen Anordnungen über das Staatsprüfungswesen in Wirksamkeit zu treten haben.

In Ansehung derjenigen Rechts Hörer, welche, um zur Conceptspraxis zugelassen werden zu können, nach den hierortigen Erlässen vom 2. October 1855, Nr. 172 des Reichs-Gesetz-Blattes \*\*), und vom 8. Februar 1856, Nr. 22 des Reichs-Gesetz-Blattes \*\*\*), die theoretischen Staatsprüfungen nach dem auf dem Gesetze vom 30. Juli 1850, Nr. 327 des Reichs-Gesetz-Blattes, beruhenden Staatsprüfungs-Systeme abzule-

\*) Landes-Regierungsblatt für Galizien, Jahrgang 1854, erste Abtheilung, XVIII. Stück, Nr. 77, Seite 231.

\*\*) Landes-Regierungsblatt, Jahrgang 1855, erste Abtheilung, XXXVI. Stück, Nr. 185, Seite 385.

\*\*\*) Landes-Regierungsblatt, Jahrgang 1856, erste Abtheilung, VI. Stück, Nr. 27, Seite 31.

## 85.

**Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 6 Maja 1856.**

(Dziennik Praw Państwa, Część XXII, Nr. 80, wydana dnia 16 Maja 1856),

**mocą którego oświadcza się, iż ostęplowanie mark stęplowych pieczęcią notaryalną dla dopełnienia obowiązku stęplowego nie jest dozwolonem.**

W porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości oświadcza się:

Notaryaty nie mogą być liczone do publicznych władz i urzędów, którym ostęplowanie mark stęplowych poleconem zostało wedle §. 7 rozporządzenia z dnia 28 Marca 1854, Nr. 70 Dziennika Praw Państwa \*).

Przeto dokumenta, stęplowi ulegające przez notaryuszów wystawione, przy których wedle §§. 3 i 4 przytoczonego rozporządzenia obowiązek stępla wykonany być może przez urzędowe ostęplowanie marki, a nie został dopełnionym przepisaniem marki w sposób, w §. 3. rozporządzenia rzeczzonego wskazany, ostęplowane być muszą pieczęcią urzędową jednego z organów publicznych, w §. 7 wspomnionego rozporządzenia wyliczonych.

Przez ostęplowanie mark stęplowych pieczęcią notaryalną nie może być uskutecznione dopełnienie obowiązku stęplowego.

Baron **Bruck** m. p.

## 86.

**Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 10 Maja 1856,**

(Dziennik Praw Państwa Część XXII, Nr. 81 wydana dnia 16 Maja 1856),

obowiązujące w całym obrębie Monarchii,

**mocą którego, po zasiągnięciu porozumienia z Ministerstwami Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości, Skarbu i Handlu, tudzież z Nadkomendą wojskową i Najwyższą Władzą Policyjną, wydane zostają postanowienia przechodowe co do przyjmowania kandydatów służby konceptowej, którzy składać mają examina rządowe teoretyczne jeszcze wedle systematu examinów rządowych, zasadzającego się na ustawie z dnia 30 Lipca 1850 r. Nr. 327 Dziennika Praw Państwa, z oznaczeniem oraz czasu, kiedy te nowe urządzenia w rzeczy examinów rządowych, w życie wejść mają.**

Co się tyczy słuchaczy prawa, którzy dla przypuszczenia do praktyki konceptowej, stosownie do tutejszych rozrządzeń z dnia 2 Października 1855 roku Nr. 172 Dziennika Praw Państwa \*\*), tudzież z dnia 8 Lutego 1856 r. Nr. 22 Dziennika Praw Państwa \*\*\*), składać winni examina rządowe teoretyczne wedle systematu examinów rządowych, zasadzającego się na ustawie z dnia 30 Lipca

\*) Dziennik Rządowy dla Galicyi, Rok 1854, Oddział pierwszy, Część XVIII, Nr. 77, strona 231.

\*\*) Dziennik Rządu Krajowego, Rok 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XXXVI, Nr. 185, strona 385.

\*\*\*) Dziennik Rządu Krajowego, Rok 1856, Oddział pierwszy, Zeszyt VI, Nr. 27, strona 31.

gen haben, werden nach gepflogenen Einvernehmen mit den Ministerien des Innern, der Justiz, der Finanzen und des Handels, dann mit dem Armee-Obercommando und der obersten Polizeibehörde, mit Beziehung auf den hierortigen Erlaß vom 16. April 1856, Nr. 54 des Reichs-Gesetz-Blattes \*), folgende Uebergangsbestimmungen getroffen:

### §. 1.

Zur Aufnahme dieser Candidaten in die Conceptspraxis bei einer der genannten Centralstellen, oder bei einer denselben unterstehenden Behörde, ist erforderlich, daß sie:

- a) die judicielle und Eine der beiden anderen theoretischen Staatsprüfungen (allgemeine oder administrative) des Staatsprüfungs-Systemes vom Jahre 1850 mit genügendem Erfolge abgelegt haben, und
- b) sich über die den Gesetzen entsprechende Vollendung ihrer akademischen Studien ausweisen, was vom Ende des laufenden Studienjahres angefangen durch das Absolutorium zu geschehen hat.

### §. 2.

Bezüglich der Zeit, wann die Candidaten sich diesen zwei Staatsprüfungen unterziehen dürfen, bleiben die bestehenden Anordnungen maßgebend; jedoch ist die Zulassung zur judiciellen Staatsprüfung dadurch bedingt, daß der Candidat über sämtliche Gegenstände dieser Prüfung Collegien frequentirt habe.

### §. 3.

Die dritte Staatsprüfung kann nach der Aufnahme in die Conceptspraxis abgelegt werden. Ob und unter welchen Bedingungen eine Dispens von derselben zulässig sei, wird von der Entscheidung des Ministeriums oder der Centralstelle abhängen, welchem oder welcher der Conceptspraktikant untersteht.

### §. 4.

Die derzeit bestehenden Staatsprüfungs-Commissionen für die allgemeine und administrative Abtheilung der nach dem Gesetze vom 30. Juli 1850 vorzunehmenden theoretischen Staatsprüfungen, bleiben zu diesem Ende bis 30. Juli 1858 in Activität.

### §. 5.

Nach dem 30. Juli 1858 können keine Staatsprüfungen der allgemeinen und administrativen Abtheilung nach dem Systeme des Gesetzes vom 30. Juli 1850 mehr vorgenommen werden.

### §. 6.

Diejenigen von den oberwähnten Candidaten des Staatsdienstes, welche bis zu diesem Zeitpunkte nebst der judiciellen, nicht auch die zweite (oben §. 1) ihnen obliegende Staatsprüfung mit Erfolg abgelegt haben sollten, werden sohin verpflichtet sein, statt

\*) Landes-Regierungsblatt, Jahrgang 1856, erste Abtheilung, XV. Stück, Nr. 59, Seite 105.

1850 r. Nr. 327 Dziennika Praw Państwa, po zasięgnięciu porozumienia z Ministerstwyami Spraw wewnętrznych, Sprawiedliwości, Finansów i Handlu, tudzież z Nadkomendą wojskową i Najwyższą Władzą Policyjną, odnośnie do tutejszego, rozrządzenia z dnia 16 Kwietnia 1856 r., Nr. 54 Dziennika Praw Państwa \*), wydane zostają następujące postanowienia przechodowe:

#### §. 1.

Do przyjęcia kandydatów tych do praktyki konceptowej przy jednej z rzeczonych władz centralnych, lub władzy im podrzędnej, potrzeba ażeby takowi:

- a) z dostatecznym skutkiem złożyli examin judycyalny i jeden z obu innych teoretycznych examinów rządowych (powszechny lub administracyjny) systematu examinów rządowych z roku 1850, i
- b) wykazali się z odpowiedniego ustawom ukończenia swych studyów akademicznych, co z końcem bieżącego roku szkolnego już przez absolutoryum nastąpić winno.

#### §. 2.

Względem czasu, kiedy kandydaci poddać się mogą tym dwom examinom rządowym, stanowić będą dotychczasowe rozporządzenia; wszelakoż przypuszczenie do judycyalnego examinu rządowego zawisło od tego, że kandydat uczęszczał na kollegia we wszystkich przedmiotach examinu tego.

#### §. 3.

Trzeci examin rządowy może i po przyjęciu do praktyki konceptowej być złożonym. Czy i pod jakimi warunkami przypuszczalną jest dyspensa od takowego, to zawisło od decyzji Ministerstwa lub władzy centralnej, któremu lub której podlega praktykant konceptowy.

#### §. 4.

Dotychczasowe komisye examinów rządowych dla wydziału powszechnego i administracyjnego examinów rządowych teoretycznych, wedle ustawy z dnia 30 Lipca 1850 r. przedsiębrać się mających, zostają tym końcem w czynności aż do dnia 30 Lipca 1858 r.

#### §. 5.

Po dzień 30 Lipca 1858 r. nie mogą już być przedsiębrane examina rządowe wydziału powszechnego i administracyjnego wedle systemu ustawy z dnia 30 Lipca 1850 roku.

#### §. 6.

Ci z wyż rzeczonych kandydatów służby rządowej, którzyby aż do chwili wspomnioniej oprócz judycyalnego examinu rządowego niezłożyli także i drugiego (wyżej §. 1) obowiązkowego examinu rządowego ze skutkiem, będą przeto obowiązani,

\*) Dziennik Rządu Krajowego, Rok 1856, Oddział pierwszy, Zeszyt XV, Nr. 59, strona 105.



derselben die staatswissenschaftliche Prüfung nach Vorschrift der Ministerialverordnung vom 16. April 1856, Nr. 54 des Reichs-Gesetz-Blattes\*), abzulegen.

§. 7.

Die Gegenstände der Prüfung bei der judiciellen Prüfungsabtheilung in Pesth, Agram und Hermanstadt sind, gleichförmig mit den judiciellen Prüfungen bei den anderen bestehenden Prüfungscommissionen, zu beschränken auf österreichisches Civilrecht, Civilproceß, Strafrecht und Strafproceß, und Handels- und Wechselrecht.

§. 8.

Die Wirksamkeit der hiemit, sowie der mit dem hierortigen Erlasse vom 16. April 1856, Nr. 54 des Reichs-Gesetz-Blattes\*), erlassenen Bestimmungen über die theoretischen Staatsprüfungen hat sofort mit Kundmachung gegenwärtiger Verordnung einzutreten.

§. 9.

Auf die Rechtshörer der Universitäten Padua und Pavia haben diese Bestimmungen keine Anwendung.

Graf Thun m. p.

87.

## Verordnung des Ministeriums der Justiz vom 11. Mai 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXII. Stück, Nr. 82, ausgegeben am 16. Mai 1856).

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

betreffend die Gebühren, welche für die von den Gerichtsbeamten aufgenommenen Wechselproteste zu entrichten sind.

Nachdem zu Folge des Artikel 87 der allgemeinen Wechselordnung vom 25. Jänner 1850, Nr. 51 des Reichs-Gesetz-Blattes, die Wechselproteste auch von Gerichtsbeamten aufgenommen werden können, so hat das Ministerium der Justiz im Einverständnisse mit dem Ministerium der Finanzen, hinsichtlich der Gebühren, welche für die von den Gerichtsbeamten aufgenommenen Wechselproteste zu entrichten sind, Folgendes zu verordnen befunden:

1. Die Gerichtsbeamten haben in den Fällen eines von ihnen aufgenommenen Wechselprotestes die Gebühren in dem Betrage, welcher durch die in jedem Kronlande bestehenden gesetzlichen Vorschriften und in Ermanglung derselben durch die bisherige Übung bestimmt ist, von den Parteien einzuhoben.

2. Die eingehobenen Gebühren sind von den Gerichtsbeamten von Fall zu Fall im kurzen Wege an das, am Sitze des Gerichtes befindliche Steueramt gegen Quittung abzuführen.

Das Gericht hat sodann am Schlusse eines jeden Quartals, in welchem Protestgebühren eingegangen sind, ein Verzeichniß der, innerhalb des zu bezeichnenden Quar-

\*) Landes-Regierungsblatt, Jahrgang 1856, erste Abtheilung, XV. Stück, Nr. 59, Seite 105.

zamiast tego złożyć *examin* polityczno-naukowy wedle przepisu rozporządzenia Ministeryalnego z dnia 16 Kwietnia 1856 r., Nr. 54 Dziennika Praw Państwa \*).

§. 7.

Przedmioty *examinu* przy wydziale judycyalnym w Peszcie, Zagrzebiu i Hermansztadzie, mają jednostajnie z *examinami* judycyalnymi przy innych istniejących komisjach *examinacyjnych*, ograniczone być na Austryackie prawo cywilne, procedurę cywilną, prawo karne i procedurę karną, tudzież na prawo handlowe i wexlowe.

§. 8.

Działalność postanowień wydanych tak niniejszém, jako téż tutejszém rozrządzeniem z d. 16 Kwietnia 1856 r., Nr. 54 Dziennika Praw Państwa \*) co do teoretycznych *examinów* rządowych, nastąpić ma z chwilą obwieszczenia niniejszego rozporządzenia.

§. 9.

Do słuchaczy praw w Uniwersytetach Padwy i Pawii postanowienia niniejsze nie mają zastosowania.

Hrabia **Thun** m. p.

87.

## Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z d. 11 Maja 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXII, Nr. 82, wydana dnia 16 Maja 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

**dotyczące należitości, mających być opłaconemi od protestów wexlowych, przez urzędników sądowych spisanych.**

Ponieważ w skutek artykułu 87 powszechnej ustawy wexlowej z dnia 25 Stycznia 1850 r., Nr. 51 Dziennika Praw Państwa, protesta wexlowe także i przez urzędników sądowych spisane być mogą, przeto Ministerjum Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Finansów, co się tyczy należitości, mających być opłaconemi od protestów wexlowych, przez urzędników sądowych spisanych, rozporządzić postanowiło, co następuje:

1. Urzędnicy sądowi pobierać mają od stron w przypadkach, gdy przez nich spisany został protest wexlowy, należitości w kwocie, ustanowionej przepisami prawnymi, w każdym Kraju koronnym istniejącemi, a w braku onychże ustalonej dotychczasowym zwyczajem.

2. Podniesione należitości poszczególnie odwiezione być winny przez urzędników sądowych krótką drogą do urzędu poborczego, w siedzibie sądu znajdującego się, za pokwitowaniem.

Sąd tedy w końcu każdego kwartału, w którym wpłynęły należitości protestowe, przesłać winien spis kwot, odwiezionych w kwartale, oznaczyć się ma-

\*) Dziennik Rządu Krajowego, rok 1856, Oddział pierwszy, Zeszyt XV, Nr. 59, strona 105.

tals abgeführten Beträge der Finanz-Bezirksbehörde, in deren Bezirke sich das Steueramt befindet, an welches die Abfuhr geschah, einzusenden. Besondere Fehlanzeigen sind nicht zu erstatten, sondern es ist, wenn die Einsendung des Verzeichnisses für ein oder mehrere Quartale wegen Mangels einer eingehobenen Gebühr nicht stattfindet, das nächstfolgende Verzeichniß mit derjenigen Zeitperiode zu bezeichnen, welche seit der Einsendung des früheren Verzeichnisses bis zum Schlusse des Quartals, für welches wieder Protestgebühren abgeführt wurden, verstrichen ist.

Der Bezug der Protestgebühren von Seite des Gerichtsbeamten hat daher dort, wo er bisher stattfand, aufzuhören, unbeschadet jedoch der gesetzlich bestimmten Tag- und Meilengelder, welche den Gerichtsbeamten in dem Falle gebühren, wenn der Protest außerhalb des Amtsortes aufgenommen wird.

3. Die Gerichtsbeamten sind verpflichtet, in dem Register, in welches sie nach Artikel 90 der allgemeinen Wechselordnung vom 25. Jänner 1850, Nr. 51 des Reichs-Gesetz-Blattes, die von ihnen aufgenommenen Proteste einzutragen haben, die eingehobene Protestgebühr anzumerken und dieses Register sammt den Quittungen über die Abfuhr der Protestgebühren dem Gerichtsvorsteher am Schlusse eines jeden Monats vorzulegen.

4. Der Gerichtsvorsteher oder dessen Stellvertreter hat das Register mit den Abfuhr-Quittungen zu vergleichen und bei befundener Richtigkeit dieselbe in dem Register zu bestätigen, im entgegengesetzten Falle aber die erforderlichen weiteren Verfügungen zu treffen.

Überhaupt liegt dem Gerichtsvorsteher ob, den Vorgang der zur Protestaufnahme bestellten Gerichtsbeamten zu überwachen, daher es ihm frei steht, die Vorlegung des Registers zu jeder Zeit zu fordern.

Freiherr von **Krauß** m. p.

jącym, Władzy Finansowej Powiatowej, w okręgu której znajduje się urząd poborczy, do którego odwiezienie nastąpiło. Nie potrzeba czynić osobnych doniesień o tém, że nic nie wpłynęło, lecz, jeżeliby przesłanie spisu na jeden lub kilka kwartałów dla braku poboru należitości, nie miało miejsca, tedy pierwszy następny spis oznaczonym być ma tym okresem czasu, jaki upłynął od przesłania dawniejszego spisu aż do końca kwartału, za który znowu należitości protestowe odwieziona zostały.

Pobieranie należitości protestowych ze strony urzędnika sądowego ustaje przeto tam, gdzie takowe dotychczas miejsce miało, nie naruszając wszakże tém ustanowionych prawnie opłat dyetalnych i milowych, które się urzędnikom sądowym w tym przypadku należą, gdy protest spisany był zewnątrz miejsca urzędu.

3. Urzędnicy sądowi obowiązani są w rejestrze, do którego wedle artykułu 90 powszechniej ustawy wexlowej z dnia 25 Stycznia 1850 r. Nr. 51 Dziennika Praw Państwa, wciągnione być mają protesta przez nich spisane, zanotować podniesioną należitość protestową i ten rejestr wraz z kwitami na odwóz należitości protestowych co miesiąc na końcu przedłożyć przełożonemu sądowi.

4. Przełożony sądu lub zastępca jego winien porównać rejestr z kwitami na odwóz i przy należytem sprawdzeniu rzeczy zamieścić potwierdzenie, w razie przeciwnym zaś zarządzić dalsze środki potrzebne.

W ogólności przełożony sądu poleconém sobie ma, czuwać nad postępowaniem urzędników sądowych, do spisania protestu ustanowionych, przeto wolno mu będzie żądać każdego czasu przedłożenia rejestru.

Baron **Krauss** m. p.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krajaner Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XXIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 17. Juni 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XXIII.

Wydany i rozesłany dnia 17 Czerwca 1856.

## 88.

## Verordnung des Justizministeriums vom 19. Mai 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXIII. Stück, Nr. 83, ausgegeben am 29. Mai 1856),

wirksam für Niederösterreich, Oberösterreich, Salzburg, Steiermark, Kärnten, Krain, Görz, Friaun und Triest, Tirol, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien, Krakau und die Bukowina,

wodurch die Gerichte angewiesen werden, bei gerichtlichen Versteigerungen von unbeweglichen Gütern auf die Forderungen des Grundentlastungs-Fondes von Amtswegen Bedacht zu nehmen.

Um bei gerichtlichen Versteigerungen von entlasteten Realitäten, bei welchen die Forderung des Grundentlastungs-Fondes in den öffentlichen Büchern nicht ersichtlich ist, die Ersteher vor möglichen Nachtheilen zu bewahren und Rechtsstreite mit dem Entlastungs-Fonde zu vermeiden, wird mit Beziehung auf §. 22 des Allerhöchsten Patentens vom 4. März 1849, Nr. 152 des Reichs-Gesetz-Blattes, §. 23 des Allerhöchsten Patentens vom 15. August 1849, Nr. 361 des Reichs-Gesetz-Blattes, §. 59 des Allerhöchsten Patentens vom 12. März 1851, Nr. 89 des Reichs-Gesetz-Blattes\*), und §. 72 des Allerhöchsten Patentens vom 23. October 1853, Nr. 234 des Reichs-Gesetz-Blattes, und auf die Erläuterungs-Verordnung vom 29. September 1852, Nr. 198 des Reichs-Gesetz-Blattes, wornach die Entlastungs-Capitalien als eine auf dem Entlasteten Gute mit der gesetzlichen Priorität vor allen anderen Hypothekarlasten bestehende, die Vorrechte der landesfürstlichen Steuer genießende Last anzusehen und zu behandeln sind, den Gerichtsbehörden zur Pflicht gemacht, bei gerichtlichen Feilbietungen von unbeweglichen Gütern auf die Forderungen des Entlastungs-Fondes stets von Amtswegen Bedacht zu nehmen, zu diesem Ende sich den Ausweis des betreffenden Steueramtes über diese Forderung zu verschaffen, und dafür zu sorgen, daß dieselbe entweder aus dem Kaufschillinge berichtet, oder von dem Ersteher der Realität nach den gesetzlichen Zahlungs-Modalitäten gehörig übernommen werde.

Freiherr von **Krauß** m. p.

## 89.

## Erlaß der Ministerien des Handels und der Finanzen vom 19. Mai 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXIII. Stück, Nr. 84, ausgegeben am 29. Mai 1856),

betreffend die Auflassung der Moldauzölle auf der unteren Moldaufstrecke zwischen Prag und Melnik.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschliesung ddto Carenburg den 15. Mai 1856 die Aufhebung der Moldauzölle auf der unteren Moldau-

\*) Landesgesetz- und Regierungsblatt für Galizien, Jahrgang 1851, XI. Stück, Nr. 76, Seite 173.

## 88.

**Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 19 Maja 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XXIII, Nr. 83, wydana dnia 29 Maja 1856),

obowiązujące w Austrii niższej i wyższej, Solnogradzie, Styryi, Karyntyi, Krainie, Gorycyi, Istrii i Tryeście, Tyrolu, Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi, Krakowie i w Bukowinie,

**mocą którego poleca się sądom, przy sądowych licytacyach dóbr nieruchomych brać urzędownie uwagę na wierzytelności funduszu uwolnienia gruntowego.**

Celem zachowania nabywcy od możliwych szkód i uniknienia sporów prawniczych z funduszem uwolnienia przy sądowych licytacyach uwolnionych realności, przy których wierzytelność funduszu uwolnienia gruntowego nie jest widoczną w księgach publicznych, nakłada się obowiązek na władze sądowe, odnośnie do §. 22 Najwyższego Patentu z dnia 4 Marca 1849, Nr. 152 Dziennika Praw Państwa, §. 23 Najwyższego Patentu z dnia 15 Sierpnia 1849, Nr. 361 Dziennika Praw Państwa, §. 59 Najwyższego Patentu z dnia 12 Marca 1851, Nr. 89 Dziennika Praw Państwa \*), i §. 72 Najwyższego Patentu z dnia 23 Października 1853, Nr. 234 Dziennika Praw Państwa i do rozporządzenia objaśniającego z dnia 29 Września 1852, Nr. 198 Dziennika Praw Państwa, wedle których kapitały uwolnienia uważane i traktowane być mają jako ciężar spoczywający na uwolnionych dobrach z prawnym pierwszeństwem przed wszelkimi innymi ciężarami hipotecznymi, używający prerogatyw podatków publicznych, by przy sądowych licytacyach dóbr nieruchomych uwagę zawsze urzędownie brały na wierzytelności funduszu uwolnienia, tym końcem postarały się o wykaz dotyczącego urzędu podatkowego względem tej wierzytelności i nad tém czuwały, iżby takowa albo z ceny kupna była załatwioną lub przyjętą należycie przez nabywcę realności wedle prawnych modalności spłat.

Baron **Krauss** m. p.

## 89.

**Rozrządzenie Ministerstw Handlu i Skarbu z dnia 19 Maja 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XXIII, Nr. 84, wydana dnia 29 Maja 1856),

**względem zniesienia ceł na Mołdawie na przestrzeni dolnej Mołdawy między Pragą i Melnikiem.**

Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najwyższém Postanowieniem ddto. Laxenburg dnia 15 Maja 1856 uchwalić Najłaskawiej zniesienie ceł Mołdawskich na przestrzeni

---

\*) Dziennik Praw Krajowych i Rządowych dla Galicyi, rok 1851, Część XI, Nr. 76, strona 173.



Strecke zwischen Prag und Melnik, mit Ausnahme des Zolles für das Holz, welcher nach wie vor für die ganze Moldaustrecke bei dem Zolamte in Wegton zu beheben ist, Allergnädigst zu genehmigen geruht.

Diese Verordnung hat mit 15. Juni 1856 in Wirksamkeit zu treten.

Ritter von **Toggenburg** m. p.      Freiherr von **Bruck** m. p.

## 90.

### Verordnung des Finanzministeriums vom 20. Mai 1856,

wirksam für Böhmen, Mähren und Schlesien,

womit die provisorische Bergzehent-Entschädigung der ehemaligen Grundherren unmittelbar verfügt und den aufgestellten Bergzehent-Entschädigungs-Commissionen die Durchführung der definitiven Bergzehent-Entschädigung übertragen wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXIII. Stück, Nr. 85, ausgegeben am 29. Mai 1856.

## 91.

### Kundmachung des Finanzministeriums vom 20. Mai 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXIII. Stück, Nr. 86, ausgegeben am 29. Mai 1856),

giltig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

über die Creditirung fälliger Einfuhrzollbeträge.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschliefung vom 12. Mai 1856 Allergnädigst zu gestatten geruht, daß versuchsweise, zur Erleichterung des Verkehrs, vom 1. Juli 1856 angefangen, Kaufleuten und Fabrikanten (worunter auch Transports-, Bergwerks- und Agriculturs-Unternehmer begriffen werden), welche größere Waarenmengen in der Einfuhr zu beziehen pflegen, Zollcredite bewilliget werden. Nach Ablauf von zwei Jahren wird auf Grund der bis dahin gesammelten Erfahrungen Allerhöchsten Orts entschieden werden, ob und unter welchen gesetzlichen Bestimmungen diese Maßregel bleibend beizubehalten sei.

Auf Grund dieser Allerhöchsten Ermächtigung wird daher den genannten Personen bei den Hauptzollämtern: 1. Wien, 2. Linz, 3. Salzburg, 4. Prag, 5. Reichenberg, 6. Brünn, 7. Olmütz, 8. Troppau, 9. Lemberg, 10. Krakau, 11. Pesth, 12. Kronstadt, 13. Fiume, 14. Semlin, 15. Graß, 16. Magensfurt, 17. Laibach, 18. Triest, 19. Innsbruck, 20. Trient, 21. Venedig (Salute), 22. Verona, 23. Bergamo, 24. Mailand (Sostra Viarenna), und 25. Brescia, zur Bezahlung der entfallenden Einfuhrzölle unter nachstehenden Bedingungen bis auf weitere Bestimmung ein unverzinslicher drei- oder beziehungsweise sechsmonatlicher Credit in der Art eingeräumt, daß sie die Einfuhrzölle für die im Laufe eines Monats bezogenen Waaren in der Regel erst am Ende des dritten oder beziehungsweise sechsten Monats, vom nächsten Monate nach dem Tage des Bezuges an gerechnet, zu bezahlen haben.

dolnej Mołdawy między Pragę i Melnikiem, z wyjątkiem cła od drzewa, które nadal jak przedtém za całą przestrzeń Mołdawy pobierany być ma w cłowym urzędzie w Wegtonie.

Rozporządzenie to ma wejść w działalność z dniem 15 Czerwca 1856.

Kawaler de **Toggenburg** m. p. Baron **Bruck** m. p.

## 90.

### Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 20 Maja 1856,

obowiązujące w Czechach, Morawii i na Szląsku.

**mocą którego nakazuje się bezpośrednio prowizoryczne wynagrodzenie dziesięciny górniczej dawnych właścicieli ziemskich i wkłada na ustanowione komisye wynagrodzenia dziesięciny górniczej przeprowadzenia ostatecznego wynagrodzenia dziesięciny górniczej.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXIII, Nr. 85, wydana dnia 29 Maja 1856.

## 91.

### Obwieszczenie Ministerstwa Finansów z dnia 20 Maja 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXIII, Nr. 86, wydana dnia 29 Maja 1856),

obowiązujące w Krajach koronnych, powszechném terytoryum celném objętych.

#### **o kredytowaniu płatnych sum cła przychodowego.**

Najwyższém Postanowieniem z dnia 12 Maja 1856 r. raczył Najjaśniejszy Pan Jego C. K. Apostolska Mość Najtłaskawiej zezwolić, ażeby dla ulżenia obrotu, poczynawszy z dniem 1 Lipca 1856 dozwołonym został *na próbę* kredyt cłowy kupcom i fabrykantom (do których liczeni są także przedsiębiorcy transportowi, górniczy i rolniczy), którzy większe towarów ilości w przywozie sprowadzać zwykli. Po upływie dwóch lat nastąpi na podstawie powziętych po ów czas doświadczeń, czyli środek ten trwale utrzymanym być ma, i pod jakimi to prawnemi postanowieniami.

Na zasadzie Najwyższego upoważnienia tego przyznany więc zostaje rzeczonym osobom w głównych urzędach celnych w: 1. Wiedniu, 2. Lincu, 3. Solnogrodzie, 4. Pradze, 5. Reichenbergu, 6. Bernie, 7. Ołomuńcu, 8. Opawie, 9. Lwowie, 10. Krakowie, 11. Peszcie, 12. Kronsztadzie, 13. Fiumie, 14. Semlinie, 15. Gracu, 16. Klagenfurcie, 17. Lublanie, 18. Tryeście, 19. Insbruku, 20. Tryencie, 21. Wenecyi (*Salute*), 22. Weronie, 23. Bergamo, 24. Medyolanie (*Sostra Viarena*) i 25. w Brescii, dla opłaty ceł wchodowych przypadających, pod warunkami następnemi aż do dalszego postanowienia, kredyt bezprocentowy trzy lub względnie sześćmiesięczny w ten sposób, iż takowe opłacać będą cła wchodowe od towarów, w ciągu miesiąca sprowadzonych, w powszechności dopiéro z końcem trzeciego lub względnie szóstego miesiąca, licząc od następnego miesiąca, po dniu wprowadzenia.

Nur die bei dreimonatlichem Credite, im vierten Quartale des Verwaltungsjahres und, bei sechsmonatlichem Credite, im zweiten Semester des Verwaltungsjahres creditirten Beträge sind jedenfalls am Schlusse des Verwaltungsjahres, also vor Ablauf des Monates October, zu bezahlen, indem eine Uebertragung des Credites auf das nächste Verwaltungsjahr nicht stattfindet. Hieraus folgt, daß für das Verwaltungsjahr 1856 nur eine dreimonatliche Zollborgung stattfinden kann.

Unter Einfuhrzöllen werden hier nur die eigentlichen Einfuhrzollgebühren mit Ausschluß aller anderen Abgaben, als: der Licenzgebühren, Verzehrungssteuer-Zuschläge, Nebengebühren, verstanden.

#### §. 1.

Die Ertheilung des Credites kann denjenigen Kaufleuten und Fabrikanten nicht bewilliget werden:

- a) welche aa) wegen eines aus Gewinnsucht entspringenden Verbrechens, Vergehens oder einer Uebertretung dieser Art, oder hb) wegen Schleichhandels oder einer schweren Gefällsübertretung schuldig erkannt worden sind, oder wenn im Falle aa) der Angeklagte nur wegen Unzulänglichkeit der Beweismittel von der Anklage freigesprochen, und im Falle hb) die Untersuchung nur aus Abgang rechtlicher Beweise aufgehoben wurde;
- b) über deren Vermögen ein Concurß eröffnet worden ist (soferne der Creditar in der Concurßverhandlung von der ihm angeschuldeten strafbaren Handlung nicht losgesprochen und schuldlos erkannt wurde), oder gegen deren Solidität und Zahlungsfähigkeit sonst etwas Nachtheiliges bekannt ist;
- c) welche bei dem Amte, wo ihnen der Credit zu ertheilen ist, in dem nächst vorhergehenden Verwaltungsjahre weniger als dreitausend Gulden an Einfuhrzöllen entrichtet haben.

#### §. 2.

Die Creditberechtigung wird stets auf die Dauer eines Verwaltungsjahres ausgesprochen, so daß alle Berechtigungen, die im Laufe eines Verwaltungsjahres für das selbe bewilliget werden, mit Ende desselben erlöschen. Ausnahmsweise haben die noch im Laufe des Verwaltungsjahres 1856 ertheilten Creditberechtigungen bis Ende des nächsten Verwaltungsjahres, also bis Ende October 1857, zu gelten.

#### §. 3.

Die Creditberechtigung wird dort, wo dem Amte ein Amtsdirector vorsteht, vom Amte, sonst von der dem Amte vorgesetzten Finanz-Bezirksbehörde ertheilt.

#### §. 4.

Es hängt von dem Wunsche des Creditwerbers ab, daß ihm ein vierteljähriger oder ein halbjähriger Credit ertheilt werde. Ebenso hängt die Summe, bis auf welche

Tylko summy, przy trzymiesięcznym kredycie, w czwartym kwartale roku administracyjnego, a przy sześciomiesięcznym kredycie, w drugim semestrze roku administracyjnego kredytowane na wszelki sposób w końcu roku administracyjnego, więc przed upływem miesiąca Października mają być zapłacone, albowiem przeniesienie kredytu na rok administracyjny następujący nie znajduje miejsca. Ztąd wypływa, iż na rok administracyjny 1856 dozwolonym być może tylko trzymiesięczny kredyt celny.

Pod cłami wchodowymi rozumiane tu być mogą tylko właściwe należitości cła wchodowego, z wyjątkiem wszelkich innych opłat, jako to: należitości licencyjnych, dodatków podatku konsumcyjnego, należitości bocznych.

#### §. 1.

Kredyt nie może być dozwolonym tym kupcom i fabrykantom:

- a) którzy *aa)* za winnych uznanymi zostali dla pochodzącej z chciwości zysku zbrodni, wykroczenia lub przestępstwa tego rodzaju, albo *bb)* dla przemysłnictwa lub ciężkiego przestępstwa w dochodach skarbowych, albo jeżeli w przypadku *aa)* oskarżony uwolnionym został od skargi li dla niedostateczności dowodów, a w przypadku *bb)* śledztwo zniesionem było tylko dla braku dowodów prawnych;
- b) do których majątku konkurs został ogłoszonym (jeżeli krydataryusz w rozprawie konkursu od karygodnej czynności, o którą go obwiniono, nie był uwolnionym lub za niewinnego uznanym), albo o których co do ich pewności i zdolności uiszczenia wypłaty zresztą coś szkodliwego jest wiadomem;
- c) którzy w urzędzie, gdzie im kredyt dozwolonym być ma, w roku administracyjnym wprost poprzednim opłacili w cłach przychodowych mniej jak trzy tysiące Złotych Reńskich.

#### §. 2.

Uprawnienie do kredytu wyrzeczonem będzie zawsze na ciąg 1 roku administracyjnego, w ten sposób, iż wszelkie uprawnienia, dozwolone w biegu roku administracyjnego, z końcem tegoż ustają. Wyjątkowo moc mają uprawnienia kredytowe, jeszcze w ciągu roku administracyjnego 1856 udzielone, aż do końca następującego roku administracyjnego, przeto aż do końca Października 1857 r.

#### §. 3.

Uprawnienie kredytowe udzielonem będzie, gdzie dyrektor przełożonym jest urzędu, przez urząd, w przeciwnym razie zaś przez władzę finansową powiatową nad urzędem przełożoną.

#### §. 4.

Od żądania ubiegającego się o kredyt zależeć będzie, czy mu udzielonym będzie kredyt ćwierćroczny czy półroczny. Również i suma, na jaką się rozciągać

die Creditberechtigung sich zu erstrecken hat (Credithöhe), von dem Wunsche des Creditwerbers, jedoch mit der Beschränkung ab, daß dieselbe in runden durch 10 theilbaren Beträgen (Gulden, Lire), höchstens mit der Hälfte des Betrages, welchen der Creditwerber im Vorjahre an Einfuhrzöllen entrichtet hat, und in keinem Falle mit mehr als fünfzehntausend Gulden bemessen werden darf.

Die Creditdauer und die Credithöhe bleiben für die Dauer der Creditberechtigung ungeändert.

#### §. 5.

Die creditirten Beträge sind stets vollständig sicher zu stellen, und zwar:

- a) durch als Caution gewidmete und deponirte österreichische Staats-Schuldverschreibungen oder Pfandbriefe der k. k. privilegirten Nationalbank, mit Berechnung des Werthes derselben nach dem Tagescourse;
- b) durch Hypothekar-Cautionen oder
- c) durch Solidar-Schuldverschreibungen von wenigstens sechs Kaufleuten oder Fabrikanten des Handelskammer-Bezirktes, die nicht nach Z. 1, litt. a) und b) von der Creditberechtigung ausgeschlossen sind.

#### §. 6.

Die Sicherstellung kann auf die Dauer einer oder mehrerer Creditberechtigungs-Perioden geleistet werden.

Es steht dem Creditinhaber frei, von der Creditberechtigung bis zur ganzen Credithöhe, oder nur theilweise auf einmal, oder mittels einzelner Bezüge Gebrauch zu machen, wenn nur der für einen einzelnen Bezug entfallende Einfuhrzoll wenigstens den Betrag von 100 fl. erreicht, und der auszahfende Gesamtbetrag die Credithöhe nicht überschreitet.

Einfuhrzölle im Betrage von weniger als einhundert Gulden, sowie Theilbeträge, durch welche die Credithöhe überschritten wird; sind bar zu bezahlen. Dasselbe hat hinsichtlich der Abgaben zu geschehen, welche für die bezogenen Waaren außer den Einfuhrzöllen zu entrichten sind.

#### §. 7.

Die creditirten Zölle behalten den Charakter und die Eigenschaft einer landesfürstlichen Abgabe. Auch die gesetzliche Anordnung, daß die Zölle in Silber mit Ausschluß jedes Papiergeldes zu zahlen sind, hat auf dieselben Anwendung.

Ueber diejenigen Waaren, für welche der Eingangszoll creditirt werden soll, hat der Creditberechtigte außer der gewöhnlichen Erklärung ein schriftliches, gleich der Erklärung, der Stempelpflicht nicht unterliegendes Anerkenntniß, daß ihm die Waarenpost, welche der Collienzzahl, Gattung und Menge nach und zwar mit den Benennungen und Maßstäben des Zolltarifes anzugeben ist, ohne Zollentrichtung verabfolgt wurde, zu überreichen.

będzie uprawnienie kredytowe (wysokość kredytu) zależeć będzie od życzenia ubiegającego się o kredyt, wszakże z tém ograniczeniem, iż takowa wymierzona być może tylko w kwotach okrągłych, przez 10 podzielnych (Złotych Reńskich, *liv*), najdalej do połowy téj kwoty, którą opłacił ubiegający się o kredyt w cłach przychodowych roku poprzedniego, wszelako żadną miarą nad *piętnaście tysięcy Złotych Reńskich*.

Trwanie i wysokość kredytu zostają na ciąg uprawnienia kredytowego niezmiennemi.

#### §. 5.

Kwoty kredytowane zawsze mają być zupełnie zabezpieczonemi, a to:

- a) przez Austryackie zapisy długu stanu lub listy zastawne C. K. uprzywilejowanego Banku Narodowego, na kaucyę przeznaczone i deponowane, obliczając wartość ich wedle kursu dziennego;
- b) przez kaucye hipoteczne lub
- c) przez solidarne zapisy długu przynajmniej sześciu kupców lub fabrykantów powiatu Izby handlowej, niewyłączonych wedle L. 1, lit. a) i b) od uprawnienia kredytowego.

#### §. 6.

Zabezpieczenie daném być może na ciąg jednego lub kilku peryodów uprawnienia kredytowego.

Wolno jest kredyt posiadającemu zrobić użytek z uprawnienia kredytowego aż do całej wysokości kredytu, albo tylko częściowo na raz, albo przez pojedyncze wybory, jeżeli tylko przypadające na jeden pobór cło wchodowe dochodzi przynajmniej ilości 100 ZłR., a kwota ogólna zaciągniona nie przenosi wysokości kredytu.

Cła wchodowe w ilości niżej stu Złotych Reńskich, tudzież kwoty częściowe, przez które wysokość kredytu przekroczoną zostaje, mają w gotowiznie być zapłacone. Toż samo będzie mieć miejsce i co do tych opłat, które uiszczone być winny od towarów sprowadzonych oprócz ceł wchodowych.

#### §. 7.

Cła kredytowane zachowują charakter i własność opłaty rządowej. Także i to prawne zarządzenie, iż cła srebrem opłacone być winny, z wyłączeniem wszelkiego papieru pieniężnego, znajduje do nich zastosowanie.

Względem towarów, dla których cło wchodowe ma być kredytowaném, uprawniony do kredytu winien będzie oprócz zwyczajnego oświadczenia przedłożyć zeznanie na piśmie, niepodlegające równie jak samo oświadczenie opłacie stępla, tym końcem, iż mu pozycya towarów, która wedle liczby kollów gatunku i ilości a to stosownie do nazw i pomiarów taryfy celnéj wyszczególnioną być ma, bez opłaty cła wydana została.

Dieses Anerkenntniß muß von einem Firmaführer oder in dessen Vertretung, von einem durch eine besondere bei dem Zollamte aufzubewahrende Urkunde hiezu Bevollmächtigten eigenhändig gefertigt sein.

#### §. 8.

Wird der creditirte Betrag nicht vor Ablauf der festgesetzten Frist eingezahlt, so hat der Creditinhaber nicht nur die etwaigen Kosten der Hereinbringung des creditirten Betrages, sondern auch die fünfpercentigen Verzugszinsen zu vergüten.

#### §. 9.

Die Creditberechtigung erlischt durch den Ablauf der Periode, für welche, und durch das Aufhören oder die Verzichtleistung der Firma, welcher sie ertheilt worden ist.

Sie wird überdieß von Amtswegen entzogen:

- a) wenn gegen den Creditinhaber einer der unter §. 1, a) erwähnten Umstände eintritt, welche ihn von der Bewilligung des Creditcs ausgeschlossen hätten;
- b) wenn der Creditinhaber in Concurcs verfällt, oder seine Zahlungen einstellt oder suspendirt;
- c) wenn der creditirte Betrag nicht rechtzeitig eingezahlt wird.

In diesen drei Fällen sind überdieß alle anshastenden creditirten Beträge, ohne Rücksicht auf deren Verfallzeit, längstens binnen drei Tagen, von dem Tage angefangen, wo die ämtliche Verständigung von der Einziehung des Creditcs gerichtlich oder außergerichtlich erfolgte, an das Amt, bei welchem der Credit ertheilt wurde, bar einzuzahlen.

#### §. 10.

Die Creditberechtigung wird suspendirt, d. h. neue Beträge werden bis zum Wegfallen der Ursache der Suspension nicht creditirt:

- a) Wenn gegen einen oder mehrere der Mitschuldner einer der im §. 1. erwähnten, ihre Vertrauenswürdigkeit erschütternden Fälle vorkommt, oder wenn der Werth der inliegenden Caution sich dergestalt vermindert, daß die bereits creditirten Summen nicht mehr gedeckt erscheinen.

Die Suspension dauert bis zu der Beibringung neuer, hinreichende Sicherheit gewährender Mitschuldner, der Ergänzung oder dem Umtausch der Caution.

- b) Wenn gegen den Creditinhaber wegen einer der im §. 1, lit. a) erwähnten strafbaren Handlungen, welche ihn von der Bewilligung des Creditcs ausgeschlossen hätten, die Untersuchung eingeleitet wird.

Die Suspension dauert bis zum Ausgange der Untersuchung, wo dann entweder nach §. 9, lit. a) die Creditentziehung erfolgt, oder im entgegengesetzten Falle die Credit-Berechtigung wieder volle Wirkung erhält.

Zeznanie to podpisaném być winno własnoręcznie przez prowadzącego firmę, lub w jego zastępstwie przez pełnomocnika, ku temu upoważnionego własnym dokumentem, w urzędzie celnym w zachowaniu być mającym.

### §. 8.

Jeżeli kwota kredytowana przed upływem terminu nie jest zapłaconą, wówczas posiadający kredyt opędzić będzie miał nie tylko przypadające koszta ściągnięcia kwoty kredytowanej, lecz także i pięćprocentowe prowizye zaległości.

### §. 9.

Uprawnienie do kredytu ustaje z upływem peryodu, na który, tudzież z ustaniem lub zrzeczeniem się firmy, dla której udzieloném zostało.

Nadto téż z urzędu odebraném będzie:

- a) jeżeli przeciw posiadającemu kredyt zachodzi jedna z okoliczności pod §. 1, a) wspomnianych, któraby go od dozwoleńia kredytu wyłączała;
- b) jeżeli mający kredyt konkurs ogłasza, albo swe wypłaty wstrzymuje lub suspenduje;
- c) jeżeli kwota kredytowana nie jest w czasie należyty m spłacona.

We wszystkich trzech tych wypadkach w gotowiznie spłacone być mają nadto wszystkie zaległe sumy kredytowane, bez względu na ich termin zapadły, najdalej w ciągu dni trzech, licząc od dnia, w którym nastąpiło urzędowe zawiadomienie o odebraniu kredytu sądownie lub pozasądow nie, a to w urzędzie, przez który kredyt udzielon ym został.

### §. 10.

Uprawnienie do kredytu jest w suspensyi, t. j. nowe sumy nie będą kredytowane aż do chwili ustania przyczyny suspensyi:

- a) Jeżeli przeciw jednemu lub kilku z spółdłużników zachodzi jeden z przypadków, w §. 1 wspomnianych, zaufanie ich nadwerężających, albo jeżeli wartość złożonej kaucyi tak dalece się zmniejszyła, iżby kredytowane sumy nią nie były już pokryte.

Suspensya trwa aż do przedstawienia nowych, dostateczne ubezpieczenie dających spółdłużników, do uzupełnienia lub zamiany kaucyi.

- b) Jeżeli przeciw mającemu kredyt wytoczoném zostało śledztwo z powodu jednego z uczynków karygodnych w §. 1 lit. a) wspomnianych, któreby go wyłączały od dozwoleńia kredytu.

Suspensya trwa aż do skończenia śledztwa, poczem albo wedle §. 9 lit. a) odebranie kredytu następuje, albo w razie przeciwnym uprawnienie do kredytu znowu zupełną moc nabywa.



## §. 11.

Die Recurse gegen die Entscheidungen des Amtes oder beziehungsweise der Finanz-Bezirksbehörde gehen an die Finanz-Landesbehörde. Die Recurse gegen Credit-Entziehungen und Suspendirungen haben keine aufschiebende Wirkung. Gegen zwei gleichlautende Erkenntnisse findet ein weiterer Recurs nicht Statt.

Die Behörden und Aemter sind nicht verpflichtet, die Gründe anzugeben, welche sie zur Nichtbewilligung, Entziehung oder Suspension des Creditcs bestimmen.

## §. 12.

Die bestehenden Vorschriften über den Zollcredit der Raffineure ausländischen Zuckermehles werden durch gegenwärtige Bestimmungen nicht berührt.

Formulare zu Hypothekar-Cautions-, Widmungs- und Solidarhaftungs-Erklärungen über die creditirten einzelnen Beträge und zu schriftlichen Anerkennnissen werden hier beigelegt.

Freiherr von **Bruck** m. p.

## §. 11.

Odwołania od rozstrzygnięć urzędu lub względnie Władzy finansowej powiatowej miejsce mają do Władzy finansowej krajowej. Rekursa przeciw odebraniu kredytu i zasuspendowaniu onegoż nie mają bynajmniej mocy odraczającej. Przeciw dwom równo-brzmiącym decyzjom nie masz już dalszego rekursu.

Władze i urzędy nie są obowiązane, wyrazić powody do odmówienia, odebrania lub suspendowania kredytu.

## §. 12.

Przepisy istniejące co do celnego kredytu, przyznanego rafinerom mąki cukrowej zagranicznej, nie są w niczem naruszone postanowieniami niniejszemi.

Następnie załącza się tu formularze do oświadczeń względem kaucyi hipotecznej, złożenia zastawu ręcznego i solidarnej odpowiedzialności dla ubezpieczenia sum pojedynczych kredytowanych, tudzież do zeznań piśmiennych.

Baron **Bruck** m. p.

Formulare I. für eine Hypothekar-Cautionsurkunde.

**Verpfändungsurkunde.**

Nachdem mir N. N. (Charakter und Wohnort) vom k. k. Hauptzollamte zu . . . . Namens des k. k. Zollärars die Creditirung von Einfuhr-Zollgebühren unter den dießfalls gegenwärtig bestehenden oder künftig von den zuständigen k. k. Finanzbehörden vorzuzeichnenden Bedingungen und Vorbehalten und insbesondere auch unter der Verpflichtung zugestanden worden ist, daß ich die mir wann immer creditirten Zollgebühren längstens am Schlusse des . . . . Monates, vom nächsten Monate nach dem Tage des Bezuges der betreffenden Waaren angefangen und in jedem Falle am Schlusse des Verwaltungsjahres, in welchem der Bezug stattgefunden, bei sonst eintretender fünfprocentiger Verzinsung der creditirten und noch unberichtigten Zollgebühren und vorbehaltenener sowohl gerichtlicher als zollämtlicher Einschreitung an die dießfalls vorgezeichnete k. k. Zollamtscaße bar zu bezahlen und dem k. k. Zollärar für diese Creditirung eine entsprechende Sicherstellung zu leisten habe, so erkläre ich N. N. hiemit nicht nur, daß ich die zu Folge dieser Creditirung für das k. k. Zollärar sich ergebenden Rechte jeder Art auf das Genaueste befriedigen werde, sondern ich verpfände auch dem k. k. Zollärar zur Bedeckung der bemerkten Rechte an Haupt- und Nebengebühren (§. 912 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches) meine eigenthümliche im Grundbuche (in der Landtafel) des k. k. . . . Gerichtes zu . . . . Tom . . . . fol . . . . inliegende Realität, das ist (hier ist die Realität genau zu bezeichnen) sammt allem Zugehör mit der ausdrücklichen zur Erwirkung des unbedingten Pfandrechtes bestimmten Intabulations-Bewilligung dieser Verpfändungsurkunde und aller darin dem k. k. Zollärar eingeräumten und vorbehaltenen obbemerkten Rechte, jedoch nur bis zum Betrage von . . . . (in Buchstaben) Gulden Conventions-Münze in Silber.

Zugleich verpflichte ich mich, die Intabulations- und alle sonstigen dieser Zollcreditirung wegen anlaufenden wie immer gearteten und insbesondere auch die mit der Eintreibung der bemerkten Haupt- oder Nebengebühren verbundenen Kosten zu tragen.

Urkunde dessen meine und der erbetenen zwei Zeugen eigenhändige Fertigung.

(Ausstellungsort, Tag, Monat und Sonnenjahr).

N. N. als Zeuge.

N. N.

N. N. als Zeuge.

Die Echtheit vorstehender Unterschriften des N. N. und der beiden Zeugen N. N. und N. N. wird hiermit bestätigt.

(LS.) . . . . den . . . . 18 . . . . N. N. k. k. Notar zu  
oder

(LS.) . . . . den . . . . 18 . . . . k. k. . . . Gericht N. N.  
(Name und Charakter des Gerichtsvorstandes).

## Formularz I. na dokument kaucyi hipotecznej.

## Dokument zastawu.

Ponieważ mnie N. N. (charakter i zamieszkanie) ze strony C. K. urzędu głównego celnego w . . . . . imieniem C. K. eraryum celnego dozwołonym został kredyt należności cła wchodowego pod warunkami i zastrzeżeniami, obecnie w téj mierze już istniejącemi, lub na przyszłość przez C. K. Władze finansowe właściwe wskazać się mającemi, a mianowicie pod tym obowiązkiem, iż pokredytowane mi kiedykolwiek należności celne najdalej z końcem . . . . . miesiąca, począwszy od następnego miesiąca po dniu sprowadzenia towarów dotyczących, a na wszelki sposób z końcem roku administracyjnego, w którym sprowadzenie nastąpiło, przy opłaceniu zachodzących pięćprocentowych w razie przeciwnym prowizyj od należności celnych kredytowanych a jeszcze niespłaconych i zastrzeżeniu oraz kroków tak sądowych jako téż celno-urzędowych, w wskazanej ku temu C. K. kasie celno-urzędowej gotówką zapłacić i C. K. eraryum celnemu na ten kredyt odpowiednie zabezpieczenie dać mam, przeto oświadczam ja N. N. niniejszém, iż nie tylko jak najściślej przestrzegac będę wszelkich praw, w skutek kredytu tego dla C. K. eraryum celnego wypływających, lecz zastawiam nadto C. K. eraryum celnemu dla pokrycia rzeczonych praw co do należności tak głównych jak ubocznych, (§. 912 powszechnéj księgi ustaw cywilnych) moję własną realność, leżącą w księdze gruntowéj (w tabuli) C. K. sądu . . . . . w . . . . . Tom . . . fol. . . . ., to jest (tu należy realność dokładnie określić) wraz z wszelkimi przynależnościami, z wyraźném do pozyskania bezwarunkowego prawa zastawu przeznaczoném zezwołeniami intabulacyi niniejszego dokumentu zastawu i wszelkich C. K. eraryum celnemu w nimże przyznanych i zastrzeżonych praw wyż wspomnionych, wszakże tylko do sumy . . . . . (literami) Złotych Reńskich monetą konwencyjną srebreną.

Zarazem biorę obowiązek na się, nieść koszta intabulacyjne i wszelkie inne z powodu tego kredytu celnego wynikające jakiegokolwiek bądź rodzaju, a mianowicie téż połączone z ściąganiem rzeczonych należności głównych i ubocznych.

W dowód tego tak mój jako dwóch ku temu uproszonych świadków własnoręczny podpis.

(Miejsce wystawienia, dzień, miesiąc i rok słoneczny).

N. N. jako świadek

N. N.

N. N. jako świadek.

Prawdziwość powyższych podpisów N. N. i obu świadków N. N. i N. N. niniejszém stwierdzoną zostaje.

(L. S.) . . . . . dnia . . . . . 18 . . . . . N. N. C. K. notaryusz w . . . . .  
albo

(L. S.) . . . . . dnia . . . . . 18 . . . . . C. K. . . . . sąd N. N.

(Imię i charakter przełożonego w Sądzie).

## Formulare II. für eine Creditpapier-Verpfändungsurkunde.

### Verpfändungsurkunde.

Nachdem mir (und so weiter, wie im Formulare I, bis einschließlich „bürgerliches Gesetzbuch“) und übergebe hiemit zugleich pfandweise dem k. k. Zollamte zu . . . mit der Bewilligung zur sofortigen Vinculirung folgende mir eigenthümliche k. k. Staats-Schuldverschreibungen, und zwar:

1. Ein Stück . . . percentige (hier ist die Schuldverschreibung genau zu bezeichnen, deren Betrag, Nummer, Datum ic. anzugeben) mit Coupons von einschließlich . . . bis einschließlich . . . .
2. Ein Stück u. s. w.

Zusammen im Gesamt-Nominalbetrage von . . . . (in Buchstaben) Gulden Conventions-Münze.

Zugleich verpflichte ich mich, alle dieser Zollcreditirung (u. s. w. wie im Formulare I, bis einschließlich „Gerichtsvorstandes“).

Formularz II. na dokument zastawu w papierach kredytowych.**Dokument zastawu.**

Ponieważ mnie (i tak dalej, jak w formularzu I., aż włącznie do „księgi ustaw cywilnych“) i wręczam oraz niniejszém sposobem zastawu C. K. urzędowi celnemu w . . . . z zezwoleniem winkulacyi następujące, własnością moją będące C. K. zapisy długu stanu, a to:

1. Jednę sztukę . . . . . procentowego (tu *dokładnie* wyrażonym być ma zapis długu Stanu, jego suma, numer, datum etc.) wraz z kuponami od włącznie . . . . . aż do włącznie . . . . .

2. Jednę sztukę i t. d.

Razem w ogólnej sumie nominalnej . . . . . (literami) Złotych Reńskich monetą konwencyjną.

Zarazem obowiązuję się nieść wszelkie z powodu kredytu tego celnego wynikające (i t. d. jak w formularzu I., aż włącznie do „przełożonego w sądzie“).

Formulare III. für eine Solidar-Haftungsurkunde.

### Solidar-Haftungsurkunde.

Nachdem dem N. N. (Charakter und Wohnort) von dem k. k. Hauptzollamte zu Namens des k. k. Zollärars die Creditirung von Einfuhrzollgebühren unter den dießfalls gegenwärtig bestehenden oder künftig von den zuständigen k. k. Finanzbehörden vorzuzeichnenden Bedingungen und Vorbehalten und insbesondere auch unter der Verpflichtung zugestanden worden ist, daß N. N. die ihm creditirten Zollgebühren längstens am Schlusse des Monats . . . vom nächsten Monate nach dem Tage des Bezuges der Waaren an gerechnet, und in jedem Falle am Schlusse des Verwaltungsjahres, in welchem der Bezug stattgefunden, bei sonst eintretender fünfprocentiger Verzinsung der creditirten und noch unberichtigten Zollgebühren und vorbehaltenener sowohl gerichtlicher als zollamtlicher Einschreitung, an die dießfalls vorgezeichnete k. k. Zollamts-casse zu bezahlen und dem k. k. Zollärar für diese Creditirung eine angemessene Sicherheit zu leisten habe, so erklären wir Endesunterzeichnete, und zwar ich N. N. (Charakter und Wohnort), ich N. N. u. f. w. uns hiermit dem k. k. Zollärar solidarisch, daß heißt, Alle für Einen und einer für Alle haftend, und verpflichtet für die Befriedigung aller obbemerkten und überhaupt aller derjenigen, wie immer gearteten Rechte und Forderungen des k. k. Zollärars, welche sich für dieses Arar aus der, dem N. N. seitens des k. k. Zollamtes zu . . . innerhalb der Verwaltungsjahre . . . zu Theil werdenden Zollcreditirung ergeben.

Zur Beseitigung jedes Zweifels wird beigefügt, daß wir Endesunterzeichnete uns auf gleiche Weise solidarisch für haftend erklären, für alle dem k. k. Zollärar bezüglich der Eintreibung der vom N. N. nicht rechtzeitig oder nicht pflichtmäßig berichtigten diesem N. N. innerhalb der gedachten Verwaltungsjahre creditirten Zollgebühren und davon zu entrichtenden obbemerkten fünfprocentigen Interessen etwa auflaufenden Kosten.

Urkunde dessen unsere eigene und der erbetenen zwei Zeugen eigenhändige Fertigung.

. . . . den . . . . 18 . . .

N. N. als Zeuge.  
N. N. als Zeuge.

N. N.  
N. N.  
N. N.  
N. N.  
N. N.  
N. N.

Die Echtheit vorstehender (u. f. w. wie im Formulare I.)

Anmerkung. In allen 3 vorstehenden Formularien ist in dem Falle, wenn eine legale Firma als Verpflichteter erscheint, eine entsprechende Aenderung nöthig.

Formularz III na dokument odpowiedzialności solidarnój.**Dokument odpowiedzialności solidarnój.**

Ponieważ mnie N. N. (charakter i zamieszkanie) ze strony C. K. głównego urzędu celnego w . . . . . imieniem C. K. eraryum celnego dozwołonym został kredyt należytości cła wchodowego pod warunkami i zastrzeżeniami, obecnie w téj mierze już istnjącemi, lub na przyszłość przez C. K. władze finansowe właściwe wskazać się mającemi, a mianowicie pod tym obowiązkiem, iż N. N. pokredytowane mu należytości celne najdalej z końcem . . . . . miesiąca licząc od następnego miesiąca po dniu sprowadzenia towarów, a na wszelki sposób z końcem roku administracyjnego, w którym sprowadzenie nastąpiło, przy opłaceniu zachodzących w razie przeciwnym pięćprocentowych prowizyj od należytości celnych kredytowanych a jeszcze niespłaconych, i zastrzeżeniu oraz kroków tak sądowych jako téż celno-urzędowych, wskazanej ku temu C. K. kasie celno-urzędowej zapłacić i C. K. eraryum celnemu na ten kredyt stósowne zabezpieczenie dać ma, przeto my niżej podpisani oświadczamy się a to ja N. N. (charakter i zamieszkanie), ja N. N. i t. d. niniejszém, być C. K. eraryum celnemu solidarnie, to jest, wszyscy za jednego a jeden za wszystkich odpowiedzialnymi i obowiązany co do dopełnienia wszelkich wyż rzeczonych a w ogólności wszelkich, jakiegobądź rodzaju praw i wierzytelności C. K. eraryum celnego jakie wypływają dla tegoż eraryum z kredytu celnego, służącego N. N. ze strony C. K. urzędu celnego w . . . . . , w przeciągu . . . . . lat administracyjnych.

Dla uchylenia wszelkiej wątpliwości dołącza się, iż my niżej podpisani uznajemy się być w równy sposób solidarnie odpowiedzialnymi za wszystkie koszty, jakieby urósć mogły C. K. eraryum celnemu w przedmiocie ściągnięcia tak należytości celnych, przez N. N. nie wcześniej lub nie wedle obowiązku spłaconych, rzeczonemu N. N. w ciągu wymienionych lat administracyjnych kredytowanych, jako téż prowizyj wyż wspomnionych pięćprocentowych od onychże opłacić się mających.

W dowód czego nasz i uproszonych ku temu dwóch świadków własnoręczny podpis.

. . . . . d . . . . . 18 . . . . .

N. N. jako świadek  
N. N. jako świadek

N. N.  
N. N.  
N. N.  
N. N.  
N. N.  
N. N.

Prawdziwość powyższych (i t. d. jak w formularzu I).

*Uwaga.* We wszystkich 3ch powyższych formularzach potrzeba stósownej zmiany w tym razie, gdy legalna firma zachodzi jako obowiązany.



## Formulare IV.

## Anerkennniß,

daß dem Unterfertigten nachstehende ausländische Waaren von dem k. k. Hauptzollamte in Wien ohne Entrichtung des dafür gebührenden Eingangszolles gegen die Verpflichtung zur nachträglichen Zahlung des creditirten Betrages am unten angezeigten Tage ausgefolgt worden sind.

| 1                           | 2                        | 3         | 4      | 5                       | 6   | 7                           | 8 | 9  | 10         |
|-----------------------------|--------------------------|-----------|--------|-------------------------|---|-----------------------------|---|--|------------|
| Fort-<br>laufen-<br>de Zahl | Anzahl<br>der<br>Collien | M e n g e |        |                         | Benennung nach dem Zolltarife   | Gebührender<br>Eingangszoll |   | Die amtliche Verbuchung vollzogen im               |            |
|                             |                          | Sporco-   | Netto- | Anzahl<br>der<br>Stücke |   |                             |   | Einnahme<br>Registrier-<br>Expedit-<br>Num-<br>mer | Contobuche |
|                             |                          |           |        |                         |   | Zollpfund                   |   |  | Folio      |
|                             |                          | fl.       | kr.    |                         |   |                             |   |  |            |
| 1                           | 6                        | —         | 3000   | —                       | Baumwollgarne, roh  |                             |   |  |            |
| 2                           | 30                       | 3600      | —      | —                       | Zhierische Produkte, nicht besonders benannte                           |                             |   |  |            |
| 3                           | 2                        | —         | 480    | —                       | Ehonwaaren, gemeine, aus dem freien Verkehre des deutschen Zollvereines | 184                         | — | 3427   | 20 3       |
| 4                           | 1                        | —         | —      | 1                       | Personenwagen, ohne Leder- oder Polsterarbeit                           |                             |   |  |            |

Wien, den 16. August 1856. Franz Kanzler.

Anmerkung: Die Columnen 1 bis 6 werden durch die Partei, die Columnen 7 bis 10 durch das Amt ausgefüllt.

## 92.

## Erlaß des Justizministeriums vom 26. Mai 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXIII. Stück, Nr. 87, ausgegeben am 29. Mai 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

mit einer Erläuterung des §. 238 des Gesetzes über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Gerichtsbehörden vom 3. Mai 1853, Nr. 81 des Reichs-Gesetz-Blattes\*), und der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854, Nr. 165 des Reichs-Gesetz-Blattes\*\*), in Beziehung auf die Einsichtnahme der strafgerichtlichen Acten.

Da sich über die Frage: „ob nach den bestehenden gesetzlichen Vorschriften einer Partei außer den, in den §§. 203, 211, 215, 302 und 352 der Strafproceß-Ordnung insbesondere bezeichneten Fällen die Einsicht in strafgerichtliche Acten gestattet werden

\*) Landes-Regierungsblatt für Galizien, Jahrgang 1853, erste Abtheilung, XXII. Stück, Nr. 104, Seite 253.

\*\*) Landes-Regierungsblatt für das Verwastungsgebiet der Statthalterei in Lemberg, Jahrgang 1854, erste Abtheilung, XXXVIII. Stück, Nr. 209, Seite 536.

## Formularz IV.

## Zeznanie,

iż na dniu niżej zamieszczonym podpisanemu wydane zostały następujące towary zagraniczne przez C. K. urząd celny główny w Wiedniu bez opłaty należącego się od nich cła wchodowego pod obowiązkiem późniejszej zapłaty sumy kredytowanej.

| 1                        | 2                     | 3              | 4     | 5           | 6  | 7                                 | 8   | 9  | 10                   |         |
|--------------------------|-----------------------|----------------|-------|-------------|--|-----------------------------------|-----|--|----------------------|---------|
| Licz-<br>ba bic-<br>ząca | Licz-<br>ba<br>kollów | T o w a r ó w  |       |             | Nazwa wedle taryfy celnej  | Należące się<br>cło wcho-<br>dowe |     | Urzędowe wciągnięcie<br>do ksiąg wykonano w              |                      |         |
|                          |                       | I l o ś ć      |       |             |  | Złr.                              | kr. | Reje-<br>strze do-<br>chodów<br>Numer<br>expedy-<br>tury | księdcze<br>kontowej |         |
|                          |                       | Sporko         | Netto | Licz-<br>ba |  |                                   |     |  | Folio                | N. poz. |
|                          |                       | funtów celnych |       | sztuk       |  |                                   |     |  |                      |         |
| 1                        | 6                     | —              | 3000  | —           | Przędze bawełniane, surowe<br>Produkta zwierzęce, niewymie-<br>nione szczególnie<br>Towary gliniane, ordynaryjne<br>z wolnego obrotu Niemieckiego<br>Związku celnego<br>Wozy osobowe, bez roboty skó-<br>rzanej lub wysycielanej | 184                               | —   | 3427   | 20                   | 3       |
| 2                        | 30                    | 3600           | —     | —           |  |                                   |     |  |                      |         |
| 3                        | 2                     | —              | 480   | —           |  |                                   |     |  |                      |         |
| 4                        | 1                     | —              | —     | 1           |  |                                   |     |  |                      |         |

Wiedeń, dnia 16 Sierpnia 1856. Franciszek Kanzier.

U w a g a: Kolumny 1 aż do 6 wypełnione będą przez stronę, kolumny 7 aż do 10 przez urząd.

## 92.

## Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z d. 26 Maja 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXIII, Nr. 87, wydana dnia 29 Maja 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

objaśniające §. 238 ustawy o wewnętrznym urządzeniu i toku czynności władz są-  
dowych z dnia 3 Maja 1853 r., Nr. 81 Dziennika Praw Państwa \*), tudzież instruk-  
cyę karno-sądową z dnia 16 Czerwca 1854 r., Nr. 165 Dziennika Praw Państwa \*\*),  
pod względem przejrzenia aktów karno-sądowych.

Ponieważ względem kwestyi: „czy wedle przepisów prawnych istniejących  
dozwolonem być może przejrzenie aktów karno-sądowych oprócz przypadków,  
szczególnie w §§. 203, 211, 215, 302 i 352 procedury karno-sądowej wymie-

\*) Dziennik Rządowy dla Galicyi, Rok 1853, Oddział pierwszy, Część XXII, Nr. 104, strona 253.

\*\*) Dziennik Rządowy dla Okręgu Administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie, Rok 1854, Oddział pierw-  
szy, Część XXXVIII, Nr. 209, strona 536.

könne<sup>a</sup>, Zweifel ergeben haben, so findet sich das Justizministerium veranlaßt, zu erklären, daß es dem §. 238 des Gesetzes vom 3. Mai 1853, Nr. 81 des Reichs-Gesetz-Blattes \*), und dem §. 170 der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854, N. 165 des Reichs-Gesetz-Blattes \*\*), gemäß der Beurtheilung der Gerichte überlassen ist, ob es zulässig erscheine, einer Partei oder ihrem ausgewiesenen Vertreter auch außer den in den §§. 203, 211, 215, 302 und 352 der Strafproceß-Ordnung insbesondere bezeichneten Fällen die Einsicht in strafgerichtliche Acten oder die Ausfolgung von Abschriften aus solchen zu bewilligen, sobald sie glaubwürdig darthut, daß ihr dieselbe zur Ausführung eines Entschädigungsanspruches, zum Zwecke des Begehrens um Wiederaufnahme eines Strafprocesses oder aus anderen Gründen nothwendig sei.

Freiherr von **Krauß** m. p.

---

\*) Landes-Regierungsblatt für Galizien, Jahrgang 1853, erste Abtheilung, XXII. Stück, Nr. 104, Seite 253.

\*\*\*) Landes-Regierungsblatt für das Verwaltungsgebiet der Statthalterei in Lemberg, Jahrgang 1854, erste Abtheilung, XXXVIII. Stück, Nr. 209, Seite 536.

nionych,“ wątpliwości powstały, przeto widzi się Ministerjum Sprawiedliwości spowodowaném, oświadczyć niniejszém, iż stósownie do §. 238 ustawy z dnia 3 Maja 1853 r., Nr. 81 Dziennika Praw Państwa \*), niemniej §fu 170 instrukcyi karno-sądowej z dnia 16 Czerwca 1854 r., Nr. 165 Dziennika Praw Państwa \*\*), pozostawioném jest ocenieniu sądów, czyli można dozwolić stronie lub jej wykazanemu zastępcy także oprócz przypadków w §§fach 203, 211, 215, 302 i 352 procedury karno-sądowej wskazanych, wglądnięcia w akta karno-sądowe, lub wydania odpisów z takowych, skoro wykaże w sposób wiarygodny, iż to potrzebném jéj jest do przeprowadzenia prawa wynagrodzenia, do powtórnego wytoczenia procesu karnego lub dla innych powodów.

Baron **Krauss** m. p.

---

\*) Dziennik Rządowy dla Galicyi, Rok 1853, Oddział pierwszy, Część XXII, Nr. 104, strona 253.

\*\*\*) Dziennik Rządowy dla Okręgu Administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie, Rok 1854, Oddział pierwszy, Część XXXVIII, Nr. 209, strona 536.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

**Krakauer Verwaltungsgebiet.**

Jahrgang 1856.

**Erste Abtheilung.**

XXIV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 20. Juni 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XXIV.

Wydany i rozesłany dnia 20 Czerwca 1856.

## 93.

**Erlaß des Finanzministeriums vom 28. Mai 1856,**

(Reichs-Gesetzblatt, XXIV. Stück, Nr. 88, ausgegeben am 3. Juni 1856),

giltig für alle Kronländer,

**in Betreff der Errichtung einer Finanz-Procuratur für das Verwaltungsgebiet der Krakauer Finanz-Landesdirection.**

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 21. Mai 1856 die Errichtung einer Finanz-Procuratur in Krakau für das Verwaltungsgebiet der Krakauer Finanz-Landesdirection nach den für die Finanz-Procuraturen überhaupt bestehenden Grundsätzen allergnädigst zu genehmigen geruht.

Die k. k. Finanz-Procuratur zu Krakau tritt sofort in Wirksamkeit.

Freiherr von **Bruck** m. p.

## 94.

**Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 28. Mai 1856,**

(Reichs-Gesetzblatt, XXIV. Stück, Nr. 89, ausgegeben am 3. Juni 1856),

**betreffend die Concession für den Bau der italienischen Centraleisenbahn.**

Nachdem Seine k. k. Apostolische Majestät mit der Allerhöchsten Entschließung vom 17. April 1856 dem, von den Commissären der beteiligten Regierungen mit dem Marchese Rafaello de Ferrari, Herzog von Galliera, wegen des Ausbaues der italienischen Centraleisenbahn geschlossenen Vertrage vom 17. März 1856 die Allerhöchste Genehmigung zu erteilen geruhten, zu Folge welchen Vertrages an die Stelle der früheren, mittelst der Concession ddo. Modena 26. Juni 1852 autorisirten Actiengesellschaft eine neue Unternehmung für den Bau der italienischen Centraleisenbahn einzutreten hat, und nachdem in Gemäßheit dieses Vertrages die International-Commission für den Bau der italienischen Centraleisenbahn mit Genehmigung der beteiligten hohen Regierungen von Rom, Oesterreich, Modena, Parma und Toscana die unten folgende Kundmachung wegen Auflösung der früheren Actiengesellschaft erlassen hat, so wird hiemit diese Kundmachung der International-Commission zum Behufe der Darnachachtung zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Ritter von **Toggenburg** m. p.**Kundmachung.**

Im Namen der fünf hohen Regierungen als Unterzeichner der Convention ddo. Rom 1. Mai 1851 über die italienische Centraleisenbahn bringen die Gefertigten gehörig bevollmächtigten Commissäre als:

## 93.

**Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 28 Maja 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XXIV, Nr. 88, wydana dnia 3 Czerwca 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych,

**względem utworzenia Prokuratury finansowej dla administracyjnego obrębu Krakowskiej skarbowej Dyrekcji krajowej.**

Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najwyższem Postanowieniem z dnia 21 Maja 1856 r. uchwalić Najłaskawiej utworzenie Prokuratury finansowej w Krakowie dla administracyjnego obrębu finansowej Dyrekcji krajowej krakowskiej, wedle zasad istniejących w ogólności dla prokuratur skarbowych.

C. K. Prokuratura skarbowa w Krakowie wstępuje przeto w działalność.

Baron **Bruck** m. p.

## 94.

**Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli Publicznych z dnia 28 Maja 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XXIV, Nr. 89, wydana dnia 3 Czerwca 1856),

**względem koncesyi na budowę włoskiej centralnej kolei żelaznej.**

Ponieważ Jego C. K. Apostolska Mość Najwyższem Postanowieniem z dnia 17 Kwietnia 1856, raczył udzielić Najwyższe Zatwierdzenie traktatowi z dnia 17 Marca 1856, zawartemu przez Komisarzy dotyczących Rządów z Markizem Rafaelo de Ferrari, Księciem Galliera, względem wybudowania włoskiej centralnej kolei żelaznej, w skutek którego traktatu w miejsce dawniejszego, za pośrednictwem koncesyi ddo. Modena 26 Czerwca 1852 upoważnionego towarzystwa akcyonaryuszów wstąpić ma nowe przedsiębiorstwo dla budowy włoskiej centralnej kolei żelaznej i ponieważ na mocy tego traktatu komisya internacyjalna dla budowy włoskiej centralnej kolei żelaznej wydała z przyzwoleniem interesowanych wysokich Rządów Rzymu, Austrii, Modeny, Parmy i Toskany następujące niżej obwieszczenie względem rozwiązania dawniejszego towarzystwa akcyonaryuszów, podaje się więc niniejszém to obwieszczenie komisji internacyjalnej celem zastosowania się do niego do wiadomości powszechnej.

Kawaler de **Toggenburg** m. p.**Obwieszczenie.**

W Imieniu pięciu Wysokich Rządów (jako podpisujących konwencyą ddo. Rzym 1 Maja 1851 r. względem włoskiej centralnej kolei żelaznej podają podpisani należycie umocowani komisarze jako to:



für den heiligen Stuhl: Conte Cajetan Zucchini;  
 für Oesterreich: Conte Anton Paulovich;  
 für Modena: Comthur Sigmund Ferrari;  
 für Parma: Franz Ritter Bellini;  
 für Toscana: Comthur Alexander Manetti;

auf Grund der Acten über die in Wien gepflogenen Conferenzen und der mit den Haupt-Interessenten der Unternehmung getroffenen Vereinbarungen, und in Anbetracht, daß die Wechselfälle, welche die in Florenz zu diesem Behufe constituirte anonyme Gesellschaft in Folge allgemeiner und besonderer Umstände betroffen haben, dieselbe außer Stand setzen, von der in Modena unterm 26. Juni 1852 ausgefertigten Concession zum Baue und Betriebe dieser Eisenbahn Gebrauch zu machen, und es anderseits vom höchsten Interesse für die benannten fünf Staaten ist, den Zweck, um dessen Willen sie jener Convention beigetreten sind, einmal sicher zu stellen:

die nachfolgenden, von den hohen unterzeichnenden Regierungen sanctionirten Verfügungen, damit selbe volle Rechtswirkung haben, zur öffentlichen Kenntniß.

#### Artikel 1.

Das Concessions-Privilegium auf die italienische Centraleisenbahn, welches der hiefür zu Florenz constituirten anonymen Gesellschaft verliehen worden war, ist aufgehoben, diese letztere sonach aufgelöst und in Liquidationsstand gesetzt.

#### Artikel 2.

In Florenz ist ein aus den Herren: Professor Vincenz Amici, Karl Schmitz und Simson d'Ancona bestehendes Comité unter der Aufsicht eines von der großherzoglichen Regierung delegirten Commissärs constituirt.

#### Artikel 3.

Dem Liquidations-Comité ist die Summe von sechs Millionen achthundert vierzig tausend italienische Lire zur Verfügung gestellt; mit dieser Summe, dann dem Cassareste der abgetretenen Administration werden alle Passiven getilgt, die Einlagen den Actionären zurückerstattet und die Mitglieder des Gesellschafts-Comité für den Bau und die Verwaltung der Bahn, rücksichtlich jeder Auslage und jedes Vorschusses entschädiget.

#### Artikel 4.

Den Actionären wird die Rückzahlung der auf die Actien geleisteten Einzahlungen al pari sammt Interessen bis Ende Juni 1856 zugesichert. Denselben ist ferner eine Frist bis Ende September 1856 zur Anbringung ihrer Ansprüche beim Liquidations-Comité in Florenz ertheilt. Sie haben jedoch nur auf diese Rückzahlung, und zwar in soferne einen Anspruch, als sie ihre Rechte innerhalb der erwähnten Frist geltend machen. Nach Ablauf derselben erlöschen auch ihre Rechte.

#### Artikel 5.

Für die von dem Comité der erloschenen Gesellschaft ausgegebenen Obligationen (Debentures), womit auf Grund eines Mandates der internationalen Commission die

*od Stolicy świętej*: Conte Kajetan Zucchini;

*od Austrii*: Conte Antoni Paulovich;

*od Modeny*: Komtur Zygmunt Ferrari;

*od Parmy*: Franciszek kawaler Bellini;

*od Toskany*: Komtur Alexander Manetti;

na mocy aktów konferencyj w Wiedniu odbytych i umów zawartych z głównie-  
interesowanymi w przedsiębiorstwie, i wzięwszy na uwagę, iż wypadki zmienne,  
które w skutek powszechnych i szczególnych okoliczności trafiły złożone tym ce-  
lem we Florencyi bezimiennie towarzystwo, postawiły takowe w niemożności  
zrobienia użytku z wydanęj w Modenie dnia 26 Czerwca 1852 r. koncesyi na  
budowę i obrot téjże kolei żelaznej, a z drugiej strony jest najwyższym pomie-  
nionych pięciu Państw interesem zapewnienie zamiaru, dla którego przystąpiły do  
onęj koncesyi:

następujące, przez podpisane Wysokie Rządy usankcyonowane Postanowienia,  
izby takowe miały zupełną moc prawa, do publicznej wiadomości.

#### Artykuł 1.

Przywilej koncesyi na włoską centralną kolej żelazną, nadany złożonemu  
tym celem we Florencyi bezimiennemu towarzystwu, jest zniesiony, to ostatnie  
przeło rozwiązane i przeniesione w stan likwidacyi.

#### Artykuł 2.

Pod dozorem komisarza delegowanego od Wielko-Książęcego Rządu złożony  
jest we Florencyi komitet, w który wchodzi panowie: profesor Wincenty Amici,  
Karol Schmitz i Simson d' Ancona.

#### Artykuł 3.

Komitetowi likwidacyjnemu daną jest suma sześciu milionów ośmiu set czter-  
dziestu tysięcy włoskich lirów do dyspozycyi; sumą tą, jako i resztą kasy odstą-  
pionęj administracyi umorzone będą wszelkie pasywa, wkładki akcyonaryuszom  
zwrócone, a członkowie komitetu towarzystwa wynagrodzeni za budowę i admi-  
nistracyą kolei, względem każdego wydatku i każdéj zaliczki.

#### Artykuł 4.

Akcyonaryuszom zapewnia się zwrotna wypłata poczynionych na akcyę wpłat  
*al pari* wraz z procentami aż do końca Czerwca 1856. Nadaje się im także ter-  
min aż do końca Września 1856 do wniesienia swych pretensyj u komitetu li-  
kwidacyjnego. Mają oni wszakże tylko do téj zwrotnéj wypłaty prawo, a to o tyle,  
o ile prawa swe przed upływem pomienionego terminu przeprowadzą. Po upływie  
tegoż ustają już ich prawa.

#### Artykuł 5.

Wydanym przez komitet rozwiązanego towarzystwa obligacyom (Debentures),  
którymi na mocy mandatu Komisji internacyonalnej dokonane na kolei roboty po-

an der Bahn ausgeführten Arbeiten zum Theile bezahlt wurden, werden 80 Percent des Nominal-Werthes zugesichert. Dieselben werden jedoch aus dem Umlaufe gezogen, und den dießfälligen Besitzern liegt ob innerhalb der erwähnten Frist von 6 Monaten ihre Ansprüche, bei sonstigem Verluste derselben, bei dem Liquidirungs-Comité in Florenz anzubringen.

#### Artikel 6.

Gegen den Bar-Erlag der Lire 6,840,000 und des Caffarestes, wovon der Artikel 3 erwähnt, wird das ganze Activ-Vermögen der erloschenen Administration, bestehend in Arbeiten, bezahlten Expropriationen, Vorstudien, Vorräthen u. s. w. dem in Modena bestehenden permanenten Comité der internationalen Commission zur weiteren Verfügung überantwortet.

Von der internationalen Commission für die italienische Central-Eisenbahn.

Modena am 8. Mai 1856.

Conte Zucchini m. p.

Conte Paulovitch m. p.

Commendatore Ferrari m. p.

Cavaliere Bellini m. p.

Commendatore Manetti m. p.

części płacone były, zapewnia się 80 procentów wartości nominalnej. Takowe będą jednak z obiegu wyciągnięte, a względni ich posiadacze mają przed upływem pomienionego terminu 6 miesięcy wytoczyć swe pretensye przed komitetem likwidacyjnym we Florencyi, inaczéj tracą takowe.

#### Artykuł 6.

Za złożeniem w gotowiznie 6,840,000 lirów i reszty kasowej, o czém artykuł 3 wspomina, przekazany będzie cały czynny majątek rozwiązanej administracyi, złożony z robót, zapłaconych wywłaszczeń, badań przedwstępnych, zasobów i t. d. istniejącemu w Modenie nieustannemu komitetowi Komisyi internacyonalnej do dalszego zarządu.

Od Komisyi internacyonalnej dla włoskiej centralnej kolei żelaznej.

Modena dnia 8 Maja 1856.

**Conte Zucchini** m. p.  
**Conte Paulovich** m. p.  
**Komtur Ferrari** m. p.  
**Kawaler Bellini** m. p.  
**Komtur Manetti** m. p.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

**Krajaner Verwaltungsgebiet.**

Jahrgang 1856.

**Erste Abtheilung.**

XXV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 24. Juni 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XXV.

Wydany i rozesłany dnia 24 Czerwca 1856.

## 95.

**Erlaß des Finanzministeriums vom 29. Mai 1856,**

(Reichs-Gesetzblatt, XXV. Stück, Nr. 90, ausgegeben am 12. Juni 1856),

giltig für alle Kronländer des allgemeinen Zollgebietes,

**betreffend die Zollbehandlung von Wolltafeln (Wollwatta), von zweifach schwefelsaurem Kali, zubereitetem Orseille und Persio.**

Im Einvernehmen mit dem k. k. Handelsministerium werden nachstehende Zolltarifs-Bestimmungen kundgemacht.

1. Wolltafeln aus kardätscher Schafswolle, welche gleich der Baumwollwatta gestreckt sind, sind nach der Tarifspost 51, a) wie rohes Wollengarn zu verzollen.

2. Die nachfolgenden chemischen Hilfsstoffe für Färbereien und Zeugdruckereien, als: einfach und zweifach schwefelsaures Kali, Orseille, zubereitet, und Persio (rother Indigo, Cudbear) werden aus der Tarifspost 76, lit. e) (chemische Produkte, nicht besonders benannte) ausgenommen.

Ein- oder zweifach schwefelsaures Kali ist gleich dem ein- oder zweifach schwefelsaurem Natron (Glaubersalz, saures Glaubersalz) nach der Tarifspost 37, e), Zahl 2, Orseille und Persio aber sind wie Farbholz- und Gerbestoff-Extracte nach der Tarifspost 34, g), zu verzollen.

Diese Bestimmung hat mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem sie den Zollämtern bekannt wird.

Freiherr von **Bruck** m. p.

## 96.

**Erlaß des Finanzministeriums vom 29. Mai 1856,**

(Reichs-Gesetzblatt, XXV. Stück, Nr. 91, ausgegeben am 12. Juni 1856),

giltig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

**betreffend die Zollbehandlung von Gold- und Silberblechen und Folien.**

Im Einvernehmen mit dem k. k. Handelsministerium wurde beschlossen, Gold- und Silberbleche und Gold- und Silberfolien gleich dem Blattgolde und Blattsilber den feinen kurzen Waaren (Tarifspost 75, b) einzureihen.

Diese Bestimmungen haben mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem sie den Zollämtern bekannt werden.

Freiherr von **Bruck** m. p.

## 95.

## Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 29 Maja 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXV, Nr. 90, wydana dnia 12 Czerwca 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych powszechnego obrotu cłowego,

**względem postępowania cłowego z arkuszami wełnianymi (watą wełnianą) z podwójnego siarkanu potażowego, przysposobionej orsylii i persyo.**

W porozumieniu z C. K. Ministerstwem Handlu podają się do wiadomości następujące Postanowienia taryfy celnej.

1. *Arkusze wełniane* z czesaną wełną owczej, rozciągane naksztalt waty bawełnianej, ocłone być mają wedle pozycyi taryfy 51, *a)* jak surowa przędza wełniana.

2. Następujące pomocnicze artykuły chemiczne dla farbiarni i drukarni materij jako to: *pojedynczy i podwójny siarkan potażu, orsylii, przysposobiona, i persyo* (czerwone indygo, kudbear) wyłączają się z pozycyi taryfy 76, lit. *e)* (chemiczne produkta niewymienione poszczególnie).

Pojedynczy i podwójny siarkan potażu ocłony ma być jak pojedynczy lub podwójny siarkan sody (sól glauberska, kwaśna sól glauberska) wedle pozycyi taryfy 37, *e)*, l. 2, orsylii zaś i persyo jak wyciągi z drzew farbiarskich i garbników wedle pozycyi taryfy 34, *g)*.

Postanowienie to ma wniknąć w moc dnia tego, którego dojdzie do wiadomości urzędów cłowych.

Baron **Bruck** m. p.

## 96.

## Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 29 Maja 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXV, Nr. 91, wydana dnia 12 Czerwca 1856),

obowiązujące w Krajach koronnych, objętych powszechnym obrotem cłowym,

**względem postępowania celnego z blachami i foliami złotymi i srebrnymi.**

W porozumieniu z C. K. Ministerstwem Handlu postanowioném zostało ocłenie blach złotych i srebrnych, tudzież folij złotych i srebrnych zarówno ze złotem i srebrem malarskiém przedniej kramarszczyzny (pozycya taryfy 75, *b)*).

Postanowienia te wejdą w moc z dniem onym, na którym urzędy celne dojdą do ich wiadomości.

Baron **Bruck** m. p.



## 97.

## Erlass des Finanzministeriums vom 31. Mai 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXV. Stück, Nr. 92, ausgegeben am 12. Juni 1856).

giltig für alle Kronländer,

womit die §§. 10 und 11 des Gesetzes vom 26. Jänner 1853 (Nr. 18 des Reichs-Gesetzblattes \*) erläutert werden.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschliessung vom 24. Mai 1856 nachstehende Erläuterungen der §§. 10 und 11 des Gesetzes vom 26. Jänner 1853, Nr. 18 des Reichs-Gesetzblattes \*), über die Verwahrungs-Gebühren zu genehmigen geruht.

1. Wenn es sich um die Erfolgslaffung einer nach den Gesetzen vom 9. Februar und 2. August 1850, Nr. 50 und 329 des Reichs-Gesetzblattes, gebührenfreien Urkunde aus der gerichtlichen Verwahrung handelt, hat bei Anwendung der im §. 10 des Gesetzes vom 26. Jänner 1853 angedeuteten Beschränkung des Gebührenausmaßes jener Stempel- und Gebührenbetrag zur Richtschnur zu dienen, welcher für die gedachte Urkunde ohne die eingetretene Befreiung nach den bezogenen Gesetzen zu entrichten gewesen wäre.

2. Bei gleichzeitiger Erfolgslaffung solcher zugleich hinterlegter Gegenstände, von denen die einen der Verwahrungsgebühr nach dem Werthe und nach der Verwahrungsdauer, die anderen nur nach der Verwahrungsdauer unterliegen, hat die Anordnung des §. 11 des Gesetzes vom 26. Jänner 1853 nur auf jene Fälle Anwendung, in welchen die Gebühr von den erstgedachten Gegenständen der Gebühr von den Gegenständen der zweiten Art gleichkommt oder dieselbe übersteigt.

Entfällt aber die Gebühr von den Gegenständen der zweiten Art höher, als jene von den Gegenständen der ersten Art, so ist nur die von den Gegenständen der zweiten Art entfallende Gebühr abzunehmen.

Diese Anordnung hat auf Fälle, in welchen sich bei Bemessung der Verwahrungsgebühr anders benommen wurde, nicht zurückzuwirken.

Freiherr von Bruck m. p.

## 98.

## Erlass des Handelsministeriums vom 1. Juni 1856,

womit, in Folge Allerhöchster Entschliessung vom 29. Mai 1856, der Zeitpunkt für die Durchführung der kaiserlichen Verordnung vom 18. Juni 1855, Nr. 127 des Reichs-Gesetzblattes, in Betreff der Einführung des Wiener Maßes und Gewichtes im Königreiche Böhmen bis zum 1. September 1856 erstreckt wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXV. Stück, Nr. 93, ausgegeben am 12. Juni 1856.

\*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, VII. Stück, Nr. 19, Seite 96.

## 97.

**Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 31 Maja 1856.**

(Dziennik Praw Państwa, Część XXV, Nr. 92, wydana dnia 12 Czerwca 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych.

**objaśniające §§. 10 i 11 ustawy z dnia 26 Stycznia 1853 r. (Nr. 18 Dziennika Praw Państwa \*).**

Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najwyższem Postanowieniem z dnia 24 Maja 1856 r. uchwalić następujące objaśnienia §§. 10 i 11 ustawy z dnia 26 Stycznia 1853 r. Nr. 18 Dziennika Praw Państwa \*), o należytościach przechowania.

1. Gdy idzie o wydanie wolnego od opłaty wedle ustaw z dnia 9 Lutego i 2 Sierpnia 1850 r. Nr. 50 i 329 Dziennika Praw Państwa dokumentu z przechowania sądowego, ma przy zastosowaniu pomienionego w §. 10 ustawy z dnia 26 Stycznia 1853 r. ograniczenia wymiaru należytości ta kwota stęplowa i należytości służyć za prawidło, któraby za rzeczony dokument wedle odnośnych ustaw zapłaconą być miała, gdyby nie było zaszło uwolnienie.

2. Przy równoczesnem wydaniu takich razem złożonych przedmiotów, z których jedne podlegają należytości od przechowania wedle wartości i trwania przechowania, inne tylko wedle trwania przechowania, ma Rozporządzenie §. 11 ustawy z dnia 26 Stycznia 1853 r. zastosowanie do tych tylko wypadków, w których należytość od przedmiotów wprzód pomienionych równa się należytości od przedmiotów drugiego rodzaju lub takową przechodzi.

Jeżeli zaś należytość od przedmiotów drugiego rodzaju wypadnie wyższą niżeli owa od przedmiotów pierwszego rodzaju, tedy jedynie należytość przypadająca od przedmiotów drugiego rodzaju ma być odebraną.

Postanowienie to nie ma działać wstecznie na wypadki, w których przy wymiarze należytości od przechowania inaczej postąpiono.

Baron **Bruck** m. p.

## 98.

**Rozrządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 1 Czerwca 1856,**

**mocą którego w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 29 Maja 1856 r., rozciąga się czas dla przeprowadzenia Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 19 Czerwca 1855 r., Nr. 127 Dziennika Praw Państwa, względem zaprowadzenia Wiedeńskiej miary i wagi w Królestwie Czeskiem aż do 1 Września 1856 r.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXV, Nr. 93, wydana dnia 12 Czerwca 1856.

\*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział pierwszy, Część VII, Nr. 19, strona 96.

## 99.

## Erlaß des Finanzministeriums vom 2. Juni 1856,

giltig für das Kronland Dalmatien,

über das Ausmaß der Vergütung für Zeugen und Sachverständige im Gefälligkeitsverfahren in Dalmatien.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXV. Stück, Nr. 94, ausgegeben am 12. Juni 1856.

## 100.

## Erlaß des Finanzministeriums vom 5. Juni 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXV. Stück, Nr. 95, ausgegeben am 12. Juni 1856),

giltig für sämtliche Länder des gemeinschaftlichen Zollverbandes,

betreffend die Zollbehandlung halbgarer Ziegen- und Schaffelle.

Im Einvernehmen mit dem Handelsministerium wurde beschlossen, die in der Anmerkung 4 zur Post 62, a) des Zolltarifes vom 5. December 1853 den Saffian-, Marokkin- und ähnlichen Fabriken unter gewissen Controlen zugestandene Zollbegünstigung aufzuheben und dagegen den Zoll für halbgare u. s. w. Ziegen- und Schaffelle allgemein auf Einen Gulden dreißig Kreuzer vom Zollcentner netto herabzusetzen.

Die erwähnte Anmerkung hat daher zu lauten:

„Halbgare, sowie bereits gegärbte noch nicht gefärbte oder weiter zugerichtete Ziegen- und Schaffelle Ein Centner netto 1 fl 30 kr.“

Diese Bestimmung hat mit 1. September 1856 in Wirksamkeit zu treten.

Freiherr von Bruck m. p.

## 101.

## Erlaß des Ministeriums des Aeußern vom 6. Juni 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXV. Stück, Nr. 96, ausgegeben am 12. Juni 1856),

giltig für alle Kronländer,

womit die, in Gemäßheit der neuen Studiengesetze, modificirten Bestimmungen über die vor dem Eintritte in den Conceptsdienst des Ministeriums des Aeußern abzulegenden Prüfungen bekannt gegeben werden.

In Folge der durch die Allerhöchste Entschließung vom 25. September 1855, und den bezüglichen Erlaß des Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 2. October 1855 (Nr. 172 des Reichs-Gesetzblattes vom 4. October 1855, Seite 582\*) festgesetzten neuen Bestimmungen über die Regelung der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien an den österreichischen Universitäten und Rechtsakademien, ist eine Modificirung der durch den Erlaß des Ministeriums des Aeußern vom 21. Jänner 1851 (Nr. 21, des Reichs-Gesetzblattes vom 31. Jänner 1851, Seite 94\*\*) bekannt gegebenen Vorschriften über die Vornahme der Diplomaten-Prüfungen für nothwendig erachtet worden.

\*) Landes-Regierungsblatt vom Jahre 1855, erste Abtheilung, XXXVI. Stück, Nr. 185, Seite 385.

\*\*) Landes-Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1851, V. Stück, Nr. 33, Seite 98.

## 99.

**Rozządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 2 Czerwca 1856,**

obowiązujące w koronnym Kraju Dalmacyi,

**względem wymiaru wynagrodzenia świadków i znawców rzeczy w postępowaniu karném skarbowém w Dalmacyi.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXV, Nr. 94, wydana dnia 12 Czerwca 1856.

## 100.

**Rozządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 5 Czerwca 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XXV, Nr. 95, wydana dnia 12 Czerwca 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach powszechnego Związku celnego,

**względem postępowania celnego z półgarbowanemi skórami kozimi i owczemi.**

W porozumieniu z Ministerstwem Handlu postanowioném zostało zniesienie przyznanego ułatwienia cłowego w uwadze 4 do pozycyi 62, a) taryfy celnej z dnia 5 Grudnia 1853 r. fabrykom safianu, marokinu i t. p. pod pewną kontrolą i niżenie natomiast cła od półgarbowanych i t. d. skór kozich i owczych na jeden Złoty Reński trzydzieści krajearów od cłowego celnara netto.

Pomieniona uwaga ma tedy brzmieć:

„Skóry kozie i owcze półgarbowane, jako téż już garbowane jeszcze nie-farbowane lub dalej przysposobione, jeden celnar netto 1 Złr. 30 kr.“

Postanowienie to ma wejść w wykonanie z dniem 1 Września 1856.

Baron **Bruck** m. p.

## 101.

**Rozządzenie Ministerstwa Spraw Zewn. z d. 6 Czerwca 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XXV, Nr. 96, wydana dnia 12 Czerwca 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych.

**mocą którego obwieszczają się stosownie do nowych ustaw o studiach, zmodyfikowane Postanowienia co do egzaminów, przed wstąpieniem do służby konceptowej Ministerstwa Spraw Zewnętrznych złożyć się mających.**

W skutek nowych Postanowień, Najwyższą Uchwałą z dnia 25 Września 1855 r. i dotyczącém Rozządzeniem Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 2 Października 1855 (Nr. 172 Dziennika Praw Państwa z dnia 4 Października 1855 r., stron. 582 \*) ustanowionych pod względem studiów prawniczo- i polityczno-naukowych po uniwersytetach i akademiach prawniczych austriackich, uznano potrzebę zmodyfikowania przepisów, obwieszczonych Rozządzeniem Ministerstwa Spraw Zewnętrznych z dnia 21 Stycznia 1851 r. (Nr. 21 Dziennika Praw Państwa z dnia 31 Stycznia 1851 r. stron. 94 \*\*) względem przedsiębrania exa-

\*) Dziennik Rządu Krajowego z roku 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XXXVI, Nr. 185, strona 385.

\*\*) Dziennik Praw Krajowych i Rządowych dla Galicji z roku 1851, Część V, Nr. 33, strona 98.

Es werden demnach von dem Zeitpunkte an und in dem Verhältnisse, als die vorgedachten neuen Vorschriften über die Universitäts-Studien und die theoretischen Staatsprüfungen der Candidaten zum Staatsdienste in Wirksamkeit treten, unter Aufhebung der oberwähnten Ministerial-Verordnung vom 21. Jänner 1851, nachstehende Bestimmungen für die Aspiranten zu dem diplomatischen Dienste zu gelten haben.

## 1.

Zu einer Stelle im Conceptsache, sei es bei dem Ministerium des Aeußern selbst, sei es bei einer kaiserlichen Mission im Auslande, wird Niemand zugelassen, der nicht in Folge der bei dem gedachten Ministerium abzulegenden Diplomaten-Prüfung zu einer solchen Stelle befähiget erkannt worden ist.

## 2.

Die Zulassung zu dieser Prüfung wird von dem Ministerium des Aeußern in der Regel nur solchen Bewerbern gestattet, die sich mit der Erfüllung der durch das Gesetz vom 2. October 1855 (Nr. 172 des Reichs-Gesetzblattes, Seite 582\*) für die Vorbildung zum Staatsdienste auf Grundlage der Rechts- und staatswissenschaftlichen Studien überhaupt vorgeschriebenen Bedingungen, und namentlich also mit der vorschriftmäßigen Ablegung der drei theoretischen Staatsprüfungen, dann mit der Kenntniß der französischen nebst der italienischen oder englischen Sprache ausweisen.

## 3.

Candidaten für den diplomatischen Dienst, welche die regelmäßigen Universitätsstudien nach der Vorschrift des Gesetzes vom 2. October 1855 nicht gemacht haben, können nur ausnahmsweise in besonders rüchrichtswürdigen Fällen, und zwar nur unter der Bedingung, daß sie sich über die bestandene Maturitäts-Prüfung ausweisen, und nicht vor vier Jahren, nachdem sie dieselbe zurückgelegt haben, zur Ablegung der Diplomaten-Prüfung zugelassen werden. Jedoch hat ein solcher Candidat jedenfalls vor seiner Zulassung zur Diplomaten-Prüfung noch die im §. 2, lit. a) und c) der Ministerial-Verordnung vom 16. April 1856 (Nr. 54 des Reichs-Gesetzblattes, Seite 193\*\*) bezeichnete rechtshistorische und staatswissenschaftliche Staatsprüfung vor der bezüglichen Staatsprüfungs-Commission mit gutem Erfolge abzulegen, und überdies durch Älteste auszuweisen, daß er außer jenen Collegien, die er nach den Bestimmungen des Gesetzes vom 2. October 1855 als öffentliche oder privatissima zu hören hat, um zur rechtshistorischen Prüfung zugelassen werden zu können, jedenfalls auch noch über folgende Fächer, nämlich: über europäisches Völkerrecht und deutsches Bundesrecht, über österreichisches Civil- und Strafrecht nebst Civilverfahren und Strafprozeß, über österreichische Verwaltungs-Gesetzkunde und österreichische Geschichte bei einem ordentlichen Professor des Faches an einer österreichischen Universität je ein Privatissimum gehört hat.

\*) Landes-Regierungsblatt vom Jahre 1855, erste Abtheilung, XXXVI. Stück, Nr. 185, Seite 385.

\*\*) Landes-Regierungsblatt, erste Abtheilung, XV. Stück, Nr. 59, Seite 105.

minów dyplomatycznych. Zatem od chwili w której, i w stosunku, w jakim w działalność wchodzić wyżej rzeczzone nowe przepisy o studyach uniwersyteckich i examinach rządowych teoretycznych kandydatów do służby rządowej, w moc wejść mają następujące Postanowienia dla aspirantów do służby dyplomatycznej.

## 1.

Do posady w zawodzie konceptowym, czy to w samem Ministerstwie Spraw Zewnętrznych, czy też w misyi Cesarzkiej za granicą, nikt nie będzie przypuszczonym, kto w skutek examinu dyplomatycznego, w rzeczonym Ministerstwie złożyć się mającego, do takiej posady nie został uzdolnionym.

## 2.

Przypuszczenie do examinu tego przez Ministerium Spraw Zewnętrznych w powszechności tacy tylko kompetenci otrzymają, którzy się wykażą z dopełnienia warunków, ogólnie przepisanych ustawą z dnia 2 Października 1855 (Nr. 172 Dziennika Praw Państwa, strona 582 \*) pod względem uprzedniego wykształcenia do służby rządowej na zasadzie studyów prawniczo- i polityczno-naukowych, a więc mianowicie z przepisanego złożenia trzech teoretycznych examinów rządowych, tudzież z znajomości języka francuzkiego obok włoskiego albo angielskiego.

## 3.

Kandydaci do dyplomatycznej służby, którzy nie odbyli regularnych studyów uniwersyteckich wedle przepisu ustawy z dnia 2 Października 1855, mogą tylko wyjątkowo w przypadkach, uwzględnienia szczególnie godnych, a to tylko pod tym warunkiem, że się wykażą z odbytego examinu dojrzałości, i nie przed czterema laty, po odbyciu onegoż, do złożenia examinu dyplomatycznego być przypuszczeni. Atoliż obowiązany będzie kandydat takowy na wszelki sposób przed przypuszczeniem do examinu dyplomatycznego złożyć jeszcze z dobrym skutkiem przed właściwą komisją examinów rządowych wskazany w §. 2 lit. a) i c) Rozporządzenia Ministeryalnego z dnia 16 Kwietnia 1856 r. (Nr. 54 Dziennika Praw Państwa strona 193 \*\*) examin Rządowy *prawniczo-historyczny i polityczny*, a nadto wykazać się atestatami, iż oprócz kolegiów, których wedle Postanowień ustawy z dnia 2 Października 1855 r. jako publiczne lub *privatissima* słuchać winien, by mógł być przypuszczonym do examinu prawniczo-historycznego, na wszelki sposób także pobierał *Privatissimum* u zwyczajnego profesora zawodu przy uniwersytecie austryackim jeszcze z zawodów następujących, jako to: z *europiejskiego prawa narodów i prawa przymierza niemieckiego, z prawa austryackiego cywilnego i karnego wraz z postępowaniem cywilnem i procedurą karną, z znajomości ustaw administracyjnych austryackich i z historii austryackiej.*

\*) Dziennik Rządu Krajowego z roku 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XXXVI, Nr. 185, strona 385.

\*\*) Dziennik Rządu Krajowego, Oddział pierwszy, Zeszyt XV, Nr. 59, strona 105.

## 4.

Wenn ein Candidat der diplomatischen Laufbahn Anspruch machen zu können glaubt, auf Grundlage der in dem vorhergehenden Paragraphen enthaltenen ausnahmsweisen Bestimmungen zu der rechtshistorischen oder staatswissenschaftlichen Staatsprüfung zugelassen zu werden, hat er unter Nachweisung der abgelegten Maturitätsprüfung, der literarischen Hilfsmittel, welche er benützt hat, seiner öffentlich oder privatim gemachten Studien, sowie derjenigen besonderen Verhältnisse, durch welche er eine ausnahmsweise Zulassung zu obigen Staatsprüfungen unterstützen zu können vermeint, ein Gesuch an das Ministerium des Aeußern zu richten, welches sodin nach individueller Würdigung aller dieser Verhältnisse über derlei Gesuche entscheiden, und im Gewährungsfalle die weiteren Einleitungen wegen Zulassung des Candidaten zu obigen Prüfungen bei einer der bestehenden Staatsprüfungs-Commissionen treffen wird.

## 5.

Die Diplomaten-Prüfung geschieht vor einer von dem Minister des Aeußern zu bestellenden Commission, welche aus einem höheren Beamten des Ministeriums des Aeußern als Vorsitzenden, und zwei Beisitzern zu bestehen hat. Letztere werden aus dem Stande der praktischen Staatsbeamten, der Professoren, Doctoren der Rechte oder sonstiger Fachgelehrten entnommen. Jeder der Commissäre hat an den Prüfungscandidaten Fragen zu stellen.

## 6.

Die Diplomaten-Prüfung zerfällt in eine mündliche und schriftliche. Die Bestimmung der Reihenfolge derselben bleibt der Prüfungs-Commission überlassen, doch soll zwischen beiden kein längerer als ein vierzehntägiger Zeitraum stattfinden.

## 7.

Bei der mündlichen Prüfung sind die Kenntnisse des Candidaten aus dem gesammten Völkerrechte (Recht des Friedens, des Krieges, der Neutralen, Seerecht, Gesandtschafts- und Consularrecht, mit besonderer Beziehung auf die hierüber in Oesterreich erlassenen Vorschriften) zu erforschen; ferner aus der diplomatischen Staatengeschichte (Gestaltung und Consolidirung des europäischen Staatensystemes seit dem Westphälischen Frieden bis auf die neueste Zeit, Analyse der großen europäischen und insbesondere der österreichischen Staatsverträge) aus dem deutschen Bundesrechte und aus dem österreichisch-internationalen Privatrechte; letzteres auf Grundlage der am Schlusse des §. 3 bezeichneten Gegenstände der specifisch österreichischen Justiz- und Verwaltungs-Gesetzkunde. Eine Frage wenigstens muß in französischer Sprache gestellt und beantwortet werden.

## 8.

Bei der schriftlichen Prüfung wird dem Candidaten von jedem der Prüfungs-Commissäre eine Frage über einen der im vorigen Paragraphen bezeichneten Gegenstände schriftlich vorgelegt. Der Candidat hat über jede derselben eine schriftliche Ausarbei-

## 4.

Jeżeli który z kandydatów dyplomatycznej karyery sądzi, iż żądać może na podstawie Postanowień wyjątkowych, w poprzednim paragrafie zawartych, przypuszczenia do examinu prawniczo-histerycznego lub polityczno-naukowego, nately przy wykazaniu odbytego examinu dojrzałości, środków pomocniczych naukowych, których używał, swych studyów publicznie lub prywatnie odbytych, jako też tych stósunków szczególnych, któremiby poprzeć mógł wyjątkowe przypuszczenie do powyższych examinów rządowych, wystósować winien prośbę do Ministeryum Spraw Zewnętrznych, które po indywidualném ocenieniu wszelkich stósunków tych w takowych prośbach rozstrzygać będzie i w razie zezwolenia dalsze kroki zarządzi względem przypuszczenia kandydata do examinów powyższych u jednej z istniejących komisyj examinu rządowego.

## 5.

Examin dyplomatyczny odbywać się będzie przed komisją, przez Ministra Spraw Zewnętrznych ustanowić się mającą, a składającą się z jednego wyższego urzędnika Ministerstwa Spraw Zewnętrznych jako prezydującego, i dwóch asesorów. Ci ostatni wybrani będą ze stanu praktycznych urzędników rządowych, profesorów, doktorów prawa lub innych uczonych fachowych. Każdy z komisarzy stawiać będzie pytania kandydatowi examinu.

## 6.

Examin dyplomatyczny jest ustny i piśmienny. Ustanowienie kolejności tegoż pozostawioném sobie ma komisya examinacyjna, wszakże między oboma nie ma mieć miejsca dłuższy przeciąg czasu nad dni czternaście.

## 7.

Przy examinie ustnym badane być mają znajomości kandydata z całego *prawa narodów* (prawa pokoju, wojny, neutralnych, prawa morskiego, prawa ambasadorskiego i konsularnego, z szczególném odniesieniem się do przepisów w tój mierze w Austrii wydanych); tudzież z *historyi Państw dyplomatycznej* (utworzenie i skonsolidowanie europejskiego systemu Państw od czasów pokoju Westfalskiego aż do najnowszych, rozbiór wielkich traktatów europejskich, a mianowicie Austryackich), z *niemieckiego prawa Przymierza i z prawa prywatnego internacyjnego austryackiego*; ostatnie na podstawie przedmiotów w końcu §fu 3 oznaczonych, co do *znajomości ustaw sądowych i administracyjnych specyalnie austryackich*. Przynajmniej jedno z pytań musi w francuzkim języku być daném i odpowiedzianém.

## 8.

Przy examinie piśmiennym przedłożonym będzie kandydatowi piśmiennie przez każdego z komisarzy examinacyjnych jedno pytanie jednego z przedmiotów w powyższym paragrafie wskazanych. Kandydat każde z nich piśmiennie wypracować



tung, und davon wenigstens eine in französischer Sprache, in dem Zeitraume von 9 Uhr Morgens bis längstens 6 Uhr Abends unter steter Beaufsichtigung zu verfassen. Er darf sich dabei keiner äußeren Hilfsmittel bedienen, doch können ihm auf sein Verlangen Dictionäre, oder zum Behufe der Ausfüllung von Citaten auch Gesetzbücher mitgetheilt werden. Um 6 Uhr müssen sämtliche Elaborate, sie mögen zu Ende gebracht sein oder nicht, dem anwesenden Inspector abgeliefert werden, welcher deren Echtheit durch seine Unterschrift beglaubiget.

## 9.

Unverzüglich nach vollendeten beiden Prüfungen versammeln sich die Prüfungs-Commissäre und geben sowohl auf Grundlage ihrer Bemerkungen über die mündlichen Antworten des Candidaten, als der von ihnen genau durchgegangenen schriftlichen Elaborate, ihr Gutachten darüber ab, ob der Candidat sowohl nach den dargelegten theoretischen und praktischen Kenntnissen, als nach seiner Auffassungs- und Beurtheilungsgabe, seinem mündlichen Vortrage und seinem Style, die Fähigkeit zum diplomatischen Dienste dargethan habe oder nicht.

## 10.

Die Commissäre haben dann ihren, sei es einhellig, sei es durch Stimmenmehrheit gefaßten Beschluß unter Beilegung der Prüfungsarbeiten und allenfalligen Separatvotums dem Minister einzuberichten, welcher im Falle der Approbation des Candidaten demselben ein Befähigungszeugniß ausstellen, im entgegengesetzten Falle aber ihn von seiner Abweisung verständigen läßt. Im letzteren Falle kann übrigens dem Candidaten, wenn der Minister hiezu rückwärtswürdige Gründe findet, noch ein angemessener Termin zur Wiederholung der Prüfung ertheilt werden.

## 11.

Das Befähigungszeugniß begründet für den Candidaten nicht das Recht, seine Aufnahme in den diplomatischen Dienst verlangen zu können.

## 12.

Der Minister behält sich vor, bei Männern von bereits anerkannter ausgezeichnete Fachwissenschaft und praktischer Bildung, deren Gewinnung für den Staatsdienst besonders wünschenswerth erscheinen würde, eine Dispensirung von der Ablegung der Diplomatenprüfung zu gestatten.

## 13.

Die gegenwärtigen Vorschriften gelten nicht für die Schüler der orientalischen Akademie, deren Befähigung fortan durch die bisher üblich gewesenen an besagter Akademie vorgenommenen Prüfungen erprobt wird.

Graf Buol-Schausenstein m. p.

winien, a przynajmniej jedno w języku francuzkim, a to w przeciągu od 9 godziny z rana aż najdalej do 6 godziny wieczór pod ciągłym dozorem. Nie będzie mógł używać przytém żadnych zewnętrznych środków pomocniczych, wszelako udzielone mu być mogą na żądanie jego dykeyonarze, lub téż celem wypełnienia cytatów nawet i księgi ustaw. O godzinie 6 oddane być muszą wszystkie elaborata, bądź takowe skończone zostały lub nie, w ręce obecnego inspektora, który prawdziwość ich uwierzytelnia podpisem swoim.

## 9.

Po odbytych obu examinach zgromadzą się bezzwłocznie komisarze examinacyjni i oddadzą opinię swą na podstawie tak swych zanotowań względem ustnych odpowiedzi kandydata, jak elaboratów piśmiennych dokładnie przez nich przejranych, czyli kandydat nie tylko wedle wykazanych znajomości swoich teoretycznych i praktycznych, lecz téż i wedle władzy pojmowania i rozsądku swego, wedle ustnego wykładu i stylu swego, dał dowody zdolności do służby dyplomatycznej lub nie.

## 10.

Komisarze winni będą natedy złożyć Ministrowi sprawozdanie uchwały swój, czy to jednogłośnie czy większością głosów powziętej, przy załączeniu robót examinowanych i zachodzącego może wotum osobnego; Minister zaś wystawić każe kandydatowi w razie aprobacji jego świadectwo uzdolnienia, w razie przeciwnym zawiadomić go o odrzuceniu jego. W razie ostatnim, jeżeli Minister znajduje powody, na uwzględnienie zasługujące, może zresztą udzielonym być kandydatowi jeszcze odpowiedni termin do powtórzenia examinu.

## 11.

Świadectwo uzdolnienia nie nadaje kandydatowi prawa żądania przyjęcia swego do służby dyplomatycznej.

## 12.

Minister zastrzeżoném sobie ma, udzielać dyspensy od składania examinu dyplomatycznego mężom uznanych już celujących umiejętności fachowych i wykształcenia praktycznego, których pozyskanie szczególnie pożądaném się okazywało dla służby rządowej.

## 13.

Niniejsze przepisy nie mają zastosowania do uczniów przy akademii orientalnej, których uzdolnienie i na przyszłość wykazywać będą examina tamże przedsiębrane sposobem dotychczas używanym.

## Verordnung des Finanzministerium vom 7. Juni 1856,

(Reichs-Gesetzblatt XXV. Stück, Nr. 97, ausgegeben am 12. Juni 1856),

wirksam für alle Kronländer der Monarchie,

womit der Zeitpunkt der Wirksamkeit der Finanz-Bezirksdirectionen in dem Amtsgebiete der steierisch-illirisch-küstenländischen Finanz-Landesdirection zu Graz kundgemacht wird.

Mit Bezug auf die Verordnung des Finanzministeriums vom 12. December 1855 (XLVI. Stück, Nr. 217 des Reichs-Gesetz-Blattes \*), womit die Bestimmungen über die Herstellung der Gleichförmigkeit im Organismus der Finanz-Bezirksbehörden kundgemacht wurden, wird bekannt gegeben, daß es im Amtsgebiete der steierisch-illirisch-küstenländischen Finanz-Landesdirection zu Graz vorläufig bei der bisherigen Anzahl und Abgränzung der Finanzbezirke zu verbleiben hat.

Demgemäß werden vor der Hand in dem, die Herzogthümer Steiermark, Kärnthener, Krain und das illirische Küstenland umfassenden Amtsgebiete der gedachten Finanz-Landesdirection neun Finanz-Bezirksdirectionen, deren Wirksamkeit am 31. Juli 1856 beginnen wird, zu bestehen haben, und zwar mit den Amtssitzen zu:

Graz für die Landeshauptstadt und den Grazer Kreis; zu

Bruck an der Mur für den Brucker Kreis; zu

Marburg für den Marburger Kreis; zu

Neustadt für die politischen, Gerichts- und Steuer-Bezirke des Herzogthumes Krain: Gotschee, Großlaschitz, Gurkfeld, Landstraß, Möttling, Rassenfuß, Neustadt, Ratschach, Reifnitz, Seisenberg, Treffen, Tschernembl und Weirelburg; zu

Laibach für die Landeshauptstadt und den übrigen Theil des Herzogthumes Krain; zu

Klagenfurt für das Herzogthum Kärnthener; zu

Triest für die reichsunmittelbare Stadt Triest und ihr Gebiet, die politischen, Gerichts- und Steuer-Bezirke des Görzer Kreises: Comen und Sessana; dann für die politischen, Gerichts- und Steuer-Bezirke des Istrianer Kreises: Castelnuovo und Volosca, endlich die Gemeinde Dollina des gleichfalls zum Istrianer Kreise gehörigen politischen, Gerichts- und Steuer-Bezirktes: Capo d'Istria; zu

Görz für den Görzer Kreis, mit Ausschluß der Bezirke: Sessana und Comen; endlich zu

Capo d'Istria für den Istrianer Kreis, mit Ausschluß der Bezirke: Castelnuovo und Volosca; dann der Gemeinde Dollina des Bezirktes Capo d'Istria.

Freiherr von **Bruck** m. p.

\*) Landes-Regierungsblatt vom Jahre 1855, erste Abtheilung, XLVII. Stück, Nr. 231, Seite 556.

## Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 7 Czerwca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXV, Nr. 97, wydana dnia 12 Czerwca 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych Monarchii,

**mocą którego obwieszcza się początek działalności Dyrekcji finansowych powiatowych w okręgu urzędowym styryjsko-illirysko-pobrzeżnej Dyrekcji krajowej finansowej w Gracu.**

Odnośnie do rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 12 Grudnia 1855 r. (Część XLVI, Nr. 217 Dziennika Praw Państwa \*), którem obwieszczone zostały postanowienia względem przywrócenia jednostajności w organizmie władz finansowych powiatowych, podaje się niniejszemu do wiadomości, iż w okręgu urzędowym styryjsko-illirysko-pobrzeżnej Dyrekcji Krajowej finansowej w Gracu pozostać ma tymczasowo obecna liczba i odgraniczenie powiatów finansowych.

W skutek tego istnieć będzie na teraz jeszcze w okręgu urzędowym rzeczonej Dyrekcji finansowej krajowej, obejmującym Księstwa Styryi, Karyntyi, Krainy i Pobrzeża Illiryskiego, dziewięć Dyrekcji finansowych krajowych, których działalność rozpocznie się z dniem 31 Lipca 1856 r., a to z siedziskami urzędowymi:

Gracu dla głównego miasta krajowego i obwodu Grackiego; w

Bruku nad rz. Murą dla obwodu Brukskiego; w

Marburgu dla obwodu Marburgskiego; w

Neustadl dla powiatów politycznych, sądowych i poborowych Księstwa Krainy: *Gotschee, Grosslaschitz, Gurksfeld, Landstrass, Mötling, Nassenfuss, Neustadt, Ratschach, Reifnitz, Seisenberg, Treffen, Tschernembl i Weixelburg*; w

Lublaniu dla głównego miasta krajowego i reszty części Księstwa Krainy; w

Celowcu dla Księstwa Karyntyi; w

Tryeście dla stojącego pod bezpośrednim zarządem Państwa miasta Tryestu i okręgu jego, dla politycznych, sądowych i poborowych powiatów obwodu Goryckiego *Comen i Sessana*; tudzież dla politycznych, sądowych i poborowych powiatów obwodu Istryjskiego: *Castelnuovo i Volosca*, nakoniec gminy *Dollina* także do Istryjskiego obwodu należącego powiatu politycznego, sądowego i poborowego: *Capo- d'Istria*; w

Gorycyi dla obwodu Goryckiego, z wyłączeniem powiatów: *Sessana Comen*;

nakoniec w *Capo- d'Istria* dla obwodu Istryjskiego, z wyłączeniem powiatów: *Castelnuovo i Volosca*; tudzież gminy *Dollina* powiatu *Capo d'Istria*.

Baron **Bruck** m. p.

\*) Dziennik Rządu Krajowego z roku 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XLVII, Nr. 231, strona 556.

## Erlaß des Justizministeriums vom 8. Juni 1856,

(Reichs-Gesetzblatt XXV. Stück, Nr. 98, ausgegeben am 12. Juni 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze.

mit einer Erläuterung des §. 427 der Strafproceß-Ordnung über den Anfangspunct der Frist zur Anmeldung der Berufung und deren Ausführung gegen strafgerichtliche Erkenntnisse in Uebertretungsfällen.

Da sich Zweifel darüber ergeben haben, von welchem Zeitpuncte angefangen die Frist zur Berufung und deren Ausführung gegen strafgerichtliche Erkenntnisse wegen Uebertretungen zu laufen beginne, so sieht sich das Justizministerium veranlaßt zu erklären:

Da nach §. 427 der Strafproceß-Ordnung bei Uebertretungen in Ansehung der Berufung die in den §§. 294—307 für Verbrechen und Vergehen gegebenen Vorschriften zu gelten haben, vermöge der letzteren aber (§. 302) die Berufung innerhalb 24 Stunden vom Tage der schriftlichen Zustellung des Erkenntnisses anzumelden und innerhalb der nächsten acht Tage auszuführen ist, so fängt auch bei Uebertretungen in dem Falle, wenn dem Beschuldigten nach Vorschrift des §. 419 zwar das Erkenntniß mündlich verkündigt wurde, er aber innerhalb der nächsten 24 Stunden um schriftliche Ausfertigung desselben gebeten hat, die Frist zur Anmeldung der Berufung und sohin die weitere zur Ausführung der Beschwerde, oder wenn er die Berufung etwa noch vor der Zustellung des schriftlichen Erkenntnisses angemeldet haben sollte, die Frist zur Ausführung der Berufung erst von dem Tage der Zustellung des schriftlichen Erkenntnisses zu laufen an.

Doch ist das Gericht zur Vermeidung jeder Verzögerung verpflichtet, dafür zu sorgen, daß die schriftliche Ausfertigung so schleunig als möglich (§§. 292 und 416) geschehe.

Hat aber der Beschuldigte im Verfahren gegen Uebertretungen innerhalb 24 Stunden nach der mündlichen Verkündigung des Erkenntnisses weder die Berufung angemeldet noch die schriftliche Ausfertigung des Erkenntnisses begehrt, so ist sein Befugniß zur Einbringung einer Berufung als erloschen anzusehen, da im Falle der Beschuldigte von dem Befugnisse, die schriftliche Ausfertigung zu begehren, keinen Gebrauch macht, die mündliche Verkündigung des Erkenntnisses die Zustellung desselben ersetzen und daher auch die gleichen Wirkungen mit der letzteren haben muß.

## 103.

**Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z d. 8 Czerwca 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XXV. Nr. 98, wydana dnia 12 Czerwca 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze wojskowe,

**objaśniające §. 427 procedury karnéj co się tyczy początku terminu do zgłoszenia odwołania i jego przeprowadzenia przeciw wyrokom karno-sądowym w przypadkach przestępstwa.**

Ponieważ zaszły wątpliwości, od której chwili bieżec poczyna termin do powołania i jego przeprowadzenia przeciw wyrokom karno-sądowym na przestępstwa, Ministerjum Sprawiedliwości spowodowaném się widzi oświadczyć, jak następuje:

Ponieważ wedle §. 427 procedury karnéj w przestępstwach co się tyczy powołania moc mają przepisy, wydane w §. 294—307 dla zbrodni i wykroczeń, w skutek tych ostatnich zaś (§. 302) powołanie w ciągu godzin 24, licząc od dnia piśmiennego doręczenia wyroku zgłoszoném a w ciągu następujących dni ośmiu ma być wykonaném, przeto także i w tym razie przestępstw, jeżeli obwinionemu wedle przepisu §. 419 wyrok wprawdzie ustnie był ogłoszonym, obwiniony zaś w ciągu następnych godzin 24 prosił o piśmienne wystawienie onegoż, termin do zgłoszenia powołania a przeto i dalszy do wykonania zażalenia, albo jeżeliby powołanie jeszcze może przed doręczeniem piśmiennego wyroku zgłosił był, termin do wykonania powołania dopiero z dniem doręczenia piśmiennego wyroku bieżec poczyna.

Sąd atoliż obowiązany będzie dla uchylenia wszelkiej zwłoki czuwać nad tém, ażeby piśmienne doręczenie jak najspieszniej (§§. 292 i 416) nastąpiło.

Jeżeli zaś obwiniony w postępowaniu dla przestępstw w ciągu godzin 24 po ustném ogłoszeniu wyroku ani powołania nie zgłosił, ani téż piśmiennego wydania wyroku nie żądał, w ówczas prawo jego do wytoczenia powołania już za ugaste uważaném być ma, albowiem w przypadku, gdy obwiniony z prawa żądania dostawienia na piśmie wyroku żadnego nie robi użytku, ustne ogłoszenie wyroku zastępywać winno doręczenie jego i przeto téż mieć musi równe z tém ostatniém skutki.

Baron **Krauss** m. p.

## 104.

**Verordnung des Justizministeriums vom 8. Juni 1856,**

wirksam für die Kronländer Ungarn, Kroatien und Slavonien, die serbische Wojwodschaf mit dem Temeser Banate  
und Siebenbürgen,

wodurch der Artikel IX der Einführungsverordnung zur provisorischen Concursordnung vom  
18. Juli 1853, Nr. 132 des Reichs-Gesetzblattes, erläutert wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt XXV. Stück, Nr. 99, ausgegeben am 12. Juni 1856.

---

## 104.

**Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 8 Czerwca 1856,**

obowiązujące w Krajach koronnych Węgierskiem, Kroackim i Ślawońskim, w Województwie Serbskiem wraz z Banatem Temeskim i Siedmiogrodzie,

**którem objaśnionym zostaje Artykuł IX rozporządzenia wprowadzającego do prowizorycznego regulaminu konkursowego z dnia 18 Lipca 1853, Nr. 132 Dziennika Praw Państwa.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXV, Nr. 99, wydaną dnia 12 Czerwca 1856.

---





# Landes-Regierungs-Blatt

für das

**Kraufauer Verwaltungsgebiet.**

Jahrgang 1856.

**Erste Abtheilung.**

XXVI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 10. Juli 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XXVI.

Wydany i rozestany dnia 10 Lipca 1856.

## Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Baiern vom 21. April 1856,

(Reichs-Gesetzblatt XXVI. Stück, Nr. 100, ausgegeben am 24. Juni 1856),

wegen Verbindung der beiderseitigen Eisenbahnen.

Schlossen zu München am 21. April 1856, in den beiderseitigen Ratificationen ausgetauscht ebendasselbst am  
23. Mai 1856.

**Wir Franz Joseph der Erste,  
von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;  
König von Ungarn und Böhmen, König der Lombardei und Vene-  
digs, von Dalmatien, Kroatien, Slavonien, Galizien, Podomerien  
und Ilirien; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Krakau;  
Herzog von Lothringen, Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain, Buko-  
wina, Ober- und Nieder-Schlesien; Großfürst von Siebenbürgen;  
Markgraf von Mähren; gefürsteter Graf von Habsburg und  
Tirol &c. &c.**

thun kund und bekennen anmit:

Nachdem zwischen Unserem Bevollmächtigten und jenem Seiner Majestät des Kö-  
nigs von Baiern, — zum Zwecke der Beseitigung der Schwierigkeiten, welche der Aus-  
führung des am 21. Juni 1851 abgeschlossenen, die Verbindung der beiderseitigen  
Eisenbahnen betreffenden Vertrages entgegenstanden, — zu München unterm 21. April  
l. J., ein aus 18 Artikeln bestehender Vertrag abgeschlossen und unterzeichnet worden  
ist, welcher von Wort zu Wort wie folgt lautet:

Seine Apostolische Majestät der Kaiser von Oesterreich und Seine Majestät der  
König von Baiern in der Absicht, die Schwierigkeiten, welche sich im Vollzuge des un-  
term 21. Juni 1851 wegen Verbindung der beiderseitigen Eisenbahnen abgeschlossenen  
Staatsvertrages ergeben haben, durch Abänderung einiger Vertragsbestimmungen zu be-  
seitigen, haben zu diesem Ende Bevollmächtigte ernannt und zwar:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich &c. &c. &c.

Allerhöchst-Ihren außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am  
königlich-bayerischen Hofe, Grafen Rudolph Apponyi, k. k. wirklichen geheimen Rath

## Traktat między Austryą i Bawaryą z dnia 21 Kwietnia 1856.

(Dziennik Praw Państwa, Część XXVI, Nr. 109, wydana dnia 24 Czerwca 1856),

względem połączenia obustronnych kolei żelaznych.

Zawarty w Monachium dnia 21 Kwietnia 1856 r., dany także w zamian w obustronnych ratyfikacjach  
dnia 23 Maja 1856 r.

# My Franciszek Józef Piérwszy,

z B o ż é j Ł a s k i C e s a r z A u s t r y a c k i;  
**Krół Węgierski i Czeski, Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi,  
 Sławonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi: Arcyksiążę Austryi: Wielki  
 Książę Krakowa: Książę Lotaryngii, Solnogradu, Styryi, Karyntyi,  
 Krainy, Bukowiny, Wyższego i Niższego Szląska: Wielki Książę  
 Siedmiogrodu: Margrabia Morawii: Uksiążęcony Hrabia Habsburga  
 i Tyrolu etc. etc.**

uwiadamiamy niniejszém i wyznajemy:

Gdy między Naszymi pełnomocnikami i umocowanymi Jego Mości Króla Bawaryi,— celem uchylenia trudności, przeciwnych wykonaniu traktatu zawartego na dniu 21 Czerwca 1851 r. względem połączenia obustronnych kolei żelaznych,— zawarty i podpisany został w Monachium dnia 21 Kwietnia b. r. traktat złożony z 18 artykułów, który słowo w słowo opiewa, jak następuje:

Jego Apostolska Mość Cesarz Austryi i Jego Mość Król Bawaryi w zamiarze uchylenia trudności, jakie się okazały w wykonaniu zawartego na dniu 21 Czerwca 1851 r. traktatu względem połączenia obustronnych kolei, przez zmianę niektórych postanowień traktatowych, mianowali tym celem pełnomocników a to:

Jego Mość Cesarz Austryi etc. etc. etc.

Swego nadzwyczajnego Posła i umocowanego Ministra przy Dworze Bawarskim hrabiego Rudolfa *Apponyi*, C. K. rzeczywistego tajnego Radcę i Szamb-

und Kämmerer, Großkreuz des großherzoglich-badischen Hausordens der Treue, Commandeur erster Classe des constantinischen St. Georgs-Ordens von Parma &c. &c.

und

Seine Majestät der König von Baiern &c. &c. &c.

Allerhöchst-Ihren Staatsminister des königlichen Hauses und des Aeußern, Freiherrn Ludwig von der Pfordten, Großkreuz des Verdienstordens der bayerischen Krone, des k. k. österreichischen St. Stephan-Ordens und des k. k. österreichischen Leopold-Ordens &c. &c., von welchen nach gegenseitiger Anerkennung ihrer Vollmachten nachfolgende Artikel vereinbart worden sind:

#### Artikel 1.

Nachdem die Resultate der von der k. k. österreichischen Regierung vorgenommenen Vorarbeiten für die im Artikel 2 des Vertrages vom 21. Juni 1851 festgestellte Bahnlinie von Salzburg nach Bruck die Ueberzeugung begründet haben, daß die Ausführung der projectirten Bahnlinie mit unverhältnißmäßigen Kosten, Schwierigkeiten und Gefahren für den künftigen Betrieb verbunden sein würde, so soll es von der Verpflichtung der österreichischen Regierung zur Herstellung der Bahn von Salzburg nach Bruck sein Abkommen erhalten.

Die k. k. österreichische Regierung wird jedoch die Studien über diese Bahn fortsetzen, um wo möglich eine günstigere Linie zu ermitteln und im Falle dieß gelingen sollte, zu seiner Zeit wieder die Frage über den Bau der gedachten Strecke in Verhandlung zu bringen.

#### Artikel 2.

Dagegen verpflichtet sich die k. k. österreichische Regierung, schon dormalen eine directe Eisenbahn von der österreichischen Gränze bei Salzburg nach Puz und von da nach Wien herstellen zu lassen.

#### Artikel 3.

Die ganze Bahnstrecke von Salzburg über Linz nach Wien soll längstens innerhalb eines Zeitraumes von fünf Jahren (vom Tage der Auswechslung der Ratificationen dieses Vertrages gerechnet) vollendet und dem Betriebe übergeben werden.

#### Artikel 4.

Die k. k. österreichische Regierung verpflichtet sich ferner, die Bahnlinie von Innsbruck bis zur bayerischen Gränze bei Kiefersfelden, sowie jene von Verona nach Bogen bis zum 1. October 1858 zu vollenden und in Betrieb zu setzen.

#### Artikel 5.

Die königlich-bayerische Regierung verpflichtet sich dagegen, statt der im Artikel 12 des Vertrages vom 21. Juni 1851 übernommenen Verbindlichkeiten, die Bahnlinien:

łana, Kawalera Wielkiego-Krzyża Wielkokięsko-Badeńskiego domowego orderu Wierności, Komandora piérwszój klasy konstantyńskiego orderu św. Jerzego Parmeńskiego etc. etc.

a

Jego Mość Król Bawaryi etc. etc. etc.

Swego Ministra Stanu Królewskiego Domu i Spraw Zagranicznych Barona Ludwika de *Pfordten*, Kawalera Wielkiego-Krzyża orderu zasługi korony Bawarskiej, C. K. Austryackiego orderu św. Szczepana i C. K. Austryackiego orderu Leopolda etc. etc., którzy się po wzajemném uznaniu swych pełnomocnictw na następujące zgodzili artykuły:

#### Artykuł 1.

Ponieważ wyniki przedsięwziętych przez C. K. Rząd Austryacki robót wstępnych na linii kolei przyjętej w artykule 2 traktatu z dnia 21 Czerwca 1851 r. z Solnogradu do Bruku doprowadziły do przekonania, iż przeprowadzenie projektowanej linii kolei połączoneby było z niestósownym nakładem, trudnościami i niebezpieczeństwem dla przyszłego obrotu, przeto Rząd Austryacki uwolniony ma być od zobowiązania wystawienia kolei z Solnogradu do Bruku.

C. K. Rząd Austryacki prowadzić wszakże dalej będzie studia nad tą koleją, by ile możności korzystniejszą oznaczyć linią, a w razie gdyby się to powiodło, przedłoży znów w swoim czasie pod rozbiór pytanie nad budową pomienionj przestrzeni.

#### Artykuł 2.

Natomiast obowiązuje się C. K. Rząd Austryacki kazać już teraz wybudować prostą kolej żelazną od granicy Austryackiej przy Solnogradzie do Lincu a ztamtąd do Wiednia.

#### Artykuł 3.

Cała przestrzeń kolei od Solnogradu przez Linc do Wiednia ukończoną ma być w przeciągu lat pięciu (począwszy od dnia wymiany ratyfikacyj tego traktatu) i obrotowi oddaną.

#### Artykuł 4.

C. K. Rząd Austryacki obowiązuje się dalej do wykończenia linii kolejnej od Insbruku aż do granicy Bawarskiej przy Kiefersfelden, jako i onj od Werony do Botzen od 1 Października 1858 r. i postawienia jój w stanie obrotu.

#### Artykuł 5.

Natomiast obowiązuje się Rząd Królewsko-Bawarski zamiast przyjętych w artykule 12 traktatu z dnia 21 Czerwca 1851 r. zobowiązań, do wybudowania linii kolejnych:

1. von München über Rosenheim bis zur Gränze bei Kiefersfelden ebenfalls bis zum 1. October 1858;

2. von Rosenheim nach Salzburg innerhalb des im Artikel 3 des gegenwärtigen Vertrages bezeichneten Termines:  
herzustellen und in Betrieb zu setzen.

#### Artikel 6.

Der Zusage des Vertrages vom 21. Juni 1851 gemäß, verpflichtet sich die k. k. österreichische Regierung zur Herstellung einer Eisenbahn von Linz an die bayerische Gränze bei Passau; wogegen die königlich-bayerische Regierung die Verbindlichkeit übernimmt, im unmittelbarem Anschlusse an diese österreichische Bahn, eine Eisenbahn von Nürnberg über Regensburg nach Passau und bis an die österreichische Gränze zu erbauen.

#### Artikel 7.

Die k. k. österreichische Regierung verbindet sich, die Eisenbahnstrecke von Linz an die bayerische Gränze bei Passau in derselben Zeitfrist im Baue zu vollenden und dem Betriebe zu übergeben, in welcher die königlich-bayerische Regierung die ganze Strecke von Nürnberg über Regensburg und Passau an die österreichische Gränze vollendet und dem Betriebe übergeben haben wird. Dieser Vollendungstermin soll jedoch in keinem Falle kürzer als der im Artikel 3 des gegenwärtigen Vertrages bestimmte Termin von 5 Jahren und in keinem Falle länger als 7 Jahre angenommen werden.

Zur Sicherung des Vollzuges dieser Bestimmung verpflichten sich die beiderseitigen Regierungen, sich vom Jahre 1858 an jährlich summarische Nachweisungen über die Fortschritte der Arbeiten an den beiderseitigen Bahnabtheilungen mitzutheilen.

#### Artikel 8.

Der bereits ausgearbeitete Entwurf über den wirklichen Verbindungspunct der im Artikel 6 erwähnten beiderseitigen Bahnen an der Landesgränze bei Passau und über den Anschluß derselben in horizontaler und verticaler Richtung soll sofort der Prüfung und Genehmigung der beiden contrahirenden Regierungen unterstellt und die Entscheidung hierüber längstens bis zum 1. October d. J. gegenseitig mitgetheilt werden.

#### Artikel 9.

Der in Passau zu errichtende Bahnhof wird als alleinige und gemeinsame Wechselstation für den Eisenbahnbetrieb beider Staaten auf der Regensburg-Passau-Linzer-Linie bestimmt, von welcher Bestimmung einseitig nicht abgegangen werden kann.

#### Artikel 10.

Die königlich-bayerische Regierung überläßt der k. k. österreichischen Regierung und bezüglich den von der Letzteren allenfalls zu bestellenden Concessionären (Artikel 15) die Benützung der Bahnstrecke von Passau bis an die österreichische Landesgränze und derjenigen Theile der Wechselstation Passau, welche bloß für die österreichische Bahnverwaltung nothwendig erkannt werden, und gestattet ferner der letzteren die Mitbenützung

1. od Monachium przez Rosenheim aż do granicy przy Kiefersfelden również aż do 1 Października 1858;

2. od Rosenheim do Solnogradu w terminie oznaczonym w artykule 3 niniejszego traktatu:

i takowe w stanie obrotu postawić.

#### Artykuł 6.

Stosownie do przyrzeczenia traktatu z dnia 21 Czerwca 1851 r., obowiązują się C. K. Rząd Austriacki do wystawienia kolei żelaznej z Lincu ku granicy Bawarskiej pod Passawą; Królewski zaś Rząd Bawarski obowiązują się do wybudowania w bezpośredniem zetknięciu z tą koleją Austriacką, kolej żelazną od Norymbergi przez Ratysbonę do Passawy i aż do granicy Austriackiej.

#### Artykuł 7.

C. K. Rząd Austriacki obowiązują się do wykonania i oddania obrotowi przestrzeni kolei żelaznej od Lincu ku granicy Bawarskiej pod Passawą w tymże samym czasie, w którym Królewsko-Bawarski Rząd całą przestrzeń od Norymbergi przez Ratysbonę i Passawę do granicy Austriackiej ukończy i odda obrotowi. Tenże termin wykończenia nie może jednak w żadnym razie być krótszym od oznaczonego w artykule 3 niniejszego traktatu terminu lat 5, i w żadnym razie dłuższym nad lat 7.

Celem zabezpieczenia wykonania tychże Postanowień obowiązują się obustronne Rządy przedkładać sobie od roku 1858 rocznie sumarycznych wykazów o postępach robót w obustronnych oddziałach kolejnych.

#### Artykuł 8.

Wypracowany już projekt rzeczywistego punktu połączenia pomienionych w artykule 6 obustronnych kolei na granicy krajowej pod Passawą i zespojenia tychże w kierunku poziomym i prostopadłym ma być zaraz poddany pod rozbiór i przyzwolenie obu kontraktujących Rządów, a rozstrzygnięcie jego zakomunikowaniem wzajemnie najdalej do 1 Października b. r.

#### Artykuł 9.

Dworzec kolei w Passawie wystawić się mający przeznaczony będzie na jedyną i spólną stację zamiany dla obrotu kolei żelaznej obu Państw na linii Ratysbońsko-Passawsko-Linieckiej, od którego postanowienia jednostronnie odejść nie można.

#### Artykuł 10.

Rząd Królewsko-Bawarski pozostawia C. K. Rządowi Austriackiemu a względnie koncessyonaryuszom, przez tenże ostatni ustanowionymi być mogącym (artykuł 15), używanie przestrzeni kolei od Passawy aż do granicy Austriackiej i onych części stacji zamiennych w Passawie, które jedynie dla Austriackiej administracji kolejnej potrzebnymi uznane będą i przyznaje dalej Ostatniej współużywanie tych



derjenigen Theile der genannten Wechselstation, welche zum gemeinschaftlichen Gebrauche der beiderseitigen Bahnverwaltung bestimmt werden.

#### Artikel 11.

Auf die bauliche Herstellung, die Erhaltung, Kostenbestreitung und Verzinsung des Bancapitals, dann auf die Benützung der Bahnstrecke von Passau an die österreichische Gränze, sowie der Bahnhof-Anlagen der Wechselstation Passau haben übrigens diejenigen Bestimmungen analoge und bezüglich reciproke Anwendung zu finden, welche in dem Staatsvertrage vom 21. Juni 1851—Artikel 13 bis inclusive 21 und Artikel 23 bis inclusive 40—rückichtlich des Verhältnisses des Bahnhofes in Salzburg, und der Bahnstrecke von dort an die Landesgränze bei Klesheim festgesetzt worden sind, und es räumt daher die königlich-baierische Regierung der k. k. österreichischen Regierung und ihren allenfalligen Concessionären rückichtlich des Bahnhofes zu Passau, und der Bahnstrecke von da an die österreichische Gränze Alle jene Rechte und Befugnisse ein, welche in dem Staatsvertrage vom 21. Juni 1851 der königlich-baierischen Regierung bezüglich des Bahnhofes zu Salzburg und bezüglich der Eisenbahn-Strecke von dort bis zur baierischen Gränze zugestanden worden sind, sowie anderseits die k. k. österreichische Regierung rückichtlich des Stationsplatzes zu Passau und der Bahnstrecke von diesem Stationsplatze bis zur österreichischen Landesgränze auf analoge Weise alle Verbindlichkeiten zu erfüllen hat, welche von der königlich-baierischen Regierung in dem Vertrage vom 21. Juni 1851 rückichtlich des Bahnhofes in Salzburg und rückichtlich der Bahnstrecke von Salzburg bis zur Landesgränze bei Klesheim übernommen worden sind.

Auf gleiche Weise haben die rückichtlich des Eisenbahn-Betriebes, der polizeilichen Paß- und Fremden-Behandlung, der Postverbindung, des Telegraphen-Anschlusses und des Zollwesens in den Artikeln 42 bis inclusive 108 des Vertrages vom 21. Juni 1851 vereinbarten Bestimmungen auch für die Strecke Regensburg-Passau-Linz analoge und bezüglich reciproke Geltung.

#### Artikel 12.

Die k. k. österreichische Regierung übernimmt ferner die Verbindlichkeit der Herstellung einer Eisenbahn von Prag über Pilsen an die böhmisch-baierische Gränze, wogegen anderseits die königlich-baierische Regierung sich verpflichtet, den unmittelbaren Anschluß der von Nürnberg nach Regensburg zu führenden Eisenbahn an die oben erwähnte Linie durch eine bis an die Landesgränze reichende Bahn zu bewerkstelligen.

#### Artikel 13.

Längstens innerhalb eines Jahres, von dem Tage der Auswechslung der Ratificationen des gegenwärtigen Vertrages gerechnet, soll rückichtlich der, im vorhergehenden Artikel erwähnten beiderseitigen Bahnen im wechselseitigen Einverständnisse der k. k. österreichischen mit der königlich-baierischen Regierung nach vorgegangener technischer Untersuchung durch beiderseitige Commissäre der eigentliche Anschlußpunct an der böhmisch-

części pomienionj stacyi zamiennj, które przeznaczone będą do spólnego użytku obustronnych administracyj kolejnych.

#### Artykuł 11.

Względem budowniczego wystawienia, utrzymania, nałożenia kosztów i uprowidowania kapitału budowniczego, dalej względem używania przestrzeni kolei od Passawy ku granicy Austryackiej jako i założenia dworca kolei stacyi zamiennj w Passawie mają zresztą te same postanowienia mieć analogiczne a względnie wzajemne zastosowanie, które w traktacie z dnia 21 Czerwca 1851 — artykuł 13 do włącznie 21 i artykuł 23 do włącznie 40 — względem stósunku dworca kolei w Solnogradzie i przestrzeni kolei ztamtąd ku granicy pod Klessheim przyjęte zostały,— nadaje tedy Królewsko-Bawarski Rząd C. K. Rządowi Austryackiemu i jego wszelakim koncessyonaryuszom względem dworca kolei w Passawie i przestrzeni kolei ztąd ku granicy Austryackiej wszystkie one prawa i prerogatywy, które w traktacie z dnia 21 Czerwca 1851 przyznane zostały Rządowi Królewsko-Bawarskiemu względem dworca kolei żelaznej w Solnogradzie i względnie przestrzeni kolei żelaznej ztamtąd aż ku granicy Bawarskiej, tak jak z drugiej strony C. K. Rząd Austryacki wypełnić ma w sposób analogiczny wszystkie zobowiązania względem miejsca stacyi w Passawie i przestrzeni kolei od tegoż miejsca stacyi aż do granicy Austryackiej, jakie przez Rząd Królewsko-Bawarski przyjętemi zostały w traktacie z dnia 21 Czerwca 1851 względem dworca kolei w Solnogradzie i względem przestrzeni kolei z Solnogradu aż ku granicy pod Klessheim.

W równyż sposób mają moc analogiczną i względnie wzajemną przyjęte względem obrotu na kolei żelaznej policyjnego postępowania z paszporiami i cudzoziemcami, połączenia pocztowego, zespojenia telegraficznego i rzeczy cłowych postanowienia artykułów 42 do włącznie 108 traktatu z dnia 21 Czerwca 1851 także na przestrzeni Ratysbońsko-Passawsko-Linieckiej.

#### Artykuł 12.

C. K. Rząd Austryacki obowiązuje się dalej do wystawienia kolei żelaznej z Pragi przez Pilzno ku granicy Czesko-Bawarskiej, Rząd zaś Królewsko-Bawarski obowiązuje się ze swj strony do skutecznienia bezpośredniego zespojenia kolei żelaznej, z Norymbergi do Regensburgu prowadzić się mającej, z pomienioną wyżej linią za pomocą kolei, sięgającej aż ku granicy.

#### Artykuł 13.

Najdalej w rok, rachując od dnia wymiany ratyfikacyj niniejszego traktatu ustanowiony ma być względem pomienionych w poprzednim artykule obostronnych kolei w wzajemnym porozumieniu się Rządu C. K. Austryackiego z Królewsko-Bawarskim za poprzedniem technicznem zbadaniem przez obustronnych\* komisarzy właściwy punkt zespojenia na granicy Czesko-Bawarskiej i oznaczony kontraktowo termin

baierischen Gränze und der Termin zu der jedenfalls gleichzeitig zu bewerkstelligenden Vollendung für die beiden Bahnstrecken vertragsmäßig festgesetzt werden.

#### Artikel 14.

Die k. k. österreichische Regierung erklärt sich geneigt, zur gelegenen Zeit eine Eisenbahn von Pilsen nordwärts über Eger an die baierische Gränze herstellen zu lassen; für diesen Fall erklärt die königlich-baierische Regierung die Bereitwilligkeit, den gleichzeitigen Anschluß der baierischen Bahnen an die gedachte österreichische Bahn zu gestatten.

In dieser Beziehung soll feinerzeit von den gedachten beiden Regierungen die geeignete nähere Vereinbarung getroffen werden.

#### Artikel 15.

Sowohl die k. k. österreichische als die königlich-baierische Regierung behalten sich rüchichtlich Aller in dem Staatsvertrage vom 21. Juni 1851 und dem gegenwärtigen Nachtragsvertrage besprochenen in den respectiven Landestheilen zu errichtenden Eisenbahnen ausdrücklich vor, nach freiem Ermessen den Bau oder den Betrieb oder beides zugleich der fraglichen Eisenbahn-Linien vom Staate selbst zu übernehmen oder an Private zu überlassen.

Im letzteren Falle ist jedoch in der dießfälligen Concessions-Urkunde oder in den Ueberlassungs-Bedingungen die nöthige Vorsorge für die Beobachtung der Bestimmungen der oben gedachten Verträge zu treffen.

Auch werden sich die beiden Regierungen von den dießfalls erteilten Concessionen die Mittheilung machen und hernach die allenfalls noch erforderlichen näheren Maßnahmen zum Vollzuge der vereinbarten oder noch zu vereinbarenden Bestimmungen in Sachen des wechselseitigen Bahnbetriebes und namentlich hinsichtlich der Betriebs-Abrechnungen und der wechselseitigen Zahlungsleistungen verabreden.

#### Artikel 16.

Alle Bestimmungen des Vertrages vom 21. Juni 1851, welche durch gegenwärtigen Nachtragsvertrag nicht ausdrücklich aufgehoben oder abgeändert werden, verbleiben in voller Kraft und Giltigkeit und finden auch auf die durch gegenwärtigen Vertrag festgesetzten Bahnlinien analoge Anwendung.

#### Artikel 17.

Der im Additional-Artikel zum Vertrage vom 21. Juni 1851 enthaltene Vorbehalt der baierischen Regierung wird insbesondere auch auf die Bestimmungen des gegenwärtigen Vertrages in der Art ausgedehnt, daß statt der daselbst bestimmten Frist der 1. August d. J. angenommen wird.

#### Artikel 18.

Gegenwärtiger Vertrag soll beiderseits zur Allerhöchsten Ratification vorgelegt und die Auswechslung der Ratifications-Urkunden innerhalb vier Wochen in München vorgenommen werden.

do mającego się uskutecznić w każdym razie równocześnie uzupełnienia dla obu przestrzeni kolejnych.

#### A r t y k u ł 14.

C. K. Rząd Austriacki oświadcza się skłonnym do wybudowania w przyzwoitym czasie kolei żelaznej z Pilzna na północ przez Cheb ku granicy Bawarskiej; na ten wypadek oświadcza Rząd Królewsko-Bawarski gotowość przyzwolenia równoczesnego zespojenia kolei bawarskich z pomienioną koleją austriacką.

W tym względzie zawartą ma być w swoim czasie między pomienionemi oba Rządami właściwa bliższa umowa.

#### A r t y k u ł 15.

Tak C. K. Rząd Austriacki jak i Królewsko-Bawarski zastrzegają sobie względem wszystkich w traktacie z dnia 21 Czerwca 1851 i niniejszym traktacie dodatkowym umówionych we względnych częściach krajowych wystawić się mających kolei żelaznych wyraźnie, wedle wolnego zdania przejęcie budowy lub obrotu lub obu razem na pomienionych liniach kolei żelaznych przez Państwo samo lub wypuszczenie prywatnym.

W ostatnim atoli razie zastrzeżoną będzie w dokumencie koncessyi lub w warunkach wypuszczenia potrzebna przezorność względem zachowania postanowień pomienionych wyżej traktatów.

Doniesą sobie też oba Rządy o udzielonych w tym względzie koncessyach i umówią się zatem względem potrzebnych może jeszcze bliższych środków dla przeprowadzenia umówionych lub dopiero umówionemi być mających postanowień w rzeczach wzajemnego obrotu na kolei, a mianowicie względem obrachunków obrotu i wzajemnych wypłat.

#### A r t y k u ł 16.

Wszystkie postanowienia traktatu z 21 Czerwca 1851, które niniejszym traktatem dodatkowym nie są wyraźnie zniesione lub zmienione, pozostają w zupełnej mocy i ważności i mają także analogiczne zastosowanie do linii kolejnych ustanowionych niniejszym traktatem.

#### A r t y k u ł 17.

Zawarte w artykule dodatkowym do traktatu z dnia 21 Czerwca 1851 zastrzeżenie Rządu Bawarskiego rozciąga się w szczególności także na postanowienia niniejszego traktatu w ten sposób, iż zamiast oznaczonego tam czasu przyjmuje się 1 Sierpień b. r.

#### A r t y k u ł 18.

Traktat niniejszy przedłożony ma być obustronnie do Najwyższej ratyfikacji, a wymiana dokumentów ratyfikacyjnych przedsięwziętą będzie w Monachium przed upływem czterech tygodni.

Zur Urkunde dessen haben die beiderseitigen Bevollmächtigten gegenwärtigen Vertrag in zwei gleichlautenden Ausfertigungen unter Beidrückung ihres Insignets unterzeichnet.

So geschehen, München den 21. April Eintausend achthundert sechs und fünfzig.

(L. S.) Graf **Apponyi** m. p.

(L. S.) Freiherr von der **Pfordten** m. p.

So haben Wir nach Prüfung sämtlicher Bestimmungen dieses Vertrages denselben gutgeheißen und genehmiget; versprechen auch mit Unserem kaiserlichen Worte, für Uns und Unsere Nachfolger, solchen seinem ganzen Inhalte nach getreu zu beobachten und beobachten zu lassen.

Zu dessen Bestätigung haben Wir gegenwärtige Urkunde eigenhändig unterzeichnet und selber Unser kaiserliches Insignet beidrücken lassen.

So geschehen in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenz-Stadt Wien am 18. Mai im Jahre des Heils 1856, Unserer Reiche im achten.

**Franz Joseph** m. p.



**Graf Buol-Schauenstein** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung  
Seiner k. k. Apostolischen Majestät:

**J. Ritter Viehmann von Balmrode** m. p.,  
k. k. Hof- und Ministerialrath.

## 106.

### Erlaß des Finanzministeriums vom 8. Juni 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXVI Stück, Nr. 101, ausgegeben am 24. Juni 1856),

giltig für alle im allgemeinen Zollverbände begriffenen Länder,

betreffend die Zollbehandlung der Erleurrinde und einer Art Holzschuhe.

Erleurrinde wird unter die Tarifpost 34, lit. b) eingereicht und ist daher zollfrei zu behandeln; — Holzschuhe, welche bloß mit einem Lederriemen zur Festhaltung am Fuße versehen sind, unterliegen, je nach dem der Streif aus gemeinem oder aus fei-

W dowód tego podpisali obustronni Pełnomocnicy niniejszy traktat w dwóch równobrzmiących wydaniach przy wyciśnięciu swój pieczęci.

Dano w Monachium dnia 21 Kwietnia tysiąc ośmset pięćdziesiątego i szóstego roku.

(L. S.) Hrabia **Apponyi** m. p.

(L. S.) Baron de **Pfordten** m. p.

Przeto po roztrząśnieniu wszystkich postanowień tego traktatu uznaliśmy takowy i zatwierdzili; przyrzekamy także Naszém Cesarskiém słowem, za Nas i Naszych Następców, takowy wedle jego całej osnowy wiernie zachować i nakazać by go zachowywano.

W dowód tego podpisaliśmy własnoręcznie niniejszy dokument i rozkazali wycisnąć na nim Naszą pieczęć Cesarską.

Dano w Naszém Cesarskiém mieście stółeczném i rezydencyonalném Wiedniu dnia 18 Maja w roku zbawienia 1856, a ósmego panowania Naszego.

**Franciszek Józef** m. p.



Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p.

Z rozkazu Najwyższego  
Jego C. K. Apostolskiej Mości

**J. Kawaler Liehmann de Palmrode** m. p.  
C. K. Radca Nadworny i Ministeryalny.

106.

## Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 8 Czerwca 1856,

(Dziennik Praw Państwa Część XXVI, Nr. 101, wydana dnia 24 Czerwca 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach, objętych powszechnym związkiem celnym,  
**względem postępowania cłowego z korą olszową i rodzajem trzewie drewnianych.**

Kora olszowa kładzie się pod pozycją taryfy 34, lit. b) i jest przeto wolną od cła; — Trzewice drewniane opatrzone jedynie rzemieniem skórzanym dla utwierdzenia na nodze, podlegają, według tego, czy pasek z prostój czy z cienkiej

nem Jeder angefertigt ist, der Verzollung nach den Tarifposten 64, c) und 64, d) als Holzwaaren feiner oder feinsten Art.

Die gegenwärtige Anordnung hat von dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem dieselbe jedem einzelnen Amte zukömmt.

Freiherr von **Bruck** m. p.

### 107.

## Erlaß der Ministerien der Finanzen und des Handels vom 12. Juni 1856,

(Reichs-Gesetzblatt XXVI. Stück, Nr. 102, ausgegeben am 24. Juni 1856),

giltig für alle im gemeinschaftlichen Zollverbände begriffenen Länder,

betreffend die Zollbehandlung von Stoffen zu Krämpel-Belegen.

In dem Zolltarife vom 5. December 1853 ist nach der Anmerkung zur Tarifpost 54, a) Folgendes als Anmerkung 2 beizufügen.

„Die zur Verfertigung von Krämpel-Belegen bestimmten gewebten oder gefilzten Stoffe, welche entweder

- a) aus einem mit einer Schichte von aufgelöstem Kautschuk belegten Baumwollstoffe oder aus Schichten von Baumwollstoff und Filztuch, die durch Kautschuk oder Harz mit einander verbunden sind, oder
- b) aus Filztuch allein bestehen, sind, wenn sie in schmalen nur für die erwähnte Bestimmung geeigneten Streifen von Kragen-Fabriken für ihren Gewerbsbetrieb bezogen werden, nach der Tarifpost 54, a) (Wollenwaaren gemeinste) mit 7 fl. 30 kr. zu verzollen und zu diesem Behufe als Wollenwaaren, gemeinste, zu Krämpel-Belegen zu erklären.“

Vorstehende Bestimmung hat mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem sie den Zollämtern bekannt wird.

Freiherr von **Bruck** m. p. Ritter von **Doggenburg** m. p.

### 108.

## Verordnung des Justizministeriums vom 13. Juni 1856,

(Reichs-Gesetzblatt XXVI. Stück, Nr. 103, ausgegeben am 24. Juni 1856),

wirksam für sämtliche Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

mit einer Erläuterung der in den §§. 178 und 179 des Strafgesetzes enthaltenen Vorschriften über die Bestrafung des Verbrechens des Diebstahles.

Da wahrgenommen wurde, daß den §§. 178 und 179 des Strafgesetzes in der Anwendung ein verschiedener Sinn beigelegt wird, so sieht sich das Justizministerium zur Erlassung nachstehender Erläuterung veranlaßt:

- a) Der im zweiten Absätze des §. 178 bestimmte höhere Straffatz des schweren Kerfers von 1 bis 5 Jahren, ist auf das Verbrechen des Diebstahles nicht nur dann

zrobiony jest skóry, oczeniu wedle pozycyi taryfy 64, c) i 64, d) jako towary drewniane przedniego i najprzedniejszego gatunku.

Niniejsze rozporządzenie wejść ma w działalność dnia tego, którego dojdzie do wiadomości każdego pojedynczego urzędu.

Baron **Bruck** m. p.

### 107.

## Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu i Handlu z dnia 12 Czerwca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXVI, Nr. 102, wydana dnia 24 Czerwca 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach objętych powszechnym związkiem celnym,

**względem postępowania z materiałami do okładów gręplowych.**

W taryfie celnj z dnia 5 Grudnia 1853 dodaną ma być po uwadze do pozycyi taryfy 54, a) następująca uwaga 2.

„Materye tkane lub pilśniane przeznaczone do sporządzenia okładów gręplowych, które albo

a) z materyi bawełnianej, obłożonej warstwą rozpuszczonego kauczuku, lub z warstw z materyi bawełnianej i sukna pilśnianego, połączonych kauczukiem lub żywicą, lub

b) z samego sukna pilśnianego składają się, oczone być mają, jeżeli w wążkach jedynie do pomienionego celu stósownych prążkach sprowadzone bywają przez fabryki gręplarskie dla ich obrotu przemysłowego, wedle pozycyi taryfy 54, a) (towary wełniane najpośledniejsze) 7 ZłR. 30 kr. i deklarowane tym celem jako towary wełniane, najpośledniejsze, do okładów gręplowych.“

Niniejsze postanowienie wnijsć ma w działalność dnia tego, którego dojdzie do wiadomości urzędów celnych.

Baron **Bruck** m. p.      Kawaler de **Toggenburg** m. p.

### 108.

## Rozrządzenie Ministerswa Sprawiedl. z d. 13 Czerwca 1856.

(Dziennik Praw Państwa Część XXVI, Nr. 103, wydana dnia 24 Czerwca 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze wojskowe,

**z objaśnieniem przepisów zawartych w §§. 178 i 179 ustawy karnj o ukaraniu zbrodni kradzieży.**

Ponieważ spostrzeżonem zostało, iż §§. 178 i 179 ustawy karnj różne w zastosowaniu nadaje się znaczenie, przeto Ministerstwo Sprawiedliwości widzi się spowodowanem do wydania następującego objaśnienia:

a) Przeznaczony w drugim ustępie §. 178 wyższy wymiar kary ciężkiego więzienia od 1 do 5 lat, zastosowany ma być do zbrodni kradzieży nie tylko



anzuwenden, wenn zwei oder mehrere solcher Umstände zusammentreffen, welche den Diebstahl nach Vorschrift der §§. 173—176 zum Verbrechen eignen, sondern auch dann, wenn das Verbrechen des Diebstahles von allgemeinen erschwerenden Umständen der in den §§. 43—45 des Strafgesetzes erwähnten Art überhaupt begleitet ist, und in dem einen und anderen Falle die vorhandenen Erschwerungs-Umstände in Entgegenhaltung mit den etwa vorhandenen Milderungs-Umständen im Sinne des §. 48 als überwiegend erscheinen.

Auch kann, sobald die überwiegenden erschwerenden Umstände die Anwendung des höheren Straffsazes begründen, von der Anwendung des §. 54 auf einen solchen Fall weiter keine Rede sein.

- b) In denjenigen Fällen des §. 179, in welchen der Diebstahl schon an und für sich als Verbrechen erscheint, mithin im Falle des Belaufes der Summe des Gestohlenen über 300 fl. (§. 173), im Falle der bei der Betretung angewendeten wirklichen Gewalt oder gefährlichen Drohung gegen eine Person, um sich im Besitze des gestohlenen Gutes zu erhalten (§. 174, Z. I.) oder des zur Gewohnheit gewordenen Stehlens (§. 176, Z. I.) ist die im §. 179 festgesetzte Strafe des schweren Kerkers von 5 bis 10 Jahren auch dann anzuwenden, wenn kein anderer Umstand hinzukommt, welcher die That zum Verbrechen eignet.

Auf den im §. 179 bezeichneten Fall der Verübung des Diebstahls mit besonderer Verwegenheit, Gewalt oder Arglist findet jedoch diese Strafe nur dann Anwendung, wenn die That überhaupt unter solchen Umständen begangen wurde, welche dieselbe nach den allgemeinen Bestimmungen (§§. 173—176) zum Verbrechen eignen.

Zugleich bemerkt das Justizministerium, daß in der italienischen Uebersetzung des Strafgesetzes das im Eingange des §. 179 vorkommende Wort „aber“ unausgedrückt geblieben, daher in der Uebersetzung dieses Paragraphes nach den Worten: „si pronuncierà“ das Wort: „per altro“ einzuschalten ist.

Freiherr von Krauß m. p.

## 109.

### Erlaß der Ministerien des Aeußern und der Finanzen vom 16. Juni 1856,

(Reichs-Gesetzblatt XXVI Stück, Nr. 104, ausgegeben am 24. Juni 1856),

giltig für alle Kronländer,

die Wartgelder und Pensionen der diplomatischen Beamten betreffend.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 30. April 1856 nachstehende Bestimmungen als Norm über die Verleihung von Wartgeldern und Pensionen an diplomatische Beamte festzusetzen geruht:

wtedy, jeżeli zejdą się dwie lub więcej takich okoliczności, które kradzież wedle przepisu §§. 173—176 na zbrodnię sposobią, ale nadto i wtedy, jeżeli zbrodni kradzieży towarzyszą powszechnie obciążające okoliczności pomienione w §§. 43—45 ustawy karnéj rodzaju i tak w jednym jak w drugim przypadku istniejące okoliczności obciążające w przeciwstawie z istniejącymi może okolicznościami łagodzącymi w duchu §. 48 jako przewyższające okazują się.

Nie może téż więcej być mowy o zastosowaniu §. 54 na podobny wypadek, skoro przeważające okoliczności obciążające uzasadniają zastosowanie wyższego wymiaru kary.

- b) W onych razach §. 179, w których kradzież sama przez się okazuje się zbrodnią, przeto w razie wynoszenia sumy rzeczy skradzionych na 300 ZłR. (§. 173), w razie użytéj przy schwyłaniu rzeczywistéj przemocy lub niebezpiečnéj groźby przeciw osobie, celem utrzymania się w posiadaniu dobra skradzionego (§. 174, L. I.) lub kradzenia, przeszłego w zwyczaj (§. 176, L. I.); zastosowana ma być ustanowiona w §. 179 kara ciężkiego więzienia od 5 do 10 lat wtenczas nawet, gdy żadnéj innéj nie ma okoliczności, która czyn na zbrodnię sposobi.

Na oznaczony w §. 179 wypadek popełnienia kradzieży z szczególną zuchwałością, przemocą lub chytrością kara ta jednak w tenczas tylko ma zastosowanie, jeżeli uczynek w ogólności pod takimi popełniony był okolicznościami, które takowy wedle powszechnych postanowień (§§. 173—176) na zbrodnię sposobią.

Równocześnie czyni Ministerstwo Sprawiedliwości uwagę, iż w przekładzie włoskim ustawy karnéj znajdujący się na wstępie §. 179 wyraz „*aber*“ został opuszczony, przeto w przekładzie paragrafu tego po wyrazach: „*si pronuncierà*“ wyraz: „*per altro*“ ma być dodanym.

Baron **Krauss** m. p.

## 109.

### Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Zewnętrznych i Finansów z dnia 16 Czerwca 1856,

(Dziennik Praw Państwa Część XXVI, Nr. 104, wydana dnia 24 Czerwca 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych,

**dotyczące płac tymczasowych i pensyj urzędników dyplomatycznych.**

Najwyższém Postanowieniem z dnia 30 Kwietnia 1856 r. raczył Najjaśniejszy Pan, Jego C. K. Apostolska Mość, ustanowić poniższe przepisy jako *normę o udzielaniu płac tymczasowych i pensyj dla urzędników dyplomatycznych:*

## §. 1.

Die ständigen Missions-Chefs, das heißt die Botschafter, Gesandten und Minister-Residenten, sind wie bisher nicht pensionsfähig, und hat rückichtlich derselben, wenn sie ohne ihr Verschulden wegen anderer Umstände als ihrer Dienstuntauglichkeit und nicht über ihr eigenes Einschreiten um Enthebung von ihrer Dienststelle aus der Dienstesthätigkeit treten, das System der Wartgelder aufrecht zu bleiben.

## §. 2.

Das Wartgeld der ständigen Missions-Chefs ist innerhalb der Gränzen ihres Dienstesgehaltes (mit Ausschluß der Functionszulage) bei Seiner Majestät von Fall zu Fall mit Berücksichtigung aller Verhältnisse in Antrag zu bringen, darf jedoch von nun an für Botschafter und Gesandte niemals den Betrag von 6000 fl., für Minister-Residenten aber niemals 4000 fl. übersteigen.

## §. 3.

Der ständige Missions-Chef, der wegen eines, zu Folge des §. 1 seine Versetzung auf Wartgeld zulässig machenden Umstandes aus der Dienstthätigkeit getreten ist, bleibt bis zur Anweisung des Wartgeldes in dem Stande der Verfügbarkeit, und bezieht während desselben seinen Gehalt ohne Functionszulage.

Der Stand der Verfügbarkeit hat drei Jahre nie zu überschreiten, daher stets vor Ablauf des dritten Jahres nach dem Austritte des Missions-Chefs aus der Dienstesthätigkeit von dem Minister des Aeußern die Allerhöchste Entscheidung Seiner Majestät über die Bestimmung des Wartgeldes und der Dauer für die dasselbe bewilliget wird, einzuholen ist.

In soferne ein aus der Dienstthätigkeit tretender ständiger Missions-Chef wegen Dienstesuntauglichkeit oder anderer zufälliger Umstände, ohne sein Verschulden, nicht mehr verwendet werden kann, oder nachdem er in den Stand der Verfügbarkeit oder den Genuß des Wartgeldes übertrat, in Dienstuntauglichkeit verfällt, daher der Genuß des Gehaltes oder Wartgeldes aufzuhören hat, so kann für ihn bei vorhandenen rückstehwürdigen Verhältnissen ein, denselben und den erworbenen Verdiensten angemessener Ruhegenuß im Wege der Allerhöchsten Gnade Seiner Majestät in Antrag gebracht werden.

## §. 4.

Tritt ein nach dem §. 1 zum Wartgeldbezüge geeigneter diplomatischer Beamte aus der diplomatischen Dienstleistung oder dem Stande der Verfügbarkeit, oder dem Bezuge des Wartgeldes unmittelbar und ohne Unterbrechung in einen Civil- oder Militärdienst über, so sind ihm bei späterer allfälliger Quiescirung oder Pensionirung die in diplomatischer Verwendung zugebrachten Dienstjahre anzurechnen.

## §. 5.

Dem subalternen diplomatischen Personale wird von nun an die Pensionsfähigkeit nach folgenden Grundsätzen zugestanden.

## §. 1.

Stali Szefowie misyji, to jest Ambasadorowie, Posłowie i Ministrowie-Rezydenci, jak obecnie tak i nadal nie mają żadnego prawa do pensyj, a jeżeli bez własnej winy dla innych powodów prócz niezdolności do służby i nie na własne podanie o uwolnienie od posady z czynnej służby występują, utrzymuje się względem nich system płac tymczasowych.

## §. 2.

Płaca tymczasowa stałych szefów misyji zawnioskowaną być ma do Najjaśniejszego Pana w obrębach ich płacy służbowej (wyłącznie dodatku do funkcji) od przypadku do przypadku, z uwzględnieniem wszelkich stosunków, atoliż odtąd nie może już nigdy przenosić dla Ambasadorów i Posłów summy 6000 ZIR., dla Ministrów-Rezydentów zaś summy 4000 ZIR.

## §. 3.

Stały Szef misyji, który wystąpił z czynnej służby z powodu okoliczności, przypuszczającej w skutek §. 1 jego przeniesienie na płacę tymczasową, zostaje aż do chwili przekazania mu płacy tymczasowej w stanie rozrządzalności, i pobiera podczas téjże płacę swoją bez dodatku do funkcji.

Stan rozrządzalności nie ma nigdy przenosić lat trzech, przeto zawsze przed upływem roku trzeciego po wystąpieniu szefa misyji ze służby czynnej, zasięgnąć ma Minister Spraw Zewnętrznych Najwyższej decyzji Jego Mości Najjaśniejszego Pana względem postanowienia płacy tymczasowej i trwania dozwoleń takowej.

Jeżeli stały szef misyji, ze służby czynnej występujący, dla niezdolności do służby lub innych przypadkowych okoliczności bez winy swój nie może już być więcej użytym, albo gdy tenże po przejściu swoim na stan rozrządzalności lub pobierania płacy tymczasowej, niezdolnym się stał do służby, przeto pobór płacy stałej lub tymczasowej ustać powinien, wówczas przy okolicznościach zachodzących, i na uwzględnienie zasługujących, wniesionem być może dla niego przedstawienie na drodze Najwyższej Łaski Najjaśniejszego Pana na pobór spoczynku, onymże i położonym oraz zasługom odpowiedni.

## §. 4.

Jeżeli urzędnik dyplomatyczny, zdolny wedle §. 1. do poboru płacy tymczasowej, przechodzi z służby dyplomatycznej lub stanu rozrządzalności, lub poboru płacy tymczasowej wprost i bez przerwy do służby cywilnej lub wojskowej, w ówczas policzone mu być winny lata służby dyplomatycznej w razie zachodzącego później kwieszkowania lub pensjonowania.

## §. 5.

Podrzedne dyplomatyczne personale dozwołonem sobie ma odtąd prawo do pensyi wedle zasad następujących.

## §. 6.

Wird ein subalternen diplomatischer Beamte ohne sein Verschulden und nicht über sein eigenes Einschreiten um Enthebung von seiner Dienstesstelle, wegen anderer Umstände als seiner Dienstesuntauglichkeit, von seiner Dienstesthätigkeit entfernt, so tritt er in den Stand der Verfügbareit, und bezieht während desselben seinen fixen Dienstgehalt mit Ausschluß der Functions- und Localzulagen. Die Dauer des Standes der Verfügbareit hat für diese Beamte drei Jahre, vom Austritte aus der Dienstesthätigkeit an gerechnet, nicht zu überschreiten. Kann der Beamte während dieser drei Jahre, auf einer activen Dienststelle nicht wieder untergebracht werden, so ist derselbe der normalmäßigen Behandlung durch Versetzung in den bleibenden oder zeitlichen Ruhestand zu unterziehen.

Die während des Standes der Verfügbareit zugebrachte Zeit wird der für die Bemessung des Ruhegenusses anrechenbaren Dienstdauer beigezählt, und dieses auch in dem Falle, wenn der betreffende Beamte während des Standes der Verfügbareit in einen anderen Civil- oder Militärdienst übertritt.

## §. 7.

Die Bestimmung des Ruhegenusses und die Entscheidung, ob die Bedingungen zur Gewährung eines solchen Genusses eintreten, hat nach den über die Pensionirung der Staatsbeamten überhaupt bestehenden Vorschriften zu erfolgen, jedoch mit Hinzufügung eines Drittheiles des nach diesen Vorschriften entfallenden Ruhegenuss-Ansatzes.

## §. 8.

Die im Stande der Verfügbareit stehenden subalternen diplomatischen Beamten sind verbunden, sich am Sitze des Ministeriums der auswärtigen Angelegenheiten aufzuhalten, und zu jeder Disposition augenblicklich bereit zu sein. Die Erlaubniß, einen anderen Wohnort zu wählen, oder sich auch nur zeitweise zu entfernen, muß jedes Mal bei dem gedachten Ministerium angesucht werden.

Die erwähnten Beamten sind überdies verpflichtet, jedes Dienstgeschäft, das ihnen übertragen wird, ohne Anspruch auf ein besonderes Entgelt für ihre Dienstesverrichtung zu übernehmen, und insbesondere bei dem Ministerium über Aufforderung die nöthige Anshilfe zu leisten. Die in den zeitlichen Ruhestand (Quiescirung) versetzten subalternen diplomatischen Beamten unterliegen den, für die Verwendung quiescirter Beamten überhaupt geltenden Bestimmungen.

Den im Stande der Verfügbareit befindlichen oder auf Wartgeld stehenden ständigen Missions-Chefs liegt gleichfalls ob, sich dem Minister des Aeußern für die Sendungen oder Arbeiten, die dieser ihnen aufzutragen findet, zur Verfügung zu stellen.

## §. 9.

Jene Personen, welche aus anderen Civil- oder Militär-Anstellungen, ohne diese gänzlich aufzugeben, zu einer auswärtigen Sendung berufen werden, haben nach dem Auf-

## §. 6.

Jeżeli podrzędny urzędnik dyplomatyczny bez winy swój i nie na własne podanie o uwolnienie od służby, dla innych okoliczności a nie dla niezdolności do służby oddalonym zostaje ze służby czynnej, wówczas wstępuje takowy w stan rozrządzalności, i pobiera podczas tego swoją stałą płacę z wyłączeniem dodatków do funkcji i miejscowych. Trwanie stanu rozrządzalności nie będzie przenosić dla tych urzędników lat trzech, licząc od chwili wystąpienia z czynnej służby. Jeżeli urzędnik podczas rzeczonych lat trzech nie może być umieszczonym na czynnej posadzie, wówczas z takowym wedle normy postąpić należy przez przeniesienie go na stan spoczynku trwałego lub doczasowego.

Czas w stanie rozrządzalności przepędzony, doliczonym będzie do czasu służby, wchodzącego do porachunku dla wymierzenia poboru spoczynkowego, a to nawet i w ten czas, gdyby urzędnik dotyczący w stanie rozrządzalności przeszedł do innej służby cywilnej lub wojskowej.

## §. 7.

Wyznaczenie poboru spoczynkowego, tudzież rozstrzygnięcie, czy zachodzą warunki do zezwolenia na pobór takowy, nastąpić ma wedle przepisów, o pensjonowaniu urzędników rządowych w ogólności istniejących, wszelako z dodatkiem jednej trzeciej wymiaru poboru spoczynkowego, wedle przepisów tych przypadającego.

## §. 8.

Urzędnicy podrzędni dyplomatyczni, w stanie rozrządzalności zostający, obowiązani są, być obecnymi w miejscu siedziby Ministerstwa Spraw Zewnętrznych, i być gotowymi każdej chwili do wszelkiej dyspozycji. Pozwolenie do obrania sobie innego miejsca pomieszkania, lub do oddalenia się, lub tylko doczasowego, każdego razu pozyskanem być winno w Ministerstwie wspomnionem.

Rzeczenni urzędnicy nadto obowiązani są, przyjąć na się wszelką czynność służbową, bez prawa żądania osobnego wynagrodzenia za takową, a mianowicie w Ministerstwie być do pomocy wymaganej na wezwanie. Przeniesieni na stan doczasowego spoczynku (kwiescencyi) urzędnicy podrzędni dyplomatyczni ulegają Postanowieniom, w ogólności przy użyciu urzędników kwieskowanych moc mającym.

Niemniej i stali szefowie misyi, znajdujący się w stanie rozrządzalności lub będący na płacy tymczasowej, obowiązani są, być do dyspozycji Ministrowi Spraw Zewnętrznych tak do spraw poselstwa jak robót, jakieby im tenże polecić miał.

## §. 9.

Osoby, powołane z innych posad cywilnych lub wojskowych do zagranicznej misyi, nie występując z onychże zupełnie, po ustaniu téjże misyi nie mają prawa

hören dieser Sendung keinen Anspruch auf ein Wartgeld, sondern sie treten in solchem Falle in ihre früheren Dienstverhältnisse zurück, und wenn sie daselbst nicht mehr verwendet werden können, sind sie rücksichtlich ihrer Quiescirung oder Pensionirung nach den für jenen Dienstzweig, dem sie ihrer bleibenden Anstellung nach angehören, geltenden Vorschriften mit Beobachtung des Grundsatzes zu behandeln, daß die vorübergehende Verwendung zu einer auswärtigen Sendung, wenn nicht bei deren Veranlassung etwas anderes ausdrücklich bestimmt wurde, nicht als eine Unterbrechung der zur Pensionsbemessung anrechenbaren Dienstzeit zu betrachten ist. Ausnahmsweise ist jedoch auch solchen im auswärtigen Dienste verwendeten Militärs das Wartgeld zu erfolgen, welchen bei ihrer Abberufung bereits eine andere diplomatische Verwendung zugeordnet ist, wohin der Übergang nur eine kurze Zeitfrist, welche in keinem Falle Ein Jahr überschreiten darf, erfordert.

Graf **Buol-Schauenstein** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p.

## 110.

### Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz vom 16. Juni 1856,

wirksam für die Kronländer Krain, Kärnthen, Görz und Gradiska, Istrien und die Stadt Triest mit ihrem Gebiete

wodurch, in Folge Allerhöchster Ermächtigung, besondere Bestimmungen über das Verfahren zum Behufe der Löschung der Octava hinsichtlich jener Dominical-Gutskörper angeordnet werden, deren Besitzer schon vor der allgemeinen Einführung der landesfürstlichen Gerichte die Jurisdiction heimgesagt, oder bloß die Grundbücher über ihre unterthänigen Realitäten geführt haben.

Siehe Reichs-Gesetzblatt XXVI. Stück, Nr. 105, ausgegeben am 24. Juni 1856.

## 111.

### Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen, der obersten Rechnungs-Controlsbehörde, der obersten Polizeibehörde und des Armee-Ober-Commando vom 17. Juni 1856,

(Reichs-Gesetzblatt XXVI. Stück, Nr. 106, ausgegeben am 24. Juni 1856),

wirksam für sämtliche Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die Gebühren bei der Militär-Assistenz und den Militär-Wachcommanden, für Anstalten der Civilverwaltung.

#### §. 1.

Wenn die Beihilfe (Assistenz) des Militärs:

- a) für den Dienst der Finanzwache;

do płacy tymczasowej, lecz wstępują napowrót w takowym razie do dawniejszych posad służbowych, i gdyby tu nie mogli już więcej być użytymi, wówczas traktowani być winni, co się tyczy ich kwieskowania lub pensyonowania wedle przepisów mających moc dla téj gałęzi służbowej, do której wedle stałej posady swój należą, z zachowaniem téj zasady, iż przechodnie użycie ich do misyi zagranicznej nie ma być uważanem za przerwę czasu służby, do porachunku wchodzącego przy wymierzeniu pensyi, jeżeli przy onéjże nie było co innego wyraźnie ustanowionem. Wyjątkowo wszelako także i tym do służby zewnętrznej użytym wojskowym wydaną być ma płaca tymczasowa, dla których przy ich odwołaniu już przeznaczonem zostało inne dyplomatyczne użycie, do którego przejście krótkiego tylko wymaga czasu, niemogącego w żadnym razie przechodzić roku jedoego.

Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p.      Baron **Bruck** m. p.

### 110.

## Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 Czerwca 1856 r.,

obowiązujące w Krajach koronnych Krainie, Karyntyi, Gorycyi i Gradysce, Istrii i w mieście Tryeście wraz z okręgiem jego,

**mocą którego zarządzone zostają w skutek Najwyższego Epoważnienia, osobne Postanowienia co się tyczy postępowania celem wykreślenia oktawy co do tych dóbr dominikalnych, których posiadacze jurysdykcyę już przed powszechnem zaprowadzeniem sądów Cesarских zdali, albo tylko księgi gruntowe względem poddańczych realności swych prowadzili.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXVI, Nr. 105, wydaną dnia 24 Czerwca 1856.

### 111.

## Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Finansów, Najwyższej Władzy Kontrolnej rachunkowej. Najwyższej Władzy Policyjnej i Nad-komendy Wojskowej, z dnia 17 Czerwca 1856,

(Dziennik Praw Państwa Część XXVI, Nr. 106, wydana dnia 24 Czerwca 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

**o należytościach przy asystencyi wojskowej i zakomenderowaniach straży wojskowej dla zakładów Administracyi cywilnej.**

#### §. 1.

Jeżeli zawezwaną zostanie pomoc (asystencya) wojska:

a) dla służby straży finansowej;



- b) für öffentliche, politische und Sicherheitszwecke im Allgemeinen, z. B. Cordonsanstalten, Escortirung von Verhafteten, Ausrottung des Räuberunwesens u. dgl.;
- c) zur Durchsetzung von Vorschriften oder ämtlichen Anordnungen gegen Reitenten (kaiserliche Verordnung vom 20. April 1854, Nr. 96 des Reichs-Gesetzblattes \*), §. 8, und Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz und der obersten Polizeibehörde vom 25. April 1854, Nr. 102 des Reichs-Gesetzblattes, §. 3), endlich
- d) als Wachcommanden bei Cassen, Gefängnissen und anderen Anstalten der Civilverwaltung in Anspruch genommen wird, so haben über die Gebühren des Militärs und deren Tragung vom 1. November 1856 an, folgende Bestimmungen statt der bisher bestandenen in Wirksamkeit zu treten.

#### §. 2.

Jeder Officier eines der im vorstehenden Paragraphe angedeuteten Commanden, erhält vom Tage des Abmarsches an den neuen Bestimmungsort bis zu seiner Abberufung und seinem Einrücken bei seinem Truppenkörper, im Falle der letztere mittlerweile in eine größere Entfernung verlegt worden wäre, nur in dem Ausmaße nach seinem früheren Standorte, nebst der Durchzugsunterkunft, nach der Allerhöchsten Vorschrift vom 15. Mai 1851 eine Zulage von monatlichen zwanzig Gulden, oder täglich vierzig Kreuzer bei einem nicht vollen Monate, jeder Mann vom Feldwebel oder Wachtmeister abwärts, nebst der vorschriftmäßigen Durchzugsunterkunft und Verpflegung eine tägliche Zulage von drei Kreuzern.

#### §. 3.

Wenn Cavallerie verwendet wird, so ist sich nach den Bestimmungen der §§. 1 bis 3 der Verordnung vom 20. Juni 1855, Nr. 110 des Reichs-Gesetzblattes \*\*), auch hier zu benehmen.

#### §. 4.

Der Militärfond trägt die in den vorstehenden §§. 2 und 3 bemerkten Zahlungen so weit als nothwendig vorschussweise, erhält jedoch durch halbjährige Abrechnung aus der Dotation des betreffenden Zweiges der Civilverwaltung, ohne Rücksicht, ob die Commanden aus Infanterie oder Cavallerie bestanden, für jene geleisteten Vorschüsse die Vergütung, und nebstbei für jeden Mann vom Feldwebel oder Wachtmeister abwärts, wenn er

- a) aus dem Locostande beige stellt wird, für den Mehraufwand gegen die ordinären Militärgebühren nämlich das systemmäßige Monturabnütungs-Äquivalent, die Quote für Durchzugsverpflegung, für Transportmittel, Schreibspesen und Durchzugsunterkunft eine Pauschalvergütung von täglichen vier Kreuzern; wurde der Mann jedoch

\*) Landes-Regierungsblatt für Galizien, Jahrgang 1854, erste Abtheilung, XXV. Stück, Nr. 103, Seite 267.

\*\*\*) Landes-Regierungsblatt, Jahrgang 1855, erste Abtheilung, XXVI. Stück, Nr. 121, Seite 322.

- b) dla celów publicznych, politycznych i bezpieczeństwa w ogólności, n. p. dla zakładów kordonowych, eskortowania więźniów, wytępienia rozbojów i t. p.;
- c) do przeprowadzenia przepisów lub urzędowych rozporządzeń przeciw renitentom (Cesarskie rozporządzenie z d. 20 Kwietnia 1854 r. Nr. 96 Dziennika Praw Państwa \*), §. 8, i rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości tudzież Najwyższej Władzy Policyjnej z dnia 25 Kwietnia 1854 r., Nr. 102 Dziennika Praw Państwa, §. 3), nakoniec
- d) jako komendy straży przy kasach, więzieniach i innych zakładach Administracyi cywilnej, — w ówczas pod względem należyłości wojska i ich ponoszenia począwszy od dnia 1 Listopada 1856 wejść mają w wykonanie następujące Postanowienia zamiast dotychczas obowiązujących.

#### §. 2.

Każdy oficer jednej z komend wskazanych w paragrafie poprzednim, otrzyma od dnia wyruszenia swego do miejsca nowego przeznaczenia, aż do chwili odwołania swego i przybycia do korpusu wojska swego, w razie gdyby tenże tymczasem rozłożonym był w większej odległości, tylko w wymiarze wedle dawniejszego stanowiska swego, oprócz pomieszczenia w przechodzie wedle Najwyższego przepisu z dnia 15 Maja 1851 r. dodatek Złotych Reńskich dwadzieścia miesięcznie, albo krajcarów czterdzieści dziennie, w razie niepełnego miesiąca, każdy z szeregowców od felfebla lub wachmistrza niżej, oprócz przepisane go pomieszczenia i zaopatrzenia dodatku dziennego trzy krajcary.

#### §. 3.

Jeżeli kawalerya użyta zostanie, wówczas i tu wedle Postanowień §§ów 1 aż do 3 Rozporządzenia z dnia 20 Czerwca 1855 r., Nr. 110 Dziennika Praw Państwa \*\*), zachować się należy.

#### §. 4.

Fundusz wojskowy ponosi zapłaty w powyższych §§fach 2 i 3 wspomniane, o ile tego potrzeba wymaga sposobem zaliczki, otrzyma jednak na drodze półrocznego obrachunku z dotacyi dotyczącej gałęzi administracyi cywilnej, bez względu, czy komenda była z infanteryi lub kawaleryi, wynagrodzenie za ponoszone zaliczki, a nadto na każdego szeregowca niżej felfebla lub wachmistrza, jeżeli

- a) ze stanu miejscowego dostawionym będzie, za zwyczajną nakład przeciwko zwyczajnym należyłościom, jako to: za usystemizowany ekwiwalent zużycia munduru, kwotę zaopatrzenia w przechodzie, za środki transportowe, szpezy pisarskie i pomieszczenie w przechodzie wynagrodzenie pauszalne w czterech krajcarach dziennie; jeżeli zaś szeregowiec

\*) Dziennik Rządowy dla Galicyi, rok 1854, Oddział pierwszy, Część XXV, Nr. 103, strona 267.

\*\*) Dziennik Rządu Krajowego, Rok 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XXVI, Nr. 121, strona 322.

- b) zu diesem Behufe aus dem Urlauberstande einberufen, für Löhnung, Verpflegung, Service und Schlafgeld, Montursabnützung, Gewehrreparatur, Schreibspesen und Durchzugsunterkunft als Pauschalvergütung zusammen täglich achtzehn Kreuzer.

#### §. 5.

Zum Behufe der Ausgleichung haben die Behörden, welche die Beihilfe des Militärs in Anspruch nehmen, gleich im Requisitionschreiben den, oder beim Zusammentreffen mehrerer Zwecke die zur Bestreitung der Auslagen berufenen Fonde ausdrücklich zu benennen.

Die Truppen-Rechnungskanzleien aber werden monatlich Consignationen nach dem beiliegenden Muster, und zwar für jeden zur Tragung dieser Kosten berufenen Fond abgefordert verfassen, welche Consignationen von dem Rechnungsdepartement mit den hierüber zusammenzustellenden Summarien an die Hofkriegsbuchhaltung gelangen, wo nach Ablauf eines jeden halben Jahres wieder abgefordert nach den Fonden die Liquidationsausweise ausgearbeitet, und unter Beischluß der Postenausweise dem Armee-Ober-Commando zur Geltendmachung des Vergütungsanspruches vorgelegt werden.

#### §. 6.

In den im §. 1 ad c) angedeuteten Fällen haben die an der Absendung der Militär-Assistenz schuldtragenden die in den §§. 2, 3 und 4 bemerkten Vergütungen an die Dotation für die politische Verwaltung; jene im §. 4 enthaltenen jedoch nur nach dem Ausmaße zu a) zu ersetzen, dagegen treffen sie nebstbei die Leistung und erforderlichen Falles die Vergütung der Durchzugsunterkunft für die Officiere und Mannschaft des Assistenz-Commando und die Dienstpferde, so wie die vorschristmäßige Durchzugsverpflegung und die Fourage der Dienstpferde.

#### §. 7.

Die Dotation für politische Verwaltung treffen nebstbei die Auslagen für Commanden, welche von politischen Behörden zu öffentlichen, politischen und Sicherheitszwecken in Anspruch genommen werden, in sofern diese Auslagen nicht nach Maßgabe allgemeiner oder besonderer gesetzlicher Anordnungen von den betreffenden Gemeinden, Bezirken, oder überhaupt von dem betreffenden Landesfonde getragen werden müssen.

Die für Straf- und sonstige Anstalten der Civilverwaltung gemachten derlei Auslagen sind aus den betreffenden Fonden dieser Anstalten zu vergüten.

Wenn das Wach- oder Escortirungscommando für Inquisitionshäuser oder Inquisiten zur Bedeckung des Standrechtes oder für sonstige Justizzwecke beige stellt wird, so hat die Dotation des Justizministeriums die Kosten zu tragen.

Die Kosten der zu Finanzzwecken beige stellten Assistenz- und Wachcommanden vergütet die Finanzdotation.

b) tym końcem powołanym został ze stanu urlopników, za żołąd, zaopatrzenie, serwis i noclegowe, zużycie mundurów, reparatury broni, szpezy pisarskie i pomieszczenie w przechodzie jako wynagrodzenie ryczałtowe razem dziennie grajcarów ośmnaście.

#### §. 5.

Celem wyrównania powinny Władze, wzywające pomocy wojska, już w nocie rekwizycyjnej, wyraźnie wymienić fundusz, lub przy zejściu się kilku celów fundusze, powołane do opędzenia wydatków.

Kancelarye rachunkowe wojsk zaś ułożą miesięcznie konsygnacye wedle załączonego wzoru, a to oddzielnie dla każdego funduszu, do ponoszenia kosztów powołanego, któreto konsygnacye od departamentu rachunkowego przesłane zostaną wraz z sumaryuszami w tym przedmiocie zostawić się mającemi do buhalteryi wojskowej nadwornej, gdzie po upływie każdego półrocza znowu oddzielnie wedle funduszków będą wypracowane wykazy likwidacyjne i przedłożone przy załączeniu wykazów posterunku Nadkomendzie Wojsk, celem przeprowadzenia prawa wynagrodzenia.

#### §. 6.

W przypadkach, w §. 1 ad c) wskazanych, powodujący wysłanie asystencyi wojskowej obowiązani są wynagrodzenia, w §§. 2, 3 i 4 wspomniane, zwrócić dotacyi, dla administracyi politycznej przekazanej, wszakże zawarte w §. 4 tylko w wymiarze do a); przeciwnie zaś należeć będzie do nich pomieszczenie w przechodzie, a w razie potrzeby wynagrodzenie za to dla oficerów i prostego żołnierstwa komendy asystencyjnej, jako téż koni służbowych, niemniej przepisane zaopatrzenie w przechodzie i furaż dla koni służbowych.

#### §. 7.

Dotacya dla administracyi politycznej wyznaczona, opędzać winna nadto wydatki dla komend, zawezwanych przez Władze polityczne do celów publicznych, politycznych i bezpieczeństwa, jeżeli inaczéj wydatki takowe w miarę ogólnych lub szczególnych rozporządzeń prawnych nie muszą być ponoszone przez dotyczące gminy, powiaty, lub ogólnie przez fundusz krajowy dotyczący.

Wydatki takowe, dla karnych i innych zakładów administracyi cywilnej łózone, opędzone być mają z dotyczących funduszków zakładów tych.

Jeżeli będzie komenda straży lub eskorty dla domów inkwizycyjnych lub inkwizytów celem pokrycia sądu doraźnego lub na inne cele wymiaru sprawiedliwości wezwana, wówczas koszta ponosić będzie dotacya Ministerstwa Sprawiedliwości.

Koszta komend asystencyi i straży spowodowanych na cele finansowe, wynagrodzi dotacya finansowa.

Endlich wird der Ersatz der Gebühr für Militär-Assistenz- und Wachcommanden in jenen Fällen, wo die Assistenz von einer landesfürstlichen Polizeibehörde oder der Gensd'armerie in Anspruch genommen wurde, von der obersten Polizeibehörde aus der betreffenden Dotation verfügt.

§. 8.

Die Bestimmungen dieser Verordnung bleiben außer Anwendung, sobald es sich nicht mehr um einzelne der regelmäßigen Civilverwaltung beigegebene Militärcommanden handelt, sondern die Militärkraft aus was immer für einem Anlasse in größeren Commanden zum selbständigen Wirken angeordnet wird.

Ebenso sind von der Wirksamkeit dieser Bestimmungen sämtliche in Garnisonsorten aus dem Locostande gegen tägliche Ablösung gestellte Wachposten ausgenommen.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p. Graf **Wilezek** m. p.  
Freiherr von **Kempen** m. p., F. M. V. Freiherr von **Bamberg** m. p., G. M.

Nakoniec wynagrodzenia należytości dla komend asystencyi i straży wojskowej w przypadkach, gdzie asystencya zawezwana została ze strony Władzy Policyjnej Cesarskiej lub też Żandarmeryi, zarządzi Najwyższa Władza Policyjna z dotyczącej dotacyi.

§. 8.

Postanowienia niniejszego Rozporządzenia tracą moc swą, skoro nie idzie już o poszczególne komendy wojskowe, regularnej administracji cywilnej przydane, lecz siła wojska zarządzoną została z jakiegokolwiek bądź powodu w większych komendach do samodzielnego działania.

Równie wyjątemi zostają od działalności niniejszych Postanowień wszelkie straże, porozstawiane po miejscach garnizonowych ze stanu miejscowego za dniem zlurowaniem.

Baron **Bach** m. p. Baron **Krauss** m. p. Baron **Bruck** m. p. Hrabia **Wilezek** m. p.  
Baron **Kempen** m. p. F. M. P. Baron **Bamberg** m. p. J. M.

## Consignation

der aus der Dotation der Finanzverwaltung an den Militärfond für, zum Zwecke der Finanzverwaltung beigegebenes Militär zu leistenden Vergütung.

| Beilagen-<br>Nr. | u n d z w a r   | Erscheint in der<br>Aufrechnung<br>laut<br>Geldsummar-<br>Beilage | An Pauschal-<br>vergütung |     | An Zulagen |     |
|------------------|---|---|---------------------------|-----|------------|-----|
|                  |   |   | fl.                       | fr. | fl.        | fr. |
| 1.               | Laut Postenausweis für die Finanz-Assistenz zu<br>N. . . für 690 Portionen zu . . fr. . . |   |                           |     |            |     |
| 2.               | Laut Postenausweis für die Finanz-Assistenz zu<br>N. . . für 60 Portionen zu . . fr. . .  |   |                           |     |            |     |
| 3.               | Laut Consignation an Zulage . . . . .   |   |                           |     |            |     |
|                  |   | Summe . .   |                           |     |            |     |

### Anmerkungen.

1 Den Postenausweisen sind die Requisitionsschreiben der Behörden, welche um Militär-Assistenzen angefordert haben, das erste Mal zuzulegen, und so lange ein Posten stehen bleibt, sich auf den Monat, wo die Zulassung geschah, zu berufen.

2. In die Rubrik 4 sind die im §. 4 bemerkten Pauschalvergütungen, in die Rubrik 5 aber die im §. 2 vorgeschriebenen Zulagen einzustellen.

Summe . .

Kremsier, am 30. November 1853.

N. N.  
Rechnungsführer.

Vom Landes-Rechnungs-Departement geprüft, und wie vor ausgewiesen, richtig befunden.

Brünn, am 30. December 1856.

N. N.  
Departements-Vorsteher.

N. N.  
Revident.

## 112.

### Verordnung des Finanzministeriums vom 18. Juni 1856,

mit neuen Tabakverschleiß-Tarifen für das lombardisch-venetianische Königreich.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXVI. Stück, Nr. 107, ausgegeben am 24. Juni 1856.

## Konsygnacya

wynagrodzenia, uiszczyć się mającego z dotacyi administracyi finansowój funduszowi wojskowemu za wojsko, zakomenderowane dla celów administracyi finansowój.

| Nr.<br>załączenia | a t o  | Znajduje się w po-<br>rachunku wedle<br>załączenia sumary-<br>usza pieniężnego | W wynagro-<br>dzeniu pau-<br>szalném |     | W dodatkach |     |
|-------------------|--|--|--------------------------------------|-----|-------------|-----|
|                   |  |  | złtr.                                | kr. | złtr.       | kr. |
| 1                 | Wedle wykazu posterunkowego dla asysten-<br>cyi skarbowej w N. . . . za 690 porcyj<br>po . . . . kr. . . . . |  |                                      |     |             |     |
| 2                 | Wedle wykazu posterunkowego dla asysten-<br>cyi skarbowej w N. . . . za 60 porcyj<br>po . . . . kr. . . . .  |  |                                      |     |             |     |
| 3                 | Wedle konsygnacyi dodatku . . . . .  |  |                                      |     |             |     |
| <b>U w a g i.</b> |  | Suma . . . .   |                                      |     |             |     |

1. Do wykazów posterunkowych załączyć należy za pierwszą razą pismo rekwizycyjne Władz, asystencyę wojskową wzywających, a jak długo posterunek w miejsu zostaje, odwołać się na miesiąc, w którym załą-  
czenie nastąpiło.

2. W rubrykę 4 wstawione być mają wynagrodze-  
nia pauszalne, w §. 4 wspomniane, w rubryce 5 zaś  
dodatki, w §. 2 przepisane.

Kromierzyrz, na d. 30 Listopada 1853.

N. N.  
Prowadzący rachunki.

W departamencie rachunkowym krajowym docho-  
dzono, i jak wyżej wykazaném jest, sprawdzono.

Berno, na d. 30 Grudnia 1856.

N. N.  
Przełożony departamentu.

N. N.  
Rewident.

## 112.

**Rozporządzenie Ministerstwa Finansów z d. 18 Czerwca 1856,  
z nowemi taryfami sprzedaży tabaki i tytoniu dla Królestwa Lombardzko-Weneckiego.  
Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXVI, Nr. 107, wydaną dnia 24 Czerwca 1856.**





# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XXVII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 12. Juli 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XXVII.

Wydany i rozesłany dnia 12 Lipca 1856.

## Verordnung des Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 24. Mai 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXVII. Stück, Nr. 108, ausgegeben am 28. Juni 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches und der Militärgrenze.

### betreffend die Privatprüfungen an Volksschulen.

In Betreff der Prüfungen jener Kinder, welche in den Lehrgegenständen der Volksschule entweder zu Hause oder in Privat-Schulanstalten (Privatschulen, Privat-Lehr- und Erziehungsanstalten) unterrichtet werden, haben von nun an folgende Bestimmungen zu gelten:

#### I.

Handelt es sich bloß um ein Schulzeugniß über die erlernten Gegenstände der Trivial- oder niederen Elementarschulen, so kann die Prüfung des privat unterrichteten Knaben oder Mädchens an jeder directivmäßig eingerichteten Pfarrschule vorgenommen werden.

Benöthiget dagegen ein Privatschüler entweder zur Erlangung eines Stipendiums oder zum Eintritte in das Gymnasium und in die Unter-Realschule, oder zu einem anderen Zwecke ein Hauptschul-Zeugniß, namentlich ein Zeugniß aus der obersten Classe der Haupt- oder höheren Elementarschule, so muß er sich der Prüfung entweder an der Normal-Hauptschule des Landes oder an einer anderen öffentlichen Haupt- oder höheren Elementarschule, welche entweder die Befugniß, Privatschüler zu prüfen, schon besitzt, oder von der Landesstelle in Ansehung ihrer vollkommen geregelten Einrichtung zur Vornahme solcher Prüfungen ermächtigt wird, unterziehen.

Desgleichen können Privatisten der Unter-Realschulen die zur Erlangung eines gültigen Schulzeugnisses nothwendige Prüfung nur an einer öffentlichen Unter-Realschule ablegen.

Von den vorstehenden Bestimmungen sind die Schüler derjenigen Privat-Schulanstalten ausgenommen, denen das Recht der Abhaltung öffentlicher Prüfungen und der Ausstellung staatsgiltiger Schulzeugnisse für ihre Privatschüler ausdrücklich ertheilt worden ist.

#### II.

Die Prüfungen der Privatisten an den öffentlichen Haupt- und den mit diesen vereinigten Unter-Realschulen finden im Jahre nur zweimal, nämlich zu Ende jeden Schul-Semesters, Statt.

#### III.

Desßhalb haben alle jene, welche eine solche Prüfung ablegen wollen, drei Wochen vor dem Anfange der gewöhnlichen Semestralprüfungen bei dem Director der öffentli-

## 113.

## Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 24 Maja 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXVII, Nr. 108, wydana dnia 28 Czerwca 1856),  
obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych z wyjątkiem Lombardzko-Weneckiego Królestwa i Pogranicza  
Wojskowego,

### względem *examinów prywatnych w szkołach ludowych.*

Względem *examinów* onych dzieci, które w przedmiotach naukowych szkoły ludowej czyto w domu czy w zakładach szkolnych prywatnych (szkołach prywatnych, zakładach naukowych i wychowawczych prywatnych) nauczane bywają, mają odtąd następujące Postanowienia znaczenie:

#### I.

Jeżeli idzie tylko o *świadcstwo szkolne z nauczonych przedmiotów szkół trywialnych lub niższych elementarnych*, tedy *examin* uczonego prywatnie chłopca lub dziewczyny przedsięwziętym być może w każdej przepisowo urządzonej szkole parafialnej.

Jeżeli zaś uczeń prywatny potrzebuje *zaświadczenia szkoły głównej*, czyto dla uzyskania stypendyum, czy dla wstąpienia do gimnazjum lub do niższej szkoły realnej, albo w innym celu, mianowicie *zaświadczenia z najwyższej klasy głównej lub wyższej elementarnej szkoły*, natenczas poddać się ma *examinowi* albo w normalnej szkole głównej krajowej, albo w innej *publicznej* szkole głównej lub wyższej elementarnej, która albo posiada już umocowanie *examinowania* uczniów prywatnych, lub do przedsięwzięcia takich *examinów* umocowaną będzie przez Władzę Krajową, mając wzgląd na jej dokładnie uporządkowane urządzenie.

Również *uczniowie prywatni niższych szkół realnych*, mają składać potrzebny do uzyskania ważnego *świadcstwa szkolnego* *examin* w publicznej niższej szkole realnej.

Z niniejszych Postanowień wyjęci są uczniowie onych szkolnych zakładów prywatnych, którym wyraźnie nadane zostało prawo odbywania publicznych *examinów* i wydawania ważnych w Państwie *zaświadczeń szkolnych* swym uczniom prywatnym.

#### II.

*Examina* uczniów prywatnych w publicznych szkołach głównych i połączonych z temiż niższych realnych, odbywają się dwa razy tylko w roku, mianowicie z końcem każdego półrocza szkolnego.

#### III.

Zaczem wszyscy, którzy składać chcą podobny *examin*, zgłosić się mają w trzy tygodnie przed rozpoczęciem zwykłych *examinów* półrocznych u dyrektora pu-

den Haupt- oder Unter-Realschule (der Schulvorsteherin) sich zu melden, zugleich ihren Tauf- und Familiennamen, den Geburtsort, das Alter, den Stand der Eltern oder des Vormundes, ihre Wohnung, die Classe, aus welcher, und den Zweck, zu welchem sie geprüft zu werden wünschen, schriftlich anzuzeigen, über den erhaltenen Religionsunterricht insbesondere sich auszuweisen, und einige Tage vor dem Ende der Prüfungen der öffentlichen Schule um den Tag und die Stunde, wann sie erscheinen sollen, anzufragen. Sollten einzelne an dem bestimmten Tage zu erscheinen verhindert werden, so haben sie unter Nachweisung des Verhinderungsgrundes um einen anderen Tag anzusuchen.

Auch steht es den Schuldirectoren frei, die Prüfungstage für die Privatisten durch die gewöhnlichen Prüfungsprogramme bekannt zu machen.

#### IV.

Die Prüfungen der Privatisten sind also anzuordnen, daß Diejenigen, welche zur nämlichen Schulclasse gehören, auf denselben Tag mit der Vorsicht bestellt werden, daß nicht zu viele zu gleicher Zeit bei der Prüfung erscheinen.

#### V.

Außer den zum Prüfen berufenen Katecheten und Lehrern haben diesen Prüfungen die Schuldirectoren, und, woserne nicht besondere Hindernisse eintreten, auch die nächst höheren Schulvorsteher beizuwohnen.

An die Privatschüler sind dieselben Forderungen, wie an die öffentlichen Schüler der bezüglichen Schulclassen, zu stellen, und die Prüfung ist so abzuhalten, daß die durch den Privatunterricht erlangten Kenntnisse und Fertigkeiten ganz verläßlich erforscht und classificirt werden.

#### VI.

Für jede Privatprüfung an einer Haupt- oder Unter-Realschule hat der Schüler eine Tare von vier Gulden Conventions-Münze zu erlegen. Hievon gebührt dem Director und Katecheten je Ein Gulden; der Rest dem Lehrer ganz, oder wenn zwei Lehrer prüfen, denselben zu gleichen Theilen. Ist der Director zugleich Katechet oder Lehrer, so kommt ihm der in jeder Eigenschaft festgesetzte Antheil zu. Prüfen mehr als zwei Lehrer, so ist die Prüfungstare unter sie zu gleichen Theilen oder nach einem ihrer Stellung entsprechenden Maßstabe, worüber der Director zu entscheiden hat, zu vertheilen.

Für die Privatprüfung an einer Trivialschule in dem unter I. gedachten Falle ist eine Tare von zwei Gulden Conventions-Münze zu entrichten, welche zur gleichen Hälfte dem Katecheten und dem Lehrer gebührt.

Anerkannt arme, insbesondere solche Kinder, welche, wenn sie die öffentlichen Volksschulen besuchen würden, von der Zahlung des Schulgeldes befreit werden müßten, sind vorkommenden Falles tarfrei zu prüfen.

blicznej szkoły głównej lub niższej realnej (u przełożonej szkoły), podać zarazem piśmiennie swe imię chrzestne i rodzinne, miejsce urodzenia, wiek, stan rodziców lub opiekuna, mieszkanie, klasę, z której, i cel, dla którego, pragną być examinowanymi, wykazać się w szczególności z otrzymanej nauki religii i zapytać się na kilka dni przed ukończeniem examinów szkoły publicznej o dzień i godzinę, kiedy się stawić mają. Jeżeliby niektórzy przeszkodzeni byli stanąć w dniu oznaczonym, natenczas z wykazaniem przyczyny przeszkody prosić mają o dzień inny.

Wolno też jest dyrektorom szkolnym podać do wiadomości dni examinów dla uczniów prywatnych za pomocą zwykłych programów examinu.

#### IV.

Examina uczniów prywatnych tak mają być urządzone, iżby ci, którzy do téjże samej klasy szkolnej należą, tego samego dnia zamówieni byli, mając na to uwagę, iżby za wielu na raz nie stawiało się do examinu.

#### V.

Oprócz powołanych do examinowania katechetów i nauczycieli mają na examinach tych być przytomnymi dyrektorowie szkół i, o ile nie zachodzą szczególne przeszkody, także najbliżej wyżsi szkół przełożeni.

Uczniowie prywatni examinowanymi być winni z taką samą, jak uczniowie publiczni odpowiednich klas szkolnych, surowością, a to w ten sposób, iżby używane przez naukę prywatną wiadomości i wprawy dostatecznie były zbadane i klasyfikowane.

#### VI.

Za każdy examin prywatny w *szkole głównej lub niższej-realnej* złożyć ma uczeń *taxę czterech Złotych Reńskich w monecie konwencyjnej*. Z tych należy się dyrektorowi i katechecie po jednemu reńskiemu; reszta nauczycielowi w całości, lub jeżeli dwóch nauczycieli examинуje, obom w równych częściach. Jeżeli dyrektor jest oraz katechetą lub nauczycielem, tedy przypada na niego ustanowiona w każdej własności cząstka. Jeżeli więcej niżeli dwóch examинуje nauczycieli, tedy taxa examinacyjna podzieloną ma być między nich w równych częściach, lub według wymiaru, odpowiedniego ich stanowisku, o czém dyrektor rozstrzyga.

Za examin prywatny w *szkole trywialnej* w razie pod I pomienionym złożoną ma być taxa *dwóch Złotych Reńskich w monecie konwencyjnej*, która w równych połowach należy się katechecie i nauczycielowi.

Dzieci znanego ubóstwa, zwłaszcza takie, które, gdyby do szkół ludowych publicznych uczęszczały, uwolnioneby być musiały od opłaty szkolnej, w razie danym examinowane być mają bez taxy.

## VII.

Die Prüfungszeugnisse für die Privatisten werden mit den sich von selbst ergebenden Änderungen, wie jene für die öffentlichen Schüler ausgestellt und gefertigt, und mit dem Siegel der öffentlichen Schule versehen. Die Namen der geprüften Privatschüler sind sammt den Classen, welche sie erhalten haben, in die Kataloge der öffentlichen Schule im Anhange aufzunehmen.

## VIII.

Wenn Eltern und Vormünder lediglich von dem Fortgange ihrer Kinder und Mündel und von der Zweckmäßigkeit des Unterrichtes sich überzeugen wollen, den dieselben entweder zu Hause oder in zur Abhaltung öffentlicher Prüfungen nicht berechtigten Privat-Schulanstalten erhalten, so darf eine Prüfung zu diesem Zwecke zwar in ihrem Hause, beziehungsweise in der Privat-Schulanstalt, mit Beiziehung des Directors und einzelner Lehrer der öffentlichen Schule gehalten werden; diese letzteren haben aber in solchen Fällen kein schriftliches Zeugniß auszustellen, sondern bloß mündlich ihr Urtheil über den Erfolg der Prüfung abzugeben und zu erklären, in welchen Beziehungen etwa der Unterricht zweckmäßiger einzurichten sei.

## IX.

Über die genaue Beobachtung dieser Bestimmungen haben die Aufsichts- und Leitungsgorgane der Volksschulen strengstens zu wachen.

Thun m. p.

## 114.

## Erlass des Finanzministeriums vom 19. Juni 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXVII. Stück, Nr. 109, ausgegeben am 28. Juni 1856),

womit hinsichtlich des anrechenbaren Gepäckübergewichtes bei Ubersiedlungsreisen der Staatsbeamten auf Eisenbahnen und Dampfschiffen nähere Bestimmungen kundgemacht werden.

Zur Erläuterung des Absatzes 3 des Finanzministerial-Erlasses vom 2. Juni 1854 (Reichs-Gesetzblatt, Nr. 139 \*) wird bedeutet, daß als anrechenbares Maximal-Gepäckübergewicht bei Ubersiedlungsreisen auf Eisenbahnen der von Amtswegen ohne Gewinn versetzten Staatsbeamten, mit Rücksicht auf die im Ubersiedlungsnormale vom Jahre 1804 festgesetzten Abstufungen, wo diese bei definitiv angestellten Staatsbeamten in Anwendung kommen, folgende Gewichtsmengen passirt werden können:

- a) für einen ledigen Beamten Ein Centner;
- b) für einen verheiratheten Beamten Ein und ein halber Centner;
- c) für einen verheiratheten und mit mehr als zwei Kindern versehenen Beamten zwei Centner.

\*) Landes-Regierungsblatt für Galizien, Jahrgang 1854, erste Abtheilung, XXXI. Stück, Nr. 145, Seite 411.

## VII.

Świadectwa examinu dla uczniów prywatnych wydane będą i podpisane, tudzież pieczęcią szkoły publicznej zaopatrzone, tak samo jak uczniom publicznym z wynikającymi z samych z siebie odmianami. Imiona examinowanych uczniów prywatnych wciągnięte być mają wraz z klasami, jakie otrzymali, w katalogi szkoły publicznej w dodatku.

## VIII.

Jeżeli rodzice i opiekunowie pragną jedynie przekonać się o postępach swych dzieci i pupilów i o skuteczności nauki, jaką ci otrzymują, czyto w domu czy też w prywatnych zakładach szkolnych, nieupoważnionych do odbywania examinów publicznych, tedy examin odbyć się wprawdzie może tym celem w ich domu, względnie w prywatnym zakładzie szkolnym, z zaproszeniem dyrektora i pojedynczych nauczycieli szkoły publicznej; ci wszakże ostatni nie mogą w podobnych wypadkach wydawać *zaświadczenia piśmiennego*, ale tylko ustnie złożyć zdanie o skutku examinu i oświadczyć, w jakimby może względzie nauka odpowiedniej celowi urządzoną być mogła.

## IX.

Nad dokładnym zachowaniem tych Postanowień czuwać mają najsurowiej organa dozoru i kierownictwa szkół ludowych.

Thun m. p.

## 114.

## Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 19 Czerwca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXVII, Nr. 109, wydana dnia 28 Czerwca 1856),

**którem obwieszczone zostają bliższe postanowienia co do obliczalnej przewyżki pakunku w podróżach przesiedlenia urzędników rządowych za pomocą kolei żelaznych i okrętów parowych.**

Dla objaśnienia ustępu 3 rozrządzenia Ministerstwa Finansów z dnia 2 Czerwca 1854 (Dziennik Praw Państwa N. 139 \*) oświadcza się, iż za maksimum obliczalnej przewyżki pakunku *w podróżach przesiedlenia urzędników rządowych* za pomocą kolei żelaznych — z urzędu bez korzyści przeniesionych, ze względem na stopnie, w normale przesiedlenia z roku 1804 ustanowione, przy urzędnikach rządowych na stałej posadzie będących w zastosowanie wchodzące, przypuszczone być mogą następujące ilości wagi:

- a) dla urzędnika niezonałego *jeden cetnar*;
- b) dla urzędnika zonałego *jeden i pół cetnara*;
- c) dla urzędnika zonałego z więcej jak dwojgiem dzieci *dwa cetnary*.

\*) Dziennik Rządowy dla Galicji, Rok 1854, Oddział pierwszy, Część XXXI, Nr. 145, str. 141.



Es versteht sich, daß die Vergütung des unter b) und c) bestimmten Maximal-Übergewichtes nur dann stattfinden kann, wenn der übersiedelnde Beamte seine Gattin und seine Kinder auf seinen neuen Bestimmungsort mitnimmt. Sollte in einzelnen Fällen eine ausnahmsweise günstigere Bemessung des zu vergütenden Gepäckübergewichtes durch besondere Umstände und die ämtliche Stellung des Functionärs gerechtfertigt erscheinen, so wäre darüber die höhere Ministerialentscheidung einzuholen.

Ubrigens haben sowohl die gegenwärtige Erläuterung des dritten Absatzes, wie auch die Bestimmungen des zweiten Absatzes des Finanzministerial-Erlasses vom 2. Juni 1854 auf Commissions- und Übersiedlungsreisen mittelst der Dampfschiffe ebenfalls volle Geltung.

Freiherr von **Bruck** m. p.

## 115.

### Verordnung des Justizministeriums vom 20. Juni 1856,

(Reichs-Gesetzblatt XXVII. Stück, Nr. 110, ausgegeben am 28. Juni 1856),

wirksam für alle Kronländer, in welchen das allgemeine Berggesetz vom 23. Mai 1854, Nr. 146 des Reichs-Gesetzblattes \*), wirksam ist,

in Betreff der Execution auf Bergwerke.

Aus Anlaß einer gestellten Anfrage findet das Justizministerium, im Einvernehmen mit dem Finanzministerium, zu erklären, daß die für das Verfahren in Bergbau-Angelegenheiten früher bestandene Vorschrift, nach welcher die Execution auf ein Bergwerk nur dann stattfinden konnte, wenn dasselbe für die Forderung, welche durch Execution eingetrieben werden soll, von dem Schuldner ausdrücklich verpfändet worden ist, oder wenn der Beklagte keine anderen Zahlungsmittel hat, durch das allgemeine Berggesetz vom 23. Mai 1854, Nr. 146 des Reichs-Gesetzblattes \*), als außer Kraft gesetzt anzusehen ist, daher bei Beurtheilung der Zulässigkeit der Execution auf Bergwerke und deren Zugehör lediglich die Bestimmungen des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854, Nr. 146 des Reichs-Gesetzblattes \*) und die allgemeinen Vorschriften der in jedem Kronlande geltenden Civilproceß-Ordnung zur Richtschnur zu dienen haben.

Freiherr von **Krauß** m. p.

## 116.

### Verordnung des Justizministeriums vom 20. Juni 1856,

(Reichs-Gesetzblatt XXVII. Stück, Nr. 111, ausgegeben am 28. Juni 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

zur Erläuterung der Bestimmungen der §§. 258 und 260, lit. b) des Strafgesetzes, in Ansehung der Strafe der körperlichen Bücktigung.

Da wahrgenommen wurde, daß einige Strafgerichte die Vorschriften der §§. 258 und 260, lit. b) des Strafgesetzes, auf irrige Weise in Anwendung bringen, so findet sich das Justizministerium veranlaßt, nachstehende Erläuterung zu erlassen:

\*) Landes-Regierungsblatt für das Verwaltungsgebiet der Statthalterei in Lemberg, Jahrgang 1854, erste Abtheilung, XLII. Stück, Nr. 242, Seite 702.

Rozumié się samo przez się, iż wynagrodzenie przewyżki maksymalnej pod b) i c) ustanwionej wtedy tylko miejsce mieć może, jeżeli urzędnik w przeniesieniu będący bierze ze sobą swoją żonę i dzieci na miejsce nowego przeznaczenia swego. Jeżeliby w pojedynczych przypadkach osobliwe okoliczności i urzędowe stanowisko funkcyjnyusza usprawiedliwiały wyjątkowo korzystniejsze wymierzenie przewyżki pakunku wynagrodzić się mającej, wówczas zasięgnąć należy ku temu wyższej decyzji ministeryalnej.

Zresztą tak niniejsze objaśnienie trzeciego ustępu, jak postanowienia drugiego ustępu rozrządzenia ministeryalnego z dnia 2 Czerwca 1854 r. zupełne także zastosowanie mają do podróży komisyjnych i przesiedlenia za pomocą okrętów parowych.

Baron **Bruck** m. p.

## 115.

### Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 20 Czerwca 1856,

(Dziennik Praw Państwa Część XXVII, Nr. 110, wydana dnia 28 Czerwca 1856),  
obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w których moc ma powszechna ustawa górnicza z dnia 23 Maja 1854 r., Nr. 146 Dziennika Praw Państwa \*),

#### dotyczące egzekucyi na kopalnie.

Z powodu wniesionej kwestyi oświadcza Ministeryum Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, iż istniejący dawniej przepis co do postępowania w sprawach górniczych, wedle którego egzekucya na kopalnie wtedy tylko miejsce mieć mogła, gdy taż wyraźnie przez dłużnika w zastaw daną była za wierzytelność, mającą być na drodze egzekucyi ściągniętą, lub gdy oskarżony nie ma innych środków zapłaty, w skutek powszechnej ustawy górniczej, z dnia 23 Maja 1854 r. Nr. 146 Dziennika Praw Państwa \*) moc swą utracił, zaczęm więc przy ocenieniu przypuszczalności egzekucyi na kopalnie i ich przynależności mianowicie Postanowienia powszechnej ustawy górniczej z dnia 23 Maja 1854, Nr. 146 Dziennika Praw Państwa \*), i powszechne przepisy procedury cywilnej, w każdym Kraju koronnym właściwej, za podstawę służyć mają.

Baron **Krauss** m. p.

## 116.

### Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 20 Czerwca 1856,

(Dziennik Praw Państwa Część XXVII, Nr. 111, wydana dnia 28 Czerwca 1856),  
obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,  
objasniające Postanowienia §§. 258 i 260, lit. b) ustawy karniej pod względem kary cielesnej chłosty.

Ponieważ postrzeżono, iż niektóre sądy karne mylnie stosują przepisy §§. 258 i 260, lit. b) ustawy karniej, widzi się Ministeryum Sprawiedliwości spowodowanem wydać następujące objaśnienie:

\*) Dziennik Rządowy dla Okręgu Administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie, Rok 1854. Oddział pierwszy, Część XLII, Nr. 242, str. 702.

- a) Die Stellvertretung der Arreststrafe durch die körperliche Züchtigung findet, den Vorschriften des §. 260, lit. b) des Strafgesetzbuches, gemäß, nur auf solche Weise Statt, daß in den Fällen, in welchen die Arreststrafe höchstens auf dreißig Tage bemessen wurde, diese Strafe durch die an ihre Stelle tretende körperliche Züchtigung gänzlich ersetzt werde. Eine Anwendung der körperlichen Züchtigung neben der Arreststrafe ist daher dem §. 258 des Strafgesetzbuches zu Folge nur als Verschärfung gegen Rückfällige zulässig;
- b) auch als Verschärfung gegen Rückfällige kann die körperliche Züchtigung nur unter den im §. 248 vorgeschriebenen Beschränkungen, daher nur im Falle einer derjenigen strafbaren Handlungen in Anwendung gebracht werden, welche im §. 248 ausdrücklich aufgezählt sind.

Freiherr von Krauß m. p.

## 117.

### Verordnung des Justizministeriums vom 20. Juni 1856,

(Reichs-Gesetzblatt XXVII. Stück, Nr. 112, ausgegeben am 28. Juni 1856),

wodurch der §. 2 der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855, Nr. 23 des Reichs-Gesetzblattes \*), und der §. 8 der Verordnung vom 31. März 1855, Nr. 58 des Reichs-Gesetzblattes \*\*), in Bezug auf die Competenz der k. k. Consulargerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Widerklagen wider fremde Staatsangehörige und die Zulässigkeit der Execution der, von fremden Consulaten wider österreichische Unterthanen oder Schutzgenossen im Wege der Widerklage gefällten Urtheile erläutert wird.

Um die entstandene Frage über die Competenz der k. k. österreichischen Consulargerichte im osmanischen Reiche zur Ausübung der Gerichtsbarkeit über fremde Staatsangehörige im Wege der Widerklage und über die Zulässigkeit der Execution civilgerichtlicher Erkenntnisse, welche von den auf osmanischem Gebiete befindlichen Consulaten fremder Staaten auf diesem Wege gegen österreichische Unterthanen oder Schutzgenossen etwa gefällt werden, zu lösen, findet das Justizministerium im Einvernehmen mit dem Ministerium des Aeußern und mit dem Armees-Ober-Commando die nachstehende Belehrung zu erlassen:

Da den im osmanischen Gebiete befindlichen Consulaten der verschiedenen Staaten durch die mit der Pforte geschlossenen Tractate nur die Gerichtsbarkeit über die Unterthanen und Schutzgenossen ihres Staates eingeräumt ist, da diesem gemäß auch die k. k. österreichischen Consulargerichte nach §. 2 der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855, Nr. 23 des Reichs-Gesetzblattes \*), die Civilgerichtsbarkeit nur über die Unterthanen des österreichischen Kaiserstaates und über die österreichischen Schutzgenossen auszuüben und nach §. 8 der Verordnung vom 31. März 1855, Nr. 58 des Reichs-Gesetzblattes \*\*), in Beziehung auf ihre Zuständigkeit nur in diesen ihnen zugewiesenen

\*) Landes-Regierungsblatt, Jahrgang 1855, erste Abtheilung, XI. Stück, Nr. 37, Seite 141.

\*\*) Ebendasselbst im XX. Stück, Nr. 77, Seite 252.

- a) Zastąpienie aresztu przez cielesną chłostę, wedle przepisów §. 260, lit. b) księgi ustaw karnych w ten sposób tylko miejsce ma, iż w przypadkach, w których kara aresztu wymierzona została najdalej na dni trzydzieści, kara ta zupełnie zastąpioną będzie przez chłostę cielesną, w jej miejsce wstępującą. Zastósowanie cielesnej chłosty obok kary aresztu przypuszczoném być może przeto w skutek §. 258 księgi ustaw karnych tylko jako zaostrenie przeciw indywiduum powtórnie w winę zapadłym;
- b) także jako zaostrenie przeciw powrotnie w winę zapadłym chłosta cielesna zastósowanie mieć może tylko pod ograniczeniami w §. 248. przepisanimi przeto tylko w przypadku którego z czynów karygodnych, w §. 248. wyraźnie wyszczególnionych.

Baron **Krauss** m. p.

## 117.

### Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 20 Czerwca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXVII, Nr. 112, wydana dnia 28 Czerwca 1856),

mocą którego objaśnionym zostaje §. 2 Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 29 Stycznia 1855 r. Nr. 23 Dziennika Praw Państwa \*), tudzież §. 8. Rozporządzenia z dnia 31 Marca 1855 r. Nr. 58 Dziennika Praw Państwa \*\*), tak pod względem właściwości C. K. sądów konsularnych co do rozprawy i rozstzygnięcia w skargach z przeciwniej strony wyniesionych przeciw obcym przynależącym, jak pod względem przypuszczalności exekucyi wyroków, przez obce konsulaty przeciw Austryackim poddanym lub Austryackiej opieki doznającym w drodze przeciwpozwu wydanych.

Dla rozwiązania kwestyi względem kompetencyi C. K. Austryackich sądów konsularnych w Państwie Ottomańskim do wykonywania sądownictwa nad przynależącemi Państw obcych w drodze przeciwpozwu, tudzież względem przypuszczalności exekucyi wyroków cywilnych, jakieby przez znajdujące się w Państwie Ottomańskim konsulaty Państw obcych na téjże drodze wydane były przeciw Austryackim poddanym lub Austryackiej opieki doznającym, widzi się Ministerjum Sprawiedliwości spowodowaném w porozumieniu z Ministerjum Spraw Zewnętrznych i Nadkomendą wojskową wydać następujące objaśnienie :

Ponieważ konsulatom obcych rządów, w Państwie Ottomańskim się znajdującym, w zawartych z Portą traktatach przyznaném zostało tylko sądownictwo nad poddanymi i opieki doznającemi Państwa własnego, — ponieważ temu odpowiednio także C. K. sądy konsularne Austryackie wedle §. 2 Cesarskiego Rozporządzenia z d. 29 Stycznia 1855 r. Nr. 23 Dziennika Praw Państwa \*) wykonywać mają sądownictwo cywilne tylko nad poddanymi Cesarstwa Austryackiego i nad osobami Austryackiej opieki doznającemi, oraz wedle §. 8 rozporządzenia z dnia 31 Marca 1855, Nr. 58, Dziennika Praw Państwa \*\*), pod względem właściwości swój tylko w sprawach

\*) Dziennik Rządu Krajowego, Rok 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XI, Nr. 37, stron. 141.

\*\*) Tamże w Zeszycie XX, Nr. 77, str. 252.

Rechtsangelegenheiten und unter den dort angeführten Beschränkungen die Vorschriften der Civil-Jurisdictionsnormen zur Richtschnur zu nehmen haben, so können fremde Staatsangehörige, welche nicht österreichische Schutzgenossen sind, auch im Wege der Widerklage vor den k. k. österreichischen Consulargerichten nicht belangt werden. Die österreichischen Consulargerichte sind daher über derlei gegen fremde Staatsangehörige gerichtete Widerklagen, wenn sie selbständig angebracht werden, zu erkennen nicht berechtigt, wenn aber mit der Einrede in einem bei ihnen anhängigen Rechtsstreite eine Gegenforderung zum Zwecke der Compensirung mit der eingeklagten Forderung geltend gemacht wird, hierüber nur in soweit der Gegenstand der Klage reicht und hiedurch der Compensation stattgegeben werden kann, zu erkennen berufen.

Hiernach können auch die Urtheile, welche von den im osmanischen Staatsgebiete befindlichen Consulaten fremder Staaten wider österreichische Unterthanen oder Schutzgenossen in Civilrechtsfachen über die von dem belangten fremden Staatsangehörigen angebrachte Widerklage etwa gefällt werden, nicht als executionsfähig angesehen werden, daher die angesuchte Execution solcher Urtheile, der österreichische Unterthan oder Schutzgenosse möge als Beklagter oder obwohl ursprünglicher Kläger in Folge einer mit der Einrede vermengten Gegenforderung des Beklagten zu einer Leistung verurtheilt worden sein, jederzeit zu verweigern ist.

Freiherr von **Krauß** m. p.

### Berichtigung.

In dem XX. Stücke des Landes-Regierungsblattes vom Jahre 1856, Seite 167, ist in der Aufschrift der Nr. 78 der §. 849 statt des §. 894 des Gefälls-Strafgesetzes bezogen.

przekazanych i z ograniczeniami tamże wskazanemi, za правило uważać winny przepisy norm jurysdykcyjnych cywilnych, przeto obcy przynależący, niedoznający opieki Austryackiej, nie mogą być pozywani przed C. K. sądy konsularne Austryackie także i w drodze skargi przeciwstronnej. Austryackie sądy konsularne nie mają przeto prawa wyrokować w przeciwpozwach takowych, przeciw przynależącym Państwa obcego wyniesionych, skoro te samoistnie wytoczone są, jeżeliby zaś za pomocą excepcyi w sporze u nich wiszącym roszczono pretensyę wzajemną celem jej kompensacyi z wierzytelnością zaskarżoną, wówczas są one powołane do wyrokowania tylko o tyle, o ile sięga przedmiot skargi, i przeto kompensacyi miejsce daném być może.

Zatém wyroki, jakieby wydane były przez konsulaty Państw obcych, znajdujące się w Państwie Ottomańskim, przeciw poddanym Austryackim lub opieki Austryackiej doznającym, w przedmiocie przeciwpozwu, wytoczonego przez zaskarżonego przynależącego obcego, nie mogą być uważane zdolnemi do exekucyi, a więc każdego czasu odmówioną być ma exekucya wyroków takowych, gdzieby Austryacki poddany lub opieki Austryackiej doznający jako pozwany, albo chociaż pierwotny powód w skutek wzajemnej z excepcyą znięszanej pretensyi pozwanego zasądzonym został do uiszczenia onéjże.

Baron **Krauss** m. p.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

**Krakauer Verwaltungsgebiet.**

Jahrgang 1856.

**Erste Abtheilung.**

XXVIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 22. Juli 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XXVIII.

Wydany i rozesłany dnia 22 Lipca 1856.



## Verordnung der Ministerien des Innern und der Finanzen vom 6. Mai 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXVIII. Stück, Nr. 113, ausgegeben am 9. Juli 1856),

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

betreffend die Behandlung der Witwen und Waisen der in der Verwendung gegen die Cholera-Epidemie gestorbenen Ärzte, Wundärzte und Krankenwärter.

Gemäß Allerhöchster Entschliessung Seiner k. k. Apostolischen Majestät vom 3. Februar 1856 haben in Absicht auf die Behandlung der Witwen und Waisen der in der Verwendung gegen die Cholera-Epidemie gestorbenen Ärzte, Wundärzte und Krankenwärter, sowohl für etwaige Fälle aus den Cholera-Epidemien der Jahre 1854 und 1855, als auch für künftige derlei Epidemien folgende Bestimmungen zu gelten:

1. Witwen und Waisen von Ärzten, Wundärzten und Krankenwärtern, welche in Staats- oder öffentlichen Fondsdiensten bleibend angestellt waren und in Ansehung deren es gehörig nachgewiesen wird, daß sie sich durch ihre Verwendung gegen die Cholera den Tod zugezogen haben, und zwar ohne Unterschied, ob sie ein Opfer der Epidemie selbst oder einer anderen Krankheit geworden sind, haben normalmäßig auf Pensionen, Provisionen und Erziehungsbeiträge auch dann Anspruch, wenn der Verstorbene noch keine zehnjährige Dienstzeit vollstreckt hatte.

2. Witwen und Waisen anderer Ärzte, Wundärzte und Krankenwärter, welche über Berufung von der Behörde gegen die Cholera verwendet wurden, und sich in dieser Dienstleistung erwiesenermaßen den Tod zugezogen haben, sollen, und zwar die Witwen und Waisen solcher Ärzte und Wundärzte gleich den Witwen und Waisen im Staatsdienste angestellter Bezirksärzte und Wundärzte, die Witwen und Waisen solcher Krankenwärter aber gleich den Witwen und Waisen angestellter Krankenwärter auf Pensionen, Provisionen und Erziehungsbeiträge Anspruch haben.

3. Die Beträge der dießfälligen Pensionen und Erziehungsbeiträge sind nach den bestehenden Normen, Provisionen für Krankenwärter-Witwen mit täglichen sechs bis fünfzehn Kreuzern zu bemessen.

4. Derlei Bezüge für Witwen und Waisen von in öffentlichen Fondsdiensten gestandenen Ärzten, Wundärzten und Krankenwärtern sind, wenn der Tod des Verstorbenen in seiner eigenen Dienstesphäre erfolgt ist, aus den betreffenden Fonden, wenn aber der Tod in anderweitiger Verwendung eingetreten ist, gleichwie die Genüsse für Witwen und Waisen der im Staatsdienste gestandenen, dann der nicht angestellt gewesenen Sanitätsindividuen aus dem Staatsschatze zu bestreiten.

Freiherr von **Bach** m. p.

Freiherr von **Struck** m. p.

118.

## Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Skarbu z dnia 6 Maja 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXVIII, Nr. 113, wydana dnia 9 Lipca 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

**względem postępowania z wdowami i sierotami po zmarłych w urzędowaniu podczas epidemii cholery lekarzach, cyrulikach i dozorcach chorych.**

Zgodnie z Najwyższém Postanowieniem Jego C. K. Apostolskiej Mości z dnia 3 Lutego 1856 r. mają względem postępowania z wdowami i sierotami po zmarłych w urzędowaniu podczas epidemii cholery lekarzach, cyrulikach i dozorcach chorych tak w zaszłych wypadkach podczas epidemii cholery w latach 1854 i 1855, jako téż dla przyszłych takowych epidemij następujące postanowienia mieć znaczenie:

1. Wdowy i sieroty po lekarzach, cyrulikach i dozorcach chorych, którzy stale ustanowieni byli w służbie Rządowej lub publicznego funduszu, a względem których należycie jest udowodnioném, iż w urzędowaniu podczas cholery śmierci ulegli, a to bez różnicy, czy padli ofiarą saméjże epidemii lub jakiej innej słabości, mają normalnie prawo do pensyj, prowizyj i dodatków wychowania wtenczas nawet, gdy zmarły nie dopełnił *czasu dziesięcioletniej służby*.

2. Wdowy i sieroty po innych lekarzach, cyrulikach i dozorcach chorych, którzy za powołaniem przez Władzę przeciw cholercie użytymi byli, i w urzędowaniu tém w sposób udowodniony śmierci ulegli, mają mieć, a to wdowy i sieroty po takich lekarzach i cyrulikach, zarówno z wdowami i sierotami po ustanowionych w służbie Rządowej powiatowych lekarzach i cyrulikach, wdowy zaś i sieroty po takich dozorcach chorych zarówno z wdowami i sierotami po ustanowionych dozorcach chorych, prawo do pensyj, prowizyj i dodatków wychowania.

3. Ilość odpowiednich pensyj i dodatków wychowania ma być wymierzona wedle istniejących przepisów, prowizye dla wdów po dozorcach chorych, między sześcią a piętnastą krajcarami dziennie.

4. Takowe pobory dla wdów i sierót po lekarzach, cyrulikach i dozorcach chorych, ustanowionych w służbie publicznego funduszu, jeżeli śmierć zmarłego nastąpiła w jego własnej sferze służby, wypłacone być mają z *odpowiednich funduszków*, jeżeli zaś śmierć w inném nastąpiła użyciu, zarówno z poborami wdów i sierót po indywiduach sanitarności, byłych w służbie rządowej, niemniej po takich, którzy nie mieli posady ze skarbu publicznego.

Baron **Bach** m. p.

Baron **Bruck** m. p.

## 119.

Erlaß der Ministerien der Finanzen und des Handels vom  
24. Juni 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXVIII. Stück, Nr. 114, ausgegeben am 9. Juli 1856),  
giltig für alle Länder des gemeinschaftlichen Zollverbandes,

betreffend die Zollbehandlung der gebleichten oder gefärbten Bindfäden (Spagat).

Bindfäden (Spagat), gebleicht oder gefärbt, werden aus den Tarifposten 53, b) und c) ausgeschieden, und der Tarifpost 50, c) (Leinengarn, gewirnt) zugewiesen.

Diese Anordnung hat mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem sie den Zollämtern zukömmt.

Freiherr von **Bruck** m. p.      Ritter von **Toggenburg** m. p.

## 120.

## Verordnung des Justizministeriums vom 26. Juni 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXVIII. Stück, Nr. 115, ausgegeben am 9. Juli 1856),  
wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze,

betreffend die Behandlung der im österreichischen Kaiserstaate befindlichen beweglichen Nachlässe verstorbenen Angehöriger der vereinigten Königreiche Großbritannien und Irland.

Die Behörden der vereinigten Königreiche Großbritannien und Irland erkennen bei Todfällen österreichischer Unterthanen, diese mögen in dem dortigen Staatsgebiete ihren ordentlichen Wohnsitz oder nur einen vorübergehenden Aufenthalt gehabt haben und daselbst oder in einem anderen Staate gestorben sein, die Zuständigkeit der österreichischen Gerichte zur Abhandlung des im Gebiete der genannten Königreiche befindlichen beweglichen Nachlasses derselben und zur Entscheidung der streitigen Erbsprüche nicht an, sondern beobachten den Grundsatz, daß in Beziehung auf die Bedingungen, unter welchen ein solcher Nachlaß an die Rechtsnachfolger überzugehen hat, die Gesetze der vereinigten Königreiche maßgebend seien.

Hiernach sprechen die Gerichtsbehörden Großbritanniens und Irlands die Competenz an, über die streitigen Erbsprüche hinsichtlich solcher Verlassenschaften zu erkennen, wobei sie bei Beurtheilung des gesetzlichen Erbrechtes dann, wenn der österreichische Unterthan dortlandes seinen ordentlichen Wohnsitz hatte, die dortigen Landesgesetze, außer dem letzteren Falle aber die Gesetze seines Domicils zur Richtschnur nehmen.

## 119.

## Rozrządzenie Ministerstw Skarbu i Handlu z dnia 24 Czerwca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXVIII, Nr. 114, wydana dnia 9 Lipca 1856),  
obowiązujące we wszystkich Krajach spólnego Związku celnego,

**względem postępowania cłowego z bielonymi lub farbowanymi sznurkami do wiązania (szpagatem).**

Sznurki do wiązania (szpagat), bielone lub farbowane, wyłączają się z pozycji taryfy 53, b) i c), i poddają pod pozycją taryfy 50, c) (przedza lniana, w nie kręcona).

Rozporządzenie to ma wniść z tym dniem w wykonanie, w którym dojdzie do urzędów celnych.

Baron **Bruck** m. p.      Kawaler **de Toggenburg** m. p.

## 120.

## Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 26 Czerwca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXVIII, Nr. 115, wydana dnia 9 Lipca 1856),  
obowiązujące w całej objętości Cesarstwa, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

**względem postępowania ze znajdującymi się w Cesarstwie Austryackim ruchomymi spadkami po zmarłych przynależnych połączonych Królestw Wielkiej-Brytanii i Irlandyi.**

Władze połączonych Królestw Wielkiej-Brytanii i Irlandyi nie uznają w rachach śmierci poddanych Austryackich, czy takowi w tamecznym obrębie Państwa mieli swą zwyczajną siedzibę lub tylko przechodnio zamieszkali i tamże lub w innym Państwie zmarli, kompetencyi sądów austryackich do pertraktacyi znajdującego się w obrębie pomienionego Królestwa ruchomego tychże spadku i do rozstrzygnięcia spornych pretensyj dziedzictwa, lecz trzymają się zasady, iż względem warunków, pod jakimi spadek taki przejść ma do prawnych następców, obowiązują ustawy połączonego Królestwa.

Wedle tego roszczą sobie sądowe władze Wielkiej-Brytanii i Irlandyi kompetencyą do uznawania w spornych pretensjach spadkowych względem takowych spadków, przyczem przy roztrząsaniu przepisanej ustawą prawa dziedzicznego, w razie gdy poddany Austryacki w tamtejszym kraju miał swe zwyczajne mieszkanie, rozstrzygają wedle tamecznych ustaw krajowych, a oprócz tego ostatniego wypadku, wedle ustaw jego pobytu.

Im Sinne des §. 23 des Patentens vom 9. August 1854, Nr. 208 des Reichs-Gesetz-Blattes\*), werden die Gerichte daher angewiesen, in Ansehung der hierlandes befindlichen beweglichen Verlassenschaften von Angehörigen der vereinigten Königreiche Großbritannien und Irland, die Letzteren mögen im österreichischen Staatsgebiete ihren ordentlichen Wohnsitz oder nur einen vorübergehenden Aufenthalt gehabt haben und innerhalb oder außerhalb des österreichischen Staates gestorben sein, nach dem Grundsätze der Gegenseitigkeit vorzugehen, sonach über den hierlandes befindlichen beweglichen Nachlaß derselben, wie über die Verlassenschaft jedes Inländers zu verfahren und lediglich bei Beurtheilung der gesetzlichen Erbfolge dann, wenn der verstorbene britische Staatsangehörige nicht in Oesterreich seinen ordentlichen Wohnsitz hatte, die Gesetze seines Domicils, in soferne sie von den Betheiligten bewiesen werden, zur Richtschnur zu nehmen.

Freiherr von **Krauß** m. p.

## 121.

### Erlaß des Justizministeriums vom 29. Juni 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXVIII. Stück, Nr. 116, ausgegeben am 9. Juli 1856),

mit welchem der neu systemisirte Personal- und Besoldungsstand des k. k. obersten Gerichtshofes bekannt gemacht wird.

Nachdem der durch das kaiserliche Patent vom 7. August 1850, Nr. 325 des Reichs-Gesetz-Blattes, bestimmte Personal- und Besoldungsstand des obersten Gerichtshofes in Gemäßheit der Allerhöchsten Entschliessungen vom 24. Juni 1855 und vom 18. Mai 1856, Abänderungen erlitten hat, so wird der nun geltende Personal- und Besoldungsstand des obersten Gerichtshofes zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Freiherr von **Krauß** m. p.

---

\*) Landes-Regierungsblatt für das Verwaltungsgebiet der Statthalterei in Temberg vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XLVI. Stück, Nr. 295, Seite 843.

Poleca się tedy sądom w duchu §. 23 Patentu z dnia 9 Sierpnia 1854 r., Nr. 208 Dziennika Praw Państwa \*) względem znajdujących się w tutejszym Kraju ruchomych spadków przynależnych połączonych Królestw Wielkiej-Brytanii i Irlandyi, czy ci ostatni w obrębie Państwa Austryackiego mieli swe zwyczajne mieszkanie lub tylko pobyt przechodni i zmarli wewnątrz lub zewnątrz Państwa Austryackiego, by postępowały wedle zasady wzajemności, przeto traktowały znajdujący się w tym Kraju ruchomy tychże spadek jako puściznę każdego tutejszokrajowca i jedynie przy osądzeniu prawnego spadkobiorstwa wtedy, gdy zmarły przynależny Brytyjski nie miał w Austrii swego zwyczajnego mieszkania, trzymały się ustaw jego pobytu, o ile takowe przez interesowanych będą udowodnione.

Baron **Krauss** m. p.

## 121.

### Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 29 Czerwca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXVIII, Nr. 116, wydana dnia 9 Lipca 1856),

**mocą którego podaje się do wiadomości nowo usystemizowany stan personalu i płacy  
C. K. Najwyższego Trybunału Sądowego.**

Gdy ustanowiony Cesarskim Patentem z dnia 7 Sierpnia 1850 r., Nr. 325 Dziennika Praw Państwa stan personalu i płacy Najwyższego Trybunału Sądowego doznał zmian w skutek Najwyższych Postanowień z dnia 24 Czerwca 1855 r. i 18 Maja 1856 r., przeto podaje się do powszechnej wiadomości obowiązujący obecnie stan personalu i płacy Najwyższego Trybunału Sądowego.

Baron **Krauss** m. p.

---

\*) Dziennik Rządowy dla Okręgu Administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie, z roku 1854, Oddział pierwszy, Część XLVI, Nr. 295, str. 843.

**Personal- und Befoldungsstand**  
des k. k. obersten Gerichtshofes.

| Zahl der Individuen | Diensteseigenschaft  | Gehalt | Quartiergeld | Funktionszulage | Diätenklasse |
|---------------------|--|--------|--------------|-----------------|--------------|
| 1                   | erster Präsident . . . . .   | 8000   | 2000         | 4000            | II.          |
| 1                   | zweiter » . . . . .  | 7000   | 1000         | 1000            | III.         |
| 5                   | Senats-Präsidenten zu . . . . .  | 6000   | 1000         | —               | IV.          |
| 48                  | Räthe mit je 5000 oder 4000 fl. Gehalt und 600 fl. Quartiergeld, welche im allgemeinen Concretal-Status der Hof- und Ministerialräthe eingereicht sind | —      | —            | —               | V.           |
| 1                   | Präsdial-Secretar . . . . .  | 1800   | 300          | —               | VII          |
| 11                  | Rathsecretäre, und zwar:   |        |              |                 |              |
|                     | 3 à . . . . .  | 1800   | } 300        | —               | VII.         |
|                     | 4 à . . . . .  | 1600   |              |                 |              |
|                     | 4 à . . . . .  | 1400   |              |                 |              |
| 11                  | Rathsecretars-Adjuncten, und zwar:   |        |              |                 |              |
|                     | 3 à . . . . .  | 1200   | } 200        | —               | VIII.        |
|                     | 4 à . . . . .  | 1100   |              |                 |              |
|                     | 4 à . . . . .  | 1000   |              |                 |              |
| 3                   | Directoren der Hilfsämter, und zwar:   |        |              |                 |              |
|                     | 2 à . . . . .  | 1800   | } 300        | —               | VII.         |
|                     | 1 à . . . . .  | 1600   |              |                 |              |
| 6                   | Adjuncten der Hilfsämter, und zwar:  |        |              |                 |              |
|                     | 3 à . . . . .  | 1200   | } 200        | —               | VIII.        |
|                     | 3 à . . . . .  | 1000   |              |                 |              |
| 22                  | Officialen, wovon  |        |              |                 |              |
|                     | 5 à . . . . .  | 900    | } 120        | —               | X.           |
|                     | 5 à . . . . .  | 800    |              |                 |              |
|                     | 6 à . . . . .  | 700    |              |                 |              |
|                     | 6 à . . . . .  | 600    |              |                 |              |
| 4                   | Accensisten mit . . . . .  | 100    | 100          | —               | XI.          |
| 6                   | Rathsdienner mit . . . . .   | 500    | 60           | } Amtsfleidung  |              |
| 10                  | Amtsdiener mit . . . . .   | 400    | 50           |                 |              |
| 1                   | Portier . . . . .  | 400    | —            |                 |              |
| 6                   | Hausknechte . . . . .  | 300    | 30           | —               |              |

**Stan personalu i płacy****C. K. Najwyższego Trybunału Sądowego.**

| Liczba indywidualów | Własność służby   | Płaca | Kwatura | Dotatek do funkcji | Klasa dyet |
|---------------------|---|-------|---------|--------------------|------------|
| 1                   | Pierwszy Prezydent . . . . .  | 8000  | 2000    | 4000               | II         |
| 1                   | Drugi „ . . . . .   | 7000  | 1000    | 1000               | III        |
| 5                   | Prezydentów Senatu po . . . . .   | 6000  | 1000    | —                  | IV         |
| 48                  | Radców po 5000 lub 4000 płacy i 600 zlr. kwaterowego, umieszczonych w powszechnym stanie konkretnym radców nadwornych i ministeryalnych . . . . . | —     | —       | —                  | V          |
| 1                   | Sekretarz prezydyalny . . . . .   | 1800  | 300     | —                  | VII        |
| 11                  | Sekretarzów rady, a to:   |       |         |                    |            |
|                     | 3 à . . . . .   | 1800  | } 300   | —                  | VII        |
|                     | 4 à . . . . .   | 1600  |         |                    |            |
|                     | 4 à . . . . .   | 1400  |         |                    |            |
| 11                  | Adjunktów sekretarzów rady, a to:   |       |         |                    |            |
|                     | 3 à . . . . .   | 1200  | } 200   | —                  | VIII       |
|                     | 4 à . . . . .   | 1100  |         |                    |            |
|                     | 4 à . . . . .   | 1000  |         |                    |            |
| 3                   | Dyrektorów urzędów pomocniczych, a to:  |       |         |                    |            |
|                     | 2 à . . . . .   | 1800  | } 300   | —                  | VII        |
|                     | 1 à . . . . .   | 1600  |         |                    |            |
| 6                   | Adjunktów urzędów pomocniczych, a to:   |       |         |                    |            |
|                     | 3 à . . . . .   | 1200  | } 200   | —                  | VIII       |
|                     | 3 à . . . . .   | 1000  |         |                    |            |
| 22                  | Officyałów, z których   |       |         |                    |            |
|                     | 5 à . . . . .   | 900   | } 120   | —                  | X          |
|                     | 5 à . . . . .   | 800   |         |                    |            |
|                     | 6 à . . . . .   | 700   |         |                    |            |
|                     | 6 à . . . . .   | 600   |         |                    |            |
| 4                   | Aksesystów z . . . . .  | 400   | 100     | —                  | XI         |
| 6                   | Sług rady z . . . . .   | 500   | 60      | } Ubiór urzędowy   |            |
| 10                  | Sług urzędowych z . . . . .   | 400   | 50      |                    |            |
| 1                   | Odźwierny . . . . .   | 400   | —       | —                  |            |
| 6                   | Parobków . . . . .  | 300   | 30      | —                  |            |



## 122.

Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz, der Finanzen, des Handels, der Gewerbe und öffentlichen Bauten, dann der obersten Polizei- und der Obersten Rechnungs-Controls-Behörde vom 2. Juli 1856,

wirksam für Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slavonien und die serbische Wojwodschaf mit dem Temescher Banate,

betreffend die Beistellung der Reisemittel und die Fuhrkosten-Vergütung bei Hof- und Dienstreisen der Civilbeamten.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXVIII. Stück, Nr. 117, ausgegeben am 9. Juli 1856.

## 123.

Verordnung des Finanzministeriums vom 5. Juli 1856,

betreffend die Erhebung des Bergcommissariates in Laibach zu einer Berghauptmannschaf für Krain und das Küstenland.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXVIII. Stück, Nr. 118, ausgegeben am 9. Juli 1856.

---

## 122.

**Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości, Skarbu, Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych, niemniej Najwyższej Władzy Policyjnej i Najwyższej Władzy Obrachunkowej kontrolnej z dnia 2 Lipca 1856.**

obowiązujące w Królestwie Węgierskiem, Siedmiogrodzie, Kroczyi, Sławonii i Województwie Serbskiem wraz z Banatem Temeskim,

**względem dostawy środków podróży i wynagrodzenia kosztów podróży w podróżach Dworu i służby urzędników cywilnych.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXVIII, Nr. 117, wydaną dnia 9 Lipca 1856.

## 123.

**Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 5 Lipca 1856,**

**względem wyniesienia komissaryatu górniczego w Lublanie na starostwo górnicze dla Krainy i Pobrzeża.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXVIII, Nr. 118, wydaną dnia 9 Lipca 1856.

---



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krajaner Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XXIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 31. Juli 1856.



DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XXIX.

Wydany i rozesłany dnia 31 Lipca 1856.

**Handels- und Schiffahrts-Vertrag zwischen dem Kaiserthume  
Oesterreich und dem Königreiche der Niederlande vom  
15. Mai 1856,**

(Reichs-Gesetzblatt, XXIX. Stück, Nr. 119, ausgegeben am 12. Juli 1856),

Abgeschlossen im Haag am 29. December 1855.

In den Ratificationen ausgewechselt ebendasselbst am 15. Mai 1856.

**Nos Franciscus Josephus Primus,**

divina favente clementia Austriae Imperator:  
**Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae Rex; Archidux Austriae: Magnus Dux Cracoviae: Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae: Magnus Princeps Transilvaniae: Marchio Moraviae: Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.**

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Nostro cum Suae Majestatis Regis Belgii plenipotentiaris, sine stabiliendarum ac ampliandarum inter Utriusque Nostrum ditones commercii navigationisque relationum, die vigesima nona mensis Decembris anni elapsi Hagae conventio in viginti tres articulos distributa inita et signata fuit, tenoris ad verbum sequentis:

**Urtext.**

**Uebersetzung.**

|   |  |
|---|--|
| <p>Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Hongrie et de Bohême etc. etc. etc. et Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, etc. etc. également animés du désir de régler par un traité spécial, d'une manière durable et réciproquement avantageuse pour leurs sujets respectifs, les relations de commerce et de navigation entre les deux Pays, qui, jusqu'à ce jour,</p> | <p>Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, König von Ungarn und von Böhmen etc. etc. etc. und Seine Majestät der König der Niederlande etc. etc. in gleicher Weise von dem Wunsche befehlt, die Handels- und Schiffahrtsbeziehungen zwischen beiden Ländern, welche bisher nur auf einfachen die Gleichstellung der Flaggen bezweckenden, in den Jahren 1817, 1837 und 1850 ausgewechselt</p> |
|---|--|

## Traktat handlu i żeglugi między Cesarstwem Austryackim i Królestwem Niderlandzkim z dnia 15 Maja 1856.

(Dziennik Praw Państwa, Część XXIX, Nr. 119, wydana dnia 12 Lipca 1856),

Zawarty w Hadze dnia 29 Grudnia 1855.

Zamieniony także w ratyfikacjach dnia 15 Maja 1856.

**Nos Franciscus Josephus Primus,**  
divina favente clementia Austriae Imperator;  
**Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae, Croa-**  
**tiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae Rex: Archidux**  
**Austriae: Magnus Dux Cracoviae: Dux Lotharingiae, Salisburgi, Sty-**  
**riae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Si-**  
**lesiae: Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae: Comes**  
**Habsburgi et Tirolis etc. etc.**

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Nostro cum Suae Majestatis Regis Belgii plenipotentiaris, sine stabiliendarum ac ampliandarum inter Utriusque Nostrum ditionis commercii navigationisque relationum, die vigesima nona mensis Decembris anni elapsi Hagae conventio in viginti tres articulos distributa inita et signata fuit, tenoris ad verbum sequentis:

### Przekład.

Jego Mość Cesarz Austrii, Król Węgier i Czech etc. etc. etc. i Jego Mość Król Niderlandzki etc. etc. etc. ożywni zarówno życzeniem uregulowania stosunków handlowych i żeglugi między oboma krajami, polegających dotąd na zamienionych w latach 1817, 1837 i 1850 deklaracjach, które jedynie pojedyncze zrównanie bander miały na celu, traktatem właściwym w sposób trwały i dla obustronnych poddanych zarówno korzystny, bliższego przeto ustalenia wzajemnych praw swych dotyczących poddanych, utwierdzenia ich związków handlowych i zapewnienia tymże za pomocą silnej obrony onego rozwoju, do jakiego są zdolne, tudzież w zamiarze ściślejszego jeszcze zespojenia więzów dawniej i nader szcze-

n'étaient basées que sur de simples déclarations, échangées successivement en 1817, 1837 et 1850 pour l'assimilation des pavillons, de préciser ainsi plus particulièrement les droits réciproques de Leurs sujets respectifs, d'affermir leurs relations commerciales et de leur assurer, par une protection efficace tous les développements dont elles sont susceptibles, et enfin pour resserrer encore davantage les liens d'ancienne et très sincère amitié, qui subsiste si heureusement entre les deux Gouvernements, ont résolu de conclure un traité dans ce but, et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires respectifs, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, le Baron Antoine de Doblhoff-Dier, Commandeur de l'Ordre du Lion Neerlandais, et de l'Ordre Royal et distingué de Charles III d'Espagne, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire à la Cour des Pays-Bas;—

et Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, le Sieur Florent Adrien van Hall, Chevalier Grand' Croix de l'Ordre du Lion Neerlandais, de l'Ordre de la Couronne de Chêne, de l'Ordre du Faucon Blanc de Saxe-Weimar, de l'Ordre de Léopold de Belgique, de l'Ordre de la branche Ernestine de la Maison de Saxe, de l'Ordre Impérial Russe de l'Aigle Blanc et de l'Ordre des Guelphes de Hanovre, Son Ministre d'Etat et des Affaires étrangères;—

le Sieur Agnites Vrolik, Commandeur de l'Ordre du Lion Neerlandais, de l'Ordre de la Couronne de Chêne, de l'Ordre de St. Maurice et de St. Lazare de

selten Erklärungen begründet waren, durch einen eigenen Tractat in dauerhafter und für ihre beiderseitigen Untertanen gleich vortheilhafter Weise zu regeln, auf diese Art die wechselseitigen Rechte ihrer betreffenden Untertanen näher festzustellen, ihre Handelsverbindungen zu befestigen und diesen durch einen kräftigen Schutz jene Entwicklung, deren sie fähig sind, zu sichern, und in der Absicht, die Bande der alten und sehr aufrichtigen Freundschaft, welche so glücklich zwischen beiden Regierungen besteht, noch enger zu knüpfen, haben Sich bestimmt gefunden, zu diesem Ende einen Vertrag zu schließen, und haben zu Ihren Bevollmächtigten dafür ernannt, und zwar:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, den Freiherrn Anton Doblhoff-Dier, Commandeur des niederländischen Löwen-Ordens und des königl. spanischen Ordens Karls III., Allerhöchst Ihren außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am niederländischen Hofe; und

Seine Majestät der König der Niederlande den Herrn Florent Hadrian von Hall, Großkreuz des niederländischen Löwen-Ordens und des Ordens der Eichenkrone, des sächsisch Weimarschen weißen Falken-, des belgischen Leopold- und des sächsisch-ernestinischen Haus-Ordens, des kaiserl. russischen weißen Adler-Ordens und des hannoverschen Guelphen-Ordens, Ihren Staatsminister und Minister der auswärtigen Angelegenheiten; dann den Herrn Agnites Vrolik, Commandeur des niederländischen Löwen-Ordens, des Ordens der Eichenkrone, des sardinischen St. Mauritius- und Lazarus-Ordens, Ritter des schwedischen Nordstern-Ordens, Ihren Minister der Finanzen, und den Herrn Carl

rój przyjaźni, postanowili tym celem zawrzeć traktat i mianowali ku temu Swymi pełnomocnikami, a to:

Jego Mość Cesarz Austrii, Barona Antoniego *Dobhoff - Dier*, Komandora Niderlandzkiego orderu Lwa i król. Hiszpańskiego orderu Karola III, Swego nadzwyczajnego Posła i umocowanego Ministra na Dworze Niderlandzkim; a

Jego Mość Król Niderlandzki Pana Florenta Adryana *van Hall*, Kawalera Wielkiego Krzyża Niderlandzkiego orderu Lwa i orderu Korony Dębowej, Sasko-Wajmarskiego orderu Białego Sokoła, Belgijskiego orderu Leopolda i Sasko-Ernestyńskiego orderu Domowego, Ces. Rossyjskiego orderu Białego Orła i Hanowerskiego orderu Gwelfów, Swego Ministra Stanu i Ministra Spraw Zagranicznych; dalej Pana Agnites *Vrolik*, Komandora Niderlandzkiego orderu Lwa, orderu Korony Dębowej, Sardyńskiego orderu św. Maurycego i Łazarza, Kawalera Szwedzkiego orderu Gwiazdy Północnej, Swego Ministra Skarbu i Pana Karola Ferdynanda *Pahud*, Kawalera Wielkiego Krzyża Niderlandzkiego orderu Lwa, Belgijskiego orderu Leopolda i Pruskiego orderu Orła Czerwonego, Swego Ministra Kolonij;— którzy zakomunikowawszy sobie nawzajem swe pełnomocnictwa i znalazłszy takowe w dobrej i należytej formie, zgodzili się na artykuły następujące:



Sardaigne, Chevalier de l'Ordre de l'Etoile Polaire de Suède, Son Ministre des Finances, et le Sieur Charles Ferdinand Pahud, Chevalier Grand Croix de l'Ordre du Lion Neerlandais, de l'Ordre de Léopold de Belgique, et de l'Ordre de l'Aigle Rouge de Prusse, Son Ministre des Colonies;

Lesquels, après avoir échangé leurs pleins-pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Art. 1.

Il y aura liberté réciproque de navigation et de commerce entre les sujets de Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique et ceux de Sa Majesté le Roi des Pays-Bas.

Art. 2.

En conséquence, les navires des Etats de l'Empire d'Autriche qui arrivent sur lest ou chargés dans les ports Neerlandais, de même les navires du Royaume des Pays-Bas qui arrivent sur lest ou chargés dans les ports Autrichiens, quelle que soit leur provenance ou leur destination, seront traités, tant à leur entrée qu'à leur sortie et pendant leur séjour, sur le même pied que les navires nationaux, et ne seront assujettis à des droits de tonnage, de balisage, de pavillon, de port, d'ancrage, de pilotage, de remorque, de phare, d'écluse, de canaux, de quarantaine, de sauvetage, d'entrepôt, ou à d'autres droits ou charges de quelque nature ou dénomination que ce soit, perçus au nom ou au profit du Gouvernement, des fonctionnaires publics, des communes ou d'établissements quelconques, autres ou plus considérables que ceux qui sont

Ferdinand Pahud, Großkreuz des niederländischen Löwen-Ordens, des belgischen Leopold- und des preussischen rothen Adler-Ordens, Ihren Minister der Colonien; — welche, nachdem sie sich wechselseitig ihre Vollmachten mitgetheilt, und dieselben in guter und gehöriger Form befunden haben, über die nachfolgenden Artikel übereingekommen sind:

Art. 1.

Zwischen den Unterthanen Seiner k. k. Apostolischen Majestät und jenen Seiner Majestät des Königs der Niederlande soll eine wechselseitige Schiffahrt und Handelsfreiheit bestehen.

Art. 2.

Dem gemäß werden die Schiffe der Staaten des Kaiserthumes Oesterreich, welche in Ballast oder beladen in die niederländischen Häfen einlaufen, und eben so die Schiffe des Königreiches der Niederlande, welche in Ballast oder beladen in die österreichischen Häfen einlaufen, woher sie immer kommen und wohin sie immer gehen mögen, sowohl bei ihrer Ankunft, als bei ihrem Auslaufen und während ihres Aufenthaltes, auf dem gleichen Fuße mit den Nationalschiffen behandelt werden, und weder andere noch höhere Tonnen-, Boyen-, Flaggen-, Hafen-, Anker-, Lotsen-, Schlepp-, Leuchtturms-, Schleußen-, Canals-, Quarantäne-, Bergungs-, Entrepôt-Gebühren, oder andere wie immer geartete oder genannte Abgaben und Auflagen zu entrichten haben, dieselben mögen im Namen oder zu Gunsten der Regierung, öffentlicher Functionäre, von Gemeinden oder was immer für Anstalten er-

**Art. 1.**

Między poddanymi Jego C. K. Apostolskiej Mości i onymi Jego Mości Króla Niderlandzkiego istnieć ma wzajemna wolność żeglugi i handlu.

**Art. 2.**

W moc tego traktowane będą okręty Państw Cesarstwa Austryackiego, które z ballastem lub naładowane zawijają do portów Niderlandzkich i także okręty Królestwa Niderlandzkiego, które z ballastem lub naładowane zawijają do portów Austryackich, zkadkolwiekby przybyły i gdziekolwiekby płynąć mogły, tak przy swém przybyciu jak przy odpływaniu i podczas pobytu na równej stopie z okrętami narodowemi i nie będą ani innym ani wyższym podlegać należytościom bezkownego, od znaków ostrzegających, pawilonu, portu, kotwicy, dla rotmana, od remorki, latarni, śluzy, kanału, kwarantanny, ratowania rozbitego okrętu, składu, lub innym opłatom i nakładom jakiegokolwiek rodzaju lub nazwy, czyby takowe podnoszone były w imieniu lub na korzyść Rządu, publicznych funkcyonarzy, przez gminy lub jakiegokolwiek zakłady,— tylko takim, jakie nałożone są obecnie lub na przyszłość nałożone będą na okręty narodowe przy ich zawijaniu lub podczas ich w portach tychże pobytu, lub przy ich odpływaniu, za bezpośrednią lub pośrednią żeglugę.

actuellement ou pourrons par la suite être imposés aux navires nationaux à leur entrée et pendant leur séjour dans ces ports, ou à leur sortie, soit pour la navigation directe ou indirecte.

#### Art. 3.

En tout ce qui concerne le placement des navires, leur chargement ou déchargement dans les ports, rades, havres et bassins, et généralement pour toutes les formalités et dispositions quelconques, auxquelles peuvent être soumis les navires de commerce, leur équipage et leur chargement, il est convenu qu'il ne sera accordé aux navires nationaux aucun privilège ni aucune faveur qui ne le soit également à ceux de l'autre partie, la volonté des deux Hautes Parties contractantes étant, que sous ce rapport aussi leurs bâtimens soient traités sur le pied d'une parfaite égalité.

#### Art. 4.

La nationalité des bâtimens sera admise de part et d'autre d'après les lois et réglemens particuliers à chaque pays, au moyen de titres et patentes, délivrés par les autorités compétentes aux capitaines, patrons et bateliers. Dans le cas où l'une des Hautes Parties contractantes viendrait à changer les réglemens relatifs aux lettres de mer etc. il en sera donné communication à l'autre Partie, pour autant que la connaissance de ces changements pourrait être de quelque intérêt pour Elle.

hoben werden, — als jene welche den Nationalschiffen bei ihrem Einlaufen und während ihres Aufenthaltes in diesen Häfen, oder bei ihrem Auslaufen, für die directe oder indirecte Schifffahrt, gegenwärtig auferlegt sind, oder in der Folge auferlegt werden.

#### Art. 3.

In Beziehung auf Alles, was die Aufstellung der Schiffe, ihre Auf- und Abladung in den Häfen, Rheden, Ankerplätzen und Seebecken, und überhaupt die Formlichkeiten und Anordnungen betrifft, denen die Handelschiffe, ihre Mannschaft und ihre Ladung unterworfen werden können, wurde vereinbart, daß den einheimischen Schiffen kein Vorrecht und keine Begünstigung zu Theil werden soll, die nicht in gleicher Weise auch den Schiffen des andern Theiles gewährt wird, indem es der Wille der beiden hohen contrahirenden Theile ist, daß auch in dieser Beziehung Ihre Schiffe auf dem Fuße einer vollkommenen Gleichheit behandelt werden.

#### Art. 4.

Die Nationalität der Schiffe soll gegenseitig nach den jedem Staate eigenthümlichen Gesetzen und Anordnungen, in Gemäßheit der von den competenten Behörden den Capitänen, Schiffs- und Barkenführern, verabsfolgten Urkunden und Patente anerkannt werden.

In dem Falle, daß einer der hohen contrahirenden Theile die auf die Seeurkunden u. s. w. Bezug habenden Bestimmungen ändern würde, ist hievon dem andern Theile, soferne die Kenntniß dieser Aenderung für diesen vom Interesse sein könnte, die Mittheilung zu machen.

### Art. 3.

Względem wszystkiego, co się tyczy ustawienia okrętów, ich naładowania i zładowania w portach, stanowiskach, miejscach zarzucania kotwicy i kotlinach morskich i ogólnie względem formalności i urzędzeń, którym okręty handlowe, ich załoga i ładunek poddane być mogą, ugodzono się, iżby okręty swojskie nie miały żadnej prerogatywy i żadnego uwzględnienia, któreby w równy sposób także okrętom drugiej strony udzielonemi nie były, jest bowiem wolą obu Wysokich Stron kontraktujących, iżby i w tym względzie okręty Ich na stopie zupełnej równości traktowane były.

### Art. 4.

Narodowość okrętów uznana ma być nawzajem wedle właściwych każdemu Państwu ustaw i rozporządzeń na mocy dokumentów i patentów wydanych kapitanom, patronom i przewodnikom statków przez przyzwoite Władze.

W razie gdyby jedna z Wysokich Stron kontraktujących zmienić miała postanowienia odnoszące się do dokumentów morskich i t. d., uwiadomioną o tém być ma Strona druga, o ile wiadomość o téjże zmianie w jéjby mogła być interesie.

## Art. 5.

Tous les produits et autres objets de commerce, dont l'importation ou l'exportation pourra légalement avoir lieu dans les Etats des Hautes Parties contractantes par navires nationaux, pourront également y être importés ou en être exportés par navires appartenant à l'autre Partie.

Les marchandises importées dans les ports de l'Empire d'Autriche ou du Royaume des Pays-Bas par des navires appartenant à l'une ou l'autre Partie, pourront y être destinées à la consommation, au transit ou à la réexportation, ou enfin être mises en entrepôt, au gré du propriétaire ou de ses ayant cause, le tout aux mêmes conditions et sans être assujetties à des droits de magasinage, de surveillance ou autres de cette nature plus forts que ceux aux quels sont soumises les marchandises apportées par navires nationaux ou entreposées par les sujets du Pays même.

## Art. 6.

Il ne sera donné directement ou indirectement, par l'un des deux Gouvernements, ni par aucun agent, compagnie ou corporation, agissant en son nom ou sous son autorité, aucune préférence pour l'achat ou la vente des produits bruts ou manufacturés, provenant des possessions de l'une des deux Hautes Parties contractantes, et importés dans le territoire de l'autre, à cause ou en consideration de la nationalité du navire; l'intention des Hautes Parties contractantes étant, qu'aucune différence ou distinction quelconque

## Art. 5.

Alle Erzeugnisse und andere Handels-Artikel, deren Ein- oder Ausfuhr durch nationale Schiffe in den Staaten der hohen contrahirenden Theile gesetzlich stattfinden kann, werden in gleicher Weise durch Schiffe, welche dem andern Theile gehören, dahin eingeführt oder daraus ausgeführt werden können.

Die in den Häfen des Kaiserthums Oesterreich oder des Königreichs der Niederlande, durch Schiffe, die dem einen oder dem andern Theile angehören, eingeführten Waaren können daselbst, nach Belieben des Eigenthümers oder seiner Geschäftsführer entweder zum Verbrache, zur Durchfuhr oder zur Wiederansfuhr bestimmt, oder endlich eingelagert werden, und zwar unter denselben Bedingungen, und ohne höheren Magazins-Beaufsichtigungs- oder anderen wie immer gearteten Gebühren unterworfen zu sein, als jenen, denen die Waaren unterworfen sind, welche durch nationale Schiffe eingeführt, oder durch Untertanen des eigenen Landes eingelagert werden.

## Art. 6.

Es soll weder direct noch indirect, weder von einer der beiden Regierungen, noch von irgend einem Agenten einer Gesellschaft oder Körperschaft, welche in deren Namen oder unter deren Autorität handeln, für den Ankauf oder Verkauf der Roh- oder Manufactur-Erzeugnisse, welche von den Besitzungen des einen der beiden contrahirenden Theile herrühren, und in das Gebiet des andern Theiles eingeführt werden, auf Grund oder in Berücksichtigung der Nationalität des Schiffes, irgend ein Vorzug ertheilt werden; indem es die Absicht der hohen contrahirenden

## Art. 5.

Wszystkie płody i inne artykuły handlowe, których przywóz lub wywóz przez okręty narodowe może mieć prawne miejsce w Państwach Wysokich Stron kontraktujących, mogą w równyż sposób tam być wprowadzane lub z nich wywożone przez okręty należące innej stronie.

Wprowadzone do portów Cesarstwa Austryackiego lub Królestwa Niderlandów przez okręty należące jednej lub drugiej stronie, towary mogą tamże wedle upodobania właściciela lub jego prowadzącego interesa przeznaczone być albo do zużycia, do przewozu lub powtórnego wywozu, lub nakoniec do złożenia na składzie, a to pod temi samemi warunkami i nie będąc poddani wyższymi opłatami magazynowym, dozoru lub innym jakiegobądź rodzaju, tylko takim, którym podlegają towary, wprowadzane przez okręty narodowe lub złożone na składzie przez poddanych własnego kraju.

## Art. 6.

Nie będzie udzielaném żadne pierwszeństwo na podstawie lub z uwzględnienia narodowości okrętu ani bezpośrednio ani pośrednio, ani przez który z obu Rządów, ani przez jakiegobądź agenta towarzystwa lub korporacyi, którzy w ich imieniu lub pod ich działają powagą, dla zakupna lub sprzedaży płodów surowych lub wyrobów rękodzielnych, które pochodzą z posiadłości jednej z obu Stron kontraktujących i wprowadzone bywają na terytorium drugiej strony; jest albowiem zamiarem Wysokich Stron kontraktujących, iżby w tym względzie nie było żadnej różnicy.

n'ait lieu à cet égard.

Art. 7.

Les navires autrichiens, etrant dans un des ports neerlandais, let es navires neerlandais entrant dans un des ports autrichiens, et qui ne voudraient décharger qu'une partie de leur cargaison, pourront en se conformant aux lois et réglemens des Etats respectifs, conserver à leur bord la partie de leur cargaison qui serait destinée à un autre port, soit du même pays soit d'un autre, et la réexporter sans être astriens à payer pour cette partie de la cargaison aucun droit de douane saul les frais de surveillance.

Art. 8.

Les navires de l'une des Hautes Parties contractantes, entrant en relâche forcée dans l'un des ports de l'autre, n'y paieront soit pour le navire soit pour son chargement, que les droits auxquels les nationaux sont assujettis dans le même cas, pourvu que la nécessité de la relâche soit légalement constatée, que ces navires ne fassent aucune operation de commerce, et qu'ils ne séjournent pas dans le port plus longtemps que ne l'exige le motif qui a nécessité la relâche.

Les déchargements et rechargements motivés par le besoin de réparer les bâtimens, ne seront point considérés come opération de commerce.

Art. 9.

En cas d'échouement ou de naufraga d'un navire de l'une des Hautes Parties

den Theile ist, daß in dieser Beziehung keinerlei Unterschied stattfindet.

Art. 7.

Die in einen der niederländischen Häfen einlaufenden österreichischen Schiffe, und ebenso die in einen der österreichischen Häfen einlaufenden niederländischen Schiffe, welche nur einen Theil ihrer Ladung absetzen wollen, werden, unter Beobachtung der Gesetze und Verordnungen der betreffenden Staaten, am Bord ihrer Schiffe den Theil der Ladung, welcher für einen anderen Hafen desselben oder eines anderen Landes bestimmt sein sollte, zurückbehalten und wieder ausführen dürfen, ohne genöthiget zu sein, für diesen Theil der Ladung irgend eine Zollgebühr, mit Ausnahme der Kosten der Beaufsichtigung, zu entrichten.

Art. 8.

Die Schiffe des einen der hohen contrahirenden Theile werden im Falle des gezwungenen Einlaufens in einen der Häfen des anderen Theiles, weder für das Schiff noch für dessen Ladung andere Gebühren entrichten, als jene, denen die Nationalschiffe in dem gleichen Falle unterworfen sind; woferne die Nothwendigkeit des Einlaufens gesetzlich erwiesen ist, diese Schiffe keine Handelsoperation vornehmen, und ihren Aufenthalt in dem Hafen nicht über die Zeit verlängern, als es die das gezwungene Einlaufen veranlassende Ursache erheischt.

Die Ab- und Umladungen, welche durch die Nothwendigkeit der Ausbesserung der Schiffe begründet sind, werden keineswegs als Handelsoperationen angesehen.

Art. 9.

Im Falle der Strandung oder des Schiffbruches eines Schiffes des einen der

## A r t. 7.

Zawijające do którego z portów niderlandzkich okręty austryackie i także zawijające do portu austryackiego okręty niderlandzkie, które tylko część ładunku chcą złożyć, będą mogły, przy zachowaniu ustaw i rozporządzeń Państw dotyczących zachować na pokładzie okrętu część ładunku, któraby dla innego portu tegoż lub innego kraju przeznaczoną być miała, i takową znów wyprowadzić, nie będąc wcale zmuszone do opłacania jakiegokolwiek należności cłowej za tę część ładunku, z wyjątkiem kosztów dozoru.

## A r t. 8.

Okręty jednej z Wysokich Stron kontraktujących nie ulegną w razie zmuszonego zawinięcia do którego z portów Strony drugiej ani od okrętu ani od tegoż ładunku innym należyciom, tylko takim, jakim poddane są okręty narodowe w równym przypadku, o ile konieczność zawinięcia prawnie jest udowodnioną, okręty te nie przedsięwzięją operacyj handlowych, i nie przedłużają pobytu swego w porcie nad czas, jakiego wymaga powodująca przyczyna przymuszonego zawinięcia.

Zładowania i przeładowania spowodowane koniecznością naprawy okrętów nie będą żadną miarą uważane za operacje handlowe.

## A r t. 9.

W razie rzucania na brzeg lub rozbicia okrętu której z Wysokich Stron kontraktujących w Państwach Strony drugiej ma być niesiona wszelkiego rodzaju po-



contractantes dans les Etats de l'autre, il sera prêté toute aide et assistance au Capitaine et à l'équipage, tant pour les personnes, que pour le navire et sa cargaison.

Les opérations relatives au sauvetage auront lieu conformément aux lois du Pays, et il ne sera payé de frais de sauvetage plus forts que ceux quels les nationaux seraient tenus en pareil cas.

Les marchandises sauvées ne seront soumises à aucun droit, à moins qu'elles ne soient livrées à la consommation.

Pour ce qui regarde l'application de cet article au commerce et à la navigation dans les Colonies neerlandaises, il est entendu que selon la législation en vigueur aux colonies, les marchandises sauvées sont soumises au droit d'entrepôt général en cas de réexportation.

#### Art. 10.

Les navires, marchandises, et effets, appartenant aux sujets autrichiens ou neerlandais, qui auraient été pris par des pirates dans les limites de la juridiction de l'une des deux Parties contractantes, ou en haute mer, et qui seraient conduits ou trouvés dans les ports, rivières, rades ou baies de la domination de l'autre Partie contractante seront remis à leurs propriétaires, en payant, s'il y a lieu, les frais de reprise, qui seront déterminés par les tribunaux compétens, lorsque le droit de propriété aura été prouvé devant ces tribunaux, et sur la réclamation qui devra en être faite dans le délai d'un an par les intéressés, par

höhen contrahirenden Theile in den Staaten des anderen, soll dem Capitän und der Mannschaft, sowohl für die Personen, als für das Schiff und die Ladung, jede Art von Hilfe und Beistand geleistet werden.

Die auf die Rettung bezüglichen Operationen werden nach den Gesetzen des Landes stattfinden, und es sollen keine höheren Rettungskosten bezahlt werden, als jene, zu welchen die Nationalen in einem ähnlichen Falle verpflichtet wären.

Die geretteten Waaren sollen keiner Gebühr unterworfen werden, es wäre denn, daß dieselben zum Verbräuche alda belassen würden.

Was die Anwendung dieses Artikels auf den Handel und die Schifffahrt in den niederländischen Colonien anbetrifft, so versteht es sich, daß nach der in den Colonien in Kraft stehenden Gesetzgebung die geretteten Waaren der allgemeinen Entrepôtgebühr im Falle der Wiederausfuhr unterworfen sind.

#### Art. 10.

Die den österreichischen oder den niederländischen Unterthanen angehörigen Schiffe, Waaren und Effecten, welche durch Seeräuber, innerhalb der Jurisdictionsgränze des einen der beiden contrahirenden Theile, oder auf hoher See genommen, und in die Häfen, Flüsse, Rheden oder Buchten im Gebiete des anderen Theiles geführt oder dafelbst gefunden würden, sollen ihren Eigenthümern gegen Entrichtung der etwaigen, von den competenten Gerichten festzustellenden Aufgreifungskosten zurückgestellt werden, wenn das Eigenthumsrecht vor diesen Gerichten erwiesen und die Reclamation innerhalb Jahresfrist durch die Interessenten, durch ihre

moc i ratunek kapitanowi i osadzie tak dla osób jak dla okrętu i ładunku.

Dotyczące ratowania operacje nastąpić mają wedle ustaw kraju i nie będą zapłacone wyższe koszta ocalenia, tylko takie, do jakich narodowi w podobnym wypadku są obowiązani.

Towary ocalone nie mają podlegać żadnej należytości, chyba, gdyby takowe do zużycia tam były pozostawione.

Co się tyczy zastosowania tego artykułu do handlu i żeglugi w koloniach niderlandzkich, rozumié się, iż towary ocalone wedle zostającego w mocy w koloniach prawodawstwa podlegają powszechnéj należytości od składu w razie ich powtórnego wywozu.

#### A r t. 10.

Należące do poddanych Austryackich lub Niderlandzkich okręty, towary i efekta, któreby przez korsarzy wzięte być miały w granicach jurysdykcji jednej z obu Stron kontraktujących lub na morzu otwartém i zaprowadzone były do portów, rzek, stanowisk lub zatok na terytorjum Strony drugiej lub tam znalezione, oddane być mają właścicielom za zwróceniem kosztów pochwylenia, jakieby przez przyzwoite sądy obliczonemi być miały, jeżeli prawo własności przed temiż sądami udowodnioném zostało i podniesioną była reklamacja przed upływem roku przez interesowanych, ich pełnomocników lub agentów dotyczących Rządów.

leurs fondés de pouvoir, ou par les agents des Gouvernements respectifs.

Art. 11.

En ce qui concerne la navigation sur les fleuves, rivières, canaux ou autres voies d'eau navigables, soit naturelles soit artificielles, appartenant à une des Hautes Parties contractantes, ou touchant aux limites de leur Pays, il a été convenu et stipulé que le sujets et les navires des deux Etats respectifs, ainsi que leur cargaison, participeront, sous tous les rapports, aux libertés, franchises, privilèges, exemptions ou réductions de droits quelconques, de quelque nature qu'ils soient, qui auront été accordés, soit par la loi sur la navigation, par des traités spéciaux ou autres, soit par des réglemens et ordonnances aux sujets et aux navires de la nation étrangère la plus favorisée, se trouvant en pareille circonstance.

Art. 12.

Les sujets de chacune des Hautes Parties contractantes se conformeront respectivement en ce qui concerne l'exercice du cabotage et le transport des personnes et des marchandises d'un port à l'autre, dans les Etats respectifs des Hautes Parties contractantes, aux lois qui régissent actuellement, ou qui pourront régir par la suite cette matière, dans chacun des Etats des deux Hautes Parties contractantes et dans les possessions d'outre mer ou colonies neerlandaises.

Art. 13.

Les marchandises de toute espèce sans distinction d'origine, importées de quelque pays que ce soit, par navires de

Bevollmächtigten, oder durch die Agenten der betreffenden Regierungen erhoben worden ist.

Art. 11.

Hinsichtlich der Befahrung der in den Gebieten der hohen contrahirenden Theile befindlichen, oder dieselben berührenden Ströme, Flüsse, Canäle und anderer natürlicher oder künstlicher Wasserstraßen, ist man übereingekommen und wurde festgesetzt, daß die beiderseitigen Unterthanen und deren Fahrzeuge sammt der Ladung in allen Beziehungen, von allen wie immer gearteten Freiheiten, Vorrechten, Befreiungen oder Ermäßigungen von Gebühren Theil nehmen sollen, welche entweder durch das Schiffahrtsgesetz, durch spezielle oder andere Verträge oder durch Reglements und Vorschriften den in gleicher Lage befindlichen Unterthanen und Schiffen der am meisten begünstigten fremden Nation eingeräumt sind.

Art. 12.

Die Unterthanen eines jeden der hohen contrahirenden Theile werden sich rücksichtlich dessen, was die Ausübung der Küstenschiffahrt und den Transport der Personen und Waaren von einem Hafen zum andern in den bezüglichen Staaten der hohen contrahirenden Theile betrifft, nach den Gesetzen richten, welche in jedem der Staaten der beiden hohen contrahirenden Theile, und in den überseeischen Besitzungen oder Colonien der Niederlande diesen Gegenstand gegenwärtig regeln oder in der Folge regeln werden.

Art. 13.

Die Waaren jeder Gattung, ohne Unterschied des Ursprunges, welche aus was immer für einem Lande auf einem Schiffe

## A r t. 11.

Względem żeglugi na znajdujących się w terytoryach Wysokich Stron kontraktujących lub na ich pograniczu płynących rzekach, potokach, kanałach i innych naturalnych lub sztucznych drogach wodnych ugodzono się i postanowiono, iżby obustronni poddani i ich statki wraz z ładunkiem we wszystkich względach brali udział we wszystkich jakichkolwiek bądź swobodach, prerogatywach, uwolnieniach lub umiarkowaniach należytości, nadanych albo ustawą żeglugi, specjalnemi lub innemi traktami, albo regulaminami i przepisami znajdującym się w równym położeniu poddanym i okrętom uwzględnionego najwięcej obcego narodu.

## A r t. 12.

Poddani każdej z Wysokich Stron kontraktujących stosować się będą względem tego, co się tyczy wykonania żeglugi pobrzeżnej i transportu osób i towarów z jednego portu do drugiego w dotyczących Państwach Wysokich Stron kontraktujących, do praw, które w każdym z Państw obu Wysokich Stron kontraktujących i w pozamorskich posiadłościach czyli koloniach niderlandzkich przedmiot ten obecnie regulują lub w przyszłości regulować będą.

## A r t. 13.

Towary każdego gatunku bez różnicy pochodzenia, wprowadzane z jakiegokolwiek kraju na okręcie Cesarstwa Austryackiego do portów niderlandzkich, lub na okręcie Królestwa Niderlandzkiego do portów austryackich, i takż towary każ-

l'Empire d'Autriche dans les ports neerlandais ou par navire du Royaume de Pays-Bas dans les ports autrichiens, de même les marchandises de toute espèce, sans distinction d'origine, exportées pour quelque destination que ce soit, des ports autrichiens par navires neerlandais, ou des ports neerlandais par navires autrichiens, ne paieront dans les ports respectif d'autres ni de plus forts droits d'entrée, de sortie ou du transit, imposés actuellement, ou à imposer à l'avenir, que si l'importation ou l'exportation avait lieu par navires nationaux.

#### Art. 14.

Les exemptions, primes, restitutions de droits ou autres faveurs ou avantages de ce genre, qui sont, ou qui pourraient à l'avenir être accordés dans les Etats de l'une des Hautes Parties contractantes aux navires nationaux ou à leur cargaison, soit pour l'entrée, soit pour la sortie ou pour le transit, seront également accordés tant aux navires de l'autre Partie qu'à leurs cargaisons, sans égard aux pays d'où ces navires ou leurs cargaisons viennent, ou pour lesquels ces navires ou leurs cargaisons sont destinés.

Ces dispositions ne dérogent pas à l'exemption du droit de tonnage et à autres faveurs spéciales de la même nature, dont jouissent dans chaque Etat les navires employés à la pêche nationale.

des Kaiserthumes Oesterreich in die niederländischen Häfen oder auf einem Schiffe des Königreiches der Niederlande in die österreichischen Häfen eingeführt, und ebenso die Waaren jeder Gattung, ohne Unterschied des Ursprunges, welche zu was immer für einer Bestimmung aus den österreichischen Häfen auf niederländischen Schiffen, oder aus den niederländischen Häfen auf österreichischen Schiffen ausgeführt werden, sollen in den betreffenden Häfen weder andere noch höhere Ein-, Aus- oder Durchfuhrgebühren, diese mögen jetzt auferlegt sein oder künftig auferlegt werden, zu entrichten haben, als wenn die Ein- oder Ausfuhr durch nationale Schiffe stattfinden würde.

#### Art. 14.

Die Befreiungen, Prämien und Rückstellungen von Gebühren oder andere Begünstigungen oder Vortheile dieser Art, welche in den Staaten des einen der hohen contrahirenden Theile den nationalen Schiffen oder deren Ladung, sei es für die Einfuhr, sei es für die Aus- oder Durchfuhr, bereits zugestanden sind, oder in der Folge gewährt werden könnten, sollen in gleicher Weise sowohl den Schiffen des anderen Theiles als ihrer Ladung zugestanden werden, ohne Rücksicht auf die Länder, aus welchen diese Schiffe oder ihre Ladungen kommen, oder für welche diese Schiffe oder ihre Ladungen bestimmt sind.

Diese Bestimmungen beirren jedoch nicht die Befreiung von der Tonnengebühr und den anderen speciellen Begünstigungen derselben Art, welche in jedem Staate die zum nationalen Fischfange verwendeten Schiffe genießen.

dego gatunku, bez różnicy pochodzenia, wywożone w jakimkolwiek przeznaczeniu z portów austryackich na okrętach niderlandzkich lub z portów niderlandzkich na okrętach austryackich, nie mają opłacać w dotyczących portach ani innych, ani wyższych należności przywozowych, wywozowych lub przewozowych, czyby takowe obecnie lub na przyszłość były nałożone, tylko tak, jakby przywóz lub wywóz odbywał się przez okręty narodowe.

#### A r t. 14.

Uwolnienia, premie i zwrot należności lub inne uwzględnienia albo korzyści tego rodzaju, przyznane lub na przyszłość przyznanemi być mogące w Państwach jednej z Wysokich Stron kontraktujących okrętom narodowym albo ich ładunkowi, czy to za przywóz czy za wywóz lub przewóz, mają w równyż sposób przyznanemi być tak okrętom drugiej strony jako ich ładunkowi, bez względu na kraje, z których te okręty lub ich ładunki pochodzą, lub dla których te okręty lub ich ładunki są przeznaczone.

Postanowienia te nie uwłaczają wszakże uwolnieniu od beczkowego i innych szczegółowych uwzględnień tegoż rodzaju, jakich używają w każdym Państwie okręty przeznaczone do narodowego rybołówstwa.

## Art. 15.

Les produits du sol et de l'industrie de l'un des deux Etats ou de leurs colonies ou possessions, ne paieront dans l'autre Etat ni dans ses colonies ou possessions, d'autres ni de plus forts droits d'entrée, de sortie et de transit, que les produits similaires de toute autre nation la plus favorisée; et si une des Hautes Parties contractantes accordait par la suite à quelqu'autre Etat des faveurs spéciales dans cette matière, les mêmes faveurs seront acquises à l'autre Partie gratuitement, si la concession est gratuite, ou en donnant un équivalent, si la concession est conditionnelle.

Il est fait exception à cette règle seulement en ce qui concerne les faveurs spéciales, accordées ou à accorder par la suite dans les Colonies Néerlandaises des Indes Orientales, aux nations asiatiques, pour l'importation des produits de leur sol et de leur industrie ou pour leurs exportations.

Egalement tous les produits transatlantiques quelconques, exportés des ports de l'un des deux Etats, et importés dans les ports de l'autre Etat, n'y paieront lors de leur importation, d'autres ni de plus forts droits, que si ces produits étaient importés directement des lieux de provenance.

Les dispositions du présent article ne dérogent pas à la faculté que l'Autriche se réserve expressément, de traiter les produits du sol et de l'industrie des Etats

## Art. 15.

Die Erzeugnisse des Bodens und der Industrie des einen der beiden Staaten oder seiner Colonien oder Besizungen, sollen in dem anderen Staate und in seinen Colonien oder Besizungen keine andern noch höheren Ein-, Aus- und Durchfuhrgebühren entrichten, als die gleichartigen Erzeugnisse irgend einer andern am meisten begünstigten Nation; und wenn einer der hohen contrahirenden Theile in der Folge irgend einem Staate specielle Begünstigungen in dieser Beziehung gewähren würde, so sollen die gleichen Begünstigungen auch dem andern Theile zugestanden sein, und zwar unentgeltlich, wenn das Zugeständniß ein unentgeltliches, oder gegen ein Äquivalent, wenn das Zugeständniß ein bedingtes ist.

Eine Ausnahme von dieser Regel findet nur bezüglich derjenigen speciellen Begünstigungen Statt, welche in den niederländischen Colonien in Ostindien, den asiatischen Nationen, für die Einfuhr der Erzeugnisse ihres Bodens oder ihrer Industrie, oder für deren Ausfuhr schon gegenwärtig zugestanden sind, oder in der Folge gewährt werden dürften.

Alle was immer für transatlantische Erzeugnisse, welche aus den Häfen des einen der beiden Staaten aus- und in die Häfen des andern Staates eingeführt werden, sollen bei ihrer Einfuhr weder andere noch höhere Gebühren entrichten, als wenn diese Erzeugnisse direct aus den Orten ihrer Herkunft eingeführt worden wären.

Die Bestimmungen des gegenwärtigen Artikels sollen dem von Oesterreich sich ausdrücklich vorbehaltenen Besiznisse nicht Eintrag thun, die Erzeugnisse des Bodens und

## A r t. 15.

Płody ziemi i przemysłu jednego z obu Państw albo jego kolonij lub posiadłości nie mają opłacać w drugim Państwie i w jego koloniach lub posiadłościach ani innych ani wyższych należności przywozowych, wywozowych i przewozowych, jak równorodne płody jakiego innego najwięcej uwzględnionego narodu; a jeźliby która z Wysokich Stron kontraktujących nadała na przyszłość któremu z Państw szczególne w tym względzie korzyści, tedy również uwzględnienia mają być i drugiej stronie przyznane, a to bezpłatnie, jeżeli koncesya jest bezwarunkową, lub za odpowiedniem wynagrodzeniem, jeżeli koncesya jest warunkową.

Wyjątek z tej zasady ma jedynie miejsce względem tych szczegółowych uwzględnień, które w Niderlandzkich koloniach w Indjach-Wschodnich przyznane są już teraz narodom azyatyckim dla przywozu produktów ich ziemi lub ich przemysłu, lub dla ich wywozu, albo któreby na przyszłość nadanemi być mogły.

Wszelkie jakiegobądź poza-atlantyckie płody, wyprowadzone z portów jednego z obu Państw i wprowadzone do portów drugiego Państwa, nie mają opłacać w przywozie ani innych ani wyższych należności, jak gdyby te płody wprost z miejsc ich pochodzenia wprowadzane były.

Postanowienia niniejszego artykułu nie mają uwłaczać zastrzeżonemu wyraźnie przez Austryę upoważnieniu traktowania korzystniejszej produktów ziemi i przemysłu Państw niemieckiego związku cłowego od równorodnych produktów każdej innej proweniencji.



de l'union douanière allemande plus favorablement que les produits similaires de toute autre provenance.

Art. 16.

Les sujets des deux Hautes Parties contractantes ne paieront point à raison de leur commerce ou de leur industrie dans les ports, villes ou lieux quelconques des Hautes Parties contractantes, soit qu'ils s'y établissent, soit qu'ils y résident ou séjournent temporairement, des droits, taxes ou impôts autres ou plus élevés que ceux qui se percevront sur les nationaux, et les privilèges, immunités et autres faveurs, dont jouiront en matière de commerce ou d'industrie les sujets de l'une des deux Hautes Parties contractantes, seront communs à ceux de l'autre, avec l'obligation de se soumettre aux mêmes lois et règlements.

Art. 17.

Les sujets autrichiens jouiront dans les Colonies Néerlandaises de toutes les faveurs qui sont ou qui seront accordées aux sujets de tout autre Etat européen le plus favorisé.

Art. 18.

Les navires autrichiens, ainsi que leurs cargaisons, seront traités dans les possessions d'outre mer ou Colonies Néerlandaises sur le même pied que les navires nationaux et leurs cargaisons, sans égard aux pays d'où les navires ou leurs cargaisons viennent, ou pour lesquels les navires ou leurs cargaisons sont destinés:

der Industrie der Staaten des deutschen Zollvereins günstiger zu behandeln, als die gleichartigen Erzeugnisse jeder andern Provenienz.

Art. 16.

Die Unterthanen der beiden hohen contrahirenden Theile sollen in den Häfen, Städten oder sonstigen Plätzen der hohen contrahirenden Theile, sie mögen sich daselbst förmlich niederlassen oder nur zeitlich aufhalten, aus dem Grunde ihrer Handels- oder Industrie-Unternehmungen keine anderen oder höheren Gebühren, Taren oder Auflagen entrichten, als jene, welche von den Einheimischen erhoben werden, und die Vorrechte, Befreiungen und anderen Begünstigungen, deren in Angelegenheiten des Handels und der Industrie der Unterthanen des einen der beiden hohen contrahirenden Theile sich erfreuen, sollen auch den Unterthanen des andern Theiles gemein sein, mit der Verpflichtung, sich denselben Gesetzen und Vorschriften unterzuordnen.

Art. 17.

Die österreichischen Unterthanen sollen in den niederländischen Colonien alle jene Begünstigungen genießen, welche den Unterthanen jedes andern am meisten begünstigten europäischen Staates schon gegenwärtig gewährt sind, oder in der Folge gewährt werden.

Art. 18.

Die österreichischen Schiffe, so wie ihre Ladungen, sollen in den niederländischen überseeischen Besitzungen oder Colonien, auf dem gleichen Fuße mit den nationalen Schiffen und deren Ladungen, ohne Rücksicht auf die Länder, woher die Schiffe oder ihre Ladungen kommen, oder wohin die Schiffe oder ihre Ladungen bestimmt sind, behandelt werden:

## A r t. 16.

Poddani obu Wysokich Stron kontraktujących nie mają opłacać w portach, miastach lub innych miejscach Wysokich Stron kontraktujących, czyby tamże formalnie osiedli lub tylko czasowo zatrzymywali się, z przyczyny swych przedsiębiorstw handlowych lub przemysłowych żadnych innych lub wyższych należytości, tax lub nakładów, jak one, które od krajowców pobierane bywają, a prerogatywy uwolnienia i inne uwzględnienia, jakich w sprawach handlu i przemysłu używają poddani jednęj z Wysokich Stron kontraktujących, mają być wspólne także poddanym drogięj Strony, z obowiązkiem poddania się tym samym prawom i przepisom.

## A r t. 17.

Poddani Austryacy używać mają w koloniach Niderlandzkich wszystkich onych korzyści, jakie nadane już są teraz lub na przyszłość nadane będą poddanym każdego innego najwięcej uwzględnionego Państwa europejskiego.

## A r t. 18.

Okręty Austryackie i ich ładunki traktowane być mają w Niderlandzkich pozamorskich posiadłościach albo koloniach na równęj stopie z narodowemi okrętami i ich ładunkami, bez względu na kraje z kąd te okręty lub ich ładunki pochodzą, lub dokąd okręty te lub ich ładunki są przeznaczone:

1. par rapport aux droits pesant sur la coque des navires à leur entrée, pendant leur séjour ou à leur sortie, nommément tous ceux qui sont désignés à l'article 2 du présent traité;

2. par rapport à la faculté d'importer et d'exporter des produits et objets de commerce, conformément à l'article 5 du présent traité;

3. par rapport aux droits quelconques imposés actuellement ou à imposer à l'avenir aux produits et objets de commerce importés ou exportés, conformément à l'article 13 du présent traité. De même les stipulations contenues dans les articles 3, 6, 7, 8, 9 et 14 s'appliqueront au commerce et à la navigation avec les possessions d'outre mer et Colonies Néerlandaises et vice versa.

#### Art. 19.

Chacune des Hautes Parties contractantes accorde à l'autre la faculté d'entretenir dans les ports et places maritimes de commerce ou d'autres Gouvernements étrangers jouissent déjà de la même prérogative, des Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents commerciaux, qui jouiront de toute la protection et recevront toute l'assistance nécessaire pour remplir dûment leurs fonctions. Les Consuls, de quelque classe qu'ils soient, dûment nommés par leur Gouvernement respectif, et après avoir obtenu l'exéquatur de celui dans le territoire duquel ils doivent résider, jouiront dans l'un et l'autre pays, tant dans leurs personnes que pour l'exercice de leurs fonctions des privilèges dont jouis-

1. In Betreff der auf dem Schiffskörper bei der Einfahrt, während des Aufenthaltes oder bei dem Auslaufen lastenden Gebühren, namentlich aller derjenigen, welche im Artikel 2. des gegenwärtigen Vertrages bezeichnet sind;

2. in Betreff der Berechtigung zur Ein- und Ausfuhr der Erzeugnisse und Handelsgegenstände, gemäß dem Artikel 5. des gegenwärtigen Vertrages;

3. in Betreff von was immer für Gebühren, welche den ein- oder ausgeführten Erzeugnissen und Handelsartikeln gegenwärtig auferlegt sind, oder in der Folge auferlegt werden, gemäß dem Artikel 13. des gegenwärtigen Vertrages. Deßgleichen sollen die in den Artikeln 3., 6., 7., 8., 9. und 14. enthaltenen Stipulationen auf den Handel und die Schifffahrt mit den niederländischen überseeischen Besitzungen und Colonien, und umgekehrt, Anwendung finden.

#### Art. 19.

Jeder der hohen contrahirenden Theile gesteht dem andern das Recht zu, in den Handelshäfen und Seeplätzen, wo andere fremde Regierungen sich schon dieses Vorrechtes erfreuen, General-Consuln, Consuln, Vice-Consuln oder Handelsagenten zu bestellen, welche allen zur gehörigen Ausübung ihrer Functionen nöthigen Schutz und Beistand erhalten sollen.

Die Consuln jedweden Ranges, welche von ihrer betreffenden Regierung in gehöriger Weise ernannt sind, sollen nach Erlangung des Exequatur von Seite jener Regierung, in deren Gebiete sie zu residiren haben, in dem einen und dem andern Lande, sowohl rücksichtlich ihrer Personen, als auch rücksichtlich der Ausübung ihrer Functionen,

1. względem należytości, ciężących na samymże okręcie przy zawinięciu, podczas pobytu lub przy odpłynięciu, mianowicie wszystkich tych, które w artykule 2. niniejszego traktatu są oznaczone;

2. względem uprawnienia do przywozu i wywozu płodów i artykułów handlu, na mocy artykułu 5. niniejszego traktatu;

3. względem jakichbądź należytości, nałożonych lub na przyszłość nałożonemi być mogących na przywożone lub wywożone płody i artykuły handlowe, na mocy artykułu 13 niniejszego traktatu. Również zawarte w artykułach 3, 6, 7, 8, 9 i 14 zastrzeżenia mają mieć zastosowanie do handlu i żeglugi z Niderlandzko-pozamorskimi posiadłościami i koloniami, i odwrotnie.

#### Art. 19.

Każda ze Stron kontraktujących przyznaje drugiej prawo ustanowienia w portach handlowych lub miejscach morskich, gdzie już inne obce rządy korzystają z tej prerogatywy, konsulów generalnych, konsulów, vice-konsulów lub agentów handlowych, którzy otrzymać mają wszelaką obronę i pomoc, potrzebną do należytego wypełniania ich funkcji.

Konsulowie każdej rangi, mianowani przez dotyczące Rządy w sposób należyty używać mają po uzyskaniu exequatur ze strony onego Rządu, w którego terytorjum mają rezydować, w jednym i drugim kraju, tak względem ich osób, jak względem wykonania ich funkcji, wszelkich prerogatyw, jak konsulowie najwięcej uwzględnionych narodów.

sent les Consuls des nations les plus favorisées.

L'exéquatur sera délivré sans prélever une taxe ou autres droits.

Art. 20.

Les Consuls respectifs pourront faire arrêter et renvoyer, soit à bord, soit dans leur pays, les matelots qui auraient déserté des bâtimens de leur nation dans un des ports de l'autre. A cet effet ils s'adresseront, par écrit, aux autorités locales compétentes, et justifieront par l'exhibition en original, ou en copie dûment certifiée, des registres du bâtiment ou du rôle d'équipage ou par d'autres documents officiels, que les individus qu'ils réclament faisaient partie du dit équipage; sur cette demande ainsi justifiée la remise ne pourra leur être refusée.

Il leur sera donné toute aide pour la recherche et l'arrestation des déserteurs, qui seront même détenus et gardés dans les maisons d'arrêt du pays, à la réquisition et aux frais des Consuls, jusqu'à ce que ces agents aient trouvé une occasion de les faire partir.

Si pourtant cette occasion ne se présentait pas dans un délai de deux mois à compter du jour de l'arrestation, les déserteurs seraient mis en liberté, et ne pourraient plus être arrêtés pour la même cause.

Il est entendu que les marins, sujets de l'autre Partie, seront exceptés de la présente disposition, à moins qu'ils ne

alle Vorrechte, wie die Consulu der am meisten begünstigten Nationen genießen.

Das Exequatur soll ertheilt werden, ohne hiefür eine Taxe oder andere Gebühren zu erheben.

Art. 20.

Die beiderseitigen Consulu können die Matrosen, welche von den bezüglichen Nationalschiffen in einem der Häfen des andern Theiles desertirt sind, festnehmen lassen, und sie entweder an Bord oder in ihr Land zurückschicken. Zu diesem Behufe haben sie sich schriftlich an die competenten Localbehörden zu wenden, und durch Vorweisung des Originals oder einer gehörig legalisirten Abschrift der Schiffsregister, oder der Mannschaftsrolle oder anderer amtlicher Documente den Beweis zu liefern, daß die von ihnen reclamirten Individuen einen Theil der gedachten Mannschaft bildeten; auf welcher solchergestalt begründetes Begehren ihnen die Auslieferung nicht verweigert werden kann.

Es soll ihnen aller Beistand zur Aufsuchung und Arrestirung der Deserteur geleistet, und die letzteren sollen selbst in den Arresten des Landes auf Verlangen und auf Kosten der Consulu angehalten und bewacht werden, bis diese Agenten eine Gelegenheit zu deren Absendung in die Heimat gefunden haben.

Wenn jedoch diese Gelegenheit innerhalb zweier Monate, vom Tage der Festnehmung an gerechnet, sich nicht ergeben würde, so sollen die Deserteur in Freiheit gesetzt werden, und es kann deren Arrestirung wegen derselben Ursache nicht wieder stattfinden.

Es versteht sich, daß die Matrosen, welche Unterthanen des andern Theiles sind, von der vorstehenden Bestimmung ausgenom-

Exequatur ma być udzielonem bez pobierania za to jakiej taksy lub innej należności.

#### Art. 20.

Obustronni konsulowie mogą majtków, zbiegłych ze względnych okrętów narodowych w którym z portów drugiej Strony, kazać ująć i odesłać ich na pokład lub do ich kraju. Tym końcem mają oni udać się piśmiennie do właściwych Władz miejscowych i udowodnić przedłożeniem oryginału lub należycie legalizowanej kopii rejestrów okrętowych; lub roli osady lub innych dokumentów urzędowych, iż reklamowane przez nich indywidua stanowiły część pomienionej załogi na jakięto w ten sposób, ugruntowane żądanie nie może im być odmówione wydanie.

Będzie im udzieloną wszelka pomoc do wyszukania i przytrzymania zbiegów, a ci ostatni mają nawet w aresztach krajowych na żądanie i kosztem konsulów być zatrzymani i strzeżeni, dopóki agenci nie znajdą sposobności do ich odesłania do domu.

Gdyby jednak sposobność ta przed upływem dwóch miesięcy, rachując od dnia przytrzymania, nadarzyć się nie miała, tedy zbiedzy wypuszczeni być mają na wolność, a aresztowanie ich z tegoż samego powodu nie może już mieć miejsca.

Rozumię się, iż majtkowie, którzy są poddanymi innej Strony, wyjętymi są od pomienionego wyżej Postanowienia, chyba, gdyby byli naturalizowanymi obywatelami drugiego Państwa.

soient naturalisés citoyens de l'autre Pays.

Si le déserteur avait commis quelque délit ou crime, son extradition sera différée jusqu'à ce que le tribunal qui a droit d'en connaître, ait rendu son jugement et que celui-ci ait eu son effet.

#### Art. 21.

Sur l'admission des Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou agents commerciaux et sur leurs attributions dans les Colonies Néerlandaises sera conclu une convention spéciale

#### Art. 22.

Le présent traité sera en vigueur pendant cinq années, à compter du jour de l'échange des ratifications, et si un an avant l'expiration de ce terme ni l'une ni l'autre de deux Hautes Parties contractantes n'annonce par une déclaration officielle son intention d'en faire cesser les effets, le dit traité restera encore obligatoire pendant une année pour les deux Parties, et ainsi de suite jusqu'à l'empiration des douze mois qui suivront la déclaration officielle en question, à quelque époque qu'elle ait lieu.

#### Art. 23.

Le présent traité sera ratifié par Sa Majesté l'Empereur d'Autriche et par Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, et les ratifications en seront échangées à la Haye dans un délai de six mois, ou plus tôt si faire se peut.

En foi de quoi les Plénipotentiaires l'ont signé et y ont apposé le sceau de leurs armes.

men sind, es sei denn, daß dieselben naturalisirte Bürger des andern Staates wären.

Hätte der Deserteur Vergehen oder ein Verbrechen begangen, so wird seine Auslieferung so lange verschoben bleiben, bis das competente Gericht sein Urtheil gefällt, und dieses seine Wirkung gehabt hat.

#### Art. 21.

Über die Zulassung der General-Consuln, Consuln, Vice-Consuln oder Handelsagenten und über deren Attributionen in den niederländischen Colonien wird ein besonderer Vertrag abgeschlossen werden.

#### Art. 22.

Der gegenwärtige Vertrag soll während fünf Jahren, von dem Tage der Ratifications-Auswechslung an gerechnet, in Kraft bleiben, und wenn ein Jahr vor Ablauf dieses Termins weder der eine noch der andere der beiden hohen contrahirenden Theile durch eine ämtliche Erklärung seine Absicht kund gibt, die Wirkungen desselben aufhören zu lassen, so soll dieser Vertrag für die beiden Theile durch ein weiteres Jahr bindend bleiben, und so fort bis zum Ablaufe von zwölf Monaten nach einer, wann immer stattfindenden Erklärung der besagten Art.

#### Art. 23.

Der gegenwärtige Vertrag wird durch Seine Majestät den Kaiser von Oesterreich, und durch Seine Majestät den König der Niederlande ratificirt, und die Ratificationen sollen in Haag in dem Zeitraume von sechs Monaten, oder wo möglich noch früher, ausgewechselt werden.

Zur Beglaubigung dessen haben die Bevollmächtigten ihn unterzeichnet und demselben ihre Siegel beigedrückt.

Jeżeli zbieg popełnił wykroczenie lub zbrodnię, tedy wydanie jego na tak długo odroczone będzie, dopóki właściwy sąd wyroku nie wydał i takowy nie miał swęj mocy.

#### Art. 21.

Względem przypuszczenia konsulów generalnych, konsulów, vice-konsulów lub agentów handlowych, tudzież względem atrybucyj tychże w koloniach Niderlandzkich zawarty będzie traktat szczególny.

#### Art. 22.

Niniejszy traktat pozostać ma w mocy przez lat pięć, licząc od dnia wymiany ratyfikacyj, a jeżeli w rok przed upływem tego terminu ani jedna ani druga z Wysokich Stron kontraktujących nie objawi zamiaru swego deklaracją urzędową, iżby działania jego ustały, tedy traktat ten ma pozostać obowiązującym dla obu Stron na rok dalszy, i tak dalej aż do upływu dwunastu miesięcy po założonej kiedykolwiek deklaracji w sposób orzeczony.

#### Art. 23.

Niniejszy traktat ratyfikowany będzie przez Jego Mość Cesarza Austryi i przez Jego Mość Króla Niderlandów, a ratyfikacye mają być wymienione w Hadze w przeciągu sześciu miesięcy, lub jeszcze wcześniej, jeżeli tak być może.

W dowód czego pełnomocnicy go podpisali i pieczęci swe na nim wycisnęli.



Fait à la Haye, en double original le  
vingt neuvième jour du mois de Décembre  
de l'an de grâce mil huit cent cinquante  
cinq.

**Dobhoff** m. p. **van Hall** m. p. **Vrolik** m. p.  
**Pahud** m. p.

So geschehen zu Haag, in doppelter  
Ausfertigung am neun und zwanzigsten Ta-  
ge des Monates December, im Jahre des  
Heils Eintausend achthundert fünfzig fünf.

**Dobhoff** m. p. **van Hall** m. p. **Vrolik** m. p.  
**Pahud** m. p.

Nos visis et perpensis omnibus et singulis conventionis hujus articulis, illos omnes ratos gratosque habere hisce profiteamur; verbo Nostro Caesareo promittentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos, nec, ut iisdem ulla ratione a Nostris contraveniatur, permissuros esse.

In quorum fidem praesentes ratihabitionis tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo Regio firmari jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna, die undecima mensis Martii anno Domini millesimo octingentesimo quinquagesimo sexto, Regnorum Nostrorum octavo.

## Franciscus Josephus.



**Comes a Buol-Schauenstein** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis  
proprium:

**lg. Eques Liehmann a Palmrode** m. p.  
Cons. Aul. et Ministerialis.

Dano w Hadze w podwójnym wydaniu dnia dwudziestego dziewiątego miesiąca Grudnia, roku zbawienia tysiąc ósmset pięćdziesiątego piątego.

**Dobhoff** m. p. **van Hall** m. p. **Vrolik** m. p. **Pahud** m. p.

Nos visis et perpensis omnibus et singulis conventionis hujus articulis, illos omnes ratos gratosque habere hisce profiteamur; verbo Nostro Caesareo promittentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandatuos, nec, ut iisdem ulla ratione a Nostris contraveniantur, permissuros esse.

In quorum fidem praesentes ratificationis tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo Regio firmari jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna, die undecima mensis Martii anno Domini millesimo octingentesimo quinquagesimo sexto, Regnorum Nostrorum octavo

**Franciscus Josephus.**



**Comes a Buol-Schauenstein** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis  
proprium:

**Ig. Eques Liehmann a Palmrode** m. p.

Cons. Aul. et Ministerialis.

## 125.

# Convention zwischen dem Kaiserthume Oesterreich und dem Königreiche der Niederlande vom 15. Mai 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXIX. Stück, Nr. 120, ausgegeben am 12. Juli 1856),

betreffend die Aufstellung österreichischer Consular-Ämter in den niederländischen Colonien.

Abgeschlossen in Haag am 29. December 1855.

In den Ratificationen ausgewechselt ebendasselbst am 15. Mai 1856.

**Nos Franciscus Josephus Primus,**  
 divina favente clementia Austriae Imperator;  
 Hungariae, Bohemiae, Lombardiae, et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae;  
 Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illiryaе Rex: Archidux Austriae,  
 Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae,  
 Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae;  
 Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi  
 et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus;

Posteaquam a Nostro et a Suae Majestatis Regis Belgii Plenipotentiaariis, die 29 Decembris anni elapsi specialis, in quindecim articulos distributa, conventio, eo fine, ut res consulares Austriae in coloniis Regni Belgii clara et distincta ratione determinarentur, Hagae inita et signata fuit, tenoris sequentis:

### Urtext.

Sa Majesté le Roi des Pays-Bas etc. etc. voulant resserrer les liens d'amitié existants entre le Royaume des Pays-Bas et l'Empire d'Autriche, et assurer aux relations de commerce si heureusement établies entre les deux nations le développement le plus ample possible, a, pour atteindre ce but, et pour satisfaire à un désir itérativement exprimé par le Gouvernement de Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, consenti à

### Uebersetzung.

Seine Majestät der König der Niederlande etc. etc. etc. in der Absicht, die Bande der zwischen dem Königreiche der Niederlande und dem Kaiserthume Oesterreich bestehenden Freundschaft noch enger zu schließen, und den zwischen beiden Nationen so glücklich bestehenden Handelsbeziehungen die größtmögliche Entwicklung zu sichern, haben zur Erreichung dieses Zweckes, und in Willfahung eines von der Regierung Seiner Majestät

125.

## Konwencya między Cesarstwem Austryackim i Królestwem Niderlandzkim z dnia 15. Maja 1856 r.,

(Dziennik Praw Państwa Część XXIX, Nr. 120, wydana dnia 12. Lipca 1856),  
dotycząca ustanowienia urzędów konsularnych w koloniach Niderlandzkich.

Zawarta w Hadze na dniu 29. Grudnia 1855 r.

Tamże w zamian dana w ratyfikacyach na dniu 15. Maja 1856 r.

**Nos Franciscus Josephus Primus,**  
divina favente clementia Austriae Imperator;  
**Hungariae, Bohemiae, Lombardiae, et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae Rex: Archidux Austriae, Magnus Dux Cracoviae: Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae: Magnus Princeps Transilvaniae: Marchio Moraviae: Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.**

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus;

Posteaquam a Nostro et a Suae Majestatis Regis Belgii Plenipotentariis, die 29 Decembris anni elapsi specialis, in quindecim articulos distributa, conventio, eo fine, ut res consulares Austriae in coloniis Regni Belgii clara et distincta ratione determinarentur, Hagae inita et signata fuit, tenoris sequentis:

### **P r z e k ł a d.**

Jego Mość, Najjaśniejszy król Niderlandów etc. etc. etc. chcąc ściślej jeszcze złączyć węzły przyjaźni, istniejącej między Królestwem Niderlandzkim a Cesarstwem Austryackim, oraz zabezpieczyć rozwój jak największy stosunków handlowych, między oboma narodami zachodzących, celem tym, zarazem odpowiadając życzeniom, ze strony Rządu Jego Mości, Najjaśniejszego Cesarza Austrii, powtórnie objawionym, zezwolił na przypuszczenie austryackich konsulów w ważniejszych portach kolonij niderlandzkich, wszakże z tém zastrzeżeniem, aby koncesyę tę zrobiono przedmiotem specjalnej konwencji, któraby sposobem jasnym i dokładnym oznaczyła prawa, obowiązki i prerogatywy konsulów tych w koloniach rzeczonych.

admettre des consuls autrichiens dans les principaux ports des Colonies Neerlandaises, sous la réserve toutefois, de faire de cette Concession l'objet d'une Convention spéciale, qui déterminât d'une manière claire et précise les droits, devoirs et immunités de ces Consuls dans les dites Colonies.

A l'effet de négocier et de conclure cette Convention Leurs susdites Majestés ont nommé des plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, le Baron Antoine de Doblhoff-Dier, Commandeur de l'Ordre du Lion Neerlandais et de l'Ordre Royal et distingué des Charles III d'Espagne, son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire à la Cour des Pays-Bas;

Sa Majesté le Roi des Pays-Bas; le Sieur Florent Adrien van Hall, Chevalier Grand' Croix de l'Ordre du Lion Neerlandais, de l'Ordre de la Couronne de Chêne, de l'Ordre du Faucon Blanc de Saxe-Weimar, de l'Ordre de Léopold de Belgique, de l'Ordre de la Branche Ernestine de la Maison de Saxe, de l'Ordre Impériale Russe de l'Aigle Blanc et de l'Ordre des Guelphes de Hanovre, Son Ministre d'Etat et des Affaires Etrangères, et le Sieur Charles Ferdinand Pahud, Chevalier Grand' Croix de l'Ordre du Lion Neerlandais, de l'Ordre de Léopold de Belgique et de l'Ordre de l'Aigle rouge de Prusse, Son Ministre des Colonies.

Lequels, après s'être communiqué leurs pleins-pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des Articles suivants:

des Kaisers von Oesterreich wiederholt ausgedrückten Wunsches eingewilligt, in den bedeutenderen Häfen der niederländischen Colonien österreichische Consulu zuzulassen, unter dem Vorbehalte jedoch, dieses Zugeständniß zum Gegenstande einer speciellen Convention zu machen, welche in klarer und bestimmter Weise die Rechte, Pflichten und Immunitäten dieser Consulu in den besagten Colonien festzustellen hätte. Zum Zwecke der Unterhandlung und des Abschlusses dieser Convention, haben Ihre obengenannten Majestäten Bevollmächtigte ernannt, und zwar:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, den Freiherrn Anton von Doblhoff-Dier, Commandeur des niederländischen Löwen-Ordens und des königl. spanischen Ordens Karls III., Allerhöchst Ihren außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am Hofe der Niederlande; und

Seine Majestät der König der Niederlande, den Herrn Florent Hadrian van Hall, Großkreuz des niederländischen Löwen-Ordens, des Ordens der Eichenkrone, des sächsisch-weimarschen weißen Falken-, des belgischen Leopold-, des sächsisch-ernestiniischen Haus-Ordens, des kaiserlich russischen weißen Adler-Ordens und des hannoverschen Guelphen-Ordens, Ihren Staatsminister und Minister der auswärtigen Angelegenheiten, und den Herrn Carl Ferdinand Pahud, Großkreuz des niederländischen Löwen-Ordens, des belgischen Leopold- und des preussischen rothen Adler-Ordens, Ihren Minister der Colonien; welche, nachdem sie sich ihre Vollmachten mitgetheilt, und dieselben in guter und gehöriger Form befunden haben, über die nachfolgenden Artikel übereingekommen sind:

Końcem układu i zawarcia konwencyi takowej wyż rzeczeni Najjaśniejsi Ich Mościowie mianowali pełnomocnikami Swymi, a to:

Jego Mość Najjaśniejszy Cesarz Austrii, Barona Antoniego *Dobhoff-Dier*, Komandora Niderlandzkiego orderu Lwa i królewsko-Hiszpańskiego orderu Karola III, Swego nadzwyczajnego Posła i upelnomocnionego Ministra przy Dworze Niderlandzkim; a

Jego Mość Najjaśniejszy Król Niderlandzki, Pana Florentego Adryana *van Hall*, Kawalera Wielkiego-Krzyża orderu Lwa Niderlandzkiego, orderu Korony Dębowej, orderu Sasko-Wajmarskiego Sokoła Białego, orderu Leopolda Belgijskiego, orderu linii Ernestyńskiej Domu Saskiego, orderu Cesarsko-Rossyjskiego Orła Białego i orderu Gwelfów Hanowerskiego, Swego Ministra Stanu i Ministra Spraw Zewnętrznych, tudzież Pana Karola Ferdynanda *Pahud*, Kawalera Wielkiego-Krzyża orderu Lwa Niderlandzkiego, orderu Leopolda Belgijskiego, i orderu Orła Czerwonego Pruskiego, Swego Ministra Kolonij;

którzy po zakomunikowaniu sobie pełnomocnictw swoich, i uznaniu onychże w formie dobrej i należytej, zgodzili się na punkta następujące:

## Art. 1.

Les Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents consulaires Autrichiens seront admis dans tous les ports des Possessions d'outre mer ou Colonies des Pays-Bas, qui sont ouverts aux navires de toutes nations.

## Art. 2.

Les Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents consulaires Autrichiens, sont considérés comme des Agents commerciaux, Protecteurs du Commerce maritime de leurs nationaux, dans les ports de la circonscription de leur arrondissement consulaire.

Ils sont sujets aux lois tant civiles que criminelles du pays où ils résident, sauf les exceptions que la présente Convention établit en leur faveur.

## Art. 3.

Les Consuls-Généraux, Consuls et Vice-Consuls, avant d'être admis à l'exercice de leurs fonctions, et de jouir des immunités qui y sont attachées doivent produire une Commission en due forme au Gouvernement de Sa Majesté le Roi des Pays-Bas.

Après avoir obtenu l'Exéquatur, qui sera aussi promptement que possible contresigné par le Gouverneur de la Colonie, les dits fonctionnaires consulaires de tout grade auront droit à la protection du Gouvernement et à l'assistance des autorités locales pour le libre exercice des leurs fonctions.

Le Gouvernement, en accordant l'Exéquatur se réserve la faculté de le retirer, ou faire retirer par le Gouverneur de la

## Art. 1.

Oesterreichische General-Consuln, Consuln, Vice-Consuln und Consular-Agenten sollen in allen jenen Häfen der niederländischen überseeischen Besitzungen oder Colonien zugelassen werden, welche den Schiffen aller Nationen geöffnet sind.

## Art. 2.

Die österreichischen General-Consuln, Consuln, Vice-Consuln und Consular-Agenten werden als Handels-Agenten und Beschützer des Seehandels ihrer Nationalen in den im Umfange ihres Consularbezirktes gelegenen Häfen betrachtet.

Sie sind sowohl den Civil- als den Strafgesetzen des Landes, wo sie residiren, unterworfen, unbeschadet der Ausnahmen, welche die gegenwärtige Convention zu ihren Gunsten feststellt.

## Art. 3.

Die General-Consuln, Consuln und Vice-Consuln müssen, bevor sie zur Ausübung ihrer Functionen zugelassen werden, und in den Genuß der damit verbundenen Vorrechte treten, der Regierung Seiner Majestät des Königs der Niederlande eine Bestallungsurkunde in gehöriger Form vorweisen. Nach Erlangung des Exequatur, welches so schnell als möglich von dem Gouverneur der Colonie contrafirmirt werden soll, werden die besagten Consularfunctionäre jedweden Ranges auf den Schutz der Regierung und auf den Beistand der Localbehörden, behufs der freien Ausübung ihrer Functionen, Anspruch haben.

Die Regierung behält sich indem sie das Exequatur erteilt, das Recht vor, es zurückzuziehen oder durch den Gouverneur der

## A r t. 1.

Austryaccy Jeneralni-Konsulowie, Konsulowie, Vice-Konsulowie i Ajenci konsularni przypuszczeni być winni we wszystkich portach posiadłości lub kolonij zamorskich Niderlandzkich, które okrętom wszystkich narodów otwarte są.

## A r t. 2.

Austryaccy Jeneralni-Konsulowie, Konsulowie, Vice-Konsulowie i Ajenci Konsularni uważani będą jako ajenci handlowi i obrońcy handlu morskiego swych narodów w portach obrębu swego konsularnego.

Takowi ulegają ustawom tak cywilnym jak karnym tego kraju, gdzie rezydują, nienaruszając wyjątków, niniejszą konwencyą na ich korzyść ustanowionych.

## A r t. 3.

Jeneralni-Konsulowie, Konsulowie i Vice-Konsulowie, nim przypuszczeni zostaną do wykonywania funkcij swych, i wejdą w używanie prerogatyw, z takowemi połączonych, wykazać muszą przed Rządem Jego Mości, Najjaśniejszego Króla Niderlandów, patent instalacyjny w formie należytej. Pozyskawszy *Exequatur*, mające być kontrasygnowane ile możliwości jak najspieszniej przez Gubernatora kolonii, rzeczeni funkcyonaryusze konsularni wszelkiej rangi zyskują prawo do obrony ze strony Rządu i do pomocy ze strony władz miejscowych, celem wolnego wykonywania funkcij swoich.

Rząd zastrzega sobie przy udzieleniu *Exequatur*, odebrać takowe lub odebrać kazać przez Gubernatora kolonij, przy wyszczególnieniu powodów do tego.



Colonie, en indiquant les motifs de cette mesure.

Art. 4.

Les Consuls-Généraux, Consuls et Vice-Consuls sont autorisés à placer au-dessus de la porte extérieure de leur maison un tableau aux armes de leur Gouvernement avec l'inscription: Consulat ou Vice-Consulat d'Autriche.

Il est bien entendu, que cette marque extérieure ne pourra jamais être considérée comme donnant droit d'asile ni comme pouvant soustraire la maison et ceux qui l'habitent aux poursuites de la Justice territoriale.

Art. 5.

Il est néanmoins entendu que les archives et documens relatifs aux affaires consulaires seront protégés contre toute recherche, et qu'aucune autorité ni aucun magistrat ne pourra d'une manière quelconque, et sous aucun prétexte les visiter, les saisir ou s'en enquérir.

Art. 6.

Les Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls, et Agents consulaires ne sont investis d'aucun caractère diplomatique. Toute demande à adresser au Gouvernement Neerlandais devra avoir lieu par l'entremise de l'agent diplomatique résidant à la Haye. A défaut d'un tel agent et en cas d'urgence, le Consul-Général, Consul et Vice-Consul peut faire lui-même la demande au Gouverneur de la Colonie, en prouvant l'urgence, et en exposant les motifs pour lesquels la demande ne saurait être adressée aux autorités subalternes, ou en démontrant que les demandes

Colonie zurückziehen zu lassen, unter Angabe der Gründe dieser Maßnahme.

Art. 4.

Die General-Consuln, Consuln und Vice-Consuln sind ermächtigt, oberhalb des äußern Thores ihres Hauses ein Schild mit dem Wappen ihrer Regierung und der Umschrift: Oesterreichisches Consulat oder Vice-Consulat aufzustellen.

Es versteht sich von selbst, daß dieses äußere Merkmal niemals so angesehen werden dürfe, als ob es ein Asylrecht verleihe, oder das Haus und seine Bewohner den Einschreitungen der Territorial-Justiz entziehen könne.

Art. 5.

Nichts destoweniger versteht es sich, daß die auf die Consulargeschäfte bezüglichen Archive und Actenstücke vor aller Nachforschung geschützt sein werden, und daß keine Behörde und keine Amtsperson auf irgend eine Weise und unter irgend einem Vorwande sie untersuchen, in Beschlag nehmen, oder darnach forschen dürfe.

Art. 6.

Die General-Consuln, Consuln, Vice-Consuln und Consular-Agenten sind mit keinem diplomatischen Charakter bekleidet. Jedes an die niederländische Regierung zu richtende Begehren soll durch das Organ des in Haag residirenden Agenten geschehen. In Ermanglung eines solchen Agenten und in Dringlichkeitsfällen kann der General-Consul, Consul, oder Vice-Consul, unter Nachweisung der Dringlichkeit und unter Darlegung der Beweggründe, um derentwillen das Begehren nicht wohl an die untergeordneten Behörden gerichtet zu werden vermöchte, oder unter Nachweisung, daß die an letztere

## A r t. 4.

Jeneralni-Konsulowie, Konsulowie i Vice-Konsulowie upoważnieni są, nad zewnętrzną bramą domu swego wywiesić godło z herbem Rządu swego i napisem: Konsulat lub Vice-Konsulat Austryacki.

Rozumié się samo przez się, iż znak ten zewnętrzny nigdy nie może być uważanym, jakoby nadawał prawo azylu, lub ukryć mógł dom i mieszkańców jego przed działaniem sprawiedliwości terytoryalnój.

## A r t. 5.

Jednakże rozumié się samo przez się, iż archiwa i dokumenta, odnoszące się do spraw konsularnych, doznawać będą obrony przeciw wszelkiemu dochodzeniu, i że żadna władza ani żadna osoba urzędowa nie będzie ich mogła przetrząsać, zajmować, lub poszukiwać, w jakikolwiekby sposób ani pod jakimby pretekstem.

## A r t. 6.

Jeneralni-Konsulowie, Konsulowie, Wice-Konsulowie i Ajenci Konsularni nie mają żadnego charakteru dyplomatycznego. Wszelkie żądanie, mające być wystósowane do Rządu Niderlandzkiego, miejsce mieć będzie za pośrednictwem ajenta dyplomatycznego, w Hadze rezydującego. W braku ajenta takowego i w nagłych przypadkach może Konsul-Jeneralny, Konsul lub Vice-Konsul z żądaniem swoim udać się sam do Gubernatora kolonii przy wykazaniu nagłości i przedłożeniu powodów, dla którychby żądanie nie mogło być wystósowanem do władz podrzędnych, albo téż przy wykazaniu, iż wezwania przedtém już do władz tych wystósowane, bezskutecznemi zostały.

antérieurement adressées à ces autorités seraient restées sans effet.

#### Art. 7.

Les Consuls-Généraux, Consuls et Vice-Consuls ont la faculté de nommer des Agents consulaires dans les ports mentionnés à l'article premier.

Les Agents consulaires pourront être indistinctement des sujets Néerlandais, des Autrichiens, ou des nationaux de tout autre pays, résidant, ou pouvant aux termes des lois locales, être admis à fixer leur résidence dans le port, où l'Agent consulaire sera nommé.

Les Agents consulaires, dont la nomination sera soumise à l'approbation du Gouverneur de la Colonie, seront munis d'un brevet délivré par le Consul, sous les ordres duquel ils exerceront leurs fonctions.

Le Gouverneur de la Colonie peut en tout cas retirer aux Agents consulaires, en communiquant au Consul Général ou Consul les motifs d'une telle mesure, l'approbation dont il vient d'être parlé.

#### Art. 8.

Les passeports délivrés ou visés par les fonctionnaires consulaires de tout grade, ne dispensent nullement de se munir de tous les actes, requis par les lois locales, pour voyager ou s'établir dans les Colonies.

Au Gouverneur de la Colonie est réservé le droit de défendre le séjour dans la Colonie, ou d'ordonner la sortie

Behörden bereits früher gerichteten Forderungen erfolglos geblieben seien, mit seinem Begehren sich selbst an den Gouverneur der Colonie wenden.

#### Art. 7.

Die General-Consuln, Consuln und Vice-Consuln sind befugt, in den im 1. Artikel erwähnten Häfen Consular-Agenten zu ernennen.

Die Consular-Agenten können, ohne Unterschied, niederländische Unterthanen, Oesterreicher oder Angehörige irgend eines andern Landes sein, welche in dem Hafenorte, für welchen der Consular-Agent ernannt wird, sich aufhalten, oder nach den Bestimmungen der Localgesetze zum dortigen Aufenthalte zugelassen werden können.

Diese Consular-Agenten, deren Ernennung der Approbation des Gouverneurs der Colonie zu unterziehen ist, sind mit einer vom Consul, unter dessen Befehlen sie ihre Functionen auszuüben haben, ausgestellten Ernennungsurkunde zu versehen.

Der Gouverneur der Colonie kann in jedem Falle den Consular-Agenten die vorerwähnte Approbation, unter Mittheilung der Gründe einer solchen Maßnahme an den General-Consul oder Consul, entziehen.

#### Art. 8.

Die von den Consularfunctionären jeden Ranges ausgestellten oder visirten Pässe entheben keineswegs von der Nothwendigkeit, sich mit den zur Reise oder zur Niederlassung in den Colonien von den Localgesetzen vorgeschriebenen Documenten zu versehen. Dem Gouverneur der Colonie ist das Recht vorbehalten, einem Individuum, welchem ein Paß verabfolgt worden, den Auf-

## A r t. 7.

Jeneralni-Konsulowie, Konsulowie i Vice-Konsulowie prawo mają mianować agentów konsularnych w portach, w artykule 1 wspomnionych.

Ajenci konsularni mogą być bez różnicy, albo niderlandzkimi poddanymi, austriackimi lub przynależącymi jakiegobądź kraju innego, którzy albo zamieszkują albo wedle postanowień ustaw miejscowych przypuszczonymi być mogą do zamieszkania w miejscu portu, dla którego ajent konsularny mianowanym będzie.

Ci ajenci konsularni, których nominacja poddana być ma aprobacji Gubernatora kolonii, opatrzeni być mają dokumentem nominacji, wystawionym przez Konsula, pod którego rozkazami funkcyje swoje pełnić będą winni.

Gubernator kolonii może w każdym razie odebrać ajentom konsularnym wyż wspomnioną aprobację, przy zakomunikowaniu powodów środka takowego Konsulowi Jeneralnemu lub Konsulowi.

## A r t. 8.

Pasporta, wystawione lub wizowane przez funkcyonaryuszów konsularnych wszelkiej rangi, nie uchylają bynajmniej konieczności zaopatrzenia się w dokumenta, ustawami lokalnemi przepisane do podróży lub osiedlenia w koloniach. Gubernator kolonii ma sobie zastrzeżoném prawo zakazania osobie pobytu, której paszport udzielonym został, lub zarządzenia jój odjazdu.

de l'individu auquel serait délivré un passeport.

Art. 9.

Lorsqu'un navire Autrichien viendra à échouer sur les côtes d'une des Colonies Néerlandaises, le Consul Général, Consul, Vice-Consul ou Agent consulaire présent sur le lieu même du naufrage ou du sauvetage, prendra en l'absence ou du consentement du Capitaine, toutes les mesures nécessaires, propres à sauver le navire, la cargaison et tout ce qui y appartient.

En l'absence du Consul-Général, Consul, Vice-Consul ou Agent consulaire, les autorités Néerlandaises du lieu où le navire aura échoué, prendront les mesures prescrites par les lois de la Colonie.

Art. 10.

Les Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents consulaires peuvent, pour autant que l'extradition de déserteurs de navires Autrichiens, marchands ou de guerre a été stipulée par traité, requérir l'assistance des autorités locales pour l'arrestation, la detention et l'emprisonnement des déserteurs de ces navires; ils s'adresseront à cet effet aux fonctionnaires compétents et réclameront les dits déserteurs par écrit, en prouvant par les registres du navire, les rôles d'équipage, ou par tout autre document authentique, que les individus réclamés faisaient partie des équipages.

La réclamation étant appuyée de cette manière, l'extradition sera accordée, à moins que l'individu dont il s'agit ne soit

enthalten in der Colonie zu verbieten, oder dessen Abreise anzuordnen.

Art. 9.

Wenn ein österreichisches Schiff an den Küsten einer niederländischen Colonie scheitert, wird der am Orte des Schiffbruches oder der Bergung anwesende General-Consul, Consul, Vice-Consul oder Consular-Agent, in Abwesenheit oder mit Einwilligung des Capitäns, alle nothwendigen Maßregeln treffen, welche geeignet sind, das Schiff, die Ladung und alles, was dazu gehört, zu retten.

In Abwesenheit eines General-Consuls, Consuls, Vice-Consuls oder Consular-Agenten werden die am Orte, wo das Schiff gescheitert ist, befindlichen niederländischen Behörden, die von den Gesetzen der Colonie vorgeschriebenen Vorkehrungen treffen.

Art. 10.

Die General-Consuln, Consuln, Vice-Consuln und Consular-Agenten können— insofern die Auslieferung von Ausreisern österreichischer Handels- oder Kriegsschiffe vertragsmäßig stipulirt worden ist— den Beistand der Localbehörden zur Festnehmung, Verwahrung und Festhaltung der Deserteure solcher Schiffe in Anspruch nehmen; sie werden sich zu diesem Behufe an die competenten Functionäre wenden, und die besagten Deserteure schriftlich reclamiren, indem sie durch die Schiffsregister, Mannschaftsrollen oder irgend ein anderes authentisches Actenstück, darthun, daß die reclamirten Individuen einen Theil der Schiffsmannschaft ausmachten.

Auf ein derart begründetes Begehren soll die Auslieferung zugestanden werden, wofern das betreffende Individuum nicht An-

## A r t. 9.

Gdy się rozbije okręt austryacki na wybrzeżach kolonii niderlandzkiej, obecny w miejscu rozbicia okrętu lub ocalenia szczątków jego Konsul Jeneralny, Konsul, Vice-Konsul lub Ajent Konsularny zarządzi w nieobecności lub z przyzwoleniem kapitana wszelkie środki potrzebne, sposobne do uratowania okrętu, ładunku i wszystkiego, co do tego należy.

W nieobecności Konsula Jeneralnego, Konsula, Vice-konsula lub Ajenta konsularnego, Władze Niderlandzkie, znajdujące się w miejscu rozbicia okrętu, zarządzają środki zaradcze, ustawami kolonii przepisane.

## A r t. 10.

Jeneralni Konsulowie, Konsulowie, Vice-konsulowie i Ajenci konsularni mogą— jeżeli wydanie zbiegów z okrętów Austryackich handlowych lub wojennych w traktatach umówionem zostało, zawezwać pomocy Władz miejscowych do schwytania, uwięzienia i przytrzymania zbiegów z okrętów takowych; tym końcem udadzą się oni do funkcyonaryuszów właściwych, i zareklamują piśmiennie dezertarów rzeczonych, wykazując rejestrami okrętu, spisami służby okrętowej lub innym jakim dokumentem autentycznym, iż osoby reklamowane stanowiły część wyprawy okrętowej.

Na tak uzasadnione żądanie wydanie nastąpić winno, jeżeli dotyczące indywiduum nie jest przynależnym narodu, od którego się reklamuje. Władze miejscowe obowiązane są, użyć wszelkiej im przysługującej powagi, aby skutecznie—

sujet de la nation à laquelle on le réclame. Les autorités locales seront tenues à exercer toute l'autorité qu'elles possèdent afin que l'arrestation des déserteurs ait lieu.

Ces déserteurs arrêtés seront mis à la disposition des fonctionnaires consulaires et pourront être écroués dans les prisons publiques, à la réquisition et aux frais de ceux qui les réclament, afin d'être dirigés sur les navires auxquels ils appartiennent, ou sur d'autres navires de la même nation. Mais s'ils ne sont pas renvoyés dans les trois mois à partir du jour de leur arrestation, ils seront mis en liberté, et ne pourront plus être arrêtés pour la même cause.

Il est étendu toutefois, que si le déserteur se trouvait avoir commis quelque crime, délit ou contravention, il pourra être sursis à son extradition, jusqu'à ce que le tribunal saisi de l'affaire, ait rendu sa sentence, et que celle-ci ait reçu son exécution.

#### Art. 11.

Lorsqu'un sujet autrichien vient à décéder sans laisser d'héritiers connus, ou d'exécuteurs testamentaires, les autorités Néerlandaises, chargées, selon les lois de la Colonie, de l'administration de la succession, en donneront avis aux fonctionnaires consulaires, afin de transmettre aux intéressés les informations nécessaires.

#### Art. 12.

Les Consuls - Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents consulaires ont,

gehörtiger der Nation ist, von welcher man es reclamirt. Die Localbehörden sind gehalten, alle ihnen zustehende Autorität anzuwenden, damit die Festnehmung der Ausreißer bewerkstelliget werde.

Wenn dergleichen Deserteure festgenommen sind, sollen sie zur Verfügung der Consularfunctionäre gestellt, und können auf Verlangen und Kosten derer, welche sie reclamiren, in den öffentlichen Gefängnissen verwahrt werden, um auf die Schiffe, zu welchen sie gehören, oder auf andere österreichische Nationalschiffe gebracht zu werden. Wenn jedoch ihre Zurücksendung nicht binnen drei Monaten vom Tage ihrer Festnehmung an stattfindet, so werden sie in Freiheit gesetzt, und können wegen desselben Grundes nicht wieder verhaftet werden.

Es versteht sich jedoch, daß wenn der Deserteur ein Verbrechen, Vergehen, oder eine Uibertretung begangen hätte, seine Auslieferung so lange verschoben bleiben kann, bis das Gericht, vor welchem die Sache anhängig ist, das Urtheil gesprochen haben, und dieses Urtheil zur Vollreckung gebracht sein wird.

#### Art. 11.

Wenn ein österreichischer Unterthan stirbt, ohne bekannte Erben oder Testamentsvollstrecker zu hinterlassen, so sollen die nach den Gesetzen der Colonie mit der Verwaltung des Nachlasses betrauten niederländischen Behörden hievon den Consularfunctionären Kenntniß geben, damit diese an die Interessenten die nöthigen Verständigungen gelangen lassen.

#### Art. 12.

Die General-Consuln, Consuln, Vice-Consuln und Consular-Agenten sollen als

ném zostało przytrzymanie zbiegów.

Jeżeli zbieg taki schwytanym został, powinni być oddani do dyspozycji funkcjonaryuszów konsularnych, i mogą być w publicznych więzieniach trzymani na żądanie i koszt tych, którzy ich reklamują, aby byli odesłani na okręty, do których należą, lub na inne Austriackie okręty narodowe. Atoliż jeżeli ich odesłanie nie nastąpi w ciągu miesięcy trzech od dnia ich przytrzymania, wówczas będą na wolność wypuszczonymi, i nie mogą już znowu być uwięzionymi dla tego samego powodu.

Rozumié się atoliż, iż jeżeliby zbieg popełnił zbrodnię, wykroczenie lub przestępstwo, jego wydanie tak długo odłożoném być może, aż sąd, przed który sprawa wytoczoną została, wyrok wyda, i wyrok ten do wykonania przywiedzionym zostanie.

#### Art. 11.

Jeżeli umrze poddany Austriacki, nie zostawiając po sobie znajomych spadkobierców lub exekutorów testamentu, wówczas Władze Niderlandzkie wedle ustaw kolonii mające sobie administracyę spadku poruczoną, wiadomość o tém podać mają funkcjonaryuszom konsularnym, ażeby ci interesantom potrzebne doniesienia uczynili.

#### Art. 12.

Konsulowie jeneralni, Konsulowie, Vice-Konsulowie i Ajenci-konsularni mają mieć prawo jako takowi, o ile tego dozwala prawodawstwo Austriackie, przy



en cette qualité, pour autant que la législation autrichienne le permet, le droit d'être nommés arbitres dans les différends, qui pourront s'élever entre les capitaines et les équipages des navires Autrichiens, et ce sans l'intervention des autorités locales, à moins que la conduite des équipages ou du capitaine n'ait été de nature à troubler l'ordre et la tranquillité du pays, ou que les Consuls - Généraux, Consuls, Vice - Consuls et Agents consulaires ne requièrent l'assistance des dites autorités, pour mettre leurs décisions à exécution, ou en maintenir l'autorité. Il est toutefois entendu que ce jugement ou arbitrage spécial ne privera pas les parties en litige du droit, d'en appeler, à leur tour, aux autorités judiciaires de leur propre pays, quand la législation de ce dernier leur reconnaît ce droit.

#### Art. 13.

Les Consuls - Généraux, Consuls, Vice - Consuls et Agents consulaires qui ne sont point sujets des Pays - Bas, qui au moment de leur nomination ne sont point établis comme habitants dans le Royaume des Pays - Bas ou ses Colonies, et qui n'exercent aucune fonction, profession ou commerce, outre leurs fonctions consulaires, sont, pour autant qu'en Autriche les mêmes faveurs seraient accordées aux Consuls Généraux, Consuls, Vice - Consuls et Agents consulaires des Pays - Bas, exempts du logement militaire, de l'impôt personnel, et de plus de toutes les impositions publiques ou municipales,

solche das Recht haben, in soweit die österreichische Gesetzgebung dieß gestattet, bei Streitigkeiten, welche zwischen den Capitänen und den Mannschaften der österreichischen Schiffe entstehen, als Schiedsrichter gewählt zu werden, und dieß ohne Dazwischenkunft der Ortsbehörden, wenn nicht etwa das Benehmen der Mannschaften oder des Capitäns von solcher Beschaffenheit wäre, daß hierdurch die Ordnung oder Ruhe des Landes gestört werden könnte, oder die General-Consulu, Consulu, Vice-Consulu und Consular-Agenten den Beistand der besagten Behörden zur Vollziehung oder Aufrechthaltung ihrer Entscheidungen in Anspruch nehmen.

Es versteht sich jedoch, daß diese Art von Urtheil oder schiedsrichterlicher Entscheidung die streitenden Theile des ihnen zustehenden Rechtes nicht berauben wird, ihrerseits an die richterliche Behörde ihres eigenen Landes sich zu wenden, wenn die Gesetzgebung dieses letzteren ihnen dieses Recht zuerkennt.

#### Art. 13.

Die General-Consulu, Consulu, Vice-Consulu und Consular-Agenten, welche nicht Unterthanen der Niederlande sind, welche zur Zeit ihrer Ernennung nicht als Einwohner in dem Königreiche der Niederlande oder seinen Colonien ansässig sind, und welche außer ihren Consularfunctionen keine andern Verrichtungen, kein Gewerbe oder Handel betreiben, sind — in soferne in Oesterreich die gleichen Begünstigungen den niederländischen General-Consulu, Consulu, Vice-Consulu und Consular-Agenten zugestanden werden — von der Militär-Einquartierung, von der Personalsteuer, und überdieß von allen öffentlichen oder Gemeinde-Anlagen, welche die Eigen-

sporach, powstających między kapitanami a wyprawą służbową okrętów Austryackich, obranymi być na rozjemców, a to bez interwencji Władz miejscowych, chyba że zachowanie się służby okrętowej lub kapitana takiemby było, iżby przez to porządek lub spokojność kraju mogły być naruszone, albo że Konsulowie jeneralni, Konsulowie, Vice-Konsulowie i Ajenci konsularni wzywają pomocy Władz rzeczonych do wykonania rozstrzygnięć swych lub utrzymania ich w mocy.

Wszelakoż rozumié się, iż rodzaj ten wyroku lub rozstrzygnięcia polubownego nie pozbawia stron spór wiodących prawa im przysługującego, wedle którego z swéj strony udać się mogą do władzy sędziowskiej kraju własnego, jeżeli ustawodawstwo tegoż przyznaje im prawo do tego.

#### A r t. 13.

Jeneralni-Konsulowie, Konsulowie, Vice-Konsulowie i Ajenci konsularni, nie będący poddanymi niderlandzkimi, którzy w czasie nominacji swéj nie osiedli jako mieszkańcy w Królestwie Niderlandzkim lub w koloniach jego, a zarazem oprócz swych funkcij konsularnych nie wykonują żadnych innych czynności, żadnego rzemiosła lub handlu, uwolnieni są o ile w Austrii przyznane są równe uwzględnienia niderlandzkim Konsułom jeneralnym, Konsułom, Vice-Konsułom i Ajentom konsularnym — od kwaterunku wojska, od podatku osobowego, a nadto od wszystkich nakładów publicznych lub gminnych, mających własność nakładów osobowych. Uwolnienie to zaś nigdy się rozciągać nie może na opłaty celne, lub inne opłaty pośrednie lub realne.

qui seraient considérées être d'une nature personnelle. Cette exemption ne peut jamais s'étendre aux droits de douane ou autres impôts indirects ou réels.

Les Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents consulaires qui ne sont point indigènes ou sujets reconnus des Pays-Bas, mais qui exerceraient conjointement avec leurs fonctions consulaires, une profession ou un commerce quelconque, sont tenus de supporter et de payer comme les sujets Neerlandais et autres habitants, les charges, impositions et contributions.

Les Consuls - Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents consulaires, sujets des Pays-Bas, mais auxquels il a été accordé d'exercer des fonctions consulaires, conférées par le Gouvernement autrichien, sont obligés d'acquitter toutes les impositions ou contributions de quelque nature qu'elles puissent être.

#### Art. 14.

Les Consuls - Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents consulaires Autrichiens jouiront de tous les autres privilèges, exemptions et immunités dans les Colonies Neerlandaises qui pourraient par la suite être accordés aux Agents de même rang de la nation la plus favorisée.

#### Art. 15.

La présente Convention restera en vigueur pendant cinq ans, à partir de l'échange des ratifications, lequel aura lieu dans le délai de six mois, ou plutôt, si faire se peut.

Dans le cas où ni l'une ni l'autre des Parties Contractantes n'aurait notifié, douze

schaft von persönlichen Auflagen haben, befreit. Diese Befreiung kann sich aber niemals auf die Zollgebühren, oder andere indirecte oder Real-Abgaben erstrecken.

Die General-Consulu, Consulu, Vice-Consulu und Consular-Agenten, welche nicht Einheimische oder nicht anerkannte Unterthanen der Niederlande sind, welche aber zugleich mit ihren Consularfunctionen irgend ein Gewerbe oder einen Handelszweig betreiben, sind gehalten, die Lasten, Auflagen und Steuern gleich den niederländischen Unterthanen und andern Einwohnern zu tragen und zu entrichten.

Die General-Consulu, Consulu, Vice-Consulu und Consular-Agenten, welche niederländische Unterthanen sind, denen aber bewilligt wurde, die ihnen durch die österreichische Regierung verliehenen Consularfunctionen auszuüben, sind verpflichtet, alle wie immer gearteten Auflagen und Steuern zu entrichten.

#### Art. 14.

Die österreichischen General-Consulu, Consulu, Vice-Consulu und Consular-Agenten werden in den niederländischen Colonien alle übrigen Vorrechte, Befreiungen und Immunitäten genießen, welche in der Folge den Agenten desselben Ranges der am meisten begünstigten Nation gewährt werden.

#### Art. 15.

Die gegenwärtige Convention soll während fünf Jahren, vom Tage der Ratifications-Auswechslung an — welche in dem Zeitraum von sechs Monaten, oder wo möglich noch früher stattzufinden hat — in Kraft bleiben.

In dem Falle, daß weder der eine noch der andere der contrahirenden Theile zwölf

Konsulowie Jeneralni, Konsulowie, Vice-Konsulowie i Ajenci-Konsularni, nie będący indygenami ani uznanymi poddanymi niderlandzkimi, wykonujący zaś przy funkcjach swych konsularnych oraz jakie rzemiosło lub jaką gałąź handlową, obowiązani są ponosić i opłacać ciężary, nakłady i podatki równie jak poddani austriaccy lub inni mieszkańcy.

Jeneralni Konsulowie, Konsulowie, Vice-Konsulowie i Ajenci-Konsularni będący poddanymi niderlandzkimi, którym dozwoloném jest, pełnić funkcyje konsularne, poruczone im przez Austriacki Rząd, obowiązani są, opłacać wszelkie nakłady i podatki.

#### A r t. 14.

Austriaccy Konsulowie Jeneralni, Konsulowie, Vice-Konsulowie i Ajenci-Konsularni używać będą w niderlandzkich koloniach wszelkich innych przywilejów, uwolnień i prerogatyw, jakieby nadane zostały na przyszłość agentom równej rangi narodu jak najwięcej uwzględnionego.

#### A r t. 15.

Niniejsza konwencya pozostać ma w swój mocy ciągiem lat pięciu, licząc od dnia wymiany ratyfikacyj, nastąpić mającój w przeciągu miesięcy sześciu, lub ile możności pierwój jeszcze.

W przypadku, gdyby ani jedna ani druga ze Stron kontraktujących przed upływem rzeczzonego peryodu lat pięciu nie objawiła zamiaru swego, ażeby ustało

mois avant l'expiration de la dite période de cinq années, son intention d'en faire cesser les effets, la Convention continuera à rester en vigueur pendant encore une année, à partir du jour où l'une ou l'autre des Parties l'aura dénoncée.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait à la Haye, en double original, le vingt-neuvième jour du mois de Décembre de l'an de grâce mille huit cent cinquante cinq.

**Dobhoff** m. p. **Van Hall** m. p.  
(L. S.) (L. S.)  
**F. Pahud** m. p.  
(L. S.)

Monate vor Ablauf der besagten Periode von fünf Jahren seine Absicht kund gegeben hätte, die Wirkungen dieser Convention aufhören zu lassen, soll dieselbe noch durch ein weiteres Jahr in Kraft bleiben nach jenem Tage, an welchem der eine oder der andere Theil sie gekündigt hätte.

Zur Beglaubigung dessen haben die betreffenden Bevollmächtigten die gegenwärtige Convention unterzeichnet, und derselben ihre Siegel beigedrückt.

So geschehen zu Haag, in doppelter Ausfertigung, am neun und zwanzigsten Tage des Monates December im Jahre des Heils Eintausend achthundert fünfzig fünf.

**Dobhoff** m. p. **Van Hall** m. p.  
(L. S.) (L. S.)  
**Pahud** m. p.  
(L. S.)

Nos visis et perpensis omnibus et singulis conventionis hujus articulis, illos omnes ratos gratosque habere hisce profiteamur ac declaramus verbo Nostro Caesareo-Regio spondentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur fideliter executioni mandaturos, nec, ut illis ulla ratione a Nostris contraveniatur, permissuros esse. In quorum fidem praesentes conventionis tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro appenso muniri jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna, die undecima mensis Martii anno Domini millesimo octingentesimo quinquagesimo sexto, Regnorum Nostrorum octavo.

**Franciscus Josephus.**



**Comes a Buol-Schauenstein** m. p.

Ad mandatum sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

**Ig. Eques Lichmann a Palmrode** m. p.  
Cons. Aul. et Ministerialis.

działanie konwencyi niniejszój, pozostać ma takowa jeszcze dalszy rok w mocy po tym dniu, w którymby jedna lub druga strona ją wypowiedziała.

W dowód czego dotyczący pełnomocnicy niniejszą konwencyę podpisali, i na niój pieczęci swe wycisnęli.

Dan w Hadze w podwójnym oryginale, na dniu dwudziestym dziewiątym miesiąca Grudnia w roku Pańskim tysiąc ośmset pięćdziesiątym piątym.

**Dobhoff** m. p.    **Van Hall** m. p.    **F. Pahud** m. p.  
(L. S.)                      (L. S.)                      (L. S.)

Nos visis et perpensis omnibus et singulis conventionis hujus articulis, illos omnes ratos gratosque habere hisce profiteamur ac declaramus verbo Nostro Caesareo-Regio spondentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur fideliter executioni mandaturos, nec, ut illis ulla ratione a Nostris contraveniatur, permissuros esse. In quorum fidem praesentes conventionis tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro appenso muniri jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna, die undecima mensis Martii anno Domini millesimo octingentesimo quinquagesimo sexto, Regnorum Nostrorum octavo-

**Franciscus Josephus.**



**Comes a Buol-Schauenstein** m. p.

Ad mandatum sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis  
proprium:

**Ig. Eques Lichmann a Palmrode** m. p.

Cons. Aul. et Ministerialis.

## 126.

## Kaiserliche Verordnung vom 25. Juni 1856,

in Betreff des, in den venetianischen Provinzen unter dem Namen „Pensionatico“ bestehenden Weidrechtes.

(Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXIX. Stück, Nr. 121, ausgegeben am 12. Juli 1856).

## 127.

## Verordnung des Ministeriums des Innern vom 28. Juni 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXIX. Stück, Nr. 122, ausgegeben am 12. Juli 1856),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze,

betreffend die Behandlung der katholischen Vereine oder Bruderschaften.

In Folge Allerhöchster Entschliessung vom 27. Juni 1856 wird von dem k. k. Ministerium des Innern, im Einvernehmen mit dem k. k. Ministerium für Cultus und Unterricht und der k. k. obersten Polizeibehörde, in Bezug auf die Behandlung der katholischen Vereine oder Bruderschaften Folgendes festgesetzt:

Auf Vereine von Katholiken, welche sich unter geistlicher Leitung, und ohne dadurch eine Rechtsverbindlichkeit einzugehen, zu Werken der Frömmigkeit und Nächstenliebe verbinden, findet das kaiserliche Patent vom 26. November 1852, Nr. 253 des Reichs-Gesetz-Blattes, keine Anwendung.

Derlei Vereine unterliegen der Genehmigung und Oberleitung desjenigen Bischofs, in dessen Diocese sie ihren Sitz haben, nur ist der betreffende Landeschef sowohl von der erfolgten Genehmigung, als auch von dem Gegenstande und der Organisation des Vereines sogleich in Kenntniß zu setzen.

Den geistlichen Leitern solcher Vereine bleibt es übrigens unbenommen, unter ihrer Verantwortung und nach Maßgabe der von ihnen genehmigten Vereinsstatuten, zur Führung der Vereinsgeschäfte auch weltliche Mitglieder zu bestellen, oder aus Wahlen der Vereinsmitglieder hervorgegangene weltliche Angestellte des Vereines als solche zu bestätigen.

Die volle Abhängigkeit eines solchen Vereines von dem eigenen inländischen Diocesanbischofe darf durch eine Verbindung mit ausländischen gleichartigen oder ähnlichen Vereinen nicht beeinträchtigt werden; hingegen wird gestattet, daß der Bischof unter seiner Aufsicht und Verantwortung Beziehungen inländischer kirchlicher Vereine zu derartigen ausländischen Vereinen in soweit genehmige, als solche etwa durch kirchliche Zwecke bedingt sein sollten.

Von jeder solchen Errichtung ist gleichfalls dem betreffenden Landeschef Mittheilung zu machen.

Freiherr von Bach m. p.

## 126.

## Cesarskie Rozporządzenie z dnia 25 Czerwca 1856,

dotyczące prawa paszy, istniejącego w prowincjach Weneckich pod nazwiskiem:  
*„Pensionatico.”*

(Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXIX, Nr. 121, wydaną dnia 12 Lipca 1856.)

## 127.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych  
z dnia 28 Czerwca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXIX, Nr. 122, wydana dnia 12 Lipca 1856),

mające moc w całym obrębie Państwa, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

dotyczące traktowania stowarzyszeń lub bractw katolickich.

W skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 27 Czerwca 1856 r. ustanawia C. K. Ministerjum Spraw Wewnętrznych, w porozumieniu z C. K. Ministerjum Wyznań i Oświecenia, tudzież z Najwyższą Władzą Policyjną, pod względem traktowania katolickich stowarzyszeń lub bractw, co następuje:

Do stowarzyszeń katolików zawierujących się pod kierunkiem duchowieństwa do dzieł pobożności i miłości bliźniego, bez przyjęcia na się przez to obowiązku prawnego, nie ma żadnego zastosowania Patent Cesarski z dnia 26 Listopada 1852 r., Nr. 253 Dziennika Praw Państwa.

Takowe stowarzyszenia ulegają potwierdzeniu i nadkierunkowi biskupa, w którego dyecezyi siedzibę swą mają, tylko że dotyczący Szef Kraju zawiadomionym być winien natychmiast tak o nastąpieniem potwierdzeniu, jako też i o przedmiocie i organizacji stowarzyszenia.

Duchownym kierownikom takich stowarzyszeń zostawia się zresztą prawo, pod ich odpowiedzialnością i w miarę zasad stowarzyszenia, przez nich uchwalonych, ustanawiać także członków świeckich do prowadzenia czynności stowarzyszenia, lub potwierdzać świeckich ustanowionych stowarzyszenia, powołanych ku temu drogą wyborów.

Zupełna zawisłość stowarzyszenia takowego od biskupa własnej dyecezyi krajowej nie może być naruszoną przez połączenie z zagranicznymi takimi samymi, lub podobnymi stowarzyszeniami; dozwolonem zaś jest, ażeby biskup pod nadzorem i odpowiedzialnością swą styczności krajowych stowarzyszeń z takowymi stowarzyszeniami zagranicznymi o tyle potwierdzał, o ileby tego wymagały cele kościoła.

O każdym takowem tworzeniu niemniej zawiadomionym być winien dotyczący Szef Kraju.

Baron **Bach** m. p.



## 126.

## Kaiserliche Verordnung vom 25. Juni 1856,

in Betreff des, in den venetianischen Provinzen unter dem Namen „Pensionatico“ bestehenden Weiderechtes.

(Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXIX. Stück, Nr. 121, ausgegeben am 12. Juli 1856).

## 127.

## Verordnung des Ministeriums des Innern vom 28. Juni 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXIX. Stück, Nr. 122, ausgegeben am 12. Juli 1856),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze,  
betreffend die Behandlung der katholischen Vereine oder Bruderschaften.

In Folge Allerhöchster Entschliessung vom 27. Juni 1856 wird von dem k. k. Ministerium des Innern, im Einvernehmen mit dem k. k. Ministerium für Cultus und Unterricht und der k. k. obersten Polizeibehörde, in Bezug auf die Behandlung der katholischen Vereine oder Bruderschaften Folgendes festgesetzt:

Auf Vereine von Katholiken, welche sich unter geistlicher Leitung, und ohne dadurch eine Rechtsverbindlichkeit einzugehen, zu Werken der Frömmigkeit und Nächstenliebe verbinden, findet das kaiserliche Patent vom 26. November 1852, Nr. 253 des Reichs-Gesetz-Blattes, keine Anwendung.

Derlei Vereine unterliegen der Genehmigung und Oberleitung desjenigen Bischofs, in dessen Diocese sie ihren Sitz haben, nur ist der betreffende Landeschef sowohl von der erfolgten Genehmigung, als auch von dem Gegenstande und der Organisation des Vereines sogleich in Kenntniß zu setzen.

Den geistlichen Leitern solcher Vereine bleibt es übrigens unbenommen, unter ihrer Verantwortung und nach Maßgabe der von ihnen genehmigten Vereinsstatuten, zur Führung der Vereinsgeschäfte auch weltliche Mitglieder zu bestellen, oder aus Wahlen der Vereinsmitglieder hervorgegangene weltliche Angestellte des Vereines als solche zu bestätigen.

Die volle Abhängigkeit eines solchen Vereines von dem eigenen inländischen Diocesanbischofe darf durch eine Verbindung mit ausländischen gleichartigen oder ähnlichen Vereinen nicht beeinträchtigt werden; hingegen wird gestattet, daß der Bischof unter seiner Aufsicht und Verantwortung Beziehungen inländischer kirchlicher Vereine zu derartigen ausländischen Vereinen in soweit genehmige, als solche etwa durch kirchliche Zwecke bedingt sein sollten.

Von jeder solchen Errichtung ist gleichfalls dem betreffenden Landeschef Mittheilung zu machen.

Freiberr von **Bach** m. p.

## 126.

**Cesarskie Rozporządzenie z dnia 25 Czerwca 1856,**

**dotyczące prawa paszy, istniejącego w prowincjach Weneckich pod nazwiskiem:**  
**„Pensionatico.“**

(Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXIX, Nr. 121, wydaną dnia 12 Lipca 1856.)

## 127.

**Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych  
z dnia 28 Czerwca 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XXIX, Nr. 122, wydana dnia 12 Lipca 1856),

mające moc w całym obrębie Państwa, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

**dotyczące traktowania stowarzyszeń lub bractw katolickich.**

W skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 27 Czerwca 1856 r. ustanawia C. K. Ministerjum Spraw Wewnętrznych, w porozumieniu z C. K. Ministerjum Wyznań i Oświecenia, tudzież z Najwyższą Władzą Policyjną, pod względem traktowania katolickich stowarzyszeń lub bractw, co następuje:

Do stowarzyszeń katolików zawierających się pod kierunkiem duchowieństwa do dzieł pobożności i miłości bliźniego, bez przyjęcia na się przez to obowiązku prawnego, nie ma żadnego zastosowania Patent Cesarski z dnia 26 Listopada 1852 r., Nr. 253 Dziennika Praw Państwa.

Takowe stowarzyszenia ulegają potwierdzeniu i nadkierunkowi biskupa, w którego dyecezyi siedzibę swą mają, tylko że dotyczący Szef Kraju zawiadomionym być winien natychmiast tak o nastąpioném potwierdzeniu, jako téż i o przedmiocie i organizacji stowarzyszenia.

Duchownym kierownikom takich stowarzyszeń zostawia się zresztą prawo, pod ich odpowiedzialnością i w miarę zasad stowarzyszenia, przez nich uchwalonych, ustanawiać także członków świeckich do prowadzenia czynności stowarzyszenia, lub potwierdzać świeckich ustanowionych stowarzyszenia, powołanych ku temu drogą wyborów.

Zupełna zawisłość stowarzyszenia takowego od biskupa własnej dyecezyi krajowej nie może być naruszoną przez połączenie z zagranicznymi takimi samymi, lub podobnymi stowarzyszeniami; dozwoloném zaś jest, ażeby biskup pod nadzorem i odpowiedzialnością swą styczności krajowych stowarzyszeń z takowymi stowarzyszeniami zagranicznymi o tyle potwierdzał, o ileby tego wymagały cele kościoła.

O każdém takowém tworzeniu niemniej zawiadomionym być winien dotyczący Szef Kraju.

Baron **Bach** m. p.

## 128.

**Kaiserliche Verordnung vom 12. Juli 1856,**

mit welcher die Grundsätze rücksichtlich der, mehreren Personen ertheilten Nachsicht des aus Anlaß der Empörung in dem Königreiche Ungarn, und dem Großfürstenthume Siebenbürgen in den Jahren 1848 und 1849 kriegsrechtlich verhängten Vermögensverfalles bekannt gemacht werden.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXX. Stück, Nr. 123, ausgegeben am 15. Juli 1856.

---

128.

Cesarskie Rozporządzenie z dnia 12 Lipca 1856,

**mocą którego obwieszczone zostają zasady względem udzielonego niektórym osobom  
przepuszczenia kary przypadku majątku, sądem wojennym orzeczonej z powodu  
powstania w Królestwie Węgierskiem i Wielkiem-Księstwie Siedmiogrodzkiem  
w latach 1848 i 1849.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXX, Nr. 123, wydaną dnia 15 Lipca 1856.

---



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Kraukauer Verwaltungsgelbiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XXX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 9. August 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XXX.

Wydany i rozesłany dnia 9 Sierpnia 1856.

## Kaiserliche Verordnung vom 15. Juni 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXI. Stück, Nr. 124, ausgegeben am 19. Juli 1856),

womit das niederösterreichische Maß und Gewicht in dem Herzogthume Schlessen als allein gesetzliches Maß und Gewicht erklärt wird.

Nach Vernehmung Meiner Minister und nach Anhörung Meines Reichsrathes habe Ich nachstehende Bestimmungen beschlossen:

### 1.

Vom 1. Juli 1857 angefangen haben in dem Herzogthume Schlessen die niederösterreichischen Hohl-, Längen- und Gewichts-Maße, namentlich die niederösterreichische Maß, der niederösterreichische Simer, der niederösterreichische Megen, die Wiener Klaf-ter und die Wiener Elle, dann das Wiener Pfund und der Wiener Centner, sämtliche mit ihren Unterabtheilungen, als die allein gesetzlichen Maße und Gewichte zu gelten.

### 2.

Das Verhältniß der genannten niederösterreichischen Maße zu den im Herzogthume Schlessen bestandenen, wird in folgender Weise festgestellt:

|    |                                    |            |         |                                  |        |
|----|------------------------------------|------------|---------|----------------------------------|--------|
| 1. | der niederösterreichische Megen    | ist gleich | 0.80522 | Breslauer schlesischer Scheffel; |        |
| 2. | "                                  | "          | 0.4     | Troppaner                        | "      |
| 3. | "                                  | "          | 1.11871 | preussischen                     | "      |
| 4. | die                                | Maß        | 1.23535 | "                                | Quart; |
| 5. | der Breslauer schlesische Scheffel | ist gleich | 1.2419  | niederösterreichischen Megen;    |        |
| 6. | " Troppaner                        | "          | 2.5     | "                                | "      |
| 7. | " preussische                      | "          | 0.89389 | "                                | "      |
| 8. | das preussische Quart              | "          | 0.80938 | "                                | Maß.   |

### 3.

Im öffentlichen Kaufe und Verkaufe ist der Gebrauch anderer, als der unter 1 bezeichneten Maße und Gewichte von obbenannten Termine an, bei Strafe der Confiscation des Maßes oder Gewichtes und im Wiederholungsfalle bei einer Geldstrafe von Einem bis fünf und zwanzig Gulden, verboten.

### 4.

In den Fällen der Uebertretung dieser Anordnungen sind die Erkenntnisse von den, zur Handhabung der Gewerbsvorschriften in erster Instanz berufenen politischen Behörden zu fällen, gegen welche der Recurs an die politische Oberbehörde nach den bestehenden allgemeinen Vorschriften frei bleibt.

## 129.

## Cesarskie rozporządzenie z dnia 15. Czerwca 1856 r.,

(Dziennik Praw Państwa Część XXXI, Nr. 124, wydana dnia 19 Lipca 1856),

**mocą którego niższo-austryacka miara i waga ogłoszona zostaje w Księstwie Szlą-  
skiém jako wyłącznie prawna miara i waga.**

Po wysłuchaniu Moich Ministrów i zasięgnięciu zdania Mój Rady Stanu uchwa-  
lam następujące postanowienia:

## 1.

Z dniem 1. Lipca 1857 r. mają wejść w używanie jako wyłącznie prawne  
miary i wagi w Księstwie Szląskiém niższo-austryackie miary do płynów i towa-  
rów sypkich, miary długości i wagi, a to: niższo-austryacka miara, niższo-austry-  
jackie wiadro, niższo-austryacka maca, sążeń wiedeński i lokieć wiedeński, tudzież  
funt wiedeński i centnar wiedeński, wszystkie wraz z swemi podziałami.

## 2.

Stósunek wymienionych miar niższo-austryackich do dotychczasowych szląskich,  
ustanowionym zostaje w sposób następujący:

- |    |                              |           |         |                           |           |
|----|------------------------------|-----------|---------|---------------------------|-----------|
| 1. | Maca niższo-austryacka       | równa się | 0.80522 | wrocławsko-szląskiego     | półkorca; |
| 2. | „ „ „ „ „                    | „         | 0.4     | opawsko- „ „              | „         |
| 3. | „ „ „ „ „                    | „         | 1.11871 | prusko- „ „               | „         |
| 4. | Miara „ „ „ „                | „         | 1.23535 | pruskiej                  | kwarty;   |
| 5. | Półkorce wrocławsko-szląskie | wynosi    | 1.2419  | macy niższo-austryackiej; |           |
| 6. | „ opawsko- „ „               | „         | 2.5     | „ „ „                     | „         |
| 7. | „ prusko- „ „                | „         | 0.89389 | „ „ „                     | „         |
| 8. | Kwarta pruska                | „         | 0.80938 | miary „ „                 | „         |

## 3.

W kupnie i sprzedaży publicznej od terminu wyżej wspomnianego zakazanem  
jest użycie innych miar i wag prócz wyszczególnionych pod 1., a to pod karą  
konfiskacyi miary lub wagi, zaś w razie powtórnym pod karą pieniężną od jedno-  
go aż do dwudziestu pięciu złotych reńskich.

## 4.

W przypadkach przestąpienia rozporządzeń niniejszych orzekać będą władze  
polityczne, do wykonywania przepisów przemysłowych w pierwszej instancyi po-  
wołane, przeciw którym pozostaje rekurs wolny do wyższej władzy politycznej  
wedle powszechnych przepisów istniejących.



5.

Mein Minister des Handels ist mit der Durchführung dieser Verordnung im Einvernehmen mit Meinem Minister des Innern beauftragt.

Varenburg am 15. Juni 1856.

**Franz Joseph** m. p.

Gr. Buol-Schauenstein m. p. Freiherr v. Bach m. p. Ritter v. Toggenburg m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:  
Ransonnet m. p.

130.

## Verordnung des Justizministeriums vom 11. Juli 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXI. Stück, Nr. 125, ausgegeben am 19. Juli 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

womit Vereinfachungen rücksichtlich einiger von den Gerichtsbehörden vermöge der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854, Nr. 165 des Reichs-Gesetz-Blattes, zu erstattenden Geschäftsausweise angeordnet werden.

Zur Verminderung von Schreibarbeiten findet das Justizministerium anzuordnen:

- a) In Zukunft sind in die von den Gerichtshöfen nach Vorschrift der §§. 36 und 37 der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854, Nr. 165 des Reichs-Gesetz-Blattes, an das Oberlandesgericht vorzulegende Geschäftstabelle (Formulare IV) diejenigen Strafsachen, worüber das Strafverfahren nicht bei dem Gerichtshofe selbst gepflogen wird, nicht mehr aus den vor den Untersuchungsgerichten nach §. 9 an den Gerichtshof einzuschickenden monatlichen Geschäftsübersichten (Formulare II) abzuschreiben und zu übertragen, sondern diese Geschäftsübersichten selbst nach Ablauf eines jeden halben Jahres der an das Oberlandesgericht einzuschickenden Tabelle Nr. IV beizulegen, und von diesem nach deren Prüfung sammt der Halbjahrestabelle Nr. IV nach Vorschrift des §. 39 den Gerichtshöfen zurückzustellen.

Damit aber in Ansehung derjenigen Strafsachen, worüber das Untersuchungsverfahren bei den Untersuchungsgerichten gepflogen wurde, auch die darüber von dem Gerichtshofe eingeleiteten Amtshandlungen von dem Oberlandesgerichte geprüft werden können, sind der Geschäftsübersicht, Formulare II, noch zwei Rubriken beizugeben und vor ihrer Abgabe an das Oberlandesgericht von dem Gerichtshofe selbst auszufüllen, nämlich die Eine für die Angabe des Namens des Referenten des Gerichtshofes, und die Andere für die Bezeichnung der Lage, in welcher sich die Strafsache zur Zeit der Vorlegung der Tabellen an das Oberlandes-

## 5.

Mój Minister Handlu poleconém sobie ma przeprowadzenie niniejszego rozporządzenia w porozumieniu z Moim Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Laxenburg dnia 15. Czerwca 1856 r.

**Franciszek Józef** m. p.

**Hr. Buol-Schauenstein** m. p. Baron **Bach** m. p. Kawaler de **Toggenburg** m. p.

Za najwyższym rozkazem:

**Ransonnét** m. p.

## 130.

## Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z dnia 11. Lipca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXI, Nr. 125, wydana dnia 19. Lipca 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

**którem zarządzone zostają uproszczenia co się tyczy niektórych wykazów czynności, przez władze sądowe zdawać się mających na mocy karno-sądowej instrukcyi z dnia 16. Czerwca 1854 r. Nr. 165 Dziennika praw Państwa.**

Dla umniejszenia robót pisarskich rozporządza Ministerjum Sprawiedliwości:

- a) Na przyszłość do tabeli czynności, przedłożyć się mającej przez trybunały sądowe wedle przepisu §§. 36 i 37 karno-sądowej instrukcyi z dnia 16. Czerwca 1854 r. Nr. 165 Dziennika praw Państwa do sądu wyższego krajowego (Formularz IV), owe przypadki karne, w których postępowanie karne nie odbywało się w samym trybunale sądowym, nie będą już wypisywane i przenoszone z przeglądów czynności miesięcznych (Formularz II), przez sądy śledcze wedle §. 9 do trybunału zasylać się mających, lecz same te przeglądy czynności po upływie każdego półrocza załączone być winny do tabeli Nr. IV, do sądu krajowego wyższego przesłać się mającej, który po rozpoznaniu onychże zwróci je trybunałom, stósownie do przepisu §. 39 wraz z tabelą półroczną Nr. IV. —

Ażeby zaś co się tyczy tych przypadków karnych, w których postępowanie śledcze odbywało się w sądach śledczych, ocenione być mogły przez sąd krajowy wyższy także i czynności urzędowe, w trybunale zarządzone, do przeglądu czynności w Formularzu II. dodane być winny jeszcze dwie rubryki, które przed odesłaniem onegoż do wyższego sądu krajowego przez sam trybunał sądowy mają być zapelnione, a to jedna dla wymienienia referenta trybunału, druga dla wskazania, w jakim stanie znajduje się sprawa karna w samymże trybunale w czasie przedłożenia tabel do wyższego sądu

gericht bei dem Gerichtshofe selbst befindet, wornach daher die Geschäftsübersicht Nr. II, in Zukunft nach dem im Anhange zu dieser Verordnung beigefügten Formulare zu führen sein wird.

Dabei versteht sich von selbst, daß diejenigen summarischen Übersichten, welche der Gerichtshof nach Vorschrift der Anmerkung 4 am Schlusse der halbjährigen Tabelle Nr. IV beizufügen hat, auch künftighin aus den Gesammtergebnissen sowohl dieser Tabelle Nr. IV, als der beizulegenden sechsmonatlichen Geschäftsübersichten der Untersuchungsgerichte (Tabelle Nr. II) zusammenzustellen sein werden.

- b) Daß von den Strafgerichten nach Vorschrift des §. 137 der gedachten Instruction und Formular Nr. XVI mit Ende eines jeden halben Jahres an die Staatsbuchhaltung zu übersendende Hauptverzeichnis der im Laufe des halben Jahres rechtskräftig zum Kostenersatze verurtheilten Personen und des Betrages der ihnen zum Ersatze auferlegten Kosten ist in Zukunft auf die Mittheilung jener Fälle zu beschränken, rücksichtlich welcher das Strafgericht nicht schon im Voraus nach Maßgabe des §. 343 der Strafproceß-Ordnung die Uneinbringlichkeit der Kosten erhoben und entschieden hat.

Freiherr von **Krauß** m. p.

krajowego, zaczem więc przegląd czynności Nr. II. na przyszłość wedle formularza, załączonego w dodatku do niniejszego rozporządzenia, prowadzonym być ma.

Przytém rozumié się samo przez się, iż te sumaryczne przeglądy, jakie trybunał wedle przepisu uwagi 4 w końcu półrocznej tabeli Nr. IV załączyć ma, także i na przyszłość zestawione będą z ogólnych wyników nie tylko rzeczonych tabeli Nr. IV, lecz téż i z przedłożyc się mających sześćmiesięcznych przeglądów czynności sądów śledczych (tabela Nr. II.).

- b) Główny wykaz osób prawnie zasądzonych w ciągu półrocza do wynagrodzenia kosztów, tudzież kwoty kosztów, wynagrodzonymi być mających, który sądy karne przesłać winny do buhalterji rządowej z końcem każdego półrocza wedle przepisu §. 137 rzeczonych instrukcyi i formularza Nr. XVI, na przyszłość ograniczać się ma na doniesienie o onych wypadkach, względem których sąd karny nie rozeznał i nie orzekł już naprzód w miarę §. 343 procedury karnéj co do możebności ściągnięcia kosztów.

Baron **Krauss** m. p.

# A u h a n g.

Formulare Nr. II, zu §. 9 der Strafgerichts-Instruction vom 16. Juni 1854, Nr. 165 des Reichs-Gesetz-Blattes.

## Formulare der von den Untersuchungsgerichten nach §. 62 der Strafproceß-Ordnung zu überreichenden monatlichen Geschäfts-Übersichten.

| 1                 | 2                              | 3                      | 4                                 | 5                        | 6                                       | 7  | 8  | 9                                     | 10  | 11                                |
|-------------------|--------------------------------|------------------------|-----------------------------------|--------------------------|---|--|--|---------------------------------------|---|-----------------------------------|
| Fortlaufende Zahl | Name des Untersuchungsrichters | Name des Beschuldigten | Benennung der strafbaren Handlung | T a g                    | Tag der Uebernahme des Beschuldigten in | Tage der mit dem Beschuldigten aufgenommenen Verhöre | Lage der Strafsache bei den Untersuchungsgerichten am Ende des Monats. — Ursache der noch nicht erfolgten Beendigung der Untersuchung oder Angabe des Tages, an welchem die Strafsache zur definitiven Erledigung dem Gerichtshofe vorgelegt wurde | Name des Referenten beim Gerichtshofe | Lage der Strafsache bei dem Gerichtshofe. Tag der vorgenommenen Schlußverhandlung, oder sonstige Beendigungs-Art der Strafsache | Anmerkung                         |
|                   |                                |                        |                                   | der überreichten Anzeige | der eingeleiteten Special-Untersuchung  | einstweilige Verwahrung                              | die Untersuchungshaft  |                                       | mit Schluß des ersten Halbjahres  | mit Schluß des zweiten Halbjahres |
|                   |                                |                        |                                   |                          |   |  |  |                                       |   |                                   |

Anmerkung: Die Strafsachen sind in chronologischer Ordnung in die Tabelle einzutragen. Die in der ersten Columne enthaltene fortlaufende Nummer ist durch das ganze Jahr ununterbrochen fortzuführen.

Bei Strafsachen, welche bereits in einer Tabelle eingetragen sind, genügt es, sich in einer späteren Tabelle bezüglich der 4. 5. und 6. Rubrik auf die frühere Tabelle zu beziehen, und nur die allenfalls stattgefundenen Änderungen anzumerken.

Bei Complicitäten kann in der späteren Tabelle nur der Name eines der Beschuldigten in der 3. Rubrik angeführt werden.

Strafsachen, in welchen das Untersuchungsgericht die Anzeige wegen Mangels des Thatbestandes eines Verbrechens oder Vergehens, oder wegen Unerheblichkeit der Verdachtsgründe der Entscheidung des Gerichtshofes vorgelegt hat; dann Strafsachen, in welchen das Untersuchungsgericht die Untersuchung nach §§. 190 und 191 der Strafproceß-Ordnung geschlossen, und an den Gerichtshof eingeleitet hat, sind bei dem Untersuchungsgerichte als beendet anzusehen und in die Tabelle des nächsten Monats nicht mehr aufzunehmen. Wenn jedoch der Gerichtshof die Einleitung des Untersuchungsverfahrens über eine solche Anzeige oder über die Ergänzung der von dem Untersuchungsgerichte geschlossenen Untersuchung anordnet, so ist die Strafsache nach dem Tage der ursprünglichen Anzeige unter die noch abhängigen Strafsachen wieder einzutreiben.

Die Rubriken 10 und 11 sind von dem Gerichtshofe auszufüllen.

# D o d a t e k.

Formularz Nr. II., do §. 9. karno-sądowej instrukcyi z dnia 16. Czerwca 1854, Nr. 165 Dziennika praw Państwa.

## Formularz miesięcznych przeglądów czynności, przedłożyć się mających przez sądy śledcze wedle §. 62 procedury karnéj.

| 1              | 2                    | 3                | 4                        | 5                       |                                     | 6                         |                        | 7   | 8  | 9                          | 10   |                   | 11           |
|----------------|----------------------|------------------|--------------------------|-------------------------|-------------------------------------|---------------------------|------------------------|---|--|----------------------------|--|-------------------|--------------|
| Liczba bieżąca | Imię sędzi śledczego | Imię obwinionego | Nazwa czynu kary godnego | Dzień                   |                                     | Dzień wzięcia obwinionego |                        | Dnie inkwizycyj. z obwinionym przedsiębranych | Stan sprawy karnéj w sądach śledczych z końcem miesiąca. Przyczyna nieukończenia śledztwa, lub téż wymienienie dnia, w którym sprawa karna przedłożoną została trybunałowi do załatwienia ostatecznego | Imię referenta w trybunale | Stan sprawy karnéj w trybunale. Dzień przedsięwziętej rozprawy ostatecznéj, lub téż inny sposób ukończenia sprawy karnéj |                   | <b>Uwaga</b> |
|                |                      |                  |                          | wniesionego doniesienia | wyprowadzonego śledztwa specjalnego | do aresztu tymczasowego   | do więzienia śledczego |   |  |                            | z końcem pierwszego  | z końcem drugiego |              |
|                |                      |                  |                          |                         |                                     | półrocza                  |                        |   |  |                            |  |                   |              |
|                |                      |                  |                          |                         |                                     |                           |                        |   |  |                            |  |                   |              |

**U w a g a.** Sprawy karne wciągane być winny do tabeli porządkiem chronologicznym. Numer bieżący, w pierwszej kolumnie zawarty, nieprzerwanie prowadzonym być winien przez ciąg całego roku.

Co do spraw karnych, do tabeli już wciągniętych, dostatecznym jest, odnieść się w późniejszej tabeli względem rubryki 4, 5 i 6 do tabeli dawniejszej, a tylko zanotować zmiany, jeżeliby jakie zasły.

W razie spółnictwa może w późniejszej tabeli wyszczególnionem być w 3. rubryce tylko imię jednego z obwinionych.

Sprawy karne, w których sąd śledczy doniesienie z powodu braku istoty czynu zbrodni lub wykroczenia, lub z powodu niewydatości powodów przedłożył do rozstrzygnięcia trybunałowi; tudzież sprawy karne, w których sąd śledczy zamknął śledztwo wedle §§ów 190 i 191 procedury karnéj, i odesłał do trybunału, uważane być winny za ukończone w sądzie śledczym i nie mają już być wciągane do tabeli miesiąca następującego. Jeżeli zaś trybunał zarządzi wytoczenie postępowania śledczego w przedmiocie doniesienia takowego lub uzupełnienia śledztwa, przez sąd śledczy zamkniętego, wówczas sprawa karna znowu wciągnięta być ma wedle dnia pierwotnego doniesienia między sprawy karne, jeszcze wiszące.

Rubryki 10 i 11 trybunał zapełnić powinien.

57

## Verordnung des Ministeriums des Innern vom 14. Juli 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXI. Stück, Nr. 126, ausgegeben am 19. Juli 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die Regelung der Militärbefreiung der Candidaten des geistlichen Standes und der Laienbrüder der katholischen Kirche.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben zur allgemeinen und gleichmäßigen Regelung der bisherigen Bestimmungen über die Befreiung vom Eintritte in den Militärdienst für die Candidaten des geistlichen Standes und die Laienbrüder der katholischen Kirche mit Allerhöchster Entschliessung vom 9. Juli 1856 folgende, sogleich in Wirksamkeit tretende Anordnungen Allergnädigst zu genehmigen geruht.

Die Candidaten des geistlichen Standes der katholischen Kirche ohne Unterschied des Ritus, sind von dem Eintritte in den Militärdienst befreit, wenn sie:

- a) von dem Ordinarius einer Diocese in sein Seminar als Nummen aufgenommen, oder
- b) in einem von der Kirche approbirten Orden eingekleidet worden sind, oder
- c) den theologischen Studien an einer öffentlichen Studien-Anstalt obliegen, zwar ohne in ein Seminar oder Ordenshaus aufgenommen zu seyn (Externisten), jedoch sich mit der Zusicherung eines Diöcesan-Vorstandes, sie nach absolvirten Studien in seinen Diöcesan-Clerus aufnehmen zu wollen, und mit Studien-Zeugnissen ausweisen, aus denen zu ersehen ist, daß sie als Externisten in den letzten zwei Studienhalbjahren nebst der guten Sittencasse aus allen obligaten Lehrgegenständen wenigstens die erste Fortgangscasse erhalten haben;
- d) die gleiche Begünstigung wird auch jenen Candidaten des geistlichen Standes des griechischen Ritus belassen, welche ihre theologischen Studien bereits vollendet, aber die Weihen noch nicht empfangen haben, wenn sie sich mit einem Zeugnisse ihres Ordinariates, daß sie noch Aleriker seiner Diocese sind, ausweisen.

Die Befreiung vom Eintritte in den Militärdienst hat auch den Laienbrüdern kirchlich-approbirter Orden, und zwar sowohl nach abgelegter Profese, als auch während des Noviciates zuzukommen.

Candidaten des geistlichen Standes und Kloster-Laienbrüder, welche noch vor dem zurückgelegten militärpflichtigen Alter einen anderen Beruf wählen, oder die hier festgesetzten Bedingungen der Militärbefreiung nicht erfüllen, unterliegen der Militärpflicht in jener Altersklasse, in welche sie einbezogen worden wären, wenn ihnen der angesprochene Befreiungstitel nicht zu Statten gekommen wäre.

Freiherr von Bach m. p.

131.

## Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 14. Lipca 1856.

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXI, Nr. 16, wydana dnia 19. Lipca 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

### **o regulacji uwolnienia od wojska kandydatów stanu duchownego i laików kościoła katolickiego.**

Jego C. K. Apostolska Mość, celem powszechnego i jednostajnego uregulowania dotychczasowych Postanowień o uwolnieniu od służby wojskowej kandydatów stanu duchownego i laików kościoła katolickiego, raczył Najwyższem Postanowieniem z dnia 9. Lipca 1856 r. Najlaskawiej zatwierdzić następujące Rozporządzenia, natychmiast w życie wchodzące:

Kandydaci stanu duchownego kościoła katolickiego bez różnicy obrządku, wolnymi zostają od służby wojskowej, jeżeli:

- a) przyjętymi zostali od ordynariusza dyecezyi do jego seminarjum jako alumni, albo
- b) odbyli obłóczyny w zakonie, przez kościół aprobowanym, albo
- c) poświęcają się naukom teologicznym w publicznym zakładzie naukowym, nie będąc wprawdzie przyjętymi do seminarjum lub klasztoru (externiści), wszelako wykazując się zapewnieniem przełożonego dyecezyi, iż przyjęcie ich chce po ukończonych studyach do stanu kleryków dyecezyi swój, oraz zaświadczeniami studyów, z których poznać się dało, iż jako externiści w ostatnich dwóch półroczach studyów swych oprócz dobrej klasy z obyczajów, ze wszystkich przedmiotów naukowych obowiązkowych otrzymali przynajmniej pierwszą klasę postępują;
- d) równego uwzględnienia doznawać będą także i ci kandydaci stanu duchownego obrządku greckiego, którzy studia swe teologiczne już ukończyli, lecz wyświęcenia jeszcze nie odebrali, jeżeli się wykażą świadectwem ordynaryatu swego, iż są jeszcze klerykami dyecezyi jego.

Uwolnienie od służby wojskowej przysłużyć będzie także i braciszkom zakonów, przez kościół aprobowanych, a to nie tylko po złożeniu profesu, lecz nawet podczas nowicyatu.

Kandydaci stanu duchownego i braciszkwie zakonni, którzyby, nim jeszcze odbyli wiek, wojskowości ulegający, obrali sobie inny zawód życia, lub nie dopełnili warunków uwolnienia wojskowego, niniejszém ustanowionych, podlegać będą wojskowości w téj klasie wieku, do którejby wciągnięni byli, gdyby im nie przysłużył był tytuł uwolnienia, do którego by się odwoływali.

Baron **Blasch** m. p.



## Verordnung des Ministeriums des Innern vom 14. Juli 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXI. Stück, Nr. 127, ausgegeben am 19. Juli 1856),  
wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die Regelung der Militärbefreiung der Candidaten des geistlichen Standes und der Laienbrüder des griechisch-nicht-unirten Glaubensbekenntnisses, dann der Candidaten des geistlichen Standes der augsburgischen und helvetischen Confession und des unitarischen Glaubensbekenntnisses.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben zur Regelung der bisherigen Bestimmungen über die Befreiung vom Eintritte in den Militärdienst für die Candidaten des geistlichen Standes und die Laienbrüder des griechisch-nicht-unirten Glaubensbekenntnisses, dann die Candidaten des geistlichen Standes der augsburgischen und helvetischen Confession und des unitarischen Glaubensbekenntnisses, mit Allerhöchster Entschliebung vom 9. Juli 1856 nachstehende, sogleich in Wirksamkeit tretende Anordnungen Allerhöchstdigst zu genehmigen geruht:

Die Candidaten des geistlichen Standes des griechisch-nicht-unirten Glaubensbekenntnisses sind von dem Eintritte in den Militärdienst unter folgenden Bedingungen befreit, wenn sie:

- a) von dem Ordinarius einer Diöcese in sein Seminar als Alumen aufgenommen, oder
- b) in einem kirchlich-approbirten Ordenskloster eingekleidet worden sind, oder
- c) den theologischen Studien an einer öffentlichen Studienanstalt obliegen, zwar ohne in ein Seminar oder Ordenshaus aufgenommen zu seyn (Externisten), jedoch sich mit der Zusicherung eines Diöcesan-Vorstandes, sie nach absolvirten Studien in seinen Diöcesan-Clerus aufnehmen zu wollen, und mit Studien-Zeugnissen ausweisen, aus denen zu ersehen ist, daß sie als Externisten in den letzten zwei Studienhalbjahren nebst der guten Sittenclasse aus allen obligaten Lehrgegenständen wenigstens die erste Fortgangssclasse erhalten haben;
- d) die gleiche Begünstigung wird auch jenen Candidaten des geistlichen Standes dieses Glaubensbekenntnisses belassen, welche ihre theologischen Studien bereits vollendet, aber die Weihen noch nicht empfangen haben, wenn sie sich mit einem Zeugnisse ihres Ordinariates, daß sie noch Kleriker seiner Diöcese sind, ausweisen.

Die Befreiung vom Eintritte in den Militärdienst hat auch den Laienbrüdern kirchlich-approbirter Ordenskloster und zwar sowohl nach abgelegter Profeß als während des Noviciates zuzukommen.

Die Candidaten des geistlichen Standes der augsburgischen und helvetischen Confession und des unitarischen Glaubensbekenntnisses sind von dem Eintritte in den Militärdienst unter den folgenden Bedingungen befreit:

132.

## Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 14. Lipca 1856.

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXI, Nr. 127, wydana dnia 19 Lipca 1856),  
obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze Wojskowe,

**o regulacji uwolnienia od wojska kandydatów stanu duchownego i bractw zakonnych wyznania greckiego nieunickiego, tudzież kandydatów stanu duchownego konfesji augsburskiej i helweckiej jako też wyznania unitaryuszów.**

Celem uregulowania dotychczasowych Postanowień o uwolnieniu od służby wojskowej kandydatów stanu duchownego i laików wyznania greckiego nieunickiego, niemniej kandydatów stanu duchownego konfesji augsburskiej i helweckiej, tudzież wyznania unitaryuszów raczył Najjaśniejszy Pan, Jego C. K. Apostolska Mość, Najwyższem Postanowieniem z dnia 9. Lipca 1856 r. uchwalić następujące Rozządzenia, natychmiast w życie wchodzące:

Kandydaci stanu duchownego greckiego wyznania nieunickiego wolnymi zostają od służby wojskowej pod warunkami następującymi, jeżeli:

- a) przyjętymi zostali od ordynariusza dyecezyi do seminaryum jego jako alumni, albo
- b) odbyli obłóczyny w klasztorze zakonu, przez kościół aprobowanego, albo
- c) poświęcają się naukom teologicznym w publicznym zakładzie naukowym, nie będąc wprawdzie przyjętymi do seminaryum lub klasztoru zakonnego (externiści), atoliż wykazując się zapewnieniem przełożonego dyecezalnego; że ich przyjęcie zamysła po odbytych studyach do stanu kleryków dyecezyi swój, zarazem świadectwami naukowymi, z którychby powziąć się dało, iż jako externiści w ostatnich dwóch półroczach studyów swych oprócz dobrej klasy z obyczajów, ze wszystkich przedmiotów naukowych obowiązkowych otrzymali przynajmniej pierwszą klasę postępową;
- d) tegoż samego uwzględnienia równie doznawać będą kandydaci stanu duchownego wyznania rzezonego, którzy studia swe teologiczne już ukończyli, lecz wyświęconymi jeszcze nie zostali, skoro wykażą się świadectwem ordynaryatu, iż są jeszcze klerykami dyecezyi jego.

Uwolnienie od służby wojskowej przysługiwać ma także i laikom klasztorów zakonnych kościelnie aprobowanych, a to tak profesowanym, jak też w nowicyacie będącym.

Kandydaci stanu duchownego konfesji augsburskiej i helweckiej, tudzież wyznania unitarskiego wolnymi zostają od służby wojskowej pod warunkami następującymi:

- a) wenn sie sich mit einem von ihrem Superintendenten oder seinem Stellvertreter bestätigten Zeugnisse des Vorstehers einer theologischen Lehranstalt darüber ausweisen, daß sie mit entsprechendem Fleiße und Erfolge den theologischen Studien obliegen, und hinsichtlich ihres Betragens nichts Nachtheiliges vorliege, oder
- b) wenn sie sich mit einem Zeugnisse ihres Superintendenten oder seines Stellvertreters darüber ausweisen, daß sie die theologischen Studien nach den für diese Superintendentenz geltenden Vorschriften vor längstens drei Jahren mit gutem Erfolge absolvirt haben, unter die Candidaten des geistlichen Standes gehören und ihrerseits Alles erfüllt haben, was nach den bestehenden Vorschriften von ihnen gefordert wird, um eine Anstellung in der Seelsorge erlangen zu können.

Candidaten des geistlichen Standes und Kloster-Paienbrüder, welche noch vor dem zurückgelegten militärpflichtigen Alter einen anderen Beruf wählen, oder die hier festgesetzten Bedingungen der Militärbefreiung nicht erfüllen, unterliegen der Militärpflicht in jener Altersklasse, in welche sie einbezogen worden wären, wenn ihnen der angesprochene Befreiungstitel nicht zu Statten gekommen wäre.

Freiherr von Bach w. p.

### 133.

#### Verordnung des Justizministeriums vom 14. Juli 1856,

wirkfam für Ungarn, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschast mit dem Temeser Banate und für Siebenbürgen,

zur Erläuterung der Frage, binnen welcher Frist und bei welcher Behörde Recurse gegen Verfügungen der Gerichte in Disciplinar-Angelegenheiten der Advocaten anzubringen seien.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXXI. Stück, Nr. 128, ausgegeben am 19. Juli 1856.

### 134.

#### Verordnung des Justizministeriums vom 14. Juli 1856,

womit die, dem Kreisgerichte zu Stanislaw zustehende Berggerichtsbarkeit delegationsweise an das Landesgericht in Czernowitz übertragen wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXXI. Stück, Nr. 129, ausgegeben am 19. Juli 1856.

- a) jeżeli się wykażą świadectwem przełożonego w zakładzie naukowym teologicznym, potwierdzoném od superintendenta lub zastępcy jego, iż oddają się naukom teologicznym z pilnością i skutkiem odpowiednim, i że pod względem zachowania się ich, nie zachodzi nic niekorzystnego, albo
- b) jeżeli się wykażą świadectwem swego superintendenta lub zastępcy jego, iż z dobrym skutkiem ukończyli studia teologiczne najdalej przed trzema laty, wedle przepisów w tój superintendencji moc mających, należąc oraz do kandydatów stanu duchownego, tudzież iż dopełnili z swój strony wszystkiego, coby wedle istniejących przepisów od nich żądaném było do pozyskania posady w opiece dusz.

Kandydaci stanu duchownego i laikowie klasztorni, obierający sobie jeszcze przed złożeniem wieku, wojskowości podpadającego, inny zawód życia, lub niedopełniający warunków uwolnienia wojskowego, niniejszém ustanowionych, ulegają wojskowości w tój klasie wieku, do którejby zamieszczeni byli, gdyby im nie przysługiwał tytuł uwolnienia, przez nich utrzymywany.

Baron **Bach** m. p.

### 133.

#### Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 14. Lipca 1856.

obowiązujące w Węgrzech, Krocacji, w Województwie Serbskiém wraz z Banatem Temeskim, tudzież w Siedmiogrodzie.

**w przedmiocie objaśnienia kwestyi, w jakim terminie i do której Władzy rekurs wytoczone być winny przeciw Rozporządzeniom Sądów w sprawach dyscyplinarnych adwokackich.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXXI, Nr. 128, wydaną dnia 19 Lipca 1856.

### 134.

#### Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 14. Lipca 1856.

**mocą którego drogą delegacyi przeniesioném zostaje do Sądu Krajowego w Czerniowcach Sądownictwo Górnicze. Sądowi obwodowemu w Stanisławowie przysługujące.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXXI, Nr. 129, wydaną dnia 19 Lipca 1856.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

**Kraukauer Verwaltungsgeliet.**

Jahrgang 1856.

**Erste Abtheilung.**

.. **XXXI. Stück.**

Ausgegeben und versendet am 16. August 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XXXI.

Wydany i rozesłany dnia 16 Sierpnia 1856.

## 135.

## Erlaß des Finanzministers vom 14. Juli 1856,

mit welchem im lombardisch-venetianischen Königreiche und in Tirol mit Vorarlberg die Besteuerung der gebrannten geistigen Flüssigkeiten nach den, in den übrigen Kronländern bestehenden Grundsätzen eingeführt wird.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XXXII. Stück, Nr. 130, ausgegeben am 31. Juli 1856.

## 136.

## Verordnung des Justizministeriums vom 15. Juli 1856,

giltig für diejenigen Kronländer, in welchen die provisorische Advocatenordnung vom 16. August 1849, Nr. 364 des Reichs-Gesetz-Blattes, in Wirksamkeit ist,

über die Art der Einbringung der, mit der Amtswirksamkeit der Advocatenkammer und deren Ausschüsse verbundenen Kosten.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XXXII. Stück, Nr. 131, ausgegeben am 31. Juli 1856.

## 137.

## Verordnung des Justizministeriums vom 20. Juli 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXII. Stück, Nr. 132, ausgegeben am 31. Juli 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze,

über die Gestattung, die erforderliche Praxis zur Richteramts-Prüfung in Ansehung der, den Polizeibehörden zugewiesenen Uebertretungen bei Bezirksgerichten (Stuhlgerichten, Präturen) ablegen zu dürfen.

Im Einvernehmen mit der k. k. obersten Polizeibehörde findet das Justizministerium zu erklären, daß die bei den k. k. Polizeibehörden dienenden Beamten, welche sich, um die Prüfung zur Ausübung des Richteramtes bezüglich der, den Polizeibehörden zugewiesenen Uebertretungen ablegen zu können, der im §. 2 der Verordnung vom 30. December 1854 (Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 321) vorgeschriebenen halbjährigen praktischen Verwendung unterziehen wollen, diese Praxis auch bei solchen Bezirksämtern (Stuhlrichterämtern, Präturen) oder städtisch-delegirten Bezirksgerichten, welchen die Strafgerichtsbarkeit in Uebertretungen zusteht, nehmen können, hierbei aber nur zu den Geschäften in Uebertretungsfällen verwendet werden dürfen. Zu dieser Praxis wird die Ausweisung der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien nicht erfordert.

Freiherr von Krauß m. p.

## 138.

## Verordnung der Minister des Innern und der Justiz vom 22. Juli 1856,

über die urbarialgerichtliche Competenz in Bezug auf die im Districte Jazygien und Cumanien gelegenen Gemeinden **Tarna-Eörs, Puszta-Monostor, Kerekudvar, Abbattyán und Janoshida.**

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XXXII. Stück, Nr. 133, ausgegeben am 31. Juli 1856.

## 135.

**Rozrządzenie Ministra Skarbu z dnia 14. Lipca 1856,**

**mocą którego zaprowadza się podatkovanie od spirytusowych płynów gorzelnianych w Lombardzko-Weneckim Królestwie i Tyrolu z Vorarlbergiem na zasadach, istniejących w innych Krajach koronnych.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXXII, N. 130, wydaną dnia 31. Lipca 1856.

## 136.

**Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 15. Lipca 1856,**

obowiązujące w tych Krajach koronnych, w których działa Prowizoryczny regulamin Adwo Sierpnia 1849, Nr. 364 Dziennika Praw Państwa,

**o sposobie ściągania kosztów połączonych z urzędową działalnością izby Adwokatów i jej wydziałów.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXXII, N. 131, wydaną dnia 31. Lipca 1856.

## 137.

**Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 20. Lipca 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXII, N. 132, wydana dnia 31. Lipca 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

**o pozwoleniu składania potrzebnej praktyki do examinu na urząd sędziowski względem przydzielonych władzom policyjnym przestępstw przy sądach powiatowych (stolicowych, preturach).**

W porozumieniu z C. K. Najwyższą Władzą policyjną oświadcza Ministerstwo Sprawiedliwości, iż służący przy C. K. Władzy policyjnej urzędnicy, którzy celem złożenia examinu dla wykonywania urzędu sędziowskiego względem przydzielonych władzom policyjnym przestępstw chcą się poddać przepisom rozporządzeniem z dnia 30. Grudnia 1854 §. 2 (Dziennik Praw Państwa Nr. 321) półrocznej praktycznej aplikacji, powziąć mogą też praktykę także przy takich urzędach powiatowych (sądowych urzędach stolicowych, preturach) lub miejsko-delegowanych sądach powiatowych, którym przystoi sądownictwo karne w przestępstwach, przyczém wszakże tylko do spraw w razach przestępstw używanymi być mogą. Do praktyki téj nie wymaga się wykazania ze studyów prawniczo- i polityczno-naukowych.

Baron **Krauss** m. p.

## 138.

**Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 22. Lipca 1856,**

**o kompetencji urbaryalno-sądowej względem położonych w dystryktach Jazygii i Kumanii gmin *Tarna-Eörs, Puszta-Monostor, Kerekudvar, Abbattján i Janoshida.***

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXXII, N. 133, wydaną dnia 31. Lipca 1856.



## 139.

**Verordnung des Justizministeriums vom 25. Juli 1856,**

wirkfam für die Kronländer Ungarn, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschast mit dem Temeser Banate und Siebenbürgen,

das Verfahren bei der Eidesabnahme von israelitischen Glaubensgenossen betreffend.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XXXII. Stück, Nr. 134, ausgegeben am 31. Juli 1856.

## 140.

**Verordnung des Ministeriums des Innern vom 27. Juli 1856,**

Reichs-Gesetz-Blatt, XXXII. Stück, Nr. 135, ausgegeben am 31. Juli 1856),

wirkfam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

in Betreff der Vorrichtungen, welche bei der Verpackung und Versendung von Reibzündfabrikaten zu beobachten sind.

Um die Gefahren, welche durch Entzündung der Reibzündwaaren bei der Versendung entstehen können, zu beseitigen, wird im Einvernehmen mit dem Ministerium des Handels und mit der obersten Polizeibehörde verordnet:

## §. 1.

Alle Gattungen von Reibzündfabrikaten, als: Zündhölzchen, Reibkerzchen, Fidibusse, Zündschwämme, Zünder und dergleichen unter was immer für Namen vorkommende flammende oder glimmende Zündfabrikate müssen bei Versendungen sowohl zu Wasser als zu Land, höchstens zu Einhundert Packeten von höchstens je Einhundert Stücken in hölzerne oder blecherne Kistchen, und diese in gut geschlossene aus starken Holzbrett, oder Metallblech gefertigte Kisten, welche gegen das Aufreißen bei Verladungen und während des Transportes hinreichend gesichert sind, verpackt sein.

## §. 2.

Jede solche Kiste muß mit der Aufschrift „Zündwaaren“ bezeichnet und dem Frächter als solche declarirt sein.

## §. 3.

Die Verpackung von Zündfabrikaten zu anderen leicht feuerfangenden Sachen in einer und derselben Kiste ist verboten; dagegen ist die gemeinschaftliche Verpackung der Zündrequisiten mit Waaren, die der Feuergefähr nicht unterworfen sind, gegen dem gestattet, daß dieses an der Kiste von Außen ersichtlich gemacht wird.

## §. 4.

Die Außerachtlassung der vorstehenden Anordnungen wird, in soferne eine Bestrafung des Übertreters nicht schon nach dem §. 459 des Strafgesetzbuches vom 27. Mai 1852 eintritt, mit einer Ordnungsbusse von 20 bis 100 Gulden Conventions-Münze oder nach Umständen mit Arrest von acht Tagen bis zu Einem Monate geahndet.

Freiherr von Bach m. p.

## 139.

**Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 25. Lipca 1856.**

obowiązujące w Krajach koronnych: Węgrzech, Krocacji, Sławonii, Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim i Siedmiogrodzie,

względem postępowania przy odbiorze przysięgi od wyznawców wiary izraelskiej. Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXXII, N. 134, wydana dnia 31. Lipca 1856.

## 140.

**Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 27 Lipca 1856.**

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXII, N. 135, wydana dnia 31. Lipca 1856).

względem ostrożności, jakie zachowane być mają przy pakowaniu i rozsyłaniu fabrykatów palnych za potarciem.

Celem uchylenia niebezpieczeństw, które powstać mogą przez zapalenie towarów palnych za potarciem przy przesyłkach, rozporządza się w porozumieniu z Ministerstwem handlu i Najwyższą Władzą policyjną:

## §. 1.

Wszelkie gatunki fabrykatów palnych za potarciem, jako to: patyczki do zapalania, świeczki do tarcia, fidybusy, hubki do zapalania, zapaly i tym podobne pod jakąkolwiek nazwą przychodzące płomieniejące lub żarzące się fabrykaty palne opakowane być muszą przy przesyłkach tak wodą jak i ładem najwięcej po sto paczek o najwięcej stu kawalkach w skrzyneczkach drewnianych lub blaszanych, a te w dobrze zamkniętych z mocnych desek drewnianych lub blachy metalowej sporządzonych skrzyniach, które dostatecznie zabezpieczone być mają przeciw oderwaniu przy przeładowaniach i podczas transportu.

## §. 2.

Każda taka skrzynia oznaczoną ma być napisem „towary palne“ i jako takowa wekturantowi deklarowana.

## §. 3.

Przypakowanie fabrykatów palnych do innych rzeczy łatwo zapalających się w jednej i téjże samej skrzyni jest zakazaném; natomiast pozwoloném jest wspólne zapakowanie rekwizytów palnych z towarami, które nie podlegają niebezpieczeństwu ognia, z tém dołączeniem, iżby to uwidocznioném było zewnątrz skrzyni.

## §. 4.

Zaniedbanie niniejszych rozporządzeń, o ile ukaranie przestępcy nie nastąpi już wedle §. 459 ustawy karnéj z dnia 27. Maja 1852, ukaraném będzie karą porządku od 20 do 100 Reńskich monetą konwencyjną lub wedle okoliczności aresztem od ośmiu dni do jednego miesiąca.

Baron **Bach** m. p.

## 141.

## Verordnung des Justizministeriums vom 27. Juli 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXII. Stück, Nr. 136, ausgegeben am 31. Juli 1856),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgränze,

betreffend die Vollstreckung der von großherzoglich-badenschen Gerichten in Civil-Rechtssachen gefällten Urtheile.

Nachdem die kaiserlich-österreichische und die großherzoglich-badensche Regierung übereingekommen sind, die in den Jahren 1819 und 1838 über den wechselseitigen Vollzug civilgerichtlicher Urtheile getroffene Vereinbarung in einigen Punkten abzuändern, und mit diesen Abänderungen auch auf die damals ausgenommenen Kronländer Ungarn, Kroatien, Slawonien, die serbische Wojwodschafft mit dem Temeser Banate und Siebenbürgen auszudehnen, so werden sämtliche Gerichte des Reiches angewiesen, in Ansehung des Vollzuges der Urtheile großherzoglich-badenscher Gerichte in Civil-Rechtssachen die nachfolgenden Grundsätze zur Richtschnur zu nehmen.

Rechtskräftige Urtheile, welche von den competenten großherzoglich-badenschen Gerichten in Civil-Rechtssachen gefällt wurden, sind auf Ansuchen des urtheilenden Richters von den österreichischen Gerichten in Vollzug zu setzen.

Die Frage, ob das großherzoglich-badensche Gericht, dessen Urtheil zum Vollzuge gebracht werden soll, zur Entscheidung competent war, ist nach der großherzoglich-badenschen Gesetzgebung zu beurtheilen und in der Regel keiner nochmaligen Prüfung zu unterziehen, sondern die Erklärung, welche das requirirende Gericht in dieser Beziehung ausdrücklich oder stillschweigend gegeben hat, als maßgebend anzusehen.

Sollten sich jedoch gegen diese Erklärung erhebliche Zweifel aufdringen, oder von der Partei, gegen welche das Urtheil zum Vollzuge kommen soll, vorgebracht werden, so sind ohne Anordnung einer Parteiverhandlung die Zweifel dem großherzoglich-badenschen Gerichte, welches um die Vollstreckung ersucht hat, bekannt zu machen.

Wenn die Aufklärung, welche das letztere erteilt, als genügend erscheint, so ist die Vollstreckung zu verfügen, im entgegengesetzten Falle aber sind die Bedenken im vorgeschriebenen Wege dem Justizministerium vorzutragen und dessen Verfügung abzuwarten.

Freiherr von Krauß m. p.

**141.**  
**Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 27. Lipca 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXII, Nr. 136, wydana dnia 31 Lipca 1856),  
obowiązujące w całej objętości Cesarstwa, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,  
**względem wykonania wydanych przez Wielkokięsko-Badeńskie sądy wyroków w  
cywilnych sprawach spornych.**

Gdy Rządy Cesarsko-Austryacki i Wielkokięsko-Badeński zgodziły się na zmianę niektórych punktów uchwalonej w latach 1819 i 1838 ugody względem wzajemnego wykonywania cywilno-sądowych wyroków i na rozciągnięcie z temiż zmianami także na wyjęte w onym czasie kraje koronne Węgier, Kroacyi, Sławonii, Województwa Serbskiego z Banatem Temeskim i Siedmiogrodu, nakazuje się tedy wszystkim sądom Cesarstwa przyjąć za правило wykonania wyroków sądów Wielkokięsko-Badeńskich w cywilnych sprawach spornych następujące zasady.

Wyroki prawomocne, wydane przez właściwe sądy Wielkokięsko-Badeńskie, mają być wykonane przez sądy Austryackie na prośbę sędziego wyrokującego.

Pytanie, ażali sąd Wielkokięsko-Badeński, którego wyrok ma być wykonany, do rozstrzygnięcia był powołanym, rozbiéraném ma być wedle prawodawstwa Wielkokięsko-Badeńskiego, i w zasadzie nie ma być poddawane pod nowy rozbiór, ale oświadczenie, dane w tym względzie przez sąd rekwirujący wyraźnie lub w sposób domniemywany, ma służyć za правило.

Gdyby jednak przeciw téj deklaracyi zajęć miały uzasadnione powątpiewania, lub gdyby takowe wnieść miała strona, przeciw której wyrok ma być wykonany, natedy bez zarządzenia rozprawy ze stronami, podane być mają wątpliwości do wiadomości sądu Wielkokięsko-Badeńskiego, który prosił o wykonanie.

Jeżeli objaśnienie, udzielone przez ostatni, dostateczném okazuje się, natedy wykonanie ma być zarządzone, w razie zaś przeciwnym przedłożone być winny wątpliwości drogą przepisaną Ministerstwu Sprawiedliwości, na którego rozrządzenie czekać należy.

Baron **Krauss** m. p.

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO LIBRARY

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO LIBRARY

# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Kraukauer Verwaltungsgelbiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XXXII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 30. August 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XXXII.

Wydany i rozesłany dnia 30 Sierpnia 1856.

## 142.

Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen,  
dann der obersten Rechnungs-Controls- Behörde vom 28.  
Juli 1856,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXIII. Stück, Nr. 137, ausgegeben am 5. August 1856),

wirksam für die Kronländer Galizien, Krakau und die Bukowina,

mit der Instruction für die cassemäßige Behandlung des Waisen-, Curanden- und Depositen-  
Vermögens.

Zur Regelung der cassemäßigen Behandlung des Waisen-, Curanden- und Depositen-Vermögens bei den k. k. Steuerämtern haben die Ministerien der Justiz und der Finanzen, dann die oberste Rechnungs-Controls- Behörde die beiliegende provisorische Instruction, welche am 1. November 1856 in Wirksamkeit zu treten hat, zu erlassen befunden.

Freiherr von **Krauß** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p. Graf **Wilczek** m. p.

## Provisorische Instruction

über die cassemäßige Behandlung des Waisen-, Curanden- und Depositen-Vermögens bei den k. k. Steuerämtern in Galizien, Krakau und in der Bukowina.

### Erster Abschnitt.

Allgemeine Bestimmungen.

#### §. 1.

Den Steuerämtern liegt die Übernahme, Aufbewahrung und cassemäßige Verrechnung des ihnen von den Gerichten zugewiesenen Depositen-, Waisen- und Curanden-Vermögens ob.

#### §. 2.

Das Steueramt, welches sich am Orte des Gerichtes befindet, ist zugleich dessen Depositenamt für das ihm zugewiesene Depositen-, Waisen- und Curanden-Vermögen. Es führt den Titel „k. k. Steuer- und gerichtliches Depositenamt“.

#### §. 3.

Das Steueramt ist in seiner Eigenschaft als gerichtliches Depositenamt dem Gerichte untergeordnet und hat dessen Aufträge zu vollziehen.

#### §. 4.

Bei jedem Steueramte müssen die übernommenen und erlegten Vermögensschaften abgesondert von anderen Cassegegenständen in einer eigenen Casse oder wenigstens in einem eigenen Fache der Casse verwahrt werden.

142.

**Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Finansów, tudzież Najwyższej Władzy rachunkowo-kontrolnej z dnia 28. Lipca 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXIII, N. 137, wydana dnia 5. Sierpnia 1856),

obowiązujące w Krajach koronnych: Galicyi, Krakowa i Bukowiny,

**z instrukcją o kasowém postępowaniu z majątkiem sierot, kurandów, tudzież depozytowym.**

Celem uregulowania kasowego postępowania z majątkiem sierocińskim, kuratelskim, tudzież depozytowym w C. K. kasach poborczych, Ministerya Sprawiedliwości i Finansów, tudzież Najwyższa Władza rachunkowo-kontrolna, postanowiły wydać załączoną tu instrukcją prowizoryczną, z dnia 1. Listopada 1856 r. w życie wejść mającą.

Baron **Krauss** m. p.

Baron **Bruck** m. p.

Hrabia **Wilezek** m. p.

## **Instrukcja prowizoryczna**

**o kasowém postępowaniu z majątkiem sierocińskim, kuratelskim niemniej depozytowym w C. K. urzędach poborczych w Galicyi, Krakowie i Bukowinie.**

### **Rozdział pierwszy.**

Ogólne postanowienia.

§. 1.

Urzędy poborcze obowiązane są do odbierania, przechowywania i kasowego obrachowania majątku depozytowego, sierocińskiego i kuratelskiego, przez sądy im przekazanego.

§. 2.

Urząd poborczy, w siedzisku sądu się znajdujący, jest oraz urzędem depozytowym tegoż co się tyczy majątku depozytowego, sierocińskiego i kuratelskiego, jemu przekazanego. Tenże ma nazwę „C. K. urzędu poborczego i sądowo-depozytowego.“

§. 3.

Urząd poborczy, co do własności swój jako urząd sądowo-depozytowy, jest sądowi podporządkowany, którego też zlecenia wypełniać winien jest.

§. 4.

W każdym urzędzie poborczym muszą odebrane i złożone majątności oddzielnie od innych przedmiotów kasowych w własnej ku temu kasie lub przynajmniej w osobnym przedziale kasy być przechowywane.



Die Cassé muß von Eisen, gegen Einbruch und Feuersgefahr nach der für die Steuerämter erlassenen Instruction wohl verwahrt und mit einer Doppelsperre versehen sein.

Ein Schlüssel hat in den Händen des Vorstandes des Steueramtes, der zweite in jenen des controlirenden Beamten zu bleiben.

Diese Schlüssel dürfen bei der Entfernung der Steuerbeamten aus dem Amtlocale in demselben nicht zur Verwahrung zurückgelassen werden.

#### §. 5.

Zur Hinterlegung bei den gerichtlichen Depositenämtern sind geeignet: Geld, öffentliche Obligationen, Privat-Schuldscheine, wozu auch Sparcassébüchel gehören, Gold und Silber, Pretiosen und Juwelen. Wenn bei dem Gerichte feuersichere Locale und Verhältnisse nicht bestehen, so sind auch alle wichtigen Urkunden (worunter Testamente u. dgl.) bei dem Depositenamte aufzubewahren.

#### §. 6.

Alle gerichtlichen Depositen, dann die, einzelnen Pupillen oder Curanden besonders gehörigen öffentlichen und Privat-Schuldscheine, Gold- und Silbermünzen, Pretiosen und Juwelen sind in der Cassé immer in besonderen Umschlägen zu verwahren und auf den letzteren ist stets der Name desjenigen, für welchen der Erlag erfolgte, und der Conto des Hauptbuches (§. 35) anzumerken, welchem sie angehören.

Das übrige, für die Pflegebefohlenen eingegangene bare Geld kann mit dem baren Gelde anderer gemeinschaftlich aufbewahrt werden.

Die der gemeinschaftlichen Waisencassé gehörigen öffentlichen und Privat-Schuldscheine sind in eigenen Umschlägen mit der gehörigen Bezeichnung versehen in der Cassé zu hinterlegen.

#### §. 7.

Besorgt das Steueramt die Depositengeschäfte mehrerer Gerichte, so müssen die hierauf Bezug nehmenden in dieser Instruction vorgeschriebenen Journale, Bücher, Vormerkmungen und Ausweise für jedes Gericht besonders geführt werden.

#### §. 8.

Das Steueramt als gerichtliches Depositenamt darf ohne schriftlichen Auftrag des ihm vorgesetzten Gerichtes nichts in Empfang nehmen oder verausgaben.

### **Zweiter Abschnitt.**

Gemeinschaftliche Bestimmungen über die Behandlung des Depositen-, Waisen- und Curanden-Vermögens.

#### §. 9.

Wenn ein zur gerichtlichen Hinterlegung geeigneter Gegenstand erlegt wird, so hat das Gericht das Depositenamt zur Empfangnahme desselben anzuweisen und anzugeben,

Kasa musi być z żelaza, przeciw wyłamaniu i niebezpieczeństwu ognia dobrze zabezpieczona i podwójnym zamknięciem opatrzona.

Jeden klucz pozostać ma w ręku przełożonego nad urzędem poborczym, drugi w ręku urzędnika kontrolującego.

W razie oddalenia się urzędników poborowych z lokalności urzędowych, kluczy tych tamże na przechowanie zostawiać nie wolno.

#### §. 5.

Do złożenia w urzędach depozytowych sądowych kwalifikują się: pieniądze, publiczne obligacye, obligi prywatne, do których także książeczki kasy oszczędności należą, złoto i srebro, kosztowności i kamienie drogie. Jeżeli nie znajdują się w sądzie lokalności i schowki od ognia ubezpieczone, wówczas także wszystkie ważniejsze dokumenta (między któremi testamenta i t. p.) w urzędzie depozytowym przechowane być winny.

#### §. 6.

Wszelkie sądowe depozyta, tudzież pojedynczym pupilom lub kurandom osobno należące obligacye publiczne niemniej prywatne, monety złote i srebrne, kosztowności i kamienie drogie mają w kasie zawsze w osobnych okładkach być zachowane, na których zawsze zamieścić trzeba imię tego, dla którego złożenie nastąpiło, równie jak konto księgi głównej (§. 35), gdzie takowe należą.

Inne pieniądze gotowe dla kurandów wpłynione, przechowane być mogą wspólnie z gotowizną drugich.

Zapisy długu, bądź publiczne bądź prywatne, należące do wspólnej kasy sierocińskiej, mają być w kasie złożone w osobnych okładkach, należytym oznaczeniem opatrzonych.

#### §. 7.

Jeżeli urząd poborowy zawiaduje interesami depozytowemi sądów kilku, wówczas odnoszące się do nich w niniejszej instrukcyi przepisane żurnale, księgi, zanotowania i wykazy prowadzone być muszą dla każdego sądu osobno.

#### §. 8.

Urząd poborowy jako sądowy urząd depozytowy nie będzie nic odbierał ani wydawał bez piśmiennego zlecenia sądu nad nim przełożonego.

### **Rozdział drugi.**

Spólne postanowienia o postępowaniu z majątkiem depozytowym, sierocińskim i kuratelskim.

#### §. 9.

Jeżeli złożonym został przedmiot, do sądowego przechowania zdolny, wówczas sąd zlecić ma odebranie onegoż urzędowi depozytowemu i oraz wyszczegół-

ob der erlegte Gegenstand als Waisen- oder Curanden-Vermögen, oder als ein gerichtliches Depositum zu übernehmen ist. Auf gleiche Weise müssen dem Depositenamte über alle Zahlungen, welche zu leisten sind, die erforderlichen schriftlichen Anweisungen erteilt werden.

#### §. 10.

Über alle Erläge, welche von dem Depositenamte sogleich in Empfang zu nehmen sind, entweder, weil die Parteien um deren Annahme bei Gericht das Ansuchen gestellt haben (§. 11), oder weil mit Geld oder mit anderen Werthgegenständen beschwerte Päckete bei Gericht eingetroffen sind (§. 25), hat jedes Gericht ein eigenes Erlagsbuch nach dem Formulare I. zu führen, in welches alle auf solche Erläge sich beziehende Empfangsaufträge an das Depositenamt einzutragen sind, und worin das letztere den Empfang des Erlages unter Beisehung seines Journals-Artikels zu bestätigen hat.

Von dem Erlagsbuche hat das Gericht mit Schluß jeden Monats binnen der nächsten acht Tage gleichzeitig mit dem Journale (§. 33) eine Amtsabschrift an die Staatsbuchhaltung des Verwaltungsgebietes unmittelbar einzusenden, oder eine Fehlanzeige zu erstatten.

#### §. 11.

Parteien, welche bei dem Gerichte um den Auftrag an das Depositenamt zur Annahme eines Erlages oder zu einer Erfolgslaffung ansuchen wollen, haben bei den Gerichtshöfen erster Instanz in der Regel ein schriftliches Gesuch anzubringen. Bei den Bezirksgerichten steht ihnen frei, ein schriftliches Gesuch zu überreichen, oder die Aufnahme eines Protokolles darüber zu verlangen.

#### §. 12.

Das schriftliche Erlagsgesuch muß mit zwei Rubriken, oder, wenn dieß nothwendig erscheint, mit zwei Partien desselben dem Gerichtsvorstande übergeben werden.

Wird das Erlagsgesuch mündlich angebracht, so hat der Gerichtsvorstand ein Protokoll aufzunehmen und für den Fall der Zulässigkeit des Erlages zwei Rubriken anfertigen zu lassen, welche die für das schriftliche Erlagsgesuch vorgeschriebenen wesentlichen Angaben enthalten müssen.

#### §. 13.

Das Erlagsgesuch, mit welchem der Erleger die zum Erlage bestimmten Gegenstände beizubringen hat, muß den Namen, Stand und Wohnort des Erlegers, die genaue Bezeichnung, des zu erlegenden Gegenstandes und den Zweck enthalten, zu welchem der Erlag gemacht wird.

In demselben soll auch angegeben werden, ob der Erlag in eine neue Masse, oder in welche der bereits bestehenden Massen gehört.

#### §. 14.

Die Bezeichnung des zu erlegenden Gegenstandes hat in folgender Art zu geschehen:

nić, czy przedmiot złożony odebrany być winien jako majątek sierociński lub kuratelski, lub jako depozytum sądowe. W podobny również sposób udzielone być muszą urzędowi depozytowemu potrzebne zlecenia na piśmie co się tyczy wszelkich wypłat, uiszczonemi być mających.

#### §. 10.

Względem wszelkich złożzeń które przez urząd depozytowy natychmiast odebrane być winny, albo, ponieważ strony o przyjęcie onychże do sądu prośbę wniosły (§. 11), albo ponieważ do tegoż nadeszły pakiety, obciążone pieniędzmi lub innemi przedmiotami wartości (§. 25), każdy sąd prowadzić winien własną księgę, złożzeń dotyczącą, wedle Formularza I., do której wciągnięte być winny wszelkie zlecenia odbioru, takowych złożzeń dotyczące, do urzędu depozytowego wydane, przez który oraz potwierdzonym być ma tamże odbiór złożenia przy zamieszczeniu artykułu żurnalu. Form. I.

Z końcem każdego miesiąca w ciągu następnych dni ośmiu winien sąd równocześnie z żurnalem (§. 33) przesłać z księgi złożzeń, odpis urzędowy wprost do buchalteryi rządowej okręgu administracyjnego, lub też uczynić doniesienie o braku tegoż.

#### §. 11.

Strony, zamyślające prosić u sądu o nakaz do urzędu depozytowego względem przyjęcia złożenia lub względem wydania onegoż, obowiązane są w powszechności wniesić do trybunałów sądowych piérwszój instancyi prośbę piśmienną.

W sądach powiatowych wolno im będzie podać prośbę na piśmie, lub żądać spisania protokołu w tym względzie.

#### §. 12.

Prośba piśmienna względem złożenia musi przełożonemu sądowemu oddaną być z dwoma rubrami, lub, gdzie tego potrzeba wymaga, z dwoma paryami onéjże.

Jeżeli prośba o złożenie ustnie wniesioną została, wówczas przełożony w sądzie protokół o tém spisać, i w razie przypuszczalności złożenia dwa rubra sporządzić nakaże, które zawierać muszą te istotne szczegóły, jakie są przepisane dla prośby względem złożenia piśmiennéj.

#### §. 13.

Prośba złożenia, za pomocą której składający wniesić ma przedmioty do złożenia przeznaczone, zawierać musi imię, stan i zamieszkanie składającego, dokładne oznaczenie przedmiotu złożyć się mającego, jako téż na jaki cel złożenie miejsce ma.

W prośbie téj także wymienić się ma, czy skład należy do nowéj masy, lub do którój z mas już istniejących.

#### §. 14.

Oznaczenie przedmiotu, złożyć się mającego, dzieje się w sposób następujący:

Bei der Barschaft ist anzugeben, ob der Erlag in Gold, Silber oder Scheidemünze, oder in Papiergeld gemacht wird; von ersteren ist eine Münzliste zu verfassen, von letzteren sind die einzelnen Gattungen zu specificiren.

Bei öffentlichen Obligationen ist die Gattung und der Zinsfuß, die Nummer, die Serie, das Datum, der Name, auf welchen sie etwa lauten, der Betrag, bei den auf Überbringer lautenden Obligationen die Anzahl der dabei befindlichen Coupons, mit Angabe des Verfallstages des ersten derselben und der Talon anzuführen.

Bei Privaturkunden sind die Eigenschaften der Urkunde, das Datum, die Namen der Aussteller, der Betrag, der Zinsfuß und überhaupt jene Umstände, welche zur genauen Bezeichnung der Urkunde und zur Unterscheidung von anderen ähnlicher Art dienen können, anzugeben.

Gehören zu denselben Beilagen, so sind letztere ihrer Zahl und ihrer Beschaffenheit nach auf gleichmäßige Art mit möglichster Kürze zu bezeichnen.

Preiosen und Juwelen, goldene und silberne Gegenstände sind nach Zahl, Art, Form und wesentlichen Kennzeichen zu beschreiben und ihrem Werthe nach anzugeben.

#### §. 15.

Eine schriftliche Erlagsanzeige ist auch dann erforderlich, wenn Gerichtspersonen kraft ihres Amtes einen Erlag zu machen haben.

#### §. 16.

Über jedes Erlagsgesuch ist so wie über jedes andere Geschäftsstück von dem Gerichte nach vorläufiger Eintragung desselben in das Einreichungsprotokoll sogleich, und zwar am nämlichen Tage, an welchem das Erlagsgesuch eingelangt ist, ein Beschluß zu fassen.

Wird der Erlag zulässig befunden, so ist der gerichtliche Verwahrungsauftrag auf dem Erlagsgesuche und den Partien oder Rubriken desselben anzufertigen und in das Erlagsbuch (§. 10) einzutragen.

Das mit dem Verwahrungsauftrage versehene Erlagsgesuch, sammt den Partien oder Rubriken desselben, wird sodann mit dem Erlagsbuche an das Depositenamt übersendet und der Erleger gleichzeitig angewiesen, sich dahin zu begeben.

#### §. 17.

In jedem Auftrage an das Depositenamt zur Annahme oder Ausfolgung eines Vermögens müssen der Name, der Behörde oder der Partei, von welcher ein Erlag geschehen, oder an welche eine Ausfolgung vor sich gehen soll, die Angabe, für wessen Rechnung der Empfang oder die Ausgabe und namentlich in Beziehung auf das Vermögen der Pflegebefohlenen, ob der Empfang oder die Ausgabe für Rechnung der allgemeinen Waisencasse, oder eines bestimmten und welches Pupillen oder Curanden zu geschehen habe, dann die Veranlassung, der Gegenstand und der Zweck des Erlages o-

Przy gotówce wyrazić należy, czy jej złożenie dzieje się w złocie, srebro lub monecie zdawkowej, czy też w pieniądzach papierowych; z tamtych należy sporządzić spis monety, z tych zaś pojedyncze gatunki wyszczególnić.

Przy obligacjach rządowych wymienić należy gatunek i stopę procentową, liczbę, seryę, datę, dalej na czyje imię są wystawione, oraz kwotę, a przy obligacjach, na okaziciela wystawionych, liczbę znajdujących się przy nich kuponów, z wyrażeniem dnia, kiedy pierwszy z nich zapada, nareszcie i tałony.

Przy dokumentach prywatnych mają być wyrażone własności dokumentu, data, imiona wystawicieli, kwota, stopa procentowa i w ogóle okoliczności, które służyć mogą do dokładnego oznaczenia dokumentu i odróżnienia go od innych rodzaju podobnego.

Jeżeli do nich należą alegata, takowe według liczby i przymiotu w taki sam sposób, z jak największą zwięzłością oznaczone być winny.

Kosztowności i kamienie drogic, złote i srebrne przedmioty należy opisać według ich liczby, gatunku, kształtu i znamion istotnych, tudzież wyrazić wartość onychże.

#### §. 15.

Oznajmienie na piśmie wymagać się będzie nawet i wtenczas, gdyby osoby sądowe z mocy urzędu swego co do złożenia miały.

#### §. 16.

Względem każdej prośby o złożenie sąd natychmiast uchwałę powziąć winien, nie inaczej, jak względem każdej innej czynności, po uprzedniem wciągnięciu onéjże do protokołu podawczego, a to, tego samego dnia, w którym prośba o złożenie nadeszła.

Jeżeli złożenie dopuszczoném będzie, nakaz sądowego schowu wydany być ma na prośbie o złożenie i na paryach lub rubrach i zarazem wciągnięty do księgi, złożień dotyczącej (§. 10).

Prośba o złożenie, nakazem schowu opatrzona, będzie tedy wraz z paryami lub jej rubrami przy księdze złożień do urzędu depozytowego nadesłana, oraz składający jednocześnie wezwany, by się zgłosił tamże.

#### §. 17.

W każdym nakazie do urzędu depozytowego względem przyjęcia lub wydania majątku z jak największą ile możności dokładnością wyrażoném być musi nazwisko władzy lub strony, przez którą złożenie nastąpiło, lub dla której wydanie miejsce mieć winno, dalej na czyje imię odbiór lub wydatek, a mianowicie co się tyczy majątku kurandów, czy odbiór lub wydatek na rachunek ogólnéj kasy sierocińskiej lub też pewnego a to którego pupila lub kuranda nastąpić ma, tudzież powód, przedmiot i cel złożenia lub wydania, nakoniec warunki, pod ja-

der der Ausfolgung, endlich die Bedingungen, unter welchen die Ausfolgung stattzufinden hat, mit möglichster Bestimmtheit enthalten sein.

Nach den Umständen sind daher bei Gold- und Silbermünzen die Münzsorten und die Zahl der Stücke, bei Staatspapieren die Gattung derselben, die Nummern, der Tag der Ausstellung, der Name auf welchen sie lauten, der Zinsfuß, der Betrag des Capitales und die Anzahl der Interessen-Coupons, bei Privat-Schuldscheinen der Name des Schuldners und Gläubigers, der Zinsfuß und der Betrag des Capitales, bei anderen Urkunden wenigstens der Name des Ausstellers und Jahr und Tag der Ausfertigung anzugeben.

Preiosen und Juwelen sind nach Zahl, Art, Form und wesentlichen Kennzeichen zu beschreiben, und, wenn ihr Werth nicht schon aus früheren Verhandlungen bekannt ist, bei dem Erlage durch beeidigte Sachverständige, wo möglich in Gegenwart des Erlegers, schätzen zu lassen.

#### §. 18.

Das Gericht ist verpflichtet, bei allen Erledigungen, welche die vollständige Kenntniß des Standes der Masse voraussetzen, sich dieselbe durch die Einsicht der Bücher zu verschaffen, oder sich nöthigen Falles einen Bericht darüber vorlegen zu lassen.

Sollte das Depositenamt hinsichtlich der Erfüllung eines erhaltenen Auftrages ein Bedenken finden, oder eine Unrichtigkeit wahrnehmen, so hat es mit dem Vollzuge inne zu halten und dem Gerichte die Anzeige darüber zu erstatten. Insbesondere ist es verpflichtet, mit der Erfolglassung inne zu halten und dem Gerichte die Anzeige zu machen, wenn sich die Person des Eigenthümers des auszufolgenden Gegenstandes mittlerweile geändert hat, oder der letztere mit einem Pfandrechte oder Verbote belegt erscheint, das Gericht aber in der Erbfolglassungsbewilligung von diesen Umständen keine Erwähnung gemacht hat.

#### §. 19.

Für alle an das Depositenamt gelangenden Aufträge hat dasselbe eine eigene Vermerkung zu führen, um sich den Vollzug derselben gegenwärtig zu halten.

#### §. 20.

Bei allen Uebernahmen und Erfolglassungen haben der Vorsteher des Steueramtes und der Controlor gegenwärtig zu sein.

#### §. 21.

Jeder Erlag ist in Gegenwart der Partei unter genauer Prüfung und Vergleichen mit dem Inhalte des gerichtlichen Auftrages zu übernehmen und unverzüglich in die Casse zu hinterlegen.

#### §. 22.

Ueber einen jeden gerichtlich angenommenen Erlag ist der Empfang auf das dem Erleger sogleich einzuhändigende Exemplar des gerichtlichen Verwahrungsauftrages zu bestätigen, sodann die mit einer gleichen Empfangsbestätigung zu verkehrende schriftliche

kiemi wydanie miejsce mieć winno.

Wedle okoliczności wyrazić więc należy przy monetach złotych i srebrnych gatunki monet i liczbę sztuk, przy papierach rządowych gatunek onychże, liczby, dzień wydania, imię, na jakie są wystawione, stopę procentową, kwotę kapitału i liczbę kuponów procentowych, przy obligach prywatnych imię dłużnika i wierzyciela, stopę procentową i kwotę kapitału, przy innych dokumentach przynajmniej imię wystawiciela tudzież rok i dzień wydania.

Kosztowności i kamienie drogie opisane być winny wedle liczby, rodzaju, formy i znamion istotnych, a jeżeli wartość ich nie jest już wiadomą z czynności dawniejszych, ocenione być winny przez znawców zaprzysiężonych przy złożeniu, o ile to być może w obecności składającego.

#### §. 18.

Sąd obowiązany jest, przy wszelkich rezolucjach, które wymagają zupełnej znajomości stanu masy, powziąć takową przez wglądnięcie do ksiąg, a gdzie tego potrzeba wymaga, relację sobie w tej mierze przedłożyć kazać.

Gdyby urząd depozytowy pod względem wypełnienia otrzymanego nakazu znalazł trudność, lub spostrzegł nieprawdziwość, winien jest wstrzymać się z wypełnieniem onegoż i uczynić o tym relację do sądu. Mianowicie obowiązany jest urząd depozytowy wstrzymać się z wydaniem i sądowi uczynić doniesienie, gdyby osoba właściciela przedmiotu, wydanym być mającego, tym czasem zmienioną została, albo przedmiot obłożony był prawem zastawu lub ulegał zapowiedzeniu, sąd zaś o tych okolicznościach w nakazie wydania żadnej wzmianki nie uczynił był.

#### §. 19.

Względem wszystkich nakazów, do urzędu depozytowego nadchodzących, tenże osobne zanotowanie prowadzić winien, by miał na oku wypełnienie onychże.

#### §. 20.

Przy wszelkich odbiorach i wydaniach obecnymi być mają przełożony urzędu poborowego i kontrolor.

#### §. 21.

Każdy depozyt odebrany być ma w obecności strony z ścisłym rozpoznaniem i porównaniem jego z treścią nakazu sądowego i bezzwłocznie do kasy oddanym.

#### §. 22.

Względem każdego sądownie przyjętego depozytu odbiór potwierdzonym być winien na egzemplarzu sądowego nakazu schowu, składającemu natychmiast wręczyć się mającym, poczem piśmienne oryginalne oznajmienie złożenia, opatrzonem



Original-Erlagsanzeige oder das Original-Erlagsprotokoll dem Gerichte im kurzem Wege zurückzustellen und das dritte Exemplar des Verwahrungsauftrages von dem Depositenamte zu seiner Bedeckung zurückzubehalten.

Jede Empfangsbestätigung muß die erforderlichen Angaben über die Beschaffenheit des Erlages (§. 17) enthalten, von den beiden Oberbeamten des Steueramtes unterzeichnet und mit dem Amtssiegel desselben versehen sein.

Die Empfangsbestätigungen in dem Erlagsbuche (§. 10), die schriftlichen Anzeigen und die Zustellungsbestätigungen der Steuerämter bedürfen der Beidrückung des Amtssiegels nicht.

#### §. 23.

Alle übernommenen öffentlichen Obligationen, Privatschuldscheine und anderen Werthpapiere, wie auch die Interessen-Talons sind vor ihrer Hinterlegung in die Casse mit einer eigenen Erlags-Stampiglie zu bezeichnen.

Diese Stampiglie hat die Worte zu enthalten: „Erlegt bei dem Depositenamte des . . . Gerichtes zu N. N.“.

#### §. 24.

Form. II.

Öffentliche Obligationen, welche auf den Namen bestimmter Personen lauten, sind bei ihrer Hinterlegung in das nach dem Formulare II zu verfassende Verzeichniß zu bringen, in der dazu bestimmten Rubrik von dem Gerichte unter seiner Amtsfertigung mit dem Namen derjenigen Person, welche zur Zinsenerhebung berechtigt ist, auszufüllen, und sodann derjenigen Casse, welche die Zinsen anzuzahlen hat, einzusenden.

Die Casse behält ein Exemplar dieses Verzeichnisses zum Behufe ihrer casseämtlichen Manipulation und sendet das zweite nach ausgefüllter Rubrik des Zeitpunctes, von welchem die Interessen unbehoben sind, an das Depositenamt zurück.

Treten in der Folge Veränderungen in der Person desjenigen, welcher zur Zinsenerhebung ermächtigt wurde, ein, so sind dieselben von dem Gerichte dem Depositenamte und der zuständigen Casse bekannt zu geben.

#### §. 25.

Kangen bei dem Gerichte für das Depositenamt durch die Postanstalt oder durch Boten Packete ein, welche mit Geld oder anderen Werthgegenständen beschwert sind, so ist in Gegenwart des Ueberbringers von dem das Einreichungsprotokoll führenden Beamten auf dem Ueberschlage die entsprechende Exhibitenzahl des Einreichungsprotokolles zu setzen, die Eintragung der Eingabe nach den auf dem Umschlage ersichtlichen Daten in das Erlagsbuch zu bewirken und die Uebergabe derselben sogleich und uneröffnet an das Depositenamt zu veranlassen.

Das Depositenamt hat das Stück in Gegenwart des Ueberbringers zu eröffnen, seinen Inhalt mit der Angabe zu vergleichen und zu prüfen, den Erlagsgegenstand zu journalisiren und in Empfang zu nehmen, den Empfang auf dem Post- oder Boten-Recipissen und im Erlagsbuche zu bestätigen und die dazu gehörige Eingabe nach Beiset-

być mające równem potwierdzeniem odbioru, lub też oryginalny protokół złożenia sądowi krótką drogą zwróconym, a trzeci exemplarz nakazu schowu przez urząd depozytowy do pokrycia jego zatrzymanym być ma.

Każde potwierdzenie odbioru zawierać musi potrzebne szczegóły co się tyczy stanu składu (§. 17), podpisanem być przez obu nadurzędników urzędu poborowego i opatrzonem pieczęcią tegoż urzędową.

Potwierdzenia odbioru w księdze złożenia (§. 10), piśmienne oznajmienia i potwierdzenia doręczenia ze strony urzędów poborowych nie potrzebują wyciśnięcia pieczęci urzędowej.

### §. 23.

Wszelkie przyjęte obligacye rządowe, obligi prywatne i inne papiery wartości, niemniej talony procentowe przed złożeniem do kasy oznaczone być winny własną stampilią złożenia.

Stampilia ta zawierać winna wyrazy: „Złożono w urzędzie depozytowym sądu . . . . w N. N.“.

### §. 24.

Publiczne obligacye, opiewające na imiona osób pewnych, będą przy złożeniu w wykazie, wedle formularza II ułożyć się mającym, spisane w rubryce ku temu przeznaczonej przez sąd przy podpisie urzędowym imieniem tej osoby, która do podniesienia prowizyj uprawnioną jest, zapełnione, i nakoniec do tej kasy przesłane, która prowizye wypłacać ma. Form. II.

Kasa zatrzymuje jeden exemplarz spisu celem kasowej manipulacji swój i odsyła drugi do urzędu depozytowego po zapełnieniu rubryki względem czasu, od którego procenta nie zostały podniesione.

Jeżeli następnie zajdą zmiany w osobie, do podniesienia procentów upoważnionej, mają takowe przez sąd urzędowi depozytowemu i kasie właściwej być oznajmione.

### §. 25.

Jeżeli w sądzie dla urzędu depozytowego nadejdą pakiety przez zakład pocztowy lub przez posłów, obciążone pieniędzmi lub innymi przedmiotami wartości, wówczas w obecności przynoszącego winien będzie urzędnik, prowadzący protokół podawczy położyć na okładce odpowiednią liczbę exhibitową protokołu podawczego i uskuteczyć, aby podanie wedle widocznych na okładce dat wciągniono do księgi złożzeń, i takowe natychmiast i nierozpieczętowane do urzędu depozytowego oddano.

Urząd depozytowy winien podanie to w obecności przynoszącego rozpieczętować, treść jego z opisem porównać i rozpoznać, przedmiot złożenia do żurnalu wciągnąć i odebrać, odebranie takowego na recepisie pocztowym lub posłańczym oraz w księdze złożzeń potwierdzić, a należące do tego podanie, przymieściwszy na niem

zung seines Journals-Artikels dem Gerichte zurückzustellen, welches die weitere Amtshandlung zu pflegen und den nachträglichen Auftrag über die mit dem Erlage zu treffende Verfügung zu erlassen hat.

Ueberbringt ein Postbediensteter einen derlei der Postanstalt verschlossen übergebenen Erlagsgegenstand dem Gerichte, so liegt dem Depositenamte zunächst ob, zugleich den unverletzten äußeren Zustand der Verwahrung und der Siegel zu erheben, im Falle einer befundenen Verletzung beim Abgabs-Postamte die Nachwägung der Sendung, sowie die Eröffnung und die Ueberzählung des Inhaltes zu begehren.

Im Falle einer vorgefundenen Unrichtigkeit ist der erhobene Thatbestand dem Gerichte zur weiteren Verfügung sogleich anzuzeigen.

Wird an einem durch einen Privaten überbrachten Packete eine Verletzung der äußeren Verwahrung oder des Siegels bemerkt, so hat das Depositenamt sogleich dem Gerichtsvorsteher oder dessen Stellvertreter die Anzeige zu machen, damit die Eröffnung und Untersuchung des Inhaltes in Gegenwart eines Gerichtsabgeordneten vorgenommen und ein Protokoll darüber aufgenommen werden könne.

#### §. 26.

Jeder Auftrag an das Depositenamt zu einer Erfolglassung ist unter Fertigung des Gerichtes und unter Beidrückung des Amtsfiegels demselben unmittelbar zuzustellen und die Partei von der Bewilligung durch einen gleichlautenden mit dem Amtsfiegel zu versehenen Bescheid zu verständigen.

Der Auftrag zur Erfolglassung ist von dem Depositenamte nach seinem Einlangen sogleich und noch vor dem Vollzuge desselben nicht nur in dem nach §. 19 über alle Aufträge zu führenden Verzeichnisse, sondern, wenn es sich um eine Erfolglassung aus einer Depositenmasse, oder aus dem abgesonderten Vermögen eines Waisen oder Curanden handelt, auch in dem Hauptbuche anzumerken.

Sind bei dem Vollzuge einer Erfolglassung besondere Rechtsförmlichkeiten zu beobachten, so hat das Depositenamt nöthigen Falles den Beistand des Gerichtsvorstehers oder des ihm hiezu von dem letzteren zugewiesenen Gerichtsbeamten anzusuchen.

#### §. 27.

Ist die Person, welcher eine Erfolglassung bewilliget wurde, den Steueramtsbeamten nicht bekannt, so haben sich dieselben durch zwei ihnen bekannte vertrauenswürdige Zeugen die Gewißheit von der Identität der Person zu verschaffen, nöthigen Falles auch bei irgend einem Bedenken größerer Vorsicht halber mit dem Gerichtsvorstande oder dessen Stellvertreter hierüber Rücksprache zu pflegen und dessen Anordnungen zu befolgen.

Wird die Ueberzeugung der Identität auf diese Art hergestellt, so müssen die beigezogenen Zeugen die Empfangsurkunde mit ihrer Unterschrift in Gegenwart der Ober-

artykuł swego żurnalu sądowi zwrócić, który dalszą czynnością urzędową się zajmą i następny nakaz wydać ma, jak ze złożeniem zarządźć wypada.

Przyniesie sługa pocztowy do sądu takowy przedmiot depozytowy, zakładowi pocztowemu w stanie zamkniętym oddany, wówczas rzeczą będzie urzędu depozytowego, zarazem rozpoznać, czy jest nienaruszony zewnętrzny stan zamknięcia jako i pieczęci, w razie postrzeżonego naruszenia żądać w urzędzie pocztowym oddawczym przeważenia przesyłki, równie otworzenia i przeliczenia treści.

W razie znalezionej nieprawdziwości jakiej stan rzeczy wywieziony, sądowi natychmiast do dalszego rozrządzenia ma być oznajmiony.

Jeżeli na pakiecie, przyniesionym przez prywatnego, postrzeżonóm zostanie naruszenie zewnętrznej okładki lub pieczęci, wówczas urząd depozytowy natychmiast przełożonemu sądowemu lub jego zastępcy oznajmienie uczynić winien, ażeby otworzenie i przetrząśnienie treści przedsięwziętóm być mogło w obecności delegowanego sądowego przy spisaniu protokołu względem tego.

#### §. 26.

Każdy nakaz dla urzędu depozytowego do wydania depozytu, powinien mu z podpisem sądu i wyciśnięciem pieczęci urzędowej bezpośrednio być doręczony, a strony zawiadomione zostaną o zezwoleniu przez relację tak samo opiewającą pieczęcią urzędową opatrzyć się mającą.

Nakaz do wydania depozytu nadmienionym być ma ze strony urzędu depozytowego zaraz po nadejściu onegoż i jeszcze przed wypełnieniem takowego nie tylko w spisie, mającym być prowadzonym wedle §. 19 względem wszystkich zleceń, lecz téż, jeżeli rzecz idzie o wydanie z masy depozytowej, lub z odrębnego majątku sieroty lub kuranda, także i w księdze głównej.

Jeżeli przy wypełnieniu nakazu wydania zachowane być winny osobne formalności prawa, natedy urząd depozytowy w razie potrzeby prosić ma o asystencję przełożonego sądowego lub urzędnika sądowego, który mu przez onego tym końcem przekazany być ma.

#### §. 27.

Jeżeli osoba, dla której wydanie dozwolonóm zostało, nie jest wiadoma urzędnikom poborowym, wówczas ci pewność o identyczności osoby pozyskać sobie winni przez dwóch im znajomych świadków zaufania godnych, w razie potrzeby nawet dla większej ostrożności z powodu jakiej wątpliwości, znieść się z przełożonym sądu lub zastępcą jego, i przestrzegać zarządzeń jego.

Jeżeli w ten sposób powzięto przekonanie o identyczności, wówczas muszą przybrani świadkowie zaopatrzyć dokument odbioru własnym podpisem w obecności

beamten des Steueramtes versehen und dabei ihre Kenntniß der Person des Erhebers ausdrücklich bestätigen.

#### §. 28.

Jede Erfolglassung darf nur gegen Empfangsbestätigung der Partei geschehen. Ist die Partei des Schreibens unfähig oder unkundig, so muß von derselben ihr Handzeichen beigefügt und die Beifügung desselben durch zwei zugezogene Zeugen, deren einer den Namen des Ausstellers zu schreiben hat, bestätigt werden.

Der Originalbescheid, wodurch der Partei die Erfolglassung bewilliget wurde, muß bei dem Vollzuge der letzteren mit Ausnahme der im §. 40 bezeichneten Fälle eingezogen werden.

#### §. 29.

Allen Urkunden, welche bei ihrem Erlage mit der Erlags-Stampiglie bezeichnet worden sind, ist bei ihrer Erfolglassung eine Erfolglassungs-Stampiglie aufzudrücken, welche die Worte zu enthalten hat: „Erfolgt von dem Depositenamte des . . . . Gerichtes zu N. N.“.

Es liegt in der besonderen Verpflichtung des Steuereinnehmers, die Erfolglassungs-Stampiglie stets in seiner eigenen Verwahrung zu haben.

#### §. 30.

Ist ein Vermögensbetrag durch die Post zu versenden, so hat das Gericht dem Depositenamte nebst dem Auftrage zur Erfolgung auch das ausgefertigte Schreiben oder andere Geschäftsstück, welchem der erfolgte Betrag beigeschlossen werden soll, mitzutheilen. Das Depositenamt hat sodann die Aufgabe auf die Post zu besorgen, sich mit dem Postaufgabs-Recepisse zu bedecken und nach der Eintragung der Ausgabe in das Journal auf dem Concepte des Geschäftsstückes des Gerichtes die Nummer, unter welcher die Post in dem Journale vorkommt, anzumerken.

#### §. 31.

Alle Einnahmen und Ausgaben, welche vorkommen, müssen, und zwar die Einnahmen, ehe die Quittung über den Empfang ausgestellt wird, und die Ausgaben, ehe die Zahlung an die Partei geschieht, in der Reihenfolge, wie sie vorkommen, in das Journal eingetragen werden.

Besteht bei dem Depositenamte des Gerichtes eine gemeinschaftliche Waisencasse, so ist ein Journal für die gerichtlichen Depositen und ein abgesondertes Journal für alle Empfänge und Ausgaben, welche einzelne Pflegebefohlene und die gemeinschaftliche Waisencasse betreffen; außer diesem Falle aber über alle Empfänge und Ausgaben ein gemeinschaftliches Journal nach dem Formulare III auf nachfolgende Weise zu führen.

Form. III.

Die erste Columne hat die vom Anfange des Verwaltungsjahres bis zum Schlusse desselben in ununterbrochener arithmetischer Ordnung fortlaufenden Nummern der Empfangs- und Ausgabsposten zu enthalten.

nadurzędników urzędu poborowego i przytém wyraźnie potwierdzić znajomość osoby depozyt podnoszącą.

### §. 28.

Wszelkie wydanie nastąpić ma tylko za potwierdzeniem odbioru przez stronę. Jeżeliby strona pisać nie mogła lub nie umiała, natedy takowa przymieścić winna znak swój ręki, a przymieszczenie tegoż potwierdzeniem być musi przez dwóch świadków przybranych, z których jedno nazwisko wystawiciela napisać ma.

Rezolucya oryginalna, w której stronie dozwoloném zostało wydanie depozytu, odebraną być musi przy wykonaniu takowej, wyjąwszy przypadki, w §. 40 wskazane.

### §. 29.

Na wszystkich dokumentach, które przy złożeniu depozytu oznaczone zostały stampilią złożenia, wycisnąć należy przy wydaniu stampilię wydania, zawierającą wyrazy: „Wydano z urzędu depozytowego sądu . . . w N. N.“

Jest to szczególnym obowiązkiem poborcy, stampilię wydania zawsze w swoim własnym mieć zachowaniu.

### §. 30.

Jeżeli przesłaną będzie przez pocztę kwota majątkowa, wówczas sąd depozytowy oprócz nakazu wydania udzielić winien także wygotowane pismo lub inny akt czynności urzędowej, do którego przyłączoną być winna kwota wydana. Urząd depozytowy zająć się ma następnie podaniem na pocztę, pokryć się recepisem podawczym poczty i po wciągnięciu wydatku do żurnalu namienić na koncepcie aktu sądowego numer, pod którym pozycya w żurnalu zachodzi.

### §. 31.

Wszelkie przychody i wydatki zachodzące, muszą, a to przychody, nim kwit względem odbioru jest wystawionym, a wydatki, nim wypłata stronie uskutecznioną zostanie, w tej samej, w jakiej kolejności przypadają, do żurnalu być wciągnięte.

Jeżeli w urzędzie depozytowym sądu znajduje się spółna kasa sierocińska, wówczas prowadzonym być ma jeden żurnal dla depozytów sądowych, a jeden osobny żurnal dla wszelkich przychodów i wydatków, dotyczących pojedynczych kurandów i spółnej kasy sierocińskiej; krom przypadku tego zaś wszelkie przychody i wydatki wciągane będą w jeden spółny żurnal wedle formularza III, Form. III. w sposób następujący:

Pierwsza kolumna zawierać będzie numeracyi pozycyji przychodu i wydatku, bieżące z początkiem roku administracyjnego aż do końca onegoż nieprzerwanym ciągiem arytmetycznym.

In die zweite sind die Nummern der zu jeder Post gehörigen Beilagen auf die im §. 34 vorgeschriebene Weise einzutragen.

Die dritte ist die Anmerkung des Monates und Tages des Empfanges oder der Ausgabe bestimmt.

In die vierte ist die Zahl des Erlags- oder Anweisungsbuches (§§. 10 und 42) und des gerichtlichen Verwahrungs- oder Erfolgslassungs-Auftrages einzutragen.

Die fünfte hat das Hauptbuchsfolium, wohin die Post übertragen wird, und die sechste die Bezeichnung der Masse zu enthalten.

In die siebente ist der Name des Erlegers oder Empfängers und die Beschaffenheit des Empfanges oder der Ausgabe einzutragen.

Alle baren Erläge, welche in Wiener Währung, Papier- oder Kupfergeld geschehen, sind auf Conventions-Miluze (Bank-Valuta) zu reduciren und nur in dieser zu verrechnen.

Bei der Empfangnahme und Ausgabe öffentlicher Fondsobligationen, bei welchen sich Interessen-Coupons befinden, ist jederzeit auch die Zahl der damit in Empfang genommenen oder ausgegebenen Interessen-Coupons in der dazu bestimmten Rubrik anzumerken.

#### §. 32.

Das Journal ist in Hefen zu führen, deren jedes für den Bedarf eines Monates vorzubereiten ist und vor dem Gebrauche mit einem Faden durchzogen und sowohl mit dem Amtsfiegel des Gerichtes, als mit der Unterfertigung des Gerichtsvorstehers oder dessen Stellvertreters versehen sein muß. Jede vollgeschriebene Seite des Journales ist von den beiden Oberbeamten des Depositenamtes zu unterfertigen.

Die Hauptsummen des Empfanges und der Ausgaben sind am Ende jeder Seite sogleich zusammen zu rechnen und auf die folgende zu übertragen.

#### §. 33.

Das Journal ist unter Zurückbehaltung einer Abschrift mit allen Beilagen nach dem Schlusse jedes Monates binnen der nächsten acht Tage gleichzeitig mit dem Erlagsbuche (§. 10) im Wege des vorgesezten Gerichtes an die Staatsbuchhaltung des Verwaltungsgebietes einzusenden; dabei sind die Empfänge und Ausgaben an Barschaft in der für die Geld-Journale überhaupt vorgeschriebenen Form abzuschließen.

#### §. 34.

Die Aufträge des Gerichtes zur Uebernahme und Erfolgslassung von Vermögen, die Quittungen der Parteien und alle anderen Urkunden, welche die Empfangs- und Ausgabsposten rechtfertigen, machen die Beilagen des Journales aus. Sie sind mit der Nummer des Journals-Artikels, zu welchem sie gehören, und unter dieser mit einer vom Anfange des Verwaltungsjahres bis zu dessen Schlusse fortlaufenden Beilagsnummer zu bezeichnen.

W drugiej wciągnięte będą numera załączników, do każdej pozycji należących w sposób, w §. 34. przepisany.

Trzecia przeznaczoną jest do zanotowania miesiąca i dnia przychodu lub wydatku.

Do czwartej wciągnąć należy liczbę księgi złożenia lub przekazania (§§. 10. i 42) równie jak nakazu sądowego schowu lub wydania.

Piąta zawierać ma folium księgi głównej, gdzie pozycja przeniesioną jest, a szósta oznaczenie masy.

W siódmej zapisanem być winno imię składającego lub odbierającego, tudzież stan przychodu lub wydatku.

Wszelkie złożenia gotówką, mające miejsce w walucie wiedeńskiej, pieniądźmi papierowymi lub miedzianemi, zredukowane być winny na monetę konwencyjną (walutę bankową) i w tej tylko mają one być obrachowywane.

Przy odbiorze i wydaniu publicznych obligacyj funduszowych, przy których się znajdują kupony, każdego czasu zanotowaną być ma w przeznaczonj ku temu rubryce także liczba kuponów procentowych, wraz z onemi odebranych lub wydanych.

#### §. 32.

Żurnal będzie w poszytach prowadzonym, z których każdy przygotowanym być ma na potrzeby jednego miesiąca, a przed użyciem nicią musi być przeciętnym i nie tylko pieczęcią urzędową sądu, lecz także i podpisem przełożonego w sądzie lub zastępcy jego opatrzonym. Każda zapisana strona żurnalu podpisaną być winna przez obu nadurzędników urzędu depozytowego.

Główne sumy przychodu i wydatku z końcem każdej stronicy natychmiast mają być zrachowane i na stronicę następującą przeniesione.

#### §. 33.

Żurnal będzie z zatrzymaniem odpisu wraz ze wszystkimi załącznikami po zamknięciu każdego miesiąca w ciągu najbliższych dni ośmiu jednocześnie z księgą złożenia (§. 10) drogą przełożonego sądu do buhalteryi rządowej okręgu administracyjnego przesłany; przytém przychody i wydatki w gotówce zamknięte być mają w formie, ogólnie dla żurnalów pieniężnych przepisanej.

#### §. 34.

Zlecenia sądu do odebrania i wydania majątków, kwity stron i wszelkie inne dokumenta, usprawiedliwiające pozycje przychodu i wydatku, są załącznikami żurnalu. Oznaczone być winny numerem artykułu żurnalu, do którego należą, a pod tymże numerem jeszcze numerem załącznika, bieżącym od początku roku administracyjnego aż do końca tegoż.



## §. 35.

Aus dem Journale werden die Posten von Tag zu Tag in das Hauptbuch (Contobuch) übertragen.

Form. IV. Das Hauptbuch ist nach dem Formulare IV zu führen und vor dem Gebrauche nach der Vorschrift des §. 32 zu beglaubigen. Dasselbe ist nach Massen einzurichten und für jeden Pupillen oder Curanden ein eigener Conto zu eröffnen.

Auf der einen Seite des Conto sind die Empfänge, beziehungsweise die gesammte Forderung jedes Pupillen oder Curanden sowohl an die gemeinschaftliche Waisencasse, als an für ihn insbesondere in der Casse vorhandenen Privat-Schuldscheinen, öffentlichen Obligationen und anderem Vermögen, auf der anderen Seite aber die Ausgaben, beziehungsweise die erfolgte Abstattung auszuweisen.

Die erste Spalte jeder Seite des Conto hat die fortlaufenden Nummern aller eingetragenen Posten zu enthalten. In der zweiten Spalte des über das Waisen- und Curandenvermögen abgefordert, oder gemeinschaftlich mit dem über die gerichtlichen Deposten, geführten Hauptbuches ist rücksichtlich derjenigen Posten, welche einen Gegenstand des Activenbuches bilden (§. 49), die Seite des letzteren anzumerken, wo dieselben eingetragen werden. In der dritten Spalte dieses Hauptbuches ist der Tag des Erlages oder der Verabfolgung, der Name des Erlegers, Desjenigen, für welchen der Ertrag geschah, oder des Empfängers und der Grund, dann die Beschaffenheit des Empfanges oder der Ausgabe einzutragen. In den folgenden Spalten sind die Beträge der einzelnen Posten anzuzeigen.

Form. V. Der gemeinschaftlichen Waisencasse ist entweder eine eigene Abtheilung des Hauptbuches über das Waisen- und Curandenvermögen zu widmen, oder in demselben ein eigener Conto zu eröffnen. In dem einen, wie in dem anderen Falle sind alle Empfänge und Ausgaben, welche dieselben betreffen, nach dem Formulare V darin einzutragen.

## §. 36.

Die Anlegung des Hauptbuches (Contobuches), dann des Activenbuches (§. 49) ist nach den Weisungen des Gerichtes auf Grundlage der Ubergabsausweise der abgetretenen Gerichtsinhabungen zu bewerkstelligen.

Wie sich die Gerichte, in soferne diese Ausweise und die denselben vorhergehenden Pupillar- und Curatelsrechnungen noch nicht richtig gestellt sind, rücksichtlich deren nachträglicher Prüfung und Richtigstellung zu benehmen haben, wird durch besondere Verordnungen bestimmt.

Die erwähnten Ubergabsausweise hat das Gericht dem Steueramte mitzutheilen und Amtsabschriften an die Staatsbuchhaltung des Verwaltungsgebietes unmittelbar einzusenden.

Das Steueramt hat die ihm obliegenden Eintragungen in die eigenen Amtsbücher mit möglichster Beschleunigung vorzunehmen, in die Rubrik „Anmerkung“ der eingetragenen Ausweise die Blattseite des steuerämlichen Haupt- und Activenbuches, in welches

## §. 35.

Z żurnalu przeniesione będą pozycye od dnia do dnia do księgi głównej (księgi kontowój).

Księga główna prowadzoną być ma wedle formularza IV. i uwierzytelnioną być ma przed użyciem wedle przepisu §fu 32. Takowa podług mas ma być urządzoną, gdzie dla każdego pupila lub kuranda własne konto otworzoném zostanie.

Form. IV.

Na jednej stronie wykazane być winny odbiory, względnie całkowita należytość pupila albo kuranda, znajdująca się tak w wspólnej kasie sierocińskiej, jako też osobno dla niego w kasie w obligach prywatnych, publicznych obligacjach i innym majątku, na drugiej stronie zaś wydatki, względnie nastąpione wydanie.

Pierwsza kolumna każdej strony konto zawięrać winna bieżące numera wszelkich pozycyj wciągnionych. W drugiej kolumnie księgi głównej, względem majątku sierocińskiego i kuratelskiego prowadzonej oddzielnie lub wspólnie z główną księgą względem depozytów sądowych, co się tyczy tych pozycyj, które stanowią przedmiot księgi aktywów (§. 49), zanotowaną być ma stronica ostatniej, gdzie takowe zaciągnione są. W trzeciej kolumnie téjże głównej księgi wciągniętym będzie dzień składu lub wydania, imię składającego, dalej tego, dla którego skład nastąpił, lub téż odbierającego, niemniej powód, tudzież stan odbioru lub wydania. W następujących kolumnach wyrażone być mają kwoty pojedynczych pozycyj.

Dla wspólnej kasy sierocińskiej wyznaczyć należy albo osobny oddział głównej księgi względem majątku sierocińskiego i kuratelskiego, albo w téjże otworzyć własne konto. Tak w tym jak onym razie wciągane będą wszelkie przychody i wydatki dotyczące, wedle formularza V.

Form. V.

## §. 36.

Ułożenie księgi głównej (księgi kontowój), tudzież księgi stanu czynnego majątku (§. 49), uskutecznoném być winno wedle poleceń sądu na podstawie wykazów oddania ze strony odstąpionych dzierżycielstw sądu.

W jaki sposób sądy, jeżeliby wykazy te i poprzedzające je rachunki pupilarne i kuratelne nie były jeszcze sprawdzone, względem następnego ich zbadania i sprawdzenia postępować winny, o tém stanowić będą osobne rozporządzenia.

Rzeczony wykazy oddania, sąd zakomunikować winien urzędowi poborowemu i bezpośrednio przesłać odpisy urzędowe do buhalteryi rządowej okręgu administracyjnego.

Urząd poborowy powinien należące do niego wciągnięcia do własnych ksiąg urzędowych przedsięwziąć z jak największą spiesznością, w rubryce „uwaga“ wciągnionych wykazów przy każdej pozycji zamieścić stronicę poborowo-urzędowej

jedes Depositum und jeder Pflegebefohlene und beziehungsweise Schuldner übertragen worden ist, bei jeder Post beizusetzen und die Ausweise nach gemachtem Gebrauche zur Aufbewahrung zurückzustellen.

#### §. 37.

Findet das Gericht dem Depositenamte rücksichtlich einer Masse die Anmerkung eines Verbotes, eines Pfandrechtes, einer Einantwortung oder anderen Verfügung aufzutragen, oder die Löschung einer solchen Verfügung anzuordnen, so hat dasselbe diese Anordnung aufzuzeichnen (§. 19) und bei der betreffenden Masse in der letzten Spalte des Hauptbuches anzumerken.

Diese Aufträge sind von dem Gerichte stets klar und bestimmt zu erlassen und für den Fall, als eine Masse aus mehreren Posten besteht, ist deutlich auszudrücken, ob die Anmerkung oder Löschung für alle Posten, oder für welche derselben sie zu gelten habe.

#### §. 38.

Das Depositenamt ist verpflichtet, Jedermann auf sein mündliches Ansuchen über jede Masse aus dem Contobuche einen Auszug zu ertheilen, welcher von den beiden Oberbeamten desselben zu unterfertigen und mit dem Amtssiegel zu versehen ist.

In einem Auszuge dieser Art sind jedoch in der Regel nur das noch vorhandene Vermögen der Masse und die bezüglich desselben noch bestehenden Anmerkungen und noch unvollzogenen Erfolglassungsaufträge, wie sie in dem Hauptbuche erscheinen, anzuführen.

Es steht jedoch den Parteien frei, auch einen umständlichen Auszug aus dem Hauptbuche über eine Masse zu begehren, in welchem sodann alle stattgefundenen Erläge, Erfolglassungen, Erfolglassungsanweisungen, Anmerkungen und Löschungen aufgenommen werden müssen.

#### §. 39.

Abschriften der bei dem Depositenamte erliegenden Urkunden sind den Parteien nach erfolgter schriftlicher Bewilligung des Gerichtes zu ertheilen. Ohne gerichtlichen Auftrag darf das Depositenamt selbst die Einsicht solcher Urkunden nur demjenigen gestatten, welcher sich ausweist, daß er der Erleger, oder daß der Erlag für ihn gemacht worden ist.

#### §. 40.

Das Gericht ist verpflichtet, sich von dem Gange der Geschäfte und der Beobachtung der Vorschriften bei dem Depositenamte fortwährend in Kenntniß zu erhalten und wenigstens Einmal im Jahre unvermuthet den Stand der Bücher und der Casse genau zu untersuchen und sich zu überzeugen, daß alle Massen vollständig und in der gehörigen Ordnung vorhanden sind. Auch sind die von Zeit zu Zeit vorzunehmenden Con- trirungen des Steueramtes stets auch auf das Depositenamt auszudehnen und zum An- lasse der allenfalls nothwendigen Anordnungen zu machen.

księgi głównej i aktywów, do której przeniesionem zostało każde depozytum i każdy opiece poruczony a względnie dłużnik, nareszcie zwrócić wykazy po zrobionem użyciu do przechowania.

#### §. 37.

Jeżeli sąd widzi potrzebę nakazać urzędowi depozytowemu względem jakiej masy uwagę zapowiedzenia, prawa zastawu, przyznania lub innego rozporządzenia, lub też wykreślenie takowego rozporządzenia, urząd depozytowy nakaz ten wypisać (§. 19), i przy masie, dotyczącej w ostatniej kolumnie księgi głównej zanotować winien.

Nakazy takowe sąd zawsze jasno i dokładnie wydawać, a w razie, gdyby masa składała się z więcej pozycyj, wyraźnie wyszczególnić powinien, czy uwaga lub wykreślenie dotyczyć ma wszystkich pozycyj, lub których z nich.

#### §. 38.

Urząd depozytowy obowiązany jest, każdemu na ustną prośbę względem każdej masy udzielić wyciąg z księgi kontowej, który przez obu nadurzędników onegoż podpisanym i pieczęcią urzędową opatrzonym być ma.

W każdym atoli wyciągu tego rodzaju przytoczonym być ma tylko znajdujący się jeszcze majątek masy i uwagi względem takowego jeszcze istniejące, tudzież nakazy wydania jeszcze niewykonane, jak się znajdują takowe w księdze głównej.

Wolno wszakże stronom, żądać także opatrzonego wszelkimi szczegółami wyciągu z księgi głównej względem pewnej masy, w którym tedy wszelkie zaszłe złożenia, wydania, polecenia wydania, uwagi i wykreślenia spisane zostaną.

#### §. 39.

Odpisy dokumentów, w urzędzie depozytowym znajdujących się, udzielone być winny stronom po nastąpnem piśmiennem zezwoleniu sądu. Bez sądowego zlecenia urząd depozytowy nawet wglądnięcia do takich dokumentów tylko temu dozwolić może, co się wykaże, iż był składającym, lub że skład dla niego zrobionym jest.

#### §. 40.

Sąd obowiązany jest, o toku czynności i przestrzeganiu przepisów w urzędzie depozytowym w ciągłej zostawać wiadomości i przynajmniej raz w roku niespodzianie stan ksiąg i kasy dokładnie rozpoznać i przekonać się, iż wszelkie masy zupełne są i w należyłym porządku się znajdują. Także skontrowania urzędu poborowego, od czasu do czasu mające być przedsiębiorane, zawsze także i na urząd depozytowy mają być rozciągnięte, i za powód do potrzebnych zarządzeń brane.

### Dritter Abschnitt.

Besondere Bestimmungen über die Behandlung des Waisen- und Curanden-Vermögens.

#### §. 41.

Das Depositenamt kann zur Uibernahme fortlaufender Empfänge, insbesondere zur Einhebung der Interessen der Activ-Capitalien, dann zur Bestreitung periodischer Ausgaben, z. B. der für einen Pflegebefohlenen bestimmten Unterhaltsgelder bei Erlassung des Auftrages in Ansehung der ersten Rate auch für alle folgenden ein für alle Mal angewiesen werden.

Bescheide, womit den Parteien die Behebung fortlaufender Bezüge von dem Gerichte bewilliget worden sind, sind daher denselben bis zur letzten Behebung in Händen zu belassen und nur bei der jeweiligen Erhebung der Casse vorzuweisen.

#### §. 42.

Ueber alle Aufträge zur Empfangnahme von Geld oder anderen Werthgegenständen, welche nicht sogleich, sondern erst in der Folge einzugehen, oder welche periodisch zu gewärtigende Empfänge zum Gegenstande haben, ist bei dem Gerichte ein abgesondertes Empfangs-Anweisungsbuch nach dem Formulare VI zu führen, in welchem zugleich der Zeitpunkt, in welchem jede Post einzugehen hat, oder die Fristen, in welchen periodische Erläge zu geschehen haben, nach Möglichkeit anzumerken sind.

Von dem Empfangs-Anweisungsbuche hat das Gericht mit Schluß jeden Monats binnen der nächsten acht Tage gleichzeitig mit der Abschrift des Erlagsbuches und mit dem Journale (§§. 10 und 33), eine Amtsabschrift an die Staatsbuchhaltung des Verwaltungsgebietes unmittelbar einzusenden oder eine Fehlanzeige zu erstatten.

#### §. 43.

Werden Erläge, zu deren Uibernahme das Depositenamt angewiesen ist, nicht in gehöriger Zeit geleistet, so hat dasselbe dem Gerichte hievon die Anzeige zu machen. In Fällen, wo es die Sicherheit erfordert, muß diese Anzeige selbst augenblicklich an den Vorstand des Gerichtes erstattet werden, welcher die erforderlichen Vorkehrungen darüber zu treffen hat.

#### §. 44.

Das Gericht hat dafür zu sorgen, daß auch in denjenigen Fällen, wo ohne wirkliche Empfangs- und Ausgabsposten eine Vermehrung oder Verminderung des in der Verwahrung des Depositenamtes befindlichen Waisen- und Curanden-Vermögens eintritt, diese Veränderung, sie möge durch allenfalls geschlossene Verträge, durch Veränderung der Geld-Währung oder auf andere Weise entstehen, in dem Journale und in dem Hauptbuche angezeigt werde. Das Gericht hat daher in solchen Fällen dem Depositenamte den Auftrag zu ertheilen, daß es den Betrag, um den sich eine Forderung erhöht oder vermindert hat, in Empfang oder Ausgabe bringe, oder das Capital in der einen Währung in Ausgabe, in der anderen dagegen in Empfang setze und das Depositenamt hat sich nach diesen Weisungen des Gerichtes zu benehmen.

### **Rozdział trzeci.**

Osobne postanowienia o postępowaniu z majątkiem sierocińskim i kuratelskim.

#### §. 41.

Urząd depozytowy otrzymać może raz na zawsze polecenie do odbierania bieżących przychodów, mianowicie do pobierania interesów od kapitałów czynnych, tudzież do opędzenia wydatków peryodycznych, n. p. pieniędzy sustentacyjnych, dla osoby, opiece poruczonej, przeznaczonych, a to przy wydaniu nakazu pod względem pierwszej także na wszystkie raty następujące.

Rezolucye, któremi sąd dozwolił stronom podnosić pobory bieżące, mają przeto aż do ostatniego podniesienia w ręku ich być pozostawione, a będą tylko przy każdym podniesieniu w kasie wykazane.

#### §. 42.

Względem wszystkich nakazów do odbierania pieniędzy lub innych przedmiotów wartości, które nie zaraz, lecz dopiero następnie wpłynąć mają, albo których przedmiotem są przychody peryodyczne, w sądzie oddzielna księga poleceń odbioru wedle formularza VI ma być prowadzona, w której oraz czas, kiedy każda pozycja wpłynąć ma, lub termina, w których peryodyczne złożenia nastąpić winny, ile możliwości zanotować należy. Form. VI.

Z księgi poleceń odbioru winien sąd z końcem każdego miesiąca w ciągu następnych dni ośmiu jednocześnie z odpisem księgi złożzeń i żurnalem (§§. 10 i 33) bezpośrednio przesłać odpis urzędowy do buhalteryi rządowej okręgu administracyjnego lub uczynić oznajmienie o braku tegoż.

#### §. 43.

Jeżeli złożenia, do odebrania których urząd depozytowy polecenie otrzymał, nie są w czasie przyzwoitym uczynione, winien tenże o tém sądowi uczynić doniesienie. W przypadkach, gdzie tego wymaga bezpieczeństwo, doniesienie to już natychmiast zrobioném być winno do przełożonego w sądzie, który w tym względzie zarządzi środki potrzebne.

#### §. 44.

Sąd nad tém czuwać winien, ażeby także i w tych przypadkach, gdzieby bez rzeczywistych pozycy przychodu i wydatku nastąpiło pomnożenie lub zmniejszenie majątku sierocińskiego i kuratelskiego w przechowaniu urzędu depozytowego się znajdującego, zmiana ta bez różnicy, czyby takowa powstała drogą umów zawartych, przez zmianę w walucie piędziężnej lub w sposób inny, wykreśloną została w żurnalu i księdze głównej. Sąd przeto w przypadkach takowych udzielić winien urzędowi depozytowemu zlecenie, ażeby tenże kwotę, o którą się należytość powiększyła lub zmniejszyła, wstawił do odbioru lub wydatku, albo kapitał wniósł w jednej walucie do wydatku, w drugiej zaś do odbioru, a urząd depozytowy dopełnić będzie winien tychto zleceń sądu.

Werden Beträge bloß von der einen Pupillarmasse in eine andere, oder aus einer einzelnen Pupillarmasse an die allgemeine Waisencasse abgegeben und umgekehrt, so ist dieses wohl in dem Journale anzumerken, die Summe aber in den Columnen der Einnahme und Ausgabe nicht anzusetzen.

Diese Uebertragungen sind in den betreffenden Conten des Hauptbucheß anzumerken.

#### §. 45.

Bei eingegangenen oder verabfolgten Zinsen, Renten und Unterhaltsgeldern ist in dem Journale auch die Zeit, für welche die Zahlung geleistet oder erhoben wird, und bei Interessen auch der Zinsfuß anzumerken.

#### §. 46.

Form. VII.

In Uebereinstimmung mit dem Hauptbuche (Contobuche) ist das den gesetzlichen Vertretern des Pflegebefohlenen zu behändigende Einschreibbüchel nach dem Formulare VII stämpelfrei und unter Fertigung der beiden Oberbeamten des Depositenamtes, ohne daß es jedoch der Beidrückung des Amtsfiegels bedarf, anzufertigen. Dieses Einschreibbüchel hat dem Vertreter des Pflegebefohlenen die erforderliche Uebersicht der Forderung des letzteren und der hierauf geleisteten Abstattung zu gewähren und zugleich als Legitimationsurkunde zu dienen. Es sind daher in demselben die nöthigen Eintragungen unter der Fertigung der Oberbeamten des Depositenamtes stets von Fall zu Fall vorzunehmen. Jedes Einschreibbüchel ist jährlich abzuschließen.

#### §. 47.

Bei den Depositenämtern, wo eine gemeinschaftliche Waisencasse besteht, haben alle für einen Pflegebefohlenen eingehenden baren Gelder, sie mögen in Zinsen oder ihm eigenthümlichen Capitalien, oder in was immer für anderen Empfängen bestehen, wenn sie nicht nach den bestehenden Gesetzen zweckmäßiger für ihn abgesondert anzulegen sind, in die gemeinschaftliche Waisencasse zu fließen.

#### §. 48.

So oft in der gemeinschaftlichen Waisencasse ein hinreichender Geldvorrath vorhanden ist, hat das Gericht dessen Fructificirung zu bewirken. Sobald aus dem Jahresabschlusse der durch die stete Wiederanlegung der vorhandenen Gelder und den Bezug der Zinsezinsen erzielte Ueberschuß bekannt ist, hat das Gericht der Casse aufzutragen, denselben allen zu dieser Zeit bestehenden Theilhabern der gemeinschaftlichen Waisencasse nach Verhältniß ihres Capitalsantheiles gut zu schreiben.

Sollte der Ueberschuß jedoch so gering sein, daß davon nicht einmal ein halb Percent auf den Antheil eines jeden Theilhabers entfielen, so hat die Vertheilung für so lange zu unterbleiben, bis sich aus den Abschlüssen der folgenden Jahre zeigt, daß der Ueberschuß diese Höhe erreicht hat.

Jeżeli kwoty z jednej tylko masy pupilarniej do drugiej, lub z pojedynczej masy pupilarniej do kasy powszechnej sierocińskiej oddane zostały i odwrotnie, ma to w żurnalu dobrze być zanotowanem, sunma zaś w kolumnach przychodu i wydatku nie będzie zamieszczoną.

Przeniesienia takowe w dotyczących kontach księgi głównej zanotowane być winny.

#### §. 45.

Przy wpłynionych lub wydanych prowizjach, rentach i pieniądzech sustentacyjnych zanotowanym być ma w żurnalu także czas, na jaki zapłatę uiszczono lub podniesiono, a przy interesach także i stopa prowizyjna.

#### §. 46.

Zgodnie z księgą główną (kontową) wręczoną być ma prawnym zastępcom opiece poruczonego ksiąteczka zapisywania, wedle formularza VII wygotowana, Form. VII. opłacie stępla nieulegająca, podpisana przez obu nadurzędników urzędu depozytowego, wyciśnięcia stępla urzędowego atoliż niewymagająca. Księteczka ta służyć winna zastępcy opiece poruczonego dla przeglądu potrzebnego względem należytości tegoż i spłaćen uiszczonych, oraz za dokument legitymacyjny. Potrzebne wciągnięcia mają przeto w niej od przypadku do przypadku zawsze przy podpisie nadurzędników urzędu depozytowego być przedsiębrane. Każda ksiąteczka zapisywania rocznie będzie zamykana.

#### §. 47.

W urzędach depozytowych, gdzie istnieje spólna kasa sierocińska, wszystkie dla poruczonego opiece wpływające pieniądze w gotówce, bądź takowe istniejące w prowizjach lub własnych jego kapitałach, albo w jakichbądź innych przycho-  
dach, jeżeli nie mają być wedle ustaw istniejących stósowniej na rzecz jego osobno ulokowane, wpływać winny do kasy spólnej sierocińskiej.

#### §. 48.

Ile razy w spólnej kassie sierocińskiej znajdzie się dostateczny zasób piéniężny, sąd fruktyfikację tegoż zarządzić powinien. Skoro z zamknięcia roku wiadomą zostanie zwyżka, osiągniona przez ciągle zachodzące ulokowanie piéniędzy znajdujących się i przez pobieranie prowizyj procentowych, sąd do kasy wyda polecenie, ażeby takowa przepisana została wszystkim po ów czas istniejącym uczestnikom spólnej kasy sierocińskiej w miarę udziału ich kapitału.

Gdyby jednak zwyżka tak małą była, iżby z niej ani półprocent nieprzypadał na udział każdego uczestnika, wówczas rozdział tak długo nie nastąpi, aż się wykaże z zamknięć lat następujących, iż zwyżka wysokości téj dostąpiła.



## §. 49.

Ueber Alles, es sei bei Privatschuldner oder in öffentlichen Fonds anliegende Vermögen der einzelnen Pflegebefohlenen sowohl, als der gemeinschaftlichen Waisencasse ist ein eigenes, vor dem Gebrauche nach den Bestimmungen des §. 32 zu beglaubigendes Form. VIII. Activenbuch nach dem Formulare VIII zu führen.

In demselben muß für jeden Schuldner ein Blatt eröffnet und darin mit Beziehung auf das Journal und den betreffenden Conto des Hauptbuches auf der einen Seite die Beschaffenheit, die Höhe der Verzinsung und der Betrag seiner Schuld und auf der anderen Seite die Abstattung an Capital und Zinsen eingetragen werden, um zu jeder Zeit, insbesondere aber bei dem Jahresabschlusse den Ausstand an Capital und Zinsen sogleich ersehen zu können.

Rücksichtlich der in öffentlichen Fonds anliegenden Capitalien ist die öffentliche Cassé, von welcher diese Papiere ausgestellt sind, in dem Activenbuche als Schuldner aufzuführen.

## §. 50.

Mit Ablauf eines jeden Verwaltungsquartales hat das Depositenamt dem Gerichte ein Verzeichniß jener Schuldner vorzulegen, welche mit Capitals- oder Zinsenzahlungen im Rückstande haften, damit von dem Gerichte die erforderlichen Vorkehrungen gegen den saumseligen Schuldner getroffen werden können.

Die Kosten der Eintreibung sind hinsichtlich der Capitalien, welche in die gemeinschaftliche Waisencasse gehören, aus dieser, rücksichtlich der, bestimmten Pupillen oder Curanden gehörigen Capitalien aus dem Vermögen dieser letzteren vorzuschießen.

## §. 51.

Damit alles in das Depositenamt einfließende Waisen- und Curanden-Vermögen, es möge den einzelnen Pflegebefohlenen, oder der gemeinschaftlichen Waisencasse gehören, jederzeit baldmöglichst fruchtbringend gemacht werden könne, hat das Depositenamt dem Gerichte mit Schluß jeden Monates eine Anzeige vorzulegen, welche Gelder mit Rücksicht auf die zu leistenden Zahlungen in der Cassé zur Anlegung disponibel seien, und für welche Capitalien wegen ihrer bevorstehenden Zurückzahlung Vorsorge zu deren Wiederanlegung getroffen werden müsse.

## §. 52.

Ueber diejenigen Parteien, welche sich um Darleihen aus dem Waisen- und Curandenvermögen melden, sind bei dem Gerichte nach der Reihenfolge ihrer Anmeldung Verzeichnisse mit Anführung aller für den Abschluß des Geschäftes erheblichen Punkte zu halten, damit das Gericht bei seinen Beschlüssen über die Anlegung der Gelder die geeignete Rücksicht darauf nehmen könne.

## §. 53.

Mit Ende eines jeden Verwaltungsjahres sind alle Rechnungsbücher, welche das Waisen- und Curandenvermögen zum Gegenstande haben, abzuschließen.

## §. 49.

Względem wszystkich, czy to u dłużników prywatnych lub w funduszach publicznych ulokowanych majątków, tak pojedynczych opiece poruczonych jak wspólnej kasy sierocińskiej, prowadzoną być ma własna przed użyciem stósownie do postanowień §fu 32. uwierzytelniona księga aktywów, wedle formularza VIII ułożona. Form. VIII.

W tej księżce dla każdego dłużnika utworzoną być ma kartka, gdzie z odniesieniem się do żurnalu i dotyczącego konto księgi głównej na jednej stronie zapisaném będzie stan, wysokość u procentowania, tudzież kwota długu jego, na drugiej zaś splacenie w kapitale i prowizyach, by każdego czasu, mianowicie zaś z zamknięciem roku natychmiast rozpoznać można zaległość w kapitale i prowizyach.

Co się tyczy kapitałów, w publicznych funduszach ulokowanych, wypisaną być ma w księdze aktywów jako dłużnik ta kasa publiczna, przez którą papiéry takowe wystawione są.

## §. 50.

Z upływem każdego kwartału administracyjnego przedłożyć winien urząd depozytowy sądowi wykaz tych dłużników, którzy w zaległości zostawają z zapłatą kapitału lub prowizyj, ażeby sąd poczynić mógł środki potrzebne przeciw dłużnikom ociągającym się.

Koszta ściągnięcia zaliczone być winny co się tyczy kapitałów, należących do wspólnej kasy sierocińskiej, z téjże, co się tyczy kapitałów, pewnym pupilom lub kurandom należących, z majątku tychże ostatnich.

## §. 51.

Ażeby wszelki do urzędu depozytowego wpływający majątek sierociński i kuratelny, bądź to pojedynczym opiece poruczonym, bądź wspólnej kasie sierocińskiej należący, każdego czasu jak najprędzej mógł być ufruktyfikowanym, urząd depozytowy z końcem każdego miesiąca przedłożyć winien sądowi oznajmienie, jakie pieniądze ze względem na spłaty, uiszczonemi być mające, w kasie do ulokowania są gotowe, i względem których kapitałów z powodu odpłaty nadchodzącej staranie mieć należy o ich nowe ulokowanie.

## §. 52.

Co się tyczy stron, zgłaszających się o pożyczkę z majątków sierocińskich i kuratelskich, trzymane być winny w sądzie wykazy wedle kolejności ich zgłaszania się z przytoczeniem wszelkich punktów, do zawarcia interesu ważnych, ażeby sąd przy uchwałach swoich względem ulokowania pieniędzy stósowny wzgląd na nie brać mógł.

## §. 53.

Z końcem każdego roku administracyjnego zamknięte być mają wszelkie księgi rachunkowe, za przedmiot mające majątek sierociński i kuratelny.

Bei dem Abschlusse jedes einzelnen Conto des Hauptbuches muß zugleich nachgewiesen werden, aus welcher Guthabung an die gemeinschaftliche Waisencasse, und aus welchen Forderungen in öffentlichen Fondspapieren, an Privatschuldner und anderen Gegenständen der für das künftige Jahr in Vorschreibung zu bringende reine Rest des Vermögens jedes Pupillen oder Curanden bestehe, wobei nach Beschaffenheit der Posten auf das Activenbuch hinzuweisen ist.

Auf gleiche Weise muß bei dem Abschlusse des Conto der gemeinschaftlichen Waisencasse der Bestand des in derselben befindlichen reinen Vermögens unter Hinweisung auf das Activenbuch nachgewiesen werden.

Der Abschluß des Activenbuches hat den noch aushaftenden Betrag der Schuld jedes einzelnen Schuldners an Capital und Zinsen auszuweisen.

#### §. 54.

Aus den Abschlüssen der einzelnen Conten des Hauptbuches ist nach dem Formulare IX der Ausweis über den Passivstand; aus dem Activenbuche nach dem Formulare X der Ausweis über den Activstand des Depositenamtes in Ansehung des gesammten Waisen- und Curanden-Vermögens anzufertigen.

Aus diesen beiden Ausweisen und dem Ausweise über den baren Cassestand ist endlich die Bilanz nach dem Formulare XI zusammenzustellen.

#### §. 55.

Die Vergleichung des Passivstandes in der Bilanz mit dem zur Bedeckung des Waisen- und Curanden-Vermögens vorhandenen Activstande muß zugleich den Ueberschuß nachweisen, welcher in der gemeinschaftlichen Waisencasse entstanden ist.

#### §. 56.

Die Ausweise über den Abschluß der Rechnungsbücher (IX, X, XI) sind unter Fertigung der beiden Oberbeamten des Depositenamtes und des Gerichtes im Wege des letzteren längstens binnen sechs Wochen nach Ablauf des Verwaltungsjahres der Staatsbuchhaltung des Verwaltungsgebietes vorzulegen.

Dieselbe wird aus diesen Abschlüssen und den ihr nach §. 36 von dem Gerichte mitzutheilenden Ausweisen die Gesamtübersichten über den Stand des Waisen- und Curanden-Vermögens der einzelnen Depositenämter entwerfen und die darüber verfaßte Zusammenfassung im Wege des Oberlandesgerichtes an das Justizministerium gelangen lassen.

#### §. 57.

Eine beglaubigte Abschrift der jährlichen Bilanz hat das Gericht dem Obergerichte vorzulegen, welches die etwa nothwendigen Vorkehrungen zu treffen, übrigens aber alle Bilancen zu sammeln und zum weiteren statistischen Gebrauche dem Justizministerium vorzulegen hat.

Przy zamknięciu każdego pojedynczego konto głównej księgi natychmiast wykazanem być musi, z jakiego przypisania na rzecz kasy wspólnej sierocińskiej, tudzież z jakich należności w papierach funduszowych publicznych, w obligach prywatnych i innych przedmiotach składa się czysta pozostałość majątku każdego pupila lub kuranda, na rok następny w przepisaniu wniesioną być mająca, przy czem wedle okoliczności pozycyę odnieść się należy do księgi aktywów.

W podobny sposób wykazanym być musi z zamknięciem konto kasy wspólnej sierocińskiej, stan majątku czystego, w niej się znajdujacego, przy odniesieniu się do księgi aktywów.

Zamknięcie księgi aktywów wykazywać ma kwotę jeszcze zaległą długi każdego pojedynczego dłużnika, tak w kapitale jako też prowizyach.

#### §. 54.

Z zamknięć pojedynczych kontów księgi głównej ułożonym być ma wedle formularza IX wykaz stanu biernego majątku; z księgi aktywów wedle formularza X wykaz stanu czynnego majątku urzędu depozytowego pod względem zupełnego majątku sierocińskiego i kuratelskiego.

Form. IX.

Form. X.

Z obu wykazów tych i z wykazu stanu gotowizny w kasie zestawiony być winien bilans wedle formularza XI.

Form. XI.

#### §. 55.

Porównanie stanu biernego w bilansie z stanem czynnym, znajdującym się do pokrycia majątku sierocińskiego i kuratelskiego, wykazywać oraz musi zwyżkę, wypadającą w wspólnej kasie sierocińskiej.

#### §. 56.

Wykazy względem zamknięcia ksiąg rachunkowych (IX, X, XI) podpisane przez obu nadurzędników urzędu depozytowego i sądu, mają drogą tegoż najdalej w ciągu tygodni sześciu po upływie roku administracyjnego przedłożone być buchalteryi rządowej okręgu administracyjnego.

Buchalterya z zamknięć tych i wykazów, wedle §. 36 przez sąd jej udzielonemi być mających, ułoży ogólne przeglądy stanu majątków sierocińskich i kuratelskich w pojedynczych urzędach depozytowych i prześle zestawienie z nich uskutecznione, drogą wyższego sądu krajowego do Ministerjum Sprawiedliwości.

#### §. 57.

Uwierzytelniony odpis rocznego bilansu sąd przedłożyć winien wyższemu sądowi, który potrzebne środki zarządzić, zresztą zaś wszystkie bilanse zebrać i do dalszego statystycznego użycia Ministerstwu Sprawiedliwości przedłożyć powinien.

## §. 58.

Da sich die gegenwärtige Instruction nur auf die Behandlung desjenigen Vermögens bezieht, welches sich in der Verwahrung des Depositenamtes befindet, die Verwaltung des übrigen Vermögens aber, welches ein Pupille oder Curande etwa noch außer der Verwahrung des Depositenamtes besitzt, oder welches aus demselben zur Verwendung für die Pflegebefohlenen dem Vormunde oder Curator erfolgt wird, unmittelbar dem letzteren unter der Aufsicht des Gerichtes zukommt, so versteht es sich von selbst, daß zur Verrechnung über dieses Vermögen, sowie zur Rechnungslegung über den Gesamtstand des Vermögens jedes Pupillen oder Curanden der Vormund oder Curator desselben verpflichtet bleibt, daher die Rechnung darüber von demselben dem Gerichte entweder schriftlich überreicht, oder nach den bestehenden gesetzlichen Bestimmungen bei demselben zu Protokoll genommen und sohin geprüft und erlediget werden muß.

## §. 58.

Ponieważ niniejsza instrukcja odnosi się tylko do postępowania z tym majątkiem, który się znajduje w przechowaniu urzędu depozytowego, administracja reszty majątku zaś, któryby nadto posiadał pupil lub kurand poza przechowem w urzędzie depozytowym, lub któryby wydany był z niego do użycia dla osób opiece poruczonych opiekunowi lub kuratorowi, bezpośrednio temuż przystoi pod dozorem sądu, przeto rozumie się już samo przez się, iż co się tyczy obrachunku majątku tego, tudzież co do składania rachunku względem zupełnego stanu majątku każdego pupila lub kuranda, opiekun lub kurator jego w obowiązku do tego zostaje, przeto rachunek w téj mierze przez niego do sądu albo na piśmie podanym, albo wedle istniejących postanowień prawnych tamże do protokołu spisany, i tak następnie rozpoznany i załatwionym być winien.











Formulare IV.

Haupt-  
des k. k. Steueramtes zu W. W. als Depo-  
Fol. Franz

| F o r d e r u n g                          |  |                 |                     |   |                             |                      |      |    |        |    |  |                             |    |             |                           |         |    |           |                    |                                     |    |                         |         |             |
|--|--|-----------------|---------------------|---|-----------------------------|----------------------|------|----|--------|----|--|-----------------------------|----|-------------|---------------------------|---------|----|-----------|--------------------|-------------------------------------|----|-------------------------|---------|-------------|
| Laufende Posten-Zahl<br>Rechnungsbuch-Fol. | Datum und Zahl des gerichtlichen<br>Verwahrungsauftrages | Journal-Artikel | Datum des Empfanges | Name des Erlegers und Ursache<br>des Erlaases | Begründung des Gegenstandes | Beymählich a Percent | Gold |    | Silber |    | Papiergeld u. Scheidemünze<br>in C. M. (Bank-Waluta) | öffentliche<br>Obligationen |    |             | Privat-<br>Schuldurkunden |         |    | Pretiosen | Andere Gegenstände | an die<br>cumulative<br>Waisencasse |    | An- und<br>Vormerkungen |         |             |
|  |  |                 |                     |   |                             |                      | fl.  | f. | fl.    | f. |  | Capital                     |    | Zin-<br>sen |                           | Capital |    |           |                    | Zin-<br>sen                         |    |                         | Capital | Zin-<br>sen |
|  |  |                 |                     |   |                             |                      |      |    |        |    |  | C. M.                       | W. | C. M.       | W.                        | C. M.   | W. |           |                    | C. M.                               | W. |                         |         |             |
|  |  |                 |                     |   |                             |                      |      |    |        |    |  |                             |    |             |                           |         |    |           |                    |                                     |    |                         |         |             |

Anmerkung. Die in Wiener Währung gebührenden Zinsen sind sowohl in der Forderung, als in



Formulare V.

**S a u p t b u c h**  
 der gemeinschaftlichen Cassencasse bei dem k. k. Steueramte Nr. Nr. als Depositenamt des k. k. . . .  
 Berichtes zu Nr. Nr.

|                       |     |                                      |     |        |     |                        |     |        |     |           |     |
|-----------------------|-----|--------------------------------------|-----|--------|-----|------------------------|-----|--------|-----|-----------|-----|
| Post-Nr.              |     |                                      |     |        |     |                        |     |        |     |           |     |
| Activenbuch-Fol.      |     |                                      |     |        |     |                        |     |        |     |           |     |
| Verzinslich à Percent |     |                                      |     |        |     |                        |     |        |     |           |     |
| <b>G m p f a n g</b>  |     |                                      |     |        |     |                        |     |        |     |           |     |
| in<br>barem<br>Gelde  |     | in öffentlichen<br>Geld-Schreibungen |     |        |     | in Privat-Schreibungen |     |        |     | Anmerkung |     |
|                       |     | Capital                              |     | Zinsen |     | Capital                |     | Zinsen |     |           |     |
| fl.                   | kr. | fl.                                  | kr. | fl.    | kr. | fl.                    | kr. | fl.    | kr. | fl.       | kr. |
| Post-Nr.              |     |                                      |     |        |     |                        |     |        |     |           |     |
| Passivenbuch-Fol.     |     |                                      |     |        |     |                        |     |        |     |           |     |
| Verzinslich à Percent |     |                                      |     |        |     |                        |     |        |     |           |     |
| <b>N u s g a b e</b>  |     |                                      |     |        |     |                        |     |        |     |           |     |
| in<br>barem<br>Gelde  |     | in öffentlichen<br>Geld-Schreibungen |     |        |     | in Privat-Schreibungen |     |        |     | Anmerkung |     |
|                       |     | Capital                              |     | Zinsen |     | Capital                |     | Zinsen |     |           |     |
| fl.                   | kr. | fl.                                  | kr. | fl.    | kr. | fl.                    | kr. | fl.    | kr. | fl.       | kr. |

Zusammenfassung. Die in Wiener Währung gebührenden Zinsen, sind sowohl in Empfangung als in der Ausgabe sogleich auf Com. Münze (Bank-Geld) zu reduciren.

## Empfangs - Anweisungsbuch

für das k. k. Steueramt zu N. N. als Depositenamt des k. k. . . . Gerichtes zu N. N. im Verwaltungsjahre 18 . .

| Laufende Zahl | Monat und Tag<br>des gerichtlichen Auf-<br>trages | Geschäftszahl<br>des gericht-<br>lichen<br>Auftrages | Bezeichnung<br>der<br>Masse | Name dessen,<br>von welchem<br>der Erlag zu<br>leisten ist, und<br>Gegenstand<br>des Erlages | Gold |     | Silber |     | Papiergeld<br>und<br>Scheidemünze<br>in C. M.<br>(Bank-Baluta) |     | Öffentliche<br>Obligationen |     |       |     | Privat-Schuld-<br>scheine |     |       |     | Bei einzel-<br>nen Erlägen | Bei pe-<br>riodischen<br>Erlägen |  |  |
|---------------|---|--|-----------------------------|--|------|-----|--------|-----|--|-----|-----------------------------|-----|-------|-----|---------------------------|-----|-------|-----|----------------------------|----------------------------------|--|--|
|               |   |  |                             |  | fl.  |     | kr.    |     | fl.  |     | kr.                         |     | C. M. |     | W. W.                     |     | C. M. |     | W. W.                      |                                  | Angabe der Frist,<br>binnen welcher der<br>Erlag zu geschehen<br>hat |  |
|               |   |  |                             |  | fl.  | kr. | fl.    | kr. | fl.  | kr. | fl.                         | kr. | fl.   | kr. | fl.                       | kr. | fl.   | kr. | fl.                        | kr.                              |  |  |
|               |   |  |                             |  |      |     |        |     |  |     |                             |     |       |     |                           |     |       |     |                            |                                  |  |  |

Anmerkung. Die Erläge, welche in Wiener Währung, Papiergeld oder Kupfermünze einzugehen haben, sind auf Conventions-Münze (Bank-Baluta) zu reduciren.







# A u s w e i s

über den Passivstand der Waisencasse des k. k. Steueramtes zu N. N. als Depositenamtes bei dem k. k. . . .  
Gerichte zu N. N.

| Post-Nr. | Haarfeuchts-Gol. | Name des Pupillen | Bereinslich à Percent | Forderung des Pupillen           |       |        |                                   |       |        |                          |       |        |          |       | Numer-<br>-lung |  |       |                                    |
|----------|------------------|-------------------|-----------------------|----------------------------------|-------|--------|-----------------------------------|-------|--------|--------------------------|-------|--------|----------|-------|-----------------|--|-------|------------------------------------|
|          |                  |                   |                       | an die cumulative<br>Waisencasse |       |        | an öffentlichen Obligatio-<br>nen |       |        | an Privat-Schuldscheinen |       |        | Zusammen |       |                 | Gold,<br>Silber<br>und<br>Pretio-<br>sen |       |                                    |
|          |                  |                   |                       | Capital                          |       | Zinsen | Capital                           |       | Zinsen | Capital                  |       | Zinsen | E. M.    |       |                 |  | W. W. | öffentli-<br>che Obli-<br>gationen |
|          |                  |                   |                       | E. M.                            | E. M. | E. M.  | W. W.                             | E. M. | E. M.  | W. W.                    | E. M. | E. M.  | E. M.    | E. M. |                 |  | W. W. | E. M.                              |
|          |                  |                   |                       | fl.                              | kr.   | fl.    | kr.                               | fl.   | kr.    | fl.                      | kr.   | fl.    | kr.      | fl.   |                 | kr.                                      | fl.   | kr.                                |
|          |                  |                   |                       |                                  |       |        |                                   |       |        |                          |       |        |          |       |                 |  |       |                                    |

Anmerkung. Die in Wiener Wahrung gebührenden Zinsen sind auf Conventions-Münze (Bank-Baluta) zu reduciren.

142. Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen v. vom 28. Jult 1856.

# N u s w e i s

über den Activstand der Waisencasse des k. k. Steueramtes zu N. N. als Depositenamtes bei dem k. k. . . .  
Gerichte zu N. N.

| Post-Nummer | Activenbuch-Nr. | Name der Schuldner | Verzinslich à Percent | S c h u l d i g k e i t       |         |        |         |                              |         |        |         |                          |         |        |         |          |       | Anmerkung |                            |     |     |
|-------------|-----------------|--------------------|-----------------------|-------------------------------|---------|--------|---------|------------------------------|---------|--------|---------|--------------------------|---------|--------|---------|----------|-------|-----------|----------------------------|-----|-----|
|             |                 |                    |                       | an die cumulative Waisencasse |         |        |         | an öffentlichen Obligationen |         |        |         | an zugewiesenen Pupillen |         |        |         | Zusammen |       |           | Gold, Silber und Pretiosen |     |     |
|             |                 |                    |                       | Capital                       |         | Zinsen |         | Capital                      |         | Zinsen |         | Capital                  |         | Zinsen |         | C. M.    | W. W. |           | öffentliche Obligationen   | fl. | fr. |
|             |                 |                    |                       | C. M.                         | fl. fr. | C. M.  | fl. fr. | C. M.                        | fl. fr. | C. M.  | fl. fr. | C. M.                    | fl. fr. | C. M.  | fl. fr. |          |       |           |                            |     |     |
|             |                 |                    |                       | fl.                           | fr.     | fl.    | fr.     | fl.                          | fr.     | fl.    | fr.     | fl.                      | fr.     | fl.    | fr.     | fl.      | fr.   |           | fl.                        | fr. | fl. |
|             |                 |                    |                       |                               |         |        |         |                              |         |        |         |                          |         |        |         |          |       |           |                            |     |     |

Anmerkung. Die in Wiener Währung gebührenden Zinsen sind auf Conventions-Münze zu reduciren.

142. Berechnung der Waisencasse der k. k. Steuerämter bei dem k. k. . . . Gerichte zu N. N.

# B i l a n z

der Waisencasse des k. k. Steueramtes zu W. W. als Depositenamtes bei dem k. k. . . . Gerichte zu W. W.

## Passivstand

## Activstand

| Forderung des Pupillen                  |             |                                 |          |             |        |                                     |        |             |          |                             | Bedeckung der Waisencasse |             |                            |  |          |                                   |        |          |        |                                       |          |                             |                     |          |       |          |                            |
|---|-------------|---------------------------------|----------|-------------|--------|-------------------------------------|--------|-------------|----------|-----------------------------|---------------------------|-------------|----------------------------|--|----------|-----------------------------------|--------|----------|--------|---------------------------------------|----------|-----------------------------|---------------------|----------|-------|----------|----------------------------|
| an die cumu-<br>lative Wai-<br>sencasse |             | an öffentlichen<br>Obligationen |          |             |        | an zugewiesenen<br>Privatschuldnern |        |             |          | Zusammen                    |                           |             | Gold, Silber und Prestiten | durch cumu-<br>lative Herein-<br>schuldner |          | durch öffentliche<br>Obligationen |        |          |        | durch zugewiesene<br>Herein Schuldner |          |                             | durch bares<br>Geld | Zusammen |       |          | Gold, Silber und Prestiten |
| Capital                                 | Zin-<br>sen | Capital                         |          | Zin-<br>sen |        | Capital                             |        | Zin-<br>sen |          | Öffentliche<br>Obligationen | Capital                   | Zin-<br>sen |                            | Capital                                    |          | Zin-<br>sen                       |        | Capital  |        | Zin-<br>sen                           |          | Öffentliche<br>Obligationen |                     |          |       |          |                            |
| E. M.                                   | E. M.       | E. M.                           | W.<br>W. | E. M.       | E. M.  | W.<br>W.                            | E. M.  | E. M.       | W.<br>W. |                             | E. M.                     | E. M.       |                            | E. M.                                      | W.<br>W. | E. M.                             | E. M.  | W.<br>W. | E. M.  | E. M.                                 | W.<br>W. |                             |                     | E. M.    | E. M. | W.<br>W. |                            |
| fl. f.                                  | fl. f.      | fl. f.                          | fl. f.   | fl. f.      | fl. f. | fl. f.                              | fl. f. | fl. f.      | fl. f.   | fl. f.                      | fl. f.                    | fl. f.      | fl. f.                     | fl. f.                                     | fl. f.   | fl. f.                            | fl. f. | fl. f.   | fl. f. | fl. f.                                | fl. f.   | fl. f.                      | fl. f.              |          |       |          |                            |
|   |             |                                 |          |             |        |                                     |        |             |          |                             |                           |             |                            |  |          |                                   |        |          |        |                                       |          |                             |                     |          |       |          |                            |

Anmerkung. Die in Wiener Währung gebührenden Zinsen sind sowohl in der Forderung, als Abstattung auf Conventions-Münze zu reducirn.

142. Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen ic. vom 28. Juli 1856.

Formularz I.

Księga złożeń

dla c. k. urzędu poborowego w N. N. jako urzędu depozytowego c. k. Sadu . . . w N. N. w roku administracyjnym 18 . .

| Liczba bieżąca | Artykuł żurnalu | Miesiąc i dzień sądowego nakazu schowu | Liczba czynności sądowego nakazu | Oznaczenie masy | Imię składającego i opisanie przedmiotu złożyc się mającego | Złoto |     | Srebro |     | Pieniądze papierowe i moneta zdawkowa w m. k. (walucie bankowej) |     | Obligacje rządowe |              | Obligacje prywatne |              | Wartość kosztowności |     | Potwierdzenie urzędu depozytowego |      |     |      |     |
|----------------|-----------------|--|----------------------------------|-----------------|---|-------|-----|--------|-----|--|-----|-------------------|--------------|--------------------|--------------|----------------------|-----|-----------------------------------|------|-----|------|-----|
|                |                 |  |                                  |                 |   | złr.  | kr. | złr.   | kr. | złr.   | kr. | mon. konw.        | walut. wied. | mon. konw.         | walut. wied. | złr.                 | kr. |                                   | złr. | kr. | złr. | kr. |
|                |                 |  |                                  |                 |   |       |     |        |     |  |     |                   |              |                    |              |                      |     |                                   |      |     |      |     |
|                |                 |  |                                  |                 |   |       |     |        |     |  |     |                   |              |                    |              |                      |     |                                   |      |     |      |     |

U w a g a. Kwoty, wpływające w walucie wiedeńskiej, pieniądzech papierowych lub monecie miedzianej, zredukowane być mają na mon. konw. (walutę bankową).



# Z u r n a ł

c. k. urzędu poborowego jako urzędu depozytowego w c. k. sądzie . . . w N. N.

| Artykuł zurnalu | Numer załącznika | Miesiące i dzień przychodu i wydatku | Liczba księgi złotych lub księgi poleceń tudzież nakazu sądowego schowu lub wydania | Folium księgi głównej | Oznaczenie masy | Wymienienie składającego i o-<br>znaczenie przedmiotu złożo-<br>nego, albo odbiorcy i przed-<br>miotu wydanego | P r z y c h ó d |     |        |     |   |             |                   |             | W y d a t e k   |             |                      |       |     |        |     |   |             |                   |             |                 |             |                      |                          |
|-----------------|------------------|--------------------------------------|---|-----------------------|-----------------|--|-----------------|-----|--------|-----|---|-------------|-------------------|-------------|-----------------|-------------|----------------------|-------|-----|--------|-----|---|-------------|-------------------|-------------|-----------------|-------------|----------------------|--------------------------|
|                 |                  |                                      |   |                       |                 |  | Złoto           |     | Srebro |     | Pieniądze papierowe i moneta zdawkowa w m. k. (walucie bank.) |             | Obligacye rządowe |             | Oblięi prywatne |             | Wartość kosztowności | Złoto |     | Srebro |     | Pieniądze papierowe i moneta zdawkowa w m. k. (walucie bank.) |             | Obligacye rządowe |             | Oblięi prywatne |             | Wartość kosztowności | Odbiór należności schowu |
|                 |                  |                                      |   |                       |                 |  |                 |     |        |     | mon. konw.  | wał. wiedz. | mon. konw.        | wał. wiedz. | mon. konw.      | wał. wiedz. |                      |       |     |        |     | mon. konw.  | wał. wiedz. | mon. konw.        | wał. wiedz. | mon. konw.      | wał. wiedz. |                      |                          |
|                 |                  |                                      |   |                       |                 |  | zr.             | kr. | zr.    | kr. | zr.   | kr.         | zr.               | kr.         | zr.             | kr.         | zr.                  | kr.   | zr. | kr.    | zr. | kr.   | zr.         | kr.               | zr.         | kr.             | zr.         | kr.                  | zr.                      |
|                 |                  |                                      |   |                       |                 |  |                 |     |        |     |   |             |                   |             |                 |             |                      |       |     |        |     |   |             |                   |             |                 |             |                      |                          |

U w a g a. Kwoty, wpływające w walucie wiedeńskiej, pieniądzech papierowych lub monecie miedzianej, zredukowane być mają na monetę konw. (walutę bankową).



w spłaceniu jej zredukowane być winny na mon. konw. (walutę bankową).



U f ó w n a

Jako urzędu depozytowego w G. K. sądzie . . . w N. N.  
Linker.

S p l a c e n i e

|  |               |
|--|---------------|
| Bieżąca liczba pozycyjna   |               |
| Folium księgi aktywów  |               |
| Data i liczba sądowego nakazu wydania                            |               |
| Artykuł żurnalu  |               |
| Data wydania   |               |
| Imię podnoszącego i przyczyna wydania                            |               |
| Oznaczenie przedmiotu  |               |
| Uprocentowanie po  |               |
| Złoto  |               |
| Sre-<br>bro  |               |
| Pieniądze papierowe i moneta zdawkowa w m. k. (walucie bankowej) |               |
| Obligacye<br>rządowe   | Kapitał       |
|  | Pro-<br>wizye |
| Obligci<br>prywatne  | Kapitał       |
|  | Pro-<br>wizye |
| Kosztowności   |               |
| Inne przedmioty  |               |
| Z kasy sie-<br>portiskiej<br>kumulacyj-<br>nej                   | Ka-<br>pital  |
|  | Pro-<br>wizye |
| m. k.  |               |
| Wykreślenie  |               |



Księga poleceń odbioru

dla c. k. urzędu poborowego N. N. jako urzędu depozytowego c. k. sądu w roku administracyjnym  
18 . . . .

| Liczba bieżąca | Miesiąc i dzień sądowego nakazu | Liczba czynności sądowego nakazu | Oznaczenie masy | Imię tego, przez którego złożenie nastąpić winno. tudzież przedmiot złożenia | Złoto    |     | Srebro   |     | Pieniądze papierowe i moneta zdawkowa w m. k. (walucie bankowej) |     |          |     | Obligacye rządowe |     |       |     | Obligacye prywatne |     |       |     | Przy pojedynczych składach | Przy periodycznych składach |  |
|----------------|---------------------------------|----------------------------------|-----------------|--|----------|-----|----------|-----|--|-----|----------|-----|-------------------|-----|-------|-----|--------------------|-----|-------|-----|----------------------------|-----------------------------|--|
|                |                                 |                                  |                 |  | złr. kr. |     | złr. kr. |     | złr. kr.   |     | złr. kr. |     | m. k.             |     | w. w. |     | m. k.              |     | w. w. |     |                            |                             | Oznaczenie terminu, kiedy złożenie nastąpić ma |
|                |                                 |                                  |                 |  | złr.     | kr. | złr.     | kr. | złr.   | kr. | złr.     | kr. | złr.              | kr. | złr.  | kr. | złr.               | kr. | złr.  | kr. |                            |                             |  |
|                |                                 |                                  |                 |  |          |     |          |     |  |     |          |     |                   |     |       |     |                    |     |       |     |                            |                             |  |

U w a g a. Złożenia, wpływające w walucie wiedeńskiej, pieniądzech papierowych lub monecie miedzianej, zredukowane być mają na monetę konwencyjną (walutę bankową).

Formularz VII.

## Książeczka do zapisywania

względem należności opiece poruczonego N. N. do kasy sierocińskiej C. K. urzędu poborowego w N. N. jako urzędu depozytowego dla C. K. sądu . . . w N. N.

| Nr. pozycji | Stoпа procentowa à procent |       | Należność |       |                              |       | Uwaga | Nr. pozycji | Artykuł Żurnalu | Spłacenie |       |       |                              | Uwaga |     |  |  |  |  |
|-------------|----------------------------|-------|-----------|-------|------------------------------|-------|-------|-------------|-----------------|-----------|-------|-------|------------------------------|-------|-----|--|--|--|--|
|             | M. K.                      | W. W. | M. K.     | W. W. | złoto, srebro i kosztowności | M. K. |       |             |                 | W. W.     | M. K. | W. W. | złoto, srebro i kosztowności |       |     |  |  |  |  |
|             | zfr.                       | kr.   | zfr.      | kr.   | zfr.                         | kr.   |       |             |                 | zfr.      | kr.   | zfr.  | kr.                          | zfr.  | kr. |  |  |  |  |
|             |                            |       |           |       |                              |       |       |             |                 |           |       |       |                              |       |     |  |  |  |  |
|             |                            |       |           |       |                              |       |       |             |                 |           |       |       |                              |       |     |  |  |  |  |
|             |                            |       |           |       |                              |       |       |             |                 |           |       |       |                              |       |     |  |  |  |  |
|             |                            |       |           |       |                              |       |       |             |                 |           |       |       |                              |       |     |  |  |  |  |
|             |                            |       |           |       |                              |       |       |             |                 |           |       |       |                              |       |     |  |  |  |  |
|             |                            |       |           |       |                              |       |       |             |                 |           |       |       |                              |       |     |  |  |  |  |
|             |                            |       |           |       |                              |       |       |             |                 |           |       |       |                              |       |     |  |  |  |  |
|             |                            |       |           |       |                              |       |       |             |                 |           |       |       |                              |       |     |  |  |  |  |

U w a g a. Prowizye, wpływające i wydane w Walucie Wiedeńskiej, pieniądzech papierowych i monecie zlatkowej tak w rubryce należności, jak spłacenia, zredukowane być winny na monetę konwencyjną (walutę bankową).





# W y k a z

**stanu czynnego kasy sierocińskiej C. K. urzędu poborowego w N. N. jako urzędu depozytowego  
w C. K. sądzie . . . w N. N.**

| Nr pozycji | Folio księgi aktywów | Imiona dłużników | Uprocentowanie po | P o w i n n o ś ć                   |          |                         |          |          |          |                               |          |          |           |                         | Uwaga |                              |  |
|------------|----------------------|------------------|-------------------|-------------------------------------|----------|-------------------------|----------|----------|----------|-------------------------------|----------|----------|-----------|-------------------------|-------|------------------------------|--|
|            |                      |                  |                   | dla kasy sierocińskiej kumulacyjnej |          | w obligacjach rządowych |          |          |          | względem przekazanych pupilów |          |          | R a z e m |                         |       | Złoto, srebro i kosztowności |  |
|            |                      |                  |                   | kapitał                             | prowizye | kapitał                 |          | prowizye | kapitał  |                               | prowizye | m. k.    | w. w.     | w obligacjach rządowych |       |                              |  |
|            |                      |                  |                   | m. k.                               | m. k.    | m. k.                   | w. w.    | m. k.    | m. k.    | w. w.                         | m. k.    |          |           |                         |       |                              |  |
|            |                      |                  |                   | złr. kr.                            | złr. kr. | złr. kr.                | złr. kr. | złr. kr. | złr. kr. | złr. kr.                      | złr. kr. | złr. kr. | złr. kr.  | złr. kr.                |       | złr. kr.                     |  |
|            |                      |                  |                   |                                     |          |                         |          |          |          |                               |          |          |           |                         |       |                              |  |

*Uwaga.* Prowizye, przypadające w walucie wiedeńskiej, zredukowane być winny na monetę konwencyjną.







## 143.

Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen,  
dann der obersten Rechnungs-Controlsbehörde vom 28. Juli  
1856,

wirksam für die Kronländer Ungarn, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschast mit dem Temescher Banate  
und Siebenbürgen,

betreffend die Frist der, in den §§. 7 und 27 der Instruction für die cassmäßige Behandlung  
des Waisen- und Curanden-Vermögens vom 1. November 1854 (Nr. 207 des Reichs-Gesetz-  
Blattes) angeordneten Einsendung der Abschrift des Erlags- und Empfangs-Anweisungsbuches  
und des Journales an die Staatsbuchhaltung.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XXXIII Stück, Nr. 138, ausgegeben am 5. August 1856.

---

## 143.

Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Finansów, tudzież Najwyższej Władzy rachunkowo-kontrolnej z dnia 28. Lipca 1856,

obowiązujące w Krajach koronnych Węgierskim, Kroackim, Sławońskim, w Województwie Serbskiem wraz z Banatem Temeskim, i w Siedmiogrodzie,

**dotyczące terminu, kiedy nastąpić winno zarządzane w §§. 2. i 27. instrukcyi o kasowém postępowaniu z majątkami sierocińskimi i kuratelskimi z dnia 4. Listopada 1854 r. (Nr. 292 Dziennika Praw Państwa) przesłanie odpisu księgi poleceń złożenia i odbioru tudzież żurnalu do buchalteryi rządowej.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXXIII, Nr. 138, wydaną d. 5. Sierpnia 1856.

---



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

**Krakauer Verwaltungsgebiet.**

Jahrgang 1856.

**Erste Abtheilung.**

XXXIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 10. September 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XXXIII.

Wydany i rozesłany dnia 10 Września 1856.

# Verordnung des Armee-Ober-Commando, des Ministeriums des Innern und des Ministeriums der Finanzen vom 22. Juli 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXIV. Stück, Nr. 139, ausgegeben am 6. August 1856),  
womit die Instruction zur Durchführung der Vorschrift über Stellvertretung im Militärdienste  
verlautbart wird.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 6. Juni 1856 nachstehende Instruction für die, mit der Durchführung der, mit Verordnung vom 21. Februar 1856 kundgemachten und im Reichs-Gesetz-Blatte vom 26. Februar 1856 VII. Stück, Nr. 27, aufgenommenen Vorschrift über Stellvertretung im Militärdienste betrauten Behörden Allergnädigst zu genehmigen geruht.

Freiherr von **Bamberg** m. p., G. M. Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p.

## I n s t r u c t i o n

zur Durchführung der Vorschrift über Stellvertretung im Militärdienste.

1. Die Bezirksbehörden (Bezirksämter, Stuhlrichterämter, Districts-Commissariate und in Gemeinden, welche einer solchen Bezirksbehörde nicht unterstehen, die zur politischen Geschäftsführung bestellten Gemeindeämter) haben im Monate October die schriftlich oder mündlich gemachten und in diesem letzteren Falle sofort zu Protokoll genommenen Anmeldungen für den Erlag der Befreiungs-Taxe der, nach der Vorschrift vom 21. Februar 1856 hiezu Berechtigten, in ein Verzeichniß (Muster 1) nach chronologischer Ordnung einzutragen. Keine Spalte dieses Verzeichnisses darf leer gelassen werden.

Dieses Verzeichniß ist am 1. November der vorgelegten politischen Behörde zur Zusammenstellung der nach Muster 2 zu verfassenden und der politischen Landesstelle unverzüglich zu überreichenden Kreisübersicht vorzulegen.

2. Die politischen Landesbehörden stellen sämtliche Vormerkungen nach Lösungsbezirken in Übersichten nach dem Muster 3 zusammen, und unterlegen dieselben bis 15. December dem Ministerium des Innern, von welchem sie in abgesonderter Darstellung, nämlich:

- a) rücksichtlich Tirols und Berarlsbergs, und
- b) rücksichtlich aller übrigen Kronländer dem Armee-Ober-Commando mitgetheilt werden.

Beide Centralbehörden entscheiden gemeinschaftlich, ob und wie viele von den zum Erlage der Taxe Borgemerkten zur Befreiung durch den Tax-Erlag wirklich zugelassen werden.

## Rozporządzenie Nadkomendy wojskowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Skarbu z dnia 22. Lipca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXIV, N. 139, wydana dnia 6. Sierpnia 1856),

**mocą którego obwieszczoną zostaje instrukcya do przeprowadzenia przepisu o zastępstwie w służbie wojskowej.**

Jego C. K. Mość Apostolska raczył Najwyższem Postanowieniem z dnia 6. Czerwca 1856 uchwalić Najłaskawiej następującą instrukcyę dla władz upoważnionych do przeprowadzenia przepisu o zastępstwie w służbie wojskowej, ogłoszonego rozporządzeniem z d. 21. Lutego 1856 i przyjętego do Dziennika Praw Państwa z dnia 26. Lutego 1856, Część VII, N. 27.

Baron **Bamberg** m. p. G. M.      Baron **Bach** m. p.      Baron **Bruck** m. p.

### I n s t r u k c y a

do przeprowadzenia przepisu o zastępstwie w służbie wojskowej.

1. Władze powiatowe (urzędy powiatowe, sędziowskie urzędy stolicowe, komisaryaty dystryktowe a w gminach, które nie podlegają takowej władzy powiatowej, urzędy gminne, ustanowione do prowadzenia spraw politycznych) mają wnieść w miesiącu Październiku zrobione pisemnie lub ustnie, a w tymże ostatnim razie natychmiast do protokołu wzięte zgłoszenia dla złożenia taksy uwolnienia upoważnionych do tego wedle przepisu z dnia 21. Lutego 1856, w spis (wzór 1) według porządku chronologicznego. Żadna rubryka spisu tego nie może być zostawiona próżną.

Spis ten przedłożony ma być dnia 1. Listopada przełożonej władzy politycznej celem zestawienia ułożyć się mającego na wzór 2 przeglądu obwodowego, który bezzwłocznie do politycznej władzy krajowej ma być przesłanym.

2. Polityczne władze krajowe zostawiają wszystkie noty wedle powiatów losowania w przeglądach na wzór 3, i przedkładają takowe do 15. Grudnia Ministerstwu Spraw wewnętrznych, przez które w oddzielném przedstawieniu, mianowicie:

- a) względem Tyrolu i Vorarlbergu, i
- b) względem wszystkich innych Krajów koronnych zakomunikowane będą Nadkomendzie wojskowej.

Obie władze centralne rozstrzygają spólnie, czy i wielu z zanotowanych do złożenia taksy, przypuszczonych rzeczywiście będzie do uwolnienia przez złożenie taksy.

Die politische Landesstelle in jedem Kronlande verständiget sämtliche Unterbehörden, bei welchen Anmeldungen zum Tar-Erlage vorgemerkt waren, von dieser Entscheidung, welche sie gleichzeitig im ämtlichen Zeitungsblatte bekannt macht.

3. Tritt eine Beschränkung der Zahl der Tar-Erlagsbewilligungen ein, so wird in jedem Kronlande die für dasselbe zugelassene Zahl auf die einzelnen Kreise nach Verhältniß der Ziffer der in jedem Kreise vorgemerkten Anmeldungen vertheilt.

In jedem Kreise entscheidet sodann das Los über die Zulassung zum Tar-Erlage. Die betreffende Kreisbehörde hat zu dieser Verlosung die Vorsteher der Bezirksbehörde und der Gemeinde des Amtsortes beizuziehen.

4. Jeder Bewerber ist von der ihm zuerkannten Bewilligung zum Erlage der Befreiungstare durch die vorgesezte politische Bezirksbehörde mittelst der nach dem Muster 4 zu verfassenden Erlagsbewilligung zu verständigen, in welcher die Frist zum Erlage der Befreiungstare bei der betreffenden zunächst befindlichen (Steuer-, Sammlungs-, Intendantz-) Casse auch mit Buchstaben anzufügen ist.

Die Casse hat dem Erleger den Abfuhrschein, welcher alle in der Erlagsbewilligung über Nationale und Zuständigkeit des Befreiungswerbers angeführten Daten enthalten muß, nach dem Muster 5 sogleich zu erfolgen.

5. Der über die erlegte Befreiungstare erhaltene Abfuhrschein ist jener politischen Stellungsbehörde, bei welcher die Vormerkung zum Tar-Erlage stattgefunden hat, ohne Verzug vorzulegen.

Die politische Behörde behält den Abfuhrschein in ihrer Verwahrung, folgt aber dafür dem Militärpflichtigen die Urkunde über die Enthebung vom Militärdienste nach dem Muster 6 sogleich aus.

Die politischen Stellungsbehörden haben die noch nicht assentirten Tar-Erleger bei der nächsten Recrutirung in den Classifications-, bezüglich Widmungs-Listen der unbedingt zum Eintritte in das Militär Verpflichteten, nach ihrer Altersklasse, vor allen anderen Individuen mit der Bemerkung „durch Erlag der Tare als gestellt zu behandeln“ aufzuführen.

6. Bei der Recrutirung legen die politischen Stellungsbehörden sämtliche Abfuhrscheine der politisch-militärischen Assentirungscommission vor, welche auf das betreffende Recruten-Contingent so viele Recruten, als Militärpflichtige die Tare erlegt haben, in Einrechnung bringt.

Die richtige Übernahme der Abfuhrscheine für dieselben ist von dem bei der Assentirung fungirenden Werbbezirks-Revisor, oder von dem ihn vertretenden Officier, in der Widmungsliste eigenhändig zu bestätigen.

7. Sämtliche nach vorstehender Bestimmung von dem Contingente des betreffenden Losungsbezirktes in Abrechnung gebrachte Tar-Erleger sind auf das repartirte Ergänzungs-Contingent des Werbbezirks-Infanterieregiments (beziehungsweise des Kaiser Jägerregiments oder des 24. Jägerbataillons) zu zählen.



Polityczna władza krajowa uwiadomi w każdym Kraju koronnym wszystkie władze podrzędne, u których zanotowane były zgłoszenia do złożenia taksy o témże rozstrzygnięciu, które równocześnie w urzędowej gazecie ogłosi.

3. Jeżeli nastąpi ograniczenie liczby przyzwoleń na złożenie taksy, tedy rozłoży się w każdym Kraju koronnym przyznana temuż liczba na pojedyncze obwody w stosunku do cyfry zanotowanych w każdym obwodzie zgłoszeń.

W każdym obwodzie rozstrzyga natenczas los o przypuszczeniu do złożenia taksy. Dotycząca władza obwodowa przyciągnąć ma do tego losowania przełożonych władzy powiatowej i gminy miejsca urzędowania.

4. Każdy ubiegający się uwiadomiony ma być o przyznaném mu przyzwoleniu do złożenia taksy uwolnienia przez przełożoną polityczną władzą powiatową za pomocą ułożyć się mającego na wzór 4 przyzwolenia na złożenie, w którym dodany ma być termin do złożenia taksy uwolnienia w dotyczącej najbliższej kasie (podatkowej, zbiorowej, intendancyjnej) także literami.

Kasa wydać ma natychmiast składającemu certyfikat odwozu, który zawierać musi wszystkie w przyzwoleniu na złożenie o narodowości i przynależności ubiegającego się o uwolnienie przytoczone daty na wzór 5.

5. Otrzymany o złożonej taksie uwolnienia certyfikat odwozu przedłożony ma być bezzwłocznie onęj politycznej władzy odstawienia, u której miało miejsce zanotowanie do złożenia taksy.

Władza polityczna zatrzymuje certyfikat odwozu w swém przechowaniu, wydaje jednak natomiast obowiązany do wojska dokument o uwolnieniu od służby wojskowej natychmiast na wzór 6.

Polityczne władze odstawienia przytoczyć mają nieasenterowanych jeszcze składających takse przy najbliższém rekrutowaniu w listach klasyfikacyjnych, względnie listach przeznaczenia obowiązanych bezwarunkowo do wstąpienia do wojska, wedle ich klasy wieku, przed wszystkimi innemi indywiduami z tą uwagą „mający być uważanymi za odstawionych przez złożenie taksy“.

6. Przy rekrutacyi przedkładają polityczne władze odstawienia wszystkie certyfikaty odwozu polityczno-militarnej komisji asenterunkowej, która na dotyczący kontyngent rekrutów wprowadza w rachunek tyle rekrutów, ilu obowiązanych do wojska takse złożyło.

Rzeczywisty odbiór certyfikatów odwozu za nich zatwierdzonym ma być własnoręcznie przez urzędującego przy asenterowaniu rewizora powiatu werbunkowego, lub przez zastępującego go oficera, w liście przeznaczonych do wojska.

7. Wszyscy wedle niniejszego postanowienia od kontyngentu dotyczącego powiatu losowania odliczeni składający takse policzeni być mają na porozdzielany kontyngent uzupełnienia pułku piechoty powiatu werbunkowego (względnie pułku strzelców Cesarza lub 24. batalionu strzelców).

8. Die Werbbezirks-Commanden übernehmen die Abfuhrscheine, und unterlegen dieselben gleich nach beendeter Recrutirung und bewirkter Protokollirung (Muster 7) mittelst Verzeichniß (Muster 8) im vorgeschriebenen Dienstwege dem vorgesetzten Landes-Generalcommando, welches letzteres dieselben mittelst der nach dem Muster 9 zu verfassenden, mit den Particularien der Werbbezirks-Commanden zu instruirenden Ubersicht längstens vier Wochen nach beendeter Recrutirung dem Armee-Ober-Commando zu unterlegen hat.

9. Die Entscheidung über Offert-Entlassungsgesuche, welche nach den bestehenden Vorschriften entsprechend zu instruiren, und den im Puncte 1 aufgeführten Behörden einzureichen sind, ist den Landes-Generalcommanden überlassen, mit welchen sich die politischen Landesbehörden deshalb in das Einvernehmen zu setzen haben.

In Fällen einer Verschiedenheit der Meinungen sind derlei Verhandlungen durch die politischen Länderstellen dem Ministerium des Innern zu unterlegen, welches mit dem Armee-Ober-Commando in Rücksprache tritt.

10. Dienende Soldaten sind von der bewilligten Offert-Entlassung durch die vorgesetzten Militärbehörden zu verständigen. — Der betreffende Gesuchsteller jedoch ist hiervon durch die politische Behörde mittelst Ausfolgung der nach Muster 10 anzufertigenden Erlagsbewilligung in Kenntniß zu setzen.

11. Der Abfuhrschein über die zur Entlassung eines dienenden Soldaten im Offertwege erlegte Befreiungstare ist von der betreffenden (Steuer-, Sammlungs-, Intendantz-) Casse nach Muster 11 anzufertigen.

12. Die Abfuhrscheine über die von den Offert-Entlassungswerbern erlegten Taren sind durch die betreffenden politischen Behörden an die Werbbezirks-Commanden einzusenden, welche sie mit Ende jeden Monates dem vorgesetzten Landes-General-Commando nach Punct 7 vorlegen, gleichzeitig aber auch die Ausfertigung des Entlassungsdokumentes nach dem Muster 12 bewirken, beziehungsweise einleiten.

Die Landes-General-Commanden haben die eingelangten Abfuhrscheine mittelst der im Puncte 7 vorgeschriebenen Ubersicht, die das Monat anzuführen hat, in welchem die bezügliche Offert-Entlassung dem Armee-Ober-Commando angezeigt worden ist, gleichzeitig mit den monatlichen Consignationen über die in Verhandlung genommenen Offert-Entlassungsgesuche einzureichen.

13. Die k. k. Kriegscassen sind nicht berufen, Befreiungstaren, weder von den Erlegern unmittelbar (Punct 4 und 11), noch im Wege der Abfuhr von den k. k. (Steuer-, Sammlungs-, Intendantz-) Cassen zu übernehmen.

14. Dem Finanzministerium wird die Gebahrung der Tarcapitalien mit Rücksicht auf deren Bestimmung überlassen, und es hat die entfallenden Bezüge der Stellvertreter in monatlichen Raten, das demselben zu erfolgende Capital aber nach Maßgabe der vom Armee-Ober-Commando geschehenen Anforderung, mit der ordinären Dotation flüssig zu machen.

8. Komendy powiatów werbunkowych odbierają certyfikaty odwozu i przedkładają takowe zaraz po ukończonej rekrutacji i uskutecznionemu protokołowaniu (wzór 7) za pomocą spisu (wzór 8), w przepisanej drodze służby, przełożonej generalnej Komendzie krajowej, która to ostatnia takowe za pomocą ułożyć się mającego na wzór 9 i instruować partykularzami komend werbunkowych powiatowych przeglądu najdalej w cztery tygodnie po dokonanej rekrutacji Nadkomendzie wojskowej ma przedłożyć.

9. Rozstrzygnięcie prośb o uwolnienie za pomocą oferty, które zgodnie z istniejącymi przepisami mają być instruowane i podane u władz w punkcie 1 przytoczonych, pozostawiona jest generalnym Komendom krajowym, z którymi polityczne władze krajowe mają się w tym względzie porozumieć.

W razach różności zdań przedłożone być mają takowe rozprawy przez polityczne władze krajowe Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, które porozumie się z Nadkomendą wojskową.

10. Żołnierze w służbie zostający uwiadomieni być mają o przyzwoleniu uwolnienia za pomocą oferty przez przełożone władze wojskowe.— Dotyczący zaś podawca prośby ma być o tém uwiadomiony przez władzę polityczną za pomocą wystawienia na wzór 10 przyzwolenia na złożenie.

11. Certyfikat odwozu, że taksę uwolnienia złożono drogą oferty celem wyzwolenia żołnierza, w służbie zostającego, sporządzony być ma na wzór 11 przez dotyczącą kasę (podatkową, zbiorową, intendancyjną).

12. Certyfikaty odwozu taks złożonych przez ubiegających się drogą oferty o uwolnienie, przestane być mają przez dotyczące władze polityczne do komend powiatów werbunkowych, które je z końcem każdego miesiąca przedkładają przełożonej generalnej Komendzie krajowej wedle punktu 7, równocześnie zaś sporządzają, względnie załatwią także wystawienie dokumentu uwolnienia na wzór 12.

Generalne Komendy krajowe podać mają nadeszłe certyfikaty odwozu za pomocą przepisanego w punkcie 7 przeglądu, w którym przytoczony ma być miesiąc, w którym dotyczące uwolnienie drogą oferty oznajmione zostało Nadkomendzie wojskowej, równocześnie z miesięcznymi konsygnacyami wziętych w załatwienie prośb o uwolnienie drogą oferty.

13. C. K. kasy wojenne nie są powołane do przyjmowania taks uwolnienia ani od składających bezpośrednio (punkt 4 i 11), ani w drodze odwozu przez C. K. kasy (podatkowe, zbiorowe, intendancyjne).

14 Ministerstwu Skarbu oddanym jest zarząd kapitałów taksalnych ze względem na ich przeznaczenie i ono ma utrzymać w stanie płynnym przypadające pobory zastępców w ratach miesięcznych, kapitał zaś mający im być wydany w miarę zaszłego żądania przez Nadkomendę wojskową, ze zwyczajną dotacją.

15. Im Monate Juli jeden Jahres ist bei allen Truppen-Abtheilungen im Befehle allgemein zu verlautbaren, daß die bis Ende Juni des nächsten Jahres ihre achtjährige oder vertragmäßige Dienstverpflichtung vollstreckenden, sowie auch diejenigen Soldaten, welche sie schon in früheren Jahren vollstreckt, jedoch stillschweigend fortgedient haben, wenn sie sich gegen die im Befehle über Stellvertretung im Militärdienste bestimmten Bedingungen und Vortheile reengagiren lassen wollen, sich an dem vom Truppen-Abtheilungs-Commandanten zu bestimmenden Tage im August wegen der Vormerkung für die Reengagirung melden sollen.

16. Ebenso haben im Juli jeden Jahres die Bezirksbehörden in allen Gemeinden kundzumachen, daß im Laufe des Monats August diejenigen Beurlaubten, welche mit Ende Juni des zunächst folgenden Jahres ihre Dienstverpflichtung vollstrecken, ferner jene Leute, die bereits zur Reserve gehören oder in Folge vollstreckter Dienstverpflichtung gänzlich entlassen sind, Falls sie als Stellvertreter mit den dafür bestimmten Beneficien im Militärdienste zu bleiben, beziehungsweise in selben wieder einzutreten wünschen, sich bei dem Werbbezirks-Commando, in dessen Bereich sie sich befinden, um die Vormerkung dazu melden und nebst Urlaubs-Paß, Reservekarte oder Abschied, ein Zeugniß des Gemeindevorstandes ihres bisherigen Aufenthaltsortes darüber, daß sie ledig oder kinderlose Witwer sind, dann über ihren Lebenswandel vorlegen sollen, welches Zeugniß bei Reservemännern und aus dem Militär Entlassenen auch von der betreffenden Gerichtsbehörde in der Beziehung bestätigt sein muß, ob und aus welchen Anlässen sie etwa während dieser Zeit gerichtlich untersucht und abgestraft wurden.

17. Ausländer, auch wenn sie im k. k. Heere die eingegangene vertragmäßige Capitulation abgedient haben, dürfen als Stellvertreter nicht beantragt werden.

18. Zur Beseitigung jedes Zweifels, bezüglich der in der Locodienstleistung bewiesenen Conduite jener Leute, welche aus dem Verpflegsstande getreten sind, ist in den Urlaubspässen, Reservekarten und Abschieden ausdrücklich anzuführen, ob die von dem betreffenden Manne während der Locodienstleistung bewiesene Conduite von der Art war, daß er seiner Zeit, wenn er die übrigen vorgeschriebenen Eigenschaften dazu besitzt, als Stellvertreter angenommen zu werden verdient.

19. Die um die Annahme als Stellvertreter bittenden Beurlaubten, in die Reserve eingetheilten oder entlassenen Individuen sind von den Werbbezirks-Commanden, in deren Bereich sie sich aufhalten, nach Truppentörpern oder Abtheilungen, in deren Grundbuchstand sie etwa noch gehören oder gehört haben, oder zu welchem die betreffenden Reservemänner oder gänzlich Entlassenen eingetheilt zu werden wünschen, in abgesonderte, nach dem Muster 13 zu verfassende Nominal-Consignationen aufzunehmen, und der feldärztlichen Untersuchung zu unterziehen.

Der visitirende Militärarzt hat den dießfälligen Befund unter genauer Anführung, ob dieser Mann für die betreffende Waffengattung zur Vollstreckung der neuen Dienst-

15. W miesiącu Lipcu każdego roku ogłoszonem będzie powszechnie rozkazem we wszystkich oddziałach wojsk, iż żołnierze, wypełniający w Czerwcu następnego roku swe ośmioletnie lub kontraktowe zobowiązanie do służby, jako i ci, którzy je już w dawniejszych latach dopełnili, lecz milcząc dalej służyli, jeżeli się chcą reangażować zgodnie z warunkami i korzyściami ustanowionemi w prawie o zastępstwie w służbie wojskowej, zgłosić się mają w przeznaczonym przez komendanta oddziału wojskowego dniu w Sierpniu względem zanotowania do reangażowania.

16. Podobnież mają w Lipcu każdego roku władze powiatowe wszystkie gminy uwiadomić, iż w biegu miesiąca Sierpnia ci urlopnicy, którzy z końcem Czerwca następującego zaraz roku dopełnią zobowiązania służby, dalej ludzie, którzy już do rezerwy należą lub w skutek dopełnionego zobowiązania do służby zupełnie są uwolnieni, w razie gdyby jako zastępcy z przeznaczonemi tym celem korzyściami życzyli sobie pozostać w służbie wojennej, względnie do niej napowrót wstąpić chcieli, zgłosić się mają tym końcem do zanotowania u komendy powiatu werbunkowego, w którego obrębie się znajdują i przedłożyć mają prócz pasu urlopowego, kartę rezerwy lub abszyt, świadectwo przełożonego gminy ich dotychczasowego miejsca pobytu o tém, iż są wolnego stanu lub bezdzietnymi wdowcami, niemniej o ich prowadzeniu się, które świadectwo u ludzi rezerwy i uwolnionych od wojska także przez dotyczącą władzę sądową w tym względzie ma być potwierdzone, czymoże i z jakich powodów w tymże czasie sędownie byli śledzeni i karani.

17. Cudzoziemcy, choćby w C. K. armii wysłużyli przyjętą kontraktowo kapitulację, nie mogą być podawani na następców.

18. Dla uchylenia każdej wąpliwości względem dowiedzionej w służbie miejscowej konduity onych ludzi, którzy wystąpili ze stanu prowidowania, przytoczonym ma być w urlopach, kartach rezerwy i abszytach wyraźnie, ażeli konduita dotyczącego człowieka dowiedziona podczas służby miejscowej, była tego rodzaju, iż w swym czasie, jeżeli posiada resztę przepisanych ku temu własności, zasługuje być na zastępcę przyjętym.

19. Proszący o przyjęcie na zastępców urlopnicy, indywidua przydzielone rezerwie lub uwolnione zestawieni być mają przez komendy powiatów werbunkowych, w których obrębie się znajdują wedle korpusów wojska lub oddziałów, do których stanu księgi gruntowej może jeszcze należą lub należeli, lub do której dotyczący ludzie rezerwy lub zupełnie uwolnieni chcą sobie być przydzielonymi, w oddzielne, na wzór 13 ułożyć się mające konsygnacye nominalne, i poddani rewizyi lekarskiej.

Rewidujący lekarz wojskowy wnieść ma własnoręcznie lub dodać wedle okoliczności sporządzone wedle tego *parere*, czy człowiek ten posiada zupełną siłę

verpflichtung die volle körperliche Angemessenheit besitzt, eigenhändig einzutragen, oder nach Umständen das hiernach ausgefertigte Parere beizulegen.

Die sogleich ausgefertigten Consignationen sind längstens bis Ende September den betreffenden Truppenkörpern und Abtheilungen behufs der Verfassung der Haupt-Zusammenstellung einzusenden.

20. Die nicht in Verpflegung stehenden, sich wegen dieser Untersuchung bei den Werbbezirks-Commanden meldenden Leute sind bei diesen ohne Aufenthalt abzufertigen, und das Resultat ihrer Untersuchung, nämlich ob sie vorläufig zur Annahme als Stellvertreter noch geeignet befunden und vorgemerkt wurden, oder aus welcher Ursache dieß nicht der Fall ist, kommt auf ihren Urlaubspässen, Reservekarten und Abschieden unter der Fertigung des Werbbezirks-Commandanten anzusetzen.

21. Sämmtliche Truppenkörper, Branchen und selbständige Abtheilungen verfassen, nachdem sie zu diesem Behufe auch von ihren detachirten Unterabtheilungen, nämlich dem im Werbbezirke stationirten 4. Bataillon, der Depot-Compagnie v. nach dem Muster 14 die Eingaben abverlangt haben, über alle zur Annahme als Stellvertreter in ihrem Stande geeigneten dazu angemeldeten Individuen, Nominal-Consignationen, in welche die Reengagierungswerber nach Kronländern, wohin sie zuständig sind, geordnet aufgeführt sein müssen, gleichfalls nach dem Muster 14 in duplo und unterlegen sie bis Ende October mittelst des nach Muster 15 anzufertigenden Summars jener Militär-Oberbehörde, an welche sie bezüglich der Einreichung der Recrutirungs-Standes-Anzeige gewiesen sind.

Die Militär-Oberbehörden unterlegen diese Eingaben mittelst einer Uebersicht (Muster 16), welche nach Truppenkörpern, Branchen, Abtheilungen und Kronländern die Anzahl der beantragten Stellvertreter, charginweise summarisch ersichtlich macht, bis 15. November dem Armees-Ober-Commando, von welchem sie in abgezonderter Darstellung

a) rücksichtlich Tirols und Vorarlbergs, und

b) rücksichtlich aller übrigen Kronländer dem Ministerium des Innern zugleich mit einer Uebersicht sämmtlicher bis dahin in beiden Ländergruppen vorgekommenen Erläge zur Entlassung dienender Soldaten im Offertwege, behufs der im Punkte 2 bemerkten gemeinschaftlichen Entscheidung mitgetheilt werden.

Die nach dem Muster 14 zu verfassenden Nominal-Consignationen sind mit den vorschriftsmäßig vom Rechnungskanzlei-Vorstande, oder wo letzterer nicht besteht, vom Abtheilungs-Commandanten ausgefertigten kriegscommissariatisch bestätigten Grundbuchs-Extracten, welche jede Standesveränderung des betreffenden Individuums genau enthalten müssen, dann mit den regelmäÙig verfaßten Conduittelisten und Straf-Extracten zu instruiren.

22. Nach Maßgabe der gemeinschaftlichen Entscheidung der beiden Centralbehörden wird vom Armees-Ober-Commando im nachfolgenden Monate Jänner der betreffenden Militär-Oberbehörde unter Rückleitung der, den bezüglichen Truppenkörpern gehörigen

cielesną dla dotyczącego rodzaju broni do wykonania nowego zobowiązania do służby.

Sporządzone w ten sposób konsygnacye przesłane być mają najdalej z końcem Września dotyczącym korpusom wojskowym i oddziałom celem ułożenia głównego zestawienia.

20. Ludzie nie zostający w przewidowaniu, zgłaszający się dla tej rewizyi u komend powiatów werbunkowych, odprawieni u tych być mają bez zwłoki, a rezultat ich rewizyi, mianowicie, czy poprzednio byli uznani zdolnymi do przyjęcia w zastępstwo i zanotowani, lub z jakiej przyczyny tak nie jest, dodanym ma być na ich paszportach urlopu, kartach rezerwy i abszytach wraz z podpisem komendanta powiatu werbunkowego.

21. Wszystkie korpusy wojsk, bransze i samoistne oddziały układają, zażądawszy poprzednio tym celem także od swych odłączonych poddziałów, mianowicie stojącego w powiecie werbunkowym 4. batalionu, kompanii depotowej etc. podań na wzór 14 o wszystkich do przyjęcia w zastępstwo w ich stanie uzdolnionych ku temu zgłoszonych indywiduach, konsygnacye nominalne, w których ubiegający się o reangażowanie, wedle krajów koronnych, do których przynależą, porządkiem przywiedzeni być muszą, również na wzór 14 *in duplo*, i przedkładają je do końca Października za pomocą ułożyć się mającego na wzór 15 summaryusza onęj wyższej władzy wojskowej, do której podawać mają wykazy stanu rekrutacyi.

Wyższe władze wojskowe przedkładają te podania za pomocą przeglądu (wzór 16), w którym wedle korpusów wojsk, bransz, oddziałów i krajów koronnych widać liczbę proponowanych zastępców, według szarż summarycznie, do 15 Listopada Nadkomendzie wojskowej, która je w oddzielném przedstawieniu

a) względem Tyrolu i Vorarlbergu, i

b) względem wszystkich innych krajów koronnych zakomunikuje Ministerstwu Spraw Wewnętrznych z przeglądem wszystkich aż dotąd w obu grupach krajów zaszytych złożzeń taks dla uwolnienia zostających w służbie żołnierzy drogą oferty, celem pomienionego w punkcie 2 spólnego rozstrzygnięcia.

Konsygnacye nominalne, ułożone być mające na wzór 14 instruowane być winny ekstraktami z księgi gruntowej, wystawionemi z potwierdzeniem wojenno-komisaryalném zgodnie z przepisem prawa przez przełożonego kancelaryi rachunkowej, lub gdzie ostatniego nie ma, przez komendanta oddziału, które zawierać winny dokładnie każdą zmianę stanu dotyczącego indywiduum, niemniej ułożonemi regularnie listami konduity i ekstraktami karnemi.

22. W miarę spólnego rozstrzygnięcia obu władz centralnych doniesioną będzie przez Nadkomendę wojskową w następującym miesiącu Styczniu dotyczącej wyższej władzy wojskowej ze zwrotem przynależnych odnośnym korpusom wojsk

Eingaben mit Ausnahme eines Paire der Nominal-Consignation, welches zum Gebrauche des Armees-Ober-Commando rüchbleibt, chargenweise die Zahl der als Stellvertreter zu reengagirenden Individuen eröffnet.

23. Allen Reengagirungswerbern, ohne Unterschied der Charge, welche in einem Jahre wegen Mangel an Tar-Erlegern nicht berücksichtigt werden konnten, wird für die nächste Annahme zwar der Vorzug unter gleich würdigen, aber nicht von etwa vorzüglicheren zur Reengagirung sich neu meldenden Mitbewerbern zugestanden. Denselben bleibt es daher überlassen, ob sie bei der Ungewißheit der künftigen Annahme stillschweigend fortdienen wollen, wobei bemerkt wird, daß ihnen die bis zu ihrer etwa erfolgenden Reengagirung zurückgelegte Dienstzeit in die einzugehende achtjährige Dienstverpflichtung nicht eingerechnet werden darf.

24. Jeder Truppen- und Abtheilungs-Commandant hat nach Erhalt der dießfälligen Bewilligung über jene Individuen, welche sich im Loco-stande einer von ihm detachirten Abtheilung befinden, dem Commandanten derselben, über die in einem fremden Werbbezirke lebenden außer der Loco-Verpflegung stehenden aber, dem betreffenden Werbbezirks-Commando einen vom respicirenden Kriegscommissariate bestätigten Extract des ihm zugekommenen Verzeichnisses mit dem Auftrage oder Ersuchen zuzustellen, die Einberufung dieser Leute, ihre Vorstellung bei der Truppen-Brigade, dann im Falle ihrer Annahme, ihre Absendung an die betreffende Truppe vorzunehmen, und ihm den Erfolg mitzutheilen.

25. Alle Leute, deren Annahme als Stellvertreter bewilliget worden ist, sind von jenen Abtheilungen, in deren Loco-Verpflegung sie stehen, oder von jenen Werbbezirks-Commanden, in deren Bereich sie leben, mit den dreifachen Engagirungslisten nach dem Muster 17 verfaßt, mit den in den §§. 16 und 21 angeführten Documenten der eigenen Truppen-Brigade vorzustellen, welche in ihrer Gegenwart durch einen vom Brigadier dazu bestimmten Regiments- oder graduirten Oberarzt ihre Kriegsdiensttauglichkeit untersuchen, und in den Engagirungslisten dessen Befund bei jedem Manne eigenhändig bestätigen, sohin allen diensttauglich befundenen das Handgeld in ihrer Gegenwart gleich auszahlen läßt, und die erfolgte Annahme als Stellvertreter in den dreifachen Engagirungslisten bestätigt.

Die Engagirungslisten sind für jene Stellvertreter, welche sich nur auf 4 Jahre engagiren lassen, abtheilig von jenen, welche eine achtjährige Capitulation eingehen, zu verfaßen.

26. Jenen Stellvertretern, welche aus dem Stande der gänzlich Entlassenen aufgenommen worden sind, ist vor der Ausfolgung des Handgeldes, in derselben Weise wie bei der Assentirung von Recruten der Fahneneid abzunehmen, und dieß so wie die Vorlesung und Erläuterung der bezüglichen Kriegsartikel in den Engagirungslisten besonders zu bemerken.



podai z wyjątkiem *pare* konsygnacyi nominalnej, które pozostaje dla użytku Nadkomendy wojskowej, według szarż liczba indywiduów, w zastępstwo reangażowaną być mająca.

23. Wszystkim ubiegającym się o reangażowanie, bez różnicy szarży, którzy w roku jednym dla braku składających takse nie mogli być uwzględnieni, przyznaje się dla najbliższego przyjęcia wprowadzić pierwszeństwo pomiędzy zarówno godnymi, nie zaś godniejszymi do reangażowania zgłaszającymi się na nowo współzawodnikami. Pozostawia się więc takowym, czy przy niepewności przyszłego przyjęcia mileząc dalej chcą służyć, przyczem robi się uwagę, iż im czas służby, jakiby do swego reangażowania odbyli, do przyjęcia się mającego zobowiązania ośmioletniej służby nie będzie mógł być wrachowanym.

24. Każdy komendant wojska i oddziału doręczyć ma, po otrzymaniu odpowiedniego przyzwolenia, o onych indywiduach, które znajdują się w stanie miejsca odłączonego odeń oddziału, komendantowi tegoż, zaś o żyjących w cudzym powiecie werbunkowym niezostających w przewidowaniu miejscowem, dotyczącej komendzie powiatu werbunkowego, potwierdzony przez zwiedzający komisaryat wojenny ekstrakt spisu sobie zakomunikowanego z nakazem lub prośbą przedsięwzięcia zwołania tych ludzi, przedstawienia ich u brygady wojsk, a w razie ich przyjęcia, odesłania ich do dotyczącego oddziału, i doniesienia o skutku.

25. Wszyscy ludzie, na których przyjęcie w zastępstwo przyzwolono, przedstawieni być mają przez one oddziały, w których przewidowaniu miejscowem zostają, z potrójnymi listami angażowania, ułożonemi na wzór 17, z pomienionemi w §§. 16 i 21 dokumentami właściwej brygadzie wojsk, która w ich przytomności każe wyznaczonemu ku temu przez brygadiera lekarza pułkowego lub gradowanego nadlekarza rewidować ich zdolność do służby wojennej i potwierdzić własnoręcznie w listach angażowania *repertum* przy każdym człowieku, wypłacić zatem wszystkim uznanym za zdolnych do służby zaraz naręczne w ich przytomności i potwierdza zaszłe przyjęcie w zastępstwo w potrójnych listach angażowania.

Listy angażowania dla onych zastępców, którzy się tylko na 4 lata dają angażować, ułożone być mają oddzielnie od tych, którzy przyjmują ośmioletnią kapitulację.

26. Od onych zastępców, którzy ze stanu zupełnie uwolnionych przyjętymi zostali, odebraną być winna przed wydaniem naręcznego przysięga do chorągwi w ten sam sposób, jak przy asenterowaniu rekrutów, a to jako i odczytanie i objaśnienie odnośnych artykułów wojennych szczegółowo zanotowanem być winno w listach angażowania.

27. Die Engagierung der Stellvertreter findet mit 1. Juli jeden Jahres Statt. Eine Ausnahme hievon wird nur in jenen Fällen zugestanden, wenn Individuen, welche die Bewilligung zur Reengagierung bereits erhielten, sich am 1. Juli krank im Spitale befinden.

Deren Reengagierung ist bis zu ihrer Einrückung aus dem Spitale und Constatirung ihrer noch vorhandenen Diensttauglichkeit zu sistiren, sonach aber anstandslos mit der Berechnung der neuen Dienstzeit und Erfolgung der Zulage vom 1. Juli vorzunehmen.

Zur Reengagierung eines anderen Individuums ist nur dann zu schreiten, wenn der erstere Bewerber die Angemessenheit hiezu verloren hätte.

28. Gleich nach bewirkter Engagierung ist ein Pare dieser Liste der betreffenden Militär-Oberbehörde unverweilt einzusenden, welche diese Eingaben gesammelt, mittelst eines Berichtes, in welchem die Ursache der bei einem oder dem anderen Manne etwa nicht stattgefundenen Engagierung unter Auführung des Namens und Truppentörpers angegeben sein muß, längstens bis Ende August dem Armeo-Ober-Commando zu überreichen hat.

29. Die als Stellvertreter engagirten Individuen sind von den ihre Vorstellung veranlassenden Truppen-Commandanten durch den Regiments- oder Abtheilungs-Tagssbefehl einer Compagnie, Escadron u., in Stand zu geben, oder zu belassen, und es kommt bei diesen ihre Eigenschaft als Stellvertreter, der Betrag der für das betreffende Engagierungsjahr festgesetzten Militärdienst-Befreiungstare, so wie der Betrag der gebührenden täglichen Zulage in dem Mannschafts-Grundbuche anzusetzen.

Diese Leute sind in allen sie betreffenden Documenten, das ist: Revisions-, Transferirungs-Listen, Urlaubspässen u. als Stellvertreter anzuführen.

30. Die Erfolgung der dem Stellvertreter bemessenen Beneficien hat in folgender Art zu geschehen:

Das Handgeld per 30 fl. ist ihnen gemäß §. 25 gleich nach erfolgter Annahme von der Truppen-Brigade unter Intervenirung des zu diesem Akte berufenen Kriegskommissärs oder dessen Stellvertreters unmittelbar aus der Truppen- oder Werbbezirks-Casse zu erfolgen, und in deren Casse-Journal zu verrechnen.

31. Die Zulage, respective Interessen von dem für das Jahr ihrer Engagierung festgesetzten Militärdienst-Befreiungscapitale haben diese Leute, so lange sie in der Verpflegung stehen, stets mit der Löhnung und auf die nämliche Zeit, wie diese von den Unterabtheilungen oder besonderen Rechnungslegern, denen die Erfolglassung der Löhnung an sie obliegt, zu erhalten.

32. Bezüglich der gleichmäßigen Berechnung dieser Zulage wird bestimmt, daß die jährlich entfallenden 5percentigen Interessen des jeweiligen Tarcapitales in 360 gleiche Portionen eingetheilt werden, wonach für jeden Monat ohne Unterschied der Zahl der Tage desselben 30 Portionen zu Gebühr zu treten haben, von welchen an den betref-

27. Angażowanie zastępców ma miejsce 1. Lipca każdego roku. Wyjątek z tego w tych tylko przyznaje się razach, jeżeli indywidua, które już otrzymały przyzwolenie do reangażowania, 1. Lipca znajdują się chore w szpitalu.

Reangażowanie takowych wstrzymaném być ma aż do ich przyjscia z szpitala i sprawdzenia ich istniejącej jeszcze zdolności do służby, potem zaś przedsięwziętém bez przeszkody z policzeniem nowego czasu służby i wydaniem dodatku od 1. Lipca.

Do reangażowania innego indywiduum wtenczas tylko ma być przystąpioném, gdyby piérwszy ubiegający się stracił był do tego zdolność.

28. Zaraz po skutecznioném angażowaniu przesłaném ma być *pare* téjże listy bezzwłocznie dotyczącej wyższej władzy wojskowej, która podania te razem, za pomocą relacyi, w której przytoczoną ma być przyczyna niezaszlego u jednego lub drugiego człowieka angażowania z dodaniem imienia i korpusu wojska najdalej do końca Sierpnia przedłożyć ma Nadkomendzie wojskowej.

29. Zaangażowane w zastępstwo indywidua dane być mają w stan lub pozostawione przez komendantów wojsk, którzy powodują ich przedstawienie, za pomocą dziennego rozkazu pułkowego lub oddziałowego, kompanii, eskadronowi etc. i zanotowaną ma być przy nich ich własność, jako zastępców, ilość ustanowionę na dotyczący rok angażowania taksy uwolnienia od służby wojskowej, jako téż ilość należącego im się dziennego dodatku w księdze gruntowej wojska.

Ludzie ci przytaczani być winni we wszystkich dotyczących dokumentach, to jest: listach rewizyjnych i przenośnych, paszportach urlopowych etc. jako zastępcy.

30. Wydanie oznaczonych dla zastępcy korzyści nastąpić ma w sposób następujący:

Naręczne w kwocie 30 Reńskich ma im być wydaném stósownie do §. 25. zaraz po skutecznioném przyjęciu przez brygadę wojska za interwencją powołanego do tego aktu komisarza wojennego lub jego zastępcy bezpośrednio z kasy wojskowej lub powiatowo werbunkowej i wrachowaném w téjże dzienniku kasy.

31. Dodatek, względnie prowizyą od oznaczonego na rok ich angażowania kapitału uwolnienia od służby wojskowej otrzymać mają ci ludzie, jak długo zostają w przewidowaniu, zawsze z żołdem i na tenże sam czas jak tamten, od poddziałów lub szczególnych składających rachunki, do których należy wydanie im żołdu.

32. Względem równego obliczenia tego dodatku ustanawia się, iżby przypadająca rocznie 5procentowa prowizya każdorazowego kapitału taxalnego na 360 równych poryj podzieloną była, według czego na każdy miesiąc bez różnicy liczby dni tegoż 30 poryj w należytość wnijść mają, z których dotyczącemu człowiekowi

fenden Mann an jedem der 6 Löhnungstage 5 Portionen zu erfolgen sind. Diesemnach sind für jeden Monat ohne Unterschied, ob derselbe 31, 30, 29 oder 28 Tage zählt, vorausgesetzt, daß der betreffende Stellvertreter auf die ganze Monatsgebühr Anspruch hat, 30 Portionen auszubezahlen und zu verrechnen.

Nachdem die jährlichen 5percentigen Interessen bei einem Tarcapitale von z. B. 1500 fl. in 75 fl. und monatlich in 6 fl. 15 kr. bestehen, so beträgt die tägliche Zulage bei Stellvertretern, welche auf 8 Jahre engagirt wurden,  $12\frac{3}{8}$  kr., dagegen bei jenen, welche nur eine vierjährige Dienstverpflichtung übernommen haben, in  $6\frac{2}{8}$  kr.

33. Die von Individuen des Mannschaftsstandes bezogenen Waisen-Gnadengehalte haben mit dem Tage ihrer Reengagirung aufzuhören, und die betreffenden Truppen- und Abtheilungs-Commandanten für die zeitgemäße Einstellung dieser Gnadengehalte zu haften.

34. Die Beurlaubung eines Reengagirten hat in der Regel nicht, sondern nur bei besonders dringenden Fällen stattzufinden.

Tritt die Beurlaubung ein, so ist dem Stellvertreter die Zulage auf die nämliche Zeit, für die er die Löhnung erhält, mit hinauszuzahlen, und dieß im Urlaubspasse und Urlaubszettel anzumerken.

Zugleich ist aber jedem Stellvertreter ein vom Truppen- oder Abtheilungscommandanten und dem respicirenden Kriegscommissäre oder dessen Stellvertreter nach dem Muster 18 auszufertigendes Certificat mitzugeben, worin die tägliche Gebühr dieser Zulage, die Zeit, von welcher an er selbe zu fordern hat, ferner die Zeit, wann sein Urlaub endet, und bis wohin ihm daher längstens die Stellvertreter-Zulage in Gemäßheit dieses Certificates auswärtß erfolgt werden darf, bestimmt ausgedrückt sein, und auch in dem Urlauber-Protokolle ausdrücklich bemerkt werden muß.

35. Wird ein solcher Stellvertreter mittelß Transport in seinen Urlaubsort abge- sendet, so haben jene Transportcommandanten, welche ihn unterwegs verpflegen, die ihm zugleich mit der Löhnung erfolgte Zulage in diesem Certificate in der Art verläßlich anzusetzen, wie dieß das Beispiel in dem Muster 18 zeigt, um einer späteren Doppelfassung während desurlaubes vorzubeugen.

36. Gegen Vorweisung dieses Certificates und seines Urlaubszettels kann der beurlaubte Stellvertreter mit Ende eines jeden Militärquartales, d. i. mit Ende Jänner, April, Juli und October, oder wenn er es vorzieht, auch mit Ende jeden Militär-Halbjahres, d. i. mit Ende April und October bei der, seinem Urlaubsorte zunächst stehenden Truppenabtheilung seines eigenen oder eines anderen Regiments, den bis dahin fälligen Betrag seiner Zulage erheben.

37. Jede Truppenabtheilung, bei der sich ein beurlaubter Stellvertreter um eine solche Zulage meldet, hat denselben dem in Loco befindlichen Kriegscommissär, oder dem statt eines solchen die Localcontrole besorgenden Verpflegsbeamten oder Auditor vorstel-

wydanych być ma 5 porcyj każdego z 6 dni żołdu. W ten sposób na każdy miesiąc bez różnicy, czy takowy liczy dni 31, 30, 29 lub 28, przypuściwszy, iż dotyczący zastępca ma prawo do należytości za cały miesiąc, wypłaconych ma być i wrachowanych porcyj 30.

Gdy roczna 5procentowa prowizya od kapitału taxalnego np. 1500 ZłR. wynosi 75 ZłR., a miesięcznie 6 ZłR. 15 kr., wypada przeto dziennego dodatku zastępcom, na 8 lat angażowanym—  $12\frac{4}{8}$  xr., onym zaś, którzy tylko 4letnie zobowiązanie do służby przyjęli,  $6\frac{2}{8}$  xr.

33. Używane przez indywidua stanu szeregowców pobory łaski sierociane mają ustać z dniem ich reangażowania, a dotyczący komendanci wojsk i oddziałów odpowiedzialni są za zgodne z czasem powstrzymanie tych poborów łaski.

34. Wypuszczenie na urlop reangażowanego, w zasadzie nie ma nastąpić, i jedynie tylko w razach szczególnie pilnych.

Jeżeli nastąpi wypuszczenie na urlop, wypłacony ma być następcy dodatek na ten sam czas, na który żołd pobiera, i to zanotowane w paszporcie urlopu i kartce urlopowej.

Oraz dodanym ma być każdemu zastępcy certyfikat, wydany przez komendanta wojsk lub oddziału i zwiedzającego komisarza wojennego lub tegoż zastępcy na wzór 18, w którym wyraźnie oznaczony jest dzienny pobór tegoż dodatku, czas, od którego on takowy ma żądać, niemniej czas, w którym urlop jego się kończy, i dokąd mu przeto najdłużej dodatek zastępcy na mocy certyfikatu zewnątrz wypłacony być może, i zanotowanym także być musi wyraźnie w protokole urlopów.

35. Jeżeli zastępca taki odesłany jest transportem do swego miejsca urlopu, tedy komendanci transportu, którzy go po drodze prowadzą, zanotować mają wydany mu wraz z żołdem dodatek w tymże certyfikacie w sposób pewny, jak to okazuje przykład we wzorze 18, by zapobiedz późniejszym podwójnym poborom podczas urlopu.

36. Za okazaniem tego certyfikatu i kartki urlopowej podnieść może zostający na urlopie zastępca z końcem każdego kwartału wojskowego, to jest z końcem Stycznia, Kwietnia, Lipca i Października, lub gdyby przenosił, także z końcem każdego półrocza wojskowego, to jest z końcem Kwietnia i Października zapadła do onego czasu ilość swego dodatku u stojącego najbliżej od miejsca urlopu oddziału wojskowego swego własnego lub innego pułku.

37. Każdy oddział wojskowy, u którego wypuszczony na urlop zastępca zgłasza się o taki dodatek, kazać ma przedstawić takowego znajdującemu się w miejscu komisarzowi wojny lub czuwającemu zamiast tegoż nad kontrolą lokalną

len zu lassen, welcher ihm, Falls nach gehöriger Prüfung seines Urlaubszettels und Certificate sich kein Anstand dagegen zeigt, über den bis zu Ende eines der im §. 36 bestimmten Termines entfallenden Betrag der Zulage eine nach dem Muster 19 verfaßte Anweisung auszustellen, und dieß auf dem Urlaubszettel und Certificate, um so gewisser anzumerken hat, als bei Unterlassung dieser Vorschrift etwa daraus entstehende Doppelzahlungen nur den Ausstellern der Anweisungen zur Last fallen würden.

38. Alle derlei Anweisungen, wegen deren Ausstellung kein Beurlaubter über einen halben Tag aufgehalten werden darf, sind nur bei k. k. Truppenabtheilungs- oder Transportsammelhaus-Cassen auszahlbar, und in deren Casse-Journal zu verzeichnen.

39. Muß ein beurlaubter Stellvertreter früher zu seiner Truppe einrücken, als ihm nach §. 36 für den Rest der auf Urlaub zugebrachten Zeit die gebührende Zulage zu erheben gestattet ist, so hat er selbe dort, wo er die erste Löhnung erhält, und also präsentirt wird, jedoch nur immer unter Beobachtung der in den §§. 37 und 38 vorgeschriebenen Modalitäten zu erhalten und es wird in diesem Falle von dem diesen Zulage-Rest Anweisenden das bisher in Händen des Beurlaubten befindliche Certificate abzunehmen, und durch einen Kreuzstrich cassirt, der Anweisung anzuschließen sein.

40. Wird einem beurlaubten Stellvertreter der Urlaub über die Zeit verlängert, auf welche das ihm ursprünglich mitgegebene Certificate lautet, so hat jenes Werbezirks-Commando, welches ihm die Verlängerung desurlaubes mittheilt, dieß wie auf dem alten Urlaubspasse und Zettel, auch auf dem im §. 34 erwähnten Certificate, unter Bestätigung der Local-Controle, anzusehen.

Werden aber für eine solche Verlängerung neue Pässe und Zettel verabsolgt, so müssen auch neue Certificate ausgestellt, bei deren Aushändigung die alten abgenommen, und gesichert an das Commando ihrer Truppe eingeschendet werden, wo sie zur Verhütung jedes Mißbrauches durch einen Kreuzstrich zu annulliren, und der Truppen-Rechnungskanzlei zur Aufbewahrung zuzustellen sind.

41. Dem in ein Militärspital als Kranker gelangenden Stellvertreter ist zwar in der Revisionsliste die Gebühr der Zulage anzusehen, dieselbe darf ihm jedoch während der Zeit als er die Krankenverpflegung genießt, weder auf die Hand bezahlt, noch für den Spitalsfond verrechnet werden. Erst wenn ein solcher Mann aus der Spitals-Krankenverpflegung wieder in den Genuß der Löhnung tritt, muß ihm dort, wo er diese zuerst faßt, durch das respectirende Kriegscommissariat auf Grundlage der Revisionsliste, mittelst welcher er aus dem Spitale kam, für die ganze Zeit seiner Krankheit der Nachtrag an Zulage auf die im §. 37 bestimmte Art angewiesen, aus einer Truppen- oder Transportsammelhaus-Casse erfolgt, und dieß in der Revisionsliste, mit der er bei seiner Truppenabtheilung einrückt, angemerkt werden.

urzędnikowi opatrzenia lub audytorowi, który mu, gdy po należytych rozbiórce jego kartki urlopowej i certyfikatu, żadna przeciw temu nie okaże się przeszkoda, wyda przekaz na przypadającą aż do końca przeznaczonego w §. 36 terminu ilość dodatku, ułożony na wzór 19, i zanotuje to tęp pewniej na kartce urlopowej i certyfikacie, ile że wypłaty podwójne, jakieby z zaniedbania tego przepisu nastąpić mogły, jedynie wydawcom przekazów staną się ciężarem.

38. Wszystkie takie przekazy, względem których wydania żaden urlopnik nad pół dnia zatrzymanym być nie może, wypłacane być mają tylko w C. K. kasach oddziałów wojskowych lub domów transportowo-zbiorowych i wrachowane w tychże dzienniku kasy.

39. Jeżeli wypuszczony na urlop zastępca pierwój do szeregu powrócić musi, niżeli mu wedle §. 36 dozwolono podnieść przynależny dodatek za resztę przepędzonego na urlopie czasu, tedy takowy otrzymać ma tam, gdzie pierwszy żołd pobiera, a przeto gdzie jest przedstawionym, zawsze wszakże tylko przy zachowaniu przepisanych w §§. 37 i 38 modalności, i w razie takim odebranych ma być certyfikat, znajdujący się dotąd w ręku urlopnika, przez tegoż asygnującego resztę dodatku, który kasowany za pomocą przekreślenia krzyżowego, dołączony będzie do przekazu.

40. Jeżeli wypuszczonemu na urlop zastępcy przedłożonym będzie urlop nad czas, na który opiewa dodany mu pierwotnie certyfikat, tedy ta komenda powiatu werbunkowego, która mu doręcza przedłużenie urlopu, zanotuje to na dawnym paszporcie urlopowym i kartce, także na pomienionym w §. 34 certyfikacie, pod zatwierdzeniem kontroli lokalnej.

Jeżeli zaś na takie przedłużenie wydane będą nowe paszporta i kartki, tedy i nowe certyfikaty wydanemi być muszą, przy których wystawieniu dawne winny być odebrane i odesłane bezpiecznie do komendy ich oddziału, gdzie dla zapobieżenia każdemu nadużyciu mają być anulowane za pomocą przekreślenia krzyżowego i doręczone dla zachowania rachunkowej kancelaryi wojska.

41. Dostającemu się jako choremu do szpitala wojskowego zastępcy, dodaną ma być wprawdzie w liście rewizyjnej należytość dodatku, który mu jednak podczas jego pielęgowania jako chorego ani na rękę wypłaconym być nie może, ani wrachowany na fundusz szpitalny. Dopiero gdy człowiek taki z pielęgowania szpitalnego wstępuje znowu w używanie żołdu, ma mu tam, gdzie go naprzód pobiera, przez dozorujący komisaryat wojenny być asygnowany na podstawie listy rewizyjnej, z którą przyszedł ze szpitala, zaległy dodatek za cały czas jego choroby w sposób §. 37 oznaczony, wydany z kasy wojska lub domu transportowo-zbiorowego, i to zanotowane będzie w liście rewizyjnej, z którą wstępuje do swego oddziału wojska.

42. Wenn ein Stellvertreter im Spitale stirbt, ist die von seinem Eintritte in die Spitalsverpflegung bis zum Tage seines Ablebens aufgelaufene Zulage seinen Erben zu erfolgen.

43. Kehrt ein Stellvertreter aus einer als unverschuldet constatirten Kriegsgefangenschaft zurück, so hat die Erfölung des Nachtrages, so wie der laufenden Gebühr an Zulage erst nach dem Einrücken bei seiner Truppe oder bei einem anderen Truppenkörper, dann stattzufinden, wenn von seiner Truppe, die von dessen respicirenden Kriegskommissariate mitgefertigte Bestätigung über seine Eigenschaft als Stellvertreter, über die Größe der Zulage, über die Zeit, wann er in die Kriegsgefangenschaft geriech, und bis wohin er die Zulage bereits erhalten hat, eingelangt ist, unter deren Anschluß die Anweisung und Verrechnung auf die gleiche Art, wie für Beurlaubte, zu erfolgen hat.

44. Die Ausbezahlung des den Stellvertretern, beziehungsweise den Erben derselben, gebührenden Capitales oder der Capitalsquote hat von Seite jener Truppenkörper und Abtheilungen, in deren Grundbuchsstand dieselben gehören oder gehört haben, und zwar bei jenen, welche ihre eingegangene Dienstzeit gänzlich vollstreckten, mit Ende Juni jeden Jahres, bei den übrigen hingegen, von Fall zu Fall, sowie der im Gesetze begründete Anspruch hierauf eintritt, nach vorausgegangener kriegskommissariatiseher Anweisung in Gegenwart des respicirenden Brigade-Commando stattzufinden.

45. Gleich nach bewirkter Ausbezahlung der bezüglichen Beträge kommt von den Truppen- und Abtheilungs-Commandanten ein Nominal-Ausweis nach dem Muster 20 der im §. 21 bezeichneten Militär-Oberbehörde einzureichen, welche dieselben mittelst einer summarischen Uebersicht nach Muster 21 mit Ende jeden Monates dem Armeo-Ober-Commando vorzulegen hat.

46. Um zeitgemäß wegen anstandsloser Auszahlung der Tarcapitale Vorseege treffen zu können, haben die betreffenden Truppenkörper und Abtheilungen im Monate November jeden Jahres die Präliminar-Aussäge nach dem Muster 22 verfaßt, hinsichtlich jener Stellvertreter, welche im Laufe des zweiten darauf folgenden Solarjahres ihre Dienstverpflichtung beenden, im Wege der im §. 21 bezeichneten Militär-Oberbehörden dem Armeo-Ober-Commando zu überreichen.

47. Die Empfangsbestätigungen über rückbezahlte Tarcapitalien oder Quoten derselben sind von den Bezugsberechtigten nach dem Muster 23 anzustellen, kriegskommissariatiseh zu bestätigen, und von den betreffenden Truppenkörpern oder Abtheilungen den monatlichen Verpflegs-Acten beizulegen.

48. Die Stellvertreter sind, sie mögen beurlaubt sein oder bei anderen Truppenkörpern in Zuthellung sich befinden, überhaupt ohne Rücksicht auf die Dauer ihrer Commandirung oder Absenz, bei ihren Truppenkörpern oder Abtheilungen, so lange sie in deren Grundbuchsstand gehören, in den Standes-Eingaben in ihrer Eigenschaft fortzuführen.

49. Die Evidenthaltung des Standes und die Verrechnung der Genüsse der Stellvertreter bei den Truppenkörpern oder Abtheilungen hat nach denselben Modalitäten



42. Jeżeli zastępca w szpitalu umiera, tedy nagromadzony od chwili jego wstąpienia do pielęgnowania szpitalnego aż do dnia jego śmierci dodatek, wydany ma być jego spadkobiercom.

43. Jeżeli zastępca powraca z uznanej za niewinną niewoli wojennej, tedy wydanie nagromadzonego dodatku jako téż pobieżnej należyłości dodatkowej nastąpić ma dopiero po wstąpieniu do swego oddziału lub innego korpusu wojskowego, wtenczas, gdy nadejdzie od jego oddziału podpisane przez tegoż dozorujący komisaryat wojenny zatwierdzenie względem jego własności jako zastępcy, względem wielkości dodatku, czasu, kiedy popadł w niewolę wojenną, i dokąd już otrzymał dodatek, przy których załączeniu nastąpić ma asygnacya i wrachowanie w równy sposób, jak dla urlopników.

44. Wypłata należącego się zastępcom, względnie spadkobiercom tychże, kapitału lub kwoty kapitału, nastąpić ma ze strony onych korpusów wojska i oddziałów, do których stanu księgi gruntowej takowe należą, lub należały, a to u tych, którzy przyjęty czas służby zupełnie odbyli, z końcem Czerwca każdego roku, u innych zaś, od razu do razu, gdy ugruntowana w prawie pretensya do tego nastąpi po poprzedniej wojenno-komisaryalnej asygnacyi w przytomności dozorującej komendy brygady.

45. Zaraz po uskutecznionej wypłacie kwot względnych podany ma być przez komendantów wojsk i oddziałów wykaz nominalny na wzór 20 do oznaczonej w §. 21 wyższej władzy wojskowej, która takowe za pomocą sumarycznego przeglądu na wzór 21 przedłożyć ma Nadkomendzie wojskowej z końcem każdego miesiąca.

46. Celem zapewnienia nieprzeszkodnej wypłaty w swym czasie kapitałów taxalnych, przedłożyć mają dotyczące korpusy wojsk i oddziały w miesiącu Listopadzie każdego roku spisy preliminarne na wzór 22 ułożone, względem onych zastępców, którzy w biegu drugiego potem następującego roku słonecznego kończą swe zobowiązanie do służby, Nadkomendzie wojskowej drogą oznaczonych §. 21 wojskowych władz wyższych.

47. Pokwitowania odbioru na zapłacone kapitały taxalne lub kwoty tychże mają być wydane przez upoważnionych do odbioru na wzór 23, zatwierdzone wojenno-komisaryalnie i włożone przez dotyczące korpusy wojsk lub oddziały do miesięcznych aktów zaopatrzenia.

48. Zastępcy, czy to na urlopie zostający czy przydzieleni do innych korpusów wojska, w ogólności bez względu na czas ich zakomenderowania lub niebytności, prowadzeni być mają w stanie podań w ich własności przy swych korpusach wojsk lub oddziałach, jak długo do ich stanu księgi gruntowej należą.

49. Ewidencya stanu i wrachowanie użytków zastępców przy korpusach wojsk lub oddziałach nastąpić ma wedle tych samych modalności i formularzów, jakie

und Formulare zu stattzufinden, welche in dieser Beziehung für die Armees-Freiwilligen dermal bestehen, wobei nur noch zu bemerken kommt, daß in den bezüglichen Eingaben diese Kategorien abtheilig unter den Rubriken „Freiwillige“ und „Stellvertreter“ ersichtlich zu machen sind.

50. Die vorstehenden Bestimmungen treten für Diejenigen, welche gegen Ertrag der Tare die Befreiung oder Entlassung vom Militärdienste zu erlangen wünschen, mit 15. März 1856, für Diejenigen aber, welche als Stellvertreter engagirt werden, mit 1. Juli 1856 in Wirksamkeit.

w tym względzie istnieją nateraz dla ochotników armii, przyczém ta jeszcze czyni się uwaga, iż w dotyczących podaniach kategorye te oddzielnie pod rubrykami „ochotnicy“ i „zastępcy“ mają być przywiedzione.

50. Niniejsze postanowienia mają działalność dla tych, którzy za złożeniem taxy życzą sobie uzyskać uwolnienie od służby wojskowej lub wypuszczenie z niej, z dniem 15. Marca 1856, dla tych zaś, którzy w zastępstwo będą angażowani, z dniem 1. Lipca 1856.

Muster 1.

**V e r z e i c h n i s s**  
 der Militärflichtigen des Bezirkes N., welche gegen Erlag der Taxe vom Eintritte in den Militärdienst ent-  
 behen zu werden wünschen.

| N a m e                        |                  | Geburts-<br>jahr | Heimat,<br>Gemeinde,<br>Bezirk,<br>Kreis,<br>Land | Religion | Stand, ledig<br>verheirathet,<br>verwitwet | Erwerb und<br>sonstige<br>Unterhalts-<br>quellen | Befreiungswerber der    |    |    |    |      | Summe   | A n m e r k u n g |
|--------------------------------|------------------|------------------|---|----------|--|--|-------------------------|----|----|----|------|---|-------------------|
| des<br>Militär-<br>pflichtigen | seines<br>Vaters |                  |   |          |  |  | 1.                      | 2. | 3. | 4. | 5. * |   |                   |
|                                |                  |                  |   |          |  |  | A l t e r s c l a s s e |    |    |    |      |   |                   |
|                                |                  |                  |   |          |  |  |                         |    |    |    |      | Hier ist auch der Aufent-<br>haltort anzusehen, Falls<br>der Befreiungswerber nicht<br>in der Heimat Gemeinde<br>und aufhält. |                   |

Bezirksamt N. am . . . ten . . . 185 . . .

N. N.,  
 Amtsvorsteher.

\* Die Spalten für die Altersklassen der Befreiungswerber sind nach Bedarf zu ziehen.

Muster 2.

## U e b e r s i c h t

über jene Militärpflichtigen des unterstehenden Kreises (Comitat, Delegation),  
welche gegen Erlag der Taxe vom Eintritte in den Militärdienst enthoben zu  
werden wünschen.

| N a m e<br>des<br>Amtsbezirktes | Befreiungswerber aus der |    |    |    |       | S u m m e | A n m e r k u n g |
|---------------------------------|--------------------------|----|----|----|-------|-----------|-------------------|
|                                 | 1.                       | 2. | 3. | 4. | 5. *) |           |                   |
|                                 | A l t e r s c l a s s e  |    |    |    |       |           |                   |
|                                 |                          |    |    |    |       |           |                   |

K. K. Kreisamt (Comitat, Delegation) zu N. am . . . ten 185 .

N. N.  
Kreisvorsteher.

\*) Die Spalten für die Altersclassen der Befreiungswerber sind nach Bedarf zu ziehen.

## U e b e r s i c h t

über jene Militärpflichtigen, welche im Lande N. \*), gegen Ertrag der Tage vom Eintritte in den Militärdienst enthoben zu werden wünschen.

| N a m e<br>des<br>Kreises (Comitat,<br>Delegation) | N a m e<br>der<br>Amtsbezirke | Befreiungswerber aus der |    |    |    |       | Summe | M u e r k u n g |
|--|-------------------------------|--------------------------|----|----|----|-------|-------|-----------------|
|  |                               | 1.                       | 2. | 3. | 4. | 5.**) |       |                 |
|  |                               | Altersclasse             |    |    |    |       |       |                 |
|  |                               |                          |    |    |    |       |       |                 |

N. am . . . ten . . . . . 185 .

N. N.,  
Statthalter (Statthaltereiabtheilungs-Vorsteher v.)

### M u e r k u n g.

\*) Im Königreiche Ungarn sind die Uebersichten von den dortigen fünf Statthaltereiabtheilungen, im Königreiche Galizien von der Statthalterei zu Lemberg und von den Landesregierungen zu Krakau und Czernowitz, im lombardisch-venetianischen Königreiche von den Statthaltereien zu Mailand und Venedig zu verfassen.

\*\*) Die Spalten für die Altersclassen der Befreiungswerber sind nach Bedarf zu ziehen.

Geschäfts-Zahl . . .

Muster 4.

## Bewilligung zum Erlage der Militär-Befreiungstaxe.

Jur den N. N. Sohn des . . . geboren im Jahre 18 . . . zuständig nach Gemeinde . . . Amtsbezirk . . . Kreis (Delegation, Comitat) \*) Land . . . katholisch, ledig, Profession . . . welchem über die gestellte Bitte im Wege des Erlages der Taxe vom Eintritte in den Militärdienst befreit zu werden, und in Folge des vom k. k. Kreisamte (Comitate, Delegation) unter . . . ten . . . eröffneten Erlasses der k. k. Statthalterei vom . . . ten . . . und des hohen Ministeriums . . . . . hiemit die Bewilligung zum Erlage dieser Taxe mit dem Beifügen bekannt gegeben wird, daß dieselbe im Betrage von (mit Buchstaben) Gulden E. M. zuverlässig längstens bis einschließlich (mit Buchstaben) 185 . . . in die k. k. Steuer-(Sammlungs-Intendenz-)Casse zu N. erlegt werden muß, widrigens bei Verjährung dieser Frist die Taxe von keiner k. k. Casse mehr übernommen werden darf, sondern die Bewilligung zur Befreiung mittelst des Tax-Erlages erloschen ist.

Vom k. k. Bezirksamte zu N. am . . . ten . . .

(Siegel)

Unterschrift des Amtsvorstehers.

\*) Bei Ungarn, Galizien und dem lombardisch-venetianischen Königreiche sind noch die politischen Landes-Verwaltungsgebiete anzusehen.

N. k. . . . Casse

Muster 5.

## Abfuhr-Schein

Ueber . . . fl. Sage! . . . Gulden E. M., welche für den N. N., Sohn des . . . geboren im Jahre . . . zuständig nach Gemeinde . . . Amtsbezirk . . . Kreis (Delegation, Comitat) \*) Land . . . katholisch, ledig, von Profession . . . als Militärdienst-Befreiungstaxe zu Folge erhaltener Bewilligung des k. k. Bezirksamtes N. . . . ten . . . 185 . . . Nr. . . . in die obgenannte k. k. Casse abgeführt worden sind, und unter dem Journal-Artikel . . . im Empfang verrecknet werden.

Von der k. k. Casse zu N.

N. N.

Steuer-Einnehmer.

N. N.

Controllor.

\*) Bei Ungarn, Galizien, dem lombardisch-venetianischen Königreiche sind noch die politischen Landes-Verwaltungsgebiete anzusehen.

Geschäfts-Zahl . . .

Muster 6.

## Enthebung vom Eintritte in das Militär.

N. N. Sohn des . . . geboren im Jahre 18 . . . zuständig nach Gemeinde . . . Amtsbezirk . . . Kreis . . . (Delegation, Comitat) \*) Land . . . katholisch, ledig, Profession . . . hat nach der ihm mit dem Erlasse des Bezirksamtes zu N. vom . . . Z. . . . bekanntgegebenen Bewilligung zum Erlage der Militär-Befreiungstaxe laut des beigebachten Abfuhrscheines der . . . Casse zu . . . vom . . . Z. . . . am . . . diese Taxe im Betrage von . . . (schreibe) erlegt, wo dieser Taxebetrag unter dem Journal-Artikel . . . in Empfang genommen worden ist.

N. N. wird daher von dem Eintritte in das Militär hiemit ganz und für immer enthoben.

Vom k. k. Bezirksamte zu . . . am . . . ten . . .

(Siegel)

Unterschrift des Amtsvorstehers.

\*) Bei Ungarn, Galizien und dem lombardisch-venetianischen Königreiche sind noch die politischen Landes-Verwaltungsgebiete anzusehen.

# Protokoll

über die eingelangten Abfuhrscheine der für nachbenannte Militärdienst-Befreiungswerber erlegten Taxen.

| Laufende Nummer | Des Abfuhrscheines |       |      |                                | Name der, den Abfuhrschein ausstellenden f. l. Casse | Des Befreiungswerbers |        |      |          |     |            |                              |      |          |       | Anmerkung | Tax-Gr. lag in C. M. |     |     |
|-----------------|--------------------|-------|------|--------------------------------|--|-----------------------|--------|------|----------|-----|------------|------------------------------|------|----------|-------|-----------|----------------------|-----|-----|
|                 | Datum              | Monat | Jahr | Nummer des Souv. nal-Aktifikts |  | Truppenkörper         | Charge | Name | Geburts- |     |            |                              | Land | Religion | Stand |           | Profession           | fl. | fr. |
|                 |                    |       |      |                                |  |                       |        |      | Jahr     | Ort | Amtsbezirk | Kreis, Delegation, Comitatus |      |          |       |           |                      |     |     |
|                 |                    |       |      |                                |  |                       |        |      |          |     |            |                              |      |          |       |           |                      |     |     |

Wenn der Befreiungswerber für einen anderen Bezirk, als wo derselbe gebürtig ist, gestellt wurde, so kommt die Zuständigkeit desselben in der Anmerkung genau anzusehen.

Bei Offert-Entlassungswerbern ist in den bezüglichen Rubriken die Charge und der Name des Truppenkörpers einzutragen.





# U e b e r s i c h t

der von nachbenannten Werbbezirks-Commanden vorgelegten Abfuhrscheine über erlegte Militärdienst-Befreiungstaxen.

| Anzahl der Belager |         | Anzahl der Tax-Erleger | Von den Tax-Erlegern sind zuständig nach: |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            | Anzahl der Abfuhrscheine |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |
|--------------------|---------|------------------------|---|----------------|----------|-------|------------|-----------|---------|------------|-------|----------|----------|-----------|------|---------|------------|--------------------|------------|--------------------------|----------|--------|--------|-----------|--------------|------------------------------|------------------------|-----------|-------|--|--|
| Nr.                | N a m e |                        | Niederösterreich                          | Oberösterreich | Salzburg | Tirol | Steiermark | Lombardie | Venedig | Kaüfenland | Krain | Kärnthén | Preßburg | Oedenburg | Wien | Matchau | Großwarden | Östliches Galizien | Westliches |                          | Dufowina | Böhmen | Mähren | Schlesien | Siebenbürgen | Banat u. serb. Wojwodschafft | Kroatien und Slavonien | Dalmation | Summe |  |  |
|                    |         |                        |   |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            |                          |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |
|                    |         |                        |   |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            |                          |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |
|                    |         |                        |   |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            |                          |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |
|                    |         |                        |   |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            |                          |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |
|                    |         |                        |   |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            |                          |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |
|                    |         |                        |   |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            |                          |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |
|                    |         |                        |   |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            |                          |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |
|                    |         |                        |   |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            |                          |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |
|                    |         |                        |   |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            |                          |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |
|                    |         |                        |   |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            |                          |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |
|                    |         |                        |   |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            |                          |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |
|                    |         |                        |   |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            |                          |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |
|                    |         |                        |   |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            |                          |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |
|                    |         |                        |   |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            |                          |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |
|                    |         |                        |   |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            |                          |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |
|                    |         |                        |   |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            |                          |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |
|                    |         |                        |   |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            |                          |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |
|                    |         |                        |   |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            |                          |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |
|                    |         |                        |   |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            |                          |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |
|                    |         |                        |   |                |          |       |            |           |         |            |       |          |          |           |      |         |            |                    |            |                          |          |        |        |           |              |                              |                        |           |       |  |  |

. . . . . am . . . . . ten . . . . . 185 . . . . .

N. N.

Es sind nicht alle Nationalitäts-Nubriken, sondern nur diejenigen anzunehmen, welche sich nach den Particularien wirklich ergeben.

355 144. Verordnung des Kameer-Direktors-Commando, des Ministeriums des Innern ic. vom 22. Juni 1856.

Geschäftszahl.

Muster 10.

## Bewilligung

### zum Erlage der Militär-Befreiungstaxe für die Entlassung im Offertwege.

Für den N. N. . . . . Charge . . . . . (Regiment, Corps ic.), geboren im Jahre . . . .  
 zuständig . . . . . Gemeinde . . . . . Amtsbezirk . . . . . Kreis (Delegation, Comitat) \*) . . . . .  
 Land . . . . . katholisch, ledig, Profession . . . . . , welchem mit hoher Landes-Generalcommando-  
 Verordnung . . . . . die Militär-Entlassung im Offertwege bewilliget wurde.

Diesem zu Folge wird der Entlasswerber angewiesen, die Dienst-Enthebungstaxe per . . . . fl. (mit Buch-  
 staben) Gulden Conventions-Münze zuverlässig bis (mit Buchstaben) 185 . in die k. k. (Steuer-, Sammlungs-, In-  
 tendanz-) Casse zu erlegen, — widrigens bei Versäumung dieser Frist die Taxe von keiner k. k. Casse mehr über-  
 nommen werden darf, und die Bewilligung zum Erlage der Taxe erlöschen ist.

Von k. k. Bezirksamte zu . . . . .  
 . . . . . am . . . . . ten . . . . . 185 . . . . .

(Siegel)

Unterschrift des Amtsvorstehers.

\*) Bei Ungarn, Galizien und dem lombardisch-venetianischen Königreiche sind noch die politischen Verwaltungs-  
 gebiete anzusehen.

k. k. Casse.

Muster 11.

## Abfuhrschein.

Ueber . . . . fl. Sage! . . . . . Gulden Conventions-Münze, welche für den (Charge) N. N.  
 vom (Regiment, Corps), geboren im Jahre . . . . . zuständig nach Gemeinde . . . . . Amtsbezirk . . . . .  
 Kreis (Delegation, Comitat) \*) . . . . . Land . . . . . katholisch, ledig, Profession . . . . . , welchem  
 zu Folge Verordnung des Landes-Generalcommando N. . . . . vom . . . . . die Militär-Entlassung im  
 Offertwege bewilliget wurde, als Militärdienst-Enthebungstaxe in die obgenannte k. k. Casse abgeführt worden sind,  
 und unter dem Journal-Artikel . . . . . im Empfange verrechnet werden.

. . . . . am . . . . . ten . . . . . 185 . . . . .

Von der k. k. Casse zu N.  
 N. N., Steuer-Einnehmer.  
 (Cassier.)

\*) Bei Ungarn, Galizien und dem lombardisch-venetianischen Königreiche sind noch die politischen Verwaltungs-  
 gebiete anzusehen.

N. N. Truppenkörper.

Muster 12.

### Entlassungs-Certificat.

(Charge) N. N. des (Regiments, Corps), geboren im Jahre . . . . . zuständig zu . . . . . Amtsbezirk . . . . . Kreis . . . . . (Delegation, Comitat) \*) . . . . . Land . . . . . katholisch, ledig, Profession . . . . . am N. . . . . ten . . . . . zum (Regiment) . . . . . assentirt, hat in Folge der mit hoher Verordnung des Landes-Generalcommando N. vom . . . . . ertheilten Bewilligung zur Entlassung im Offertwege laut beigebrachten Abfuhrscheines die Militär-Befreiungstare von . . . . . fl. Sage! . . . . . ) Gulden Conventions-Münze am . . . . . ten . . . . . 18 . . . . . in die k. k. . . . . Casse zu . . . . . abgeführt, und erscheint dieser Betrag daselbst unter dem Journal-Artikel . . . . . im Empfange verrechnet.

Durch gegenwärtiges Certificat wird daher (Charge) N. N. mit N. . . . . ten 185 . . . . . aus dem Militärverbande gänzlich entlassen, und ihm zugleich das Zeugniß seines Wohlverhaltens während der militärischen Dienstleistung ertheilt.

. . . . . am . . . . . ten . . . . . 185 . . . . .

N. N.,  
Kriegscommissär.

N. N.,  
Truppencommandant.

\*) Bei Ungarn, Galizien und dem lombardisch-venetianischen Königreiche sind noch die politischen Landes-Verwaltungsgelände anzusehen.

N. 2. Werbbezirks-Commando.

Muster 13.

**Nominal-Consignation**

über nachbenannte im Bereiche des obigen Werbbezirks-Commando domicilitirenden und mit 1. Juli 18 . . . um Aufnahme als Stellvertreter bittenden Individuen.

| Ernennungsort oder Abtheilung | Compagnie oder Escadron | Charge | N a m e |        | Geburts: |            |                              |         | Religion | Stand | Profession | Maß in Wiener Ellen | Bittet als Stellvertreter reingsant zu werden |   | Dienstbeschreibung | Soldatlicher Befund | Aus dem      |            | Nummer-<br>Kung |  |
|-------------------------------|-------------------------|--------|---------|--------|----------|------------|------------------------------|---------|----------|-------|------------|---------------------|---|---|--------------------|---------------------|--------------|------------|-----------------|--|
|                               |                         |        | Vater   | Mutter | Ort      | Werbbezirk | Kreis (Delegation, Gonsicht) | Land *) |          |       |            |                     | auf   | 1 |                    |                     | Ursachefälle | Entlassung |                 |  |
|                               |                         |        |         |        |          |            |                              |         |          |       |            |                     |   | 8 | 1                  |                     |              |            |                 |  |
|                               |                         |        | N.      |        |          |            |                              |         |          |       |            |                     |   |   |                    |                     |              |            |                 |  |
|                               |                         |        | N.      |        |          |            |                              |         |          |       |            |                     |   |   |                    |                     |              |            |                 |  |
|                               |                         |        | N.      |        |          |            |                              |         |          |       |            |                     |   |   |                    |                     |              |            |                 |  |
| S u m m e . . .               |                         |        |         |        |          |            |                              |         |          |       |            |                     |   |   |                    |                     |              |            |                 |  |

. . . . . am . . . . . 185 . . . . .

N. N. Werbbezirks-Commandant.

\*) Bei Ungarn, Galizien und dem lombardisch-venetianischen Königreiche sind noch die politischen Landes-Verwaltungsgebiete anzufügen.

91. Truppenkörper.

Muster 14.

Nominal = Conſignation

über nachbenannte mit 1. Juli 18. . . um Aufnahme als Stellvertreter bittende Individuen.

| Compagnie oder Escadron | Charge | N a m e n | G e b u r t s - |     |            |                                |         |                     | Religion | Stand | Profession | Maß in Wiener Follen | Statur als |            | Dienst-<br>bezeichnung | Freiwilliger<br>Verband | Aus dem     |               |  | Entlassene | Summe | A n m e r k u n g |
|-------------------------|--------|-----------|-----------------|-----|------------|--------------------------------|---------|---------------------|----------|-------|------------|----------------------|------------|------------|------------------------|-------------------------|-------------|---------------|--|------------|-------|-------------------|
|                         |        |           | Jahr            | Ort | Amtsbezirk | Kreis (Delegation,<br>Comitat) | Land *) | Statur<br>in Follen |          |       |            |                      | auf<br>Fuß | Locoſtände |                        |                         | Ueberſtände | Reſerveſtände |  |            |       |                   |
|                         |        | N.        |                 |     |            |                                |         |                     |          |       |            |                      |            |            |                        |                         |             |               |  |            |       |                   |
|                         |        | N.        |                 |     |            |                                |         |                     |          |       |            |                      |            |            |                        |                         |             |               |  |            |       |                   |
|                         |        | N.        |                 |     |            |                                |         |                     |          |       |            |                      |            |            |                        |                         |             |               |  |            |       |                   |
|                         |        | N.        |                 |     |            |                                |         |                     |          |       |            |                      |            |            |                        |                         |             |               |  |            |       |                   |
|                         |        | S u m m e |                 |     |            |                                |         |                     |          |       |            |                      |            |            |                        |                         |             |               |  |            |       |                   |

am . . . . . 185 . . . . .

N. N.

\*) Sie Ungarn, Galizien und dem lombardisch-venezianischen Königreich sind nach die politischen Landes-Verwaltungsgebiete anzunehmen.

Summarischer Nachweis

über seine Mannschaft, welche sich zu der am N. . . . ten vorzunehmenden Engagierung als Stellvertreter gemeldet hat, hiezu vollkommen geeignet, und in der vorgezeichneten Configuration aufgenommen ist.

Hinter diesen befinden sich

| Anzahl der Beträgen      |                              | G i n d                     |            | Hinter diesen befinden sich   |  |
|--------------------------|------------------------------|-----------------------------|------------|-------------------------------|--|
| aus dem Socco-<br>flande | aus dem Ure-<br>lauberflande | aus dem Ure-<br>serepflande | Entlassene |                               |  |
| auf                      |                              | auf                         |            |                               |  |
| 2                        | 1                            | 8                           |            |                               |  |
| Jahre                    |                              |                             |            |                               |  |
|                          |                              |                             |            | Zeldwebel                     |  |
|                          |                              |                             |            | Führer                        |  |
|                          |                              |                             |            | Corporal                      |  |
|                          |                              |                             |            | Gefreiter                     |  |
|                          |                              |                             |            | Lambour                       |  |
|                          |                              |                             |            | Hornist                       |  |
|                          |                              |                             |            | Zimmermann                    |  |
|                          |                              |                             |            | Grenadier                     |  |
|                          |                              |                             |            | Gemeiner                      |  |
|                          |                              |                             |            | Officiersdiener               |  |
|                          |                              |                             |            | Summe                         |  |
|                          |                              |                             |            | Niederösterreich              |  |
|                          |                              |                             |            | Oberösterreich                |  |
|                          |                              |                             |            | Salzburg                      |  |
|                          |                              |                             |            | Tirol und Vorarlberg          |  |
|                          |                              |                             |            | Steiermark                    |  |
|                          |                              |                             |            | lombardische<br>venetianische |  |
|                          |                              |                             |            | Küstenland                    |  |
|                          |                              |                             |            | Krain                         |  |
|                          |                              |                             |            | Kärnthén                      |  |
|                          |                              |                             |            | Preßburg                      |  |
|                          |                              |                             |            | Oedenburg                     |  |
|                          |                              |                             |            | Ofen                          |  |
|                          |                              |                             |            | Kaschau                       |  |
|                          |                              |                             |            | Großwardein                   |  |
|                          |                              |                             |            | Ost-                          |  |
|                          |                              |                             |            | West-                         |  |
|                          |                              |                             |            | Bukowina                      |  |
|                          |                              |                             |            | Böhmen                        |  |
|                          |                              |                             |            | Mähren                        |  |
|                          |                              |                             |            | Schlesien                     |  |
|                          |                              |                             |            | Siebenbürgen                  |  |
|                          |                              |                             |            | Banat u. serb. Wojwodschafft  |  |
|                          |                              |                             |            | Kroatien und Slavonien        |  |
|                          |                              |                             |            | Dalmatien                     |  |
|                          |                              |                             |            | Summe                         |  |
|                          |                              |                             |            | für<br>me-<br>rungs           |  |
| Summe . . .              | 8                            | 4                           |            |                               |  |

. . . . . am . . . . . 185 .

N. N. Truppen-Commandant.

Anmerkung. Die Rubriken für die verschiedenen Chargen und Nationalitäten sah nur nach Bedarf an geben.

N. Landes-Generalcommando (General-Artilleriedirection), Gensd'armerie-Generalinspektion u.

Muster 16.

**H a u p t S u m m a r**  
über jene Mannschaft, welche laut zuliegenden instruirten Ausweisen zur Reengagirung als Stellvertreter mit N. . . . . ten . . . . . 185 . in Antrag gebracht wird.

| Truppenkörper | Aus dem Locostande |       |          |          |               |                |           |       | Aus dem Urlaubstande |       |          |          |               |                |           |       | Aus dem Reservestande |       |          |          |               |                |           |       | Mit Abschied (Certificat) Entlassene |       |          |          |               |                |           |
|---------------|--------------------|-------|----------|----------|---------------|----------------|-----------|-------|----------------------|-------|----------|----------|---------------|----------------|-----------|-------|-----------------------|-------|----------|----------|---------------|----------------|-----------|-------|--------------------------------------|-------|----------|----------|---------------|----------------|-----------|
|               |                    |       |          |          |               |                |           |       |                      |       |          |          |               |                |           |       |                       |       |          |          |               |                |           |       |                                      |       |          |          |               |                |           |
|               | Kapitän            | Major | Leutnant | Adjutant | Unteroffizier | Stubenoffizier | Feldwebel | Summe | Kapitän              | Major | Leutnant | Adjutant | Unteroffizier | Stubenoffizier | Feldwebel | Summe | Kapitän               | Major | Leutnant | Adjutant | Unteroffizier | Stubenoffizier | Feldwebel | Summe | Kapitän                              | Major | Leutnant | Adjutant | Unteroffizier | Stubenoffizier | Feldwebel |
|               |                    |       |          |          |               |                |           |       |                      |       |          |          |               |                |           |       |                       |       |          |          |               |                |           |       |                                      |       |          |          |               |                |           |
|               |                    |       |          |          |               |                |           |       |                      |       |          |          |               |                |           |       |                       |       |          |          |               |                |           |       |                                      |       |          |          |               |                |           |
|               |                    |       |          |          |               |                |           |       |                      |       |          |          |               |                |           |       |                       |       |          |          |               |                |           |       |                                      |       |          |          |               |                |           |
|               |                    |       |          |          |               |                |           |       |                      |       |          |          |               |                |           |       |                       |       |          |          |               |                |           |       |                                      |       |          |          |               |                |           |
|               |                    |       |          |          |               |                |           |       |                      |       |          |          |               |                |           |       |                       |       |          |          |               |                |           |       |                                      |       |          |          |               |                |           |
|               |                    |       |          |          |               |                |           |       |                      |       |          |          |               |                |           |       |                       |       |          |          |               |                |           |       |                                      |       |          |          |               |                |           |
|               |                    |       |          |          |               |                |           |       |                      |       |          |          |               |                |           |       |                       |       |          |          |               |                |           |       |                                      |       |          |          |               |                |           |
| Summe         |                    |       |          |          |               |                |           |       |                      |       |          |          |               |                |           |       |                       |       |          |          |               |                |           |       |                                      |       |          |          |               |                |           |

N. am . . . . . ten . . . . . 185 . . . . .

Es sind nicht alle Chargen und Nationalitätsrubriken, sondern nur diejenigen aufzunehmen, welche sich nach den Particularien

| Darunter befinden sich nach der Nationalität | aus dem Locostande |                 |           |       |          |          |               |                |           |       |              |                 |           |       |          |          | aus dem Urlaubsstande |                |           |       | aus dem Reservestande |                 |           |       | mit Abschied (Certificat) Entlassene |          |               |                |           |       |              |                 |           |       |          |          |               |                |           |
|--|--------------------|-----------------|-----------|-------|----------|----------|---------------|----------------|-----------|-------|--------------|-----------------|-----------|-------|----------|----------|-----------------------|----------------|-----------|-------|-----------------------|-----------------|-----------|-------|--------------------------------------|----------|---------------|----------------|-----------|-------|--------------|-----------------|-----------|-------|----------|----------|---------------|----------------|-----------|
|  |                    |                 |           |       |          |          |               |                |           |       |              |                 |           |       |          |          |                       |                |           |       |                       |                 |           |       |                                      |          |               |                |           |       |              |                 |           |       |          |          |               |                |           |
|  | Generalmajor       | Generalleutnant | Brigadier | Major | Leutnant | Adjutant | Unteroffizier | Stubenoffizier | Feldwebel | Summe | Generalmajor | Generalleutnant | Brigadier | Major | Leutnant | Adjutant | Unteroffizier         | Stubenoffizier | Feldwebel | Summe | Generalmajor          | Generalleutnant | Brigadier | Major | Leutnant                             | Adjutant | Unteroffizier | Stubenoffizier | Feldwebel | Summe | Generalmajor | Generalleutnant | Brigadier | Major | Leutnant | Adjutant | Unteroffizier | Stubenoffizier | Feldwebel |
|  |                    |                 |           |       |          |          |               |                |           |       |              |                 |           |       |          |          |                       |                |           |       |                       |                 |           |       |                                      |          |               |                |           |       |              |                 |           |       |          |          |               |                |           |
|  |                    |                 |           |       |          |          |               |                |           |       |              |                 |           |       |          |          |                       |                |           |       |                       |                 |           |       |                                      |          |               |                |           |       |              |                 |           |       |          |          |               |                |           |
|  |                    |                 |           |       |          |          |               |                |           |       |              |                 |           |       |          |          |                       |                |           |       |                       |                 |           |       |                                      |          |               |                |           |       |              |                 |           |       |          |          |               |                |           |
|  |                    |                 |           |       |          |          |               |                |           |       |              |                 |           |       |          |          |                       |                |           |       |                       |                 |           |       |                                      |          |               |                |           |       |              |                 |           |       |          |          |               |                |           |
|  |                    |                 |           |       |          |          |               |                |           |       |              |                 |           |       |          |          |                       |                |           |       |                       |                 |           |       |                                      |          |               |                |           |       |              |                 |           |       |          |          |               |                |           |
|  |                    |                 |           |       |          |          |               |                |           |       |              |                 |           |       |          |          |                       |                |           |       |                       |                 |           |       |                                      |          |               |                |           |       |              |                 |           |       |          |          |               |                |           |
|  |                    |                 |           |       |          |          |               |                |           |       |              |                 |           |       |          |          |                       |                |           |       |                       |                 |           |       |                                      |          |               |                |           |       |              |                 |           |       |          |          |               |                |           |
| Summe  |                    |                 |           |       |          |          |               |                |           |       |              |                 |           |       |          |          |                       |                |           |       |                       |                 |           |       |                                      |          |               |                |           |       |              |                 |           |       |          |          |               |                |           |

N. N.

wirklich ergeben, die aquivalenten Chargen sind in eine Rubrik zusammenzufassen.



Mr. M. Truppenkörper.

Blatt 17.

### M e n n a g i r u n g s - R i s t e

über den zu Folge hohen Armees-Ober-Commando-Rescriptes . . . . als Stellvertreter reengagierten Mann.

| Grundbuch-Nr. | Seite | Compagnie oder Escadron | Charge   | Vor- und Zunahme | Geburts- |       |            |       | Religion         | Stand      | Profession | Maß in Wr. Zolln | Dienstvertheilung | dessen neue Dienstpflicht beginnt  | An Handgeld pro Herario in Ausgabe |  | Anmerkung | Äoye |                                       |   |
|---------------|-------|-------------------------|----------|------------------|----------|-------|------------|-------|------------------|------------|------------|------------------|-------------------|--|------------------------------------|--|-----------|------|---------------------------------------|---|
|               |       |                         |          |                  | Jahr     | Ort   | Amtsbezirk | Kreis |                  |            |            |                  |                   |  | Land                               | fl.  |           |      | kr.                                   |   |
| 2             | 80    | 2. Feld-                | Corporal | Arona Gang       | 1825     | Saren | Grein      | Mühl  | Ober-Oesterreich | katholisch | ledig      | ohne             | 63 1/2            | den 18. Juli 1847 gegen 3 fl. Handgeld auf 8 Jahre ansetzt, am 17. August 1850 zum Befreiten und am 13. Juni 1853 zum Corporalen befördert | mit M. (Buchstaben)                | auf acht (vier) Jahre gegen 30 fl. Handgeld und Bezug der 5% Intereffen von dem ganzen (halben) Capitaletal per — fl. und Empfang des ganzen (oder halben) Capitales, oder von betreffenden Capitalaquoten | 30        |      | das Handgeld wurde ihm heute erstofst | 1 |

Mr. am . . . . . ten . . . . . 185 . . . .

Mr. Mr. Truppen- oder Gießelungs-Commandant.

Nach pflichtmäßiger Vorführung diefen Mannes ohne allen Kabegehorchen zur Ausdeutung der eingeklagerten adt- (vier-) jährigen Dienstpflicht taniglich befinden.  
 Mr. am . . . . . ten . . . . . 185 . . . . .  
 Mr. Mr. Regiments- (oder Ober-) Regt.

Dieser Mann hat sich bei seiner Vorstellung zur Reengagierung bereit erklärt, und ist von uns nach Prüfung der Dienstzeit, körperlichen Beschaffenheit und Conditio als Stellvertreter geeignet befunden, sofort mit Mr. (Buchstaben) 18 . . . . auf acht (vier) Jahre reengagiert worden.  
 Mr. am . . . . . ten . . . . . 185 . . . . .  
 Mr. Mr. Brigadier.

Mr. Mr. Feldtrigs-Commandant.

\*) Schreiben mehrere junctisch reengagiert, so ist in der vorstehenden Anzahl die Anzahl mit Buchstaben anzudeuten.

N. N. Truppenkörper.

Muster 18.

N. N. Abtheilung.

## C e r t i f i c a t.

Für den Stellvertreter (Charge, Vor- und Zuname), welcher nach (Ort, Bezirk, Kreis, Kronland), bis (Tag, Monat, Jahr, wann der Urlaub endet) verurlaubt wird, und dem während dieser Zeit die gebührende Zulage täglicher (Ziffer) Sage: (mit Buchstaben) Kreuzer C. M., welche er beim Abgehen bis (Tag und Monat) empfangen hat bei dem seinem Urlaubsorte zunächst befindlichen k. k. Truppen- oder Transports-Sammelhaus-Casse erfolgt werden wolle.

Sign. N. am . . . ten . . . 185 . . .

N. N.

unter meiner Bestätigung

Truppen- oder Abtheilungs-Commandant.

N. N. Feldkriegs-Commissär. (L. S.)

Hierauf wurden demselben erfolgt:

| Bei welcher<br>Truppe, Branche<br>oder<br>Abtheilung | Ort und Datum                       | Auf die Zeit<br>von— bis—  | Betrag |     | Unterfertigung des                    |                                    |
|--|-------------------------------------|--|--------|-----|---------------------------------------|------------------------------------|
|  |                                     |  | fl.    | kr. | anwesenden Feld-<br>kriegs-Commissärs | zahlenden<br>Officiers             |
|  |                                     |  |        |     |                                       |                                    |
| Sammelhaus<br>des Infanterie-Regi-<br>mentes Nr. 14  | Linz am<br>. . . ten . . .<br>N. N. | während des<br>Marsches mit der<br>Pöschung vom 16. bis<br>20. August 1850 |        |     | N. N.<br>Feldkriegs-Commis-<br>sär    | N. N.<br>Transports-<br>Commandant |
| Haupt-Transports-<br>Sammelhaus zu<br>Wien           | Wien<br>am . . . ten . . .<br>N. N. | Auf Urlaub<br>vom 20. Juli bis<br>Ende September<br>1853                   |        |     | N. N.<br>Verpflegs-Assistent          | N. N.                              |

Anmerkung. Diese Certificate sind zum wirklichen Gebrauche auf halbe Bögen zu drucken.

## E n t w u r f.

Dem nach (Ort, Amtsbezirk, Kreis, Land) beurlaubten Stellvertreter (Charge, Vor- und Zuname) des (Regiments, Corps, Branche) . . . . . gebührt auf die Zeit . . . . . von . . . . . bis . . . . . an Zulage täglich (N. N.) Kreuzer . . . . . der Betrag von (fl. . . fr. . . in Ziffern und mit Buchstaben), welche ihm aus der Militär-Casse des löblichen k. k. N. N. Regiments gegen Abnahme dieser Anweisung zu erfolgen kommen.

Sign. . . . .

N. N.

Kriegs-Commissär oder Stellvertreter.

**Anmerkung.** Kommen mehrere derlei Beurlaubte zugleich zur Erhebung ihrer Zulage, so kann der Entwurf für sie alle in folgender Form ausgestellt werden.

## E n t w u r f.

Den nachbenannten

| Beurlaubt nach |      | Stellvertreter |      | des Regiments oder Corps | Gebührt auf die Zeit |               | An Zulage      |     |       | Offener Raum für die Hof-Kriegs-Buchhaltung |
|----------------|------|----------------|------|--------------------------|----------------------|---------------|----------------|-----|-------|---|
|                |      |                |      |                          |                      |               | der Betrag von |     |       |   |
| Ort            | Land | Charge         | Name | von                      | bis                  | täglicher fr. | fl.            | fr. | Sage: |   |
|                |      |                |      |                          |                      |               |                |     |       |   |
|                |      |                |      |                          |                      |               |                |     |       |   |
|                |      |                |      |                          |                      |               |                |     |       |   |
| Zusammen . .   |      |                |      |                          |                      |               |                |     |       |   |

welche Beträge den obgenannten Stellvertretern aus der k. k. Casse ic. wie oben.

### Nominal = Ausweis

über jene Stellvertreter und Parteien, welchen im Monate N. . . . . 18 . . das Einstandscapital oder eine Quote desselben ausbezahlt worden ist.

| Charge          | Des Stellvertreters |      |     |          |       |            |   | Dienst-<br>beschreibung | Datum der Engagierung<br>und deren Dauer | Die im Jahre der En-<br>gagierung festgesetzte Be-<br>freimungstaxe be-<br>halten<br>fl. | Ausbezähltes Tarencapital<br>oder Quoten desselben<br>für den Stellvertreter<br>fl. | Ausbezahlte Quoten vom<br>Tarencapitale an die Ge-<br>nossen des Stellvertreters<br>fl. | Name und Charakter der<br>Partei, an welche eben-<br>falls die Auszahlung er-<br>folgte | Anmerkung | Korrekturen |  |
|-----------------|---------------------|------|-----|----------|-------|------------|---|-------------------------|--|--|---|---|---|-----------|-------------|--|
|                 | Geburts-            |      |     | Religion | Stand | Profession |   |                         |  |  |   |   |   |           |             |  |
| N a m e         |                     | Jahr | Ort |          |       |            | Anteilsbezieher<br>Kreis (Delegation,<br>Comitat) | Land *)                 |  |  |   |   |   |           |             |  |
|                 |                     |      |     |          |       |            |   |                         |  |  |   |   |   |           |             |  |
|                 |                     |      |     |          |       |            |   |                         |  |  |   |   |   |           |             |  |
|                 |                     |      |     |          |       |            |   |                         |  |  |   |   |   |           |             |  |
|                 |                     |      |     |          |       |            |   |                         |  |  |   |   |   |           |             |  |
| S u m m e . . . |                     |      |     |          |       |            |   |                         |  |  |   |   |   |           |             |  |
| S u m m e . . . |                     |      |     |          |       |            |   |                         |  |  |   |   |   |           |             |  |

N. N. am . . . ten . . . . 185 .

N. N.

\*) Bei Ungarn, Galizien und dem lombardisch-venezianischen Königreiche sind noch die politischen Verwaltungsgebiete anzusehen.  
In der Rubrik »Anmerkung« kommt der Tag der Auszahlung des bezüglichen Betrages anzuführen.

### Summarische Übersicht

über die von nachbenannten Truppenkörpern und Abtheilungen eingesendeten Nominalausweise, betreffend die Stellvertreter und Parteien, welchen im Monate N. . . . 18 . . die Einstandscapitalien oder Quoten derselben ausbezahlt wurden.

| Anzahl der Beilagen                   | Name des Truppenkörpers |  | Anmerkung         | Ausbezahlter Geldbetrag |     |
|---------------------------------------|-------------------------|--|-------------------|-------------------------|-----|
|                                       | Nr.                     |  |                   | fl.                     | fr. |
|                                       |                         |  |                   |                         |     |
|                                       |                         |  |                   |                         |     |
|                                       |                         |  |                   |                         |     |
|                                       |                         |  |                   |                         |     |
|                                       |                         |  |                   |                         |     |
|                                       |                         |  |                   |                         |     |
|                                       |                         |  |                   |                         |     |
|                                       |                         |  | S u m m e . . . . |                         |     |
| N. am . . . . ten . . . . 185 . . . . |                         |  | N. N.             |                         |     |

### Erforderniß = Aufsatz

über die auszubehalten kommenden Taracapitalien für jene Mannschaft, welche im Laufe des Solarjahres 18(60) ihre Reengagirungs = Dienstverpflichtung beendet.

| Anzahl der im Solarjahre 18(60) ausdienenden Stellvertreter |                  | Das Taracapi-<br>tal bestand im<br>Jahre ihrer<br>Eugagirung<br>als Stellver-<br>treter | Summe<br>der rückzuzah-<br>lenden Taraca-<br>pitalien |      | Anmerkung |
|---|------------------|---|---|------|-----------|
|   |                  |   | fl.   | fl.  |           |
| —   | mit achtfähriger | Reengagirungs-<br>Dienstverpflich-<br>tung  | .   | .    |           |
| 4   | mit vierjähriger |   | 1500  | 3000 |           |
| S u m m e . . .   |                  |   | 3000  |      |           |

N. am . . . ten November 18(58)

N. N.

### Empfangsbestätigung a).

Ueber . . . . . fl., sage . . . . . Gulden in Conventions-Münze, welche der Gefertigte als das durch die gezeichnete achtjährige Militärstellvertretung erworbene Capital vom (N. Truppenkörper) empfangen zu haben, anmit bestätigt.

. . . . . am . . . . . ten . . . . . 185 . . .

N. N.  
(Charge und Truppenkörper.)

### Empfangsbestätigung b).

Ueber . . . . . fl., sage . . . . . Gulden in Conventions-Münze, welche Gefertigter als engagirter und zu Folge hoher Landes-Generalcommando-Verordnung vom . . . . . als Realinvalid entlassener Stellvertreter, an zweijähriger Quote von dem Capitale per . . . . . fl., und zwar: von . . . . . bis . . . . . von der Casse des (N. Truppenkörper) empfangen zu haben, anmit bestätigt.

. . . . . am . . . . . ten . . . . . 185 . . .

N. N.  
(Charge und Truppenkörper.)

### Empfangsbestätigung c).

Ueber . . . . . fl., sage . . . . . Gulden Conventions-Münze, welche der Gefertigte als gesetzlicher Erbe des am . . . . . ten . . . . . im Jahre 185 . . . als Stellvertreter reengagirten und am . . . . . ten . . . . . 185 . . . verstorbenen (Charge) vom (Truppenkörper) an dreijähriger Quote von dem für ihn erlegten Einstandscapitale per . . . . . fl. Conventions-Münze von der Casse des (N. Truppenkörper) empfangen zu haben, anmit bestätigt.

. . . . . am . . . . . ten . . . . . 185 . . .

N. N.  
(Charakter.)

Wzór 1.

**S p i s**  
**obowiązanych do wojska powiatu N., którzy za złożeniem tacy od wstąpienia do służby woj-**  
**skowej uwolnionymi być pragną.**

| I m i e<br>obowią-<br>zanego do<br>wojska       | jego<br>ojca | Rok<br>urodzenia | Rodzini-<br>ność,<br>gmina,<br>powiat,<br>obwód,<br>kraj | Religia | Stan,<br>wolny,<br>żonaty,<br>wdowiec | Zarobek<br>i inne<br>źródła u-<br>trzymania | Ubiegający się o uwolnienie z |    |    |    |       | U w a g a                   |  |
|---|--------------|------------------|--|---------|---------------------------------------|---|-------------------------------|----|----|----|-------|-----------------------------|--|
|   |              |                  |  |         |                                       |   | 1.                            | 2. | 3. | 4. | 5. *) |                             |  |
|   |              |                  |  |         |                                       |   | klasy wieku                   |    |    |    |       |                             |  |
|   |              |                  |  |         |                                       |   |                               |    |    |    |       |                             | Tu także dodane ma być<br>miejsce pobytu, w razie,<br>gdy ubiegający się o uwol-<br>nienie nie przebywa w gmi-<br>nie swój ojczyzny. |
| Urząd powiatowy N. dnia . . . . . 185 . . . . . |              |                  |  |         |                                       |   |                               |    |    |    |       | N. N.<br>przełożony urzędu. |  |

\*) Rubryki dla klas wieku ubiegających się o uwolnienie, pociągnięte będą wedle potrzeby.



Wzór 2.

## P r z e g l ą d

tych obowiązanych do wojska przytoczonego niżej obwodu (komitatu, delegacyi), którzy za złożeniem tacy od wstąpienia do służby wojskowej uwolnionymi być pragną.

| Nazwa powiatu<br>urzędowego  | Ubiegający się o uwolnienie z |    |    |   |       | Summa | U w a g a |
|--|-------------------------------|----|----|---|-------|-------|-----------|
|  | 1.                            | 2. | 3. | 4 | 5. *) |       |           |
|  | k l a s y w i e k u           |    |    |   |       |       |           |
|  |                               |    |    |   |       |       |           |
| <p>C. K. Urząd obwodowy (komitat, delegacya) w N. *) dnia . . . . . go 185 . . . . .</p> <p style="text-align: right;">N. N.<br/>Przełożony obwodu.</p> <p>*) Rubryki dla klas wieku ubiegających się o uwolnienie, pociągnięte będą wedle potrzeby.</p> |                               |    |    |   |       |       |           |

Kraj, Namiestnictwo (oddział namiestniczy).

Wzór 3.

## P r z e g l ą d

onych obowiązanych do wojska, którzy w kraju N. \*) za złożeniem ta-  
xy od wstąpienia do służby wojskowej uwolnionymi być pragną.

| Nazwa<br>obwodu (komitatu,<br>delegacji) | Nazwa<br>powiatów<br>urzędowych | Ubiegający się o uwolnienie z |    |    |    |        | Summa | U w a g a |
|--|---------------------------------|-------------------------------|----|----|----|--------|-------|-----------|
|  |                                 | 1.                            | 2. | 3. | 4. | 5. **) |       |           |
|  |                                 | klasy wieku                   |    |    |    |        |       |           |
|  |                                 |                               |    |    |    |        |       |           |

N. N. dnia . . . go 185 .

N. N.

Namiestnik (przełożony oddziału namiestniczego etc.)

## U w a g a.

\*) W Królestwie Węgierskiem ułożone być mają te przeglądy przez tamtejsze 5 oddziałów namiestniczych, w Królestwie Galicyi przez Namiestnictwo Lwowskie i Rządy Krajowe w Krakowie i Czerniowcach, w Lombardzko-Weneckiem Królestwie przez Namiestnictwa w Medyolanie i Wenecyi.

\*\*) Rubryki dla klas wieku ubiegających się o uwolnienie, pociągnięte będą wedle potrzeby.

Liczba bieżąca . . .

Wzór 4.

## Przyzwolenie na złożenie tacy uwolnienia od wojska.

Dla N. N. syna . . . . . urodzonego r. 18 . . . przynależnego do gminy . . . powiatu urzędowego . . . . . obwodu (delegacyi, komitatu) \*) kraju . . . . . wyznania katolickiego, bezżennego, profesyi . . . . . któremu oznajmia się na przedłożoną prośbę o uwolnienie od wstąpienia do służby wojskowej drogą złożenia tacy, i w skutek wydanego przez C. K. urząd obwodowy (komitat, delegacya) pod d. . . go . . . rozrządzenia C. K. Namiestnictwa z d. . . go . . . i Wysokiego Ministerstwa . . . niniejszém przyzwolenie na złożenie taje tacy z tćm dołączeniem, iż takowa w ilości . . . . . (literami) ZIR m. k. niezawodnie najdalej do włącznie (literami) 185 . . . złożoną być musi w C. K. kasie podatkowej (zbiorowej intendancyjnej), w N. gdyżby przy zaniechaniu tego terminu taca przez żadną C. K. kasę nie mogła już być przyjętą, lecz przyzwolenie do uwolnienia za pomocą złożenia tacy ugasto.

Od C. K. urzędu powiatowego w N. dnia . . go . . .  
(pieczęć)

podpis przełożonego urzędu.

\*) W Węgrzech, Galicyi i Lombardzko-Weneckiem Królestwie dodane być jeszcze mają polityczne krajowo-administracyjne obręby.

C. K. Kasa . . . .

Wzór 5.

## Certyfikat odwozu.

Na . . . . . ZIR. mówię! . . . . . Złotych Reńskich m. k. które odwiezione zostały za N. N., syna . . . . . urodzonego w roku . . . . . przynależnego do gminy . . . . . powiatu urzędowego . . . . . obwodu (delegacyi, komitatu) \*) kraju . . . . . religii katolickiej, bezżennego, profesyi . . . . . jako taca uwolnienia od służby wojskowej, w skutek otrzymanego pozwolenia C. K. urzędu powiatowego N. . . . . go . . . 18 . . . Nr. . . . do pomienionej wyżej C. K. kasy i wrachowane w przychód pod artykułem dziennika . . . . .

Od C. K. kasy w N. . . .

N. N.  
Poborca podatków.  
N. N.  
Kontrolor.

\*) W Węgrzech, Galicyi i Lombardzko-Weneckiem Królestwie dodane być jeszcze mają polityczne krajowo-administracyjne obręby.

Liczba bieżąca . . .

Wzór 6.

## Uwolnienie od wstąpienia do wojska.

N. N. syn . . . . . urodzony w roku 185 . . . przynależny do gminy . . . powiatu urzędowego . . . obwodu . . . . . (delegacyi, komitatu) \*) kraju . . . . . religii katolickiej, bezżennego, profesyi . . . . . złożył po uwiadomieniu swém rozrządzeniem urzędu powiatowego w N. z d. . . L. . . . o przyzwoleniu na złożenie tacy uwolnienia od wojska, jak świadczy przytoczony certyfikat odwozu kasy w . . . . . z d. . . L. . . . dnia . . . . . też tacy w ilości (piszę), gdzie ta ilość taca pod artykułem dziennym . . . . . przyjętą została.

N. N. uwalnia się przeto od wstąpienia do wojska niniejszém zupełnie i na zawsze.

Od C. K. urzędu powiatowego w . . . dnia . . . go . . .

Podpis przełożonego urzędu.

\*) W Węgrzech, Galicyi i Lombardzko-Weneckiem Królestwie dodane być jeszcze mają polityczne krajowo-administracyjne obręby.

Komenda powiatu werbunkowego N.

Wzór 7.

## P r o t o k ó ł

nadeszłych certyfikatów odwozu złożonych tak za pomienionych niżej ubiegających się o uwolnienie od służby wojskowej.

| Liczba bieżąca | Certyfikatu odwozu |         |     |                          | Nazwa kasy, wydającej certyfikat odwozu | Korpus wojsko |                           | szarża          | Ubiegającego się o uwolnienie |     |                           |                 |         |         | Uwaga. | Złożenie tasy w m. k. | zr. kr. |      |  |
|----------------|--------------------|---------|-----|--------------------------|---|---------------|---------------------------|-----------------|-------------------------------|-----|---------------------------|-----------------|---------|---------|--------|-----------------------|---------|------|--|
|                | data               | miejsce | rok | Numer artykułu Dziennika |   | Nr.           | Imię                      |                 | Urodzenia                     |     |                           | profesya        | stan    | religia |        |                       |         | Kraj |  |
|                |                    |         |     |                          |   |               | obwód, delegacya, komitat | powiat urzędowy | miejsce                       | rok | obwód, delegacya, komitat | powiat urzędowy | miejsce | religia | stan   | profesya              |         |      |  |
|                |                    |         |     |                          |   |               |                           |                 |                               |     |                           |                 |         |         |        |                       |         |      |  |
|                |                    |         |     |                          |   |               |                           |                 |                               |     |                           |                 |         |         |        |                       |         |      |  |
|                |                    |         |     |                          |   |               |                           |                 |                               |     |                           |                 |         |         |        |                       |         |      |  |
|                |                    |         |     |                          |   |               |                           |                 |                               |     |                           |                 |         |         |        |                       |         |      |  |

Jeżeli ubiegający się o uwolnienie odstawił być za inny powiat, niż za ten, w którym się urodził, tedy przynależność jego przytoczoną ma być dokładnie w uwadze.

Przy ubiegających się o uwolnienie drogą oferty, wniesioną ma być do odpowiednich rubryk szarża i nazwa oddziału wojskowego.





Liczba bieżąca.

Wzór 10.

## Przyzwolenie

### na złożenie taksy uwolnienia od wojska za wypuszczenie drogą oferty.

Za N. N. . . . . szarża . . . . . (pułk, korpus etc.) urodzonego w roku . . . . . przynależnego . . . . . gminy . . . . . powiatu urzędowego . . . . . obwodu (delegacyi, Komitatu) \*) . . . . . kraju . . . . . religii katolickiej, bezżennego profesyi . . . . . któremu rozporządzeniem wysokiej generalnej komendy krajowej przyznane zostało uwolnienie od wojska drogą oferty.

W skutek tego nakazuje się ubiegającemu się o wypuszczenie złożyć taksę uwolnienia od służby w ilości . . . . . złr. (literami) złotych reńskich monetą konwencyjną z pewnością do (literami) 185 . . . do C. K. kasy (podatkowej, zbiorowej, intendancyjnej), — gdyżby z zaniedbaniem tego terminu taksa nie mogła być przyjętą przez żadną C. K. kasę, i upadłoby przyzwolenie do złożenia taksy.

Od C. K. urzędu powiatowego w . . . . .  
 . . . . . dnia . . . . . go . . . . . 185 . . .  
 (pieczęć) . . . . . podpis przełożonego urzędu.

\*) W Węgrzech, Galicyi i Lombardzko-Weneckim Królestwie dodane być jeszcze mają polityczne obręby administracyjne.

C. K. Kasa.

Wzór 11.

## Certyfikat odwozu.

Na . . . . . Złr. mówię . . . . . Złotych Reńskich monetą konwencyjną, które za (szarżę) N. N. (z pułku, korpusu), urodzonego w roku . . . . . przynależnego do gminy . . . . . powiatu urzędowego . . . . . obwodu (delegacyi, komitatu) \*) . . . . . kraju . . . . . religii katolickiej, bezżennego, profesyi . . . . . któremu w skutek rozporządzenia komendy generalnej krajowej N. . . . . z dnia . . . . . dozwolone zostało uwolnienie od wojska drogą oferty, jako taksa uwolnienia od służby wojskowej odwiezione zostały do pomienionej wyżej C. K. kasy i wrachowane pod artykułem żurnalu . . . . . w przychodzie.

. . . . . dnia . . . . . go . . . . . 185 . . .

Z C. K. Kasy w N.  
 N. N. poborca podatków  
 (Kasyer).

\*) Przy Węgrach, Galicyi i Lombardzko-Weneckim Królestwie dodane być jeszcze mają polityczne obręby administracyjne.

N. N. Korpus wojskaWzór 12.**Certyfikat uwolnienia.**

(Szarża) N. N. (pułku, korpusu), urodzony w roku . . . . przynależny do . . . . powiatu urzędowego . . . . obwodu . . . . (delegacyi, komitatu) \*) . . . . kraju . . . . religii katolickiej, bezżenny, profesyi . . . . dnia . . . . go . . . . odstawionego do (pułku) . . . . odwoził w skutek udzielonego wysokiem rozporządzeniem generalnej komendy krajowej N. z dnia . . . . pozwolenia do uwolnienia drogą oferty, jak świadczy załączony certyfikat odwozu, takse uwolnienia od wojska w ilości . . . . Zlr. (mówię! . . . . .) Złotych Reńskich w monecie konwencyjnej dnia . . . . . go . . . . 18 . . . . do C. K. kasy w . . . . zaciągniętą tam jest ta ilość pod artykułem żurnau . . . . . w przychodzie.

Niniejszym certyfikatem uwolnionym przeto jest (szarża) N. N. z d. . . . . go 185 . . . . od wojskowości i nadanem mu oraz zostaje świadectwo jego dobrego prowadzenia się podczas wojskowej służby.

. . . . . dnia . . . . go . . . . 185 . . . .

N. N.  
Komisarz wojenny.

N. N.  
Komendant wojska.

---

\*) Przy Węgrach, Galicyi i Lombardzko-Weneckiem Królestwie dodane być mają nadto polityczno-administracyjne obręby krajowe.



Komenda powiatu werbunkowego N.

**Konsygnacya nominalna**

Wzór 13.

indywiduów niżej pomienionych, zamieszkałych w terytoriam powyższj komendy powiatu werbunkowego i z 1. Lipca 18 . . . proszących o przyjęcie w zastępstwo.

| Korpus wojska lub oddział | Kompania lub eskadron | Szarża | Imię | Urodzenia |         |               |                         | Religia | Stan | Profesya | Miara w calach wied. | Prosi o rean-gazowanie w zastępstwo |   | Opisanie służby | Zdanie lekarskie | Zc |      | Uwolniony | Summa | Waga |
|---------------------------|-----------------------|--------|------|-----------|---------|---------------|-------------------------|---------|------|----------|----------------------|-------------------------------------|---|-----------------|------------------|----|------|-----------|-------|------|
|                           |                       |        |      | Rok       | Miejsec | Powiat urzęd. | Obwód, (deleg. komitat) |         |      |          |                      | Kraj *)                             | 8 |                 |                  | 4  | lata |           |       |      |
|                           |                       |        | N.   |           |         |               |                         |         |      |          |                      |                                     |   |                 |                  |    |      |           |       |      |
|                           |                       |        | N.   |           |         |               |                         |         |      |          |                      |                                     |   |                 |                  |    |      |           |       |      |
|                           |                       |        | N.   |           |         |               |                         |         |      |          |                      |                                     |   |                 |                  |    |      |           |       |      |
| <b>S u m m a . . .</b>    |                       |        |      |           |         |               |                         |         |      |          |                      |                                     |   |                 |                  |    |      |           |       |      |

. . . dnia . . . 50 . . . 185 .

N. N.

) Przy Węgrzech, Galicyi i Lombardzko-Weneckiem Królestwie dodane nadto być mają polityczno-administracyjne obręby krajowe.

### Konsygnacya Nominalna

wymienionych niżej indywiduów, proszących z dniem 1. Lipca 18 . . . o przyjęcie w zastępstwo.

| Kompania lub szwadron | Szarża | Imiona |    | Urodzenia |         |                 |                           |         | Religia | Stan | Profesya | Miara w calach wieżensk. | Prosi o reangażowanie w zastępstwo |      | Opisanie służby | Zdanie lekarskie | Ze            |                  |               | Uwolnieni | Summa | U w a g a |  |  |
|-----------------------|--------|--------|----|-----------|---------|-----------------|---------------------------|---------|---------|------|----------|--------------------------|------------------------------------|------|-----------------|------------------|---------------|------------------|---------------|-----------|-------|-----------|--|--|
|                       |        |        |    | Rok       | Miejsce | Powiat urzędowy | Obwód (delegacya komitat) | Kraj *) |         |      |          |                          | na                                 | lata |                 |                  | Stanu miejsca | Stanu urlopników | Stanu rezerwy |           |       |           |  |  |
|                       |        | N.     | N. |           |         |                 |                           |         |         |      |          |                          |                                    |      |                 |                  |               |                  |               |           |       |           |  |  |
|                       |        | N.     | N. |           |         |                 |                           |         |         |      |          |                          |                                    |      |                 |                  |               |                  |               |           |       |           |  |  |
|                       |        | N.     | N. |           |         |                 |                           |         |         |      |          |                          |                                    |      |                 |                  |               |                  |               |           |       |           |  |  |
| Summa . . . . .       |        |        |    |           |         |                 |                           |         |         |      |          |                          |                                    |      |                 |                  |               |                  |               |           |       |           |  |  |

. . . . . dnia . . . go . . . . . 185 .

\*) Przy Węgrach, Gałciji, i Lomb. Wenec. Królestwie dodane jeszcze być mają polityczno-administracyjne obręby Krajowe.

N. N. Korpus wojska.

Wykaz summaryczny

Wzór 15.

tych żołnierzy, którzy się zgłosili do przedsięwzięcia się mającego na d. . . . . angażowania w zastępstwo, do tego zupełnie są zdolnymi i wziętymi w przepisana konsygnacya.

| Liczba alegatów |                     | Mieędzy tymi znajdują się |        |
|-----------------|---------------------|---------------------------|--------|
|                 |                     | Węgry                     | Gali-  |
| Summa           | z stanu miejscowego | Lwa-<br>sa                |        |
|                 | z stanu urlopników  | z stanu rezerwy           | z woli |
|                 | 8                   |                           |        |
|                 | 4                   |                           |        |
| Summa . . . .   | 8                   |                           |        |
|                 | 4                   |                           |        |

N. N. Komendant wojska.

U w a g a. Rubryki dla różnych szczebli i narodowości prowadzone jedynie będą w celu potrzeb.

Table 1

Table 1. Summary of the data collected during the study.

| Year | Month | Day | Time  | Location | Temperature (°C) | Humidity (%) | Wind Speed (m/s) | Wind Direction | Cloud Cover (%) | Soil Moisture (%) | Plant Growth (cm) | Yield (kg/ha) |
|------|-------|-----|-------|----------|------------------|--------------|------------------|----------------|-----------------|-------------------|-------------------|---------------|
| 2018 | Jan   | 15  | 08:00 | Field A  | 15.2             | 65           | 2.5              | SE             | 10              | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 12:00 | Field A  | 18.5             | 55           | 3.5              | SE             | 15              | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 16:00 | Field A  | 14.8             | 75           | 1.5              | SE             | 10              | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 20:00 | Field A  | 10.5             | 85           | 0.5              | SE             | 5               | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 00:00 | Field A  | 8.2              | 90           | 0.2              | SE             | 5               | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 04:00 | Field A  | 7.5              | 92           | 0.1              | SE             | 5               | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 08:00 | Field A  | 15.2             | 65           | 2.5              | SE             | 10              | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 12:00 | Field A  | 18.5             | 55           | 3.5              | SE             | 15              | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 16:00 | Field A  | 14.8             | 75           | 1.5              | SE             | 10              | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 20:00 | Field A  | 10.5             | 85           | 0.5              | SE             | 5               | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 00:00 | Field A  | 8.2              | 90           | 0.2              | SE             | 5               | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 04:00 | Field A  | 7.5              | 92           | 0.1              | SE             | 5               | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 08:00 | Field B  | 15.2             | 65           | 2.5              | SE             | 10              | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 12:00 | Field B  | 18.5             | 55           | 3.5              | SE             | 15              | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 16:00 | Field B  | 14.8             | 75           | 1.5              | SE             | 10              | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 20:00 | Field B  | 10.5             | 85           | 0.5              | SE             | 5               | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 00:00 | Field B  | 8.2              | 90           | 0.2              | SE             | 5               | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 04:00 | Field B  | 7.5              | 92           | 0.1              | SE             | 5               | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 08:00 | Field C  | 15.2             | 65           | 2.5              | SE             | 10              | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 12:00 | Field C  | 18.5             | 55           | 3.5              | SE             | 15              | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 16:00 | Field C  | 14.8             | 75           | 1.5              | SE             | 10              | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 20:00 | Field C  | 10.5             | 85           | 0.5              | SE             | 5               | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 00:00 | Field C  | 8.2              | 90           | 0.2              | SE             | 5               | 12.5              | 15                | 1.2           |
| 2018 | Jan   | 15  | 04:00 | Field C  | 7.5              | 92           | 0.1              | SE             | 5               | 12.5              | 15                | 1.2           |

S u m m a r y u s z g ł ó w n y t y c h ż o ł n i e r z y , k t ó r z y w e d l e z a ł a c z o n y c h i n s t r u o w a n y c h w y k a z ó w p r o p o n o w a n i s ą d o r e a n g a ż o w a n i a w z a s t ę p s t w o z d . . . . . g o . . . . . 1 8 5 .

Table with columns: Korpus wojska, Ze stanu miejscowego, Ze stanu urlopników, Ze stanu rezerwy, Za abszytem (certyfikatem) uwolnieni. Rows include ranks like Feldfeblow, fireow, kaprali, etc., and a 'Suma' row at the bottom.

Table with columns: Między tymi znajduje się wedle narodowości, ze stanu miejscowego, ze stanu urlopników, ze stanu rezerwy, uwolnieni za abszytem (certyfikatem), Uwaga. Rows list nationalities like Austria niższa, Austria wyższa, Tyrol, etc.

N. . . . dnia . . . . go . . . . . 185 . . .

N. N.

Nie wszystkie rubryki szarż i narodowości, lecz tylko te mają być prowadzone, które rzeczywiście wedle partykularzów

wypadają; szarże równej rangi zebrane być mają w jedną rubrykę.

## Lista reangazowania żołnierza reangazowanego w zastępstwo. w skutek wysokiego reskryptu Nadkomendy wojskowej . . .

| Księgi<br>grunto-<br>wój | zeszyt<br>strona | kompania lub<br>szwadron | szarż  | Imię i przeczisko | Urodzenia |         |               |       | religi         | stanu       | profesji   | miara w calach wiedz. | Opisanie służby | tegoż nowy obowiązek<br>służby poczyna się   | Pod jakimi warunkami<br>tenże reangazuje się | Naręcznego<br>wydatku na<br>czaryum  |      | U w a g a | głowy                                    |     |
|--------------------------|------------------|--------------------------|--------|-------------------|-----------|---------|---------------|-------|----------------|-------------|------------|-----------------------|-----------------|--|--|--|------|-----------|--|-----|
|                          |                  |                          |        |                   | rok       | miejsce | Powiat urzęd. | obwód |                |             |            |                       |                 |  |  | król   | złr. |           |  | kr. |
|                          | 80               | 2. polny                 | kapral | Franciszek Lang   | 1825      | Saxon   | Grein         | Mühl  | Austrya wyższa | katolickiej | bezcennego | bez                   | 63 1/2          | asenterowany 18. Lipca 1847 na 8 lat za 3złr. naręcznego, posunięty d. 17. Sierpnia 1850 na gefreitra. a 13. Czerwca 1853 na kaprala | z (literami)                                 | na ośm (cztery) lat za 30 złr. naręcznego i pobór 5% interesów od całego (połowy) kapitału taksalnego à — złr. i odbiór całego (lub połowy) kapitału lub dotyczących kwot kapitału | 30   |           | naręczne dziś<br>wypłacone<br>mu zostało | 1   |

N. dnia . . . . go . . . . 185 . . .

N. N. Komendant wojska lub oddziału.

Po zgodnem z obowiązkiem obejrzenia żołnierza tego \*) znaleziono bez wszelkich wad ciała, zdolnym do wysłużenia przyjętego ośmio- (cztyro-) letniego obowiązku służby.

N. dnia . . . . go . . . . 185 . . .

N. N. Lekarz pułku (lub Nadlekarz).

Żołnierz ten \*) deklarował się przy swém przedstawieniu gotowym do reangazowania i po rozrządzeniu jego czasu służby, cielesnych własności i konduity, uznany przez nas został za zdolnego do zastępstwa, przeło z d. (literami) 18 . . . reangazowanym na ośm (cztery) lat.

N. dnia . . . . go . . . . 185 . . .

N. N. Brygadier.

N. N. Komisarz polno-wojenny.

\*) Jeżeli kilku naraz jest reangazowanych, tedy w załączonym nawiasie liczba literami ma być wyrażona.

N. N. Krpus wojska.

Wzór 18.

N. Oddział.

## Certyfikat.

Dla zastępcy (szarża, imię i nazwisko), który do (miejsce, powiat, obwód, kraj koronny), aż do (dzień, miesiąc, rok, kiedy się urlop kończy) na urlop jest puszczoney, i któremu podczas tego należący mu się dodatek dziennych (liczba) mówię: (literami) kr. m. k. które on odchodząc aż do (dzień i miesiąc) otrzymał, ma być wypłacony w C. K. kasie wojskowej lub domu transportowo-zbiorowego, najbliższej miejsca jego urlopu.

Sign. N. dnia . . . go . . . 185 . . . N. N.

pod mem zatwierdzeniem

Komendant wojska lub oddziału.

N. N. Komisarz polno-wojenny (L. S.)

Z a t é m w y d a n o t e m u ż:

| U którego wojska. branszy lub oddziału     | Miejsce i Data                   | Na jaki czas od—do                                   | ilość |     | Podpis                             |                            |
|--|----------------------------------|--|-------|-----|------------------------------------|----------------------------|
|  |                                  |  | zlr.  | kr. | obecnego komisarza polno-wojennego | oficera placącego          |
| Dom zbiorowy pułku piechoty Nr. 14.        | Line dnia . . . go . . . N. N.   | podczas marszu ze żołdem od 16. do 20. Sierpnia 1850 |       |     | N. N. Komisarz polno-wojenny       | N. N. Komendant transportu |
| Główny dom transportowo-zbiorowy w Wiedniu | Wiedeń dnia . . . go . . . N. N. | Na urlopie od 20. Lipca do końca Września 1853       |       |     | N. N. Asystent opatrzenia          | N. N.                      |

U w a g a. Certyfikaty te drukowane być mają na półarkuszach do rzeczywistego użytku.

## Zarys.

Puszczonemu na urlop do (miejsce, powiat urzędowy, obwód, kraj) zastępcy (szarża, imię i nazwisko) (pułku, korpusu, branszy) . . . . należy się na czas . . . . od . . . . do . . . . . dodatku dziennego (N. N.) krajcarów . . . . ilość (złr. . . . . kr. . . . . cyframi i literami), która mu z kasy woj-skowej C. K. N. N. pułku wydana być ma za odebraniem tój asygnacyi.

Sig. . . . .

N. N.

Komisarz wojenny lub Zastępca.

U w a g a. Jeżeli kilku takich urlopników przyjdzie podnieść swój dodatek, tedy zarys dla nich w następującej formie może być wydany

## Zarys.

Wymienionym niżej

| Puszczony na urlop do |      | Zastępca |      | Pułku lub korpusu | Należy się na czas |    | dziennych kraj-carów | D o d a t k u |     |           | Miejsca wolne dla buchalteryi nadworno-wojennój |
|-----------------------|------|----------|------|-------------------|--------------------|----|----------------------|---------------|-----|-----------|---|
| Miejsce               | Kraj | Szarża   | Imię |                   | od                 | do |                      | I l o ś ć     |     |           |   |
|                       |      |          |      |                   |                    |    |                      | złr.          | kr. | M ó w i ę |   |
|                       |      |          |      |                   |                    |    |                      |               |     |           |   |
|                       |      |          |      |                   |                    |    |                      |               |     |           |   |
|                       |      |          |      |                   |                    |    |                      |               |     |           |   |
|                       |      |          |      |                   |                    |    |                      |               |     |           |   |
| R a z e m . . . .     |      |          |      |                   |                    |    |                      |               |     |           |   |

które ilości wymienionym powyżej zastępcom z C. K. kasy etc. jak wyżej.



**Wykaz nominalny**  
**onych zastępców i stron, którym w miesiącu N. . . . . 18 . . . wypłacony został kapitał paten-**  
**towy lub tegoż kwota.**

| Z a s t ę p c y                       |         |         |                 |                                 |         |         |          |      |  | Opisanie<br>służby | Data angażowania i te-<br>goż trwanie | Ustanowione w roku<br>angażowania tacy u-<br>wolnienia wynosiły | Wypłacony zastępcy<br>kapitał taxalny lub<br>kwoty tegoż | Wypłacone kwoty z<br>kapitału taxalnego<br>spadkobiercom zastępcy | Imię i charakter strony,<br>której ewentualnie wy-<br>płatę wręczono | U w a g a | Głowy |  |  |
|---------------------------------------|---------|---------|-----------------|---------------------------------|---------|---------|----------|------|--|--------------------|---------------------------------------|---|--|---|--|-----------|-------|--|--|
| Szarża                                | I m i ę |         | urodzenia       |                                 |         |         | profesya |      |  |                    |                                       |   |  |   |  |           |       |  |  |
|                                       | rok     | miejsce | powiat urzędowy | obwód (delega-<br>cya, komitat) | kraj *) | religia |          | stan |  |                    |                                       |   |  |   |  |           |       |  |  |
|                                       |         |         |                 |                                 |         |         |          |      |  |                    |                                       |   |  |   |  |           |       |  |  |
|                                       |         |         |                 |                                 |         |         |          |      |  |                    |                                       |   |  |   |  |           |       |  |  |
|                                       |         |         |                 |                                 |         |         |          |      |  |                    |                                       |   |  |   |  |           |       |  |  |
|                                       |         |         |                 |                                 |         |         |          |      |  |                    |                                       |   |  |   |  |           |       |  |  |
| Summa . . .                           |         |         |                 |                                 |         |         |          |      |  |                    |                                       |   |  |   |  |           |       |  |  |
| N. N. dnia . . . go . . . . 185 . . . |         |         |                 |                                 |         |         |          |      |  |                    |                                       |   |  |   |  |           |       |  |  |

\*) Przy Węgrach, Galicyi i Lomb. Wen. Królestwie dodane nadto być muszą polityczno - administracyjne okręgi.

W rubryce „Uwaga” przywiedziony ma być dzień wypłaty względnej ilości.

## Przeгляд summaryczny

**wykazów nominalnych, nadesłanych przez pomienione niżej korpusy wojsk i oddziały, względem zastępców i stron, którym wypłacone zostały w miesiącu N. . . . 18 . . kapitały wykupna lub kwoty.**

| Liczba<br>aleatów                  | Imię korpusu wojska |  | U w a g a       | Wypłacona<br>ilośćpieniężna |     |
|------------------------------------|---------------------|--|-----------------|-----------------------------|-----|
|                                    | Nr.                 |  |                 | Złr.                        | kr. |
|                                    |                     |  |                 |                             |     |
|                                    |                     |  |                 |                             |     |
|                                    |                     |  |                 |                             |     |
|                                    |                     |  |                 |                             |     |
|                                    |                     |  |                 |                             |     |
|                                    |                     |  |                 |                             |     |
|                                    |                     |  |                 |                             |     |
|                                    |                     |  |                 |                             |     |
|                                    |                     |  | S u m m a . . . |                             |     |
| N. dnia . . . go . . . . 185 . . . |                     |  |                 |                             |     |
| N. N.                              |                     |  |                 |                             |     |

N. N. Korpus wojska.

Wzór 22.

## Zarys potrzeby

**kapitałów taksalnych, mających być wypłaconemi tym ludziom, którzy w biegu roku słonecznego 18(60) kończą zobowiązanie do służby reangażowania.**

| Liczba zastępców, występujących w roku słonecznym 18(60) |                 |                                      | Kapitał taksalny wynosił w roku ich angażowania w zastępstwo | Suma kapitałów taksalnych, wypłaconemi być mających | <b>Uwaga</b> |
|--|-----------------|--------------------------------------|--|---|--------------|
|  |                 |                                      | Zlr.   | Zlr.  |              |
| —  | z ośmioletniem  | obowiązaniem do służby reangażowanej | .  | .   |              |
| 4  | z czteroletniem |                                      | 1500   | 3000  |              |
| Summa . . . . .  |                 |                                      |  | 3000  |              |

N. dnia . . . go Listopada 18(58)

N. N.

### Pokwitowanie odbioru *a*).

Na . . . . . Zlr. mówię . . . . . Złotych Reńskich w monecie konwencyjnej, których odbiór niżej podpisany jako kapitał pozyskany przez odbyte ośmioletnie zastępstwo wojskowe od (N. Korpusu wojskowego), niniejszém zatwierdza.

. . . . . dnia . . . . . go . . . . . 185 . . . . .

N. N.

(Szarża i korpus wojska).

### Pokwitowanie odbioru *b*).

Na . . . . . Zlr. mówię . . . . . Złotych Reńskich w monecie konwencyjnej, których odbiór niżej podpisany jako angażowany, a w skutek wysokiego rozporządzenia generalnej Komendy krajowej z d. . . . . jako inwalida realny uwolniony zastępca, w dwuletniej kwocie od kapitału . . . . . Zlr. a to: od . . . . . do . . . . . z kasy (N. korpusu wojska), niniejszém zatwierdza.

. . . . . dnia . . . . . go . . . . . 185 . . . . .

N. N.

(Szarża i korpus wojska).

### Pokwitowanie odbioru *c*).

Na . . . . . Zlr. mówię . . . . . Złotych Reńskich monetą konwencyjną, których odbiór podpisany jako prawny spadkobierca po reangażowanym na d. . . . . go . . . . . w roku 185 . . . . . zastępcy i na d. . . . . go . . . . . 185 . . . . . zmarłym (szarża) z (korpusu wojska) w kwocie trzyletniej ze złożonego dlań kapitału patentowego w ilości . . . . . Zlr. monetą konwencyjną z kasy (N. korpusu wojska), niniejszém zatwierdza.

. . . . . dnia . . . . . go . . . . . 185 . . . . .

N. N.

(Charakter).



## Verordnung des Armees-Ober-Commando und der Ministerien des Innern und der Finanzen vom 23. Juli 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXIV. Stück, Nr. 140, ausgegeben am 6. August 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

betreffend das, mit Allerhöchster Entschliessung vom 13. Februar 1856, den, nach dem Gesetze vom 23. December 1849 reengagirten Freiwilligen gewährte Zugeständniß der Abfertigung mit einem Capitale.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschliessung vom 9. Mai 1856 Allergnädigst zu verordnen geruht, daß das, mit Allerhöchster Entschliessung vom 13. Februar 1856, den, nach dem Gesetze vom Jahre 1849 engagirten Freiwilligen gewährte Zugeständniß der Abfertigung mit einem Capitale gegen Verzichtleistung auf die lebenslängliche Zulage und auf das Festirungsrecht über dreißig Gulden, allen noch activ dienenden Stellvertretern ohne Rücksicht, ob sie eine neuerliche Dienstverpflichtung eingehen oder nicht, unter Aufrechthaltung der sonstigen Bedingungen zu Statte komme.

Dies wird mit Bezug auf die im Reichs-Gesetz-Blatte vom 26. Februar 1856, VII. Stück, Nr. 27, enthaltene Verordnung vom 21. Februar 1856 hiermit zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Freiherr von **Bamberg** m. p., G. M. Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p.

---

### Berichtigungen.

Auf der Seite 340, ist im Punkte 12, irrig der Punkt 7 bezogen, und es soll daselbst Punkt 8 heißen.

Ferner ist im XXX. Stück des Landes-Regierungs-Blattes vom Jahre 1856, Seite 287, Anhang, Formular Nr. II. irrig „Strafgerichts“ gesetzt, und es soll daselbst „Strafgerichts“ heißen.

## 145.

## Rozporządzenie Nadkomendy Wojskowej i Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Skarbu z dnia 23. Lipca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXIV, Nr. 140, wydana dnia 6. Sierpnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

względem uczynionego Najwyższem Postanowieniem z dnia 13. Lutego 1856 reangażowanym wedle prawa z dnia 23. Grudnia 1849 ochotnikom przyznania odprawy z kapitałem.

Jego C. K. Mość Apostolska raczył Najwyższem Postanowieniem z dnia 9. Maja 1856 Najłaskawiej rozporządzić, iżby uczynione Najwyższem Postanowieniem z dnia 13. Lutego 1856 angażowanym ochotnikom wedle prawa z roku 1849 przyznanie odprawy z kapitałem za zrzeczeniem się dożywotniego dodatku i prawa zapisu w testamencie nad trzydzieści Reńskich, przysłużyło wszystkim jeszcze czynnie służącym zastępcom bez względu, czy takowi przyjmują nowe zobowiązanie do służby lub nie, przy zachowaniu innych warunków.

Podaje się to niniejszém do powszechnéj wiadomości, odnośnie do zawartego w Dzienniku Praw Państwa z dnia 26. Lutego 1856, Części VII, Nr. 27, rozporządzenia z dnia 21. Lutego 1856.

Baron **Bamberg** m. p. J. M.

Baron **Bach** m. p.

Baron **Bruck** m. p.

---

### Sprostowanie.

Na stronie 340, przytoczony został pod punktem 12, błędnie punkt 7 zamiast 8.





# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krautauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XXXIV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 15. September 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XXXIV.

Wydany i rozesłany dnia 15 Września 1856.

## 146.

**Erlaß des Finanzministers vom 23. Juli 1856,**

wirksam für das lombardisch-venetianische Königreich und Tirol mit Vorarlberg,

über die Vollziehung der Anordnungen des Erlasses vom 11. Juli 1856 (Nr. 130 des Reichs-Gesetz-Blattes) über die Einhebung der Verzehrungssteuer von gebrannten geistigen Flüssigkeiten.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XXXVI. Stück, Nr. 142, ausgegeben am 7. August 1856.

## 147.

**Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen vom 28. Juli 1856,**

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXV. Stück, Nr. 141, ausgegeben am 7. August 1856),

wirksam für das Königreich Galizien und Lodomerien, das Großherzogthum Krakau und das Herzogthum Bukowina.

wodurch, in Folge Allerhöchster Genehmigung vom 16. Juli 1856, die Behandlung jener aus dem bestandenen grundherrlichen Verhältnisse herrührenden Anforderungen und Streitigkeiten, welche im Wege der Grundentlastung ihre Erledigung nicht gefunden haben, geregelt wird.

## §. 1.

Die aus dem bestandenen grundherrlichen Verhältnisse herrührenden Anforderungen und Streitigkeiten, deren Behandlung durch diese Verordnung geregelt wird, betreffen:

1. Die Einbringung jener aus dem Unterthaus- oder einem analogen Verhältnisse (§. 2) herrührenden rückständigen Leistungen, welche nicht bereits von den Grundentlastungs-Organen liquidirt worden sind.

2. Die Geltendmachung der Prägravationsansprüche der gewesenen Unterthanen an die ehemaligen Grundherrschaften.

3. Die Einbringung der von den ehemaligen Grundherrschaften den gewesenen Unterthanen aus eigenen Mitteln geleisteten Unterstützungsanschüsse.

4. Endlich die Grundentziehung und Servitutenstreitigkeiten.

**I. Einbringung jener Rückstände, welche nicht bereits von den Grundentlastungs-Organen liquidirt wurden.**

## §. 2.

Rückständige Forderungen der ehemaligen Grundherrschaften an Roboten, anderen Urbarial- (Inventarial-), Zehent- oder sonstigen Schuldigkeiten, müssen, in soweit nicht hierüber bereits anderweitig rechtsgiltig entschieden sein sollte, bis Ende des Jahres 1857 bei sonstigem gänzlichen Verluste des Anspruches bei der Kreisbehörde angemeldet werden.

## §. 3.

Unter den in Gemäßheit des vorstehenden Paragraphes bei der Kreisbehörde anzumeldenden Forderungen sind begriffen:

## 146.

**Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 23. Lipca 1856.**

obowiązujące w Królestwie Lombardzko - Weneckim i Tyrolu z Vorarlbergiem,

**o wykonaniu postanowień Rozporządzenia z dnia 14. Lipca 1856 (Nr. 130 Dziennika Praw Państwa) w przedmiocie pobierania podatku konsumcyjnego od wypalanych płynów spirytusowych.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXXVI, Nr. 142, wydaną dnia 7. Sierpnia 1856.

## 147.

**Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Finansów z dnia 28. Lipca 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXV, Nr. 141, wydana dnia 7. Sierpnia 1856),

obowiązujące w Królestwie Galicyi i Lodomeryi, w Wielkim Księstwie Krakowskiem i w Księstwie Bukowińskiem,

**mocą którego w skutek Najwyższej Uchwały z dnia 16. Lipca 1856, uregulowanem zostaje postępowanie z onemi z byłego dominikalnego stosunku wynikającemi pretensjami i sporami, które nie znalazły załatwienia w drodze uwolnienia gruntowego.**

## §. 1.

Pretensye i spory, wynikające z byłego stosunku dominikalnego, których traktowanie uregulowanem zostaje rozporządzeniem niniejszém, dotyczą:

1. Ściągnięcia prestacyj zaległych, ze stosunku poddaństwa lub temuż analogicznego (§. 2) wynikających, które nie są już likwidowane przez organa oswobodzenia gruntowego.
2. Przeprowadzenia pretensyj pregrawacyi byłych poddanych przeciw dawnym dominiom.
3. Ściągnięcia zaliczek zapomogi, danęj byłym poddanym ze strony byłych dominij z własnych zasobów.
4. Odebrania nareszcie gruntu, tudzież sporów służebności.

**I. Ściągnięcie onych zaległości, które nie są już zlikwidowane przez organa oswobodzenia gruntowego.**

## §. 2.

Zaległe wierzytelności dawnych dominij w robociznie, innych powinnościach urbaryalnych (inwentarnych), dziesięcinnych lub tym podobnych, muszą, o ile w tym przedmiocie nie zapadło już rozstrzygnięcie prawomocne, zgłoszone być aż do końca roku 1857 do władzy obwodowej, pod zupełną inaczęj stratą pretensyi.

## §. 3.

Pod wierzytelnościami, zgłosić się mającemi do władzy obwodowej stosownie do paragrafu poprzedzającego, objętymi zostają:

1. Rückstände, welche den Grundentlastungs-Organen gesetzlich zur Verhandlung zugewiesen waren, über die jedoch wegen bestrittener Liquidität kein Anspruch erfolgte.

2. Rückstände, welche wegen der Zeitperiode, aus der sie herrühren, von der Competenz der Grundentlastungs-Organen ausgeschlossen waren.

3. Endlich alle Rückstände jener billig zu entschädigenden und ablösbaren Leistungen, welche nicht aus dem Unterthansverbande entspringen und daher wegen dieser Eigenschaft im Wege der Grundentlastung nicht zu liquidiren waren.

#### §. 4.

Die Anmeldung hat in der Art zu geschehen, das von Seite des Bezugsberechtigten bei der Kreisbehörde um Einbringung der Rückstände einzuschreiten und dem Gesuche ein nach Gemeinden abgeforderter individueller Ausweis über die Rückstände, mit Benützung des Formulars A beizuschließen ist.

#### §. 5.

Auf Grundlage der Anmeldung hat die Kreisbehörde über die Rückstände, sowie über die von Amtswegen in Abzug zu bringenden, damit in unmittelbaren Zusammenhange stehenden Gegenleistungen im comissionellen Wege, und zwar wo möglich am Orte des Bezirksamtes mit dem Bezugsberechtigten und den Rückständlern in Gegenwart des Ortsvorstandes zu verhandeln.

#### §. 6.

Hierbei ist vor Allem sowohl bezüglich der etwa bestrittenen Liquidität, als der Bewerthung und der Abstattungsstermine ein gütliches Uebereinkommen zu versuchen.

#### §. 7.

Kömmt ein Uebereinkommen nicht zu Stande, so sind die behufs der zu fallenden Entscheidung nothwendigen Erhebungen von Amtswegen zu pflegen, und es ist hiebei nach den Vorschriften über das Verfahren in Unterthans-Angelegenheiten vorzugehen.

Ausnahmsweise wird jedoch gestattet, in Ermanglung anderer Beweismittel die Zeugen, deren Aussagen widersprochen werden, zu beeiden.

#### §. 8.

Die im Wege der Grundentlastung gefällten Erkenntnisse sind bei der Entscheidung in soferne maßgebend, daß die Liquidität eines Rückstandes sowohl in Bezug auf das Recht zum Bezuge der betreffenden Leistung überhaupt, als hinsichtlich jenes Maßes nicht mehr bestritten werden kann, in welchem die Leistung selbst entschädiget wurde.

Haben die Grundentlastungs-Organen die Angelegenheit mit Feststellung eines Präclusivtermines auf den Rechtsweg gewiesen, und ist dieser rechtzeitig betreten worden, so ist vorläufig dessen Ergebnis abzuwarten.

1. Zaległości, prawnie przekazane do pertraktacji organom uwolnienia gruntowego, w przedmiocie których jednak nie nastąpiła pretensya z powodu zaprzeczonej likwidacyi.

2. Zaległości, wyłączone od kompetencyi organów uwolnienia gruntowego, z powodu czasu, z którego pochodzą.

3. Nakoniec wszelkie zaległości onych prestacyj indemnizacyjnych i wykupnych, które nie pochodzą z węzła poddańczego i przeto z powodu własności téj nie miały być likwidowane w drodze uwolnienia gruntowego.

#### §. 4.

Zgłoszenie w ten sposób nastąpić ma, iż do poboru uprawniony podanie wnieść powinien do władzy obwodowej o ściąganie zaległości i załączyć do prośby indywidualny wedle gmin oddzielny wykaz zaległości, z użyciem formularza A.

#### §. 5.

Na podstawie zgłoszenia winna władza obwodowa drogą komisjonalną, a to ile możliwości w miejscu urzędu powiatowego traktować z uprawnionym do poboru i z zostającymi w zaległości w obec przełożonego miejscowego względem zaległości, jak względem prestacyj wzajemnych, z onemi w bezpośrednim związku będących, a z urzędu potrąconemi być mających.

#### §. 6.

Przytém tentować należy przedewszystkiém ugodę dobrowolną nie tylko co do likwidacyi zaprzeczonej, lecz téż i co do ocenienia i terminów spłacenia.

#### §. 7.

Jeżeli do skutku nie przyszła ugoda, wówczas potrzebne dochodzenia z urzędu przedsiębrane być winny celem decyzji zapaść mającej, przyczém działać należy wedle przepisów o postępowaniu w sprawach poddańczych.

Wyjątkowo atoliż dozwoloném jest, w braku innych dowodów odebrać przysięgę od świadków, którychby zeznaniem przeciono.

#### §. 8.

Wyroki, wydane na drodze oswobodzenia gruntowego, przy decyzji o tyle są stanowcze, iż nie będzie już można więcej zaprzeczać likwidacyi zaległości tak względem prawa do poboru dotyczącej prestacyi w ogóle, jak względem onéj miary, w której prestacya sama wynagrodzoną została.

Jeżeli organa oswobodzenia gruntowego sprawę na drogę prawa przekazały z ustanowieniem terminu prekluzyjnego, a taż w czasie należytym obraną została, uprzednio wyniku téjże oczekiwać należy.

## §. 9.

Die Bewertung der rückständigen Naturalleistungen, sowie der in Abrechnung zu bringenden Gegenleistungen hat außer dem Falle eines Vergleiches nach den Bestimmungen der Grundentlastungs-Vorschriften zu geschehen.

## §. 10.

Den Verpflichteten sind zur Zahlung der liquid erkannten Rückstände, falls im Vergleichswege nichts Anderes festgesetzt wurde, sechs halbjährige gleiche Zahlungsraten, die in dem Erkenntnisse auszudrücken sind, zu bestimmen.

Die Nichtzahlung einer Zahlungsfrist zieht den Verlust der anderen Termine nicht nach sich.

## §. 11.

Auf Grund der geschlossenen Vergleiche oder der gepflogenen Erhebungen ist von der Kreisbehörde das Erkenntniß für die ganze Gemeinde in Form eines Rückstands-ausweises nach dem Muster B in zwei Parien, und zwar eines für den Bezugsberechtigten, das andere für die Gemeinde anzufertigen.

Der Vorbehalt des Rechtsweges findet nicht Statt.

## §. 12.

Dieses Erkenntniß ist durch das Bezirksamt den Bezugsberechtigten und den Rückständlern oder deren Bevollmächtigten in Gegenwart des Ortsvorstandes bekannt zu machen und dieselben sind zu Protokoll zu vernehmen, ob und in welchem Punkte sie sich die Berufung an die Landesstelle vorbehalten.

Die Nichterscheinenden sind so zu behandeln, als wenn sie auf die Berufung Verzicht geleistet hätten, was daher in der Vorladung bemerklich zu machen ist.

Nach erfolgter Erklärung ist auf den zur Ausfertigung bestimmten Erkenntnisparien der Tag der Kundmachung mit dem Vorbehalte der Berufung oder der Verzichtleistung anzumerken, und das eine Bare dem Bezugsberechtigten, das andere dem Gemeindevorstande zu erfolgen, das angenommene Protokoll aber zu den Acten zu nehmen.

## §. 13.

Wenn sich nur einzelne Rückständler die Berufung vorbehalten haben, so sind ihnen auf Verlangen Auszüge aus dem Erkenntnisse anzufertigen.

## §. 14.

Die bloße Recursanmeldung im Kundmachungsprotokolle hat die Wirkung, daß die Verhandlung von Seite der Kreisbehörde der Landesstelle zur Entscheidung in zweiter Instanz vorgelegt werden muß.

Es steht jedoch der recurirenden Partei frei, binnen der unüberschreitbaren Frist von vierzehn Tagen, vom Tage der Kundmachung, einen schriftlichen Recurs beim Bezirksamte einzubringen, daher mit der Actenvorlage bis nach Verstreichung dieser Frist zugewartet werden muß.

## §. 9.

Ocenienie zaległych prestacyj w naturze, niemniej prestacyj wzajemnych, potrąconemi być mających, krom przypadku ugody, nastąpić winno wedle postanowień przepisów uwolnienia gruntowego.

## §. 10.

Jeżeli na drodze ugody nie ustanowiono co innego, ustanowić należy dla zobowiązanych do zapłaty zaległości likwidowanych sześć równych rat półrocznych, w decyzji wyrażonemi być mających.

Niedotrzymanie jednego terminu zapłaty, nie pociąga za sobą utraty innych terminów.

## §. 11.

Na podstawie ugód zawartych lub dochodzeń odbywanych wyda władza obwodowa wyrok dla całej gminy w formie wykazu zaległości wedle wzoru B, w dwóch paryach, a to jeden dla uprawnionego do poboru, drugi dla gminy.

Zastrzeżenie drogi prawą nie ma miejsca.

## §. 12.

Wyrok ten ogłoszonym być winien przez urząd powiatowy do poboru uprawnionym jako też w zaległościach będącym lub ich pełnomocnikom w obecności przełożonego miejscowego, którzy do protokołu wysłuchani być winni, czy i w którym punkcie oniby powołanie sobie zastrzegali do Rządu krajowego.

Niestawający tak mają być uważani, jak gdyby zrzekli się prawa powołania, o czém w zawezwaniu wzmiankę uczynić należy.

Po nastąpieniem oświadczeniu się na paryach wyroku, do wygotowania przeznaczonych, wyrażonym być ma dzień ogłoszenia z zastrzeżeniem powołania lub zrzeczenia się, a jedno pare wydaném być ma uprawnionemu do poborów, drugie przełożonemu gminy, protokół spisany zaś do aktów ma być złożony.

## §. 13.

Gdyby tylko pojedynczy w zaległościach zostający zastrzegli sobie powołanie, wówczas wydane im będą na żądanie wyciągi z wyroku.

## §. 14.

Samo zgłoszenie rekursu w protokóle obwieszczenia ten skutek za sobą pociąga, iż rozprawa ze strony władzy obwodowej przedłożoną być musi Władzy krajowej do rozstrzygnięcia w drugiej instancji.

Wolno jest atoli stronie rekurującej, w ciągu nieprzekroczonego terminu dni czternastu, licząc od dnia obwieszczenia, wytoczyć rekurs na piśmie do urzędu powiatowego, przeto zatrzymać się należy z przedłożeniem aktów aż do upływu terminu rzeczzonego.

## §. 15.

Gegen die Entscheidungen der Landesstelle findet nur, in soferne sie den Ausdruck der Kreisbehörde nicht bestätigt, die weitere Berufung an das Ministerium des Innern Statt, welche in der unüberschreitbaren Frist von vierzehn Tagen, vom Tage der Zustellung an gerechnet, mündlich oder schriftlich beim Bezirksamte anzubringen ist.

## §. 16.

Die rechtskräftig zugesprochenen Rückstände sind von den Verpflichteten ohne Drittelabzug oder Beitragsleistung des Landes abzutragen und werden im Weigerungsfalle durch die politische Execution eingebracht.

## §. 17.

Die vorstehenden Bestimmungen finden weder auf Rückstände an Gerichtstaren und Grundbuchsgebühren, noch auf rückständige Leistungen an Pfarren, Kirchen und Schulen Anwendung, welche nach den darüber bestehenden gesetzlichen Vorschriften einzutreiben sind.

## II. Von der Geltendmachung der Prägravationsansprüche gegen die ehemaligen Grundherrschaften.

## §. 18.

Ersatzansprüche, welche ehemalige Unterthanen, Grund-, Zehent-Holder, Erbpächter oder Erbzinsleute wegen ungebührlich abgestatteter Leistungen oder wegen sonstiger Bedrückungen stellen zu können glauben (Prägravationsansprüche), müssen bei sonstigem Verlusste des Anspruches, bis Ende des Jahres 1857 mündlich oder schriftlich bei der Kreisbehörde angemeldet werden.

## §. 19.

Auf Grundlage der Anmeldung hat die Kreisbehörde über die Liquidität des Ersatzanspruches mit den Parteien zu verhandeln (§. 5), und nach fruchtlos versuchtem Vergleiche, mit Ausschluß des Rechtsweges, zu entscheiden.

Es ist hierbei nach Vorschrift der Gesetze über das Verfahren in Unterthansstreitigkeiten vorzugehen, wobei jedoch unter den Bedingungen des §. 7 gleichfalls die Beidigung der Zeugen gestattet ist.

## §. 20.

Die im Wege der Grundentlastung gefällten Erkenntnisse sind hierbei nur insoweit maßgebend, daß die Forderung und Abstattung von, im Wege der Grundentlastung entschädigten Leistungen auf keinen Fall als eine Prägravation betrachtet werden kann.

Ob jedoch die Forderung und erfolgte Abstattung einer größeren Leistung als die entschädigte, als eine Prägravation anzusehen sei, und Anspruch auf Ersatz gewähre, ist nicht nach den Grundentlastungs-Normen, sondern nach den früher geltenden Gesetzen zu entscheiden.



## §. 15.

Przeciw rozstrzygnięciom Rządu krajowego, tylko o ile tenże nie potwierdza orzeczenia władzy obwodowej, miejsce znajduje powołanie do Ministeryum Spraw Wewnętrznych, które w nieprzekraczalnym terminie dni czternastu, licząc od dnia doręczenia, wniesioném być ma ustnie lub piśmiennie do urzędu powiatowego.

## §. 16.

Zaległości prawomocnie przyznane, spłacone być winny przez obowiązanych bez potrącenia jednej trzeciej lub datku na rzecz kraju, a w razie odmówienia ściągnięte będą na drodze politycznej exekucyi.

## §. 17.

Powyższe postanowienia nie znajdują zastosowania ani do zaległości w taksach sądowych i należnościach księgi gruntowej, ani do zaległych prestacyj dla probostw, kościołów i szkół, które ściągnięte być winny wedle przepisów prawnych, w téj mierze istniejących.

## II. O przeprowadzeniu pretensyj pregrawacyjnych przeciw byłym dominjom.

## §. 18.

Pretensye wynagrodzenia, jakieby sobie rościli dawni poddani, zobowiązani gruntowi, dziesięcinni, dzierżawcy wieczyści lub czynszownicy wieczyści z powodu uiszczanych nieprzyzwoicie prestacyj lub z powodu innych obciążeń (pretensye pregrawacyi), muszą pod utratą pretensyi, zgłoszone być do końca roku 1857 ustnie lub piśmiennie do władzy obwodowej.

## §. 19.

Na podstawie zgłoszenia władza obwodowa rozprawiać będzie ze stronami względem likwidacyi roszczenia (§. 5), i zawyrukuje po bezskutecznej tentacyi ugody, z wyłączeniem drogi prawnej.

Przytém działać należy wedle przepisu ustaw o postępowaniu w sporach poddańczych, przyczém jednak pod warunkami §. 7 równie dozwoloném jest odebranie przysięgi od świadków.

## §. 20.

Wyroki wydane drogą uwolnienia gruntowego o tyle tylko przy tém są stanowcze, iż należytość i spłacenie prestacyi w drodze oswobodzenia gruntowego indemnizowanych na żaden sposób nie może być za pregrawacyę uważaném.

Czyby jednak pretensya i nastąpione spłacenie większej prestacyi nad indemnizowaną, za pregrawacyę uważaném być miało, co by téż powód do roszczenia wynagrodzenia dawało, rozstrzygnięcie w téj mierze nastąpić ma nie wedle norm oswobodzenia gruntowego, lecz wedle praw dawniejszych.

## §. 21.

Wollen Personen, welche Robot-, Urbarial- u. dgl. Rückstände zu leisten haben, die Compensazion mit Ersatz- (Prägravations-) Ansprüchen oder anderen Gegenforderungen an den Bezugsberechtigten geltend machen, so ist denselben nur in soferne stattzugeben, als die Liquidität der Gegenforderungen anerkannt wird, oder diese bereits rechtskräftig zugesprochen sind.

Außerdem ist die Verhandlung wegen Einbringung der Urbarialrückstände mit jener über die Ersatzansprüche der Unterthanen nicht zu vermengen.

## §. 22.

Hinsichtlich der Bewerthung der Prägravationsansprüche, sowie hinsichtlich der Fristen zur Abtragung der zuerkannten Entschädigung, dann bezüglich der Fällung des Erkenntnisses, dessen Kundmachung, dann des zu ergreifenden Recurses und endlich der Execution gelten die Bestimmungen der §§. 9—16.

Von der früher gesetzlichen Doppelstrafe hat es abzukommen.

### III. Einbringung der von den ehemaligen Grundherrschaften den gewesenen Unterthanen aus eigenen Mitteln gewährten Unterstützungsvorschüsse.

## §. 23.

Die von den vormaligen Grundherrschaften den gewesenen Unterthanen in Folge der bestandenen gesetzlichen Verpflichtung aus eigenen Mitteln gewährten Unterstützungsvorschüsse sind ganz nach den Bestimmungen der §§. 2 und 4 bis 16 anzumelden, zu liquidiren und einzutreiben.

Es versteht sich übrigens von selbst, daß die Grundentlastungs-Verhandlungen und Bekenntnisse hierbei in keiner Weise Anwendung finden können.

## §. 24.

Ubrigens wird jenen vormaligen Unterthanen, welche vorschußweise Unterstützungen in Naturalien gegen Zurückerstattung in natura erhalten haben, die freie Wahl gelassen, ihre Schuldigkeit entweder in Naturalien in dreijährigen Raten jedesmal nach der Einzezeit oder im Gelde in den im §. 10 festgesetzten sechs halbjährigen Raten abzutragen. Im letzteren Falle hat die Bewerthung der Naturalvorschüsse außer dem Falle eines Vergleiches nach den Durchschnitts-Marktpreisen des Monates stattzufinden, in welchem die Unterstützung gewährt wurde.

### IV. Behandlung der Grundentziehungs- und Servitutestreitigkeiten.

## §. 25.

Die Streitigkeiten zwischen den ehemaligen Grundherrschaften und Unterthanen wegen Grundentziehung sind bis zur Einführung der Grundbücher nach den bisher geltenden Vorschriften zu behandeln.

## §. 21.

Jeżeli osoby, obowiązane do spłacenia zaległości w robociznie, urbaryalnych i. t. p. przeprowadziły chciały kompensacją z roszczeniami wynagrodzenia (pregrawacyi) lub innemi pretensjami wzajemnemi przeciw osobom, do poboru uprawnionym, takowym o tyle tylko odpowiedzieć należy, o ile likwidacja pretensyj wzajemnych uznana jest, lub te już prawomocnie przyznane są

Nadto rozprawa względem ściągania zaległości urbaryalnych z rozprawą względem wynagrodzenia pregrawacyj poddanych nie powinna być mieszana.

## §. 22.

Co do ocenienia pretensyj pregrawacyi, jako téż co do terminów do spłacania przyznanej indemnizacyi, niemniej co do wydania wyroku, tegoż obwieśzczenia, tudzież rekursu wynieść się mającego, nakoniec co do exekucyi stanowią postanowienia §§. 9—16.

Dawniejsza prawna kara podwójna nie ma już nadal miejsca.

### III. Ściąganie zaliczek zapomogi danój ze strony byłych dominij dawnym poddanym z zasobów własnych.

## §. 23.

Zaliczki zapomogi, jakie dawne dominia dawały z własnych zasobów byłym poddanym w skutek istniejącego dawniej zobowiązania prawnego, zgłaszane, likwidowane i ściągane być mają zupełnie wedle postanowień §§. 2 i 4 ad do 16.

Rozumié się zresztą samo przez się, iż rozprawy uwolnienia gruntowego i zeznania przy tém pod żadną miarą zastosowania mieć nie mogą.

## §. 24.

Zresztą owi dawni poddani, którzy otrzymali zaliczkowe zapomogi w naturaliach za zwróceniem *in natura*, pozostawiony sobie mają wybór, powinności swe albo w naturaliach uiścić w ratach trzechletnich zawsze po żniwach, albo w pieniądzech w sześciu ratach półrocznych, w §. 10 ustanowionych. W ostatnim razie ocenienie zaliczek w naturaliach, krom przypadku ugody, nastąpić ma wedle cen targowych w przecięciu, a to tego miesiąca, w którym zapomoga daną była.

### IV. Postępowanie względem odebrania gruntu i względem sporów służebności.

## §. 25.

Spy między byłemi dominiami i poddanymi z powodu odebrania gruntu traktowane być winny aż do chwili zaprowadzenia ksiąg gruntowych wedle przepisów dotąd obowiązujących.

## §. 26.

Die politische Amtshandlung und Entscheidung in erster Instanz wird den Kreisbehörden wie bisher belassen.

Ebenso hat im Falle der Verweisung des Streites auf den Rechtsweg der ehemalige Untertban auf die Vertretung durch die Finanzprocuratur Anspruch zu machen, und ist der Rechtsstreit bei jenem Gerichtshofe zu führen, an dessen Sitz sich die zur Vertretung berufene Finanzprocuratur oder deren Expositur befindet.

## §. 27.

In gleicher Weise (§§. 25 und 26) sind jene Ansprüche zu behandeln, welche auf öde Gründe, von welchen die Grundherrschaften die darauf haftenden Leistungen zur Entschädigung angemeldet haben, gegen den Grundentlastungsfond geltend gemacht werden wollen (§. 87 der Ministerialverordnung vom 4. October 1850, Nr. 1 des Landesgesetzblattes vom Jahre 1851 und §. 71 des Allerhöchsten Patentes vom 23. October 1853, Nr. 234 des Reichs-Gesetz-Blattes).

Diese Ansprüche müssen innerhalb der von der Grundentlastungsfonds-Direction zu verlautbarenden Edictalfrist zuerst bei den politischen Behörden angebracht und verhandelt werden.

Wenn diese den Streit auf den Rechtsweg verweisen, so sind, da beiden Streittheilen die Vertretung der Finanzprocuratur gebührt, die für einen solchen Fall geltenden Vorschriften in Anwendung zu bringen.

## §. 28.

Die Servitutsstreitigkeiten zwischen den ehemaligen Grundherrschaften und ihren Untertbanen sind bis zum Erscheinen der von den Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landescommissionen zu erlassenden Edicte nach den bisherigen Vorschriften (§. 26), von diesem Zeitpuncte aber nach den Bestimmungen dieser Edicte zu behandeln.

## Allgemeine Bestimmungen.

## §. 29.

Während des Zeitraumes vom 1. Jänner 1848 bis zum Tage der Wirksamkeit der gegenwärtigen Verordnung ist der Lauf der Verjährung bezüglich sämmtlicher hier behandelten Ansprüche und Forderungen als gehemmt anzusehen und dieser Zeitraum daher in dieselbe nicht einzurechnen.

## §. 30.

Alle auf Grundlage dieser Verordnung bei den politischen Behörden überreichten Eingaben, die von diesen aufgenommenen Verhandlungsprotokolle und erfolgten Ausfertigungen sind stempelfrei.

Über die Gebührenfreiheit der Eingaben bei Gericht und der gerichtlichen Verhandlungen und Entscheidungen in Grundentziehungs- und Servitutenstreitigkeiten bleiben die bisher geltenden Normen aufrecht.

## §. 26.

Polityczne działanie urzędowe i rozstrzygnięcie w pierwszej instancji pozostawioném jest jak dotąd władzom obwodowym.

Równie w przypadku przekazania sporu na drogę prawa dawny poddany żądać może zastępstwa przez prokuraturę finansową, a spór prawny prowadzonym być ma przez ten trybunał sądowy, w którego siedzisku znajduje się powołana do zastępstwa prokuratura skarbowa lub jej expozytura.

## §. 27.

W podobny sposób (§§. 25 i 26) traktowane być winny te pretensye, któreby przeciw funduszowi uwolnienia gruntowego przeprowadzone być chciały do pustych gruntów, względem których dominia zgłosiły do indemnizacyi prestacye na nich ciężące (§. 87 rozporządzenia ministeryalnego z d. 4. Października 1850 r., Nr. 1 Dziennika Ustaw krajowych z roku 1851 i §. 71 Najwyższego Patentu z d. 23. Października 1853 r. Nr. 234 Dziennika Praw Państwa).

Pretensye te muszą w ciągu terminu edyktalnego, przez Dyrekcyę uwolnienia gruntowego ogłosić się mającego, najpierw do władz politycznych być wniesione i tamże traktowane.

Jeżeli te przekażą spór na drogę prawa, wówczas, gdyż obu stronom spór wiodącym, przysłuża zastępstwo Prokuratury finansowej, zastosowanie znajdując przepis w tym przypadku obowiązujące.

## §. 28.

Spory służebności między byłemi dominiami i ich poddanemi traktowane być winny aż do wyjścia edyktów, przez Komisysje krajowe co do relucyi i regulacyi ciężarów gruntowych wydać się mających, wedle przepisów dotychczasowych (§. 26), od chwili zaś tej wedle postanowień edyktów rzeczonych.

*Ogólne postanowienia.*

## §. 29.

W przeciągu od 1 Stycznia 1848 aż do dnia działalności niniejszego rozporządzenia bieg przedawnienia względem wszelkich tu traktowanych pretensyj i wierzytelności za wstrzymany ma być uważany, przeto téż przeciąg ten nie ma być do czasu przedawnienia liczony.

## §. 30.

Wszelkie na podstawie niniejszego rozporządzenia do władz politycznych wystósowane podania, protokoły rozpraw przez nich spisane i akta wydane wolne są od stępla.

Co się tyczy wolności od należytości podań, do sądu wystósowanych, tudzież rozpraw sądowych i rozstrzygnięć w sporach odebrania gruntu i służebności, zostają w mocy normy dotąd obowiązujące.

## Besondere Bestimmungen für das Herzogthum Bukowina.

## §. 31.

- a) Im Herzogthume Bukowina ist bezüglich der in dieser Verordnung behandelten Angelegenheiten das Bezirksamt erste Instanz.
- b) Die Bestimmungen hinsichtlich der Einbringung der Urbarial-, Robot- und Zehentrückstände, dann der Geltendmachung der Prägravationsansprüche der ehemaligen Unterthanen treten daselbst erst dann in Wirksamkeit, wenn die Liquidirung der im Wege der Grundentlastung zu entschädigenden Leistungen vollendet sein wird.  
Der Zeitpunkt der dießfälligen Wirksamkeit, sowie die Frist zur Anmeldung wird nachträglich kundgemacht werden.
- c) Dagegen haben die Bestimmungen über die Einbringung der Unterstützungsvorschüsse, dann über die Behandlung der Grundentziehungs- und Servitutestreitigkeiten schon gegenwärtig auch im Herzogthume Bukowina ihre Anwendung zu finden.

Freiherr von **Bach** m. p.Freiherr von **Bruck** m. p.Freiherr von **Krauß** m. p.

*Osobne postanowienia dla Księstwa Bukowiny.*

§. 31.

- a) W Księstwie Bukowiny, co się tyczy spraw, w niniejszem rozporządzeniu traktowanych, jest pierwszą instancją urząd powiatowy.
- b) Postanowienia względem ściągnięcia zaległości urbaryalnych, robocizny i dziesięcinnych, tudzież względem przeprowadzenia pretensyj pregrawacyi byłych poddanych, wchodzi także wtenczas dopiero w działalność, gdy ukończoną zostanie likwidacya prestacyj, w drodze uwolnienia gruntowego indemnizowanemi być mających.

Chwila zachodzącej tu działalności, jako też termin do zgłoszenia następnie obwieszczonym zostanie.

- c) Przeciwnie postanowienia co do ściągnięcia zaliczek zapomogi, tudzież postępowania w sporach odebrania gruntu i w sporach służebności już obecnie także w Księstwie Bukowińskiem znajdują zastosowanie.

Baron **Bach** m. p.

Baron **Bruck** m. p.

Baron **Krauss** m. p.





**Formularz .A.**

| I<br>Liczba bieżąca | II<br>Charakter obowiązanego (Kategoria posiadłości gruntowej), tudzież imię i nazwisko | III<br>Posiadłość gruntowa, powinnościom ulegająca, znajdująca się w konskrypcji pod Nrem domu | IV<br>Zaległości (wedle pojedynczych lat uporzędowane) | V<br>Wartość (ze strony władzy wyrazić się mająca) |     |            |     |       |     | VI<br>Prestacje wzajemne | VII<br>Wartość tychże (przez władzę oznaczyć się mająca) | U w a g a |
|---------------------|---|--|--|--|-----|------------|-----|-------|-----|--------------------------|--|-----------|
|                     |   |  |  | Cena jednostki                                     |     | pojedynczo |     | razem |     |                          |  |           |
|                     |   |  |  | złr.   | kr. | złr.       | kr. | złr.  | kr. |                          |  |           |
| 1                   | N. N. Chtop   | 3  | Z roku 1846 3 dni robocze . . . . .                    | .  | 4   | .          | 12  |       |     |                          |  |           |
|                     |   |  | Z roku 1847 pszenicy $\frac{1}{4}$ korca . . . . .     | 1  | 20  | 1          | 40  |       |     |                          |  |           |
|                     |   |  | Owsa $\frac{3}{4}$ korca . . . . .                     | 1  | .   | .          | 45  |       |     |                          |  |           |
|                     |   |  | Robocizny ręcznej dni 15 . . . . .                     | .  | 4   | 1          | .   |       |     |                          |  |           |
|                     |   |  | Jednokonnej robocizny cugowej dni 20 . . . . .         | .  | 10  | 3          | 20  |       |     |                          |  |           |
|                     |   |  | Czynszu pieniężnego kr. 20 w. w. . . . .               | .  | .   | .          | 8   |       |     |                          |  |           |
|                     |   |  |  |  |     |            |     | 7     | 5   |                          |  |           |

|   |      |      |
|---|------|------|
| Mus dem Jahre 1846, 3 Gunde robottage . . . | 4    | 12   |
| Mus dem Jahre 1847 1/4 Storch . . .         | 1 20 | 1 40 |
| Safer 1/4 Storch . . .                      | 1    | 45   |
| Sandrober 15 Tage . . .                     | 4    | 1    |
| Einpännige Pferd-Duget vor 20 Tage          | 10   | 3 20 |
| Geldins 20 Fr. M. M.                        |      | 8    |

7 5

am

am

am

147. Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen vom 28. Juli 1856.

**Formulare B.**

|                   |   |   |  |                 |     |     |                 |                 |   |                                |           |
|-------------------|---|---|--|-----------------|-----|-----|-----------------|-----------------|---|--------------------------------|-----------|
| I                 | II  | III   | IV                                       | V               |     |     | VI              | VII             | VIII  | IX                             | X         |
| Fortlaufende Zahl | Eigenschaft des Rückstän-<br>ders (Rate-<br>gorie des<br>Grundbesitz-<br>bes), dann<br>Vor- und Zu-<br>name | Das verpflichtete Grundbesitz-<br>stück in der<br>Gemeinde in der<br>Gemeinde unter der<br>Haus-Nr. | Rückstände<br>(nach einzelnen<br>Sachen) | Werth derselben |     |     | Gegenleistungen | Werth derselben | Nach Abichlag des<br>Werthes der Geaen-<br>leistungen beträgt der<br>Werth der Rückstände | Hiervon ist zu ent-<br>richten | Anmerkung |
|                   |   |   |  | Einheitspreis   |     |     |                 |                 |   |                                |           |
|                   |   |   |  | einzeln         |     |     |                 |                 |   |                                |           |
|                   |   |   |  | Zusammen        |     |     |                 |                 |   |                                |           |
|                   |   |   |  | fl.             | fr. | fl. | fl.             | fl.             | fl.   | fl.                            | fl.       |
|                   |   |   |  | fr.             | fl. | fr. | fr.             | fr.             | fr.   | fr.                            | fr.       |

## Formularz B.

| I              | II   | III   | IV   | V                |            |       | VI                 | VII              | VIII   | IX                  | X            |     |
|----------------|--|---|--|------------------|------------|-------|--------------------|------------------|--|---------------------|--------------|-----|
|                |  |   |  | Wartość takowych |            |       |                    |                  |  |                     |              |     |
| Liczba bieżąca | Charakter zostającego w zaległościach (Kategoria posiadłości gruntowej), tudzież imię i nazwisko | Posiadłość gruntowa, powinności ulegająca, znajduje się w konskrypcyi pod Nrem domu | Zaległości (wedle lat pojedynczych)                | Cena jednostki   | pojedynczo | Razem | Prestacje wzajemne | Wartość takowych | Po odciążeniu wartości prestackyj wzajemnych wynosi wartość zaległości | Zład opłacić należy | U w a g a    |     |
|                |  |   |  | złr.             | kr.        | złr.  |                    |                  |  |                     |              | kr. |
| 1              | N. N. Chtop  | 3   | Z roku 1846 dni roboczych 3 . . . . .              |                  | 4          |       |                    |                  |  |                     | na . . . . . |     |
|                |  |   | Z roku 1847 pszenicy $\frac{1}{4}$ korca . . . . . | 1                | 20         | 1     | 40                 |                  |  |                     | na . . . . . |     |
|                |  |   | Owsa $\frac{3}{4}$ korca . . . . .                 | 1                |            |       | 45                 |                  |  |                     | na . . . . . |     |
|                |  |   | Robocizny ręcznej dni 15 . . . . .                 |                  | 4          | 1     |                    |                  |  |                     |              |     |
|                |  |   | Robocizny cugowej jednokonnej dni 20 . . . . .     |                  | 10         | 3     | 20                 |                  |  |                     |              |     |
|                |  |   | Czynszu pieniężnego 20 kr. w. w. . . . .           |                  |            |       | 8                  |                  |  |                     |              |     |
|                |  |   |  |                  |            |       | 7                  | 5                |  |                     |              |     |



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XXXV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 18. September 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XXXV.

Wydany i rozestany dnia 18. Września 1856.

## Erlaß des Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 24. Juli 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXVII. Stück, Nr. 143, ausgegeben am 9. August 1856),  
wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

womit das, mit Allerhöchster Entschließung vom 17. April 1856, genehmigte definitive Gesetz über die Prüfung der Candidaten des Gymnasiallehramtes kundgemacht wird.

Zu Folge Allerhöchster Entschließung vom 17. April 1856 wird das nachstehende definitive Gesetz über die Prüfung der Candidaten des Gymnasiallehramtes mit folgenden Bemerkungen kundgemacht.

Die Wirksamkeit dieses Gesetzes hat mit dem Zeitpuncte der Kundmachung desselben einzutreten, doch können jene Candidaten, die sich bereits zur Prüfung gemeldet haben, und welche zu derselben zugelassen sind, noch auf Grundlage der bisherigen provisorischen Bestimmungen (Nr. 380 des Reichs-Gesetz-Blattes, vom Jahre 1849) geprüft werden, ebenso auch jene Candidaten, die bereits zu einer Ergänzungs- oder Wiederholungsprüfung zugelassen wurden, nicht aber auch jene, die sich erst zu einer solchen melden werden.

Nebst dem bisherigen provisorischen Prüfungsgesetze treten auch die Uebergangsbestimmungen und die übrigen auf das provisorische Gesetz bezüglichen besonderen Erklärungen und Anordnungen außer Wirksamkeit.

Graf **Ehru** m. p.

## V o r s c h r i f t

### über die Prüfung der Candidaten des Gymnasiallehramtes.

#### §. 1.

#### Prüfungscommissionen.

1. Die wissenschaftliche Befähigung derjenigen Männer, welche sich um die Stelle eines ordentlichen Gymnasiallehrers bewerben wollen, wird durch eine Prüfung ermittelt, zu deren Abhaltung das Ministerium für Cultus und Unterricht Prüfungscommissionen in verschiedenen Hauptstädten der Monarchie ernennt.

2. Die Bestimmungen über die Befähigung, den Religionsunterricht zu erteilen, sind kein Gegenstand dieses Gesetzes.

3. In welcher Weise die Lehrer des Zeichnens, der Kalligraphie, des Singens und des Turnens ihre Befähigung nachzuweisen haben, bleibt besonderen Bestimmungen vorbehalten.

148.

## Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 24. Lipca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXVII, Nr. 143, wydana dnia 9. Sierpnia 1856),  
obowiązujące w całej objętości Cesarstwa,

**mocą którego obwieszczona jest zatwierdzona stanowczo Najwyższem Postanowieniem z dnia 17. Kwietnia 1856 r. ustawa o examinie kandydatów nauczycielskiego urzędu gimnazyalnego.**

W skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 17. Kwietnia 1856 podaje się do wiadomości następująca ostateczna ustawa o examinie kandydatów do nauczycielskiego urzędu gimnazyalnego z następującymi uwagami.

Działalność ustawy tej następuje z chwilą jej obwieszczenia, kandydaci wszakże, którzy się już do examinu zgłosili i są do niego przypuszczeni, mogą jeszcze na podstawie dotychczasowych prowizorycznych Postanowień (Nr. 380 Dziennika Praw Państwa z roku 1849) być examinowanymi, toż i kandydaci, którzy do uzupełnienia lub powtórzenia examinu już są przypuszczeni, nie zaś i tacy, którzy się do podobnegoż examinu zgłaszać dopiero będą.

Prócz dotychczasowej prowizorycznej ustawy o examinach ustają mieć moc obowiązującą także Postanowienia przechodnie tudzież inne, do ustawy prowizorycznej odnoszące się szczególne objaśnienia i urządzenia.

Hrabia **Thun** m. p.

### P R Z E P I S

#### o examinie kandydatów do nauczycielskiego urzędu gimnazyalnego.

##### §. 1.

##### **Komisye examinacyjne.**

1. Naukowego uzdolnienia mężów, którzy o miejsce zwyczajnego nauczyciela gimnazyalnego pragną się ubiegać, doświadcza się za pomocą examinu, dla którego odbycia Ministerstwo Wyznań i Oświecenia mianuje komisye examinacyjne w różnych stolicach Monarchii.

2. Postanowienia o uzdolnieniu udzielania nauki religii nie są przedmiotem téjże ustawy.

3. W jaki sposób nauczyciele rysunków, kaligrafii, śpiewu i gimnastyki wykazać mają swoje uzdolnienie, zastrzegą szczególne Postanowienia.



4. Die Prüfungscommissionen werden zusammengesetzt aus Männern, welche die verschiedenen Hauptzweige des Gymnasial-Unterrichtes nach seiner gegenwärtigen Organisation wissenschaftlich vertreten. Jedes Mitglied einer Prüfungscommission erhält seinen Auftrag auf Ein Jahr, doch kann derselbe nach Verlauf dieses Zeitraumes erneuert werden.

5. Zum Director der Prüfungscommission ernennt das Ministerium in der Regel ein Mitglied derselben. Der Director ist mit dem Voritze bei den Prüfungen und Verhandlungen, der Führung der erforderlichen Correspondenz und der Aufbewahrung der in geschäftsmäßiger Ordnung zu haltenden Acten beauftragt.

6. Die mit der didaktischen Leitung des Gymnasialwesens beauftragten Schulräthe an den Orten der Prüfungscommission sind berechtigt, den mündlichen Prüfungen und der Probelection beizuwohnen, um die den Gymnasien zuwachsenden Lehrkräfte kennen zu lernen. Die Directoren der Prüfungscommissionen haben daher die bezeichneten Schulräthe von der Vornahme solcher Prüfungen in die Kenntniß zu setzen.

## §. 2.

### Meldung zur Prüfung.

1. Um zur Prüfung zugelassen zu werden, hat der Candidat sein Gesuch an die Direction derjenigen Prüfungscommission zu richten, vor welcher er die Prüfung zu bestehen beabsichtigt.

In diesem Gesuche hat er die Lehrgegenstände und die Classen des Gymnasiums, für welche er sich die Berechtigung zum Unterrichte erwerben will, ferner die Unterrichtssprache zu bezeichnen, in welcher er zu lehren wünscht.

Beizulegen hat er dem Gesuche:

- a) das Zeugniß über die bestandene Maturitätsprüfung,
- b) ein, auch das legale Verhalten bestätigendes Abgangszeugniß, welches darthut, daß er mindestens drei Jahre an einer Universität als ordentlicher Hörer zugebracht hat. Es wird erwartet, daß jeder Lehramts-Candidat während dieser drei Universitätsjahre nebst seinen Fachstudien auch über Philosophie, über seine Unterrichtssprache und über deutsche Sprache Studien gemacht habe (vergl. S. 11, 1.), um die nothwendige didaktische und pädagogische Bildung zu erwerben, und den im §. 4 gestellten Forderungen zu entsprechen;
- c) falls seit seiner Universitätszeit mehr als Ein Jahr verflossen, so hat derselbe über sein Verhalten während dieser Zeit das Zeugniß einer öffentlichen Behörde beizubringen;
- d) seinen schriftlich abgefaßten Lebenslauf, in welchem er vorzüglich den Gang seiner Bildung, die Richtung, den Umfang und die literarischen Hilfsmittel seiner speciellen Studien mit derjenigen Genauigkeit darzulegen hat, durch welche die Prüfungscommission in den Stand gesetzt wird, zu entscheiden, ob die wissenschaftliche Vorbereitung des Candidaten den gesetzlichen Anforderungen entspricht.

4. Komisye examinacyjne złożone będą z mężów, którzy naukowo zastępują rozmaite gałęzie główne naukowości gimnazyalnej wedle organizacyi niniejszjej. Każdy członek komisyi examinacyjnej otrzymuje nakaz na rok jeden, który wszakże po upływie tego czasu odnowiony być może.

5. Dyrektorem komisyi examinacyjnej mianuje Ministerstwo w zasadzie którego z członków. Dyrektor ma przewodniczyć examinom i rozprawom, prowadzić potrzebną korespondencyą i przechować akta, które w porządku prawnym utrzymywane być mają.

6. Radcy szkolni, których obowiązkiem jest dydaktyczne kierownictwo spraw gimnazyalnych w miejscach gdzie są komisye examinacyjne, upoważnieni są do uczęszczania na examina ustne i lekcyje próby, by poznawali przybywające gimnazjom siły naukowe. Dyrektorowie komisyj examinacyjnych uwiadomić przeto mają oznaczonych radców szkolnych o przedsięwzięciu podobnych examinów.

## §. 2.

### Zgłaszanie się do examinu.

1. Ażeby do examinu być przypuszczonym, winien kandydat podać prośbę do dyrekcji onęj komisyi examinacyjnej, przed którą zamierza zdawać examin.

W prośbie téj ma on oznaczyć przedmioty naukowe i klasy gimnazyalne, dla których pragnie uzyskać uprawnienie do nauki, niemniej język wykładowy, w którym życzy sobie nauczać.

Do prośby załączyć należy:

- a) świadectwo ze zdanego examinu dojrzałości,
- b) świadectwo odchodne, zatwierdzające oraz legalne postępowanie, które udowodnia, iż najmniej trzy lata przepędził na uniwersytecie jako słuchacz zwyczajny. Oczekuje się od kandydatów urzędu nauczycielskiego, iż każdy podczas tych trzech lat uczęszczania na uniwersytet odda się, oprócz swego studyum fachowego, także nauce filozofii, swego języka wykładowego i języka niemieckiego (por. §. 11, 1.), by pozyskać potrzebne dydaktyczne i pedagogiczne wykształcenie i odpowiedzieć ustanowionym w §. 4 wymaganiom;
- c) jeżeli od czasu jego uczęszczania na uniwersytet więcej niż rok jeden upłynął, tedy tenże załączyć ma świadectwo Władzy publicznej o swém w czasie tym zachowaniu się;
- d) bieg życia piśmiennie ułożony, w którym głównie wykazać winien tok swego wykształcenia się, kierunek, objętość i literackie środki pomocnicze swych szczegółowych studyów z taką dokładnością, iżby komisya examinacyjna była w stanie rozstrzygnąć, czy naukowe przygotowanie kandydata odpowiada wymaganiom prawnym.

2. Zeugnisse über die sechs ersten Classen des Gymnasiums und die vormaligen philosophischen Obligatorurse berechtigen (vergl. oben 1. a und b) die Candidaten nicht, auf die Zulassung zur Prüfung unbedingten Anspruch zu machen. Es wird für derlei Fälle den Prüfungscommissionen überlassen, die besondere Bewilligung hiezu mit Rücksicht auf die obwaltenden eigenthümlichen Verhältnisse, insbesondere auf Grund einer längeren erfolgreichen Verwendung im Lehrfache, oder einer sonst nachgewiesenen weiteren wissenschaftlichen Ausbildung zu ertheilen.

3. Wenn eines der unter Nr. 1 erwähnten, oder eines der nach Nr. 2 vorzulegenden Zeugnisse nicht beigebracht werden kann, oder von der Prüfungscommission beanständet wird, so hat diese die Entscheidung des Ministeriums über die Zulassung zur Prüfung einzuholen, indem sie ihrer Anfrage zugleich ihr Gutachten beifügt.

### §. 3.

#### Forderungen an jeden Examinanden.

1. Um überhaupt die wissenschaftliche Befähigung für die Stelle eines ordentlichen Lehrers an einem Gymnasium darzuthun, muß jeder Examinand erstens in Bezug auf seine philosophische Vorbildung, dann in Bezug auf die Sprache, deren er sich bei dem Unterrichte bedienen will, und, wenn diese nicht die deutsche ist, außerdem auch in Bezug auf die deutsche Sprache den im §. 4 angegebenen Forderungen genügen, und muß zweitens durch das Examen in einem Prüfungsgebiete des Gymnasial-Unterrichtes (§. 5) dasjenige Maß von Kenntnissen nachweisen, welches in den §§. 6—10 näher bezeichnet ist.

2. Zur Anstellung ist ein Candidat erst dann geeignet, wenn er das Probejahr bestanden und dadurch seine praktische Befähigung nachgewiesen hat (§§. 19, 20).

### §. 4.

#### Allgemeine Studien.

Jeder Candidat hat während seiner Studienzzeit sich diejenige allgemeine philosophische Bildung anzueignen, die dem Lehrer was immer für eines Faches unentbehrlich ist (§. 2, 1. h), und hat den Erfolg dieses Studiums durch die häusliche Bearbeitung eines Themas (§. 11, 1.) darzuthun. Ferner hat jeder Candidat in der mündlichen Prüfung (§. 14) Correctheit des Gebrauches seiner Unterrichtssprache und Kenntniß ihrer wichtigsten grammatischen Gesetze nachzuweisen, möge er auf das Lehren seiner Unterrichtssprache Anspruch machen oder nicht. Wenn die Unterrichtssprache nicht die deutsche ist, hat der Examinand außerdem dieselben Forderungen bezüglich der deutschen Sprache zu erfüllen. Auch ist die Correctheit des Ausdruckes in denjenigen schriftlichen Arbeiten, welche in deutscher Sprache abgefaßt sind, zu beachten.

Im lombardisch-venetianischen Königreiche ist in diesem Falle die Forderung ausschließlich auf richtiges und leichtes Verstehen deutscher Werke wissenschaftlichen Inhaltes zu beschränken.

2. Świadectwa z sześciu pierwszych klas gimnazyalnych i dawniejszych filozoficznych kursów obowiązkowych (por. wyżej 1. *a* i *b*) nie upoważniają kandydatów do roszczenia sobie bezwarunkowego prawa względem przypuszczenia do examinu. Udzielenie szczególnego na to przyzwolenia ze względu na zachodzące właściwe stósunki, mianowicie na podstawie dłuższej obfitej w skutki aplikacji w zawodzie naukowym, lub udowodnionego inaczéj dalszego naukowego wykształcenia, pozostawioném jest w takich razach komisjom examinacyjnym.

3. Jeżeli które z pomienionych pod Nr. 1, lub wedle Nr. 2 przedłożyć się mających świadectw nie może być załączoném, lub gdy mu komisya examinacyjna zarzuca pochybę, tedy komisya zasiągnie zdania Ministerstwa względem przypuszczenia do examinu, załączając do kwestyi swoje sprawozdanie.

### §. 3.

#### **Wymagania od examinanda.**

1. Celem wykazania w ogólności *naukowego* uzdolnienia na posadę zwyczajnego nauczyciela gimnazyalnego, musi każdy examinand odpowiedzieć *naprzód* ze względu na swe filozoficzne przygotowanie, niemniej ze względu na język, którego przy wykładzie chce używać, a jeżeli tenże nie jest niemieckim, oprócz tego ze względu na język niemiecki wyszczególnionym w §. 4 wymaganiam, a *powtóre* wykazać examinem w obrębie examinacyjnym nauczania gimnazyalnego (§. 5) ową miarę wiadomości, która w §§. 6—10 bliżej jest oznaczoną.

2. Do *otrzymania posady* wtenczas dopiéro kwalifikuje się kandydat, gdy przebył rok próby i dowiódł przeto swego *praktycznego* uzdolnienia (§§. 19, 20).

### §. 4.

#### **Studia ogólne.**

Każdy kandydat przyswoić sobie winien w czasie swoich nauk takie powszechne filozoficzne wykształcenie, jakie nauczycielowi jakiegobądź wydziału niezbędnie jest potrzebném (§. 2, 1. *b*), i wykazać wynik téj nauki domowem wypracowaniem tematu (§. 11, 1). Daléj wykazać ma każdy kandydat przy examinie ustnym (§. 14) czystość w używaniu swego *języka wykładowego* i znajomość najważniejszych prawideł gramatycznych, czyby chciał nauczać swego języka wykładowego lub nie. Gdyby język wykładowy nie był niemiecki, tedy examinand oprócz tego dopełnić ma tychże samych wymagań względem *niemieckiego* języka. Również należy przestrzegać czystości wyrażenia się w tych wyrobieniach piśmiennych, które w niemieckim pisane są języku.

W Lombardzko-Weneckim Królestwie ograniczone ma być w takim razie to wymaganie wyłącznie na wierne i łatwe zrozumienie dzieł niemieckich treści naukowej.

## §. 5.

**Specielle Studien, Gruppen oder Gebiete der Prüfungsgegenstände.**

1. Die Gegenstände des Gymnasial-Unterrichtes zerfallen für die Prüfung in folgende Gebiete:

- a) das Gebiet der classischen Philologie, d. i. der lateinischen und griechischen Sprache und Literatur nach den, §. 6 für das ganze Gymnasium gestellten Forderungen;
- b) das Gebiet der Geschichte und Geographie nach den, §. 7 enthaltenen Bestimmungen für das ganze Gymnasium;
- c) das mathematisch-naturwissenschaftliche Gebiet, nach den Bestimmungen des §. 8, d. i. entweder Mathematik und Physik für das ganze Gymnasium; oder Naturgeschichte für das ganze Gymnasium, verbunden mit Mathematik und Physik, wenigstens je für die vier unteren Classen des Gymnasiums;
- d) das Studium der Philosophie nach den im §. 9 gestellten Forderungen gewährt für sich allein noch nicht den Anspruch, zur Prüfung zugelassen zu werden, sondern es muß damit entweder jenes der classischen Philologie, oder der Geographie und Geschichte, oder endlich der Mathematik und Physik, und zwar jedes dieser Gebiete für den Unterricht im Unter-Gymnasium verbunden werden;
- e) das Studium der deutschen Sprache oder dasjenige irgend einer Landessprache muß, um die Befähigung zur Stelle eines ordentlichen Gymnasiallehrers zu gewähren, den Forderungen für das ganze Gymnasium (§. 10) genügen, und mit dem Studium sowohl der lateinischen als der griechischen Sprache und Literatur verbunden sein, wobei es jedoch gestattet ist, in einer dieser beiden Sprachen die Prüfung auf die für das Untergymnasium gestellten Forderungen zu beschränken.

Zur Befähigung, eine Landessprache, welche nicht ohnehin die deutsche Sprache ist, durch das ganze Gymnasium zu lehren, wird überdieß auch das Bestehen der Prüfung aus der deutschen Sprache für das Untergymnasium (§. 10, 2.) gefordert. Im lombardisch-venetianischen Königreiche ist jedoch die Forderung auf das richtige und leichte Verständniß deutscher Werke wissenschaftlichen Inhaltes zu beschränken (§. 4).

2. Eine Aenderung dieser Gebiete ist mit Ausnahme des unter 3. bezeichneten Falles insofern nicht zulässig, als weder eine geringere Zahl von Lehrfächern, noch eine andere Verbindung derselben, als die hier angegebene, den Anspruch auf die Zulassung zur Prüfung gewähren kann; dagegen steht es dem Candidaten frei, gleichzeitig oder später, sowohl aus den Fächern der von ihm gewählten Gruppe für eine höhere Gymnasialstufe (vergl. 1. c, d, e), als auch noch aus irgend einem anderen Fache oder mehreren Fächern sich der Prüfung zu unterziehen.

Auch in den Fällen, wo ein weiteres Fach zu dem gewählten Gebiete hinzutritt, kann jedoch die Geschichte nicht von der Geographie getrennt, sondern es muß die Prüfung aus beiden Fächern zugleich bestanden werden.

## §. 5.

**Studia szczegółowe, grupy czyli dziedziny przedmiotów examinu.**

1. Przedmioty nauk gimnazjalnych dla examinu rozpadają się na następujące dziedziny:

- a) Dziedzinę *filologii klasycznej* to jest łacińskiego i greckiego języka i literatury wedle ustanowionych §. 6 dla *całego gimnazjum* wymagań;
- b) dziedzinę *historii i geografii* wedle wymagań §. 7 objętych dla *całego gimnazjum*;
- c) dziedzinę *matematyczno-przyrodniczo-naukową*, wedle postanowień §. 8, to jest albo matematykę i fizykę dla *całego gimnazjum*; albo historią naturalną dla *całego gimnazjum*, połączoną z matematyką i fizyką, każdą najmniej dla czterech niższych klas gimnazjalnych.
- d) nauka *filozofii* wedle wymagań ustanowionych w §. 9 nie nadaje jeszcze sama przez się prawa do przypuszczenia do examinu, ale z nią połączona być musi albo nauka filologii klasycznej, albo geografii i historii, albo nareszcie matematyki i fizyki, a to każda z tych dziedzin dla wykładu w gimnazjum niższém;
- e) nauka *języka niemieckiego* lub innego *języka krajowego*, jeżeli ma nadać uzdolnienie do posady zwyczajnego nauczyciela gimnazjalnego, musi odpowiadać wymaganiom dla całego gimnazjum (§. 10), i połączoną być z nauką tak łacińskiego jak greckiego języka i literatury, przyczém wszakże wolno jest ograniczyć examin w jednym z tych obu języków do ustanowionych dla niższego gimnazjum wymagań.

Dla uzdolnienia do udzielania nauki języka krajowego, niebędącego bez tego już językiem niemieckim, przez całe gimnazjum, wymaga się nadto examinu z języka niemieckiego dla gimnazjum niższego (§. 10, 2). W Lombardzko-Weneckiem Królestwie ogranicza się jednak to wymaganie do wiernego i łatwego rozumienia dzieł niemieckich treści naukowej (§. 4).

2. Zmiana w dziedzinach tych z wyjątkiem oznaczonego pod 3 wypadku o tyle dopuszczoną być nie może, o ile ani mniejsza liczba wydziałów naukowych, ani inne tychże połączenie od właśnie wspomnianego, nie nadaje prawa do przypuszczenia do examinu; wolno jednak kandydatom, równocześnie lub później, poddać się examinowi tak z wydziałów wybranej przezeń grupy dla wyższego stopnia gimnazjalnego (por. 1. c, d, e), jako też z jakiego innego wydziału lub kilku wydziałów.

W tych także wypadkach, w których dalszy wydział do wybranej przyłącza się dziedziny, nie może historia od geografii być odłączoną, lecz examin z obu wydziałów razem musi być odbyty.

Ferner ist für das Bestehen der Prüfung aus der Physik das Bestehen der Prüfung aus der Mathematik für die gleiche Gymnasialstufe erforderlich, wogegen die Prüfung über Mathematik ohne Physik, in Verbindung mit einer selbstständigen Gruppe, gestattet ist.

3. Priestern, welche als Religionslehrer an Gymnasien angestellt sind, oder die Befähigung zu einer solchen Anstellung nach den hierüber bestehenden Vorschriften zu erwerben beabsichtigen, kann die Befähigung, nebstbei in anderen Gegenständen zu unterrichten, nicht nur nach den in dem ersten Absätze dieses Paragraphes enthaltenen Modalitäten zuerkannt werden, sondern es kann mit Rücksicht auf den Umstand, daß für ihre lehramtliche Thätigkeit die Religion das Hauptfach bildet, auf ihr Vergehren der Umfang ihrer vor der Prüfungscommission zu lösenden Aufgabe in nachstehender Weise ermäßigt werden:

- a) aus dem Gebiete der classischen Philologie, oder der Geschichte und Geographie, oder der Mathematik und Physik können sie sich der Prüfung mit der Beschränkung auf die zu erlangende Befähigung für das Untergymnasium unterziehen;
- b) wenn sie sich der Prüfung aus der Philosophie unterziehen, so kann von der Forderung der gleichzeitigen Befähigung für ein anderes Fach abgesehen werden;
- c) wenn sie sich der Prüfung aus der deutschen Sprache oder einer anderen Landessprache unterziehen, so kann von der Forderung der gleichzeitigen Befähigung für den Unterricht in den classischen Sprachen Umgang genommen werden.

4. Der Bestimmung dieses Paragraphes, Absatz 1, daß der Candidat die Prüfung für das ganze Gymnasium zu bestehen hat, kann in den unter a, b, c, e bezeichneten Fällen entweder auf einmal, oder in zwei abgeforderten Prüfungen in der Art genügt werden, daß erst in der zweiten Prüfung die Forderungen für das Obergymnasium, in der ersten aber vorläufig mindestens diejenigen erfüllt werden, welche zum Unterrichte im Untergymnasium berechtigen. Wenn jedoch ein Candidat, welcher von dieser Erleichterung Gebrauch gemacht hat, als Gymnasiallehrer angestellt wird, so kann seine Anstellung in so lange nicht als definitiv erklärt werden, als er nicht die zweite Prüfung mit Erfolg bestanden, und dadurch die Befähigung zum Unterrichte in den, Absatz 1, a, b, c, e bestimmten Stufen erlangt hat.

## §. 6.

### Forderungen der Prüfung im Besonderen.

#### a) Classische Philologie.

1. Zur Befähigung für den philologischen Unterricht durch das ganze Gymnasium ist vom Examinanden nicht nur gründliche und sichere Kenntniß der Grammatik beider classischen Sprachen, und für die lateinische Sprache eine durch die lateinischen schriftlichen Arbeiten (§§. 11—13) zu beweisende stylistische Gewandtheit, sondern vornehmlich umfassende Belesenheit in den dem Gymnasium angehörenden Classikern

Daléj wymaga odbycie examinu z fizyki, odbycia examinu z matematyki dla równego stopnia gimnazyalnego, natomiast dozwolonym jest examin z matematyki bez fizyki w połączeniu z samoistną grupą.

3. Kapłanom, ustanowionym nauczycielami religii w gimnazyach lub pragnącym uzyskać uzdolnienie do takiej posady wedle istniejących w tym względzie przepisów, przyznajem być może nie tylko uzdolnienie do udzielania prócz tego nauk w innych przedmiotach wedle zawartych w pierwszym ustępie tego paragrafu modalności, lecz ze względu na tę okoliczność, iż w ich naukowo-urzędowym zawodzie religia głównym jest wydziałem, może na ich żądanie objętość ich przed komisją examinacyjną rozwiązać się mającego zadania w następujący sposób być umiarkowaną:

- a) z dziedziny filologii klasycznej, lub geografii i historii, lub z matematyki i fizyki poddać się mogą examinowi z ograniczeniem na uzyskać się mające uzdolnienie dla gimnazjum niższego;
- b) względem poddających się examinowi z filozofii odejść można od wymagania równoczesnego uzdolnienia dla innego wydziału;
- c) względem poddających się examinowi z języka niemieckiego lub innego języka krajowego obejść można wymaganie równoczesnego uzdolnienia do nauk języków klasycznych.

4. Postanowieniu tegoż §., ustępu 1, iżby kandydat zdał examin dla *całego* gimnazjum, zadość uczynić można w przypadkach, pod *a, b, c, e*, oznaczonych, naraz, lub w dwu oddzielnych examinach w ten sposób, iżby dopełniono w drugim examinie wymagań dla gimnazjum wyższego, w pierwszym zaś uprzednio najmniej onych, które upoważniają do nauczania w gimnazyum niższém. Jeżeli zaś kandydat, po zrobionym z ułatwienia tego użytku, otrzymał posadę nauczyciela gimnazyalnego, tedy posada jego tak długo za stałą poczytaną być nie może, dopóki nie zdał ze skutkiem drugiego examinu, i nie uzyskał przeto uzdolnienia do nauczania w oznaczonych ustępem 1, *a, b, c, e* stopniach.

## §. 6.

### **Wymagania przy examinie w szczególności.**

#### a) *Filologia klasyczna.*

1. Dla uzdolnienia do nauki filologii *przez całe gimnazjum* wymagać należy od examinanda nie tylko gruntownej i pewnej znajomości gramatyki obu języków klasycznych, a w języku łacińskim biegłości stylistycznej, udowodnioną być mającej piśmiennemi wyrobieniami łacińskimi (§§. 11—13), ale nadto głównie *rozległego odczytania* w przynależących gimnazyom klasykach obu języków, przeto w ła-



beider Sprachen zu fordern, also im Lateinischen: Belesenheit in Cäsar, Livius, Sallustius, Cicero, Tacitus, Ovidius, Virgilius, Horatius; im Griechischen: in Xenophon, Herodot, den Staatsreden des Demosthenes, den zugänglicheren Dialogen Platons (also, außer den kleineren namentlich Protagoras, Gorgias, Phädon, Symposion), Homer, Sophokles.

2. In der griechischen und römischen Geschichte ist gründliche Kenntniß, und in den philologischen Disciplinen der Mythologie, der Staats- und Privatalterthümer, der Literaturgeschichte, der Metrik ist zwar nicht ein systematisch umfassendes Wissen, wohl aber, außer einer übersichtlichen Kenntniß des Wesentlichen und einer Bekanntschaft mit den besten Hilfsmitteln nach dem gegenwärtigen Standpunkte der Wissenschaft, eine so weit gediehene Vertrautheit mit denselben, namentlich mit den Alterthümern, zu fordern, daß zu erwarten steht, der Graminand werde bei seiner Erklärung der Classiker auch in sachlicher Hinsicht Gründlichkeit erstreben, und das Einzelne zum Gesamtbilde des antiken Lebens zu verbinden im Stande sein.

3. Zur Befähigung für den Unterricht in Untergymnasien ist die grammatische Sicherheit in gleichem Maße zu fordern, wie für den Unterricht durch das ganze Gymnasium, und sie ist für die lateinische Sprache ebenfalls durch lateinische Arbeiten zu beweisen; doch sind an stylistische Fertigkeit mindere Ansprüche zu machen.

In dem Umfange der Lectüre ist die Forderung dahin zu beschränken, daß von der Belesenheit in Tacitus, Virgilius, Horatius, Herodot, Demosthenes, Platon, Sophokles abgesehen werden kann.

In den Nr. 2 genannten Disciplinen sind die Forderungen in Betreff des Umfanges der Kenntnisse zu ermäßigen.

## §. 7.

### b) Geschichte und Geographie.

1. In der Geschichte muß der Graminand, um für den Unterricht im ganzen Gymnasium die Befähigung zu erlangen, eine chronologisch sichere Übersicht über die Weltgeschichte, eine Einsicht in den pragmatischen Zusammenhang der Hauptbegebenheiten, und in Bezug auf irgend eine Hauptparthie der Geschichte eine durch eigene sorgfältige Benützung gewonnene Vertrautheit mit den besten historischen Hilfsmitteln zur Kenntniß derselben, außerdem aber eine umfassendere gründliche Kenntniß der alten Geschichte und Geographie und so viel philologische Bildung beweisen, daß er Stellen römischer und griechischer Geschichtsschreiber, welche keine besonderen sprachlichen Schwierigkeiten enthalten, richtig zu übersetzen wisse. Ferner ist in der Geschichte und Landeskunde des österreichischen Staates auf Gründlichkeit und Umfang der Kenntnisse und Bekanntschaft mit den gediegensten neueren Forschungen ein besonderes Gewicht zu legen.

2. In der Geographie hat der Graminand eine sichere Übersicht über die gesammte Erde nach ihrer natürlichen Beschaffenheit und politischen Abtheilung, eine ge-

cińskim: czytania w Cezarze, Liwiuszu, Saluście, Cyceronie, Tacycie, Owidzie, Wirgiliu, Horacym; w greckim: w Xenofonie, Herodocie, mowach politycznych Demostenesa, przystępniejszych dialogach Platona (przeto, oprócz pomniejszych mianowicie Protagory, Gorgiasa, Fedona, Sympozyona), Homerze, Sofoklesie.

2. W historii greckiej i rzymskiej wymagać należy gruntownej znajomości, a w filologicznych naukach mitologii, starożytności państwa i prywatnych, historii literatury, z metryki nie należy wprawdzie żądać systematycznie rozległych wiadomości, ale oprócz pogładowej znajomości rzeczy głównej i zaznajomienia się z najlepszymi środkami pomocniczymi według obecnego stanu umiejętności, obznajania się z nimi, zwłaszcza ze starożytnościami do tego stopnia, iżby się zład spodziewać można, że *examinand* przy objaśnianiu klasyków także pod względem rzeczy do głębszego zdąży zbadania i możliwości połączenia szczegółów w obraz całkowity życia starożytnego.

3. Dla uzdolnienia do nauki w *gimnazjum niższém* wymagać należy w równymże stopniu gramatycznej pewności, jak przy nauce przez całe gimnazjum, która względem języka łacińskiego udowodnioną ma być także za pomocą wypracowań łacińskich; mniejsze wszakże względem biegłości stylistycznej robione być mają wymagania.

W zakresie lektury wymaganie w ten sposób ma być ograniczonem, iż odstąpić można od czytania w Tacycie, Wirgiliu, Horacym, Herodocie, Demostenesie, Platonie, Sofoklesie.

Przy naukach, pod N. 2 pomienionych, umiarkowane być winny wymagania względem objętości wiadomości.

## §. 7.

### b) *Historya i geografia.*

Celem pozyskania uzdolnienia do nauczania *historyi* przez całe *gimnazjum* musi *examinand* wykazać pewny chronologiczny pogląd na dzieje powszechne, wpatrywanie w pragmatyczny związek zdarzeń głównych, a względem której z głównych części *historyi*, pozyskaną przez własną staranną pracę biegłość z najlepszymi pomocniczymi środkami historycznymi do jęj poznania, oprócz tego jeszcze rozleglejszą gruntowną znajomość starożytnych dziejów i geografii, tudzież tyle wykształcenia *filologicznego*, iżby wiernie przełożyć umiał ustępy rzymskich i greckich dziejopisów, które nie zawierają szczególnych trudności językowych. Szczególną dalej kłaść należy wagę na *historyę* i *krajoznawstwo Cesarstwa Austryackiego*, nagruntowność i rozległość wiadomości i znajomość najlepszych nowszych badań.

2. W *geografii* wykazać ma *examinand* pewny pogląd na całą ziemię wedle jęj naturalnych własności i politycznego podziału, dokładniejszą znajomość krajów

nauere Kenntniß der europäischen Länder und eine specielle Bekanntschaft mit der Geographie Oesterreichs zu zeigen.

Von besonderer Wichtigkeit für den Erfolg des vom Examinanden künftig zu ertheilenden Unterrichtes ist es, daß er seinen geographischen Studien solche Werke zu Grunde gelegt habe, deren Methode den gegenwärtigen Forderungen dieser Wissenschaft entspricht.

3. Zur Berechtigung für den historischen Unterricht im Untergymnasium sind die Forderungen in Betreff des Umfanges der Detailkenntnisse zu ermäßigen; dagegen bleiben die Forderungen in Betreff der Geographie und in Betreff der philologischen Kenntnisse dieselben.

### §. 8.

#### c) Mathematik, Physik, Naturgeschichte.

1. In der Mathematik wird von dem Examinanden, welcher zum Unterrichte im ganzen Gymnasium die Berechtigung erwerben will, sichere Kenntniß und Durchübung der gesammten Elementar-Mathematik nach ihrer arithmetischen und geometrischen Seite, Geübtheit in der analytischen Geometrie und diejenige Kenntniß der Differential- und der Elemente der Integralrechnung erfordert, welche ihm die Anwendungen dieser Rechnungen namentlich für die Physik zugänglich macht, und für die Elementar-Mathematik ein eindringenderes Verständniß eröffnet.

2. Zur Berechtigung für den mathematischen Unterricht im Untergymnasium genügt die Erfüllung der in Betreff der Elementar-Mathematik aufgestellten Forderungen.

3. In der Physik wird für die Befähigung zum Unterrichte durch das ganze Gymnasium gefordert: sichere Kenntniß der Thatsachen dieser Wissenschaft mit experimenteller und mathematischer Begründung, Kenntniß der Hauptpuncte der Chemie mit Einsicht in die häufigeren und verständlicheren unter den davon zu machenden technischen Anwendungen, endlich Bekanntschaft mit den Hauptlehren der Astronomie und mathematischen Geographie.

4. Für den Unterricht im Untergymnasium ist von der Kenntniß der mathematisch-beweisenden Physik, sowie von der Astronomie und mathematischen Geographie abzusehen.

5. In der Naturgeschichte wird für den Unterricht im ganzen Gymnasium gefordert: Kenntniß jener Naturprodukte, von welchen entweder im menschlichen Leben irgend eine wichtigere Anwendung gemacht wird, oder die durch eine besonders merkwürdige Eigenschaft sich auszeichnen, oder die endlich in unserer gewöhnlichen Umgebung durch häufiges Vorkommen sich bemerkbar machen. Der Candidat muß ihm vorgelegte Naturkörper dieser Art erkennen und zu bestimmen vermögen. Ferner wird gefordert gründliche Kenntniß jener älteren und neueren naturhistorischen Systeme, welche eine allgemeine Geltung gefunden haben; Kenntniß der wichtigsten Thatsachen aus der Anatomie und Physiologie der Pflanzen und Thiere, namentlich in soferne dieselben ih-

europcyjskich i szczególową znajomość geografii Austrii.

Szczególnęj wagi dla skutków udzielać się mającęj przez *examinanda* nauki jest ta okoliczność, iż do swych geograficznych nauk takie dzieła wziął za podstawę, których metoda odpowiada dzisiejszym wymaganiom tęj umiejętności.

3. Dla uzdolnienia do udzielania nauki *historii* w *gimnazyum niższém* umiarkowane być mają wymagania względem objętości wiadomości szczególowych; natomiast wymagania względem geografii i wiadomości filologicznych pozostają te same.

### §. 8

#### c) *Matematyka, fizyka, historia naturalna.*

1. W *matematyce* żąda się od *examinanda*, który chce pozyskać uprawnienie do nauki w *całym gimnazyum*, pewnej znajomości i przeciwiczenia całkowitej matematyki elementarnej po jęj arytmetycznej i geometrycznej stronie, biegłości w geometrii analitycznej i onęj znajomości rachunku dyferencyalnego, tudzież elementów integralnego, któraby ich stawiała w możności zastosowania tych rachunków zwłaszcza do fizyki i otwarła głębsze zrozumienie matematyki elementarnej.

2. Dla uprawnienia do nauki matematyki w *gimnazyum niższém* wystarczy dopełnienie postanowionych względem elementarnej matematyki wymagań.

3. Dla uzdolnienia do nauczania *fizyki* w *całym gimnazyum* wymaga się: pewnych znajomości istotnych rzeczy tęj umiejętności z uzasadnieniem *experymentalném* i matematyczném, znajomości głównych punktów chemii z wejrzeniem do częstszych i zrozumialszych robić się mających jęj zastosowań technicznych, nareszcie znajomości najgłówniejszych zasad astronomii i geografii matematycznej.

Względem nauki w *gimnazyum niższém* odstąpić należy od znajomości udowadniającej matematycznie fizyki, jako tęż od astronomii i geografii matematycznej.

5. W *historii naturalnej* żąda się dla nauki *przez całe gimnazyum*: znajomości onych płodów przyrody, które albo w życiu ludzkim mają jakie ważniejsze zastosowanie, albo odznaczają się szczególną, uwagi godną własnością, albo nareszcie wpadają często w oczy w naszych zwykłych okolicach. Kandydat winien poznać i umieć oznaczyć przedłożone sobie tego rodzaju ciała przyrody. Dalej żąda się gruntownęj znajomości onych starszych i nowszych systematów naturalno-historycznych, które znalazły powszechne uznanie; znajomości najważniejszych rzeczy, istotę stanowiących z anatomii i fizjologii roślin i zwierząt, zwłaszcza, o ile takowe są podstawą ich systematycznego porządku i ich geograficznego roz-

rer systematischen Ordnung zu Grunde liegen, und ihrer geographischen Verbreitung; endlich, Kenntniß der in der Geologie herrschenden Hauptansichten und der ihnen zu Grunde liegenden Beobachtungen.

6. Für das Untergymnasium ist eine geringere Kenntniß des Details zu verlangen.

### §. 9.

#### d) Philosophie.

Von denjenigen Candidaten, welche den philosophischen Unterricht zu ertheilen beabsichtigen, ist eigenes Studium der Hauptwerke irgend eines bedeutenden Philosophen des Alterthumes oder der neueren Zeit, ferner die Kenntniß der Hauptpuncte aus der Geschichte der Philosophie zu fordern. Außerdem müssen sie für die propädeutischen Gegenstände (Logik und empirische Psychologie) die Befähigung nachweisen, die wesentlichsten Puncte derselben zum Behufe des Unterrichtes klar und verständlich zu entwickeln.

### §. 10.

#### e) Deutsche Sprache und Landessprachen.

1. Zur Berechtigung, die deutsche Sprache da, wo sie Unterrichtssprache ist, oder eine Landessprache durch das ganze Gymnasium zu lehren, wird außer den Forderungen, die hinsichtlich der deutschen und der beim Unterrichte gebrauchten Landessprache an jeden Examinanden in Gemäßheit des §. 4 gestellt werden müssen, noch die Kenntniß der Literatur und ihrer Geschichte, namentlich in ihrer Verbindung mit der politischen und Culturgeschichte des betreffenden Volkes, dann Kenntniß der älteren Zustände der Sprache und der wichtigsten älteren Sprachdenkmäler, überdies aber Bekanntschaft mit solchen ästhetisch-kritischen Leistungen anerkannt classischer Schriftsteller verlangt, durch welche die Einsicht in den organischen Bau und künstlerischen Werth von Werken der schönen Literatur praktisch gefördert wird.

So ist für den Unterricht in der deutschen Sprache, wo sie die Unterrichtssprache ist, die grammatisch genaue Kenntniß des Mittelhochdeutschen und namentlich die Fähigkeit erforderlich, die leichter zugänglichen Dichtungen des Mittelalters, wie: das Nibelungenlied, Gudrun und andere in der Ursprache mit gründlichem Verständnisse zu lesen.— Auf die Kenntniß der neueren classischen Literatur ist ein vorzugsweises Gewicht zu legen. Der Examinand muß die bedeutendsten Werke derselben in Beziehung auf Sprache und Inhalt zu erklären und den Bildungsgang der hervorragendsten Schriftsteller zu entwickeln im Stande sein. Diese beiden Momente sind bei der dem Examinanden obliegenden Interpretation von prosaischen und dichterischen Werken oder von einzelnen Stellen derselben besonders ins Auge zu fassen. Wenn die Erklärung in Bezug auf Sprache und Sachinhalt den Anforderungen entspricht, so ist zur ästhetischen Analyse zu schreiten. Hierbei sind die Werke anerkannter Schriftsteller, insbesondere die Abhandlungen und Andeutungen eines Lessing, Herder, Göthe, Schiller, Humboldt, A. W. und Fr. Schlegel zu Grunde zu legen.

szerzenia; nakoniec znajomości panujących w geologii zdań różnych i spostrzeżeń, na których polegają.

6. Dla *gimnazyum niższego* wymagać należy mniejszej znajomości szczegółów.

### §. 9.

#### d) *Filozofia.*

Od kandydatów, którzy zamierzają udzielać nauki filozofii, wymagać należy właściwego zbadania dzieł głównych którego z filozofów znamienitszych starożytności lub nowszych czasów, niemniej znajomości głównych punktów z historii filozofii. Oprócz tego, co do przedmiotów propedeutycznych (logiki i psychologii empirycznej), wykazać muszą uzdolnienie do jasnego i zrozumiałego rozwinięcia jej najistotniejszych punktów dla celów nauki.

### §. 10.

#### e) *Język niemiecki i języki krajowe.*

Dla uprawnienia do nauki *języka niemieckiego* tam, gdzie jest językiem wykładowym lub *języka krajowego* przez *całe gimnazyum* żądać należy oprócz wymagań, postawionych zgodnie do §. 4 każdemu examinandowi względem niemieckiego i używanego przy wykładzie krajowego języka, jeszcze znajomości literatury i jej historii, mianowicie w jej połączeniu z historią polityczną i historią oświaty dotyczącego ludu, niemniej znajomości dawniejszego stanu języka i najgłówniejszych dawniejszych pomników językowych, nadto jeszcze obznajomienia się z takimi estetyczno-krytycznymi pracami uznanych klasycznych pisarzy, za pomocą których ułatwia się praktycznie wejście w organiczną budowę i artystyczną wartość dzieł literatury pięknej.

I tak wymagać należy dla nauki *języka niemieckiego*, gdzie jest wykładowym językiem, dokładnej gramatycznej znajomości średniowyzsioniemieckiego, a mianowicie zdolności czytania przystępniejszych poetycznych utworów średniowiekowych, jako to: pieśni Niebulunków, Gudruna i innych w języku pierwotnym z gruntowem rozumieniem.— Szczególną wagę kłaść należy na znajomość nowszej literatury klasycznej. Examinand musi umieć objaśniać najznamienitsze jej dzieła ze względu na język i treść i rozwijać tok kształcenia się najgłówniejszych pisarzy. Na te oba momenta należy mieć szczególną bacność przy interpretacji prozajcznych i poetycznych dzieł lub pojedynczych ustępów, która jest obowiązkiem examinandu. Jeżeli objaśnienie odpowiada wymaganiom ze względu na język i treść, tedy przystąpić należy do estetycznej analizy. Dzieła uznanych autorów, zwłaszcza rozprawy i skazówki Lesynga, Herdera, Getego, Szyllera, Humboldta, A. W. i Fr. Szlegla mają przytém wzięte być za podstawę.

Was das Italienische betrifft, so muß, da die ältere Sprache von der neueren in ihrem grammatischen Baue nicht wesentlich verschieden ist, überhaupt ein höheres Maß der grammatischen und stylistischen Ausbildung, genaue Bekanntschaft mit den älteren und neueren Classikern und mit der Geschichte der Literatur, ferner die Befähigung verlangt werden, die erworbenen Kenntnisse zur Erklärung der classischen Muster entsprechend den oben in Betreff der deutschen Sprache bezeichneten Forderungen zu benützen.

Für den Unterricht in was immer für eine slavischen Sprache ist vom Candidaten zu verlangen, daß er den im Eingange von Absatz 1 gestellten Forderungen hinsichtlich derjenigen slavischen Sprache, die er zu lehren beabsichtigt, Genüge leiste, und daß er mit der altslowenischen Grammatik vertraut, und fähig sei, einen kritisch = berichtigten altslowenischen Text zu übersetzen.

Für das Ungarische und Romanische sind die oben im Allgemeinen bezeichneten Forderungen festzuhalten.

2. Diejenige Kenntniß seiner Unterrichtssprache, welche von jedem Examinanden beansprucht wird, befähiget ihn, diese Sprache am Untergymnasium auch zu lehren, wenn er zugleich eine aus eigener Lectüre geschöpfte, zu angemessener Erklärung befähigende Kenntniß gediegener Werke der neueren schönen Literatur (im Deutschen z. B. seit Klopstock) nachweist und in Bezug auf Interpretation und ästhetische Analyse den im vorhergehenden Absatze gestellten Forderungen genügt.

3. Die Erfüllung der, Absatz 1 und 2 für das Untergymnasium gestellten Forderungen berechtigt, in sämtlichen acht Classen die deutsche Sprache an denjenigen Gymnasien zu lehren, wo das Deutsche nicht Unterrichtssprache ist, oder nur in den oberen Classen als Unterrichtssprache gebraucht wird.

## §. 11.

### Form der Prüfung.

Jede Prüfung umfaßt vier Abtheilungen:

- I. die Hausarbeiten,
- II. die Clausurarbeiten,
- III. die mündliche Prüfung,
- IV. die Probelection.

#### I. Hausarbeiten.

1. Wenn die, §. 2 bezeichneten Bedingungen der Zulassung erfüllt sind, so stellt die Prüfungscommission die Aufgabe zur häuslichen Bearbeitung, in der Regel drei, dem Candidaten zu.

Für eine derselben ist ein Thema allgemeineren namentlich didaktischen oder pädagogischen Inhaltes zu wählen, dessen Bearbeitung dem Candidaten Gelegenheit biete, einerseits die erworbene philosophische Vorbildung zu bekräften (§. 2, 1, b), anderseits insbesondere nachzuweisen, daß er das Verhältniß seines Faches zur Aufgabe der

Co do *włoskiego* wymagać należy, gdy dawniejszy język od nowszego nie różni się w istocie, pod względem gramatycznej budowy, w ogólności wyższego stopnia gramatycznego i stylistycznego wykształcenia, dokładnej znajomości dawniejszych i nowszych klasyków i historii literatury, niemniej uzdolnienia do zastosowania pozyskanych wiadomości w objaśnianiu wzorów klasycznych, zgodnie z oznaczonymi wyżej względem niemieckiego języka wymaganiami.

Dla nauki jakiegokolwiek języka *słowiańskiego* żądać należy od kandydata, iżby odpowiedział ustanowionym na wstępie od ustępu 1 wymaganiom względem onego języka słowiańskiego, którego nauczać zamierza, tudzież, iżby obeznany był z gramatyką starosłowiańską i zdolnym do przekładu textu starosłowiańskiego krytycznie poprawionego wymaganiami.

Względem *węgierskiego* i *romańskiego* trzymać się należy oznaczonych wyżej w ogólności wymagań.

2. Znajomość języka wykładowego, wymagana od każdego examinanda, uzdolnia go do nauczania tegoż języka w *gimnazyum niższém*, jeżeli oraz udowodni czerpaną z własnej lektury do odpowiedniego objaśnienia uzdolniająca znajomość klasycznych dzieł nowszej literatury pięknej (w Niemczech np. od Klopstoka), a względem interpretacyi i estetycznej analizy zadość uczyni ustanowionym w poprzednim ustępie wymaganiom.

3. Dopełnienie ustanowionych w ustępie 1 i 2 dla niższego gimnazyum wymagań upoważnia do nauczania języka niemieckiego we wszystkich ośmiu klasach w onych gimnazyach, gdzie niemieckie nie jest językiem wykładowym, albo tylko w klasach wyższych jako język wykładowy używa się.

## §. 11.

### Forma examinu.

Każdy examiu obejmuje cztery oddziały:

- I. Wypracowania domowe,
- II. Wypracowania pod klauzurą,
- III. Examiu ustny,
- IV. Lekcją próby.

#### I. Wypracowania domowe.

1. Gdy dopełnione są oznaczone w §. 2 warunki przypuszczenia, tedy komisya examiacyjna wręcza kandydatowi, w regule trzy, zadania do domowego wypracowania.

Dla jednego z nich wybrane ma być tema ogólnej, mianowicie dydaktycznej lub pedagogicznej treści, którego wypracowanie dałoby kandydatowi sposobność raz do udowodnienia swego przygotowawczego filozoficznego wykształcenia (§. 2, 1, b), powtóre a szczególnie, iż dobrze pojął stosunek swego wydziału do za-



allgemeinen Bildung richtig aufgefaßt und über seine Behandlung im Schulunterrichte mit Erfolg nachgedacht hat.

Die anderen häuslichen Aufgaben haben die speciellen Gegenstände der Prüfung in der Art zu umfassen, daß dem Candidaten Anlaß geboten werde, die Gründlichkeit seiner Fachkenntnisse zu beweisen. Candidaten, welche die Lehrfähigkeit für die classische Philologie erlangen wollen, haben Eine dieser Aufgaben in lateinischer Sprache zu bearbeiten. Candidaten für eine lebende Sprache haben die häusliche, oder, wenn dieß zweckmäßiger erscheint, jedenfalls die Clausurarbeit in der betreffenden Landessprache auszuarbeiten.

2. Zur Bearbeitung dieser Aufgaben wird dem Graminanden ein Zeitraum von zwölf Wochen bewilliget. Diese Frist kann, wenn der Candidat vor dem Ablaufe derselben um Verlängerung nachsucht, von der Prüfungscommission weiter erstreckt werden.

3. Bei der Ausarbeitung der häuslichen Aufgaben ist dem Candidaten nicht nur die Benützung der ihm bekannten literarischen Hilfsmittel gestattet, sondern es ist die nothwendige Kenntniß der Literatur des Gegenstandes und die Benützung aller ihm zugänglichen Hilfsmittel zu fordern. Bei Einlieferung dieser Arbeiten hat derselbe daher gewissenhaft und genau anzugeben, welche Hilfsmittel er zur Bearbeitung benützt hat.

4. Wenn der Graminand zugleich mit seinem Lebenslaufe eine von ihm bereits in Druck erschienene Arbeit einreicht, so ist es dem Ermessen der Prüfungscommission überlassen, diese statt einer häuslichen Prüfungsarbeit gelten zu lassen, und demgemäß zu beurtheilen, oder bei den sonst gesetzlichen Forderungen zu beharren.

#### §. 12.

1. Die eingelieferten Arbeiten übergibt der Director den betreffenden Mitgliedern der Commission zur Abgabe ihres Urtheiles, mit welchem begleitet dieselben auch den übrigen Mitgliedern der Commission zur Kenntnißnahme mitgetheilt werden. Beides ist in möglichst kurzer Frist zu beendigen.

Bei der Beurtheilung ist eben so sehr auf die den Forderungen der §§. 6—10 entsprechende Gründlichkeit der Kenntnisse, als auf die Klarheit in Gedanken und Darstellung und auf die stylistische Correctheit und Gewandtheit zu sehen. In Betreff der Arbeit in lateinischer Sprache vergl. §. 6.

2. Wenn diese schriftlichen Arbeiten bereits genügend erweisen, daß der Candidat den gesetzlichen Forderungen nicht entspricht, so hat ihn die Prüfungscommission durch Ertheilung eines Zeugnisses von der Fortsetzung der Prüfung auszuschließen und auf eine bestimmte Zeit hin (§. 16, 3) abzuweisen, wovon die übrigen Prüfungscommissionen des Reiches ämtlich in Kenntniß zu setzen sind.

Haben die schriftlichen Hausarbeiten Anlaß zur Zurückweisung nicht gegeben, so erhält der Graminand die Vorladung zur Clausurarbeit und zur mündlichen Prüfung.

dania ukształcenia powszechnego i ze skutkiem zastanawiał się nad jego traktowaniem przy nauce szkolnej.

Inne domowe wypracowania obejmować mają przedmioty examinu w ten sposób, iżby kandydatowi podano sposobność udowodnienia gruntowności swych wiadomości fachowych.

Kandydaci, którzy chcą pozyskać uzdolnienie do nauczania filologii klasycznej, wypracować mają jedno z tych zadań w języku łacińskim. Kandydaci do języka żyjącego wypracować mają domowe, lub, gdyby tak zgodniej z celem być miało, w każdym razie zadanie klauzuralne, w dotyczącym języku krajowym.

2. Dla wypracowania tych zadań dozwala się examinandowi dwanaście tygodni czasu. Termin ten może być przez komisję examinacyjną dalej przedłużony, jeżeli kandydat przed jego upływem prosi o przedłużenie.

3. Przy wypracowaniu zadań domowych dozwala się kandydatowi nie tylko używania znanych mu pomocniczych środków literackich, ale nawet wymagać należy potrzebnej znajomości literatury przedmiotu i korzystania ze wszystkich mu przystępnych środków pomocniczych. Tenże winien przy przedłożeniu tych prac podać sumiennie i dokładnie, z jakich środków pomocniczych przy wypracowaniu korzystał.

4. Jeżeli examinand załącza oraz do opisu swego życia wydaną już drukiem pracę, natenczas pozostawić należy zdaniu komisji examinacyjnej, przyjąć takową zamiast domowego wypracowania do examinu i wedle tego osądzić, lub pozostać przy przepisanych prawem wymaganiach.

#### §. 12.

1. Przedłożone prace podaje dyrektor dotyczącym członkom komisji do wyrzeczenia zdania, z którym takowe innym członkom komisji do powzięcia o nich wiadomości udzielone będą. Obie czynności ukończone być mają w jak najkrótszym czasie.

Przy osądzeniu uważać należy z równą surowością na odpowiednią wymaganiom §§. 6—10 gruntowność wiadomości, jak na jasność myśli i wykładu, tudzież na czystość i biegłość stylistyczną. Względem wypracowania w języku łacińskim, porówn. §. 6.

2. Jeżeli te wypracowania piśmiennie dostatecznie już udowodniają, iż kandydat nie odpowiada przepisanych prawem wymaganiom, tedy komisja examinacyjna wykluczy go udzielonem poświadczeniem od dalszego ciągu examinu i odprawi na czas pewny (§. 16, 3), o czém inne komisje examinacyjne Cesarstwa urzędownie mają być uwiadomione.

Jeżeli wypracowania piśmienne domowe nie nastęrczyły powodu do odprawy, tedy examinand otrzymywa zaproszenie do wypracowania klauzuralnego i do examinu ustnego.

## §. 13.

## II. Clausurarbeiten.

1. Für jeden Gegenstand der Prüfung ist eine Clausurarbeit je zu zwölf Stunden und unter unausgesetzt strenger Aufsicht zu vollenden. Die Clausurarbeiten dienen vornehmlich dazu, zu ermitteln, wie weit der Examinand in seinem Studienkreise auch ohne alle Hilfsmittel ein promptes und sicheres Wissen besitzt.

In Betreff der Geographie, dann der österreichischen Geschichte gilt die Bestimmung, daß jeder dieser beiden Gegenstände in einem der zwei schriftlichen Prüfungsstadien, entweder einer häuslichen, oder einer Clausurarbeit, außerdem aber (vergl. §. 14) in der mündlichen Prüfung vorzukommen hat.

2. An die Klarheit der Gedanken und Darstellung sind, da die Aufgaben mit Rücksicht auf das Ausmaß der Zeit und die Ausschließung aller literarischen Hilfsmittel bestimmt werden, dieselben Forderungen zu stellen, wie an die häuslichen Arbeiten, wenn auch stylistische Form auf Grund der beschränkten Zeit einige Nachsicht beanspruchen darf.

Philologen haben die eine Clausurarbeit in lateinischer Sprache zu arbeiten ohne Gebrauch eines Lexikons oder einer Grammatik.

3. Für die Correctur der Clausurarbeiten gelten dieselben Bestimmungen, wie für die häuslichen schriftlichen Arbeiten, insbesondere auch hinsichtlich der Ertheilung eines abweisenden Zeugnisses in Folge ungenügender Leistungen.

4. Die Zahl der Candidaten, welche in einer Clausurprüfung vereinigt werden mögen, hängt davon ab, wie viele zu gleicher Zeit mit voller Sicherheit beaufsichtigt werden können.

## §. 14.

## III. Mündliche Prüfung.

1. Die mündliche Prüfung betrifft zunächst die Gegenstände, für welche der Candidat die Lehrbefähigung zu erwerben wünscht, und hat in diesen das Ergebniß der vorhergehenden Prüfungsstadien zu vervollständigen und zu sichern. Ueberdies ist für alle Candidaten die deutsche Sprache und die Unterrichtssprache (§. 10) und nebstdem für Candidaten des philologischen Gebietes die griechische und römische Geschichte (§. 6), für jene des geschichtlich-geographischen Gebietes die Philologie in dem §. 7 bezeichneten Umfange, Gegenstand der mündlichen Prüfung. Die Prüfungen aus den erwähnten Gegenständen sind von den betreffenden Fachmitgliedern der Commission, nämlich jenen für deutsche Sprache, Unterrichtssprache, Geschichte, Philologie vorzunehmen.

2. Es steht den Prüfungscommissionen zu, mehr als Einen Examinanden zu derselben Zeit die mündliche Prüfung abhalten zu lassen, auch wenn diese nicht für das-

## §. 13.

## II. Wypracowania klauzuralne.

1. Dla każdego przedmiotu examinu wykończone być ma wypracowanie klauzuralne w dwunastu godzinach i pod nieprzerwanym surowym dozorem. Wypracowania klauzuralne służą głównie do wykazania, o ile examinand w swym zakresie naukowym nawet bez wszelkich środków pomocniczych szybkie i pewne posiada wiadomości.

Względem geografii i historii Austryackiej służy postanowienie, iż każdy z tych obu przedmiotów przychodzić ma w jednem z dwu piśmiennych studyów examinu przy wypracowaniu domowém lub klauzuralném, a oprócz tego (por. §. 14) przy examinie ustnym.

2. Względem jasności myśli i wykładu, ile że zadania ze względu na wymiar czasu i wykluczenie wszelkich literackich środków pomocniczych są oznaczone, mają moc te same wymagania, co względem wypracowań domowych, lubo forma stylistyczna z przyczyny ograniczenia czasu może mieć prawo do pobłażania.

Filologowie wyrobić mają jedno wypracowanie klauzuralne w języku łacińskim bez użycia słownika lub gramatyki.

3. Względem poprawności wypracowań klauzuralnych mają moc te same Postanowienia, co względem domowych wypracowań piśmiennych, w szczególności też względem udzielenia odmownego zaświadczenia w skutek niedostatecznych wypracowań.

4. Liczba kandydatów, którzyby do examinu klauzuralnego połączonymi być mogli, zawisła od tego, jak wielu równocześnie z zupełném bezpieczeństwem może być dozorowanych.

## §. 14.

## III. Examin ustny.

1. Examin ustny dotyczy się naprzód przedmiotów, dla których kandydat pragnie pozyskać uzdolnienie do nauczania, i ma w nich uzupełnić i utwierdzić wynik poprzednich studyów examinu. Prócz tego dla wszystkich kandydatów język niemiecki i język wykładowy (§. 10) a oprócz tego dla kandydatów dziedziny filologicznej, historia grecka i rzymska (§. 6), dla kandydatów historyczno-geograficznej dziedziny, filologia w oznaczonej w §. 7 objętości jest przedmiotem examinu ustnego. Examina z pomienionych przedmiotów przedsiębrane być winny przez dotyczących fachowych członków komisji, mianowicie dla języka niemieckiego, języka wykładowego, historii, filologii.

2. Wolno jest komisjom examinacyjnym przypuścić równocześnie więcej, niżeli jednego examinanda do examinu ustnego, nawet gdyby ci nie prosili o

selbe Gebiet des Gymnasial-Unterrichtes die Lehrbefähigung nachsuchen, doch dürfen nicht mehr als drei Candidaten zugleich mündlich geprüft werden.

3. Bei dem mündlichen Examen muß der Director der Prüfungscommission ununterbrochen, und außer ihm müssen stets wenigstens zwei andere Mitglieder zugegen sein. Über die gesammte mündliche Prüfung ist ein Protokoll zu führen, und zwar, wenn mehrere zugleich geprüft werden, über jeden der Examinanden ein gesondertes.

### §. 15.

#### IV. Probelection.

1. Die Aufgabe zu der an einem Gymnasium des Prüfungsortes zu haltenden Probelection wird dem Examinanden, wenn alle bisherigen Prüfungsstadien günstigen Erfolg hatten, mindestens einen Tag vor Abhaltung der Lektion zu reiflicher Ueberlegung gegeben, und ist ihrem Inhalte und der Höhe der Gymnasialclassen nach in ähnlicher Weise zu bestimmen, wie für die Clausurarbeiten.

Der Examinand hat in ihr zu zeigen, in wie weit er natürliche Lehrgabe besitzt und Anfänge zu ihrer Ausbildung gemacht hat.

2. Anwesend bei der Probelection müssen seitens der Prüfungscommission sein: der Director derselben und dasjenige Mitglied, in dessen Gebiet die Aufgabe fällt; sie haben ein schriftliches Urtheil über den Befund der Probelection den Prüfungsacten beizugeben.

Seitens des Gymnasiums hat der Director oder der Classenlehrer der Classe, in welcher die Lektion gehalten wird, der Lektion beizuwohnen, um die Schule sowie den Examinanden gegen etwaige disciplinarische Störungen zu schützen.

3. Examinanden, welche bereits vor ihrer Prüfung an Gymnasien beschäftigt waren, haben mit ihrer Meldung zur Prüfung zugleich ein Zeugniß des Directors des Gymnasiums über die von ihnen geübte Lehrthätigkeit beizulegen. Es steht den Prüfungscommissionen zu, nach Befund dieses Zeugnisses die Candidaten von der Ertheilung der Probelection zu dispensiren, in welchem Falle sie sich in dem Prüfungszeugnisse auf das Zeugniß des Gymnasial-Directors zu berufen haben.

Wenn ein an einem Gymnasium angestellter Religionslehrer sich der Prüfung unterzieht, um die Befähigung zu erlangen, auch in anderen Gegenständen an Gymnasien Unterricht zu ertheilen, so ist er, da seine mündliche Lehrweise bereits in anderer Weise erprobt ist, zu keiner Probelection zu verhalten.

4. Die Prüfungscommissionen haben darnach zu streben, daß die drei letzten Theile des Examens, von den Clausurarbeiten an, von den nicht am Orte des Examens einheimischen Examinanden im Laufe einer Woche beendigt werden können.

### §. 16.

#### Entscheidung, ob der Examinand die Prüfung bestanden habe.

1. Nach Beendigung der sämmtlichen Theile des Examens entscheidet nach vorausgegangener Besprechung die Prüfungscommission auf Grund der über die einzelnen Lei-

uzdolnienie do nauczania dla téjże saméj dziedziny nauk gimnazyalnych, nigdy jednak więcéj, niż trzech kandydatów naraz, ustnie examinować nie można.

3. Przy examine ustnym przytomnym być musi nieprzerwanie dyrektor komisji examinacyjnej, a oprócz niego dwóch przynajmniej jeszcze innych członków. O całym examine ustnym prowadzony ma być protokół, a to, jeżeli kilku naraz bywa examinowanych, o każdym z examinandów z osobna.

#### §. 15.

##### IV. Lekcja próby.

1. Zadanie do odbyć się mającej w gimnazyum miejsca examinu lekcyi próby, daje się examinandowi, jeżeli wszystkie dotychczasowe stadya examinu korzystny miały skutek, najmnień dzień przed lekcją do dojrzałéj rozwagi, i oznaczone być ma co do treści i wysokości klas gimnazyalnych w podobny sposób, jak dla wypracowań klauzuralnych.

Examinand ma w niém wykazać, jak dalece posiada przyrodzony dar nauczania, i jakie do jego wykształcenia zrobił początki.

2. Przy lekcyi próby przytomnymi być muszą ze strony komisji examinacyjnej: téjże dyrektor i ten członek, w którego dziedzinę zadanie przypada; mają cni załączyć do aktów examinacyjnych piśmienne osądzenie, jak znaleźli lekcją próby.

Ze strony gimnazyum przytomnym będzie lekcyi dyrektor lub klasowy nauczyciel klasy, w którój się lekcyja odbywa, by zaślaniał szkołę jako i examinanda od dyscyplinarnych, jakieby zajść mogły przeszkód.

3. Examinandzi, którzy już przed examinem przy gimnazyum byli zatrudnieni, załączyć oraz mają do swego zgłoszenia się do examinu świadectwo dyrektora gimnazyum o wykonywanéj przez nich naukowéj działalności. Zostawia się uznaniu komisji examinacyjnych, czy wedle osnowy świadectwa tego zechcą kandydatom udzielić dyspensy od lekcyi próby, w którymto razie powołać się mają w świadectwie examinu na zaświadczenie dyrektora gimnazyalnego.

Jeżeli ustanowiony w gimnazyum nauczyciel religii poddaje się examinowi celem pozyskania uzdolnienia do nauczania innych także przedmiotów gimnazyalnych, tedy do lekcyi próby nie ma być obowiązany, jakoż ustny jego wykład w inny już sposób jest udowodniony.

4. Starac się mają komisye examinacyjne, iżby trzy ostanie części examinu, począwszy od wypracowań klauzuralnych, ukończone były przez nieprzebywających w miejscu examinu examinandów w ciągu jednego tygodnia.

#### §. 16.

##### **Rozstrzygnięcie czy examinand utrzymał się przy examine.**

1. Po ukończeniu wszystkich części examinu rozstrzyga komisya examinacyjna po poprzedniej rozprawie na podstawie przedłożonych sądów o pojedynczych

stungen vorliegenden Urtheile, ob der Examinand die Prüfung bestanden habe oder nicht, und fügt diese Entscheidung, nöthigenfalls mit den Motiven, dem Protokolle (§. 14, 3) bei.

Die Prüfung ist für bestanden zu erachten, wenn der Examinand den Forderungen in den §§. 3 — 10 für jeden der zu seinem Prüfungsgebiete gehörigen Gegenstände genügt hat. In keinem der Prüfungsstadien können vorzügliche Leistungen in einem Gegenstande als Ersatz für Mängel in einem anderen betrachtet werden.

2. Wenn bei genügender wissenschaftlicher Bildung die Probelection noch bedeutende Mängel zeigt, so sind diese zwar im Zeugnisse mit Entschiedenheit zu bemerken; sie haben aber ein abweisendes Urtheil nicht zu begründen, falls nur zu hoffen steht, daß der Examinand durch Aufmerksamkeit auf sich selbst und durch Uebung dieselben werden entfernen können.

3. Wenn die wissenschaftlichen Leistungen des Examinanden den gesetzlichen Forderungen nicht entsprechen, aber zugleich hoffen lassen, daß es ihm bei fortgesetztem Studium gelingen werde, dieß zu erreichen, so hat ihn die Prüfungscommission unter Ertheilung eines bestimmten Zeugnisses über seine Leistungen für jetzt abzuweisen und zugleich die Zeit zu bestimmen, nach welcher frühestens sich derselbe wieder zum Examen vor einer Prüfungscommission melden dürfe. Nach erfolgter Zurückweisung kann die Wiederholung nicht früher als nach Verlauf eines Jahres stattfinden. Von dieser Entscheidung sind die übrigen Prüfungscommissionen des Reiches ämtlich in Kenntniß zu setzen.

4. Wenn endlich die ungenügende wissenschaftliche Bildung des Examinanden nicht einmal der Hoffnung Raum gibt, daß er im weiteren Studium das Fehlende werde ersetzen können, oder die Probelection Mängel zeigt, deren Entfernung außer aller Wahrscheinlichkeit liegt, so hat die Prüfungscommission den Examinanden durch ein diese Entscheidung begründendes Zeugniß schlechthin, ohne Erlaubniß zu einem später zu wiederholenden Examen, abzuweisen und hievon die übrigen Prüfungscommissionen des Reiches ämtlich in Kenntniß zu setzen; dem Examinanden steht in solchem Falle der Recurs an das Unterrichtsministerium zu.

## §. 17.

### Inhalt des Zeugnisses.

1. Das über das Examen auszustellende Zeugniß enthält:

- a) das vollständige Nationale des Examinanden (Name, Ort, Tag und Jahr der Geburt, Religion, Schule, Universität, etwa erworbene frühere approbirende oder reprobirende Zeugnisse von Prüfungscommissionen);
- b) die Angabe der Gegenstände der häuslichen und der Clausurarbeiten, dann der gesammten mündlichen Prüfung und der Probelection, jedes zugleich mit den über die Leistungen gefällten Urtheilen;

czynnościach, czy *examinand* utrzymał się przy *examinie* lub nie i rozstrzygnięcie to załącza, w razie potrzeby z motywami, do protokołu (§. 14, 3).

*Examin* uważany być ma za należyte złożony, jeżeli *examinand* odpowiedział wymaganiom w §§. 3—10 względem *każdego* z należących do jego dziedziny *examinacyjnej* przedmiotów. Celujące wiadomości w jednym przedmiocie nie mogą w żadnym stadium *examinacyjnym* uważane być za dopełnienie braku w innym przedmiocie.

2. Jeżeli przy dostatecznym naukowym wykształceniu lekcyja próby znaczne jeszcze wykrywa niedokładności, tedy takowe w świadectwie wyraźnie wprawdzie mają być zanotowane; nie mogą jednak powodować odprawiającego wyroku, jeżeli tylko pozostaje nadzieja, iż je *examinand* zdoła usunąć przez uwagę na siebie i przez ćwiczenie.

3. Jeżeli naukowe czynności *examinanda* nie odpowiadają prawnym wymaganiom, ale oraz pozostawiają nadzieję, iż mu się powiedzie pozyskać to przy dalszej naukowej pracy, tedy go komisya *examinacyjna* odprawi nateraz z udzieleniem pewnego świadectwa o jego czynnościach, a oraz oznaczy czas, po którym tenże najwcześniej znów przed komisją *examinacyjną* może się do *examinu* zgłosić. Powtórzenie *examinu* w skutek odprawy nie może wcześniej mieć miejsca, aż po upływie jednego roku. O rozstrzygnięciu tém uwiadomione być mają urzędownie inne komisye *examinacyjne* Cesarstwa.

4. Jeżeli nakoniec niedostateczne naukowe wykształcenie *examinanda* nie pozostawia nadziei, iż dalszą nauką będzie mógł niedostatek nagrodzić, lub jeżeli lekcyja próby okazuje niedokładności, których usunięcie wcale do prawdy nie jest podobnym, tedy komisya *examinacyjna* odprawi wprost *examinanda* świadectwem uzasadniającym to rozstrzygnięcie, bez pozwolenia do powtórzyć się mającego później *examinu* i uwiadomi o tém urzędownie inne komisye *examinacyjne* Cesarstwa; *examinandowi* wolny jest w takim razie rekurs do Ministerstwa Oświecenia.

## §. 17.

### **Treść zaświadczenia.**

1. Zaświadczenie z powodu *examinu* wydanem być mające zawiera:
  - a) zupełny opis narodowości *examinanda* (imię, miejsce, dzień i rok urodzenia, religią, szkołę, uniwersytet, uzyskane może dawniej uznające lub reprobujące zaświadczenia od komisyj *examinacyjnych*);
  - b) przytoczenie przedmiotów wypracowań domowych i klauzurowych, niemniej całego *examinu* ustnego i lekcyi próby, każde wraz z wyrzeczonym o pracy sądem;



c) das Gesammturtheil der Commission, ob derselbe als lehrfähig erkannt worden sei oder nicht; und im ersten Falle, für welche Gegenstände, welche Höhe der Gymnasialclassen, mittelst welcher Unterrichtssprache. Wird die Befähigung in Anspruch genommen, sich mehr als einer Sprache beim Unterrichte zu bedienen, so hat sich das Zeugniß hinsichtlich jeder derselben auszusprechen.

Wenn der Candidat nicht als lehrfähig erkannt wird, so ist zu bemerken, auf wie lange Zeit derselbe, oder daß er für immer zurückgewiesen sei.

Da die Abstufungen der erreichten Höhe der Befähigung im Conterte des Zeugnisses ersichtlich gemacht sind, so ist die Approbation am Schlusse desselben einfach ohne weiteren Beisatz auszusprechen. Wenn aber ein Candidat von den, §. 5, 3. zugestandenen Erleichterungen Gebrauch gemacht hat, so ist in seinem Zeugnisse ausdrücklich anzugeben, daß er mit Rücksicht auf seine bereits erworbene, oder unter der Voraussetzung der noch zu erwerbenden Befähigung für den Religionsunterricht an Gymnasien geprüft worden sei, weil die Wirksamkeit seines Zeugnisses von der Bedingung seiner Anstellung als Religionslehrer abhängig sein wird.

2. Wenn ein Examinand das Examen, sei es für das Unter- oder Obergymnasium bestanden hat, so hat er das Recht, zu einer Ausdehnung seiner Lehrbefähigung auf die höheren Classen oder zur Erwerbung der Lehrbefähigung in noch anderen Gegenständen, eine weitere Prüfung nachzusuchen, falls er der Prüfungscommission in der §. 2, 1. d bezeichneten Weise die Ueberzeugung verschafft, daß er die erforderlichen Studien gemacht habe. Die neue Prüfung ist durch sämtliche Stadien mit Ausnahme der Probelection durchzuführen.

## §. 18.

### Wirkung des Zeugnisses.

1. Das Zeugniß, daß ein Examinand die Prüfung bestanden habe, berechtigt ihn zunächst das Probejahr (vergl. §. 19, 1.) an einem Gymnasium zu bestehen, an dem die Unterrichtssprache, für welche der Candidat approbirt wurde, in Anwendung ist, und macht ihn dann fähig, falls die für jedes Gebiet der Prüfungsgegenstände gestellten Bedingungen vollständig erfüllt sind (vergl. §. 5, 4.), an Gymnasien der bezeichneten Art angestellt zu werden.

2. Wenn nach Ablauf von drei Jahren seit der Abhaltung des Probejahres ein Candidat nicht als Gymnasiallehrer angestellt ist, so hat er nachzuweisen, daß er in der Zwischenzeit als Lehrer seiner Fächer an einer Mittelschule sich verwendet, oder daß er in diesen Fächern fortwährend ernstlich gearbeitet hat. Diese Nachweisung ist vor einer Prüfungscommission zu führen, welche, wenn sie dieselbe genügend befindet, das früher ertheilte Zeugniß durch eine demselben anzuschließende Bemerkung noch fernerhin für gültig erklärt. Wird die Nachweisung nicht oder in nicht genügender Weise geliefert, so ist die Prüfung zu erneuern, wobei nach Umständen die häuslichen Arbeiten erlassen

c) zbiorowy wyrok komisji, czy tenże uznany był zdolnym do nauczania lub nie; a w razie pierwszym, dla których przedmiotów, której wysokości klas gimnazjalnych i którego języka wykładowego. Jeżeli kandydat rości sobie pretensją do uzdolnienia do wykładu w więcej, niż jednym języku, tedy w zaświadczeniu wyrzeczonym to być winno względem każdego języka.

Jeżeli kandydat nie jest uznany za zdolnego do udzielania nauk, tedy w świadectwie ma być zanotowanym, na jak długo tenże lub że na zawsze jest odprawionym.

Gdy stopnie osiągniętej wysokości uzdolnienia widoczne są w tekście zaświadczenia, tedy na końcu tegoż aprobacya po prostu bez dalszego dodatku ma być wyrzeczoną. Jeżeli jednak kandydat korzystał z przyznanych §. 5, 3. ułatwień, tedy w zaświadczeniu jego wyraźnie dodać należy, iż examinowany był ze względem na pozyskane już, lub z przypuszczeniem mającego się dopiero uzyskać uzdolnienia do nauczania religii w gimnazyach, ponieważ działalność jego świadectwa zawiśnie od warunku posady na nauczyciela religii.

2. Jeżeli examinand zdał examin, czyto dla niższego, czy wyższego gimnazjum, natenczas ma prawo podać prośbę o dalszy examin celem rozciągnięcia swego naukowego uzdolnienia na klasy wyższe lub pozyskania nauczycielskiego uzdolnienia do innych jeszcze przedmiotów, jeżeli przekonał komisję examinacyjną w sposób, w §. 2, 1. d oznaczony, iż odbył wymagane studia. Nowy examin przeprowadzony być ma przez wszystkie studia z wyjątkiem lekcji próby.

## §. 18.

### **Działalność zaświadczenia.**

1. Zaświadczenie, iż examinand zdał examin, upoważnia go wprost do odbycia roku próby (por. §. 19, 1.) w gimnazyum, w którym używany jest język wykładowy, dla którego kandydat był aprobowany, i czyni go natenczas zdolnym, skoro dopełnione są *zupełnie* ustanowione dla każdej dziedziny przedmiotów examinacyjnych warunki (porówn. §. 5, 4.), do otrzymania posady w gimnazyach oznaczonego rodzaju.

2. Jeżeli kandydat po upływie lat trzech od odbycia roku próby nie otrzymał posady na nauczyciela gimnazjalnego, tedy winien udowodnić, iż tymczasem w szkole średniej trudnił się nauczycielstwem w swych wydziałach, lub że w wydziałach tych statecznie bez przerwy pracował. Udowodnienie takie przeprowadzonym być ma przed komisją examinacyjną, która, jeżeli takowe za dostateczne poczyta, uzna i nadal ważnym udzielone dawniej zaświadczenie za pomocą dodanej doń uwagi. Jeżeli udowodnienie nie było przedłożone, lub to w sposób niedostateczny, tedy examin ma być odnowiony, przyczem odstąpić można wedle oko-

werden können, die Nachsicht der Clausurarbeiten oder der mündlichen Prüfung dagegen niemals stattfinden kann. Die Probelection und das Probejahr sind nicht zu erneuern.

### §. 19.

#### Probejahr.

1. Nach bestandnem Examen hat jeder Candidat sich Ein Jahr lang an einem Gymnasium zur praktischen Ausbildung seiner Lehrfähigkeit beschäftigen zu lassen.

2. Das Probejahr kann nur an einem öffentlichen Gymnasium bestanden werden.

Der Candidat kann das Kronland dazu wählen, das Gymnasium aber wird von dem Schulrath der betreffenden Statthalterei (Landesregierung, Statthalterei-Abtheilung) des Kronlandes bestimmt. Dieser hat dabei vor Allem den pädagogischen Zweck des Probejahres zu beachten; außerdem verdienen die Bedürfnisse der einzelnen Gymnasien und billige Wünsche des Candidaten Berücksichtigung.

3. Der Director des Gymnasiums bestimmt nach Maßgabe des vom Candidaten vorgelegten Zeugnisses und mit Berücksichtigung der Bedürfnisse seiner Anstalt die Lehrgegenstände und die Classen, in welchen der Candidat Unterricht zu ertheilen hat, und setzt ihn über die Lehraufgabe der Classen, über die an die Schüler zu stellenden Forderungen, die zu haltende Disciplinarordnung und die allgemein bestehenden Schulvorschriften in genaue Kenntniß.

4. Es dürfen dem Candidaten nicht mehr als sechs Stunden wöchentlich, und nicht mehr als höchstens zwei verschiedene Classen übertragen werden; nur in dem Falle, daß nothwendige Supplirungen die Kräfte des Lehrercollegiums übersteigen und ein Candidat sich im bisherigen Theile seiner Lehrfähigkeit bereits als tüchtig bewährt hat, kann ihm eine größere Anzahl von Lehrstunden und nach Umständen auch in mehr als zwei Classen aufgetragen werden.

5. Die ihm übertragenen Lehrstunden hat der Probecandidat zwar selbständig zu geben, aber so, daß er dabei einer speciellen Aufsicht des Directors und des Classenlehrers der jedesmaligen Classe unterstellt ist und sich ihren Weisungen streng unterzuordnen hat.

Der Director und der Classenlehrer haben die Verpflichtung, vorzüglich in der ersten Zeit, die Lehrstunden des Candidaten häufig zu besuchen, und ihm nachher ihre Bemerkungen über Mängel in Methode oder Disciplin zur Nachachtung anzusprechen; in ihrem Verhalten gegen den Candidaten während der Lehrstunden selbst haben sie auf das strengste Alles zu vermeiden, was dessen Autorität bei den Schülern beeinträchtigen könnte.

Andererseits hat der Probecandidat, um sich eigene Anschauung der Methode und Disciplin geübter Lehrer zu verschaffen, häufig in den Lektionen von Lehrern der Anstalt, namentlich des Hauptlehrers seiner Classe und derjenigen Lehrer, die gleiche Gegenstände mit ihm in anderen Classen behandeln, zu hospitiren.

liczności od domowych wypracowań, nigdy zaś od wypracowań klauzuralnych lub examinu ustnego. Lekcja próby i rok próby nie mają być odnowione.

### §. 19.

#### **Rok próby.**

1. Po ukończonym examinie każdy kandydat ma się trudnić przez rok jeden w gimnazyum celem praktycznego wykształcenia swęj nauczycielskięj zdolności.

2. Rok próby odbyć jedynie można w gimnazyum publiczném.

Kandydat może tym końcem wybrać sobie kraj koronny, gimnazyum zaś przeznaczoném mu będzie przez radcę szkolnego dotyczącego Namiestnictwa (Rządu krajowego, Oddziału namiestniczego) w tymże kraju koronnym. Radca szkolny winien przedewszystkiém mieć na uwadze pedagogiczny cel roku próby; prócz tego zasługują na uwzględnienie potrzeby pojedynczych gimnazyj i słuszne życzenia kandydata.

3. Dyrektor gimnazyum przeznacza w miarę przedłożonego przez kandydata zaświadczenia i z uwzględnieniem potrzeb swego zakładu przedmioty naukowe i klasy, w których kandydat nauki ma udzielać i uwiadamia go dokładnie o nauczycielskiém klas zadaniu, o czynnościach, od uczniów wymaganemi być mogących, o mającym być zachowanym porządku dyscyplinarnym i obowiązujących w ogólności przepisach szkolnych.

4. Nie można na kandydata nakładać więcej jak sześć godzin na tydzień i nie więcej jak dwie różne klasy; w tym tylko wypadku, gdyby potrzebne suplowania przechodzić miały siły kolegium nauczycielskiego, a kandydat okazał się już dzielnym w dotychczasowęj części swego uzdolnienia nauczycielskiego, powierzoną mu być może większa ilość godzin naukowych, a wedle okoliczności nawet w więcej, niżeli dwu klasach.

5. Powierzone sobie lekcye dawać będzie kandydat próby wprawdzie samodzielnie, wszakże tak, iżby poddany był pod szczególny dozór dyrektora i nauczyciela klasy, w któręj naucza i stósował się surowo do ich poleceń.

Dyrektor i nauczyciel klasy obowiązani są, zwłaszcza w piérwszym czasie, ucześnieć pilnie na lekcye kandydata, i udzielać mu potém swych uwag o niedostatecznościach metody lub dyscypliny celem zastosowania się do nich; w zachowaniu się swém względem kandydata podczas samychże lekyj unikać mają najsurowięj wszystkiego, coby uwłaczać mogło powadze tegoż u uczniów.

Z drugięj strony winien kandydat próby celem nabycia z własnego zapatrywania się metody i dyscypliny biegłych nauczycieli, odwiedzać często lekcye nauczycieli zakładu, mianowicie głównego nauczyciela swęj klasy i tych nauczycieli, którzy równe z nim przedmioty w innych klasach wykładają.

6. Leichtere Strafen in den Lehrstunden hat der Candidat selbst zu verfügen das Recht, unter unmittelbarer nachheriger Anzeige an den Classenlehrer; die Verfügung von schweren Strafen hat er dem Classenlehrer zu überlassen, dessen besondere Aufgabe es ist, in diesem, für den angehenden Lehrer meistens schwierigen und gefährlichen Punkte dem Candidaten rathend zur Seite zu stehen, und dessen Ansehen zweckmäßig zu unterstützen, wie es überhaupt der ganze Lehrkörper als eine Pflicht gegen seine Schule und gegen seinen Berufsgenossen ansehen wird, durch collegialisches Verhalten zu dem Candidaten seine Stellung am Gymnasium zu erleichtern und zu befestigen.

7. Uebrigens ist der Probecandidat den Bestimmungen der allgemeinen Schulgesetze und der speciellen Schulordnung seiner Anstalt, sowie den Anordnungen des Directors in gleicher Weise zum Gehorsam verpflichtet, wie jeder angestellte Lehrer; namentlich hat er die Lehrerconferenzen regelmäßig zu besuchen und ist dort zum Abgeben seiner Stimme über Leistungen und sittliches Verhalten der Schüler in seinen Gegenständen und Lehrstunden, sowohl im Laufe des Schuljahres, als bei der Frage nach Versetzung und Classification, so verpflichtet wie berechtiget. In allen übrigen Fällen hat der Candidat in der Conferenz nur eine beratende Stimme.

#### §. 20.

1. Wenn die didaktischen oder pädagogischen Fehler des Probecandidaten oder sein sonstiges Verhalten dem Gymnasium, an welchem er beschäftigt ist, nachtheilig zu werden drohen, so hat der Director das Recht, nach Beendigung des ersten Semesters und in dringenden Fällen sogar sogleich der Thätigkeit des Candidaten an seinem Gymnasium ein Ende zu setzen. Er hat darüber die Ansicht des Lehrkörpers anzuhören, dann nach seiner Ueberzeugung zu entscheiden und die geschehene Entlassung eines Candidaten unter Beilegung des Protokolles über die Ansichten des Lehrkörpers sofort an die vorgesetzte politische Landesstelle zu berichten. Diese hat je nach Art der Gründe, welche die Entfernung des Candidaten veranlaßten, entweder ihn unter den geeigneten Weisungen an ein anderes Gymnasium zur Fortsetzung seines Probejahres zu schicken oder erforderlichen Falles wegen Zurückweisung desselben vom Lehramte einen Antrag an das Ministerium zu stellen.

2. Nach Ablauf des Probejahres hat der Director, auf Grund einer Berathung mit den Classenlehrern der Classen, in welchen der Probecandidat beschäftigt war, ein von ihm und diesen Classenlehrern zu unterfertigendes Zeugniß auszustellen, in welchem die Gegenstände und Classen, worin der Candidat unterrichtet hat, bezeichnet und der Grad der von ihm bewiesenen Fertigkeit im Unterrichte und in Aufrechthaltung der Zucht unverhohlen beurtheilt wird. Eine Abschrift des Zeugnisses ist dem zu erstattenden Jahresberichte über das Gymnasium beizulegen. Erst durch dieses Zeugniß wird unter Erfüllung der §. 5, 4. bezeichneten Bedingung die Befähigung zur Anstellung als ordentlicher Lehrer vollständig erworben.

6. Lżejsze kary wyznaczać może sam kandydat w godzinach naukowych, donosząc o nich bezpośrednio nauczycielowi klasy; wyznaczenie kar ciężkich pozostawić ma nauczycielowi klasy, którego szczególném jest zadaniem w punkcie tym, po większej części trudnym i niebezpiecznym dla początkującego nauczyciela, być doradcą kandydata, wspierać tegoż powagą odpowiednio celowi, jak to w ogólności całe ciało nauczycielskie uważać będzie za obowiązek względem szkoły i swego towarzysza zawodu ułatwić i umocnić stanowisko kandydata w gimnazyum przez swe kolegialne względem niego zachowanie się.

7. Zresztą kandydat próby obowiązany jest do posłuszeństwa postanowieniom powszechnych ustaw szkolnych i szczególnego regulaminu szkolnego swego zakładu, jak i rozrządzeniom dyrektora w równy sposób, jak każdy inny ustanowiony nauczyciel; mianowicie uczęszczać winien regularnie na konferencye nauczycielskie, na których do oddania głosu swego o czynnościach i moralném zachowaniu się uczniów w swych przedmiotach i lekcjach, tak w biegu roku szkolnego, jak i przy pytaniu o przeniesienie i klasyfikacyi, jest obowiązany i upoważniony. W wszelkich innych wypadkach ma kandydat w konferencyi tylko głos doradczy.

#### §. 20.

Jeżeliby dydaktyczne i pedagogiczne wady kandydata próby lub inne jego zachowanie się groziły szkodą gimnazyum, na którym jest zatrudniony, tedy dyrektor ma prawo położenia końca czynności kandydata w swoim gimnazyum po ukończeniu pierwszego półroczu, a nawet natychmiast w razach pilnych. Ma on w tym względzie wysłuchać zdanie ciała nauczycielskiego, rozstrzygnąć potem rzecz wedle swego przekonania i donieść o zasłém oddaleniu kandydata z załączeniem protokołu o zdaniach ciała nauczycielskiego natychmiast przełożonej politycznej władzy krajowej. Władza ta wedle rodzaju powodów oddalenia kandydata albo wyszle go ze stósownemi zaleceniami do innego gimnazyum dla dalszego ciągu jego roku próby, albo przedłoży w razie potrzeby wniosek Ministerstwu względem jego oddalenia od urzędu nauczycielskiego.

2. Po upływie roku próby winien dyrektor na podstawie porady z klasowymi nauczycielami klas, w których kandydat próby był zatrudniony, wydać świadectwo, przez niego i tychże nauczycieli klasowych podpisaném być mające, w którym przedmioty i klasy przez kandydata nauczone mają być oznaczone, tudzież stopień udowodnionej przezeń biegłości w wykładzie i w utrzymaniu karności bez ogródki ma być osądzony. Odpis zaświadczenia załączony być ma do przedłożyć się mającej rocznej relacji o gimnazyum. Tym dopięro świadectwem dopełniwszy oznaczonych w §. 5, 4. warunków, uzyskuje się zupełne uzdolnienie do posady zwyczajnego nauczyciela.

3. Die Leistung des Probejahres gibt dem Candidaten nur in dem Falle einen Anspruch auf Remuneration für die von ihm ertheilten Stunden, wenn er über die gesetzliche Zahl von sechs wöchentlichen Stunden beim Unterrichte beschäftigt war. In diesem Falle kann der Director bei der politischen Landesstelle eine Remuneration beantragen.

### §. 21.

#### Gebühren.

Für das Abhalten der Prüfung hat jeder Candidat die Taxe von zehn Gulden zu zahlen; die Verpflichtung zur Erlegung derselben ist unabhängig davon, ob der Candidat beim Examen besteht oder nicht.

Die Taxe wird beim Empfange der Zuschrift der Prüfungscommission, durch welche die Aufgaben zu den schriftlichen häuslichen Arbeiten mitgetheilt werden, vom Candidaten an die durch die Prüfungscommission bezeichnete Casse gezahlt, dieselbe Taxe ist für jedes weitere Examen zu erlegen.

### §. 22.

#### Geschäftsführung.

1. Sämmtliche Prüfungscommissionen stehen unmittelbar unter dem Ministerium für Cultus und Unterricht.

2. Der Director jeder Prüfungscommission hat die Correspondenz mit dem Ministerium und den Candidaten zu führen, und die Acten der Prüfungscommission in geschäftsmäßiger Ordnung zu halten.

3. Diese Acten sind:

- a) allgemeine, enthaltend die allgemeinen Verordnungen des Ministeriums auf Anfragen der Prüfungscommission und ähnliche;
- b) Personalacten.

Ueber jeden Candidaten, welcher dem Examen vor einer Prüfungscommission sich unterzieht, wird ein eigenes Actenstück angelegt, welches enthalten muß: das Gesuch des Candidaten nebst Angabe der Zeugnisse und ihres Inhaltes, den Lebenslauf desselben, die etwaigen Entscheidungen des Ministeriums bei Zweifeln über Zulassung des Candidaten zum Examen, die Zuschriften der Prüfungscommission an den Candidaten, die schriftlichen Arbeiten desselben, das Urtheil der Prüfungscommission über die schriftlichen Arbeiten und die Probelection, das Protokoll über die mündliche Prüfung und über die Schlußberathung der Prüfungscommission, das demselben ertheilte Zeugniß.

4. Die Personalacten sind am Ende eines jeden Schuljahres an das Unterrichtsministerium zur Einsicht einzusenden.

3. Czynność roku próby nadaje kandydatowi w takim tylko razie pretensją do remuneracyi za udzielane przezeń lekcyę, jeżeli zatrudniony był przy nauce nad przepisaną prawem liczbę sześciu godzin na tydzień. W razie takim może dyrektor przedłożyć politycznej władzy krajowej wniosek o remuneracyę.

### §. 21.

#### **Należytości.**

Za odbycie examinu winien każdy kandydat zapłacić taxę dziesięciu Złotych Reńskich; zobowiązanie do jej złożenia nie jest zawisłém od tego, czy kandydat utrzymał się przy examinie lub nie.

Przy otrzymaniu pisma komisji examinacyjnej, którém zakomunikowane są zadania do piśmiennych wypracowań domowych, złożoną ma być taxa przez kandydata do oznaczonej przez komisję examinacyjną kasy, taż sama taxa złożoną być ma za każdy dalszy examin.

### §. 22.

#### **Prowadzenie spraw.**

1. Wszystkie komisje examinacyjne stoją bezpośrednio pod Ministerstwem Wyznań i Oświecenia.

2. Dyrektor każdej komisji examinacyjnej prowadzić ma korespondencyą z Ministerstwem i kandydatami i utrzymywać akta komisji examinacyjnej w zgodnym ze sprawami porządku.

3. Akta te są:

- a) ogólne, zawierające ogólne rozporządzenia Ministerstwa na zapytania komisji examinacyjnych i podobne;
- b) akta osób dotyczące.

O każdym kandydacie, który się poddaje examinowi przed komisją examinacyjną, zakłada się akt osobny, który mieścić musi: prośbę kandydata z przytoczeniem zaświadczeń i ich treści, bieg jego życia, rozstrzygnięcia Ministerstwa, jeżeli jakie zaszyły przy wątpliwościach o przypuszczeniu kandydata do examinu, pisma komisji examinacyjnej do kandydata, piśmienne tegoż wypracowania, zdanie komisji examinacyjnej o pracach piśmiennych i lekcyi próby, protokół o examinie ustnym i o ostatecznej naradzie komisji examinacyjnej, udzielone temuż zaświadczenie.

4. Akta osoby dotyczące przesłane być mają na końcu każdego roku szkolnego do Ministerstwa Oświecenia celem przeglądu.



## Erlaß des Finanzministeriums vom 30. Juli 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXVII. Stück, Nr. 144, ausgegeben am 9. August 1856),

wirkfam für alle Kronländer, mit Ausnahme von Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien und Slavonien, der serbischen Wojwodschafft, dem Temeser Banate, des lombardisch-venetianischen Königreiches, Tirols mit Vorarlberg, der Militärgränze und von Dalmatien,

wegen Modificirung einiger Normen über die Brauntweinsteuer, in Uebereinstimmung mit den unterm 1. April 1853 eingeführten Alkoholometern.

Nachdem die in Folge Allerhöchster Entschließung Seiner k. k. Apostolischen Majestät vom 16. März 1853 mit der Verordnung des Ministers für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 1. April 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt, XXI. Stück, Nr. 66), zur Bestimmung der Stärke des Brauntweines oder Weingeistes für ämtliche Zwecke und zum Kaufe und Verkaufe vorgeschriebenen ämtlich geprüften Alkoholometer die Volumen-Perzente des, in der Flüssigkeit enthaltenen Alkohols angeben, d. h. nachdem die Grade der Skala dieser Alkoholometer anzeigen, wie viele Maß Alkohol in 100 Maß der Flüssigkeit, und nachdem hiebei eine Temperatur von  $+ 12^{\circ}$  R.: vorausgesetzt wird, enthalten sind, so wird zur Hintanhaltung von Zweifeln erinnert:

- a) daß bei der Einhebung der Verzehrungssteuer von gebrannten geistigen Flüssigkeiten in den vom Erlaße des Finanzministeriums vom 21. Oktober 1849 (Nr. 426 des Reichs-Gesetz-Blattes), §. 1, lit. d) vorgesehenen Fällen der Steuerbemessung nach der Gradhältigkeit, mit Beseitigung eines dort unterlaufenen Druckfehlers und bei der Anwendung der oben erwähnten Alkoholometer der zweite Absatz des §. 1, lit. d) sich dahin ändere, daß derselbe folgendermaßen lautet:

„Diese Gebühr hat jedoch nur in dem Falle zu gelten, wenn der Alkoholgehalt des Erzeugnisses weniger als  $52\frac{1}{2}^{\circ}$  der ämtlich geprüften 100theiligen Alkoholometer-Skala bei einer Temperatur von  $+ 12^{\circ}$  Réamur beträgt.“

Bei höheren Graden des Alkoholgehaltes wird die Gebühr auf folgende Weise berechnet:

|   |
|---|
| Bei einem Alkohol-Gehalte von $52\frac{1}{2}^{\circ}$ und unter $65^{\circ}$ mit 3 fl. 45 fr. |
| „ „ „ „ $65^{\circ}$ und unter $77\frac{1}{2}^{\circ}$ mit 4 „ 30 „                           |
| „ „ „ „ $77\frac{1}{2}^{\circ}$ und unter $90^{\circ}$ mit 5 „ 15 „                           |
| „ „ „ „ $90^{\circ}$ bis $100^{\circ}$ mit . . 6 „ — „  |

- b) daß in den Fällen der Steuerrückvergütung für ausgeführte gebrannte geistige Flüssigkeiten die geringste Gradhältigkeit der auszuführenden solchen Flüssigkeiten mit  $75^{\circ}$  obiger 100theiliger Skala bei einer Temperatur von  $+ 12^{\circ}$  Réamur angenommen, und daß der bis jetzt je für einen n. ö. Cimer  $30^{\circ}$  Brauntweines bemessene Rückvergütungsbetrag künftig je für einen niederösterreichischen Cimer Brauntweines von  $75^{\circ}$  der neuen Skala bei einer Temperatur von  $+ 12^{\circ}$  Réamur werde erfolgt werden.

Freiherr von Bruck m. p.

## Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 30. Lipca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXVII, Nr. 144, wydana dnia 9. Sierpnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Węgier, Siedmiogrodu, Kroacyi i Sławonii, Województwa Serbskiego, Banatu Temeskiego, Lombardzko-Weneckiego Królestwa, Tyrolu z Vorarlbergiem, Pogranicza wojskowego i Dalmacyi,

względem zmiany niektórych postanowień o podatku od wódki zgodnie z zaprowadzonymi z dniem 1. Kwietnia 1853 alkoholometrami.

Gdy przepisane w skutek Najwyższego Postanowienia Jego C. K. Apostolskiej Mocy z dnia 16. Marca 1853 Rozporządzeniem Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych z dnia 1. Kwietnia 1853 (Dziennik Praw Państwa, część XXI, Nr. 66), dla oznaczenia mocy wódki i spirytusu winnego dla celów urzędowych, tudzież celem kupna i sprzedaży urzędownie examinowane alkoholometry oznaczają procenta ilości zawartego w płynie alkoholu, t. j. gdy stopnie skali tychże alkoholometrów oznaczają, ile miar alkoholu mieści się w 100 miarach płynu i gdy przytém przypuszcza się temperatura  $+ 12^{\circ}$  R., tedy dla zapobieżenia wątpliwościom przypomina się:

a) iż przy ściąganiu podatku konsumcyjnego od gorzelnianych płynów spirytusowych w przewidzianych przez rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 21. Października 1849 (Nr. 426 Dziennika Praw Państwa), §. 1, lit. d) wypadkach wymiaru podatku wedle ilości stopni z usunięciem zaszłej tam omyłki drukarskiej i przy zastosowaniu pomienionego wyżej alkoholometru drugi ustęp §. 1, lit. d) w ten się zmienia sposób, iżby opiewał jak następuje:

„Należytość ta ma jedynie w tym wypadku znaczenie, jeżeli alkoholiczna treść wyrobu wynosi mniej jak  $52\frac{1}{2}^{\circ}$  examinowanej urzędownie studzielnej skali alkoholometrycznej przy temperaturze  $+ 12^{\circ}$  Réaumur'a“.

Przy wyższych stopniach treści alkoholicznej oblicza się należytość w sposób następujący:

|                      |                                 |                         |              |               |
|----------------------|---------------------------------|-------------------------|--------------|---------------|
| Przy treści alkoholu | $52\frac{1}{2}^{\circ}$ i niżej | $65^{\circ}$            | na . . . . . | 3 złr. 45 kr. |
| „ „ „                | $65^{\circ}$ i „                | $77\frac{1}{2}^{\circ}$ | na . . . . . | 4 „ 30 „      |
| „ „ „                | $77\frac{1}{2}^{\circ}$ i „     | $90^{\circ}$            | na . . . . . | 5 „ 15 „      |
| „ „ „                | $90^{\circ}$ do                 | $100^{\circ}$           | na . . . . . | 6 „ — „       |

b) iż w razach zwrotnego podatku wynagrodzenia za wywiezione gorzelniane płyny spirytusowe najniższa ilość stopni wywozić się mających płynów takich przyjmuje się na  $75^{\circ}$  powyższej studzielnej skali przy temperaturze  $+ 12^{\circ}$  Réaumur'a, i że wymierzona dotąd od jednego niższo-austryackiego wiadra  $30^{\circ}$  wódki ilość wynagrodzenia zwrotnego wydawaną nadal będzie od jednego niższo-austryackiego wiadra wódki o  $75^{\circ}$  nowej skali przy temperaturze  $+ 12^{\circ}$  Réaumur'a.

Baron **Bruck** m. p.

## Verordnung des Ministeriums der Justiz vom 2. August 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXVII. Stück, Nr. 145, ausgegeben am 9. August 1856),

wirksam für sämtliche Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die Art der Verpackung von Gegenständen strafgerichtlicher Untersuchungen.

Zur Beseitigung der Uebelstände, welche sich aus der mangelhaften Verpackung der Gegenstände strafgerichtlicher Untersuchungen ergeben können, findet das Justizministerium folgende Vorschrift zu erlassen.

1. Jedes zum Zwecke der gerichtlich-chemischen Untersuchung abzusendende Object, z. B. ein Organ, Organtheil, ein Giftstoff, Giftträger u. dgl. muß für sich und gesondert von jedem anderen in einem eigenen Gefäße verpackt werden.

2. Vor allen anderen sind Glas- oder Porzellan-Gefäße zur Aufnahme dieser Gegenstände geeignet, und durch eine zweckmäßige äußere Verpackung vor jeder Beschädigung zu schützen.

3. Diese Gefäße sind mit einem geriebenen Glas- oder einem gereinigten Korkstößel zu verschließen, und die Stößel mit Siegelack derart luftdicht zu verkitten, so daß jeder Ausitritt des Inhaltes nach Außen, und jedes Gelangen äußerer Stoffe nach Innen unmöglich wird.

4. Ueberhaupt muß aber auch jedes andere zur Verpackung zu verwendende Materiale vollkommen rein und insbesondere so beschaffen sein, daß der chemisch zu untersuchende Gegenstand nicht vielleicht durch dieses selbst verunreiniget oder vergiftet werde.

5. Die ganze Verpackung der zu versendenden Objecte hat immer durch einen Sachverständigen, und zwar nach Möglichkeit durch einen erfahrenen Chemiker zu geschehen.

Freiherr von **Krauß** m. p.

150.

## Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 2. Sierpnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXVII., Nr. 145, wydana dnia 9. Sierpnia 1856),  
obowiązujące dla wszystkich Krajów koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,  
**o sposobie zapakowania przedmiotów śledztwa karno-sądowego.**

Celem usunięcia niedogodności, jakie powstać mogą z pochybnego zapakowania przedmiotów śledztwa karno-sądowego, wydaje Ministerstwo Sprawiedliwości przepis następujący:

1. Każdy przedmiot, celem sądowo-chemicznego rozbioru przesłanym być mający, n. p. organ, część organu, treść trucizny, naczynie na truciznę i t. p., opakowanym być musi dla siebie odosobniony od wszystkiego innego we właściwem naczyniu.

2. Najstósowniejsze do przyjęcia tych przedmiotów są naczynia szklane lub porcelanowe, które przez odpowiednie celowi zewnętrzne opakowanie chronione być mają od wszelkiego uszkodzenia.

3. Naczynia te zatkane być mają czopkiem korkowym lub ze szkła tartego, a czopki zakitowane lakiem hermetycznie w ten sposób, iżby niepodobnem było wszelakie wyjście treści na zewnątrz i dojście zewnętrznych materij wewnątrz.

4. W ogólności każdy inny do opakowania użyty materiał winien być zupełnie czysty, a w szczególności taki, ażeby nim przedmiot, mający być chemicznie rozebrany, sam nie stał się zanieczyszczonym lub zatrutym.

5. Całe opakowanie przedmiotów, przesłanemi być mających, odbyć się zawsze winno za pośrednictwem znawcy, a to, o ile można przez doświadczonego chemika.

Baron **Krauss** m. p.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

**Kraukauer Verwaltungsgeliet.**

**Jahrgang 1856.**

**Erste Abtheilung.**

**XXXVI. Stück.**

Ausgegeben und versendet am 26. September 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

**Rok 1856.**

**Oddział pierwszy.**

**Zeszyt XXXVI.**

**Wydany i rozesłany dnia 26. Września 1856.**

## Verordnung des Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 19. Juli 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXVIII. Stück, Nr. 146, ausgegeben am 27. August 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches,

betreffend die Stellung der katholischen Religionslehrer an Gymnasien.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchsten Entschliefungen vom 6. April und 7. Juli 1856 die Festsetzung des Status der katholischen Religionslehrer und ihrer Gebühren an den, aus dem Aecar oder votirten Fonds erhaltenen Gymnasien Allergnädigst zu genehmigen geruht.

Auf Grundlage dieser Allerhöchsten Entschliefungen, sowie des Concordates vom 18. August 1855, Artikel VII, wornach hinsichtlich der Bestellung von Religionslehrern für Gymnasien jene Anordnungen in Kraft verbleiben, welche auf Grundlage der Anträge der im Jahre 1849 in Wien versammelt gewesenen Bischöfe seiner Zeit erlassen worden sind, wird in Ergänzung der Verordnung vom 16. September 1855 über die Zusammensetzung der Gymnasial-Lehrkörper (Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 180, Punct 1) Nachstehendes bestimmt, und hiemit zugleich die Verordnung vom 28. Juni 1850 (Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 265) außer Kraft gesetzt.

### 1.

Der Religionsunterricht an einem achtclassigen Gymnasium kann entweder von Einem Katecheten oder von zweien, und zwar von dem Einen in den Unter- und dem Anderen in den Ober-Gymnasialclassen ertheilt werden.

Im letzteren Falle widmen sich entweder beide nur dem Religionsunterrichte oder ein jeder von ihnen übernimmt auch noch, nach erlangter Befähigung, einen Theil des Unterrichtes in anderen obligaten Lehrfächern.

Wo zwei Religionslehrer angestellt sind, werden auch abgeseondert für die Schüler des Ober- und des Unter-Gymnasiums von ihnen die Erhorten an Sonn- und Festtagen abgehalten. Ist nur Ein Katechet an einem achtclassigen Gymnasium angestellt, so wird eine Remuneration von 150 fl. zu dem Ende ausgesetzt, damit ein anderer Priester als Erhortator für die Schüler des Unter- oder des Ober-Gymnasiums aufgestellt werden könne.

An einem vierclassigen Gymnasium wird Ein Religionslehrer bestellt, welcher jedenfalls, er mag sich an dem Unterrichte in anderen Lehrfächern betheiligen oder nicht, auch die Erhorten für die Schüler zu halten hat.

### 2.

Wird nur Ein Religionslehrer an einem achtclassigen Gymnasium angestellt, so gebührt ihm der volle, an dem betreffenden Gymnasium systemisirte Gehalt eines Gym-

151:

## Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 19. Lipca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXVIII, Nr. 146, wydana dnia 27. Sierpnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego,

względem stanowiska katolickich nauczycieli religii w gimnazyach.

Najwyższemi Postanowieniami z dnia 6. Kwietnia i 7. Lipca 1856 r. raczył Najjaśniejszy Pan, Jego C. K. Apostolska Mość, Najlaskawiej uchwalić ustanowienie stanu katolickich nauczycieli religii tudzież ich należytości, przy gimnazyach, utrzymywanych ze skarbu lub funduszów udotowanych.

Na zasadzie tak Najwyższych Postanowień tych, jako też konkordatu z dnia 18. Sierpnia 1855 r. Artykuł VII, wedle którego, co się tyczy ustanowienia nauczycieli religijnych po gimnazyach, te Rozporządzenia w mocy zostają, jakie na podstawie wniosków biskupów, w roku 1849 w Wiedniu zgromadzonych, swego czasu wydane zostały, w uzupełnieniu Rozporządzenia z dnia 16. Września 1855 r. o złożeniu ciał nauczycielskich gimnazyalnych (Dziennik Praw Państwa, Nr. 180, Punkt 1) stanowi się, co następuje, a zarazem traci niniejszém moc swą Rozporządzenie z dnia 28. Czerwca 1850 r. (Dziennik Praw Państwa, Nr. 265).

### 1.

Nauka religii w gimnazyach ośmioklasowych udzielaną być może albo przez jednego katechetę albo przez dwóch, a to przez jednego w niższych, przez drugiego w wyższych klasach gimnazyalnych.

W ostatnim razie poświęcają się albo obaj tylko nauce religii, albo każdy z nich przyjmuje także jeszcze, po osiągnięciem uzdolnienia, część nauki w innych zawodach naukowych obowiązkowych.

Gdzie jest dwóch nauczycieli religii ustanowionych, tam także miewane będą przez nich exorty w niedziele i święta oddzielnie do uczniów gimnazjum wyższego i niższego. Jest tylko jeden katecheta ustanowionym w gimnazyum ośmioklasowém, natedy wyznaczoną zostanie remuneracya o 150 zlr. tym końcem, ażeby inny ksiądz jako exortator ustanowionym być mógł dla uczniów gimnazjum niższego lub wyższego.

W gimnazyum cztero-klasowém ustanowionym zostanie jeden nauczyciel religii, który na wszelki sposób także exorty do uczniów miewać będzie, bez różnicy, czy zajmuje się nauką w innych wydziałach naukowych lub nie.

### 2.

Jeżeli ustanowionym jest tylko jeden nauczyciel religii w gimnazyum ośmioklasowém, wówczas należy mu się pełna, w dotyczącém gimnazyum usystemizo-



nastallehrers mit dem Rechte der normalmäßigen Vorrückung auf die höhere Gehaltsstufe nebst dem Ansprüche auf Decennial-Zulagen und Ruhegehalt.

Dieselbe Gehaltsbestimmung findet Anwendung auch in dem Falle, wo zwei Religionslehrer bestellt werden, deren jeder nebst der Religionslehre auch in anderen obligaten Lehrfächern Unterricht erteilt.

Werden zwei Religionslehrer mit der ausschließlichen Verwendung beim Religionsunterrichte bestellt, so bezieht jeder den ehemals für Katecheten an sechsclassigen Gymnasien systemisirten fixen Gehalt, das ist 500 Gulden an Gymnasien dritter, — 600 Gulden an Gymnasien zweiter, — 700 Gulden an Gymnasien erster Classe, dann 800 Gulden an dem thesesianischen und dem akademischen Gymnasium in Wien; beide haben ferner Anspruch auf die systemmäßigen Decennial-Zulagen und auf Ruhegehalt, nicht aber auf Vorrückung auf eine höhere Gehaltsstufe.

An einem vierclassigen Gymnasium bezieht der Religionslehrer den Gehalt von 500 oder 700 Gulden, je nachdem er bloß den Religionsunterricht oder neben demselben auch andere Lehrfächer vermöge seiner Lehrbefähigung übernimmt.

In Beziehung auf Rang und Stellung im Lehrkörper findet zwischen den Religionslehrern und den übrigen Gymnasiallehrern kein Unterschied Statt.

### 3.

Welche von den bezeichneten drei Anstellungsmodalitäten (§. 1) an jedem Gymnasium anzuwenden sei, wird von Fall zu Fall nach Maßgabe der Umstände und Bedürfnisse und auf Grundlage des von dem betreffenden bischöflichen Ordinariate gestellten Antrages von dem Ministerium für Cultus und Unterricht ausgesprochen, wobei zu bemerken ist, daß die Bethheiligung an dem Unterrichte in anderen Lehrfächern und die darauf begründete Gebührenbemessung (§. 2) an achtclassigen Gymnasien nur ausführbar ist, wenn beide Religionslehrer sich den Bestimmungen des Prüfungsgesetzes gemäß für andere Lehrfächer qualificirt haben (§. 4) und in diesen Fächern an dem betreffenden Gymnasium mit Rücksicht auf die Unterrichtsbedürfnisse und unter Einhaltung des systemisirten Lehrer- und Gebühren-Status verwendet werden können. Es kann daher auch da, wo ein Religionslehrer für alle acht Classen angestellt worden ist, nachträglich neben ihm ein zweiter nur dann angestellt werden, wenn die eben bezeichneten Bedingungen als vorhanden nachgewiesen werden.

### 4.

Die Befähigung zur Ertheilung des Religionsunterrichtes prüft das bischöfliche Ordinariat der Diöcese, in welcher das Gymnasium gelegen ist, mittelst einer schriftlichen und mündlichen Concurssprüfung, welche nach vorgängiger Ausschreibung in der Diöcese beim Ordinariate abgehalten und für welche die Fragen von dem Bischöfe bestimmt werden.

wana płaca nauczyciela gimnazyalnego, z prawem normalnego posunięcia się na wyższy stopień płacy wraz z prawem do dodatków dziesięciorocznych i płacy spoczynku.

Toż Postanowienie co do płacy znajduje zastosowanie także w tym przypadku, gdy jest dwóch nauczycieli religijnych ustanowionych, z których każdy oprócz nauki w religii udziela także nauki w innych wydziałach naukowych obowiązkowych.

Są dwaj nauczyciele z wyłącznym użyciem do nauki w religii ustanowieni, wówczas pobiera każdy płacę stałą, jaka dawniej usystemizowaną była dla katechetów w gimnazyach sześcioklasowych, to jest po 500 złotych reńskich w gimnazyach trzeciej, — po 600 złotych reńskich w gimnazyach drugiej, — po 700 złotych reńskich w gimnazyach pierwszej klasy, tudzież po 800 złotych reńskich w gimnazjum terezyańskim i akademickim w Wiedniu; obaj mają nadto prawo do usystemizowanych dodatków dziesięciorocznych i do płacy spoczynku, nie zaś do posunięcia na wyższy stopień płacy.

W gimnazjum czteroklasowym pobiera nauczyciel religii złotych reńskich 500 lub 700 płacy, w miarę tego, czy zajmuje się tylko nauką religii, lub obok tej także w innych zawodach naukowych wedle uzdolnienia swego nauczycielskiego.

Co się tyczy rangi i stanowiska w ciele nauczycielskiem, nie ma żadnej różnicy między nauczycielami religijnymi i innymi nauczycielami gimnazyalnymi.

### 3.

Która z pomienionych trzech modalności ustanowienia (§. 1.) w każdym gimnazjum zastosowanie mieć będzie, orzeczonem będzie w każdym pojedynczym przypadku przez Ministerjum Wyznań i Oświecenia w miarę okoliczności i potrzeby, tudzież na podstawie wniosku, objawionego ze strony dotyczącego ordynaryatu biskupiego, przyczem na uwadze mieć należy, iż przejęcie nauki w innych wydziałach naukowych i zawisłe od tego wymierzenie należytości (§. 2.) w gimnazyach ośmioklasowych miejsce mieć może tylko, jeżeli *obaj* nauczyciele religijni stósownie do Postanowień ustawy o examinach ukwalifikowani są dla innych zawodów naukowych (§. 4), do których w dotyczącem gimnazjum, ze względem na potrzeby naukowe i przy zachowaniu stanu usystemizowanego nauczycieli i płacy, użytymi być mogą. Przetoż także, gdzie tylko jeden nauczyciel religii ustanowionym został dla wszystkich ośmiu klas, obok niego drugi wtenczas tylko może być ustanowionym, jeżeli warunki, co dopięro wskazane, znajdują się udowodnione.

### 4.

Uzdolnienie do udzielania nauki religii rozpoznawa biskupi ordynaryat tej diecezji, w której się gimnazjum znajduje, za pomocą piśmiennego i usnego examinu konkursowego, który po uprzedniem rozpisaniu w diecezji w ordynaryacie będzie odbyty, i do którego pytania przez biskupa ustanowione będą.

Die Befähigung zur Ertheilung des Unterrichtes in anderen Lehrfächern wird vor einer der für die Gymnasial-Lehramts-Candidaten aufgestellten Prüfungscommissionen nach den dießfalls geltenden Anordnungen nachgewiesen.

Es versteht sich von selbst und liegt auch im Sinne der Bestimmung §. 3, daß die bleibende Verwendung der Religionslehrer auch in anderen obligaten Lehrgegenständen von der Zustimmung des Bischofes abhängig ist.

## 5.

Si die Stelle eines Religionslehrers erlediget, so hat der Gymnasialdirector die Anzeige an die Landesstelle und zugleich an das betreffende bischöfliche Ordinariat zu machen, und zu bemerken, für welche Classen der abgetretene Religionslehrer angestellt war, und ob er auch in anderen Lehrfächern und in welchen Unterricht zu ertheilen hatte.

## 6.

Von dem betreffenden Bischofe wird Derjenige, den er auf Grundlage der Concursprüfung für das Lehrfach der Religion als den geeignetsten Bewerber erkannt hat, im Wege der Landesstelle dem Ministerium als Religionslehrer unter Mittheilung der Prüfungsacten namhaft gemacht. Woserne wider die Anstellung des Bezeichneten kein Bedenken obwaltet, wird von dem Vorschlage des Bischofes nicht abgewichen; sollten besondere Verhältnisse eine Abweichung von der Wahl des Bischofes erheischen, so wird hierüber mit ihm das Einvernehmen gepflogen, immer jedoch kann nur ein von dem Bischofe als befähiget anerkannter Priester als Religionslehrer angestellt werden.

## 7.

Auf die Religionslehrer finden bezüglich ihrer Stellung den Directoren und der Landesstelle gegenüber und der aus ihrer Anstellung entspringenden Pflichten und Rechte die hinsichtlich der Gymnasiallehrer überhaupt bestehenden Vorschriften in soweit Anwendung, als nicht ausdrückliche Anordnungen eine Ausnahme begründen. Sie haben daher auch das für Gymnasiallehrer vorgeschriebene dreijährige Provisorium zu bestehen, bevor sie jener Ansprüche, die nur aus einer definitiven Anstellung erwachsen, theilhaftig werden können. Am Schlusse dieses Trienniums hat die Landesstelle über gutächtlichen Bericht des Directors des Gymnasiums die Ansicht des Bischofes einzuholen, und darnach, sowie auf Grundlage ihrer eigenen Erfahrungen, den vorschriftmäßigen Antrag zu stellen.

Kein Religionslehrer kann den Religionsunterricht fortsetzen, wenn sein Bischof ihm die Ermächtigung hierzu entzieht.

## 8.

Da die Einrichtung des Religionsunterrichtes in Bezug auf die Gliederung seiner Haupttheile, deren Vertheilung auf die einzelnen Classen und die zu gebrauchenden Lehrbücher im Einklange mit dem gesammten Lehrplane stehen muß, und deshalb durch gegenseitiges Einvernehmen zwischen den Bischöfen und den Regierungsbehörden festgestellt

Uzdolnienie do udzielania nauki w innych wydziałach naukowych wykazaném będzie wedle obowiązujących w tój mierze Rozporządzeń, przed komisją examiacyjną, dla kandydatów nauczycielstwa gimnazyalnego ustanowioną.

Rozumié się samo przez się i odpowiada myśli Postanowienia §. 3, iż stanowcze użycie nauczycieli religii w innych także przedmiotach naukowych zawisłém jest od przyzwolenia biskupa.

## 5.

Jeżeli zawakuje posada nauczyciela religijnego, wówczas dyrektor gimnazjum doniesienie o tém uczynić ma do Władzy Krajowej, a zarazem do dotyczącego ordynaryatu biskupiego, z nadmienieniem, dla których klas odeszły nauczyciel religii był ustanowionym, i czy także w innych zawodach naukowych i w których nauki udzielać miał.

## 6.

Dotyczący biskup wymieni drogą Władzy Krajowej Ministerstwu, przy komunikowaniu aktów examinu na nauczyciela religii tego kandydata, którego uznał za najzdolniejszego w zawodzie naukowym religijnym na podstawie examinu konkursowego. Jeżeli przeciw ustanowieniu wymienionego nie zachodzi żadna trudność, nie odstąpi się od propozycji biskupa; jeżeliby zaś szczególne stósunki wymagały odstąpienia od wyboru biskupa, wówczas porozumienie z nim nastąpi, atoliż ustanowionym być może na nauczyciela religii zawsze tylko kapłan, przez biskupa za zdolnego uznany.

## 7.

Do nauczycieli religijnych, co się tyczy ich stanowiska przeciw dyrektorom i Władzy Krajowej niemniej obowiązków i praw, z ich ustanowienia wynikających, znajdują zastosowanie przepisy, względem nauczycieli gimnazyalnych w ogólności istniejące, o ile nie uzasadniają wyjątku wyraźne Rozporządzenia. Mają oni przeto odbyć także prowizoryum trzyletnie, dla nauczycieli gimnazyalnych przepisane, nim rościć sobie będą mogli te prawa, jakie wynikają tylko z ustanowienia stanowczego. W końcu trzylecia tego, winna Władza Krajowa po sprawdzeniu dyrektora gimnazjum, zasięgnąć opinii biskupa, i wedle tego, równie jak i na podstawie własnych doświadczeń swoich, przedłożyć wniosek przepisany.

Żaden nauczyciel religii nie może udzielać dalej nauki religii, jeżeli mu własny biskup odebrał upoważnienie do tego.

## 8.

Ponieważ urządzenie nauki religii, co się tyczy uszykowania głównych jej części, jej rozdzielenia na pojedyncze klasy, tudzież ksiązek naukowych, używających się mających, w harmonii zostawać musi z całym planem naukowym, a przeto ustanowioném będzie przez wzajemne porozumienie się biskupów z Władzami

wird, so haben auch die Gymnasialdirectoren darüber zu wachen, daß von der vorschriftmäßigen Einrichtung in Betreff der bezeichneten Punkte nicht willkürlich abgewichen werde.

Innerhalb dieser Gränzen haben die Religionslehrer, was die Behandlung ihres Lehrfaches anbelangt, die Weisungen unmittelbar von ihrem Bischöfe einzuholen, und unterliegen nur in Betreff der Beachtung der allgemeinen Regeln der Didaktik der Controle des Directors. Ihr harmonisches Zusammenwirken mit den übrigen Lehrern ist für die didaktischen und pädagogischen Erfolge des Gesamtunterrichtes von besonderer Wichtigkeit; sie haben es daher nach Kräften anzustreben und zu fördern.

## 9.

In soferne es sich darum handelt, daß eine auf die äußere Ordnung des Gymnasiums Einfluß übende Änderung der festgesetzten oder hergebrachten Andachtsübungen vorgenommen werde, so wird der Bischof sich darüber mit der Landesstelle ins Einvernehmen setzen, welche die geeigneten Weisungen an den Gymnasialdirector zu erlassen hat. Sollte dieselbe jedoch Bedenken tragen, dem Wunsche des Bischofes in dieser Beziehung zu entsprechen, so wäre darüber an das Ministerium für Cultus und Unterricht zu berichten.

Weder der Religionslehrer noch der Gymnasialdirector ist befugt, eine Änderung in den festgesetzten oder hergebrachten Andachtsübungen ohne Weisung seiner Vorgesetzten vorzunehmen oder zu gestatten.

## 10.

Nach den voranstehenden Bestimmungen sind rücksichtlich ihrer Stellung auch diejenigen Religionslehrer zu behandeln, welche seit dem Jahre 1850 in Gemäßheit der Verordnung vom 28. Juni 1850 angestellt worden sind. Es soll ihnen daher auch die Dienstzeit, die sie in dieser Anstellung, wenngleich dieselbe bisher nur als eine provisorische galt, zugebracht haben, bei künftigen Ansprüchen auf Decennalzulagen und Ruhegehalt, und denjenigen Religionslehrern, deren Functionen das Recht auf Vorrückung auf die höhere Gehaltsstufe verleihen (§. 2), auch rücksichtlich dieser Vorrückung von jenem Zeitpunkte an, in welchem sie die gedachten Functionen übernommen haben, angerechnet werden.

Graf Thun m. p.

## 152.

## Verordnung des Justizministeriums vom 5. August 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXVIII. Stück, Nr. 147, ausgegeben am 27. August 1856),

wirksam für sämtliche Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über das Verfahren bei der Vernehmung auf freiem Fuße befindlicher und von dem Orte der Schlußverhandlung entfernt wohnender Angeklagter nach §. 216 der Strafproceß-Ordnung durch den Gerichtsvorsitzenden.

Aus Anlaß vorgekommener Anfragen findet das Justizministerium zu bestimmen,

Rządowemi, rzeczą będzie dyrektorów gimnazyalnych czuwać nad tém, ażeby nie odstępowano dowolnie od przepisowego urządzenia pod względem punktów oznaczonych.

W tychto granicach mają nauczyciele religijni, co się tyczy uraktowania ich wydziału naukowego, zasięgać poleceń bezpośrednio od biskupa swego, i tylko pod względem przestrzegania ogólnych zasad dydaktyki podlegają kontroli dyrektora. Ich harmoniczne spółdziałanie z innymi nauczycielami szczególnej jest wagi dla dydaktycznych i pedagogicznych wyników całej nauki; obowiązkiem ich przeto będzie dążyć ku temu i popierać takowe wedle sił swoich.

## 9.

Jeżeli o to szło, ażeby zmienione zostały ćwiczenia pobożności, ustanowione lub zwyczajowe, na zewnętrzny porządek gimnazjum wpływ wywierające, wówczas porozumie się w tej mierze Biskup z Władzą Krajową, która odpowiednie polecenia dyrektorowi gimnazyalnemu wydać winna. Gdyby jednak Władza rzeczona trudności znajdowała, odpowiedzieć w tym względzie życzeniu biskupa, natędy o tém doniesienie uczynić należy do Ministerstwa Wyznań i Oświecenia.

Nie ma prawa ani nauczyciel religii, ani dyrektor gimnazyalny, przedsiębrać lub dozwolić zmiany w ustanowionych lub zwyczajem dawnym zaprowadzonych ćwiczeniach pobożności bez zlecenia przełożonych swoich.

## 10.

Wedle powyższych Postanowień traktowani być winni co się tyczy stanowiska ich także ci nauczyciele religii, którzy od roku 1850 stósownie do Rozporządzenia z dnia 28. Czerwca 1850 r. ustanowieni zostali. Policzony im być ma przeto czas służby, w témto ustanowieniu przepędzony, choćby tylko za prowizoryczne uważaném było, w przyszłych prawo-rozszczeniach do dodatków decenalnych i do płacy spoczynku, a onym nauczycielom religii, których funkcyje im nadają prawa do postąpienia na wyższy stopień płacy (§. 2), także pod względem postąpienia tego, od tej chwili, w której rzeczony funkcyje przejęli.

Hrabia **Thun** m. p.

## 152.

## Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 5. Sierpnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXVIII, Nr. 147, wydana dnia 27. Sierpnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

**o postępowaniu z zaskarżonemi, na wolnej stopie się znajdującemi a od miejsca rozprawy ostatecznej daleko mieszkającemi, w razie przesłuchania ich wedle §.**

**216 procedury karnej przez prezydującego w sądzie.**

Z powodu zaszłych zapytań ustanawia Ministerjum Sprawiedliwości, iż orze-

daß die im §. 216 der Strafproceß-Ordnung festgesetzte Vernehmung des Angeklagten durch das die Schlußverhandlung leitende Mitglied des Gerichtshofes in jenen Fällen, wo der Beschuldigte bisher nicht verhaftet war, und weit zuzureisen hat, allenfalls am Tage der anberaumten Schlußverhandlung oder am Tage vorher, jedenfalls aber so vorzunehmen ist, daß der Angeklagte nicht nochmals zurückzureisen hat, es wäre denn, daß neue Erhebungen durch seine Äußerung nothwendig würden, welche ohnehin eine Vertagung der mündlichen Schlußverhandlung erfordern.

In keinem Falle darf jedoch diese Vernehmung des Angeklagten nach §. 216 durch ein anderes Gericht geschehen, da eben ein Hauptzweck derselben darin besteht, den Vorsitzenden des Gerichtshofes zur Erleichterung der Leitung der Verhandlung mit der Individualität des Angeklagten bekannt zu machen.

Freiherr von **Krauß** m. p.

### 153.

## Erlass des Finanzministeriums vom 8. August 1856,

in Betreff des Amtssitzes der bisherigen Pesth-Oefner Finanzprocuratur-Abtheilung.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XXXVIII. Stück, Nr. 148, ausgegeben am 27. August 1856.

### 154.

## Kundmachung des Ministeriums der Finanzen vom 9. August 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXVIII. Stück, Nr. 149, ausgegeben am 27. August 1856),

giltig für alle im allgemeinen Zollverbaude begriffenen Kronländer,

über die Aufhebung des Hauptzollamtes II. in Ofen und die Aenderung in der Leitung des Hauptzollamtes I. in Pesth.

Mit 1. August 1856 wurde das in Ofen bestandene Hauptzollamt II. Classe aufgehoben, und das Hauptzollamt I. Classe in Pesth unter die Leitung eines mit höheren Amtsbefugnissen bekleideten Oberamts-Directors gestellt.

Freiherr von **Bruck** m. p.

### 155.

## Justizministerial-Erlass vom 21. August 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXVIII. Stück, Nr. 150, ausgegeben am 27. August 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über den Gerichtsstand der unehelichen und Findelkinder nach ihrem Austritte aus der Versorgung durch eine öffentliche Anstalt.

Ueber die entstandene Frage, welchem Gerichtsstande uneheliche oder Findelkinder

zione §. 216 procedury karnéj przesłuchanie oskarżonego przez członka trybunału, rozprawą ostateczną kierującego, w przypadkach, gdzie obwiniony dotąd nie był uwięziony, a daleko przyjeżdżać ma, wedle okoliczności w dniu wyznaczonej rozprawy ostatecznej lub dniem przód, na wszelki sposób zaś tak ma być przedsiębrana, ażeby oskarżony nie musiał jeszcze raz przyjeżdżać, wyjąwszy, że nowe dochodzenia z powodu wyznania jego potrzebnemiby się stały, co by bez tego wymagało odroczenia ustnej rozprawy ostatecznej.

Żadną miarą atoliż przesłuchanie to oskarżonego wedle §. 216. nie może być przedsiębraném przez sąd inny, albowiem główny cel onegoż na tém właśnie zawisł, ażeby przyzujący trybunału dla ułatwienia kierunku rozprawy, obeznał się z indywidualnością oskarżonego.

Baron **Krauss** m. p.

### 153.

#### Rozządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 8. Sierpnia 1856,

**dotyczące siedziby urzędowej dotychczasowego wydziału prokuratury skarbowej Peszto-Budzyńskiej.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXXVIII, N. 148, wydaną dnia 27. Sierpnia 1856.

### 154.

#### Obwieszczenie Ministerstwa Skarbu z dnia 9. Sierpnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXVIII, N. 149, wydana dnia 27. Sierpnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych powszechnym Związkiem celnym objętych,

**o zniesieniu głównego urzędu celnego II. w Budzynie i o zmianie w kierunku głównego urzędu celnego I. w Peszcie.**

Na dniu 1. Sierpnia 1856 r. został istniejący w Budzynie główny urząd celny klasy II. zniesiony, oraz główny urząd celny klasy I. w Peszcie pod kierunek dyrektora nadurzędu poddany, mającego sobie polecone wyższe upoważnienia urzędowe.

Baron **Bruck** m. p.

### 155.

#### Rozządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 21. Sierpnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXVIII, N. 150, wydana dnia 27. Sierpnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

**o jurysdykcji dzieci łoża nieprawego i podrzutków po wystąpieniu ich z publicznego zakładu zaopatrzenia.**

Na zapytanie co do tego, jakiéj sądowności podlegają dzieci nieprawego



nach ihrem Austritte aus der Versorgung durch eine öffentliche Anstalt unterstehen, wird von dem Justizministerium folgende Erläuterung erlassen:

Uneheliche oder Findelkinder, welche auf Kosten einer öffentlichen Anstalt in oder außer derselben untergebracht sind, unterstehen nach den Bestimmungen der Jurisdictionsnorm nur so lange dem Gerichtsstande dieser Anstalt, als sie sich in deren Versorgung befinden. Handelt es sich bei dem Austritte eines unehelichen oder Findelkindes aus der Versorgung der Anstalt um die Bestellung eines Vormundes für dasselbe, so ist, wenn die Mutter des unehelichen Kindes bekannt ist, der Gerichtsstand der Mutter, wenn aber diese unbekannt ist, und bei Findlingen überhaupt das ordentliche Gericht des Bezirkes, in welchem das Kind zur Zeit, wo ihm der Vormund bestellt werden soll, seinen Aufenthalt hat, zur Bestellung desselben und zur Besorgung aller Geschäfte, welche der Vormundschaftsbehörde gesetzlich obliegen, berufen.

Freiherr von **Krauß** m. p.

## 156.

### Verordnung des Finanzministeriums vom 21. August 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXVIII. Stück, Nr. 151, ausgegeben am 27. August 1856),

wirksam für alle Kronländer der Monarchie,

womit der Zeitpunkt der Wirksamkeit der Finanz-Bezirksdirectionen im Verwaltungsgebiete der Krakauer Finanz-Landesdirection bekannt gegeben wird.

Mit Bezug auf die Verordnung des Finanzministeriums vom 12. December 1855, (Reichs-Gesetz-Blatt, XLVI. Stück, Nr. 217), womit die Bestimmungen über die Herstellung der Gleichförmigkeit im Organismus der Finanz-Bezirksbehörden kundgemacht worden sind, wird bekannt gegeben, daß die Finanz-Bezirksdirectionen in Verwaltungsgebiete der Krakauer Finanz-Landesdirection am 30. September 1856 in Wirksamkeit treten werden.

Diese Finanz-Bezirksdirectionen, sieben an der Zahl, sind aufgestellt zu Krakau, Wadowice, Neu-Sandec, Jaslo, Bochnia, Tarnow und Rzeszow für die gleichnamigen Kreise.

Freiherr von **Bruck** m. p.

## 157.

### Erlaß des Handelsministeriums vom 24. August 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXVIII. Stück, Nr. 152, ausgegeben am 27. August 1856),

wodurch die mit Allerhöchster Entschliessung vom 6. Juli 1856 genehmigte Reorganisation der österreichischen Staats-Telegraphen-Anstalt kundgemacht, und festgesetzt wird, daß die neu errichtete Telegraphen-Direction ihre Wirksamkeit am 1. September 1856 zu beginnen habe.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschliessung vom 6. Juli 1856 die Reorganisation der österreichischen Staats-Telegraphen-Anstalt Allergnädigst

łóża lub dzieci podrzucone po wystąpieniu z zakładu publicznego zaopatrywającego potrzeby ich, Ministerjum Sprawiedliwości wydaje następujące objaśnienie:

Dzieci nieprawe lub podrzutki, pomieszczone kosztem zakładu publicznego w tymże lub zewnątrz onego, podlegają wedle postanowień normy jurysdykcyjnej tak długo tylko sądowi zakładu tego, jak długo się znajdują w zaopatrzeniu jego. Jeżeli idzie przy wystąpieniu dziecka nieprawego lub podrzutka z zakładu zaopatrzenia o ustanowienie opiekuna dla niego, w ówczas, jeżeli wiadomą jest matka dziecka nieprawego, sąd matki, gdzie zaś ta nie jest wiadomą, tudzież przy podrzutkach w ogólności, zwyczajny sąd tego powiatu, w którym przebywa dziecię w czasie, kiedy dla niego opiekun ustanowionym być ma, powołanym jest do ustanowienia opiekuna i do załatwienia wszelkich czynności, jakie prawnie sobie poleczone ma władza opiekuńcza.

Baron **Krauss** m. p.

## 156.

### Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 21. Sierpnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXVIII, N. 151, wydana dnia 27. Sierpnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych Monarchii,

**mocą którego obwieszczeniem zostaje czas działalności dyrekcji powiatowych finansowych w okręgu administracyjnym dyrekcji krajowej finansowej krakowskiej.**

Odnosnie do rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 12. Grudnia 1855 r. (Dziennik Praw Państwa, Część XLVI, N. 217), którym obwieszczone zostały postanowienia o utworzeniu jednostajności w organizmie władz powiatowych finansowych, podaje się niniejszemu do wiadomości, iż dyrekcye powiatowe finansowe w okręgu administracyjnym krakowskiej dyrekcji krajowej finansowej w działalność wejdą z dniem 30. Września 1856 r.

Dyrekcye te powiatowe finansowe, w liczbie siedm, ustanowione są w Krakowie, Wadowicach, Nowym Sączu, Jasle, Bochni, Tarnowie i Rzeszowie dla obwodów tego samego imienia.

Baron **Bruck** m. p.

## 157.

### Rozządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 24. Sierpnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXVIII, N. 152, wydana dnia 27. Sierpnia 1856),

**którym obwieszcza się reorganizacya Austriackiego zakładu telegrafów rządowych, uchwalona Najwyższem Postanowieniem z dnia 6. Lipca 1856 r. wraz z tem ustanowieniem, iż nowo-utworzona Dyrekcya telegrafów działalność swą na dniu 1. Września 1856 rozpocząć ma.**

Najwyższem Postanowieniem z dnia 6. Lipca 1856 r. raczył Najjaśniejszy Pan, Jego C. K. Apostolska Mość Najlaskawiej zatwierdzić reorganizacyą Austriackiego

zu genehmigen und zu diesem Ende die Errichtung einer eigenen Telegraphen-Direction in Wien, welche in unmittelbarer Unterordnung unter den Handelsminister die Leitung des Telegraphen-Dienstes in der ganzen Monarchie zu besorgen hat — so wie die Aufstellung von Telegraphen-Inspectionen in den Kronländern anzuordnen geruht.

Die Telegraphen-Direction wird ihre Wirksamkeit am 1. September 1856 beginnen.  
Die Anlage enthält die Organisations-Bestimmungen.

Ritter von **Toggenburg** m. p.

## Organisation

der kaiserlich-königlich-österreichischen Staats-Telegraphen.

### Erster Abschnitt.

Organisation der Behörden.

#### Artikel 1.

Das Telegraphen-Wesen des österreichischen Kaiserstaates steht unter dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten.

#### Artikel 2.

Das Handelsministerium schließt die auf das Telegraphen-Wesen bezüglichen Verträge mit dem Auslande und den Eisenbahn-Gesellschaften ab; bestimmt die Richtung der Telegraphen-Linien und die Orte, wo Stationen errichtet werden sollen;

setzt die Tarife für die Beförderung der Depeschen fest;

stellt alljährlich den Voranschlag für die Ausgaben und Einnahmen der Telegraphen-Verwaltung auf;

ernennt alle Beamte der Telegraphen-Direction (mit Ausnahme des Telegraphen-Directors, welcher von Seiner Majestät ernannt wird) — dann die Inspectoren, Commissäre und Stationsverwalter.

#### Artikel 3.

Die unmittelbare Oberaufsicht und Vollziehung in Bezug auf das gesammte Telegraphen-Wesen ist der Direction der k. k. Staats-Telegraphen übertragen.

#### Artikel 4.

Die Direction schlägt dem Ministerium zweckmäßig erscheinende Verfügungen im Telegraphen-Wesen vor;

begutachtet die vom Ministerium ihr zugewiesenen Gegenstände (Art. 2) und sorgt für deren Vollziehung;

erläßt die Amtsunterrichte innerhalb der Gränzen ihres Wirkungskreises;

besezt alle Dienststellen, deren Besetzung nicht dem Ministerium vorbehalten ist;

hat das Recht, sämmtliche unterstehende Beamte und Diener, unter gleichzeitiger Anzeige an das Ministerium, zu suspendiren;

zakładu telegrafów rządowych, i tym końcem zarządzić tak utworzenie własnej dyrekcji telegrafów w Wiedniu, która pod bezpośrednią podrzędnością pod Ministrem handlu sprawować ma kierunek służby telegrafowej w całej Monarchii, — jako téż ustanowienie inspektorów telegrafowych w Krajach koronnych.

Dyrekcya telegrafów rozpocznie działalność swą dnia 1. Września 1856 r. załączenie zawiera postanowienia organizacyjne.

Kawaler de **Toggenburg** m. p.

## Organizacya

Cesarsko-Królewsko-Austryackich telegrafów rządowych.

### Rozdział pierwszy.

Organizacya władz.

#### Artykuł 1.

Rzecz telegrafów Cesarstwa Austryackiego zostaje poddaną Ministerstwu handlu, przemysłu i budowli publicznych.

#### Artykuł 2.

Ministryum handlu zawiera traktaty z zagranicą i towarzystwami kolei żelaznych, dotyczące rzeczy telegrafów; ustanawia kierunek linii telegrafowych, tudzież miejsca, gdzie stacje mają być utworzone;

ustanawia taryfy od przesyłki depesz;

czyni coroczny przedukład wydatków i przychodów administracji telegrafowej;

mianuje wszystkich urzędników dyrekcji telegrafów (z wyjątkiem dyrektora telegrafów, który przez Najjaśniejszego Pana mianowanym zostanie) — tudzież inspektorów, komisarzy i zarządców stacyj.

#### Artykuł 3.

Bezpośredni nadzór i przeprowadzenie co się tyczy całej rzeczy telegrafów poleconém jest dyrekcji C. K. telegrafów rządowych.

#### Artykuł 4.

Dyrekcya czyni wnioski Ministerstwu do rozporządzeń, odpowiednich celowi w rzeczy telegrafów;

zdaje opinie w przedmiotach, przez Ministerstwo jej przekazanych (Art. 2) i ma staranie o wykonanie takowych;

wydaje instrukcye urzędowe w granicach zakresu działalności swój;

obsadza wszelkie posady służbowe których obsadzenie nie jest Ministerstwu zastrzeżone;

ma prawo suspendowania wszelkich podrzędnych urzędników i sług, przy równoczesném doniesieniu o tém do Ministerstwa;

bestraft dieselben mit den für die Dienstvergehen ausgesprochenen Geldbußen; verfügt die strafweise Versetzung der von ihr ernannten Beamten und Diener; ist ermächtigt, den untergebenen Beamten und Dienern Urlaub bis auf 6 Wochen zu ertheilen.

#### Artikel 5.

An der Spitze der Telegraphen-Direction steht der Director. Als sein Stellvertreter wird von dem Ministerium einer der beiden Directionsräthe bezeichnet.

#### Artikel 6.

Die Telegraphen-Direction zerfällt in zwei Departements:

1. für die Administration,
2. für das Technische.

Jedem Departement steht ein Directionsrath vor.

#### Artikel 7.

Die Directionsräthe leiten die ihnen zugewiesenen Geschäfte unter den unmittelbaren Befehlen des Directors, und legen demselben geeignete Anträge in Betreff der in ihr Departement fallenden Gegenstände vor.

#### Artikel 8.

Dem Departement für die Administration liegt der Verkehr mit den ausländischen und inländischen Behörden ob, so weit derselbe in den Wirkungskreis der Telegraphen-Direction fällt. Es besorgt die Personal- und die auf die Verwaltung bezüglichen Angelegenheiten.

#### Artikel 9.

Dem technischen Departement liegt der Linienbau, die Ueberwachung der bestehenden Linien, die Anfertigung und der Unterhalt der Apparate ob.

Unter dem technischen Departement steht die Telegraphen-Werkstätte und das Central-Depot der Materialien und Requisitionen.

#### Artikel 10.

Das Rechnungswesen der Telegraphen-Verwaltung steht unter der Centralbuchhaltung für die Communicationen, bei welcher eine eigene Abtheilung dafür aufgestellt ist.

Dieselbe prüft sämtliche Einnahmen- und Ausgaben-Rechnungen und stellt die Monats- und Jahres-Rechnungen zusammen. Sie behandelt das Tarifwesen, stellt die Abrechnungen mit dem Auslande fest — und vergutachtet die von der Telegraphen-Direction oder dem Ministerium zu diesem Zwecke ihr zugewiesenen Gegenstände.

#### Artikel 11.

Zur unmittelbaren Ueberwachung und Leitung des Telegraphen-Dienstes werden neun Inspectoren der k. k. Staats-Telegraphen aufgestellt, welchen folgende Telegraphen-Linien zugewiesen werden:

Einem Inspector sämtliche Telegraphen-Linien und Stationen in den Kronländern Niederösterreich und Steiermark mit dem Amtssitze in Wien;

wkłada na nich kary pieniężne, dla wykroczeń służbowych wyrzeczone; zarządza na karę przeniesienie urzędników i sług, których sama mianowała; upoważnioną jest, udzielać urzędnikom i sługom podrzędnym urlopu aż do 6 tygodni.

#### Artykuł 5.

Na czele dyrekcji telegrafów znajduje się dyrektor. Na zastępcę tegoż oznacza Ministerstwo jednego z obudwu radców dyrecyjnych.

#### Artykuł 6.

Dyrekcya telegrafów składa się z dwóch departamentów:

1. dla administracyi,
2. dla rzeczy technicznych.

Przełożonym dla każdego departamentu jest jeden radca dyrecyjny.

#### Artykuł 7.

Radcy dyrekcijni kierują czynności sobie przekazane pod bezpośrednimi rozkazami dyrektora, i przedkładają temu wnioski stósowne względem przedmiotów, w ich departament wchodzących.

#### Artykuł 8.

Departament dla administracyi przekazaniem sobie ma utrzymać styczność z władzami zagranicznymi i krajowymi, jak dalece ta przypada do zakresu działalności dyrekcji telegrafów. Zawiaduje też sprawami, osób i administracyi dotyczącymi.

#### Artykuł 9.

Do departamentu technicznego należy budowa linii, nadzór nad istniejącymi liniami, sporządzenie i utrzymanie aparatów.

Pod technicznym departamentem stoi warsztat telegrafowy i skład centralny materiałów i rekwizytów.

#### Artykuł 10.

Rachunkowość administracyi telegrafów stoi pod buchalterią centralną dla komunikacyj, przy której ustanowiony jest własny ku temu wydział. Buchalterya rzeczona rozpoznawa wszelkie rachunki przychodów i wydatków i zestawia rachunki miesięczne i roczne. Zajmuje się taryfowością, czyni obrachunki z zagranicą — i zdaje opinie w przedmiotach, poruczonych sobie w tym celu od dyrekcji telegrafów lub Ministerstwa.

#### Artykuł 11.

Dla bezpośredniego nadzoru i kierunku służby telegrafów ustanawia się dziewięciu inspektorów C. K. telegrafów rządowych, którym przekazane są następujące linie telegrafowe:

Jednemu inspektorowi wszelkie linie telegrafowe i stacye w krajach koronnych *niższej Austrii, Styryi* z siedziskiem urzędu w *Wiedniu*;

Einem Inspector die Linien und Stationen in den Kronländern Kärnthén, Krain und Küstenland mit dem Amtssitze in Triest;

Einem Inspector die Linien und Stationen im lombardisch-venetianischen Königreiche mit dem Amtssitze in Verona;

Einem Inspector die Linien und Stationen in Tirol, Salzburg und Oberösterreich mit dem Amtssitze in Innsbruck,

Einem Inspector die Linien und Stationen in Böhmen, Mähren und Schlesien mit dem Amtssitze in Prag;

Einem Inspector die Linien und Stationen in Krakau, Galizien und der Bukowina mit dem Amtssitze in Lemberg;

Einem Inspector die Linien und Stationen in Ungarn mit dem Amtssitze in Pesth;

Einem Inspector die Linien und Stationen in Siebenbürgen, der serbischen Wojwodschafft, dem Banate, und der banatisch-serbischen Gränze mit dem Amtssitze in Temeswar;

Einem Inspector die Linien und Stationen in Kroatien, Slavonien, der kroatisch-slawonischen Gränze und Dalmatien mit dem Amtssitze in Zara.

#### Artikel 12.

Die Inspectoren erhalten von der Telegraphen-Direction die Weisungen, welche sie in Ausführung bringen.

Sie stellen die für den guten Gang des Telegraphen-Wesens in ihrem Bezirke nothwendig erachteten Anträge; es liegt ihnen der Bau und der Unterhalt der ihnen zugewiesenen Linien und die Aufsicht über die ihnen zugewiesenen Stationen ob;

sie führen genaue Register über die in ihrem Bezirke dem Aerar zugehörenden Materialien;

sie haben die Befugniß, die ihnen untergebenen Beamten und Diener mit Geldbußen bis zu dem Betrage von zehn Gulden (10 fl.) zu belegen, unter gleichzeitiger Anzeige an die Telegraphen-Direction;

sie können den Beamten und Dienern ihres Bezirkes einen Urlaub bis auf zwei Wochen ertheilen;

ihnen steht die Aufnahme und Entlassung des in dringenden Fällen zur Beaufsichtigung der Linien erforderlichen Aushilfspersonales zu, unter gleichzeitiger Anzeige an die Direction.

#### Artikel 13.

Zur Aushilfe und Stellvertretung der Inspectoren werden denselben nach Bedarf Commissäre beigegeben, welche die von den Inspektoren ihnen übertragenen Arbeiten in Ausführung bringen.

#### Artikel 14.

Als Telegraphen-Cassier functionirt der Cassier der, im Amtssitze des Inspectors befindlichen Post-Direction.

Jednemu inspektorowi linie i stacye w krajach koronnych *Karyntyi, Krainy i Pobrzeża* z siedziskiem urzędu w *Tryeście*;

Jednemu inspektorowi linie i stacye w *Królestwie Lombardzko-Weneckiem* z siedziskiem urzędu w *Weronie*;

Jednemu inspektorowi linie i stacye w *Tyrołu, Solnogradzie i Wyższej Austryi* z siedziskiem urzędu w *Insbruku*;

Jednemu inspektorowi linie i stacye w *Czechach, Morawii i Szląsku* z siedziskiem urzędu w *Pradze*;

Jednemu inspektorowi linie i stacye w *Krakowie, Galicyi i Bukowinie* z siedziskiem urzędu we *Lwowie*;

Jednemu inspektorowi linie i stacye w *Węgrzech* z siedziskiem urzędu w *Peszcie*;

Jednemu inspektorowi linie i stacye w *Siedmiogrodzie, Województwie Serbskiem, Banacie i Pograniczu Banacko-Serbskiem* z siedziskiem urzędu w *Temeswarze*;

Jednemu inspektorowi linie i stacye w *Kroucyi, Slawonii, Pograniczu Kroucko-Slawońskiem* z siedziskiem urzędu w *Zadrze*.

#### Artykuł 12.

Inspektorowie otrzymują od dyrekcji telegrafów polecenia, które wykonać mają.

Czynią wnioski, jakie potrzebnymi uznają dla dobrego toku rzeczy telegrafowej w okręgu swoim;

do nich należy wystawienie i utrzymanie linii im przekazanych, tudzież dozór nad stacyami, im przekazanemi;

prowadzą dokładne rejestra o materyałach, w ich okręgu do eraryum należących;

mają prawo, wkładać na podrzędnych urzędników i służbę kary pieniężne aż do kwoty Złotych Reńskich dziesięciu (10 Zł. Reńsk.), przy równoczesnem doniesieniu o tém do dyrekcji telegrafów;

udzielać mogą urzędnikom i służbie swego okręgu urlopu aż do tygodni dwóch;

przysłuża im przyjmowanie i odprawianie personalu pomocniczego, w nagłych przypadkach do nadzoru linii potrzebnego, przy równoczesnem doniesieniu o tém do dyrekcji.

#### Artykuł 13.

Ku pomocy i zastąpieniu inspektorów przydani im będą wedle potrzeby komisarze, wykonujący prace, przez inspektorów im przekazane.

#### Artykuł 14.

Jako kasyer telegrafowy sprawować będzie funkcyę kasyer dyrekcji pocztowej; w siedzisku urzędu inspektora się znajdując.



## Artikel 15.

Die Telegraphen-Stationen werden je nach ihrer Bedeutung als Hauptstationen oder Zwischenstationen bezeichnet.

Hauptstationen sind zu: Wien, Linz, Triest, Verona, Mailand, Innsbruck, Salzburg, Prag, Lemberg, Pesth, Temeswar.

## Artikel 16.

Auf jeder Hauptstation hat ein Stationsverwalter die Oberaufsicht und die Verantwortlichkeit des Dienstes.

Auf allen übrigen Stationen, bei welchen mehrere Telegraphisten angestellt sind, ist ein Ober-Telegraphist der Amtsleiter. Die Stationsverwalter und Amtsleiter führen die Casserechnung und die Journale und Protokolle ihrer Station, sowie die Correspondenz mit dem Inspector.

Die Stationsverwalter und Amtsleiter haben die Befugniß, die ihnen untergebenen Beamten und Diener mit Geldbußen bis zu dem Betrage von fünf Gulden (5 fl.) zu belegen, unter sofortiger Anzeige an den Inspector.

## Artikel 17.

Die Manipulation der Depeschen wird von den Ober-Telegraphisten und Telegraphisten besorgt.

## Artikel 18.

Auf einzelnen Stationen werden zur Erlernung des Telegraphen-Dienstes Praktikanten angenommen.

## Artikel 19.

Zur Bestellung der Depeschen werden auf den Stationen Amtsboten angestellt.

## Artikel 20.

Für den Unterhalt und die Beaufsichtigung der Linien werden Linien-Aufseher angestellt, unter deren Leitung längs der Eisenbahnen die Bahnwächter, und längs der Straßen die für die Beaufsichtigung der Straßen vorhandenen Individuen verwendet werden.

## Artikel 21.

Die Diener-, Boten-, und Linien-Aufseher-Posten gehören in die Kategorie der nach der kaiserlichen Verordnung vom 19. December 1853 für gediente Militärs vorbehaltenen Anstellungen.

**Zweiter Abschnitt.**

## Besoldungen.

## Artikel 22.

Jeder Beamte und Diener bezieht monatlich eine fixe Besoldung.

## Artikel 23.

Außer dieser fixen Besoldung erhalten die Stationen für jede an sie gerichtete, oder von ihnen ausgehende Privat-Depesche eine Vergütung von zwei Kreuzern, welche zu

## Artykuł 15.

Stacye telegrafowe oznaczone będą wedle wagi swój albo jako stacye główne albo stacye pośredkowe.

Głównemi stacyami są: *Wieden, Linz, Tryest, Werona, Medyolan, Lsbruk, Solnogród, Praga, Lwów, Peszt, Temeszwär.*

## Artykuł 16.

Na każdej stacyi głównej ma zarządca stacyi nadzór i odpowiedzialność służby.

Po wszystkich innych stacyach, gdzie jest kilku telegrafistów ustanowionych, ma nadtelegrafista kierunek urzędu. Zarządca stacyi i kierujący w urzędzie prowadzą rachunek kasy, tudzież żurnale i protokoły swój stacyi, jako téż korespondencyę z inspektorem.

Zarządcy stacyi i kierujący urzędem mają prawo, nakładać na urzędników i sług podwładnych kary pieniężne aż do kwoty Złotych Reńskich pięć (5 Zł. Reńsk.), przy równoczesném doniesieniu o tém inspektorowi.

## Artykuł 17.

Manipulacya depesz załatwioną będzie przez nadtelegrafistów i telegrafistów.

## Artykuł 18.

W poszczególnych stacych miejsce ma przyjmowanie praktykantów do nauzenia się służby telegrafowej.

## Artykuł 19.

Do doręczenia depesz ustanowieni będą po stacyach posłańcy urzędowi.

## Artykuł 20.

Do utrzymania i nadzoru linii ustanowieni będą dozorczy linii, pod których kierownictwem wzdłuż kolei żelaznych użytymi będą strażnicy od kolei, a wzdłuż gościńców indywidua, znajdujące się do doglądania gościńców.

## Artykuł 21.

Posady dla sług, posłańców i dozorców linii należą do kategorii posad, zastrzeżonych wysłużonym wojskowym wedle Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 19. Grudnia 1853 r.

**Rozdział drugi.**

## Płace.

## Artykuł 22.

Każdy urzędnik i sługa pobiera miesięcznie stałą płacę.

## Artykuł 23.

Oprócz téj stałej płacy otrzymują stacye od każdej do nich wystósowanej lub od nich odchodzącej depeszy prywatnej wynagrodzenie dwu krajcarów, które

gleichen Theilen an die Amtsverwalter, Amtsleiter und die auf den Stationen angestellten Ober-Telegraphisten und Telegraphisten vertheilt wird.

Für diejenigen Depeschen, welche abgenommen und weiter telegraphirt werden, ist somit keine Vergütung zu berechnen.

#### Artikel 24.

Bei Amtsfreisen verrechnen:

Der Director:

- a) für die Transports-Auslagen auf der Eisenbahn die I. Classe, auf anderen Straßen drei Gulden (3 fl.) Meilengeld;
- b) für Verköstigung die normalmäßigen Diäten.

Die übrigen Beamten:

- a) für die Transports-Auslagen auf der Eisenbahn die II. Classe, auf anderen Straßen ein Meilengeld, und zwar die Beamten der VII. Diätenclasse von zwei Gulden (2 fl.), jene der unteren Diätenclasse von Einem Gulden zwanzig Kreuzern (1 fl. 20 kr.);
- b) Für Verköstigung die normalmäßigen Diäten.

#### Artikel 25.

Die Besoldungen und Diätenklassen werden festgestellt, wie folgt:

w równych częściach rozdzieloném będzie między zarządców urzędu, kierujących urzędowych tudzież nadtelegrafistów i telegrafistów, po stacyach ustanowionych.

Od tych depesz, które przyjęte i dalej telegrafowane będą, nie będzie więc zadne wynagrodzenie policzane.

#### Artykuł 24.

W podróżach urzędowych policzą sobie:

Dyrektor:

- a) za wydatki transportu koleją żelazną, klasę I, innemi gościńcami trzy Złote Reńskie (3 ZłR.) milowego;
- b) za wikt dyety normalne.

Inni urzędnicy:

- a) za wydatki transportu koleją żelazną klasę II, innemi gościńcami milowe, a to urzędnicy klasy dyetalnej VII w dwóch Złotyach Reńskich (2 ZłR.), owi niższej klasy dyetalnej w kwocie jednego Złotego Reńskiego krajarów dwadzieścia (1 ZłR. 20 kr.);
- b) za wikt dyety normalne.

#### Artykuł 25.

Płace i klasy dyet ustanowione zostają, jak następuje:

| A m t                                      | Befoldung                           | Q u a r t i e r g e l d   | D i e n e n -<br>C l a s s e |
|--|-------------------------------------|---|------------------------------|
|  | fl.                                 |   |                              |
| Director . . . . .                         | 3000<br>Functiöns-<br>Zulage<br>500 | 400 fl.   | VI                           |
| Directionräthe . . . . .                   | 1800                                | 300 »   | VII.                         |
| » Secretär . . . . .                       | 1400                                | 240 »   | VIII.                        |
| Concipisten . . . . .                      | 800                                 | 200 »   | IX.                          |
| » . . . . .                                | 700                                 |   |                              |
| Concepts-Adjuncten . . . . .               | 500                                 | 120 »   | X.                           |
| » . . . . .                                | 400                                 |   |                              |
| Inspectoren . . . . .                      | 1400                                | In Wien und Triest 240 fl.  | VIII.                        |
| » . . . . .                                | 1300                                |   |                              |
| » . . . . .                                | 1200                                |   |                              |
| Stationsverwalter in Wien . . . . .        | 1200                                | 240 fl.   | VIII.                        |
| Controlor in Wien . . . . .                | 1100                                | 240 »   | IX.                          |
| Commissäre und Stationsverwalter . . . . . | 1000                                | Commissäre in Wien und Triest 200 fl.   | IX.                          |
|  | 900                                 |   |                              |
|  |                                     | Stationsverwalter in Triest Naturalwohnung oder 240 fl., auf den übrigen Stationen Naturalwohnung oder 120 fl.                  | IX.                          |
| Ober-Telegraphisten . . . . .              | 800                                 | In Wien und Triest 120 fl.  | X.                           |
|  | 700                                 |   |                              |
| Telegraphisten . . . . .                   | 600                                 | In Wien und Triest 120 fl. (Ober-Telegraphisten und Telegraphisten, welche als Amtsleiter fungiren, Naturalwohnung oder 80 fl.) | XI.                          |
|  | 500                                 |   |                              |
|  | 400                                 |   |                              |

Die sämtlichen :

- a) Inspectoren;
- b) Commissäre und Stationsverwalter, mit Ausnahme des Stationsverwalters und dessen Stellvertreters in Wien;
- c) Ober-Telegraphisten;
- d) Telegraphisten

bilden unter sich je einen Concretzustand für die ganze Monarchie.

| U r z ą d                             | Placa                                | Kwaterowe  | Klasa dyet |
|---------------------------------------|--------------------------------------|--|------------|
|                                       | ZłR.                                 |  |            |
| Dyrektor . . . . .                    | 3000<br>dodatku<br>do funkcyi<br>500 | 400 ZłR.   | VI.        |
| Radcy dyrekcji . . . . .              | 1800                                 | 300 .  | VII.       |
| Sekretarz dyrekcji . . . . .          | 1400                                 | 240 .  | VIII.      |
| Koncypiści . . . . .                  | 800                                  | } 200 .  | IX.        |
| „ . . . . .                           | 700                                  |  |            |
| Adjunkci konceptowi . . . . .         | 500                                  | } 120 .  | X.         |
| „ . . . . .                           | 400                                  |  |            |
| Inspektorowie . . . . .               | 1400                                 | } W Wiedniu i Tryeście 240 ZłR.  | VIII.      |
| „ . . . . .                           | 1300                                 |  |            |
| „ . . . . .                           | 1200                                 |  |            |
| Zarządca stacyi w Wiedniu . . . . .   | 1200                                 | 240 ZłR.   | VIII.      |
| Kontrolor w Wiedniu . . . . .         | 1100                                 | 240 .  | IX.        |
| Komisarze i zarządcy stacyj . . . . . | 1000                                 | } Komisarze w Wiedniu i Tryeście 200 ZłR.  | IX.        |
|                                       | 900                                  |  |            |
|                                       |                                      | Zarządcy stacyi w Tryeście pomieszkanie w naturze albo 240 ZłR., po innych stacyach pomieszkanie w naturze albo 120 ZłR.                       | IX.        |
| Nadtelegrafisci . . . . .             | 800                                  | } W Wiedniu i Tryeście 120 ZłR.  | X.         |
|                                       | 700                                  |  |            |
| Telegrafisci . . . . .                | 600                                  | } W Wiedniu i Tryeście 120 ZłR. (Nadtelegrafisci i telegrafisci, funkcyje pełniący jako kierujący urzędem pomieszkanie w naturze albo 80 ZłR.) | XI.        |
|                                       | 500                                  |  |            |
|                                       | 400                                  |  |            |

Wszyscy:

- a) inspektorowie;
- b) komisarze i zarządcy stacyj, wyjąwszy zarządcę stacyi wraz z zastępcą jego w Wiedniu;
- c) nadtelegrafisci;
- d) telegrafisci

stanowią między sobą stan konkretny dla całej Monarchii.

### Dritter Abschnitt.

Rechnungswesen.

#### Artikel 26.

Jede Station hat über die eingegangenen Gelder und über die in Folge Anweisung des Inspektors oder der Direction stattgefundenen Auszahlungen Rechnung zu führen, und die eingegangenen Gelder an die Telegraphen-Casse ihres Bezirkes abzuführen.

Die Hauptstation soll eine Abfuhr bewerkstelligen, so oft die in der Casse befindliche Summe fünfhundert Gulden erreicht; die Zwischenstationen so oft die Summe Einhundert Gulden erreicht.

#### Artikel 27.

Je am Ende des Monats sollen die Stationen die Abschrift ihrer Depeschen-Protokolle nebst allen Rechnungen an ihren vorgesetzten Inspector einsenden.

#### Artikel 28.

Der Inspector untersucht die eingelangten Rechnungen in formeller Beziehung und übergibt sie dem Cassier seines Bezirkes.

#### Artikel 29.

Der Cassier entnimmt sich die nothwendigen Notizen, bezeugt durch seine Unterschrift, daß die Rechnungen mit den eingelangten Beträgen übereinstimmen und übersendet sie sammt seinem Casse-Journale an die Direction.

#### Artikel 30.

Der Director nimmt von den Rechnungen Einsicht und übergibt sie der Central-Buchhaltung für die Communicationen zur weiteren Verhandlung.

#### Artikel 31.

Die Central-Buchhaltung der Communicationen untersucht sämtliche Rechnungen, setzt die Mängel aus, welche dem betreffenden Inspector zur Mittheilung an die Rechnungssteller zugestellt werden, und verfaßt die Abrechnungen mit dem Auslande.

Sie stellt am Schlusse eines jeden Monats eine Gebarungübersicht des ganzen Telegraphen-Wesens zusammen.

### Vierter Abschnitt.

Disciplinar-Vorschriften und Strafen.

#### Artikel 32.

Die Dienstordnung vom 16. December 1852 für die Beamten und Diener der Communications-Anstalten findet auch auf die Telegraphen-Beamten und Diener volle Anwendung.

Außerdem gelten noch folgende besondere Bestimmungen:

#### Artikel 33.

Das Depeschen-Geheimniß ist unverletzlich; die Mittheilung des Inhaltes einer Depesche oder auch nur der Namen von Correspondenten an Personen, an welche die

## **Rozdział trzeci.**

### O rachunkowości.

#### Artykuł 26.

Każda stacya prowadzi będzie rachunek co do pieniędzy wpłynionych, tudzież co do wypłat, w skutek asygnacyi inspektora i dyrekcji nastąpionych, oraz odwozić winna pieniądze wpłynione do kasy telegrafowej okręgu swego.

Główna stacya skutecznie winna odwóz, jak skoro summa, w kasie się znajdująca, wynosi Złotych Reńskich pięćset; stacye pośrednie, skoro summa wynosi Złotych Reńskich sto.

#### Artykuł 27.

W końcu każdego miesiąca winny stacye przesłać odpis swych protokołów depeszowych wraz z wszystkimi rachunkami do swego przełożonego inspektora.

#### Artykuł 28.

Inspektor dochodzi rachunki nadesłane w formalnym względzie i oddaje je kasyerowi okręgu swego.

#### Artykuł 29.

Kasyer poweźmie sobie potrzebne wiadomości, poświadczy podpisem swoim, iż rachunki zgadzają się z kwotami nadesłanemi i prześle je wraz z swoim żurnalem kasowym do dyrekcji.

#### Artykuł 30.

Dyrektor przegląda rachunki i oddaje takowe buchalterji centralnej dla komunikacyj do dalszego traktowania rzeczy.

#### Artykuł 31.

Buchalterja centralna komunikacyj rozstrzyga wszelkie rachunki, wytrąca pomyłki, które dotyczącemu inspektorowi do udzielenia składającym rachunki przesłane będą, i układa obrachunki z zagranicą.

W końcu każdego miesiąca zestawia ona przegląd szafunku w całej rzeczy telegrafowej.

## **Rozdział czwarty.**

### Przepisy dyscyplinarne i kary.

#### Artykuł 32.

Porządek służby z dnia 16. Grudnia 1852 dla urzędników i sług przy zakładach komunikacyj znajduje zupełne zastosowanie także i do urzędników i sług telegrafowych.

Nadto mają moc następujące jeszcze szczególne postanowienia:

#### Artykuł 33.

Tajemnica depesz jest nienaruszalną; udzielenie treści depeszy lub choćby tylko imion korespondentów osobom, do których depesze nie są adresowane (nie-



Depeschen nicht adressirt sind (unbeschadet der Einsichtnahme von Seite der dazu autorisirten Behörden), ist eine Verletzung des Depeschen-Sheimnisses.

Artikel 34.

Den Telegraphisten ist es untersagt, in Privatsachen unter sich unentgeltlich zu telegraphiren.

Artikel 35.

Die Telegraphisten und Amtsboten haben sich höflich und zuvorkommend gegen die Parteien zu benehmen.

Artikel 36.

Die mit dem Publikum verkehrenden Beamten und Diener haben bei der Amtsausübung immer in Amtskleidung zu erscheinen.

Es wird sämmtlichen Beamten und Dienern zur strengen Pflicht gemacht, in den Amtlocalen die größte Ordnung und Reinlichkeit zu handhaben, da beides wesentliche Bedingungen zum regelmäßigen Geschäftsgange und zur Erhaltung der Apparate sind.

Artikel 37.

Die sämmtlichen Beamten der Stationen haben sich genau an die ihnen vorgeschriebenen Dienststunden zu halten.

Artikel 38.

Die mit einander verkehrenden Telegraphen-Beamten haben sich gegenseitig in ein gutes Einverständnis zu setzen, um eine schnelle und richtige Beförderung der Depeschen zu erzielen.

Artikel 39.

Beamte und Diener, welche sich gegen die in den Artikeln 33 — 38 angeführten Obliegenheiten vergehen, werden nach den Bestimmungen der Dienstordnung vom 16. December 1852 bestraft.

---

uwłaczając tém wglądnięciu ze strony władz, do tego autoryzowanych), jest naruszeniem tajemnicy depeszy.

#### Artykuł 34.

Telegrafistom zakazaném jest, telegrafować między sobą bezpłatnie w sprawach prywatnych.

#### Artykuł 35.

Telegrafisci i posłańcy urzędowi obowiązani są grzecznie i uprzejmie obchodzić się ze stronami.

#### Artykuł 36.

Urzednicy i słudzy z publicznością w styczności będący, w wykonywaniu urzędu swego zawsze znajdować się mają w sukni urzędowej.

Wszyscy urzednicy i słudzy ściśle są obowiązani, w lokalnościach urzędowych utrzymywać jak największy porządek i czystość, albowiem jedno jak drugie istotnym jest warunkiem do regularnego toku czynności i do utrzymania aparatów.

#### Artykuł 37.

Wszyscy urzednicy ściśle pilnować winni godzin służbowych, im przepisanych.

#### Artykuł 38.

Urzednicy telegrafowi, w styczności ze sobą będący, winni wzajemnie zostawać w dobrém porozumieniu, aby osiągnąć pilne i należyte przesłanie depesz.

#### Artykuł 39.

Urzednicy i słudzy, wykraczający przeciw obowiązkom, w artykułach 33—38 wyszczególnionym, ukarani będą wedle Postanowień porządku służbowego z dnia 16. Grudnia 1852 r.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Kraukauer Verwaltungsgelbiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XXXVII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 1. October 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XXXVII.

Wydany i rozesłany dnia 1. Października 1856.

tranquillità ed al vantaggio de' due Stati, hanno determinato di conchiudere una Convenzione per l'arresto e reciproca consegna dei delinquenti medesimi; nella quale Convenzione hanno pure trovato opportuno di comprendere le disposizioni risguardanti l'arresto e la consegna scambievole dei disertori e dei refratarj, stabilite già fra i due Governi col Cartello 24 Ottobre 1818, introducendovi soltanto alcune lievi modificazioni che l'esperienza ha mostrato essere opportune.

Hanno quindi a tale effetto rispettivamente nominali i Loro Plenipotenziarj cioè:

Sua Maestà Imperiale e Reale Apostolica, l'Illustrissimo Signor Barone Edoardo di Lebzelter, Cavaliere dell' I. R. Ordine Austriaco di Leopoldo, Commendatore del R. Ordine dell'Aquila Estense, Cavaliere dell' Ordine I. Russo di S. Stanislao di I.<sup>a</sup> Classe e Cavaliere di I.<sup>a</sup> Classe dell' Ordine Constantiniano di S. Giorgio di Parma, decorato dell' Ordine Ottomano pel merito, e Suo Ministro Residente presso le Corti di Modena e di Parma; e

Sua Altezza Reale, Sua Eccellenza il Signor Conte Giuseppe Forni, Consigliere di Stato della R. A. S., I. R. Ciambellano, Cavaliere Gran Croce del R. Ordine dell' Aquila Estense, Commendatore dell' Ordine del merito della Corona di Baviera, Cavaliere Gran Croce dell' Ordine d'Isabella la Cattolica, Commendatore dell' I. Ordine della Corona di Ferro, Cavaliere Gran Croce dell' Ordine Pontificio di S. Gregorio Magno, Cavaliere Gran Cro-

wohl beider Staaten so wichtigen Gegenstände Ihre Fürsorge zugewendet, und sich vereinigt: eine Convention über die Anhaltung und wechselseitige Auslieferung der genannten Uebelthäter abzuschließen, in diese Convention zugleich jene Dispositionen einzubeziehen, welche die Verhaftung und Auslieferung der beiderseitigen Deserteure und Conscriptions- oder Recrutirungs-Flüchtlinge betreffen, und bereits mit dem Cartel vom 24. October 1818 zwischen beiden Regierungen festgesetzt worden sind, und darin nur einige leichte Modificationen eintreten zu lassen, welche sich durch die Erfahrung als passend gezeigt haben.

Zu diesem Ende haben Allerhöchst Dieselben mit Ihren Vollmachten versehen, und zwar:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich den Herrn Eduard Freiherrn v. Lebzelter, Ritter des k. k. österreichischen Leopold-Ordens, Commandeur des herzogl. estensischen Adler-Ordens, Ritter des kaiserl. russischen St. Stanislaus Ordens I. Classe und Ritter I. Classe des Constantinischen St. Georg-Ordens von Parma, Inhaber des ottomanischen Ordens für Verdienst, Seiner Majestät Minister-Residenten an den Höfen von Modena und Parma, und

Seine königliche Hoheit der Erzherzog, Herzog von Modena Seine Excellenz den Herrn Joseph Grafen v. Forni, Sr. königl. Hoheit Staatsrath und Kammerherrn, Großkreuz des herzogl. estensischen Adler-Ordens, Commandeur des Verdienst-Ordens der bayerischen Krone, Großkreuz des Ordens der katholischen Isabella, Ritter des kaiserl. Ordens der eisernen Krone II. Classe, Großkreuz des päpstlichen Ordens St. Gregors des Großen und des portugiesischen Chri-

przez doświadczenie stósownemi okazały się.

Tym końcem Monarchowie ci opatrzyli swemi pełnomocnictwami, a to:

Jego Mość Cesarz Austrii Pana Edwarda Barona Lebzeltera, Kawalera C. K. Austriackiego Orderu Leopolda, Komandora Księsko-Esteńskiego Orderu Orła, Kawalera Cesarsko-Rosyjskiego Orderu Ś. Stanisława I. klasy i kawalera I. klasy Konstantyńskiego Orderu Ś. Jerzego Parmeńskiego, Właściciela Ottomańskiego Orderu za zasługę Jego Mości Ministra Rezydenta u Dworów w Modenie i Parmie, a

Jego Królewska Wysokość Arcyksiążę, Ksiązę Modeny, Jego Excellencyą Pana Józefa hrabiego Forni, Jego Królewskiej Wysokości Radcę Stanu i Szambelana, Kawalera Wielkiego Krzyża Księsko-Esteńskiego Orderu Orła, Komandora Orderu zasługi Korony Bawarskiej, Kawalera Wielkiego Krzyża Orderu Izabelli Katolickiej, Kawalera Cesarskiego Orderu Korony Żelaznej II. klasy, Kawalera Wielkiego Krzyża Papieskiego Orderu Ś. Grzegorza Wielkiego i Portugalskiego Orderu Chrystusa, Senatora Wielkiego Krzyża Konstantyńskiego Orderu Ś. Jerzego Parmeńskiego, Kawalera Wielkiego Krzyża Królewskiego Orderu zasługi pod tytułem Ś. Józefa Toskańskiego, Kawalera Wielkiego Krzyża Cesarskiego Orderu Franciszka Józefa, Komandora Portugalskiego Orderu Niepokalanego Poczęcia, Jego Królewskiej Wysokości Ministra Spraw Zagranicznych.

ce dell'Ordine Portoghese di Cristo, Senatore Gran Croce del S. A. I. Ordine Constantiniiano di S. Giorgio di Parma, Cavaliere Gran Croce del R. Ordine del merito sotto il titolo di S. Giuseppe di Toscana, Cavaliere Gran Croce dell'Ordine Imperiale di Francesco Giuseppe, Commendatore dell'Ordine Portoghese di Nostra Signora della Concezione, e Suo Ministro degli affari esteri.

I quali in virtù dei loro plenipoteri hanno convenuto e convengono nei seguenti Articoli:

#### Articolo 1.

Ogni individuo che imputato o condannato negli Stati di una delle due Alte Parti contraenti per reato espresso nell'Articolo 2.<sup>o</sup> della presente Convenzione si rifugiasse negli Stati dell'altra, sulla dimanda che in via diplomatica ne sarà fatta dal Governo nel di cui territorio il reato è stato commesso, dovrà essere arrestato e consegnato al Governo richiedente.

#### Articolo 2.

Il reato pel quale, a norma del precedente Articolo 1.<sup>o</sup>, l'extradizione sarà concessa dal Governo Austriaco deve essere uno di quelli che, giusta le Leggi penali degli Stati Estensi, venga dichiarato punibile con pena non minore di un anno di carcere. In contrario l'extradizione da parte del Governo Estense sarà accordata per quei reati che sono qualificati di crimine dal Codice penale Austriaco.

stus-Ordens, Senator-Großkreuz des constantinischen St. Georg-Ordens von Parma, Großkreuz des königl. Verdienst-Ordens unter dem Titel St. Joseph von Toscana, Großkreuz des kaiserl. Franz Joseph-Ordens, Commandeur des portugiesischen Ordens der unbefleckten Empfängniß, Sr. königl. Hoheit Minister der auswärtigen Angelegenheiten.

Welche kraft ihrer Vollmachten über folgende Artikel übereingekommen sind, und übereinkommen:

#### Artikel 1.

Jedes Individuum, welches in den Staaten eines der beiden hohen contrahirenden Theile, wegen einer im Artikel 2 der gegenwärtigen Convention angedeuteten straffälligen Handlung beschuldigt oder verurtheilt wurde, und sich auf das Staatsgebiet des anderen contrahirenden Theiles flüchtet; soll über ein im diplomatischen Wege gestelltes Begehren derjenigen Regierung, auf deren Gebiet die strafbare Handlung begangen worden ist, verhaftet und derselben ausgeliefert werden.

#### Artikel 2.

Die straffällige Handlung, für welche in Gemäßheit des vorstehenden Artikels 1 die Auslieferung von Seite der k. k. österreichischen Regierung zugestanden werden wird, muß eine jener Übertretungen sein, welche nach den Strafgesetzen der estensischen Staaten mit keiner geringeren Strafe als einem einjährigen Kerker bedroht ist.

Im Gegentheile wird die Auslieferung von Seite der modenesischen Regierung für jene straffälligen Handlungen zugestanden werden, welche in dem österreichischen Strafge-

Którzy na mocy swych pełnomocnictw na następujące artykuły zgodzili się i zgadzają:

#### Artykuł 1.

Każde indywiduum, które w Państwach jednego z obu Wysokich Stron kontraktujących obwinione było lub osądzone za który ze wskazanych w artykule 2. niniejszej konwencji karygodnych uczynków i zbiegło w terytoryum drugiej kontraktującej Strony; ma być na założone drogą dyplomatyczną żądanie tego Rządu, w którego terytoryum uczynek karygodny był popełniony, ujęte i temuż wydane.

#### Artykuł 2.

Uczynek karygodny, dla którego na mocy poprzedniego artykułu 1. przyznaném będzie wydanie ze strony C. K. Rządu Austryackiego, musi być jedném z onych przestępstw, które wedle ustaw karnych Państw Esteńskich nie mniejszą karą jak jednym rokiem więzienia są zagrożone.

Przeciwnie wydanie ze strony Rządu Modeńskiego przyznaném będzie za one karygodne uczynki, które wedle Austryackiej księgi ustaw karnych wyraźnie jako zbrodnie są oznaczone.



## Articolo 3.

L'arresto e la consegna di un imputato suddito del Governo richiedente si eseguirà anche per un reato commesso fuori degli Stati delle due Alte Parti contraenti, quando esso sia della natura dei contemplati nel precedente Articolo 2.<sup>o</sup>, e quando non faccia ostacolo alla estradizione un Trattato esistente fra lo Stato richiesto e quello nel quale sia stato commesso il reato.

Ciò avrà luogo anche per un imputato non suddito dei due Stati contraenti, quando l'imputazione sia di alto tradimento, ovvero di falsificazione di carte di credito pubblico o di moneta in danno dello Stato richiedente la consegna, e sempre quando non formino impedimento a concederla Trattati esistenti fra lo Stato richiesto e quello di cui l'imputato è suddito o nel territorio del quale ha delinquito.

## Articolo 4.

Non è ammessa l'extradizione a carico dell'individuo che per origine o per naturalizzazione anteriore al misfatto sia suddito del Governo negli Stati del quale si è ricoverato. Procederanno in tali casi a norma delle patrie Leggi le Autorità del Governo richiesto, cui si farà pervenire nelle vie diplomatiche copie degli atti compilati.

sehbuche ausdrücklich als Verbrechen bezeichnet sind.

## Artikel 3.

Die Verhaftung und Auslieferung eines beschuldigten Unterthans des ersuchenden Staates soll auch für ein, außer dem Gebiete der beiden contrahirenden Theile begangenes Verbrechen stattfinden, wenn dasselbe von der Art der im vorgehenden Artikel 2 erörterten strafbaren Handlungen ist und wenn dieser Auslieferung nicht ein Tractat entgegensteht, welcher allenfalls zwischen dem ersuchten Staate und jenem besteht, in welchem das Verbrechen begangen worden ist.

Dasselbe wird auch rücksichtlich jener Beschuldigten stattfinden, die nicht Unterthanen eines der beiden contrahirenden Theile sind, wenn die Beschuldigung auf Hochverrath, auf Verfälschung öffentlicher Credits-Papiere oder der Münzen zum Nachtheile des, die Auslieferung begehrenden Staates gerichtet ist, immer vorausgesetzt, daß dieser Auslieferung nicht etwa ein zwischen dem ersuchten Staate und jenem, dessen Unterthan der Beschuldigte ist, oder in dessen Gebiet das Verbrechen begangen wurde, existirender Vertrag entgegensteht.

## Artikel 4.

Die Auslieferung eines Individuums findet nicht Statt, welches durch Geburt, oder durch die der Ausübung des Verbrechens vorhergegangene Naturalisation, Unterthan desjenigen Staates ist, in dessen Gebiet das Individuum entdeckt wurde. In diesen Fällen werden die Behörden des Staates, dessen Unterthan der Beschuldigte ist, nach Vorschrift der vaterländischen Gesetze vorgehen, und es sollen ihnen im diplomatischen Wege

### Artykuł 3.

Przytrzymanie i wydanie obwinionego poddanego Państwa rekwirującego nastąpić także ma za zbrodnię, popełnioną po za obrębem obu Stron kontraktujących, jeżeli takowa jest z rodzaju wyluszczonej w poprzednim artykule 2 karygodnych uczynków i jeżeli wydaniu temu nie stoi na zawadzie traktat, któryby istniał między Państwem rekwirującym i oném, w którym zbrodnia popełnioną została.

Toż samo zachowaniem być ma względem tych obwinionych, którzy nie są poddanymi jednéj z obu Stron kontraktujących, jeżeli obwinienie dotyczy się zbrodni głównej, fałszowania publicznych papierów kredytowych lub monet na szkodę Państwa, żądającego wydania, zawsze z zastrzeżeniem, iżby wydaniu temu nie stał na zawadzie traktat, istniejący między Państwem rekwirującym i oném, którego poddanym jest obwiniony, lub w którego terytoryum zbrodnia popełnioną została.

### Artykuł 4.

Nie dozwala się wydania indywiduum, które przez urodzenie lub przez pośrednią wykonaniu zbrodni naturalizacją zostało poddaném tego Państwa, w którego obrębie odkrytem zostało. W wypadkach takich postąpią sobie władze Państwa, którego obwiniony jest poddanym, wedle przepisu ustaw ojezystych i wydane im być mają w drodze dyplomatycznej odpisy aktów powziętych.

Sulla sudditanza del delinquente decidono le leggi dello Stato a cui è chiesta l'extradizione.

#### Articolo 5.

Qualora l'individuo di cui si domanda l'extradizione si trovasse imputato di reato anche nel territorio del Governo richiesto, la consegna sarà differita sino all'esito del giudizio, ed in caso di condanna, sino al tempo in cui sarà compiuta la espiazione della pena. Rimane però nella facoltà del Governo richiesto di non differire la consegna dell'imputato o condannato quando il reato avvenuto ne' suoi Stati fosse notabilmente meno grave di quello commesso negli Stati dell'altro.

#### Articolo 6.

Per reato avvenuto negli Stati di uno dei due Governi contraenti e appartenente alle categorie indicate nell'Articolo 2.<sup>o</sup> della presente Convenzione, non concederà l'altro Governo grazia nè permetterà che l'imputato o condannato sia munito di salvocondotto il quale porti ostacolo al suo arresto ed alla sua estradizione.

#### Articolo 7.

La domanda per arresto e per estradizione, da farsi sempre come si disse per la via diplomatica, dovrà essere accompagnata da una copia autentica della sentenza o dal mandato di arresto o da altro documento che ad esso equivalga, spedito in forza di decisione delle Autorità com-

Abstriften der aufgenommenen Akten zugefertigt werden.

Ueber die Unterthanzuständigkeit des Uebelthäters entscheiden die Gesetze jenes Staates, an den das Begehren um Auslieferung gestellt worden ist.

#### Artikel 5.

Wenn das Individuum, dessen Auslieferung begehrt wird, auch einer im Staatsgebiete der ersuchten Regierung begangenen strafbaren Handlung beschuldigt ist, soll die Auslieferung bis zur Beendigung der Untersuchung, und im Falle der Verurtheilung bis nach Abblüßung der Strafe verschoben werden. Es steht jedoch der ersuchten Regierung frei, die Auslieferung des Beschuldigten oder Verurtheilten nicht hinauszuschieben, falls die auf ihrem Gebiete begangene strafbare Handlung bedeutend geringer ist, als jene, welche im fremden Lande begangen wurde.

#### Artikel 6.

Für eine im Staatsgebiete einer der beiden contrahirenden Regierungen begangene und zu einer, der im Artikel 2 der gegenwärtigen Convention bestimmten Kategorien gehörige straffällige Handlung soll die andere Regierung weder eine Begnadigung eintreten lassen, noch durch Ertheilung eines freien Geleites der Verhaftung oder Auslieferung des Beschuldigten oder Verurtheilten ein Hinderniß in den Weg legen.

#### Artikel 7.

Das Begehren um Anhaltung und Auslieferung soll, wie schon gesagt, immer im diplomatischen Wege gestellt werden, und von einer beglaubigten Abschrift des von der competenten Behörde gefällten Urtheils oder eines erlassenen Verhaftsbefehles oder einer demselben gleichkommenden Urkunde begleitet

O przynależności poddańczej złoczyńcy rozstrzygają ustawy onego Państwa, do którego wystawioną była rekwizycya o wydanie.

#### Artykuł 5.

Jeżeli indywiduum, którego wydanie jest rekwirowane, obwinioném jest także o popełniony w terytoryum Rządu rekwirowanego karygodny uczynek, odroczoneń tedy ma być wydanie aż do ukończenia inkwizycyi, a w razie osądzenia, aż do odbycia kary. Pozostawia się wszakże wolność Rządowi rekwirowanemu nie odraczać wydania obwinionego lub skazanego, jeżeli popełniony w jego terytoryum karygodny uczynek znacznie jest mniejszy od tego, który w obcym kraju został popełniony.

#### Artykuł 6.

Za popełniony w terytoryum Państwa jednego z obu Rządów kontraktujących i należący do jednej z oznaczonych w artykule 2 niniejszej konwencyi kategorii karygodny uczynek nie ma inny Rząd ani ułaskawienia przypuszczać, ani też kłaść przeszkody w wydaniu obwinionego lub osądzonego, udzieleniem wolnego konwoju.

#### Artykuł 7.

Żądanie przytrzymania i wydania podane być ma, jak już powiedziano, zawsze drogą dyplomatyczną, z załączeniem uwierzytelnionego odpisu wyroku wydanego przez właściwą władzę lub danego rozkazu przytrzymania lub dokumentu zostającego z tymże na równi. W tymże rozkazie przytrzymania lub równym temuż dokumencie wyrażoną być ma zbrodnia, dla której żądaneń jest wydanie, jako też kara, ustanowiona na nią wedle ustaw Państwa rekwirującego. Dołączone też być ma wedle możności zawsze opisanie osoby dla łatwiejszego znalezienia i ujęcia winowajcy, jako też dla sprawdzenia tożsamości jego osoby.

petenti. Nel mandato o nel documento equivalente, dovrà essere designato il misfatto pel quale si domanda la estradizione e la pena corrispondente secondo le Leggi dello Stato richiedente. Si aggiungeranno anche i connotati per facilitare le ricerche e l'arresto del delinquente e stabilirne l'identità.

Limitativamente però al solo arresto le competenti Autorità giudiziarie ed anche gli Ufficiali di Polizia dei due Stati potranno intendersi fra loro e farlo eseguire, ma coll'obbligo di renderne immediatamente avvertito il Governo da cui dipendono, affinchè si possa procedere nel modo anzidetto a domandare e ad accordare, se vi ha luogo, la consegna dell'arrestato.

#### Articolo 8.

Nel caso di estradizione, l'imputato o condannato si consegnerà unitamente alle carte a lui sorprese o compilate in occasione del suo arresto dalle Autorità del Governo richiesto ed agli oggetti che, come relativi al misfatto, si trovassero assicurati dalle Autorità medesime.

#### Articolo 9.

Nel caso di non estradizione perchè l'imputato o condannato è suddito del Governo richiesto, gli oggetti, come nel precedente Articolo assicurati, si restituiranno al proprietario tostochè di essi non abbiasi più bisogno in giudizio.

sein. In diesem Verhaftsbefehle oder der demselben gleichkommenden Urkunde soll das Verbrechen, dessentwegen die Auslieferung begehrt wird, so wie die darauf nach den Gesetzen des ersuchenden Staates festgesetzte Strafe ausgedrückt sein. Auch soll die Personbeschreibung zur leichteren Auffindung und Habhaftwerdung des Beschuldigten, so wie zur Herstellung der Identität seiner Person wo möglich immer beigefügt werden.

Rücksichtlich der Verhaftung allein sollen aber die competenten Gerichtsbehörden und Polizeibeamten ermächtigt sein, sich wechselseitig einzuverstehen und die Arretirung auszuführen, mit der Verpflichtung, die unmittelbare Anzeige an die Regierung zu erstatten, von welcher sie abhängen, damit selbe, im angedeuteten Wege die Auslieferung des Verhafteten verlangen, und im geeigneten Falle bewilligen könne.

#### Artikel 8.

Im Falle der Auslieferung soll der Beschuldigte oder Verurtheilte der ersuchenden Regierung zugleich mit den bei ihm vorgefundenen Papieren, und den von Seite der Behörden des ersuchten Staates aus Anlaß der Verhaftung aufgenommenen Akten, dann mit den auf das Verbrechen bezüglichen und indessen von den Behörden in Verwahrung genommenen Gegenständen übergeben werden.

#### Artikel 9.

Im Falle der Nichtauslieferung (weil nämlich der Beschuldigte oder Verurtheilte ein Unterthan des ersuchten Staates ist) sollen die im vorigen Artikel angedeuteten Gegenstände dem Eigenthümer zurückgestellt werden, wenn man deren zur gerichtlichen Untersuchung nicht mehr bedarf.

Względem samego zaś przytrzymania umocowane być mają właściwe władze sądowe i urzędnicy policyjni do porozumienia się wzajemnego i wykonania przytrzymania, z obowiązkiem bezpośredniego doniesienia o tém Rządowi, od którego są zawisłemi, ażeby tenże żądać mógł wskazaną drogą wydania przytrzymanego, i w razie danym na takowe przyzwolić.

#### Artykuł 8.

W razie wydania odstawiony ma być obwiniony lub skazany Rządowi rekwirującemu wraz z znalezionemi przy nim papierami i podjętemi przez władze Państwa rekwirowanego z powodu przytrzymania aktami, niemniej odnoszącemi się do zbrodni i przechowanemi tymczasem przez władze przedmiotami.

#### Artykuł 9.

W razie niewydania (iż mianowicie obwiniony lub skazany jest poddanym Państwa rekwirowanego) pomienione w przeszłym artykule przedmioty zwrócone być mają właścicielowi, jeżeli takowych do sądowego śledztwa więcej nie potrzeba.

## Articolo 10.

Ciascuno dei Governi contraenti considererà la domanda che pel ricevimento di testimonianza in materia penale di persone esistenti ne'suoi Stati riceverà dall'altro Governo.

Disporrà all'effetto che l'Autorità, nel cui territorio giurisdizionale trovasi il testimonio, ne riceva la dichiarazione sul prospetto di fatti inviato nelle vie diplomatiche dal Governo richiedente.

Si riceverà con giuramento la dichiarazione del testimonio purchè non sia egli minore d'anni quattordici.

Gli atti relativamente assunti si faranno giungere al Governo richiedente senza porre a suo carico le spese occorse per la loro compilazione.

## Articolo 11.

Andranno a carico del Governo richiesto le spese fatte ne'suoi Stati così per compilazione di carte, come per arresto, detenzione, mantenimento del detenuto povero non che pel trasporto dell'imputato o condannato sino al luogo destinato per farne la consegna. Entrano in questa disposizione anche le spese pel trasporto nel suddetto luogo degli oggetti assicurati come relativi al misfatto, e di quelli che sarebbero da restituirsi al proprietario a procedura ultimata.

## Articolo 12.

Se in una procedura criminale aperta negli Stati d'uno dei Governi contraenti fosse implicato alcun suddito dell'altro Governo, e nel corso del giudizio sorgesse il bisogno di sentire il correo o complice,

## Artikel 10.

Jede der contrahirenden Regierungen wird dem von dem anderen Theile wegen eines Straffalles gestellten Ansuchen um Abhörnung von Zeugen, die sich im Gebiete des ersuchten Staates befinden, Folge geben.

Sie wird das Nöthige anordnen, damit die Behörde, in deren Jurisdictionsbereich sich der Zeuge befindet, die Aussagen desselben auf die ihr im diplomatischen Wege von Seite der ersuchenden Regierung mitgetheilten Fragestücke aufnehme.

Die Aussagen der Zeugen sollen beeidiget werden, wenn dieselben nicht unter 14 Jahre alt sind.

Die hierüber aufgenommenen Akten sollen der ersuchenden Regierung zugefertigt werden, ohne ihr die hierüber aufgelaufenen Unkosten zur Last zu legen.

## Artikel 11.

Die Unkosten, welche sowohl durch Aufnahme der Akten, so wie durch die Verhaftung und die Festhaltung, dann durch die Erhaltung des mittellosen Verbrechers, wie nicht minder durch dessen Transportirung an den Ort der Uebergabe, von dem ersuchten Staate bestritten werden, fallen demselben allein zur Last.

Hiezu werden auch die Kosten des Transportes aller, auf die strafbare Handlung Bezug nehmenden Gegenstände, so wie derjenigen gerechnet, welche nach beendetem Prozesse dem Eigenthümer zurückzustellen sind.

## Artikel 12.

Wenn in einer, in dem Gebiete der einen contrahirenden Regierung eröffneten strafgerichtlichen Untersuchung ein Unterthan des andern contrahirenden Theiles verwickelt erscheint, und im Laufe der Untersuchung die

### Artykuł 10.

Każdy z Rządów kontraktujących odpowieć podanej przez drugą Stronę prośbie względem wypadku karnego o przesłuchanie świadków, znajdujących się w terytorium Państwa rekwirowanego.

Zarządzi on co potrzeba, iżby władza, w której powiecie jurysdykcyjnym świadek się znajduje, wzięła do protokołu tegoż zeznania na zakomunikowane sobie drogą dyplomatyczną pytania ze strony Rządu rekwirującego.

Zeznania świadków mają być zaprzysiężone, jeżeli takowi nie zostają w wieku niżej lat 14.

Powzięte w tym względzie akta przesłane być mają Rządowi rekwirującemu, nie obciążając takowego nagromadzonemi z tąd kosztami.

### Artykuł 11.

Koszta, zapłacone przez Państwo rekwirowane z okazji powzięcia aktów, jako też przez ujęcie i przytrzymanie, niemniej przez utrzymanie ubogiego zbrodniarza, jako też przez tegoż transportowanie na miejsce odstawy, stają się Państwa tegoż ciężarem.

Do tego wliczają się także koszta transportu wszystkich przedmiotów, odnoszących się do karygodnego uczynku, jako i tych, które po ukończonym procesie właścicielowi zwrócone być mają.

### Artykuł 12.

Jeżeli w rozpoczętym karnosądowym śledztwie w terytorium jednego kontraktującego Rządu poddany drugiej kontraktującej Strony jest zawikłany, i okazałaby się w toku śledztwa potrzeba przesłuchania spółwinowajcy, wysłuchać ma Rząd rekwirowany żądania o dostawienie onego indywiduum, iżby tegoż konfrontacya na terytorium Państwa rekwirującego miejsce mieć mogła, pod tym wszakże wa-



lo Stato richiesto dovrà prestarsi alla domanda che gli venisse diretta di tale individuo, affinchè il confronto abbia luogo nel territorio dello Stato richiedente; a condizione però che, cessato il bisogno, l'individuo venga restituito al proprio Governo onde essere giudicato dalle patrie Autorità. In tal caso lo Stato richiedente dovrà sopportare le spese per la conduzione del correo o complice arrestato sino al luogo della confrontazione, per la sua dimora in luogo, e per la sua restituzione in patria, e dovrà avere cura di farne sorvegliare la sicurezza.

### Articolo 13.

Oltre ai casi contemplati nell'Articolo 2.<sup>o</sup> di questa Convenzione avrà luogo ancora la estradizione a carico dei disertori da qualunque corpo di Truppe del Governo richiedente. Sono anche compresi in questa categoria coloro che per coscrizione o per leva destinati alla milizia si rendessero refrattarij.

Ogni individuo quindi appartenente a fanteria od a cavalleria, od a qualunque Corpo e Ramo militare delle Truppe Austriache od Estensi che passasse sul territorio dell'altro Governo senza essere munito di passaporto o di regolare foglio di via, deve essere immediatamente fermato successivamente consegnato, quando anche non fosse stato ancora richiesto, unitamente

Notwendigkeit hervorginge, den Mitschuldigen zu vernehmen, soll die ersuchte Regierung dem Begehren um die Stellung jenes Individuums Folge geben, damit die Confrontation desselben auf dem Gebiete des ersuchenden Staates Platz greifen könne, unter der Bedingung jedoch, daß nach dem Aufhören der Nothwendigkeit das Individuum wieder seiner eigenen Regierung zurückgestellt werde, um von seinen vaterländischen Behörden abgeurtheilt zu werden. In einem solchen Falle wird die ersuchende Regierung die Kosten für die Transportirung des Verhafteten bis zum Orte der Confrontation, der Erhaltung während seines Aufenthaltes daselbst, und für dessen Zurücksendung in sein Vaterland bestreiten und für dessen Ueberwachung Sorge tragen.

### Artikel 13.

Außer jenen Fällen, welche im 2. Artikel dieser Convention enthalten sind, wird auch die Auslieferung eines jeden Deserteurs, von was immer für einem Corps der Land- oder Seetruppen der ersuchenden Regierung bewilliget werden.

In diese Kategorie gehören auch alle diejenigen, welche durch Conscription oder Werbung zum Militärdienste verpflichtet sind und militärflüchtig werden.

Es muß daher jedes Individuum, welches zur Infanterie, Cavallerie oder was immer für einem Corps oder Branche der kaiserlich-österreichischen oder herzoglich-modenesischen Truppen gehört, und das Gebiet des anderen Staates betritt, ohne mit einem Passe oder sonst regelmäßigen Reisedocumente versehen zu sein, alsogleich angehalten, und sofort, wenn es auch noch nicht reclamirt wor-

runkiem, iżby indywiduum po ustaniu potrzeby znów własnemu swemu Rządowi oddaném było celem osądzenia onegoż przez władze ojczyste. W razie takim kosztu transportowania uwięzionego aż na miejsce konfrontacyi, utrzymania podczas jego tam pobytu i jego odesłania do ojczyzny poniesie Rząd rekwirujący, którego staraniem będzie także czuwanie nad nim.

### Artykuł 13.

Oprócz wypadków zawartych w artykule 2gim niniejszej konwencji przyzwolone téż zostanie wydanie każdego dezertera od jakiegobądź korpusu wojska lądowego lub morskiego Rządowi rekwirującemu.

Do kategorii téj należą wszyscy ci, którzy zobowiązani są przez konskrypcyą lub werbunek do służby wojskowej, a zbiegli przed nią.

Zaczém każde indywiduum, należące do piechoty, jazdy, lub jakiegobądź korpusu albo branszy Cesarsko-Austryackich lub Księsko-Modeńskich wojsk, nie opatrzone paszportem lub innym regularnym dokumentem podróży, zatrzymaném będzie natychmiast i oddaném zaraz dotyczącemu Rządowi, choćby nawet jeszcze nie było reklamowaném, z wszelką bronią, mundurem, przyborami żołnierza i konia, koniem samym i w ogólności ze wszystkiém, co ma przy sobie.

alle armi, oggetti di abbigliamento, bagaglio, cavalli e qualunque altra cosa che avesse seco trasportato.

#### Articolo 14.

Tutte le Autorità civili e militari ed in particolare i Commandanti militari più vicini alle frontiere dei due Stati, sono obbligati di invigilare colla massima attenzione onde nessun disertore dalle Truppe di una delle due Alte Parti contraenti passi le frontiere nè trovi assistenza od asilo negli Stati dell'altra. Appena che sarà loro pervenuto l'avviso da parte delle Autorità del vicino Governo di un caso di diserzione, saranno esse obbligate di corrispondere nel più breve spazio di tempo a tale reclamo e far conoscere alle Autorità che si sono alle medesime dirette le disposizioni prese per ritrovare il disertore.

#### Articolo 15.

Seguito l'arresto del disertore, ne sarà dato avviso dentro ventiquattro ore, o quanto più presto potrà farsi, al Comandante del posto militare il più vicino alla frontiera colle possibili indicazioni del Reggimento o Corpo dal quale avrà disertato, e con quelle del giorno del di lui arresto e degli effetti che avrà presso di sè. Questo Comandante, appena ricevutone l'avviso, spedirà un distaccamento alla frontiera per ricevere dal distaccamento della Forza arrestante in consegna il disertore e per rimborsare, dietro le norme fissate dall'Articolo 24, le spese

den sein sollte, nebst allen Waffen, Montur, Manns- und Pferderüstung, dem Pferde selbst und überhaupt Allem, was er bei sich trägt, seiner zuständigen Regierung übergeben werden.

#### Artikel 14.

Demgemäß sind alle Civil- und Militärbehörden, vorzüglich aber die Commandanten der zunächst der Gränzen stehenden Militärposten, verpflichtet, mit der größten Wachsamkeit darauf Acht zu haben, daß kein Deserteur der Truppen des einen oder anderen contrahirenden Theiles die Gränze überschreite, oder ihm im Gebiete des andern Staates Beihilfe geleistet, oder Zuflucht gegeben werde.

Sobald diesen Behörden, von jenen des benachbarten Staates die Nachricht von einem Desertionsfalle zukömmt, sind sie verbunden, in der kürzesten Frist der Reclamation Folge zu leisten, und der reclamirenden Behörde, die zur Ausforschung des Deserteurs getroffenen Maßregeln bekannt zu geben.

#### Artikel 15.

Sobald ein Deserteur zu Stande gebracht sein wird, muß dem Commandanten des zunächst der Gränze stehenden Militärpostens, binnen 24 Stunden oder wenigstens sobald es möglich ist, die Mittheilung hiervon gemacht, und zugleich wo möglich angegeben werden, von welchem Regimente oder Truppenkörper derselbe entwichen, sowie an welchem Tage der Arrest erfolgt sei, und was man für Effecten bei ihm vorgefunden habe.

Dieser Commandant wird sogleich nach erhaltenem Aviso ein Detachement an die Gränze schicken, um den Deserteur von dem

#### Artykuł 14.

W miarę tego obowiązane są wszystkie władze cywilne i wojskowe, szczególnie zaś komendanci stojących w pobliżu granicy posterunków wojskowych, uważać na to z największą czujnością, iżby żaden dezerterski wojska jednej lub drugiej ze Stron kontraktujących nie przekraczał granicy, lub by mu w terytorjum innego Państwa nie dano pomocy lub przytułku.

Skoro do władz tych od władz Państwa sąsiedniego dojdzie wiadomość o wypadku dezercyi, obowiązane są takowe odpowiedzieć reklamacyi w najkrótszym czasie, i uwiadomić władzę reklamującą o środkach zarządzonych celem wyśledzenia dezerterskiego.

#### Artykuł 15.

Skoro dezerterski został przytrzymany, ma być o tém uwiadomiony komendant wojskowego posterunku, w pobliżu granicy stojącego, w przeciągu 24 godzin lub jak można najprędzej, a oraz, o ile można, ma być powiedzianém z którego pułku lub korpusu wojskowego tenże uszedł, jako też, którego dnia aresztowany został, i jakie efekta przy nim znalezione.

Tenże komendant wyśle zaraz po otrzymaném avizo oddział na granicę, by odebrać dezerterskiego od oddziału przytrzymującej branszy wojskowej, i oraz załatwić ustanowione w artykule 24 koszta utrzymania żołnierza i konia, jako też przegna-

che avesse causate durante l'arresto pel proprio mantenimento, come pure per quello del cavallo, se l'avesse seco condotto, e supplire altresì alla ricompensa o taglia stabilita all'Articolo 25.

In difetto di particolare designazione di luogo per parte del Comandante suddetto varrà sempre lo stabilito nell'Articolo 30.<sup>o</sup> per le località ove debbono seguire le ordinarie consegne.

Si redigerà poi dai due Comandanti processo verbale dell'avvenuta consegna del disertore, e si rilasceranno rispettivamente dai medesimi le quietanze degli effetti tutti rinvenuti presso di lui e consegnati, non che dell'eseguito pagamento della ricompensa e delle spese come sopra occasionate dallo stesso.

#### Articolo 16.

Se fosse riconosciuto che l'individuo fermato avesse anche disertato dalle Truppe di un altro Sovrano, col quale sussista una Convenzione per la reciproca consegna dei disertori, dovrà non ostante venir esso restituito a quella Truppa dalla quale è in ultimo luogo fuggito.

#### Articolo 17.

Ogni distaccamento spedito ad inseguire un disertore dovrà fermarsi alla frontiera, e non potrà mandare entro lo Stato vicino che un uomo munito di apposito foglio di via fino al luogo più prossimo per far richiesta del disertore a quelle Autorità civili e militari.

Detachment der arretirenden Militärbranche zu übernehmen, und zugleich die im Artikel 24 festgesetzten Unterhaltungskosten für Mann und Pferd, sowie die im Artikel 25 bestimmte Taglia zu berichtigen.

Im Falle, als von Seite des erwähnten Commandanten kein Ort zur Uebergabe bestimmt würde, gilt immer die Stipulation des 30. Artikels über den Ort, wo gewöhnlich die Uebergabe stattzufinden hat.

Die zwei Commandanten werden hierauf über die erfolgte Uebergabe des Deserteurs ein Protokoll verfassen und Empfangsbestätigungen aller bei ihm vorgefundenen und verzeichneten Effecten, sowie über die geleistete Zahlung der Belohnung und Auslagen die, wie oben erwähnt, durch denselben verursacht worden sind, ausstellen.

#### Artikel 16.

Wenn man in Erfahrung brächte, daß der angehaltene Deserteur auch von den Truppen eines anderen Souveräns entwichen wäre, mit welchem ebenfalls ein wechselseitiges Auslieferungs-*Cartel* über Deserteur besteht, so muß doch nichtsdestoweniger der Angehaltene an jene Regierung zurückgestellt werden, von deren Truppen er zuletzt entwichen ist.

#### Artikel 17.

Jedes Detachment, welches zur Verfolgung eines Deserteurs ausgesendet ist, muß an der Gränze stehen bleiben, und darf in das Gebiet des Nachbarstaates nur einen einzigen Mann, der mit dem geeigneten Ausweise zu versehen ist, in den nächsten Ort absenden, um bei der dortigen Civil- oder Militärbehörde das Ansuchen um Auslieferung des Deserteurs zu stellen.

czoną w artykule 25 taglią.

W razie, gdyby przez rzeczzonego komendanta nie było naznaczone miejsce wydania, trzymać się należy stypulacyi artykułu 30 o miejscu, gdzie zwykle ma nastąpić wydanie.

Dwaj komendanci spiszą potém protokół o uskutecznioném wydaniu dezertera i wydadzą pokwitowania na wszystkie przy nim znalezione i spisane efekta, jako i na uskutecznioną zapłatę wynagrodzenia i wydatków, które, jak wyżej wzmiankowano, przez tegoż były spowodowane.

#### Artykuł 16.

Gdyby się okazało, iż przytrzymany dezerterski zbiegł także z wojska innego Panującego, z którym także zawarty jest kartel wzajemnego wydawania dezerterskich, przecież mimo to przytrzymany oddany być ma temu Rządowi, którego szeregi na ostatku opuścił.

#### Artykuł 17.

Każdy oddział, wysłany na ściganie dezerterski, stanąć musi na granicy i tylko jednego męża wysłać może w najbliższe miejsce na terytoryum Państwa sąsiedniego, który stósownym wykazem ma być opatrzone, celem podania prośby u tamecznej władzy cywilnej lub wojskowej o wydanie dezerterski.

## Articolo 18.

Se un disertore per mezzo di travestimento, falsi passaporti o in altra maniera qualunque pervenisse, ad onta di tutte le misure di precauzione prese, ad eludere la vigilanza della Autorità confinaria e furtivamente passare nello Stato dell'altro Governo, o farsi arruolare nelle sue Truppe in qualsivoglia Reggimento o Corpo, una volta che sia riconosciuto dovrà tosto essere restituito al Governo dalle cui Truppe è fuggito.

## Articolo 19.

In ogni caso l'estradizione non avrà luogo pel disertore suddito del Governo richiesto, ed in tale circostanza si restituiranno al Governo richiedente soltanto le armi, i cavalli e gli oggetti qualunque militari, non che tutto ciò che questo disertore avesse seco asportato e non fosse di sua proprietà, ma pur fosse stato provvisoriamente posto in sicurezza nel territorio del Governo richiesto.

L'individuo però disertato e non restituito, sulla requisitoria del Governo dalle cui Truppe è fuggito e dietro la consegna degli Atti relativamente compilati, verra invece dal proprio Governo processato e condannato ad una pena più mite di quella comminata dalle patrie Leggi nei casi analoghi, ed esclusa quindi sempre la pena di morte.

Qualora però il disertore abbia nello stesso tempo commesso un reato al quale le Leggi appongano la pena di morte, in tal caso l'applicazione di questa non resta esclusa.

## Artikel 18.

Wenn es einem Deserteur gelingen sollte, mittelst Verkleidung, falschen Passes oder auf was sonst immer für eine Art, ungeachtet der getroffenen Vorsichtsmaßregeln die Wachsamkeit der Gränzbehörden zu täuschen, und sich in das Gebiet des andern Staates einzuschleichen oder sich daselbst zu was immer für einem dortigen Truppenkörper anwerben zu lassen, soll er, sobald er erkannt worden ist, sogleich der Regierung, aus deren Truppen er entwichen ist, zurückgestellt werden.

## Artikel 19.

Niemals aber soll zur Anhaltung oder Auslieferung solcher Deserteurs geschritten werden, welche Unterthanen desjenigen Staates sind, in dessen Gebiet sie sich geflüchtet haben.

In einem solchen Falle werden jedoch der ersuchenden Regierung alle Armatur, Rüstung, Montur, Pferde, überhaupt Alles, was der Deserteur mit sich bringt, und nicht sein Eigenthum, aber nichts desto weniger auf dem Gebiete der ersuchten Regierung provisorisch in Verwahrung genommen worden ist, zurückgestellt werden, das Individuum selbst aber soll über Ansuchen der Regierung, von deren Truppen es entwichen ist, nach Übergabe der betreffenden Akten von seiner eigenen Regierung nach den für gleiche Fälle in den vaterländischen Gesetzen abgeurtheilt, jedoch um einen Grad geringer bestraft, die Todesstrafe aber selbst jedenfalls ausgeschlossen werden. Wenn aber der Deserteur zur selben Zeit ein Verbrechen verübt haben sollte, auf welches die Gesetze die Todesstrafe verhängen, so ist in einem solchen Falle die Anwendung derselben nicht ausgeschlossen.

## Artykuł 18.

Gdyby się dezterterowi powiodło za pomocą przebrania, fałszywego paszportu lub jakimbądź sposobem ująć czujności władz granicznych, mimo powziętych środków ostrożności, i wemknąć się w terytoryum drugiego Państwa lub tamże zawierbować się do jakiegobądź tamiecznego korpusu wojskowego, tedy takowy, skoro poznany będzie, natychmiast oddany ma być Rządowi, z którego szeregów uciekł.

## Artykuł 19.

Nigdy atoli przystąpieniem nie będzie do przytrzymania lub wydania takich dezterterów, którzy są poddanymi tego Państwa, na którego terytoryum zbiegli.

W razie takim zwróconą wszakże będzie Rządowi rekwirującemu cała armatura, zbroya, mundur, konie, w ogólności wszystko, co dezterter z sobą przynosi, a nie jest jego własnością, co wszakże mimo tego przechowanem było prowizorycznie w terytoryum Rządu rekwirowanego, samo zaś indywiduum osądzone być ma na prośbę Rządu, z którego szeregów zbiegło, po oddaniu dotyczących aktów przez jego własny Rząd wedle ustaw ojczystych w podobnych wypadkach, ukarane wszakże o jeden stopień niżej, zaś kara śmierci w każdym wypadku będzie wykluczoną. Gdyby jednak dezterter równocześnie popełnić miał zbrodnię, która ustawami karą śmierci jest zagrożoną, tedy w wypadku takim zastosowanie jój nie jest wykluczone.



## Articolo 20.

Se all'atto del reclamo di un disertore si elevassero dei dubbii sopra le precise circostanze della di lui diserzione, questi dubbii non potranno in verun modo servir di pretesto per rifiutarne la consegna. Se il dubbio poi cadesse sopra la sudditanza si seguiranno le norme indicate all'Art. 4.<sup>o</sup>

## Articolo 21.

Anche quegli individui che, non essendo ancora formalmente arrolati nel militare, avessero tentato di sottrarsi alla coscrizione o alla leva fuggendo nel territorio dell'altra Parte contraente, dovranno, sopra la domanda del rispettivo loro Governo o del Commandante della Provincia alla quale essi appartengono, essere arrestati, consegnati e trattati secondo le loro patrie Leggi riferibili alla coscrizione o alla leva.

Alla lettera requisitoria saranno possibilmente uniti i connotati personali del reclamato, come viene stabilito nell'antecedente Art. 7.<sup>o</sup> relativamente ai delinquenti; e quanto alle modalità della consegna si avranno in vista le indicate all'Art. 15.<sup>o</sup> rapporto ai disertori, colla differenza però che in questo caso spettino all'Autorità più prossima, da designarsi dall'Autorità richiesta, quelle obbligazioni che nel citato Articolo incombono al Commandante del posto militare più vicino alla frontiera.

I due Stati contraenti però reciprocamente convengono che i giovani che si fossero sottratti come sopra, e che saranno restituiti al seguito di questa Con-

## Artikel 20.

Wenn sich bei der Reclamirung eines Deserteurs Zweifel über die genauen Umstände der Entweichung ergeben, so soll dieß doch in keinem Falle Anlaß zur Verweigerung der Auslieferung sein. Wenn sich diese Zweifel aber auf die Unterthanzuständigkeit erstrecken, so ist sich nach den im Artikel 4 aufgestellten Grundsätzen zu benehmen.

## Artikel 21.

Auch jene Individuen, welche, obwohl noch nicht förmlich dem Militärkörper angeworben, versucht haben, sich der Militärstellung durch die Flucht in das Gebiet eines der beiden contrahirenden Theile zu entziehen, sollen über Ansuchen der betreffenden Regierung oder des Commandanten jener Provinz, zu der sie gehören, arretirt, ausgeliefert, und nach ihren vaterländischen, auf die Militärstellung bezüglichen Gesetzen behandelt werden. Diesem Ansuchen ist nach Möglichkeit die Personsbeschreibung in der Art beizulegen, wie es im Artikel 7 betreff der Deserteurs vorgeschrieben worden ist. Was nun die Modalitäten der Übergabe betrifft, werden die im Artikel 15 hinsichtlich der Deserteurs erörterten zur Richtschnur dienen; jedoch mit dem Unterschiede, daß jene im erwähnten Artikel dem Commandanten des, der Gränze näheren Militär-Postens obliegenden Verpflichtungen im vorliegenden Falle jene Behörde angehen, welche von der ersuchten Regierung als die nächste zu bezeichnen ist.

Die beiden vertragsschließenden Theile kommen jedoch wechselseitig überein, daß solche Jünglinge, die sich, wie oben, der Militärstellung entzogen, und in Folge dieser

## Artykuł 20.

Jeźliby przy reklamowaniu dezertera okazały się wątpliwości o dokładnych okolicznościach uciezki, przecież to w żadnym razie nie będzie powodem do odmówienia wydania. Gdyby zaś wątpliwości te rozciągały się na przynależność poddańczę, natenczas postąpić należy wedle zasad ustanowionych w artykule 4.

## Artykuł 21.

Również takie indywidua, które, lubo jeszcze formalnie do korpusu wojska nie są zawerbowane, zamierzały uchylić się od stawienia do wojska uciezką w obręb jednej z obu Stron kontraktujących, mają być na prośbę dotyczącego Rządu lub komendanta prowincyi, do której należą, przytrzymane, wydane, i ukarane wedle krajowych ustaw dotyczących stawienia do wojska.

Do prośby tój dołączone być ma *wedle możliwości* opisanie osoby w ten sposób, jakto w artykule 7 względem dezertarów jest przepisane. Zaś co do modalności wydania służyć będą te za prawidło, które w artykule 15 względem dezertarów są wyłuszczone, z tą wszakże różnicą, iżby tamte w pomienionym artykule komendanta bliższego granicy posterunku wojskowego obowiązujące przepisy, obowiązywały w niniejszym wypadku onę władzę, która przez Rząd rekwirowany jako najbliższa ma być oznaczona.

Obie atoli Strony kontraktujące zgadzają się na to, iżby ci młodzieńcy, którzy, jak wyżej, zbiegli przed stawieniem się do wojska i w skutek niniejszej konwencji wydanymi zostali, nie ulegali żadnej karze cielesnej.

venzione, non andranno soggetti ad alcuna pena afflittiva.

A completamento poi delle disposizioni portate dal presente Articolo, i due Stati suddetti s' impegnano di non ricevere rispettivamente nelle proprie Truppe nessun suddito dell' altra Parte contraente, qualora questi non provi, mediante formale certificato delle competenti Autorità, ch' esso ha già soddisfatto alle Leggi militari della sua patria, od ha ottenuto l' esenzione dalla coscrizione, oppure qualora il medesimo non produca regolare permesso di entrare al servizio militare dell' altro Stato.

#### Articolo 22.

A nessuno dei disertori reciprocamente restituti sarà inflitta la pena capitale purchè non abbia effettuata la propria diserzione in tempo di guerra, o che non siasi reso colpevole di alcun altro delitto contro di cui le Leggi prescrivessero una tal pena.

#### Articolo 23.

Se un disertore dopo la sua diserzione avesse commesso un delitto o se ne fosse reso complice nel paese ove è fuggito, egli sarà ciò non ostante restituito al Governo alla cui Truppa appartiene. In tal caso le Autorità di questo Governo, sopra comunicazione da farsi ad esse di tutte le carte relative al delitto commesso, faranno giudicare e punire il disertore conformemente alle Leggi vigenti in tale Stato, e sarà loro cura di comunicare copia del giudizio criminale

Convention ausgeliefert werden, keiner körperlichen Strafe unterworfen werden sollen.

Zur weiteren Ergänzung der im gegenwärtigen Artikel enthaltenen Bestimmungen verpflichten sich die beiden oberwähnten Staaten in ihre wechselseitigen eigenen Truppen keinen Unterthan des anderen vertragschließenden Theiles aufzunehmen, in wiewerne dieser nicht mittelst eines förmlichen Certificates der kompetenten Behörden den Beweis führt, daß er bereits den Militärgesetzen seines Vaterlandes Genüge geleistet, oder die Befreiung von der Militärstellung erhalten hat, oder wenn derselbe sich nicht mit einer regelmäßigen Erlaubniß ausweist, in den Militärdienst des anderen Staates eintreten zu dürfen.

#### Artikel 22.

Keiner der wechselseitig ausgelieferten Deserteur wird mit dem Tode bestraft werden, es wäre denn, daß er in Kriegszeiten entwichen, oder eines anderen Verbrechens schuldig ist, auf welches die Gesetze diese Strafe verhängen.

#### Artikel 23.

Wenn ein Deserteur nach seiner Entweichung in dem Lande, in das er sich geflüchtet hat, ein Verbrechen begangen, oder sich eines solchen mitschuldig gemacht hätte, soll er dessenungeachtet an die Regierung zurückgestellt werden, zu deren Truppen er gehört.

In diesem Falle werden die Behörden dieser Regierung, welcher alle auf das begangene Verbrechen Bezug nehmenden Acten zugestellt werden sollen, den Deserteur nach den Gesetzen dieses Landes aburtheilen und strafen, und es wird ihre Sorge sein, den Behörden

Dla dalszego uzupełnienia zawartych w niniejszym artykule postanowień, obowiązują się oba pomienione wyżej Państwa nie przyjmować nawzajem do swych własnych szeregów żadnego poddanego drugiej kontraktującej Strony, o ile takowy nie wywiedzie się formalnym certyfikatem władz właściwych, iż uczytnił już zadość ustawom wojskowym swój ojczyzny lub otrzymał uwolnienie od stawienia się do wojska, lub gdyby takowy nie wykazał się regularném przyzwoleniem na wstąpienie do służby wojskowej innego Państwa.

#### Artykuł 22.

Żaden z wydanych nawzajem dezertarów nie będzie ukarany śmiercią, chyba jeżeli zbiegł w czasach wojennych lub winien jest innój zbrodni, która w ustawach karą tą jest zagrożona.

#### Artykuł 23.

Gdyby dezertar po swój ucieczce popełnił zbrodnię w kraju, do którego zbiegł, lub takowej okazał się być spółwinnym, przecież mimo to wydany ma być Rządowi, do którego wojska należy.

W razie takim osądzą i skarżą dezertera wedle ustaw tegoż kraju władze tego Rządu, któremu doręczone być mają wszystkie akta dotyczące popełnionej zbrodni, i będzie ich staraniem udzielenie odpisu karnosądowego wyroku władzom onego miejsca, gdzie zbrodnia popełnioną została.

che verrà poi pronunziato, alle Autorità del luogo ove ha commesso il delitto.

#### Articolo 24.

Sarà corrisposto a ciascun disertore, qualunque sia la di lui qualità, a titolo di giornaliero mantenimento, una razione di pane, e 25 centesimi di Lira austriaca o simili 22 di Lira italiana, e pel cavallo, qualora ne avesse seco trasportato, una solita razione. Le razioni veranno contegiate secondo i prezzi correnti nei mercati del luogo ove il disertore sarà stato custodito.

#### Articolo 25.

Quelli che arrestassero e consegnassero un disertore, avranno una ricompensa ossia taglia di otto fiorini moneta di convenzione pari ad It. L. 20. 88 in moneta corrente per ogni uomo a piedi, e di dodici fiorini o di It. L. 31.32 per ogni uomo di cavalleria unitamente al cavallo.

Pari premio riceveranno pure coloro che indicassero un disertore, dopo per altro che sarà stato arrestato e che il fermo di questo avesse avuto effettivamente luogo in conseguenza di una tale indicazione.

#### Articolo 26.

Le prescrizioni e le norme fin qui stabilite dovranno pure essere osservate relativamente alle persone di servizio degli Ufficiali, le quali ricevessero soldo dallo Stato e che passassero sul territorio di una delle due Alte Parti contraenti, semprecchè però vi sia una preventiva reclamazione.

jenes Ortes, wo das Verbrechen begangen worden ist, eine Abschrift des strafgerichtlichen Urtheiles mitzutheilen.

#### Artikel 24.

Jedem Deserteur, von was immer für einer Eigenschaft er seyn mag, werden zu seiner täglichen Verpflegung täglich eine Brotportion und 25 Centesimi einer österreichischen, oder 22 Centesimi einer italienischen Lira, und für das Pferd, welches er allenfalls mit sich gebracht hat, eine gewöhnliche Ration erfolgt werden.

Die Rationen werden nach den currenten Preisen jenes Ortes berechnet werden, in dem der Deserteur verhaftet ist.

#### Artikel 25.

Jene, welche einen Deserteur verhaften und übergeben, erhalten eine Belohnung oder Taglia von 8 fl. Conventions-Münze, gleich 20.88 Lire italiane in barer coursfrender Münze für jeden Mann zu Fuß und von 12 fl. Conventions-Münze oder 31.32 Lire italiane für jeden Mann der Cavallerie nebst Pferd.

Gleiche Belohnung erhalten auch Diejenigen, welche einen Deserteur anzeigen, jedoch erst, wenn derselbe verhaftet, und diese Verhaftung in Folge der gemachten Anzeige ausgeführt worden ist.

#### Artikel 26.

Diese bis jetzt festgesetzten Vorschriften und Normen sollen übrigens auch bezüglich derjenigen Dienstpersonen der Officiere gelten, welche ihren Lohn vom Staate empfangen, und die in das Gebiet des einen oder anderen contrahirenden Theiles treten, wenn nämlich dießfalls eine vorläufige Reclamation stattgefunden hat.

#### Artykuł 24.

Każdemu dezertrowi jakiegoby własności wydaną będzie na jegoienne utrzymanie dziennie porcy chleba i 25 centezymów austryackiej lub 22 centezymów włoskiej liry, a dla konia, jakiegoby z sobą przyprowadził, racya zwyczajna.

Racye te obliczone będą wedle bieżących cen onego miejsca, w którym dezertter jest przytrzymany.

#### Artykuł 25.

Ci, którzy dezerttera przytrzymują i wydają, otrzymują nagrodę lub tagię 8 ZłR. w monecie konwencyjnej, czyli 20.88 *Lire italiane* w bręczącej kursującej monecie za każdego piechotnika i 12 ZłR. monetą konwencyjną czyli 31.32 *Lire italiane* za każdego kawalerzystę wraz z koniem.

Równaż nagrodę otrzymają także ci, którzy o dezertterze doniosą, wszakże dopiéro, gdy takowy został przytrzymany, a przytrzymanie to w skutek uczynionego doniesienia uskutecznoném zostało.

#### Artykuł 26.

Ustanowione dotąd przepisy i normy mają także znaczenie względem tych osób w służbie u oficerów zostających, które pobierają płacę od Państwa, a które przechodzą na terytoryum jednej lub drugiej ze Stron kontraktujących, jeżeli mianowicie w tym względzie miała miejsce poprzednia reklamacya.

## Articolo 27.

I sudditi di una delle due Parti contraenti che nel territorio dell' altra si rendessero in qualsivoglia modo rei di tentato od eseguito arrolamento, di induzione a disertare o di tentativo verso i sottoposti alla conscrizione o alla leva, onde persuaderli a sottrarsi agli effetti delle medesime, e che fuggendo in patria si sottraessero alla punizione; ed anche i sudditi come sopra che dalla patria tentassero di agire nei modi summentovati sopra i sudditi dell' altro Governo, saranno dietro analogo requisitoria processati nel proprio Stato, e condannati giusta quanto dispongono le leggi del medesimo, e come se il reato fosse stato commesso verso i militari, od i sottoposti alla coscrizione o alla leva del proprio paese.

## Articolo 28.

Resta severamente proibito a tutti i sudditi dei due Governi contraenti di comprare dai disertori dalle Truppe dell' altro Stato la minima cosa attenente a vestiario, abbigliamento, cavalli, armi et altro. In qualunque luogo simili effetti fossero ritrovati, saranno considerati come proprietà rubata, e veranno restituiti al Reggimento e Corpo a cui appartiene il disertore, ed il possessore dei medesimi non potrà mai avere in nessun tempo o caso diritto ad indennizzazione di sorte alcuna. Chiunque si permettesse di trasgredire a tale divieto sarà inoltre punito con una multa di 10 fiorini pari ad It. L. 26. 10, tostocchè fosse

## Artikel 27.

Die Unterthanen eines der contrahirenden Theile, die auf dem Gebiete des andern sich auf was immer für eine Art der versuchten oder ausgeführten Werbung, der Verleitung zur Desertion, oder des Versuches schuldig gemacht haben, Conscriptions- oder Recrutirungspflichtige dazu zu überreden, daß sie sich den Wirkungen ihrer Militärpflichtigkeit entziehen, und die durch die Flucht in ihr Vaterland der Bestrafung entgangen sind, ferner jene Unterthanen obbesagter Kategorie, welche vom Vaterlande aus versucht haben, in obervähnter Art auf die Unterthanen der anderen Regierung einzuwirken, werden auf ein dießfälliges Ersuchschreiben von der eigenen Regierung in Untersuchung gezogen und nach den Bestimmungen der väterländischen Geseze verurtheilt werden, als wenn das Verschulden an Militär-Individuen oder Conscriptions- und Recrutirungspflichtigen des eigenen Landes begangen worden wäre.

## Artikel 28.

Es ist den beiderseitigen Unterthanen strenge untersagt, von den Deserturen der anderen Macht, auch nur die kleinste, zur Rüstung, Armatur, Montur gehörigen Gegenstände oder Waffen, Pferde und Anderes zu kaufen. Wo immer derlei Effecten vorgefunden werden, sollen sie wie gestohlenes Eigenthum behandelt, und dem Truppenkörper, zu welchem der Deserteur gehört, zurückgestellt werden, wobei der Besizer solcher Gegenstände nie und zu keiner Zeit irgend ein Recht auf Schadloshaltung haben soll.

Wer sich immer erlauben mag, dieses Verbot zu übertreten, wird überdieß mit ei-

## Artykuł 27.

Poddani jednej ze Stron kontraktujących, którzy okazali się winnymi w terytorjum drugiej Strony w jakibądź sposób werbunku zamierzonego lub dokonanego, zwodnictwa do dezercyi lub zamiaru nakłonienia obowiązanych do konskrypcyi lub rekrutacyi, iżby uszli działaniom swego obowiązania do wojska, tudzież, którzy uszli kary ucieczką do swój ojczyzny, dalej ci poddani pomienionój wyżėj kategorii, którzy z ojczyzny swój zamierzali działać w pomieniony wyżėj sposób na poddanych drugiego Rządu, pociągnięci będą na odnośną prośbę do śledztwa przez Rząd własny, i osądzeni wedle ustanowień praw ojczystych, jak gdyby przewinienie popełnione było na indywiduach wojskowych lub obowiązanych do konskrypcyi i rekrutacyi własnego kraju.

## Artykuł 28.

Zakazaném jest surowo obustronnym poddanym kupować od dezserterów drugiego Państwa nawet najmniejszego przedmiotu, należącego do uzbrojenia, armatury, munturu, lub broń, konie i inne. Gdziekolwiekby podobne efekta znalezione zostały, uważane być mają za własność skradzioną i zwrócone korpusowi wojska, do którego dezserter należy, przyczém posiadający takie przedmioty nigdy i żadnego czasu nie ma mieć prawa do wynagrodzenia.

Ktokolwiekby się poważył przekroczyć ten rozkaz, obłożony nadte będzie karą pieniężną 10 ZłR. monetą konwencyjną czyli 26 *Lire italiane* i 10 *Cente-*



provatto che il compratore non ignorava, o per la natura o provenienza dell' effetto comprato o altrimenti, che quello proveniva da un disertore.

#### Articolo 29.

Qualora in forza della Convenzione militare stipulata tra S. M. I. e R. Ap. e S. A. R. l'Arciduca Duca di Modena il 24 Dicembre 1847 le Truppe di una delle Alte Parti operassero o stanziassero nei Dominii dell' altra, verrà provveduto, mediante separata e transitoria Convenzione alle variazioni che la straordinarietà delle circostanze consiglierà di indurre agli Articoli 14, 15 e 17, della presente Convenzione.

#### Articolo 30.

Il luogo destinato a consegnare l'imputato o condannato, ed in mancanza d'altra più speciale designazione, anche il disertore od il refrattario, è Novi o Brescello per l'individuo chiesto dal Governo Austriaco, e la Moglia di Gonzaga o Viadana per l'altro domandato dal Governo Estense.

#### Articolo 31.

La presente Convenzione si pubblicherà negli Stati dei Governi contraenti dopo il cambio dello ratifiche, che avrà luogo entro un mese o più presto se si può, e sarà in osservanza dopo giorni quindici da quello in cui verrà eseguito il cambio suddetto.

oder Geldstrafe von 10 fl. Conventions-Münze oder von 26 Lire italiane und 10 Centesimi belegt werden, sobald dargethan ist, daß der Käufer aus der Natur der gekauften Sache oder deren Provenienz oder sonst entnehmen konnte, daß sie von einem Deserteur herrühren.

#### Artikel 29.

Für den Fall, als die Truppen der einen contrahirenden Macht in Folge der Militär-Convention, welche zwischen Seiner k. k. Majestät und Seiner k. Hoheit dem Herzoge von Modena unterm 24. December 1847 stipulirt worden ist, auf dem Gebiete der anderen operiren oder stationirt sein würden, so wird durch eine zeitliche Separat-Convention, auf die Abänderung Bedacht genommen werden, welche die außergewöhnliche Beschaffenheit der Umstände bei den Artikeln 14, 15 und 17 gegenwärtiger Convention rathlich machen wird.

#### Artikel 30.

Als Ort der Uebergabe der Beschuldigten oder Abgeurtheilten und beim Abgange anderer specieller Bestimmungen auch der Deserteur, wird — betreff eines durch die österreichische Regierung begehrten Individuums Novi und Brescello, dagegen für ein von der estensischen Regierung verlangtes Moglia di Gonzaga oder Viadana festgesetzt.

#### Artikel 31.

Diese gegenwärtige Convention wird in den Staaten der contrahirenden Theile kundgemacht werden, sobald der Austausch der Ratificationen stattgefunden hat, welcher binnen einem Monate oder wo möglich noch früher erfolgen wird, und wird 15 Tage nach geschehener oberwähnter Auswechslung in Wirksamkeit treten.

*simi*, skoro udowodnioném będzie, iż kupujący z natury kupionój rzeczy lub jēj proweniencji lub w jakibądź inny sposób mógł poznać, iż od dezertera pochodzi.

#### Artykuł 29.

Na wypadek, iżby wojska jednego z Państw kontraktujących w skutek konwencji wojskowej, zawartėj na dniu 24. Grudnia 1847 między Jego C. K. Mością i Jego Kr. Wysokością Księciem Modeny na terytoryum drugiego Państwa miały działać lub być stacyonowane, zwróci się tedy uwagę doczasową konwencją oddzielną na zmiany, wymagane przez nadzwyczajny zbieg okoliczności przy artykułach 14, 15 i 17 niniejszėj konwencji.

#### Artykuł 30.

Miejscem oddania obwinionych lub osądzonych, a w braku innych specjalnych postanowień także dezertarów, przeznacza się— względem indywiduum rekwirowanego przez Rząd Austryacki *Novi* i *Brescello*, dla indywiduum zaś żadanego przez Rząd Esteński *Moglia di Gonzaga* lub *Viadana*.

#### Artykuł 31.

Niniejsza konwencya obwieszczoną będzie w Państwach Stron kontraktujących, skoro nastąpi wymiana ratyfikacyj, która dokonaną być ma w przeciągu miesiąca, lub o ile można wcześniej jeszcze, i wejdzie w działalność w 15 dni po dokonanej wyż pomienionėj zamianie.

**Articolo 32.**

Verificatosi il cambio stesso cesserà quindi d'essere in vigore la Convenzione stipulata il 24 Ottobre 1818 tra i Plenipotenziari di S. M. I. e R. Ap. e di S. A. R. l' Arciduca Duca di Modena per l'arresto e la reciproca consegna dei disertori.

**Articolo 33.**

La Convenzione presenta avrà la durata di cinque anni, e si intenderà come rinnovata di quinquennio in quinquennio sino alla dichiarazione in contrario di uno dei due Governi.

Fatto a Modena questo giorno ventitrè 23 Giugno mille ottocento cinquantesei.

(L. S.) **E. Lebzelter** m. p.

(L. S.) **G. Forni** m. p.

**Artikel 32.**

Sobald dieser Austausch officiell bekannt sein wird, so hat auch die unterm 24. October 1818 zwischen den Bevollmächtigten Seiner Majestät des Kaisers von Oesterreich und Seiner königlichen Hoheit dem Erzherzoge, Herzog von Modena wegen wechselseitiger Auslieferung der Deserteure abgeschlossene Convention außer Kraft zu treten.

**Artikel 33.**

Die gegenwärtige Convention soll für fünf Jahre und von fünf zu fünf Jahren für erneuert gelten bis zur entgegensehnten Erklärung einer der beiden Regierungen.

So geschehen in Modena am 23. Juni im Jahre des Heils Eintausend achthundert sechs und fünfzig.

(L. S.) **E. Lebzelter** m. p.

(L. S.) **J. Forni** m. p.

Nos visis et perpensis omnibus et singulis conventionis hujus articulis, illos omnes gratos acceptosque habere hisce declaramus, verbo Nostro Caesareo-Regio spondentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandatueros esse. In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo-Regio adpresso firmari jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna, die 12. mensis Julii anno 1856, Regnorum Nostrorum oclavo.

**Franciscus Josephus** m. p.



**Comes a Buol-Schauenstein** m. p.

Ad Mandatum Sacrae Caesareae et Regiae  
Apostolicae Majestatis proprium:

**Joannes Vesque de Püttlingen** m. p.

Consiliarius aulicus et ministerialis.

## Artykuł 32.

Skoro wymiana ta urzędownie obwieszczoną zostanie, tedy zawarta pod dniem 24. Października 1818 między pełnomocnikami Jego Mości Cesarza Austryi i Jego Królewskiej Wysokości Arcyksięcia, Księcia Modeny konwencya względem wzajemnego wydawania dezertarów przestaje mieć moc obowiązującą.

## Artykuł 33.

Niniejsza konwencya obowiązywać ma przez lat pięć i uważaną będzie od pięciu do pięciu lat za odnowioną, aż do przeciwnego oświadczenia jednego z obu Rządów.

Dano w Modenie dnia 23. Czerwca w roku Zbawienia tysiąc osmset pięćdziesiątego i szóstego.

(L. S.) **E. Lebzeltern** m. p.

(L. S.) **J. Forni** m. p.

Nos visis et perpensis omnibus et singulis conventionis hujus articulis, illos omnes gratos acceptosque habere hisce declaramus, verbo Nostro Caesareo-Regio spondentes, Nos ea omnia, que in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse. In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo-Regio adpresso firmari jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna, die 12. mensis Julii anno 1856 Regnorum Nostrorum octavo.

**Franciscus Josephus** m. p.



**Comes a Buol-Schauenstein** m. p.

Ad Mandatum Sacrae Caesareae et Regiae  
Apostolicae Majestatis proprium:

**Joannes Vesque de Püttlingen** m. p.

Consiliarius aulicus et ministerialis.

## 159.

## Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Modena vom 23. Juni 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXIX. Stück, Nr. 154, ausgegeben am 5. September 1856),

in Betreff der Durchführung der gleichzeitig abgeschlossenen Convention wegen gegenseitiger Auslieferung der Verbrecher, Deserteur, Conscriptions- und Recrutirungs-Flüchtlinge in dem Falle, als die Truppen des einen oder anderen der contrahirenden Theile im Gebiete des zweiten operiren oder stationirt sind.

(In den beiderseitigen Ratificationen ausgewechselt zu Modena am 31. Juli 1856.)

**Nos Franciscus Josephus Primus,**  
divina favente clementia Austriae Imperator;  
**Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae Rex; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.**

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Postquam inter Nostrum et Plenipotentiarium Regiae Suae Celsitudinis, Serenissimi Mutinae Ducis, die vigesimo tertio mensis Junii anni currentis Conventione de mutua extraditione malificorum, desertorum et aliorum muneri militari sese subducentium conclusa, eodem die alia etiam Conventio in hunc finem inita et signata est, ut normae constituerentur quibus haec praefata tum quoque ad executionem manderetur, si aliquando copiae unius ambarum contrahentium partium in Dominiis alterius juxta conventionem militarem ddo. 24. Decembris 1847 operarentur aut stationes haberent, tenoris sequentis:

### Urtext.

Il Governo Austriaco ed il Governo Estense avendo sentita la convenienza di regolare di comune accordo le modificazioni da apportarsi ad alcuni Articoli della Convezione stipulata oggi stesso per l'arresto e la reciproca consegna dei malfattori, dei

### Uebersetzung.

Nachdem die k. k. österreichische und die herzoglich-modensische Regierung in Erwägung gezogen haben, daß einige Artikel der unter heutigem Tage abgeschlossenen Convention wegen Anhaltung und wechselseitiger Auslieferung der Verbrecher, Deserteur und Con-

## 159.

## Traktat Rządowy między Austryą i Modeną z dnia 23. Czerwca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXIX, Nr. 154, wydana dnia 5. Września 1856),

**o przeprowadzeniu równocześnie zawartej konwencji względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy, dezertarów, zbiegów przed konskrypcją i rekrutacją w przypadku, gdy wojska jednej lub drugiej z Stron kontraktujących działają lub rozłożone są w Państwie Strony drugiej.**

(W obustronnych ratyfikacjach w zamian dany w Modenie pod dniem 31. Lipca 1856.)

**Nos Franciscus Josephus Primus,**  
*divina favente clementia Austriae Imperator;*  
**Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Gallciae, Lodomerae et Illyriae Rex; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.**

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Postquam inter Nostrum et Plenipotentiarium Regiae Suae Celsitudinis, Serenissimi Mutinae Ducis, die vigesimo tertio mensis Junii anni currentis Conventione de mutua extraditione malificorum, desertorum et aliorum muneri militari sese subducentium conclusa, eodem die alia etiam Conventio in hunc finem inita et signata est, ut normae constituerentur quibus haec praefata tum quoque ad executionem manderetur, si aliquando copiae unius ambarum contrahentium partium in Dominiis alterius juxta conventionem militarem ddo. 24. Decembris 1847 operarentur aut stationes haberent, tenoris sequentis:

### Przekład.

Gdy Rządy C. K. Austryacki i Księsko-Modeński pod rozwagę wzięły, iż niektóre artykuły konwencji, na dniu dzisiejszym zawartej w przedmiocie przytrzymania i wzajemnego wydawania zbrodniarzy, dezertarów i zbiegów konskrypcyjnych w tym przypadku modyfikacji ulegać muszą, kiedy wojska jednej lub drugiej z Stron kontraktujących w Państwie Strony drugiej działają lub ustacyonowane są na mocy konwencji wojskowej z dnia 24. Grudnia 1847 r., zawartej między

disertori e dei refrettarj, ogni qualvolta, in forza della Convenzione militare conchiusa il 24 Dicembre 1847 tra S. M. I. e R. Apostolica e S. A. R. l'Arciduca Duca di Modena, le Truppe di una delle due Alte Parti contraenti operino o stanziino nei Domini dell' altra;

I Plenipotenziarii dei due Governi predetti, cioè per Sua Maestà Imperiale e Reale Apostolica l' Illustrissimo Signor Baronne Edoardo di Lebzeltern, Cavaliere dell' I. R. Ordine Austriaco di Leopoldo, Commendatore del R. Ordine dell' Aquila Estense, Cavaliere dell' Ordine I. Russo di S. Stanislao di I. Classe, e Cavaliere di prima Classe dell' Ordine Costantiniano di S. Giorgio di Parma, decorato dell' Ordine Ottomano pel merito, e Suo Ministro residente presso le Corti di Modena e di Parma;

per S. A. R. l'Arciduca Duca di Modena Sua Eccellenza il Signor Conte Giuseppe Forni Consigliere di Stato della Reale Altezza Sua, I. R. Ciamberlano, Cavaliere Gran Croce del R. Ordine dell' Aquila Estense, Commendatore dell' Ordine del merito della Corona di Baviera, Cavaliere Gran Croce dell' Ordine d' Isabella la Cattolica, Commendatore dell' I. Ordine della Corona di Ferro, Cavaliere Gran Croce dell' Ordine Pontificio di S. Gregorio Magno, Cavaliere Gran Croce dell' Ordine Portoghese di Christo, Senatore Gran Croce del S. A. I. Ordine Costantiniano di S. Giorgio di Parma, Cavaliere Gran Croce del R. Ordine del merito sotto il titolo di S. Giuseppe di Toscana, Cavaliere Gran Croce dell' Ordine Imperiale di

scriptionssächtlinge eine Modification für den Fall erleiden müssen, als Kraft der, zwischen Seiner Majestät dem Kaiser von Oesterreich und Seiner königlichen Hoheit dem Erzherzoge, Herzoge von Modena stipulirten Militärconvention vom 24. December 1847 die Truppen des einen oder anderen der contrahirenden Theile im Gebiete des zweiten operiren oder stationirt sind, so haben die Bevollmächtigten der beiden genannten Regierungen, und zwar, für Seine kaiserlich-königliche Apostolische Majestät, Herr Eduard Freiherr von Lebzeltern, Ritter des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens, Commandeur des herzoglich-estensischen Adler-Ordens, Ritter des kaiserlich-russischen St. Stanislaus-Ordens erster Classe und Ritter erster Classe des constantinischen St. Georg-Ordens von Parma, Inhaber des ottomanischen Ordens für Verdienst, Seiner Majestät Minister-Resident an den Höfen von Modena und Parma, und für Seine königliche Hoheit den Erzherzog, Herzog von Modena, Seiner Excellenz, Herr Joseph Graf Forni, Seiner königlichen Hoheit Staatsrath und Kammerherr, Großkreuz des herzoglich-estensischen Adler-Ordens, Commandeur des Verdienst-Ordens der bairischen Krone, Großkreuz des Ordens der katholischen Isabella, Ritter des kaiserlichen Ordens der eisernen Krone zweiter Classe, Großkreuz des päpstlichen Ordens St. Gregor des Großen und des portugiesischen Christus-Ordens, Senator-Großkreuz des constantinischen St. Georg-Ordens von Parma, Großkreuz des königlichen Verdienst-Ordens unter dem Titel St. Joseph von Toscana, Großkreuz des kaiserlichen Franz Joseph-Ordens, Commandeur des portugiesischen Ordens der unbefleckten Empfängniß, Seiner könig-

Jego Mością Najjaśniejszym Cesarzem Austrii i Jego Królewską Wysokością Arcyksięciem, Księciem Modeny, przeto Pełnomocnicy obu rzeczonych Rządów, a to: ze Strony Jego Cesarsko-Królewskiej Apostolskiej Mości, Pan Edward Baron *Lebzelter*, Kawaler Cesarsko-Austriackiego Orderu Leopolda, Komandor Księsko-Esteńskiego Orderu Orła, Kawaler Cesarsko-Rosyjskiego Orderu Ś. Stanisława pierwszej klasy i Kawaler pierwszej klasy Konstantyńskiego Orderu Ś. Jerzego Parmezańskiego, Właściciel Ottomańskiego Orderu zasługi, Jego-Mości Minister-Rezydent u Dworów Modeny i Parmy, równie

ze Strony Jego Królewskiej Wysokości Arcyksięcia, Księcia Modeny, Jego Excelencya, Pan Józef Hrabia *Forni* Jego Królewskiej Wysokości Radca Stanu i Szambelan, Kawaler Wielkiego Krzyża Księsko-Esteńskiego Orderu Orła, Komandor Orderu Zasługi Korony Bawarskiej, Kawaler Wielkiego Krzyża Orderu Izabelli *Katolickiej*, Kawaler Cesarskiego Orderu Żelaznej Korony klasy drugiej, Kawaler Wielkiego Krzyża Papieżkiego Orderu Ś. Grzegorza Wielkiego i Portugalskiego Orderu Chrystusa, Senator Wielkiego Krzyża Konstantyńskiego Orderu Ś. Jerzego Parmezańskiego, Kawaler Wielkiego Krzyża Królewskiego Orderu zasługi pod tytułem Ś. Józefa Toskańskiego, Kawaler Wielkiego Krzyża Cesarskiego Orderu Franciszka Józefa, Komandor Portugalskiego Orderu *Niepokalanego Poczęcia*, Jego Królewskiej Wysokości Minister Spraw Zewnętrznych,



Francesco Giuseppe, Commendatore dell'Ordine Portoghese di Nostra Signora della Concezione, e Suo Ministro degli affari esteri,

Chiamati dalle loro istruzioni e dai loro poteri a redigere per ciò altra Convenzione separata e transitoria, valevole cioè soltanto nelle circostanze suddette, dipendentemente dal portata nell' Articolo 29 della Convenzione prima nominata, sotto riserva delle Sovrane Ratifiche, hanno adottate le massime sequenti:

1. Nei casi eccezionali di operazione e di stanza come sopra avvertiti, delle Truppe di una Parte nei Dominii dell' altra, la vigilanza che nell' Articolo 14 è rispettivamente ingiunta a tutte le Autorità civili e militari, massimamente di frontiera, perchè un disertore dalle Truppe di una delle due Alte Parti non passi i confini nè trovi asilo od assistenza nello Stato limitrofo, viene estensivamente attribuita anche a quelle Autorità militari che temporariamente operino o stanziino entro i Dominii dell' altra.

2. L'avviso del sequito arresto del disertore che, a norma dell' Articolo 15 si dee dare nei casi ordinarii il più presto possibile al Comandante del posto militare più vicino alla frontiera, nel caso eccezionale ora contemplato, potrà non aver luogo quando si trovi più spedito farne immediata consegna al Comando del Corpo militare operante o stanziante entro lo Stato in cui è accaduto il fermo del disertore suddetto.

lichen Hoheit Minister der auswärtigen Angelegenheiten, durch ihre Instructionen und sonstige Vollmachten autorisirt, eine andere zeitliche Separatconvention abzuschließen, welche nur unter den oben erwähnten Verhältnissen Geltung haben soll, und mit Bezug auf den Inhalt des 29. Artikels der ersterwähnten Convention unter Vorbehalt der respectiven Allerhöchsten Ratificationen dießfalls folgende Grundsätze festgestellt:

1. In den oberwähnten Ausnahmefällen, als Truppen des einen der contrahirenden Theile im Gebiete des anderen operiren oder stationirt sind, wird die im Artikel 14 den Civil- und Militärbehörden hauptsächlich an der Gränze auferlegte Wachsamkeit, damit kein Deserteur der Truppen der einen oder anderen Macht die Gränze überschreiten, noch in dem angränzenden Staate Zuflucht oder Beistand finden könne, auch auf jene Militärbehörden ausgedehnt, welche zeitlich innerhalb des Gebietes der anderen Macht operiren oder stationirt sind.

2. Die Anzeige von der erfolgten Verhaftung eines Deserteurs, welche nach Vorschrift des 15. Artikels in gewöhnlichen Fällen so schnell als möglich dem Commandanten des zunächst der Grenze stehenden gegenseitigen Militärpostens gemacht werden soll, wird in dem eben erwähnten Ausnahmefalle dann nicht stattfinden können, wenn es zweckmäßiger erscheint, den Deserteur sogleich an den Commandanten jenes Corps zu übergeben, welches in dem Staatsgebiete, wo der Deserteur angehalten worden ist, operirt oder stationirt ist.

upoważnieni swemi instrukcyami i innemi pełnomocnictwami do zawarcia innej doczasowej konwencyi osobnej, mającej moc tylko pod okolicznościami wyżej wspomnianemi, tudzież odnośnie do treści 29. artykułu co dopiero wspomnianej konwencyi, przy zastrzeżeniu dotyczących Najwyższych ratyfikacyj, ustanowili w tej mierze zasady następujące:

1. W wyżej wspomnianych przypadkach wyjątkowych, kiedy wojska jednej z Stron kontraktujących w terytoryum Strony drugiej działają lub ustacyonowane są, baczność, artykułem 14tym nakazana władzom cywilnym i wojskowym mianowicie na granicy, ażeby żaden dezertter wojskowy nie przekraczał granicy jednego lub drugiego Mocarstwa, ani mógł znaleźć przytułku lub pomocy w Państwie sąsiedniem, rozciągnioną zostaje także na te władze wojskowe, które doczasowo działają lub ustacyonowane są w obrębach Państwa drugiego.

2. Doniesienie o nastąpieniem przytrzymaniu dezerttera, wedle przepisu artykułu 15 mające w przypadkach zwyczajnych jak najspieszniej być uczynione komendantowi posterunku wojskowego Strony przeciwniej, najbliżej granicy się znajdującego, nie będzie mogło mieć miejsca w dopiero wspomnianym przypadku wyjątkowym, jeżeli stósowniejsem się być okazuje, oddać dezerttera natychmiast komendantowi tego korpusu, który działa lub ustacyonowanym jest w tém Państwie, gdzie dezertter przytrzymanym był.

3. In tal caso si adempiranno col Comando medesimo quelle reciproche formalità che dallo stesso Articolo 15 sono ingiunte per la consegna del disertore al Comandante del posto di frontiera, ed il Comando suddetto rimborserà le spese incontrate e curerà il pagamento della taglia di cui agli Articoli 24 e 25.

4. La disposizione contenuta nell' Articolo 17 che i distaccamenti spediti alle frontiere per inseguire un disertore debbano fermarsi ai confini, e che soltanto un uomo munito di un foglio di via si possas pedire all' Autorità piú vicina dell'altra Parte, viene dichiarata sospesa limitativamente allo stato transitorio ed eccezionale ora contemplato. Ai distaccamenti quindi che dalla Parte operante o stanziante negli Stati dell'altra venissero spediti per la insecuzione dei disertori rimane, durante il tempo delle operazioni o stanza suddette, permesso di varcare la frontiera alle seguenti condizioni:

a) Ogni Commandante di tali distaccamenti appena avrà passato il confine sarà obbligato di presentarsi alle Autorità locali piú prossime dell'altra Parte per far conoscere, anche ove occorra con opportuna dichiarazione, lo scopo della sua spedizione, e per chiedere ogni possibile appoggio alla migliore e piú regolare riuscita della medesima.

3. In diesem Falle werden jene wechselseitigen, im Artikel 15 rüchichtlich der Übergabe der Desertente an den Commandanten des Gränzpostens, vorgeschriebenen Formalitäten mit dem im vorigen Paragraphen erwähnten Commando beobachtet werden, und dieses Commando wird sowohl die aufgelaufenen Unkosten berichtigen, als für die Auszahlung der Taglia Sorge tragen, deren in den Artikeln 24 und 25 Erwähnung geschieht.

4. Die Anordnung des Artikels 17, wornach die zur Verfolgung eines Deserteurs an die Gränze ausgesandten Detachements daselbst stehen zu bleiben, und nur einen mit den nöthigen Ausweisen versehenen Mann an die nächste jenseitige Behörde zu schicken haben, wird für die Zeit des vorübergehenden oben erwähnten ausnahmweisen Zustandes für suspendirt erklärt. Es wird demnach den Detachements jener Macht, welche in dem Gebiete der anderen operirt oder stationirt, und die zur Verfolgung eines Deserteurs dahin abgesendet werden, für die Dauer jener Operationen oder der Stationirung gestattet, unter folgenden Bedingungen die Gränze zu überschreiten:

a) Jeder Commandant eines solchen Detachements ist verpflichtet, sobald er die Gränze überschritten hat, sich sogleich der nächsten jenseitigen Behörde vorzustellen, und ihr den Zweck seiner Sendung, wenn nöthig, auch mittelst einer besonderen Erklärung erkennen zu geben, und jede mögliche Unterstützung behufs des besseren und regelmäßigeren Erfolges seiner Sendung zu verlangen.

3. W takowym razie przestrzegane będą one wzajemne, w artykule 15 co się tyczy oddania dezertarów komendantowi posterunku granicznego, przepisane formalności z komendą, w powyższym paragrafie wspomnioną, która to komenda nie tylko opędzi koszta urosłe, lecz téż staranie mieć będzie o wypłacenie taglii, o której wzmianka w artykułach 24 i 25.

4. Rozporządzenie artykułu 17, wedle którego wydziały, wysłane dla ścigania dezertera na granicę, tamże pozostać i tylko jednego człowieka, opatrzonego wykazami potrzebnymi, do najbliższej władzy tamecznej wysłać powinny, będzie zawieszoném na czas przechodniego wyż wspomnionego stanu wyjątkowego. Wydziałom onego Mocarstwa przeto, które w terytoryum drugiego działają lub ustacyonowane są, a które tamże wysłane są dla ścigania dezertera, dozwoloném będzie na czas operacyj takowych lub ustacyonowania, przekraczać granicę pod warunkami następującemi:

- a) Każdy komendant wydziału takowego obowiązany jest, skoro tylko granicę przekroczy, przedstawić się najbliższej tamecznej władzy, i dać jej do poznania cel wysłania swego, gdzie tego potrzeba, nawet za pomocą osobnej deklaracyi, oraz żądać wszelkiego możebnego wsparcia celem lepszego i regularniejszego skutku wysłannictwa swego.

b) A tale intento verrà destinato dall'Autorità suddetta un individuo, possibilmente appartenente alla Forza militare locale, che unito al distaccamento serva ad integrarlo per ogni effetto di ragione.

c) Ogni Comandante come sopra dovrà sodisfare a pronti contanti le spese che per ciò incontrasse negli Stati dell'altra Parte. Ove per caso eccezionale il pronto pagamento non potesse aver luogo, i boni che esso rilascerà alle Autorità locali verranno alle medesime, immediatamente e senza bisogno di qualsivoglia interposizione, soddisfatti dal Comandante il Corpo più vicino alla frontiera, da cui è partito il distaccamento che l'ha oltrepassata.

5. Il cambio delle Ratifiche avrà luogo in Modena nello spazio di trenta giorni o più presto se potrà farsi.

Fatto a Modena questo giorno ventitrè 23 Giugno mille ottocento cinquantasei.

(L. S.) **E. Lebzeltern** m. p.

(L. S.) **G. Forni** m. p.

b) Zu diesem Zwecke ist von der erwähnten Autorität ein Individuum, möglichst von dem in loco stationirten Militär beizugeben, welches vereint mit dem Detachement dafür Sorge tragen wird, daß der beabsichtigte Erfolg erzielt werde.

c) Jeder dieser Commandanten muß bare Unkosten berichtigen, welche er hierwegen in den Staaten des andern Theiles verursachen würde.

Wenn aber in einem Ausnahmefalle die bare Bezahlung nicht stattfinden könnte, so werden die Bons, welche derselbe den Localbehörden ausstellen wird, von dem Commandanten des der Gränze zunächst stehenden Corps, von welchem das Detachement abgeschickt worden ist, an jene Behörden unmittelbar, und ohne daß dießfalls weitere Verwendung nothwendig sei, berichtet werden.

5. Die Auswechslung der Ratificativen wird zu Modena im Zeitraume von 30 Tagen, oder wo möglich noch früher stattfinden.

So geschlossen zu Modena vom 23. Juni 1856.

(L. S.) **E. Lebzeltern** m. p.

(L. S.) **J. Forni** m. p.

Nos visis et perpensis hujus conventionis articulis illos omnes gratos acceptosque habere hisce declaramus et fideliter executioni mandatuos esse verbo Nostro Caesareo-Regio spondemus. In quorum fidem majusque robur praesentes

b) Tym końcem władza rzeczona przydzieli indywiduum, o ile możliwości z wojska w miejscu ustacyonowanego, które spólnie z wydziałem staranie mieć będzie o to, ażeby skutek zamierzony osiągniętym był.

c) Każdy z tych komendantów gotówką opędzić winien wszelkie koszta, jakieby tym końcem spowodował w Państwach Strony drugiej. Jeżeliby w przypadku wyjątkowym nie mogła nastąpić zapłata gotówką, wówczas bony, które tenże wystawi władzom miejscowym, bezpośrednio spłacone będą tymże bez wszelkich dalszych w tej mierze kroków, przez komendanta korpusu najbliższej granicy stojącego, ze strony którego wydział wysłany był.

5. Zamiana ratyfikacyj nastąpi w Modenie w ciągu dni 30, lub jeżeli to być może pierwój jeszcze.

Dan w Modenie dnia 23. Czerwca 1856 r.

(L. S.) **E. Lebzeltern** m. p.

(L. S.) **J. Forni** m. p.

Nos visis et perpensis hujus conventionis articulis illos omnes gratos acceptosque habere hisce declaramus et fideliter executioni mandatuos esse verbo Nostro Caesareo-Regio spondemus. In quorum fidem majusque robur praesentes

ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo-Regio addresso firmari jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna, die 12. Julii anno 1856, Regnorum Nostrorum octavo.

**Franciscus Josephus** m. p.



**Comes a Buol-Schauenstein** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae  
Apostolicae Majestatis proprium:

**Joannes Vesque de Pütlingen** m. p.  
Consiliarius aulicus ac ministerialis.

ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo-Regio adpresso firmari jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna, die 12. Julii anno 1856, Regnorum Nostrorum octavo.

**Franciscus Josephus** m. p.



**Comes a Buol-Schauenstein** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae  
Apostolicae Majestatis proprium:

**Joannes Vesque de Püttlingen** m. p.  
Consiliarius aulicus ac ministerialis.





# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Kraukauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XXXVIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 4. October 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XXXVIII.

Wydany i rozesłany dnia 4. Października 1856.

## 160.

## Verordnung der Ministerien der Justiz, der Finanzen und des Cultus und Unterrichts vom 7. August 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XL. Stück, Nr. 155, ausgegeben am 10. September 1856),

wirksam für Galizien und die Bukowina,

betreffend die Erhebung und Verrechnung der gesetzlichen und freiwilligen Normal-  
schul-Fondsbeiträge.

Die Ministerien der Justiz, der Finanzen und des Cultus und Unterrichts haben im Einverständnisse mit der obersten Rechnungs-Controlsbehörde anzuordnen befunden, daß die über die Erhebung und Verrechnung der gesetzlichen und freiwilligen Normal-schul-Fondsbeiträge für mehrere Kronländer erlassenen Verordnungen vom 8. November 1850, Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 444, und vom 28. November 1853, Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 253, auch in Galizien und in der Bukowina in Anwendung zu bringen seien.

Freiherr von **Krauß** m. p.

Freiherr von **Bruck** m. p.

Graf **Thun** m. p.

## 161.

## Kaiserliche Verordnung vom 14. August 1856,

womit das niederösterreichische Maß und Gewicht in dem Kronlande Dalmatien als allein ge-  
setzliches Maß und Gewicht erklärt wird.

(Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XL. Stück, Nr. 156, ausgegeben am 10. September 1856.)

## 162.

## Erlaß des Finanzministeriums vom 23. August 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XL. Stück, Nr. 157, ausgegeben am 10. August 1856),

giltig für alle im Zollgebiete begriffenen Länder,

betreffend die Zollfreiheit für jene Durchfuhrgüter, welche auf dem **Po** eintreten, und bei **Ca-  
vanella di Po** diesen Fluß verlassend, mittelst der inneren Kanäle nach **Chioggia** oder **Vene-  
dig** befördert werden.

Die Bestimmung des §. 22, Zahl 30 der Vorerinnerung zum Zolltarife vom 5. December 1853, hat auch auf jene Durchfuhrgüter Anwendung, welche auf dem **Po** eintreten, und bei **Cavanella di Po** diesen Fluß verlassend, mittelst der Kanäle **di Loreo**, **di Valle** u. s. w. nach **Chioggia** oder **Venedig** befördert werden; hiernach genießen diese Güter in der angedeuteten Verkehrsrichtung die Durchfuhr-Zollfreiheit.

## 160.

**Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości, Finansów, tudzież Wyznań i Oświecenia z dnia 7. Sierpnia 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XL, Nr. 155, wydana dnia 10. Września 1856),

obowiązujące w Galicyi i Bukowinie,

**względem pobierania i obrachowania prawnych i dobrowolnych datków do funduszu szkół normalnych.**

Ministerya Sprawiedliwości, Finansów, tudzież Wyznań i Oświecenia rozporządzają w porozumieniu z Najwyższą Władzą rachunkowo-kontrolną, ażeby Rozporządzenie o pobieraniu i obrachowaniu prawnych i dobrowolnych datków do funduszu szkół normalnych, wydane dla kilku Krajów koronnych pod dniem 8. Listopada 1850 r., Dziennik Praw Państwa Nr. 444, niemniej pod dniem 28. Listopada 1853 r., Dziennik Praw Państwa Nr. 253, w zastosowanie weszły także w Galicyi i Bukowinie.

Baron **Krauss** m. p.Baron **Bruck** m. p.Hrabia **Thun** m. p.

## 161.

**Cesarskie Rozporządzenie z dnia 14. Sierpnia 1856,****mocą którego Niższo-Austryacka miara i waga w Kraju koronnym Dalmacyi ogłoszoną zostaje jako wyłącznie prawna miara i waga.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XL, Nr. 156, wydaną dnia 10. Września 1856.

## 162.

**Rozządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 23. Sierpnia 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XL, Nr. 157, wydana dnia 10. Września 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach, w powszechném terytorjum celném leżących,

**dotyczące wolności celnéj dla tych przedmiotów przechodowych, które rzeką *Padu* wchodzi, a pod *Cavanello di Po* rzekę tę opuszczając, za pomocą wewnętrznych kanałów do *Chioggia* lub *Wenecyi* przesłane bywają.**

Postanowienie §. 22, pod Liczbą 30 uwag wstępnych do taryfy celnéj z dnia 5. Grudnia 1853 r. znajduje zastosowanie także i do tych dóbr przechodowych, które *Padem* wchodzi, a pod *Cavanello di Po* rzekę tę opuszczając, za pomocą kanałów *di Loreo*, *di Valle* it. d. do *Chioggia* lub *Wenecyi* przesłane bywają; zaczęm więc dobra rzeczzone w wymienionym kierunku obrotu doznawać będą wolności celnéj przechodowéj.

Diese Bestimmung hat mit 15. September 1856 in der Art in Wirksamkeit zu treten, daß jene Durchfuhrsendungen, welche von diesem Tage angefangen von Cavanella in der bezeichneten Richtung weiter befördert werden, durchfuhrzollfrei zu behandeln sind.

Freiherr von **Bruck** m. p.

### 163.

## Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 29. August 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XL. Stück, Nr. 158, ausgegeben am 10. September 1856),

womit in Folge Allerhöchster Entschließung vom 13. August 1856 der Zeitpunkt für die Durchführung der kaiserlichen Verordnung vom 6. August 1855 (Nr. 145 des Reichs-Gesetz-Blattes) in Betreff der Einführung des niederösterreichischen Maßes und Gewichtes in Galizien, der Bukowina und dem Krakauer Gebiete bis zum 1. Jänner 1857 erstreckt werde.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 13. August 1856 zu genehmigen geruht, daß der Zeitpunkt für die Durchführung der kaiserlichen Verordnung vom 6. August 1855 (Nr. 145 des Reichs-Gesetz-Blattes\*) in Betreff der Einführung des niederösterreichischen Maßes und Gewichtes in Galizien, der Bukowina und dem Krakauer Gebiete bis zum 1. Jänner 1857 erstreckt werde.

Ritter von **Loggenburg** m. p.

### 164.

## Erlaß des Justizministeriums vom 31. August 1856,

womit die Verlegung der Pratur I. Classe in **Brivio** (Provinz **Como**) nach **Merate** kundgemacht und der Zeitpunkt der Amtswirksamkeit derselben an dem letztgenannten Orte bestimmt wird.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XL. Stück, Nr. 159, ausgegeben am 10. September 1856.

### 165.

## Verordnung des Finanzministeriums vom 2. September 1856, betreffend die Aufhebung des Bleifugel-Monopols in Dalmatien.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XL. Stück, Nr. 160, ausgegeben am 10. September 1856.

\*) Landes-Regierungs-Blatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet vom Jahre 1855, erste Abtheilung, XXXIII. Stück, Nr. 158, Seite 363.

Postanowienie niniejsze wejść ma w wykonanie z dniem 15. Września 1856 r. w ten sposób, iż przesyłki przechodowe, które począwszy od dnia tego z *Cavannelli* dalej w kierunku wytkniętym przesyłane będą, traktowane być mają jako wolne od cła przechodowego.

Baron **Bruck** m. p.

### 163.

## Rozrządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli Publicznych z dnia 29. Sierpnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XL, Nr. 158, wydana dnia 10. Września 1856),

mocą którego w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 13. Sierpnia 1856 r. odroczonym zostaje aż do 1. Stycznia 1857 r. czas, wyznaczony do przeprowadzenia Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 6. Sierpnia 1855 r. (Nr. 145 Dziennika Praw Państwa) co się tyczy zaprowadzenia Niższo-Austryackiej miary i wagi w Galicyi, Bukowinie i Okręgu Krakowskim.

Najwyższem Postanowieniem z dnia 13. Sierpnia 1856 r. raczył Najjaśniejszy Pan, Jego C. K. Apostolska Mość uchwalić, ażeby odroczonym był aż do 1. Stycznia 1857 r. czas, wyznaczony do przeprowadzenia Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 6. Sierpnia 1855 r. (Nr. 145 Dziennika Praw Państwa\*), co się tyczy zaprowadzenia Niższo-Austryackiej miary i wagi w Galicyi, Bukowinie i Okręgu Krakowskim.

Kawaler de **Toggenburg** m. p.

### 164.

## Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 31. Sierpnia 1856,

mocą którego obwieszczonem zostaje przeniesienie pretury klasy I. w *Brivio* (w prowincyi *Como*) do *Merate* przy ustanowieniu oraz chwili działalności jej urzędowej w miejscu na ostatku wspomnionem.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XL, Nr. 159, wydana dnia 10. Września 1856.

### 165.

## Rozporządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 2. Września 1856, dotyczące zniesienia monopolu kul ołowianych w Dalmacyi.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XL, Nr. 160, wydana dnia 10. Września 1856.

\*) Dziennik Rządu Krajowego dla Zarządu Obrębu Krakowskiego z roku 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XXXIII, Nr. 158, stron. 363.

## 166.

**Verordnung des Finanzministeriums vom 2. September 1856,**

(Reichs-Gesetz-Blatt, XL. Stück, Nr. 161, ausgegeben am 10. September 1856),

giltig für die Kronländer des allgemeinen Zollverbandes,

betreffend die Erweiterung der Befugnisse des Hauptzollamtes II. Classe in Schärding.

Das Hauptzollamt II. Classe zu Schärding in Oberösterreich hat für die Abfertigung jener Waaren, welche von baierischen oder überhaupt zollvereinsländischen Gewerbe- oder Handeltreibenden in Folge der im Artikel 6 des Handels- und Zollvertrages vom 19. Februar 1853 zugestandenen Verkehrserleichterungen auf dießseitige Märkte oder zur Appretur u. s. w. eingeführt werden, ausnahmsweise die, auch die Anlegung des Verzollungstämpels in sich fassenden Befugnisse eines Hauptzollamtes I. Classe auszuüben.

Freiherr von Bruck m. p.

## 167.

**Kundmachung des Finanzministeriums vom 3. September 1856,**

betreffend die Aufhebung mehrerer Nebenzollämter III. Classe im Gebiete der k. k. Finanz-Landesdirection in Ugram.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XL. Stück, Nr. 162, ausgegeben am 10. September 1856.

## 168.

**Erlass des Finanzministeriums vom 4. September 1856,**

(Reichs-Gesetz-Blatt, XL. Stück, Nr. 163, ausgegeben am 10. September 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme Dalmatiens und des Zollanschlusses von Brodov,

betreffend die Besteuerung gebrannter geistiger Flüssigkeiten bei der Erzeugung.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 29. August 1856 anzuordnen geruht, daß die Verzehrungssteuer von gebrannten geistigen Flüssigkeiten bei der Erzeugung mit folgendem Ausmaße eingehoben werde:

- a) bei Anwendung mehligter Stoffe, wozu Erdäpfel, Erdbirnen, alle Getreidearten und Hülsenfrüchte, dann die dazu geeigneten Rübengattungen und endlich Runkelrüben-Melasse gehören, im lomb. venez. Königreiche mit Einer österreichischen Lira und 60 Centesimi von jeder soma metrica Maischraum, in den übrigen Kronländern aber mit achtzehn Kreuzern Conv. Münze vom nied. österr. Cimer Maischraum;
- b) bei der Anwendung von Kernobst, als: Äpfeln, Birnen, Beerenfrüchten, Cornelfirschen (Dirndeln) u. dgl., dann von Wurzeln und Bierbrau-Abfällen im lomb.

## 166.

**Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 2. Września 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XL, Nr. 161, wydana dnia 10. Września 1856),

obowiązujące w Krajach koronnych powszechnego Związku celnego,

**dotyczące rozciągnięcia upoważnień głównego urzędu celnego klasy II. w *Schürdingu*.**

Główny urząd celny klasy II. w *Schürdingu* w Austrii Wyższej, co się tyczy odprawy towarów, wprowadzanych na targi tutejszo-krajowe lub do apretury i t. d. przez bawarskich lub w ogólności celno-związkowych przemysłowców lub handlujących w skutek ulżeń obrotowych, przyznanych w artykule 6 traktatu handlowego i celnego z dnia 19. Lutego 1853 r., wykonywać będzie wyjątkowo upoważnienia głównego urzędu celnego klasy I., obejmujące także ostęplowanie opłaty celnej.

Baron **Bruck** m. p.

## 167.

**Obwieszczenie Ministerstwa Skarbu z dnia 3. Września 1856,****dotyczące zniesienia niektórych urzędów celnych bocznych klasy II. w Okręgu C. K. Dyrekcji Finansowej Krajowej w Zagrzebiu.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XL, Nr. 162, wydana dnia 10. Września 1856.

## 168.

**Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 4. Września 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XL, Nr. 163, wydana dnia 10. Września 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Dalmaeyi i wyłączenia celnego w Brodach,

**dotyczące opodatkowania wypalanych płynów spirytusowych przy fabrykacyi.**

Najwyższém Postanowieniem z dnia 29. Sierpnia 1856 r. raczył Najjaśniejszy Pan, Jego C. K. Apostolska Mość rozporządzić, ażeby podatek konsumcyjny od wypalanych płynów spirytusowych przy wyrobie pobieranym był w wymiarze następującym:

- a) Przy użyciu płodów mącznych, do których należą kartofle, ziemniaki, wszelkie gatunki zboża i owoce strączkowe, tudzież stósowne gatunki buraków i nakoniec melas burakowy, w Królestwie Lombardzko-Weneckiem w kwocie *jednej austriackiej liry i 60 centezymów* od każdej *soma metrica* brzezki, w innych zaś krajach koronnych w kwocie *krajcarów ośmnaście* mon. kon. od niższo-austriackiego wiadra brzezki;
- b) przy użyciu owocu ziarnkowego, jako to: jabłek, gruszek, owoców jagodowych, jagód dereniowych i t. p., tudzież korzeni i odpadków piwowarnych



venez. Königreiche mit Einer österr. Lira und 6 Centesimi von jeder somatica Maßschraube und in den übrigen Kronländern mit zwölf Kreuzern Conv. Münze vom nied. österr. Cimer Maßschraube;

- c) bei der Anwendung von Weintrebern im lomb. venez. Königreiche mit achtzig Centesimi von jeder somatica Maßschraube und in den übrigen Kronländern mit neun Kreuzern Conv. Münze vom nied. österr. Cimer Maßschraube;
- d) bei der Anwendung von Steinobst, als: Kirichen, Pflaumen u. s. w., dann von Wein, Weinhefe, Weinmost und Obstmost im lomb. venez. Königreiche mit Einer österr. Lira und 60 Centesimi von jeder somatica Maßschraube, und in den übrigen Kronländern mit achtzehn Kreuzern Conv. Münze von jedem nied. österr. Cimer;
- e) bei Anwendung der Abfälle von Zuckerraffinerien (mit Ausnahme der Runkelrüben-Melasse), von Zucker-, Erdäpfel- und Getreide-Syrup oder anderen concentrirten Flüssigkeiten von höherem Zuckergehalt als jenem der unter a) bis d) erwähnten Stoffe, endlich von Stärkmehl, im lomb. venez. Königreiche mit fünfzehn österr. Lire und 90 Centesimi von jeder somatica, in den anderen Kronländern aber mit drei Gulden Conv. Münze für den nied. österr. Cimer zu 40 Wiener Maß der erzeugten gebrannten geistigen Flüssigkeit, welche Gebühr jedoch nur in dem Falle zu gelten hat, wenn der Alkoholgehalt weniger als  $52\frac{1}{2}$  Grade der, in Folge Allerhöchster Entschliebung vom 16. März 1853 eingeführten, amtlich geprüften Alkoholometer mit 100theiliger Scala bei mittlerer Temperatur von  $+12^{\circ}$  Réaumur beträgt.

Bei höheren Graden des Alkoholgehaltes wird die Gebühr auf folgende Weise berechnet:

|   |                             | im l. v. König- | in den übrigen         |
|---|-----------------------------|-----------------|------------------------|
|   |                             | reiche          | Kronländern            |
| Bei einem Alkoholgehalte von $52\frac{1}{2}^{\circ}$ und unter $65^{\circ}$ |                             | mit L. a. 19.85 | mit 3 fl. 45 kr. C. M. |
| „ „ „ „ $65^{\circ}$  | „ „ $77\frac{1}{2}^{\circ}$ | „ „ 23.82       | „ 4 „ 30 „ „           |
| „ „ „ „ $77\frac{1}{2}^{\circ}$   | „ „ $90^{\circ}$            | „ „ 27.79       | „ 5 „ 15 „ „           |
| „ „ „ „ $90^{\circ}$  | bis $100^{\circ}$           | „ „ 31.76       | „ 6 „ — „ „            |

Diese Bestimmungen treten im lomb. venez. Königreiche, dann in Tirol mit Vorarlberg am 1. November 1856, in den übrigen Kronländern aber am 1. October 1856 in Wirksamkeit.

Freiherr von **Bruck** m. p.

w Królestwie Lombardzko-Weneckim w kwocie *jednej liry austryackiej i 6 centezymów* od każdej *soma metrica* brzezki, w innych zaś krajach koronnych w kwocie *dwunastu krajcarów mon. konw.* od niższo-austr. wiadra brzezki;

c) przy użyciu wytłoczyn winogronnych w Królestwie Lombardzko-Weneckim w kwocie *ośmdziesięciu centezymów* od każdej *soma metrica* brzezki, w innych zaś krajach koronnych w kwocie *dziewięciu krajcarów mon. konw.* od niższo-austr. wiadra brzezki;

d) przy użyciu owocu pestkowego, jako to: czereśni, śliwek i t. d. tudzież wina, drożdży winnych, lagier, moszczu winnego i moszczu owocowego w Królestwie Lombardzko-Weneckim w kwocie *jednej liry austryackiej i 60 centezymów* od każdej *soma metrica* brzezki, w innych zaś krajach koronnych w kwocie *ośmnastu krajcarów mon. konw.* od każdego niższo-austr. wiadra;

e) przy użyciu odpadków w rafinerjach cukru (z wyjątkiem melasu burakowego), odpadków syropu cukrowego, ziemniakowego i zbożowego lub innych skoncentrowanych płynów treści cukrowej wyższej jak to przy płodach, pod a) aż do d) wspomnianych, nakoniec odpadków mączkowych, w Królestwie Lombardzko-Weneckim w kwocie *piętnastu austr. lir i 90 centezymów* od każdej *soma metrica*, w innych zaś krajach koronnych w kwocie trzech *złotych reńskich mon. konw.* od niższo-austr. wiadra o 40 masach (miarach) wiedeńskich wyrobionego płynu spirytusowego wypalanego, która należytość jednak w tym tylko przypadku zastosowanie mieć będzie, jeżeli treść alkoholu przy średniej temperaturze o  $+ 12^{\circ}$  Reaumura wynosi mniej niż  $52\frac{1}{2}$  stopni alkoholometrów z 100działową skalą, urzędownie aprobowanych, w skutek Najwyższej Uchwały z dnia 16. Marca 1853 r. zaprowadzonych.

Przy wyższych stopniach treści alkoholowej obliczona będzie należytość w sposób następujący:

|   | w Królestwie Lombardzko-Weneckim |       | w innych Krajach koronnych. |              |
|---|----------------------------------|-------|-----------------------------|--------------|
| Przy treści alkoholu o $52\frac{1}{2}^{\circ}$ a niżej $65^{\circ}$ | w kwocie lir. a.                 | 19.85 | w kwocie 3 Złr.             | 45 kr. m. k. |
| „ „ „ „ $65^{\circ}$ „ „ $77\frac{1}{2}^{\circ}$                    | „ „                              | 23.82 | „ „                         | 4 „ 30 „ „   |
| „ „ „ „ $77\frac{1}{2}^{\circ}$ „ „ $90^{\circ}$                    | „ „                              | 27.79 | „ „                         | 5 „ 15 „ „   |
| „ „ „ „ $90^{\circ}$ aż do $100^{\circ}$                            | „ „                              | 31.76 | „ „                         | 6 „ — „ „    |

Postanowienia niniejsze wchodzi w życie w Królestwie Lombardzko-Weneckim, tudzież w Tyrolu z Vorarlbergiem z dniem 1. Listopada 1856 r., w innych zaś krajach koronnych z dniem 1. Października 1856 r.

Baron **Bruck** m. p.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XXXIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 5. October 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XXXIX.

Wydany i rozesłany dnia 5. Października 1856.

## Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und des Handels vom 2. September 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLI. Stück, Nr. 164, ausgegeben am 20. September 1856),

wirksam für das Verwaltungsgebiet der Krakauer Landesregierung,

über das Verfahren zur Beseitigung baufälliger, Lebens- oder Feuergefährdender Gebäude.

Die Ministerien des Innern, der Justiz und des Handels finden über das Verfahren zur Beseitigung baufälliger, Lebens- oder Feuergefährdender Gebäude für das Verwaltungsgebiet der Krakauer Landesregierung folgende Vorschrift zu erlassen:

### §. 1.

Nach dem den politischen Behörden in Polizei-Angelegenheiten zugewiesenen Wirkungskreise bleibt es denselben allein, ohne vorläufige Rücksprache mit der Gerichtsbehörde überlassen, bei eintretenden Polizei-Rücksichten über die Nothwendigkeit der Abtragung eines baufälligen, den Einsturz drohenden oder feuergefährlichen Gebäudes oder einzelner Bestandtheile desselben, zu entscheiden und im Falle der Eigenthümer in dem ihm festgesetzten Termine sich dazu selbst nicht herbeilassen wollte, das als baufällig oder feuergefährlich anerkannte Gebäude ohne weiters auf seine Gefahr und Kosten abtragen zu lassen.

### §. 2.

In derlei Fällen ist der dem Eigenthümer zur Demolirung nach Umständen festgesetzte Termin der betreffenden Gerichtsbehörde zu dem Ende mitzutheilen, damit die etwa vorhandenen Hypothekargläubiger, Vormünder und Massavertreter noch vor dem Termine, sofern sie es zur Verhütung eines vermeintlich größern Schadens selbst sollten über sich nehmen wollen, Zeit und Gelegenheit gewinnen, die Abtragung der bezüglichen Gebäude zu bewerkstelligen, oder aber der Gefahr auf eine den Polizei- und Sicherheitsrücksichten entsprechende und von der politischen Behörde als zulässig anerkannte Art sogleich abzuhelpfen.

### §. 3.

Den politischen Behörden kommt ebenfalls die Entscheidung zu, ob aus Polizei- oder Verschönerungsrücksichten ein desolirtes Gebäude an den Meistbietenden mit der Verbindlichkeit, dasselbe in guten Stand herzustellen, hintangegeben werden solle. Die politischen Behörden sind jedoch in diesem Falle gehalten, wegen Veräußerung eines solchen Gebäudes im Wege der Feilbietung bei der betreffenden Gerichtsbehörde einzuschreiten, welche dießfalls nach der Gerichtsordnung das Amt zu handeln hat.

## 169.

## Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Handlu z dnia 2. Września 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLI, Nr. 164, wydana dnia 20. Września 1856),

obowiązujące w Obrębie Administracyjnym Rządu krajowego Krakowskiego,

**o postępowaniu w przedmiocie uprzątnienia budynków, grożących upadkiem, niebezpieczeństwem życia lub ognia.**

Ministerya Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Handlu wydają niniejszém, co się tyczy postępowania celem uprzątnienia budynków, upadkiem, niebezpieczeństwem życia lub ognia grożących, dla Okręgu Administracyjnego Rządu krajowego Krakowskiego, przepis następujący:

### §. 1.

Wedle zakresu działalności, przekazanego władzom politycznym w sprawach policyjnych, pozostawioném jest tymże wyłącznie, bez uprzedniego porozumienia się z władzą sądową, przy zachodzących względach policyjnych rozstrzygać o potrzebie zniesienia budynku, w złym stanie znajdującego się, grożącego upadkiem lub niebezpieczeństwem ognia, lub téż pojedynczych ońego części, zarazem, gdyby właściciel nie chciał się skłonić sam do tego w terminie wyznaczonym, kazać znieść bez dalszych kroków budynek, uznany jako upadkiem grożący lub od ognia niebezpieczny, a to na koszt i niebezpieczeństwo właściciela.

### §. 2.

W przypadkach takowych termin, właścicielowi wedle okoliczności do zniesienia wyznaczony, tym końcem władzy dotyczącej sądowej ma być udzielony, ażeby wierzyciele hipoteczni, opiekuni i zastępcy masy, gdzieby takowi miejsce mieli, jeszcze przed terminem, jeżeliby ci dla uniknienia mniemanéj większej szkody to sami na się wzięść chcieli, czas i sposobność pozyskali, skutecznie zniesienie budynków dotyczących, lub téż zaradzić niebezpieczeństwu w sposób, odpowiedni względem policyjnym i bezpieczeństwa a oraz za dopuszczalny uznany przez władzę polityczną.

### §. 3.

Władzom politycznym przysłuża równie rozstrzygnięcie, czy ze względów policyjnych lub upiększenia budynek zdezolowany ma być oddany ofiarującym cenę najwyższą z obowiązkiem postawienia go w stanie dobrym. Władze polityczne obowiązane są atoli w takowym razie, dla sprzedania budynku takowego na drodze licytacyi udać się do władzy sądowej dotyczącej, która w téj mierze działać będzie stósownie do ustawy sądowej.

## §. 4.

Nur die durch eine technische Erhebung vollkommen erwiesene Baufälligkeit oder Feuergefährlichkeit eines Gebäudes kann die politische Behörde aus Polizeirücksichten zu dem Schritte bewegen, ein Gebäude abtragen zu lassen. Es hat daher der Entscheidung stets eine genaue Besichtigung und Untersuchung des betreffenden Gebäudes in allen seinen Bestandtheilen mit Zuziehung der im Orte bestehenden Bau- und Sachverständigen und des Hauseigenthümers oder dessen Stellvertreters voranzugehen.

## §. 5.

Ueber die in dieser Art durchgeführte Erhebung hat das betreffende Bezirksamt in erster Instanz gegen Freilassung der Berufung an die Kreisbehörde binnen vierzehn Tagen das Erkenntniß zu fällen, welche nach vorläufiger Einholung des Befundes durch den zugetheilten technischen Baubeamten in zweiter Instanz zu entscheiden hat. Die Kreisbehörde kann übrigens, wo es auf die Ausführung größerer Pläne oder die Behandlung an sich wichtigerer Gegenstände ankommt, auf diesen Zweig der Polizei-Verwaltung unmittelbaren Einfluß üben, ohne jedoch dadurch dem Bezirksamte die Competenz zu benehmen.

Gegen die Entscheidung der Kreisbehörde bleibt der Recurs an die Landesstelle binnen 14 Tagen offen.

## §. 6.

Sollten bei der Erhebung des Zustandes der baufälligen und feuergefährlichen Häuser Umstände von der Art hervorkommen, daß Gefahr am Verzuge obwaltet, so haben die politischen Behörden Alles zu veranlassen, was die öffentliche und Privatsicherheit erfordert.

## §. 7.

Hiermit werden die in dieser Beziehung für das Krakauer Gebiet und für den dem Krakauer Regierungsgebiete zugetheilten Theil Galiziens bestehenden Vorschriften, in soweit sie mit dieser Verordnung im Widerspruche stehen, außer Wirksamkeit gesetzt.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p. Ritter von **Toggenburg** m. p.

## 170.

## Verordnung des Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 4. September 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLI. Stück, Nr. 165, ausgegeben am 20. September 1856),

wirksam für die Universitäten zu Wien, Prag, Lemberg, Krakau, Graß und Innsbruck,

über die Verlängerung der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes über die Organisation der akademischen Behörden.

In Folge der von Seiner k. k. Apostolischen Majestät mit Allerhöchster Entschliesung vom 28. Juli 1856 hierzu erteilten Ermächtigung wird die Wirksamkeit des proviso-

## §. 4.

Tylko dowiedzioną zupełnie na drodze technicznego rozpoznania upadłość budynku lub też niebezpieczeństwo ognia powodem być może, iż władza polityczna ze względów policyjnych budynki znieść każe. Rozstrzygnięciu w tej mierze zawsze poprzedzić winno dokładne obejrzenie i dochodzenie budynku we wszelkich częściach jego, z przybraniem znajdujących się w miejscu znawców rzeczy i budowniczych, tudzież właściciela domu lub zastępcy jego.

## §. 5.

Na podstawie dochodzenia, w ten sposób przeprowadzonego, winien urząd powiatowy dotyczący w pierwszej instancji wydać wyrok z wolnym powołaniem do władzy obwodowej w ciągu dni czternastu, która po uprzedniem zasięgnięciu wyводу rzeczy przez przydzielonego sobie urzędnika budowniczo-technicznego rozstrzygnie w instancji drugiej. Władza obwodowa może zresztą, gdzie rzecz idzie o wykonanie większych planów lub o postępowanie z przedmiotami ważniejszymi, wywierać bezpośredni wpływ na tę gałąź administracji policyjnej, nie uwłaczając przez to bynajmniej kompetencji urzędu powiatowego.

Przeciw rozstrzygnięciu władzy obwodowej służy rekurs do Rządu krajowego w ciągu dni czternastu.

## §. 6.

Jeżeli przy rozpoznaniu stanu budynków, upadłością lub niebezpieczeństwem ognia grożących, zachodziły okoliczności tego rodzaju, iżby zwłoka niebezpieczeństwo za sobą wiodła, wówczas władze polityczne wszystko zarządzić winny, co wymaga bezpieczeństwa publicznego i prywatnego.

## §. 7.

Upadają zatem przepisy, w tym przedmiocie wydane dla obrębu Krakowskiego i dla części Galicyi, przydzielonej do okręgu Rządu Krakowskiego, o ile takowe w sprzeczności się znajdują z rozporządzeniem niniejszém.

Baron **Bach** m. p. Baron **Krauss** m. p. Kawaler de **Toggenburg** m. p.

## 170.

## Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 4. Września 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLI, Nr. 165, wydana dnia 20. Września 1856),

obowiązujące w uniwersytetach w Wiedniu, Pradze, Lwowie, Krakowie, Gracu i Insbruku,

**o przedłużeniu działalności ustawy prowizorycznej o organizacyi władz akademickich.**

W skutek udzielonego Najwyższego Postanowienia Jego C. K. Apostolskiej Mości z dnia 28. Lipca 1856 r. działalność prowizorycznej ustawy z dnia 27. Września



rischen Gesetzes vom 27. September 1849 hinsichtlich der Organisation der akademischen Behörden noch auf das kommende Studienjahr 1856–57 in soferne erstreckt, als nicht im Laufe desselben andere hierauf bezügliche Bestimmungen erfolgen sollten.

Graf Thun m. p.

## 171.

### Erlass des Finanzministeriums vom 9. September 1856,

für die Kronländer Ungarn, Kroatien und Slavonien, Siebenbürgen, die Wojwodschaf Serbien und das Temescher Banat,

betreffend die Erhöhung der Lizenzgebühr für den Tabakbau zum eigenen Gebrauche.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XLI. Stück, Nr. 166, ausgegeben am 20. September 1856.

## 172.

### Erlass des Ministeriums des Innern im Einvernehmen mit dem Justizministerium und dem Armees-Ober-Commando vom 10. September 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLI. Stück, Nr. 167, ausgegeben am 20. September 1856),

giltig für alle Kronländer,

über die Verwendung der Civilärzte bei gerichtlichen Leichenuntersuchungen im k. k. Heere und in der Militärgränze, dann über die Entlohnung dieser Aerzte und der von den Civilbehörden zu gerichtlichen Leichenuntersuchungen verwendeten Militärärzte.

Mit Beziehung auf den §. 6 der mit Circularverordnung des Armees-Ober-Commandos vom 13. März 1856, Nr. 217, analog der Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz vom 28. Jänner 1855 erlassenen und unterm 28. März 1856, Nr. 698, den Militärbehörden kundgemachten Vorschrift für die gerichtliche Leichenuntersuchung im k. k. Heere und in der Militärgränze wird im Einvernehmen mit dem Justizministerium und dem Armees-Ober-Commando hiermit verordnet, daß in Ermanglung von Militärärzten, die von den Militärbehörden requirirten Civilärzte bei der Vornahme von gerichtlichen Leichenuntersuchungen im k. k. Heere und in der Militärgränze zu interveniren haben, wie auch Militärärzte nach der Verordnung des Armees-Ober-Commandos vom 28. März 1856, Nr. 698, in Ermanglung von Civilärzten bei Leichenuntersuchungen, welche zur Competenz der Civilgerichte gehören, über deren Ansuchen sich verwenden zu lassen haben.

Uebrigens sind gemäß der Verordnung des Armees-Ober-Commandos vom 17. Juni 1856, Nr. 1469, an sämmtliche Landes-General-Commanden, den dießfalls beigezogenen Civilärzten, die in der Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen vom 17. Februar 1855 enthaltenen betreffenden Gebühren zu erfolgen, wie

1849 względem organizacyi władz akademicznych rozciągnięą zostaje jeszcze na następujący rok szkolny 1856-57 o tyle, o ile w ciągu tegoż nie nastąpią odnośne do tego postanowienia.

Hrabia **Thun** m. p.

### 171.

#### Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 9. Września 1856,

dla Krajów koronnych: Węgier, Krocacy i Sławonii, Siedmiogrodu, Województwa Serbskiego i Banatu Temeskiego,

**dotyczące podniesienia należytości za licencję do uprawy tytoniu do użycia własnego.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XLI, Nr. 166, wydaną dnia 20. Września 1856.

### 172.

#### Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości i Najwyższą Komendą Wojskową z dnia 10. Września 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLI, Nr. 167, wydana dnia 20. Września 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych,

**o używaniu lekarzy cywilnych przy sądowych oględzinach trupów w C. K. wojsku i na Pograniczu, tudzież o nagrodach tak lekarzy tych jak lekarzy wojskowych, przez władze cywilne używanych do sądowych oględzin trupów.**

Odnosnie do §. 6 przepisu, okólnikiem Najwyższej Komendy wojskowej z dnia 13. Marca 1856 r., Nr. 217, jednostajnie z rozporządzeniem Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 28. Stycznia 1855 wydanego, a pod dniem 28. Marca 1856, Nr. 698, władzom wojskowym obwieszczonego co się tyczy rewizyi sądowej trupów w C. K. wojsku jako też na Pograniczu wojskowym, rozporządza się niniejszém w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości i Najwyższą Komendą wojskową, iż w razie braku lekarzy wojskowych, zarekwirowani przez władze wojskowe lekarze cywilni funkcyonować winni, przy przedsięwzięciu sądowych oględzin trupów w C. K. wojsku tudzież na Pograniczu wojskowym, podobnie też i lekarze wojskowi wedle rozporządzenia Najwyższej Komendy wojskowej z dnia 28. Marca 1856 r., Nr. 698 w braku lekarzy cywilnych przy oględzinach trupów, należących do kompetencyi sądów cywilnych, używać się dać obowiązani są na wezwanie tychże.

Z resztą wypłacane być mają stósownie do rozporządzenia Najwyższej Komendy wojskowej z dnia 17. Czerwca 1856 r., Nr. 1469, wydanego do wszystkich Komend jeneralnych krajowych, przybranych w téj mierze lekarzom cywilnym, należytości przypadające w rozporządzeniu Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Spra-

andererseits dieselben Gebühren auch den Militärärzten bei derlei Verhandlungen, wenn sie hiezu von den Civilbehörden beigezogen worden sind, werden entrichtet werden.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p. Freiherr von **Bamberg** m. p., G. M.

### 173.

## Erlaß des Finanzministeriums vom 10. September 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLI. Stück, Nr. 168, ausgegeben am 20. September 1856),

giltig für die im allgemeinen Zollverbände begriffenen Kronländer,

betreffend die Ermächtigung der Nebenzollämter II. Classe zur Eingangs-Abfertigung der Seiden-Galleten (Cocons).

Die nach §. 29 der Borerinnerung zum Zolltarife vom 5. December 1853 gegenwärtig außer den Hauptzollämtern nur den Nebenzollämtern I. Classe zustehende Befugniß zur Eingangsabfertigung der Seiden-Galleten oder Cocons (Zolltarifpost 48, a) wird auch Nebenzollämtern II. Classe eingeräumt.

Freiherr von **Bruck** m. p.

wiedliwości i Finansów z dnia 17. Lutego 1855 zawarte, niemniej przeciwnie takie same należyłości także lekarzom wojskowym, do takowych czynności przez władze cywilne przybranym.

Baron **Bach** m. p.      Baron **Krauss** m. p.      Baron **Bamberg** m. p. J. M.

### 173.

## Rozządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 10. Września 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLI, Nr. 168, wydana dnia 20. Września 1856),

obowiązujące w Krajach koronnych, powszechnym Związkiem celnym objętych,

**dotyczące upoważnienia urzędów celnych ubocznych klasy II do odprawy przy wchodzie zasklepów jedwabniczych (kokonów).**

Wedle §. 29 uwag wstępnych do taryfy celnój z dnia 5. Grudnia 1853 obecnie oprócz urzędów celnych głównych tylko urzędom celnym ubocznym klasy I przysługujące upoważnienie do odprawy wchodowej zasklepów jedwabniczych czyli kokonów (pozycja taryfy celnój 48, a) nadaje się niniejszém także urzędom celnym ubocznym klasy II.

Baron **Bruck** m. p.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XL. Stück.

Ausgegeben und versendet am 7. October 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XL.

Wydany i rozesłany dnia 7. Października 1856.

Additional-Artikel zu dem zwischen Oesterreich und Griechenland unterm 4. März 1835 geschlossenen Handels- und Schifffahrts-Tractate vom 12. Juni 1856,

die Behandlung der beweglichen Verlassenschaften der beiderseitigen Unterthanen betreffend.

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLII. Stück, Nr. 169, ausgegeben am 27. September 1856),

Die beiderseitigen Ratificationen wurden ausgewechselt zu Athen am 22. August 1856.

**Nos Franciscus Josephus Primus,**  
 divina favente clementia Austriae Imperator;  
 Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomerae et Illyriae Rex; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam inter Nostrum ad regiam aulam graecam Ministrum residentem et Majestatis Suae Regis Graeciae Plenipotentiarium ad conventionem nauticam atque mercatoriam Nostras ditiones inter atque Regnum Graeciae <sup>4. Martii</sup><sub>20. Februarii</sub> 1835 initam, articulus additionalis in hunc finem, ut mutuae tractationes judiciales, quae bona mobilia relicta utriusque subditorum concernunt, regulentur, Athenis die <sup>12. Junii</sup><sub>31. Maji</sub> anni currentis conciliatus fuit, tenoris sequentis:

**Urtext.**

Monsieur le Baron de Walter, Ministre Résident de Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Hongrie et de Bohême etc. etc., d'une part, et Monsieur Alexander Rizo-Rangabé, Ministre de la Maison Royale et des Relations Extérieures de Sa Majesté le Roi de Grèce, d'autre part, spécialement autorisés par

**Uebersetzung.**

Herr Freiherr von Walter, Minister-Resident Seiner Majestät des Kaisers von Oesterreich, Königs von Ungarn und Böhmen, etc. etc., einerseits, und Herr Alexander Rizo-Rangabé, Minister des königlichen Hauses und der auswärtigen Angelegenheiten Seiner Majestät des Königs von Griechenland, andererseits,

## 174.

Artykuły addycjonalne z dnia 12. Czerwca 1856 r. do traktatu handlowego i żeglugowego, zawartego między Austryą i Grecyą pod dniem 4. Marca 1835 r.,

dotyczące postępowania z ruchomemi puściznami poddanych Stron obydwu,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLII, Nr. 169, wydana dnia 27. Września 1856),

Obustronne ratyfikacye w zamian wzięte w Atenach na dniu 22. Sierpnia 1856 r.

**Nos Franciscus Josephus Primus,**  
 divina favente clementia Austriae Imperator;  
 Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae, et Illyriae Rex: Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae; Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam inter Nostrum ad regiam aulam graecam Ministrum residentem et Majestatis Suae Regis Graeciae Plenipotentiarium ad conventionem nauticam atque mercatoriam Nostras ditiones inter atque Regnum Graeciae  $\frac{4. Martii}{20. Februarii}$  1835 initam, articulus additionalis in hunc finem, ut mutuae tractationes judiciales, quae bona mobilia relicta utriusque subditorum concernunt, regulentur, Athenis die  $\frac{12. Junii}{31. Maji}$  anni currentis conciliatus fuit, tenoris sequentis:

**Przekład.**

Pan Baron *Walter*, Minister-Rezydent Jego Mości, Najjaśniejszego Cesarza Austrii, Króla Węgier i Czech etc. etc., z jednej strony, tudzież Pan *Aleksander Rizo-Rangabé*, Minister Królewskiego Domu i spraw zewnętrznych Jego Mości, Najjaśniejszego Króla Grecyi, z drugiej strony, od Rządów swoich osobno w tym celu upoważnieni, aby się ułożyć względem zakresu działalności władz sądowych Państw obudwu w przedmiocie ruchomych puścizn tak poddanych austryackich w Grecyi zmarłych, jak poddanych greckich w Austrii zmarłych, ustanowili, jak następuje:



leurs Gouvernements à l'effet de s'entendre sur les attributions des Autorités judiciaires respectives des deux États par rapport aux successions mobilières des sujets Autrichiens décédés en Grèce ou des sujets Grecs décédés en Autriche, ont arrêté ce qui suit:

von ihren Regierungen insbesondere bevollmächtigt zu dem Zwecke, um sich über den Wirkungskreis der Gerichtsbehörden beider Staaten in Bezug auf die beweglichen Verlassenschaften der in Griechenland verstorbenen österreichischen Unterthanen, oder der in Oesterreich verstorbenen griechischen Unterthanen zu vereinbaren, haben festgesetzt, wie folgt:

### Article unique.

Le Gouvernement Impérial d'Autriche et le Gouvernement Royal de Grèce sont convenus que les actes de procédure, en matière de succession mobilière et la décision de toutes les contestations ayant pour objet des réclamations de droit de succession sur les effets mobiliers laissés dans l'un des deux États par des sujets de l'autre, soit qu'à l'époque de leur décès ils y fussent établis ou simplement de passage, seront déferés aux Tribunaux de l'État dont le défunt avait été le sujet.

En conséquence les Autorités judiciaires de celui des deux États où se trouve la succession auront seulement le droit:

1. De procéder aux mesures prescrites par les lois de leur pays pour la conservation et l'administration de la succession. Dans le cas cependant où il y aurait au lieu du décès, ou assez près, pour pouvoir prendre part à l'apposition et à la levée des scellés, ainsi qu'à la confection de l'inventaire, un Consulat du pays dont le défunt était le sujet, elles devront appeler, pour participer à ces actes comme témoin, un délégué de ce Consulat;

### Einziger Artikel.

Die kaiserlich-österreichische und die königlich-griechische Regierung sind übereingekommen, daß die Erbschaftsverhandlung und die Entscheidung aller streitigen Erbsprüche hinsichtlich der in ihrem Staatsgebiete vorhandenen beweglichen Verlassenschaften der Unterthanen des anderen der beiden Staaten, es mögen sich diese Unterthanen in jenem Staatsgebiete zur Zeit ihres Todes nur vorübergehend oder bleibend aufgehalten haben, den Gerichten jenes Staates zu überlassen sei, welchem der Verstorbene als Unterthan angehört hat.

Hiernach haben sich die Gerichte jenes der beiden Staaten, in dessen Gebiete sich der bewegliche Nachlaß befindet:

1. auf die zur Bewahrung und Verwaltung des Nachlasses durch die Gesetze ihres Staates angeordneten Maßregeln zu beschränken, jedoch bei der Anlegung und Abnahme der Gerichtsiegel, sowie bei der Errichtung des Inventars dort, wo ein Consulat des Staates, dem der Verstorbene als Unterthan angehörte, durch die Nähe des Aufenthaltes in der Lage ist, an diesen Acten Theil zu nehmen, einen Abgeordneten desselben als Zeugen des Actes beizuziehen;

## A r t y k u ł j e d y n y.

Rządy Cesarsko-Austryacki i Królewsko-Grecki ułożyły między Sobą, iż rozprawa sukcesyjna i rozstrzygnięcie wszelkich pretensyj spadkowych spornych w przedmiocie puścizn ruchomych, w Państwie Ich znajdujących się, należących do poddanych drugiego z Państw obu, bez względu, czy poddani takowi w oném Państwie w czasie śmierci swój przechodni tylko lub téż stały pobyt mieli, sądom tego Państwa pozostawione być mają, do którego zmarły jako poddany należał.

W skutek tego więc sądy onego z Państw obu, w którego terytoryum się znajduje puścizna ruchoma, obowiązane będą:

1. ograniczyć się na środki przepisane ustawami Państwa swojego ku przechowaniu i administrowaniu puścizny, wszelako w przypadkach przyłożenia i zdjęcia pieczęci sądowych, tudzież sporządzenia inwentarza tam, gdzieby konsulat Państwa, do którego zmarły jako poddany należał, przez bliskość pobytu, w stanie był mieć udział w czynnościach takowych, przybrać delegowanego jego na świadka aktu;

2. de prendre toutes les mesures conservatoires autorisées par les lois du pays dans l'intérêt de ceux des héritiers ou légataires qui sont sujets ou habitants du pays jusqu'à la décision de leurs réclamations par les Tribunaux compétents de l'État dont le défunt avait été le sujet. Elles ne pourront, par conséquent, prononcer sur la validité de ces réclamations et devront les renvoyer aux dits Tribunaux, qui seront seuls compétents pour statuer;

3. de faire droit, conformément aux lois du pays, à toutes les demandes intentées contre la succession à d'autres titres que celui d'héritier ou légataire, par des sujets du pays ou par des étrangers qui y résideraient, et à satisfaire les créanciers, s'il y a lieu, conformément aux lois du pays.

Après avoir satisfait à ces demandes et pourvu à la conservation des droits des héritiers, légataires ou créanciers ci-dessus, la succession mobilière, c'est-à-dire ce qui en restera, déduction faite de la partie applicable aux susdites réclamations, sera envoyé, par l'entremise, soit du Consulat le plus voisin, soit de la Légation de l'État dont le défunt avait été le sujet, à l'Autorité compétent de cet État.

La présente Convention aura, à dater de sa publication, la même force que si elle se trouvait insérée textuellement dans le Traité de commerce et de navigation entre l'Autriche et la Grèce du

2. die Ansprüche derjenigen Erben oder Legatäre, welche eigene Unterthanen des Staates oder in dessen Gebiete sich aufhaltende Fremde sind, bis über diese Ansprüche von den competenten Behörden des Staates, welchem der Verstorbene als Unterthan angehörte, endgültig entschieden sein wird, nach Maßgabe der Landesgesetze sicher zu stellen, in ein Erkenntniß über die Rechtsbeständigkeit dieser Ansprüche sich aber nicht einzulassen, sondern dieselben zur Austragung und Entscheidung an die hierfür allein competenten Gerichte des Staates zu verweisen, dem der Verstorbene als Unterthan angehörte;

3. über die Forderungen, welche von den eigenen Unterthanen oder von den im Staatsgebiete befindlichen Fremden aus einem andern Privatrechtstitel, als jenem des Erbrechtes oder des Legates, gegen den Nachlaß gerichtlich geltend gemacht werden, nach Vorschrift der Landesgesetze zu entscheiden und nach Maßgabe derselben für deren Befriedigung Sorge zu tragen.

Nach erfolgter Befriedigung und Sicherstellung der Ansprüche der im Staatsgebiete sich aufhaltenden Erben, Legatäre und Gläubiger ist der bewegliche Nachlaß, beziehungsweise der nach Abzug des zur Bedeckung dieser Ansprüche erforderlichen Theiles erübrigende Rest des Nachlasses, entweder durch das nächste Consulat, oder durch die Gesandtschaft des Staates, dem der Verstorbene angehörte, an die zuständige Behörde des letzteren zu übersenden.

Die gegenwärtige Convention soll, vom Zeitpunkte ihrer Kundmachung dieselbe Gültigkeit haben, als wenn sie wörtlich im Handels- und Schifffahrts-Vertrag zwischen Oesterreich und Griechenland vom <sup>4. März</sup> 20. Februar 1856 einge-

2. pretensye tych spadkobierców lub legataryuszów, którzy są poddanemi Państwa lub obcemi w niem przebywającymi, zabezpieczyć w miarę ustaw krajowych, aż do chwili rozstrzygnięcia onychże w sposób ostateczny przez właściwe władze Państwa, do którego zmarły jako poddany należał, przeto niewolno im wyrokować o prawomocności pretensyj takowych, lecz przekazać je winny celem załatwienia i rozstrzygnięcia do właściwych ku temu wyłącznie sądów Państwa, do którego zmarły jako poddany należał;

3. względem wierzytelności przez własnych poddanych, lub przez obcych, w terytoryum Państwa się znajdujących, z innego tytułu prawa prywatnego jak prawa spadkowego lub legatu, sądownie przeciw puściznie przeprowadzonych, wedle ustaw krajowych rozstrzygać i w miarę onychże o ich zaspokojeniu staranie mieć.

Po nastąpieniu zaspokojeniu i zabezpieczeniu pretensyi spadkobierców, legataryuszów i wierzycieli w Państwie się znajdujących, puścizna ruchoma, względnie reszta puścizny, pozostająca po odtrąceniu części potrzebnej do pokrycia pretensyj rzeczonych, przesłaną być ma albo przez najbliższy konsulát, albo przez poselstwo Państwa, do którego zmarły należał, do właściwej władzy jego.

Niniejsza konwencya będzie już od chwili obwieszczenia tak samo moc mieć jak gdyby dosłownie zamieszczoną była w traktacie handlowym i żeglugowym między Austryą i Grecyą z dnia  $\frac{4. \text{ Marca}}{20. \text{ Lutego}}$  1835 r. Ratyfikowaną będzie, a wymiana ratyfikacyi nastąpi w Atenach w ciągu jednego miesiąca, lub jeżeli to być może pierwój jeszcze.

4. Mars  
20. Fevrier  
1835. Elle sera ratifiée et les ratifications seront échangées à Athènes dans l'espace d'un mois, on plustôt si faire se peut.

Fait et signé en double à Athènes le douze Juin  
trent-un Mai mil-huit cent-cinquante six.

(L. S.) **Walter** m. p.

(L. S.) **A. R. Rangabé** m. p.

schaltet wäre. Sie soll ratificirt werden und die Auswechslung der Ratificationen soll zu Athen binnen Einem Monate, oder wo möglich noch früher stattfinden.

So geschehen und gezeichnet in doppelter Ausfertigung zu Athen den 12. Juni  
31. Mai Eintausend achthundert sechs und fünfzig.

(L. S.) **Walter** m. p.

(L. S.) **A. R. Rangabé** m. p.

Nos visis et perpensis hujus articuli addicionalis dispositionibus, illas omnes ratas gratasque habere hisce profiteamur, verbo Nostro Caesareo-Regio spondentes, Nos illas fideliter executioni mandatueros esse. In quorum fidem praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro adpresso muniri jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna, die quinta mensis Augusti anno millesimo octingentesimo quinquagesimo sexto, Regnorum Nostrorum octavo.

**Franciscus Josephus**



**Comes a Buol-Schauenstein** m. p.

Ad Mandatum Sacrae Caesareae et Regiae  
Apostolicae Majestatis proprium:

**Joannes Vesque de Püttlingen** m. p.

C. R. Consiliarius aulicus ac ministerialis.

175.

Verordnung des Ministers für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 15. September 1856,

wodurch die Ministerial-Verordnung vom 1. April 1853 (Nr. 63 des Reichs-Gesetz-Blattes \*), bezüglich der Einführung amtlich geprüfter und als solche bezeichneter Alkoholometer zur Bestimmung der Stärke des Branntweines und Weingeistes im Verkehre, auf Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschast und das Temeser Banat ausgedehnt wird.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XLII. Stück, Nr. 170, ausgegeben am 27. September 1856.

\*) Landes-Regierungs-Blatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, XVI. Stück, Nr. 67, Seite 154.

Tak dano i podpisano w podwójnym egzemplarzu w Atenach dnia  $\frac{12. \text{Czerwca}}{31. \text{Maja}}$  roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego szóstego.

(L. S.) **Walter** m. p.

(L. S.) **A. R. Rangabé** m. p.

Nos visis et perpensis hujus articuli additionalis dispositionibus, illas omnes ratas gratasque habere hisce profiteamur, verbo Nostro Caesareo-Regio spondentes, Nos illas fideliter executioni mandatuos esse. In quorum fidem praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro appresso muniri jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna, die quinta mensis Augusti anno millesimo octingentesimo quinquagesimo sexto, Regnorum Nostrorum octavo.

**Franciscus Josephus**



**Comes a Buol-Schäuenstein** m. p.

Ad Mandatum Sacrae Caesareae et Regiae  
Apostolicae Majestatis proprium:

**Joannes Vesque de Püttlingen** m. p.

C. R. Consiliarius aulicus et ministerialis.

175.

**Rozporządzenie Ministra Handlu, Przemysłu i Budowli Publicznych z dnia 15. Września 1856 roku,**

mocą którego rozporządzenie Ministerjalne z dnia 1. Kwietnia 1853 (Nr. 66 Dziennika Praw Państwa\*), o zaprowadzeniu urzędownie rozpoznanych i tak naznaczonych alkoholometrów do ustanowienia mocy wódki i spirytusu [winnego w obrocie, rozciagnioném zostaje na Węgry, Siedmiogród, Kroczya, Sławonią, Województwo Serbskie i Banat Temeski.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XLII, Nr. 170, wydaną dnia 27. Września 1856.

\*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział pierwszy, Część XVI, Nr. 67, stron. 154.

## 176.

**Erlaß des Finanzministeriums vom 20. September 1856,**  
womit der Zeitpunkt der beginnenden Wirksamkeit des exponirten Bergcommissärs in Fäufkir-  
chen bestimmt wird.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XLII. Stück, Nr. 171, ausgegeben am 27. September 1856.

## 177.

**Verordnung des Finanzministeriums vom 20. September 1856,**

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLII. Stück, Nr. 172, ausgegeben am 27. September 1856),

wirksam für alle Kronländer,

womit der Zeitpunkt der Wirksamkeit der Finanzbezirks-Directionen in Mähren und Schlesien,  
und die Abgränzung der Verwaltungsgebiete derselben bekannt gegeben wird.

Mit Bezug auf die Verordnung des Finanzministeriums vom 12. December 1855 (XLVI. Stück, Nr. 217 des Reichs-Gesetz-Blattes\*), wird bekannt gegeben, daß die Finanzbezirks-Directionen im Verwaltungsgebiete der mährisch-schlesischen Finanz-Landes-direction am 31. October 1856 in Wirksamkeit treten werden.

Diese Finanzbezirks-Directionen, sechs an der Zahl, sind aufgestellt:

1. zu Brünn, für die Provinzial-Hauptstadt und den Bräuner Kreis mit Zuweisung des Tabak-Verschleißmagazines zu Göding;
2. zu Olmütz, für den Olmützer Kreis und jenen Theil des Neutitscheiner Kreises, welcher der bisher bestandenen Olmützer Cameral-Bezirks-Verwaltung zugewiesen war;
3. zu Iglau, für den Iglauer und Znaimer Kreis;
4. zu Gradisch, für den Gradischer Kreis, mit Ausscheidung des sub 1. erwähnten Tabak-Verschleißmagazines;
5. zu Troppan, für das Verwaltungsgebiet der bisher dort bestandenen Cameral-Bezirksverwaltung, unter Zuweisung des seither dem Teschner Cameral-Bezirk einverleibt gewesenen Steuerbezirktes von Königsberg;
6. zu Teschen, für den bisherigen dortigen Cameral-Bezirk, jedoch unter Ausscheidung des Königsberger Cameral-Bezirktes, dagegen unter Zuweisung des Wsetiner Steuer-Bezirktes aus dem bisher der Cameral-Bezirksverwaltung in Gradisch einverleibt gewesenen Theile des Neutitscheiner Kreises.

Freiherr von **Bruck** m. p.

\*) Landes-Regierungs-Blatt für das Krakauer Verwaltungs-Gebiet vom Jahre 1855, erste Abtheilung, XLVII. Stück, Nr. 231, Seite 556.

## 176.

**Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 20. Września 1856,**  
**którem oznaczonym zostaje początek działalności eksponowanego Komisarza w**  
**Fünfkirchen.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XLII, Nr. 171, wydaną dnia 27. Września 1856.

## 177.

**Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 20. Września 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XLII., Nr. 172, wydana dnia 27. Września 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych,

**którem obwieszonym zostaje początek działalności Dyrekcji finansowych powiatowych w Morawii, Śląsku, tudzież odgraniczenie ich Okręgów administracyjnych.**

Odnosnie do rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z d. 12. Grudnia 1855 r. (Część XLVI, Nr. 217 Dziennika Praw Państwa \*) obwieszcza się niniejszém, iż Dyrekcye finansowe powiatowe w Okręgu administracyjnym Dyrekcji finansowej krajowej Morawsko-Szląskiej w działalność wejść mają z d. 31. Października 1856.

Dyrekcye te finansowe powiatowe, sześć w liczbie, ustanowione są:

1. *w Bernie*, dla miasta głównego prowincjonalnego i obwodu Berneńskiego z przydzieleniem magazynu sprzedaży tytoniu w Gödingu;
2. *w Ołomuńcu*, dla obwodu Ołomunieckiego i onęj części obwodu Nowocińskiego, która przydzielona była dotychczasowej administracji powiatowej kameralnej ołomunieckiej;
3. *w Iglawie*, dla obwodu Iglawskiego i Znojemskiego;
4. *w Hradyszczu*, dla obwodu Hradyszkiego, z wyłączeniem magazynu sprzedaży tytoniu pod 1. wspomnionego;
5. *w Opawie*, dla okręgu administracyjnego dotychczasowej tamecznej administracji powiatowej kameralnej, z przydzieleniem powiatu poborowego Królewca, dotąd wcielonego do powiatu kameralnego Cieszyńskiego;
6. *w Cieszynie*, dla tamecznego powiatu kameralnego dotychczasowego, wszelako z wyłączeniem powiatu kameralnego Królewieckiego, a zaś z przydzieleniem Wszecińskiego powiatu poborowego z części obwodu Nowocińskiego, wcielonej dotychczas do administracji powiatowej kameralnej w Hradyszczu.

Baron **Bruck** m. p.

---

\*) Dziennik Rządu krajowego dla Okręgu Administracyjnego Krakowskiego z roku 1855, Oddział pierwszy, Część XLVII, Nr. 231, stron. 556.



178.

## Kundmachung des Finanzministeriums vom 21. September 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLII. Stück, Nr. 173, ausgegeben am 27. September 1856),

giltig für die im allgemeinen Zollverbände begriffenen Kronländer,

betreffend die Erhebung des Nebenzollamtes I. Classe in Bils zu einem Hauptzollamte II. Classe, Aenderung seines Standortes und Errichtung eines Ansagepostens zu Schönbichl in Tirol.

Das Nebenzollamt I. Classe Bils in Tirol, wird von seinem dermaligen Standorte Schönbichl nach Bils verlegt, und provisorisch zu einem Hauptzollamte II. Classe erhoben, und in Schönbichl wird ein Ansageposten mit den Befugnissen eines Nebenzollamtes II. Classe errichtet.

Diese Bestimmungen treten mit 1. October 1856 in Wirksamkeit.

Freiherr von **Bruck** m. p.

178.

Obwieszczenie Ministerstwa Skarbu z dnia 21. Września  
1856 r.,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLII, Nr. 173, wydana dnia 27. Września 1856),

obowiązujące w Krajach koronnych, powszechnym związkiem celnym objętych,

**dotyczące wyniesienia urzędu celnego ubocznego klasy I. w Vils na urząd celny  
główny klasy II, tudzież zmienienia stanowiska jego i utworzenia posterunku opo-  
wiedniczego w Schönbichl w Tyrolu.**

Urząd celny uboczny klasy I Vils w Tyrolu przeniesionym zostaje ze swojego dotychczasowego stanowiska Schönbichl do Vils, i wyniesionym prowizorycznie na urząd główny celny klasy II, oraz utworzonym jest w Schönbichlu posterunek opowiedniczy z upoważnieniami urzędu celnego ubocznego klasy II.

Pozostawienia niniejsze wchodzi w życie z dniem 1. Października 1856.

Baron **Bruck** m. p.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XLI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 17. October 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XLI.

Wydany i rozesłany dnia 17. Października 1856.

179.

## Erlaß des Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 20. September 1856,

wirkfam für Ungarn, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat, Kroatien und Slavonien, womit bei den katholischen, griechisch-nicht-unirten und israelitischen Volksschulen dieser Kronländer die Errichtung von Schulfassionen angeordnet wird.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XLIII. Stück, Nr. 174, ausgegeben am 8. October 1856,

180.

## Verordnung des Justizministers vom 24. September 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLIII. Stück, Nr. 175, ausgegeben am 8. October 1856),

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die Gestattung der Ausschreibung von Concursen zur Besetzung der, gedienten Militärs ausschließlich vorbehaltenen Civilbedienstungen.

Ueber eine gestellte Anfrage hat das Justizministerium mit dem Armeo-Ober-Commando sich in dem Beschlusse geeinigt, daß die Ausschreibung von Concursen zur Besetzung der, gedienten Militärs ausschließlich vorbehaltenen Civilbedienstungen in jenen Fällen Platz greifen könne, wo es sich um die Uebersetzung oder vortheilhaftere Unterbringung bereits in landesfürstlichen Diensten stehender Individuen oder um die Wiederanstellung von Quiescenten handelt.

Um jedoch nicht Personen zur Bewerbung zu veranlassen, welche vorschristgemäß nicht berücksichtigt werden könnten, ist bei derartigen Concursauschreibungen stets ausdrücklich zu bemerken, daß nur solche Individuen um die erledigte Stelle mit Aussicht auf Erfolg einschreiten können, welche bereits zur Staatsverwaltung im Dienstverbande stehen oder sich im Quiescentenstande befinden.

Bei allen übrigen neuen Anstellungen aber ist sich genau an die Vorschrift der kaiserlichen Verordnung vom 19. December 1853, welche den Vorgang bei Besetzungen in bestimmter Weise vorschreibt, zu halten.

Freiherr von Krauß m. p.

181.

## Verordnung des Ministers der Finanzen vom 24. September 1856,

wirkfam für das lombardisch-venetianische Königreich, Tirol und Vorarlberg,

über die Frist zur Vorlage der Register der Erzeuger geistiger Flüssigkeiten.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XLIII. Stück, Nr. 176, ausgegeben am 8. October 1856.

179.

## Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 20. Września 1856,

obowiązujące w Węgrzech, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim, Kroatyi i Sławonii,  
**mocą którego urządzone jest zaprowadzenie fassyj szkolnych przy szkołach ludowych  
tychże Krajów Koronnych katolickich, grecko-ńe-unickich i żydowskich.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XLIII, Nr. 174, wydaną dnia 8. Października 1856.

180.

## Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24. Września 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLIII, Nr. 175, wydana dnia 8. Października 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach Koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

**o dozwoleniu rozpisania konkursów na obsadzenie posad w służbie cywilnej, zachowanych wyłącznie dla wysłużonych wojskowych.**

Na przedłożone zapytanie zgodziło się Ministerstwo Sprawiedliwości z Nadkomendą Wojskową na tę Uchwałę, iżby rozpisanie konkursów na obsadzenie posad w służbie cywilnej, zachowanych wyłącznie dla wysłużonych wojskowych, w onych wypadkach miejsce mieć mogło, gdzie idzie o przeniesienie lub korzystniejsze umieszczenie zostających już w służbie Cesarskiej indywiduów lub o powtórne nadanie posady kwiescentom.

By zaś do ubiegania się nie przypuszczają osób, któreby wedle przepisów prawa nie mogły być uwzględnione, zauważanem zawsze wyraźnie być winno przy rozpisaniu podobnych konkursów, iż tylko takie indywidua o opróżnione miejsce z nadzieją skutku podawać się mogą, które w obec Administracyi Państwa zostają już w związku służby lub znajdują się w stanie kwiescentów.

Przy wszystkich zaś innych nowych posadach trzymać się dokładnie należy przepisu Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 19. Grudnia 1853 r., które w sposób pewny przepisuje postępowanie przy obsadzaniach.

Baron **Krauss** m. p.

181.

## Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 24. Września 1856,

obowiązujące w Lombardzko-Weneckiem Królestwie, Tyrolu i Vorarlbergu,

**o terminie do przedłożenia regestrów wyrabiających płyny spirytusowe.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XLIII, Nr. 176, wydaną dnia 8. Października 1856.

## Erlaß des Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 29. September 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLIII. Stück, Nr. 177, ausgegeben am 8. October 1856),

wirksam für alle Kronländer,

womit die Bestimmungen der Allerhöchsten Entschließung vom 17. September 1856, betreffend die Zulassung von Individuen, die bei einer öffentlichen Bedörde in Verwendung stehen oder practiciren, zur Aufnahme als ordentliche oder außerordentliche Hörer öffentlicher Vorlesungen über rechts- und staatswissenschaftliche, sowie auch über technische Gegenstände, fundgemacht werden.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit der Allerhöchsten Entschließung vom 17. September 1856, unter Aufhebung der dießfalls bestehenden älteren Vorschriften, allergnädigst zu bestimmen geruht, daß alle, bei was immer für einer öffentlichen Behörde bleibend oder provisorisch, mit oder ohne Gehalt angestellte und in Verwendung befindliche Beamte und practicirende Individuen zur Aufnahme als ordentliche oder außerordentliche Hörer und sohin zum Besuche der Vorlesungen über rechts- und staatswissenschaftliche Studien auf Universitäten und Rechtsakademien, sowie auch über technische Studien an Ober-Realschulen und höheren technischen Lehranstalten zuzulassen sind, in soferne sie nach den durch die allgemeinen Studiengesetze dießfalls vorgezeichneten Vorbedingungen hiezu geeignet erscheinen, und nicht die Pflichten ihrer ämtlichen Stellung durch den Besuch der Vorlesungen eine Beeinträchtigung erleiden.

In letzterer Beziehung werden sie bei ihrer Meldung zur Immatriculation oder Inscription die ämtliche Bewilligung des Chefs der betreffenden Landesbehörde, in den Fällen aber, wenn ein Bewilligungsbewerber im Gremium einer Centralstelle angestellt ist, verwendet wird oder practicirt, des Chefs der bezüglichen Centralstelle beizubringen haben.

Diese Bewilligungen haben stets zunächst nur auf Ein Studienjahr zu lauten.

Nach Erforderniß des Dienstes wird die ertheilte Bewilligung jeder Zeit wieder zurückgenommen werden können.

Sollte die Immatriculation, Inscription oder ein Studienzeugniß ohne die gedachte ämtliche Bewilligung erlangt werden, so sind dieselben für null und nichtig anzusehen.

Die Vorsteher der betreffenden Lehranstalten oder Lehrabtheilungen, sowie die Dozenten, haben die bezüglichen Daten in ihren Registern oder Katalogen genau vorzumerken.

Diese Anordnung hat mit dem Studienjahre 1856-57 in Wirksamkeit zu treten.

Graf Thun m. p.

## 182.

## Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 29. Września 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLIII, Nr. 177, wydana dnia 8. Października 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach Koronnych,

**mocą którego obwieszcza się Uchwały Najwyższego Postanowienia z dnia 17. Września 1856 r., względem przypuszczenia indywiduów, zostających w użyciu przy jakiej Władzy publicznej lub praktykujących, do przyjęcia jako zwyczajnych lub nadzwyczajnych słuchaczy odczytów publicznych w przedmiotach prawniczo- i polityczno-naukowych jako też technicznych.**

Jego C. K. Mość Apostolska raczył Najwyższém Postanowieniem z dnia 17. Września 1856 r., znosząc istniejące w tym względzie dawniejsze przepisy, Najlaskawiej rozporządzić, iżby przypuszczeni byli wszyscy, u jakiegobądź Władzy publicznej stale lub prowizorycznie, z płacą lub bez téjże ustanowieni i w użyciu zostający urzędnicy i praktykujące indywidua do przyjęcia jako zwyczajni lub nadzwyczajni słuchacze, a przeto do uczęszczania na prelekye, o naukach prawnych i politycznych na uniwersytetach i akademiach prawniczych, jako też o naukach technicznych w szkołach wyższu-realnych i wyższych technicznych zakładach naukowych, o ile do tego wedle warunków wstępnych, przepisanych w tym względzie przez powszechne ustawy o naukach, sposobnymi okazują się i obowiązki ich urzędowego stanowiska nie doznają uszczerbku przez uczęszczanie na odczyty.

W ostatnim względzie przedłożyć będą winni przy zgłoszeniu się do immatrykulacyi lub wpisu urzędowe pozwolenie Szefa dotyczącej Władzy Krajowej, w wypadkach zaś, gdy ubiegający się o pozwolenie ma posadę w gremium Władzy centralnej, zostaje tamże w użyciu lub praktykuje, Szefa dotyczącej Władzy centralnej.

Przyzwolenia te opiewać mają zrazu zawsze tylko na jeden rok szkolny.

Wedle potrzeby służby udzielone przyzwolenie może znowu każdego czasu być odebrane.

Jeżeli imatrykulacya, wpis lub świadectwo naukowe pozyskane zostały bez pomienionego przyzwolenia urzędowego, tedy takowe za niebyłe i nieważne mają być poczytane.

Przełożeni dotyczących zakładów naukowych lub oddziałów, toż i docenci zanotować dokładnie winni odnośne daty w swych registrach lub katalogach.

Rozporządzenie to ma wejść w działalność w roku szkolnym 1856—57.

Hrabia **Thun** m. p.



## Verordnung des Justizministeriums vom 30. September 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLIII. Stück, Nr. 178, ausgegeben, am 8. October 1856),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

wodurch der §. 1 der Kriegsministerial-Verordnung vom 1. September 1852, Nr. 176 des Reichs-Gesetz-Blattes \*), in Beziehung auf die gegenseitige Competenz der Civil- und Militärgerichte bei Wechselklagen näher bestimmt wird.

Zur Behebung vorgekommener Zweifel über den Sinn und die Anwendung des §. 1 der Verordnung des bestandenenen Kriegsministeriums vom 1. September 1852, Nr. 176 des Reichs-Gesetz-Blattes, findet das Justizministerium im Einvernehmen mit dem Armeo-Ober-Commando Folgendes zu verfügen:

Wechselklagen gegen Einwohner der Militär-Communitäten und gegen Handels- und Gewerbsleute der Militärgränze sind, in soferne sie bei dem Gerichte des Zahlungsortes anhängig gemacht werden wollen, dann wenn der Zahlungsort außerhalb der Militärgränze liegt, bei jenem zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit berufenen Civilgerichtshofe erster Instanz anzubringen, welchem der Beklagte unterstehen würde, wenn er am Zahlungsorte seinen ordentlichen Wohnsitz hätte; dagegen müssen aber auch Wechselklagen gegen die der Civilgerichtsbarkeit unterstehenden Personen, welche als Schuldner eines Wechsels, dessen Zahlungsort in der Militärgränze sich befindet, vor dem Gerichte des Zahlungsortes belangt werden wollen, bei jenem Militärgerichte angebracht werden, welchem der Beklagte unterworfen wäre, wenn er im Zahlungsorte seinen ordentlichen Wohnsitz hätte.

Freiherr von **Krauß** m. p.

---

\*) Allgemeines Landes-Gesetz- und Regierungs-Blatt für das Kronland Galizien und Lodomerien Jahrgang 1852, XXXIV. Stück, Nr. 229, Seite 557.

183.

## Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 30. Września 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLIII, N. 178, wydana dnia 8. Października 1856),  
obowiązujące w całej objętości Cesarstwa,

którem oznacza się bliżej §. 1 rozporządzenia wojenno-ministeryalnego z dnia 1. Września 1852, N. 176 Dziennika Praw Państwa \*) względem wzajemnej kompetencji sądów cywilnych i wojskowych przy skargach wexlowych.

Dla zniesienia zaszłych wątpliwości względem treści i zastosowania §. 1. rozporządzenia byłego Ministerstwa wojny z dnia 1. Września 1852, N. 176 Dziennika Praw Państwa, rozporządza Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu się z Nadkomendą wojskową co następuje.

Skargi wexlowe przeciw mieszkańcom komunalności wojskowych i przeciw trudniącym się handlem i przemysłem w Pograniczu wojskowym, o ile takowe przed sądem miejsca wypłaty chcą być wytoczone, niemniej jeżeli miejsce wypłaty leży poza Pograniczem wojskowym, podane być mają do onego powołanego dla wykonania sądownictwa handlowego trybunału cywilno-sądowego pierwszej instancji, któremuby zaskarżony podlegał, gdyby w miejscu wypłaty miał swoje zwykłe mieszkanie; natomiast winny też skargi wexlowe przeciw osobom podlegającym sądownictwu cywilnemu, które jako dłużnicy wexlu, którego miejsce wypłaty znajduje się w Pograniczu wojskowym, chcą być pozywane przed sądem miejsc wypłaty, wytoczone być przed tym sądem wojskowym, któremuby oskarżony podlegał, gdyby zwykle swoje mieszkanie miał w miejscu wypłaty.

Baron **Krauss** m. p.

---

\*) Powszechny Dziennik Praw Krajowych i Rządowych dla Kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z roku 1852, Część XXXIV, N. 229, stron. 557.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

**Krakauer Verwaltungsgebiet.**

**Jahrgang 1856.**

**Erste Abtheilung.**

**XLII. Stück.**

Ausgegeben und versendet am 19. October 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

**Rok 1856.**

**Oddział pierwszy.**

**Zeszyt XLII.**

Wydany i rozesłany dnia 19. Października 1856.

## 184.

## Verordnung der obersten Polizeibehörde vom 3. October 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLIV. Stück, Nr. 179, ausgegeben am 9. October 1856),  
betreffend das allgemeine Verbot der Druckschrift: „**The Austrian Dungeons in Italy by F. Orsini**“.

Die oberste Polizeibehörde findet die Druckschrift: „**The Austrian Dungeons in Itali. A Narrative of 15 Months Imprisonment and Final Escape from the Fortress of S. Giorgio, by Felice Orsini, London G. Routledge 1856**“ nach §. 15 der Instruction zur Durchführung der Verordnung allgemein zu verbieten.

Dieses Verbot hat auch auf alle anderen Ausgaben desselben Werkes, in welcher Sprache immer dieselben erscheinen werden, Anwendung.

Freiherr von **Kempen** m. p. J. M. L.

## 185.

## Kundmachung des Finanzministeriums vom 4. October 1856,

gültig für das Freihafengebiet von Venedig,

betreffend die Festsetzung eines Verzehrungssteuer-Aequivalents bei der Einfuhr gebrannter geistiger Flüssigkeiten in das Freihafengebiet von Venedig.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XLIV. Stück, Nr. 180, ausgegeben am 9. October 1856.

## 186.

## Kundmachung der Ministerien der Finanzen und des Handels vom 5. October 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLIV. Stück, Nr. 181, ausgegeben am 9. October 1856),

betreffend die Verlegung des vereinten Zoll- und Sanitätsamtes zu Lovrana nach Ika und die Errichtung eines provisorischen Zoll- und Sanitätsamtes in Draga Moschiennizza.

Das vereinte Zoll- und Sanitätsamt zu Lovrana in Istrien wird mit Beibehaltung seiner dermaligen Verzollungs-Befugnisse nach Ika verlegt, und die in Ika bestehende Sanitäts-Expositur nach Lovrana übertragen; ferner wird in Draga-Moschiennizza ein provisorisches vereintes Zoll- und Sanitätsamt mit den, allen Istrianischen Nebenzoll-ämtern II. Classe zustehenden Befugnissen errichtet, und die daselbst bestehende Sanitäts-Expositur aufgelassen.

Diese Aenderungen treten mit 1. November 1856 in Wirksamkeit.

Freiherr von **Bruck** m. p. Ritter von **Toggenburg** m. p.

## 184.

## Rozporządzenie Najwyższej Władzy Policyjnej z dnia 3. Października 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLIV, Nr. 179, wydana dnia 9. Października 1856),  
względem powszechnego zakazu drukowego pisma: „*The Austrian Dungeons in Italy by F. Orsini*“.

Najwyższa - Władza Policyjna zakazuje powszechnie wedle §. 15 instrukcyi do przeprowadzenia przepisów o druku pismo drukowe: „*The Austrian Dungeons in Italy. A Narrative of 15 Months Imprisonment and Final Escape from the Fortress of S. Giorgio, by Felice Orsini, London G. Routledge 1856*“.

Zakaz ten stósuje się także do wszystkich innych wydań tegoż dzieła, w jakimkolwiek języku takowe pojawiać się będą.

Baron **Kempen** m. p. F. M. P.

## 185.

## Obwieszczenie Ministerstwa Skarbu z dnia 4. Października 1856,

obowiązujące w obrębie wolnego portu weneckiego,  
względem ustanowienia ekwiwalentu podatku konsumcyjnego w przywozie gorzelnianych płynów spirytusowych do obrębu wolnego portu weneckiego.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XLIV, Nr. 180, wydana d. 9. Października 1856.

## 186.

## Obwieszczenie Ministerstw Skarbu i Handlu z dnia 5. Października 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLIV, Nr. 181, wydana dnia 9. Października 1856),  
względem przeniesienia połączonego urzędu cłowego i sanitarnego w *Lovrana* do *Ika* i założenia prowizorycznego urzędu cłowego i sanitarnego w *Draga Moschiennizza*.

Połączony urząd cłowy i sanitarny w *Lovrana* w Istrii przenosi się z zachowaniem jego dawniejszych umocowań cłowych do *Ika*, a istniejąca w *Ika* ekspozytura sanitarna do *Lovrana*; prócz tego ustanawia się w *Draga Moschiennizza* prowizorycznyłączony urząd cłowy i sanitarny z przysługującymi wszystkim istrijskim pobocznym urządóm cłowym i sanitarnym prerogatywami, a istniejąca tamże ekspozytura sanitarna znosi się.

Zmiany te wchodzi w działalność z dniem 1. Października 1856.

Baron **Bruck** m. p. Kawaler de **Toggenburg** m. p.

187.

Verordnung des Armee-Ober-Commando, des Ministeriums  
des Innern und des Ministeriums der Finanzen vom 7. De-  
tober 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLIV. Stück, Nr. 182, ausgegeben am 9. October 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

betreffend die Feststellung der Militärdienst-Befreiungstare für das Jahr 1857.

Das Armee-Ober-Commando, das Ministerium des Innern und das Ministerium der Finanzen haben sich zu dem Beschlusse vereinigt, daß die für das Jahr 1856 festgesetzte Militärdienst-Befreiungstare im Betrage von Eintausend fünfhundert Gulden Conventions-Münze unverändert auch für das Jahr 1857 beizubehalten ist.

Welches hiemit zur allgemeinen Wissenschaft verlautbart wird.

Freiherr von **Bamberg** m. p., G. M. Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p.

187.

**Rozporządzenie Nadkomendy Wojskowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Skarbu z dnia 7. Października 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XLIV, Nr. 182, wydana dnia 9. Października 1856),  
obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,  
**względem ustanowienia taxy uwolnienia od służby wojskowej na rok 1857.**

Nadkomenda Wojskowa, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Ministerstwo Skarbu zgodziły się na tę uchwałę, iżby ustanowioną na rok 1856 taxę uwolnienia od służby wojskowej w ilości tysiąca i pięciuset Złotych Reńskich w monecie konwencyjnej zatrzymano niezmiennie i na rok 1857.

Co niniejszém obwieszcza się do powszechnj wiadomości.

Baron **Bamberg** m. p. G. M.      Baron **Bach** m. p.      Baron **Bruck** m. p.





# Landes-Regierungs-Blatt

für das

**Krakauer Verwaltungsgebiet.**

**Jahrgang 1856.**

**Erste Abtheilung.**

**XLIII. Stück.**

Ausgegeben und versendet am 20. October 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO**

**Rok 1856.**

**Oddział pierwszy.**

**Zeszyt XLIII.**

Wydany i rozesłany dnia 20. Października 1856.

188.

## Erlaß des Finanzministeriums vom 5. October 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLV. Stück, Nr. 183, ausgegeben am 11. October 1856),

giltig für die im allgemeinen Zollverbände begriffenen Kronländer,

über die Erhöhung rücksichtlich Festsetzung des Durchfuhrzolles für Seidengalleten, rohe unfillirte Seide, gemeinste und gemeine Wollewaaren.

Zur Durchführung der allgemeinen, bei Bestimmung des Durchfuhrzolles angenommenen Grundsätze, wird der allgemeine Durchfuhrzoll für:

|                         |              |
|-------------------------|--------------|
| Seidengalleten (Cocons) | T. P. 48, a, |
| Seide, rohe, unfillirte | T. P. 48, b, |
| Wollewaaren, gemeinste  | T. P. 54, a, |
| Wollewaaren, gemeine    | T. P. 54, b, |

mit fünfzehn Kreuzer für den Centner *sporca* festgesetzt.

Die bestehenden Durchfuhrzoll-Befreiungen und Begünstigungen haben auch auf diese Waaren Anwendung.

Diese Bestimmung hat mit 1. November 1856 in Wirksamkeit zu treten, ist aber auf diejenigen Waaren nicht auszudehnen, welche vor dieser Zeit Behufs der Durchfuhr in das Zollgebiet eingetreten sind, und, ohne daß eine Unterbrechung oder Ablegung stattgefunden hätte, erst nach dieser Zeit aus dem Zollgebiete austreten.

Freiherr von Bruck m. p.

189.

## Erlaß des Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 8. October 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLV. Stück, Nr. 184, ausgegeben am 11. October 1856),

wirksam für den ganzen Umfang der Monarchie,

über die Aenderungen, welche in dem gegenwärtig bestehenden Plane der juridisch-politischen Studien an den Universitäten Padua und Pavia mit Beginn des Studienjahres 1856-57 ins Leben zu treten haben, um dort den Ubergang zu einer neuen Einrichtung der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien vorzubereiten.

Mit der Allerhöchsten Entschließung vom 25. September 1855 (Erlaß vom 2. October 1855, Nr. 172 des Reichs-Gesetz-Blattes \*), mit welcher die rechts- und staatswissenschaftlichen Studien an den österreichischen Universitäten ihre definitive Regelung erhielten, haben Seine k. k. Apostolische Majestät Allergnädigst anzunehmen geruht, daß auch an den Universitäten Padua und Pavia diese Studien im Wesentlichen übereinstim-

\*) Landes-Regierungs-Blatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet, Jahrgang 1855, erste Abtheilung, XXXVI. Stück, Nr. 185, Seite 385.

## 188.

**Rozządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 5. Października 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XLV, Nr. 183, wydana dnia 11. Października 1856),

obowiązujące w Krajach koronnych, powszechnym Związkiem celnym objętych,

**o podniesieniu względnie ustanowieniu cła przechodowego od zasklepów jedwabniczych, jedwabiu surowego nieprzedzionego, towarów wełnianych gatunku najpośledniejszego i pośledniego.**W przeprowadzeniu zasad powszechnych, dla ustanowienia cła przechodowego przyjętych, powszechnie cło przechodowe od centnara *sporco*zasklepów jedwabniczych (kokonów) . . . . p. t. 48, *a*,jedwabiu surowego, nieprzedzionego . . . . p. t. 48, *b*,towarów wełnianych, najpośledniejszych . . . . p. t. 54, *a*,towarów wełnianych, poślednich . . . . p. t. 54, *b*,

ustanowionem zostaje na piętnaście krajcarów.

Istniejące uwolnienia i uwzględnienia przechodowo-celne także i do tych towarów zastosowanie znajdują.

Postanowienie niniejsze wejść ma z d. 1. Listopada 1856 w wykonanie, nie będzie atoliż rozciągnionem na towary, które przed tym czasem wchodzą w terytoryum celne dla przechodu, a dopiero po onym czasie wychodzą z terytoryum celnego w ten sposób, iż nie miała miejsca ani przerwa ani złożenie.

Baron **Bruck** m. p.

## 189.

**Rozządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 8. Października 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część XLV, Nr. 184, wydana dnia 11. Października 1856),

obowiązujące w całej Monarchii,

**o zmianach, jakie w życie wejść mają w dotychczasowym planie nauk jurydyczno-politycznych w uniwersytetach Padwie i Pawii z początkiem roku szkolnego 1856-57, końcem przygotowania także przejścia do nowego urzędzenia nauk prawniczopolitycznych.**

Najwyższem Postanowieniem z dnia 25. Września 1855 r. (Rozządzenie z dnia 2. Października 1855 r., Nr. 172 Dziennika Praw Państwa\*), którym nauki prawniczopolityczne po uniwersytetach Austriackich ostatecznie uregulowane zostały, raczył Najjaśniejszy Pan, Jego C. K. Apostolska Mość Najłaskawiej rozporządzić, ażeby i w uniwersytetach Padwie i Pawii studia te w istocie w zgo-

\*) Dziennik Rządu Krajowego dla Okręgu Administracyjnego Krakowskiego, Rok 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XXXVI, Nr. 185, stron. 385.

mend mit den Einrichtungen an den übrigen Universitäten des Reiches, jedoch mit Berücksichtigung der Eigenthümlichkeiten der dortigen Verhältnisse, einzurichten seien.

Mit der Allerhöchsten Entschliessung vom 9. September 1856 haben nun Seine k. k. Apostolische Majestät jenen Verfügungen, welche zunächst erforderlich sind, um den Uebergang von dem bisher an den Universitäten Padua und Pavia geltenden Plane für die rechts- und staatswissenschaftlichen Studien zur neuen Einrichtung derselben anzubahnen, die Genehmigung zu ertheilen geruht und es wird in Folge dieser Allerhöchsten Entschliessung Nachstehendes angeordnet und kundgemacht:

### I.

Vom demnächst beginnenden Studienjahre 1856-57 angefangen, werden statt der bisher vorgeschriebenen Gegenstände im ersten Jahrgange der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien:

- a) römisches Recht,
  - b) Geschichte der österreichischen Monarchie, mit Berücksichtigung ihrer Beziehungen zur Geschichte Deutschlands und Italiens,
  - c) praktische Philosophie
- gelehrt werden.

Im zweiten Jahrgange werden vom Studienjahre 1857-58 angefangen canonisches Recht und Rechtsgeschichte vorgetragen werden; im Ubrigen bleibt die Einrichtung dieses zweiten Jahrganges noch näheren Bestimmungen vorbehalten.

### II.

Alle Diejenigen, welche sich zum Eintritte in den Staatsdienst oder zur Erlangung des juridischen Doctorgrades vorbereiten, werden in Zukunft diese beiden Jahrgänge öffentlich zu studiren und am Schlusse des zweiten sich einer commissionellen Prüfung zu unterziehen haben, deren Gegenstand, vorbehaltlich näherer Bestimmungen hierüber, das römische und canonische Recht und die Geschichte des Rechtes bilden werden.

Nur Denjenigen, welche diese Prüfung mit gutem Erfolge bestanden haben, wird es gestattet sein, ihre Studien öffentlich oder unter angemessenen Bedingungen ohne Besuch der öffentlichen Vorlesungen fortzusetzen.

### III.

Auf jene Studirenden, welche den ersten Jahrgang bereits nach den bisherigen Vorschriften ordnungsmäßig zurückgelegt haben, und im Studienjahre 1856-57 in den zweiten, dritten oder vierten Jahrgang eintreten, finden obige Bestimmungen keine Anwendung, sondern es bleiben für die Fortsetzung und Vollendung ihres öffentlichen oder Privatstudiums in jeder Beziehung die bestehenden Vorschriften in Geltung.

dnosci zostawały z urzędzeniami po innych uniwersytetach Państwa, wszakże z uwzględnieniem właściwości stósunków tamecznych.

Najwyższém Postanowieniem z dnia 9. Września 1856 r. raczył Najjaśniejszy Pan, Jego C. K. Apostolska Mość uchwalić Rozporządzenia, które najpiérwój potrzebniemi są dla utorowania przejścia z dotychczasowego planu nauk prawniczopolitycznych w uniwersytetach Padwie i Pawii do nowego onychże urzędzenia, zaczém w skutek onegoż Najwyższego Postanowienia rozporządza i obwieszcza się, co następuje:

### I.

Począwszy od obecnie wchodzącego roku szkolnego 1856-57 uczone będą zamiast dotąd przepisanych przedmiotów w *piérwszém* roku nauk prawniczopolitycznych:

- a) prawo rzymskie,
- b) historia Państwa Austryackiego, z uwzględnieniem stósunków jój do historii Niemiec i Włoch,
- c) praktyczna filozofia.

W *drugim* roku wykładane będą począwszy od roku szkolnego 1857-58

Prawo kanoniczne tudzież

Historia prawa;

zresztą urzędzenie tegoż roku drugiego zastrzeżoném zostaje jeszcze bliższym postanowieniom.

### II.

Wszyscy, którzy się przygotować zamyślają do wstąpienia do służby rządowej lub do osiągnięcia stopnia godności doktorskiej jurydycznej, na przyszłość *publicznie* naukom obu lat się poświęcać i z końcem roku drugiego examiniowi komisjonalnemu poddać się mają, którego przedmiotem, z zastrzeżeniem bliższych w téj mierze postanowień, stanowiąc będą prawo rzymskie i kanoniczne tudzież historia prawa.

Tylko tym, którzy examini ten z dobrym złożyli skutkiem, dozwoloném będzie dalsze studia odbywać publicznie albo pod stósownemi warunkami bez uczęszczania na odczyty publiczne.

### III.

Do uczniów, którzy już piérwszy rok należycie wedle dotychczasowych przepisów odbyli, a oraz w roku szkolnym 1856-57 wchodzą do roku drugiego, trzeciego lub czwartego, powyższe postanowienia nie mają bynajmniej zastosowania, lecz pod wszelkim względem w mocy zostawać będą przepisy istniejące tak co do kontynuacyi jak co do ukończenia studyum ich publicznego lub prywatnego.

## IV.

Dagegen haben für jene Studirenden, welche im Studienjahre 1856-57 entweder in den ersten Jahrgang neu eintreten oder denselben zu wiederholen genöthiget sind, folgende Bestimmungen zu gelten:

1. Sie haben in diesem Jahrgange

- a) an der juridischen Facultät römisches Recht durch wöchentlich zehn Stunden,
- b) an der philosophischen Facultät österreichische Geschichte und praktische Philosophie durch wöchentlich je vier Stunden zu hören.

2. Sie haben sich ferner am Schlusse des Jahres Prüfungen aus den genannten Gegenständen zu unterziehen, welche in der bisher üblichen Weise und unter den dießfalls vorgeschriebenen Sanctionen abzuhalten sein werden.

## V.

Die k. k. Statthaltereien werden ermächtigt, ausnahmsweise noch für das demnächst beginnende Studienjahr solchen Studirenden des ersten Jahrganges, welche aus besonders berücksichtigungswürdigen Gründen die Universität zu besuchen verhindert sind, die Bewilligung zum Privatstudium im Sinne des Regolamento vom Jahre 1835 zu ertheilen. Diese Privatstudirenden haben sich jedoch gleich den öffentlich Studirenden am Schlusse des Jahres den Prüfungen aus den sub IV erwähnten Gegenständen zu unterziehen. Im Ubrigen bleiben bezüglich des ihnen bewilligten Privatstudiums die darüber bestehenden Vorschriften in Kraft. Die Nachweisung des von einem befugten Dozenten erhaltenen Privatunterrichtes wird jedoch nur in Betreff des römischen Rechtes, nicht aber der österreichischen Geschichte und der praktischen Philosophie gefordert.

Studirende, welche die Bewilligung erhalten, den ersten Jahrgang im Studienjahre 1856-57 privat zu studiren, werden gleichwohl den zweiten nur als öffentliche Hörer zurücklegen können.

Graf Thun m. p.

## IV.

Przeciwnie zaś co się tyczy uczniów, z rokiem szkolnym 1856-57 albo na pierwszy rok nowo wstępujących, albo takowy powtarzających, moc mają Postanowienia następujące:

1. Obowiązani będą w tymże roku słuchać

- a) w fakultecie jurydycznym prawa Rzymskiego przez dziesięć godzin w tygodniu,
- b) w fakultecie filozoficznym historii Austryackiej i filozofii praktycznej po cztery godziny w tygodniu.

2. Dalj obowiązani będą z końcem roku poddać się examinom z przedmiotów rzeczonych, które odbywać się winny w sposób, dotychczas zwyczajny, i pod sankcją, jaka w téj mierze przepisana jest.

## V.

C. K. Namiestnictwa upoważnione są, wyjątkowo jeszcze i na rok szkolny, właśnie następujący, udzielać pozwolenie do studyum prywatnego w myśl *regulamento* w roku 1835 uczniom pierwszego roku, którzyby z powodów, na szczególne uwzględnienia zasługujących, przeszkodzeni byli, uczęszczać do uniwersytetu. Ci atoliż uczniowie prywatni poddać się winni podobnie jak uczniowie publiczni z końcem roku examinom pod IV wspomnionym. Wreszcie pozostają w mocy przepisy istniejące co do studyum prywatnego im przyzwolonego. Wykazu jednak udzielanej im przez upoważnionego docenta nauki prywatnej żądać się będzie tylko co do prawa Rzymskiego, nie zaś co do historii Austryackiej i filozofii praktycznej.

Uczniowie, którzy otrzymają pozwolenie do prywatnego studyum roku pierwszego w roku szkolnym 1856-57, rok drugi już tylko jako słuchacze publiczni odbywać mogą.

Hrabia **Thun** m. p.





# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XLIV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 15. November 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XLIV.

Wydany i rozesłany dnia 15. Listopada 1856.



## Kaiserliches Patent vom 8. October 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLVI. Stück, Nr. 185, ausgegeben am 17. October 1856),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

womit, in Ausführung des Artikels X des Concordates, über die Eheangelegenheiten der Katholiken im Kaiserthume Oesterreich, in soweit sie dem Bereiche der bürgerlichen Gesetzgebung angehören, ein neues Gesetz erlassen, und festgesetzt wird, daß dasselbe mit dem 1. Jänner 1857 seinem vollen Inhalte nach in Wirksamkeit zu treten habe.

**Wir Franz Joseph der Erste,**  
 von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;  
 König von Ungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venetiens, von  
 Dalmatien, Kroatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Ilirien, König  
 von Jerusalem &c.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und  
 Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und  
 der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Her-  
 zog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und  
 Guastalla, von Ansbach und Bayreuth, von Teschen, Trient, Ragusa und Za-  
 ra; gefürsteter Graf von Habsburg und Tyrol, von Kyburg, Görz und Gra-  
 diska; Fürst von Trient und Briga; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz  
 und in Sibirien; Graf von Hohenems, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg &c.;  
 Herr von Triest, von Cattaro und auf der Windischen Mark; Großwojwod  
 der Wojwodschafft Serbien &c. &c.

Um die Vorschriften des bürgerlichen Rechtes über die Ehen der Katholiken mit den Anordnungen der katholischen Kirche in Einklang zu setzen, haben Wir, in Folge Unseres Patentens vom 5. November 1855 (Nr. 195 des Reichs-Gesetz-Blattes \*) und in Ausführung des Artikels X Unserer, mit dem heiligen Stuhle getroffenen Vereinbarung, nach Bernehmung Unserer Minister und Anhörung Unseres Reichsrathes, beschlos- sen, über die Eheangelegenheiten Unserer katholischen Unterthanen, in soweit sie dem Bereiche der bürgerlichen Gesetzgebung angehören, das nachstehende Gesetz (Anhang I) für den ganzen Umfang Unseres Reiches zu erlassen, und verordnen zur allgemeinen Darnachachtung, wie folgt:

## Artikel I.

Mit dem 1. Jänner 1857, an welchem Tage die geistlichen Ehegerichte, da, wo sie bis jetzt nicht bestanden, ihre Wirksamkeit beginnen werden, tritt auch dieses Gesetz, seinem vollen Inhalte nach, in Wirksamkeit.

\*) Landes-Regierungs-Blatt für das Krakaucr Verwaltungsgebieth, Jahrgang 1855, erste Abtheilung, XLIII. Stück, N. 209, Seite 509.

190.

## Cesarski Patent z dnia 8. Października r. 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLVI, N. 185, wydana dnia 17. Października 1856),

obowiązujący w całym Państwie,

mocą którego, w przeprowadzeniu artykułu X konkordatu, co się tyczy spraw małżeńskich katolików w Cesarstwie Austryackim, o ile takowe do zakresu prawodawstwa cywilnego należą, nowa ustawa wydana, a oraz ustanowionem zostaje, iż ta wedle zupełnej treści swój wejść ma w wykonanie z dniem 1. Stycznia 1857 r.

# My Franciszek Józef pierwszy,

z B o ż é j ł a s k i C e s a r z A u s t r y a c k i;  
 Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroatyi, Sławonii, Galicyi, Łodomeryi i Illiryi, Król Jeruzolimy i t. d.;  
 Arcyksiażę Austryi; Wielki Książę Toskany i Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogradu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświęcimna i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książę Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnój i Dolnej Łuzacyi i na Istrii; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii Windyjskiej; Wielki Wojewoda Województwa Serbii i t. d. i t. d.

Chcąc przepisy prawa cywilnego co do małżeństw katolików w zgodność wprowadzić z ustawami Kościoła katolickiego, postanowiliśmy w skutek Patentu Naszego z d. 5. Listopada 1855. r. (Nr. 195 Dziennika praw Państwa\*), tudzież w wykonaniu artykułu X Naszej konwencji zawartej z Stolicą Świętą, po wysłuchaniu Ministrów Naszych i zasięgnięciu zdania Naszej Rady Stanu, w przedmiocie spraw małżeńskich Naszych poddanych katolickich, o ile takowe należą do zakresu prawodawstwa cywilnego, wydać następującą ustawę (dodatek I) dla całej objętości Państwa Naszego, i rozporządzamy do powszechnego przestrzegania, co następuje:

## A r t y k u ł I.

Z dniem 1. Stycznia 1857, w którym działalność swą rozpoczną sądy małżeńskie duchowne tam, gdzie takowe dotąd jeszcze nie istniały, wchodzi w życie także ustawa niniejsza w zupełnej swój osnowie.

\*) Dziennik Rządu Krajowego dla Okręgu Administracyjnego Krakowskiego, r. 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XLIII, N. 209, stron. 509.

Die in einigen Theilen Unseres Reiches durch Unsere Patente vom 16. Februar \*) und 3. Juli \*\*) 1853, Nr. 30 und 129 des Reichs-Gesetz-Blattes, aufrecht erhaltenen nichtkatholischen kirchlichen Ehegerichte sind jedoch, bis weitere Bestimmungen erfolgen werden, durch die §§. 56 und 57 dieses Gesetzes nicht gehindert nach den für sie bestehenden Vorschriften und Rechtsgewohnheiten vorzugehen.

#### Artikel II.

Die weltlichen (Civil- und Militär-) Gerichte haben, vom Tage der beginnenden Wirksamkeit dieses Gesetzes an, die Vorschriften desselben bei den ihnen dadurch zugewiesenen Verhandlungen zur Richtschnur zu nehmen. Es sind aber hierbei die in diesem Patente rückfichtlich der vor dem 1. Jänner 1857 geschlossenen Ehen der Katholiken enthaltenen näheren Bestimmungen zu beobachten.

#### Artikel III.

Die Strafen und Rechtsnachtheile, durch welche die Uebertretung der in diesem Gesetze aufgestellten Eheverbote geahndet wird, haben auf Ehen, welche vor dem 1. Jänner 1857 geschlossen worden sind, keine Anwendung, sondern es ist wegen der Uebertretungen, welche bei der Eheschließung etwa begangen wurden, nach den bisherigen Gesetzen vorzugehen. Ausgenommen sind jedoch die Bestimmungen des §. 34, welcher auch für die unter der Herrschaft des bürgerlichen Eherechtes geschlossenen Ehen Geltung hat.

#### Artikel IV.

Ueber die Gültigkeit jener Ehen, welche unter der Herrschaft des bürgerlichen Eherechtes geschlossen, aber bereits vor der Wirksamkeit dieses Gesetzes durch den Tod getrennt worden sind, ist auch fernerhin von den weltlichen Gerichten und nach den bisherigen Gesetzen zu entscheiden, und die Rechtswirkung solcher Urtheile ist nach denselben Gesetzen zu bestimmen.

#### Artikel V.

Hinsichtlich der Ehen, welche von dem weltlichen Gerichte ungültig erklärt worden sind, dauern zwar die Rechtsfolgen fort, welche nach dem bisherigen Gesetze aus einem solchen Urtheile hervorgehen; wenn aber das Hinderniß, auf dessen Grunde die Ungültigkeit ausgesprochen wurde, dem Kirchengesetze fremd ist, so darf vor Ableben des anderen Theiles, unter der im §. 35 ausgedrückten Strafe, ein Katholik gar nicht, und ein nichtkatholischer Christ nur mit einer nichtkatholischen Person eine neue Ehe schließen.

#### Artikel VI.

Ehegatten, deren vor der Kirche gültige Ehe von dem weltlichen Gerichte für ungültig erklärt worden ist, bedürfen zu ihrer gesetzmäßigen Wiedervereinigung keiner neuen

\*) Landes-Regierungs-Blatt für das Kronland Galizien und Lodomerien, Jahrgang 1853, erste Abtheilung, X. Stück, Nr. 31, Seite 122.

\*\*) Ebendasselbst, XXIX. Stück, Nr. 130, Seite 430.

Wszelako niekatolickie sądy małżeńskie kościelne, utrzymane w niektórych częściach Państwa Naszego mocą patentów Naszych z dnia 16. Lutego\*) i 3. Lipca\*\*) 1853. r. Nr. 30 i 129 Dziennika praw Państwa, aż do chwili dalszych postanowień, nie będą z powodu §§. 56 i 57 niniejszej ustawy doznawać żadnej przeszkody w działaniu swém wedle istniejących dla nich przepisów i zwyczajów prawnych.

### Artykuł II.

Sądy świeckie (cywilne i wojskowe) winne będą, z dniem wstąpienia w działalność niniejszej ustawy, za prawidłó uważać przepisy jej w rozprawach w skutek téjże im przekazanych. Przymtem atoli przestrzegać należy bliższych postanowień, w niniejszym Patencie umieszczonych co do małżeństw, między katolikami przed 1. Stycznia 1857 r. zawartych.

### Artykuł III.

Kary i niekorzyści prawne, któremi karcone będzie przestępstwo zakazów małżeńskich, w niniejszej ustawie skreślonych, nie znajdują bynajmniej zastosowania do małżeństw przed 1. Stycznia 1857 r. zawartych, lecz z powodu przestępstw jakieby przy zawarciu małżeństwa popełnione zostały, postępować należy wedle ustaw dotychczasowych. Wyjątemi są jednak postanowienia §. 34, który zastosowanie znajduje także i do małżeństw, zawartych podczas działalności cywilnego prawa małżeńskiego.

### Artykuł IV.

O ważności małżeństw, zawartych podczas mocy cywilnego prawa małżeńskiego, lecz przez śmierć rozłączonych już przed działalnością niniejszej ustawy, rozstrzygać będą i nadal sądy świeckie wedle ustaw dotychczasowych, które to ustawy i co do skutku prawnego wyroków takowych stanowić będą.

### Artykuł V.

Co się tyczy małżeństw, przez sąd świecki za nieważne uznanych, trwają wprawdzie i nadal skutki prawne, wynikające wedle dotychczasowej ustawy z wyroku takowego; wszakże jeżeli przeszkoda, na podstawie której nieważność orzeczoną została, obcą jest ustawie kościelnej, tedy przed zejściem ze świata strony drugiej, pod karą, w §. 35 wyrażoną; nowego małżeństwa katolik wcale nie, niekatolicki chrześcianin zaś inaczej nie, jak tylko z osobą niekatolicką zawierać może.

### Artykuł VI.

Małżonkowie, których ważne przed kościołem małżeństwo przez sąd świecki za nieważne uznaném zostało, nie potrzebują do przywrócenia prawnego swego

\*) Dziennik Rządowy dla Kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi, rok 1853, oddział pierwszy, Zeszyt X, N. 31, stron. 122.

\*\*) Tamże, Zeszyt XXIX, N. 130, stron. 430.

Eheschließung. Durch die Wiedervereinigung werden die bürgerlichen Wirkungen der Ehe wieder hergestellt, jedoch leben die Ehepacte nicht wieder auf.

Damit aber die Wiedervereinigung als eine gesetzmäßige gelte, ist erforderlich, daß

- a) das kirchliche Gericht die Ehe als bestehend erkläre ;
- b) daß beide Ehegatten vor dem ordentlichen Richter ihren Entschluß, sich wieder zu vereinigen, zu Protokoll erklären ;
- c) daß der Grund, aus welchem auf die bürgerliche Ungiltigkeit erkannt wurde, behoben sei.

Die Akten sind dem obersten Gerichtshofe von Amtswegen vorzulegen, welcher, in soferne kein Bedenken entgegensteht, das frühere Urtheil aufzuheben hat.

Erst durch diese Entscheidung wird die Wiedervereinigung als gesetzmäßig betrachtet. Die Wirkungen derselben treten jedoch vom Tage des bei Gericht erklärten Entschlusses ein. Der etwa in der Zwischenzeit erfolgte Tod der Gatten hindern das Erkenntniß des obersten Gerichtshofes und dessen Wirkungen nicht.

#### Artikel VII.

Auf jene Verbindungen, welche nach den in einigen Theilen des Kaiserthumes über die sogenannte Civilehe früher bestandenen Gesetzen in einer Form eingegangen wurden, welche den Bedingungen der kirchlichen Gültigkeit nicht entspricht, findet das nachstehende Gesetz keine Anwendung. Dieß hat auch für jene Ehen zu gelten, welche von Unseren katholischen Unterthanen vor der Wirksamkeit dieses Gesetzes im Auslande unter solchen Formen geschlossen wurden, welche zwar den Gesetzen des Landes, wo die Ehe zu Stande kam, nicht aber den Vorschriften der Kirche gemäß sind. Diese Ehen bleiben noch ferner unter der Gerichtsbarkeit der bürgerlichen Gerichte. Ein Urtheil des geistlichen Gerichtes, welches solche Ehen für ungiltig erklärt, ist für die bürgerlichen Rechtswirkungen nicht maßgebend.

#### Artikel VIII.

Wenn eine in der bezeichneten Weise (Artikel VII) verheiratete Person bei dem kirchlichen Ehegerichte die Erklärung erwirkt, daß die Verbindung, in welcher sie lebt, nach dem Kirchengesetze keine Ehe sei, und sie ihrerseits nicht daran Schuld trägt, daß die Heiligung dieser Verbindung nicht zu Stande kommt, so soll auf ihr Ansuchen vom weltlichen Gerichte die Trennung der bürgerlichen Ehe ausgesprochen werden.

Die Vermögensverhältnisse sind in diesem Falle, in soferne kein Vergleich stattfindet, nach dem §. 48 dieses Gesetzes zu regeln.

#### Artikel IX.

Sollte einer Ehe, welche in Übereinstimmung mit den Vorschriften des bürgerlichen, zur Zeit der Eheschließung geltenden, Gesetzes eingegangen worden ist, ein nicht zu behobendes Hinderniß des Kirchengesetzes im Wege stehen, und dieselbe deshalb vom geist-

połączenia się nowego obchodu małżeństwa. Skutkiem powtórnego połączenia się przywrócone będą cywilne następności małżeństwa, wszelako interczy małżeńskie nie odzyskują mocy.

Ażebym zaś powtórne połączenie się za prawne uważaném było, potrzeba, żeby

- a) sąd kościelny uznał małżeństwo za istniejące;
- b) oboje małżonkowie przed zwyczajnym sędzią do protokołu zgłosili postanowienie swe powtórnego połączenia się;
- c) powód usuniętym był, dla którego nieważność cywilną orzeczono.

Akta mają z urzędu przedłożone być Najwyższemu Trybunałowi, który, skoro nie zachodzi już wątpliwość, dawniejszy wyrok znieść powinien.

Dopiero skutkiem takowego rozstrzygnięcia powtórne połączenie za prawne uważaném będzie. Następności tegoż jednak wchodzą w życie już z dniem postanowienia, przed sądem objawionego. Wyrokowi Trybunału Najwyższego ani téż następnościom jego nie będzie bynajmniej na przeszkodzie śmierć małżonków, jeżeliby ta tymczasem nastąpiła.

#### A r t y k u ł VII.

Do połączeń małżeńskich, obchodzonych wedle dawniejszych ustaw, istniejących w niektórych częściach Cesarstwa, co do tak zwanego małżeństwa cywilnego, w formie nieodpowiadającej warunkom ważności kościelnej, ustawa następna nie znajduje zastosowania. Toż samo rozumieć się ma także względem małżeństw, za granicą zawartych przez Naszych katolickich poddanych przed działalnością niniejszej ustawy pod formalnościami odpowiadającymi wprawdzie ustawom kraju, gdzie małżeństwo do skutku przyszło, nie zaś i przepisom kościoła. Małżeństwa takowe pozostaną i nadal jeszcze pod sądownictwem sądów cywilnych. Wyrok sądu duchownego, takowe małżeństwa za nieważne ogłaszającego, nie jest zasadniczym co do skutków prawnych cywilnych.

#### A r t y k u ł VIII.

Jeżeli osoba w sposób wskazany (artykuł VII) małżeństwem związana, u sądu małżeńskiego kościelnego pozyskała oświadczenie, iż połączenie, w którym żyje, wedle ustawy kościelnej nie jest małżeństwem, a oraz takowa z swój strony żadnej winy w tém nie ma, iż nie znajduje miejsca uświęcenie tego połączenia, wówczas na jej żądanie wyrzeczonym być ma przez sąd świecki rozłączenie małżeństwa cywilnego.

Stósunki majątkowe w takowym razie, jeżeli nie nastąpi ugoda, uregulowane być winny wedle §. 48. ustawy niniejszej.

#### A r t y k u ł IX.

Gdyby małżeństwu, zawartemu zgodnie z przepisami ustawy cywilnej, w czasie obchodu małżeństwa moc mającej, stała w drodze przeszkoda ustawy kościelnej usunąć się nie dająca, a z tego powodu małżeństwo przez sąd duchowny za



lichen Gerichte für ungiltig erklärt werden, so hat dieses Urtheil eine Wirkung auf die bloß bürgerlichen Rechtsansprüche erst dann zu äußern, wenn die Vollstreckung desselben von Einem der Ehegatten bei dem zuständigen weltlichen Gerichte nachgesucht wird. Ob die betreffende Ehe in Übereinstimmung mit den Vorschriften des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches geschlossen worden sei, hat das bürgerliche Gericht zu entscheiden. In einem solchen Falle sind die bürgerlichen Rechtsverhältnisse der Gatten und ihrer allfälligen Kinder ebenfalls nach den Bestimmungen des §. 48 zu ordnen.

#### Artikel X.

Ist die Ehe zwischen katholischen und nichtkatholischen Christen unter der Herrschaft des bürgerlichen Eherechtes geschlossen worden, so steht dem nichtkatholischen Eheheile frei, wegen der von der katholischen Kirche nicht anerkannten Hindernisse des bürgerlichen Gesetzes, unter den Bedingungen, an welche dieses Gesetz sein Bestreitungsrecht knüpfte, von dem weltlichen Gerichte die Trennung der Ehe zu verlangen.

Wird die Trennung ausgesprochen, so ist der Kläger nicht gehindert, sich mit einer nichtkatholischen Person zu verehelichen, mit einer katholischen darf er aber, so lange der katholische Theil am Leben ist, unter der im §. 35 bestimmten Strafen keine Ehe eingehen.

Die Vermögensfragen zwischen den Ehegatten sind nach den Grundsätzen zu regeln, welche im §. 102 und 1265 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches für den Fall der Ungiltigerklärung aufgestellt sind.

Die in der Ehe erzeugten Kinder sind jedoch als ehelich anzusehen.

#### Artikel XI.

Die weltlichen Gerichte haben sich bis zum Tage, an welchem dieses Gesetz in Wirksamkeit tritt, bei den sich ergebenden Verhandlungen an die Bestimmungen Unseres Patenten vom 5. November 1855, (Nr. 195 des Reichs-Gesetz-Blattes\*), zu halten. Alle jene Verhandlungen aber, welche sich auf die Giltigkeit der Ehe beziehen, und worüber bis zum 1. Jänner 1857 kein rechtskräftiges Urtheil erflossen ist, sind dem zuständigen geistlichen Ehegerichte zur Entscheidung abzutreten.

#### Artikel XII.

Wenn dasselbe eine von einem nichtkatholischen Eheheile angebrachte Wichtigkeitslage deshalb abweist, weil das geltend gemachte Hinderniß dem Kirchengesetze fremd ist, so kommt die Vorschrift des Artikel X. in Anwendung.

Verhandlungen, bei welchen es sich um die Scheidung von Tisch und Bett handelt, werden von den weltlichen Gerichten, bei welchen dieselben vor dem bezeichneten Tage anhängig gemacht worden, nach den bisherigen Gesetzen erlediget.

\*) Landes-Regierungs-Blatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet, Jahrgang 1855, erste Abtheilung, XLIII. Stück, Nr. 209, Seite 509.

nieważne uznaném zostało, wówczas wyrok ten wtedy dopiero skutek mieć będzie względem praworoszczeń wyłącznie cywilnych, gdy wykonania onegoż zażąda jeden z małżonków u sądu świeckiego właściwego. Czy zaś dotyczące małżeństwo zgodnie z przepisami powszechnej księgi ustaw cywilnych zawartém zostało, o tém stanowić ma sąd cywilny. W razie takowym cywilne stósunki prawne małżonków równie jak dzieci ich znajdujących się także wedle Postanowień §. 48 uporządkowane być mają.

### Artykuł X.

Jeżeli małżeństwo między chrześcianinem katolickim i niekatolickim, zawartém było podczas działania prawa małżeńskiego cywilnego, wówczas strona małżeńska niekatolicka pozostawioném sobie ma, dla przeszkód ustawy cywilnej, przez kościół katolicki nieuznanych, pod warunkami, pod którymi mu ustawa rzeczona przyznała prawo zaprzeczania, żądać od sądu świeckiego rozłączenia małżeństwa.

Jeżeli rozłączenie wyrzeczoném zostało, wówczas pozywający nie ma żadnej przeszkody w zawarciu związku małżeńskiego z osobą niekatolicką, z katolicką zaś, jak długo strona katolicka przy życiu zostaje, nie wolno jój zawierać małżeństwa pod karą w §. 35 wyrzeczoną.

Kwestye majątkowe między małżonkami rozwiązane będą podług zasad ustanowionych w §. 102 i 1265 powszechnej księgi ustaw cywilnych na przypadek orzeczenia nieważności.

Dzieci atoliż w małżeństwie spółdzone, uważane być winny za ślubne.

### Artykuł XI.

Sądy cywilne winny będą przy wydarzających się rozprawach przestrzegać Postanowień Naszego Patentu z dnia 5. Listopada 1855 r. (Nr. 195 Dziennika Praw Państwa \*) aż do dnia, w którym niniejsza Ustawa w życie wejdzie, rozprawy zaś odnoszące się do ważności małżeństwa, w którym to przedmiocie do 1. Stycznia 1857 r. nie zapadł wyrok prawomocny, odstąpione już będą właściwemu sądowi małżeńskiemu duchownemu do rozstrzygnięcia.

### Artykuł XII.

Gdyby sąd ten duchowny skargę nieważności, wyniesioną przez stronę małżeńską niekatolicką, z tego powodu odrzucił, iż przeszkoda wytoczona obcą jest ustawie kościelnej, wówczas wejdzie w zastósowanie przepis artykułu X.

Rozprawy, których przedmiotem jest rozdział osób co do stołu i łoża, załatwione być mają wedle ustaw dotychczasowych przez sądy świeckie, gdzie takowe przed dniem wskazanym wytoczone zostały.

\*) Dziennik Rządu Krajowego dla Okręgu Administracyjnego Krakowskiego, r. 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XLIII, N. 209, stron. 509.

## Artikel XIII.

Mit dem Tage, an welchem dieses Gesetz in Wirksamkeit tritt, werden die Anordnungen, welche das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch in Beziehung auf die Ehen der Katholiken enthält, und die mit Unseren Jurisdictionsnormen vom 22. December 1851, 30. November 1852, 16. Februar 1853 und 3. Juli 1853 über die Competenz der weltlichen Gerichte in Eheangelegenheiten erlassenen Vorschriften, in soweit dieselbe mit dem gegenwärtigen Gesetze in Widerspruch stehen, außer Kraft gesetzt.

## Artikel XIV.

Unser Justizminister ist beauftragt, diese Bestimmungen im Einvernehmen mit Unserem Minister für Cultus und Unterricht und Unserem Armees-Ober-Commando durchzuführen.

Gegeben in Ischl, am achten Monatstage October, im Eintausend achthundert sechsundfünfzigsten, Unserer Reiche im achten Jahre.

**Franz Joseph** m. p.



Graf **Buol-Schauenstein** m. p.

Freiherr von **Krauß** m. p.

Graf **Thun** m. p.

Freiherr von **Bamberg** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

**Rausonnet** m. p.

## A r t y k u ł X I I I .

Z dniem, w którym niniejsza Ustawa w wykonanie wchodzi, upada moc Rozporządzeń, zawartych w powszechnej księdze ustaw cywilnych pod względem małżeństw katolików, niemniej przepisów o kompetencji sądów świeckich w sprawach małżeńskich, zawartych w Naszych normach jurysdykcyjnych z dnia 22. Grudnia 1851 r., 30. Listopada 1852 r., 16. Lutego 1853 r. i 3. Lipca 1853 r., o ile takowe z niniejszą ustawą w sprzeczności zostają.

## A r t y k u ł X I V .

Nasz Minister Sprawiedliwości poleconém sobie ma, przeprowadzić Postanowienia niniejsze w porozumieniu z Naszym Ministrem Wyznań i Oświecenia i z Naszą Nadkomendą wójsk.

Dano w Iszlu, na dniu ósmym miesiąca Października, w roku tysiąc ośmset pięćdziesiątym szóstym, Naszego Panowania w roku ósmym.

**Franciszek Józef** m. p.



Hr. **Buol-Schauenstein** m. p.    Baron **Krauss** m. p.    Hrabia **Thun** m. p.  
Baron **Bamberg** m. p.

Z Najwyższego rozkazu:  
**Ransounet** m. p.

## A n h a n g I.

# G e s e z

## über die Ehen der Katholiken im Kaiserthume Oesterreich.

### §. 1.

Die Ehe wird von zwei Personen verschiedenen Geschlechtes durch die gesetzmäßige Erklärung ihres Willens, sich ehelich zu verbinden, eingegangen.

### §. 2.

Über das Vorhandensein der Eheverlöbniße und deren Einfluß auf die Begründung von Ehehindernissen entscheidet das geistliche Gericht. Ob und in wiefern aus dem Eheverlöbniße eine Rechtsverbindlichkeit zum Schadenersatze entstehe, entscheidet der ordentliche Richter nach §§. 45 und 46 des a. b. G. B. und mit Rücksicht auf die Verkote des gegenwärtigen Gesetzes.

### §. 3.

Es ist keinem Katholiken erlaubt, sich im Kaiserthume Oesterreich anders zu verhebelichen, als mit Beobachtung aller Vorschriften, welche das Kirchengesetz über die Gültigkeit der Ehe aufstellt. Die Bestimmungen des kirchlichen Ehegesetzes sind aus der für die geistlichen Gerichte des Kaiserthumes bestimmten und diesem Gesetze (im Anhange II) beigelegten Anweisung zu entnehmen.

### §. 4.

Personen, welche das vierzehnte Jahr noch nicht vollendet haben, und daher nach dem bürgerlichen Rechte noch unmündig sind, dürfen zur Eingehung einer Ehe nicht zugelassen werden.

### §. 5.

Minderjährige oder auch Volljährige, welche für sich allein keine Rechtsverbindlichkeit eingehen können, dürfen ohne Einwilligung ihres ehelichen Vaters keine Ehe schließen. Ist der Vater nicht mehr am Leben, oder zur Vertretung unfähig, so wird für sie die Erklärung des ordentlichen Vertreters und die Einwilligung der Gerichtsbehörde erfordert.

### §. 6.

Uneheliche Minderjährige bedürfen zur Schließung der Ehe der Erklärung ihres Vormundes und der Einwilligung der Gerichtsbehörde.

**D o d a t e k I.****U S T A W A****o małżeństwach katolików w Cesarstwie Austryackiem.**

## §. 1.

Małżeństwo zawierają dwie osoby różnej płci w skutek prawnego objawienia woli swój ku małżeńskiemu połączeniu się.

## §. 2.

O istnieniu zaręczyn małżeńskich i ich wpływie na uzasadnienie przeszkód małżeńskich stanowi sąd duchowny. Czy i jak dalece z zaręczyn małżeńskich wypływa prawne zobowiązanie do wynagrodzenia szkody, o tém stanowi sędzia zwyczajny wedle §§. 45 i 46. p. k. u. c. oraz ze względem na zakazy ustawy niniejszej.

## §. 3.

Nie wolno żadnemu katolikowi w Cesarstwie Austryackiem wchodzić w stan małżeński inaczej, jak tylko z przestrzeganiem wszelkich przepisów, ustanowionych w ustawie kościelnej o ważności małżeństw. Postanowienia ustawy małżeńskiej kościelnej powzięte być mają z instrukcyi, załączonej do niniejszej Ustawy (w dodatku II) a oraz przeznaczonj dla sądów duchownych Cesarstwa.

## §. 4.

Osoby, które nie odbyły roku czternastego wieku swego, a przeto wedle prawa cywilnego jeszcze są nieletnie, nie mogą być przypuszczone do zawarcia małżeństwa.

## §. 5.

Osoby małoletnie albo i pełnoletnie, nie mogące same przez się zaciągać żadnych obowiązków prawnych, nie mogą téż bez zezwolenia ślubnego ojca swego zawierać małżeństwa. Jeżeli ojciec nie jest już przy życiu, albo niezdolnym jest do zastępstwa, wówczas wymagać się będzie dla nich oświadczenia zwyczajnego zastępcy, tudzież zezwolenia władzy sądowj.

## §. 6.

Małoletnie osoby łoża nieprawego potrzebują do zawarcia małżeństwa oświadczenia swego opiekuna, tudzież zezwolenia władzy sądowj.

## §. 7.

Wessen Einwilligung ein minderjähriger Ausländer zur Eingehung einer Ehe beizubringen habe, muß nach den Gesetzen des Landes, welchem derselbe angehört, beurtheilt werden.

## §. 8.

Wird einem Minderjährigen oder Pflegebefohlenen die Einwilligung zur Ehe versagt, und halten die Eheverwerber sich dadurch beschwert, so haben sie das Recht, die Hilfe des ordentlichen Richters anzusuchen.

## §. 9.

Erwiesene oder offenkundige schlechte Sitten oder Grundsätze, wie auch ansteckende Krankheiten, oder den Zweck der Ehe hindernde Leibesgebrechen Desjenigen, mit welchem der Minderjährige die Ehe eingehen will, dann Mangel am nöthigen Einkommen, sind rechtmäßige Gründe, die Einwilligung zur Eheschließung zu versagen.

## §. 10.

Welche zum Heere gehörige, oder sonst den Militärbehörden unterstehende Personen ohne die vorschristmäßige Erlaubniß keine Ehe schließen dürfen, bestimmen die Militärgesetze.

## §. 11.

In wiefern der Eheverwerber einer Heirathsbewilligung von Seite der politischen Obrigkeit oder seiner Amtsvorsteher bedarf, ist aus den politischen Verordnungen und den Amtsvorschriften zu entnehmen.

## §. 12.

Einem zum Tode oder zum schweren Kerker verurtheilten Verbrecher ist vom Zeitpunkte des angekündigten Urtheiles bis zum seiner allfälligen Begnadigung, oder beziehungsweise, so lange seine Strafzeit dauert, die Eingehung einer Ehe nicht gestattet.

## §. 13.

Zwei Personen, deren mit einander begangener Ehebruch gerichtlich erwiesen ist, dürfen mit einander keine Ehe schließen.

## §. 14.

Keine Ehe darf ohne vorangegangenes Aufgebot geschlossen werden.

## §. 15.

Die Verkündigung der beabsichtigten Ehe muß an drei Sonn- oder Festtagen während des feierlichen Gottesdienstes geschehen, und wenn jedes der Brautleute in einem anderen Pfarrbezirke wohnt, in beiden Pfarrbezirken vorgenommen werden. Die Ehen zwischen katholischen und nicht katholischen Christen müssen nicht nur in der Pfarrkirche des katholischen und des nichtkatholischen Theiles, sondern, in soweit nicht für einzelne Länder besondere Vorschriften bestehen, auch in der katholischen Pfarrkirche, inner deren Bezirk der nichtkatholische Eheverwerber wohnt, verkündigt werden.

## §. 7.

Jakie zezwolenie przedłożyć ma obcy małoletni do zawarcia małżeństwa, ocenioném być ma wedle ustaw kraju, do którego takowy należy.

## §. 8.

Jeżeli małoletniemu lub zostającemu pod opieką odmówioném będzie zezwolenie do małżeństwa, a pragnący zawrzeć małżeństwo sądzą się przez to być uciążonemi, wtedy służy im prawo udania się o pomoc do sędzi przyzwoitego.

## §. 9.

Dowiedzione lub powszechnie wiadome złe obyczaje albo zasady, niemniej choroby zaraźliwe, lub przeciwne celowi małżeństwa wady cielesne w osobie téj, z którą małoletni w małżeństwo wejść chce, tudzież brak potrzebnych dochodów, stanowią prawne powody, dla których zezwolenie do zawarcia małżeństwa odmówioném być może.

## §. 10.

Które do wojska należące, lub władzom wojskowym inaczéj podlegające osoby bez przepisanego pozwolenia małżeństwa zawierać nie mogą, o tém stanowią ustawy wojskowe.

## §. 11.

O ile kandydat małżeństwa potrzebuje do tego zezwolenia ze strony władzy politycznej lub swego przełożonego w urzędzie, powziąć to należy z rozporządzeń politycznych i przepisów urzędowych.

## §. 12.

Zbrodniarzowi na śmierć lub ciężkie więzienie skazanemu, nie wolno zawierać małżeństwa od chwili ogłoszonego wyroku aż do chwili jego ulaskawienia, gdzie takowe miejsce znajduje, lub względnie, jak długo czas kary jego trwa.

## §. 13.

Dwie osoby, których popełnione ze sobą cudzołóstwo sądownie dowiedzioném zostało, nie mogą ze sobą zawierać małżeństwa.

## §. 14.

Żadne małżeństwo nie może być zawartém bez poprzednich zapowiedzi.

## §. 15.

Ogłoszenie zamierzonego małżeństwa uczynioném być musi trzy razy, każdego razu w dniu niedzielnym lub świątecznym podczas uroczystego nabożeństwa, a jeżeli każde z oblubieńców w innej mieszka parafii, w obudwóch parafiach. Małżeństwa między chrześcianami katolickimi i niekatolickimi ogłoszone być muszą nie tylko w kościele parafialnym strony katolickiej i niekatolickiej lecz, o ile nie istnieją dla pojedynczych krajów przepisy osobne, nawet i w tym kościele parafialnym katolickim, w którego okręgu mieszka kandydat małżeństwa niekatolicki.



## §. 16.

Wenn die Verlobten oder Eines von ihnen in dem Pfarbezirke, in welchem die Ehe geschlossen werden soll, noch nicht durch sechs Wochen wohnhaft sind, so ist das Aufgebot auch an ihrem letzten Aufenthaltsorte, wo sie länger, als die eben bestimmte Zeit gewohnt haben, vorzunehmen, oder die Verlobten müssen ihren Wohnsitz an dem Orte, wo sie sich befinden, durch sechs Wochen fortsetzen, damit die Verkündigung ihrer Ehe dort hinreichend sei.

## §. 17.

Wird die Ehe nicht binnen sechs Monaten nach Vornahme des Aufgebotes geschlossen, so müssen die drei Verkündigungen wiederholt werden.

## §. 18.

Die Erklärung der Einwilligung muß vor dem Pfarrer Eines der Brautleute, dem Stellvertreter desselben, oder einem von dem Bischöfe ermächtigten Priester und in Gegenwart von zwei Zeugen abgegeben werden.

## §. 19.

Bei Ehen zwischen katholischen und nichtkatholischen Christen muß die Erklärung vor dem katholischen Seelsorger gegeben werden. Eine Ausnahme findet in jenen Theilen des Kaiserthumes Statt, für welche der heilige Stuhl die Anweisung vom 30. April 1841 erlassen hat; im Bereiche derselben hat eine Einwilligung, welche von den Ehemählern vor dem Seelsorger des nichtkatholischen Theiles und in Abwesenheit des katholischen Pfarrers gegeben wird, als gesetzmäßig zu gelten.

## §. 20.

Die Erklärung der Einwilligung kann durch einen Bevollmächtigten gegeben werden; doch soll hiezu die Bewilligung der Landesstelle erwirkt, und eine besondere Vollmacht ausgestellt werden, in welcher die Person, mit der die Verehelichung beabsichtigt wird, hinreichend bestimmt ist. Wird die Vollmacht vor Schließung der Ehe widerrufen, so ist sie dadurch zwar außer Kraft gesetzt, aber der Machtgeber bleibt für den durch seinen Widerruf verursachten Schaden verantwortlich.

## §. 21.

Wenn Verlobte den Taufschein und das schriftliche Zeugniß der ordnungsmäßig vollzogenen Verkündigung oder die, laut §§. 5, 6, 7, 8, 10, 11 und 20 zu ihrer Verehelichung nöthige Erlaubniß nicht vorweisen können, wie auch, wenn was immer für ein Hinderniß erlaubter und gültiger Eheschließung rege gemacht wird, so ist es dem Seelsorger bei schwerer Strafe verboten, die Trauung vorzunehmen, bis die Verlobte sich mit den erforderlichen Zeugnissen ausgewiesen haben, und alle Anstände gehoben sind, doch kann die Beibringung des Taufscheines von der Landesstelle oder der Kreisbehörde einverständlich mit der geistlichen Behörde, aus wichtigen Gründen und unter den gehörigen Vorrichtungen nachgesehen werden.

## §. 16.

Jeżeli oblubieńcy, albo jedno z nich nie przemieszkali jeszcze sześciu tygodni w parafii, w której małżeństwo ma być obchodzoném, zapowiedzi ogłoszone być powinny także w miejscu ostatniego ich pobytu, w którym dłużej niż przez czas właśnie wskazany mieszkali, lub téż oblubieńcy zobowiązani będą przemieszkąc sześć tygodni w miejscu, gdzie się znajdują, aby ogłoszenie ich małżeństwa tamże dostateczném było.

## §. 17.

Jeżeli małżeństwo w ciągu sześciu miesięcy po zapowiedziach zawartém nie będzie, tedy rzeczony trzy ogłoszenia powtórzone być muszą.

## §. 18.

Oświadczenie zezwolenia uczynioném być musi w obecności dwóch świadków przed proboszczem jednego z oblubieńców, lub jego zastępcą, albo przed kapłanem, ku temu przez biskupa upoważnionym.

## §. 19.

Przy małżeństwach między chrześcianami katolickimi i niekatolickimi oświadczenie uczynioném być musi przed duchownym katolickim. Wyjątek znajduje miejsce w tych częściach Cesarstwa, dla których Stolica Święta wydała instrukcyę z dnia 30. Kwietnia 1841; zezwolenie w obrębach téjże uczynione przez pragnących wejść w śluby małżeńskie przed duchownym strony niekatolickiej i w nieobecności proboszcza katolickiego, za prawne ma być uważaném.

## §. 20.

Oświadczenie zezwolenia daném być może i przez pełnomocnika; wszelako pozyskaném być musi do tego zezwolenie Rządu krajowego i wydaném osobne pełnomocnictwo, w którym dostatecznie wyrażoną jest osoba, z którą małżeństwo jest zamierzoném. Jeżeli pełnomocnictwo przed zawarciem małżeństwa odwołaném zostało, takowe wprawdzie przez to moc swą traci, atoli pełnomocodawca odpowiedzialnym się staje za szkodę, przez odwołanie swe zrzadzoną.

## §. 21.

Jeżeli oblubieńcy nie mogą wykazać metryki chrztu i świadectwa na piśmie o nastąpionych w należyтым sposobie ogłoszeniach, lub pozwolenia, wymaganego do zawarcia małżeństwa wedle §§. 5, 6, 7, 8, 10, 11 i 20, nie mniej jeżeli wzniecono jakąbądź przeszkodę do pozwolonego i ważnego zawarcia małżeństwa, wówczas duchownemu pod ciężką karą zakazaném jest danie ślubu dopóty, dopóki oblubieńcy potrzebnych świadectw nie przedłożą, i wszystkich przeszkód nie usuną, wszelako dla ważnych powodów i przynależtych ostrożnościach przy puszczoném być może przedłożenie metryki chrztu przez Rząd krajowy lub władzę obwodową zgodnie z władzą duchowną.

## §. 22.

Wer verhehlicht war, darf, bevor die erfolgte Auflösung des Ehebandes bewiesen ist, zu keiner neuen Ehe zugelassen werden. Der Beweis, daß die Ehe durch den Tod aufgelöst sei, kann durch die Todeserklärung ersetzt werden.

## §. 23.

Wenn ein Gatte während der durch §. 24 des bürgerlichen Gesetzbuches bestimmten Zeit abwesend, und seine Abwesenheit von Umständen begleitet ist, welche keinen Grund übrig lassen, an dem Tode desselben zu zweifeln, so kann der zurückgelassene Theil bei dem Gerichtshofe, in dessen Bezirke er seinen Wohnsitz hat, zum Zwecke der Wiederverhehlichtung die Erklärung nachsuchen, daß der Abwesende für todt zu halten sei.

## §. 24.

Nach diesem Gesuche wird ein Curator zur Erforschung des Abwesenden aufgestellt, und letzterer durch ein Edict mit dem Beisatze vorgeladen, daß das Gericht, wenn er während der angefügten Zeit nicht erscheine, oder dasselbe auf andere Art in die Kenntniß seines Lebens setze, zur Todeserklärung schreiten werde. Das Edict ist auf ein ganzes Jahr zu stellen, und in die öffentlichen Blätter des Inlandes, nach Umständen auch des Auslandes, wenigstens dreimal einzurücken.

## §. 25.

Ist dieser Zeitraum fruchtlos verstrichen, so hat auf wiederholtes Ansuchen des zurückgelassenen Ehegatten das Gericht nach gepflogener Verhandlung zu erkennen, ob das Gesuch zu bewilligen sei oder nicht. Das Erkenntniß ist dem Obergerichte vorzulegen, welches die Akten dem Bischöfe der Diöcese, wo der Bittsteller seinen Wohnsitz hat, mittheilen wird.

Wenn sowohl die erste Instanz als das Obergericht wider die Todeserklärung entscheidet, und der Bischof sich damit einverstanden erklärt, so ist das Gesuch abzuweisen.

Gegen eine solche Entscheidung findet keine weitere Berufung Statt.

## §. 26.

In allen übrigen Fällen sind die Entscheidungen der ersten und zweiten Instanz sammt den Akten dem obersten Gerichtshofe vorzulegen.

## §. 27.

Hat der Bischof sich für die Todeserklärung ausgesprochen, so hat der oberste Gerichtshof eine endgiltige Entscheidung zu fällen.

Ist der Ausspruch des Bischöfes im Widerspruche mit den Erkenntnissen der unteren Instanzen gegen die Todeserklärung ausgefallen, so hat der oberste Gerichtshof, wenn er der Erklärung des Bischöfes beitrifft, auf die Abweisung des Gesuches zu er-

## §. 22.

Kto związanym był węzłem małżeństwa, nie może do nowego małżeństwa dopóty być przypuszczonym, dopóki nastąpione rozwiązanie pierwszego nie jest dowiedzioném. Dowód, iż małżeństwo przez śmierć rozwiązaniem zostało, może być zastąpionym przez ogłoszenie zgonu.

## §. 23.

Jeżeli jeden małżonek nieobecny jest przez ciąg czasu, jaki w §. 24 cywilnej księgi ustaw jest przepisany, a zarazem nieobecności jego towarzyszą okoliczności, które żadnej nie pozostawiają wątpliwości o zgonie życia jego, natenczas pozostały małżonek wnieść może żądanie do trybunału, w którego okręgu ma mieszkanie swoje, ażeby celem nowego zawiązania małżeństwa nastąpiło uznanie, iż nieobecny za umarłego ma być uważanym.

## §. 24.

Po wniesieniu takiego żądania ustanowionym zostanie kurator dla wywiedzenia się o nieobecny, który przez edykt zapozwanym będzie z tém dołożeniem, iż w razie, gdyby w przeciągu wyznaczonego terminu w sądzie nie stanął, lub temuz innym sposobem wiadomości o swoim życiu nie udzielił, sądownie za umarłego uznany zostanie. Edykt rozpisany być ma z terminem jednego roku, i zamieszczonym przynajmniej trzy razy w publicznych gazetach krajowych, wedle okoliczności i zagranicznych.

## §. 25.

Po bezskutecznym upływie zakreślonego powyżej przeciągu czasu, za powtórném żądaniem pozostałego małżonka sąd po zamkniętej rozprawie orzec powinien, czyli do żądania prośby przychylić się należy lub nie. Wyrok przedłożony być ma sądowi wyższemu, który zakomunikuje akta biskupowi diecezyi, gdzie wnoszący prośbę mieszkanie swe ma.

Jeżeli tak pierwsza instancja jak sąd wyższy czyni orzeczenie przeciw uznaniu zgonu, a biskup zgodne z tém daje oświadczenie, wówczas prośba odrzuconą być ma.

Przeciw takiemu rozstrzygnięciu nie ma już dalszego powołania.

## §. 26.

W wszelkich innych przypadkach orzeczenia instancji pierwszej i drugiej wraz z aktami przedłożone być winny najwyższemu trybunałowi.

## §. 27.

Jeżeli biskup oświadczenie swe ku uznaniu zgonu objawił, trybunał najwyższy wydać ma ostateczne rozstrzygnięcie.

Jeżeli wyrok biskupa w sprzeczności z wyrokami niższych instancji przeciw uznaniu zgonu wypadł, trybunał najwyższy w razie, gdy przystępuje do oświadczenia biskupa, orzeczenie wydać ma na odrzucenie prośby; w razie zaś, gdyby

kennen; Falls dieser Gerichtshof aber dem Bischöfe nicht bestimmen könnte, hat er die Verhandlung dem Metropolitengerichte mitzutheilen.

Ist dieses Gericht mit der Meinung des Bischöfes einverstanden, so soll das Gesuch um Todeserklärung vom obersten Gerichtshofe abgewiesen werden.

Im entgegengesetzten Falle ist der Gegenstand vom Metropolitengerichte der dritten kirchlichen Instanz in Ehefachen vorzulegen, deren Ausspruch dann für die Entscheidung des obersten Gerichtshofes maßgebend zu sein hat.

#### §. 28.

Zu einem dauerhaften Beweise der geschlossenen Ehe sind die Pfarrvorsteher verbunden, die Schließung derselben in das Trauungsbuch eigenhändig einzutragen. Es muß der Tauf- und Familienname, das Religionsbekenntniß, das Alter, die Wohnung, wie auch der Stand der Ehegatten mit der Bemerkung, ob sie schon verehelicht waren oder nicht, der Tauf- und Familienname, das Religionsbekenntniß und der Stand ihrer Eltern und der Zeugen, ferner der Tag, an welchem die Ehe geschlossen, endlich auch der Name des Seelsorgers, vor welchem die Einwilligung erklärt worden ist, deutlich angeführt werden. Auch sind die Urkunden anzudeuten, durch welche die vorgekommenen Umstände gehoben worden sind. Sollte die Erklärung der Einwilligung vor dem Bischöfe selbst oder vor einem von demselben unmittelbar ermächtigten Priester stattfinden, so wird der Pfarrer davon in Kenntniß gesetzt werden, damit er die Schließung der Ehe in der vorgeschriebenen Weise in das Trauungsbuch eintragen könne.

#### §. 29.

Ermächtigt der ordentliche Seelsorger einen Priester, die Trauung an einem Orte, wo keine der verlobten Personen eingepfarrt ist, vorzunehmen, so hat er dieß ohne Aufschub in dem Trauungsbuche seiner Pfarre anzumerken, und dabei sowohl den Priester, welchen er zum Stellvertreter bestellt hat, als auch den Ort, wo die Ehe geschlossen werden soll, nahmhast zu machen.

#### §. 30.

Der Seelsorger des Ortes, wo die Ehe eingegangen wird, muß die Verehelichung in das Trauungsbuch seiner Pfarre mit dem Beifage eintragen, von welchem Pfarrer die Ermächtigung erteilt worden ist, und hat diesem Pfarrer die Schließung der Ehe binnen acht Tagen anzuzeigen.

#### §. 31.

Die aus der Ehe entspringenden bürgerlichen Rechtswirkungen sind nach dem allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuche zu beurtheilen, in soweit nicht hierüber in diesem Gesetze besondere Bestimmungen enthalten sind.

#### §. 32.

Schließt ein Minderjähriger eine Ehe, ohne die erforderliche Einwilligung des Vaters oder jene des Gerichtes (§§. 5, 8) erhalten zu haben, so sind beide Eltern der

trybunał ten nie mógł się przychylić do zdania biskupa, rozprawę zakomunikować winien sądowi metropolitańskiemu.

Jeżeli sąd ten ze zdaniem biskupa się zgadza, wówczas trybunał najwyższy odrzucić powinien prośbę o uznanie zgonu.

W razie przeciwnym sąd metropolitański przedłożyć winien przedmiot trzeciej kościelnej instancyi w sprawach małżeńskich, którego tedy orzeczenie za prawo służyć będzie przy rozstrzygnięciu najwyższego trybunału sądowego.

#### §. 28.

Dla zachowania trwałego dowodu zawartego małżeństwa obowiązani są przełożeni parafii, wpisać zawarcie onego własnoręcznie do księgi ślubów. Przytém wyraźnie wyszczególnić należy imię i nazwisko, wyznanie religijne, wiek, zamieszkanie, tudzież stan małżonków z dołożeniem, czy już byli w związkach małżeńskich lub nie; nie mniej imię i nazwisko, wyznanie religijne i stan ich rodziców i świadków; dalej dzień, w którym małżeństwo obchodzoném zostało; nakoniec nazwisko duchownego, przed którym zezwolenie daném było.

Nadto wymienione być mają i dokumenta, na zasadzie których usuniętemi zostały przeszkody zaszłe. Gdyby oświadczenie zezwolenia uczynioném było przed samym biskupem lub przed kapłanem, bezpośrednio od niego upoważnienie ku temu mającym, wówczas o tém proboszcz uwiadomionym zostanie, ażeby tenże wpisać mógł zawarcie małżeństwa do księgi ślubów w sposób przepisany.

#### §. 29.

Jeżeli zwyczajny duchowny upoważnia kapłana do dania ślubu w miejscu, w którym żadna z osób, zaślubić się mających, nie ma parafii swojej, wówczas bez zwłoki okoliczność tę w księdze ślubów parafii swój nadmienić powinien, a przytém nie tylko kapłana wymienić, którego na zastępcę przeznaczył, lecz też i miejsce, gdzie małżeństwo obchodzoném być ma.

#### §. 30.

Duchowny miejsca, gdzie małżeństwo zawartém zostaje, obowiązany jest wpisać nastąpiony obchód małżeństwa do księgi ślubów swojej parafii z dołożeniem, przez którego proboszcza upoważnienie daném było, tudzież proboszczowi temu o zawarciu małżeństwa doniesienie uczynić w ciągu dni ośmiu.

#### §. 31.

Skutki prawne cywilne z małżeństwa wynikające, ocenione być winny wedle powszechnej księgi ustaw cywilnych, o ile w tej mierze nie zawiera ustawa niniejsza postanowień osobnych.

#### §. 32.

Jeżeli małoletni zawarł małżeństwo bez pozyskania wymaganego zezwolenia ojca lub też sądu (§§. 5, 8), w ówczas oboje rodzice uwolnieni zostają od

Verbindlichkeit enthoben, ein Heirathsgut oder eine Ausstattung zu geben, und der Vater hat das Recht, denselben zu enterben.

Das Enterbungsrecht, jedoch nur bis zur Hälfte des Pflichttheiles, steht auch der Mutter und den Großeltern zu, unter deren Vormundschaft der Minderjährige zur Zeit stand, als er ohne gerichtliche Zustimmung eine Ehe schloß, wozu sie ihre Einwilligung nicht erteilt haben.

Eine spätere Einwilligung hebt sowohl das Enterbungsrecht, als auch die geschehene Enterbung dann auf, wenn dieselbe schriftlich oder mit Beobachtung der zur Gültigkeit letztwilliger Anordnungen vorgeschriebenen Form erklärt worden ist (§§. 719 und 772 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches).

Eine bloße Versöhnung kann noch nicht als eine Genehmigung der Ehe oder als ein Widerruf der Enterbung angesehen werden.

### §. 33.

Ein Unmündiger, welcher eine Ehe geschlossen hat, soll von dem anderen Theile bis zu erreichter Mündigkeit abgesondert werden.

### §. 34.

Wenn eine Verbindung, welche mit Uebertretung der im §. 13 enthaltenen Vorschrift geschlossen wird, nach dem Kirchengesetze als eine gültige Ehe angesehen werden müßte, so sind die Ehepacte ungültig, und die Ehegatten können die, §§. 757—759 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches festgesetzten Erbrechte nicht geltend machen, Gattin und Kinder haben keinen Anspruch auf den Adel oder die sonstigen Standesrechte des Mannes; die in einer solchen Ehe erzeugten, oder durch dieselben legitimierten Kinder sind von der Erlangung desjenigen Vermögens ausgeschlossen, welches durch Familienanordnungen der ehelichen Nachkommenschaft besonders vorbehalten ist, und haben kein Recht der Intestat-Erbfolge in dem Vermögen der Verwandten ihrer Eltern, welchen Verwandten jedoch auch ihrerseits kein Recht der gesetzlichen Erbfolge in dem Vermögen solcher Kinder zusteht.

### §. 35.

Die Uebertretung der in diesem Gesetze aufgestellten Eheverbote, mit Ausnahme der im §. 11 erwähnten, rücksichtlich welcher sich nach den hierüber bestehenden besonderen Vorschriften zu benehmen sein wird, ist sowohl an dem Hauptschuldigen, als an allen, welche hierzu in schuldbarer Weise mitgewirkt haben, mit denselben Strafen zu ahnden, mit welchen die Strafgesetze (§. 507 des allgemeinen Strafgesetzbuches und der §§. 780 und 781 des Militär = Strafgesetzes) die Eingehung einer gesetzwidrigen Ehe bedrohen, in sofern nicht eine, schwererer Strafe unterliegende, Handlung verübt wurde.

obowiązku dania posagu lub wyprawy, a ojciec prawo ma do wydziedziczenia onegoż.

Prawo wydziedziczenia, wszelako tylko do połowy części obowiązkowej (legitymy), przysłuża także matce tudzież dziadowi i babce, pod których opieką znajdował się małoletni wtenczas, kiedy bez sądowego przyzwolenia zawarł małżeństwo, na co oni zezwolenia swego nie dali.

Później dane zezwolenie znosi nie tylko prawo wydziedziczenia lecz téż i nastąpione już wydziedziczenie wtenczas, gdy oświadczoném zostało na piśmie, lub z zachowaniem formalności przepisanej do ważności rozporządzeń o statniej woli (§§. 719 i 772 powszechnéj księgi ustaw cywilnych).

Samo tylko pogodzenie nie może być uważaném za przyzwolenie do małżeństwa lub za odwołanie wydziedziczenia.

### §. 33.

Nieletni, który zawarł małżeństwo, ma być odosobniony od drugiej strony aż do chwili osiągnięcia doletności.

### §. 34.

Gdyby związek małżeński, zawarty z przestąpieniem przepisu, w §. 13 wyszczególnionego, wedle ustawy kościelnej uważany być musiał za ważne małżeństwo, wówczas układy przedślubne (intercýzy) nie są ważne, tudzież małżonkowie nie będą mogli przyprowadzić do skutku praw dziedziczenia, ustanowionych §§. 757—759 powszechnéj księgi ustaw cywilnych, małżonka i dzieci nie mają prawa roszczenia sobie ślachestwa lub innych przywilejów stanu męża (i ojea); dzieci w takim małżeństwie spłodzone, lub przez takowe ulegitymowane, wykluczonemi zostają od dostąpienia majątku tego, który osobno zastrzeżonym został w rozporządzeniach familijnych dla potomstwa ślubnego, oraz nie będą miały prawa do beztestamentowéj sukcesyi w majątku po krewnych rodziców ich, którym atoli krewnym nie przysłuża także prawo do zastrzeżonego w ustawach dziedziczenia majątku po dzieciach takowych.

### §. 35.

Przestąpienie zakazów małżeńskich, w niniejszój ustawie ustanowionych, z wyjątkiem zakazów, w §. 11. wspomnionych, względem których stósować się winno do osobnych przepisów, w téj mierze istniejących, karconém być ma tak na głównym winowajcy, jako téż na wszystkich, którzy się ku temu sposobem zawinionym przykładali, temi samemi karami, jakiemi zagrażają ustawy karne (§. 507 powszechnéj księgi ustaw karnych, tudzież §§. 780 i 781 ustawy karnéj wojskowéj) zawarcie małżeństwa występnego, o ile nie popełniono czynku cięższój karze ulegającego.



Ist die Uebertretung im Auslande begangen worden, so beginnt für den derselben schuldigen Unterthan die zur Verjährung der Uebertretung und Strafe erforderliche Zeit erst mit dem Tage seiner Rückkehr in die österreichischen Staaten zu laufen.

§. 36.

Die Nachsicht von Ehehindernissen, welche durch das Kirchengesetz festgesetzt werden, ist bei der Kirchengewalt anzufuchen. Ob eine Convalidation der Ehe nothwendig sei, beurtheilen die kirchlichen Behörden. Eine convalidirte Ehe ist in Betreff der bürgerlichen Rechtswirkungen so zu betrachten, als wäre sie ursprünglich gültig geschlossen worden.

§. 37.

Von den in den §§. 4, 12 und 13 enthaltenen Verböten Nachsicht zu ertheilen, ist dem Landesfürsten vorbehalten. Auch können einer Ehe, welche mit Uebertretung des §. 13 eingegangen worden ist, die ihr durch das Gesetz versagten bürgerlichen Rechtswirkungen ganz oder theilweise nur durch die Gnade des Landesfürsten nachträglich zuerkannt werden.

§. 38.

Ehewerbern, welche sich darüber ausweisen, daß die kirchliche Behörde ihnen das zweite und dritte Aufgebot nachgesehen habe, kann die Kreisbehörde, und in Orten, wo sich keine Kreisbehörde befindet, auch das Bezirksamt, die zweite und dritte der in diesem Gesetze vorgeschriebenen Verkündigungen erlassen.

§. 39.

Aus sehr wichtigen Gründen kann von der Landesstelle, in besonders dringenden Fällen auch von der Kreisbehörde, und wenn eine bestätigte nahe Todesgefahr keinen Verzug gestattet, auch von dem Bezirksamte, oder von der dessen Stelle vertretenden Communalbehörde das Aufgebot, in soweit dasselbe von diesem Gesetze gefordert wird, gänzlich nachgesehen werden. Doch müssen die Verlobten vor dem Pfarrer, und wo möglich in Gegenwart eines politischen Beamten eidlich behaupten, daß ihnen kein ihrer Ehe entgegenstehendes Hinderniß bekannt sei.

§. 40.

Die Nachsicht von allen drei Verkündigungen ist gegen Ablegung des erwähnten Eides auch dann zu ertheilen, wenn zwei Personen getraut werden wollen, von welchen allgemein vermuthet wird, daß sie bereits mit einander verhehlicht seien.

§. 41.

Den Ehegatten ist es nicht gestattet, die eheliche Verbindung, auch wenn sie darüber einig wären, eigenmächtig aufzuheben, sie mögen nun die Ungiltigkeit der Ehe behaupten, oder auch nur eine Scheidung von Tisch und Bett vornehmen wollen.

§. 42.

Ueber die Gültigkeit der Ehe von Katholiken entscheidet jenes geistliche Gericht, welches nach den Gesetzen der katholischen Kirche das zuständige ist.

Jeżeli przestępstwo to popełnionem zostało za granicą, tedy czas do przedawnienia przestępstwa i kary potrzebny poddanemu, winę w tém ponoszącemu, bieżec poczyna dopióro z dniem powrotu jego do Państw Austryackich.

§. 36.

O przepuszczenie przeszkód małżeńskich, ustawą kościelną określonych, upraszać należy u władzy kościelnej. Czy zachodzi potrzeba uważnienia małżeństwa, o tém stanowią władze kościelne. Małżeństwo uważnione, co do prawnych skutków cywilnych tak będzie uważane, jak gdyby pierwotnie już ważnie zawartém było.

§. 37.

Udzielenie przepuszczenia zakazów, zawartych w §§. 4, 12 i 13 Monarsze zastrzeżonem zostaje. Mogą téż małżeństwu, z przestąpieniem §. 13 zawartemu, odmówione ustawą cywilne skutki prawne tylko przez łaskę Monarchy następnie w całości lub części być przyznane.

§. 38.

Osoby, chcące wejść w śluby małżeńskie, a wykazujące się, iż władza kościelna upuściła im zapowiedzi drugie i trzecie, może władza obwodowa, a w miejscach, gdzie nie ma władzy téj, także urząd powiatowy, uwolnić od drugiego i trzeciego ogłoszenia, w niniejszej ustawie przepisanego.

§. 39.

Dla ważnych nader powodów może Rząd krajowy, w przypadkach szczególnie nagłych także władza obwodowa, a gdy stwierdzone blizkie niebezpieczeństwo śmierci nie dozwala zwłoki nawet urząd powiatowy, lub władza komunalna, miejsce tegoż zastępująca, uwolnić zupełnie od zapowiedzi, o ile takowe niniejszą ustawą są wymagane. Wszelako oblubieńcy przysięgą stwierdzić muszą przed proboszczem, a wedle możności oraz w obecności urzędnika politycznego, iż im nie jest wiadomą żadna przeszkoda, ich małżeństwu w drodze stać mogąca.

§. 40.

Uwolnienie od wszystkich trzech zapowiedzi udzielonem być winno za złożeniem przysięgi wzmiankowanej wtenczas także, jeżeli dwie osoby chcą ślub brać, o których powszechnie istnieje mniemanie, iż są już z sobą połączone związkiem małżeńskim.

§. 41.

Nie wolno małżonkom, ani nawet za spólną w téj mierze zgodą, rozrywać samowładnie związku małżeńskiego, czy to, że twierdzą, iż małżeństwo ich jest nieważnem, czy téż, że chcą działać tylko o rozdział co do stołu i łoża.

§. 42.

O ważności małżeństwa katolików rozstrzyga ten sąd duchowny, który wedle ustaw katolickiego kościoła jest właściwy.

## §. 43.

Ueber die Gültigkeit von Ehen, welche zwischen katholischen und nicht katholischen Christen geschlossen werden, kann, so lange Ein Eheheil der katholischen Kirche angehört, nur das katholische Ehegericht entscheiden.

## §. 44.

Wenn von zwei Gatten, welche sich als nichtkatholische Christen geehlicht haben, der Eine in die katholische Kirche eintritt, so ist der nichtkatholische Theil dadurch nicht gehindert, sein Bestreitungsrecht nach dem Ehegesetze und vor dem Ehegerichte, welchem er in Folge seines Religionsbekenntnisses untersteht, geltend zu machen, auch kann die Gültigkeit nach demselben Gesetze und durch dasselbe Gericht von Amtswegen untersucht werden. Das über die Gültigkeit der Ehe gefällte Erkenntniß ist für die Beurtheilung der bürgerlichen Rechtsverhältnisse entscheidend. Doch soll es, wenn es auf Ungültigkeit lautet, durch Vermittlung der Landesstelle dem kirchlichen Gerichte des katholischen Ehegatten mitgetheilt werden, damit dasselbe entscheide, in wiefern der ergangene Spruch für das Gewissen dieses Ehegatten bindend sein könne.

## §. 45.

Dem katholisch gewordenen Theile steht es frei, das Bestreitungsrecht, welches ihm das Kirchengesetz zusichert, vor seinem kirchlichen Gerichte geltend zu machen. Auch bleibt es diesem letzteren unbenommen, die Gültigkeit der Ehe von Amtswegen zu untersuchen. Lautet das Endurtheil auf Ungültigkeit, so ist dasselbe durch Vermittlung der Landesstelle dem Ehegerichte des nichtkatholischen Gatten zu entsprechender Verhandlung mitzutheilen.

## §. 46.

Wenn das Gericht des nichtkatholischen Theiles auf Gültigkeit erkennt, so steht es diesem Theile frei, die Trennung des Ehebandes zu verlangen. Das von dem katholischen Ehegerichte gefällte Urtheil der Ungültigkeit ist als ein gesetzlicher Grund der Trennung anzusehen, und die Verhandlung ohne Aufstellung eines Vertheidigers der Ehe zu führen. Wenn das Ansuchen um Trennung nicht gestellt wird, so kann der katholische Theil bei dem ordentlichen Richter um das Erkenntniß ansuchen, daß die bürgerlichen, auf seine Verehelichung gegründeten Rechtsverhältnisse so zu regeln seien, als habe eine Trennung des Ehebandes stattgefunden. Bevor die Trennung ausgesprochen oder das letzterwähnte Erkenntniß erfolgt ist, darf keiner von beiden Theilen eine neue Ehe eingehen.

## §. 47.

Vom Tage des Spruches (§. 46) angefangen, ist die Ehe rücksichtlich ihrer bürgerlichen Wirkungen als getrennt anzusehen. Dem ordentlichen Richter liegt ob, bei sich ergebenden Streitigkeiten nach den Vorschriften der §. 117 und 142 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches vorzugehen.

## §. 43.

O ważności małżeństw, zawartych między chrześcianami katolickimi i niekatolickimi, rozstrzygać może, jak długo jedna strona małżeńska należy do kościoła katolickiego, tylko sąd małżeński katolicki.

## §. 44.

Jeżeli z dwóch małżonków, którzy zawiązali śluby małżeńskie jako chrześcianie katolicy, jedno przechodzi do kościoła katolickiego, natędy stronie niekatolickiej nie stoi nic na przeszkodzie w skutecznieniu prawa zaprzeczenia w miarę ustawy małżeńskiej i przed tym sądem małżeńskim, któremu w skutek wyznania swego religijnego podlega; może także ważność wedle tej samej ustawy i przez ten sam sąd z urzędu być dochodzona. Wyrok o ważności małżeństwa zapadły, stanowczy jest dla ocenienia stósunków prawnych cywilnych. Wszelako jeżeli opiewa na nieważność, za pośrednictwem Rządu krajowego udzielony być winien sądowi kościelnemu małżonka katolickiego do rozstrzygnięcia, jak dalece orzeczenie wydane obowiązywać może sumienie tegoż małżonka.

## §. 45.

Stronie, która wiarę katolicką przyjęła, wolno do skutku przyprowadzić prawo zaprzeczenia, jakie jej ustawa kościelna przyznaje, przed własnym sądem kościelnym. Temuż równie pozostawioném jest, dochodzić z urzędu możności małżeństwa. Jeżeli wyrok ostateczny na nieważność opiewa, udzielonym będzie za pośrednictwem Rządu krajowego sądowi małżeńskiemu małżonka niekatolickiego do odpowiedniej rozprawy.

## §. 46.

Jeżeli sąd strony niekatolickiej orzeka za ważnością, wówczas wolno będzie tej stronie żądać rozwiązania węzła małżeńskiego. Wyrok nieważności, wydany przez sąd małżeński kościelny, uważanym być ma za prawny powód rozwodu, a rozprawa toczoną będzie bez ustanowienia obrońcy małżeństwa. Gdy rozwodu nie żądano, strona katolicka żądać może u zwyczajnego sędzi wyroku, ażeby stósunki prawne cywilne, w zawiązaniu małżeństwa uzasadnione, tak były uporządkowane, jak gdyby nastąpiło było rozwiązanie węzła małżeńskiego. Dopóki rozwód nie jest wyrzeczonym, ani wzmiankowany właśnie wyrok wydanym, żadna z stron obudwóch nie może wchodzić w nowe śluby małżeńskie.

## §. 47.

Od chwili orzeczenia (§. 46) począwszy, małżeństwo uważaném być ma co do skutków jego cywilnych za rozłączone. Sędzia zwyczajny winien będzie w sporach tu zachodzących, postępować wedle przepisów §§. 117 i 142 powszechniej księgi ustaw cywilnych.

Kommt zwischen den Ehegatten, in Beziehung auf ihre Vermögensverhältnisse, kein Vergleich zu Stande, so wird das Vermögen, worüber eine Gütergemeinschaft bestanden hat, wie bei erfolgtem Tode getheilt, und die Ehepacte werden der Regel nach als erloschen angesehen.

Eine Ausnahme von dieser Regel hat jedoch zu Gunsten des nichtkatholischen Theiles Statt, wenn demselben keine Handlung zur Last fällt, welche den katholischen Gatten, wofern er bei seinem früheren nichtkatholischen Religionsbekenntnisse verblieben wäre, zu einer Klage auf Trennung oder Scheidung von Tisch und Bett berechtigt hätte, und zwar in so weit, daß diesem nichtkatholischen Eheheile die auf den Fall des Ueberlebens in den Ehepacten oder in dem Erbvertrage zugesicherten Rechte, so lange er während der Lebenszeit des anderen Theiles sich nicht verhehlicht, vorbehalten bleiben.

Ueberdies soll der ordentliche Richter, wenn das dem nichtkatholischen Theile nach der Trennung verbleibende Vermögen zum anständigen Unterhalte nicht ausreicht, einen von dem anderen Theile zu entrichtenden Betrag, mit Rücksicht auf das Vermögen des Letzteren, ans messen. Diese Verpflichtung hört aber mit dem Entfallen des Bedürfnisses oder mit der Wiederverhehlichung des nichtkatholischen Theiles auf.

#### §. 48.

Wenn zwei Personen, welche sich als nichtkatholische Christen geehelicht haben, in die katholische Kirche eintreten, so entscheidet, in sofern sich über die Gültigkeit oder Ungültigkeit der Ehe eine Frage ergibt, das katholische Ehegericht. Wofern aber das angeregte Hinderniß dem Gesetze, unter welchem die Ehe geschlossen wurde, unbekannt ist, so soll ein auf Ungültigkeit lautender Spruch in Betreff seiner Rückwirkungen auf die bürgerlichen Rechtsverhältnisse der Kinder so behandelt werden, als hätte eine Trennung der Ehe stattgefunden, und dem Theile, welchem der anständige Unterhalt mangelt, hat der andere, wenn seine Vermögensverhältnisse es gestatten, einen jährlichen Betrag zu entrichten, welcher durch einen Vergleich, oder wofern ein solcher nicht zu Stande kommt, durch den ordentlichen Richter zu bestimmen ist. Die Verbindlichkeit zu dieser Leistung hört auf, wenn der Eheheil, welchem sie gebührt, derselben zu seinem anständigen Unterhalte nicht mehr bedarf oder sich wieder verhehlicht.

#### §. 49.

Jedes Urtheil über die Gültigkeit einer Ehe wird von dem Bischöfe, durch dessen Ehegericht es gefällt worden ist, dem politischen Landeschef mitgetheilt werden. Diesem liegt es ob, nach Umständen die erforderlichen Einleitungen zu treffen.

#### §. 50.

Die aus einer ungiltigen, nach Kundmachung dieses Gesetzes geschlossenen, oder zwar früher geschlossenen, jedoch über diesen Zeitpunkt hinaus fortgesetzten Ehe erzeugten Kinder sind, auf was immer für Gründen die Ungültigkeit der Ehe beruhen möge,

Jeżeli między małżonkami, pod względem stósunków ich majątkowych nie przyszła do skutku ugoda, wówczas majątek, względem którego istniała spólność, podzielonym zostanie, jak w przypadku nastąpionój śmierci, a układy małżeńskie z reguły za wygasłe uważane będą.

Wyjątek od téj reguły znajduje atoli miejsce na korzyść strony niekatolickiej, jeżeli nie ciąży na niej żadna czynność, któraby małżonkowi katolickiemu, gdyby pozostał był przy dawniejszym swém niekatolickim wyznaniu religijném, dawała prawo do skargi o rozwód albo rozdział co do stołu i łoża, a to tak dalece, iż prawa, zabezpieczone na przypadek przeżycia w kontraktach małżeńskich lub w kontrakcie dziedziczenia, rzeczonój stronie małżeńskiej niekatolickiej dopóty zastrzeżone zostają, dopóki podczas życia strony drugiej nie wchodzi w związki małżeńskie.

Nadto sędzia zwyczajny w razie, gdyby majątek, stronie niekatolickiej po rozwodzie pozostały, nie wystarczał do utrzymania przyzwoitego, wymierzyć ma kwotę, stronie drugiej wypłacić się mającą, ze względem na majątek téjże. Obowiązek ten ustaje w chwili, kiedy potrzeba odpada lub strona niekatolicka w nowe związki małżeńskie wchodzi.

#### §. 48.

Jeżeli obie osoby, które zawarły śluby małżeńskie jako chrześciance niekatolickie, przechodzą na religię katolicką, wówczas, jeżeli kwestya zachodzi o ważność lub nieważność małżeństwa, rozstrzyga sąd małżeński katolicki. Jeżeli zaś przeszkoda wzniecona nie jest znaną ustawie, pod którą małżeństwo zawartém zostało, wówczas wyrok, na nieważność zapadły pod względem skutków, oddziaływających na cywilne stósunki prawne dzieci, uważanym być ma tak, jak gdyby rozwód małżeństwa miejsce był miał, a stronie, u której zachodzi brak utrzymania przyzwoitego, winna będzie druga, gdzie tego pozwalają jój stósunki majątkowe, wypłacać rocznie sumę, oznaczoną albo drogą ugody, albo gdyby ta do skutku nie przyszła, przez sędziego zwyczajnego. Obowiązek do téj prestacyi ustaje, skoro strona, której się takowa należy, do swego zwyczajnego utrzymania jój już więcej nie potrzebuje, albo téż znowu w śluby małżeńskie wchodzi.

#### §. 49.

Każdy wyrok o ważności małżeństwa, zakomunikowanym będzie politycznemu Szefowi kraju przez biskupa tego sądu małżeńskiego, przez który został wydanym. Szef polityczny kraju obowiązany będzie wedle okoliczności zarządzić środki potrzebne.

#### §. 50.

Dzieci, zrodzone z małżeństwa nieważnego, po obwieszczeniu niniejszój ustawy zawartego, albo wprowadzie pierwój zawartego, lecz nad ten czas w dalszym ciągu pozostającego, na jakichkolwiek bądź powodach nieważność małżeństwa

als eheliche anzusehen, wosern wenigstens Einem der Eltern die schuldlose Unwissenheit des Ehehindernisses zu Statten kommt. In wie weit solche Kinder von der Erlangung jenes Vermögens ausgeschlossen seien, welches durch Familienanordnungen der ehelichen Abstammung besonders vorbehalten ist, muß nach den allgemeinen gesetzlichen Bestimmungen beurtheilt werden.

#### §. 51.

Das von dem zuständigen kirchlichen Gerichte über die Giltigkeit der Ehe gefällte Endurtheil ist hinsichtlich derselben für die bürgerlichen Rechtswirkungen maßgebend.

Ist aber die Ehe wegen eines jener Hindernisse für ungiltig erklärt worden, die der §. 80 der Anweisung für die geistlichen Gerichte aufzählt, so sind die Rechtsverhältnisse der Kinder so zu regeln, als hätte eine Trennung des Ehebandes stattgefunden.

Auch ist der schuldlose Theil berechtigt, von dem schuldtragenden Theile eine Entschädigung zu verlangen.

#### §. 52.

Über die Entschädigung, welche der schuldtragende Theil dem schuldlosen zu leisten hat, die Versorgung der Kinder und überhaupt alle aus der Ungiltigerklärung entstehenden Vermögensfragen, sowie über die Thatsache der schuldlosen Unwissenheit, in soweit von derselben bürgerliche Rechte abhängen, entscheidet das weltliche Gericht.

#### §. 53.

Die Ungiltigerklärung der Ehe ist im Trauungsbuche anzumerken, und zwar, wenn die Ehe an einem dritten Orte, wo keiner von beiden Eheverberern eingepfarrt war, geschlossen wurde, nicht nur im Trauungsbuche der Pfarre, wo die Eheschließung stattfand, sondern auch in dem des Pfarrers, welcher die Ermächtigung zur Trauung erteilt hat.

#### §. 54.

Wenn Jemand, sei es auch zur Begründung von bloß bürgerlichen Rechtsansprüchen, die Richtigkeit eines Urtheiles behauptet, welches bei Lebzeiten beider Gatten, oder doch in Folge einer Untersuchung, die bei Lebzeit beider Gatten anhängig wurde, über die Giltigkeit der Ehe von dem katholischen Ehegerichte gefällt worden ist, so hat er sich deshalb an das geistliche Gericht zu wenden.

#### §. 55.

Wird eine Ehe erst nachdem sie bereits durch den Tod getrennt ist, vor dem kirchlichen Gerichte bestritten und vom demselben für ungiltig erklärt, so äußert dieß Urtheil auf die bürgerlichen Rechtswirkungen der Ehe keinen Einfluß. Wenn demnach Jemand zur Begründung von bürgerlichen Rechtsansprüchen die Ungiltigkeit einer Ehe behauptet, welche vor ihrer durch den Tod erfolgten Auflösung entweder gar nicht, oder ohne Erfolg in Frage gestellt wurde, so hat das Gericht, welchem die Entscheidung über die

zasadzaćby się miała, uważane być mają za ślubne, skoroby tylko za jednym z rodziców bezwinną niewiadomość przeszkody małżeństwa przemawiała. Jak dalece dzieci takowe wykluczonemi być mają od dostąpienia majątku, osobno zastrzeżonego dla potomstwa ślubnego w rozporządzeniach familijnych, ocenionem być winno wedle powszechnych postanowień prawnych.

#### §. 51.

Wyrok ostateczny, przez właściwy sąd kościelny ku ważności małżeństwa zapadły, stanowczym jest względem niego co do prawnych skutków jego cywilnych.

Jeżeli zaś małżeństwo za nieważne uznanem zostało dla jednej z przeszkód, które wylicza §. 80 instrukcyi dla sądów duchownych, natedy prawne stosunki dzieci tak mają być uregulowane, jak gdyby nastąpiło było rozwiązanie węzła małżeńskiego.

Również strona, nie mająca w tém winy, prawo mieć będzie żądać wynagrodzenia szkody od strony, winę ponoszącej.

#### §. 52.

Względem wynagrodzenia, jakie dać winna strona winę ponosząca stronie, w zawinieniu się nie znajdującą, względem zaopatrzenia dzieci i ogólnie względem wszystkich kwestyj majątkowych, z uznania nieważności wynikających, tudzież względem rzeczywistości bezwinną niewiadomości, o ile od téjże zawisły prawa cywilne, rozstrzyga sąd świecki.

#### §. 53.

Uznanie nieważności małżeństwa nadmienionem być ma w księdze ślubów, a to, jeżeli małżeństwo obchodzonem było w trzecim miejscu, gdzie żadna z stron małżeńskich nie miała parafii swojej, nie tylko w księdze ślubów parafii, gdzie małżeństwo zawartem zostało, lecz także w księdze tego proboszcza, który upoważnienie udzielił do dania ślubu.

#### §. 54.

Ktoby chociaż tylko do uzasadnienia cywilnych jedynie praworoszczeń, utrzymywał nieważność wyroku, który za życia obydwóch małżonków, albo w skutek dochodzenia, wytoczonego za życia obydwu małżonków względem ważności małżeństwa przez sąd małżeński kościelny był wydany, winien będzie udać się z tém do sądu duchownego.

#### §. 55.

Jeżeli małżeństwo dopiero, gdy już przez śmierć rozłączonem zostało, przed sądem kościelnym będzie zaprzeczonem i przez tenże za nieważne uznanem, wówczas wyrok ten nie będzie wywierać wpływu na cywilne skutki prawne małżeństwa. Jeżeli więc dla uzasadnienia cywilnych praworoszczeń utrzymuje kto nieważność małżeństwa, która przed jego rozwiązaniem przez śmierć albo wcale nie była zakwestyonowaną, lub bez skutku, wówczas sąd, do którego rozstrzygnięcie wzglę-



streitigen Rechte zuseht, zu diesem Zwecke auch die Giltigkeit der Ehe zu beurtheilen, und die Entscheidung desselben ist für die bloß bürgerlichen Rechtswirkungen der Ehe maßgebend.

Bei dieser Verhandlung ist, wenn die Ehe nach der Kundmachung dieses Gesetzes geschlossen, oder zwar früher geschlossen, aber über diesen Zeitpunkt hinaus fortgesetzt worden ist, die Giltigkeit derselben nach dem Kirchengesetze zu beurtheilen, jedoch können jene Hindernisse, welche der §. 80 der Anweisung für die kirchlichen Ehegerichte aufzählt, ferner jene, welche bei Lebzeiten der Ehegatten entweder thatsächlich oder durch die erhaltene Nachsicht behoben wurden, endlich jene, welche nur von den Ehegatten, oder von einem derselben angeregt werden dürfen, nicht geltend gemacht werden.

#### §. 56.

Wenn beide Gatten einem nichtkatholischen Religionsbekenntnisse zugethan sind, so entscheidet über die Giltigkeit ihrer Ehe das Gericht, welches für die Ehefachen ihrer Glaubensverwandten das zuständige ist. Hat aber bei Schließung der Ehe wenigstens Ein Theil der katholischen Kirche angehört, oder sind beide Gatten in die katholische Kirche eingetreten und haben sie später wieder verlassen, so können Hindernisse, welche dem Kirchengesetze fremd sind, als Grund der Ungiltigkeit nicht angeführt werden.

#### §. 57.

Das Band einer Ehe, bei deren Eingehung wenigstens Ein Theil der katholischen Kirche angehört hat, kann auch dann nicht getrennt werden, wenn in Folge einer Aenderung des Religionsbekenntnisses beide Theile einer nichtkatholischen Kirche oder Religionsgesellschaft zugethan sind. Ingleichen kann eine Ehetrennung nicht stattfinden, wenn zwei Personen, die sich als nichtkatholische Christen ehelichten, in die katholische Kirche eingetreten sind, sei es auch, daß in der Folge sich beide wieder einem nichtkatholischen Religionsbekenntnisse zugewendet haben.

#### §. 58.

Wird eine Ehe dadurch getrennt, daß der Eine Gatte vor Vollziehung derselben die feierlichen Gelübde ablegt, so verbleibt dem anderen bis zu seiner allfälligen Wiederverhehlichung das Recht auf den anständigen Unterhalt. Die Ehepacte sind, in soweit darüber kein Vergleich getroffen wird, für beide Theile erloschen.

#### §. 59.

Bei allen Ehen zwischen Katholiken, dann bei Ehen zwischen einer katholischen und einer nichtkatholischen Person, wofern zur Zeit der Verehelichung wenigstens Eine von beiden katholisch war, muß der Gatte, welcher rechtmäßige Gründe zur Scheidung von Tisch und Bett zu haben glaubt, seine Klage bei dem katholischen Ehegerichte anbringen.

dem spraw spornych należy, tym końcem także ważność małżeństwa ocenić ma, a rozstrzygnięcie jego stanowczém będzie dla wyłącznie cywilnych skutków prawnych małżeństwa.

Przy rozprawie takowej, jeżeli małżeństwo po obwieszczeniu niniejszej ustawy zostało zawartém, lub wprawdzie piérwój było zawartém, lecz nad czas rzeczony ciąg dalszy miało, ważność onegoż ocenioną być ma wedle ustawy kościelnej, wszelako nie będą mogły skutecznie być przeprowadzone przeszkody, które §. 80 instrukcyi dla sądów małżeńskich kościelnych wylicza, tudzież które za życia małżonków albo rzeczywiście albo przez pobłażenie usunięte zostały, nakoniec, które tylko przez małżonków, lub jednego z nich wzniecone być mogą.

#### §. 56.

Jeżeli oboje małżonkowie są wyznania religijnego niekatolickiego, wówczas rozstrzyga o ważności ich małżeństwa sąd, będący w sprawach małżeńskich spółwyznawców ich właściwy. Jeżeli przy zawarciu małżeństwa jedna przynajmniej strona należała do kościoła katolickiego, albo oboje małżonkowie przeszli na religię katolicką, której się później znowu wyparli, natelyd przeszkody, ustawie kościelnej obce, nie mogą za podstawę nieważności być przytaczane.

#### §. 57.

Węzeł małżeński, przy zawarciu którego przynajmniej jedna część należała do kościoła katolickiego, wtenczas nawet nie może być rozwiązany, gdyby w skutek zmiany wyznania religijnego obie strony przeszły do kościoła lub towarzystwa religijnego niekatolickiego. Również nie może mieć miejsca rozłączenie małżeństwa, gdy dwie osoby, które jako chrześciance niekatolicycy w stan małżeński wstąpiły, przeszły na religię katolicką, chociażby następnie obie znowu do wyznania religijnego niekatolickiego powróciły.

#### §. 58.

Gdyby małżeństwo dla tego rozłączoném zostało, że jeden z małżonków składa śluby uroczyste przed wykonaniem onego, wówczas pozostaje drugiemu aż do chwili nowego zawiązania ślubów małżeńskich, gdzieby takowe miejsce miało, prawo do utrzymania przyzwoitego. Intercyzy małżeńskie, o ile w tym przedmiocie nie nastąpiła ugoda, dla obu stron ważność tracą.

#### §. 59.

Przy wszystkich małżeństwach między katolikami, tudzież przy małżeństwach między osobą katolicką i niekatolicką, jeżeli w czasie zawarcia małżeństwa przynajmniej jedna z nich wyznawała wiarę katolicką, małżonek, który sądzi mieć prawne powody do rozdziału co do stołu i łoża, wnieść winien skargę swoją do sądu małżeńskiego katolickiego.

## §. 60.

Auf Einschreiten des Ehegerichtes hat die Personal-Instanz des geklagten Gatten der Gattin und den Kindern bis zur Entscheidung der Sache den anständigen Unterhalt anzuweisen. Uebrigens kann, wenn und wie immer ein Gatte durch Zusammenleben mit dem anderen dringend gefährdet ist, der ordentliche Richter, und nach Gestalt des Falles auch die Sicherheitsbehörde demselben auf sein Ansuchen einen abgesonderten Wohnort gestatten; doch ist das Ehegericht von der getroffenen Verfügung sogleich in Kenntniß zu setzen.

## §. 61.

Das zuständige Ehegericht hat in jedem auf Scheidung lautenden Erkenntnisse auszudrücken, ob und in wie weit beide Ehegatten oder Einer derselben Schuld tragen.

## §. 62.

Die ausgesprochene Scheidung ist von dem geistlichen Gerichte der Personal-Instanz der Gatten mitzutheilen, und bringt alle Rechtswirkungen hervor, welche nach den bestehenden Gesetzen durch die gerichtliche Scheidung begründet werden.

## §. 63.

Nachdem auf Scheidung erkannt worden ist, soll der Richter den Versuch machen, die Streitigkeiten, welche über die Absonderung des Vermögens, die Versorgung der Kinder, oder andere Forderungen entstehen, durch Vergleich beizulegen. Sind die Parteien zu einem Vergleiche nicht zu bewegen, so hat er sie zu dem ordentlichen Verfahren anzuweisen, inzwischen aber der Gattin und den Kindern den anständigen Unterhalt auszumessen, oder auch die schon getroffene Bestimmung bis zur Beendigung des Rechtsstreites zu erstrecken.

## §. 64.

Hinsichtlich der Entschädigungsansprüche und aller das Vermögen betreffenden Streitigkeiten, welche durch die Ungültigerklärung einer Ehe oder durch die Scheidung von Tisch und Bett veranlaßt werden, steht es den Parteien frei, das Ehegericht zum Schiedsgerichte zu wählen.

## §. 65.

Ueber einen solchen Vergleich muß stets eine Urkunde aufgesetzt werden, und wenn dieß beobachtet worden ist, so kann kein Theil ohne Bewilligung des anderen zurücktreten. Doch bedürfen Minderjährige zu dem Vergleiche der Genehmigung ihres Vaters oder Vormundes und der Vormundschaftsbehörde. Von dem schiedsrichterlichen Ausspruche findet keine Berufung Statt; es kann aber eine Klage auf Nichtigkeit vor dem ordentlichen Richter angestellt werden.

## §. 66.

Wenn die geschiedenen Ehegatten sich wieder vereinigen, so wird das geistliche Gericht die Personal-Instanz derselben hiervon in Kenntniß setzen.

## §. 66.

Wenn von zwei Personen, welche sich als nichtkatholische Christen geehelicht haben,

## §. 60.

Za działaniem sądu małżeńskiego, personalna instancja małżonka oskarżonego winna będzie przekazać małżonce i dzieciom utrzymanie przyzwoite aż do chwili rozstrzygnięcia rzeczy. Zresztą może sędzia zwyczajny, a wedle okoliczności przypadku także i władza bezpieczeństwa, gdyby i jakkolwiekby jeden małżonek przez wspólne z drugim pożycie na niebezpieczeństwo widocznie był wystawionym, dozwolić onemu, na żądanie jego, zamieszkania oddzielnego; wszakże sąd małżeński o rozporządzeniu takowem natychmiast wiadomość otrzymać ma.

## §. 61.

Sąd małżeński właściwy wyrazić winien w każdym wyroku na rozdział co do osób opiewającym, czy i jak dalece oboje małżonkowie lub jedno z nich winę w tém ma.

## §. 62.

Orzeczony rozdział co do osób zakomunikowanym być ma przez sąd duchowny instancji personalnej małżonków, i pociągą za sobą wszelkie skutki prawne, jakie wedle istniejących ustaw przez sądowy rozdział co do osób uzasadnione są.

## §. 63.

Gdy orzeczenie na rozdział, co do osób nastąpiło, sędzia starać się winien na drodze ugody załatwić spory, zachodzące w przedmiocie oddzielenia majątku, zaopatrzenia dzieci, lub innych pretensyj. Jeżeli strony do ugody skłonić się nie dają, winien je odesłać do zwyczajnej procedury, tym czasem jednak wymierzyć małżonce i dzieciom utrzymanie przyzwoite, lub też nawet zapadłe już postanowienie odroczyć aż do ukończenia sporu prawnego.

## §. 64.

Względem pretensyj wynagrodzenia i wszelkich sporów majątku dotyczących, spowodowanych przez unieważnienie małżeństwa lub przez rozdział co do stołu i łoża, wolno stronom obrać sobie sąd małżeński na sąd polubowny.

Względem ugody takowej zawsze dokument musi być wystawionym, a jeżeli to zachowaniem zostało, nie może już żadna strona odstąpić bez zezwolenia drugiej. Wszelako małoletni potrzebują do ugody zezwolenia ojca swego lub opiekuna i władzy opiekuńczej. Od wyroku rozjemczego nie ma dalszego powołania, wszelako wytoczona być może skarga o nieważność przed sędzią zwyczajnym.

## §. 65.

Jeżeli rozdzieleni znowu się z sobą łączą, wówczas sąd duchowny uwiadomi o tém ich instancję personalną.

## §. 66.

Jeżeli z dwóch osób, które zawarły z sobą śluby małżeńskie jako chrześciance

die Eine in die katholische Kirche eintritt, so hat jeder Theil seine allfällige Scheidungsklage bei dem Ehegerichte anzubringen, welchem er in Folge seines Religionsbekenntnisses untersteht. Auch kann der nichtkatholische Theil nach den Vorschriften des Ehegesetzes, dem er unterworfen ist, die Trennung des Ehebandes bei seinem Ehegerichte verlangen. Beschwerden wegen verweigerten oder eigenmächtig aufgehobenen Zusammenlebens gehören vor das Ehegericht des Beklagten.

#### §. 67.

Das rechtskräftige, auf Scheidung oder Trennung lautende Urtheil des Ehegerichtes eines Gatten ist für beide Theile entscheidend. Die von dem Ehegerichte des nichtkatholischen Gatten ausgesprochene Trennung der Ehe dem Bande nach hat jedoch für den katholischen Theil in Betreff der ehelichen Lebensgemeinschaft nur die Wirkung der lebenslänglichen Scheidung von Tisch und Bett.

#### §. 68.

Wenn das katholische Ehegericht auf lebenslängliche Scheidung von Tisch und Bett erkennt, so kann der nichtkatholische Theil auf Grund dieses Urtheiles bei seinem Ehegerichte um Trennung des Ehebandes nachsuchen. Er kann jedoch zu keiner neuen Ehe schreiten, bevor die Trennung von seinem Ehegerichte ausgesprochen worden ist.

#### §. 69.

Ist in dem Urtheile des katholischen Ehegerichtes der nichtkatholische Gatte als schuldtragend an der Scheidung bezeichnet worden, so hat auf dessen Ansuchen über die Thatsache der Schuld, in soweit darauf Vermögensansprüche gegründet werden, der ordentliche Richter zu erkennen.

Dies gilt auch in dem Falle, wenn über die Klage des nichtkatholischen Theiles das geistliche Ehegericht desselben den katholischen Theil als schuldtragend an der Scheidung oder Trennung der Ehe erklärt hat.

#### §. 70.

Kommt zwischen den Ehegatten in Beziehung auf ihre Vermögensverhältnisse kein Vergleich zu Stande, so finden die Bestimmungen der §§. 1264 oder 1266 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches Statt, je nachdem beide Ehegatten nur als von Tisch und Bett geschieden zu betrachten sind, oder die Ehe rücksichtlich des nichtkatholischen Gatten getrennt ist. In letzterem Falle kann auch der katholische Theil, obgleich er für schuldlos erkannt wurde, auf die gesetzliche Erbfolge (§. 757 — 759 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches) keinen Anspruch machen.

#### §. 71.

Hat das geistliche Gericht auf Einschreiten des katholischen Theiles die Scheidung auf unbestimmte Zeit erkannt, und ist nach Ablauf von mehr als drei Jahren noch keine

niekatolicycy, jedna przyjmuje religią katolicką, wówczas każda strona zachodząca skargę swą o rozdzielenie wnieść powinna do tego sądu małżeńskiego, któremu wedle religijnego wyznania swego podlega. Także może strona niekatolicka w skutek przepisów ustawy małżeńskiej, której jest podległą, żądać rozwiązania węzła małżeńskiego w sądzie swoim małżeńskim. Zażalenia względem odmówionego lub samowładnie zniesionego pożycia spólnego należą przed sąd małżeński oskarżonego.

#### §. 67.

Prawomocny wyrok sądu małżeńskiego jednego małżonka, opiewający na rozdział co do osób lub na rozwód, dla obu stron jest stanowczym. Rozwiązanie atoliż małżeństwa wedle węzła, wyrzeczone przez sąd małżeński małżonka niekatolickiego, pociąga za sobą pod względem pożycia spólnego małżeńskiego tylko skutek dożywotniego rozdziału co do stołu i łoża.

#### §. 68.

Jeżeli sąd małżeński katolicki orzeka na dożywotni rozdział od stołu i łoża, wówczas strona niekatolicka żądać może na podstawie wyroku takowego u sądu swego małżeńskiego rozwiązania węzła małżeńskiego. Nie może atoli zawiązywać małżeństwa nowego, dopóki nie został wyrzeczonem rozwód przez sąd jego małżeński.

#### §. 69.

Jeżeli w wyroku katolickiego sądu małżeńskiego rozdział co do osób oznaczonym został jako z winy niekatolickiego małżonka pochodzący, wówczas na żądanie jego co do rzeczywistości winy, o ile na tém pretensye majątkowe uzasadnione bywają, orzekać ma sędzia zwyczajny.

Rozumić się to także i w tym przypadku, jeżeli w skutek skargi strony niekatolickiej sąd jego małżeński duchowny uznaje, że rozdział co do osób lub rozwód małżeństwa z winy strony katolickiej pochodzi.

#### §. 70.

Jeżeli między małżonkami pod względem ich stósunków majątkowych ugoda do skutku nie przyszła, wówczas znajdują zastosowanie postanowienia §§. 1264 albo 1266 powszechniej księgi ustaw cywilnych, w miarę tego, czy oboje małżonkowie tylko jako rozdzieleni mają być uważani co do stołu i łoża, lub małżeństwo względem małżonka niekatolickiego rozwiedzioném jest. W razie ostatnim także i strona katolicka, lubo bez winy uznana została, nie będzie mogła sobie rościć pretensyi do prawnego dziedziczenia (§. 757—759 powszechniej księgi ustaw cywilnych).

#### §. 71.

Jeżeli sąd duchowny na żądanie strony katolickiej rozdział co do osób orzeka na czas niepewny, a po upływie więcej jak lat trzech jeszcze nie ma nadziei,

Musicht vorhanden, daß der katholische Gatte in die Wiedervereinigung einwilligen werde, so kann der nichtkatholische Theil bei seinem Ehegerichte die Trennung nachsuchen. Hat derselbe aber zu der Scheidung durch eine Handlung Anlaß gegeben, welche den schuldlosen katholischen Theil, wofern er nicht in die katholische Kirche eingetreten wäre, zur Klage auf Trennung oder auf Scheidung von Tisch und Bett berechtigt hätte, so sind nach erfolgter Trennung die Vermögensverhältnisse so zu ordnen, als trüge der nichtkatholische Gatte an der Trennung Schuld. Sonst sind die Vermögensfragen nach dem ersten Absätze von §. 1266 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches zu behandeln; wofern aber Umstände obwalten, welche die Weigerung, sich wieder zu vereinigen, rechtfertigen, und der katholische Theil kein zu seinem anständigen Unterhalte ausreichendes Vermögen besitzt, so hat der nichtkatholische demselben nach Maßgabe seines Vermögens einen jährlichen Betrag zu entrichten, welchen der ordentliche Richter nach billigem Ermessen festsetzen wird.

#### §. 72.

Wünschen die Ehegatten, nachdem das Ehegericht des nichtkatholischen Theiles die Trennung ausgesprochen hat, sich wieder zu vereinigen, so haben sie ihren Entschluß bei dem Ehegerichte des katholischen Theiles anzuzeigen und von dem Ehegerichte, welches die Trennung ausgesprochen hat, die Aufhebung seines Erkenntnisses zu erwirken. Sobald dieß geschehen ist, treten alle bürgerlichen Wirkungen der Ehe von neuem in Kraft; nur leben die früheren Ehepacte nicht wieder auf.

Von der Wiedervereinigung ist der ordentliche Richter in Kenntniß zu setzen.

#### §. 73.

Wenn ein Ehemann, welcher außer dem Falle des §. 121 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches seine Gattin bereits von einem Anderen geschwängert findet, sogleich nach Entdeckung dieses Umstandes den ehelichen Umgang mit ihr einstellt, und binnen Einem Monate die Klage auf Scheidung anhängig macht, so sollen im Falle, daß die Scheidung nicht ausgesprochen würde, auf sein bei dem ordentlichen Gerichte anzubringendes Ansuchen die bloß bürgerlichen, durch seine Verhehlung begründeten Rechtsverhältnisse so geordnet werden, als habe eine von der Gattin verschuldete Scheidung von Tisch und Bett stattgefunden.

Die gleiche Bestimmung findet zu Gunsten des schuldlosen Gatten im Falle des §. 12 Statt.

#### §. 74.

Ein katholischer Oesterreicher kann bei einer Verhehlung im Auslande jene Form der Eheschließung, welche die Landesgesetze vorschreiben, oder gestatten, in soweit zur Richtschnur nehmen, als dieselbe den Bedingungen entspricht, an welche das katholische Kirchengesetz in dem Lande, wo die Ehe geschlossen wird, die Giltigkeit der Ehe knüpft. In Allem, was nicht bloß die Form der Eheschließung betrifft, bleibt er an die Vorschriften dieses Gesetzes gebunden. Auch hat er, wenn er noch nicht ein volles Jahr

iż małżonek katolicki zezwoli na powtórne połączenie się, wówczas strona niekatolicka żądać może rozwodu w swoim sądzie małżeńskim. Jeżeli zaś ta dała powód do rozdziału co do osób, przez uczynek, któryby bezwinnę stronie katolickiej, gdyby nie była przyjęła religii katolickiej, dawał prawo do wyniesienia skargi o rozwód lub rozdział co do stołu i łoża, wówczas po nastąpionym rozwodzie stosunki majątkowe tak mają być uporządkowane, jak gdyby małżonek niekatolicki winien był rozwodu. Zresztą kwestye majątkowe rozwiązane być mają wedle pierwszego ustępu §. 1266 powszechnej księgi ustaw cywilnych; jeżeli zaś zachodzą okoliczności, które usprawiedliwiają nieprzychylenie się do przywrócenia połączenia, a strona katolicka nie posiada majątku, dostatecznego do przyzwoitego utrzymania swego, wówczas strona niekatolicka winna jej będzie w miarę majątku swego, wypłacać kwotę roczną, przez sędziego zwyczajnego wedle słuszności oznaczoną.

#### §. 72.

Jeżeli małżonkowie, gdy sąd małżeński strony niekatolickiej rozwód orzekł, znowu się połączyć chcą, oznajmić mają postanowienie swe w sądzie małżeńskim strony katolickiej, oraz wyjednać w sądzie małżeńskim, od którego rozwód wyznaczony był, zniesienia wyroku jego. Skoro to nastąpi, odzyskują moc wszelkie cywilne skutki małżeństwa; tylko pierwsze intercyzy małżeńskie nie wędą już w życie.

O przywróceniu połączenia sędzia zwyczajny uwiadomionym być winien.

#### §. 73.

Wyjawszy przypadek §. 121 powszechnej księgi ustaw cywilnych, jeżeli mąż znajdzie żonę swą już ciężarną z innym mężczyzną, i zaraz po odkryciu okoliczności téj zaniecha małżeńskiego z nią obcowania, tudzież w ciągu jednego miesiąca wytacza skargę o rozdział co do osób, wówczas, gdyby rozdział nie był orzeczony, na żądanie jego, do zwyczajnego sądu wniesionem być mające, stosunki prawne wyłącznie cywilne, przez zaślubienie jego uzasadnione, tak mają być uporządkowane, jak gdyby nastąpił był zawiniony przez małżonkę rozdział co do stołu i łoża.

Postanowienie to równie znajdzie zastosowanie na korzyść bezwinnego małżonka w przypadku przewidzianym w §. 12.

#### §. 74.

Katolicki Austryak może przy zaślubieniu za granicą formę zawierania małżeństwa, ustawami krajowemi przepisaną lub dozwoloną, o tyle brać za правило, o ile takowa odpowiada warunkom, do których ustawa kościelna katolicka w kraju, gdzie małżeństwo zawartem zostało, ważność małżeństwa przywiązuje. We wszystkim, co nie dotyczy wyłącznie formy zawierania małżeństwa, już stosować się winien do przepisów niniejszej ustawy. Nadto, jeżeli nie przemieszkał jeszcze



im Auslande wohnhaft ist, dafür zu sorgen, daß seine bevorstehende Ehe an jenem Orte des Inlandes, wo er zuletzt seinen Wohnsitz gehabt hat, dreimal verkündet werde.

§. 75.

Wenn ein österreichischer Staatsbürger, welcher sich im Auslande verhehelicht hat, in das Kaiserthum zurückkehrt, so ist er verbunden, die Vormerkung seiner Ehe in dem Trauungsbuche der Pfarre, wo er seinen Wohnsitz nimmt, zu erwirken.

§. 76.

Wenn eine Ehe für ungiltig erklärt, oder durch des Mannes Tod aufgelöst wird, so kann die Frau, wofern sie schwanger ist, nicht vor ihrer Entbindung, und wenn über ihre Schwangerschaft ein Zweifel entsteht, nicht vor Ablauf des sechsten Monates zu einer neuen Ehe schreiten. Ist jedoch nach den Umständen, oder nach dem Zeugnisse der Sachverständigen ein Vorhandensein der Schwangerschaft nicht wahrscheinlich, so kann nach drei Monaten Nachsicht ertheilt werden, und zwar im Falle der Ungiltigerklärung von der Landesstelle, und in Orten, wo sich keine Landesstelle befindet, von der Kreisbehörde, im Falle aber, daß der Tod des Mannes die Ehe aufgelöst hat, nur von der Landesstelle und nur aus höchst dringenden Gründen.

§. 77.

Wird diese Vorschrift übertreten, so verliert die Frau ihren Anspruch auf die ihr von dem vorigen Manne durch Ehepacte, Erbvertrag oder letzten Willen zugewendeten Vortheile, und beide Theile sind mit einer den Umständen angemessenen Strafe zu belegen; der Mann aber verliert das ihm im Falle des §. 73 vorbehaltene Recht.

Wird in einer solchen Ehe ein Kind geboren, und es ist wenigstens zweifelhaft, ob es nicht von dem vorigen Manne gezeugt worden sei, so ist demselben ein Curator zur Vertretung seiner Rechte zu bestellen.

pełnego roku za granicą, staranie mieć winien o to, ażeby jego małżeństwo zamierzone trzy razy ogłoszonem zostało w tém miejscu kraju tutejszego, w którym na ostatku miał mieszkanie swoje.

§. 75.

Austryacki obywatel Państwa, za granicą zaślubiony, powróciwszy do Cesarstwa, obowiązany jest, pozyskać sobie zanotowanie małżeństwa swego w księdze ślubów téj parafii, gdzie obiera siedzibę swoją.

§. 76.

Kiedy małżeństwo za nieważne jest uznanem, lub téż przez śmierć męża rozwiązaniem, żona, jeżeli jest w ciąży, nie może zawierać nowego małżeństwa przed położeniem swym, a jeżeli zachodzi wątpliwość co do ciąży, przed upływem szóstego miesiąca. Atoliż, jeżeli wedle okoliczności, lub według świadectwa w sztuce biegłych nie ma prawdopodobieństwa względem istnienia ciąży, można od zakazu tego odstąpienie uzyskać, a to w razie unieważnienia, u Rządu krajowego, w miejscach zaś, gdzie nie ma Rządu krajowego, u władzy obwodowej, w przypadku jednak, gdy przez śmierć męża małżeństwo rozwiązaniem zostało, tylko u Rządu krajowego i to tylko z powodów wielce naglących.

§. 77.

Przestąpienie przepisu tego pociąga za sobą, iż żona utracą prawo swe do korzyści, przez męża poprzedniego jej przyznanych w intercyzach małżeńskich, w kontrakcie dziedziczenia, lub w rozporządzeniu ostatniej woli; oraz obie strony pociąganemi być mają do kary okolicznościom odpowiedniej; mąż zaś utracą prawo, zastrzeżone mu w przypadku §. 73.

Jeżeli w takim małżeństwie dziecię urodzonem będzie, a zachodzi przynajmniej wątpliwość co do tego, czy nie było spłodzonem przez poprzedniego męża, natedy dodanym mu być ma kurator do obrony praw jego.

## A n h a n g II.

# A n w e i s u n g

für die geistlichen Gerichte des Kaiserthumes Oesterreich in  
Betreff der Ehesachen.

### Erster Abschnitt.

#### Von der Ehe.

##### §. 1.

Eigenthümlichkeit und  
höhere Weihe der ehe-  
lichen Gesellschaft.

Die Ehe ist eine Verbindung zwischen Mann und Weib, welche nach Gottes Willen zu Fortpflanzung des menschlichen Geschlechtes und wechselseitiger Unterstützung geordnet ist. Schon bei ihrem ersten Beginne ward sie als unauflöslich eingesezt und empfing zu ihrer Richtschnur die Mahnung, daß die Gatten Zwei in Einem Fleische seien; Christus der Herr aber hat sie zu ihrer ursprünglichen Würde zurückgeführt und zu einem Sacramente des neuen Bundes erhoben.

##### §. 2.

Eheverlöbniße.

Das Eheverlöbniß ist eine Uebereinkunft zwischen Mann und Weib, in welcher sie einander zu ehelichen versprechen.

##### §. 3.

Bedingungen der Gül-  
tigkeit.

Ein Eheverlöbniß kann nur von Personen, welche mit einander eine gültige und erlaubte Ehe zu schließen vermögen, und kraft einer mit Freiheit und gehöriger Ueberlegung gegebenen Willensäußerung gültig eingegangen werden. Verlöbniße, welche im Namen von Unmündigen geschlossen werden, begründen für den Unmündigen nur dann eine Verbindlichkeit zu Eingehung der Ehe, wenn sie von demselben nach erreichter Mündigkeit gutgeheißen werden.

##### §. 4.

Eineerständliche Auf-  
hebung.

Das Verlöbniß kann, auch wenn es durch einen Eid wäre bekräftiget worden, mit beiderseitiger Einwilligung aufgehoben werden.

##### §. 5.

Aufhebung ohne bei-  
derseitiger Einwilli-  
gung.

Die Eheverlöbniße Derer, die unter der väterlichen Gewalt stehen, sind aufzulösen, wenn die Eltern gerechten Widerspruch entgegensehen.

##### §. 6.

Wenn ein Theil die dem Verlobten schuldige Treue gebrochen hat, so ist der andere seines Versprechens entbunden. Wofern nach Schließung des Eheverlöbnißes eine

## Dodatek II.

# Instrukcy a

dla sądów duchownych Cesarstwa Austriackiego co do spraw  
małżeńskich.

### Rozdział pierwszy.

#### O małżeństwie.

##### §. 1.

Małżeństwo jest związkiem między mężczyzną i niewiastą, urządzonym wedle Natura i wyższe u-  
woli Boskiej dla rozkrzewienia rodzaju ludzkiego i wzajemnej pomocy. Już w pier- święcenie towarzy-  
wiastkowych początkach swoich ustanowioném zostało w nierozwiązalności, a za stwa małżeńskiego.  
prawidło otrzymało tę przestrożę, iż małżonków jest dwoje w jednym ciele; przez  
Chrystusa Pana zaś przywróconém zostało do pierwotnej godności i wyniesioném  
na sakrament nowego zakonu.

##### §. 2.

Zaręczyny są umową, w której mężczyzna i niewiasta dają sobie przyrzecze- Zaręczyny.  
nie poślubienia się.

##### §. 3.

Zaręczyny ważne zawierane być mogą tylko w skutek objawienia woli, Warunki ważności  
uczynionego z wolnością i należytą rozważą ze strony tych, którzy mogą z sobą onychże.  
wchodzić w związki małżeńskie, ważne i pozwolone. Zaręczyny, zrobione w imieniu  
nieletnich, stanowią dla nieletniego wtedy tylko obowiązek do zawarcia małżeń-  
stwa, gdy przez niego po osiągnięciu doletności zatwierdzone zostały.

##### §. 4.

Zaręczyny, choćby przez przysięgę zatwierdzone były, mogą za obustronném Zniesienie ich za  
zezwoleńiem być zniesione. wzajemném porozu-  
mieniem się.

##### §. 5.

Zaręczyny tych, którzy zostają pod władzą ojcowską, rozwiązane być mają, O ile zniesione być  
gdy rodzice sprawiedliwie się temu sprzeciwiają. mogą i bez obustron-  
nego zezwolenia.

##### §. 6.

Kiedy jedna strona skaziła wierność, jaką winna zaręczonemu, druga wolną  
zostaje od dotrzymania przyrzeczenia. Jeżeli po zaręczynach taka zajdzie zmiana,

solche Veränderung eintritt, das man voraussetzen darf, es wäre bei diesem Stande der Dinge zum Verlöbniße nicht gekommen, so verliert dasselbe für jenen Theil, bei welchem eine solche Veränderung nicht eingetreten ist, seine bindende Kraft. Im Falle, daß solche Umstände schon zur Zeit der Verlobung obwalteten, ist jener Theil, welchem sie damals unbekannt waren, zum Rücktritte berechtigt.

## §. 7.

Die Verlobten sind durch die übernommene Verbindlichkeit nicht gehindert, sich dem Ordensleben oder dem geistlichen Stande zu widmen. Durch die Ablegung der feierlichen Gelübde oder den Empfang der höheren Weihen wird das Eheverlöbniß aufgelöst.

## §. 8.

Dadurch, daß der Eine Theil sich mit einer dritten Person verhehlicht, wird zwar das Verlöbniß aufgehoben; doch verbleiben dem anderen Theile seine allfälligen Ansprüche auf Entschädigung.

## §. 9.

Pflicht des Schaden-  
erträgers.

Wer ohne rechtmäßigen Grund von dem Eheverlöbniße zurücktritt oder einen rechtmäßigen Grund zum Rücktritte entweder verheimlicht oder durch sein Verschulden herbeigeführt hat, ist verpflichtet, dem anderen Theile den Schaden, welcher für denselben aus dem Rücktritte entsteht, nach Maßgabe der Personen und Verhältnisse zu vergüten.

## §. 10.

Die Pflicht zur Erfüllung des im Eheverlöbniße gegebenen Versprechens hört auch dann auf, wenn nach Erwägung aller Umstände mit Recht vorauszusehen ist, daß eine zwischen den Verlobten eingegangene Ehe unglücklich sein würde. Wofern aber die Umstände, auf welche die Voraussehung sich gründet, durch das Verschulden des Einen Theiles eingetreten sind, so ist dieser verpflichtet, dem anderen jenen Schaden, welcher für denselben aus der Täuschung seiner gerechten Erwartungen entspringt, nach Kräften zu vergüten.

## §. 11.

Erfordernisse zur giltigen  
Eingehung der  
Ehe.

Das Vorhandensein der Ehe wird durch die beiderseitige Einwilligung bewirkt, in sofern dieselbe von Personen, welche zur Eingehung der Ehe befähiget sind, und zwar (beziehungsweise) in der vorgeschriebenen Form gegeben wird.

## §. 12.

Zu Schließung einer Verbindung, welche wahrhaft eine Ehe ist, sind Alle und nur Jene unfähig, welche das Gesetz Gottes und der Kirche hiezu unfähig erklärt.

## §. 13.

Hindernisse der  
Giltigkeit:  
1. Mangel der Fähig-  
keit zur Einwilligung.

Wahnsinnige, Rasende, Kinder und überhaupt Alle, welche zu Leistung einer Einwilligung, wie sie durch die Natur des Verhältnisses gefordert wird, unfähig sind, vermögen keine Ehe zu schließen.

izby słuszenie przypuścić można, że przy takim stanie rzeczy nie byłoby do zaręczyn przyszło, wówczas te moc swą tracą co do tej osoby, u której zmiana taka nie zaszła. W razie, gdy okoliczności takowe już w chwili zaręczyn zachodziły, przystoi stronie, której wtenczas były niewiadome, prawo do odstąpienia od zaręczyn.

#### §. 7.

Zaręczeni, przez obowiązek na się przyjęty, nie będą doznawać przeszkody w poświęceniu się życiu zakonnemu lub stanowi duchownemu. Przez złożenie ślubów uroczystych lub otrzymanie wyższych święceń zaręczyny rozwiązują się.

#### §. 8.

Przez to, iż jedna strona wchodzi w związki małżeńskie z osobą trzecią, zaręczyny wprowadzie zniesione zostają; wszelako pozostaje drugiej stronie wedle okoliczności prawo żądania wynagrodzenia.

#### §. 9.

Kto bez prawnego powodu od zaręczyn odstępuje lub też prawny powód do odstąpienia albo zataja albo przez winę swoją spowodza, obowiązany będzie wynagrodzić drugiej stronie szkodę, zrzadzoną w miarę osób i stósunków. Obowiązek do wynagrodzenia szkody.

#### §. 10.

Obowiązek do wypełnienia przyrzeczenia, w zaręczynach danego, ustaje także i wtedy, gdy po rozważeniu wszelkich okoliczności słuszenie przypuścić należy, że małżeństwo, między zaręczonymi zawrzeć się mające, będzie szczęśliwe. Jeżeli zaś okoliczności, na których się przypuszczenie takie zasadza, nastąpiły przez winę jednej strony, ta zobowiązana będzie, wedle sił wynagrodzić drugiej szkodę, pochodzącą z zawiedzenia sprawiedliwych jej oczekiwań.

#### §. 11.

Rzeczywistość małżeństwa jest skutkiem obustronnego zezwolenia, o ile takowe daném jest od osób, do zawierania małżeństwa uzdolnionych, a to (względnie) w formie przepisanej. Wymogi do ważnego zawierania małżeństwa.

#### §. 12.

Do zawierania połączenia, które prawdziwie jest małżeństwem, niezdolnemi są wszyscy i ci tylko, których do tego niezdolnemi ogłasza ustawa Boska i kościelna.

#### §. 13.

Obłąkani, szaleni, dzieci i ogólnie wszyscy, którzy niezdolnemi są do oświadczenia zezwolenia, jak tego natura stósunku żąda, nie mogą zawierać małżeństwa. Przeszkody do ważności:  
1. Brak zdolności co do zezwolenia.

- §. 14.
2. Irrthum in der Person. Bei dem Obwalten eines Irrthumes, welcher die Person des künftigen Ehegatten betrifft oder auf die Person zurückfällt, wird keine Einwilligung gegeben, und hiemit auch keine Ehe geschlossen. Nur der Irrthum in einer Eigenschaft, welche die einzige Bezeichnung der Person des künftigen Ehegatten ist, fällt auf die Person zurück.
- §. 15.
3. Irrthum in Betreff des Slavenstandes. Sollte eine freie Person mit einem Slaven oder einer Slavin in der Meinung, dieselben seien Freie, sich verheirathen, so wäre die Ehe ungiltig.
- §. 16.
4. Unvermögen zu Leistung der ehelichen Pflicht. Ein unheilbares Unvermögen zur Leistung der ehelichen Pflicht hindert die Giltigkeit der Ehe, wenn es bei Eingehung derselben bereits vorhanden war.
- §. 17.
5. Unmündigkeit. Da Knaben, welche das vierzehnte, und Mädchen, welche das zwölfte Jahr noch nicht vollendet haben, in der Regel weder die körperliche Befähigung zur Ehe besitzen, noch im Stande sind, die Bedeutung der ehelichen Verbindung nach Gebühr einzusehen, so wird von Rechtswegen vorausgesetzt, daß sie unfähig seien, sich zu verehelichen. Wenn es aber jemals geschehen sollte, daß Solche, welche dieß Alter noch nicht erreicht haben, die körperliche und sittliche Befähigung zur Eingehung der Ehe besäßen, so könnten sie demungeachtet, wofern sie hierüber nicht von dem Bischöfe des Kirchensprengels oder von dem apostolischen Stuhle selbst einen bestätigenden Ausspruch erhalten hätten, keine Ehe schließen.
- §. 18.
6. Widerrechtlicher Zwang. Eine Einwilligung, zu welcher Jemand von Wem immer durch die widerrechtliche Zufügung oder Androhung eines großen und unvermeidlichen Uebels vermocht wird, reicht nicht hin, um das Band der Ehe zu knüpfen.
- §. 19.
7. Entführung. Eine Frauensperson, welche zum Zwecke der Verehelichung entführt worden ist, kann mit dem Entführer, so lange sie sich in der Gewalt desselben befindet, keine gültige Ehe eingehen. Als entführt ist jene Frauensperson zu betrachten, welche durch wider sie geübten Zwang entweder hinweggeführt, oder an einem Orte, wohin sie durch List gelockt wurde, festgehalten wird; ingleichen jene, welche von einem Manne, dem sie nicht schon vor der That rechtmäßig verlobt war, mit ihrer Einwilligung, doch ohne Vorwissen oder gegen den Willen der Eltern oder Vormünder hinweggeführt wird.
- §. 20.
8. Bestehendes Eheband. Das bestehende Eheband macht diejenigen, welche durch dasselbe vereinigt sind, zu Schließung einer anderen Ehe unfähig.
- §. 21.
- Das Band einer gültig geschlossenen, aber noch nicht vollzogenen Ehe wird getrennt, wenn einer der Gatten die feierlichen Ordensgelübde ablegt, oder eine päpstliche Nach-

## §. 14.

Gdzie zachodzi pomyłka, dotycząca osoby przyszłego małżonka lub spływająca na osobę, tam nie ma zezwolenia, a zatem i małżeństwo nie jest zawartem. Na osobę spływa pomyłka w tej tylko własności, która jest jedynem oznaczeniem osoby przyszłego małżonka.

2. Pomyłka co do osoby.

## §. 15.

Gdyby osoba wolna poślubiła sobie niewolnika lub niewolnicę, sądząc ich wolnemi, małżeństwo nie byłoby ważnem.

3. Pomyłka co do stanu niewolniczego.

## §. 16.

Nieuleczona niemożność dopełnienia powinności małżeńskiej stoi w drodze ważności małżeństwa, jeżeli już w czasie jego zawarcia miejsce miała.

4. Niemożność dopełnienia powinności małżeńskiej.

## §. 17.

Ponieważ chłopcy niżej lat czternastu, a dziewczęta niżej lat dwunastu, w powszechności nie posiadają cielesnego uzdolnienia do małżeństwa, ani są w stanie wyrozumieć należycie znaczenie połączenia małżeńskiego, słusznie uważani będą za niezdolnych do zawierania związków małżeńskich. Gdyby zaś wydarzyło się kiedy, iżby osoby, niżej wieku właśnie zakreślonego, posiadały tak cielesną jak moralną zdolność do zawarcia małżeństwa, pomimo to, jeżeliby nie pozyskały w tym względzie wyroku stwierdzającego od biskupa dyecezalnego lub od samej Stolicy Apostolskiej, nie będą mogły zawierać małżeństwa.

5. Nieletność.

## §. 18.

Zezwolenie, wymuszone na kim przez kogobądź sposobem nieprawnego rozporządzenia lub zagrożenia wielkiej i nieuchronnej krzywdy, nie będzie dostatecznem do zawiązania węzła małżeńskiego.

6. Przymus nieprawny.

## §. 19.

Niewiasta, uprowadzona celem zaślubienia, nie będzie mogła z uprowadzicielem, jak długo w jego mocy zostaje, wchodzić w ważne związki małżeńskie. Za uprowadzoną ma być uważana ta niewiasta, którą gwałtem jęj wyrządzonym albo uwiedziono, albo w miejscu, gdzie podstępem była zwabioną, przytrzymano; nie mniej ta, która przez mężczyznę, z którym nie była już przed uczynkiem prawnie zaręczoną, lub za jęj zezwoleniem, atoli bez wiedzy lub mimo woli rodziców lub opiekunów, została uwiedziona.

7. Uprowadzenie.

## §. 20.

Węzeł małżeński, miejsce już mający, związanych nim, niezdolnemi czyni do zawierania innego małżeństwa.

8. Węzeł małżeński.

## §. 21.

Węzeł małżeństwa ważnie zawartego, lecz jeszcze niedokonanego, będzie rozwiązany przez uroczyste złożenie ślubów zakonnych jednego z małżonków lub



sichtgewährung eintritt. Eine von Christen geschlossene Ehe kann, sobald sie vollzogen worden ist, nur durch den Tod aufgelöst werden.

## §. 22.

Wenn nicht katholische Christen dafür halten, daß die Ehe dem Bande nach könne getrennt werden, so beklagt die Kirche die Irrenden, aber sie kann dem Irrthume keinen Einfluß auf die Heiligkeit ihrer Gesetzgebung verstaten. Zwischen einem Katholiken und einem nichtkatholischen Christen, dessen Gatte noch am Leben ist, kann keine Ehe zu Stande kommen, wenn auch das Gericht, welches über die Ehen von nichtkatholischen Christen urtheilt, eine Trennung dem Bande nach ausgesprochen hat.

## §. 23.

Da durch das Sacrament der Taufe nicht die Ehen aufgelöst, sondern die Sünden nachgelassen werden, so bleibt eine von Ungläubigen geschlossene Ehe nach Befehrerung der Gatten in Kraft, und Hindernisse, welche das Kirchengesetz aufgestellt hat, stehen ihr nicht im Wege. Wenn aber nur ein Theil sich bekehrt und der andere ungläubig verbleibende ungeachtet der an ihn ergangenen Aufforderung sich durchaus weigert, mit demselben zusammenzuleben, oder mit ihm nicht ohne Beschimpfung des Christenthumes zusammenleben will, so soll diesem auf sein Ansuchen gestattet werden, zu einer neuen Ehe zu schreiten, und durch rechtmäßige Eingehung derselben wird das Band der im Stande des Unglaubens geschlossenen Ehe aufgelöst.

## §. 24.

9. Höhere Weihen und feierliche Ordensgelübde.

Geistliche, welche die höheren Weihen empfangen, und Ordenspersonen, welche die feierlichen Gelübde abgelegt haben, sind unfähig, eine Ehe zu schließen. In wiefern einfache, in einer Ordensgemeinde abgelegte Gelübde ausnahmsweise die Ungiltigkeit der Ehe bewirken, muß nach den vom heiligen Stuhle gutgeheißenen Ordensstatuten beurtheilt werden.

## §. 25.

10. Religionsverschiedenheit zwischen Getauften und Untertaufen.

Zwischen Getauften und Solchen, welche das Sacrament der Wiedergeburt nicht empfangen haben, kann keine Ehe zu Stande kommen.

## §. 26.

11. Blutsverwandtschaft.

Blutsverwandte in der geraden Linie oder aber im vierten oder einem näheren Grade der Seitenlinie können mit einander keine gültige Ehe eingehen. Ob die Verwandtschaft aus ehelicher oder unehelicher Geburt entstanden sei, macht keinen Unterschied.

## §. 27.

12. Geistliche Verwandtschaft.

Die geistliche Verwandtschaft, welche durch die Taufe und Firmung begründet wird, hindert die Ehe zwischen dem Auspender des Sacramentes und dem Täuflinge oder Firmlinge, so wie den Eltern desselben, dann zwischen den Pauthen und dem Täuflinge oder Firmlinge, so wie den Eltern desselben.

przez dyspensację papieża. Małżeństwo, przez chrześcian zawarte, skoro obcowanie nastąpiło, już tylko przez śmierć rozwiązaniem być może.

## §. 22.

Jeżeli niekatolicy chrześcianie mniemają, że węzeł małżeński może być rozwiązany, natedy kościół ubolewa nad obłudnemi, jednakże dopuścić nie może, ażeby błąd kaził wpływem swoim świętość prawodawstwa jego. Między katolikiem i chrześcianem niekatolickim, którego małżonek jeszcze żyje, małżeństwo do skutku przyjść nie może, choćby sąd, wyrokujący w małżeństwach chrześcian niekatolickich, orzekł rozwiązanie.

## §. 23.

Ponieważ przez sakrament chrztu nierozwiązanie małżeństw lecz grzechów odpuszczenie następuje, przeto małżeństwo przez niewiernych zawarte, po nawróceniu małżonków w mocy zostaje, a przeszkody, jakie ustawa kościelna zaprowadziła, nie stoją mu w drodze. Jeżeli zaś jedna tylko strona się nawraca, a druga, w niewiarstwie pozostająca, pomimo wezwania, do niej zrobionego, stale się opiera, żyć z nim wspólnie, lub też żyć razem bez znieważenia chrześcianaństwa, wówczas onejże dozwolonem być może na jej żądanie, wejść w nowe związki małżeńskie, a przez prawne tychże zawiązanie, małżeństwo, w stanie niedowiarstwa zawarte, będzie rozwiązaniem.

## §. 24.

Duchowni wyższych święceń i osoby zakonne, które uroczyste śluby złożyły, nie są zdolnemi wchodzić w śluby małżeńskie. Jak dalece śluby pojedyncze, w kongregacyi zakonnej złożone, wyjątkowo nieważność małżeństwa za sobą pociągają, ocenionem być winno wedle statutów zakonu, przez Stolicę Apostolską approbowanych.

9. Wyższe święcenia i uroczyste śluby zakonne.

## §. 25.

Między chrzczonemi i takowemi, którzy nieprzyjęli sakramentu chrztu (regeracyi), nie może małżeństwo do skutku być przyprowadzonym.

10. Różność religii między chrzczonemi i niechrzczonemi.

## §. 26.

Pokrewni w linii prostej lub też w czwartym lub bliższym stopniu linii pobocznej, nie mogą z sobą zawierać małżeństwa ważnego, bez różnicy, czy pokrewieństwo powstało z łoża ślubnego lub nieślubnego.

11. Pokrewieństwo.

## §. 27.

Pokrewieństwo duchowne, zasadzające się na sakramencie chrztu i bierzmowania, tamuje małżeństwo między szafarzem sakramentu i chrzczonym lub bierzmowanym, jako też rodzicami jego, tudzież między ojcami sakramentalnymi i chrzczonym lub bierzmowanym jako też rodzicami jego.

12. Pokrewieństwo duchowne.

## §. 28.

13. Bürgerliche Verwandtschaft.

Eine Annahme an Kindesstatt, welche der Arrogation oder vollständigen Adoption des römischen Rechtes im Wesentlichen entspricht, hindert nach der jetzt bestehenden Übung der Kirche, auch nachdem sie aufgehoben worden ist, das Zustandekommen einer Ehe zwischen dem Adoptirenden und dem Adoptirten, so wie jenen Nachkommen des letzteren, welche zur Zeit der Adoption unter dessen väterlicher Gewalt standen; dann zwischen dem Adoptirenden und der Gattin des Adoptirten wie auch dem Adoptirten und der Gattin des Adoptirenden. Überdies kann, so lange die Adoption währt, zwischen dem Adoptirten und des Adoptirenden leiblichen, rechtmäßigen unter der väterlichen Gewalt stehenden Kindern keine gültige Ehe geschlossen werden.

## §. 29.

Annahme an Kindesstatt des österreichischen Gesetzes.

Die Annahme an Kindesstatt des österreichischen Gesetzes hindert inner den gedachten Gränzen die Gültigkeit der Ehe, wofern das Wahlkind der väterlichen Gewalt des Adoptirenden unterstellt oder in dessen Haus, um mit ihm wie das Kind mit den Eltern zusammenzuleben, aufgenommen wird. Wenn es aber weder unter die väterliche Gewalt des Adoptirenden kömmt, noch zu dessen Hausgenossen wird, so ist die Adoption des österreichischen Gesetzes der unvollkommenen gleichzustellen, und bringt kein Ehehinderniß mit sich.

## §. 30.

14. Schwägerschaft aus erlaubtem Umgange.

Eine vollzogene Ehe bewirkt zwischen dem Einen Gatten und den Blutsverwandten des anderen bis einschlußweise zum vierten Grade eine Verschwägerung, in Folgederer eine zwischen denselben eingegangene Ehe nichtig ist.

## §. 31.

15. Schwägerschaft aus unerlaubtem Umgange.

Eine außereheliche Geschlechtsvermischung hindert das Zustandekommen einer Ehe zwischen dem Einen Theile und des anderen Blutsverwandten im ersten und zweiten Grade.

## §. 32.

Hinzutretende Schwägerschaft.

Der Gatte, welcher mit Blutsverwandten des anderen im ersten oder zweiten Grade unerlaubten Umgang pflegt, verliert dadurch das Recht, die eheliche Pflicht zu fordern, bis ihm Nachsicht gewährt worden ist.

## §. 33.

16. Forderung der öffentlichen Sittlichkeit aus einer gültigen, doch nicht vollzogenen Ehe,

Eine gültige, doch nicht vollzogene Ehe macht den überlebenden oder weltlich gebliebenen Theil unfähig, mit des anderen Blutsverwandten bis einschlußweise zum vierten Grade sich ehelich zu verbinden.

## §. 34.

aus einer ungültig geschlossenen und nicht vollzogenen Ehe,

Eine ungültig geschlossene und nicht vollzogene Ehe hindert, außer wenn der Grund der Nichtigkeit in dem Mangel der Einwilligung liegt, die Verhehlung des Einen Theiles mit den Blutsverwandten des anderen bis einschlußweise zum vierten Grade.

## §. 28.

Przysposobienie dziecięcia, odpowiadające w istocie arogacyi lub zupełnej adopcyci prawa rzymskiego, wedle istniejącego obecnie zwyczaju kościoła, nawet gdyby zniesienie onegoż nastąpiło było, tamuje małżeństwo między przysposobicielem i przysposobieńcem, równie jak potomkami tegoż, w czasie adopcyci pod jego władzą ojcowską zostającymi, tudzież między przysposobicielem i małżonką przysposobieńca jako też przysposobieńcem i małżonką przysposobiciela. Nadto jak długo trwa adopcya, nie może być ważnym małżeństwo między przysposobieńcem i dziećmi cielesnymi, prawami przysposobiciela, pod ojcowską władzą zostającymi.

13. Pokrewieństwo cywilne.

## §. 29.

Adopcya prawa Austriackiego tamuje w granicach wspomnianych ważność małżeństwa, jeżeli przysposobieniec poddany zostaje władzy ojcowskiej przysposobiciela lub przyjętym jest do grona familii tego, by z nim razem żył jak dziecię z rodzicami. Jeżeli zaś nieprzychodzi ani pod władzę ojcowską przysposobiciela, ani się staje domownikiem jego, wówczas adopcya prawa austriackiego z niedoskonałą na równi zostaje, i nie jest bynajmniej przeszkodą do zawierania małżeństwa.

Adopcya prawa Austriackiego.

## §. 30.

Małżeństwo dokonane rodzi powinowactwo między jednym małżonkiem a krewnymi drugiego aż łącznie do stopnia czwartego, w skutek czego małżeństwo między nimi zawarte, nie jest ważnym.

14. Powinowactwo z spółkowania pozwolonego.

## §. 31.

Pozamałżeńskie spółkowanie cielesne jest przeszkodą do małżeństwa między jedną stroną a krewnymi drugiej w stopniu pierwszym i drugim.

15. Powinowactwo z spółkowania niepozwolonego.

## §. 32.

Małżonek, wchodzący w spółkowanie niepozwolone z krewnymi w stopniu pierwszym lub drugim, utracą przez to prawo żądania powinności małżeńskiej, dopóki mu nie zostało udzielonem przepuszczenie.

Powinowactwo przystępujące.

## §. 33.

Ważne, wszelako niedokonane małżeństwo, czyni stroną, przy życiu pozostałą lub w świeckim stanie żyjącą niezdolną do zawarcia małżeństwa z krewnymi drugiej aż łącznie do stopnia czwartego.

16. Wymóg publicznej obyczajowości z małżeństwa ważnego atoli niedokonanego,

## §. 34.

Małżeństwo nieważnie zawarte i niedokonane tamuje, wyjąwszy gdzie powód nieważności zasada się na braku zezwolenia, zawieranie małżeństwa strony jednej z krewnymi strony drugiej, aż łącznie do stopnia czwartego.

z małżeństwa nieważnie zawartego i niedokonanego,

## §. 35.

aus einem Ehever-  
löbniße.

Ein gültig und unbedingt eingegangenes Eheverlöbniß hindert, daß zwischen dem Einen Verlobten und des anderen Blutsverwandten im ersten Grade eine Ehe zu Stande komme. Dieselbe Wirkung äußert ein unter einer ehrbaren Bedingung geschlossenes Verlöbniß, sobald der Bedingung Genüge geleistet ist.

## §. 36.

17. Ehebruch.

Zwischen zwei Personen, welche mit einander Ehebruch getrieben haben, kann keine Ehe geschlossen werden, wofern dieselben bei Lebzeiten des anderen Gatten einander die Ehe versprochen oder sogar gewagt haben, mit einander thatsächlich eine Ehe zu schließen, oder wofern auch nur Ein Theil, um sich mit dem anderen verehelichen zu können, dem Gatten, dessen Rechte er durch den Ehebruch verletzt, mit Erfolg nach dem Leben gestellt hat.

## §. 37.

18. Gattenmord.

Der Gattenmord hindert die Ehe zwischen dem desselben schuldigen Gatten und der Person, mit welcher er zur Vollbringung des Verbrechens zusammengewirkt hat, wofern auch nur Ein Theil die That in der Absicht verübte, dadurch seine Verehelichung mit dem anderen möglich zu machen.

## §. 38.

19. Heimlichkeit.

Zur Gültigkeit der Ehe ist erforderlich, daß die Ehewerber vor dem eigenen Pfarrer Beider oder Eines von Beiden, oder Einem Priester, welcher hiezu von dem Pfarrer oder von dem Bischöfe der Diöcese ermächtigt worden ist, und vor zwei oder drei Zeugen ihre Einwilligung erklären. Doch kann in jenen Theilen des Kaiserthumes, für welche der heilige Stuhl die Anweisung vom 30. April 1841 erlassen hat, die Abwesenheit des katholischen Pfarrers bei Ehen zwischen Katholiken und nichtkatholischen Christen nicht hinreichen, um ein Hinderniß der Gültigkeit zu bewirken.

## §. 39.

Eigentlicher und unei-  
gentlicher Wohnsitz.

Der Brautleute eigener Pfarrer ist jener, in dessen Pfarrbezirke sie ihren eigentlichen oder uneigentlichen Wohnsitz haben.

## §. 40.

Der eigentliche Wohnsitz ist an dem Orte, wo Jemand seine Wohnung ausschließlich oder vorzugsweise aufschlägt, so daß man nicht sagen kann, er sei daheim, wenn er sich dort nicht aufhält. So lange er an diesem Orte eine für ihn oder seine Hausgenossen bestimmte Wohnung beibehält, reicht eine, wenn auch längere Abwesenheit für sich genommen nicht hin, um die Uebertragung des eigentlichen Wohnsitzes zu bewirken. Wo Jemand zwar keine bleibende Niederlassung beabsichtigt, aber doch zu einem Zwecke wohnt, dessen Erreichung einen längeren Aufenthalt nothwendig macht, dort hat er einen uneigentlichen Wohnsitz.

## §. 35.

Zaręczyny ważnie i bezwarunkowo zawarte są przeszkodą do małżeństwa między jednym zaręczonym a krewnymi drugiego w stopniu pierwszym. Tę samą moc mają zaręczyny pod uczciwym warunkiem zawarte, skoro warunku dopełniono.

z zaręczyn.

## §. 36.

Między dwiema osobami, które się z sobą cudzołoztwa dopuściły, małżeństwo nie może być ważnie zawierane, o ile one za życia drugiego małżonka wzajemnie sobie małżeństwo przyrzekły, lub co większa ośmieliły się, zawrzeć z sobą istotnie małżeństwo, albo jeżeli choćby tylko jedna strona, aby drugą poślubić mogła, na życie małżonka nastawiała, którego prawa przez cudzołoztwa nadweryżyła.

17. Cudzołoztwa.

## §. 37.

Małżonkobójstwo tamuje małżeństwo między małżonkiem winnym i osobą, z którą do dokonania zbrodni wspólnie działała, jeżeli choćby tylko jedna strona czynu w tym zamiarze się dopuściła, by przez to możliwem uczynić zawarcie małżeństwa z drugą.

18. Małżonkobójstwo.

## §. 38.

Do ważności małżeństwa wymaga się, ażeby osoby, pragnące wejść w śluby małżeńskie przed własnym proboszczem obojga, lub jednego z nich, albo przed kapłanem, upoważnionym ku temu przez proboszcza lub biskupa dyecezyi, i przed dwoma lub trzema świadkami zezwolenie swe oświadczyli. Atoliż w tych częściach Cesarstwa, dla których Stolica Apostolska wydała instrukcyę z dnia 30. Kwietnia 1841 r. nieobecność katolickiego proboszcza przy małżeństwach między katolikami i chrześcianami niekatolickimi nie jest dostateczną do stanowienia nieważności.

19. Potajemność.

## §. 39.

Właściwym proboszczem oblubieńców jest ten, w którego parafii mają swoje zwyczajne lub niezwyczajne mieszkanie.

Mieszkanie zwyczajne i niezwyczajne.

## §. 40.

Zwyczajne mieszkanie znajduje się w tém miejscu, gdzie kto pomieszkanie swoje wyłącznie lub szczególniej zakłada tak, iżby nie można mówić, że jest w domu, gdyby tam nie przebywał. Jak długo ten w miejscu takowem zatrzymuje pomieszkanie, przeznaczone dla niego samego, lub domowników jego, nieobecność, choćby dłuższa, nie jest dostateczną sama przez się do skutecznego przeniesienia zamieszkania zwyczajnego. Gdzie kto wprawdzie nie zamierza zakładać siedliska stałego, wszelako w takim celu mieszka, iż osiągnięcie tegoż dłuższego wymaga pobytu, tam ma on mieszkanie niezwyczajne.

*warunek*  
*zakony*  
*konwalid*

## §. 41.

Der eigentliche Wohnsitz der Gattin ist dort, wo der Gatte, und der des Minderjährigen dort, wo dessen leibliche, Wahl- oder Pflegeeltern oder der Vormund ihren eigentlichen Wohnsitz haben. Der Ort, wo z. B. die Gattin in Dienstverhältnissen steht, der Minderjährige sich als Studirender aufhält oder als Militärperson seinen Standort hat, ist ihr uneigentlicher Wohnsitz. Wer als minderjährig zu betrachten, oder den Minderjährigen rechtlich gleichzustellen sei, ist hiebei nach dem österreichischen Gesetze zu beurtheilen.

## §. 42.

Staatsbeamte oder Solche, welche in was immer für öffentliche Dienste auf Lebenszeit getreten sind, haben ihren ordentlichen Wohnsitz dort, wo sie zur Ausübung ihrer Amts- oder Dienstespflichten wohnhaft sind. Wofern sie an einem anderen Orte zu außerordentlichen Dienstleistungen, welche ihrer Natur nach längere Zeit erheischen, verwendet werden, erlangen sie an demselben einen uneigentlichen Wohnsitz.

## §. 43.

Wer bei einer Privatperson, einer Anstalt oder Gesellschaft auf längere oder unbestimmte Zeit in Dienste tritt, erlangt dadurch an dem Orte, wo er zur Leistung dieser Dienste sich aufhält, einen uneigentlichen Wohnsitz. Nur dürfen die Dienstleistungen nicht so beschaffen sein, daß sie eine stete Veränderung des Aufenthaltes mit sich bringen; auch kann durch ein Dienstverhältniß, in Folge dessen man dem Aufenthalte des Dienstherrn zu folgen hat, dort, wo dieser keinen Wohnsitz hat, kein Wohnsitz erworben werden.

## §. 44.

Im Falle, daß Jemand außer dem Orte seines eigentlichen Wohnsitzes noch in anderen Pfarrbezirken Häuser mit einer für ihn bestimmten, eingerichteten Wohnung besitzt, hat er nur an jenem dieser Orte einen uneigentlichen Wohnsitz, wo er sich jährlich eine beträchtliche Zeit hindurch aufzuhalten pflegt, oder wo er zur Zeit, da er den Ort als seinen Wohnsitz geltend macht, durch wenigstens sechs Wochen wohnhaft ist.

## §. 45.

Für Jene, welche weder einen eigentlichen noch einen uneigentlichen Wohnsitz haben, ist der Pfarrer, in dessen Bezirke sie sich eben aufhalten, der zuständige.

## §. 46.

Zuständiger Pfarrer der zur militia vaga gehörigen Personen ist der Feldcaplan und beziehungsweise der Feldsuperior nach Maßgabe der von dem heiligen Stuhle gewährten Vollmachten. Jene, welche der militia stabilis beigezählt werden, haben sich an den Pfarrer ihres Wohnsitzes zu wenden.

## §. 47.

Daß die Ermächtigung zur Vornahme der Trauung von dem Berechtigten (§. 38) stillschweigend erteilt worden ist, schadet der Giltigkeit des Ehebundes nicht. Doch

Zuständigkeit der  
Militärpersonen.

Stillschweigende und  
bloß vermuthete Er-  
laubniß.

## §. 41.

Zwyczajne mieszkanie małżonki jest tam, gdzie małżonek, a małoletniego tam, gdzie własni jego rodzice, przysposobiciele lub wychowawcy albo opiekun mają zwyczajne mieszkanie swoje. Miejsce, gdzie np. małżonka w stósunkach służbowych zostaje, lub małoletni dla nauk swoich pobyt, albo jako osoba wojskowa stanowisko swe ma, jest niezwyčajném ich zamieszkaniem. Kto za małoletniego przytém ma być uważanym, lub w równi z małoletnimi prawnie postawionym, ocenioném być winno wedle Ustawy Austryackiej.

## §. 42.

Urzednicy rządowi lub tacy, którzy w jakiebądź służby publiczne wstąpili na czas życia swego, mają zwyczajne mieszkanie swe tam, gdzie przemieszkują dla wykonywania obowiązków swych urzędowych lub służbowych. Jeżeli używanymi będą w inném miejscu do służb nadzwyczajnych, wymagających wedle natury swęj czasu dłuższego, tamże mieszkanie ich będzie niewłaściwe.

## §. 43.

Kto u osoby prywatnej, u towarzystwa lub zakładu przyjmuje służbę na czas dłuższy lub nieoznaczony, dostępuje przezto w miejscu, gdzie przebywa dla prestacyi służb tych, zamieszkania niewłaściwego. Tylko że prestacye służb nie mają być tego rodzaju, iżby ciągłej zmiany pobytu wymagały; podobnie i przez stósunek służbowy, w skutek którego pobyt za służbodawcą iść winien, nie będzie można zyskać zamieszkania tam, gdzie tenże sam nie ma stałego mieszkania.

## §. 44.

W razie, że kto zewnątrz miejsca mieszkania swego zwyczajnego posiada i w innych parafiach domy z pomieszkaniem urządzoném, dlań przeznaczoném, ma on tylko w tém miejscu niezwyčajne mieszkanie, gdzie zwykł przebywać corocznie przez czas znaczny, lub téż, gdzie w czasie, kiedy w niem mieszkanie swoje oznacza, przemieszkął przynajmniej sześć tygodni.

## §. 45.

Dla tych, którzy nie mają mieszkania ani zwyczajnego ani niezwyčajnego, właściwym proboszczem jest ten, w którego okręgu się właśnie zatrzymują.

## §. 46.

Właściwym proboszczem osób do *militia vaga* należących, jest kapelan polowy, a względnie superyor polowy w miarę pełnomocnictw, przez Stolicę Świętą nadanych. Ci, którzy policzeni będą do *militia stabilis*, udać się mają do proboszcza zamieszkania swego.

Przynależność  
osób wojskowych.

## §. 47.

Że upoważnienie do dania ślubu przez uprawnionego (§. 38) niejawnie udzieloném zostało, ważność małżeńskiego węzła przez to nie traci. Atoliż krom naj-

Pozwolenie niejawnie i tylko dorozumiane.



verrichte außer dem Drange der äußersten Nothwendigkeit Niemand eine Trauung, wenn er hiezu nicht von dem Pfarrer oder dem Bischöfe selbst ausdrücklich die Ermächtigung empfangen hat. Eine bloß vermuthete Erlaubniß ist unzureichend, und bleibt es auch in dem Falle, daß der Berechtigte, wenn man darum nachgesucht, sie wirklich ertheilt hätte, oder nachträglich seine Guttheilung ausspräche.

## §. 48.

Recht zu subdelegiren.

Wer die Erlaubniß zu trauen für eine Gesamtheit von Fällen erhalten hat, kann dieselbe für einzelne Fälle auf einen anderen Priester übertragen. Wer diese Erlaubniß nur für einen einzelnen Fall erhalten hat, entbehrt des Rechtes zu subdelegiren, wenn dasselbe ihm nicht ausdrücklich ist zugetheilt worden.

## §. 49.

Entscheidung über die Zuständigkeit des Pfarrers.

Erscheint es aus was immer für einem Grunde zweifelhaft, welcher Seelsorger zur Bornahme der Trauung berechtigt sei, so ist die Sache vor den Bischof zu bringen und die Entscheidung oder Anordnung desselben abzuwarten.

## §. 50.

Eingehung der Ehe durch einen Bevollmächtigten.

Die durch einen Bevollmächtigten erklärte Einwilligung ist gültig, wenn ihm hiezu eine besondere, die Person des künftigen Gatten hinreichend bestimmende Vollmacht ausgestellt worden und dieselbe zur Zeit, als die Ehe im Namen des Machtgebers eingegangen wird, nicht etwa schon widerrufen ist. Doch hat der Pfarrer in keinem Falle eine durch Bevollmächtigte abzuschließende Ehe zuzulassen, ohne daß die ausdrückliche Genehmigung von Seite des Bischofes erfolgt ist.

## §. 51.

20. Bedingung.

Ob eine bedingte Einwilligung das Vorhandensein der Ehe bewirke, hängt von der Erfüllung der Bedingung ab.

## §. 52.

Wenn das Eintreffen oder Nichteintreffen von etwas Zukünftigem als Bedingung gestellt wird, so bleibt die Ehe aufgeschoben, bis die Bedingung erfüllt ist. Wird dieselbe nicht erfüllt, so hört die Wirkung der gegebenen Einwilligung auf. Wenn die Einwilligung an etwas Gegenwärtiges oder Vergangenes als an ihre Bedingung geknüpft ist, so ist die Ehe gültig oder ungültig, je nachdem die Bedingung bereits erfüllt ist oder nicht.

## §. 53.

Eine Einwilligung, welche an eine dem Wesen der Ehe widerstreitende Bedingung geknüpft würde, wäre nichtig. Bedingungen, welche etwas Unmögliches oder etwas Unsittliches, doch dem Wesen der Ehe nicht Widerstreitendes zum Gegenstande haben, sind als nicht beigefügt zu betrachten.

## §. 54.

Wer vor Erfüllung der beigefügten Bedingung die Ehe vollzieht, leistet dadurch auf die Bedingung Verzicht.

ostatniejszej potrzeby niechaj nikt nie daje ślubu, nie mając wyraźnego upoważnienia ku temu od proboszcza lub biskupa samego. Pozwolenie tylko dorozumiane jest niedostatecznym, i zostaje także i w tym razie, gdyby uprawniony o to wezwany rzeczywiście je udzielił, lub też następnie uznanie onegoż wyrzekł.

#### §. 48.

Kto pozwolenie do dawania ślubu otrzymał na ogół przypadków, może ta- Prawo subdelegacyi.  
kowie przelewać na innego kapłana w przypadkach pojedynczych. Kto zaś pozwolenie takowe tylko dla pojedynczego przypadku pozyskał, ten nie ma prawa subdelegacyi, jeżeli mu takowe nie zostało wyraźnie nadanem.

#### §. 49.

Jeżeli z jakiegobądź powodu powstaje wątpliwość, który duchowny do na- Roztrygnięcie  
co do właściwości  
proboszcza.  
dania ślubu jest uprawniony, wówczas rzecz przed biskupa wniesioną być ma, którego decezyi i zarządzenia oczekiwać należy.

#### §. 50.

Oświadczenie, przez pełnomocnika objawione, ważnem jest, jeżeli mu w tej Małżeństwo przez  
prokuracyą zawarte.  
mierze wystawiono własne, osobę przyszłego małżonka dostatecznie oznaczające pełnomocnictwo, któreby w czasie, kiedy małżeństwo w imieniu pełnomocdawcy zawartem zostało, nie było już może odwołanem. Wszelako nie powinien proboszcz w żadnym razie przypuszczać małżeństwa, przez pełnomocnika zawartego, gdyby nie nastąpiło wyraźne na to przyzwolenie ze strony biskupa.

#### §. 51.

Czy zezwolenie, warunkowo dane, małżeństwo urzeczywistnia, zawisło od do- 20. Warunek.  
pełnienia warunku.

#### §. 52.

Jeżeli za warunek położono nastąpienie lub nienastąpienie czegoś w przyszłości, wówczas małżeństwo suspendowanem zostanie, aż do chwili dopełnienia warunku. Jeżeli takowy nie będzie dopełnionym, wówczas ustaje skutek danego zezwolenia. Jeżeli zezwolenie warunkowe przywiązaniem jest do czegoś z obecności lub z przeszłości, wówczas małżeństwo jest ważnym lub nieważnym, w miarę, czy warunek jest dopełniony lub nie.

#### §. 53.

Zezwolenie, przywiązane do warunku, sprzeciwiającego się istocie małżeństwa, nie będzie ważnym. Warunki, mające za przedmiot coś niemożliwego lub nieobyczajnego, atoliż istocie małżeństwa bynajmniej niesprzeciwiającego się, uważane być winny za niedołożone.

#### §. 54.

Kto przed spełnieniem warunku obcowanie małżeńskie wykonywa, zrzeka się tem samym już skutku warunku.

## §. 55.

Eine bedingte Erklärung der Einwilligung kann nur mit ausdrücklicher Erlaubniß des Bischofes zugelassen werden. Bedingungen, welche bei der Erklärung der Einwilligung nicht ausgedrückt werden, sind als nicht beigefügt zu betrachten.

## §. 56.

Hindernisse einer erlaubten Eheschließung:

Während die Kirche für die Würde und Reinheit der Ehe in jeder Beziehung sorgen wollte, hielt sie es nicht gerathen, die Zahl der trennenden Hindernisse zu sehr zu mehren. Daher hat sie über die Ehe Anordnungen erlassen, für welche sie Gehorsam fordert, deren Ubertretung aber die Ungültigkeit der Ehe nicht nach sich zieht.

## §. 57.

1. Eheverlöbniß.

In so weit und so lange die Eheverlöbniße eine Verbindlichkeit zu Eingehung der Ehe hervorrufen, machen sie jede Ehe unerlaubt, welche von Einem der Verlobten mit einer dritten Person eingegangen wird.

## §. 58.

2. Einfache Gelübde.

Jene einfachen Gelübde des Gehorsames, der Armuth und der Keuschheit, welche in einer Ordensgemeinde abgelegt worden sind, dann das einfache Gelübde, immerwährende Keuschheit zu bewahren, in einen geistlichen Orden zu treten, die höheren Weihen zu empfangen, niemals eine Ehe zu schließen, verstatet nicht, daß Diejenigen, für welche sie verpflichtende Kraft haben, erlaubterweise das Band der Ehe knüpfen.

## §. 59.

3. Sעהeiligte Zeit.

Es ist verboten, in der Zeit vom ersten Adventsonntage bis einschließlich zum Feste der Erscheinung des Herrn, dann vom Aschermittwoche bis einschließlich zum ersten Sonntage nach Ostern eine Ehe einzugehen.

## §. 60.

4. Aufgebot.

Bevor die Ehe geschlossen wird, ist die beabsichtigte Eingehung derselben von dem Pfarrer des Bräutigams und der Braut an drei Sonn- oder Festtagen während der Feier des heiligen Mesopfers öffentlich zu verkündigen und Jeder, welchem etwa irgend ein Hinderniß bekannt ist, zu Entdeckung desselben aufzufordern. Die Person beider Brautleute ist durch Angabe ihres Tauf- und Familiennamens, ihres Geburtsortes, Alters, Standes und Wohnortes genau zu bestimmen.

## §. 61.

Hat der Bräutigam oder die Braut sowohl einen eigentlichen als einen uneigentlichen Wohnsitz, so ist die dreimalige Verkündigung sowohl von dem Pfarrer ihres eigentlichen, als auch von dem ihres uneigentlichen Wohnsitzes vorzunehmen. Sollte es sich aber fügen, daß eine Person neben ihrem eigentlichen Wohnsitz mehr als Einem uneigentlichen Wohnsitz hätte, so genügt es, wenn die Verkündigung von dem Pfarrer ihres eigentlichen Wohnsitzes und von Einem der Pfarrer ihrer uneigentlichen Wohnsitzgehörig vorgenommen wird.

## §. 55.

Warunkowe oświadczenie zezwolenia przypuszczoném być może tylko z wyraźném pozwoleniem biskupa. Warunki, nie wyrażone przy oświadczeniu zezwolenia, uważane być mają za niedołożone.

## §. 56.

Kościół, lubo pod każdym względem troskliwy o godność i czystość małżeństwa, nie uznawał jednak rzeczą stósowną mnożyć zanadto przeszkody, małżeństwo rozwodzące. Wydał przeto rozporządzenia o małżeństwie, dla których żąda posłuszeństwa, których przestąpienie zaś nie pociąga za sobą nieważności małżeństwa.

Przeszkody co do  
pozwolonego  
zawierania mał-  
żeństwa.

## §. 57.

O ile i dopóki zaręczyny wywołują obowiązek do zawarcia małżeństwa, czynią one niepozwoloném każde małżeństwo, zawarte przez jednego z oblubieńców z osobą trzecią.

1. Zaręczyny.

## §. 58.

Pojedyncze śluby posłuszeństwa, ubóstwa i czystości, złożone w jakiej kon- gregacyi zakonnój, tudzież pojedynczy ślub zachowania dozgonnój czystości, wstąpienia do zakonu duchownego, przyjęcia święceń wyższych, niezawierania nigdy małżeństwa, nie pozwalają związanym onemi wchodzić w śluby małżeńskie.

2. Śluby pojedyncze.

## §. 59.

Zakazaném jest obchodzić małżeństwo w czasie od piérwszej niedzieli adwentu aż łącznie do uroczystości zjawienia Pańskiego, tudzież od wstępnej środy aż łącznie do piérwszej niedzieli po wielkanocy.

3. Czas uświęcony.

## §. 60.

Nim małżeństwo zawartém zostanie, zamiar zawarcia onegoż ogłoszonym być ma publicznie przez proboszcza oblubieńca i oblubienicy po trzy razy, każdą razą na dniu niedzielnym lub świątecznym podczas uroczystej Mszy Świątwej, z zawezwaniem każdego, ktokolwiekby miał wiadomość o przeszkodzie jakiej, do odkrycia takowej. Osoba obojga oblubieńców dokładnie oznaczoną być winna wyrażeniem imienia i nazwiska, miejsca urodzenia, wieku, stanu i zamieszkania.

4. Zapowiedzi.

## §. 61.

Jeżeli oblubieniec lub oblubienica ma nie tylko mieszkanie właściwe (zwyczajne) ale i niewłaściwe, wówczas trzykrotne ogłoszenie nastąpić winno przez proboszcza tak mieszkania właściwego jak niewłaściwego. Gdyby zaś się wydarzyło, iżby które z nich prócz swego mieszkania zwyczajnego miało więcej niż jedno mieszkanie niezwyčajne, natedy dostateczném jest, gdy ogłoszenie nastąpi przez proboszcza mieszkania właściwego i jednego z mieszkań niewłaściwych.

## §. 62.

Wofern der Bräutigam oder die Braut in keiner der Pfarren, wo nach den vorstehenden Bestimmungen das Aufgebot stattfinden soll, durch wenigstens sechs Wochen wohnhaft ist, so muß die Verkündigung überdieß auch in der Pfarrkirche jenes Ortes geschehen, wo die betreffende Person zuletzt durch wenigstens sechs Wochen wohnhaft war. Sollten besondere Verhältnisse die Vollziehung dieser Vorschrift erschweren, so ist an den Bischof Bericht zu erstatten.

## §. 63.

Bei Denjenigen, welche weder einen eigentlichen Wohnsitz haben, noch an dem Orte ihres uneigentlichen schon wenigstens Ein Jahr lang verweilen, muß das Aufgebot auch dort, wo ihnen das Heimathsrecht zusteht, oder wenn dieß ihnen nirgends zustände, wo möglich auch in der Pfarre ihres Geburtsortes vorgenommen werden. Hat aber der Eheverber nicht nur keinen eigentlichen, sondern auch keinen uneigentlichen Wohnsitz, so geschehe die Verkündigung sowohl in dem Pfarrbezirke, wo er sich eben aufhält, als auch dort, wo ihm das Heimathsrecht zusteht, oder wenn ein solches ihm nirgends zustände, wo möglich in der Pfarrkirche seines Geburtsortes.

## §. 64.

Die Verkündigungen müssen wiederholt werden, wenn die Ehe nicht binnen sechs Monaten nach Vornahme derselben geschlossen wird, oder der Bischof auch nach Ablauf einer kürzeren Zeit die Erneuerung des Aufgebotes vorschreibt.

## §. 65.

Bevor das Aufgebot gehörig vollzogen ist, kann die Ehe erlaubterweise nicht eingegangen werden.

## §. 66.

Die Kirche verabscheut die Ehen zwischen Christen und Solchen, welche vom Christenthume abgefallen sind. Auch mißbilligt sie die Heirathen zwischen Katholiken und nichtkatholischen Christen und mahnt ihre Kinder von Schließung derselben ab.

5. Religionsverschiedenheit zwischen Christen und Abtrünnigen, dann zwischen katholischen und nichtkatholischen Christen.

## §. 67.

Wenn Grund vorhanden ist, zu vermuthen, daß den Eheverbern ein Hinderniß im Wege stehe, oder wenn die Besorgniß obwaltet, daß ihre Verehelichung zu großen Zwistigkeiten und Aergernissen oder anderem Unheile Anlaß geben werde, so steht dem Bischofe das Recht zu und liegt beziehungsweise die Pflicht ob, die Eingehung der Ehe zu verbieten. So lange er das Verbot nicht aufgehoben hat, bleibt die Eingehung der Ehe unerlaubt.

6. Verbot der Kirche.

## §. 68.

Auch bei Anknüpfung des Ehebandes seien Söhne und Töchter des Herrn eingedenk, welcher spricht: Ehre deinen Vater und deine Mutter! Zudem läßt die Jugend sich leicht

Zustimmung der Eltern.

## §. 62.

Jeżeli oblubieniec albo oblubienica w żadnej z parafij, gdzie wedle powyższych postanowień zapowiedzi nastąpić winny, nie mieszka przynajmniej sześć tygodni, wówczas ogłoszenie nastąpić musi nadto jeszcze w parafii miejsca, gdzie dotycząca osoba ostatnią razą mieszkała przynajmniej sześć tygodni. Gdyby szczególne stósunki uciążały wypełnienie przepisu tego, relacyę o tém biskupowi uczynić należy.

## §. 63.

Przy tych, którzy nie mają ani mieszkania właściwego, ani też w miejscu mieszkania niewłaściwego bawią najmniej przez rok jeden, zapowiedzi miejsce mieć winny także i tam, gdzie im przysłuża prawo rodzinnej przynależności (indigenatu), lub też, gdyby takowe im nigdzie nie przysłużało, wedle możności także w parafii ich urodzenia. Jeżeli zaś chcący wejść w śluby małżeńskie nie ma ani mieszkania właściwego ani też niewłaściwego, wówczas ogłoszenie nastąpi nie tylko w parafii, gdzie się właśnie zatrzymuje, lecz też i tam, gdzie mu przysłuża prawo rodzinnej przynależności, lub gdyby mu takowe nigdzie nie przysłużało, wedle możności w parafii miejsca urodzenia jego.

## §. 64.

Ogłoszenia muszą być powtórzone, jeżeli małżeństwo w sześć miesięcy po takowych nie było zawartém, lub też gdy biskup już nawet po upływie krótszego czasu przepisuje odnowienie zapowiedzi.

## §. 65.

Dopóki zapowiedzi nie zostały należycie wykonane, małżeństwo nie może sposobem pozwolonym być zawierane.

## §. 66.

Kościół brzydzi się małżeństwami między chrześcianami i takowymi, którzy od chrześcianstwa odpadli. Również gani śluby między katolikami i chrześcianami niekatolickimi i przestrzega prawowiernych swych od zawierania takowych.

5. Różność wyznania religijnego między chrześcianami i odszczepieńcami, tudzież między chrześcianami katolickimi i niekatolickimi.

## §. 67.

Jeżeli znajduje miejsce domniemanie uzasadnione, iż pragnącym wejść w śluby małżeńskie stoi przeszkoda w drodze, albo jeżeli zachodzi obawa, iż poślubienie ich będzie powodem wielkich niezgód i zgorzeń lub innego złego, tedy przysłuża biskupowi prawo, a względnie tenże obowiązany jest, zakazać obchód małżeństwa. Jak długo zakaz nie jest zniesionym, zawarcie małżeństwa takowego nie jest pozwoloném.

6. Zakaz kościoła.

## §. 68.

Przy zawiązywaniu węzła małżeńskiego niechaj synowie i córki pomni będą na słowa Pańskie: czcuj ojca i matkę swoją! Nadto młodzież, steru niebaczna, łatwo

Przyzwolenie rodziców.

zu unbesonnenen Schritten hinreißen, und übereilt geschlossene Ehen sind ein fruchtbarer Saame des Uebelcs. Ehen also, welchen die Eltern ihre Zustimmung aus gerechten Gründen verweigern, sind unerlaubt.

## §. 69.

Verbote des österreichischen Gesetzes.

Es ist dem Christen eine heilige Pflicht, der Staatsgewalt den Gehorsam zu zollen, zu welchem der Herr selbst uns durch seinen Apostel anweist. Um so genauer soll er jene Staatsgesetze beobachten, welche den Bedingungen der sittlichen Ordnung sorgsame Beachtung schenken. Wiewohl also die Staatsgewalt durch ihre Anordnungen nicht verhindern kann, daß zwischen Christen eine gültige Ehe geschlossen werde, so ist es doch dem österreichischen Staatsbürger nicht erlaubt, die Vorschriften zu vernachlässigen, welche das österreichische Gesetz über die bürgerlichen Wirkungen der Ehe aufstellt.

## §. 70.

Zulassung zur Trauung. Erforderliche Belege.

Zur Trauung dürfen die Eheserber nur dann zugelassen werden, wenn ihrer Verbindung, in so weit es sich in Erfahrung bringen läßt, kein Hinderniß im Wege steht und sie Alles geleistet haben, was die Gesetze der Kirche zur Fernhaltung von ungiltigen oder unerlaubten Ehen vorschreiben. Insbesondere liegt es ihnen ob, sich über die gehörige Vornahme des Aufgebotes auszuweisen, das Zeugniß ledigen Standes vorzulegen, und wenn ihr Alter und ihre Abkunft nicht aus den Pfarrbüchern ersichtlich ist, den Taufschein beizubringen. Sollte ein Eheserber gänzlich außer Stande sein, sich das Taufzeugniß zu verschaffen, so wird der Pfarrer sich deßhalb an den Bischof wenden. Was die obenerwähnten Vorschriften des österreichischen Gesetzes betrifft, so ist mit großem Eifer dahin zu wirken, daß sie von den Eheserbern genau beobachtet werden. Begibt es sich, daß die Ermahnungen des Pfarrers fruchtlos bleiben, so ist die Sache vor den Bischof zu bringen. Dasselbe hat zu geschehen, wenn aus irgend einer anderen Ursache Schwierigkeiten oder Zweifel entstehen.

## §. 71.

Ehen von Ausländern.

Es ist darüber zu wachen, daß Ausländer nicht anders als mit Beobachtung alles Dessen, was zu rechtmäßiger Eingehung der Ehe erforderlich ist, zur Trauung zugelassen werden. In wiefern der Pfarrer in dieser Sache vorgehen könne, ohne dieselbe der bischöflichen Curie zur Beurtheilung vorzulegen, wird der Bischof nach Umständen bestimmen.

## §. 72.

Vorzeitige Ehen.

Es ist Vorforge zu treffen, daß die Ehen Derer verhindert werden, welche zwar das vierzehnte und beziehungsweise das zwölfte Jahr vollendet, aber noch nicht das Alter erreicht haben, in welchem nach Maßgabe des Landes und Stammes die Fähigkeit, die Ehe mit gehöriger Überlegung zu schließen, und die körperliche Reife einzutreten pflegt.

uwieść się daje do kroku błędnego, a małżeństwa, bez należytej rozwagi zawarte, są płodnym nieszczęścia nasieniem. Małżeństwa więc, którym rodzice dla sprawiedliwych przyczyn odmawiają przyzwolenia swego, są niepozwolone.

§. 69.

Jest to świętym chrześcianina obowiązkiem, być posłusznym władzy rządowej, do czego Chrystus Pan nasz sam nas przez Apostołów swoich napomina. Tém ściślej zatem przestrzegać on winien tych ustaw rządowych, które troskliwość swą poświęcają warunkom porządku moralnego. Lubo więc władza rządowa urządzeniami swojemi nie jest w stanie przeszkodzić, ażeby między chrześcianami nie było zawarte małżeństwo ważne, wszelako austriackiemu obywatelowi Państwa nie jest pozwolonem zaniedbywać przepisów, jakie ustawa austriacka o cywilnych skutkach małżeństwa stanowi.

Zakazy ustawy austriackiej.

§. 70.

Do ślubu wtedy tylko chcący zawierać małżeństwo przypuszczeni być mogą, gdy ich połączeniu, o ile o tém wiadomość powziąć można, nie stoi nic w drodze, i oraz wszystko spełnili, co ustawy kościoła ku uchyleniu małżeństw nieważnych lub niepozwolonych przepisują. Mianowicie obowiązkiem ich będzie, wykazać, że zapowiedzi należycie ogłoszone zostały, przedłożyć świadectwo stanu wolnego, niemniej metrykę chrztu, gdzie wiek ich i pochodzenie nie jest widocznem już z ksiąg parafialnych. Gdyby pragnący wejść w śluby małżeńskie zupełnie nie był w stanie wydobyć sobie świadectwa chrztu, proboszcz udać się ma w tój mierze do biskupa. Co się tyczy wyż wspomnianych przepisów ustawy austriackiej, wszelkiego starania ku temu przykładać należy, ażeby ściśle zachowywane były przez pragnących związku małżeńskiego. Gdyby się wydarzyło, iżby napominania proboszcza były bezskuteczne, wówczas rzecz biskupowi przedłożoną być winna. Toż samo nastąpić winno, gdyby z innój jakiej przyczyny powstawały trudności lub wątpliwości.

Przypuszczenie do ślubu. Dokumenta wymagane.

§. 71.

Czuwać nad tém należy, ażeby cudzoziemcy nie byli przypuszczani do ślubu Małżeństwa obcych. inaczej, jak z zachowaniem tego wszystkiego, co wymaganem jest do prawnego zawierania małżeństwa. Jak dalece proboszcz w sprawie takiej działać może bez przedłożenia jój do ocenienia kuryi biskupiej, o tém Biskup wedle okoliczności stanowić będzie.

§. 72.

Wszelkiej przeczności używać należy, ażeby małżeństwa tych były tamowane, którzy wprawdzie ukończyli rok czternasty a względnie dwunasty, wszelako nie osiągnęli jeszcze wieku, w którym wedle stósunków kraju i rodzaju następuwać zwykła zdolność zawierania małżeństwa z należyty m rozsądkiem, równie jak dojrzałość fizyczna.

Przedwczesne małżeństwa.



## §. 73.

Traung von Ehe-  
werbern ohne  
Wohnsitz.

Die Traung von Personen, welche weder einen eigentlichen noch einen uneigentlichen Wohnsitz haben, darf nicht vorgenommen werden, bevor der Bischof selbst hiezu die Erlaubniß erteilt hat.

## §. 74.

Religionsunterricht.

Da die Ehe ein Sacrament des neuen Bundes ist und Denen, welche durch ihr Band sich vereinigen, heilige und hochwichtige Pflichten auflegt, so dürfen Personen, welche in den Grundwahrheiten des Christenthumes unwissend sind, zur Traung nicht zugelassen werden. Ja, bevor sie über Gott und seinen Willen sich nicht wenigstens die schlechthin nothwendigen Kenntnisse erworben haben, nehme der Pfarrer nicht einmal die Verkündigung ihrer Ehe vor.

## §. 75.

Empfang der heiligen  
Sacramente.

Es gebührt sich, daß die Brautleute bevor sie im Angesichte der Kirche den lebenslänglichen Bund schließen, ihr Gewissen durch das heilige Sacrament der Buße läutern und den Leib des Herrn andächtig empfangen. Bevor sie den priesterlichen Segen im Gotteshause erhalten haben, sollen sie im selben Hause nicht beisammen wohnen. Hierüber und über Alles, was sonst noch beitragen kann, damit die Ehe in Gottesfurcht und mit christlichem Zustande eingegangen werde, sind die Anordnungen und löblichen Gewohnheiten jedes Kirchensprengels getreu zu beobachten.

## §. 76.

Führung des Trau-  
ungsbuches.

Der zur Traung berechtigte Pfarrer ist verpflichtet, die erfolgte Schließung der Ehe mit allen Umständen, welche zu Herstellung eines Beweises nothwendig oder nützlich sind, in das Traungsbuch seiner Pfarre eigenhändig einzutragen. Es muß also deutlich ausgedrückt werden: Der Tauf- und Familiennahme, das Alter, das Religionsbekenntniß, die Wohnung und der Stand der Neuvermählten; auch ob dieselben schon früher verhehlicht waren oder nicht; ferner Name, Religionsbekenntniß und Stand ihrer Eltern und der Zeugen, der Tag, an welchem, so wie der Priester, durch welchen die Traung vollzogen wurde. Haben sich Umstände ergeben, so soll die Art und Weise, wie dieselben beseitiget wurden, angeführt werden.

## §. 77.

Ermächtiget der Pfarrer einen Priester, die Brautleute an einem Orte, wo Keines von Beiden seinen Wohnsitz hat, zu trauen, so soll er dieß in dem Traungsbuche seiner Pfarre anmerken. Der Pfarrer des Ortes, wo die Eheschließung vor sich geht, hat dieselbe auf die oben angedeutete Weise in das Traungsbuch seiner Pfarre eigenhändig einzutragen und beizufügen, von welchem Pfarrer die Ermächtigung ausgegangen sei. Dieser Letztere wird die geschbehene Vornahme der Traung, von welcher er binnen acht Tagen in Kenntniß zu setzen ist, gleichfalls in seinem Traungsbuche anmerken.

## §. 73.

Nie wolno dawać ślubu osobom, nie mającym ani mieszkania właściwego ani niewłaściwego, dopóki biskup nie udzieli ku temu pozwolenia.

Ślub osób, niemających mieszkania.

## §. 74.

Ponieważ małżeństwo jest Sakramentem nowego testamentu, nakładającym na tych, którzy węzłem onegoż się łączą, obowiązki święte i nader ważne, przeto osoby, nieświadome prawd fundamentalnych chrześcijaństwa, do ślubu nie mogą być przypuszczane. A co większa, dopóki nie nabyły przynajmniej wiadomości, niezbędnie potrzebnych o Bogu i woli Jego, proboszcz nawet ogłoszenia małżeństwa ich nie uczyni.

Wiadomość nauk religii.

## §. 75.

Należy się, ażeby oblubieńcy, zanim połączą się w obliczu kościoła węzłem dozgonnie trwającym, oczyścili sumienie swe Sakramentem pokuty i z pokorą przyjęli Ciało Chrystusa Pana. Dopóki nie otrzymali błogosławieństwa kapłańskiego w domu Bożym, nie powinni w jednym domu mieszkać razem z sobą. Względem tego, tudzież względem wszystkiego, coby zresztą jeszcze przyłożyć się mogło ku temu, ażeby małżeństwo zawieraniem było w bojaźni Boga i z chrześcijańską przyzwoitością, wiernie zachowane być mają zarządzenia i chwalebne zwyczaje każdej diecezji.

Przyjęcie Świętych Sakramentów.

## §. 76.

Proboszcz do dawania ślubu uprawniony, obowiązany jest, wpisać następujące zawarcie małżeństwa własnoręcznie do księgi ślubów swjej parafii z wszelkimi okolicznościami, któreby do skutecznego dowodu były potrzebne lub pożyteczne. Dokładnie więc wyrażonem być musi: imię i nazwisko, wiek, wyznanie religijne, pomieszkanie i stan nowożeńców; niemniej, czy już przedtem byli poślubieni lub nie; dalej imię, wyznanie religijne i stan ich rodziców, tudzież świadków; dzień, na którym, jako też kapłan, przez którego ślub danym był. Gdyby przeszkody jakie zachodziły były, należy wyrazić sposób, w jaki takowe usunięte zostały.

Prowadzenie księgi ślubów.

## §. 77.

Jeżeli proboszcz upoważnia kapłana do dania oblubieńcom ślubu w miejscu, gdzie żadne z nich nie ma mieszkania swego, powinien okoliczność tę nadmienić w księdze ślubów swojej parafii. Proboszcz miejsca, gdzie poślubienie obchodzonym bywa, winien takowe w sposób wyżej nadmieniony własnoręcznie wpisać do księgi ślubów swojej parafii i oraz dołożyć, od którego proboszcza do tego upoważnionym był. Tenże podobnie w swojej księdze ślubów zapisze następujący obchód małżeństwa, o czém w ciągu dni ośmiu wiadomość otrzymać ma.

## §. 78.

Wenn ein österreichischer Staatsbürger das Ansuchen stellt, daß seine im Auslande geschlossene Ehe in das Traungsbuch der Pfarre, wo er nunmehr seinen Wohnsitz genommen hat, eingetragen werde, so hat der Pfarrer das Gesuch sammt den beigebrachten Beweisen der rechtmäßigen Eheschließung dem Bischöfe vorzulegen und den Auftrag desselben abzuwarten.

## §. 79.

Nachricht in Ehehindernissen.

Jene Ehehindernisse, welche auf Bestimmungen des Kirchengesetzes beruhen, werden durch eine rechtmäßig erlangte Nachsichtgewährung und die Erfüllung der etwa beigelegten Bedingungen für einzelne Fälle außer Kraft gesetzt. Dem heiligen Stuhle allein steht es zu, in Hindernissen der Giltigkeit aus eigener Macht Nachsicht zu gewähren, und demselben ist es auch vorbehalten, in dem einfachen Gelübde immerwährender Keuschheit wie auch in der Religionsverschiedenheit zwischen Katholiken und nichtkatholischen Christen Nachsicht zu ertheilen.

## §. 80.

Hinderniß, in welchen die Nachsicht willfährig zu ertheilen ist.

Die Bischöfe werden, wenn rechtmäßige Gründe nicht gebrechen, sich ihrer vom heiligen Stuhle erhaltenen Vollmachten in nachstehenden Hindernissen willfährig bedienen:

1. Im dritten und vierten Grade der Blutsverwandtschaft und der Schwägerschaft aus erlaubtem Umgange.
2. In der geistlichen Verwandtschaft.
3. In der Schwägerschaft aus unerlaubtem Umgange, außer wenn zu besorgen stünde, daß in Folge des unreinen Verhältnisses die Eheerber mit einander in gerader Linie verwandt seien.
4. Im dritten und vierten Grade der aus einer giltigen, doch nicht vollzogenen Ehe entstandenen Forderung der öffentlichen Sittlichkeit.
5. In jener Forderung der öffentlichen Sittlichkeit, welche aus einer ungiltigen und nicht vollzogenen Ehe oder aus dem Eheverlöbniße hervorgeht.

## §. 81.

Grundsätze der Nachsichtertheilung bei den übrigen Hindernissen.

Was die übrigen Hindernisse der Giltigkeit betrifft, so ist einmüthig dahin zu wirken, daß die volle Wirksamkeit derselben behauptet oder erneuert werde. Wenn Ehen zwischen nahen Verwandten häufiger vorkommen, so vergiften sie das Familienleben, in dessen Verkehr sie die sinnliche Begierde und den Verdacht derselben einführen.

## §. 82.

Nachsicht des Aufgebotes.

Die gänzliche Nachsicht vom Aufgebote soll nur in höchst dringenden Fällen, die Nachsicht von der zweiten und dritten Verkündigung nur aus erheblichen und hinreichend bewiesenen Gründen ertheilt werden.

## §. 78.

Gdyby austriacki obywatel Państwa żądał, ażeby małżeństwo jego, za granicą zawarte, wciągnionem zostało do księgi ślubów parafii, w której obecnie założył mieszkanie swoje, wówczas proboszcz prośbę takową wraz z dokumentami, względem prawnego zawarcia małżeństwa załączoneami, biskupowi przedłożyć i poleceń jego oczekiwać ma.

## §. 79.

Przeszkody małżeńskie, zasadzające się na postanowieniach ustawy kościelnej, tracą moc swą przez dyspenczację, prawnie pozyskaną, i wypełnienie warunków, jakieby dla pojedynczych przypadków zrobiono. Tylko Stolicy Apostolskiej przysłuża prawo, w przeszkodach co do ważności udzielać dyspenczacyi z własnej mocy swojej. Równie też zastrzeżonem sobie ma Stolica Święta udzielanie dyspenczacyi w razie pojedynczego ślubu dozgonnej czystości, jako też w przypadku różnego wyznania religijnego między katolikami i niekatolickimi chrześcianami.

Dyspenczacya od przeszkód małżeńskich.

## §. 80.

Gdzie nie zbywa na prawnych powodach, przychyła się biskupi do zastąpienia pełnomocnictw swoich, od Stolicy Świętej otrzymanych, w przeszkodach następujących, jako to:

Przeszkody, w których dyspenczacya łatwiej udzielona będzie.

1. W trzecim i czwartym stopniu pokrewieństwa niemniej powinowactwa z obcowania pozwolonego.
2. W razie pokrewieństwa duchownego.
3. W razie powinowactwa z obcowania niepozwolonego, wyjąwszy, gdyby obawa zachodziła, iżby w skutek niepowściągliwego stósunku pragnący wejść w śluby małżeńskie w linii prostej spowinowaceniemi zostali.
4. W trzecim i czwartym stopniu w razie wymogu publicznej obyczajowości, powstałego z małżeństwa ważnego, wszelako niedokonanego.
5. W razie onego wymogu publicznej obyczajowości, który pochodzi z małżeństwa nieważnego i niedokonanego lub z zaręczyn.

## §. 81.

Co się tyczy innych przeszkód ważności, jednomyślnie ku temu działać należy, ażeby pełna moc onychże była utrzymaną lub odnowioną. Gdzie małżeństwa między bliskimi pokrewnymi częściej zachodzą, zatruwają one najściślejsze stósunki familijne, wzniecając w nich chuć cielesną i podejrzenie o takową.

Zasady co do udzielania dyspenczacyi w innych przeszkodach.

## §. 82.

Całkowita dyspenczacya od zapowiedzi udzieloną być ma tylko w nader ważnych przypadkach, dyspenczacya od drugiego i trzeciego ogłoszenia tylko z powodu ważnych i dostatecznie dowiedzionych.

Dyspenczacya od zapowiedzi.

## §. 83.

Da es sich ereignen kann, daß eine nahe Todesgefahr jeden längeren Aufschub unmöglich macht, so werden die Bischöfe in jedem Bezirke nach Maßgabe der Ortsverhältnisse Einen oder mehrere Priester ermächtigen, für solche Fälle in ihrem Namen die Nachsicht von allen drei Verkündigungen zu ertheilen.

## §. 84.

Wenn zwei Personen, welche sich fälschlich für Eheleute ausgeben und an dem Orte, wo sie ihren Wohnsitz haben, allgemein dafür gehalten werden, sich mit einander zu verehelichen wünschen, so soll denselben ohne höchst wichtige Ursache die Nachsicht von allen drei Verkündigungen nicht versagt werden. Doch ist genau zu erheben, ob die Behauptung, daß sie allgemein für Eheleute gehalten werden, vollkommen gegründet sei.

## §. 85.

Jene Ehemänner, welchen das Aufgebot gänzlich nachgesehen wird, haben stets vor dem zur Trauung berechtigten Seelsorger zu beschwören, daß ihnen kein ihrer Verehelichung entgegenstehendes Hinderniß bekannt sei.

## §. 86.

Gesuche um Nachsicht-  
gewährung.

In den Gesuchen um Nachsichtgewährung ist das Hinderniß mit allen Umständen, von welchen die Beschaffenheit desselben abhängt, deutlich anzugeben; auch sollen die Gründe, auf welche man sich beruft, mit den nöthigen Nachweisen belegt werden. Der Bischof wird über die Thatumstände, auf welche seine Entscheidung oder sein dem heiligen Stuhle vorzulegendes Gutachten sich stützen muß, die erforderlichen Erhebungen pflegen.

## §. 87.

Nachsichtgewährung  
für den Gewissens-  
bereich.

Wenn das Hinderniß geheim ist und eine Veröffentlichung desselben nicht zu besorgen steht, so kann, um das Gewissen sicherzustellen, die Nachsichtgewährung ohne Angabe des Namens der Gatten und auch durch den Beichtvater oder eine andere hiezu taugliche Person nachgesucht und erhalten werden. Doch ist eine solche Nachsichtgewährung für den Rechtsbereich von keinem Nutzen: wenn also das Hinderniß wider Vermuthen bekannt würde, so müßte, damit die Ehe nicht vor dem menschlichen Gerichte Gefahr laufe, um eine für den Rechtsbereich gültige Nachsichtgewährung auf dem gehörigen Wege angesucht werden.

## §. 88.

Convalidation der  
Ehe

Wenn eine in gehöriger Form vollzogene Trauung wegen eines obwaltenden Hindernisses ungiltig war, so hat nach erlangter Nachsichtgewährung die Convalidation der Ehe zu erfolgen.

## §. 89.

für den Gewissens-  
bereich;

Ist die Nachsicht nur für den Gewissensbereich ertheilt worden, so genügt es zu Begründung einer gültigen Ehe, wenn beide Theile ihre Einwilligung ohne Pfarrer und Zeugen erneuern.

## §. 83.

Ponieważ się wydarzyć może, iżby bliskie niebezpieczeństwo śmierci niemożliwą czyniło wszelką zwłokę dłuższą, przeto biskupi w każdym dystrykcie w miarę stósunków miejscowych upoważnią jednego lub więcej kapłanów, do udzielania w przypadkach takowych w ich imieniu dyspency od wszystkich trzech ogłoszeń.

## §. 84.

Jeżeli dwie osoby, fałszywie za małżonków się udające, oraz w miejscu, gdzie mieszkanie swoje mają, powszechnie za takowych uchodzące, wzajemnie się poślubić chcą, wówczas bez nader ważnej przyczyny nie będzie im odmówiona dyspenzacya od wszystkich trzech ogłoszeń. Ściśle atoliż dochodzić należy, czyli twierdzenie, że powszechnie za małżonków trzymanemi bywają, zupełnie jest uzasadnione.

## §. 85.

Małżonkowie, zupełnie od zapowiedzi uwolnieni, zawsze winni będą zażwiżyć przysięgą przed duchownym, do dania ślubu uprawnionym, iż im nie jest wiadomą żadna przeszkoda, ich poślubieniu wzajemnemu w drodze stojąca.

## §. 86.

W prośbach o dyspencyę, wyszczególniona być ma wyraźnie przeszkoda z wszelkimi okolicznościami, od których jęj właściwość zawisła; równie też powody, w prośbie przytoczone, należytemi dowodami popierane być muszą. Biskup poczyni potrzebne dochodzenia co do okoliczności, na których zasadzać się musi rozstrzygnięcie jego lub opinia, u Świętej Stolicy przedłożoną być mająca.

Prośby o dyspencyę.

## §. 87.

Jeżeli przeszkoda jest potajemną, a oraz rozpowszechnienia onęże obawiać się nie ma przyczyny, wówczas dla zaspokojenia sumienia prosić można ze skutkiem o dyspencyę, a to bez wyszczególnienia imion małżonków nawet przez spowiednika lub inną osobę, do tego zdolną. Wszakże takowa dyspencya w prawie bynajmniej skutku nie ma: gdyby więc nadspodziewanie przeszkoda była rozpowszechnioną, wówczas, ażeby małżeństwo przed sądem ludzkim nie było na niebezpieczeństwo narażonem, upraszać należy o dyspencyę ważną i w obliczu prawa, drogą przyzwoitą.

Dyspencya dla zaspokojenia sumienia.

## §. 88.

Jeżeliby ślub, w należytej formie dany, dla przeszkody zachodzącej nieważnym był, wówczas po otrzymanej dyspencyi nastąpić winna konwalidacya (uważnienie) małżeństwa.

Uważnienie małżeństwa

## §. 89.

Jeżeli dyspencya udzieloną została dla zaspokojenia sumienia, wówczas do uzasadnienia ważnego małżeństwa dostatecznym jest, gdy obie strony odnowią zezwolenie swe bez proboszcza i świadków.

dla zaspokojenia sumienia;

## §. 90.

für den Rechtsbereich;

Bei einer Nachsichtgewährung, welche für den Rechtsbereich Geltung hat, muß die Einwilligung der ungiltig Vermählten vor dem Pfarrer, in dessen Pfarbezirke sie ihren Wohnsitz haben, und zwei Zeugen erneuert werden. Der Pfarrer hat jedenfalls die stattgehabte Convalidation in sein Trauungsbuch einzutragen; wenn aber die ungiltige Verbindung in einer anderen Pfarre geschlossen wurde, so soll er überdieß den Pfarrer, in dessen Bezirke sie eingegangen wurde, davon in Kenntniß setzen, damit derselbe die Vollziehung der Convalidation an der Stelle, wo die ungiltige Ehe eingeschrieben ist, sorgfältig beifüge.

## §. 91.

Das Aufgebot ist in solchen Fällen nicht zu wiederholen. Die Trauung soll in der Stille und vor vertrauten Zeugen vorgenommen werden. Eine Ausnahme kann eintreten, wenn das Hinderniß an dem Orte, wo die Convalidation zu geschehen hat, allgemein bekannt ist.

## §. 92.

nach thatsächlich erfolgtenem Hindernisse;

Wenn ein Hinderniß ohne Nachsichtgewährung durch eine thatsächliche Veränderung erloschen ist, so soll den Gatten aufgetragen werden, die Erklärung der Einwilligung vor dem Pfarrer und zwei Zeugen zu erneuern, außer wenn etwa der Umstand, daß zu Zeit der Eheschließung ein Hinderniß obwaltete, gänzlich verborgen, und daß darüber ein Beweis hergestellt würde, nicht zu befürchten wäre: denn dann kann denselben gestattet werden, die Einwilligung unter sich zu erneuern.

## §. 93.

im Hindernisse der verstellten Einwilligung, wie auch des Zwanges und Irrthumes.

Eine Ehe, welche wegen verstellter Einwilligung ungiltig ist, muß als convalidirt erachtet werden, wenn Der, welcher Verstellung übte, in Wahrheit eingewilliget hat. Dasselbe findet bei einer Ehe Statt, welcher Irrthum oder Gewalt und Furcht im Wege stand, sobald der Theil, welcher dem Irrthume oder dem ungerechten Zwange unterlag, nachdem er den Irrthum erkannt oder seine volle Freiheit wieder erlangt, durch Wort oder That eingewilliget hat. Demungeachtet ist es, um jeden Zweifel über die erfolgte Einwilligung auszuschließen, auch in diesen Fällen gerathen, daß die Gatten ihre Einwilligung vor dem Pfarrer und zwei Zeugen erneuern, und man suche dieß zu erwirken; es sei denn, daß eine begründete Besorgniß von Aergerniß oder Gefährdung der Ehe obwalte.

## §. 94.

Wirkungen der Convalidation.

Nach erfolgter Convalidation ist die Ehe in Betreff der bürgerlichen Wirkungen so zu betrachten, als wäre sie ursprünglich gültig geschlossen worden. Eben dieß gilt von den kirchlichen Wirkungen, wenn auch nur Ein Theil zur Zeit der Eheschließung in Unwissenheit der Thatsache oder des Rechtes befangen war. Sonst muß man zur Nachsichtgewährung die Zuflucht nehmen.

## §. 90.

Przy pozyskaniu dyspency, mającej ważność w obliczu prawa, zezwolenie nieważnie zaślubionych odnowionem być musi przed proboszczem, w którego parafii ci mieszkanie swoje mają, równie jak przed dwoma świadkami. Proboszcz każdego razu wpisać ma konwalidacyę nastąpioną do swęj księgi ślubów; gdyby jednak nieważny związek obchodzonym był w innęj parafii, wówczas uwiadomić powinien o tém nadto proboszcza onęjże, ażeby ten starannie konwalidacyę nastąpioną zaciągnął tam, gdzie nieważne małżeństwo zapisanem jest.

dla wymogów  
prawa;

## §. 91.

Zapowiedzi w takowych razach nie będą powtórzone. Ślub dany być ma w cichości, w obecności świadków zaufania godnych. Wyjątek nastąpic może, gdy przeszkoda rozpowszechnioną została w miejscu, gdzie konwalidacya nastąpic ma.

## §. 92.

Jeżeli przeszkoda bez udzielenia dyspency odpadła w skutek rzeczywistęj zmiany istoty jęj, wówczas małżonkom poleconem być ma, ażeby odnowili zezwolenie przed proboszczem i dwoma świadkami, wyjąwszy, gdyby okoliczność ta zupełnie była ukrytą, iż w czasie poślubienia przeszkoda zachodziła, a zarazem nie było przyczyny do tęj obawy, iżby w tym przedmiocie dowód przeprowadzono; albowiem wtenczas dozvolonem być im może odnowienie zezwolenia między sobą tylko.

po rzeczywistém  
usunięciu prze-  
szkody;

## §. 93.

Małżeństwo, nieważne dla zezwolenia udanego, uważanem być musi za uważnionę, skoro udawający prawdziwie zezwolił. Toż samo rozumie się o małżeństwie któremu w drodze stała pomyłka lub gwałt i bojaźń, skoro strona ulegająca pomyłce lub przymusowi niesprawiedliwemu, poznavszy pomyłkę lub osiągnąwszy zupełną wolność swoją, słowem lub czynem zezwolenie objawiła. Pomimo to, dla uchylenia wszelkięj wątpliwości o nastąpiönem zezwoleniu, także i w tych przypadkach stósowną będzie rzeczą, by małżonkowie zezwolenie swoje przed proboszczem i dwoma świadkami odnowili, ku czemu tęż przyłożyć się należy, wyjąwszy że zachodzi uzasadniona obawa zgorzenia lub narażenia małżeństwa.

w przeszkodzie uda-  
nego zezwolenia,  
tudzież przymusu  
i pomyłki.

## §. 94.

Po nastąpiönęj konwalidacyi, małżeństwo co do skutków prawnych tak ma być uważanem, jak gdyby pierwotnie już ważnie było zawartem. To samo rozumie się o skutkach kościelnych, choćby jedna tylko strona w czasie obchodu małżeństwa zostawała w niewiadomości istoty czynu lub prawa. Inaczęj zaradzenia rzeczy szukać należy na drodze dyspency.

Skutki konwalidacyi.



## Zweiter Abschnitt.

### Von dem Verfahren in Ehesachen.

#### §. 95.

Gerichtsbarkeit in  
Ehesachen.

Die Ehesachen gehören vor den kirchlichen Richter, welchem allein es zusteht, über die Gültigkeit der Ehe und die aus derselben entspringenden Pflichten das Urtheil zu fällen. Ueber die bloß bürgerlichen Wirkungen der Ehe entscheidet die Staatsgewalt.

#### §. 96.

Zuständigkeit.

Die Gatten unterstehen in Ehesachen dem Bischöfe, in dessen Kirchensprengel der Ehemann seinen Wohnsitz hat. Ausnahmen finden Statt, wenn die eheliche Lebensgemeinschaft entweder durch Scheidung von Tisch und Bett oder durch böswillige Verlassung von Seite des Ehemannes aufgehoben ist. Im ersteren Falle hat jeder Theil das ihm wider den anderen zustehende Klagerrecht vor dem Bischöfe der Diocese, wo dieser seinen Wohnsitz hat, geltend zu machen. Im zweiten Falle kann die Gattin ihre Klage vor dem Bischöfe anbringen, inner dessen Kirchensprengel ihr Wohnsitz gelegen ist.

Sobald die gerichtliche Vorladung zugestellt ist, kann durch eine Veränderung im Wohnsitze der Gatten eine Veränderung in Betreff der Zuständigkeit nicht bewirkt werden.

#### §. 97.

Mitglieder des Ehe-  
gerichtes.

Der Bischof bedient bei Verhandlung der Ehesachen sich eines Gerichtes, welches aus einem Präses und wenigstens vier Rätthen zu bestehen hat. Doch soll die Zahl der Rätthe nicht leicht mehr als sechs betragen. Es werde denselben ein Schriftführer beigegeben und ein tauglicher Mann bestimmt, um, wenn ein Rath des Ehegerichtes seines Amtes zu walten verhindert ist, die Stelle desselben zu vertreten. Es wird zweckmäßig seyn, denselben an den Sitzungen, bei welchen es keiner Ergänzung bedarf, als Beisitzer ohne Stimmrecht theilnehmen zu lassen. Wenn es wegen der großen Ausdehnung des Kirchensprengels nicht wohl möglich ist, daß der Präses die laut dieser Anweisung ihm obliegenden Geschäfte allein verseehe, so ist ihm ein Stellvertreter beizugeben.

#### §. 98.

Der Bischof ernennt die Mitglieder des Ehegerichtes und wenn der Zweck es ihm zu erfordern scheint, stellt er ihnen die Ausübung des übertragenen Amtes ein oder enthebt sie desselben. Doch wird seine Wahl nur auf Männer fallen, welche die erforderlichen Eigenschaften besitzen und wider welche von keiner Seite her eine Einwendung kann erhoben werden.

#### §. 99.

Die vorzutragenden Gegenstände werden, wenn der Bischof hierüber nicht besondere Anordnungen trifft, von dem Präses unter die Rätthe vertheilt. Die Entscheidung

## Rozdział drugi.

### O postępowaniu w sprawach małżeńskich.

#### §. 95.

Sprawy małżeńskie należą przed sędzię kościelny, któremu wyłącznie przysłuży wyrokować o ważności małżeństwa i obowiązkach z niego wypływających. Co do skutków wyłącznie cywilnych małżeństwa, rozstrzyga władza rządowa.

Sądownictwo w sprawach małżeńskich.

#### §. 96.

Małżonkowie podlegają w sprawach małżeńskich biskupowi, w którego diecezji małżonek mieszkanie swe ma. Wyjątki znajdują miejsce, kiedy społeczeństwo życia małżeńskiego zniesionem zostało przez rozdział co do stołu i łoża lub też przez złośliwe opuszczenie ze strony małżonka. W pierwszym przypadku każda strona swe prawo skargi, jakie jej przeciw drugiej przysłuży, przeprowadzić może przed biskupem diecezji, gdzie też właśnie mieszkanie swe ma. W drugim razie małżonka skargę swą wynieść może przed biskupa, w którego diecezji zamieszkałą jest.

Sędzia właściwy.

Skoro zapozew sądowy doręczonym zostanie, już przez zmianę w mieszkaniu nie może być zdziałaną zmiana co do właściwości.

#### §. 97.

Przy rozprawie w rzeczach małżeńskich używa biskup sądu, złożonego z prezesa i najmniej czterech radców. Jednakże liczba radców nie snadnie wynosić ma więcej nad sześć. Przydanym im będzie sekretarz protokół spisujący, tudzież zdolny mąż, któryby w razie, gdyby radca jaki trybunału małżeńskiego przeszkodzonym był w pełnieniu urzędu swego, zastępował miejsce tegoż. Stosowną będzie też rzeczą, przypuścić go do zasiadywania przy posiedzeniach, gdzie nie potrzeba żadnego uzupełnienia, a to bez prawa głosowania. Gdyby dla wielkiej rozciągłości diecezji nie było możliwem, ażeby prezes sam zawiadował czynnościami wedle instrukcyi niniejszej na nim polegającemi, wówczas przydanym mu będzie zastępca.

Członkowie trybunału małżeńskiego.

#### §. 98.

Biskup mianuje członków sądu małżeńskiego, a gdyby tego cel rzeczy po nim żądać się zdawał, zasuspenduje ich w wykonywaniu urzędu poruczonego, lub oddali ich. Wszakże wybór jego na takich tylko spadnie mężów, którzy posiadają własności wymagane, i przeciw którym z żadnej strony nie może być zarzut jaki.

#### §. 99.

Przedmioty rozprawy rozdzielać będzie prezes między radców, wyjąwszy, że biskup względem tego w szczególności co innego zarządzi. Rozstrzygnięcie sta-

wird mit absoluter Stimmenmehrheit gefällt. Der Präses spricht sich zuletzt aus, und wenn mit Einrechnung seiner Stimme sich Stimmengleichheit herausstellt, so gibt er den Ausschlag, außer wenn es sich um ein Urtheil über die Giltigkeit der Ehe handelt: denn in diesem Falle ist bei Stimmengleichheit stets auf Giltigkeit der Ehe zu erkennen. Findet der Bischof es zweckmäßig, dem Präses einen Stellvertreter beizugeben, so wird er über die demselben zuzuthellenden Geschäfte das Nöthige verfügen.

### §. 100.

Ein Rath des Ehegerichtes, welcher zu den Parteien in solchen Verhältnissen steht, daß er als Zeuge bedenklich oder sogar verwerflich wäre, wird sich für diese Rechtsfrage seiner Amtsübung enthalten.

### §. 101.

Instanzenzug.

Die Berufung geht von dem Bischöfe der Diöcese an den Metropolit der Kirchenprovinz, von dem Metropolit aber an den heiligen Stuhl. Dasselbe findet Statt, wenn die Angelegenheit nach Maßgabe der Kirchengesetze vor eine vierte Instanz gebracht werden kann oder muß. Die Rechtsfälle, über welche der Metropolit oder ein eremter Bischof in erster Instanz gesprochen hat, werden auch in zweiter Instanz von dem apostolischen Stuhle entschieden.

### §. 102.

Frist für Anmeldung und Einlegung der Berufung.

Die Berufung ist bei dem Gerichte, wider dessen Ausspruch sie ergeht, binnen zehn Tagen nach Zustellung des Urtheiles anzumelden; das Gericht aber soll binnen dreißig Tagen, welche gleichfalls von der geschehenen Zustellung an zu zählen sind, die Verhandlungen an die höhere Instanz einsenden. Die appellirende Partei wird hievon verständiget und ihr erinnert werden, daß sie binnen dreißig Tagen nach Zustellung dieser Weisung ihre Beschwerde bei dem Richter, an welchen der gesetzmäßige Zug der Berufung geht, anzubringen habe. Ein Gesuch um Verlängerung der Frist muß bei dem Gerichte, dessen Urtheil angefochten wird, eingereicht und darf nur aus sehr wichtigen Gründen bewilliget werden. Wenn es nach Umständen erforderlich ist, den heiligen Stuhl um Ernennung eines Bevollmächtigten zu bitten, so wird das Gericht, sobald es von der geschehenen Ernennung amtlich in Kenntniß gesetzt ist, ohne allen Verzug zu Uebersendung der Verhandlungen schreiten.

### §. 103.

Einsprache in Betreff der Zuständigkeit.

Wenn Gatten oder Ehewerber, welche in Ehesachen vorgeladen werden, die Zuständigkeit des Gerichtes anstreiten zu können glauben, so haben sie bei demselben binnen zehn Tagen nach zugestellter Vorladung ihre Einwendungen vorzubringen. Wird die erhobene Einsprache für unbegründet erklärt, so steht es ihnen frei, bei der zunächst höheren Instanz Berufung einzulegen.

nowioném będzie bezwzględną większością głosów. Prezes wyrzeka zdanie swoje na ostatku, a gdy z policzeniem głosu jego okaże się równość głosów, natedy on rozstrzyga, wyjąwszy, gdy idzie o wyrok względem ważności małżeństwa, w którym to razie przy równości głosów zawsze na ważność małżeństwa orzekać należy. Jeżeli biskupowi stósowném się być zdaje, przydać prezesowi zastępcę, natedy zarządzi oraz co potrzeba względem czynności, temuż przydzielonemi być mających.

#### §. 100.

Radca sądu małżeńskiego, w takich stósunkach do stron zostający, iżby jako świadek był podejrzanym albo nawet odrzutnym w sprawie dotyczącej wstrzymać się winien od urzędowania.

#### §. 101.

Odwołanie idzie od biskupa dyecezyi do metropolity prowincyi kościelnej, od metropolity zaś do Stolicy Świętej. Toż równie ma miejsce, gdy sprawa wedle ustaw kościelnych do czwartej instancyi wytoczoną być może lub musi. Sprawy, w których metropolita lub biskup exemcyonowany orzekał w instancyi pierwszej, będą także w drugiej instancyi rozstrzygane przez Stolicę Apostolską.

Tok instancyi.

#### §. 102.

Apellacya zgłoszoną być ma w sądzie, przeciw którego wyrokowi wyniesioną została, w ciągu dni dziesięciu po doręczeniu wyroku; sąd zaś winien w ciągu dni trzydziestu, licząc równie od dnia nastąpnego wniesienia, przesłać rozprawę do wyższej instancyi. Strona apellująca o tém uwiadomioną zostanie z tém ostrzeżeniem, iż takowa w ciągu trzydziestu dni po doręczeniu uwiadomienia tego zażalenie swe wnieść winna do sędzi, do którego idzie prawny tok apelacyi. Prośba o przedłużenie terminu podaną być musi do sądu, przeciw którego wyrokowi apelacyę założono, a przedłużenie dozwoloném być może tylko z nader ważnych powodów. Jeżeli wedle okoliczności potrzebném jest, prosić u Stolicę Apostolską o zamianowanie pełnomocnika, wówczas sąd, skoro o nastąpnój nominacyi urzędownie zawiadomionym zostanie, bezzwłocznie akt rozprawy przesłać winien.

Termin do zgłoszenia i przedłożenia odwołania.

#### §. 103.

Jeżeli małżonkowie lub pragnący iwejść w śluby małżeńskie, zapozwani w sprawach małżeńskich, sądzą, iż mogą odzywać się przeciw właściwości sądu, mogą temuż przedłożyć swe zarzuty w ciągu dni dziesięciu po doręczeniu zapozwu. Jeżeli podniesiona exepcyja uznana będzie za nieuzasadnioną, wolno im będzie założyć przeciw temu odwołanie do wyższej następnie instancyi.

I. Excepçya co do właściwości.

## §. 104.

Bestätiget das höhere Gericht die angestrittene Zuständigkeit, so haben die Partheien ihre Sache vor dem Richter, welcher die Vorladung erlassen hat, zu führen.

## §. 105.

II. Beschwerden und Erhebungen hinsichtlich der Trauung.

Die Eheverber, welchen der Pfarrer die Trauung aufschiebt oder verweigert, können sich deshalb an die bischöfliche Curie wenden, welche nach Umständen entweder sich bemühen, die Hemmnisse hinwegzuschaffen, oder die Angelegenheit dem Ehegerichte zur Erwägung und Entscheidung übermitteln wird.

## §. 106.

Verweigerung der Trauung mit Bezug auf Hindernisse der Giltigkeit

Wenn der Anstand in einem rege gemachten Hindernisse der Giltigkeit liegt, so muß das Ehegericht mit Erwägung aller Einzelheit beurtheilen, ob hinreichender Grund zur Verweigerung der Trauung vorhanden sei. Doch wird es von dem Grundsatz ausgehen, daß es besser sei, die Eingehung einer giltigen Ehe zu verzögern, als eine ungiltige Ehe mit allen Uebeln, welche dieselbe zu begleiten pflegen, hervorzurufen. Die Aussage eines einzigen glaubwürdigen Zeugen, so wie ein solches Gericht, welches auch auf erfahrene, gewissenhafte Männer Eindruck macht, reicht jedenfalls hin, um die Eheverber bis zu weiterer Aufklärung der Sache abzuweisen.

## §. 107.

Einsprache mit Berufung auf ein Eheverlöbniß.

Bei einer Einsprache auf dem Grunde eines Eheverlöbnisses hat der Pfarrer, wofern das Eheverlöbniß ungiltig ist, die Betheiligten darüber zu belehren; wenn er es aber für giltig hält, eine gütliche Ausgleichung zu versuchen. Wird die Einsprache unmittelbar bei dem Ehegerichte erhoben und liegt nicht etwa die Ungiltigkeit am Tage, so soll vor Allem der Pfarrer angewiesen werden, durch Vorstellungen und Ermahnungen väterlich einzuwirken.

## §. 108.

Die Vermuthung steht für die Freiheit des Eheverbers hinsichtlich der Wahl des Gatten: daher ist gegen das Eheverlöbniß zu entscheiden, so oft die Giltigkeit desselben nicht vollständig erwiesen ist.

## §. 109.

Auf jene, welche sich weigern, ihr im Eheverlöbniße gegebenes Wort zu erfüllen, ist nicht sowohl durch Zwang als durch Ermahnung zu wirken. Jede Verabredung über einen Vergütungsbetrag, welcher im Falle des Rücktrittes zu entrichten sei, ist nicht nur unerlaubt, sondern auch ungiltig.

## §. 110.

Wenn das Ehegericht das Verlöbniß für ungiltig erkennt, so ist das Nöthige zu verfügen, damit die Trauung keine weitere Verzögerung erfahre.

## §. 111.

Ist das Verlöbniß für giltig erklärt worden, so hat das Ehegericht durch einen Beauftragten den Versuch zu machen, die Partheien zu gütlicher Ausgleichung zu bewe-

## §. 104.

Jeżeli sąd wyższy zatwierdzi instancją, przeciw której występowano, wówczas strony obowiązane będą wytoczyć sprawę przed sędzią, który zapozew wydał.

## §. 105.

Pragnący wejść w śluby małżeńskie, którym proboszcz danie ślubu odraża lub odmawia, mogą przeciw temu udać się do kuryi biskupiěj, która wedle okoliczności, albo starać się będzie usunąć przeszkody, albo sprawę sądowi małżeńskiemu przekaże do rozważania i rezstrzygnięcia.

II. Zażalenia i dochodzenia względem ślubu.

## §. 106.

Jeżeli trudność zawisła w przeszkodzie, o ważność wznieconej, wówczas sąd małżeński z rozważeniem wszelkich okoliczności ocenić powinien, czy zachodzi powód dostateczny do odmówienia ślubu. Wszelako tę zasadę za prawidło w tej mierze mieć będzie, iż lepiej jest odroczyć zawiązanie małżeństwa ważnego, jak wywołać małżeństwo nieważne wraz z wszelkiem złem, zwykle mu towarzyszącem. Zeznanie choćby jednego świadka wiarygodnego, niemniej pogłoska, sprawiająca wrażenie na umysłach mężów doświadczonych i sumiennych, niezawodnie dostateczną jest, by odprawić pragnących wejść w śluby małżeńskie aż do dalszego rozświetlenia rzeczy.

Odmówienie ślubu dla przeszkód ważności.

## §. 107.

Przy reklamacyi na podstawie zaręczyn, proboszcz, jeżeli zaręczyny są nieważne, objaśnić winien w tej mierze interesowanych; jeżeli zaś uznaje takowe za ważne, tentować winien przyjazne pogodzenie. Gdy reklamacja bezpośrednio do sądu małżeńskiego wytoczoną została, a przytém może nieważność nie była widoczną, wówczas przedewszystkiem proboszcz poleconém sobie ma, działać po ojcowsku przez przedstawienia i napomnienia.

Reklamacja z tytułu zaręczyn.

## §. 108.

Domniemywanie jest za wolnością w wyborze małżonka: zaczęć orzekać należy przeciw zaręczynom, ile razy ważność onychże nie jest zupełnie udowodnioną.

## §. 109.

Którzy się wzbraniają dotrzymać danego w zaręczynach słowa swego, przy tych nie przymusu ale raczej napominań używać należy. Wszelka umowa o kwotę wynagrodzenia, jakaby na przypadek odstąpienia od zaręczyn miała być wypłaconą, nie tylko jest niepozwoloną lecz nawet nieważną.

## §. 110.

Gdy sąd małżeński uzna zaręczyny za nieważne, zarządzić należy, co potrzeba, by ślub dalszej nie doznawał zwłoki.

## §. 111.

Jeżeli zaręczyny za ważne uznane zostały, wówczas sąd małżeński przez delegowanego tentować będzie, nakłonić strony do pogodzenia się przyjaznego. Co

gen. Was den Schadenersatz betrifft, so werde darauf hingewirkt, daß sie unter billigen Bedingungen ein Uebereinkommen schließen. Auf das Ansuchen von wenigstens Einem Theile kann auch ein Entschädigungsbetrag ausgesprochen werden. Stellt der Kläger sich damit nicht zufrieden, so bleibt es ihm zwar unbenommen, wegen des Schadenersatzes bei dem weltlichen Gerichte Klage zu führen, doch seine wider die Trauung erhobene Einsprache soll nicht weiter berücksichtigt werden.

## §. 112.

Ließe ein Einverständnis über die Aufhebung des Verlöbnisses oder die Leistung einer billigen Entschädigung sich nicht erzielen, so müßt die Gesattung der beabsichtigten Ehe als das kleinere Uebel angesehen werden.

## §. 113.

Erhebungen zum Zwecke der Trauung von vorgeblichen Eheleuten.

Wenn Personen, welche sich fälschlich für verheirathet ausgeben, den ordentlichen Weg zur Schließung der Ehe nicht einzuschlagen vermögen, ohne sich oder ihren Kindern große Nachtheile zu bereiten, so können sie die Angelegenheit entweder selbst oder durch einen Seelsorger vor den Präses des Ehegerichtes bringen, und dieser hat die Erhebungen, welche zu Ausschließung jedes Mißbrauches nöthig sind, zu pflegen oder anzuordnen. In der Regel wird er hiezu zwei Rätthe beiziehen; wenn aber besondere Umstände die strengste Geheimhaltung fordern, so kann der Bischof demselben gestatten, die Sache allein zu verhandeln.

## §. 114.

III. Ungiltigerklärung.

Die Kirche wacht als Hüterin des Glaubens und der reinen Sitte über der Heiligkeit der Ehe und der Unauflöslichkeit ihres Bandes. Wenn ein Katholik in einer Verbindung lebt, welche, da ihr ein Hinderniß der Gültigkeit im Wege steht, den Namen der Ehe mit Unrecht in Anspruch nimmt, so soll dieselbe zur Würde einer wahrhaften Ehe erhoben oder, wofern dieß nicht möglich ist, für ungiltig erklärt und getrennt werden. Dagegen muß das unauflöbliche Band der Ehe wider jeden Versuch, unter dem Vorwande der Ungültigkeit die Trennung desselben zu erschleichen, mit Kraft aufrecht gehalten werden.

## §. 115.

Allgemeines Bestreitungsrecht.

In wie fern das Bestreitungsrecht nicht ausdrücklich auf die Gatten beschränkt ist, gebührt es allen Mitgliedern der katholischen Kirche mit Ausnahme Jener, welche eigenmächtiger Absichten verdächtig sind oder, obgleich ihnen die bevorstehende Ehe bekannt war und das Aufgeboth ordnungsmäßig vorgenommen wurde, das Hinderniß ohne rechtmäßigen Grund verschwiegen haben.

## §. 116.

Ausschließliches Bestreitungsrecht der Gatten:

1. Wegen Irrthum und widerrechtlichem Zwange.

Wegen Irrthum und widerrechtlichem Zwange kann die Ehe nur von dem Gatten, welcher sich im Irrthume befand oder dem widerrechtlichen Zwange unterlag, bestritten werden. Sein Bestreitungsrecht erlischt, wenn er, nachdem er seines Irrthumes inne geworden ist, oder nachdem eine Furcht, wie sie zu Entkräftung der Einwilligung hin-

się tyczy wynagrodzenia szkody, ku temu działać należy, ażeby pod słusznemi warunkami umowa między niemi zawartą została. Na żądanie jednej przynajmniej strony może także i summa wynagrodzenia być orzeczoną. Jeżeli powód ku temu się nie przychyła, natedy pozostawioném mu będzie wprawdzie, działać u sądu świeckiego o wynagrodzenie szkody, atoliż jego reklamacya, przeciw ślubowi wymierzona, dalej nie będzie już uwzględnioną.

#### §. 112.

Gdyby porozumienie względem zniesienia zaręczyn lub też prestacya słusznego wynagrodzenia osiągnąć się nie dała, dozwole nie zamierzonego obchodu małżeństwa jużby za mniejsze złe uważaném być musiało.

#### §. 113.

Gdy osoby, które się fałszywie za poślubione wydają, celem zawarcia małżeństwa drogi zwyczajnej używać nie mogą bez zrządzenia sobie jako i dzieciom swym wielkiej szkody, natenczas mogą one sprawę albo same albo przez duchownego wnieść przed prezesa sądu małżeńskiego, a prezes poczyni albo zarządzi dochodzenia, jakie do wyłączenia wszelkiego nadużycia są potrzebne. W powszechności przybierze on do tego dwóch radców; gdyby jednak szczególne okoliczności wymagały najściślejszej tajemnicy, wówczas mu biskup dozwoli, rzecz traktować samemu.

Dochodzenia dla dania ślubu osobom, za małżonków uchodzącym.

#### §. 114.

Kościół, jako stróż wiary i czystości obyczajów, czuwa nad świętością małżeństwa i nierozwiązalnością węzła jego. Jeżeli tedy katolik żyje w połączeniu, nadającém sobie niesłusznie imię małżeństwa, wówczas takowe podniesioném być winno do godności małżeństwa prawdziwego, albo też, jeżeli to być nie może, za nieważne ogłoszoném i rozerwaném. Przeciwnie zaś nierozwiązalność węzła małżeńskiego z całą siłą utrzymywaną być musi przeciw wszelkiemu usiłowaniu, podstępnie pod pozorem nieważności do rozwodu małżeństwa zmierzającemu.

III. Ogłoszenie nieważności.

#### §. 115.

O ile prawo zaprzeczania nie jest wyraźnie ograniczoném do małżonków, przysłużyć takowe wszystkim członkom kościoła katolickiego z wyjątkiem tych, którzy podejrzanemi są o zamiary samochciwe, albo, chociaż im rzecz o przyszłym zawarciu małżeństwa wiadomą była i zapowiedzi należytyym sposobem ogłoszone były, zataili przeszkodę bez powodu prawnego.

Powszechne prawo zaprzeczania.

#### §. 116.

Dla pomyłki i nieprawego przymusu małżeństwo zaprzeczoném być może tylko ze strony małżonka w pomyłce będącego lub nieprawemu przymusowi ulegającego. Prawo jego zaprzeczania traci moc swą, gdy takowy, powziąwszy wiadomość o pomyłce, lub po ustaniu bojaźni, jaka do unieważnienia zezwolenia jest

Prawo zaprzeczania wyłącznie małżonkom przysługujące:  
1. Dla pomyłki i nieprawego przymusu.



reicht, aufgehört hat, die eheliche Pflicht freiwillig und wissentlich leistet, oder auch ohne daß dieser Umstand kann bewiesen werden, das eheliche Zusammenleben sechs Monate lang freiwillig fortksetzt.

## §. 117.

2. Wegen Nichterfüllung der Bedingung.

Sollte eine bedingte Eingehung der Ehe ausnahmsweise gestattet werden, so kann die Ehe wegen Nichterfüllung der beigesezten Bedingung nur von jenen Gatten bestritten werden, welcher weder das Vorhandensein des Ausbedungenen fälschlich vorgegeben oder dessen Nichtvorhandensein absichtlich verschwiegen, noch auch die Erfüllung der Bedingung durch sein Verschulden verhindert hat. Durch die Verzichtleistung auf die Bedingung entsagt er seinem Bestreitungsrechte.

## §. 118.

3. Wegen Unvermögen.

Wegen des Unvermögens zu Vollziehung der Ehe können, wenn dasselbe kein offenkundiges ist, nur die Gatten um Ungiltigerklärung einschreiten.

## §. 119.

4. Wegen Unmündigkeit.

Die Giltigkeit einer Ehe, welcher das Hinderniß der Unmündigkeit im Wege steht, soll nach eingetretener Mündigkeit nur auf Einschreiten des Gatten, welcher bei Schließung der Ehe unmündig war, in Untersuchung gezogen werden.

## §. 120.

Beschränkung des Bestreitungsrechtes der Gatten:

1. Bei dem Hindernisse der Entführung.

Wegen des Hindernisses der Entführung kann der Entführer gegen die Ehe keine Einsprache erheben. Eine Entführte, welche in die Entführung eingewilliget, hat sich ihres Rechtes, die Ehe zu bestreiten, sogleich nach Wiedererlangung der vollen Freiheit zu bedienen, sonst soll sie nicht mehr gehört werden.

## §. 121.

2. Bei dem Hindernisse des Ehebandes.

Nachdem das Hinderniß des bestehenden Ehebandes durch thatsächliche Veränderung erloschen ist, hat im Falle, daß Einem Theile bei Schließung der ungiltigen Ehe das Vorhandensein des Hindernisses ohne seine Schuld unbekannt war, der andere, welcher um das Hinderniß gewußt hat, kein Recht, die Ehe zu bestreiten.

## §. 122.

Einschreiten von Amtswegen.

In allen Fällen und wegen aller Hindernisse, hinsichtlich welcher das Bestreitungsrecht nicht den Gatten oder Einem derselben ausschließlich zusteht, hat das Ehegericht die Untersuchung von Amtswegen einzuleiten, sobald hiezu durch Offenkundigkeit des Falles, durch Anzeigen oder in anderer Weise ein hinlänglicher Grund geboten ist.

## §. 123.

Die Ehe möge von einem dazu Berechtigten bestritten oder die Untersuchung von Amtswegen eingeleitet werden, so ist das Ehegericht stets verpflichtet, Alles was zur vollständigen Erforschung der Wahrheit dienen kann, von Amtswegen anzunordnen und durchzuführen.

dostateczną, dobrowolnie i z wiedzą dokonywa powinności małżeńskiej, lub też, choćby okoliczność ta nie mogła być dowiedziona, małżeńskie pożycie dobrowolnie dalej prowadzi przez ciąg miesięcy sześciu.

§. 117.

Gdyby warunkowe zawarcie małżeństwa wyjątkowo było dozwoloném, małżeństwo dla niedopełnienia warunku zaprzeczaném być może przez tego tylko małżonka, który ani fałszywie twierdził, że rzecz, za warunek położona, istnieje, ani rozmyślnie tał, że takowa nie istnieje, ani też z winy własnej przeszkodą był, że warunek nie został wypełnionym. Przez zrzeczenie się warunku, wyzuwa on się z swego prawa zaprzeczania.

2. Dla niedopełnienia warunku.

§. 118.

Dla niemożności dopełnienia powinności małżeńskiej, jeżeli takowa nie jest 3. Dla niemożności. rzeczą jawną, tylko małżonkowie o nieuważnienie działać mogą.

§. 119.

Ważność małżeństwa, któremu przeszkoda niedoletności w drodze stoi, do- 4. Dla niedoletności. chodzoną być może po nastąpionej doletności tylko na żądanie małżonka, który w chwili zawarcia małżeństwa był niedoletnim.

§. 120.

Dla przeszkody uprowadzenia uwodziciel nie ma prawa czynić reklamacji przeciw małżeństwu. Uprowadzona, zezwalająca na uprowadzenie, z swego prawa zaprzeczania małżeństwa użytek robić będzie winna zaraz po osiągnięciu zupełnej wolności, inaczej bowiem nie ma już być słuchaną.

Ograniczenie prawa zaprzeczania przystojącego małżonkom:

1. W przeszkodzie uprowadzenia.

§. 121.

Gdy usuniętą została przeszkoda istniejącego węzła małżeńskiego przez zmianę istotną, w razie, że przy zawarciu małżeństwa nieważnego istnienie przeszkody jednej stronie bez winy jej było niewiadomém, strona druga, o przeszkodzie wiadomość mająca, nie będzie mieć prawa zaprzeczania małżeństwa.

2. W przeszkodzie węzła małżeńskiego.

§. 122.

We wszystkich przypadkach i dla wszystkich przeszkód, względem których prawo zaprzeczania nie małżonkom lub jednemu z nich wyłącznie przysłuza, sąd małżeński z urzędu dochodzenie zaprowadzi, skoro do tego przez jawność przypadku, przez doniesienia lub w inny sposób danym będzie powód dostateczny.

Działanie z urzędu.

§. 123.

Czy małżeństwo przez uprawnionego zaprzeczoném lub dochodzenie z urzędu wytoczoném zostało, sąd małżeński zawsze obowiązany jest, wszystko, cokolwiekby służyć mogło do zupełnego rozpoznania prawdy, z urzędu zarządzić i przeprowadzić.

Bestellung eines Vertheidigers der Ehe und Pflichten desselben.

§. 124. Jeder Bischof hat einen durch Frömmigkeit und Rechtskunde ausgezeichneten Mann und zwar, wenn es möglich ist, einen Geistlichen zum Vertheidiger der Ehe zu bestellen, und wofern derselbe seines Amtes zu walten verhindert ist, einen befähigten Stellvertreter zu ernennen.

§. 125.

Der Vertheidiger der Ehe hat beim Antritte seines Amtes und so oft er die Giltigkeit einer Ehe zu vertreten übernimmt, eidlich zu versprechen, daß er Alles, was zur Aufrechthaltung des Ehebandes dienen könne, fleißig erforschen und zum Schutze desselben eifrig geltend machen wolle. Er muß den dießfälligen Sitzungen des Ehegerichtes beiwohnen. Er ist zur Einvernehmung der Parteien, zum Zeugenverhöre und überhaupt zu allen gerichtlichen Verhandlungen beizuziehen. Jede gerichtliche Verhandlung, bei welcher nicht er selbst oder sein vom Bischofe ernannter Stellvertreter gegenwärtig ist, soll als ungiltig und kraftlos betrachtet werden.

§. 126.

Anhängigmachung des Gesuches um Ungiltigerklärung.

Derjenige, welcher die Giltigkeit der Ehe bestreitet, kann seine Anklage, beziehungsweise sein Gesuch um Ungiltigerklärung entweder schriftlich einreichen oder mündlich zu Protokoll geben. Die Thatfachen, auf welche die Behauptung der Ungiltigkeit gestützt wird, sind deutlich und vollständig anzugeben und die Beweismittel, welche man zu haben glaubt, namhaft zu machen.

§. 127.

Wer die Ehe schriftlich bestreitet, hat sich vor dem Ehegerichte oder dessen Bevollmächtigten persönlich zu stellen und die nöthigen Auskünfte zu geben, sonst ist die von demselben erhobene Anklage als eine bloße Anzeige zu betrachten und zu behandeln.

§. 128.

Behandlung der Anzeigen über Ehehindernisse.

Mündlich gemachte Anzeigen müssen zu Protokoll genommen werden; wenn sie schriftlich erfolgen, so soll eine mündliche Einvernehmung des Verfassers veranstaltet werden. Dabei sind an ihn alle Fragen zu stellen, welche zu einer genauen Erhebung des Thatbestandes führen können.

§. 129.

Schriftliche Anzeigen, deren Verfasser mündlich nicht können vernommen werden, genügen nur unter besonderen Verhältnissen, um die Einleitung des Rechtsverfahrens zu begründen. Doch sind die in denselben enthaltenen Angaben nach Gestalt der Umstände zu benützen, um weitere Erhebungen zu pflegen.

§. 130.

Schriftliche Anzeigen, deren Verfasser seinen Namen verbirgt, können für sich allein niemals hinreichen, um eine Untersuchung über die Giltigkeit der Ehe zu begründen.

## §. 124.

Każdy biskup ustanowić winien na obrońcę małżeństwa męża, celującego pobożnością i znajomością prawa, a to, ile możliwości ze stanu duchownego, zarazem, gdyby ten przeszkodzonym był w sprawowaniu urzędu swego, zamianować zastępcę uzdolnionego.

Ustanowienie obrońcy małżeństwa i obowiązki jego.

## §. 125.

Obrońca małżeństwa na wstępie urzędu swego, i ile razy przejmuje obronę ważności małżeństwa, pod przysięgą przyrzec powinien, iż wszystko, cokolwiek służyć może do utrzymania węzła małżeńskiego, pilnie śledzić i na obronę onegoż gorliwie przytaczać będzie. Obecny być musi przy dotyczących posiedzeniach sądu małżeńskiego. Przybieranym być winien do wysłuchania stron, do przesłuchania świadków i ogólnie do wszystkich rozpraw sądowych. Każda rozprawa sądowa, przy której nie jest on sam obecny lub zastępca jego, przez biskupa nominowany, uważaną być ma za nieważną i bezskuteczną.

## §. 126.

Zaprzeczący ważność małżeństwa, skargę względnie prośbę swoją o unieważnienie albo na piśmie, albo do protokołu ustnie podać może. Okoliczności, na których się zasadza twierdzenie nieważności, mają wyraźnie i zupełnie być podane, oraz środki, jakie do udowodnienia służą, wyszczególnione.

Wytoczenie prośby o unieważnienie.

## §. 127.

Kto małżeństwo piśmiennie zaprzecza, powinien się osobiście stawić przed sądem małżeńskim lub pełnomocnikiem jego i dać wiadomości potrzebne, inaczéj bowiem wytoczona przez niego skarga li tylko jako doniesienie będzie uważaną i traktowaną.

## §. 128.

Doniesienia ustnie zrobione muszą do protokołu być dane; gdyby na piśmie uczynione zostały, zarządzone być winno ustne wysłuchanie autora. Przytém wszelkie czynione mu być winny pytania, któreby do dokładnego rozpoznania istoty rzeczy prowadziły.

Traktowanie doniesień o przeszkodach małżeńskich.

## §. 129.

Piśmienne doniesienia, których autorowie nie mogą być ustnie wysłuchani, dostatecznymi są tylko pod szczególnymi stósunkami, by uzasadnić wytoczenie postępowania prawnego. Wszelakoż zawarte w nich podania w miarę okoliczności do dalszych dochodzeń używane być mają.

## §. 130.

Piśmienne doniesienia, w których autor ukrywa nazwisko swoje, nie mogą same przez się nigdy być dostatecznymi do spowodowania dochodzenia względem ważności małżeństwa.

## §. 131.

Wenn über das Vorhandensein eines Ehehindernisses sich ein Ruf verbreitet, welcher nach Erwägung aller Umstände Beachtung verdient, so hat das Ehegericht über den Grund der dießfälligen Erzählungen oder Behauptungen nachzuforschen und zu beurtheilen, ob das Ergebniß die Einleitung der Untersuchung fordere.

## §. 132.

Auf Anzeigen über Hindernisse, wegen welcher den Gatten allein das Bestreitungsrecht zusteht, ist in der Regel keine Rücksicht zu nehmen; wenn aber aus den gemachten Angaben deutlich hervorgeht, daß die Ehe wegen eines solchen Hindernisses ungiltig sei, so ist von Amtswegen einzuwirken, damit entweder die Convalidation vollzogen werde oder der Gatte, welchem das Bestreitungsrecht zusteht, wider die Ehe einschreite.

## §. 133.

Versuch der Ausgleichung durch Ermahnungen des Seelsorgers.

Ist das angeregte Hinderniß so beschaffen, daß jedenfalls die Einwilligung des Klage führenden Gatten zur Hebung desselben hinreicht, so soll der ordentliche Seelsorger der Eheleute oder nach Umständen ein anderer Priester beauftragt werden, durch zweckmäßige Ermahnungen den die Ehe bestreitenden Theil zu bestimmen, daß er seine Einwilligung erneuere, oder auch nach Gestalt der Dinge zu erwirken, daß die Erklärung der Einwilligung vor dem Pfarrer und zwei Zeugen wiederholt werde.

## §. 134.

Der Beauftragte hat über das Ergebniß seiner Bemühungen an den Präses des Ehegerichtes zu berichten, und wofern der die Ehe bestreitende Gatte auf seinem Entschlusse beharrt, Alles beizufügen, was er über die Thatsachen, von welchen die Giltigkeit der bestrittenen Ehe abhängt, in Erfahrung zu bringen vermochte.

## §. 135.

In wie fern bei Hindernissen, welche durch die Einwilligung der Ehegatten nicht können gehoben werden, vorläufig eine Mitwirkung des Seelsorgers in Anspruch zu nehmen sei, wird von der Beschaffenheit des Falles und dem Ermessen des Ehegerichtes abhängen.

## §. 136.

Wenn Einer der Gatten die Ehe bestreitet, so ist vor allem zu untersuchen; ob vielleicht solche Umstände obwalten, daß, wenn der Kläger jemals das Bestreitungsrecht besaß, er doch gewiß jetzt desselben verlustig ist, und wofern dieß außer Zweifel gestellt wird, so ist die Anklage nicht anzunehmen.

## §. 137.

Wird die Bestreitung der Ehe auf eine Thatsache gegründet, welche, auch wofern sie vollkommen richtig wäre, entweder schlechthin oder doch unter den vom Kläger selbst

## §. 131.

Jeżeli się wieść rozgłosi o istnieniu przeszkody małżeńskiej, po rozważeniu wszelkich okoliczności na uwagę zasługująca, wówczas sąd małżeński o powody takowych wieści lub twierdzeń badać i ocenić powinien, czy wynik wymaga wytoczenia śledztwa.

## §. 132.

Na doniesienia o przeszkodach, względem których małżonkom wyłącznie przysługują prawo zaprzeczania, w powszechności nie będzie miano względu; jeżeli zaś z uczynionych podań wyraźnie się pokazuje, iż małżeństwo dla przeszkody takowej jest nieważne, wówczas z urzędu ku temu działać należy, ażeby albo konwalcacya do skutku przyprowadzona została, albo małżonek, któremu prawo zaprzeczania przysługują, reklamacyę przeciw małżeństwu założył.

## §. 133.

Jeżeli przeszkoda wzniecona tego jest rodzaju, iż jakkolwiekbydź, dostatecznym jest zezwolenie małżonka skargę wiodącego do uchylenia takowej, natędy zwyczajny duchowny małżonków lub wedle okoliczności inny kapłan polecenie otrzymać ma, by stósownemi napomnieniami swemi nakłonił stronę małżeństwo zaprzeczającą, do odnowienia zezwolenia, lub też wedle składu rzeczy do skutku przywiódł powtórzenie objawienia zezwolenia przed proboszczem i dwoma świadkami.

Tentowanie  
pogodzenia przez  
napominania  
duchownego.

## §. 134.

Polecenie takie otrzymujący, do prezesa sądu małżeńskiego relacyę uczynić ma względem wyniku usiłowań swoich, a jeżeli małżonek, zaprzeczający małżeństwo, obstaje przy postanowieniu swoim, dołożyć zdanie o wszystkiem, co tylko się dowiedzieć mógł o okolicznościach, od których zawisła ważność małżeństwa zaprzeczonego.

## §. 135.

O ile by w przeszkodach, nie mogących być usuniętymi przez zezwolenie małżonków, uprzednio spóldziałanie duchownego zarządzić wypadało, zawisło od właściwości przypadku i zdania sądu małżeńskiego.

## §. 136.

Gdy jeden z małżonków zaprzecza małżeństwo, wówczas przedewszystkiem dochodzić należy, czy nie zachodzą może takie okoliczności, dla których powód, jeżeli posiadał kiedyś prawo zaprzeczania, mimo to zapewne teraz onego jest pozbawionym, w skutek czego, gdyby to nie podlegało wątpliwości, skarga przyjęta nie będzie.

## §. 137.

Jeżeli zaprzeczanie małżeństwa zasadza się na okoliczności, któraby, nawet gdyby ze wszech miar była prawdziwą, nie zdołała do skutku przyprowadzić

angegebenen Umständen kein Hinderniß der Giltigkeit zu bewirken vermöchte, so ist die Anklage ohne weitere Untersuchung zurückzuweisen.

## §. 138.

Es kann geschehen, daß die Thatsache, auf welche die Bestreitung gegründet ist, zwar unter Voraussetzung ihrer Richtigkeit die Ehe ungiltig machen würde, aber die Unwahrheit der Behauptung am Tage liegt. In solchen Fällen soll der Kläger darüber belehrt und von der Anklage abzustehen aufgefordert werden. Wofern er sich dessen weigert und das Vorgebrachte nicht etwa offenbar läppisch oder widersinnig ist, so muß die Abweisung durch einen förmlichen Beschluß des Ehegerichtes verfügt werden.

## §. 139.

Verfahren bei Anregung der im §. 80 erwähnten Hindernisse.

Wenn eines der im §. 80 aufgezählten Hindernisse angeregt wird, so hat das Ehegericht eine förmliche Untersuchung so viel als möglich zu vermeiden. In den meisten Fällen wird die Thatsache sich durch Vermittlung der Pfarrgeistlichkeit sicher stellen lassen. Wofern durch die Pfarrbücher oder glaubwürdige Aussagen das Obwalten des Hindernisses nachgewiesen ist, wird der Bischof die erforderliche Nachsicht gewähren und die Convalidation mit sorgfältiger Vermeidung alles Aufsehens vollziehen lassen. Sollte ernstlich zu besorgen sein, daß die Gatten oder eines von ihnen die Entdeckung des Hindernisses mißbrauchen würden, um die Auflösung der Verbindung zu erlangen, so müßte bei dem heiligen Stuhle um Heilung der Ehe in der Wurzel nachgesucht werden.

## §. 140.

Ernennung des Untersuchungs-Commissärs.

Wenn die Giltigkeit einer Ehe untersucht werden muß, so hat das Ehegericht einen Commissär zur Erhebung des Thatbestandes zu ernennen.

## §. 141.

Voruntersuchung.

Bevor der Untersuchungscommissär das Beweisverfahren einleitet, hat er nichts zu unterlassen, um sich von allen Umständen, welche dazu beitragen können, um die Giltigkeit oder Ungiltigkeit der Ehe außer Zweifel zu stellen, genau zu unterrichten. Zu diesem Ende soll er nach Beschaffenheit des Falles und der Personen die nöthigen Erkundigungen einziehen; dann aber wird er die Gatten, Jene, welche die Ehe bestreiten oder über das Hinderniß Anzeigen gemacht haben, und soviel als möglich auch die Zeugen, welche für oder gegen die Ehe aufgeführt werden, im Beisein des Vertheidigers der Ehe vorläufig vernehmen.

## §. 142.

Das Ergebnis der Voruntersuchung ist dem Ehegerichte vorzulegen, welches Dasjenige, was es allenfalls noch nothwendig erachtet, anordnen wird. Hierauf ist das Beweisverfahren mit möglichster Beschleunigung einzuleiten.

przeszkodę ważności, czy to bezwzględnie, lub w składzie rzeczy, przez powoda samego wyszczególnionym, wówczas skarga bez dalszego dochodzenia odizacaną być ma.

#### §. 138.

Stać się może, iż czyn, na którym się zasada zaprzeczanie, za przypuszczeniem prawdziwości jego wprawdzie małżeństwo czyniłby nieważnym, gdyby inaczej już nieprawdziwość twierdzenia nie była oczywistą. W takim razie powód względem tego objaśnionym i zawezwanym być ma, ażeby odstąpił od skargi. Gdyby się temu sprzeciwiał, a zarazem skarga nie byłaby może widocznie nikczemną i niedorzeczną, natedy odrzucenie zarządzone być ma przez formalną uchwałę sądu małżeńskiego.

#### §. 139.

Jeżeli wznieconą została jedna z przeszkód, w §. 80 wyliczonych, wówczas sąd małżeński o ile możności unikać winien formalnego dochodzenia. W największej części przypadków rzecz załatwić się da przez pośrednictwo duchowieństwa parafii. Jeżeli przez księgi parafialne lub wiarogodne zeznania przeszkoda udowodnioną jest, biskup udzieli potrzebnej dyspency, i konwalidację wykonać każe z troskliwem uniknieniem wszelkiego wrażenia. Gdyby rzeczywiście obawa zachodziła, iż małżonkowie lub jedno z nich nadużyją odkrycia przeszkody celem osiągnięcia rozwiedzenia swego, wówczas upraszać by wypadało u Stolicy Apostolskiej o uleczenie małżeństwa w źródle.

Postępowanie przy wznieceniu przeszkód, w §. 80 wspomnianych.

#### §. 140.

Kiedy ważność małżeństwa ma być dochodzoną, sąd małżeński zamianować winien komisarza do wywodu stanu rzeczy.

Nominacja komisarza śledczego.

#### §. 141.

Zanim komisarz śledczy przystąpi do postępowania co do stanowienia dowodów, niczego zaniechać nie powinien, by został dokładnie objaśnionym o wszystkich okolicznościach, przyłożyć się mogących do uchylenia wszelkiej wątpliwości o ważności lub nieważności małżeństwa. Tym końcem powinien wedle właściwości przypadku i osób poczynić potrzebne wywiadywania, dalej zaś uprzednią drogą wysłuchać małżonków, tych, którzy małżeństwo zaprzeczają lub o przeszkodzie doniesienia czynią, a o ile możności także świadków, za małżeństwem lub przeciw niemu przywiedzionych, w obecności obrońcy małżeństwa.

Śledztwo przygotowawcze.

#### §. 142.

Rezultat śledztwa przygotowawczego przedłożonym będzie sądowi małżeńskiemu, który zarządzi coby może nadto jeszcze potrzebnem się mu wydawało. Następnie wyprowadzonem będzie postępowanie udowadniające z jak największym pośpiechem.



Persönliches Erschei-  
nen der Gatten.

§. 143. Sowohl bei der Voruntersuchung als zum Behufe des Beweisverfahrens haben die Gatten persönlich zu erscheinen. Zwar bleibt es ihnen unbenommen, sich von Sachwaltern begleiten zu lassen und vor Abgabe einer Erklärung den Rath derselben einzuholen; es dürfen aber nur jene Erklärungen, welche sie selbst abgeben, als die ihrigen zu Protokoll genommen werden. Sollte der Sachwalter in eigenem Namen sich über etwas den Ehefall betreffendes erklären, so ist dieß so aufzunehmen und zu behandeln, wie es aufgenommen und behandelt werden müßte, wenn derselbe nicht als Sachwalter erschienen wäre. Wofern ein Sachwalter störend einwirken sollte, liegt dem Untersuchungscommissäre ob, die Entfernung desselben zu veranlassen.

§. 144.

Maßnahmen im Falle  
des Nichtercheinens.

Wenn vorgeladene Gatten die Unzuständigkeit des Gerichtes behaupten, so ist nach §§. 103 und 104 vorzugehen.

§. 145.

Führen Eheleute, welche auf die ergangene Vorladung nicht erscheinen, hiefür einen anderen Grund an, als den der Unzuständigkeit, so wird das Ehegericht über dessen Zulassung oder Verwerfung urtheilen. Aus entsprechenden Ursachen kann eine Verlängerung der Frist zugestanden werden. Erscheinen die angeführten Gründe als unstatthaft oder versäumt Jemand sich zu stellen, ohne einen Versuch zu seiner Rechtfertigung zu machen, so ist den Ausbleibenden eine nach der Entfernung ihres Wohnsitzes bemessene Frist anzusetzen und nach Ablauf derselben das weltliche Gericht zu ersuchen, die Vorgeladenen zu verhalten, sich zu stellen. Sollte dieß Ersuchen aus was immer für einer Ursache ohne Erfolg bleiben, so muß das Verfahren auch ohne Anwesenheit der Vorgeladenen begonnen werden.

§. 146.

Einvernehmung der  
Ehegatten durch ei-  
nen Bevollmächtigten.

Es ist mit Entschiedenheit dahin zu wirken, daß die Gatten zum Zwecke der Erhebung des Thatbestandes persönlich vor dem Untersuchungscommissäre erscheinen. Haben sie dieß gethan und wohnen sie in bedeutender Entfernung vom Sitze des Ehegerichtes, so kann auf die Bitte derselben zum Behufe späterer Einvernehmungen an dem Orte, wo sie wohnhaft sind, oder in der Nähe desselben ein Bevollmächtigter ernannt werden. Der Vertheidiger der Ehe hat zwar das Recht, solchen Einvernehmungen immer und überall beizuwohnen; doch kann er darum ansuchen, daß ihm für dieselben ein Stellvertreter gegeben werde. Dieser muß eidlich versprechen, bei der Einvernehmung die Sache des Ehebandes nach bestem Wissen und Vermögen zu vertreten, und es sind ihm von dem Vertheidiger der Ehe die allenfalls nöthigen Anweisungen und Aufschlüsse zu ertheilen. Dem Bevollmächtigten selbst sind nicht nur die an die Gatten zu stellenden Fragen zu übersenden, sondern er werde auch über alle Umstände unterrichtet, deren Kenntniß zu zweckmäßiger Leitung der anzustellenden Erhebungen erforderlich ist. Halten sich die Gatten in einer anderen Diöcese auf, so wird für spätere Einverneh-

## §. 143.

Tak w śledztwie przygotowawczém jak w postępowaniu udowadniającém małżonkowie osobiście stawać mają. Pozostawioném sobie mają wprawdzie przyprowadzać z sobą rzeczników i przed zdawaniem oświadczenia swego zasięgać rady onychże; wszelako tylko oświadczenia, które oni sami czynią, do protokołu jako ich własne spisane być mają. Gdyby rzecznik własném imieniem swoim dawał oświadczenie względem rzeczy jakiej, małżeństwa dotyczącej, wówczas to tak ma być przyjętém i uważaném, jak gdyby przyjętém i uważaném być musiało, gdyby on nie jako rzecznik występował był. Skoroby rzecznik wpływał przeszkodnie, obowiązkiem będzie komisarza śledczego, zarządzić oddalenie jego.

Osobiste stawianie się małżonków.

## §. 144.

Jeżeli zapozwani małżonkowie utrzymują niewłaściwość sądu, wówczas wedle §§. 103 i 104 postąpić należy.

Prawidła w razie niestawiania.

## §. 145.

Jeżeli małżonkowie, niestawający na zapozwanie do nich wystósowane, odnoszą się w téj mierze nie do niewłaściwości lecz do innego powodu, sąd małżeński o przypuszczeniu lub odrzuceniu takowego wyrokować ma. Dla przyczyn odpowiednich dozwoloném być może przedłużenie terminu. Pokażą się powody przytoczone jako nieprzypuszczalne, lub zaniedba kto stawić się bez usprawiedliwienia się, natedy niestawającym wyznaczony być ma termin, wedle odległości ich mieszkania wymierzony, po upływie którego sąd zawezwanym będzie, żeby zniewolił zapozwanych do stawienia się. Gdyby wezwanie to z jakiegokolwiek bądź przyczyny bez skutku zostało, postępowanie już bez obecności zapozwanych rozpoczętém być musi.

## §. 146.

Usilnie do tego dążyć należy, ażeby małżonkowie celem wyprowadzenia stanu rzeczy osobiście przed komisarzem śledczym stawali. Jeżeli to uczynili a mieszkanie ich w znacznej jest odległości od siedziby sądu małżeńskiego, wówczas na ich prośbę celem dalszego wybadywania ich w miejscu, gdzie są zamieszkałymi, lub w bliskości onegoż, może być pełnomocnik zamianowanym. obrońcy małżeństwa przysłuża wprawdzie prawo, być zawsze i wszędzie obecnym przy wysłuchaniach takowych; wszelako upraszać może o to, aby mu w téj mierze zastępca danym był. Ten pod przysięgą przyrzec musi, iż przy wysłuchaniu zastępować będzie sprawę węzła małżeńskiego z jak najlepszą wiedzą i wszelkiemi siłami swemi, a obrońca małżeństwa udzieli mu instrukcyj i wiadomości, jakichby mu może potrzeba było. Pełnomocnikowi zaś nie tylko przesłane być mają kwestye, do przedłożenia ich małżonkom, lecz téż zarazem względem wszystkich okoliczności ma on być objaśnionym, których wiadomość mu potrzebna jest do stósownego kierunku wybadywania, nastąpić mającego. Jeżeli małżonkowie w innej dyecezyi ba-

Wysłuchanie małżonków przez pełnomocnika.

mungen das dortige Ehegericht um seine Mitwirkung zu ersuchen sein.

§. 147.

Erforderliche Beweisführung.

Die Vermuthung steht für die Giltigkeit der Ehe; das Hinderniß muß vollständig bewiesen werden.

§. 148.

Geständniß der Gatten.

Ein Geständniß, welches die Gatten bei der Untersuchung machen oder auch früher, doch nach Schließung der angestrittenen Ehe abgelegt haben, ist, in soweit es gegen die Giltigkeit der Ehe lautet, ohne alle Beweiskraft. Ein Geständniß, welches die Gatten vor Schließung der angestrittenen Ehe abgelegt haben, ist als Beweismittel wider die Giltigkeit nicht auszuschließen.

§. 149.

Ein Geständniß der Gatten, welches für die Giltigkeit der Ehe lautet, hat in jenen Fällen Beweiskraft, in welchen das Bestreitungsrecht den Gatten ausschließlich vorbehalten ist; sonst begründet es bloß eine Vermuthung.

§. 150.

Das Richterscheinen eines oder beider Gatten kann wider die Giltigkeit der Ehe nichts beweisen, und soll eben deßhalb dem Bestreiter des Ehebandes die Last der Beweisführung nicht erleichtern.

§. 151.

Zeugen.

Ueber die Zulassung oder Zurückweisung der Zeugen, den ihnen zu schenkenden Glauben und die denselben entgegengesetzten Einwendungen entscheidet das Ehegericht von Fall zu Fall nach den allgemeinen Vorschriften des Kirchengesetzes und den besonderen Rücksichten, welche die Natur der Verhandlung erheischt.

§. 152.

Besondere Vorschriften über die Glaubwürdigkeit der Zeugen.

Wenn der die Ehe bestreitende Gatte wider einen Zeugen, welcher als bedenklich oder sogar als beziehungsweise verwerflich muß angesehen werden, keine Einsprache thut, so darf derselbe zum Zeugnisse für die Ehe zugelassen werden. Dagegen kann der Umstand, daß die Gatten wider einen Zeugen nichts einwenden, niemals einen Grund darbieten, dessen wider die Ehe gerichtete Ansage als glaubwürdig anzunehmen.

§. 153.

Verhältnisse, welche die Vermuthung der Partheilichkeit für oder gegen Einen von beiden Gatten begründen, machen den Zeugen nur hinsichtlich jener Ansagen verdächtig, welche zu Gunsten oder zum Nachtheile des betreffenden Gatten lauten.

§. 154.

Wenn der Zeuge zu beiden Gatten in Verhältnissen steht, welche die Vermuthung der Partheilichkeit ungefähr in gleichem Grade hervorrufen, so reichen diese Verhältnisse

wią, dla dalszego wysłuchania tameczny sąd małżeński ma być zawezwanym do spóldziałania.

§. 147.

Domniemywanie jest za ważnością małżeństwa; przeszkoda zupełnie musi być Potrzebny dowód.  
dowiedziona.

§. 148.

Wyznanie, jakie małżonkowie przy dochodzeniu czynią, lub też przed tém, wszelako już po zawarciu małżeństwa zaprzeczonego czynili, o ile takowe przeciw ważności małżeństwa opiewa, nie ma bynajmniej mocy dowodu. Wyznanie, jakie małżonkowie przed zawarciem małżeństwa zaprzeczonego złożyli, nie będzie wykluczane jako środek dowodu przeciw ważności.

Wyznanie  
małżonków.

§. 149.

Wyznanie małżonków, za ważnością małżeństwa opiewające, we wszystkich przypadkach moc dowodu mieć będzie, w których prawo zaprzeczania wyłącznie małżonkom jest zastrzeżone; zresztą stanowi tylko domniemywanie.

§. 150.

Niestawanie jednego lub obu małżonków nie dowodzi nic przeciw ważności małżeństwa, i nie ma bynajmniej ułatwiać zaprzeczającemu węzeł małżeństwa ciężaru dowodzenia.

§. 151.

Względem przypuszczenia lub odrzucenia świadków, i dawania im wiary, tudzież względem zarzutów przeciw nim stawianych, rozstrzyga sąd małżeński w każdym poszczególnym przypadku wedle powszechnych przepisów ustawy kościelnej, i oraz wedle szczególnych względów, jakich natura rozprawy wymaga.

Świadkowie.

§. 152.

Jeżeli małżonek małżeństwo zaprzeczający nie czyni żadnej excepcyi przeciw świadkowi, który uważanym być musi za podejrzanego albo względnie nawet za odrzutnego, natedy świadek ten przypuszczonym być może do świadectwa za małżeństwem. Przeciwnie okoliczność, iż małżonkowie przeciw świadkowi nic nie zarzucają, nie może nigdy być powodem, by zeznanie jego przeciw małżeństwu wystósowane uważaném było za wiarogodne.

Szczególne przepisy  
o wiarogodności  
świadków.

§. 153.

Stósunki, uzasadniające domniemywanie parcyalności za lub przeciw jednemu z obu małżonków, czynią świadka, tylko co do tych zeznań podejrzanym, które opiewają na korzyść lub niekorzyść małżonka dotyczącego.

§. 154.

Jeżeli świadek do obu małżonków w stósunkach zostaje, które wywołują parcyalność w równym prawie stopniu, wówczas stósunki takowe same przez się

für sich genommen nicht hin, um eine Aussage, welche derselbe zu Gunsten des Einen, aber zum Nachtheile des anderen Gatten macht, als verdächtig erscheinen zu lassen.

## §. 155.

Die Blutsverwandten der Gatten sind von dem Zeugnisse für oder gegen die Ehe nur dann auszuschließen, wenn aus der Eigenthümlichkeit des Falles besondere Gründe, dieselben für parteiisch zu halten, hervorgehen.

## §. 156.

Bei Beurtheilung der Glaubwürdigkeit von Verwandten und allen Personen, deren Verhältniß zu den Gatten einen Verdacht der Parteilichkeit mit sich bringt, ist vorzüglich in Anschlag zu bringen, ob die Gatten die Ungiltigerklärung der Ehe wünschen oder nicht.

## §. 157.

Alle Diejenigen, von welchen vorauszusetzen ist, daß sie über Umstände, welche auf die Frage der Gültigkeit Einfluß üben, wohl unterrichtet seien, müssen auch dann vernommen werden, wenn sie von der Zeugenschaft auszuschließen sind, weil ihre Aussagen Vermuthungen begründen und den Weg zu weiteren Aufschlüssen eröffnen können.

## §. 158.

Einwendungen gegen die Zeugen. Sowohl die Parteien als der Vertheidiger der Ehe haben das Recht, wider die für oder gegen die Ehe namhaft gemachten Zeugen Einwendungen zu erheben.

## §. 159.

Persönliche Abgabe des Zeugnisses. Das Zeugniß muß in Person gegeben werden; schriftliche Zeugnisse Abwesender bilden keinen Beweis, sondern begründen bloß eine Vermuthung.

## §. 160.

Einvernehmung der Zeugen durch einen Bevollmächtigten. Wenn die Entfernung, in welcher die Zeugen wohnen, es unthunlich macht, dieselben am Orte des Ehegerichtes zu vernehmen, so ist nach den Vorschriften zu verfahren, welche §. 146 für die späteren Einvernehmungen der Ehegatten aufstellt.

## §. 161.

Entwerfung der Frage. Die an die Zeugen zu richtenden Fragen entwirft der Untersuchungscommissär mit Rücksicht auf das ganze Ergebniß des bisherigen Verfahrens, sowie auf die Fragefälle, welche von den Gatten oder von dem Bestreiter des Ehebandes vielleicht eingereicht wurden, und im Einverständnisse mit dem Vertheidiger der Ehe. Der Letztere hat das Recht, Dasjenige, was ihm zweckdienlich scheint, beizufügen oder auch zu verlangen, daß die Fragen dem Ehegerichte zur Genehmigung vorgelegt werden.

## §. 162.

Beeidigung der Zeugen. Nur die Aussage eines beeidigten Zeugen hat die Geltung eines rechtskräftigen Beweises. Die Zeugen, wider deren Zulässigkeit kein Anstand obwaltet, haben, bevor sie vernommen werden, auf Gottes heiliges Evangelium zu beschwören, daß sie über den Gegenstand der an sie zu richtenden Fragen die Wahrheit, wie sie derselben sich vor Gott und ihrem Gewissen bewußt sind, vollständig und unverfälscht, ohne etwas beizu-

wzięte nie są dostatecznymi, by zeznanie, które takowy czyni na korzyść jednego małżonka, lecz oraz na niekorzyść drugiego, uważać za podejrzone.

§. 155.

Krewni małżonków od świadectwa za lub przeciw małżeństwu wtenczas tylko mają być wyłączeni, jeżeli z właściwości przypadku szczególne powstają powody do uważania onychże za parcyalnych.

§. 156.

Przy ocenianiu wiarogodności krewnych równie jak wszystkich osób, których stosunek do małżonków wywołuje podejrzenie o stronnictwo, najszczególniej na to uwagę zwrócić należy, czy małżonkowie unieważnienia małżeństwa sobie życzą lub nie.

§. 157.

Wszyscy, względem których przypuścić można, iż należyta mają wiadomość o okolicznościach, na kwestyę ważności wpływ wywierających, nawet wtenczas wysłuchanemi być muszą, choćby od świadectwa wyłączeni byli, albowiem zeznania ich uzasadnić mogą domniemywania i drogę do dalszych wyjaśnień pokazać.

§. 158.

Tak strony jak obrońca małżeństwa mają prawo czynić zarzuty przeciw świadkom, za lub przeciw małżeństwu wymienionym.

Zarzuty przeciw świadkom.

§. 159.

Świadectwo ma być osobiście oddawanem; piśmienne świadectwa nieobecnych nie stanowią dowodu, lecz domniemywanie tylko uzasadniają.

Świadectwo osobiście ma być oddawanem.

§. 160.

Jeżeli odległość, w której świadkowie mieszkanie swoje mają, czyni niemożliwem przesłuchanie ich w siedzisku sądu małżeńskiego, wówczas postępować należy wedle przepisów, ustanowionych w §. 146 dla późniejszych wysłuchań małżonków.

Przesłuchanie świadków przez pełnomocnika.

§. 161.

Pytania, jakie mają świadkom być zadawane, układa komisarz indagacyjny w porozumieniu z obrońcą małżeństwa, ze względem na cały wynik dotychczasowego postępowania, równie jak na interrogatorya, jakieby może ze strony małżonków lub obrońcy węzła małżeńskiego podane zostały. Obrońca małżeństwa prawo ma, dołożyć co mu się zdaje być stosownem, lub też żądać, ażeby pytania przedłożone zostały sądowi małżeńskiemu do zatwierdzenia.

Ułożenie pytań.

§. 162.

Tylko zeznanie świadka przysięgą związanego moc ma dowodu prawnego. Świadkowie, przeciw których przypuszczalności żadna trudność nie zachodzi, nim przysłuchani będą, zaprzysiędzą mają na świętą Ewanielią Boską, iż względem przedmiotu pytań do nich wystósowanemi być mających, zeznają prawdę, zupełnie i bez fałszu, bez wszelkiego dodatku, opuszczenia lub zmienienia tak, jak im ta-

Przysięga świadków.

sehen, wegzulassen oder abzuändern, aussagen wollen. Eine entsprechende Ermahnung über die Heiligkeit des Eides soll vorausgeschickt werden.

§. 163.

Zur Beeidigung der Zeugen müssen die Gatten, und wofern die Ehe von einem Dritten bestritten wird, auch dieser vorgeladen werden. Doch kann ihr Ausbleiben die Eidesabnahme nicht hindern.

§. 164

Bornahme des Zeu-  
genverhörs.

Das Verhör der Zeugen ist ohne Beisein der Parteien und einzeln vorzunehmen. Bevor es gänzlich beendigt ist, dürfen die Zeugenansagen nicht kundgemacht werden.

§. 165.

Beweiskraft der Zeug-  
nisse.

Dasjenige, was von zwei beeidigten Zeugen, wider welche keine im Gesetz begründete Einwendung kann gemacht werden, deutlich und übereinstimmend ausgesagt wird, muß, in soweit nicht andere glaubwürdige Zeugnisse oder Umstände, welche eine starke Vermuthung begründen, entgegenstehen, in der Regel als vollständig bewiesen angesehen werden. Handelt es sich aber um einen Umstand, von welchem die Giltigkeit der Ehe abhängt, so kann es nicht hinreichen, daß kein Verhältniß oder keine Thatsache nachgewiesen ist, durch welche die Wahrhaftigkeit der Ansagen in Zweifel gestellt wird, sondern es muß der Beweis vorliegen, daß die Zeugen Personen von erprobter Gewissenhaftigkeit seien, und der Annahme, als könnten sie einen Meineid auf ihre Seele laden, kein Raum dürfte gegeben werden.

§. 166.

Untersuchung durch  
Sachverständige.

Wenn es zu Herstellung des Beweises nothwendig ist, Sachverständige beizuziehen, so wird das Ehegericht deren wenigstens zwei und zwar solche wählen, welche sich durch Kenntnisse und Rechtschaffenheit auszeichnen und von aller Parteilichkeit entfernt sind, und diese haben nach einer von dem Untersuchungscommissäre zu entwerfenden und von dem Bertheidiger der Ehe gutzuheißenden Anweisung die erforderliche Untersuchung vorzunehmen und ihr Gutachten schriftlich darzulegen. In Betreff der Parteilichkeit gelten wider die Sachverständigen dieselben Einwendungen, welche ihnen, wenn sie als Zeugen auftreten sollten, entgegengesetzt werden könnten.

§. 167.

Die Sachverständigen müssen beeidigt seyn. Handelt es sich um eine Thatsache, von welcher die Giltigkeit der Ehe abhängt, so ist der Eid ihnen auch dann aufzutragen, wenn sie sich bereits durch einen Amtseid zur Gewissenhaftigkeit in Betreff ihrer Gutachten verpflichtet haben.

§. 168.

Beweis für die Echtheit  
der Urkunden.

Die Echtheit von Urkunden, welche wider die Giltigkeit der Ehe streiten, kann durch die Ansagen der Eheleute oder solcher Personen, deren wider die Ehe gegebenes Zeugniß verwerflich oder verdächtig wäre, nicht bewiesen werden.

kowa przed Bogiem i sumieniem wiadomą została. Odpowiednie napomnienia względem świętości przysięgi tę samą uprzedzić powinny.

§. 163.

Do odebrania przysięgi od świadków małżonkowie mają być zapozwani, a gdzie małżeństwo przez trzeciego zaprzeczonem bywa, także i ten. Wszakże niestawiennictwo ich nie będzie mogło tamować odebrania przysięgi.

§. 164.

Przesłuchanie świadków odbywać się winno po oddaleniu stron i z każdym z osobna. Nim zupełnie ukończonem nie będzie, zeznania świadków nie powinny być wyjawione.

Sposób przesłuchania świadków.

§. 165.

To, co dwaj świadkowie przysięgą związani, przeciw którym żaden zarzut, w ustawie uzasadniony, nie może być czyniony, wyraźnie i zgodnie zeznają, o ile nie stoją im w odporze inne wiarogodne świadectwa lub okoliczności, mocne domniemywanie uzasadniające, w powszechności za zupełnie dowiedzione uważanem być ma. Jeżeli zaś idzie o okoliczność, od której ważność małżeństwa zawisła, wówczas nie może być dostatecznem, że żaden stosunek lub czyn nie jest udowodnionym, za którymby prawdziwość zeznań wątpliwości podpadała, lecz stale dowiedzionem być musi, iż świadkowie są nienaruszonej uczciwości tak dalece, iż przypuszczenie, jakoby mogli obciążyć sumienie swe krzywoprzysięstwem, bynajmniej miejsca mieć nie może.

Moc dowodu świadectw.

§. 166.

Gdyby dla skutecznienia dowodu potrzeba wymagała przybrania znawców, wówczas sąd małżeński wybierze z nich przynajmniej dwóch, a to takich, którzy się odznaczyli wiadomością i uczciwością i dalekimi są od wszelkiego stronnictwa. Ci obowiązani będą przedsiębrać potrzebne dochodzenie stosownie do instrukcyi, przez komisarza śledczego ułożonej i oraz przez obrońcę małżeństwa zaaprobowanej, a następnie zdanie swe na piśmie przedłożyć. Pod względem stronnictwa, przeciw znawcom te same zarzuty mają zastosowanie, jakieby im czynione być mogły, gdyby jako świadkowie występowali.

Dochodzenie przez znawców.

§. 167.

Rzeczoznawcy przysięgą muszą być zobowiązani. Jeżeli idzie o stan rzeczy, od którego ważność małżeństwa zawisła, przysięga od nich nawet i wtenczas ma być odebrana, gdyby już przysięgą urzędową zobowiązani byli do prawdziwości w sprawozdaniach swoich.

§. 168.

Prawdziwość dokumentów, przeciw ważności małżeństwa opiewających, nie może być dowiedzioną przez zeznanie małżonków lub takich osób, których świadectwo, przeciw małżeństwu opiewające, odrzucnémby było lub podejrzanem.

Dowód co do prawdziwości dokumentów.



## §. 169.

Eid der Gatten.

Ein von den Gatten abgelegter Eid kann eben so wenig als ihr Geständniß einen Beweis für das Bestehen des Hindernisses herstellen oder ergänzen.

## §. 170.

In wie fern zum Beweise eines Umstandes, von welchem das Bestreitungsrecht abhängt, ein Eid des die Ehe bestreitenden Gatten zulässig sei, hat das Ehegericht von Fall zu Fall in Erwägung zu ziehen und zu entscheiden.

## §. 171.

Wenn die Beschaffenheit des Hindernisses das ämtliche Einschreiten ausschließt, so kann ein Eid des die Giltigkeit behauptenden Gatten als Beweis für die Ehe zugelassen werden.

## §. 172.

Besondere Vorschriften über die Bestreitung der Ehe wegen widerrechtlichen Zwange.

Wenn ein Gatte die Ehe wegen widerrechtlichen Zwange bestreitet, so müssen die Personen, welche seiner Behauptung nach den widerrechtlichen Zwang verübt haben, vorgeladen und vernommen werden. Ist die Anklage wider den anderen Eheheil gerichtet, so kann durch dessen Bekenntniß kein Beweis hergestellt werden. Wosfern die Eltern Thatsachen eingestehen, aus welchen sich ein widerrechtlicher und die Ehe entkräftender Zwang ergeben würde, so ist nach Erwägung aller Umstände zu beurtheilen, ob nicht etwa mit dem nach Auflösung der Ehe verlangenden Kinde ein Einverständnis obwalte? Uebrigens ist, in soweit die Anklage nicht den anderen Gatten betrifft, nach den allgemeinen Vorschriften des für Vergehen geltenden Beweisverfahrens vorzugehen.

## §. 173.

für den Fall der Entführung.

Von einer Entführten, welche mit dem Entführer, während sie sich in dessen Gewalt befand, eine Ehe geschlossen hat, ist voranzulegen, daß sie zum Zwecke der Verhehlung entführt worden sei. Wenn das Gegentheil vollständig bewiesen ist, so waltet demungeachtet die Voraussetzung ob, daß sie durch ungerechten Zwang zur Einwilligung vermocht worden sei. Die nämliche Voraussetzung streitet wider jede Ehe, welche von was immer für einer, aus was immer für einem Grunde entführten Person, bevor sie die volle Freiheit wieder erlangt hat, geschlossen wird.

## §. 174.

über das Verfahren bei dem Hindernisse des Unvermögens.

Auch wenn die Ehe wegen des Hindernisses des Unvermögens untersucht wird, sind die über das Geständniß und den Eid der Gatten gegebenen Bestimmungen als Regel festzuhalten. Wenn zwei Sachverständige, in deren Kenntniß und Unparteilichkeit das Ehegericht volles Vertrauen setzt, einstimmig erklären, daß ein unheilbares und schlecht hiniges Unvermögen obwalte und schon vor Eingehung der Ehe stattgefunden habe, so kann demungeachtet der Theil, dessen Unvermögen behauptet wird, die Untersuchung durch einen dritten Sachverständigen verlangen. Wird das Unvermögen für ein bloß beziehungsweise erklärt, so ist das übereinstimmende Gutachten von wenigstens drei

## §. 169.

Przysięga, przez małżonków złożona, nie będzie mogła nie mniej jak ich wyznanie, stanowić lub uzupełniać dowodu za istnieniem przeszkody.

Przysięga  
małżonków.

## §. 170.

O ile do udowodnienia okoliczności, od której zawisło prawo zaprzeczania, przypuszczalną jest przysięga małżonka zaprzeczającego, sąd małżeński w każdym poszczególnym przypadku na rozwałę wziąć i rozstrzygnąć ma.

## §. 171.

Jeżeli właściwość przeszkody wyłącza działanie z urzędu, tedy może być przypuszczoną na dowód za małżeństwem przysięga małżonka ważność utrzymującego.

## §. 172.

Jeżeli małżonek zaprzecza małżeństwo dla przymusu nieprawego, natenczas zapozwane i wysłuchane być muszą osoby, które wedle twierdzenia jego dokonały przymusu nieprawego. Jeżeli skarga przeciw drugiej stronie małżeńskiej wystosowaną jest, natedy przez zeznanie téjże nie może dowód być skutecznym. Kiedy rodzice zeznają okoliczności, z którychby wypływać mógł przymus nieprawny i małżeństwo rozrywający, wówczas po rozważeniu wszelkich okoliczności ocenić należy, czy nie zachodzi może porozumienie onychże z dzieckiem rozwiedzenia małżeństwa żądającym. Zresztą, o ile skarga nie dotyczy innego małżonka, działać należy wedle powszechnych przepisów postępowania udowodniającego, w wykroczeniach miejsce mającego.

Szczególne przepisy  
o zaprzeczeniu mał-  
żeństwa dla przymu-  
su nieprawego,

## §. 173.

Co się tyczy uprowadzonej, która zawarła małżeństwo z uwodzicielem, podczas, gdy się w jego mocy znajdowała, przypuścić należy, iż celem poślubienia uprowadzoną została. Gdy przeciwny stan tegoż zupełnie jest dowiedzionym, mimo to pozostaje przypuszczenie, iż nieprawym przymusem zniewoloną została do zezwolenia. Ta sama suppozycja miejsce ma przeciw każdemu małżeństwu, zawartemu przez jakąkolwiek bądź z jakiegokolwiek bądź powodu uwiedzioną osobę, nim ta zupełną odzyskała wolność.

wrazie uprowadze-  
nia,

## §. 174.

Nawet, gdy małżeństwo dochodzonem będzie dla przeszkody impotencji, postanowienia dane co do wyznania i przysięgi małżonków za prawidłó uważane być mają. Gdy dwaj rzeczoznawcy, w których umiejętności i bezstronności sąd małżeński całe zaufanie pokłada, jednomyślnie oświadczają, iż zachodzi impotencya nieuleczona i zupełnie bezwzględna, która już małżeństwo poprzedzała, mimo to, może strona, której impotencya zarzucaną zostaje, żądać dochodzenia przez trzeciego rzeczoznawcę. Jeżeli impotencya tylko za względną jest uznana, wówczas do stanowienia zupełnego dowodu koniecznem jest jednomyślne zdanie trzech

O postępowaniu  
w przeszkodzie im-  
potencji.

Sachverständigen zu Herstellung eines vollen Beweises unerlässlich. Bleibt es zweifelhaft, ob das Unvermögen ein unheilbares und der Ehe vorangegangenes sei, so ist das Gesuch um Ungiltigerklärung abzuweisen.

§. 175.

Eine Ausnahme kann eintreten, wenn entweder der Beweis vorliegt, daß die Ehe noch nicht vollzogen sei oder die Klage auf Nichtigkeit binnen drei Jahren nach der Verehelichung angebracht wird, und wenn zugleich das Vorhandensein des Unvermögens nicht nur von beiden Gatten behauptet, sondern auch von wenigstens zwei zuverlässigen Sachverständigen als sehr wahrscheinlich bezeichnet wird. In diesem Falle haben die Vermählten die eheliche Gemeinschaft durch eine von dem Ehegerichte zu bestimmende Zeit, doch immer so lange fortzusetzen, bis sie in derselben drei Jahre lang gelebt haben. Wenn sie nach Ablauf dieser Zeit das Gesuch um Ungiltigerklärung erneuern, so soll das Ehegericht sich vorerst die Gewißheit verschaffen, daß in dem Thatbestande, aus welchem die Wahrscheinlichkeit des Unvermögens und beziehungsweise die Nichtvollziehung der Ehe sich ergab, keine Veränderung vorgegangen sei. Hierauf kann den Eheleuten gestattet werden, das Vorhandensein des Unvermögens durch einen Eid zu bethuern, und es hat derselbe die Geltung eines vollständigen Beweises.

§. 176.

Maßnahmen nach Abschluß der Erhebungen.

Nach Abschluß der Erhebungen sind beide Gatten und wer immer die Ehe bestreitet, wie auch der Vertheidiger der Ehe an ihr Recht zu erinnern, über die bisherigen Verhandlungen sich zu äußern. Haben sie Einwendungen zu machen, so sind dieselben binnen acht Tagen vorzubringen. Mit Rücksicht auf den Wohnsitz der Betheiligten kann man diese Frist verlängern, doch ohne dabei die Gränze des strengen Bedürfnisses zu überschreiten.

§. 177.

Sowohl das Ehegericht als auch der Vertheidiger der Ehe können von Amtswegen alle Erhebungen anordnen, welche denselben zu Bervollständigung des Beweisverfahrens nothwendig scheinen.

§. 178.

Vorlage des beabsichtigten Spruches an den Bischof.

Bevor das Ehegericht zu Fällung des Urtheiles schreitet, wird es die Entscheidung, über welche es sich geeinigt hat, dem Bischofe mit Beifügung der Gründe vorlegen. Findet der Bischof den beabsichtigten Anspruch nicht hinreichend begründet, so wird er dem Ehegerichte auftragen, die von ihm anzudeutenden Umstände noch einmal in reife Ueberlegung zu ziehen und über das Ergebniß seiner Berathungen ihm Bericht zu erstatten.

§. 179.

Bedingungen einer endgiltigen Entscheidung.

Die Berufung ist zulässig, bis die Giltigkeit der Ehe durch zwei, oder die Ungiltigkeit derselben durch drei gleichlautende Urtheile ausgesprochen ist. Wenn zwei Urtheile für und zwei gegen die Ehe erfolgt sind, so ist die Ehe als giltig anzusehen.

przynajmniej rzeczoznawców. Skoro wątpliwą jest rzeczą, czy impotencya jest nieuleczoną, i czy małżeństwo poprzedzała, natedy prośba o unieważnienie winna być odrzuconą.

#### §. 175.

Wyjątek od tego nastąpić może, gdy albo dowiedzioném jest, że małżeństwo nie jest jeszcze dokonaném, albo skarga o nieważność w ciągu lat trzech po zaślubieniu wytoczoną zostanie, i oraz okoliczność niemożności zachodzącej nie tylko przez obojga małżonków utrzymywaną, lecz też przynajmniej przez dwóch niewątpliwych rzeczoznawców za wielce prawdopodobną oznaczoną jest. W takim razie pozostawać będą poślubieni w dalszej spółności małżeńskiej przez czas, przez sąd małżeński oznaczony, zawsze atoli tak długo, póki w niej nieprzeżyją lat trzech.

Jeżeli po upływie czasu tego odnowią prośbę o nieważność, sąd małżeński przedewszystkiém pewność sobie wyjednać musi, iż w stanie rzeczy, z którego prawdopodobieństwo niemożności a względnie niedokonanie małżeństwa wypływało, nie zaszła bynajmniej zmiana. Późem małżonkom dozwolone być może, ażeby istnienie niemożności przysięgą stwierdzili, co zupełny dowód stanowić będzie.

#### §. 176.

Po zamknięciu dochodzeń obojgu małżonkom i ktokolwiekby zaprzeczał małżeństwo, nie mniej obrońcy małżeństwa na pamięć przywiedzioném być ma prawo ich oświadczenia się względem rozpraw dotychczasowych. Zarzuty, jakieby czynić mieli, przedłożyć powinni w ciągu dni ośmiu. Ze względem na mieszkanie interesowanych termin ten może być przedłużony, nieprzekraczając atoli przytém granicy ścisłej potrzeby.

Prawidła po zamknięciu dochodzeń.

#### §. 177.

Tak sąd małżeński jak obrońca małżeństwa, wszelkie dochodzenia z urzędu zarządzić mogą, jakie za potrzebne uznają do uzupełnienia postępowania udowodniającego.

#### §. 178.

Zanim sąd małżeński przystąpi do wydania wyroku, przedłoży rozstrzygnięcie, na które się zgodził, biskupowi z załączeniem powodów. Jeżeli biskup znajdzie wyrok zamierzony niedostatecznie uzasadnionym, wówczas poleci sądowi małżeńskiemu, ażeby ten okoliczności sobie wskazane jeszcze raz pod ścisłą wziętą rozważyć, i o wyniku obrad swoich sprawę mu zdał.

Wyrok zamierzony biskupowi ma być przedłożony.

#### §. 179.

Rekurs przypuszczalnym jest, jak długo ważność małżeństwa nie jest orzeczoną przez dwa, lub nieważność onegoż przez trzy wyroki równobrzmiące. Jeżeli dwa wyroki za małżeństwem się oświadczają a dwa przeciw, wówczas małżeństwo za ważne uważaném być ma.

Warunki ostatecznego rozstrzygnięcia.

## §. 180.

Bestimmungen über  
die Berufung an die  
höhere Instanz.

Wenn die erste Instanz für die Gültigkeit der Ehe spricht, so kann der Bestreiter des Ehebandes an die zweite Instanz Berufung einlegen. Wird die Gültigkeit in zweiter Instanz bestätigt, so ist jede weitere Berufung ausgeschlossen. Wird die Ehe in zweiter Instanz für ungültig erklärt, so hat der Vertheidiger der Ehe sich von Amtswegen an die dritte Instanz zu wenden. Spricht die dritte Instanz für die Gültigkeit der Ehe, so findet keine weitere Berufung Statt. Entschieden sie aber wider die Gültigkeit, so soll der Vertheidiger des Ehebandes um die Aufstellung einer vierten Instanz nachsuchen und je nachdem diese das Urtheil fällt, ist die Ehe als gültig oder ungültig zu betrachten.

## §. 181.

Wenn die erste Instanz die Ehe für ungültig erklärt, so hat der Vertheidiger der Ehe von Amtswegen Berufung einzulegen. Lautet das Urtheil der zweiten Instanz gleichfalls auf Ungültigkeit, so soll derselbe, wosern die vorliegenden Beweise der Ungültigkeit nicht jeden Zweifel ausschließen, die Sache vor die dritte Instanz bringen. Nachdem auch die dritte Instanz wider die Gültigkeit entschieden hat, ist keine weitere Berufung zulässig. Spricht dieselbe für die Gültigkeit, so steht es dem Kläger frei, um Aufstellung einer vierten Instanz nachzusuchen, und ihr Urtheil ist als endgültiges zu betrachten.

## §. 182.

Wenn in der ersten und dritten Instanz wider, in der zweiten aber für die Ehe gesprochen wird, so hat der Vertheidiger der Ehe um eine vierte Instanz anzusuchen.

## §. 183.

Die Berufung, welche der Vertheidiger der Ehe einlegt, kommt ihrer Natur nach zugleich dem Theile, welcher die Gültigkeit der Ehe behauptet. Demungeachtet steht es diesem frei, unabhängig von dem Vertheidiger der Ehe Berufung einzulegen; doch ist es gerathen, daß er sich mit demselben über die Sache ins Einvernehmen setzt.

## §. 184.

Für die Berufungen, welche einzulegen der Vertheidiger der Ehe durch sein Amt verpflichtet ist, gibt es keine Verfallzeit. Wenn dieser nicht binnen der vorgeschriebenen Frist die Anmeldung macht, so hat das Gericht, von welchem er sich berufen sollte, denselben zu Erfüllung seiner Pflicht anzuweisen oder nach Beschaffenheit des Falles auch an den Bischof zu berichten und darauf anzutragen, daß die Vertheidigung der Ehe einem anderen vollkommen befähigten Manne übertragen werde.

## §. 185.

Verfahren in der hö-  
heren Instanz.

Der Richter, welcher in höherer Instanz entscheidet, hat nicht nur die Verhandlungen der unteren Instanzen genau zu prüfen, sondern auch Alles vorzunehmen, was er für nothwendig erachtet, um das Mangelhafte zu ergänzen, das Zweifelhafte festzustellen und das Irrige zu berichtigen. Er kann zu diesem Ende die Gatten vernehmen,

## §. 180.

Jeżeli pierwsza instancja za ważnością małżeństwa orzeka, wówczas zaprzeczający węzeł małżeństwa rekurs do drugiej instancji założyć może. Gdyby ważność w drugiej instancji zatwierdzoną została, nately dalszy rekurs już jest wyłączonym. Jeżeli małżeństwo w drugiej instancji za nieważne uznanem zostało, obrońca małżeństwa z urzędu udać się ma do trzeciej instancji. Jeżeli trzecia instancja orzeka za ważnością małżeństwa, dalszy rekurs już nie ma miejsca. Jeżeli zaś przeciw ważności rozstrzyga, wówczas obrońca małżeństwa upraszać ma o ustanowienie czwartej instancji, a w miarę jaki wyrok ta wyda, małżeństwo uważanem będzie za ważne lub nie ważne.

Postanowienia co do odwołania się do wyższej instancji.

## §. 181.

Jeżeli pierwsza instancja małżeństwo uzna za nieważne, wówczas obrońca małżeństwa rekurs z urzędu założy. Jeżeli wyrok drugiej instancji także na nieważność opiewa, wówczas wytoczyć winien sprawę przed trzecią instancją, skoroby zachodzące dowody nieważności nie wykluczały wszelkiej wątpliwości. A gdy i trzecia instancja orzeczenie przeciw ważności wyda, dalsze odwołanie już nie będzie dopuszczone. Orzeknie ta za ważnością, nately powodowi wolność przysłużyć będzie, upraszać o ustanowienie czwartej instancji, której wyrok za ostateczny ma być uważany.

## §. 182.

Jeżeli w pierwszej i trzeciej instancji, wyrok opiewa przeciw, w drugiej zaś za małżeństwem, nately obrońca małżeństwa upraszać ma o czwartą instancją.

## §. 183.

Apellacya, którą zakłada obrońca małżeństwa jest z natury swój na rzecz tej strony, która utrzymuje ważność małżeństwa. Pomimo to wolno jój będzie niezawisłe od obrońcy małżeństwa założyć apellacyę; wszelako stósowną będzie rzeczą, gdy się w tej sprawie z nim porozumieć.

## §. 184.

Dla apellacyj, które obrońca małżeństwa z urzędu swego założyć jest obowiązany, nie ma terminu zapadłego. Gdyby ten w ciągu przepisanego terminu nie zgłosił apellacyi, wówczas sąd, od którego się odwołać miał, upomnieć go ma o dopełnienie obowiązku, lub też wedle właściwości przypadku relacyę o tém biskupowi i zawnioskowanie uczynić, ażeby obrona małżeństwa poruczoną została innemu zupełnie zdolnemu mężowi.

## §. 185.

Sędzia, rozstrzygający w instancji wyższej, nie tylko rozprawy niższych instancji ściśle badać, lecz też wszystko przedsiębrać winien, co potrzebnem uważa, ażeby brak był uzupełnionym, wątpliwość uchyloną i pomyłka sprostowaną została. Tym końcem małżonków wysłuchać, względem dokumentów, na dowód przyta-

Sposób postępowania w wyższej instancji.

über die als Beweis gebrauchten Urkunden Erhebungen anstellen und alle Zeugen ver-  
hören, von welchen er neue Aufschlüsse hofft. Doch ist die Untersuchung durch Sach-  
verständige nur dann zu wiederholen, wenn Anzeichen, welche eine starke Vermuthung  
begründen, es wahrscheinlich machen, daß Mißgriffe und Parteilichkeiten vorgekommen  
seien.

## §. 186.

Sowohl die Parteien als auch der Vertheidiger der Ehe haben das Recht, in der  
höheren Instanz neue Beweise vorzubringen.

## §. 187.

Nichtigkeit des Ur-  
theiles.

Das Urtheil ist nichtig, wenn es von einem unzuständigen Richter gefällt, oder  
wenn ein wesentlicher Theil der gerichtlichen Verhandlung entweder gänzlich ausgelaf-  
sen oder ohne Beiziehung des Vertheidigers der Ehe vorgenommen wurde. Doch kann  
die Giltigkeit des von dem höheren Richter gefällten Urtheiles deßhalb, weil derselbe  
keine weitere Untersuchung für nothwendig gehalten, sondern nach den Vorlagen ent-  
schieden hat, nicht angestritten werden.

## §. 188.

Verfahren wegen  
Nichtigkeit.

Die Klage auf Nichtigkeit muß binnen der für Berufungen festgesetzten Zeit vor  
dem zunächst höheren Richter angestellt werden.

## §. 189.

Da die Gatten die allfällige Einwendung der Unzuständigkeit binnen zehn Tagen  
nach zugestellter Vorladung anzubringen haben (§. 103), so sind sie nicht berechtigt,  
der Giltigkeit des ergangenen Urtheiles die Behauptung der Unzuständigkeit entgegen-  
zusetzen; doch kann der höhere Richter das Urtheil wegen Mangel der Zuständigkeit von  
Amtswegen für ungiltig erklären.

## §. 190.

Das über die Nichtigkeitslage gefällte Urtheil läßt keine Berufung zu.

## §. 191.

Die für nichtig erklärte Verhandlung muß vor demselben Richter oder, wenn sie  
durch den Mangel der Zuständigkeit entkräftet wird, vor dem als zuständig erkannten  
Richter in der gehörigen Form wiederholt werden.

## §. 192.

Versuch der Conva-  
lidation.

Wenn die Ungiltigkeit der Ehe durch drei gleichförmige Urtheile entschieden, aber  
das Hinderniß so beschaffen ist, daß es durch Einwilligung von Seite des Einen Gat-  
ten oder durch Nachsichtgewährung gehoben werden kann, so soll der Bischof, wofern  
nicht wichtige Gründe abrathen, dahin wirken, daß die Convalidation der Ehe herbei-  
geführt werde.

czanych, dochodzenia czynić i wszystkich świadków przesłuchać może, od których się nowych wyjaśnień spodziewa. Wszelako dochodzenie przez rzeczoznawców w ten czas tylko ma być powtórzone, gdy poszlaki, mocne domniemywanie stanowiące, prawdopodobnym czynią, iż zachodziły uchybienia i parcjalności.

#### §. 186.

Tak strony jako też obrońca małżeństwa mają prawo, w wyższej instancji nowe przedkładać dowody.

#### §. 187.

Wyrok nieważnym jest, jeżeli wydanym został przez sędziego nieprzyzwoitego, lub też, gdy istotna część sądowego postępowania albo zupełnie opuszczoną albo bez przybrania obrońcy małżeństwa przedsiębraną została. Wszakże ważność wyroku, wydanego przez sędziego wyższego, z tego powodu, że nieuznawał potrzeby dalszego śledzenia, lecz tylko wedle załączeń rozstrzygał, nie może bynajmniej być zbijaną.

#### §. 188.

Skarga o nieważność wytoczona być ma przed sędzię następnie wyższego w ciągu terminu, dla apelacji wyznaczonego.

Postępowanie dla nieważności.

#### §. 189.

Ponieważ małżonkowie ekscypcją niewłaściwości założyć winni w ciągu dni dziesięciu po doręczeniu zapozwu (§. 103), przeto nie będą już mieli prawa występować przeciw ważności wydanego wyroku z utrzymywaniem niewłaściwości; atoli wyższy sędzia z urzędu ogłosić może wyrok nieważnym dla wady w kompetencji.

#### §. 190.

Wyrok, o nieważności skargi wydany, nie przypuszcza rekursu.

#### §. 191.

Rozprawa, za nieważną ogłoszona, powtórzoną być musi w formie należytej przed tym samym sędzią, lub gdyby przez brak kompetencji skutku pozbawioną była, przed sędzią za właściwego uznanym.

#### §. 192.

Gdyby nieważność małżeństwa przez trzy jednostajne wyroki była orzeczoną, zaś by przeszkoda tego rodzaju była, iżby przez zezwolenie ze strony jednego małżonka lub przez dyspensacją usuniętą być mogła, w ówczas biskup, jeżeli ważne powody nieprzemawiają za innym zdaniem, do tego dążyć powinien, ażeby konwalidacja małżeństwa do skutku przyprowadzoną została.

Tentowanie konwalidacyi.



## §. 193.

Rundmachung des  
Endurtheiles.

Läßt die Natur des Hindernisses keine Nachsichtgewährung zu oder bleibt der Versuch, eine Convalidation herbeizuführen, ohne Erfolg, so ist die Ungiltigerklärung den Parteien anzukündigen und ihnen zu untersagen, fernern bei einander zu wohnen.

## §. 194.

Inhalt und Form des  
Urtheiles.

Jedem Urtheile sind die Gründe, auf die es sich stützt, kurz, doch ohne etwas Wesentliches zu übergehen, beizufügen. Kommt das Endurtheil auf Ungiltigkeit, so ist ausdrücklich zu erinnern, daß die frühere Verheirathung für die Schließung einer neuen Ehe weiter kein Hinderniß darbiete. Jedes Urtheil muß von den Richtern und dem Schriftführer unterzeichnet und mit dem Siegel der bischöflichen Curie versehen werden.

## §. 195.

Zustellung des Urthei-  
les.  
Mittheilung an den  
Statthalter.

Das Urtheil wird den Parteien durch den Rathsdienner zugestellt und in Abschrift eingehändigt: worüber eine schriftliche Beglaubigung zu geben ist. Von jedem Urtheile über die Giltigkeit einer Ehe setzt der Bischof den Statthalter oder Landespräsidenten in Kenntniß.

## §. 196.

Rechtskraft des End-  
urtheiles.

Ein über die Giltigkeit der Ehe gefälltes Urtheil gelangt niemals zu voller Rechtskraft. Wird später bewiesen, daß es sich auf eine irrige Voraussetzung stützte, so muß die Verhandlung wieder eingeleitet und in der vorgeschriebenen Form geführt werden. Begibt es sich, daß ein auf Ungiltigkeit lautendes Urtheil widerrufen wird, so sind dadurch die Ehen, welche die Gatten etwa in der Zwischenzeit geschlossen haben, für nichtig erklärt.

## §. 197.

Mit Ausnahme des im §. 196 behandelten Falles kann die Untersuchung über die Giltigkeit nur dann, wenn das Urtheil der ersten Instanz für nichtig erklärt wurde, als von Neuem wieder angefangen werden.

## §. 198.

Wirkungen des Ur-  
theiles im Falle des  
Unvermögens.

Derjenige, auf dessen für schlechthinig und unheilbar erklärtes Unvermögen das Urtheil der Nichtigkeit gegründet ist, darf zu keiner Verheirathung zugelassen werden. Wosfern sich später wie immer ergibt, daß er zu Vollziehung der Ehe fähig sei, tritt seine frühere Ehe wieder in Kraft.

## §. 199.

Es versteht sich von selbst, daß die Gatten, bevor das Endurtheil der Ungiltigkeit erfolgt ist, zu Schließung einer neuen Ehe durchaus nicht dürfen zugelassen werden. Wiewohl aber eine vor dem Endurtheile geschlossene Verbindung immer höchst unerlaubt ist, ja denselben Kirchenstrafen wie die Polygamie unterliegt, so muß sie doch, wenn die obschwebende Verhandlung zur Nichtigterklärung führt und den voreilig Getrauten

## §. 193.

Jeżeli natura przeszkody nieprzypuszcza dyspensacji, lub też usiłowanie urzędu czywistnienia konwalidacji bez skutku zostaje, wówczas unieważnienie stronom ogłoszonem i im dalsze z sobą mieszkanie zakazanem będzie.

Obwieszczenie wyroku ostatecznego.

## §. 194.

Do każdego wyroku mają powody, na których się opiera, krótko być załączone, nie pomijając atoli nic istotnego. Jeżeli wyrok ostateczny opiewa na nieważność, wyraźnie nadmienić należy, iż ze strony dawniejszego poślubienia nie ma już więcej przeszkody do zawarcia nowego małżeństwa. Każdy wyrok podpisanym być musi przez sędziów i sekretarza i obwarowanym pieczęcią kuryi biskupiej.

Treść i forma wyroku.

## §. 195.

Wyrok stronom przez sługę iadnego przesłanym, i w odpisie doręczonym będzie: co że tak się stało, piśmiennie stwierdzonem być winno. O każdym wyroku względem ważności małżeństwa zawiadomi biskup Namiestnika lub Prezydenta kraju.

Doręczenie wyroku. Udzielenie onegoż namiestnikowi.

## §. 196.

Wyrok orzekający ważność małżeństwa nie nabywa nigdy pełnej mocy prawa. Jeżeli później dowiedzionem będzie, że się opierał na błędnej suppozycji, wówczas rozprawa sądowa znowu rozpoczętą i w formie przepisanej prowadzoną być musi. Wydarzy się, że wyrok na nieważność opiewający odwołanym zostanie, natedy tém samem już małżeństwa, jakieby małżonkowie w międzyczasie zawarli byli, za nieważne ogłaszają się.

Prawdziwość wyroku.

## §. 197.

Z wyjątkiem przypadku w §. 196 przewidzianego, dochodzenie względem ważności małżeństwa wtenczas tylko, jakby z nowa rozpoczętém być może, kiedy wyrok pierwszej instancyi za nieważny uznany był.

## §. 198.

Ten, na którego impotencyę, uznaną za absolutną i nieuleczoną, wyrok nieważności uzasadnionym jest, nie może już do żadnych związków małżeńskich być przypuszczonym. Jakkolwiekby się później wykazało, iż zdolnym jest do wykonania małżeństwa, dawniejsze jego małżeństwo znowu w moc wchodzi.

Skutki wyroku w razie impotencji.

## §. 199.

Samo przez się rozumie się, iż małżonkowie, zanim wyrok ostateczny nieważności, nie nastąpi, do zawierania nowego małżeństwa wcale nie mogą być przypuszczeni. Lubo zawarte już przed ostatecznym wyrokiem śluby małżeńskie zawsze wielce niepozwolonemi są, a nawet tym samym podlegają karom kościelnym co i wielożeństwo, muszą przecie takowe, jeżeli wisząca sprawa prowadzi do

nicht irgend ein anderes Hinderniß im Wege steht, als eine wahrhafte Ehe angesehen werden.

## §. 200.

Bergleich und schieds-  
richterlicher Aus-  
spruch.

Die Ehesachen können weder durch Vergleich noch durch schiedsrichterlichen Ausspruch entschieden werden. Die Bedingungen, unter welchen das Ehegericht ermächtigt ist, über die Vermögensstreitigkeiten der Parteien durch schiedsrichterlichen Ausspruch zu entscheiden, sind in dem Staatsgeseze ausgedrückt.

## §. 201.

IV. Trennung der  
Ehe durch Ablegung  
der Ordensgelübde.

Wenn ein Gatte die Beschwerde vorbringt, daß der andere Theil sich die Ehe zu vollziehen weigere, dieser aber erklärt, daß er der Welt zu entsagen entschlossen sei, so muß vor Allem erwogen werden, ob die Nichtvollziehung der Ehe außer Zweifel gestellt sei. Wofern hierüber ein hinreichender Beweis vorliegt, ist dem in der Weigerung Begriffenen anzutragen, binnen zwei Monaten entweder die Ehe zu vollziehen oder in einen vom heiligen Stuhle gutgeheißenen Orden zu treten. Doch kann aus wichtigen Gründen auch eine kürzere oder längere Frist angesetzt werden.

## §. 202.

Wenn von zwei Gatten, welche die Ehe nicht vollzogen zu haben behaupten, der Eine sich in ein Kloster begibt, ohne daß der andere Einsprache erhebt, so muß, damit einem möglichen Einverständnisse begegnet werde, die Wahrhaftigkeit der Behauptung, daß die Ehe noch nicht vollzogen sei, um so strenger geprüft werden.

## §. 203.

Sobald der Gatte, welcher die Welt zu verlassen begehrt, die feierlichen Gelübde abgelegt hat, soll dem anderen Theile urkundlich bezeugt werden, daß seine zwar gültig geschlossene, doch nicht vollzogene Ehe aufgelöst sei und ihn nicht hindere, zu einer anderen Verbindung zu schreiten.

## §. 204.

Sowohl die Ungültigerklärung der Ehe als die Auflösung ihres Bandes durch die feierlichen Gelübde ist im Trauungsbuche anzumerken. Wenn die Ehe an einem Orte, wo Keines von beiden Brautleuten seinen Wohnsitz hatte, geschlossen wurde, geschehe die Vormerkung nicht nur in dem Trauungsbuche der Pfarre, wo die Eheschließung stattfand, sondern auch in dem des Pfarrers, welcher die Ermächtigung zur Trauung erteilt hat.

## §. 205.

V. Scheidung von  
Eisch und Bett.

Die eheliche Lebensgemeinschaft ist die Vorbedingung zu Erfüllung der durch die Ehe übernommenen Pflichten: sie darf daher nur in den von dem Kirchengeseze bestimmten Fällen und beziehungsweise in der von dem Kirchengeseze vorgeschriebenen Form aufgehoben werden.

unieważnienia a oraz przedosądnie zaślubionym nie stoi żadna w drodze przeszkoda, za prawdziwe małżeństwo być uważane.

## §. 200.

Sprawy małżeńskie nie mogą ani przez ugodę, ani przez wyrok polubowny być rozstrzygane. Warunki, pod którymi sąd małżeński upoważnionym jest, w sporach majątkowych stron rozstrzygać przez sąd polubowny, są w ustawie cywilnej wyrażone.

Ugoda i wyrok polubowny.

## §. 201.

Jeżeli jeden małżonek się uskarża, iż druga strona małżeństwa dokonać się opiera, ta zaś oświadcza, iż zdecydowaną jest, zrzec się świata, przedewszystkiemu rozważyć należy, czy niedokonanie małżeństwa niewątpliwym jest. Jeżeli na to przedłożonym jest dowód dostateczny, nakazać należy małżonkowi opierającemu się, ażeby w ciągu dwóch miesięcy albo wykonał małżeństwo, albo wstąpił do zakonu jakiego, przez Stolicę Świętą aprobowanego. Dla ważnych atoli powodów może termin wyznaczonym być albo krótszy albo dłuższy.

IV. Rozwód małżeństwa przez złożenie ślubów zakonnych.

## §. 202.

Jeżeli z dwojga małżonków, utrzymujących, że nie dokonali małżeństwa, jeden wstępuje do klasztoru, przeciw czemu drugi żadnej nie czyni opozycji, natedy, by zapobiedz wszelkiemu możliwemu porozumieniu się, tém ściślej dochodzić należy prawdziwości twierdzenia, że małżeństwo dokonaniem nie było.

## §. 203.

Skoro małżonek, chcący zrzec się świata, uroczyste złożył śluby, drugiej stronie dokumentalnie będzie poświadczonym, iż małżeństwo jej wprowadzie ważne zawarte, lecz niedokonane, rozwiązaniem jest i nie stoi jej w drodze przeciw nowemu ślubów zawianiu.

## §. 204.

Tak unieważnienie małżeństwa jak rozwiązanie węzła jego w skutek złożenia uroczystych ślubów zanotowaniem być ma w księdze ślubów. Jeżeli małżeństwo zawartem zostało w miejscu, gdzie żaden z obojga oblubieńców nie miał mieszkania, zanotowanie takowe miejsce mieć winno nie tylko w księdze ślubów parafii, gdzie poślubienie nastąpiło, lecz téż i w parafii tego proboszcza, który upoważnienia do ślubu udzielił.

## §. 205.

Bez społeczeństwa małżeńskiego życia obowiązki, przez małżeństwo przyjęte, nie mogłyby być wypełnione: społeczeństwo takowe nie może przeto być rozprężone jak tylko w przypadkach ustawą kościelną zakreślonych, a względnie w formie, ustawą kościelną przepisanej.

V. Rozdział co do stołu i łoża.

Einverständliche  
Scheidung zum  
Zwecke des Eintrittes  
in einen Orden oder  
in den geistlichen  
Stand.

§. 206.

Die Gatten dürfen mit beiderseitiger Einwilligung die Lebensgemeinschaft zu dem Zwecke aufheben, damit Beide oder Eines von ihnen in einen von dem heiligen Stuhle gutgeheißenen Orden treten oder der Mann die heiligen Weihen empfangt. Ob und unter welchen Bedingungen der Eine Theil im weltlichen Stande verbleiben könne, ist nach den Kirchengesetzen zu bestimmen.

Lebenslängliche  
Scheidung wegen  
Ehebruch.

§. 207.

Wenn der Eine Gatte sich des Ehebruches schuldig gemacht hat, so steht dem anderen das Recht zu, die lebenslängliche Scheidung von Tisch und Bett zu fordern; es sei denn, daß er den Ehebruch gebilligt, gestattet oder durch sein Verschulden herbeigeführt, oder daß er sich selbst eines Ehebruches schuldig gemacht hätte. Er verliert das Recht, wenn er dem anderen Theile seine Schuld ausdrücklich oder stillschweigend verzeiht.

Gründe der zeitweisen  
Scheidung.

§. 208.

Die Gatten sind zur Gemeinschaft des Lebens nur in soweit verbunden, als sie dieselbe ohne Gefahr für ihr Seelenheil, ihr Leben oder ihre Gesundheit fortsetzen können. Wenn ein Ehegatte vom Christenthume abtrünnig wird, wenn er den anderen zum Abfalle vom katholischen Glauben, zu Lastern oder Verbrechen zu verführen sucht, wenn er durch Mißhandlungen oder Nachstellungen dessen Gesundheit und Leben gefährdet, wenn er empfindliche Kränkungen durch längere Zeit fortsetzt, nach Umständen auch, wenn er an einem ansteckenden und langwierigen körperlichen Uebel leidet, so ist dem anderen Theile auf sein Ansuchen die Scheidung von Tisch und Bett für so lange zu bewilligen, bis er die eheliche Gemeinschaft ohne Gefahr für sein ewiges und zeitliches Heil erneuern kann.

§. 209.

Der Gatte, welcher von dem anderen böswillig ist verlassen worden, kann die Scheidung von Tisch und Bett für so lange ansprechen, bis der Schuldige seine Bereitwilligkeit, die ehelichen Pflichten wieder zu erfüllen, hinreichend bewährt hat.

§. 210.

Auch wegen solcher Pflichtverletzungen, durch welche den Vermögensrechten oder der bürgerlichen Ehre des anderen Gatten große Nachtheile zugefügt oder dringende Gefahren bereitet werden, kann eine zeitweise Scheidung von Tisch und Bett ausgesprochen werden.

Klage auf Scheidung  
von Tisch und Bett.  
Versuch der Ausöh-  
nung.

§. 211.

Der Gatte, welcher die Scheidung zu erlangen wünscht, hat sich vorerst an seinen Pfarrer zu wenden. Dieser wird beide Theile vorrufen und alle Beweggründe, welche das Gesetz Gottes und die Würde des Ehebundes darbietet, mit Ernst und Liebe geltend machen, um die eheliche Gemeinschaft aufrecht zu halten. Gelingt die Vermittelung nicht, so ist nach einem jedesmaligen Zwischenraume von wenigstens acht Tagen ein zweiter und dritter Versuch zu machen. Doch kann der dritte Versuch unterbleiben,

## §. 206.

Małżonkowie mogą za obustronném zezwoleniem znieść spółceństwo życia tym końcem, ażeby oboje lub jedno z nich wstąpili do zakonu, przez Stolicę Świętą aprobowanego, lub też mąż przyjął święcenia. Czy i pod jakimi warunkami jedna strona pozostać może w stanie świeckim, rozstrzygnąć należy wedle ustaw kościelnych.

Separacya, za spółnym porozumieniem się uskuteczniiona, w celu wstąpienia do zakonu lub stanu duchownego.

## §. 207.

Jeżeli jedna strona dopuściła się cudzołozstwa, przysłuża drugiej prawo, żądać dożywotniego rozdziału co do stołu i łoża; chyba, że ta cudzołozstwo uchwaliła, na nie zezwoliła lub je przez winę swą sprowadziła, lub też, że sama cudzołozstwa winną się stała. Utraca takowa prawo, kiedy drugiej stronie winę wyraźnie lub domniemalnie przebacza.

Dozgonny rozdział dla cudzołozstwa.

## §. 208.

Małżonkowie do spółceństwa życia o tyle są obowiązani, o ile bez narażenia zbawienia, życia lub zdrowia swego, dalej w niej pozostawać mogą. Gdy jeden małżonek od chrześcijaństwa odpada, gdy drugą stronę do odszczepieństwa od wiary katolickiej, do występków lub zbrodni uwieść usiłuje, gdy przez pokrzywdzenia lub zasadzek knowania zdrowie i życie jego na niebezpieczeństwo naraża, gdy dokuczliwemi utrapieniami ciągiem dłuższego czasu go dręczy, wedle okoliczności także, gdy na cielesną wadę jaką zaraźliwą i długotrwałą cierpi, wówczas drugiej stronie na jój żądanie dozwołonym będzie rozdział co do stołu i łoża na tak długo, aż w stanie będzie odnowić spółceństwo małżeńskie bez narażenia żywota swego wiecznego i doczesnego.

Powody doczasowej separacyi.

## §. 209.

Małżonek, który złośliwie opuszczonym został przez drugiego, żądać może rozdziału co do stołu i łoża na tak długo, dopóki winny nie sprawdzi dostatecznej gotowości swój do wypełniania obowiązków małżeńskich.

## §. 210.

Nawet dla takich naruszeń obowiązku, przez które prawom majątkowym lub cywilnej sławie drugiego małżonka wielka szkoda jest wyrządzona lub te na ciężkie niebezpieczeństwo są wystawione, orzeczoną być może doczasowy rozdział co do stołu i łoża.

## §. 211.

Małżonek, który rozdziału sobie życzy, udać się ma najprzód do proboszcza swego. Ten zapozwie obie strony i przełoży im z statecznością i łagodnością wszelkie powody do utrzymania spółceństwa małżeńskiego, jakich mu dostarcza ustawa Boska i godność węzła małżeńskiego. Nie uda mu się pojednanie, nastąpić ma drugie i trzecie ku temu usiłowanie, każdą razą z przerwą czasu najmniej ośmiodniową. Wszelako trzecie usiłowanie zaniechaném być może, gdy okazujące

Skarga o rozdział co do stołu i łoża. Tentowanie pojednania.

wenn bei der obwaltenden Erbitterung keine Aussicht auf Erfolg vorhanden ist, oder am Tage liegt, daß der klagende Theil die Lebensgemeinschaft nicht fortsetzen könne, ohne sein ewiges oder zeitliches Heil einer dringenden Gefahr auszusetzen.

## §. 212.

Wenn der Beklagte sich zu erscheinen weigert, so ist der Pfarrer berechtigt, denselben durch Dazwischenkunft der weltlichen Behörde zur Folgsamkeit zu nöthigen. Ob ein erzwungenes Erscheinen den Zweck zu fördern vermöge, muß nach den Umständen beurtheilt werden.

## §. 213.

Bleiben die Bemühungen des Pfarrers vergeblich, so hat er hierüber an den Präses des Ehegerichtes Bericht zu erstatten, und wosern er die Gatten nur zweimal vorgeladen, den Grund, aus welchem der dritte Versuch unterlassen wurde, genau anzugeben. Auch hat er beizufügen, ob und in wie weit die vorgebrachten Beschwerden ihm gegründet scheinen.

## §. 214.

Aufstellung von Untersuchungs-Commissären.

Der Bischof wird in den entfernteren Theilen seiner Diocese Commissäre ernennen, welche ermächtigt sind, bei Klagen auf Scheidung von Tisch und Bett die Untersuchung vorzunehmen, und denselben einen Schriftführer zur Aufnahme der Protokolle beigegeben.

## §. 215.

Anbringung der Scheidungsklagen.

Der Kläger kann sein Gesuch bei dem Ehegerichte selbst oder bei dem Commissäre, in dessen Bezirke er seinen Wohnsitz hat, entweder schriftlich einreichen oder mündlich zu Protokoll geben. Der Grund, durch welchen er sich zur Aufhebung des ehelichen Zusammenlebens berechtigt hält, ist genau anzugeben und die Beweismittel sind namhaft zu machen. Auch soll die bisherige Dauer der Ehe, und wenn aus derselben Kinder hervorgegangen sind, die Zahl und das Alter derselben angeführt werden. In wie weit die Gatten, welche eine Scheidung von Tisch und Bett beabsichtigen, sich an die bischöfliche Curie wenden können oder müssen, wird von der Anordnung des Bischofes abhängen.

## §. 216.

Anordnung über die Vornahme der Untersuchung.

Das Gesuch um Scheidung ist dem Ehegerichte vorzulegen, welches, wenn die Gründe nicht offenbar unzulänglich sind, zur Untersuchung der Sache schreiten wird. Findet die Verhandlung am Siege des Ehegerichtes Statt, so soll Einer der Räte zum Untersuchungscommissäre bestimmt werden.

## §. 217.

Persönliches Erscheinen der Gatten.

Zum Behufe der Untersuchung haben beide Gatten persönlich zu erscheinen. Hinsichtlich der Sachwalter und der von denselben vorgebrachten Erklärungen oder Behauptungen ist nach Richtschnur des §. 143 vorzugehen.

się rozjątrzenie nie daje bynajmniej nadziei do skutku, lub gdy widoczną jest rzeczą, iż strona skarżąca nie może dalej prowadzić społeczeństwa małżeńskiego, bez wielkiego narażenia żywota swego wiecznego i doczesnego.

## §. 212.

Gdy zaskarżony wzbrania się stawać, natędy proboszcz prawo mieć będzie zniewolić go do zadość uczynienia temu za pośrednictwem władzy świeckiej. Czy przymuszone stawanie sprzyjać będzie celowi, ocenionem być ma wedle okoliczności.

## §. 213.

Jeżeli usiłowania proboszcza zostaną płonne, natenczas relację o tém uczynić ma do prezesa sądu małżeńskiego, a oraz, jeżeli małżonków dwa razy tylko zapozwał, dokładnie przyczynę wyrazić, dla jakiej trzecie tentowanie zaniechanem zostało. Równie też dołożyć ma, czy i jak dalece przedłożone zażalenia zdają mu się być uzasadnione.

## §. 214.

Biskup zamianuje w odleglejszych częściach diecezyi swój komisarzów, którzy upoważnieni będą, przedsiębrać dochodzenia przy skargach na rozdział od stołu i łoża, i przyda im sekretarza do spisywania protokołu.

Ustanowienie  
komisarzy indagacyj-  
nych.

## §. 215.

Powód prośbę swoją albo do samego sądu małżeńskiego, albo do komisarza wniesć może, w którego okręgu ma mieszkanie swoje, podając onę albo na piśmie albo do protokołu ustnie. Przyczyna, dla której uprawnionym się być sędzi do znieśienia małżeńskiego pożycia, dokładnie ma być wyrażoną przy wymienieniu środków, dowód stanowiących. Równie wyszczególnionym być ma przeciąg dotychczasowego trwania małżeństwa, a gdy w niem dzieci spłodzone zostały, także liczba i wiek onychże. O ile małżonkowie, zmierzający do rozdziału co do stołu i łoża, udawać się mogą lub muszą do kurji biskupiej, zależeć będzie od zarządzenia biskupa.

Sposób wytoczenia  
skarg o rozdział.

## §. 216.

Prośba o rozdział przedłożoną być ma sądowi małżeńskiemu, który, jeżeli powody nie są widocznie niedostateczne, przystąpi do dochodzenia sprawy. Jeżeli rozprawa miejsce ma w siedlisku sądu małżeńskiego, wówczas jeden z radców przeznaczonym być winien na komisarza indagacyjnego.

Rozrządzenie co do  
przedsiębrania  
dochodzenia.

## §. 217.

Celem dochodzenia oboje małżonkowie osobiście stawać będą. Co się tyczy rzeczników, jako też objaśnień lub twierdzeń, przez nich przytaczanych, służyć ma za prawidło §. 143.

Osobiste stawienie  
się małżonków.



Voruntersuchung.

§. 218. Zuerst ist der Versuch zu machen, die Angelegenheit ohne eigentliches Beweisverfahren zu Ende zu führen. Die Gatten sollen einzeln vernommen und dann einander gegenüber gestellt werden. Jedem Theile sind die Behauptungen des anderen Eine nach der anderen in der durch die Zeitfolge oder den Zusammenhang von Ursache und Wirkung begründeten Ordnung vorzuhalten, und es ist auf eine bestimmte Antwort zu dringen. Wenn ein Theil sich auf Privaturkunden beruft, so ist der andere zu fragen, ob er die Echtheit derselben anerkenne? Die Zeugen, welche die Parteien namhaft machen, sind, in so weit sie beizuziehen möglich ist, in Gegenwart beider Theile einzuvernehmen, und wenn es nöthig ist, einander, wie auch den Gatten gegenüber zu stellen.

§. 219. Bei dieser vorläufigen Untersuchung sind als Zeugen auch solche Personen zuzulassen, deren Aussagen keinen gerichtlichen Beweis begründen würden, bei welchen aber eine genaue Kenntniß der in Frage stehenden Thatsachen vorausgesetzt werden darf.

§. 220. Der Untersuchungscommissär ist befugt, Personen, von welchen er eine Aufklärung des Thatbestandes hofft, auch dann einzuvernehmen, wenn kein Theil dieselben als Zeugen genannt hat. Ob sie den Eheleuten gegenüber gestellt werden sollen, bleibt dem Ermessen desselben überlassen.

Verfügungen in Folge der Voruntersuchung.

§. 221. Das über die Voruntersuchung aufgenommene Protokoll ist dem Ehegerichte vorzulegen, und wenn die Thatsachen, auf welche der Kläger sich beruft, durch das Geständniß des Beklagten oder durch Urkunden, welche jede Einwendung ausschließen, bereits außer Zweifel gestellt sind, so soll zum Spruche geschritten werden. Im entgegengesetzten Falle ist das Beweisverfahren anzuordnen.

§. 222. Dem Beklagten ist auf sein Verlangen das schriftlich vorgelegte Gesuch des Klägers oder das Protokoll, welches man über die mündlich angebrachte Klage aufnahm, in Abschrift mitzutheilen und eine Frist zu bestimmen, binnen welcher er die Antwort entweder schriftlich einreiche oder mündlich zu Protokoll gebe. Sonst muß ihm das Gesuch um Scheidung vorgelesen, und Dasjenige, was er zur Bertheidigung der ehelichen Lebensgemeinschaft vorbringt, zu Protokoll genommen werden.

Beweisverfahren:  
Zeugen.

§. 223. Zeugen, wider welche der Gatte, gegen den sie aussagen, keine Anwendung erhebt, sind auch dann zuzulassen, wenn sie sonst als bedenklich oder verwerflich müßten zurückgewiesen werden.

## §. 218.

Najprzód tentować należy, czy nie da się sprawa ukończyć bez właściwego postępowania udowadniającego. Małżonkowie powinni z osobna być wysłuchani, potem z sobą wzajemnie skonfrontowani. Każdej stronie przedłożone być mają twierdzenia drugiej jedno po drugim w porządku, jakiego żąda następność w czasie lub związek między przyczyną a skutkiem, i nastawać należy na odpowiedź pewną. Gdy jedna strona odwołuje się na dokumenta prywatne, druga pyta być ma, czy przyznaje prawdziwość onychże. Świadkowie, których strony wymieniają, o ile ci przybrani być mogą, w obecności obu stron przesłuchani, i gdzie tego wymaga potrzeba, sobie równie jak małżonkom przeciwstawieni być winni.

Śledztwo przygotowawcze.

## §. 219.

W takim uprzedniem dochodzeniu, na świadków przypuszczone zostaną nawet takie osoby, którychby zeznania nie stanowiły żadnego dowodu sądowego, u których jednak słusznie przypuszczoną być może dokładna wiadomość okoliczności w kwestyi będących.

## §. 220.

Komisarz indagacyjny prawo ma przesłuchać osoby, od których spodziewa się wyjaśnienia istoty czynu, wtenczas nawet, gdy żadna z stron nie wymieniła ich jako świadków. Czy te małżonkom przeciwstawione być winny, zdaniu onegoż pozostawionem jest.

## §. 221.

Protokół, spisany w przedmiocie śledztwa przygotowawczego, przedłożonym być ma sądowi małżeńskiemu, który, jeżeli okoliczności, do których się powód odnosi, w skutek wyznania oskarżonego lub dokumentów, wszelką opozycję wykluczających, już żadnej wątpliwości nie przypuszczają, do stanowienia wyroku przystąpi. W razie przeciwnym postępowanie udowadniające zarządzone być ma.

Zarządzenia w skutek śledztwa przygotowawczego.

## §. 222.

Oskarżonemu udzieloną będzie na żądanie jego prośba, przez powoda na piśmie przedłożona, lub protokół, spisany w przedmiocie skargi, ustnie wniesionej, z wyznaczeniem mu oraz terminu, w ciągu którego odpowiedź albo na piśmie wnieść albo ustnie do protokołu podać powinien. Inaczéj bowiem prośba o rozdział mu przeczytaną, i to, co do obrony społeczeństwa małżeńskiego przytacza, do protokołu wpisanem będzie.

## §. 223.

Świadkowie, przeciw którym małżonek, względem którego zeznanie swe zdają, nie czyni bynajmniej opozycji, nawet wtenczas mają być przypuszczeni, gdyby w innych razach musieli być odsunięci jako podejrzani lub odrzutni.

Stanowienie dowodu: Świadkowie.

## §. 224.

Wenn die Zeugen in beträchtlicher Entfernung vom Orte der Untersuchung wohnen, so ist an einem Orte, wohin dieselben zu Vornahme des Verhöres sich leichter begeben können, ein Bevollmächtigter aufzustellen, welcher wo möglich ein Geistlicher sein soll. Wenn sie ihren Wohnort außer den Gränzen des Kirchensprengels haben, so muß der Bischof, welchem sie unterstehen, ersucht werden, zu Aufnahme ihrer Aussagen das Erforderliche anzuordnen. Zeugen, welche sich nahe am Sitze des Ehegerichtes aufhalten, sind immer bei dem Ehegerichte zu verhören.

## §. 225.

Die Fragen entwirft der Untersuchungscommissär mit Rücksicht auf die Fragesätze, welche die Parteien etwa eingereicht haben. Über die Beeidigung der Zeugen sind die durch §. 162 ertheilten Vorschriften zu beobachten.

## §. 226.

Zur Beeidigung der Zeugen müssen die Parteien vorgeladen werden; doch hindert ihr Ausbleiben die Vornahme der Beeidigung nicht. Die Parteien dürfen dem Zeugenverhöre nicht beiwohnen und die Aussagen vor Beendigung des Verhöres nicht kundgemacht werden.

## §. 227.

Untersuchung durch Sachverständige.

Die Sachverständigen, deren Gutachten etwa nothwendig ist, hat der Untersuchungscommissär auszuwählen; über die wider dieselben erhobenen Einwendungen entscheidet das Ehegericht. Die Sachverständigen sind dann zu beeidigen, wenn sie nicht bereits durch einen Amtseid sich zur Gewissenhaftigkeit in Betreff ihrer Gutachten verpflichtet haben.

## §. 228.

Herstellung eines vollständigen Beweises durch Zeugen oder Sachverständige.

Durch die übereinstimmende Aussage zweier beeidigter und vollkommen glaubwürdiger Zeugen, so wie durch das übereinstimmende Gutachten von zwei bewährten, unparteiischen und beziehungsweise beeidigten Sachverständigen wird die Thatsache, welche den Gegenstand der Aussage oder des Gutachtens bildet, vollständig bewiesen.

## §. 229.

Beweisführung im Falle des Ehebruchs.

Um den Ehebruch zum Zwecke der Scheidung von Tisch und Bett zu beweisen, genügen Voraussetzungen, welche einen sehr hohen Grad von Wahrscheinlichkeit haben. Für die Thatsachen, auf welche solche Voraussetzungen sich stützen, muß der Beweis nach den Vorschriften des für Vergehen geltenden Verfahrens hergestellt werden.

## §. 230.

Mittheilung an die Parteien.

Das Protokoll des Zeugenverhöres ist den Parteien entweder vorzulesen oder in Abschrift mitzutheilen; auch sind sie, wenn ein Gutachten von Sachverständigen gegeben wurde, von dem Inhalte desselben zu unterrichten.

## §. 224.

Jeżeli świadkowie w znacznej odległości od miejsca śledztwa mieszkają, wówczas w miejscu, gdzieby łatwiej do przesłuchania stawać mogli, powinien pełnomocnik być ustanowiony, wedle możności ze stanu duchownego. Jeżeli mieszkanie ich znajduje się po za obrębem dyccezyi, wezwany być musi ich biskup właściwy, by zarządził co potrzeba do odebrania od nich zeznań. Świadców, przebywający w siedlisku sądu małżeńskiego, zawsze przesłuchani być mają w sądzie małżeńskim.

## §. 225.

Pytania układa komisarz indagacyjny ze względem na interrogatorya, jakieby strony podały. Co do odebrania przysięgi od świadków, zachowane będą przepisy, w §. 162 udzielone.

## §. 226.

Do odebrania przysięgi od świadków muszą strony być zapozwane, wszakże nieobecność ich nie stoi w drodze odebrania przysięgi. Stronom nie wolno obecnymi być przy wysłuchaniu świadków, oraz zeznania ich przed ukończeniem przesłuchania nie mogą być wyjawione.

## §. 227.

Rzeczoznawców, którychby zdanie potrzebnem było, wybierać będzie komisarz indagacyjny. Względem zarzutów, przeciw nim czynionych, rozstrzyga sąd małżeński. Od biegłych odebraną będzie przysięga wtenczas, gdy nie są już przysięgą sądową zobowiązani do sumiennosci w zdaniach swoich.

Śledztwo przez biegłych.

## §. 228.

Przez jednomyślne zeznanie dwóch przysięgą związanych i zupełnie wiarygodnych świadków, nie mniej przez jednomyślne zdanie dwóch doświadczonych, bezstronnych a względnie przysięgą związanych rzeczoznawców, czyn, stanowiący przedmiot zeznania lub zdania, zupełnie dowiedzionym jest.

Dowód zupełny przez świadków lub rzeczoznawców.

## §. 229.

Do udowodnienia cudzołozstwa celem rozdziału co do stołu i łoża, dostatecznymi są suppozycje z wielkim bardzo stopniem prawdopodobieństwa. Co do okoliczności, na których się opierają suppozycje takowe, dowód skutecznym być musi wedle przepisów postępowania, w wykroczeniach moc mającego.

Sposób udowodnienia cudzołozstwa.

## §. 230.

Protokół przesłuchania świadków stronom albo ma być przeczytany, albo w odpisie udzielony. Równie, gdy przez biegłych oddaną była opinia, o treści téjże wiadomość otrzymać winni.

Zakomunikowanie stronom protokołu.

## §. 231.

Schließliche Einnahme der Gatten.

Hierauf müssen beide Gatten aufgefordert werden, über die Aussagen der Zeugen oder das Gutachten der Sachverständigen sich zu äußern. Wenn sie neue Urkunden oder für Urkunden, welche bei der Voruntersuchung zweifelhaft blieben, neue Beweise vorbringen, so ist der Gegentheil darüber zu vernehmen.

## §. 232.

Geständniß des Beklagten.

Das Geständniß des Gatten, wider welchen auf Scheidung geklagt wird, bildet einen vollständigen Beweis.

## §. 233.

Zulässigkeit eines Eides der Gatten.

Ob ein Erfüllungseid von Seite der Gatten zu erlauben, ob der Haupteid Einem derselben aufzutragen oder zu verstaten sei, muß von dem Ehegerichte entschieden werden. Es wird sich dabei gegenwärtig halten, daß man überhaupt einem Eide der Parteien nur dann Raum geben solle, wenn kein anderes Mittel, die Wahrheit außer Frage zu stellen, mehr übrig sei, und daß die leidenschaftliche Aufregung, welche bei Ehestreitigkeiten einzutreten pflegt, die Gefahr des Meineides näher rücke.

## §. 234.

Maßnahmen für den Fall des Nichterscheinens.

Wenn der beklagte Ehegatte auf die ergangene Vorladung nicht erscheint, so ist nach den im §. 145 aufgestellten Bestimmungen vorzugehen.

## §. 235.

Bei einer Klage, welche auf dem Grunde böswilliger Verlassung angesetzt wird, ist dem Abwesenden sogleich bei der ersten Vorladung eine Frist anzusetzen und dieselbe mit billiger Rücksicht auf Entfernung und Verkehrsmittel auszumessen. Wenn sein Aufenthalt unbekannt ist, so muß er durch die öffentlichen Blätter vorgeladen und die anzusetzende Frist von dem Ehegerichte nach Erwägung aller Umstände bestimmt werden.

## §. 236.

Vorsorge für den Unterhalt des Klageführenden.

Wenn der klagende Theil behauptet, daß er die eheliche Gemeinschaft nicht fortsetzen könne, ohne sein Seelenheil oder Leben und Gesundheit einer großen Gefahr auszusetzen, und der Beklagte die Pflicht hat, im Falle einer rechtmäßig ausgesprochenen Scheidung für den anständigen Unterhalt des anderen Gatten zu sorgen, so muß das Ehegericht erwägen, ob hinreichende Gründe zu einer vorläufigen Verfügung vorhanden seien. Wird hierüber bejahend entschieden, so ist das weltliche Gericht zu ersuchen, dem Klageführenden auf Kosten des Beklagten einen abgesonderten Wohnort und den anständigen Unterhalt vorläufig anzuweisen.

## §. 237.

Vorlage der beabsichtigten Entscheidung an den Bischof.

Der Bischof wird, wenn er es nach Maßgabe des Falles für nothwendig erachtet, anordnen, daß das Ehegericht ihm vor Fällung des Urtheiles die beabsichtigte Entscheidung vorlege (§. 178).

## §. 231.

Następnie oboje małżonkowie wezwani być muszą, oświadczyć się względem zeznań świadków lub opinii biegłych. Jeżeli przywiodzą nowe dokumenta, lub nowe dowody względem dokumentów, w śledztwie przygotowawczém wątpliwemi pozostałych, wówczas strona przeciwna względem tego wysłuchaną być ma.

Ostateczne wysłuchanie małżonków.

## §. 232.

Wyznanie małżonka, przeciw któremu skarga o rozdział wytoczoną została, stanowi dowód zupełny.

Wyznanie oskarżonego.

## §. 233.

Czy przysięga uzupełniająca ze strony małżonków ma być pozwołoną, czy przysięga stanowcza jednemu z nich ma być wskazaną lub dozwoloną, o tém stanowić winien trybunał małżeński. Przymtem na uwadze mieć winien, iż w ogólności przysięga stron wtedy tylko przypuszczoną być może, gdy niema już innego sposobu, by prawdy dociec, i że namiętne rozjątrzenie umysłu, jakie w sporach małżeńskich zachodzić zwykło, bliższém czyni niebezpieczeństwo krzywoprzysięstwa.

Przypuszczalność przysięgi małżonków.

## §. 234.

Kiedy zaskarżony małżonek na doręczony mu zapowiedz nie stawia się, postępować należy wedle przepisów, w §. 145 ustanowionych.

Prawidła w razie niestawienia się.

## §. 235.

Gdy skarga wytoczoną została z powodu złośliwego opuszczenia, ma nieobecnemu zaraz w pierwszym zapowiedzie termin być wyznaczony, z należytem uwzględnieniem odległości i środków komunikacyjnych. Jeżeli pobyt jego jest niewiadomym, wówczas zapowiedzany być musi przez dzienniki publiczne na termin, przez trybunał małżeński z rozważeniem wszelkich okoliczności ustanowiony.

## §. 236.

Jeżeli powód utrzymuje, iż nie jest w stanie, w dalszej pozostawać zażyłości małżeńskiej bez narażenia na wielkie niebezpieczeństwo zbawienia dusznego, lub życia i zdrowia, a zarazem oskarżony obowiązany jest, w razie prawnie orzeczonego rozdziału co do osób, staranie mieć o przyzwoite utrzymanie małżonka drugiego, wówczas sąd małżeński rozważyć musi, czy zachodzą dostateczne powody do uprzedniego w tej mierze zarządzenia. Jeżeli to przyznanem będzie, wówczas sąd świecki wezwanym będzie, aby powodowi na koszt zaskarżonego wyznaczonem było oddzielne mieszkanie i utrzymanie przyzwoite.

Staranie o utrzymanie powoda.

## §. 237.

Biskup zarządzi, gdzie to wedle przypadku za potrzebne uzna, ażeby sąd małżeński przedłożył mu zamierzoną decyzję swą przed wydaniem wyroku (§. 178).

O ile decyzja zamierzona biskupowi ma być przedłożona.

## §. 238.

Inhalt des Urtheiles.

In jedem auf Scheidung lautenden Erkenntnisse ist auszudrücken, ob die Ursache der Scheidung, in soweit sie auf einem Verschulden beruht, nur Einem oder beiden Theilen zur Last falle. Wosern aus den Verhandlungen sich ergibt, daß Vater oder Mutter wegen sittlichen Gebrechen unfähig seien, das denselben zuständige Erziehungsrecht zum Heile der Kinder zu üben, so ist dieser Umstand gleichfalls in das Urtheil aufzunehmen.

## §. 239.

Berufung in Scheidungsklagen.

Von der Entscheidung des Ehegerichtes kann der Gatte, welcher sich dadurch beschwert glaubt, an die zweite Instanz Berufung einlegen. Von zwei gleichlautenden Urtheilen findet keine weitere Berufung Statt.

## §. 240.

Ein Urtheil über die Scheidung von Tisch und Bett ist nichtig, wenn es von einem unzuständigen Richter gefällt oder ein wesentlicher Theil der gerichtlichen Verhandlung ausgelassen wurde. Die Frage der Nichtigkeit ist nach den in §§. 187, 188 aufgestellten Vorschriften zu behandeln.

## §. 241.

Zu beachtende Rücksichten.

Daß die Gatten zu Aufhebung der ehelichen Gemeinschaft sich einverstanden haben, bietet keinen gesetzlichen Grund, die Scheidung auszusprechen, dar. Doch sind alle nicht schlechthin nothwendigen Förmlichkeiten um so mehr zu vermeiden, da die gerichtlichen Verhandlungen gewöhnlich zur Folge haben, daß die Erbitterung gesteigert und die Ausöhnung erschwert wird. Doch ist auf die Ehre der Betheiligten und ihrer Familien jede mit dem Zwecke vereinbare Rücksicht zu nehmen.

## §. 242.

Behandlung der Scheidungsklage bei schon vorliegendem Bekenntnisse.

Wenn der eine Theil sich auf Thatsachen beruft, welche einen gesetzlichen Grund der Scheidung darbieten, und der andere das Vorhandensein derselben nicht in Abrede stellt, so muß der Pfarrer dreimal die Ausöhnung versuchen. Führen seine Bemühungen nicht zum Ziele, so ist bei dem Untersuchungscommissäre über die Anklage und das Geständniß ein Protokoll aufzunehmen und die Sache dem Ehegerichte zur Entscheidung vorzulegen.

## §. 243.

Außerordentliches Verfahren.

Wenn der Thatbestand von dem Beklagten nicht geläugnet wird, und es um die Ehre der Betheiligten zu schonen oder sonst aus wichtigen Gründen nothwendig erscheint, daß die Verhandlung so geheim als möglich geführt werde, so können die Parteien sich unmittelbar an den Präses des Ehegerichtes wenden. Nachdem sich dieser überzeugt hat, daß ein rechtmäßiger Grund zur Scheidung vorhanden sei, soll er entweder den Pfarrer oder nach Gestalt der Umstände auch einen anderen Priester mit den nothwendigen Ermahnungen beauftragen, und wenn diese ohne Erfolg bleiben, mit Beziehung zweier

## §. 238.

W każdym wyroku, opiewającym na rozdział co do osób, wyrażonem być ma, czy przyczyna rozdziału, o ile polega na zawinieniu, przypisaną być ma winie jednej lub obudwu stron. Jeżeli z rozpraw wypływa, iż ojciec lub matka dla wad moralnych nie są zdolnemi, wykonywać przysługujące im prawo wychowania dla zbawienia dzieci, nately okoliczność ta w wyroku również ma być wyrażoną.

Treść wyroku.

## §. 239.

Od rozstrzygnięcia sądu małżeńskiego może małżonek, sądząc się być uciążonym, założyć rekurs do drugiej instancyi. Od dwu jednostajnych wyroków nie ma już dalszego odwołania.

Odwołanie w skargach o rozdział.

## §. 240.

Wyrok na rozdział co do stołu i łoża nieważnym jest, gdy wydanym został przez sędzie nieprzyzwoitego, lub istotna część rozprawy sądowej opuszczoną została. Kwestya nieważności traktowaną być ma wedle przepisów, w §§. 187, 188 ustanowionych.

## §. 241.

Że małżonkowie porozumieli się względem zniesienia społeczeństwa małżeńskiego, okoliczność ta nie stanowi prawnego powodu do zawyrokowania rozdziału co do osób. Wszakże formalności, nie potrzebne koniecznie, tém więcej mają być unikane, ile że rozprawy sądowe to zwykle za sobą pociągają, iż rozjątrzenie powiększonem i pojednanie utrudnionem zostaje. Nadto na honor interesowanych i ich familii wszelki wzgląd miany będzie, gdziekolwiek to z celem rzeczy pogodzić się daje.

Na co wzgląd mieć należy.

## §. 242.

Gdy jedna strona przytacza okoliczności, stanowiące powód prawny do rozdziału, których istnienia strona druga niezaprzecza, wówczas proboszcz trzykrotnie tentować winien pogodzenie. Jeżeli jego usiłowania nie odbiorą skutku pożądanego, wówczas u komisarza indagacyjnego spisany będzie protokół tak względem skargi jak względem wyznania, po czém sprawa przedłożoną zostanie sądowi małżeńskiemu do rozstrzygnięcia.

Postępowanie z skargą o rozwód przy zachodzącym wyznaniu.

## §. 243.

Jeżeli stan rzeczy ze strony oskarżonego nie jest zaprzeczany, a oraz dla uwzględnienia honoru interesowanych lub dla innych ważnych powodów potrzebnem się być wydaje, ażeby rozprawa odbywała się ile możności tajemnie, natowczas strony bezpośrednio do prezesa sądu małżeńskiego udać się mogą. Tenże przekonawszy się o tém, że zachodzi prawny powód do rozdziału, powinien albo proboszczowi albo wedle okoliczności rzeczy także innemu kapłanowi zlecić nie dać do potrzebnych napomnień, a następnie, gdy te bezskutecznemi zostaną,

Postępowanie nadzwyczajne.



Räthe des Ehegerichtes die Scheidung aussprechen. In solchen Fällen kann auf Ansuchen beider Theile die Angabe des Grundes in dem Urtheile unterlassen werden. Dieß ihr Ansuchen ist jedoch in dem Verhandlungsprotokolle anzumerken.

#### §. 244.

Behandlung der Vermögensfragen.

Hinsichtlich aller das Vermögen betreffenden Ansprüche und Streitigkeiten, welche aus einem in Ehesachen gefällten Spruche entstehen, sind die Parteien an das weltliche Gericht zu verweisen. Wenn beide Theile einstimmig verlangen, daß hierüber von dem Ehegerichte durch schiedsrichterlichen Ausspruch entschieden werde, so sind sie anzuweisen, über den Vergleich, durch welchen sie sich zu diesem Ansuchen geeinigt haben, eine Urkunde vorzulegen. Einem Minderjährigen ist in Erinnerung zu bringen, daß er zu Gültigkeit dieses Vergleiches der Zustimmung seines Vaters oder Vormundes bedürfe. Uebrigens sind bei Fällung des Ausspruches die österreichischen Gesetze zur Richtschnur zu nehmen.

#### §. 245.

Verlangt eine auf Ungültigkeit oder Scheidung klagende Gattin, daß dem Ehemanne die Verwaltung ihres Vermögens abgenommen, oder derselbe zur Sicherstellung für ihr in seinen Händen befindliches Vermögen verhalten werde, so ist sie deßhalb an das weltliche Gericht zu verweisen.

#### §. 246.

VI. Wiederverehelichung in Folge der Todeserklärung.

Da das Band der Ehe heilig und unauflöslich ist, so darf zur Wiederverehelichung Niemand zugelassen werden, wenn er nicht über den Tod des Gatten Beweise beibringt, welche jeden vernünftigen Zweifel gänzlich ausschließen. Belege, welche auf die Begründung moralischer Gewißheit abzielen, sind mit größter Vorsicht zu behandeln, doch nicht schlechthin zu verwerfen. Es kann geschehen, daß aus vollkommen bewiesenen Umständen die moralische Gewißheit entsteht, der Gatte sei nicht mehr am Leben, wiewohl es an Urkunden oder Zeugenausagen gebricht, welche den schon erfolgten Tod bestätigen. Wenn der Gatte eines Abwesenden Angaben macht, aus welchen das Vorhandensein eines solchen Falles sehr wahrscheinlich wird, so ist er zu ermahnen, daß er vorläufig bei der Staatsbehörde einschreite, welcher größere Mittel zur Erforschung der Thatsache zu Gebote stehen, und der es zukömmt, die Todeserklärung in Betreff der bürgerlichen Wirkungen zu erlassen.

#### §. 247.

Sobald das Oberlandesgericht die stattgefundenen Verhandlungen mitgetheilt hat, wird das Ehegericht auf dem Grunde derselben und in Beisein des Vertheidigers der Ehe die Frage erwägen: ob man den Verschollenen mit der Wirkung, daß dem anderen Theile die Wiederverehelichung gestattet sei, für todt halten könne? Die beabsichtigte Entscheidung ist in jedem Falle der Beurtheilung des Bischofes zu unterziehen.

z przybraniem dwóch radców sądu małżeńskiego, rozdział co do osób zawyroko-  
wać. W przypadkach takowych na żądanie obu stron opuszczone być może wy-  
mienienie przyczyny w wyroku. Żądanie takowe atoli zanotowaném być ma w pro-  
tokóle rozprawczym.

#### §. 244.

Względem wszystkich majątku dotyczących praworoszczeń i sporów, wyni-  
kających z wyroku, w sprawach małżeńskich zapadłego, powinny strony odsé-  
łane być do sądu świeckiego. Jeżeli obie strony jednomyślnie żądają, ażeby  
w tym względzie sąd małżeński orzekał wyrokiem polubownym, natedy wskazać  
im należy, ażeby przedłożyły dokument względem umowy, przez którą się na żą-  
danie wspomniane zgodziły. Małoletniemu przypomnieć tu należy, iż do ważno-  
ści umowy takowej potrzebuje przyzwolenia ojca lub opiekuna swego. Wreszcie  
przy stanowieniu orzeczenia takowego za normę brane być mają ustawy austriackie.

Traktowanie kwestyj  
majątkowych.

#### §. 245.

Jeżeli małżonka, skarżąca o nieważność lub rozdział co do osób, żąda, ażeby  
małżonkowi odebrany był zarząd majątku jój, albo żeby tenże do zabezpiecze-  
nia jój majątku, w ręku jego się znajdujacego, spowodowanym został, wówczas  
z tém do sądu świeckiego odesłaną zostanie.

#### §. 246.

Ponieważ węzeł małżeństwa świętym jest i nierozwiązalnym, przeto do za-  
wierania powtórnych ślubów małżeńskich nikt nie może być przypuszczonym, gdy  
nie przedłoży o śmierci małżonka dowodów, wszelką rozumną wątpliwość zupeł-  
nie wykluczających. Allegata, zmiierzające do uzasadnienia moralnej pewności,  
z jak największą ostrożnością mają być traktowane, wszelako nie mają być zu-  
pełnie odrzucane. Stać się bowiem może, iż z zupełnie dowiedzionych okoliczno-  
ści moralna pewność wynika, że małżonek nie jest już przy życiu, lubo niemasz  
ani dokumentów ani zeznań świaków, któreby śmierć jego potwierdzały. Gdy mał-  
żonek nieobecnego czyni więc podania, wedle którychby zajście przypadku takowego  
bardzo prawdopodobném było, natenczas napomnieć go należy, ażeby się udał  
uprzednio do władzy rządowej, której większe środki do wysłedzenia istoty rzeczy służą,  
i do której uznanie kogo za zmarłego pod względem skutków cywilnych należy.

VI. Powtórne ślu-  
bów zawarcie w sku-  
tek uznania małżonka  
za umartego.

#### §. 247.

Skoro sąd wyższy krajowy zakomunikuje akta rozprawy, sąd małżeński na za-  
sadzie tychże i w obecności obrońcy małżeństwa rozważy kwestyą: czy znikłego  
uważać można za zmarłego z tym skutkiem, iżby drugiej stronie dozwołoném  
było powtórne wejście w śluby małżeńskie? Decyzya zamierzona każdego razu  
podaną być winna biskupowi do osądzenia.

## §. 248.

Erachtet das Ehegericht die Grundlage der moralischen Gewißheit, auf welche man sich beruft, nicht für so fest, daß man ohne Anstand voraussetzen könne, das Eheband sei durch den Tod aufgelöst, so wird es der Todeserklärung seine Zustimmung verweigern und die es bestimmenden Gründe dem bürgerlichen Gerichte mittheilen. Wenn die zweite und dritte kirchliche Instanz dem entgegengesetzten Ermessen beipflichten und der oberste Gerichtshof mit Beistimmung derselben die Todeserklärung aussprechen sollte, so ist der Wiederverehelichung kein Hinderniß in den Weg zu legen.

## §. 249.

Erachtet das Ehegericht, daß gegen die Wiederverehelichung kein Anstand obwalte, so wird es sich hierüber gegen das Oberlandesgericht äußern, doch an den Gatten nicht verfügen, bevor die Todeserklärung hinsichtlich ihrer bürgerlichen Wirkungen in Rechtskraft getreten ist.

## §. 250.

Im Falle der Wiederverehelichung hat der Pfarrer sowohl die von den Staatsbehörden ausgesprochene Todeserklärung, als auch die Entscheidung des Ehegerichtes, beziehungsweise die Beistimmung, welche die höhere kirchliche Instanz ertheilt hat, im Traumbuche anzumerken.

## §. 251.

Ergibt sich ein Fall, welcher in dieser Anweisung nicht vorgesehen ist, so muß derselbe nach Vorschrift des gemeinen Rechtes behandelt und entschieden werden.

---

## §. 248.

Jeżeli sąd małżeński podstawę moralnej pewności, na którą się odwołano, nie uznaje tak mocną, iżby bez wahania się przypuszczoném być mogło, że węzeł małżeński przez śmierć został rozwiązany, natedy odmówi przychylenia się do uznania małżonka za zmarłego, i powody swoje, któremi kierowany był, sądowi cywilnemu udzieli. Gdyby druga i trzecia instancya kościelna utrzymywała zdanie przeciwne i najwyższy trybunał sądowy za uchwaleniem onychże orzekał uznanie zgonu, wówczas powtórnemu poślubieniu już żadnej przeszkody czynić nie należy.

## §. 249.

Jeżeli sąd małżeński uzna, iż przeciw powtórnemu poślubieniu żadna trudność nie zachodzi, natedy objawić winien wprawdzie zdanie swoje sądowi wyższemu krajowemu, atoli małżonkowi nie wyda żadnej uchwały wprzód, dopóki uznanie drugiego małżonka za umarłego co do cywilnych skutków jego w moc prawa nie weszło.

## §. 250.

W razie powtórnego poślubienia zanotować winien proboszcz w księdze ślubów tak uznanie poprzedniego małżonka za umarłego, orzeczone przez władze rządowe, jako też rozstrzygnięcie sądu małżeńskiego, względnie przychylenie się, udzielone ze strony wyższej instancji kościelnej.

## §. 251.

Gdyby się wydarzył przypadek, w niniejszej instrukcyi nieprzewidziany, musi takowy już wedle przepisu prawa powszechnego być traktowany i rozstrzygany.

---

## Uebersicht zum Anhange II.

| <b>Erster Abschnitt.</b><br>Von der Ehe.                                  | Seite | Seite  |     |
|---|-------|--|-----|
| Eigenthümlichkeit und höhere Weihe der ehelichen Gesellschaft . . . . .   | 512   | 5. Religionsverschiedenheit zwischen Christen und Abtrünnigen, dann zwischen katholischen und nichtkatholischen Christen . . . . . | 521 |
| Eheverlöbniße . . . . .   | —     | 6. Verbot der Kirche   | —   |
| Bedingungen der Giltigkeit . . . . .                                      | —     | Zustimmung der Eltern . . . . .  | —   |
| Einverständliche Aufhebung . . . . .                                      | —     | Verbote des österreichischen Gesetzes . . . . .  | 522 |
| Aufhebung ohne beiderseitiger Einwilligung . . . . .                      | —     | Zulassung zur Trauung. Erforderliche Belege . . . . .  | —   |
| Pflicht des Schadenersatzes . . . . .                                     | 513   | Ehen von Ausländern . . . . .  | —   |
| Erfordernisse zur giltigen Eingehung der Ehe . . . . .                    | —     | Vorzeitige Ehen . . . . .  | —   |
| Hindernisse der Giltigkeit . . . . .                                      | —     | Trauung von Eheverderb ohne Wohnsitz . . . . .   | 523 |
| 1. Mangel der Fähigkeit zur Einwilligung . . . . .                        | —     | Religionunterricht . . . . .   | —   |
| 2. Irrthum in der Person . . . . .  | 514   | Empfang der heiligen Sacramente . . . . .  | —   |
| 3. Irrthum in Betreff des Clavenstandes . . . . .                         | —     | Führung des Trauungsbuches . . . . .   | —   |
| 4. Unvermögen zu Leistung der ehelichen Pflicht . . . . .                 | —     | Nachsicht in Ehehindernissen . . . . .   | 524 |
| 5. Unmündigkeit . . . . .   | —     | Hindernisse, in welchen die Rücksicht willfährig zu ertheilen ist . . . . .  | —   |
| 6. Widerrechtlicher Zwang . . . . .                                       | —     | Grundfaze der Nachsichtertheilung bei den übrigen Hindernissen . . . . .   | —   |
| 7. Entführung . . . . .   | —     | Nachsicht des Aufgebotes . . . . .   | —   |
| 8. Bestehendes Eheband . . . . .  | —     | Gesuche um Nachsichtgewährung . . . . .  | 525 |
| 9. Höhere Weihen und feierliche Ordensgelübde . . . . .                   | 515   | Nachsichtgewährung für den Gewissensbereich . . . . .  | —   |
| 10. Religionsverschiedenheit zwischen Getauften und Untertaufen . . . . . | —     | Convalidation der Ehe . . . . .  | —   |
| 11. Blutsverwandtschaft . . . . .   | —     | Für den Gewissensbereich . . . . .   | —   |
| 12. Geistliche Verwandtschaft . . . . .                                   | —     | Für den Rechtsbereich . . . . .  | 526 |
| 13. Bürgerliche Verwandtschaft . . . . .                                  | 516   | Nach thatsächlich erfolgtenem Hindernisse . . . . .  | —   |
| Annahme an Kindesstatt des österreichischen Gesetzes . . . . .            | —     | Im Hindernisse der verstellten Einwilligung, wie auch des Zwanges und Irrthumes . . . . .  | —   |
| 14. Schwägerschaft aus erlaubtem Umgange . . . . .                        | —     | Wirkungen der Convalidation . . . . .  | —   |
| 15. Schwägerschaft aus unerlaubtem Umgange . . . . .                      | —     | <b>Zweiter Abschnitt.</b>  |     |
| Hinzutretende Schwägerschaft . . . . .                                    | —     | Von dem Verfahren in Ehesachen.  |     |
| 16. Forderung der öffentlichen Sittlichkeit . . . . .                     | —     | Gerichtsbarkeit in Ehesachen . . . . .   | 527 |
| Aus einer giltigen, doch nicht vollzogenen Ehe . . . . .                  | —     | Zuständigkeit . . . . .  | —   |
| Aus einer ungiltig geschlossenen und nicht vollzogenen Ehe . . . . .      | —     | Mitglieder des Ehegerichtes . . . . .  | —   |
| Aus einem Eheverlöbniße . . . . .   | 517   | Instanzenzug . . . . .   | 528 |
| 17. Ehebruch . . . . .  | —     | Frist für Anmeldung und Einlegung der Berufung . . . . .   | —   |
| 18. Gattenmord . . . . .  | —     | I. Einsprache in Betreff der Zuständigkeit . . . . .   | —   |
| 19. Heimlichkeit . . . . .  | —     | II. Beschwerden und Erhebungen hinsichtlich der Trauung . . . . .  | 529 |
| Eigentlicher und uneigentlicher Wohnsitz . . . . .                        | —     | Verweigerung der Trauung . . . . .   | —   |
| Zuständigkeit der Militärpersonen . . . . .                               | 518   | Mit Bezug auf Hindernisse der Giltigkeit . . . . .   | —   |
| Stillschweigende und bloß vermuthete Erlaubniß . . . . .                  | —     | Einsprache mit Berufung auf ein Eheverlöbniß . . . . .   | —   |
| Recht zu subdelegiren . . . . .   | 519   | Erhebungen zum Zwecke der Trauung von vorgeleglichen Eheleuten . . . . .   | 530 |
| Entscheidung über die Zuständigkeit des Pfarrers . . . . .                | —     | III. Ungiltigerklärung . . . . .   | —   |
| Eingehung der Ehe durch einen Bevollmächtigten . . . . .                  | —     | Allgemeines Bestreitungsrecht . . . . .  | —   |
| 20. Bedingung . . . . .   | —     | Ausschließliches Bestreitungsrecht der Gatten: . . . . .   | —   |
| Hindernisse einer erlaubten Eheschließung . . . . .                       | 520   | 1. Wegen Irrthum und widerrechtlichem Zwange . . . . .   | —   |
| 1. Eheverlöbniß . . . . .   | —     | 2. Wegen Nichterfüllung der Bedingungen . . . . .  | 531 |
| 2. Einfache Gelübde . . . . .   | —     |  |     |
| 3. Geseiligte Zeit . . . . .  | —     |  |     |
| 4. Aufgebot . . . . .   | —     |  |     |

## Przegląd do Dodatku II.

| <b>Rozdział pierwszy.</b>   |            | Stronnica.  |
|---|------------|---|
| <b>O małżeństwie.</b>   |            |   |
|   | Stronnica. |   |
| Natura i wyższe uświęcenie towarzystwa małżeńskiego . . . . .       | 512        |   |
| Zaręczyny . . . . .   | —          | 1. Zaręczyny . . . . . 520  |
| Warunki ważności onychże . . . . .                                  | —          | 2. Śluby pojedyncze . . . . . —   |
| Zniesienie ich za wzajemnym porozumieniem się                       | —          | 3. Czas uświęcony . . . . . —   |
| O ile zniesione być mogą i bez obustronnego zezwolenia . . . . .    | —          | 4. Zapowiedzi . . . . . —   |
| Obowiązek do wynagrodzenia szkody . . . . .                         | 513        | 5. Różność wyznania religijnego między chrześcianami i odszczepieńcami, tudzież między chrześcianami katolickimi i niekatolickimi . . . . . 521 |
| Wymogi do ważnego zawierania małżeństwa . . . . .                   | —          | 6. Zakaz kościoła . . . . . —   |
| <b>Przeszkody do ważności</b> . . . . .                             | —          | Przyzwolenie rodziców . . . . . —   |
| 1. Brak zdolności co do zezwolenia . . . . .                        | —          | Zakazy ustawy austriackiej . . . . . 522  |
| 2. Pomyłka co do osoby . . . . .                                    | 514        | Przypuszczenie do ślubu. Dokumenta wymagane   |
| 3. Pomyłka co do stanu niewolniczego . . . . .                      | —          | Małżeństwa obcych . . . . . —   |
| 4. Niemożność dopełnienia powinności małżeńskiej                    | —          | Przedwczesne małżeństwa . . . . . —   |
| 5. Nieletność . . . . .   | —          | Ślub osób, niemających mieszkania . . . . . 523   |
| 6. Przymus nieprawny . . . . .                                      | —          | Wiadomość nauk religii . . . . . —  |
| 7. Uprowadzenie . . . . .   | —          | Przyjęcie świętych Sakramentów . . . . . —  |
| 8. Węzeł małżeński . . . . .  | —          | Prowadzenie księgi ślubów . . . . . —   |
| 9. Wyższe święcenie i uroczyste śluby zakonne . . . . .             | 515        | <b>Dyspensacya od przeszkód małżeńskich</b> . . . . . 524   |
| 10. Różność religii między chrzestnymi i niechrzestnymi . . . . .   | —          | Przeszkody, w których dyspensacya łatwiej udzieloną będzie . . . . . —  |
| 11. Pokrewieństwo . . . . .   | —          | Zasady co do udzielania dyspensacyi w innych przeszkodach . . . . . —   |
| 12. Pokrewieństwo duchowne . . . . .                                | —          | Dyspensacya od zapowiedzi . . . . . —   |
| 13. Pokrewieństwo cywilne . . . . .                                 | 516        | Prośby o dyspensacyę . . . . . 525  |
| Adopcya prawa Austriackiego . . . . .                               | —          | Dyspensacya dla zaspokojenia sumienia . . . . . —   |
| 14. Powinowactwo z spółkowania pozwolonego . . . . .                | —          | <b>Uważnienie małżeństwa</b> . . . . . —  |
| 15. Powinowactwo z spółkowania niepozwolonego . . . . .             | —          | Dla zaspokojenia sumienia . . . . . —   |
| Powinowactwo przystępujące . . . . .                                | —          | Dla wymogów prawa . . . . . 526   |
| 16. Wymóg publicznej obyczajowości . . . . .                        | —          | Po rzeczywistym usunięciu przeszkody . . . . . —  |
| Z małżeństwa ważnego atoli niedokonanego . . . . .                  | —          | W przeszkodzie udanego zezwolenia, tudzież przymusu i pomyłki . . . . . —   |
| Z małżeństwa nieważnie zawartego i niedokonanego . . . . .          | —          | Skutki konwalidacyi . . . . . —   |
| Z zaręczyn . . . . .  | 517        |   |
| 17. Cudzołóstwo . . . . .   | —          |   |
| 18. Małżonkobójstwo . . . . .                                       | —          |   |
| 19. Potajemność . . . . .   | —          |   |
| Mieszkanie zwyczajne i niezwyčajne . . . . .                        | —          |   |
| Przynależność osób wojskowych . . . . .                             | 518        |   |
| Pozwolenie niejawne i tylko dorozumiane . . . . .                   | —          |   |
| Prawo subdelegacyi . . . . .  | 519        |   |
| Rozstrzygnięcie co do właściwości proboszcza . . . . .              | —          |   |
| Małżeństwo przez prokuracyę zawarte . . . . .                       | —          |   |
| 20. Warunek . . . . .   | —          |   |
| <b>Przeszkody co do pozwolonego zawierania małżeństwa</b> . . . . . | 520        |   |
|   |            | <b>Rozdział drugi.</b>  |
|   |            | <b>O postępowaniu w sprawach małżeńskich.</b>   |
|   |            | Sądownictwo w sprawach małżeńskich . . . . . 527  |
|   |            | Sędzia właściwy . . . . . —   |
|   |            | Członkowie trybunału małżeńskiego . . . . . —   |
|   |            | Tok instancyi . . . . . 528   |
|   |            | Termin do zgłoszenia i przedłożenia odwołania . . . . . —   |
|   |            | <b>I. Excepcya co do właściwości</b> . . . . . —  |
|   |            | <b>II. Zażalenia i dochodzenia względem ślubu.</b> 529  |
|   |            | Odmówienie ślubu . . . . . —  |
|   |            | Dla przeszkód ważności . . . . . —  |
|   |            | Reklamacya z tytułu zaręczyn . . . . . —  |
|   |            | Dochodzenia dla dania ślubu osobom, za małżonków uchodzącym . . . . . 530   |
|   |            | <b>III. Ogłoszenie nieważności</b> . . . . . —  |

|   | Seite |  | Seite |
|---|-------|--|-------|
| 3. Wegen Unvermögen . . . . .   | 531   | Nichtigkeit des Urtheiles . . . . .  | 542   |
| 4. Wegen Unmündigkeit . . . . .   | —     | Verfahren wegen Nichtigkeit . . . . .  | —     |
| Beschränkung des Befreiungsrechtes der Gatten:                          |       | Versuch der Convalidation . . . . .  | —     |
| 1. Bei dem Hindernisse der Entführung . . . . .                         | —     | Kundmachung des Endurtheiles . . . . .   | 543   |
| 2. Bei dem Hindernisse des Ehebandes . . . . .                          | —     | Inhalt und Form des Urtheiles . . . . .  | —     |
| Einschreiten von Amtswegen . . . . .                                    | —     | Zustellung des Urtheiles . . . . .   | —     |
| Bestellung eines Verteidigers der Ehe und Pflichten desselben . . . . . | 532   | Mittheilung an den Statthalter . . . . .   | —     |
| Anhängigmachung des Gesuches um Ungiltigerklärung                       | —     | Rechtskraft des Endurtheiles . . . . .   | —     |
| Behandlung der Anzeigen über Ehehindernisse . . . . .                   | —     | Wirkungen des Urtheiles im Falle des Unvermögens   | —     |
| Versuch der Ausgleichung durch Ermahnungen des Seelsorgers . . . . .    | 533   | Vergleich und schiedsrichterlicher Ausspruch . . . . .   | 544   |
| Verfahren bei Anregung der im §. 80 erwähnten Hindernisse . . . . .     | 534   | <b>IV. Trennung der Ehe durch Ablegung der Treuegelübde . . . . .</b>  | —     |
| Ernennung des Untersuchungscommissärs . . . . .                         | —     | <b>V. Scheidung von Tisch und Bett . . . . .</b>   | —     |
| Voruntersuchung . . . . .   | —     | Einververständliche Scheidung zum Zwecke des Eintrittes in einen Orden oder in den geistlichen Stand . . . . . | 545   |
| Persönliches Erscheinen der Gatten . . . . .                            | 535   | Lebenslängliche Scheidung wegen Ehebruch . . . . .   | —     |
| Massnahmen im Falle des Nichterscheinens . . . . .                      | —     | Gründe der zeitweisen Scheidung . . . . .  | —     |
| Einvernehmung der Ehegatten durch einen Bevollmächtigten . . . . .      | —     | Klage auf Scheidung von Tisch und Bett . . . . .   | —     |
| Erforderliche Beweisführung . . . . .                                   | 536   | Versuch der Ausöhnung . . . . .  | —     |
| Geständniß der Gatten . . . . .   | —     | Aufstellung von Untersuchungscommissären . . . . .   | 546   |
| Zeugen . . . . .  | —     | Anbringung der Scheidungsklagen . . . . .  | —     |
| Besondere Vorschriften über die Glaubwürdigkeit der Zeugen . . . . .    | —     | Anordnung über die Vornahme der Untersuchung . . . . .   | —     |
| Einwendungen gegen die Zeugen . . . . .                                 | 537   | Persönliches Erscheinen der Gatten . . . . .   | —     |
| Persönliche Abgabe des Zeugnißes . . . . .                              | —     | Voruntersuchung . . . . .  | 547   |
| Einvernehmung der Zeugen durch einen Bevollmächtigten . . . . .         | —     | Verfügungen in Folge der Voruntersuchung . . . . .   | —     |
| Entwerfung der Fragesätze . . . . .                                     | —     | Beweisverfahren . . . . .  | —     |
| Beerdigung der Zeugen . . . . .   | —     | Zeugen . . . . .   | —     |
| Vornahme des Zeugenverhöres . . . . .                                   | 538   | Untersuchung durch Sachverständige . . . . .   | 548   |
| Beweiskraft der Zeugnisse . . . . .                                     | —     | Herstellung eines vollständigen Beweises durch Zeugen oder Sachverständige . . . . .                           | —     |
| Untersuchung durch Sachverständige . . . . .                            | —     | Beweisführung im Falle des Ehebruches . . . . .  | —     |
| Beweis für die Echtheit der Urkunden . . . . .                          | —     | Mittheilung an die Parteien . . . . .  | —     |
| Eid der Gatten . . . . .  | 539   | Schließliche Einvernehmung der Gatten . . . . .  | 549   |
| Besondere Vorschriften  |       | Geständniß des Beklagten . . . . .   | —     |
| über die Bestreitung der Ehe wegen widerrechtlichem Zwange . . . . .    | —     | Zulässigkeit eines Eides der Gatten . . . . .  | —     |
| für den Fall der Entführung . . . . .                                   | —     | Massnahmen für den Fall des Nichterscheinens . . . . .   | —     |
| über das Verfahren bei dem Hindernisse des Unvermögens . . . . .        | —     | Vorsorge für den Unterhalt des klageführenden . . . . .  | —     |
| Massnahmen nach Abschluß der Erhebungen . . . . .                       | 540   | Vorlage der beabachtigten Entscheidung an den Bischof . . . . .  | —     |
| Vorlage des beabachtigten Spruches an den Bischof                       | —     | Inhalt des Urtheiles . . . . .   | 550   |
| Bedingungen einer endgiltigen Entscheidung . . . . .                    | —     | Berufung in Scheidungsklagen . . . . .   | —     |
| Bestimmungen über die Berufung an die höhere Instanz . . . . .          | 541   | Zu beachtende Rücksichten . . . . .  | —     |
| Verfahren in der höheren Instanz . . . . .                              | —     | Behandlung der Scheidungsklage bei schon vorliegendem Bekenntnisse . . . . .                                   | —     |
|   |       | Außerordentliches Verfahren . . . . .  | —     |
|   |       | Behandlung der Vermögensfragen . . . . .   | 551   |
|   |       | <b>VI. Wiederverehelichung in Folge der Todeserklärung . . . . .</b>   | —     |

|   | Stronnica. |  | Stronnica. |
|---|------------|--|------------|
| Powszechne prawo zaprzeczenia . . . . .   | 530        | Nieważność wyroku . . . . .  | 542        |
| Prawo zaprzeczenia wyłącznie małżonkom przy-<br>sługające :                             |            | Postępowanie dla nieważności . . . . .   | —          |
| 1. Dla pomyłki i nieprawego przymusu . . . . .  | —          | Tentowanie konwalidacyi . . . . .  | —          |
| 2. Dla niedopełnienia warunku . . . . .   | 531        | Obwieszczenie wyroku ostatecznego . . . . .  | 543        |
| 3. Dla niemożności . . . . .  | —          | Treść i forma wyroku . . . . .   | —          |
| 4. Dla niedoletności . . . . .  | —          | Doręczenie wyroku . . . . .  | —          |
| Ograniczenie prawa zaprzeczania przystojącego<br>małżonkom :                            |            | Udzielenie onegoż namiestnikowi . . . . .  | —          |
| 1. W przeszkodzie uprowadzenia . . . . .  | —          | Prawdzielność wyroku . . . . .   | —          |
| 2. W przeszkodzie węzła małżeńskiego . . . . .  | —          | Skutki wyroku w razie impotencyi . . . . .   | —          |
| Działanie z urzędu . . . . .  | —          | Ugoda i wyrok polubowny . . . . .  | 544        |
| Ustanowienie obrońcy małżeństwa i obowiązki<br>jego . . . . .                           | 532        | <b>IV. Rozwód małżeństwa przez złożenie ślu-<br/>bów zakonnych . . . . .</b>   | —          |
| Wytoczenie prośby o unieważnienie . . . . .   | —          | <b>V. Rozdział co do stołu i łoża . . . . .</b>  | —          |
| Traktowanie doniesień o przeszkodach małżeń-<br>skich . . . . .                         | —          | Separacya, za wspólnym porozumieniem się usku-<br>teczniona, w celu wstąpienia do zakonu lub<br>stanu duchownego . . . . . | 545        |
| Tentowanie pogodzenia przez napominania du-<br>chownego . . . . .                       | 533        | Dozgonny rozdział dla cudzołoztwa . . . . .  | —          |
| Postępowanie przy wznieceniu przeszkód, w §.<br>80 wspomnianych . . . . .               | 534        | Powody doczasowej separacyi . . . . .  | —          |
| Nominacya komisarza śledczego . . . . .   | —          | Skarga o rozdział co do stołu i łoża . . . . .   | —          |
| Śledztwo przygotowawcze . . . . .   | —          | Tentowanie pojednania . . . . .  | —          |
| Osobiste stawianie się małżonków . . . . .  | 535        | Ustanowienie komisarzy indagacyjnych . . . . .   | 546        |
| Prawidła w razie niestawiania . . . . .   | —          | Sposób wytoczenia skarg o rozdział . . . . .   | —          |
| Wysłuchanie małżonków przez pełnomocnika . . . . .                                      | —          | Rozrządzenie co do przedsiębrania dochodzenia<br>—<br>Osobiste stawianie się małżonków . . . . .                           | —          |
| Potrzebny dowód . . . . .   | 536        | Śledztwo przygotowawcze . . . . .  | 547        |
| Wyznanie małżonków . . . . .  | —          | Zarządzenia w skutek śledztwa przygotowawczego<br>—<br>Stanowienie dowodu . . . . .  | —          |
| Świadkowie . . . . .  | —          | Świadkowie . . . . .   | —          |
| Szczególne przepisy o wiarogodności świadków<br>—<br>Zarzuty przeciw świadkom . . . . . | 537        | Śledztwo przez biegłych . . . . .  | 548        |
| Świadcstwo osobiście ma być oddawanem . . . . .   | —          | Dowód zupełny przez świadków lud rzeczo-<br>znawców . . . . .  | —          |
| Przesłuchanie świadków przez pełnomocnika . . . . .                                     | —          | Sposób udowodnienia cudzołoztwa . . . . .  | —          |
| Ułożenie pytań . . . . .  | —          | Zakomunikowanie stronom protokołu . . . . .  | —          |
| Przysięga świadków . . . . .  | —          | Ostateczne wysłuchanie małżonków . . . . .   | 549        |
| Sposób przesłuchania świadków . . . . .   | 538        | Wyznanie oskarżonego . . . . .   | —          |
| Moc dowodu świadectw . . . . .  | —          | Przypuszczalność przysięgi małżonków . . . . .   | —          |
| Dochodzenie przez znawców . . . . .   | —          | Prawidło w razie niestawienia się . . . . .  | —          |
| Dowód co do prawdziwości dokumentów . . . . .   | —          | Staranie o utrzymanie powoda . . . . .   | —          |
| Przysięga małżonków . . . . .   | 539        | O ile decyzya zamierzona biskupowi ma być<br>przedłożona . . . . .   | —          |
| Szczególne przepisy o zaprzeczaniu małżeństwa<br>dla przymusu nieprawego . . . . .      | —          | Treść wyroku . . . . .   | 550        |
| W razie uprowadzenia . . . . .  | —          | Odwołanie w skargach o rozdział . . . . .  | —          |
| O postępowaniu w przeszkodzie impotencyi . . . . .                                      | —          | Na co względ mieć należy . . . . .   | —          |
| Prawidła po zamknięciu dochodzeń . . . . .  | 540        | Postępowanie z skargą o rozwód przy zacho-<br>dzącym wyznaniu . . . . .  | —          |
| Wyrok zamierzony biskupowi ma być przedło-<br>żony . . . . .                            | —          | Postępowanie nadzwyczajne . . . . .  | —          |
| Warunki ostatecznego rozstrzygnięcia . . . . .  | —          | Traktowanie kwestyj majątkowych . . . . .  | 551        |
| Postanowienia co do odwołania się do wyższej<br>instancyi . . . . .                     | 541        | <b>VI. Powtórne ślubów zawarcie w skutek u-<br/>znania małżonka za umarłego . . . . .</b>                                  | —          |
| Sposób postępowania w wyższej instancyi . . . . .                                       | —          |  |            |





# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XLV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 26. November 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XLV.

Wydany i rozesłany dnia 26. Listopada 1856.

## 191.

Circular-Verordnung des Armees-Ober-Commando vom  
29. August 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLVII. Stück, Nr. 186, ausgegeben am 18. October 1856),  
betreffend die Auflösung des Landes-Militär-Gerichtes in Graz.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchstem Befehlsschreiben vom 14. Jänner 1856 die Auflösung des Landes-Militär-Gerichtes zu Graz anzuordnen, und mit der Allerhöchsten Entschließung vom 15. August 1856 zu genehmigen geruht, daß diese Auflösung mit Ende des Solarjahres 1856 zu erfolgen und die Geschäfte dieses Landes-Militär-Gerichtes an die Landes-Militär-Gerichte in Wien und Verona in der Art zu übergehen haben, daß die sämtlichen bis zum 31. December 1856 bei dem Landes-Militär-Gerichte in Graz bereits anhängigen Geschäftsgegenstände ohne Unterschied der Provinz an das Landes-Militär-Gericht in Wien zu übertragen und daselbst bis zu deren definitiven Beendigung durchzuführen, dagegen aber die mit 1. Jänner 1857 zuwachsenden neuen Gegenstände und zwar jene, welche die Provinzen Steiermark und Tirol mit Vorarlberg betreffen, bei dem Landes-Militär-Gerichte in Wien, jene aber, welche Kärnthen, Krain, das Küstenland und Triaul angehen, bei dem Landes-Militär-Gerichte in Verona einzubringen, zu behandeln und zu erledigen seien.

Erzherzog Wilhelm m. p.  
Feldmarschall-Lieutenant.

## 192.

## Ministerial-Erklärung vom 22. September 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLVII. Stück, Nr. 187, ausgegeben am 18. October 1856),

ausgewechselt zu Dresden gegen eine gleichlautende königlich-sächsishe Ministerial-Erklärung vom 1. October 1856,

womit einige ergänzende Bestimmungen zu der, zwischen Oesterreich und dem Königreiche Sachsen getroffenen Verabredung vom 30. Juli 1852, Nr. 171 des Reichs-Gesetz-Blattes, die gegenseitige Hilfeleistung der Gend'armie-Mannschaft bei Verfolgung flüchtiger Verbrecher auf das Gebiet des anderen Staates, dann bei Feuer- und Wassergefahr und dergleichen, betreffend, festgesetzt werden.

Die kaiserlich-österreichische und die königlich-sächsische Regierung, von der Ueberzeugung ausgehend, daß die zwischen ihnen am 30. Juli 1852, Nr. 171 des Reichs-Gesetz-Blattes, getroffene Verabredung, die gegenseitige Hilfeleistung der Gend'armie-Mannschaft bei Verfolgung flüchtiger Verbrecher auf das Gebiet des anderen Staates, dann Feuer- und Wassergefahr und dergleichen betreffend, zur Gewinnung erhöhter Sicherheit eine Erweiterung der Befugnisse dieser Mannschaft an den Landesgrenzen wünschenswerth erscheinen lasse, haben sich über nachstehende, die bezüglichlichen Artikel der Eingangs gedachten Verabredung vom Jahre 1852 ergänzende Bestimmungen geeinigt:

## 191.

## Rozporządzenie obiegowe Nadkomendy Wojskowej z dnia 29. Sierpnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLVII, Nr. 186, wydana dnia 18. Października 1856),  
względem rozwiązania krajowego sądu wojskowego w Gradcu.

Jego C. K. Mość Apostolska raczył Najwyższym Rozkazem z dnia 14. Stycznia 1856 rozporządzić rozwiązanie krajowego sądu wojskowego w Gradcu i uchwalić Najwyższém Postanowieniem z dnia 15. Sierpnia 1856, iżby rozwiązanie to nastąpiło z końcem roku słonecznego 1856 a sprawy tegoż krajowego sądu wojskowego przeszły do krajowych sądów wojskowych w Wiedniu i Weronie w ten sposób, iżby wszelkie do 31. Grudnia 1856 przed krajowym sądem wojskowym w Gradcu już wytoczone sprawy przeniesione były bez różnicy prowincyi do krajowego sądu wojskowego w Wiedniu i przeprowadzone tamże aż do ostatecznego wykończenia, te zaś natomiast nowe przedmioty, które z 1. Stycznia 1857 przybywać będą, dotyczące zwłaszcza prowincyj Styryi i Tyrolu z Vorarlbergiem, wniesione były, traktowane i załatwiane w krajowym sądzie wojskowym w Wiedniu, dotyczące zaś Karynty, Krainy, Pobrzeża i Fryulu, w krajowym sądzie wojskowym w Weronie.

**Arcyksiążę Wilhelm** m. p.  
Feldmarszałek-porucznik.

## 192.

## Oświadczenie Ministeryalne z dnia 22. Września 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLVII, Nr. 187, wydana dnia 18. Października 1856),  
dane w zamian w Dreźnie za równobrzmiące Królewsko - Saskie oświadczenie ministeryalne z dnia 1. Października 1856,

**mocą którego ustanowione są niektóre uzupełniające postanowienia do zawartej między Austryą i Królestwem Saskim umowy z dnia 30. Lipca 1852, Nr. 171 Dziennika Praw Państwa, dotyczące wzajemnej pomocy żandarmeryi przy ściganiu zbiegłych zbrodniarzy na terytorium Państwa drugiego, niemniej przy niebezpieczeństwie ognia i wody i t. p.**

Rządy Cesarsko-Austryacki i Królewsko-Saski wychodząc z przekonania, iż rozszerzenie zawartej między Niemi na dniu 30. Lipca 1852, Nr. 171 Dziennika Praw Państwa umowy względem wzajemnej pomocy żandarmeryi przy ściganiu zbiegłych zbrodniarzy na terytorium Państwa drugiego, niemniej w niebezpieczeństwie ognia i wody i tym podobnych, dla pozyskania większego bezpieczeństwa, zwłaszcza iż rozszerzenie prerogatyw żołnierzom tym na granicach kraju przysługujących, pożądaném okazuje się, zgodziły się na następujące, odnośne artykuły pomienionej na wstępie umowy z roku 1852 uzupełniające postanowienia:

## Zu Artikel 1

kommt als Zusatz:

„Der Gensd'armie-Mannschaft beider Staaten soll der Grenzübertritt aber auch zu dem Zwecke zugestanden sein, um in dem Grenzgebiete des anderen Staates über sicherheitsgefährliche oder verfolgte Individuen gegenseitig Erkundigungen einzuziehen, und in so ferne hierzu eine specielle Veranlassung gegeben sein sollte, die Spuren derselben, unter gleichzeitiger Verständigung der nächsten Sicherheitsbehörde u., und Aufforderung derselben zur Unterstützung oder ferneren entsprechenden Amtshandlung weiter zu verfolgen“.

## Artikel 7

wird, wie folgt, modificirt:

„Werden bei einer Feuer- oder Wassergefahr oder einem sonstigen jenseits der Landesgrenze sich ergebenden Elementar-Ereignisse die nachbarlichen Rettungsanstalten in Anspruch genommen, so soll der beiderseitigen Gensd'armie der Grenzübertritt, auch ohne vorläufige Requisition der anderseitigen Sicherheitsbehörde abwarten zu müssen, und hiernach, wenn es ohne wesentliche Beeinträchtigung des eigenen Dienstes geschehen kann, gestattet sein, sich in voller Ausrüstung an den Ort der Gefahr zu begeben, um mit Unterstellung unter die Anordnungen der leitenden Localbehörde zum Schutze des, bei solchen Anlässen sehr gefährdeten Eigenthumes und der öffentlichen Sicherheit mitzuwirken. Auch über diese Dienstleistungen ist sich die Bestätigung im Dienstbuche zu verschaffen“.

## Als Artikel 8

wird neu eingeschaltet.

„Den Einladungen der Grenzbehörden des einen Staates zur Vornahme gemeinschaftlicher Sicherheitsstreifen in dem Grenzgebiete ist von Seite der Gensd'armie des anderen Staates nach Zulässigkeit des ihr obliegenden, eigenen Dienstes bereitwillig entgegenzukommen, und hierbei ist derselben, im Falle der Nothwendigkeit, der Ueberschritt ins jenseitige Gebiet gestattet“.

## Den Artikel 9

bildet sodann in seiner unveränderten Fassung der Artikel 8 der Verabredung vom Jahre 1852.

Zur Urkunde dessen wird von dem unterzeichneten kaiserlichen Ministerium des Außern und des kaiserlichen Hauses die gegenwärtige Ministerial-Erklärung mit dem Bemerkten ausgestellt, und gegen eine ähnliche königlich-sächsische ausgewechselt, daß deren Bestimmungen vom 1. October 1856 angefangen in Kraft treten, und daß es in allen hier nicht speciell vorgesehenen Fällen bei den Bestimmungen der Uebereinkunft vom Jahre 1852 sein Verbleiben habe.

Wien den 22. September 1856.

Seiner k. k. Apostolischen Majestät Minister des Außern und des kaiserlichen Hauses:  
Graf **Buol-Schauenstein** m. p.

## Do artykułu 1

przyjdzie w dodatku:

„Żandarmeryi obu Państw dozwoloném zaś będzie przekroczenie granicy także w celu wzajemnych zwiadów w obrębie granicznym drugiego Państwa o niebezpiecznych lub ściganych indywiduach i dochodzenia ich śladów, o ileby do tego dany był powód szczególny, za równoczesném doniesieniem o tém najbliższej władzy bezpieczeństwa etc., i zawezwaniem téjże do pomocy lub dalszej odpowiedniej czynności urzędowej.“

## Artykuł 7

zmienia się jak uastępuje:

„Jeżeli przy niebezpieczeństwie ognia lub wody lub jakiegobądź poza granicą kraju zaszłego zdarzenia elementarnego zawezwane będą sąsiednie zakłady ratowania, dozwoloném będzie obustronnej żandarmeryi przekroczenie granic także bez czekania na poprzednią rekwizycyą innostronnej władzy bezpieczeństwa, i udania się potém, jeżeli to bez istotnego uszczerbku własnej służby nastąpić może, w zupełném uzbrojeniu na miejsce niebezpieczeństwa, ażeby tam, poddawszy się pod rozporządzenie kierującej władzy miejscowej, działać spólnie ku obronie zagrożonej bardzo w podobnych wypadkach własności i bezpieczeństwa publicznego. Także o poświadczenie tychże czynności w księdze służby postarać się należy.“

## Jako artykuł 8

dodaje się z nowa:

„Należy pójść ochotnie za wezwaniem władz granicznych jednego Państwa celem przedsiębrania spólnych obław bezpieczeństwa w okręgu granicznym ze strony żandarmeryi Państwa drugiego, o ile na to własna służba i obowiązek dozwala, przyczém przyzwala się jój w razie potrzeby na przekroczenie w obręb tamtostronny.“

## Artykuł 9

stanowi zatem w nieodmiennj osnowie artykuł 8 umowy z roku 1852.

W dowód czego wydaje się przez podpisane Cesarskie Ministerstwo spraw zagranicznych i Domu Cesarskiego niniejsze oświadczenie ministeryalne i zamienia za podobneż Królewsko-Saskie z tą uwagą, iżby jego postanowienia weszły w życie z d. 1. Października 1856, i że w nieprzewidzianych tu szczegółowych wypadkach pozostać ma przy postanowieniach umowy z roku 1852.

Wiedeń 22. Września 1856.

Jego C. K. Apostolskiej Mości Minister spraw zagranicznych i Cesarskiego Domu:  
Hrabia **Buol Schauenstein** m. p.

## Erlaß des Finanzministeriums vom 5. October 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLVII. Stück, Nr. 188, ausgegeben am 18. October 1856),

womit für sämtliche Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches und von Dalmatien, neue Tabakverschleiß-Tarife kundgemacht werden.

Um allmählig in sämtlichen Kronländern sich der Einheit in den Verschleißpreisen der inländischen Tabakfabrikate anzunähern, und hiedurch nach Zulässigkeit im gesammten Staatsgebiete eine gleichmäßige Besteuerung des Genusses dieses Monopolsgegenstandes zu bewirken, haben Seine k. k. Apostolische Majestät mit den Allerhöchsten Entschlüssen vom 17. Februar und 30. August 1856 zu gestatten geruht, daß in den Kronländern von Ungarn, Kroatien und Slavonien, der Wojwodschafft Serbien und des Temeser Banates, dann von Siebenbürgen der Verschleißpreis

für den schwarz gebeizten Schnupf-Tabak, und zwar in Dosen auf 1 fl. 28 kr. und ledig auf 1 fl. 22 kr. pr. Pfund;

für den ordinär gebeizten Schnupf-Tabak unter gleichzeitiger Einführung des Verschleißes desselben in Dosen à 57 kr. pr. Pfund, auf 55 kr. pr. Pfund im ledigen Zustande;

für den echten ungarischen Rauch-Tabak in Packeten auf 54 kr. pr. Pfund, in Briefen aber mit der vermehrten Füllung von  $1\frac{5}{8}$  Loth von 2 kr. auf 3 kr. pr. Brief;

für den mittelfeinen ungarischen Rauch-Tabak auf 36 kr. pr. Pfund;  
und außerhalb der Militärgrenze

für den ordinären geschnittenen Rauch-Tabak auf 24 kr. pr. Pfund;  
ferner in Tirol und Vorarlberg:

für den Schnupf-Tabak Scaglia naturale und Scaglia fermentata auf 40 kr. pr. Pfund;

für Scaglia paesana fina, dann Corveva grossetta und sottile auf 1 fl. 26 kr. pr. Pfund;

für den Rau-Tabak in Nordtirol auf 24 kr. pr. Pfund, und auf 7 kr. pr.  $\frac{1}{4}$  Pfund; in Vorarlberg aber auf 15 kr. pr. Pfund, und auf  $4\frac{1}{2}$  kr. pr.  $\frac{1}{4}$  Pfund;  
für den Kübel-Tabak auf 13 kr. pr. Pfund und auf 4 kr. pr.  $\frac{1}{4}$  Pfund;

endlich für die Rollen und Stämme in allen Kronländern, in denen dieselben im Verschleiß stehen, mit Ausnahme von Dalmatien, und zwar:

für die ordinären Rollen, sowie für die Stämme auf 36 kr.; für die Gauerer Rollen aber auf 40 kr. pr. Pfund erhöht; endlich

in Galizien

der Verschleiß der bisherigen ungarischen Briefe à 1 kr. eingestellt, und das Ge-

## 193.

## Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 5. Października 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLVII, N. 188, wydana dnia 18. Października 1856), :

**mocą którego obwieszcza się nowe taryfy sprzedaży tytoniu dla wszystkich Krajów koronnych z wyjątkiem Lombardzko-Weneckiego Królestwa i Dalmacyi.**

Celem zbliżenia się z wolna we wszystkich Krajach koronnych do jedności w cenach sprzedaży krajowych fabrykatów tytoniu i przeprowadzenia przeto o ile można w całym obrębie Państwa równo rozmierzonego opodatkowania użycia tegoż przedmiotu monopolicznego, raczył Jego C. K. Apostolska Mość Najwyższemi Postanowieniami z d. 17. Lutego i 30. Sierpnia 1856 przyzwolić, iżby w Krajach koronnych: w Węgrzech, Kroacyi i Sławonii, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim, niemniej w Siedmiogrodzie podwyższoną była cena sprzedaży

za tabakę czarno-bejcowaną, a to w puszkach na 1 złr. 28 kr. a samą (bez puszki) na 1 złr. 22 kr. za funt;

za tabakę ordynaryjną bejcowaną przy równoczesném zaprowadzeniu sprzedaży téjże w puszkach na 57 kr. za funt, a samą na 55 kr. za funt;

za szczero-węgierski tytuń w paczkach na 54 kr. za funt, w paczkach zaś listowych z pomnożoném dopełnieniem o  $1\frac{5}{8}$  łuta z 2 kr. na 3 kr. za paczkę listową;

za średniopředni węgierski tytuń na 36 kr. za funt;

a poza Pograniczem wojskowém

za ordynaryjny krajany tytuń na 24 kr. za funt;

dalej w Tyrolu i Vorarlbergu:

za tabakę *Scaglia naturale* i *Scaglia fermentata* na 40 kr. za funt;

za *Scaglia paesana fina*, niemniej *Correva grossetta* i *sottile* na 1 złr. 26 kr. za funt;

za tytuń do żucia w Tyrolu północnym na 24 kr. za funt, i na 7 kr. za  $\frac{1}{4}$  funta; w Vorarlbergu zaś na 15 kr. za funt i na  $4\frac{1}{2}$  kr. za  $\frac{1}{4}$  funta; za tytuń kubałkowy na 13 kr. za funt i na 4 kr. za  $\frac{1}{4}$  funta;

nakoniec za zwitki i pieńki we wszystkich Krajach koronnych, gdzie takowe są w sprzedaży, z wyjątkiem Dalmacyi, a to:

za zwitki ordynaryjne, jako téż za pieńki na 36 kr.; zaś za zwitki hanauskie, na 40 kr. za funt; nakoniec

w Galicyi

znosi się sprzedaż dotychczasowych paczek listowych węgierskich po 1 kr.



wicht der Landbriefe à 1 fr. mit ordinärem geschnittenen Rauch-Tabake auf  $1\frac{1}{4}$  Loth; jenes der ungarischen Briefe aber à 2 fr. auf  $1\frac{6}{8}$  Loth vermindert werde.

In Folge dieser Tarifsänderungen und des Beschlusses, einige nicht gangbare Schnupf-Tabak-Gattungen nicht weiter erzeugen zu lassen, werden, vom 1. November 1856 angefangen, nachstehende Tabakverschleiß-Tarife zu gelten haben.

Freiherr von **Bruck** m. p.

i zmniejsza się waga paczek listowych krajowych po 1 kr. z ordynaryjnym krajowym tytunem na  $1\frac{1}{4}$  łuta; zaś waga paczek listowych węgierskich po 2 kr. na  $1\frac{6}{8}$  łuta.

W skutek tychże zmian w taryfie i postanowienia zaniechania dalszego wyrobu niektórych niepokupnych gatunków tabaki, począwszy od 1. Listopada 1856, będą miały znaczenie następujące taryfy sprzedaży tytuniu.

Baron **Bruck** m. p.

## I. Für Oesterreich ob und unter der Enns, dann Salzburg.

| Nummer                               | Tabak-Sorte   | Bei dem Verkaufe  |     |     |   |     |     |
|--------------------------------------|---|---|-----|-----|---|-----|-----|
|                                      |   | von den Großverchleisern<br>an die Consumenten<br>im Großen |     |     | von den Großverchleisern<br>und Trafikanten<br>an die Consumenten<br>im Kleinen |     |     |
|                                      |   | Für   | fl. | kr. | Für   | fl. | kr. |
| <b>A. Schnupf-Tabake.</b>            |   |   |     |     |   |     |     |
| 1                                    | Rapé Area Preta, in Dosen à 14 und à 7 Loth . . . {     | 28 Loth   | 4   | 30  | —   | —   | —   |
|                                      | 7 »   | 7 »   | 1   | 7½  | —   | —   | —   |
| 2                                    | Pariser Rapé echter, in Dosen à 28 Loth . . . . .       | 28 »  | 4   | 30  | —   | —   | —   |
| 3                                    | Facon d'Espagne, in Blechbüchsen à ¼ Pfund . . . .      | 32 »  | 3   | 24  | 1 Loth  | —   | 7   |
| 4                                    | Wiener Rapé, 1te Sorte, in 1 Pfund Dosen . . . . .      | 32 »  | 2   | 54  | 1 »   | —   | 6   |
| 5                                    | » » 2te » » 1 » » . . . . .                             | 32 »  | 2   | 22  | 1 »   | —   | 5   |
| 6                                    | Facon St. Omer, in 1 Pfund Dosen . . . . .              | 32 »  | 2   | 24  | 1 »   | —   | 5   |
| 7                                    | Gingé, in ½ Pfund Dosen . . . . .                       | 32 »  | 2   | 24  | 1 »   | —   | 5   |
| 8                                    | Radica paesana grossella e sottile, in ½ Pfund Karten   | 32 »  | 2   | 24  | 1 »   | —   | 5   |
| 9                                    | Rapé punta Virginia, in Dosen à 28 Loth . . . . .       | 28 »  | 2   | —   | —   | —   | —   |
| 10                                   | Scaglia di lusso grossetta e sottile, in ½ Pfund Dosen  | 32 »  | 1   | 56  | 1 »   | —   | 4   |
| 11                                   | Debröer, } in ½ Pfund Karten . . . . .                  | 32 »  | 1   | 28  | 1 »   | —   | 3   |
| 12                                   | Levante, } . . . . .                                    | 32 »  | 1   | 28  | 1 »   | —   | 3   |
| 13                                   | Sanspareil, } in 1 Pfund Dosen . . . . .                | 32 »  | 1   | 28  | 1 »   | —   | 3   |
| 14                                   | Tiroler, feiner und rapirter, } . . . . .               | 32 »  | 1   | 28  | 1 »   | —   | 3   |
| 15                                   | Extra gebeizter, } in ½ und 1 Pfund Dosen . . . . .     | 32 »  | 1   | 28  | 1 »   | —   | 3   |
| 16                                   | Schwarz » . . . . .                                     | 32 »  | 1   | 28  | 1 »   | —   | 3   |
| 17                                   | » » ledig . . . . .                                     | 32 »  | 1   | 22  | 1 »   | —   | 3   |
| 18                                   | Galizier (Albanier), } in 1 und ½ Pfund Dosen . . . . . | 32 »  | 1   | 34  | 1 »   | —   | 3   |
| 19                                   | » rapirter, } . . . . .                                 | 32 »  | 1   | 34  | 1 »   | —   | 3   |
| 20                                   | » gebeizter, ledig . . . . .                            | 32 »  | 1   | 26  | 1 »   | —   | 3   |
| 21                                   | Ordinär gebeizter, ledig . . . . .                      | 32 »  | —   | 55  | 1 »   | —   | 2   |
| <b>B. Geschnittene Rauch-Tabake.</b> |   |   |     |     |   |     |     |
| <i>a) In Packeten.</i>               |   |   |     |     |   |     |     |
| 1                                    | Feinster echter Türkischer . . . . . {                  | 32 Loth   | 5   | —   | —   | —   | —   |
|                                      | 8 »   | 8 »   | 1   | 15  | —   | —   | —   |
| 2                                    | Feiner echter Türkischer . . . . . {                    | 32 »  | 3   | —   | —   | —   | —   |
|                                      | 8 »   | 8 »   | —   | 45  | —   | —   | —   |
| 3                                    | Echter Türkischer . . . . .                             | 32 »  | 1   | 12  | 8 Loth  | —   | 20  |
| 4                                    | Geschnittener Knaster . . . . .                         | 32 »  | 3   | 16  | 8 »   | —   | 49  |
| 5                                    | Portorico-Knaster . . . . .                             | 32 »  | 2   | 30  | 8 »   | —   | 40  |
| 6                                    | Holländer-Krull . . . . .                               | 32 »  | 1   | 48  | 8 »   | —   | 30  |
| 7                                    | Extrafein 3 König, 1te Sorte . . . . .                  | 32 »  | 1   | 42  | 8 »   | —   | 28  |
| 8                                    | » » 3 » 2te » . . . . .                                 | 32 »  | 1   | 12  | 8 »   | —   | 20  |
| 9                                    | Mittelfein 3 König . . . . .                            | 32 »  | —   | 40  | 8 »   | —   | 11  |
| 10                                   | Echter Ungar . . . . .                                  | 32 »  | —   | 54  | 8 »   | —   | 15  |



| Nummer                                | Tabak-Sorte  | Bei dem Verkaufe  |     |     |  |     |     |
|---------------------------------------|--|---|-----|-----|--|-----|-----|
|                                       |  | von den Großverchleibern<br>an die Consumenten<br>im Großen |     |     | von den Großverchleibern<br>und Traffanten<br>an die Consumenten<br>im Kleinen |     |     |
|                                       |  | Für   | fl. | fr. | Für  | fl. | fr. |
| b) In Briefen.                        |  |   |     |     |  |     |     |
| 11                                    | Holländer-Krull à $1\frac{3}{8}$ Loth                                      | 100 Stück   | 7   | 50  | 1 Stück  | —   | 5   |
| 12                                    | Portorico-Krauer à $1\frac{3}{8}$ »  | 100 »   | 6   | 10  | 1 »  | —   | 4   |
| 13                                    | Echter Türkscher à $1\frac{3}{8}$ »  | 100 »   | 4   | 44  | 1 »  | —   | 3   |
| 14                                    | Extrafein 3 Kröng à $1\frac{3}{8}$ »                                       | 100 »   | 4   | 44  | 1 »  | —   | 3   |
| 15                                    | Mittelfein 3 Kröng à $1\frac{3}{8}$ »                                      | 100 »   | 3   | 6   | 1 »  | —   | 2   |
| c) Geschnittener, ledig.              |  |   |     |     |  |     |     |
| 16                                    | Ordinär geschnittener  | 1 Pfund   | —   | 29  | 1 Loth   | —   | 1   |
| C. Gespommene Rauch-Tabake.           |  |   |     |     |  |     |     |
| 1                                     | Barinas-Krauer in Rollen   | 32 Loth   | 4   | 30  | 8 Loth   | 1   | 14  |
| 2                                     | Hanauer Rollen   | 32 »  | —   | 40  | 8 »  | —   | 11  |
| 3                                     | Ordinäre Rollen  | 32 »  | —   | 36  | 8 »  | —   | 10  |
| 4                                     | » Stämme   | 32 »  | —   | 36  | 8 »  | —   | 10  |
| D. Cigarren.                          |  |   |     |     |  |     |     |
| Erzeugnisse der k. k. Tabak-Fabriken. |  |   |     |     |  |     |     |
| 1                                     | Lit. A. Cabanos, $5\frac{1}{2}$ Zoll lang in Kistchen (Panetelas-<br>Form) | 100 Stück   | 4   | 30  | 1 Stück  | —   | 3   |
|                                       | Lit. A. Cabanos, 5 Zoll lang in Kistchen                                   | 100 »   | 4   | 30  | 1 »  | —   | 3   |
| 2                                     | » » » » »  | 50 »  | 2   | 15  | »  | —   | »   |
|                                       | Lit. B. Cuba, $4\frac{1}{2}$ » » » Packeten                                | 100 »   | 3   | 50  | 1 »  | —   | 2   |
| 3                                     | » » » » »  | 50 »  | 1   | 55  | »  | —   | »   |
|                                       | Lit. C. Havana, $4\frac{1}{2}$ » » » »                                     | 100 »   | 3   | 50  | 1 »  | —   | 2   |
| 4                                     | » » » » »  | 50 »  | 1   | 55  | »  | —   | »   |
|                                       | Lit. D. Cuba, $4\frac{1}{4}$ » » » »                                       | 100 »   | 3   | —   | 1 »  | —   | 2   |
| 5                                     | » » » » »  | 50 »  | 1   | 30  | »  | —   | »   |
|                                       | Lit. E. Havana, $4\frac{1}{4}$ » » » »                                     | 100 »   | 3   | —   | 1 »  | —   | 2   |
| 6                                     | » » » » »  | 50 »  | 1   | 30  | »  | —   | »   |
|                                       | Lit. F. Portorico, $3\frac{3}{4}$ » » » »                                  | 100 »   | 2   | —   | 1 »  | —   | 1   |
| 7                                     | » » » » »  | 50 »  | 1   | —   | »  | —   | »   |
|                                       | Lit. G. Mariländer, $3\frac{3}{4}$ » » » »                                 | 100 »   | 2   | —   | 1 »  | —   | 1   |
| 8                                     | » » » » »  | 50 »  | 1   | —   | »  | —   | »   |
|                                       | Lit. H. Gemischte, $3\frac{3}{4}$ » » » »                                  | 100 »   | 2   | —   | 1 »  | —   | 1   |
| 9                                     | » » » » »  | 50 »  | 1   | —   | »  | —   | »   |
|                                       | Lit. I. Domingo, $3\frac{3}{4}$ » » » »                                    | 100 »   | 2   | —   | 1 »  | —   | 1   |
| 10                                    | » » » » »  | 50 »  | 1   | —   | »  | —   | »   |
|                                       | Lit. K. Ordinäre ausländische, 4 Zoll lang in Packeten                     | 100 »   | 1   | 28  | 1 »  | —   | 1   |
| 11                                    | Lit. L. » inländische $4\frac{3}{4}$ » » » »                               | 100 »   | 1   | 28  | 1 »  | —   | 1   |
| 12                                    | Lit. M. » » » » »  | 100 »   | 7   | —   | 1 »  | —   | 1   |
| 13                                    | Lit. N. Virginter-Cigarren in Packeten à 50 Stück.                         | 100 »   | 2   | 18  | 1 »  | —   | 1   |
|                                       | » » » » »  | 50 »  | 1   | 9   | »  | —   | »   |

| Liczba                       | Rodzaj tytoniu   | Przy sprzedaży                                |      |     |   |      |     |
|------------------------------|--|---|------|-----|---|------|-----|
|                              |  | przez hurtowników<br>konsumentom hur-<br>towo |      |     | przez hurtowników<br>i trafikantów konsumen-<br>tom w małych<br>ilościach |      |     |
|                              |  | za  | Zlr. | kr. | za  | Zlr. | kr. |
| b) w paczkach listowych.     |  |   |      |     |   |      |     |
| 11                           | Holender krul po 1 $\frac{2}{3}$ tuta . . . . .                                | 100 sztuk                                     | 7    | 50  | 1 sztukę  | —    | 5   |
| 12                           | Portoriko knaster po 1 $\frac{2}{3}$ „ . . . . .                               | 100 „   | 6    | 10  | 1 „   | —    | 4   |
| 13                           | Szczero turecki po 1 $\frac{2}{3}$ „ . . . . .                                 | 100 „   | 4    | 44  | 1 „   | —    | 3   |
| 14                           | Extra przedni 3 królów po 1 $\frac{2}{3}$ „ . . . . .                          | 100 „   | 4    | 44  | 1 „   | —    | 3   |
| 15                           | Srednio przedni 3 królów po 1 $\frac{2}{3}$ „ . . . . .                        | 100 „   | 3    | 6   | 1 „   | —    | 2   |
| c) krajany, sam.             |  |   |      |     |   |      |     |
| 16                           | Ordynaryjny krajany . . . . .  | 1 funt  | —    | 29  | 1 lut   | —    | 1   |
| C. Tytonie przedzone.        |  |   |      |     |   |      |     |
| 1                            | Varinas-knaster w zwitkach . . . . .   | 32 tuty                                       | 4    | 30  | 8 lutów   | 1    | 14  |
| 3                            | Hanauskie zwitki . . . . .   | 32 „  | —    | 40  | 8 „   | —    | 11  |
| 3                            | Ordynaryjne zwitki . . . . .   | 32 „  | —    | 36  | 8 „   | —    | 10  |
| 4                            | „ pieńki . . . . .   | 32 „  | —    | 36  | 8 „   | —    | 10  |
| D. Cygara.                   |  |   |      |     |   |      |     |
| Wyroby c. k. fabryk tytoniu. |  |   |      |     |   |      |     |
| 1                            | Lit. A. Kabanos, 5 $\frac{1}{4}$ cali długie w skrzyneczkach (torma Panetelas) | 100 sztuk                                     | 4    | 30  | 1 sztukę  | —    | 3   |
| 2                            | Lit. A. Kabanos, 5 cali długie w skrzyneczkach . . . . .                       | 100 „   | 4    | 30  | 1 „   | —    | 3   |
| 2                            | Lit. B. Kuba, 4 $\frac{1}{2}$ cali długie w paczkach . . . . .                 | 50 „  | 2    | 15  | 1 „   | —    | 2   |
| 3                            | Lit. C. Hawanna, 4 $\frac{1}{2}$ „ . . . . .                                   | 100 „   | 3    | 50  | 1 „   | —    | 2   |
| 4                            | Lit. D. Kuba, 4 $\frac{1}{4}$ „ . . . . .                                      | 50 „  | 1    | 55  | 1 „   | —    | 2   |
| 5                            | Lit. E. Hawanna, 4 $\frac{1}{4}$ „ . . . . .                                   | 100 „   | 3    | 50  | 1 „   | —    | 2   |
| 6                            | Lit. F. Portoriko, 3 $\frac{3}{4}$ „ . . . . .                                 | 50 „  | 1    | 30  | 1 „   | —    | 2   |
| 7                            | Lit. G. Marylandzkie, 3 $\frac{3}{4}$ „ . . . . .                              | 100 „   | 2    | —   | 1 „   | —    | 1   |
| 8                            | Lit. H. mieszane, 3 $\frac{3}{4}$ „ . . . . .                                  | 50 „  | 1    | —   | 1 „   | —    | 1   |
| 9                            | Lit. I. Domingo, 3 $\frac{3}{4}$ „ . . . . .                                   | 100 „   | 2    | —   | 1 „   | —    | 1   |
| 10                           | Lit. K. Ordynaryjne zagraniczne, 4 cale długie w paczkach                      | 50 „  | 1    | —   | 1 „   | —    | 1   |
| 11                           | Lit. L. Ordynaryjne krajowe 4 $\frac{3}{4}$ cale długie w paczkach             | 100 „   | 1    | 28  | 1 „   | —    | 1   |
| 12                           | Lit. M. „ 3 $\frac{2}{3}$ „ . . . . .  | 100 „   | —    | 42  | 1 „   | —    | 1   |
| 13                           | Lit. N. Wirgińskie cygara w paczkach po 50 sztuk . . . . .                     | 100 „   | 2    | 18  | 1 „   | —    | 1   |
|                              | „ „ „ „ „ . . . . .  | 50 „  | 1    | 9   | 1 „   | —    | 1   |

| Nummer   | Tabak-Sorte                       | Bei dem Verkaufe an die Consumenten im Großen |          |                     |     | Bei dem Verkaufe an die Consumenten im Kleinen |     |
|--|-----------------------------------|---|----------|---------------------|-----|--|-----|
|  |                                   | Stücke in                                     |          | Preis für 100 Stück |     | pr. 1 Stück                                    |     |
|  |                                   | Packeten                                      | Kistchen | fl.                 | fr. | fl.  | fr. |
| <b>E. Echte Havanna-Cigarren.</b>  |                                   |   |          |                     |     |  |     |
| 1  | Lanzas . . . . .                  | —   | 50       | 28                  | —   | —  | 17  |
| 2  | Caballeros . . . . .              | —   | 50       | 20                  | —   | —  | 13  |
| 3  | Cazadores . . . . .               | —   | 50.100   | 16                  | 30  | —  | 10  |
| 4  | Regalias Nr. 1 . . . . .          | 25  | 100.250  | 10                  | 30  | —  | 7   |
| »  | » » 2 . . . . .                   | 25  | 125      | 12                  | —   | —  | 8   |
| »  | » » 3 . . . . .                   | 25  | 100      | 14                  | —   | —  | 9   |
| »  | » » 4 . . . . .                   | 25  | 100      | 16                  | —   | —  | 10½ |
| 5  | Panetelas . . . . .               | 25  | 100.250  | 8                   | —   | —  | 5½  |
| 6  | Damas . . . . .                   | 25  | 100.250  | 6                   | 30  | —  | 4½  |
| 7  | Millares Communes Nr. 1 . . . . . | 25  | 100.250  | 8                   | —   | —  | 5½  |
| »  | » » 2 . . . . .                   | 25  | 500      |                     |     |  |     |
|  |                                   |   | 100.250  | 8                   | 30  | —  | —   |
|  |                                   |   | 500      |                     |     |  |     |
| Der Verschleiß findet nur in den hiezu bestimmten Verschleißorten Statt. |                                   |   |          |                     |     |  |     |

- Anmerkung.** 1. Bei Abnahme von 25 oder 50 Stück echter Havanna-Cigarren wird der Groß-Verschleißpreis im Verhältnisse der abgenommenen Cigarren-Menge entrichtet.  
 2. Die Kleinverschleißer beziehen in der Regel die Fabrikate von den Großverschleißern um dieselben Preise, wie die Consumenten, welche von den Großverschleißern die für den Großverkauf bestimmten Tabak-Mengen abnehmen, und es finden hierbei nur folgende Ausnahmen Statt:

**Nieder- u. Oberösterreich, dann Salzburg.**

Von den Großverschleißern an die Kleinverschleißer und auch vom Gefälle an Erstere, wird berechnet:

|  |             |
|--|-------------|
| Geschmittener Knaster in Packeten, das Pfund à 32 Loth mit | 3 fl. 2 fr. |
| Ordinär geschmittener, ledig, 1 Pfund . . . . .            | — » 28 »    |
| Papirter Galizier, in Dosen, das Pfund à 32 Loth mit       | 1 » 28 »    |
| Schwarz gebeizter, in Dosen, das Pfund à 32 Loth mit       | 1 » 26 »    |

3. Die sub B. a. Post 2 aufgeführte, ganz feine türkische Rauch-Tabak-Sorte wird in zwei Qualitäten, einer leichteren und einer stärkeren, nach Belieben der Consumenten erfolgt, wovon die leichtere Sorte mit rothen, und die stärkere mit blauen Etiquetten versehen ist.  
 4. Die Verschleißer sind verpflichtet, den sub B. c. Nr. 16 aufgeführten Rauch-Tabak den Käufern netto auszuwägen, und nur in dem Falle als derselbe in Papier verlangt würde, berechtigt, das Papier mitzuwägen, und das Gewicht des Papierses in das Netto einzubeziehen.

**Tarif der Licenz-Gebühren für Gegenstände des Tabak-Monopols.**

- Für ausländische rohe Tabakblätter, welche auf gezebmäßige Art eingeführt werden, ferner für inländische rohe Tabakblätter und für inländische Rauch- und Schnupf-Tabak-Fabrikate
- Für ausländische rohe Tabakblätter, welche nicht auf gezebmäßigem Wege eingebracht wurden, dann für ausländische Rauch- und Schnupf-Tabak-Fabrikate . . . . .

| Maßstab       | Betrag |     |
|---------------|--------|-----|
|               | fl.    | fr. |
| 1 Pfund netto | 2      | —   |
| 1 » »         | 2      | 30  |

| Liczba   | Rodzaj tytoniu                    | Przy sprzedaży konsumentom hurtowo |               |                |    | Przy sprzedaży konsumentom w małych ilościach |     |
|--|-----------------------------------|------------------------------------|---------------|----------------|----|---|-----|
|  |                                   | Sztuki w                           |               | Cena 100 Sztuk |    | za 1 sztukę                                   |     |
|  |                                   | paczkach                           | skrzyneczkach | Ztr.   kr.     |    | Ztr.   kr.                                    |     |
|  |                                   |                                    |               |                |    |   |     |
| <b>E. Cygara szczero-hawańskie</b>                                   |                                   |                                    |               |                |    |   |     |
| 1  | Lanzas . . . . .                  | —                                  | 50            | 28             | —  | —   | 17  |
| 2  | Kabaleros . . . . .               | —                                  | 50            | 20             | —  | —   | 13  |
| 3  | Kazadores . . . . .               | —                                  | 50.100        | 16             | 30 | —   | 10  |
| 4  | Regalias Nr. 1 . . . . .          | 25                                 | 100.250       | 10             | 30 | —   | 7   |
|  | " " 2 . . . . .                   | 25                                 | 125           | 12             | —  | —   | 8   |
|  | " " 3 . . . . .                   | 25                                 | 100           | 14             | —  | —   | 9   |
|  | " " 4 . . . . .                   | 25                                 | 100           | 16             | —  | —   | 10½ |
| 5  | Panetelas . . . . .               | 25                                 | 100.250       | 8              | —  | —   | 5½  |
| 6  | Damas . . . . .                   | 25                                 | 100.250       | 6              | 30 | —   | 4½  |
| 7  | Millares Kommunes Nr. 1 . . . . . | 25                                 | 100.250       | 8              | —  | —   | 5½  |
|  | " " " 2 . . . . .                 | 25                                 | 500           |                |    |   |     |
|  |                                   |                                    | 500           | 8              | 30 | —   | —   |
| Przedaż odbywać się jedynie może w przeznaczonych ku temu miejscach. |                                   |                                    |               |                |    |   |     |

- Uwaga.** 1. Przy odbieraniu 25 lub 50 sztuk cygar szczero-hawańskich odpłaca się cena sprzedaży hurtowej w stosunku odebranej ilości cygar.  
2. Przedający w małych ilościach odbierają w zasadzie fabrykaty od hurtowników za tę samą cenę, jak konsumenci, którzy od hurtowników odbierają przewidziane do hurtowej sprzedaży ilości tytoniu, przyczem mają miejsce następujące tylko wyjątki:

Od hurtowników sprzedającym w małych ilościach i również tamtym od Skarbu, oblicza się:

**Austria niższa i wyższa niemniej Solnogród.**

|   |              |
|---|--------------|
| Krajany knaster w paczkach, funt po 32 funtów na                | 3 Ztr. 2 kr. |
| Ordynaryjny krajany, sam, 1 funt . . . . .                      | — " 28 "     |
| Rapowana galicyjska, w puszkach, funt po 32 funtów na . . . . . | 1 " 28 "     |
| Czarna bejcowana, w puszkach, funt po 32 funtów na . . . . .    | 1 " 26 "     |

3. Przytoczony pod *B. a.* pozycya 2 zupełnie przedni tytuń turecki wydaje się w dwóch gatunkach, słabszym i mocniejszym, wedle upodobania konsumentów, z których gatunek lżejszy czerwona, mocniejszy niebieska opatrzone jest etykieta.  
4. Przedający obowiązani są przytoczony pod *B. c.* Nr. 16 tytuń odważyć kupującym *netto*, i w tym jedynie wypadku, gdyby takowego zażądano w papierze, upoważnieni są do zaważenia papieru i wciągnięcia wagi papieru w *netto*.

**Taryfa należitości licencyalnych za przedmioty monopolu tytoniowego.**

1. Za zagraniczne surowe liście tytoniowe, sprowadzone sposobem, zgodnym z przepisami, niemniej za krajowe surowe liście tytoniu i za krajowe fabrykaty tytoniu i tabaki  
2. Za zagraniczne surowe liście tytoniu, sprowadzone nie przepisana prawem drogą, również za zagraniczne fabrykaty tytoniu i tabaki . . . . .

| Wymiar.      | Kwota |     |
|--------------|-------|-----|
|              | Ztr.  | kr. |
| 1 funt netto | 2     | —   |
| 1 " " "      | 2     | 30  |



## II. Für Böhmen.

| Nummer                               | Tabak-Sorte  | Bei dem Verkaufe  |     |     |   |     |     |
|--------------------------------------|--|---|-----|-----|---|-----|-----|
|                                      |  | von den Großverchleibern<br>an die Consumenten<br>im Großen |     |     | von den Großverchleibern<br>und Trafikanten<br>an die Consumenten<br>im Kleinen |     |     |
|                                      |  | für   | fl. | fr. | für   | fl. | fr. |
| <b>A. Schnupf-Tabake.</b>            |  |   |     |     |   |     |     |
| 1                                    | Rapé Area Preta, in Dosen à 14 und à 7 Loth . . .      | 28 Loth   | 4   | 30  | —   | —   | —   |
|                                      | 7 » . . . . .  | 7 »   | 1   | 7½  | —   | —   | —   |
| 2                                    | Pariser Rapé, echter, in Dosen à 28 Loth . . . . .     | 28 »  | 4   | 30  | —   | —   | —   |
| 3                                    | Facon d'Espagne, in Blechbüchsen à ¼ Pfund . . . . .   | 32 »  | 3   | 24  | 1 Loth  | —   | 7   |
| 4                                    | Wiener Rapé, 1te Sorte, in 1 Pfund Dosen . . . . .     | 32 »  | 2   | 54  | 1 »   | —   | 6   |
| 5                                    | » 2te » » » » » . . . . .                              | 32 »  | 2   | 22  | 1 »   | —   | 5   |
| 6                                    | Facon St. Omer, in 1 Pfund Dosen . . . . .             | 32 »  | 2   | 24  | 1 »   | —   | 5   |
| 7                                    | Gingé, in ½ Pfund Dosen . . . . .                      | 32 »  | 2   | 24  | 1 »   | —   | 5   |
| 8                                    | Radica paesana grossella e sottile, in ½ Pfund Karten  | 32 »  | 2   | 21  | 1 »   | —   | 5   |
| 9                                    | Rapé punta Virginia, in Dosen à 28 Loth . . . . .      | 28 »  | 2   | —   | —   | —   | —   |
| 10                                   | Scaglia di lusso grossella e sottile, in ½ Pfund Dosen | 32 »  | 1   | 56  | 1 Loth  | —   | 4   |
| 11                                   | Debröer, } in ½ Pfund Karten . . . . .                 | 32 »  | 1   | 28  | 1 »   | —   | 3   |
| 12                                   | Levante, } . . . . .                                   | 32 »  | 1   | 28  | 1 »   | —   | 3   |
| 13                                   | Sanspareil, } in 1 Pfund Dosen . . . . .               | 32 »  | 1   | 28  | 1 »   | —   | 3   |
| 14                                   | Tiroler, feiner und rapirter, } . . . . .              | 32 »  | 1   | 28  | 1 »   | —   | 3   |
| 15                                   | Extra gebeizter, } . . . . .                           | 32 »  | 1   | 28  | 1 »   | —   | 3   |
| 16                                   | Schwarz gebeizter, } in 1 und ½ Pfund Dosen . . . . .  | 32 »  | 1   | 28  | 1 »   | —   | 3   |
| 17                                   | Galtzier (Albanier), } . . . . .                       | 32 »  | 1   | 34  | 1 »   | —   | 3   |
| 18                                   | » rapirter, } . . . . .                                | 32 »  | 1   | 34  | 1 »   | —   | 3   |
| 19                                   | » gebeizter, ledig . . . . .                           | 32 »  | 1   | 26  | 1 »   | —   | 3   |
| 20                                   | Ordinär gebeizter, in 1 und ½ Pfund Dosen oder ledig   | 32 »  | —   | 55  | 1 »   | —   | 2   |
| <b>B. Geschnittene Rauch-Tabake.</b> |  |   |     |     |   |     |     |
| a) In Packeten.                      |  |   |     |     |   |     |     |
| 1                                    | Feinster echter Türkischer . . . . .                   | 32 Loth   | 5   | —   | —   | —   | —   |
|                                      | 8 » . . . . .  | 8 »   | 1   | 15  | —   | —   | —   |
| 2                                    | Feiner echter Türkischer . . . . .                     | 32 »  | 3   | —   | —   | —   | —   |
|                                      | 8 » . . . . .  | 8 »   | —   | 45  | —   | —   | —   |
| 3                                    | Echter Türkischer . . . . .                            | 32 »  | 1   | 12  | 8 Loth  | —   | 20  |
| 4                                    | Geschnittener Knaster . . . . .                        | 32 »  | 3   | 16  | 8 »   | —   | 49  |
| 5                                    | Portorico-Knaster . . . . .                            | 32 »  | 2   | 30  | 8 »   | —   | 40  |
| 6                                    | Holländer-Krull . . . . .                              | 32 »  | 1   | 48  | 8 »   | —   | 30  |
| 7                                    | Extrafein 3 König, 1te Sorte . . . . .                 | 32 »  | 1   | 42  | 8 »   | —   | 28  |
| 8                                    | » 3 » 2te » . . . . .                                  | 32 »  | 1   | 12  | 8 »   | —   | 20  |
| 9                                    | Mittelfein 3 König . . . . .                           | 32 »  | —   | 40  | 8 »   | —   | 11  |
| 10                                   | Echter Ungar . . . . .                                 | 32 »  | —   | 54  | 8 »   | —   | 15  |
| b) in Briefen.                       |  |   |     |     |   |     |     |
| 11                                   | Holländer-Krull à 1¾ Loth . . . . .                    | 100 Stück   | 7   | 50  | 1 Stück   | —   | 5   |
| 12                                   | Portorico-Knaster à 1¾ » . . . . .                     | 100 »   | 6   | 10  | 1 »   | —   | 4   |
| 13                                   | Echter Türkischer à 1¾ » . . . . .                     | 100 »   | 4   | 44  | 1 »   | —   | 3   |
| 14                                   | Extrafein 3 König à 1¾ » . . . . .                     | 100 »   | 4   | 44  | 1 »   | —   | 3   |
| 15                                   | Mittelfein 3 König à 1¾ » . . . . .                    | 100 »   | 3   | 6   | 1 »   | —   | 2   |
| c) Geschnittener, ledig.             |  |   |     |     |   |     |     |
| 16                                   | Ordinär geschnittener . . . . .                        | 1 Pfund   | —   | 29  | 1 Loth  | —   | 1   |
| <b>C. Gesponnene Rauch-Tabake.</b>   |  |   |     |     |   |     |     |
| 1                                    | Barinas-Knaster in Rollen . . . . .                    | 32 Loth   | 4   | 30  | 8 Loth  | 1   | 14  |
| 2                                    | Hanauer Rollen . . . . .                               | 32 »  | —   | 40  | 8 »   | —   | 11  |
| 3                                    | Ordinäre Rollen . . . . .                              | 32 »  | —   | 36  | 8 »   | —   | 10  |
| 4                                    | » Stämme . . . . .                                     | 32 »  | —   | 36  | 8 »   | —   | 10  |

## II. Dla Czech.

| Liczba                       | Rodzaj tabaki i tytoniu   | Przy sprzedaży                                |      |                               |   |      |     |
|------------------------------|---|---|------|-------------------------------|---|------|-----|
|                              |   | przez hurtowników<br>konsumentom hur-<br>towo |      |                               | przez hurtowników<br>i trafikantów konsumen-<br>tom w małych<br>ilościach |      |     |
|                              |   | za  | Złr. | kr.                           | za  | Złr. | kr. |
| <b>A. T a b a k a.</b>       |   |   |      |                               |   |      |     |
| 1                            | <i>Rapé Area preta</i> , w paczkach po 14 i 7 funtów . . .        | 28 funtów                                     | 4    | 30                            | —   | —    | —   |
|                              |   | 7   | 1    | 7 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> | —   | —    | —   |
| 2                            | <i>Paryzka Rapé</i> , szczerą w puszkach po 28 funtów . . .       | 28  | 4    | 30                            | —   | —    | —   |
| 3                            | <i>Façon d'Espagne</i> , w puszkach blaszanych po ¼ funta         | 32  | 3    | 24                            | 1 funt  | —    | 7   |
| 4                            | Wiedeńska <i>Rapé</i> 1. gatunku, w 1 funtowych puszkach          | 32  | 2    | 54                            | 1   | —    | 6   |
| 5                            | „ „ 2. „ „  | 32  | 2    | 22                            | 1   | —    | 5   |
| 6                            | <i>Façon St. Omer</i> , w 1 funtowych puszkach . . .              | 32  | 2    | 24                            | 1   | —    | 5   |
| 7                            | <i>Gingé</i> , w ½ funtowych puszkach . . .                       | 32  | 2    | 24                            | 1   | —    | 5   |
| 8                            | <i>Radica pacana grossetta e sottile</i> , w ½ funt. kartach      | 32  | 2    | 24                            | 1   | —    | 5   |
| 9                            | <i>Rapé punta Virginia</i> , w puszkach po 28 funtów              | 28  | 2    | —                             | —   | —    | —   |
| 10                           | <i>Scaglia di lusso grossetta e sottile</i> , w ½ funt. puszkach  | 32  | 1    | 56                            | 1 funt  | —    | 4   |
| 11                           | <i>Debrüer</i> , } w ½ funtowych kartach . . .                    | 32  | 1    | 28                            | 1   | —    | 3   |
| 12                           | <i>Levante</i> , } „ „  | 32  | 1    | 28                            | 1   | —    | 3   |
| 13                           | <i>Sanspareil</i> , } „ „   | 32  | 1    | 28                            | 1   | —    | 3   |
| 14                           | Tyrolska przednia i rapowana, } w 1 funt. paczkach                | 32  | 1    | 28                            | 1   | —    | 3   |
| 15                           | Extra bejcowana, } „ „  | 32  | 1    | 28                            | 1   | —    | 3   |
| 16                           | Czarno bejcowana, } w puszkach 1 i ½ funt. . .                    | 32  | 1    | 28                            | 1   | —    | 3   |
| 17                           | Galicyjska (albańska), } „ „                                      | 32  | 1    | 34                            | 1   | —    | 3   |
| 18                           | „ rapowana, } „ „   | 32  | 1    | 34                            | 1   | —    | 3   |
| 19                           | „ bejcowana, sama „ „   | 32  | 1    | 26                            | 1   | —    | 3   |
| 20                           | Ordynaryjna bejcowana, w 1 i ½ funt. puszkach lub sama            | 32  | —    | 55                            | 1   | —    | 2   |
| <b>B. Tytonie krajane.</b>   |   |   |      |                               |   |      |     |
| a) w paczkach.               |   |   |      |                               |   |      |     |
| 1                            | Najprzedniejszy szczeró Turecki . . .                             | 32 funtów                                     | 5    | —                             | —   | —    | —   |
|                              |   | 8   | 1    | 15                            | —   | —    | —   |
| 2                            | Przedni szczeró turecki . . .                                     | 32  | 3    | —                             | —   | —    | —   |
|                              |   | 8   | —    | 45                            | —   | —    | —   |
| 3                            | Szczeró turecki . . .   | 32  | 1    | 12                            | 8 funtów  | —    | 20  |
| 4                            | Krajany knaster . . .   | 32  | 3    | 16                            | 8   | —    | 49  |
| 5                            | Portoriko knaster . . .   | 32  | 2    | 30                            | 8   | —    | 40  |
| 6                            | Holender krul . . .   | 32  | 1    | 48                            | 8   | —    | 30  |
| 7                            | Extra przedni 3 królów, 1. gatunku . . .                          | 32  | 1    | 42                            | 8   | —    | 28  |
| 8                            | „ „ 3 „ 2. „ „ . . .  | 32  | 1    | 12                            | 8   | —    | 20  |
| 9                            | Średnio przedni 3 „ „ . . .                                       | 32  | —    | 40                            | 8   | —    | 11  |
| 10                           | Szczeró węgierski . . .   | 32  | —    | 54                            | 8   | —    | 15  |
| b) w paczkach listowych.     |   |   |      |                               |   |      |     |
| 11                           | Holender krul po 1 <sup>3</sup> / <sub>8</sub> funta . . .        | 100 sztuk                                     | 7    | 50                            | 1 sztuka  | —    | 5   |
| 12                           | Portoriko knaster po 1 <sup>3</sup> / <sub>8</sub> „ . . .        | 100   | 6    | 10                            | 1   | —    | 4   |
| 13                           | Szczeró turecki po 1 <sup>3</sup> / <sub>8</sub> „ . . .          | 100   | 4    | 44                            | 1   | —    | 3   |
| 14                           | Extra przedni 3 królów po 1 <sup>3</sup> / <sub>8</sub> „ . . .   | 100   | 4    | 44                            | 1   | —    | 3   |
| 15                           | Średnio przedni 3 królów po 1 <sup>3</sup> / <sub>8</sub> „ . . . | 100   | 3    | 6                             | 1   | —    | 2   |
| c) krajany, sam.             |   |   |      |                               |   |      |     |
| 16                           | Ordynaryjny krajany . . .   | 1 funt  | —    | 29                            | 1 funt  | —    | 1   |
| <b>C. Tytonie przędzone.</b> |   |   |      |                               |   |      |     |
| 1                            | <i>Varinas</i> knaster w zwitkach . . .                           | 32 funtów                                     | 4    | 30                            | 8 funtów  | 1    | 14  |
| 2                            | Hanauskie zwitki . . .  | 32  | —    | 40                            | 8   | —    | 11  |
| 3                            | Ordynaryjne zwitki . . .  | 32  | —    | 36                            | 8   | —    | 10  |
| 4                            | „ „ pieńki . . .  | 32  | —    | 36                            | 8   | —    | 10  |

| Nummer                                | Tabak-Sorte   | Bei dem Verkaufe                                     |     |     |   |     |       |
|---------------------------------------|---|--|-----|-----|---|-----|-------|
|                                       |   | von den Großverchleßern an die Consumenten im Großen |     |     | von den Großverchleßern und Trafikanten an die Consumenten im Kleinen |     |       |
|                                       |   | für  | fl. | fr. | für   | fl. | fr.   |
| <b>D. Cigarren.</b>                   |   |  |     |     |   |     |       |
| Erzeugnisse der k. k. Tabak-Fabriken. |   |  |     |     |   |     |       |
| 1                                     | Lit. A. Cabanos, 5 1/2 Zoll lang in Kistchen (Panetelas-Form) | 100 Stück  | 4   | 30  | 1 Stück   | —   | 3     |
|                                       | Lit. A. Cabanos, 5 Zoll lang in Kistchen                      | 100 »  | 4   | 30  | } 1 »   | —   | 3     |
|                                       | » » » » » » » » » »   | 50 »   | 2   | 15  |   |     |       |
| 2                                     | Lit. B. Cuba, 4 1/2 » » » » Packeten                          | 100 »  | 3   | 50  | } 1 »   | —   | 2 1/2 |
|                                       | » » » » » » » » » »   | 50 »   | 1   | 55  |   |     |       |
| 3                                     | Lit. C. Havana, 4 1/2 » » » » » »                             | 100 »  | 3   | 50  | } 1 »   | —   | 2 1/2 |
|                                       | » » » » » » » » » »   | 50 »   | 1   | 55  |   |     |       |
| 4                                     | Lit. D. Cuba, 4 1/4 » » » » » »                               | 100 »  | 3   | —   | } 1 »   | —   | 2     |
|                                       | » » » » » » » » » »   | 50 »   | 1   | 30  |   |     |       |
| 5                                     | Lit. E. Havana, 4 1/4 » » » » » »                             | 100 »  | 3   | —   | } 1 »   | —   | 2     |
|                                       | » » » » » » » » » »   | 50 »   | 1   | 30  |   |     |       |
| 6                                     | Lit. F. Portoricco, 3 3/4 » » » » » »                         | 100 »  | 2   | —   | } 1 »   | —   | 1 1/2 |
|                                       | » » » » » » » » » »   | 50 »   | 1   | —   |   |     |       |
| 7                                     | Lit. G. Mariländer, 3 3/4 » » » » » »                         | 100 »  | 2   | —   | } 1 »   | —   | 1 1/2 |
|                                       | » » » » » » » » » »   | 50 »   | 1   | —   |   |     |       |
| 8                                     | Lit. H. Gemischte, 3 3/4 » » » » » »                          | 100 »  | 2   | —   | } 1 »   | —   | 1 1/2 |
|                                       | » » » » » » » » » »   | 50 »   | 1   | —   |   |     |       |
| 9                                     | Lit. I. Domingo, 3 3/4 » » » » » »                            | 100 »  | 2   | —   | } 1 »   | —   | 1 1/2 |
|                                       | » » » » » » » » » »   | 50 »   | 1   | —   |   |     |       |
| 10                                    | Lit. K. Ordinäre ausländische, 4 Zoll lang, in Packeten       | 100 »  | 1   | 28  | 1 »   | —   | 1     |
| 11                                    | Lit. L. » inländische 4 3/4 » » » » » »                       | 100 »  | 1   | 28  | 1 »   | —   | 1     |
| 12                                    | Lit. M. » » » » 3 2/3 » » » » » »                             | 100 »  | —   | 42  | 1 »   | —   | 1/2   |
| 13                                    | Lit. N. Virginitar-Cigarren in Packeten à 50 Stück            | 100 »  | 2   | 18  | } 1 »   | —   | 1 1/2 |
|                                       | » » » » » » » » » » 50 » » » »                                | 50 »   | 1   | 9   |   |     |       |

| Nummer                           | Tabak-Sorte             | Bei dem Verkaufe an die Consumenten im Großen |                  |                     | Bei dem Verkaufe an die Consumenten im Kleinen |     |        |
|----------------------------------|-------------------------|---|------------------|---------------------|--|-----|--------|
|                                  |                         | Stücke in                                     |                  | Preis für 100 Stück | pr. 1 Stück                                    |     |        |
|                                  |                         | Packeten                                      | Kistchen         |                     | fl.  | fr. | fl.    |
| <b>E. Echte Havana-Cigarren.</b> |                         |   |                  |                     |  |     |        |
| 1                                | Lanzas                  | —   | 50               | 28                  | —  | —   | 17     |
| 2                                | Caballeros              | —   | 50               | 20                  | —  | —   | 13     |
| 3                                | Cazadores               | —   | 50.100           | 16                  | 30   | —   | 10     |
| 4                                | Regalias Nr. 1          | 25  | 100.250          | 10                  | 30   | —   | 7      |
| »                                | » » 2                   | 25  | 125              | 12                  | —  | —   | 8      |
| »                                | » » 3                   | 25  | 100              | 14                  | —  | —   | 9      |
| »                                | » » 4                   | 25  | 100              | 16                  | —  | —   | 10 1/2 |
| 5                                | Panetelas               | 25  | 100.250          | 8                   | —  | —   | 5 1/2  |
| 6                                | Damas                   | 25  | 100.250          | 6                   | 30   | —   | 4 1/2  |
| 7                                | Millares Communes Nr. 1 | 25  | } 100.250<br>500 | } 8                 | —  | —   | 5 1/2  |
| »                                | » » 2                   | 25  |                  |                     | } 100.250<br>500                               | } 8 | 30     |

Der Verschleiß findet nur in den hiezu bestimmten Verschleißorten Statt.

| Liczba                             | Rodzaj tytoniu   | Przy sprzedaży                                |               |                   |   |  |        |             |                  |
|------------------------------------|--|---|---------------|-------------------|---|--|--------|-------------|------------------|
|                                    |  | przez hurtowników<br>konsumentom hur-<br>towo |               |                   | przez hurtowników<br>i trafikantów konsumen-<br>tom w małych<br>ilościach |  |        |             |                  |
|                                    |  | za  | Złr.          | kr.               | za  | Złr.   | kr.    |             |                  |
| <b>D. Cygara.</b>                  |  |   |               |                   |   |  |        |             |                  |
| Wyroby c. k. fabryk tytoniu.       |  |   |               |                   |   |  |        |             |                  |
| 1                                  | Lit. A. Kabanos, 5 $\frac{1}{3}$ cali długie w skrzyneczkach (forma Panetelas) | 100   | sztuk         | 4                 | 30  | 1  | sztukę | —           | 3                |
| 1                                  | Lit. A. Kabanos, 5 cali długie w skrzyneczkach                                 | 100   | "             | 4                 | 30  | 1  | "      | —           | 3                |
| 2                                  | Lit. B. Kuba, 4 $\frac{1}{2}$ cala długie w paczkach                           | 50  | "             | 2                 | 15  | 1  | "      | —           | 2 $\frac{1}{2}$  |
| 2                                  | Lit. B. Kuba, 4 $\frac{1}{2}$ cala długie w paczkach                           | 100   | "             | 3                 | 50  | 1  | "      | —           | 2 $\frac{1}{2}$  |
| 3                                  | Lit. C. Hawanna, 4 $\frac{1}{2}$ " " " " " " " "                               | 50  | "             | 1                 | 55  | 1  | "      | —           | 2 $\frac{1}{2}$  |
| 3                                  | Lit. C. Hawanna, 4 $\frac{1}{2}$ " " " " " " " "                               | 100   | "             | 3                 | 50  | 1  | "      | —           | 2 $\frac{1}{2}$  |
| 4                                  | Lit. D. Kuba, 4 $\frac{1}{4}$ " " " " " " " "                                  | 50  | "             | 1                 | 55  | 1  | "      | —           | 2                |
| 4                                  | Lit. D. Kuba, 4 $\frac{1}{4}$ " " " " " " " "                                  | 100   | "             | 3                 | —   | 1  | "      | —           | 2                |
| 5                                  | Lit. E. Hawanna, 4 $\frac{1}{4}$ " " " " " " " "                               | 50  | "             | 1                 | 30  | 1  | "      | —           | 2                |
| 5                                  | Lit. E. Hawanna, 4 $\frac{1}{4}$ " " " " " " " "                               | 100   | "             | 3                 | —   | 1  | "      | —           | 2                |
| 6                                  | Lit. F. Portoriko, 3 $\frac{3}{4}$ " " " " " " " "                             | 50  | "             | 1                 | 30  | 1  | "      | —           | 2                |
| 6                                  | Lit. F. Portoriko, 3 $\frac{3}{4}$ " " " " " " " "                             | 100   | "             | 2                 | —   | 1  | "      | —           | 1 $\frac{1}{2}$  |
| 7                                  | Lit. G. Marylandzkie, 3 $\frac{3}{4}$ " " " " " " " "                          | 50  | "             | 1                 | —   | 1  | "      | —           | 1 $\frac{1}{2}$  |
| 7                                  | Lit. G. Marylandzkie, 3 $\frac{3}{4}$ " " " " " " " "                          | 100   | "             | 2                 | —   | 1  | "      | —           | 1 $\frac{1}{2}$  |
| 8                                  | Lit. H. mieszane, 3 $\frac{3}{4}$ " " " " " " " "                              | 50  | "             | 1                 | —   | 1  | "      | —           | 1 $\frac{1}{2}$  |
| 8                                  | Lit. H. mieszane, 3 $\frac{3}{4}$ " " " " " " " "                              | 100   | "             | 2                 | —   | 1  | "      | —           | 1 $\frac{1}{2}$  |
| 9                                  | Lit. I. Domingo, 3 $\frac{3}{4}$ " " " " " " " "                               | 50  | "             | 1                 | —   | 1  | "      | —           | 1 $\frac{1}{2}$  |
| 9                                  | Lit. I. Domingo, 3 $\frac{3}{4}$ " " " " " " " "                               | 100   | "             | 2                 | —   | 1  | "      | —           | 1 $\frac{1}{2}$  |
| 10                                 | Lit. K. Ordynaryjne zagraniczne, 4 cale długie w paczkach                      | 100   | "             | 1                 | 28  | 1  | "      | —           | 1                |
| 11                                 | Lit. L. Ordynaryjne krajowe 4 $\frac{3}{4}$ cale długie w paczkach             | 100   | "             | 1                 | 28  | 1  | "      | —           | 1                |
| 12                                 | Lit. M. " " " " " " " "  | 100   | "             | —                 | 42  | 1  | "      | —           | 1                |
| 13                                 | Lit. N. Wirgińskie cygara w paczkach po 50 sztuk                               | 100   | "             | 2                 | 18  | 1  | "      | —           | 1 $\frac{1}{2}$  |
| 13                                 | Lit. N. Wirgińskie cygara w paczkach po 50 sztuk                               | 50  | "             | 1                 | 9   | 1  | "      | —           | 1 $\frac{1}{2}$  |
| Liczba                             | Rodzaj tytoniu   | Przy sprzedaży konsumentom<br>hurtowo         |               |                   |   | Przy sprzedaży konsumentom<br>w małych ilościach |        |             |                  |
|                                    |  | Sztuki w                                      |               | Cena<br>100 Sztuk |   | za 1 sztukę                                      |        | za 1 sztukę |                  |
|                                    |  | paczkach                                      | skrzyneczkach | Złr.              | kr.   | Złr.   | kr.    | Złr.        | kr.              |
|                                    |  |   |               |                   |   |  |        |             |                  |
| <b>E. Cygara szczero-hawańskie</b> |  |   |               |                   |   |  |        |             |                  |
| 1                                  | Lanzas   | —   | 50            | 28                | —   | —  | —      | —           | 17               |
| 2                                  | Kabaleros  | —   | 50            | 20                | —   | —  | —      | —           | 13               |
| 3                                  | Kazadores  | —   | 50.100        | 16                | 30  | —  | —      | —           | 10               |
| 4                                  | Regalias Nr. 1   | 25  | 100.250       | 10                | 30  | —  | —      | —           | 7                |
| 4                                  | " " " " " " " "  | 25  | 125           | 12                | —   | —  | —      | —           | 8                |
| 4                                  | " " " " " " " "  | 25  | 100           | 14                | —   | —  | —      | —           | 9                |
| 4                                  | " " " " " " " "  | 25  | 100           | 16                | —   | —  | —      | —           | 10 $\frac{1}{2}$ |
| 5                                  | Panetelas  | 25  | 100.250       | 8                 | —   | —  | —      | —           | 5 $\frac{1}{2}$  |
| 6                                  | Damas  | 25  | 100.250       | 6                 | 30  | —  | —      | —           | 4 $\frac{1}{2}$  |
| 7                                  | Millares Kommunes Nr. 1  | 25  | 100.250       | 8                 | —   | —  | —      | —           | 5 $\frac{1}{2}$  |
| 7                                  | " " " " " " " "  | 25  | 500           | 8                 | —   | —  | —      | —           | 5 $\frac{1}{2}$  |
| 7                                  | " " " " " " " "  | 25  | 100.250       | 8                 | 30  | —  | —      | —           | —                |
| 7                                  | " " " " " " " "  | 25  | 500           | 8                 | 30  | —  | —      | —           | —                |

Przedaż odbywać się jedynie może w przeznaczonych ku temu miejscach.

**Anmerkung.** 1. Bei Abnahme von 50 oder 25 Stück echter Havanna-Eigarren wird der Groß-Verschleißpreis im Verhältnisse der abgenommenen Eigarren-Menge entrichtet.

2. Die Kleinverschleißer beziehen in der Regel die Fabrikate von den Großverschleißern um dieselben Preise, wie die Consumenten, welche von den Großverschleißern die für den Großverkauf bestimmten Tabak-Mengen abnehmen, und es finden hierbei nur folgende Ausnahmen Statt:

|   |   |   |              |
|---|---|---|--------------|
| Von den Großverschleißern an die Kleinverschleißer und auch vom Gefälle an Erstere, wird berechnet. | } | Schwarz gebeizter, in Dosen, das Pfund à 32 Loth mit . . . . .        | 1 fl. 26 kr. |
|   |   | Kapirter Galizier, in Dosen, das Pfund à 32 Loth mit . . . . .        | 1 » 28 »     |
|   |   | Geschnittener Knaster, in Packeten, das Pfund à 32 Loth mit . . . . . | 3 » 2 »      |
|   |   | Ordinär geschnittener, ledig, 1 Pfund . . . . .                       | — » 28 »     |

3. Die sub B. a. Post 2 aufgeführte, ganz feine türkische Rauch-Tabak-Sorte wird in zwei Qualitäten, einer leichteren und einer stärkeren, nach Belieben der Consumenten erfolgt, wovon die leichtere Sorte mit rothen, und die stärkere mit blauen Etiquetten versehen ist.

4. Die Verschleißer sind verpflichtet, den sub B. c. Nr. 16 aufgeführten Rauch-Tabak den Käufern netto auszuwägen, und nur in dem Falle als derselbe in Papier verlangt würde, berechtigt, das Papier mitzuwägen, und das Gewicht des Papierses in das Netto einzubeziehen.

**Tarif der Lizenz-Gebühren für Gegenstände des Tabak-Monopols.**

1. Für ausländische rohe Tabakblätter, welche auf gesetzmäßige Art eingeführt werden, ferner für inländische rohe Tabakblätter und für inländische Rauch- und Schnupf-Tabak-Fabrikate . . . . .
2. Für ausländische rohe Tabakblätter, welche nicht auf gesetzlichem Wege eingebracht wurden, dann für ausländische Rauch- und Schnupf-Tabak-Fabrikate . . . . .

| Maßstab       | Betrag |     |
|---------------|--------|-----|
|               | fl.    | kr. |
| 1 Pfund netto | 2      | —   |
| 1 » »         | 2      | 30  |

- Uwaga.** 1. Przy odbieraniu 50 lub 25 sztuk cygar szczerohawańskich odpłaca się cena sprzedaży hurtownej w stosunku odebranej ilości cygar.
2. Przedający w małych ilościach odbierają w zasadzie fabrykaty od hurtowników za tę samą cenę, jak konsumenci, którzy od hurtowników odbierają przeznaczone do hurtownej sprzedaży ilości tytoniu, przyczem mają miejsce następujące tylko wyjątki:

Od hurtowników sprzedającym w małych ilościach i również tamtym od Skarbu, oblicza się:

|  |  |               |
|--|--|---------------|
| {  | Czarna bejcowana, w puszkach, funt po 32 łutów |               |
|  | na . . . . .                                   | 1 Złr. 26 kr. |
|  | Rapowana galicyjska, w puszkach, funt          |               |
|  | po 32 łutów na . . . . .                       | 1 . 28 .      |
|  | Krajany knaster w paczkach, funt po 32 łutów   |               |
| na . . . . .                               | 3 . 2 .  |               |
| Ordynaryjny krajany, sam, 1 funt . . . . . | — . 28 .                                       |               |

3. Przytoczony pod *B. a.* pozycya 2 zupełnie przedni tytuń turecki wydaje się w dwóch gatunkach, słabszym i mocniejszym, wedle upodobania konsumentów, z których gatunek lżejszy czerwona, mocniejszy niebieską opatrzone jest etykietą.
4. Przedający obowiązani są przytoczony pod *B. c.* Nr. 16 tytuń odważyć kupującym *netto*, i w tym jedynie wypadku, gdyby takowego zażądano w papierze, upoważnieni są do zważenia papieru i wciągnięcia wagi papieru w *netto*.

### Taryfa należytości licencyalnych za przedmioty monopolu tytoniowego.

1. Za zagraniczne surowe liście tytoniowe, sprowadzone sposobem, zgodnym z przepisami, niemniej za krajowe surowe liście tytoniu i za krajowe fabrykaty tytoniu i tabaki . . . . .
2. Za zagraniczne surowe liście tytoniu, sprowadzone nie przepisana prawem drogą, również za zagraniczne fabrykaty tytoniu i tabaki . . . . .

| Wymiar.      | Kwota |     |
|--------------|-------|-----|
|              | Złr.  | kr. |
| 1 funt netto | 2     | —   |
| 1 . . .      | 2     | 30  |

### III. Für Ungarn, Serbien, Slavonien, Siebenbürgen und die Wojwodina mit dem Zemeser Banate.

| Nummer   | Z a b a t s - O r t e   | Bei dem Verkauf                                       |     |   |           | Bei dem Verkauf |     |     |     |     |     |
|--|---|---|-----|---|-----------|-----------------|-----|-----|-----|-----|-----|
|  |   | von den Großberichtigern an die Consumenten im Großen |     | von den Großberichtigern und Zerkäufern an die Consumenten im Kleinen |           | Gür             | fl. | fr. | Gür | fl. | fr. |
|  |   | Gür   | fl. | Gür   | fl.       |                 |     |     |     |     |     |
| <b>A. Schnupf-Zabate.</b>                                  |   |   |     |   |           |                 |     |     |     |     |     |
| 1  | Rape Area Preza, in Dojen à 14 und à 7 Gold   | 28 Gold   | 4   | 80  | —         | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 2  | partier Kapé echter, in Dojen à 28 Gold   | 28 * „  | 1   | 72  | —         | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 3  | Pegon d'Espagne, in Ziechböcken à 1/4 Pfund   | 32 * „  | 1   | 30  | —         | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 4  | Blöcher Kapé, 1te Sorte, in 1 Pfund Dojen   | 32 * „  | 3   | 24  | 1 Gold    | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 5  | „ 2te „ „ 1 „ „   | 32 * „  | 2   | 22  | 1 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 6  | Delböer, } in Garten à 1/2 Pfund  | 32 * „  | 1   | 28  | 1 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 7  | Levante, } „ „  | 32 * „  | 1   | 28  | 1 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 8  | (Schäbiger (Albanier), } in 1 und 1/2 Pfund Dojen   | 32 * „  | 1   | 34  | 1 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 9  | „ ravier, } „ „   | 32 * „  | 1   | 34  | 1 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 10   | „ gebohler, sebig   | 32 * „  | 1   | 26  | 1 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 11   | „ gebohler, in Dojen à 1 Pfund und 1/2 Pfund  | 32 * „  | 1   | 28  | 1 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 12   | „ „ „ „   | 32 * „  | 1   | 22  | 1 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 13   | Serinar gebohler, in 1 Pfund Dojen (seim- oder grobfeinig)  | 32 * „  | 1   | 57  | 1 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 14   | Serinar gebohler, sebig (seim ober grobfeinig)  | 32 * „  | —   | 55  | 1 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| <b>B. Gefchnittene Rauch-Zabate.</b>                       |   |   |     |   |           |                 |     |     |     |     |     |
| a) S n P a t e n .   |   |   |     |   |           |                 |     |     |     |     |     |
| 1  | Geimter echter Zureißer   | 32 Gold   | 5   | 15  | —         | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 2  | Geimter echter Zureißer   | 8 * „   | 3   | 45  | —         | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 3  | Echter Zureißer   | 32 * „  | 1   | 12  | 8 Gold    | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 4  | (Peschuttener) Knaifer  | 32 * „  | 3   | 16  | 8 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 5  | Peschuttener Knaifer  | 32 * „  | 2   | 30  | 8 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 6  | Solländer-Stuhl   | 32 * „  | 1   | 48  | 8 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 7  | Grätsen 3 König, 1te Sorte  | 32 * „  | 1   | 12  | 8 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 8  | „ 2te „ „   | 32 * „  | 1   | 12  | 8 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 9  | „ 3te „ „   | 32 * „  | —   | 40  | 8 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 10   | Mittelfein 3 König  | 32 * „  | 2   | 30  | —         | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 11   | Geimter Ungarischer (Gäbeer, getünget, Gselmecker, Muscadelher, Verpelcher, Vöcher und Andraser)  | 8 * „   | —   | 54  | —         | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 12   | Echter Ungarischer, lang ober kurz geschritten  | 32 * „  | —   | 36  | 8 Gold    | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
|  | Mittelfeiner Ungarischer in blankem Papier  | 32 * „  | —   | —   | 8 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| b) S n B r i e f e n .                                     |   |   |     |   |           |                 |     |     |     |     |     |
| 13   | Solländer-Stuhl à 1 3/4 Gold  | 100 Stück   | 7   | 50  | 1 Stück   | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 14   | Porzellan-Raifer à 1 3/4 „  | 100 * „   | 6   | 10  | 1 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 15   | Echter Zureißer à 1 3/4 „   | 100 * „   | 4   | 44  | 1 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 16   | Grätsen 3 König à 1 3/4 „   | 100 * „   | 4   | 44  | 1 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 17   | Mittelfein 3 König à 1 3/4 „  | 100 * „   | 3   | 6   | 1 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 18   | Echter Ungarischer à 1 3/4 * „ lang ober kurz geschritten   | 100 * „   | 4   | 44  | 1 * „     | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| c) S r e d i n a r g e s c h n i t t e n e r , s e b i g . |   |   |     |   |           |                 |     |     |     |     |     |
| 19   | 1te Sorte: mit kurzem Schmitte für die Mittelfeingeränge  | 32 Gold   | —   | 14  | 2 Gold    | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 20   | 2te Sorte: mit langem Schmitte in der Mittelfeingeränge   | 32 * „  | —   | 19  | 1 1/2 * „ | —               | —   | —   | —   | —   | —   |
| 21   | 3te Sorte: Vorkrath, in dem übrigen Gewichte von Ungarn, Serbien, Slavonien, Siebenbürgen, der Wojwodina Serbien mit dem Zemeser Banate | 32 * „  | —   | 24  | 1 1/4 * „ | —               | —   | —   | —   | —   | —   |

### III. Dla Węgier, Kroacyi, Sławonii, Siedmiogrodu i Woje- wodziny z Banatem Temeskim.

| Liczba                              | Rodzaj tabaki i tytoniu.   | Przy sprzedaży                                |      |     |   |      |     |
|-------------------------------------|--|---|------|-----|---|------|-----|
|                                     |  | przez hurtowników<br>konsumentom hur-<br>towo |      |     | przez hurtowników<br>i trafikantów konsu-<br>mentom w małych<br>ilościach |      |     |
|                                     |  | za  | Złr. | kr. | za  | Złr. | kr. |
| <b>A. T a b a k a.</b>              |  |   |      |     |   |      |     |
| 1                                   | <i>Rapé Area Preta</i> , w puszkach po 14 i 7 funtów . . .   | 28 funtów                                     | 4    | 30  | —   | —    | —   |
| 2                                   | Paryzka <i>Rapé</i> , szczerza, w puszkach po 28 funtów . . .  | 28 " "  | 4    | 30  | —   | —    | —   |
| 3                                   | <i>Façon d'Espagne</i> , w puszkach blaszanych po ¼ funta  | 32 " "  | 3    | 24  | 1 funt  | —    | 7   |
| 4                                   | Wiedeńska <i>Rapé</i> 1. gatunku, w 1 funt. puszkach . . .   | 32 " "  | —    | 54  | 1 " "   | —    | 6   |
| 5                                   | " " 2. " " 1 " " " " . . .   | 32 " "  | 2    | 22  | 1 " "   | —    | 5   |
| 6                                   | <i>Debröer</i> , } w kartach po ½ funta . . . . .  | 32 " "  | 1    | 28  | 1 " "   | —    | 3   |
| 7                                   | <i>Levante</i> , } " " " " " " " " " " . . . . .   | 32 " "  | 1    | 28  | 1 " "   | —    | 3   |
| 8                                   | Galiczyjska (albańska), } w 1 i ½ funt. puszkach . . .   | 32 " "  | 1    | 34  | 1 " "   | —    | 3   |
| 9                                   | " rapowana, } " " " " " " " " " " . . . . .  | 32 " "  | 1    | 34  | 1 " "   | —    | 3   |
| 10                                  | " bejcowana, sama . . . . .  | 32 " "  | 1    | 26  | 1 " "   | —    | 3   |
| 11                                  | Czarna bejcowana, w ½ i 1 funtowych puszkach . . .   | 32 " "  | 1    | 28  | 1 " "   | —    | 3   |
| 12                                  | " sama . . . . .   | 32 " "  | 1    | 22  | 1 " "   | —    | 3   |
| 13                                  | Ordynaryjna bejcowana, w 1 funt. puszkach (drobna<br>lub gruba) . . . . .  | 32 " "  | —    | 57  | 1 " "   | —    | 2   |
| 14                                  | Ordynaryjna bejcowana, sama (drobna lub gruba) . . .   | 32 " "  | —    | 55  | 1 " "   | —    | 2   |
| <b>B. Tytonie krajane.</b>          |  |   |      |     |   |      |     |
| <i>a) w paczkach.</i>               |  |   |      |     |   |      |     |
| 1                                   | Najprzedniejszy szczerzo turecki . . . . .   | 32 funtów                                     | 5    | —   | —   | —    | —   |
| 2                                   | Przedni szczerzo turecki . . . . .   | 32 " "  | 3    | —   | —   | —    | —   |
| 3                                   | Szczerzo turecki . . . . .   | 32 " "  | 1    | 45  | 8 funtów  | —    | 20  |
| 4                                   | Krajany knaster . . . . .  | 32 " "  | 3    | 16  | 8 " "   | —    | 49  |
| 5                                   | Portoriko knaster . . . . .  | 32 " "  | 2    | 30  | 8 " "   | —    | 40  |
| 6                                   | Holender krul . . . . .  | 32 " "  | 1    | 48  | 8 " "   | —    | 30  |
| 7                                   | Extra przedni 3 królów, 1go gatunku . . . . .  | 32 " "  | 1    | 42  | 8 " "   | —    | 28  |
| 8                                   | " 3 " 2go " " " " " " " " " " . . . . .  | 32 " "  | 1    | 12  | 8 " "   | —    | 20  |
| 9                                   | Srednio przedni 3 " " " " " " " " " " " " . . . . .  | 32 " "  | —    | 40  | 8 " "   | —    | 11  |
| 10                                  | Najprzedniejszy węgierski (Faddeński, Letyński, Czet-<br>nekeński, Muszkatelski, Verpelecki, Vegeński,<br>Andrazański) . . . . .               | 32 " "  | 2    | —   | —   | —    | —   |
| 11                                  | Szczerzo węgierski, długo lub krótko krajany . . . . .   | 32 " "  | —    | 54  | 8 funtów  | —    | 15  |
| 12                                  | Srednio-przedni węgierski w papierze niebieskim . . .  | 32 " "  | —    | 36  | 8 " "   | —    | 10  |
| <i>b) w paczkach listowych.</i>     |  |   |      |     |   |      |     |
| 13                                  | Holender krul po 1⅜ funta . . . . .  | 100 sztuk                                     | 7    | 50  | 1 sztukę  | —    | 5   |
| 14                                  | Portoriko knaster po 1⅜ " " " " " " " " " " " " . . . . .  | 100 " "                                       | 6    | 10  | 1 " "   | —    | 4   |
| 15                                  | Szczerzo turecki po 1⅜ " " " " " " " " " " " " . . . . .   | 100 " "                                       | 4    | 44  | 1 " "   | —    | 3   |
| 16                                  | Extra przedni 3 królów po 1⅜ " " " " " " " " " " " " . . . . .   | 100 " "                                       | 4    | 44  | 1 " "   | —    | 3   |
| 17                                  | Srednio przedni 3 królów po 1⅜ " " " " " " " " " " " " . . . . .   | 100 " "                                       | 3    | 6   | 1 " "   | —    | 2   |
| 18                                  | Szczerzo węgierski, po 1⅜ funta długo lub krótko krajany   | 100 " "                                       | 4    | 44  | 1 " "   | —    | 3   |
| <i>c) Ordynaryjny krajany, sam.</i> |  |   |      |     |   |      |     |
| 19                                  | 1. gatunek: krótko krajany dla Pogranicza wojsk.   | 32 luty                                       | —    | 14  | 2 luty  | —    | 1   |
| 20                                  | 2. gatunek: długo krajany dla Pogranicza wojsk.  | 32 " "  | —    | 19  | 1½ " "  | —    | 1   |
| 21                                  | 3. gatunek: tytuń krajowy w reszcie obrębu wę-<br>gierskiego, Kroacyi, Sławonii, Siedmiogrodzie,<br>Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim. | 32 " "  | —    | 24  | 1¼ " "  | —    | 1   |



| Nummer                                | Tabak-Sorte   | Bei dem Verkaufe                                      |     |     |  |     |       |
|---------------------------------------|---|---|-----|-----|--|-----|-------|
|                                       |   | von den Großverchleifern an die Consumenten im Großen |     |     | von den Großverchleifern und Trafikanten an die Consumenten im Kleinen |     |       |
|                                       |   | für   | fl. | fr. | für  | fl. | fr.   |
| <b>C. Cigarren.</b>                   |   |   |     |     |  |     |       |
| Erzeugnisse der k. k. Tabak-Fabriken. |   |   |     |     |  |     |       |
| 1                                     | Lit. A. Cabanos, 5 1/2 Zoll lang in Kistchen (Panetelas-Form) | 100 Stück   | 4   | 30  | 1 Stück  | —   | 3     |
| 1                                     | Lit. A. Cabanos, 5 Zoll lang in Kistchen                      | 100 »   | 4   | 30  | } 1 »  | —   | 3     |
|                                       | » 5 » » » »   | 50 »  | 2   | 15  |  |     |       |
| 2                                     | Lit. B. Cuba, 4 1/2 » » » » Packeten                          | 100 »   | 3   | 50  | } 1 »  | —   | 2 1/2 |
|                                       | » 4 1/2 » » » » »   | 50 »  | 1   | 55  |  |     |       |
| 3                                     | Lit. C. Havana, 4 1/2 » » » » »                               | 100 »   | 3   | 50  | } 1 »  | —   | 2 1/2 |
|                                       | » 4 1/2 » » » » »   | 50 »  | 1   | 55  |  |     |       |
| 4                                     | Lit. D. Cuba, 4 1/4 » » » » »                                 | 100 »   | 3   | —   | } 1 »  | —   | 2     |
|                                       | » 4 1/4 » » » » »   | 50 »  | 1   | 30  |  |     |       |
| 5                                     | Lit. E. Havana, 4 1/4 » » » » »                               | 100 »   | 3   | —   | } 1 »  | —   | 2     |
|                                       | » 4 1/4 » » » » »   | 50 »  | 1   | 30  |  |     |       |
| 6                                     | Lit. F. Portorico, 3 3/4 » » » » »                            | 100 »   | 2   | —   | } 1 »  | —   | 1 1/2 |
|                                       | » 3 3/4 » » » » »   | 50 »  | 1   | —   |  |     |       |
| 7                                     | Lit. G. Mariländer, 3 3/4 » » » » »                           | 100 »   | 2   | —   | } 1 »  | —   | 1 1/2 |
|                                       | » 3 3/4 » » » » »   | 50 »  | 1   | —   |  |     |       |
| 8                                     | Lit. H. Gemischte, 3 3/4 » » » » »                            | 100 »   | 2   | —   | } 1 »  | —   | 1 1/2 |
|                                       | » 3 3/4 » » » » »   | 50 »  | 1   | —   |  |     |       |
| 9                                     | Lit. I. Domingo, 3 3/4 » » » » »                              | 100 »   | 2   | —   | } 1 »  | —   | 1 1/2 |
|                                       | » 3 3/4 » » » » »   | 50 »  | 1   | —   |  |     |       |
| 10                                    | Lit. K. Ordinäre ausländische, 4 Zoll lang, in Packeten       | 100 »   | 1   | 28  | 1 »  | —   | 1     |
| 11                                    | Lit. L. » inländische 4 3/4 » » » » »                         | 100 »   | 1   | 28  | 1 »  | —   | 1     |
| 12                                    | Lit. M. » » 3 2/3 » » » » »                                   | 100 »   | —   | 42  | 1 »  | —   | 1 1/2 |

| Nummer                           | Tabak-Sorte             | Bei dem Verkaufe an die Consumenten im Großen |          |                     | Bei dem Verkaufe an die Consumenten im Kleinen |        |     |
|----------------------------------|-------------------------|---|----------|---------------------|--|--------|-----|
|                                  |                         | Stücke in                                     |          | Preis für 100 Stück | pro 1 Stück                                    |        |     |
|                                  |                         | Packeten                                      | Kistchen |                     | fl.  | fr.    |     |
|                                  |                         |   |          | fl.                 | fr.  | fl.    | fr. |
| <b>D. Echte Havana-Cigarren.</b> |                         |   |          |                     |  |        |     |
| 1                                | Lanzas                  | —   | 50       | 28                  | —  | 17     |     |
| 2                                | Caballeros              | —   | 50       | 20                  | —  | 13     |     |
| 3                                | Cazadores               | —   | 50 100   | 16                  | 30   | 10     |     |
| 4                                | Regalias Nr. 1          | 25  | 100 250  | 10                  | 30   | 7      |     |
| 4                                | » » 2                   | 25  | 125      | 12                  | —  | 8      |     |
| »                                | » » 3                   | 25  | 100      | 14                  | —  | 9      |     |
| »                                | » » 4                   | 25  | 100      | 16                  | —  | 10 1/2 |     |
| 5                                | Panetelas               | 25  | 100.250  | 8                   | —  | 5 1/2  |     |
| 6                                | Damas                   | 25  | 100.2 0  | 6                   | 30   | 4 1/2  |     |
| 7                                | Millares Communes Nr. 1 | 25  | 100.250  | } 8                 | —  | 5 1/2  |     |
| »                                | » » 2                   | 25  | 500      |                     |  |        |     |
|                                  |                         |   | 100.250  | } 8                 | 30   | —      |     |
|                                  |                         |   | 500      |                     |  |        |     |

Der Verschleiß findet nur in den hiezu bestimmten Verschleißorten Statt.

| Liczba                             | Rodzaj tytoniu  | Przy sprzedaży                                |                    |                   |   |  |     |
|------------------------------------|---|---|--------------------|-------------------|---|--|-----|
|                                    |   | przez hurtowników<br>konsumentom hur-<br>towo |                    |                   | przez hurtowników<br>i trafikantów konsu-<br>mentom w małych<br>ilościach |  |     |
|                                    |   | za  | Złr.               | kr.               | za  | Złr.   | kr. |
| <b>C. Cygara.</b>                  |   |   |                    |                   |   |  |     |
| Wyroby c. k. fabryk tytoniu.       |   |   |                    |                   |   |  |     |
| 1                                  | Lit. A. Kabanos, 5½ cali długie w skrzyneczkach (forma Panetelas) | 100 sztuk                                     | 4                  | 30                | 1 sztukę  | —  | 3   |
| 2                                  | Lit. A. Kabanos, 5 cali długie w skrzyneczkach                    | 100 „   | 4                  | 30                | 1 „   | —  | 3   |
| 3                                  | Lit. B. Kuba, 4½ cali długie w paczkach                           | 50 „  | 2                  | 15                | 1 „   | —  | 3   |
| 4                                  | Lit. B. Kuba, 4½ „  | 100 „   | 3                  | 50                | 1 „   | —  | 2½  |
| 5                                  | Lit. C. Hawanna, 4½ „   | 50 „  | 1                  | 55                | 1 „   | —  | 2½  |
| 6                                  | Lit. C. Hawanna, 4½ „   | 100 „   | 3                  | 50                | 1 „   | —  | 2   |
| 7                                  | Lit. D. Kuba, 4¼ „  | 50 „  | 1                  | 55                | 1 „   | —  | 2   |
| 8                                  | Lit. D. Kuba, 4¼ „  | 100 „   | 3                  | —                 | 1 „   | —  | 2   |
| 9                                  | Lit. E. Hawanna, 4¼ „   | 50 „  | 1                  | 30                | 1 „   | —  | 2   |
| 10                                 | Lit. E. Hawanna, 4¼ „   | 100 „   | 3                  | —                 | 1 „   | —  | 2   |
| 11                                 | Lit. F. Portoriko, 3¾ „   | 50 „  | 1                  | 30                | 1 „   | —  | 2   |
| 12                                 | Lit. F. Portoriko, 3¾ „   | 100 „   | 2                  | —                 | 1 „   | —  | 1½  |
| 13                                 | Lit. G. Marylandzkie, 3¾ „  | 50 „  | 1                  | —                 | 1 „   | —  | 1½  |
| 14                                 | Lit. G. Marylandzkie, 3¾ „  | 100 „   | 2                  | —                 | 1 „   | —  | 1½  |
| 15                                 | Lit. H. mieszane, 3¾ „  | 50 „  | 1                  | —                 | 1 „   | —  | 1½  |
| 16                                 | Lit. H. mieszane, 3¾ „  | 100 „   | 2                  | —                 | 1 „   | —  | 1½  |
| 17                                 | Lit. I. Domingo, 3¾ „   | 50 „  | 1                  | —                 | 1 „   | —  | 1½  |
| 18                                 | Lit. I. Domingo, 3¾ „   | 100 „   | 2                  | —                 | 1 „   | —  | 1½  |
| 19                                 | Lit. I. Domingo, 3¾ „   | 50 „  | 1                  | —                 | 1 „   | —  | 1½  |
| 20                                 | Lit. K. Ordynaryjne zagraniczne, 4 cale długie w paczkach         | 100 „   | 1                  | 28                | 1 „   | —  | 1   |
| 21                                 | Lit. L. Ordynaryjne krajowe, 4¾ cale długie w paczkach            | 100 „   | 1                  | 28                | 1 „   | —  | 1   |
| 22                                 | Lit. M. 3⅔ „  | 100 „   | —                  | 42                | 1 „   | —  | ½   |
| Liczba                             | Rodzaj tytoniu  | Przy sprzedaży konsumentom<br>hurtowo         |                    |                   |   | Przy prze-<br>dazy konsu-<br>mentom<br>w małych<br>ilościach |     |
|                                    |   | Sztuki w                                      |                    | Cena<br>100 Sztuk | za 1 sztukę   |  |     |
|                                    |   | paczkach                                      | skrzynecz-<br>kach |                   | Złr.  | kr.  |     |
| <b>D. Cygara szczero-hawańskie</b> |   |   |                    |                   |   |  |     |
| 1                                  | Lanzas  | —   | 50                 | 28                | —   | —  | 17  |
| 2                                  | Kabateros   | —   | 50                 | 20                | —   | —  | 13  |
| 3                                  | Kazadores   | —   | 50.100             | 16                | 30  | —  | 10  |
| 4                                  | Regalias Nr. 1  | 25  | 100.250            | 10                | 30  | —  | 7   |
| 5                                  | „ 2   | 25  | 125                | 12                | —   | —  | 8   |
| 6                                  | „ 3   | 25  | 100                | 14                | —   | —  | 9   |
| 7                                  | „ 4   | 25  | 100                | 16                | —   | —  | 10½ |
| 8                                  | Panetelas   | 25  | 100.250            | 8                 | —   | —  | 5½  |
| 9                                  | Damas   | 25  | 100.250            | 6                 | 30  | —  | 4½  |
| 10                                 | Millares Kommunes Nr. 1   | 25  | 100.250            | 8                 | —   | —  | 5½  |
| 11                                 | „ 2   | 25  | 500                | 8                 | 30  | —  | —   |
| 12                                 | „ 2   | 25  | 100.250            | 8                 | 30  | —  | —   |
| 13                                 | „ 2   | 25  | 500                | 8                 | 30  | —  | —   |

Przedaz odbywać się jedynie może w przeznaczonych ku temu miejscach.

- Anmerkung.** 1. Die sub B. a. Post 2 aufgeführte, ganz feine türkische Rauch-Tabak-Sorte wird in zwei Qualitäten, einer leichteren und einer stärkeren, nach Belieben der Consumenten erfolgt, wovon die leichtere Sorte mit rothen und die stärkere mit blauen Etiquetten versehen ist.
2. Die unter B. a. Post 10 aufgeführten feinsten ungarischen Rauch-Tabake werden nur in soweit erfolgt, als die hierzu erforderlichen feinsten Original-Tabakblätter das Auslangen gewähren.
3. Bei Abnahme von 50 oder 25 Stück echter Havanna-Cigarren wird der Groß-Verschleißpreis im Verhältnisse der abgenommenen Cigarren-Menge entrichtet.
4. Die Kleinverschleißer beziehen in der Regel die Fabrikate von den Großverschleißern um dieselben Preise, welche die Consumenten an die Großverschleißer bei dem Kaufe im Großen zu entrichten haben, und es findet hierbei nur folgende Abweichung Statt:

|   |   |   |             |
|---|---|---|-------------|
| Von den Großverschleißern an die Kleinverschleißer und auch vom Gefälle an Erstere, wird berechnet: | } | Geschnittener Knaster, in Packeten, das Pfund zu 32 Loth mit . . . . .              | 3 fl. 2 fr. |
|   |   | 2te Sorte: Ordinär geschnittener Nr. 20 in der Militärgrenze, 5 Pfund . . . . .     | 1 » 33 »    |
|   |   | Landtabak Nr. 21, 5 Pfund . . . . .   | 1 » 53 »    |
|   |   | Kapirter Galizier und Galizier (Albanier), in Dojen, das Pfund zu 32 Loth . . . . . | 1 » 28 »    |

5. Die Verschleißer sind verpflichtet, die sub B. c. aufgeführten Rauch-Tabake den Käufern netto auszuwägen, und nur in dem Falle, als dieselben in Papier verlangt würden, berechtigt, das Papier mitzuwägen, und das Gewicht des Papiers in das Netto einzubeziehen.
6. Die sub B. c. aufgeführte Rauch-Tabak-Sorte, Tarifs-Nr. 19, wird nur in limitirter Menge zum Verschleiß in der Militärgrenze erfolgt.
7. Rückfichtlich der sub B. c. aufgeführten Rauch-Tabak-Sorte, Tarifs-Nr. 20, ist den Verschleißern die Verpflichtung nicht auferlegt, sich damit zu versehen.

**Tarif der Lizenz-Gebühren für Gegenstände des Tabak-Monopols.**

1. Für ausländische rohe Tabakblätter, welche auf gesetzmäßige Art eingeführt werden, ferner für inländische rohe Tabakblätter und für inländische Rauch- und Schnupf-Tabak-Fabrikate . . . . .
2. Für ausländische rohe Tabakblätter, welche nicht auf gesetzlichem Wege eingebracht wurden, dann für ausländische Rauch- und Schnupf-Tabak-Fabrikate . . . . .

| Maßstab       | Betrag |     |
|---------------|--------|-----|
|               | fl.    | fr. |
| 1 Pfund netto | 2      | —   |
| 1 » »         | 2      | 30  |

- Uwaga.**
1. Przytoczony pod *B. a.* pozycya 2 zupełnie przedni tytuń turecki wydaje się w dwóch gatunkach, słabszym i mocniejszym, wedle upodobania konsumentów, z których gatunek lżejszy czerwoną, mocniejszy niebieską opatrzone jest etykietą.
  2. Przywiedzione pod *B. a.* najprzedniejsze tytonie węgierskie o tyle tylko będą wydawane, o ile na to wystarczą potrzebne ku temu najprzedniejsze oryginalne liście tytoniowe.
  3. Przy odbieraniu 25 lub 50 sztuk cygar szczerobawańskich płaci się cenę sprzedaży hurtownej w stosunku odebranej ilości cygar.
  4. Przedający w małych ilościach odbierają zwykle fabrykaty od hurtowników po tej samej cenie, jak konsumenci, którzy odbierają od hurtowników przeznaczone do hurtownej sprzedaży ilości, przyczem następujące tylko mają miejsce wyjątki:
 

|  |   |  |              |
|--|---|--|--------------|
| Od hurtowników sprzedającym w małych ilościach i również takim od Skarbu, oblicza się: | } | Krajany knaster, w paczkach funt po 32 luty  |              |
|  |   | na . . . . .   | 3 Zlr. 2 kr. |
|  |   | Drugi gatunek: Ordynaryjno krajany Nr. 20 w Pograniczu wojskowym, 5 funtów . . . . . | 1 „ 33 „     |
|  |   | Tytuń krajowy Nr. 21, 5 funtów . . . . .   | 1 „ 53 „     |
|  |   | Rapowana galicyjska i galicyjska (albańska) w puszkach, funt po 32 luty . . . . .    | 1 „ 28 „     |
  5. Przedający są obowiązani przytoczony pod *B. c.* tytuń odważyć kupującym *netto*, i w tym jedynie wypadku gdyby takowego zażądano w papierze, upoważnieni są do zważenia papieru i wciągnięcia wagi papieru w *netto*.
  6. Przytoczony pod *B. c.* gatunek tytoniu, Nr. taryfy 19, wydaje się na sprzedaż do Pogranicza wojskowego jedynie w ilości ograniczonej.
  7. Względem przywiedzonego pod *B. c.* gatunku tytoniu, Nr. taryfy 20, nie nakłada się sprzedającym obowiązku zaopatrzenia się takowym.

### Taryfa należności licencyjalnych za przedmioty monopolu tytoniowego.

1. Za zagraniczne surowe liście tytoniowe, sprowadzane sposobem, zgodnym z przepisami, niemniej za krajane surowe liście tytoniu i za krajowe fabrykaty tytoniu i tabaki . . . . .
2. Za zagraniczne surowe liście tytoniu, sprowadzone nie przepisana prawem drogą, również za zagraniczne fabrykaty tytoniu i tabaki . . . . .

| Wymiar       | Kwota |     |
|--------------|-------|-----|
|              | Zlr.  | kr. |
| 1 funt netto | 2     | —   |
| 1 „ „        | 2     | 30  |

## IV. Für West- und Ostgalien.

| Nummer                               | S a n n t s z u r r e                       | Bei dem Verkauf |     |     |       | Bei dem Verkauf |      |    |    |
|--------------------------------------|---|-----------------|-----|-----|-------|-----------------|------|----|----|
|                                      |   | Stück           | fl. | kr. | Stück | fl.             | kr.  |    |    |
| <b>A. Schnupf-Tabake.</b>            |   |                 |     |     |       |                 |      |    |    |
| 1                                    | Rapé Area Preis, in Dosen à 14 und à 7 Loth | 28 Loth         | 4   | 1   | 30    | —               | —    | —  | —  |
| 2                                    | Pariser Kapé, edler, in Dosen à 28 Loth     | 7 „             | 1   | 1   | 7 1/2 | —               | —    | —  | —  |
| 3                                    | Facon d'Espagne, in Stiehdosen à 1/4 Pfund  | 28 „            | 1   | 1   | 30    | —               | —    | —  | —  |
| 4                                    | Wiener Kapé, 1te Sorte, in 1 Pfund Dosen    | 32 „            | 2   | 2   | 24    | 1               | Loth | —  | 7  |
| 5                                    | „ 2te „ „ „                                 | 32 „            | 2   | 2   | 34    | 1               | „    | —  | 6  |
| 6                                    | „ „ „ „                                     | 32 „            | 2   | 2   | 22    | 1               | „    | —  | 5  |
| 7                                    | Behrer, } in 1/2 Pfund-Sorten               | 32 „            | 1   | 1   | 28    | 1               | „    | —  | 3  |
| 8                                    | Levante, } in 1 und 1/2 Pfund Dosen         | 32 „            | 1   | 1   | 28    | 1               | „    | —  | 3  |
| 9                                    | „ raporter, ledig                           | 32 „            | 1   | 1   | 26    | 1               | „    | —  | 3  |
| 10                                   | „ gebrüht, ledig                            | 32 „            | —   | —   | 55    | 1               | „    | —  | 2  |
| <b>B. Geschnittene Rauch-Tabake.</b> |   |                 |     |     |       |                 |      |    |    |
| a) In Paketen.                       |   |                 |     |     |       |                 |      |    |    |
| 1                                    | Großes edler Zurethger                      | 32 Loth         | 5   | 1   | 15    | —               | —    | —  | —  |
| 2                                    | „ „ „                                       | 8 „             | 1   | 3   | 45    | —               | —    | —  | —  |
| 3                                    | „ „ „                                       | 32 „            | —   | 1   | 12    | —               | —    | —  | 20 |
| 4                                    | Edler Zurethger                             | 8 „             | 1   | 3   | 16    | 8               | Loth | —  | 20 |
| 5                                    | Geschnittener Krauser                       | 32 „            | 1   | 3   | 40    | 8               | „    | —  | 49 |
| 6                                    | Portorico-Krauser                           | 32 „            | 2   | 2   | 38    | 8               | „    | —  | 40 |
| 7                                    | Großes edler                                | 32 „            | 1   | 1   | 42    | 8               | „    | —  | 30 |
| 8                                    | „ „ „                                       | 32 „            | 1   | 1   | 12    | 8               | „    | —  | 28 |
| 9                                    | Mittelfein 3 Söng                           | 32 „            | 1   | 1   | 40    | 8               | „    | —  | 20 |
| 10                                   | Edler Ungar                                 | 32 „            | —   | —   | 54    | 8               | „    | —  | 11 |
| b) in Stricken.                      |   |                 |     |     |       |                 |      |    |    |
| 11                                   | Kolländer-Ruß à 1 3/4 Loth                  | 100 Stück       | 7   | 50  | 1     | Stück           | —    | 5  |    |
| 12                                   | Portorico-Krauser à 1 3/4 „                 | 100 „           | 6   | 10  | 1     | „               | —    | 4  |    |
| 13                                   | Edler Zurethger à 1 3/4 „                   | 100 „           | 4   | 41  | 1     | „               | —    | 3  |    |
| 14                                   | Extrakt 3 Söng à 1 3/4 „                    | 100 „           | 4   | 44  | 1     | „               | —    | 3  |    |
| 15                                   | Mittelfein 3 Söng à 1 3/4 „                 | 100 „           | 3   | 6   | —     | „               | —    | 2  |    |
| 16                                   | Geschnittener ungarischer, à 1 3/4 Loth     | 100 „           | 3   | —   | —     | „               | —    | 2  |    |
| 17                                   | „ „ „ „                                     | 100 „           | 1   | 30  | —     | „               | —    | 1  |    |
| <b>C. Beschnittene Rauch-Tabake.</b> |   |                 |     |     |       |                 |      |    |    |
| 1                                    | Parma-Krauser in Rollen                     | 32 Loth         | 4   | 30  | 8     | Loth            | 1    | 14 |    |
| 2                                    | „ „ „ „                                     | 32 „            | —   | 40  | 8     | „               | —    | 11 |    |

## IV. Dla Galicyi wschodniej i zachodniej.

| Liczba                       | Rodzaj tabaki i tytoniu                                     | Przy sprzedaży                                |      |     |   |      |     |
|------------------------------|---|---|------|-----|---|------|-----|
|                              |   | przez hurtowników<br>konsumentom hur-<br>towo |      |     | przez hurtowników<br>i trafikantów konsumen-<br>tom w małych<br>ilościach |      |     |
|                              |   | za  | Zlr. | kr. | za  | Zlr. | kr. |
| <b>A. T a b a k a.</b>       |   |   |      |     |   |      |     |
| 1                            | <i>Rapé Area preta</i> , w puszkach po 14 i 7 łutów . . . { | 28 łutów                                      | 4    | 30  | —   | —    | —   |
| 2                            | <i>Paryzka Rapé</i> , szczerza w puszkach po 28 łutów . . . | 7 „   | 1    | 7½  | —   | —    | —   |
| 3                            | <i>Façon d'Espagne</i> , w puszkach blaszanych po ¼ funta   | 28 „  | 4    | 30  | —   | —    | —   |
| 4                            | Wiedeńska <i>Rapé</i> , 1. gatunku, w 1 funtowych puszkach  | 32 „  | 3    | 24  | 1 łut   | —    | 7   |
| 5                            | „ 2. „ 1 „  | 32 „  | 2    | 54  | 1 „   | —    | 6   |
| 6                            | <i>Debrüer</i> , } w ½ funtowych kartach . . . . .          | 32 „  | 2    | 22  | 1 „   | —    | 5   |
| 7                            | <i>Levante</i> , } „  | 32 „  | 1    | 28  | 1 „   | —    | 3   |
| 8                            | Galicyjska (albańska), } w 1 i ½ funt. puszkach . .         | 32 „  | 1    | 28  | 1 „   | —    | 3   |
| 9                            | „ rapowana, } „   | 32 „  | 1    | 26  | 1 „   | —    | 3   |
| 10                           | „ bejcowana, sama . . . . .                                 | 32 „  | —    | 55  | 1 „   | —    | 2   |
| <b>B. Tytonie krajane.</b>   |   |   |      |     |   |      |     |
| a) w paczkach.               |   |   |      |     |   |      |     |
| 1                            | Najprzedniejszy szczerzo Turecki . . . . . {                | 32 łutów                                      | 5    | —   | —   | —    | —   |
| 2                            | Przedni szczerzo turecki . . . . . {                        | 8 „   | 1    | 15  | —   | —    | —   |
| 3                            | Szczerzo turecki . . . . .                                  | 32 „  | 3    | —   | —   | —    | —   |
| 4                            | Krajany knaster . . . . .                                   | 8 „   | —    | 45  | —   | —    | —   |
| 5                            | Portoriko knaster . . . . .                                 | 32 „  | 1    | 12  | 8 łutów   | —    | 20  |
| 6                            | Holender krul . . . . .                                     | 32 „  | 3    | 16  | 8 „   | —    | 49  |
| 7                            | Extra przedni 3 królów, 1. gatunku . . . . .                | 32 „  | 2    | 30  | 8 „   | —    | 40  |
| 8                            | „ 3 „ 2. „ . . . . .  | 32 „  | 1    | 48  | 8 „   | —    | 30  |
| 9                            | Średnio przedni 3 „ . . . . .                               | 32 „  | 1    | 42  | 8 „   | —    | 28  |
| 10                           | Szczerzo węgierski . . . . .                                | 32 „  | —    | 12  | 8 „   | —    | 20  |
|                              |   |   |      | 40  | 8 „   | —    | 11  |
|                              |   |   |      | 54  | 8 „   | —    | 15  |
| b) w paczkach listowych.     |   |   |      |     |   |      |     |
| 11                           | Holender krul po 1⅜ łuta . . . . .                          | 100 sztuk                                     | 7    | 50  | 1 sztuka  | —    | 5   |
| 12                           | Portoriko knaster po 1⅜ „ . . . . .                         | 100 „   | 6    | 10  | 1 „   | —    | 4   |
| 13                           | Szczerzo turecki po 1⅜ „ . . . . .                          | 100 „   | 4    | 44  | 1 „   | —    | 3   |
| 14                           | Extra przedni 3 królów po 1⅜ „ . . . . .                    | 100 „   | 4    | 44  | 1 „   | —    | 3   |
| 15                           | Średnio przedni 3 królów po 1⅜ „ . . . . .                  | 100 „   | 3    | 6   | 1 „   | —    | 2   |
| 16                           | Krajany węgierski po 1⅞ „ . . . . .                         | 100 „   | 3    | —   | 1 „   | —    | 2   |
| 17                           | „ ordynaryjny po 1⅞ „ . . . . .                             | 100 „   | 1    | 30  | 1 „   | —    | 1   |
| <b>C. Tytonie przędzone.</b> |   |   |      |     |   |      |     |
| 1                            | <i>Varinas</i> -knaster w zwitkach . . . . .                | 32 łutów                                      | 4    | 30  | 8 łutów   | 1    | 14  |
| 2                            | Hanauskie zwitki . . . . .                                  | 32 „  | —    | 40  | 8 „   | —    | 11  |

| Nummer                                | Tabak-Sorte   | Bei dem Verkaufe                                       |          |                     |   |  |        |
|---------------------------------------|---|--|----------|---------------------|---|--|--------|
|                                       |   | von den Großverschleißern an die Consumenten im Großen |          |                     | von den Großverschleißern und Trafikanten an die Consumenten im Kleinen |  |        |
|                                       |   | Sür  | fl.      | fr.                 | Sür   | fl.  | fr.    |
| <b>D. Cigarren.</b>                   |   |  |          |                     |   |  |        |
| Erzeugnisse der k. k. Tabak-Fabriken. |   |  |          |                     |   |  |        |
| 1                                     | Lit. A. Cabanos, 5 1/3 Zoll lang in Kistchen (Panetelas-Form) | 100 Stück  | 4        | 30                  | 1 Stück   | —  | 3      |
|                                       | Lit. A. Cabanos, 5 Zoll lang in Kistchen                      | 100 »  | 4        | 30                  | 1 »   | —  | 3      |
| 2                                     | » 5 » » » »   | 50 »   | 2        | 15                  |   |  |        |
|                                       | Lit. B. Cuba, 4 1/2 » » » Packeten                            | 100 »  | 3        | 50                  | 1 »   | —  | 2 1/2  |
|                                       | » 4 1/2 » » » »   | 50 »   | 1        | 55                  |   |  |        |
| 3                                     | Lit. C. Havanna, 4 1/2 » » » »                                | 100 »  | 3        | 50                  | 1 »   | —  | 2 1/2  |
|                                       | » 4 1/2 » » » »   | 50 »   | 1        | 55                  |   |  |        |
| 4                                     | Lit. D. Cuba, 4 1/4 » » » »                                   | 100 »  | 3        | —                   | 1 »   | —  | 2      |
|                                       | » 4 1/4 » » » »   | 50 »   | 1        | 30                  |   |  |        |
| 5                                     | Lit. E. Havanna, 4 1/4 » » » »                                | 100 »  | 3        | —                   | 1 »   | —  | 2      |
|                                       | » 4 1/4 » » » »   | 50 »   | 1        | 30                  |   |  |        |
| 6                                     | Lit. F. Portorico, 3 3/4 » » » »                              | 100 »  | 2        | —                   | 1 »   | —  | 1 1/2  |
|                                       | » 3 3/4 » » » »   | 50 »   | 1        | —                   |   |  |        |
| 7                                     | Lit. G. Mariländer, 3 3/4 » » » »                             | 100 »  | 2        | —                   | 1 »   | —  | 1 1/2  |
|                                       | » 3 3/4 » » » »   | 50 »   | 1        | —                   |   |  |        |
| 8                                     | Lit. H. Gemischte, 3 3/4 » » » »                              | 100 »  | 2        | —                   | 1 »   | —  | 1 1/2  |
|                                       | » 3 3/4 » » » »   | 50 »   | 1        | —                   |   |  |        |
| 9                                     | Lit. I. Domingo, 3 3/4 » » » »                                | 100 »  | 2        | —                   | 1 »   | —  | 1 1/2  |
|                                       | » 3 3/4 » » » »   | 50 »   | 1        | —                   |   |  |        |
| 10                                    | Lit. K. Ordinaire ausländische, 4 Zoll lang, in Packeten      | 100 »  | 1        | 28                  | 1 »   | —  | 1      |
| 11                                    | Lit. L. » inländische 4 3/4 » » » »                           | 100 »  | 1        | 28                  | 1 »   | —  | 1      |
| 12                                    | Lit. M. » 3 2/3 » » » »                                       | 100 »  | —        | 42                  | 1 »   | —  | 1 1/2  |
| 13                                    | Lit. N. Virginier-Cigarren in Packeten à 50 Stück             | 100 »  | 2        | 18                  | 1 »   | —  | 1 1/2  |
|                                       | » » » » 50 »  | 50 »   | 1        | 9                   |   |  |        |
| Nummer                                | Tabak-Sorte   | Bei dem Verkaufe an die Consumenten im Großen          |          |                     |   | Bei dem Verkaufe an die Consumenten im Kleinen |        |
|                                       |   | Stücke in  |          | Preis für 100 Stück |   | pr. 1 Stück                                    |        |
|                                       |   | Packeten   | Kistchen | fl.                 | fr.   | fl.  | fr.    |
| <b>E. Echte Havanna-Cigarren.</b>     |   |  |          |                     |   |  |        |
| 1                                     | Lanzas  | —  | 50       | 28                  | —   | —  | 17     |
| 2                                     | Caballeros  | —  | 50       | 20                  | —   | —  | 13     |
| 3                                     | Cazadores   | —  | 50.100   | 16                  | 30  | —  | 10     |
| 4                                     | Regalias Nr. 1  | 25   | 100.250  | 10                  | 30  | —  | 7      |
| »                                     | » 2   | 25   | 125      | 12                  | —   | —  | 8      |
| »                                     | » 3   | 25   | 100      | 14                  | —   | —  | 9      |
| »                                     | » 4   | 25   | 100      | 16                  | —   | —  | 10 1/2 |
| 5                                     | Panetelas   | 25   | 100.250  | 8                   | —   | —  | 5 1/2  |
| 6                                     | Damas   | 25   | 100.250  | 6                   | 30  | —  | 4 1/2  |
| 7                                     | Millares Communes Nr. 1                                       | 25   | 100.250  | 8                   | —   | —  | 5 1/2  |
| »                                     | » 2   | 25   | 500      |                     |   |  |        |
|                                       |   |  | 100.250  | 8                   | 30  | —  | —      |
|                                       |   |  | 500      |                     |   |  |        |

Der Verschleiß findet nur in den hiezu bestimmten Verschleißorten Statt.

| Liczba                             | Rodzaj tytoniu   | Przy sprzedaży                                |               |                |  |   |        |
|------------------------------------|--|---|---------------|----------------|--|---|--------|
|                                    |  | przez hurtowników<br>konsumentom hur-<br>towo |               |                | przez hurtowników<br>i trafikantów konsumentom w małych<br>ilościach |   |        |
|                                    |  | za  | Złr.          | kr.            | za   | Złr.  | kr.    |
| <b>D. Cygara.</b>                  |  |   |               |                |  |   |        |
| Wyroby c. k. fabryk tytoniu.       |  |   |               |                |  |   |        |
| 1                                  | Lit. A. Kabanos, 5 1/3 cali długie w skrzyneczkach (forma Panctelas) | 100 sztuk                                     | 4             | 30             | 1 sztukę   | —   | 3      |
|                                    | Lit. A. Kabanos, 5 cali długie w skrzyneczkach                       | 100 „   | 4             | 30             | 1 „  | —   | 3      |
|                                    | 5  | 50 „  | 2             | 15             | 1 „  | —   | 3      |
| 2                                  | Lit. B. Kuba, 4 1/2 cala długie w paczkach                           | 100 „   | 3             | 50             | 1 „  | —   | 2 1/2  |
|                                    | 4 1/2  | 50 „  | 1             | 55             | 1 „  | —   | 2 1/2  |
| 3                                  | Lit. C. Hawanna, 4 1/2 „   | 100 „   | 3             | 50             | 1 „  | —   | 2 1/2  |
|                                    | 4 1/2  | 50 „  | 1             | 55             | 1 „  | —   | 2 1/2  |
| 4                                  | Lit. D. Kuba, 4 1/4 „  | 100 „   | 3             | —              | 1 „  | —   | 2      |
|                                    | 4 1/4  | 50 „  | 1             | 30             | 1 „  | —   | 2      |
| 5                                  | Lit. E. Hawanna, 4 1/4 „   | 100 „   | 3             | —              | 1 „  | —   | 2      |
|                                    | 4 1/4  | 50 „  | 1             | 30             | 1 „  | —   | 2      |
| 6                                  | Lit. F. Portoriko, 3 3/4 „   | 100 „   | 2             | —              | 1 „  | —   | 1 1/2  |
|                                    | 3 3/4  | 50 „  | 1             | —              | 1 „  | —   | 1 1/2  |
| 7                                  | Lit. G. Marylandzkie, 3 3/4 „  | 100 „   | 2             | —              | 1 „  | —   | 1 1/2  |
|                                    | 3 3/4  | 50 „  | 1             | —              | 1 „  | —   | 1 1/2  |
| 8                                  | Lit. H. mieszane, 3 3/4 „  | 100 „   | 2             | —              | 1 „  | —   | 1 1/2  |
|                                    | 3 3/4  | 50 „  | 1             | —              | 1 „  | —   | 1 1/2  |
| 9                                  | Lit. I. Domingo, 3 3/4 „   | 100 „   | 2             | —              | 1 „  | —   | 1 1/2  |
|                                    | 3 3/4  | 50 „  | 1             | —              | 1 „  | —   | 1 1/2  |
| 10                                 | Lit. K. Ordynaryjne zagraniczne, 4 cale długie w paczkach            | 100 „   | 1             | 28             | 1 „  | —   | 1      |
| 11                                 | Lit. L. Ordynaryjne krajowe, 4 3/4 cale długie w paczkach            | 100 „   | 1             | 28             | 1 „  | —   | 1      |
| 12                                 | Lit. M. 3 3/4  | 100 „   | —             | 42             | 1 „  | —   | 1 1/2  |
| 13                                 | Lit. N. Wirgińskie cygara w paczkach po 50 sztuk                     | 100 „   | 2             | 18             | 1 „  | —   | 1 1/2  |
|                                    |  | 50 „  | 1             | 9              | 1 „  | —   | 1 1/2  |
| Liczba                             | Rodzaj tytoniu   | Przy sprzedaży konsumentom hurtowo            |               |                |  | Przy sprzedaży konsumentom w małych ilościach |        |
|                                    |  | Sztuki w                                      |               | Cena 100 Sztuk |  | za 1 sztukę                                   |        |
|                                    |  | paczkach                                      | skrzyneczkach | Złr.           | kr.  | Złr.  | kr.    |
|                                    |  |   |               |                |  |   |        |
| <b>E. Cygara szczero-hawańskie</b> |  |   |               |                |  |   |        |
| 1                                  | Lanzas   | —   | 50            | 28             | —  | —   | 17     |
| 2                                  | Kabaleros  | —   | 50            | 20             | —  | —   | 13     |
| 3                                  | Kazadores  | —   | 50.100        | 16             | 30   | —   | 10     |
| 4                                  | Regalias Nr. 1   | 25  | 100.250       | 10             | 30   | —   | 7      |
|                                    | 2  | 25  | 125           | 12             | —  | —   | 8      |
|                                    | 3  | 25  | 100           | 14             | —  | —   | 9      |
|                                    | 4  | 25  | 100           | 16             | —  | —   | 10 1/2 |
| 5                                  | Panctelas  | 25  | 100.250       | 8              | —  | —   | 5 1/2  |
| 6                                  | Damas  | 25  | 100.250       | 6              | 30   | —   | 4 1/2  |
| 7                                  | Millares Kommunes Nr. 1  | 25  | 100.250       | 8              | —  | —   | 5 1/2  |
|                                    | 2  | 25  | 500           | 8              | 30   | —   | —      |
|                                    |  |   | 100.250       | 8              | 30   | —   | —      |
|                                    |  |   | 500           | 8              | 30   | —   | —      |

Przedaż odbywać się jedynie może w przeznaczonych ku temu miejscach.



**Anmerkung.** 1. Bei Abnahme von 50 oder 25 Stück echter Havanna-Cigarren wird der Groß-Verschleißpreis im Verhältnisse der abgenommenen Cigarren-Menge entrichtet.

2. Die Kleinverschleißer beziehen in der Regel die Fabrikate von den Großverschleißern um dieselben Preise, welche die Consumenten an die Großverschleißer bei dem Kaufe im Großen zu entrichten haben, und es findet hierbei nur folgende Abweichung Statt:

|   |   |   |
|---|---|---|
| Von den Großverschleißern an<br>die Kleinverschleißer und<br>vom Gefälle an Erstere,<br>wird berechnet: | } | Geschmittener Knaster, in Packeten, das Pfund<br>zu 32 Loth mit . . . . . 3 fl. 2 kr. |
|---|---|---|

3. Die sub B. a. Post 2 aufgeführte, ganz feine türkische Rauch-Tabak-Sorte wird in zwei Qualitäten, einer leichteren und einer stärkeren, nach Belieben der Consumenten erfolgt, wovon die leichtere Sorte mit rothen, und die stärkere mit blauen Etiquetten versehen ist.

**Tarif der Licenz-Gebühren für Gegenstände des Tabak-Monopols.**

1. Für ausländische rohe Tabakblätter, welche auf gesetzliche Art eingeführt werden, ferner für inländische rohe Tabakblätter und für inländische Rauch- und Schnupf-Tabak-Fabrikate . . . . .
2. Für ausländische rohe Tabakblätter, welche nicht auf gesetzlichem Wege eingebracht wurden, dann für ausländische Rauch- und Schnupf-Tabak-Fabrikate . . . . .

| Maßstab       | Betrag |     |
|---------------|--------|-----|
|               | fl.    | kr. |
| 1 Pfund netto | 2      | —   |
| 1 » »         | 2      | 30  |

**Uwaga.** 1. Przy odbieraniu 50 lub 25 sztuk cygar szczerohawańskich odpłaca się cena sprzedaży hurtownej w stosunku odebranej ilości cygar.

2. Przedający w małych ilościach odbierają w zasadzie fabrykaty od hurtowników za tę samą cenę, jak konsumenci, którzy od hurtowników odbierają przeznaczone do hurtownej sprzedaży ilości tytoniu, przyczém mają miejsce następujące tylko wyjątki:

|   |   |  |
|---|---|--|
| Od hurtowników sprzedającym w małych ilościach i również tamtym od Skarbu, oblicza się: | } | Krajany knaster w paczkach, funt po 32 funtów<br>na . . . . . 3 Złr. 2 kr. |
|---|---|--|

3. Przytoczony pod *B. a.* pozycya 2 zupełnie przedni tytuń turecki wydaje się w dwóch gatunkach, słabszym i mocniejszym, wedle upodobania konsumentów, z których gatunek lżejszy czerwoną, mocniejszy niebieską opatrzony jest etykietą.

### Taryfa należytości licencyalnych za przedmioty monopolu tytoniowego.

1. Za zagraniczne surowe liście tytoniowe, sprowadzone sposobem, zgodnym z przepisami, niemniej za krajowe surowe liście tytoniu i za krajowe fabrykaty tytoniu i tabaki . . . . .
2. Za zagraniczne surowe liście tytoniu, sprowadzone nie przepisana prawem drogą, również za zagraniczne fabrykaty tytoniu i tabaki . . . . .

| Wymiar.      | Kwota |     |
|--------------|-------|-----|
|              | Złr.  | kr. |
| 1 funt netto | 2     | —   |
| 1 „ „        | 2     | 30  |

## V. Für Steiermark, Kärnthen und Krain.

| Nummer                               | Tabak-Sorte  | Bei dem Verkaufe   |     |     |   |     |     |
|--------------------------------------|--|--|-----|-----|---|-----|-----|
|                                      |  | von den Großverschleißern<br>an die Consumenten<br>im Großen |     |     | von den Großverschleißern<br>und Trankanten<br>an die Consumenten<br>im Kleinen |     |     |
|                                      |  | Für  | fl. | fr. | Für   | fl. | fr. |
| <b>A. Schnupf-Tabake.</b>            |  |  |     |     |   |     |     |
| 1                                    | Rapé Area Preta, in Dosen à 14 und à 7 Loth . . .      | 28 Loth  | 4   | 30  | —   | —   | —   |
| 2                                    | Pariser Rapé echter, in Dosen à 28 Loth . . .          | 7 »  | 1   | 7½  | —   | —   | —   |
| 3                                    | Façon d'Espagne, in Blechbüchsen à ¼ Pfund . . .       | 28 »   | 4   | 30  | —   | —   | —   |
| 4                                    | Wiener Rapé, 1te Sorte, in 1 Pfund Dosen . . .         | 32 »   | 3   | 24  | 1 Loth  | —   | 7   |
| 5                                    | » 2te » » 1 » » . . .                                  | 32 »   | 2   | 54  | 1 »   | —   | 6   |
| 6                                    | Gingé, in ½ Pfund Dosen . . .                          | 32 »   | 2   | 22  | 1 »   | —   | 5   |
| 7                                    | Radica paesana grossetta e sottile, in ½ Pfund Karten  | 32 »   | 2   | 24  | 1 »   | —   | 5   |
| 8                                    | Rapé punta Virginia, in Dosen à 28 Loth . . .          | 32 »   | 2   | 24  | 1 »   | —   | 5   |
| 9                                    | Scaglia di lusso grossetta e sottile, in ½ Pfund Dosen | 28 »   | 2   | —   | —   | —   | —   |
| 10                                   | Debröer, } in ½ Pfund Karten . . . . .                 | 32 »   | 1   | 56  | 1 »   | —   | 4   |
| 11                                   | Levante, } . . . . .                                   | 32 »   | 1   | 28  | 1 »   | —   | 3   |
| 12                                   | Sanspareil, } . . . . .                                | 32 »   | 1   | 28  | 1 »   | —   | 3   |
| 13                                   | Fourlano, } in 1 Pfund Dosen . . . . .                 | 32 »   | 1   | 28  | 1 »   | —   | 3   |
| 14                                   | Tiroler, feiner und rapirter, } . . . . .              | 32 »   | 1   | 28  | 1 »   | —   | 3   |
| 15                                   | Extra gebeizter, } . . . . .                           | 32 »   | 1   | 28  | 1 »   | —   | 3   |
| 16                                   | Schwarz gebeizter, } in 1 und ½ Pfund Dosen . . . . .  | 32 »   | 1   | 28  | 1 »   | —   | 3   |
| 17                                   | Galtzier (Albaner), } . . . . .                        | 32 »   | 1   | 34  | 1 »   | —   | 3   |
| 18                                   | » rapirter, } . . . . .                                | 32 »   | 1   | 34  | 1 »   | —   | 3   |
| 19                                   | » gebeizter, ledig . . . . .                           | 32 »   | 1   | 26  | 1 »   | —   | 3   |
| 20                                   | Ordinär gebeizter . . . . .                            | 32 »   | —   | 55  | 1 »   | —   | 2   |
| 21                                   | Radica, ordinär . . . . .                              | 32 »   | —   | 56  | 1 »   | —   | 2   |
| <b>B. Geschnittene Rauch-Tabake.</b> |  |  |     |     |   |     |     |
| a) In Packeten.                      |  |  |     |     |   |     |     |
| 1                                    | Feinster echter Türkischer . . . . .                   | 32 Loth  | 5   | —   | —   | —   | —   |
| 2                                    | Feiner echter Türkischer . . . . .                     | 8 »  | 1   | 15  | —   | —   | —   |
| 3                                    | Echter Türkischer . . . . .                            | 32 »   | 3   | —   | —   | —   | —   |
| 4                                    | Gechnittener Knaster . . . . .                         | 8 »  | —   | 45  | —   | —   | —   |
| 5                                    | Vortorico-Knaster . . . . .                            | 32 »   | 1   | 12  | 8 Loth  | —   | 20  |
| 6                                    | Holländer-Krull . . . . .                              | 32 »   | 3   | 16  | 8 »   | —   | 49  |
| 7                                    | Extrafein 3 König, 1te Sorte . . . . .                 | 32 »   | 2   | 30  | 8 »   | —   | 40  |
| 8                                    | » 3 » 2te » . . . . .                                  | 32 »   | 1   | 48  | 8 »   | —   | 30  |
| 9                                    | Mittelfein 3 König . . . . .                           | 32 »   | 1   | 42  | 8 »   | —   | 28  |
| 10                                   | Echter Ungar . . . . .                                 | 32 »   | 1   | 12  | 8 »   | —   | 20  |
|                                      |  |  | —   | 40  | 8 »   | —   | 11  |
|                                      |  |  | —   | 54  | 8 »   | —   | 15  |
| b) in Briefen.                       |  |  |     |     |   |     |     |
| 11                                   | Holländer-Krull à 1⅜ Loth . . . . .                    | 100 Stück  | 7   | 50  | 1 Stück   | —   | 5   |
| 12                                   | Vortorico-Knaster à 1⅜ » . . . . .                     | 100 »  | 6   | 10  | 1 »   | —   | 4   |
| 13                                   | Echter Türkischer à 1⅜ » . . . . .                     | 100 »  | 4   | 44  | 1 »   | —   | 3   |
| 14                                   | Extrafein 3 König à 1⅜ » . . . . .                     | 100 »  | 4   | 44  | 1 »   | —   | 3   |
| 15                                   | Mittelfein 3 König à 1⅜ » . . . . .                    | 100 »  | 3   | 6   | 1 »   | —   | 2   |
| c) Geschnittener, ledig.             |  |  |     |     |   |     |     |
| 16                                   | Ordinär geschnittener . . . . .                        | 1 Pfund<br>zu 32 Loth  | —   | 29  | 1 Loth  | —   | 1   |
| <b>C. Gesponnene Rauch-Tabake.</b>   |  |  |     |     |   |     |     |
| 1                                    | Barinas-Knaster in Rollen . . . . .                    | 32 Loth  | 4   | 30  | 8 Loth  | 1   | 14  |
| 2                                    | Hanauer Rollen . . . . .                               | 32 »   | —   | 40  | 8 »   | —   | 11  |
| 3                                    | Ordinäre Rollen . . . . .                              | 32 »   | —   | 36  | 8 »   | —   | 10  |
| 4                                    | » Stamme . . . . .                                     | 32 »   | —   | 36  | 8 »   | —   | 10  |



| Nummer   | Tabak-Sorte   | Bei dem Verkaufe  |     |     |   |     |       |
|--|---|---|-----|-----|---|-----|-------|
|  |   | von den Großverchleißern<br>an die Consumenten<br>im Großen |     |     | von den Großverchleißern<br>und Trafikanten<br>an die Consumenten<br>im Kleinen |     |       |
|  |   | Zür   | fl. | fr. | Zür   | fl. | fr.   |
| <b>D. Cigarren.</b><br>Erzeugnisse der k. k. Tabak-Fabriken. |   |   |     |     |   |     |       |
| 1  | Lit. A. Cabanos, 5 1/3 Zoll lang in Kistchen (Panetelas-Form) | 100 Stück   | 4   | 30  | 1 Stück   | —   | 3     |
|  | Lit. A. Cabanos, 5 Zoll lang in Kistchen                      | 100 »   | 4   | 30  | } 1 »   | —   | 3     |
|  | » 5 » » » »   | 50 »  | 2   | 15  |   |     |       |
| 2  | Lit. B. Cuba, 4 1/2 » » » Packeten                            | 100 »   | 3   | 50  | } 1 »   | —   | 2 1/2 |
|  | » 4 1/2 » » » »   | 50 »  | 1   | 55  |   |     |       |
| 3  | Lit. C. Havanna, 4 1/2 » » » »                                | 100 »   | 3   | 50  | } 1 »   | —   | 2 1/2 |
|  | » 4 1/2 » » » »   | 50 »  | 1   | 55  |   |     |       |
| 4  | Lit. D. Cuba, 4 1/4 » » » »                                   | 100 »   | 3   | —   | } 1 »   | —   | 2     |
|  | » 4 1/4 » » » »   | 50 »  | 1   | 30  |   |     |       |
| 5  | Lit. E. Havanna, 4 1/4 » » » »                                | 100 »   | 3   | —   | } 1 »   | —   | 2     |
|  | » 4 1/4 » » » »   | 50 »  | 1   | 30  |   |     |       |
| 6  | Lit. F. Portoricco, 3 3/4 » » » »                             | 100 »   | 2   | —   | } 1 »   | —   | 1 1/2 |
|  | » 3 3/4 » » » »   | 50 »  | 1   | —   |   |     |       |
| 7  | Lit. G. Mariländer, 3 3/4 » » » »                             | 100 »   | 2   | —   | } 1 »   | —   | 1 1/2 |
|  | » 3 3/4 » » » »   | 50 »  | 1   | —   |   |     |       |
| 8  | Lit. H. Gemischte, 3 3/4 » » » »                              | 100 »   | 2   | —   | } 1 »   | —   | 1 1/2 |
|  | » 3 3/4 » » » »   | 50 »  | 1   | —   |   |     |       |
| 9  | Lit. I. Domingo, 3 3/4 » » » »                                | 100 »   | 2   | —   | } 1 »   | —   | 1 1/2 |
|  | » 3 3/4 » » » »   | 50 »  | 1   | —   |   |     |       |
| 10   | Lit. K. Ordinare ausländische, 4 Zoll lang, in Packeten       | 100 »   | 1   | 28  | 1 »   | —   | 1     |
| 11   | Lit. L. » inländische 4 3/4 » » » »                           | 100 »   | 1   | 28  | 1 »   | —   | 1     |
| 12   | Lit. M. » » 3 2/3 » » » »                                     | 100 »   | —   | 42  | 1 »   | —   | 1/2   |
| 13   | Lit. N. Virginiere-Cigarren in Packeten à 50 Stück.           | 100 »   | 2   | 18  | } 1 »   | —   | 1 1/2 |
|  | » » » » 50 » »  | 50 »  | 1   | 9   |   |     |       |

| Nummer                            | Tabak-Sorte             | Bei dem Verkaufe an die Consumenten im Großen |          |                     |     | Bei dem Verkaufe an die Consumenten im Kleinen |     |             |        |
|-----------------------------------|-------------------------|---|----------|---------------------|-----|--|-----|-------------|--------|
|                                   |                         | Stücke in                                     |          | Preis für 100 Stück |     | pr. 1 Stück                                    |     | pr. 1 Stück |        |
|                                   |                         | Packeten                                      | Kistchen | fl.                 | fr. | fl.  | fr. | fl.         | fr.    |
|                                   |                         |   |          |                     |     |  |     |             |        |
| <b>E. Echte Havanna-Cigarren.</b> |                         |   |          |                     |     |  |     |             |        |
| 1                                 | Lanzas                  | —   | 50       | 28                  | —   | —  | —   | —           | 17     |
| 2                                 | Caballeros              | —   | 50       | 20                  | —   | —  | —   | —           | 13     |
| 3                                 | Cazadores               | —   | 50.100   | 16                  | 30  | —  | —   | —           | 10     |
| 4                                 | Regalias Nr. 1          | 25  | 100.250  | 10                  | 30  | —  | —   | —           | 7      |
| »                                 | » » 2                   | 25  | 125      | 12                  | —   | —  | —   | —           | 8      |
| »                                 | » » 3                   | 25  | 100      | 14                  | —   | —  | —   | —           | 9      |
| »                                 | » » 4                   | 25  | 100      | 16                  | —   | —  | —   | —           | 10 1/2 |
| 5                                 | Panetelas               | 25  | 100.250  | 8                   | —   | —  | —   | —           | 5 1/2  |
| 6                                 | Damas                   | 25  | 100.250  | 6                   | 30  | —  | —   | —           | 4 1/2  |
| 7                                 | Millares Communes Nr. 1 | 25  | 100.250  | } 8                 | —   | —  | —   | —           | 5 1/2  |
|                                   | »                       | »   | 500      |                     |     |  |     |             |        |
| »                                 | » » 2                   | 25  | 100.250  |                     |     |  |     |             |        |

Der Verschleiß findet nur in den hiezu bestimmten Verschleißorten Statt.

| Liczba                             | Rodzaj tytoniu   | Przy sprzedaży                                |               |                   |   |   |       |
|------------------------------------|--|---|---------------|-------------------|---|---|-------|
|                                    |  | przez hurtowników<br>konsumentom hur-<br>towo |               |                   | przez hurtowników<br>i trafikantów konsu-<br>mentom w małych<br>ilościach |   |       |
|                                    |  | za  | Zlr.          | kr.               | za  | Zlr.  | kr.   |
| <b>D. Cygara.</b>                  |  |   |               |                   |   |   |       |
| Wyroby c. k. fabryk tytoniu.       |  |   |               |                   |   |   |       |
| 1                                  | Lit. A. Kabanos, 5 1/3 cali długie w skrzyneczkach (forma Panctelas) | 100 sztuk                                     | 4             | 30                | 1 sztukę  | —   | 3     |
| 1                                  | Lit. A. Kabanos, 5 cali długie w skrzyneczkach                       | 100 „   | 4             | 30                | 1 „   | —   | 3     |
| 2                                  | Lit. B. Kuba, 4 1/2 „  | 50 „  | 2             | 15                | 1 „   | —   | 3     |
| 2                                  | Lit. B. Kuba, 4 1/2 „  | 100 „   | 3             | 50                | 1 „   | —   | 2 1/2 |
| 3                                  | Lit. C. Hawanna, 4 1/2 „   | 50 „  | 1             | 55                | 1 „   | —   | 2 1/2 |
| 3                                  | Lit. C. Hawanna, 4 1/2 „   | 100 „   | 3             | 50                | 1 „   | —   | 2 1/2 |
| 4                                  | Lit. D. Kuba, 4 1/4 „  | 50 „  | 1             | 55                | 1 „   | —   | 2 1/2 |
| 4                                  | Lit. D. Kuba, 4 1/4 „  | 100 „   | 3             | —                 | 1 „   | —   | 2     |
| 5                                  | Lit. E. Hawanna, 4 1/4 „   | 50 „  | 1             | 30                | 1 „   | —   | 2     |
| 5                                  | Lit. E. Hawanna, 4 1/4 „   | 100 „   | 3             | —                 | 1 „   | —   | 2     |
| 6                                  | Lit. F. Portoriko, 3 3/4 „   | 50 „  | 1             | 30                | 1 „   | —   | 2     |
| 6                                  | Lit. F. Portoriko, 3 3/4 „   | 100 „   | 2             | —                 | 1 „   | —   | 1 1/2 |
| 7                                  | Lit. G. Marylandzkie, 3 3/4 „  | 50 „  | 1             | —                 | 1 „   | —   | 1 1/2 |
| 7                                  | Lit. G. Marylandzkie, 3 3/4 „  | 100 „   | 2             | —                 | 1 „   | —   | 1 1/2 |
| 8                                  | Lit. H. mieszane, 3 3/4 „  | 50 „  | 1             | —                 | 1 „   | —   | 1 1/2 |
| 8                                  | Lit. H. mieszane, 3 3/4 „  | 100 „   | 2             | —                 | 1 „   | —   | 1 1/2 |
| 9                                  | Lit. I. Domingo, 3 3/4 „   | 50 „  | 1             | —                 | 1 „   | —   | 1 1/2 |
| 9                                  | Lit. I. Domingo, 3 3/4 „   | 100 „   | 2             | —                 | 1 „   | —   | 1 1/2 |
| 10                                 | Lit. K. Ordynaryjne zagraniczne, 4 cale długie w paczkach            | 50 „  | 1             | —                 | 1 „   | —   | 1 1/2 |
| 10                                 | Lit. K. Ordynaryjne zagraniczne, 4 cale długie w paczkach            | 100 „   | 1             | 28                | 1 „   | —   | 1     |
| 11                                 | Lit. L. Ordynaryjne krajowe, 4 3/4 cale długie w paczkach            | 100 „   | 1             | 28                | 1 „   | —   | 1     |
| 12                                 | Lit. M. „ 3 2/3 „  | 100 „   | —             | 42                | 1 „   | —   | 1 1/2 |
| 13                                 | Lit. N. Wirgińskie cygara w paczkach po 50 sztuk                     | 100 „   | 2             | 18                | 1 „   | —   | 1 1/2 |
| 13                                 | „ „ 50 „   | 50 „  | 1             | 9                 | 1 „   | —   | 1 1/2 |
| Liczba                             | Rodzaj tytoniu   | Przy sprzedaży konsumentom hurtowo            |               |                   |   | Przy sprzedaży konsumentom w małych ilościach |       |
|                                    |  | Sztuki w                                      |               | Cena<br>100 Sztuk | za 1 sztukę   |   |       |
|                                    |  | paczkach                                      | skrzyneczkach |                   | Zlr.  | kr.   |       |
| <b>E. Cygara szczero-hawańskie</b> |  |   |               |                   |   |   |       |
| 1                                  | Lanzas   | —   | 50            | 28                | —   | —   | 17    |
| 2                                  | Kabaleros  | —   | 50            | 20                | —   | —   | 13    |
| 3                                  | Kazadores  | —   | 50.100        | 16                | 30  | —   | 10    |
| 4                                  | Regalias Nr. 1   | 25  | 100.250       | 10                | 30  | —   | 7     |
| „                                  | „ 2  | 25  | 125           | 12                | —   | —   | 8     |
| „                                  | „ 3  | 25  | 100           | 14                | —   | —   | 9     |
| „                                  | „ 4  | 25  | 100           | 16                | —   | —   | 10    |
| 5                                  | Panctelas  | 25  | 100.250       | 8                 | —   | —   | 5 1/2 |
| 6                                  | Damas  | 25  | 100.250       | 6                 | 30  | —   | 4 1/2 |
| 7                                  | Millares Kommunes Nr. 1  | 25  | 100.250       | 8                 | —   | —   | 5 1/2 |
| „                                  | „ 2  | 25  | 500           | 8                 | 30  | —   | —     |
| „                                  | „  | 25  | 100.250       | 8                 | 30  | —   | —     |
| „                                  | „  | 25  | 500           | 8                 | 30  | —   | —     |

Przedaż odbywać się jedynie może w przeznaczonych ku temu miejscach.

- Anmerkung.** 1. Bei Abnahme von 25 oder 50 Stück echter Havanna-Cigarren wird der Groß-Verschleißpreis im Verhältnis der abgenommenen Cigarren-Menge entrichtet.
2. Die Kleinverschleißer beziehen in der Regel die Fabrikate von den Großverschleißern um dieselben Preise, wie die Consumenten, welche von den Großverschleißern die für den Großverkauf bestimmten Mengen abnehmen, und es finden hierbei nur folgende Ausnahmen Statt:

|  |   |  |       |        |
|--|---|--|-------|--------|
| Von den Großverschleißern an die Kleinverschleißer und vom Gefälle an Erstere, wird berechnet: | { | Rapirter Galizier, in Dosen, das Pfund à 32          |       |        |
|  |   | Loth mit . . . . .                                   | 1 fl. | 28 fr. |
|  |   | Geschnittener Knaster, in Packeten, das Pfund        |       |        |
|  |   | zu 32 Loth mit . . . . .                             | 3 »   | 2 »    |
|  |   | Ordinär geschnittener, ledig, 1 Pfund . . . . .      | — »   | 28 »   |
|  |   | <b>In Kärnthén und Krain.</b>                        |       |        |
|  |   | Schwarz gebeizter, in Dosen, das Pfund à 32 Loth mit | 1 fl. | 26 fr. |

3. Die sub B. a. Post 2 aufgeführte ganz feine türkische Rauch-Tabak-Sorte wird in zwei Qualitäten, einer leichteren und einer stärkeren, nach Belieben der Consumenten erfolgt, wovon die leichtere Sorte mit rothen, und die stärkere mit blauen Etiquetten versehen ist.
4. Die Verschleißer sind verpflichtet, den sub B. c. Nr. 16 aufgeführten Rauch-Tabak den Käufern netto auszuwägen, und nur in dem Falle als derselbe in Papier verlangt würde, berechtigt, das erforderliche Papier mitzuwägen, und das Gewicht des Papiers in das Netto einzubeziehen.

**Tarif der Lizenz-Gebühren für Gegenstände des Tabak-Monopols.**

1. Für ausländische rohe Tabakblätter, welche auf gesetzmäßige Art eingeführt werden, ferner für inländische rohe Tabakblätter und für inländische Rauch- und Schnupf-Tabak-Fabrikate . . . . .
2. Für ausländische rohe Tabakblätter, welche nicht auf gesetzlichem Wege eingebracht wurden, dann für ausländische Rauch- und Schnupf-Tabak-Fabrikate . . . . .

| Maßstab       | Betrag |     |
|---------------|--------|-----|
|               | fl.    | fr. |
| 1 Pfund netto | 2      | —   |
| 1 » »         | 2      | 30  |

- Uwaga.**
1. Przy odbieraniu 25 lub 50 sztuk cygar szczero-hawańskich odpłaca się cena sprzedaży hurtownej w stosunku odebranej ilości cygar.
  2. Przedający w małych ilościach odbierają w zasadzie fabrykaty od hurtowników za tę samą cenę, jak konsumenci, którzy od hurtowników odbierają przeznaczone do hurtownej sprzedaży ilości tytoniu, przyczem mają miejsce następujące tylko wyjątki:

|  |   |              |
|--|---|--------------|
| Od hurtowników sprzedającym w małych ilościach i również tamym od Skarbu, oblicza się: | Rapowana galicyjska, w puszkach, funt po            |              |
|  | 32 lutów na . . . . .                               | 1 Złr. 28 kr |
|  | Krajany knaster, w paczkach funt po 32 łuty         |              |
|  | na . . . . .  | 3 „ 2 „      |
|  | Ordynaryjny krajany, sam, 1 funt . . . . .          | — „ 28 „     |
|  | <b>W Karyntyi i Krainie.</b>                        |              |
|  | Czarna bejcowana, w puszkach, funt po 32 lutów na 1 | Złr. 26 kr.  |

3. Przytoczony pod *B. a.* pozycya 2 zupełnie przedni tytuń turecki wydaje się w dwóch gatunkach, słabszym i mocniejszym, wedle upodobania konsumentów, z których gatunek lżejszy czerwona, mocniejszy niebieską opatrzone jest etykietą.
4. Przedający obowiązani są przytoczony pod *B. c.* Nr. 16 tytuń odważyć kupującym *netto*, i w tym jedynie wypadku, gdyby takowego zażądano w papierze, upoważnieni są do zważenia papieru i wciągnięcia wagi papieru w *netto*.

### Taryfa należności licencyalnych za przedmioty monopolu tytoniowego.

1. Za zagraniczne surowe liście tytoniowe, sprowadzane sposobem, zgodnym z przepisami, niemniej za krajowe surowe liście tytoniu i za krajowe fabrykaty tytoniu i tabaki . . . . .
2. Za zagraniczne surowe liście tytoniu, sprowadzone nie przepisana prawem drogą, również za zagraniczne fabrykaty tytoniu i tabaki . . . . .

| Wymiar       | Kwota |     |
|--------------|-------|-----|
|              | Złr.  | kr. |
| 1 funt netto | 2     | —   |
| 1 „ „        | 2     | 30  |





## VI. Dla Pobrzeża.

| Liczba                     | Rodzaj tabaki i tytoniu.                                       | Przy sprzedaży                                |      |     |   |      |     |
|----------------------------|--|---|------|-----|---|------|-----|
|                            |  | przez hurtowników<br>konsumentom hur-<br>towo |      |     | przez hurtowników<br>i trafikantów konsumen-<br>tom w małych<br>ilościach |      |     |
|                            |  | za  | Złr. | kr. | za  | Złr. | kr. |
| <b>A. T a b a k a.</b>     |  |   |      |     |   |      |     |
| 1                          | <i>Rapé Area preta</i> , w puszkach po 14 i 7 łutów . . .      | 28 łutów                                      | 4    | 30  | —   | —    | —   |
| 2                          | Paryzka <i>Rapé</i> , szczerza w puszkach po 28 łutów . . .    | 7 „   | 1    | 71  | —   | —    | —   |
| 3                          | <i>Façon d'Espagne</i> , w puszkach blaszanych po ¼ funta      | 28 „  | 4    | 30  | —   | —    | —   |
| 4                          | Wiedeńska <i>Rapé</i> , 1. gatunku, w 1 funtowych puszkach     | 32 „  | 3    | 24  | 1 łut   | —    | 7   |
| 5                          | „ 2. „ 1 „   | 32 „  | 2    | 54  | 1 „   | —    | 6   |
| 6                          | <i>Façon St. Omer</i> , w 1 funtowych puszkach . . . . .       | 32 „  | 2    | 22  | 1 „   | —    | 5   |
| 7                          | <i>Gingé</i> , w ½ funtowych puszkach . . . . .                | 32 „  | 2    | 24  | 1 „   | —    | 5   |
| 8                          | <i>Radica paesana grossetta e sottile</i> , w ½ funt. kartach  | 32 „  | 2    | 24  | 1 „   | —    | 5   |
| 9                          | <i>Rapé punta Virginia</i> , w puszkach po 28 łutów . . .      | 28 „  | 2    | —   | —   | —    | —   |
| 10                         | <i>Scaglia di lusso grossetta e sottile</i> w ½ funt. puszkach | 32 „  | 1    | 56  | 1 łut   | —    | 4   |
| 11                         | Galicyska (albańska), } w 1 i ½ funt. puszkach . . .           | 32 „  | 1    | 34  | 1 „   | —    | 3   |
| 12                         | „ rapowana, } . . . . .  | 32 „  | 1    | 34  | 1 „   | —    | 3   |
| 13                         | „ bejcowana, sama . . . . .                                    | 32 „  | 1    | 26  | 1 „   | —    | 3   |
| 14                         | <i>Sanspareil</i> , } w 1 funt. puszkach                       | 32 „  | 1    | 28  | 1 „   | —    | 3   |
| 15                         | <i>Fowlano</i> , } . . . . .                                   | 32 „  | 1    | 28  | 1 „   | —    | 3   |
| 16                         | Tyrolska, przednia i rapowana, } . . . . .                     | 32 „  | 1    | 28  | 1 „   | —    | 3   |
| 17                         | <i>Debröer</i> , } w ½ funtowych kartach . . . . .             | 32 „  | 1    | 28  | 1 „   | —    | 3   |
| 18                         | <i>Lecante</i> , } . . . . .                                   | 32 „  | 1    | 28  | 1 „   | —    | 3   |
| 19                         | Czarna bejcowana, w 1 i ½ funtowych puszkach . . .             | 32 „  | 1    | 28  | 1 „   | —    | 3   |
| 20                         | „ sama . . . . .   | 32 „  | 1    | 22  | 1 „   | —    | 3   |
| 21                         | Ordynaryjną bejcowana . . . . .                                | 32 „  | —    | 55  | 1 „   | —    | 2   |
| 22                         | <i>Scaglia</i> , ordynaryjna . . . . .                         | 32 „  | —    | 56  | 1 „   | —    | 2   |
| 23                         | <i>Radica</i> , . . . . .                                      | 32 „  | —    | 56  | 1 „   | —    | 2   |
| <b>B. Tytonie krajane.</b> |  |   |      |     |   |      |     |
| a) w paczkach.             |  |   |      |     |   |      |     |
| 1                          | Najprzedniejszy szczerzo Turecki . . . . .                     | 32 łutów                                      | 5    | —   | —   | —    | —   |
| 2                          | Przedni szczerzo turecki . . . . .                             | 8 „   | 1    | 15  | —   | —    | —   |
| 3                          | Szczerzo turecki . . . . .                                     | 32 „  | 3    | —   | —   | —    | —   |
| 4                          | Krajany knaster . . . . .                                      | 8 „   | —    | 45  | —   | —    | —   |
| 5                          | Portoriko knaster . . . . .                                    | 32 „  | 1    | 12  | 8 łutów   | —    | 20  |
| 6                          | Portoriko knaster . . . . .                                    | 32 „  | 3    | 16  | 8 „   | —    | 49  |
| 7                          | Portoriko knaster . . . . .                                    | 32 „  | 2    | 30  | 8 „   | —    | 40  |
| 8                          | Holender krul . . . . .  | 32 „  | 1    | 48  | 8 „   | —    | 30  |
| 9                          | Extra przedni 3 królów, 1. gatunku . . . . .                   | 32 „  | 1    | 42  | 8 „   | —    | 28  |
| 10                         | „ 3 „ 2. „ . . . . .   | 32 „  | 1    | 12  | 8 „   | —    | 20  |
| 11                         | Srednio przedni 3 „ . . . . .                                  | 32 „  | —    | 40  | 8 „   | —    | 11  |
| 12                         | Szczerzo węgierski . . . . .                                   | 32 „  | —    | 54  | 8 „   | —    | 15  |

| Nummer                                | Tabak-Sorte   | Bei dem Verkaufe   |     |     |  |     |                 |
|---------------------------------------|---|--|-----|-----|--|-----|-----------------|
|                                       |   | von den Großverschleißern<br>an die Consumenten<br>im Großen |     |     | von den Großverschleißern<br>und Trafikanten<br>an die Consumenten<br>im Kleinen |     |                 |
|                                       |   | Für  | fl. | fr. | Für  | fl. | fr.             |
| b) In Briefen.                        |   |  |     |     |  |     |                 |
| 11                                    | Holländer-Krull à 1 $\frac{3}{8}$ Loth . . . . .                                      | 100 Stück  | 7   | 50  | 1 Stück  | —   | 5               |
| 12                                    | Portorico-Knaifer à 1 $\frac{3}{8}$ » . . . . .                                       | 100 »  | 6   | 10  | 1 »  | —   | 4               |
| 13                                    | Echter Türkscher à 1 $\frac{3}{8}$ » . . . . .  | 100 »  | 4   | 44  | 1 »  | —   | 3               |
| 14                                    | Extrafein 3 König à 1 $\frac{3}{8}$ » . . . . .                                       | 100 »  | 4   | 44  | 1 »  | —   | 3               |
| 15                                    | Mittelfein 3 König à 1 $\frac{3}{8}$ » . . . . .                                      | 100 »  | 3   | 6   | 1 »  | —   | 2               |
| c) Geschnittener, ledig.              |   |  |     |     |  |     |                 |
| 16                                    | Ordinär geschnittener . . . . .   | 1 Pfund<br>zu 32 Loth  | —   | 29  | 1 Loth   | —   | 1               |
| C. Gespinnene Rauch-Tabake.           |   |  |     |     |  |     |                 |
| 1                                     | Barinas-Knaifer in Rollen . . . . .   | 32 Loth  | 4   | 30  | 8 Loth   | 1   | 14              |
| 2                                     | Hanauer Rollen . . . . .  | 32 »   | —   | 40  | 8 »  | —   | 11              |
| 3                                     | Ordinäre Rollen . . . . .   | 32 »   | —   | 36  | 8 »  | —   | 10              |
| 4                                     | » Stämme . . . . .  | 32 »   | —   | 36  | 8 »  | —   | 10              |
| D. Cigarren.                          |   |  |     |     |  |     |                 |
| Erzeugnisse der F. F. Tabak-Fabriken. |   |  |     |     |  |     |                 |
| 1                                     | Lit. A. Cabanos, 5 $\frac{1}{3}$ Zoll lang in Kistchen (Panetelas-<br>Form) . . . . . | 100 Stück  | 4   | 30  | 1 Stück  | —   | 3               |
|                                       | Lit. A. Cabanos, 5 Zoll lang in Kistchen . . . . .                                    | 100 »  | 4   | 30  | 1 »  | —   | 3               |
|                                       | » 5 » » » » » . . . . .   | 50 »   | 2   | 15  | 1 »  | —   | 3               |
| 2                                     | Lit. B. Cuba, 4 $\frac{1}{2}$ » » » » Packeten . . . . .                              | 100 »  | 3   | 50  | 1 »  | —   | 2 $\frac{1}{2}$ |
|                                       | » 4 $\frac{1}{2}$ » » » » » . . . . .   | 50 »   | 1   | 55  | 1 »  | —   | 2 $\frac{1}{2}$ |
| 3                                     | Lit. C. Havanna, 4 $\frac{1}{2}$ » » » » » . . . . .                                  | 100 »  | 3   | 50  | 1 »  | —   | 2 $\frac{1}{2}$ |
|                                       | » 4 $\frac{1}{2}$ » » » » » . . . . .   | 50 »   | 1   | 55  | 1 »  | —   | 2 $\frac{1}{2}$ |
| 4                                     | Lit. D. Cuba, 4 $\frac{1}{4}$ » » » » » . . . . .                                     | 100 »  | 3   | —   | 1 »  | —   | 2               |
|                                       | » 4 $\frac{1}{4}$ » » » » » . . . . .   | 50 »   | 1   | 30  | 1 »  | —   | 2               |
| 5                                     | Lit. E. Havanna, 4 $\frac{1}{4}$ » » » » » . . . . .                                  | 100 »  | 3   | —   | 1 »  | —   | 2               |
|                                       | » 4 $\frac{1}{4}$ » » » » » . . . . .   | 50 »   | 1   | 30  | 1 »  | —   | 2               |
| 6                                     | Lit. F. Portorico, 3 $\frac{3}{4}$ » » » » » . . . . .                                | 100 »  | 2   | —   | 1 »  | —   | 1 $\frac{1}{2}$ |
|                                       | » 3 $\frac{3}{4}$ » » » » » . . . . .   | 50 »   | 1   | —   | 1 »  | —   | 1 $\frac{1}{2}$ |
| 7                                     | Lit. G. Marisander, 3 $\frac{3}{4}$ » » » » » . . . . .                               | 100 »  | 2   | —   | 1 »  | —   | 1 $\frac{1}{2}$ |
|                                       | » 3 $\frac{3}{4}$ » » » » » . . . . .   | 50 »   | 1   | —   | 1 »  | —   | 1 $\frac{1}{2}$ |
| 8                                     | Lit. H. Gemischte, 3 $\frac{3}{4}$ » » » » » . . . . .                                | 100 »  | 2   | —   | 1 »  | —   | 1 $\frac{1}{2}$ |
|                                       | » 3 $\frac{3}{4}$ » » » » » . . . . .   | 50 »   | 1   | —   | 1 »  | —   | 1 $\frac{1}{2}$ |
| 9                                     | Lit. I. Domingo, 3 $\frac{3}{4}$ » » » » » . . . . .                                  | 100 »  | 2   | —   | 1 »  | —   | 1 $\frac{1}{2}$ |
|                                       | » 3 $\frac{3}{4}$ » » » » » . . . . .   | 50 »   | 1   | —   | 1 »  | —   | 1 $\frac{1}{2}$ |
| 10                                    | Lit. K. Ordinäre ausländische, 4 Zoll lang, in Packeten                               | 100 »  | —   | 28  | 1 »  | —   | 1               |
| 11                                    | Lit. L. » inländische 4 $\frac{3}{4}$ » » » » » . . . . .                             | 100 »  | —   | 28  | 1 »  | —   | 1               |
| 12                                    | Lit. M. » » 3 $\frac{2}{3}$ » » » » » . . . . .                                       | 100 »  | —   | 42  | 1 »  | —   | 1               |
| 13                                    | Lit. N. Virginier in Packeten à 50 Stück . . . . .                                    | 100 »  | 2   | 18  | 1 »  | —   | 1 $\frac{1}{2}$ |
|                                       | » » » à 50 » . . . . .  | 50 »   | 1   | 9   | 1 »  | —   | 1 $\frac{1}{2}$ |

| Liczba                          | Rodzaj tytoniu  | Przy sprzedaży                                |      |     |   |      |                |
|---------------------------------|---|---|------|-----|---|------|----------------|
|                                 |   | przez hurtowników<br>konsumentom hur-<br>towo |      |     | przez hurtowników<br>i trafikantów konsumen-<br>tom w małych<br>ilościach |      |                |
|                                 |   | za  | Złr. | kr. | za  | Złr. | kr.            |
| <i>b) w paczkach listowych.</i> |   |   |      |     |   |      |                |
| 11                              | Holender krul po $1\frac{3}{8}$ tuta . . . . .  | 100 sztuk                                     | 7    | 50  | 1 sztukę  | —    | 5              |
| 12                              | Portoriko knaster po $1\frac{3}{8}$ „ . . . . .   | 100 „   | 6    | 10  | 1 „   | —    | 4              |
| 13                              | Szczero turecki po $1\frac{3}{8}$ „ . . . . .   | 100 „   | 4    | 44  | 1 „   | —    | 3              |
| 14                              | Extra przedni 3 królów po $1\frac{3}{8}$ „ . . . . .                                    | 100 „   | 4    | 44  | 1 „   | —    | 3              |
| 15                              | Średnio przedni 3 królów po $1\frac{3}{8}$ „ . . . . .                                  | 100 „   | 3    | 6   | 1 „   | —    | 2              |
| <i>c) krajany, sam.</i>         |   |   |      |     |   |      |                |
| 16                              | Ordynaryjny krajany . . . . .   | 1 funt po 32 tuty                             | —    | 29  | 1 fut   | —    | 1              |
| <b>C. Tytonie przędzone.</b>    |   |   |      |     |   |      |                |
| 1                               | Varinas-knaster w zwitkach . . . . .  | 32 futów                                      | 4    | 30  | 8 futów   | 1    | 14             |
| 2                               | Hanauskie zwitki . . . . .  | 32 „  | —    | 40  | 8 „   | —    | 11             |
| 3                               | Ordynaryjne zwitki . . . . .  | 32 „  | —    | 36  | 8 „   | —    | 10             |
| 4                               | „ pienki . . . . .  | 32 „  | —    | 36  | 8 „   | —    | 10             |
| <b>D. Cygara.</b>               |   |   |      |     |   |      |                |
| Wyroby c. k. fabryk tytoniu.    |   |   |      |     |   |      |                |
| 1                               | Lit. A. Kabanos, $5\frac{1}{2}$ cali długie w skrzyneczkach (forma Panetelas) . . . . . | 100 sztuk                                     | 4    | 30  | 1 sztukę  | —    | 3              |
|                                 | Lit. A. Kabanos, 5 cali długie w skrzyneczkach . . . . .                                | 100 „   | 4    | 30  | } 1 „   | —    | 3              |
|                                 | „ „ 5 „ . . . . .   | 50 „  | 2    | 15  |   |      |                |
| 2                               | Lit. B. Kuba, $4\frac{1}{2}$ cala długie w paczkach . . . . .                           | 100 „   | 3    | 50  | } 1 „   | —    | $2\frac{1}{2}$ |
|                                 | „ „ „ „ „ . . . . .   | 50 „  | 1    | 55  |   |      |                |
| 3                               | Lit. C. Hawanna, $4\frac{1}{2}$ „ „ „ „ „ . . . . .                                     | 100 „   | 3    | 50  | } 1 „   | —    | $2\frac{1}{2}$ |
|                                 | „ „ „ „ „ . . . . .   | 50 „  | 1    | 55  |   |      |                |
| 4                               | Lit. D. Kuba, $4\frac{1}{4}$ „ „ „ „ „ . . . . .  | 100 „   | 3    | —   | } 1 „   | —    | 2              |
|                                 | „ „ „ „ „ . . . . .   | 50 „  | 1    | 30  |   |      |                |
| 5                               | Lit. E. Hawanna, $4\frac{1}{4}$ „ „ „ „ „ . . . . .                                     | 100 „   | 3    | —   | } 1 „   | —    | 2              |
|                                 | „ „ „ „ „ . . . . .   | 50 „  | 1    | 30  |   |      |                |
| 6                               | Lit. F. Portoriko, $3\frac{3}{4}$ „ „ „ „ „ . . . . .                                   | 100 „   | 2    | —   | } 1 „   | —    | $1\frac{1}{2}$ |
|                                 | „ „ „ „ „ . . . . .   | 50 „  | 1    | —   |   |      |                |
| 7                               | Lit. G. Marylandzkie, $3\frac{3}{4}$ „ „ „ „ „ . . . . .                                | 100 „   | 2    | —   | } 1 „   | —    | $1\frac{1}{2}$ |
|                                 | „ „ „ „ „ . . . . .   | 50 „  | 1    | —   |   |      |                |
| 8                               | Lit. H. mieszane, $3\frac{3}{4}$ „ „ „ „ „ . . . . .                                    | 100 „   | 2    | —   | } 1 „   | —    | $1\frac{1}{2}$ |
|                                 | „ „ „ „ „ . . . . .   | 50 „  | 1    | —   |   |      |                |
| 9                               | Lit. I. Domingo, $3\frac{3}{4}$ „ „ „ „ „ . . . . .                                     | 100 „   | 2    | —   | } 1 „   | —    | $1\frac{1}{2}$ |
|                                 | „ „ „ „ „ . . . . .   | 50 „  | 1    | —   |   |      |                |
| 10                              | Lit. K. Ordynaryjne zagraniczne, 4 cale długie w paczkach . . . . .                     | 100 „   | 1    | 28  | 1 „   | —    | 1              |
| 11                              | Lit. L. Ordynaryjne krajowe, $4\frac{3}{4}$ cale długie w paczkach . . . . .            | 100 „   | 1    | 28  | 1 „   | —    | 1              |
| 12                              | Lit. M. „ „ „ „ „ $3\frac{2}{3}$ „ „ „ „ „ . . . . .                                    | 100 „   | —    | 42  | 1 „   | —    | $\frac{1}{2}$  |
| 13                              | Lit. N. Wirgińskie cygara w paczkach po 50 sztuk . . . . .                              | 100 „   | 2    | 18  | } 1 „   | —    | $1\frac{1}{2}$ |
|                                 | „ „ „ „ „ 50 „ . . . . .  | 50 „  | 1    | 9   |   |      |                |

| Nummer  | Tabak-Sorte                       | Bei dem Verkaufe an die Consumen-<br>ten im Großen |                       |                           |     | Bei dem<br>Verkaufe<br>an die<br>Consum-<br>enten im<br>Kleinen |     |
|---|-----------------------------------|--|-----------------------|---------------------------|-----|---|-----|
|   |                                   | Stücke in  |                       | Preis<br>für 100<br>Stück |     | pr. 1 Stück   |     |
|   |                                   | Packeten   | Kistchen              | fl.                       | fr. | fl.   | fr. |
| <b>E. Echte Havanna-Cigarren.</b>   |                                   |  |                       |                           |     |   |     |
| 1   | Lanzas . . . . .                  | —  | 50                    | 28                        | —   | —   | 17  |
| 2   | Caballeros . . . . .              | —  | 50                    | 20                        | —   | —   | 13  |
| 3   | Cazadores . . . . .               | —  | 50.100                | 16                        | 30  | —   | 10  |
| 4   | Regalias Nr. 1 . . . . .          | 25   | 100.250               | 10                        | 30  | —   | 7   |
| »   | » " 2 . . . . .                   | 25   | 125                   | 12                        | —   | —   | 8   |
| »   | » " 3 . . . . .                   | 25   | 100                   | 14                        | —   | —   | 9   |
| »   | » " 4 . . . . .                   | 25   | 100                   | 16                        | —   | —   | 10½ |
| 5   | Panctelas . . . . .               | 25   | 100.250               | 8                         | —   | —   | 5½  |
| 6   | Damas . . . . .                   | 25   | 100.250               | 6                         | 30  | —   | 4½  |
| 7   | Millares Communes Nr. 1 . . . . . | 25   | 100.250               | 8                         | —   | —   | 5½  |
| »   | » " " 2 . . . . .                 | 25   | 500<br>100.250<br>500 |                           |     |   |     |
| Der Verschleiß findet nur in den hiezu bestimmten<br>Verschleißorten Statt. |                                   |  |                       |                           |     |   |     |

- Anmerkung.** 1. Bei Abnahme von 25 oder 50 Stück echter Havanna-Cigarren wird der Groß-Verschleißpreis im Verhältnisse der abgenommenen Cigarren-Menge entrichtet.  
 2. Die Kleinverschleißer beziehen in der Regel die Fabrikate von den Großverschleißern um dieselben Preise, wie die Consumenten, welche von den Großverschleißern die für den Großverschleiß bestimmten Tabak-Mengen abnehmen, und es finden hierbei nur folgende Ausnahmen Statt:

Von den Großverschleißern an die Kleinverschleißer und vom Gefälle an Erstere, wird berechnet:

|   |   |              |
|---|---|--------------|
| { | Rapirter Galzier, in Dosen, das Pfund à 32 Loth mit           | 1 fl. 28 fr. |
|   | Geschnittener Knaster, in Packeten, das Pfund à 32 Loth mit   | 3 » 2 »      |
|   | Ordinär geschnittener Rauchtabak, ledig, 1 Pfund à 32 Loth zu | — » 28 »     |

3. Die sub B. a. Post 2 aufgeführte, ganz feine türkische Rauch-Tabak-Sorte wird in zwei Qualitäten, einer leichteren und einer stärkeren, nach Belieben der Consumenten erfolgt, wovon die leichtere Sorte mit rothen, und die stärkere mit blauen Ctauctten versehen ist.  
 4. Die Verschleißer sind verpflichtet, den sub B. c. Nr. 16 angeführten Rauch-Tabak den Käufern netto auszuwägen, und nur in dem Falle als derselbe in Papier verlangt würde, berechtigt, das Papier mitzuwägen, und das Gewicht des Papiers in das Netto einzubeziehen.

**Tarif der Licenz-Gebühren für Gegenstände des Tabak-Monopols.**

1. Für ausländische rohe Tabakblätter, welche auf gesetzliche Art eingeführt werden, ferner für inländische rohe Tabakblätter und für inländische Rauch- und Schnupf-Tabak-Fabrikate
2. Für ausländische rohe Tabakblätter, welche nicht auf gesetzlichem Wege eingebracht wurden, dann für ausländische Rauch- und Schnupf-Tabak-Fabrikate

| Maßstab       | Betrag |     |
|---------------|--------|-----|
|               | fl.    | fr. |
| 1 Pfund netto | 2      | —   |
| 1 » »         | 2      | 30  |

| Liczba                              | Rodzaj tytoniu                    | Przy sprzedaży konsumentom hurtowo |               |                |     | Przy sprzedaży konsumentom w małych ilościach |     |
|-------------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------|---------------|----------------|-----|---|-----|
|                                     |                                   | Sztuki w                           |               | Cena 100 Sztuk |     | za 1 sztukę                                   |     |
|                                     |                                   | paczkach                           | skrzyneczkach |                |     |   |     |
|                                     |                                   |                                    |               | Złr.           | kr. |   |     |
| <b>E. Cygara szczero-hawańskie.</b> |                                   |                                    |               |                |     |   |     |
| 1                                   | Lanzas . . . . .                  | —                                  | 50            | 28             | —   | —   | 17  |
| 2                                   | Kabaleros . . . . .               | —                                  | 50            | 20             | —   | —   | 13  |
| 3                                   | Kazadores . . . . .               | —                                  | 50.100        | 16             | 30  | —   | 10  |
| 4                                   | Regalias Nr. 1 . . . . .          | 25                                 | 100.250       | 10             | 30  | —   | 7   |
| "                                   | " " 2 . . . . .                   | 25                                 | 125           | 12             | —   | —   | 8   |
| "                                   | " " 3 . . . . .                   | 25                                 | 100           | 14             | —   | —   | 9   |
| "                                   | " " 4 . . . . .                   | 25                                 | 100           | 16             | —   | —   | 10½ |
| 5                                   | Panctelas . . . . .               | 25                                 | 100.250       | 8              | —   | —   | 5½  |
| 6                                   | Damas . . . . .                   | 25                                 | 100.250       | 6              | 30  | —   | 4½  |
| 7                                   | Millares Kommunes Nr. 1 . . . . . | 25                                 | 100.250       | 8              | —   | —   | 5½  |
| "                                   | " " " 2 . . . . .                 | 25                                 | 500           |                |     |   |     |
| "                                   | " " " " . . . . .                 | "                                  | 500           | 8              | 30  | —   | —   |

Przedaż odbywać się jedynie może w przeznaczonych ku temu miejscach.

- Uwaga.**
- Przy odbieraniu 25 lub 50 sztuk cygar szczero-hawańskich odpłaca się cena sprzedaży hurtowej w stosunku odebranej ilości cygar.
  - Przedający w małych ilościach odbierają w zasadzie fabrykaty od hurtowników za tę samą cenę, jak konsumenci, którzy od hurtowników odbierają przeznaczone do hurtownej sprzedaży ilości tytoniu, przyczem mają miejsce następujące tylko wyjątki:

Od hurtowników sprzedającym w małych ilościach i również takim od Skarbu, oblicza się:

|  |              |
|--|--------------|
| Rapowana galicyjska, w puszkach, funt po 32 łutów na . . . . . | 1 Złr. 28 kr |
| Krajany knaster, w paczkach, funt po 32 łutów na . . . . .     | 3 " 2 "      |
| Ordynaryjny krajany, sam, 1 funt po 32 łutów . . . . .         | — " 28 "     |

- Przytoczony pod B. a. pozycja 2 zupełnie przedni tytuń turecki wydaje się w dwóch gatunkach. słabszym i mocniejszym, wedle upodobania konsumentów, z których gatunek lżejszy czerwoną, mocniejszy niebieską opatrzony jest ctykietą.
- Przedający obowiązani są przytoczony pod B. c. Nr. 16 tytuń odważyć kupującym *netto*, i w tym jedynie wypadku, gdyby takowego zażądano w papierze, upoważnieni są do zaważenia papieru i wciągnięcia wagi papieru w *netto*.

### Taryfa należitości licencyalnych za przedmioty monopolu tytoniowego.

- Za zagraniczne surowe liście tytoniowe, sprowadzane sposobem, zgodnym z przepisami, niemniej za krajowe surowe liście tytoniu i za krajowe fabrykaty tytoniu i tabaki . . . . .
- Za zagraniczne surowe liście tytoniu, sprowadzone nie przepisana prawem drogą, również za zagraniczne fabrykaty tytoniu i tabaki . . . . .

| Wymiar       | Kwota |     |
|--------------|-------|-----|
|              | Złr.  | kr. |
| 1 funt netto | 2     | —   |
| 1 " "        | 2     | 30  |

## VII. Zur Mähren und Schlesien.

| Nummer                               | Z a b a f = Q u a n t e                               | Bei dem Verkauf  |         |  |         | Bei dem Verkauf |     |     |     |
|--------------------------------------|---|--|---------|--|---------|-----------------|-----|-----|-----|
|                                      |   | von den Grobberchleibern<br>an die Conumenten<br>im Großen |         | von den Grobberchleibern<br>und Zwelffanten<br>an die Conumenten<br>im Kleinen |         | Gür             |     | Gür |     |
|                                      |   | Gür  | fl. fr. | Gür  | fl. fr. | fl.             | fr. | fl. | fr. |
| <b>A. Schumpf = Sabate.</b>          |   |  |         |  |         |                 |     |     |     |
| 1                                    | Rape Arca Preca, in Dosen à 14 und à 7 Loth           | 28 Loth  | 4       | 30   | —       | —               | —   | —   | —   |
| 2                                    | Parifer Rape echter, in Dosen à 28 Loth               | 7 „  | 1       | 74   | —       | —               | —   | —   |     |
| 3                                    | Paron d'Espagne, in Stöckbüchsen à 1/2 Pfund          | 28 „   | 4       | 30   | —       | —               | —   | —   |     |
| 4                                    | Milner Rape, 1te Sorte, in 1 Pfund Dosen              | 32 „   | 3       | 24   | 1 Loth  | —               | —   | —   |     |
| 5                                    | „ 2te „ „ 1 „ „                                       | 32 „   | 2       | 54   | 1 „     | —               | —   | —   |     |
| 6                                    | „ „ „ 1 „ „   | 32 „   | 2       | 52   | 1 „     | —               | —   | —   |     |
| 7                                    | Facon St. Omer, in 1 Pfund Dosen                      | 32 „   | 2       | 24   | 1 „     | —               | —   | —   |     |
| 8                                    | Ginge, in 1/2 Pfund Dosen                             | 32 „   | 2       | 24   | 1 „     | —               | —   | —   |     |
| 9                                    | Radica parsanà grossa e sottile, in 1/2 Pfund Sorten  | 32 „   | 2       | 24   | 1 „     | —               | —   | —   |     |
| 10                                   | Rape puna Virginia, in Dosen à 28 Loth                | 28 „   | 2       | 24   | —       | —               | —   | —   |     |
| 11                                   | Scaglia di Jusso grossa e sottile, in 1/2 Pfund Dosen | 32 „   | 1       | 56   | 1 „     | —               | —   | —   |     |
| 12                                   | Dobriër, } in 1/2 Pfund Sorten                        | 32 „   | 1       | 28   | 1 „     | —               | —   | —   |     |
| 13                                   | Levante, } „ „ „                                      | 32 „   | 1       | 28   | 1 „     | —               | —   | —   |     |
| 14                                   | Sanspareil, } „ „ „                                   | 32 „   | 1       | 28   | 1 „     | —               | —   | —   |     |
| 15                                   | Trioler, feiner und rapirter, } in 1 Pfund Dosen      | 32 „   | 1       | 28   | 1 „     | —               | —   | —   |     |
| 16                                   | Ertra gebeßter, } in 1/2 und 1 Pfund Dosen            | 32 „   | 1       | 28   | 1 „     | —               | —   | —   |     |
| 17                                   | Schwarz „ „ lebzig „ „ „                              | 32 „   | 1       | 34   | 1 „     | —               | —   | —   |     |
| 18                                   | „ „ „ lebzig „ „ „                                    | 32 „   | 1       | 22   | 1 „     | —               | —   | —   |     |
| 19                                   | Goldster (Albaner), } in 1 und 1/2 Pfund Dosen        | 32 „   | 1       | 34   | 1 „     | —               | —   | —   |     |
| 20                                   | „ rapirter, lebzig „ „ „                              | 32 „   | 1       | 26   | 1 „     | —               | —   | —   |     |
| 21                                   | „ gebeßter, lebzig „ „ „                              | 32 „   | 1       | 26   | 1 „     | —               | —   | —   |     |
| 22                                   | „ höchst gebeßter, in Dosen „ „ „                     | 32 „   | —       | 55   | 1 „     | —               | —   | —   |     |
| <b>B. Geßchnittene Rauch-Sabate.</b> |   |  |         |  |         |                 |     |     |     |
| a) S n p a d e t e n.                |   |  |         |  |         |                 |     |     |     |
| 1                                    | Reiniger echter Süßrücher                             | 32 Loth  | 5       | —  | —       | —               | —   | —   |     |
| 2                                    | Feiner echter Süßrücher                               | 8 „  | 1       | 15   | —       | —               | —   | —   |     |
| 3                                    | „ „ „   | 32 „   | 3       | 45   | —       | —               | —   | —   |     |
| 4                                    | Geßchnittener Schnaßer                                | 8 „  | —       | 12   | 8 Loth  | —               | —   | —   |     |
| 5                                    | Portorico-Schnaßer                                    | 32 „   | 1       | 16   | „       | —               | —   | —   |     |
| 6                                    | „ „ „   | 32 „   | 2       | 30   | „       | —               | —   | —   |     |
| 7                                    | Goldländer-Grind                                      | 32 „   | 1       | 48   | „       | —               | —   | —   |     |
| 8                                    | Grusken 3 König, 1te Sorte                            | 32 „   | 1       | 42   | „       | —               | —   | —   |     |
| 9                                    | „ 2te „ „   | 32 „   | 1       | 12   | „       | —               | —   | —   |     |
| 10                                   | Mittelfein 3 König                                    | 32 „   | —       | 40   | „       | —               | —   | —   |     |
|                                      | „ Echter Ungar  | 32 „   | —       | 54   | „       | —               | —   | —   |     |
| b) in Briefen.                       |   |  |         |  |         |                 |     |     |     |
| 11                                   | Golländer-Grind à 1 1/2 Loth                          | 100 Stück  | 7       | 50   | 1 Stück | —               | —   | —   |     |
| 12                                   | Portorico-Schnaßer à 1 3/8 „                          | 100 „  | 6       | 10   | „       | —               | —   | —   |     |
| 13                                   | „ „ „ à 1 3/8 „                                       | 100 „  | 4       | 44   | „       | —               | —   | —   |     |
| 14                                   | Grusken 3 König à 1 5/8 „                             | 100 „  | 4       | 44   | „       | —               | —   | —   |     |
| 15                                   | Mittelfein 3 König à 1 5/8 „                          | 100 „  | 3       | 6  | „       | —               | —   | —   |     |
| c) Geßchnittener, lebzig.            |   |  |         |  |         |                 |     |     |     |
| 16                                   | Reiniger geßchnittener                                | 1 Pfund  | —       | 29   | 1 Loth  | —               | —   | —   |     |
| <b>C. Geßponnene Rauch-Sabate.</b>   |   |  |         |  |         |                 |     |     |     |
| 1                                    | Parinas-Schnaßer in Stollen                           | 32 Loth  | —       | 30   | 8 Loth  | —               | —   | —   |     |
| 2                                    | „ „ „   | 32 „   | 4       | 40   | „       | —               | —   | —   |     |
| 3                                    | Reiniger Stollen                                      | 32 „   | —       | 36   | „       | —               | —   | —   |     |
| 4                                    | „ „ „ Stamme  | 32 „   | —       | 36   | „       | —               | —   | —   |     |





| Nummer   | Tabak-Sorte   | Bei dem Verkaufe   |     |     |   |     |       |
|--|---|--|-----|-----|---|-----|-------|
|  |   | von den Großverschleißern<br>an die Consumenten<br>im Großen |     |     | von den Großverschleißern<br>und Traffikanten<br>an die Consumenten<br>im Kleinen |     |       |
|  |   | für  | fl. | fr. | für   | fl. | fr.   |
| <b>D. Cigarren.</b><br>Erzeugnisse der k. k. Tabak-Fabriken. |   |  |     |     |   |     |       |
| 1  | Lit. A. Cabanos, 5 1/3 Zoll lang in Kistchen (Panetelas-Form) | 100 Stück  | 4   | 30  | 1 Stück   | —   | 3     |
|  | Lit. A. Cabanos, 5 Zoll lang in Kistchen                      | 100 »  | 4   | 30  | 1 »   | —   | 3     |
| 2  | » 5 » » » »   | 50 »   | 2   | 15  |   | 1 » | —     |
|  | Lit. B. Cuba, 4 1/2 » » » » Packeten                          | 100 »  | 3   | 50  | 1 »   |     | —     |
| 3  | » 4 1/2 » » » » »   | 50 »   | 1   | 55  |   | 1 » | —     |
|  | Lit. C. Havana, 4 1/2 » » » » »                               | 100 »  | 3   | 50  | 1 »   |     | —     |
| 4  | » 4 1/2 » » » » »   | 50 »   | 1   | 55  |   | 1 » | —     |
|  | Lit. D. Cuba, 4 1/4 » » » » »                                 | 100 »  | 3   | —   | 1 »   |     | —     |
| 5  | » 4 1/4 » » » » »   | 50 »   | 1   | 30  |   | 1 » | —     |
|  | Lit. E. Havana, 4 1/4 » » » » »                               | 100 »  | 3   | —   | 1 »   |     | —     |
| 6  | » 4 1/4 » » » » »   | 50 »   | 1   | 30  |   | 1 » | —     |
|  | Lit. F. Portorico, 3 3/4 » » » » »                            | 100 »  | 2   | —   | 1 »   |     | —     |
| 7  | » 3 3/4 » » » » »   | 50 »   | 1   | —   |   | 1 » | —     |
|  | Lit. G. Mariländer, 3 3/4 » » » » »                           | 100 »  | 2   | —   | 1 »   |     | —     |
| 8  | » 3 3/4 » » » » »   | 50 »   | 1   | —   |   | 1 » | —     |
|  | Lit. H. Gemischte, 3 3/4 » » » » »                            | 100 »  | 2   | —   | 1 »   |     | —     |
| 9  | » 3 3/4 » » » » »   | 50 »   | 1   | —   |   | 1 » | —     |
|  | Lit. I. Domingo, 3 3/4 » » » » »                              | 100 »  | 2   | —   | 1 »   |     | —     |
| 10   | » 3 3/4 » » » » »   | 50 »   | 1   | —   |   | 1 » | —     |
|  | Lit. K. Ordinäre ausländische, 4 Zoll lang, in Packeten       | 100 »  | 1   | 28  | 1 »   |     | —     |
| 11   | Lit. L. » inländische 4 3/4 » » » » »                         | 100 »  | 1   | 28  | 1 »   | —   | 1     |
| 12   | Lit. M. » » 3 2/3 » » » » »                                   | 100 »  | —   | 42  | 1 »   | —   | 1 1/2 |
| 13   | Lit. N. Virginer in Packeten à 50 Stück                       | 100 »  | 2   | 18  | 1 »   | —   | 1 1/2 |
|  | » » » » à 50 »  | 50 »   | 1   | 9   |   | 1 » | —     |

| Nummer                           | Tabak-Sorte             | Bei dem Verkaufe an die Consumenten im Großen |          |                     | Bei dem Verkaufe an die Consumenten im Kleinen |     |        |
|----------------------------------|-------------------------|---|----------|---------------------|--|-----|--------|
|                                  |                         | Stücke in                                     |          | Preis für 100 Stück | pr. 1 Stück                                    |     |        |
|                                  |                         | Packeten                                      | Kistchen |                     | fl.  | fr. |        |
|                                  |                         | fl.   | fr.      | fl.                 | fr.  |     |        |
| <b>E. Echte Havana-Cigarren.</b> |                         |   |          |                     |  |     |        |
| 1                                | Lanzas                  | —   | 50       | 28                  | —  | —   | 17     |
| 2                                | Caballeros              | —   | 50       | 20                  | —  | —   | 13     |
| 3                                | Cazadores               | —   | 50.100   | 16                  | 30   | —   | 10     |
| 4                                | Regalias Nr. 1          | 25  | 100.250  | 10                  | 30   | —   | 7      |
| »                                | » » 2                   | 25  | 125      | 12                  | —  | —   | 8      |
| »                                | » » 3                   | 25  | 100      | 14                  | —  | —   | 9      |
| »                                | » » 4                   | 25  | 100      | 16                  | —  | —   | 10 1/2 |
| 5                                | Panetelas               | 25  | 100.250  | 8                   | —  | —   | 5 1/2  |
| 6                                | Damas                   | 25  | 100.250  | 6                   | 30   | —   | 4 1/2  |
| 7                                | Millares Communes Nr. 1 | 25  | 100.250  | 8                   | —  | —   | 5 1/2  |
| »                                | » »                     | 25  | 500      |                     |  |     |        |
| »                                | » » 2                   |   | 100.250  |                     |  |     |        |
|                                  |                         |   | 500      | 8                   | 30   | —   | —      |

Der Verschleiß findet nur in den hiezu bestimmten Verschleißorten Statt.

| Liczba  | Rodzaj tytoniu   | Przy sprzedaży                                |                   |                   |   |  |        |
|---|--|---|-------------------|-------------------|---|--|--------|
|   |  | przez hurtowników<br>konsumentom hur-<br>towo |                   |                   | przez hurtowników<br>i trafikantów konsumen-<br>tom w małych<br>ilościach |  |        |
|   |  | za  | Zlr.              | kr.               | za  | Zlr.   | kr.    |
| <b>D. Cygara.</b>   |  |   |                   |                   |   |  |        |
| Wyroby c. k. fabryk tytoniu.  |  |   |                   |                   |   |  |        |
| 1   | Lit. A. Kabanos, 5 1/3 cali długie w skrzyneczkach (forma Panctelas) | 100 sztuk                                     | 4                 | 30                | 1 sztukę  | —  | 3      |
|   | Lit. A. Kabanos, 5 cali długie w skrzyneczkach                       | 100 „   | 4                 | 30                | 1 „   | —  | 3      |
|   | 50 „   | 50 „  | 2                 | 15                | 1 „   | —  | 3      |
| 2   | Lit. B. Kuba, 4 1/2 cala długie w paczkach                           | 100 „   | 3                 | 50                | 1 „   | —  | 2 1/2  |
|   | 4 1/2 „  | 50 „  | 1                 | 55                | 1 „   | —  | 2 1/2  |
| 3   | Lit. C. Hawanna, 4 1/2 „   | 100 „   | 3                 | 50                | 1 „   | —  | 2 1/2  |
|   | 4 1/2 „  | 50 „  | 1                 | 55                | 1 „   | —  | 2 1/2  |
| 4   | Lit. D. Kuba, 4 1/4 „  | 100 „   | 3                 | —                 | 1 „   | —  | 2      |
|   | 4 1/4 „  | 50 „  | 1                 | 30                | 1 „   | —  | 2      |
| 5   | Lit. E. Hawanna, 4 1/4 „   | 100 „   | 3                 | —                 | 1 „   | —  | 2      |
|   | 4 1/4 „  | 50 „  | 1                 | 30                | 1 „   | —  | 2      |
| 6   | Lit. F. Portoriko, 3 3/4 „   | 100 „   | 2                 | —                 | 1 „   | —  | 1 1/2  |
|   | 3 3/4 „  | 50 „  | 1                 | —                 | 1 „   | —  | 1 1/2  |
| 7   | Lit. G. Marylandzkie, 3 3/4 „  | 100 „   | 2                 | —                 | 1 „   | —  | 1 1/2  |
|   | 3 3/4 „  | 50 „  | 1                 | —                 | 1 „   | —  | 1 1/2  |
| 8   | Lit. H. mieszane, 3 3/4 „  | 100 „   | 2                 | —                 | 1 „   | —  | 1 1/2  |
|   | 3 3/4 „  | 50 „  | 1                 | —                 | 1 „   | —  | 1 1/2  |
| 9   | Lit. I. Domingo, 3 3/4 „   | 100 „   | 2                 | —                 | 1 „   | —  | 1 1/2  |
|   | 3 3/4 „  | 50 „  | 1                 | —                 | 1 „   | —  | 1 1/2  |
| 10  | Lit. K. Ordynaryjne zagraniczne, 4 cale długie w paczkach            | 100 „   | 1                 | 28                | 1 „   | —  | 1      |
| 11  | Lit. L. Ordynaryjne krajowe, 4 3/4 cale długie w paczkach            | 100 „   | 1                 | 28                | 1 „   | —  | 1      |
| 12  | Lit. M. 3 3/4 „  | 100 „   | —                 | 42                | 1 „   | —  | 4      |
| 13  | Lit. N. Wirgińskie cygara w paczkach po 50 sztuk                     | 100 „   | 2                 | 18                | 1 „   | —  | 1 1/2  |
|   | 50 „   | 50 „  | 1                 | 9                 | 1 „   | —  | 1 1/2  |
| Liczba  | Rodzaj tytoniu   | Przy sprzedaży konsumentom<br>hurtowo         |                   |                   |   | Przy prze-<br>dazi kon-<br>sumentom<br>w małych<br>ilościach |        |
|   |  | Sztuki w                                      |                   | Cena<br>100 Sztuk | za 1 sztukę   |  |        |
|   |  | paczkach                                      | skrzynec-<br>kach |                   | Zlr.  | kr.  |        |
|   |  |   |                   | Zlr.              | kr.   | Zlr.   | kr.    |
| <b>E. Cygara szczero-hawańskie.</b>                                       |  |   |                   |                   |   |  |        |
| 1   | Lanzas   | —   | 50                | 28                | —   | —  | 17     |
| 2   | Kabaleros  | —   | 50                | 20                | —   | —  | 13     |
| 3   | Kazadores  | —   | 50,100            | 16                | 30  | —  | 10     |
| 4   | Regalias Nr. 1   | 25  | 100,250           | 10                | 30  | —  | 7      |
|   | 2  | 25  | 125               | 12                | —   | —  | 8      |
|   | 3  | 25  | 100               | 14                | —   | —  | 9      |
|   | 4  | 25  | 100               | 16                | —   | —  | 10 1/2 |
| 5   | Panctelas  | 25  | 100,250           | 8                 | —   | —  | 5 1/2  |
| 6   | Damas  | 25  | 100,250           | 6                 | 30  | —  | 4 1/2  |
| 7   | Millares Kommunes Nr. 1  | 25  | 100,250           | 8                 | —   | —  | 5 1/2  |
|   | 2  | 25  | 500               | 8                 | —   | —  | 5 1/2  |
|   |  |   | 100,250           | 8                 | 30  | —  | —      |
|   |  |   | 300               | 8                 | 30  | —  | —      |
| Przedaż odbywać się jedynie może w prze-<br>znaczonych ku temu miejscach. |  |   |                   |                   |   |  |        |

- Anmerkung.** 1. Bei Abnahme von 25 oder 50 Stück echter Havanna-Cigarren wird der Groß-Verschleißpreis im Verhältnisse der abgenommenen Cigarren-Menge entrichtet.
2. Die Kleinverschleißer beziehen in der Regel die Fabrikate von den Großverschleißern um dieselben Preise, wie die Consumenten, welche von den Großverschleißern die für den Großverkauf bestimmten Tabak-Mengen abnehmen, und es finden hierbei nur folgende Ausnahmen Statt:

|   |   |   |
|---|---|---|
| Von den Großverschleißern an<br>die Kleinverschleißer und<br>vom Gefälle an Erstere,<br>wird berechnet: | { | Geschnittener Knaster in Packeten,<br>das Pfund à 32 Loth mit . . . . . 3 fl. 2 fr.<br>Ordinär geschnittener 1 Pfund . . . . . — » 28 »<br>Papierter Galizier in 1 und ½ Pfund<br>Dosen, das Pfund à 32 Loth . . . . . 1 » 28 » |
|---|---|---|

3. Die sub B. a. Post 2 aufgeführte, ganz feine türkische Rauch-Tabak-Sorte wird in zwei Qualitäten, einer leichteren und einer stärkeren, nach Belieben der Consumenten erfolgt, wovon die leichtere Sorte mit rothen, und die stärkere mit blauen Etiquetten versehen ist.
4. Die Verschleißer sind verpflichtet, den sub B. c. Nr. 16 aufgeführten Rauch-Tabak den Käufern netto auszuwägen, und nur in dem Falle als derselbe in Papier verlangt würde, berechtigt, daß zur Kartirung des Fabrikates erforderliche Papier mitzuwägen, und das Gewicht des Papiers in das Netto einzubeziehen.

**Tarif der Lizenz-Gebühren für Gegenstände des Tabak-Monopols.**

1. Für ausländische rohe Tabakblätter, welche auf gesetzmäßige Art eingeführt werden, ferner für inländische rohe Tabakblätter und für inländische Rauch- und Schnupf-Tabak-Fabrikate . . . . .
2. Für ausländische rohe Tabakblätter, welche nicht auf gesetzlichem Wege eingebracht wurden, dann für ausländische Rauch- und Schnupf-Tabak-Fabrikate . . . . .

| Maßstab       | Betrag |     |
|---------------|--------|-----|
|               | fl.    | fr. |
| 1 Pfund netto | 2      | —   |
| 1 » »         | 2      | 30  |

- Uwaga.**
1. Przy odbieraniu 25 lub 50 sztuk cygar szczerobawańskich odplaca się cena sprzedaży hurtownej w stosunku odebranej ilości cygar.
  2. Przedający w małych ilościach odbierają w zasadzie fabrykaty od hurtowników za tę samą cenę, jak konsumenci, którzy od hurtowników odbierają przeznaczone do hurtownej sprzedaży ilości tytoniu, przyczem mają miejsce następujące tylko wyjątki:
 

|  |   |  |
|--|---|--|
| Od hurtowników sprzedającym w małych ilościach i również tamtych od Skarbu, oblicza się: | } | Krajany knaster, w paczkach, funt po 32 luty<br>na . . . . . 3 Zlr. 2 kr.<br>Ordynaryjno krajany, 1 funt . . . . . — » 28 »<br>Rapowana galicyjska, w 1 i 1/2 funtowych puszkach, funt po 32 lutów na . . . . . 1 » 28 » |
|--|---|--|
  3. Przytoczony pod *B. a.* pozycya 2 zupełnie przedni tytuń turecki wydaje się w dwóch gatunkach, słabszym i mocniejszym, wedle upodobania konsumentów, z których gatunek lżejszy czerwoną, mocniejszy niebieską opatrzony jest etykietą.
  4. Przedający obowiązani są przytoczony pod *B. c.* Nr. 16 tytuń odważyć kupującym *netto*, i w tym jedynie wypadku, gdyby takowego zażądano w papierze, upoważnieni są do zważenia papieru i wciągnięcia wagi papieru w *netto*.

### Taryfa należności licencyalnych za przedmioty monopolu tytoniowego.

1. Za zagraniczne surowe liście tytoniowe, sprowadzane sposobem, zgodnym z przepisami, niemniej za krajowe surowe liście tytoniu i za krajowe fabrykaty tytoniu i tabaki . . . . .
2. Za zagraniczne surowe liście tytoniu, sprowadzone nie przepisana prawem drogą, również za zagraniczne fabrykaty tytoniu i tabaki . . . . .

| Wymiar       | Kwota |     |
|--------------|-------|-----|
|              | Zlr.  | kr. |
| 1 funt netto | 2     | —   |
| 1 „ „        | 2     | 30  |

## VIII. Für Tirol und Vorarlberg.

| Nummer                               | Tabak-Sorte  | Bei dem Verkaufe  |     |     |  |     |     |
|--------------------------------------|--|---|-----|-----|--|-----|-----|
|                                      |  | von den Großverchleißern<br>an die Consumenten<br>im Großen |     |     | von den Großverchleißern<br>und Traffanten<br>an die Consumenten<br>im Kleinen |     |     |
|                                      |  | für   | fl. | fr. | für  | fl. | fr. |
| <b>A. Schnupf-Tabake.</b>            |  |   |     |     |  |     |     |
| 1                                    | Rapé Area Preta, in Dosen à 14 und à 7 Loth . . . . .                                    | 28 Loth   | 4   | 30  | —  | —   | —   |
| 2                                    | Pariser Rapé, echter, in Dosen à 28 Loth . . . . .                                       | 7 »   | 1   | 7½  | —  | —   | —   |
| 3                                    | Facon d'Espagne, in Blechbüchsen à ½ Pfund . . . . .                                     | 28 »  | 1   | 30  | —  | —   | —   |
| 4                                    | Wiener Rapé, 1te Sorte, in 1 Pfund Dosen . . . . .                                       | 32 »  | 3   | 24  | 1 Loth   | —   | 7   |
| 5                                    | Scaglia soprassina di lusso sciehlissima, in Flaschen à 1 Pfund . . . . .                | 32 »  | 2   | 54  | 1 »  | —   | 6   |
| 6                                    | Scaglia soprassina di lusso dolce, in Flaschen à 1 Pfund . . . . .                       | 32 »  | 2   | 24  | —  | —   | —   |
| 7                                    | Radica soprassina di lusso asciutta grossetta e sottile, in Flaschen à 1 Pfund . . . . . | 32 »  | 2   | 24  | —  | —   | —   |
| 8                                    | Facon St. Omer, in 1 Pfund Dosen . . . . .   | 32 »  | 2   | 24  | 1 Loth   | —   | 5   |
| 9                                    | Gingé, in Dosen à ½ Pfund . . . . .  | 32 »  | 1   | 50  | 1 »  | —   | 4   |
| 10                                   | Scaglia di lusso grossetta e sottile, in ½ Pfund Dosen . . . . .                         | 32 »  | 1   | 50  | 1 »  | —   | 4   |
| 11                                   | Radica di lusso grossetta e sottile, in ½ Pfund Dosen . . . . .                          | 32 »  | 1   | 50  | 1 »  | —   | 4   |
| 12                                   | Galtzier (Albaner), } in 1 und ½ Pfund Dosen . . . . .                                   | 32 »  | 1   | 26  | 1 »  | —   | 3   |
| 13                                   | » rapirter, } . . . . .  | 32 »  | 1   | 26  | 1 »  | —   | 3   |
| 14                                   | » gebeizter, ledig . . . . .   | 32 »  | 1   | 26  | 1 »  | —   | 3   |
| 15                                   | Schwarz gebeizter, in 1 und ½ Pfund Dosen und ledig . . . . .                            | 32 »  | 1   | 26  | 1 »  | —   | 3   |
| 16                                   | Scaglia paesana fina, in ½ Pfund Karten . . . . .  | 32 »  | 1   | 26  | 1 »  | —   | 3   |
| 17                                   | Radica correra grossetta e sottile, in ½ Pfund Karten . . . . .                          | 32 »  | 1   | 26  | 1 »  | —   | 3   |
| 18                                   | Scaglia paesana, 2te Sorte, in ½ Pfund Karten und ledig . . . . .                        | 32 »  | —   | 55  | 1 »  | —   | 2   |
| 19                                   | Radica paesana mischiata, in ½ Pfund Karten . . . . .                                    | 32 »  | —   | 55  | 1 »  | —   | 2   |
| 20                                   | » grossetta e sottile, in Karten und ledig . . . . .                                     | 32 »  | —   | 40  | 1 »  | —   | 1½  |
| 21                                   | Foglia di Levante, in Karten und ledig . . . . .   | 32 »  | —   | 40  | 1 »  | —   | 1½  |
| 22                                   | Ordinär gebeizter, ledig . . . . .   | 32 »  | —   | 40  | 1 »  | —   | 1½  |
| 23                                   | Scaglia naturale, ledig . . . . .  | 32 »  | —   | 40  | 1 »  | —   | 1½  |
| 24                                   | Scaglia fermentata, ledig . . . . .  | 32 »  | —   | 40  | 1 »  | —   | 1½  |
| <b>B. Geschnittene Rauch-Tabake.</b> |  |   |     |     |  |     |     |
| a) In Packeten.                      |  |   |     |     |  |     |     |
| 1                                    | Feinster echter Türkischer . . . . .   | 32 Loth   | 5   | —   | —  | —   | —   |
|                                      | 8 » . . . . .  | 8 »   | 1   | 15  | —  | —   | —   |
| 2                                    | Feiner echter Türkischer . . . . .   | 32 »  | 3   | —   | —  | —   | —   |
|                                      | 8 » . . . . .  | 8 »   | —   | 45  | —  | —   | —   |
| 3                                    | Echter Türkischer . . . . .  | 32 »  | 1   | 12  | 8 Loth   | —   | 20  |
| 4                                    | Geschnittener Knaster . . . . .  | 32 »  | 3   | 16  | 8 »  | —   | 49  |
| 5                                    | Portorico-Knaster . . . . .  | 32 »  | 2   | 30  | 8 »  | —   | 40  |
| 6                                    | Holländer-Krull . . . . .  | 32 »  | 1   | 48  | 8 »  | —   | 30  |
| 7                                    | Extrafein 3 König, 1te Sorte . . . . .   | 32 »  | 1   | 42  | 8 »  | —   | 28  |
| 8                                    | » 3 » 2te » . . . . .  | 32 »  | 1   | 12  | 8 »  | —   | 20  |
| 9                                    | Mittelfein 3 König . . . . .   | 32 »  | —   | 40  | 8 »  | —   | 11  |
| 10                                   | Echter Ungar . . . . .   | 32 »  | —   | 54  | 8 »  | —   | 15  |
| b) in Briefen.                       |  |   |     |     |  |     |     |
| 11                                   | Holländer-Krull à 1¾ Loth . . . . .  | 100 Stück   | 7   | 50  | 1 Stück  | —   | 5   |
| 12                                   | Portorico-Knaster à 1¾ » . . . . .   | 100 »   | 6   | 10  | 1 »  | —   | 4   |
| 13                                   | Echter Türkischer à 1¾ » . . . . .   | 100 »   | 4   | 44  | 1 »  | —   | 3   |
| 14                                   | Extrafein 3 König à 1¾ » . . . . .   | 100 »   | 4   | 41  | 1 »  | —   | 3   |
| 15                                   | Mittelfein 3 König à 1¾ » . . . . .  | 100 »   | 3   | 6   | 1 »  | —   | 2   |
| c) Geschnittener, ledig.             |  |   |     |     |  |     |     |
| 16                                   | Ordinär geschnittener . . . . .  | 1 Pfund   | —   | 29  | 1 Loth   | —   | 1   |



| Nummer                                | Tabak-Sorte  | Bei dem Verkaufe  |          |                     |   |  |     |
|---------------------------------------|--|---|----------|---------------------|---|--|-----|
|                                       |  | von den Großverächtern<br>an die Consumenten<br>im Großen |          |                     | von den Großverächtern<br>und Trafikanten<br>an die Consumenten<br>im Kleinen |  |     |
|                                       |  | fl.   | fr.      | fl.                 | fr.   | fr.  |     |
| <b>C. Gespinnene Rauch-Tabake.</b>    |  |   |          |                     |   |  |     |
| 1                                     | Barinas-Kuater in Rollen . . . . .                                   | 32 Loth   | 4        | 30                  | 8 Loth  | 1  | 14  |
| 2                                     | Kau-Tabak für Nordtirol . . . . .                                    | 32 »  | —        | 24                  | 8 »   | —  | 7   |
| 3                                     | » » Borarlberg . . . . .   | 32 »  | —        | 15                  | 8 »   | —  | 4½  |
| 4                                     | Kübel-Tabak . . . . .  | 32 »  | —        | 13                  | 8 »   | —  | 4   |
| <b>D. Cigarren.</b>                   |  |   |          |                     |   |  |     |
| Erzeugnisse der k. k. Tabak-Fabriken. |  |   |          |                     |   |  |     |
| 1                                     | Lit. A. Cabanos, 5¼ Zoll lang in Kistchen (Panetelas-Form) . . . . . | 100 Stück   | 4        | 30                  | 1 Stück   | —  | 3   |
|                                       | Lit. A. Cabanos, 5 Zoll lang in Kistchen . . . . .                   | 100 »   | 4        | 30                  | 1 »   | —  | 3   |
|                                       | » » 5 » » » » » » . . . . .  | 50 »  | 2        | 15                  | 1 »   | —  | 3   |
| 2                                     | Lit. B. Cuba, 4½ » » » » Packeten . . . . .                          | 100 »   | 3        | 50                  | 1 »   | —  | 2½  |
|                                       | » » 4½ » » » » » » . . . . .   | 50 »  | 1        | 55                  | 1 »   | —  | 2½  |
| 3                                     | Lit. C. Havana, 4½ » » » » » . . . . .                               | 100 »   | 5        | 50                  | 1 »   | —  | 2½  |
|                                       | » » 4½ » » » » » » . . . . .   | 50 »  | 1        | 55                  | 1 »   | —  | 2½  |
| 4                                     | Lit. D. Cuba, 4¼ » » » » » . . . . .                                 | 100 »   | 3        | —                   | 1 »   | —  | 2   |
|                                       | » » 4¼ » » » » » » . . . . .   | 50 »  | 1        | 30                  | 1 »   | —  | 2   |
| 5                                     | Lit. E. Havana, 4¼ » » » » » . . . . .                               | 100 »   | 3        | —                   | 1 »   | —  | 2   |
|                                       | » » 4¼ » » » » » » . . . . .   | 50 »  | 1        | 30                  | 1 »   | —  | 2   |
| 6                                     | Lit. F. Portorico, 3¾ » » » » » . . . . .                            | 100 »   | 2        | —                   | 1 »   | —  | 1½  |
|                                       | » » 3¾ » » » » » » . . . . .   | 50 »  | 1        | —                   | 1 »   | —  | 1½  |
| 7                                     | Lit. G. Mariländer, 3¾ » » » » » . . . . .                           | 100 »   | 2        | —                   | 1 »   | —  | 1½  |
|                                       | » » 3¾ » » » » » » . . . . .   | 50 »  | 1        | —                   | 1 »   | —  | 1½  |
| 8                                     | Lit. H. Gemischte, 3¾ » » » » » . . . . .                            | 100 »   | 2        | —                   | 1 »   | —  | 1½  |
|                                       | » » 3¾ » » » » » » . . . . .   | 50 »  | 1        | —                   | 1 »   | —  | 1½  |
| 9                                     | Lit. I. Domingo, 3¾ » » » » » . . . . .                              | 100 »   | 2        | —                   | 1 »   | —  | 1½  |
|                                       | » » 3¾ » » » » » » . . . . .   | 50 »  | 1        | —                   | 1 »   | —  | 1½  |
| 10                                    | Lit. K. Ordinare ausländische, 4 Zoll lang, in Packeten . . . . .    | 100 »   | 1        | 28                  | 1 »   | —  | 1   |
| 11                                    | Lit. L. » inländische 4¾ » » » » » . . . . .                         | 100 »   | 1        | 28                  | 1 »   | —  | 1   |
| 12                                    | Lit. M. » » 3¾ » » » » » . . . . .                                   | 100 »   | —        | 42                  | 1 »   | —  | ½   |
| 13                                    | Lit. N. Virginier in Packeten à 50 Stück . . . . .                   | 100 »   | 2        | 18                  | 1 »   | —  | 1½  |
|                                       | » » » à 50 » . . . . .   | 50 »  | 1        | 9                   | 1 »   | —  | 1½  |
| Nummer                                | Tabak-Sorte  | Bei dem Verkaufe an die Consumenten im Großen             |          |                     |   | Bei dem Verkaufe an die Consumenten im Kleinen |     |
|                                       |  | Stücke in   |          | Preis für 100 Stück | pr. 1 Stück   |  |     |
|                                       |  | Packeten  | Kistchen |                     |   |  |     |
|                                       |  |   |          | fl.                 | fr.   | fl.  | fr. |
| <b>E. Echte Havana-Cigarren.</b>      |  |   |          |                     |   |  |     |
| 1                                     | Lanzas . . . . .   | —   | 50       | 28                  | —   | —  | 17  |
| 2                                     | Caballeros . . . . .   | —   | 50       | 20                  | —   | —  | 13  |
| 3                                     | Cazadores . . . . .  | —   | 50,100   | 16                  | 30  | —  | 10  |
| 4                                     | Regalias Nr. 1 . . . . .   | 25  | 100,250  | 10                  | 30  | —  | 7   |
| »                                     | » » 2 . . . . .  | 25  | 125      | 12                  | —   | —  | 8   |
| »                                     | » » 3 . . . . .  | 25  | 100      | 14                  | —   | —  | 9   |
| »                                     | » » 4 . . . . .  | 25  | 100      | 16                  | —   | —  | 10½ |
| 5                                     | Panetelas . . . . .  | 25  | 100,250  | 8                   | —   | —  | 5½  |
| 6                                     | Damas . . . . .  | 25  | 100,250  | 6                   | 30  | —  | 4½  |
| 7                                     | Millares Communes Nr. 1 . . . . .                                    | 25  | 100,250  | 8                   | —   | —  | 5½  |
|                                       | » » » 2 . . . . .  | 25  | 500      | 8                   | 30  | —  | —   |
|                                       | » » » » . . . . .  | 25  | 100,250  | 8                   | 30  | —  | —   |
|                                       | » » » » . . . . .  | 25  | 500      | 8                   | 30  | —  | —   |

Der Bericht findet nur in den hiezu bestimmten Verkaufsorten Statt.

| Liczba   | Rodzaj tytoniu  | Przy sprzedaży                                |               |                |  |   |        |             |     |
|--|---|---|---------------|----------------|--|---|--------|-------------|-----|
|  |   | przez hurtowników<br>konsumentom hur-<br>towo |               |                | przez hurtowników<br>i trafikantów konsumentom w małych<br>ilościach |   |        |             |     |
|  |   | za  | Złr.          | kr.            | za   | Złr.  | kr.    |             |     |
| <b>C. Tytonie przędzone.</b>   |   |   |               |                |  |   |        |             |     |
| 1  | Finas-knaster w zwitkach  | 32  | lutów         | 4              | 30   | 8   | lutów  | 1           | 14  |
| 2  | Tytn do żucia dla Tyrolu północnego                               | 32  | "             | —              | 24   | 8   | "      | —           | 7   |
| 3  | Tytn " " " Vorarlbergu  | 32  | "             | —              | 15   | 8   | "      | —           | 4½  |
| 4  | Tytn kubekowy   | 32  | "             | —              | 13   | 8   | "      | —           | 4   |
| <b>D. Cygara.</b>  |   |   |               |                |  |   |        |             |     |
| Wyroby c. k. fabryk tytoniu.   |   |   |               |                |  |   |        |             |     |
| 1  | Lit. A. Kabanos, 5½ cali długie w skrzyneczkach (forma Panetelas) | 100   | sztuk         | 4              | 30   | 1   | sztukę | —           | 3   |
|  | Lit. A. Kabanos, 5 cali długie w skrzyneczkach                    | 100   | "             | 4              | 30   | 1   | "      | —           | 3   |
| 2  | Lit. B. Kuba, 4½ cali długie w paczkach                           | 50  | "             | 2              | 15   | 1   | "      | —           | 3   |
|  | Lit. B. Kuba, 4½ cali długie w paczkach                           | 100   | "             | 3              | 50   | 1   | "      | —           | 2½  |
| 3  | Lit. C. Hawanna, 4½ cali długie w paczkach                        | 50  | "             | 1              | 55   | 1   | "      | —           | 2½  |
|  | Lit. C. Hawanna, 4½ cali długie w paczkach                        | 100   | "             | 3              | 50   | 1   | "      | —           | 2½  |
| 4  | Lit. D. Kuba, 4¼ cali długie w paczkach                           | 50  | "             | 1              | 55   | 1   | "      | —           | 2½  |
|  | Lit. D. Kuba, 4¼ cali długie w paczkach                           | 100   | "             | 3              | —  | 1   | "      | —           | 2   |
| 5  | Lit. E. Hawanna, 4¼ cali długie w paczkach                        | 50  | "             | 1              | 30   | 1   | "      | —           | 2   |
|  | Lit. E. Hawanna, 4¼ cali długie w paczkach                        | 100   | "             | 3              | —  | 1   | "      | —           | 2   |
| 6  | Lit. F. Portoriko, 3¾ cali długie w paczkach                      | 50  | "             | 1              | 30   | 1   | "      | —           | 2   |
|  | Lit. F. Portoriko, 3¾ cali długie w paczkach                      | 100   | "             | 2              | —  | 1   | "      | —           | 1½  |
| 7  | Lit. G. Marylandzkie, 3¾ cali długie w paczkach                   | 50  | "             | 1              | —  | 1   | "      | —           | 1½  |
|  | Lit. G. Marylandzkie, 3¾ cali długie w paczkach                   | 100   | "             | 2              | —  | 1   | "      | —           | 1½  |
| 8  | Lit. H. mieszane, 3¾ cali długie w paczkach                       | 50  | "             | 1              | —  | 1   | "      | —           | 1½  |
|  | Lit. H. mieszane, 3¾ cali długie w paczkach                       | 100   | "             | 2              | —  | 1   | "      | —           | 1½  |
| 9  | Lit. I. Domingo, 3¾ cali długie w paczkach                        | 50  | "             | 1              | —  | 1   | "      | —           | 1½  |
|  | Lit. I. Domingo, 3¾ cali długie w paczkach                        | 100   | "             | 2              | —  | 1   | "      | —           | 1½  |
| 10   | Lit. K. Ordynaryjne zagraniczne, 4 cale długie w paczkach         | 50  | "             | 1              | —  | 1   | "      | —           | 1½  |
| 11   | Lit. L. Ordynaryjne krajowe, 4¾ cale długie w paczkach            | 100   | "             | 1              | 28   | 1   | "      | —           | 1   |
| 12   | Lit. M. 3¾ cali długie w paczkach                                 | 100   | "             | 1              | 28   | 1   | "      | —           | 1   |
| 13   | Lit. N. Wirgińskie cygara w paczkach po 50 sztuk                  | 100   | "             | —              | 42   | 1   | "      | —           | ½   |
|  | Lit. N. Wirgińskie cygara w paczkach po 50 sztuk                  | 50  | "             | 2              | 18   | 1   | "      | —           | 1½  |
| Liczba   | Rodzaj tytoniu  | Przy sprzedaży konsumentom hurtowo            |               |                |  | Przy sprzedaży konsumentom w małych ilościach |        |             |     |
|  |   | Sztuki w                                      |               | Cena 100 Sztuk |  | za 1 sztukę                                   |        | za 1 sztukę |     |
|  |   | paczkach                                      | skrzyneczkach | Złr.           | kr.  | Złr.  | kr.    | Złr.        | kr. |
| <b>E. Cygara szczerohawańskie.</b>                                   |   |   |               |                |  |   |        |             |     |
| 1  | Lanzas  | —   | 50            | 28             | —  | —   | —      | —           | 17  |
| 2  | Kabaleros   | —   | 50            | 20             | —  | —   | —      | —           | 13  |
| 3  | Kazadores   | —   | 50.100        | 16             | 30   | —   | —      | —           | 10  |
| 4  | Regalias Nr. 1  | 25  | 100.250       | 10             | 30   | —   | —      | —           | 7   |
|  | " 2   | 25  | 125           | 12             | —  | —   | —      | —           | 8   |
|  | " 3   | 25  | 100           | 14             | —  | —   | —      | —           | 9   |
|  | " 4   | 25  | 100           | 16             | —  | —   | —      | —           | 10½ |
| 5  | Panetelas   | 25  | 100.250       | 8              | —  | —   | —      | —           | 5½  |
| 6  | Damas   | 25  | 100.250       | 6              | 30   | —   | —      | —           | 4½  |
|  | Millares Kommunes Nr. 1   | 25  | 100.250       | 8              | —  | —   | —      | —           | 5½  |
| 7  | " 2   | 25  | 500           | 8              | —  | —   | —      | —           | —   |
|  | " 2   | 25  | 100.250       | 8              | 30   | —   | —      | —           | —   |
| Przedaż odbywać się jedynie może w przeznaczonych ku temu miejscach. |   |   |               |                |  |   |        |             |     |



- Anmerkung.**
1. Bei Abnahme von 50 oder 25 Stück Havanna-Cigarren wird der Groß-Verschleißpreis im Verhältnisse der abgenommenen Cigarren-Menge entrichtet.
  2. Die Kleinverschleißer beziehen in der Regel die Fabrikate von den Großverschleißern um dieselben Preise, wie die Consumenten, welche von den Großverschleißern die für den Großverkauf festgestellten Mengen von einer Tabak-Sorte abnehmen, und es finden hierbei nur folgende Ausnahmen Statt:
 

|  |  |
|--|--|
| Von den Großverschleißern an die Kleinverschleißer und vom Gefälle an Erstere, wird berechnet: | Geschchnittener Knaster, in Packeten, das Pfund          |
|  | à 32 Loh mit . . . . . 3 fl. 2 fr.                       |
|  | Ordinar geschnittener, ledig, 1 Pfund . . . . . — » 28 » |
  3. Die sub B. a. Post 2 aufgeführte, ganz feine türkische Rauch-Tabak-Sorte wird in zwei Qualitäten, einer leichteren und einer stärkeren, nach Besieben der Consumenten erfolgt, wovon die leichtere Sorte mit rothen und die stärkere mit blauen Etiquetten versehen ist.
  4. Die Verschleißer sind verpflichtet, den sub B. c. Nr. 16 aufgeführten Rauch-Tabak den Käufern netto auszuwägen, und nur in dem Falle, als derselbe in Papier verlangt würde, berechtigt, das Papier mitzuwägen, und das Gewicht des Papiers in das Netto einzubeziehen.

**Tarif der Lizenz-Gebühren für Gegenstände des Tabak-Monopols.**

1. Für ausländische rohe Tabakblätter, welche auf geschnmäßige Art eingeführt werden, ferner für inländische rohe Tabakblätter und für inländische Rauch- und Schnupf-Tabak-Fabrikate . . . . .
2. Für ausländische rohe Tabakblätter, welche nicht auf gesetzlichem Wege eingebracht wurden, dann für ausländische Rauch- und Schnupf-Tabak-Fabrikate . . . . .

| Maßstab       | Betrag |     |
|---------------|--------|-----|
|               | fl.    | fr. |
| 1 Pfund netto | 2      | —   |
| 1 » »         | 2      | 30  |

**194.**

**Erlaß des Finanzministeriums vom 5. October 1856,**

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLVII Stück, Nr. 189, ausgegeben am 18. October 1856),

womit das Verbot der Uebertragung einiger Tabakgattungen aus Tirol und aus dem illirischen Küstenlande in das lombardisch-venezianische Königreich kundgemacht wird.

Bermöge Allerhöchster Entschliezung vom 17. Februar 1856 wird verordnet, daß nachstehende Tabakgattungen aus Tirol und dem illirischen Küstenlande ohne besondere Erlaubniß der leitenden Finanzbehörden in das lombardisch-venetianische Königreich weder übertragen noch versendet werden dürfen.

Die unerlaubte Uebertragung dieser Tabaksorten wird nach §§. 319 und 320 des Gefälls-Strafgesetzes als schwere Gefällsübertretung bestraft.

Als Maßstab zur Strafbestimmung wird der Unterschied zwischen dem Verschleißpreise der erwähnten tiroler und küstenländischen Tabakgattungen und jenem der denselben in dem folgenden Verzeichnisse an die Seite gestellten lombardisch-venetianischen Tabakgattungen genommen.

Diese Maßregel tritt mit 1. November 1856 in Wirksamkeit.

Freiherr von **Bruck** m. p.

- Uwaga.** 1. Przy odbieraniu 50 lub 25 sztuk cygar szczerohawańskich odpłaca się cena sprzedaży hurtownej w stosunku odebranej ilości cygar.
2. Przedający w małych ilościach odbierają w zasadzie fabrykaty od hurtowników za tę samą cenę, jak konsumenci, którzy od hurtowników odbierają przeznaczone do hurtownej sprzedaży ilości tytoniu, przyczem mają miejsce następujące tylko wyjątki:

Od hurtowników sprzedającym w małych ilościach i również tamtym od Skarbu, oblicza się:

|   |  |              |
|---|--|--------------|
| } | Krajany knaster w paczkach, funt po 32 łutów |              |
|   | na . . . . .                                 | 3 Złr. 2 kr. |
| } | Ordynaryjny krajany, sam, 1 funt . . . . .   | — . 28 .     |

3. Przytoczony pod *B. a.* pozycja 2 zupełnie przedni tytuń turecki wydaje się w dwóch gatunkach, słabszym i mocniejszym, wedle upodobania konsumentów, z których gatunek lżejszy czerwona, mocniejszy niebieską opatrzone jest etykietą.
4. Przedający są obowiązani przytoczony pod *B. c.* Nr. 16 tytuń odważyć kupującym *netto*, i w tym jedynie wypadku, gdyby takowego zażądano w papierze, upoważnieni są do zważenia papieru i wciągnięcia wagi papieru w *netto*.

### Taryfa należytości licencyalnych za przedmioty monopolu tytoniowego.

1. Za zagraniczne surowe liście tytoniowe, sprowadzone sposobem, zgodnym z przepisami, niemniej za krajowe surowe liście tytoniu i za krajowe fabrykaty tytoniu i tabaki . . . . .
2. Za zagraniczne surowe liście tytoniu, sprowadzone nie przepisana prawem drogą, również za zagraniczne fabrykaty tytoniu i tabaki . . . . .

| Wymiar.      | Kwota |     |
|--------------|-------|-----|
|              | Złr.  | kr. |
| 1 funt netto | 2     | —   |
| 1 . . .      | 2     | 30  |

## 194.

### Rozządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 5. Października 1856.

(Dziennik Praw Państwa, Część XLVII, N. 189, wydana dnia 18. Października 1856),

**mocą którego obwieszcza się zakaz przenoszenia niektórych gatunków tytoniu z Tyrolu i Pobrzeża Illiryjskiego do Lombardzko-Weneckiego Królestwa.**

Mocą Najwyższego Postanowienia z dnia 17. Lutego 1856 rozporządza się, iżby następujące gatunki tytoniu z Tyrolu i Pobrzeża Illiryjskiego nie były przenoszone ani przesyłane bez szczególnego pozwolenia kierujących władz skarbowych do Lombardzko-Weneckiego Królestwa.

Niedozwolone przenoszenie tychże gatunków tytoniu karanem będzie wedle §§. 319 i 320 Skarbowej Ustawy karniej jako ciężkie przestępstwo skarbowe.

Za wymiar oznaczenia kary bierze się różnica między ceną sprzedaży pomienionych tyrolskich i pobrzeżnych gatunków tytoniu i ceną zestawionych obok tychże w następującym spisie Lombardzko-Weneckich gatunków tytoniu.

Prawidło to wchodzi w działalność z dniem 1. Listopada 1856.

Baron **Bruck** m. p.

| Zahl | Tabakgattung                      | Verpackung                     | Kronland                               | Aehnliche, im lombardisch-venetianischen Königreiche im Verschleiß stehenden Tabakgattungen |
|------|-----------------------------------|--------------------------------|--|---|
| 1.   | ordinär gebeizter Schnupftabak    | ledig                          | in Tirol und im ilirischen Küstenlande | fermentato ordinario ad uso Hainburgo, in Dosen   |
| 2.   | Radica paesana grossa und sottile | ledig und in Karten zu ½ Pfund | in Tirol                               | radica correra, in Dosen  |
| 3.   | foglia levante                    | ledig und in Karten zu ½ Pfund | in Tirol                               | caradà ad uso Bergamo   |
| 4.   | Scaglia paesana seconda sorte     | ledig und in Karten zu ½ Pfund | in Tirol                               | nostran comune scagliato grosso und fino, ledig   |
| 5.   | ordinär geschnittener Rauchtabak  | ledig                          | in Tirol                               | foglia trinciata und trito civile da fumo und da mastico, ledig                             |

## 195.

## Erlaß des Finanzministeriums vom 9. October 1856,

über die Ermächtigung des k. k. Zollamtes **Lavino** und der k. sardinischen Zollämter **Arona** und **Intra** zur gegenseitigen Ueberweisung von Durchfuhr-Waaren.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XLVII. Stück, Nr. 190, ausgegeben am 18. October 1856.

## 196.

## Verordnung des Justizministeriums vom 11. October 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLVII. Stück, Nr. 191, ausgegeben am 18. October 1856),  
giltig für alle Kronländer, in welchen das Strafgesetz über Gefallsübertretungen vom 11. Juli 1835 in Wirksamkeit ist,

über die Anwendung körperlicher Züchtigung als Strafverschärfung bei Gefallsübertretungen.

Zur Beseitigung entstandener Zweifel über die Anwendbarkeit der körperlichen Züchtigung als Strafverschärfung gegen Gefallsübertretungen findet das Justizministerium im Einvernehmen mit dem Finanzministerium die Belehrung dahin zu ertheilen, daß,

| Liczba | Gatunek tytoniu                           | Opakowanie                     | Kraj koronny                    | Podobne, w Lombardzko-Weneckim Królestwie w przedaży zostające gatunki tytoniu |
|--------|---|--------------------------------|---------------------------------|--|
| 1.     | Ordynaryjna bejcowa-na tabaka             | sama                           | w Tyrolu i illiryskiem Pobrzeżu | <i>fermentato ordinario ad uso Hainburgo</i> , w puszkach.                     |
| 2.     | <i>Radica paesana grossetta i sottile</i> | sama i w kartach 1/2 funtowych | w Tyrolu                        | <i>radica corraera</i> , w puszkach.   |
| 3.     | <i>Foglia levante</i>                     | sama i w kartach 1/2 funtowych | w Tyrolu                        | <i>caradà ad uso Bergamo</i> .   |
| 4.     | <i>Scaglia paesana seconda sorte</i>      | sama i w kartach 1/2 funtowych | w Tyrolu                        | <i>nostran comune scagliato grosso i fino</i> , sama.                          |
| 5.     | Ordynaryjno krajany tytuń                 | sam                            | w Tyrolu                        | <i>foglia trinciata i trito civile da fumo i da mastico</i> , sam.             |

## 195.

## Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 9. Października 1856,

względem upoważnienia C. K. urzędu celnego *Luvino* i K. Sardyńskich urzędów celnych *Arona* i *Intra* do wzajemnego przekazywania towarów przechodowych.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XLVII, N. 190, wydaną dnia 18. Października 1856.

## 196.

## Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 11. Października 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLVII, N. 191, wydana dnia 18. Października 1856).

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w których ma moc Ustawa karna o przestępstwach skarbowych z dnia 11. Lipca 1835,

**o zastosowaniu chłosty cielesnej jako zaostrenia kary przy przestępstwach skarbowych.**

Dla uchylenia powstałych wątpliwości o zastosowaniu chłosty cielesnej jako zaostrenia kary przy przestępstwach skarbowych, udziela Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu się z Ministerstwem Skarbu objaśnienia w ten sposób,

nachdem durch die §§. 253 und 258 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852, die Verschärfung des Arrestes durch körperliche Züchtigung bei Vergehen und Uebertretungen wieder eingeführt worden ist, die körperliche Züchtigung der Bestimmung des §. 66 des Gefälls-Strafgesetzes vom 11. Juli 1835 - gemäß auch als Verschärfung der Arreststrafe bei Gefällsübertretungen, jedoch nach §. 258 des allgemeinen Strafgesetzes nur gegen Rückfällige und nur unter den im §. 248 des allgemeinen Strafgesetzes enthaltenen Beschränkungen, wieder angewendet werden kann.

Freiherr von **Krauß** m. p.

197.

**Verordnung des Ministers des Innern vom 13. October  
1856,**

giltig für das Großfürstenthum Siebenbürgen,

wodurch **Abzlagszahlungen auf die verfallenen Renten der Grundentlastungs-Entschädigung  
bewilliget werden.**

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XLVII. Stück, Nr. 192, ausgegeben am 18. October 1856.

izby, gdy na mocy §§. 253 i 258 powszechnej Ustawy karniej z dnia 27. Maja 1852, zaprowadzone znów zostało zaostrenie aresztu przez chłostę cielesną przy wykroczeniach i przestępstwach, chłosta cielesna w moc postanowienia §. 66. skarbowej Ustawy karniej z dnia 11. Lipca 1835 także jako zaostrenie kary aresztu przy przestępstwach skarbowych, wszakże wedle §. 258 powszechnej Ustawy karniej tylko przeciw nowo w winę zapadłym i tylko pod zawartemi w §. 248 powszechnej Ustawy karniej ograniczeniami, miała znów zastosowanie.

Baron **Krauss** m. p.

197.

## Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 13. Października 1856.

obowiązujące w Wielkiem Księstwie Siedmiogrodzkiem,

**mocą którego pozwalają się wypłaty odtrącalne na zapadłe renty wynagrodzenia  
uwolnienia gruntowego.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XLVII, N. 192, wydaną dnia 18. Października 1856.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

**Krakauer Verwaltungsgebiet.**

**Jahrgang 1856.**

**Erste Abtheilung.**

**XLVI. Stück.**

Ausgegeben und versendet am 27. November 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

**Rok 1856.**

**Oddział pierwszy.**

**Zeszyt XLVI.**

**Wydany i rozesłany dnia 27. Listopada 1856.**



## Vertrag vom 5. Mai 1856,

zwischen dem Kirchenstaate und Oesterreich,  
zur Regelung des telegraphischen Verkehrs.

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLVIII. Stück, Nr. 193, ausgegeben am 21. October 1856).

(In den beiderseitigen Ratificationen ausgewechselt durch die Ministerial-Erklärungen vdo. Wien am 29. Juli 1856 und Rom am 15. Juli 1856.)

### Urtext.

Il Governo della Santa Sede ed il Governo Austriaco sentita la necessità di regolare i rapporti telegrafici da stabilirsi fra i due Stati, i Plenipotenziarii dei medesimi cioè:

pel Governo della Santa Sede Sua Eccellenza Rma Monsignor Giuseppe Berardi, Sostituto della Segreteria di Stato ecc. ecc.

pel Governo Austriaco Sua Eccellenza il Signor Conte Maurizio Nicola Esterházy-Galantha-Forchtenstein, Gran Croce dell'Ordine Pontificio Piano, di quello Granducale di S. Giuseppe di Toscana, di quello Reale di S. Gennaro delle due Sicilie, e dell'Ordine Constantiniano di St. Giorgio di Parma, Ciamberlano Consigliere intimo gi sua Maestà Imp. e Reale Apostolica Suo Inviato straordinario e Ministro Plenipotenziario presso la Santa Sede;

chiamati a stipulare una Convenzione, sotto riserva delle Ratifiche, hanno adottate le seguenti massime:

#### Art. 1.

Il Governo Imperiale Austriaco condurrà la sua linea telegrafica elettro-mag-

### Uebersetzung.

Nachdem die päpstliche und die österreichische Regierung sich von der Nothwendigkeit überzeugt haben, die zwischen beiden Staaten festzusetzenden telegraphischen Beziehungen zu regeln, haben die Bevollmächtigten derselben, nämlich:

Für die päpstliche Regierung Seine Excellenz Joseph Berardi, Staatssecretärs-Stellvertreter u. s. w., u. s. w.

Für die österreichische Regierung Seine Excellenz der Graf Moriz Nicolaus Esterházy-Galantha-Forchtenstein, Großkreuz des päpstlichen Pius-Ordens, des großherzoglich toscanischen St. Joseph-Ordens, des königlich sicilianischen Ordens des heiligen Jannar und des constantinischen St. Georg-Ordens von Parma, Kämmerer und geheimer Rath Seiner k. k. Apost. Majestät, außerordentlicher Gesandter und bevollmächtigter Minister beim heiligen Stuhle

welche zum Abschlusse eines Vertrages unter Vorbehalt der Ratificationen berufen worden sind, sich über folgende Bestimmungen geeinigt:

#### Art. 1.

Die kaiserl. österreichische Regierung wird ihre electro-magnetische Telegraphenlinie von

198.

## Traktat z dnia 5. Maja 1856,

między Państwem Kościelném i Austryą,

**względem uregulowania obrotu telegraficznego.**

(Dziennik Praw Państwa, Część XLVIII, Nr. 193, wydana dnia 21. Października 1856),

(Dany w zamian w obustronnych ratyfikacjach przez oświadczenia Ministeryalne, ddo. Wiedeń dnia 29. Lipca 1856 i Rzym dnia 15. Lipca 1856).

### Przekład.

Pełnomocnicy Rządów, Papieskiego i Austryackiego, przekonanych o konieczności uregulowania ustanowić się mających między obą Państwami stosunków telegraficznych, a to:

Od Rządu Papieskiego Jego Excellencya Józef *Berardi*, zastępca sekretarza stanu i t. d., i t. d.

Od Rządu Austryackiego Jego Excelencya hrabia Maurycy Mikołaj *Esterházy-Galantha - Forchtenstein*, kawaler wielkiego krzyża Papieskiego orderu Piusa, Wielko-Książęco-Toskańskiego orderu św. Józefa, Królewsko-Sycylijskiego orderu św. Januarego i Parmeńskiego orderu św. Jerzego konstantyńskiego, szambelan i tajny radca Jego C. K. Apostolskiej Mości, nadzwyczajny poseł i umocowany Ministra u Stolicy Świętej

którzy do zawarcia traktatu pod zastrzeżeniem ratyfikacyj powołanymi zostali, zgodzili się na następujące postanowienia:

#### A r t. 1.

Rząd Cesarsko-Austryacki poprowadzi swą elektro-magnetyczną linią telegraficzną od Padwy przez Rovigo aż do lewego brzegu Padu, naprzeciw punktu

netica da Padova per Rovigo sino alla riva sinistra del Po, dirimpetto ad un punto della opposta riva, che verrà di commune accordo designato nella direzione di Ferrara.

#### Art. 2.

Il Governo Pontificio condurrà la propria linea telegrafica elettro-magnetica, da Bologna per Ferrara sino alla riva destra del Po, di fronte al punto summenzionato.

#### Art. 3.

L'attraversamento del Po verrà eseguito d'accordo dei due Governi contraenti. I due Governi contribuiranno in parti eguali alle spese relative alla costruzione ed al mantenimento.

#### Art. 4.

Il Governo Pontificio dichiara di osservare le massime e i principii sanzionati dalla Convenzione per la Lega telegrafica Austro-Tedesca del 25 luglio 1850, e dei successivi supplementi del 14 ottobre 1851, del 23 settembre 1853 e del 29 maggio 1855, nonchè di riconoscere le tariffe e le massime amministrative presso gli altri Stati collegati coll'Austria, e colla Lega Austro-Tedesca.

#### Art. 5.

Eguualmente il Governo Austriaco dichiara di riconoscere e di osservare le tariffe e le massime amministrative in corso negli Stati collegati col Pontificio.

#### Art. 6.

Le tariffe per la percorrenza in ciascuno dei due Stati contraenti, verranno fis-

Badua über Rovigo bis an das linke Ufer des Po führen, gegenüber einem Punkte des entgegengesetzten Ufers, welcher in der Richtung nach Ferrara im gemeinschaftlichen Einverständnisse festgesetzt werden wird.

#### Art. 2.

Die päpstliche Regierung wird ihre electro-magnetische Telegraphenlinie von Bologna über Ferrara bis zum rechten Ufer des Po, gegenüber dem oberwähnten Punkte, führen.

#### Art. 3.

Die Uebersezung des Po wird von den beiden contrahirenden Regierungen gemeinsam ausgeführt werden. Beide Regierungen werden die Kosten der Errichtung und Erhaltung zu gleichen Theilen tragen.

#### Art. 4.

Die päpstliche Regierung erklärt: die Bestimmungen und Grundsätze anzunehmen, welche in dem Vertrage des deutsch-österreichischen Telegraphen-Vereines vom 25. Juli 1850 und in den Nachtrags-Verträgen vom 14. October 1851, vom 23. September 1853 und vom 29. Mai 1855 festgesetzt worden sind; nicht minder die Tarife und administrativen Bestimmungen anzuerkennen, welche in den mit Oesterreich und mit dem deutsch-österreichischen Telegraphen-Vereine in Verbindung stehenden Staaten gelten.

#### Art. 5.

Ebenso erklärt die österreichische Regierung die Tarife und administrativen Bestimmungen anzuerkennen und in Anwendung bringen zu lassen, welche in den, mit dem Kirchenstaaten in Verbindung stehenden Staaten eingeführt sind.

#### Art. 6.

Die Tarife für das Gebiet eines jeden der beiden contrahirenden Staaten werden

brzegu przeciwległego, który w kierunku ku Ferrarze za spólném porozumieniem się oznaczony będzie.

A r t. 2.

Rząd Papieski poprowadzi swą elektro-magnetyczną linię telegraficzną z Bononii przez Ferrarę aż do prawego brzegu Padu, naprzeciwko pomienionego wyżej punktu.

A r t. 3.

Przejście przez Pad przeprowadzoném będzie spólnie od obu kontraktujących Rządów. Oba Rządy poniesą w równych częściach koszta wystawienia i utrzymania.

A r t. 4.

Rząd Papieski oświadcza: iż przyjmuje postanowienia i zasady, ustanowione w traktacie Niemiecko - Austryackiego Związku telegraficznego z dnia 25. Lipca 1850 i w traktatach dodatkowych z dnia 14. Października 1851, z 23. Września 1853 i z 29. Maja 1855; niemniej, iż uznaje taryfy i postanowienia administracyjne, które mają moc w Państwach, zostających w połączeniu z Austryą i z Niemiecko-Austryackim Związkiem telegraficznym.

A r t. 5.

Również oświadcza Rząd Austryacki, iż uznaje i każe wprowadzić w zastosowanie taryfy i postanowienia administracyjne, zaprowadzone w Państwach, z Państwem Kościelném w połączeniu zostających.

A r t. 6.

Taryfy dla obrębu każdego z obu Państw kontraktujących, ustanowione będą począwszy od punktu połączenia obustronnych linii.

sate dal punto in cui accadrà la congiunzione delle linee.

Art. 7.

Il Governo Austriaco farà riconoscere agli altri Stati coi quali è in relazione, la seguita unione telegrafica delle sue linee col Governo Pontificio e così qualunque altra unione che in seguito si facesse fra il Governo Pontificio e gli Stati ad esso limitrofi, ogni qualvolta ne riceva ufficiale partecipazione, accompagnando la relativa tariffa e qualunque regolamento suppletorio in caso.

Art. 8.

Egulamente in Governo Pontificio riconoscerà ed accetterà e farà riconoscere ed accettare agli Stati limitrofi, con cui si collegasse, la spedizione dei dispacci per qualunque località si trovi presentemente o venisse in seguito riunita colle linee Austriache, ed ufficialmente partecipata, come all'antecedente articolo.

Art. 9.

Il Governo Austriaco darà sollecita ed esatta comunicazione delle stazioni che cambiasse o aggiungesse nel proprio territorio, e così dei cambiamenti che succedessero negli Stati collegati col medesimo; la stessa comunicazione sarà data a parità di trattamento dalla Direzione pontificia riguardo alle Stazioni che accrescesse o variasse nel suo Stato, o riguardo a quelle degli altri Stati che sono con lui collegati per la corrispondenza telegrafica o che si riunissero in seguito. E tutto questo perchè si dia luogo ai necessari avvisi per parte

von dem Verbindungspuncte der beiderseitigen Linien ob festgestellt werden.

Art. 7.

Die österreichische Regierung wird den Staaten, mit welchen sie in Verbindung steht, den erfolgten Anschluß der österreichischen Telegraphenlinien an jene des Kirchenstaates und ebenso jede telegraphische Verbindung, welche künftig zwischen dem Kirchenstaate und den an denselben gränzenden Staaten hergestellt werden wird, wiebald sie davon ämtliche Kenntniß erhält, unter Mittheilung des bezüglichen Tarifes und der allfälligen Zusatzbestimmungen zur Kenntniß bringen.

Art. 8.

Ebenso wird die päpstliche Regierung anerkennen und annehmen und von den mit ihr in Verbindung stehenden Nachbarstaaten anerkennen und annehmen machen, die Beförderung von Depeschen nach allen Orten, welche mit den österreichischen Linien in Verbindung entweder gegenwärtig stehen oder künftig gesetzt werden, sobald sie hievon in der im vorstehenden Artikel erwähnten Weise ämtliche Kenntniß erhalten haben wird.

Art. 9.

Die österreichische Regierung wird von den Aenderungen bei ihren Telegraphen-Stationen und von der Eröffnung neuer Stationen auf ihrem Gebiete und ebenso von den Aenderungen, welche in den mit ihr in Verbindung stehenden Staaten vor sich gehen, schnelle und genaue Mittheilung machen; in gleicher Weise wird die päpstliche Regierung von den Aenderungen bei den Telegraphen-Stationen und von der Errichtung neuer Telegraphen-Stationen sowohl im Kirchenstaate als auch in jenen Staaten, welche mit demselben in telegraphischer Verbindung stehen

## A r t. 7.

Rząd Austryacki poda do wiadomości tych Państw, z któremi zostaje w połączeniu, uskutecznione złączenie austryackich linii telegraficznych z liniami Państwa Kościelnego i również każde telegraficzne połączenie, jakie w przyszłości między Państwem Kościelnem i graniczącymi z témże Państwami zawiązanem będzie, skoro o tém urzędownie zawiadomionym zostanie, z zakomunikowaniem dotyczącej taryfy i wszelakich postanowień dodatkowych.

## A r t. 8.

Podobnież uzna i przyjmie Rząd Papieski i postępa się o uznanie i przyjęcie u zostających z nim w połączeniu Państw sąsiednich, przesyłkę depesz do wszystkich miejsc, które z liniami austryackimi obecnie zostają w połączeniu lub w przyszłości połączone będą, skoro o tém w sposób, w poprzednim artykule pomieniony, urzędownie uwiadomionym zostanie.

## A r t. 9.

Rząd Austryacki zrobi szybkie i dokładne uwiadomienie o zmianach, zachodzących u swych stacyj telegraficznych na swém terytoryum i tak samo o zmianach w Państwach, zostających z nim w połączeniu; równymże sposobem uwiadomi Rząd Papieski o zmianach w stacyach telegraficznych i o utworzeniu nowych stacyj telegraficznych tak w Państwie Kościelnem jako téż i w onych Państwach, które z niém pozostają w połączeniu telegraficznem lub w takowe na przyszłość wstąpią, a to celem postanowienia dyrekcyj telegrafów w położeniu uczynienia potrzebnych obwieszczeń, iżby stacye podrzędne lub stacye Państw połączonych nie zostawały nigdy w wątpliwości względem przesyłki depesz do pewnego miejsca lub od jakiegobądź nawet zagranicznej stacyi dla braku potrzebnych uwiadomień.

delle direzioni dei telegrafi, onde le stazioni dipendenti, o quelle degli Stati come sopra collegati, non abbiano mai a trovarsi incerte nella trasmissione dei dispacci, a, o da qualunque siasi stazione anche estera, per mancanza delle debite comunicazioni.

#### Art. 10.

L'ufficio Austriaco di Rovigo, e l'ufficio Pontificio di Ferrara, come stazioni di confine, saranno muniti di macchine telegrafiche di Morsè, e mediante di essi avrà luogo in regola lo scambio delle corrispondenze telegrafiche fra i due Stati; però non sarà impedita la corrispondenza diretta con mezzo di traslatori a maggiori distanze e con altri Stati.

#### Art. 11.

Il regolamento reciproco dei conti avrà luogo alla scadenza di ciascun mese.

Il deconto e la liquidazione del saldo saranno fatti al fine di ciascun trimestre.

Il Governo Austriaco si accrediterà verso il Governo Pontificio di tutte le partite che riguardano il suo territorio e gli Stati coi quali è già unito, non che per quelli che a questi ultimi si collegassero, facendo esso centro delle contabilità per tutti verso il Governo Pontificio: egualmente il Governo Pontificio si accrediterà verso l'Austriaco per quello che riguarda le sue stazioni e gli altri stati con cui è collegato, o che in seguito passassero con esso lui a congiungersi, facendosi egli

oder künftig in solche treten werden, die Mittheilung machen und das zwar, um die Telegraphen-Directionen in die Lage zu setzen, die erforderlichen Verlautbarungen zu erlassen, damit die unterstehenden Stationen oder die der verbündeten Staaten niemals hinsichtlich der Beförderung von Depeschen nach oder von irgend einer selbst ausländischen Station sich wegen Mangel der nöthigen Mittheilungen im Zweifel befinden.

#### Art. 10.

Das österreichische Telegraphenamnt zu Rovigo und das päpstliche Telegraphenamnt zu Ferrara werden als Gränzstationen mit Morsèschen Telegraphen-Apparaten versehen, mittelst welcher in der Regel die Auswechslung der telegraphischen Correspondenzen zwischen beiden Staaten erfolgen wird; jedoch soll die directe Correspondenz auf größere Entfernungen und mit andern Staaten mittelst Uebertragungs-Apparaten nicht gehindert werden.

#### Art. 11.

Die gegenseitige Rechnungslegung findet nach Ablauf eines jeden Monats Statt.

Die Abrechnung und Liquidirung des Guthabens erfolgt am Ende jedes Quartales.

Die österreichische Regierung wird die päpstliche mit allen jenen Gebührenbeträgen belasten, welche ihr eigenes Gebiet, sowie die Gebiete jener Staaten betreffen, mit welchen sie in Verbindung steht und welche an die letzteren sich anschließen; indem sie für alle jene Staaten den Abrechnungs-Centralpunct gegenüber dem Kirchenstaate bildet; ebenso wird die päpstliche Regierung die österreichische mit jenen Gebührenbeträgen belasten, welche ihre eigenen Telegraphen-Stationen, sowie jene Staaten betreffen, mit wel-

## A r t. 10.

Austryacki urząd telegraficzny w Rovigo i Papiezki urząd telegraficzny w Ferrarze opatrzone będą jako stacye graniczne Morséjskimi aparatami telegraficznymi, za pomocą których w zasadzie nastąpi zamiana korespondencyi telegraficznych między obą Państwami; przez co wszakże bezpośrednio korespondencyj na dal-sze odległości i z innemi Państwami za pomocą aparatów przenośnych nic nie ma być na przeszkodzie.

## A r t. 11.

Wzajemne składanie rachunku będzie miało miejsce po upływie każdego miesiąca.

Obliczenie i likwidacya saldo nastąpi na końcu każdego kwartału.

Rząd Austryacki wrachuje Papiezkiemu w ciężar wszystkie kwoty należności, dotyczące jego własnego terytoryum jako też terytoryów tych Państw, z któremi w połączeniu zostaje, lub które się z ostatnimi łączą; jakoż naprzeciw Państwu Kościelnemu tworzy dla wszystkich tych Państw centralny punkt obliczenia; podobnież wliczy Rząd Papieski Austryackiemu wszystkie kwoty należności, dotyczące swych własnych stacyj telegraficznych, również i tych Państw, z któremi w połączeniu zostaje, lub które się z nim w przyszłości łączą, jakoż w tenże sam sposób tworzy naprzeciw Rządowi Austryackiemu dla wszystkich tych Państw centralny punkt obliczenia.



centro egualmente per gli altri delle con-  
tabilità relative verso il Governo Austriaco.

I Conti saranno compilati dall'Am-  
ministrazione Austriaca in moneta Austriaca  
con riduzione dei totali in moneta Ponti-  
ficia, e dall'Amministrazione Pontificia in  
moneta pontificia con riduzione dei totali  
in moneta Austriaca.

Nella riduzione delle monete, uno  
scudo romano sarà ragguagliato a fiorini  
due e carantani cinque, ossia Lire Au-  
striache sei e centesimi venticinque.

#### Art. 12.

Il saldo risultante dalla liquidazione  
trimestrale seguirà per parte dell'Am-  
ministrazione che risulterà debitrice all'Am-  
ministrazione creditrice, in moneta fina me-  
tallica sonante; e questa o in scudi romani  
effetivi, o in altra valuta Come sopra,  
equivalente ai medesimi, ove il credito  
sia per parte dell' amministrazione ponti-  
ficia; e parimenti o in fiorini di Conven-  
zione effettivi o in altra valuta, sempre  
come sopra, ad essi equivalente, ove il  
credito sia per parte dell' amministrazione  
Austriaca. Le spedizioni di danaro si fa-  
ranno esenti da qualsivoglia tassa per com-  
petenza dei Governi.

#### Art. 13.

Nella corrispondenza telegrafica inter-  
nationale, si trasmetteranno gratis recipro-  
camente i dispacci risguardanti il servizio  
telegrafico.

chen sie in Verbindung steht, oder welche  
künftig mit ihr in Verbindung treten wer-  
den, indem sie gleichfalls für alle diese Staa-  
ten den Abrechnungs-Centralpunct gegenüber  
der österreichischen Regierung bildet.

Die Rechnungen werden von der öster-  
reichischen Verwaltung in österreichischer Münz-  
währung mit der Reduction der Gesamt-  
summe in päpstliche Münzwährung und von  
der päpstlichen Verwaltung in päpstlicher Wäh-  
rung mit Reduction der Gesamtsumme auf  
österreichische Münze abgefaßt.

Bei der Reduction der Münzwährun-  
gen wird ein römischer Scudo zwei Gulden  
und fünf Kreuzern, oder sechs österreichischen  
Lire und fünfundzwanzig Centesimi gleichge-  
halten.

#### Art. 12.

Das aus der vierteljährigen Liquidation  
sich ergebende Guthaben wird von der Ver-  
waltung, welche die Zahlung zu leisten hat,  
an jene Verwaltung, zu deren Gunsten das  
Guthaben sich ergibt, in klingender Metall-  
münze bezahlt; und zwar in wirklichen römi-  
schen Scudi oder in anderer klingender Münze  
von gleichem Werthe (wie oben) wenn sich  
das Guthaben für die päpstliche Verwaltung,  
und in wirklichen Gulden Conventions-Münze  
oder in anderer klingender Münze von glei-  
chem Werthe (wie oben) wenn sich das Gut-  
haben für die österreichische Verwaltung her-  
ausstellt. Die Geldsendungen werden frei  
von jeder Gebühr für Rechnung der Regie-  
rungen befördert.

#### Art. 13.

Im internationalen telegraphischen Ver-  
kehr werden die, den Telegraphendienst be-  
treffenden Depeschen gegenseitig gebührenfrei  
befördert.

Rachunki ułożone będą przez administrację Austryacką w austryackiej walucie monetowej z redukcją sumy ogółowej na papieżką walutę monetową, a przez administrację papieżką w walucie Papieżkiej z redukcją sumy ogółowej na monetę austryacką.

Przy redukcji walut monetowych równa się skudo rzymski dwu reńskim i pięciu krajcarom, czyli sześciu austryackim lirom i dwudziestu pięciu centezymom.

#### A r t. 12.

Wynikająca z kwartalnej likwidacji suma wypłacona będzie w brzęczącej monecie przez administrację, która ma uczynić wypłatę, onęj administracji, na której korzyść wynika; a to w rzeczywistych skudach rzymskich lub w innej brzęczącej monecie równej wartości (jak wyżej), jeżeli suma należy się administracji papieżkiej, i w rzeczywistych reńskich monetą konwencyjną lub w innej brzęczącej monecie równej wartości (jak wyżej), jeżeli się administracji austryackiej należy. Przesyłki pieniężne idą wolne od każdej należności na rachunek rządów.

#### A r t. 13.

W internacjonalnym obrocie telegraficznym przesyłają się dotyczące służby telegraficznej depeze, wolne nawzajem od należności.

**Art. 14.**

Tuti i pieghi degli Uffici telegrafici e delle Direzioni, contrassegnati coi rispettivi timbri, sono esenti da spese postali.

**Art. 15.**

Questa Convenzione andrà in attività tostochè le linee telegrafiche dei due Stati contraenti si troveranno congiunte, e durerà fino a che dall' uno o dall' altro degli stessi due Governi non si disdica formalmente premesso l'avviso di un anno.

**Art. 16.**

La presente Convenzione verrà ratificata, e lo scambio delle rispettive ratifiche verrà eseguito in Roma, mediante Note ministeriali, nel termine di due mesi, e più presto se sarà possibile.

In fede di che i sottoscritti Plenipotenziarii hanno firmato il presente atto in doppio originale, e vi hanno apposto il sigillo delle Loro armi.

Roma questo di cinque maggio Milleottococinquantesi.

M. Esterházy m. p.  
(L. S.)

Giuseppe Berardi m. p.  
(L. S.)

**Art. 14.**

Alle Schriftenpakete der Telegraphenämter und Telegraphen-Directionen, wenn sie mit den Amtssiegeln bezeichnet sind, werden von den Postgebühren freigelassen.

**Art. 15.**

Dieser Vertrag tritt in Wirksamkeit, sobald die Verbindung der Telegraphenlinien der beiden contrahirenden Staaten zu Stande gekommen sein wird und bleibt so lange in Kraft, bis derselbe von einer der beiden Regierungen, und zwar Ein Jahr im Vorhinein förmlich gekündet wird.

**Art. 16.**

Die Ratifikation dieses Vertrages und die Auswechslung der Ratifications-Urkunden wird innerhalb zweier Monate und wo möglich in noch kürzerer Frist, zu Rom mittelst Ministerial-Erklärungen erfolgen.

Zu Urkund dessen haben die Bevollmächtigten diesen Vertrag in zweifacher Original-Ausfertigung unterzeichnet und ihre Insiegel beigedrückt.

Geschehen zu Rom am fünften des Monats Mai im Jahre Eintausend achthundert sechs und fünfzig.

M. Esterházy m. p.  
(L. S.)

Giuseppe Berardi m. p.  
(L. S.)

199.

**Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 9. October 1856,**

wirksam für das Königreich Ungarn und die serbische Wojwodschast nebst dem Temeser Banate,  
betreffend die Behandlung der Theß-Regulirung.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XLVIII. Stück, Nr. 194, ausgegeben am 21. October 1856.

**A r t. 14.**

Wszelkie pakiety z pismami urzędów telegraficznych i dyrekcji telegrafów, jeżeli pieczęciami urzędu są zaopatrzone, wolne są od należyłości portoryum.

**A r t. 15.**

Traktat ten wejdzie w wykonanie, skoro nastąpi połączenie linii telegraficznych obu Państw kontraktujących i pozostanie tak długo w mocy, dopóki takowy od jednego z obu Rządów, a to rok jeden naprzód formalnie wypowiedzianym nie będzie.

**A r t. 16.**

Ratyfikacya tego traktatu i wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi przed upływem dwóch miesięcy, a jeżeli można w krótszym jeszcze czasie, w Rzymie za pośrednictwem deklaracyj ministerjalnych.

W dowód czego pełnomocnicy traktat ten w podwójnym oryginalnym wydaniu podpisali i pieczęcie swe na nim wycisnęli.

Dano w Rzymie piątego miesiąca Maja roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego szóstego.

**M. Esterhazy** m. p.  
(L. S.)

**Giuseppe Berardi** m. p.  
(L. S.)

**199.**

**Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych z dnia 9. Października 1856,**

obowiązujące Królestwo Węgierskie i Województwo Serbskie z Banatem Temeskim,

**względem postępowania do uregulowania Cisy.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XLVIII, N. 194, wydaną d. 21. Października 1856.

## Verordnung des Justizministeriums vom 15. October 1856,

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze,  
betreffend den gegenseitigen Schriftenwechsel der österreichischen und schweizerischen Gerichtsbehörden.

Die schweizerische Bundesregierung ist dem Antrage der kaiserlich-österreichischen Regierung, daß den beiderseitigen Gerichtsbehörden gleichen oder verschiedenen Ranges der unmittelbare Schriftenwechsel unter einander, in soferne nicht besondere Verhältnisse eine Vermittlung auf diplomatischem Wege, wie namentlich in den durch Staatsverträge bezeichneten Fällen, nothwendig machen, mit Beseitigung des diplomatischen Weges gestattet werde, unter der von einzelnen Cantonsregierungen gewünschten Modification beigetreten, daß die österreichischen Gerichtsbehörden sich in denselben nicht an die einzelnen Untergerichte, sondern an eine Centralstelle zu wenden haben werden.

Zur Erleichterung des unmittelbaren Geschäftsverkehrs mit den schweizerischen Behörden, welcher vom 1. Jänner 1857 angefangen einzutreten hat, folgt unten eine von der Bundesregierung mitgetheilte Uebersicht der schweizerischen Cantonalbehörden, an welche sich die k. k. österreichischen Gerichte zu wenden haben.

Die k. k. Gerichtsbehörden werden übrigens angewiesen, bei einlangenden Requisitionen der schweizerischen Gerichtsbehörden stets mit Sorgfalt zu prüfen, ob die auswärtige Gerichtsbehörde zu den Verfügungen, deren Vollziehung von ihr in Anspruch genommen wird, auch competent, und das gestellte Begehren nach den bestehenden Gesetzen zulässig sei. Im Falle hierüber obwaltender Zweifel haben die ersten Instanzen bei den Obergerichten, und letztere nach Umständen bei dem Justizministerium die Anfrage zu stellen; im Falle aber keine Bedenken entgegenstehen, ist dem Ersuchen stets mit möglichster Beschleunigung zu entsprechen, um keine Veranlassung zu Beschwerden über Geschäftsverzögerung zu geben.

Freiherr von **Krauß** m. p.

### U e b e r s i c h t

der schweizerischen Cantonalbehörden, an welche die k. k. österreichischen Gerichte sich zu wenden haben.

Canton Zürich.

Das Obergericht in Zürich.

Canton Bern.

1. Das Obergericht in Bern.

2. Die 30 Richterämter, respective Amtsgerichte des Cantons, nämlich:

200.

## Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 15. Października 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLVIII, Nr. 195, wydana dnia 21. Października 1856),  
obowiązujące w całej objętości Cesarstwa, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,  
**względem wzajemnej wymiany pism sądowych władz Austriackich i Szwajcarskich.**

Szwajcarski Rząd związkowy przystąpił do wniosku Rządu Cesarско-Austriackiego, iżby obustronnym władzom sądowym równej lub różnej rangi dozwoloną była bezpośrednia wymiana pism pomiędzy sobą, o ile szczególne stosunki nie wymagają pośrednictwa drogi dyplomatycznej, z uchyleniem téjże drogi pod modyfikacją, jakiej sobie życzą pojedyncze Rządy kantonalne, żeby się Austriackie Władze sądowe nie udawały u nich do pojedynczych sądów podrzędnych, lecz do Władzy centralnej.

Dla ułatwienia bezpośredniego obrotu w sprawach z Władzami Szwajcarskimi, który nastąpić ma począwszy od 1. Stycznia 1857 r., załączony jest niżej udzielony przez Rząd Związku przegląd Szwajcarskich Władz kantonalnych, do których udawać się mają C. K. Sądy Austriackie.

Nakazuje się zresztą C. K. Władzom sądowym, aby nadeszłe rekwizycje Szwajcarskich Władz sądowych zawsze starannie badały, ażali zagranicznej Władzy sądowej przysłuża kompetencya do zarządzeń, do których wykonania rości sobie prawo, i czy uczynione żądanie dopuszczalne jest wedle praw istniejących. Gdyby w tym względzie zająć miały wątpliwości, przedłożyć mają instancye pierwsze zapytanie Sądom Wyższym, a ostatecznie wedle okoliczności Ministerstwu Sprawiedliwości; jeżeli zaś żadne nie zachodzą wątpliwości, odpowiedzieć należy na prośbę zawsze z największym pośpiechem, by nie dać powodu do zażaleń o przewłokę w sprawach.

Baron **Krauss** m. p.

### P r z e g l ą d

Szwajcarskich Władz kantonalnych, do których udawać się mają C. K. Sądy Austriackie.

*Kanton Zürich.*

Wyższy Sąd w Zürich.

*Kanton Bern.*

1. Sąd Wyższy w Bernie.
2. 30 Sądów sędziowskich, względnie Sądy urzędowe Kantonu, a to:

Aarberg, Aarwangen, Bern, Biel, Büren, Burgdorf, Courtelary, Delémont (Delsberg), Erlach, Franches-Montagnes (Freibergen), Fraubrunnen, Frutigen, Interlaken, Konolfingen, Laufen, Laupen, Münster, Neuenstadt, Nidau, Oberhasle, Pruntrut, Saanen, Schwarzenburg, Seftigen, Signau, Ober-Simmenthal, Nieder-Simmenthal, Thun, Trachselwald, Wangen.

#### Canton Luzern.

1. Das Obergericht in Luzern, als oberste Instanz in appellabeln Civil- und Strafsachen.

2. Die Justizcommission des Obergerichtes, als Aufsicht führende Behörde im Betreibungs-, Concurss-, Hypothekar-, Kaufs- und gerichtlichen Sportelwesen.

3. Das Criminalgericht in Luzern für Criminalstrafsachen.

4. Die beiden (I. und II.) Verhörämter in Criminal-Untersuchungssachen.

5. Die Staatsanwaltschaft in Fällen der gerichtlichen Polizei.

6. Die Statthalterämter für Polizeiuntersuchungen und Voruntersuchungen in Criminalsachen.

7. Die Bezirksgerichte für erstinstanzliche oder auch inappellable Civil- und Polizeiprocesse.

8. Die Gerichtspräsidenten für Erlass von Befehlen oder Verboten, ämtliche Insnationen, Beaufsichtigung des Schuldentriebes.

Anmerkung: Die Bezirke, auf welche sich die Nr. 6, 7, 8 beziehen, heißen: Luzern, Entlebuch, Hochdorf, Sursee, Willisau.

#### Canton Uri.

1. Das Cantonsgericht.

2. Das Criminalgericht.

3. Die Bezirksgerichte Uri und Urseren.

4. Das Polizeiamt.

5. Das Verhöramt.

#### Canton Schwyz.

1. Die Justizcommission,

2. das Cantonsgericht,

3. das Cantons-Verhöramt,

} sämtliche in Schwyz.

Canton Unterwalden ob dem Wald.

Vandamann und Regierungsrath des Cantons.

Canton Unterwalden nid dem Wald.

Das Geschworenengericht des Cantons Unterwalden nid dem Wald in Stanz.

#### Canton Glarus.

Das Appellationsgericht des Cantons in Glarus.

#### Canton Zug.

Das Cantonsgericht in Zug.

Aarberg, Aarwangen, Bern, Biel, Büren, Burgdorf, Courtelary, Delémont (Delsberg), Erlach, Franches-Montagnes (Freibergen), Fraubrunnen, Frutigen, Interlaken, Konolfingen, Laufen, Laupen, Münster, Neuenstadt, Nidau, Oberhasle, Pruntrut, Saanen, Schwarzenburg, Seftigen, Signau, Ober-Simmenthal, Nieder-Simmenthal, Thun, Trachselwald, Wangen.

*Kanton Luzern.*

1. Sąd Wyższy w Luzern, jako najwyższa instancja w apelacyjnych sprawach cywilnych i karnych.

2. Komisja Sprawiedliwości Sądu Wyższego jako Władza dozoruująca w rzeczach urgowania, konkursu, hipoteki, kupna i sądowych należności.

3. Sąd karny w Luzern dla spraw karnych.

4. Oba (I. i II.) urzędy przesłuchawcze w sprawach śledztwa kryminalnego.

5. Prokuratorstwo Państwa w wypadkach policyi sądowej.

6. Urzędy namiestnicze dla śledstw policyjnych i śledstw wstępnych w rzeczach kryminalnych.

7. Sądy powiatowe dla procesów pierwszo-instancyjnych lub także nieapelacyjnych cywilnych i policyjnych.

8. Prezydenci sądowi dla wydawania rozkazów lub zakazów, urzędowych insynuacyj, dozoruowania ściągania długów.

U w a g a. Powiaty, do których odnoszą się Nr. 6, 7, 8, nazywają się Luzern, Entlebuch, Hochdorf, Sursee, Willisau.

*Kanton Uri.*

1. Sąd kantonalny.

2. Sąd kryminalny.

3. Sądy powiatowe Uri i Urseren.

4. Urząd policyjny.

5. Urząd przesłuchawczy.

*Kanton Schwyz.*

1. Komisja sprawiedliwości,

2. Sąd kantonalny,

3. Kantonalny urząd przesłuchawczy

} wszystkie w Schwyz.

*Kanton Unterwalden ob dem Wald.*

Landaman i radca rządowy kantonu.

*Kanton Unterwalden nid dem Wald.*

Sąd przysięgłych kantonu Unterwalden nid dem Wald w Stanz.

*Kanton Glarus.*

Sąd apelacyjny kantonu w Glarus.

*Kanton Zug.*

Sąd kantonalny w Zug.



## Canton Freiburg.

1. Der Regierungsrath (Conseil d'Etat) in Freiburg in allen Fällen, wo das persönliche Erscheinen eines Cantonseinwohners vor ausländischer Behörde nachgesucht wird.

2. Le Tribunal cantonal à Fribourg.

3. Le Tribunal de commerce à Fribourg.

4. Les tribunaux d'arrondissement savsin:

Tribunal de l'arrondissement de la Sarine à Fribourg.

„ „ „ de la Singine à Tavel.

„ „ „ de la Broye à Estavayer.

„ „ „ de la Glâne à Romont.

„ „ „ de la Gruyère à Bulle.

„ „ „ du Lac à Morat.

„ „ „ de la Veveyse à Châtel.

## Canton Solothurn.

1. Das Obergericht des Cantons für Civil-Polizei- und Criminalsachen.

2. Das Criminalgericht erster Instanz.

3. Das Verhöramt des Cantons.

4. Bezirksbehörden für Civil- und Strafsachen sind:

Richteramt oder Amtsgericht Solothurn; Läbern.

„ „ „ Bucheggberg, Kriegstetten.

„ „ „ Balsthal.

„ „ „ Olten, Gösgen.

„ „ „ Dornek, Thierstein.

## Canton Basel-Stadt.

1. Das Civilgericht in Basel.

2. Das Criminalgericht des Cantons Basel-Stadt.

## Canton Basel-Landschaft.

Die Justizdirection des Cantons in Liesthal.

## Canton Schaffhausen.

1. Das Obergericht.

2. Das Cantonsgericht, als untere Instanz für Matrimonial-, Zuchtpolizei- und Criminalfälle.

3. Als untere Instanzen für Civilsachen der Bezirksgerichte:

Schaffhausen, Stein, Reiath, Ober-Klettgau, Unter-Klettgau, Schleithem.

## Canton Appenzell-Ausser-Rhoden.

Die Cantonskanzlei in Herisau.

## Canton Appenzell-Inner-Rhoden.

Die Justiz- und Policeicommission in Appenzell.

*Kanton Frejburg.*

1. Rada stanu (Conseil d'Etat) we Frejburgu, we wszystkich wypadkach, gdzie przedłożona jest prośba o osobiste stawienie się mieszkańca kantonu przed władzą zagraniczną.

2. Trybunał kantonalny we Fryburgu.

3. Trybunał handlowy w Fryburgu.

4. Trybunały obwodowe a to:

Trybunał obwodu de la Sarine we Fryburgu.

„ „ de la Singine w Tavel.

„ „ de la Broye w Estavayer.

„ „ de la Glâne w Romont.

„ „ de la Gruyère w Bulle.

„ „ du Lac w Morat.

„ „ de la Veveyse w Châtel.

*Kanton Soloturn.*

1. Sąd Wyższy kantonu dla spraw cywilnych, policyjnych i kryminalnych.

2. Sąd kryminalny pierwszej instancji

3. Urząd przesłuchawczy kantonu.

4. Władze powiatowe dla spraw cywilnych i karnych są:

Urząd sędziowski albo sąd urzędowy Soloturn, Läbern.

„ „ „ Bucheggberg, Kriegstetten.

„ „ „ Balsthal.

„ „ „ Otten, Gösgen.

„ „ „ Dornek, Thierstein.

*Kanton Bazyleja-miasto.*

1. Sąd cywilny w Bazylei.

2. Sąd kryminalny kantonu Bazylei-miasta.

*Kanton Bazyleja-ziemstwo.*

Dyrekcya sprawiedliwości kantonu w Liesthal.

*Kanton Szafhuza.*

1. Sąd Wyższy.

2. Sąd kantonalny, jako niższa instancja dla spraw małżeńskich, policyi porawczej i kryminalnych.

3. Jako niższe instancje dla spraw cywilnych sądów powiatowych: Szafhuza, Stein, Reith, Ober-Klettgau, Unter-Klettgau, Schleithem.

*Kanton Appenzell-Ausser-Rhoden.*

Kancelarya kantonalna w Herisau.

*Kanton Appenzell-Inner-Rhoden.*

Komisja sprawiedliwości i policyi w Appenzell.

## Canton St. Gallen.

1. Das Justizdepartement in St. Gallen für Strafsachen größeren Belanges.
2. Für Civil- und geringere Strafsachen die Bezirksammannämter:

St. Gallen, Tablat, Rorschach, Unter-Rheinthal, Ober-Rheinthal, Werdenberg, Sargans, Gaster, Seebezirk, Ober-Toggenburg, Neu-Toggenburg, Alt-Toggenburg, Unter-Toggenburg, Wyl, Gossau.

Anmerkung. An das Justizdepartement hat man sich auch zu wenden, wenn von einer unteren Behörde nicht gehörig entsprochen wird, oder wenn die requirirende Behörde das competente Bezirksammannamt nicht kennt.

## Canton Graubünden.

Die Regierung dieses Cantons findet es weitaus am zweckmäßigsten, wenn die k. k. österreichischen Gerichte sich an sie wenden mit der Adresse: „An den Kleinen Rath des Cantons Graubünden in Chur.“ Im Uebrigen bezeichnet sie die Gerichtsbehörden, wie folgt:

## 39 Kreisgerichte:

1. Als einzige Instanz für Streitbeträge bis Fr. 200.
2. Als erste Instanz für Streitbeträge von Fr. 200 bis Fr. 1500.

An das Kreisgericht (oder Kreisamt):

- |                 |                     |                   |
|-----------------|---------------------|-------------------|
| 1. Chur.        | 14. Davos.          | 27. Calanca.      |
| 2. Schanfigg.   | 15. Ober-Halbstein. | 28. Dissentis.    |
| 3. Churwalden.  | 16. Alvaschein.     | 29. Ruis.         |
| 4. Rhäzüns.     | 17. Belfort.        | 30. Ilanz.        |
| 5. Trins.       | 18. Bergün.         | 31. Lungnez.      |
| 6. Maienfeld.   | 19. Domleschg.      | 32. Bergell.      |
| 7. Fünf-Dörfer. | 20. Thusis.         | 33. Ober-Engadin. |
| 8. Seevis.      | 21. Safien.         | 34. Poschiavo.    |
| 9. Schiers.     | 22. Avers.          | 35. Brusis.       |
| 10. Jenaz.      | 23. Schams.         | 36. Obtasna.      |
| 11. Luzein.     | 24. Rheinwald.      | 37. Unter-Tasna.  |
| 12. Kublis.     | 25. Mison.          | 38. Remus.        |
| 13. Klosters.   | 26. Roveredo.       | 39. Münsterthal.  |

## 14 Bezirksgerichte:

1. Als zweite Instanz für Streitbeträge von Fr. 200 bis Fr. 1500.
2. Als erste Instanz für Streitbeträge von Fr. 1500 oder mehr.

An das Präsidium des Bezirksgerichtes:

- |                     |                  |                  |
|---------------------|------------------|------------------|
| 1. Plessur.         | 6. Heinzenberg.  | 11. Maloja.      |
| 2. Im Boden.        | 7. Hinter-Rhein. | 12. Bernina.     |
| 3. Unter-Landquart. | 8. Moesa.        | 13. Inn.         |
| 4. Ober-Landquart.  | 9. Vorder-Rhein. | 14. Münsterthal. |
| 5. Albula.          | 10. Glenner.     |                  |

*Kanton San Gallen*

1. Wydział sprawiedliwości w San Gallen dla spraw karnych ważniejszych.
2. Dla spraw cywilnych i karnych mniejszej wagi urzędy powiatowe:

San Gallen, Tablat, Rorschach, Unter-Rheinthal, Ober-Rheinthal, Werdenberg, Sargans, Gaster, Powiat jeziora, Ober-Toggenburg, Neu-Toggenburg, Alt-Toggenburg, Unter-Toggenburg, Wyl, Gossau.

U w a g a. Do Wydziału Sprawiedliwości udać się także należy, gdyby władza podrzędna nie odpowiedziała należycie, lub jeżeli władza rekwirująca nie zna dotyczącego urzędu powiatowego.

*Kanton Graubünden.*

Rząd kantonu tego uznaje za rzecz najstósowniejszą, iżby C. K. Austryackie Sądy udawały się doń pod adresem: „Do Małej Rady kantonu Graubünden w Kuryi.“ Zresztą oznacza Władze Sądowe jak następuje:

## 39 Sądów obwodowych:

1. Jako jedyna instancja w ilościach spornych do fr. 200.
2. Jako pierwsza instancja w ilościach spornych od fr. 200 do fr. 1500.

Do sądu obwodowego (lub urzędu obwodowego):

- |                 |                     |                   |
|-----------------|---------------------|-------------------|
| 1. Kurya.       | 14. Davos.          | 27. Calanca.      |
| 2. Schanfigg.   | 15. Ober-Halbstein. | 28. Dissentis.    |
| 3. Churwalden.  | 16. Alvaschein.     | 29. Ruis.         |
| 4. Rhäzüns.     | 17. Belfort.        | 30. Ilanz.        |
| 5. Trins.       | 18. Bergün.         | 31. Lungnez.      |
| 6. Majenfeld.   | 19. Domleschg.      | 32. Bergell.      |
| 7. Fünf-Dörfer. | 20. Thusis.         | 33. Ober-Engadin. |
| 8. Seevis.      | 21. Safien.         | 34. Poschiavo.    |
| 9. Schiers.     | 22. Avers.          | 35. Brusis.       |
| 10. Jenaz.      | 23. Schams.         | 36. Obtasna.      |
| 11. Luzein.     | 24. Rheinwald.      | 37. Unter-Tasna.  |
| 12. Kublis.     | 25. Mison.          | 38. Remus.        |
| 13. Klosters.   | 26. Roveredo.       | 39. Münsterthal.  |

## 14 Sądów powiatowych:

1. Jako druga instancja dla ilości spornych od fr. 200 do fr. 1500.
2. Jako pierwsza instancja dla ilości spornych od fr. 1500 lub więcej.

Do Prezydium Sądu powiatowego:

- |                     |                  |                  |
|---------------------|------------------|------------------|
| 1. Plessur.         | 6. Heinzenberg.  | 11. Maloja       |
| 2. Im Boden.        | 7. Hinter-Rhein. | 12. Bernina.     |
| 3. Unter-Landquart. | 8. Moesa.        | 13. Inn.         |
| 4. Ober-Landquart.  | 9. Vorder-Rhein. | 14. Münsterthal. |
| 5. Albula.          | 10. Glenner.     |                  |

1 Cantonsgericht als zweite Instanz für Streitbeträge von Fr. 1500 oder mehr.

An das Präsidium (oder Actuariat) des Cantonsgerichtes von Graubünden in Chur.  
In Vormundschaftsachen besteht in jedem Kreise eine Vormundschaftsbehörde.  
An die Vormundschaftsbehörde des Kreises Chur ic. (wie oben).

### **Strafrechtspflege.**

Aus dem Gesetze über das Strafverfahren.

§. 1. Ueber alle Vergehen und Verbrechen, welche unter das Strafgesetz fallen und nicht gegen den Staat gerichtet sind, sind die Kreisgerichte die zuständigen Strafgerichte. Eine Ueberweisung an das Cantonsgericht ist unter den im §. 5 bezeichneten Beschränkungen statthaft.

§. 5. Vergehen, welche nach dem Strafgesetze nur mit Landesverweisung, Ehrenstrafe, Geldbuße und Gefängniß bedroht sind, sowie Diebstahl, Unterschlagung und Betrug bis zu Fr. 100, sollen von dem zuständigen Kreisgerichte selbst untersucht und beurtheilt werden, alle schwereren Verbrechen können an das Cantonsgericht zur Untersuchung und Aburtheilung überwiesen werden.

#### **Canton Aargau.**

1. Das Obergericht des Cantons in Aarau.
2. Die Bezirksgerichte von Aarau, Baden, Bremgarten, Brugg, Kulm, Laufenburg, Lenzburg, Muri, Rheinfelden, Zofingen, Zurzach.

#### **Canton Thurgau.**

1. Das Obergericht des Cantons in Frauenfeld.
2. Die Bezirksgerichte Arbon, Bischofszell, Diessenhofen, Frauenfeld, Gottlieben, Steckborn, Tobel, Weinfelden.

#### **Canton Tessin.**

1. La Presidenza del Tribunale Supremo del Canton di Ticino (ora a Lugano) in Civilsachen.
2. In Strafsachen:  
La Presidenza (come retro).  
L'Istruttore Giudiziario del Cantone di Ticino (a Bellinzona).

#### **Canton Waadt.**

Le Département de Justice et Police du Canton de Vaud à Lausanne.

#### **Canton Wallis.**

1. Le tribunal d'appel du Canton du Valais à Sion.
1. Les tribunaux de district suivants:

1 Sąd kantonalny jako druga instancya dla ilości spornych od fr. 1500 lub wyżej.

Do Prezydium (lub aktuaryatu) sądu kantonalnego Graubünden w Kuryi.

W sprawach opieki istnieje w każdym obwodzie Władza opiekuńcza.

Do Władzy opiekuńczej obwodu Kuryi i t. d. (jak powyżej).

## Sądownictwo karne.

### Z prawa o postępowaniu karném.

§. 1. Do wszystkich wykroczeń i zbrodni, podlegających prawu karnemu a nieobróconych przeciw Państwu, są sądy obwodowe przynależnymi sądami karnymi. Przekazanie sądowi kantonalnemu może być pod oznaczeniem w §. 5 ograniczeniami.

§. 5. Wykroczenia, zagrożone według ustawy karnéj tylko wygnaniem, karą honorową, karą pieniężną i więzieniem, jako kradzież, przemieszczenie i oszustwo aż do fr. 100 mają od przynależnego sądu obwodowego być śledzone i sądzone, wszelkie cięższe zbrodnie przekazane być mogą sądowi kantonalnemu do śledztwa i osądzenia.

#### *Kanton Argowii.*

1. Sąd wyższy kantonalny w Aarau.

2. Sądy powiatowe w Aarau, Baden, Bremgarten, Brugg, Kulm., Laufenburg, Lenzburg, Muri, Rheinfelden, Zofingen, Zurzach.

#### *Kanton Turgowii.*

1. Sąd wyższy kantonu we Frauenfeld.

2. Sądy powiatowe Arbon, Bischofszell, Diessenhofen, Frauenfeld, Gottlieben, Steckborn, Tobel, Weinfelden.

#### *Kanton Tessin.*

1. Prezydencya trybunału najwyższego kantonu Ticino (*ora a Lugano*) w sprawach cywilnych.

2. W sprawach karnych:

Prezydencya (jak powyżej).

Instruktor sądowy kantonu Ticino (w Belinzonie).

#### *Kanton Waadt.*

Wydział sprawiedliwości i policji kantonu Waadt w Lozannie.

#### *Kanton Wallis.*

1. Trybunał apelacji kantonu Wallis w Sion.

1. Trybunały powiatów następujących:

|                                   |   |  |
|-----------------------------------|---|--|
| Partie<br>allemande<br>du Canton. | { | a) le tribunal du district de Conches.   |
|                                   |   | b) „ „ „ „ de Brigue.                    |
|                                   |   | c) „ „ „ „ de Viège.                     |
|                                   |   | d) „ „ „ „ de Barogne-oriental (Moerel). |
|                                   |   | e) „ „ „ „ de Barogne-occidental.        |
|                                   |   | f) „ „ „ „ de Loèche.                    |
|                                   |   | g) „ „ „ „ de Sierre.                    |
|                                   |   | h) „ „ „ „ de Sion.                      |
|                                   |   | i) „ „ „ „ de Hérens.                    |
|                                   |   | k) „ „ „ „ de Conthey.                   |
|                                   |   | l) „ „ „ „ de Martigny.                  |
|                                   |   | m) „ „ „ „ d'Entremont.                  |
|                                   |   | n) „ „ „ „ de St. Maurice.               |
|                                   |   | o) „ „ „ „ de Monthey.                   |

Canton Neuenburg.

La Direction de Justice du Canton à Neuchâtel.

Canton Genf.

Le Conseil d'Etat du Canton de Genève.

## 201.

# Erlaß des Ministeriums des Innern, des Armee-Ober- Commandos und des Finanzministeriums vom 16. October 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLVIII. Stück, Nr. 196, ausgegeben am 21. October 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die Vergütung der Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge vom 1. November 1856 bis 30. April 1857.

Für die nach dem §. 31 der Vorschrift über die Einquartierung des Heeres vom 15. Mai 1851 aus dem Staatschätze (Militärfonde) zu leistende Vergütung der, einem Manne vom Feldwebel und den gleichgestellten Chargen abwärts beim Durchzuge vom Quartiersträger gegebene Mittagskost hat mit Rücksicht auf die Ergebnisse der veranlaßten Erhebungen der in den Kronländern vom 1. August 1855 bis Ende Juli 1856 bestandenen Rindfleischpreise in dem Halbjahre vom 1. November 1856 bis 30. April 1857 folgende Vergütung für Einen Tag stattzufinden:

- in Niederösterreich mit zehn Kreuzer Conventions-Münze,
- „ Oesterreich ob der Enns mit sieben Kreuzer Conventions-Münze,
- „ Salzburg „ acht „ „
- „ Steiermark „ sieben und einem halben Kreuzer Conv.-Münze,

|          |                                     |    |                  |                               |
|----------|-------------------------------------|----|------------------|-------------------------------|
| kantonu. | część niemiecka,<br>część francuzka | a) | trybunał powiatu | de Conches.                   |
|          |                                     | b) | „                | de Brigue.                    |
|          |                                     | c) | „                | de Viége.                     |
|          |                                     | d) | „                | de Barogne-oriental (Moerel). |
|          |                                     | e) | „                | de Barogne-occidental.        |
|          |                                     | f) | „                | de Loèche.                    |
|          |                                     | g) | „                | de Sierre.                    |
|          |                                     | h) | „                | de Sion.                      |
|          |                                     | i) | „                | de Hérens.                    |
|          |                                     | k) | „                | de Conthey.                   |
|          |                                     | l) | „                | de Martigny.                  |
|          |                                     | m) | „                | d'Entremont.                  |
|          |                                     | n) | „                | de St. Maurice.               |
|          |                                     | o) | „                | de Monthey.                   |

*Kanton Neuenburg.*

Dyrekcya sprawiedliwości kantonu w Neuchâtel.

*Kanton Genewy.*

Rada stanu kantonu genewskiego.

## 201.

## Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Nadkomendy Wojskowej i Ministerstwa Skarbu z dnia 16. Października 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLVIII, N. 196, wydana dnia 21. Października 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

**o wynagrodzeniu zaopatrzenia wojska w przechodzie od 1. Listopada 1856 do 30. Kwietnia 1857.**

Za wynagrodzenie daném być mające ze skarbu Państwa (funduszu wojskowego) wedle §. 31 przepisu o kwaterunku armii z dnia 15. Maja 1851, za dany obiad podczas przechodu przez kwaterodawcę żołnierzowi od feldwebela i równych szarzy nadół, nastąpić ma ze względu na wyniki poczynionych doświadczeń o byłych w Krajach koronnych od 1. Sierpnia 1855 do końca Lipca 1856, ceny mięsa w półroczu od 1. Listopada 1856 do 30. Kwietnia 1857 następujące wynagrodzenie:

- w Austrii niższej po dziesięć krajcarów monetą konwencyjną,
- „ Austrii wyżej Anizy po siedm krajcarów monetą konwencyjną,
- „ Solnogradzie „ ośm „ „ „
- „ Styryi „ siedm i pół krajcara mon. konw.



- in Tirol mit neun Kreuzer Conventions-Münze,
- „ Böhmen „ acht und einen Viertel „ „
- „ Mähren „ neun „ „
- „ Schlessen „ acht und einen halben „ „
- „ dem Verwaltungsgebiete der Landesregierung zu Krakau mit sechs und drei Viertel Kreuzer,
- „ dem Verwaltungsgebiete der Statthalterei zu Lemberg für die Stadt Lemberg sechs und drei Viertel Kreuzer,
- für alle übrigen Gemeinden dieses Verwaltungsgebietes mit sechs und einen Viertel Kreuzer,
- in der Bukowina mit sechs Kreuzer,
- „ Krain „ sieben „
- „ Kärnthén „ sieben „
- „ dem Küstenlande „ neun „
- „ Dalmatien „ fünf und einen halben Kreuzer,
- „ dem lombardisch-venetianischen Königreiche mit neun Kreuzer,
- „ „ Verwaltungsgebiete der Statthalterei-Abtheilung Ungarn zu Ofen mit sieben und einen Viertel Kreuzer,
- „ „ Verwaltungsgebiete der Statthalterei-Abtheilung zu Preßburg und Oedenburg mit sieben Kreuzer,
- „ „ Verwaltungsgebiete der Statthalterei-Abtheilung zu Kaschau und Großwardein mit sechs Kreuzer,
- „ der serbischen Wojwodschafft mit dem Temeser Banate mit sechs und einem halben Kreuzer,
- „ Kroatien und Slavonien mit sechs und einem halben Kreuzer,
- „ Siebenbürgen mit fünf und einem Viertel Kreuzer.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Bamberg** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p.

## 202.

### Erlaß des Finanzministeriums vom 16. October 1856,

betreffend die Gebühr für die von den k. k. Zensalen und von den Agenten der Wiener Börse vermittelten Geschäfte.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XLVIII. Stück, Nr. 197, ausgegeben am 21. October 1856.

w Tyrolu po dziewięć krajcarów mon. konw.  
 „ Czechach „ ośm i ćwierć krajcara „ „  
 „ Morawii „ dziewięć „ „ „  
 „ Szląsku „ ośm i pół „ „ „  
 „ obrębie administracyi krajowego Rządu w Krakowie po sześć i trzy czwarte krajcarów,  
 „ obrębie administracyi namiestnictwa we Lwowie dla miasta Lwowa po sześć i trzy czwarte krajcarów,  
 na wszystkie inne gminy tegoż obrębu administracyi po sześć i ćwierć krajcara,

w Bukowinie po sześć krajcarów,  
 „ Krainie „ siedm „  
 „ Karyntyi „ siedm „  
 „ Pobrzeżu „ dziewięć „  
 „ Dalmacyi „ pięć i pół krajcara,  
 „ Królestwie Lombardzko-Weneckim po dziewięć krajcarów,  
 „ obrębie administracyjnym oddziału namiestniczego w Węgrzech, w Budzie po siedm i ćwierć krajcara,  
 „ obrębie administracyjnym oddziału namiestniczego w Preszburgu i Oedenburgu po siedm krajcarów,  
 „ obrębie administracyjnym oddziału namiestniczego w Koszycach i Wielkim Waradynie po sześć krajcarów,  
 „ Województwie Serbskim z Banatem Temeskim po sześć i pół krajcarów,  
 „ Kroacyi i Sławonii po sześć i pół krajcarów,  
 „ Siedmiogrodzie po pięć i ćwierć krajcara.

Baron **Bach** m. p. Baron **Bamberg** m. p. Baron **Bruck** m. p.

## 202.

**Rozządzenie Ministerstwa Finansów z d. 16. Października 1856,**  
 względem należności za załatwione przez C. K. sensalów i agentów giełdy wiedeńskiej sprawy.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XLVIII, N. 197, wydaną d. 21. Paźdź. 1856.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XLVII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 6. December 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XLVII.

Wydany i rozesłany dnia 6. Grudnia 1856.

## Kaiserliches Patent vom 14. October 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLIX. Stück, Nr. 198, ausgegeben am 25. October 1856),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

womit die directen Steuern für das Verwaltungsjahr 1857 ausgeschrieben werden.

**Wir Franz Joseph Der Erste,**  
 von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;  
 König von Ungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venetigs, von Dalmatien, Kroatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem &c.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toscana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Käruthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Anschwiz und Bator, von Teschen, Triaul, Ragusa und Bara; gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brigen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenems, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg &c.; Herr von Triest, von Cattaro und auf der windischen Mark; Großwojwod der Wojwodschafft Serbien &c. &c.

Zur Bedeckung der Staatsverordnungen im Verwaltungsjahre 1857 finden Wir nach Vernehmung Unserer Minister und nach Anhörung Unseres Reichsrathes Folgendes anzuordnen:

1. Im Verwaltungsjahre 1857 sind die Grundsteuer, die Gebäudesteuer, die Erwerbsteuer und die Einkommensteuer, sammt den landesfürstlichen Zuschlägen zu diesen Steuern, in dem Ausmaße und nach den Bestimmungen, wie sie für das Verwaltungsjahr 1856 vorgeschrieben wurden, zu entrichten, soweit nicht mit den folgenden Bestimmungen des gegenwärtigen Patentes eine andere Anordnung getroffen wird.

2. Den Kronländern und Landestheilen, in welchen die Grundsteuer nach den Ergebnissen des stabilen Katasters mit sechzehn Gulden von hundert Gulden des Reinertrages als ordentliche Steuer umzulegen ist, wird vom Verwaltungsjahre 1856 an auch jener Landestheil Unseres Königreiches Böhmen in welchem die gemeindeweisen Reclamationen abgeschlossen sind, beigezählt.

## Patent Cesarski z dnia 14 Października 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLIX, N. 498, wydana dnia 25. Października 1856),

obowiązujący w całej objętości Cesarstwa,

**mocą którego rozpisują się bezpośrednie podatki na rok administracyjny 1857.**

# My Franciszek Józef pierwszy,

z B o ż é j ł a s k i C e s a r z A u s t r y a c k i;

**Krół Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroa-**

**cyci, Sławonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi, Król Jerozolimy i t. d.;**

**Arcyksiążę Austrii; Wielki Książę Toskany i Krakowa; Książę Lo-**

**taryngii, Solnogradu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki**

**Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę Górnego i Dolnego**

**Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświęcima i Zatora,**

**Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga i**

**Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książę Trydentu i Bryksenu;**

**Margrabia Górnój i Dolnej Łużacyi i na Istrii; Hrabia Hohenembsu,**

**Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary**

**i na Marchii Windyjskiej; Wielki Wojewoda Województwa Serbii**

**i t. d. i t. d.**

Po zasięgnięciu rady Naszych Ministrów i wysłuchaniu Naszej Rady Państwa rozporządzamy dla pokrycia potrzeb Państwa w roku administracyjnym 1857 co następuje:

1. W roku administracyjnym 1857 płacone być mają podatki gruntowy, domowy, zarobkowy i od przychodu, wraz z dodatkami Cesarsko-Krajowemi do tychże podatków wedle wymiaru i postanowień, jakie na rok 1856 przepisane były, jeżeli nie zachodzi inne rozrządzenie w następujących postanowieniach niniejszego Patentu.

2. Do Krajów koronnych i części krajowych, w których podatek gruntowy wedle wyników stałego katastru nałożony być ma szesnastą reńskimi od sta reńskich czystego dochodu jako podatek zwyczajny, dolicza się od roku administracyjnego 1857 także ta część Kraju Naszego Królestwa Czech, w której zamknięte są reklamacye gminne.

3. In den Königreichen Ungarn und Kroatien mit Slavonien, dann in der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate, wird die Grundsteuer im Verwaltungsjahre 1857 mit sechzehn Gulden von hundert Gulden auf den durch die gemeindeweisen Reclamationen ermittelten Reinertrag des provisorischen Katasters umgelegt.

4. Wir behalten Uns jedoch vor, in der directen Besteuerung die sich etwa als erforderlich zeigenden Aenderungen noch im Laufe des Verwaltungsjahres 1857 eintreten zu lassen.

5. Unter diesem Vorbehalte werden für Unser Großfürstenthum Siebenbürgen die, rücksichtlich der directen Besteuerung mit Unserm Patente vom 27. September 1854, §. 4, Nr. 256 des Reichs-Gesetz-Blattes \*), festgesetzten Bestimmungen auch auf das Verwaltungsjahr 1857 ausgedehnt.

Unser Finanzminister ist mit der Ausführung dieser Anordnungen beauftragt.

Gegeben in Unserem Hoflager zu Ischl, am vierzehnten October im Eintausend achthundert sechsundfünfzigsten, Unserer Reiche im achten Jahre.

**Franz Joseph** m. p.



Graf **Buol-Schauenstein** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:  
Raufouret m. p.

204.

## Verordnung des Ministeriums des Innern vom 20. October 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XLIX. Stück, Nr. 199, ausgegeben am 25. October 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches und der Militärgränze,  
über die Berichtigung der Kosten für die Escortirung der Inquisiten und Verbrecher durch die  
**Gensd'armie.**

Aus Anlaß eines in Verhandlung gekommenen Antrages in Betreff der Berichtigung der Kosten für die Escortirung der Inquisiten und Verbrecher durch die k. k. Gensd'armie, hat das Justizministerium, im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern und der Finanzen, dann mit der obersten Polizei- und der obersten Rechnungs-Controls-Behörde, durch Erlaß vom 20. September 1856, Z. 19.554, den sämtlichen

\*) Landes-Regierungs-Blatt für das Verwaltungsgebiet der Statthalterei in Lemberg, Jahrgang 1854, Erste Abtheilung XLIII. Stück, Nr. 262, Seite 784.

3. W Królestwach Węgier i Kroacyi ze Sławonią, niemniej w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim nakłada się podatek gruntowy w roku administracyjnym 1857 szesnastą reńskimi od sta reńskich na wykazany przez reklamacye gminne dochód czysty prowizorycznego katastru.

4. Zastrzegamy Sobie wszakże zaprowadzenie zmian jeszcze w roku administracyjnym 1857 w podatkowaniu bezpośredniem, jakieby się potrzebnymi okazać mogły.

5. Pod témże zastrzeżeniem rozciągają się dla Naszego Wielkiego Księstwa Siedmiogrodu przyjęte względem bezpośredniego podatkovania Naszym Patentem z dnia 27. Września 1854, §. 4, N. 256 Dziennika Praw Państwa\*) postanowienia także na rok administracyjny 1857.

Nasz Minister Skarbu upoważniony jest do wykonania tychże rozporządzeń.

Dano w Naszym pobycie Cesarskim w Ischl, dnia czternastego Października roku tysiąc ósmset pięćdziesiątego szóstego, a ósmego Naszego panowania.

**Franciszek Józef** m. p.



Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p. Baron **Bruck** m. p.

Z Najwyższego rozkazu  
**Ransonet** m. p.

204.

## Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 20. Października 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLIX, N. 199, wydana dnia 25. Października 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Lombardzko-Weneckiego Królestwa i Pogranicza wojskowego,

**o zapłaceniu kosztów za eskortowanie inkwizytów i zbrodniarzy przez żandarmeryą.**

Z powodu wziętego pod obradę wniosku względem zapłacenja kosztów za eskortowanie inkwizytów i zbrodniarzy przez C. K. żandarmeryą oznajmiło Ministerstwo Skarbu w porozumieniu się z Ministerstwami Spraw Wewnętrznych i Skarbu, niemniej z Najwyższą Władzą policyjną i Najwyższą Władzą kontrolno-obrachunkową Rozządzeniem z dnia 20. Września 1856, l. 19,554 wszystkim Są-

\*) Dziennik Rządowy dla Okręgu administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie, rok 1854, Oddział pierwszy, Część XLIII, N. 262, stron. 784.



Oberlandesgerichten bedeutet, daß die Kosten für die Escortirung und Vorführung von Inquisiten und Verbrechern durch Gensd'armen, ebenso wie die Kosten für die Zeugenschaft von Gensd'armen, gleich von der Gerichtsbehörde (Gerichtshof erster Instanz, Bezirksgericht, Bezirks- oder Stuhlrichteramt), welche die mit Gensd'armerie escortirten Inquisiten oder Verbrecher übernimmt, des Gensd'armerie-Abtheilung aus den Inquisition-Verlagsgeldern gegen vorschristmäßige, von dem Abtheilungs-Commandanten bestätigte Kostenausweise erfolgt werden, indem hiedurch nicht nur die Erreichung der Zwecke, daß derlei Kostenbeträge bei den gemischten Bezirks- und Stuhlrichterämtern aus deren Dotation vergütet und den untersuchenden und erkennenden Behörden behufs ihrer Einbringung von den Beschuldigten rechtzeitig ausgewiesen werden, sondern überdies auch eine Geschäftsvereinfachung erzielt wird.

Diese Anordnung hat mit dem Beginne des neuen Verwaltungsjahres am 1. November 1856 in Wirksamkeit zu treten.

Freiherr von **Bach** m. p.

## 205.

### Verordnung des Justizministeriums vom 24. October 1856,

womit der Zeitpunkt der Activirung des Comitatsgerichtes zu Szolnok im Westher Oberlandesgerichts-Sprengel bestimmt wird.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, L. Stück, Nr. 200, ausgegeben am 31. October 1856.

## 206.

### Erlaß der Ministerien der Finanzen und des Handels vom 25. October 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, L. Stück, Nr. 201, ausgegeben am 31. October 1856),

giltig für die Länder des gemeinsamen Zollverbandes,

über die Zollbehandlung mehrerer Pflanzen und Pflanzentheile.

Die nachfolgenden Stoffe werden aus der Zolltarifspost 13, h (Pflanzen und Pflanzentheile, nicht besonders benannte) ausgeschieden und der Tarifspost 13, c (Velfaat) zugewiesen, als:

- a) die Kerne der Marillen (Aprikosen), Pfirsiche und Pflaumen;
- b) der Saame des Ricinus (semen catapuliae majoris);
- c) die Lorbeeren, und
- d) der Saame der Baumwollgewächse, d. i. die Saamenkerne des Baumwollbaumes (bambax pentandrum) des baumartigen Baumwollstrauches (gossypium arboreum) und des krautartigen Baumwollstrauches (gossypium herbaceum).

Die Anmerkung zur Tarifspost 13, c ist auf diese Stoffe nicht auszudehnen.

dom wyższo-krajowym, iżby koszta za eskortowanie i przyprowadzenie inkwizytów i zbrodniarzy przez żandarmów, toż i koszta za świadectwo żandarmów, zapłacone zaraz były przez Władzę sądową (trybunał sądowy pierwszej instancji, sąd powiatowy, urząd powiatowy lub stolicowo-sędziowski), która odbiera eskortowanych przez żandarmeryą inkwizytów lub zbrodniarzy, oddziałowi żandarmeryi z pieniędzy inkwizycyjno-zapasowych za ułożonym wedle przepisu przez komendanta potwierdzonym wykazem kosztów, jakoż przeto osiąga się nie tylko dopięcie celów, iżby takowe ilości kosztów wynagrodzone były urzędom powiatowym i stolicowo-sędziowskim z ich dotacyj a wykazane wcześniej władzom inkwirującym i orzekającym celem ich wydobycia od obwinionych, ale nadto spraw spojedynczenie.

Rozporządzenie to wchodzi w działalność z początkiem nowego roku administracyjnego dnia 1. Listopada 1856.

Baron **Bach** m. p.

## 205.

### Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 24. Października 1856.

mocą którego ustanawia się czas wejścia w czynność sądu komitatowego w Szolnoku w okręgu wyższego Sądu krajowego Peszteńskiego.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część L, N. 200, wydana dnia 31. Października 1856.

## 206.

### Rozządzenie Ministerstw Skarbu i handlu z dnia 25. Października 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część L, N. 201, wydana dnia 31. Października 1856),

obowiązujące w Krajaeh spólnego związku cłowego,

**o postępowaniu cłowym względem kilku roślin i części roślinnych.**

Następujące materye wyłączaają się z pozycyi taryfy celnój 13, *h* (rośliny i części roślinne, osobno nie wymienione) i przenoszą do pozycyi taryfy 13, *e* (siemię olejne), jako to:

- a) pestki z maryl (aprykoz), brzoskwini i śliwek;
- b) nasienie *Ricinus* (*semen cataputiae majoris*);
- c) bobki, i
- d) nasienie roślin bawełnianych, to jest jądra nasienne drzewa bawełnianego (*bombax pentandrum*) chróstu bawełnianego drzewiastego (*gossypium arbo-reum*) i chróstu bawełnianego zielistego (*gossypium herbaceum*).

Uwaga do pozycyi taryfy 13, *e* nie rozciąga się na te materye.

Diese Bestimmung hat mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem sie den Zollämtern bekannt wird.

Freiherr von **Bruck** m. p.      Ritter von **Toggenburg** m. p.

## 207.

### Verordnung des Justizministeriums vom 27. October 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, L. Stück, Nr. 202, ausgegeben am 31. October 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über den Geschäftsverkehr zwischen den k. k. Gerichten erster Instanz und den k. k. Consular-Ämtern in der Türkei in Strassachen.

Im Einvernehmen mit dem Ministerium des Aeußern findet das Justizministerium im Nachhange zu dem Erlasse vom 14. October 1850, Nr. 393 des Reichs-Gesetz-Blattes, zu erklären, daß den Gerichten erster Instanz gestattet ist, sich auch mit Requisitionen in Strassachen in der Regel unmittelbar an die k. k. Consular-Ämter im ottomanischen Reiche zu wenden, und durch deren Vermittlung die Correspondenz mit den türkischen Behörden, in soferne es sich um Vernehmungen türkischer Unterthanen handelt, zu pflegen.

Nur in Fällen von besonderer Wichtigkeit, oder bei eintretenden Verzögerungen, hat es bei der Berichterstattung an die Oberlandesgerichte (Banaltafel) und rücksichtlich an das Justizministerium zu bleiben.

Freiherr von **Krauß** m. p.

## 208.

### Erlaß des Finanzministeriums vom 27. October 1856,

über den Zeitpunkt, mit welchem die Wirksamkeit der provisorischen Oberleitung zu Pesth für die Tabakblätter-Einlösung eingestellt wird.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, L. Stück, Nr. 203, ausgegeben am 31. October 1856.

## 209.

### Verordnung der Ministerien der Justiz und des Handels vom 31. October 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, LI. Stück, Nr. 204, ausgegeben am 8. November 1856),

wirksam für den Umfang der Monarchie, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches, Dalmatiens und der Militärgrenze,

über das Verfahren bei Constatirung der Realeigenschaft der, in den Grundbüchern als radicirt eingetragenen Gewerbe.

Zur Erzielung eines geregelten Vorganges bei Constatirung der Realeigenschaft der in den ordentlichen Grundbüchern als radicirt eingetragenen Gewerbe finden die Ministerien der Justiz und des Handels zu verordnen, wie folgt:

Postanowienia te wchodzi w działalność dnia tego, którego urzędowi słownym oznajmione zostaną.

Baron **Bruck** m. p. Kawaler de **Toggenburg** m. p.

## 207.

### Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 27. Października 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część L, N. 202, wydana dnia 31. Października 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

**o korespondencji między C. K. Sądami pierwszej instancji i C. K. urzędami konsularnymi w Turcyi w sprawach karnych.**

W porozumieniu się z Ministerstwem Spraw Zagranicznych oświadcza Ministerstwo Sprawiedliwości w dodatku do rozrządzenia z dnia 14. Października 1850, N. 393 Dziennika Praw Państwa, iż dozwolonem jest sądom pierwszej instancji udawać się także z rekwizycjami w rzeczach karnych w ogólności wprost do C. K. Urzędów konsularnych w Państwie Ottomańskim i utrzymywać za tychże pośrednictwem korespondencyą z Władzami tureckimi, o ile idzie o przesłuchanie poddanych tureckich.

Jedynie w przypadkach szczególnej ważności, lub przy zaszytych zwłokach, pozostać należy przy zdawaniu relacji do sądów krajowych wyższych (tabuli banalnej) i względnie do Ministerstwa Sprawiedliwości.

Baron **Krauss** m. p.

## 208.

### Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 27. Października 1856,

względem czasu, z którym znosi się działalność tymczasowego Nadkierownictwa wykupna liści tytoniowych w Peszcie.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część L, N. 203, wydaną dnia 31. Października 1856.

## 209.

### Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości i Handlu z dnia 31. Października 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część LI, Nr. 204, wydana dnia 8. Listopada 1856),

obowiązujące w całej objętości Cesarstwa, z wyjątkiem Lombardzko-Weneckiego Królestwa, Dalmacyi i Pogranicza Wojskowego,

**o postępowaniu przy konstatowaniu realnej własności profesyj, wniesionych do ksiąg gruntowych jako radykowanych.**

Dla osiągnięcia uporządkowanego postępowania przy konstatowaniu realnej własności profesyj, wniesionych do zwykłych ksiąg gruntowych jako radykowanych, rozporządzają Ministerstwa Sprawiedliwości i Handlu co następuje:

## §. 1.

Die Frage, ob einem in den öffentlichen Büchern als radicirt eingetragenen Gewerbe die Realeigenschaft wirklich zukommt, ist ausschließlich von den Gewerbsbehörden zu beurtheilen und zu entscheiden.

## §. 2.

Wenn es sich um die Fällung einer solchen Entscheidung handelt, hat die Gewerbsbehörde den Eigenthümer des Gewerbes zur Beibringung der Beweise über dessen Realeigenschaft mit Bestimmung einer angemessenen Frist, und mit dem Bedeuten aufzufordern, daß nach Ablauf derselben die Entscheidung gefällt, und das Gewerbe, wenn es als radicirt nicht anerkannt wird, in dem öffentlichen Buche gelöscht werden wird.

Zugleich hat die Gewerbsbehörde jenes Gericht, welchem die Führung des betreffenden öffentlichen Buches obliegt, zu ersuchen, diejenigen Personen, welchen auf das eingetragene Gewerbe ein Hypothekarrecht zusteht, von dem an den Eigenthümer ergangenen Auftrage mit dem Beifügen zu verständigen, daß es ihnen freistehe, entweder für sich allein, oder gemeinschaftlich mit dem Eigenthümer binnen der von der Gewerbsbehörde bestimmten Frist die ihnen etwa zu Gebote stehenden Beweise für die Realeigenschaft des Gewerbes der Gewerbsbehörde vorzulegen.

## §. 3.

Das Gericht hat diese Verständigung in der für Grundbuchsachen vorgeschriebenen Art zu bewerkstelligen, unter Einem aber in dem öffentlichen Buche anmerken zu lassen, daß die Verhandlung wegen Anerkennung der Realeigenschaft des Gewerbes im Zuge ist.

Diese Anmerkung hat die Wirkung, daß später eingetragene Hypothekargläubiger von der Verhandlung ausgeschlossen und nicht berechtigt sind, gegen die erfolgende Entscheidung eine Einsprache zu erheben.

Der Ausweis über die gehörig geschehene Verständigung der Hypothekar-Interessenten ist vor Ablauf der Frist der Gewerbsbehörde zu übermitteln, welche im Falle vorkommender Hindernisse die Frist entsprechend erweitern wird.

## §. 4.

Nach Ablauf der Frist prüft die Gewerbsbehörde die vorliegenden Beweise, und erläßt mit Rücksicht auf die eingebrachten Äußerungen nach den bestehenden Vorschriften, und zwar ohne Rücksicht auf den allfälligen Bestand von Hypothekarforderungen, die Entscheidung, ob dem als radicirt eingetragenen Gewerbe die Realeigenschaft zukommt oder nicht.

## §. 5.

Wird durch die Entscheidung das eingetragene Gewerbe als radicirt anerkannt, so ist sie sofort dem Gerichte mitzutheilen, welches dieselbe von Amtswegen in das öffentliche Buch einzutragen und die nach §. 3 gemachte Anmerkung zu löschen hat. Im entgegen gesetzten Falle ist die Entscheidung sowohl gegen den Eigenthümer des Gewer-

## §. 1.

Pytanie, czy profesyi, wniesionej do ksiąg publicznych jako radykowanej, przysłuży rzeczywiście własność realna, osądzone i rozstrzygnięte być ma wyłącznie przez władze przemysłowe.

## §. 2.

Jeżeli idzie o wyrzeczenie podobnego rozstrzygnięcia, tedy władza przemysłowa zawezwać ma właściciela profesyi do przedłożenia dowodów o jej własności realnej z postanowieniem odpowiedniego terminu i z tém dołożeniem, iż po tegoż upływie nastąpi rozstrzygnięcie, a profesya, jeżeli za radykowaną uznana nie będzie, wymazana zostanie z księgi publicznej.

Równocześnie wezwać ma władza przemysłowa ow sęd, do którego należy prowadzenie dotyczącej księgi publicznej, iżby, uwiadomił osoby, którym przysłuży prawo hipotekarne na zaciągniętej profesyi, o nakazie danym właścicielowi, z tym dodatkiem, iż im wolno będzie, czyto im samym, czy też spólnie z właścicielem przedłożyć władzy przemysłowej przed upływem wyznaczonego przez nią terminu dowody, jakieby posiadać mogli, o realnej własności profesyi.

## §. 3.

Sęd uwiadomienie to uskutecznić ma w sposób przepisany w rzeczach księgi gruntowej, a oraz kazać zanotować w księdze publicznej, iż w toku jest postępowanie względem uznania realnej własności profesyi.

Zanotowanie to ma ten skutek, iż wciągnięci później wierzyciele hipotekarni z postępowania będą wykluczeni i nie uprawnieni do założenia zarzutu przeciw rozstrzygnięciu, wydaném być mającemu.

Wykaz o przeprowadzoném należycie uwiadomieniu interesentów hipotekarnych przesłany być ma władzy przemysłowej przed upływem terminu, która w razie zachodzących przeszkód przedłuży odpowiednio termin.

## §. 4.

Po upływie terminu zbada władza przemysłowa przedłożone dowody i ze względu na wniesione oświadczenia wyda rozstrzygnięcie wedle praw istniejących, a to bez względu na pretensye hipotekarne, jeźliby jakie istniały, czy profesyi, wniesionej jako radykowanej, przysłuży własność realna lub nie.

## §. 5.

Jeżeli rozstrzygnięcie uzna wniesioną profesyą jako radykowaną, tedy zakomunikowaném być ma zaraz sądowi, który takowe z urzędu zaciągnąć ma do księgi publicznej i zmazać zrobioną wedle §. 3 uwagę. W razie przeciwnym rozstrzygnięcie wydaném być ma przeciw właścicielowi profesyi i przeciw intere-

bes, als gegen die Hypothekar-Interessenten zu richten und denselben vorläufig unter Freistellung der Berufung an die höhere Behörde hinauszugeben.

Aus dem Titel des Pfandrechtes allein oder wegen Verringerung oder Entgang des Pfandobjectes kann gegen die Entscheidung keine Einsprache erhoben werden. Nach eingetretener Rechtskraft ist über Ansuchen der Gewerksbehörde das Gewerbe in den öffentlichen Büchern zu löschen.

#### §. 6.

Diese Verordnung hat auf die bereits rechtskräftig gewordenen früheren Entscheidungen der Gewerksbehörden keinen Einfluß, und sind dieselben über Ansuchen der letzteren in die öffentlichen Bücher einzutragen.

Wird jedoch in Folge dessen ein als radicirt eingetragenes Gewerbe gelöscht, so sind die Hypothekar-Interessenten zur Wahrung ihrer allfälligen Rechte hievon zu verständigen.

#### §. 7.

Die über den Gegenstand dieser Verordnung bisher bestehenden Vorschriften, welche mit den obigen Bestimmungen nicht im Einklange stehen, werden hiemit für aufgehoben erklärt.

Freiherr von **Krauß** m. p.      Ritter von **Toggenburg** m. p.

### 210.

#### Kaiserliche Verordnung vom 2. November 1856,

betreffend die näheren Bestimmungen über den Wirkungskreis und die Geschäftsbehandlung der Central-Congregationen im lombardisch-venetianischen Königreiche,

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, LI. Stück, Nr. 205, ausgegeben am 8. November 1856.

### 211.

#### Erlaß des Finanzministeriums vom 3. November 1856,

giltig für die Wojwodschast Serbien und das Temeser Banat,

über die Errichtung eines Lotto-Amtes dritter Classe in Temeswar.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, LI. Stück, Nr. 206, ausgegeben am 8. November 1856.

### 212.

#### Erlaß des Finanzministeriums vom 4. November 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, LI. Stück, Nr. 207, ausgegeben am 8. November 1856),

giltig für alle Kronländer,

betreffend eine Aenderung der Bestimmungen über die Annahme ausländischer Gold- und Silbermünzen bei Zollzahlungen, sowie der Bestimmung über das Werthverhältniß der hierzu verwendeten inländischen Goldmünzen.

Die Bestimmungen des Erlasses vom 9. Juli 1854 (Reichs-Gesetz-Blatt, LXII.

santom hipotekarnym i doręczoném tymże uprzednio z pozostawieniem wolności odwołania się do wyższej władzy.

Z samego tytułu prawa fantowego lub dla zaniejszenia albo nieistnienia przedmiotu fantowego nie można czynić zarzutu przeciw rozstrzygnięciu. Po uzyskaniu mocy prawa i na prośbę władzy przemysłowej wymazaną ma być profesya z ksiąg publicznych.

#### §. 6.

Rozporządzenie to nie ma żadnego wpływu na rozstrzygnięcia władz przemysłowych, które już przedtém uzyskały moc prawa, i takowe wniesione być mają na prośbę ostatnich do ksiąg publicznych.

Jeżeli zaś w skutek tego wymazaną będzie profesya, wniesiona jako radykowana, tedy uwiadomieni być mają o tém interesenci hipotekarni dla zachowania praw, jakieby im przysłużyć mogły.

#### §. 7.

Istniejące dotąd o przedmiocie tego rozporządzenia przepisy, nie zgadzające się z powyższemi postanowieniami, ogłaszają się niniejszém jako zniesione.

Baron **Krauss** m. p.      Kawaler de **Toggenburg** m. p.

### 210.

#### Cesarskie Rozporządzenie z dnia 2. Listopada 1856,

względem bliższych postanowień o zakresie działania i postępowania w sprawach kongregacyj centralnych w Lombardzko-Weneckim Królestwie.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część LI, N. 205, wydaną dnia 8. Listopada 1856,

### 211.

#### Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 3. Listopada 1856,

obowiązujące w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim,

o zaprowadzeniu Urzędu loteryjnego trzeciej klasy w Temeswarze.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część LI, N. 206, wydaną dnia 8. Listopada 1856.

### 212.

#### Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 4. Listopada 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część LI, N. 207, wydana dnia 8. Listopada 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach Koronnych,

względem zmiany postanowień o przyjmowaniu zagranicznych monet złotych i srebrnych przy opłatach cłowych, również postanowienia o stósunku wartości używanych ku temu złotych monet krajowych.

Postanowienia rozrządzenia z dnia 9. Lipca 1854 (Dziennik Praw Państwa, Część



Stück, Nr. 175, Seite 727\*), über die ausnahmsweise gestattete Annahme einiger ausländischer Gold- und Silbermünzen bei Zollzahlungen, werden in der Art abgeändert, daß nach Ablauf des Monats December 1856 ausländische Goldmünzen überhaupt, dann die unter Post 7 des, dem bezogenen Erlasse beigefügten Tarifes angeführten Fünffrankenstücke nicht mehr angenommen werden dürfen. Dagegen sind die unter Post-Nr. 8, 9 und 10 angeführten Silbermünzen des deutschen Zollvereines, nämlich die doppelten und einfachen Thaler des 14 Thalerfußes, dann die doppelten und einfachen Gulden des 24  $\frac{1}{2}$  Guldenfußes, noch ferner nach dem dort festgesetzten Werthverhältnisse bei Zollzahlungen anzunehmen.

Die inländischen Goldmünzen sind von demselben Zeitpunkte angefangen auch bei Zollzahlungen nur nach dem, in dem Münztarife vom 1. November 1823 festgesetzten Werthverhältnisse, folglich der einfache Ducaten mit 4 fl. 30 kr. und der Souverainsd'or mit 13 fl. 20 kr. zu berechnen.

Soferne bei den Zollämtern des lombardisch-venetianischen Königreiches nach Artikel 5 und Beilage A des Zolleinigungs-Vertrages vom 9. August 1852 auch vor dem Erscheinen des Erlasses vom 9. Juli 1854 gewisse ausländische Gold- und Silbermünzen nach dem in jener Beilage angefügten Werthverhältnisse angenommen werden durften, hat es während der Dauer dieses Vertrages hiebei zu verbleiben.

Freiherr von **Bruck** m. p.

\*) Landes-Regierungs-Blatt für das Kronland Galizien und Lodomerien, Jahrgang 1854, erste Abtheilung, XXXIV. Stück, Nr. 180, Seite 485.

LXII, Nr. 175, strona 727 \*) o dozwoloném wyjątkowo przyjmowaniu niektórych zagranicznych monet złotych i srebrnych przy opłatach cłowych zmieniają się w ten sposób, iż po upływie miesiąca Grudnia 1856 zagraniczne monety złote w ogólności, niemniej przytoczone pod pozycją 7 przyłączonej do pomienionego rozrządzenia taryfy monety pięciofrankowe przyjmowane więcej nie będą. Przywiedzione wszakże pod Nr. pozycyi 8, 9 i 10 monety srebrne niemieckiego Związku cłowego, mianowicie podwójne i pojedyncze talary stopy 14 talarowej, niemniej podwójne i pojedyncze reńskie stopy  $24\frac{1}{2}$  reńskowej i nadal przyjmowane być mają przy opłatach cłowych wedle ustanowionego tamże stósunku wartości.

Monety złote *krajowe*, począwszy od tegoż samego czasu, obliczane także być mają przy opłatach cłowych tylko wedle ustanowionego w taryfie monety z dnia 1. Listopada 1823 stósunku wartości, przeto dukaty pojedyncze po 4 ZłR. 30 kr. a suwerendory po 13 ZłR. 20 kr.

O ile u urzędów cłowych Lombardzko-Weneckiego Królestwa wedle artykułu 5 i dodatku A traktatu połączenia cłowego z dnia 9. Sierpnia 1852 nawet *przed* ogłoszeniem rozrządzenia z dnia 9. Lipca 1854 pewne zagraniczne monety złote i srebrne przyjmowane być mogły wedle ustanowionego w onym dodatku stósunku wartości, pozostać ma przytém podczas trwania tego traktatu.

Baron **Bruck** m. p.

---

\*) Dziennik Rządu Krajowego dla Kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi, Rok 1854, Oddział pierwszy, Część XXXIV Nr. 180, str. 485.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XLVIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 16. December 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XLVIII.

Wydany i rozesłany dnia 16. Grudnia 1856.

## Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Sardinien vom 19. Juni 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, LII. Stück. Nr. 208, ausgegeben am 14. November 1856),

in Betreff des Anschlusses der lombardischen und sardinischen Eisenbahnen, worüber die beiderseitigen Ratificationen am 24. Juli 1856 in Wien ausgewechselt wurden.

**Nos Franciscus Josephus Primus,**  
**divina favente clementia Austriae Imperator;**  
**Hungariae, Bohemiae, Lombardiae, et Venetiarum, Dalmatiae, Cro-**  
**atiae, Slavoniae, Galiciae, Ldomeriae et Illyriae Rex; Archidux Au-**  
**striae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Sty-**  
**riae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Sile-**  
**siae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habs-**  
**burgi et Tirolis etc. etc.**

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam inter Nostros atque Majestatis Suae Regis Sardiniae Plenipotentiarios Conventio de conjunctione viarum ferrearum austrolongobardicarum cum pedemontianis, Vienna die 19. Junii anni currentis inita et signata fuit, tenoris sequentis:

| Urtext   | Uebersetzung.   |
|--|---|
| <p>Sua Maestà l'Imperatore d'Austria ecc. ecc.<br/> e<br/> Sua Maestà il Re di Sardegna ecc. ecc.<br/> desiderando di congiungere le strade fer-<br/> rate dei due Stati in modo di assicurare<br/> il reciproco non interrotto esercizio sulle<br/> medesime, hanno determinato di aprire delle<br/> negoziations a tale oggetto et hanno perciò<br/> nominato a Loro Plenipotenziarii:</p> | <p>Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich ic.<br/> und<br/> Se. Majestät der König von Sardinien ic.<br/> von dem Wunsche befehlt, die Eisenbahnen<br/> der beiden Staaten in der Art zu verbinden,<br/> damit der gegenseitige ununterbrochene Betrieb<br/> auf denselben gesichert sei, haben beschlossen,<br/> Unterhandlungen in dieser Angelegenheit zu er-<br/> öffnen, und haben sonach zu Ihren Bevollmäch-<br/> tigten ernannt:</p> |
| <p>Sua Maestà l'Imperatore d'Austria<br/> il Signor Ingegnere Luigi Cavaliere <i>Neg-</i><br/> <i>relli di Moldelbe</i>, Cavaliere della Corona</p>  | <p>Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich<br/> den Herrn Ingenieur Moïse Negrelli Ritter<br/> von Moldelbe, Ritter des Ordens der eiser-</p>   |

## 213.

# Traktat Rządowy między Austryą i Sardynią z dnia 19. Czerwca 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część LII, N. 208, wydana dnia 14. Listopada 1856),

względem połączenia żelaznych kolei Lombardzkich i Sardyńskich, o czém obustronne ratyfikacye wymieniono w Wiedniu dnia 24. Lipca 1856.

**Nos Franciscus Josephus Primus,**  
**divina favente clementia Austriae Imperator;**  
**Hungariae, Bohemiae, Lombardiae, et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae Rex; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.**

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam inter Nostros atque Majestatis Suae Regis Sardiniae Plenipotentiarios Conventio de conjunctione viarum ferrearum austrolongobardicarum cum pedemontianis, Vienna die 19. Junii anni currentis inita et signata fuit, tenoris sequentis:

### Przekład.

*Jego Mość Cesarz Austryacki etc. etc.*

i

*Jego Mość Król Sardyński etc. etc.*

ożywieni życzeniem połączenia kolei żelaznych obu Państw w ten sposób, iżby wzajemny nieprzerwany obrot na tychże był zabezpieczony, postanowili otworzyć w téj sprawie układy i mianowali zatém Swymi pełnomocnikami:

*Jego Mość Cesarz Austryacki* Pana inżyniera Alojzego *Negrelli* kawalera de *Moldelbe*, kawalera orderu żelaznej korony III klasy, pruskiego orderu orła czerwonego III klasy, saskiego orderu zasługi cywilnej, orderu koro-

di ferro di III classe, dell'aquila rossa di Prusia di III classe, dell'Ordine del merito civile di Sassonia, dell'Ordine della Corona di Württemberg, e Cavaliere di I classe dell'Ordine costantiniano di S. Giorgio di Parma, imp. reg. Consigliere ministeriale, ed Ispettore generale delle strade ferrate ed il Signor Dottor Vincenzo *Maly*, Dottore in ambe la leggi, Cavaliere dell'Ordine del merito della Corona di Baviera, imp. reg. Consigliere di sezione del Ministero del commercio, industria, e delle pubbliche costruzioni e

Sua Maestà il Re di Sardegna il Signor Marchese Giovanni *Cantono* di *Ceva* Ufficiale dell'Ordine dei SS. Maurizio e Lazzaro e Suo Incaricato d'affari presso il Governo di Sua Maestà Imperiale e Reale Apostolica ed

il Signor Cavaliere Giovanni *Negretti*, Cavaliere dell'Ordine dei SS. Maurizio e Lazzaro, Ispettore del Genio civile, e Direttore delle ferrovie sarde per la sezione di Novara;

i quali dopo avere scampati i loro pieni poteri et averli riconosciuti in buona e debita forma hanno convenuto gli articoli seguenti:

#### A r t. 1.

Il reale Governo sardo si obbliga di far costruire una strada ferrata da Novara fino al confine austriaco presso Buffalora.

#### A r t. 2.

L'i. r. Governo austriaco assume per sua parte l'obbligo di far costruire in immediata congiunzione colla detta linea una strada ferrata dal confine presso Buffalora sino a Milano.

nen Krone III. Classe, des preussischen rothen Adler-Ordens III. Classe, des sächsischen Civil-Verdienst-Ordens, des Ordens der württembergischen Krone, und Ritter I. Classe des constantinischen St. Georg-Ordens von Parma, k. k. Ministerialrath und General-Inspector der Eisenbahnen, und den Herrn Dr. Vincenz *Maly*, Doctor beider Rechte, Ritter des Verdienst-Ordens der bayerischen Krone, k. k. Sectionsrath im Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten; und

Seine Majestät der König von Sardinien den Herrn Marchese Johann *Cantono* di *Ceva*, Officier des St. Mauritius- und Lazarus-Ordens und Seinen Geschäftsträger bei der Regierung Seiner k. k. Apost. Majestät und

den Herrn Ritter Johann *Negretti*, Ritter des St. Mauritius- und Lazarus-Ordens Civil-Genie-Inspector und Director der sardinischen Eisenbahnen für die Section von Novara;

welche, nachdem sie ihre Vollmachten ausgetauscht, und dieselben in guter und geeigneter Form erkannt hatten, sich über nachstehende Bestimmungen vereinbart haben:

#### Art. 1.

Die königlich-sardinische Regierung verpflichtet sich, eine Eisenbahn von Novara bis an die österreichische Gränze nächst Buffalora erbauen zu lassen.

#### Art. 2.

Die k. k. österr. Regierung übernimmt für ihren Theil die Verpflichtung, eine Eisenbahn in unmittelbarer Verbindung mit der besagten Linie von der Gränze nächst Buffalora bis nach Mailand erbauen zu lassen.

ny wirttembergskiej, i kawalera I klasy konstantyńskiego orderu św. Jerzego parmeńskiego, C. K. radcę ministeryalnego i generalnego inspektora kolei żelaznych, tudzież Pana Dra. Wincentego *Maly* doktora obojga praw, kawalera orderu zasługi korony bawarskiej, C. K. radcę sekcji w Ministerstwie handlu, przemysłu i budowli publicznych; a

*Jego Mość Król Sardyński* pana margrabiego Jana *Cantono di Ceva*, oficera orderu św. Maurycyego i Łazarza i Swego pełnomocnika u Rządu Jego C. K. Apostolskiej Mości, tudzież Pana kawalera Jana Negretti, kawalera orderu św. Maurycyego i Łazarza, inspektora miernictwa cywilnego i kolei żelaznych sardyńskich dla sekcji nowarskiej;

którzy po wymianie swych pełnomocnictw i znalezieniu tychże w dobrej i właściwej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

#### A r t. 1.

Rząd Królewsko-Sardyński obowiązuje się do wybudowania kolei żelaznej od Nowary aż do granicy Austryackiej pod Buffalorą.

#### A r t. 2.

C. K. Rząd Austryacki bierze ze swęj strony obowiązek wybudowania kolei żelaznej w bezpośredniem połączeniu z pomienioną linią od granicy pod Buffalorą aż do Medyolanu.



## A r t. 3.

La congiunzione immediata delle strade summentovate dovrà essere eseguita sull'attuale ponte del Ticino presso Buffalora da adattarsi all'usso comune della strada ferrata e di quella attuale pei carri e pedoni, e ciò a spese comuni da dividersi per metà fra i due Governi contraenti e rispettivamente fra le due Società concessionarie.

## A r t. 4.

Il binario della ferrovia che sarà collocato sul ponte del Ticino, verrà situato dalla parte a valle lasciando dalla opposta parte a monte una sufficiente larghezza per la strada ordinaria, la quale per maggior sicurezza del passaggio sulla medesima dovrà essere separata dalla ferrovia mediante una tramezza in lastre di ferro battuto di tre metri di altezza.

Questa separazione sarà poi anche prolungata da una parte e dall'altra col mezzo di un murro in mattoni della medesima altezza sino a quella lunghezza che dai due Governi verrà giudicata conveniente.

## A r t. 5.

I dadi in pietra da taglio che corrispondono ai pilastri delle pile saranno tolti per ar correre i parapetti del ponte attorno i medesimi pilastri.

Le piazzette rettangolari che risulteranno da una tale disposizione procureranno per la strada ferrata un luogo di ritiro ai cantonieri che possono trovarsi sulla stessa ferrovia al momento del passaggio dei convogli, e per la strada or-

## A r t. 3.

Die unmittelbare Verbindung der obgedachten Eisenbahnen soll auf der bestehenden Brücke über den Ticino nächst Buffalora ausgeführt werden, welche Brücke zur gemeinschaftlichen Benützung für die Eisenbahn sowohl, als auch für Wagen und Fußgeher tauglich hergestellt und deren Kostenbetrag von den beiden contrahirenden Regierungen, respective den beiden concessionirten Gesellschaften gemeinschaftlich und zwar von jeder zur Hälfte getragen werden soll.

## A r t. 4.

Das Bahngelände, welches auf die Brücke über den Ticino gelegt wird, soll auf der Thalseite zu liegen kommen, um auf der entgegengesetzten Bergseite eine hinreichende Breite für die gewöhnliche Strasse offen zu lassen, welche Strasse zur größeren Sicherheit der Passage von der Eisenbahn durch eine 3 Meter hohe Zwischenwand aus gehämmertem Eisenblech getrennt werden soll.

Diese Zwischenwand wird auch an beiden Seiten der Brücke mittelst einer Ziegelmauer von gleicher Höhe und in einer Länge fortgeführt, welche von den beiden Regierungen für angemessen erachtet wird.

## A r t. 5.

Die Hausstein-Quadern oder Würfel, welche den Pilastern der Pfeiler entsprechen, sollen abgenommen werden, damit die Brückengeländer ununterbrochen rings um diese Pilaster geführt werden können.

Die rechtwinkligen Plätze, welche in Folge dieser Verfügung entstehen, werden einerseits für die Eisenbahn einen Zufluchtsort für die Bahnwächter, welche sich zur Zeit des Darüberfahrens eines Zuges auf denselben befinden können, und andererseits

## A r t. 3.

Bezpośrednie połączenie pomienionych wyżej kolei żelaznych przeprowadzone być ma na istniejącym moście nad Ticinem w pobliżu Buffalory, któryto most do wspólnego użytku tak dla kolei żelaznej jak też dla wozów i pieszych, stósownie ma być wybudowany, a koszta jego przez oba kontraktujące Rządy, względnie przez oba koncesyjonowane towarzystwa, spólnie a to przez każde w połowie mają być niesione.

## A r t. 4.

Szyny kolei, które na moście przez Ticino położone będą, przyjść mają po stronie doliny, ażeby na przeciwległej stronie od góry dostateczna szerokość dla zwykłego gościńca otwartą pozostała, któryto gościniec dla większego bezpieczeństwa przejścia oddzielony być ma od kolei żelaznej ścianą 3 metry wysoką z kutej blachy żelaznej.

Ściana ta poprowadzoną będzie po obu stronach mostu za pomocą muru ceglanoego w równiejsze wysokości i długości, jaką oba Rządy za przyzwoitą uznają.

## A r t. 5.

Kamienie ciosowe kwadratowe czyli sześciennie, odpowiednie pilastrom filarów, mają być zniesione, iżby poręcze mostowe bez przerwy na około tychże pilastrów mogły być poprowadzone.

Prostokątne place, które w skutek tego zarządzenia powstają, posłużą z jednej strony na schronienie dla stróżów kolei, którzy się podczas przejazdu pociągu na tychże znajdować mogą, a z drugiej strony na zwykłym gościńcu pieszym, którzy użytkują z położonej na oniej stronie drogi, na większe bezpieczeństwo, tak, iż droga dla wymijania wozów przeznaczona zupełnie wolną zostanie.

dinaria una maggiore sicurreza pei pedoni che devono praticare il marciapiede da stabilirsi da quella parte, onde lasciare intieramente libera la larghezza carreggiabile al momento del cambio dei carri.

A r t. 6.

Il piano dei diversi lavori di adattamento del ponte, formato di comune accordo fra le due Società, sarà presentato all'approvazione dei due Governi al più tardi sei mesi dopo la ratifica della presente convenzione. Questi lavori saranno però eseguiti esclusivamente dall'una o dall'altra Società concessionaria verso un corrispondente compenso o rifusione di danaro della parte di spesa cadente a carico dell'altra a norma di quanto sarà stabilito da una speciale convenzione.

A r t. 7.

Per rendere più facile e più pronta l'esecuzione delle strade ferrate summenzionate (Art. 1 e 2) si stabilisce che esse saranno per ora limitate ad una sola via o binario di ruotaje.

I due Governi prendono però l'impegno di fare che siano acquistati i terreni necessari per portare il corpo stradale delle due strade ferrate alla larghezza necessaria per imporvi due binari, tostocchè l'aumento dei trasporti lo richiedese. Resta però libero ad ambi i Governi contraenti di far costruire immediatamente tutto il corpo stradale meno il secondo binario.

für die gewöhnliche Straße den Fußgehern, welche den auf jener Seite angebrachten Fußweg benützen, eine größere Sicherheit bieten, so daß die behufs des Ausweichens der Wagen bestimmte Fahrbahn gänzlich frei bleibt.

Art. 6.

Der Plan für die verschiedenen Brücken-Adaptirungs-Arbeiten, welcher von den beiden Gesellschaften im gemeinschaftlichen Einverständnisse verfaßt wird, ist den beiden Regierungen längstens binnen 6 Monaten nach der Ratification des gegenwärtigen Uebereinkommens zur Genehmigung vorzulegen. Diese Arbeiten werden ausschließlich von der einen oder der anderen concessionirten Gesellschaft ausgeführt, wogegen die andere eine entsprechende Entschädigung oder Rückvergütung jenes Theiles der Auslagen zu leisten hat, welche ihr nach Maßgabe einer durch eine specielle Convention festzustellenden Ermittlungs-Norm zur Last fallen wird.

Art. 7.

Um die Ausführung der oben erwähnten Eisenbahnen (Art. 1 und 2) zu erleichtern und zu beschleunigen, wird festgesetzt, daß sie für jetzt auf einen einzigen Schienenweg oder Ein Geleise beschränkt werden sollen.

Die beiden Regierungen übernehmen jedoch die Verpflichtung, dafür zu sorgen, daß die für den Bahnkörper der beiden Eisenbahnen erforderlichen Grundstücke in der nothwendigen Breite erworben werden, um ein Doppelgeleise legen zu können, sobald die Vermehrung des Verkehrs es erfordern wird.— Es bleibt übrigens den beiden Regierungen freigestellt, sogleich den ganzen Bahnkörper mit Ausnahme der Belegung mit dem zweiten Geleise herstellen zu lassen.

## A r t. 6.

Plan rozmaitych robót przystawczych około mostów, ułożony przez oba towarzystwa za spólném porozumieniem się, przedłożonym być ma obu Rządom do zatwierdzenia najdalej w sześciu miesiącach po ratyfikacyi niniejszej konwencyi. Roboty te wykonane będą wyłącznie przez jedno lub drugie koncesyonowane towarzystwo, za czém drugie wypłacić ma odpowiednie wynagrodzenie lub zwrot onęj części wydatków, która na nią przypadnie w miarę normy wysledzającej przez szczególną konwencyę ułożyć się mającej.

## A r t. 7.

Aby ułatwić i przyspieszyć przeprowadzenie pomienionych wyżej kolei żelaznych (Art. 1 i 2), ustanawia się ograniczenie tychże na teraz na jedyną drogę szynową czyli jedną kolęj.

Oba Rządy obowiązują się wszakże starać się o, iżby potrzebna do ciała kolei obu kolei żelaznych szerokość gruntu nabytą została, dla położenia podwójnej kolei, skoro pomnożenie obrotu tego wymagać będzie.— Pozostawia się zresztą obu Rządom wolność natychmiastowego zbudowania całego ciała kolei z wyjątkiem położenia na niem drugich szyn żelaznych.

Però il decidere se l'aumento dei trasporti renda necessario il collocamento di un secondo binario, compete a ciascuno dei due Governi pei tratti di strada che si trovano nel rispettivo territorio.

#### Art. 8.

La larghezza delle tratte di strada ferrata a duo binari da costruirsi nel territorio austriaco viene determinata in metri otto misurata al piano delle ruotaje, e fra i cigli esterni delle banchine laterali, e per le tratte corrispondenti al territorio sardo pure a due binari, sarà adottata la medesima larghezza di otto metri se la massicciata si troverà fiancheggiata da banchine, e quella di 9 metri e 50 centimetri, se la stessa massicciata si troverà libera, cioè non contenuta da banchine laterali.

#### Art. 9.

La larghezza dei binari fra le ruotaje già stabilita per tutte le strade in ambedue gli Stati nella misura inglese di quattro piedi otto pollici e mezzo, corrispondenti a metri uno e 45 centimetri, vale anche per le due strade ferrate menzionate agli articoli 1 e 2. La distanza poi fra i binari è fissata a due metri, e quella per gli stessi binari nelle stazioni viene stabilita di regola a metri tre, quale minimo indispensabile alla comodità e sicurezza dell'esercizio.

#### Art. 10.

I due Governi contraenti si obbligano reciprocamente di far costruire dalle rispettive Società concessionarie i soprapassaggi nei rispettivi tratti di strada ferrata coll'altezza minima di quattro metri e 50

Die Entscheidung, ob der vermehrte Transport die Legung eines zweiten Geleises nothwendig macht, steht jeder der beiden Regierungen rücksichtlich der in ihrem Gebiete befindlichen Bahnstrecken zu.

#### Art. 8.

Die Breite der auf österr. Gebiete zu erbauenden doppelgleisigen Eisenbahnstrecke wird mit 8 Meter auf die Bahnkronen und auf den äußeren Rand der Seiten-Banquetten gemessen, festgestellt und es wird daher für die entsprechende gleichfalls zweigleisige Strecke auf sardinischem Gebiete dieselbe Breite von 8 Meter, falls die Beschotterung durch Banquette eingeschlossen wird, und von 9 Meter 50 Centimeter, falls die Beschotterung frei liegt, d. i. von Seiten-Banquetten nicht umfassen wird, angenommen.

#### Art. 9.

Die bereits auf allen Bahnstrecken in den beiden Staaten festgesetzte Spurweite von 4 Fuß 8½ Zoll englisches Maß, welches 1 Meter und 45 Centimeter gleichkommt, gilt auch für die beiden (Art. 1 und 2) erwähnten Bahnen.

Die Entfernung zwischen den Geleisen ist auf 2 Meter festgesetzt, und jene zwischen eben diesen Geleisen auf den Stationsplätzen in der Regel auf 3 Meter, welches Minimum für die Bequemlichkeit und Sicherheit des Betriebes unumgänglich nothwendig ist.

#### Art. 10.

Die beiden contrahirenden Regierungen verpflichten sich gegenseitig, durch die bezüglichen concessionirten Gesellschaften die Ueberbrückungen auf den betreffenden Bahnstrecken in einer Höhe von mindestens 4 Meter und

Roztrzygnięcie ażali transport pomnożony wymaga położenia drugiej kolei, przystoi każdemu z obu Rządów względem znajdujących się w ich terytoryum przestrzeni kolejnych.

#### Art. 8.

Szerokość budować się mającej na terytoryum Austryackiem podwójno-szynowej przestrzeni kolei żelaznej oblicza i ustanawia się na 8 metrów w koronie kolei i w zewnętrznym brzegu ławic skrajnych, zaczęm i dla odpowiedniej również dwukolejnej przestrzeni w terytoryum Sardyńskiem przyjmuje się też sama szerokość 8 metrów, w razie włączenia oszutrowania ławicami, a 9 metrów 50 centymetrów, jeżeli oszutrowanie wolnem pozostaje, t. j. nie jest objętém przez ławice skrajne.

#### Art. 9.

Przyjęta już na wszystkich przestrzeniach kolei w obu Państwach odległość śladu 4 stóp 8½ cali miary angielskiej, równającej się 1 metrowi i 45 centymetrom, ma też miejsce przy obu (art. 1 i 2) pomienionych kolejach.

Odległość pomiędzy kolejami ustanawia się na dwa metry, zaś odległość między temi kolejami na placach stacyj w zasadzie na 3 metry, które to minimum dla dogodności i bezpieczeństwa obrotu koniecznie jest potrzebném.

#### Art. 10.

Oba Rządy kontraktujące obowiązują się nawzajem do zbudowania mostów przez względne koncessyonowane towarzystwa na dotyczących przestrzeniach kolei w wysokości najmnieij 4 metrów i 50 centymetrów, mierząc od powierzchni szyn

centimetri da misurarsi dalla superficie superiore delle ruotaje.

Sono però in massima ammessi i passaggi a livello in quei luoghi in cui la differenza fra i livelli rispettivi della strada ferrata e delle strade ordinarie sia tale che non consenta di poter con moderata spesa procurare la traversata col mezzo di passaggi sopra o sotto la ferrovia.

#### Art. 11.

Riguardo alla forza motrice da adoperarsi per l'esercizio delle strade ferrate menzionate negli Articoli 1 e 2 si stabilisce che per l'esercizio regolare propriamente detto in ambi gli Stati debbasi far uso di locomotive mosse dal vapore, esclusi i cavalli, ma non perciò si esclude che possa aver luogo un posteriore accordo da stabilirsi in via di convenzione quando si trovasse del caso per l'uso d'un'altra forza motrice fisica o meccanica che non dipenda dal vapore.

#### Art. 12.

Relativamente poi ai mezzi di trasporto cioè ai carri ed alle carrozze per le corse si addotterà tale uniformità, che i carri e le carrozze ed i veicoli tutti possano senza ostacolo passare dalle strade ferrate di uno Stato a quelle dell'altro, e siano quindi atti all'uso comune, e ciò verso vicendevole indennizzo.

#### Art. 13.

Per conseguire la necessaria uniformità nella costruzione delle rispettive strade ferrate e loro pertinenze le Autorità ed Uffizi tecnici a ciò destinati dovranno

50 Centimeter von der oberen Fläche der Schienen gemessen, herstellen zu lassen.

Begübersezungen im Niveau der Bahn sind zwar grundsätzlich an jenen Stellen der Bahn gestattet, wo der Unterschied zwischen dem Niveau der Bahn und der gewöhnlichen Strasse ein solcher ist, daß die Durchkreuzung mittelst eines Bauwerkes ober- oder unterhalb der Eisenbahn mit einer mäßigen Auslage nicht erreicht werden kann.

#### Art. 11.

In Betreff der zum Betriebe der in den Art. 1 und 2 erwähnten Eisenbahnen anzuwendenden Zugkraft wird festgesetzt, daß für den eigentlichen regelmäßigen Betrieb in den beiden Staaten von Locomotiven mit Dampfkraft und mit Ausschluß der Pferde Gebrauch gemacht werden soll, wodurch jedoch eine spätere im Wege eines Übereinkommens herzustellende Vereinbarung nicht ausgeschlossen ist, falls man die Anwendung einer anderen, physischen oder mechanischen, vom Dampfe aber unabhängigen Kraft für angemessen fände.

#### Art. 12.

Bezüglich der Fahrbetriebsmittel, d. i. der Fracht- und Personenwägen, wird eine solche Gleichförmigkeit angewendet werden, daß die Fracht- und Personenwägen, sowie alle anderen Behälter ohne Anstand von den Eisenbahnen des einen Staates auf jene des anderen übergehen können, und zum gemeinschaftlichen Gebrauche gegen wechselseitige Vergütung geeignet sind.

#### Art. 13.

Zur Erzielung der nöthigen Übereinstimmung in den Constructions-Verhältnissen der gegenseitigen Eisenbahnen und ihres Zubehörs sollen die dießfalls berufenen Behör-

Przejazdy na równi z koleją przyzwolone wprowadzić są w zasadzie na takich miejscach kolei, gdzie różnica między równią kolei i zwykłą drogą jest taka, iżby przejazd za pomocą wystawionej miernym kosztem budowli nad lub pod koleją żelazną nie mógł być osiągnięty.

#### Art. 11.

Względem zastosować się mającej do obrotu siły pociągowej na pomienionych w art. 1 i 2 kolejach żelaznych ustanawia się, iżby do właściwego regularnego obrotu w obu Państwach używano lokomotyw z siłą parową z wyłączeniem koni, przezco wszakże nie wyklucza się późniejsza umowa w drodze konwencji do skutku przyjść mogąca, gdyby znaleziono stosowném użycie innéj, fizycznój lub mechanicznój, a od pary niezawisłej siły.

#### Art. 12.

Względem środków obrotu wozowego t. j. wozów ładownych i osobowych, wniwdzie w użycie taka jednokształtność, iżby wozy ładowne i osobowe jako i wszystkie inne środki transportowe przechodzić mogły bez przeszkody z kolei żelaznych jednego Państwa na koleje drugiego i sposobnemi były do spólnego użyciu za wzajemném wynagrodzeniem.

#### Art. 13.

Celem osiągnięcia potrzebnej jednokształtności w stosunkach budowlanych obustronnych kolei żelaznych i ich przynależności, komunikować sobie mają zwołane ku temu władze i organa techniczne nawzajem dotyczące plany i projekta i pozostać we wzajemnej korespondencji także podczas wykonania robót.



reciprocamente comunicarsi i rispettivi piani e progetti e rimanere in reciproca corrispondenza durante l'esecuzione dei lavori.

#### Art. 14.

L' i. r. Governo austriaco si obbliga a far terminare intieramente la linea della strada ferrata da Milano al confine sardo presso Buffalora entro il termine di tre anni dal giorno della ratifica della presente convenzione in modo, che essa sia messa in istato da potersi percorrere senza interruzione e quindi essere atta al trasporto di persone e merci.

Il real Governo sardo si obbliga egualmente dal suo canto a far compiere in eguale ed anche in minor tempo ed in pari modo la linea della strada ferrata tra Novara ed il confine presso Buffalora.

#### Art. 15.

La stazione di ricambio per l'esercizio delle strade ferrate summentovate sarà situata sul territorio sardo ed in quel luogo che sarà stabilito d'accordo fra i due Governi, sentite le due Società concessionarie. La convenzione speciale relativa a quest'accordo sarà stipulata nel termine non maggiore d'un anno a partire dal giorno dello scambio delle ratifiche della presente convenzione. La posizione poi di questa stazione di ricambio una volta stabilita non potrà in avvenire essere variata senza un nuovo accordo fra i due Governi.

den und technischen Organe sich gegenseitig die bezüglichen Pläne und Projecte mittheilen, und auch während der Ausführung der Arbeiten in wechselseitigem Einvernehmen bleiben.

#### Art. 14.

Die k. k. österr. Regierung verpflichtet sich, die Eisenbahnlinie von Mailand bis an die sardinische Gränze nächst Buffalora innerhalb eines Zeitraumes von drei Jahren, vom Tage der Ratification des gegenwärtigen Übereinkommens gerechnet, vollständig und in der Art beendigen zu lassen, daß sie sich in einem Zustande befinde, um ohne Unterbrechung befahren werden zu können und für den Transport von Personen und Waaren geeignet zu sein.

Die k. sardinische Regierung verpflichtet sich desgleichen ihrerseits die Eisenbahnstrecke zwischen Novara und der Gränze bei Buffalora in dem gleichen oder in einem kürzeren Zeitraum und in der gleichen Weise beendigen zu lassen.

#### Art. 15.

Die Wechselstation zum Betriebe der obenerwähnten Eisenbahnen wird auf sardinischem Gebiete und an jenem Orte errichtet werden, welcher einverständlich von beiden Regierungen nach Einvernehmung der beiden concessionirten Gesellschaften festgestellt werden wird. Das abge sonderte Übereinkommen in Folge des bezüglichen Einverständnisses wird längstens binnen Einem Jahre, vom Tage der Auswechslung der Ratificationen der gegenwärtigen Convention gerechnet, abgeschlossen werden.

Die einmal festgesetzte Lage dieser Wechselstation kann in Zukunft ohne ein neues Einverständnis zwischen den zwei Regierungen nicht geändert werden.

**Art. 14.**

C. K. Rząd Austriacki obowiązuje się do ukończenia linii kolei żelaznej od Medyolanu aż do granicy Sardyńskiej pod Buffalorą w przeciągu czasu lat trzech, licząc od dnia ratyfikacji niniejszej konwencji, a to zupełnie i w ten sposób, iżby się znajdowała w takim stanie, by na niej bez przerwy jeździć można i by zdolna była do transportu osób i towarów.

Toż i K. Rząd Sardyński obowiązuje się ze swjej strony do wykończenia przestrzeni kolei żelaznej między Nowarą i granicą pod Buffalorą w równym lub krótszym jeszcze czasie i w równyż sposób.

**Art. 15.**

Stacya zamienna do obrotu pomienionych wyżej kolei żelaznych wystawioną będzie na terytoryum sardyńskiem, a to na oném miejscu, które ustanowioném zostanie w porozumieniu się przez oba Rządy po wysłuchaniu zdania obu koncesyonowanych towarzystw. Szczególna umowa w skutek odnośnego porozumienia się zawarta będzie najdalej w przeciągu roku, licząc od dnia zamiany ratyfikacji niniejszej konwencji.

Ustanowione raz położenie téjże stacyi zamiennéj nie będzie na przyszłość zmienioném bez nowego porozumienia się między obą Rządami.

## Art. 16.

Il progetto completo, non escluso il calcolo della spesa dei diversi fabbricati da costruirsi in questa stazione ad uso delle due Società sarda ed austriaca, come anche quelli per gli Uffici da stabilirsi nella stessa stazione pel servizio delle Dogane e la Polizia dei viaggiatori saranno presentati all'approvazione dei due Governi. Questi fabbricati di cui parte sarà ad uso esclusivo dell'Amministrazione austriaca, parte ad uso esclusivo dell'Amministrazione sarda e parte ad uso comune, saranno eseguiti esclusivamente dalla Società sarda a spese delle due Società e ciò in quella proporzione che sarà tra loro d'accordo stabilita col mezzo d'una speciale convenzione da sottoporsi ugualmente ai due Governi per la loro approvazione.

## Art. 17.

La Società austriaca estenderà l'esercizio della sua linea sino alla stazione di ricambio che sarà collocata nel territorio sardo comprendendo così anche la tratta tra il confine dei due Stati e la stessa stazione di ricambio, mediante convenienti compensi per l'uso di questa tratta alla Società sarda.

Le due Società si metteranno d'accordo tra loro per regolare questi compensi, e tutto quello che riguarda il regolare esercizio da Milano alla stazione di ricambio.

## Art. 16.

Das vollständige Project, die Kostenberechnung nicht ausgenommen, sowohl von den verschiedenen in dieser Station zum Gebrauche der österreichischen und der sardinischen Gesellschaft herzustellenden Gebäuden, sowie von den in dieser Station für die zollamtliche und polizeiliche Behandlung der Reisenden zu errichtenden Aemtern wird der Genehmigung der zwei Regierungen vorgelegt werden.— Diese Gebäude, theils zum ausschließlichen Gebrauche der österreichischen Verwaltung, theils zum ausschließlichen Gebrauche für die sardinische Verwaltung und theils zur gemeinschaftlichen Benützung werden ausschließlich von der sardinischen Gesellschaft auf Kosten der beiden Gesellschaften ausgeführt werden, und zwar nach jenem Verhältnisse, welches zwischen ihnen einverständlich mittelst eines eigenen Uebereinkommens, das gleichfalls den beiden Regierungen zur Genehmigung vorzulegen ist, festgestellt werden wird.

## Art. 17.

Die österreichische Gesellschaft wird den Betrieb ihrer Strecke bis zur Wechselstation, welche auf sardinischem Gebiete errichtet wird, ausdehnen, und somit auch die Strecke zwischen der Gränze und eben jener Wechselstation umfassen, wogegen sie der sardinischen Gesellschaft eine entsprechende Entschädigung für die Benützung dieser Strecke zu leisten hat.

Die beiden Gesellschaften werden sich rücksichtlich der Bestimmung jener Vergütungen sowie rücksichtlich des regelmäßigen Betriebes von Mailand bis zur Wechselstation unter einander in das Einvernehmen setzen.

## Art. 16.

Zupełny projekt, nie wyjmując obliczenia kosztów, tak rozmaitych na téjże stacyi wystawić się mających budowli dla użytku austriackiego i sardyńskiego towarzystwa, jako téż urzędów zaprowadzić się mających na téjże stacyi dla postępowania cłowego i policyjnego względem podróźnych przedłożony będzie do zatwierdzenia obu Rządom.— Budowle te, poczęści do wyłącznego użytku administracyi austriackiej, poczęści do wyłącznego użytku administracyi sardyńskiej i poczęści do użytku spólnego, wystawione będą wyłącznie przez towarzystwo sardyńskie na koszt obu towarzystw, a to wedle tego stosunku, jaki w porozumieniu się między nimi przyjęty zostanie za pośrednictwem właściwej umowy, która również obu Rządom do zatwierdzenia przedłożoną zostanie.

## Art. 17.

Towarzystwo austriackie rozciągnie obrót swój przestrzeni aż do stacyi zamiennój, wystawionój na terytoryum sardyńskiem, i obejmie przeto także przestrzeń między granicą i oną stacyą zamienną, za co towarzystwu sardyńskiemu wypłacić ma odpowiednie wynagrodzenie za użytkowanie z téj przestrzeni. Oba towarzystwa porozumią się względem postawień onych wynagrodzeń jakoteż względem regularnego obrotu od Medyolanu aż do stacyi zamiennój.

Oдноśna do tego umowa zawartą tymczasem zostanie i przedłożoną obu Rządom do rozbioru, które obowiązują się takową zatwierdzić, jeżeli nie zachodzi przeszkoda, zanim towarzystwa obrót kolei żelaznej otworzą.

La convenzione relativa a questi accordi sarà preventivamente stipulata ed assoggettata all'esame dei due Governi, i quali prendono impegno di approvarla ove nulla osti primacchè le Società siano in tempo di aprire l'esercizio della ferrovia.

#### Art. 18.

Venendo la ferrovia sarda tra Novara ed il confine dei due Stati ad essere ultimata prima di quella austriaca tra lo stesso confine e Milano, la Società sarda potrà provvisoriamente estendere l'esercizio sulla tratta tra la stazione di ricambio e la sponda destra del Ticino, se ciò ravviserà di sua convenienza.

Quando poi la ferrovia austriaca sarà intieramente ultimata ed in uno stato da poter essere aperta al pubblico servizio, cesserà immediatamente questo provvisorio esercizio sulla detta tratta, per essere immediatamente effettuato della Società austriaca a norma di quanto viene colla presente convenzione stabilito.

#### Art. 19.

La concessione dell'uso del tronco di ferrovia tra la stazione di ricambio ed il confine non potrà cagionare alcun impedimento alla congiunzione in un punto qualunque del medesimo tronco di altre strade ferrate che col tempo potessero essere costrutte nel territorio sardo.

I lavori relativi a questa congiunzione dovranno però essere concertati fra i due Governi, come anche le disposizioni che possono in conseguenza di queste nuove

Das bezügliche Übereinkommen wird vorläufig abgeschlossen und der Prüfung der beiden Regierungen unterzogen werden, welche dasselbe, falls kein Anstand obwaltet, zu genehmigen sich verpflichten, bevor die Gesellschaften den Betrieb der Eisenbahn eröffnen.

#### Art. 18.

Sollte die sardinische Eisenbahn zwischen Novara und der Gränze der beiden Staaten früher beendigt sein, als die österreichische Strecke zwischen eben jener Gränze und Mailand, so kann die sardinische Gesellschaft den Betrieb auf die Strecke zwischen der Wechselstation und dem rechten Ufer des Ticino, falls es in ihrem Interesse wäre, provisorisch ausdehnen.

Sobald aber die österreichische Eisenbahn vollständig beendigt und in einem Zustande sein wird, um für den öffentlichen Verkehr eröffnet werden zu können, so wird jener provisorische Betrieb auf der besagten Strecke unverzüglich aufzuhören haben, um von der österreichischen Gesellschaft auf Grundlage der durch das gegenwärtige Übereinkommen festgesetzten Bestimmungen bewirkt zu werden.

#### Art. 19.

Die Concession für die Benützung der Eisenbahnstrecke zwischen der Wechselstation und der Grenze soll den Anschluß anderer Bahnen, welche mit der Zeit auf sardinischem Gebiete erbaut werden könnten, an irgend einem Punkte eben jener Strecke nicht hindern.

Die Arbeiten bezüglich eines solchen Anschlusses, sowie die in Folge dieser neuen Eisenbahnen, bezüglich des Betriebes auf der Strecke zwischen der Wechselstation und Mai-

**Art. 18.**

Gdyby kolej żelazna sycylijska między Nowarą i granicą obu Państw prędzej ukończoną być miała, niżeli przestrzeń austriacka pomiędzy oną granicą a Medyolanem, tedy towarzystwo sycylijskie rozciągnąć może prowizorycznie obrót na przestrzeni między stacją zamienną i prawym brzegiem Ticina, gdyby to leżało w jego interesie.

Skoro zaś kolej żelazna austriacka zupełnie będzie ukończoną i w takim stanie, iżby otworzoną być mogła obrotowi publicznemu, natenczas przestanie natychmiast ów prowizoryczny obrót na pomienionej przestrzeni celem przeprowadzenia na niej obrotu towarzystwa austriackiego na podstawie ustanowionych przez niniejszą konwencyę postanowień.

**Art. 19.**

Koncessya do używania przestrzeni kolei żelaznej między stacją zamienną i granicą nie ma stać na przeszkodzie przyłączeniu w którymkolwiek punkcie pomienionej właśnie przestrzeni innych kolei, któreby z czasem na terytorjum sycylijskiem zbudowane być mogły.

Roboty odnośne do takiego połączenia, jako i rozporządzenia wydanemi być mające w skutek tych nowych kolei żelaznych względem obrotu na przestrzeni między stacją zamienną i Medyolanem ułożone być mają między obą Rządami.

ferrovie essere introdotte nell'esercizio della linea tra la stazione di ricambio, e Milano.

#### Art. 20.

Il regio Governo sardo conserva il pieno alto dominio si in oggetti giuridici che politici nel circuito della stazione di ricambio come anche sul tronco della ferrovia tra questa stazione ed il confine dei due Stati.

#### Art. 21.

Competerà all'Amministrazione austriaca la speciale sorveglianza della ferrovia e della polizia d'esercizio sul tronco fra la stazione di ricambio ed il confine dei due Stati, come pure sulle parti della medesima stazione che saranno ad uso esclusivo della stessa Amministrazione austriaca, ed agli Agenti di essa competeranno pari diritti di quelli che secondo le leggi sarde sono o verranno accordati all'Amministrazione dell'esercizio delle ferrovie sarde.

Il regio Governo sardo prenderà le opportune misure affinchè i suoi Agenti prestino a norma delle relative disposizioni di legge la necessaria assistenza all'Amministrazione austriaca nell'esercizio disciplinare nella stazione e lungo la linea della strada ferrata, in confronto di coloro che ne faranno uso, od in altra guisa vengano a trovarsi in contatto collo stabilimento della ferrovia.

#### Art. 22.

Appartiene esclusivamente alle competenti Autorità austriache ed alla Società concessionaria la nomina degli impiegati

land zu treffenden Verfügungen sollen zwischen den beiden Regierungen vereinbart werden.

#### Art. 20.

Die königlich-sardinische Regierung bewahrt die volle Landeshoheit in allen judicellen und politischen Angelegenheiten sowohl im Bereiche der Wechselstation, als auch auf der Eisenbahnstrecke zwischen jener Station und der Gränze der beiden Staaten.

#### Art. 21.

Der österreichischen Verwaltung steht die besondere Aufsicht der Eisenbahn und die Ausübung der Betriebspolizei auf der Strecke zwischen der Wechselstation und der Gränze der beiden Staaten, wie nicht minder auf jenen Theilen eben dieser Station selbst zu, welche zum ausschließlichen Gebrauche für die österreichische Verwaltung bestimmt sind, und es werden ihren Organen die gleichen Rechte eingeräumt, welche nach sardinischen Gesetzen der Betriebs-Verwaltung der sardinischen Eisenbahnen eingeräumt sind oder werden.

Die königlich-sardinische Regierung wird die geeigneten Maßregeln ergreifen, damit von Seite ihrer Organe nach Maßgabe der bezüglichen Gesetzes-Bestimmungen der österreichischen Verwaltung bei Ausübung des Disciplinar-Verfahrens auf der Station und längs der Eisenbahnstrecke, gegenüber Derjenigen die nöthige Unterstützung geleistet werde, welche von der Eisenbahn Gebrauch machen oder in anderer Weise mit der Bahnanstalt in Berührung kommen.

#### Art. 22.

Den competenten österreichischen Behörden und der concessionirten Gesellschaft steht das ausschließende Recht zu, die zur Ueberwa-

## Art. 20.

Rząd Królewsko-Sardyński zachowuje zupełne zwierzchnictwo krajowe we wszystkich sądowych i politycznych sprawach zarówno w terytorjum stacyi zamiennój jakoteż na przestrzeni kolei żelaznej między oną stacyą i granicą Państw obu.

## Art. 21.

Administracyi austryackiej przysłuża szczególny dozór kolei żelaznej i wykonanie policyi obrotowej na przestrzeni między stacyą zamienną i granicą Państw obu, jako i na tych częściach téjże samej stacyi, które są przeznaczone do wyłącznego użytku administracyi austryackiej, a organom jój nadane są równe prawa, które przyznane są lub będą wedle ustaw sardyńskich administracyi obrotowej kolei żelaznych sardyńskich.

Rząd Królewsko-Sardyński poweźmie stosowne środki, iżby ze strony jego organów w miarę odnośnych postanowień prawnych administracyi austryackiej dane było potrzebne wsparcie przy wykonaniu postępowania dyscyplinarnego na stacyi i wzdłuż przestrzeni kolei żelaznej, względem tych, którzy robią użytek z kolei żelaznej lub z zakładem kolei w inny sposób wejdą w stosunki.

## Art. 22.

Właściwym władzom austryackim i towarzystwu koncessyonowanemu przysłuża wyłączne prawo mianowania i przyjmowania w obowiązek urzędników i sług, przeznaczonych do pilnowania i utrzymania pomienionój przestrzeni kolei, między



ed inservienti destinati alla sorveglianza e manutenzione del tronco di strada ferrata in discorso compreso tra la stazione di ricambio ed il Ticino, non meno che di quelli destinati ad esercitare la polizia disciplinare sul medesimo tronco, come pure di quelli che occorressero pel servizio dell'Amministrazione austriaca nella stazione di ricambio, e l'imporre loro gli obblighi del proprio ufficio.

Del resto l'intero personale austriaco durante il suo soggiorno sul regio territorio sardo è soggetto alle leggi ed ordinanze di polizia sarde. L'esercizio del potere di servizio e disciplinare sul personale degli impiegati ed inservienti d'uno degli Stati contraenti stazionati in forza di convenzione nel territorio dell'altro Stato, appartiene esclusivamente alla competente Autorità del primo Stato.

#### Art. 23.

Ambidue i Governi prenderanno le opportune misure affinché gli impiegati ed inservienti dell'uno o dell'altro Stato, riconoscibili come tali dall'uniforme e muniti d'un certificato della rispettiva Autorità, i quali giusta le condizioni stipulate colla presente convenzione varcassero d'ufficio il confine e si movessero sul rispettivo tronco di strada compreso nella medesima, non vengano sottoposti riguardo ai passaporti a speciali verificazioni di polizia.

#### Art. 24.

Il reale Governo sardo concede che vengano importati ed esportati senza pagamento di dazio gli oggetti da procurarsi

chung und Unterhaltung der in Rede stehenden zwischen der Wechselstation und dem Ticino gelegenen Bahnstrecke bestimmten Beamten und Diener, sowie nicht minder die zur Ausübung der Bahnpolizei bestimmten, und endlich auch diejenigen zu ernennen und in Pflicht zu nehmen, welche für den Dienst der österreichischen Verwaltung auf der Wechselstation verwendet werden sollten.

Im Uebrigen ist das gesammte österreichische Personale während seines Aufenthaltes auf königlich-sardinischem Gebiete den Gesetzen und Verordnungen der sardinischen Polizei unterworfen. Die Ausübung der Amts- und Disciplinargewalt über das Personale der Beamten und Diener eines der contrahirenden Staaten, welche kraft dieses Uebereinkommens auf dem Gebiete des anderen Staates stationirt sind, steht ausschließlich den competenten Behörden des ersten Staates zu.

#### Art. 23.

Die beiden Regierungen werden die geeigneten Maßregeln ergreifen, damit die Beamten und Diener des einen oder des anderen Staates — als solche durch ihre Uniform erkennbar und mit einem Certificate der betreffenden Behörde versehen, — sobald sie nach den durch gegenwärtiges Uebereinkommen festgesetzten Bedingungen von Amtswegen die Grenze überschreiten und sich auf der bezüglichen, innerhalb derselben gelegenen Bahnstrecke bewegen, rückichtlich der Pässe einer besonderen polizeilichen Verificirung nicht unterzogen werden.

#### Art. 24.

Die königlich-sardinische Regierung bewilliget die zollfreie Ein- und Ausfuhr aller jener Gegenstände, welche sich die österrei-

Ticinem i stacją zamienną położonej, jako też przeznaczonych do wykonania policyi kolejnej, i nakoniec także tych, którzy do służby administracyi austryackiej na stacyi zamiennej mają być użyci.

Zresztą całe personale austryackie podlega prawom i rozporządzeniom policyi sardyńskiej podczas swego pobytu na Królewsko-Sardyńskim terytorjum. Wykonanie władzy urzędowej i dyscyplinarnej nad personale urzędników i sług jednego z Państw kontraktujących, którzy na mocy téjże konwencyi ustanowieni są na terytorjum drugiego Państwa, przysłuża wyłącznie właściwym władzom pierwszego Państwa.

#### Art. 23.

Oba Rządy powezmą stósowne środki, iżby urzędnicy i słudzy jednego lub drugiego Państwa, — odznaczeni jako tacy uniformem i zaopatrzeni certyfikatem przyzwoitej władzy, — skoro przekroczą urzędownie granicę wedle ustanowionych niniejszą konwencją warunków i przeprowadzeni będą na dotyczącej wewnątrz téjże położonej przestrzeni kolejnej, nie byli pociągani względem paszportów szczególnej policyjnej weryfikacyi.

#### Art. 24.

Królesko Sardyński Rząd przyzwala na wolny od cła przywóz i wywóz wszystkich tych przedmiotów, jakie administracya austryacka nabyć musi dla uporządkowania rozmaitych lokalności urzędowych stacyi zamiennej i przestrzeni kolei że-

dall'Amministrazione austriaca per l'arredo dei differenti locali d'ufficio della stazione di ricambio, e del tronco di strada ferrata tra la stessa stazione sino al Ticino, come pure tutti gli oggetti necessari all'esercizio ed al servizio di questo tronco di strada ferrata e specialmente gli effetti e materiali occorrenti alla manutenzione della medesima ferrovia e sue pertinenze, e relativi mezzi di esercizio nonchè gli oggetti occorrenti al traslocamento degli impiegati destinati ad agire sul territorio sardo.

A tale effetto però si stabilisce che debbano venir prodotti alla competente Autorità sarda gli elenchi degli oggetti trasportati ed i certificati dell'Amministrazione della strada ferrata austriaca, e che vengano osservate le condizioni prescritte nello Stato sardo per l'eccezionale introduzione di oggetti senza pagamento di dazio.

#### Art. 25.

La regia Guardia di finanza sarda, la regia Gendarmeria, ed altri Agenti di finanza e polizia riconoscibili come tali, avranno diritto di transitare e di passare il tronco di strada ferrata sarda che si trova in amministrazione austriaca, in qualunque luogo, ed ogni volta che il servizio lo richiegga.

Tale passaggio avrà luogo annunciandosi al posto stazionato lungo la linea per la sorveglianza del tronco, eccettuato il caso che una dilazione potesse pregiudicare il servizio.

#### Art. 26.

I due Governi sardo ed austriaco provvederanno a che siano condotti a termine

chische Verwaltung zur Einrichtung der verschiedenen Amts-Localitäten der Wechselstation und der Eisenbahnstrecke zwischen dieser Station bis zum Ticino verschaffen muß, dann für alle zum Betriebe und zum Dienste auf jener Eisenbahnstrecke nöthigen Gegenstände, insbesondere für alle Effecten und Materialien zur Instandhaltung eben dieser Eisenbahnstrecke mit ihrem Zugehör, für die bezüglichen Betriebsmittel, sowie nicht minder für die Uebersiedlungs-Effecten der zum Dienste auf sardinischem Gebiete bestimmten Beamten.

Zu diesem Ende wird ferner festgesetzt, daß den competenten sardinischen Behörden die Verzeichnisse der eingeführten Gegenstände und die Certificate der österreichischen Eisenbahn-Verwaltung vorgewiesen und daß alle jene Bestimmungen beobachtet werden, welche im Königreiche Sardinien für die ausnahmsweise zollfreie Einfuhr von Gegenständen vorgezeichnet sind.

#### Art. 25.

Die königlich-sardinische Finanzwache, die königliche Gendarmerie und andere als solche erkennbare Finanz- und Polizeiorgane haben das Recht, die in der österr. Verwaltung befindliche sardinische Eisenbahnstrecke zu jeder Zeit und so oft es der Dienst erheischt, zu begehen oder zu überschreiten. Diese Begehung wird über Meldung bei dem längs der Linie aufgestellten Bahnaufsichtsposten Platz greifen, mit Ausnahme des Falles, wenn eine Verzögerung den Dienst beeinträchtigen könnte.

#### Art. 26.

Die beiden Regierungen, die österreichische und die sardinische, werden dafür sorgen,

laznej między tąż stacją aż do Ticina, niemniej wszystkich do obrotu i służby na téjże przestrzeni kolei żelaznej potrzebnych przedmiotów, w szczególności wszystkich efektów i meteryałów do utrzymywania w stanie téjże przestrzeni kolei żelaznej z jój przynależnościami, odnośnych środków obrotowych, jako téż efektów przesiedlenia przeznaczonych do służby na terytoryum sardyńskim urzędników.

Tym końcem ustanawia się dalej, iżby przyzwoitym władzom sardyńskim wykazano spisy przywiezionych przedmiotów i certyfikaty austryackiej administracyi kolei żelaznej i żeby zachowano wszystkie postanowienia, przepisane w Królestwie Sardyńskim dla wyjątkowego wolnego od cła przywozu przedmiotów.

#### Art. 25.

Królewsko Sardyńska straż finansowa, żandarmerya Królewska i inne odznaczające się jako takie organa finansowe i policyjne mają prawo przeglądać lub przekraczać znajdującą się w administracyi austryackiej przestrzeń kolei żelaznej sardyńską każdego czasu i skoro tego służba wymaga. Przeglądanie to nastąpi w skutek zameldowania u postawionego wzdłuż linii dozorczego posterunku kolei, z wyjątkiem tego wypadku, gdyby opóźnienie służbie na zawadzie stać mogło.

#### Art. 26.

Oba Rządy, Austryacki i Sardyński, starać się o to będą, iżby roboty przy położonych w dotyczących terytoryach przestrzeni kolei żelaznej, wraz ze stacją

i lavori in costruzione delle strade ferrate situate nei rispettivi territorj, compresi quelli per la stazione di ricambio. Le opere tutte si faranno a piena regola d'arte, ed in modo perfettamente servibile, attenendosi ad un metodo di esecuzione uniforme, cosicchè il passaggio dei convogli dall'uno all'altro Stato si possa effettuare senza alcuno ostacolo ed alterazione di sorta.

#### Art. 27.

Il tronco di strada ferrata, tra la stazione di ricambio ed il Ticino, verrà consegnato all'Amministrazione austriaca in istato completo, ed atto all'esercizio entro il termine prescritto dell'Articolo 14.

I documenti ed i tipi atti a fornir notizie sui rapporti particolari di diritto che sussistessero tra il mentovato tronco di strada ferrata, e le contigue proprietà fondiarie, e su di altri diritti ed obblighi verso i confinanti ed adjacenti della strada ferrata, nonchè quelli relativi alla demarcazione del terreno espropriato, verranno comunicati per estratto o per copia all'Amministrazione austriaca.

#### Art. 28.

Ancora prima dell'attivazione delle corse regolari i due Governi contraenti destineranno una Commissione munita di pieni poteri, all'oggetto di visitare lo stato del tronco della strada ferrata, delle sue pertinenze e rispettive parti della stazione di ricambio, per rilevare in tal guisa se per caso esistessero difetti o mancanze da togliersi da parte della Società sarda.

daß die Arbeiten für den Bau der in den bezüglichen Territorien gelegenen Eisenbahnstrecken, die Wechselstation inbegriffen, bei rechter Zeit zu Ende geführt werden. Alle Werke werden nach den vollen Regeln der Kunst und in vollkommen brauchbarem Zustande ausgeführt werden, wobei man sich zu einer gleichförmigen Ausführungsweise verstehen wird, damit der Uebergang der Züge aus einem Staate in den anderen ohne irgend ein Hinderniß oder irgend eine Unterbrechung bewerkstelliget werden könne.

#### Art. 27.

Die Eisenbahnstrecke zwischen der Wechselstation und dem Ticino wird der österr. Verwaltung in vollständigem und betriebsfähigem Zustande innerhalb des im Art. 14 festgesetzten Zeitraumes übergeben werden.

Die Schriften und Zeichnungen, welche auf die Ertheilung von Auskünften über die besonderen Rechtsbeziehungen zwischen der erwähnten Eisenbahnstrecke und dem angrenzenden Grundbesitz und auf andere Rechte und Verbindlichkeiten gegen die Anrainer oder Adjacenten der Bahn, sowie nicht minder jene, welche sich auf die Abgrenzung des erproprieteten Grundes beziehen, werden der österr. Verwaltung im Auszuge oder in Copie mitgetheilt werden.

#### Art. 28.

Noch vor Eröffnung der regelmäßigen Fahrten werden die beiden contrahirenden Regierungen eine mit Vollmachten versehene Commission zu dem Ende ernennen, damit der Zustand der Eisenbahnstrecke sammt Zubehör, sowie die bezüglichen Theile der Wechselstation untersucht, und in dieser Weise alle zufällig bestehenden Gebrechen oder Mängel erhoben werden, welche von

zamienną w pożądanym czasie do końca doprowadzone były. Wszystkie dzieła dokonane będą wedle wszelkich prawideł sztuki i w dokładnym do użycia stanie, przyczém nastąpi porozumienie się względem jednokształtnego sposobu wykonania, iżby przejście pociągów z jednego Państwa w drugie nastąpić mogło bez przeszkody lub jakiegokolwiek przerwy.

#### Art. 27.

Przestrzeń kolei żelaznej między stacją zamienną i Ticinem oddaną będzie administracyi austryackiej w stanie zupełnym i zdolnym do obrotu przed upływem oznaczonego w art. 14 czasu.

Dokumenta i rysunki, odnoszące się do udzielenia wiadomości względem szczególnych stosunków prawnych między pomienioną przestrzenią kolei żelaznej i dotyczną posiadłością gruntową, tudzież do innych praw i obowiązków, względem dotyczących miedzą lub przyległych kolei, niemniej one, które się do wywłaszczonych gruntów odnoszą, udzielone będą administracyi austryackiej w wyciągu lub odpisie.

#### Art. 28.

Jeszcze przed otwarciem regularnych pociągów zamianują oba Rządy kontraktujące komisję opatrzoną w pełnomocnictwo tym końcem, iżby przejrzała stan przestrzeni kolei żelaznej z przynależnościami i dotyczące części stacyi zamiennej i rozpoznała wszystkie w ten sposób zasze przypadkowo błędy i braki, które przez towarzystwo sardyńskie uchylone być mają.

Dal momento della consegna di questo tronco di strada ferrata, colle sue pertinenze e relative parti della stazione di ricambio, l'Amministrazione austriaca si assume tutti i doveri di un usufruttuario per quanto riguarda l'ulteriore conveniente manutenzione di questo tronco di ferrovia e delle relative parti della stazione di ricambio, nonchè tutti gli altri rapporti di diritto in quanto le disposizioni della presente convenzione non contengano prescrizioni diverse.

Art. 29.

La consegna definitiva deve aver luogo almeno quattro settimane prima che la strada ferrata venga aperta al regolare esercizio. Gli obblighi emergenti da tale consegna non si estendono però a quelle eventuali pretese di terzi, il cui titolo fosse basato bensì sull'esecuzione della strada ferrata, ma che avesse avuto origine anteriore all'epoca della consegna, ovvero che si fondasse sul modo dell'impianto, e della costruzione della strada ferrata medesima.

Art. 30.

L'i. r. Governo austriaco promette che senza il consenso del real Governo sardo non sarà per rinunciare ad altri o ad altri usi i fabbricati ed altri stabilimenti eretti dalla Società sarda nella stazione di ricambio per uso esclusivo dell'Amministrazione austriaca.

Art. 31.

Le Amministrazioni dei due Governi hanno eguale diritto all'uso dei fabbricati,

Seite der sardinischen Gesellschaft zu beheben sind.

Von dem Augenblicke der Übergabe dieser Eisenbahnstrecke sammt Zugehör und den bezüglichlichen Theilen der Wechselstation, übernimmt die österr. Verwaltung alle Pflichten eines Nutznießers in Betreff der weiteren angemessenen Instandhaltung jener Bahnstrecke und der bezüglichlichen Theile der Wechselstation, sowie nicht minder aller anderen Rechtsbeziehungen, in so weit die Bestimmungen des gegenwärtigen Übereinkommens nicht etwas Anderes vorschreiben.

Art. 29.

Die definitive Übergabe soll wenigstens vier Wochen vor Eröffnung der Eisenbahn für den regelmäßigen Verkehr Platz greifen. Die aus dieser Übergabe entspringenden Verpflichtungen dehnen sich aber nicht auf jene eventuellen Forderungen dritter Personen aus, deren Titel aus dem Baue der Eisenbahn hergeleitet, oder deren Ursprung vor die Zeitperiode der Übergabe fällt, oder aber welche auf die Art der Bahnanlage und des Baues der Eisenbahn selbst gegründet würden.

Art. 30.

Die k. k. österr. Regierung verspricht, ohne Zustimmung der königlich-sardinischen Regierung die von der sardinischen Gesellschaft zum ausschließenden Gebrauche für die österr. Verwaltung errichteten Gebäude und anderen Etablissements der Wechselstation, nicht an Andere zu überlassen oder zu anderen Zwecken zu verwenden.

Art. 31.

Die Verwaltungen der beiden Regierungen haben gleiches Recht zum Gebrauche

Od chwili oddania téjże przestrzeni kolei żelaznej wraz z przynależnościami i dotyczącemi częściami stacyi zamiennój obejmuje administracya austryacka wszystkie obowiązki użytkującego względem dalszego przyzwoitego utrzymania onój przestrzeni kolei i dotyczących części stacyi zamiennój, niemniej wszystkie inne stosunki prawne, o ile postanowienia niniejszój konwencyi czego innego nie przepisują

#### Art. 29.

Ostateczne oddanie nastąpić ma najmniej cztery tygodnie przed otwarciem kolei żelaznej dla regularnego obrotu. Wypływające atoli z oddania tego obowiązki nie rozciągają się na ewentualne pretensye trzecich osób, których tytuł z budowania kolei wyprowadza się, lub których początek przypada przed okres czasu oddania, lub któreby na sposobie założenia kolei i budowania kolei żelaznej uzasadniano.

#### Art. 30.

C. K. Rząd Austryacki przyrzeka nie oddawać innym ani nie używać do innych celów wystawionych przez towarzystwo sardyńskie do wyłącznego użytku administracyi austryackiej budowli i innych zakładów stacyi zamiennój bez przyzwolenia Rządu Królewsko-Sardyńskiego.

#### Art. 31.

Administracye obu Rządów mają równe prawo do używania budowli, części budowlanych, szyn i innych przyrządzeń stacyi zamiennój, które do spólnego u-



delle parti di fabricato, delle ruotaje e degli altri apparecchi della stazione di ricambio destinati all'uso comune.

Uno speciale Regolamento interno per la stazione da concertarsi tra le due Amministrazioni, preciserà più da vicino le opportune norme e le eventuali discipline in proposito.

Art. 32.

L'Amministrazione austriaca assumerà e sosterrà le spese pel corredo dei fabbricati situati sul tronco dal Ticino alla stazione di ricambio, nonchè di quelli che si trovano nel luogo della stessa stazione, e che sono destinati all'uso esclusivo della medesima Amministrazione, e ciò limitatamente agli attrezzi, utensili ed arnesi di ogni genere e non compresi gli oggetti stabili e murati.

All'incontro l'eguale corredo di tutti i fabbricati e spazii di uso comune nella medesima stazione di ricambio incombe alla Società sarda, salvi quei compensi da regolarsi tra le due Società.

Art. 33.

Venendo, dopo attivato l'esercizio della ferrovia, ad essere riconosciuta la convenienza di altre opere addizionali o di perfezionamento pel tronco tra la stazione di ricambio ed il Ticino, e pei fabbricati della medesima stazione, queste opere verranno eseguite dietro i piani formati d'accordo tra le due Società sarda ed austriaca, approvati quindi dai due Governi.

che der Gebäude, der Gebäudetheile, der Schienen und der übrigen Vorrichtungen der Wechselstation, welche zum gemeinschaftlichen Gebrauche bestimmt sind.

Ein zwischen den beiden Verwaltungen zu vereinbarendes besonderes Stationsreglement für den innern Dienst wird die geeigneten Bestimmungen und die bezüglichen eventuellen Maßregel näher bezeichnen.

Art. 32.

Die österr. Verwaltung wird die Spesen für die Einrichtung der auf der Strecke vom Ticino bis zur Wechselstation gelegenen Gebäude, sowie nicht minder der am Orte der Station selbst gelegenen und zum ausschließenden Gebrauche eben dieser Verwaltung bestimmten Gebäude und in eben diesem Umfange auch die Spesen für Werkzeuge, Möbel und Einrichtungsstücke, stabile und gemauerte Gegenstände nicht inbegriffen, übernehmen und bestreiten.

Dagegen obliegt der sardinischen Gesellschaft die gleiche Einrichtung aller zum gemeinschaftlichen Gebrauche auf der Wechselstation bestimmten Gebäude und Räumlichkeiten, vorbehaltlich der zwischen den beiden Gesellschaften zu regelnden Vergütungen.

Art. 33.

Sollte nach Eröffnung des Betriebes der Bahn die Nothwendigkeit von Ergänzungs- und Vervollständigungsarbeiten auf der Strecke zwischen der Wechselstation und dem Ticino, oder bei den Gebäuden der Station selbst erkannt werden, so werden diese Arbeiten nach den von den beiden Gesellschaften der sardinischen und österreichischen einverständlich verfaßten und sofort von den beiden Regierungen genehmigten Plänen ausgeführt werden.

żytku są przeznaczone.

Szczególny regulamin stacyjny, ułożyć się mający między obą administracyami dla służby wewnętrznej, oznaczy bliżej właściwe postanowienia i odnośne ewentualne prawidła.

#### Art. 32.

Rząd Austryacki weźmie na siebie i zapłaci koszta urządzenia położonych na przestrzeni między Ticinem i stacją zamienną budowli, jakoteż niemniej położonych na samémże miejscu stacyi i do wyłącznego użytku téjże administracyi przeznaczonych budowli i w téjże samej objętości także koszta narzędzi, mebli i urządzenia, nie obejmując w to przedmiotów stałych i murowanych.

Sardyńskiego zaś towarzystwa jest obowiązkiem urządzić w równy sposób wszystkie do spółnego użytku na stacyi zamiennéj przeznaczone budowle i lokalności z zastrzeżeniem wynagrodzeń, mających być uregulowanemi między obą stowarzyszeniami.

#### Art. 33.

Gdyby po otwarzeniu obrotu kolei uznaną została konieczność robót uzupełniających i udoskonalających na przestrzeni między stacją zamienną i Ticinem lub przy budowlach saméjże stacyi, natenczas roboty te wykonane będą wedle ułożonych w porozumieniu przez oba towarzystwa sardyńskie i austryackie a następnie przez oba Rządy zatwierdzonych planów.

Per l'esecuzione di queste opere, come anche pei lavori di manutenzione che incombono all'Amministrazione austriaca, competeranno alla stessa tutti i diritti che secondo le leggi sarde sono accordati alle imprese di strade ferrate.

Art. 34.

Il godimento dei proventi secondari sul tronco di strada ferrata tra il confine lombardo e la stazione di ricambio spetta all'Amministrazione austriaca, e quello della stazione di ricambio spetta esclusivamente all'Amministrazione sarda.

Art. 35.

A norma della massima esposta nell'Art. 28 incombe all'Amministrazione austriaca la manutenzione della parte di stazione destinata all'uso esclusivo della medesima, come pure quella del tronco di strada ferrata dalla stazione di ricambio sino al confine dei due Stati colle relative pertinenze.

Le spese di manutenzione di quelle parti della stazione che sono destinate all'uso comune delle due Amministrazioni, saranno sostenute per metà fra le due Amministrazioni.

Art. 36.

Il regio Governo sardo e per esso la Società concessionaria cederà all'i. r. Governo austriaco, e per esso alla rispettiva Società concessionaria tutti i titoli e diritti, che per contratto gli competessero verso gli appaltatori di costruzioni per quanto riguarda l'esenzione e rispettivamente il rimborso delle spese per tutte quelle opere, che incombono agli appaltatori stessi in forza di contratti, e durante il tempo della garanzia.

Behufs der Ausführung dieser Arbeiten, sowie auch für die Unterhaltungsarbeiten, welche der österr. Verwaltung obliegen, werden derselben alle jene Rechte eingeräumt, welche nach sardinischen Gesetzen den Eisenbahnunternehmungen zugestanden sind.

Art. 34.

Der Genuß der Nebennutzungen auf der Eisenbahnstrecke zwischen der lombardischen Gränze und der Wechselstation gebührt der österr. Verwaltung, wogegen jene der Wechselstation ausschließlich der sardinischen Verwaltung zufallen.

Art. 35.

Nach Maßgabe des im Art. 28 ausgesprochenen Grundsatzes ist die österreichische Verwaltung zur Instandhaltung der zum ausschließlichen Gebrauche derselben bestimmten Stationstheile, sowie der Eisenbahnstrecke von der Wechselstation bis zur Gränze der beiden Staaten sammt Zubehör verhalten.

Die Kosten für die Instandhaltung der zum gemeinschaftlichen Gebrauche beider Verwaltungen bestimmten Stationstheile werden von den beiden Verwaltungen zur Hälfte getragen werden.

Art. 36.

Die königlich-sardinische Regierung und statt derselben die concessionirte Gesellschaft überläßt der k. k. österr. Regierung und statt derselben der bezüglichen concessionirten Gesellschaft alle jene Titel und Rechte, welche derselben contractlich den Ban-Unternehmern gegenüber rücksichtlich der Befreiung oder Ersagleistung der Kosten für alle jene Herstellungen zustehen, die den Unternehmern selbst kraft ihrer Verträge und während der Dauer der Haftung obliegen.

Celem przeprowadzenia tych robót jako téż dla robót utrzymania, które są obowiązkiem administracyi austryackiej, nadane będą téż wszystkie te prerogatywy, które wedle praw sardyńskich przysługują przedsiębiorstwu kolei żelaznej.

#### Art. 34.

Używanie korzyści ubocznych na przestrzeni kolei żelaznej między granicą Lombardzką i stacją zamienną przysłuża administracyi austryackiej, one zaś na stacji zamienniej przypadają wyłącznie administracyi sardyńskiej.

#### Art. 35.

W miarę wyrzeczonej w art. 28 zasady obowiązana jest administracya austryacka do utrzymania w stanie należytych przeznaczonych dla jej wyłącznego użytku części stacyjnych, jakoteż przestrzeni kolei żelaznej od stacji zamienniej aż do granicy obu Państw wraz z przynależnościami.

Koszta na utrzymanie w stanie przyzwoitym przeznaczonych do spólnego użytku obu administracyj części stacyjnych poniesione będą w połowie przez obie administracye.

#### Art. 36.

Rząd Królewsko-Sardyński a miasto niego koncesyonowane towarzystwo oddaje C. K. Rządowi Austryackiemu a miasto niego dotyczącemu koncesyonowanemu towarzystwu wszystkie one tytuły i prawa, przysługujące im kontraktowo przeciw przedsiębiorcom budowlu względem uwolnienia lub wynagrodzenia kosztów za wszystkie te wybudowania, do których obowiązani są sami przedsiębiorcy na mocy ich układów i podczas trwania gwarancyi.

In quanto al ristabilimento di tutti gli altri danneggiamenti delle opere di qualsiasi natura, sieno derivati da azioni, od omissioni, da deliberata intenzione, da caso o da avvenimenti elementari, appartengano essi al numero degli ordinari o straordinari, si tratterà come se il danno fosse stato causato ad un'opera impresa dall'Amministrazione austriaca a proprie spese (Art. 28) e l'Amministrazione sarda non sarà tenuta di bonificare all'Amministrazione austriaca le spese di ripristinamento nè in tutto nè in parte.

#### Art. 37.

Nel corso dell'anno 1858 i due Governi contraenti apriranno delle negoziazioni allo scopo di concertarsi sulle norme più precise circa l'attivazione del reciproco esercizio delle due strade ferrate, il trattamento in punto di polizia dei forestieri e dei passaporti, al loro passaggio dall'una all'altra strada ferrata, indi per ciò che concerne l'unione postale e la congiunzione di una linea telegrafica all'uso dell'esercizio della strada ferrata, e finalmente le operazioni daziarie pel trasporto delle merci che avrà luogo sulle strade ferrate congiunte.

#### Art. 38.

Ad oggetto di poter meglio regolare le necessarie misure da prendersi eventualmente per l'esecuzione delle disposizioni già concertate o da concertarsi in seguito a riguardo del reciproco esercizio della ferrovia, i due Governi si daranno partecipazione della impartita rispettiva concessione, nonchè delle condizioni a cui

In Betreff der Wiederherstellung aller andern Beschädigungen von was immer für einer Art, dieselben mögen aus Handlungen oder Unterlassungen, aus böser Absicht, aus Zufall oder in Folge Elementarereignisse entstanden sein, dieselben mögen zur Zahl der gewöhnlichen oder außergewöhnlichen gezählt werden, wird so vorgegangen als ob der Schaden bei einem von der österr. Verwaltung auf eigene Kosten unternommenen Werke (Art. 28) entstanden wäre, und die sardinische Verwaltung soll nicht gehalten sein, der österr. Verwaltung die Kosten der Wiederherstellung weder im Ganzen noch zum Theile zu ersetzen.

#### Art. 37.

Im Laufe des Jahres 1858 werden die beiden contrahirenden Regierungen Verhandlungen zu dem Ende eröffnen, um die näheren Bestimmungen rücksichtlich der Ausführung des wechselseitigen Betriebes der beiden Eisenbahnen, die polizeiliche Maß- und Fremdenbehandlung bei deren Uebertritte von einer Bahn auf die andere, ferner rücksichtlich der Postverbindung und der Vereinigung einer Telegraphenlinie für den Gebrauch des Eisenbahnbetriebes und endlich bezüglich der zollämtlichen Behandlung des auf den vereinigten Eisenbahnen stattfindenden Waarenverkehrs zu vereinbaren.

#### Art. 38.

Um die eventuell zu ergreifenden nöthigen Maßregeln zur Durchführung der schon vereinbarten oder in der Folge noch zu vereinbarenden Verfügungen rücksichtlich des gegenseitigen Eisenbahnbetriebes besser regeln zu können, werden sich die beiden Regierungen von der erteilten bezüglichlichen Concession, sowie von den Bedingungen, welchen dieselbe

Względem odbudowania wszelkich innych uszkodzeń jakiegobądź rodzaju, czyby takowe powstały z czynności lub zaniedbania, ze złośliwego zamiaru, z przypadku lub w skutek wypadków elementarnych, czyby takowe do liczby zwyczajnych lub nadzwyczajnych policzone były, postąpi się tak, jak gdyby szkoda powstała była przy rzeczy podjętej na własne koszta (Art. 28) administracyi austryackiej, a administracya sardyńska nie będzie obowiązana do zwrócenia kosztów odbudowania ani w całości ani w części.

#### A r t. 37.

W biegu roku 1858 otworzą oba Rządy kontraktujące rozprawy tym końcem, by się porozumieć względem bliższych postanowień o wykonaniu wzajemnego obrotu obu kolei żelaznych, o policyjnym postępowaniu z paszportami i cudzoziemcami, przechodzącymi z jednej kolei na drugą, dalej względem połączenia pocztowego i związania linii telegraficznej dla użytku obrotu kolei żelaznej i nakoniec względem cłowo-urzędowego postępowania z towarami obrotu, odbywającego się na połączonych kolejach żelaznych.

#### A r t. 38.

Dla lepszego uregulowania potrzebnych ewentualnie przedsiębrać się mających prawideł dla przeprowadzenia już przyjętych lub na przyszłość przyjętymi być mogących rozporządzeń względem wzajemnego obrotu kolei żelaznej, zakomunikują sobie oba Rządy nadaną względnie koncesyę jako téż warunki, którym takowa podlega.

la medesima concessione trovati assoggettata. unterworfen wird, die Mittheilung machen.

## Art. 39.

Si riserva reciprocamente la ratifica della presente convenzione, e le ratifiche verranno scambiate in Vienna nel termine di quattro settimane decorribili dal giorno d'oggi.

In fede di che i Plenipotenziari delle alte Parti contraenti hanno sottoscritto questa convenzione e vi hanno apposto i loro sigilli.

Fatto in Vienna il diecinueve Giugno mille ottocento cinquantasei.

Negrelli m. p. (L. S.) Cantono di Ceva m. p. (L. S.)  
Maly m. p. (L. S.) G. Negretti m. p. (L. S.)

Nos visis et perpensis Conventionis hujus articulis, illos omnes ratos gratosque habere hisce profiteamur ac declaramus, verbo Nostro Caesareo-Regio spondentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos, nec, ut illis ulla ratione a Nostris contraveniatur, permissuros esse.

In quorum fidem praesentes ratihabitionis tabulas Manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro appresso muniri jussimus.

Dabantur Vienna, die 19. Julii 1856.

**Franciscus Josephus** m. p.



**Comes a Buol-Schauenstein** m. p.

Ad Mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

**Ig. Eques Liehmann a Palmrode** m. p.

## 214.

## Verordnung der Ministerien der Justiz und des Handels und des Armees-Ober-Commando vom 22. September 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, LII. Stück, Nr. 209, ausgegeben am 14. November 1856),

giltig für alle Kronländer, mit Einschluß der Militärgrenze,

womit die, unterm 5. April 1853, Nr. 60 des Reichs-Gesetz-Blattes, für das Kronland Erzherzogthum Oesterreich unter der Enns erlassene Verordnung über die Zustellungen gerichtlicher Erledigungen durch die Post gegen Retour-Recepisse auf sämtliche übrige Kronländer, die Militärgrenze und auf die Zustellungen durch die Militärgerichte ausgedehnt wird.

Die Ministerien der Justiz und des Handels und das Armees-Ober-Commando

## A r t. 39.

Zastrzega się nawzajem ratyfikacya niniejszój konwencyi, a ratyfikacye dane będą w zamian przed upływem czterech tygodni, rachując od dnia dzisiejszego.

W dowód tego podpisali pełnomocnicy Wysokich Stron kontraktujących tę konwencyą i wycisnęli na niój swe pieczęcie.

Dano w Wiedniu dziewiętnastego Czerwca tysiąc ósmset pięćdziesiątego szóstego roku.

(L. S.) **Negrelli** m. p. (L. S.) **Cantono di Ceva** m. p.  
(L. S.) **Maly** m. p. (L. S.) **G. Negretti** m. p.

Nos visis et perpensis Conventionis hujus articulis, illos omnes ratos gratosque habere hisce profiteamur ac declaramus, verbo Nostro Caesareo-Regio spondentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandatueros, nec, ut illis ulla ratione a Nostris contraveniantur, permissuros esse.

In quorum fidem praesentes ratihabitionis tabulas Manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro appresso muniri jussimus.

Dabantur Vienna, die 19. Julii 1856.

**Franciscus Josephus** m. p.



**Comes a Buol-Schauenstein** m. p.

Ad Mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

**Ig. Eques Liehmann a Palmrode** m. p.

214.

## Rozządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Handlu tudzież Nadkomendy Wojskowej z dnia 22. Września 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część LII, N. 209, wydana dnia 14. Listopada 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych włącznie z Pograniczem wojskowym,

mocą którego rozciąga się wydane pod d. 5. Kwietnia 1853, Nr. 60 Dziennika Praw Państwa dla koronnego Kraju Arcyksięstwa Austrii niżej Anizy rozporządzenie względem doręczenia sądowych dekretów pocztą za retour-recepisem na wszystkie inne Kraje koronne, Pogranicze wojskowe i na doręczenia przez sądy wojskowe.

Ministerstwa Sprawiedliwości i Handlu tudzież Nadkomenda Wojskowa rozciąga-



finden sich bestimmt, die unterm 5. April 1853, Nr. 60 des Reichs-Gesetz-Blattes, erlassene Verordnung über die Zustellung gerichtlicher Erledigungen durch die Post gegen Retour-Recepisse, welche ursprünglich nur für das Erzherzogthum Oesterreich unter der Enns gültig war, nunmehr nicht nur auf sämtliche übrige Kronländer, sondern auch auf die Militärgrenze und die durch Militärgerichte zu veranlassenden Zustellungen auszudehnen.

Freiherr von **Krauß** m. p. Ritter von **Toggenburg** m. p. Freiherr von **Bamberg** m. p. G. M.

## 215.

### Erlaß des Finanzministeriums vom 3. November 1856,

betreffend die Ermächtigung des Controlamtes zu Neuhaus in Böhmen zur Einhebung des Eingangszolles für die bereits bei einem anderen Zollamt der inneren Untersuchung unterzogenen und die mit der Post anlangenden Waaren.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, LII. Stück, Nr. 210, ausgegeben am 14. November 1856.

## 216.

### Erlaß des Finanzministeriums vom 6. November 1856,

betreffend die Umwandlung des Ansagepostens zu Hilgersdorf in ein Neben Zollamt II. Klasse.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, LII. Stück, Nr. 211, ausgegeben am 14. November 1856.

## 217.

### Erlaß des Justizministeriums vom 11. November 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, LII. Stück, Nr. 212, ausgegeben am 14. November 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

wodurch die durch Allerhöchste Entschließung vom 22. October 1856 erfolgte Erläuterung des §. 49 des Gesetzes vom 3. Mai 1853, Nr. 81 des Reichs-Gesetz-Blattes \*), über die Strafbarkeit der Geschenkaufnahme von Seite der Gerichtspersonen, kundgemacht wird.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 22. October 1856 zu erklären geruht, daß die Bestimmungen des §. 49 des Gesetzes vom 3. Mai 1853, Nr. 81 des Reichs-Gesetz-Blattes, über die Strafbarkeit der Geschenkaufnahme auf alle Gerichts-, somit auch auf die dortigen Manipulationsbeamten seine volle Anwendung zu finden habe.

Freiherr von **Krauß** m. p.

\*) Landes-Regierungs-Blatt für das Kronland Galizien und Lodomerien, Jahrgang 1853, erste Abtheilung, XXII. Stück, Nr. 104, Seite 253.

gają wydane pod d. 5. Kwietnia 1853, Nr. 60 Dziennika Praw Państwa Rozporządzenie o doręczeniu sądowych rezolucyj pocztą za retour-recepisem, które pierwotnie obowiązywało tylko Arcyksięstwo Austrii poniżej Anizy, odtąd nie tylko na wszystkie inne Kraje koronne, ale nadto na Pogranicze wojskowe i doręczenia wychodzące od sądów wojskowych.

Baron **Krauss** m. p. Kawaler de **Toggenburg** m. p. Baron **Bamberg** m. p. G. M.

## 215.

**Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 3. Listopada 1856,**

względem umocowania urzędu kontrolnego w Neuhaus w Czechach do odbierania cła przychodowego od poddanych już wewnętrznej rewizji u innego urzędu cłowego i pocztą przybywających towarów.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część LII, N. 210, wydana d. 14. Listopada 1856.

## 216.

**Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 6. Listopada 1856,**

względem przemiany posterunku zapowiadawczego w Hilgersdorf w urząd cłowy uboczny II. klasy.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część LII, Nr. 211, wydana d. 14. Listopada 1856.

## 217.

**Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 11. Listopada 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część LII, Nr. 212, wydana dnia 14. Listopada 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

**mocą którego obwieszcza się wydane w skutek Najwyższego Postanowienia z d. 22. Października 1856 objaśnienie §. 49 ustawy z d. 3. Maja 1853, Nr. 81 Dziennika Praw Państwa \*) względem karogodności przyjmowania darów ze strony osób sądowych.**

Jego C. K. Mość Apostolska raczył Najwyższem Postanowieniem z dnia 22. Października 1856 oświadczyć, iż Postanowienie §. 49 ustawy z dnia 3. Maja 1853, Nr. 81 Dziennika Praw Państwa, o karogodności przyjmowania darów mają zupełne zastosowanie do wszystkich urzędników sądowych przeto także i do sądowno-manipulacyjnych.

Baron **Krauss** m. p.

\*) Dziennik Rządowy dla Kraju koronnego Galicji i Lodomerji, rok 1853, Oddział pierwszy, Zeszyt XXII, Nr. 104, stron. 253.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

XLIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 17. December 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt XLIX.

Wydany i rozesłany dnia 17. Grudnia 1856.

## 218.

Verordnung des Armee-Ober-Commando vom 10. November  
1856,

wodurch die Ministerial-Verordnung vom 1. April 1853, Reichs-Gesetz-Blatt, XXI. Stück, Nr. 66\*), bezüglich der Einführung amtlich geprüfter und als solche bezeichneter Alkoholometer zur Bestimmung der Stärke des Branntweines und Weingeistes im Verkehr, auf die Militär-grenze ausgedehnt wird.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, LII. Stück, Nr. 213, ausgegeben am 22. November 1856.

## 219.

## Erlass des Finanzministeriums vom 13. November 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, LIII. Stück, Nr. 214, ausgegeben am 22. November 1856),

giltig für alle Kronländer,

in Betreff der Errichtung einer Finanzprocuratur für das Verwaltungsgebiet der kroatisch-slawnischen Finanz-Landesdirection.

Seine kaiserlich-königliche Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschlie-  
fung vom 6. November 1856 die Errichtung einer Finanzprocuratur in Agram für das  
Verwaltungsgebiet der kroatisch-slawnischen Finanz-Landesdirection nach den für die  
Finanzprocuraturen überhaupt bestehenden Grundsätzen Allergnädigst zu genehmigen geruht.

Die k. k. kroatisch-slawnische Finanzprocuratur zu Agram tritt sofort in Wirksamkeit.

Freiherr von Bruck m. p.

## 220.

Verordnung des Justizministeriums vom 14. November  
1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, LIII. Stück, Nr. 215, ausgegeben am 22. November 1856),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die Beobachtung der Reciprocität in Ansehung der Zustellung von Klagen, welche von  
königlich-sächsischen gegen österreichische Unterthanen vor einem königlich-sächsischen Gerichte,  
als Gerichtsstande des Vertrages, angebracht werden, und in Ansehung der Vollstreckung der  
hierüber erlassenen Urtheile.

Da laut einer Eröffnung der königlich-sächsischen Regierung nach den in Sachsen  
geltenden Gesetzen der Gerichtsstand des Contractes nur dann seine Anwendung findet,  
wenn die erste Ladung auf die angebrachte Klage dem belangten Contrahenten in dem

\*) Landes-Regierungs-Blatt für das Kronland Galizien und Lodomerien, Jahrgang 1853, erste Abtheilung, XVI.  
Stück, Nr. 67, Seite 154.

## 218.

## Rozporządzenie Naczelnej Komendy Wojskowej z dnia 10. Listopada 1856,

mocą którego rozciągnięciem zostaje na Pogranicze Wojskowe Rozporządzenie Ministeryalne z dnia 1. Kwietnia 1853 r., **Dziennik Praw Państwa, Część XXI, Nr. 66 \***), o zaprowadzeniu urzędownie dochodzonych i jako takie oznaczonych alkoholometrów do oznaczenia tężości wódki i spirytusu w obrocie.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część LIII, Nr. 213, wydaną dnia 22. Listopada 1856.

## 219.

## Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 13. Listopada 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część LIII, Nr. 214, wydana dnia 22. Listopada 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych,

**o urzędzeniu Prokuratury Finansowej dla obrębu administracyjnego Kroacko-Slawońskiej Dyrekcji Krajowej Finansów.**

Najwyższem Postanowieniem z dnia 6. Listopada 1856 r., raczył Najjaśniejszy Pan Jego Cesarsko-Królewska Apostolska Mość, uchwalić Najlaskawiej utworzenie Prokuratury Finansowej w Zagrzebiu dla obrębu administracyjnego Kroacko-Slawońskiej Dyrekcji Krajowej Finansów wedle zasad, istniejących ogólnie dla Prokuratur Finansowych.

C. K. Kroacko-Slawońska Prokuratura Finansów w Zagrzebiu, wchodzi na tychmiast w życie.

Baron **Bruck** m. p.

## 220.

## Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 14. Listopada 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część LIII, Nr. 215, wydana dnia 22. Listopada 1856),

obowiązujące w całym obrębie Państwa, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

**o zachowaniu wzajemności pod względem doręczenia skarg, wniesionych ze strony poddanych Królewsko-Saskich przeciw poddanym Austryackim przed Trybunał Królewsko-Saski jako sąd właściwy kontraktu, niemniej pod względem wykonania wyroków w tej mierze zapadłych.**

Ponieważ wedle objawienia Rządu Królewsko-Saskiego na mocy ustaw, w Saksonii obowiązujących, sąd właściwy kontraktu wtedy tylko zastosowanie znajduje, gdy pierwszy pozew na skargę wniesioną doręczonym być może pozwanemu kon-

\*) Dziennik Rządowy dla Kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi, Rok 1853, Oddział pierwszy, Zeszyt XVI, Nr. 67, stron. 154.

Gerichtsbezirke zugestellt werden kann, in welchem der Contract geschlossen worden ist oder erfüllt werden soll, und da aus diesem Grunde von den königlich-sächsischen Behörden die gehörige Zustellung der von einem österreichischen wider einen sächsischen Unterthan bei dem österreichischen Gerichte angebrachten, auf die an einem bestimmten Orte Oesterreichs zugesicherte Erfüllung des Vertrages gerichteten und von dem österreichischen Gerichte verbeschiedenen Klage abgelehnt worden ist, so werden die k. k. Gerichte angewiesen, sich künftig über derlei von sächsischen gegen österreichische Unterthanen bei einem sächsischen Gerichte angebrachte Klagen nach dem Grundsätze der Reciprocität auf gleiche Weise zu benehmen. Es ist demnach die von einem sächsischen gegen einen österreichischen Unterthan in Folge des Gerichtsstandes des Vertrages bei einem sächsischen Gerichte angebrachte und von diesem verbeschiedene Klage von dem österreichischen Gerichte zur Zustellung überhaupt nicht anzunehmen und die Vollstreckung des Urtheiles, wenn die erste Ladung über die angebrachte Klage dem Beklagten nicht im Gerichtssprengel, wo der Contract geschlossen wurde oder erfüllt werden soll, gehörig zugestellt worden ist, abzulehnen.

Es bleibt übrigens den österreichischen Unterthanen als Klägern unbenommen, wenn sächsische Gerichte die Zustellung der Klage an den geklagten sächsischen Unterthan verweigern, die Aufstellung eines Curators für denselben anzusuchen, um gegen diesen rechtswirksam verhandeln und ein in dem österreichischen Staate vollziehbares Urtheil erwirken zu können.

Freiherr von Krauß m. p.

## 221.

### Verordnung des Justizministeriums vom 14. November 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, LIII. Stück, Nr. 216, ausgegeben am 22. November 1856),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze,

betreffend den Schriftenwechsel zwischen den österreichischen und den Gerichtsbehörden der vereinigten Staaten von Nord-Amerika.

Nachdem der unmittelbare Schriftenwechsel zwischen den k. k. österreichischen und den Gerichtsbehörden der vereinigten Staaten von Nord-Amerika unausführbar, den österreichischen Gerichten erster Instanz aber durch den Erlaß vom 14. October 1850, Nr. 393 des Reichs-Gesetz-Blattes, gestattet ist, in allen jenen Fällen, wo es sich nur um einfache Zustellungen an österreichische oder fremde Staatsangehörige im Auslande oder bloß um Ertheilung von Auskünften, dann um solche Verfügungen handelt, welche lediglich Parteisachen betreffen, oder sonst nicht von höherem Belange sind, unmittelbar an die daselbst befindlichen k. k. Gesandtschaften oder Consulate sich zu wenden, so findet das Justizministerium, im Einvernehmen mit den Ministerien des Aeußern und des Handels, die k. k. Gerichte anzuweisen, in Fällen, wo Zustellungen oder andere Amts-

trahentowi w tym okręgu sądowym, w którym kontrakt zawartym został lub wykonany być ma, tudzież ponieważ z tego powodu Władze Królewsko-Saskie odrzuciły należyte doręczenie wymierzonej ku zapewnionemu dopełnieniu kontraktu w pewnym miejscu Austrii, przez sąd austriacki zadecydowanej skargi, wniesionej doń przez poddanego austriackiego przeciw poddanemu saskiemu, przeto polecane sobie mają C. K. sądy, aby na przyszłość w przedmiocie skarg takowych, wniesionych przez poddanych Saskich przeciw Austriackim do sądu Saskiego, wedle zasady wzajemności równym sposobem postępowały. Skarga zatem, przez poddanego Saskiego przeciw Austriackiemu w skutek właściwości sądowej kontraktu wytoczona do sądu Saskiego i przezeń zadecydowana ze strony sądu Austriackiego do doręczenia nie ma w ogólności być przyjętą, zarazem i wykonanie wyroku odmówionem być winno, jeżeli pierwszy pozew w przedmiocie wytoczonych skargi nie był należycie dostawionym w okręgu sądu tego, gdzie kontrakt zawartym został lub dopełnionym być ma.

Pozostawionem sobie mają zresztą poddani Austriacy jako powodowie, w razie, gdy sądy Saskie odmówią doręczenia skargi pozwanemu poddanemu Sasiemu, żądać ustanowienia kuratora dla niego, by przeciw niemu przeprowadzoną być mogła ze skutkiem rozprawa i oraz pozyskanym wyrok, w Państwie Austriackim wykonalny.

Baron **Krauss** m. p.

## 221.

### Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 14. Listopada 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część LIII, Nr. 216, wydana dnia 22. Listopada 1856),

obowiązujące w całym obrębie Państwa, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

**dotyczące zamiany korespondencyj między Austriackimi władzami sądowymi i władzami podobnymi w Państwach związkowych północno-amerykańskich.**

Ponieważ bezpośrednia zamiana pism między C. K. Austriackimi a władzami sądowymi Państw związkowych północno-amerykańskich przeprowadzić się nie daje, sądom Austriackim pierwszej instancji zaś Rozrządzeniem z dnia 14. Października 1850 r. Nr. 393 Dziennika Praw Państwa, dozwolonem jest, we wszelkich przypadkach, gdzie idzie tylko o pojedyncze doręczenia przynależnym Państwa Austriackiego, lub obcego za granicą lub tylko o udzielenie wiadomości, tudzież o takie Rozporządzenia, które dotyczą wyłącznie spraw stron, lub zresztą nie są wagi wyższej, udawać się bezpośrednio do znajdujących się tamże C. K. poselstw lub konsulatów, przeto Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwami Spraw Zewnętrznych i Handlu spowodowanem się widzi polecić



handlungen der angeführten Art in dem Gebiete der vereinigten Staaten von Nordamerika vorzunehmen sind, ihre Ersuchschreiben an die dortigen Gerichtsbehörden in der Regel direct an das kaiserliche General-Consulat zu New-York und in ganz besonderen Fällen an die kaiserliche Gesandtschaft zu Washington zur weiteren Veranlassung einzusenden.

Freiherr von **Krauß** m. p.

## 222.

### Verordnung des Finanzministeriums vom 15. November 1856,

womit die Allerhöchste Entschliesung über die künftige Errichtung einer Berg-, Salinen-, Forst- und Güterdirection in der Marmaros kundgemacht wird.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, LIII. Stück, Nr. 217, ausgegeben am 22. November 1856.

## 223.

### Verordnung des Ministers der Justiz vom 20. November 1856,

giltig für die Königreiche Ungarn, Kroatien und Slavonien, für die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat.

über die Behandlung derjenigen Anmeldungen, welche nach Weisung des §. 3, Absatz 1 und 2 der Verordnung vom 15. December 1855, Nr. 222 des Reichs-Gesetz-Blattes, in Betreff der verlaublichen Grundbuchsprotokolle, jedoch erst nach verstrichener Anmeldefrist, angebracht werden.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, LIV. Stück, Nr. 218, ausgegeben am 25. November 1856.

## 224.

### Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen vom 21. November 1856,

giltig für Ungarn, Kroatien und Slavonien, die serbische Wojwodschafft und das Temeser Banat, dann für Siebenbürgen,

zur Erläuterung der Frage, ob und in wie weit Gläubiger gegen ihren Willen von urbarialberechtigten Gutsbesitzern auf das Entschädigungscapital überwiesen werden können.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, LIV. Stück, Nr. 219, ausgegeben am 25. November 1856.

C. K. sądom, aby w przypadkach, gdzie doręczenia lub inne czynności urzędowe rodzaju wspomnianego przedsiębrane być mają w terytoryum Państw związkowych północno-amerykańskich, przesyłały celem dalszej rozprawy wezwania swe, do tamecznych władz sądowych wystósowane w powszechności wprost do Cesarskiego Konsulatu Jeneralnego w Nowym Yorku, a w szczególniejszych przypadkach do Cesarskiego Poselstwa w Washingtonie.

Baron **Krauss** m. p.

## 222.

### Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 15. Listopada 1856,

którem obwieszczoném zostaje **Najwyższe Postanowienie o przyszłym założeniu dyrekeji górniczej, solnej, leśnej i dóbr w Marmaros.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część LIII, Nr. 217, wydaną dnia 22. Listopada 1856.

## 223.

### Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20. Listopada 1856,

obowiązujące w Królestwach Węgierskiem, Kroackiem i Sławońskiem, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim,

**o postępowaniu z zgłoszeniami, wniesionemi wprawdzie wedle informacji §. 3. ustępu 1 i 2 Rozporządzenia z dnia 15. Grudnia 1855 r., Nr. 222 Dziennika Praw Państwa, co się tyczy ogłoszonych protokołów księgi gruntowej, atoliż dopiero po upłynionym terminie zgłoszenia.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część LIV, Nr. 218, wydaną dnia 25. Listopada 1856.

## 224.

### Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawie- dliwości i Skarbu z dnia 21. Listopada 1856,

obowiązujące w Węgrzech, Kroacyi i Sławonii, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim, tudzież w Siedmiogrodzie,

**objaśniające kwestyą, czyli i jak dalece wierzyciele mimo woli swój przekazani być mogą do kapitału indemnizacyjnego ze strony urbaryalno-uprawnionych posiadaczy dóbr.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część LIV, Nr. 219, wydaną dnia 25. Listopada 1856.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

**Erste Abtheilung.**

L. Stück.

Ausgegeben und versendet am 23. December 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt L.

Wydany i rozesłany dnia 23. Grudnia 1856.

## Verordnung des Ministers des Innern vom 22. November 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, LV. Stück, Nr. 220, ausgegeben am 13. Dezember 1856),

mit welcher die Allerhöchste Entschlieſung vom 16. November 1856 über die Titulatur der Landescheſs in Siebenbürgen, Kroatien und Slawonien, der Wojwodſchaft Serbien und dem Temeser Banate, Triest und Dalmatien kundgemacht wird.

Seine k. k. Apostoliſche Majestät haben mit dem Allerhöchsten Cabinetſchreiben vom 16. November 1856 mit Beziehung auf die, über die Einrichtung der Militär-Landesstellen und über die Titulatur der Cheſs dieser Behörden erſtloſene Allerhöchste Entschlieſung vom 14. Jänner 1856 (N. 16 des Reichs-Gesetz-Blattes\*) Folgendes anzuordnen geruht:

1. Für die Landescheſs in Siebenbürgen, in Kroatien und Slawonien, in der ſerbiſchen Wojwodſchaft mit dem Temeser Banate und in Dalmatien iſt der, in der Allerhöchsten Entschlieſung vom 14. Jänner 1856 beſtimmte Titel: „Gouverneur“ (beziehungsweise Gouverneurs-Stellvertreter) ſtatt des Titels: „Statthalter“ zur Bezeichnung ihrer Stellung an der Spitze der politiſchen Landesbehörde anzuwenden.

Die behördliche Correſpondenz mit dieser Behörde hat, wenn ſie nicht unmittelbar an die Perſon des Landescheſs ergeht, an die Statthalterei, und nach Umſtänden an das Statthalterei-Präſidium gerichtet zu werden.

2. Dem Feldmarſchall-Lieutenant Freiherrn von Mertens iſt für ſeine Perſon als politiſchen Landescheſ in Triest der Titel: „Statthalter im Küſtenlande und Gouverneur von Triest“ beizulegen.

3. Sowie zu Folge der Allerhöchsten Entschlieſung vom 14. Jänner 1856 die Bezeichnung „Militär-Gouvernement“ für die Militär-Landesstellen aufhörte, ſo iſt fernerhin auch in Civilangelegenheiten die Benennung „Militär- und Civil-Gouvernement“ nicht mehr in Anwendung zu bringen; und da die Geſchäfte der politiſchen und militäriſchen Administration in den Kronländern ſystemmäßig von den Statthaltereien und Landes-General-Commanden beſorgt werden, ſo darf neben diesen Landesstellen keine eigene Behörde oder Geſchäftsabtheilung unter dem Titel eines ſolchen Gouvernements beſtehen.

Diese Allerhöchsten Anordnungen werden hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Freiherr von **Wach** m. p.

\*) Landes-Regierungs-Blatt für das Krafauer Verwaltungsgebiet, Jahrgang 1856, erſte Abtheilung, V. Stück, Nr. 21, Seite 26.

225.

## Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22. Listopada 1856 r.,

(Dziennik Praw Państwa, Część LV., N. 220, wydana dnia 13. Grudnia 1856),

którem obwieszcza się Najwyższe Postanowienie z dnia 16. Listopada 1856 o tytułowaniu Szefów krajowych w Siedmiogrodzie, Kroacyi i Sławonii, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim, w Tryeście i Dalmacyi.

Najwyższym Reskryptem gabinetowym z d. 16. Listopada 1856 r. raczył Najjaśniejszy Pan, Jego C. K. Apostolska Mość, odnośnie do Najwyższego Postanowienia z d. 14. Stycznia 1856 (Nr. 16 Dziennika Praw Państwa\*) wydanego o urządzeniu władz krajowych wojskowych i o tytularze Szefów władz tychże rozporządzić, co następuje:

1. Dla Szefów krajowych w Siedmiogrodzie, w Kroacyi i Sławonii, w Województwie Serbskiem wraz z Banatem Temeskim i w Dalmacyi używać należy wyrażonego w Najwyższym Postanowieniu z d. 14. Stycznia 1856 r. tytułu: „Gubernatora“ (względem zastępcy gubernatora) zamiast tytułu: „Namiestnika“ dla oznaczenia ich stanowiska na czele politycznej władzy krajowej.

Korespondencya urzędowa z władzą tą, jeżeli nie idzie bezpośrednio do osoby Szefa krajowego, stósowaną być ma do Namiestnikowstwa, a wedle okoliczności do Prezydium namiestniczego.

2. Marszałkowi-Porucznikowi Baronowi Mertens dodanym być ma dla osoby jego jako politycznemu Szefowi krajowemu w Tryeście tytuł: „Namiestnika w Po-brzeżu i Gubernatora Tryestu.“

3. Jak w skutek Najwyższego Postanowienia z d. 14. Stycznia 1856 ustala nazwa „gubernium wojskowego“ dla władz krajowych wojskowych, tak téż nadal i w sprawach cywilnych nie będzie już mieć zastosowania nazwa „gubernium wojskowego i cywilnego;“ a ponieważ czynności administracyi politycznej i wojskowej w Krajach koronnych wedle systemu przez namiestnikostwa i komendy jeneralne krajowe zawiadywane bywają, przeto obok tych władz krajowych nie będzie istnieć żadna własna władza lub oddział czynności pod tytułem gubernium takowego.

Najwyższe Postanowienia te podają się niniejszém do powszechnej wiadomości.

Baron **Bach** m. p.

---

\*) Dziennik Rządu Krajowego dla Okręgu Administracyjnego Krakowskiego, rok 1856, Oddział pierwszy, Zeszyt V, N. 21, stron. 26.

## 226.

## Verordnung des Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 25. November 1856,

an die Statthaltereirei-Abtheilungen in Ungarn, und die Statthaltereien zu Agram, Hermannstadt und Temeswar,  
womit die Bestimmungen über die Wiederholungs-Prüfungen der Studirenden an den k. k.  
Rechtsakademien erlassen werden.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, LV. Stück, Nr. 221, ausgegeben am 13. December 1856.

## 227.

## Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen, dann der obersten Rechnungs-Controlsbehörde vom 27. No- vember 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, LV. Stück, Nr. 222, ausgegeben am 13. December 1856),

wirkfam für die Kronländer, in welchen die Instruction vom 16. November 1850 (Nr. 448 des Reichs-Gesetz-Blattes),  
über die cassennmäßige Behandlung des Waisen-, Curanden- und Depositen-Vermögens, dann die Instruction vom  
4. November 1854 (Nr. 297 des Reichs-Gesetz-Blattes), über die cassennmäßige Behandlung des Waisen- und Cu-  
randen-Vermögens eingeführt ist,

in Betreff der Verfassung und Vorlage der Gesamtübersichten über den Stand des Waisen-  
und Curanden-Vermögens und der hiebei von den Staatsbuchhaltungen auszuübenden Controle.

Zur Erzielung eines gleichmäßigen Vorganges bei Verfassung und Vorlage der Gesamtübersichten über den Stand des Waisen- und Curanden-Vermögens finden die Ministerien der Justiz, der Finanzen und die oberste Rechnungs-Controlsbehörde zu verordnen, daß die Staatsbuchhaltungen die Ausweise über den Abschluß der Rechnungsbücher (§. 70 der Instruction vom 16. November 1850, Nr. 448 des Reichs-Gesetz-Blattes, und §. 44 der Instruction vom 4. November 1854, Nr. 297 des Reichs-Gesetz-Blattes), welche ihnen im Wege der Gerichte längstens binnen sechs Wochen nach Ablauf des Verwaltungsjahres mitzutheilen sind, lediglich der Ziffer nach zu prüfen und aus denselben die Gesamtübersichten für das Kronland (Verwaltungsgebiet) zusammenzustellen haben, ohne sich hiebei in eine Controle über die Verwaltung des Vermögens der Pflegebefohlenen einzulassen.

Uebrigens hat es von der Vorlage dieser Gesamtübersichten an die oberste Rechnungs-Controlsbehörde abzukommen und sind dieselben künftig von den Staatsbuchhaltungen unmittelbar an die Oberlandesgerichte zur Vorlage an das Justizministerium einzusenden.

Freiherr von **Krauß** m. p.      Freiherr von **Bruck** m. p.      Graf **Wilczek** m. p.

## 226.

## Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 25. Listopada 1856 r.,

do Oddziałów namiestniczych w Węgrzech i do Namiestnictw w Zagrzebiu, Hermansztadzie i Temeswarze,  
**mocą którego wydane zostają postanowienia o powtórnych egzaminach uczniów po  
C. K. akademiach prawniczych.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część LV, N. 221, wydaną dnia 13. Grudnia 1856.

## 227.

## Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Finansów, tu- dzież Najwyższej Władzy rachunkowo-kontrolnej z dnia 27. Listopada 1856 r.,

(Dziennik Praw Państwa, Część LV, N. 222, wydana dnia 13. Grudnia 1856),

obowiązujące w Krajach koronnych, w których zaprowadzona jest instrukcja z d. 16. Listopada 1850 (N. 448 Dziennika Praw Państwa), o kasowem postępowaniu z majątkiem sierocińskim, kuratelskim i depozytowym, tudzież instrukcja z d. 4. Listopada 1854 r. (Nr. 297 Dziennika Praw Państwa), o kasowem postępowaniu z majątkiem sierocińskim i kuratelskim,

**względem ułożenia i przedłożenia ogólnych przeglądów o stanie majątku sierocińskiego i kuratelskiego, tudzież względem kontroli, przy tém wykonywać się mającej przez buchalterye rządowe.**

Celem jednostajnego postępowania przy układaniu i przedkładaniu ogólnych przeglądów o stanie majątku sierocińskiego i kuratelskiego Ministerstwa Sprawiedliwości, Skarbu i Najwyższa Władza rachunkowo-kontrolna rozporządza, iż buchalterye rządowe wykazy w przedmiocie ksiąg rachunkowych (§. 70 instrukcyi z d. 16. Listopada 1850, Nr. 448 Dziennika Praw Państwa, i §. 44 instrukcyi z d. 4. Listopada 1854, Nr. 297 Dziennika Praw Państwa), które im w drodze sądowej najdalej w przeciągu tygodni sześciu po upływie roku administracyjnego zakomunikowane być winny, li tylko co do cyfry rozpoznawać i z nich przeglądy ogólne dla kraju koronnego (obróbu administracyjnego) zestawiać mają, nie wchodząc przytém w kontrolę co do zawiadowania majątkiem opiece poruczonych.

Zresztą ogólne przeglądy takowe nie będą już więcej przedkładane Najwyższej Władzy rachunkowo-kontrolnej, lecz przesyłane być mają na przyszłość przez buchalterye rządowe wprost do sądów wyśzo-krajowych do przedłożenia Ministerstwu Sprawiedliwości.

Baron **Krauss** m. p. Baron **Bruck** m. p. Hrabia **Wilezek** m. p.



## 228.

## Erlaß des Finanzministeriums vom 5. December 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, LV. Stück, Nr. 223, ausgegeben am 13. December 1856),

giltig für alle im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

betreffend die fünfjährige Zollermäßigung für mehrere Getreidearten und für Hülsenfrüchte, dann für Maismehl, bei der Einfuhr über die Zollämter Istriens und der quarnerischen Inseln.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 24. November 1856 Allergnädigst zu gestatten geruht, daß der Eingangszoll von nachstehenden in dem allgemeinen österreichischen Zolltarife vom 5. December 1853 aufgeführten Gegenständen, als: Halbgetreide, Heide, Mais, Roggen, Bohnen, Erbsen, Linsen, Wicken, Zuckererbsen (Tarifpost 10, b), ferner Gerste, Malz und Hafer (Tarifpost 10, c), endlich Mehl aus Mais (Tarifpost 12) bei der Einfuhr über die in Istrien und auf den quarnerischen Inseln bestehenden Zollämter während der Dauer von fünf Jahren vom 1. Jänner 1857 angefangen, daher bis Ende December 1861, nicht eingehoben werde.

Freiherr von Bruck m. p.

## 229.

## Verordnung des Ministeriums des Innern vom 7. December 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, LV. Stück, Nr. 224, ausgegeben am 13. December 1856),

wirksam für sämmtliche Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches und der Militärgrenze,

über die Competenz der politischen Behörden in, aus dem Dienstverhältnisse oder dem Lohnvertrage herrührenden Streitigkeiten zwischen den Dienstgebern und Dienstboten, dann zwischen Gewerbsleuten oder Fabriksinhabern und ihren Gesellen, Lehrlingen und anderen Hilfsarbeitern.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit der Allerhöchsten Entschließung vom 31. October 1856 Allergnädigst zu bestimmen geruht, daß die in den Hofdecreten vom 18. April 1828, Z. 2340, und vom 21. November 1846, Z. 1002 der Justiz-Gesetzsammlung, aufgenommenen Allerhöchsten Bestimmungen vom 22. März 1828 und vom 24. October 1846, wornach die Dienststreitigkeiten zwischen Dienstgebern und Dienstboten, dann zwischen Gewerbsleuten oder Fabriksinhabern und ihren Gesellen, Lehrlingen oder anderen Hilfsarbeitern, welche aus dem Dienstverhältnisse oder Lohnvertrage hergeleitet werden, und während des Bestandes des Dienstverhältnisses oder wenigstens vor Verlauf von 30 Tagen vom Tage, als das Dienstverhältniß aufgehört hat, angebracht werden, von den politischen Behörden zu verhandeln sind, und jene Streitigkeiten, welche nach Verlauf dieser Frist erhoben werden, zur ordentlichen Amtshandlung der Gerichtsbehörden gehören, in den Kronländern, in welchen die Gerichts-

228.

**Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 5. Grudnia 1856,**

(Dziennik Praw Państwa, Część LV, N. 223, wydana dnia 13. Grudnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, powszechnym obreńbem celnym objętych,  
**dotyczące pięcio-letniego zniżenia cła dla niektórych gatunków zboża i dla owoców  
 strączkowych, tudzież dla mąki kukurydzowej, w przywozie przez urzędy celne  
 Istrii i wysp Gwarneryjskich.**

Najwyższem Postanowieniem z d. 24. Listopada 1856 r. raczył Najjaśniejszy Pan, Jego C. K. Apostolska Mość zezwolić Najtąskawiej, ażeby cło wchodowe od poniższych, w powszechniej Austryackiej taryfie celnj z d. 5. Grudnia 1853 wymienionych przedmiotów, jakoto: od półzboża, tataraki, kukurudzy, żyta, bobu, grochu, soczewicy, wyki, grochu cukrowego (pozycya taryfy 10, b), tudzież jęczmienia, słodiu i owsa (pozycya taryfy 10, c), nakoniec mąki z kukurudzy (pozycya taryfy 12) w przywozie przez urzędy celne, w Istrii i na wyspach Gwarneryjskich istniejące, podczas ciągu lat pięciu nie było pobierane, a to począwszy od 1. Stycznia 1857, aż do końca Grudnia 1861 r.

Baron **Bruck** m. p.

229.

**Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 7.  
Grudnia 1856 r.,**

(Dziennik Praw Państwa, Część LV, N. 224, wydana dnia 13. Grudnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego i Pogranicza  
 wojskowego,

**o kompetencyi władz politycznych w sporach, pochodzących ze stósunku służbowego  
 lub kontraktu o nagrodę za najem usług, między służbodawcami i służącymi, tu-  
 dzież między profesjonistami lub właścicielami fabryk i ich czeladnikami, chłopcami  
 terminującymi i innymi robotnikami pomocniczymi.**

Najwyższem Postanowieniem z d. 31. Października 1856 raczył Jego C. K. Apostolska Mość Najtąskawiej postanowić, ażeby Najwyższe Postanowienia z d. 22. Marca 1828. i z d. 24. Października 1846, zawarte w nadwornych dekretach z d. 18. Kwietnia 1828 pod L. 2340, i z d. 21. Listopada 1846 r. pod L. 1002 Zbioru ustaw sądowych, wedle których spory służbowe między służbodawcami i sługami, tudzież między profesjonistami lub właścicielami fabryk i ich czeladnikami, chłopcami terminującymi lub innymi robotnikami pomocniczymi, pochodzące ze stósunku służbowego lub kontraktu o najem usług za nagrodę, a wniesione w ciągu stósunku służbowego lub przynajmniej przed upływem dni 30 od dnia, jak ustał stósunek służbowy, przez władze polityczne traktowane być winny, przeciwnie zaś spory, wytoczone po upływie terminu rzeczowego, do zwyczajnego postępowania urzędowego władz sądowych należą, w Krajach koronnych, w któ-

verfassung vom 14. Juni 1849 bestand, ferner in Galizien und in der Bukowina wieder in Wirksamkeit gesetzt; in der Stadt Krakau mit ihrem ehemaligen Gebiete aber, sowie in Ungarn, Kroatien und Slawonien, in der serbischen Wojwodschafft mit dem Temeser Banate, in Siebenbürgen und in Dalmatien, wo die obigen beiden Hofdecrete niemals Geltung hatten, neu eingeführt werden sollen.

Freiherr von Bach m. p.

### 230.

## Verordnung des Justizministeriums vom 7. December 1856,

wirksam für das lombardisch-venetianische Königreich,

betreffend die Hypothekarfähigkeit der, von den lombardisch-venetianischen Provinzial-Baudirectionen und von der lombardisch-venetianischen Eisenbahn-Baudirection errichteten Urkunden und Verträge.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, LV. Stück, Nr. 225, ausgegeben am 13. December 1856.

### 231.

## Verordnung des Justizministeriums vom 9. December 1856,

wirksam für die zum Polizeibezirke der Stadt Wien gehörigen, außerhalb der Linien derselben gelegenen Ortschaften, betreffend die Ausdehnung der Wirksamkeit der Ausziehordnung vom 18. October 1782, Nr. 93 der J. G. S., und der hiezu nachträglich ergangenen Verordnungen auf diese Ortschaften.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, LV. Stück, Nr. 226, ausgegeben am 13. December 1856.

---

rych istniała ustawa sądowa z d. 14. Czerwca 1849, niemniej w Galicyi i na Bukowinie znowu w życie weszły; w mieście Krakowie zaś wraz z dawnym okręgiem jego, tudzież w Węgrzech, Krocacji i Sławonii, w Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim, w Siedmiogrodzie i w Dalmacyi, gdzie oba powyższe dekreta nadworne nigdy zastosowania nie miały, z nowa zaprowadzone zostały.

Baron **Bach** m. p.

### 230.

## Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 7. Grudnia 1856 r.,

obowiązujące w Królestwie Lombardzko-Weneckiem,

**dotyczące zdolności hipotecznej dokumentów i układów, wydanych przez prowincjonalne dyrekcje budownicze Lombardzko-Weneckie, tudzież przez Lombardzko-Wenecką dyrekcję budowniczą kolei żelaznej.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część LV, N. 225, wydaną dnia 13. Grudnia 1856.

### 231.

## Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 9. Grudnia 1856 r.,

**moc mające w miejscach, do policyjnego okręgu miasta Wiednia należących, zewnątrz linii onegoż znajdujących się, względem rozeiągnięcia na miejsca takowe działalności ustawy o wyprowadzaniu się z dnia 18. Października 1782. Nr. 93 Z. U. S. wraz z należącemi do niej rozporządzeniami, następnie wydanemi.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część LV, N. 226, wydaną dnia 13. Grudnia 1856.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krafauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

Ll. Stück.

Ausgegeben und versendet am 30. December 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

dla

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt Ll.

Wydany i rozesłany dnia 30. Grudnia 1856.

## 232.

## Verordnung des Finanzministeriums vom 13. December 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, LVI. Stück, Nr. 227, ausgegeben am 20. December 1856),

wirksam für alle Kronländer,

womit die Anzahl, die Standorte und der Zeitpunkt der Wirksamkeit der, im neuen Organismus der Finanz-Bezirksbehörden bestellten, in die Amtsgebiete der Finanzpräfecturen für die venetianischen und lombardischen Provinzen gehörigen Finanz-Bezirksdirectionen (**Intendenze di Finanza**) kundgemacht wird.

Mit Bezug auf die Verordnung des Finanzministeriums vom 12. December 1855, XLVI. Stück, Nr. 217 des Reichs-Gesetz-Blattes\*), womit die Bestimmungen über die Herstellung der Gleichförmigkeit im Organismus der Finanz-Bezirksbehörden kundgemacht wurden, wird Folgendes bekannt gegeben:

In dem Amtsgebiete der Finanzpräfectur für die venetianischen Provinzen werden acht Finanz-Bezirksdirectionen (**Intendenze di Finanza**) mit den Standorten in Venedig, Vicenza, Treviso, Padua, Rovigo, Verona, Belluno und Udine zu bestehen haben. In Absicht auf die Feststellung der Amtsgebiete derselben hat die mit 1. Juli 1853 activirte neue Territorial-Eintheilung der venetianischen Provinzen als Grundlage zu dienen.

In dem Amtsgebiete der Finanzpräfectur für die lombardischen Provinzen werden neun Finanz-Bezirksdirectionen (**Intendenze di Finanza**) mit den Standorten zu Mailand, Como, Pavia, Mantua, Bergamo, Brescia, Morbegno, Cremona und Lodi zu bestehen haben, deren Amtsgebiete mit jenen der politischen Kreisbehörden (**Delegationen**) zusammenfallen.

Die Wirksamkeit sämmtlicher genannten Finanz-Bezirksdirectionen wird am 31. December 1856 beginnen.

Freiherr von Bruck m. p.

## 233.

## Verordnung des Justizministeriums vom 17. December 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, LVI. Stück, Nr. 228, ausgegeben am 20. December 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über das Verbot auf anhängige Rechtsfachen durch Empfehlungen, Besprechungen, Mittheilung von Denkschriften oder unerlaubte Bekanntmachung von Acten Einfluß zu nehmen.

Um jedem nachtheiligen Einflusse auf den Gang und die Entscheidung anhängiger Rechtsfachen möglichst zu begegnen, wird von dem Justizministerium Folgendes verordnet:

\*) Landes-Regierungs-Blatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet, Jahrgang 1855, erste Abtheilung, XLVII. Stück, Nr. 231, Seite 556.

## 232.

## Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 13. Grudnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część LVI. Nr. 227, wydana dnia 20. Grudnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych,

mocą którego obwieszcza się liczba, stanowiska i czas działalności powiatowych Dyrekcyj skarbowych (*Intendenze di Finanza*), ustanowionych w nowym organizmie powiatowych władz skarbowych, a należących do urzędowych obrębów prokuratorów finansowych dla prowincyj lombardzko-weneckich.

Odnosnie do Rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 12. Grudnia 1855, Część XLVI, Nr. 217 Dziennika Praw Państwa \*), mocą którego oznajmione zostały postanowienia względem przywrócenia jednokształtności w organizmie powiatowych władz skarbowych, obwieszcza się, co następuje:

W urzędowym obrębie prefektury skarbowej dla prowincyj weneckich istnieć będzie ośm powiatowych dyrekcyj skarbowych ze stanowiskami w *Wenecyi*, *Vicenza*, *Treviso*, *Padua*, *Rovigo*, *Verona*, *Belluno* i *Udine*. Pod względem ustanowienia ich obrębów urzędowych służyć ma za podstawę aktywowany z dniem 1. Lipca 1853 nowy podział terytoryalny prowincyj weneckich.

W urzędowym obrębie prefektury skarbowej dla prowincyj lombardzkich istnieć będzie dziewięć powiatowych dyrekcyj skarbowych (*Intendenze di Finanza*) z stanowiskami w *Medyolanie*, *Como*, *Pavia*, *Mantua*, *Bergamo*, *Brescia*, *Morbegno*, *Cremona* i *Lodi*, których obręby urzędowe są takie same jak dla politycznych władz obwodowych (delegacyj).

Działalność wszech wymienionych powiatowych dyrekcyj skarbowych rozpocznie się dnia 31. Grudnia 1856.

Baron **Bruck** m. p.

## 233.

## Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 17. Grudnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część LVI., Nr. 228, wydana dnia 20. Grudnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

**o zakazie wpływania na wniesione sprawy sporne, przez rekomendacje, rozmowy, udzielanie pamiętników lub niedozwolone ogłaszanie aktów.**

Celem zapobieżenia wszelkiemu szkodliwemu wpływowi na tok i rozstrzygnięcie wniesionych spraw spornych, rozporządza Ministerstwo Sprawiedliwości, co następuje:

\*) Dziennik Rządu Krajowego dla Okręgu Administracyjnego Krakowskiego, rok 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XLVII, Nr. 231, strona 556.



1. Den Parteien und deren Vertretern ist jede Empfehlung und Besprechung in anhängigen Civil- und Strafsachen mit den Gerichtsbeamten, welchen die Bearbeitung derselben übertragen ist, oder welche als Beisitzer an der Berathung darüber Theil zu nehmen haben, jede Erforschung der Person dieser Beamten und die Vertheilung von Denkschriften oder anderen Aufsätzen an dieselben, sowie den letzteren deren Annahme auf das Nachdrücklichste untersagt.

2. Da nicht nur alle Gerichtspersonen überhaupt zu Folge §. 50 des Gesetzes vom 3. Mai 1853, Nr. 81 des Reichs-Gesetz-Blattes\*), und im Strafverfahren die Gerichtszengen im Grunde des §. 68 der Strafproceß-Ordnung vom 29. Juli 1853, Nr. 151 des Reichs-Gesetz-Blattes\*\*), zur getreuen Bewahrung des Amtsgeheimnisses verpflichtet sind, sondern selbst den betheiligten Partheien und deren Vertretern im Laufe der Strafverhandlung die Einsicht der Acten und nach Umständen die Ertheilung von Abschriften aus demselben nur zur Ausführung oder Vertheidigung ihrer Rechte gestattet ist (§§. 37, 203 und 215 der Strafproceß-Ordnung), so ist jeder mit solchen Acten begangene Mißbrauch und insbesondere jede Bekanntmachung oder öffentliche Besprechung des Inhaltes derselben, welche auf das Gemüth der Zengen oder Sachverständigen einen vorgreifenden Einfluß nehmen, oder dem Zwecke der Untersuchung auf andere Weise nachtheilig werden könnte, verboten, und an allen Schuldtragenden, soferne nicht ohnehin die allgemeinen Strafgesetze auf dieselben Anwendung finden, im Disciplinarwege strenge zu ahnden.

In wieferne die Bekanntmachung gerichtlicher Verhandlungen auch in anderen Fällen und nach deren völliger Beendigung strafbar sei, ist nach den bestehenden allgemeinen Vorschriften zu beurtheilen.

Freiherr von **Krauß** m. p.

## 234.

### Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz vom 18. December 1856,

womit der Zeitpunkt der Activirung des Comitatsgerichtes und des politischen Stuhrichteramtes zu Nagy-Kálló im Großwardeiner Verwaltungsgebiete bestimmt wird.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, LVI. Stück, Nr. 229, ausgegeben am 20. December 1856.

\*) Landes-Regierungs-Blatt für das Kronland Galizien und Lodomerien, Jahrgang 1853, erste Abtheilung, XXII. Stück, Nr. 104, Seite 253.

\*\*) Landes-Regierungs-Blatt für das Kronland Galizien und Lodomerien, Jahrgang 1853, erste Abtheilung, XXXIV. Stück, Nr. 152, Seite 466.

1. Zakazuje się najsurowiej stronom i ich zastępcom wszelkie polecenie i rozmowy we wniesionych sprawach cywilnych i karnych z urzędnikami sądowymi, którym opracowanie tychże jest poruczonem, lub którzy jako asesorowie mają udział w obradach nad temiż, każde dochodzenie osoby tychże urzędników lub rozdzielanie im pamiętników albo pism innych, jako téż tymże ostatnim przyjmowanie takich.

2. Gdy wszystkie osoby sądowe w ogólności na mocy §. 50 ustawy z 3. Maja 1853, Nr. 81 Dziennika Praw Państwa \*), a w postępowaniu karném świadkowie sądowi na mocy §. 68 porządku karno-procesowego z dnia 29. Lipca 1853, Nr. 151 Dziennika Praw Państwa \*\*) nietylko obowiązani są do wiernego zachowania tajemnicy urzędowej, ale nadto stronom interesowanym i ich zastępcom w toku procesu karnego dozwolonem jest wglądanie do aktów, a wedle okoliczności udzielanie odpisów z tychże jedynie dla przeprowadzenia lub obrony swych praw (§§. 37, 203 i 215 porządku karno-procesowego), tedy wszelkie takimi aktami popełnione nadużycie, a w szczególności każde objawienie treści lub publiczne o niej rozprawianie, któreby na umysł świadków lub rzeczy znawców mogło mieć wpływ przedwczesny lub w inny sposób stać się szkodliwem celowi śledztwa, jest zakazanem, i wszyscy winowajcy ukarani być mają surowo w drodze dyscyplinarnej, o ile do nich i tak już powszechne ustawy karne nie mają zastosowania.

Jak dalece objawienie rozpraw sądowych godnem jest kary także w innych razach i po zupełnem tychże wykończeniu, osądzonem być ma wedle powszechnych ustaw istniejących.

Baron **Krauss** m. p.

## 234.

### Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 18. Grudnia 1856,

mocą którego ustanawia się czas aktywowania sądu komitatowego i politycznego stolicowo-sędziowskiego urzędu w Nagy-Kálló w obrębie administracyjnym wielk-waradyńskim.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część LVI, Nr. 229, wydaną dnia 20. Grudnia 1856.

\*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział pierwszy, Część XXI, Nr. 104, strona 253.

\*\*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział pierwszy, Część XXXIV, Nr. 152, strona 466.



# Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Erste Abtheilung.

LII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 31. December 1856.



**DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO**

d l a

**OKRĘGU ADMINISTRACYJNEGO KRAKOWSKIEGO.**

Rok 1856.

**Oddział pierwszy.**

Zeszyt LII.

Wydany i rozesłany dnia 31. Grudnia 1856.

## 235.

## Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen vom 19. December 1856,

wirksam für die Kronländer Ungarn, Kroatien und Slavonien, die serbische Wojwodschaf mit dem Temeser Banate  
und Siebenbürgen,

betreffend den Rechts- und Gnadenweg gegen die buchhalterischen Erledigungen von Rechnungen, welche den Staatschatz oder einen unter der Verwaltung des Staates stehenden Fond betreffen, dann die Sicherstellung und Einbringung der durch dieselben auferlegten Ersätze.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, LVII. Stück, Nr. 230, ausgegeben am 27. December 1856.

## 236.

## Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen vom 21. December 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, LVII. Stück, Nr. 231, ausgegeben am 27. December 1856),

wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme Dalmatiens.

Festsetzung einer Vermögensstrafe für gewisse Unrichtigkeiten der Waarenerklärungen behufs der Handhabung der Maßregeln für die Ueberwachung des Verkehrs- und Gewerbsbetriebes.

Da die Uebertretungen der bestehenden Vorschriften über die Erfordernisse der Waarenerklärungen zum Behufe des Zoll- und Controlverfahrens auch in jenen Fällen, wo es sich um Waaren handelt, welche nach dem jeweilig in Wirksamkeit stehenden Zolltarife in einzelnen oder in allen Verkehrsrichtungen zollfrei sind, oder wo für die, zur unmittelbaren Verzollung unrichtig angegebene, und für die wirklich vorhandene Gattung und Art der Waare der gleiche Zollbetrag entfällt, geeignet sind, die Handhabung der Maßregeln für die Ueberwachung des Verkehrs- und Gewerbsbetriebes zu vereiteln, oder die Entdeckung einer verübten Gefällsverkürzung zu erschweren, so wird in Folge Allerhöchster Entschliessung vom 21. September 1856 hinsichtlich der Bestrafung solcher Uebertretungen Folgendes festgesetzt:

1. Wenn nach den Strafbestimmungen für Unrichtigkeiten und Ungenauigkeiten in den Waarenerklärungen die Strafe nach dem Betrage der Zollgebühre oder nach dem Unterschiede zwischen dem, für die unrichtig erklärte, und dem für die wirklich vorhandene Gattung und Art der Waaren entfallenden Zollbetrage zu bemessen ist, so kann in den Fällen, wo diese Strafaudrohung deswegen unwirksam wird, weil beide Waarengattungen entweder zollfrei sind, oder einem gleichen Zolle unterliegen, eine Ordnungstrafe von zwei bis fünfzig Gulden verhängt werden.

2. Vorstehende Strafbestimmung ist nicht anzuwenden, wenn die Menge des Gegenstandes der unrichtigen Waarenerklärung die Einheit des im Tarife festgesetzten Verzollungsmaßstabes nicht überschreitet.

3. Auch in anderen, als den unter §. 2 begriffenen Fällen werden die Finanz-Bezirksbehörden und bei den Zollämtern, welchen ein Amtsdirector vorsteht, die Amts-

## 235.

## Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Skarbu z dnia 19. Grudnia 1856,

obowiązujące w Krajach koronnych Węgrzech, Kroacji i Sławonii, w Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim i Siedmiogrodzie,

**dotyczące drogi prawa i łaski przeciw buchalterycznym rezolucyom rachunków, dotyczących skarbu Państwa lub funduszu zostającego pod administracyą Państwa, niemniej zabezpieczenia i ściągnięcia włożonych temż wynagrodzeń.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część LVII, N. 230, wydaną dnia 27. Grudnia 1856.

## 236.

## Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Skarbu z dnia 21. Grudnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część LVII, N. 231, wydana dnia 27. Grudnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych z wyjątkiem Dalmacyi.

**Ustanowienie kary pieniężnej na pewne niedokładności deklaracyj towarów celem wykonywania prawideł co do czuwania nad obrotem handlowym i przemysłowym.**

Gdy przestępstwa istniejących przepisów o wymagalnościach deklaracyj towarów celem postępowania cłowego i kontrolnego nawet i w tych razach, gdzie idzie o towary wolne od cła wedle obowiązującej jednocześnie taryfy celnej w pojedynczych lub we wszystkich kierunkach obrotu, lub gdzie za gatunek i rodzaj towaru do bezpośredniego ocenia niedokładnie podany, i za rzeczywiście istniejący ta sama kwota cłowa wypada, mogą udaremnić wykonywanie prawideł co do czuwania nad obrotem handlowym i przemysłowym, lub utrudnić odkrycie popełnionego ukrócenia skarbowego, tedy w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 21. Września 1856, ustanawia się względem ukarania takich przestępstw co następuje:

1. Jeżeli wedle postanowień karnych na mylności i niedokładności w deklaracyach towarów wymierzoną być ma kara wedle wysokości należytości cłowej lub wedle różnicy między ilością cła przypadającego za mylnie deklarowany i za rzeczywiście istniejący gatunek i rodzaj towarów, natenczas w wypadkach, w których takowe zagrożenie kary dla tego staje się bezskuteczném, ponieważ oba gatunki towarów albo są wolne od cła lub równiej opłacie podlegają, nałożoną być może kara porządku od dwóch do pięćdziesięciu Reńskich.

2. Niniejsze ustanowienie kary nie ma zastosowania, jeżeli ilość przedmiotu mylnej deklaracyi towaru nie przenosi jedności ustanowionej w taryfie miary ocenia.

3. Niemniej w innych wypadkach prócz objętych w §. 2. upoważnione są powiatowe władze skarbowe a u urzędów cłowych, nad którymi Dyrektor urzęd-

directoren und deren Stellvertreter ermächtigt, von der Bestrafung nach §. 1 ganz abzugehen, wenn aus den Umständen hervorgeht, daß eine Waare nicht absichtlich oder aus Fahrlässigkeit, sondern in Folge eines bloßen Versehens unrichtig erklärt wurde.

Vorstehende Bestimmungen haben mit 1. Februar 1857 in Wirksamkeit zu treten.

Freiherr von **Krauß** m. p.      Freiherr von **Bruck** m. p.

### 237.

## Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen vom 21. December 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, LVII. Stück, Nr. 232, ausgegeben am 27. December 1856),

giltig für sämtliche Kronländer des allgemeinen Zollverbandes.

Erläuterung der Strafbestimmung gegen Unrichtigkeiten der Waaren-Erklärungen.

Aus Anlaß einer Verhandlung über die Frage, in wieferne die unrichtige Erklärung des Verhältnisses, in welchem eine Waare der Zollbehandlung unterzogen wird, einer Bestrafung unterliege, wird Folgendes festgesetzt:

Durch die Anordnung des §. 13 der Vorerinnerung zum Zolltarife vom 5. December 1853, Nr. 262 des Reichs-Gesetz-Blattes \*), wornach das Reingewicht jener Waaren, welche nach diesem Gewichte zu verzollen sind, in der Regel nicht wirklich erhoben sondern dadurch berechnet wird, daß man von dem Rohgewichte die im Tarife enthaltene nach der Art der Verpackung bemessene und in Procenten des Rohgewichtes ausgedrückte Tara abzieht, wurde die Angabe des Verhältnisses, in welchem sich die Waare befindet, zu einem wesentlichen Bestandtheile der Mengenabgabe erhoben, und daher unter §. 15 der Vorerinnerung vorgeschrieben, daß dieses Verhältniß genau nach der ihm zukommenden Benennung angegeben werden soll.

Daraus folgt, daß in jenen Fällen, wo die zu entrichtende oder sicherzustellende Zollgebühr nach dem Reingewichte bemessen werden soll, statt des Reingewichtes aber nur das Rohgewicht nebst der Verpackungsart erklärt wird, die unrichtige Angabe des Verhältnisses in dem Maße, als diese Unrichtigkeit, wenn sie bei Ermittlung des Reingewichtes durch Abzug der Tara vom Rohgewichte unbeachtet bliebe, auf das Ergebniß dieser Ermittlung Einfluß zu nehmen sich eignet, den Strafbestimmungen für unrichtige Angaben der Menge des dem Zollverfahren zu unterziehenden Gegenstandes unterliegt.

Freiherr von **Krauß** m. p.      Freiherr von **Bruck** m. p.

### 238.

## Verordnung der Minister der Justiz und des Handels vom 21. December 1856,

wirksam für die Kronländer Ungarn, Kroatien, Slavonien und die serbische Wojwodtschaft mit dem Temeser Banate, betreffend den Instanzenzug gegen die Entscheidungen der zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmten Gerichtshöfse erster Instanz.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, LVII. Stück, Nr. 233, ausgegeben am 27. December 1856.

\*) Landes-Regierungs-Blatt für das Kronland Galizien und Lodomerien, Jahrgang 1853, erste Abtheilung, LXVI. Stück, Nr. 265, Seite 878.

dowy jest przełożony, Dyrektorowie urzędu i ich zastępcy do zupełnego odstąpienia od ukarania wedle k. §. 1, jeżeli z okoliczności wypływa, iż towar nie umyślnie lub przez niedbalstwo, lecz przez prostą omyłkę mylnie był deklarowany.

Niniejsze postanowienia wejdą w działalność z dniem 1. Lutego 1857.

Baron **Krauss** m. p.      Baron **Bruck** m. p.

### 237.

## Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Skarbu z dnia 21. Grudnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część LVII, N. 232, wydana dnia 27. Grudnia 1856),  
obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych powszechnego Związku cłowego.

### Objaśnienie ustanowień karnych na niedokładności w deklaracjach towarów.

Z powodu rozprawy nad pytaniem, o ile mylna deklaracja naczynia, w którym towar poddany jest postępowaniu cłowemu, podlega ukaraniu, ustanawia się co następuje:

Postanowieniem §. 13 uwag wstępnych do taryfy celnéj z dnia 5. Grudnia 1853, N. 262 Dziennika Praw Państwa \*), mocą którego czystéj wagi onych towarów, które wedle téjże wagi oclone być mają, w zasadzie rzeczywiście nie dochodzi się, lecz się ją oblicza w ten sposób, iż się odciąga od wagi *sporco* tarę w taryfie zawartą, wedle sposobu opakowania wymierzoną i w procentach wagi *sporco* wyrażoną, podniesioném zostało podanie naczynia, w którym się towar znajduje do istotnéj części podania ilości, i przepisaniem przeto w §. 15 uwag wstępnych, iżby naczynie takie podaném było dokładnie wedle przysługującej mu nazwy.

Ztąd wypływa, iż w onych wypadkach, w których kwota cłowa, mająca być zapłaconą lub zabezpieczoną wedle czystéj wagi ma być wymierzoną, lecz zamiast wagi czystéj deklarowaną jest waga surowa wraz z rodzajem zapakowania, mylnie podanie naczynia w miarę, o ile ta niedokładność, gdyby na nią przy dochodzeniu wagi czystéj przez odciągnięcia tary od wagi surowéj nie zważano, na wynik tegoż dochodzenia wpływ mieć może, podlega postanowieniom karnym na niedokładne podanie ilości przedmiotu podlegającego postępowaniu cłowemu.

Baron **Krauss** m. p.      Baron **Bruck** m. p.

### 238.

## Rozporządzenie Ministrów Sprawiedliwości i Handlu z dnia 21. Grudnia 1856,

obowiązujące w Krajach koronnych w Węgrzech, Krocacji, Sławonii i Województwie Serbskim z Banatem Temeskim, względem kolejności instancyj przeciw rezolucyom przeznaczonych do wykonania jurysdykcyi handlowéj Trybunałów sądowych piérwszej instancyi.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część LVII, Nr. 283, wydana dnia 27. Grudnia 1856.

\*) Dziennik Rządowy dla Kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi, rok 1853, Oddział piérwszy, Część LXVI, N. 265, stron. 878.



239.

**Erlaß des Finanzministeriums vom 22. December 1856,**

(Reichs-Gesetz-Blatt, LVII. Stück, Nr. 234, ausgegeben am 27. December 1856),

giltig für die im allgemeinen Zollverbande befindlichen Kronländer,

betreffend die Aufhebung des Nebenzollamtes II. Classe St. Roch im Viccaner Gränz-Regimente und die Uebertragung seiner Functionen an das Zollamt Obrovazzo in Dalmatien.

Das Nebenzollamt II. Classe St. Roch im Viccaner Gränz-Regiment-Bezirk wurde mit 20. December 1856 aufgehoben, und die Geschäfte dieses Zollamtes sind von diesem Zeitpunkte angefangen dem dalmatinischen Zollamte zu Obrovazzo übertragen worden.

Freiherr von Bruck m. p.

240.

**Verordnung des Justizministeriums und des Armees-Ober-Commando vom 23. December 1856,**

(Reichs-Gesetz-Blatt, LVII. Stück, Nr. 235, ausgegeben am 27. December 1856),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

wodurch eine Erläuterung des §. 404 der Strafproceß-Ordnung und des §. 4, Absatz „Zweitens“ der Militär-Jurisdictionsnorm vom 22. December 1851, Nr. 255 des Reichs-Gesetz-Blattes, in Beziehung auf die Competenz der Civil-Standgerichte über die der Militär-Jurisdiction unterstehenden Personen erlassen wird.

Aus Anlaß vorgekommener Zweifel wird von dem Justizministerium einverständlich mit dem Armees-Ober-Commando zur Erläuterung des §. 404 der Strafproceß-Ordnung vom 29. Juli 1853, Nr. 151 des Reichs-Gesetz-Blattes\*), und des §. 4, Absatz „Zweitens“ der Militär-Jurisdictionsnorm vom 22. December 1851, Nr. 255 des Reichs-Gesetz-Blattes\*\*), bekannt gemacht, daß auch der Militärgerichtsbarkeit unterstehende Personen, welche nach gesetzlicher Kundmachung des Standrechtes durch das, auf Veranlassung der Civil-Obrigkeit auf Räuber-Commando oder überhaupt deren Assistenz abgeordnete Militär, oder durch die zu diesen Zwecken von der Civil-Obrigkeit aufgebotene Gensd'armerie eingebracht werden, in Beziehung auf die dem Standgerichte unterliegenden Verbrechen, der Jurisdiction des betreffenden Civil-Standgerichtes unterworfen sind.

Freiherr von Krauß m. p.

Freiherr von Bamberg m. p. G. M.

\*) Landes-Regierungs-Blatt für das Kronland Galizien und Lodomerien, Jahrgang 1853, erste Abtheilung, XXXIV. Stück, Nr. 152, Seite 466.

\*\*) Allgemeines-Landes-Gesetz- und Regierungs-Blatt für das Kronland Galizien und Lodomerien, XIX. Stück, Nr. 339, Seite 887. !

## 239.

## Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 22. Grudnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część LVII, N. 234, wydana dnia 27, Grudnia 1856),

obowiązujące w Krajach koronnych objętych powszechnym związkiem cłowym,

**względem zniesienia ubocznego urzędu cłowego II. klasy w *St. Roch* w Likańskim pułku granicznym i przeniesienie jego czynności do urzędu cłowego *Obrovazzo* w Dalmacyi.**

Uboczny urząd cłowy II. klasy w *St. Roch* w powiecie granicznego pułku likańskiego zniesiony został z dniem 20. Grudnia 1856, a sprawy tegoż urzędu cłowego począwszy od tegoż czasu przeniesione zostały do dalmatyńskiego urzędu w *Obrovazzo*.

Baron **Bruck** m. p.

## 240.

## Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości i Nadkomendy Wojskowej z dnia 23. Grudnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część LVII, N. 235, wydana dnia 27. Grudnia 1856),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

**mocą którego wydaje się objaśnienie §. 404 procedury karnej i §. 4 pozycya „powtóre“ wojskowej normy jurysdykcyjnej z dnia 22 Grudnia 1851, N. 255 Dziennika Praw Państwa, względem kompetencji ustanowionych sądów cywilnych do osób, podlegających jurysdykcyi wojskowej.**

Z powodu zaszłych wątpliwości podaje Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu się z Nadkomendą Wojskową dla objaśnienia §. 404 procedury karnej z dnia 29 Lipca 1853, N. 151 Dziennika Praw Państwa\*), i §. 4, pozycyi „powtóre“ wojskowej normy jurysdykcyi z dnia 22. Grudnia 1851, N. 255 Dziennika Praw Państwa\*\*), wiadomość, iż także osoby poddane sądownictwu wojskowemu, które po prawném ogłoszeniu sądu doraźnego pochwycone zostaną przez wojsko wysłane za sprawą władzy cywilnej na komendę przeciw rozbójnikom lub w ogólności dla assistencyi, lub przez żandarmeryą weznaną na ten cel przez zwierzchność cywilną, podlegają pod względem zbrodni, należących do sądu doraźnego, jurysdykcyi dotyczącego sądu cywilnego.

Baron **Krauss** m. p.Baron **Bamberg** m. p. G. M.

\*) Dziennik Rządowy dla Kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi, rok 1853, Oddział pierwszy, Część XXXIV, N. 152, stron. 466.

\*\*) Powszechny Dziennik praw krajowych i rządowych dla Kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi, Część XIX, N. 339, stron. 887.

### **Berichtigung.**

Man ersucht, in der Ueberschrift der im L. Stücke des Landes-Regierungs-Blattes vom Jahre 1856, Seite 635 enthaltenen Verordnung des Finanzministeriums vom 5. December 1856 den Ausdruck: „fünfjährige Zollermäßigung“, in den richtigen: „fünfjährige **Zollnachricht**“ zu verbessern.

### **Sprostowanie.**

Uprasza się o poprawienie wyrazów: „pięcioletniego zniżenia cła“ na: „pięcioletniego *opuszczenia* cła“ w napisie Części L. Dziennika Rządu Krajowego z roku 1856, strona 635 Rozporządzenia Ministerstwa Finansów z d. 5. Grudnia 1856.

